ੴ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ

ਪੋਥੀ ਪਹਿਲੀ

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ:-

ਵਿਸ਼ਵ ਨਾਮਧਾਰੀ ਸੰਗਤ (ਰਜਿ.) ਸ੍ਰੀ ਭੈਣੀ ਸਾਹਿਬ, ਲੁਧਿਆਣਾ (ਪੰਜਾਬ)

ਤਤਕਰਾ

ਜਾਪੁ
ਚੱਕ੍ਰ ਚਿਹਨ ਅਰੁ ਬਰਨ ਜਾਤਿ ੧
ਅਕਾਲ ਉਸਤਤਿ
ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਕੀ ਰੱਛਾ ਹਮਨੈ ੧੧
ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ
ਨਮਸਕਾਰ ਸ੍ਰੀ ਖੜਗ ਕੋ ਕਰੌਂ ਸੁ ਹਿਤੁ ਚਿਤੁ ਲਾਇ ੩੯
ਤੁਮਰੀ ਮਹਿਮਾ ਅਪਰ ਅਪਾਰਾ ੪੭
ਰਚਾ ਬੈਰ ਬਾਦੰ ਬਿਧਾਤੇ ਅਪਾਰੰ ੪੯
ਜਿਨੈ ਬੇਦ ਪਠਜੋ ਸੁ ਬੇਦੀ ਕਹਾਏ ੫੨
ਬਹੁਰਿ ਬਿਖਾਧ ਬਾਧਿਯੰ ੫੩
ਅਬ ਮੈ ਅਪਨੀ ਕਥਾ ਬਖਾਨੋਂ ੫੪
ਅਥ ਕਬਿ ਜਨਮ ਕਥਨੰ- ਮੁਰ ਪਿਤ ਪੂਰਬ ਕਿਯਸਿ ੫੯
ਅਥ ਰਾਜ ਸਾਜ ਕਥਨੰ- ਰਾਜ ਸਾਜ ਹਮ ਪਰ ਜਬ ੫੯
ਅਥ ਨਦੌਣ ਕਾ ਜੁੱਧ ਬਰਨਨੰ- ਬਹੁਤ ਕਾਲ ਇਹ ਭਾਂਤ ੬੨
ਬਹੁਤ ਬਰਖ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਿਤਾਏ ੬੪
ਹੁਸੈਨੀ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ- ਗਯੋ ਖਾਨਜਾਦਾ ਪਿਤਾ ਪਾਸ ਭੱਜੰ ੬੫
ਜੁੱਧ ਭਯੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਅਪਾਰਾ ੬੯
ਸਹਜਾਦੇ ਕੋ ਆਗਮਨ ਮਦ੍ਰ ਦੇਸ ੭੦
ਸਰਬ ਕਾਲ ਸਭ ਸਾਧ ਉਬਾਰੇ ੭੨
ਅਥ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਉਕਤਿ ਬਿਲਾਸ
ਆਦਿ ਅਪਾਰ ਅਲੇਖ ਅਨੰਤ ਅਕਾਲ ਅਭੇਖ ਅਨਾਸਾ ੭੩
ਬਹੁਰਿ ਭਯੋ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਤਿਨ ਤੋ ਕਿਆ ਕੀਆ ੭੪
ਲੋਪ ਚੰਡਿਕਾ ਹੁਇ ਗਈ ਸੁਰਪਤਿ ਕਉ ਦੇ ਰਾਜ ੭੮
ਸੋਰ ਸੁਨਜੋ ਜਬ ਦੈਤਨ ਕੋ ੮੩
ਘਾਇਲ ਘੂਮਤ ਕੋਟਿ ਜਾਇ ਪੁਕਾਰੇ ਸੁੰਭ ਪੈ ੮੪
ਤੁੱਛ ਬਚੇ ਭੱਜਿ ਕੈ ਰਨ ਤਜਾਗ ਕੈ ੯੧
ਜਬ ਨਿਸੁੰਭ ਰਨਿ ਮਾਰਜੋ ਦੇਵੀ ਇਹ ਪਰਕਾਰਿ ੯੪
ਭਾਜਿ ਗਯੋ ਮਘਵਾ ਜਿਨ ਕੇ ਡਰਿ ੯੭
ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰ
ਮਹਿੱਖ ਦਈਤ ਸੂਰਜੰ ੯੯
ਅਥ ਧੂਮ੍ਰ ਨੈਨ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ੧੦੨
ਅਥ ਚੰਡ ਮੁੰਡ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ੧੦੩
ਅਥ ਰਕਤ ਬੀਰਜ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ੧੦੫
ਅਥ ਨਿਸੁੰਭ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ੧੦੮
ਅਥ ਸੁੰਭ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ੧੧੦
ਅਥ ਜੈਕਾਰ ਸਬਦ ਕਥਨੰ ੧੧੫
ਅਥ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਉਸਤਤਿ ਬਰਨਨੰ ੧੧੮
ਵਾਰ ਸ੍ਰੀ ਭਗਉਤੀ ਜੀ ਕੀ
ਪ੍ਰਿਥਮ ਭਗੌਤੀ ਸਿਮਰਿ ਕੈ ੧੧੯
ਅਥ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਬੋਧ
ਨਮੋ ਨਾਥ ਪੂਰੇ ਸਦਾ ਸਿੱਧ ਕਰਮੰ ੧੨੭
ਚੰਦ੍ਰ ਬਰਣ ਸੁਕਰਣ ਸਯਾਮ ਸੁਵਰਨ ਪੂਛ ਸਮਾਨ ੧੩੯
ਅਥ ਰਾਜਾ ਪ੍ਰੀਛਤ ਕੋ ਰਾਜ ਕਥਨੰ ੧੪੦
ਰਾਜਾ ਜਨਮੇਜਾ ਰਾਜ ਪਾਵਤ ਭਏ ੧੪੧
ਅਸੁਮੇਧ ਅਰੁ ਅਸੁਮੇਦਹਾਰਾ ੧੪੭
ਬਿਆਸੀ ਬਰਖ ਪ੍ਰਮਾਨ ੧੫੩

ਪੁਨਿ ਭਏ ਮੁਨੀ ਛਿਤਿ ਰਾਇ ੧੫੩
ਅਥ ਚੌਬੀਸ ਅਵਤਾਰ
ਅਬ ਚੌਬੀਸ ਉਚਰੋਂ ਅਵਤਾਰਾ ੧੫੫
ਅਥ ਕੱਛ ਅਉਤਾਰ ਕਥਨੰ
ਕਿਤੋ ਕਾਲ ਬੀਤ੍ਯੋ ਕਰ੍ਯੋ ਦੇਵ ਰਾਜੰ ੧੫੯
ਅਥ ਛੀਰ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਮਥਨ ਚਉਦਹ ਰਤਨ ਕਥਨੰ
ਮਿਲਿ ਦੇਵ ਅਦੇਵਨ ਸਿੰਧੁ ਮਥ੍ਯੋ ੧੫੯
ਅਥ ਮਹਾ ਮੋਹਨੀ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ
ਮਹਾ ਮੋਹਨੀ ਰੂਪ ਧਾਰ੍ਯੋ ਅਪਾਰੰ ੧੬੧
ਅਥ ਬੈਰਾਹ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ
ਦਯੋ ਬਾਂਟ ਮਦ੍ਯੰ ਅਮਦ੍ਯੰ ੧੬੨
ਅਥ ਨਰ ਸਿੰਘ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ
ਇਹ ਭਾਂਤ ਕਿਯੋ ਦਿਵਰਾਜ ਰਾਜ ੧੬੩
ਅਥ ਬਾਵਨ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ
ਭਏ ਦਿਵਸ ਕੇਤੇ ਨ੍ਰਿਸਿੰਘਾਵਤਾਰੰ ੧੬੬
ਅਥ ਪਰਸੁਰਾਮ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ
ਪੁਨਿ ਕੇਤਿਕ ਦਿਨ ਭਏ ਬਿਤੀਤਾ ੧੬੮
ਲਈ ਛੀਨਿ ਛੋਣੀ ਕਰੇ ਬਿੱਪ ਭੂਪੰ ੧੭੦
ਅਥ ਬ੍ਰਹਮਾ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ
ਅਬ ਉਚਰੋਂ ਮੈ ਕਥਾ ਚਿਰਾਨੀ ੧੭੦
ਅਥ ਰੁਦ੍ਰ ਅਵਤਾਰ ਬਰਨਨੰ
ਸਭ ਹੀ ਜਨ ਧਰਮ ਕੇ ਕਰਮ ਲਗੇ ੧੭੧
ਅਥ ਗਉਰਿ ਬਧਹ ਕਥਨੰ
ਸੁਰ ਰਾਜ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਭਏ ਤਬਹੀ ੧੭੪
ਅਥ ਜਲੰਧਰ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ
ਵਹੁ ਜੋ ਜਰੀ ਰੁਦ੍ਰ ਕੀ ਦਾਰਾ ੧੭੮
ਅਥ ਬਿਸਨੁ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ
ਅਬ ਮੈਂ ਗਨੋਂ ਬਿਸਨੁ ਅਵਤਾਰਾ ੧੮੦
ਅਥ ਮਧੁ ਕੈਟਭ ਬਧਹ ਕਥਨੰ
ਕਾਲ ਪੁਰਖ ਕੀ ਦੇਹ ਮੋ ਕੋਟਿਕ ਬਿਸਨ ਮਹੇਸ ੧੮੦
ਅਥ ਅਰਹੰਤ ਦੇਵ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ
ਜਬ ਜਬ ਦਾਨਵ ਕਰਤ ਪਸਾਰਾ ੧੮੧
ਅਥ ਮਨੁ ਰਾਜਾ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ
ਸ੍ਰਾਵਗ ਮਤ ਸਭ ਹੀ ਜਨ ਲਾਗੇ ੧੮੨
ਅਥ ਧਨੰਤਰਿ ਬੈਦ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ
ਸਭ ਧਨਵੰਤ ਭਏ ਜਗ ਲੋਗਾ ੧੮੩
ਅਥ ਸੂਰਜ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ
ਬਹੁਰਿ ਬਢੇ ਦਿਤਿਪੁਤ੍ਰ ਅਤੁਲਿ ਬਲਿ ੧੮੪
ਅਥ ਚੰਦ੍ਰ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ
ਫੇਰਿ ਗਨੋ ਨਿਸਿਰਾਜ ਬਿਚਾਰਾ ੧੮੫
ਅਥ ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ
ਅਬ ਮੈ ਕਹੌਂ ਰਾਮ ਅਵਤਾਰਾ ੧੮੭
ਅਥ ਸੀਤਾ ਸੁਯੰਬਰ ਕਥਨੰ ੧੯੪
ਅਥ ਅਉਧ ਪ੍ਰਵੇਸ ਕਥਨੰ ੧੯੮
ਅਥ ਬਨਬਾਸ ਕਥਨੰ ੨੦੭
ਅਥ ਬਨ ਮੋ ਪ੍ਰਵੇਸ ਕਥਨੰ ੨੧੨
ਅਥ ਖਰ ਦੂਖਨ ਦੈਤ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ੨੧੨
ਅਥ ਸੀਤਾ ਹਰਨ ਕਥਨੰ ੨੧੩
ਅਥ ਸੀਤਾ ਖੋਜਬੋ ਕਥਨੰ ੨੧੫
ਅਥ ਹਨੂੰਮਾਨ ਸੋਧ ਕੋ ਪਠੈਬੋ ੨੧੫

ਅਥ ਪ੍ਰਹਸਤ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ	੨੨੦
ਅਥ ਤ੍ਰਿਮੁੰਡ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ	੨੨੩
ਅਥ ਮਹੋਦਰ ਮੰਤ੍ਰੀ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ	੨੨੩
ਅਥ ਇੰਦ੍ਰਜੀਤ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ	੨੨੫
ਅਥ ਅਤਿਕਾਇ ਦੈਤ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ	੨੨੬
ਅਥ ਮਕਰਾਛ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ	੨੨੮
ਅਥ ਰਾਵਨ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ	੨੨੯
ਅਥ ਮੰਦੋਦਰੀ ਸਮੋਧ ਬਭੀਛਣ ਕੋ ਲੰਕ ਰਾਜ ਦੀਬੋ	੨੩੬
ਅਥ ਅਉਧਪੁਰੀ ਕੋ ਚਲਿਬੋ ਕਥਨੰ	੨੩੮
ਅਥ ਮਾਤਾ ਮਿਲਣੰ	੨੩੯
ਅਥ ਸੀਤਾ ਕੋ ਬਨਬਾਸ ਦੀਬੋ	੨੪੨
ਅਥ ਜੱਗਜ ਅਰੰਭ ਕਥਨੰ	੨੪੪
ਅਥ ਭਰਥ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ	੨੪੬
ਅਥ ਰਾਮ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ	੨੪੭
ਅਥ ਸੀਤਾ ਨੇ ਸਭ ਜੀਵਾਏ ਕਥਨੰ	੨੪੯
ਸੀਤਾ ਦੁਹੂ ਪੁਤ੍ਰਨ ਸਹਿਤ ਪੁਰੀ ਅਵਧ ਪ੍ਰਵੇਸ ਕਥਨੰ	੨੫੦
ਅਥ ਤੀਨੋ ਭ੍ਰਾਤਾ ਤ੍ਰੀਅਨ ਸਹਿਤ ਮਰਬੋ ਕਥਨੰ	੨੫੧
ਅਥ ਗ੍ਰੰਥ ਉਸਤਤਿ	੨੫੨
ਪਾਂਇ ਗਏ ਜਬ ਤੇ ਤੁਮਰੇ	੨੫੨
ਸਗਲ ਦ੍ਵਾਰ ਕੋ ਛਾਡਿ ਕੈ	੨੫੨
ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰ ਇਕੀਸਮੋ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ	
ਅਥ ਬਰਣੋ ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰੁ	੨੫੩
ਅਥ ਪ੍ਰਿਥਮੀ ਬ੍ਰਹਮਾ ਪਹਿ ਪੁਕਾਰਤ ਭਈ	੨੫੪
ਅਥ ਦੇਵਕੀ ਕੋ ਜਨਮ ਕਥਨੰ	੨੫੫
ਅਥ ਦੇਵਕੀ ਕੋ ਬਰ ਢੂੰਢਬੋ ਕਥਨੰ	੨੫੫
ਅਥ ਦੇਵਕੀ ਕੋ ਬਜਾਹ ਕਥਨੰ	੨੫੫
ਅਥ ਦੇਵਕੀ ਬਾਸਦੇਵ ਕੈਦ ਕੀਬੋ	੨੫੭
ਅਥ ਭ੍ਰਿਤਨ ਸੋਂ ਕੰਸ ਬਾਚ	੨੫੮
ਅਥ ਬਲਭਦ੍ਰ ਜਨਮ ਕਥਨੰ	੨੫੯
ਅਥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਜਨਮ	੨੫੯
ਕੰਸ ਮੰਤ੍ਰੀਅਨ ਸੋਂ ਬਿਚਾਰ ਕਰਤ ਭਯਾ	੨੬੧
ਅਥ ਨਾਮ ਕਰਣ ਕਥਨੰ	੨੬੩
ਤ੍ਰਿਣਾਵਰਤ ਬਧਹ	੨੬੪
ਅਥ ਸਾਰੀ ਬਿਸ੍ਵ ਮੁਖ ਮੋ ਕ੍ਰਿਸਨ ਜੀ	੨੬੫
ਅਥ ਮਾਖਨ ਚੁਰਾਇ ਖੈਬੋ ਕਥਨੰ	੨੬੬
ਅਥ ਜਸੁਧਾ ਕੋ ਬਿਸ੍ਵ ਸਾਰੀ ਮੁਖ ਪਸਾਰ ਦਿਖੈਬੋ	੨੬੮
ਅਥ ਤਰ ਤੋਰਿ ਜੁਮਲਾਰਜਨ ਤਾਰਬੋ	੨੬੮
ਅਥ ਬਕੀ ਦੈਤ ਕੋ ਬਧ ਕਥਨੰ	੨੭੧
ਅਥ ਅਘਾਸੁਰ ਦੈਤ ਆਗਮਨ	੨੭੩
ਅਥ ਬਛਰੇ ਗ੍ਵਾਰ ਬ੍ਰਹਮਾ ਚੁਰੈਬੋ ਕਥਨੰ	੨੭੩
ਅਥ ਧੇਨਕ ਦੈਤ ਬਧ ਕਥਨੰ	੨੭੫
ਅਥ ਕਾਲੀ ਨਾਗ ਨਾਥਬੋ	੨੭੮
ਅਥ ਦਾਨ ਦੀਬੋ	੨੮੦
ਅਥ ਗੋਪਿਨ ਸੋਂ ਹੋਲੀ ਖੇਲਬੋ	੨੮੦
ਅਥ ਲੁਕ ਮੀਚਨ ਖੇਲ ਕਥਨੰ	੨੮੧
ਅਥ ਬਿਪਨ ਗ੍ਰਿਹ ਗੋਪ ਪਠੈਬੋ	੨੮੧
ਅਥ ਗੋਵਰਧਨ ਗਿਰਿ ਕਰ ਪਰ ਧਾਰਬੋ	੨੯੬
ਅਥ ਇੰਦ੍ਰ ਆਇ ਦਰਸਨ ਕੀਆ	੩੦੫
ਅਥ ਨੰਦ ਕੋ ਬਰੁਨ ਬਾਂਧ ਕਰਿ ਲੈ ਗਏ	੩੦੬
ਅਥ ਦੇਵੀ ਜੂ ਕੀ ਉਸਤਤਿ ਕਥਨੰ	੩੦੮

ਦਾਸ ਜਾਨ ਕਰਿ ਦਾਸ ਪਰਿ ੩੦੯
ਮੈ ਨ ਗਨੇਸਹਿ ਪ੍ਰਿਥਮ ਮਨਾਊਂ ੩੦੯
ਅਥ ਰਾਸ ਮੰਡਲ ੩੦੯
ਅਥ ਚਤੁਰ ਪੁਰਖ ਭੇਦ ਕਥਨੰ ੩੧੮
ਅਥ ਕਰ ਪਕਰਿ ਖੇਲਬੋ ਕਥਨੰ ੩੨੨
ਅਥ ਜਖਛ ਗੋਪਿਨ ਕੋ ਨਭ ਕੋ ਲੇ ਉਡਾ ੩੩੭
ਅਥ ਕੁੰਜ ਗਲੀਨ ਮੈ ਖੇਲਬੋ ੩੩੮
ਅਥ ਰਾਧਕਾ ਕੋ ਮਾਨ ਕਥਨੰ ੩੪੧
ਸੁਦਰਸਨ ਨਾਮ ਬ੍ਰਹਮਣ ਭੁਜੰਗ ਜੋਨਿ ਤੇ ਉਧਾਰ ਕਰਨ ਕਥਨੰ ੩੫੨
ਅਥ ਬ੍ਰਿਖਭਾਸੁਰ ਦੈਤ ਬਧ ਕਥਨੰ ੩੫੪
ਅਥ ਕੇਸੀ ਦੈਤ ਬਧ ਕਥਨੰ ੩੫੪
ਅਥ ਨਾਰਦ ਜੂ ਕ੍ਰਿਸਨ ਪਹਿ ਆਏ ੩੫੬
ਅਥ ਬਿਸ੍ਵਾਸੁਰ ਦੈਤ ਜੁੱਧ ੩੫੭
ਅਥ ਹਰਿ ਕੋ ਅਕ੍ਰੂਰ ਮਥੁਰਾ ਕੋ ਲੈ ਜੈਬੋ ੩੫੭
ਕੰਸ ਧੁਬੀਆ ਕੋ ਬਧ ਕਥਨੰ ੩੬੧
ਅਥ ਬਾਗਵਾਨ ਕੋ ਉਧਾਰ ੩੬੨
ਅਥ ਕੁਬਜਾ ਕੋ ਉਧਾਰ ਕਰਨ ੩੬੨
ਅਥ ਚੰਡੂਰ ਮੁਸਟ ਜੁੱਧ ੩੬੫
ਅਥ ਕੰਸ ਬਧ ਕਥਨੰ ੩੬੫
ਅਥ ਕੰਸ ਬਧੂ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਪਹਿ ਆਵਤ ਭਈ ੩੬੬
ਅਥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਬਾਚ ਨੰਦ ਸੋਂ ੩੬੭
ਬਾਰਹਮਾਹ
ਸਵੈਯਾ॥ ਫਾਗੁਨ ਮੈ ਸਖੀ ਡਾਰਿ ਗੁਲਾਲ ੩੬੮
ਅਥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਮੰਤ੍ਰ ਗਾਇਤ੍ਰੀ ਸੀਖਨ ਸਮੈ ੩੭੦
ਅਥ ਉਗ੍ਰਸੈਨ ਕੋ ਰਾਜ ਦੀਬੋ ੩੭੧
ਅਥ ਧਨੁਖ ਬਿੱਦਿਆ ਸੀਖਨ ੩੭੧
ਅਥ ਊਧੋ ਬ੍ਰਿਜ ਭੇਜਾ ੩੭੨
ਅਥ ਕੁਬਜਾ ਗ੍ਰਿਹਿ ਗਵਨ ਕਥਨੰ ੩੮੫
ਅਥ ਅਕਰੂਰ ਕੇ ਧਾਮ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਆਏ ਕਥਨੰ ੩੮੬
ਅਥ ਅਕਰੂਰ ਕੋ ਫੁਫੀ ਪਾਸ ਭੇਜਨ ਕਥਨੰ ੩੮੮
ਅਥ ਉਗ੍ਰਸੈਨ ਕੋ ਰਾਜ ਦੀਬੋ ੩੯੧
ਅਥ ਜੁੱਧ ਪ੍ਰਬੰਧ ॥ ਜਰਾਸਿੰਧੁ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ੩੯੧
ਅਥ ਪੰਚ ਭੂਪ ਜੁੱਧਨ ਕਥਨੰ ੪੨੦
ਅਥ ਦ੍ਵਾਦਸ ਭੂਪ ਜੁੱਧਨ ਕਥਨੰ ੪੨੨
ਅਥ ਪੰਚ ਭੂਪ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ੪੨੯
ਅਥ ਦਸ ਭੂਪ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ੪੨੯
ਦਸ ਭੂਪ ਸਹਿਤ ਅਨੂਪ ਸਿੰਘ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ੪੩੦
ਅਥ ਕਰਮ ਸਿੰਘਾਦਿ ਪੰਚ ਭੂਪ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ੪੩੧
ਅਥ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ
ਤਿਹ ਭੂਪਤਿ ਕੋ ਮਿਤ੍ਰ ਇਕ ਖੜਕ ਸਿੰਘ ਜਿਹ ਨਾਮ ੪੩੩
ਸਿਵ ਜੂ ਬਾਚ ਖੜਗੇਸ ਸੌਂ ੪੪੭
ਖੜਗੇਸ ਬਾਸ ਸਿਵ ਸੋਂ ੪੪੯
ਰਾਜਾ ਜੁਧਿਸਟਰ ਬਾਚ ੪੫੭
ਖੜਗੇਸ ਬਾਚ ਸਭਨ ਭਟਨ ਸੋਂ ੪੫੯
ਜਰਾਸਿੰਧ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋਂ ੪੭੧
ਭੂਪ ਬਾਚ ਹਰਿ ਸੋਂ ੪੮੩
ਕ੍ਰਿਸਨ ਬਾਚ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋਂ ੪੮੩
ਹੇ ਰਵਿ ਹੇ ਸਸਿ ੪੯੨
ਕਾਲ ਜਮਨ ਕੋ ਲੈ ਜਰਾਸਿੰਧ ੪੯੨

ਅਥ ਰੁਕਮਨਿ ਬਜਾਹ ਕਥਨੰ ੫੦੦
ਪ੍ਰਦੁਮਨ ਕਾ ਜਨਮ ਕਥਨੰ ੫੦੬
ਅਥ ਪ੍ਰਦੁਮਨ ਸੰਬਰ ਕੋ ਬਧਿ ਰੁਕਮਨਿ ਕੋ ਮਿਲੇ ੫੦੮
ਅਥ ਸਤ੍ਰਾਜਿਤ ਸੂਰਜ ਤੇ ਮਨਿ ਲਿਆਏ ਜਾਮਵੰਤ ਬਧ ੫੦੯
ਅਥ ਸਤ੍ਰਾਜਿਤ ਕੀ ਦੁਹਿਤਾ ਕੋ ਬਜਾਹ ਕਥਨੰ ੫੧੨
ਲਛੀਆ ਗ੍ਰਿਹ ਪਰਸੰਗ ੫੧੨
ਅਥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਕੋ ਦਿਲੀ ਮਹਿ ਆਵਨ ਕਥਨੰ ੫੧੪
ਅਥ ਜਮੁਨਾ ਬਾਚ ੫੧੫
ਉਜੈਨ ਰਾਜਾ ਕੀ ਦੁਹਿਤਾ ਕੋ ਬਜਾਹ ਕਥਨੰ ੫੧੬
ਅਥ ਇੰਦ੍ਰ ਭੁਮਾਸੁਰ ਕੇ ਦੁਖ ਤੇ ਆਵਤ ਭਏ ਕਥਨੰ ੫੧੯
ਅਥ ਭੁਮਾਸੁਰ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ੫੨੦
ਸੋਲਾ ਸਹੰਸ੍ਰ ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਬਿਆਹ ਕਥਨੰ ੫੨੨
ਯੌਂ ਸੁਖ ਦੈ ਤਿਨ ਤ੍ਰੀਅਨ ਕਉ ੫੨੨
ਰੁਕਮਨਿ ਸਾਥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੀ ਹਾਸੀ ਕਰਨ ਕਥਨੰ ੫੨੩
ਅਨਰੁੱਧ ਜੀ ਕੋ ਬਜਾਹ ਕਥਨੰ ੫੨੫
ਦਸ ਸੈ ਭੁਜਾ ਕੋ ਗਰਬ ਹਰਨ ਕਥਨੰ ੫੨੭
ਅਥ ਨ੍ਰਿਗ ਰਾਜਾ ਕੋ ਉਧਾਰ ਕਥਨੰ ੫੩੫
ਅਥ ਗੋਕਲ ਬਿਖੈ ਬਲਭੱਦ੍ਰ ਜੂ ਆਏ ੫੩੬
ਅਥ ਸ੍ਰਿਗਾਲ ਕੋ ਦੂਤ ਭੇਜਬੋ ੫੩੭
ਅਥ ਸੁਦੱਛਨ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ੫੩੮
ਅਥ ਕਪਿ ਬਧ ਕਥਨੰ ੫੪੦
ਗਜਪੁਰ ਕੇ ਰਾਜਾ ਕੀ ਦੁਹਿਤਾ ਸਾਬਰ ਬਰੀ ੫੪੦
ਨਾਰਦ ਕੋ ਆਇਬੋ ਕਥਨੰ ੫੪੨
ਅਥ ਦਿੱਲੀ ਕੋ ਆਵਨ ਕਥਨੰ ੫੪੩
ਅਥ ਰਾਜ ਸੁ ਜੱਗਿ ਸਿਸੁਪਾਲ ਬਧ ਕਥਨੰ ੫੪੬
ਜੁਧਿਸਟਰ ਬਾਚ ਸਭਾ ਪ੍ਰਤਿ ੫੪੬
ਅਥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਕੋਪਿ ਰਾਜਾ ਯੁਧਿਸਟਰ ਛਿਮਾਪਨ ਕਰਤ ੫੪੮
ਅਥ ਰਾਜਾ ਯੁਧਿਸਟਰ ਰਾਜਸੂਅ ਜੱਗ ਕਰਤ ਭਏ ੫੪੯
ਜੁਧਿਸਟਰ ਕੋ ਸਭਾ ਬਨਾਇ ਕਥਨੰ ੫੫੦
ਜੁਧਿਸਟਰ ਬਾਚ ਦੁਰਜੋਧਨ ਸੋ ੫੫੦
ਅਥ ਦੈਤ ਬਕੱਤ੍ਰ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ੫੫੧
ਅਥ ਬੈਦੂਰਥ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ੫੫੨
ਬਲਭਦ੍ਰ ਜੂ ਤੀਰਥ ਗਵਨ ਕਥਨੰ ੫੫੩
ਸੁਦਾਮਾ ਬਾਰਤਾ ਕਥਨੰ ੫੫੫
ਅਥ ਗ੍ਰਹਨ ਸੂਰਜ ਕੇ ਦਿਨ ਕੁਲਖੇਤ੍ਰ ਆਵਨ ਕਥਨੰ ੫੫੭
ਦੇਵਕੀ ਕੇ ਛਠ ਹੀ ਪੁਤ੍ਰ ਲਿਆਇ ੫੫੯
ਅਥ ਸੁਭਦ੍ਰਾ ਕੋ ਬਜਾਹ ਕਥਨੰ ੫੫੯
ਅਥ ਮਿਥਲਾਪੁਰ ਰਾਜੇ ਅਰੁ ਬ੍ਰਾਹਮਨ ਕਾ ਪ੍ਰਸੰਗ ੫੬੦
ਸੁਕ ਜੀ ਰਾਜਾ ਪ੍ਰੀਛਤ ਪਹਿ ਕਹਿਤ ਹੈ ੫੬੧
ਅਥ ਭ੍ਰਿਗੁ ਲਤਾ ਕੋ ਪ੍ਰਸੰਗ ਕਥਨੰ ੫੬੨
ਅਥ ਪਾਰਥ ਦਿਜ ਕੇ ਨਮਿਤ ਚਿਖਾ ਸਾਜ ਆਪ ਜਲਨ ੫੬੩
ਅਥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਜਲ ਬਿਹਾਰ ਤ੍ਰਿਯਾ ਸੰਗ ੫੬੪
ਅਥ ਪ੍ਰੇਮ ਕਥਾ ਕਥਨੰ ੫੬੫
ਸਵੈਯਾ ॥ ਛੱਤ੍ਰੀ ਕੌ ਪੂਤ ਹੌ ੫੬੬
ਦਸਮ ਕਥਾ ਭਾਗੌਤ ਕੀ ੫੬੬
ਸਵੈਯਾ ॥ ਧੰਨ ਜੀਓ ਤਿਹ ਕੋ ਜਗ ਮੋ ੫੬੬
ਅਥ ਨਰ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ
ਅਬ ਬਾਇਸੌਂ ਗਨਿ ਅਵਤਾਰਾ ੫੬੭
ਅਥ ਬਉਧ ਅਵਤਾਰ ਤੇਈਸਵੋਂ
ਅਬ ਮੈ ਗਨੋ ਬਉਧ ਅਵਤਾਰਾ ੫੬੭

ਨਿਹਕਲੰਕੀ ਚੌਬੀਸਵੋਂ ਅਵਤਾਰ
ਅਬ ਮੈ ਮਹਾਂ ਸੁੱਧ ਮਤਿ ਕਰਿ ਕੈ ੫੬੮
ਪਾਪਾਕ੍ਰਾਂਤ ਧਰਾ ਭਈ ੫੭੭
ਦੀਨਨ ਕੀ ਰੱਛਾ ਨਮਿੱਤ ੫੭੭
ਸਵੈਯਾ ਛੰਦ ॥ ਪਾਪ ਸੰਬੂਹ ਬਿਨਾਸਨ ਕਉ ੫੭੭
ਅਥ ਦੇਸੰਤਰ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ੫੯੭
ਅਥ ਮਹਿਦੀ ਮੀਰ ਬਧਹ ਕਥਨੰ ੬੦੬
ਅਥ ਬ੍ਰਹਮਾ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ
ਸਤਿਜੁਗ ਫਿਰ ਉਪਰਾਜ ੬੦੭
ਅਥ ਪ੍ਰਥਮ ਅਵਤਾਰ ਬਾਲਮੀਕ ਕਥਨੰ ੬੧੦
ਅਥ ਦੁਤਿਯ ਅਵਤਾਰ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕੱਸਪ ਕਥਨੰ ੬੧੦
ਅਥ ਤ੍ਰਿਤੀਆ ਅਵਤਾਰ ਸੁਕ੍ਰ ੬੧੧
ਅਥ ਚਤ੍ਰਥ ਬਰਹਮਾ ਬਾਚੇਸ ਕਥਨੰ ੬੧੧
ਮਨੁ ਰਾਜਾ ਕੋ ਰਾਜ ਕਥਨੰ ੬੧੧
ਅਥ ਪ੍ਰਿਥੁ ਰਾਜਾ ਕੋ ਰਾਜ ਕਥਨੰ ੬੧੨
ਅਥ ਜੁਜਾਤਿ ਰਾਜਾ ਕੋ ਰਾਜ ਕਥਨੰ ੬੧੭
ਅਥ ਬੇਨ ਰਾਜੇ ਕੋ ਰਾਜ ਕਥਨੰ ੬੧੮
ਅਥ ਮਾਨਧਾਤਾ ਕੋ ਰਾਜ ਕਥਨੰ ੬੧੮
ਅਥ ਦਲੀਪ ਕੋ ਰਾਜ ਕਥਨੰ ੬੧੯
ਅਥ ਰਘੁ ਰਾਜਾ ਕੋ ਰਾਜ ਕਥਨੰ ੬੨੦
ਅਥ ਅਜ ਰਾਜਾ ਕੋ ਰਾਜ ਕਥਨੰ ੬੨੩
ਅਥ ਰੁਦ੍ਰ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ
ਅਬ ਕਹੌਂ ਤਉਨ ਸੁਧਾਰ ੬੩੨
ਅਕਾਸ ਬਾਨੀ ਬਾਚ ਦੱਤ ੬੩੬
ਦੁਤੀਆ ਗੁਰੂ ਬਰਨਨੰ
ਪਰਮ ਰੂਪ ਪਵਿਤ੍ਰ ੬੪੧
ਅਥ ਤ੍ਰਿਤੀ ਗੁਰੂ ਮਕਰਿਕਾ ਕਥਨੰ ੬੪੬
ਅਥ ਬਕ ਚਤੁਰਥ ਗੁਰੂ ਕਥਨੰ ੬੪੬
ਅਥ ਬਿੜਾਲ ਪੰਚਮ ਗੁਰੂ ਨਾਮ ੬੪੭
ਅਥ ਧੁਨੀਆ ਗੁਰੂ ਕਥਨੰ ੬੪੭
ਅਥ ਮਾਛੀ ਸਪਤਮੋ ਗੁਰੂ ਕਥਨੰ ੬੪੭
ਅਥ ਚੇਰੀ ਅਸਟਮੋ ਗੁਰੂ ਕਥਨੰ ੬੪੮
ਅਥ ਬਨਜਾਰਾ ਨਵਮੋ ਗੁਰੂ ਕਥਨੰ ੬੪੮
ਅਥ ਕਾਛਨ ਦਸਮੋ ਗੁਰੂ ਕਥਨੰ ੬੪੮
ਅਥ ਸੁਰਥ ਯਾਰਮੋ ਗੁਰੂ ਕਥਨੰ ੬੪੯
ਅਥ ਬਾਲੀ ਦੁਆਦਸਮੋਂ ਗੁਰੂ ਕਥਨੰ ੬੫੧
ਅਥ ਭ੍ਰਿਤ ਤ੍ਰੌਦਸਮੋ ਗੁਰੂ ਕਥਨੰ ੬੫੨
ਅਥ ਚਤਰਦਸਮੋ ਗੁਰੂ ਕਥਨੰ ੬੫੩
ਅਥ ਬਾਨਗਰ ਪੰਦਰਵੋਂ ਗੁਰੂ ਕਥਨੰ ੬੫੬
ਅਥ ਚਾਂਵਡ ਸੋਰਵੋਂ ਗੁਰੂ ਕਥਨੰ ੬੫੭
ਅਥ ਦੁਧੀਰਾ ਸਤਾਰਵੋਂ ਗੁਰੂ ਕਥਨੰ ੬੫੮
ਅਥ ਮ੍ਰਿਗਹਾ ਅਠਾਰਸਵੋਂ ਗੁਰੂ ੬੫੮
ਅਥ ਨਲਨੀ ਸੁਕ ਉਨੀਸਵੋਂ ਗੁਰੂ ੬੬੦
ਅਥ ਸਾਹ ਬੀਸਵੋਂ ਗੁਰੂ ਕਥਨੰ ੬੬੨
ਅਥ ਸੁਕ ਪੜਾਵਤ ਨਰ ਇਕੀਸਵੋਂ ੬੬੩
ਅਥ ਹਰ ਬਾਹਤ ਬਾਈਸਵੋਂ ਗੁਰੂ ਕਥਨੰ ੬੬੩
ਅਥ ਤ੍ਰਿਆ ਜੱਛਨੀ ਤੇਈਸਵੋਂ ਗੁਰੂ ੬੬੪
ਚਉਬੀਸਵੋਂ ਗੁਰੂ
ਤਬ ਬਹੁਤ ਬਰਖ ਪ੍ਰਮਾਨ ੬੬੫
ਅਥ ਪਾਰਸ ਨਾਥ ਰੁਦ੍ਰ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ ੬੬੮

ਅਥ ਨ੍ਰਿਪ ਅਬਿਬੇਕ ਕੇ ਦਲ ਕਥਨੰ

ਮਛਿੰਦ੍ਰ ਬਾਚ ਪਾਰਸ ਨਾਥ ਸੋਂ ੬੮੭

ਅਥ ਨ੍ਰਿਪ ਬਿਬੇਕ ਕੇ ਦਲ ਕਥਨੰ ੬੯੫

ਸਬਦ ਹਜਾਰੇ ਪਾ:

ਰੇ ਮਨ ਐਸੋ ਕਰਿ ਸੰਨਿਆਸਾ ੭੦੮

ਭਗਉਤੀ ਜੀ ਕਾ ਛੱਕਾ

ਭਗਉਤੀ ਜੀ ਕਾ ਛੰਦਾ ਪਹਿਲਾ ੭੧੧

" " " " " ਦੂਜਾ ੭੧੨

" " " " " ਤੀਜਾ ੭੧੩

" " " " " ਚੌਥਾ ੭੧੪

" " " " " ਪੰਜਵਾਂ ੭੧੫

" " " " " ਛੀਵਾਂ ੭੧੬

ਸਵੈਯੇ ॥

ਜਾਗਤਿ ਜੋਤਿ ਜਪੈ ਨਿਸ ਬਾਸੁਰ ੭੧੭

ਜੋ ਕਛੁ ਲੇਖ ਲਿਖ੍ਯੋ ਬਿਧਿਨਾ ੭੨੨

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥
॥ ਜਾਪੁ ॥
ਸ੍ਰੀ ਮੁਖਵਾਕ ਪਾਤਿਸਾਹੀ ੧੦ ॥

ਛਪੈ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ਚੱਕ੍ਰ ਚਿਹਨ ਅਰੁ ਬਰਨ ਜਾਤਿ ਅਰੁ ਪਾਤਿ ਨਹਿਨ ਜਿਹ ॥ ਰੂਪ ਰੰਗ ਅਰੁ ਰੇਖ ਭੇਖ ਕੋਊ ਕਹਿ ਨ ਸਕਤ ਕਿਹ ॥ ਅਚਲ ਮੂਰਤਿ ਅਨਭਉ ਪ੍ਰਕਾਸ ਅਮਿਤੋਜਿ ਕਹਿਜੈ ॥ ਕੋਟਿ ਇੰਦ੍ਰ ਇੰਦ੍ਰਾਣ ਸਾਹੁ ਸਾਹਾਣਿ ਗਣਿਜੈ॥ ਤ੍ਰਿਭਵਣ ਮਹੀਪ ਸੁਰ ਨਰ ਅਸੁਰ ਨੇਤਿ ਨੇਤਿ ਬਨ ਤ੍ਰਿਣ ਕਹਤ॥ ਤਵ ਸਰਬ ਨਾਮ ਕਥੈ ਕਵਨ ਕਰਮ ਨਾਮ ਬਰਨਤ ਸੁਮਤਿ ॥੧॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਨਮਸਤ੍ਵੰ ਅਕਾਲੇ ॥ ਨਮਸਤ੍ਵੰ ਕ੍ਰਿਪਾਲੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਰੂਪੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਨੂਪੇ ॥੨॥ ਨਮਸਤੰ ਅਭੇਖੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਲੇਖੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਕਾਏ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਜਾਏ ॥੩॥ ਨਮਸਤੰ ਅਗੰਜੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਭੰਜੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਨਾਮੇ ॥

ਨਮਸਤੰ ਅਠਾਮੇ ॥੪॥ ਨਮਸਤੰ ਅਕਰਮੰ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਧਰਮੰ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਨਾਮੰ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਧਾਮੰ ॥੫॥ ਨਮਸਤੰ ਅਜੀਤੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਭੀਤੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਬਾਹੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਢਾਹੇ ॥੬॥ ਨਮਸਤੰ ਅਨੀਲੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਨਾਦੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਛੇਦੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਗਾਧੇ ॥੭॥ ਨਮਸਤੰ ਅਗੰਜੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਭੰਜੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਉਦਾਰੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਪਾਰੇ ॥੮॥ ਨਮਸਤੰ ਸੁ ਏਕੇ ॥ਨਮਸਤੰ ਅਨੇਕੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਭੂਤੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਜੂਪੇ ॥ ੯ ॥ ਨਮਸਤੰ ਨ੍ਰਿਕਰਮੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਨ੍ਰਿਭਰਮੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਨ੍ਰਿਦੇਸੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਨ੍ਰਿਭੇਸੇ ॥੧੦॥ ਨਮਸਤੰ ਨ੍ਰਿਨਾਮੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਨ੍ਰਿਕਾਮੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਨ੍ਰਿਧਾਤੇ॥ ਨਮਸਤੰ ਨ੍ਰਿਘਾਤੇ ॥੧੧॥ ਨਮਸਤੰ ਨ੍ਰਿਧੂਤੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਭੂਤੇ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਲੋਕੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਸੋਕੇ ॥੧੨॥ ਨਮਸਤੰ ਨ੍ਰਿਤਾਪੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਥਾਪੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਤ੍ਰਿਮਾਨੇ॥ ਨਮਸਤੰ ਨਿਧਾਨੇ ॥੧੩॥ ਨਮਸਤੰ ਅਗਾਹੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਬਾਹੇ॥ ਨਮਸਤੰ ਤ੍ਰਿਬਰਗੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਸਰਗੇ ॥੧੪॥ ਨਮਸਤੰ ਪ੍ਰਭੋਗੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਸੁ ਜੋਗੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਰੰਗੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਭੰਗੇ ॥੧੫॥ ਨਮਸਤੰ ਅਗੰਮੇ ॥ ਨਮਸਤਸਤੁ ਰੰਮੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਜਲਾਸ੍ਰੇ॥ ਨਮਸਤੰ ਨਿਰਾਸ੍ਰੇ ॥੧੬॥ ਨਮਸਤੰ ਅਜਾਤੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਪਾਤੇ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਮਜਬੇ ॥ ਨਮਸਤਸਤੁ ਅਜਬੇ ॥੧੭॥ ਅਦੇਸੰ ਅਦੇਸੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਭੇਸੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਨ੍ਰਿਧਾਮੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਨ੍ਰਿਬਾਮੇ ॥੧੮॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਕਾਲੇ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਦਿਆਲੇ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਰੂਪੇ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਭੂਪੇ ॥ ੧੯ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਖਾਪੇ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਥਾਪੇ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਕਾਲੇ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਪਾਲੇ ॥ ੨੦ ॥ ਨਮਸਤਸਤੁ ਦੇਵੇ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਭੇਵੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਜਨਮੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਸੁਬਨਮੇ ॥੨੧॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਗਉਨੇ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਭਉਨੇ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਰੰਗੇ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਭੰਗੇ ॥੨੨॥ ਨਮੋ ਕਾਲ ਕਾਲੇ ॥ ਨਮਸਤਸਤੁ ਦਿਆਲੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਬਰਨੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਮਰਨੇ ॥੨੩॥ ਨਮਸਤੰ ਜਰਾਰੰ ॥ ਨਮਸਤੰ ਕ੍ਰਿਤਾਰੰ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਧੰਧੇ ॥ ਨਮੋਸਤ ਅਬੰਧੇ ॥੨੪॥ ਨਮਸਤੰ ਨ੍ਰਿਸਾਕੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਨ੍ਰਿਬਾਕੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਰਹੀਮੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਕਰੀਮੇ ॥੨੫॥ ਨਮਸਤੰ ਅਨੰਤੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਮਹੰਤੇ ॥ ਨਮਸਤਸਤੁ ਰਾਗੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਸੁਹਾਗੇ ॥੨੬॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਸੋਖੰ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਪੋਖੰ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਕਰਤਾ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਹਰਤਾ

॥੨੭॥ ਨਮੋ ਜੋਗ ਜੋਗੇ ॥ ਨਮੋ ਭੋਗ ਭੋਗੇ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਦਯਾਲੇ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਪਾਲੇ ॥ ੨੮ ॥ ਚਾਚਰੀ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ਅਰੂਪ ਹੈਂ ॥ ਅਨੂਪ ਹੈਂ ॥ ਅਜੂ ਹੈਂ॥ ਅਭੂ ਹੈਂ ॥੨੯॥ ਅਲੇਖ ਹੈਂ॥ ਅਭੇਖ ਹੈਂ ॥ ਅਨਾਮ ਹੈਂ ॥ ਅਕਾਮ ਹੈਂ ॥੩੦॥ ਅਧੇ ਹੈਂ ॥ ਅਭੇ ਹੈਂ ॥ ਅਜੀਤ ਹੈਂ ॥ ਅਭੀਤ ਹੈਂ ॥੩੧॥ ਤ੍ਰਿਮਾਨ ਹੈਂ ॥ ਨਿਧਾਨ ਹੈਂ ॥ ਤ੍ਰਿਬਰਗ ਹੈਂ ॥ ਅਸਰਗ ਹੈਂ ॥੩੨॥ ਅਨੀਲ ਹੈਂ ॥ ਅਨਾਦਿ ਹੈਂ ॥ ਅਜੇ ਹੈਂ ॥ ਅਜਾਦਿ ਹੈਂ ॥੩੩॥ ਅਜਨਮ ਹੈਂ ॥ ਅਬਰਨ ਹੈਂ ॥ ਅਭੂਤ ਹੈਂ ॥ ਅਭਰਨ ਹੈਂ ॥੩੪॥ ਅਗੰਜ ਹੈਂ ॥ ਅਭੰਜ ਹੈਂ ॥ ਅਝੂਝ ਹੈਂ ॥ ਅਝੰਝ ਹੈਂ ॥੩੫॥ ਅਮੀਕ ਹੈਂ ॥ ਰਫੀਕ ਹੈਂ ॥ ਅਧੰਧ ਹੈਂ ॥ ਅਬੰਧ ਹੈਂ॥੩੬॥ ਨ੍ਰਿਬੂਝ ਹੈਂ ॥ ਅਸੂਝ ਹੈਂ ॥ ਅਕਾਲ ਹੈਂ ॥ ਅਜਾਲ ਹੈਂ ॥੩੭॥ ਅਲਾਹ ਹੈਂ ॥ ਅਜਾਹ ਹੈਂ॥ ਅਨੰਤ ਹੈਂ ॥ ਮਹੰਤ ਹੈਂ ॥੩੮॥ ਅਲੀਕ ਹੈਂ ॥ ਨ੍ਰਿਸ੍ਰੀਕ ਹੈਂ ॥ ਨ੍ਰਿਲੰਭ ਹੈਂ ॥ ਅਸੰਭ ਹੈਂ ॥੩੯॥ ਅਗੰਮ ਹੈਂ ॥ ਅਜੰਮ ਹੈਂ॥ ਅਭੂਤ ਹੈਂ ॥ ਅਛੂਤ ਹੈਂ ॥੪੦॥ ਅਲੋਕ ਹੈਂ ॥ ਅਸੋਕ ਹੈਂ ॥ ਅਕਰਮ ਹੈਂ ॥ ਅਭਰਮ ਹੈਂ ॥੪੧॥ ਅਜੀਤ ਹੈਂ ॥ ਅਭੀਤ ਹੈਂ ॥ ਅਬਾਹ ਹੈਂ ॥ ਅਗਾਹ ਹੈਂ ॥੪੨॥ ਅਮਾਨ ਹੈਂ ॥ ਨਿਧਾਨ ਹੈਂ ॥ ਅਨੇਕ ਹੈਂ ॥ ਫਿਰੇਕ ਹੈਂ ॥੪੩॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਮਾਨੇ ॥ ਸਮਸਤੀ ਨਿਧਾਨੇ ॥ ਨਮੋ ਦੇਵ ਦੇਵੇ ॥ ਅਭੇਖੀ ਅਭੇਵੇ ॥੪੪॥ ਨਮੋ ਕਾਲ ਕਾਲੇ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਪਾਲੇ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਗਉਣੇ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਭਉਣੇ ॥੪੫॥ ਅਨੰਗੀ ਅਨਾਥੇ ॥ ਨ੍ਰਿਸੰਗੀ ਪ੍ਰਮਾਥੇ ॥ ਨਮੋ ਭਾਨ ਭਾਨੇ ॥ ਨਮੋ ਮਾਨ ਮਾਨੇ ॥੪੬॥ ਨਮੋ ਚੰਦ੍ਰ ਚੰਦ੍ਰੇ॥ ਨਮੋ ਭਾਨ ਭਾਨੇ ॥ ਨਮੋ ਗੀਤ ਗੀਤੇ॥ ਨਮੋ ਤਾਨ ਤਾਨੇ ॥੪੭॥ ਨਮੋ ਨ੍ਰਿੱਤ ਨ੍ਰਿੱਤੇ ॥ ਨਮੋ ਨਾਦ ਨਾਦੇ॥ ਨਮੋ ਪਾਨ ਪਾਨੇ ॥ ਨਮੋ ਬਾਦ ਬਾਦੇ ॥੪੮॥ ਅਨੰਗੀ ਅਨਾਮੇ॥ ਸਮਸਤੀ ਸਰੂਪੇ ॥ ਪ੍ਰਭੰਗੀ ਪ੍ਰਮਾਥੇ ॥ ਸਮਸਤੀ ਬਿਭੂਤੇ ॥੪੯॥ ਕਲੰਕੰ ਬਿਨਾਨੇ ਕਲੰਕੀ ਸਰੂਪੇ ॥ ਨਮੋ ਰਾਜ ਰਾਜੇਸ੍ਵਰੰ ਪਰਮ ਰੂਪੇ ॥੫੦॥ ਨਮੋ ਜੋਗ ਜੋਗੇਸ੍ਵਰੰ ਪਰਮ ਸਿੱਧੇ ॥ ਨਮੋ ਰਾਜ ਰਾਜੇਸ੍ਵਰੰ ਪਰਮ ਬ੍ਰਿਧੇ ॥੫੧॥ ਨਮੋ ਸਸਤ੍ਰ ਪਾਣੇ ॥ ਨਮੋ ਅਸਤ੍ਰ ਮਾਣੇ ॥ ਨਮੋ ਪਰਮ ਗਜਾਤਾ ॥ ਨਮੋ ਲੋਕ ਮਾਤਾ ॥੫੨॥ ਅਭੇਖੀ ਅਭਰਮੀ ਅਭੋਗੀ ਅਭੁਗਤੇ॥ ਨਮੋ ਜੋਗ ਜੋਗੇਸ੍ਵਰੰ ਪਰਮ ਜੁਗਤੇ ॥੫੩॥ ਨਮੋ ਨਿਤ ਨਾਰਾਇਣੇ ਕ੍ਰੂਰ ਕਰਮੇ ॥ ਨਮੋ ਪ੍ਰੇਤ ਅਪ੍ਰੇਤ ਦੇਵੇ ਸੁਧਰਮੇ ॥੫੪॥ ਨਮੋ ਰੋਗ ਹਰਤਾ ਨਮੋ ਰਾਗ

ਰੂਪੇ॥ ਨਮੋ ਸਾਹ ਸਾਹੰ ਨਮੋ ਭੂਪ ਭੂਪੇ ॥੫੫॥ ਨਮੋ ਦਾਨ ਦਾਨੇ ਨਮੋ ਮਾਨ ਮਾਨੇ ॥ ਨਮੋ ਰੋਗ ਰੋਗੇ ਨਮਸਤੰ ਸਨਾਨੇ ॥੫੬॥ ਨਮੋ ਮੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰੰ ॥ ਨਮੋ ਜੰਤ੍ਰ ਜੰਤ੍ਰੰ ॥ ਨਮੋ ਇਸਟ ਇਸਟੇ ॥ ਨਮੋ ਤੰਤ੍ਰ ਤੰਤ੍ਰੰ ॥੫੭॥ ਸਦਾ ਸੱਚਿਦਾਨੰਦ ਸਰਬੰ ਪ੍ਰਣਾਸੀ ॥ ਅਨੂਪੇ ਅਰੂਪੇ ਸਮਸਤੁਲ ਨਿਵਾਸੀ ॥੫੮॥ ਸਦਾ ਸਿੱਧਿਦਾ ਬੁੱਧਿਦਾ ਬ੍ਰਿਧਿ ਕਰਤਾ॥ ਅਧੋ ਉਰਧ ਅਰਧੰ ਅਘੰ ਓਘ ਹਰਤਾ ॥੫੯॥ ਪਰੰ ਪਰਮ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰੰ ਪ੍ਰੋਛਪਾਲੰ ॥ ਸਦਾ ਸਰਬਦਾ ਸਿੱਧਿ ਦਾਤਾ ਦਿਆਲੰ ॥੬੦॥ ਅਛੇਦੀ ਅਭੇਦੀ ਅਨਾਮੰ ਅਕਾਮੰ ॥ ਸਮਸਤੋਪਰਾਜੀ ਸਮਸਤਸਤੁ ਧਾਮੰ ॥੬੧॥ ਤੇਰਾ ਜੋਰੁ ॥ ਚਾਚਰੀ ਛੰਦ ॥ਜਲੇ ਹੈਂ॥ਥਲੇ ਹੈਂ॥ਅਭੀਤ ਹੈਂ॥ਅਭੇ ਹੈਂ॥੬੨॥ ਪ੍ਰਭੂ ਹੈਂ॥ ਅਜੂ ਹੈਂ॥ ਅਦੇਸ ਹੈਂ॥ ਅਭੇਸ ਹੈਂ॥੬੩॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਅਗਾਧੇ ਅਬਾਧੇ ॥ ਅਨੰਦੀ ਸਰੂਪੇ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਮਾਨੇ ॥ ਸਮਸਤੀ ਨਿਧਾਨੇ ॥੬੪॥ ਨਮਸਤ੍ਵੰ ਨ੍ਰਿਨਾਥੇ ॥ ਨਮਸਤ੍ਵੰ ਪ੍ਰਮਾਥੇ ॥ ਨਮਸਤ੍ਵੰ ਅਗੰਜੇ॥ ਨਮਸਤ੍ਵੰ ਅਭੰਜੇ ॥੬੫॥ ਨਮਸਤ੍ਵੰ ਅਕਾਲੇ॥ ਨਮਸਤ੍ਵੰ ਅਪਾਲੇ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਦੇਸੇ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਭੇਸੇ॥੬੬॥ ਨਮੋ ਰਾਜ ਰਾਜੇ॥ ਨਮੋ ਸਾਜ ਸਾਜੇ॥ ਨਮੋ ਸਾਹ ਸਾਹੇ॥ ਨਮੋ ਮਾਹ ਮਾਹੇ ॥੬੭॥ ਨਮੋ ਗੀਤ ਗੀਤੇ ॥ ਨਮੋ ਪ੍ਰੀਤਿ ਪ੍ਰੀਤੇ ॥ ਨਮੋ ਰੋਖ ਰੋਖੇ॥ ਨਮੋ ਸੋਖ ਸੋਖੇ ॥੬੮॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਰੋਗੇ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਭੋਗੇ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਜੀਤੰ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਭੀਤੰ ॥੬੯॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਗਜਾਨੰ ॥ ਨਮੋ ਪਰਮ ਤਾਨੰ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਮੰਤ੍ਰੰ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਜੰਤ੍ਰੰ ॥੭੦॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਦ੍ਰਿਸੰ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਕ੍ਰਿਸੰ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਰੰਗੇ ॥ ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਅਨੰਗੇ ॥੭੧॥ ਨਮੋ ਜੀਵ ਜੀਵੰ ॥ ਨਮੋ ਬੀਜ ਬੀਜੇ ॥ ਅਖਿੱਜੇ ਅਭਿੱਜੇ ॥ ਸਮਸਤੰ ਪ੍ਰਸਿੱਜੇ ॥੭੨॥ ਕ੍ਰਿਪਾਲੰ ਸਰੂਪੇ ॥ ਕੁਕਰਮੰ ਪ੍ਰਣਾਸੀ ॥ ਸਦਾ ਸਰਬਦਾ ਰਿਧਿ ਸਿਧੰ ਨਿਵਾਸੀ ॥੭੩॥ ਚਰਪਟ ਛੰਦ॥ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕਰਮੇ ॥ ਅੰਬ੍ਰਿਤ ਧਰਮੇ॥ ਅੱਖਲ ਜੋਗੇ ॥ ਅਚੱਲ ਭੋਗੇ ॥੭੪॥ ਅਚੱਲ ਰਾਜੇ ॥ ਅਟੱਲ ਸਾਜੇ ॥ ਅੱਖਲ ਧਰਮੰ ॥ ਅਲੱਖ ਕਰਮੰ ॥੭੫॥ ਸਰਬੰ ਦਾਤਾ ॥ ਸਰਬੰ ਗਜਾਤਾ ॥ ਸਰਬੰ ਭਾਨੇ ॥ ਸਰਬੰ ਮਾਨੇ ॥੭੬॥ ਸਰਬੰ ਪ੍ਰਾਣੰ ॥ ਸਰਬੰ ਤ੍ਰਾਣੰ ॥ ਸਰਬੰ ਭੁਗਤਾ ॥ ਸਰਬੰ ਜੁਗਤਾ ॥੭੭॥ ਸਰਬੰ ਦੇਵੰ ॥ ਸਰਬੰ ਭੇਵੰ ॥ ਸਰਬੰ ਕਾਲੇ ॥ ਸਰਬੰ ਪਾਲੇ ॥੭੮॥ ਰੂਆਲ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ਆਦਿ ਰੂਪ ਅਨਾਦਿ ਮੂਰਤਿ ਅਜੋਨਿ ਪੁਰਖ ਅਪਾਰ ॥ ਸਰਬ ਮਾਨ

ਤ੍ਰਿਮਾਨ ਦੇਵ ਅਭੇਵ ਆਦਿ ਉਦਾਰ॥ ਸਰਬ ਪਾਲਕ ਸਰਬ ਘਾਲਕ ਸਰਬ ਕੋ ਪੁਨਿ ਕਾਲ ॥ ਜੱਤ੍ਰ ਤੱਤ੍ਰ ਬਿਰਾਜਹੀ ਅਵਧੂਤ ਰੂਪ ਰਸਾਲ ॥੭੯॥ ਨਾਮ ਠਾਮ ਨ ਜਾਤ ਜਾ ਕਰ ਰੂਪ ਰੰਗ ਨ ਰੇਖ ॥ ਆਦਿ ਪੁਰਖ ਉਦਾਰ ਮੂਰਤਿ ਅਜੋਨਿ ਆਦਿ ਅਸੇਖ॥ ਦੇਸ ਔਰ ਨ ਭੇਸ ਜਾ ਕਰ ਰੂਪ ਰੇਖ ਨ ਰਾਗ ॥ ਜੱਤ੍ਰ ਤੱਤ੍ਰ ਦਿਸਾ ਵਿਸਾ ਹੁਇ ਫੈਲਿਓ ਅਨੁਰਾਗ ॥੮੦॥ ਨਾਮ ਕਾਮ ਬਿਹੀਨ ਪੇਖਤ ਧਾਮ ਹੂੰ ਨਹਿ ਜਾਹਿ ॥ ਸਰਬ ਮਾਨ ਸਰਬਤ੍ਰ ਮਾਨ ਸਦੈਵ ਮਾਨਤ ਤਾਹਿ॥ ਏਕ ਮੂਰਤਿ ਅਨੇਕ ਦਰਸਨ ਕੀਨ ਰੂਪ ਅਨੇਕ ॥ ਖੇਲ ਖੇਲਿ ਅਖੇਲ ਖੇਲਨ ਅੰਤ ਕੋ ਫਿਰ ਏਕ ॥੮੧॥ ਦੇਵ ਭੇਵ ਨ ਜਾਨਹੀ ਜਿਹ ਬੇਦ ਅਉਰ ਕਤੇਬ ॥ ਰੂਪ ਰੰਗ ਨ ਜਾਤਿ ਪਾਤਿ ਸੁ ਜਾਨਈ ਕਿਹ ਜੇਬ ॥ ਤਾਤ ਮਾਤ ਨ ਜਾਤਿ ਜਾ ਕਰ ਜਨਮ ਮਰਨ ਬਿਹੀਨ ॥ ਚਕ੍ਰ ਬਕ੍ਰ ਫਿਰੈ ਚਤੁਰ ਚਕ ਮਾਨਹੀ ਪੁਰ ਤੀਨ ॥੮੨॥ ਲੋਕ ਚਉਦਹ ਕੇ ਬਿਖੈ ਜਗ ਜਾਪਹੀ ਜਿਹ ਜਾਪ ॥ ਆਦਿ ਦੇਵ ਅਨਾਦਿ ਮੂਰਤਿ ਥਾਪਿਓ ਜਿਹ ਥਾਪਿ ॥ ਪਰਮ ਰੂਪ ਪੁਨੀਤ ਮੂਰਤਿ ਪੂਰਨ ਪੁਰਖ ਅਪਾਰ ॥ ਸਰਬ ਬਿਸ੍ਵ ਰਚਯੋ ਸੁਯੰਭਵ ਗੜ੍ਹਨ ਭੰਜਨਹਾਰ ॥੮੩॥ ਕਾਲ ਹੀਨ ਕਲਾ ਸੰਜੁਗਤਿ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਅਦੇਸ ॥ ਧਰਮ ਧਾਮ ਸੁ ਭਰਮ ਰਹਤ ਅਭੂਤ ਅਲਖ ਅਭੇਸ॥ ਅੰਗ ਰਾਗ ਨ ਰੰਗ ਜਾ ਕਹ ਜਾਤਿ ਪਾਤਿ ਨ ਨਾਮ ॥ ਗਰਬ ਗੰਜਨ ਦੁਸਟ ਭੰਜਨ ਮੁਕਤਿ ਦਾਇਕ ਕਾਮ ॥੮੪॥ ਆਪ ਰੂਪ ਅਮੀਕ ਅਨੁਸਤਤਿ ਏਕ ਪੁਰਖ ਅਵਧੂਤ ॥ ਗਰਬ ਗੰਜਨ ਸਰਬ ਭੰਜਨ ਆਦਿ ਰੂਪ ਅਸੂਤ ॥ ਅੰਗ ਹੀਨ ਅਭੰਗ ਅਨਾਤਮ ਏਕ ਪੁਰਖ ਅਪਾਰ ॥ ਸਰਬ ਲਾਇਕ ਸਰਬ ਘਾਇਕ ਸਰਬ ਕੋ ਪ੍ਰਤਿਪਾਰ ॥੮੫॥ ਸਰਬ ਗੰਤਾ ਸਰਬ ਹੰਤਾ ਸਰਬ ਤੇ ਅਨਭੇਖ ॥ ਸਰਬ ਸਾਸਤ੍ਰ ਨ ਜਾਨਹੀ ਜਿਹ ਰੂਪ ਰੰਗ ਅਰੁ ਰੇਖ ॥ ਪਰਮ ਬੇਦ ਪੁਰਾਣ ਜਾ ਕਹ ਨੇਤਿ ਭਾਖਤ ਨਿੱਤ ॥ ਕੋਟਿ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਪੁਰਾਨ ਸਾਸਤ੍ਰ ਨ ਆਵਹੀ ਵਹੁ ਚਿੱਤਿ ॥੮੬॥ ਮਧੁਭਾਰ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ਗੁਨ ਗਨ ਉਦਾਰ ॥ ਮਹਿਮਾ ਅਪਾਰ॥ ਆਸਨ ਅਭੰਗ ॥ ਉਪਮਾ ਅਨੰਗ ॥੮੭॥ ਅਨਭਉ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥ ਨਿਸਿ ਦਿਨ ਅਨਾਸ ॥ ਆਜਾਨੁ ਬਾਹੁ ॥ ਸਾਹਾਨ ਸਾਹੁ ॥੮੮॥ ਰਾਜਾਨ ਰਾਜ ॥ ਭਾਨਾਨ ਭਾਨ ॥ ਦੇਵਾਨ ਦੇਵ ॥ ਉਪਮਾ ਮਹਾਨ ॥੮੯॥ ਇੰਦ੍ਰਾਨ ਇੰਦ੍ਰ ॥ ਬਾਲਾਨ ਬਾਲ ॥ ਰੰਕਾਨ ਰੰਕ ॥ ਕਾਲਾਨ ਕਾਲ ॥੯੦॥ ਅਨਭੂਤ ਅੰਗ

॥ ਆਭਾ ਅਭੰਗ ॥ ਗਤਿ ਮਿਤਿ ਅਪਾਰ ॥ ਗੁਨ ਗਨ ਉਦਾਰ ॥੯੧॥ ਮੁਨਿ ਗਨ ਪ੍ਰਨਾਮ ॥ ਨਿਰਭੈ ਨਿਕਾਮ ॥ ਅਤਿ ਦੁਤਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥ ਮਿਤਿ ਗਤਿ ਅਖੰਡ ॥੯੨॥ ਆਲਿਸ੍ਯ ਕਰਮ ॥ ਆਦ੍ਰਿਸ੍ਯ ਧਰਮ ॥ ਸਰਬਾ ਭਰਣਾਢ੍ਯ ॥ ਅਨਡੰਡ ਬਾਢ੍ਯ॥੯੩॥ ਚਾਚਰੀ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਗੁਬਿੰਦੇ ॥ ਮੁਕੰਦੇ ॥ ਉਦਾਰੇ॥ ਅਪਾਰੇ॥੯੪॥ਹਰੀਅੰ ॥ ਕਰੀਅੰ॥ ਨ੍ਰਿਨਾਮੇ ॥ ਅਕਾਮੇ ॥੯੫॥ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ਚਤ੍ਰ ਚੱਕ੍ਰ ਕਰਤਾ॥ ਚਤ੍ਰ ਚੱਕ੍ਰ ਹਰਤਾ॥ ਚਤ੍ਰ ਚੱਕ੍ਰ ਦਾਨੇ॥ ਚਤ੍ਰ ਚੱਕ੍ਰ ਜਾਨੇ॥੯੬॥ ਚਤ੍ਰ ਚੱਕ੍ਰ ਵਰਤੀ॥ ਚਤ੍ਰ ਚੱਕ੍ਰ ਭਰਤੀ॥ ਚਤ੍ਰ ਚੱਕ੍ਰ ਪਾਲੈ॥ ਚਤ੍ਰ ਚੱਕ੍ਰ ਕਾਲੈ ॥੯੭॥ ਚਤ੍ਰ ਚੱਕ੍ਰ ਪਾਸੇ ॥ ਚਤ੍ਰ ਚੱਕ੍ਰ ਵਾਸੇ॥ ਚਤ੍ਰ ਚੱਕ੍ਰ ਮਾਨ੍ਯੈ ॥ ਚਤ੍ਰ ਚੱਕ੍ਰ ਦਾਨ੍ਯੈ॥੯੮॥ਚਾਚਰੀ ਛੰਦ ॥ਨ ਸੱਤ੍ਰੈ ॥ ਨ ਮਿੱਤ੍ਰੈ ॥ ਨ ਭਰਮੰ ॥ ਨ ਭਿੱਤ੍ਰੈ ॥੯੯॥ ਨ ਕਰਮੰ ॥ ਨ ਕਾਏ ॥ ਅਜਨਮੰ ॥ ਅਜਾਏ ॥੧੦੦॥ ਨ ਚਿੱਤ੍ਰੈ ॥ ਨ ਮਿੱਤ੍ਰੈ ॥ ਪਰੇ ਹੈਂ ॥ ਪਵਿੱਤ੍ਰੈ ॥੧੦੧॥ ਪ੍ਰਿਥੀਸੈ ॥ ਅਦੀਸੈ ॥ ਅਦ੍ਰਿੱਸੈ ॥ ਅਕ੍ਰਿੱਸੈ ॥੧੦੨॥ ਭਗਵਤੀ ਛੰਦ ॥ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਕਥਤੇ॥ਕਿ ਆਛਿੱਜ ਦੇਸੈ ॥ ਕਿ ਆਭਿੱਜ ਭੇਸੈ ॥ ਕਿ ਆਗੰਜ ਕਰਮੈ ॥ ਕਿ ਆਭੰਜ ਭਰਮੈ ॥੧੦੩॥ ਕਿ ਆਭਿੱਜ ਲੋਕੈ ॥ ਕਿ ਆਦਿੱਤ ਸੋਕੈ॥ ਕਿ ਅਵਧੂਤ ਬਰਨੈ ॥ ਕਿ ਬਿਭੁਤਿ ਕਰਨੈ ॥੧੦੪॥ ਕਿ ਰਾਜੰ ਪ੍ਰਭਾ ਹੈਂ॥ ਕਿ ਧਰਮੰ ਧੁਜਾ ਹੈਂ॥ ਕਿ ਆਸੋਕ ਬਰਨੈ ॥ ਕਿ ਸਰਬਾ ਅਭਰਨੈ ॥੧੦੫॥ ਕਿ ਜਗਤੰ ਕ੍ਰਿਤੀ ਹੈਂ ॥ ਕਿ ਛਤ੍ਰੰ ਛਤ੍ਰੀ ਹੈਂ ॥ ਕਿ ਬ੍ਰਹਮੰ ਸਰੂਪੈ ॥ ਕਿ ਅਨਭਉ ਅਨੂਪੈ ॥੧੦੬॥ਕਿ ਆਦਿ ਅਦੇਵ ਹੈਂ॥ ਕਿ ਆਪ ਅਭੇਵ ਹੈਂ॥ ਕਿ ਚਿਤ੍ਰੰ ਬਿਹੀਨੈ॥ ਕਿ ਏਕੈ ਅਧੀਨੈ॥੧੦੭॥ ਕਿ ਰੋਜੀ ਰਜਾਕੈ ॥ ਰਹੀਮੈ ਰਿਹਾਕੈ॥ ਕਿ ਪਾਕ ਬਿਐਬ ਹੈਂ ॥ ਕਿ ਗੈਬੁਲ ਗੈਬ ਹੈਂ ॥੧੦੮॥ ਕਿ ਅਫਵੁਲ ਗੁਨਾਹ ਹੈਂ ॥ ਕਿ ਸਾਹਾਨ ਸਾਹ ਹੈਂ ॥ ਕਿ ਕਾਰਨ ਕੁਨਿੰਦ ਹੈਂ॥ ਕਿ ਰੋਜੀ ਦਿਹਿੰਦ ਹੈਂ ॥੧੦੯॥ ਕਿ ਰਾਜਕ ਰਹੀਮ ਹੈਂ ॥ ਕਿ ਕਰਮੰ ਕਰੀਮ ਹੈਂ ॥ ਕਿ ਸਰਬੰ ਕਲੀ ਹੈਂ॥ ਕਿ ਸਰਬੰ ਦਲੀ ਹੈਂ ॥੧੧੦॥ ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਮਾਨ੍ਯੈ ॥ ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਦਾਨ੍ਯੈ ॥ ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਗਉਨੈ ॥ ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਭਉਨੈ ॥੧੧੧॥ ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਦੇਸੈ ॥ ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਭੇਸੈ ॥ ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਰਾਜੈ ॥ ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਸਾਜੈ ॥੧੧੨॥ ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਦੀਨੈ॥ ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਲੀਨੈ ॥ ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਜਾ ਹੋ ॥ ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਭਾ ਹੋ

॥੧੧੩॥ ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਦੇਸੈ ॥ ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਭੇਸੈ ॥ ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਕਾਲੈ॥ ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਪਾਲੈ ॥੧੧੪॥ ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਹੰਤਾ ॥ ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਗੰਤਾ॥ ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਭੇਖੀ ॥ ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਪੇਖੀ ॥੧੧੫॥ ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਕਾਜੈ ॥ ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਰਾਜੈ ॥ ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਸੋਖੈ ॥ ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਪੋਖੈ ॥੧੧੬॥ ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਤ੍ਰਾਣੈ ॥ ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਪ੍ਰਾਣੈ ॥ ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਦੇਸੈ॥ ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਭੇਸੈ ॥੧੧੭॥ ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਮਾਨਜੈ ॥ ਸਦੈਵੰ ਪ੍ਰਧਾਨਜੈ॥ ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਜਾਪਜੈ ॥ ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਥਾਪਜੈ ॥੧੧੮॥ ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਭਾਨੈ॥ ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਮਾਨੈ ॥ ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਇੰਦ੍ਰੈ ॥ ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਚੰਦ੍ਰੈ ॥੧੧੯॥ ਕਿ ਸਰਬੰ ਕਲੀਮੈ ॥ ਕਿ ਪਰਮੰ ਫਹੀਮੈ ॥ ਕਿ ਆਕਲ ਅਲਾਮੈ ॥ ਕਿ ਸਾਹਿਬ ਕਲਾਮੈ ॥੧੨੦॥ ਕਿ ਹੁਸਨੁਲ ਵਜੂ ਹੈਂ ॥ ਤਮਾਮੁਲ ਰੁਜੂ ਹੈਂ ॥ ਹਮੇਸੁਲ ਸਲਾਮੈ॥ ਸਲੀਖਤ ਮੁਦਾਮੈ ॥੧੨੧॥ ਗਨੀਮੁਲ ਸਿਕਸਤੈ ॥ ਗਰੀਬੁਲ ਪਰਸਤੈ ॥ ਬਲੰਦੁਲ ਮਕਾਨੈ ॥ ਜਮੀਨੁਲ ਜਮਾਨੈ ॥੧੨੨॥ ਤਮੀਜੁਲ ਤਮਾਮੈ ॥ ਰੁਜੂਅਲ ਨਿਧਾਨੈ ॥ ਹਰੀਫੁਲ ਅਜੀਮੈ ॥ ਰਜਾਇਕ ਯਕੀਨੈ ॥੧੨੩॥ ਅਨੇਕੁਲ ਤਰੰਗ ਹੈਂ ॥ ਅਭੇਦ ਹੈਂ ਅਭੰਗ ਹੈਂ ॥ ਅਜੀਜੁਲ ਨਿਵਾਜ ਹੈਂ ॥ ਗਨੀਮੁਲ ਖਿਰਾਜ ਹੈਂ ॥੧੨੪॥ ਨਿਰੁਕਤ ਸਰੂਪ ਹੈਂ ॥ ਤ੍ਰਿਮੁਕਤਿ ਬਿਭੂਤਿ ਹੈਂ ॥ ਪ੍ਰਭੁਗਤਿ ਪ੍ਰਭਾ ਹੈਂ ॥ ਸੁ ਜੁਗਤਿ ਸੁਧਾ ਹੈਂ ॥੧੨੫॥ ਸਦੈਵੰ ਸਰੂਪ ਹੈਂ ॥ ਅਭੇਦੀ ਅਨੂਪ ਹੈਂ ॥ ਸਮਸਤੋਪਰਾਜ ਹੈਂ ॥ ਸਦਾ ਸਰਬ ਸਾਜ ਹੈਂ ॥੧੨੬॥ ਸਮਸਤੁਲ ਸਲਾਮ ਹੈਂ ॥ ਸਦੈਵੁਲ ਅਕਾਮ ਹੈਂ ॥ ਨ੍ਰਿਬਾਧ ਸਰੂਪ ਹੈਂ ॥ ਅਗਾਧਿ ਅਨੂਪ ਹੈਂ ॥੧੨੭॥ ਓਅੰ ਆਦਿ ਰੂਪੇ ॥ ਅਨਾਦਿ ਸਰੂਪੇ ॥ ਅਨੰਗੀ ਅਨਾਮੇ॥ ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਤ੍ਰਿਕਾਮੇ ॥੧੨੮॥ ਤ੍ਰਿਬਰਗੰ ਤ੍ਰਿਬਾਧੇ ॥ ਅਗੰਜੇ ਅਗਾਧੇ ॥ ਸੁਭੰ ਸਰਬ ਭਾਗੇ ॥ ਸੁ ਸਰਬਾਨੁਰਾਗੇ ॥੧੨੯॥ ਤ੍ਰਿਭੁਗਤ ਸਰੂਪ ਹੈਂ ॥ ਅਛਿਜ ਹੈਂ ਅਛੂਤ ਹੈਂ ॥ ਕਿ ਨਰਕੰ ਪ੍ਰਣਾਸ ਹੈਂ ॥ ਪ੍ਰਿਥੀਉਲ ਪ੍ਰਵਾਸ ਹੈਂ ॥੧੩੦॥ਨਿਰੁਕਤਿ ਪ੍ਰਭਾ ਹੈਂ॥ ਸਦੈਵੰ ਸਦਾ ਹੈਂ॥ਬਿਭੁਗਤਿ ਸਰੂਪ ਹੈਂ॥ਪ੍ਰਜੁਗਤਿ ਅਨੂਪ ਹੈਂ॥੧੩੧॥ ਨਿਰੁਕਤਿ ਸਦਾ ਹੈਂ॥ ਬਿਭੁਗਤਿ ਪ੍ਰਭਾ ਹੈਂ॥ ਅਨੁਕਤਿ ਸਰੂਪ ਹੈਂ॥ ਪ੍ਰਜੁਗਤਿ ਅਨੂਪ ਹੈਂ ॥੧੩੨॥ ਚਾਚਰੀ ਛੰਦ ॥ਅਭੰਗ ਹੈਂ ॥ ਅਨੰਗ ਹੈਂ ॥ ਅਭੇਖ ਹੈਂ ॥ ਅਲੇਖ ਹੈਂ ॥੧੩੩॥ ਅਭਰਮ ਹੈਂ ॥ ਅਕਰਮ ਹੈਂ ॥ ਅਨਾਦਿ ਹੈਂ॥ ਜੁਗਾਦਿ ਹੈਂ ॥੧੩੪॥ ਅਜੈ ਹੈਂ ॥ ਅਬੈ ਹੈਂ ॥ ਅਭੂਤ ਹੈਂ ॥ ਅਧੂਤ ਹੈਂ

॥੧੩੫॥ ਅਨਾਸ ਹੈਂ ॥ ਉਦਾਸ ਹੈਂ॥ ਅਧੰਧ ਹੈਂ ॥ ਅਬੰਧ ਹੈਂ ॥੧੩੬॥ ਅਭਗਤ ਹੈਂ ॥ ਬਿਰਕਤ ਹੈਂ ॥ ਅਨਾਸ ਹੈਂ ॥ ਪ੍ਰਕਾਸ ਹੈਂ ॥੧੩੭॥ ਨਿਚਿੰਤ ਹੈਂ ॥ ਸੁਨਿੰਤ ਹੈਂ॥ ਅਲਿੱਖ ਹੈਂ॥ ਅਦਿੱਖ ਹੈਂ ॥੧੩੮॥ ਅਲੇਖ ਹੈਂ॥ ਅਭੇਖ ਹੈਂ॥ ਅਢਾਹ ਹੈਂ॥ ਅਗਾਹ ਹੈਂ ॥੧੩੯॥ ਅਸੰਭ ਹੈਂ॥ ਅਗੰਭ ਹੈਂ॥ ਅਨੀਲ ਹੈਂ॥ ਅਨਾਦਿ ਹੈਂ ॥੧੪੦॥ ਅਨਿੱਤ ਹੈਂ ॥ ਸੁ ਨਿੱਤ ਹੈਂ ॥ ਅਜਾਤ ਹੈਂ ॥ ਅਜਾਦਿ ਹੈਂ ॥੧੪੧॥ਚਰਪਟ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ਸਰਬੰ ਹੰਤਾ ॥ ਸਰਬੰ ਗੰਤਾ ॥ ਸਰਬੰ ਖਜਾਤਾ ॥ ਸਰਬੰ ਗਜਾਤਾ ॥੧੪੨॥ ਸਰਬੰ ਹਰਤਾ ॥ ਸਰਬੰ ਕਰਤਾ ॥ ਸਰਬੰ ਪ੍ਰਾਣੰ ॥ ਸਰਬੰ ਤ੍ਰਾਣੰ ॥੧੪੩॥ ਸਰਬੰ ਕਰਮੰ ॥ ਸਰਬੰ ਧਰਮੰ ॥ ਸਰਬੰ ਜੁਗਤਾ ॥ ਸਰਬੰ ਮੁਕਤਾ ॥੧੪੪॥ ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ਨਮੋ ਨਰਕ ਨਾਸੇ ॥ ਸਦੈਵੰ ਪ੍ਰਕਾਸੇ॥ ਅਨੰਗੰ ਸਰੂਪੇ ॥ ਅਭੰਗੰ ਬਿਭੂਤੇ ॥੧੪੫॥ ਪ੍ਰਮਾਥੰ ਪ੍ਰਮਾਥੇ ॥ ਸਦਾ ਸਰਬ ਸਾਥੇ ॥ ਅਗਾਧ ਸਰੂਪੇ ॥ ਨ੍ਰਿਬਾਧ ਬਿਭੂਤੇ ॥੧੪੬॥ ਅਨੰਗੀ ਅਨਾਮੇ ॥ ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਤ੍ਰਿਕਾਮੇ ॥ ਨ੍ਰਿਭੰਗੀ ਸਰੂਪੇ ॥ ਸ੍ਰਬੰਗੀ ਅਨੂਪੇ ॥੧੪੭॥ ਨ ਪੋਤ੍ਰੈ ਨ ਪੁੱਤ੍ਰੈ ॥ ਨ ਸੱਤ੍ਰੈ ਨ ਮਿੱਤ੍ਰੈ ॥ ਨ ਤਾਤੈ ਨ ਮਾਤੈ॥ ਨ ਜਾਤੈ ਨ ਪਾਤੈ ॥੧੪੮॥ ਨ੍ਰਿਸਾਕੰ ਸ੍ਰੀਕ ਹੈਂ ॥ ਅਮਿਤੋ ਅਮੀਕ ਹੈਂ ॥ ਸਦੈਵੰ ਪ੍ਰਭਾ ਹੈਂ ॥ ਅਜੈ ਹੈਂ ਅਜਾ ਹੈਂ ॥੧੪੯॥ ਭਗਵਤੀ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ਕਿ ਜਾਹਰ ਜਹੂਰ ਹੈਂ ॥ ਕਿ ਹਾਜਰ ਹਜੂਰ ਹੈਂ ॥ ਹਮੇਸੁਲ ਸਲਾਮ ਹੈਂ ॥ ਸਮਸਤੁਲ ਕਲਾਮ ਹੈਂ ॥੧੫੦॥ ਕਿ ਸਾਹਿਬ ਦਿਮਾਗ ਹੈਂ ॥ ਕਿ ਹੁਸਨੁਲ ਚਰਾਗ ਹੈਂ ॥ ਕਿ ਕਾਮਲ ਕਰੀਮ ਹੈਂ॥ ਕਿ ਰਾਜਕ ਰਹੀਮ ਹੈਂ ॥੧੫੧॥ ਕਿ ਰੋਜੀ ਦਿਹਿੰਦ ਹੈਂ ॥ ਕਿ ਰਾਜਕ ਰਹਿੰਦ ਹੈਂ ॥ ਕਰੀਮੁਲ ਕਮਾਲ ਹੈਂ ॥ ਕਿ ਹੁਸਨੁਲ ਜਮਾਲ ਹੈਂ ॥੧੫੨॥ ਗਨੀਮੁਲ ਖਿਰਾਜ ਹੈਂ॥ ਗਰੀਬੁਲ ਨਿਵਾਜ ਹੈਂ ॥ ਹਰੀਫੁਲ ਸਿਕੰਨ ਹੈਂ ॥ ਹਿਰਾਸੁਲ ਫਿਕੰਨ ਹੈਂ ॥੧੫੩॥ ਕਲੰਕੰ ਪ੍ਰਣਾਸ ਹੈਂ ॥ ਸਮਸਤੁਲ ਨਿਵਾਸ ਹੈਂ ॥ ਅਗੰਜੁਲ ਗਨੀਮ ਹੈਂ ॥ ਰਜਾਇਕ ਰਹੀਮ ਹੈਂ ॥੧੫੪॥ ਸਮਸਤੁਲ ਜੁਬਾਂ ਹੈਂ ॥ ਕਿ ਸਾਹਿਬ ਕਿਰਾਂ ਹੈਂ॥ ਕਿ ਨਰਕੰ ਪ੍ਰਣਾਸ ਹੈਂ ॥ ਬਹਿਸਤੁਲ ਨਿਵਾਸ ਹੈਂ ॥੧੫੫॥ ਕਿ ਸਰਬੁਲ ਗਵੰਨ ਹੈਂ ॥ ਹਮੇਸੁਲ ਰਵੰਨ ਹੈਂ ॥ ਤਮਾਮੁਲ ਤਮੀਜ ਹੈਂ ॥ ਸਮਸਤੁਲ ਅਜੀਜ ਹੈਂ ॥੧੫੬॥ ਪਰੰ ਪਰਮਈਸ ਹੈਂ ॥ ਸਮਸਤੁਲ ਅਦੀਸ ਹੈਂ ॥ ਅਦੇਸੁਲ ਅਲੇਖ ਹੈਂ ॥ ਹਮੇਸੁਲ ਅਭੇਖ ਹੈਂ ॥੧੫੭॥

ਜਮੀਨੁਲ ਜਮਾਂ ਹੈਂ ॥ ਅਮੀਕੁਲ ਇਮਾਂ ਹੈਂ ॥ ਕਰੀਮੁਲ ਕਮਾਲ ਹੈਂ ॥ ਕਿ ਜੁਰਅਤ ਜਮਾਲ ਹੈਂ ॥੧੫੮॥ ਕਿ ਅਚਲੰ ਪ੍ਰਕਾਸ ਹੈਂ ॥ ਕਿ ਅਮਿਤੋ ਸੁਬਾਸ ਹੈਂ ॥ ਕਿ ਅਜਬ ਸਰੂਪ ਹੈਂ ॥ ਕਿ ਅਮਿਤੋ ਬਿਭੂਤਿ ਹੈਂ ॥੧੫੯॥ ਕਿ ਅਮਿਤੋ ਪਸਾ ਹੈਂ ॥ ਕਿ ਆਤਮ ਪ੍ਰਭਾ ਹੈਂ ॥ ਕਿ ਅਚਲੰ ਅਨੰਗ ਹੈਂ ॥ ਕਿ ਅਮਿਤੋ ਅਭੰਗ ਹੈਂ ॥੧੬੦॥ਮਧੁਭਾਰ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ਮੁਨਿ ਮਨਿ ਪ੍ਰਨਾਮ ॥ ਗੁਨ ਗਨ ਮੁਦਾਮ ॥ ਅਰਿ ਬਰ ਅਗੰਜ ॥ ਹਰਿ ਨਰ ਪ੍ਰਭੰਜ ॥੧੬੧॥ ਅਨਗਨ ਪ੍ਰਨਾਮ ॥ ਮੁਨਿ ਮਨਿ ਸਲਾਮ ॥ ਹਰਿ ਨਰ ਅਖੰਡ ॥ ਬਰ ਨਰ ਅਮੰਡ ॥੧੬੨॥ ਅਨੁਭਵ ਅਨਾਸ ॥ ਮੁਨਿ ਮਨਿ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥ ਗੁਨ ਗਨ ਪ੍ਰਨਾਮ ॥ ਜਲਿ ਥਲਿ ਮੁਦਾਮ ॥੧੬੩॥ ਅਨਛਿੱਜ ਅੰਗ ॥ ਆਸਨ ਅਭੰਗ ॥ ਉਪਮਾ ਅਪਾਰ ॥ ਗਤਿ ਮਿਤਿ ਉਦਾਰ ॥੧੬੪॥ ਜਲਿ ਥਲਿ ਅਮੰਡ॥ ਦਿਸ ਵਿਸ ਅਭੰਡ ॥ ਜਲਿ ਥਲਿ ਮਹੰਤ ॥ ਦਿਸ ਵਿਸ ਬਿਅੰਤ ॥੧੬੫॥ ਅਨੁਭਵ ਅਨਾਸ ॥ ਧ੍ਰਿਤ ਧਰ ਧੁਰਾਸ ॥ ਆਜਾਨੁ ਬਾਹੁ ॥ ਏਕੈ ਸਦਾਹੁ ॥੧੬੬॥ ਓਅੰਕਾਰ ਆਦਿ ॥ ਕਥਨੀ ਅਨਾਦਿ ॥ ਖਲ ਖੰਡ ਖਜਾਲ ॥ ਗੁਰ ਬਰ ਅਕਾਲ ॥੧੬੭॥ ਘਰਿ ਘਰਿ ਪ੍ਰਨਾਮ ॥ ਚਿਤਿ ਚਰਨ ਨਾਮੁ ॥ ਅਨਛਿੱਜ ਗਾਤ ॥ ਆਜਿਜ ਨ ਬਾਤ ॥੧੬੮॥ ਅਨਝੰਝ ਗਾਤ ॥ ਅਨਰੰਜ ਬਾਤ ॥ ਅਨਟੁਟ ਭੰਡਾਰ ॥ ਅਨਠਟ ਅਪਾਰ ॥੧੬੯॥ ਆਡੀਠ ਧਰਮ ॥ ਅਤਿ ਢੀਠ ਕਰਮ ॥ ਅਨਬ੍ਰਣ ਅਨੰਤ ॥ ਦਾਤਾ ਮਹੰਤ ॥੧੭੦॥ ਹਰਿ ਬੋਲਮਨਾ ਛੰਦ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ॥ਕਰੁਣਾਲਯ ਹੈਂ ॥ ਅਰਿ ਘਾਲਯ ਹੈਂ॥ ਖਲ ਖੰਡਨ ਹੈਂ ॥ ਮਹਿ ਮੰਡਨ ਹੈਂ ॥੧੭੧॥ ਜਗਤੇਸ੍ਵਰ ਹੈਂ ॥ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਹੈਂ ॥ ਕਲਿ ਕਾਰਣ ਹੈਂ॥ ਸਰਬੁਬਾਰਣ ਹੈਂ ॥੧੭੨॥ ਧ੍ਰਿਤ ਧਾਰਨ ਹੈਂ ॥ ਜਗ ਕਾਰਨ ਹੈਂ ॥ ਮਨ ਮਾਨਿਯ ਹੈਂ ॥ ਜਗ ਜਾਨਿਯ ਹੈਂ ॥੧੭੩॥ ਸਰਬੰ ਭਰ ਹੈਂ ॥ ਸਰਬੰ ਕਰ ਹੈਂ ॥ ਸਰਬੁਪਾਸਜ ਹੈਂ ॥ ਸਰਬ ਨਾਸਜ ਹੈਂ ॥੧੭੪॥ ਕਰੁਣਾਕਰ ਹੈਂ ॥ ਬਿਸ੍ਵੰਭਰ ਹੈਂ ॥ ਸਰਬੇਸ੍ਵਰ ਹੈਂ ॥ ਜਗਤੇਸ੍ਵਰ ਹੈਂ ॥੧੭੫॥ ਬ੍ਰਹਮੰਡਸ ਹੈਂ ॥ ਖਲ ਖੰਡਸ ਹੈਂ ॥ ਪਰ ਤੇ ਪਰ ਹੈਂ ॥ ਕਰੁਣਾਕਰ ਹੈਂ ॥੧੭੬॥ ਅਜਪਾ ਜਪ ਹੈਂ ॥ ਅਥਪਾ ਥਪ ਹੈਂ ॥ ਅਕ੍ਰਿਤਾਕ੍ਰਿਤ ਹੈਂ ॥ ਅਮ੍ਰਿਤਾਮ੍ਰਿਤ ਹੈਂ ॥੧੭੭॥ ਅਮ੍ਰਿਤਾਮ੍ਰਿਤ ਹੈਂ ॥ ਕਰੁਣਾਕ੍ਰਿਤ ਹੈਂ ॥ ਅਕ੍ਰਿਤਾਕ੍ਰਿਤ ਹੈਂ॥ ਧਰਣੀ ਧ੍ਰਿਤ ਹੈਂ ॥੧੭੮॥ ਅਮਿਤੇਸ੍ਵਰ ਹੈਂ ॥ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਹੈਂ ॥

ਅਕ੍ਰਿਤਾਕ੍ਰਿਤ ਹੈਂ ॥ ਅਮ੍ਰਿਤਾਮ੍ਰਿਤ ਹੈਂ ॥੧੮੯॥ ਅਜਬਾਕ੍ਰਿਤ ਹੈਂ ॥ ਅਮ੍ਰਿਤਾਮ੍ਰਿਤ ਹੈਂ ॥ ਨਰ ਨਾਇਕ ਹੈਂ॥ ਖਲ ਘਾਇਕ ਹੈਂ ॥੧੯੦॥ ਬਿਸ੍ਵੰਭਰ ਹੈਂ ॥ ਕਰੁਣਾਲਯ ਹੈਂ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਨਾਇਕ ਹੈਂ ॥ ਸਰਬ ਪਾਇਕ ਹੈਂ ॥੧੯੧॥ ਭਵ ਭੰਜਨ ਹੈਂ ॥ ਅਰਿ ਗੰਜਨ ਹੈਂ ॥ ਰਿਪੁ ਤਾਪਨ ਹੈਂ॥ ਜਪ ਜਾਪਨ ਹੈਂ ॥੧੯੨॥ ਅਕਲੰ ਕ੍ਰਿਤ ਹੈਂ ॥ ਸਰਬਾ ਕ੍ਰਿਤ ਹੈਂ॥ ਕਰਤਾ ਕਰ ਹੈਂ ॥ ਹਰਤਾ ਹਰਿ ਹੈਂ ॥੧੯੩॥ ਪਰਮਾਤਮ ਹੈਂ॥ ਸਰਬਾਤਮ ਹੈਂ ॥ ਆਤਮ ਬਸ ਹੈਂ॥ ਜਸ ਕੇ ਜਸ ਹੈਂ ॥੧੯੪॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ਨਮੋ ਸੂਰਜ ਸੂਰਜੇ ਨਮੋ ਚੰਦ੍ਰ ਚੰਦ੍ਰੇ ॥ ਨਮੋ ਰਾਜ ਰਾਜੇ ਨਮੋ ਇੰਦ੍ਰ ਇੰਦ੍ਰੇ ॥ ਨਮੋ ਅੰਧਕਾਰੇ ਨਮੋ ਤੇਜ ਤੇਜੇ ॥ ਨਮੋ ਬ੍ਰਿੰਦ ਬ੍ਰਿੰਦੇ ਨਮੋ ਬੀਜ ਬੀਜੇ ॥੧੯੫॥ ਨਮੋ ਰਾਜਸੰ ਤਾਮਸੰ ਸਾਂਤ ਰੂਪੇ ॥ ਨਮੋ ਪਰਮ ਤੱਤੰ ਅਤੱਤੰ ਸਰੂਪੇ ॥ ਨਮੋ ਜੋਗ ਜੋਗੇ ਨਮੋ ਗਜਾਨ ਗਜਾਨੇ ॥ ਨਮੋ ਮੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰੇ ਨਮੋ ਧਜਾਨ ਧਜਾਨੇ ॥੧੯੬॥ ਨਮੋ ਜੁੱਧ ਜੁੱਧੇ ਨਮੋ ਗਜਾਨ ਗਜਾਨੇ ॥ ਨਮੋ ਭੋਜ ਭੋਜੇ ਨਮੋ ਪਾਨ ਪਾਨੇ ॥ ਨਮੋ ਕਲਹ ਕਰਤਾ ਨਮੋ ਸਾਂਤਿ ਰੂਪੇ ॥ ਨਮੋ ਇੰਦ੍ਰ ਇੰਦ੍ਰੇ ਅਨਾਦੰ ਬਿਭੂਤੇ ॥੧੯੭॥ ਕਲੰਕਾਰ ਰੂਪੇ ਅਲੰਕਾਰ ਅਲੰਕੇ ॥ ਨਮੋ ਆਸ ਆਸੇ ਨਮੋ ਬਾਂਕ ਬੰਕੇ ॥ ਅਭੰਗੀ ਸਰੂਪੇ ਅਨੰਗੀ ਅਨਾਮੇ ॥ ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਤ੍ਰਿਕਾਲੇ ਅਨੰਗੀ ਅਕਾਮੇ ॥੧੯੮॥ ਏਕ ਅਛਰੀ ਛੰਦ ॥ਅਜੈ ॥ ਅਲੈ ॥ ਅਭੈ ॥ ਅਬੈ ॥੧੯੯॥ ਅਭੂ ॥ ਅਜੂ ॥ ਅਨਾਸ॥ ਅਕਾਸ ॥੧੯੦॥ ਅਗੰਜ॥ ਅਭੰਜ ॥ ਅਲਖ ॥ ਅਭਖ ॥੧੯੧॥ ਅਕਾਲ ॥ ਦਿਆਲ ॥ ਅਲੇਖ ॥ ਅਭੇਖ ॥੧੯੨॥ ਅਨਾਮ ॥ ਅਕਾਮ ॥ ਅਗਾਹ ॥ ਅਢਾਹ ॥੧੯੩॥ ਅਨਾਥੇ ॥ ਪ੍ਰਮਾਥੇ ॥ ਅਜੋਨੀ ॥ ਅਮੋਨੀ ॥੧੯੪॥ ਨ ਰਾਗੇ ॥ ਨ ਰੰਗੇ ॥ ਨ ਰੂਪੇ ॥ ਨ ਰੇਖੇ ॥੧੯੫॥ ਅਕਰਮੰ ॥ ਅਭਰਮੰ ॥ ਅਗੰਜੇ ॥ ਅਲੇਖੇ ॥੧੯੬॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ਨਮਸਤੁਲ ਪ੍ਰਣਾਮੇ ਸਮਸਤੁਲ ਪ੍ਰਣਾਸੇ॥ ਅਗੰਜੁਲ ਅਨਾਮੇ ਸਮਸਤੁਲ ਨਿਵਾਸੇ ॥ ਨ੍ਰਿਕਾਮੰ ਬਿਭੂਤੇ ਸਮਸਤੁਲ ਸਰੂਪੇ ॥ ਕੁਕਰਮੰ ਪ੍ਰਣਾਸੀ ਸੁਧਰਮੰ ਬਿਭੂਤੇ ॥੧੯੭॥ ਸਦਾ ਸੱਚਿਦਾਨੰਦ ਸਤ੍ਰੰ ਪ੍ਰਣਾਸੀ ॥ ਕਰੀਮੁਲ ਕੁਨਿੰਦਾ ਸਮਸਤੁਲ ਨਿਵਾਸੀ ॥ ਅਜਾਇਬ ਬਿਭੂਤੇ ਗਜਾਇਬ ਗਨੀਮੇ ॥ ਹਰੀਅੰ ਕਰੀਅੰ ਕਰੀਮੁਲ ਰਹੀਮੇ ॥੧੯੮॥ ਚਤੁਰ ਚੱਕ੍ਰ ਵਰਤੀ ਚਤੁਰ ਚੱਕ੍ਰ ਭੁਗਤੇ ॥ ਸੁਯੰਭਵ ਸੁਭੰ ਸਰਬਦਾ ਸਰਬ ਜੁਗਤੇ॥ ਦੁਕਾਲੰ ਪ੍ਰਣਾਸੀ ਦਯਾਲੰ ਸਰੂਪੇ ॥ ਸਦਾ ਅੰਗ ਸੰਗੇ ਅਭੰਗੰ ਬਿਭੂਤੇ ॥੧੯੯॥

੧ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥
ਉਤਾਰ ਖਾਸੇ ਦਸਖਤ ਕਾ ਪਾਤਿਸਾਹੀ ੧੦॥

ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਕੀ ਰੱਛਾ ਹਮਨੈ॥ ਸਰਬ ਲੋਹ ਦੀ ਰੱਛਿਆ ਹਮਨੈ॥ ਸਰਬ ਕਾਲ ਜੀ ਦੀ ਰਛਿਆ ਹਮਨੈ॥ ਸਰਬ ਲੋਹ ਜੀ ਦੀ ਸਦਾ ਰਛਿਆ ਹਮਨੈ ॥ਆਗੈ ਲਿਖਾਰੀ ਕੇ ਦਸਤਖਤ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਚਉਪਈ ॥ਪ੍ਰਣਵੋ ਆਦਿ ਏਕੰਕਾਰਾ ॥ ਜਲਿ ਥਲਿ ਮਹੀਅਲਿ ਕਿਯੋ ਪਸਾਰਾ ॥ ਆਦਿ ਪੁਰਖੁ ਅਬਿਗਤ ਅਬਿਨਾਸੀ॥ ਲੋਕ ਚਤੁਰਦਸ ਜੋਤਿ ਪ੍ਰਕਾਸੀ ॥੧॥ ਹਸਤਿ ਕੀਟ ਕੇ ਬੀਚ ਸਮਾਨਾ ॥ ਰਾਵ ਰੰਕ ਜਿਹ ਇਕ ਸਰ ਜਾਨਾ॥ ਅਦ੍ਵੈ ਅਲਖ ਪੁਰਖੁ ਅਬਿਗਾਮੀ ॥ ਸਭ ਘਟ ਘਟ ਕੇ ਅੰਤਰਜਾਮੀ ॥੨॥ ਅਲਖ ਰੂਪ ਅਛੈ ਅਨਭੇਖਾ॥ ਰਾਗ ਰੰਗ ਜਿਹ ਰੂਪ ਨ ਰੇਖਾ॥ ਬਰਨ ਚਿਹਨ ਸਬਹੂੰ ਤੇ ਨਿਜਾਰਾ॥ ਆਦਿ ਪੁਰਖੁ ਅਦ੍ਵੈ ਅਬਿਕਾਰਾ ॥੩॥ ਬਰਨ ਚਿਹਨ ਜਿਹ ਜਾਤਿ ਨ ਪਾਤਾ ॥ ਸਤ੍ਰੁ ਮਿਤ੍ਰ ਜਿਹ ਤਾਤ ਨ ਮਾਤਾ ॥ ਸਭ ਤੇ ਦੂਰਿ ਸਭਨ ਤੇ ਨੇਰਾ ॥ ਜਲਿ ਥਲਿ ਮਹੀਅਲਿ ਜਾਹਿ ਬਸੇਰਾ ॥੪॥ ਅਨਹਦ ਰੂਪ ਅਨਾਹਦ ਬਾਨੀ ॥ ਚਰਨ ਸਰਨਿ ਜਿਹ ਬਸਤਿ ਭਵਾਨੀ ॥ ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਿਸਨ ਅੰਤੁ ਨਹੀ ਪਾਯੋ ॥ ਨੇਤਿ ਨੇਤਿ ਮੁਖਚਾਰ ਬਤਾਯੋ ॥੫॥ ਕੋਟਿ ਇੰਦ੍ਰ ਉਪਇੰਦ੍ਰ ਬਨਾਏ ॥ ਬ੍ਰਹਮਾ ਰੁਦ੍ਰ ਉਪਾਇ ਖਪਾਏ ॥ ਲੋਕ ਚਤੁਰਦਸ ਖੇਲ ਰਚਾਯੋ ॥ ਬਹੁਰਿ ਆਪ ਹੀ ਬੀਚ ਮਿਲਾਯੋ ॥੬॥ ਦਾਨਵ ਦੇਵ ਫਨਿੰਦ ਅਪਾਰਾ ॥ ਗੰਧ੍ਰਬ ਜੱਛ ਰਚੇ ਸੁਭ ਚਾਰਾ ॥ ਭੂਤ ਭਵਿਖ ਭਵਾਨ ਕਹਾਨੀ ॥ ਘਟ ਘਟ ਕੇ ਪਟ ਪਟ ਕੀ ਜਾਨੀ ॥੭॥ ਤਾਤ ਮਾਤ ਜਿਹ ਜਾਤਿ ਨ ਪਾਤਾ ॥ ਏਕ ਰੰਗ ਕਾਹੂ ਨਹੀ ਰਾਤਾ ॥ ਸਰਬ ਜੋਤਿ

ਕੇ ਬੀਚ ਸਮਾਨਾ ॥ ਸਭਹੂੰ ਸਰਬ ਠੌਰ ਪਹਿਚਾਨਾ ॥੮॥ ਕਾਲ ਰਹਤ ਅਨਕਾਲ ਸਰੂਪਾ ॥ ਅਲਖ ਪੁਰਖੁ ਅਵਿਗਤ ਅਵਧੂਤਾ ॥ ਜਾਤਿ ਪਾਤਿ ਜਿਹ ਚਿਹਨ ਨ ਬਰਨਾ ॥ ਅਬਿਗਤ ਦੇਵ ਅਛੈ ਅਨਭਰਮਾ ॥੯॥ ਸਭ ਕੋ ਕਾਲ ਸਭਨ ਕੋ ਕਰਤਾ ॥ ਰੋਗ ਸੋਗ ਦੋਖਨ ਕੋ ਹਰਤਾ ॥ ਏਕ ਚਿਤ ਜਿਹ ਇਕ ਛਿਨ ਧਿਆਯੋ ॥ ਕਾਲ ਫਾਸ ਕੇ ਬੀਚ ਨ ਆਯੋ ॥੧੦॥ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਕਬਿੱਤ ॥ਕਤਹੂੰ ਸੁਚੇਤ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਚੇਤਨਾ ਕੋ ਚਾਰੁ ਕੀਓ ਕਤਹੂੰ ਅਚਿੰਤ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਸੋਵਤ ਅਚੇਤ ਹੋ ॥ ਕਤਹੂੰ ਭਿਖਾਰੀ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਮਾਗਤ ਫਿਰਤ ਭੀਖ ਕਹੂੰ ਮਹਾ ਦਾਨਿ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਮਾਗਿਓ ਧਨ ਦੇਤ ਹੋ ॥ ਕਹੂੰ ਮਹਾ ਰਾਜਨ ਕੋ ਦੀਜਤ ਅਨੰਤ ਦਾਨ ਕਹੂੰ ਮਹਾਰਾਜਨ ਤੇ ਛੀਨ ਛਿਤਿ ਲੇਤ ਹੋ ॥ ਕਹੂੰ ਬੇਦ ਰੀਤਿ ਕਹੂੰ ਤਾ ਸਿਉ ਬਿਪ੍ਰੀਤਿ ਕਹੂੰ ਤ੍ਰਿਗੁਨ ਅਤੀਤ ਕਹੂੰ ਸੁਰਗੁਨ ਸਮੇਤ ਹੋ ॥੧॥੧੧॥ ਕਹੂੰ ਜੱਛ ਗੰਧ੍ਰਬ ਉਰਗ ਕਹੂੰ ਬਿੱਦਜਾਧਰ ਕਹੂੰ ਭਏ ਕਿੰਨਰ ਪਿਸਾਚ ਕਹੂੰ ਪ੍ਰੇਤ ਹੋ॥ ਕਹੂੰ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਹਿੰਦੂਆ ਗਾਇਤ੍ਰੀ ਕੋ ਗੁਪਤ ਜਪਯੋ ਕਹੂੰ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਤੁਰਕਾ ਪੁਕਾਰੇ ਬਾਂਗ ਦੇਤ ਹੋ ॥ ਕਹੂੰ ਕੋਕ ਕਾਬਿ ਹ੍ਵੈ ਪੁਰਾਨ ਕੋ ਪੜ੍ਹਤ ਮਤ ਕਤਹੂੰ ਕੁਰਾਨ ਕੋ ਨਿਦਾਨ ਜਾਨ ਲੇਤ ਹੋ ॥ ਕਹੂੰ ਬੇਦ ਰੀਤਿ ਕਹੂੰ ਤਾ ਸਿਉ ਬਿਪ੍ਰੀਤਿ ਕਹੂੰ ਤ੍ਰਿਗੁਨ ਅਤੀਤ ਕਹੂੰ ਸੁਰਗੁਨ ਸਮੇਤ ਹੋ ॥੨॥੧੨॥ ਕਹੂੰ ਦੇਵਤਾਨ ਕੇ ਦਿਵਾਨ ਮੈ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਕਹੂੰ ਦਾਨਵਾਨ ਕੋ ਗੁਮਾਨ ਮਤ ਦੇਤ ਹੋ ॥ ਕਹੂੰ ਇੰਦ੍ਰ ਰਾਜਾ ਕੋ ਮਿਲਤ ਇੰਦ੍ਰ ਪਦਵੀ ਸੀ ਕਹੂੰ ਇੰਦ੍ਰ ਪਦਵੀ ਛਪਾਇ ਛੀਨ ਲੇਤ ਹੋ ॥ ਕਤਹੂੰ ਬਿਚਾਰ ਅਬਿਚਾਰ ਕੋ ਬਿਚਾਰਤ ਹੋ ਕਹੂੰ ਨਿਜ ਨਾਰਿ ਪਰ ਨਾਰਿ ਕੇ ਨਿਕੇਤ ਹੋ ॥ ਕਹੂੰ ਬੇਦ ਰੀਤਿ ਕਹੂੰ ਤਾ ਸਿਉ ਬਿਪ੍ਰੀਤਿ ਕਹੂੰ ਤ੍ਰਿਗੁਨ ਅਤੀਤ ਕਹੂੰ ਸੁਰਗੁਨ ਸਮੇਤ ਹੋ ॥੩॥੧੩॥ ਕਹੂੰ ਸਸਤ੍ਰਧਾਰੀ ਕਹੂੰ ਬਿਦਯਾ ਕੇ ਬਿਚਾਰੀ ਕਹੂੰ ਮਾਰੁਤ ਅਹਾਰੀ ਕਹੂੰ ਨਾਰ ਕੇ ਨਿਕੇਤ ਹੋ॥ ਕਹੂੰ ਦੇਵ ਬਾਨੀ ਕਹੂੰ ਸਾਰਦਾ ਭਵਾਨੀ ਕਹੂੰ ਮੰਗਲਾ ਮ੍ਰਿੜਾਨੀ ਕਹੂੰ ਸਯਾਮ ਕਹੂੰ ਸੇਤ ਹੋ॥ ਕਹੂੰ ਧਰਮ ਧਾਮੀ ਕਹੂੰ ਸਰਬ ਠੌਰ ਗਾਮੀ ਕਹੂੰ ਜਤੀ ਕਹੂੰ ਕਾਮੀ ਕਹੂੰ ਦੇਤ ਕਹੂੰ ਲੇਤ ਹੋ ॥ ਕਹੂੰ ਬੇਦ ਰੀਤਿ ਕਹੂੰ ਤਾ ਸਿਉ ਬਿਪ੍ਰੀਤਿ ਕਹੂੰ ਤ੍ਰਿਗੁਨ ਅਤੀਤ ਕਹੂੰ ਸੁਰਗੁਨ ਸਮੇਤ ਹੋ ॥੪॥੧੪॥ ਕਹੂੰ ਜਟਾਧਾਰੀ ਕਹੂੰ ਕੰਠੀਧਰੇ ਬ੍ਰਹਮਚਾਰੀ ਕਹੂੰ ਜੋਗ ਸਾਧੀ ਕਹੂੰ ਸਾਧਨਾ ਕਰਤ ਹੋ ॥ ਕਹੂੰ ਕਾਨਫਾਰੇ ਕਹੂੰ ਡੰਡੀ ਹ੍ਵੈ ਪਧਾਰੇ ਕਹੂੰ ਫੂਕ ਫੂਕ ਪਾਵਨ ਕੋ ਪ੍ਰਿਥੀ ਪੈ ਧਰਤ ਹੋ॥ ਕਤਹੂੰ ਸਿਪਾਹੀ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਸਾਧਤ

ਸਿਲਾਹਨ ਕੋ ਕਹੂੰ ਛੱਤ੍ਰੀ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਅਰਿ ਮਾਰਤ ਮਰਤ ਹੋ ॥ ਕਹੂੰ ਭੂਮਿ ਭਾਰ ਕੋ ਉਤਾਰਤ ਹੋ ਮਹਾਰਾਜ ਕਹੂੰ ਭਵ ਭੂਤਨ ਕੀ ਭਾਵਨਾ ਭਰਤ ਹੋ ॥੫॥੧੫॥ ਕਹੂੰ ਗੀਤ ਨਾਦ ਕੇ ਨਿਦਾਨ ਕੋ ਬਤਾਵਤ ਹੋ ਕਹੂੰ ਨ੍ਰਿਤਕਾਰੀ ਚਿਤ੍ਰਕਾਰੀ ਕੇ ਨਿਧਾਨ ਹੋ॥ ਕਤਹੂੰ ਪਯੂਖ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਪੀਵਤ ਪਿਵਾਵਤ ਹੋ ਕਤਹੂੰ ਮਯੂਖ ਊਖ ਕਹੂੰ ਮਦ ਪਾਨ ਹੋ ॥ ਕਹੂੰ ਮਹਾਂਸੂਰ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਮਾਰਤ ਮਵਾਸਨ ਕੋ ਕਹੂੰ ਮਹਾਦੇਵ ਦੇਵਤਾਨ ਕੇ ਸਮਾਨ ਹੋ ॥ ਕਹੂੰ ਮਹਾਂਦੀਨ ਕਹੂੰ ਦ੍ਰਬ ਕੇ ਅਧੀਨ ਕਹੂੰ ਬਿਦਜਾ ਮੈ ਪ੍ਰਬੀਨ ਕਹੂੰ ਭੂਮਿ ਕਹੂੰ ਭਾਨੁ ਹੋ ॥੬॥੧੬॥ ਕਹੂੰ ਅਕਲੰਕ ਕਹੂੰ ਮਾਰਤ ਮਯੰਕ ਕਹੂੰ ਪੂਰਨ ਪ੍ਰਜੰਕ ਕਹੂੰ ਸੁੱਧਤਾ ਕੀ ਸਾਰ ਹੋ ॥ ਕਹੂੰ ਦੇਵ ਧਰਮ ਕਹੂੰ ਸਾਧਨਾ ਕੇ ਹਰਮ ਕਹੂੰ ਕੁਤਸਿਤ ਕੁਕਰਮ ਕਹੂੰ ਧਰਮ ਕੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੋ ॥ ਕਹੂੰ ਪਉਨਾਹਾਰੀ ਕਹੂੰ ਬਿਦਿਆ ਕੇ ਬਿਚਾਰੀ ਕਹੂੰ ਜੋਗੀ ਜਤੀ ਬ੍ਰਹਮ ਚਾਰੀ ਨਰ ਕਹੂੰ ਨਾਰਿ ਹੋ ॥ ਕਹੂੰ ਛੱਤ੍ਰਧਾਰੀ ਕਹੂੰ ਛਾਲਾ ਧਰੇ ਛੈਲ ਭਾਰੀ ਕਹੂੰ ਛਕਵਾਰੀ ਕਹੂੰ ਛਲ ਕੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੋ ॥੭॥੧੭॥ ਕਹੂੰ ਗੀਤ ਕੇ ਗਵੱਯਾ ਕਹੂੰ ਬੇਨੁ ਕੇ ਬਜੱਯਾ ਕਹੂੰ ਨ੍ਰਿਤ ਕੇ ਨਚੱਯਾ ਕਹੂੰ ਨਰ ਕੋ ਅਕਾਰ ਹੋ ॥ ਕਹੂੰ ਬੇਦ ਬਾਨੀ ਕਹੂੰ ਕੋਕ ਕੀ ਕਹਾਨੀ ਕਹੂੰ ਰਾਜਾ ਕਹੂੰ ਰਾਨੀ ਕਹੂੰ ਨਾਰਿ ਕੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੋ ॥ ਕਹੂੰ ਬੇਨੁ ਕੇ ਬਜੱਯਾ ਕਹੂੰ ਧੇਨ ਕੇ ਚਰੱਯਾ ਕਹੂੰ ਲਾਖਨ ਲਵੱਯਾ ਕਹੂੰ ਸੁੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਹੋ॥ ਸੁੱਧਤਾ ਕੀ ਸਾਨ ਹੋ ਕਿ ਸੰਤਨ ਕੇ ਪ੍ਰਾਨ ਹੋ ਕਿ ਦਾਤਾ ਮਹਾਂਦਾਨ ਹੋ ਨ੍ਰਿਦੋਖੀ ਨਿਰੰਕਾਰ ਹੋ ॥੮॥੧੮॥ ਨਿਰਜੁਰ ਨਿਰੂਪ ਹੋ ਕਿ ਸੁੰਦਰ ਸਰੂਪ ਹੋ ਕਿ ਭੂਪਨ ਕੇ ਭੂਪ ਹੋ ਕਿ ਦਾਤਾ ਮਹਾਂਦਾਨ ਹੋ ॥ ਪ੍ਰਾਨ ਕੇ ਬਚੱਯਾ ਦੂਧ ਪੂਤ ਕੇ ਦਿਵੱਯਾ ਰੋਗ ਸੋਗ ਕੇ ਮਿਟੱਯਾ ਕਿਧੌਂ ਮਾਨੀ ਮਹਾ ਮਾਨ ਹੋ॥ ਬਿਦਜਾ ਕੇ ਬਿਚਾਰ ਹੋ ਕਿ ਅਦ੍ਵੈ ਅਵਤਾਰ ਹੋ ਕਿ ਸਿੱਧਤਾ ਕੀ ਸੂਰਤਿ ਹੋ ਕਿ ਸੁੱਧਤਾ ਕੀ ਸਾਨ ਹੋ ॥ ਜੋਬਨ ਕੇ ਜਾਲ ਹੋ ਕਿ ਕਾਲ ਹੂੰ ਕੇ ਕਾਲ ਹੋ ਕਿ ਸਤ੍ਰੁਨ ਕੇ ਸੂਲ ਹੋ ਕਿ ਮਿਤ੍ਰਨ ਕੇ ਪ੍ਰਾਨ ਹੋ॥ ੯॥੧੯॥ ਕਹੂੰ ਬ੍ਰਹਮ ਬਾਦ ਕਹੂੰ ਬਿਦਜਾ ਕੋ ਬਿਖਾਦ ਕਹੂੰ ਨਾਦ ਕੋ ਨਨਾਦ ਕਹੂੰ ਪੂਰਨ ਭਗਤ ਹੋ॥ ਕਹੂੰ ਬੇਦ ਰੀਤਿ ਕਹੂੰ ਬਿਦਿਆ ਕੀ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਕਹੂੰ ਨੀਤਿ ਔ ਅਨੀਤਿ ਕਹੂੰ ਜ੍ਵਾਲਾ ਸੀ ਜਗਤ ਹੋ ॥ ਪੂਰਨ ਪ੍ਰਤਾਪ ਕਹੂੰ ਇਕਾਂਤੀ ਕੋ ਜਾਪ ਕਹੂੰ ਤਾਪ ਕੋ ਅਤਾਪ ਕਹੂੰ ਜੋਗ ਤੇ ਡਿਗਤ ਹੋ ॥ ਕਹੂੰ ਬਰ ਦੇਤ ਕਹੂੰ ਛਲ ਸਿਉ ਛਿਨਾਇ ਲੇਤ ਸਰਬ ਕਾਲ ਸਰਬ ਠੌਰ ਏਕ ਸੇ ਲਗਤ ਹੋ ॥੧੦॥੨੦॥ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ਸਵੱਯੇ॥ ਸ੍ਰਾਵਗ

ਸੁਧ ਸਮੂਹ ਸਿਧਾਨ ਕੇ ਦੇਖਿ ਫਿਰਯੋ ਘਰ ਜੋਗਿ ਜਤੀ ਕੇ ॥ ਸੂਰ ਸੁਰਾਰਦਨ ਸੁਧ ਸੁਧਾਦਿਕ ਸੰਤ ਸਮੂਹ ਅਨੇਕ ਮਤੀ ਕੇ ॥ ਸਾਰੇ ਹੀ ਦੇਸ ਕੋ ਦੇਖਿ ਰਹਯੋ ਮਤ ਕੋਊ ਨ ਦੇਖਿਯਤ ਪ੍ਰਾਨ ਪਤੀ ਕੇ ॥ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਾਨ ਕੀ ਭਾਇ ਕ੍ਰਿਪਾ ਹੂੰ ਤੇ ਏਕ ਰਤੀ ਬਿਨੁ ਏਕ ਰਤੀ ਕੇ ॥੧॥੨੧॥ ਮਾਤੇ ਮਤੰਗ ਜਰੇ ਜਰ ਸੰਗਿ ਅਨੂਪ ਉਤੰਗ ਸੁਰੰਗ ਸਵਾਰੇ॥ ਕੋਟਿ ਤੁਰੰਗ ਕੁਰੰਗ ਸੇ ਕੂਦਤ ਪਉਨ ਕੇ ਗਉਨ ਕਉ ਜਾਤ ਨਿਵਾਰੇ॥ ਭਾਰੀ ਭੁਜਾਨ ਕੇ ਭੂਪ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਨਯਾਵਤ ਸੀਸ ਨ ਜਾਤ ਬਿਚਾਰੇ ॥ ਏਤੇ ਭਏ ਤੋ ਕਹਾ ਭਏ ਭੂਪਤਿ ਅੰਤ ਕੋ ਨਾਂਗੇ ਹੀ ਪਾਂਇ ਪਧਾਰੇ ॥੨॥੨੨॥ ਜੀਤ ਫਿਰੇ ਸਭ ਦੇਸ ਦਿਸਾਨ ਕੋ ਬਾਜਤ ਢੋਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਨਗਾਰੇ ॥ ਗੁੰਜਤ ਗੂੜ੍ਹ ਗਜਾਨ ਕੇ ਸੁੰਦਰ ਹਿੰਸਤ ਹੀ ਹਯਰਾਜ ਹਜਾਰੇ॥ ਭੂਤ ਭਵਿਖ ਭਵਾਨ ਕੇ ਭੂਪਤਿ ਕਉਨ ਗਨੈ ਨਹੀ ਜਾਤ ਬਿਚਾਰੇ ॥ ਸ੍ਰੀ ਪਤਿ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਾਨ ਭਜੇ ਬਿਨੁ ਅੰਤ ਕਉ ਅੰਤਕ ਧਾਮ ਸਿਧਾਰੇ ॥੩॥੨੩॥ ਤੀਰਥ ਨ੍ਹਾਨ ਦਇਆ ਦਮ ਦਾਨ ਸੁ ਸੰਜਮ ਨੇਮ ਅਨੇਕ ਬਿਸੇਖੈ ॥ ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ ਕਤੇਬ ਕੁਰਾਨ ਜਮੀਨ ਜਮਾਨ ਸਬਾਨ ਕੇ ਪੇਖੈ ॥ ਪਉਨ ਅਹਾਰ ਜਤੀ ਜਤ ਧਾਰ ਸਬੈ ਸੁ ਬਿਚਾਰ ਹਜਾਰਕ ਦੇਖੈ ॥ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਾਨ ਭਜੇ ਬਿਨੁ ਭੂਪਤਿ ਏਕ ਰਤੀ ਬਿਨੁ ਏਕ ਨ ਲੇਖੈ ॥੪॥੨੪॥ ਸੁਧ ਸਿਪਾਹ ਦੁਰੰਤ ਦੁਬਾਹ ਸੁ ਸਾਜਿ ਸਨਾਹ ਦੁਰਜਾਨ ਦਲੈਂਗੇ ॥ ਭਾਰੀ ਗੁਮਾਨ ਭਰੇ ਮਨ ਮੈ ਕਰਿ ਪਰਬਤ ਪੰਖ ਹਲੇ ਨ ਹਲੈਂਗੇ ॥ ਤੋਰਿ ਅਰੀਨ ਮਰੋਰਿ ਮਵਾਸਨ ਮਾਤੇ ਮਤੰਗਨ ਮਾਨ ਮਲੈਂਗੇ॥ ਸ੍ਰੀ ਪਤਿ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾ ਬਿਨੁ ਤਿਆਗਿ ਜਹਾਨੁ ਨਿਦਾਨ ਚਲੈਂਗੇ ॥੫॥੨੫॥ ਬੀਰ ਅਪਾਰ ਬਡੇ ਬਰਿਆਰ ਅਬਿਚਾਰਹਿ ਸਾਰ ਕੀ ਧਾਰ ਭਛੱਯਾ ॥ ਤੋਰਤ ਦੇਸ ਮਲਿੰਦ ਮਵਾਸਨ ਮਾਤੇ ਗਜਾਨ ਕੇ ਮਾਨ ਮਲੱਯਾ ॥ ਗਾੜ੍ਹੇ ਗੜ੍ਹਾਨ ਕੇ ਤੋੜਨ ਹਾਰ ਸੁ ਬਾਤਨ ਹੀ ਚਕ ਚਾਰ ਲਵੱਯਾ ॥ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਸਭ ਕੋ ਸਿਰ ਨਾਇਕੁ ਜਾਚਿਕ ਅਨੇਕ ਸੁ ਏਕ ਦਿਵੱਯਾ ॥੬॥੨੬॥ ਦਾਨਵ ਦੇਵ ਫਨਿੰਦ ਨਿਸਾਚਰ ਭੂਤ ਭਵਿੱਖ ਭਵਾਨ ਜਪੈਂਗੇ ॥ ਜੀਵ ਜਿਤੇ ਜਲ ਮੈ ਥਲ ਮੈ ਪਲ ਹੀ ਪਲ ਮੈ ਸਭ ਥਾਪ ਥਪੈਂਗੇ॥ ਪੁੰਨਿ ਪ੍ਰਤਾਪਨ ਬਾਢਤ ਜੈ ਧੁਨਿ ਪਾਪਨ ਕੇ ਬਹੁ ਪੁੰਜ ਖਪੈਂਗੇ ॥ ਸਾਧ ਸਮੂਹ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਫਿਰੈਂ ਜਗ ਸਤ੍ਰੁ ਸਭੈ ਅਵਿਲੋਕ ਚਪੈਂਗੇ ॥੭॥੨੭॥ ਮਾਨਵ ਇੰਦ੍ਰ ਗਜਿੰਦ੍ਰ ਨਰਾਧਿਪ ਜੌਨ ਤ੍ਰਿਲੋਕ ਕੋ ਰਾਜ ਕਰੈਂਗੇ ॥ ਕੋਟਿ ਸਨਾਨ ਗਜਾਦਿਕ ਦਾਨ ਅਨੇਕ ਸੁਅੰਬਰ ਸਾਜ ਬਰੈਂਗੇ ॥

ਬ੍ਰਹਮ ਮਹੇਸੁਰ ਬਿਸਨੁ ਸਚੀਪਤਿ ਅੰਤਿ ਫਸੇ ਜਮ ਫਾਸਿ ਪਰੈਂਗੇ ॥ ਜੇ ਨਰ ਸ੍ਰੀ ਪਤਿ ਕੇ ਪ੍ਰਸ ਹੈਂ ਪਗ ਤੇ ਨਰ ਫੇਰ ਨ ਦੇਹ ਧਰੈਂਗੇ ॥੮॥੨੮॥ ਕਾ ਭਯੋ ਜੋ ਦੋਊ ਲੋਚਨ ਮੂੰਦਿ ਕੈ ਬੈਠ ਰਹਜੋ ਬਕ ਧਿਆਨ ਲਗਾਯੋ ॥ ਨ੍ਹਾਤ ਫਿਰਜੋ ਲੀਏ ਸਾਤ ਸਮੁੰਦ੍ਰਨ ਲੋਕ ਗਜੋ ਪਰਲੋਕ ਗਵਾਯੋ ॥ ਬਾਸੁ ਕਿਯੋ ਬਿਖਜਾਨ ਸੋ ਬੈਠਿ ਕੈ ਐਸੇ ਹੀ ਐਸ ਸੁ ਬੈਸ ਬਿਤਾਯੋ ॥ ਸਾਚੁ ਕਹੋਂ ਸੁਨਿ ਲੇਹੁ ਸਭੈ ਜਿਨ ਪ੍ਰੇਮੁ ਕੀਓ ਤਿਨਹੀ ਪ੍ਰਭੁ ਪਾਯੋ॥ ੯॥੨੯॥ ਕਾਹੂ ਲੈ ਪਾਹਨ ਪੂਜ ਧਰਜੋ ਸਿਰਿ ਕਾਹੂ ਲੈ ਲਿੰਗੁ ਗਰੇ ਲਟਕਾਯੋ ॥ ਕਾਹੂ ਲਖਜੋ ਹਰਿ ਅਵਾਚੀ ਦਿਸਾ ਮਹਿ ਕਾਹੂ ਪਛਾਹ ਕੋ ਸੀਸ ਨਿਵਾਯੋ ॥ ਕੋਊ ਬੁਤਾਨ ਕੋ ਪੂਜਤ ਹੈ ਪਸੁ ਕੋਊ ਮ੍ਰਿਤਾਨ ਕਉ ਪੂਜਨ ਧਾਯੋ ॥ ਕੂਰ ਕ੍ਰਿਆ ਉਰਝਜੋ ਸਭ ਹੀ ਜਗੁ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਾਨ ਕੋ ਭੇਦੁ ਨ ਪਾਯੋ ॥੧੦॥੩੦॥ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਤੋਮਰ ਛੰਦ ਹਰਿ ਜਨਮ ਮਰਨ ਬਿਹੀਨ ॥ ਦਸ ਚਾਰ ਚਾਰ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥ ਅਕਲੰਕ ਰੂਪ ਅਪਾਰ ॥ ਅਨਛਿੱਜ ਤੇਜ ਉਦਾਰ ॥੧॥੩੧॥ ਅਨਭਿੱਜ ਰੂਪ ਦੁਰੰਤ॥ ਸਭ ਜਗਤ ਭਗਤ ਮਹੰਤ ॥ ਜਸ ਤਿਲਕ ਭੂ ਭ੍ਰਿਤ ਭਾਨੁ ॥ ਦਸ ਚਾਰ ਚਾਰ ਨਿਧਾਨ ॥੨॥੩੧॥ ਅਕਲੰਕ ਰੂਪ ਅਪਾਰ ॥ ਸਭ ਲੋਕ ਸੋਕ ਬਿਦਾਰ ॥ ਕਲਿ ਕਾਲ ਕਰਮ ਬਿਹੀਨ ॥ ਸਭ ਕਰਮ ਧਰਮ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥੩॥੩੩॥ ਅਨਖੰਡ ਅਤੁਲ ਪ੍ਰਤਾਪ॥ ਸਭ ਥਾਪਿਓ ਜਿਹ ਥਾਪ॥ ਅਨਖੇਦ ਭੇਦ ਅਛੇਦ ॥ ਮੁਖਚਾਰ ਗਾਵਤ ਬੇਦ ॥੪॥੩੪॥ ਜਿਹ ਨੇਤਿ ਨਿਗਮ ਕਹੰਤ ॥ ਮੁਖਚਾਰ ਬਕਤ ਬਿਅੰਤ ॥ ਅਨਭਿੱਜ ਅਤੁਲ ਪ੍ਰਤਾਪ॥ ਅਨ ਖੰਡ ਅਮਿਤ ਅਥਾਪ ॥੫॥੩੫॥ ਜਿਹ ਕੀਨ ਜਗਤ ਪਸਾਰ ॥ ਰਚਿਓ ਬਿਚਾਰ ਬਿਚਾਰ॥ ਅਨੰਤ ਰੂਪ ਅਖੰਡ ॥ ਅਤੁਲ ਪ੍ਰਤਾਪ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥੬॥੩੬॥ ਜਿਹ ਅੰਡ ਤੇ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ॥ ਕੀਨੇ ਸੁ ਚੌਦਹ ਖੰਡ॥ ਸਭ ਕੀਨ ਜਗਤ ਪਸਾਰ॥ ਅਬਜਕਤ ਰੂਪ ਉਦਾਰ॥੭॥੩੭॥ ਜਿਹ ਕੋਟਿ ਇੰਦ੍ਰ ਨ੍ਰਿਪਾਰ ॥ ਕਈ ਬ੍ਰਹਮ ਬਿਸਨੁ ਬਿਚਾਰ ॥ ਕਈ ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸਨ ਰਸੂਲ ॥ ਬਿਨੁ ਭਗਤਿ ਕੋ ਨ ਕਬੂਲ ॥੮॥੩੮॥ ਕਈ ਸਿੰਧ ਬਿੰਧ ਨਗਿੰਦ੍ਰ ॥ ਕਈ ਮੱਛ ਕੱਛ ਫਨਿੰਦ੍ਰ ॥ਕਈ ਦੇਵ ਆਦਿ ਕੁਮਾਰ॥ ਕਈ ਕ੍ਰਿਸਨ ਬਿਸਨੁ ਅਵਤਾਰ ॥੯॥੩੯॥ ਕਈ ਇੰਦ੍ਰ ਬਾਰ ਬੁਹਾਰ ॥ ਕਈ ਬੇਦ ਔ ਮੁਖਚਾਰ॥ ਕਈ ਰੁੱਦ੍ਰ ਛੁੱਦ੍ਰ ਸਰੂਪ ॥ ਕਈ ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸਨ ਅਨੂਪ ॥੧੦॥੪੦॥ ਕਈ ਕੋਕ ਕਾਬਿ ਭਣੰਤ ॥ ਕਈ ਬੇਦ ਭੇਦ ਕਹੰਤ ॥ ਕਈ ਸਾਸਤ੍ਰ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ

ਬਖਾਨ ॥ ਕਹੂੰ ਕਥਤ ਹੀ ਸੁ ਪੁਰਾਨ ॥੧੧॥੪੧॥ ਕਈ ਅਗਨਿਹੋਤ੍ਰ ਕਰੰਤ ॥ ਕਈ ਉਰਧ ਤਾਪ ਦੁਰੰਤ॥ ਕਈ ਉਰਧ ਬਾਹੁ ਸੰਨਜਾਸ ॥ ਕਹੂੰ ਜੋਗ ਭੇਸ ਉਦਾਸ ॥੧੨॥੪੨॥ ਕਹੂੰ ਨਿਵਲੀ ਕਰਮ ਕਰੰਤ ॥ ਕਹੂੰ ਪਉਨ ਅਹਾਰ ਦੁਰੰਤ ॥ ਕਹੂੰ ਤੀਰਥ ਦਾਨ ਅਪਾਰ ॥ ਕਹੂੰ ਜਗ ਕਰਮ ਉਦਾਰ ॥੧੩॥੪੩॥ ਕਹੂੰ ਅਗਨਿਹੋਤ੍ਰ ਅਨੂਪ ॥ ਕਹੂੰ ਨਿਆਇ ਰਾਜ ਬਿਭੂਤਿ ॥ ਕਹੂੰ ਸਾਸਤ੍ਰ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਰੀਤਿ ॥ ਕਹੂੰ ਬੇਦ ਸਿਉ ਬਿਪ੍ਰੀਤਿ ॥੧੪॥੪੪॥ ਕਈ ਦੇਸ ਦੇਸ ਫਿਰੰਤ ॥ ਕਈ ਏਕ ਠੌਰ ਇਸਥੰਤ॥ ਕਹੂੰ ਕਰਤ ਜਲ ਮਹਿ ਜਾਪ॥ਕਹੂੰ ਸਹਤ ਤਨ ਪਰ ਤਾਪ ॥੧੫॥੪੫॥ ਕਹੂੰ ਬਾਸ ਬਨਹਿ ਕਰੰਤ ॥ ਕਹੂੰ ਤਾਪ ਤਨਹਿ ਸਹੰਤ॥ ਕਹੂੰ ਗ੍ਰਿਹਸਤ ਧਰਮ ਅਪਾਰ ॥ ਕਹੂੰ ਰਾਜ ਰੀਤਿ ਉਦਾਰ ॥੧੬॥੪੬॥ ਕਹੂੰ ਰੋਗ ਰਹਤ ਅਭਰਮ ॥ ਕਹੂੰ ਕਰਮ ਕਰਤ ਅਕਰਮ ॥ ਕਹੂੰ ਸੇਖ ਬ੍ਰਹਮ ਸਰੂਪ ॥ ਕਹੂੰ ਨੀਤਿ ਰਾਜ ਅਨੂਪ ॥੧੭॥੪੭॥ ਕਹੂੰ ਰੋਗ ਸੋਗ ਬਿਹੀਨ ॥ ਕਹੂੰ ਏਕ ਭਗਤਿ ਅਧੀਨ॥ ਕਹੂੰ ਰੰਕ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ॥ ਕਹੂੰ ਬੇਦ ਬਜਾਸ ਅਵਤਾਰ ॥੧੮॥੪੮॥ ਕਈ ਬ੍ਰਹਮ ਬੇਦ ਰਟੰਤ ॥ ਕਈ ਸੇਖ ਨਾਮ ਉਚਰੰਤ॥ ਬੈਰਾਗ ਕਹੂੰ ਸੰਨਿਆਸ ॥ ਕਹੂੰ ਫਿਰਤ ਰੂਪ ਉਦਾਸ ॥੧੯॥੪੯॥ ਸਭ ਕਰਮ ਫੋਕਟ ਜਾਨੁ ॥ ਸਭ ਧਰਮ ਨਿਹਫਲ ਮਾਨੁ ॥ ਬਿਨੁ ਏਕ ਨਾਮ ਅਧਾਰ ॥ ਸਭ ਕਰਮ ਭਰਮ ਬਿਚਾਰ ॥੨੦॥੫੦॥ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਲਘੁ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ਜਲੇ ਹਰੀ ॥ ਥਲੇ ਹਰੀ ॥ ਉਰੇ ਹਰੀ ॥ ਬਨੇ ਹਰੀ ॥੧॥੫੧॥ ਗਿਰੇ ਹਰੀ ॥ ਗੁਫੇ ਹਰੀ॥ ਛਿਤੇ ਹਰੀ ॥ ਨਭੇ ਹਰੀ ॥੨॥੫੨॥ ਈਹਾਂ ਹਰੀ ॥ ਊਹਾਂ ਹਰੀ ॥ ਜਿਮੀ ਹਰੀ ॥ ਜਮਾ ਹਰੀ ॥੩॥੫੩॥ ਅਲੇਖ ਹਰੀ ॥ ਅਭੇਖ ਹਰੀ ॥ ਅਦੋਖ ਹਰੀ ॥ ਅਦ੍ਵੈਖ ਹਰੀ ॥੪॥੫੪॥ ਅਕਾਲ ਹਰੀ॥ ਅਪਾਲ ਹਰੀ॥ ਅਛੇਦ ਹਰੀ॥ ਅਭੇਦ ਹਰੀ ॥੫॥੫੫॥ ਅਜੰਤ੍ਰ ਹਰੀ ॥ ਅਮੰਤ੍ਰ ਹਰੀ॥ ਸੁ ਤੇਜ ਹਰੀ॥ ਅਤੰਤ੍ਰ ਹਰੀ ॥੬॥੫੬॥ ਅਜਾਤਿ ਹਰੀ ॥ ਅਪਾਤਿ ਹਰੀ ॥ ਅਮਿਤ੍ਰ ਹਰੀ ॥ ਅਮਾਤ ਹਰੀ ॥੭॥੫੭॥ ਅਰੋਗ ਹਰੀ ॥ ਅਸੋਗ ਹਰੀ ॥ ਅਭਰਮ ਹਰੀ ॥ ਅਕਰਮ ਹਰੀ ॥੮॥੫੮॥ ਅਜੈ ਹਰੀ॥ ਅਭੈ ਹਰੀ॥ ਅਭੇਦ ਹਰੀ॥ ਅਛੇਦ ਹਰੀ ॥੯॥੫੯॥ ਅਖੰਡ ਹਰੀ॥ ਅਭੰਡ ਹਰੀ॥ ਅਡੰਡ ਹਰੀ ॥ ਪ੍ਰਚੰਡ ਹਰੀ ॥੧੦॥੬੦॥ ਅਤੇਵ ਹਰੀ॥ ਅਭੇਵ ਹਰੀ॥ ਅਜੇਵ ਹਰੀ ॥ ਅਛੇਵ

ਹਰੀ ॥੧੧॥੬੧॥ ਭਜੋ ਹਰੀ॥ ਥਪੋ ਹਰੀ॥ ਤਪੋ ਹਰੀ॥ ਜਪੋ ਹਰੀ ॥੧੨॥੬੨॥ ਜਲਸ ਤੁਹੀ॥ ਥਲਸ ਤੁਹੀ॥ ਨਦਿਸ ਤੁਹੀ॥ ਨਦਸ ਤੁਹੀ ॥੧੩॥੬੩॥ ਬ੍ਰਿਛਸ ਤੁਹੀ॥ ਪਤਸ ਤੁਹੀ॥ ਛਿਤਸ ਤੁਹੀ॥ ਉਰਧਸ ਤੁਹੀ॥ ੧੪॥੬੪॥ ਭਜਸ ਤੁਅੰ ॥ ਭਜਸ ਤੁਅੰ ॥ ਰਟਸ ਤੁਅੰ ॥ ਠਟਸ ਤੁਅੰ ॥੧੫॥੬੫॥ ਜਿਮੀਂ ਤੁਹੀ॥ ਜਮਾਂ ਤੁਹੀ ॥ ਮਕੀਂ ਤੁਹੀ ॥ ਮਕਾਂ ਤੁਹੀ ॥੧੬॥੬੬॥ ਅਭੂ ਤੁਹੀ ॥ ਅਭੈ ਤੁਹੀ ॥ ਅਛੂ ਤੁਹੀ ॥ ਅਛੈ ਤੁਹੀ ॥੧੭॥੬੭॥ ਜਤਸ ਤੁਹੀ॥ ਬ੍ਰਤਸ ਤੁਹੀ॥ ਗਤਸ ਤੁਹੀ ॥ ਮਤਸ ਤੁਹੀ ॥੧੮॥੬੮॥ ਤੁਹੀ ਤੁਹੀ॥ ਤੁਹੀ ਤੁਹੀ॥ ਤੁਹੀ ਤੁਹੀ॥ ਤੁਹੀ ਤੁਹੀ ॥੧੯॥੬੯॥ ਤੁਹੀ ਤੁਹੀ ॥ ਤੁਹੀ ਤੁਹੀ ॥ ਤੁਹੀ ਤੁਹੀ ॥ ਤੁਹੀ ਤੁਹੀ ॥੨੦॥੭੦॥ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਕਬਿੱਤ ॥ ਖੂਕ ਮਲਹਾਰੀ ਗਜ ਗਦਹਾ ਬਿਭੂਤਿਧਾਰੀ ਗਿਦੂਆ ਮਸਾਨ ਬਾਸ ਕਰਿਓ ਈ ਕਰਤ ਹੈਂ॥ ਘੁਘੂ ਮਟ ਬਾਸੀ ਲਗੇ ਡੋਲਤ ਉਦਾਸੀ ਮ੍ਰਿਗ ਤਰਵਰ ਸਦੀਵ ਮੋਨ ਸਾਧੇ ਈ ਮਰਤ ਹੈਂ ॥ ਬਿੰਦ ਕੇ ਸਧੱਯਾ ਤਾਹਿ ਹੀਜ ਕੀ ਬਡੱਯਾ ਦੇਤ ਬੰਦਰਾ ਸਦੀਵ ਪਾਇ ਨਾਂਗੇ ਈ ਫਿਰਤ ਹੈਂ ॥ ਅੰਗਨਾ ਅਧੀਨ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਮੈ ਪ੍ਰਬੀਨ ਏਕ ਗਿਆਨ ਕੇ ਬਿਹੀਨ ਛੀਨ ਕੈਸੇ ਕੈ ਤਰਤ ਹੈਂ ॥੧॥੭੧॥ ਭੂਤ ਬਨਚਾਰੀ ਛਿਤਿ ਛਉਨਾ ਸਭੈ ਦੂਧਾਧਾਰੀ ਪੌਨ ਕੇ ਅਹਾਰੀ ਸੁ ਭੁਜੰਗ ਜਾਨੀਅਤੁ ਹੈਂ ॥ ਤ੍ਰਿਣ ਕੇ ਭਛੱਯਾ ਧਨ ਲੋਭ ਕੇ ਤਜੱਯਾ ਤੇ ਤੋ ਗਊਅਨ ਕੇ ਜੱਯਾ ਬ੍ਰਿਖ ਭੱਯਾ ਮਾਨੀਅਤੁ ਹੈਂ॥ ਨਭ ਕੇ ਉਡੱਯਾ ਤਾਹਿ ਪੰਛੀ ਕੀ ਬਡੱਯਾ ਦੇਤ ਬਗੁਲਾ ਬਿੜਾਲ ਬ੍ਰਿਕ ਧਿਆਨੀ ਠਾਨੀਅਤੁ ਹੈਂ ॥ ਜੇਤੇ ਬਡੇ ਗਿਆਨੀ ਤਿਨੋ ਜਾਨੀ ਪੈ ਬਖਾਨੀ ਨਾਹਿ ਐਸੇ ਨ ਪ੍ਰਪੰਚ ਮਨਿ ਭੂਲਿ ਆਨੀਅਤੁ ਹੈਂ ॥੨॥੭੨॥ ਭੂਮਿ ਕੇ ਬਸੱਯਾ ਤਾਹਿ ਭੂਚਰੀ ਕੇ ਜੱਯਾ ਕਹੈ ਨਭ ਕੇ ਉਡੱਯਾ ਸੋ ਚਿਰੱਯਾ ਕੈ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਫਲ ਕੇ ਭਛੱਯਾ ਤਾਹਿ ਬਾਂਦਰੀ ਕੇ ਜੱਯਾ ਕਹੈ ਆਦਿਸ ਫਿਰੱਯਾ ਤੇ ਤੋ ਭੂਤ ਕੈ ਪਛਾਨੀਐ ॥ ਜਲ ਕੇ ਤਰੱਯਾ ਕੋ ਗੰਗੇਰੀ ਸੀ ਕਹਤ ਜਗ ਆਗਿ ਕੇ ਭਛੱਯਾ ਸੋ ਚਕੋਰ ਸਮ ਮਾਨੀਐ ॥ ਸੂਰਜ ਸਿਵੱਯਾ ਤਾਹਿ ਕੌਲ ਕੀ ਬਡੱਯਾ ਦੇਤ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਸਿਵੱਯਾ ਕੌ ਕਵੀ ਕੈ ਪਛਾਨੀਐ ॥੩॥੭੩॥ ਨਾਰਾਇਣ ਕੱਛ ਮੱਛ ਤੇਂਦੂਆ ਕਹਤ ਸਭ ਕਉਲਨਾਭਿ ਕਉਲ ਜਿਹ ਤਾਲ ਮੈ ਰਹਤੁ ਹੈਂ॥ ਗੋਪੀਨਾਥ ਗੂਜਰ ਗੁਪਾਲ ਸਭੈ ਧੇਨੁਚਾਰੀ ਰਿਖੀਕੇਸ ਨਾਮ ਕੈ ਮਹੰਤ ਲਹੀਅਤੁ ਹੈਂ॥ ਮਾਧਵ ਭਵਰ ਔ ਅਟੇਰੂ ਕੋ ਕਨ੍ਹੱਯਾ ਨਾਮ ਕੰਸ ਕੋ ਬਧੱਯਾ

ਜਮਦੂਤ ਕਹੀਅਤੁ ਹੈਂ ॥ ਮੂੜ੍ਹ ਰੂੜ ਪੀਟਤ ਨ ਗੂੜਤਾ ਕੋ ਭੇਦ ਪਾਵੈ ਪੂਜਤ ਨ ਤਾਹਿ ਜਾ ਕੇ ਰਾਖੇ ਰਹੀਅਤੁ ਹੈਂ॥੪॥੭੪॥ ਬਿਸ੍ਵਪਾਲ ਜਗਤ ਕਾਲ ਦੀਨ ਦਜਾਲ ਬੈਰੀ ਸਾਲ ਸਦਾ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲ ਜਮ ਜਾਲ ਤੇ ਰਹਤ ਹੈਂ ॥ ਜੋਗੀ ਜਟਾਧਾਰੀ ਸਤੀ ਸਾਚੇ ਬਡੇ ਬ੍ਰਹਮਚਾਰੀ ਧਜਾਨ ਕਾਜ ਭੂਖ ਪਜਾਸ ਦੇਹ ਪੈ ਸਹਤ ਹੈਂ॥ ਨਿਉਲੀ ਕਰਮ ਜਲ ਪਾਵਕ ਪਵਨ ਹੋਮ ਅਧੋ ਮੁਖ ਏਕ ਪਾਇ ਠਾਢੇ ਨ ਬਹਤ ਹੈਂ॥ ਮਾਨਵ ਫਨਿੰਦ ਦੇਵ ਦਾਨਵ ਨ ਪਾਵੈ ਭੇਦ ਬੇਦ ਔ ਕਤੇਬ ਨੇਤਿ ਨੇਤਿ ਕੈ ਕਹਤ ਹੈਂ॥੫॥੭੫॥ਨਾਚਤ ਫਿਰਤ ਮੋਰ ਬਾਦਰ ਕਰਤ ਘੋਰ ਦਾਮਨੀ ਅਨੇਕ ਭਾਉ ਕਰਿਓ ਈ ਕਰਤ ਹੈ॥ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਤੇ ਸੀਤਲ ਨ ਸੂਰਜ ਤੇ ਤਪਤ ਤੇਜ ਇੰਦ੍ਰ ਸੋ ਨ ਰਾਜਾ ਭਵ ਭੂਮਿ ਕੋ ਭਰਤ ਹੈ॥ਸਿਵ ਸੇ ਤਪਸੀ ਆਦਿ ਬ੍ਰਹਮਾ ਸੇ ਨ ਬੇਦੁਚਾਰੀ ਸਨਤ ਕੁਮਾਰ ਸੀ ਤਪਸਜਾ ਨ ਅਨਤ ਹੈ॥ ਗਿਆਨ ਕੇ ਬਿਹੀਨ ਕਾਲ ਫਾਸ ਕੇ ਅਧੀਨ ਸਦਾ ਜੁਗਨ ਕੀ ਚਉਕਰੀ ਫਿਰਾਏ ਈ ਫਿਰਤ ਹੈ ॥੬॥੭੬॥ ਏਕ ਸਿਵ ਭਏ ਏਕ ਗਏ ਏਕ ਫੇਰ ਭਏ ਰਾਮ ਚੰਦ੍ਰ ਕ੍ਰਿਸਨ ਕੇ ਅਵਤਾਰ ਭੀ ਅਨੇਕ ਹੈਂ॥ ਬ੍ਰਹਮਾ ਅਰੁ ਬਿਸਨੁ ਕੇਤੇ ਬੇਦ ਔ ਪੁਰਾਨ ਕੇਤੇ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਸਮੂਹਨ ਕੇ ਹ੍ਵੈ ਹ੍ਵੈ ਬਿਤਏ ਹੈਂ॥ ਮੋਨਦੀ ਮਦਾਰ ਕੇਤੇ ਅਸੁਨੀ ਕੁਮਾਰ ਕੇਤੇ ਅੰਸਾ ਅਵਤਾਰ ਕੇਤੇ ਕਾਲ ਬਸ ਭਏ ਹੈਂ॥ ਪੀਰ ਔ ਪਿਕਾਂਬਰ ਕੇਤੇ ਗਨੇ ਨ ਪਰਤ ਏਤੇ ਭੂਮਿ ਹੀ ਤੇ ਹੁਇ ਕੈ ਫੇਰਿ ਭੂਮਿ ਹੀ ਮਿਲਏ ਹੈਂ ॥੭॥੭੭॥ਜੋਗੀ ਜਤੀ ਬ੍ਰਹਮਚਾਰੀ ਬਡੇ ਬਡੇ ਛਤ੍ਰਧਾਰੀ ਛਤ੍ਰ ਹੀ ਕੀ ਛਾਯਾ ਕਈ ਕੋਸ ਲੌਂ ਚਲਤ ਹੈਂ॥ਬਡੇ ਬਡੇ ਰਾਜਨ ਕੇ ਦਾਬਤ ਫਿਰਤ ਦੇਸ ਬਡੇ ਬਡੇ ਰਾਜਨ ਕੇ ਦ੍ਰਪ ਕੋ ਦਲਤ ਹੈਂ ॥ ਮਾਨ ਸੇ ਮਹੀਪ ਔ ਦਿਲੀਪ ਕੈਸੇ ਛਤ੍ਰਧਾਰੀ ਬਡੋ ਅਭਿਮਾਨ ਭੁਜ ਦੰਡ ਕੋ ਕਰਤ ਹੈਂ॥ ਦਾਰਾ ਸੇ ਦਿਲੀਸਰ ਦ੍ਰੁਜੋਧਨ ਸੇ ਮਾਨਧਾਰੀ ਭੋਗ ਭੋਗ ਭੂਮਿ ਅੰਤਿ ਭੂਮਿ ਮੈ ਮਿਲਤ ਹੈਂ ॥੮॥੭੮॥ ਸਿਜਦੇ ਕਰੇ ਅਨੇਕ ਤੋਪਚੀ ਕਪਟ ਭੇਸ ਪੋਸਤੀ ਅਨੇਕਦਾ ਨਿਵਾਵਤ ਹੈ ਸੀਸ ਕੌਂ॥ ਕਹਾ ਭਯੋ ਮੱਲ ਜੌਂ ਪੈ ਕਾਢਤ ਅਨੇਕ ਡੰਡ ਸੋ ਤੌ ਨ ਡੰਡੌਤ ਅਸਟਾਂਗ ਅਥਿਤੀਸ ਕੌਂ॥ ਕਹਾ ਭਯੋ ਰੋਗੀ ਜੌਂ ਪੈ ਡਾਰਜੋ ਰਹਜੋ ਔਂਧ ਮੁਖ ਮਨ ਤੇ ਨ ਮੂੰਡ ਨਿਹੁਰਾਯੋ ਆਦਿ ਈਸ ਕੌਂ॥ਕਾਮਨਾ ਅਧੀਨ ਸਦਾ ਦਾਮਨਾ ਪ੍ਰਬੀਨ ਏਕ ਭਾਵਨਾ ਬਿਹੀਨ ਕੈਸੇ ਪਾਵੈ ਜਗਦੀਸ ਕੌਂ॥੯॥੭੯॥ ਸੀਸ ਪਟਕਤ ਜਾ ਕੇ ਕਾਨ ਮੈ ਖਜੂਰਾ ਧਸੈ ਮੂੰਡ ਛਟਕਤ ਮਿਤ੍ਰ ਪੁਤ੍ਰ ਹੂੰ ਕੇ ਸੋਕ ਸੋਂ॥ ਆਕ ਕੋ ਚਰੱਯਾ ਫਲ

ਫੂਲ ਕੋ ਭਛੱਯਾ ਸਦਾ ਬਨ ਕੋ ਭ੍ਰਮਯਾ ਔਰ ਦੂਸਰੋ ਨ ਬੋਕ ਸੋਂ॥ਕਹਾ ਭਯੋ ਭੇਡ ਜੋ ਘਸਤ ਸੀਸ ਬ੍ਰਿਛਨ ਸੋਂ ਮਾਟੀ ਕੋ ਭਛੱਯਾ ਬੋਲਿ ਪੂਛ ਲੀਜੈ ਜੋਕ ਸੋਂ॥ ਕਾਮਨਾ ਅਧੀਨ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਮੈ ਪ੍ਰਬੀਨ ਏਕ ਭਾਵਨਾ ਬਿਹੀਨ ਕੈਸੇ ਭੇਟੈ ਪਰਲੋਕ ਸੋਂ॥੧੦॥੯੦॥ ਨਾਚਯੋ ਈ ਕਰਤ ਮੋਰ ਦਾਦਰ ਕਰਤ ਸੋਰ ਸਦਾ ਘਨਘੋਰ ਘਨ ਕਰਯੋ ਈ ਕਰਤ ਹੈਂ॥ਏਕ ਪਾਇ ਠਾਢੇ ਸਦਾ ਬਨ ਮੈ ਰਹਤ ਬ੍ਰਿਛ ਫੂਕਿ ਫੂਕਿ ਪਾਵ ਭੂਮਿ ਸ੍ਰਾਵਗ ਧਰਤ ਹੈਂ॥ਪਾਹਨ ਅਨੇਕ ਜੁਗ ਏਕ ਠੌਰ ਬਾਸੁ ਕਰੈ ਕਾਗ ਔਰ ਚੀਲ ਦੇਸ ਦੇਸ ਬਿਚਰਤ ਹੈਂ॥ ਗਯਾਨ ਕੇ ਬਿਹੀਨ ਮਹਾਂਦਾਨ ਮੈ ਨ ਹੂਜੈ ਲੀਨ ਭਾਵਨਾ ਬਿਹੀਨ ਦੀਨ ਕੈਸੇ ਕੈ ਤਰਤ ਹੈਂ॥੧੧॥੯੧॥ਜੈਸੇ ਏਕ ਸ੍ਵਾਂਗੀ ਕਹੂੰ ਜੋਗੀਆ ਬੈਰਾਗੀ ਬਨੈ ਕਬਹੂੰ ਸੰਨਿਆਸ ਭੇਸ ਬਨ ਕੈ ਦਿਖਾਵਈ॥ਕਹੂੰ ਪਉਨਾਹਾਰੀ ਕਹੂੰ ਬੈਠੇ ਲਾਇ ਤਾਰੀ ਕਹੂੰ ਲੋਭ ਕੀ ਖੁਮਾਰੀ ਸੋਂ ਅਨੇਕ ਗੁਨ ਗਾਵਈ॥ ਕਹੂੰ ਬ੍ਰਹਮਚਾਰੀ ਕਹੂੰ ਹਾਥ ਪੈ ਲਗਾਵੈ ਬਾਰੀ ਕਹੂੰ ਡੰਡਧਾਰੀ ਹੁਇ ਕੈ ਲੋਗਨ ਭ੍ਰਮਾਵਈ॥ ਕਾਮਨਾ ਅਧੀਨ ਪਰਯੋ ਨਾਚਤ ਹੈ ਨਾਚਨ ਸੋਂ ਗਯਾਨ ਕੇ ਬਿਹੀਨ ਕੈਸੇ ਬ੍ਰਹਮ ਲੋਕ ਪਾਵਈ ॥੧੨॥੯੨॥ ਪੰਚ ਬਾਰ ਗੀਦਰ ਪੁਕਾਰੈਂ ਪਰੇ ਸੀਤ ਕਾਲ ਕੁੰਚਰ ਔ ਗਦਹਾ ਅਨੇਕ ਦਾ ਪੁਕਾਰਹੀਂ ॥ ਕਹਾ ਭਯੋ ਜੋ ਪੈ ਕਲਵੱਤ੍ਰ ਲੀਓ ਕਾਸੀ ਬੀਚ ਚੀਰ ਚੀਰ ਚੋਰਟਾ ਕੁਠਾਰਨ ਸੋ ਮਾਰਹੀਂ॥ ਕਹਾ ਭਯੋ ਫਾਸੀ ਡਾਰਿ ਬੂਡਯੋ ਜੜ ਗੰਗ ਧਾਰ ਡਾਰਿ ਡਾਰਿ ਫਾਸਿ ਠਗ ਮਾਰਿ ਮਾਰਿ ਡਾਰਹੀਂ ॥ ਡੂਬੇ ਨਰਕ ਧਾਰ ਮੂੜ੍ਹ ਗਯਾਨ ਕੇ ਬਿਨਾ ਬਿਚਾਰ ਭਾਵਨਾ ਬਿਹੀਨ ਕੈਸੇ ਗਯਾਨ ਕੋ ਬਿਚਾਰਹੀਂ ॥੧੩॥੯੩॥ ਤਾਪ ਕੇ ਸਹੇ ਤੇ ਜੌ ਪੈ ਪਾਈਐ ਅਤਾਪ ਨਾਥ ਤਾਪਨਾ ਅਨੇਕ ਤਨ ਘਾਇਲ ਸਹਤ ਹੈਂ॥ ਜਾਪ ਕੇ ਕੀਏ ਤੇ ਜੌ ਪੈ ਪਾਯਤ ਅਜਾਪ ਦੇਵ ਪੂਦਨਾ ਸਦੀਵ ਤੁਹੀ ਤੁਹੀ ਉਚਰਤ ਹੈਂ॥ ਨਭ ਕੇ ਉਡੇ ਤੇ ਜੌ ਪੈ ਨਾਰਾਇਣ ਪਾਯਤ ਅਨਲ ਅਕਾਸ ਪੰਛੀ ਡੋਲਬੋ ਕਰਤ ਹੈਂ॥ ਆਗ ਮੈ ਜਰੇ ਤੇ ਗਤਿ ਰਾਂਡ ਕੀ ਪਰਤ ਕਰਿ ਪਤਾਲ ਕੇ ਬਾਸੀ ਕਿਉ ਭੁਜੰਗ ਨ ਤਰਤ ਹੈਂ ॥੧੪॥੯੪॥ ਕੋਊ ਭਯੋ ਮੁੰਡੀਆ ਸੰਨਿਆਸੀ ਕੋਊ ਜੋਗੀ ਭਯੋ ਕੋਊ ਬ੍ਰਹਮਚਾਰੀ ਕੋਊ ਜਤੀ ਅਨੁਮਾਨਬੋ॥ ਹਿੰਦੂ ਔ ਤੁਰਕ ਕੋਊ ਰਾਫਜੀ ਇਮਾਮ ਸਾਫੀ ਮਾਨਸ ਕੀ ਜਾਤਿ ਸਬੈ ਏਕੈ ਪਹਿਚਾਨਬੋ॥ ਕਰਤਾ ਕਰੀਮ ਸੋਈ ਰਾਜਕ ਰਹੀਮ ਓਈ ਦੂਸਰੋ ਨ ਭੇਦ ਕੋਈ ਭੂਲਿ ਭ੍ਰਮ ਮਾਨਬੋ॥ ਏਕ ਹੀ ਕੀ ਸੇਵ ਸਭ ਹੀ ਕੋ ਗੁਰਦੇਵ ਏਕ ਏਕ ਹੀ ਸਰੂਪ

ਸਬੈ ਏਕੈ ਜੋਤਿ ਜਾਨਬੋ ॥੧੫॥੮੫॥ ਦੇਹੁਰਾ ਮਸੀਤ ਸੋਈ ਪੂਜਾ ਔ ਨਿਵਾਜ ਓਈ ਮਾਨਸ ਸਬੈ ਏਕ ਪੈ ਅਨੇਕ ਕੋ ਭ੍ਰਮਾਉ ਹੈ॥ ਦੇਵਤਾ ਅਦੇਵ ਜੱਛ ਗੰਧ੍ਰਬ ਤੁਰਕ ਹਿੰਦੂ ਨਜਾਰੇ ਨਜਾਰੇ ਦੇਸਨ ਕੇ ਭੇਸ ਕੋ ਪ੍ਰਭਾਉ ਹੈ॥ ਏਕੈ ਨੈਨ ਏਕੈ ਕਾਨ ਏਕੈ ਦੇਹ ਏਕੈ ਬਾਨ ਖਾਕ ਬਾਦ ਆਤਸ ਔ ਆਬ ਕੋ ਰਲਾਉ ਹੈ ॥ ਅਲਹ ਅਭੇਖ ਸੋਈ ਪੁਰਾਨ ਔ ਕੁਰਾਨ ਓਈ ਏਕ ਹੀ ਸਰੂਪ ਸਬੈ ਏਕ ਹੀ ਬਨਾਉ ਹੈ ॥੧੬॥੮੬॥ ਜੈਸੇ ਏਕ ਆਗਿ ਤੇ ਕਨੂਕਾ ਕੋਟਿ ਆਗ ਉਠੇ ਨਜਾਰੇ ਨਜਾਰੇ ਹੁਇ ਕੈ ਫੇਰਿ ਆਗ ਮੈ ਮਿਲਾਹਿੰਗੇ ॥ ਜੈਸੇ ਏਕ ਧੂਰਿ ਤੇ ਅਨੇਕ ਧੂਰਿ ਪੂਰਤ ਹੈ ਧੂਰਿ ਕੇ ਕਨੂਕਾ ਫੇਰ ਧੂਰਿ ਹੀ ਸਮਾਹਿੰਗੇ ॥ ਜੈਸੇ ਏਕ ਨਦ ਤੇ ਤਰੰਗ ਕੋਟਿ ਉਪਜਤ ਹੈਂ ਪਾਨਿ ਕੇ ਤਰੰਗ ਸਬੈ ਪਾਨਿ ਹੀ ਕਹਾਹਿੰਗੇ ॥ ਤੈਸੇ ਬਿਸ੍ਵਰੂਪ ਤੇ ਅਭੂਤ ਭੂਤ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁਇ ਤਾਹੀ ਤੇ ਉਪਜਿ ਸਬੈ ਤਾਹੀ ਮੈ ਸਮਾਹਿੰਗੇ ॥੧੭॥੮੭॥ ਕੇਤੇ ਕੱਛ ਮੱਛ ਕੇਤੇ ਉਨ ਕੌ ਕਰਤ ਭੱਛ ਕੇਤੇ ਅੱਛ ਵੱਛ ਹੁਇ ਸਪੱਛ ਉੱਡ ਜਾਹਿੰਗੇ॥ ਕੇਤੇ ਨਭ ਬੀਚ ਅੱਛ ਪੱਛ ਕੌ ਕਰੈਂਗੇ ਭੱਛ ਕੇਤਕ ਪ੍ਰਤੱਛ ਹੁਇ ਪਚਾਇ ਖਾਹਿ ਜਾਹਿੰਗੇ ॥ ਜਲ ਕਹਾ ਥਲ ਕਹਾ ਗਗਨ ਕੇ ਗਉਨ ਕਹਾ ਕਾਲ ਕੇ ਬਨਾਏ ਸਬੈ ਕਾਲ ਹੀ ਚਬਾਹਿੰਗੇ ॥ ਤੇਜ ਜਿਉ ਅਤੇਜ ਮੈ ਅਤੇਜ ਜੈਸੇ ਤੇਜ ਲੀਨ ਤਾਹੀ ਤੇ ਉਪਜ ਸਬੈ ਤਾਹੀ ਮੈ ਸਮਾਹਿੰਗੇ ॥੧੮॥੮੮॥ ਕੂਕਤ ਫਿਰਤ ਕੇਤੇ ਰੋਵਤ ਮਰਤ ਕੇਤੇ ਜਲ ਮੈ ਡੁਬਤ ਕੇਤੇ ਆਗ ਮੈ ਜਰਤ ਹੈਂ ॥ ਕੇਤੇ ਗੰਗ ਬਾਸੀ ਕੇਤੇ ਮਦੀਨਾ ਮਕਾ ਨਿਵਾਸੀ ਕੇਤਕ ਉਦਾਸੀ ਕੇ ਭ੍ਰਮਾਏ ਈ ਫਿਰਤ ਹੈਂ ॥ ਕਰਵਤ ਸਹਤ ਕੇਤੇ ਭੂਮਿ ਮੈ ਗਡਤ ਕੇਤੇ ਸੂਆ ਪੈ ਚੜ੍ਹਤ ਕੇਤੇ ਦੂਖ ਕਉ ਭਰਤ ਹੈਂ ॥ ਗੈਨ ਮੈ ਉਡਤ ਕੇਤੇ ਜਲ ਮੈ ਰਹਤ ਕੇਤੇ ਗਿਆਨ ਕੇ ਬਿਹੀਨ ਜਕ ਜਾਰੇ ਈ ਮਰਤ ਹੈਂ ॥੧੯॥੮੯॥ ਸੋਧਿ ਹਾਰੇ ਦੇਵਤਾ ਬਿਰੋਧਿ ਹਾਰੇ ਦਾਨੋ ਬਡੇ ਬੋਧਿ ਹਾਰੇ ਬੋਧਕ ਪ੍ਰਬੋਧਿ ਹਾਰੇ ਜਾਪਸੀ ॥ ਘਸਿ ਹਾਰੇ ਚੰਦਨ ਲਗਾਇ ਹਾਰੇ ਚੋਆ ਚਾਰੁ ਪੂਜਿ ਹਾਰੇ ਪਾਹਨ ਚਢਾਇ ਹਾਰੇ ਲਾਪਸੀ ॥ ਗਾਹਿ ਹਾਰੇ ਗੋਰਨ ਮਨਾਇ ਹਾਰੇ ਮੜ੍ਹੀ ਮਟ ਲੀਪਿ ਹਾਰੇ ਭੀਤਨ ਲਗਾਇ ਹਾਰੇ ਛਾਪਸੀ ॥ ਗਾਇ ਹਾਰੇ ਗੰਧ੍ਰਬ ਬਜਾਇ ਹਾਰੇ ਕਿੰਨਰ ਸਬ ਪਚਿ ਹਾਰੇ ਪੰਡਿਤ ਤਪੰਤ ਹਾਰੇ ਤਾਪਸੀ॥੨੦॥੯੦॥ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਨ ਰਾਗੰ ਨ ਰੰਗੰ ਨ ਰੂਪੰ ਨ ਰੇਖੰ॥ ਨ ਮੋਹੰ ਨ ਕ੍ਰੋਹੰ ਨ ਦ੍ਰੋਹੰ ਨ ਦ੍ਵੈਖੰ॥ ਨ ਕਰਮੰ ਨ ਭਰਮੰ ਨ ਜਨਮੰ ਨ ਜਾਤੰ॥ ਨ

ਮਿਤ੍ਰੰ ਨ ਸਤ੍ਰੰ ਨ ਪਿਤ੍ਰੰ ਨ ਮਾਤੰ ॥੧॥੯੧॥ ਨ ਨੇਹੰ ਨ ਗੇਹੰ ਨ ਕਾਮੰ ਨ ਧਾਮੰ॥ ਨ ਪੁਤ੍ਰੰ ਨ ਮਿਤ੍ਰੰ ਨ ਸਤ੍ਰੰ ਨ ਭਾਮੰ॥ ਅਲੇਖੰ ਅਭੇਖੰ ਅਜੋਨੀ ਸਰੂਪੰ॥ ਸਦਾ ਸਿੱਧਿਦਾ ਬੁੱਧਿਦਾ ਬ੍ਰਿਧ ਰੂਪੰ ॥੨॥੯੨॥ ਨਹੀ ਜਾਨਿ ਜਾਈ ਕਛੂ ਰੂਪ ਰੇਖੰ ॥ ਕਹਾ ਬਾਸ ਤਾ ਕੋ ਫਿਰੈ ਕਉਨ ਭੇਖੰ॥ ਕਹਾ ਨਾਮ ਤਾ ਕੋ ਕਹਾ ਕੈ ਕਹਾਵੈ॥ ਕਹਾ ਕੈ ਬਖਾਨੋਂ ਕਹੇ ਮੋ ਨ ਆਵੈ ॥੩॥੯੩॥ ਨ ਰੋਗੰ ਨ ਸੋਗੰ ਨ ਮੋਹੰ ਨ ਮਾਤੰ॥ ਨ ਕਰਮੰ ਨ ਭਰਮੰ ਨ ਜਨਮੰ ਨ ਜਾਤੰ॥ ਅਦ੍ਵੈਖੰ ਅਭੇਖੰ ਅਜੋਨੀ ਸਰੂਪੇ॥ ਨਮੋ ਏਕ ਰੂਪੇ ਨਮੋ ਏਕ ਰੂਪੇ॥੪॥੯੪॥ ਪਰੇਅੰ ਪਰਾ ਪਰਮ ਪ੍ਰਗਿਆ ਪ੍ਰਕਾਸੀ॥ ਅਛੇਦੰ ਅਛੈ ਆਦਿ ਅਦ੍ਵੈ ਅਬਿਨਾਸੀ॥ ਨ ਜਾਤੰ ਨ ਪਾਤੰ ਨ ਰੂਪੰ ਨ ਰੰਗੇ॥ ਨਮੋ ਆਦਿ ਅਭੰਗੇ ਨਮੋ ਆਦਿ ਅਭੰਗੇ ॥੫॥੯੫॥ ਕਿਤੇ ਕ੍ਰਿਸਨ ਸੇ ਕੀਟ ਕੋਟੈ ਉਪਾਏ॥ ਉਸਾਰੇ ਗੜ੍ਹੇ ਫੇਰਿ ਮੇਟੇ ਬਨਾਏ॥ ਅਗਾਧੇ ਅਭੈ ਆਦਿ ਅਦ੍ਵੈ ਅਬਿਨਾਸੀ॥ ਪ੍ਰੇਅੰ ਪਰਾ ਪਰਮ ਪੂਰਨ ਪ੍ਰਕਾਸੀ ॥੬॥੯੬॥ ਨ ਆਧੰ ਨ ਬਿਆਧੰ ਅਗਾਧੰ ਸਰੂਪੇ॥ ਅਖੰਡਿਤ ਪ੍ਰਤਾਪ ਆਦਿ ਅਛੈ ਬਿਭੂਤੇ॥ ਨ ਜਨਮੰ ਨ ਮਰਨੰ ਨ ਬਰਨੰ ਨ ਬਿਆਧੇ ॥ ਅਖੰਡੇ ਪ੍ਰਚੰਡੇ ਅਦੰਡੇ ਅਸਾਧੇ ॥੭॥੯੭॥ ਨ ਨੇਹੰ ਨ ਗੇਹੰ ਸਨੇਹੰ ਸਨਾਥੇ॥ ਉਦੰਡੇ ਅਮੰਡੇ ਪ੍ਰਚੰਡੇ ਪ੍ਰਮਾਥੇ ॥ ਨ ਜਾਤੇ ਨ ਪਾਤੇ ਨ ਸੱਤ੍ਰੇ ਨ ਮਿੱਤ੍ਰੇ॥ ਸੁ ਭੂਤੇ ਭਵਿਖੇ ਭਵਾਨੇ ਅਚਿਤ੍ਰੇ ॥੮॥੯੮॥ ਨ ਰਾਯੰ ਨ ਰੰਕੰ ਨ ਰੂਪੰ ਨ ਰੇਖੰ ॥ ਨ ਲੋਭੰ ਨ ਛੋਭੰ ਅਭੂਤੰ ਅਭੇਖੰ॥ ਨ ਸੱਤ੍ਰੰ ਨ ਮਿਤ੍ਰੰ ਨ ਨੇਹੰ ਨ ਗੇਹੰ॥ ਸਦੈਵੰ ਸਦਾ ਸਰਬ ਸਰਬਤ੍ਰ ਸਨੇਹੰ ॥੯॥੯੯॥ ਨ ਕਾਮੰ ਨ ਕ੍ਰੋਧੰ ਨ ਲੋਭੰ ਨ ਮੋਹੰ॥ ਅਜੋਨੀ ਅਛੈ ਆਦਿ ਅਦ੍ਵੈ ਅਜੋਹੰ॥ ਨ ਜਨਮੰ ਨ ਮਰਨੰ ਨ ਬਰਨੰ ਨ ਬ੍ਯਾਧੰ॥ ਨ ਰੋਗੰ ਨ ਸੋਗੰ ਅਭੈ ਨਿਰਬਿਖਾਧੰ ॥੧੦॥੧੦੦॥ ਅਛੇਦੰ ਅਭੇਦੰ ਅਕਰਮੰ ਅਕਾਲੰ॥ ਅਖੰਡੰ ਅਭੰਡੰ ਪ੍ਰਚੰਡੰ ਅਪਾਲੰ ॥ ਨ ਤਾਤੰ ਨ ਮਾਤੰ ਨ ਜਾਤੰ ਨ ਕਾਯੰ ॥ ਨ ਨੇਹੰ ਨ ਗੇਹੰ ਨ ਭਰਮੰ ਨ ਭਾਯੰ ॥੧੧॥੧੦੧॥ ਨ ਰੂਪੰ ਨ ਭੂਪੰ ਨ ਕਾਯੰ ਨ ਕਰਮੰ ॥ ਨ ਤ੍ਰਾਸੰ ਨ ਪ੍ਰਾਸੰ ਨ ਭੇਦੰ ਨ ਭਰਮੰ ॥ ਸਦੈਵੰ ਸਦਾ ਸਿੱਧ ਬ੍ਰਿਧੰ ਸਰੂਪੇ ॥ ਨਮੋ ਏਕ ਰੂਪੇ ਨਮੋ ਏਕ ਰੂਪੇ ॥੧੨॥੧੦੨॥ ਨ੍ਰਿਉਕਤੰ ਪ੍ਰਭਾ ਆਦਿ ਅਨੁਕਤੰ ਪ੍ਰਤਾਪੇ ॥ ਅਜੁਗਤੰ ਅਛੈ ਆਦਿ ਅਵਿਕਤੇ ਅਥਾਪੇ ॥ ਬਿਭੁਗਤੰ ਅਛੈ ਆਦਿ ਅਛੈ ਸਰੂਪੇ ॥ ਨਮੋ ਏਕ ਰੂਪੇ ਨਮੋ ਏਕ ਰੂਪੇ ॥੧੩॥੧੦੩॥ ਨ ਨੇਹੰ ਨ ਗੇਹੰ ਨ ਸੋਕੰ ਨ ਸਾਕੰ ॥ ਪਰੇਅੰ ਪਵਿਤ੍ਰੰ ਪੁਨੀਤੰ ਅਤਾਕੰ ॥ ਨ

ਜਾਤੰ ਨ ਪਾਤੰ ਨ ਮਿੱਤ੍ਰੰ ਨ ਮੰਤ੍ਰੇ ॥ ਨਮੋ ਏਕ ਤੰਤ੍ਰੇ ਨਮੋ ਏਕ ਤੰਤ੍ਰੇ ॥੧੪॥੧੦੪॥ ਨ ਧਰਮੰ ਨ ਭਰਮੰ ਨ ਸਰਮੰ ਨ ਸਾਕੇ ॥ ਨ ਬਰਮੰ ਨ ਚਰਮੰ ਨ ਕਰਮੰ ਨ ਬਾਕੇ ॥ ਨ ਸੱਤ੍ਰੰ ਨ ਮਿੱਤ੍ਰੰ ਨ ਪੁੱਤ੍ਰੰ ਸਰੂਪੇ ॥ ਨਮੋ ਆਦਿ ਰੂਪੇ ਨਮੋ ਆਦਿ ਰੂਪੇ ॥੧੫॥੧੦੫॥ ਕਹੂੰ ਕੰਜ ਕੇ ਮੰਜ ਕੇ ਭਰਮ ਭੂਲੇ ॥ ਕਹੂੰ ਰੰਕ ਕੇ ਰਾਜ ਕੇ ਧਰਮ ਅਲੂਲੇ ॥ ਕਹੂੰ ਦੇਸ ਕੇ ਭੇਸ ਕੇ ਧਰਮ ਧਾਮੇ ॥ ਕਹੂੰ ਰਾਜ ਕੇ ਸਾਜ ਕੇ ਬਾਜ ਤਾਮੇ ॥੧੬॥੧੦੬॥ ਕਹੂੰ ਅੱਛ੍ਰ ਕੇ ਪੱਛ੍ਰ ਕੇ ਸਿੱਧ ਸਾਧੇ ॥ ਕਹੂੰ ਸਿੱਧ ਕੇ ਬੁੱਧਿ ਕੇ ਬ੍ਰਿੱਧ ਲਾਧੇ ॥ ਕਹੂੰ ਅੰਗ ਕੇ ਰੰਗ ਕੇ ਸੰਗ ਦੇਖੇ ॥ ਕਹੂੰ ਜੰਗ ਕੇ ਰੰਗ ਕੇ ਰੰਗ ਪੇਖੇ ॥੧੭॥੧੦੭॥ਕਹੂੰ ਧਰਮ ਕੇ ਕਰਮ ਕੇ ਹਰਮ ਜਾਨੇ ॥ ਕਹੂੰ ਧਰਮ ਕੇ ਕਰਮ ਕੇ ਭਰਮ ਮਾਨੇ ॥ ਕਹੂੰ ਚਾਰੁ ਚੇਸਟਾ ਕਹੂੰ ਚਿਤ੍ਰ ਰੂਪੰ ॥ ਕਹੂੰ ਪਰਮ ਪ੍ਰਗਿਆ ਕਹੂੰ ਸਰਬ ਭੂਪੰ ॥੧੮॥੧੦੮॥ ਕਹੂੰ ਨੇਹ ਗ੍ਰੇਹੰ ਕਹੂੰ ਦੇਹ ਦੋਖੰ॥ ਕਹੂੰ ਅਉਖਧੀ ਰੋਗ ਕੇ ਸੋਕ ਸੋਖੰ॥ ਕਹੂੰ ਦੇਵ ਬਿਦਿਆ ਕਹੂੰ ਦੈਤ ਬਾਨੀ॥ ਕਹੂੰ ਜੱਛ ਗੰਧ੍ਰਬ ਕਿੰਨਰ ਕਹਾਨੀ॥੧੯॥੧੦੯॥ ਕਹੂੰ ਰਾਜਸੀ ਸਾਤਕੀ ਤਾਮਸੀ ਹੋ॥ ਕਹੂੰ ਜੋਗ ਬਿਦਿਆ ਧਰੇ ਤਾਪਸੀ ਹੋ॥ ਕਹੂੰ ਰੋਗ ਹਰਤਾ ਕਹੂੰ ਜੋਗ ਜੁਗਤੰ॥ ਕਹੂੰ ਭੂਮਿ ਕੀ ਭੁਗਤ ਮੈ ਭਰਮ ਭੁਗਤੰ ॥੨੦॥੧੧੦॥ ਕਹੂੰ ਦੇਵ ਕੰਨਿਆ ਕਹੂੰ ਦਾਨਵੀ ਹੋ॥ ਕਹੂੰ ਜੱਛ ਬਿੱਦਿਆਧਰੇ ਮਾਨਵੀ ਹੋ॥ ਕਹੂੰ ਰਾਜਸੀ ਹੋ ਕਹੂੰ ਰਾਜ ਕੰਨਿਆ॥ ਕਹੂੰ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਕੀ ਪ੍ਰਿਸਟ ਕੀ ਰਿਸਟ ਪੰਨਿਆ ॥੨੧॥੧੧੧॥ ਕਹੂੰ ਬੇਦ ਬਿੱਦਿਆ ਕਹੂੰ ਬਿਓਮ ਬਾਨੀ ॥ ਕਹੂੰ ਕੋਕ ਕੀ ਕਾਬਿ ਕਥੈ ਕਹਾਨੀ ॥ ਕਹੂੰ ਅੱਦ੍ਰ ਸਾਰੰ ਕਹੂੰ ਭੱਦ੍ਰ ਰੂਪੰ ॥ ਕਹੂੰ ਮੱਦ੍ਰ ਬਾਨੀ ਕਹੂੰ ਛਿੱਦ੍ਰ ਸਰੂਪੰ ॥੨੨॥੧੧੨॥ ਕਹੂੰ ਬੇਦ ਬਿੱਦਿਆ ਕਹੂੰ ਕਾਬਿ ਰੂਪੰ॥ ਕਹੂੰ ਚੇਸਟਾ ਚਾਰ ਚਿੱਤ੍ਰੰ ਸਰੂਪੰ॥ ਕਹੂੰ ਪਰਮ ਪੁਰਾਨ ਕੋ ਪਾਰ ਪਾਵੈ॥ ਕਹੂੰ ਬੈਠਿ ਕੁਰਾਨ ਕੇ ਗੀਤ ਗਾਵੈ॥੨੩॥੧੧੩॥ ਕਹੂੰ ਸੁੱਧ ਸੇਖੰ ਕਹੂੰ ਬ੍ਰਹਮ ਧਰਮੰ ॥ ਕਹੂੰ ਬ੍ਰਿੱਧ ਅਵਸਥਾ ਕਹੂੰ ਬਾਲ ਕਰਮੰ ॥ ਕਹੂੰ ਜੁਆ ਸਰੂਪੰ ਜਰਾ ਰਹਤ ਦੇਹੰ ॥ ਕਹੂੰ ਨੇਹ ਦੇਹੰ ਕਹੂੰ ਤਿਆਗ ਗ੍ਰੇਹੰ ॥੨੪॥੧੧੪॥ ਕਹੂੰ ਜੋਗ ਭੋਗੰ ਕਹੂੰ ਰੋਗ ਰਾਗੰ ॥ ਕਹੂੰ ਰੋਗ ਰਹਤਾ ਕਹੂੰ ਭੋਗ ਤਿਆਗੰ ॥ ਕਹੂੰ ਰਾਜ ਸਾਜੰ ਕਹੂੰ ਰਾਜ ਰੀਤੰ ॥ ਕਹੂੰ ਪੂਰਨ ਪ੍ਰੱਗਿਆ ਕਹੂੰ ਪਰਮ ਪ੍ਰੀਤੰ ॥੨੫॥੧੧੫॥ ਕਹੂੰ ਆਰਬੀ ਤੋਰਕੀ ਪਾਰਸੀ ਹੋ ॥ ਕਹੂੰ ਪਹਲਵੀ ਪਸਤਵੀ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ ਹੋ ॥ ਕਹੂੰ ਦੇਸ ਭਾਖਿਆ ਕਹੂੰ ਦੇਵ ਬਾਨੀ ॥ ਕਹੂੰ ਰਾਜ ਬਿਦਿਆ ਕਹੂੰ

ਰਾਜਧਾਨੀ ॥੨੬॥੧੧੬॥ ਕਹੂੰ ਮੰਤ੍ਰ ਬਿੱਦਿਆ ਕਹੂੰ ਤੰਤ੍ਰ ਸਾਰੰ ॥ ਕਹੂੰ ਜੰਤ੍ਰ ਰੀਤੰ ਕਹੂੰ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰੰ ॥ ਕਹੂੰ ਹੋਮ ਪੂਜਾ ਕਹੂੰ ਦੇਵ ਅਰਚਾ ॥ ਕਹੂੰ ਪਿੰਗੁਲਾਚਾਰਣੀ ਗੀਤ ਚਰਚਾ ॥੨੭॥੧੧੭॥ ਕਹੂੰ ਬੀਨ ਬਿੱਦਿਆ ਕਹੂੰ ਗਾਨ ਗੀਤੰ॥ ਕਹੂੰ ਮਲੇਛ ਭਾਖਿਆ ਕਹੂੰ ਬੇਦ ਰੀਤੰ॥ ਕਹੂੰ ਨ੍ਰਿਤ ਬਿੱਦਿਆ ਕਹੂੰ ਨਾਗ ਬਾਨੀ॥ ਕਹੂੰ ਗਾਰੜੂ ਗੂੜ੍ਹ ਕਥੈ ਕਹਾਨੀ ॥੨੮॥੧੧੮॥ ਕਹੂੰ ਅੱਛਰਾ ਪੱਛਰਾ ਮੱਛਰਾ ਹੋ ॥ ਕਹੂੰ ਬੀਰ ਬਿੱਦਿਆ ਅਭੂਤੰ ਪ੍ਰਭਾ ਹੋ ॥ ਕਹੂੰ ਛੈਲ ਛਾਲਾਧਰੇ ਛਤ੍ਰਧਾਰੀ ॥ ਕਹੂੰ ਰਾਜ ਸਾਜੰ ਧਿਰਾਜਾਧਿਕਾਰੀ॥੨੯॥੧੧੯॥ ਨਮੋ ਨਾਥ ਪੂਰੇ ਸਦਾ ਸਿੱਧ ਦਾਤਾ ॥ ਅਛੇਦੀ ਅਛੈ ਆਦਿ ਅਦ੍ਵੈ ਬਿਧਾਤਾ ॥ ਨ ਤ੍ਰਸਤੰ ਨ ਗ੍ਰਸਤੰ ਸਮਸਤੰ ਸਰੂਪੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਨਮਸਤੰ ਤੁਅਸਤੰ ਅਭੂਤੇ ॥੩੦॥੧੨੦॥ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਪਾਧੜੀ ਛੰਦ ॥ ਅਬਿਅਕਤ ਤੇਜ ਅਨਭਉ ਪ੍ਰਕਾਸ॥ ਅੱਛੈ ਸਰੂਪ ਅੱਦ੍ਵੈ ਅਨਾਸ॥ ਅਨਤੁੱਟ ਤੇਜ ਅਨਖੁੱਟ ਭੰਡਾਰ॥ ਦਾਤਾ ਦੁਰੰਤ ਸਰਬੰ ਪ੍ਰਕਾਰ॥੧॥੧੨੧॥ ਅਨਭੂਤ ਤੇਜ ਅਨਛਿੱਜ ਗਾਤ ॥ ਕਰਤਾ ਸਦੀਵ ਹਰਤਾ ਸਨਾਤ ॥ ਆਸਨ ਅਡੋਲ ਅਨਭੂਤ ਕਰਮ ॥ ਦਾਤਾ ਦਯਾਲ ਅਨਭੂਤ ਧਰਮ॥੨॥੧੨੨॥ ਜਿਹ ਸਤ੍ਰੁ ਮਿੱਤ੍ਰ ਨਹੀ ਜਨਮ ਜਾਤਿ॥ ਜਿਹ ਪੁਤ੍ਰ ਭ੍ਰਾਤ ਨਹੀ ਮਿੱਤ੍ਰ ਮਾਤ॥ ਜਿਹ ਕਰਮ ਭਰਮ ਨਹੀ ਧਰਮ ਧਯਾਨ॥ ਜਿਹ ਨੇਹ ਗੇਹ ਨਹੀ ਬਯੋਤ ਬਾਨ ॥੩॥੧੨੩॥ ਜਿਹ ਜਾਤਿ ਪਾਤਿ ਨਹੀ ਸਤ੍ਰੁ ਮਿੱਤ੍ਰ॥ ਜਿਹ ਨੇਹ ਗੇਹ ਨਹੀ ਚਿਹਨ ਚਿਤ੍ਰ॥ ਜਿਹ ਰੰਗ ਰੂਪ ਨਹੀ ਰਾਗ ਰੇਖ॥ ਜਿਹ ਜਨਮ ਜਾਤਿ ਨਹੀ ਭਰਮ ਭੇਖ॥੪॥੧੨੪॥ ਜਿਹ ਕਰਮ ਭਰਮ ਨਹੀ ਜਾਤਿ ਪਾਤਿ ॥ ਨਹੀ ਨੇਹ ਗੇਹ ਨਹੀ ਪਿਤ੍ਰ ਮਾਤ ॥ ਜਿਹ ਨਾਮ ਠਾਮ ਨਹੀ ਬਰਗ ਬਯਾਧਿ ॥ ਜਿਹ ਰੋਗ ਸੋਗ ਨਹੀ ਸਤ੍ਰੁ ਸਾਧ ॥੫॥੧੨੫॥ ਜਿਹ ਤ੍ਰਾਸ ਵਾਸ ਨਹੀ ਦੇਹ ਨਾਸ ॥ ਜਿਹ ਆਦਿ ਅੰਤ ਨਹੀ ਰੂਪ ਰਾਸ॥ ਜਿਹ ਰੋਗ ਸੋਗ ਨਹੀ ਜੋਗ ਜੁਗਤਿ॥ ਜਿਹ ਤ੍ਰਾਸ ਆਸ ਨਹੀ ਭੂਮਿ ਭੁਗਤਿ ॥੬॥੧੨੬॥ ਜਿਹ ਕਾਲ ਬਯਾਲ ਕਟਿਓ ਨ ਅੰਗ ॥ ਅੱਛੈ ਸਰੂਪ ਅਖੈ ਅਭੰਗ ॥ ਜਿਹ ਨੇਤਿ ਨੇਤਿ ਉਚਰੰਤ ਬੇਦ ॥ ਜਿਹ ਅਲਖ ਰੂਪ ਕਥਤ ਕਤੇਬ ॥੭॥੧੨੭॥ ਜਿਹ ਅਲੱਖ ਰੂਪ ਆਸਨ ਅਡੋਲ ॥ ਜਿਹ ਅਮਿਤ ਤੇਜ ਅੱਛੈ ਅਤੋਲ ॥ ਜਿਹ ਧਯਾਨ ਕਾਜ ਮੁਨਿ ਜਨ ਅਨੰਤ ॥ ਕਈ ਕਲਪ ਜੋਗ ਸਾਧਤ ਦੁਰੰਤ ॥੮॥੧੨੮॥ ਤਨ ਸੀਤ ਘਾਮ ਬਰਖਾ ਸਹੰਤ ॥ ਕਈ ਕਲਪ ਏਕ ਆਸਨ ਬਿਤੰਤ ॥ ਕਈ ਜਤਨ ਜੋਗ

ਬਿਦਜਾ ਬਿਚਾਰ ॥ ਸਾਧੰਤ ਤਦਪਿ ਪਾਵਤ ਨ ਪਾਰ ॥੯॥੧੨੯॥ ਕਈ ਉਰਧ ਬਾਹੁ ਦੇਸਨ ਭ੍ਰਮੰਤ ॥ ਕਈ ਉਰਧ ਮਧਿ ਪਾਵਕ ਝੁਲੰਤ ॥ ਕਈ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਸਾਸਤ੍ਰ ਉਚਰੰਤ ਬੇਦ ॥ ਕਈ ਕੋਕ ਕਾਬਿ ਕਥਤ ਕਤੇਬ ॥੧੦॥੧੩੦॥ ਕਈ ਅਗਨਿਹੋਤ੍ਰ ਕਈ ਪਉਨਾਹਾਰ ॥ ਕਈ ਕਰਤ ਕੋਟਿ ਮ੍ਰਿਤ ਕੋ ਅਹਾਰ ॥ ਕਈ ਕਰਤ ਸਾਕ ਪੈ ਪੱਤ੍ਰ ਭਛ ॥ ਨਹੀ ਤਦਪਿ ਦੇਵ ਹੋਵਤ ਪ੍ਰਤਛ ॥੧੧॥੧੩੧॥ ਕਈ ਗੀਤ ਗਾਨ ਗੰਧ੍ਰਬ ਰੀਤਿ ॥ ਕਈ ਬੇਦ ਸਾਸਤ੍ਰ ਬਿਦਜਾ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ॥ ਕਹੂੰ ਬੇਦ ਰੀਤਿ ਜਗ ਆਦਿ ਕਰਮ ॥ ਕਹੂੰ ਅਗਨਿ ਹੋਤ੍ਰ ਕਹੂੰ ਤੀਰਥ ਧਰਮ ॥੧੨॥੧੩੨॥ ਕਈ ਦੇਸ ਦੇਸ ਭਾਖਾ ਰਟੰਤ॥ ਕਈ ਦੇਸ ਦੇਸ ਬਿਦਜਾ ਪੜ੍ਹੰਤ ॥ ਕਈ ਕਰਤ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿਨ ਬਿਚਾਰ ॥ ਨਹੀ ਨੈਕ ਤਾਸ ਪਾਯਤਨ ਪਾਰ ॥੧੩॥੧੩੩॥ ਕਈ ਤੀਰਥ ਤੀਰਥ ਭਰਮਤ ਸੁ ਭਰਮ ॥ ਕਈ ਅਗਨਿਹੋਤ੍ਰ ਕਈ ਦੇਵ ਕਰਮ ॥ ਕਈ ਕਰਤ ਬੀਰ ਬਿਦਜਾ ਬਿਚਾਰ ॥ ਨਹੀ ਤਦਪਿ ਤਾਸ ਪਾਯਤਨ ਪਾਰ ॥੧੪॥੧੩੪॥ ਕਹੂੰ ਰਾਜ ਰੀਤਿ ਕਹੂੰ ਜੋਗ ਧਰਮ ॥ ਕਈ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਸਾਸਤ੍ਰ ਉਚਰਤ ਸੁਕਰਮ ॥ ਨਿਵਲਾਦਿ ਕਰਮ ਕਹੂੰ ਹਸਤਿ ਦਾਨ ॥ ਕਹੂੰ ਅਸ੍ਵਮੇਧ ਮਖ ਕੋ ਬਖਾਨ ॥੧੫॥੧੩੫॥ ਕਹੂੰ ਕਰਤ ਬ੍ਰਹਮ ਬਿਦਜਾ ਬਿਚਾਰ ॥ ਕਹੂੰ ਜੋਗ ਰੀਤਿ ਕਹੂੰ ਬਿਰਧਚਾਰ ॥ ਕਹੂੰ ਕਰਤ ਜੱਛ ਗੰਧ੍ਰਬ ਗਾਨ ॥ ਕਹੂੰ ਧੂਪ ਦੀਪ ਕਹੂੰ ਅਰਘ ਦਾਨ ॥੧੬॥੧੩੬॥ ਕਹੂੰ ਪਿਤ੍ਰ ਕਰਮ ਕਹੂੰ ਬੇਦ ਰੀਤਿ ॥ ਕਹੂੰ ਨ੍ਰਿਤ ਨਾਚ ਕਹੂੰ ਗਾਨ ਗੀਤਿ ॥ ਕਹੂੰ ਕਰਤ ਸਾਸਤ੍ਰ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਉਚਾਰ ॥ ਕਹੂੰ ਭਜਤ ਏਕ ਪਗ ਨਿਰਾਧਾਰ ॥੧੭॥੧੩੭॥ ਕਈ ਨੇਹ ਦੇਹ ਕਈ ਗੇਹ ਵਾਸ॥ ਕਈ ਭ੍ਰਮਤ ਦੇਸ ਦੇਸਨ ਉਦਾਸ॥ ਕਈ ਜਲ ਨਿਵਾਸ ਕਈ ਅਗਨਿ ਤਾਪ॥ ਕਈ ਜਪਤ ਉਰਧ ਲਟਕੰਤ ਜਾਪ॥੧੮॥੧੩੮॥ ਕਈ ਕਰਤ ਜੋਗ ਕਲਪੰ ਪ੍ਰਜੰਤ ॥ ਨਹੀ ਤਦਪਿ ਤਾਸ ਪਾਯਤਨ ਅੰਤ ॥ ਕਈ ਕਰਤ ਕੋਟਿ ਬਿਦਜਾ ਬਿਚਾਰਿ ॥ ਨਹੀ ਤਦਪਿ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਦੇਖੇ ਮੁਰਾਰਿ ॥੧੯॥੧੩੯॥ ਬਿਨ ਭਗਤਿ ਸਕਤਿ ਨਹੀ ਪਰਤ ਪਾਨਿ ॥ ਬਹੁ ਕਰਤ ਹੋਮ ਅਰੁ ਜੱਗ ਦਾਨ ॥ ਬਿਨ ਏਕ ਨਾਮ ਇਕ ਚਿੱਤ ਲੀਨ ॥ ਫੋਕਟੋ ਸਰਬ ਧਰਮਾ ਬਿਹੀਨ ॥੨੦॥੧੪੦॥ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥ ਜੈ ਜੰਪਹੁ ਜੁੱਗਣ ਜੂਹ ਜੁਅੰ ॥ ਭੈ ਕੰਪਹਿ ਮੇਰੁ ਪਯਾਲ ਭੁਅੰ ॥ ਤਪ ਤਾਪਸ ਸਰਬ ਜਲੇਰੁ ਥਲੰ ॥ ਧਨ ਉਚਰਤ ਇੰਦ੍ਰ ਕੁਮੇਰ ਬਲੰ ॥੧॥੧੪੧॥ ਅਨਖੇਦ

ਸਰੂਪ ਅਭੇਦ ਅਭਿਅੰ॥ ਅਨਖੰਡ ਅਭੂਤ ਅਛੇਦ ਅਛਿਅੰ॥ ਅਨਕਾਲ ਅਪਾਲ ਦਜਾਲ ਅਸੁਅੰ॥ ਜਿਹ ਠਟੀਅ ਮੇਰੁ ਅਕਾਸ ਭੁਅੰ ॥੨॥੧੪੨॥ ਅਨਖੰਡ ਅਮੰਡ ਪ੍ਰਚੰਡ ਨਰੰ॥ ਜਿਹ ਰਚੀਅ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਬਰੰ॥ ਸਭ ਕੀਨੀ ਦੀਨ ਜਮੀਨ ਜਮਾਂ॥ ਜਿਹ ਰਚੀਅ ਸਰਬ ਮਕੀਨ ਮਕਾਂ ॥੩॥੧੪੩॥ ਜਿਹ ਰਾਗ ਨ ਰੂਪ ਨ ਰੇਖ ਰੁਖੰ॥ਜਿਹ ਤਾਪ ਨ ਸਾਪ ਨ ਸੋਕ ਸੁਖੰ॥ਜਿਹ ਰੋਗ ਨ ਸੋਗ ਨ ਭੋਗ ਭੁਯੰ॥ਜਿਹ ਖੇਦ ਨ ਭੇਦ ਨ ਛੇਦ ਛੁਯੰ ॥੪॥੧੪੪॥ ਜਿਹ ਜਾਤਿ ਨ ਪਾਤਿ ਨ ਮਾਤ ਪਿਤੰ॥ ਜਿਹ ਰਚੀਅ ਛੱਤ੍ਰੀ ਛੱਤ੍ਰ ਛਿਤੰ॥ ਜਿਹ ਰਾਗ ਨ ਰੇਖ ਨ ਰੋਗ ਭਣੰ॥ ਜਿਹ ਦ੍ਵੈਖ ਨ ਦਾਗ ਨ ਦੋਖ ਗਣੰ ॥੫॥੧੪੫॥ ਜਿਹ ਅੰਡਹ ਤੇ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਰਚਯੋ॥ ਦਸਚਾਰ ਕਰੀ ਨਵ ਖੰਡ ਸਚਯੋ॥ ਰਜ ਤਾਮਸ ਤੇਜ ਅਤੇਜ ਕਿਯੋ॥ ਅਨਭਉ ਪਦ ਆਪ ਪ੍ਰਚੰਡ ਲਿਯੋ ॥੬॥੧੪੬॥ ਸ੍ਰਿਅ ਸਿੰਧਰੁ ਬਿੰਧ ਨਗਿੰਦ ਨਗੰ॥ ਸ੍ਰਿਅ ਜੱਛ ਗੰਧ੍ਰਬ ਫਨਿੰਦ ਭੁਜੰ॥ ਰਚਿ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਅਭੇਵ ਨਰੰ॥ ਨਰਪਾਲਨਿ ਪਾਲ ਕਰਾਲ ਤ੍ਰਿਗੰ ॥੭॥੧੪੭॥ ਕਈ ਕੀਟ ਪਤੰਗ ਭੁਜੰਗ ਨਰੰ॥ ਰਚਿ ਅੰਡਜ ਸੇਤਜ ਉਤਭੁਜੰ॥ ਕੀਏ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਸਰਾਧ ਪਿਤੰ॥ ਅਨਖੰਡ ਪ੍ਰਤਾਪ ਪ੍ਰਚੰਡ ਗਤੰ॥੮॥੧੪੮॥ ਪ੍ਰਭ ਜਾਤਿ ਨ ਪਾਤਿ ਨ ਜੋਤਿ ਜੁਤੰ॥ ਜਿਹ ਤਾਤ ਨ ਮਾਤ ਨ ਭ੍ਰਾਤ ਸੁਤੰ॥ ਜਿਹ ਰੋਗ ਨ ਸੋਗ ਨ ਭੋਗ ਭੁਅੰ॥ ਜਿਹ ਜੰਪਹਿ ਕਿੰਨਰ ਜੱਛ ਜੁਅੰ ॥੯॥੧੪੯॥ ਨਰ ਨਾਰਿ ਨਿਪੁੰਸਕ ਜਾਹਿ ਕਿਯੇ॥ ਗਣ ਕਿੰਨਰ ਜੱਛ ਭੁਜੰਗ ਦਿਯੇ॥ ਗਜ ਬਾਜ ਰਥਾਦਿਕ ਪਾਤਿ ਗਣੰ॥ਭਵ ਭੂਤ ਭਵਿੱਖ ਭਵਾਨ ਤੁਅੰ॥੧੦॥੧੫੦॥ ਜਿਹ ਅੰਡਜ ਸੇਤਜ ਜੇਰ ਰਜੰ॥ ਰਚਿ ਭੂਮਿ ਅਕਾਸ ਪਤਾਲ ਜਲੰ॥ ਰਚਿ ਪਾਵਕ ਪੌਨ ਪ੍ਰਚੰਡ ਬਲੀ॥ ਬਨ ਸਾਜਿ ਕਿਯੋ ਫਲ ਫੂਲ ਕਲੀ॥੧੧॥੧੫੧॥ ਭੂਅ ਮੇਰੁ ਅਕਾਸ ਨਿਵਾਸ ਛਿਤੰ॥ ਰਚਿ ਰੋਜ ਇਕਾਦਸਿ ਚੰਦ੍ਰ ਬ੍ਰਤੰ॥ ਦੁਤਿ ਚੰਦ ਦਿਨੀਸਹ ਦੀਪ ਦਈ॥ ਜਿਹ ਪਾਵਕ ਪਉਨ ਪ੍ਰਚੰਡ ਮਈ ॥੧੨॥੧੫੨॥ ਜਿਹ ਖੰਡ ਅਖੰਡ ਪ੍ਰਚੰਡ ਕਿਯੇ॥ ਜਿਹ ਛਤ੍ਰ ਉਪਾਇ ਛਿਪਾਇ ਦਿਯੇ॥ ਜਿਹ ਲੋਕ ਚਤੁਰਦਸ ਚਾਰ ਰਚੇ॥ ਗਣ ਗੰਧ੍ਰਬ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਸਚੇ ॥੧੩॥੧੫੩॥ ਅਨਧੂਤ ਅਭੂਤ ਅਛੂਤ ਮਤੰ॥ ਅਨਗਾਧ ਅਬਜਾਧਿ ਅਨਾਦਿ ਗਤੰ॥ ਅਨਖੇਦ ਅਭੇਦ ਅਛੇਦ ਨਰੰ॥ ਜਿਹ ਚਾਰ ਚਤੁਰ ਦਿਸ ਚਕ੍ਰ ਫਿਰੰ ॥੧੪॥੧੫੪॥ ਜਿਹ ਰਾਗ ਨ ਰੰਗ ਨ ਰੇਖ ਰੁਗੰ॥ ਜਿਹ ਸੋਗ ਨ ਭੋਗ ਨ ਜੋਗ ਜੁਗੰ॥ ਭੂਅ ਭੰਜਨ ਗੰਜਨ

ਆਦਿ ਸਿਰੰ॥ ਜਿਹ ਬੰਦਤ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਨਰੰ॥੧੫॥੧੫੫॥ ਗਣ ਕਿੰਨਰ ਜੱਛ ਭੁਜੰਗ ਰਚੇ॥ ਮਣਿ ਮਾਣਕ ਮੋਤੀ ਲਾਲ ਸੁਚੇ॥ ਅਨਭੰਜ ਪ੍ਰਭਾ ਅਨਗੰਜ ਬ੍ਰਿਤੰ॥ ਜਿਹ ਪਾਰ ਨ ਪਾਵਤ ਪੂਰਿ ਮਤੰ॥੧੬॥੧੫੬॥ ਅਨਖੰਡ ਸਰੂਪ ਅਡੰਡ ਪ੍ਰਭਾ॥ਜੈ ਜੰਪਤ ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ ਸਭਾ॥ ਜਿਹ ਬੇਦ ਕਤੇਬ ਅਨੰਤ ਕਹੈ॥ ਜਿਹ ਭੂਤ ਅਭੂਤ ਨ ਭੇਦ ਲਹੈ ॥੧੭॥੧੫੭॥ ਜਿਹ ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ ਕਤੇਬ ਜਪੈਂ ॥ ਸੁਤ ਸਿੰਧ ਅਧੋਮੁਖ ਤਾਪ ਤਪੈਂ ॥ ਕਈ ਕਲਪਨ ਲੌ ਤਪ ਤਾਪ ਕਰੈਂ ॥ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਕ੍ਰਿਪਾਨਿਧਿ ਪਾਨਿ ਪਰੈਂ ॥੧੮॥੧੫੮॥ ਜਿਹ ਫੋਕਟ ਧਰਮ ਸਭੈ ਤਜਿ ਹੈ॥ ਇਕ ਚਿਤ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਿਧਿ ਕੋ ਭਜਿ ਹੈ॥ ਤੇਊ ਯਾ ਭਵ ਸਾਗਰ ਕੋ ਤਰਿ ਹੈ॥ ਭਵ ਭੂਲਿ ਨ ਦੇਹ ਪੁਨਰ ਧਰਿ ਹੈ ॥੧੯॥੧੫੯॥ ਇਕ ਨਾਮ ਬਿਨਾ ਨਹੀ ਕੋਟ ਬ੍ਰਤੀ ॥ ਇਮ ਬੇਦ ਉਚਾਰਤ ਸਾਰਸੁਤੀ ॥ ਜੇਊ ਵਾ ਰਸ ਕੇ ਚਸਕੇ ਰਸ ਹੈ ॥ ਤੇਊ ਭੂਲਿ ਨ ਕਾਲ ਫਧਾ ਫਸ ਹੈ ॥੨੦॥੧੬੦॥ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ਅਗੰਜ ਆਦਿ ਦੇਵ ਹੈ ਅਭੰਜ ਭੰਜ ਜਾਨੀਐ॥ ਅਭੂਤ ਭੂਤ ਹੈ ਸਦਾ ਅਗੰਜ ਗੰਜ ਮਾਨੀਐ॥ ਅਦੇਵ ਦੇਵ ਹੈ ਸਦਾ ਅਭੇਵ ਭੇਵ ਨਾਥ ਹੈ॥ ਸਮਸਤ ਸਿਧਿ ਬ੍ਰਿਧਿਦਾ ਸਦੀਵ ਸਰਬ ਸਾਥ ਹੈ ॥੧॥੧੬੧॥ ਅਨਾਥ ਨਾਥ ਨਾਥ ਹੈ ਅਭੰਜ ਭੰਜ ਹੈ ਸਦਾ॥ ਅਗੰਜ ਗੰਜ ਗੰਜ ਹੈ ਸਦੀਵ ਸਿੱਧਿ ਬ੍ਰਿਧਿਦਾ॥ ਅਨੂਪ ਰੂਪ ਸਰੂਪ ਹੈ ਅਛਿੱਜ ਤੇਜ ਮਾਨੀਐ॥ ਸਦੀਵ ਸਿੱਧ ਬੁੱਧਿਦਾ ਪ੍ਰਤਾਪ ਪਤ੍ਰ ਜਾਨੀਐ ॥੨॥੧੬੨॥ਨ ਰਾਗ ਰੰਗ ਰੂਪ ਹੈ ਨ ਰੋਗ ਰਾਗ ਰੇਖ ਹੈ॥ ਅਦੋਖ ਅਦਾਗ ਅਦੱਗ ਹੈ ਅਭੂਤ ਅਭ੍ਰਮ ਅਭੇਖ ਹੈ॥ ਨ ਤਾਤ ਮਾਤ ਜਾਤਿ ਹੈ ਨ ਪਾਤਿ ਚਿਹਨ ਬਰਨ ਹੈ॥ ਅਦੇਖ ਅਸੇਖ ਅਭੇਖ ਹੈ ਸਦੀਵ ਬਿਸੁਭਰਨ ਹੈ ॥੩॥੧੬੩॥ ਬਿਸੁੰਭਰ ਬਿਸੁਨਾਥ ਹੈ ਬਿਸੇਖ ਬਿਸੁਭਰਨ ਹੈ॥ ਜਿਮੀ ਜਮਾਨ ਕੇ ਬਿਖੈ ਸਦੀਵ ਕਰਮ ਕਰਨ ਹੈ॥ ਅਦ੍ਵੈਖ ਹੈ ਅਭੇਖ ਹੈ ਅਲੇਖ ਨਾਥ ਜਾਨੀਐ॥ ਸਦੀਵ ਸਰਬ ਠਉਰ ਮੈ ਬਿਸੇਖ ਆਨ ਮਾਨੀਐ ॥੪॥੧੬੪॥ ਨ ਜੰਤ੍ਰ ਮੈ ਨ ਤੰਤ੍ਰ ਮੈ ਨ ਮੰਤ੍ਰ ਬਸਿ ਆਵਈ॥ ਪੁਰਾਨ ਔ ਕੁਰਾਨ ਨੇਤਿ ਨੇਤਿ ਕੈ ਬਤਾਵਈ॥ ਨ ਕਰਮ ਮੈ ਨ ਧਰਮ ਮੈ ਨ ਭਰਮ ਮੈ ਬਤਾਈਐ॥ ਅਗੰਜ ਆਦਿ ਦੇਵ ਹੈ ਕਹੋ ਸੁ ਕੈਸਿ ਪਾਈਐ ॥੫॥੧੬੫॥ ਜਿਮੀ ਜਮਾਨ ਕੇ ਬਿਖੈ ਸਮਸਤ ਏਕ ਜੋਤਿ ਹੈ ॥ਨ ਘਾਟ ਹੈ ਨ ਬਾਢ ਹੈ ਨ ਘਾਟ ਬਾਢ ਹੋਤਿ ਹੈ ॥ ਨ ਹਾਨਿ ਹੈ ਨ ਬਾਨ ਹੈ ਸਮਾਨ ਰੂਪ ਜਾਨੀਐ॥ ਮਕੀਨ ਔ ਮਕਾਨ ਅਪ੍ਰਮਾਨ

ਤੇਜ ਮਾਨੀਐ ॥੬॥੧੬੬॥ ਨ ਦੇਹ ਹੈ ਨ ਗੇਹ ਹੈ ਨ ਜਾਤਿ ਹੈ ਨ ਪਾਤਿ ਹੈ॥ ਨ ਮੰਤ੍ਰ ਹੈ ਨ ਮਿਤ੍ਰ ਹੈ ਨ ਤਾਤ ਹੈ ਨ ਮਾਤ ਹੈ॥ ਨ ਅੰਗ ਹੈ ਨ ਰੰਗ ਹੈ ਨ ਸੰਗ ਸਾਥ ਨੇਹ ਹੈ॥ ਨ ਦੋਖ ਹੈ ਨ ਦਾਗ ਹੈ ਨ ਦ੍ਵੈਖ ਹੈ ਨ ਦੇਹ ਹੈ ॥੭॥੧੬੭॥ ਨ ਸਿੰਘ ਹੈ ਨ ਸ੍ਯਾਰ ਹੈ ਨ ਰਾਉ ਹੈ ਨ ਰੰਕ ਹੈ॥ਨ ਮਾਨ ਹੈ ਨ ਮਉਤ ਹੈ ਨ ਸਾਕ ਹੈ ਨ ਸੰਕ ਹੈ॥ਨ ਜੱਛ ਹੈ ਨ ਗੰਧ੍ਰਬ ਹੈ ਨ ਨਰੁ ਹੈ ਨ ਨਾਰਿ ਹੈ॥ ਨ ਚੋਰ ਹੈ ਨ ਸਾਹ ਹੈ ਨ ਸਾਹ ਕੋ ਕੁਮਾਰ ਹੈ ॥੮॥੧੬੮॥ ਨ ਨੇਹ ਹੈ ਨ ਗੇਹ ਹੈ ਨ ਦੇਹ ਕੋ ਬਨਾਉ ਹੈ॥ ਨ ਛਲ ਹੈ ਨ ਛਿੱਦ੍ਰ ਹੈ ਨ ਛਲ ਕੋ ਮਿਲਾਉ ਹੈ॥ ਨ ਤੰਤ੍ਰ ਹੈ ਨ ਮੰਤ੍ਰ ਹੈ ਨ ਜੰਤ੍ਰ ਕੋ ਸਰੂਪ ਹੈ॥ ਨ ਰਾਗ ਹੈ ਨ ਰੰਗ ਹੈ ਨ ਰੇਖ ਹੈ ਨ ਰੂਪ ਹੈ ॥੯॥੧੬੯॥ ਨ ਜੰਤ੍ਰ ਹੈ ਨ ਮੰਤ੍ਰ ਹੈ ਨ ਤੰਤ੍ਰ ਕੋ ਬਨਾਉ ਹੈ॥ ਨ ਛਲ ਹੈ ਨ ਛਿੱਦ੍ਰ ਹੈ ਨ ਛਾਇਆ ਕੋ ਮਿਲਾਉ ਹੈ॥ ਨ ਰਾਗ ਹੈ ਨ ਰੰਗ ਹੈ ਨ ਰੂਪ ਹੈ ਨ ਰੇਖ ਹੈ॥ ਨ ਕਰਮ ਹੈ ਨ ਧਰਮ ਹੈ ਅਜਨਮ ਹੈ ਅਭੇਖ ਹੈ ॥੧੦॥੧੭੦॥ ਨ ਤਾਤ ਹੈ ਨ ਮਾਤ ਹੈ ਅਖ੍ਯਾਲ ਅਖੰਡ ਰੂਪ ਹੈ॥ ਅਛੇਦ ਹੈ ਅਭੇਦ ਹੈ ਨ ਰੰਕ ਹੈ ਨ ਭੂਪ ਹੈ॥ ਪਰੇ ਹੈ ਪਵਿੱਤ੍ਰ ਹੈ ਪੁਨੀਤਿ ਹੈ ਪੁਰਾਨ ਹੈ॥ ਅਗੰਜ ਹੈ ਅਭੰਜ ਹੈ ਕਰੀਮ ਹੈ ਕੁਰਾਨ ਹੈ ॥੧੧॥੧੭੧॥ ਅਕਾਲ ਹੈ ਅਪਾਲ ਹੈ ਖਿਆਲ ਹੈ ਅਖੰਡ ਹੈ॥ ਨ ਰੋਗ ਹੈ ਨ ਸੋਗ ਹੈ ਨ ਭੇਦ ਹੈ ਨ ਭੰਡ ਹੈ ॥ ਨ ਅੰਗ ਹੈ ਨ ਰੰਗ ਹੈ ਨ ਸੰਗ ਹੈ ਨ ਸਾਥ ਹੈ॥ਪ੍ਰਿਆ ਹੈ ਪਵਿਤ੍ਰ ਹੈ ਪੁਨੀਤਿ ਹੈ ਪ੍ਰਮਾਥ ਹੈ ॥੧੨॥੧੭੨॥ ਨ ਸੀਤ ਹੈ ਨ ਸੋਚ ਹੈ ਨ ਘ੍ਰਾਮ ਹੈ ਨ ਘਾਮ ਹੈ॥ ਨ ਲੋਭ ਹੈ ਨ ਮੋਹ ਹੈ ਨ ਕ੍ਰੋਧ ਹੈ ਨ ਕਾਮ ਹੈ॥ ਨ ਦੇਵ ਹੈ ਨ ਦੈਤ ਹੈ ਨ ਨਰ ਕੋ ਸਰੂਪ ਹੈ॥ ਨ ਛਲ ਹੈ ਨ ਛਿੱਦ੍ਰ ਹੈ ਨ ਛਿੱਦ੍ਰ ਕੀ ਬਿਭੂਤਿ ਹੈ॥੧੩॥੧੭੩॥ ਨ ਕਾਮ ਹੈ ਨ ਕ੍ਰੋਧ ਹੈ ਨ ਲੋਭ ਹੈ ਨ ਮੋਹ ਹੈ॥ ਨ ਦ੍ਵੈਖ ਹੈ ਨ ਭੇਖ ਹੈ ਨ ਦੁਈ ਹੈ ਨ ਦ੍ਰੋਹ ਹੈ॥ ਨ ਕਾਲ ਹੈ ਨ ਬਾਲ ਹੈ ਸਦੀਵ ਦਯਾਲ ਰੂਪ ਹੈ॥ ਅਗੰਜ ਹੈ ਅਭੰਜ ਹੈ ਅਭਰਮ ਹੈ ਅਭੂਤ ਹੈ ॥੧੪॥੧੭੪॥ ਅਛੇਦ ਛੇਦ ਹੈ ਸਦਾ ਅਗੰਜ ਗੰਜ ਗੰਜ ਹੈ॥ ਅਭੂਤ ਭੇਖ ਹੈ ਬਲੀ ਅਰੂਪ ਰਾਗ ਰੰਗ ਹੈ॥ ਨ ਦ੍ਵੈਖ ਹੈ ਨ ਭੇਖ ਹੈ ਨ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਕਰਮ ਹੈ॥ ਨ ਜਾਤਿ ਹੈ ਨ ਪਾਤਿ ਹੈ ਨ ਚਿੱਤ੍ਰ ਚਿਹਨ ਬਰਨ ਹੈ ॥੧੫॥੧੭੫॥ ਬਿਅੰਤ ਹੈ ਅਨੰਤ ਹੈ ਅਨੰਤ ਤੇਜ ਜਾਨੀਐ॥ ਅਭੂਮਿ ਅਭਿੱਜ ਹੈ ਸਦਾ ਅਛਿੱਜ ਤੇਜ ਮਾਨੀਐ॥ ਨ ਆਧਿ ਹੈ ਨ ਬਿਆਧਿ ਹੈ ਅਗਾਧਿ ਰੂਪ ਲੇਖੀਐ॥ ਅਦੋਖ ਹੈ ਅਦਾਗ ਹੈ ਅਛੈ

ਪ੍ਰਤਾਪ ਪੇਖੀਐ ॥੧੬॥੧੭੬॥ ਨ ਕਰਮ ਹੈ ਨ ਭਰਮ ਹੈ ਨ ਧਰਮ ਕੋ ਪ੍ਰਭਾਉ ਹੈ॥ ਨ ਜੰਤ੍ਰ ਹੈ ਨ ਤੰਤ੍ਰ ਹੈ ਨ ਮੰਤ੍ਰ ਕੋ ਰਲਾਉ ਹੈ॥ ਨ ਛਲ ਹੈ ਨ ਛਿਦ੍ਰ ਹੈ ਨ ਛਿਦ੍ਰ ਕੋ ਸਰੂਪ ਹੈ॥ ਅਭੰਗ ਹੈ ਅਨੰਗ ਹੈ ਅਗੰਜ ਸੀ ਬਿਭੂਤਿ ਹੈ ॥੧੭॥੧੭੭॥ ਨ ਕਾਮ ਹੈ ਨ ਕ੍ਰੋਧ ਹੈ ਨ ਲੋਭ ਮੋਹ ਕਾਰ ਹੈ॥ ਨ ਆਧਿ ਹੈ ਨ ਗਾਧਿ ਹੈ ਨ ਬਿਆਧਿ ਕੋ ਬਿਚਾਰ ਹੈ॥ ਨ ਰੰਗ ਰਾਗ ਰੂਪ ਹੈ ਨ ਰੂਪ ਰੇਖ ਰਾਰ ਹੈ॥ ਨ ਹਾਉ ਹੈ ਨ ਭਾਉ ਹੈ ਨ ਦਾਉ ਕੋ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ ॥੧੮॥੧੭੮॥ ਗਜਾਧਪੀ ਨਰਾਧਪੀ ਕਰੰਤ ਸੇਵ ਹੈ ਸਦਾ ॥ ਸਿਤਸਪਤੀ ਤਪਸਪਤੀ ਬਨਸਪਤੀ ਜਪਸ ਸਦਾ॥ ਅਗਸਤ ਆਦਿ ਜੇ ਬਡੇ ਤਪਸਤਪੀ ਬਿਸੇਖੀਐ ॥ ਬਿਅੰਤ ਬਿਅੰਤ ਬਿਅੰਤ ਕੋ ਕਰੰਤ ਪਾਠ ਪੇਖੀਐ ॥੧੯॥੧੭੯॥ ਅਗਾਧ ਆਦਿ ਦੇਵ ਕੀ ਅਨਾਦਿ ਬਾਤ ਮਾਨੀਐ॥ ਨ ਜਾਤਿ ਪਾਤਿ ਮੰਤ੍ਰ ਮਿਤ੍ਰ ਸਤ੍ਰੁ ਸਨੇਹ ਜਾਨੀਐ॥ ਸਦੀਵ ਸਰਬ ਲੋਕ ਕੇ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਖਿਆਲ ਮੈ ਰਹੈ॥ ਤੁਰੰਤ ਦ੍ਰੋਹ ਦੇਹ ਕੇ ਅਨੰਤ ਭਾਂਤਿ ਸੋ ਦਹੈ ॥੨੦॥੧੮੦॥ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਰੂਆਮਲ ਛੰਦ ॥ਰੂਪ ਰਾਗ ਨ ਰੇਖ ਰੰਗ ਨ ਜਨਮ ਮਰਨ ਬਿਹੀਨ॥ਆਦਿ ਨਾਥ ਅਗਾਧ ਪੁਰਖ ਸੁ ਧਰਮ ਕਰਮ ਪ੍ਰਬੀਨ॥ ਜੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰ ਨ ਤੰਤ੍ਰ ਜਾ ਕੋ ਆਦਿ ਪੁਰਖ ਅਪਾਰ॥ਹਸਤਿ ਕੀਟ ਬਿਖੈ ਬਸੈ ਸਬ ਠਉਰ ਮੈ ਨਿਰਧਾਰ ॥੧॥੧੮੧॥ ਜਾਤਿ ਪਾਤਿ ਨ ਤਾਤ ਜਾ ਕੋ ਮੰਤ੍ਰ ਮਾਤ ਨ ਮਿੱਤ੍ਰ॥ ਸਰਬ ਠਉਰ ਬਿਖੈ ਰਮਜੋ ਜਿਹ ਚੱਕ੍ਰ ਚਿਹਨ ਨ ਚਿੱਤ੍ਰ॥ ਆਦਿ ਦੇਵ ਉਦਾਰ ਮੂਰਤਿ ਅਗਾਧ ਨਾਥ ਅਨੰਤ॥ ਆਦਿ ਅੰਤਿ ਨ ਜਾਨੀਐ ਅਬਿਖਾਦ ਦੇਵ ਦੁਰੰਤ ॥੨॥੧੮੨॥ ਦੇਵ ਭੇਵ ਨ ਜਾਨਹੀ ਜਿਹ ਮਰਮ ਬੇਦ ਕਤੇਬ॥ ਸਨਕ ਅਉ ਸਨਕੇਸ ਨੰਦਨ ਪਾਵਹੀ ਨਹਿ ਸੇਬ॥ ਜੱਛ ਕਿੰਨਰ ਮੱਛ ਮਾਨਸ ਮੁਰਗ ਉਰਗ ਅਪਾਰ॥ ਨੇਤਿ ਨੇਤਿ ਪੁਕਾਰਹੀਂ ਸਿਵ ਸਕ੍ਰ ਔ ਮੁਖਚਾਰ ॥੩॥੧੮੩॥ ਸਰਬ ਸਪਤ ਪਤਾਰ ਕੇ ਤਰ ਜਾਪਹੀਂ ਜਿਹ ਜਾਪ॥ ਆਦਿ ਦੇਵ ਅਗਾਧਿ ਤੇਜ ਅਨਾਦਿ ਮੂਰਤਿ ਅਤਾਪ॥ਜੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰ ਨ ਆਵਈ ਕਰਿ ਤੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰਨ ਕੀਨ॥ ਸਰਬ ਠਉਰ ਰਹਜੋ ਬਿਰਾਜ ਧਿਰਾਜਰਾਜ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥੪॥੧੮੪॥ ਜੱਛ ਗੰਧ੍ਰਬ ਦੇਵ ਦਾਨੋ ਨ ਬ੍ਰਹਮ ਛਤ੍ਰੀਅਨ ਮਾਹਿ॥ ਬੈਸਨੰ ਕੇ ਬਿਖੈ ਬਿਰਾਜੈ ਸੂਦ੍ਰ ਭੀ ਵਹਿ ਨਾਹਿ॥ਗੂੜ ਗਉਡ ਨ ਭੀਲ ਭੀਕਰ ਬ੍ਰਹਮ ਸੇਖ ਸਰੂਪ॥ਰਾਤ ਦਿਵਸ ਨ ਮਧਿ ਉਰਧ ਨ ਭੂਮਿ ਅਕਾਸ ਅਨੂਪ ॥੫॥੧੮੫॥ ਜਾਤਿ ਜਨਮ ਨ ਕਾਲ ਕਰਮ ਨ ਧਰਮ ਕਰਮ

ਬਿਹੀਨ॥ ਤੀਰਥ ਜਾਤ੍ਰ ਨ ਦੇਵ ਪੂਜਾ ਗੋਰ ਕੇ ਨ ਅਧੀਨ॥ ਸਰਬ ਸਪਤ ਪਤਾਰ ਕੇ ਤਰਿ ਜਾਨੀਐ ਜਿਹ ਜੋਤਿ॥ ਸੇਸ ਨਾਮ ਸਹੰਸਫਨਿ ਨਹਿ ਨੇਤਿ ਪੂਰਨ ਹੋਤ ॥੬॥੧੮੬॥ਸੋਧਿ ਸੋਧਿ ਹਟੇ ਸਭੈ ਸੁਰ ਬਿਰੋਧਿ ਦਾਨਵ ਸਰਬ॥ ਗਾਇ ਗਾਇ ਹਟੇ ਗੰਧ੍ਰਬ ਵਾਇ ਕਿੰਨਰ ਗਰਬ॥ ਪੜ੍ਹਤ ਪੜ੍ਹਤ ਥਕੇ ਮਹਾ ਕਬਿ ਗੜਤ ਗਾੜ ਅਨੰਤ॥ ਹਾਰਿ ਹਾਰਿ ਕਹਜੋ ਸਭੂ ਮਿਲਿ ਨਾਮ ਨਾਮ ਦੁਰੰਤ ॥੭॥੧੮੭॥ ਬੇਦ ਭੇਦ ਨ ਪਾਇਓ ਲਖਿਓ ਨ ਸੇਬ ਕਤੇਬ॥ ਦੇਵ ਦਾਨੋ ਮੂੜ ਮਾਨੋ ਜੱਛ ਨ ਜਾਨੈ ਜੇਬ॥ ਭੂਤ ਭੱਬ ਭਵਾਨ ਭੂਪਤਿ ਆਦਿ ਨਾਥ ਅਨਾਥ॥ ਅਗਨਿ ਬਾਇ ਜਲੇ ਥਲੇ ਮਹਿ ਸਰਬ ਠਉਰ ਨਿਵਾਸ ॥੮॥੧੮੮॥ ਦੇਹ ਗੇਹ ਨ ਨੇਹ ਸਨੇਹ ਅਬੇਹ ਨਾਥ ਅਜੀਤ॥ ਸਰਬ ਗੰਜਨ ਸਰਬ ਭੰਜਨ ਸਰਬ ਤੇ ਅਨਭੀਤ॥ ਸਰਬ ਕਰਤਾ ਸਰਬ ਹਰਤਾ ਸਰਬ ਦਜਾਲ ਅਦ੍ਵੈਖ॥ ਚਕ੍ਰ ਚਿਹਨ ਨ ਬਰਨ ਜਾ ਕੋ ਜਾਤਿ ਪਾਤਿ ਨ ਭੇਖ ॥੯॥੧੮੯॥ ਰੂਪ ਰੇਖ ਨ ਰੰਗ ਜਾ ਕੋ ਰਾਗ ਰੂਪ ਨ ਰੰਗ॥ ਸਰਬ ਲਾਇਕ ਸਰਬ ਘਾਇਕ ਸਰਬ ਤੇ ਅਨਭੰਗ॥ ਸਰਬ ਦਾਤਾ ਸਰਬ ਗਜਾਤਾ ਸਰਬ ਕੋ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲ॥ਦੀਨ ਬੰਧੁ ਦਇਆਲ ਸੁਆਮੀ ਆਦਿ ਦੇਵ ਅਪਾਲ ॥੧੦॥੧੯੦॥ ਦੀਨ ਬੰਧੁ ਪ੍ਰਬੀਨ ਸ੍ਰੀ ਪਤਿ ਸਰਬ ਕੋ ਕਰਤਾਰ॥ ਬਰਨ ਚਿਹਨ ਨ ਚੱਕ੍ਰ ਜਾ ਕੋ ਚੱਕ੍ਰ ਚਿਹਨ ਅਕਾਰ॥ ਜਾਤਿ ਪਾਤਿ ਨ ਗੋਤ੍ਰ ਗਾਥਾ ਰੂਪ ਰੇਖ ਨ ਬਰਨ॥ ਸਰਬ ਦਾਤਾ ਸਰਬ ਗਜਾਤਾ ਸਰਬ ਭੂਅ ਕੋ ਭਰਨ॥੧੧॥੧੯੧॥ ਦੁਸਟ ਗੰਜਨ ਸੱਤ੍ਰੁ ਭੰਜਨ ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਪ੍ਰਮਾਥ॥ ਦੁਸਟ ਹਰਤਾ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਕਰਤਾ ਜਗਤ ਮੈ ਜਿਹ ਗਾਥ॥ਭੂਤ ਭਬ ਭਵਿੱਖ ਭਵਾਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ਦੇਵ ਅਗੰਜ॥ ਆਦਿ ਅੰਤ ਅਨਾਦਿ ਸ੍ਰੀ ਪਤਿ ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਅਭੰਜ ॥੧੨॥੧੯੨॥ ਧਰਮ ਕੇ ਅਨ ਕਰਮ ਜੇਤਕ ਕੀਨ ਤਉਨ ਪਸਾਰ॥ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਗੰਧ੍ਰਬ ਕਿੰਨਰ ਮੱਛ ਕੱਛ ਅਪਾਰ॥ ਭੂਮਿ ਅਕਾਸ ਜਲੇ ਥਲੇ ਮਹਿ ਮਾਨੀਐ ਜਿਹ ਨਾਮ॥ਦੁਸਟ ਹਰਤਾ ਪੁਸਟਿ ਕਰਤਾ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਹਰਤਾ ਕਾਮ ॥੧੩॥੧੯੩॥ ਦੁਸਟ ਹਰਨਾ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਕਰਨਾ ਦਿਆਲ ਲਾਲ ਗੋਬਿੰਦ॥ ਮਿਤ੍ਰ ਪਾਲਕ ਸਤ੍ਰੁ ਘਾਲਕ ਦੀਨ ਦਇਆਲ ਮੁਕੰਦ॥ ਅਘੌ ਦੰਡਣ ਦੁਸਟ ਖੰਡਣ ਕਾਲ ਹੂੰ ਕੇ ਕਾਲ॥ ਦੁਸਟ ਹਰਣੰ ਪੁਸਟਿ ਕਰਣੰ ਸਰਬ ਕੇ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲ ॥੧੪॥੧੯੪॥ ਸਰਬ ਕਰਤਾ ਸਰਬ ਹਰਤਾ ਸਰਬ ਕੇ ਅਨਕਾਮ॥ਸਰਬ ਖੰਡਣ ਸਰਬ ਦੰਡਣ ਸਰਬ ਕੇ ਨਿਜ ਭਾਮ॥ਸਰਬ ਭੁਗਤਾ

ਸਰਬ ਜੁਗਤਾ ਸਰਬ ਕਰਮ ਪ੍ਰਬੀਨ॥ਸਰਬ ਖੰਡਣ ਸਰਬ ਦੰਡਣ ਸਰਬ ਕਰਮ ਅਧੀਨ॥੧੫॥੧੯੫॥ ਸਰਬ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਨ ਸਰਬ ਸਾਸਤ੍ਰਨ ਸਰਬ ਬੇਦ ਬਿਚਾਰ॥ ਦੁਸਟ ਹਰਤਾ ਬਿਸੁ ਭਰਤਾ ਆਦਿ ਰੂਪ ਅਪਾਰ॥ ਦੁਸਟ ਦੰਡਣ ਪੁਸਟਿ ਖੰਡਣ ਆਦਿ ਦੇਵ ਅਖੰਡ॥ ਭੂਮਿ ਅਕਾਸ ਜਲੇ ਥਲੇ ਮਹਿ ਜਪਤ ਜਾਪ ਅਮੰਡ ॥੧੬॥੧੯੬॥ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਚਾਰ ਬਿਚਾਰ ਜੇਤੇ ਜਾਨੀਐ ਸਬਿਚਾਰ ॥ ਆਦਿ ਦੇਵ ਅਪਾਰ ਸ੍ਰੀ ਪਤਿ ਦੁਸਟ ਪੁਸਟ ਪ੍ਰਹਾਰ ॥ ਅੰਨ ਦਾਤਾ ਗਯਾਨ ਗਯਾਤਾ ਸਰਬ ਮਾਨ ਮਹਿੰਦ੍ਰ ॥ ਬੇਦ ਬਯਾਸ ਕਰੇ ਕਈ ਜਿਨ ਕੋਟਿ ਇੰਦ੍ਰ ਉਪਿੰਦ੍ਰ ॥੧੭॥੧੯੭॥ ਜਨਮ ਜਾਤਾ ਕਰਮ ਗਯਾਤਾ ਧਰਮ ਚਾਰ ਬਿਚਾਰ॥ ਬੇਦ ਭੇਵ ਨ ਪਾਵਨੀ ਸਿਵ ਰੁਦ੍ਰ ਔ ਮੁਖਚਾਰ॥ ਕੋਟਿ ਇੰਦ੍ਰ ਉਪਿੰਦ੍ਰ ਬਿਆਸ ਸਨਕ ਸਨਤ ਕੁਮਾਰ॥ਗਾਇ ਗਾਇ ਥਕੇ ਸਭੈ ਗੁਨ ਚੱਕ੍ਰਤ ਭੇ ਮੁਖਚਾਰ ॥੧੮॥੧੯੮॥ ਆਦਿ ਅੰਤ ਨ ਮੱਧਿ ਜਾ ਕੋ ਭੂਤ ਭੱਬ ਭਵਾਨ॥ਸਤਿ ਦੁਆਪਰ ਤ੍ਰਿਤੀਆ ਕਲਜੁਗ ਚਤੁਰ ਕਾਲ ਪ੍ਰਧਾਨ॥ ਧਯਾਇ ਧਯਾਇ ਥਕੇ ਮਹਾ ਮੁਨਿ ਗਾਇ ਗੰਧ੍ਰਬ ਅਪਾਰ॥ਹਾਰਿ ਹਾਰਿ ਥਕੇ ਸਭੈ ਨਹੀ ਪਾਇਓ ਤਿਹ ਪਾਰ ॥੧੯॥੧੯੯॥ ਨਾਰਦ ਆਦਿਕ ਬੇਦ ਬਿਆਸਕ ਮੁਨਿ ਮਹਾਨ ਅਨੰਤ॥ ਧਿਆਇ ਧਿਆਇ ਥਕੇ ਸਭੇ ਕਰਿ ਕੋਟਿ ਕਸਟ ਦੁਰੰਤ॥ ਗਾਇ ਗਾਇ ਥਕੇ ਗੰਧ੍ਰਬ ਨਾਚ ਅਪਛ੍ਰ ਅਪਾਰ॥ ਸੋਧਿ ਸੋਧਿ ਥਕੇ ਮਹਾਸੁਰ ਪਾਇਓ ਨਹਿ ਪਾਰ ॥੨੦॥੨੦੦॥ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ਏਕ ਸਮੈਂ ਸ੍ਰੀ ਆਤਮਾ ਉਚਰਯੋ ਮਤਿ ਸਿਉ ਬੈਨ॥ਸਭ ਪ੍ਰਤਾਪ ਜਗਦੀਸ ਕੋ ਕਹੋ ਸਗਲ ਬਿਧ ਤੈਨ॥੧॥੨੦੧॥ ਕੋ ਆਤਮਾ ਸਰੂਪ ਹੈ ਕਹਾ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਕੋ ਬਿਚਾਰ॥ ਕਉਨ ਧਰਮ ਕੋ ਕਰਮ ਹੈ ਕਹੋ ਸਗਲ ਬਿਸਥਾਰ ॥੨॥੨੦੨॥ ਕਹ ਜੀਤਬ ਕਹ ਮਰਨ ਹੈ ਕਵਨ ਸੁਰਗ ਕਹ ਨਰਕ ॥ ਕੋ ਸੁਘੜਾ ਕੋ ਮੂੜਤਾ ਕਹਾ ਤਰਕ ਅਵਤਰਕ॥੩॥੨੦੨॥ ਕੋ ਨਿੰਦਾ ਜਸ ਹੈ ਕਵਨ ਕਵਨ ਪਾਪ ਕਹ ਧਰਮ॥ ਕਵਨ ਜੋਗ ਕੋ ਭੋਗ ਹੈ ਕਵਨ ਕਰਮ ਅਪਕਰਮ ॥੪॥੨੦੪॥ ਕਹੋ ਸੁ ਸ੍ਰਮ ਕਾ ਸੋ ਕਹੈ ਦਮ ਕੋ ਕਹਾ ਕਹੰਤ ॥ ਕੋ ਸੂਰਾ ਦਾਤਾ ਕਵਨ ਕਹੋ ਤੰਤ ਕੋ ਮੰਤ ॥੫॥੨੦੫॥ ਕਹਾ ਰੰਕ ਰਾਜਾ ਕਵਨ ਹਰਖ ਸੋਗ ਹੈ ਕਵਨ॥ਕੋ ਰੋਗੀ ਰਾਗੀ ਕਵਨ ਕਹੋ ਤਤ ਮੁਹਿ ਤਵਨ ॥੬॥੨੦੬॥ ਕਵਨ ਰਿਸਟ ਕੋ ਪੁਸਟ ਹੈ ਕਹਾ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਕੋ ਬਿਚਾਰ॥ ਕਵਨ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਕੋ ਭ੍ਰਿਸਟ ਹੈ ਕਹੋ ਸਕਲ ਬਿਸਥਾਰ

॥੭॥੨੦੭॥ ਕਹਾ ਕਰਮ ਕੋ ਕਰਮ ਹੈ ਕਹਾ ਭਰਮ ਕੋ ਨਾਸ॥ ਕਹਾ ਚਿਤਨ ਕੀ ਚੇਸਟਾ ਕਹਾ ਅਚੇਤ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥੮॥੨੦੮॥ ਕਹਾ ਨੇਮ ਸੰਜਮ ਕਹਾ ਕਹਾ ਗਿਆਨ ਅਗਿਆਨ॥ਕੋ ਰੋਗੀ ਸੋਗੀ ਕਵਨ ਕਹਾ ਭਰਮ ਕੀ ਹਾਨਿ॥੯॥੨੦੯॥ ਕੋ ਸੂਰਾ ਸੁੰਦਰ ਕਵਨ ਕਹਾ ਜੋਗ ਕੋ ਸਾਰ ॥ ਕੋ ਦਾਤਾ ਗਿਆਨੀ ਕਵਨ ਕਹੋ ਬਿਚਾਰ ਬਿਚਾਰ॥੧੦॥੨੧੦॥ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ਦੀਰਘ ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ ॥ਦੁਰਜਨ ਦਲ ਦੰਡਣ ਅਸੁਰ ਬਿਹੰਡਣ ਦੁਸਟ ਨਿਕੰਦਣ ਆਦਿ ਬ੍ਰਿਤੇ॥ ਚਛਰਾਸੁਰ ਮਾਰਣ ਪਤਿਤ ਉਧਾਰਣ ਨਰਕ ਨਿਵਾਰਣ ਗੂੜ੍ਹ ਗਤੇ॥ਅਛੈ ਅਖੰਡੇ ਤੇਜ ਪ੍ਰਚੰਡੇ ਖੰਡ ਉਦੰਡੇ ਅਲਖ ਮਤੇ॥ਜੈ ਜੈ ਹੋਸੀ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਮਰਦਨ ਰੰਮ ਕਪਰਦਿਨਿ ਛਤ੍ਰ ਛਿਤੇ ॥੧॥੨੧੧॥ ਆਸੁਰੀ ਬਿਹੰਡਣ ਦੁਸਟ ਨਿਕੰਦਨ ਪੁਸਟ ਉਦੰਡਣ ਰੂਪ ਅਤੇ॥ਚੰਡਾਸੁਰ ਚੰਡਣ ਮੁੰਡ ਬਿਹੰਡਣ ਧੂਮ੍ਰ ਬਿਧੁੰਸਣ ਮਹਿਖ ਮਥੇ॥ਦਾਨਵ ਪ੍ਰਹਾਰਣ ਨਰਕ ਨਿਵਾਰਨ ਅਧਮ ਉਧਾਰਨ ਉਰਧ ਅਧੇ॥ਜੈ ਜੈ ਹੋਸੀ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਮਰਦਨ ਰੰਮ ਕਪਰਦਿਨਿ ਆਦਿ ਬ੍ਰਿਤੇ॥੨॥੨੧੨॥ ਡਾਵਰੂ ਡਵੰਕੈ ਬਬਰ ਬਵੰਕੈ ਭੁਜਾ ਫਰੰਕੈ ਤੇਜ ਬਰੰ॥ ਲੰਕੁੜੀਆ ਫਾਧੈ ਆਯੁਧ ਬਾਧੈ ਸੈਨ ਬਿਮਰਦਨ ਕਾਲ ਅਸੁਰੰ॥ ਅਸਟਾਇਧ ਚਮਕੈ ਭੂਖਣ ਦਮਕੈ ਅਤਿ ਸਿਤ ਝਮਕੈ ਫੁੰਕ ਫਨੰ॥ਜੈ ਜੈ ਹੋਸੀ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਮਰਦਨ ਰੰਮ ਕਪਰਦਿਨਿ ਦੈਤ ਜਿਣੰ॥੩॥੨੧੩॥ ਚੰਡਾਸੁਰ ਚੰਡਣ ਮੁੰਡ ਬਿਮੁੰਡਣ ਖੰਡ ਅਖੰਡਣ ਖੂਨ ਖਿਤੇ॥ ਦਾਮਨੀ ਦਮੰਕਣ ਧੁਜਾ ਫਰੰਕਣ ਫਣੀ ਫੁਕਾਰਣ ਜੋਧ ਜਿਤੇ॥ਸਰ ਧਾਰ ਬਿਬਰਖਣ ਦੁਸਟ ਪ੍ਰਕਰਖਣ ਪੁਸਟ ਪ੍ਰਹਰਖਣ ਦੁਸਟ ਮਥੇ॥ਜੈ ਜੈ ਹੋਸੀ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਮਰਦਨ ਭੂਮਿ ਅਕਾਸ ਤਲ ਉਰਧ ਅਧੇ॥੪॥੨੧੪॥ ਦਾਮਨੀ ਪ੍ਰਹਾਸਨ ਸੁਛਬਿ ਨਿਵਾਸਨ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਪ੍ਰਕਾਸਨ ਗੂੜ੍ਹ ਗਤੇ॥ ਰਕਤਾਸੁਰ ਆਚਨ ਜੁਧ ਪ੍ਰਮਾਚਨ ਨਿਰਦੈ ਨਰਾਚਨ ਧਰਮ ਬ੍ਰਿਤੇ॥ ਸ੍ਰੋਣੰਤ ਅਚੰਤੀ ਅਨਲ ਬਵੰਤੀ ਜੋਗ ਜਯੰਤੀ ਖੜਗ ਧਰੇ॥ਜੈ ਜੈ ਹੋਸੀ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਮਰਦਨ ਪਾਪ ਬਿਨਾਸਨ ਧਰਮ ਕਰੇ॥੫॥੨੧੫॥ਅਘ ਓਘ ਨਿਵਾਰਨ ਦੁਸਟ ਪ੍ਰਜਾਰਨ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਉਬਾਰਨ ਸੁਧ ਮਤੇ॥ਫਣੀਅਰ ਫੁੰਕਾਰਣ ਬਾਘ ਬਕਾਰਣ ਸਸਤ੍ਰ ਪ੍ਰਹਾਰਣ ਸਾਧ ਮਤੇ॥ਸੈਹਥੀ ਸਨਾਹਨ ਅਸਟ ਪ੍ਰਬਾਹਨ ਬੋਲ ਨਿਬਾਹਨ ਤੇਜ ਅਤੁਲੰ॥ ਜੈ ਜੈ ਹੋਸੀ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਮਰਦਨ ਭੂਮਿ ਅਕਾਸ ਪਤਾਲ ਜਲੰ ॥੬॥੨੧੬॥ ਚਾਚਰ ਚਮਕਾਰਨ ਚਿਛੁਰ ਹਾਰਨ ਧੂਮ੍ਰ ਧੁੰਕਾਰਨ ਦ੍ਰਪ ਮਥੇ॥ਦਾੜਵੀ

ਪ੍ਰਦੰਤੇ ਜੋਗ ਜਯੰਤੇ ਮਨੁਜ ਮਥੰਤੇ ਗੂੜ ਕਥੇ॥ਕਰਮ ਪ੍ਰਣਾਸਨ ਚੰਦ ਪ੍ਰਕਾਸਨ ਭਾਨੁ ਪ੍ਰਤੇਜਨ ਅਸਟ ਭੁਜੇ॥ਜੈ ਜੈ ਹੋਸੀ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਮਰਦਨ ਭਰਮ ਬਿਨਾਸਨ ਧਰਮ ਧੁਜੇ॥੭॥੨੧੭॥ਘੁੰਘਰੂ ਘਮੰਕਣ ਸਸਤ੍ਰ ਝਮੰਕਣ ਫਣੀ ਫੁਕਾਰਣ ਧਰਮ ਧੁਜੇ॥ਅਸਟਾਟ ਪ੍ਰਹਾਸਨ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਨਿਵਾਸਨ ਦੁਸਟ ਪ੍ਰਣਾਸਨ ਚਕ੍ਰ ਗਤੇ॥ਕੇਸਰੀ ਪ੍ਰਵਾਹੇ ਸੁੱਧ ਸਨਾਹੇ ਅਗਮ ਅਥਾਹੇ ਏਕ ਬ੍ਰਿਤੇ॥ਜੈ ਜੈ ਹੋਸੀ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਮਰਦਨ ਆਦਿ ਕੁਮਾਰਿ ਅਗਾਧਿ ਬ੍ਰਿਤੇ॥੮॥੨੧੮॥ਸੁਰ ਨਰ ਮੁਨਿ ਬੰਦਨ ਦੁਸਟ ਨਿਕੰਦਨ ਭ੍ਰਿਸਟ ਬਿਨਾਸਨ ਮ੍ਰਿਤ ਮਥੇ॥ਕਾਵਰੂ ਕੁਮਾਰੇ ਅਧਮ ਉਧਾਰੇ ਨਰਕ ਨਿਵਾਰੇ ਆਦਿ ਕਥੇ॥ਕਿੰਕਣੀ ਪ੍ਰਸੋਹਣ ਸੁਰ ਨਰ ਮੋਹਣ ਸਿੰਘਾਰੋਹਣ ਬਿਤਲ ਤਲੇ॥ਜੈ ਜੈ ਹੋਸੀ ਸਭ ਠਉਰ ਨਿਵਾਸਨ ਬਾਇ ਪਤਾਲ ਅਕਾਸ ਅਨਲੇ॥੯॥੨੧੯॥ ਸੰਕਟੀ ਨਿਵਾਰਨ ਅਧਮ ਉਧਾਰਨ ਤੇਜ ਪ੍ਰਕਰਖਣ ਤੁੰਦ ਤਬੇ॥ਦੁਖ ਦੋਖ ਦਹੰਤੀ ਜ੍ਵਾਲ ਜਯੰਤੀ ਆਦਿ ਅਨਾਦਿ ਅਗਾਧਿ ਅਛੇ॥ ਸੁੱਧਤਾ ਸਮਰਪਣ ਤਰਕ ਬਿਤਰਕਣ ਤਪਤ ਪ੍ਰਤਾਪਣ ਜਪਤ ਜਿਵੇ॥ਜੈ ਜੈ ਹੋਸੀ ਸਸਤ੍ਰ ਪ੍ਰਕਰਖਣ ਆਦਿ ਅਨੀਲ ਅਗਾਧ ਅਭੇ ॥੧੦॥੨੨੦॥ਚੰਚਲਾ ਚਖੰਗੀ ਅਲਕ ਭੁਜੰਗੀ ਤੁੰਦ ਤੁਰੰਗਣ ਤਿਛ ਸਰੇ॥ਕਰ ਕਸਾ ਕੁਠਾਰੇ ਨਰਕ ਨਿਵਾਰੇ ਅਧਮ ਉਧਾਰੇ ਤੂਰ ਭੁਜੇ॥ਦਾਮਨੀ ਦਮੰਕੇ ਕੇਹਰ ਲੰਕੇ ਆਦਿ ਅਤੰਕੇ ਕ੍ਰੂਰ ਕਥੇ॥ ਜੈ ਜੈ ਹੋਸੀ ਰਕਤਾਸੁਰ ਖੰਡਣ ਸੁੰਭ ਚਕ੍ਰਤ ਨਿਸੁੰਭ ਮਥੇ ॥੧੧॥੨੨੧॥ਬਾਰਿਜ ਬਿਲੋਚਨ ਬ੍ਰਿਤਨ ਬਿਮੋਚਨ ਸੋਚ ਬਿਸੋਚਨ ਕਉਚ ਕਸੇ॥ਦਾਮਨੀ ਪ੍ਰਹਾਸੇ ਸੁਕ ਸਰ ਨਾਸੇ ਸੁਬ੍ਰਿਤ ਸੁਬਾਸੇ ਦੁਸਟ ਗ੍ਰਸੇ॥ਚੰਚਲਾ ਪ੍ਰਿਅੰਗੀ ਬੇਦ ਪ੍ਰਸੰਗੀ ਤੇਜ ਤੁਰੰਗੀ ਖੰਡ ਸੁਰੰ॥ ਜੈ ਜੈ ਹੋਸੀ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਮਰਦਨ ਆਦਿ ਅਨਾਦਿ ਅਗਾਧ ਉਰੰ ॥੧੨॥੨੨੨॥ ਘੰਟਿਕਾ ਬਿਰਾਜੈ ਰੁਣ ਝੁਣ ਬਾਜੈ ਭ੍ਰਮ ਭੈ ਭਾਜੈ ਸੁਨਤ ਸੁਰੰ॥ਕੋਕਿਲ ਸੁਨਿ ਲਾਜੈ ਕਿਲ ਬਿਖ ਭਾਜੈ ਸੁਖ ਉਪਰਾਜੈ ਮੱਧ ਉਰੰ॥ ਦੁਰਜਨ ਦਲ ਦਝੈ ਮਨ ਤਨ ਰਿਝੈ ਸਭੈ ਨ ਭਜੈ ਰੋਹ ਰਣੰ॥ਜੈ ਜੈ ਹੋਸੀ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਮਰਦਨ ਚੰਡ ਚਕ੍ਰਤਨ ਆਦਿ ਗੁਰੰ॥੧੩॥੨੨੩॥ਚਾਚਰੀ ਪ੍ਰਜੋਧਨ ਦੁਸਟ ਬਿਰੋਧਨ ਰੋਸ ਅਰੋਧਨ ਕ੍ਰੂਰ ਬ੍ਰਿਤੇ॥ਧੂਮ੍ਰਾਛ ਬਿਧੁੰਸਨ ਪ੍ਰਲੈ ਪ੍ਰਜੁੰਸਨ ਜਗ ਬਿਧੁੰਸਨ ਸੁਧ ਮਤੇ॥ਜਾਲਪਾ ਜਯੰਤੀ ਸਤ੍ਰੁ ਮਥੰਤੀ ਦੁਸਟ ਪ੍ਰਦਾਹਨ ਗਾੜ ਮਤੇ॥ਜੈ ਜੈ ਹੋਸੀ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਮਰਦਨ ਆਦਿ ਜੁਗਾਦਿ ਅਗਾਧਿ ਗਤੇ ॥੧੪॥੨੨੪॥ ਖਤ੍ਰਿਯਾਣ ਖਤੰਗੀ ਅਭੈ ਅਭੰਗੀ ਆਦਿ

ਅਨੰਗੀ ਅਗਾਧਿ ਗਤੇ॥ਬਿੜਲਾਛ ਬਿਹੰਡਣ ਚਿਛੁਰ ਦੰਡਣ ਤੇਜ ਪ੍ਰਚੰਡਣ ਆਦਿ ਬ੍ਰਿਤੇ॥ਸੁਰ ਨਰ ਪ੍ਰਤਿਪਾਰਨ ਪਤਿਤ ਉਧਾਰਨ ਦੁਸਟ ਨਿਵਾਰਨ ਦੋਖ ਹਰੇ॥ਜੈ ਜੈ ਹੋਸੀ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਮਰਦਨ ਬਿਸੁ ਬਿਧੁੰਸਨ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਕਰੇ ॥੧੫॥੨੨੫॥ ਦਾਮਨੀ ਪ੍ਰਕਾਸੇ ਉਨੱਤ ਨਾਸੇ ਜੋਤਿ ਪ੍ਰਕਾਸੇ ਅਤੁਲ ਬਲੇ॥ਦਾਨਵੀ ਪ੍ਰਕਰਖਣ ਸਰ ਵਰ ਵਰਖਣ ਦੁਸਟ ਪ੍ਰਧਰਖਣ ਬਿਤਲ ਤਲੇ॥ਅਸਟਾਇਧ ਬਾਹਣ ਬੋਲ ਨਿਬਾਹਣ ਸੰਤ ਪਨਾਹਣ ਗੂੜ ਗਤੇ॥ ਜੈ ਜੈ ਹੋਸੀ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਮਰਦਨ ਆਦਿ ਅਨਾਦਿ ਅਗਾਧਿ ਬ੍ਰਿਤੇ ॥੧੬॥੨੨੬॥ਦੁਖ ਦੋਖ ਪ੍ਰਭੱਛਣ ਸੇਵਕ ਰੱਛਣ ਸੰਤ ਪ੍ਰਤੱਛਣ ਸੁੱਧ ਸਰੇ॥ਸਾਰੰਗ ਸਨਾਹੇ ਦੁਸਟ ਪ੍ਰਦਾਹੇ ਅਰਿ ਦਲ ਗਾਹੇ ਦੋਖ ਹਰੇ॥ਗੰਜਨ ਗੁਮਾਨੇ ਅਤੁਲ ਪ੍ਰਵਾਨੇ ਸੰਤਿ ਜਮਾਨੇ ਆਦਿ ਅੰਤੇ॥ਜੈ ਜੈ ਹੋਸੀ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਮਰਦਨ ਸਾਧ ਪ੍ਰਦਛਣ ਦੁਸਟ ਹੰਤੇ ॥੧੭॥੨੨੭॥ਕਾਰਣ ਕਰੀਲੀ ਗਰਬ ਗਹੀਲੀ ਜੋਤਿ ਜਤੀਲੀ ਤੁੰਦ ਮਤੇ॥ਅਸਟਾਇਧ ਚਮਕਣ ਸਸਤ੍ਰ ਝਮਕਣ ਦਾਮਨਿ ਦਮਕਣ ਆਦਿ ਬ੍ਰਿਤੇ॥ਡੁਕਡੁਕੀ ਦਮੰਕੈ ਬਾਘ ਬਬੰਕੈ ਭੁਜਾ ਫਰੰਕੈ ਸੁਧ ਗਤੇ॥ਜੈ ਜੈ ਹੋਸੀ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਮਰਦਨ ਆਦਿ ਜੁਗਾਦਿ ਅਨਾਦਿ ਮਤੇ ॥੧੮॥੨੨੮॥ ਚਛਰਾਸੁਰ ਮਾਰਣ ਨਰਕ ਨਿਵਾਰਣ ਪਤਿਤ ਉਧਾਰਣ ਏਕ ਭਟੇ॥ਪਾਪਾਨ ਬਿਹੰਡਣ ਦੁਸਟ ਪ੍ਰਚੰਡਣ ਖੰਡ ਅਖੰਡਣ ਕਾਲ ਕਟੇ॥ਚੰਦ੍ਰਾਨਨ ਚਾਰੈ ਨਰਕ ਨਿਵਾਰੈ ਪਤਿਤ ਉਧਾਰੈ ਮੁੰਡ ਮਥੇ॥ਜੈ ਜੈ ਹੋਸੀ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਮਰਦਨ ਧੂਮ੍ਰ ਬਿਧੁੰਸਨ ਆਦਿ ਕਥੇ ॥੧੯॥੨੨੯॥ਰਕਤਾਸੁਰ ਮਰਦਨ ਚੰਡ ਚਕ੍ਰਦਨ ਦਾਨਵ ਅਰਦਨ ਬਿੜਾਲ ਬਧੇ॥ਸਰ ਧਾਰ ਬਿਬਰਖਣ ਦੁਰਜਨ ਧਰਖਣ ਅਤੁਲ ਅਮਰਖਣ ਧਰਮ ਧੁਜੇ॥ਧੂਮ੍ਰਾਛ ਬਿਧੁੰਸਣ ਸ੍ਰੋਣਿਤ ਚੁੰਸਨ ਸੁੰਭ ਨਿਪਾਤ ਨਿਸੁੰਭ ਮਥੇ॥ਜੈ ਜੈ ਹੋਸੀ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਮਰਦਨ ਆਦਿ ਅਨੀਲ ਅਗਾਧ ਕਥੇ॥੨੦॥੨੩੦॥ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਪਾਧੜੀ ਛੰਦ ॥ਤੁਮ ਕਹੋ ਦੇਵ ਸਰਬੰ ਬਿਚਾਰ॥ਜਿਮ ਕਿਯੋ ਆਪਿ ਕਰਤੇ ਪਸਾਰ॥ਜੱਦਪਿ ਅਭੂਤ ਅਨਭੈ ਅਨੰਤ॥ਤਉ ਕਹੌਂ ਜਥਾ ਮਤਿ ਤ੍ਰੈਣ ਤੰਤ ॥੧॥੨੩੧॥ ਕਰਤਾ ਕਰੀਮ ਕਾਦਿਰ ਕ੍ਰਿਪਾਲ॥ ਅੱਦ੍ਵੈ ਅਭੂਤ ਅਨਭੈ ਦਿਆਲ॥ਦਾਤਾ ਦੁਰੰਤ ਦੁਖ ਦੋਖ ਰਹਤ॥ਜਿਹ ਨੇਤਿ ਨੇਤਿ ਸਭ ਬੇਦ ਕਹਤ॥੨॥੨੩੨॥ ਕਈ ਊਚ ਨੀਚ ਕੀਨੋ ਬਨਾਉ॥ਸਭ ਵਾਰ ਪਾਰ ਜਾ ਕੋ ਪ੍ਰਭਾਉ॥ਸਭ ਜੀਵ ਜੰਤ ਜਾਨੰਤ ਜਾਹਿ॥ਮਨ ਮੂੜ੍ਹ ਕਿਉ ਨ ਸੇਵੰਤ ਤਾਹਿ॥੩॥੨੩੩॥ਕਈ ਮੂੜ੍ਹ ਪੱਤ੍ਰ ਪੂਜਾ

ਕਰੰਤ॥ਕਈ ਸਿੱਧ ਸਾਧ ਸੂਰਜ ਸਿਵੰਤ॥ਕਈ ਪਲਟਿ ਸੂਰਜ ਸਿਜਦਾ ਕਰਾਇ॥ਪ੍ਰਭ ਏਕ ਰੂਪ ਦ੍ਵੈ ਕੈ ਲਖਾਇ॥੪॥੨੩੪॥ ਅਨਛਿੱਜ ਤੇਜ ਅਨਭੈ ਪ੍ਰਕਾਸ॥ਦਾਤਾ ਦੁਰੰਤ ਅਦ੍ਵੈ ਅਨਾਸ॥ਸਭ ਰੋਗ ਸੋਗ ਤੇ ਰਹਤ ਰੂਪ॥ਅਨਭੈ ਅਕਾਲ ਅਛੈ ਸਰੂਪ॥੫॥੨੩੫॥ਕਰੁਣਾ ਨਿਧਾਨ ਕਾਮਲ ਕ੍ਰਿਪਾਲ॥ਦੁਖ ਦੋਖ ਹਰਤ ਦਾਤਾ ਦਿਆਲ॥ਅੰਜਨ ਬਿਹੀਨ ਅਨਭੰਜ ਨਾਥ॥ਜਲ ਥਲ ਪ੍ਰਭਾਉ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਸਾਥ ॥੬॥੨੩੬॥ ਜਿਹ ਜਾਤਿ ਪਾਤਿ ਨਹੀ ਭੇਦ ਭਰਮ॥ ਜਿਹ ਰੰਗ ਰੂਪ ਨਹੀ ਏਕ ਧਰਮ॥ ਜਿਹ ਸਤ੍ਰੁ ਮਿਤ੍ਰ ਦੋਊ ਏਕ ਸਾਰ॥ ਅੱਛੈ ਸਰੂਪ ਅਬਿਚਲ ਅਪਾਰ ॥੭॥੨੩੭॥ ਜਾਨੀ ਨ ਜਾਇ ਜਿਹ ਰੂਪ ਰੇਖ॥ ਕਹਿ ਬਾਸ ਤਾਸ ਕਹਿ ਕਉਨ ਭੇਖ॥ ਕਹਿ ਨਾਮ ਤਾਸ ਹੈ ਕਵਨ ਜਾਤਿ॥ ਜਿਹ ਸਤ੍ਰੁ ਮਿਤ੍ਰ ਨਹੀ ਪੁਤ੍ਰ ਭ੍ਰਾਤ ॥੮॥੨੩੮॥ ਕਰੁਣਾ ਨਿਧਾਨ ਕਾਰਣ ਸਰੂਪ॥ਜਿਹ ਚੱਕ੍ਰ ਚਿਹਨ ਨਹੀ ਰੰਗ ਰੂਪ॥ਜਿਹ ਖੇਦ ਭੇਦ ਨਹੀ ਕਰਮ ਕਾਲ॥ਸਭ ਜੀਵ ਜੰਤ ਕੀ ਕਰਤ ਪਾਲ॥੯॥੨੩੯॥ ਉਰਧੰ ਬਿਰਹਤ ਸਿੱਧੰ ਸਰੂਪ॥ਬੁੱਧੰ ਅਪਾਲ ਜੁੱਧੰ ਅਨੂਪ॥ਜਿਹ ਰੂਪ ਰੇਖ ਨਹੀ ਰੰਗ ਰਾਗ॥ਅਨਛਿੱਜ ਤੇਜ ਅਨਭਿਜ ਅਦਾਗ॥੧੦॥੨੪੦॥ਜਲ ਥਲ ਮਹੀਪ ਬਨ ਤਨ ਦੁਰੰਤ॥ਜਿਹ ਨੇਤਿ ਨੇਤਿ ਨਿਸਿ ਦਿਨ ਉਚਰੰਤ॥ ਪਾਯੋ ਨ ਜਾਇ ਜਿਹ ਪੈਰ ਪਾਰ॥ ਦੀਨਾਨ ਦੋਖ ਦਹਿਤਾ ਉਦਾਰ ॥੧੧॥੨੪੧॥ਕਈ ਕੋਟਿ ਇੰਦ੍ਰ ਜਿਹ ਪਾਨਿਹਾਰ॥ਕਈ ਕੋਟਿ ਰੁਦ੍ਰ ਜੁਗਿਯਾ ਦੁਆਰ॥ਕਈ ਬੇਦ ਬਜਾਸ ਬ੍ਰਹਮਾ ਅਨੰਤ॥ਜਿਹ ਨੇਤਿ ਨੇਤਿ ਨਿਸਿ ਦਿਨ ਉਚਰੰਤ॥੧੨॥੨੪੨॥ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਸਵੱਯੇ ॥ਦੀਨਨ ਕੀ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲ ਕਰੈ ਨਿਤ ਸੰਤ ਉਬਾਰਿ ਗਨੀਮਨ ਗਾਰੈ॥ ਪੱਛ ਪਸੂ ਨਗ ਨਾਗ ਨਰਾਧਿਪ ਸਰਬ ਸਮੈ ਸਭ ਕੋ ਪ੍ਰਤਿਪਾਰੈ॥ ਪੋਖਤ ਹੈ ਜਲ ਮੈ ਥਲ ਮੈ ਪਲ ਮੈ ਕਲਿ ਕੇ ਨਹੀ ਕਰਮ ਬਿਚਾਰੈ॥ ਦੀਨ ਦਇਆਲ ਦਇਆਨਿਧਿ ਦੋਖਨ ਦੇਖਤ ਹੈ ਪਰ ਦੇਤ ਨ ਹਾਰੈ ॥੧॥੨੪੩॥ ਦਾਹਤ ਹੈ ਦੁਖ ਦੋਖਨ ਕੋ ਦਲ ਦੁੱਜਨ ਕੇ ਪਲ ਮੈ ਦਲ ਡਾਰੈ॥ ਖੰਡ ਅਖੰਡ ਪ੍ਰਚੰਡ ਪ੍ਰਹਾਰਨ ਪੂਰਨ ਪ੍ਰੇਮ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਸੰਭਾਰੈ॥ ਪਾਰ ਨ ਪਾਇ ਸਕੈ ਪਦਮਾਪਤਿ ਬੇਦ ਕਤੇਬ ਅਭੇਦ ਉਚਾਰੈ॥ ਰੋਜ ਹੀ ਰਾਜ ਬਿਲੋਕਤ ਰਾਜਕ ਰੋਖਿ ਰੂਹਾਨ ਕੀ ਰੋਜੀ ਨ ਟਾਰੈ ॥੨॥੨੪੪॥ ਕੀਟ ਪਤੰਗ ਕੁਰੰਗ ਭੁਜੰਗਮ ਭੂਤ ਭਵਿੱਖ ਭਵਾਨ ਬਨਾਏ॥ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਖਪੇ ਅਹੰਮੇਵ ਨ ਭੇਵ ਲਖਿਓ ਭ੍ਰਮ ਸਿਉ ਭਰਮਾਏ॥ ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ ਕਤੇਬ

ਕੁਰਾਨ ਹਸੇਬ ਥਕੇ ਕਰਿ ਹਾਥਿ ਨ ਆਏ॥ਪੂਰਨ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਭਾਉ ਬਿਨਾ ਪਤਿ ਸਿਉ ਕਿਨ ਸ੍ਰੀ ਪਦਮਾਪਤਿ ਪਾਏ॥੩॥੨੪੫॥ ਆਦਿ ਅਨੰਤ ਅਗਾਧ ਅਦ੍ਵੈਖ ਸੁ ਭੂਤ ਭਵਿਖ ਭਵਾਨ ਅਭੈ ਹੈ॥ ਅੰਤ ਬਿਹੀਨ ਅਨਾਤਮ ਆਪ ਅਦਾਗ ਅਦੋਖ ਅਛਿਦ੍ਰ ਅਛੈ ਹੈ॥ ਲੋਗਨ ਕੇ ਕਰਤਾ ਹਰਤਾ ਜਲ ਮੈ ਥਲ ਮੈ ਭਰਤਾ ਪ੍ਰਭੁ ਵੈ ਹੈ॥ ਦੀਨ ਦਇਆਲ ਦਇਆਕਰ ਸ੍ਰੀ ਪਤਿ ਸੁੰਦਰ ਸ੍ਰੀ ਪਦਮਾਪਤਿ ਏ ਹੈ ॥੪॥੨੪੬॥ ਕਾਮ ਨ ਕ੍ਰੋਧ ਨ ਲੋਭ ਨ ਮੋਹ ਨ ਰੋਗ ਨ ਸੋਗ ਨ ਭੋਗ ਨ ਭੈ ਹੈ॥ਦੇਹ ਬਿਹੀਨ ਸਨੇਹ ਸਭੋ ਤਨ ਨੇਹ ਬਿਰਕਤ ਅਗੇਹ ਅਛੈ ਹੈ॥ ਜਾਨ ਕੋ ਦੇਤ ਅਜਾਨ ਕੋ ਦੇਤ ਜਮੀਨ ਕੋ ਦੇਤ ਜਮਾਨ ਕੋ ਦੈ ਹੈ॥ ਕਾਹੇ ਕੋ ਡੋਲਤ ਹੈ ਤੁਮਰੀ ਸੁੱਧਿ ਸੁੰਦਰ ਸ੍ਰੀ ਪਦਮਾਪਤਿ ਲੈ ਹੈ ॥੫॥੨੪੭॥ ਰੋਗਨ ਤੇ ਅਰੁ ਸੋਗਨ ਤੇ ਜਲ ਜੋਗਨ ਤੇ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਬਚਾਵੈ॥ ਸਤ੍ਰੁ ਅਨੇਕ ਚਲਾਵਤ ਘਾਵ ਤਊ ਤਨ ਏਕ ਨ ਲਾਗਨ ਪਾਵੈ॥ ਰਾਖਤ ਹੈ ਅਪਨੋ ਕਰ ਦੈ ਕਰਿ ਪਾਪ ਸੰਬੂਹ ਨ ਭੇਟਨ ਪਾਵੈ॥ ਔਰ ਕੀ ਬਾਤ ਕਹਾ ਕਹ ਤੋ ਸੋ ਸੁ ਪੇਟ ਹੀ ਕੇ ਪਟ ਬੀਚ ਬਚਾਵੈ ॥੬॥੨੪੮॥ ਜਛ ਭੁਜੰਗ ਸੁ ਦਾਨਵ ਦੇਵ ਅਭੇਵ ਤੁਮੈ ਸਭ ਹੀ ਕਰਿ ਧਿਆਵੈ॥ ਭੂਮਿ ਅਕਾਸ ਪਤਾਲ ਰਸਾਤਲ ਜੱਛ ਭੁਜੰਗ ਸਭੈ ਸਿਰ ਨਿਆਵੈ॥ ਪਾਇ ਸਕੈ ਨਹੀ ਪਾਰ ਪ੍ਰਭਾ ਹੂ ਕੋ ਨੇਤਿ ਹੀ ਨੇਤਹ ਬੇਦ ਬਤਾਵੈ॥ ਖੋਜਿ ਥਕੇ ਸਭ ਹੀ ਖੁਜੀਆ ਸੁਰ ਹਾਰ ਪਰੇ ਹਰਿ ਹਾਥਿ ਨ ਆਵੈ ॥੭॥੨੪੯॥ ਨਾਰਦ ਸੇ ਚਤੁਰਾਨਨ ਸੇ ਰੁਮਨਾ ਰਿਖਿ ਸੇ ਸਭਹੂੰ ਮਿਲ ਗਾਇਓ॥ ਬੇਦ ਕਤੇਬ ਨ ਭੇਦ ਲਖਿਓ ਸਭ ਹਾਰਿ ਪਰੇ ਹਰਿ ਹਾਥ ਨ ਆਇਓ॥ ਪਾਇ ਸਕੈ ਨਹੀ ਪਾਰ ਉਮਾਪਤਿ ਸਿੱਧ ਸਨਾਥ ਸਨੰਤਨ ਧਿਆਇਓ॥ ਧਿਆਨ ਧਰੋ ਤਿਹ ਕੋ ਮਨ ਮੈ ਜਿਹ ਕੋ ਅਮਿਤੋਜ ਸਭੈ ਜਗ ਛਾਇਓ ॥੮॥੨੫੦॥ ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ ਕਤੇਬ ਕੁਰਾਨ ਅਭੇਦ ਨ੍ਰਿਪਾਨ ਸਭੈ ਪਚਿ ਹਾਰੇ॥ ਭੇਦ ਨ ਪਾਇ ਸਕਿਓ ਅਨਭੇਦ ਕੋ ਖੇਦਤ ਹੈ ਅਨਛੇਦ ਪੁਕਾਰੇ॥ ਰਾਗ ਨ ਰੂਪ ਨ ਰੇਖ ਨ ਰੰਗ ਨ ਸਾਕ ਨ ਸੋਗ ਨ ਸੰਗ ਤਿਹਾਰੇ॥ ਆਦਿ ਅਨਾਦਿ ਅਗਾਧ ਅਭੇਖ ਅਦ੍ਵੈਖ ਜਪਿਓ ਤਿਨ ਹੀ ਕੁਲ ਤਾਰੇ ॥੯॥੨੫੧॥ ਤੀਰਥ ਕੋਟਿ ਕੀਏ ਇਸਨਾਨ ਦੀਏ ਬਹੁ ਦਾਨ ਮਹਾ ਬ੍ਰਤ ਧਾਰੇ॥ ਦੇਸ ਫਿਰਿਓ ਕਰਿ ਭੇਸ ਤਪੋ ਧਨ ਕੇਸ ਧਰੇ ਨ ਮਿਲੇ ਹਰਿ ਪਿਆਰੇ॥ ਆਸਨ ਕੋਟਿ ਕਰੇ ਅਸਟਾਂਗ ਧਰੇ ਬਹੁ ਨਜਾਸ ਕਰੇ ਮੁਖ ਕਾਰੇ॥ ਦੀਨ ਦਇਆਲ ਅਕਾਲ ਭਜੇ ਬਿਨੁ ਅੰਤ ਕੋ ਅੰਤਕ ਧਾਮ

ਸਿਧਾਰੇ ॥੧੦॥੨੫੨॥ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਕਬਿੱਤ ॥ਅਤ੍ਰ ਕੇ ਚਲੱਯਾ ਛਿਤਿ ਛਤ੍ਰ ਕੇ ਧਰੱਯਾ ਛਤ੍ਰਧਾਰੀਓਂ ਕੇ ਛਲੱਯਾ ਮਹਾਂ ਸਤ੍ਰੁਨ ਕੇ ਸਾਲ ਹੈਂ॥ਦਾਨ ਕੇ ਦਿਵੱਯਾ ਮਹਾਂ ਮਾਨ ਕੇ ਬਢੱਯਾ ਅਵਸਾਨ ਕੇ ਦਿਵੱਯਾ ਹੈਂ ਕਟੱਯਾ ਜਮ ਜਾਲ ਹੈਂ॥ ਜੁੱਧ ਕੇ ਜਿਤੱਯਾ ਅਬਰੁੱਧ ਕੇ ਮਿਟੱਯਾ ਮਹਾਂ ਬੁੱਧਿ ਕੇ ਦਿਵੱਯਾ ਮਹਾ ਮਾਨ ਹੂੰ ਕੇ ਮਾਲ ਹੈਂ॥ਗਿਆਨ ਹੂੰ ਕੇ ਗਿਆਤਾ ਮਹਾਂ ਬੁੱਧਿਤਾ ਕੇ ਦਾਤਾ ਦੇਵ ਕਾਲ ਹੂੰ ਕੇ ਕਾਲ ਮਹਾ ਕਾਲ ਹੂੰ ਕੇ ਕਾਲ ਹੈਂ॥੧॥੨੫੩॥ਪੂਰਬੀ ਨ ਪਾਰ ਪਾਵੈਂ ਹਿੰਗੁਲਾ ਹਿਮਾਲੈ ਧਿਆਵੈਂ ਗੋਰ ਗਰਦੇਜੀ ਗੁਨ ਗਾਵੈਂ ਤੇਰੇ ਨਾਮ ਹੈਂ॥ਜੋਗੀ ਜੋਗ ਸਾਧੈਂ ਪਉਨ ਸਾਧਨਾ ਕਿਤੇਕ ਬਾਧੈਂ ਆਰਬ ਕੇ ਆਰਬੀ ਅਰਾਧੈਂ ਤੇਰੇ ਨਾਮ ਹੈਂ॥ ਫਰਾ ਕੇ ਫਿਰੰਗੀ ਮਾਨੈਂ ਕੰਧਾਰੀ ਕੁਰੈਸੀ ਜਾਨੈਂ ਪਛਮ ਕੇ ਪਛਮੀ ਪਛਾਨੈਂ ਨਿਜ ਕਾਮ ਹੈਂ॥ਮਰਹਟਾ ਮਘੇਲੇ ਤੇਰੀ ਮਨ ਸੋ ਤਪਸਿਆ ਕਰੈਂ ਦ੍ਰਿੜਵੈ ਤਿਲੰਗੀ ਪਹਚਾਨੈਂ ਧਰਮ ਧਾਮ ਹੈਂ॥੨॥੨੫੪॥ਬੰਗ ਕੇ ਬੰਗਾਲੀ ਫਿਰਹੰਗ ਕੇ ਫਿਰੰਗਾਵਾਲੀ ਦਿੱਲੀ ਕੇ ਦਿਲਵਾਲੀ ਤੇਰੀ ਆਗਜਾ ਮੈ ਚਲਤ ਹੈਂ॥ਰੋਹ ਕੇ ਰੁਹੇਲੇ ਮਾਘ ਦੇਸ ਕੇ ਮਘੇਲੇ ਬੀਰ ਬੰਗਸੀ ਬੁੰਦੇਲੇ ਪਾਪ ਪੁੰਜ ਕੋ ਮਲਤ ਹੈਂ॥ਗੋਖਾ ਗੁਨ ਗਾਵੈਂ ਚੀਨ ਮਚੀਨ ਸੀਸ ਨਜਾਵੈਂ ਤਿਬਤੀ ਧਿਆਇ ਦੋਖ ਦੇਹ ਕੇ ਦਲਤ ਹੈਂ॥ਜਿਨੈ ਤੋਹਿ ਧਿਆਯੋ ਤਿਨੈ ਪੂਰਨ ਪ੍ਰਤਾਪ ਪਾਯੋ ਸਰਬ ਧਨ ਧਾਮ ਫਲ ਫੂਲ ਸੋਂ ਫਲਤ ਹੈਂ ॥੩॥੨੫੫॥ਦੇਵ ਦੇਵਤਾਨ ਕੋ ਸੁਰੇਸ ਦਾਨਵਾਨ ਕੋ ਮਹੇਸ ਗੰਗ ਧਾਨ ਕਉ ਅਭੇਸ ਕਹੀਅਤੁ ਹੈਂ॥ਰੰਗ ਮੈ ਰੰਗੀਨ ਰਾਗ ਰੂਪ ਮੈ ਪ੍ਰਬੀਨ ਔਰ ਕਾਹੂੰ ਪੈ ਨ ਦੀਨ ਸਾਧ ਅਧੀਨ ਕਹੀਅਤੁ ਹੈਂ॥ਪਾਈਐ ਨ ਪਾਰ ਤੇਜ ਪੁੰਜ ਮੈਂ ਅਪਾਰ ਸਰਬ ਬਿਦੱਜਾ ਕੋ ਉਦਾਰ ਹੈਂ ਅਪਾਰ ਕਹੀਅਤੁ ਹੈਂ॥ ਹਾਥੀ ਕੀ ਚਿੰਘਾਰ ਪਲ ਪਾਛੈ ਪਹੁੰਚਤ ਤਾਹਿ ਚੀਟੀ ਕੀ ਪੁਕਾਰ ਪਹਿਲੇ ਹੀ ਸੁਨੀਅਤੁ ਹੈਂ ॥੪॥੨੫੬॥ਕੇਤੇ ਇੰਦ੍ਰ ਦੁਆਰ ਕੇਤੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਮੁਖਚਾਰ ਕੇਤੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰ ਕੇਤੇ ਰਾਮ ਕਹੀਅਤੁ ਹੈਂ॥ਕੇਤੇ ਸਸਿ ਰਾਸੀ ਕੇਤੇ ਸੂਰਜ ਪ੍ਰਕਾਸੀ ਕੇਤੇ ਮੁੰਡੀਆ ਉਦਾਸੀ ਜੋਗ ਦੁਆਰ ਦਹੀਅਤੁ ਹੈਂ॥ਕੇਤੇ ਮਹਾਦੀਨ ਕੇਤੇ ਬਿਆਸ ਸੇ ਪ੍ਰਬੀਨ ਕੇਤੇ ਕੁਮੇਰ ਕੁਲੀਨ ਕੇਤੇ ਜੱਛ ਕਹੀਅਤੁ ਹੈਂ॥ ਕਰਤ ਹੈਂ ਬਿਚਾਰ ਪੈ ਨ ਪੂਰਨ ਕੋ ਪਾਵੈਂ ਪਾਰ ਤਾਹੀ ਤੇ ਅਪਾਰ ਨਿਰਾਧਾਰ ਲਹੀਅਤੁ ਹੈਂ ॥੫॥੨੫੭॥ ਪੂਰਨ ਅਵਤਾਰ ਨਿਰਾਕਾਰ ਹੈ ਨ ਪਾਰਾਵਾਰ ਪਾਈਐ ਨ ਪਾਰ ਪੈ ਅਪਾਰ ਕੈ ਬਖਾਨੀਐ॥ ਅਦ੍ਵੈ ਅਬਿਨਾਸੀ ਪਰਮ

ਪੂਰਨ ਪ੍ਰਕਾਸੀ ਮਹਾ ਰੂਪ ਹੂੰ ਕੇ ਰਾਸੀ ਹੈਂ ਅਨਾਸੀ ਕੈ ਕੈ ਮਾਨੀਐ॥ ਜੰਤ੍ਰ ਹੂੰ ਨ ਜਾਤਿ ਜਾ ਕੀ ਬਾਪ ਹੂੰ ਨ ਮਾਇ ਤਾ ਕੀ ਪੂਰਨ ਪ੍ਰਭਾ ਕੀ ਸੁ ਛਟਾ ਕੈ ਅਨੁਮਾਨੀਐ॥ਤੇਜ ਹੂੰ ਕੋ ਤੰਤ੍ਰ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜਸੀ ਕੋ ਜੰਤ੍ਰ ਹੈ ਕਿ ਮੋਹਨੀ ਕੋ ਮੰਤ੍ਰ ਹੈ ਨਿਜੰਤ੍ਰ ਕੈ ਕੈ ਜਾਨੀਐ ॥੬॥੨੫੮॥ਤੇਜ ਹੂੰ ਕੋ ਤਰੁ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜਸੀ ਕੋ ਸਰੁ ਹੈ ਕਿ ਸੁੱਧਤਾ ਕੋ ਘਰੁ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਧਤਾ ਕੀ ਸਾਰ ਹੈ॥ ਕਾਮਨਾ ਕੀ ਖਾਨ ਹੈ ਕਿ ਸਾਧਨਾ ਕੀ ਸਾਨ ਹੈ ਬਿਰਕਤਤਾ ਕੀ ਬਾਨ ਹੈ ਕਿ ਬੁਧਿ ਕੋ ਉਦਾਰ ਹੈ॥ਸੁੰਦਰ ਸਰੂਪ ਹੈ ਕਿ ਭੂਪਨ ਕੋ ਭੂਪ ਹੈ ਕਿ ਰੂਪ ਹੂੰ ਕੋ ਰੂਪ ਹੈ ਕੁਮਤਿ ਕੋ ਪ੍ਰਹਾਰ ਹੈ॥ ਦੀਨਨ ਕੋ ਦਾਤਾ ਹੈ ਗਨੀਮਨ ਕੋ ਗਾਰਕ ਹੈ ਸਾਧਨ ਕੋ ਰੱਛਕ ਹੈ ਗੁਨਨ ਕੋ ਪਹਾਰ ਹੈ॥੭॥੨੫੯॥ਸਿੱਧਿ ਕੋ ਸਰੂਪ ਹੈਂ ਕਿ ਬੁੱਧਿ ਕੋ ਬਿਭੂਤਿ ਹੈਂ ਕਿ ਕ੍ਰੁਧ ਕੋ ਅਭੂਤ ਹੈ ਕਿ ਅਛੈ ਅਬਿਨਾਸੀ ਹੈ॥ਕਾਮ ਕੋ ਕੁਨਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਖੂਬੀ ਕੋ ਦਿਹਿੰਦਾ ਹੈ ਗਨੀਮਨ ਗਰਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੇਜ ਕੋ ਪ੍ਰਕਾਸੀ ਹੈ॥ ਕਾਲ ਹੂੰ ਕੋ ਕਾਲ ਹੈ ਕਿ ਸਤ੍ਰੁਨ ਕੋ ਸਾਲ ਹੈ ਕਿ ਮਿਤ੍ਰਨ ਕੋ ਪੋਖਤ ਹੈ ਕਿ ਬ੍ਰਿਧਤਾ ਕੀ ਬਾਸੀ ਹੈ॥ਜੋਗ ਹੂੰ ਕੋ ਜੰਤ੍ਰ ਹੈ ਕਿ ਤੇਜ ਹੂੰ ਕੋ ਤੰਤ੍ਰ ਹੈ ਕਿ ਮੋਹਨੀ ਕੋ ਮੰਤ੍ਰ ਹੈ ਕਿ ਪੂਰਨ ਪ੍ਰਕਾਸੀ ਹੈ॥੮॥੨੬੦॥ਰੂਪ ਕੋ ਨਿਵਾਸ ਹੈ ਕਿ ਬੁੱਧਿ ਕੋ ਪ੍ਰਕਾਸ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਧਿਤਾ ਕੋ ਬਾਸ ਹੈ ਕਿ ਬੁੱਧਿ ਹੂੰ ਕੋ ਘਰੁ ਹੈ॥ ਦੇਵਨ ਕੋ ਦੇਵ ਹੈ ਕਿ ਨਿਰੰਜਨ ਅਭੇਵ ਹੈ ਅਦੇਵਨ ਕੋ ਦੇਵ ਹੈ ਕਿ ਸੁੱਧਿਤਾ ਕੋ ਸਰੁ ਹੈ॥ਜਾਨ ਕੋ ਬਚੱਯਾ ਹੈ ਇਮਾਨ ਕੋ ਦਿਵੱਯਾ ਜਮਜਾਲ ਕੋ ਕਟੱਯਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਮਨਾ ਕੋ ਕਰੁ ਹੈ॥ ਤੇਜ ਕੋ ਪ੍ਰਚੰਡ ਹੈ ਅਖੰਡਣ ਕੋ ਖੰਡ ਹੈ ਮਹੀਪਨ ਕੋ ਮੰਡ ਹੈ ਕਿ ਇਸਤ੍ਰੀ ਹੈ ਨ ਨਰੁ ਹੈ॥੯॥੨੬੧॥ਬਿਸ੍ਵ ਕੋ ਭਰਨ ਹੈ ਕਿ ਅਪਦਾ ਕੋ ਹਰਨ ਹੈ ਕਿ ਸੁਖ ਕੋ ਕਰਨ ਹੈ ਕਿ ਤੇਜ ਕੋ ਪ੍ਰਕਾਸ ਹੈ॥ਪਾਈਐ ਨ ਪਾਰ ਪਾਰਾਵਾਰ ਹੂੰ ਕੋ ਪਾਰ ਜਾ ਕੋ ਕੀਜਤ ਬਿਚਾਰ ਸੁ ਬਿਚਾਰ ਕੋ ਨਿਵਾਸ ਹੈ॥ ਹਿੰਗੁਲਾ ਹਿਮਾਲੈ ਗਾਵੈਂ ਹਬਸੀ ਹਲੱਬੀ ਧਿਆਵੈਂ ਪੂਰਬੀ ਨ ਪਾਰ ਪਾਵੈਂ ਆਸਾ ਤੇ ਅਨਾਸ ਹੈ॥ ਦੇਵਨ ਕੋ ਦੇਵ ਮਹਾਦੇਵ ਹੂ ਕੋ ਦੇਵ ਹੈ ਨਿਰੰਜਨ ਅਭੇਵ ਨਾਥ ਅਦ੍ਵੈ ਅਬਿਨਾਸ ਹੈ॥੧੦॥੨੬੨॥ਅੰਜਨ ਬਿਹੀਨ ਹੈਂ ਨਿਰੰਜਨ ਪ੍ਰਬੀਨ ਹੈਂ ਕਿ ਸੇਵਕ ਅਧੀਨ ਹੈਂ ਕਟੱਯਾ ਜਮ ਜਾਲ ਕੇ॥ਦੇਵਨ ਕੇ ਦੇਵ ਮਹਾਦੇਵ ਹੂੰ ਕੇ ਦੇਵਨਾਥ ਭੂਮ ਕੇ ਭੁਜੱਯਾ ਹੈਂ ਮੁਹੱਯਾ ਮਹਾ ਬਾਲ ਕੇ॥ਰਾਜਨ ਕੇ ਰਾਜਾ ਮਹਾ ਸਾਜ ਹੂੰ ਕੇ ਸਾਜਾ ਮਹਾ ਜੋਗ ਹੂੰ ਕੋ ਜੋਗ ਹੈਂ ਧਰੱਯਾ ਦ੍ਰੁਮ ਛਾਲ ਕੇ॥ ਕਾਮਨਾ ਕੇ ਕਰ ਹੈਂ ਕੁਬੁੱਧਤਾ ਕੇ

ਹਰ ਹੈਂ ਕਿ ਸਿੱਧਿਤਾ ਕੇ ਸਾਥੀ ਹੈਂ ਕਿ ਕਾਲ ਹੈਂ ਕੁਚਾਲ ਕੇ॥੧੧॥੨੬੩॥ ਛੀਰ ਕੈਸੀ ਛੀਰਾਵਧਿ ਛਾਛ ਕੈਸੀ ਛਤ੍ਰਾਨੇਰ ਛਪਾਕਰ ਕੈਸੀ ਛਬਿ ਕਾਲਿੰਦ੍ਰੀ ਕੇ ਕੂਲ ਕੇ॥ਹੰਸਨੀ ਸੀ ਸੀਹਾ ਰੂਮ ਹੀਰਾ ਸੀ ਹੁਸੈਨਾਬਾਦ ਗੰਗਾ ਕੈਸੀ ਧਾਰ ਚਲੀ ਸਾਤੋ ਸਿੰਧੁ ਰੂਲ ਕੇ॥ਪਾਰਾ ਸੀ ਪਲਾਊਗਢ ਰੂਪਾ ਕੈਸੀ ਰਾਮਪੁਰ ਸੋਰਾ ਸੀ ਸੁਰੰਗਾਬਾਦ ਨੀਕੇ ਰਹੀ ਝੂਲ ਕੇ॥ਚੰਪਾ ਸੀ ਚੰਦੇਰੀ ਕੋਟ ਚਾਂਦਨੀ ਸੀ ਚਾਂਦਾ ਗੜ ਕੀਰਤਿ ਤਿਹਾਰੀ ਰਹੀ ਮਾਲਤੀ ਸੀ ਫੂਲ ਕੇ ॥੧੨॥੨੬੪॥ਫਟਕ ਸੀ ਕੈਲਾਸ ਕਮਾਊਗੜ ਕਾਂਸੀਪੁਰ ਸੀਸਾ ਸੀ ਸੁਰੰਗਾਬਾਦ ਨੀਕੇ ਸੋਹੀਅਤੁ ਹੈ॥ ਹਿਮਾ ਸੀ ਹਿਮਾਲੈ ਹਰਹਾਰ ਸੀ ਹਲਬਾਨੇਰ ਹੰਸ ਕੈਸੀ ਹਾਜੀਪੁਰ ਦੇਖੇ ਮੋਹੀਅਤੁ ਹੈ॥ਚੰਦਨ ਸੀ ਚੰਪਾਵਤੀ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਸੀ ਚੰਦ੍ਰਾ ਗਿਰ ਚਾਂਦਨੀ ਸੀ ਚਾਂਦਾ ਗੜ ਜੌਨ ਜੋਹੀਅਤੁ ਹੈ॥ਗੰਗਾ ਸਮ ਗੰਗਧਾਰ ਬਕਾਨ ਸੀ ਬਿਲੰਦਾਵਾਦ ਕੀਰਤਿ ਤਿਹਾਰੀ ਕੀ ਉਜਜਾਰੀ ਸੋਹੀਅਤੁ ਹੈ ॥੧੩॥੨੬੫॥ਫਰਾਸੀ ਫਿਰੰਗੀ ਫਰਾਸੀਸ ਕੇ ਦੁਰੰਗੀ ਮਕਰਾਨ ਕੇ ਮ੍ਰਿਦੰਗੀ ਤੇਰੇ ਗੀਤ ਗਾਈਅਤੁ ਹੈਂ॥ ਭਖਰੀ ਕੰਧਾਰੀ ਗੋਰ ਗਖਰੀ ਗਰਦੇਜਾਚਾਰੀ ਪੌਨ ਕੇ ਅਹਾਰੀ ਤੇਰੋ ਨਾਮ ਧਿਆਈਅਤੁ ਹੈਂ॥ਪੂਰਬ ਪਲਾਊ ਕਾਮ ਰੂਪ ਔ ਕਮਾਊ ਸਰਬ ਠਉਰ ਮੈਂ ਬਿਰਾਜੈ ਜਹਾਂ ਜਹਾਂ ਜਾਈਅਤੁ ਹੈਂ॥ਪੂਰਨ ਪ੍ਰਤਾਪੀ ਜੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰ ਤੇ ਅਤਾਪੀ ਨਾਥ ਕੀਰਤਿ ਤਿਹਾਰੀ ਕੋ ਨ ਪਾਰ ਪਾਈਅਤੁ ਹੈਂ ॥੧੪॥੨੬੬॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਪਾਧੜੀ ਛੰਦ ॥ਅੱਦ੍ਵੈ ਅਨਾਸ ਆਸਨ ਅਡੋਲ॥ ਅੱਦ੍ਵੈ ਅਨੰਤ ਉਪਮਾ ਅਤੋਲ॥ਅੱਛੈ ਸਰੂਪ ਅਬਿਅਕਤ ਨਾਥ॥ਆਜਾਨੁ ਬਾਹੁ ਸਰਬਾ ਪ੍ਰਮਾਥ॥੧॥੨੬੭॥ ਜਹ ਤਹ ਮਹੀਪ ਬਨ ਤਨ ਪ੍ਰਫੁੱਲ॥ ਸੋਭਾ ਬਸੰਤ ਜਹ ਤਹ ਪ੍ਰਡੁੱਲ॥ ਬਨ ਤਨ ਦੁਰੰਤ ਖਗ ਮ੍ਰਿਗ ਮਹਾਨ॥ਜਹ ਤਹ ਪ੍ਰਫੁੱਲ ਸੁੰਦਰ ਸੁਜਾਨ ॥੨॥੨੬੮॥ਫੁਲਤੰ ਪ੍ਰਫੁੱਲ ਲਹਿ ਲਹਿਤ ਮੌਰ॥ਸਿਰਿ ਢੁਰਹਿ ਜਾਨੁ ਮਨਮਥਹ ਚੌਰ॥ਕੁਦਰਤਿ ਕਮਾਲ ਰਾਜਕ ਰਹੀਮ॥ਕਰੁਣਾ ਨਿਧਾਨ ਕਾਮਲ ਕਰੀਮ॥੩॥੨੬੯॥ਜਹ ਤਹ ਬਿਲੋਕ ਤਹ ਤਹ ਪ੍ਰਸੋਹ॥ਆਜਾਨੁ ਬਾਹੁ ਅਮਿਤੋਜ ਮੋਹ॥ਰੋਸੰ ਬਿਰਹਤ ਕਰੁਣਾ ਨਿਧਾਨ॥ਜਹ ਤਹ ਪ੍ਰਫੁੱਲ ਸੁੰਦਰ ਸੁਜਾਨ॥੪॥੨੭੦॥ਬਨ ਤਨ ਮਹੀਪ ਜਲ ਥਲ ਮਹਾਨ॥ਜਹ ਤਹ ਪ੍ਰਸੋਹ ਕਰੁਣਾ ਨਿਧਾਨ॥ਜਗਮਗਤ ਤੇਜ ਪੂਰਨ ਪ੍ਰਤਾਪ॥ਅੰਬਰ ਜਮੀਨ ਜਿਹ ਜਪਤ ਜਾਪ॥੫॥੨੭੧॥ਸਾਤੋ ਅਕਾਸ ਸਾਤੋ ਪਤਾਰ॥ਬਿਥਰਯੋ ਅਦ੍ਰਿਸਟ ਜਿਹ ਕਰਮ ਜਾਰਿ॥ ਉਸਤਤਿ ਸੰਪੂਰਨੰ ॥

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥
ਅਥ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥ ਲਿਖ੍ਯਤੇ ॥
ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਸ੍ਰੀ ਮੁਖਵਾਕ ਪਾਤਸਾਹੀ ੧੦॥ਦੋਹਰਾ ॥

ਨਮਸਕਾਰ ਸ੍ਰੀ ਖੜਗ ਕੋ ਕਰੋਂ ਸੁ ਹਿਤੁ ਚਿਤੁ ਲਾਇ ॥ ਪੂਰਨ ਕਰੋਂ ਗਿਰੰਥ ਇਹੁ ਤੁਮ ਮੁਹਿ ਕਰਹੁ ਸਹਾਇ ॥੧॥ ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ ॥ ਸ੍ਰੀ ਕਾਲ ਜੀ ਕੀ ਉਸਤਤਿ ॥ਖਗ ਖੰਡ ਬਿਹੰਡੰ ਖਲਦਲ ਖੰਡੰ ਅਤਿ ਰਣ ਮੰਡੰ ਬਰਬੰਡੰ ॥ ਭੁਜਦੰਡ ਅਖੰਡੰ ਤੇਜ ਪ੍ਰਚੰਡੰ ਜੋਤਿ ਅਮੰਡੰ ਭਾਨੁ ਪ੍ਰਭੰ ॥ ਸੁਖ ਸੰਤਾ ਕਰਣੰ ਦੁਰਮਤਿ ਦਰਣੰ ਕਿਲਬਿਖ ਹਰਣੰ ਅਸਿ ਸਰਣੰ ॥ ਜੈ ਜੈ ਜਗ ਕਾਰਣ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਉਬਾਰਣ ਮਮ ਪ੍ਰਤਿਪਾਰਣ ਜੈ ਤੇਗੰ ॥੨॥

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਸਦਾ ਏਕ ਜੋਤ੍ਯੰ ਅਜੂਨੀ ਸਰੂਪੰ ॥ ਮਹਾਦੇਵ ਦੇਵੰ ਮਹਾ ਭੂਪ ਭੂਪੰ ॥ ਨਿਰੰਕਾਰ ਨਿਤ੍ਯੰ ਨਿਰੂਪੰ ਨ੍ਰਿਬਾਣੰ ॥ ਕਲੰ ਕਾਰਣੇਯੰ ਨਮੋ ਖੜਗ ਪਾਣੰ ॥੩॥ ਨਿਰੰਕਾਰ ਨ੍ਰਿਬਿਕਾਰ ਨਿਤ੍ਯੰ ਨਿਰਾਲੰ ॥ ਨ ਬ੍ਰਿਧੰ ਬਿਸੇਖੰ ਨ ਤਰੁਨੰ ਨ ਬਾਲੰ ॥ ਨ ਰੰਕੰ ਨ ਰਾਯੰ ਨ ਰੂਪੰ ਨ ਰੇਖੰ ॥ ਨ ਰੰਗੰ ਨ ਰਾਗੰ ਅਪਾਰੰ ਅਭੇਖੰ ॥੪॥ ਨ ਰੂਪੰ ਨ ਰੇਖੰ ਨ ਰੰਗੰ ਨ ਰਾਗੰ ॥ ਨ ਨਾਮੰ ਨ ਠਾਮੰ ਮਹਾ ਜੋਤਿ ਜਾਗੰ ॥ ਨ ਦ੍ਵੈਖੰ ਨ ਭੇਖੰ ਨਿਰੰਕਾਰ ਨਿਤ੍ਯੰ ॥ ਮਹਾ ਜੋਗ ਜੋਗੰ ਸੁ ਪਰਮੰ ਪਵਿਤ੍ਰੰ ॥੫॥ ਅਜੇਯੰ ਅਭੇਯੰ ਅਨਾਮੰ ਅਠਾਮੰ ॥ ਮਹਾਜੋਗ ਜੋਗੰ ਮਹਾਕਾਮ ਕਾਮੰ ॥ ਅਲੇਖੰ ਅਭੇਖੰ ਅਨੀਲੰ ਅਨਾਦੰ ॥ ਪਰੇਯੰ ਪਵਿਤ੍ਰੰ ਸਦਾ ਨਿਰਬਿਖਾਦੰ ॥੬॥ ਸੁ ਆਦੰ ਅਨਾਦੰ ਅਨੀਲੰ ਅਨੰਤੰ ॥ ਅਦ੍ਵੈਖੰ ਅਭੇਖੰ ਮਹੇਸੰ ਮਹੰਤੰ ॥ ਨ ਰੋਖੰ ਨ ਸੋਖੰ ਨ ਦ੍ਰੋਹੰ ਨ ਮੋਹੰ ॥ ਨ ਕਾਮੰ ਨ ਕ੍ਰੋਧੰ ਅਜੋਨੀ ਅਜੋਹੰ ॥੭॥ ਪਰੇਅੰ ਪਵਿਤ੍ਰੰ ਪੁਨੀਤੰ ਪੁਰਾਣੰ ॥ ਅਜੇਅੰ ਅਭੇਅੰ ਭਵਿੱਖ੍ਯੰ ਭਵਾਣੰ ॥ ਨ ਰੋਗੰ ਨ ਸੋਗੰ ਸੁ ਨਿਤ੍ਯੰ ਨਵੀਨੰ ॥ ਅਜਾਯੰ ਸਹਾਯੰ ਸੁ ਪਰਮੰ ਪ੍ਰਬੀਨੰ ॥੮॥ ਸੁ ਭੂਤੰ ਭਵਿਖ੍ਯੰ ਭਵਾਨੰ ਭਵੇਅੰ ॥ ਨਮੋ ਨ੍ਰਿਬਿਕਾਰੰ ਨਮੋ ਨ੍ਰਿਜੁਰੇਅੰ ॥ ਨਮੋ ਦੇਵ ਦੇਵੰ ਨਮੋ ਰਾਜ ਰਾਜੰ ॥ ਨਿਰਾਲੰਬ ਨਿਤ੍ਯੰ ਸੁ ਰਾਜਾਧਿਰਾਜੰ ॥੯॥ ਅਲੇਖੰ ਅਭੇਖੰ ਅਭੂਤੰ ਅਦ੍ਵੈਖੰ ॥ ਨ ਰਾਗੰ ਨ ਰੰਗੰ ਨ ਰੂਪੰ ਨ ਰੇਖੰ ॥ ਮਹਾਦੇਵ ਦੇਵੰ ਮਹਾ ਜੋਗ ਜੋਗੰ ॥ ਮਹਾ ਕਾਮ ਕਾਮੰ ਮਹਾ ਭੋਗ ਭੋਗੰ ॥੧੦॥ ਕਹੂੰ ਰਾਜਸੰ ਤਾਮਸੰ ਸਾਂਤਕੇਅੰ ॥ ਕਹੂੰ ਨਾਰਿ ਕੋ ਰੂਪ ਧਾਰੇ ਨਰੇਅੰ ॥ ਕਹੂੰ ਦੇਵਿਯੰ ਦੇਵਤੰ ਦੈਂਤ ਰੂਪੰ ॥ ਕਹੂੰ ਰੂਪ ਆਨੇਕ ਧਾਰੇ ਅਨੂਪੰ ॥੧੧॥ ਕਹੂੰ ਫੂਲ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਭਲੇ ਰਾਜ ਫੂਲੇ ॥ ਕਹੂੰ ਭਵਰ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ ਭੂਲੇ ॥ ਕਹੂੰ ਪਉਨ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਬਹੇ ਬੇਗਿ ਐਸੇ ॥ ਕਹੇ ਮੋ ਨ ਆਵੈ ਕਥੋਂ ਤਾਹਿ ਕੈਸੇ ॥੧੨॥ ਕਹੂੰ ਨਾਦ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ ਬਾਜੇ ॥ ਕਹੂੰ ਪਾਰਧੀ ਹ੍ਵੈ ਧਰੇ ਬਾਨ ਰਾਜੇ ॥ ਕਹੂੰ ਮ੍ਰਿਗ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ ਮੋਹੇ ॥ ਕਹੂੰ ਕਾਮਕੀ ਜਿਉ ਧਰੇ ਰੂਪ ਸੋਹੇ ॥੧੩॥ ਨਹੀ ਜਾਨਿ ਜਾਈ ਕਛੂ ਰੂਪ ਰੇਖੰ ॥ ਕਹਾ ਬਾਸ ਤਾ ਕੋ ਫਿਰੈ ਕਉਨ ਭੇਖੰ ॥ ਕਹਾ ਨਾਮ ਤਾ ਕੋ ਕਹਾ ਕੈ ਕਹਾਵੈ ॥ ਕਹਾ ਮੈ ਬਖਾਨੋ ਕਹੇ ਮੋ ਨ ਆਵੈ ॥੧੪॥ ਨ ਤਾ ਕੋ ਕੋਈ ਤਾਤ ਮਾਤੰ ਨ ਭਾਯੰ ॥ ਨ ਪੁਤ੍ਰੰ ਨ ਪੌਤ੍ਰੰ ਨ ਦਾਯਾ ਨ ਦਾਯੰ ॥ ਨ ਨੇਹੰ ਨ ਗੇਹੰ ਨ ਸੈਨੰ ਨ ਸਾਥੰ ॥ ਮਹਾਰਾਜ ਰਾਜੰ ਮਹਾਨਾਥ ਨਾਥੰ ॥੧੫॥ ਪਰਮੰ ਪੁਰਾਨੰ ਪਵਿਤ੍ਰੰ ਪਰੇਯੰ ॥ ਅਨਾਦੰ ਅਨੀਲੰ ਅਸੰਭੰ ਅਜੇਯੰ ॥

ਅਭੇਦੰ ਅਛੇਦੰ ਪਵਿਤ੍ਰੰ ਪ੍ਰਮਾਥੰ ॥ ਮਹਾਂਦੀਨ ਦੀਨੰ ਮਹਾਂਨਾਥ ਨਾਥੰ ॥੧੬॥ ਅਦਾਗੰ ਅਦੱਗੰ ਅਲੇਖੰ ਅਭੇਖੰ ॥ ਅਨੰਤੰ ਅਨੀਲੰ ਅਰੂਪੰ ਅਦ੍ਵੈਖੰ ॥ ਮਹਾ ਤੇਜ ਤੇਜੰ ਮਹਾਂਜ੍ਵਾਲ ਜ੍ਵਾਲੰ ॥ ਮਹਾਂਮੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰੰ ਮਹਾਂਕਾਲ ਕਾਲੰ ॥੧੭॥ ਕਰੰ ਬਾਮ ਚਾਪਯੰ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ਕਰਾਲੰ ॥ ਮਹਾਂਤੇਜ ਤੇਜੰ ਬਿਰਾਜੈ ਬਿਸਾਲੰ ॥ ਮਹਾਂਦਾੜ੍ਹ ਦਾੜ੍ਹੰ ਸੁ ਸੋਹੰ ਅਪਾਰੰ ॥ ਜਿਨੈ ਚਰਬਿਯੰ ਜੀਵ ਜੱਗਯੰ ਹਜਾਰੰ ॥੧੮॥ ਡਮਾਡੱਮ ਡਉਰੂ ਸਿਤਾਸੇਤ ਛਤ੍ਰੰ ॥ ਹਹਾ ਹੂਹ ਹਾਸੰ ਝਮਾਝੱਮ ਅਤ੍ਰੰ ॥ ਮਹਾ ਘੋਰ ਸਬਦੰ ਬਜੇ ਸੰਖ ਐਸੰ ॥ ਪ੍ਰਲੈ ਕਾਲ ਕੇ ਕਾਲ ਕੀ ਜ੍ਵਾਲ ਜੈਸੰ ॥੧੯॥ ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਘਣੰ ਘੰਟ ਬਾਜੰ ॥ ਧੁਣੰ ਮੇਘ ਲਾਜੰ ॥ ਭਯੋ ਸੱਦ ਏਵੰ ॥ ਹੜ੍ਹਯੋ ਨੀਰਧੇਵੰ ॥੨੦॥ ਘੁਰੰ ਘੁੰਘਰੇਯੰ ॥ ਧੁਣੰ ਨੇਵਰੇਯੰ ॥ ਮਹਾਂਨਾਦ ਨਾਦੰ ॥ ਸੁਰੰ ਨਿਰਬਿਖਾਦੰ ॥੨੧॥ ਸਿਰੰ ਮਾਲ ਰਾਜੰ ॥ ਲਖੇ ਰੁਦ੍ਰ ਲਾਜੰ ॥ ਸੁਭੇ ਚਾਰੁ ਚਿੱਤ੍ਰੰ ॥ ਪਰਮੰ ਪਵਿਤ੍ਰੰ ॥੨੨॥ ਮਹਾ ਗਰਜ ਗਰਜੰ ॥ ਸੁਨੇ ਦੂਤ ਲਰਜੰ ॥ ਸ੍ਰਵੰ ਸ੍ਰੋਣ ਸੋਹੰ ॥ ਮਹਾ ਮਾਨ ਮੋਹੰ ॥੨੩॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਸ੍ਰਿਜੇ ਸੇਤਜੰ ਜੇਰਜੰ ਉਤਭੁਜੇਵੰ ॥ ਰਚੇ ਅੰਡਜੰ ਖੰਡ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਏਵੰ ॥ ਦਿਸਾ ਬਿਦਿਸਾਯੰ ਜਿਮੀ ਆਸਮਾਣੰ ॥ ਚਤੁਰ ਬੇਦ ਕਥਿਅੰ ਕੁਰਾਣੰ ਪੁਰਾਣੰ ॥੨੪॥ ਰਚੇ ਰੈਣਿ ਦਿਵਸੰ ਥਪੇ ਸੂਰ ਚੰਦ੍ਰੰ ॥ ਠਟੇ ਦਈਵ ਦਾਨੋ ਰਚੇ ਬੀਰ ਬ੍ਰਿੰਦ੍ਰੰ ॥ ਕਰੀ ਲੋਹ ਕਲਮੰ ਲਿਖਯੋ ਲੇਖ ਮਾਥੰ ॥ ਸਬੈ ਜੇਰ ਕੀਨੇ ਬਲੀ ਕਾਲ ਹਾਥੰ ॥੨੫॥ ਕਈ ਮੇਟ ਡਾਰੇ ਉਸਾਰੇ ਬਨਾਏ ॥ ਉਪਾਰੇ ਗੜ੍ਹੇ ਫੇਰਿ ਮੇਟੇ ਉਪਾਏ ॥ ਕ੍ਰਿਯਾ ਕਾਲ ਜੂ ਕੀ ਕਿਨੂ ਨਾ ਪਛਾਨੀ ॥ ਘਨਯੋ ਪੈ ਬਿਹੈ ਹੈ ਘਨਯੋ ਪੈ ਬਿਹਾਨੀ ॥੨੬॥ ਕਿਤੇ ਕ੍ਰਿਸਨ ਸੇ ਕੀਟ ਕੋਟੈ ਬਨਾਏ ॥ ਕਿਤੇ ਰਾਮ ਸੇ ਮੇਟਿ ਡਾਰੇ ਉਪਾਏ ॥ ਮਹਾਂਦੀਨ ਕੇਤੇ ਪ੍ਰਿਥੀ ਮਾਂਝ ਹੂਏ ॥ ਸਮੈ ਆਪਨੀ ਆਪਨੀ ਅੰਤਿ ਮੂਏ ॥੨੭॥ ਜਿਤੇ ਅਉਲੀਆ ਅੰਬੀਆ ਹੋਇ ਬੀਤੇ ॥ ਤਿਤਯੋ ਕਾਲ ਜੀਤਾ ਨ ਤੇ ਕਾਲ ਜੀਤੇ ॥ ਜਿਤੇ ਰਾਮ ਸੇ ਕ੍ਰਿਸਨ ਹੁਇ ਬਿਸਨੁ ਆਏ ॥ ਤਿਤਯੋ ਕਾਲ ਖਾਪਯੋ ਨ ਤੇ ਕਾਲ ਘਾਏ ॥੨੮॥ ਜਿਤੇ ਇੰਦ੍ਰ ਸੇ ਚੰਦ੍ਰ ਸੇ ਹੋਤ ਆਏ ॥ ਤਿਤਿਓ ਕਾਲ ਖਾਪਾ ਨ ਤੇ ਕਾਲ ਘਾਏ ॥ ਜਿਤੇ ਔਲੀਆ ਅੰਬੀਆ ਗੌਸ ਹ੍ਵੈ ਹੈਂ ॥ ਸਭੈ ਕਾਲ ਕੇ ਅੰਤਿ ਦਾੜ੍ਹਾਂ ਤਲੈ ਹੈਂ ॥੨੯॥ ਜਿਤੇ ਮਾਨਧਾਤਾਦਿ ਰਾਜਾ ਸੁਹਾਏ ॥ ਸਭੈ ਬਾਂਧ ਕੈ ਕਾਲ ਜੇਲੈ ਚਲਾਏ ॥ ਜਿਨੈ ਨਾਮ ਤਾ ਕੋ ਉਚਾਰੋ ਉਬਾਰੇ ॥ ਬਿਨਾ ਸਾਮ ਤਾ ਕੀ ਲਖੇ ਕੋਟਿ ਮਾਰੇ ॥੩੦॥ ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵ

ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਚਮੱਕਹਿ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ॥ ਅਭੂਤੰ ਭਯਾਣੰ ॥ ਧੁਨੰ ਨੇਵਰਾਣੰ ॥ ਘੁਰੰ ਘੁੰਘਰਜਾਣੰ ॥੩੧॥ ਚਤੁਰ ਬਾਂਹ ਚਾਰੰ ॥ ਨਿਜੂਟੰ ਸੁਧਾਰੰ ॥ ਗਦਾ ਪਾਂਸਿ ਸੋਹੰ ॥ ਜਮੰ ਮਾਨ ਮੋਹੰ ॥੩੨॥ ਸੁਭੰ ਜੀਭ ਜ੍ਵਾਲੰ ॥ ਸੁ ਦਾੜ੍ਹਾਂ ਕਰਾਲੰ ॥ ਬਜੀ ਬੰਬ ਸੰਖੰ ॥ ਉਠੇ ਨਾਦ ਬੰਖੰ ॥੩੩॥ ਸੁਭੰ ਰੂਪ ਸਜਾਮੰ ॥ ਮਹਾ ਸੋਭ ਧਾਮੰ ॥ ਛਬੇ ਚਾਰੁ ਚਿਤ੍ਰੰ ॥ ਪਰੇਅੰ ਪਵਿਤ੍ਰੰ ॥੩੪॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਸਿਰੰ ਸੇਤ ਛਤ੍ਰੰ ਸੁ ਸੁਭ੍ਰੰ ਬਿਰਾਜੰ ॥ ਲਖੇ ਛੈਲ ਛਾਯਾ ਕਰੇ ਤੇਜ ਲਾਜੰ ॥ ਬਿਸਾਲਾਲ ਨੈਨੰ ਮਹਾਰਾਜ ਸੋਹੰ ॥ ਢਿਗੰ ਅੰਸੁਮਾਲੰ ਹਸੰ ਕੋਟਿ ਕ੍ਰੋਹੰ ॥੩੫॥ ਕਹੂੰ ਰੂਪ ਧਾਰੇ ਮਹਾਰਾਜ ਸੋਹੰ ॥ ਕਹੂੰ ਦੇਵ ਕੰਨਜਾਨ ਕੇ ਮਾਨ ਮੋਹੰ ॥ ਕਹੂੰ ਬੀਰ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਧਰੇ ਬਾਨ ਪਾਨੰ ॥ ਕਹੂੰ ਭੂਪ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਬਜਾਏ ਨਿਸਾਨੰ ॥੩੬॥ ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਧਨੁਰ ਬਾਨ ਧਾਰੇ ॥ ਛਕੇ ਛੈਲ ਭਾਰੇ ॥ ਲਏ ਖੱਗ ਐਸੇ ॥ ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਜੈਸੇ ॥੩੭॥ ਜੁਰੇ ਜੰਗ ਜੋਰੰ ॥ ਕਰੇ ਸੱਦ ਘੋਰੰ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਿਧਿ ਦਿਆਲੰ ॥ ਸਦਾਯੰ ਕ੍ਰਿਪਾਲੰ ॥੩੮॥ ਸਦਾ ਏਕ ਰੂਪੰ ॥ ਸਭੈ ਲੋਕ ਭੂਪੰ ॥ ਅਜੇਯੰ ਅਜਾਯੰ ॥ ਸਰਣਿਅੰ ਸਹਾਯੰ ॥੩੯॥ ਤਪੈ ਖੱਗ ਪਾਨੰ ॥ ਮਹਾਂ ਲੋਕ ਦਾਨੰ ॥ ਭਵਿਖਜੰ ਭਵੇਅੰ ॥ ਨਮੋ ਨਿਰਜੁਰੇਅੰ ॥੪੦॥ ਮਧੋ ਮਾਨ ਮੁੰਡੰ ॥ ਸੁਭੰ ਰੁੰਡ ਝੁੰਡੰ ॥ ਸਿਰੰ ਸੇਤ ਛੱਤ੍ਰੰ ॥ ਲਸੰ ਹਾਥ ਅੱਤ੍ਰੰ ॥੪੧॥ ਸੁਣੇ ਨਾਦ ਭਾਰੀ ॥ ਤ੍ਰਸੇ ਛਤ੍ਰਧਾਰੀ ॥ ਦਿਸਾ ਬਸਤ੍ਰ ਰਾਜੰ ॥ ਸੁਣੇ ਦੋਖ ਭਾਜੰ ॥੪੨॥ ਸੁਣੇ ਗੱਦ ਸੱਦੰ ॥ ਅਨੰਤੰ ਬਿਹੱਦੰ ॥ ਘਟਾ ਜਾਣੁ ਸਜਾਮੰ ॥ ਦੁਤੰ ਅਭਿਰਾਮੰ ॥੪੩॥ ਚਤੁਰ ਬਾਹ ਚਾਰੰ ॥ ਕਰੀਟੰ ਸੁ ਧਾਰੰ ॥ ਗਦਾ ਸੰਖ ਚੱਕ੍ਰੰ ॥ ਦਿਪੈ ਕ੍ਰੂਰ ਬੱਕ੍ਰੰ ॥੪੪॥ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਅਨੂਪ ਰੂਪ ਰਾਜਿਅੰ ॥ ਨਿਹਾਰਿ ਕਾਮੁ ਲਾਜਿਅੰ ॥ ਅਲੋਕ ਲੋਕ ਸੋਭਿਅੰ ॥ ਬਿਲੋਕਿ ਲੋਕ ਲੋਭਿਅੰ ॥੪੫॥ ਚਮੱਕ ਚੰਦ੍ਰ ਸੀਸਿਯੰ ॥ ਰਹਯੋ ਲਜਾਇ ਈਸਿਯੰ ॥ ਸ ਸੋਭ ਨਾਗ ਭੂਖਣੰ ॥ ਅਨੇਕ ਦੁਸਟ ਦੂਖਣੰ ॥੪੬॥ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਪਾਣਿ ਧਾਰਿਯੰ ॥ ਕਰੋਰ ਪਾਪ ਟਾਰਿਯੰ ॥ ਗਦਾ ਗ੍ਰਿਸਟਿ ਪਾਣਿਅੰ ॥ ਕਮਾਣ ਬਾਣ ਤਾਣਿਅੰ ॥੪੭॥ ਸਬਦ ਸੰਖ ਬੱਜਿਅੰ ॥ ਘਣੰਕਿ ਘੁੰਘਰ ਗੱਜਿਅੰ ॥ ਸਰਨਿ ਨਾਥ ਤੋਰਿਯੰ ॥ ਉਬਾਰ ਲਾਜ ਮੋਰਿਯੰ ॥੪੮॥ ਅਨੇਕ ਰੂਪ ਸੋਹਿਯੰ ॥ ਬਿਸੇਖ ਦੇਵ ਮੋਹਿਯੰ ॥ ਅਦੇਵ ਦੇਵ ਦੇਵਲੰ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਿਧਾਨ ਕੇਵਲੰ ॥੪੯॥ ਸੁ ਆਦਿ ਅੰਤ ਏਕਿਅੰ ॥ ਧਰੇ ਸਰੂਪ ਅਨੇਕਜੰ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਪਾਣਿ ਰਾਜਈ ॥ ਬਿਲੋਕਿ ਪਾਪ ਭਾਜਈ ॥੫੦॥ ਅਲੰਕ੍ਰਿਤੰ ਸੁ

ਦੇਹਿਯੰ ॥ ਤਨੋ ਮਨੋ ਕਿ ਮੋਹਿਯੰ ॥ ਕਮਾਣ ਬਾਣ ਧਾਰਹੀ ॥ ਅਨੇਕ ਸੱਤ੍ਰ ਟਾਰਹੀ ॥੫੧॥ ਘਮੱਕਿ ਘੁੰਘਰੰ ਸੁਰੰ ॥ ਨਵੰ ਨਿਨਾਦ ਨੂਪਰੰ ॥ ਪ੍ਰਜ੍ਵਾਲ ਬਿੱਜੁਲੰ ਜੁਲੰ ॥ ਪਵਿੱਤ੍ਰ ਪਰਮ ਨਿਰਮਲੰ ॥੫੨॥ ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਨਵ ਨੇਵਰ ਨਾਦ ਸੁਰੰ ਨ੍ਰਿਮਲੰ ॥ ਮੁਖ ਬਿੱਜੁਲ ਜ੍ਵਾਲ ਘਣੰ ਪ੍ਰਜੁਲੰ ॥ ਮਦਰਾ ਕਰਿ ਮੱਤ ਮਹਾ ਭਭਕੰ ॥ ਬਨ ਮੈ ਮਨੁ ਬਾਘ ਬਚਾ ਬਬਕੰ ॥੫੩॥ ਭਵ ਭੂਤ ਭਵਿੱਖ ਭਵਾਨ ਭਵੰ ॥ ਕਲਿ ਕਾਰਣ ਉਬਾਰਨ ਏਕ ਤੁਵੰ ॥ ਸਭ ਠੌਰ ਨਿਰੰਤਰ ਨਿੱਤ ਨਯੰ ॥ ਮ੍ਰਿਦੁ ਮੰਗਲ ਰੂਪ ਤੁਯੰ ਸੁਭਯੰ ॥੫੪॥ ਦ੍ਰਿੜ ਦਾੜ੍ਹ ਕਰਾਲ ਦ੍ਵੈ ਸੇਤ ਉਧੰ ॥ ਜਿਹ ਭਾਜਤ ਦੁਸਟ ਬਿਲੋਕਿ ਜੁਧੰ ॥ ਮਦ ਮੱਤ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਕਰਾਲ ਧਰੰ ॥ ਜਯ ਸੱਦ ਸੁਰਾਸੁਰਜੰ ਉਚਰੰ ॥੫੫॥ ਨਵ ਕਿੰਕਣਿ ਨੇਵਰ ਨਾਦ ਹੂਅੰ ॥ ਚਲ ਚਾਲ ਸਭਾਂਚਲ ਕੰਪ ਭੂਅੰ ॥ ਘਣ ਘੁੰਘਰ ਘੰਟਣ ਘੋਰ ਸੁਰੰ ॥ ਚਰ ਚਾਰ ਚਰਾਚਰਜੰ ਹੁਹਰੰ ॥੫੬॥ ਚਲ ਚਉਦਹ ਚੱਕ੍ਰਨ ਚੱਕ੍ਰ ਫਿਰੰ ॥ ਬਢਵੰ ਘਟਵੰ ਹਰਿਯੰ ਸੁਭਰੰ ॥ ਜਗ ਜੀਵ ਜਿਤੇ ਜਲਿਅੰ ਥਲਿਅੰ ॥ ਅਸ ਕੋ ਜੁ ਤਵਾਇਸੁਅੰ ਮਲਿਅੰ ॥੫੭॥ ਘਟ ਭਾਦਵ ਮਾਸ ਕੀ ਜਾਣੁ ਸੁਭੰ ॥ ਤਨ ਸਾਵਰ ਰਾਵਰਿਯੰ ਹੁਲਸੰ ॥ ਰਦ ਪੰਗਤ ਦਾਮਨਿਯੰ ਦਮਕੰ ॥ ਘਨ ਘੁੰਘਰ ਘੰਟ ਸੁਰੰ ਘਮਕੰ ॥੫੮॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਘਟਾ ਸਾਵਣੰ ਜਾਣੁ ਸਜਾਮੰ ਸੁਹਾਯੰ ॥ ਮਣੀ ਨੀਲ ਨਗਜੰ ਲਖੰ ਸੀਸ ਨਜਾਯੰ ॥ ਮਹਾ ਸੁੰਦ੍ਰ ਸਜਾਮੰ ਮਹਾਂ ਅਭਿਰਾਮੰ ॥ ਮਹਾਂ ਰੂਪ ਰੂਪੰ ਮਹਾਂ ਕਾਮ ਕਾਮੰ ॥੫੯॥ ਫਿਰੈ ਚੱਕ੍ਰ ਚਉਦਹ ਪੁਰੀਅੰ ਮਧਜਾਣੰ ॥ ਇਸੋ ਕੌਣ ਬੀਅੰ ਫਿਰੈ ਆਇਸਾਣੰ ॥ ਕਹੋ ਕੁੰਟ ਕੌਨੈ ਬਿਖੈ ਭਾਜਿ ਬਾਚੈ ॥ ਸਭੰ ਸੀਸ ਕੇ ਸੰਗ ਸ੍ਰੀ ਕਾਲ ਨਾਚੈ ॥੬੦॥ ਕਰੇ ਕੋਟ ਕੋਊ ਧਰੇ ਕੋਟ ਓਟੰ ॥ ਬਚੈਗੋ ਨ ਕਿਉਹੂੰ ਕਰੈ ਕਾਲ ਚੋਟੰ ॥ ਲਿਖੇ ਜੰਤ੍ਰ ਕੇਤੇ ਪੜ੍ਹੇ ਮੰਤ੍ਰ ਕੋਟੰ ॥ ਬਿਨਾ ਸਰਨਿ ਤਾ ਕੀ ਨਹੀ ਔਰ ਓਟੰ ॥੬੧॥ ਲਿਖੰ ਜੰਤ੍ਰ ਥਾਕੇ ਪੜ੍ਹੰ ਮੰਤ੍ਰ ਹਾਰੇ ॥ਕਰੇ ਕਾਲ ਤੇ ਅੰਤਿ ਲੈ ਕੈ ਬਿਚਾਰੇ ॥ ਕਿਤਜੋ ਤੰਤ੍ਰ ਸਾਧੇ ਜੁ ਜਨਮੰ ਬਿਤਾਯੋ ॥ ਭਏ ਫੋਕਟੰ ਕਾਜ ਏਕੈ ਨ ਆਯੋ ॥੬੨॥ ਕਿਤੇ ਨਾਸ ਮੂੰਦੇ ਭਏ ਬ੍ਰਹਮਚਾਰੀ ॥ ਕਿਤੇ ਕੰਠ ਕੰਠੀ ਜਟਾ ਸੀਸ ਧਾਰੀ ॥ ਕਿਤੇ ਚੀਰ ਕਾਨੰ ਜੁਗੀਸੰ ਕਹਾਯੰ ॥ ਸਭੈ ਫੋਕਟੰ ਧਰਮ ਕਾਮੰ ਨ ਆਯੰ ॥੬੩॥ ਮਧੰ ਕੀਟਭੰ ਰਾਛਸੇ ਸੇ ਬਲੀਅੰ ॥ ਸਮੈ ਆਪਨੀ ਕਾਲ ਤੇਊ ਦਲੀਅੰ ॥ ਭਏ ਸੁੰਭ ਨੈਸੁੰਭ ਸ੍ਰੋਣੰਤ ਬੀਜੰ ॥ ਤੇਊ ਕਾਲ ਕੀਨੇ ਪੁਰੇਜੇ ਪੁਰੇਜੰ ॥੬੪॥ ਬਲੀ

ਪ੍ਰਿਥੀਅੰ ਮਾਨਧਾਤਾ ਮਹੀਪੰ ॥ ਜਿਨੈ ਰਥ ਚੱਕ੍ਰੰ ਕੀਏ ਸਾਤ ਦੀਪੰ ॥ ਭੁਜੰ ਭੀਮ ਭਰਥੰ ਜਗੰ ਜੀਤਿ ਡੰਡਜੰ ॥ ਤਿਨੈ ਅੰਤ ਕੇ ਅੰਤ ਕੌ ਕਾਲ ਖੰਡਜੰ ॥੬੫॥ ਜਿਨੈ ਦੀਪ ਦੀਪੰ ਦੁਹਾਈ ਫਿਰਾਈ ॥ ਭੁਜਾ ਦੰਡ ਦੈ ਛੋਣਿ ਛੱਤ੍ਰੰ ਛਿਨਾਈ ॥ ਕਰੇ ਜੱਗ ਕੋਟੰ ਜਸੰ ਅਨਿਕ ਲੀਤੇ ॥ ਵਹੈ ਬੀਰ ਬੰਕੇ ਬਲੀ ਕਾਲ ਜੀਤੇ ॥੬੬॥ ਕਈ ਕੋਟਿ ਲੀਨੇ ਜਿਨੈ ਦੁਰਗ ਢਾਹੇ ॥ ਕਿਤੇ ਸੂਰਬੀਰਾਨ ਕੇ ਸੈਨ ਗਾਹੇ ॥ ਕਈ ਜੰਗ ਕੀਨੇ ਸੁ ਸਾਕੇ ਪਵਾਰੇ ॥ ਵਹੈ ਦੀਨ ਦੇਖੇ ਗਿਰੇ ਕਾਲ ਮਾਰੇ ॥੬੭॥ ਜਿਨੈ ਪਾਤਿਸਾਹੀ ਕਰੀ ਕੋਟ ਜੁਗਜੰ ॥ ਰਸੰ ਆਨਰਸੰ ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ ਭੁਗਜੰ ॥ ਵਹੈ ਅੰਤ ਕੋ ਪਾਵ ਨਾਗੇ ਪਧਾਰੇ ॥ ਗਿਰੇ ਦੀਨ ਦੇਖੇ ਹਠੀ ਕਾਲ ਮਾਰੇ ॥੬੮॥ ਜਿਨੈ ਖੰਡਿਯੰ ਦੰਡਧਾਰੰ ਅਪਾਰੰ ॥ ਕਰੇ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਸੂਰ ਚੇਰੇ ਦੁਆਰੰ ॥ ਜਿਨੈ ਇੰਦ੍ਰ ਸੇ ਜੀਤ ਕੈ ਛੋਡਿ ਡਾਰੇ ॥ ਵਹੈ ਦੀਨ ਦੇਖੇ ਗਿਰੇ ਕਾਲ ਮਾਰੇ ॥੬੯॥ ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਜਿਤੇ ਰਾਮ ਹੂਏ ॥ ਸਭੈ ਅੰਤ ਮੂਏ ॥ ਜਿਤੇ ਕ੍ਰਿਸਨ ਹ੍ਵੈ ਹੈਂ ॥ ਸਭੈ ਅੰਤਿ ਜੈ ਹੈਂ ॥੭੦॥ ਜਿਤੇ ਦੇਵ ਹੋਸੀ ॥ ਸਭੈ ਅੰਤਿ ਜਾਸੀ ॥ ਜਿਤੇ ਬੋਧ ਹ੍ਵੈ ਹੈਂ ॥ ਸਭੈ ਅੰਤਿ ਛੈ ਹੈਂ ॥੭੧॥ ਜਿਤੇ ਦੇਵਰਾਯੰ ॥ ਸਭੈ ਅੰਤਿ ਜਾਯੰ ॥ ਜਿਤੇ ਦੈਂਤ ਏਸੰ ॥ ਤਿਤਜੋ ਕਾਲ ਲੇਸੰ ॥੭੨॥ ਨਰਸਿੰਘਾਵਤਾਰੰ ॥ ਵਹੈ ਕਾਲ ਮਾਰੰ ॥ ਬਡੋ ਡੰਡ ਧਾਰੀ ॥ ਹਣਯੋ ਕਾਲ ਭਾਰੀ ॥੭੩॥ ਦਿਜੰ ਬਾਵਨੇਯੰ ॥ ਹਣਯੋ ਕਾਲ ਤੇਯੰ ॥ ਮਹਾ ਮੱਛ ਮੁੰਡੰ ॥ ਫਧਯੋ ਕਾਲ ਝੁੰਡੰ ॥੭੪॥ ਜਿਤੇ ਹੋਇ ਬੀਤੇ ॥ ਤਿਤੇ ਕਾਲ ਜੀਤੇ ॥ ਜਿਤੇ ਸਰਨਿ ਜੈ ਹੈ ॥ ਤਿਤਯੋ ਰਾਖ ਲੈ ਹੈ ॥੭੫॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਬਿਨਾ ਸਰਨ ਤਾ ਕੀ ਨ ਅਉਰੈ ਉਪਾਯੰ ॥ ਕਹਾ ਦੇਵ ਦੈਤੰ ਕਹਾ ਰੰਕ ਰਾਯੰ ॥ ਕਹਾ ਪਾਤਿਸਾਹੰ ਕਹਾ ਉਮਰਾਯੰ ॥ ਬਿਨਾ ਸਰਨਿ ਤਾ ਕੀ ਨ ਕੋਟੈ ਉਪਾਯੰ ॥੭੬॥ ਜਿਤੇ ਜੀਵ ਜੰਤੰ ਸੁ ਦੁਨੀਅੰ ਉਪਾਯੰ ॥ ਸਭੈ ਅੰਤਿ ਕਾਲੰ ਬਲੀ ਕਾਲ ਘਾਯੰ ॥ ਬਿਨਾ ਸਰਨਿ ਤਾ ਕੀ ਨਹੀ ਔਰ ਓਟੰ ॥ ਲਿਖੇ ਜੰਤ੍ਰ ਕੇਤੇ ਪੜ੍ਹੇ ਮੰਤ੍ਰ ਕੋਟੰ ॥੭੭॥ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਜਿਤੇਕ ਰਾਜ ਰੰਕਜੰ ॥ ਹਨੇ ਸੁ ਕਾਲ ਬੰਕਜੰ ॥ ਜਿਤੇਕ ਲੋਕ ਪਾਲਜੰ ॥ ਨਿਦਾਨ ਕਾਲ ਦਾਲਜੰ ॥੭੮॥ ਕ੍ਰਿਪਾਣਪਾਣਿ ਜੇ ਜਪੈ ॥ ਅਨੰਤ ਥਾਟ ਤੇ ਥਪੈ ॥ ਜਿਤੇਕ ਕਾਲ ਧਜਾਇ ਹੈ ॥ ਜਗੱਤ ਜੀਤਿ ਜਾਇ ਹੈ ॥੭੯॥ ਬਚਿਤ੍ਰ ਚਾਰੁ ਚਿਤ੍ਰਜੰ ॥ ਸੁ ਪਰਮਜੰ ਪਵਿਤ੍ਰਜੰ ॥ ਅਲੋਕ ਰੂਪ ਰਾਜਿਯੰ ॥ ਸੁਣੇ ਸੁ ਪਾਪ ਭਾਜਿਯੰ ॥੮੦॥ ਬਿਸਾਲ ਲਾਲ ਲੋਚਨੰ ॥ ਬਿਅੰਤ ਪਾਪ

ਮੋਚਨੰ ॥ ਚਮੱਕ ਚੰਦ੍ਰ ਚਾਰਿਅੰ ॥ ਅਘੀ ਅਨੇਕ ਤਾਰਿਅੰ ॥੮੧॥ ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਜਿਤੇ ਲੋਕਪਾਲੰ ॥ ਤਿਤੇ ਜੇਰ ਕਾਲੰ ॥ ਕਹਾ ਸੂਰ ਚੰਦ੍ਰੰ ॥ ਕਹਾ ਇੰਦ੍ਰ ਬਿੰਦ੍ਰੰ ॥੮੨॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਫਿਰੇ ਚੌਦਹੂੰ ਲੋਕਯੰ ਕਾਲ ਚਕ੍ਰੰ ॥ ਸਭੈ ਨਾਥ ਨਾਥੇ ਭ੍ਰਮੰ ਭਉਂਹ ਬਕ੍ਰੰ ॥ ਕਹਾ ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸਨੰ ਕਹਾ ਚੰਦ ਸੂਰੰ ॥ ਸਭੈ ਹਾਥ ਬਾਂਧੇ ਖਰੇ ਕਾਲ ਹਜੂਰੰ ॥੮੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾਲ ਹੀ ਪਾਇ ਭਯੋ ਭਗਵਾਨ ਸੁ ਜਾਗਤ ਯਾ ਜਗ ਜਾ ਕੀ ਕਲਾ ਹੈ ॥ ਕਾਲ ਹੀ ਪਾਇ ਭਯੋ ਬ੍ਰਹਮਾ ਸਿਵ ਕਾਲ ਹੀ ਪਾਇ ਭਯੋ ਜੁਗੀਆ ਹੈ ॥ ਕਾਲ ਹੀ ਪਾਇ ਸੁਰਾਸੁਰ ਗੰਧ੍ਰਬ ਜੱਛ ਭੁਜੰਗ ਦਿਸਾ ਬਿਦਿਸਾ ਹੈ ॥ ਔਰ ਸਕਾਲ ਸਭੈ ਬਸਿ ਕਾਲ ਕੇ ਏਕ ਹੀ ਕਾਲ ਅਕਾਲ ਸਦਾ ਹੈ ॥੮੪॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਨਮੋ ਦੇਵ ਦੇਵੰ ਨਮੋ ਖੜਗਧਾਰੰ ॥ ਸਦਾ ਏਕ ਰੂਪੰ ਸਦਾ ਨਿਰਬਿਕਾਰੰ ॥ ਨਮੋ ਰਾਜਸੰ ਸਾਤਕੰ ਤਾਮਸੇਅੰ ॥ ਨਮੋ ਨਿਰਬਿਕਾਰੰ ਨਮੋ ਨਿਰਜੁਰੇਅੰ ॥੮੫॥ ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਨਮੋ ਬਾਣ ਪਾਣੰ ॥ ਨਮੋ ਨਿਰਭਯਾਣੰ ॥ ਨਮੋ ਦੇਵ ਦੇਵੰ ॥ ਭਵਾਣੰ ਭਵੇਅੰ ॥੮੬॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਨਮੋ ਖਗ ਖੰਡੰ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ਕਟਾਰੰ ॥ ਸਦਾ ਏਕ ਰੂਪੰ ਸਦਾ ਨਿਰਬਿਕਾਰੰ ॥ ਨਮੋ ਬਾਣ ਪਾਣੰ ਨਮੋ ਦੰਡ ਧਾਰੰ ॥ ਜਿਨੈ ਚੌਦਹੂੰ ਲੋਕ ਜੋਤੰ ਬਿਥਾਰੰ ॥੮੭॥ ਨਮਸਕਾਰਯੰ ਮੋਰ ਤੀਰੰ ਤੁਫੰਗੰ ॥ ਨਮੋ ਖਗ ਅਦੱਗੰ ਅਭੇਯੰ ਅਭੰਗੰ ॥ ਗਦਾਯੰ ਗਰਿਸਟੰ ਨਮੋ ਸੈਹਥੀਅੰ ॥ ਜਿਨੈ ਤੁੱਲਿਯੰ ਬੀਰ ਬਿਯੋ ਨ ਬੀਅੰ ॥੮੮॥ ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਨਮੋ ਚੱਕ੍ਰ ਪਾਣੰ ॥ ਅਭੂਤੰ ਭਯਾਣੰ ॥ ਨਮੋ ਉਗ੍ਰ ਦਾੜੰ ॥ ਮਹਾ ਗ੍ਰਿਸਟ ਗਾੜੰ ॥੮੯॥ ਨਮੋ ਤੀਰ ਤੋਪੰ ॥ ਜਿਨੈ ਸਤ੍ਰ ਘੋਪੰ ॥ ਨਮੋ ਧੋਪ ਪੱਟੰ ॥ ਜਿਨੈ ਦੁਸਟ ਦੱਟੰ ॥੯੦॥ ਜਿਤੇ ਸਸਤ੍ਰ ਨਾਮੰ ॥ ਨਮਸਕਾਰ ਤਾਮੰ ॥ ਜਿਤੇ ਅਸਤ੍ਰ ਭੇਯੰ ॥ ਨਮਸਕਾਰ ਤੇਯੰ ॥੯੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮੇਰੁ ਕਰੋ ਤ੍ਰਿਣ ਤੇ ਮੁਹਿ ਜਾਹਿ ਗਰੀਬ ਨਿਵਾਜ ਨ ਦੂਸਰ ਤੋ ਸੋ ॥ ਭੂਲ ਛਿਮੋ ਹਮਰੀ ਪ੍ਰਭ ਆਪ ਨ ਭੂਲਨਹਾਰ ਕਹੂੰ ਕੋਊ ਮੋ ਸੋ ॥ ਸੇਵ ਕਰੀ ਤੁਮਰੀ ਤਿਨ ਕੇ ਸਭ ਹੀ ਗ੍ਰਿਹ ਦੇਖੀਅਤ ਦ੍ਰਬ ਭਰੋ ਸੋ ॥ ਯਾ ਕਲਿ ਮੈ ਸਭ ਕਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕੇ ਭਾਰੀ ਭੁਜਾਨ ਕੋ ਭਾਰੀ ਭਰੋਸੋ ॥੯੨॥ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਸੇ ਕੋਟਿ ਨਿਸਾਚਰ ਜਾਹਿ ਛਿਨੇਕ ਬਿਖੈ ਹਨਿ ਡਾਰੇ ॥ ਧੂਮਰ ਲੋਚਨ ਚੰਡ ਔ ਮੁੰਡ ਸੇ ਮਾਹਿਖ ਸੇ ਪਲ ਬੀਚ ਨਿਵਾਰੇ ॥ ਚਾਮਰ ਸੇ ਰਣ ਚਿੱਛੁਰ ਸੇ ਰਕਤਿੱਛਣ ਸੇ ਝਟ ਦੈ ਝਝਕਾਰੇ ॥ ਐਸੋ ਸੁ ਸਾਹਿਬ ਪਾਇ ਕਹਾ

ਪਰਵਾਹ ਰਹੀ ਇਹ ਦਾਸ ਤਿਹਾਰੇ ॥੯੩॥ ਮੁੰਡਹੁ ਸੇ ਮਧੁਕੀਟਭ ਸੇ ਮੁਰ ਸੇ ਅਘ ਸੇ ਜਿਨ ਕੋਟਿ ਦਲੇ ਹੈਂ ॥ ਓਟ ਕਰੀ ਕਬਹੂੰ ਨ ਜਿਨੈ ਰਣ ਚੋਟ ਪਰੀ ਪਗ ਦ੍ਵੈ ਨ ਟਲੇ ਹੈਂ ॥ ਸਿੰਧੁ ਬਿਖੈ ਜੇ ਨ ਬੂਡੇ ਨਿਸਾਚਰ ਪਾਵਕ ਬਾਣ ਬਹੇ ਨ ਜਲੇ ਹੈਂ ॥ ਤੇ ਅਸਿ ਤੋਰ ਬਿਲੋਕਿ ਅਲੋਕ ਸੁ ਲਾਜ ਕੋ ਛਾਡਿ ਕੈ ਭਾਜਿ ਚਲੇ ਹੈਂ ॥੯੪॥ ਰਾਵਣ ਸੇ ਮਹਰਾਵਣ ਸੇ ਘਟਕਾਨਹੁ ਸੇ ਪਲ ਬੀਚ ਪਛਾਰੇ ॥ ਬਾਰਿਦਨਾਦ ਅਕੰਪਨ ਸੇ ਜਗ ਜੰਗ ਜੁਰੇ ਜਿਨ ਸਿਉ ਜਮ ਹਾਰੇ ॥ ਕੁੰਭ ਅਕੁੰਭ ਸੇ ਜੀਤਿ ਸਭੈ ਜਗ ਸਾਤਹੂੰ ਸਿੰਧੁ ਹਥਯਾਰ ਪਖਾਰੇ ॥ ਜੇ ਜੇ ਹੁਤੇ ਅਕਟੇ ਬਿਕਟੇ ਸੁ ਕਟੇ ਕਰਿ ਕਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕੇ ਮਾਰੇ ॥੯੫॥ ਜੋ ਕਹੂੰ ਕਾਲ ਤੇ ਭਾਜ ਕੇ ਬਾਚੀਅਤ ਤੋ ਕਿਹ ਕੁੰਟ ਕਹੋ ਭਜਿ ਜਈਐ ॥ ਆਗੇ ਹੂੰ ਕਾਲ ਧਰੇ ਅਸਿ ਗਾਜਤ ਛਾਜਤ ਹੈ ਜਿਹ ਤੇ ਨਸਿ ਅਈਐ ॥ ਐਸੋ ਨ ਕੈ ਗਯੋ ਕੋਈ ਸੁ ਦਾਵ ਰੇ ਜਾਹਿ ਉਪਾਵ ਸੋ ਘਾਵ ਬਚਈਐ ॥ ਜਾ ਤੇ ਨ ਛੂਟੀਐ ਮੂੜ੍ਹ ਕਹੂੰ ਹਸਿ ਤਾ ਕੀ ਨ ਕਿਉਂ ਸਰਣਾਗਤਿ ਜਈਐ ॥੯੬॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਔ ਬਿਸਨੁ ਜਪੇ ਤੁਹਿ ਕੋਟਿਕ ਰਾਮ ਰਹੀਮ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਧਿਆਯੋ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਜਪ੍ਯੋ ਅਰੁ ਸੰਭੁ ਥਪ੍ਯੋ ਤਿਹ ਤੇ ਤੁਹਿ ਕੋ ਕਿਨਹੂੰ ਨ ਬਚਾਯੋ ॥ ਕੋਟਿ ਕਰੀ ਤਪਸਾ ਦਿਨ ਕੋਟਿਕ ਕਾਹੂੰ ਨ ਕੌਡੀ ਕੋ ਕਾਮ ਕਢਾਯੋ ॥ ਕਾਮ ਕਾ ਮੰਤ੍ਰ ਕਸੀਰੇ ਕੇ ਕਾਮ ਨ ਕਾਲ ਕੋ ਘਾਉ ਕਿਨਹੂੰ ਨ ਬਚਾਯੋ ॥੯੭॥ ਕਾਹੇ ਕੋ ਕੂਰ ਕਰੈ ਤਪਸਾ ਇਨ ਕੀ ਕੋਊ ਕੌਡੀ ਕੇ ਕਾਮ ਨ ਐ ਹੈ ॥ ਤੋਹਿ ਬਚਾਇ ਸਕੈ ਕਹੁ ਕੈਸੇ ਕੈ ਆਪਨ ਘਾਵ ਬਚਾਇ ਨ ਐ ਹੈ ॥ ਕੋਪ ਕਰਾਲ ਕੀ ਪਾਵਕ ਕੁੰਡ ਮੈ ਆਪ ਟੰਗਿਓ ਤਿਮ ਤੋਹਿ ਟੰਗੈ ਹੈ ॥ ਚੇਤ ਰੇ ਚੇਤ ਅਜੋ ਜੀਅ ਮੈ ਜੜ੍ਹ ਕਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾ ਬਿਨੁ ਕਾਮ ਨ ਐ ਹੈ ॥੯੮॥ ਤਾਹਿ ਪਛਾਨਤ ਹੈ ਨ ਮਹਾ ਪਸੁ ਜਾ ਕੋ ਪ੍ਰਤਾਪੁ ਤਿਹੂੰ ਪੁਰਿ ਮਾਹੀ ॥ ਪੂਜਤ ਹੈ ਪਰਮੇਸਰ ਕੈ ਜਿਹ ਕੇ ਪਰਸੇ ਪਰਲੋਕ ਪਰਾਹੀ ॥ ਪਾਪ ਕਰੋ ਪਰਮਾਰਥ ਕੈ ਜਿਹ ਪਾਪਨ ਤੇ ਅਤਿ ਪਾਪ ਲਜਾਹੀ ॥ ਪਾਇ ਪਰੋ ਪਰਮੇਸਰ ਕੇ ਜੜ੍ਹ ਪਾਹਨ ਮੈਂ ਪਰਮੇਸਰ ਨਾਹੀ ॥੯੯॥ ਮੋਨ ਭਜੇ ਨਹੀ ਮਾਨ ਤਜੇ ਨਹੀ ਭੇਖ ਸਜੇ ਨਹੀ ਮੂੰਡ ਮੁੰਡਾਏ ॥ ਕੰਠਿ ਨ ਕੰਠੀ ਕਠੋਰ ਧਰੈ ਨਹੀ ਸੀਸ ਜਟਾਨ ਕੇ ਜੂਟ ਸੁਹਾਏ ॥ ਸਾਚੁ ਕਹੋਂ ਸੁਨ ਲੈ ਚਿਤ ਦੈ ਬਿਨੁ ਦੀਨ ਦਿਆਲ ਕੀ ਸਾਮ ਸਿਧਾਏ ॥ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਰੇ ਪ੍ਰਭੁ ਪਾਯਤ ਹੈ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਨ ਭੀਜਤ ਲਾਂਡ ਕਟਾਏ ॥੧੦੦॥ ਕਾਗਦ ਦੀਪ ਸਭੈ ਕਰਿ ਕੈ ਅਰੁ ਸਾਤ

ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਕੀ ਮਸੁ ਕੈਹੋਂ ॥ ਕਾਟਿ ਬਨਾਸਪਤੀ ਸਗਰੀ ਲਿਖਬੇ ਹੂੰ ਕੇ ਲੇਖਨ ਕਾਜ ਬਨੈਹੋਂ ॥ ਸਾਰਸੁਤੀ ਬਕਤਾ ਕਰਿ ਕੈ ਜੁਗਿ ਕੋਟਿ ਗਨੇਸ ਕੈ ਹਾਥ ਲਿਖੈਹੋਂ ॥ ਕਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਬਿਨਾ ਬਿਨਤੀ ਨ ਤਊ ਤੁਮ ਕੌ ਪ੍ਰਭ ਨੈਕ ਰਿਝੈਹੋਂ ॥੧੦੧॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਸ੍ਰੀ ਕਾਲ ਜੀ ਕੀ ਉਸਤਤਿ

ਪ੍ਰਿਥਮ ਧਿਆਇ ਸੰਪੂਰਨ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧॥੧੦੧॥ ਅਫਜੂ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਤੁਮਰੀ ਮਹਿਮਾ ਅਪਰ ਅਪਾਰਾ ॥ ਜਾ ਕਾ ਲਹਯੋ ਨ ਕਿਨਹੂੰ ਪਾਰਾ ॥ ਦੇਵ ਦੇਵ ਰਾਜਨ ਕੇ ਰਾਜਾ ॥ ਦੀਨ ਦਯਾਲ ਗਰੀਬ ਨਿਵਾਜਾ ॥੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮੂਕ ਊਚਰੈ ਸਾਸਤ੍ਰ ਖਟ ਪਿੰਗੁ ਗਿਰਨ ਚੜ੍ਹਿ ਜਾਇ ॥ ਅੰਧ ਲਖੈ ਬਧਰੋ ਸੁਨੈ ਜੌ ਕਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਾਇ ॥੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਕਹਾ ਬੁੱਧਿ ਪ੍ਰਭ ਤੁੱਛ ਹਮਾਰੀ ॥ ਬਰਨ ਸਕੈ ਮਹਿਮਾ ਜੁ ਤਿਹਾਰੀ ॥ ਹਮ ਨ ਸਕਤ ਕਰਿ ਸਿਫਤਿ ਤੁਮਾਰੀ ॥ ਆਪ ਲੇਹੁ ਤੁਮ ਕਥਾ ਸੁਧਾਰੀ ॥੩॥ ਕਹਾ ਲਗੈ ਇਹ ਕੀਟ ਬਖਾਨੈ ॥ ਮਹਿਮਾ ਤੋਰਿ ਤੁਹੀ ਪ੍ਰਭ ਜਾਨੈ ॥ ਪਿਤਾ ਜਨਮ ਜਿਮ ਪੂਤ ਨ ਪਾਵੈ ॥ ਕਹਾ ਤਵਨ ਕਾ ਭੇਦ ਬਤਾਵੈ ॥੪॥ ਤੁਮਰੀ ਪ੍ਰਭਾ ਤੁਮੈ ਬਨਿ ਆਈ ॥ ਅਉਰਨ ਤੇ ਨਹੀ ਜਾਤਿ ਬਤਾਈ ॥ ਤੁਮਰੀ ਕ੍ਰਿਆ ਤੁਮ ਹੀ ਪ੍ਰਭ ਜਾਨੋ ॥ ਉਚ ਨੀਚ ਕਸ ਸਕਤਿ ਬਖਾਨੋ ॥੫॥ ਸੇਸਨਾਗ ਸਿਰ ਸਹਸ ਬਨਾਈ ॥ ਦ੍ਵੈ ਸਹੰਸ ਰਸਨਾਹ ਸੁਹਾਈ ॥ ਰਟਤ ਅਬ ਲਗੇ ਨਾਮ ਅਪਾਰਾ ॥ ਤੁਮਰੋ ਤਊ ਨ ਪਾਵਤ ਪਾਰਾ ॥੬॥ ਤੁਮਰੀ ਕ੍ਰਿਆ ਕਹਾਂ ਕੋਊ ਕਹੈ ॥ ਸਮਝਤ ਬਾਤ ਉਰਝਿ ਮਤਿ ਰਹੈ ॥ ਸੂਛਮ ਰੂਪ ਨ ਬਰਨਾ ਜਾਈ ॥ ਬਿਰਧ ਸਰੂਪਹਿ ਕਹੋਂ ਬਨਾਈ ॥੭॥ ਤੁਮਰੀ ਪ੍ਰੇਮ ਭਗਤਿ ਜਬ ਗਹਿਹੋਂ ॥ ਛੋਰ ਕਥਾ ਸਭ ਹੀ ਤਬ ਕਹਿਹੋਂ॥ ਅਬ ਮੈ ਕਹੋਂ ਸੁ ਅਪਨੀ ਕਥਾ ॥ ਸੋਢੀ ਬੰਸ ਉਪਜਿਆ ਜਥਾ ॥੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਥਾ ਸੰਛੇਪ ਤੇ ਕਹੋਂ ਸੁ ਹਿਤੁ ਚਿਤੁ ਲਾਇ ॥ ਬਹੁਰਿ ਬਡੋ ਬਿਸਥਾਰ ਕੈ ਕਹਿਹੋਂ ਸਭੋ ਸੁਨਾਇ ॥੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਾਲ ਜਬ ਕਰਾ ਪਸਾਰਾ ॥ ਓਅੰਕਾਰ ਤੇ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਉਪਾਰਾ ॥ ਕਾਲਸੈਣ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਭਯੋ ਭੂਪਾ ॥ ਅਧਿਕ ਅਤੁਲ ਬਲਿ ਰੂਪ ਅਨੂਪਾ ॥੧੦॥ ਕਾਲਕੇਤੁ ਦੂਸਰ ਭੂਅ ਭਯੋ ॥ ਕ੍ਰੂਰਬਰਸ ਤੀਸਰ ਜਗ ਠਯੋ ॥ ਕਾਲਧੁਜ ਚਤੁਰਥ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋਹੈ

॥ ਜਿਹ ਤੇ ਭਯੋ ਜਗਤ ਸਭ ਕੋ ਹੈ ॥੧੧॥ ਸਹਸਰਾਛ ਜਾ ਕੇ ਸੁਭ ਸੋਹੈ ॥ ਸਹਸ ਪਾਦ ਜਾ ਕੇ ਤਨ ਮੋ ਹੈ ॥ ਸੇਖਨਾਗ ਪਰ ਸੋਇਬੋ ਕਰੈ ॥ ਜਗ ਤਿਹ ਸੇਖਸਾਇ ਉਚਰੈ ॥੧੨॥ ਏਕ ਸ੍ਰਵਣ ਤੇ ਮੈਲ ਨਿਕਾਰਾ ॥ ਤਾ ਤੇ ਮਧੁ ਕੀਟਭਤਨ ਧਾਰਾ ॥ ਦੁਤੀਅ ਕਾਨ ਤੇ ਮੈਲੁ ਨਿਕਾਰੀ ॥ ਤਾ ਤੇ ਭਈ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਇਹ ਸਾਰੀ ॥੧੩॥ ਤਿਨ ਕੋ ਕਾਲ ਬਹੁਰਿ ਬਧ ਕਰਾ ॥ ਤਿਨ ਕੋ ਮੇਧ ਸਮੁੰਦ ਮੋ ਪਰਾ ॥ ਚਿਕਨ ਤਾਸ ਜਲ ਪਰ ਤਿਰ ਰਹੀ ॥ ਮੇਧਾ ਨਾਮ ਤਬ ਹੀ ਤੇ ਕਹੀ ॥੧੪॥ ਸਾਧ ਕਰਮ ਜੇ ਪੁਰਖ ਕਮਾਵੈਂ ॥ ਨਾਮ ਦੇਵਤਾ ਜਗਤ ਕਹਾਵੈਂ ॥ ਕੁਕ੍ਰਿਤ ਕਰਮ ਜੇ ਜਗ ਮੈ ਕਰਹੀਂ ॥ ਨਾਮ ਅਸੁਰ ਤਿਨ ਕੋ ਸਭ ਧਰਹੀਂ ॥੧੫॥ ਬਹੁ ਬਿਥਾਰ ਕਹ ਲਗੈ ਬਖਨਿਯਤ ॥ ਗ੍ਰੰਥ ਬਢਨ ਤੇ ਅਤਿ ਡਰੁ ਮਨੀਅਤ ॥ ਤਿਨ ਤੇ ਹੋਤ ਬਹੁਤ ਨ੍ਰਿਪ ਆਏ ॥ ਦੱਛ ਪ੍ਰਜਾਪਤਿ ਜਿਨ ਉਪਜਾਏ ॥੧੬॥ ਦਸ ਸਹਸ੍ਰ ਤਿਹ ਗ੍ਰਿਹ ਭਈ ਕੰਨਜਾ ॥ ਜਿਹ ਸਮਾਨ ਕਹ ਲਗੈ ਨ ਅੰਨਜਾ ॥ ਕਾਲ ਕ੍ਰਿਆ ਐਸੀ ਤਹ ਭਈ ॥ ਤੇ ਸਭ ਬਿਆਹਿ ਨਰੇਸਨ ਦਈ ॥੧੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਨਿਤਾ ਕਦਰੂ ਦਿਤਿ ਅਦਿਤਿ ਏ ਰਿਖਿ ਬਰੀ ਬਨਾਇ ॥ ਨਾਗ ਨਾਗਰਿਪੁ ਦੇਵ ਸਭ ਦਈਤ ਲਏ ਉਪਜਾਇ ॥੧੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਾ ਤੇ ਸੂਰਜ ਰੂਪ ਕੋ ਧਰਾ ॥ ਜਾ ਤੇ ਬੰਸ ਪ੍ਰਚੁਰ ਰਵਿ ਕਰਾ ॥ ਜੋ ਤਿਨ ਕੇ ਕਹਿ ਨਾਮ ਸੁਨਾਊਂ ॥ ਕਥਾ ਬਢਨ ਤੇ ਅਧਿਕ ਡਰਾਊਂ ॥੧੯॥ ਤਿਨ ਕੇ ਬੰਸ ਬਿਖੈ ਰਘੁ ਭਯੋ ॥ ਰਘੁਬੰਸਹਿ ਜਿਹ ਜਗਹਿ ਚਲਯੋ ॥ ਤਾ ਤੇ ਪੁਤ੍ਰ ਹੋਤ ਭਯੋ ਅਜ ਬਰ ॥ ਮਹਾਰਥੀ ਅਰ ਮਹਾ ਧਨੁਰਧਰ ॥੨੦॥ ਜਬ ਤਿਨ ਭੇਸ ਜੋਗ ਕੋ ਲਯੋ ॥ ਰਾਜ ਪਾਟ ਦਸਰਥ ਕੋ ਦਯੋ ॥ ਹੋਤ ਭਯੋ ਵਹ ਮਹਾ ਧਨੁਰਧਰ ॥ ਤੀਨ ਤ੍ਰਿਆਨ ਬਰਾ ਜਿਹ ਰੁਚਿ ਕਰ ॥੨੧॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਜਯੋ ਤਿਹ ਰਾਮ ਕੁਮਾਰਾ ॥ ਭਰਥ ਲੱਛਮਨ ਸਤ੍ਰੁਬਿਦਾਰਾ ॥ ਬਹੁਤ ਕਾਲ ਤਿਨ ਰਾਜ ਕਮਾਯੋ ॥ ਕਾਲ ਪਾਇ ਸੁਰਪੁਰਹਿ ਸਿਧਾਯੋ ॥੨੨॥ ਸਿਯ ਸੁਤ ਬਹੁਰਿ ਭਏ ਦੁਇ ਰਾਜਾ ॥ ਰਾਜ ਪਾਟ ਉਨਹੀ ਕਉ ਛਾਜਾ ॥ ਮਦ੍ਰ ਦੇਸ ਏਸ੍ਵਰਜਾ ਬਰੀ ਜਬ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਜੱਗ ਕੀਏ ਤਬ ॥੨੩॥ ਤਹੀ ਤਿਨੈ ਬਾਂਧੇ ਦੁਇ ਪੁਰਵਾ ॥ ਏਕ ਕਸੂਰ ਦੁਤੀਅ ਲਹੁਰਵਾ ॥ ਅਧਿਕ ਪੁਰੀ ਤੇ ਦੋਊ ਬਿਰਾਜੀ ॥ ਨਿਰਖਿ ਲੰਕ ਅਮਰਾਵਤਿ ਲਾਜੀ ॥੨੪॥ ਬਹੁਤ ਕਾਲ ਤਿਨ ਰਾਜ ਕਮਾਯੋ ॥ ਜਾਲ ਕਾਲ ਤੇ ਅੰਤਿ ਫਸਾਯੋ ॥ ਤਿਨ ਤੇ ਪੁੱਤ੍ਰ ਪੌਤ੍ਰ ਜੇ ਵਏ ॥ ਰਾਜ

ਕਰਤ ਇਹ ਜਗ ਕੋ ਭਏ ॥੨੫॥ ਕਹਾ ਲਗੇ ਤੇ ਬਰਨ ਸੁਨਾਊਂ ॥ ਤਿਨ ਕੇ ਨਾਮ ਨ ਸੰਖਜਾ ਪਾਊਂ ॥ ਹੋਤ ਚਹੂੰ ਜੁਗ ਮੈ ਜੇ ਆਏ ॥ ਤਿਨ ਕੇ ਨਾਮ ਨ ਜਾਤ ਗਨਾਏ ॥੨੬॥ ਜੌ ਅਬ ਤਉ ਕਿਰਪਾ ਬਲ ਪਾਊਂ ॥ ਨਾਮ ਜਥਾ ਮਤਿ ਭਾਖ ਸੁਨਾਊਂ ॥ ਕਾਲਕੇਤੁ ਅਰੁ ਕਾਲਰਾਇ ਭਨ ॥ ਜਿਨ ਤੇ ਭਏ ਪੁਤ੍ਰ ਘਰਿ ਅਨਗਨ ॥੨੭॥ ਕਾਲਕੇਤੁ ਭਯੋ ਬਲੀ ਅਪਾਰਾ ॥ ਕਾਲਰਾਇ ਜਿਨਿ ਨਗਰ ਨਿਕਾਰਾ ॥ ਭਾਜਿ ਸਨੌਢ ਦੇਸ ਤੇ ਗਏ ॥ ਤਹੀ ਭੂਪਜਾ ਬਿਆਹਤ ਭਏ ॥੨੮॥ ਤਿਹ ਤੇ ਪੁਤ੍ਰ ਭਯੋ ਜੋ ਧਾਮਾ ॥ ਸੋਢੀ ਰਾਇ ਧਰਾ ਤਿਹਿ ਨਾਮਾ ॥ ਬੰਸ ਸਨੌਢ ਤਦਿਨ ਤੇ ਥੀਆ ॥ ਪਰਮ ਪਵਿਤ੍ਰ ਪੁਰਖ ਜੂ ਕੀਆ ॥੨੯॥ ਤਾਂ ਤੇ ਪੁਤ੍ਰ ਪੌਤ੍ਰ ਹੁਇ ਆਏ ॥ ਤੇ ਸੋਢੀ ਸਭ ਜਗਤ ਕਹਾਏ ॥ ਜਗ ਮੈ ਅਧਿਕ ਸੁ ਭਏ ਪ੍ਰਸਿੱਧਾ ॥ ਦਿਨ ਦਿਨ ਤਿਨ ਕੇ ਧਨ ਕੀ ਬ੍ਰਿਧਾ ॥੩੦॥ ਰਾਜ ਕਰਤ ਭਏ ਬਿਬਿਧਿ ਪ੍ਰਕਾਰਾ ॥ ਦੇਸ ਦੇਸ ਕੇ ਜੀਤਿ ਨ੍ਰਿਪਾਰਾ ॥ ਜਹਾਂ ਤਹਾਂ ਤਿਹ ਧਰਮ ਚਲਾਯੋ ॥ ਅੱਤ੍ਰ ਪੱਤ੍ਰ ਕਹ ਸੀਸ ਢੁਰਾਯੋ ॥੩੧॥ ਰਾਜਸੂਅ ਬਹੁ ਬਾਰਨ ਕੀਏ ॥ ਜੀਤਿ ਜੀਤਿ ਦੇਸੇਸ੍ਵਰ ਲੀਏ ॥ ਬਾਜਿਮੇਧ ਬਹੁ ਬਾਰਨ ਕਰੇ ॥ ਸਕਲ ਕਲੂਖ ਨਿਜ ਕੁਲ ਕੇ ਹਰੇ ॥੩੨॥ ਬਹੁਰਿ ਬੰਸ ਮੈ ਬਢਜੋ ਬਿਖਾਧਾ ॥ ਮੇਟ ਨ ਸਕਾ ਕੋਊ ਤਿਹ ਸਾਧਾ ॥ ਬਿਚਰੇ ਬੀਰ ਬਨੈਤ ਅਖੰਡਲ ॥ ਗਹਿ ਗਹਿ ਚਲੇ ਭਿਰਨ ਰਨ ਮੰਡਲ ॥੩੩॥ ਧਨ ਅਰੁ ਭੂਮਿ ਪੁਰਾਤਨ ਬੈਰਾ ॥ ਜਿਨ ਕਾ ਮੂਆ ਕਰਤ ਜਗ ਘੇਰਾ ॥ ਮੋਹ ਬਾਦ ਅਹੰਕਾਰ ਪਸਾਰਾ ॥ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਜੀਤਾ ਜਗ ਸਾਰਾ ॥੩੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਧਨਿ ਧਨਿ ਧਨ ਕੋ ਭਾਖੀਐ ਜਾ ਕਾ ਜਗਤੁ ਗੁਲਾਮੁ ॥ ਸਭ ਨਿਰਖਤ ਯਾ ਕੋ ਫਿਰੈ ਸਭ ਚਲਿ ਕਰਤ ਸਲਾਮ ॥੩੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਕਾਲ ਨ ਕੋਊ ਕਰਨ ਸੁਮਾਰਾ ॥ ਬੈਰ ਬਾਦ ਅਹੰਕਾਰ ਪਸਾਰਾ ॥ ਲੋਭ ਮੂਲ ਇਹ ਜਗ ਕੋ ਹੂਆ ॥ ਜਾ ਸੋ ਚਾਹਤ ਸਭੈ ਕੋ ਮੂਆ ॥੩੬॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਸੁਭ ਬੰਸ ਬਰਨਨੰ ਨਾਮ ਦੁਤੀਆ ਧਿਆਇ ॥੨॥੧੩੭॥ ਅਫਜੂ ॥

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਰਚਾ ਬੈਰ ਬਾਦੰ ਬਿਧਾਤੇ ਅਪਾਰੰ ॥ ਜਿਸੈ ਸਾਧ ਸਾਕਯੋ ਨ ਕੋਊ ਸੁਧਾਰੰ ॥ ਬਲੀ ਕਾਮਰਾਯੰ ਮਹਾ ਲੋਭ ਮੋਹੰ ॥ ਗਯੋ ਕਉਨ ਬੀਰੰ ਸੁ ਯਾ ਤੇ ਅਲੋਹੰ ॥੧॥ ਤਹਾ ਬੀਰ ਬੰਕੇ ਬਕੈ ਆਪ ਮੱਧੰ ॥

ਉਠੇ ਸਸਤ੍ਰ ਲੈ ਲੈ ਮਚਾ ਜੁੱਧ ਸੁੱਧੰ ॥ ਕਹੂੰ ਖੱਪਰੀ ਖੋਲ ਖੰਡੇ ਅਪਾਰੰ ॥ ਨਚੈ ਬੀਰ ਬੈਤਾਲ ਡਉਰੂ ਡਕਾਰੰ ॥੨॥ ਕਹੂੰ ਈਸ ਸੀਸੰ ਪੁਐ ਰੁੰਡ ਮਾਲੰ ॥ ਕਹੂੰ ਡਾਕ ਡਉਰੂ ਕਹੁੰਕੰ ਬਿਤਾਲੰ ॥ ਚਵੀ ਚਾਵਡੀਅੰ ਕਿਲੰਕਾਰ ਕੰਕੰ ॥ ਗੁਥੀ ਲੁੱਥ ਜੁੱਥੰ ਬਹੇ ਬੀਰ ਬੰਕੰ ॥੩॥ ਪਰੀ ਕੁੱਟ ਕੁਟੰ ਰੁਲੇ ਤੱਛ ਮੁੱਛੰ ॥ ਰਹੇ ਹਾਥ ਡਾਰੇ ਉਭੈ ਉਰਧ ਮੁੱਛੰ ॥ ਕਹੂੰ ਖੋਪਰੀ ਖੋਲ ਖਿੰਗੰ ਖਤੰਗੰ ॥ ਕਹੂੰ ਖਤ੍ਰਿਯੰ ਖੱਗ ਖੇਤੰ ਨਿਖੰਗੰ ॥੪॥ ਚਵੀ ਚਾਵਡੀ ਡਾਕਨੀ ਡਾਕ ਮਾਰੈ ॥ ਕਹੂੰ ਭੈਰਵੀ ਭੂਤ ਭੈਰੋਂ ਬਕਾਰੈ ॥ ਕਹੂੰ ਬੀਰ ਬੈਤਾਲ ਬੰਕੇ ਬਿਹਾਰੰ ॥ ਕਹੂੰ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤੰ ਹਸੈ ਮਾਸਹਾਰੰ ॥੫॥ ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਗੱਜੇ ॥ ਸੁਣੈ ਮੇਘ ਲੱਜੇ ॥ ਝੰਡਾ ਗੱਡ ਗਾਢੇ ॥ ਮੰਡੇ ਰੋਸ ਬਾਢੇ ॥੬॥ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ਕਟਾਰੰ ॥ ਭਿਰੇ ਰੋਸ ਧਾਰੰ ॥ ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਬੰਕੰ ॥ ਭਿਰੇ ਭੂਮਿ ਹੰਕੰ ॥੭॥ ਮਚੇ ਸੂਰ ਸਸਤ੍ਰੰ ॥ ਉਠੀ ਝਾਰ ਅਸਤ੍ਰੰ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ਕਟਾਰੰ ॥ ਪਰੀ ਲੋਹ ਮਾਰੰ ॥੮॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਹਲੱਬੀ ਜੁਨੱਬੀ ਸਰੋਹੀ ਦੁਧਾਰੀ ॥ ਬਹੀ ਕੋਪ ਕਾਤੀ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ਕਟਾਰੀ ॥ ਕਹੂੰ ਸੈਹਥੀਅੰ ਕਹੂੰ ਸੁੱਧ ਸੇਲੰ ॥ ਕਹੂੰ ਸੇਲ ਸਾਂਗੰ ਭਈ ਰੇਲ ਪੇਲੰ ॥੯॥ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਸਰੋਖ ਸੂਰ ਸਾਜਿਯੰ ॥ ਬਿਸਾਰ ਸੰਕ ਬਾਜਿਯੰ ॥ ਨਿਸੰਕ ਸਸਤ੍ਰ ਮਾਰਹੀਂ ॥ ਉਤਾਰ ਅੰਗ ਡਾਰਹੀਂ ॥੧੦॥ ਕਛੂ ਨ ਕਾਨ ਰਾਖਹੀਂ ॥ ਸੁ ਮਾਰ ਮਾਰ ਭਾਖਹੀਂ ॥ ਸੁ ਹਾਂਕ ਹਾਠ ਰੇਲਜੰ ॥ ਅਨੰਤ ਸਸਤ੍ਰ ਝੇਲਜੰ ॥੧੧॥ ਹਜਾਰ ਹੂਰ ਅੰਬਰੰ ॥ ਬਿਰੁਧ ਕੈ ਸੁਯੰਬਰੰ ॥ ਕਰੂਰ ਭਾਂਤਿ ਡੋਲਹੀ ॥ ਸੁ ਮਾਰ ਮਾਰ ਬੋਲਹੀ ॥੧੨॥ ਕਹੂੰ ਕਿ ਅੰਗ ਕੱਟੀਅੰ ॥ ਕਹੂੰ ਸਰੋਹ ਪੱਟੀਅੰ ॥ ਕਹੂੰ ਸੁ ਮਾਸ ਮੁੱਛੀਅੰ ॥ ਗਿਰੇ ਸੁ ਤੱਛ ਮੁੱਛੀਅੰ ॥੧੩॥ ਢਮੱਕ ਢੋਲ ਢਾਲਜੰ ॥ ਹਰੋਲ ਹਾਲ ਚਾਲਜੰ ॥ ਝਟਾਕ ਝਟ ਬਾਹਿਯੰ ॥ ਸੁ ਬੀਰ ਸੈਨ ਗਾਹਿਯੰ ॥੧੪॥ ਨਵੰ ਨਿਸਾਣ ਬਾਜਿਯੰ ॥ ਸੁ ਬੀਰ ਧੀਰ ਗਾਜਿਯੰ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਬਾਣ ਬਾਹਹੀ ॥ ਅਜਾਤ ਅੰਗ ਲਾਹਹੀ ॥੧੫॥ ਬਿਰੁੱਧ ਕ੍ਰੁੱਧ ਰਾਜਿਯੰ ॥ ਨ ਚਾਰ ਪੈਰ ਭਾਜਿਯੰ ॥ ਸੰਭਾਰਿ ਸਸਤ੍ਰ ਗਾਜਹੀ ॥ ਸੁ ਨਾਦ ਮੇਘ ਲਾਜਹੀ ॥੧੬॥ ਹਲੰਕ ਹਾਂਕ ਮਾਰਹੀ ॥ ਸਰੱਕ ਸਸਤ੍ਰ ਝਾਰਹੀ ॥ ਭਿਰੇ ਬਿਸਾਰਿ ਸੋਕਿਯੰ ॥ ਸਿਧਾਰ ਦੇਵ ਲੋਕਿਯੰ ॥੧੭॥ ਰਿਸੇ ਬਿਰੁੱਧ ਬੀਰਿਯੰ ॥ ਸੁ ਮਾਰਿ ਝਾਰਿ ਤੀਰਿਯੰ ॥ ਸਬੱਦ ਸੰਖ ਬੱਜਿਯੰ ॥ ਸੁਬੀਰ ਧੀਰ ਸੱਜਿਯੰ ॥੧੮॥ ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਤੁਰੀ ਸੰਖ ਬਾਜੇ ॥ ਮਹਾ ਬੀਰ ਸਾਜੇ ॥ ਨਚੇ ਤੁੰਦ ਤਾਜੀ ॥ ਮੱਚੇ ਸੂਰ

ਗਾਜੀ ॥੧੯॥ ਝਿਮੀ ਤੇਜ ਤੇਗੰ ॥ ਮਨੋ ਬਿੱਜ ਬੇਗੰ ॥ ਉਠੈ ਨੱਦ ਨਾਦੰ ॥ ਧੁਨੰ ਨ੍ਰਿਬਿਖਾਦੰ ॥੨੦॥ ਤੁਟੈ ਖੱਗ ਖੋਲੰ ॥ ਮੁਖੰ ਮਾਰ ਬੋਲੰ ॥ ਧਕਾ ਧੀਕ ਧੱਕੰ ॥ ਗਿਰੇ ਹੱਕ ਬੱਕੰ ॥੨੧॥ ਦਲੰ ਦੀਹ ਗਾਹੰ ॥ ਅਧੋ ਅੰਗ ਲਾਹੰ ॥ ਪ੍ਰਯੋਘੰ ਪ੍ਰਹਾਰੰ ॥ ਬਕੈ ਮਾਰ ਮਾਰੰ ॥੨੨॥ ਨਦੀ ਰਕਤ ਪੂਰੰ ॥ ਫਿਰੀ ਗੈਣਿ ਹੂਰੰ ॥ ਗਜੇ ਗੈਣਿ ਕਾਲੀ ॥ ਹਸੀ ਖੱਪਰਾਲੀ ॥੨੩॥ ਮਹਾ ਸੂਰ ਸੋਹੰ ॥ ਮੰਡੇ ਲੋਹ ਕ੍ਰੋਹੰ ॥ ਮਹਾ ਗਰਬ ਗੱਜਜੰ ॥ ਧੁਨੰ ਮੇਘ ਲੱਜਜੰ ॥੨੪॥ ਛਕੇ ਲੋਹ ਛੱਕੰ ॥ ਮੁਖੰ ਮਾਰ ਬੱਕੰ ॥ ਮੁਖੰ ਮੁੱਛ ਬੰਕੰ ॥ ਭਿਰੇ ਛਾਡਿ ਸੰਕੰ ॥੨੫॥ ਹਕੰ ਹਾਕ ਬਾਜੀ ॥ ਘਿਰੀ ਸੈਣ ਸਾਜੀ ॥ ਚਿਰੇ ਚਾਰੁ ਢੂਕੇ ॥ ਮੁਖੰ ਮਾਰ ਕੂਕੇ ॥੨੬॥ ਰੁਕੇ ਸੂਰ ਸੰਗੰ ॥ ਮਨੋ ਸਿੰਧੁ ਗੰਗੰ ॥ ਢਹੇ ਢਾਲ ਢੱਕੰ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ਕੜੱਕੰ ॥੨੭॥ ਹਕੰ ਹਾਕ ਬਾਜੀ ॥ ਨਚੇ ਤੁੰਦ ਤਾਜੀ ॥ ਰਸੰ ਰੁਦ੍ਰ ਪਾਗੇ ॥ ਭਿਰੇ ਰੋਸ ਜਾਗੇ ॥੨੮॥ ਗਿਰੇ ਸੁੱਧ ਸੇਲੰ ॥ ਭਈ ਰੇਲ ਪੇਲੰ ॥ ਪਲੰਹਾਰ ਨੱਚੇ ॥ ਰਣੰ ਬੀਰ ਮੱਚੇ ॥੨੯॥ ਹਸੇ ਮਾਸਹਾਰੀ ॥ ਨਚੇ ਭੂਤ ਭਾਰੀ ॥ ਮਹਾ ਢੀਠ ਢੂਕੇ ॥ ਮੁਖੰ ਮਾਰ ਕੂਕੇ ॥੩੦॥ ਗਜੈ ਗੈਣ ਦੇਵੀ ॥ ਮਹਾ ਅੰਸ ਭੇਵੀ ॥ ਭਲੇ ਭੂਤ ਨਾਚੰ ॥ ਰਸੰ ਰੁਦ੍ਰ ਰਾਚੰ ॥੩੧॥ ਭਿਰੈਂ ਬੈਰ ਰੁੱਝੇ ॥ ਮਹਾਂ ਜੋਧ ਜੁੱਝੇ ॥ ਝੰਡਾ ਗੱਡ ਗਾਢੇ ॥ ਬਜੇ ਬੈਰ ਬਾਢੇ ॥੩੨॥ ਗਜੰਗਾਹ ਬਾਧੇ ॥ ਧਨੁਰ ਬਾਣ ਸਾਧੇ ॥ ਬਹੇ ਆਪ ਮੱਧੰ ॥ ਗਿਰੇ ਅੱਧ ਅੱਧੰ ॥੩੩॥ ਗਜੰ ਬਾਜ ਜੁੱਝੇ ॥ ਬਲੀ ਬੈਰ ਰੁੱਝੇ ॥ ਨ੍ਰਿਭੈ ਸਸਤ੍ਰ ਬਾਹੈ ॥ ਉਭੈ ਜੀਤ ਚਾਹੈ ॥੩੪॥ ਗਜੇ ਆਨਿ ਗਾਜੀ ॥ ਨਚੇ ਤੁੰਦ ਤਾਜੀ ॥ ਹਕੰ ਹਾਕ ਬੱਜੀ ॥ ਫਿਰੈ ਸੈਨ ਭੱਜੀ ॥੩੫॥ ਮਦੰ ਮੱਤ ਮਾਤੇ ॥ ਰਸੰ ਰੁਦ੍ਰ ਰਾਤੇ ॥ ਗਜੰ ਜੂਹ ਸਾਜੇ ॥ ਭਿਰੇ ਰੋਸ ਬਾਜੇ ॥੩੬॥ ਝਿਮੀ ਤੇਜ ਤੇਗੰ ॥ ਘਣੰ ਬਿਜੁ ਬੇਗੰ ॥ ਬਹੇ ਬਾਰ ਬੈਰੀ ॥ ਜਲੰ ਜਜੋਂ ਗੰਗੈਰੀ ॥੩੭॥ ਅਪੋ ਆਪ ਬਾਹੰ ॥ ਉਭੈ ਜੀਤ ਚਾਹੰ ॥ ਰਸੰ ਰੁਦ੍ਰ ਰਾਤੇ ॥ ਮਹਾਂ ਮੱਤ ਮਾਤੇ ॥੩੮॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਮਚੇ ਬੀਰ ਬੀਰੰ ਅਭੂਤੰ ਭਯਾਣੰ ॥ ਬਜੀ ਭੇਰਿ ਭੁੰਕਾਰ ਧੁੱਕੇ ਨਿਸਾਣੰ ॥ ਨਵੰ ਨੱਦ ਨੀਸਾਣ ਗੱਜੇ ਗਹੀਰੰ ॥ ਫਿਰੈ ਰੁੰਡ ਮੁੰਡੰ ਤਨੰ ਤੱਛ ਤੀਰੰ ॥੩੯॥ ਬਹੇ ਖੱਗ ਖੇਤੰ ਖਿਆਲੰ ਖਤੰਗੰ ॥ ਰੁਲੇ ਤੱਛ ਮੁੱਛੰ ਮਹਾ ਜੋਧ ਜੰਗੰ ॥ ਬੰਧੇ ਬੀਰ ਬਾਨਾ ਬਡੇ ਐਂਠਿਵਾਰੇ ॥ ਘੁਮੈ ਲੋਹ ਘੁੱਟੰ ਮਨੋ ਮੱਤਵਾਰੇ ॥੪੦॥ ਉਠੀ ਕੂਹ ਜੂਹੰ ਸਮਰ ਸਾਰ ਬਜਜੰ ॥ ਕਿਧੋ ਅੰਤ ਕੇ ਕਾਲ ਕੋ ਮੇਘ ਗਜਜੰ ॥ ਭਈ ਤੀਰ ਭੀਰੰ ਕਮਾਣੰ

ਕੜਕਜੰ ॥ ਬਜੇ ਲੋਹ ਕ੍ਰੋਹੰ ਮਹਾਂ ਜੰਗ ਮਚਜੰ ॥੪੧॥ ਬਿਰੱਚੇ ਮਹਾਂ ਜੰਗ ਜੋਧਾ ਜੁਆਣੰ ॥ ਖੁਲੇ ਖੱਗ ਖਤ੍ਰੀ ਅਭੂਤੰ ਭਯਾਣੰ ॥ ਬਲੀ ਜੁੱਝ ਰੁੱਝੇ ਰਸੰ ਰੁਦ੍ਰ ਰੱਤੇ ॥ ਮਿਲੇ ਹੱਥ ਬੱਖੰ ਮਹਾ ਤੇਜ ਤੱਤੇ ॥੪੨॥ ਝਿਮੀ ਤੇਜ ਤੇਗੰ ਸੁ ਰੋਸੰ ਪ੍ਰਹਾਰੰ ॥ ਰੁਲੇ ਰੁੰਡ ਮੁੰਡੰ ਉਠੀ ਸਸਤ੍ਰ ਝਾਰੰ ॥ ਬਬੰਕੰਤ ਬੀਰੰ ਭਭੰਕੰਤ ਘਾਯੰ ॥ ਮਨੋ ਜੁੱਧ ਇੰਦ੍ਰੰ ਜੁਟਯੋ ਬ੍ਰਿਤਿਰਾਯੰ ॥੪੩॥ ਮਹਾਂ ਜੁੱਧ ਮੱਚਜੰ ਮਹਾਂ ਸੂਰ ਗਾਜੇ ॥ ਅਪੋ ਆਪ ਮੈਂ ਸਸਤ੍ਰ ਸੋਂ ਸਸਤ੍ਰ ਬਾਜੇ ॥ ਉਠੇ ਝਾਰ ਸਾਂਗੰ ਮਚੇ ਲੋਹ ਕ੍ਰੋਹੰ ॥ ਮਨੋ ਖੇਲ ਬਾਸੰਤ ਮਾਹੰਤ ਸੋਹੰ ॥੪੪॥ ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਜਿਤੇ ਬੈਰ ਰੁੱਝੇ ॥ ਤਿਤੇ ਅੰਤਿ ਜੁੱਝੇ ॥ ਜਿਤੇ ਖੇਤ ਭਾਜੇ ॥ ਤਿਤੇ ਅੰਤਿ ਲਾਜੇ ॥੪੫॥ ਤੁਟੇ ਦੇਹ ਬਰਮੰ ॥ ਛੁਟੀ ਹਾਥ ਚਰਮੰ ॥ ਕਹੂੰ ਖੇਤ ਖੋਲੰ ॥ ਗਿਰੇ ਸੂਰ ਟੋਲੰ ॥੪੬॥ ਕਹੂੰ ਮੁੱਛ ਮੁੱਖੰ ॥ ਕਹੂੰ ਸਸਤ੍ਰ ਸੁੱਖੰ ॥ ਕਹੂੰ ਖੋਲ ਖੱਗੰ ॥ ਕਹੂੰ ਪਰਮ ਪੱਗੰ ॥੪੭॥ ਗਹੇ ਮੁੱਛ ਬੰਕੀ ॥ ਮੰਡੇ ਆਨ ਹੰਕੀ ॥ ਢਕਾ ਢੁੱਕ ਢਾਲੰ ॥ ਉਠੇ ਹਾਲ ਚਾਲੰ ॥੪੮॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਖੁਲੇ ਖੱਗ ਖੂਨੀ ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਖੇਤੰ ॥ ਨਚੇ ਬੀਰ ਬੈਤਾਲਜੰ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤੰ ॥ ਬਜੇ ਡੰਕ ਡਉਰੂ ਉਠੇ ਨਾਦ ਸੰਖੰ ॥ ਮਨੋ ਮੱਲ ਜੁੱਟੇ ਮਹਾਂ ਹੱਥ ਬੰਖੰ ॥੪੯॥ ਛਪੈ ਛੰਦ ॥ ਜਿਨ ਸੂਰਨ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਸਬਲ ਸਾਮੁਹਿ ਹ੍ਵੈ ਮੰਡਯੋ ॥ ਤਿਨ ਸੁਭਟਨ ਤੇ ਏਕ ਕਾਲ ਕੋ ਜੀਅਤ ਨ ਛੱਡਯੋ ॥ ਸਭ ਖੱਤ੍ਰੀ ਖੱਗ ਖੰਡ ਖੇਤ ਭੂ ਮੰਡਪ ਅਹੁੱਟੇ ॥ ਸਾਰ ਧਾਰ ਧਰਿ ਧੂਮ ਮੁਕਤ ਬੰਧਨ ਤੇ ਛੁੱਟੇ ॥ ਹ੍ਵੈ ਟੂਕ ਟੂਕ ਜੁੱਝੇ ਸਬੈ ਪਾਵ ਨ ਪਾਛੈ ਡਾਰਿਯੰ ॥ ਜੈਕਾਰ ਅਪਾਰ ਸੁਧਾਰ ਹੁਅੰ ਬਾਸਵ ਲੋਕ ਸਿਧਾਰਿਯੰ ॥੫੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਮਚਾ ਘੋਰ ਸੰਗ੍ਰਾਮਾ ॥ ਸਿਧਏ ਸੂਰ ਸੂਰ ਕੇ ਧਾਮਾ ॥ ਕਹਾਂ ਲਗੇ ਵਹ ਕਥੋਂ ਲਰਾਈ ॥ ਆਪਨ ਪ੍ਰਭਾ ਨ ਬਰਨੀ ਜਾਈ ॥੫੧॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਲਵੀ ਸਰਬ ਜੀਤੇ ਕੁਸੀ ਸਰਬ ਹਾਰੇ ॥ ਬਚੇ ਜੇ ਬਲੀ ਪ੍ਰਾਨ ਲੈ ਕੈ ਸਿਧਾਰੇ ॥ ਚਤੁਰ ਬੇਦ ਪਠਜੰ ਕਿਯੋ ਕਾਸਿ ਬਾਸੰ ॥ ਘਨੇ ਬਰਖ ਕੀਨੋ ਤਹਾਂ ਹੀ ਨਿਵਾਸੰ ॥੫੨॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਲਵੀ ਕੁਸੀ ਜੁੱਧ ਬਰਨਨੰ ਨਾਮ ਤ੍ਰਿਤੀਆ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩॥ ੧੯੯॥ ਅਫਜੂ ॥

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਜਿਨੈ ਬੇਦ ਪਠਯੋ ਸੁ ਬੇਦੀ ਕਹਾਏ ॥ ਤਿਨੈ ਧਰਮ ਕੇ ਕਰਮ ਨੀਕੇ ਚਲਾਏ ॥ ਪਠੇ

ਕਾਗਦੰ ਮੱਦ੍ਰ ਰਾਜਾ ਸੁਧਾਰੰ ॥ ਅਪੋ ਆਪ ਮੋ ਬੈਰ ਭਾਵੰ ਬਿਸਾਰੰ ॥੧॥ ਨ੍ਰਿਪੰ ਮੁਕਲਿਯੰ ਦੂਤ ਸੋ ਕਾਸਿ ਆਯੰ ॥ ਸਬੈ ਬੇਦਿਯੰ ਭੇਦ ਭਾਖੇ ਸੁਨਾਯੰ ॥ ਸਬੈ ਬੇਦ ਪਾਠੀ ਚਲੇ ਮੱਦ੍ਰ ਦੇਸੰ ॥ ਪ੍ਰਣਾਮੰ ਕਿਯੋ ਆਨਿ ਕੈ ਕੈ ਨਰੇਸੰ ॥੨॥ ਧੁਨੰ ਬੇਦ ਕੀ ਭੂਪ ਤਾ ਤੇ ਕਰਾਈ ॥ ਸਬੈ ਪਾਸ ਬੈਠੇ ਸਭਾ ਬੀਚ ਭਾਈ ॥ ਪੜ੍ਹੇ ਸਾਮ ਬੇਦੰ ਜੁਜਰ ਬੇਦ ਕੱਥੰ ॥ ਰਿਗੰ ਬੇਦ ਪਠ੍ਯੰ ਕਰੇ ਭਾਵ ਹੱਥੰ ॥੩॥ ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਅਥਰ ਬੇਦ ਪਠ੍ਯੰ ॥ ਸੁਨੇ ਪਾਪ ਨਠ੍ਯੰ ॥ ਰਹਾ ਰੀਝ ਰਾਜਾ ॥ ਦੀਆ ਸਰਬ ਸਾਜਾ ॥੪॥ ਲਯੋ ਬਨਬਾਸੰ ॥ ਮਹਾਂ ਪਾਪ ਨਾਸੰ ॥ ਰਿਖੰ ਭੇਸ ਕਿਯੰ ॥ ਤਿਸੈ ਰਾਜ ਦਿਯੰ ॥੫॥ ਰਹੇ ਹੇਰਿ ਲੋਗੰ ॥ ਤਜੇ ਸਰਬ ਸੋਗੰ ॥ ਧਨੰ ਧਾਮ ਤਿਆਗੇ ॥ ਪ੍ਰਭੰ ਪ੍ਰੇਮ ਪਾਗੇ ॥੬॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਬੇਦੀ ਭਯੋ ਪ੍ਰਸੰਨ ਰਾਜ ਕਹ ਪਾਇ ਕੈ ॥ ਦੇਤ ਭਯੋ ਬਰਦਾਨ ਹੀਐ ਹੁਲਸਾਇ ਕੈ ॥ ਜਬ ਨਾਨਕ ਕਲਿ ਮੈ ਹਮ ਆਨਿ ਕਹਾਇ ਹੈਂ ॥ ਹੋ ਜਗਤ ਪੂਜ ਕਰਿ ਤੋਹਿ ਪਰਮ ਪਦ ਪਾਇ ਹੈਂ ॥੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਲਵੀ ਰਾਜ ਦੇ ਬਨ ਗਏ ਬੇਦਿਯਨ ਕੀਨੋ ਰਾਜ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਿਨ ਭੋਗਿਯੰ ਭੂਅ ਕਾ ਸਕਲ ਸਮਾਜ ॥੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤ੍ਰਿਤੀਅ ਬੇਦ ਸੁਨਬੋ ਤੁਮ ਕੀਆ ॥ ਚਤੁਰ ਬੇਦ ਸੁਨਿ ਭੂਅ ਕੋ ਦੀਆ ॥ ਤੀਨ ਜਨਮ ਹਮਹੂੰ ਜਬ ਧਰਿਹੈਂ ॥ ਚਉਥੇ ਜਨਮ ਗੁਰੂ ਤੁਹਿ ਕਰਿਹੈਂ ॥੯॥ ਉਤ ਰਾਜਾ ਕਾਨਨਹਿ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਇਤ ਇਨ ਰਾਜ ਕਰਤ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਕਹਾ ਲਗੇ ਕਰਿ ਕਥਾ ਸੁਨਾਊਂ ॥ ਗ੍ਰੰਥ ਬਢਨ ਤੇ ਅਧਿਕ ਡਰਾਊਂ ॥੧੦॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਬੇਦ ਪਾਠ ਭੇਟ ਰਾਜ ਚਤੁਰਥ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੪॥੧੯੯॥ ਅਫਜੂ ॥

ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਬਹੁਰਿ ਬਿਖਾਧ ਬਾਧਿਯੰ ॥ ਕਿਨੀ ਨ ਤਾਹਿ ਸਾਧਿਯੰ ॥ ਕਰੰਮ ਕਾਲ ਯੌਂ ਭਈ ॥ਸੁ ਭੂਮਿ ਬੰਸ ਤੇ ਗਈ ॥੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਿਪ੍ਰ ਕਰਤ ਭਏ ਸੂਦ੍ਰ ਬ੍ਰਿਤਿ ਛਤ੍ਰੀ ਬੈਸਨ ਕਰਮ ॥ ਬੈਸ ਕਰਤ ਛੱਤ੍ਰਿ ਬ੍ਰਿਤਿ ਸੂਦ੍ਰ ਸੁ ਦਿਜ ਕੋ ਧਰਮ ॥੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਬੀਸ ਗਾਵ ਤਿਨ ਕੇ ਰਹਿ ਗਏ ॥ ਜਿਨ ਮੋ ਕਰਤ ਕ੍ਰਿਸਾਨੀ ਭਏ ॥ ਬਹੁਤ ਕਾਲ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਿਤਾਯੋ ॥ ਜਨਮ ਸਮੈ ਨਾਨਕ ਕੋ ਆਯੋ ॥੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਿਨ ਬੇਦਿਯਨ ਕੇ ਕੁਲ ਬਿਖੈ ਪ੍ਰਗਟੇ ਨਾਨਕ ਰਾਇ ॥ ਸਭ ਸਿੱਖਨ ਕੋ ਸੁਖ ਦਏ ਜਹ ਤਹ ਭਏ ਸਹਾਇ ॥੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਿਨ

ਇਹ ਕਲਿ ਮੋ ਧਰਮੁ ਚਲਾਯੋ ॥ ਸਭ ਸਾਧਨ ਕੋ ਰਾਹ ਬਤਾਯੋ ॥ ਜੇ ਤਾਂ ਕੇ ਮਾਰਗ ਮਹਿ ਆਏ ॥ ਤੇ ਕਬਹੂੰ ਨਹਿ ਪਾਪ ਸੰਤਾਏ ॥੫॥ ਜੇ ਜੇ ਪੰਥ ਤਵਨ ਕੇ ਪਰੇ ॥ ਪਾਪ ਤਾਪ ਤਿਨ ਕੇ ਪ੍ਰਭ ਹਰੇ ॥ ਦੂਖ ਭੂਖ ਕਬਹੂੰ ਨ ਸੰਤਾਏ ॥ ਜਾਲ ਕਾਲ ਕੇ ਬੀਚ ਨ ਆਏ ॥੬॥ ਨਾਨਕਿ ਅੰਗਦ ਕੋ ਬਪੁ ਧਰਾ ॥ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚੁਰ ਇਹ ਜਗ ਮੋ ਕਰਾ ॥ ਅਮਰਦਾਸ ਪੁਨਿ ਨਾਮੁ ਕਹਾਯੋ ॥ ਜਨੁ ਦੀਪਕ ਤੇ ਦੀਪ ਜਗਾਯੋ ॥੭॥ ਜਬ ਬਰਦਾਨ ਸਮੈ ਵਹੁ ਆਵਾ ॥ ਰਾਮਦਾਸ ਤਬ ਗੁਰੂ ਕਹਾਵਾ ॥ ਤਿਹ ਬਰਦਾਨ ਪੁਰਾਤਨ ਦੀਆ ॥ ਅਮਰਦਾਸ ਸੁਰਪੁਰਿ ਮਗੁ ਲੀਆ ॥੮॥ ਸ੍ਰੀ ਨਾਨਕ ਅੰਗਦ ਕਰਿ ਮਾਨਾ ॥ ਅਮਰਦਾਸ ਅੰਗਦ ਪਹਿਚਾਨਾ ॥ ਅਮਰਦਾਸ ਰਾਮਦਾਸ ਕਹਾਯੋ ॥ ਸਾਧਨ ਲਖਾ ਮੂੜ੍ਹ ਨਹਿ ਪਾਯੋ ॥੯॥ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਸਭਹੂੰ ਕਰਿ ਜਾਨਾ ॥ ਏਕ ਰੂਪ ਕਿਨਹੂੰ ਪਹਿਚਾਨਾ ॥ ਜਿਨ ਜਾਨਾ ਤਿਨ ਹੀ ਸਿਧਿ ਪਾਈ ॥ ਬਿਨ ਸਮਝੇ ਸਿਧਿ ਹਾਥਿ ਨ ਆਈ ॥੧੦॥ ਰਾਮਦਾਸ ਹਰਿ ਸੋਂ ਮਿਲਿ ਗਏ ॥ ਗੁਰੁਤਾ ਦੇਤ ਅਰਜੁਨਹਿ ਭਏ ॥ ਜਬ ਅਰਜੁਨ ਪ੍ਰਭਲੋਕ ਸਿਧਾਏ ॥ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਤਿਹ ਠਾਂ ਠਹਿਰਾਏ ॥੧੧॥ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਪ੍ਰਭਲੋਕ ਸਿਧਾਰੇ ॥ ਹਰੀਰਾਇ ਤਿਹ ਠਾਂ ਬੈਠਾਰੇ ॥ ਹਰੀਕ੍ਰਿਸਨ ਤਿਨ ਕੇ ਸੁਤ ਵਏ ॥ ਤਿਨ ਤੇ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਭਏ ॥੧੨॥ ਤਿਲਕ ਜੰਞੂ ਰਾਖਾ ਪ੍ਰਭ ਤਾ ਕਾ ॥ ਕੀਨੋ ਬਡੋ ਕਲੂ ਮਹਿ ਸਾਕਾ ॥ ਸਾਧਨ ਹੇਤਿ ਇਤੀ ਜਿਨਿ ਕਰੀ ॥ ਸੀਸੁ ਦੀਆ ਪਰ ਸੀ ਨ ਉਚਰੀ ॥੧੩॥ ਧਰਮ ਹੇਤਿ ਸਾਕਾ ਜਿਨਿ ਕੀਆ ॥ ਸੀਸੁ ਦੀਆ ਪਰ ਸਿਰਰੁ ਨ ਦੀਆ ॥ ਨਾਟਕ ਚੇਟਕ ਕੀਏ ਕੁਕਾਜਾ ॥ ਪ੍ਰਭ ਲੋਗਨ ਕਹ ਆਵਤ ਲਾਜਾ ॥੧੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਠੀਕਰਿ ਫੋਰਿ ਦਿਲੀਸਿ ਸਿਰਿ ਪ੍ਰਭ ਪੁਰਿ ਕਿਯਾ ਪਯਾਨ ॥ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸੀ ਕ੍ਰਿਆ ਕਰੀ ਨ ਕਿਨਹੂੰ ਆਨ ॥੧੫॥ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਕੇ ਚਲਤ ਭਯੋ ਜਗਤ ਕੋ ਸੋਕ ॥ ਹੈ ਹੈ ਹੈ ਸਭ ਜਗ ਭਯੋ ਜੈ ਜੈ ਜੈ ਸੁਰ ਲੋਕ ॥੧੬॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਪਾਤਸਾਹੀ ਬਰਨਨੰ ਨਾਮ ਪੰਚਮੋ ਧਿਆਇ

ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੫॥ ੨੧੫॥ ਅਫਜੂ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਅਬ ਮੈ ਅਪਨੀ ਕਥਾ ਬਖਾਨੋ ॥ ਤਪ ਸਾਧਤ ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਮੁਹਿ ਆਨੋ ॥ ਹੇਮ ਕੁੰਟ ਪਰਬਤ ਹੈ

ਜਹਾਂ ॥ ਸਪਤ ਸ੍ਰਿੰਗ ਸੋਭਿਤ ਹੈ ਤਹਾਂ ॥੧॥ ਸਪਤ ਸ੍ਰਿੰਗ ਤਿਹ ਨਾਮੁ ਕਹਾਵਾ ॥ ਪੰਡੁ ਰਾਜ ਜਹ ਜੋਗੁ ਕਮਾਵਾ ॥ ਤਹ ਹਮ ਅਧਿਕ ਤਪਸਿਆ ਸਾਧੀ ॥ ਮਹਾਕਾਲ ਕਾਲਕਾ ਅਰਾਧੀ ॥੨॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਕਰਤ ਤਪਸਿਆ ਭਯੋ ॥ ਦ੍ਵੈ ਤੇ ਏਕ ਰੂਪ ਹ੍ਵੈ ਗਯੋ ॥ ਤਾਤ ਮਾਤ ਮੁਰ ਅਲਖ ਅਰਾਧਾ ॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਜੋਗ ਸਾਧਨਾ ਸਾਧਾ ॥੩॥ ਤਿਨ ਜੋ ਕਰੀ ਅਲਖ ਕੀ ਸੇਵਾ ॥ ਤਾ ਤੇ ਭੇ ਪ੍ਰਸੰਨ ਗੁਰਦੇਵਾ ॥ ਤਿਨ ਪ੍ਰਭ ਜਬ ਆਇਸੁ ਮੁਹਿ ਦੀਆ ॥ ਤਬ ਹਮ ਜਨਮ ਕਲੂ ਮਹਿ ਲੀਆ ॥੪॥ ਚਿਤ ਨ ਭਯੋ ਹਮਰੋ ਆਵਨ ਕਹ ॥ ਚੁਭੀ ਰਹੀ ਸ੍ਰੁਤਿ ਪ੍ਰਭੁ ਚਰਨਨ ਮਹ ॥ ਜਿਉ ਤਿਉ ਪ੍ਰਭ ਹਮ ਕੋ ਸਮਝਾਯੋ ॥ ਇਮ ਕਹਿ ਕੈ ਇਹ ਲੋਕ ਪਠਾਯੋ ॥੫॥ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਬਾਚ ਇਸ ਕੀਟ ਪ੍ਰਤਿ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਪਹਲੇ ਹਮ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਬਨਾਈ ॥ ਦੈਤ ਰਚੇ ਦੁਸਟ ਦੁਖਦਾਈ ॥ ਤੇ ਭੁਜ ਬਲ ਬਵਰੇ ਹ੍ਵੈ ਗਏ ॥ ਪੂਜਤ ਪਰਮ ਪੁਰਖੁ ਰਹਿ ਗਏ ॥੬॥ ਤੇ ਹਮ ਤਮਕਿ ਤਨਕ ਮੋ ਖਾਪੇ ॥ ਤਿਨ ਕੀ ਠਉਰ ਦੇਵਤਾ ਥਾਪੇ ॥ ਤੇ ਭੀ ਬਲ ਪੂਜਾ ਉਰਝਾਏ ॥ ਆਪਨ ਹੀ ਪਰਮੇਸੁਰ ਕਹਾਏ ॥੭॥ ਮਹਾਦੇਵ ਅਚੁੱਤ ਕਹਵਾਯੋ ॥ ਬਿਸਨੁ ਆਪ ਹੀ ਕੋ ਠਹਿਰਾਯੋ ॥ ਬ੍ਰਹਮਾ ਆਪ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਬਖਾਨਾ ॥ ਪ੍ਰਭੁ ਕੋ ਪ੍ਰਭੂ ਨ ਕਿਨਹੂੰ ਜਾਨਾ ॥੮॥ ਤਬ ਸਾਖੀ ਪ੍ਰਭ ਅਸਟ ਬਨਾਏ ॥ ਸਾਖ ਨਮਿਤ ਦੇਬੇ ਠਹਿਰਾਏ ॥ ਤੇ ਕਹੈਂ ਕਰੋ ਹਮਾਰੀ ਪੂਜਾ ॥ ਹਮ ਬਿਨ ਅਵਰੁ ਨ ਠਾਕੁਰੁ ਦੂਜਾ ॥੯॥ ਪਰਮ ਤੱਤ ਕੋ ਜਿਨ ਨ ਪਛਾਨਾ ॥ ਤਿਨ ਈਸਰ ਤਿਨ ਹੀ ਕਉ ਮਾਨਾ ॥ ਕੇਤੇ ਸੂਰ ਚੰਦ ਕਉ ਮਾਨੈ ॥ ਅਗਨਿ ਹੋਤ੍ਰ ਕਈ ਪਵਨ ਪ੍ਰਮਾਨੈ ॥੧੦॥ ਕਿਨਹੂੰ ਪ੍ਰਭੁ ਪਾਹਨ ਪਹਿਚਾਨਾ ॥ ਨ੍ਹਾਤ ਕਿਤੇ ਜਲ ਕਰਤ ਬਿਧਾਨਾ ॥ ਕੇਤਕ ਕਰਮ ਕਰਤ ਡਰਪਾਨਾ ॥ ਧਰਮ ਰਾਜ ਕੋ ਧਰਮ ਪਛਾਨਾ ॥੧੧॥ ਜੇ ਪ੍ਰਭੁ ਸਾਖ ਨਮਿਤ ਠਹਿਰਾਏ ॥ ਤੇ ਹਜਾਂ ਆਇ ਪ੍ਰਭੁ ਕਹਵਾਏ ॥ ਤਾ ਕੀ ਬਾਤ ਬਿਸਰਿ ਜਾਤਿ ਭੀ ॥ ਅਪਨੀ ਅਪਨੀ ਪਰਤ ਸੋਭ ਭੀ ॥੧੨॥ ਜਬ ਪ੍ਰਭੁ ਕੋ ਨ ਤਿਨੈ ਪਹਿਚਾਨਾ ॥ ਤਬ ਹਰਿ ਇਨ ਮਨੁਛਨ ਠਹਿਰਾਨਾ ॥ ਤੇ ਭੀ ਬਸਿ ਮਮਤਾ ਹੁਇ ਗਏ ॥ ਪਰਮੇਸੁਰ ਪਾਹਨ ਠਹਿਰਏ ॥੧੩॥ ਤਬ ਹਰਿ ਸਿੱਧ ਸਾਧ ਠਹਿਰਾਏ ॥ ਤਿਨ ਭੀ ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਨਹੀ ਪਾਏ ॥ ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਤ ਭਯੋ ਜਗਿ ਸਿਆਨਾ ॥ ਤਿਨ ਤਿਨ ਅਪਨੋ ਪੰਥੁ ਚਲਾਨਾ ॥੧੪॥ ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਕਿਨਹੂੰ ਨਹ ਪਾਯੋ ॥ ਬੈਰ ਬਾਦ ਅਹੰਕਾਰ ਬਢਾਯੋ ॥

ਪੇਡ ਪਾਤ ਆਪਨ ਤੇ ਜਲੈ ॥ ਪ੍ਰਭ ਕੈ ਪੰਥ ਨ ਕੋਊ ਚਲੈ ॥੧੫॥ ਜਿਨ ਜਿਨ ਤਨਿਕ ਸਿੱਧਿ ਕੋ ਪਾਯੋ ॥ ਤਿਨ ਤਿਨ ਅਪੁਨਾ ਰਾਹੁ ਚਲਾਯੋ ॥ ਪਰਮੇਸੁਰ ਨ ਕਿਨਹੂੰ ਪਹਿਚਾਨਾ ॥ ਮਮ ਉਚਾਰ ਤੇ ਭਯੋ ਦਿਵਾਨਾ ॥੧੬॥ ਪਰਮ ਤੱਤ ਕਿਨਹੂੰ ਨ ਪਛਾਨਾ ॥ ਆਪ ਆਪ ਭੀਤਰਿ ਉਰਝਾਨਾ ॥ ਤਬ ਜੇ ਜੇ ਰਿਖਿਰਾਜ ਬਨਾਏ ॥ ਤਿਨ ਪੁਨਿ ਆਪਨ ਸਿਮ੍ਰਿਤਿ ਚਲਾਏ ॥੧੭॥ ਜੇ ਸਿਮ੍ਰਿਤਿਨ ਕੇ ਭੇ ਅਨੁਰਾਗੀ ॥ ਤਿਨ ਤਿਨ ਕ੍ਰਿਆ ਬ੍ਰਹਮ ਕੀ ਤਜਾਗੀ ॥ ਜਿਨ ਮਨ ਹਰਿ ਚਰਨਨ ਠਹਿਰਾਯੋ ॥ ਸੋ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਕੇ ਰਾਹ ਨ ਆਯੋ ॥੧੮॥ ਬ੍ਰਹਮਾ ਚਾਰਹਿ ਬੇਦ ਬਨਾਏ ॥ ਸਰਬ ਲੋਕ ਤਿਹ ਕਰਮ ਚਲਾਏ ॥ ਜਿਨ ਕੀ ਲਿਵ ਹਰਿ ਚਰਨਨ ਲਾਗੀ ॥ ਤੇ ਬੇਦਨ ਤੇ ਭਏ ਤਿਆਗੀ ॥੧੯॥ ਜਿਨ ਮਤ ਬੇਦ ਕਤੇਬਨ ਤਿਆਗੀ ॥ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਕੇ ਭਏ ਅਨੁਰਾਗੀ ॥ ਤਿਨ ਕੇ ਗੂੜ੍ਹ ਮੱਤ ਜੇ ਚਲਹੀਂ ॥ ਭਾਂਤਿ ਅਨੇਕ ਦੁਖਨ ਸੋਂ ਦਲਹੀ ॥੨੦॥ ਜੇ ਜੇ ਸਹਿਤ ਜਾਤਨ ਸੰਦੇਹ ॥ ਪ੍ਰਭ ਕੋ ਸੰਗਿ ਨ ਛੋਡਤ ਨੇਹ ॥ ਤੇ ਤੇ ਪਰਮ ਪੁਰੀ ਕਹ ਜਾਹੀ ॥ ਤਿਨ ਹਰਿ ਸਿਉ ਅੰਤਰੁ ਕਿਛੁ ਨਾਹੀ ॥੨੧॥ ਜੇ ਜੇ ਜੀਅ ਜਾਤਨ ਤੇ ਡਰੇ ॥ ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਤਜਿ ਤਿਨ ਮਗ ਪਰੇ ॥ ਤੇ ਤੇ ਨਰਕ ਕੁੰਡ ਮੋ ਪਰਹੀ ॥ ਬਾਰ ਬਾਰ ਜਗ ਮੋ ਬਪੁ ਧਰਹੀ ॥੨੨॥ ਤਬ ਹਰਿ ਬਹੁਰਿ ਦੱਤ ਉਪਜਾਯੋ ॥ ਤਿਨ ਭੀ ਅਪੁਨਾ ਪੰਥੁ ਚਲਾਯੋ ॥ ਕਰ ਮੋ ਨਖ ਸਿਰ ਜਟਾ ਸਵਾਰੀ ॥ ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਕ੍ਰਿਆ ਨ ਕਛੂ ਬਿਚਾਰੀ ॥੨੩॥ ਪੁਨਿ ਹਰਿ ਗੋਰਖ ਕੋ ਉਪਰਾਜਾ ॥ ਸਿੱਖ ਕਰੇ ਤਿਨਹੂੰ ਬਡ ਰਾਜਾ ॥ ਸ੍ਰਵਨ ਫਾਰਿ ਮੁਦ੍ਰਾ ਦ੍ਵੈ ਡਾਰੀ ॥ ਹਰਿ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਰੀਤਿ ਨ ਬਿਚਾਰੀ ॥੨੪॥ ਪੁਨਿ ਹਰਿ ਰਾਮਾਨੰਦ ਕੋ ਕਰਾ ॥ ਭੇਸ ਬੈਰਾਗੀ ਕੋ ਜਿਨ ਧਰਾ ॥ ਕੰਠੀ ਕੰਠਿ ਕਾਠ ਕੀ ਡਾਰੀ ॥ ਪ੍ਰਭੁ ਕੀ ਕ੍ਰਿਆ ਨ ਕਛੂ ਬਿਚਾਰੀ ॥੨੫॥ ਜੇ ਪ੍ਰਭੁ ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਉਪਜਾਏ ॥ ਤਿਨ ਤਿਨ ਅਪਨੇ ਰਾਹ ਚਲਾਏ ॥ ਮਹਾਦੀਨ ਤਬ ਪ੍ਰਭ ਉਪਰਾਜਾ ॥ ਅਰਬ ਦੇਸ ਕੋ ਕੀਨੋ ਰਾਜਾ ॥੨੬॥ ਤਿਨ ਭੀ ਏਕ ਪੰਥ ਉਪਰਾਜਾ ॥ ਲਿੰਗ ਬਿਨਾ ਕੀਨੇ ਸਭ ਰਾਜਾ ॥ ਸਭ ਤੇ ਅਪਨਾ ਨਾਮੁ ਜਪਾਯੋ ॥ ਸਤਿ ਨਾਮੁ ਕਾਹੂ ਨ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹਾਯੋ ॥੨੭॥ ਸਭ ਅਪੁਨੀ ਅਪੁਨੀ ਉਰਝਾਨਾ ॥ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਕਾਹੂ ਨ ਪਛਾਨਾ ॥ ਤਪ ਸਾਧਤ ਹਰਿ ਮੋਹਿ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਇਮ ਕਹਿ ਕੈ ਇਹ ਲੋਕ ਪਠਾਯੋ ॥੨੮॥ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਬਾਚ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਮੈ ਅਪੁਨਾ ਸੁਤ ਤੋਹਿ ਨਿਵਾਜਾ ॥ ਪੰਥ ਪ੍ਰਚੁਰ

ਕਰਬੇ ਕਹੁ ਸਾਜਾ ॥ ਜਾਇ ਤਹਾਂ ਤੈ ਧਰਮੁ ਚਲਾਇ ॥ ਕੁਬੁਧਿ ਕਰਨ ਤੇ ਲੋਕ ਹਟਾਇ ॥੨੯॥ ਕਬਿ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਠਾਢ ਭਯੋ ਮੈ ਜੋਰਿ ਕਰ ਬਚਨ ਕਹਾ ਸਿਰ ਨਿਆਇ ॥ ਪੰਥ ਚਲੈ ਤਬ ਜਗਤ ਮੈ ਜਬ ਤੁਮ ਕਰਹੁ ਸਹਾਇ ॥੩੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਇਹ ਕਾਰਨਿ ਪ੍ਰਭ ਮੋਹਿ ਪਠਾਯੋ ॥ ਤਬ ਮੈ ਜਗਤ ਜਨਮ ਧਰਿ ਆਯੋ ॥ ਜਿਮ ਤਿਨ ਕਹੀ ਇਨੈ ਤਿਮ ਕਹਿਹੋਂ ॥ ਅਉਰ ਕਿਸੂ ਤੇ ਬੈਰ ਨ ਗਹਿਹੋਂ ॥੩੧॥ ਜੇ ਹਮ ਕੋ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਉਚਰਿ ਹੈਂ ॥ ਤੇ ਸਭ ਨਰਕ ਕੁੰਡ ਮਹਿ ਪਰਿ ਹੈਂ ॥ ਮੋ ਕੋ ਦਾਸ ਤਵਨ ਕਾ ਜਾਨੋ ॥ ਯਾ ਮੈ ਭੇਦ ਨ ਰੰਚ ਪਛਾਨੋ ॥੩੨॥ ਮੈ ਹੋਂ ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਕੋ ਦਾਸਾ ॥ ਦੇਖਨ ਆਯੋ ਜਗਤ ਤਮਾਸਾ ॥ ਜੋ ਪ੍ਰਭ ਜਗਤ ਕਹਾ ਸੋ ਕਹਿਹੋਂ ॥ ਮ੍ਰਿਤ ਲੋਕ ਤੇ ਮੋਨ ਨ ਰਹਿਹੋਂ ॥੩੩॥ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਕਹਯੋ ਪ੍ਰਭੂ ਸੁ ਭਾਖਿ ਹੋਂ ॥ ਕਿਸੂ ਨ ਕਾਨ ਰਾਖਿ ਹੋਂ ॥ ਕਿਸੂ ਨ ਭੇਖ ਭੀਜ ਹੋਂ ॥ ਅਲੇਖ ਬੀਜ ਬੀਜ ਹੋਂ ॥੩੪॥ ਪਖਾਣ ਪੂਜਹੋਂ ਨਹੀ ॥ ਨ ਭੇਖ ਭੀਜਹੋਂ ਕਹੀ ॥ ਅਨੰਤ ਨਾਮੁ ਗਾਇਹੋਂ ॥ ਪਰੱਮ ਪੁਰਖ ਪਾਇਹੋਂ ॥੩੫॥ ਜਟਾ ਨ ਸੀਸ ਧਾਰਿਹੋਂ ॥ ਨ ਮੁੰਦ੍ਰਕਾ ਸੁ ਧਾਰਿਹੋਂ ॥ ਨ ਕਾਨ ਕਾਹੂ ਕੀ ਧਰੋਂ ॥ ਕਹਿਓ ਪ੍ਰਭੂ ਸੁ ਮੈਂ ਕਰੋਂ ॥੩੬॥ ਭਜੋਂ ਸੁ ਏਕ ਨਾਮਯੰ ॥ ਜੁ ਕਾਮ ਸਰਬ ਠਾਮਯੰ ॥ ਨ ਜਾਪ ਆਨ ਕੋ ਜਪੋਂ ॥ ਨ ਅਉਰ ਥਾਪਨਾ ਥਪੋਂ ॥੩੭॥ ਬਿਅੰਤ ਨਾਮ ਧ੍ਯਾਇ ਹੋਂ ॥ ਸੁ ਪਰਮ ਜੋਤਿ ਪਾਇ ਹੋਂ ॥ ਨ ਧ੍ਯਾਨ ਆਨ ਕੋ ਧਰੋਂ ॥ ਨ ਨਾਮ ਆਨ ਉਚਰੋਂ ॥੩੮॥ ਤਵਿੱਕ ਨਾਮ ਰੱਤਿਯੰ ॥ ਨ ਆਨ ਮਾਨ ਮੱਤਿਯੰ ॥ ਪਰੱਮ ਧ੍ਯਾਨ ਧਾਰਿਯੰ ॥ ਅਨੰਤ ਪਾਪ ਟਾਰਿਯੰ ॥੩੯॥ ਤੁਮੇਵ ਰੂਪ ਰਾਚਿਯੰ ॥ ਨ ਆਨ ਦਾਨ ਮਾਚਿਯੰ ॥ ਤਵਿੱਕ ਨਾਮੁਚਾਰਿਯੰ ॥ ਅਨੰਤ ਦੂਖ ਟਾਰਿਯੰ ॥੪੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਿਨ ਜਿਨ ਨਾਮੁ ਤਿਹਾਰੋ ਧ੍ਯਾਯਾ ॥ ਦੂਖ ਪਾਪ ਤਿਨ ਨਿਕਟ ਨ ਆਯਾ ॥ ਜੇ ਜੇ ਅਉਰ ਧ੍ਯਾਨ ਕੋ ਧਰਹੀਂ ॥ ਬਹਿਸ ਬਹਿਸ ਬਾਦਨ ਤੇ ਮਰਹੀਂ ॥੪੧॥ ਹਮ ਇਹ ਕਾਜ ਜਗਤ ਮੋ ਆਏ ॥ ਧਰਮ ਹੇਤ ਗੁਰਦੇਵ ਪਠਾਏ ॥ ਜਹਾਂ ਤਹਾਂ ਤੁਮ ਧਰਮ ਬਿਥਾਰੋ ॥ ਦੁਸਟ ਦੋਖਿਯਨ ਪਕਰਿ ਪਛਾਰੋ ॥੪੨॥ ਯਾਹੀ ਕਾਜ ਧਰਾ ਹਮ ਜਨਮੰ ॥ ਸਮੁਝਿ ਲੇਹੁ ਸਾਧੂ ਸਭ ਮਨਮੰ ॥ ਧਰਮ ਚਲਾਵਨ ਸੰਤ ਉਬਾਰਨ ॥ ਦੁਸਟ ਸਭਨ ਕੋ ਮੂਲ ਉਪਾਰਨ ॥੪੩॥ ਜੇ ਜੇ ਭਏ ਪਹਿਲ ਅਵਤਾਰਾ ॥ ਆਪੁ ਆਪੁ ਤਿਨ ਜਾਪ ਉਚਾਰਾ ॥ ਪ੍ਰਭੁ ਦੋਖੀ ਕੋਈ ਨ ਬਿਦਾਰਾ ॥ ਧਰਮ ਕਰਮ ਕੋ

ਰਾਹੁ ਨ ਡਾਰਾ ॥੪੪॥ ਜੇ ਜੇ ਗਉਸ ਅੰਬੀਆ ਭਏ ॥ ਮੈ ਮੈ ਕਰਤ ਜਗਤ ਤੇ ਗਏ ॥ ਮਹਾਪੁਰਖੁ ਕਾਹੂ ਨ ਪਛਾਨਾ ॥ ਕਰਮ ਧਰਮ ਕੋ ਕਛੂ ਨ ਜਾਨਾ ॥੪੫॥ ਅਵਰਨ ਕੀ ਆਸਾ ਕਿਛੁ ਨਾਹੀ ॥ ਏਕੈ ਆਸ ਧਰੋ ਮਨ ਮਾਹੀ ॥ ਆਨ ਆਸ ਉਪਜਤ ਕਿਛੁ ਨਾਹੀ ॥ ਵਾ ਕੀ ਆਸ ਧਰੋ ਮਨ ਮਾਹੀ ॥੪੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕੋਈ ਪੜ੍ਹਤ ਕੁਰਾਨ ਕੋ ਕੋਈ ਪੜ੍ਹਤ ਪੁਰਾਨ ॥ ਕਾਲ ਨ ਸਕਤ ਬਚਾਇ ਕੈ ਫੋਕਟ ਧਰਮ ਨਿਦਾਨ ॥੪੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਕਈ ਕੋਟਿ ਮਿਲਿ ਪੜ੍ਹਤ ਕੁਰਾਨਾ ॥ ਬਾਚਤ ਕਿਤੇ ਪੁਰਾਨ ਅਜਾਨਾ ॥ ਅੰਤ ਕਾਲ ਕੋਈ ਕਾਮ ਨ ਆਵਾ ॥ ਦਾਵ ਕਾਲ ਕਾਹੂ ਨ ਬਚਾਵਾ ॥੪੮॥ ਕਿਉ ਨ ਜਪੋ ਤਾ ਕੋ ਤੁਮ ਭਾਈ ॥ ਅੰਤ ਕਾਲ ਜੋ ਹੋਇ ਸਹਾਈ ॥ ਫੋਕਟ ਧਰਮ ਲਖੋ ਕਰਿ ਭਰਮਾ ॥ ਇਨ ਤੇ ਸਰਤ ਨ ਕੋਈ ਕਰਮਾ ॥੪੯॥ ਇਹ ਕਾਰਨ ਪ੍ਰਭ ਹਮੈ ਬਨਾਯੋ ॥ ਭੇਦੁ ਭਾਖਿ ਇਹੁ ਲੋਕ ਪਠਾਯੋ ॥ ਜੋ ਤਿਨ ਕਹਾ ਸੁ ਸਭਨ ਉਚਰੋਂ ॥ ਡਿੰਭ ਵਿੰਭ ਕਛੁ ਨੈਕ ਨ ਕਰੋਂ ॥੫੦॥ ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਨ ਜਟਾ ਮੁੰਡ ਧਾਰੋਂ ॥ ਨ ਮੁੰਦ੍ਰਕਾ ਸਵਾਰੋਂ ॥ ਜਪੋਂ ਤਾਸ ਨਾਮੰ ॥ ਸਰੈ ਸਰਬ ਕਾਮੰ ॥੫੧॥ ਨ ਨੈਨੰ ਮਿਚਾਊਂ ॥ ਨ ਡਿੰਭੰ ਦਿਖਾਊਂ ॥ ਨ ਕੁਕਰਮੰ ਕਮਾਊਂ ॥ ਨ ਭੇਖੀ ਕਹਾਊਂ ॥੫੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜੇ ਜੇ ਭੇਖ ਸੁ ਤਨ ਮੈ ਧਾਰੇ ॥ ਤੇ ਪ੍ਰਭੁ ਜਨ ਕਛੁ ਕੈ ਨ ਬਿਚਾਰੇ ॥ ਸਮਝ ਲੇਹੁ ਸਭ ਜਨ ਮਨ ਮਾਹੀ ॥ ਡਿੰਭਨ ਮੈ ਪਰਮੇਸੁਰ ਨਾਹੀ ॥੫੩॥ ਜੇ ਜੇ ਕਰਮ ਕਰਿ ਡਿੰਭ ਦਿਖਾਹੀਂ ॥ ਤਿਨ ਪ੍ਰਭ ਲੋਗਨ ਮੋ ਗਤਿ ਨਾਹੀਂ ॥ ਜੀਵਤ ਚਲਤ ਜਗਤ ਕੇ ਕਾਜਾ ॥ ਸ੍ਵਾਂਗ ਦੇਖਿ ਕਰਿ ਪੂਜਤ ਰਾਜਾ ॥੫੪॥ ਸ੍ਵਾਂਗਨ ਮੈ ਪਰਮੇਸੁਰ ਨਾਹੀ ॥ ਖੋਜ ਫਿਰੈ ਸਭ ਹੀ ਕੋ ਕਾਹੀ ॥ ਅਪਨੋ ਮਨੁ ਕਰ ਮੋ ਜਿਹ ਆਨਾ ॥ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਕੋ ਤਿਨੀ ਪਛਾਨਾ ॥੫੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਭੇਖ ਦਿਖਾਏ ਜਗਤ ਕੋ ਲੋਗਨ ਕੋ ਬਸਿ ਕੀਨ ॥ ਅੰਤ ਕਾਲ ਕਾਤੀ ਕਟਯੋ ਬਾਸੁ ਨਰਕ ਮੋ ਲੀਨ ॥੫੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜੇ ਜੇ ਜਗ ਕੋ ਡਿੰਭ ਦਿਖਾਵੈ ॥ ਲੋਗਨ ਮੂੰਡਿ ਅਧਿਕ ਸੁਖੁ ਪਾਵੈ ॥ ਨਾਸਾਂ ਮੂੰਦ ਕਰੇ ਪ੍ਰਣਾਮੰ ॥ ਫੋਕਟ ਧਰਮ ਨ ਕਉਡੀ ਕਾਮੰ ॥੫੭॥ ਫੋਕਟ ਧਰਮ ਜਿਤੇ ਜਗ ਕਰਹੀਂ ॥ ਨਰਕ ਕੁੰਡ ਭੀਤਰਿ ਤੇ ਪਰਹੀਂ ॥ ਹਾਥ ਹਿਲਾਏ ਸੁਰਗ ਨ ਜਾਹੂ ॥ ਜੋ ਮਨੁ ਜੀਤ ਸਕਾ ਨਹਿ ਕਾਹੂ ॥੫੮॥ ਕਬਿ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜੋ ਨਿਜ ਪ੍ਰਭ ਮੋ ਸੋ ਕਹਾ ਸੋ ਕਹਿਹੋਂ ਜਗ ਮਾਹਿ ॥ ਜੋ ਤਿਹ ਪ੍ਰਭ ਕੋ ਧਜਾਇ ਹੈ ਅੰਤਿ

ਸੁਰਗ ਕੋ ਜਾਹਿ ॥੫੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਹਰਿ ਹਰਿ ਜਨ ਦੁਇ ਏਕ ਹੈ ਬਿਬ ਬਿਚਾਰ ਕਛੁ ਨਾਹਿ ॥ ਜਲ ਤੇ ਉਪਜਿ ਤਰੰਗ ਜਿਉ ਜਲ ਹੀ ਬਿਖੈ ਸਮਾਹਿ ॥੬੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜੇ ਜੇ ਬਾਦਿ ਕਰਤ ਹੰਕਾਰਾ ॥ ਤਿਨ ਤੇ ਭਿੰਨ ਰਹਤ ਕਰਤਾਰਾ ॥ ਬੇਦ ਕਤੇਬ ਬਿਖੈ ਹਰਿ ਨਾਹੀ ॥ ਜਾਨਿ ਲੇਹੁ ਹਰਿ ਜਨ ਮਨ ਮਾਹੀ ॥੬੧॥ ਆਂਖ ਮੂੰਦਿ ਕੋਊ ਡਿੰਭ ਦਿਖਾਵੈ ॥ ਆਂਧਰ ਕੀ ਪਦਵੀ ਕਹ ਪਾਵੈ ॥ ਆਂਖਿ ਮੀਚ ਮਗ ਸੂਝ ਨ ਜਾਈ ॥ ਤਾਹਿ ਅਨੰਤ ਮਿਲੈ ਕਿਮ ਭਾਈ ॥੬੨॥ ਬਹੁ ਬਿਥਾਰ ਕਹ ਲਉ ਕੋਈ ਕਹੈ ॥ ਸਮਝਤਿ ਬਾਤ ਥਕਤ ਹੁਐ ਰਹੈ ॥ ਰਸਨਾ ਧਰੈ ਕੋਊ ਜੌ ਕੋਟਾ ॥ ਤਦਪਿ ਗਨਤ ਤਿਹ ਪਰਤ ਸੁ ਤੋਟਾ ॥੬੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਬ ਆਇਸੁ ਪ੍ਰਭ ਕੋ ਭਯੋ ਜਨਮੁ ਧਰਾ ਜਗ ਆਇ ॥ ਅਬ ਮੈ ਕਥਾ ਸੰਛੇਪ ਤੇ ਸਭਹੂੰ ਕਹਤ ਸੁਨਾਇ ॥੬੪॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਆਗਿਆ ਕਾਲ ਜਗ ਪ੍ਰਵੇਸ ਕਰਨੰ ਨਾਮ ਖਸਟਮੋ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੬॥ ੨੭੯॥ ਅਫਜੂ ॥

ਅਥ ਕਬਿ ਜਨਮ ਕਥਨੰ ॥ਚੌਪਈ ॥ ਮੁਰ ਪਿਤ ਪੂਰਬ ਕਿਯਸਿ ਪਯਾਨਾ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਤੀਰਥਿ ਨ੍ਹਾਨਾ ॥ ਜਬ ਹੀ ਜਾਤ ਤ੍ਰਿਬੇਣੀ ਭਏ ॥ ਪੁੰਨ ਦਾਨ ਦਿਨ ਕਰਤ ਬਿਤਏ ॥੧॥ ਤਹੀ ਪ੍ਰਕਾਸ ਹਮਾਰਾ ਭਯੋ ॥ ਪਟਨਾ ਸਹਰ ਬਿਖੈ ਭਵ ਲਯੋ ॥ ਮੱਦ੍ਰ ਦੇਸ ਹਮ ਕੋ ਲੇ ਆਏ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਦਾਈਅਨਿ ਦੁਲਰਾਏ ॥੨॥ ਕੀਨੀ ਅਨਿਕ ਭਾਂਤਿ ਤਨ ਰੱਛਾ ॥ ਦੀਨੀ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੀ ਸਿੱਛਾ ॥ ਜਬ ਹਮ ਧਰਮ ਕਰਮ ਮੋ ਆਏ ॥ ਦੇਵ ਲੋਕ ਤਬ ਪਿਤਾ ਸਿਧਾਏ ॥੩॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕਬਿ ਜਨਮ ਬਰਨਨੰ ਨਾਮ ਸਪਤਮੋ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੭॥ ੨੮੨॥ ਅਫਜੂ ॥

ਅਥ ਰਾਜ ਸਾਜ ਕਥਨੰ ॥ਚੌਪਈ ॥ ਰਾਜ ਸਾਜ ਹਮ ਪਰ ਜਬ ਆਯੋ ॥ ਜਥਾ ਸਕਤਿ ਤਬ ਧਰਮ ਚਲਾਯੋ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਬਨ ਖੇਲ ਸਿਕਾਰਾ ॥ ਮਾਰੇ ਰੀਛ ਰੋਝ ਝੰਖਾਰਾ ॥੧॥ ਦੇਸ ਚਾਲ ਹਮ ਤੇ ਪੁਨਿ ਭਈ ॥ ਸਹਰ ਪਾਂਵਟਾ ਕੀ ਸੁਧਿ ਲਈ ॥ ਕਾਲਿੰਦ੍ਰੀ ਤਟਿ ਕਰੇ ਬਿਲਾਸਾ ॥ ਅਨਿਕ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਪੇਖਿ ਤਮਾਸਾ ॥੨॥ ਤਹ ਕੇ

ਸਿੰਘ ਘਨੇ ਚੁਨਿ ਮਾਰੇ ॥ ਰੋਝ ਰੀਛ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਬਿਦਾਰੇ ॥ ਫਤੇਸਾਹ ਕੋਪਾ ਤਬ ਰਾਜਾ ॥ ਲੋਹ ਪਰਾ ਹਮ ਸੋਂ ਬਿਨੁ ਕਾਜਾ ॥੩॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਤਹਾਂ ਸਾਹ ਸ੍ਰੀ ਸਾਹ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਕੋਪੇ ॥ ਪੰਚੋ ਬੀਰ ਬੰਕੇ ਪ੍ਰਿਥੀ ਪਾਇ ਰੋਪੇ ॥ ਹਠੀ ਜੀਤਮੱਲੰ ਸੁ ਗਾਜੀ ਗੁਲਾਬੰ ॥ ਰਣੰ ਦਿਖੀਐ ਰੰਗ ਰੂਪੰ ਸਹਾਬੰ ॥੪॥ ਹਠਯੋ ਮਾਹਰੀ ਚੰਦਯੰ ਗੰਗਰਾਮੰ ॥ ਜਿਨੈ ਕਿਤਿਯੰ ਜਿਤਿਯੰ ਫੌਜ ਤਾਮੰ ॥ ਕੁਪੇ ਲਾਲਚੰਦੰ ਕੀਏ ਲਾਲ ਰੂਪੰ ॥ ਜਿਨੈ ਗੰਜਿਯੰ ਗਰਬ ਸਿੰਘੰ ਅਨੂਪੰ ॥੫॥ ਕੁਪਯੋ ਮਾਹਰੂ ਕਾਹਰੂ ਰੂਪ ਧਾਰੇ ॥ ਜਿਨੈ ਖਾਨ ਖਾਵੀਨਿਯੰ ਖੇਤ ਮਾਰੇ ॥ ਕੁਪਯੋ ਦੇਵਤੇਸੰ ਦਯਾਰਾਮ ਜੁੱਧੰ ॥ ਕਿਯੋ ਦ੍ਰੋਣ ਕੀ ਜਿਉ ਮਹਾ ਜੁੱਧ ਸੁੱਧੰ ॥੬॥ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਕੋਪਿਯੰ ਕੁਤਕੋ ਸੰਭਾਰੀ ॥ ਹਠੀ ਖਾਨ ਹੱਯਾਤ ਕੇ ਸੀਸ ਝਾਰੀ ॥ ਉੱਠੀ ਛਿੱਛ ਇੱਛੰ ਕਢਾ ਮਿੱਝ ਜੋਰੰ ॥ ਮਨੋ ਮਾਖਨੰ ਮੱਟਕੀ ਕਾਨ੍ਹ ਫੋਰੰ ॥੭॥ ਤਹਾ ਨੰਦਚੰਦੰ ਕਿਯੋ ਕੋਪੁ ਭਾਰੋ ॥ ਲਗਾਈ ਬਰੱਛੀ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ਸੰਭਾਰੋ ॥ ਤੁਟੀ ਤੇਗ ਤ੍ਰਿੱਖੀ ਕਢੇ ਜਮਦੱਢੰ ॥ ਹਠੀ ਰਾਖਯੰ ਲੱਜ ਬੰਸੰ ਸਨੱਢੰ ॥੮॥ ਤਹਾਂ ਮਾਤੁਲੇਯੰ ਕ੍ਰਿਪਾਲੰ ਕ੍ਰੁੱਧੰ ॥ ਛਕਯੋ ਛੋਭ ਛੱਤ੍ਰੀ ਕਰਯੋ ਜੁੱਧ ਸੁੱਧੰ ॥ ਸਹੇ ਦੇਹ ਆਪੰ ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਬਾਣੰ ॥ ਕਰਯੋ ਖਾਨ ਬਾਨੀਨ ਖਾਲੀ ਪਲਾਣੰ ॥੯॥ ਹਠਯੋ ਸਾਹਬੰ ਚੰਦ ਖੇਤੰ ਖਤਿਯਾਵੰ ॥ ਹਨੇ ਖਾਨ ਖੂਨੀ ਖੁਰਾਸਾਨ ਭਾਨੰ ॥ ਤਹਾਂ ਬੀਰ ਬੰਕੇ ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ ਮਾਰੇ ॥ ਬਚੇ ਪ੍ਰਾਨ ਲੈ ਕੈ ਸਿਪਾਹੀ ਸਿਧਾਰੇ ॥੧੦॥ ਤਹਾਂ ਸਾਹ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਕੀਨੇ ਅਖਾਰੇ ॥ ਘਨੇ ਖੇਤ ਮੋ ਖਾਨ ਖੂਨੀ ਲਤਾਰੇ ॥ ਨ੍ਰਿਪੰ ਗੋਪਾਲਯੰ ਖਰੋ ਖੇਤ ਗਾਜੈ ॥ ਮ੍ਰਿਗਾ ਝੁੰਡ ਮੱਧਯੰ ਮਨੋ ਸਿੰਘ ਰਾਜੈ ॥੧੧॥ ਤਹਾਂ ਏਕ ਬੀਰੰ ਹਰੀ ਚੰਦ ਕੋਪਯੋ ॥ ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ ਸੋ ਖੇਤ ਮੋ ਪਾਵ ਰੋਪਯੋ ॥ ਮਹਾ ਕ੍ਰੋਧ ਕੈ ਤੀਰ ਤੀਖੇ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਲਗੈ ਜੌਨ ਕੇ ਤਾਹਿ ਪਾਰੈ ਪਧਾਰੇ ॥੧੨॥ ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਹਰੀ ਚੰਦ ਕ੍ਰੁੱਧੰ ॥ ਹਨੇ ਸੂਰ ਸੁੱਧੰ ॥ ਭਲੇ ਬਾਣ ਬਾਹੇ ॥ ਬਡੇ ਸੈਨ ਗਾਹੇ ॥੧੩॥ ਰਸੰ ਰੁੱਦ੍ਰ ਰਾਚੇ ॥ ਮਹਾ ਲੋਹ ਮਾਚੇ ॥ ਹਨੇ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰੀ ॥ ਲਿਟੇ ਭੂਪ ਭਾਰੀ ॥੧੪॥ ਤਬੈ ਜੀਤਮੱਲੰ ॥ ਹਰੀ ਚੰਦ ਭੱਲੰ ॥ ਹ੍ਰਿਦੈ ਐਂਚ ਮਾਰਯੋ ॥ ਸੁ ਖੇਤੰ ਉਤਾਰਯੋ ॥੧੫॥ ਲਗੇ ਬੀਰ ਬਾਣੰ ॥ ਰਿਸਯੋ ਤੇਜ ਮਾਣੰ ॥ ਸਮੁਹਿ ਬਾਜਿ ਡਾਰੇ ॥ ਸੁਵਰਗੰ ਸਿਧਾਰੇ ॥੧੬॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਖੁਲੈ ਖਾਨ ਖੂਨੀ ਖੁਰਾਸਾਨ ਖੱਗੰ ॥ ਪਰੀ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰੰ ਉਠੀ ਝਾਲ ਅੱਗੰ ॥ ਭਈ ਤੀਰ ਭੀਰੰ ਕਮਾਣੰ ਕੜੱਕੇ ॥ ਗਿਰੇ ਬਾਜਿ ਤਾਜੀ ਲਗੇ ਧੀਰ ਧੱਕੇ

॥੧੭॥ ਬਜੀ ਭੇਰਿ ਭੁੰਕਾਰ ਧੁੰਕੇ ਨਗਾਰੇ ॥ ਦੁਹੂੰ ਓਰ ਤੇ ਬੀਰ ਬੰਕੇ ਬਕਾਰੇ ॥ ਕਰੇ ਬਾਹੁ ਆਘਾਤ ਸਸਤ੍ਰੰ ਪ੍ਰਹਾਰੰ ॥ ਡਕੀ ਡਾਕਣੀ ਚਾਂਵਡੀ ਚੀਤਕਾਰੰ ॥੧੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਹਾ ਲਗੇ ਬਰਨਨ ਕਰੋ ਮੱਚਯੋ ਜੁੱਧੁ ਅਪਾਰ ॥ ਜੇ ਲੁੱਝੇ ਜੁੱਝੇ ਸਭੈ ਭੱਜੇ ਸੂਰ ਹਜਾਰ ॥੧੯॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਭਜਯੋ ਸਾਹਿ ਪਾਹਾੜ ਤਾਜੀ ਤ੍ਰਿਪਾਯੰ ॥ ਚਲਯੋ ਬੀਰਿਯਾ ਤੀਰਿਯਾ ਨ ਚਲਾਯੰ ॥ ਜਸੋ ਡੱਢਵਾਲੰ ਮਧੁੱਕਰ ਸੁ ਸਾਹੰ ॥ ਭੱਜੇ ਸੰਗ ਲੈ ਕੈ ਸੁ ਸਾਰੀ ਸਿਪਾਹੰ ॥੨੦॥ ਚਕ੍ਰਿਤ ਚੌਪਯੋ ਚੰਦ ਗਾਜੀ ਚੰਦੇਲੰ ॥ ਹਠੀ ਹਰੀ ਚੰਦੰ ਗਹੇ ਹਾਥ ਸੇਲੰ ॥ ਕਰਯੋ ਸ੍ਵਾਮਿ ਧਰਮੰ ਮਹਾ ਰੋਸ ਰੁੱਝੰ ॥ ਗਿਰਯੋ ਟੂਕ ਟੂਕ ਹ੍ਵੈ ਇਸੋ ਸੂਰ ਜੁੱਝੰ ॥੨੧॥ ਤਹਾ ਖਾਨ ਨੈਜਾਬਤੈ ਆਨ ਕੈ ਕੈ ॥ ਹਨਿਓ ਸਾਹ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਕੋ ਸਸਤ੍ਰ ਲੈ ਕੈ ॥ ਕਿਤੈ ਖਾਨ ਬਾਨੀਨ ਹੂੰ ਅਸਤ੍ਰ ਝਾਰੇ ॥ ਸਹੀ ਸਾਹ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਸੁਰਗੰ ਸਿਧਾਰੇ ॥੨੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮਾਰਿ ਨਜਾਬਤ ਖਾਨ ਕੋ ਸੰਗੋ ਜੁਝੈ ਜੁਝਾਰ ॥ ਹਾ ਹਾ ਇਹ ਲੋਕੈ ਭਯੋ ਸੁਰਗ ਲੋਕ ਜੈਕਾਰ ॥੨੩॥ ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥ ਲਖੇ ਸਾਹ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਜੁੱਝੇ ਜੁਝਾਰੰ ॥ ਤਵੰ ਕੀਟ ਬਾਣੰ ਕਮਾਣੰ ਸੰਭਾਰੰ ॥ ਹਨਯੋ ਏਕ ਖਾਨੰ ਖਿਆਲੰ ਖਤੰਗੰ ॥ ਡਸਯੋ ਸਤ੍ਰ ਕੋ ਜਾਨੁ ਸਯਾਮੰ ਭੁਜੰਗੰ ॥੨੪॥ ਗਿਰਯੋ ਭੂਮਿ ਸੋ ਬਾਣ ਦੂਜੋ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥ ਮੁਖੰ ਭੀਖਨੰ ਖਾਨ ਕੇ ਤਾਨਿ ਮਾਰਯੋ ॥ ਭਜਯੋ ਖਾਨ ਖੂਨੀ ਰਹਯੋ ਖੇਤ ਤਾਜੀ ॥ ਤਜੇ ਪ੍ਰਾਣ ਤੀਜੇ ਲਗੇ ਬਾਣ ਬਾਜੀ ॥੨੫॥ ਛੁਟੀ ਮੂਰਛਾ ਹਰੀ ਚੰਦੰ ਸੰਭਾਰੇ ॥ਗਹੇ ਬਾਣ ਕਾਮਾਨ ਭੇ ਐਂਚ ਮਾਰੇ ॥ ਲਗੇ ਅੰਗ ਜਾ ਕੇ ਰਹੀ ਨਾ ਸੰਭਾਰੰ ॥ ਤਨੰ ਤਯਾਗਤੇ ਦੇਵਲੋਕੰ ਪਧਾਰੰ ॥੨੬॥ ਦੁਐਂ ਬਾਨ ਖੈਂਚੇ ਇਕੰ ਬਾਰ ਮਾਰੇ ॥ ਬਲੀ ਬੀਰ ਬਾਜੀਨ ਤਾਜੀ ਬਿਦਾਰੇ ॥ ਜਿਸੈ ਬਾਨ ਲਾਗੈ ਰਹੇ ਨ ਸੰਭਾਰੰ ॥ ਤਨੰ ਬੇਧਿ ਕੈ ਤਾਹਿ ਪਾਰੰ ਸਿਧਾਰੰ ॥੨੭॥ ਸਭੈ ਸ੍ਵਾਮਿ ਧਰਮੰ ਸੁ ਬੀਰੰ ਸੰਭਾਰੇ ॥ ਡਕੀ ਡਾਕਣੀ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤੰ ਬਕਾਰੇ ॥ ਹਸੇ ਬੀਰ ਬੈਤਾਲ ਔ ਸੁੱਧ ਸਿੱਧੰ ॥ ਚਵੀ ਚਾਵਡਿਯੰ ਉਡੀ ਗ੍ਰਿੱਧ ਬ੍ਰਿਧੰ ॥੨੮॥ ਹਰੀ ਚੰਦ ਕੋਪੇ ਕਮਾਣੰ ਸੰਭਾਰੰ ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਬਾਜਿਯੰ ਤਾਣ ਬਾਣੰ ਪ੍ਰਹਾਰੰ ॥ ਦੁਤਿਯ ਤਾਕ ਕੈ ਤੀਰ ਮੋ ਕੌ ਚਲਾਯੰ ॥ ਰਖਯੋ ਦਈਵ ਮੈ ਕਾਨ ਛ੍ਵੈ ਕੈ ਸਿਧਾਯੰ ॥੨੯॥ ਤ੍ਰਿਤਿਯ ਬਾਣ ਮਾਰਯੋ ਸੁ ਪੇਟੀ ਮਝਾਰੰ ॥ ਬਿਧਿਅੰ ਚਿਲਕਤੰ ਦ੍ਵਾਲ ਪਾਰੰ ਪਧਾਰੰ ॥ ਚੁਭੀ ਚਿੰਚ ਚਰਮੰ ਕਛੂ ਘਾਇ ਨ ਆਯੰ ॥ ਕਲੰ ਕੇਵਲੰ ਜਾਨ ਦਾਸੰ ਬਚਾਯੰ ॥੩੦॥ ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਜਬੈ ਬਾਣ ਲਾਗਯੋ

॥ ਤਬੈ ਰੋਸ ਜਾਗਯੋ ॥ ਕਰੰ ਲੈ ਕਮਾਣੰ ॥ ਹਨੰ ਬਾਣ ਤਾਣੰ ॥੩੧॥ ਸਬੈ ਬੀਰ ਧਾਏ ॥ ਸਰੋਘੰ ਚਲਾਏ ॥ ਤਬੈ ਤਾਕਿ ਬਾਣੰ ॥ ਹਨਯੋ ਏਕ ਜੁਆਣੰ ॥੩੨॥ ਹਰੀਚੰਦ ਮਾਰੇ ॥ ਸੁ ਜੋਧਾ ਲਤਾਰੇ ॥ ਸੁ ਕਾਰੋੜਰਾਯੰ ॥ ਵਹੈ ਕਾਲ ਘਾਯੰ ॥੩੩॥ ਰਣੰ ਤਯਾਗਿ ਭਾਗੇ ॥ ਸਬੈ ਤ੍ਰਾਸ ਪਾਗੇ ॥ ਭਈ ਜੀਤ ਮੇਰੀ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਾਲ ਕੇਰੀ ॥੩੪॥ ਰਣੰ ਜੀਤਿ ਆਏ ॥ ਜਯੰ ਗੀਤ ਗਾਏ ॥ ਧਨੰ ਧਾਰ ਬਰਖੇ ॥ ਸਬੈ ਸੂਰ ਹਰਖੇ ॥੩੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜੁੱਧ ਜੀਤਿ ਆਏ ਜਬੈ ਟਿਕੈ ਨ ਤਿਨ ਪੁਰ ਪਾਂਵ ॥ ਕਾਹਲੂਰ ਮੈਂ ਬਾਂਧਯੋ ਆਨਿ ਅਨੰਦਪੁਰ ਗਾਂਵ ॥੩੬॥ ਜੇ ਜੇ ਨਰ ਤਹ ਨ ਭਿਰੇ ਦੀਨੇ ਨਗਰ ਨਿਕਾਰ ॥ ਜੇ ਤਿਹ ਠਉਰ ਭਲੇ ਭਿਰੇ ਤਿਨੈ ਕਰੀ ਪ੍ਰਤਿਪਾਰ ॥੩੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਬਹੁਤ ਦਿਵਸ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਿਤਾਏ ॥ ਸੰਤ ਉਬਾਰਿ ਦੁਸਟ ਸਭ ਘਾਏ ॥ ਟਾਂਗ ਟਾਂਗ ਕਰਿ ਹਨੇ ਨਿਦਾਨਾ ॥ ਕੂਕਰ ਜਿਮਿ ਤਿਨ ਤਜੇ ਪਰਾਨਾ ॥੩੮॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਭੰਗਾਣੀ ਜੁੱਧ ਬਰਨਨੰ ਨਾਮ ਅਸਟਮੋ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੮॥ ੩੨੦॥ ਅਫਜੂ ॥

ਅਥ ਨਦੌਣ ਕਾ ਜੁੱਧ ਬਰਨਨੰ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਬਹੁਤ ਕਾਲ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਿਤਾਯੋ ॥ ਮੀਆਂ ਖਾਨ ਜੰਮੂ ਕਹ ਆਯੋ ॥ ਅਲਫ ਖਾਨ ਨਾਦੌਣ ਪਠਾਵਾ ॥ ਭੀਮਚੰਦ ਤਨ ਬੈਰ ਬਢਾਵਾ ॥੧॥ ਜੁੱਧ ਕਾਜ ਨ੍ਰਿਪ ਹਮੈ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਆਪ ਤਵਨ ਕੀ ਓਰ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਤਿਨ ਕਠਗੜ੍ਹ ਨਵਰਸ ਪਰ ਬਾਂਧੋ ॥ ਤੀਰ ਤੁਫੰਗ ਨਰੇਸਨ ਸਾਂਧੋ ॥੨॥ ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥ ਤਹਾ ਰਾਜ ਸਿੰਘੰ ਬਲੀ ਭੀਮ ਚੰਦੰ ॥ ਚੜ੍ਹਯੋ ਰਾਮ ਸਿੰਘੰ ਮਹਾ ਤੇਜਵੰਦੰ ॥ ਸੁਖੰਦੇਵ ਗਾਜੀ ਜਸਾਰੋਟ ਰਾਜੰ ॥ ਚੜੇ ਕ੍ਰੁੱਧ ਕੀਨੇ ਕਰੇ ਸਰਬ ਕਾਜੰ ॥੩॥ ਪ੍ਰਿਥੀ ਚੰਦ ਚਢਯੋ ਡਢੇ ਡਢਵਾਰੰ ॥ ਚਲੇ ਸਿੱਧ ਹ੍ਵੈ ਕਾਜ ਰਾਜੰ ਸੁਧਾਰੰ ॥ ਕਰੀ ਢੂਕ ਢੋਅੰ ਕਿਰਪਾਲ ਚੰਦੰ ॥ ਹਟਾਏ ਸਬੈ ਮਾਰਿ ਕੈ ਬੀਰ ਬ੍ਰਿੰਦੰ ॥੪॥ ਦੁਤਿਯ ਢੋਅ ਢੂਕੇ ਵਹੈ ਮਾਰਿ ਉਤਾਰੀ ॥ ਖਰੇ ਦਾਂਤ ਪੀਸੈਂ ਛੁਭੈ ਛੱਤ੍ਰਧਾਰੀ ॥ ਉਤੈ ਵੈ ਖਰੇ ਬੀਰ ਬੰਬੈ ਬਜਾਵੈਂ ॥ ਤਰੇ ਭੂਪ ਠਾਢੇ ਬਡੋ ਸੋਕੁਪਾਵੈਂ ॥੫॥ ਤਬੈ ਭੀਮ ਚੰਦੰ ਕਿਯੋ ਕੋਪ ਆਪੰ ॥ ਹਨੂਮਾਨ ਕੇ ਮੰਤ੍ਰ ਕੋ ਮੁਖ ਜਾਪੰ ॥ ਸਬੈ ਬੀਰ ਬੋਲੇ ਹਮੈ ਭੀ ਬੁਲਾਯੰ ॥ ਤਬੈ ਢੋਅ ਕੈ ਕੈ ਸੁ ਨੀਕੇ ਸਿਧਾਯੰ ॥੬॥ ਸਬੈ ਕੋਪ ਕੈ ਕੈ ਮਹਾ ਬੀਰ ਢੂਕੇ ॥

ਚਲੇ ਬਾਰਿਬੇ ਬਾਰ ਕੋ ਜਿਉ ਭਭੂਕੇ ॥ ਤਹਾ ਬਿਝੁੜਿਆਲੰ ਹਠੇਜੋ ਬੀਰ ਦਜਾਲੰ ॥ ਉਠੇਜੋ ਸੈਨ ਲੈ ਸੰਗਿ ਸਾਰੀ ਕ੍ਰਿਪਾਲੰ ॥੭॥ ਮਧੁਭਾਰ ਛੰਦ ॥ ਕੁੱਪਜੋ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ॥ ਨੱਚੇ ਮਰਾਲ ॥ ਬੱਜੇ ਬਜੰਤ ॥ ਕ੍ਰੂਰੰ ਅਨੰਤ ॥੮॥ ਜੁੱਝੰਤ ਜੁਆਣ ॥ ਬਾਹੈ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ॥ ਜੀਅ ਧਾਰਿ ਕ੍ਰੋਧ ॥ ਛੱਡੇ ਸਰੋਘ ॥੯॥ ਲੁੱਝੈ ਨਿਦਾਨ ॥ ਤੱਜੰਤ ਪ੍ਰਾਣ ॥ ਗਿਰ ਪਰਤ ਭੂਮਿ ॥ ਜਣੁ ਮੇਘ ਝੂਮਿ ॥੧੦॥ ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾਲੰ ਸੁ ਕੋਪਜੰ ॥ ਹਠੀ ਪਾਵ ਰੋਪਜੰ ॥ ਸਰੋਘੰ ਚਲਾਏ ॥ ਬਡੇ ਬੀਰ ਘਾਏ ॥੧੧॥ ਹਣੇ ਛੱਤ੍ਰਧਾਰੀ ॥ ਲਿਟੇ ਭੂਪ ਭਾਰੀ ॥ ਮਹਾਂ ਨਾਦ ਬਾਜੇ ॥ ਭਲੇ ਸੂਰ ਗਾਜੇ ॥੧੨॥ ਕ੍ਰਿਪਾਲੰ ਕ੍ਰੁੱਧੰ ॥ ਕਿਯੋ ਜੁੱਧ ਸੁੱਧੰ ॥ ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਗੱਜੇ ॥ ਮਹਾਂ ਸਾਰ ਬੱਜੇ ॥੧੩॥ ਕਰਜੋ ਜੁੱਧ ਚੰਡੰ ॥ ਸੁਣਜੋ ਨਾਵ ਖੰਡੰ ॥ ਚਲਜੋ ਸਸਤ੍ਰ ਬਾਹੀ ॥ ਰਜੌਤੀ ਨਿਬਾਹੀ ॥੧੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕੋਪ ਭਰੇ ਰਾਜਾ ਸਬੈ ਕੀਨੋ ਜੁੱਧ ਉਪਾਇ ॥ ਸੈਨ ਕਟੋਚਨ ਕੀ ਤਬੈ ਘੇਰ ਲਈ ਅਰਰਾਇ ॥੧੫॥ ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥ ਚਲੇ ਨਾਂਗਲੂ ਪਾਂਗਲੂ ਵੇਦੜੋਲੰ ॥ ਜਸਵਾਰੇ ਗੁਲੇਰੇ ਚਲੇ ਬਾਂਧਿ ਟੋਲੰ ॥ ਤਹਾਂ ਏਕ ਬਾਜਜੋ ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਦਜਾਲੰ ॥ ਰਖੀ ਲਾਜ ਜੌਨੈ ਸਭੈ ਬਿਝੁੜਵਾਲੰ ॥੧੬॥ ਤਵੰ ਕੀਟ ਤੌ ਲੌ ਤੁਫੰਗੰ ਸੰਭਾਰੋ ॥ ਹ੍ਰਿਦੈ ਏਕ ਰਾਵੰਤ ਕੇ ਤੱਕਿ ਮਾਰੋ ॥ ਗਿਰਜੋ ਝੂਮਿ ਭੂਮੈ ਕਰਜੋ ਜੁਧ ਸੁੱਧੰ ॥ ਤਊ ਮਾਰਿ ਬੋਲਜੋ ਮਹਾ ਮਾਨਿ ਕ੍ਰੁੱਧੰ ॥੧੭॥ ਤਜਜੋ ਤੁਪਕੰ ਬਾਨ ਪਾਨੰ ਸੰਭਾਰੇ ॥ ਚਤੁਰ ਬਾਨਜੰ ਲੈ ਸੁ ਸਬਜੰ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਤ੍ਰਿਯੰ ਬਾਨ ਲੈ ਬਾਮ ਪਾਨੰ ਚਲਾਏ ॥ ਲਗੇ ਯਾ ਲਗੇ ਨਾ ਕਛੂ ਜਾਨਿ ਪਾਏ ॥੧੮॥ ਸੋ ਤਉ ਲਉ ਦਈ ਜੁਧ ਕੀਨੋ ਉਝਾਰੰ ॥ ਤਿਨੈ ਖੇਦ ਕੈ ਬਾਰਿ ਕੇ ਬੀਚ ਡਾਰੰ ॥ ਪਰੀ ਮਾਰ ਬੁੰਗੰ ਛੁਟੀ ਬਾਣ ਗੋਲੀ ॥ ਮਨੋ ਸੂਰ ਬੈਠੇ ਭਲੀ ਖੇਲਿ ਹੋਲੀ ॥੧੯॥ ਗਿਰੇ ਬੀਰ ਭੂਮੰ ਸਰੰ ਸਾਂਗ ਪੇਲੰ ॥ ਰੰਗੇ ਸ੍ਰੋਣ ਬਸਤ੍ਰੰ ਮਨੋ ਫਾਗ ਖੇਲੰ ॥ ਲਿਯੋ ਜੀਤ ਬੈਰੀ ਕਿਯਾ ਆਨ ਡੇਰੰ ॥ ਤੇਊ ਜਾਇ ਪਾਰੰ ਰਹੇ ਬਾਰਿ ਕੇਰੰ ॥੨੦॥ ਭਈ ਰਾਤ੍ਰਿ ਗੁਬਾਰ ਕੇ ਅਰਧ ਜਾਮੰ ॥ ਤਬੈ ਛੋਰਿਗੇ ਬਾਰ ਦੇ ਵੈ ਦਮਾਮੰ ॥ ਸਬੈ ਰਾਤ੍ਰਿ ਬੀਤੀ ਉਦਜੋ ਦਿਉਸਰਾਣੰ ॥ ਚਲੇ ਬੀਰ ਚਾਲਾਕ ਖੱਗੰ ਖਿਲਾਣੰ ॥੨੧॥ ਭਜਜੋ ਅਲਫ ਖਾਨੰ ਨ ਖਾਨਾ ਸੰਭਾਰਜੋ ॥ ਭਜੇ ਅਉਰ ਬੀਰੰ ਨ ਧੀਰੰ ਬਿਚਾਰਜੋ ॥ ਨਦੀ ਪੈ ਦਿਨੰ ਅਸਟ ਕੀਨੇ ਮੁਕਾਮੰ ॥ ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ ਦੇਖੇ ਸਬੈ ਰਾਜ ਧਾਮੰ ॥੨੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਇਤ ਹਮ ਹੋਇ ਬਿਦਾ ਘਰਿ ਆਏ ॥ ਸੁਲਹ ਨਮਿਤ ਵੈ ਉਤਹਿ ਸਿਧਾਏ ॥

ਸੰਧਿ ਇਨੈ ਉਨ ਕੇ ਸੰਗਿ ਕਈ ॥ ਹੇਤ ਕਥਾ ਪੂਰਨ ਇਤ ਭਈ ॥੨੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਆਲਸੂਨ ਕਹ ਮਾਰਿ ਕੈ ਇਹ ਦਿਸ ਕਿਯੋ ਪਯਾਨ ॥ ਭਾਂਤਿ ਅਨੇਕਨ ਕੇ ਕਰੇ ਪੁਰ ਅਨੰਦ ਸੁਖ ਆਨਿ ॥੨੪॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਨਦੌਨ ਜੁੱਧ ਬਰਨਨੰ ਨਾਮ ਨੌਮੋ ਧਿਆਇ

ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੯॥੩੪੪॥ ਅਫਜੂ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਬਹੁਤ ਬਰਖ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਿਤਾਏ ॥ ਚੁਨਿ ਚੁਨਿ ਚੋਰ ਸਬੈ ਗਹਿ ਘਾਏ ॥ ਕੇਤਕ ਭਾਜਿ ਸਹਰ ਤੇ ਗਏ ॥ ਭੂਖ ਮਰਤ ਫਿਰਿ ਆਵਤ ਭਏ ॥੧॥ ਤਬ ਲੌ ਖਾਨ ਦਿਲਾਵਰ ਆਏ ॥ ਪੂਤ ਅਪਨ ਹਮ ਓਰ ਪਠਾਏ ॥ ਦ੍ਵੈਕੁ ਘਰੀ ਬੀਤੀ ਨਿਸਿ ਜਬੈ ॥ ਚੜ੍ਹਤ ਕਰੀ ਖਾਨਨ ਮਿਲਿ ਤਬੈ ॥੨॥ ਜਬ ਦਲ ਪਾਰ ਨਦੀ ਕੇ ਆਯੋ ॥ ਆਨਿ ਆਲਮੈ ਹਮੈ ਜਗਾਯੋ ॥ ਸੋਰ ਪਰਾ ਸਭ ਹੀ ਨਰ ਜਾਗੇ ॥ ਗਹਿ ਗਹਿ ਸਸਤ੍ਰ ਬੀਰ ਰਿਸਿ ਪਾਗੇ ॥੩॥ ਛੂਟਨ ਲਗੀ ਤੁਫੰਗੈਂ ਤਬ ਹੀ ॥ ਗਹਿ ਗਹਿ ਸਸਤ੍ਰ ਰਿਸਾਨੇ ਸਬ ਹੀ ॥ ਕ੍ਰੂਰ ਭਾਂਤਿ ਤਿਨ ਕਰੀ ਪੁਕਾਰਾ ॥ ਸੋਰ ਸੁਨਾ ਸਰਿਤਾ ਕੇ ਪਾਰਾ ॥੪॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਬਜੀ ਭੇਰਿ ਭੁੰਕਾਰ ਧੁੰਕੇ ਨਗਾਰੇ ॥ ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਬਾਨੈਤ ਬੰਕੇ ਬਕਾਰੇ ॥ ਭਏ ਬਾਹੁ ਆਘਾਤ ਨੱਚੇ ਮਰਾਲੰ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸਿੰਧੁ ਕਾਲੀ ਗਰੱਜੀ ਕਰਾਲੰ ॥੫॥ ਨਦਜੰ ਲਖਯੋ ਕਾਲ ਰਾਤ੍ਰੰ ਸਮਾਨੰ ॥ ਕਰੇ ਸੂਰਮਾ ਸੀਤ ਪਿੰਗੰ ਪ੍ਰਮਾਨੰ ॥ ਇਤੇ ਬੀਰ ਗੱਜੇ ਭਏ ਨਾਦ ਭਾਰੇ ॥ ਭਜੇ ਖਾਨ ਖੂਨੀ ਬਿਨਾ ਸਸਤ੍ਰ ਝਾਰੇ ॥੬॥ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਨਿਲੱਜ ਖਾਨ ਭੱਜਿਓ ॥ ਕਿਨੀ ਨ ਸਸਤ੍ਰ ਸੱਜਿਓ ॥ ਸੁ ਤਿਆਗਿ ਖੇਤ ਕੌ ਚਲੇ ॥ ਸੁ ਬੀਰ ਬੀਰਹਾ ਭਲੇ ॥੭॥ ਚਲੇ ਤੁਰੇ ਤੁਰਾਇ ਕੈ ॥ ਸਕੇ ਨ ਸਸਤ੍ਰ ਉਠਾਇ ਕੈ ॥ ਨ ਲੈ ਹਥਯਾਰ ਗੱਜਹੀਂ ॥ ਨਿਹਾਰਿ ਨਾਰਿ ਲੱਜਹੀਂ ॥੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਰਵਾ ਗਾਉਂ ਉਜਾਰ ਕੈ ਕਰੇ ਮੁਕਾਮ ਭਲਾਨ ॥ ਪ੍ਰਭ ਬਲ ਹਮੈ ਨ ਛੁਇ ਸਕੇ ਭਾਜਤ ਭਏ ਨਿਦਾਨ ॥੯॥ ਤਵ ਬਲਿ ਇਹਾਂ ਨ ਪਰ ਸਕੈ ਬਰਵਾ ਹਨਾ ਰਿਸਾਇ ॥ ਸਾਲਿਨ ਰਸ ਜਿਮ ਬਾਨਿਯ ਰੋਰਨ ਖਾਤ ਬਨਾਇ ॥੧੦॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਖਾਨਜਾਦੇ ਕੋ ਆਗਮਨ ਤ੍ਰਾਸਿਤ ਉਠ ਜੈਬੋ ਬਰਨਨੰ ਨਾਮ ਦਸਮੋ ਧਿਆਇ

ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੦॥੩੫੪॥ ਅਫਜੂ ॥

ਹੁਸੈਨੀ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਗਯੋ ਖਾਨਜਾਦਾ ਪਿਤਾ ਪਾਸ ਭੱਜੰ ॥ ਸਕੈ ਜ੍ਵਾਬ ਦੈ ਨਾ ਹਨੇ ਸੂਰ ਲੱਜੰ ॥ ਤਹਾ ਠੋਕਿ ਬਾਹਾਂ ਹੁਸੈਨੀ ਗਰੱਜਜੰ ॥ ਸਬੈ ਸੂਰ ਲੈ ਕੈ ਸਿਲਾ ਸਾਜ ਸਜਜੰ ॥੧॥ ਕਰਯੋ ਜੋਰਿ ਸੈਨੰ ਹੁਸੈਨੀ ਪਯਾਨੰ ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਕੂਟਿ ਕੈ ਲੂਟ ਲੀਨੇ ਅਵਾਨੰ ॥ ਪੁਨਰ ਡਢਵਾਲੰ ਕਿਯੋ ਜੀਤਿ ਜੇਰੰ ॥ ਕਰੇ ਬੰਦਿ ਕੈ ਰਾਜ ਪੁਤ੍ਰਾਨ ਚੇਰੰ ॥੨॥ ਪੁਨਰਿ ਦੂਨ ਕੋ ਲੂਟ ਲੀਨੋ ਸੁਧਾਰੰ ॥ ਕੋਈ ਸਾਮੁਹੇ ਹ੍ਵੈ ਸਕਯੋ ਨ ਗਵਾਰੰ ॥ ਲਿਯੋ ਛੀਨ ਅੰਨੰ ਦਲੰ ਬਾਂਟਿ ਦਿਯੰ ॥ ਮਹਾ ਮੂੜਜੰ ਕੁਤਸਤੰ ਕਾਜ ਕਿਯੰ ॥੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਿਤਕ ਦਿਵਸ ਬੀਤਤ ਭਏ ਕਰਤ ਉਸੈ ਉਤਪਾਤ ॥ ਗ੍ਵਾਲੇਰਿਯਨ ਕੀ ਪਰਤ ਭੀ ਆਨਿ ਮਿਲਨ ਕੀ ਬਾਤ ॥੪॥ ਜੌ ਦਿਨ ਦੁਇਕੁ ਨ ਵੇ ਮਿਲਤ ਤਬ ਆਵਤ ਅਰਰਾਇ ॥ ਕਾਲਿ ਤਿਨੂ ਕੇ ਘਰ ਬਿਖੈ ਡਾਰੀ ਕਲਹ ਬਨਾਇ ॥੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਗ੍ਵਾਲੇਰਿਯਾ ਮਿਲਨ ਕਹੁ ਆਏ ॥ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਭੀ ਸੰਗਿ ਸਿਧਾਏ ॥ ਚਤੁਰਥ ਆਨਿ ਮਿਲਤ ਭੇ ਜਾਮੰ ॥ ਫੂਟ ਗਈ ਲਖਿ ਨਜਰਿ ਗੁਲਾਮੰ ॥੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜੈਸੇ ਰਵਿ ਕੇ ਤੇਜ ਤੇ ਰੇਤ ਅਧਿਕ ਤਪਤਾਇ ॥ ਰਵਿ ਬਲ ਛੁਦ੍ਰ ਨ ਜਾਨਈ ਆਪਨ ਹੀ ਗਰਬਾਇ ॥੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤੈਸਹਿ ਫੂਲ ਗੁਲਾਮ ਜਾਤ ਭਯੋ ॥ ਤਿਨੈ ਨ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਤਰਿ ਆਨਤ ਭਯੋ ॥ ਕਹਲੂਰਿਯਾ ਕਟੋਚ ਸੰਗ ਲਹਿ ॥ ਜਾਨਾ ਆਨ ਨ ਮੋ ਸਰ ਮਹਿ ਮਹਿ ॥੮॥ ਤਿਨ ਜੋ ਧਨ ਆਨੋ ਥੋ ਸਾਥਾ ॥ ਤੇ ਦੇ ਰਹੇ ਹੁਸੈਨੀ ਹਾਥਾ ॥ ਦੇਤ ਲੇਤ ਆਪਨ ਕੁਰਰਾਨੇ ॥ ਤੇ ਧਨ ਲੈ ਨਿਜੁ ਧਾਮ ਸਿਧਾਨੇ ॥੯॥ ਚੇਰੋ ਤਬੈ ਤੇਜ ਤਨ ਤਯੋ ॥ ਭਲਾ ਬੁਰਾ ਕਛੁ ਲਖਤ ਨ ਭਯੋ ॥ ਛੰਦ ਬੰਦ ਨਹ ਨੈਕੁ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਜਾਤ ਭਯੋ ਦੇ ਤਬਹਿ ਨਗਾਰਾ ॥੧੦॥ ਦਾਵ ਘਾਵ ਤਿਨ ਨੈਕੁ ਨ ਕਰਾ ॥ ਸਿੰਘਹਿ ਘੇਰਿ ਸਸਾ ਕਹੁ ਡਰਾ ॥ ਪੰਦ੍ਰਹ ਪਹਿਰ ਗਿਰਦ ਤਿਹ ਕੀਓ ॥ ਖਾਨ ਪਾਨ ਤਿਨ ਜਾਨ ਨ ਦੀਓ ॥੧੧॥ ਖਾਨ ਪਾਨ ਬਿਨ ਸੂਰ ਰਿਸਾਏ ॥ ਸਾਮ ਕਰਨ ਹਿਤ ਦੂਤ ਪਠਾਏ ॥ ਦਾਸ ਨਿਰਖਿ ਸੰਗ ਸੈਨ ਪਠਾਨੀ ॥ ਫੂਲਿ ਗਯੋ ਤਿਨ ਕੀ ਨਹੀ ਮਾਨੀ ॥੧੨॥ ਦਸ ਸਹੰਸ੍ਰ ਅਬ ਹੀ ਕੈ ਦੈਹੂੰ ॥ ਨਾ ਤਰ ਮੀਚ ਮੂੰਡ ਪਰ ਲੈਹੂੰ ॥ ਸਿੰਘ ਸੰਗਤੀਆ ਤਹਾ ਪਠਾਏ ॥ ਗੋਪਾਲੈ ਸੁ ਧਰਮੁ ਦੇ ਲਯਾਏ ॥੧੩॥ ਤਿਨ ਕੇ ਸੰਗ ਨ ਉਨ ਕੀ ਬਨੀ ॥ ਤਬ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਚਿਤ ਮੋ ਇਹ ਗਨੀ ॥ ਐਸਿ ਘਾਤ ਫਿਰਿ ਹਾਥ ਨ ਐਹੈ ॥ ਸਬਹੂੰ ਫੇਰਿ ਸਮੋ ਛਲ ਜੈਹੈ ॥੧੪॥ ਗੋਪਾਲੈ ਸੁ ਅਬੈ

ਗਹਿ ਲੀਜੈ ॥ ਕੈਦ ਕੀਜੀਐ ਕੈ ਬਧ ਕੀਜੈ ॥ ਤਨਿਕ ਭਨਕ ਜਬ ਤਿਨ ਸੁਨ ਪਾਈ ॥ ਨਿਜੁ ਦਲ ਜਾਤ ਭਯੋ ਭਟਰਾਈ ॥੧੫॥ ਮਧੁਭਾਰ ਛੰਦ ॥ ਜਬ ਗਜੇ ਗੁਪਾਲ ॥ ਕੁੱਪਯੋ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ॥ ਹਿੰਮਤ ਹੁਸੈਨ ॥ ਜੁੰਮੇ ਲੁਝੈਨ ॥੧੬॥ ਕਰਿ ਕੈ ਗੁਮਾਨ ॥ ਜੁੰਮੇ ਜੁਆਨ ॥ ਬੱਜੇ ਤਬੱਲ ॥ ਦੁੰਦਭਿ ਦਬੱਲ ॥੧੭॥ ਬੱਜੇ ਨਿਸਾਣ ॥ ਨੱਚੇ ਕਿਕਾਣ ॥ ਬਾਹੈ ਤੜਾਕ ॥ ਉੱਠੈ ਕੜਾਕ ॥੧੮॥ ਬੱਜੇ ਨਿਸੰਗ ॥ ਗੱਜੇ ਨਿਹੰਗ ॥ ਛੁੱਟੈ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ॥ ਲਿੱਟੈ ਜੁਆਨ ॥੧੯॥ ਤੁੱਪਕ ਤੜਾਕ ॥ ਕੈਬਰ ਕੜਾਕ ॥ ਸੈਹਥੀ ਸੜਾਕ ॥ ਛੌਹੀ ਛੜਾਕ ॥੨੦॥ ਗੱਜੇ ਸੁ ਬੀਰ ॥ ਬੱਜੇ ਗਹੀਰ ॥ ਬਿਚਰੇ ਨਿਹੰਗ ॥ ਜੈਸੇ ਪਿਲੰਗ ॥੨੧॥ ਹੁੰਕੇ ਕਿਕਾਣ ॥ ਧੁੰਕੇ ਨਿਸਾਣ ॥ ਬਾਹੈ ਤੜਾਕ ॥ ਝੱਲੈ ਝੜਾਕ ॥੨੨॥ ਜੁੱਝੇ ਨਿਹੰਗ ॥ ਲਿੱਟੇ ਮਲੰਗ ॥ ਖੁਲ੍ਹੇ ਕਿਸਾਰ ॥ ਜਨੁ ਜਟਾਧਾਰ ॥੨੩॥ ਸਜੇ ਰਜਿੰਦ੍ਰ ॥ ਗਜੇ ਗਜਿੰਦ੍ਰ ॥ ਉੱਤਰੇ ਖਾਨ ॥ ਲੈ ਲੈ ਕਮਾਨ ॥੨੪॥ ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ ॥ ਕੁੱਪਿਓ ਕ੍ਰਿਪਾਲੰ ਸੱਜਿ ਮਰਾਲੰ ਬਾਹ ਬਿਸਾਲੰ ਧਰਿ ਢਾਲੰ ॥ ਧਾਏ ਸਭ ਸੂਰੰ ਰੂਪ ਕਰੂਰੰ ਚਮਕਤ ਨੂਰੰ ਮੁਖ ਲਾਲੰ ॥ ਲੈ ਲੈ ਸੁ ਕ੍ਰਿਪਾਨੰ ਬਾਣ ਕਮਾਣੰ ਸੱਜਿ ਜੁਆਨੰ ਤਨ ਤੱਤੰ ॥ ਰਣਿ ਰੰਗ ਕਲੋਲੰ ਮਾਰਹੀ ਬੋਲੰ ਜਨੁ ਗਜ ਡੋਲੰ ਬਨ ਮੱਤੰ ॥੨੫॥ ਭੁਯੰਗ ਛੰਦ ॥ ਤਬੈ ਕੋਪਿਯੰ ਕਾਂਗੜੇਸੰ ਕਟੋਚੰ ॥ ਮੁਖੰ ਰਕਤ ਨੈਨੰ ਤਜੇ ਸਰਬ ਸੋਚੰ ॥ ਉਤੈ ਉੱਠਿਯੰ ਖਾਨ ਖੇਤੰ ਖਤੰਗੰ ॥ ਮਨੋ ਬਿਹਚਰੇ ਮਾਸ ਹੇਤੰ ਪਿਲੰਗੰ ॥੨੬॥ ਬਜੀ ਭੇਰਿ ਭੁੰਕਾਰ ਤੀਰੰ ਤੜੱਕੇ ॥ ਮਿਲੇ ਹੱਥ ਬੱਖੰ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ਕੜੱਕੇ ॥ ਬਜੇ ਜੰਗ ਨੀਸਾਣ ਕੱਥੇ ਕਥੀਰੰ ॥ ਫਿਰੈ ਰੁੰਡ ਮੁੰਡੰ ਤਨੰ ਤੱਛ ਤੀਰੰ ॥੨੭॥ ਉਠੈ ਟੋਪ ਟੂਕੰ ਗੁਰੱਜੈਂ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਰੁਲੇ ਲੁੱਥ ਜੁੱਥੰ ਗਿਰੇ ਬੀਰ ਮਾਰੇ ॥ ਪਰੈ ਕੱਤਿਯੰ ਘਾਤ ਨਿਰਘਾਤ ਬੀਰੰ ॥ ਫਿਰੈ ਰੁੰਡ ਮੁੰਡੰ ਤਨੰ ਤੱਛ ਤੀਰੰ ॥੨੮॥ ਬਹੀ ਬਾਹੁ ਆਘਾਤ ਨਿਰਘਾਤ ਬਾਣੰ ॥ ਉਠੇ ਨੱਦ ਨਾਦੰ ਕੜੱਕੇ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ॥ ਛਕੇ ਛੋਭ ਛਤ੍ਰੀ ਤਜੇ ਬਾਣ ਰਾਜੀ ॥ ਬਹੇ ਜਾਹਿ ਖਾਲੀ ਫਿਰੈਂ ਛੂਛ ਤਾਜੀ ॥੨੯॥ ਜੁਟੇ ਆਪ ਮੈ ਬੀਰ ਬੀਰੰ ਜੁਝਾਰੇ ॥ ਮਨੋ ਗੱਜ ਜੁੱਟੇ ਦੰਤਾਰੇ ਦੰਤਾਰੇ ॥ ਕਿਧੋ ਸਿੰਘ ਸੋ ਸਾਰਦੂਲੰ ਅਰੁੱਝੇ ॥ ਤਿਸੀ ਭਾਂਤਿ ਕਿਰਪਾਲ ਗੋਪਾਲ ਜੁੱਝੇ ॥੩੦॥ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਧਾਯੋ ਤਹਾਂ ਏਕ ਬੀਰੰ ॥ ਸਹੇ ਦੇਹ ਆਪੰ ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ ਤੀਰੰ ॥ ਮਹਾਂ ਕੋਪ ਕੈ ਬੀਰ ਬ੍ਰਿੰਦੰ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਬਡੋ ਜੁੱਧ ਕੈ ਦੇਵਲੋਕੰ ਪਧਾਰੇ ॥੩੧॥ ਹਠਯੋ ਹਿੰਮਤੰ ਕਿੰਮਤੰ ਲੈ ਕ੍ਰਿਪਾਨੰ ॥ ਲਏ ਗੁਰਜ ਚੱਲੰ ਸੁ

ਜੱਲਾਲਖਾਨੰ ॥ ਹਠੇ ਸੂਰਮਾ ਮੱਤ ਜੋਧਾ ਜੁਝਾਰੰ ॥ ਪਰੀ ਕੁੱਟ ਕੁੱਟੰ ਉਠੀ ਸਸਤ੍ਰ ਝਾਰੰ ॥੩੨॥ ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਜਸੰਵਾਲ ਧਾਏ ॥ ਤੁਰੰਗੰ ਨਚਾਏ ॥ ਲਯੋ ਘੇਰ ਹੁਸੈਨੀ ॥ ਹਨਯੋ ਸਾਂਗ ਪੈਨੀ ॥੩੩॥ ਤਿਨੂ ਬਾਣ ਬਾਹੇ ॥ ਬਡੇ ਸੈਨ ਗਾਹੇ ॥ ਜਿਸੈ ਅੰਗ ਲਾਗਯੋ ॥ ਤਿਸੈ ਪ੍ਰਾਣ ਤਯਾਗਯੋ ॥੩੪॥ ਜਬੈ ਘਾਵ ਲਾਗਯੋ ॥ ਤਬੈ ਕੋਪ ਜਾਗਯੋ ॥ ਸੰਭਾਰੀ ਕਮਾਣੰ ॥ ਹਨੇ ਬੀਰ ਬਾਣੰ ॥੩੫॥ ਚਹੂੰ ਓਰ ਢੂਕੇ ॥ ਮੁਖੰ ਮਾਰ ਕੂਕੇ ॥ ਨ੍ਰਿਭੈ ਸਸਤ੍ਰ ਬਾਹੈਂ ॥ ਦੋਊ ਜੀਤ ਚਾਹੈਂ ॥੩੬॥ ਰਿਸੇ ਖਾਨਜਾਦੇ ॥ ਮਹਾ ਮੱਦ ਮਾਦੇ ॥ ਮਹਾ ਬਾਣ ਬਰਖੇ ॥ ਸਭੈ ਸੂਰ ਹਰਖੇ ॥੩੭॥ ਕਰੈ ਬਾਣ ਅਰਚਾ ॥ ਧਨੁਰ ਬੇਦ ਚਰਚਾ ॥ ਸੁ ਸਾਂਗੰ ਸਮ੍ਹਾਲੰ ॥ ਕਰੈ ਤਉਨ ਕਾਲੰ ॥੩੮॥ ਬਲੀ ਬੀਰ ਰੁੱਝੇ ॥ ਸਮੂਹ ਸਸਤ੍ਰ ਜੁੱਝੇ ॥ ਲਗੈ ਧੀਰ ਧੱਕੇ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ਝਨੱਕੇ ॥੩੯॥ ਕੜੱਕੈਂ ਕਮਾਣੰ ॥ ਝਣੱਕੈਂ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ॥ ਕੜੰਕਾਰ ਛੁੱਟੈ ॥ ਝਣੰਕਾਰ ਉੱਠੈ ॥੪੦॥ ਹਠੀ ਸਸਤ੍ਰ ਝਾਰੇ ॥ ਨ ਸੰਕਾ ਬਿਚਾਰੇ ॥ ਕਰੈ ਤੀਰ ਮਾਰੰ ॥ ਫਿਰੈਂ ਲੋਹ ਧਾਰੰ ॥੪੧॥ ਨਦੀ ਸ੍ਰੋਣ ਪੂਰੰ ॥ ਫਿਰੈਂ ਗੈਣਿ ਹੂਰੰ ॥ ਉਭੈ ਖੇਤ ਪਾਲੰ ॥ ਬਕੈ ਬਿੱਕਰਾਲੰ ॥੪੨॥ ਪਾਧੜੀ ਛੰਦ ॥ ਤਹ ਹੜ ਹੜਾਇ ਹੱਸੇ ਮਸਾਣ ॥ ਲਿੱਟੇ ਗਜਿੰਦ੍ਰ ਛੁੱਟੇ ਕਿਕਾਣ ॥ ਜੁੱਟੇ ਸੁ ਬੀਰ ਤਹ ਕੜਕ ਜੰਗ ॥ ਛੁੱਟੀ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਵੁਠੇ ਖਤੰਗ ॥੪੩॥ ਡਾਕਨਿ ਡੱਹਕਿ ਚਾਵਡਿ ਚਿਕਾਰ ॥ ਕਾਕੰ ਕਹੱਕਿ ਬੱਜੇ ਦੁਧਾਰ ॥ ਖੋਲੰ ਖੜੱਕਿ ਤੁਪੱਕਿ ਤੜਾਕਿ ॥ ਸੈਥੰ ਸੜੱਕ ਧੱਕੰ ਧਹਾਕਿ ॥੪੪॥ ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥ ਤਹਾ ਆਪ ਕੀਨੋ ਹੁਸੈਨੀ ਉਤਾਰੰ ॥ ਸਭੂ ਹਾਥ ਬਾਣੰ ਕਮਾਣੰ ਸੰਭਾਰੰ ॥ ਰੁਪੇ ਖਾਨ ਖੂਨੀ ਕਰੈਂ ਲਾਗ ਜੁੱਧੰ ॥ ਮੁਖੰ ਰਕਤ ਨੈਣੰ ਭਰੇ ਸੂਰ ਕ੍ਰੁੱਧੰ ॥੪੫॥ ਜਗਯੋ ਜੰਗ ਜਾਲਮ ਸੁ ਜੋਧੰ ਜੁਝਾਰੰ ॥ ਬਹੇ ਬਾਣ ਬਾਂਕੇ ਬਰੱਛੀ ਦੁਧਾਰੰ ॥ ਮਿਲੇ ਬੀਰ ਬੀਰੰ ਮਹਾਂ ਧੀਰ ਬੰਕੇ ॥ ਧਕਾ ਧੱਕਿ ਸੈਥੰ ਕ੍ਰਿਪਾਨੰ ਝਨੰਕੇ ॥੪੬॥ ਭਏ ਢੋਲ ਢੰਕਾਰ ਨੱਦੰ ਨਫੀਰੰ ॥ ਉਠੈ ਬਾਹੁ ਆਘਾਤ ਗੱਜੈ ਸੁ ਬੀਰੰ ॥ ਨਵੰ ਨੱਦ ਨੀਸਾਨ ਬੱਜੇ ਅਪਾਰੰ ॥ ਰੁਲੇ ਤੱਛ ਮੁੱਛੰ ਉਠੀ ਸਸਤ੍ਰ ਝਾਰੰ ॥੪੭॥ ਟਕਾ ਟੁੱਕ ਟੋਪੰ ਢਕਾ ਢੁੱਕ ਢਾਲੰ ॥ ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਬਾਨੈਤ ਬਕੈਂ ਬਿਕ੍ਰਾਲੰ ॥ ਨੱਚੇ ਬੀਰ ਬੈਤਾਲਯੰ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤੰ ॥ ਨਚੀ ਡਾਕਣੀ ਜੋਗਣੀ ਉਰਧ ਹੇਤੰ ॥੪੮॥ ਛੁਟੀ ਜੋਗ ਤਾਰੀ ਮਹਾਂ ਰੁਦ੍ਰ ਜਾਗੇ ॥ ਡਗਯੋ ਧਯਾਨ ਬ੍ਰਹਮੰ ਸਭੈ ਸਿੱਧ ਪਾਗੇ ॥ ਹਸੇ ਕਿੰਨਰੰ ਜੱਛ ਬਿਦਿਆਧਰੇਯੰ ॥ ਨਚੀ ਅੱਛਰਾ ਪੱਛਰਾ ਚਾਰਣੇਯੰ

॥੪੯॥ ਪਰਜੋ ਘੋਰ ਜੁੱਧੰ ਸੁ ਸੈਨਾ ਪਰਾਨੀ ॥ ਤਹਾਂ ਖਾਂ ਹੁਸੈਨੀ ਮੰਡਜੋ ਬੀਰ ਬਾਨੀ ॥ ਉਤੈ ਬੀਰ ਧਾਏ ਸੁ ਬੀਰੰ ਜਸ੍ਵਾਰੰ ॥ ਸਬੈ ਬਿਉਤ ਡਾਰੇ ਬਗਾ ਸੇ ਅਸ੍ਵਾਰੰ ॥੫੦॥ ਤਹਾਂ ਖਾਂ ਹੁਸੈਨੀ ਰਹਜੋ ਏਕ ਠਾਢੰ ॥ ਮਨੋ ਜੁੱਧ ਖੰਭੰ ਰਣੰ ਭੂਮਿ ਗਾਡੰ ॥ ਜਿਸੈ ਕੋਪ ਕੈ ਕੈ ਹਠੀ ਬਾਣ ਮਾਰਜੋ ॥ ਤਿਸੈ ਛੇਦ ਕੈ ਪੈਲ ਪਾਰੇ ਪਧਾਰਜੋ ॥੫੧॥ ਸਹੇ ਬਾਣ ਸੂਰੰ ਸਭੈ ਆਨਿ ਢੂਕੇ ॥ ਚਹੂੰ ਓਰ ਤੇ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਕੂਕੇ ॥ ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ ਸੋ ਅਸਤ੍ਰ ਅਉ ਸਸਤ੍ਰ ਝਾਰੇ ॥ ਗਿਰੇ ਭਿਸਤ ਕੋ ਖਾਂ ਹੁਸੈਨੀ ਸਿਧਾਰੇ ॥੫੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਬੈ ਹੁਸੈਨੀ ਜੂਝਿਓ ਭਯੋ ਸੂਰਮਨ ਰੋਸੁ ॥ ਭਾਜਿ ਚਲੇ ਅਵਰੈ ਸਭੈ ਉਠਜੋ ਕਟੋਚਨ ਜੋਸੁ ॥੫੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਕੋਪਿ ਕਟੋਚਿ ਸਬੈ ਮਿਲਿ ਧਾਏ ॥ ਹਿੰਮਤਿ ਕਿੰਮਤਿ ਸਹਿਤ ਰਿਸਾਏ ॥ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਤਬ ਕਿਯਾ ਉਠਾਨਾ ॥ ਚੁਨਿ ਚੁਨਿ ਹਨੇ ਪਖਰਿਯਾ ਜੁਆਨਾ ॥੫੪॥ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਤਬੈ ਕਟੋਚ ਕੋਪਿਯੰ ॥ ਸੰਭਾਰਿ ਪਾਵ ਰੋਪਿਯੰ ॥ ਸਰੱਕ ਸਸਤ੍ਰ ਝਾਰਹੀ ॥ ਸੁ ਮਾਰ ਮਾਰੁਚਾਰਹੀ ॥੫੫॥ ਚੰਦੇਲ ਚੌਪਿਯੰ ਤਬੈ ॥ ਰਿਸਾਤ ਧਾਤ ਭੇ ਸਬੈ ॥ ਜਿਤੇ ਗਏ ਸੁ ਮਾਰਿਯੰ ॥ ਬਚੇ ਤਿਤੇ ਸਿਧਾਰਿਯੰ ॥੫੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਾਤ ਸਵਾਰਨ ਕੇ ਸਹਿਤ ਜੂਝੇ ਸੰਗਤ ਰਾਇ ॥ ਦਰਸੋ ਸੁਨਿ ਜੂਝੈ ਤਿਨੈ ਬਹੁਰਿ ਜੁਝਤ ਭਯੋ ਆਇ ॥੫੭॥ ਹਿੰਮਤ ਹੂੰ ਉਤਰਜੋ ਤਹਾ ਬੀਰ ਖੇਤ ਮੰਝਾਰ ॥ ਕੇਤਨ ਕੇ ਤਨ ਘਾਇ ਸਹਿ ਕੇਤਨ ਕੇ ਤਨ ਝਾਰਿ ॥੫੮॥ ਬਾਜਿ ਤਹਾਂ ਜੂਝਤ ਭਯੋ ਹਿੰਮਤ ਗਯੋ ਪਰਾਇ ॥ ਲੋਥ ਕ੍ਰਿਪਾਲਹਿ ਕੀ ਨਮਿਤ ਕੋਪਿ ਪਰੇ ਅਰਰਾਇ ॥੫੯॥ ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਬਲੀ ਬੈਰ ਰੁੱਝੇ ॥ ਸਮੁਹਿ ਸਾਰ ਜੁੱਝੇ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਰਾਮ ਗਾਜੀ ॥ ਲਰਜੋ ਸੈਨ ਭਾਜੀ ॥੬੦॥ ਮਹਾ ਸੈਨ ਗਾਹੈਂ ॥ ਨ੍ਰਿਭੈ ਸਸਤ੍ਰ ਬਾਹੈਂ ॥ ਘਨਜੋ ਕਾਲ ਕੈ ਕੈ ॥ ਚਲੈ ਜੱਸ ਲੈ ਕੈ ॥੬੧॥ ਬਜੇ ਸੰਖ ਨਾਦੰ ॥ ਸੁਰੰ ਨਿਰਬਿਖਾਦੰ ॥ ਬਜੇ ਡੌਰ ਡੱਢੰ ॥ ਹਠੇ ਸਸਤ੍ਰ ਕੱਢੰ ॥੬੨॥ ਪਰੀ ਭੀਰ ਭਾਰੀ ॥ ਜੁਝੇ ਛਤ੍ਰ ਧਾਰੀ ॥ ਮੁਖੰ ਮੁੱਛ ਬੰਕੰ ॥ ਮੰਡੇ ਬੀਰ ਹੰਕੰ ॥੬੩॥ ਮੁਖੰ ਮਾਰਿ ਬੋਲੈਂ ॥ ਰਣੰ ਭੂਮਿ ਡੋਲੈਂ ॥ ਹਥਜਾਰੰ ਸੰਭਾਰੈਂ ॥ ਉਭੈ ਬਾਜ ਡਾਰੈਂ ॥੬੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਰਣ ਜੁੱਝਤ ਕਿਰਪਾਲ ਕੇ ਨਾਚਤ ਭਯੋ ਗੁਪਾਲ ॥ ਸੈਨ ਸਭੈ ਸਿਰਦਾਰ ਦੈ ਭਾਜਤ ਭਈ ਬਿਹਾਲ ॥੬੫॥ ਖਾਨ ਹੁਸੈਨ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਕੇ ਹਿੰਮਤ ਸਹਿਤ ਜੂਝੰਤ ॥ ਭਾਜਿ ਚਲੇ ਜੋਧਾ ਸਬੈ ਜਿਮ ਦੇ ਮੁਕਟ ਮਹੰਤ ॥੬੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਸਤ੍ਰੂ ਸਬੈ ਚੁਨਿ ਮਾਰੇ ॥ ਗਿਰੇ ਆਪਨੇ

ਸੂਰ ਸੰਭਾਰੇ ॥ ਤਹ ਘਾਇਲ ਹਿੰਮਤ ਕੱਹ ਲਹਾ ॥ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਗੋਪਾਲ ਸਿਉਂ ਕਹਾ ॥੬੭॥ ਜਿਨ ਹਿੰਮਤ ਅਸ ਕਲਹ ਬਢਾਯੋ ॥ ਘਾਇਲ ਆਜੁ ਹਾਥਿ ਵਹ ਆਯੋ ॥ਜਬ ਗੁਪਾਲ ਐਸੇ ਸੁਨਿ ਪਾਵਾ ॥ ਮਾਰਿ ਦਿਯੋ ਜਿਯਤ ਨ ਉਠਾਵਾ ॥੬੮॥ ਜੀਤ ਭਈ ਰਨ ਭਯੋ ਉਝਾਰਾ ॥ ਸਿਮ੍ਰਿਤਿ ਕਰਿ ਸਭ ਘਰੋਂ ਸਿਧਾਰਾ ॥ ਰਾਖਿ ਲਿਯੋ ਹਮ ਕੋ ਜਗਰਾਈ ॥ ਲੋਹ ਘਟਾ ਅਨਤੈ ਬਰਸਾਈ ॥੬੯॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਹੁਸੈਨੀ ਬਧਹ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਹਿੰਮਤ ਸੰਗਤੀਆ ਬਧ ਬਰਨਨੰ ਨਾਮ ਗਿਆਰਮੋ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੧॥ ੪੨੩॥ ਅਫਜੂ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਜੁੱਧ ਭਯੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਅਪਾਰਾ ॥ ਤੁਰਕਨ ਕੋ ਮਾਰਯੋ ਸਿਰਦਾਰਾ ॥ ਰਿਸਤਨ ਖਾਨ ਦਿਲਾਵਰ ਤਏ ॥ ਇਤੈ ਸਊਰ ਪਠਾਵਤ ਭਏ ॥੧॥ ਉਤੈ ਪਠਯੋ ਉਨ ਸਿੰਘ ਜੁਝਾਰਾ ॥ ਤਿਹ ਭਲਾਨ ਤੇ ਖੇਦ ਨਿਕਾਰਾ ॥ ਇਤ ਗਜ ਸਿੰਘ ਪੰਮਾ ਦਲ ਜੋਰਾ ॥ ਧਾਇ ਪਰੇ ਤਿਨ ਊਪਰ ਭੋਰਾ ॥੨॥ ਉਤੈ ਜੁਝਾਰ ਸਿੰਘ ਭਯੋ ਆਡਾ ॥ ਜਿਮ ਰਨਖੰਭ ਭੂਮਿ ਰਨਿ ਗਾਡਾ ॥ ਗਾਡਾ ਚਲੇ ਨ ਹਾਡਾ ਚਲਿ ਹੈ ॥ ਸਾਮੁਹਿ ਸੇਲ ਸਮਰ ਮੋ ਝਲਿ ਹੈ ॥੩॥ ਬਾਂਟਿ ਚੜ੍ਹੈ ਦਲ ਦੋਊ ਜੁਝਾਰਾ ॥ ਉਤੈ ਚੰਦੇਲ ਇਤੈ ਜਸਵਾਰਾ ॥ ਮੰਡਯੋ ਬੀਰ ਖੇਤ ਮੋ ਜੁੱਧਾ ॥ ਉਪਜਯੋ ਸਮਰ ਸੂਰਮਨ ਕ੍ਰੁੱਧਾ ॥੪॥ ਕੋਪ ਭਰੇ ਦੁੰਹ ਦਿਸ ਭਟ ਭਾਰੇ ॥ ਇਤੈ ਚੰਦੇਲ ਉਤੈ ਜਸਵਾਰੇ ॥ ਢੋਲ ਨਗਾਰੇ ਬਜੇ ਅਪਾਰਾ ॥ ਭੀਮ ਰੂਪ ਭੈਰੋਂ ਭਭਕਾਰਾ ॥੫॥ ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਧੁਣੰ ਢੋਲ ਬੱਜੇ ॥ ਮਹਾਂ ਸੂਰ ਗੱਜੇ ॥ ਕਰੇ ਸਸਤ੍ਰ ਘਾਵੰ ॥ ਚੜ੍ਹੇ ਚਿੱਤ ਚਾਵੰ ॥੬॥ ਨ੍ਰਿਭੈ ਬਾਜ ਡਾਰੈਂ ॥ ਪਰੱਘੈ ਪ੍ਰਹਾਰੈਂ ॥ ਕਰੇ ਤੇਗ ਘਾਯੰ ॥ ਚੜ੍ਹੇ ਚਿੱਤ ਚਾਯੰ ॥੭॥ ਬਕੈਂ ਮਾਰ ਮਾਰੰ ॥ ਨ ਸੰਕਾ ਬਿਚਾਰੰ ॥ ਰੁਲੈਂ ਤੱਛ ਮੁੱਛੰ ॥ ਕਰੈਂ ਸੁਰਗ ਇੱਛੰ ॥੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਨੈਕੁ ਨ ਰਨ ਤੇ ਮੁਰਿ ਚਲੇ ਕਰੈਂ ਨਿਡਰ ਹ੍ਵੈ ਘਾਇ ॥ ਗਿਰ ਗਿਰ ਪਰੈਂ ਪਵੰਗ ਤੇ ਬਰੈਂ ਬਰੰਗਨ ਜਾਇ ॥੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਹੋਤ ਭਯੋ ਸੰਗ੍ਰਾਮਾ ॥ ਜੂਝੇ ਚੰਦ ਨਰਾਇਨ ਨਾਮਾ ॥ ਤਬ ਜੁਝਾਰ ਏਕਲ ਹੀ ਧਯੋ ॥ ਬੀਰਨ ਘੇਰਿ ਦਸੋ ਦਿਸ ਲਯੋ ॥੧੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਧਸਯੋ ਕਟਕ ਮੈ ਝਟਕ ਦੈ ਕਛੂ ਨ ਸੰਕ ਬਿਚਾਰ ॥ ਗਾਹਤ ਭਯੋ ਸੁਭਟਨ ਬਡ ਬਾਹਤ ਭੋ ਹਥਿਆਰ ॥੧੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਘਨੇ ਘਰਨ ਕੋ

ਗਾਰਾ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਕਰਿ ਹਥਜਾਰਾ ॥ ਚੁਨਿ ਚੁਨਿ ਬੀਰ ਪਖਰਿਯਾ ਮਾਰੇ ॥ ਅੰਤਿ ਦੇਵ ਪੁਰ ਆਪ ਪਧਾਰੇ ॥੧੨॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਜੁਝਾਰ ਸਿੰਘ ਜੁੱਧ ਬਰਨਨੰ ਨਾਮ ਦ੍ਵਾਦਸਮੋ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੨॥ ੪੩੫॥ ਅਫਜੂ ॥

ਸਹਜਾਦੇ ਕੋ ਆਗਮਨ ਮਦ੍ਰ ਦੇਸ ॥ਚੌਪਈ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਸੋ ਬਧ ਭਯੋ ਜੁਝਾਰਾ ॥ ਆਨਿ ਬਸੇ ਤਬ ਧਾਮ ਲੁਝਾਰਾ ॥ ਤਬ ਅਉਰੰਗ ਮਨ ਮਾਹਿ ਰਿਸਾਵਾ ॥ ਮੱਦ੍ਰ ਦੇਸ ਕੋ ਪੂਤ ਪਠਾਵਾ ॥੧॥ ਤਿਹ ਆਵਤ ਸਭ ਲੋਕ ਡਰਾਨੇ ॥ ਬਡੇ ਬਡੇ ਗਿਰਿ ਹੇਰਿ ਲੁਕਾਨੇ ॥ ਹਮਹੂੰ ਲੋਗਨ ਅਧਿਕ ਡਰਾਯੋ ॥ ਕਾਲ ਕਰਮ ਕੋ ਮਰਮ ਨ ਪਾਯੋ ॥੨॥ ਕਿਤਕ ਲੋਕ ਤਜਿ ਸੰਗ ਸਿਧਾਰੇ ॥ ਜਾਇ ਬਸੇ ਗਿਰਿਵਰ ਜਹ ਭਾਰੇ ॥ ਚਿਤ ਮੂਜਿਯਨ ਕੋ ਅਧਿਕ ਡਰਾਨਾ ॥ ਤਿਨੈ ਉਬਾਰ ਨ ਅਪਨਾ ਜਾਨਾ ॥੩॥ ਤਬ ਅਉਰੰਗ ਜਿਯ ਮਾਂਝ ਰਿਸਾਏ ॥ ਏਕ ਅਹਦਿਯਾ ਇਹਾਂ ਪਠਾਏ ॥ ਹਮ ਤੇ ਭਾਜਿ ਬਿਮੁਖ ਜੇ ਗਏ ॥ ਤਿਨ ਕੇ ਧਾਮ ਗਿਰਾਵਤ ਭਏ ॥੪॥ ਜੇ ਅਪਨੇ ਗੁਰ ਤੇ ਮੁਖ ਫਿਰ ਹੈਂ ॥ ਇਹਾਂ ਉਹਾਂ ਤਿਨ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਗਿਰ ਹੈਂ ॥ ਇਹਾਂ ਉਪਹਾਸ ਨ ਸੁਰਪੁਰ ਬਾਸਾ ॥ ਸਭ ਬਾਤਨ ਤੇ ਰਹੈ ਨਿਰਾਸਾ ॥੫॥ ਦੂਖ ਭੂਖ ਤਿਨ ਕੋ ਰਹੈ ਲਾਗੀ ॥ ਸੰਤ ਸੇਵ ਤੇ ਜੇ ਹੈਂ ਤਜਾਗੀ ॥ ਜਗਤ ਬਿਖੈ ਕੋਈ ਕਾਮ ਨ ਸਰਹੀ ॥ ਅੰਤਹਿ ਕੁੰਡ ਨਰਕ ਕੀ ਪਰਹੀ ॥੬॥ ਤਿਨ ਕੋ ਸਦਾ ਜਗਤ ਉਪਹਾਸਾ ॥ ਅੰਤਹਿ ਕੁੰਡ ਨਰਕ ਕੀ ਬਾਸਾ ॥ ਗੁਰ ਪਗ ਤੇ ਜੇ ਬਿਮੁਖ ਸਿਧਾਰੇ ॥ ਈਹਾਂ ਊਹਾਂ ਤਿਨ ਕੇ ਮੁਖ ਕਾਰੇ ॥੭॥ ਪੁਤ੍ਰ ਪਉਤ੍ਰ ਤਿਨ ਕੇ ਨਹੀ ਫਰੈਂ ॥ ਦੁਖ ਦੈ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਕੋ ਮਰੈਂ ॥ ਗੁਰ ਦੋਖੀ ਸਗ ਕੀ ਮ੍ਰਿਤੁ ਪਾਵੈਂ ॥ ਨਰਕ ਕੁੰਡ ਡਾਰੇ ਪਛੁਤਾਵੈਂ ॥੮॥ ਬਾਬੇ ਕੇ ਬਾਬਰ ਕੇ ਦੋਊ ॥ ਆਪ ਕਰੇ ਪਰਮੇਸੁਰ ਸੋਊ ॥ ਦੀਨ ਸਾਹਿ ਇਨ ਕੋ ਪਹਿਚਾਨੋ ॥ ਦੁਨੀ ਪਤਿ ਉਨ ਕੋ ਅਨੁਮਾਨੋ ॥੯॥ ਜੋ ਬਾਬੇ ਕੇ ਦਾਮ ਨ ਦੈ ਹੈਂ ॥ ਤਿਨ ਤੇ ਗਹਿ ਬਾਬਰ ਕੇ ਲੈ ਹੈਂ ॥ ਦੈ ਦੈ ਤਿਨ ਕੌ ਬਡੀ ਸਜਾਇ ॥ ਪੁਨਿ ਲੈਹੈ ਗ੍ਰਿਹ ਲੂਟ ਬਨਾਇ ॥੧੦॥ ਜਬ ਹ੍ਵੈ ਹੈਂ ਬੇਮੁਖ ਬਿਨਾ ਧਨ ॥ ਤਬ ਚੜਿਹੈਂ ਸਿੱਖਨ ਕਹ ਮਾਂਗਨ ॥ ਜੇ ਜੇ ਸਿੱਖ ਤਿਨੈ ਧਨ ਦੈਹੈਂ ॥ ਲੂਟ ਮਲੇਛ ਤਿਨੂ ਕੋ ਲੈਹੈਂ ॥੧੧॥ ਜਬ ਹ੍ਵੈ ਹੈ

ਤਿਨ ਦਰਬ ਬਿਨਾਸਾ ॥ ਤਬ ਧਰਿਹੈਂ ਨਿਜ ਗੁਰ ਕੀ ਆਸਾ ॥ਜਬ ਤੇ ਗੁਰ ਦਰਸਨ ਕੋ ਐਹੈਂ ॥ ਤਬ ਤਿਨ ਕੋ ਗੁਰ ਮੁਖ ਨ ਲਗੈਹੈਂ ॥੧੨॥ ਬਿਦਾ ਬਿਨਾ ਜੈ ਹੈਂ ਤਬ ਧਾਮੰ ॥ ਸਰਿ ਹੈ ਕੋਈ ਨ ਤਿਨ ਕੋ ਕਾਮੰ ॥ ਗੁਰ ਦਰਿ ਢੋਈ ਨ ਪ੍ਰਭੁ ਪੁਰ ਵਾਸਾ ॥ ਦੁਹੂੰ ਠਉਰ ਤੇ ਰਹੈ ਨਿਰਾਸਾ ॥੧੩॥ ਜੇ ਜੇ ਗੁਰ ਚਰਨਨ ਰਤ ਹ੍ਵੈ ਹੈਂ ॥ ਤਿਨ ਕੋ ਕਸਟ ਨ ਦੇਖਨ ਪੈਹੈਂ ॥ਰਿਧਿ ਸਿਧਿ ਤਿਨ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਮਾਹੀਂ ॥ ਪਾਪ ਤਾਪ ਛ੍ਵੈ ਸਕੈ ਨ ਛਾਹੀਂ ॥੧੪॥ ਤਿਹ ਮਲੇਛ ਛ੍ਵੈ ਹੈਂ ਨਹੀਂ ਛਾਹਾਂ ॥ ਅਸਟ ਸਿਧਿ ਹ੍ਵੈ ਹੈਂ ਘਰਿ ਮਾਹਾਂ ॥ ਹਾਸ ਕਰਤ ਜੋ ਉਦਮ ਉਠੈਹੈਂ ॥ ਨਵੋ ਨਿਧਿ ਤਿਨ ਕੇ ਘਰਿ ਐਹੈਂ ॥੧੫॥ ਮਿਰਜਾ ਬੇਗ ਹੁਤੋ ਤਿਹ ਨਾਮੰ ॥ ਜਿਨ ਢਾਹੇ ਬਿਮੁਖਨ ਕੇ ਧਾਮੰ ॥ ਸਬ ਸਨਮੁਖ ਗੁਰ ਆਪ ਬਚਾਏ ॥ ਤਿਨ ਕੇ ਬਾਰ ਨ ਬਾਂਕਨ ਪਾਏ ॥੧੬॥ ਉਤ ਅਉਰੰਗ ਜਿਯ ਅਧਿਕ ਰਿਸਾਯੋ ॥ ਚਾਰ ਅਹਦਿਯਨ ਅਉਰ ਪਠਾਯੋ ॥ ਜੇ ਬੇਮੁਖ ਤਾਂ ਤੇ ਬਚਿ ਆਏ ॥ ਤਿਨ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਪੁਨਿ ਇਨੈ ਗਿਰਾਏ ॥੧੭॥ ਜੇ ਤਜਿ ਭਜੇ ਹੁਤੇ ਗੁਰ ਆਨਾ ॥ ਤਿਨ ਪੁਨਿ ਗੁਰੂ ਅਹਦਿਯਹਿ ਜਾਨਾ ॥ ਮੂਤ੍ਰ ਡਾਰਿ ਤਿਨ ਸੀਸ ਮੁੰਡਾਏ ॥ ਪਾਹੁਰਿ ਜਾਨਿ ਗ੍ਰਿਹੰ ਲੈ ਆਏ ॥੧੮॥ ਜੇ ਜੇ ਭਾਜਿ ਹੁਤੇ ਬਿਨੁ ਆਇਸੁ ॥ ਕਹੋ ਅਹਦਿਯਹਿ ਕਿਨੈ ਬਤਾਇਸੁ ॥ ਮੂੰਡ ਮੂੰਡਿ ਕਰਿ ਸਹਰ ਫਿਰਾਏ ॥ ਕਾਰ ਭੇਟ ਜਨੁ ਲੈਨ ਸਿਧਾਏ ॥੧੯॥ ਪਾਛੇ ਲਾਗਿ ਲਰਿਕਵਾ ਚਲੇ ॥ ਜਾਨੁਕ ਸਿੱਖ ਸਖਾ ਹੈਂ ਭਲੇ ॥ ਛਿੱਕੇ ਤੋਬਰਾ ਬਦਨ ਚੜਾਏ ॥ ਜਨੁ ਗ੍ਰਿਹ ਖਾਨ ਮਲੀਦਾ ਆਏ ॥੨੦॥ ਮਸਤਕ ਸੁਭੇ ਪਨਹਿਯਨ ਘਾਇ ॥ ਜਨੁ ਕਰਿ ਟੀਕਾ ਦਏ ਬਨਾਇ ॥ ਸੀਸ ਈਟ ਕੇ ਘਾਇ ਕਰੇਹੀ ॥ ਜਨੁ ਤਿਨੁ ਭੇਟ ਪੁਰਾਤਨ ਦੇਹੀ ॥੨੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਬਹੂੰ ਰਣ ਜੂਝਯੋ ਨਹੀ ਕਛੁ ਦੈ ਜਸੁ ਨਹਿ ਲੀਨ ॥ ਗਾਂਵ ਬਸਤ ਜਾਨਯੋ ਨਹੀ ਜਮ ਸੋ ਕਿਨ ਕਹਿ ਦੀਨ ॥੨੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਤਿਨੋ ਭਯੋ ਉਪਹਾਸਾ ॥ ਸਭ ਸੰਤਨ ਮਿਲਿ ਲਖ੍ਯੋ ਤਮਾਸਾ ॥ ਸੰਤਨ ਕਸਟ ਨ ਦੇਖਨ ਪਾਯੋ ॥ ਆਪ ਹਾਥ ਦੈ ਨਾਥਿ ਬਚਾਯੋ ॥੨੩॥ ਚਾਰਣੀ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਿਸ ਨੋ ਸਾਜਨ ਰਾਖਸੀ ਦੁਸਮਨ ਕਵਨ ਬਿਚਾਰ ॥ ਛ੍ਵੈ ਨ ਸਕੈ ਤਿਹ ਛਾਹਿ ਕੋ ਨਿਹਫਲ ਜਾਇ ਗਵਾਰ ॥੨੪॥ ਜੇ ਸਾਧੂ ਸਰਣੀ ਪਰੇ ਤਿਨ ਕੇ ਕਵਨ ਬਿਚਾਰ ॥ ਦੰਤ ਜੀਭ ਜਿਮ ਰਾਖਿ ਹੈ ਦੁਸਟ ਅਰਿਸਟ ਸੰਘਾਰ ॥੨੫॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਸਾਹਜਾਦੇ ਵ ਅਹਿਦੀਆ ਆਗਮਨ ਬਰਨਨੰ ਨਾਮ ਤ੍ਰੌਦਸਮੋ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੩॥ ੪੬੦॥ ਅਫਜੂ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਸਰਬ ਕਾਲ ਸਭ ਸਾਧ ਉਬਾਰੇ ॥ ਦੁਖੁ ਦੈ ਕੈ ਦੋਖੀ ਸਭ ਮਾਰੇ ॥ ਅਦਭੁਤਿ ਗਤਿ ਭਗਤਨ ਦਿਖਰਾਈ ॥ ਸਭ ਸੰਕਟ ਤੇ ਲਏ ਬਚਾਈ ॥੧॥ ਸਭ ਸੰਕਟ ਤੇ ਸੰਤ ਬਚਾਏ ॥ ਸਭ ਕੰਟਕ ਕੰਟਕ ਜਿਮ ਘਾਏ ॥ ਦਾਸ ਜਾਨਿ ਮੁਰਿ ਕਰੀ ਸਹਾਇ ॥ ਆਪ ਹਾਥ ਦੈ ਲਯੋ ਬਚਾਇ ॥੨॥ ਅਬ ਜੋ ਜੋ ਮੈ ਲਖੇ ਤਮਾਸਾ ॥ ਸੋ ਸੋ ਕਰੋਂ ਤੁਮੈ ਅਰਦਾਸਾ ॥ ਜੋ ਪ੍ਰਭ ਕਿਰਪਾ ਕਟਾਛਿ ਦਿਖੈ ਹੈ ॥ ਸੋ ਤਵ ਦਾਸ ਉਚਾਰਤ ਜੈ ਹੈ ॥੩॥ ਜਿਹ ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਮੈ ਲਖੇ ਤਮਾਸਾ ॥ ਚਾਹਤ ਤਿਨ ਕੋ ਕਿਯੋ ਪ੍ਰਕਾਸਾ ॥ ਜੋ ਜੋ ਜਨਮ ਪੂਰਬਲੇ ਹੇਰੇ ॥ ਕਹਿਹੋਂ ਸੁ ਪ੍ਰਭੁ ਪਰਾਕ੍ਰਮ ਤੇਰੇ ॥੪॥ ਸਰਬ ਕਾਲ ਹੈ ਪਿਤਾ ਅਪਾਰਾ ॥ ਦੇਬਿ ਕਾਲਿਕਾ ਮਾਤ ਹਮਾਰਾ ॥ ਮਨੂਆ ਗੁਰ ਮੁਰਿ ਮਨਸਾ ਮਾਈ ॥ ਜਿਨ ਮੋ ਕੋ ਸੁਭ ਕ੍ਰਿਆ ਪੜ੍ਹਾਈ ॥੫॥ ਜਬ ਮਨਸਾ ਮਨ ਮਯਾ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਗੁਰ ਮਨੂਆ ਕਹ ਕਹਜੋ ਸੁਧਾਰੀ ॥ ਜੇ ਜੇ ਚਰਿਤ ਪੁਰਾਤਨ ਲਹੇ ॥ ਤੇ ਤੇ ਅਬ ਚਹੀਅਤ ਹੈਂ ਕਹੇ ॥੬॥ ਸਰਬ ਕਾਲ ਕਰੁਣਾ ਤਬ ਭਰੇ ॥ ਸੇਵਕ ਜਾਨਿ ਦਯਾ ਰਸ ਢਰੇ ॥ ਜੋ ਜੋ ਜਨਮ ਪੂਰਬਲੋ ਭਯੋ ॥ ਸੋ ਸੋ ਸਭ ਸਿਮਰਣ ਕਰਿ ਦਯੋ ॥੭॥ ਮੋ ਕੋ ਇਤੀ ਹੁਤੀ ਕਹ ਸੁੱਧੰ ॥ ਜਸ ਪ੍ਰਭ ਦਈ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ਬੁੱਧੰ ॥ ਸਰਬ ਕਾਲ ਤਬ ਭਏ ਦਯਾਲਾ ॥ ਲੋਹ ਰੱਛ ਹਮ ਕੋ ਸਬ ਕਾਲਾ ॥੮॥ ਸਰਬ ਕਾਲ ਰੱਛਾ ਸਬ ਕਾਲਾ ॥ ਲੋਹ ਰੱਛ ਸਰਬਦਾ ਬਿਸਾਲਾ ॥ ਢੀਠ ਭਯੋ ਤਵ ਕ੍ਰਿਪਾ ਲਖਾਈ ॥ ਐਂਡੋ ਫਿਰੋਂ ਸਭਨ ਭਯੋ ਰਾਈ ॥੯॥ ਜਿਹ ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਜਨਮਨ ਸੁਧਿ ਆਈ ॥ ਤਿਮ ਤਿਮ ਕਹੇ ਗਿਰੰਥ ਬਨਾਈ ॥ ਪ੍ਰਥਮੇ ਸਤਿਜੁਗ ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਲਹਾ ॥ ਪ੍ਰਥਮੇ ਦੇਬਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕੋ ਕਹਾ ॥੧੦॥ ਪਹਿਲੇ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਬਨਾਯੋ ॥ ਨਖ ਸਿਖ ਤੇ ਕ੍ਰਮ ਭਾਖਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਛੋਰ ਕਥਾ ਤਬ ਪ੍ਰਥਮ ਸੁਨਾਈ ॥ ਅਬ ਚਾਹਤ ਫਿਰਿ ਕਰੋਂ ਬਡਾਈ ॥੧੧॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਸਰਬ ਕਾਲ ਕੀ ਬੇਨਤੀ ਬਰਨਨੰ ਨਾਮ ਚੌਦਸਮੋ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੪॥ ੪੭੧॥ ਅਫਜੂ ॥

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹ ॥
ਅਥ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਉਕਤਿ ਬਿਲਾਸ ॥

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ਆਦਿ ਅਪਾਰ ਅਲੇਖ ਅਨੰਤ ਅਕਾਲ ਅਭੇਖ ਅਲਖ ਅਨਾਸਾ ॥ ਕੈ ਸਿਵ ਸਕਤਿ ਦਏ ਸ੍ਰੁਤਿ ਚਾਰ ਰਜੋ ਤਮ ਸੱਤ ਤਿਹੂ ਪੁਰ ਬਾਸਾ ॥ ਦਿਉਸ ਨਿਸਾ ਸਸਿ ਸੂਰ ਕੈ ਦੀਪ ਸੁ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਰਚੀ ਪੰਚ ਤਤੁ ਪ੍ਰਕਾਸਾ ॥ ਬੈਰ ਬਢਾਇ ਲਰਾਇ ਸੁਰਾਸੁਰ ਆਪਹਿ ਦੇਖਤ ਬੈਠਿ ਤਮਾਸਾ ॥੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸਿੰਧੁ ਤੁਮਰੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਜੌ ਕਛੁ ਮੋ ਪਰਿ ਹੋਇ ॥ ਰਚੋਂ ਚੰਡਿਕਾ ਕੀ ਕਥਾ ਬਾਣੀ ਸੁਭ ਸਭ ਹੋਇ ॥੨॥ ਜੋਤਿ ਜਗਮਗੈ ਜਗਤ ਮੈ ਚੰਡਿ ਚਮੁੰਡ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥ ਭੁਜ ਦੰਡਨ ਦੰਡਨਿ ਅਸੁਰ ਮੰਡਨ ਭੁਇ ਨਵ ਖੰਡ ॥੩॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਤਾਰਨਿ ਲੋਕ ਉਧਾਰਨਿ ਭੂਮਹਿ ਦੈਤ ਸੰਘਾਰਨਿ ਚੰਡਿ ਤੁਹੀ ਹੈ ॥ ਕਾਰਨ ਈਸ ਕਲਾ ਕਮਲਾ ਹਰਿ ਅਦ੍ਰਸੁਤਾ ਜਹ ਦੇਖੋਂ ਉਹੀ ਹੈ ॥ ਤਾਮਸਤਾ ਮਮਤਾ ਨਮਤਾ ਕਵਿਤਾ ਕਵਿ ਕੇ ਮਨ ਮੱਧਿ ਗੁਹੀ ਹੈ ॥ ਕੀਨੋ ਹੈ ਕੰਚਨ ਲੋਹ ਜਗਤ੍ਰ ਮੈ ਪਾਰਸ ਮੂਰਤਿ ਜਾਇ ਛੁਹੀ ਹੈ ॥੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪ੍ਰਮੁਦ ਕਰਨਿ ਸਭ ਭੈ ਹਰਨਿ ਨਾਮ ਚੰਡਿਕਾ ਜਾਸ ॥ ਰਚੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਬਚਿਤ੍ਰ ਤੁਅ ਕਰੋ ਸੁਬੁੱਧਿ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥੫॥ ਪੁਨਹਾ ॥ ਆਇਸੁ ਅਬ ਜੋ ਹੋਇ ਗ੍ਰੰਥ ਤਉ ਮੈ ਰਚੋਂ ॥ ਰਤਨ ਪ੍ਰਮੁਦ ਕਰਿ ਬਚਨ ਚੀਨਿ ਤਾ ਮੈ ਗਚੋਂ ॥ ਭਾਖਾ ਸੁਭ ਸਭ ਕਰਿਹੋਂ ਧਰਿਹੋਂ ਕ੍ਰਿੱਤ ਮੈ ॥ ਅਦਭੁਤਿ ਕਥਾ ਅਪਾਰ ਸਮੁਝਿ ਕਰਿ ਚਿੱਤ ਮੈ ॥੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਤ੍ਰਾਸ ਕੁਟੰਬ ਕੇ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਉਦਾਸ ਅਵਾਸ ਕੋ ਤਜਾਗਿ ਬਸਜੋ ਬਨਿ ਰਾਈ ॥ ਨਾਮ ਸੁਰੱਥ ਮੁਨੀਸਰ ਬੇਖ

ਸਮੇਤ ਸਮਾਦ ਸਮਾਧਿ ਲਗਾਈ ॥ ਚੰਡਿ ਅਖੰਡ ਖੰਡੇ ਕਰਿ ਕੋਪ ਭਈ ਸੁਰ ਰੱਛਨ ਕੋ ਸਮੁਹਾਈ ॥ ਬੂਝਹੁ ਜਾਇ ਤਿਨੈ ਤੁਮ ਸਾਧ ਅਗਾਧਿ ਕਥਾ ਕਿਹ ਭਾਂਤਿ ਸੁਨਾਈ ॥੭॥ ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥ ਮੁਨੀਸਰੋਵਾਚ ॥ ਹਰਿ ਸੋਇ ਰਹੈ ਸਜ ਸੈਨ ਤਹਾਂ ॥ ਜਲ ਜਾਲ ਕਰਾਲ ਬਿਸਾਲ ਜਹਾਂ ॥ ਭਯੋ ਨਾਭਿ ਸਰੋਜ ਤੇ ਬਿਸੁਕਰਤਾ ॥ ਸ੍ਰੁਤ ਮੈਲ ਤੇ ਦੈਤ ਰਚੇ ਜੁਗ ਤਾ ॥੮॥ ਮਧੁ ਕੈਟਭ ਨਾਮ ਧਰੇ ਤਿਨ ਕੇ ॥ ਅਤਿ ਦੀਰਘ ਦੇਹ ਭਏ ਜਿਨ ਕੇ ॥ ਤਿਨ ਦੇਖਿ ਲੁਕੇਸੁ ਡਰਯੋ ਹੀਅ ਮੈ ॥ ਜਗ ਮਾਤ ਕੋ ਧਯਾਨੁ ਧਰਯੋ ਜੀਅ ਮੈ ॥੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਛੁਟੀ ਚੰਡ ਜਾਗੇ ਬ੍ਰਹਮ ਕਰਯੋ ਜੁੱਧ ਕੋ ਸਾਜ ॥ ਦੈਤ ਸਭੈ ਘਟਿ ਜਾਹਿਂ ਜਿਉ ਬਢੈ ਦੇਵਤਨ ਰਾਜ ॥੧੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੁੱਧ ਕਰਯੋ ਤਿਨ ਸੋਂ ਭਗਵੰਤ ਨ ਮਾਰ ਸਕੈ ਅਤਿ ਦੈਤ ਬਲੀ ਹੈ ॥ ਸਾਲ ਭਏ ਤਿਨ ਪੰਚ ਹਜਾਰ ਦੁਹੂੰ ਲਰਤੇ ਨਹਿ ਬਾਂਹ ਟਲੀ ਹੈ ॥ ਦੈਤਨ ਰੀਝਿ ਕਹਯੋ ਬਰ ਮਾਂਗ ਕਹਯੋ ਹਰਿ ਸੀਸਨ ਦੇਹੁ ਭਲੀ ਹੈ ॥ ਧਾਰਿ ਉਰੂ ਪਰਿ ਚਕ੍ਰ ਸੋਂ ਕਾਟ ਕੈ ਜੋਤਿ ਲੈ ਆਪਨੈ ਅੰਗ ਮਲੀ ਹੈ ॥੧੧॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਦੇਵਨ ਥਾਪਯੋ ਰਾਜ ਮਧੁ ਕੈਟਭ ਕੋ ਮਾਰ ਕੈ ॥ ਦੀਨੋ ਸਕਲ ਸਮਾਜ ਬੈਕੁੰਠ ਗਾਮੀ ਹਰਿ ਭਏ ॥੧੨॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਮਾਰਕੰਡੇ ਪੁਰਾਨੇ ਸ੍ਰੀ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਉਕਤਿ ਬਿਲਾਸ ਮਧੁ ਕੈਟਭ ਬਧਹਿ ਪ੍ਰਥਮ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧॥

ਪੁਨਹਾ ॥ ਬਹੁਰਿ ਭਯੋ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਤਿਨ ਤੋ ਕਿਆ ਕੀਆ ॥ ਭੁਜਾ ਜੋਰਿ ਕਰਿ ਜੁੱਧ ਜੀਤ ਸਭ ਜਗੁ ਲੀਆ ॥ ਸੂਰ ਸਮੂਹ ਸੰਘਾਰੇ ਰਣਹਿ ਪਚਾਰ ਕੈ ॥ ਟੂਕ ਟੂਕ ਕਰਿ ਡਾਰੇ ਆਯੁਧ ਧਾਰ ਕੈ ॥੧੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੁੱਧ ਕਰਯੋ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਦਾਨਵ ਮਾਰਿ ਸਭੈ ਸੁਰ ਸੈਨ ਗਿਰਾਯੋ ॥ ਕੈ ਕੈ ਦੁ ਟੂਕ ਦਏ ਅਰਿ ਖੇਤਿ ਮਹਾਂ ਬਰਬੰਡ ਮਹਾ ਰਨ ਪਾਯੋ ॥ ਸ੍ਰਉਣਤ ਰੰਗ ਸਨਯੋ ਨਿਸਰਯੋ ਜਸੁ ਇਆ ਛਬਿ ਕੋ ਮਨ ਮੈ ਇਹ ਆਯੋ ॥ ਮਾਰਿ ਕੈ ਛਤ੍ਰਿਨ ਕੁੰਡ ਕੈ ਛੇਤ੍ਰ ਮੈ ਮਾਨਹੁ ਪੈਠਿ ਕੈ ਰਾਮ ਜੂ ਨ੍ਹਾਯੋ ॥੧੪॥ ਲੈ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਅਸਤ੍ਰ ਸੁ ਸਸਤ੍ਰ ਸਭੈ ਕਲਵਤ੍ਰ ਜਿਉ ਚੀਰ ਕੈ ਡਾਰੇ ॥ ਲੁੱਥ ਪੈ ਲੁੱਥ ਰਹੀ ਗੁੱਥ ਜੁੱਥ ਗਿਰੇ ਗਿਰਿ ਸੇ ਰਥ ਸੇਂਧਵ ਭਾਰੇ ॥ ਗੂਦ ਸਨੇ ਸਿਤ ਲੋਹੂ ਮੈ ਲਾਲ ਕਰਾਲ ਪਰੇ ਰਨ ਮੈ ਗਜ ਕਾਰੇ ॥ ਜਿਉ ਦਰਜੀ ਜਮ ਮ੍ਰਿਤ ਕੇ ਸੀਤ ਮੈ ਬਾਗੇ ਅਨੇਕ ਕਤਾ ਕਰਿ ਡਾਰੇ ॥੧੫॥ ਲੈ ਸੁਰ

ਸੰਗ ਸਬੈ ਸੁਰਪਾਲ ਸੁ ਕੋਪ ਕੈ ਸਤ੍ਰ ਕੀ ਸੈਨ ਪੈ ਧਾਏ ॥ ਦੈ ਮੁਖ ਢਾਰ ਲੀਏ ਕਰਵਾਰ ਹਕਾਰ ਪਚਾਰ ਪ੍ਰਹਾਰ ਲਗਾਏ ॥ ਸ੍ਰਉਨ ਮੈ ਦੈਤ ਸੁਰੰਗ ਭਏ ਕਵਿ ਨੇ ਮਨ ਭਾਉ ਇਹੈ ਛਬਿ ਪਾਏ ॥ ਰਾਮ ਮਨੋ ਰਨ ਜੀਤ ਕੈ ਭਾਲੁਕ ਦੈ ਸਿਰਪਾਉ ਸਭੈ ਪਹਰਾਏ ॥੧੬॥ ਘਾਇਲ ਘੂਮਤ ਹੈ ਰਨ ਮੈ ਇਕ ਲੋਟਤ ਹੈ ਧਰਨੀ ਬਿਲਲਾਤੇ ॥ ਦਉਰਤ ਬੀਚ ਕਬੰਧ ਫਿਰੈਂ ਜਿਹ ਦੇਖਤ ਕਾਇਰ ਹੈਂ ਡਰਪਾਤੇ ॥ ਇਓ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਜੁੱਧੁ ਕਿਯੋ ਤਬ ਜੰਬੁਕ ਗਿਰਝ ਭਏ ਰੰਗ ਰਾਤੇ ॥ ਸ੍ਰੌਨ ਪ੍ਰਵਾਹ ਮੈ ਪਾਇ ਪਸਾਰ ਕੇ ਸੋਏ ਹੈਂ ਸੂਰ ਮਨੋ ਮਦ ਮਾਤੇ ॥੧੭॥ ਜੁੱਧ ਕਿਯੋ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਦਾਨਵ ਦੇਖਤ ਭਾਨੁ ਚਲੈ ਨਹੀਂ ਪੰਥਾ ॥ ਸ੍ਰੌਨ ਸਮੂਹ ਚਲ੍ਯੋ ਲਖਿ ਕੈ ਚਤੁਰਾਨਨ ਭੂਲਿ ਗਏ ਸਭ ਗ੍ਰੰਥਾ ॥ ਮਾਸ ਨਿਹਾਰ ਕੈ ਗ੍ਰਿਝ ਰੜੈਂ ਚਟਸਾਰ ਪੜੈਂ ਜਿਮੁ ਬਾਰਕ ਸੰਥਾ ॥ ਸਾਰਸੁਤੀ ਤਟ ਲੈ ਭਟ ਲੋਥ ਸ੍ਰਿੰਗਾਲ ਕਿ ਸਿੱਧ ਬਨਾਵਤ ਕੰਥਾ ॥੧੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਗਨਤ ਮਾਰੇ ਗਨੈ ਕੋ ਭਜੇ ਜੁ ਸੁਰ ਕਰਿ ਤ੍ਰਾਸ ॥ ਧਾਰਿ ਧ੍ਯਾਨ ਮਨ ਸਿਵਾ ਕੋ ਤਕੀ ਪੁਰੀ ਕੈਲਾਸ ॥੧੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੇਵਨ ਕੋ ਧਨ ਧਾਮ ਸਭ ਦੈਤਨ ਲਿਯੋ ਛਿਨਾਇ ॥ ਦਏ ਕਾਢ ਸੁਰ ਧਾਮ ਤੇ ਬਸੇ ਸਿਵ ਪੁਰੀ ਜਾਇ ॥੨੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਿਤਕਿ ਦਿਵਸ ਬੀਤੇ ਤਹਾਂ ਨ੍ਹਾਵਨ ਨਿਕਸੀ ਦੇਵਿ ॥ ਬਿਧਿ ਪੂਰਬ ਸਭ ਦੇਵਤਨ ਕਰੀ ਦੇਵਿ ਕੀ ਸੇਵ ॥੨੧॥ ਰੇਖਤਾ ॥ ਕਰੀ ਹੈ ਹਕੀਕਤ ਮਲੂਮ ਖੁਦ ਦੇਵੀ ਸੇਤੀ ਲੀਆ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਹਮਾਰਾ ਛੀਨ ਧਾਮ ਹੈ ॥ ਕੀਜੈ ਸੋਈ ਬਾਤ ਮਾਤ ਤੁਮ ਕਉ ਸੁਹਾਤ ਸਭ ਸੇਵਕ ਕਦੀਮ ਤਕ ਆਏ ਤੇਰੀ ਸਾਮ ਹੈ ॥ ਦੀਜੈ ਬਾਜ ਦੇਸ ਹਮੈ ਮੇਟੀਐ ਕਲੇਸ ਲੇਸ ਕੀਜੀਏ ਅਭੇਸ ਉਨੈ ਬਡੋ ਯਹ ਕਾਮ ਹੈ ॥ ਕੂਕਰ ਕੋ ਮਾਰਤ ਨ ਕੋਊ ਨਾਮ ਲੈ ਕੈ ਤਾਹਿ ਮਾਰਤ ਹੈ ਤਾ ਕੋ ਲੈ ਕੈ ਖਾਵੰਦ ਕੋ ਨਾਮ ਹੈ ॥੨੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਏ ਚੰਡਿਕਾ ਮਨ ਮੈ ਉਠੀ ਰਿਸਾਇ ॥ ਸਭ ਦੈਤਨ ਕੋ ਛੈ ਕਰਉ ਬਸਉ ਸਿਵਪੁਰੀ ਜਾਇ ॥੨੩॥ ਦੈਤਨ ਕੇ ਬਧ ਕੋ ਜਬੈ ਚੰਡੀ ਕਿਯੋ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥ ਸਿੰਘ ਸੰਖ ਅਉ ਅਸਤ੍ਰ ਸਭ ਸਸਤ੍ਰ ਆਇਗੇ ਪਾਸ ॥੨੪॥ ਦੈਤ ਸੰਘਾਰਨ ਕੇ ਨਮਿਤ ਕਾਲ ਜਨਮੁ ਇਹ ਲੀਨ ॥ ਸਿੰਘ ਚੰਡਿ ਬਾਹਨ ਭਯੋ ਸੱਤ੍ਰਨ ਕਉ ਦੁਖੁ ਦੀਨ ॥੨੫॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਦਾਰੁਨ ਦੀਰਘ ਦਿੱਗਜ ਸੇ ਬਲ ਸਿੰਘਹਿ ਕੇ ਬਲ ਸਿੰਘ ਧਰੇ ਹੈਂ ॥ ਰੋਮ ਮਨੋ ਸਰ ਕਾਲਹਿ ਕੇ ਜਨੁ ਪਾਹਨ ਪੀਤ ਪੈ ਬ੍ਰਿਛ ਹਰੇ ਹੈਂ ॥ ਮੇਰੁ ਕੇ ਮੱਧਿ ਮਨੋ ਜਮੁਨਾ ਲਰਿ ਕੇਤਕੀ ਪੁੰਜ ਪੈ ਭ੍ਰਿੰਗ ਢਰੇ ਹੈਂ ॥ ਮਾਨੋ ਮਹਾ ਪ੍ਰਿਥੁ ਲੈ ਕੈ ਕਮਾਨ ਸੁ

ਭੂਧਰ ਭੂਮਿ ਤੇ ਨਿਆਰੇ ਕਰੇ ਹੈਂ ॥੨੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਘੰਟਾ ਗਦਾ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਅਸਿ ਸੰਖ ਸਰਾਸਨ ਬਾਨ ॥ ਚਕ੍ਰ ਬਕ੍ਰ ਕਰ ਮੈ ਲੀਏ ਜਨੁ ਗ੍ਰੀਖਮ ਰਿਤੁ ਭਾਨੁ ॥੨੭॥ ਚੰਡ ਕੋਪ ਕਰਿ ਚੰਡਿਕਾ ਏ ਆਯੁਧ ਕਰਿ ਲੀਨ ॥ ਨਿਕਟਿ ਬਿਕਟਿ ਪੁਰ ਦੈਤ ਕੇ ਘੰਟਾ ਕੀ ਧੁਨਿ ਕੀਨ ॥੨੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੁਨਿ ਘੰਟਾ ਕੇਹਰ ਸਬਦ ਅਸੁਰਨ ਅਸਿ ਰਨ ਲੀਨ ॥ ਚੜ੍ਹੇ ਕੋਪ ਕੈ ਜੂਥ ਹੁਇ ਜਤਨ ਜੁੱਧ ਕੋ ਕੀਨ ॥੨੯॥ ਪੈਤਾਲੀਸ ਪਦਮ ਅਸੁਰ ਸਜਜੋ ਕਟਕ ਚਤੁਰੰਗ ॥ ਕਛੁ ਬਾਏਂ ਕਛੁ ਦਾਹਨੈ ਕਛੁ ਭਟ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਸੰਗ ॥੩੦॥ ਭਏ ਇਕੱਠੇ ਦਲ ਪਦਮ ਦਸ ਪੰਦ੍ਰਹ ਅਰੁ ਬੀਸ ॥ ਪੰਦ੍ਰਹ ਕੀਨੇ ਦਾਹਨੇ ਦਸ ਬਾਏਂ ਸੰਗਿ ਬੀਸ ॥੩੧॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਦਉਰਿ ਸਭੈ ਇਕ ਬਾਰਹਿ ਦੈਤ ਸੁ ਆਏ ਹੈ ਚੰਡਿ ਕੇ ਸਾਮੁਹਿ ਕਾਰੇ ॥ ਲੈ ਕਰਿ ਬਾਨ ਕਮਾਨਨ ਤਾਨਿ ਘਨੇ ਅਰੁ ਕੋਪ ਸੋਂ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਚੰਡਿ ਸੰਭਾਰਿ ਤਬੈ ਕਰਵਾਰਿ ਹਕਾਰਿ ਕੈ ਸਤ੍ਰੁ ਸਮੂਹ ਨਿਵਾਰੇ ॥ ਖਾਂਡਵ ਜਾਰਨ ਕੋ ਅਗਨੀ ਤਿਹ ਪਾਰਥ ਨੈ ਜਨੁ ਮੇਘ ਬਿਡਾਰੇ ॥੩੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੈਤ ਕੋਪ ਇਕ ਸਾਮੁਹੇ ਗਯੋ ਤੁਰੰਗਮ ਡਾਰਿ ॥ ਸਨਮੁਖ ਦੇਵੀ ਕੇ ਭਯੋ ਸਲਭ ਦੀਪ ਅਨੁਹਾਰਿ ॥੩੩॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਬੀਰ ਬਲੀ ਸਰਦਾਰ ਦਈਤ ਸੁ ਕ੍ਰੋਧ ਕੈ ਮਜਾਨ ਤੇ ਖਗੁ ਨਿਕਾਰਜੋ ॥ ਏਕ ਦਯੋ ਤਨ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਕੈ ਦੂਸਰ ਕੇਹਰਿ ਕੇ ਸਿਰ ਝਾਰਜੋ ॥ ਚੰਡਿ ਸੰਭਾਰਿ ਤਬੈ ਬਲੁ ਧਾਰਿ ਲਯੋ ਗਹਿ ਨਾਰਿ ਧਰਾ ਪਰ ਮਾਰਜੋ ॥ ਜਿਉ ਧੁਬੀਆ ਸਰਿਤਾ ਤਟਿ ਜਾਇ ਕੈ ਲੈ ਪਟ ਕੋ ਪਟ ਸਾਥ ਪਛਾਰਜੋ ॥੩੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੇਵੀ ਮਾਰਜੋ ਦੈਤ ਇਉ ਲਰਜੋ ਜੁ ਸਨਮੁਖ ਆਇ ॥ ਪੁਨਿ ਸਤ੍ਰੁਨਿ ਕੀ ਸੈਨ ਮੈ ਧਸੀ ਸੁ ਸੰਖ ਬਜਾਇ ॥੩੫॥ ਸਵੈਯਾ॥ ਲੈ ਕਰਿ ਚੰਡਿ ਕੁਵੰਡ ਪ੍ਰਚੰਡ ਮਹਾਂ ਬਰਬੰਡ ਤਬੈ ਇਹ ਕੀਨੋ ॥ ਏਕ ਹੀ ਬਾਰ ਨਿਹਾਰਿ ਹਕਾਰਿ ਸੁਧਾਰਿ ਬਿਦਾਰ ਸਬੈ ਦਲੁ ਦੀਨੋ ॥ ਦੈਤ ਘਨੇ ਰਨ ਮਾਹਿ ਹਨੇ ਲਖਿ ਸ੍ਰੋਨ ਸਨੈ ਕਵਿ ਇਉ ਮਨੁ ਚੀਨੋ ॥ ਜਿਉ ਖਗਰਾਜ ਬਡੋ ਅਹਿਰਾਜ ਸਮਾਜ ਕੈ ਕਾਟਿ ਕਤਾ ਕਰਿ ਲੀਨੋ ॥੩੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੇਵੀ ਮਾਰੇ ਦੈਤ ਬਹੁ ਪ੍ਰਬਲ ਨਿਬਲ ਸੇ ਕੀਨ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰ ਕਰਿ ਕਰਨ ਮੈ ਚਮੂੰ ਚਾਲ ਕਰਿ ਦੀਨ ॥੩੭॥ ਭਜੀ ਚਮੂੰ ਮਹਿਖਾਸੁਰੀ ਤਕੀ ਸਰਨਿ ਨਿਜ ਈਸ ॥ ਧਾਇ ਜਾਇ ਤਿਨ ਇਉ ਕਹਜੋ ਹਨਜੋ ਪਦਮ ਭਟ ਬੀਸ ॥੩੮॥ ਸੁਨਿ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਮੂੜ੍ਹ ਮਤਿ ਮਨ ਮੈ ਉਠਜੋ ਰਿਸਾਇ ॥ ਆਗਜਾ ਦੀਨੀ ਸੈਨ ਕੋ ਘੇਰੋ ਦੇਵੀ ਜਾਇ ॥੩੯॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਬਾਤ ਸੁਨੀ ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਸਭ ਸੈਨਹਿ

ਸੂਰ ਮਿਲੇ ਇਕ ਮੰਤ੍ਰ ਕਰਯੋ ਹੈ ॥ ਜਾਇ ਪਰੈਂ ਚਹੂੰ ਓਰ ਤੇ ਧਾਇ ਕੈ ਠਾਟ ਇਹੈ ਮਨ ਮੱਧਿ ਧਰਯੋ ਹੈ ॥ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਪੁਕਾਰਿ ਪਰੇ ਅਸਿ ਲੈ ਕਰਿ ਮੈ ਦਲੁ ਇਉ ਬਿਹਰਯੋ ਹੈ ॥ ਘੇਰਿ ਲਈ ਚਹੂੰ ਓਰ ਤੇ ਚੰਡਿ ਸੁ ਚੰਦ ਮਨੋ ਪਰਵੇਖ ਪਰਯੋ ਹੈ ॥੪੦॥ ਦੇਖਿ ਚਮੂੰ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਕੀ ਕਰਿ ਚੰਡਿ ਕੁਵੰਡ ਪ੍ਰਚੰਡ ਧਰਯੋ ਹੈ ॥ ਦੱਛਨ ਬਾਮ ਚਲਾਇ ਘਨੇ ਸਰ ਕੋਪ ਭਯਾਨਕ ਜੁੱਧੁ ਕਰਯੋ ਹੈ ॥ ਭੰਜਨ ਭੇ ਅਰਿ ਕੇ ਤਨ ਤੇ ਛੁਟਿ ਸ੍ਰਉਨ ਸਮੂਹ ਧਰਾਨ ਪਰਯੋ ਹੈ ॥ ਆਠਵੇ ਸਿੰਧੁ ਪਚਾਯੋ ਹੁਤੋ ਮਨੋ ਯਾ ਰਨ ਮੈ ਬਿਧਿ ਨੇ ਉਗਰਯੋ ਹੈ ॥੪੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕੋਪ ਭਈ ਅਰਿ ਦਲ ਬਿਖੈ ਚੰਡੀ ਚੱਕ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿ ॥ ਏਕ ਮਾਰਿ ਕੈ ਦ੍ਵੈ ਕੀਏ ਦ੍ਵੈ ਤੇ ਕੀਨੇ ਚਾਰ ॥੪੨॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕੋ ਜੁੱਧੁ ਕਰਿਓ ਸੁਨਿ ਕੈ ਕਵਲਾਸ ਮੈ ਧਯਾਨ ਛੁਟਯੋ ਹਰ ਕਾ ॥ ਪੁਨਿ ਚੰਡਿ ਸੰਭਾਰ ਉਭਾਰਿ ਗਦਾ ਧੁਨਿ ਸੰਖ ਬਜਾਇ ਕਰਯੋ ਖਰਕਾ ॥ ਸਿਰ ਸਤ੍ਰੁਨਿ ਕੇ ਪਰ ਚਕ੍ਰ ਪਰਯੋ ਛੁਟ ਐਸੋ ਬਹਯੋ ਕਰਿ ਕੇ ਬਰ ਕਾ ॥ ਜਨੁ ਖੇਲਨ ਕੋ ਸਰਿਤਾ ਤਟ ਜਾਇ ਚਲਾਵਤ ਹੈ ਛਿਛਲੀ ਲਰਕਾ ॥੪੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੇਖਿ ਚਮੂੰ ਮਹਿਖਾਸੁਰੀ ਦੇਵੀ ਬਲਹਿ ਸੰਭਾਰਿ ॥ ਕਛੁ ਸਿੰਘਹਿ ਕਛੁ ਚਕ੍ਰ ਸੋਂ ਡਾਰੇ ਸਭੈ ਸੰਘਾਰਿ ॥੪੪॥ ਇਕ ਭਾਜੇ ਨ੍ਰਿਪ ਪੈ ਗਏ ਕਹਯੋ ਹਤੀ ਸਭ ਸੈਨ ॥ ਇਉ ਸੁਨਿ ਕੈ ਕੋਪਯੋ ਅਸੁਰ ਚੜ੍ਹਿ ਆਇਓ ਰਨ ਐਨ ॥੪੫॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਜੂਝ ਪਰੀ ਸਭ ਸੈਨ ਲਖੀ ਜਬ ਤੌ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਖੱਗ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਕੇ ਸਾਮੁਹਿ ਜਾਇ ਭਯਾਨਕ ਭਾਲੁਕ ਜਿਉ ਭਭਕਾਰਯੋ ॥ ਮੁਦਗਰੁ ਲੈ ਅਪਨੇ ਕਰਿ ਚੰਡਿ ਸੁ ਕੈ ਬਰ ਤਾ ਤਨ ਊਪਰਿ ਡਾਰਯੋ ॥ ਜਿਉ ਹਨੂਮਾਨ ਉਖਾਰਿ ਪਹਾਰ ਕੋ ਰਾਵਨ ਕੇ ਉਰ ਭੀਤਰਿ ਮਾਰਯੋ ॥੪੬॥ ਫੇਰ ਸਰਾਸਨ ਕੋ ਗਹਿ ਕੈ ਕਰਿ ਬੀਰ ਹਨੇ ਤਿਨ ਪਾਨਿ ਨ ਮੰਗੇ ॥ ਘਾਇਲ ਘੂਮ ਪਰੇ ਰਨ ਮਾਹਿ ਕਰਾਹਤ ਹੈ ਗਿਰਿ ਸੇ ਗਜ ਲੰਗੇ ॥ ਸੂਰਨ ਕੇ ਤਨ ਕਉਚਨ ਸਾਥਿ ਪਰੇ ਧਰਿ ਭਾਉ ਉਠੇ ਤਹ ਚੰਗੇ ॥ ਜਾਨੁ ਦਵਾ ਬਨ ਮਾਂਝ ਲਗੇ ਤਹ ਕੀਟਨ ਭੱਛਕੋ ਦਉਰੇ ਭੁਜੰਗੇ ॥੪੭॥ ਕੋਪ ਭਰੀ ਰਨ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਸੁ ਪ੍ਰੇਰ ਕੇ ਸਿੰਘ ਧਸੀ ਰਨ ਮੈ ॥ ਕਰਵਾਰ ਲੈ ਲਾਲ ਕੀਏ ਅਰਿ ਖੇਤ ਲਗੀ ਬੜਵਾਨਲ ਜਿਉ ਬਨ ਮੈ ॥ ਤਬ ਘੇਰਿ ਲਈ ਚਹੂੰ ਓਰ ਤੇ ਦੈਤਨ ਇਉ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਮਨ ਮੈ ॥ ਮਨ ਤੇ ਤਨ ਤੇਜੁ ਚਲਯੋ ਜਗਮਾਤ ਕੋ ਦਾਮਨਿ ਜਾਨੁ ਚਲੇ ਘਨ ਮੈ ॥੪੮॥ ਫੂਟਿ ਗਈ ਧੁਜਨੀ ਸਗਰੀ ਅਸਿ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਜਬੈ ਕਰਿ ਲੀਨੋ ॥ ਦੈਤ ਮਰੈ ਨਹਿ ਬੇਖ ਕਰੈ ਬਹੁ ਤਉ

ਬਰਬੰਡ ਮਹਾਂ ਬਲ ਕੀਨੋ ॥ ਚਕ੍ਰ ਚਲਾਇ ਦਯੋ ਕਰ ਤੇ ਸਿਰ ਸਤ੍ਰ ਕੋ ਮਾਰਿ ਜੁਦਾ ਕਰਿ ਦੀਨੋ ॥ ਸ੍ਰਉਨਤ ਧਾਰ ਚਲੀ ਨਭ ਕੋ ਜਨੁ ਸੂਰ ਕੋ ਰਾਮ ਜਲਾਂਜਲਿ ਦੀਨੋ ॥੪੯॥ ਸਭ ਸੂਰ ਸੰਘਾਰ ਦਏ ਤਿਹ ਖੇਤ ਮਹਾਂ ਬਰਬੰਡ ਪਰਾਕ੍ਰਮ ਕੈ ॥ ਤਹ ਸ੍ਰਉਨਤ ਸਿੰਧੁ ਭਯੋ ਧਰਨੀ ਪਰਿ ਪੁੰਜ ਗਿਰੇ ਅਸਿ ਕੈ ਧਮ ਕੈ ॥ ਜਗ ਮਾਤ ਪ੍ਰਤਾਪ ਹਨੇ ਸੁਰ ਤਾਪ ਸੁ ਦਾਨਵ ਸੈਨ ਗਈ ਜਮ ਕੈ ॥ ਬਹੁਰੋ ਅਰਿ ਸਿੰਧੁਰ ਕੇ ਦਲ ਪੈਠ ਕੈ ਦਾਮਨਿ ਜਿਉ ਦੁਰਗਾ ਦਮਕੈ ॥੫੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਬ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਮਾਰਜੋ ਸਭ ਦੈਤਨ ਕੋ ਰਾਜ ॥ ਤਬ ਕਾਇਰ ਭਾਜੇ ਸਭੈ ਛਾਡਜੋ ਸਕਲ ਸਮਾਜ ॥੫੧॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਮਹਾ ਬੀਰ ਕਹਰੀ ਦੁਪਹਰੀ ਕੋ ਭਾਨੁ ਮਾਨੋ ਦੇਵਨ ਕੈ ਕਾਜ ਦੇਵੀ ਡਾਰਜੋ ਦੈਤ ਮਾਰਿ ਕੈ ॥ ਅਉਰ ਦਲ ਭਾਜਯੋ ਜੈਸੇ ਪਉਨ ਹੂੰ ਤੇ ਭਾਜੇ ਮੇਘ ਇੰਦ੍ਰ ਦੀਨੋ ਰਾਜ ਬਲ ਆਪਨੋ ਸੋ ਧਾਰਿ ਕੈ ॥ ਦੇਸ ਦੇਸ ਕੇ ਨਰੇਸ ਡਾਰੇ ਹੈ ਸੁਰੇਸ ਪਾਇ ਕੀਨੋ ਅਭਿਖੇਕ ਸੁਰ ਮੰਡਲ ਬਿਚਾਰਿ ਕੈ ॥ ਈਹਾਂ ਭਈ ਗੁਪਤਿ ਪ੍ਰਗਟਿ ਜਾਇ ਤਹਾਂ ਭਈ ਜਹਾਂ ਬੈਠੇ ਹਰ ਹਰਿ ਅੰਬਰਿ ਕੋ ਡਾਰਿ ਕੈ ॥੫੨॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਮਾਰਕੰਡੇ ਪੁਰਾਨੇ ਸ੍ਰੀ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਉਕਤਿ ਬਿਲਾਸ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਬਧਹਿ ਨਾਮ ਦੁਤੀਆ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਲੋਪ ਚੰਡਿਕਾ ਹੁਇ ਗਈ ਸੁਰਪਤਿ ਕਉ ਦੇ ਰਾਜ ॥ ਦਾਨਵ ਮਾਰਿ ਅਭੇਖ ਕਰਿ ਕੀਨੇ ਸੰਤਨ ਕਾਜ ॥੫੩॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਯਾ ਤੇ ਪ੍ਰਸੰਨ ਭਏ ਹੈਂ ਮਹਾਂ ਮੁਨਿ ਦੇਵਨ ਕੇ ਤਪ ਮੈ ਸੁਖ ਪਾਵੈਂ ॥ ਜੱਗਜ ਕਰੈਂ ਇਕ ਬੇਦ ਰਰੈਂ ਭਵ ਤਾਪ ਹਰੈਂ ਮਿਲਿ ਧਯਾਨਹਿ ਲਾਵੈਂ ॥ ਝਾਲਰ ਤਾਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਉਪੰਗ ਰਬਾਬ ਲੀਏ ਸੁਰ ਸਾਜ ਮਿਲਾਵੈਂ ॥ ਕਿੰਨਰ ਗੰਧ੍ਰਬ ਗਾਨ ਕਰੈ ਗਨ ਜੱਛ ਅਪੱਛਰ ਨ੍ਰਿਤ ਦਿਖਾਵੈਂ ॥੫੪॥ ਸੰਖਨ ਕੀ ਧੁਨਿ ਘੰਟਨ ਕੀ ਕਰਿ ਫੂਲਨ ਕੀ ਬਰਖਾ ਬਰਖਾਵੈਂ ॥ ਆਰਤੀ ਕੋਟਿ ਕਰੈਂ ਸੁਰ ਸੁੰਦਰਿ ਪੇਖਿ ਪੁਰੰਦਰ ਕੇ ਬਲਿ ਜਾਵੈਂ ॥ ਦਾਨਤਿ ਦੱਛਨ ਦੈ ਕੈ ਪ੍ਰਦੱਛਨ ਭਾਲ ਮੈ ਕੁੰਕਮ ਅੱਛਤ ਲਾਵੈਂ ॥ ਹੋਤ ਕੁਲਾਹਲ ਦੇਵ ਪੁਰੀ ਮਿਲਿ ਦੇਵਨ ਕੇ ਕੁਲਿ ਮੰਗਲ ਗਾਵੈਂ ॥੫੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਐਸੇ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਤਾਪ ਤੇ ਦੇਵਨ ਬਢਯੋ ਪ੍ਰਤਾਪ ॥ ਤੀਨ ਲੋਕ ਜੈ ਜੈ ਕਰੈਂ ਰਰੈਂ ਨਾਮ ਸਤਿ ਜਾਪ ॥੫੬॥ ਇਸੀ ਭਾਂਤਿ ਸੋ ਦੇਵਤਨ ਰਾਜ ਕਿਯੋ ਸੁਖ ਮਾਨਿ ॥ ਬਹੁਰ ਸੁੰਭ ਨੈਸੁੰਭ ਦੁਇ ਦੈਤ ਬਡੇ ਬਲਵਾਨ ॥੫੭॥ ਦੋਹਰਾ

॥ ਇੰਦ੍ਰ ਲੋਕ ਕੇ ਰਾਜ ਹਿਤ ਚੜ੍ਹਿ ਧਾਏ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁੰਭ ॥ ਸੈਨਾ ਚਤੁਰੰਗਨਿ ਰਚੀ ਪਾਇਕ ਰਥ ਹੈ ਕੁੰਭ ॥੫੮॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਬਾਜਤ ਡੰਕ ਪਰੀ ਧੁਨਿ ਕਾਨ ਸਸੰਕ ਪੁਰੰਦਰ ਮੂੰਦਤ ਪਉਰੈ ॥ ਸੂਰ ਮੈ ਨਾਹਿ ਰਹੀ ਦੁਤਿ ਦੇਖਿ ਕੈ ਜੁੱਧ ਕੋ ਦੈਤ ਭਏ ਇਕ ਠਉਰੈ ॥ ਕਾਂਪ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਉਠੇ ਸਿਗਰੇ ਬਹੁ ਭਾਰ ਭਈ ਧਰਨੀ ਗਤਿ ਅਉਰੈ ॥ ਮੇਰੁ ਹਲੵੋ ਦਹਲੵੋ ਸੁਰਲੋਕ ਜਬੈ ਦਲ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਕੇ ਦਉਰੈ ॥੫੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੇਵ ਸਭੈ ਮਿਲਿ ਕੈ ਤਬੈ ਗਏ ਸੱਕ੍ਰ ਪਹਿ ਧਾਇ ॥ ਕਹਿਓ ਦੈਤ ਆਏ ਪ੍ਰਬਲ ਕੀਜੈ ਕਹਾ ਉਪਾਇ ॥੬੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੁਨਿ ਕੋਪਯੋ ਸੁਰਪਾਲ ਤਬ ਕੀਨੋ ਜੁੱਧ ਉਪਾਇ ॥ ਸੇਖ ਦੇਵ ਗਨ ਜੇ ਹੁਤੇ ਤੇ ਸਭ ਲੀਏ ਬੁਲਾਇ ॥੬੧॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਭੂਮਿ ਕੋ ਭਾਰ ਉਤਾਰਨ ਕੋ ਜਗਦੀਸ ਬਿਚਾਰਿ ਕੈ ਜੁੱਧ ਠਟਾ ॥ ਗਰਜੈ ਮਦ ਮੱਤ ਕਰੀ ਬਦਰਾ ਬਗ ਪੰਤ ਲਸੈ ਜਨੁ ਦੰਤ ਗਟਾ ॥ ਪਹਰੇ ਤਨਤ੍ਰਾਨ ਫਿਰੈਂ ਤਹ ਬੀਰ ਲੀਏ ਬਰਛੀ ਕਰਿ ਬਿੱਜੁ ਛਟਾ ॥ ਦਲ ਦੈਤਨ ਕੋ ਅਰਿ ਦੇਵਨ ਪੈ ਉਮਡਯੋ ਮਨੁ ਘੋਰ ਘਮੰਡ ਘਟਾ ॥੬੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਕਲ ਦੈਤ ਇਕਠੇ ਭਏ ਕਰਯੋ ਜੁੱਧ ਕੋ ਸਾਜ ॥ ਅਮਰ ਪੁਰੀ ਮਹਿ ਜਾਇ ਕੈ ਘੇਰਿ ਲਿਯੋ ਸੁਰ ਰਾਜ ॥੬੩॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਖੋਲਿ ਕੈ ਦ੍ਵਾਰ ਕਿਵਾਰ ਸਭੈ ਨਿਕਸੀ ਅਸੁਰਾਰਿ ਕੀ ਸੈਨ ਚਲੀ ॥ ਰਨ ਮੈ ਤਬ ਆਨਿ ਇਕਤ੍ਰ ਭਏ ਲਖਿ ਸੱਤ੍ਰ ਕੀ ਪੱਤ੍ਰ ਜਿਉ ਸੈਨ ਹਲੀ ॥ ਦ੍ਰੁਮ ਦੀਰਘ ਜਿਉ ਗਜ ਬਾਜਿ ਹਲੇ ਰਥ ਪਾਇਕ ਜਿਉ ਫਲ ਫੂਲ ਕਲੀ ॥ ਦਲ ਸੁੰਭ ਕੋ ਮੇਘ ਬਿਡਾਰਨ ਕੋ ਨਿਕਸਯੋ ਮਘਵਾ ਮਨੁ ਪਉਨ ਬਲੀ ॥੬੪॥ ਇਤ ਕੋਪ ਪੁਰੰਦਰ ਦੇਵ ਚੜ੍ਹੇ ਉਤ ਜੁੱਧ ਕੋ ਸੁੰਭ ਚੜ੍ਹੇ ਰਨ ਮੈ ॥ ਕਰਿ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਪਹਿਰੇ ਤਨਤ੍ਰਾਨ ਤਬੈ ਤਨ ਮੈ ॥ ਤਬ ਮਾਰ ਮਚੀ ਦੁਹੂੰ ਓਰਨ ਤੇ ਨ ਰਹਯੋ ਭ੍ਰਮ ਸੂਰਨ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ॥ ਬਹੁ ਜੰਬੁਕ ਗ੍ਰਿੱਝ ਚਲੇ ਸੁਨਿ ਕੈ ਅਤਿ ਮੋਦ ਬਢਯੋ ਸਿਵ ਕੇ ਗਨ ਮੈ ॥੬੫॥ ਰਾਜ ਪੁਰੰਦਰ ਕੋਪ ਕਿਯੋ ਇਤ ਜੁੱਧ ਕੋ ਦੈਤ ਜੁਰੇ ਉਤ ਕੈਸੇ ॥ ਸਯਾਮ ਘਟਾ ਘੁਮਰੀ ਘਨਘੋਰ ਕੈ ਘੇਰਿ ਲਿਯੋ ਹਰਿ ਕੋ ਰਵਿ ਤੈਸੇ ॥ ਸਕ੍ਰ ਕਮਾਨ ਕੇ ਬਾਨ ਲਗੇ ਸਰ ਫੋਕ ਲਸੈ ਅਰਿ ਕੇ ਉਰਿ ਐਸੇ ॥ ਮਾਨੋ ਪਹਾਰ ਕਰਾਰ ਮੈਂ ਚੋਂਚ ਪਸਾਰ ਰਹੇ ਸਿਸੁ ਸਾਰਕ ਜੈਸੇ ॥੬੬॥ ਬਾਨ ਲਗੇ ਲਖ ਸੁੰਭ ਦਈਤ ਧਸੇ ਰਨ ਲੈ ਕਰਵਾਰਨ ਕੋ ॥ ਰੰਗ ਭੂਮਿ ਮੈ ਸਤ੍ਰੁ ਗਿਰਾਇ ਦਏ ਬਹੁ ਸ੍ਰਉਨ ਬਹਯੋ ਅਸੁਰਾਰਿਨ ਕੋ ॥ ਪ੍ਰਗਟੇ ਗਨ ਜੰਬੁਕ ਗ੍ਰਿੱਝ ਪਿਸਾਚ ਸੁ ਯੌ ਰਨ ਭਾਂਤਿ ਪੁਕਾਰਨ ਕੋ ॥ ਸੁ ਮਨੋ ਭਟ ਸਾਰਸੁਤੀ

ਤਟ ਨ੍ਹਾਤ ਹੈ ਪੂਰਬ ਪਾਪ ਉਤਾਰਨ ਕੋ ॥੬੭॥ ਜੁੱਧ ਨਿਸੁੰਭ ਭਯਾਨ ਰਚਯੋ ਅਸ ਆਗੇ ਨ ਦਾਨਵ ਕਾਹੂ ਕਰਯੋ ਹੈ ॥ ਲੋਥਨ ਊਪਰਿ ਲੋਥ ਪਰੀ ਤਹ ਗੀਧ ਸ੍ਰਿੰਗਾਲਨਿ ਮਾਸੁ ਚਰਯੋ ਹੈ ॥ ਗੂਦ ਬਹੈ ਸਿਰ ਕੇਸਨ ਤੇ ਸਿਤ ਪੁੰਜ ਪ੍ਰਵਾਹ ਧਰਾਨਿ ਪਰਯੋ ਹੈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਜਟਾਧਰ ਕੀ ਜਟ ਤੇ ਜਨੁ ਰੋਸ ਕੈ ਗੰਗ ਕੋ ਨੀਰ ਢਰਯੋ ਹੈ ॥੬੮॥ ਬਾਰ ਸਿਵਾਰ ਭਏ ਤਿਹ ਠਉਰ ਸੁ ਫੇਨ ਜਿਉ ਛਤ੍ਰ ਫਿਰੇ ਤਰਤਾ ॥ ਕਰ ਅੰਗੁਲਿਕਾ ਸਫਰੀ ਤਲਫੈ ਭੁਜ ਕਾਟਿ ਭੁਜੰਗ ਕਰੇ ਕਰਤਾ ॥ ਹਯ ਨਕ੍ਰ ਧੁਜਾ ਦ੍ਰਮ ਸ੍ਰਉਣਤ ਨੀਰ ਮੈ ਚਕ੍ਰ ਜਿਉ ਚਕ੍ਰ ਫਿਰੈ ਗਰਤਾ ॥ ਤਬ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਦੁਹੂੰ ਮਿਲਿ ਦਾਨਵ ਮਾਰ ਕਰੀ ਰਨ ਮੈ ਸਰਿਤਾ ॥੬੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੁਰ ਹਾਰੇ ਜੀਤੇ ਅਸੁਰ ਲੀਨੋ ਸਕਲ ਸਮਾਜ ॥ ਦੀਨੋ ਇੰਦ੍ਰ ਭਜਾਇ ਕੈ ਮਹਾਂ ਪ੍ਰਬਲ ਦਲ ਸਾਜਿ ॥੭੦॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਛੀਨ ਭੰਡਾਰ ਲਯੋ ਹੈ ਕੁਬੇਰ ਤੇ ਸੇਸਹੁੰ ਤੇ ਮਨਿ ਮਾਲ ਛਡਾਈ ॥ ਜੀਤਿ ਲੁਕੇਸ ਦਿਨੇਸ ਨਿਸੇਸ ਗਨੇਸ ਜਲੇਸ ਦਿਯੋ ਹੈ ਭਜਾਈ ॥ ਲੋਕ ਕੀਏ ਤਿਨ ਤੀਨਹੁ ਆਪਨਿ ਦੈਤ ਪਠੇ ਤਹ ਦੈ ਠਕੁਰਾਈ ॥ ਜਾਇ ਬਸੇ ਸੁਰ ਧਾਮ ਤੇਊ ਤਿਨ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਕੀ ਫੇਰੀ ਦੁਹਾਈ ॥੭੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਖੇਤ ਜੀਤ ਦੈਤਨ ਲਿਯੋ ਗਏ ਦੇਵਤੇ ਭਾਜ ॥ ਇਹੈ ਬਿਚਾਰਯੋ ਮਨ ਬਿਖੈ ਲੇਹੁ ਸਿਵਾ ਤੇ ਰਾਜ ॥੭੨॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਦੇਵ ਸੁਰੇਸ ਦਿਨੇਸ ਨਿਸੇਸ ਮਹੇਸਪੁਰੀ ਮਹਿ ਜਾਇ ਬਸੇ ਹੈਂ ॥ ਭੇਸ ਬੁਰੇ ਤਹਾਂ ਜਾਇ ਦੁਰੇ ਸਿਰ ਕੇਸ ਜੁਰੇ ਰਨ ਤੇ ਜੁ ਤ੍ਰਸੇ ਹੈਂ ॥ ਹਾਲ ਬਿਹਾਲ ਮਹਾ ਬਿਕਰਾਲ ਸੰਭਾਲ ਨਹੀ ਜਨੁ ਕਾਲ ਗ੍ਰਸੇ ਹੈਂ ॥ ਬਾਰ ਹੀ ਬਾਰ ਪੁਕਾਰ ਕਰੀ ਅਤਿ ਆਰਤਵੰਤ ਦਰੀਨ ਧਸੇ ਹੈਂ ॥੭੩॥ ਕਾਨ ਸੁਨੀ ਧੁਨਿ ਦੇਵਨ ਕੀ ਸਭ ਦਾਨਵ ਮਾਰਨ ਕੋ ਪ੍ਰਨ ਕੀਨੋ ॥ ਹੁਇ ਕੈ ਪ੍ਰਤੱਛ ਮਹਾ ਬਰ ਚੰਡਿ ਸੁ ਕ੍ਰੁੱਧ ਹ੍ਵੈ ਜੁੱਧ ਬਿਖੈ ਮਨ ਦੀਨੋ ॥ ਭਾਲ ਕੋ ਫੋਰ ਕੈ ਕਾਲੀ ਭਈ ਲਖਿ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਕਬਿ ਕੋ ਮਨ ਭੀਨੋ ॥ ਦੈਤ ਸਮੂਹਿ ਬਿਨਾਸਨ ਕੋ ਜਮਰਾਜ ਤੇ ਮ੍ਰਿਤੁ ਮਨੋ ਭਵ ਲੀਨੋ ॥੭੪॥ ਪਾਨਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਧਰੇ ਬਲਵਾਨ ਸੁ ਕੋਪ ਕੈ ਬਿੱਜੁਲਿ ਜਿਉ ਗਰਜੀ ਹੈ ॥ ਮੇਰੁ ਸਮੇਤ ਹਲੇ ਗਰੂਏ ਗਿਰਿ ਸੇਸ ਕੇ ਸੀਸ ਧਰਾ ਲਰਜੀ ਹੈ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਧਨੇਸ ਦਿਨੇਸ ਡਰਯੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਹਰਿ ਕੀ ਛਤੀਆ ਤਰਜੀ ਹੈ ॥ ਚੰਡ ਪ੍ਰਚੰਡ ਅਖੰਡ ਲਿਯੇ ਕਰਿ ਕਾਲਿਕਾ ਕਾਲ ਹੀ ਜਿਉ ਅਰਜੀ ਹੈ ॥੭੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਨਿਰਖਿ ਚੰਡਿਕਾ ਤਾਸ ਕੋ ਤਬੈ ਬਚਨ ਇਹ ਕੀਨ ॥ ਹੇ ਪੁਤ੍ਰੀ ਤੂੰ ਕਾਲਿਕਾ ਹੋਹੁ ਜੁ ਮੁਝ ਮੈ ਲੀਨ ॥੭੬॥ ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਯਹ ਚੰਡਿ ਕੋ ਤਾ ਮਹਿ ਗਈ ਸਮਾਇ ॥

ਜਿਉ ਗੰਗਾ ਕੀ ਧਾਰ ਮੈ ਜਮੁਨਾ ਪੈਠੀ ਧਾਇ ॥੭੭॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਬੈਠਿ ਤਬੈ ਗਿਰਜਾ ਅਰੁ ਦੇਵਨ ਬੁੱਧਿ ਇਹੈ ਮਨ ਮੱਧਿ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਜੁੱਧ ਕਿਯੇ ਬਿਨੁ ਫੇਰ ਫਿਰੈ ਨਹਿ ਭੂਮਿ ਸਭੈ ਅਪਨੀ ਅਵਧਾਰੀ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਕਹਯੋ ਅਬ ਢੀਲ ਬਨੇ ਨਹਿ ਮਾਤ ਸੁਨੋ ਯਹ ਬਾਤ ਹਮਾਰੀ ॥ ਦੈਤਨ ਕੇ ਬਧਿ ਕਾਜ ਚਲੀ ਰਣ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਭੁਜੰਗਨਿ ਕਾਰੀ ॥੭੮॥ ਕੰਚਨ ਸੋਂ ਤਨ ਖੰਜਨ ਸੇ ਦ੍ਰਿਗ ਕੰਜਨ ਕੀ ਸੁਖਮਾ ਸਕੁਚੀ ਹੈ ॥ ਲੈ ਕਰਤਾਰ ਸੁਧਾ ਕਰ ਮੈ ਮਧੁ ਮੂਰਤਿ ਸੀ ਅੰਗ ਅੰਗ ਰਚੀ ਹੈ ॥ ਆਨਨ ਕੀ ਸਰ ਕੋ ਸਸਿ ਨਾਹਿਨ ਅਉਰ ਕਛੂ ਉਪਮਾ ਨ ਬਚੀ ਹੈ ॥ ਸ੍ਰਿੰਗ ਸੁਮੇਰੁ ਕੇ ਚੰਡਿ ਬਿਰਾਜਤਿ ਮਾਨੋ ਸਿੰਘਾਸਨ ਬੈਠੀ ਸਚੀ ਹੈ ॥੭੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਐਸੇ ਸ੍ਰਿੰਗ ਸੁਮੇਰੁ ਕੇ ਸੋਭਤਿ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥ ਚੰਦ੍ਰਹਾਸ ਕਰਿ ਬਰ ਧਰੇ ਜਨੁ ਜਮ ਲੀਨੇ ਦੰਡ ॥੮੦॥ ਕਿਸੀ ਕਾਜ ਕੋ ਦੈਤ ਇਕੁ ਆਯੋ ਹੈ ਤਿਹ ਠਾਇ ॥ ਨਿਰਖਿ ਰੂਪ ਬਰ ਚੰਡਿ ਕੋ ਗਿਰਯੋ ਮੂਰਛਾ ਖਾਇ ॥੮੧॥ ਉਠਿ ਸੰਭਾਰਿ ਕਰ ਜੋਰ ਕੈ ਕਹੀ ਚੰਡਿ ਸੋਂ ਬਾਤ ॥ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੁੰਭ ਕੋ ਭ੍ਰਾਤ ਹੌਂ ਕਹਯੋ ਬਚਨ ਸੁਕਚਾਤ ॥੮੨॥ ਤੀਨ ਲੋਕ ਜਿਨ ਬਸਿ ਕਿਯੇ ਅਤਿ ਬਲ ਭੁਜਾ ਅਖੰਡ ॥ ਐਸੋ ਭੂਪਤਿ ਸੁੰਭ ਹੈ ਤਾਹਿ ਬਰੋ ਬਰ ਚੰਡਿ ॥੮੩॥ ਸੁਨਿ ਰਾਕਸ ਕੀ ਬਾਤ ਕੋ ਦੇਵੀ ਉੱਤਰ ਦੀਨ ॥ ਜੁੱਧ ਕਰੈ ਬਿਨ ਨਹਿ ਬਰੋਂ ਸੁਨਹੁ ਦੈਤ ਮਤਿ ਹੀਨ ॥੮੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਹ ਸੁਨਿ ਦਾਨਵ ਚਪਲ ਗਤਿ ਗਯੋ ਸੁੰਭ ਕੇ ਪਾਸ ॥ ਪਰ ਪਾਇਨ ਕਰ ਜੋਰ ਕੈ ਕਰੀ ਏਕ ਅਰਦਾਸ ॥੮੫॥ ਅਉਰ ਰਤਨ ਨ੍ਰਿਪ ਧਾਮ ਤੁਅ ਤ੍ਰਿਯਾ ਰਤਨ ਤੇ ਹੀਨ ॥ ਬਧੂ ਏਕ ਬਨ ਮੈ ਬਸੈ ਤਿਹ ਤੁਮ ਬਰੋ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥੮੬॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਸੁਨੀ ਮਨੋਹਰਿ ਬਾਤ ਨ੍ਰਿਪ ਬੂਝਯੋ ਪੁਨਿ ਤਾਹਿ ਕੋ ॥ ਮੋ ਸੋਂ ਕਹੀਐ ਭ੍ਰਾਤ ਬਰਨਨ ਤਾਹਿ ਸਰੀਰ ਕੋ ॥੮੭॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਹਰਿ ਸੋਂ ਮੁਖ ਹੈ ਹਰਿਤੀ ਦੁਖ ਹੈ ਅਲਿਕੈ ਹਰਹਾਰ ਪ੍ਰਭਾ ਹਰਨੀ ਹੈ ॥ ਲੋਚਨ ਹੈ ਹਰਿ ਸੇ ਸਰਸੇ ਹਰਿ ਸੇ ਭਰੁਟੇ ਹਰਿ ਸੀ ਬਰੁਨੀ ਹੈ ॥ ਕੇਹਰਿ ਸੋਂ ਕਰਹਾ ਚਲਬੋ ਹਰਿ ਪੈ ਹਰਿ ਕੀ ਹਰਨੀ ਤਰਨੀ ਹੈ ॥ ਹੈ ਕਰ ਮੈ ਹਰਿ ਪੈ ਹਰਿ ਸੋਂ ਹਰਿ ਰੂਪ ਕੀਏ ਹਰਿ ਕੀ ਧਰਨੀ ਹੈ ॥੮੮॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਮੀਨ ਮੁਰਝਾਨੇ ਕੰਜ ਖੰਜਨ ਖਿਸਾਨੇ ਅਲਿ ਫਿਰਤ ਦਿਵਾਨੇ ਬਨ ਡੋਲੈ ਜਿਤ ਤਿਤ ਹੀ ॥ ਕੀਰ ਔ ਕਪੋਤ ਬਿੰਬ ਕੋਕਿਲਾ ਕਲਾਪੀ ਬਨ ਲੂਟੇ ਫੂਟੇ ਫਿਰੈਂ ਮਨ ਚੈਨਹੂੰ ਨ ਕਿਤ ਹੀ ॥ ਦਾਰਿਮ ਦਰਕ ਗਯੋ ਪੇਖ ਦਸਨਨਿ ਪਾਂਤਿ ਰੂਪ ਹੀ ਕੀ ਕ੍ਰਾਂਤਿ ਜਗ ਫੈਲ ਰਹੀ ਸਿਤ ਹੀ ॥ ਐਸੀ ਗੁਨ ਸਾਗਰ

ਉਜਾਗਰ ਸੁ ਨਾਗਰਿ ਹੈ ਲੀਨੋ ਮਨ ਮੇਰੋ ਹਰਿ ਨੈਨ ਕੋਰ ਚਿਤ ਹੀ ॥੮੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਾਤ ਦੈਤ ਕੀ ਸੁੰਭ ਸੁਨਿ ਬੋਲਯੋ ਕਛੁ ਮੁਸਕਾਤ ॥ ਚਤੁਰ ਦੂਤ ਕੋਊ ਭੇਜੀਏ ਲਖਿ ਆਵੈ ਤਿਹ ਘਾਤ ॥੯੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਹੁਰਿ ਕਹੀ ਉਨ ਦੈਤ ਅਬ ਕੀਜੈ ਏਕ ਬਿਚਾਰ ॥ ਜੋ ਲਾਇਕ ਭਟ ਸੈਨ ਮੈ ਭੇਜਹੁ ਦੈ ਅਧਿਕਾਰ ॥੯੧॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਬੈਠੋ ਹੁਤੋ ਨ੍ਰਿਪ ਮੱਧਿ ਸਭਾ ਉਠਿ ਕੈ ਕਰ ਜੋਰਿ ਕਹਯੋ ਮਮ ਜਾਊਂ ॥ ਬਾਤਨ ਤੇ ਰਿਝਵਾਇ ਮਿਲਾਇਹੋਂ ਨਾਤਰ ਕੇਸਨ ਤੇ ਗਹਿ ਲਿਆਊਂ ॥ ਕ੍ਰੁੱਧ ਕਰੈ ਤਬ ਜੁੱਧ ਕਰੌਂ ਰਣਿ ਸ੍ਰਉਣਤ ਕੀ ਸਰਿਤਾਨ ਬਹਾਊਂ ॥ ਲੋਚਨਧੂੰਮ ਕਹੈ ਬਲ ਆਪਨੁ ਸ੍ਵਾਸਨ ਸਾਥ ਪਹਾਰ ਉਡਾਊਂ ॥੯੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਉਠੇ ਬੀਰ ਕੋ ਦੇਖਿ ਕੈ ਸੁੰਭ ਕਹੀ ਤੁਮ ਜਾਹੁ ॥ ਰੀਝੈ ਆਵੈ ਆਨਿਯੋ ਖੀਝੈ ਜੁੱਧ ਕਰਾਹੁ ॥੯੩॥ ਤਹਾਂ ਧੂਮ੍ਰਲੋਚਨ ਚਲੇ ਚਤੁਰੰਗਨ ਦਲੁ ਸਾਜਿ ॥ ਗਿਰਿ ਘੇਰਯੋ ਘਨ ਘਟਾ ਜਿਉ ਗਰਜਿ ਗਰਜਿ ਗਜ ਰਾਜਿ ॥੯੪॥ ਧੂਮ੍ਰਨੈਨ ਗਿਰਿ ਰਾਜ ਤਟ ਊਚੇ ਕਹੀ ਪੁਕਾਰਿ ॥ ਕੈ ਬਰ ਸੁੰਭ ਨ੍ਰਿਪਾਲ ਕੋ ਕੈ ਲਰਿ ਚੰਡਿ ਸੰਭਾਰਿ ॥੯੫॥ ਰਿਪੁ ਕੇ ਬਚਨ ਸੁਨੰਤ ਹੀ ਸਿੰਘ ਭਈ ਅਸਵਾਰ ॥ ਗਿਰ ਤੇ ਉਤਰੀ ਬੇਗ ਦੈ ਕਰਿ ਆਯੁਧ ਸਭ ਧਾਰ ॥੯੬॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕੋਪਿ ਕੈ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਚੜੀ ਇਤ ਕ੍ਰੁੱਧ ਕੈ ਧੂਮ੍ਰ ਚੜੈ ਉਤ ਸੈਨੀ ॥ ਬਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨਨ ਮਾਰ ਮਚੀ ਤਬ ਦੇਵੀ ਲਈ ਬਰਛੀ ਕਰਿ ਪੈਨੀ ॥ ਦਉਰਿ ਦਈ ਅਰਿ ਕੇ ਮੁਖ ਮੈ ਕਟਿ ਓਠ ਦਏ ਜਿਮੁ ਲੋਹ ਕੋ ਛੈਨੀ ॥ ਦਾਂਤ ਗੰਗਾ ਜਮੁਨਾ ਤਨ ਸਜਾਮ ਸੋ ਲੋਹੂ ਬਹਯੋ ਤਿਨ ਮਾਹਿ ਤ੍ਰਿਬੈਨੀ ॥੯੭॥ ਘਾਉ ਲਗੈ ਰਿਸ ਕੈ ਦ੍ਰਿਗਧੂਮ੍ਰ ਸੁ ਕੈ ਬਲ ਆਪਨੁ ਖੱਗੁ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥ ਬੀਸ ਪਚੀਸਕੁ ਵਾਰ ਕਰੇ ਤਿਨ ਕੇਹਰਿ ਕੋ ਪਗੁ ਨੈਕੁ ਨ ਹਾਰਯੋ ॥ ਧਾਇ ਗਦਾ ਗਹਿ ਫੇਰਿ ਕੈ ਫਉਜ ਕੋ ਘਾਉ ਸਿਵਾ ਸਿਰ ਦੈਤ ਕੇ ਮਾਰਯੋ ॥ ਸ੍ਰਿੰਗ ਧਰਾਧਰ ਊਪਰ ਕੋ ਜਨੁ ਕੋਪਿ ਪੁਰੰਦ੍ਰ ਨੈ ਬੱਜ੍ਰ ਪ੍ਰਹਾਰਯੋ ॥੯੮॥ ਲੋਚਨਧੂਮ ਉਠੇ ਕਿਲਕਾਰ ਲਏ ਸੰਗ ਦੈਤਨ ਕੇ ਕੁਰਮਾ ॥ ਗਹਿ ਪਾਨਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਅਚਾਨਕ ਤਾਨਿ ਲਗਾਈ ਹੈ ਕੇਹਰਿ ਕੇ ਉਰ ਮਾ ॥ ਹਰਿ ਚੰਡ ਲਯੋ ਬਰਿ ਕੈ ਕਰ ਤੇ ਅਰੁ ਮੂੰਡ ਕਟਯੋ ਅਸੁਰੰ ਪੁਰ ਮਾ ॥ ਮਨੁ ਆਂਧੀ ਬਹੇ ਧਰਨੀ ਪਰ ਛੂਟਿ ਖਜੂਰ ਤੇ ਟੂਟ ਪਰਯੋ ਖੁਰਮਾ ॥੯੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਧੂਮ੍ਰਨੈਨ ਜਬ ਮਾਰਯੋ ਦੇਵੀ ਇਹ ਪਰਕਾਰ ॥ ਅਸੁਰ ਸੈਨ ਬਿਨ ਚੈਨ ਹੁਇ ਕੀਨੋ ਹਾ ਹਾ ਕਾਰ ॥੧੦੦॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਮਾਰਕੰਡੇ ਪੁਰਾਨੇ ਸ੍ਰੀ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਉਕਤਿ ਬਿਲਾਸ ਧੂਮ੍ਰਨੈਨ ਬਧਹਿ

ਨਾਮ ਤ੍ਰਿਤੀਆ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩॥

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਸੋਰ ਸੁਨਯੋ ਜਬ ਦੈਤਨ ਕੋ ਤਬ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਤਚੀ ਅਖੀਆਂ ॥ ਹਰ ਧਯਾਨ ਛੁਟਯੋ ਮੁਨਿ ਕੋ ਸੁਨ ਕੈ ਧੁਨਿ ਟੂਟਿ ਖਗੇਸ ਗਈ ਪਖੀਆਂ ॥ ਦ੍ਰਿਗ ਜ੍ਵਾਲ ਬਢੀ ਬੜਵਾਨਲ ਜਿਉਂ ਕਵਿ ਨੇ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਲਖੀਆਂ ॥ ਸਭੁ ਛਾਰ ਭਯੋ ਦਲੁ ਦਾਨਵ ਕੋ ਜਿਮੁ ਘੂਮਿ ਹਲਾਹਲ ਕੀ ਮਖੀਆਂ ॥੧੦੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਉਰ ਸਕਲ ਸੈਨਾ ਜਰੀ ਬਚਯੋਸੁ ਏਕੈ ਪ੍ਰੇਤ ॥ ਚੰਡਿ ਬਚਾਯੋ ਜਾਨਿ ਕੈ ਅਉਰਨ ਮਾਰਨ ਹੇਤ ॥੧੦੨॥ ਭਾਜਿ ਨਿਸਾਚਰ ਮੰਦਮਤਿ ਕਹੀ ਸੁੰਭ ਪਹਿ ਜਾਇ ॥ ਧੂਮ੍ਰਨੈਨ ਸੈਨਾ ਸਹਿਤ ਡਾਰਯੋ ਚੰਡਿ ਖਪਾਇ ॥੧੦੩॥ ਸਕਲ ਕਟੇ ਭਟ ਕਟਕ ਕੇ ਪਾਇਕ ਰਥ ਹੈ ਕੁੰਭ ॥ ਯੌਂ ਸੁਨਿ ਬਚਨ ਅਚਰਜ ਹ੍ਵੈ ਕੋਪ ਕਿਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁੰਭ ॥੧੦੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਚੰਡ ਮੁੰਡ ਦ੍ਵੈ ਦੈਤ ਤਬ ਲੀਨੇ ਸੁੰਭਿ ਹਕਾਰ ॥ ਚਲਿ ਆਏ ਨ੍ਰਿਪ ਸਭਾ ਮਹਿ ਕਰਿ ਲੀਨੇ ਅਸਿ ਢਾਰ ॥੧੦੫॥ ਅਭਿਬੰਦਨ ਦੋਨੋ ਕਿਯੋ ਬੈਠਾਏ ਨ੍ਰਿਪ ਤੀਰ ॥ ਪਾਨ ਦਏ ਮੁਖ ਤੇ ਕਹਯੋ ਤੁਮ ਦੋਨੋ ਮਮ ਬੀਰ ॥੧੦੬॥ ਨਿਜੁ ਕਟ ਕੋ ਫੈਂਟਾ ਦਯੋ ਅਰੁ ਜਮਧਰ ਕਰਵਾਰ ॥ ਲਿਆਵਹੁ ਚੰਡੀ ਬਾਂਧ ਕੈ ਨਾਤਰ ਡਾਰੋ ਮਾਰਿ ॥੧੦੭॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕੋਪ ਚੜ੍ਹੇ ਰਨ ਚੰਡ ਅਉ ਮੁੰਡ ਸੁ ਲੈ ਚਤੁਰੰਗਨਿ ਸੈਨ ਭਲੀ ॥ ਤਬ ਸੇਸ ਕੇ ਸੀਸ ਧਰਾ ਲਰਜੀ ਜਨੁ ਮਧਿ ਤਰੰਗਨਿ ਨਾਵ ਹਲੀ ॥ ਖੁਰ ਬਾਜਨ ਧੂਰਿ ਉਡੀ ਨਭ ਕੋ ਕਵਿ ਕੇ ਮਨ ਤੇ ਉਪਮਾ ਨ ਟਲੀ ॥ ਭਵ ਭਾਰ ਅਪਾਰ ਨਿਵਾਰਨ ਕੋ ਧਰਨੀ ਮਨੁ ਬ੍ਰਹਮ ਕੇ ਲੋਕ ਚਲੀ ॥੧੦੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਚੰਡ ਮੁੰਡ ਦੈਤਨ ਦੁਹੂੰ ਸਬਲ ਪ੍ਰਬਲ ਦਲੁ ਲੀਨ ॥ ਨਿਕਟਿ ਜਾਇ ਗਿਰਿ ਘੇਰਿ ਕੈ ਮਹਾਂ ਕੁਲਾਹਲ ਕੀਨ ॥੧੦੯॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਜਬ ਕਾਨਿ ਸੁਨੀ ਧੁਨਿ ਦੈਤਨ ਕੀ ਤਬ ਕੋਪੁ ਕਿਯੋ ਗਿਰਿਜਾ ਮਨ ਮੈ ॥ ਚੜ੍ਹਿ ਸਿੰਘ ਸੁ ਸੰਖ ਬਜਾਇ ਚਲੀ ਸਭਿ ਆਯੁਧ ਧਾਰ ਤਬੈ ਤਨ ਮੈ ॥ ਗਿਰਿ ਤੇ ਉਤਰੀ ਦਲ ਬੈਰਨਿ ਕੇ ਪਰ ਯੌਂ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਮਨ ਮੈ ॥ ਨਭ ਤੇ ਬਹਰੀ ਲਖਿ ਛੂਟ ਪਰੀ ਜਨੁ ਕੂਕ ਕੁਲੰਗਨ ਕੇ ਗਨ ਮੈ ॥੧੧੦॥ ਚੰਡਿ ਕੁਵੰਡ ਤੇ ਬਾਨ ਛੁਟੇ ਇਕ ਤੇ ਦਸ ਸੌ ਤੇ ਸਹਸ ਤਹ ਬਾਢੇ ॥ ਲੱਛਕੁ ਹੁਇ ਕਰਿ ਜਾਇ ਲਗੇ ਤਨ ਦੈਤਨ ਮਾਂਝ ਰਹੇ ਗਡਿ ਗਾਢੇ ॥ ਕੋ ਕਵਿ ਤਾਹਿ ਸਰਾਹ ਕਰੈ ਅਤਿਸੈ ਉਪਮਾ ਜੁ ਭਈ ਬਿਨੁ ਕਾਢੇ ॥ ਫਾਗੁਨ ਪਉਨ ਕੇ ਗਉਨ ਭਏ ਜਨੁ ਪਾਤੁ ਬਿਹੀਨ ਰਹੇ ਤਰੁ ਠਾਢੇ ॥੧੧੧॥ ਮੁੰਡ ਲਈ ਕਰਵਾਰ ਹਕਾਰ ਕੈ ਕੇਹਰਿ ਕੇ

ਅੰਗ ਅੰਗ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਫੇਰਿ ਦਈ ਤਨ ਦਉਰਿ ਕੈ ਗਉਰਿ ਕੋ ਘਾਇਲ ਕੈ ਨਿਕਸੀ ਅੰਗ ਧਾਰੇ ॥ ਸ੍ਰਉਨ ਭਰੀ ਥਹਰੈ ਕਰ ਦੈਤ ਕੇ ਕੋ ਉਪਮਾ ਕਵਿ ਅਉਰ ਬਿਚਾਰੇ ॥ ਪਾਨ ਗੁਮਾਨ ਸੋ ਖਾਇ ਅਘਾਇ ਮਨੋ ਜਮੁ ਆਪੁਨਿ ਜੀਭ ਨਿਹਾਰੇ ॥੧੧੨॥ ਘਾਉ ਕੈ ਦੈਤ ਚਲਯੋ ਜਬ ਹੀ ਤਬ ਦੇਵਿ ਨਿਖੰਗ ਤੇ ਬਾਨ ਸੁ ਕਾਢੇ ॥ ਕਾਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ਲਉ ਖੈਂਚਿ ਕਮਾਨ ਚਲਾਵਤ ਏਕ ਅਨੇਕ ਹੁਇ ਬਾਢੇ ॥ ਮੁੰਡ ਲੈ ਢਾਲ ਦਈ ਮੁਖ ਓਟ ਧਸੇ ਤਿਹ ਮੱਧਿ ਰਹੇ ਗਡਿ ਗਾਢੇ ॥ ਮਾਨਹੁ ਕੂਰਮ ਪੀਠ ਪੈ ਨੀਠ ਭਏ ਸਹਸਫਨ ਕੇ ਫਨ ਠਾਢੇ ॥੧੧੩॥ ਸਿੰਘਹਿ ਪ੍ਰੇਰ ਕੈ ਆਗੈ ਭਈ ਕਰ ਮੈ ਅਸਿ ਲੈ ਬਰ ਚੰਡਿ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥ ਮਾਰਿ ਕੈ ਧੂਰਿ ਕੀਏ ਚਕਚੂਰ ਗਿਰੇ ਅਰਿ ਪੂਰ ਮਹਾਂ ਰਨ ਪਾਰਯੋ ॥ ਫੇਰਿ ਕੈ ਘੇਰ ਲਇਓ ਰਨ ਮਾਹਿ ਸੁ ਮੁੰਡ ਕੋ ਮੁੰਡ ਜੁਦਾ ਕਰਿ ਮਾਰਯੋ ॥ ਐਸੇ ਪਰਯੋ ਧਰਿ ਊਪਰ ਜਾਇ ਜਿਉ ਬੇਲਹਿ ਤੇ ਕਦੂਆ ਕਟਿ ਡਾਰਯੋ ॥੧੧੪॥ ਸਿੰਘ ਚੜ੍ਹੀ ਮੁਖ ਸੰਖ ਬਜਾਵਤਿ ਜਿਉ ਘਨ ਮੈ ਤੜਿਤਾ ਦੁਤਿ ਮੰਡੀ ॥ ਚੱਕ੍ਰ ਚਲਾਇ ਗਿਰਾਇ ਦਯੋ ਅਰਿ ਭਾਜਤ ਦੈਤ ਬਡੇ ਬਰਬੰਡੀ ॥ ਭੂਤ ਪਿਸਾਚਨਿ ਮਾਸ ਅਹਾਰ ਕਰੈਂ ਕਿਲਕਾਰ ਖਿਲਾਰ ਕੈ ਝੰਡੀ ॥ ਮੁੰਡ ਕੋ ਮੁੰਡ ਉਤਾਰ ਦਯੋ ਅਬ ਚੰਡ ਕੋ ਹਾਥ ਲਗਾਵਤਿ ਚੰਡੀ ॥੧੧੫॥ ਮੁੰਡ ਮਹਾਂ ਰਨ ਮੱਧਿ ਹਨਯੋ ਫਿਰ ਕੈ ਬਰ ਚੰਡਿ ਤਬੈ ਇਹ ਕੀਨੋ ॥ ਮਾਰ ਬਿਦਾਰ ਦਈ ਸਭ ਸੈਨ ਸੁ ਚੰਡਿਕਾ ਚੰਡ ਸੋਂ ਆਹਵ ਕੀਨੋ ॥ ਲੈ ਬਰਛੀ ਕਰ ਮੈ ਅਰਿ ਕੋ ਸਿਰ ਕੈ ਬਰ ਮਾਰਿ ਜੁਦਾ ਕਰਿ ਦੀਨੋ ॥ ਲੈ ਕੈ ਮਹੇਸ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਗਨੇਸ ਕੋ ਰੁੰਡ ਕਿਯੋ ਜਨੁ ਮੁੰਡ ਬਿਹੀਨੋ ॥੧੧੬॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਮਾਰਕੰਡੇ ਪੁਰਾਨੇ ਸ੍ਰੀ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਚੰਡ ਮੁੰਡ ਬਧਹਿ ਚਤੁਰਥ ਧਿਆਇ
ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ॥੪॥

ਸੋਰਠਾ ॥ ਘਾਇਲ ਘੂਮਤ ਕੋਟਿ ਜਾਇ ਪੁਕਾਰੇ ਸੁੰਭ ਪੈ ॥ ਮਾਰੇ ਦੇਵੀ ਘੋਟਿ ਸੁਭਟ ਕਟਕ ਤੇ ਬਿਕਟ ਅਤਿ ॥੧੧੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਰਾਜ ਗਾਜਿ ਕੈ ਬਾਤ ਇਹ ਕਹੀ ਜੁ ਤਾਹੀ ਠਉਰ ॥ ਮਰਿਹੋਂ ਜਿਯਤ ਨ ਛਾਡਿਹੋਂ ਕਹਯੋ ਸੱਤਿ ਨਹਿ ਅਉਰ ॥੧੧੮॥ ਤੁੰਡ ਸੁੰਭ ਕੇ ਚੰਡਿਕਾ ਚਢਿ ਬੋਲੀ ਇਹ ਭਾਇ ॥ ਮਾਨੋ ਅਪਨੀ ਮ੍ਰਿਤੁ ਕੋ ਲੀਨੋ ਅਸੁਰ ਬੁਲਾਇ ॥੧੧੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਸੁ ਦੁਹੂੰ ਮਿਲਿ ਬੈਠਿ ਮੰਤ੍ਰ ਤਬ ਕੀਨ ॥ ਸੈਨਾ ਸਕਲ ਬੁਲਾਇ

ਕੈ ਸੁਭਟ ਬੀਰ ਚੁਨਿ ਲੀਨ ॥੧੨੦॥ ਰਕਤ ਬੀਜ ਕੋ ਭੇਜੀਏ ਮੰਤ੍ਰਿਨ ਕਹੀ ਬਿਚਾਰਿ ॥ ਪਾਥਰ ਜਿਉ ਗਿਰਿ ਡਾਰ ਕੈ ਚੰਡਿਹਿ ਹਨੈ ਹਕਾਰਿ ॥੧੨੧॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਭੇਜੋ ਕੋਊ ਦੂਤ ਗ੍ਰਿਹ ਤੇ ਲਿਆਵੈ ਤਾਹਿ ਕੋ ॥ ਜੀਤਯੋ ਜਿਨ ਪੁਰਹੂਤ ਭੁਜ ਬਲ ਜਾ ਕੇ ਅਮਿਤ ਹੈ ॥੧੨੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸ੍ਰੋਣਤਬਿੰਦ ਪੈ ਦੈਤ ਇਕੁ ਗਯੋ ਕਰੀ ਅਰਦਾਸ ॥ ਰਾਜ ਬੁਲਾਵਤ ਸਭਾ ਮੈ ਬੇਗਿ ਚਲੋ ਤਿਹ ਪਾਸ ॥੧੨੩॥ ਰਕਤਬੀਜ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁੰਭ ਕੋ ਕੀਨੋ ਆਨਿ ਪ੍ਰਨਾਮ ॥ ਅਸੁਰ ਸਭਾ ਮਧਿ ਭਾਉ ਕਰਿ ਕਹਯੋ ਕਰਹੁ ਮਮ ਕਾਮ ॥੧੨੪॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਸ੍ਰਉਣਤਬਿੰਦ ਕੋ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਬੁਲਾਇ ਬੈਠਾਇ ਕੈ ਆਦਰੁ ਕੀਨੋ ॥ ਦੈ ਸਿਰ ਤਾਜ ਬਡੇ ਗਜਰਾਜ ਸੁ ਬਾਜਿ ਦਏ ਰਿਝਵਾਇ ਕੈ ਲੀਨੋ ॥ ਪਾਨ ਲੈ ਦੈਤ ਕਹੀ ਇਹ ਚੰਡਿ ਕੋ ਰੁੰਡ ਕਰੋਂ ਅਬ ਮੁੰਡ ਬਿਹੀਨੋ ॥ ਐਸੇ ਕਹਯੋ ਤਿਨ ਮੱਧਿ ਸਭਾ ਨ੍ਰਿਪ ਰੀਝ ਕੈ ਮੇਘ ਅਡੰਬਰ ਦੀਨੋ ॥੧੨੫॥ ਸ੍ਰੌਣਤਬਿੰਦ ਕੋ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਕਹਿਓ ਤੁਮ ਜਾਹੁ ਮਹਾਂ ਦਲੁ ਲੈ ਕੈ ॥ ਛਾਰ ਕਰੋ ਗਰੂਏ ਗਿਰਿਰਾਜਹਿ ਚੰਡਿ ਪਚਾਰਿ ਹਨੋ ਬਲੁ ਕੈ ਕੈ ॥ ਕਾਨਨ ਮੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਸੁਨਿ ਬਾਤ ਰਿਸਾਤ ਚਲਯੋ ਚੜ੍ਹਿ ਊਪਰਿ ਗੈ ਕੈ ॥ ਮਾਨੋ ਪ੍ਰਤੱਛ ਹੋਇ ਅੰਤਕ ਦੰਤ ਕੋ ਲੈ ਕੈ ਚਲਯੋ ਰਨ ਹੇਤ ਜੁ ਛੈ ਕੈ ॥੧੨੬॥ ਬੀਜ ਰਕਤ੍ਰ ਸੁ ਬੰਬ ਬਜਾਇ ਕੈ ਆਗੈ ਕੀਏ ਗਜ ਬਾਜ ਰਥੱਯਾ ॥ ਏਕ ਤੇ ਏਕ ਮਹਾਂਬਲਿ ਦਾਨਵ ਮੇਰੁ ਕੋ ਪਾਇਨ ਸਾਥ ਮਥੱਯਾ ॥ ਦੇਖਿ ਤਿਨੈ ਸੁਭ ਅੰਗ ਸੁ ਦੀਰਘ ਕਉਚ ਸਜੇ ਕਟਿ ਬਾਂਧਿ ਭਥੱਯਾ ॥ ਲੀਨਿ ਕਮਾਨਨ ਬਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਸਮਾਨ ਕੈ ਸਾਥ ਲਏ ਜੁ ਸਥੱਯਾ ॥੧੨੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਰਕਤਬੀਜ ਦਲ ਸਾਜਿ ਕੈ ਉਤਰੇ ਤਟ ਗਿਰਿਰਾਜ ॥ ਸ੍ਰਵਣਿ ਕੁਲਾਹਲ ਸੁਨਿ ਸਿਵਾ ਕਰਯੋ ਜੁੱਧ ਕੋ ਸਾਜ ॥੧੨੮॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਹ੍ਵੈ ਸਿੰਘਹਿ ਅਸਵਾਰ ਗਾਜ ਗਾਜ ਕੈ ਚੰਡਿਕਾ ॥ ਚਲੀ ਪ੍ਰਬਲ ਅਸਿ ਧਾਰ ਰਕਤਬੀਜ ਕੇ ਬਧ ਨਮਿੱਤ ॥੧੨੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਆਵਤਿ ਦੇਖ ਕੈ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਕੋ ਸ੍ਰੋਣਤਬਿੰਦ ਮਹਾ ਹਰਖਯੋ ਹੈ ॥ ਆਗੈ ਹ੍ਵੈ ਸਤ੍ਰੁ ਧਸੇ ਰਨ ਮੱਧਿ ਸੁ ਕ੍ਰੁੱਧ ਕੈ ਜੁੱਧਹਿ ਕੋ ਸਰਖਯੋ ਹੈ ॥ ਲੈ ਉਮਡਯੋ ਦਲੁ ਬਾਦਲੁ ਸੋ ਕਵਿ ਨੇ ਜਸੁ ਯਾ ਛਬਿ ਕੋ ਪਰਖਯੋ ਹੈ ॥ ਤੀਰ ਚਲੇ ਇਮ ਬੀਰਨ ਕੇ ਬਹੁ ਮੇਘ ਮਨੋ ਬਲੁ ਕੈ ਬਰਖਯੋ ਹੈ ॥੧੩੦॥ ਬੀਰਨ ਕੇ ਕਰ ਤੇ ਛੁਟਿ ਤੀਰ ਸਰੀਰਨ ਚੀਰ ਕੇ ਪਾਰ ਪਰਾਨੇ ॥ ਤੋਰਿ ਸਰਾਸਨ ਫੋਰ ਕੈ ਕਉਚਨ ਮੀਨਨ ਕੇ ਰਿਪੁ ਜਿਉ ਥਹਰਾਨੇ ॥ ਘਾਉ ਲਗੇ ਤਨ ਚੰਡਿ ਅਨੇਕ ਸੁ ਸ੍ਰਉਣ ਚਲਯੋ ਬਹਿ ਕੈ ਸਰਿਤਾਨੇ ॥ ਮਾਨਹੁ ਫਾਰਿ ਪਹਾਰ ਹੂੰ ਕੋ

ਸੁਤ ਤੱਛਕ ਕੇ ਨਿਕਸੇ ਕਰਿ ਬਾਨੇ ॥੧੩੧॥ ਬੀਰਨ ਕੇ ਕਰ ਤੇ ਛੁਟਿ ਤੀਰ ਸੁ ਚੰਡਿਕਾ ਸਿੰਘਨਿ ਜਿਉ ਭਭਕਾਰੀ ॥ ਲੈ ਕਰਿ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਗਹਿ ਚਕ੍ਰ ਛੁਰੀ ਅਉ ਕਟਾਰੀ ॥ ਕਾਟਿ ਕੈ ਦਾਮਨ ਛੇਦ ਕੈ ਭੇਦ ਕੈ ਸਿੰਧੁਰ ਕੀ ਕਰਿ ਭਿੰਨ ਅੰਬਾਰੀ ॥ ਮਾਨਹੁ ਆਗ ਲਗਾਇ ਹਨੂ ਗੜ੍ਹ ਲੰਕ ਅਵਾਸ ਕੀ ਡਾਰੀ ਅਟਾਰੀ ॥੧੩੨॥ ਤੋਰ ਕੈ ਮੋਰ ਕੈ ਦੈਤਨ ਕੇ ਮੁਖ ਘੋਰ ਕੈ ਚੰਡਿ ਮਹਾ ਅਸਿ ਲੀਨੋ ॥ ਜੋਰ ਕੈ ਕੋਰ ਕੈ ਠੋਰ ਕੈ ਬੀਰ ਸੁ ਰਾਛਸ ਕੋ ਹਤਿ ਕੈ ਤਿਹ ਦੀਨੋ ॥ ਖੋਰ ਕੈ ਤੋਰ ਕੈ ਬੋਰ ਕੈ ਦਾਨਵ ਲੈ ਤਿਨ ਕੇ ਕਰੇ ਹਾਡ ਚਬੀਨੋ ॥ ਸ੍ਰਉਣ ਕੋ ਪਾਨ ਕਰਯੋ ਜਿਉ ਦਵਾਹਰਿ ਸਾਗਰ ਕੋ ਜਲ ਜਿਉ ਰਿਖਿ ਪੀਨੋ ॥੧੩੩॥ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਕੁਵੰਡ ਕਰੰ ਗਹਿ ਜੁੱਧ ਕਰਯੋ ਨ ਗਨੇ ਭਟ ਆਨੇ ॥ ਮਾਰਿ ਦਈ ਸਭ ਦੈਤ ਚਮੂੰ ਤਿਹ ਸ੍ਰਉਣਤ ਜੰਬੁਕ ਗ੍ਰਿੱਝ ਅਘਾਨੇ ॥ ਭਾਲ ਭਯਾਨਕ ਦੇਖਿ ਭਵਾਨਿ ਕੋ ਦਾਨਵ ਯੌਂ ਰਨ ਛਾਡਿ ਪਰਾਨੇ ॥ ਪਉਨ ਕੇ ਗਉਨ ਕੇ ਤੇਜ ਪ੍ਰਤਾਪ ਤੇ ਪੀਪਰ ਕੇ ਜਿਮ ਪਾਤ ਉਡਾਨੇ ॥੧੩੪॥ ਆਹਵ ਮੈ ਖਿਝ ਕੈ ਬਰ ਚੰਡਿ ਕਰੰ ਧਰ ਕੈ ਹਰਿ ਸੋਂ ਅਰਿ ਮਾਰੇ ॥ ਏਕਨ ਤੀਰਨ ਚੱਕ੍ਰ ਗਦਾ ਹਤਿ ਏਕਨ ਕੇ ਤਨ ਕੇਹਰਿ ਫਾਰੇ ॥ ਹੈ ਦਲ ਗੈ ਦਲ ਪੈਦਲ ਘਾਇ ਕੈ ਮਾਰਿ ਰਥੀ ਬਿਰਥੀ ਕਰਿ ਡਾਰੇ ॥ ਸਿੰਧੁਰ ਐਸ ਪਰੇ ਤਿਹ ਠਉਰ ਜਿਉ ਭੂਮਿ ਮੈ ਝੂਮਿ ਗਿਰੇ ਗਿਰਿ ਭਾਰੇ ॥੧੩੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਰਕਤਬੀਜ ਕੀ ਚਮੂੰ ਸਭ ਭਾਗੀ ਕਰਿ ਤਿਹ ਤ੍ਰਾਸ ॥ ਕਹਯੋ ਦੈਤ ਪੁਨਿ ਘੇਰਿ ਕੈ ਕਰੋ ਚੰਡਿ ਕੋ ਨਾਸ ॥੧੩੬॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕਾਨਨ ਮੈ ਸੁਨਿ ਕੈ ਇਹ ਬਾਤ ਸੁ ਬੀਰ ਫਿਰੇ ਕਰ ਮੈ ਅਸਿ ਲੈ ਕੈ ॥ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਸੁ ਜੁੱਧੁ ਕਰਯੋ ਬਲਿ ਕੈ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਕ੍ਰੁੱਧਤ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ॥ ਘਾਉ ਲਗੇ ਤਿਨ ਕੇ ਤਨ ਮੈ ਇਮ ਸ੍ਰਉਣ ਗਿਰਯੋ ਧਰਨੀ ਪਰੁ ਚ੍ਵੈ ਕੈ ॥ ਆਗ ਲਗੇ ਜਿਮੁ ਕਾਨਨ ਮੈ ਤਨ ਤਿਉ ਰਹੀ ਬਾਨਨ ਕੀ ਧੁਨਿ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ॥੧੩੭॥ ਆਇਸੁ ਪਾਇ ਕੈ ਦਾਨਵ ਕੋ ਦਲ ਚੰਡਿ ਕੇ ਸਾਮੁਹਿ ਆਇ ਅਰਯੋ ਹੈ ॥ ਢਾਰ ਅਉ ਸਾਂਗ ਕ੍ਰਿਪਾਨਨਿ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਬਰ ਬੀਰਨ ਜੁੱਧ ਕਰਯੋ ਹੈ ॥ ਫੇਰਿ ਫਿਰੇ ਨਹਿ ਆਹਵ ਤੇ ਮਨ ਮਹਿ ਤਿਹ ਧੀਰਜ ਗਾਢੋ ਧਰਯੋ ਹੈ ॥ ਰੋਕ ਲਈ ਚਹੂੰ ਓਰ ਤੇ ਚੰਡਿ ਸੁ ਭਾਨੁ ਮਨੋ ਪਰਿਬੇਖ ਪਰਯੋ ਹੈ ॥੧੩੮॥ ਕੋਪ ਕੈ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਕੁਵੰਡ ਮਹਾ ਬਲ ਕੈ ਬਲਵੰਡ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥ ਦਾਮਨਿ ਜਿਉ ਘਨ ਸੇ ਦਲ ਪੈਠਿ ਕੈ ਕੈ ਪੁਰਜੇ ਪੁਰਜੇ ਦਲੁ ਮਾਰਯੋ ॥ ਬਾਨਨਿ ਸਾਥ ਬਿਦਾਰ ਦਏ ਅਰਿ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਕਵਿ ਭਾਉ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਸੂਰਜ ਕੀ ਕਿਰਨੇ ਸਰਮਾਸਹਿ

ਰੇਨੁ ਅਨੇਕ ਤਹਾਂ ਕਰਿ ਡਾਰਯੋ ॥੧੩੯॥ ਚੰਡਿ ਚਮੂੰ ਬਹੁ ਦੈਤਨ ਕੀ ਹਤਿ ਫੇਰਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਕੁਵੰਡ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥ ਬਾਨਨ ਸੋਂ ਦਲ ਫੋਰ ਦਯੋ ਬਲ ਕੈ ਬਰ ਸਿੰਘ ਮਹਾਂ ਭਭਕਾਰਯੋ ॥ ਮਾਰ ਦਏ ਸਿਰਦਾਰ ਬਡੇ ਧਰ ਸ੍ਰੋਉਣ ਬਹਾਇ ਬਡੋ ਰਨ ਪਾਰਯੋ ॥ ਏਕ ਕੇ ਸੀਸ ਦਯੋ ਧਨੁ ਯੌਂ ਜਨੁ ਕੋਪਿ ਕੈ ਗਾਜ ਨੇ ਮੰਡਪ ਮਾਰਯੋ ॥੧੪੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਚੰਡਿ ਚਮੂੰ ਸਭ ਦੈਤ ਕੀ ਐਸੇ ਦਈ ਸੰਘਾਰ ॥ ਪਉਨ ਪੂਤ ਜਿਉ ਲੰਕ ਕੋ ਡਾਰਯੋ ਬਾਗ ਉਖਾਰ ॥੧੪੧॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਗਾਜਿ ਕੈ ਚੰਡਿ ਮਹਾਂਬਲਿ ਮੇਘ ਸੀ ਬੂੰਦਨ ਜਿਉ ਅਰਿ ਪੈ ਸਰ ਡਾਰੇ ॥ ਦਾਮਨਿ ਸੋਂ ਖਗ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਬਹੁ ਬੀਰ ਅਧੰ ਧਰ ਕੈ ਧਰਿ ਮਾਰੇ ॥ ਘਾਇਲ ਘੂਮਿ ਪਰੇ ਤਿਹ ਯੌਂ ਉਪਮਾ ਮਨ ਮੈ ਕਵਿ ਯੌਂ ਅਨੁਸਾਰੇ ॥ ਸ੍ਰੋਉਨ ਪ੍ਰਵਾਹ ਮਨੋ ਸਰਿਤਾ ਤਿਹ ਮੱਧਿ ਧਸੀ ਕਰਿ ਲੋਥ ਕਰਾਰੇ ॥੧੪੨॥ ਐਸੇ ਪਰੇ ਧਰਨੀ ਪਰ ਬੀਰ ਸੁ ਕੈ ਕੈ ਦੁਖੰਡ ਜੁ ਚੰਡਿਹਿ ਡਾਰੇ ॥ ਲੋਥਨ ਊਪਰਿ ਲੋਥ ਗਿਰੀ ਬਹਿ ਸ੍ਰੋਉਣ ਚਲ੍ਯੋ ਜਨੁ ਕੋਟ ਪਨਾਰੇ ॥ ਲੈ ਕਰਿ ਬਜਾਲ ਸੋ ਬਜਾਲ ਬਜਾਵਤ ਸੋ ਉਪਮਾ ਕਵਿ ਯੌਂ ਮਨ ਧਾਰੇ ॥ ਮਾਨੋ ਮਹਾਂ ਪ੍ਰਲਏ ਬਹੇ ਪਉਨ ਸੋ ਆਪਸ ਮੈਂ ਭਿਰਹੈਂ ਗਿਰਿ ਭਾਰੇ ॥੧੪੩॥ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਅਸਿ ਦਾਰੁਨ ਕਾਮ ਕਰੇ ਰਨ ਮੈ ਅਰਿ ਸੋਂ ਅਰਿਨੀ ਹੈ ॥ ਸੂਰ ਹਨੇ ਬਲਿ ਕੈ ਬਲਵਾਨੁ ਸੁ ਸ੍ਰੋਉਣ ਚਲ੍ਯੋ ਬਹਿ ਬੈਤਰਨੀ ਹੈ ॥ ਬਾਂਹ ਕਟੀ ਅਧ ਬੀਚ ਤੇ ਸੁੰਡ ਸੀ ਸੋ ਉਪਮਾ ਕਵਿ ਨੈ ਬਰਨੀ ਹੈ ॥ ਆਪਸਿ ਮੈ ਲਰ ਕੈ ਸੁ ਮਨੋ ਗਿਰਿ ਤੇ ਗਿਰੀ ਸਰਪ ਕੀ ਦੁਇ ਘਰਨੀ ਹੈ ॥੧੪੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਕਲ ਪ੍ਰਬਲ ਦਲ ਦੈਤ ਕੋ ਚੰਡੀ ਦਯੋ ਭਜਾਇ ॥ ਪਾਪ ਤਾਪ ਹਰਿ ਜਾਪ ਤੇ ਜੈਸੇ ਜਾਤ ਪਰਾਇ ॥੧੪੫॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਭਾਨੁ ਤੇ ਜਿਉ ਤਮ ਪਉਨ ਤੇ ਜਿਉ ਘਨ ਮੋਰ ਤੇ ਜਿਉ ਫਨਿ ਤਿਉ ਸਕੁਚਾਨੇ ॥ ਸੂਰ ਤੇ ਕਾਤੁਰੁ ਕੂਰ ਤੇ ਚਾਤੁਰੁ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸਾਤੁਰ ਏਣਿ ਡਰਾਨੇ ॥ ਸੂਮ ਤੇ ਜਿਉਂ ਜਸ ਬਯੋਗ ਤੇ ਜਿਉਂ ਰਸ ਪੂਤ ਕਪੂਤਹਿ ਜਿਉਂ ਬੰਸੁ ਹਾਨੇ ॥ ਧਰਮ ਜਿਉਂ ਕ੍ਰੁੱਧ ਤੇ ਭਰਮ ਸੁਬੁਧਿ ਤੇ ਚੰਡਿ ਕੇ ਜੁੱਧ ਤੇ ਦੈਤ ਪਰਾਨੇ ॥੧੪੬॥ ਫੇਰਿ ਫਿਰੇ ਸਭ ਜੁਧ ਕੇ ਕਾਰਨ ਲੈ ਕਰਵਾਰਨ ਕ੍ਰੁੱਧ ਹੁਇ ਧਾਏ ॥ ਏਕ ਲੈ ਬਾਨ ਕਮਾਨਨ ਤਾਨਿ ਕੈ ਤੂਰਨ ਤੇਜ ਤੁਰੰਗ ਤੁਰਾਏ ॥ ਧੂਰਿ ਉਡੀ ਖੁਰ ਪੂਰਨ ਤੇ ਪਥ ਊਰਧ ਹੁਇ ਰਵਿ ਮੰਡਲ ਛਾਏ ॥ ਮਾਨਹੁ ਫੇਰ ਰਚੇ ਬਿਧਿ ਲੋਕ ਧਰਾ ਖਟ ਆਠ ਅਕਾਸ ਬਨਾਏ ॥੧੪੭॥ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਕੁਵੰਡ ਲੈ ਬਾਨਨਿ ਦੈਤਨ ਕੇ ਤਨ ਤੂਲਿ ਜਿਉ ਤੂੰਬੇ ॥ ਮਾਰ ਗਇੰਦ ਦਏ ਕਰਵਾਰ ਲੈ ਦਾਨਵ ਮਾਨ ਗਯੋ

ਉਡਿ ਪੂੰਬੇ ॥ ਬੀਰਨ ਕੇ ਸਿਰ ਕੀ ਸਿਤ ਪਾਗ ਚਲੀ ਬਹਿ ਸ੍ਰੋਨਤ ਊਪਰਿ ਖੂੰਬੇ ॥ ਮਾਨਹੁ ਸਾਰਸੁਤੀ ਕੇ ਪ੍ਰਵਾਹ ਮੈ ਸੂਰਨ ਕੇ ਜਸ ਕੇ ਉਠਿ ਬੂੰਬੇ ॥੧੪੮॥ ਦੈਤਨ ਸਾਥ ਗਦਾ ਗਹਿ ਹਾਥਿ ਸੁ ਕ੍ਰੁੱਧ ਹ੍ਵੈ ਜੁਧੁ ਨਿਸੰਗ ਕਰਯੋ ਹੈ ॥ ਪਾਨਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਲਏ ਬਲਵਾਨ ਸੁ ਮਾਰਿ ਤਬੈ ਦਲ ਛਾਰ ਕਰਯੋ ਹੈ ॥ ਪਾਗ ਸਮੇਤ ਗਿਰਯੋ ਸਿਰ ਏਕ ਕੋ ਭਾਉ ਇਹੈ ਕਬਿ ਤਾ ਕੋ ਧਰਯੋ ਹੈ ॥ ਪੂਰਨ ਪੁੰਨ ਭਏ ਨਭ ਤੇ ਸੁ ਮਨੋ ਭੁਅ ਟੂਟਿ ਨਛੱਤ੍ਰ ਪਰਿਓ ਹੈ ॥੧੪੯॥ ਬਾਰਿਦ ਬਾਰਨ ਜਿਉ ਨਿਰਵਾਰਿ ਮਹਾਂ ਬਲਧਾਰਿ ਤਬੈ ਇਹ ਕੀਆ ॥ ਪਾਨਿ ਲੈ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕੋ ਤਾਨਿ ਸੰਘਾਰ ਸਨੇਹ ਤੇ ਸ੍ਰਉਨਤ ਪੀਆ ॥ ਏਕ ਗਏ ਕੁਮਲਾਇ ਪਰਾਇ ਕੈ ਏਕਨ ਕੋ ਧਰਕਯੋ ਤਨ ਹੀਆ ॥ ਚੰਡਿ ਕੇ ਬਾਨ ਕਿਧੋ ਕਰ ਭਾਨਹਿ ਦੇਖਿ ਕੈ ਦੈਤ ਗਈ ਦੁਤਿ ਦੀਆ ॥੧੫੦॥ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਅਸਿ ਕੋਪ ਭਈ ਅਤਿ ਧਾਰਿ ਮਹਾਂ ਬਲ ਕੋ ਰਨ ਪਾਰਯੋ ॥ ਦਉਰ ਕੈ ਠਉਰ ਹਤੇ ਬਹੁ ਦਾਨਵ ਏਕ ਗਇੰਦ ਬਡੋ ਰਨਿ ਮਾਰਯੋ ॥ ਕਉਤਕ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਰਨ ਪੇਖਿ ਤਬੈ ਕਬਿ ਯੌਂ ਮਨ ਮੱਧਿ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਸਾਗਰ ਬਾਂਧਨ ਕੇ ਸਮਏ ਨਲ ਮਾਨੁ ਪਹਾਰ ਉਖਾਰ ਕੇ ਡਾਰਯੋ ॥੧੫੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮਾਰ ਜਬੈ ਸੈਨਾ ਲਈ ਤਬੈ ਦੈਤ ਇਹ ਕੀਨ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰ ਕਰਿ ਚੰਡਿ ਕੇ ਬਧਿਬੇ ਕੋ ਮਨ ਦੀਨ ॥੧੫੨॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਬਾਹਨਿ ਸਿੰਘ ਭਯਾਨਕ ਰੂਪ ਲਖਯੋ ਸਭ ਦੈਤ ਮਹਾਂ ਡਰਪਾਯੋ ॥ ਸੰਖ ਲੀਏ ਕਰਿ ਚੱਕ੍ਰ ਅਉ ਬੱਕ੍ਰ ਸਰਾਸਨ ਪੱਤ੍ਰ ਬਚਿਤ੍ਰ ਬਨਾਯੋ ॥ ਧਾਇ ਭੁਜਾ ਬਲ ਆਪਨ ਹ੍ਵੈ ਹਮ ਸੋਂ ਤਿਨ ਯੌਂ ਅਤਿ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥ ਕ੍ਰੁੱਧ ਕੈ ਸ੍ਰਉਨਤਬਿੰਦੁ ਕਹੈ ਰਨ ਯਾਹੀ ਤੇ ਚੰਡਿਕਾ ਨਾਮ ਕਹਾਯੋ ॥੧੫੩॥ ਮਾਰਿ ਲਯੋ ਦਲ ਅਉਰ ਭਜਯੋ ਤਬ ਕੋਪ ਕੈ ਆਪਨ ਹੀ ਸੁ ਭਿਰਯੋ ਹੈ ॥ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਸੋਂ ਜੁੱਧੁ ਕਰਯੋ ਅਸਿ ਹਾਥ ਛੁਟਯੋ ਮਨ ਨਾਹਿ ਗਿਰਯੋ ਹੈ ॥ ਲੈ ਕੈ ਕੁਵੰਡ ਕਰੰ ਬਲ ਧਾਰ ਕੈ ਸ੍ਰੌਨ ਸਮੂਹ ਮੈ ਐਸਿ ਤਰਯੋ ਹੈ ॥ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਮਥਯੋ ਮਨੁ ਮੇਰੁ ਕੋ ਮੱਧਿ ਧਰਯੋ ਸੁ ਫਿਰਯੋ ਹੈ ॥੧੫੪॥ ਕ੍ਰੁੱਧ ਕੈ ਜੁੱਧ ਕੋ ਦੈਤ ਬਲੀ ਨਦ ਸ੍ਰੋਨ ਕੋ ਪੈਰ ਕੈ ਪਾਰਿ ਪਧਾਰਯੋ ॥ ਲੈ ਕਰਵਾਰ ਅਉ ਢਾਰ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਸਿੰਘ ਕੋ ਦਉਰ ਕੈ ਜਾਇ ਹਕਾਰਯੋ ॥ ਆਵਤ ਪੇਖਿ ਕੈ ਚੰਡਿ ਕੁਵੰਡ ਤੇ ਬਾਨ ਲਗਯੋ ਤਨ ਮੂਰਛ ਪਾਰਯੋ ॥ ਰਾਮ ਕੇ ਭ੍ਰਾਤਨ ਜਿਉ ਹਨੂਮਾਨ ਕੋ ਸੈਲ ਸਮੇਤ ਧਰਾ ਪਰ ਡਾਰਯੋ ॥੧੫੫॥ ਫੇਰਿ ਉਠਯੋ ਕਰਿ ਲੈ ਕਰਵਾਰ ਕੋ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਸਿਉ ਜੁੱਧੁ ਕਰਯੋ ਹੈ ॥ ਘਾਇਲ ਕੈ ਤਨ ਕੇਹਰਿ ਤੇ ਬਹਿ ਸ੍ਰਉਨ ਸਮੂਹ ਧਰਾਨ ਪਰਯੋ ਹੈ

॥ ਸੋ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਨੈ ਬਰਨੀ ਮਨ ਕੀ ਹਰਨੀ ਤਿਹ ਨਾਉ ਧਰਜੋ ਹੈ ॥ ਗੇਰੂ ਨਗੰ ਪਰ ਕੈ ਬਰਖਾ ਧਰਨੀ ਪਰਿ ਮਾਨਹੁ ਰੰਗ ਢਰਜੋ ਹੈ ॥੧੫੬॥ ਸ੍ਰੌਣਤਬਿੰਦ ਸੋਂ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਸੁ ਜੁੱਧੁ ਕਰਜੋ ਰਨ ਮੱਧਿ ਰੁਹੇਲੀ ॥ ਪੈ ਦਲ ਮੈ ਦਲ ਮੀਜ ਦਯੋ ਤਿਲ ਤੇ ਜਿਮੁ ਤੇਲ ਨਿਕਾਰਤ ਤੇਲੀ ॥ ਸ੍ਰਉਣ ਪਰਜੋ ਧਰਨੀ ਪਰ ਚ੍ਵੈ ਰੰਗਰੇਜ ਕੀ ਰੇਨੀ ਜਿਉ ਫੂਟਿ ਕੈ ਫੈਲੀ ॥ ਘਾਉ ਲਸੈ ਤਨ ਦੈਤ ਕੇ ਯੌਂ ਜਨੁ ਦੀਪਕ ਮੱਧਿ ਫਨੂਸ ਕੀ ਥੈਲੀ ॥੧੫੭॥ ਸ੍ਰਉਣਤਬਿੰਦ ਕੋ ਸ੍ਰਉਣ ਪਰਜੋ ਧਰਿ ਸ੍ਰਉਣਤਬਿੰਦ ਅਨੇਕ ਭਏ ਹੈਂ ॥ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡਿ ਕੁਵੰਡ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਬਾਨਨ ਸਾਥ ਸੰਘਾਰ ਦਏ ਹੈਂ ॥ ਸ੍ਰਉਨ ਸਮੂਹ ਸਮਾਇ ਗਏ ਬਹੁਰੋ ਸੁ ਭਏ ਹਤਿ ਫੇਰਿ ਲਏ ਹੈਂ ॥ ਬਾਰਿਦ ਧਾਰ ਪਰੈ ਧਰਨੀ ਮਨੁ ਬਿੰਬਰ ਹ੍ਵੈ ਮਿਟ ਕੈ ਜੁ ਗਏ ਹੈਂ ॥੧੫੮॥ ਜੇਤਿਕ ਸ੍ਰਉਨ ਕੀ ਬੂੰਦ ਗਿਰੈਂ ਰਨਿ ਤੇਤਿਕ ਸ੍ਰਉਨਤਬਿੰਦ ਹ੍ਵੈ ਆਈ ॥ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਪੁਕਾਰਿ ਹਕਾਰ ਕੈ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਕੈ ਸਾਮੁਹਿ ਧਾਈ ॥ ਪੇਖਿ ਕੈ ਕੌਤਕ ਤਾ ਛਿਨ ਮੈ ਕਵਿ ਨੇ ਮਨ ਮੈ ਉਪਮਾ ਠਹਰਾਈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਸੀਸ ਮਹੱਲ ਕੈ ਬੀਚ ਸੁ ਮੂਰਤਿ ਏਕ ਅਨੇਕ ਕੀ ਝਾਈ ॥੧੫੯॥ ਸ੍ਰਉਨਤਬਿੰਦ ਅਨੇਕ ਉਠੇ ਰਨ ਕ੍ਰੁੱਧ ਕੈ ਜੁੱਧ ਕੋ ਫੇਰਿ ਜੁਟੇ ਹੈਂ ॥ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡਿ ਕਮਾਨ ਤੇ ਬਾਨ ਸੁ ਭਾਨੁ ਕੀ ਅੰਸੁ ਸਮਾਨ ਛੁਟੇ ਹੈਂ ॥ ਮਾਰਿ ਬਿਦਾਰ ਦਏ ਸੁ ਭਏ ਫਿਰਿ ਲੈ ਮੁੰਗਰਾ ਜਿਮਿ ਧਾਨ ਕੁਟੇ ਹੈਂ ॥ ਚੰਡਿ ਦਏ ਸਿਰ ਖੰਡ ਜੁਦੋ ਕਰਿ ਬਿੱਲਨ ਤੇ ਜਨੁ ਬਿੱਲ ਤੁਟੇ ਹੈਂ ॥੧੬੦॥ ਸ੍ਰਉਨਤਬਿੰਦ ਅਨੇਕ ਭਏ ਅਸਿ ਲੈ ਕਰਿ ਚੰਡਿ ਸੁ ਐਸਿ ਉਠੇ ਹੈਂ ॥ ਬੂੰਦਨ ਤੇ ਉਠਿ ਕੈ ਬਹੁ ਦਾਨਵ ਬਾਨਨ ਬਾਰਿਦ ਜਾਨੁ ਵੁਠੇ ਹੈਂ ॥ ਫੇਰਿ ਪ੍ਰਚੰਡਿ ਕੁਵੰਡ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਬਾਨ ਪ੍ਰਹਾਰ ਸੰਘਾਰਿ ਸੁਟੇ ਹੈਂ ॥ ਐਸਿ ਉਠੇ ਫਿਰ ਸ੍ਰਉਨ ਤੇ ਦੈਤ ਸੁ ਮਾਨਹੁ ਸੀਤ ਤੇ ਰੋਮ ਉਠੇ ਹੈਂ ॥੧੬੧॥ ਸ੍ਰਉਨਤਬਿੰਦ ਭਏ ਇਕਠੇ ਬਰ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡਿ ਕੋ ਘੇਰਿ ਲਯੋ ਹੈ ॥ ਚੰਡਿ ਅਉ ਸਿੰਘ ਦੁਹੂ ਮਿਲ ਕੈ ਸਭ ਦੈਤਨ ਕੋ ਦਲ ਮਾਰ ਦਯੋ ਹੈ ॥ ਫੇਰਿ ਉਠੇ ਧੁਨਿ ਕੋ ਕਰਿ ਕੈ ਸੁਨਿ ਕੈ ਮੁਨਿ ਕੋ ਛੁਟਿ ਧਜਾਨ ਗਯੋ ਹੈ ॥ ਭੂਲ ਗਏ ਸੁਰ ਕੇ ਅਵਸਾਨ ਗੁਮਾਨ ਨ ਸ੍ਰਉਨਤਬਿੰਦ ਗਯੋ ਹੈ ॥੧੬੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਰਕਤਬੀਜ ਸੋਂ ਚੰਡਿਕਾ ਇਉ ਕੀਨੋ ਬਰ ਜੁੱਧੁ ॥ ਅਗਨਤ ਭਏ ਦਾਨਵ ਤਬੈ ਕਛੁ ਨ ਬਸਾਯੋ ਕ੍ਰੁੱਧੁ ॥੧੬੩॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਪੇਖਿ ਦਸੋ ਦਿਸ ਤੇ ਬਹੁ ਦਾਨਵ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡਿ ਤਚੀ ਅਖੀਆਂ ॥ ਤਬ ਲੈ ਕੇ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਜੁ ਕਾਟ ਦਏ ਅਰਿ ਫੂਲ ਗੁਲਾਬ ਕੀ ਜਿਉਂ ਪਖੀਆਂ ॥ ਸ੍ਰਉਨ ਕੀ ਛੀਟ ਪਰੀ ਤਨ ਚੰਡਿ ਕੇ ਸੋ ਉਪਮਾ ਕਵਿ ਨੈ

ਲਖੀਆਂ ॥ ਜਨੁ ਕੰਚਨ ਮੰਦਰ ਮੈ ਜਰੀਆ ਜਰਿ ਲਾਲ ਮਨੀ ਜੁ ਬਨਾ ਰਖੀਆਂ ॥੧੬੪॥ ਕ੍ਰੁੱਧ ਕੈ ਜੁੱਧ ਕਰਯੋ ਬਹੁ ਚੰਡਿ ਨ ਏਤੋ ਕਰਯੋ ਮਧੁ ਸੋਂ ਅਬਿਨਾਸੀ ॥ ਦੈਤਨ ਕੇ ਬਧ ਕਾਰਨ ਕੋ ਨਿਜੁ ਭਾਲ ਤੇ ਜ੍ਵਾਲ ਕੀ ਲਾਟ ਨਿਕਾਸੀ ॥ ਕਾਲੀ ਪ੍ਰਤੱਛ ਭਈ ਤਿਹ ਤੇ ਰਨਿ ਫੈਲ ਰਹੀ ਭਯ ਭੀਰੁ ਪ੍ਰਭਾ ਸੀ ॥ ਮਾਨਹੁ ਸ੍ਰਿੰਗ ਸੁਮੇਰੁ ਕੋ ਫੋਰਿ ਕੈ ਧਾਰ ਪਰੀ ਧਰਿ ਪੈ ਜਮੁਨਾ ਸੀ ॥੧੬੫॥ ਮੇਰੁ ਹਲਯੋ ਦਹਲਯੋ ਸੁਰਲੋਕੁ ਦਸੋ ਦਿਸ ਭੂਧਰ ਭਾਜਤ ਭਾਰੀ ॥ ਚਾਲਿ ਪਰਯੋ ਤਿਹ ਚਉਦਹ ਲੋਕ ਮੈ ਬ੍ਰਹਮ ਭਯੋ ਮਨ ਮੈ ਭ੍ਰਮ ਭਾਰੀ ॥ ਧਯਾਨ ਰਹਯੋ ਨ ਜਟੀ ਸੁ ਫਟੀ ਧਰਿ ਯੋਂ ਬਲਿ ਕੈ ਰਨ ਮੈ ਕਿਲਕਾਰੀ ॥ ਦੈਤਨ ਕੇ ਬਧ ਕਾਰਨ ਕੋ ਕਰਿ ਕਾਲ ਸੀ ਕਾਲੀ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਸੰਭਾਰੀ ॥੧੬੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਚੰਡੀ ਕਾਲੀ ਦੁਹੂੰ ਮਿਲਿ ਕੀਨੋ ਇਹੈ ਬਿਚਾਰਿ ॥ ਹਉ ਹਨਿਹੋਂ ਤੂੰ ਸ੍ਰਉਨ ਪੀ ਅਰਿ ਦਲ ਡਾਰਹਿ ਮਾਰਿ ॥੧੬੭॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕਾਲੀ ਅਉ ਕੇਹਰਿ ਸੰਗਿ ਲੈ ਚੰਡਿ ਸੁ ਘੇਰੇ ਸਭੈ ਬਨ ਜੈਸੇ ਦਵਾ ਪੈ ॥ ਚੰਡਿ ਕੇ ਬਾਨਨ ਤੇਜ ਪ੍ਰਭਾਵ ਤੇ ਦੈਤ ਜਰੈਂ ਜੈਸੇ ਈਟ ਅਵਾ ਪੈ ॥ ਕਾਲਿਕਾ ਸ੍ਰਉਨ ਪਿਯੋ ਤਿਨ ਕੋ ਕਵਿ ਨੈ ਮਨ ਮੈ ਲਿਯੋ ਭਾਉ ਭਵਾਪੈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਸਿੰਧੁ ਕੋ ਨੀਰ ਸਭੈ ਮਿਲਿ ਧਾਇ ਕੈ ਜਾਇ ਪਰੋ ਹੈ ਤਵਾ ਪੈ ॥੧੬੮॥ ਚੰਡਿ ਹਨੇ ਅਰੁ ਕਾਲਿਕਾ ਕੋਪ ਕੈ ਸ੍ਰਉਨਤਬਿੰਦਨ ਸੋਂ ਇਹ ਕੀਨੋ ॥ ਖੱਗ ਸੰਭਾਰਿ ਹਕਾਰਿ ਤਬੈ ਕਿਲਕਾਰਿ ਬਿਦਾਰ ਸਭੈ ਦਲੁ ਦੀਨੋ ॥ ਆਮਿਖ ਸ੍ਰੌਨ ਅਚਯੋ ਬਹੁ ਕਾਲਿਕਾ ਤਾ ਛਬਿ ਮੈ ਕਵਿ ਇਉ ਮਨ ਚੀਨੋ ॥ ਮਾਨੁ ਛੁਧਾਤੁਰ ਹੁਇ ਕੈ ਮਨੁੱਛ ਸੁ ਸਾਲਨ ਲਾਸਹਿ ਸੋ ਬਹੁ ਪੀਨੋ ॥੧੬੯॥ ਜੁੱਧ ਰਕਤ੍ਰਬੀਜ ਕਰਯੋ ਧਰਨੀ ਪਰ ਯੌਂ ਸੁਰ ਦੇਖਤ ਸਾਰੇ ॥ ਜੇਤਕ ਸ੍ਰੌਨ ਕੀ ਬੂੰਦ ਗਿਰੈ ਉਠਿ ਤੇਤਕ ਰੂਪ ਅਨੇਕਹਿ ਧਾਰੇ ॥ ਜੁਗਨਿ ਆਨਿ ਫਿਰੀ ਚਹੂੰ ਓਰ ਤੇ ਸੀਸ ਜਟਾ ਕਰਿ ਖੱਪਰ ਭਾਰੇ ॥ ਸ੍ਰੋਨਤ ਬੂੰਦ ਪਰੈਂ ਅਚਵੈਂ ਸਭ ਖੱਗ ਲੈ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਸੰਘਾਰੇ ॥੧੭੦॥ ਕਾਲੀ ਅਉ ਚੰਡਿ ਕੁਵੰਡ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਦੈਤ ਸੋਂ ਜੁੱਧ ਨਿਸੰਗ ਸਜਯੋ ਹੈ ॥ ਮਾਰ ਮਹਾਂ ਰਨ ਮੱਧ ਭਈ ਪਹਰੇਕ ਲਉ ਸਾਰ ਸੋ ਸਾਰ ਬਜਯੋ ਹੈ ॥ ਸ੍ਰਉਨਤਬਿੰਦ ਗਿਰਯੋ ਧਰਨੀ ਪਰ ਇਉਂ ਅਸਿ ਸੋ ਅਰਿ ਸੀਸ ਭਜਯੋ ਹੈ ॥ ਮਾਨੁ ਅਤੀਤ ਕਰਯੋ ਚਿਤ ਕੋ ਧਨਵੰਤ ਸਭੈ ਨਿਜੁ ਮਾਲ ਤਜਯੋ ਹੈ ॥੧੭੧॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਚੰਡੀ ਦਯੋ ਬਿਦਾਰਿ ਸ੍ਰਉਨ ਪਾਨ ਕਾਲੀ ਕਰਯੋ ॥ ਛਿਨ ਮੈ ਡਾਰਯੋ ਮਾਰਿ ਸ੍ਰਉਨਤਬਿੰਦ ਦਾਨਵ ਮਹਾਂ ॥੧੭੨॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਮਾਰਕੰਡੇ ਪੁਰਾਨੇ ਸ੍ਰੀ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਉਕਤਿ ਬਿਲਾਸ ਰਕਤਬੀਜ ਬਧਹਿ ਨਾਮ ਪੰਚਮੋ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੫॥

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਤੁੱਛ ਬਚੇ ਭੱਜਿ ਕੈ ਰਨ ਤਜਾਗ ਕੈ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਪੈ ਜਾਇ ਪੁਕਾਰੇ ॥ਸ੍ਰਉਨਤਬੀਜ ਹਨੵੋ ਦੁਹੁ ਨੇ ਮਿਲਿ ਅਉਰ ਮਹਾਂ ਭਟ ਮਾਰ ਬਿਦਾਰੇ ॥ ਇਉ ਸੁਨਿ ਕੈ ਉਨਿ ਕੇ ਮੁਖ ਤੇ ਤਬ ਬੋਲ ਉਠੵੋ ਕਰਿ ਖੱਗ ਸੰਭਾਰੇ ॥ ਇਉਂ ਹਨਿਹੋਂ ਬਰ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡਿ ਅਜਾ ਬਨ ਮੈ ਜਿਮ ਸਿੰਘ ਪਛਾਰੇ ॥੧੭੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਕਲ ਕਟਕ ਕੇ ਭਟਨ ਕੋ ਦਯੋ ਜੁੱਧ ਕੋ ਸਾਜ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਪਹਰ ਕੈ ਇਉਂ ਕਹੵੋ ਹਨਿਹੋਂ ਚੰਡਿਹਿ ਆਜ ॥੧੭੪॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕੋਪ ਕੈ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਚਢੇ ਧੁਨਿ ਦੁੰਦਭਿ ਕੀ ਦਸਹੂੰ ਦਿਸ ਧਾਈ ॥ ਪਾਇਕ ਅਗ੍ਰ ਭਏ ਮਧਿ ਬਾਜਿ ਰਥੀ ਰਥ ਸਾਜਿ ਕੈ ਪਾਂਤਿ ਬਨਾਈ ॥ ਮਾਤੇ ਮਤੰਗ ਕੇ ਪੁੰਜਨ ਊਪਰਿ ਸੁੰਦਰ ਤੁੰਗ ਧੁਜਾ ਫਹਰਾਈ ॥ ਸਕ੍ਰ ਸੋਂ ਜੁੱਧ ਕੇ ਹੇਤ ਮਨੋ ਧਰਿ ਛਾਡਿ ਸਪੱਛ ਉਡੇ ਗਿਰਿਰਾਈ ॥੧੭੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਬਨਾਇ ਦਲੁ ਘੇਰਿ ਲਯੋ ਗਿਰਿਰਾਜ ॥ ਕਵਚ ਅੰਗ ਕਸਿ ਕੋਪ ਕਰਿ ਉਠੇ ਸਿੰਘ ਜਿਉ ਗਾਜ ॥੧੭੬॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਸੁ ਬੀਰ ਬਲੀ ਮਨਿ ਕੋਪ ਭਰੇ ਰਨ ਭੂਮਹਿ ਆਏ ॥ ਦੇਖਨ ਮੈ ਸੁਭ ਅੰਗ ਉਤੰਗ ਤੁਰਾ ਕਰਿ ਤੇਜ ਧਰਾ ਪਰ ਧਾਏ ॥ ਧੂਰਿ ਉਡੀ ਤਬ ਤਾ ਛਿਨ ਮੈ ਤਿਹ ਕੇ ਕਨਕਾ ਪਗ ਸੋਂ ਲਪਟਾਏ ॥ ਠਉਰ ਅਡੀਠਿ ਕੇ ਜੈ ਕਰਬੇ ਕਹ ਤੇਜਿ ਮਨੋ ਮੁਨਿ ਸੀਖਨ ਆਏ ॥੧੭੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਚੰਡਿ ਕਾਲਿਕਾ ਸ੍ਰਵਨ ਮੈ ਤਨਿਕ ਭਨਕ ਸੁਨਿ ਲੀਨ ॥ ਉਤਰਿ ਸ੍ਰਿੰਗ ਗਿਰਿਰਾਜ ਤੇ ਮਹਾਂ ਕੁਲਾਹਲਿ ਕੀਨ ॥੧੭੮॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਆਵਤ ਦੇਖਿ ਕੈ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਕੋ ਕੋਪ ਕਰੵੋ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਦਾਨੋ ॥ ਨਾਸ ਕਰੋਂ ਇਹ ਕੋ ਛਿਨ ਮੈ ਕਰਿ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰ ਬਡੋ ਧਨੁ ਤਾਨੋ ॥ ਕਾਲਿ ਕੇ ਬੱਕ੍ਰ ਬਿਲੋਕਨ ਤੇ ਸੁ ਉਠੵੋ ਮਨ ਮੈ ਭ੍ਰਮ ਜਿਉਂ ਜਮ ਜਾਨੋ ॥ ਬਾਨ ਸਮੂਹ ਚਲਾਇ ਦਏ ਕਿਲਕਾਰ ਉਠੵੋ ਜੁ ਪ੍ਰਲੈ ਘਨ ਮਾਨੋ ॥੧੭੯॥ ਬੈਰਨ ਕੇ ਘਨ ਸੇ ਦਲ ਪੈਠਿ ਲਯੋ ਕਰ ਮੈ ਧਨੁ ਸਾਇਕੁ ਐਸੇ ॥ ਸਜਾਮ ਪਹਾਰ ਸੇ ਦੈਤ ਹਨੇ ਤਮ ਜੈਸਿ ਹਰੇ ਰਵਿ ਕੀ ਕਿਰਨੈ ਸੇ ॥ ਭਾਜਿ ਗਈ ਧੁਜਨੀ ਡਰਿ ਕੈ ਕਬਿ ਕੋਊ ਕਹੈ ਤਿਹ ਕੀ ਛਬਿ ਕੈਸੇ ॥ ਭੀਮ ਕੋ ਸ੍ਰਉਨ ਭਰੵੋ ਮੁਖ ਦੇਖਿ ਕੈ ਛਾਡਿ ਚਲੇ ਰਨ ਕਉਰਉ ਜੈਸੇ ॥੧੮੦॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਆਗਯਾ ਪਾਇ ਸੁੰਭ ਕੀ ਸੁ ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਧੀਰ ਜੋਧੇ ਆਇ

ਚੰਡਿ ਊਪਰਿ ਸੁ ਕ੍ਰੋਧ ਕੈ ਬਨੀ ਠਨੀ ॥ ਚੰਡਿਕਾ ਲੈ ਬਾਨ ਅਉ ਕਮਾਨ ਕਾਲੀ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਛਿਨ ਮਧਿ ਕੈ ਕੈ ਬਲ ਸੁੰਭ ਕੀ ਹਨੀ ਅਨੀ ॥ ਡਰਤ ਜਿ ਖੇਤ ਮਹਾਂ ਪ੍ਰੇਤ ਕੀਨੇ ਬਾਨਨ ਸੋਂ ਬਿਚਲ ਬਿਥਰ ਐਸੇ ਭਾਜਗੀ ਅਨੀਕਨੀ ॥ ਜੈਸੇ ਬਾਰੂ ਥਲ ਮੈ ਸਮੂਹ ਬਹੇ ਪਉਨ ਹੂੰ ਕੇ ਧੂਰਿ ਉਡਿ ਚਲੇ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਕੋਟਿਕ ਕਨੀ ਕਨੀ ॥੧੯੧॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਖੱਗ ਲੈ ਕਾਲਿ ਅਉ ਚੰਡਿ ਕੁਵੰਡ ਬਿਲੋਕ ਕੈ ਦਾਨਵ ਯੌਂ ਦਬਟੇ ਹੈਂ ॥ ਕੇਤਕ ਚਾਬ ਗਈ ਮੁਖਿ ਕਾਲਿਕਾ ਕੇਤਿਨ ਕੇ ਸਿਰ ਚੰਡਿ ਕਟੇ ਹੈਂ ॥ ਸ੍ਰਉਨਤ ਸਿੰਧੁ ਭਯੋ ਧਰ ਮੈ ਰਨ ਛਾਡ ਗਏ ਇਕ ਦੈਤ ਫਟੇ ਹੈਂ ॥ ਸੁੰਭ ਪੈ ਜਾਇ ਕਹੀ ਤਿਨ ਇਉਂ ਬਹੁ ਬੀਰ ਮਹਾਂ ਤਿਹ ਠਉਰ ਲਟੇ ਹੈਂ ॥੧੯੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੇਖਿ ਭਯਾਨਕ ਜੁੱਧ ਕੋ ਕੀਨੋ ਬਿਸਨੁ ਬਿਚਾਰ ॥ ਸਕਤਿ ਸਹਾਇਤ ਕੇ ਨਮਿਤ ਭੇਜੀ ਰਨਹਿ ਮੰਝਾਰ ॥੧੯੩॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਆਇਸੁ ਪਾਇ ਸਭੈ ਸਕਤੀ ਚਲਿ ਕੈ ਤਹਾਂ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਪੈ ਆਈ ॥ ਦੇਵਿ ਕਹ੍ਯੋ ਤਿਨ ਕੋ ਕਰਿ ਆਦਰੁ ਆਈ ਭਲੇ ਜਨੁ ਬੋਲਿ ਪਠਾਈ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਉਪਮਾ ਅਤਿ ਹੀ ਕਵਿ ਨੈ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਲਖਿ ਪਾਈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਸਾਵਨ ਮਾਸ ਨਦੀ ਚਲਿ ਕੈ ਜਲਰਾਸਿ ਮੈ ਆਨਿ ਸਮਾਈ ॥੧੯੪॥ ਦੇਖਿ ਮਹਾਂ ਦਲੁ ਦੇਵਨ ਕੋ ਬਰ ਬੀਰ ਸੁ ਸਾਮੁਹਿ ਜੁੱਧ ਕੋ ਧਾਏ ॥ ਬਾਨਨ ਸਾਥਿ ਹਨੇ ਬਲੁ ਕੈ ਰਨ ਮੈ ਬਹੁ ਆਵਤ ਬੀਰ ਗਿਰਾਏ ॥ ਦਾੜ੍ਹਨ ਸਾਥਿ ਚਬਾਇ ਗਈ ਕਲਿ ਅਉਰ ਗਹੇ ਚਹੂੰ ਓਰ ਬਗਾਏ ॥ ਰਾਵਨ ਸੋ ਰਿਸ ਕੈ ਰਨ ਮੈ ਪਤਿ ਭਾਲੁਕ ਜਿਉ ਗਿਰਿਰਾਜ ਚਲਾਏ ॥੧੯੫॥ ਫੇਰ ਲੈ ਪਾਨਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਦੈਤਨ ਸੋਂ ਬਹੁ ਜੁੱਧੁ ਕਰ੍ਯੋ ਹੈ ॥ ਮਾਰਿ ਬਿਦਾਰਿ ਸੰਘਾਰ ਦਏ ਬਹੁ ਭੂਮਿ ਪਰੇ ਭਟ ਸ੍ਰਉਨ ਝਰ੍ਯੋ ਹੈ ॥ ਗੂਦ ਬਹ੍ਯੋ ਅਰਿ ਸੀਸਨ ਤੇ ਕਵਿ ਨੇ ਤਿਹ ਕੋ ਇਹ ਭਾਉ ਧਰ੍ਯੋ ਹੈ ॥ ਮਾਨੁ ਪਹਾਰ ਕੋ ਸ੍ਰਿੰਗਹੁ ਤੇ ਧਰਨੀ ਪਰ ਆਨਿ ਤੁਸਾਰ ਪਰ੍ਯੋ ਹੈ ॥੧੯੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਭਾਜਿ ਗਈ ਧੁਜਨੀ ਸਭੈ ਰਹ੍ਯੋ ਨ ਕਛੂ ਉਪਾਉ ॥ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭਹਿ ਸੋਂ ਕਹ੍ਯੋ ਦਲੁ ਲੈ ਤੁਮਹੂੰ ਜਾਹੁ ॥੧੯੭॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਮਾਨ ਕੈ ਸੁੰਭ ਕੋ ਬੋਲ ਨਿਸੁੰਭੁ ਚਲ੍ਯੋ ਦਲ ਸਾਜਿ ਮਹਾਂ ਬਲ ਐਸੇ ॥ ਭਾਰਥ ਜਿਉ ਰਨ ਮੈ ਰਿਸਿ ਪਾਰਥ ਕ੍ਰੁੱਧ ਕੈ ਜੁੱਧ ਕਰ੍ਯੋ ਕਰਨੈ ਸੇ ॥ ਚੰਡਿ ਕੇ ਬਾਨ ਲਗੇ ਬਹੁ ਦੈਤ ਕਉ ਫੋਰਿ ਕੈ ਪਾਰ ਭਏ ਤਨ ਕੈਸੇ ॥ ਸਾਵਣ ਮਾਸ ਕ੍ਰਿਸਾਨ ਕੇ ਖੇਤਿ ਉਗੇ ਮਨੁ ਧਾਨ ਕੇ ਅੰਕੁਰ ਜੈਸੇ ॥੧੯੮॥ ਬਾਨਨ ਸਾਥ ਗਿਰਾਇ ਦਏ ਬਹੁਰੋ ਅਸਿ ਲੈ ਕਰਿ ਇਉ ਰਨ ਕੀਨੋ ॥ ਮਾਰਿ ਬਿਦਾਰਿ ਦਈ

ਧੁਜਨੀ ਸਭ ਦਾਨਵ ਕੋ ਬਲੁ ਹੁਇ ਗਯੋ ਛੀਨੋ ॥ ਸ੍ਰਉਨ ਸਮੂਹ ਪਰਯੋ ਤਿਹ ਠਉਰ ਤਹਾਂ ਕਵਿ ਨੈ ਜਸੁ ਇਉ ਮਨ ਚੀਨੋ ॥ ਸਾਤਹੁੰ ਸਾਗਰ ਕੋ ਰਚਿ ਕੈ ਬਿਧਿ ਆਠਵੋ ਸਿੰਧੁ ਕਰਯੋ ਹੈ ਨਵੀਨੋ ॥੧੮੯॥ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਅਸਿ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਸੁ ਕ੍ਰੁਧ ਭਈ ਰਨ ਮੱਧਿ ਲਰੀ ਹੈ ॥ ਫੋਰਿ ਦਈ ਚਤੁਰੰਗ ਚਮੂੰ ਬਲੁ ਕੈ ਬਹੁ ਕਾਲਿਕਾ ਮਾਰਿ ਧਰੀ ਹੈ ॥ ਰੂਪ ਦਿਖਾਇ ਭਯਾਨਕ ਇਉਂ ਅਸੁਰੰਪਤਿ ਭ੍ਰਾਤ ਕੀ ਕ੍ਰਾਂਤਿ ਹਰੀ ਹੈ ॥ ਸ੍ਰਉਨ ਸੋਂ ਲਾਲ ਭਈ ਧਰਨੀ ਸੁ ਮਨੋ ਅੰਗ ਸੂਹੇ ਕੀ ਸਾਰੀ ਕਰੀ ਹੈ ॥੧੯੦॥ ਦੈਤ ਸੰਭਾਰਿ ਸਭੈ ਅਪਨੋ ਬਲੁ ਚੰਡਿ ਸੋ ਜੁੱਧੁ ਕੋ ਫੇਰਿ ਅਰੇ ਹੈਂ ॥ ਆਯੁਧ ਧਾਰਿ ਲਰੇ ਰਨਿ ਇਉਂ ਜਨੁ ਦੀਪਕ ਮੱਧਿ ਪਤੰਗ ਪਰੇ ਹੈਂ ॥ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਕੁਵੰਡ ਸੰਭਾਰਿ ਸਭੈ ਰਨ ਮੱਧਿ ਦੁ ਟੂਕ ਕਰੇ ਹੈਂ ॥ ਮਾਨੁ ਮਹਾਂ ਬਨ ਮੈ ਬਰ ਬ੍ਰਿਛਨ ਕਾਟਿ ਕੈ ਬਾਢੀ ਜੁਦੇ ਕੈ ਧਰੇ ਹੈਂ ॥੧੯੧॥ ਮਾਰ ਲਯੋ ਦਲੁ ਅਉਰ ਭਜਯੋ ਮਨ ਮੈ ਤਬ ਕੋਪ ਨਿਸੁੰਭ ਕਰਯੋ ਹੈ ॥ ਚੰਡਿ ਕੇ ਸਾਮੁਹਿ ਆਨਿ ਅਰਯੋ ਅਤਿ ਜੁੱਧੁ ਕਰਯੋ ਪਗੁ ਨਾਹਿ ਟਰਯੋ ਹੈ ॥ ਚੰਡਿ ਕਾ ਬਾਨ ਲਗਯੋ ਮੁਖ ਦੈਤ ਕੇ ਸ੍ਰਉਨ ਸਮੂਹ ਧਰਾਨ ਪਰਯੋ ਹੈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਰਾਹੁ ਗ੍ਰਸਯੋ ਨਭ ਭਾਨੁ ਸੁ ਸ੍ਰਉਨਤ ਕੋ ਅਤਿ ਬਉਨ ਕਰਯੋ ਹੈ ॥੧੯੨॥ ਸਾਂਗ ਸੰਭਾਰਿ ਕਰੰ ਬਲੁ ਧਾਰ ਕੈ ਚੰਡਿ ਦਈ ਰਿਪੁ ਭਾਲ ਮੈ ਐਸੇ ॥ ਜੋਰ ਕੈ ਫੋਰਿ ਗਈ ਸਿਰਤ੍ਰਾਨ ਕੋ ਪਾਰ ਭਈ ਪਟ ਫਾਰਿ ਅਨੈਸੇ ॥ ਸ੍ਰਉਨ ਕੀ ਧਾਰ ਚਲੀ ਪਥ ਊਰਧ ਸੋ ਉਪਮਾ ਸੁ ਭਈ ਕਹੁ ਕੈਸੇ ॥ ਮਾਨੁ ਮਹੇਸ ਕੇ ਤੀਸਰਿ ਨੈਨ ਕੀ ਜੋਤਿ ਉਦੋਤ ਭਈ ਖੁਲਤੈ ਸੇ ॥੧੯੩॥ ਦੈਤ ਨਿਕਾਸ ਕੈ ਸਾਂਗ ਵਹੈ ਬਲੁ ਕੈ ਤਬ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਕੇ ਦੀਨੀ ॥ ਜਾਇ ਲਗੀ ਤਿਹ ਕੇ ਮੁਖ ਮੈ ਬਹਿ ਸ੍ਰਉਨ ਪਰਯੋ ਅਤਿ ਹੀ ਛਬਿ ਕੀਨੀ ॥ ਇਉ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਮਨ ਮੈ ਕਵਿ ਨੈ ਇਹ ਭਾਂਤ ਸੋਈ ਕਹਿ ਦੀਨੀ ॥ ਮਾਨਹੁ ਸਿੰਗਲਦੀਪ ਕੀ ਨਾਰਿ ਗਰੇ ਮੈ ਤੰਬੋਰ ਕੀ ਪੀਕ ਨਵੀਨੀ ॥੧੯੪॥ ਜੁੱਧੁ ਨਿਸੁੰਭ ਕਰਯੋ ਅਤਿ ਹੀ ਜਸੁ ਇਆ ਛਬਿ ਕੋ ਕਬਿ ਕੋ ਬਰਨੈ ॥ ਨਹਿ ਭੀਖਮ ਦ੍ਰੋਣ ਕ੍ਰਿਪਾ ਅਰੁ ਦ੍ਰੋਣਜ ਭੀਮ ਨ ਅਰਜੁਨ ਅਉ ਕਰਨੈ ॥ ਬਹੁ ਦਾਨਵ ਕੇ ਤਨ ਸ੍ਰਉਨ ਕੀ ਧਾਰ ਛੁਟੀ ਸੁ ਲਗੇ ਸਰ ਕੇ ਫਰਨੈ ॥ ਜਨੁ ਰਾਤ ਕੈ ਦੂਰਿ ਬਿਭਾਸ ਦਸੋ ਦਿਸਿ ਫੈਲ ਗਈ ਰਵਿ ਕੀ ਕਿਰਨੈ ॥੧੯੫॥ ਚੰਡਿ ਲੈ ਚੱਕ੍ਰ ਧਸੀ ਰਨ ਮੈ ਰਿਸਿ ਕ੍ਰੁੱਧ ਕਿਯੋ ਬਹੁ ਦਾਨਵ ਮਾਰੇ ॥ ਫੇਰਿ ਗਦਾ ਗਹਿ ਕੈ ਲਹਿ ਕੈ ਚਹਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਸੈਨ ਹਤੀ ਲਲਕਾਰੇ ॥ ਲੈ ਕਰਿ ਖੱਗ ਅਦੱਗ ਮਹਾ ਸਿਰ ਦੈਤਨ ਕੇ ਬਹੁ ਭੂ ਪਰ ਝਾਰੇ ॥

ਰਾਮ ਕੇ ਜੁੱਧ ਸਮੈ ਹਨੂਮਾਨ ਜੁ ਆਨਿ ਮਨੋ ਗਰੂਏ ਗਿਰਿ ਡਾਰੇ ॥੧੯੬॥ ਦਾਨਵ ਏਕ ਬਡੋ ਬਲਵਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਲੈ ਪਾਨਿ ਹਕਾਰ ਕੈ ਧਾਯੋ ॥ ਕਾਢਿ ਕੈ ਖੱਗੁ ਸੁ ਚੰਡਿਕਾ ਮਜਾਨ ਤੇ ਤਾ ਤਨ ਬੀਚ ਭਲੇ ਬਰ ਲਾਯੋ ॥ ਟੂਟ ਪਰਯੋ ਸਿਰ ਵਾ ਧਰ ਤੇ ਜਸੁ ਇਆ ਛਬਿ ਕੋ ਕਵਿ ਕੇ ਮਨ ਆਯੋ ॥ ਊਚ ਧਰਾਧਰ ਊਪਰਿ ਤੇ ਗਿਰਯੋ ਕਾਕ ਕਰਾਲ ਭੁਜੰਗਮ ਖਾਯੋ ॥੧੯੭॥ ਬੀਰ ਨਿਸੁੰਭ ਕੋ ਦੈਤ ਬਲੀ ਇਕ ਪ੍ਰੇਰਿ ਤੁਰੰਗ ਗਯੋ ਰਨਿ ਸਾਮੁਹਿ ॥ ਦੇਖਤ ਧੀਰਜ ਨਾਹਿ ਰਹੇ ਅਬਿ ਕੋ ਸਮਰੱਥ ਹੈ ਬਿਕ੍ਰਮ ਜਾ ਮਹਿ ॥ ਚੰਡਿ ਲੈ ਪਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਹਨੇ ਅਰਿ ਫੇਰਿ ਦਈ ਸਿਰ ਦਾਨਵ ਤਾ ਮਹਿ ॥ ਮੁੰਡਹਿ ਤੁੰਡਹਿ ਰੁੰਡਹਿ ਚੀਰਿ ਪਲਾਨ ਕਿਕਾਨ ਧਸੀ ਬਸੁਧਾ ਮਹਿ ॥੧੯੮॥ ਇਉ ਜਬ ਦੈਤ ਹਤਯੋ ਬਰ ਚੰਡਿ ਸੁ ਅਉਰ ਚਲਯੋ ਰਨ ਮੱਧਿ ਪਚਾਰੇ ॥ ਕੇਹਰਿ ਕੇ ਸਮੁਹਾਇ ਰਿਸਾਇ ਕੈ ਧਾਇ ਕੈ ਘਾਇ ਦੁ ਤੀਨਕ ਝਾਰੇ ॥ ਚੰਡਿ ਲਈ ਕਰਵਾਰ ਸੰਭਾਰ ਹਕਾਰ ਕੈ ਸੀਸ ਦਈ ਬਲੁ ਧਾਰੇ ॥ ਜਾਇ ਪਰਯੋ ਸਿਰ ਦੂਰ ਪਰਾਇ ਜਿਉ ਟੂਟਤ ਅੰਬ ਬਯਾਰ ਕੇ ਮਾਰੇ ॥੧੯੯॥ ਜਾਨਿ ਨਿਦਾਨ ਕੋ ਜੁੱਧੁ ਬਨਯੋ ਰਨ ਦੈਤ ਸਮੂਹ ਸਭੈ ਉਠਿ ਧਾਏ ॥ ਸਾਰ ਸੋਂ ਸਾਰ ਕੀ ਮਾਰ ਮਚੀ ਤਬ ਕਾਇਰ ਛਾਡ ਕੈ ਖੇਤ ਪਰਾਏ ॥ ਚੰਡਿ ਕੇ ਖੱਗ ਗਦਾ ਲਗਿ ਦਾਨਵ ਰੰਚਕ ਰੰਚਕ ਹੁਇ ਤਨ ਆਏ ॥ ਮੂੰਗਰ ਲਾਇ ਹਲਾਇ ਮਨੋ ਤਰੁ ਕਾਛੀ ਨੇ ਪੇਡ ਤੇ ਤੂਤ ਗਿਰਾਏ ॥੨੦੦॥ ਪੇਖਿ ਚਮੂੰ ਬਹੁ ਦੈਤਨ ਕੀ ਪੁਨਿ ਚੰਡਿਕਾ ਆਪਨਿ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰੇ ॥ ਬੀਰਨ ਤੇ ਤਨ ਚੀਰ ਪਟੀਰ ਸੇ ਦੈਤ ਹਕਾਰਿ ਪਛਾਰਿ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਘਾਉ ਲਗੇ ਤਿਨ ਕੋ ਰਨ ਭੂਮਿ ਮੈ ਟੂਟ ਪਰੇ ਧਰ ਤੇ ਸਿਰ ਨਯਾਰੇ ॥ ਜੁੱਧ ਸਮੈ ਸੁਤਭਾਨੁ ਮਨੋ ਸਸਿ ਕੇ ਸਭ ਟੂਕ ਜੁਦੇ ਕਰ ਡਾਰੇ ॥੨੦੧॥ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਤਬੈ ਬਲ ਧਾਰਿ ਸੰਭਾਰ ਲਈ ਕਰਵਾਰ ਕਰੀ ਕਰਿ ॥ ਕੋਪਿ ਦਈ ਅਨਸੁੰਭ ਕੇ ਸੀਸ ਬਹੀ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਰਹੀ ਤਰਵਾ ਤਰਿ ॥ ਕਉਨ ਸਰਾਹ ਕਰੈ ਕਹਿ ਤਾ ਛਿਨ ਸੋ ਬਿਬ ਹੋਇ ਪਰਯੋ ਧਰਨੀ ਪਰਿ ॥ ਮਾਨਹੁ ਸਾਰ ਕੀ ਤਾਰ ਲੈ ਹਾਥਿ ਚਲਾਈ ਹੈ ਸਾਬਨ ਕੋ ਸਬੁਨੀਗਰਿ ॥੨੦੨॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਮਾਰਕੰਡੇ ਪੁਰਾਨੇ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਉਕਤਿ ਬਿਲਾਸ ਨਿਸੁੰਭ ਬਧਹਿ ਖਸਟਮੋ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੬॥ਦੋਹਰਾ ॥

ਜਬ ਨਿਸੁੰਭ ਰਨਿ ਮਾਰਯੋ ਦੇਵੀ ਇਹ ਪਰਕਾਰਿ ॥ ਭਾਜਿ ਦੈਤ ਇਕ ਸੁੰਭ ਪੈ ਗਯੋ ਤੁਰੰਗਮ ਡਾਰਿ ॥੨੦੩॥

ਆਨਿ ਸੁੰਭ ਪੈ ਤਿਨ ਕਹੀ ਸਕਲ ਜੁੱਧ ਕੀ ਬਾਤ ॥ ਤਬ ਭਾਜੇ ਦਾਨਵ ਸਭੈ ਮਾਰਿ ਲਯੋ ਤੁਅ ਭ੍ਰਾਤ ॥੨੦੪॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਹਨ੍ਯੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਬਰ ਬੀਰਨ ਕੇ ਚਿਤਿ ਛੋਭ ਸਮਾਯੋ ॥ ਸਾਜਿ ਚੜ੍ਯੋ ਗਜ ਬਾਜਿ ਸਮਾਜ ਕੈ ਦਾਨਵ ਪੁੰਜ ਲੀਏ ਰਨ ਆਯੋ ॥ ਭੂਮਿ ਭਯਾਨਕ ਲੋਥ ਪਰੀ ਲਖਿ ਸ੍ਰਉਨ ਸਮੂਹ ਮਹਾਂ ਬਿਸਮਾਯੋ ॥ ਮਾਨਹੁ ਸਾਰਸੁਤੀ ਉਮਡੀ ਜਲ ਸਾਗਰ ਕੇ ਮਿਲਿਬੇ ਕਹੁ ਧਾਯੋ ॥੨੦੫॥ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡਿ ਸੁ ਕੇਹਰਿ ਕਾਲਿਕਾ ਅਉ ਸਕਤੀ ਮਿਲਿ ਜੁੱਧ ਕਰ੍ਯੋ ਹੈ ॥ ਦਾਨਵ ਸੈਨ ਹਤੀ ਇਨਹੂੰ ਸਭ ਇਉ ਕਹਿ ਕੈ ਮਨਿ ਕੋਪ ਭਰ੍ਯੋ ਹੈ ॥ ਬੰਧੁ ਕਬੰਧੁ ਪਰ੍ਯੋ ਅਵਿਲੋਕ ਕੈ ਸੋਕ ਕੈ ਪਾਇ ਨ ਆਗੈ ਧਰ੍ਯੋ ਹੈ ॥ ਧਾਇ ਸਕ੍ਯੋ ਨ ਭਯੋ ਭਯਭੀਤਹਿ ਚੀਤਹਿ ਮਾਨਹੁ ਲੰਗ ਪਰ੍ਯੋ ਹੈ ॥੨੦੬॥ ਫੇਰਿ ਕਹ੍ਯੋ ਦਲ ਕੋ ਜਬ ਸੁੰਭ ਸੁ ਮਾਨਿ ਚਲੇ ਤਬ ਦੈਤ ਘਨੇ ॥ ਗਜਰਾਜ ਸੁ ਬਾਜਨ ਕੇ ਅਸਵਾਰ ਰਥੀ ਰਥੁ ਪਾਇਕ ਕਉਨ ਗਨੇ ॥ ਤਹਾਂ ਘੇਰ ਲਈ ਚਹੂੰ ਓਰ ਤੇ ਚੰਡਿ ਮਹਾਂ ਤਿਨ ਕੇ ਤਨ ਦੀਹ ਬਨੇ ॥ ਮਨੁ ਭਾਨੁ ਕੋ ਛਾਇ ਲਯੋ ਉਮਡੇ ਘਨ ਘੋਰ ਘਮੰਡ ਘਟਾਨਿ ਸਨੇ ॥੨੦੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਚਹੂੰ ਓਰ ਘੇਰੋ ਪਰ੍ਯੋ ਤਬੈ ਚੰਡਿ ਇਹ ਕੀਨ ॥ ਕਾਲੀ ਸੋਂ ਹਸਿ ਤਿਨ ਕਹੀ ਨੈਨ ਸੈਨ ਕਰਿ ਦੀਨ ॥੨੦੮॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਕੇਤੇ ਮਾਰ ਡਾਰੇ ਔਰ ਕੇਤਕ ਚਬਾਇ ਡਾਰੇ ਕੇਤਕ ਬਗਾਇ ਡਾਰੇ ਕਾਲੀ ਕੋਪ ਤਬ ਹੀ ॥ ਬਾਜਿ ਗਜ ਭਾਰੇ ਤੇਤੋ ਨਖਨ ਸੋਂ ਫਾਰਿ ਡਾਰੇ ਐਸੋ ਰਨ ਭੈਕਰ ਨ ਭਯੋ ਆਗੇ ਕਬ ਹੀ ॥ ਭਾਗੇ ਬਹੁ ਬੀਰ ਕਾਹੂ ਸੁੱਧ ਨ ਰਹੀ ਸਰੀਰ ਹਾਲਚਾਲ ਪਰੀ ਮਰੇ ਆਪਸ ਮੇਂ ਦਬ ਹੀ ॥ ਪੇਖਿ ਸੁਰਰਾਇ ਮਨ ਹਰਖ ਬਢਾਇ ਸੁਰ ਪੁੰਜਨ ਬੁਲਾਇ ਕਰੈ ਜੈ ਜੈ ਕਾਰ ਸਬ ਹੀ ॥੨੦੯॥ ਕ੍ਰੋਧਮਾਨ ਭਯੋ ਕਹ੍ਯੋ ਰਾਜਾ ਸਭ ਦੈਤਨ ਕੇ ਐਸੋ ਜੁੱਧੁ ਕੀਨੋ ਕਾਲੀ ਡਾਰੇ ਬੀਰ ਮਾਰ ਕੈ ॥ ਬਲ ਕੋ ਸੰਭਾਰ ਕਰਿ ਲੀਨੀ ਕਰਵਾਰ ਢਾਰ ਪੈਠੋ ਰਨ ਮਧਿ ਮਾਰਿ ਮਾਰਿ ਯੌਂ ਉਚਾਰ ਕੈ ॥ ਸਾਥ ਭਏ ਸੁੰਭ ਕੇ ਸੁ ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਧੀਰ ਜੋਧੇ ਲੀਨਿ ਹਥਿਆਰ ਆਪ ਆਪਨੇ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ॥ ਐਸੇ ਚਲੇ ਦਾਨੋ ਰਵਿ ਮੰਡਲ ਛਪਾਨੋ ਮਾਨੋ ਸਲਭ ਉਡਾਨੋ ਪੁੰਜ ਪੰਖਨ ਸੁ ਧਾਰ ਕੈ ॥੨੧੦॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਦਾਨਵ ਸੈਨ ਲਖੈ ਬਲਵਾਨ ਸੁ ਬਾਹਨ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡਿ ਭ੍ਰਮਾਨੋ ॥ ਚਕ੍ਰ ਅਲਾਤ ਕੀ ਬਾਤ ਬਘੂਰਨ ਛਤ੍ਰ ਨਹੀ ਸਮ ਔ ਖਰਸਾਨੋ ॥ ਤਾ ਰਨ ਮਾਹਿ ਸੁ ਐਸੁ ਫਿਰ੍ਯੋ ਜਲ ਭਉਰਿ ਨਹੀ ਸਰ ਤਾਹਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਅਉਰ ਨਹੀ ਉਪਮਾ ਉਪਜੈ ਸੁ ਦੁਹੂੰ ਰੁਖੁ ਕੇਹਰਿ ਕੇ ਮੁਖ ਮਾਨੋ ॥੨੧੧॥ ਜੁੱਧੁ ਮਹਾਂ

ਅਸੁਰੰ ਗਨਿ ਸਾਥਿ ਭਯੋ ਤਬ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡਹਿ ਭਾਰੀ ॥ ਸੈਨ ਅਪਾਰ ਹਕਾਰਿ ਸੁਧਾਰਿ ਬਿਦਾਰਿ ਸੰਘਾਰ ਦਈ ਰਨ ਕਾਰੀ ॥ ਖੇਤ ਭਯੋ ਤਹਾਂ ਚਾਰ ਸਉ ਕੋਸ ਲਉ ਸੋ ਉਪਮਾ ਕਵਿ ਦੇਖਿ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਪੂਰਨ ਏਕ ਘਰੀ ਨ ਪਰੀ ਜਿ ਗਿਰੇ ਧਰ ਪੈ ਧਰ ਜਿਉ ਪਤਝਾਰੀ ॥੨੧੨॥ ਮਾਰ ਚਮੂੰ ਚਤੁਰੰਗ ਲਈ ਤਬ ਲੀਨੋ ਹੈ ਸੁੰਭ ਚਮੁੰਡ ਕੋ ਆਗਾ ॥ ਚਾਲ ਪਰ੍ਯੋ ਅਵਨੀ ਸਿਗਰੀ ਹਰਿ ਜੂ ਹਰਿ ਆਸਨ ਤੇ ਉਠਿ ਭਾਗਾ ॥ ਸੂਖ ਗਇਓ ਤ੍ਰਸ ਕੈ ਹਰ ਹਾਰ ਸੁ ਸੰਕਤਿ ਅੰਕ ਮਹਾਂ ਭਯੋ ਜਾਗਾ ॥ ਲਾਗ ਰਹ੍ਯੋ ਲਪਟਾਇ ਗਰੇ ਮਧਿ ਮਾਨਹੁ ਮੁੰਡ ਕੀ ਮਾਲ ਕੋ ਤਾਗਾ ॥੨੧੩॥ ਚੰਡਿ ਕੇ ਸਾਮੁਹਿ ਆਇ ਕੈ ਸੁੰਭ ਕਹ੍ਯੋ ਮੁਖ ਸੋਂ ਇਹ ਮੈ ਸਭ ਜਾਨੀ ॥ ਕਾਲੀ ਸਮੇਤ ਸਭੈ ਸਕਤੀ ਮਿਲਿ ਦੀਨੁ ਖਪਾਇ ਸਭੈ ਦਲੁ ਬਾਨੀ ॥ ਚੰਡਿ ਕਹ੍ਯੋ ਮੁਖ ਤੇ ਉਨ ਕੋ ਤੇਊ ਤਾ ਛਿਨ ਗਉਰਿ ਕੇ ਮੱਧਿ ਸਮਾਨੀ ॥ ਜਿਉ ਸਰਿਤਾ ਪ੍ਰਵਾਹ ਕੇ ਬੀਚ ਮਿਲੈ ਬਰਖਾ ਬਹੁ ਬੂੰਦਨ ਪਾਨੀ ॥੨੧੪॥ ਕੈ ਬਲ ਚੰਡਿ ਮਹਾਂ ਰਨ ਮੱਧਿ ਸੁ ਲੈ ਜਮਦਾੜ੍ਹ ਕੀ ਤਾ ਪਰ ਲਾਈ ॥ ਪੈਠਿ ਗਈ ਅਰਿ ਕੇ ਉਰ ਮੈ ਤਿਹ ਸ੍ਰਉਨਤ ਜੁੱਗਨਿ ਪੂਰ ਅਘਾਈ ॥ ਦੀਰਘ ਜੁੱਧੁ ਬਿਲੋਕ ਕੈ ਬੁੱਧਿ ਕਵੀਸ੍ਵਰ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਇਹ ਆਈ ॥ ਲੋਥ ਪੈ ਲੋਥ ਗਈ ਪਰ ਇਉਂ ਸੁ ਮਨੋ ਸੁਰਲੋਗ ਕੀ ਸੀਢੀ ਬਨਾਈ ॥੨੧੫॥ ਸੁੰਭ ਚਮੂੰ ਸੰਗ ਚੰਡਿਕਾ ਕ੍ਰੱਧ ਕੈ ਜੁੱਧ ਅਨੇਕਨਿ ਵਾਰ ਮਚ੍ਯੋ ਹੈ ॥ ਜੰਬੁਕ ਜੁੱਗਨਿ ਗ੍ਰਿਝ ਮਜੂਰ ਰਕਤ੍ਰ ਕੀ ਕੀਚ ਮੈ ਈਸ ਨਚ੍ਯੋ ਹੈ ॥ ਲੁੱਥ ਪੈ ਲੁੱਥ ਸੁ ਭੀਤਿ ਭਈ ਸਿਤ ਗੂਦ ਅਉ ਮੇਦ ਲੈ ਤਾਹਿ ਗਚ੍ਯੋ ਹੈ ॥ ਭਉਨ ਰੰਗੀਨ ਬਨਾਇ ਮਨੋ ਕਰਿਮਾਵਿਸੁ ਚਿਤ੍ਰ ਬਚਿਤ੍ਰ ਰਚ੍ਯੋ ਹੈ ॥੨੧੬॥ ਦੁੰਦ ਸੁ ਜੁੱਧੁ ਭਯੋ ਰਨ ਮੈ ਉਤ ਸੁੰਭ ਇਤੈ ਬਰ ਚੰਡਿ ਸੰਭਾਰੀ ॥ ਘਾਇ ਅਨੇਕ ਭਏ ਦੁੰਹੁ ਕੇ ਤਨ ਪਉਰਖ ਗਯੋ ਸਭ ਦੈਤ ਕੋ ਹਾਰੀ ॥ ਹੀਨ ਭਈ ਬਲ ਤੇ ਭੁਜ ਕਾਂਪਤਿ ਸੋ ਉਪਮਾ ਕਵਿ ਐਸਿ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਮਾਨਹੁ ਗਾਰੁੜ ਕੇ ਬਲ ਤੇ ਲਟਿ ਪੰਚ ਮੁਖੀ ਜੁਗ ਸਾਂਪਨਿ ਕਾਰੀ ॥੨੧੭॥ ਕੋਪ ਭਈ ਬਰ ਚੰਡਿ ਮਹਾਂ ਬਹੁ ਜੁੱਧੁ ਕਰ੍ਯੋ ਰਨ ਮੈ ਬਲ ਧਾਰੀ ॥ ਲੈ ਕੈ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਮਹਾਂ ਬਲਵਾਨ ਪਚਾਰ ਕੈ ਸੁੰਭ ਕੇ ਊਪਰਿ ਝਾਰੀ ॥ ਸਾਰ ਸੋ ਸਾਰ ਕੀ ਧਾਰ ਬਜੀ ਝਨਕਾਰ ਉਠੀ ਤਿਹ ਤੇ ਚਿਨਗਾਰੀ ॥ ਮਾਨਹੁ ਭਾਦਵ ਮਾਸ ਕੀ ਰੈਨਿ ਲਸੈ ਪਟਬੀਜਨ ਕੀ ਚਮਕਾਰੀ ॥੨੧੮॥ ਘਾਇਨ ਤੇ ਬਹੁ ਸ੍ਰਉਨ ਪਰ੍ਯੋ ਬਲ ਛੀਨ ਭਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁੰਭ ਕੋ ਕੈਸੇ ॥ ਜੋਤਿ ਘਟੀ ਮੁਖ ਕੀ ਤਨ ਕੀ ਮਨੁ ਪੂਰਨ ਤੇ ਪਰਿਵਾ ਸਸਿ ਜੈਸੇ ॥ ਚੰਡਿ ਲਯੋ ਕਰਿ ਸੁੰਭ

ਉਠਾਇ ਕਹਯੋ ਕਵਿ ਨੈ ਮੁਖਿ ਤੇ ਜਸੁ ਐਸੇ ॥ ਰੱਛਨ ਗੋਧਨ ਕੇ ਹਿਤ ਕਾਨ੍ਹ ਉਠਾਇ ਲਯੋ ਗਿਰਿ ਗੋਧਨੁ ਜੈਸੇ ॥੨੧੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਰ ਤੇ ਗਿਰ ਧਰਨੀ ਪਰਯੋ ਧਰ ਤੇ ਗਯੋ ਅਕਾਸ ॥ ਸੁੰਭ ਸੰਘਾਰਨ ਕੇ ਨਮਿਤ ਗਈ ਚੰਡਿ ਤਿਹ ਪਾਸ ॥੨੨੦॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਬੀਚ ਤਬੈ ਨਭ ਮੰਡਲ ਚੰਡਿਕਾ ਜੁੱਧੁ ਕਰਯੋ ਜਿਮ ਆਗੇ ਨ ਹੋਊ ॥ ਸੂਰਜ ਚੰਦ ਨਿਛੱਤ੍ਰ ਸਚੀਪਤਿ ਅਉਰ ਸਭੈ ਸੁਰ ਪੇਖਤ ਸੋਊ ॥ ਖੈਂਚ ਕੈ ਮੁੰਡ ਦਈ ਕਰਵਾਰ ਕੀ ਏਕ ਕੋ ਮਾਰਿ ਕੀਏ ਤਬ ਦੋਊ ॥ ਸੁੰਭ ਦੁ ਟੂਕ ਹ੍ਵੈ ਭੂਮਿ ਪਰਿਓ ਤਨ ਜਿਉ ਕਲਵਤ੍ਰ ਸੋ ਚੀਰਤ ਕੋਊ ॥੨੨੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੁੰਭ ਮਾਰ ਕੈ ਚੰਡਿਕਾ ਉਠੀ ਸੁ ਸੰਖ ਬਜਾਇ ॥ ਤਬ ਧੁਨਿ ਘੰਟਾ ਕੀ ਕਰੀ ਮਹਾਂ ਮੋਦ ਮਨਿ ਪਾਇ ॥੨੨੨॥ ਦੈਤ ਰਾਜ ਛਿਨ ਮੈ ਹਨਯੋ ਦੇਵੀ ਇਹ ਪਰਕਾਰ ॥ ਅਸਟ ਕਰਨ ਮਹਿ ਸਸਤ੍ਰ ਗਹਿ ਸੈਨਾ ਦਈ ਸੰਘਾਰ ॥੨੨੩॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਚੰਡ ਕੇ ਕੋਪ ਨ ਓਪ ਰਹੀ ਰਨ ਮੈ ਅਸਿ ਧਾਰਿ ਭਈ ਸਮੁਹਾਈ ॥ ਮਾਰਿ ਬਿਦਾਰਿ ਸੰਘਾਰਿ ਦਏ ਤਬ ਭੂਪ ਬਿਨਾ ਕਰੈ ਕਉਨ ਲਰਾਈ ॥ ਕਾਂਪ ਉਠੇ ਅਰਿ ਤ੍ਰਾਸ ਹੀਏ ਧਰਿ ਛਾਡਿ ਦਈ ਸਭ ਪਉਰਖਤਾਈ ॥ ਦੈਤ ਚਲੇ ਤਜਿ ਖੇਤ ਇਉਂ ਜੈਸੇ ਬਡੇ ਗੁਨ ਲੋਭ ਤੇ ਜਾਤ ਪਰਾਈ ॥੨੨੪॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਮਾਰਕੰਡੇ ਪੁਰਾਨੇ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਸੁੰਭ ਬਧਹਿ ਨਾਮ ਸਪਤਮੋ ਧਿਆਇ
ਸੰਪੂਰਨ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੭॥

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਭਾਜਿ ਗਯੋ ਮਘਵਾ ਜਿਨ ਕੇ ਡਰਿ ਬ੍ਰਹਮ ਤੇ ਆਦਿ ਸਭੈ ਭੈ ਭੀਤੇ ॥ ਤੇਈ ਵੈ ਦੈਤ ਪਰਾਇ ਗਏ ਰਨ ਹਾਰ ਨਿਹਾਰਿ ਭਏ ਬਲੁ ਰੀਤੇ ॥ ਜੰਬੁਕ ਗ੍ਰਿਝ ਨਿਰਾਸ ਭਏ ਬਨਬਾਸ ਗਏ ਜੁਗ ਜਾਮਨਿ ਬੀਤੇ ॥ ਸੰਤ ਸਹਾਇ ਸਦਾ ਜਗ ਮਾਇ ਸੁ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਬਡੇ ਅਰਿ ਜੀਤੇ ॥੨੨੫॥ ਦੇਵ ਸਭੈ ਮਿਲਿ ਕੈ ਇਕ ਠਉਰ ਸੁ ਅੱਛਤ ਕੁੰਕਮ ਚੰਦਨ ਲੀਨੋ ॥ ਤੱਛਨ ਲੱਛਨ ਦੈ ਕੈ ਪ੍ਰਦੱਛਨ ਟੀਕਾ ਸੁ ਚੰਡਿ ਕੇ ਭਾਲ ਮੈ ਦੀਨੋ ॥ ਤਾਂ ਛਬਿ ਕੋ ਉਪਜਯੋ ਤਹ ਭਾਵ ਇਹੈ ਕਵਿ ਨੈ ਮਨ ਮੈ ਲਖਿ ਲੀਨੋ ॥ ਮਾਨਹੁ ਚੰਦ ਕੇ ਮੰਡਲ ਮੈ ਸੁਭ ਮੰਗਲ ਆਨਿ ਪ੍ਰਵੇਸਹਿ ਕੀਨੋ ॥੨੨੬॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਮਿਲਿ ਕੈ ਸੁਦੇਵਨ ਬਡਾਈ ਕਰੀ ਕਾਲਿਕਾ ਕੀ ਏ ਹੋ ਜਗਮਾਤ ਤੈਂ ਤੋ ਕਟਯੋ ਬਡੋ ਪਾਪ ਹੈ ॥ ਦੈਤਨ ਕੋ ਮਾਰਿ ਰਾਜ ਦੀਨੋ ਤੈ ਸੁਰੇਸ ਹੂੰ ਕੋ ਬਡੋ ਜਸੁ ਲੀਨੋ ਜਗ ਤੇਰੋ ਈ ਪ੍ਰਤਾਪ ਹੈ ॥ ਦੇਤ ਹੈ ਅਸੀਸ ਦਿਜ ਰਾਜ ਰਿਖਿ

ਬਾਰਿ ਬਾਰਿ ਤਹਾ ਹੀ ਪੜ੍ਹੋ ਸੁ ਬ੍ਰਹਮ ਕਉਚ ਹੂੰ ਕੋ ਜਾਪ ਹੈ ॥ ਐਸੇ ਜਸੁ ਪੂਰ ਰਹ੍ਯੋ ਚੰਡਿਕਾ ਕੋ ਤੀਨ ਲੋਕ ਜੈਸੇ ਧਾਰ ਸਾਗਰ ਮੈ ਗੰਗਾ ਜੀ ਕੋ ਆਪ ਹੈ ॥੨੨੭॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਦੇਹਿ ਅਸੀਸ ਸਭੈ ਸੁਰ ਨਾਰਿ ਸੁਧਾਰਿ ਕੈ ਆਰਤੀ ਦੀਪ ਜਗਾਯੋ ॥ ਫੂਲ ਸੁਗੰਧ ਸੁ ਅੱਛਤ ਦੱਛਨ ਜੱਛਨ ਜੀਤ ਕੋ ਗੀਤ ਸੁ ਗਾਯੋ ॥ ਧੂਪ ਜਗਾਇ ਕੈ ਸੰਖ ਬਜਾਇ ਕੈ ਸੀਸ ਨਿਵਾਇ ਕੈ ਬੈਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਹੇ ਜਗ ਮਾਇ ਸਦਾ ਸੁਖਦਾਇ ਤੈ ਸੁੰਭ ਕੋ ਘਾਇ ਬਡੋ ਜਸੁ ਪਾਯੋ ॥੨੨੮॥ ਸਕ੍ਰਹਿ ਸਾਜਿ ਸਮਾਜ ਦੈ ਚੰਡਿ ਸੁ ਮੋਦ ਮਹਾ ਮਨ ਮਾਹਿ ਰਈ ਹੈ ॥ ਸੂਰ ਸਸੀ ਨਭ ਥਾਪ ਕੈ ਤੇਜੁ ਦੈ ਆਪ ਤਹਾ ਤੇ ਸੁ ਲੋਪ ਭਈ ਹੈ ॥ ਬੀਚ ਅਕਾਸ ਪ੍ਰਕਾਸ ਬਢ੍ਯੋ ਤਿਹ ਕੀ ਉਪਮਾ ਮਨ ਤੇ ਨ ਗਈ ਹੈ ॥ ਧੂਰਿ ਕੈ ਪੂਰ ਮਲੀਨ ਹੁਤੋ ਰਵਿ ਮਾਨਹੁ ਚੰਡਿਕਾ ਓਪ ਦਈ ਹੈ ॥੨੨੯॥ ਕਬਿੱਤ ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਮਧੁਕੈਟ ਮਦ ਮਥਨਿ ਮਹਿਖਾਸੁਰੈ ਮਾਨ ਮਰਦਨ ਕਰਨਿ ਤਰੁਨਿ ਬਰ ਬੰਡਿ ਕਾ ॥ ਧੂਮ੍ਰ ਦ੍ਰਿਗ ਧਰਨਿ ਧਰ ਧੂਰਿਧਾਨੀ ਕਰਨ ਚੰਡ ਅਰੁ ਮੁੰਡ ਕੇ ਮੁੰਡ ਖੰਡ ਖੰਡਿਕਾ ॥ ਰਕਤਬੀਰਜ ਹਰਨਿ ਰਕਤ ਭੱਛਨ ਕਰਨਿ ਦਰਨਿ ਅਨਸੁੰਭ ਰਨ ਰਾਰ ਰਿਸ ਮੰਡਿਕਾ ॥ ਸੁੰਭ ਬਲੁ ਧਾਰ ਸੰਘਾਰ ਕਰਵਾਰ ਕਰਿ ਸਕਲ ਖਲੁ ਅਸੁਰ ਦਲੁ ਜੈਤੁ ਜੈ ਚੰਡਿਕਾ ॥੨੩੦॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਦੇਹ ਸਿਵਾ ਬਰ ਮੋਹਿ ਇਹੈ ਸੁਭ ਕਰਮਨ ਤੇ ਕਬਹੂੰ ਨ ਟਰੋਂ ॥ ਨ ਡਰੋਂ ਅਰਿ ਸੋਂ ਜਬ ਜਾਇ ਲਰੋਂ ਨਿਸਚੈ ਕਰਿ ਅਪਨੀ ਜੀਤ ਕਰੋਂ ॥ ਅਰੁ ਸਿਖਹੌਂ ਆਪਨੇ ਹੀ ਮਨ ਕੋ ਇਹ ਲਾਲਚ ਹਉ ਗੁਨ ਤਉ ਉਚਰੋਂ ॥ ਜਬ ਆਵ ਕੀ ਅਉਧ ਨਿਦਾਨ ਬਨੈ ਅਤਿ ਹੀ ਰਨ ਮੈ ਤਬ ਜੂਝ ਮਰੋਂ ॥੨੩੧॥ ਚੰਡਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕਵਿੱਤਨ ਮੈ ਬਰਨ੍ਯੋ ਸਭ ਹੀ ਰਸ ਰੁਦ੍ਰ ਮਈ ਹੈ ॥ ਏਕ ਤੇ ਏਕ ਰਸਾਲ ਭਯੋ ਨਖ ਤੇ ਸਿਖ ਲਉ ਉਪਮਾ ਸੁ ਨਈ ਹੈ ॥ ਕਉਤਕ ਹੇਤ ਕਰੀ ਕਵਿ ਨੈ ਸਤਿਸਯ ਕੀ ਕਥਾ ਇਹ ਪੂਰੀ ਭਈ ਹੈ ॥ ਜਾਹਿ ਨਮਿੱਤ ਪੜ੍ਹੈ ਸੁਨਿ ਹੈ ਨਰ ਸੋ ਨਿਸਚੈ ਕਰਿ ਤਾਹਿ ਦਈ ਹੈ ॥੨੩੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਗ੍ਰੰਥ ਸਤਿਸਯਾ ਕੋ ਕਰ੍ਯੋ ਜਾ ਸਮ ਅਵਰ ਨ ਕੋਇ ॥ ਜਿਹ ਨਮਿੱਤ ਕਵਿ ਨੈ ਕਹ੍ਯੋਸੁ ਦੇਹ ਚੰਡਿਕਾ ਸੋਇ ॥੨੩੩॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਮਾਰਕੰਡੇ ਪੁਰਾਨੇ ਸ੍ਰੀ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਉਕਤਿ ਬਿਲਾਸ ਦੇਵ ਸੁਰੇਸ ਸਹਿਤ ਜੈਕਾਰ ਸਬਦ ਕਹਾ ਅਸਟਮੋ ਧਿਆਇ ਸੰਪੂਰਣੰ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤੇ ॥
ਅਥ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਲਿਖਯਤੇ ॥

ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ਮਹਿੱਖ ਦਈਤ ਸੂਰਜੰ॥ ਬਢਿਓ ਸੁ ਲੋਹ ਪੂਰਜੰ॥ ਸੁ ਦੇਵ ਰਾਜ ਜੀਤਿਅੰ॥ ਤ੍ਰਿਲੋਕ ਰਾਜ ਕੀਤਿਅੰ॥੧॥ ਭਜੇ ਸੁ ਦੇਵਤਾ ਤਬੈ॥ ਇਕੱਤ੍ਰ ਹੋਇ ਕੈ ਸਬੈ॥ ਮਹੇਸੁਰਾਚਲੰ ਬਸੇ॥ ਬਿਸੇਖ ਚਿਤ ਮੋ ਤ੍ਰਸੇ॥੨॥ ਜੁਗੇਸ ਭੇਸ ਧਾਰ ਕੈ॥ ਭਜੇ ਹਥਜਾਰ ਡਾਰ ਕੈ॥ਪੁਕਾਰ ਆਰਤੰ ਚਲੇ॥ ਬਿਸੂਰ ਸੂਰਮਾ ਭਲੇ ॥੩॥ ਬਰਖ ਕਿਤੇ ਤਹਾਂ ਰਹੇ॥ਸੁ ਦੁਖ ਦੇਹ ਮੋ ਸਹੇ॥ਜਗਤ੍ਰ ਮਾਤਿ ਧਿਆਇਅੰ॥ਸੁ ਜੈਤ ਪੱਤ੍ਰ ਪਾਇਅੰ ॥੪॥ ਪ੍ਰਸੰਨ ਦੇਵਤਾ ਭਏ॥ ਚਰੰਨ ਪੂਜਬੇ ਧਏ॥ ਸਨੰਮੁਖਾਨ ਠਢੀਅੰ॥ ਪ੍ਰਣਾਮ ਪਾਨ ਪਢੀਅੰ ॥੫॥ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਤਬੈ ਦੇਵ ਧਾਏ ॥ ਸਭੋ ਸੀਸ ਨਿਆਏ ॥ ਸੁਮਨ ਧਾਰ ਬਰਖੇ ॥ ਸਬੈ ਸਾਧੁ ਹਰਖੇ ॥੬॥ ਕਰੀ ਦੇਬਿ ਅਰਚਾ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਬੇਦ ਚਰਚਾ ॥ ਜਬੈ ਪਾਇ ਲਾਗੇ ॥ ਤਬੈ ਸੋਗ ਭਾਗੇ ॥੭॥ ਬਿਨੰਤੀ ਸੁਨਾਈ ॥ ਭਵਾਨੀ ਰਿਝਾਈ ॥ ਸਬੈ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰੀ ॥ ਕਰੀ ਸਿੰਘ ਸੁਆਰੀ ॥੮॥ ਕਰੇ ਘੰਟ ਨਾਦੰ ॥ ਧੁਨੰ ਨਿਰਬਿਖਾਦੰ ॥ ਸੁਣਯੋ ਦੈਤ ਰਾਜੰ ॥ ਸਜਯੋ ਜੁੱਧ ਸਾਜੰ ॥੯॥ ਚੜਯੋ ਰਾਛਸੇਸੰ॥ ਰਚੇ ਚਾਰ ਅਨੇਸੰ ॥ ਬਲੀ ਚਾਮਰੇਵੰ ॥ ਹਠੀ ਚਿੱਛੁਰੇਵੰ ॥੧੦॥ ਬਿੜਾਲੱਛ ਬੀਰੰ ॥ ਚੜ੍ਹੇ ਬੀਰ ਧੀਰੰ ॥ ਬਡੇ ਇੱਖੁ ਧਾਰੀ ॥ ਘਟਾ ਜਾਨੁ ਕਾਰੀ ॥੧੧॥ਦੋਹਰਾ॥ ਬਾਣ ਜਿਤੇ ਰਾਛਸਨਿ ਮਿਲਿ ਛਾਡਤ ਭਏ ਅਪਾਰ ॥ ਫੂਲ ਮਾਲ ਹੁਐ ਮਾਤ ਉਰਿ ਸੋਭੇ ਸਭੈ ਸੁ ਧਾਰ ॥੧੨॥ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਜਿਤੇ ਦਾਨਵੋ ਬਾਨ ਪਾਨੀ

ਚਲਾਏ ॥ ਤਿਤੇ ਦੇਵਤਾ ਆਪ ਕਾਟੇ ਬਚਾਏ ॥ ਕਿਤੇ ਢਾਲ ਢਾਹੇ ਕਿਤੇ ਪਾਸ ਪੇਲੇ । ਭਰੇ ਬਸਤ੍ਰ ਲੋਹੂ ਜਨੋ ਫਾਗ ਖੇਲੇ ॥੧੩॥ ਦ੍ਰੁਗਾਹੂੰ ਕਿਯੰ ਖੇਤ ਧੁੰਕੇ ਨਗਾਰੇ ॥ ਕਰੰ ਪਟਿਸੰ ਪਰਘ ਪਾਂਸੀ ਸੰਭਾਰੇ ॥ ਤਹਾਂ ਗੋਫਨੈ ਗੁਰਜ ਗੋਲੇ ਸੰਭਾਰੈਂ ॥ ਹਠੀ ਮਾਰਹੀ ਮਾਰ ਕੈ ਕੈ ਪੁਕਾਰੈਂ ॥੧੪॥ ਤਬੈ ਅਸਟ ਹਾਥੰ ਹਥਿਆਰੰ ਸੰਭਾਰੇ ॥ ਸਿਰੰ ਦਾਨਵੇਂਦ੍ਰਾਨ ਕੇ ਤਾਕਿ ਝਾਰੇ ॥ ਬਬੱਕਿਓ ਬਲੀ ਸਿੰਘ ਜੁਧੰ ਮਝਾਰੰ ॥ ਕਰੇ ਖੰਡ ਖੰਡੰ ਸੁ ਜੋਧਾ ਅਪਾਰੰ ॥੧੫॥ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥ ਤਬ ਦਾਨਵ ਰੋਸ ਭਰੇ ਸਭ ਹੀ ॥ ਜਗਮਾਤ ਕੇ ਬਾਣ ਲਗੇ ਜਬ ਹੀ ॥ ਬਿਬਿਧਾਯੁਧ ਲੈ ਸੁ ਬਲੀ ਹਰਖੇ ॥ ਘਨ ਬੂੰਦਨ ਜਿਉਂ ਬਿਸਖੰ ਬਰਖੇ ॥੧੬॥ ਜਨੁ ਘੋਰ ਕੈ ਸਜਾਮ ਘਟਾ ਘੁਮਡੀ ॥ ਅਸੁਰੇਸ ਅਨੀਕਨਿ ਤਿਉ ਉਮਡੀ ॥ ਜਗ ਮਾਤ ਬ੍ਰਿਥਨਿ ਮੋ ਧਸਿ ਕੈ ॥ ਧਨੁਸਾਇਕ ਹਾਥ ਗਹਜੋ ਕਸਿ ਕੈ ॥੧੭॥ ਰਣ ਕੁੰਜਰ ਪੁੰਜ ਗਿਰਾਇ ਦੀਏ ॥ ਇਕ ਖੰਡ ਅਖੰਡ ਦੁਖੰਡ ਕੀਏ ॥ ਸਿਰ ਏਕਨਿ ਚੋਟ ਨਿਫੋਟ ਬਹੀ ॥ ਤਰਵਾਤਰ ਹ੍ਵੈ ਤਰਵਾਰ ਰਹੀ ॥੧੮॥ ਤਨ ਝੱਝਰ ਹ੍ਵੈ ਰਣ ਭੂਮਿ ਗਿਰੇ ॥ ਇਕ ਭਾਜ ਚਲੇ ਫਿਰ ਕੈ ਨ ਫਿਰੇ ॥ ਇਕਿ ਹਾਥ ਹਥਜਾਰ ਲੈ ਆਨਿ ਬਹੇ ॥ ਲਰਿ ਕੈ ਮਰਿ ਕੈ ਗਿਰਿ ਖੇਤ ਰਹੇ ॥੧੯॥ਨਰਾਜ ਛੰਦ॥ ਤਹਾਂ ਸੁ ਦੈਤ ਰਾਜਜੰ ॥ ਸਜੇ ਸੁ ਸਰਬ ਸਾਜਜੰ ॥ ਤੁਰੰਗ ਆਪ ਬਾਹਿਯੰ ॥ ਬਧੰ ਸੁ ਮਾਤ ਚਾਹਿਯੰ ॥੨੦॥ ਤਬੈ ਦ੍ਰੁਗਾ ਬਕਾਰਿ ਕੈ ॥ ਕਮਾਣ ਬਾਣ ਧਾਰਿ ਕੈ ॥ ਸੁ ਘਾਵ ਚਾਮਰੰ ਕਿਯੋ ॥ ਉਤਾਰ ਹਸਤਿ ਤੇ ਦਿਯੋ ॥੨੧॥ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਤਬੈ ਬੀਰ ਕੋਪੰ ਬਿੜਾਲਾਛ ਨਾਮੰ ॥ ਸਜੇ ਸਸਤ੍ਰ ਦੇਹੰ ਚਲਜੋ ਜੁੱਧ ਧਾਮੰ ॥ ਸਿਰੰ ਸਿੰਘ ਕੇ ਆਨਿ ਘਾਯੰ ਪ੍ਰਹਾਰੰ॥ ਬਲੀ ਸਿੰਘ ਸੋ ਹਾਥ ਸੋਂ ਮਾਰਿ ਡਾਰੰ ॥੨੨॥ ਬਿੜਾਲਾਛ ਮਾਰੇ ਸੁ ਪਿੰਗਾਛ ਧਾਏ ॥ ਦੁਰਗਾ ਸਾਮੁਹੇ ਬੋਲ ਬਾਂਕੇ ਸੁਨਾਏ ॥ ਕਰੀ ਅੱਭ੍ਰ ਜਿਉਂ ਗਰਜ ਕੈ ਬਾਣ ਬਰਖੰ ॥ ਮਹਾਂ ਸੂਰਬੀਰੰ ਭਰੇ ਜੁੱਧ ਹਰਖੰ ॥੨੩॥ ਤਬੈ ਦੇਵਿਯੰ ਪਾਨਿ ਬਾਣੰ ਸੰਭਾਰੰ ॥ ਹਨਜੋ ਦੁਸਟ ਕੇ ਘਾਇ ਸੀਸੰ ਮਝਾਰੰ ॥ ਗਿਰਜੋ ਝੂਮ ਭੂਮੰ ਗਏ ਪ੍ਰਾਣ ਛੁੱਟੰ ॥ ਮਨੋ ਮੇਰ ਕੋ ਸਾਤਵੋਂ ਸ੍ਰਿੰਗ ਟੁੱਟੰ ॥੨੪॥ ਗਿਰੇ ਬੀਰ ਪਿੰਗਾਛ ਦੇਬੀ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਚਲੇ ਅਉਰ ਬੀਰੰ ਹਥਜਾਰੰ ਉਘਾਰੇ ॥ ਤਬੈ ਰੋਸਿ ਦੇਬੀ ਸਰੋਘੰ ਚਲਾਏ ॥ ਬਿਨਾ ਪ੍ਰਾਣ ਕੈ ਜੁੱਧ ਮੱਧੰ ਗਿਰਾਏ

॥੨੫॥ਚੌਪਈ॥ ਜੇ ਜੇ ਸਤ੍ਰੁ ਸਾਮੁਹੇ ਆਏ॥ ਸਬੈ ਦੇਵਤਾ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਏ॥ ਸੈਨਾ ਸਕਲ ਜਬੈ ਹਨਿ ਡਾਰੀ ॥ ਆਸੁਰੇਸ ਕੋਪਾ ਅਹੰਕਾਰੀ ॥੨੬॥ ਆਪ ਜੁਧ ਤਬ ਕੀਆ ਭਵਾਨੀ ॥ ਚੁਨਿ ਚੁਨਿ ਹਨੇ ਪਖਰੀਆ ਬਾਨੀ ॥ ਕ੍ਰੋਧ ਜੁਆਲ ਮਸਤਕ ਤੇ ਬਿਗਸੀ ॥ ਤਾ ਤੇ ਆਪ ਕਾਲਿਕਾ ਨਿਕਸੀ ॥੨੭॥ਮਧੁਭਾਰ ਛੰਦ ॥ ਮੁਖ ਬਮਤ ਜ੍ਵਾਲ ॥ ਨਿਕਸੀ ਕਪਾਲਿ ॥ ਮਾਰੇ ਗਜੇਸ ॥ ਛੁਟੇ ਹੈਏਸ ॥੨੮॥ ਛੁੱਟੰਤ ਬਾਣ ॥ ਝਮਕਤ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ॥ ਸਾਂਗੰ ਪ੍ਰਹਾਰ ॥ ਖੇਲਤ ਧਮਾਰ ॥੨੯॥ ਬਾਹੈਂ ਨਿਸੰਗ॥ ਉੱਠੈਂ ਝੜੰਗ ॥ ਤੁੱਪਕ ਤੜਾਕ ॥ ਉੱਠਤ ਕੜਾਕ ॥੩੦॥ ਬਬਕੰਤ ਮਾਇ॥ ਭਭਕੰਤ ਘਾਇ ॥ ਜੁੱਝੇ ਜੁਆਣ॥ਨੱਚੇ ਕਿਕਾਣ ॥੩੧॥ਰੂਆਮਲ ਛੰਦ ॥ਧਾਯੋ ਅਸੁਰੇਂਦ੍ਰ ਤਹ ਨਿਜ ਕੋਪ ਓਪ ਬਢਾਇ ॥ ਸੰਗ ਲੈ ਚਤੁਰੰਗ ਸੈਨਾ ਸੁੱਧ ਸਸਤ੍ਰ ਨਚਾਇ ॥ ਦੇਬਿ ਸਸਤ੍ਰ ਲਗੈਂ ਗਿਰੇ ਰਣਿ ਰੁੱਝਿ ਜੁੱਝਿ ਜੁਆਣ॥ ਪੀਲਰਾਜ ਫਿਰੇ ਕਹੂੰ ਰਣਿ ਸੁੱਛ ਛੁੱਛ ਕਿਕਾਣ ॥੩੨॥ ਚੀਰ ਚਾਮਰ ਪੁੰਜ ਕੁੰਜਰ ਬਾਜਿਰਾਜ ਅਨੇਕ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਸੁਭੇ ਕਹੂੰ ਸਰਦਾਰ ਸੁਆਰ ਅਰੇਕ ॥ ਤੇਗ ਤੀਰ ਤੁਫੰਗ ਤਬਰ ਕੁਹੁਕ ਬਾਣ ਅਨੰਤ ॥ ਬੇਧਿ ਬੇਧਿ ਗਿਰੇ ਬਰੱਛਿਨ ਸੂਰ ਸੋਭਾਵੰਤ ॥੩੩॥ ਗ੍ਰਿਧ ਬ੍ਰਿਧ ਉਡੇ ਤਹਾਂ ਫਿਕਰੰਤ ਸੁਆਨ ਸ੍ਰਿੰਗਾਲ॥ ਮੱਤ ਦੰਤਿ ਸਪੱਛ ਪੱਬੈ ਕੰਕ ਬੰਕ ਰਸਾਲ ॥ ਛੁੱਦ੍ਰ ਮੀਨ ਛੁਰੁਧ੍ਰਕਾ ਅਰੁ ਚਰਮ ਕੱਛਪ ਅਨੰਤ॥ ਨੱਕ੍ਰ ਬੱਕ੍ਰ ਸੁ ਬਰਮ ਸੋਭਿਤ ਸ੍ਰੋਣ ਨੀਰ ਦੁਰੰਤ ॥੩੪॥ ਨਵ ਸੂਰ ਨਵਕਾ ਸੇ ਰਥੀ ਅਤਿ ਰਥੀ ਜਾਨੁ ਜਹਾਜ ॥ ਲਾਦਿ ਲਾਦਿ ਮਨੋ ਚਲੇ ਧਨ ਧੀਰ ਬੀਰ ਸਲਾਜ ॥ ਮੋਲੁ ਬੀਚ ਫਿਰੈਂ ਚੁਕਾਤ ਦਲਾਲ ਖੇਤ ਖਤੰਗ ॥ ਗਾਹਿ ਗਾਹਿ ਫਿਰੇ ਫਵੱਜਨਿ ਝਾਰਿ ਦਿਰਬ ਨਿਖੰਗ ॥੩੫॥ ਅੰਗ ਭੰਗ ਗਿਰੇ ਕਹੂੰ ਬਹੁ ਰੰਗ ਰੰਗਿਤ ਬਸਤ੍ਰ॥ ਚਰਮ ਬਰਮ ਸੁਭੇ ਕਹੂੰ ਰਣ ਭੂਮਿ ਸਸਤ੍ਰੁ ਅਸਤ੍ਰ ॥ ਮੁੰਡ ਤੁੰਡ ਧੁਜਾ ਪਤਾਕਾ ਟੂਕ ਟਾਕ ਅਰੇਕ ॥ ਜੂਝਿ ਜੂਝਿ ਪਰੇ ਸਬੈ ਅਰਿ ਬਾਚਿਓ ਨਹੀ ਏਕ ॥੩੬॥ ਕੋਪ ਕੈ ਮਹਿਖੇਸ ਦਾਨੋ ਧਾਯੋ ਤਿਹ ਕਾਲ ॥ ਅਸਤ੍ਰ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿ ਸੂਰੋ ਰੂਪ ਕੈ ਬਿਕਰਾਲ ॥ ਕਾਲਿ ਪਾਨਿ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਲੈ ਤਿਹ ਮਾਰਿਓ ਤਤਕਾਲ ॥ ਜੋਤਿ ਜੋਤਿ ਬਿਖੈ ਮਿਲੀ ਤਜਿ ਬ੍ਰਹਮ ਰੰਧ੍ਰਿ ਉਤਾਲ ॥੩੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਕਹ ਮਾਰ ਕਰਿ

ਪ੍ਰਫੁਲਤ ਭੀ ਜਗ ਮਾਇ ॥ ਤਾ ਦਿਨ ਤੇ ਮਹਿਖੇ ਬਲਿਹਿ ਦੇਤ ਜਗਤ ਸੁਖ ਪਾਇ ॥੩੮॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਬਧਹਿ ਪ੍ਰਥਮ ਧਿਆਇ
ਸੰਪੂਰਣ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧॥ਅਫਜੂੰ॥

ਅਥ ਧੂਮ੍ਰ ਨੈਨ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ॥ਕੁਲਕ ਛੰਦ ॥ ਦੇਵਿਸ ਗਾਜਿਯ। ਅਨਹਦ ਬਾਜਿਯ ॥ ਭਈ ਬਧਾਈ॥ ਸਭ ਸੁਖਦਾਈ ॥੧॥੩੯॥ ਦੁੰਦਭਿ ਬਾਜੇ ॥ ਸਭ ਸੁਰ ਗਾਜੇ ॥ ਕਰਤ ਬਡਾਈ ॥ ਸੁਮਨ ਬ੍ਰਖਾਈ ॥੨॥੪੦॥ ਕੀਨੀ ਅਰਚਾ ॥ ਜਸ ਧੁਨਿ ਚਰਚਾ ॥ ਪਾਇਨ ਲਾਗੇ ॥ ਸਭ ਦੁਖ ਭਾਗੇ ॥੩॥੪੧॥ ਗਾਏ ਕਰਖਾ ॥ ਪੁਹਪਨਿ ਬਰਖਾ ॥ ਸੀਸ ਨਿਵਾਏ ॥ ਸਬ ਸੁਖ ਪਾਏ ॥੪॥੪੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਲੋਪ ਚੰਡਿਕਾ ਜੂ ਭਏ ਦੈ ਦੇਵਨ ਕੋ ਰਾਜ ॥ ਬਹੁਰਿ ਸੁੰਭ ਨੈਸੁੰਭ ਦੁਇ ਦੈਤ ਬਢੇ ਸਿਰ ਤਾਜ ॥ ੫॥੪੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਚੜ੍ਹੇ ਲੈ ਕੇ ਦਲ ॥ ਅਰਿ ਅਨੇਕ ਜੀਤੇ ਜਿਨ ਜਲ ਥਲ ॥ ਦੇਵਰਾਜ ਕੋ ਰਾਜ ਛਿਨਾਵਾ ॥ ਸੇਸ ਮੁਕਟ ਮਨਿ ਭੇਟ ਪਠਾਵਾ ॥੬॥੪੪॥ ਛੀਨ ਲਯੋ ਅਲਿਕੇਸ ਭੰਡਾਰਾ ॥ ਦੇਸ ਦੇਸ ਕੇ ਜੀਤਿ ਨ੍ਰਿਪਾਰਾ ॥ ਜਹਾਂ ਤਹਾਂ ਕਹ ਦੈਤ ਪਠਾਏ ॥ ਦੇਸ ਬਿਦੇਸ ਜੀਤਿ ਫਿਰ ਆਏ ॥ ੭॥੪੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੇਵ ਸਭੈ ਤ੍ਰਾਸਿਤ ਭਏ ਮਨ ਮੋ ਕਿਯੋ ਬਿਚਾਰ ॥ ਸਰਨਿ ਭਵਾਨੀ ਕੀ ਸਭੈ ਭਾਜਿ ਪਰੇ ਨਿਰਧਾਰ ॥੮॥੪੬॥ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਸਤ੍ਰਾਸ ਦੇਵ ਭਾਜਿਯੰ ॥ ਬਿਸੇਖ ਲਾਜ ਲਾਜਿਯੰ ॥ ਬਿਸਿਖ ਕਾਰਮੰਕ ਸੇ ॥ ਸੁ ਦੇਵ ਲੋਕ ਮੋ ਬਸੇ ॥੯॥੪੭॥ ਤਬੈ ਪ੍ਰਕੋਪ ਦੇਬਿ ਹੁਐ॥ ਚਲੀ ਸੁ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਲੈ ॥ ਸੁ ਮੁੱਦਿ ਪਾਨਿ ਪਾਨ ਕੈ ॥ ਗਜੀ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਪਾਨਿ ਲੈ ॥੧੦॥੪੮॥ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਸੁਨੀ ਦੇਵ ਬਾਨੀ ॥ ਚੜ੍ਹੀ ਸਿੰਘ ਰਾਨੀ ॥ ਸੁਭੰ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰੇ ॥ ਸਭੈ ਪਾਪ ਟਾਰੇ ॥੧੧॥੪੯॥ ਕਰੇ ਨੱਦ ਨਾਦੰ ॥ ਮਹਾਂ ਮੱਦ ਮਾਦੰ ॥ ਭਯੋ ਸੰਖ ਸੋਰੰ ॥ ਸੁਣ੍ਯੋ ਚਾਰ ਓਰੰ ॥੧੨॥੫੦॥ ਉਤੇ ਦੈਤ ਧਾਏ ॥ ਬਡੀ ਸੈਨ ਲਿਆਏ॥ਮੁਖੰ ਰਕਤ ਨੈਣੰ॥ ਬਕੇ ਬੰਕ ਬੈਣੰ ॥੧੩॥੫੧॥ ਚਵੰ ਚਾਰ ਢੂਕੇ ॥ ਮੁਖੰ ਮਾਰ ਕੂਕੇ॥ ਲਏ ਬਾਣ ਪਾਣੰ ॥ ਸੁ ਕਾਤੀ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ॥੧੪॥੫੨॥ ਮੰਡੇ ਮੱਧਿ ਜੰਗੰ ॥ ਪ੍ਰਹਾਰੰ ਖਤੰਗੰ ॥ ਕਰਉਤੀ ਕਟਾਰੰ

॥ ਉਠੀ ਸਸਤ੍ਰ ਝਾਰੰ ॥੧੫॥੫੩॥ ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਧਾਏ ॥ ਸਰੋਘੰ ਚਲਾਏ ॥ ਕਰੈਂ ਬਾਰ ਬੈਰੀ॥ ਫਿਰੈਂ ਜਿਉਂ ਗੰਗੈਰੀ ॥੧੬॥੫੪॥ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਉੱਧਤ ਸਟਾਯੰ ਉਤੈ ਸਿੰਘ ਧਾਯੋ ॥ ਇਤੈ ਸੰਖ ਲੈ ਹਾਥਿ ਦੇਵੀ ਬਜਾਯੋ ॥ ਪੁਰੀ ਚਉਦਹੂੰਯੰ ਰਹਜੋ ਨਾਦ ਪੂਰੰ ॥ ਚਮੱਕਜੋ ਮੁਖੰ ਜੁੱਧ ਕੇ ਮੱਧਿ ਨੂਰੰ ॥੧੭॥੫੫॥ ਤਬੈ ਧੂਮ੍ਰਨੈਣੰ ਮਚਜੋ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰੀ ॥ ਲਏ ਸੰਗ ਜੋਧਾ ਬਡੇ ਬੀਰ ਭਾਰੀ ॥ ਲਯੋ ਬੇੜ੍ਹਿ ਪੱਬੰ ਕਿਯੋ ਨਾਦ ਉੱਚੰ ॥ ਸੁਣੇ ਗਰਭਣੀਆਨ ਕੇ ਗਰਭ ਮੁੱਚੰ ॥੧੮॥੫੬॥ ਸੁਣਜੋ ਨਾਦ ਸ੍ਰਵਣੰ ਕਿਯੋ ਦੇਵਿ ਕੋਪੰ ॥ ਸਜੇ ਚਰਮ ਬਰਮੰ ਧਰੇ ਸੀਸ ਟੋਪੰ ॥ ਭਈ ਸਿੰਘ ਸ੍ਵਾਰੰ ਕਿਯੋ ਨਾਦ ਉੱਚੰ॥ ਸੁਨੇ ਦੀਹ ਦਾਨਵਾਨ ਕੇ ਮਾਨ ਮੁੱਚੰ ॥੧੯॥੫੭॥ ਮਹਾਂ ਕੋਪ ਦੇਵੀ ਧਸੀ ਸੈਨ ਮੱਧੰ ॥ ਕਰੇ ਬੀਰ ਬੰਕੇ ਤਹਾਂ ਅੱਧ ਅੱਧੰ ॥ ਜਿਸੈ ਧਾਇ ਕੈ ਸੂਲ ਸੈਥੀ ਪ੍ਰਹਾਰਜੋ ॥ ਤਿਨੈ ਫੇਰਿ ਪਾਣੰ ਨ ਬਾਣੰ ਸੰਭਾਰਜੋ ॥੨੦॥੫੮॥ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਜਿਸੈ ਬਾਣ ਮਾਰਜੋ ॥ ਤਿਸੈ ਮਾਰਿ ਡਾਰਜੋ ॥ ਜਿਤੈ ਸਿੰਘ ਧਾਯੋ ॥ ਤਿਤੈ ਸੈਨ ਘਾਯੋ ॥੨੧॥੫੯॥ ਜਿਤੇ ਘਾਇ ਡਾਲੇ ॥ ਤਿਤੇ ਘਾਰਿ ਘਾਲੇ॥ ਸਮੁਹਿ ਸਤ੍ਰ ਆਯੋ ॥ ਸੁ ਜਾਨੇ ਨ ਪਾਯੋ ॥੨੨॥੬੦॥ ਜਿਤੇ ਜੁੱਝ ਰੁੱਝੇ॥ ਤਿਤੇ ਅੰਤਿ ਜੁੱਝੇ ॥ ਜਿਨੈ ਸਸਤ੍ਰ ਘਾਲੇ ॥ ਤਿਤੇ ਮਾਰ ਡਾਲੇ ॥੨੩॥੬੧॥ ਤਬੈ ਮਾਤ ਕਾਲੀ ॥ ਤਪੀ ਤੇਜ ਵਾਲੀ ॥ ਜਿਸੈ ਘਾਵ ਡਾਰਜੋ ॥ ਸੁ ਸੁਰਗੰ ਸਿਧਾਰਜੋ ॥੨੪॥੬੨॥ ਘਰੀ ਅੱਧ ਮੱਧੰ ॥ ਹਨਜੋ ਸੈਨ ਸੁੱਧੰ ॥ ਹਨਜੋ ਧੂਮ੍ਰਨੈਣੰ॥ ਸੁਨਜੋ ਦੇਵ ਗੈਣੰ ॥੨੫॥੬੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਭਜੀ ਬਿਰੂਥਨਿ ਦਾਨਵੀ ਗਈ ਭੂਪ ਕੇ ਪਾਸ ॥ ਧੂਮ੍ਰ ਨੈਣ ਕਾਲੀ ਹਨਜੋ ਭਜਿਯੋ ਸੈਨ ਨਿਰਾਸ ॥੨੬॥੬੪॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਧੂਮ੍ਰਨੈਣ ਬਧਹਿ ਦੁਤੀਆ ਧਿਆਇ ਸੰਪੂਰਣ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨॥ਅਫਜੂੰ॥

ਅਥ ਚੰਡ ਮੁੰਡ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਦੈਤ ਸੰਘਾਰ ਕਰਿ ਧਵਲਾ ਚਲੀ ਅਵਾਸ ॥ ਜੋ ਯਹ ਕਥਾ ਪੜ੍ਹੈ ਸੁਨੈ ਰਿਧਿ ਸਿਧਿ ਗ੍ਰਿਹਿ ਤਾਸ ॥੧॥੬੫॥ ਚਉਪਈ॥ ਧੂਮ੍ਰਨੈਣ ਜਬ ਸੁਣੇ ਸੰਘਾਰੇ ॥

ਚੰਡ ਮੁੰਡ ਤਬ ਭੂਪ ਹਕਾਰੇ ॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਕਰਿ ਪਠਏ ਸਨਮਾਨਾ ॥ ਹੈ ਗੈ ਪਤਿ ਦੀਏ ਰਥ ਨਾਨਾ ॥੨॥੬੬॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਨਿਰਖਿ ਦੇਬੀਅਹਿ ਜੇ ਆਏ॥ ਤੇ ਧਵਲਾ ਗਿਰਿ ਓਰ ਪਠਾਏ ॥ ਤਿਨ ਕੀ ਤਨਿਕ ਭਨਕ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥ ਨਿਸਿਰੀ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਲੈ ਮਾਈ ॥੩॥੬੭॥ਰੂਆਲ ਛੰਦ ॥ ਸਾਜਿ ਸਾਜਿ ਚਲੇ ਤਹਾਂ ਰਣਿ ਰਾਛਸੇਂਦ੍ਰ ਅਨੇਕ ॥ ਅਰਧ ਮੁੰਡਿਤ ਮੁੰਡਿਤੇਕ ਜਟਾਧਰੇ ਸੁ ਅਰੇਕ ॥ ਕੋਪਿ ਓਪੰ ਦੈ ਸਬੈ ਕਰਿ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਨਚਾਇ ॥ ਧਾਇ ਧਾਇ ਕਰੈਂ ਪ੍ਰਹਾਰਨ ਤਿੱਛ ਤੇਗ ਕੰਪਾਇ ॥੪॥ ੬੮॥ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਲਗੇ ਜਿਤੇ ਸਭ ਫੂਲ ਮਾਲ ਹ੍ਵੈ ਗਏ ॥ ਕੋਪ ਓਪ ਬਿਲੋਕਿ ਅਤਿਭੁਤ ਦਾਨਵੰ ਬਿਸਮੈ ਭਏ ॥ ਦਉਰਿ ਦਉਰਿ ਅਨੇਕ ਆਯੁਧ ਫੇਰ ਫੇਰ ਪ੍ਰਹਾਰਹੀਂ॥ ਜੂਝਿ ਜੂਝਿ ਗਿਰੇ ਅਰੇਕ ਸੁ ਮਾਰ ਮਾਰ ਪੁਕਾਰਹੀਂ ॥੫॥੬੯॥ ਰੇਲਿ ਰੇਲਿ ਚਲੇ ਹਏਂਦ੍ਰਨ ਪੇਲਿ ਪੇਲਿ ਗਜੇਂਦ੍ਰ ॥ ਝੇਲਿ ਝੇਲਿ ਅਨੰਤ ਆਯੁਧ ਹੇਲਿ ਹੇਲਿ ਰਿਪੇਂਦ੍ਰ॥ ਗਾਹਿ ਗਾਹਿ ਫਿਰੇ ਫਵੱਜਨ ਬਾਹਿ ਬਾਹਿ ਖਤੰਗ ॥ ਅੰਗ ਭੰਗ ਗਿਰੇ ਕਹੂੰ ਰਣ ਰੰਗ ਸੂਰ ਉਤੰਗ ॥੬॥੭੦॥ ਝਾਰਿ ਝਾਰਿ ਫਿਰੈ ਸਰੋਤਮ ਡਾਰਿ ਝਾਰਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ॥ ਸੈਲ ਸੇ ਰਣ ਪੁੰਜ ਕੁੰਜਰ ਸੂਰ ਸੀਸ ਪਖਾਨ ॥ ਬੱਕ੍ਰ ਨੱਕ੍ਰ ਭੁਜਾ ਸੁ ਸੋਭਿਤ ਚੱਕ੍ਰ ਸੇ ਰਥ ਚੱਕ੍ਰ ॥ ਕੇਸ ਪਾਸ ਸਿਬਾਲ ਸੋਹਤ ਅਸਥ ਚੂਰ ਸਰੱਕ੍ਰ ॥੭॥੭੧॥ ਸੱਜਿ ਸੱਜਿ ਚਲੇ ਹਥਿਆਰਨ ਗੱਜਿ ਗੱਜਿ ਗਜੇਂਦ੍ਰ ॥ ਬੱਜਿ ਬੱਜਿ ਸਬੱਜ ਬਾਜਨ ਭੱਜਿ ਭੱਜਿ ਹਏਂਦ੍ਰ ॥ ਮਾਰ ਮਾਰ ਪੁਕਾਰ ਕੈ ਹਥੀਆਰ ਹਾਥ ਸੰਭਾਰਿ ॥ ਧਾਇ ਧਾਇ ਪਰੇ ਨਿਸਾਚਰ ਬਾਇ ਸੰਖ ਅਪਾਰ ॥੮॥੭੨॥ ਸੰਖ ਗੋਯਮੰ ਗੱਜਿਯੰ ਅਰੁ ਸੱਜਿਯੰ ਰਿਪੁਰਾਜ ॥ ਭਾਜਿ ਭਾਜਿ ਚਲੇ ਕਿਤੇ ਤਜਿ ਲਾਜ ਬੀਰ ਨ੍ਰਿਲਾਜ ॥ ਭੀਮ ਭੇਰੀ ਭੁੰਕੀਅੰ ਅਰੁ ਧੁੰਕੀਅੰ ਸੁ ਨਿਸਾਣ ॥ ਗਾਹਿ ਗਾਹਿ ਫਿਰੇ ਫਵੱਜਨ ਬਾਹਿ ਬਾਹਿ ਗਦਾਣ ॥੯॥੭੩॥ ਬੀਰ ਕੰਗਨੇ ਬੰਧਹੀਂ ਅਰੁ ਅੱਛਰੈਂ ਸਿਰ ਤੇਲ॥ ਬੀਨਿ ਬੀਨਿ ਬਰੇ ਬਰੰਗਨਿ ਡਾਰਿ ਡਾਰਿ ਫੁਲੇਲ॥ਘਾਲਿ ਘਾਲਿ ਬਿਵਾਨ ਲੇ ਗੀ ਫੇਰਿ ਫੇਰਿ ਸੁ ਬੀਰ॥ਕੂਦਿ ਕੂਦਿ ਪਰੇ ਤਹਾਂ ਤੇ ਝਾਗਿ ਝਾਗਿ ਸੁ ਤੀਰ॥੧੦॥੭੪॥ਹਾਂਕਿ ਹਾਂਕਿ ਲਰੇ ਤਹਾਂ ਰਣਿ ਰੀਝਿ ਰੀਝਿ ਭਟੇਂਦ੍ਰ॥ ਜੀਤਿ ਜੀਤਿ ਲਯੋ ਜਿਨੈ ਕਈ ਬਾਰ ਇੰਦ੍ਰ ਉਪੇਂਦ੍ਰ॥ਕਾਟਿ ਕਾਟਿ ਦਏ ਕਪਾਲੀ ਬਾਂਟਿ ਬਾਂਟਿ ਦਿਸਾਨ॥ਡਾਟਿ ਡਾਟਿ

ਕਰਿ ਦਲੰ ਸੁਰ ਪੱਗੁ ਪੱਬ ਪਿਸਾਨ ॥੧੧॥੭੫॥ ਧਾਇ ਧਾਇ ਸੰਘਾਰੀਅੰ ਰਿਪੁਰਾਜ ਬਾਜ ਅਨੰਤ ॥ ਸ੍ਰੋਣ ਕੀ ਸਰਿਤਾ ਉਠੀ ਰਣ ਮੱਧਿ ਰੂਪ ਦੁਰੰਤ ॥ ਬਾਣ ਅਉਰ ਕਮਾਣ ਸੈਥੀ ਸੂਲ ਤਿੱਛ ਕੁਠਾਰ ॥ ਚੰਡ ਮੁੰਡ ਹਣੇ ਦੋਊ ਕਰਿ ਕੋਪ ਕਾਲਿ ਕ੍ਵਾਰ ॥੧੨॥੭੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਚੰਡ ਮੁੰਡ ਮਾਰੇ ਦੋਊ ਕਾਲੀ ਕੋਪਿ ਕਰਵਾਰਿ ॥ ਅਉਰ ਜਿਤੀ ਸੈਨਾ ਹੁਤੀ ਛਿਨ ਮੋ ਦਈ ਸੰਘਾਰ ॥੧੩॥੭੭॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਚੰਡ ਮੁੰਡ ਬਧਹਿ ਤ੍ਰਿਤਿਯੋ ਧਿਆਇ
ਸੰਪੂਰਣ ਮਸਤ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩॥ਅਫਜੂੰ ॥

ਅਥ ਰਕਤ ਬੀਰਜ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਸੁਨੀ ਭੂਪ ਇਮ ਗਾਥ ਚੰਡ ਮੁੰਡ ਕਾਲੀ ਹਨੇ ॥ ਬੈਠਿ ਭ੍ਰਾਤ ਸੋ ਭ੍ਰਾਤ ਮੰਤ੍ਰ ਕਰਤ ਇਹ ਬਿਧਿ ਭਏ ॥੧॥੭੮॥ਚਉਪਈ॥ ਰਕਤ ਬੀਜ ਤਬ ਭੂਪਿ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਅਮਿਤ ਦਰਬ ਦੈ ਤਹਾਂ ਪਠਾਯੋ ॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਦਈ ਬਿਰੂਥਨਿ ਸੰਗਾ ॥ ਹੈ ਗੈ ਰਥ ਪੈਦਲ ਚਤੁਰੰਗਾ ॥੨॥੭੯॥ ਰਕਤ ਬੀਜ ਦੈ ਚਲਜੋ ਨਗਾਰਾ ॥ ਦੇਵ ਲੋਗ ਲਉ ਸੁਨੀ ਪੁਕਾਰਾ ॥ ਕੰਪੀ ਭੂਮਿ ਗਗਨ ਥਹਰਾਨਾ ॥ ਦੇਵਨ ਜੁਤਿ ਦਿਵਰਾਜ ਡਰਾਨਾ ॥੩॥੮੦॥ ਧਵਲਾ ਗਿਰਿ ਕੇ ਜਬ ਤਟ ਆਏ ॥ ਦੁੰਦਭਿ ਢੋਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਬਜਾਏ ॥ ਜਬ ਹੀ ਸੁਨਾ ਕੁਲਾਹਲ ਕਾਨਾ ॥ ਉਤਰੀ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਲੈ ਨਾਨ੍ਹਾ ॥੪॥੮੧॥ ਛਹਬਰ ਲਾਇ ਬਰਖਿਯੰ ਬਾਣੰ ॥ ਬਾਜਰਾਜ ਅਰੁ ਗਿਰੇ ਕਿਕਾਣੰ ॥ ਢਹਿ ਢਹਿ ਪਰੇ ਸੁਭਟ ਸਿਰਦਾਰਾ ॥ ਜਨੁ ਕਰ ਕਟੇ ਬਿਰਛ ਸੰਗਿ ਆਰਾ ॥੫॥੮੨॥ ਜੇ ਜੇ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਾਮੁਹੇ ਭਏ॥ ਬਹੁਰਿ ਜੀਅਤ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਨਹੀ ਗਏ ॥ ਜਿਹ ਪਰ ਪਰਤ ਭਈ ਤਰਵਾਰਾ ॥ ਇਕ ਇਕ ਤੇ ਭਏ ਦੋ ਦੋ ਚਾਰਾ ॥੬॥੮੩॥ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਝਿਮੀ ਤੇਜ ਤੇਗੰ ਸਰੋਸੰ ਪ੍ਰਹਾਰੰ ॥ ਖਿਮੀ ਦਾਮਨੀ ਜਾਣੁ ਭਾਦੋਂ ਮਝਾਰੰ ॥ ਉਠੇ ਨੱਦ ਨਾਦੰ ਕੜੱਕੇ ਕਮਾਣੰ ॥ ਮਚਜੋ ਲੋਹ ਕ੍ਰੋਹੰ ਅਭੂਤੰ ਭਯਾਣੰ ॥੭॥੮੪॥ ਬਜੇ ਭੇਰ ਭੇਰੀ ਜੁਝਾਰੇ ਝਣੱਕੇ ॥ ਪਰੀ ਕੁੱਟ ਕੁੱਟੰ ਲਗੇ ਧੀਰ ਧੱਕੇ ॥ ਚਵੀ ਚਾਵਡਿਯੰ ਨਫੀਰੰ ਰਣੱਕੰ ॥ ਮਨੋ ਬਿੱਚਰੰ ਬਾਘ ਬੰਕੇ ਬਬੱਕੰ ॥੮॥੮੫॥ ਉਤੇ ਕੋਪਿਯੰ ਸ੍ਰੋਣਬਿੰਦੰ ਸੁ ਬੀਰੰ ॥ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ ਸੋ ਆਨਿ ਤੀਰੰ ॥ ਉਤੇ ਦਉਰ

ਦੇਵੀ ਕਰਜੋ ਖੱਗ ਪਾਤੰ ॥ ਗਿਰਜੋ ਮੂਰਛਾ ਹੁਇ ਭਯੋ ਜਾਨੁ ਘਾਤੰ ॥੯॥੮੬॥ ਛੁਟੀ ਮੂਰਛਨਾਯੰ ਮਹਾਂਬੀਰ ਗੱਜਜੋ ॥ ਘਰੀ ਚਾਰ ਲੌ ਸਾਰ ਸੋਂ ਸਾਰ ਬੱਜਜੋ ॥ ਲਗੇ ਬਾਣ ਸ੍ਰੋਣੰ ਗਿਰਜੋ ਭੂਮਿ ਜੁੱਧੰ ॥ ਉਠੇ ਬੀਰ ਤੇਤੇ ਕੀਏ ਨਾਦ ਕ੍ਰੁਧੰ ॥੧੦॥੮੭॥ ਉਠੇ ਬੀਰ ਜੇਤੇ ਤਿਤੇ ਕਾਲਿ ਕੂਟੇ ॥ ਪਰੇ ਚਰਮ ਬਰਮੰ ਕਹੂੰ ਗਾਤ ਟੂਟੇ ॥ ਜਿਤੀ ਭੂਮਿ ਮੱਧੰ ਪਰੀ ਸ੍ਰੋਣ ਧਾਰੰ ॥ ਜਗੇ ਸੂਰ ਤੇਤੇ ਕੀਏ ਮਾਰ ਮਾਰੰ ॥੧੧॥੮੮॥ ਪਰੀ ਕੁੱਟ ਕੁੱਟੰ ਰੁਲੇ ਤੱਛ ਮੁੱਛੰ ॥ ਕਹੂ ਮੁੰਡ ਤੁੰਡੰ ਕਹੂੰ ਮਾਸੁ ਮੁਛੰ ॥ ਭਯੋ ਚਾਰ ਸੈ ਕੋਸ ਲੌ ਬੀਰ ਖੇਤੰ ॥ ਬਿਦਾਰੇ ਪਰੇ ਬੀਰ ਬ੍ਰਿੰਦੰ ਬਿਚੇਤੰ ॥੧੨॥੮੯॥ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ਚਹੂੰ ਓਰ ਢੂਕੇ ॥ ਮੁਖੰ ਮਾਰ ਕੂਕੇ॥ ਝੰਡਾ ਗੱਡ ਗਾਢੇ ॥ ਮਚੇ ਰੋਸ ਬਾਢੇ ॥੧੩॥੯੦॥ ਭਰੇ ਬੀਰ ਹਰਖੰ ॥ ਕਰੀ ਬਾਣ ਬਰਖੰ ॥ ਚਵੰ ਚਾਰ ਢੁੱਕੇ॥ ਪਛੇ ਆਹੁ ਰੁੱਕੇ ॥੧੪॥੯੧॥ ਪਰੀ ਸਸਤ੍ਰ ਝਾਰੰ ॥ ਚਲੀ ਸ੍ਰੋਣ ਧਾਰੰ ॥ ਉਠੇ ਬੀਰ ਮਾਨੀ॥ ਧਰੇ ਬਾਨ ਪਾਨੀ ॥੧੫॥੯੨॥ ਮਹਾਂ ਰੋਸਿ ਗੱਜੇ ॥ ਤੁਰੀ ਨਾਦ ਬੱਜੇ ॥ ਭਰੇ ਰੋਸ ਭਾਰੀ॥ ਮੱਚੇ ਛੱਤ੍ਰ ਧਾਰੀ ॥੧੬॥੯੩॥ ਹਕੰ ਹਾਕ ਬੱਜੀ ॥ ਫਿਰੈ ਸੈਣ ਭੱਜੀ ॥ ਪਰਜੋ ਲੋਹ ਕ੍ਰੋਹੰ॥ ਛਕੇ ਸੂਰ ਸੋਹੰ ॥੧੭॥੯੪॥ ਗਿਰੇ ਅੰਗ ਭੰਗੰ ॥ ਦਵੰ ਜਾਨੁ ਦੰਗੰ॥ ਕੜੰਕਾਰ ਛੁੱਟੇ ॥ ਝਣੰਕਾਰ ਉਠੇ ॥੧੮॥੯੫॥ ਕਟਾ ਕੱਟ ਬਾਹੈਂ ॥ ਉਭੈ ਜੀਤ ਚਾਹੈਂ ॥ ਮਹਾਂ ਮੱਦ ਮਾਤੇ॥ ਤਪੇ ਤੇਜ ਤਾਤੇ ॥੧੯॥੯੬॥ ਰਸੰ ਰੁਦ੍ਰ ਰਾਚੇ ॥ ਉਭੈ ਜੁੱਧ ਮਾਚੇ॥ ਕਰੈਂ ਬਾਣ ਅਰਚਾ॥ਧਨੁਰ ਬੇਦ ਚਰਚਾ ॥੨੦॥੯੭॥ ਮਚੇ ਬੀਰ ਬੀਰੰ॥ ਉਠੀ ਝਾਰ ਤੀਰੰ॥ਗਲੋ ਗੱਡ ਫੋਰੈਂ॥ਨਹੀ ਨੈਨ ਮੋਰੈਂ ॥੨੧॥੯੮॥ ਸਮੁਹਿ ਸਸਤ੍ਰ ਬਰਖੇ॥ ਮਹਿਖੁਆਸੁ ਕਰਖੇ॥ਕਰੈਂ ਤੀਰ ਮਾਰੰ॥ ਬਹੈਂ ਲੋਹ ਧਾਰੰ॥੨੨॥੯੯॥ਨਦੀ ਸ੍ਰੋਣ ਪੂਰੰ॥ ਫਿਰੀ ਗੈਣ ਹੂਰੰ॥ਗਜੈ ਗੈਣ ਕਾਲੀ॥ ਹਸੀ ਖੱਪਰਾਲੀ ॥੨੩॥੧੦੦॥ ਕਹੂੰ ਬਾਜਿ ਮਾਰੇ ॥ ਕਹੂੰ ਸੂਰ ਭਾਰੇ॥ ਕਹੂੰ ਚਰਮ ਟੂਟੇ ॥ ਫਿਰੈਂ ਗਜ ਫੂਟੇ ॥੨੪॥੧੦੧॥ ਕਹੂੰ ਬਰਮ ਬੇਧੇ ॥ ਕਹੂੰ ਚਰਮ ਛੇਦੇ ॥ ਕਹੂੰ ਪੀਲ ਪਰਮੰ ॥ ਕਟੇ ਬਾਜਿ ਬਰਮੰ ॥੨੫॥੧੦੨॥ ਬਲੀ ਬੈਰ ਰੁੱਝੇ ॥ ਸਮੁਹਿ ਸਾਰ ਜੁੱਝੇ ॥ ਲਖੇ ਬੀਰ ਖੇਤੰ ॥ ਨੱਚੇ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤੰ ॥੨੬॥੧੦੩॥ ਨੱਚੇ ਮਾਸਹਾਰੀ ॥ ਹਸੇ ਬਜੋਮਚਾਰੀ ॥ ਕਿਲੰਕਾਰ ਕੰਕੰ॥ ਮੱਚੇ ਬੀਰ ਬੰਕੰ

॥੨੭॥੧੦੪॥ ਛੁਭੇ ਛੱਤ੍ਰ ਧਾਰੀ ॥ ਮਹਿਖੁਆਸ ਚਾਰੀ ॥ ਉਠੇ ਛਿੱਛ ਇੱਛੰ ॥ ਚਲੇ ਤੀਰ ਤਿੱਛੰ ॥੨੮॥੧੦੫॥ ਗਣੰ ਗਾਂਧ੍ਰਬੇਅੰ ॥ ਚਰੰ ਚਾਰਣੇਅੰ ॥ ਹਸੇ ਸਿੱਧ ਸਿੱਧੰ॥ ਮਚੇ ਬੀਰ ਕ੍ਰੁੱਧੰ ॥੨੯॥੧੦੬॥ ਡਕਾ ਡੱਕ ਡਾਕੈਂ ॥ ਹੱਕਾ ਹੱਕ ਹਾਕੈਂ॥ ਭਕਾ ਭੁੰਕ ਭੇਰੀ ॥ ਡਮਕ ਡਾਮ ਡੇਰੀ ॥੩੦॥੧੦੭॥ ਮਹਾਂਬੀਰ ਗਾਜੇ ॥ ਨਵੰ ਨਾਦ ਬਾਜੇ॥ ਧਰਾ ਗੋਮ ਗੱਜੇ ॥ ਦ੍ਰੁਗਾ ਦੈਤ ਬੱਜੇ ॥੩੧॥੧੦੮॥ਬਿਜੈ ਛੰਦ ॥ ਜੇਤਿਕ ਬਾਣ ਚਲੇ ਅਰਿ ਓਰ ਤੇ ਫੂਲ ਕੀ ਮਾਲ ਹੁਇ ਕੰਠ ਬਿਰਾਜੇ ॥ ਦਾਨਵ ਪੁੰਗਵ ਪੇਖ ਅਚੰਭਵ ਛੋਡਿ ਭੱਜੇ ਰਣ ਏਕ ਨ ਗਾਜੇ ॥ ਕੁੰਜਰ ਪੁੰਜ ਗਿਰੇ ਤਿਹ ਠੌਰ ਭਰੇ ਸਭ ਸ੍ਰੋਣਤ ਪੈ ਗਨ ਤਾਜੇ ॥ ਜਾਨੁਕ ਨੀਰਧ ਮੱਧਿ ਛਪੇ ਭ੍ਰਮਿ ਭੂਧਰ ਕੇ ਭਯ ਤੇ ਨਗ ਭਾਜੇ ॥੩੨॥੧੦੯॥ਮਨੋਹਰ ਛੰਦ ॥ ਸ੍ਰੀ ਜਗਨਾਥ ਕਮਾਨ ਲੈ ਹਾਥਿ ਪ੍ਰਮਾਥਿਨ ਸੰਖ ਸ੍ਰਜਜੋ ਜਬ ਜੁੱਧੰ ॥ ਗਾਹਤ ਸੈਣ ਸੰਘਾਰਤ ਸੂਰ ਬਬੱਕਤਿ ਸਿੰਘ ਭ੍ਰਮਜੋ ਰਣ ਕ੍ਰੁੱਧੰ ॥ ਕਉਚਹਿ ਭੇਦ ਅਭੇਦਿਤ ਅੰਗ ਸੁਰੰਗ ਉਤੰਗ ਸੁ ਸੋਭਿਤ ਸੁੱਧੰ ॥ ਮਾਨੋ ਬਿਸਾਲ ਬੜਵਾਨਲ ਜ੍ਵਾਲ ਸਮੁਦ੍ਰ ਕੇ ਮੱਧਿ ਬਿਰਾਜਤਿ ਉੱਧੰ ॥੩੩॥੧੧੦॥ਬਿਜੈ ਛੰਦ ॥ ਪੂਰ ਰਹੀ ਭਵ ਭੂਰਿ ਧਨੁਰ ਧੁਨਿ ਧੂਰਿ ਉਡੀ ਨਭ ਮੰਡਲ ਛਾਯੋ ॥ ਨੂਰ ਭਰੇ ਮੁਖ ਮਾਰ ਗਿਰੇ ਰਣ ਹੂਰਨ ਹੇਰਿ ਹਿਯੋ ਹੁਲਸਾਯੋ ॥ ਪੂਰਨ ਰੋਸ ਭਰੇ ਅਰਿ ਤੂਰਣ ਪੂਰਿ ਪਰੇ ਰਣ ਭੂਮਿ ਸੁਹਾਯੋ ॥ ਚੂਰ ਭਏ ਅਰਿ ਰੂਰੇ ਗਿਰੇ ਭਟ ਚੂਰਣ ਜਾਨੁਕ ਬੈਦ ਬਨਾਯੋ ॥੩੪॥੧੧੧॥ਸੰਗੀਤ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਕਾਗੜਦੰ ਕਾਤੀ ਕਟਾਰੀ ਕੜਾਕੰ ॥ ਤਾਗੜਦੰ ਤੀਰੰ ਤੁਪੱਕੰ ਤੜਾਕੰ॥ ਝਾਗੜਦੰ ਨਾਗੜਦੰ ਬਾਗੜਦੰ ਬਾਜੇ॥ ਗਾਗੜਦੰ ਗਾਜੀ ਮਹਾ ਗੱਜ ਗਾਜੇ ॥੩੫॥੧੧੨॥ ਸਾਗੜਦੰ ਸੂਰੰ ਕਾਗੜਦੰ ਕੋਪੰ ॥ ਪਾਗੜਦੰ ਪਰਮੰ ਰਣੰ ਪਾਵ ਰੋਪੰ ॥ ਸਾਗੜਦੰ ਸਸਤ੍ਰੰ ਝਾਗੜਦੰ ਝਾਰੈਂ ॥ ਬਾਗੜਦੰ ਬੀਰੰ ਡਾਗੜਦੰ ਡਕਾਰੈਂ ॥੩੬॥੧੧੩॥ ਚਾਗੜਦੰ ਚਉਪੇ ਬਾਗੜਦੰ ਬੀਰੰ ॥ ਮਾਗੜਦੰ ਮਾਰੇ ਤਨੰ ਤਿੱਛ ਤੀਰੰ॥ ਗਾਗੜਦੰ ਗੱਜੇ ਸੁ ਬੱਜੇ ਗਹੀਰੈਂ॥ ਕਾਗੜਦੰ ਕਵਿਯਾਨ ਕੱਥੇ ਕਥੀਰੈਂ ॥੩੭॥੧੧੪॥ ਦਾਗੜਦੰ ਦਾਨੋ ਭਾਗੜਦੰ ਭਾਜੇ ॥ ਗਾਗੜਦੰ ਗਾਜੀ ਜਾਗੜਦੰ ਗਾਜੇ ॥ ਛਾਗੜਦੰ ਛਉਹੀ ਛੁਰੇ ਪ੍ਰੇ ਛੜਾਕੇ ॥ ਤਾਗੜਦੰ

ਤੀਰੰ ਤੁਪਕੰ ਤੜਾਕੇ ॥੩੮॥੧੧੫॥ ਗਾਗੜਦੰ ਗੋਮਾਯ ਗੱਜੇ ਗਹੀਰੰ ॥ ਸਾਗੜਦੰ ਸੰਖੰ ਨਾਗੜਦੰ ਨਫੀਰੰ ॥ ਬਾਗੜਦੰ ਬਾਜੇ ਬੱਜੇ ਬੀਰ ਖੇਤੰ ॥ ਨਾਗੜਦੰ ਨਾਚੇ ਸੁ ਭੂਤੰ ਪਰੇਤੰ ॥੩੯॥੧੧੬॥ ਤਾਗੜਦੰ ਤੀਰੰ ਬਾਗੜਦੰ ਬਾਣੰ ॥ ਕਾਗੜਦੰ ਕਾਤੀ ਕਟਾਰੀ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ॥ ਨਾਗੜਦੰ ਨਾਦੰ ਬਾਗੜਦੰ ਬਾਜੇ ॥ ਸਾਗੜਦੰ ਸੂਰੰ ਰਾਗੜਦੰ ਰਾਜੇ ॥੪੦॥੧੧੭॥ ਸਾਗੜਦੰ ਸੰਖੰ ਨਾਗੜਦੰ ਨਫੀਰੰ ॥ ਗਾਗੜਦੰ ਗੋਮਾਯ ਗੱਜੇ ਗਹੀਰੰ ॥ ਨਾਗੜਦੰ ਨਗਾਰੇ ਬਾਗੜਦੰ ਬਾਜੇ ॥ ਜਾਗੜਦੰ ਜੋਧਾ ਗਾਗੜਦੰ ਗਾਜੇ ॥੪੧॥੧੧੮॥ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਜਿਤੇਕੁ ਰੂਪ ਧਾਰਿਯੰ ॥ ਤਿਤੇਕੁ ਦੇਬਿ ਮਾਰਿਯੰ ॥ ਜਿਤੇਕੁ ਰੂਪ ਧਾਰਹੀਂ ॥ ਤਿਤਜੋ ਦ੍ਰੁਗਾ ਸੰਘਾਰਹੀਂ ॥੪੨॥੧੧੯॥ ਜਿਤੇਕੁ ਸਸਤ੍ਰ ਵਾ ਝਰੇ ॥ ਪ੍ਰਵਾਹ ਸ੍ਰੋਨ ਕੇ ਪਰੇ ॥ ਜਿਤੀਕੁ ਬਿੰਦੁਕਾ ਗਿਰੈਂ ॥ ਸੁ ਪਾਨ ਕਾਲਿਕਾ ਕਰੈਂ ॥੪੩॥੧੨੦॥ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਹੂਓ ਸ੍ਰੋਣ ਹੀਨੰ ॥ ਭਯੋ ਅੰਗ ਛੀਨੰ॥ ਗਿਰਜੋ ਅੰਤ ਝੂਮੰ ॥ ਮਨੋ ਮੇਘ ਭੂਮੰ ॥੪੪॥੧੨੧॥ ਸਬੈ ਦੇਵ ਹਰਖੇ॥ ਸੁਮਨ ਧਾਰ ਬਰਖੇ॥ ਰਕਤਬਿੰਦੁ ਮਾਰੇ ॥ ਸਬੈ ਸੰਤੁਬਾਰੇ ॥੪੫॥੧੨੨॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਰਕਤ ਬੀਰਜ ਬਧਹ ਚਤੁਰਥ ਧਿਆਇ
ਸੰਪੂਰਣ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ॥੪॥ਅਫਜੂੰ॥

ਅਥ ਨਿਸੁੰਭ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਸੁਣਜੋ ਜਬੈ ਰਕਤ ਬੀਰਜ ਕੋ ਨਾਸ ॥ ਆਪ ਚੜ੍ਹਤ ਭੇ ਜੋਰਿ ਦਲ ਸਜੇ ਪਰਸ ਅਰੁ ਪਾਸਿ ॥੧॥੧੨੩॥ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਚੜ੍ਹੇ ਸੁੰਭ ਨੈਸੁੰਭ ਸੂਰਾ ਅਪਾਰੰ ॥ ਉਠੇ ਨੱਦ ਨਾਦੰ ਸੁ ਧਉਸਾ ਧੁਕਾਰੰ ॥ ਭਈ ਅਸਟ ਸੈ ਕੋਸ ਲੌ ਛਤ੍ਰ ਛਾਯੰ॥ ਭਜੇ ਚੰਦ੍ਰ ਸੂਰੰ ਡਰਜੋ ਦੇਵਰਾਯੰ ॥੨॥੧੨੪॥ ਭਕਾ ਭੁੱਕ ਭੇਰੀ ਢਕਾ ਢੁੱਕ ਢੋਲੰ ॥ ਫਟੀ ਨਖ ਸਿੰਘੰ ਮੁਖੰ ਡੱਢ ਕੋਲੰ ॥ ਡਮਾ ਡੱਮਿ ਡਉਰੂ ਡਕਾ ਡੁੱਕ ਡੰਕੰ ॥ ਰੜੇ ਗ੍ਰਿੱਧ ਬ੍ਰਿੱਧੰ ਕਿਲੱਕਾਰ ਕੰਕੰ ॥੩॥੧੨੫॥ ਖੁਰੰ ਖੇਹ ਉੱਠੀ ਰਹਜੋ ਗੈਣ ਪੂਰੰ ॥ ਦਹਲੇ ਸਿੰਧ ਬਿੰਧੰ ਭਏ ਪੱਬ ਚੂਰੰ ॥ ਸੁਣਜੋ ਸੋਰ ਕਾਲੀ ਗਹੇ ਸਸਤ੍ਰ ਪਾਣੰ॥ ਕਿਲੱਕਾਰ ਜੇਮੀ ਹਨੇ ਜੰਗ ਜ੍ਵਾਣੰ ॥੪॥੧੨੬॥ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਗੱਜੇ ਬੀਰ ਗਾਜੀ॥ ਤੁਰੇ ਤੁੰਦ ਤਾਜੀ॥

ਮਹਿਖੁਆਸ ਕਰਖੇ ॥ ਸਰੰ ਧਾਰ ਬਰਖੇ॥੫॥੧੨੭॥ ਇਤੈ ਸਿੰਘ ਗੱਜਜੋ॥ ਮਹਾਂ ਸੰਖ ਬੱਜਜੋ ॥ ਰਹਜੋ ਨਾਦ ਪੂਰੰ॥ ਛੁਹੀ ਗੈਣਿ ਧੂਰੰ ॥੬॥੧੨੮॥ ਸਬੈ ਸਸਤ੍ਰ ਸਾਜੇ ॥ ਘਣੰ ਜੇਮ ਗਾਜੇ॥ ਚਲੇ ਤੇਜ ਤੈ ਕੈ॥ ਅਨੰਤ ਸਸਤ੍ਰ ਲੈ ਕੈ॥੭॥੧੨੯॥ ਚਹੂੰ ਓਰ ਢੂਕੇ ॥ ਮੁਖੰ ਮਾਰ ਕੂਕੇ ॥ ਅਨੰਤ ਸਸਤ੍ਰ ਬੱਜੇ॥ ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਗੱਜੇ॥੮॥੧੩੦॥ਮੁਖੰ ਨੈਣ ਰਕਤੰ॥ ਧਰੇ ਪਾਣ ਸਕਤ॥ਕਿਯੇ ਕ੍ਰੋਧ ਉੱਠੇ॥ ਸਰੰ ਬ੍ਰਿਸਟਿ ਬੁੱਠੇ ॥੯॥੧੩੧॥ ਕਿਤੇ ਦੁਸਟ ਕੂਟੇ ॥ ਅਨੰਤਾਸਤ੍ਰ ਛੂਟੇ ॥ ਕਰੀ ਬਾਣ ਬਰਖੰ ॥ ਭਰੀ ਦੇਬਿ ਹਰਖੰ ॥੧੦॥੧੩੨॥ਬੇਲੀ ਬਿਦ੍ਰਮ ਛੰਦ ॥ ਕਹ ਕਹ ਸੁ ਕੂਕਤ ਕੰਕਿਯੰ ॥ ਬਹ ਬਹਤ ਬੀਰ ਸੁ ਬੰਕਿਯੰ ॥ ਲਹ ਲਹਤ ਬਾਣ ਕ੍ਰਿਪਾਣਯੰ ॥ ਗਹ ਗਹਤ ਪ੍ਰੇਤ ਮਸਾਣਯੰ ॥੧੧॥੧੩੩॥ ਡਹ ਡਹਤ ਡਵਰ ਡਮੰਕਯੰ ॥ ਲਹ ਲਹਤ ਤੇਗ ਤ੍ਰਮੰਕਯੰ ॥ ਧ੍ਰਮ ਧ੍ਰਮਤ ਸਾਂਗ ਧਮੰਕਯੰ ॥ਬਬਕੰਤ ਬੀਰ ਸੁ ਬੰਕਯੰ ॥੧੨॥੧੩੪॥ ਛੁਟਕੰਤ ਬਾਣ ਕਮਾਣਯੰ ॥ ਹਹਰੰਤ ਖੇਤ ਖਤ੍ਰਾਣਯੰ॥ ਡਹਕੰਤ ਡਾਮਰ ਡਾਕਣੀ ॥ ਕਹ ਕਹਕ ਕੂਕਤ ਜੁੱਗਣੀ ॥੧੩॥੧੩੫॥ ਉਫਟੰਤ ਸ੍ਰੋਣਤ ਛਿੱਛਯੰ ॥ ਬਰਖੰਤ ਸਾਇਕ ਤਿੱਛਯੰ॥ ਬਬਕੰਤ ਬੀਰ ਅਨੇਕਯੰ ॥ ਫਿਕਰੰਤ ਸਿਆਰ ਬਿਸੇਖਯੰ ॥੧੪॥੧੩੬॥ ਹਰਖੰਤ ਸ੍ਰੋਣਤ ਰੰਗਣੀ ॥ ਬਿਹਰੰਤ ਦੇਬਿ ਅਭੰਗਣੀ ॥ ਬਬਕੰਤ ਕੇਹਰ ਡੋਲਹੀਂ ॥ ਰਣ ਰੰਗ ਅਭੰਗ ਕਲੋਲਹੀਂ ॥੧੫॥੧੩੭॥ ਢਮ ਢਮਤ ਢੋਲ ਢਮੱਕਯੰ ॥ ਧਮ ਧਮਤ ਸਾਂਗ ਧ੍ਰਮੱਕਯੰ ॥ ਬਹ ਬਹਤ ਕ੍ਰੁੱਧ ਕ੍ਰਿਪਾਣਯੰ ॥ ਜੁਝੰਤ ਜੋਧ ਜੁਆਣਯੰ ॥੧੬॥੧੩੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਭਜੀ ਚਮੂੰ ਸਭ ਦਾਨਵੀ ਸੁੰਭ ਨਿਰਖਿ ਨਿਜ ਨੈਣ ॥ ਨਿਕਟ ਬਿਕਟ ਭਟ ਜੇ ਹੁਤੇ ਤਿਨ ਪ੍ਰਤਿ ਬੁਲਿਓ ਬੈਣ ॥੧੭॥੧੩੯॥ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਨਿਸੁੰਭ ਸੁੰਭ ਕੋਪ ਕੈ ॥ ਪਠਯੋ ਸੁ ਪਾਵ ਰੋਪ ਕੈ ॥ ਕਹਜੋ ਕਿ ਸੀਘ੍ਰ ਜਾਇਯੋ ॥ ਦ੍ਰੁਗਾਹਿ ਬਾਂਧਿ ਲਿਆਇਯੋ ॥੧੮॥੧੪੦॥ ਚੜ੍ਹਜੋ ਸੁ ਸੈਣ ਸੱਜਿ ਕੈ ॥ ਸਕੋਪ ਸੂਰ ਗੱਜਿ ਕੈ ॥ ਉਠੇ ਬਜੰਤ੍ਰ ਬਾਜਿ ਕੈ ॥ ਚਲਜੋ ਸੁਰੇਸ ਭਾਜਿ ਕੈ ॥੧੯॥੧੪੧॥ ਅਨੰਤ ਸੂਰ ਸੰਗਿ ਲੈ ॥ ਚਲਿਓ ਸੁ ਦੁੰਦਭੀਨ ਦੈ ॥ ਹਕਾਰਿ ਸੂਰਮਾ ਭਰੇ ॥ ਬਿਲੋਕਿ ਦੇਵਤਾ ਡਰੇ ॥੨੦॥੧੪੨॥ਮਧੁਭਾਰ ਛੰਦ ॥ ਕੰਪਜੋ ਸੁਰੇਸ ॥ ਬੁਲਯੋ ਮਹੇਸ ॥ ਕਿੱਨੋ ਬਿਚਾਰ ॥ ਪੁਛੇ ਜੁਝਾਰ ॥੨੧॥੧੪੩॥ ਕੀਜੈ ਸੁ ਮਿੱਤ੍ਰ ॥ ਕਉਨੇ

ਚਰਿੱਤ੍ਰ ॥ ਜਾ ਤੇ ਸੁ ਮਾਇ ॥ ਜੀਤੈ ਬਨਾਇ ॥੨੨॥੧੪੪॥ ਸਕਤੈਂ ਨਿਕਾਰ ॥ ਭੇਜੋ ਅਪਾਰ ॥ ਸਤ੍ਰੂਨ ਜਾਇ ॥ ਹਨਿਹੈਂ ਰਿਸਾਇ ॥੨੩॥੧੪੫॥ ਸੋ ਕਾਮ ਕੀਨ ॥ ਦੇਵਨ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥ ਸਕਤੈਂ ਨਿਕਾਰ ॥ ਭੇਜੀ ਅਪਾਰ ॥੨੪॥੧੪੬॥ਬਿਰਧ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਚਲੀ ਸਕਤਿ ਸੀਘ੍ਰ ਸੀ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਪਾਨਿ ਧਾਰ ਕੈ ॥ ਉਠੇ ਸੁ ਗ੍ਰਿਧ ਬ੍ਰਿਧ ਡਉਰ ਡਾਕਣੀ ਡਕਾਰ ਕੈ ॥ ਹਸੇ ਸੁ ਕੰਕ ਬੰਕਜੰ ਕਬੰਧ ਅੰਧ ਉਠਹੀ ॥ ਬਿਸੇਖ ਦੇਵਤਾਰੁ ਬੀਰ ਬਾਣ ਧਾਰ ਬੁੱਠਹੀ ॥੨੫॥੧੪੭॥ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਸਬੈ ਸਕਤਿ ਐ ਕੈ ॥ ਚਲੀ ਸੀਸ ਨਿਐ ਕੈ ॥ ਮਹਾ ਅਸਤ੍ਰ ਧਾਰੇ ॥ ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਮਾਰੇ ॥੨੬॥੧੪੮॥ ਮੁਖੰ ਰਕਤ ਨੈਣੰ ॥ ਬਕੈਂ ਬੰਕ ਬੈਣੰ॥ ਧਰੇ ਅਸਤ੍ਰ ਪਾਣੰ ॥ ਕਟਾਰੀ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ॥੨੭॥੧੪੯॥ ਉਤੈ ਦੈਤ ਗਾਜੇ ॥ ਤੁਰੀ ਨਾਦ ਬਾਜੇ ॥ ਧਰੇ ਚਾਰ ਚਰਮੰ ॥ ਸੂਜੇ ਕ੍ਰੂਰ ਬਰਮੰ ॥੨੮॥੧੫੦॥ ਚਹੂੰ ਓਰ ਗਰਜੇ ॥ ਸਬੈ ਦੇਵ ਲਰਜੇ ॥ ਛੁਟੇ ਤਿੱਛ ਤੀਰੰ॥ ਕਟੇ ਚਉਰ ਚੀਰੰ ॥੨੯॥੧੫੧॥ ਰਸੰ ਰੁੱਦ੍ਰ ਰੱਤੇ ॥ ਮਹਾਂ ਤੇਜ ਤੱਤੇ ॥ ਕਰੀ ਬਾਣ ਬਰਖੰ॥ ਭਰੀ ਦੇਬਿ ਹਰਖੰ ॥੩੦॥੧੫੨॥ਇਤੈ ਦੇਬਿ ਮਾਰੈ॥ ਉਤੈ ਸਿੰਘ ਫਾਰੈ॥ਗਣੰ ਗੂੜ੍ਹ ਗਰਜੈਂ॥ ਸਬੈ ਦੈਤ ਲਰਜੈਂ ॥੩੧॥੧੫੩॥ ਭਈ ਬਾਣ ਬਰਖਾ॥ ਗਏ ਜੀਤ ਕਰਖਾ ॥ ਸਬੈ ਦੁਸਟ ਮਾਰੇ ॥ ਮਯਾ ਸੰਤੁਬਾਰੇ ॥੩੨॥੧੫੪॥ ਨਿਸੁੰਭੰ ਸੰਘਾਰਜੋ॥ ਦਲੰ ਦੈਤ ਮਾਰਜੋ ॥ ਸਬੈ ਦੁਸਟ ਭਾਜੇ॥ ਇਤੈ ਸਿੰਘ ਗਾਜੇ ॥੩੩॥੧੫੫॥ ਭਈ ਪੁਹਪ ਬਰਖਾ॥ ਗਏ ਜੀਤ ਕਰਖਾ ॥ ਜਯੰ ਸੰਤ ਜੰਪੈਂ ॥ ਤ੍ਰਸੇ ਦੈਤ ਕੰਪੈਂ ॥੩੪॥੧੫੬॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਨਿਸੁੰਭ ਬਧਹ ਪੰਚਮੋਂ ਧਿਆਇ ਸੰਪੂਰਣ ਮਸਤ ਸੁਭ ਮਸਤੁ॥੫॥ਅਫਜੂੰ॥

ਅਥ ਸੁੰਭ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ॥ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ਲਘੁ ਭ੍ਰਾਤ ਜੁੱਝਜੋ ਸੁਣਜੋ ਸੁੰਭ ਰਾਯੰ ॥ ਸਜੇ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰੰ ਚੜ੍ਹਜੋ ਚਉਪ ਚਾਯੰ ॥ ਭਯੋ ਨਾਦ ਉਚੰ ਰਹਜੋ ਪੂਰ ਗੈਣੰ ॥ ਤ੍ਰਸੇ ਦੇਵਤਾ ਦੈਤ ਕੰਪਜੋ ਤ੍ਰਿਨੈਣੰ ॥੧॥੧੫੭॥ ਡਰਜੋ ਚਾਰ ਬਕੱਤ੍ਰੰ ਟਰਜੋ ਦੇਵ ਰਾਜੰ ॥ ਡਿਗੇ ਪੱਬ ਸਰਬੰ ਸੂਜੇ ਸੁਭ੍ਰ ਸਾਜੰ ॥ ਪਰੇ ਹੂਹ ਦੈ

ਕੈ ਭਰੇ ਲੋਹ ਕ੍ਰੋਹੰ ॥ ਮਨੋ ਮੇਰ ਕੋ ਸਾਤਵੋਂ ਸ੍ਰਿੰਗ ਸੋਹੰ ॥੨॥੧੫੮॥ ਸਜਜੋ ਸੈਣ ਸੁੰਭੰ ਕਿਯੋ ਨਾਦ ਉੱਚੰ ॥ ਸੁਣੇ ਗਰਭਣੀਆਨ ਕੇ ਗਰਭ ਮੁਚੰ॥ ਪਰਜੋ ਲੋਹ ਕ੍ਰੋਹੰ ਉੱਠੀ ਸਸਤ੍ਰ ਝਾਰੰ॥ ਚਵੀ ਚਾਵਡਾ ਡਾਕਣਿਯੰ ਡਕਾਰੰ ॥੩॥੧੫੯॥ ਬਹੇ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰੰ ਕਟੇ ਚਰਮ ਬਰਮੰ ॥ ਭਲੇ ਕੈ ਨਿਬਾਹਜੋ ਭਟੰ ਸ੍ਵਾਮਿ ਧਰਮੰ ॥ ਉਠੀ ਕੂਹ ਜੂਹੰ ਗਿਰੇ ਚਉਰ ਚੀਰੰ ॥ ਰੁਲੇ ਤੱਛ ਮੁੱਛੰ ਪਰੀ ਗੱਛ ਤੀਰੰ ॥੪॥੧੬੦॥ ਗਿਰੇ ਅੰਕੁਸੰ ਬਾਰੁਣੰ ਬੀਰ ਖੇਤੰ ॥ ਨਚੇ ਕੰਧ ਹੀਣੰ ਕਬੰਧੰ ਅਚੇਤੰ ॥ ਉਡੈਂ ਗ੍ਰਿੱਧ ਬ੍ਰਿੱਧੰ ਰੜੈਂ ਕੰਕ ਬੰਕੰ ॥ ਭਕਾ ਭੁੰਕ ਭੇਰੀ ਡਹਾ ਡੂਹ ਡੰਕੰ ॥੫॥੧੬੧॥ ਟਕਾ ਟੁੱਕ ਟੋਪੰ ਢਕਾ ਢੁੱਕ ਢਾਲੰ ॥ ਤਛਾ ਮੁੱਛ ਤੇਗੰ ਬਕੈ ਬਿੱਕਰਾਲੰ ॥ ਹਲਾ ਚਾਲ ਬੀਰੰ ਧਮਾ ਧੰਮਿ ਸਾਗੰ ॥ ਪਰੀ ਹਾਲ ਹੂਲੰ ਸੁਣਜੋ ਲੋਗ ਨਾਗੰ ॥੬॥੧੬੨॥ ਡਕੀ ਡਾਕਣੀ ਜੋਗਣਿਯੰ ਬਿਤਾਲੰ ॥ ਨਚੇ ਕੰਧ ਹੀਣੰ ਕਬੰਧੰ ਕਪਾਲੰ ॥ ਹਸੇ ਦੇਵ ਸਰਬੰ ਰਿਸਜੋ ਦਾਨਵੇਸੰ ॥ ਕਿਧੋ ਅਗਨਿ ਜ੍ਵਾਲੰ ਭਯੋ ਆਪ ਭੇਸੰ ॥੭॥੧੬੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੁੰਭਾਸੁਰ ਜੇਤਿਕੁ ਅਸੁਰ ਪਠਏ ਕੋਪ ਬਢਾਇ॥ ਤੇ ਦੇਬੀ ਸੋਖਿਤ ਕਰੇ ਬੂੰਦ ਤਵਾ ਕੀ ਨਿਆਇ ॥੮॥੧੬੪॥ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਸੁ ਬੀਰ ਸੈਣ ਸੱਜਿ ਕੈ ॥ ਚੜ੍ਹਜੋ ਸਕੋਪ ਗੱਜਿ ਕੈ ॥ ਚਲਜੋ ਸੁ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰ ਕੈ ॥ ਪੁਕਾਰ ਮਾਰ ਮਾਰ ਕੈ ॥੯॥੧੬੫॥ਸੰਗੀਤ ਮਧੁਭਾਰ ਛੰਦ ॥ ਕਾਗੜਦੰ ਕੜਾਕ ॥ ਤਾਗੜਦੰ ਤੜਾਕ ॥ ਸਾਗੜਦੰ ਸੁ ਬੀਰ ॥ ਗਾਗੜਦੰ ਗਹੀਰ ॥੧੦॥੧੬੬॥ ਨਾਗੜਦੰ ਨਿਸਾਣ ॥ ਜਾਗੜਦੰ ਜੁਆਣ ॥ ਨਾਗੜਦੀ ਨਿਹੰਗ ॥ ਪਾਗੜਦੀ ਪਿਲੰਗ ॥੧੧॥੧੬੭॥ ਤਾਗੜਦੀ ਤਮੱਕਿ ॥ ਲਾਗੜਦੀ ਲਹੱਕਿ ॥ ਕਾਗੜਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ॥ ਬਾਹੈਂ ਜੁਆਣ ॥੧੨॥੧੬੮॥ ਖਾਗੜਦੀ ਖਤੰਗ ॥ ਨਾਗੜਦੀ ਨਿਹੰਗ ॥ ਛਾਗੜਦੀ ਛੁਟੰਤ॥ ਆਗੜਦੀ ਉਡੰਤ ॥੧੩॥੧੬੯॥ ਪਾਗੜਦੀ ਪਵੰਗ ॥ ਸਾਗੜਦੀ ਸੁਭੰਗ ॥ ਜਾਗੜਦੀ ਜੁਆਣ ॥ ਝਾਗੜਦੀ ਝੁਝਾਣ ॥੧੪॥੧੭੦॥ ਝਾਗੜਦੀ ਝੜੰਗ ॥ ਕਾਗੜਦੀ ਕੜੰਗ ॥ ਤਾਗੜਦੀ ਤੜਾਕ ॥ ਚਾਗੜਦੀ ਚਟਾਕ ॥੧੫॥੧੭੧॥ ਘਾਗੜਦੀ ਘਬਾਕ ॥ ਭਾਗੜਦੀ ਭਭਾਕ ॥ ਕਾਗੜਦੀ ਕਪਾਲਿ ॥ ਨੱਚੀ ਬਿਕ੍ਰਾਲਿ ॥੧੬॥੧੭੨॥ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਅਨੰਤ ਦੁਸਟ ਮਾਰਜੰ ॥ ਬਿਅੰਤ ਸੋਕ ਟਾਰਜੰ ॥ ਕਮੰਧ ਅੰਧ ਉਠਿਯੰ॥

ਬਿਸੇਖ ਬਾਣ ਬੁੱਠਿਯੰ ॥੧੭॥੧੭੩॥ ਕੜਾਕ ਕਰਮੁਕੰ ਉਧੰ ॥ ਸੜਾਕ ਸੈਹਥੀ ਜੁਧੰ ॥ ਬਿਅੰਤ ਬਾਣ ਬਰਖਯੰ ॥ ਬਿਸੇਖ ਬੀਰ ਹਰਖਯੰ ॥੧੮॥੧੭੪॥ਸੰਗੀਤ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਕੜਾ ਕੜੀ ਕ੍ਰਿਪਾਣਯੰ ॥ ਜਟਾ ਜੁਟੀ ਜੁਆਣਯੰ ॥ ਸੁ ਬੀਰ ਜਾਗੜਦੰ ਜਗੇ ॥ ਲੜਾਕ ਲਾਗੜਦੰ ਪਗੇ ॥੧੯॥੧੭੫॥ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਝਮੀ ਤੇਗ ਝੱਟੰ ॥ ਛੁਰੀ ਛਿੱਪ੍ਰ ਛੁੱਟੰ॥ ਗੁਰੰ ਗੁਰਜ ਗੱਟੰ ॥ ਪਲੰਗੰ ਪਿਸੱਟੰ ॥੨੦॥੧੭੬॥ ਕਿਤੇ ਸ੍ਰੋਣ ਚੱਟੰ ॥ ਕਿਤੇ ਸੀਸ ਫੁਟੰ ॥ ਕਹੂੰ ਹੂਹ ਛੁਟੰ ॥ ਕਹੂੰ ਬੀਰ ਉੱਠੰ ॥੨੧॥੧੭੭॥ ਕਹੂੰ ਧੂਰਿ ਲੁਟੰ ॥ ਕਿਤੇ ਮਾਰ ਰੱਟੰ ॥ ਭਣੈ ਜੱਸ ਭੱਟੰ॥ ਕਿਤੇ ਪੇਟ ਫੱਟੰ ॥੨੨॥੧੭੮॥ ਭਜੇ ਛਤ੍ਰਿ ਥਟੰ ॥ ਕਿਤੇ ਖੂਨ ਖੱਟੰ ॥ ਕਿਤੇ ਦੁਸਟ ਦੱਟੰ ॥ ਫਿਰੇ ਜਜੋਂ ਹਰੱਟੰ ॥੨੩॥੧੭੯॥ ਸਜੇ ਸੂਰ ਸਾਰੇ ॥ ਮਹਿਖੁਆਸ ਧਾਰੇ ॥ ਲਏ ਖੱਗ ਆਰੇ ॥ ਮਹਾ ਰੋਹ ਵਾਰੇ ॥੨੪॥੧੮੦॥ ਸਹੀ ਰੂਪ ਕਾਰੇ ॥ ਮਨੋ ਸਿੰਧੁ ਖਾਰੇ ॥ ਕਈ ਬਾਰ ਗਾਰੇ॥ ਸੁ ਮਾਰੰ ਉਚਾਰੇ ॥੨੫॥੧੮੧॥ ਭਵਾਨੀ ਪਛਾਰੇ ॥ ਜਵਾ ਜੇਮਿ ਜਾਰੇ ॥ ਬਡੇ ਈ ਲੁਝਾਰੇ॥ ਹੁਤੇ ਹੀਏ ਵਾਰੇ ॥੨੬॥੧੮੨॥ ਇਕੰ ਬਾਰ ਟਾਰੇ ॥ ਠਮੰ ਠੋਕ ਠਾਰੇ ॥ ਬਲੀ ਮਾਰ ਡਾਰੇ॥ ਢਮੱਕੇ ਢਢਾਰੇ ॥੨੭॥੧੮੩॥ ਬਹੇ ਬਾਣਣਜਾਰੇ ॥ ਕਿਤੇ ਤੀਰ ਤਾਰੇ ॥ ਲਖੇ ਹਾਥ ਬਾਰੇ॥ ਦਿਵਾਨੇ ਦਿਦਾਰੇ ॥੨੮॥੧੮੪॥ ਹਣੇ ਭੂਮਿ ਪਾਰੇ ॥ ਕਿਤੇ ਸਿੰਘ ਫਾਰੇ ॥ ਕਿਤੇ ਆਪੁ ਬਾਰੇ ॥ ਜਿਤੇ ਦੈਤ ਭਾਰੇ ॥੨੯॥੧੮੫॥ ਤਿਤੇ ਅੰਤਿ ਹਾਰੇ॥ ਬਡੇ ਈ ਅੜਿਆਰੇ ॥ ਖਰੇ ਈ ਬਰਿਆਰੇ ॥ ਕਰੂਰੰ ਕਰਾਰੇ ॥੩੦॥੧੮੬॥ ਲਪੱਕੇ ਲਲਾਰੇ ॥ ਅਰੀਲੇ ਅਰਿਆਰੇ ॥ ਹਣੇ ਕਾਲਿਕਾ ਰੇ ॥ ਭੱਜੇ ਰੋਹਵਾਰੇ ॥੩੧॥੧੮੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਦੁਸਟ ਪ੍ਰਜਾਰਿ ਕੈ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਕਰਿ ਲੀਨ॥ ਬਾਣ ਬੂੰਦ ਪ੍ਰਿਥਮੇ ਬਰਖ ਸਿੰਘ ਨਾਦ ਪੁਨਿ ਕੀਨ ॥੩੨॥੧੮੮॥ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਸਣਜੋ ਸੁੰਭ ਰਾਯੰ ॥ ਚੜ੍ਹਯੋ ਚਉਪ ਚਾਯੰ ॥ ਸਜੇ ਸਸਤ੍ਰ ਪਾਣੰ । ਚੜ੍ਹੇ ਜੰਗ ਜੁਆਣੰ ॥੩੩॥੧੮੯॥ ਲਗੇ ਢੋਲ ਢੰਕੇ ॥ ਕਮਾਣੰ ਕੜੰਕੇ ॥ ਭਏ ਨੱਦ ਨਾਦੰ ॥ ਧੁਣੰ ਨਿਰਬਿਖਾਦੰ ॥੩੪॥੧੯੦॥ ਚਮੱਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ॥ ਹਠੇ ਤੇਜ ਮਾਣੰ ॥ ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਹੁੰਕੇ॥ ਸੁ ਨੀਸਾਣ ਦੁੰਕੇ ॥੩੫॥੧੯੧॥ ਚਹੂੰ ਓਰ ਗਰਜੇ ॥ ਸਬੈ ਦੇਵ ਲਰਜੇ॥ ਸਰੰ ਧਾਰ ਬਰਖੇ

॥ ਮਯਾ ਪਾਣ ਪਰਖੇ ॥੩੬॥੧੯੨॥ ਚੌਪਈ॥ ਜੇ ਲੈ ਸਸਤ੍ਰ ਸਾਮੁਹੇ ਧਏ॥ ਤਿਤੇ ਨਿਧਨ ਕਹੁੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਏ॥ ਝਮਕਤਿ ਭਈ ਅਸਿਨ ਕੀ ਧਾਰਾ॥ ਭਭਕੇ ਰੁੰਡ ਮੁੰਡ ਬਿਕਰਾਰਾ ॥੩੭॥੧੯੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਹੈ ਗੈ ਰਥ ਪੈਦਲ ਕਟੇ ਬਚਯੋ ਨ ਜੀਵਤ ਕੋਇ ॥ ਤਬ ਆਪੈ ਨਿਕਸਯੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੰਭੁ ਕਰੈ ਸੋ ਹੋਇ ॥੩੮॥੧੯੪॥ ਚੌਪਈ॥ ਸਿਵ ਦੂਤੀ ਇਤ ਦ੍ਰੁਗਾ ਬੁਲਾਈ ॥ ਕਾਨ ਲਾਗਿ ਨੀਕੈ ਸਮਝਾਈ ॥ ਸਿਵ ਕੌ ਭੇਜ ਦੀਜੀਐ ਤਹਾਂ ॥ ਦੈਤਰਾਜ ਇਸਥਿਤ ਹੈ ਜਹਾਂ ॥੩੯॥੧੯੫॥ ਸਿਵ ਦੂਤੀ ਜਬ ਇਮ ਸੁਨਿ ਪਾਵਾ ॥ ਸਿਵਹਿ ਦੂਤ ਕਰਿ ਉਤੈ ਪਠਾਵਾ ॥ ਸਿਵ ਦੂਤੀ ਤਾ ਤੇ ਭਯੋ ਨਾਮਾ ॥ ਜਾਨਤ ਸਕਲ ਪੁਰਖ ਅਰੁ ਬਾਮਾ ॥੪੦॥੧੯੬॥ ਸਿਵ ਕਹਿ ਦੈਤ ਰਾਜ ਸੁਨਿ ਬਾਤਾ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਕਹਯੋ ਤੁਮਹੁ ਜਗਮਾਤਾ ॥ ਦੇਵਨ ਕੌ ਦੈ ਕੈ ਠਕੁਰਾਈ ॥ ਕੈ ਮਾਂਡਹੁ ਹਮ ਸੰਗਿ ਲਰਾਈ ॥੪੧॥੧੯੭॥ ਦੈਤਰਾਜ ਇਹ ਬਾਤ ਨ ਮਾਨੀ ॥ ਆਪ ਚਲੇ ਜੂਝਨ ਅਭਿਮਾਨੀ ॥ ਗਰਜਤਿ ਕਾਲਿ ਕਾਲ ਜਯੋਂ ਜਹਾਂ ॥ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਭਯੋ ਅਸੁਰਪਤਿ ਤਹਾਂ ॥੪੨॥੧੯੮॥ ਚਮਕੀ ਤਹਾਂ ਅਸਿਨ ਕੀ ਧਾਰਾ ॥ ਨਾਚੇ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤ ਬੈਤਾਰਾ ॥ ਫਰਕੇ ਅੰਧ ਕਬੰਧ ਅਚੇਤਾ ॥ ਭਿਭਰੇ ਭਈਰਵ ਭੀਮ ਅਨੇਕਾ ॥੪੩॥੧੯੯॥ ਤੁਰਹੀ ਢੋਲ ਨਗਾਰੇ ਬਾਜੇ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਜੋਧਾ ਰਣ ਗਾਜੇ ॥ ਢਢਿ ਡਫ ਡਮਰੁ ਡੁਗਡੁਗੀ ਘਨੀ ॥ ਨਾਇ ਨਫੀਰੀ ਜਾਤਿ ਨ ਗਨੀ ॥੪੪॥੨੦੦॥ਮਧੁਭਾਰ ਛੰਦ ॥ ਹੁੰਕੇ ਕਿਕਾਣ ॥ ਧੁੰਕੇ ਨਿਸਾਣ ॥ ਸੱਜੇ ਸੁ ਬੀਰ ॥ ਗੱਜੇ ਗਹੀਰ ॥੪੫॥੨੦੧॥ ਝੁੱਕੇ ਨਿਝੱਕ ॥ ਬੱਜੇ ਉਬੱਕ॥ ਸੱਜੇ ਸੁਬਾਹ॥ ਅੱਛੈ ਉਛਾਹ ॥੪੬॥੨੦੨॥ਕੱਟੇ ਕਿਕਾਣ॥ ਫੁੱਟੇ ਚਵਾਣ॥ ਸੂਲੰ ਸੜਾਕ॥ ਉੱਠੇ ਕੜਾਕ ॥੪੭॥੨੦੩॥ ਗੱਜੇ ਜੁਆਣ॥ ਬੱਜੇ ਨਿਸਾਣ ॥ ਸੱਜੇ ਰਜੇਂਦ੍ਰ ॥ ਗੱਜੇ ਗਜੇਂਦ੍ਰ ॥੪੮॥੨੦੪॥ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਫਿਰੇ ਬਾਜਿਯੰ ਤਾਜਿਯੰ ਇੱਤ ਉੱਤੰ॥ ਗੱਜੇ ਬਾਰੁਣੰ ਦਾਰੁਣੰ ਰਾਜ ਪੁਤ੍ਰੰ ॥ ਬਜੇ ਸੰਖ ਭੇਰੀ ਉਠੇ ਸੰਖ ਨਾਦੰ ॥ ਰਣੰਕੈ ਨਫੀਰੀ ਧੁਣੰ ਨਿਰਬਿਖਾਦੰ ॥੪੯॥੨੦੫॥ ਕੜੱਕੇ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ਸੜੱਕਾਰ ਸੇਲੰ ॥ ਉਠੀ ਕੂਹ ਜੂਹੰ ਭਈ ਰੇਲ ਪੇਲੰ ॥ ਰੁਲੇ ਤੱਛ ਮੁੱਛੰ ਗਿਰੇ ਚਉਰ ਚੀਰੰ ॥ ਕਹੂੰ ਹੱਥ ਮਥੰ ਕਹੂੰ ਬਰਮ ਬੀਰੰ ॥੫੦॥੨੦੬॥ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਬਲੀ ਬੈਰ ਰੁੱਝੇ

॥ ਸਮੁਹ ਸਾਰ ਜੁੱਝੇ॥ ਸੰਭਾਰੈਂ ਹਥਜਾਰੰ ॥ ਬਕੈਂ ਮਾਰ ਮਾਰੰ ॥੫੧॥੨੦੭॥ ਸਬੈ ਸਸਤ੍ਰ ਸੱਜੇ ॥ ਮਹਾ ਬੀਰ ਗੱਜੇ ॥ ਸਰੰ ਓਘ ਛੁੱਟੇ ॥ ਕੜੱਕਾਰ ਉੱਠੇ ॥੫੨॥੨੦੮॥ ਬੱਜੈਂ ਬਾਦਿਤ੍ਰੇਅੰ ॥ ਹਸੈਂ ਗਾਂਧ੍ਰਬੇਅੰ ॥ ਝੰਡਾ ਗੱਡ ਜੁੱਟੇ ਸਰੰ ਸੰਜ ਫੁੱਟੇ ॥੫੩॥੨੦੯॥ ਚਹੂੰ ਓਰ ਉੱਠੇ ॥ ਸਰੰ ਬ੍ਰਿਸਟਿ ਬੁੱਠੇ ॥ ਕਰੋਧੀ ਕਰਾਲੰ ॥ ਬਕੈਂ ਬਿਕਰਾਲੰ ॥੫੪॥੨੧੦॥ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਕਿਤੇ ਕੁਠੀਅੰ ਬੁਠੀਅੰ ਬ੍ਰਿਸਟ ਬਾਣੰ॥ ਰਣੰ ਡੁਲੀਅੰ ਬਾਜਿ ਖਾਲੀ ਪਲਾਣੰ ॥ ਜੁਝੇ ਜੋਧਜੰ ਬੀਰ ਦੇਵੰ ਅਦੇਵੰ ॥ ਸੁਭੇ ਸਸਤ੍ਰ ਸਾਜਾ ਮਨੋ ਸਾਂਤਨੇਵੰ ॥੫੫॥੨੧੧॥ ਗੱਜੇ ਗੱਜਿਯੰ ਸਰਬ ਸੱਜੇ ਪਵੰਗੰ ॥ ਜੁੱਧੰ ਜੁੱਟਿਯੰ ਜੋਧ ਛੁੱਟੇ ਖਤੰਗੰ ॥ ਤੜੱਕੇ ਤਬੱਲੰ ਝੜੰਕੇ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ॥ ਸੜੱਕਾਰ ਸੇਲੰ ਰਣੰਕੇ ਨਿਸਾਣੰ ॥੫੬॥੨੧੨॥ ਢਮਾ ਢੱਮ ਢੋਲੰ ਢਕਾ ਢੁੱਕ ਢਾਲੰ ॥ ਗਹਾ ਜੂਹ ਗੱਜੇ ਹਯੰ ਹਾਲ ਚਾਲੰ ॥ ਸਟਾ ਸੱਟ ਸੇਲੰ ਖਹਾ ਖੂਨਿ ਖੱਗੰ ॥ ਤੁੱਟੇ ਚਰਮ ਬਰਮੰ ਉਠੇ ਨਾਲ ਅੱਗੰ ॥੫੭॥੨੧੩॥ ਉਠੇ ਅੱਗਿ ਨਾਲੰ ਖਹੇ ਖੋਲ ਖੱਗੰ ॥ ਨਿਸਾਮਾਵਸੀ ਜਾਣੁ ਮਾਸਾਣ ਜੱਗੰ ॥ ਡਕੀ ਡਾਕਣੀ ਡਾਮਰੂ ਡਉਰ ਡੱਕੰ ॥ ਨਚੇ ਬੀਰ ਬੈਤਾਲ ਭੂਤੰ ਭਭੱਕੰ ॥੫੮॥੨੧੪॥ਬੇਲੀ ਬਿਦ੍ਰੁਮ ਛੰਦ ॥ਸਰਬਾਸਤ੍ਰ ਆਵਤ ਭੇ ਜਿਤੇ ॥ ਸਭ ਕਾਟਿ ਦੀਨ ਦ੍ਰੁਗਾ ਤਿਤੇ ॥ ਅਰਿ ਔਰ ਜੇਤਿਕ ਡਾਰੀਅੰ ॥ ਤੇਊ ਕਾਟਿ ਭੂਮਿ ਉਤਾਰੀਅੰ ॥੫੯॥੨੧੫॥ ਸਰ ਆਪ ਕਾਲੀ ਛੰਡੀਅੰ ॥ ਸਰਬਾਸਤ੍ਰ ਸਸਤ੍ਰ ਬਿਹੰਡੀਅੰ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਹੀਨ ਜਬੈ ਨਿਹਾਰਿਓ ॥ ਜੈ ਸਬਦ ਦੇਵਨ ਉਚਾਰਿਓ ॥੬੦॥੨੧੬॥ ਨਭ ਮੱਧਿ ਬਾਜਨ ਬਾਜਹੀਂ ॥ ਅਵਿਲੋਕਿ ਦੇਵ ਸੁ ਗਾਜਹੀਂ ॥ ਲਖਿ ਦੇਵ ਬਾਰੰ ਬਾਰਹੀਂ॥ ਜੈ ਸਬਦ ਸਰਬ ਪੁਕਾਰਹੀਂ ॥੬੧॥੨੧੭॥ ਰਣਿ ਕੋਪਿ ਕਾਲਿ ਕਰਾਲਿਯੰ ॥ ਖਟ ਅੰਗ ਪਾਣਿ ਉਛਾਲਿਯੰ ॥ ਸਿਰ ਸੁੰਭ ਹੱਥ ਦੁਛੰਡਿਯੰ ॥ ਇਕ ਚੋਟਿ ਦੁਸਟ ਬਿਹੰਡਿਯੰ ॥੬੨॥੨੧੮॥ ਦੋਹਰਾ॥ ਜਿਮ ਸੁੰਭਾਸੁਰ ਕੋ ਹਨਾ ਅਧਿਕ ਕੋਪ ਕੈ ਕਾਲਿ ॥ ਤਜੋਂ ਸਾਧਨ ਕੇ ਸਤ੍ਰੁ ਸਭ ਚਾਬਤ ਜਾਂਹ ਕਰਾਲਿ ॥੬੩॥੨੧੯॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਸੁੰਭ ਬਧਹ ਖਸਟਮੋ ਧਿਆਇ

ਸੰਪੂਰਣੰ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮੁਸਤੁ ॥੬॥ਅਫਜੂੰ ॥

ਅਥ ਜੈਕਾਰ ਸਬਦ ਕਥਨੰ ॥ਬੇਲੀ ਬਿਦ੍ਰੁਮ ਛੰਦ ॥ ਜੈ ਸਬਦ ਦੇਵ ਪੁਕਾਰਹੀਂ ॥ ਸਭ ਫੂਲ ਫੂਲਨ ਡਾਰਹੀਂ ॥ ਘਨਸਾਰ ਕੁੰਕਮ ਲਿਆਇ ਕੈ ॥ ਟੀਕਾ ਦਿਯੋ ਹਰਖਾਇ ਕੈ ॥੧॥੨੨੦॥ ਚੌਪਈ॥ ਉਸਤਤਿ ਸਬਹੂੰ ਕਰੀ ਅਪਾਰਾ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਕਵਚ ਕੋ ਜਾਪ ਉਚਾਰਾ ॥ ਸੰਤ ਸੰਬੂਹ ਪ੍ਰਫੁੱਲਿਤ ਭਏ ॥ ਦੁਸਟ ਅਰਿਸਟ ਨਾਸ ਹੁਐ ਗਏ ॥੨॥੨੨੧॥ ਸਾਧਨ ਕੋ ਸੁਖ ਬਢੇ ਅਨੇਕਾ ॥ ਦਾਨਵ ਦੁਸਟ ਨ ਬਾਚਾ ਏਕਾ ॥ ਸੰਤ ਸਹਾਇ ਸਦਾ ਜਗ ਮਾਈ ॥ ਜਹ ਤਹ ਸਾਧਨ ਹੋਇ ਸਹਾਈ ॥੩॥੨੨੨॥ਦੇਵੀ ਜੂ ਕੀ ਉਸਤਤਿ ॥ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ਨਮੋ ਜੋਗ ਜ੍ਵਾਲੰ ਧਰੀਅੰ ਜੁਆਲੰ ॥ ਨਮੋ ਸੁੰਭ ਹੰਤੀ ਨਮੋ ਕ੍ਰੂਰ ਕਾਲੰ ॥ ਨਮੋ ਸ੍ਰੋਣ ਬੀਰਜਾਰਦਨੀ ਧੂਮ੍ਰਹੰਤੀ ॥ ਨਮੋ ਕਾਲਿਕਾ ਰੂਪ ਜ੍ਵਾਲਾ ਜਯੰਤੀ ॥੪॥੨੨੩॥ ਨਮੋ ਅੰਬਿਕਾ ਜੰਬਹਾ ਜੋਤਿ ਰੂਪਾ ॥ ਨਮੋ ਚੰਡ ਮੁੰਡਾਰਦਨੀ ਭੂਪਿ ਭੂਪਾ ॥ ਨਮੋ ਚਾਮਰੰ ਚੀਰਣੀ ਚਿਤ੍ਰ ਰੂਪੰ ॥ ਨਮੋ ਪਰਮ ਪ੍ਰਗਜਾ ਬਿਰਾਜੈ ਅਨੂਪੰ ॥੫॥੨੨੪॥ ਨਮੋ ਪਰਮ ਰੂਪਾ ਨਮੋ ਕ੍ਰੂਰ ਕਰਮਾ ॥ ਨਮੋ ਰਾਜਸਾ ਸਾਤਕਾ ਪਰਮ ਬਰਮਾ॥ ਨਮੋ ਮਹਿਖ ਦਈਤ ਕੋ ਅੰਤ ਕਰਣੀ ॥ ਨਮੋ ਤੋਖਣੀ ਸੋਖਣੀ ਸਰਬ ਇਰਣੀ ॥੬॥੨੨੫॥ ਬਿੜਾਲਾਛ ਹੰਤੀ ਕ੍ਰੂਰਾਛ ਘਾਯਾ ॥ ਦਿਜਗਿ ਦਜਾਰਦਨੀਅੰ ਨਮੋ ਜੋਗ ਮਾਯਾ ॥ ਨਮੋ ਭੈਰਵੀ ਭਾਰਗਵੀਅੰ ਭਵਾਨੀ ॥ ਨਮੋ ਜੋਗ ਜ੍ਵਾਲੰ ਧਰੀ ਸਰਬ ਮਾਨੀ ॥੭॥੨੨੬॥ ਅਧੀ ਉਰਧਵੀ ਆਪ ਰੂਪਾ ਅਪਾਰੀ ॥ ਰਮਾ ਰਾਸਟਰੀ ਕਾਮ ਰੂਪਾ ਕੁਮਾਰੀ॥ ਭਵੀ ਭਾਵਨੀ ਭਈਰਵੀ ਭੀਮ ਰੂਪਾ ॥ ਨਮੋ ਹਿੰਗੁਲਾ ਪਿੰਗੁਲਾਯੰ ਅਨੂਪਾ ॥੮॥੨੨੭॥ ਨਮੋ ਜੁੱਧਨੀ ਕ੍ਰੁਧਨੀ ਕ੍ਰੂਰ ਕਰਮਾ ॥ ਮਹਾਂ ਬੁੱਧਿਨੀ ਸਿੱਧਿਨੀ ਸੁੱਧ ਧਰਮਾ॥ ਪਰੀ ਪਦਮਨੀ ਪਾਰਬਤੀ ਪਰਮ ਰੂਪਾ ॥ ਸਿਵੀ ਬਾਸਵੀ ਬ੍ਰਾਹਮੀ ਰਿੱਧਿ ਕੂਪਾ ॥੯॥੨੨੮॥ ਮ੍ਰਿੜਾ ਮਾਰਜਨੀ ਸੂਰਤਵੀ ਮੋਹ ਕਰਤਾ ॥ ਪਰਾ ਪਉਸਟਣੀ ਪਾਰਬਤੀ ਦੁਸਟ ਹਰਤਾ ॥ ਨਮੋ ਹਿੰਗੁਲਾ ਪਿੰਗੁਲਾ ਤੋਤਲਾਯੰ ॥ ਨਮੋ ਕਾਰਤਿਕਜਾਨੀ ਸਿਵਾ ਸੀਤਲਾਯੰ ॥੧੦॥੨੨੯॥ ਭਵੀ ਭਾਰਗਵੀਅੰ ਨਮੋ ਸਸਤ੍ਰ ਪਾਣੰ॥ ਨਮੋ ਅਸਤ੍ਰ ਧਰਤਾ ਨਮੋ ਤੇਜ ਮਾਣੰ॥ ਜਯਾ ਆਜਯਾ ਚਰਮਣੀ ਚਾਵਡਾਯੰ॥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਾਲ ਕਾਯੰ ਨਯੰ ਨਿਤਿ ਨਿਆਯੰ॥੧੧॥੨੩੦॥ਨਮੋ ਚਾਪਣੀ ਚਰਮਣੀ ਖੜਗਪਾਣੰ॥

ਗਦਾ ਪਾਣਿਣੀ ਚੱਕ੍ਰਣੀ ਚਿੱਤ੍ਰ ਮਾਣੰ ॥ ਨਮੋ ਸੂਲਣੀ ਸੈਹਥੀ ਪਾਣਿ ਮਾਤਾ ॥ ਨਮੋ ਗਜਾਨ ਬਿਗਜਾਨ ਕੀ ਗਜਾਨ ਗਜਾਤਾ ॥੧੨॥੨੩੧॥ ਨਮੋ ਪੋਖਣੀ ਸੋਖਣੀਅੰ ਮ੍ਰਿੜਾਲੀ ॥ ਨਮੋ ਦੁਸਟ ਦੋਖਾਰਦਨੀ ਰੂਪ ਕਾਲੀ ॥ ਨਮੋ ਜੋਗ ਜੁਆਲਾ ਨਮੋ ਕਾਰਤਿਕਜਾਨੀ ॥ ਨਮੋ ਅੰਬਿਕਾ ਤੋਤਲਾ ਸ੍ਰੀ ਭਵਾਨੀ ॥੧੩॥੨੩੨॥ ਨਮੋ ਦੋਖ ਦਾਹੀ ਨਮੋ ਦੁਖਜ ਹਰਤਾ ॥ ਨਮੋ ਸਸਤ੍ਰਣੀ ਅਸਤ੍ਰਣੀ ਕਰਮ ਕਰਤਾ ॥ ਨਮੋ ਰਿਸਟਣੀ ਪੁਸਟਣੀ ਪਰਮ ਜ੍ਵਾਲਾ ॥ ਨਮੋ ਤਾਰੁਣੀਅੰ ਨਮੋ ਬ੍ਰਿਧ ਬਾਲਾ ॥੧੪॥੨੩੩॥ ਨਮੋ ਸਿੰਘ ਬਾਹੀ ਨਮੋ ਦਾੜ੍ਹ ਗਾੜ੍ਹੰ ॥ ਨਮੋ ਖੱਗ ਦੱਗੰ ਝਮਾ ਝਮ ਬਾੜ੍ਹੰ ॥ ਨਮੋ ਰੂੜ੍ਹ ਗੂੜ੍ਹੰ ਨਮੋ ਸਰਬ ਬਜਾਪੀ ॥ ਨਮੋ ਨਿੱਤ ਨਾਰਾਯਣੀ ਦੁਸਟ ਖਾਪੀ ॥੧੫॥੨੩੪॥ ਨਮੋ ਰਿੱਧਿ ਰੂਪੰ ਨਮੋ ਸਿੱਧਿ ਕਰਣੀ ॥ ਨਮੋ ਪੋਖਣੀ ਸੋਖਣੀ ਸਰਬ ਭਰਣੀ ॥ ਨਮੋ ਆਰਜਨੀ ਮਾਰਜਨੀ ਕਾਲਰਾਤ੍ਰੀ ॥ ਨਮੋ ਜੋਗ ਜ੍ਵਾਲੰ ਧਰੀ ਸਰਬ ਦਾਤ੍ਰੀ ॥੧੬॥੨੩੫॥ ਨਮੋ ਪਰਮ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰੀ ਧਰਮ ਕਰਣੀ ॥ ਨਮੋ ਨਿੱਤ ਨਾਰਾਇਣੀ ਦੁਸਟ ਦਰਣੀ ॥ ਛਲਾ ਆਛਲਾ ਈਸੁਰੀ ਜੋਗ ਜੁਆਲੀ॥ ਨਮੋ ਬਰਮਣੀ ਚਰਮਣੀ ਕ੍ਰੂਰ ਕਾਲੀ ॥੧੭॥੨੩੬॥ ਨਮੋ ਰੇਚਕਾ ਪੂਰਕਾ ਪ੍ਰਾਤ ਸੰਧਿਆ ॥ ਜਿਨੈ ਮੋਹ ਕੈ ਚਉਦਹੂੰ ਲੋਕ ਬੰਧਿਆ॥ ਨਮੋ ਅੰਜਨੀ ਗੰਜਨੀ ਸਰਬ ਅਸਤ੍ਰਾ ॥ ਨਮੋ ਧਾਰਣੀ ਬਾਰਣੀ ਸਰਬ ਸਸਤ੍ਰਾ ॥੧੮॥੨੩੭॥ ਨਮੋ ਅੰਜਨੀ ਗੰਜਨੀ ਦੁਸਟ ਗਰਬਾ ॥ ਨਮੋ ਤੋਖਨੀ ਸੋਖਨੀ ਸੰਤ ਸਰਬਾ ॥ ਨਮੋ ਸਕਤਣੀ ਸੂਲਣੀ ਖੜਗ ਪਾਣੀ ॥ ਨਮੋ ਤਾਰਣੀ ਕਾਰਣੀਅੰ ਕ੍ਰਿਪਾਣੀ ॥੧੯॥੨੩੮॥ ਨਮੋ ਰੂਪ ਕਾਲੀ ਕਪਾਲੀ ਅਨੰਦੀ ॥ ਨਮੋ ਚੰਦ੍ਰਣੀ ਭਾਨਵੀਅੰ ਗੁਬਿੰਦੀ ॥ ਨਮੋ ਛੈਲ ਰੂਪਾ ਨਮੋ ਦੁਸਟ ਦਰਣੀ ॥ ਨਮੋ ਕਾਰਣੀ ਤਾਰਣੀ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਭਰਣੀ ॥੨੦॥੨੩੯॥ ਨਮੋ ਹਰਖਣੀ ਬਰਖਣੀ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰਾ ॥ ਨਮੋ ਤਾਰਣੀ ਕਾਰਣੀਅੰ ਅਪਾਰਾ ॥ ਨਮੋ ਜੋਗਣੀ ਭੋਗਣੀ ਪਰਮ ਪ੍ਰੱਗਜਾ ॥ ਨਮੋ ਦੇਵ ਦਈਤਯਾਣੀ ਦੇਵਿ ਦੁਰਗਜਾ ॥੨੧॥੨੪੦॥ ਨਮੋ ਘੋਰ ਰੂਪਾ ਨਮੋ ਚਾਰੁ ਨੈਣਾ ॥ ਨਮੋ ਸੂਲਣੀ ਸੈਥਣੀ ਬੱਕ੍ਰ ਬੈਣਾ ॥ ਨਮੋ ਬ੍ਰਿਧਿ ਬੁੱਧੰ ਕਰੀ ਜੋਗ ਜ੍ਵਾਲਾ ॥ ਨਮੋ ਚੰਡ ਮੁੰਡੀ ਮ੍ਰਿੜਾ ਕ੍ਰੂਰ ਕਾਲਾ ॥੨੨॥੨੪੧॥ ਨਮੋ ਦੁਸਟ ਪੁਸਟਾਰਦਨੀ ਛੇਮ ਕਰਣੀ ॥ ਨਮੋ ਦਾੜ੍ਹ ਗਾੜ੍ਹਾ ਧਰੀ ਦੁਖਜ ਹਰਣੀ ॥ ਨਮੋ ਸਾਸਤ੍ਰ ਬੇਤਾ ਨਮੋ

ਸਸਤ੍ਰਗਾਮੀ॥ ਨਮੋ ਜੱਛ ਬਿਦਜਾਧਰੀ ਪੂਰਨ ਕਾਮੀ ॥੨੩॥੨੪੨॥ ਰਿਪੰ ਤਾਪਣੀ ਜਾਪਣੀ ਸਰਬ ਲੋਗਾ ॥ ਥਪੇ ਥਾਪਣੀ ਖਾਪਣੀ ਸਰਬ ਸੋਗਾ ॥ ਨਮੋ ਲੰਕੁੜੇਸੀ ਨਮੋ ਸਕਤਿ ਪਾਣੀ ॥ ਨਮੋ ਕਾਲਿਕਾ ਖੜਗ ਪਾਣੀ ਕ੍ਰਿਪਾਣੀ ॥੨੪॥੨੪੩॥ ਨਮੋ ਲੰਕੁੜੇਸਾ ਨਮੋ ਨਾਗਰ ਕੋਟੀ ॥ ਨਮੋ ਕਾਮ ਰੂਪਾ ਕਮੱਛਿਆ ਕਰੋਟੀ ॥ ਨਮੋ ਕਾਲਰਾਤ੍ਰੀ ਕਪਰਦੀ ਕਲਜਾਣੀ ॥ ਮਹਾਂ ਰਿੱਧਣੀ ਸਿੱਧਿ ਦਾਤੀ ਕ੍ਰਿਪਾਣੀ ॥੨੫॥੨੪੪॥ ਨਮੋ ਚਤੁਰ ਬਾਹੀ ਨਮੋ ਅਸਟਬਾਹਾ ॥ ਨਮੋ ਪੋਖਣੀ ਸਰਬ ਆਲਮ ਪਨਾਹਾ ॥ ਨਮੋ ਅੰਬਿਕਾ ਜੰਬਹਾ ਕਾਰਤਿਕਜਾਨੀ ॥ ਮ੍ਰਿੜਾਲੀ ਕਪਰਦੀ ਨਮੋ ਸ੍ਰੀ ਭਵਾਨੀ ॥੨੬॥੨੪੫॥ ਨਮੋ ਦੇਵ ਅਰਦਜਾਰਦਨੀ ਦੁਸਟ ਹੰਤੀ ॥ ਸਿਤਾ ਆਸਿਤਾ ਰਾਜਕ੍ਰਾਂਤੀ ਅਨੰਤੀ॥ ਜੁਆਲਾ ਜਯੰਤੀ ਅਲਾਸੀ ਅਨੰਦੀ ॥ ਨਮੋ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮੀ ਹਰੀ ਸੀ ਮੁਕੰਦੀ ॥੨੭॥੨੪੬॥ ਜਯੰਤੀ ਨਮੋ ਮੰਗਲਾ ਕਾਲ ਕਾਯੰ ॥ ਕਪਾਲੀ ਨਮੋ ਭੱਦ੍ਰਕਾਲੀ ਸਿਵਾਯੰ ॥ ਦ੍ਰੁਗਾਯੰ ਛਿਮਾਯੰ ਨਮੋ ਧਾਤ੍ਰੀਏਯੰ ॥ ਸੁਆਹਾ ਸੁੱਧਾਯੰ ਨਮੋ ਸੀਤਲੇਯੰ ॥੨੮॥੨੪੭॥ ਨਮੋ ਚਰਬਣੀ ਸਰਬ ਧਰਮੰ ਧੁਜਾਯੰ ॥ ਨਮੋ ਹਿੰਗੁਲਾ ਪਿੰਗੁਲਾ ਅੰਬਕਾਯੰ ॥ ਨਮੋ ਦੀਰਘ ਦਾੜ੍ਹਾ ਨਮੋ ਸਜਾਮ ਬਰਣੀ ॥ ਨਮੋ ਅੰਜਨੀ ਗੰਜਨੀ ਦੈਤ ਦਰਣੀ ॥੨੯॥੨੪੮॥ ਨਮੋ ਅਰਧ ਚੰਦ੍ਰਾਇਣੀ ਚੰਦ੍ਰ ਚੂੜੰ ॥ ਨਮੋ ਇੰਦ੍ਰ ਊਰਧਾ ਨਮੋ ਦਾੜ੍ਹ ਗੂੜ੍ਹੰ ॥ ਸਸੰ ਸੇਖਰੀ ਚੰਦ੍ਰਭਾਲਾ ਭਵਾਨੀ ॥ ਭਵੀ ਭੈਹਰੀ ਭੂਤਰਾਟੀ ਕ੍ਰਿਪਾਨੀ ॥੩੦॥੨੪੯॥ ਕਲੀ ਕਾਰਣੀ ਕਰਮ ਕਰਤਾ ਕਮੱਛਜਾ ॥ ਪਰੀ ਪਦਮਨੀ ਪੂਰਣੀ ਸਰਬ ਇੱਛਜਾ ॥ ਜਯਾ ਜੋਗਨੀ ਜੱਗ ਕਰਤਾ ਜਯੰਤੀ ॥ ਸੁਭਾ ਸੁਆਮਿਣੀ ਸ੍ਰਿਸਟਜਾ ਸਤ੍ਰ ਹੰਤੀ ॥੩੧॥੨੫੦॥ ਪਵਿੱਤ੍ਰੀ ਪੁਨੀਤਾ ਪੁਰਾਣੀ ਪਰੇਯੰ ॥ ਪ੍ਰਭੀ ਪੂਰਣੀ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮੀ ਅਜੇਯੰ ॥ ਅਰੂਪੰ ਅਨੂਪੰ ਅਨਾਮੰ ਅਠਾਮੰ ॥ ਅਭੀਤੰ ਅਜੀਤੰ ਮਹਾ ਧਰਮ ਧਾਮੰ ॥੩੨॥੨੫੧॥ ਅਛੇਦੰ ਅਭੇਦੰ ਅਕਰਮੰ ਸੁ ਧਰਮੰ ॥ ਨਮੋ ਬਾਣ ਪਾਣੀ ਧਰੇ ਚਰਮ ਬਰਮੰ ॥ ਅਜੇਯੰ ਅਭੇਯੰ ਨਿਰੰਕਾਰ ਨਿੱਤਜੰ ॥ ਨਿਰੂਪੰ ਨਿਰਬਾਣੰ ਨਮਿੱਤਜੰ ਅਕਿਤਜੰ ॥੩੩॥੨੫੨॥ ਗੁਰੀ ਗਉਰਜਾ ਕਾਮਗਾਮੀ ਗੁਪਾਲੀ ॥ ਬਲੀ ਬੀਰਣੀ ਬਾਵਨਾ ਜੱਗਜਾ ਜੁਆਲੀ ॥ ਨਮੋ ਸਤ੍ਰ ਚਰਬਾਇਣੀ ਗਰਬ ਹਰਣੀ ॥ ਨਮੋ ਤੋਖਣੀ ਸੋਖਣੀ ਸਰਬ ਭਰਣੀ ॥੩੪॥੨੫੩॥ ਪਿਲੰਗੀ ਪਵੰਗੀ

ਨਮੋ ਚਰ ਚਿਤੰਗੀ ॥ ਨਮੋ ਭਾਵਨੀ ਭੂਤ ਹੰਤਾ ਭੜਿੰਗੀ ॥ ਨਮੋ ਭੀਮਿ ਰੂਪਾ ਨੋਮ ਲੋਕ ਮਾਤਾ ॥ ਭਵੀ ਭਾਵਨੀ ਭਵਿਖਜਾਤਾ ਬਿਧਾਤਾ ॥੩੫॥੨੫੪॥ ਪ੍ਰਭੀ ਪੂਰਣੀ ਪਰਮ ਰੂਪੰ ਪਵਿਤ੍ਰੀ ॥ ਪਰੀ ਪੋਖਣੀ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮੀ ਗਾਇਤ੍ਰੀ ॥ ਜਟੀ ਜ੍ਵਾਲ ਪਰਚੰਡ ਮੁੰਡੀ ਚਮੁੰਡੀ ॥ ਬਰੰ ਦਾਇਣੀ ਦੁਸਟ ਖੰਡੀ ਅਖੰਡੀ ॥੩੬॥੨੫੫॥ ਸਬੈ ਸੰਤੁਬਾਰੀ ਬਰੰ ਬਜ੍ਰਹ ਦਾਤਾ ॥ ਨਮੋ ਤਾਰਣੀ ਕਾਰਣੀ ਲੋਕ ਮਾਤਾ ॥ ਨਮਸਤਜੰ ਨਮਸਤਜੰ ਨਮਸਤਜੰ ਭਵਾਨੀ ॥ ਸਦਾ ਰਾਖ ਲੈ ਮੋ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕੈ ਕ੍ਰਿਪਾਨੀ ॥੩੭॥੨੫੬॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਚੰਡੀ ਚਰਿੱਤ੍ਰੇ ਦੇਬੀ ਜੂ ਕੀ ਉਸਤਤਿ ਬਰਨਨੰ ਸਪਤਮੋ ਧਿਆਇ ਸੰਪੂਰਣੰ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੭॥ਅਫਜੂੰ॥

ਅਥ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਉਸਤਤਿ ਬਰਨਨੰ॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ॥ਭਰੇ ਜੋਗਣੀ ਪੱਤ੍ਰ ਚਉਸਠ ਚਾਰੰ ॥ ਚਲੀ ਠਾਮ ਠਾਮੰ ਡਕਾਰੰ ਡਕਾਰੰ ॥ ਭਰੇ ਨੇਹ ਗੇਹੰ ਗਏ ਕੰਕ ਬੰਕੰ ॥ ਰੁਲੇ ਸੂਰਬੀਰੰ ਅਹਾੜੰ ਨ੍ਰਿਸੰਕੰ ॥੧॥੨੫੭॥ ਚਲੇ ਨਾਰਦਊ ਹਾਥਿ ਬੀਨਾ ਸੁਹਾਏ ॥ ਬਨੇ ਬਾਰਦੀ ਡੰਕ ਡਉਰੂ ਬਜਾਏ ॥ ਗਿਰੇ ਬਾਜਿ ਗਾਜੀ ਗੱਜੀ ਬੀਰ ਖੇਤੰ ॥ ਰੁਲੇ ਤੱਛ ਮੁੱਛੰ ਨੱਚੇ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤੰ ॥੨॥੨੫੮॥ ਨਚੇ ਬੀਰ ਬੈਤਾਲ ਅੱਧੰ ਕਮੱਧੰ ॥ ਬਧੇ ਬੱਧ ਗੋਪਾਂਗੁਲਿਤ੍ਰਾਣ ਬੱਧੰ ॥ ਭਏ ਸਾਧੁ ਸੰਬੂਹ ਭੀਤੰ ਅਭੀਤੇ ॥ ਨਮੋ ਲੋਕ ਮਾਤਾ ਭਲੇ ਸਤ੍ਰੁ ਜੀਤੇ ॥੩॥੨੫੯॥ ਪੜ੍ਹੈ ਮੂੜ੍ਹ ਯਾ ਕੋ ਧਨੰ ਧਾਮ ਬਾਢੇ ॥ ਸੁਨੈ ਸੂਮ ਸੋਫੀ ਲਰੈ ਜੁੱਧ ਗਾਢੇ ॥ ਜਗੈ ਰੈਣਿ ਜੋਗੀ ਜਪੈ ਜਾਪ ਯਾ ਕੋ ॥ ਧਰੈ ਪਰਮ ਜੋਗੰ ਲਹੈ ਸਿੱਧਿਤਾ ਕੋ ॥੪॥੨੬੦॥ ਪੜ੍ਹੈ ਯਾਹਿ ਬਿੱਦਜਾਰਥੀ ਬਿੱਦਜ ਹੇਤੰ॥ ਲਹੈ ਸਰਬ ਸਾਸਤ੍ਰਾਨ ਕੋ ਮੱਧਜ ਚੇਤੰ॥ ਜਪੈ ਜੋਗਿ ਸੰਨਜਾਸਿ ਬੈਰਾਗਿ ਕੋਈ॥ ਤਿਸੈ ਸਰਬ ਪੁੰਨਜਾਨ ਕੋ ਪੁੰਨਿ ਹੋਈ ॥੫॥੨੬੧॥ਦੋਹਰਾ॥ ਜੇ ਜੇ ਤੁਮਰੇ ਧਜਾਨ ਕੋ ਨਿਤ ਉਠਿ ਧਜੈਹੈਂ ਸੰਤ॥ ਅੰਤਿ ਲਹੈਂਗੇ ਮੁਕਤਿ ਫਲੁ ਪਾਵਹਿੰਗੇ ਭਗਵੰਤ ॥੬॥੨੬੨॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਉਸਤਤਿ ਬਰਨੰ ਅਸਟਮੋ ਧਿਆਇ ਸੰਪੂਰਨ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੮॥ਅਫਜੂੰ॥

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤੇ॥

ਸ੍ਰੀ ਭਗਉਤੀ ਜੀ ਸਹਾਇ॥ ਵਾਰ ਸ੍ਰੀ ਭਗਉਤੀ ਜੀ ਕੀ ਪਾਤਿਸਾਹੀ ੧੦॥

ਪਉੜੀ॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਭਗੌਤੀ ਸਿਮਰਿ ਕੈ ਗੁਰ ਨਾਨਕ ਲਈ ਧਿਆਇ॥ ਫਿਰਿ ਅੰਗਦ ਗੁਰ ਤੇ ਅਮਰਦਾਸ ਰਾਮਦਾਸੈ ਹੋਈ ਸਹਾਇ॥ ਅਰਜੁਨ ਹਰਿ ਗੋਬਿੰਦ ਨੋ ਸਿਮਰੌ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਰਾਇ॥ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਕ੍ਰਿਸਨ ਧਿਆਈਐ ਜਿਸੁ ਡਿਠੇ ਸਭ ਦੁਖ ਜਾਇ॥ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਿਮਰੀਐ ਘਰਿ ਨਉਨਿਧਿ ਆਵੈ ਧਾਇ॥ ਸਭ ਥਾਈਂ ਹੋਇ ਸਹਾਇ ॥੧॥ ਪਉੜੀ॥ ਖੰਡਾ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਸਾਜਿ ਕੈ ਜਿਨਿ ਸਭ ਸੈਸਾਰੁ ਉਪਾਇਆ॥ ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਿਸਨੁ ਮਹੇਸ ਸਾਜਿ ਕੁਦਰਤੀ ਦਾ ਖੇਲੁ ਰਚਾਇ ਬਣਾਇਆ॥ ਸਿੰਧੁ ਪਰਬਤ ਮੇਦਨੀ ਬਿਨੁ ਥੰਮ੍ਹਾ ਗਗਨੁ ਰਹਾਇਆ॥ ਸਿਰਜੇ ਦਾਨੋ ਦੇਵਤੇ ਤਿਨ ਅੰਦਰਿ ਬਾਦੁ ਰਚਾਇਆ॥ ਤੈ ਹੀ ਦੁਰਗਾ ਸਾਜਿ ਕੈ ਦੈਤਾ ਦਾ ਨਾਸੁ ਕਰਾਇਆ॥ ਤੈਥੋ ਹੀ ਬਲੁ ਰਾਮ ਲੈ ਨਾਲਿ ਬਾਣਾ ਦਹਸਿਰੁ ਘਾਇਆ॥ ਤੈਥੋ ਹੀ ਬਲੁ ਕ੍ਰਿਸਨ ਲੈ ਕੰਸੁ ਕੇਸੀ ਪਕੜਿ ਗਿਰਾਇਆ॥ ਬਡੇ ਬਡੇ ਮੁਨਿ ਦੇਵਤੇ ਕਈ ਜੁਗ ਤਿਨੀ ਤਨੁ ਤਾਇਆ॥ ਕਿਨੀ ਤੇਰਾ ਅੰਤੁ ਨ ਪਾਇਆ॥੨॥ ਪਉੜੀ॥ ਸਾਧੂ ਸਤਿਜੁਗੁ ਬੀਤਿਆ ਅਧ ਸੀਲੀ ਤ੍ਰੇਤਾ ਆਇਆ॥ ਨੱਚੀ ਕਲਿ ਸਰੋਸਰੀ ਕਲਿ ਨਾਰਦ ਡਉਰੂ ਵਾਇਆ॥ ਅਭਿਮਾਨੁ ਉਤਾਰਨ ਦੇਵਤਿਆਂ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਸੁੰਭ ਉਪਾਇਆ॥ ਜੀਤ ਲਏ ਤਿਨ ਦੇਵਤੇ ਤਿਹੁ ਲੋਕੀ ਰਾਜੁ ਕਮਾਇਆ ॥ ਵੱਡਾ ਬੀਰੁ ਅਖਾਇਕੈ ਸਿਰ ਉਪਰਿ ਛਤ੍ਰ ਫਿਰਾਇਆ॥ ਦਿੱਤਾ ਇੰਦ੍ਰ ਨਿਕਾਲ ਕੈ ਤਿਨ ਗਿਰਿ ਕੈਲਾਸੁ ਤਕਾਇਆ॥ ਡਰਿ ਕੈ ਹੱਥੋਂ ਦਾਨਵੀ ਦਿਲ ਅੰਦਰਿ ਤ੍ਰਾਸੁ ਵਧਾਇਆ॥ ਪਾਸ ਦੁਰਗਾ ਦੇ ਇੰਦਰ ਆਇਆ॥੩॥ ਪਉੜੀ॥ ਇਕ ਦਿਹਾੜੇ ਆਈ ਨਾਵਣ ਦੁਰਗਸਾਹ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਬ੍ਰਿਥਾ ਸੁਣਾਈ ਅਪਣੇ ਹਾਲ ਦੀ॥ ਛੀਨ ਲਈ ਠਕੁਰਾਈ ਸਾਤੇ ਦਾਨਵੀ॥ ਲੋਕੀ ਤਿਹੀ ਫਿਰਾਈ ਦੋਹੀ ਆਪਣੀ॥ ਬੈਠੇ ਵਾਇ ਵਧਾਈ ਤੇ ਅਮਰਾਵਤੀ॥ ਦਿੱਤੇ ਦੇਵ ਭਜਾਈ ਸਭਨਾ ਰਾਕਸਾਂ॥ ਕਿਨੈ ਨ ਜਿੱਤਾ ਜਾਈ ਮਹਿਖੇ ਦੈਤ ਨੂੰ॥ ਤੇਰੀ ਸਾਮ ਤਕਾਈ ਦੇਵੀ ਦੁਰਗਸਾਹ

॥੪॥ ਪਉੜੀ॥ ਦੁਰਗਾ ਬੈਣ ਸੁਣੰਦੀ ਹੱਸੀ ਹੜਹੜਾਇ॥ ਓਹੀ ਸੀਹੁ ਮੰਗਾਇਆ ਰਾਕਸ ਭੱਖਣਾ॥ ਚਿੰਤਾ ਕਰਹੁ ਨ ਕਾਈ ਦੇਵਾਂ ਨੂ ਆਖਿਆ॥ ਰੋਹ ਹੋਈ ਮਹਮਾਈ ਰਾਕਸ ਮਾਰਣੇ॥੫॥ ਦੋਹਰਾ॥ ਰਾਕਸ ਆਏ ਰੋਹਲੇ ਖੇਤ ਭਿੜਨ ਕੇ ਚਾਇ॥ ਲਸਕਨ ਤੇਗਾਂ ਬਰਛੀਆਂ ਸੂਰਜੁ ਨਦਰਿ ਨ ਪਾਇ॥੬॥ ਪਉੜੀ॥ ਦੁਹਾਂ ਕੰਧਾਰਾਂ ਮੁਹ ਜੁੜੇ ਢੋਲ ਸੰਖ ਨਗਾਰੇ ਵੱਜੇ॥ ਰਾਕਸ ਆਏ ਰੋਹਲੇ ਤਰਵਾਰੀ ਬਖਤਰ ਸੱਜੇ॥ ਜੁਟੇ ਸਉਹੇਂ ਜੁੱਧ ਨੂੰ ਇਕ ਜਾਤ ਨ ਜਾਣਨ ਭੱਜੇ॥ ਖੇਤ ਅੰਦਰਿ ਜੋਧੇ ਗੱਜੇ॥੭॥ ਪਉੜੀ॥ ਜੰਗ ਮੁਸਾਫਾ ਬੱਜਿਆ ਰਣਿ ਘੁਰੇ ਨਗਾਰੇ ਚਾਵਲੇ॥ ਝੂਲਨ ਨੇਜੇ ਬੈਰਕਾਂ ਨੀਸਾਣ ਲਸਣਿ ਲਸਾਵਲੇ॥ ਢੋਲ ਨਗਾਰੇ ਪਉਣ ਦੇ ਊਘਣ ਜਾਣੁ ਜਟਾਵਲੇ॥ ਦੁਰਗਾ ਦਾਨੋ ਡਹੇ ਰਣਿ ਨਾਦ ਵੱਜਨ ਖੇਤ ਭੀਹਾਵਲੇ॥ ਬੀਰ ਪਰੋਤੇ ਬਰਛੀਏਂ ਜਣੁ ਡਾਲ ਚਮੁੱਟੇ ਆਵਲੇ॥ ਇਕਿ ਵੱਢੇ ਤੇਗੀਂ ਤੜਫਨ ਮਦ ਪੀਤੇ ਲੋਟਨਿ ਬਾਵਲੇ॥ ਇਕਿ ਚੁਣਿ ਚੁਣਿ ਝਾੜਉ ਕਢੀਅਨ ਰੇਤ ਵਿੱਚੋਂ ਸੁਇਨਾ ਡਾਵਲੇ॥ ਗਦਾ ਤ੍ਰਿਸੂਲਾ ਬਰਛੀਆਂ ਤੀਰ ਵਗਨਿ ਖਰੇ ਉਤਾਵਲੇ॥ ਜਣੁ ਡਸੇ ਭੁਜੰਗਮ ਸਾਵਲੇ॥ ਮਰ ਜਾਵਨ ਬੀਰ ਰੁਹਾਵਲੇ॥੮॥ ਪਉੜੀ॥ ਦੇਖਣ ਚੰਡ ਪ੍ਰਚੰਡ ਨੂੰ ਰਣਿ ਘੁਰੇ ਨਗਾਰੇ॥ ਧਾਏ ਰਾਕਸ ਰੋਹਲੇ ਚਉਗਿਰਦੋਂ ਭਾਰੇ॥ ਹੱਥੀਂ ਤੇਗਾਂ ਪਕੜਿ ਕੈ ਰਣਿ ਭਿੜੇ ਕਰਾਰੇ॥ ਕਦੇ ਨ ਨੱਠੇ ਜੁੱਧ ਤੇ ਜੋਧੇ ਜੁੱਝਾਰੇ॥ ਦਿਲ ਵਿਚਿ ਰੋਹ ਬਢਾਇ ਕੈ ਮਾਰ ਮਾਰ ਪੁਕਾਰੇ॥ ਮਾਰੇ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਨੈ ਬੀਰ ਖੇਤ ਉਤਾਰੇ॥ ਮਾਰੇ ਜਾਪਨ ਬਿਜੁਲੀ ਸਿਰ ਭਾਰ ਮੁਨਾਰੇ॥੯॥ ਪਉੜੀ॥ ਚੋਟ ਦਮਾਮੇ ਪਾਈ ਦਲਾਂ ਮੁਕਾਬਲਾ॥ ਦੇਵੀ ਦਸਤ ਨਚਾਈ ਸੀਹਣ ਸਾਰ ਦੀ॥ ਪੇਟ ਮਲੰਦੇ ਲਾਈ ਮਹਿਖੇ ਦੈਤ ਨੂ॥ ਗੁਰਦੇ ਆਂਦਾਂ ਖਾਈ ਨਾਲੇ ਰੁਕੜੇ॥ ਜੇਹੀ ਦਿਲ ਵਿਚਿ ਆਈ ਕਹੀ ਸੁਣਾਇ ਕੈ॥ ਚੋਟੀ ਜਾਣੁ ਦਿਖਾਈ ਤਾਰੇ ਧੂਮਕੇਤ॥੧੦॥ ਪਉੜੀ॥ ਚੋਟਾਂ ਪਾਣ ਨਗਾਰੀ ਅਣੀਆਂ ਜੁੱਟੀਆਂ॥ ਧੂਹ ਲਈਆਂ ਤਰਵਾਰੀ ਦੇਵਾਂ ਦਾਨਵੀ॥ ਵਾਹਨ ਵਾਰੋ ਵਾਰੀ ਸੂਰੇ ਸੰਘਰੇ॥ ਵਗੈ ਰਤੁ ਝਲਾਰੀ ਜਿਉਂ ਗੇਰੂ ਬਾਬੁਤ੍ਰਾ॥ ਦੇਖਣ ਬੈਠਿ ਅਟਾਰੀ ਨਾਰੀ ਰਾਕਸਾਂ॥ ਪਾਈ ਧੂਮ ਸਵਾਰੀ ਦੁਰਗਾ ਦਾਨਵੀ॥੧੧॥ ਪਉੜੀ॥ ਲਖ ਨਗਾਰੇ ਵੱਜਣ ਆਮ੍ਹੋ ਸਾਮ੍ਹਣੇ॥ ਰਾਕਸ ਰਣੋ ਨ ਭੱਜਣ ਰੋਹੇ ਰੋਹਲੇ॥ ਸੀਹਾਂ ਵਾਂਗੂੰ ਗੱਜਣ ਸੱਭੇ ਸੂਰਮੇ॥ ਤਣਿ ਤਣਿ ਕੈਬਰ ਛੱਡਣ ਦੁਰਗਾ ਸਾਮ੍ਹਣੇ॥੧੨॥ ਪਉੜੀ॥ ਘੁਰੇ ਨਗਾਰੇ ਦੋਹਰੇ ਰਣਿ ਸੰਗਲੀਆਲੇ॥ ਧੂੜਿ ਲਪੇਟੇ ਧੂਹਰੇ ਸਿਰਦਾਰ ਜਟਾਲੇ॥ ਉੱਖਲੀਆਂ ਨਾਸਾਂ

ਜਿਨਾ ਮੁਹ ਜਾਪਨ ਆਲੇ॥ ਧਾਏ ਦੇਵੀ ਸਾਮ੍ਹਣੇ ਬੀਰ ਮੁੱਛਲੀਆਲੇ॥ ਸੁਰਪਤਿ ਜੇਹੇ ਲੜਿ ਹਟੇ ਬੀਰ ਟਲੇ ਨ ਟਾਲੇ॥ ਗੱਜੇ ਦੁਰਗਾ ਘੇਰਿ ਕੈ ਜਣੁ ਘਣੀਅਰ ਕਾਲੇ॥੧੩॥ ਪਉੜੀ॥ ਚੋਟ ਪਈ ਖਰਚਾਮੀ ਦਲਾਂ ਮੁਕਾਬਲਾ॥ ਘੇਰ ਲਈ ਵਰਿਆਮੀ ਦੁਰਗਾ ਆਇਕੈ॥ ਰਾਕਸ ਵਡੇ ਅਲਾਮੀ ਭੱਜਿ ਨ ਜਾਣਦੇ॥ ਅੰਤਿ ਹੋਏ ਸੁਰਗਾਮੀ ਮਾਰੇ ਦੇਵਤਾਂ॥੧੪॥ ਪਉੜੀ॥ ਅਗਣਿਤ ਘੁਰੇ ਨਗਾਰੇ ਦਲਾਂ ਭਿੜੰਦਿਆਂ॥ ਪਾਏ ਮਹਿਖਲ ਭਾਰੇ ਦੇਵਾਂ ਦਾਨਵਾਂ॥ ਵਾਹਨ ਫੱਟ ਕਰਾਰੇ ਰਾਕਸ ਰੋਹਲੇ॥ ਜਾਪਨ ਤੇਗਾਂ ਆਰੇ ਮਿਆਨੋ ਧੂਹੀਆਂ॥ ਜੋਧੇ ਵਡੇ ਮੁਨਾਰੇ ਜਾਪਨ ਖੇਤ ਵਿਚਿ॥ ਦੇਵੀ ਆਪ ਸਵਾਰੇ ਪੱਬਾਂ ਜਵੇਹਣੇ॥ ਕਦੇ ਨ ਆਖਨ ਹਾਰੇ ਧਾਵਨ ਸਾਮ੍ਹਣੇ॥ ਦੁਰਗਾ ਸਭ ਸੰਘਾਰੇ ਰਾਕਸ ਖੜਗ ਲੈ॥੧੫॥ ਪਉੜੀ॥ ਉਮਲ ਲੱਥੇ ਜੋਧੇ ਮਾਰੂ ਬੱਜਿਆ॥ ਬੱਦਲ ਜਿਉਂ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਰਣ ਵਿਚਿ ਗੱਜਿਆ॥ ਇੰਦਰ ਜੇਹਾ ਜੋਧਾ ਮੈਥਉ ਭੱਜਿਆ॥ ਕਉਣੁ ਵਿਚਾਰੀ ਦੁਰਗਾ ਜਿਨਿ ਰਣ ਸੱਜਿਆ॥੧੬॥ ਪਉੜੀ॥ ਬੱਜੇ ਢੋਲ ਨਗਾਰੇ ਦਲਾਂ ਮੁਕਾਬਲਾ॥ ਤੀਰ ਫਿਰੈਂ ਰੈਬਾਰੇ ਆਮ੍ਹੋ ਸਾਮ੍ਹਣੇ॥ ਅਗਣਿਤ ਬੀਰ ਸੰਘਾਰੇ ਲਗਦੀ ਕੈਬਰੀਂ॥ ਡਿੱਗੇ ਜਾਣੁ ਮੁਨਾਰੇ ਮਾਰੇ ਬਿੱਜੁ ਦੇ॥ ਖੁੱਲੀ ਵਾਲੀਂ ਦੈਤ ਅਹਾੜੇ ਸੱਭੇ ਸੂਰਮੇ॥ ਸੁੱਤੇ ਜਾਣੁ ਜਟਾਲੇ ਭੰਗਾਂ ਖਾਇਕੈ॥੧੭॥ ਪਉੜੀ॥ ਦੁਹਾਂ ਕੰਧਾਰਾਂ ਮੁਹਿ ਜੁੜੇ ਨਾਲਿ ਧਉਸਾ ਭਾਰੀ॥ ਕੜਕਿ ਉਠਿਆ ਫੌਜ ਤੇ ਵਡਾ ਅਹੰਕਾਰੀ॥ ਲੈ ਕੈ ਚੱਲਿਆ ਸੂਰਮੇ ਨਾਲਿ ਵਡੇ ਹਜਾਰੀ॥ ਮਿਆਨੋ ਖੰਡਾ ਧੂਹਿਆ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਭਾਰੀ॥ ਉਮਲ ਲੱਥੇ ਸੂਰਮੇ ਮਾਰ ਮਚੀ ਕਰਾਰੀ॥ ਜਾਪੇ ਚਲੇ ਰੱਤੁ ਦੇ ਸਲਲੇ ਜਟਧਾਰੀ॥੧੮॥ ਪਉੜੀ॥ ਸੱਟ ਪਈ ਜਮਧਾਣੀ ਦਲਾਂ ਮੁਕਾਬਲਾ॥ ਧੂਹ ਲਈ ਕ੍ਰਿਪਾਣੀ ਦੁਰਗਾ ਮਿਆਨ ਤੇ॥ ਚੰਡੀ ਰਾਕਸ ਖਾਣੀ ਵਾਹੀ ਦੈਤ ਨੂ॥ ਕੋਪਰ ਚੂਰਿ ਚਵਾਣੀ ਲਥੀ ਕਰਗ ਲੈ॥ ਪਾਖਰ ਤੁਰਾ ਪਲਾਣੀ ਰੜਕੀ ਧਰਤਿ ਜਾਇ॥ ਲੈਂਦੀ ਅਘਾ ਸਿਧਾਣੀ ਸਿੰਗਾਂ ਧਉਲ ਦਿਆਂ॥ ਕੂਰਮ ਸਿਰ ਲਹਲਾਣੀ ਦੁਸਮਨ ਮਾਰਿ ਕੈ॥ ਵਢੇ ਗੱਨ ਤਖਾਣੀ ਮੂਏ ਖੇਤ ਵਿਚਿ॥ ਰਣ ਵਿਚ ਘਤੀ ਘਾਣੀ ਲੋਹੂ ਮਿੱਝ ਦੀ॥ ਚਾਰੇ ਜੁਗ ਕਹਾਣੀ ਚੱਲਗੁ ਤੇਗ ਦੀ॥ ਬਿੱਧਣ ਖੇਤ ਵਿਹਾਣੀ ਮਹਿਖੇ ਦੈਤ ਨੂ॥੧੯॥ ਪਉੜੀ॥ ਇਤਿ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਦੈਤ ਮਾਰੇ ਦੁਰਗਾ ਆਇਆ ॥ ਚਉਦਹ ਲੋਕਾਂ ਰਾਣੀ ਸਿੰਘ ਨਚਾਇਆ॥ ਮਾਰੇ ਵੀਰ ਜਟਾਣੀ ਦਲ ਵਿਚਿ ਅੱਗਲੇ॥ ਮੰਗਣ ਨਾਹੀ ਪਾਣੀ ਦਲੀਂ ਹਕਾਰ ਕੈ॥ ਜਣੁ ਕਰੀ ਸਮਾਇ ਪਠਾਣੀ ਸੁਣਿ ਕੈ ਰਾਗ ਨੂ॥ ਰੱਤੂ ਦੇ

ਹੜ੍ਹਵਾਣੀ ਚੱਲੇ ਵੀਰ ਖੇਤ॥ ਪੀਤਾ ਫੁੱਲ ਇਆਣੀ ਘੂਮਨ ਸੂਰਮੇ॥੨੦॥ ਪਉੜੀ॥ ਹੋਈ ਅਲੋਪ ਭਵਾਨੀ ਦੇਵਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜੁ ਦੇ॥ ਈਸਰ ਦੀ ਬਰਦਾਨੀ ਹੋਈ ਜਿਤੁ ਦਿਨ॥ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਗੁਮਾਨੀ ਜਨਮੇ ਸੂਰਮੇ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਦੀ ਰਜਧਾਨੀ ਤੱਕੀ ਜਿੱਤਣੀ॥੨੧॥ ਪਉੜੀ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਪੁਰੀ ਤੇ ਧਾਵਣਾ ਵਡ ਜੋਧੀਂ ਮਤਾ ਪਕਾਇਆ॥ ਸੰਜ ਪਟੇਲਾ ਪਾਖਰਾ ਭੇੜ ਸੰਦਾ ਸਾਜੁ ਬਣਾਇਆ॥ ਜੁੰਮੇ ਕਟਕ ਅਛੂਹਣੀ ਅਸਮਾਨੁ ਗਰਦੀ ਛਾਇਆ॥ ਰੋਹਿ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਸਿਧਾਇਆ॥੨੨॥ ਪਉੜੀ॥ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਅਲਾਇਆ ਵਡ ਜੋਧੀਂ ਸੰਘਰ ਵਾਏ॥ ਰੋਹ ਦਿਖਾਲੀ ਦਿੱਤੀਆ ਵਰਿਆਮੀ ਤੁਰੇ ਨਚਾਏ॥ ਘੁਰੇ ਦਮਾਮੇ ਦੋਹਰੇ ਜਮ ਬਾਹਣ ਜਿਉ ਅਰੜਾਏ॥ ਦੇਉ ਦਾਨੋ ਲੁੱਝਣ ਆਏ॥੨੩॥ ਪਉੜੀ॥ ਦਾਨੋ ਦੇਉ ਅਨਾਗੀ ਸੰਘਰੁ ਰਚਿਆ॥ ਫੁੱਲ ਖਿੜੇ ਜਣੁ ਬਾਗੀਂ ਬਾਣੇ ਜੋਧਿਆਂ॥ ਭੂਤਾਂ ਇੱਲਾਂ ਕਾਗੀਂ ਗੋਸਤੁ ਭੱਖਿਆ॥ ਹੁਮੜ ਧੁਮੜ ਜਾਗੀ ਘੱਤੀ ਸੂਰਿਆਂ॥੨੪॥ ਪਉੜੀ॥ ਸੱਟ ਨਗਾਰੇ ਪਾਈ ਦਲਾਂ ਮੁਕਾਬਲਾ॥ ਦਿੱਤੇ ਦੇਉ ਭਗਾਈ ਮਿਲਿ ਕੈ ਰਾਕਸੀਂ॥ ਲੋਕੀਂ ਤਿਹੀ ਫਿਰਾਈ ਦੋਹੀ ਆਪਣੀ॥ ਦੁਰਗਾ ਦੀ ਸਾਮ ਤਕਾਈ ਦੇਵਾਂ ਡਰਦਿਆਂ॥ ਆਂਦੀ ਚੰਡਿ ਚੜ੍ਹਾਈ ਉਤੇ ਰਾਕਸਾਂ॥ ੨੫॥ ਪਉੜੀ॥ ਆਈ ਫੇਰਿ ਭਵਾਨੀ ਖਬਰੀ ਪਾਈਆਂ॥ ਦੈਤ ਵਡੇ ਅਭਿਮਾਨੀ ਹੋਏ ਏਕਠੇ॥ ਲੋਚਨ ਧੂਮ ਗੁਮਾਨੀ ਰਾਇ ਬੁਲਾਇਆ॥ ਜਗ ਵਿਚਿ ਵਡਾ ਦਾਨੋ ਆਪ ਕਹਾਇਆ॥ ਸੱਟ ਪਈ ਖਰਚਾਮੀ ਦੁਰਗਾ ਲਿਆਵਣੀ॥੨੬॥ ਪਉੜੀ॥ ਕੜਕਿ ਉਠੀ ਰਣਿ ਚੰਡੀ ਫਉਜਾਂ ਦੇਖਿਕੈ॥ ਧੂਹਿ ਮਿਆਨੋ ਖੰਡਾ ਹੋਈ ਸਾਮ੍ਹਣੇ॥ ਸੱਭੇ ਬੀਰ ਸੰਘਾਰੇ ਧੂਮਰਨੈਣ ਦੇ॥ ਜਣੁ ਲੈ ਕੱਟੇ ਆਰੇ ਦਰਖਤ ਬਾਢੀਆਂ॥੨੭॥ ਪਉੜੀ॥ ਚੋਬੀ ਧਉਸ ਬਜਾਈ ਦਲਾਂ ਮੁਕਾਬਲਾ॥ ਰੋਹਿ ਭਵਾਨੀ ਆਈ ਉੱਤੈ ਰਾਕਸਾਂ॥ ਖੱਬੈ ਦਸਤ ਨਚਾਈ ਸੀਹਣ ਸਾਰ ਦੀ॥ ਬਹੁਤਿਆਂ ਦੇ ਤਨ ਲਾਈ ਕੀਤੀ ਰੰਗੁਲੀ॥ ਭਾਈਆਂ ਮਾਰਨ ਭਾਈ ਦੁਰਗਾ ਜਾਣਿ ਕੈ॥ ਰੋਹ ਹੋਇ ਚਲਾਈ ਰਾਕਸ ਰਾਇ ਨੂੰ॥ ਜਮਪੁਰਿ ਦੀਆ ਪਠਾਈ ਲੋਚਨ ਧੂਮ ਨੂੰ॥ ਜਾਪੇ ਦਿਤੀ ਸਾਈ ਮਾਰਨ ਸੁੰਭ ਦੀ॥੨੮॥ ਪਉੜੀ॥ ਭੰਨੇ ਦੈਤ ਪੁਕਾਰੇ ਰਾਜੇ ਸੁੰਭ ਥੈ॥ ਲੋਚਨ ਧੂਮ ਸੰਘਾਰੇ ਸਣੈ ਸਿਪਾਹੀਆਂ॥ ਚੁਣਿ ਚੁਣਿ ਜੋਧੇ ਮਾਰੇ ਅੰਦਰਿ ਖੇਤ ਦੈ॥ ਜਾਪਨ ਅੰਬਰਿ ਤਾਰੇ ਡਿੱਗਨ ਸੂਰਮੇ॥ ਗਿਰੇ ਪਰਬਤ ਭਾਰੇ ਮਾਰੇ ਬਿੱਜੁ ਦੇ॥ ਦੈਤਾਂ ਦੇ ਦਲ ਹਾਰੇ ਦਹਸਤ ਖਾਇ ਕੈ॥ ਬਚੇ ਸੁਮਾਰੇ ਮਾਰੇ ਰਹਦੇ ਰਾਇ ਥੈ॥੨੯॥ ਪਉੜੀ॥ ਰੋਹਿ ਹੋਇ

ਬੁਲਾਏ ਰਾਕਸਿ ਰਾਇ ਨੇ॥ ਬੈਠੇ ਮਤਾ ਪਕਾਏ ਦੁਰਗਾ ਲਿਆਵਣੀ॥ ਚੰਡ ਅਰੁ ਮੁੰਡ ਪਠਾਏ ਬਹੁਤਾ ਕਟਕੁ ਦੈ॥ ਜਾਪੇ ਛੱਪਰ ਛਾਏ ਬਣੀਆ ਕੇਜਮਾ॥ ਜੇਤੇ ਰਾਇ ਬੁਲਾਇ ਚੱਲੇ ਜੁੱਝ ਨੋ॥ ਜਣੁ ਜਮਪੁਰਿ ਪਕੜਿ ਚਲਾਏ ਸੱਭੇ ਮਾਰਨੇ॥੩੦॥ ਪਉੜੀ॥ ਢੋਲ ਨਗਾਰੇ ਵਾਏ ਦਲਾਂ ਮੁਕਾਬਲਾ॥ ਰੋਹਿ ਰੁਹੇਲੇ ਆਏ ਉੱਤੇ ਰਾਕਸਾਂ॥ ਸਭਨੀ ਤੁਰੇ ਨਚਾਏ ਬਰਛੇ ਪਕੜਿ ਕੈ॥ ਬਹੁਤੇ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਏ ਅੰਦਰਿ ਖੇਤ ਦੈ॥ ਤੀਰੀਂ ਛਹਬਰ ਲਾਏ ਬੁੱਠੀ ਦੇਵਤਾਂ॥੩੧॥ ਪਉੜੀ॥ ਭੇਰੀ ਸੰਖ ਬਜਾਏ ਸੰਘਰ ਰਚਿਆ॥ ਤਣਿ ਤਣਿ ਤੀਰ ਚਲਾਏ ਦੁਰਗਾ ਧਨੁਖ ਲੈ॥ ਜਿਨ੍ਹੀ ਦਸਤ ਉਠਾਏ ਰਹੇ ਨ ਜੀਵਦੇ॥ ਚੰਡ ਅਰੁ ਮੁੰਡ ਖਪਾਏ ਦੋਨੋ ਦੇਵਤਾ॥੩੨॥ ਪਉੜੀ ॥ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਰਿਸਾਏ ਮਾਰੇ ਦੈਤ ਸੁਣਿ॥ ਜੋਧੇ ਸਭ ਬੁਲਾਏ ਅਪਣੇ ਮਜਲਸੀ॥ ਜਿਨੀ ਦੇਉ ਭਜਾਏ ਇੰਦ੍ਰ ਜੇਹਵੇ॥ ਤੇਈ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਏ ਪਲ ਵਿਚਿ ਦੇਵਤਾਂ॥ ਦਸਤੀ ਦਸਤਿ ਵਜਾਏ ਤਿਨ੍ਹਾਂ ਚਿੱਤ ਕਰਿ॥ ਫਿਰ ਸ੍ਰੋਣਤਬੀਜ ਚਲਾਏ ਬੀੜੇ ਰਾਇ ਦੇ॥ ਸੰਜ ਪਟੇਲਾ ਪਾਏ ਚਿਲਕਤ ਟੋਪੀਆਂ॥ ਲੁੱਝਣ ਨੋ ਅਰੜਾਏ ਰਾਕਸ ਰੋਹਲੇ॥ ਕਦੇ ਨ ਕਿਨੈ ਹਟਾਏ ਜੁੱਧ ਮਚਾਇ ਕੈ॥ ਮਿਲਿ ਤੇਈ ਦਾਨੋ ਆਏ ਹੁਣ ਸੰਘਰ ਦੇਖਣਾ॥੩੩॥ ਪਉੜੀ॥ ਦੈਤੀਂ ਡੰਡ ਉਭਾਰੀ ਨੇੜੇ ਆਇ ਕੈ॥ ਸਿੰਘ ਕਰੀ ਅਸਵਾਰੀ ਦੁਰਗਾ ਸੋਰ ਸੁਣਿ॥ ਖੱਬੇ ਦਸਤ ਉਭਾਰੀ ਗਦਾ ਫਿਰਾਇ ਕੈ॥ ਸੈਨਾ ਸਭ ਸੰਘਾਰੀ ਸ੍ਰੋਣਤਬੀਜ ਦੀ॥ ਜਣੁ ਮਦ ਖਾਇ ਮਦਾਰੀ ਘੂਮਨ ਸੂਰਮੇ॥ ਅਗਣਿਤ ਪਾਉ ਪਸਾਰੀ ਰੁਲੇ ਅਹਾੜ ਵਿਚਿ॥ ਜਾਪੈ ਖੇਡਿ ਖਿਡਾਰੀ ਸੁੱਤੇ ਫਾਗ ਨੂੰ॥੩੪॥ ਪਉੜੀ॥ ਸ੍ਰੋਣਤਬੀਜ ਹਕਾਰੇ ਰਹਦੇ ਸੂਰਮੇ॥ ਜੋਧੇ ਜੇਡੁ ਮੁਨਾਰੇ ਦਿੱਸਨ ਖੇਤ ਵਿਚਿ॥ ਸਭਨੀ ਦਸਤ ਉਭਾਰੇ ਤੇਗਾਂ ਧੂਹਿ ਕੈ॥ ਮਾਰੋ ਮਾਰ ਪੁਕਾਰੇ ਆਏ ਸਾਮ੍ਹਣੇ॥ ਸੰਜਾਂ ਤੇ ਠਣਕਾਰੇ ਤੇਗੀਂ ਉੱਭਰੇ॥ ਘਾੜ ਘੜਨਿ ਠਠਿਆਰੇ ਜਾਣੁ ਬਣਾਇ ਕੈ॥੩੫॥ ਪਉੜੀ॥ ਸੱਟ ਪਈ ਜਮਧਾਣੀ ਦਲਾਂ ਮੁਕਾਬਲਾ॥ ਘੂਮਰ ਬਰਗਸਤਾਣੀ ਦਲ ਵਿਚਿ ਘਤੀਓ॥ ਸਣੇ ਤੁਰਾ ਪਲਾਣੀ ਡਿਗਨ ਸੂਰਮੇ॥ ਉਠਿ ਉਠਿ ਮੰਗਨਿ ਪਾਣੀ ਘਾਇਲ ਘੂਮਦੇ॥ ਏਵਡ ਮਾਰ ਵਿਹਾਣੀ ਉਪਰ ਰਾਕਸਾਂ॥ ਬਿੱਜੁਲਿ ਜਿਉਂ ਝਰਲਾਣੀ ਉੱਠੀ ਦੇਵਤਾਂ॥੩੬॥ ਪਉੜੀ॥ ਚੋਬੀ ਧਉਸ ਉਭਾਰੀ ਦਲਾਂ ਮੁਕਾਬਲਾ॥ ਸੱਭੋ ਸੈਨਾ ਮਾਰੀ ਪਲ ਵਿਚ ਦਾਨਵੀ ॥ ਦੁਰਗਾ ਦਾਨੋ ਮਾਰੇ ਰੋਹ ਬਢਾਇ ਕੈ ॥ ਸਿਰ ਵਿਚਿ ਤੇਗ ਵਗਾਈ ਸ੍ਰੋਣਤਬੀਜ ਦੇ ॥੩੭॥ ਪਉੜੀ ॥ ਅਗਣਿਤ ਦਾਨੋ ਭਾਰੇ ਹੋਏ ਲੋਹੂਆਂ ॥ ਜੋਧੇ

ਜੇਡੁ ਮੁਨਾਰੇ ਅੰਦਰਿ ਖੇਤ ਦੈ ॥ ਦੁਰਗਾ ਨੋ ਲਲਕਾਰੇ ਆਵਨ ਸਾਮ੍ਹਣੇ ॥ ਦੁਰਗਾ ਸਭ ਸੰਘਾਰੇ ਰਾਕਸ ਆਂਵਦੇ ॥ ਰੱਤੂ ਦੇ ਪਰਨਾਲੇ ਤਿਨ ਤੇ ਭੁਇ ਪਏ ॥ ਉੱਠੇ ਕਾਰਣਿਆਰੇ ਰਾਕਸ ਹੜਹੜਾਇ ॥੩੮॥ ਪਉੜੀ॥ ਧੱਗਾਂ ਸੰਗਲੀਆਲੀਂ ਸੰਘਰ ਵਾਇਆ॥ ਬਰਛੀ ਬੰਬਲਿਆਲੀ ਸੂਰੇ ਸੰਘਰੇ॥ ਭੇੜ ਮਚਿਆ ਬੀਰਾਲੀ ਦੁਰਗਾ ਦਾਨਵੀਂ॥ ਮਾਰ ਮਚੀ ਮੁਹਰਾਲੀ ਅੰਦਰਿ ਖੇਤ ਦੈ॥ ਜਣੁ ਨਟ ਲੱਥੇ ਛਾਲੀਂ ਢੋਲ ਬਜਾਇ ਕੈ॥ ਲੋਹੂ ਫਾਥੀ ਜਾਲੀ ਲੋਥੀਂ ਜਮਧੜੀ॥ ਘਣ ਵਿਚਿ ਜਿਉ ਛੰਛਾਲੀ ਤੇਗਾਂ ਹੱਸੀਆਂ॥ ਘੁਮਰਆਰਿ ਸਿਆਲੀ ਬਣੀਆਂ ਕੇਜਮਾਂ॥੩੯॥ ਪਉੜੀ॥ ਧੱਗਾਂ ਸੂਲ ਬਜਾਈਆਂ ਦਲਾਂ ਮੁਕਾਬਲਾ॥ ਧੂਹਿ ਮਿਆਨੋ ਲਈਆਂ ਜੁਆਨੀ ਸੂਰਮੀਂ॥ ਸ੍ਰੋਣਤਬੀਜ ਵਧਾਈਆਂ ਅਗਣਿਤ ਸੂਰਤਾਂ॥ ਦੁਰਗਾ ਸਉਹੇਂ ਆਈਆਂ ਰੋਹ ਬਢਾਇ ਕੈ॥ ਸਭਨੀ ਆਣਿ ਵਗਾਈਆਂ ਤੇਗਾਂ ਧੂਹਿ ਕੈ॥ ਦੁਰਗਾ ਸਭ ਬਚਾਈਆਂ ਢਾਲ ਸੰਭਾਲ ਕੈ॥ ਦੇਵੀ ਆਪ ਚਲਾਈਆਂ ਤਕਿ ਤਕਿ ਦਾਨਵੀਂ॥ ਲੋਹੂ ਨਾਲਿ ਡੁਬਾਈਆਂ ਤੇਗਾਂ ਨੰਗੀਆਂ॥ ਸਾਰਸੁਤੀ ਜਣੁ ਨ੍ਹਾਈਆਂ ਮਿਲਿ ਕੈ ਦੇਵੀਆਂ॥ ਸੱਭੇ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਈਆਂ ਅੰਦਰਿ ਖੇਤ ਦੈ॥ ਤਿਦੂੰ ਫੇਰਿ ਸਵਾਈਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸੂਰਤਾਂ ॥੪੦॥ ਪਉੜੀ॥ ਸੂਰੀਂ ਸੰਘਰ ਰਚਿਆ ਢੋਲ ਸੰਖ ਨਗਾਰੇ ਵਾਇ ਕੈ॥ ਚੰਡਿ ਚਿਤਾਰੀ ਕਾਲਿਕਾ ਮਨਿ ਬਹਲਾ ਰੋਸ ਬਢਾਇ ਕੈ॥ ਨਿਕਲੀ ਮੱਥਾ ਫੋੜਿ ਕੈ ਜਣੁ ਫਤੇ ਨੀਸਾਣ ਬਜਾਇ ਕੈ॥ ਜਾਗਿ ਸੁ ਜੰਮੀ ਜੁੱਧ ਨੂੰ ਜਰਵਾਣਾ ਜਣੁ ਮਿਰੜਾਇ ਕੈ॥ ਦਲ ਵਿਚ ਘੇਰਾ ਘੱਤਿਆ ਜਣੁ ਸੀਂਹ ਤੁਰਿਆ ਗੁਰਣਾਇ ਕੈ॥ ਆਪ ਵਿਸੂਲਾ ਹੋਇਆ ਤਿਹੁ ਲੋਕਾਂ ਤੇ ਖੁਣਸਾਇ ਕੈ॥ ਰੋਹ ਸਿਧਾਈਆ ਚਕ੍ਰਪਾਣਿ ਕਰਿ ਨੰਦਾ ਖੜਗ ਉਠਾਇ ਕੈ॥ ਅਗੇ ਰਾਕਸ ਬੈਠੇ ਰੋਹਲੇ ਤੀਰੀਂ ਤੇਗੀਂ ਛਹਬਰ ਲਾਇ ਕੈ॥ ਪਕੜਿ ਪਛਾੜੇ ਰਾਕਸਾਂ ਦਲ ਦੈਤਾਂ ਅੰਦਰਿ ਜਾਇ ਕੈ॥ ਬਹੁ ਕੇਸੀਂ ਪਕੜਿ ਪਛਾੜਿਅਨਿ ਤਿਨ ਅੰਦਰਿ ਧੂਮ ਰਚਾਇ ਕੈ॥ ਬਡੇ ਬਡੇ ਚੁਣਿ ਸੂਰਮੇ ਗਹਿ ਕੋਟੀ ਦਏ ਚਲਾਇ ਕੈ॥ ਰਣਿ ਕਾਲੀ ਗੁੱਸਾ ਖਾਇ ਕੈ॥੪੧॥ ਪਉੜੀ॥ ਦੁਹਾਂ ਕੰਧਾਰਾਂ ਮੁਹਿ ਜੁੜੇ ਅਣੀਆਂ ਰੱਚੋਈਆਂ॥ ਧੂਹਿ ਕ੍ਰਿਪਾਣਾ ਤਿੱਖੀਆਂ ਨਾਲਿ ਲੋਹੂ ਧੋਈਆਂ॥ ਹੂਰਾਂ ਸ੍ਰੋਣਤਬੀਜ ਨੂੰ ਘਤਿ ਘੇਰਿ ਖਲੋਈਆਂ॥ ਲਾੜਾ ਦੇਖਣ ਲਾੜੀਆਂ ਚਉਗਿਰਦੈ ਹੋਈਆਂ ॥੪੨॥ ਪਉੜੀ॥ ਚੋਬੀ ਧਉਸਾਂ ਪਾਈਆਂ ਦਲਾਂ ਮੁਕਾਬਲਾ॥ ਦਸਤੀ ਧੂਹਿ ਨਚਾਈਆਂ ਤੇਗਾਂ ਨੰਗੀਆਂ॥ ਸੂਰਿਆਂ ਦੇ ਤਨ ਲਾਈਆਂ ਗੋਸਤਿ ਗਿੱਧੀਆਂ॥

ਬਿੱਧਣ ਰਾਤੀ ਆਈਆਂ ਮਰਦਾਂ ਘੋੜਿਆਂ॥ ਜੋਗਣੀਆਂ ਮਿਲਿ ਧਾਈਆਂ ਲੋਹੂ ਭੱਖਣਾ॥ ਫਉਜਾਂ ਮਾਰਿ ਹਟਾਈਆਂ ਦੇਵਾਂ ਦਾਨਵਾਂ॥ ਭਜਦੀਂ ਕਥਾ ਸੁਣਾਈਆਂ ਰਾਜੇ ਸੁੰਭ ਥੈ॥ ਭੁਈਂ ਨ ਪਉਣੈ ਪਾਈਆਂ ਬੂੰਦਾਂ ਰਕਤ ਦੀਆਂ॥ ਕਾਲੀ ਖੇਤਿ ਖਪਾਈਆਂ ਸੱਭੇ ਸੂਰਤਾਂ॥ ਬਹੁਤੀਂ ਸਿਰੀਂ ਬਿਹਾਈਆਂ ਘੜੀਆਂ ਕਾਲ ਕੀਆਂ॥ ਜਾਣੁ ਨ ਜਾਏ ਮਾਈਆਂ ਜੂਝੇ ਸੂਰਮੇ॥੪੩॥ ਪਉੜੀ॥ ਸੁੰਭ ਸੁਣੀ ਕਰਹਾਲੀ ਸ੍ਰੋਣਤਬੀਜ ਦੀ॥ ਰਣ ਵਿਚਿ ਕਿਨੈ ਨ ਝਾਲੀ ਦੁਰਗਾ ਆਂਵਦੀ॥ ਬਹੁਤੇ ਬੀਰ ਜਟਾਲੀ ਉੱਠੇ ਆਖਿ ਕੈ॥ ਚੋਟਾਂ ਪਾਨ ਤਬਾਲੀ ਜਾਸਾਂ ਜੁੱਧ ਨੂੰ॥ ਥਰਿ ਥਰਿ ਪ੍ਰਿਥਮੀ ਚਾਲੀ ਦਲਾਂ ਚੜੰਦਿਆਂ॥ ਨਾਉ ਜਿਵੇ ਹੈ ਹਾਲੀ ਸਹ ਦਰੀਆਉ ਵਿਚਿ॥ ਧੂੜਿ ਉਤਾਹਾਂ ਘਾਲੀ ਛੜੀਂ ਤੁਰੰਗਮਾਂ॥ ਜਾਣੁ ਪੁਕਾਰੂ ਚਾਲੀ ਧਰਤੀ ਇੰਦ੍ਰ ਥੈ॥੪੪॥ ਪਉੜੀ॥ ਆਹਰ ਮਿਲਿਆ ਆਹਰੀਆਂ ਸੈਣ ਸੂਰਿਆਂ ਸਾਜੀ॥ ਚਲੇ ਸਉਹੇਂ ਦੁਰਗਸਾਹ ਜਣੁ ਕਾਬੈ ਹਾਜੀ॥ ਤੀਰੀਂ ਤੇਗੀਂ ਜਮਧੜੀਂ ਰਣਿ ਵੰਡੀ ਭਾਜੀ॥ ਇਕਿ ਘਾਇਲ ਘੂਮਨ ਸੂਰਮੇ ਜਣੁ ਮਕਤਬਿ ਕਾਜੀ॥ ਇਕਿ ਬੀਰ ਪਰੋਤੇ ਬਰਛੀਏਂ ਜਿਉ ਝੁਕਿ ਪਉਨ ਨਿਵਾਜੀ॥ ਇਕਿ ਦੁਰਗਾ ਸਉਹੇ ਖੁਨਸਿ ਕੈ ਖੁਨਸਾਇਨ ਤਾਜੀ॥ ਇਕਿ ਧਾਵਨ ਦੁਰਗਾ ਸਾਮ੍ਹਣੇ ਜਿਉ ਭੁਖਿਆਏ ਪਾਜੀ॥ ਕਦੇ ਨ ਰੱਜੇ ਜੁੱਝ ਤੇ ਰਜਿ ਹੋਏ ਰਾਜੀ॥੪੫॥ ਪਉੜੀ॥ ਬੱਜੇ ਸੰਗਲੀਆਲੇ ਸੰਘਰ ਡੋਹਰੇ॥ ਡਹੇ ਜੁ ਖੇਤ ਜਟਾਲੇ ਹਾਠਾਂ ਜੋੜਿ ਕੈ॥ ਨੇਜੇ ਬੰਬਲੀਆਲੇ ਦਿੱਸਨ ਓਰੜੇ॥ ਚੱਲੇ ਜਾਣੁ ਜਟਾਲੇ ਨ੍ਹਾਵਣ ਗੰਗ ਨੂ॥੪੬॥ ਪਉੜੀ॥ ਦੁਰਗਾ ਅਤੈ ਦਾਨਵੀਂ ਸੂਲ ਹੋਈਆਂ ਕੰਗਾਂ॥ ਵਾਛੜ ਘੱਤੀ ਸੂਰਿਆਂ ਵਿਚਿ ਖੇਤ ਖਤੰਗਾਂ॥ ਧੂਹਿ ਕ੍ਰਿਪਾਣਾ ਤਿੱਖੀਆਂ ਬਢਿ ਲਾਹਨਿ ਅੰਗਾਂ॥ ਪਹਿਲਾਂ ਦਲਾਂ ਮਿਲੰਦਿਆਂ ਭੇੜ ਪਇਆ ਨਿਹੰਗਾਂ ॥੪੭॥ ਪਉੜੀ॥ ਓਰੜਿ ਫਉਜਾਂ ਆਈਆਂ ਬੀਰ ਚੜ੍ਹੇ ਕੰਧਾਰੀ॥ ਸੜਕਿ ਮਿਆਨੋ ਕਢੀਆਂ ਤਿਖੀਆਂ ਤਰਵਾਰੀ॥ ਕੜਕਿ ਉਠੇ ਰਣਿ ਮੱਚਿਆ ਵੱਡੇ ਹੰਕਾਰੀ॥ ਸਿਰ ਧੜ ਬਾਹਾਂ ਗੰਨਲੇ ਫੁਲ ਜੇਹੇ ਬਾਰੀ॥ ਜਾਪੇ ਕੱਟੇ ਬਾਢੀਆਂ ਰੁਖ ਚੰਦਨ ਆਰੀ ॥੪੮॥ ਪਉੜੀ ॥ ਦੁਹਾਂ ਕੰਧਾਰਾਂ ਮੁਹਿ ਜੁੜੇ ਜਾਂ ਸਟ ਪਈ ਖਰਵਾਰ ਕਉ॥ ਤਣਿ ਤਣਿ ਕੈਬਰ ਦੁਰਗਸਾਹ ਤਕਿ ਮਾਰੇ ਭਲੇ ਜੁਝਾਰ ਕਉ॥ ਪੈਦਲ ਮਾਰੇ ਹਾਥੀਆਂ ਸੰਗਿ ਰਥ ਗਿਰੇ ਅਸਵਾਰ ਕਉ॥ ਸੋਹਨ ਸੰਜਾਂ ਬਾਗੜਾਂ ਜਣੁ ਲੱਗੇ ਫੁੱਲ ਅਨਾਰ ਕਉ॥ ਗੁੱਸੇ ਆਈ ਕਾਲਿਕਾ ਹਥਿ ਸੱਜੇ ਲੈ ਤਲਵਾਰ ਕਉ॥ ਏਦੂ ਪਾਰਉ ਓਤ ਪਾਰ ਹਣਿ ਰਾਕਸ ਕਈ ਹਜਾਰ ਕਉ॥ ਜਿਣ

ਇੱਕਾ ਰਹੀ ਕੰਧਾਰ ਕਉ॥ ਸਦ ਰਹਮਤ ਤੇਰੇ ਵਾਰ ਕਉ॥੪੯॥ ਪਉੜੀ॥ ਦੁਹਾਂ ਕੰਧਾਰਾਂ ਮੁਹਿ ਜੁੜੇ ਸੱਟ ਪਈ ਜਮਧਾਣ ਕਉ॥ ਤਦ ਖਿੰਗ ਨਿਸੁੰਭ ਨਚਾਇਆ ਡਾਲਿ ਉੱਪਰਿ ਬਰਗਸਤਾਣ ਕਉ॥ ਫੜੀ ਬਿਲੰਦ ਮੰਗਾਇਓਸੁ ਫੁਰਮਾਇਸੁ ਕਰਿ ਮੁਲਤਾਨ ਕਉ॥ ਗੁੱਸੇ ਆਈ ਸਾਮ੍ਹਣੇ ਰਣ ਅੰਦਰਿ ਘੱਤਣ ਘਾਣ ਕਉ॥ ਅਗੈ ਤੇਗ ਵਗਾਈ ਦੁਰਗਸਾਹ ਬਢਿ ਬਹੀ ਨਿਸੁੰਭ ਪਲਾਣ ਕਉ॥ ਰੜਕੀ ਜਾਇ ਕੈ ਧਰਤਿ ਕਉ ਬਢਿ ਪਾਖਰ ਬਢਿ ਕਿਕਾਣ ਕਉ॥ ਬੀਰ ਪਲਾਣੋ ਡਿੱਗਿਆ ਕਰਿ ਸਿਜਦਾ ਸੁੰਭ ਸੁਜਾਣ ਕਉ॥ ਸਾਬਾਸ ਸਲੋਣੇ ਖਾਨ ਕਉ॥ ਸਦਾ ਸਾਬਾਸ ਤੇਰੇ ਤਾਣ ਕਉ॥ ਤਾਰੀਫਾਂ ਪਾਨ ਚਬਾਨ ਕਉ॥ ਸਦ ਰਹਮਤ ਕੈਫਾਂ ਖਾਨ ਕਉ॥ ਸਦ ਰਹਮਤ ਤੁਰੇ ਨਚਾਣ ਕਉ॥੫੦॥ ਪਉੜੀ॥ ਦੁਰਗਾ ਅਤੇ ਦਾਨਵੀ ਗਹ ਸੰਘਰਿ ਕੱਥੇ॥ ਓਰੜ ਉੱਠੇ ਸੂਰਮੇ ਆ ਡਾਹੇ ਮੱਥੇ॥ ਕੱਟਿ ਤੁਫੰਗੀਂ ਕੈਬਰੀਂ ਦਲੁ ਗਾਹਿ ਨਿਕੱਥੇ॥ ਦੇਖਣ ਜੰਗ ਫਰੇਸਤੇ ਅਸਮਾਨੋ ਲੱਥੇ॥੫੧॥ ਪਉੜੀ॥ ਦੁਹਾਂ ਕੰਧਾਰਾਂ ਮੁਹ ਜੁੜੇ ਦਲ ਘੁਰੇ ਨਗਾਰੇ॥ ਓਰੜਿ ਆਏ ਸੂਰਮੇ ਸਰਦਾਰ ਰਣਿਆਰੇ॥ ਲੈ ਕੈ ਤੇਗਾਂ ਬਰਛੀਆਂ ਹਥਿਆਰ ਉਭਾਰੇ॥ ਟੋਪ ਪਟੇਲਾ ਪਾਖਰਾਂ ਗਲਿ ਸੰਜ ਸਵਾਰੇ॥ ਲੈ ਕੈ ਬਰਛੀ ਦੁਰਗਸਾਹ ਬਹੁ ਦਾਨਵ ਮਾਰੇ॥ ਚੜੇ ਰਥੀਂ ਗਜ ਘੋੜਿਈਂ ਮਾਰਿ ਭੁਇੰ ਤੇ ਡਾਰੇ॥ ਜਾਣੁ ਹਲਵਾਈ ਸੀਖ ਨਾਲ ਵਿੰਨ੍ਹਿ ਵੜੇ ਉਤਾਰੇ॥੫੨॥ ਪਉੜੀ॥ ਦੁਹਾਂ ਕੰਧਾਰਾਂ ਮੁਹਿ ਜੁੜੇ ਨਾਲਿ ਧਉਸਾਂ ਭਾਰੀ॥ ਲਈ ਭਗਉਤੀ ਦੁਰਗਸਾਹ ਵਰਜਾਗਨ ਭਾਰੀ॥ ਲਾਈ ਰਾਜੇ ਸੁੰਭ ਨੋ ਰਤੁ ਪੀਐ ਪਿਆਰੀ॥ ਸੁੰਭ ਪਲਾਣੋ ਡਿਗਿਆ ਉਪਮਾ ਬੀਚਾਰੀ॥ ਡੁੱਬਿ ਰੱਤੂ ਨਾਲਹੁ ਨਿੱਕਲੀ ਬਰਛੀ ਦੋ ਧਾਰੀ॥ ਜਾਣੁ ਰਜਾਦੀ ਉਤਰੀ ਪੈਨ੍ਹਿ ਸੂਹੀ ਸਾਰੀ॥੫੩॥ ਪਉੜੀ॥ ਦੁਰਗਾ ਅਤੈ ਦਾਨਵੀ ਭੇੜ ਪਇਆ ਸਬਾਹੀਂ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਪਜੂਤੇ ਦੁਰਗਸਾਹ ਗਹਿ ਸਭਨੀ ਬਾਹੀਂ॥ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਸੰਘਾਰਿਆ ਬਤ ਜੇਹੇ ਸਾਹੀਂ॥ਫਉਜਾਂ ਰਾਕਸਿਆਰੀਆਂ ਦੇਖਿ ਰੋਵਨ ਧਾਹੀਂ॥ ਮੁਹਿ ਕੜੂਚੇ ਘਾਹ ਦੇ ਛਡਿ ਘੋੜੇ ਰਾਹੀਂ॥ ਭਜਦੇ ਹੋਏ ਮਾਰੀਅਨਿ ਮੁੜਿ ਝਾਕਨ ਨਾਹੀਂ॥੫੪॥ ਪਉੜੀ॥ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਪਠਾਇਆ ਜਮ ਦੇ ਧਾਮ ਨੋ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਸੱਦਿ ਬੁਲਾਇਆ ਰਾਜ ਅਭਿਖੇਕ ਨੋ॥ ਸਿਰ ਪਰ ਛਤ੍ਰ ਫਿਰਾਇਆ ਰਾਜੇ ਇੰਦ੍ਰ ਦੈ॥ ਚਉਦਹ ਲੋਕਾਂ ਛਾਇਆ ਜਸੁ ਜਗ ਮਾਤ ਦਾ॥ ਦੁਰਗਾ ਪਾਠ ਬਣਾਇਆ ਸਭੇ ਪਉੜੀਆਂ॥ ਫੇਰਿ ਨ ਜੂਨੀ ਆਇਆ ਜਿਨ ਇਹੁ ਗਾਇਆ॥੫੫॥

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥
ਸ੍ਰੀ ਭਗਉਤੀ ਜੀ ਸਹਾਇ ॥
ਅਥ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਬੋਧ ਗ੍ਰੰਥ ਲਿਖਯਤੇ ॥
ਪਾਤਿਸਾਹੀ ੧੦॥

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਨਮੋ ਨਾਥ ਪੂਰੇ ਸਦਾ ਸਿੱਧ ਕਰਮੰ ॥ ਅਛੇਦੀ ਅਭੇਦੀ ਸਦਾ ਏਕ ਧਰਮੰ ॥ ਕਲੰਕੰ ਬਿਨਾ ਨਿਹਕਲੰਕੀ ਸਰੂਪੇ ॥ ਅਛੇਦੰ ਅਭੇਦੰ ਅਖੇਦੰ ਅਨੂਪੇ ॥੧॥ ਨਮੋ ਲੋਕ ਲੋਕੇਸ੍ਵਰੰ ਲੋਕ ਨਾਥੇ ॥ ਸਦੈਵੰ ਸਦਾ ਸਰਬਸਾਥੰ ਅਨਾਥੇ ॥ ਨਮੋ ਏਕ ਰੂਪੰ ਅਨੇਕੰ ਸਰੂਪੇ ॥ ਸਦਾ ਸਰਬ ਸਾਹੰ ਸਦਾ ਸਰਬ ਭੂਪੇ ॥੨॥ ਅਛੇਦੰ ਅਭੇਦੰ ਅਨਾਮੰ ਅਠਾਮੰ ॥ ਸਦਾ ਸਰਬਦਾ ਸਿੱਧਿਦਾ ਬੁੱਧਿ ਧਾਮੰ ॥ ਅਜੰਤ੍ਰੰ ਅਮੰਤ੍ਰੰ ਅਕੰਤ੍ਰੰ ਅਭਰਮੰ ॥ ਅਖੇਦੰ ਅਭੇਦੰ ਅਛੇਦੰ ਅਕਰਮੰ ॥੩॥ ਅਗਾਧੇ ਅਬਾਧੇ ਅਗੰਤੰ ਅਨੰਤੰ ॥ ਅਲੇਖੰ ਅਭੇਖੰ ਅਭੂਤੰ ਅਗੰਤੰ ॥ ਨ ਰੰਗੰ ਨ ਰੂਪੰ ਨ ਜਾਤੰ ਨ ਪਾਤੰ ॥ ਨ ਸਤ੍ਰੋ ਨ ਮਿਤ੍ਰੋ ਨ ਪੁਤ੍ਰੋ ਨ ਮਾਤੰ ॥੪॥ ਅਭੂਤੰ ਅਭੰਗੰ ਅਭਿੱਖੰ ਭਵਾਨੰ ॥ ਪਰੇਯੰ ਪੁਨੀਤੰ ਪਵਿੱਤ੍ਰੰ ਪ੍ਰਧਾਨੰ ॥ ਅਗੰਜੇ ਅਭੰਜੇ ਅਕਾਮੰ ਅਕਰਮੰ ॥ ਅਨੰਤੇ ਬਿਅੰਤੇ ਅਭੂਮੇ ਅਭਰਮੰ ॥੫॥ ਨਹੀ ਜਾਨਿ ਜਾਈ ਕਛੂ ਰੂਪ ਰੇਖੰ ॥ ਕਹਾ ਬਾਸੁ ਤਾ ਕੋ ਫਿਰੈ ਕਉਨ ਭੇਖੰ ॥ ਕਹਾ ਨਾਮੁ ਤਾ ਕੋ ਕਹਾ ਕੈ ਕਹਾਵੈ ॥ ਕਹਾ ਮੈ ਬਖਾਨੋ ਕਹੈ ਮੈ ਨ ਆਵੈ ॥੬॥ ਅਜੋਨੀ ਅਜੈ ਪਰਮ ਰੂਪੀ ਪ੍ਰਧਾਨੈ

॥ ਅਛੇਦੀ ਅਭੇਦੀ ਅਰੂਪੀ ਮਹਾਨੈ ॥ ਅਸਾਧੇ ਅਗਾਧੇ ਅਗੰਜੁਲ ਗਨੀਮੇ ॥ ਅਰੰਜੁਲ ਅਰਾਧੇ ਰਹਾਕੁਲ ਰਹੀਮੇ ॥੭॥ ਸਦਾ ਸਰਬਦਾ ਸਿੱਧਿਦਾ ਬੁੱਧਿ ਦਾਤਾ ॥ ਨਮੋ ਲੋਕ ਲੋਕੇਸ੍ਵਰੰ ਲੋਕ ਗਜਾਤਾ ॥ ਅਭੇਦੀ ਅਭੈ ਆਦਿ ਰੂਪੰ ਅਨੰਤੰ ॥ ਅਛੇਦੀ ਅਛੈ ਆਦਿ ਅਦ੍ਵੈ ਦੁਰੰਤੰ ॥੮॥ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਅਨੰਤ ਆਦਿ ਦੇਵ ਹੈ ॥ ਬਿਅੰਤ ਭਰਮ ਭੇਵ ਹੈ ॥ ਅਗਾਧਿ ਬਜਾਧਿ ਨਾਸ ਹੈ ॥ ਸਦੈਵ ਸਰਬ ਪਾਸ ਹੈ ॥੧॥੯॥ ਬਚਿਤ੍ਰ ਚਿਤ੍ਰ ਚਾਪ ਹੈ ॥ ਅਖੰਡ ਦੁਸਟ ਖਾਪ ਹੈ ॥ ਅਭੇਦ ਆਦਿ ਕਾਲ ਹੈ ॥ ਸਦੈਵ ਸਰਬ ਪਾਲ ਹੈ ॥੨॥੧੦॥ ਅਖੰਡ ਚੰਡ ਰੂਪ ਹੈ ॥ ਪ੍ਰਚੰਡ ਸਰਬ ਸਰੂਪ ਹੈ ॥ ਕਾਲ ਹੂੰ ਕੇ ਕਾਲ ਹੈ ॥ ਸਦੈਵ ਰੱਛਪਾਲ ਹੈ ॥੩॥੧੧॥ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਦਜਾਲ ਰੂਪ ਹੈ ॥ ਸਦੈਵ ਸਰਬ ਭੂਪ ਹੈ ॥ ਅਨੰਤ ਸਰਬ ਆਸ ਹੈ ॥ ਪਰੇਵ ਪਰਮ ਪਾਸ ਹੈ ॥੪॥੧੨॥ ਅਦ੍ਰਿਸਟ ਅੰਤ੍ਰਧਜਾਨ ਹੈ ॥ ਸਦੈਵ ਸਰਬ ਮਾਨ ਹੈ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਕਾਲਹੀਨ ਹੈ॥ ਸਦੈਵ ਸਾਧ ਅਧੀਨ ਹੈ ॥੫॥੧੩॥ ਭਜਸ ਤੁਯੰ ॥ ਭਜਸ ਤੁਯੰ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਅਗਾਧਿ ਬਜਾਧਿ ਨਾਸਨੰ ॥ ਪਰੇਯੰ ਪਰਮ ਉਪਾਸਨੰ ॥ ਤ੍ਰਿਕਾਲ ਲੋਕ ਮਾਨ ਹੈ ॥ ਸਦੈਵ ਪੁਰਖ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੈ ॥ ਤਥਸ ਤੁਯੰ ॥ ਤਥਸ ਤੁਯੰ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਦਜਾਲ ਕਰਮ ਹੈ ॥ ਅਗੰਜ ਭੰਜ ਭਰਮ ਹੈ ॥ ਤ੍ਰਿਕਾਲ ਲੋਕਪਾਲ ਹੈ ॥ ਸਦੈਵ ਸਰਬ ਦਜਾਲ ਹੈ ॥੭॥੧੫॥ ਜਪਸ ਤੁਯੰ ॥ ਜਪਸ ਤੁਯੰ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਮਹਾਨ ਮੋਨਿ ਮਾਨ ਹੈ ॥ ਪਰੇਵ ਪਰਮ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੈ ॥ ਪੁਰਾਨ ਪ੍ਰੇਤ ਨਾਸਨੰ ॥ ਸਦੈਵ ਸਰਬ ਪਾਸਨੰ ॥੮॥੧੬॥ ਅਖੰਡ ਚੰਡ ਮੰਡਲੀ ॥ ਉਦੰਡ ਰਾਜ ਸੁ ਥਲੀ ॥ ਜਗੰਤ ਜੋਤਿ ਜ੍ਵਾਲਿਕਾ ॥ ਜਲੰਤ ਦੀਪ ਮਾਲਕਾ ॥੯॥੧੭॥ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਦਜਾਲ ਲੋਚਨੰ ॥ ਮਚੰਕ ਬਾਣ ਮੋਚਨੰ ॥ ਸਿਰੰ ਕਰੀਟ ਧਾਰਿਯੰ ॥ ਦਿਨੇਸ ਕ੍ਰਿਤ ਹਾਰਿਯੰ ॥੧੦॥੧੮॥ ਬਿਸਾਲ ਲਾਲ ਲੋਚਨੰ ॥ ਮਨੋਜ ਮਾਨ ਮੋਚਨੰ ॥ ਸੁਭੰਤ ਸੀਸ ਸੁਪ੍ਰਭਾ ॥ ਚਕ੍ਰਤ ਚਾਰੁ ਚੰਦ੍ਰਿਕਾ ॥੧੧॥੧੯॥ ਜਗੰਤਿ ਜੋਤਿ ਜ੍ਵਾਲਕਾ ॥ ਛਕੰਤ ਰਾਜ ਸੁ ਪ੍ਰਭਾ ॥ ਜਗੰਤ ਜੋਤਿ ਜੈਤਸੀ ॥ ਬਦੰਤ ਕ੍ਰਿਤ ਈਸੁਰੀ ॥੧੨॥੨੦॥ ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਅਨਕਾਦ ਸਰੂਪੰ ਅਮਿਤ ਬਿਭੂਤੰ ਅਚਲ ਸਰੂਪੰ ਬਿਸੁ ਕਰਣੰ ॥ ਜਗ ਜੋਤਿ ਪ੍ਰਕਾਸੰ ਆਦਿ ਅਨਾਸੰ ਅਮਿਤ ਅਗਾਸੰ ਸ੍ਰਬ ਭਰਣੰ ॥ ਅਨਗੰਜ ਅਕਾਲੰ ਬਿਸੁ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲੰ ਦੀਨ ਦਿਆਲੰ ਸੁਭ ਕਰਣੰ ॥ ਆਨੰਦ ਸਰੂਪੰ ਅਨਹਦ ਰੂਪੰ ਅਮਿਤ

ਬਿਭੂਤੰ ਤਵ ਸਰਣੰ ॥੧॥੨੧॥ ਬਿਸ੍ੰਭਰ ਭਰਣੰ ਜਗਤ ਪ੍ਰਕਰਣੰ ਅਧਰਣ ਧਰਣੰ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਕਰੰ ॥ ਆਨੰਦ ਸਰੂਪੀ ਅਨਹਦ ਰੂਪੀ ਅਮਿਤ ਬਿਭੂਤੀ ਤੇਜ ਬਰੰ ॥ ਅਨਖੰਡ ਪ੍ਰਤਾਪੰ ਸਭ ਜਗ ਥਾਪੰ ਅਲਖ ਅਤਾਪੰ ਬਿਸੁ ਕਰੰ ॥ ਅਦ੍ਵੈ ਅਬਿਨਾਸੀ ਤੇਜ ਪ੍ਰਕਾਸੀ ਸਰਬ ਉਦਾਸੀ ਏਕ ਹਰੰ ॥੨॥੨੨॥ ਅਨਖੰਡ ਅਮੰਡੰ ਤੇਜ ਪ੍ਰਚੰਡੰ ਜੋਤਿ ਉਦੰਡੰ ਅਮਿਤ ਮਤੰ ॥ ਅਨਭੈ ਅਨਗਾਧੰ ਅਲਖ ਅਬਾਧੰ ਬਿਸੁ ਪ੍ਰਸਾਧੰ ਅਮਿਤ ਗਤੰ ॥ ਆਨੰਦ ਸਰੂਪੀ ਅਨਹਦ ਰੂਪੀ ਅਚਲ ਬਿਭੂਤੀ ਭਵ ਤਰਣੰ ॥ ਅਨਗਾਧ ਅਬਾਧੰ ਜਗਤ ਪ੍ਰਸਾਧੰ ਸਰਬ ਅਰਾਧੰ ਤਵ ਸਰਣੰ ॥੩॥੨੩॥ ਅਕਲੰਕ ਅਬਾਧੰ ਬਿਸੁ ਪ੍ਰਸਾਧੰ ਜਗਤ ਅਰਾਧੰ ਭਵ ਨਾਸੰ ॥ ਬਿਸ੍ੰਭਰ ਭਰਣੰ ਕਿਲਵਿਖ ਹਰਣੰ ਪਤਿਤ ਉਧਰਣੰ ਸਭ ਸਾਥੰ ॥ ਅਨਾਥਨ ਨਾਥੇ ਅਕ੍ਰਿਤ ਅਗਾਥੇ ਅਮਿਤ ਅਨਾਥੇ ਦੁਖ ਹਰਣੰ ॥ ਅਗੰਜ ਅਬਿਨਾਸੀ ਜੋਤਿ ਪ੍ਰਕਾਸੀ ਜਗਤ ਪ੍ਰਣਾਸੀ ਤੁਅ ਸਰਣੰ ॥੪॥੨੪॥ ਕਲਸ ॥ ਅਮਿਤ ਤੇਜ ਜਗ ਜੋਤਿ ਪ੍ਰਕਾਸੀ ॥ ਆਦਿ ਅਛੇਦ ਅਭੈ ਅਬਿਨਾਸੀ ॥ ਪਰਮ ਤੱਤ ਪ੍ਰਮਾਰਥ ਪ੍ਰਕਾਸੀ ॥ ਆਦਿ ਸਰੂਪ ਅਖੰਡ ਉਦਾਸੀ ॥੫॥੨੫॥ ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ ॥ ਅਖੰਡ ਉਦਾਸੀ ਪਰਮ ਪ੍ਰਕਾਸੀ ਆਦਿ ਅਨਾਸੀ ਬਿਸ੍ਵ ਕਰੰ ॥ ਜਗਤਾਵਲਿ ਕਰਤਾ ਜਗਤ ਪ੍ਰਹਰਤਾ ਸਭ ਜਗ ਭਰਤਾ ਸਿੱਧ ਭਰੰ ॥ ਅਛੈ ਅਬਿਨਾਸੀ ਤੇਜ ਪ੍ਰਕਾਸੀ ਰੂਪ ਸੁ ਰਾਸੀ ਸਰਬ ਛਿਤੰ ॥ ਆਨੰਦ ਸਰੂਪੀ ਅਨਹਦ ਰੂਪੀ ਅਲਖ ਬਿਭੂਤੀ ਅਮਿਤ ਗਤੰ ॥੬॥੨੬॥ ਕਲਸ ॥ ਆਦਿ ਅਭੈ ਅਨਗਾਧਿ ਸਰੂਪੰ ॥ ਰਾਗ ਰੰਗ ਜਿਹ ਰੇਖ ਨ ਰੂਪੰ ॥ ਰੰਕ ਭਯੋ ਰਾਵਤ ਕਹੂੰ ਭੂਪੰ ॥ ਕਹੂੰ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਸਰਿਤਾ ਕਹੂੰ ਕੂਪੰ ॥੭॥੨੭॥ ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ ॥ ਸਰਿਤਾ ਕਹੂੰ ਕੂਪੰ ਸਮੁਦ ਸਰੂਪੰ ਅਲਖ ਬਿਭੂਤੰ ਅਮਿਤ ਗਤੰ ॥ ਅਦ੍ਵੈ ਅਬਿਨਾਸੀ ਪਰਮ ਪ੍ਰਕਾਸੀ ਤੇਜ ਸੁ ਰਾਸੀ ਅਕ੍ਰਿਤ ਕ੍ਰਿਤੰ ॥ ਜਿਹ ਰੂਪ ਨ ਰੇਖੰ ਅਲਖ ਅਭੇਖੰ ਅਮਿਤ ਅਦ੍ਵੈਖੰ ਸਰਬ ਮਈ ॥ ਸਭ ਕਿਲਵਿਖ ਹਰਣੰ ਪਤਿਤ ਉਧਰਣੰ ਅਸਰਣਿ ਸਰਣੰ ਏਕ ਦਈ ॥੮॥੨੮॥ ਕਲਸ ॥ ਆਜਾਨੁ ਬਾਹੁ ਸਾਰੰਗ ਕਰ ਧਰਣੰ ॥ ਅਮਿਤ ਜੋਤਿ ਜਗ ਜੋਤਿ ਪ੍ਰਕਰਣੰ ॥ ਖੜਗ ਪਾਣਿ ਖਲ ਦਲ ਬਲ ਹਰਣੰ ॥ ਮਹਾਬਾਹੁ ਬਿਸ੍ੰਭਰ ਭਰਣੰ ॥੯॥੨੯॥ ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ ॥ ਖਲਦਲ ਬਲ ਹਰਣੰ ਦੁਸਟ ਬਿਡਰਣੰ ਅਸਰਣ ਸਰਣੰ ਅਮਿਤ ਗਤੰ ॥ ਚੰਚਲ ਚਖੁ ਚਾਰਣ ਮੱਛ ਬਿਡਾਰਣ ਪਾਪ ਪ੍ਰਹਾਰਣ ਅਮਿਤ ਮਤੰ ॥ ਆਜਾਨੁ

ਸੁ ਬਾਹੰ ਸਾਹਨ ਸਾਹੰ ਮਹਿਮਾ ਮਾਹੰ ਸਰਬ ਮਈ ॥ ਜਲ ਥਲ ਬਲ ਰਹਿਤਾ ਬਨ ਤ੍ਰਿਨਿ ਕਹਿਤਾ ਖਲ ਦਲ ਦਹਿਤਾ ਸੁ ਨਰ ਸਹੀ ॥੧੦॥੩੦॥ ਕਲਸ ॥ ਅਤਿ ਬਲਿਸਟ ਦਲ ਦੁਸਟ ਨਿਕੰਦਨ ॥ ਅਮਿਤ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਗਲ ਜਗ ਬੰਦਨ ॥ ਸੋਹਤ ਚਾਰੁ ਚਿਤ੍ਰ ਕਰ ਚੰਦਨ ॥ ਪਾਪ ਪ੍ਰਹਾਰਣ ਦੁਸਟ ਦਲ ਦੰਡਨ ॥੧੧॥੩੧॥ ਛਪੈ ਛੰਦ ॥ ਬੇਦ ਭੇਦ ਨਹਿ ਲਖੈ ਬ੍ਰਹਮ ਬ੍ਰਹਮਾ ਨਹੀ ਬੁੱਝੈ ॥ ਬਿਆਸ ਪਰਾਸੁਰ ਸੁਕ ਸਨਾਦਿ ਸਿਵ ਅੰਤੁ ਨ ਸੁੱਝੈ ॥ ਸਨਤ ਕੁਮਾਰ ਸਨਕਾਦਿ ਸਰਬ ਜਉ ਸਮਾ ਨ ਪਾਵਹਿ ॥ ਲਖ ਲਖਮੀ ਲਖ ਬਿਸਨੁ ਕਿਸਨ ਕਈ ਨੇਤਿ ਬਤਾਵਹਿ ॥ ਅਸੰਭ ਰੂਪ ਅਨਭੈ ਪ੍ਰਭਾ ਅਤਿ ਬਲਿਸਟ ਜਲਿ ਥਲਿ ਕਰਣ ॥ ਅਚੁਤ ਅਨੰਤ ਅਦ੍ਵੈ ਅਮਿਤਿ ਨਾਥ ਨਿਰੰਜਨ ਤਵ ਸਰਣ ॥੧॥੩੨॥ ਅਚੁਤ ਅਭੈ ਅਭੇਦ ਅਮਿਤ ਆਖੰਡ ਅਤੁਲ ਬਲ ॥ ਅਟਲ ਅਨੰਤ ਅਨਾਦਿ ਅਖੈ ਅਨਖੰਡ ਪ੍ਰਬਲ ਦਲ ॥ ਅਮਿਤ ਅਮਿਟ ਅਨਤੋਲ ਅਭੂ ਅਨਭੇਦ ਅਭੰਜਨ ॥ ਅਨਬਿਕਾਰ ਆਤਮ ਸਰੂਪ ਸੁਰ ਨਰ ਮੁਨਿ ਰੰਜਨ ॥ ਅਬਿਕਾਰ ਰੂਪ ਅਨਭੈ ਸਦਾ ਮੁਨਿ ਜਨ ਗਨ ਬੰਦਤ ਚਰਨ ॥ ਭਵ ਭਰਨ ਕਰਨ ਦੁਖ ਦੋਖ ਹਰਨ ਅਤਿ ਪ੍ਰਤਾਪ ਭ੍ਰਮ ਭੈ ਹਰਨ ॥੨॥੩੩॥ ਛਪੈ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਮੁਖ ਮੰਡਲ ਪਰ ਲਸਤ ਜੋਤਿ ਉਦੋਤ ਅਮਿਤ ਗਤਿ ॥ ਜਟਿਤ ਜੋਤ ਜਗਮਗਤ ਲਜਤ ਲਖ ਕੋਟਿ ਨਿਖਤਿ ਪਤਿ ॥ ਚਕ੍ਰਵਰਤੀ ਚਕ੍ਰਵੈ ਚਕ੍ਰਤ ਚਉ ਚੱਕ੍ਰ ਕਰਿ ਧਰਿ ॥ ਪਦਮ ਨਾਥ ਪਦਮਾਛ ਨਵਲ ਨਾਰਾਇਣ ਨਰਹਰਿ ॥ ਕਾਲਖ ਬਿਹੰਡਣ ਕਿਲਵਿਖ ਹਰਣ ਸੁਰ ਨਰ ਮੁਨਿ ਬੰਦਤ ਚਰਨ ॥ ਖੰਡਣ ਅਖੰਡ ਮੰਡਣ ਅਭੈ ਨਮੋ ਨਾਥ ਭਉ ਭੈ ਹਰਨ ॥੩॥੩੪॥ ਨਮੋ ਨਾਥ ਨ੍ਰਿਦਾਇਕ ਨਮੋ ਨਿਮ ਰੂਪ ਨਿਰੰਜਨ ॥ ਅਗੰਜਾਣ ਅਗੰਜਣ ਅਭੰਜ ਅਨਭੇਦ ਅਭੰਜਨ ॥ ਅਛੈ ਅਖੈ ਅਬਿਕਾਰ ਅਭੈ ਅਨਭਿੱਜ ਅਭੇਦਨ ॥ ਅਖੇਦਾਨ ਖੇਦਨ ਅਖਿੱਜ ਅਨਛਿੱਦ੍ਰ ਅਛੇਦਨ ॥ ਆਜਾਨੁ ਬਾਹੁ ਸਾਰੰਗਧਰ ਖੜਗ ਪਾਣ ਦੁਰਜਨ ਦਲਨ ॥ ਨਰਵਰ ਨਰੇਸ ਨਾਇਕ ਨ੍ਰਿਪਣ ਨਮੋ ਨਵਲ ਜਲ ਥਲ ਰਵਣ ॥੪॥੩੫॥ ਦੀਨ ਦਜਾਲ ਦੁਖ ਹਰਨ ਦੁਰਮਤਿ ਹੰਤਾ ਦੁਖ ਖੰਡਣ ॥ ਮਹਾਂ ਮੋਨਿ ਮਨਹਰਨ ਮਦਨ ਮੂਰਤਿ ਮਹਿ ਮੰਡਨ ॥ ਅਮਿਤ ਤੇਜ ਅਬਿਕਾਰ ਅਖੈ ਆਭੰਜ ਅਮਿਤ ਬਲ ॥ ਨਿਰਭੰਜ ਨਿਰਭਉ ਨਿਰਵੈਰ ਨਿਰਜੁਰ ਨ੍ਰਿਪ ਜਲ ਥਲ ॥ ਅੱਛੈ ਸਰੂਪ ਅੱਛੂ ਅਛਿਤ ਅਛੈ ਅਛਾਨ ਅੱਛੈ ਅਛਰ ॥ ਅਦ੍ਵੈ ਸਰੂਪ ਅਦ੍ਵਿਯ

ਅਮਰ ਅਭਿਬੰਦਤ ਸੁਰ ਨਰ ਅਸੁਰ ॥੫॥੩੬॥ ਕੁਲ ਕਲੰਕ ਕਰਿ ਹੀਨ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸਾਗਰ ਕਰੁਣਾਕਰ ॥ ਕਰਣ ਕਾਰਣ ਸਮਰੱਥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕੀ ਸੂਰਤਿ ਕ੍ਰਿਤ ਧਰ ॥ ਕਾਲ ਕਰਮ ਕਰ ਹੀਨ ਕ੍ਰਿਆ ਜਿਹ ਕੋਇ ਨ ਬੁੱਝੈ ॥ ਕਹਾ ਕਹੈ ਕਹ ਕਰੈ ਕਹਾ ਕਾਲਨ ਕੈ ਸੁੱਝੈ ॥ ਕੰਜਲਕ ਨੈਨ ਕੰਬੁ ਗ੍ਰੀਵਹਿ ਕਟਿ ਕੇਹਰਿ ਕੁੰਜਰ ਗਵਨ ॥ ਕਦਲੀ ਕੁਰੰਕ ਕਰਪੂਰ ਗਤਿ ਬਿਨ ਅਕਾਲ ਦੁੱਜੋ ਕਵਨ ॥੬॥੩੭॥ ਅਲਖ ਰੂਪ ਅਲੇਖ ਅਭੈ ਅਨਭੂਤ ਅਭੰਜਨ ॥ ਆਦਿ ਪੁਰਖ ਅਬਿਕਾਰ ਅਜੈ ਅਨਗਾਧ ਅਗੰਜਨ ॥ ਨਿਰਬਿਕਾਰ ਨਿਰਜੁਰ ਸਰੂਪ ਨਿਰਦ੍ਵੈਖ ਨਿਰੰਜਨ ॥ ਅਭੰਜਾਨ ਭੰਜਨ ਅਨਭੇਦ ਅਨਭੂਤ ਅਭੰਜਨ ॥ ਸਾਹਾਨ ਸਾਹ ਸੁੰਦਰ ਸੁਮਤਿ ਬਡ ਸਰੂਪ ਬਡਵੈ ਬਖਤ ॥ ਕੋਟਿਕ ਪ੍ਰਤਾਪ ਭੁਅ ਭਾਨੁ ਜਿਮ ਤਪਤ ਤੇਜ ਇਸਥਿਤ ਤਖਤ ॥੭॥੩੮॥ ਛਪੈ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਚਕ੍ਰਤ ਚਾਰ ਚਕ੍ਰਵੈ ਚਕ੍ਰਤ ਚਉ ਕੁੰਟ ਚਵੱਗਨ ॥ ਕੋਟਿ ਸੂਰ ਸਮ ਤੇਜ ਤੇਜ ਨਹੀ ਦੂਨ ਚਵੱਗਨ ॥ ਕੋਟਿ ਚੰਦ ਚੱਕ ਪਰੈ ਤੁੱਲਿ ਨਹੀ ਤੇਜ ਬਿਚਾਰਤ ॥ ਬਜਾਸ ਪਰਾਸੁਰ ਬ੍ਰਹਮ ਭੇਦ ਨਹਿ ਬੇਦ ਉਚਾਰਤ ॥ ਸਾਹਾਨ ਸਾਹ ਸਾਹਿਬ ਸੁਘਰ ਅਤਿ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੁੰਦਰ ਸਬਲ ॥ ਰਾਜਾਨ ਰਾਜ ਸਾਹਿਬ ਸਬਲ ਅਮਿਤ ਤੇਜ ਅੱਛੈ ਅਛਲ ॥੮॥੩੯॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਗਹਜੋ ਜੋ ਨ ਜਾਇ ਸੋ ਅਗਾਹ ਕੈ ਕੈ ਗਾਹਿਯਤ ਛੇਦਜੋ ਜੋ ਨ ਜਾਇ ਸੋ ਅਛੇਦ ਕੈ ਪਛਾਨੀਐ ॥ ਗੰਜਜੋ ਜੋ ਨ ਜਾਇ ਸੋ ਅਗੰਜ ਕੈ ਕੈ ਜਾਨਿਯਤ ਭੰਜਜੋ ਜੋ ਨ ਜਾਇ ਸੋ ਅਭੰਜ ਕੈ ਕੈ ਮਾਨੀਐ ॥ ਸਾਧਜੋ ਜੋ ਨ ਜਾਇ ਸੋ ਅਸਾਧਿ ਕੈ ਕੈ ਸਾਧ ਕਰਿ ਛਲਜੋ ਜੋ ਨ ਜਾਇ ਸੋ ਅਛਲ ਕੈ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥ ਮੰਤ੍ਰ ਮੈ ਨ ਆਵੈ ਸੋ ਅਮੰਤ੍ਰ ਕੈ ਕੈ ਮਾਨੁ ਮਨ ਜੰਤ੍ਰ ਮੈ ਨ ਆਵੈ ਸੋ ਅਜੰਤ੍ਰ ਕੈ ਕੈ ਜਾਨੀਐ ॥੧॥੪੦॥ ਜਾਤ ਮੈ ਨ ਆਵੈ ਸੋ ਅਜਾਤ ਕੈ ਕੈ ਜਾਨੁ ਜੀਅ ਪਾਤ ਮੈ ਨ ਆਵੈ ਸੋ ਅਪਾਤ ਕੈ ਬੁਲਾਈਐ ॥ ਭੇਦ ਮੈ ਨ ਆਵੈ ਸੋ ਅਭੇਦ ਕੈ ਕੈ ਭਾਖਿਯਤ ਛੇਦਜੋ ਜੋ ਨ ਜਾਇ ਸੋ ਅਛੇਦ ਕੈ ਸੁਨਾਈਐ ॥ ਖੰਡਜੋ ਜੋ ਨ ਜਾਇ ਸੋ ਅਖੰਡ ਜੂ ਕੋ ਖਜਾਲੁ ਕੀਜੈ ਖਜਾਲ ਮੈ ਨ ਆਵੈ ਗਮ ਤਾ ਕੋ ਸਦਾ ਖਾਈਐ ॥ ਜੰਤ੍ਰ ਮੈ ਨ ਆਵੈ ਸੋ ਅਜੰਤ੍ਰ ਕੈ ਕੈ ਜਾਪਿਯਤ ਧਜਾਨ ਮੈ ਨ ਆਵੈ ਤਾ ਕੋ ਧਜਾਨੁ ਕੀਜੈ ਧਿਆਈਐ ॥੨॥੪੧॥ ਛਤ੍ਰਧਾਰੀ ਛਤ੍ਰੀਪਤਿ ਛੈਲ ਰੂਪ ਛਿਤਿਨਾਥ ਛੋਣੀ ਕਰ ਛਾਯਾ ਬਰ ਛਤ੍ਰੀਪਤਿ ਗਾਈਐ ॥ ਬਿਸ੍ਵਨਾਥ ਬਿਸ੍ਵੰਭਰ ਬੇਦਨਾਥ

ਬਾਲਾਕਰ ਬਾਜੀਗਰਿ ਬਾਨਧਾਰੀ ਬੰਧਨ ਬਤਾਈਐ ॥ ਨਿਉਲੀ ਕਰਮ ਦੂਧਾਧਾਰੀ ਬਿਦਜਾਧਰ ਬ੍ਰਹਮਚਾਰੀ ਧਜਾਨ ਕੋ ਲਗਾਵੈ ਨੈਕੁ ਧਜਾਨ ਹੂੰ ਨ ਪਾਈਐ ॥ ਰਾਜਨ ਕੇ ਰਾਜਾ ਮਹਾਰਾਜਨ ਕੇ ਮਹਾਰਾਜਾ ਐਸੋ ਰਾਜੁ ਛੋਡਿ ਅਉਰ ਦੂਜਾ ਕਉਨ ਧਿਆਈਐ ॥੩॥੪੨॥ ਜੁੱਧ ਕੇ ਜਿਤੱਯਾ ਰੰਗ ਭੂਮਿ ਕੇ ਭਵੱਯਾ ਭਾਰ ਭੂਮਿ ਕੇ ਮਿਟੱਯਾ ਨਾਥ ਤੀਨ ਲੋਕ ਗਾਈਐ ॥ ਕਾਹੂੰ ਕੇ ਤਨੱਯਾ ਹੈਂ ਨ ਮੱਯਾ ਜਾ ਕੇ ਭੱਯਾ ਕੋਊ ਛੋਨੀ ਹੂੰ ਕੇ ਛੱਯਾ ਛੋਡਿ ਕਾ ਸਿਉ ਪ੍ਰੀਤਿ ਲਾਈਐ ॥ ਸਾਧਨਾ ਸਧੱਯਾ ਧੂਲ ਧਾਨੀ ਕੇ ਧੁਜੱਯਾ ਧੋਮ ਧਾਰ ਕੇ ਧਰੱਯਾ ਧਜਾਨ ਤਾ ਕੋ ਸਦਾ ਲਾਈਐ ॥ ਆਉ ਕੇ ਬਢੱਯਾ ਏਕ ਨਾਮ ਕੇ ਜਪੱਯਾ ਅਉਰ ਕਾਮ ਕੇ ਕਰੱਯਾ ਛੋਡਿ ਅਉਰ ਕਉਨ ਧਜਾਈਐ ॥੪॥੪੩॥ ਕਾਮ ਕੋ ਕੁਨਿੰਦਾ ਖੈਰ ਖੂਬੀ ਕੋ ਦਿਹਿੰਦਾ ਗਜ ਗਾਜੀ ਕੋ ਗਜਿੰਦਾ ਸੁ ਕੁਨਿੰਦਾ ਕੈ ਬਤਾਈਐ ॥ ਚਾਮ ਕੇ ਚਲਿੰਦਾ ਘਾਉ ਘਾਮ ਤੇ ਬਚਿੰਦਾ ਛਤ੍ਰ ਛੋਨੀ ਕੇ ਛਲਿੰਦਾ ਸੋ ਦਿਹਿੰਦਾ ਕੈ ਮਨਾਈਐ ॥ ਜਰ ਕੋ ਦਿਹਿੰਦਾ ਜਾਨ ਮਾਨ ਕੋ ਜਨਿੰਦਾ ਜੋਤਿ ਜੇਬ ਕੋ ਜਗਿੰਦਾ ਜਾਨ ਮਾਨ ਜਾਨ ਗਾਈਐ ॥ ਦੋਖ ਕੇ ਦਲਿੰਦਾ ਦੀਨ ਦਾਨਸ ਦਿਹਿੰਦਾ ਦੋਖ ਦੁਰਜਨ ਦਲਿੰਦਾ ਧਜਾਇ ਦੂਜੋ ਕਉਨ ਧਜਾਈਐ ॥੫॥੪੪॥ ਸਾਲਿਸ ਸਹਿੰਦਾ ਸਿੱਧਤਾਈ ਕੋ ਸਧਿੰਦਾ ਅੰਗ ਅੰਗ ਮੈ ਅਵਿੰਦਾ ਏਕੁ ਏਕੋ ਨਾਥ ਜਾਨੀਐ ॥ ਕਾਲਖ ਕਟਿੰਦਾ ਖੁਰਾਸਾਨ ਕੋ ਖੁਨਿੰਦਾ ਗ੍ਰਬ ਗਾਫਲ ਗਲਿੰਦਾ ਗੋਲ ਗੰਜਖ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਗਾਲਬ ਗਿਰੰਦਾ ਜੀਤ ਤੇਜ ਕੇ ਦਿਹਿੰਦਾ ਚਿਤ੍ਰ ਚਾਪ ਕੇ ਚਲਿੰਦਾ ਛੋਡ ਅਉਰ ਕਉਨ ਆਨੀਐ ॥ ਸੱਤਤਾ ਦਿਹਿੰਦਾ ਸੱਤਤਾਈ ਕੋ ਸੁਖਿੰਦਾ ਕਰਮ ਕਾਮ ਕੋ ਕੁਨਿੰਦਾ ਛੋਡਿ ਦੂਜਾ ਕਉਨ ਮਾਨੀਐ ॥੬॥੪੫॥ ਜੋਤਿ ਕੋ ਜਗਿੰਦਾ ਜੰਗ ਜਾਫਰੀ ਦਿਹਿੰਦਾ ਮਿਤ੍ਰ ਮਾਰੀ ਕੇ ਮਲਿੰਦਾ ਪੈ ਕੁਨਿੰਦਾ ਕੈ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਪਾਲਕ ਪੁਨਿੰਦਾ ਪਰਮ ਪਾਰਸੀ ਪ੍ਰਗਿੰਦਾ ਰੰਗ ਰਾਗ ਕੇ ਸੁਨਿੰਦਾ ਪੈ ਅਨਿੰਦਾ ਤੇਜ ਮਾਨੀਐ ॥ ਜਾਪ ਕੇ ਜਪਿੰਦਾ ਖੈਰ ਖੂਬੀ ਕੇ ਦਿਹਿੰਦਾ ਖੂਨ ਮਾਫ ਕੇ ਕੁਨਿੰਦਾ ਹੈ ਅਭਿੱਜ ਰੂਪ ਠਾਨੀਐ ॥ ਆਰਜਾ ਦਿਹਿੰਦਾ ਰੰਗ ਰਾਗ ਕੇ ਬਢਿੰਦਾ ਦੁਸਟ ਦ੍ਰੋਹ ਕੇ ਦਲਿੰਦਾ ਛੋਡਿ ਦੂਜੋ ਕੌਨ ਮਾਨੀਐ ॥੭॥੪੬॥ ਆਤਮਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਾਹਿ ਸਿੱਧਿਤਾ ਸਰੂਪ ਤਾਹਿ ਬੁੱਧਿਤਾ ਬਿਭੂਤਿ ਜਾਹਿ ਸਿੱਧਿਤਾ ਸੁ ਭਾਉ ਹੈ ॥ ਰਾਗ ਭੀ ਨ ਰੰਗ ਤਾਹਿ ਰੂਪ ਭੀ ਨ ਰੇਖ ਜਾਹਿ ਅੰਗ ਭੀ ਸੁਰੰਗ ਤਾਹਿ ਰੰਗ ਕੇ ਸੁਭਾਉ ਹੈ ॥ ਚਿਤ੍ਰ ਸੋ ਬਿਚਿੱਤ੍ਰ ਹੈ ਪਰਮਤਾ

ਪਵਿੱਤ੍ਰ ਹੈ ਸੁ ਮਿੱਤ੍ਰ ਹੂੰ ਕੇ ਮਿੱਤ੍ਰ ਹੈ ਬਿਭੂਤਿ ਕੋ ਉਪਾਉ ਹੈ ॥ ਦੇਵਨ ਕੋ ਦੇਵ ਹੈ ਕਿ ਸਾਹਨ ਕੋ ਸਾਹੁ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜਨ ਕੋ ਰਾਜੁ ਹੈ ਕਿ ਰਾਵਨ ਕੋ ਰਾਉ ਹੈ ॥੮॥੪੭॥ ਬਹਿਰ ਤਵੀਲ ਛੰਦ ਪਸਚਮੀ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਕਿ ਅਗੰਜਸ ॥ ਕਿ ਅਭੰਜਸ ॥ ਕਿ ਅਰੂਪਸ ॥ ਕਿ ਅਰੰਜਸ ॥੧॥੪੮॥ ਕਿ ਅਛੇਦਸ ॥ ਕਿ ਅਭੇਦਸ ॥ ਕਿ ਅਨਾਮਸ ॥ ਕਿ ਅਕਾਮਸ ॥੨॥੪੯॥ ਕਿ ਅਭੇਖਸ ॥ ਕਿ ਅਲੇਖਸ ॥ ਕਿ ਅਨਾਦਸ ॥ ਕਿ ਅਗਾਧਸ ॥੩॥੫੦॥ ਕਿ ਅਰੂਪਸ ॥ ਕਿ ਅਭੂਤਸ ॥ ਕਿ ਅਛਾਦਸ ॥ ਕਿ ਅਰਾਗਸ ॥੪॥੫੧॥ ਕਿ ਅਭੇਦਸ ॥ ਕਿ ਅਛੇਦਸ ॥ ਕਿ ਅਛਾਦਸ ॥ ਕਿ ਅਗਾਧਸ ॥੫॥੫੨॥ ਕਿ ਅਗੰਜਸ ॥ ਕਿ ਅਭੰਜਸ ॥ ਕਿ ਅਭੇਦਸ ॥ ਕਿ ਅਛੇਦਸ ॥੬॥੫੩॥ ਕਿ ਅਸੇਅਸ ॥ ਕਿ ਅਧੇਅਸ ॥ ਕਿ ਅਗੰਜਸ ॥ ਕਿ ਇਕੰਜਸ ॥੭॥੫੪॥ ਕਿ ਉਕਾਰਸ ॥ ਕਿ ਨਿਕਾਰਸ ॥ ਕਿ ਅਖੰਜਸ ॥ ਕਿ ਅਭੰਜਸ ॥੮॥੫੫॥ ਕਿ ਅਘਾਤਸ ॥ ਕਿ ਅਕਜਾਤਸ ॥ ਕਿ ਅਚਲਸ ॥ ਕਿ ਅਛਲਸ ॥੯॥੫੬॥ ਕਿ ਅਜਾਤਸ ॥ ਕਿ ਅਝਾਤਸ ॥ ਕਿ ਅਛਲਸ ॥ ਕਿ ਅਟਲਸ ॥੧੦॥੫੭॥ ਅਟਾਟਸਚ ਅਡਾਟਸਚ ॥ ਅਡੰਗਸਚ ॥ ਅਣੰਗਸਚ ॥੧੧॥੫੮॥ ਅਤਾਨਸਚ ॥ ਅਥਾਨਸਚ ॥ ਅਦੰਗਸਚ ॥ ਅਨੰਗਸਚ ॥੧੨॥੫੯॥ ਅਪਾਰਸਚ ॥ ਅਫਾਰਸਚ ॥ ਅਬੇ ਅਸਤੁ ॥ ਅਭੇ ਅਸਤੁ ॥੧੩॥੬੦॥ ਅਮਾਨਸਚ ॥ ਅਹਾਨਸਚ ॥ ਅੜੰਗਸਚ ॥ ਅਤ੍ਰੰਗਸਚ ॥੧੪॥੬੧॥ ਅਰਾਮਸਚ ॥ ਅਲਾਮਸਚ ॥ ਅਜੋਧਸਚ ॥ ਅਵੋਜਸਚ ॥੧੫॥੬੨॥ ਅਸੇ ਅਸਤੁ ॥ ਅਭੇ ਅਸਤੁ ॥ ਆਅੰਗਸਤੁ ॥ ਇਅੰਗਸਤੁ ॥੧੬॥੬੩॥ ਉਕਾਰਸਤੁ ॥ ਅਕਾਰਸਤੁ ॥ ਅਖੰਡਸਤੁ ॥ ਅਡੰਗਸਤੁ ॥੧੭॥੬੪॥ ਕਿ ਅਤਾਪਹਿ ॥ ਕਿ ਅਥਾਪਹਿ ॥ ਕਿ ਅਦੰਗਹਿ ॥ ਕਿ ਅਨੰਗਹਿ ॥੧੮॥੬੫॥ ਕਿ ਅਤਾਪਹਿ ॥ ਕਿ ਅਥਾਪਹਿ ॥ ਕਿ ਅਨੀਲਹਿ ॥ ਕਿ ਸੁਨੀਲਹਿ ॥੧੯॥੬੬॥ ਅਰਧ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਸਜਸ ਤੁਯੰ ॥ ਧਜਸ ਤੁਯੰ ॥ ਅਲਸ ਤੁਯੰ ॥ ਇਕਸ ਤੁਯੰ ॥੧॥੬੭॥ ਜਲਸ ਤੁਯੰ ॥ ਥਲਸ ਤੁਯੰ ॥ ਪੁਰਸ ਤੁਯੰ ॥ ਬਨਸ ਤੁਯੰ ॥੨॥੬੮॥ ਗੁਰਸ ਤੁਯੰ ॥ ਗੁਫਸ ਤੁਯੰ ॥ ਨਿਰਸ ਤੁਯੰ ॥ ਨਿਦਸ ਤੁਯੰ ॥੩॥੬੯॥ ਰਵਿਸ ਤੁਯੰ ॥ ਸਸਿਸ ਤੁਯੰ ॥ ਰਜਸ ਤੁਯੰ ॥ ਤਮਸ ਤੁਯੰ ॥੪॥੭੦॥ ਧਨਸ ਤੁਯੰ ॥ ਮਨਸ

ਤੁਯੰ ॥ ਬ੍ਰਿਛਸ ਤੁਯੰ ॥ ਬਨਸ ਤੁਯੰ ॥੫॥੭੧॥ ਮਤਸ ਤੁਯੰ ॥ ਗਤਸ ਤੁਯੰ ॥ ਬ੍ਰਤਸ ਤੁਯੰ ॥ ਚਿਤਸ ਤੁਯੰ ॥੬॥੭੨॥ ਪਿਤਸ ਤੁਯੰ ॥ ਸੁਤਸ ਤੁਯੰ ॥ ਮਤਸ ਤੁਯੰ ॥ ਗਤਸ ਤੁਯੰ ॥੭॥੭੩॥ ਨਰਸ ਤੁਯੰ ॥ ਤ੍ਰਿਯਸ ਤੁਯੰ ॥ ਪਿਤਸ ਤੁਯੰ ॥ ਬ੍ਰਿਦਸ ਤੁਯੰ ॥੮॥੭੪॥ ਹਰਸ ਤੁਯੰ ॥ ਕਰਸ ਤੁਯੰ ॥ ਛਲਸ ਤੁਯੰ ॥ ਬਲਸ ਤੁਯੰ ॥੯॥੭੫॥ ਉਡਸ ਤੁਯੰ ॥ ਪੁਡਸ ਤੁਯੰ ॥ ਗਡਸ ਤੁਯੰ ॥ ਦਧਸ ਤੁਯੰ ॥੧੦॥੭੬॥ ਰਵਿਸ ਤੁਯੰ ॥ ਛਪਸ ਤੁਯੰ ॥ ਗਰਬਸ ਤੁਯੰ ॥ ਦਿਰਬਸ ਤੁਯੰ ॥੧੧॥੭੭॥ ਜੈਅਸ ਤੁਯੰ ॥ ਖੈਅਸ ਤੁਯੰ ॥ ਪੈਅਸ ਤੁਯੰ ॥ ਤ੍ਰੈਅਸ ਤੁਯੰ ॥੧੨॥੭੮॥ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਚਕੰਤ ਚਾਰ ਚੰਦ੍ਰਕਾ ॥ ਸੁਭੰਤ ਰਾਜ ਸੁ ਪ੍ਰਭਾ ॥ ਦਵੰਤ ਦੁਸਟ ਮੰਡਲੀ ॥ ਸੁਭੰਤ ਰਾਜ ਸੁ ਥਲੀ ॥੧॥੭੯॥ ਚਲੰਤ ਚੰਡ ਮੰਡਕਾ ॥ ਅਖੰਡ ਖੰਡ ਦੁ ਪਲਾ ॥ ਖਿਵੰਤ ਬਿਜੁ ਜ੍ਵਾਲਕਾ ॥ ਅਨੰਤ ਗੱਦਿ ਬਿੱਦਸਾ ॥੨॥੮੦॥ ਲਸੰਤ ਭਾਵ ਉੱਜਲੰ ॥ ਦਲੰਤ ਦੁਖ ਦੁੱਦਲੰ ॥ ਪਵੰਗ ਪਾਤ ਸੋਹਿਯੰ ॥ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਬਾਜਿ ਲੋਹਿਯੰ ॥੩॥੮੧॥ ਨਿਨੰਦ ਗੇਦ ਬ੍ਰਿੱਦਯੰ ॥ ਅਖੇਦ ਨਾਦ ਦੁੱਧਰੰ ॥ ਅਠੱਟ ਬੱਟ ਬੱਟਕੰ ॥ ਅਘੱਟ ਨੱਟ ਸੁੱਖਲੰ ॥੪॥੮੨॥ ਅਖੁੱਟ ਤੁੱਟ ਦਿੱਬਕੰ ॥ ਅਜੁੱਟ ਛੁੱਟ ਸੁੱਛਕੰ ॥ ਅਘੁੱਟ ਤੁੱਟ ਆਸਨੰ ॥ ਅਲੇਖ ਅਭੇਖ ਅਨਾਸਨੰ ॥੫॥੮੩॥ ਸੁਭੰਤ ਦੰਤ ਪਦੁਕੰ ॥ ਜਲੰਤ ਸਜਾਮ ਸੁ ਘਟੰ ॥ ਸੁਭੰਤ ਛੁਦ੍ਰਘੰਟਕਾ ॥ ਲਜੰਤ ਭਾਰਕੱਛਟਾ ॥੬॥੮੪॥ ਸਿਰੀਸੁ ਸੀਸ ਸੁੱਭਿਯੰ ॥ ਘਟਾ ਕਬਾਨ ਉੱਭਿਯੰ ॥ ਸੁਭੰਤ ਸੀਸ ਸਿੰਧੁਰੰ ॥ ਜਲੰਤ ਸਿੰਧੁਰੀ ਨਰੰ ॥੭॥੮੫॥ ਚਲੰਤ ਦੰਤ ਪਤਕੰ ॥ ਭਜੰਤ ਦੇਖਿ ਦੁ ਦਲੰ ॥ ਤਜੰਤ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰਕੰ ॥ ਚਲੰਤ ਚੱਕ੍ਰ ਚਉ ਦਿਸੰ ॥੮॥੮੬॥ ਅਗੰਮ ਤੇਜ ਸੋਭਿਯੰ ॥ ਰਿਖੀਸ ਈਸ ਲੋਭਿਯੰ ॥ ਅਨੇਕ ਬਾਰ ਧਿਆਵਹੀ ॥ ਨ ਤਤ੍ਰ ਪਾਰ ਪਾਵਹੀ ॥੯॥੮੭॥ ਅਧੋ ਸੁ ਧੂਮ ਧੂਮਹੀ ॥ ਅਘੂਰ ਨੇਤ੍ਰ ਘੂਮਹੀ ॥ ਸੁ ਪੰਚ ਅਗਨ ਸਾਧਿਯੰ ॥ ਨ ਤਾਮ ਪਾਰ ਲਾਧਿਯੰ ॥੧੦॥੮੮॥ ਨਿਵਲਿ ਆਦਿ ਕਰਮਣੰ ॥ ਅਨੰਤ ਦਾਨ ਧਰਮਣੰ ॥ ਅਨੰਤ ਤੀਰਥ ਬਾਸਨੰ ॥ ਨ ਏਕ ਨਾਮ ਕੇ ਸਮੰ ॥੧੧॥੮੯॥ ਅਨੰਤ ਜੱਗਜ ਕਰਮਣੰ ॥ ਗਜਾਦਿ ਆਦਿ ਧਰਮਣੰ ॥ ਅਨੇਕ ਦੇਸ ਭਰਮਣੰ ॥ ਨ ਏਕ ਨਾਮ ਕੇ ਸਮੰ ॥੧੨॥੯੦॥ ਇਕੰਤ ਕੁੰਟ ਬਾਸਨੰ ॥ ਭ੍ਰਮੰਤ ਕੋਟਕੰ ਬਨੰ ॥ ਉਚਾਟਨਾਦਿ ਕਰਮਣੰ ॥ ਅਨੇਕ ਉਦਾਸ ਭਰਮਣੰ ॥੧੩॥੯੧॥ ਅਨੇਕ ਭੇਖ ਆਸਨੰ

॥ ਕਰੋਰ ਕੋਟਕੰ ਬ੍ਰਤੰ ॥ ਦਿਸਾ ਦਿਸਾ ਭ੍ਰਮੇਸਨੰ ॥ ਅਨੇਕ ਭੇਖ ਪੇਖਨੰ ॥੧੪॥੯੨॥ ਕਰੋਰ ਕੋਟਿ ਦਾਨਕੰ ॥ ਅਨੇਕ ਜੱਗਜ ਕ੍ਰਤੱਬਜੰ ॥ ਸਨਜਾਸ ਆਦਿ ਧਰਮਣੰ ॥ ਉਦਾਸ ਨਾਮ ਕਰਮਣੰ ॥੧੫॥੯੩॥ ਅਨੇਕ ਪਾਠ ਪਾਠਨੰ ॥ ਅਨੰਤ ਠਾਟ ਠਾਟਨੰ ॥ ਨ ਏਕ ਨਾਮ ਕੇ ਸਮੰ ॥ ਸਮਸਤ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਕੇ ਭ੍ਰਮੰ ॥੧੬॥੯੪॥ ਜੱਗਾਦਿ ਆਦਿ ਧਰਮਣੰ ॥ ਬੈਰਾਗ ਆਦਿ ਕਰਮਣੰ ॥ ਦਯਾਦਿ ਆਦਿ ਕਾਮਣੰ ॥ ਅਨਾਦਿ ਸੰਜਮੰ ਬ੍ਰਿਦੰ ॥੧੭॥੯੫॥ ਅਨੇਕ ਦੇਸ ਭਰਮਣੰ ॥ ਕਰੋਰ ਦਾਨ ਸੰਜਮੰ ॥ ਅਨੇਕ ਗੀਤ ਗਯਾਨਨੰ ॥ ਅਨੰਤ ਗਯਾਨ ਧਯਾਨਨੰ ॥੧੮॥੯੬॥ ਅਨੰਤ ਗਯਾਨ ਸੁੱਤਮੰ ॥ ਅਨੇਕ ਕ੍ਰਿਤ ਸੁਬ੍ਰਿਤੰ ॥ ਬਿਆਸ ਨਾਰਦ ਆਦਿਕੰ ॥ ਸੁ ਬ੍ਰਹਮੁ ਮਰਮ ਨਹਿ ਲਹੰ ॥੧੯॥੯੭॥ ਕਰੋਰ ਜੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰਣੰ ॥ ਅਨੰਤ ਤੰਤ੍ਰਣੰ ਬਣੰ ॥ ਬਿਸੇਖ ਬਯਾਸ ਨਾਸਨੰ ॥ ਅਨੰਤ ਨਯਾਸ ਪ੍ਰਾਸਨੰ ॥੨੦॥੯੮॥ ਜਪੰਤ ਦੇਵ ਦੈਤਨੰ ॥ ਥਪੰਤ ਜੱਛ ਗੰਧ੍ਰਬੰ ॥ ਬਦੰਤ ਬਿੱਦਣੋ ਧਰੰ ॥ ਗਣੰਤ ਸੇਸ ਉਰਗਣੰ ॥੨੧॥੯੯॥ ਜਪੰਤ ਪਾਰਵਾਰਜੰ ॥ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਸਪਤ ਧਾਰਜੰ ॥ ਜਣੰਤ ਚਾਰ ਚਕ੍ਰਣੰ ॥ ਧ੍ਰਮੰਤ ਚਕ੍ਰ ਬਕ੍ਰਣੰ ॥੨੨॥੧੦੦॥ ਜਪੰਤ ਪੰਨਗੰ ਨਕੰ ॥ ਬਰੰ ਨਰੰ ਬਨਸਪਤੰ ॥ ਅਕਾਸ ਉਰਬਿਯੰ ਜਲੰ ॥ ਜਪੰਤ ਜੀਵ ਜਲ ਥਲੰ ॥੨੩॥੧੦੧॥ ਸੁ ਕੋਟਿ ਚਕ੍ਰ ਬਕਤ੍ਰਣੰ ॥ ਬਦੰਤ ਬੇਦ ਚਤ੍ਰਕੰ ॥ ਅਸੰਭ ਸੰਭ ਮਾਨੀਐ ॥ ਕਰੋਰ ਬਿਸਨੁ ਠਾਨੀਐ ॥੨੪॥੧੦੨॥ ਅਨੰਤ ਸੁਰਸੁਤੀ ਸਤੀ ॥ ਬਦੰਤ ਕ੍ਰਿਤ ਈਸੁਰੀ ॥ ਅਨੰਤ ਨੰਤ ਭਾਖੀਐ ॥ ਅਨੰਤ ਅੰਤ ਲਾਖੀਐ ॥੨੫॥੧੦੩॥ ਬ੍ਰਿਧ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਅਨਾਦਿ ਅਗਾਧਿ ਬਯਾਧਿ ਆਦਿ ਅਨਾਦਿ ਕੋ ਮਨਾਈਐ ॥ ਅਗੰਜ ਅਭੰਜ ਅਰੰਜ ਅਗੰਜ ਗੰਜ ਕਉ ਧਿਆਈਐ ॥ ਅਲੇਖ ਅਭੇਖ ਅਦ੍ਵੈਖ ਅਰੇਖ ਅਸੇਖ ਕੋ ਪਛਾਨੀਐ ॥ ਨ ਭੂਲ ਜੰਤ੍ਰ ਤੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰ ਭਰਮ ਭੇਖ ਠਾਨੀਐ ॥੧॥੧੦੪॥ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਲਾਲ ਅਕਾਲ ਅਪਾਲ ਦਇਆਲ ਕੋ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਅਧਰਮ ਕਰਮ ਧਰਮ ਭਰਮ ਕਰਮ ਮੈ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥ ਅਨੰਤ ਦਾਨ ਧਯਾਨ ਗਯਾਨ ਧਯਾਨਵਾਨ ਪੇਖੀਐ ॥ ਅਧਰਮ ਕਰਮ ਕੇ ਬਿਨਾ ਸੁਧਰਮ ਕਰਮ ਲੇਖੀਐ ॥੨॥੧੦੫॥ ਬ੍ਰਤਾਦਿ ਦਾਨ ਸੰਜਮਾਦਿ ਤੀਰਥ ਦੇਵ ਕਰਮਣੰ ॥ ਹੈ ਆਦਿ ਕੁੰਜ ਮੇਦ ਰਾਜਸੂ ਬਿਨਾ ਨ ਭਰਮਣੰ ॥ ਨਿਵਲਿ ਆਦਿ ਕਰਮ ਭੇਖ ਅਨੇਕ ਭੇਖ ਮਾਨੀਐ ॥ ਅਦੇਖ ਭੇਖ ਕੇ ਬਿਨਾ ਸਕਰਮ ਭਰਮ ਜਾਨੀਐ ॥੩॥੧੦੬॥

ਅਜਾਤਿ ਪਾਤਿ ਅਮਾਤ ਤਾਤ ਅਜਾਤਿ ਸਿੱਧ ਹੈ ਸਦਾ ॥ ਅਸਤ੍ਰੂ ਮਿਤ੍ਰੂ ਪੁਤ੍ਰ ਪਉਤ੍ਰ ਜਤ੍ਰ ਤਤ੍ਰ ਸਰਬਦਾ ॥
ਅਖੰਡ ਮੰਡ ਚੰਡ ਉਦੰਡ ਅਖੰਡ ਖੰਡ ਭਾਖੀਐ ॥ ਨ ਰੂਪ ਰੰਗ ਰੇਖ ਅਲੇਖ ਭੇਖ ਮੈ ਨ ਰਾਖੀਐ ॥੪॥੧੦੭॥
ਅਨੰਤ ਤੀਰਥ ਆਦਿ ਆਸਨਾਦਿ ਨਾਰਦ ਆਸਨੰ ॥ ਬੈਰਾਗ ਅਉ ਸੰਨਜਾਸ ਅਉ ਅਨਾਦਿ ਜੋਗ ਪ੍ਰਾਸਨੰ ॥
ਅਨਾਦਿ ਤੀਰਥ ਸੰਜਮਾਦਿ ਬਰਤ ਨੇਮ ਪੇਖੀਐ ॥ ਅਨਾਦਿ ਅਗਾਧਿ ਕੇ ਬਿਨਾ ਸਮਸਤ ਭਰਮ ਲੇਖੀਐ
॥੫॥੧੦੮॥ ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਦਯਾਦਿ ਆਦਿ ਧਰਮੰ ॥ ਸੰਨਜਾਸ ਆਦਿ ਕਰਮੰ ॥ ਗਜਾਦਿ ਆਦਿ ਦਾਨੰ
॥ ਹਯਾਦਿ ਆਦਿ ਥਾਨੰ ॥੧॥੧੦੯॥ ਸੁਵਰਨ ਆਦਿ ਦਾਨੰ ॥ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਆਦਿ ਸਨਾਨੰ ॥ ਬਿਸੁਵਾਦਿ ਆਦਿ
ਭਰਮੰ ॥ ਬਿਰਕਤਾਦਿ ਆਦਿ ਕਰਮੰ ॥੨॥੧੧੦॥ ਨਿਵਲ ਆਦਿ ਕਰਣੰ ॥ ਸੁ ਨੀਲ ਆਦਿ ਬਰਣੰ ॥
ਅਨੀਲ ਆਦਿ ਧਜਾਨੰ ॥ ਜਪਤ ਤੱਤ ਪ੍ਰਧਾਨੰ ॥੩॥੧੧੧॥ ਅਮਿਤਕਾਦਿ ਭਗਤੰ ॥ ਅਵਿਕਤਾਦਿ ਬ੍ਰਕਤੰ ॥
ਪ੍ਰਛਸਤੁਵਾ ਪ੍ਰਜਾਪੰ ॥ ਪ੍ਰਭਗਤਵਾ ਅਥਾਪੰ ॥੪॥੧੧੨॥ ਸੁ ਭਗਤ ਆਦਿ ਕਰਣੰ ॥ ਅਜਗਤੁਆ ਪ੍ਰਹਰਣੰ ॥
ਬਿਰਕਤੁਆ ਪ੍ਰਕਾਸੰ ॥ ਅਵਿਗਤੁਆ ਪ੍ਰਣਾਸੰ ॥੫॥੧੧੩॥ ਸਮਸਤੁਆ ਪ੍ਰਧਾਨੰ ॥ ਧੁਜਸਤੁਆ ਧਰਾਨੰ ॥
ਅਵਿਕਤੁਆ ਅਭੰਗੰ ॥ ਇਕਸਤੁਆ ਅਨੰਗੰ ॥੬॥੧੧੪॥ ਉਅਸਤੁਆ ਅਕਾਰੰ ॥ ਕ੍ਰਿਪਸਤੁਆ ਕ੍ਰਿਪਾਰੰ ॥
ਖਿਤਸਤੁਆ ਅਖੰਡੰ ॥ ਗਤਸਤੁਆ ਅਗੰਡੰ ॥੭॥੧੧੫॥ ਘਰਸਤੁਆ ਘਰਾਨੰ ॥ ਙ੍ਰਿਅਸਤੁਆ ਙ੍ਰਿਹਾਲੰ ॥
ਚਿਤਸਤੁਆ ਅਤਾਪੰ ॥ ਛਿਤਸਤੁਆ ਅਛਾਪੰ ॥੮॥੧੧੬॥ ਜਿਤਸਤੁਆ ਅਜਾਪੰ ॥ ਝਿਕਸਤੁਆ ਅਝਾਪੰ ॥
ਞਿਕਸਤੁਆ ਅਨੇਕੰ ॥ ਟਿਟਸਤੁਆ ਅਟੇਟੰ ॥੯॥੧੧੭॥ ਠਟਸਤੁਆ ਅਠਾਟੰ ॥ ਡਟਸਤੁਆ ਅਡਾਟੰ ॥
ਢਟਸਤੁਆ ਅਢਾਪੰ ॥ ਣਕਸਤੁਆ ਅਣਾਪੰ ॥੧੦॥੧੧੮॥ ਤਪਸਤੁਆ ਅਤਾਪੰ ॥ ਥਪਸਤੁਆ ਅਥਾਪੰ ॥
ਦਲਸਤੁਆ ਦਿਦੋਖੰ ॥ ਨਹਿਸਤੁਆ ਅਨੋਖੰ ॥੧੧॥੧੧੯॥ ਅਪਕਤੁਆ ਅਪਾਨੰ ॥ ਫਲਕਤੁਆ ਫਲਾਨੰ ॥
ਬਦਕਤੁਆ ਬਿਸੇਖੰ ॥ ਭਜਸਤੁਆ ਅਭੇਖੰ ॥੧੨॥੧੨੦॥ ਮਤਸਤੁਆ ਫਲਾਨੰ ॥ ਹਰਿਕਤੁਆ ਹਿਰਦਾਨੰ ॥
ਅੜਕਤੁਆ ਅੜੰਗੰ ॥ ਤ੍ਰਿਕਸਤੁਆ ਤ੍ਰਿਭੰਗੰ ॥੧੩॥੧੨੧॥ ਰੰਗਸਤੁਆ ਅਰੰਗੰ ॥ ਲਵਸਤੁਆ ਅਲੰਗੰ ॥
ਯਕਸਤੁਆ ਯਕਾਪੰ ॥ ਇਕਸਤੁਆ ਇਕਾਪੰ ॥੧੪॥੧੨੨॥ ਵਦਿਸਤੁਆ ਵਰਦਾਨੰ ॥ ਯਕਸਤੁਆ ਇਕਾਨੰ

॥ ਲਵਸਤੁਆ ਅਲੇਖੰ ॥ ਰਰਿਸਤੁਆ ਅਰੇਖੰ ॥੧੫॥੧੨੩॥ ਤ੍ਰਿਅਸਤੁਆ ਤ੍ਰਿਭੰਗੇ ॥ ਹਰਿਸਤੁਆ ਹਰੰਗੇ ॥ ਮਹਿਸਤੁਆ ਮਹੇਸੰ ॥ ਭਜਸਤੁਆ ਅਭੇਸੰ ॥੧੬॥੧੨੪॥ ਬਰਸਤੁਆ ਬਰਾਨੰ ॥ ਪਲਸਤੁਆ ਫਲਾਨੰ ॥ ਨਰਸਤੁਆ ਨਰੇਸੰ ॥ ਦਲਸਤੁਆ ਦਲੇਸੰ ॥੧੭॥੧੨੫॥ ਪਾਧੜੀ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਦਿਨ ਅਜਬ ਏਕ ਆਤਮਾ ਰਾਮ ॥ ਅਨਭਉ ਸਰੂਪ ਅਨਹਦ ਅਕਾਮ ॥ ਅਨਛਿੱਜ ਤੇਜ ਆਜਾਨੁ ਬਾਹੁ ॥ ਰਾਜਾਨ ਰਾਜੁ ਸਾਹਾਨ ਸਾਹੁ ॥੧॥੧੨੬॥ ਉਚਰਜ ਆਤਮਾ ਪ੍ਰਾਤਮਾ ਸੰਗ ॥ ਉਤਭੁਜ ਸਰੂਪ ਅਬਿਗਤ ਅਭੰਗ ॥ ਇਹ ਕਉਨ ਆਹਿ ਆਤਮਾ ਸਰੂਪ ॥ ਜਿਹ ਅਮਿਤ ਤੇਜ ਅਤਿਭੁਤਿ ਬਿਭੂਤਿ ॥੨॥੧੨੭॥ ਪਰਾਤਮਾ ਬਾਚ ॥ ਯਹਿ ਬ੍ਰਹਮ ਆਹਿ ਆਤਮਾ ਰਾਮ ॥ ਜਿਹ ਅਮਿਤ ਤੇਜ ਅਬਿਗਤ ਅਕਾਮ ॥ ਜਿਹ ਭੇਦ ਭਰਮ ਨਹੀ ਕਰਮ ਕਾਲ ॥ ਜਿਹ ਸੱਤ੍ਰੁ ਮਿਤ੍ਰ ਸਰਬਾ ਦਜਾਲ ॥੩॥੧੨੮॥ ਡੋਬਜ ਨ ਡੁਬੈ ਸੋਖਜ ਨ ਜਾਇ ॥ ਕੱਟਜੋ ਨ ਕਟੈ ਨ ਬਾਰਜੋ ਬਰਾਇ ॥ ਛਿਜੈ ਨ ਨੈਕੁ ਸਤ ਸਸਤ੍ਰ ਪਾਤਿ ॥ ਜਿਹ ਸਤ੍ਰ ਮਿਤ੍ਰ ਨਹੀ ਜਾਤਿ ਪਾਤਿ ॥੪॥੧੨੯॥ ਸਤ੍ਰੂ ਸਹੰਸ ਸਤਿ ਸਤਿ ਪ੍ਰਘਾਇ ॥ ਛਿੱਜੈ ਨ ਨੈਕੁ ਖੰਡਜੋ ਨ ਜਾਇ ॥ ਨਹੀ ਜਰੈ ਨੈਕੁ ਪਾਵਕ ਮੰਝਾਰ ॥ ਬੋਰੈ ਨ ਸਿੰਧੁ ਸੋਖੈ ਨ ਬਜਾਰ ॥੫॥੧੩੦॥ ਇਕ ਕਰਜੋ ਪ੍ਰਸਨ ਆਤਮਾ ਦੇਵ ॥ ਅਨਭੰਗ ਰੂਪ ਅਨੁਭਉ ਅਭੇਵ ॥ ਯਹ ਚਤੁਰ ਵਰਗ ਸੰਸਾਰ ਦਾਨ ॥ ਕਿਹੁ ਚਤੁਰ ਵਰਗ ਕਿਜੈ ਵਖਿਆਨ ॥੬॥੧੩੧॥ ਇਕ ਰਾਜ ਧਰਮ ਇਕ ਦਾਨ ਧਰਮ ॥ ਇਕ ਭੋਗ ਧਰਮ ਇਕ ਮੋਛ ਕਰਮ ॥ ਇਹ ਚਤੁਰ ਵਰਗ ਸਭ ਜਗ ਭਣੰਤ ॥ ਸੇ ਆਤਮਾਹ ਪ੍ਰਾਤਮਾ ਪੁਛੰਤ ॥੭॥੧੩੨॥ ਇਕ ਰਾਜ ਧਰਮ ਇਕ ਧਰਮ ਦਾਨ ॥ ਇਕ ਭੋਗ ਧਰਮ ਇਕ ਮੋਛਵਾਨ ॥ ਤੁਮ ਕਹੋ ਚਤੁਰ ਚਤੁਰੇ ਬਿਚਾਰ ॥ ਜੇ ਜੇ ਤ੍ਰਿਕਾਲ ਭਏ ਜੁਗ ਅਪਾਰ ॥੮॥੧੩੩॥ ਬਰਨੰਨ ਕਰੋ ਤੁਮ ਪ੍ਰਿਥਮ ਦਾਨ ॥ ਜਿਮ ਦਾਨ ਧਰਮ ਕਿੰਨੇ ਨ੍ਰਿਪਾਨ ॥ ਸਤਿਜੁਗ ਕਰਮ ਸੁਰ ਦਾਨ ਦੰਤ ॥ ਭੂਮਾਦਿ ਦਾਨ ਕੀਨੇ ਅਕੰਥ ॥੯॥੧੩੪॥ ਤ੍ਰੈ ਜੁਗ ਮਹੀਪ ਬਰਨੇ ਨ ਜਾਤ ॥ ਗਾਥਾ ਅਨੰਤ ਉਪਮਾ ਅਗਾਤ ॥ ਜੋ ਕੀਏ ਜਗਤ ਮੈ ਜੱਗ ਧਰਮ ॥ ਬਰਨੇ ਨ ਜਾਹਿੰ ਤੇ ਅਮਿਤ ਕਰਮ ॥੧੦॥੧੩੫॥ ਕਲਿਜੁਗ ਤੇ ਆਦਿ ਜੇ ਭਏ ਮਹੀਪ ॥ ਯਹ ਭਰਥ ਖੰਡ ਮਹਿ ਜੰਬੂ ਦੀਪ ॥ ਤਵ ਬਲ ਪ੍ਰਤਾਪ ਬਰਣੌਂ ਸੁ ਤੇਣ ॥ ਰਾਜਾ ਯੁਧਿਸਟ੍ਰ ਭੂ ਭਰਥ

ਏਣ ॥੧੧॥੧੩੬॥ ਖੰਡੇ ਅਖੰਡ ਜਿਹ ਚਤੁਰ ਖੰਡ ॥ ਕੈਰੌ ਕੁਰੁਖੇਤ੍ਰ ਮਾਰੇ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥ ਜਿਹ ਚਤੁਰ ਕੁੰਡ ਜਿਤਿਓ ਦੁਬਾਰ ॥ ਅਰਜਨ ਭੀਮਾਦਿ ਭ੍ਰਾਤਾ ਜੁਝਾਰ ॥੧੨॥੧੩੭॥ ਅਰਜੁਨ ਪਠਯੋ ਉੱਤਰ ਦਿਸਾਨ ॥ ਭੀਮਹਿ ਕਰਾਇ ਪੂਰਬ ਪਯਾਨ ॥ ਸਹਿਦੇਵ ਪਠਯੋ ਦੱਛਣ ਸੁ ਦੇਸ ॥ ਨਕੁਲਹਿ ਪਠਾਇ ਪੱਛਮ ਪ੍ਰਵੇਸ ॥੧੩॥੧੩੮॥ ਮੰਡੇ ਮਹੀਪ ਖੰਡਜੇ ਖਤ੍ਰਾਣ ॥ ਜਿੱਤੇ ਅਜੀਤ ਮੰਡੇ ਮਹਾਨ ॥ ਖੰਡਿਓਸੁ ਉਤ੍ਰ ਖੁਰਾਸਾਨ ਦੇਸ ॥ ਦੱਛਣ ਪੂਰਬ ਜੀਤੇ ਨਰੇਸ ॥੧੪॥੧੩੯॥ ਖਗ ਖੰਡਿ ਖੰਡਿ ਜੀਤੇ ਮਹੀਪ ॥ ਬੱਜਜੋ ਨਿਸਾਨ ਇਹ ਜੰਬੂ ਦੀਪ ॥ ਇਕ ਠਉਰ ਕੀਏ ਸਭ ਦੇਸ ਰਾਉ ॥ ਮਖ ਰਾਜਸੂਅ ਕੋ ਕੀਓ ਚਾਉ ॥੧੫॥੧੪੦॥ ਸਭ ਦੇਸ ਦੇਸ ਪਠੇ ਸੁ ਪਤ੍ਰ ॥ ਜਿਤ ਜਿਤ ਗੁਨਾਢ ਕੀਏ ਇਕਤ੍ਰ ॥ ਮਖ ਰਾਜਸੂਅ ਕਿਯੋ ਅਰੰਭ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਬਹੁ ਬੁਲਾਇ ਜਿੱਤੇ ਅਸੰਭ ॥੧੬॥੧੪੧॥ ਰੂਆਲ ਛੰਦ ॥ ਕੋਟਿ ਕੋਟਿ ਬੁਲਾਇ ਰਿੱਤਜ ਕੋਟਿ ਬ੍ਰਹਮ ਬੁਲਾਇ ॥ ਕੋਟਿ ਕੋਟਿ ਬਨਾਇ ਬਿੰਜਨ ਭੋਗੀਅਹਿ ਬਹੁ ਭਾਇ ॥ ਜੱਤ੍ਰ ਤੱਤ੍ਰ ਸਮਗ੍ਰਿਕਾ ਕਹੂੰ ਲਾਗ ਹੈਂ ਨ੍ਰਿਪਰਾਇ ॥ ਰਾਜਸੂਇ ਕਰਹਿ ਲਗੇ ਸਭ ਧਰਮ ਕੋ ਚਿਤ ਚਾਇ ॥੧॥੧੪੨॥ ਏਕ ਏਕ ਸੁਵਰਨ ਕੋ ਦਿਜ ਏਕ ਦੀਜੈ ਭਾਰ ॥ ਏਕ ਸਉ ਗਜ ਏਕ ਸਉ ਰਥ ਦੁਇ ਸਹੰਸ੍ਰ ਤੁਖਾਰ ॥ ਸਹੰਸ ਚਤੁਰ ਸੁਵਰਨ ਸਿੰਗੀ ਮਹਿਖਿ ਦਾਨ ਅਪਾਰ ॥ ਏਕ ਏਕਹਿ ਦੀਜੀਐ ਸੁਨਿ ਰਾਜ ਰਾਜ ਅਉਤਾਰ ॥੨॥੧੪੩॥ ਸੁਵਰਨ ਦਾਨ ਸੁ ਰੁਕਮ ਦਾਨ ਸੁ ਤਾਂਬ੍ਰ ਦਾਨ ਅਨੰਤ ॥ ਅੰਨ ਦਾਨ ਅਨੰਤ ਦੀਜਤ ਦੇਖਿ ਦੀਨ ਦੁਰੰਤ ॥ ਬਸਤ੍ਰ ਦਾਨ ਪਟੰਬ੍ਰ ਦਾਨ ਸੁ ਸਸਤ੍ਰ ਦਾਨ ਦਿਜੰਤ ॥ ਭੂਪ ਭਿੱਛਕ ਹੁਇ ਗਏ ਸਭ ਦੇਸ ਦੇਸ ਦੁਰੰਤ ॥੩॥੧੪੪॥ ਚਤੁਰ ਕੋਸ ਬਨਾਇ ਕੁੰਡਿਕ ਸਹੰਸ੍ਰ ਲਾਇ ਪਰਨਾਰ ॥ ਸਹੰਸ੍ਰ ਹੋਮ ਕਰੈਂ ਲਗੇ ਦਿਜ ਬੇਦ ਬਜਾਸ ਅਉਤਾਰ ॥ ਹਸਤਿ ਸੁੰਡ ਪ੍ਰਮਾਨ ਘ੍ਰਿਤ ਕੀ ਪਰਤ ਧਾਰ ਅਪਾਰ ॥ ਹੋਤ ਭਸਮ ਅਨੇਕ ਬਿੰਜਨ ਲਪਟ ਝਪਟ ਕਰਾਲ ॥੪॥੧੪੫॥ ਮ੍ਰਿਤਿਕਾ ਸਭ ਤੀਰਥ ਕੀ ਸਭ ਤੀਰਥ ਕੋ ਲੈ ਬਾਰਿ ॥ ਕਾਸਟਕਾ ਸਭ ਦੇਸ ਕੀ ਸਭ ਦੇਸ ਕੀ ਜਿਉਨਾਰਿ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿਨ ਕੇ ਮਹਾਂ ਰਸ ਹੋਮੀਐ ਤਿਹ ਮਾਹਿ ॥ ਦੇਖਿ ਚਕ੍ਰਿਤ ਰਹੈਂ ਦਿਜੰਬਰ ਰੀਝਹੀ ਨਰਨਾਹਿ ॥੫॥੧੪੬॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਅਨੇਕ ਬਿੰਜਨ ਹੋਮੀਐ ਤਿਹ ਆਨਿ ॥ ਚਤੁਰ ਬੇਦ ਪੜੈ ਚਤੁਰ ਸਭ ਬਿੱਪ ਬਜਾਸ ਸਮਾਨ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਅਨੇਕ ਭੂਪਤਿ ਦੇਤ ਦਾਨ

ਅਨੰਤ ॥ ਭੂਮਿ ਭੂਰਿ ਉਠੀ ਜਯਤ ਧੁਨਿ ਜੱਤ੍ਰ ਤੱਤ੍ਰ ਦੁਰੰਤ ॥੬॥੧੪੭॥ ਜੀਤਿ ਜੀਤਿ ਮਵਾਸ ਆਸਨ ਅਰਬ ਖਰਬ ਛਿਨਾਇ ॥ ਆਨਿ ਆਨਿ ਦੀਏ ਦਿਜਾਨਨ ਜੱਗ ਮੈ ਕੁਰੁ ਰਾਇ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਅਨੇਕ ਧੂਪ ਸੁ ਧੂਪੀਐ ਤਿਹ ਆਨਿ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਉਠੀ ਜੈਤ ਧੁਨਿ ਜੱਤ੍ਰ ਤੱਤ੍ਰ ਦਿਸਾਨ ॥੭॥੧੪੮॥ ਜਰਾਸਿੰਧਹਿ ਮਾਰ ਕੈ ਪੁਨਿ ਕੈਰਵਾ ਹਥਿ ਪਾਇ ॥ ਰਾਜਸੂਇ ਕੀਓ ਬਡੋ ਮਖ ਕਿਸਨ ਕੇ ਮਤਿ ਭਾਇ ॥ ਰਾਜਸੂਇ ਸੁ ਕੈ ਕਿਤੇ ਦਿਨ ਜੀਤਿ ਸਤ੍ਰ ਅਨੰਤ ॥ ਬਾਜਮੇਧ ਅਰੰਭ ਕੀਨੋ ਬੇਦ ਬ੍ਯਾਸ ਮਤੰਤ ॥੮॥੧੪੯॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਜੱਗ ਸਮਾਪਤਹਿ॥੧॥

ਸ੍ਰੀ ਬਰਣ ਬਧਹ ॥ ਚੰਦ੍ਰ ਬਰਣ ਸੁਕਰਣ ਸਜਾਮ ਸੁਵਰਨ ਪੂਛ ਸਮਾਨ ॥ ਰਤਨ ਤੁੰਗ ਉਤੰਗ ਬਾਜਤ ਉੱਚਸ੍ਰਵਹ ਸਮਾਨ ॥ ਨਿਰਤ ਕਰਤ ਚਲੈ ਧਰਾ ਪਰਿ ਕਾਮ ਰੂਪ ਪ੍ਰਭਾਇ ॥ ਦੇਖਿ ਦੇਖਿ ਛਕੈ ਸਭੈ ਨ੍ਰਿਪ ਰੀਝਿ ਇਉ ਨ੍ਰਿਪਰਾਇ ॥੯॥੧੫੦॥ ਬੀਣ ਬੇਣ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਬਾਜਤਿ ਬਾਂਸੁਰੀ ਸੁਰਨਾਇ ॥ ਮੁਰਜ ਤੂਰ ਮੁਚੰਗ ਮੰਦਲ ਚੰਗ ਬੰਗ ਸਨਾਇ ॥ ਢੋਲ ਢੋਲਕ ਖੰਜਕਾ ਡਫ ਝਾਂਝ ਕੋਟਿ ਬਜੰਤ ॥ ਜੰਗ ਘੁੰਗਰੂ ਟੱਲਿਕਾ ਉਪਜੰਤਿ ਰਾਗ ਅਨੰਤ ॥੧੦॥੧੫੧॥ ਅਮਿਤ ਸਬਦ ਬਜੰਤ੍ਰ ਭੇਰਿ ਹਰੰਤ ਬਾਜਿ ਅਪਾਰ ॥ ਜਾਤ ਜਉਨ ਦਿਸਾਨ ਕੋ ਪਛ ਲਾਗਹੀ ਸਿਰਦਾਰ ॥ ਜਉਨ ਬਾਂਧ ਤੁਰੰਗ ਜੂਝਤ ਜੀਤੀਐ ਕਰਿ ਜੁੱਧ ॥ ਆਨਿ ਜਉਨ ਮਿਲੈ ਬਚੈ ਨਹਿ ਮਾਰੀਐ ਕਰਿ ਕ੍ਰੁੱਧ ॥੧੧॥੧੫੨॥ ਹੈ ਫੇਰਿ ਚਾਰ ਦਿਸਾਨ ਮੈ ਸਭ ਜੀਤ ਕੈ ਛਿਤਿਪਾਲ ॥ ਬਾਜਿ ਮੇਧ ਕਰਿਓ ਸਪੂਰਨ ਅਮਿੱਤ ਜੱਗ ਰਸਾਲ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਅਨੇਕ ਦਾਨ ਸੁ ਦੀਜੀਅਹਿ ਦਿਜਰਾਜ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਪਟੰਬਰਾਦਿਕ ਬਾਜਿ ਅਉ ਗਜਰਾਜ ॥੧੨॥੧੫੩॥ ਅਨਿਕ ਦਾਨ ਦੀਏ ਦਿਜਾਨਨ ਅਮਿਤ ਦਰਬ ਅਪਾਰ ॥ ਹੀਰ ਚੀਰ ਪਟੰਬਰਾਦਿ ਸੁਵਰਨ ਕੇ ਬਹੁ ਭਾਰ ॥ ਦੁਸਟ ਪੁਸਟ ਤ੍ਰਸੇ ਸਭੇ ਥਰਹਰਜੋ ਸੁਨਿ ਗਿਰਿਰਾਇ ॥ ਕਾਟਿ ਕਾਟਿ ਨ ਦੈ ਦ੍ਵਿਜੈ ਨ੍ਰਿਪ ਬਾਂਟ ਬਾਂਟ ਲੁਟਾਇ ॥੧੩॥੧੫੪॥ ਫੇਰ ਕੈ ਸਭ ਦੇਸ ਮੈ ਹੈ ਮਾਰਿਓ ਮਖ ਜਾਇ ॥ ਕਾਟਿ ਕੈ ਤਿਹ ਕੋ ਤਬੈ ਪਲ ਕੈ ਕਰੈ ਚਤੁ ਭਾਇ ॥ ਏਕ ਬਿੱਪ੍ਰਨ ਏਕ ਛੱਤ੍ਰਿਨ ਏਕ ਇਸਤ੍ਰਿਨ ਦੀਨ ॥ ਚਤੁਰ ਅੰਸ ਬਚਿਓ ਜੁ ਤਾ ਤੇ ਹੋਮ ਮੈ ਹਵ ਕੀਨ ॥੧੪॥੧੫੫॥ ਪੰਚ ਸੈ ਬਰਖ ਪ੍ਰਮਾਨ ਸੁ ਰਾਜ ਕੈ ਇਹ ਦੀਪ ॥ ਅੰਤਿ ਜਾਇ ਗਿਰੇ ਰਸਾਤਲ ਪੰਡੁ ਪੁਤ੍ਰ ਮਹੀਪ ॥ ਭੂਮਿ ਭਰਤ ਭਏ ਪਰੀਛਤ ਪਰਮ ਰੂਪ ਮਹਾਨ ॥

ਅਮਿਤ ਰੂਪ ਉਦਾਰ ਦਾਨਿ ਅਛਿੱਜ ਤੇਜ ਨਿਧਾਨ ॥੧੫॥੧੫੬॥

ਸ੍ਰੀ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਬੋਧ ਪੋਥੀ ਦੁਤੀਆ ਜੱਗ ਸਮਾਪਤੰ ॥੨॥

ਅਥ ਰਾਜਾ ਪ੍ਰੀਛਤ ਕੋ ਰਾਜ ਕਥਨੰ ॥ਰੂਆਲ ਛੰਦ ॥ ਏਕ ਦਿਵਸ ਪਰੀਛਤਹਿ ਮਿਲਿ ਕਿਯੋ ਮੰਤ੍ਰ ਮਹਾਨ ॥ ਗਜਾਮੇਧ ਸੁ ਜੱਗ ਕੋ ਕਿਉ ਕੀਜੀਐ ਸਵਿਧਾਨ ॥ ਬੋਲਿ ਬੋਲਿ ਸੁਮਿਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰਿਨ ਮੰਤ੍ਰ ਕੀਓ ਬਿਚਾਰ ॥ ਸੇਤ ਦੰਤਿ ਮੰਗਾਇ ਕੈ ਬਹੁ ਜਗਤ ਸੌ ਅਬਿਚਾਰ ॥੧॥੧੫੭॥ ਜੱਗ ਮੰਡਲ ਕੋ ਰਚਿਓ ਤਹਿ ਕੋਸ ਅਸਟ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥ ਅਸਟ ਸਹੰਸ੍ਰ ਬੁਲਾਇ ਰਿੱਤਿਜ ਅਸਟ ਲੱਛ ਦਿਜਾਨ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਬਨਾਇ ਕੈ ਤਹ ਅਸਟ ਸਹੰਸ੍ਰ ਪ੍ਰਨਾਰ ॥ ਹਸਤਿ ਸੁੰਡ ਪ੍ਰਮਾਨ ਤਾ ਮਹਿ ਹੋਮੀਐ ਘ੍ਰਿਤ ਧਾਰ ॥੨॥੧੫੮॥ ਦੇਸ ਦੇਸ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਨ੍ਰਿਪਾਲ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿਨ ਕੇ ਦੀਏ ਬਹੁ ਦਾਨ ਮਾਨ ਰਸਾਲ ॥ ਹੀਰ ਚੀਰ ਪਟੰਬਰਾਦਿਕ ਬਾਜਿ ਅਉ ਗਜਰਾਜ ॥ ਸਾਜਿ ਸਾਜਿ ਸਭੈ ਦੀਏ ਬਹੁ ਰਾਜ ਕਉ ਨ੍ਰਿਪਰਾਜ ॥੩॥੧੫੯॥ ਐਸਿ ਭਾਂਤਿ ਕੀਓ ਤਹਾਂ ਬਹੁ ਬਰਖ ਲਉ ਤਿਹ ਰਾਜ ॥ ਕਰਨ ਦੇਵ ਪ੍ਰਮਾਨ ਲਉ ਅਰਿ ਜੀਤ ਕੈ ਬਹੁ ਸਾਜ ॥ ਏਕ ਦਿਵਸ ਚੜ੍ਹਿਓ ਨ੍ਰਿਪਬਰ ਸੈਲ ਕਾਜ ਅਖੇਟ ॥ ਦੇਖਿ ਮ੍ਰਿਗ ਭਇਓ ਤਹਾਂ ਮੁਨਿਰਾਜ ਸਿਉ ਭਈ ਭੇਟ ॥੪॥੧੬੦॥ ਪੈਡ ਯਾਹਿ ਗਯੋ ਨਹੀਂ ਮ੍ਰਿਗ ਰੇ ਰਿਖੀਸਰ ਬੋਲ ॥ ਉਤ੍ਰ ਭੂਪਹਿ ਨਾ ਦੀਓ ਮੁਨਿ ਆਂਖਿ ਭੀ ਇਕ ਖੋਲ ॥ ਮ੍ਰਿਤਕ ਸਰਪ ਨਿਹਾਰ ਕੈ ਜਿਹ ਅਗ੍ਰ ਤਾਹਿ ਉਠਾਇ ॥ ਤਉਨ ਕੇ ਗਰਿ ਡਾਰ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਜਾਤ ਭਯੋ ਨ੍ਰਿਪਰਾਇ ॥੫॥੧੬੧॥ ਆਂਖਿ ਉਘਾਰਿ ਲਖੈ ਕਹਾ ਮੁਨਿ ਸਰਪ ਦੇਖਿ ਡਰਾਨ ॥ ਕ੍ਰੋਧ ਕਰਤ ਭਯੋ ਤਹਾਂ ਦ੍ਵਿਜ ਰਕਤ ਨੇਤ੍ਰ ਚੁਚਾਨ ॥ ਜਉਨ ਮੋ ਗਰਿ ਡਾਰਿ ਗਯੋ ਤਿਹ ਕਾਟਿ ਹੈ ਅਹਿਰਾਇ ॥ ਸਪਤ ਦਿਵਸਨ ਮੈ ਮਰੈ ਯਹ ਸਤਿ ਸ੍ਰਾਪ ਸਦਾਇ ॥੬॥੧੬੨॥ ਸ੍ਰਾਪ ਕੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਡਰਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਮੰਦ੍ਰ ਏਕ ਉਸਾਰ ॥ ਮੱਧਿ ਗੰਗ ਰਚਯੋ ਧਉਲਹਰਿ ਛੁਇ ਨ ਸਕੈ ਬਿਆਰ ॥ ਸਰਪ ਕੀ ਤਹ ਗੰਮਤਾ ਕੋ ਕਾਟਿ ਹੈ ਤਿਹ ਜਾਇ ॥ ਕਾਲ ਪਾਇ ਕਟਯੋ ਤਬੈ ਤਹ ਆਨਿ ਕੈ ਅਹਿਰਾਇ ॥੭॥੧੬੩॥ ਸਾਠ ਬਰਖ ਪ੍ਰਮਾਨ ਲਉ ਦੁਇ ਮਾਸ ਔ ਦਿਨ ਚਾਰ ॥ ਜੋਤਿ ਜੋਤਿ ਬਿਖੈ ਰਲੀ ਨ੍ਰਿਪਰਾਜ ਕੀ ਕਰਤਾਰ ॥ ਭੂਮਿ ਭਰਤ ਭਏ ਤਬੈ ਜਨਮੇਜ ਰਾਜ ਮਹਾਨ ॥ ਸੂਰਬੀਰ ਹਠੀ ਤਪੀ ਦਸ ਚਾਰ

ਚਾਰ ਨਿਧਾਨ ॥੮॥੧੬੪॥

ਇਤਿ ਰਾਜਾ ਪ੍ਰੀਛਤ ਸਮਾਪਤੰ ਭਏ ॥੩॥

ਰਾਜਾ ਜਨਮੇਜਾ ਰਾਜ ਪਾਵਤ ਭਏ ॥ ਰੂਆਲ ਛੰਦ ॥ ਰਾਜ ਕੋ ਗ੍ਰਿਹ ਪਾਇ ਕੈ ਜਨਮੇਜ ਰਾਜ ਮਹਾਨ ॥ ਸੂਰਬੀਰ ਹਠੀ ਤਪੀ ਦਸ ਚਾਰ ਚਾਰ ਨਿਧਾਨ ॥ ਪਿਤਰ ਕੇ ਬਧ ਕੋਪ ਤੇ ਸਭ ਬਿਪ੍ਰ ਲੀਨ ਬੁਲਾਇ ॥ ਸਰਪ ਮੇਧ ਕਰਜੋ ਲਗੇ ਮਖ ਧਰਮ ਕੇ ਚਿਤ ਚਾਇ ॥੧॥੧੬੫॥ ਏਕ ਕੋਸ ਪ੍ਰਮਾਨ ਲਉ ਮਖ ਕੁੰਡ ਕੀਨ ਬਨਾਇ ॥ ਮੰਤ੍ਰ ਸਕਤਿ ਕਰਨੈ ਲਗੇ ਤਹ ਹੋਮ ਬਿਪ੍ਰ ਬਨਾਇ ॥ ਆਨਿ ਆਨਿ ਗਿਰੈਂ ਲਗੇ ਤਹ ਸਰਪ ਕੋਟ ਅਪਾਰ ॥ ਜਤ੍ਰ ਤਤ੍ਰ ਉਠੀ ਜੈਤ ਧੁਨਿ ਭੂਮਿ ਭੂਰਿ ਉਦਾਰ ॥੨॥੧੬੬॥ ਹਸਤ ਏਕ ਦੋ ਹਸਤ ਤੀਨ ਚਉ ਹਸਤ ਪੰਚ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥ ਬੀਸ ਹਾਥ ਇਕੀਸ ਹਾਥ ਪਚੀਸ ਹਾਥ ਸਮਾਨ ॥ ਤੀਸ ਹਾਥ ਬਤੀਸ ਹਾਥ ਛਤੀਸ ਹਾਥ ਗਿਰਾਹਿੰ ॥ ਆਨਿ ਆਨਿ ਗਿਰੈਂ ਤਹਾਂ ਸਭ ਭਸਮ ਭੂਤ ਹੋਇ ਜਾਹਿੰ ॥੩॥੧੬੭॥ ਏਕ ਸੌ ਹਸਤ ਪ੍ਰਮਾਨ ਦੋ ਸੌ ਹਸਤ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥ ਤੀਨ ਸੌ ਹਸਤ ਪ੍ਰਮਾਨ ਚਤੁਰ ਸੈ ਸੋ ਸਮਾਨ ॥ ਪਾਂਚ ਸੈ ਖਟ ਸੈ ਲਗੇ ਤਿਹ ਬੀਚ ਆਨਿ ਗਿਰੰਤ ॥ ਸਹੰਸ ਹਸਤ ਪ੍ਰਮਾਨ ਲਉ ਸਭ ਹੋਮ ਹੋਤ ਅਨੰਤ ॥੪॥੧੬੮॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਰਚਜੋ ਸਰਪ ਮੇਧੰ ਬਡੋ ਜੱਗ ਰਾਜੰ ॥ ਕਰੈਂ ਬਿੱਪ ਹੋਮੰ ਸਰੈਂ ਸਰਬ ਕਾਜੰ ॥ ਦਹੇ ਸਰਪ ਸਰਪੰ ਅਨੰਤੰ ਪ੍ਰਕਾਰੰ ॥ ਭੁਜੈਂ ਭੋਗ ਅਨੰਤੰ ਜੁਗੈਂ ਰਾਜ ਦੁਆਰੰ ॥੧॥੧੬੯॥ ਕਿਤੇ ਅਸਟ ਹਸਤੰ ਸਤੰ ਪ੍ਰਾਇ ਨਾਰੰ ॥ ਕਿਤੇ ਦੁਆਦਸੇ ਹਸਤ ਲੌ ਪਰਮ ਭਾਰੰ ॥ ਕਿਤੇ ਦੁਐ ਸਹੰਸ੍ਰ ਕਿਤੇ ਜੋਜਨੇਕੰ ॥ ਗਿਰੇ ਹੋਮ ਕੁੰਡੰ ਅਪਾਰੰ ਅਚੇਤੰ ॥੨॥੧੭੦॥ ਕਿਤੇ ਜੋਜਨੇ ਦੁਇ ਕਿਤੇ ਤੀਨ ਜੋਜਨ ॥ ਕਿਤੇ ਚਾਰ ਜੋਜਨ ਦਹੇ ਭੂਮਿ ਭੋਗਨ ॥ ਕਿਤੇ ਮੁਸਟ ਅੰਗੁਸਟ ਗ੍ਰਿਸਟੰ ਪ੍ਰਮਾਨੰ ॥ ਕਿਤੇ ਡੇਢੁ ਗਿਸਟੇ ਅੰਗੁਸਟੰ ਅਰਧਾਨੰ ॥੩॥੧੭੧॥ ਕਿਤੇ ਚਾਰ ਜੋਜਨ ਲਉ ਚਾਰ ਕੋਸੰ ॥ ਛੁਐ ਘ੍ਰਿਤ ਜੈਸੇ ਕਰੈਂ ਅਗਨ ਹੋਮੰ ॥ ਫਣੰ ਫੱਟਕੈ ਫੇਣਕਾ ਫੰਤਕਾਰੰ ॥ ਛੁਟੈ ਲਪਟ ਜੁਆਲਾ ਬਸੈ ਬਿਖਧਾਰੰ ॥੪॥੧੭੨॥ ਕਿਤੇ ਸਪਤ ਜੋਜਨ ਲੌ ਕੋਸ ਅਸਟੰ ॥ ਕਿਤੇ ਅਸਟ ਜੋਜਨ ਮਹਾ ਪਰਮ ਪੁਸਟੰ ॥ ਭਯੋ ਘੋਰ ਬੱਧੰ ਜਰੇ ਕੋਟ ਨਾਗੰ ॥ ਭਜਜੋ ਤੱਛਕੰ ਭੱਛਕੰ ਜੇਮ ਕਾਗੰ ॥੫॥੧੭੩॥ ਕੁਲੰ ਕੋਟਿ ਹੋਮੇ ਬਿਖੈ ਹਵਣ ਕੁੰਡੰ ॥

ਬਚੇ ਬਾਂਧਿ ਡਾਰੇ ਘਨੇ ਕੁੰਡ ਝੁੰਡੰ ॥ ਭਜਯੋ ਨਾਗ ਰਾਜੰ ਤਕਯੋ ਇੰਦ੍ਰ ਲੋਕੰ ॥ ਜਰਯੋ ਬੇਦ ਮੰਤ੍ਰੰ ਭਰਯੋ ਸੱਕ੍ਰ ਸੋਕੰ ॥੬॥੧੭੪॥ ਬਧਯੋ ਮੰਤ੍ਰ ਜੰਤ੍ਰੰ ਗਿਰਯੋ ਭੂਮਿ ਮੱਧੰ ॥ ਅੜਯੋ ਆਸਤੀਕੰ ਮਹਾ ਬਿਪ੍ਰ ਸਿੱਧੰ ॥ ਭਿੜਯੋ ਭੇੜ ਭੂਪੰ ਝਿਣਯੋ ਝੇੜ ਝਾੜੰ ॥ ਮਹਾ ਕ੍ਰੋਧਿ ਉਠਯੋ ਤਣੀ ਤੋੜ ਤਾੜੰ ॥੭॥੧੭੫॥ ਤਜਯੋ ਸਰਪ ਮੇਧੰ ਭਜਯੋ ਏਕ ਨਾਥੰ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਮੰਤ੍ਰ ਸੂਝੈ ਸਭੈ ਸ੍ਰਿਸਟ ਸਾਜੰ ॥ ਸੁਨਹੁ ਰਾਜ ਸਾਰਦੂਲ ਬਿਦਯਾ ਨਿਧਾਨੰ ॥ ਤਪੈ ਤੇਜ ਸਾਵੰਤ ਜ੍ਵਾਲਾ ਸਮਾਨੰ ॥੮॥੧੭੬॥ ਮਹੀ ਮਾਹ ਰੂਪੰ ਤਪੈ ਤੇਜ ਭਾਨੰ ॥ ਦਸੰ ਚਾਰ ਚਉਦਹ ਬਿੱਦਿਆ ਨਿਧਾਨੰ ॥ ਸੁਨਹੁ ਰਾਜ ਸਾਸਤ੍ਰੱਗ ਸਾਰੰਗ ਪਾਨੰ ॥ ਤਜਹੁ ਸਰਪ ਮੇਧੰ ਦਿਜੈ ਮੋਹਿ ਦਾਨੰ ॥੯॥੧੭੭॥ ਤਜਹੁ ਜੌ ਨ ਸਰਪੰ ਜਰੌਂ ਅਗਨਿ ਆਪੰ ॥ ਕਰੌਂ ਦਗਧ ਤੋ ਕੌ ਦਿਵੌਂ ਐਸ ਸ੍ਰਾਪੰ ॥ ਹਣੋਂ ਪੇਟ ਮੱਧੰ ਛੁਰੀ ਜਮਦਾੜ੍ਹੰ ॥ ਲਗੇ ਪਾਪ ਤੋ ਕੌ ਸੁਨਹੁ ਰਾਜ ਗਾੜੰ ॥੧੦॥੧੭੮॥ ਸੁਨੇ ਬਿੱਪ ਬੋਲੰ ਉਠਯੋ ਆਪ ਰਾਜੰ ॥ ਤਜਯੋ ਸਰਪ ਮੇਧੰ ਪਿਤਾ ਬੈਰ ਕਾਜੰ ॥ ਬੁਲਯੋ ਬਯਾਸ ਪਾਸੰ ਕਰਯੋ ਮੰਤ੍ਰ ਚਾਰੰ ॥ ਮਹਾਂ ਬੇਦ ਬਿਆਕਰਣ ਬਿਦਯਾ ਬਿਚਾਰੰ ॥੧੧॥੧੭੯॥ ਸੁਨੀ ਪੁਤ੍ਰਿਕਾ ਦੁਇ ਗ੍ਰਿਹੰ ਕਾਸਿਰਾਜੰ ॥ ਮਹਾਂ ਸੁੰਦਰੀ ਰੂਪ ਸੋਭਾ ਸਮਾਜੰ ॥ ਜਿਣੋ ਜਾਇ ਤਾ ਕੋ ਹਣੋ ਦੁਸਟ ਪੁਸਟੰ ॥ ਕਰਯੋ ਪਯਾਨ ਤਾ ਨੇ ਲਦੇ ਭਾਰ ਉਸਟੰ ॥੧੨॥੧੮੦॥ ਚਲੀ ਸੈਨ ਸੂਕਰ ਪਰਾਚੀ ਦਿਸਾਨੰ ॥ ਚੜੇ ਬੀਰ ਧੀਰੰ ਹਠੇ ਸਸਤ੍ਰ ਪਾਨੰ ॥ ਦੁਰਯੋ ਜਾਇ ਦੁਰਗੰ ਸੁ ਬਾਰਾਣਸੀਸੰ ॥ ਘੇਰਯੋ ਜਾਇ ਫਉਜੰ ਭਜਯੋ ਏਕ ਈਸੰ ॥੧੩॥੧੮੧॥ ਮਚਯੋ ਜੁੱਧ ਸੁੱਧੰ ਬਹੇ ਸਸਤ੍ਰ ਘਾਤੰ ॥ ਗਿਰੇ ਅੱਧ ਵੱਧੰ ਸਨੱਧੰ ਬਿਪਾਤੰ ॥ ਗਿਰੇ ਹੀਰ ਚੀਰੰ ਸੁ ਬੀਰੰ ਰਜਾਨੰ ॥ ਕਟੇ ਅੱਧੁ ਅੱਧੰ ਛੁਟੇ ਰੁਦ੍ਰ ਧਯਾਨੰ ॥੧੪॥੧੮੨॥ ਗਿਰੇ ਖੇਤ੍ਰ ਖੱਤ੍ਰਾਨ ਖੱਤ੍ਰੀ ਖਤ੍ਰਾਣੰ ॥ ਬਜੀ ਭੇਰਿ ਭੁੰਕਾਰ ਧੁੰਕੇ ਨਿਸਾਣੰ ॥ ਕਰੇ ਪੈਜ ਵਾਰੰ ਪ੍ਰਚਾਰੇ ਸੁ ਬੀਰੰ ॥ ਫਿਰੇ ਰੁੰਡ ਮੁੰਡੰ ਤਣੰ ਤੱਛ ਤੀਰੰ ॥੧੫॥੧੮੩॥ ਬਿਭੇਦੰਤ ਵਰਮੰ ਪ੍ਰਛੇਦੈ ਤਨਾਨੰ ॥ ਕਰੈਂ ਮਰਦਨੰ ਅਰਦਨੰ ਮਰਦ ਮਾਨੰ ॥ ਕਟੇ ਚਰਮ ਬਰਮੰ ਛੁਟੇ ਚਉਰ ਚਾਰੰ ॥ ਗਿਰੇ ਬੀਰ ਧੀਰੰ ਛੁਟੇ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰੰ ॥੧੬॥੧੮੪॥ ਜਿਣਯੋ ਕਾਸਿਕੀਸੰ ਹਣਯੋ ਸਰਬ ਸੈਨੰ ॥ ਬਰੀ ਪੁਤ੍ਰਿਕਾ ਤਾਹ ਕੰਪਯੋ ਤ੍ਰਿਨੈਨੰ ॥ ਭਯੋ ਮੇਲ ਗੇਲੰ ਮਿਲੇ ਰਾਜ ਰਾਜੰ ॥ ਭਈ ਮਿਤ੍ਰ ਚਾਰੰ ਸਰੇ ਸਰਬ ਕਾਜੰ ॥੧੭॥੧੮੫॥ ਮਿਲੀ ਰਾਜ ਦਾਜੰ ਸੁ ਦਾਸੀ ਅਨੂਪੰ ॥ ਮਹਾਂ ਬਿੱਦਯਵੰਤੀ ਅਪਾਰੰ ਸਰੂਪੰ ॥ ਮਿਲੇ ਹੀਰ

ਚੀਰੰ ਕਿਤੇ ਸਜਾਉ ਕਰਨੰ ॥ ਮਿਲੇ ਮੱਤ ਦੰਤੀ ਕਿਤੇ ਸੇਤ ਬਰਨੰ ॥੧੮॥੧੮੬॥ ਕਰਯੋ ਬਜਾਹ ਰਾਜਾ ਭਇਓ ਸੁਪ੍ਰਸੰਨੰ ॥ ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ ਪੋਖੇ ਦਿਜੰ ਸਰਬ ਅੰਨੰ ॥ ਕਰੇ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤੰ ਮਹਾ ਜਗ ਦਾਨੰ ॥ ਭਏ ਦੋਇ ਪੁਤ੍ਰੰ ਮਹਾਂ ਰੂਪਮਾਨੰ ॥੧੯॥੧੮੭॥ ਲਖੀ ਰੂਪਵੰਤੀ ਮਹਾਰਾਜ ਦਾਸੀ ॥ ਮਨੋ ਚੀਰ ਕੈ ਚਾਰੁ ਚੰਦ੍ਰਾ ਨਿਕਾਸੀ ॥ ਲਹੈਂ ਚੰਚਲਾ ਚਾਰੁ ਬਿਦਿਆ ਲਤਾ ਸੀ ॥ ਕਿਧੌ ਕੰਜ ਕੀ ਮੰਜੁ ਸੋਭਾ ਪ੍ਰਕਾਸੀ ॥੨੦॥੧੮੮॥ ਕਿਧੌ ਫੂਲ ਮਾਲਾ ਲਖੇ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਸੀ ॥ ਕਿਧੌ ਪਦਮਨੀ ਮੈ ਬਨੀ ਮਾਲਤੀ ਸੀ ॥ ਕਿਧੌ ਪੁਹਪ ਧੰਨਜਾ ਫੁਲੀ ਰਾਇ ਬੇਲੰ ॥ ਤਜੇ ਅੰਗ ਤੇ ਬਾਸੁ ਚੰਪਾ ਫੁਲੇਲੰ ॥੨੧॥੧੮੯॥ ਕਿਧੌ ਦੇਵ ਕੰਨਜਾ ਪ੍ਰਿਥੀ ਲੋਕ ਡੋਲੈ ॥ ਕਿਧੌ ਜੱਛਨੀ ਕਿੰਨ੍ਰਨੀ ਸੋ ਕਲੋਲੈ ॥ ਕਿਧੌ ਰੁਦ੍ਰਬੀਜੰ ਫਿਰੈ ਮੱਧਿ ਬਾਲੰ ॥ ਕਿਧੌ ਪਤ੍ਰ ਪਾਨੰ ਨਚੈ ਕਉਲ ਨਾਲੰ ॥੨੨॥੧੯੦॥ ਕਿਧੌ ਰਾਗ ਮਾਲਾ ਰਚੀ ਰੰਗ ਰੂਪੰ ॥ ਕਿਧੌ ਇਸਤ੍ਰਿ ਰਾਜਾ ਰਚੀ ਭੂਪ ਭੂਪੰ ॥ ਕਿਧੌ ਨਾਗ ਕੰਨਜਾ ਕਿਧੌ ਬਾਸਵੀ ਹੈ ॥ ਕਿਧੌ ਸੰਖਨੀ ਚਿਤ੍ਰਨੀ ਪਦਮਨੀ ਹੈ ॥੨੩॥੧੯੧॥ ਲਸੈ ਚਿਤ੍ਰ ਰੂਪੰ ਬਚਿਤ੍ਰੰ ਅਪਾਰੰ ॥ ਮਹਾਂਰੂਪਵੰਤੀ ਮਹਾਂ ਜੋਬਨਾਰੰ ॥ ਮਹਾਂਗਜਾਨਵੰਤੀ ਸੁ ਬਿਗਿਆਨ ਕਰਮੰ ॥ ਪੜ੍ਹੈ ਕੰਠਿ ਬਿਦਿਆ ਸੁ ਬਿਦਿਆਦਿ ਧਰਮੰ ॥੨੪॥੧੯੨॥ ਲਖੀ ਰਾਜ ਕੰਨਿਆਨ ਤੇ ਰੂਪਵੰਤੀ ॥ ਲਸੈ ਜੋਤਿ ਜ੍ਵਾਲਾ ਅਪਾਰੰ ਅਨੰਤੀ ॥ ਲਖਯੋ ਤਾਹਿ ਜਨਮੇਜਏ ਆਪ ਰਾਜੰ ॥ ਕਰੇ ਪਰਮ ਭੋਗੰ ਦੀਏ ਸਰਬ ਸਾਜੰ ॥੨੫॥੧੯੩॥ ਬਢਜ ਨੇਹੁ ਤਾ ਸੋਂ ਤਜੀ ਰਾਜ ਕੰਨਜਾ ॥ ਹੁਤੀ ਸਿਸਟਿ ਕੀ ਦਿਸਟਿ ਮਹਿ ਪੁਸਟ ਧੰਨਜਾ ॥ ਭਯੋ ਏਕ ਪੁਤ੍ਰੰ ਮਹਾਂ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰੀ ॥ ਦਸੰ ਚਾਰ ਚਉਦਹ ਬਿਦਿਆ ਬੀਚਾਰੀ ॥੨੬॥੧੯੪॥ ਧਰਿਓ ਅਸੁਮੇਧੰ ਪ੍ਰਿਥਮ ਪੁਤ੍ਰ ਨਾਮੰ ॥ ਭਯੋ ਅਸੁਮੇਧਾਨ ਦੂਜੋ ਪ੍ਰਧਾਨੰ ॥ ਅਜੈ ਸਿੰਘ ਰਾਖਯੋ ਰਜੀ ਪੁਤ੍ਰ ਸੂਰੰ ॥ ਮਹਾਂ ਜੰਗ ਜੋਧਾ ਮਹਾਂ ਜਸ ਪੂਰੰ ॥੨੭॥੧੯੫॥ ਭਯੋ ਤਨ ਦਰੁਸਤੰ ਬਲਿਸਟੰ ਮਹਾਨੰ ॥ ਮਹਾਂ ਜੰਗ ਜੋਧਾ ਸੁ ਸਸਤ੍ਰੰ ਪ੍ਰਧਾਨੰ ॥ ਹਣੈ ਦੁਸਟ ਪੁਸਟੰ ਮਹਾ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰੰ ॥ ਬਡੇ ਸਤ੍ਰ ਜੀਤੇ ਜਿਵੇਂ ਰਾਵਣਾਰੰ ॥੨੮॥੧੯੬॥ ਚੜ੍ਹਯੋ ਏਕ ਦਿਵਸੰ ਅਖੇਟੰ ਨਰੇਸੰ ॥ ਲਖੇ ਮ੍ਰਿਗ ਧਾਯੋ ਗਯੋ ਅਉਰ ਦੇਸੰ ॥ ਸ੍ਰਮਯੋ ਪਰਮ ਬਾਟੰ ਤਕਯੋ ਏਕ ਤਾਲੰ ॥ ਤਹਾਂ ਦਉਰ ਕੈ ਪੀਨ ਪਾਨੰ ਉਤਾਲੰ ॥੨੯॥੧੯੭॥ ਕਰਯੋ ਰਾਜ ਸੈਨੰ ਕਢਯੋ ਬਾਰਿ ਬਾਜੰ ॥ ਤਕੀ ਬਾਜਨੀ ਰੂਪ ਰਾਜੰ ਸਮਾਜੰ ॥ ਲਗਯੋ ਆਨਿ ਤਾ ਕੋ ਰਹਯੋ ਤਾਹਿ

ਗਰਭੰ ॥ ਭਯੋ ਸਜਾਮ ਕਰਣੰ ਸੁ ਬਾਜੀ ਅਦਰਬੰ ॥੩੦॥੧੯੮॥ ਕਰਜੋ ਬਾਜਮੇਧੰ ਬਡੋ ਜੱਗ ਰਾਜਾ ॥ ਜਿਣੇ ਸਰਬ ਭੂਪੰ ਸਰੇ ਸਰਬ ਕਾਜਾ ॥ ਗਡਜੋ ਜੱਗ ਥੰਭੰ ਕਰਜੋ ਹੋਮ ਕੁੰਡੰ ॥ ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ ਪੋਖੇ ਬਲੀ ਬਿਪ੍ਰ ਝੁੰਡੰ ॥੩੧॥੧੯੯॥ ਦਏ ਕੋਟ ਦਾਨੰ ਪਕੇ ਪਰਮ ਪਾਕੰ ॥ ਕਲੂ ਮੱਧਿ ਕੀਨੋ ਬਡੋ ਧਰਮ ਸਾਕੰ ॥ ਲਗੀ ਦੇਖਨੇ ਆਪ ਜਿਉਂ ਰਾਜ ਬਾਲਾ ॥ ਮਹਾਂ ਰੂਪਵੰਤੀ ਮਹਾਂ ਜ੍ਵਾਲ ਆਲਾ ॥੩੨॥੨੦੦॥ ਉਡਜੋ ਪਉਨ ਕੇ ਬੇਗ ਸਿਉਂ ਅਗ੍ਰ ਪੱਤ੍ਰੰ ॥ ਹਸੇ ਦੇਖਿ ਨਗਨੰ ਤ੍ਰਿਯੰ ਬਿਪ੍ਰ ਛੱਤ੍ਰੰ ॥ ਭਯੋ ਕੋਪ ਰਾਜਾ ਗਹੇ ਬਿਪ੍ਰ ਸਰਬੰ ॥ ਦਹੇ ਖੀਰ ਖੰਡੰ ਬਡੇ ਪਰਮ ਗਰਬੰ ॥੩੩॥੨੦੧॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਾਂਧਿ ਕੈ ਸਰਬ ਮੂੰਡੇ ਮੁੰਡਾਏ ॥ ਪੁਨਰ ਏਂਡੂਆ ਸੀਸ ਤਾ ਕੇ ਟਿਕਾਏ ॥ ਪੁਨਰ ਤਪਤ ਕੈ ਖੀਰ ਕੋ ਮੱਧਿ ਡਾਰਜੋ ॥ ਇਮੰ ਸਰਬ ਬਿਪ੍ਰਾਨ ਕਉ ਜਾਰਿ ਮਾਰਜੋ ॥੩੪॥੨੦੨॥ ਕਿਤੇ ਬਾਂਧਿ ਕੈ ਬਿਪ੍ਰ ਬਾਚੇ ਦਿਵਾਰੰ ॥ ਕਿਤੇ ਬਾਂਧਿ ਫਾਂਸੀ ਦੀਏ ਬਿਪ੍ਰ ਭਾਰੰ ॥ ਕਿਤੇ ਬਾਰਿ ਬੋਰੇ ਕਿਤੇ ਅਗਨਿ ਜਾਰੇ ॥ ਕਿਤੇ ਅਧਿ ਚੀਰੇ ਕਿਤੇ ਬਾਂਧਿ ਫਾਰੇ ॥੩੫॥੨੦੩॥ ਲਗਜੋ ਦੋਖ ਭੂਪੰ ਬਢਜੋ ਕੁਸਟ ਦੇਹੀ ॥ ਸਭੇ ਬਿਪ੍ਰ ਬੋਲੇ ਕਰਿਓ ਰਾਜ ਨੇਹੀ ॥ ਕਹੋ ਕਉਨ ਸੋਂ ਬੈਠਿ ਕੀਜੈ ਬਿਚਾਰੰ ॥ ਦਹੇ ਦੇਹ ਦੋਖੰ ਮਿਟੈ ਪਾਪ ਭਾਰੰ ॥੩੬॥੨੦੪॥ ਬੁਲੈ ਰਾਜ ਦ੍ਵਾਰੰ ਸਭੈ ਬਿਪ੍ਰ ਆਏ ॥ ਬਡੇ ਬਜਾਸ ਤੇ ਆਦਿ ਲੈ ਕੈ ਬੁਲਾਏ ॥ ਦਿਖੈ ਲਾਗ ਸਾਸਤ੍ਰੰ ਬੋਲੇ ਬਿਪ੍ਰ ਸਰਬੰ ॥ ਕਰਜੋ ਬਿਪ੍ਰਮੇਧੰ ਬਢਿਓ ਭੂਪ ਗਰਬੰ ॥੩੭॥੨੦੫॥ ਸੁਨਹੁ ਰਾਜ ਸਰਦੂਲ ਬਿਦਿਆ ਨਿਧਾਨੰ ॥ ਕਰਜੋ ਬਿੱਪ੍ਰਮੇਧੰ ਸੁ ਜੱਗਜੰ ਪ੍ਰਮਾਨੰ ॥ ਭਯੋ ਅਕਸਮਾਤ੍ਰੰ ਕਹਜੋ ਨਾਹਿ ਕਉਨੈ ॥ ਕਰੀ ਜਉ ਨ ਹੋਤੀ ਭਈ ਬਾਤ ਤਉਨੈ ॥੩੮॥੨੦੬॥ ਸੁਨੋ ਬਜਾਸ ਤੇ ਪਰਬ ਅਸਟੰ ਦਸਾਨੰ ॥ ਦਹੈ ਦੇਹ ਤੇ ਕੁਸਟ ਸਰਬੰ ਨ੍ਰਿਪਾਨੰ ॥ ਬੁਲੈ ਬਿਪ੍ਰ ਬਿਆਸੰ ਸੁਨੈ ਲਾਗ ਪਰਬੰ ॥ ਪਰਿਓ ਭੂਪ ਪਾਇਨ ਤਜੇ ਸਰਬ ਗਰਬੰ ॥੩੯॥੨੦੭॥ ਸੁਨੋ ਰਾਜ ਸਰਦੂਲ ਬਿਦਿਆ ਨਿਧਾਨੰ ॥ ਹੂਓ ਭਰਤ ਕੇ ਬੰਸ ਮੈ ਰਘੁਰਾਨੰ ॥ ਭਯੋ ਤਉਨ ਕੇ ਬੰਸ ਮੈ ਰਾਮ ਰਾਜਾ ॥ ਦਿਜੈ ਛਤ੍ਰ ਦਾਨੰ ਨਿਧਾਨੰ ਬਿਰਾਜਾ ॥੪੦॥੨੦੮॥ ਭਯੋ ਤਉਨ ਕੀ ਜੱਦੁ ਮੈ ਜੱਦੁਰਾਜੰ ॥ ਦਸੰ ਚਾਰ ਚੌਦਹ ਸੁ ਬਿੱਦਜਾ ਸਮਾਜੰ ॥ ਭਯੋ ਤਉਨ ਕੇ ਬੰਸ ਮੈ ਸੰਤਨੇਅੰ ॥ ਭਏ ਤਾਹਿ ਕੇ ਕਉਰਓ ਪਾਂਡਵੇਅੰ ॥੪੧॥੨੦੯॥ ਭਏ ਤਉਨ ਕੇ ਬੰਸ ਮੈ ਧ੍ਰਿਤਰਾਸਟਰੰ ॥ ਮਹਾ ਜੁੱਧ ਜੋਧਾ ਪ੍ਰਬੋਧਾ ਮਹਾਂਸਤ੍ਰੰ ॥ ਭਏ

ਤਉਨ ਕੇ ਕਉਰਵੰ ਕ੍ਰੂਰ ਕਰਮੰ ॥ ਕੀਓ ਛਤ੍ਰਣੰ ਜੈਣ ਕੁਲ ਛੈਣ ਕਰਮੰ ॥੪੨॥੨੧੦॥ ਕਿਯੋ ਭੀਖਮੇ ਅੱਗ੍ਰ ਸੈਨਾ ਸਮਾਜੰ ॥ ਭਯੋ ਕ੍ਰੁੱਧ ਜੁੱਧੰ ਸਮੂਹ ਪੰਡੁ ਰਾਜੰ ॥ ਤਹਾਂ ਗਰਜਿਓ ਅਰਜੁਨੰ ਪਰਮ ਬੀਰੰ ॥ ਧਨੁਰ ਬੇਦ ਗਜਾਤਾ ਤਜੇ ਪਰਮ ਤੀਰੰ ॥੪੩॥੨੧੧॥ ਤਜੀ ਬੀਰ ਬਾਨਾਵਰੀ ਬੀਰ ਖੇਤੰ ॥ ਹਣ੍ਯੋ ਭੀਖਮੰ ਸਭੈ ਸੈਨਾ ਸਮੇਤੰ ॥ ਦਇ ਬਾਣ ਸਿੱਜਾ ਗਿਰੇ ਭੀਖਮੈਣੰ ॥ ਜਯੰ ਪੱਤ੍ਰ ਪਾਯੋ ਸੁਖੰ ਪਾਂਡਵੈਣੰ ॥੪੪॥੨੧੨॥ ਭਏ ਦ੍ਰੋਣ ਸੈਨਾਪਤੀ ਸੈਨਪਾਲੰ ॥ ਭਯੋ ਘੋਰ ਜੁੱਧੰ ਤਹਾਂ ਤਉਨ ਕਾਲੰ ॥ ਹਣ੍ਯੋ ਧ੍ਰਿਸਟਦੋਣੰ ਤਜੇ ਦ੍ਰੋਣ ਪ੍ਰਾਣੰ ॥ ਕਰਯੋ ਜੁੱਧ ਤੇ ਦੇਵ ਲੋਕੰ ਪਯਾਣੰ ॥੪੫॥੨੧੩॥ ਭਏ ਕਰਣ ਸੈਨਾਪਤੀ ਛਤ੍ਰਪਾਲੰ ॥ ਮਚਯੋ ਜੁੱਧ ਕ੍ਰੁੱਧੰ ਮਹਾਂ ਬਿਕਰਾਲੰ ॥ ਹਣ੍ਯੋ ਤਾਹਿ ਪੰਥੰ ਸਦੰ ਸੀਸੁ ਕੱਪਯੋ ॥ ਗਿਰਿਓ ਤਉਣ ਜੁਧਿਸਟਰੰ ਰਾਜੁ ਥੱਪਯੋ ॥੪੬॥੨੧੪॥ ਭਏ ਸੈਣਪਾਲੰ ਬਲੀ ਸੂਲ ਸਲਿਅੰ ॥ ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ ਕੁਟਿਓ ਬਲੀ ਪੰਡੁ ਦਲਿਅੰ ॥ ਪੁਨਰ ਹਸਤ ਜੁਧਿਸਟਰੰ ਸਕਤਿ ਬੇਦੰ ॥ ਗਿਰਯੋ ਜੁੱਧ ਭੂਪੰ ਬਲੀ ਭੂਪ ਬੇਦੰ ॥੪੭॥੨੧੫॥ ਚਉਪਈ ॥ ਸਲ ਰਾਜਾ ਜਉਨੇ ਦਿਨ ਜੂਝਾ ॥ ਕਉਰਉ ਹਾਰ ਤਦਿਨ ਤੇ ਸੂਝਾ ॥ ਜੂਝਤ ਸਲ ਭਇਓ ਅਸਤਾਮਾ ॥ ਕੂਟਯੋ ਕੋਟਿ ਕਟਕੁ ਇਕ ਜਾਮਾ ॥੧॥੨੧੬॥ ਧ੍ਰਿਸਟਦੋਨ ਮਾਰਿਓ ਅਤਿਰਥੀ ॥ ਪਾਂਡਵ ਸੈਨ ਭਲੇ ਕਰਿ ਮਥੀ ॥ ਪਾਂਡਵ ਕੇ ਪਾਂਚੋ ਸੁਤ ਮਾਰੇ ॥ ਦ੍ਵਾਪੁਰ ਮੈ ਬਡ ਕੀਨ ਅਖਾਰੇ ॥੨॥੨੧੭॥ ਕਉਰਉ ਰਾਜ ਕੀਓ ਤਬ ਜੁਧਾ ॥ ਭੀਮ ਸੰਗ ਹੁਇ ਕੈ ਅਤਿ ਕ੍ਰੁਧਾ ॥ ਜੁਧ ਕਰਤ ਕਬਹੂ ਨਹੀ ਹਾਰਾ ॥ ਕਾਲ ਬਲੀ ਤਿਹ ਆਨਿ ਸੰਘਾਰਾ ॥੩॥੨੧੮॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਤਹਾਂ ਭੀਮ ਕੁਰਰਾਜ ਸਿਉਂ ਜੁੱਧ ਮਚਯੋ ॥ ਛੁਟੀ ਬ੍ਰਹਮ ਤਾਰੀ ਮਹਾਂ ਰੁਦ੍ਰ ਨਚਯੋ ॥ ਉਠੈ ਸਬਦ ਨਿਰਘਾਤ ਆਘਾਤ ਬੀਰੰ ॥ ਭਏ ਰੁੰਡ ਮੁੰਡੰ ਤਣੰ ਤੱਛ ਤੀਰੰ ॥੧॥੨੧੯॥ ਗਿਰੇ ਬੀਰ ਏਕੰ ਅਨੇਕੰ ਪ੍ਰਕਾਰੰ ॥ ਗਿਰੇ ਅੱਧ ਅੱਧੰ ਛੁਧੰ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰੰ ॥ ਕਟੇ ਕਉਰਵੰ ਦੂਰ ਸਿੰਦੂਰ ਖੇਤੰ ॥ ਨਚੇ ਗਿੱਧ ਆਵੱਧ ਸਾਵੰਤ ਪ੍ਰੇਤੰ ॥੨॥੨੨੦॥ ਬਲੀ ਮੰਡਲਾਕਾਰ ਜੂਝੈਂ ਬਿਰਾਜੈਂ ॥ ਹਸੈਂ ਗਰਜ ਠੋਕੈਂ ਭੁਜਾ ਹਰ ਦੁਗਾਜੈਂ ॥ ਦਿਖਾਵੈਂ ਬਲੀ ਮੰਡਲਾਕਾਰ ਥਾਨੈ ॥ ਉਭਾਰੈਂ ਭੁਜਾ ਅਉ ਫਟਾਕੈਂ ਗਜਾਨੈ ॥੩॥੨੨੧॥ ਸੁਭੈਂ ਸੁਵਰਨ ਕੇ ਪੱਤ੍ਰ ਬਾਂਧੇ ਗਜਾ ਮੈ ॥ ਭਈ ਅਗਨਿ ਸੋਭਾ ਲਖੀ ਕੈ ਧੁਜਾ ਮੈ ॥ ਭਿੜਾਮੈ ਭ੍ਰਮੈ ਮੰਡਲਾਕਾਰ ਬਾਹੈਂ ॥ ਅਪੋ ਆਪ ਮੈ ਨੇਕ ਘਾਯੰ ਸਰਾਹੈਂ ॥੪॥੨੨੨॥

ਤਹਾਂ ਭੀਮ ਭਾਰੀ ਭੁਜਾ ਸਸਤ੍ਰ ਬਾਹੈਂ ॥ ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ ਕੈ ਕੈ ਭਲੈ ਸੈਨ ਗਾਹੈਂ ॥ ਉਤੈ ਕਉਰਪਾਲੰ ਧਰੈਂ ਛਤ੍ਰ ਧਰਮੰ ॥ ਕਰੈਂ ਚਿਤ੍ਰ ਪਾਵਿਤ੍ਰ ਬਾਚਿਤ੍ਰ ਕਰਮੰ ॥੫॥੨੨੩॥ ਸੁਭੈਂ ਬਾਜੁਵੰਦੰ ਛਕੈਂ ਭੂਖਨਾਣੰ ॥ ਲਸੈਂ ਮੁਕਤਕਾ ਹਾਰ ਦੁ ਮੱਲਿ ਅਹਾਣੰ ॥ ਦੁਊ ਮੀਰ ਧੀਰੰ ਦੁਊ ਪਰਮ ਓਜੰ ॥ ਦੁਊ ਮਾਨਧਾਤਾ ਮਹੀਪੰ ਕਿ ਭੋਜੰ ॥੬॥੨੨੪॥ ਦੁਊ ਬੀਰ ਬਾਨਾ ਬਧੇ ਅੱਧ ਅੱਧੰ ॥ ਦੁਊ ਸਸਤ੍ਰਧਾਰੀ ਮਹਾਂ ਜੁੱਧ ਕ੍ਰੁੱਧੰ ॥ ਦੁਊ ਕ੍ਰੂਰ ਕਰਮੰ ਦੁਊ ਜਾਨੁ ਬਾਹੰ ॥ ਦੁਊ ਹੱਦਿ ਹਿੰਦੂਨ ਸਾਹਾਨ ਸਾਹੰ ॥੭॥੨੨੫॥ ਦੁਊ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰੰ ਦੁਊ ਪਰਮ ਦਾਨੰ ॥ ਦੁਊ ਢਾਲ ਢੀਚਾਲ ਹਿੰਦੂ ਹਿੰਦਾਨੰ ॥ ਦੁਊ ਸਸਤ੍ਰ ਵਰਤੀ ਦੁਊ ਛਤ੍ਰਧਾਰੀ ॥ ਦੁਊ ਪਰਮ ਜੋਧਾ ਮਹਾਂ ਜੁੱਧਕਾਰੀ ॥੮॥੨੨੬॥ ਦੁਊ ਖੰਡ ਖੰਡੀ ਦੁਊ ਮੰਡ ਮੰਡੰ ॥ ਦੁਊ ਜੋਧ ਜੈਤਵਾਰੁ ਜੋਧਾ ਪ੍ਰਚੰਡੰ ॥ ਦੁਊ ਬੀਰ ਬਾਨੀ ਦੁਊ ਬਾਹਯਾਹੰ ॥ ਦੁਊ ਸੂਰ ਸੈਨੰ ਦੁਊ ਸੂਰਮਾਹੰ ॥੯॥੨੨੭॥ ਦੁਊ ਚੱਕ੍ਰਵਰਤੀ ਦੁਊ ਸਸਤ੍ਰ ਬੇਤਾ ॥ ਦੁਊ ਜੰਗ ਜੋਧੀ ਦੁਊ ਜੰਗ ਜੇਤਾ ॥ ਦੁਊ ਚਿਤ੍ਰ ਜੋਤੀ ਦੁਊ ਚਿਤ੍ਰ ਚਾਪੰ ॥ ਦੁਊ ਚਿਤ੍ਰ ਵਰਮਾ ਦੁਊ ਦੁਸਟ ਤਾਪੰ ॥੧੦॥੨੨੮॥ ਦੁਊ ਖੰਡ ਖੰਡੀ ਦੁਊ ਮੰਡ ਮੰਡੰ ॥ ਦੁਊ ਚਿਤ੍ਰ ਜੋਤੀ ਸੁ ਜੋਧਾ ਪ੍ਰਚੰਡੰ ॥ ਦੁਊ ਮੱਤ ਬਾਰੁੰਨ ਬਿਕ੍ਰਮ ਸਮਾਨੰ ॥ ਦੁਊ ਸਸਤ੍ਰ ਬੇਤਾ ਦੁਊ ਸਸਤ੍ਰ ਪਾਨੰ ॥੧੧॥੨੨੯॥ ਦੁਊ ਪਰਮ ਜੋਧੀ ਦੁਊ ਕ੍ਰੁੱਧਵਾਨੰ ॥ ਦੁਊ ਸਸਤ੍ਰ ਬੇਤਾ ਦੁਊ ਰੂਪ ਖਾਨੰ ॥ ਦੁਊ ਛਤ੍ਰਪਾਲੰ ਦੁਊ ਛਤ੍ਰ ਧਰਮੰ ॥ ਦੁਊ ਜੁੱਧ ਜੋਧਾ ਦੁਊ ਕ੍ਰੂਰ ਕਰਮੰ ॥੧੨॥੨੩੦॥ ਦੁਊ ਮੰਡਲਾਕਾਰ ਜੂਝੈਂ ਬਿਰਾਜੈਂ ॥ ਹਥੈਂ ਹਰ ਦੁ ਠੋਕੈਂ ਭੁਜਾ ਪਾਇ ਗਾਜੈਂ ॥ ਦੁਊ ਖੱਤ੍ਰਹਾਣੰ ਦੁਊ ਖਤ੍ਰ ਖੰਡੰ ॥ ਦੁਊ ਖੱਗ ਪਾਣੰ ਦੁਊ ਛੇਤ੍ਰ ਮੰਡੰ ॥੧੩॥੨੩੧॥ ਦੁਊ ਚਿਤ੍ਰ ਜੋਤੀ ਦੁਊ ਚਾਰ ਚਾਰੰ ॥ ਦੁਊ ਮੰਡਲਾਕਾਰ ਖੰਡਾ ਅਬਾਰੰ ॥ ਦੁਊ ਖੱਗ ਖੂਨੀ ਦੁਊ ਖਤ੍ਰਹਾਣੰ ॥ ਦੁਊ ਖਤ੍ਰ ਖੇਤਾ ਦੁਊ ਛਤ੍ਰ ਪਾਣੰ ॥੧੪॥੨੩੨॥ ਦੁਊ ਬੀਰ ਦਿਬਜਾਸਤ੍ਰ ਧਾਰੇਨਿ ਧਾਰੇ ॥ ਰਹੇ ਬਜੋਮ ਮੈ ਭੂਪ ਗਉਨੈ ਹਕਾਰੇ ॥ ਹਕਾ ਹੱਕ ਲਾਗੀ ਧਨੰ ਧੰਨ ਜੰਪਜੋ ॥ ਚਕਜੋ ਜੱਛ ਰਾਜੰ ਪ੍ਰਿਥੀ ਲੋਕ ਕੰਪਜੋ ॥੧੫॥੨੩੩॥ ਹਨਜੋ ਰਾਜ ਦੁਰਜੋਧਨੰ ਜੁੱਧ ਭੂਮੰ ॥ ਭਜੇ ਸਭੈ ਜੋਧਾ ਚਲੀ ਧਾਮ ਧੂਮੰ ॥ ਕਰਜੋ ਰਾਜ ਨਿਹਕੰਟਕੰ ਕਉਰਪਾਲੰ ॥ ਪੁਨਰ ਜਾਇ ਕੈ ਮੰਝਿ ਸਿੱਝੇ ਹਿਵਾਲੰ ॥੧੬॥੨੩੪॥ ਤਹਾਂ ਏਕ ਗੰਧ੍ਰਬ ਸਿਉ ਜੁੱਧ ਮੱਚਿਓ ॥ ਤਹਾਂ ਭੂਰਪਾਲੰ ਧੁਰਾ ਰੰਗੁ ਰਚਿਓ ॥

ਤਹਾ ਸਤ੍ਰ ਕੇ ਭੀਮ ਹਸਤੀ ਚਲਾਏ ॥ ਫਿਰੈਂ ਮੱਧ ਗੈਣੰ ਅਜਉ ਲਉ ਨ ਆਏ ॥੧੭॥੨੩੫॥ ਸੁਨੈ ਬੈਨ ਕਉ ਭੂਪ ਇਉਂ ਐਂਠ ਨਾਕੰ ॥ ਕਰਜੋ ਹਾਸ ਮੰਦੈ ਬੁਲਜੋ ਇਮ ਬਾਕੰ ॥ ਰਹਿਓ ਨਾਕ ਮੈਂ ਕੁਸਟ ਛਤ੍ਰੀਸਵਾਨੰ ॥ ਭਈ ਤਉਨ ਹੀ ਰੋਗ ਤੇ ਭੂਪ ਹਾਨੰ ॥੧੮॥੨੩੬॥ ਚਉਪਈ ॥ ਇਮ ਚਉਰਾਸੀ ਬਰਖ ਪ੍ਰਮਾਨੰ ॥ ਸਪਤ ਮਾਹ ਚਉਬੀਸ ਦਿਨਾਨੰ ॥ ਰਾਜ ਕਿਯੋ ਜਨਮੇਜਾ ਰਾਜਾ ॥ ਕਾਲ ਨੀਸਾਨੁ ਬਹੁਰਿ ਸਿਰਿ ਗਾਜਾ ॥੧੯॥੨੩੭॥

ਇਤੀ ਜਨਮੇਜਾ ਸਮਾਪਤ ਭਇਆ ॥੪॥

ਚਉਪਈ ॥ ਅਸੁਮੇਧ ਅਰੁ ਅਸਮੇਦਹਾਰਾ ॥ ਮਹਾਂ ਸੂਰ ਸੱਤਵਾਨ ਅਪਾਰਾ ॥ ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਬਰਿਆਰ ਧਨੁਖਧਰ ॥ ਗਾਵਤ ਕੀਰਤਿ ਦੇਸ ਸਭ ਘਰ ਘਰ ॥੧॥੨੩੮॥ ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਅਰੁ ਮਹਾਂ ਧਨੁਖਧਰ ॥ ਕਾਂਪਤ ਤੀਨ ਲੋਕ ਜਾ ਕੇ ਡਰ ॥ ਬਡ ਮਹੀਪ ਅਰੁ ਅਖੰਡ ਪ੍ਰਤਾਪਾ ॥ ਅਮਿਤ ਤੇਜ ਜਾਪਤ ਜਗ ਜਾਪਾ ॥੨॥੨੩੯॥ ਅਜੈ ਸਿੰਘ ਉਤ ਸੂਰ ਮਹਾਨਾ ॥ ਬਡ ਮਹੀਪ ਦਸ ਚਾਰ ਨਿਧਾਨਾ ॥ ਅਨਬਿਕਾਰ ਅਨਤੋਲ ਅਤੁਲ ਬਲ ॥ ਅਰਿ ਅਨੇਕ ਜੀਤੇ ਜਿਨ ਦਲ ਮਲ ॥੩॥੨੪੦॥ ਜਿਨ ਜੀਤੇ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਅਨੇਕਾ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਧਰਿ ਛਾਡ ਨ ਏਕਾ ॥ ਮਹਾ ਸੂਰ ਗੁਨਵਾਨ ਮਹਾਨਾ ॥ ਮਾਨਤ ਲੋਕ ਸਗਲ ਜਿਹ ਆਨਾ ॥੪॥੨੪੧॥ ਮਰਨ ਕਾਲ ਜਨਮੇਜੇ ਰਾਜਾ ॥ ਮੰਤ੍ਰ ਕਿਯੋ ਮੰਤ੍ਰੀਨ ਸਮਾਜਾ ॥ ਰਾਜ ਤਿਲਕ ਭੂਪਤਿ ਅਭਿਖੇਖਾ ॥ ਨਿਰਖਤ ਭਏ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੀ ਰੇਖਾ ॥੫॥੨੪੨॥ ਇਨ ਮਹਿ ਰਾਜ ਕਵਨ ਕਉ ਦੀਜੈ ॥ ਕਉਨ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੁਤ ਕਉ ਨ੍ਰਿਪੁ ਕੀਜੈ ॥ ਰਜੀਆ ਪੂਤ ਨ ਰਾਜ ਕੀ ਜੋਗਾ ॥ ਯਾਹਿ ਕੇ ਜੋਗ ਨ ਰਾਜ ਕੇ ਭੋਗਾ ॥੬॥੨੪੩॥ ਅਸੁਮੇਦ ਕਹ ਦੀਨੋ ਰਾਜਾ ॥ ਜੈ ਪਤਿ ਭਾਖਜੋ ਸਕਲ ਸਮਾਜਾ ॥ ਜਨਮੇਜਾ ਕੀ ਸੁਗਤਿ ਕਰਾਈ ॥ ਅਸੁਮੇਦ ਕੈ ਵਜੀ ਵਧਾਈ ॥੭॥੨੪੪॥ ਦੂਸਰ ਭਾਇ ਹੁਤੋ ਜੋ ਏਕਾ ॥ ਰਤਨ ਦੀਏ ਤਿਹ ਦਰਬ ਅਨੇਕਾ ॥ ਮੰਤ੍ਰੀ ਕੈ ਅਪਨਾ ਠਹਰਾਯੋ ॥ ਦੂਸਰਿ ਠਉਰ ਤਿਸਹਿ ਬੈਠਾਯੋ ॥੮॥੨੪੫॥ ਤੀਸਰ ਜੋ ਰਜੀਆ ਸੁਤ ਰਹਾ ॥ ਸੈਨਪਾਲ ਤਾਂ ਕੋ ਪੁਨ ਕਹਾ ॥ ਬਖਸੀ ਕਰਿ ਤਾ ਕੋ ਠਹਰਾਯੋ ॥ ਸਭ ਦਲ ਕੋ ਤਿਹ ਕਾਮੁ ਚਲਾਯੋ

॥੯॥੨੪੬॥ ਰਾਜੁ ਪਾਇ ਸਭਹੂੰ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਭੂਪਤਿ ਕਉ ਨਾਚਬ ਸੁਖ ਆਯੋ ॥ ਤੇਰਹ ਸੈ ਚੌਸਠ ਮਿਰਦੰਗਾ ॥ ਬਾਜਤ ਹੈ ਕਈ ਕੋਟਿ ਉਪੰਗਾ ॥੧੦॥੨੪੭॥ ਦੂਸਰ ਭਾਇ ਭਏ ਮਦ ਅੰਧਾ ॥ ਦੇਖਤ ਨਾਚਤ ਲਾਇ ਸੁਗੰਧਾ ॥ ਰਾਜ ਸਾਜ ਦੁਹਹੂੰ ਤੇ ਭੂਲਾ ॥ ਵਾ ਹੀ ਕੈ ਜਾਇ ਛਤੁ ਸਿਰਿ ਝੂਲਾ ॥੧੧॥੨੪੮॥ ਕਰਤ ਕਰਤ ਬਹੁ ਦਿਨ ਅਸ ਰਾਜਾ ॥ ਉਨ ਦੁਹੂੰ ਭੂਲਜੋ ਰਾਜ ਸਮਾਜਾ ॥ ਮਦ ਕਰਿ ਅੰਧ ਭਏ ਦੁਊ ਭ੍ਰਾਤਾ ॥ ਰਾਜ ਕਰਨ ਕੀ ਬਿਸਰੀ ਬਾਤਾ ॥੧੨॥੨੪੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਿਹ ਚਾਹੇ ਤਾ ਕੋ ਹਨੇ ਜੋ ਬਾਂਛੈ ਸੋ ਲੇਇ ॥ ਜਿਹ ਰਾਖੈ ਸੋਈ ਰਹੈ ਜਿਹ ਜਾਨੈ ਤਿਹ ਦੇਇ ॥੧੩॥੨੫੦॥ ਚਉਪਈ ॥ ਐਸਿ ਭਾਂਤਿ ਕੀਨੋ ਇਹ ਜਬ ਹੀ ॥ ਪ੍ਰਜਾ ਲੋਕ ਸਭ ਬਸਿ ਭਏ ਤਬ ਹੀ ॥ ਅਉ ਬਸਿ ਹੁਇ ਗਏ ਨੇਬ ਖਵਾਸਾ ॥ ਜੋ ਰਾਖਤ ਥੇ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਆਸਾ ॥੧॥੨੫੧॥ ਏਕ ਦਿਵਸ ਤਿਹੂੰ ਭ੍ਰਾਤ ਸੁਜਾਨਾ ॥ ਮੰਡਸ ਚੌਪਰ ਖੇਲ ਖਿਲਾਨਾ ॥ ਦਾਉ ਸਮੈ ਕਛੁ ਰਿਸਕ ਬਿਚਾਰਜੋ ॥ ਅਜੈ ਸੁਨਤ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਜੋ ॥੨॥੨੫੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਹਾ ਕਰੈ ਦਾ ਕਹ ਪਰੈ ਕਹ ਯਹ ਬਾਂਧੈ ਸੂਤ ॥ ਕਹਾ ਸੱਤ੍ਰੁ ਯਾ ਤੇ ਮਰੈ ਜੋ ਰਜੀਆ ਕਾ ਪੂਤ ॥੩॥੨੫੩॥ ਚਉਪਈ ॥ ਯਹੈ ਆਜੁ ਹਮ ਖੇਲ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਸੋ ਭਾਖਤ ਹੈ ਪ੍ਰਗਟ ਪੁਕਾਰੀ ॥ ਏਕਹਿ ਰਤਨ ਰਾਜ ਧਨੁ ਲੀਨਾ ॥ ਦੁਤੀਐ ਅਸ੍ਵ ਉਸਟ ਗਜ ਲੀਨਾ ॥੧॥੨੫੪॥ ਕੁਅਰੈ ਬਾਟ ਸੈਨ ਸਭਿ ਲੀਆ ॥ ਤੀਨਹੁ ਬਾਟ ਤੀਨ ਕਰ ਕੀਆ ॥ ਪਾਸਾ ਢਾਰਿ ਧਰੈਂ ਕਸ ਦਾਵਾ ॥ ਕਹਾ ਖੇਲ ਧੌਂ ਕਰੈ ਕਰਾਵਾ ॥੨॥੨੫੫॥ ਚਉਪਰ ਖੇਲ ਪਰੀ ਤਿਹੂੰ ਮਾਹਾ ॥ ਦੇਖਤ ਊਚ ਨੀਚ ਨਰਨਾਹਾ ॥ ਜ੍ਵਾਲਾ ਰੂਪ ਸਪਰਧਾ ਬਾਢੀ ॥ ਭੂਪਨ ਫਿਰਤ ਸੰਘਾਰਤ ਕਾਢੀ ॥੩॥੨੫੬॥ ਤਿਨ ਕੈ ਬੀਚ ਪਰੀ ਅਸ ਖੇਲਾ ॥ ਕਟਨ ਸੁ ਹਿਤ ਭਯੋ ਮਿਟਨ ਦੁਹੇਲਾ ॥ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਰਤਨ ਦ੍ਰਬ ਬਹੁ ਲਾਯੋ ॥ ਬਸਤ੍ਰ ਬਾਜਿ ਗਜ ਬਹੁਰਿ ਹਰਾਯੋ ॥੪॥੨੫੭॥ ਦੁਹੂੰਅਨ ਬੀਚ ਸਪਰਧਾ ਬਾਢਾ ॥ ਦੁਹ ਦਿਸਿ ਉਠੇ ਸੁਭਟ ਅਸਿ ਕਾਢਾ ॥ ਚਮਕਹਿ ਕਹੂੰ ਅਸਿਨ ਕੀ ਧਾਰਾ ॥ ਬਿਛ ਗਈ ਲੋਥ ਅਨੇਕ ਅਪਾਰਾ ॥੫॥੨੫੮॥ ਜੁੱਗਨਿ ਦੈਤ ਫਿਰਹਿੰ ਹਰਖਾਨੇ ॥ ਗੀਧ ਸਿਵਾ ਬੋਲਹਿੰ ਅਪਮਾਨੇ ॥ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤ ਨਾਚਹਿੰ ਅਰੁ ਗਾਵਹਿੰ ॥ ਕਹੂੰ ਕਹੂੰ ਸਬਦ ਬੈਤਾਲ ਸੁਨਾਵਹਿੰ ॥੬॥੨੫੯॥ ਚਮਕਤਿ ਕਹੂੰ ਖਗਨ ਕੀ ਧਾਰਾ ॥ ਬਿਥ ਗਏ ਰੁੰਡ ਭਸੁੰਡ ਅਪਾਰਾ ॥ ਚਿੰਸਤ ਕਹੂੰ

ਗਿਰੇ ਗਜ ਮਾਤੇ ॥ ਸੋਵਤ ਕਹੂੰ ਸੁਭਟ ਰਣ ਤਾਤੇ ॥੭॥੨੬੦॥ ਹਿੰਸਤ ਕਹੂੰ ਗਿਰੇ ਹਯ ਘਾਏ ॥ ਸੋਵਤ ਕ੍ਰੂਰ ਸੁਲੋਕ ਪਠਾਏ ॥ ਕਟਿ ਗਏ ਕਹੂੰ ਕਉਚ ਅਰੁ ਚਰਮਾ ॥ ਕਟਿ ਗਏ ਗਜ ਬਾਜਨ ਕੇ ਬਰਮਾ ॥੮॥੨੬੧॥ ਜੁੱਗਨਿ ਦੇਤ ਕਹੂੰ ਕਿਲਕਾਰੀ ॥ ਨਾਚਤ ਭੂਤ ਬਜਾਵਤ ਤਾਰੀ ॥ ਬਾਵਨ ਬੀਰ ਫਿਰੈਂ ਚਹੂੰ ਓਰਾ ॥ ਬਾਜਤ ਮਾਰੂ ਰਾਗ ਸਿੰਦਉਰਾ ॥੯॥੨੬੨॥ ਰਣ ਅਸਿ ਕਾਲ ਜਲਦ ਜਿਮ ਗਾਜਾ ॥ ਭੂਤ ਪਿਸਾਚ ਭੀਰ ਭੈ ਭਾਜਾ ॥ ਰਣ ਮਾਰੂ ਦੁਹ ਦਿਸ ਤੇ ਬਾਜਜੋ ॥ ਕਾਇਰੁ ਹੁਤੋ ਸੋ ਭੀ ਨਹਿ ਭਾਜਜੋ ॥੧੦॥੨੬੩॥ ਰਹਿ ਗਈ ਸੂਰਨ ਖਗ ਕੀ ਟੇਕਾ ॥ ਕਟਿ ਗਏ ਸੁੰਡ ਭਸੁੰਡ ਅਨੇਕਾ ॥ ਨਾਚਤਿ ਜੋਗਨਿ ਕਹੂੰ ਬਿਤਾਰਾ ॥ ਧਾਵਤ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤ ਬਿਕਰਾਰਾ ॥੧੧॥੨੬੪॥ ਧਾਵਤ ਅੱਧ ਕਮੱਧ ਅਨੇਕਾ ॥ ਮੰਡਿ ਰਹਿ ਰਾਵਤ ਗਡ ਰਹਿ ਟੇਕਾ ॥ ਅਨਹਦ ਰਾਗ ਅਨਾਹਦ ਬਾਜਾ ॥ ਕਾਇਰ ਹੁਤਾ ਵਹੈ ਨਹੀ ਭਾਜਾ ॥੧੨॥੨੬੫॥ ਮੰਦਰ ਤੂਰ ਕਰੂਰ ਕਰੋਰਾ ॥ ਗਾਜਸ ਰਾਵਤ ਰਾਗ ਸੰਦੋਰਾ ॥ ਝਮਕਸਿ ਦਾਮਨਿ ਜਿਮ ਕਰਵਾਰਾ ॥ ਬਰਸਤ ਬਾਨਨ ਮੇਘ ਅਪਾਰਾ ॥੧੩॥੨੬੬॥ ਘੂਮਹਿ ਘਾਇਲ ਲੋਹ ਚੁਚਾਤੇ ॥ ਖੇਲ ਬਸੰਤ ਮਨੋ ਮਦ ਮਾਤੇ ॥ ਗਿਰ ਗਏ ਕਹੂੰ ਜਿਰਹ ਅਰੁ ਜ੍ਵਾਨਾ ॥ ਗਰਜਤਿ ਗਿੱਧ ਪੁਕਾਰਤ ਸ੍ਵਾਨਾ ॥੧੪॥੨੬੭॥ ਉਨ ਦਲ ਦੁਹੂੰ ਭਾਇਨਿ ਕੋ ਭਾਜਾ ॥ ਠਾਢ ਨ ਸਕਿਓ ਰੰਕੁ ਅਰੁ ਰਾਜਾ ॥ ਤਕਜੋ ਓਡਛਾ ਦੇਸੁ ਬਿਚੱਛਨ ॥ ਰਾਜਾ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਤਿਲਕ ਸੁਭ ਲੱਛਨ ॥੧੫॥੨੬੮॥ ਮਦ ਕਰਿ ਮੱਤ ਭਏ ਜੇ ਰਾਜਾ ॥ ਤਿਨ ਕੇ ਗਏ ਐਸ ਹੀ ਕਾਜਾ ॥ ਛੀਨ ਛਾਨ ਛਿਤਿ ਛਤ੍ਰ ਫਿਰਾਯੋ ॥ ਮਹਾਰਾਜ ਆਪ ਹੀ ਕਹਾਯੋ ॥੧੬॥੨੬੯॥੫॥ ਆਗੇ ਚਲੇ ਅਸਮੇਧ ਹਾਰਾ ॥ ਧਾਵਹਿ ਪਾਛੇ ਫਉਜ ਅਪਾਰਾ ॥ ਗੇ ਜਹਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਤਿਲਕ ਮਹਾਰਾਜਾ ॥ ਰਾਜ ਪਾਟ ਵਾਹੂ ਕਉ ਛਾਜਾ ॥੧੭॥੨੭੦॥ ਤਹਾ ਇਕ ਆਹਿ ਸਨੌਢੀ ਬ੍ਰਹਮਨ ॥ ਪੰਡਿਤ ਬਡੋ ਮਹਾਂ ਬਡ ਗੁਨਿ ਜਨ ॥ ਭੂਪਹਿ ਕੋ ਗੁਰ ਸਭ ਕੀ ਪੂਜਾ ॥ ਤਿਹ ਬਿਨੁ ਅਵਰੁ ਨ ਮਾਨਹਿ ਦੂਜਾ ॥੧੮॥੨੭੧॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਕਹੂੰ ਬ੍ਰਹਮ ਬਾਨੀ ਕਰਹਿ ਬੇਦ ਚਰਚਾ ॥ ਕਹੂੰ ਬਿਪ੍ਰ ਬੈਠੇ ਕਰਹਿ ਬ੍ਰਹਮ ਅਰਚਾ ॥ ਤਹਾ ਬਿੱਪ੍ਰ ਸੱਨੌਢ ਤੇ ਏਕ ਲੱਛਨ ॥ ਕਰੈਂ ਬਕਲ ਬਸਤ੍ਰੰ ਫਿਰੈਂ ਬਾਇ ਭੱਛਨ ॥੧॥੨੭੨॥ ਕਹੂੰ ਬੇਦ ਸਾਮੰ ਸੁਰੰ ਸਾਥ ਗਾਵੈਂ ॥ ਕਹੂੰ ਜੁਜਰ ਬੇਦੰ ਪੜੈਂ ਮਾਨ ਪਾਵੈਂ ॥ ਕਹੂੰ ਰਿਗੰ ਬਾਚੈਂ

ਮਹਾਂ ਅਥਰਬੇਦੰ ॥ ਕਹੂੰ ਬ੍ਰਹਮ ਸਿੱਛਾ ਕਹੂੰ ਬਿਸਨੁ ਭੇਦੰ ॥੨॥੨੭੩॥ ਕਹੂੰ ਅਸਟ ਦ੍ਵੈ ਅਵਤਾਰ ਕਥੈ ਕਥਾਨੰ ॥ ਦਸੰ ਚਾਰ ਚਉਦਾਹ ਬਿਦਿਆ ਨਿਧਾਨੰ ॥ ਤਹਾਂ ਪੰਡਿਤੰ ਬਿਪ੍ਰ ਪਰਮੰ ਪ੍ਰਬੀਨੰ ॥ ਰਹੇ ਏਕ ਆਸੰ ਨਿਰਾਸੰ ਬਿਹੀਨੰ ॥੩॥੨੭੪॥ ਕਹੂੰ ਕੋਕ ਸਾਰੰ ਪੜ੍ਹੈਂ ਨੀਤਿ ਧਰਮੰ ॥ ਕਹੂੰ ਨ੍ਯਾਇ ਸਾਸਤ੍ਰ ਪੜ੍ਹੈਂ ਛੱਤ੍ਰ ਕਰਮੰ ॥ ਕਹੂੰ ਬ੍ਰਹਮ ਬਿਦਿਆ ਪੜ੍ਹੈਂ ਬ੍ਯੋਮ ਬਾਨੀ ॥ ਕਹੂੰ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿਉਂ ਪਾਠ ਪਠੈਂ ਮ੍ਰਿੜਾਨੀ ॥੪॥੨੭੫॥ ਕਹੂੰ ਪ੍ਰਾਕ੍ਰਿਤੰ ਨਾਗ ਭਾਖਾ ਉਚਾਰੈਂ ॥ ਕਹੂੰ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੰ ਬ੍ਯੋਮ ਬਾਨੀ ਬਿਚਾਰੈਂ ॥ ਕਹੂੰ ਸਾਸਤ੍ਰ ਸੰਗੀਤ ਮੈ ਗੀਤ ਗਾਵੈਂ ॥ ਕਹੂੰ ਜੱਛ ਗੰਧ੍ਰਬ ਬਿੱਦਿਆ ਬਤਾਵੈਂ ॥੫॥੨੭੬॥ ਕਹੂੰ ਨ੍ਯਾਯ ਮੀਮਾਂਸਕਾ ਤਰਕ ਸਾਸਤ੍ਰੰ ॥ ਕਹੂੰ ਅਗਨਿ ਬਾਣੀ ਪੜ੍ਹੈਂ ਬ੍ਰਹਮ ਅਸਤ੍ਰੰ ॥ ਕਹੂੰ ਬੇਦ ਪਾਤੰਜਲੈ ਸੇਖ ਕਾਨੰ ॥ ਪੜ੍ਹੈਂ ਚਕ੍ਰ ਚੌਦਾਹ ਬਿੱਦਿਆ ਨਿਧਾਨੰ ॥੬॥੨੭੭॥ ਕਹੂੰ ਭਾਖਿ ਬਾਚੈਂ ਕਹੂੰ ਕੋਮਦਿਯੰ ॥ ਕਹੂੰ ਸਿੱਧਿਕਾ ਚੰਦ੍ਰਿਕਾ ਸਾਰਸੁਤਿਯੰ ॥ ਕਹੂੰ ਬ੍ਯਾਕਰਣ ਬੈਸਿਕਾਲਾਪ ਕੱਥੈਂ ॥ ਕਹੂੰ ਪ੍ਰਾਕ੍ਰਿਆ ਕਾਸਿਕਾ ਸਰਬ ਮੱਥੈਂ ॥੭॥੨੭੮॥ ਕਹੂੰ ਬੈਠਿ ਮਾਨੋਰਮਾ ਗ੍ਰੰਥ ਬਾਚੈਂ ॥ ਕਹੂੰ ਗਾਇ ਸੰਗੀਤ ਮੈ ਗੀਤ ਨਾਚੈਂ ॥ ਕਹੂੰ ਸਸਤ੍ਰ ਕੀ ਸਰਬ ਬਿਦਿਆ ਬਿਚਾਰੈਂ ॥ ਕਹੂੰ ਅਸਤ੍ਰ ਬਿਦਿਆ ਬਾਚੈਂ ਸੋਕ ਟਾਰੈਂ ॥੮॥੨੭੯॥ ਕਹੂੰ ਗਦਾ ਕੋ ਜੁਧ ਕੈ ਕੈ ਦਿਖਾਵੈਂ ॥ ਕਹੂੰ ਖੜਗ ਬਿਦਿਆ ਜੁਝੈ ਮਾਨੁ ਪਾਵੈਂ ॥ ਕਹੂੰ ਬਾਕ ਬਿਦਿਆਹਿ ਛੋਰੰ ਪ੍ਰਬਾਨੰ ॥ ਕਹੂੰ ਜਲ ਤੁਰੰ ਬਾਕ ਬਿਦਿਆ ਬਖਾਨੰ ॥੯॥੨੮੦॥ ਕਹੂੰ ਬੈਠ ਕੈ ਗਾਰੁੜੀ ਗ੍ਰੰਥ ਬਾਚੈਂ ॥ ਕਹੂੰ ਸਾਂਭਵੀ ਰਾਸ ਭਾਖਾ ਸੁ ਰਾਚੈਂ ॥ ਕਹੂੰ ਜਾਮਨੀ ਤੋਰਕੀ ਬੀਰ ਬਿਦਿਆ ॥ ਕਹੂੰ ਪਾਰਸੀ ਕੌਚ ਬਿਦਿਆ ਅਭਿਦਿਆ ॥੧੦॥੨੮੧॥ ਕਹੂੰ ਸਸਤ੍ਰ ਕੀ ਘਾਉ ਬਿੱਦਜਾ ਬਤੈਗੋ ॥ ਕਹੂੰ ਅਸਤ੍ਰ ਕੋ ਪਾਤ ਕਾ ਪੈ ਚਲੈਗੋ ॥ ਕਹੂੰ ਚਰਮ ਕੀ ਚਾਰ ਬਿੱਦਿਆ ਬਤਾਵੈਂ ॥ ਕਹੂੰ ਬ੍ਰਹਮ ਬਿੱਦਿਆ ਕਰੈ ਦਰਬ ਪਾਵੈਂ ॥੧੧॥੨੮੨॥ ਕਹੂੰ ਨ੍ਰਿਤ ਬਿਦਿਆ ਕਹੂੰ ਨਾਦ ਭੇਦੰ ॥ ਕਹੂੰ ਪਰਮ ਪੌਰਾਨ ਕੱਥੈ ਕਤੇਬੰ ॥ ਸਭੈ ਅੱਛਰ ਬਿਦਿਆ ਸਭੈ ਦੇਸ ਬਾਨੀ ॥ ਸਭੈ ਦੇਸ ਪੂਜਾ ਸਮਸਤੋ ਪ੍ਰਧਾਨੀ ॥੧੨॥੨੮੩॥ ਕਹੂੰ ਸਿੰਘਨੀ ਦੂਧ ਬੱਛੇ ਚੁੰਘਾਵੈ ॥ ਕਹੂੰ ਸਿੰਘ ਲੈ ਸੰਗ ਗਊਆਂ ਚਰਾਵੈ ॥ ਫਿਰੈ ਸਰਪੁ ਨ੍ਰਿਕ੍ਰੁੱਧ ਤੌਨਿਸ ਥਲਾਨੰ ॥ ਕਹੂੰ ਸਾਸਤ੍ਰੀ ਸਤ੍ਰੁ ਕੱਥੈ ਕਥਾਨੰ ॥੧੩॥੨੮੪॥ ਤਥਾ ਸਤ੍ਰੁ ਮਿੱਤ੍ਰੰ ਤਥਾ ਮਿਤ੍ਰ ਸੱਤ੍ਰੰ ॥ ਜਥਾ ਏਕ ਛੱਤ੍ਰੀ ਤਥਾ ਪਰਮ ਛੱਤ੍ਰੰ ॥ ਤਹਾਂ ਗਯੋ ਅਜੈ

ਸਿੰਘ ਸੂਰਾ ਸਕ੍ਰੁੱਧੰ ॥ ਹਨੋਂ ਅੱਸੁਮੇਧੰ ਕਰੋਂ ਧਰਮ ਜੁਧੰ ॥੧੪॥੨੮੫॥ ਰਜੀਆ ਪੁਤ੍ਰ ਦਿਖਿਓ ਡਰੇ ਦੁਇ ਭ੍ਰਾਤੰ ॥ ਗਹੀ ਸਰਣ ਬਿੱਪੰ ਬੁਲਯੋ ਏਵ ਬਾਤੰ ॥ ਗੁ ਵਾ ਹੇਮ ਸਰਬੰ ਮਿਲੇ ਪ੍ਰਾਨ ਦਾਨੰ ॥ ਸਰੱਨੰ ਸਰੱਨੰ ਸਰੱਨੰ ਗੁਰਾਨੰ ॥੧੫॥੨੮੬॥ ਚਉਪਈ ॥ ਤਬ ਭੂਪਤਿ ਤਹ ਦੂਤ ਪਠਾਏ ॥ ਤ੍ਰਿਪਤਿ ਸਕਲ ਦਿਜ ਕੀਏ ਰਿਝਾਏ ॥ ਅਸਮੇਦ ਅਰੁ ਅਸੁਮੇਧ ਹਾਰਾ ॥ ਭਾਜਿ ਪਰੇ ਘਰ ਤਾਕਿ ਤਿਹਾਰਾ ॥੧॥੨੮੭॥ ਕੈ ਦਿਜ ਬਾਂਧਿ ਦੇਹੁ ਦ੍ਵੈ ਮੋਹੂ ॥ ਨਾਤਰ ਧਰੋ ਦੁਜਨਵਾ ਤੋਹੂ ॥ ਕਰਉਂ ਨ ਪੂਜਾ ਦੇਉਂ ਨ ਦਾਨਾ ॥ ਤੋ ਕੋ ਦੁਖ ਦੇਵੌਂ ਦਿਜ ਨਾਨਾ ॥੨॥੨੮੮॥ ਕਹਾ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੁਇ ਕੰਠ ਲਗਾਏ ॥ ਦੇਹੁ ਹਮੈ ਤੁਮ ਕਹਾ ਲਜਾਏ ॥ ਜਉ ਦ੍ਵੈ ਏ ਤੁਮ ਦੇਹੁ ਨ ਮੋਹੂ ॥ ਤਉ ਹਮ ਸਿੱਖ ਨ ਹੋਇ ਹੈ ਤੋਹੂ ॥੩॥੨੮੯॥ ਤਬ ਦਿਜ ਪ੍ਰਾਤ ਕੀਓ ਇਸਨਾਨਾ ॥ ਦੇਵ ਪਿਤ੍ਰ ਤੋਖੇ ਬਿਧਿ ਨਾਨਾ ॥ ਚੰਦਨ ਕੁੰਕਮ ਖੋਰ ਲਗਾਏ ॥ ਚਲ ਕਰਿ ਰਾਜ ਸਭਾ ਮੈ ਆਏ ॥੪॥੨੯੦॥ ਦਿਜੋਵਾਚ ॥ ਹਮਰੀ ਵੈ ਨ ਪਰੈ ਦ੍ਵੈ ਡੀਠਾ ॥ ਹਮਰੀ ਆਇ ਪਰੈ ਨਹੀ ਪੀਠਾ ॥ ਝੂਠ ਕਹਯੋ ਜਿਨ ਤੋਹਿ ਸੁਨਾਈ ॥ ਮਹਾਰਾਜ ਰਾਜਨ ਕੇ ਰਾਈ ॥੧॥੨੯੧॥ ਮਹਾਰਾਜ ਰਾਜਨ ਕੇ ਰਾਜਾ ॥ ਨਾਇਕ ਅਖਲ ਧਰਣਿ ਸਿਰਤਾਜਾ ॥ ਹਮ ਬੈਠੇ ਤੁਮ ਦੇਂਹ ਅਸੀਸਾ ॥ ਤੁਮ ਰਾਜਾ ਰਾਜਨ ਕੇ ਈਸਾ ॥੨॥੨੯੨॥ ਰਾਜਾ ਬਾਚ ॥ ਭਲਾ ਚਹੋ ਆਪਨ ਜੋ ਸਭ ਹੀ ॥ ਵੈ ਦੁਇ ਬਾਂਧਿ ਦੇਹੁ ਮੁਹਿ ਅਬ ਹੀ ॥ ਸਭ ਹੀ ਕਰੋਂ ਅਗਨਿ ਕਾ ਭੂੰਜਾ ॥ ਤੁਮਰੀ ਕਰਉਂ ਪਿਤਾ ਜਿਉ ਪੂਜਾ ॥੩॥੨੯੩॥ ਜੌ ਨ ਪਰੈ ਵੈ ਭਾਜਿ ਤਿਹਾਰੇ ॥ ਕਹੇ ਲਗੋ ਤੁਮ ਆਜੁ ਹਮਾਰੇ ॥ ਹਮ ਤੁਮ ਕੋ ਬਿੰਜਨਾਦਿ ਬਨਾਵੈਂ ॥ ਹਮ ਤੁਮ ਵੈ ਤੀਨੋ ਮਿਲਿ ਖਾਵੈਂ ॥੪॥੨੯੪॥ ਦਿਜ ਸੁਨਿ ਬਾਤ ਚਲੇ ਸਭਿ ਧਾਮਾ ॥ ਪੂਛੈ ਭ੍ਰਾਤ ਸੁ ਪੂਤ ਪਿਤਾਮਾ ॥ ਬਾਂਧ ਦੇਹੁ ਤਉ ਛੂਟੈ ਧਰਮਾ ॥ ਭੋਜ ਭੁਜਹਿਂ ਤਉ ਛੂਟੇ ਕਰਮਾ ॥੫॥੨੯੫॥ ਯਹ ਰਜੀਆ ਕਾ ਪੂਤ ਮਹਾਂਬਲਿ ॥ ਜਿਨ ਜੀਤੇ ਛਤ੍ਰੀ ਗਨ ਦਲਿ ਮਲਿ ॥ ਛਤ੍ਰਾਪਨ ਆਪਨ ਬਲ ਲੀਨਾ ॥ ਇਨ ਕੋ ਕਾਢਿ ਧਰਨਿ ਤੇ ਦੀਨਾ ॥੬॥੨੯੬॥ ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥ ਇਮ ਬਾਤ ਜਬੈ ਨ੍ਰਿਪ ਤੇ ਸੁਨਿਯੰ ॥ ਗ੍ਰਿਹਿ ਬੈਠਿ ਸਭੈ ਦਿਜ ਮੰਤ੍ਰ ਕਿਯੰ ॥ ਅਜ ਸੈਨ ਅਜੈ ਭਟ ਦਾਸਿ ਸੁਤੰ ॥ ਅਤਿ ਦੁਹਕਰ ਕੁਤਸਿਤ ਕ੍ਰੂਰ ਮਤੰ ॥੭॥੨੯੭॥ ਮਿਲਿ ਖਾਹਿਂ ਤਉ ਖੋਵੈ ਜਨਮ ਜਗੰ ॥ ਨਹਿ ਖਾਤ ਤੁ ਜਾਤ ਹੈ ਕਾਲ ਮਗੰ

॥ ਮਿਲ ਮਿਤ੍ਰ ਸੁ ਕੀਜੈ ਕਉਨ ਮਤੰ ॥ ਜਿਹ ਭਾਂਤਿ ਰਹੇ ਜਗ ਆਜ ਪਤੰ ॥੮॥੨੯੮॥ ਸੁਨ ਰਾਜਨ ਰਾਜ ਮਹਾਨ ਮਤੰ ॥ ਅਨਭੀਤ ਅਜੀਤ ਸਮਸਤ ਛਿਤੰ ॥ ਅਨਗਾਹ ਅਥਾਹ ਅਨੰਤ ਦਲੰ ॥ ਅਨਭੰਜ ਅਗੰਜ ਮਹਾਂ ਪ੍ਰਬਲੰ ॥੯॥੨੯੯॥ ਇਹ ਠਉਰ ਨ ਛਤ੍ਰੀ ਏਕ ਨਰੰ ॥ ਸੁਨਿ ਸਾਚੁ ਮਹਾ ਨ੍ਰਿਪਰਾਜ ਬਰੰ ॥ ਕਹਿ ਕੈ ਦਿਜ ਯਉ ਉਠਿ ਜਾਤ ਭਏ ॥ ਵਹੁ ਆਨਿ ਜਸੂਸ ਬਤਾਇ ਦਏ ॥੧੦॥੩੦੦॥ ਤਹਾਂ ਸਿੰਘ ਅਜੈ ਮਨਿ ਰੋਸ ਬਢੀ ॥ ਕਰਿ ਕੋਪ ਚਮੂੰ ਚਤੁਰੰਗ ਚਢੀ ॥ ਤਹ ਜਾਇ ਪਰੀ ਜਹ ਖਤ੍ਰਿ ਬਰੰ ॥ ਬਹੁ ਕੂਦਿ ਪਰੇ ਦਿਜ ਸਾਮ ਘਰੰ ॥੧੧॥੩੦੧॥ ਦਿਜ ਮੰਡਲ ਬੈਠਿ ਬਿਚਾਰੁ ਕਿਯੋ ॥ ਸਭ ਹੀ ਦਿਜ ਮੰਡਲ ਗੋਦ ਲਿਯੋ ॥ ਕਹੁ ਕਉਨ ਸੁ ਬੈਠਿ ਬਿਚਾਰੁ ਕਰੈਂ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਸਾਥ ਰਹੈਂ ਨਹੀ ਏਊ ਮਰੈਂ ॥੧੨॥੩੦੨॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹੀ ਤਿਹ ਤਾਹਿ ਸਬੈ ॥ ਤੁਮ ਤੋਰ ਜਨੇਵਨ ਦੇਹੁ ਅਬੈ ॥ ਜੋਊ ਮਾਨਿ ਕਹਿਓ ਸੋਈ ਲੇਤ ਭਏ ॥ ਤੇਊ ਬੈਸ ਹੁਇ ਬਾਣਜ ਕਰਤ ਭਏ ॥੧੩॥੩੦੩॥ ਜਿਹ ਤੋਰ ਜਨੇਊ ਨ ਕੀਨ ਹਠੰ ॥ ਤਿਨ ਸਿਉ ਉਨ ਭੋਜੁ ਕਿਯੋ ਇਕਠੰ ॥ ਫਿਰ ਜਾਇ ਜਸੂਸਹਿ ਐਸ ਕਹ੍ਯੋ ॥ ਇਨ ਮੈ ਉਨ ਮੈ ਇਕ ਭੇਦੁ ਰਹ੍ਯੋ ॥੧੪॥੩੦੪॥ ਪੁਨਿ ਬੋਲਿ ਉਠ੍ਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਸਰਬ ਦਿਜੰ ॥ ਨਹਿ ਛਤ੍ਰਿ ਤੁ ਦੇਹ ਸੁਤਾਹਿ ਤੁਅੰ ॥ ਮਰਿਗੇ ਸੁਨਿ ਬਾਤ ਮਨੋ ਸਭ ਹੀ ॥ ਉਠਿ ਕੈ ਗ੍ਰਿਹਿ ਜਾਤ ਭਏ ਤਬ ਹੀ ॥੧੫॥੩੦੫॥ ਸਭ ਬੈਠਿ ਬਿਚਾਰਨ ਮੰਤ੍ਰ ਲਗੇ ॥ ਸਭ ਸੋਕ ਕੇ ਸਾਗਰ ਬੀਚ ਡੁਬੇ ॥ ਵਹਿ ਬਾਧ ਬਹਿਠ ਅਤਿ ਤੇਊ ਹਠੰ ॥ ਹਮ ਏ ਦੋਊ ਭ੍ਰਾਤ ਚਲੈ ਇਕਠੰ ॥੧੬॥੩੦੬॥ ਹਠ ਕੀਨ ਦਿਜੈ ਤਿਨ ਲੀਨ ਸੁਤਾ ॥ ਅਤਿ ਰੂਪ ਮਹਾਂ ਛਬਿ ਪਰਮ ਪ੍ਰਭਾ ॥ ਤ੍ਰਿਯੋ ਪੇਟ ਸਨੌਢਿ ਤੇ ਪੂਤ ਭਏ ॥ ਵਹਿ ਜਾਤਿ ਸਨੌਢਿ ਕਹਾਤ ਭਏ ॥੧੭॥੩੦੭॥ ਸੁਤ ਅਉਰਨ ਕੇ ਉਹ ਠਾਂ ਜੁ ਅਹੇ ॥ ਉਹ ਛਤ੍ਰੀਅ ਜਾਤਿ ਅਨੇਕ ਭਏ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਸੰਗਿ ਜੋ ਮਿਲਿ ਜਾਤੁ ਭਏ ॥ ਨਰ ਸੋ ਰਜਪੂਤ ਕਹਾਤ ਭਏ ॥੧੮॥੩੦੮॥ ਤਿਨ ਜੀਤਿ ਬਿਜੈ ਕਹੁ ਰਾਉ ਚੜ੍ਯੋ ॥ ਅਤਿ ਤੇਜੁ ਪ੍ਰਚੰਡੁ ਪ੍ਰਤਾਪੁ ਬਢ੍ਯੋ ॥ ਜੋਊ ਆਨਿ ਮਿਲੇ ਅਰੁ ਸਾਕ ਦਏ ॥ ਨਰ ਤੇ ਰਜਪੂਤ ਕਹਾਤ ਭਏ ॥੧੯॥੩੦੯॥ ਜਿਨ ਸਾਕ ਦਏ ਨਹਿ ਰਾਰਿ ਬਢੀ ॥ ਤਿਨ ਕੀ ਇਨ ਲੈ ਜੜ੍ਹ ਮੂਲ ਕਢੀ ॥ ਦਲ ਤੇ ਬਲ ਤੇ ਧਨ ਟੂਟਿ ਗਏ ॥ ਵਹਿ ਲਾਗਤ ਬਾਨਜ ਕਰਮ ਭਏ ॥੨੦॥੩੧੦॥ ਜੋਊ ਆਨਿ ਮਿਲੇ ਨਹਿ ਜੋਰਿ ਲਰੇ ॥

ਵਹਿ ਬਾਂਧਿ ਮਹਾਗਨਿ ਹੋਮ ਕਰੇ ॥ ਅਨਗੰਧ ਜਰੇ ਮਹਾਂ ਕੁੰਡ ਅਨਲੰ ॥ ਭਯੋ ਛਤ੍ਰੀ ਮੇਧੁ ਮਹਾਂ ਪ੍ਰਬਲੰ ॥੨੧॥੩੧੧॥

ਇਤਿ ਅਜੈ ਸਿੰਘ ਕਾ ਰਾਜ ਸੰਪੂਰਨ ਭਇਆ ॥੬॥੪॥

ਤੋਮਰ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਬਿਆਸੀ ਬਰਖ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥ ਦਿਨ ਦੁਇ ਮਾਸ ਅਸਟਾਨ ॥ ਬਹੁ ਰਾਜ ਭਾਗ ਕਮਾਇ ॥ ਪੁਨਿ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪਰਾਇ ॥੧॥੩੧੨॥ ਸੁਨ ਰਾਜ ਰਾਜ ਮਹਾਨ ॥ ਦਸ ਚਾਰਿ ਚਾਰਿ ਨਿਧਾਨ ॥ ਦਸ ਦੋਇ ਦ੍ਵਾਦਸ ਮੰਤ ॥ ਧਰਨੀ ਧਰਾਨ ਮਹੰਤ ॥੨॥੩੧੩॥ ਪੁਨਿ ਭਯੋ ਉਦੋਤ ਨ੍ਰਿਪਾਲ ॥ ਰਸ ਰੀਤਿ ਰੂਪ ਰਸਾਲ ॥ ਅਤਿ ਭਾਨੁ ਜੋਤਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥ ਅਨਖੰਡ ਤੇਜ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥੩॥੩੧੪॥ ਤਿਨਿ ਬੋਲਿ ਬਿੱਪ੍ਰ ਮਹਾਨ ॥ ਪਸੁਮੇਧ ਜੱਗ ਰਚਾਨ ॥ ਦਿਜ ਪ੍ਰਾਗ ਜੋਤਿ ਬੁਲਾਇ ॥ ਆਪਿ ਕਾਮ ਰੂਪ ਕਹਾਇ ॥੪॥੩੧੫॥ ਦਿਜ ਕਾਮ ਰੂਪ ਅਨੇਕ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਬੋਲਿ ਲੀਨ ਬਿਸੇਖ ॥ ਸਭ ਜੀਅ ਜੱਗ ਅਪਾਰ ॥ ਮਖ ਹੋਮ ਕੀਨ ਅਬਿਚਾਰ ॥੫॥੩੧੬॥ ਪਸੁ ਏਕ ਪੈ ਦਸ ਬਾਰ ॥ ਪੜ੍ਹਿ ਬੇਦ ਮੰਤ੍ਰ ਅਬਿਚਾਰ ॥ ਅਬਿ ਮੱਧਿ ਹੋਮ ਕਰਾਇ ॥ ਧਨ ਭੂਪ ਤੇ ਬਹੁ ਪਾਇ ॥੬॥੩੧੭॥ ਪਸੁਮੇਧ ਜੱਗ ਕਰਾਇ ॥ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਰਾਜੁ ਸੁਹਾਇ ॥ ਬਰਖ ਅੱਸੀ ਅਸਟ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥ ਦੁਇ ਮਾਸ ਰਾਜੁ ਕਮਾਨ ॥੭॥੩੧੮॥ ਪੁਨਿ ਕਠਿਨ ਕਾਲ ਕਰਵਾਲ ॥ ਜਗ ਜਾਰਿਆ ਜਿਹ ਜ੍ਵਾਲ ॥ ਵਹਿ ਖੰਡੀਆ ਅਨਖੰਡ ॥ ਅਨਖੰਡ ਰਾਜ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥੮॥੩੧੯॥

ਇਤਿ ਪੰਚਮੋ ਰਾਜ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੭॥

ਤੋਮਰ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਪੁਨਿ ਭਏ ਮੁਨੀ ਛਿਤਿ ਰਾਇ ॥ ਇਹ ਲੋਕ ਕੇ ਹਰਿ ਰਾਇ ॥ ਅਰਿ ਜੀਤਿ ਜੀਤਿ ਅਖੰਡ ॥ ਮਹਿ ਕੀਨ ਰਾਜੁ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥੧॥੩੨੦॥ ਅਰਿ ਘਾਇ ਘਾਇ ਅਨੇਕ ॥ ਰਿਪੁ ਛਾਡਜੋ ਨਹੀ ਏਕ ॥ ਅਨਖੰਡ ਰਾਜੁ ਕਮਾਇ ॥ ਛਿਤਿ ਛੀਨ ਛਤ੍ਰ ਫਿਰਾਇ ॥੨॥੩੨੧॥ ਅਨਖੰਡ ਰੂਪ ਅਪਾਰ ॥ ਅਨਮੰਡ ਰਾਜੁ ਜੁਝਾਰ ॥ ਅਬਿਕਾਰ ਰੂਪ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥ ਅਨਖੰਡ ਰਾਜ ਅਮੰਡ ॥੩॥੩੨੨॥ ਬਹੁ ਜੀਤਿ ਜੀਤਿ ਨ੍ਰਿਪਾਲ ॥ ਬਹੁ ਛਾਡਿ ਕੈ ਸਰ ਜਾਲ ॥ ਅਰਿ ਮਾਰਿ ਮਾਰਿ ਅਨੰਤ ॥ ਛਿਤਿ ਕੀਨ ਰਾਜ ਦੁਰੰਤ

॥੪॥੩੨੩॥ ਬਹੁ ਰਾਜ ਭਾਗ ਕਮਾਇ ॥ ਇਮ ਬੋਲਿਓ ਨ੍ਰਿਪਰਾਇ ॥ ਇਕ ਕੀਜੀਐ ਮਖ ਸਾਲ ॥ ਦਿਜ ਬੋਲਿ ਲੇਹੁ ਉਤਾਲ ॥੫॥੩੨੪॥ ਦਿਜ ਬੋਲਿ ਲੀਨ ਅਨੇਕ ॥ ਗ੍ਰਿਹ ਛਾਡਜੋ ਨਹੀ ਏਕ ॥ ਮਿਲਿ ਮੰਤ੍ਰ ਕੀਨ ਬਿਚਾਰ ॥ ਮਤਿ ਮਿਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰ ਉਚਾਰ ॥੬॥੩੨੫॥ ਤਬ ਬੋਲਿਓ ਨ੍ਰਿਪਰਾਇ ॥ ਕਰਿ ਜੱਗ ਕੋ ਚਿਤ ਚਾਇ ॥ ਕਿਵ ਕੀਜੀਐ ਮਖ ਸਾਲ ॥ ਕਹੁ ਮੰਤ੍ਰ ਮਿਤ੍ਰ ਉਤਾਲ ॥੭॥੩੨੬॥ ਤਬ ਮੰਤ੍ਰ ਮਿਤ੍ਰਨ ਕੀਨ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਸੰਗ ਯਉ ਕਹਿ ਦੀਨ ॥ ਸੁਨਿ ਰਾਜ ਰਾਜ ਉਦਾਰ ॥ ਦਸ ਚਾਰਿ ਚਾਰਿ ਅਪਾਰ ॥੮॥੩੨੭॥ ਸਤਿਜੁਗ ਮੈ ਸੁਨਿ ਰਾਇ ॥ ਮਖ ਕੀਨ ਚੰਡਿ ਬਨਾਇ ॥ ਅਰਿ ਮਾਰ ਕੈ ਮਹਿਖੇਸ ॥ ਬਹੁ ਤੋਖ ਕੀਨ ਪਸ੍ਵੇਸ ॥੯॥੩੨੮॥ ਮਹਿਖੇਸ ਕਉ ਰਣਿ ਘਾਇ ॥ ਸਿਰਿ ਇੰਦ੍ਰ ਛੱਤ੍ਰ ਫਿਰਾਇ ॥ ਕਰਿ ਤੋਖ ਜੋਗਨਿ ਸਰਬ ॥ ਕਰਿ ਦੂਰ ਦਾਨਵ ਗਰਬ ॥੧੦॥੩੨੯॥ ਮਹਿਖੇਸ ਕਉ ਰਣਿ ਜੀਤਿ ॥ ਦਿਜ ਦੇਵ ਕੀਨ ਅਭੀਤਿ ॥ ਤ੍ਰਿਦਸੇਸ ਲੀਨ ਬੁਲਾਇ ॥ ਛਿਤਿ ਛੀਨ ਛਤ੍ਰ ਫਿਰਾਇ ॥੧੧॥੩੩੦॥ ਮੁਖਚਾਰ ਲੀਨ ਬੁਲਾਇ ॥ ਚਿਤ ਚਉਪ ਸਿਉ ਜਗ ਮਾਇ ॥ ਕਰਿ ਜੱਗ ਕੋ ਆਰੰਭ ॥ ਅਨਖੰਡ ਤੇਜ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥੧੨॥੩੩੧॥ ਤਬ ਬੋਲਿਓ ਮੁਖਚਾਰ ॥ ਸੁਨਿ ਚੰਡਿ ਚੰਡ ਜੁਹਾਰ ॥ ਜਿਮ ਹੋਇ ਆਇਸੁ ਮੋਹਿ ॥ ਤਿਮ ਭਾਖਊ ਮਤ ਤੋਹਿ ॥੧੩॥੩੩੨॥ ਜਗ ਜੀਅ ਜੰਤ ਅਪਾਰ ॥ ਨਿਜ ਲੀਨ ਦੇਵ ਹਕਾਰ ॥ ਅਰਿ ਕਾਟਿ ਕੈ ਪਲ ਖੰਡ ॥ ਪੜਿ ਬੇਦ ਮੰਤ੍ਰ ਉਦੰਡ ॥੧੪॥੩੩੩॥ ਰੂਆਲ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਬੋਲਿ ਬਿੱਪਨ ਮੰਤ੍ਰਿ ਮਿਤ੍ਰਨ ਜੱਗ ਕੀਨ ਅਪਾਰ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਅਉਰ ਉਪਿੰਦ੍ਰ ਲੈ ਕੈ ਬੋਲਿ ਕੈ ਮੁਖਚਾਰ ॥ ਕਉਨ ਭਾਂਤਿਨਿ ਕੀਜੀਐ ਅਬ ਜਗ ਕੋ ਆਰੰਭ ॥ ਆਜੁ ਮੋਹਿ ਉਚਾਰੀਐ ਸੁਨਿ ਮਿਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰ ਅਸੰਭ ॥੧॥੩੩੪॥ ਮਾਸ ਕੇ ਪਲ ਕਾਟਿ ਕੈ ਪੜ੍ਹਿ ਬੇਦ ਮੰਤ੍ਰ ਅਪਾਰ ॥ ਅਗਨਿ ਭੀਤਰਿ ਹੋਮੀਐ ਸੁਨਿ ਰਾਜ ਰਾਜ ਅਬਿਚਾਰ ॥ ਛੇਦਿ ਚਿੱਛੁਰ ਬਿੜਾਰਾਸੁਰ ਧੂਲਿਕਰਣ ਖਪਾਇ ॥ ਮਾਰ ਦਾਨਵ ਕਉ ਕਰਿਓ ਮਖ ਦੈਤ ਮੇਧ ਬਨਾਇ ॥੨॥੩੩੫॥ ਤੈਸ ਹੀ ਮਖ ਕੀਜੀਐ ਸੁਨਿ ਰਾਜ ਰਾਜ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥ ਜੀਤਿ ਦਾਨਵ ਦੇਸ ਕੇ ਬਲਵਾਨ ਪੁਰਖ ਅਖੰਡ ॥ ਤੈਸ ਹੀ ਮਖ ਮਾਰਿ ਕੈ ਸਿਰਿ ਇੰਦ੍ਰ ਛਤ੍ਰ ਫਿਰਾਇ ॥ ਜੈਸ ਸੁਰ ਸੁਖ ਪਾਇਓ ਤਿਵ ਸੰਤ ਹੋਹਿ ਸਹਾਇ ॥੩॥੩੩੬॥੮॥ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਬੋਧ ਸੰਪੂਰਨ ॥

ੴ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫ਼ਤਹ ॥
ਪਾਤਿਸਾਹੀ ੧੦॥ ਅਥ ਚਉਬੀਸ ਅਉਤਾਰ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਅਬ ਚਉਬੀਸ ਉਚਰੋਂ ਅਵਤਾਰਾ ॥ ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਤਿਨ ਕਾ ਲਖਾ ਅਖਾਰਾ ॥ ਸੁਨੀਅਹੁ ਸੰਤ ਸਭੈ ਚਿਤੁ ਲਾਈ ॥ ਬਰਨਤ ਸਜਾਮ ਜਥਾ ਮਤਿ ਭਾਈ ॥੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਜਬ ਹੋਤ ਅਰਿਸਟ ਅਪਾਰਾ ॥ ਤਬ ਤਬ ਦੇਹ ਧਰਤ ਅਵਤਾਰਾ ॥ ਕਾਲ ਸਭਨ ਕੋ ਪੇਖਿ ਤਮਾਸਾ ॥ ਅੰਤਹਿ ਕਾਲ ਕਰਤ ਹੈ ਨਾਸਾ ॥੨॥ ਕਾਲ ਸਭਨ ਕਾ ਕਰਤ ਪਸਾਰਾ ॥ ਅੰਤ ਕਾਲਿ ਸੋਈ ਖਾਪਨ ਹਾਰਾ ॥ ਆਪਨ ਰੂਪ ਅਨੰਤਨ ਧਰਹੀ ॥ ਆਪਹਿ ਮਧ ਲੀਨ ਪੁਨਿ ਕਰਹੀ ॥੩॥ ਇਨ ਮਹਿ ਸ੍ਰੇਸਟ ਸੁ ਦਸ ਅਵਤਾਰਾ ॥ ਜਿਨ ਮਹਿ ਰਮਿਆ ਰਾਮ ਹਮਾਰਾ ॥ ਅਨਤ ਚਤੁਰਦਸ ਗਨ ਅਵਤਾਰੂ ॥ ਕਹੋਂ ਜੁ ਤਿਨ ਤਿਨ ਕੀਏ ਅਖਾਰੂ ॥੪॥ ਕਾਲ ਆਪਨੋ ਨਾਮੁ ਛਪਾਈ ॥ ਅਵਰਨ ਕੇ ਸਿਰਿ ਦੈ ਬੁਰਿਆਈ ॥ ਆਪਨ ਰਹਤ ਨਿਰਾਲਮ ਜਗ ਤੇ ॥ ਜਾਨ ਲਏ ਜਾਨਾ ਮੈ ਤਬ ਤੇ ॥੫॥ਆਪ ਰਚੈ ਆਪੇ ਕਲ ਘਾਏ ॥ ਅਵਰਨ ਕੈ ਦੈ ਮੂੰਡ ਹਤਾਏ ॥ ਆਪ ਨਿਰਾਲਮੁ ਰਹਾ ਨ ਪਾਯਾ ॥ ਤਾ ਤੇ ਨਾਮੁ ਬਿਅੰਤ ਕਹਾਯਾ ॥੬॥ ਜੋ ਚਉਬੀਸ ਅਵਤਾਰ ਕਹਾਏ ॥ ਤਿਨ ਭੀ ਤੁਮ ਪ੍ਰਭ ਤਨਿਕ ਨ ਪਾਏ ॥ ਸਭ ਹੀ ਜਗ ਭਰਮੇ ਭਵਰਾਯੰ ॥ ਤਾ ਤੇ ਨਾਮੁ ਬਿਅੰਤ ਕਹਾਯੰ ॥੭॥ ਸਭ ਹੀ ਛਲਤ ਨ ਆਪ ਛਲਾਯਾ ॥ ਤਾ ਤੇ ਛਲੀਆ ਨਾਮੁ

ਕਹਾਯਾ ॥ ਸੰਤਨ ਦੁਖੀ ਨਿਰਖਿ ਅਕੁਲਾਵੈ ॥ ਦੀਨਬੰਧੁ ਤਾ ਤੇ ਕਹਲਾਵੈ ॥੮॥ ਅੰਤ ਕਰਤ ਸਭ ਜਗ ਕੋ ਕਾਲਾ ॥ ਨਾਮੁ ਕਾਲ ਤਾ ਤੇ ਜਗ ਡਾਲਾ ॥ ਸਮੈ ਸੰਤ ਪਰ ਹੋਤ ਸਹਾਈ ॥ ਤਾ ਤੇ ਸੰਖਯਾ ਸੰਤ ਸੁਨਾਈ ॥੯॥ ਨਿਰਖਿ ਦੀਨ ਪਰ ਹੋਤ ਦਯਾਰਾ ॥ ਦੀਨਬੰਧੁ ਹਮ ਤਬੈ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਸੰਤਨ ਪਰ ਕਰੁਣਾ ਰਸ ਢਰਈ ॥ ਕਰੁਣਾਨਿਧਿ ਜਗ ਤਬੈ ਉਚਰਈ ॥੧੦॥ ਸੰਕਟ ਹਰਤ ਸਾਧੂਅਨ ਸਦਾ ॥ ਸੰਕਟਹਰਨ ਨਾਮੁ ਭਯੋ ਤਦਾ ॥ ਦੁਖ ਦਾਹਤ ਸੰਤਨ ਕੇ ਆਯੋ ॥ ਦੁਖਦਾਹਨ ਪ੍ਰਭੁ ਤਦਿਨ ਕਹਾਯੋ ॥੧੧॥ ਰਹਾ ਅਨੰਤ ਅੰਤ ਨਹੀ ਪਾਯੋ ॥ ਯਾ ਤੇ ਨਾਮੁ ਬਿਅੰਤ ਕਹਾਯੋ ॥ ਜਗ ਮੋ ਰੂਪ ਸਭਨ ਕੇ ਧਰਤਾ ॥ ਯਾ ਤੇ ਨਾਮੁ ਬਖਨਿਯਤ ਕਰਤਾ ॥੧੨॥ ਕਿਨਹੂੰ ਕਹੂੰ ਨ ਤਾਹਿ ਲਖਾਯੋ ॥ ਇਹ ਕਰਿ ਨਾਮੁ ਅਲਖ ਕਹਾਯੋ ॥ ਜੋਨਿ ਜਗਤ ਮੈ ਕਬਹੂੰ ਨ ਆਯਾ ॥ ਯਾ ਤੇ ਸਭੋਂ ਅਜੋਨਿ ਬਤਾਯਾ ॥੧੩॥ ਬ੍ਰਹਮਾਦਿਕ ਸਭ ਹੀ ਪਚਿ ਹਾਰੇ ॥ ਬਿਸਨੁ ਮਹੇਸ੍ਵਰ ਕਉਨ ਬਿਚਾਰੇ ॥ ਚੰਦ ਸੂਰ ਜਿਨ ਕਰੇ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਤਾ ਤੇ ਜਨਿਯਤ ਹੈ ਕਰਤਾਰਾ ॥੧੪॥ ਸਦਾ ਅਭੇਖ ਅਭੇਖੀ ਰਹਈ ॥ ਤਾ ਤੇ ਜਗਤ ਅਭੇਖੀ ਕਹਈ ॥ ਅਲਖ ਰੂਪ ਕਿਨਹੂੰ ਨਹਿ ਜਾਨਾ ॥ ਤਿਹ ਕਰਿ ਜਾਤਿ ਅਲੇਖ ਬਖਾਨਾ ॥੧੫॥ ਰੂਪ ਅਨੂਪ ਸਰੂਪ ਅਪਾਰਾ ॥ ਭੇਖ ਅਭੇਖ ਸਭਨ ਤੇ ਨਯਾਰਾ ॥ ਦਾਇਕ ਸਭੋ ਅਜਾਚੀ ਸਭ ਤੇ ॥ ਜਾਨ ਲਯੋ ਕਰਤਾ ਹਮ ਤਬ ਤੇ ॥੧੬॥ ਲਗਨ ਸਗਨ ਤੇ ਰਹਤ ਨਿਰਾਲਮ ॥ ਹੈ ਯਹ ਕਥਾ ਜਗਤ ਮੈ ਮਾਲੁਮ ॥ ਜੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰ ਤੰਤ੍ਰ ਨ ਰਿਝਾਯਾ ॥ ਭੇਖ ਕਰਤ ਕਿਨਹੂੰ ਨਹਿ ਪਾਯਾ ॥੧੭॥ ਜਗ ਆਪਨ ਆਪਨ ਉਰਝਾਨਾ ॥ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਕਾਹੂ ਨ ਪਛਾਨਾ ॥ ਇਕ ਮੜੀਅਨ ਕਬਰਨ ਵੇ ਜਾਂਹੀ ॥ ਦੁਹੂੰਅਨ ਮੈ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਨਾਹੀ ॥੧੮॥ ਏ ਦੋਊ ਮੋਹ ਬਾਦ ਮੋ ਪਚੇ ॥ ਇਨ ਤੇ ਨਾਥ ਨਿਰਾਲੇ ਬਚੇ ॥ ਜਾ ਤੇ ਛੂਟਿ ਗਯੋ ਭ੍ਰਮ ਉਰ ਕਾ ॥ ਤਿਹ ਆਗੈ ਹਿੰਦੂ ਕਿਆ ਤੁਰਕਾ ॥੧੯॥ ਇਕ ਤਸਬੀ ਇਕ ਮਾਲਾ ਧਰਹੀ ॥ ਏਕ ਕੁਰਾਨ ਪੁਰਾਨ ਉਚਰਹੀ ॥ ਕਰਤ ਬਿਰੁਧ ਗਏ ਮਰਿ ਮੂੜ੍ਹਾ ॥ ਪ੍ਰਭ ਕੋ ਰੰਗੁ ਨ ਲਾਗਾ ਗੂੜ੍ਹਾ ॥੨੦॥ ਜੋ ਜੋ ਰੰਗ ਏਕ ਕੇ ਰਾਚੇ ॥ ਤੇ ਤੇ ਲੋਕ ਲਾਜ ਤਜਿ ਨਾਚੇ ॥ ਆਦਿ ਪੁਰਖ ਜਿਨ ਏਕੁ ਪਛਾਨਾ॥ ਦੁਤੀਆ ਭਾਵ ਨ ਮਨ ਮਹਿ ਆਨਾ ॥੨੧॥ ਜੋ ਜੋ ਭਾਵ ਦੁਤਿਯ ਮਹਿ ਰਾਚੇ ॥ ਤੇ ਤੇ ਮੀਤ ਮਿਲਨ ਤੇ ਬਾਚੇ ॥ ਏਕ ਪੁਰਖ ਜਿਨ ਨੈਕੁ ਪਛਾਨਾ ॥ ਤਿਨ ਹੀ ਪਰਮ ਤੱਤ ਕਹ ਜਾਨਾ ॥੨੨॥ ਜੋਗੀ ਸੰਨਯਾਸੀ ਹੈਂ ਜੇਤੇ ॥ ਮੁੰਡੀਆ ਮੁਸਲਮਾਨ ਗਨ

ਕੇਤੇ ॥ ਭੇਖ ਧਰੇ ਲੂਟਤ ਸੰਸਾਰਾ ॥ ਛਪਤ ਸਾਧ ਜਿਹ ਨਾਮੁ ਅਧਾਰਾ ॥੨੩॥ ਪੇਟ ਹੇਤ ਨਰ ਡਿੰਭੁ ਦਿਖਾਹੀਂ ॥ ਡਿੰਭੁ ਕਰੇ ਬਿਨੁ ਪੱਯਤ ਨਾਹੀਂ ॥ ਜਿਨ ਨਰ ਏਕ ਪੁਰਖ ਕਹ ਧਜਾਯੋ ॥ ਤਿਨ ਕਰਿ ਡਿੰਭੁ ਨ ਕਿਸੀ ਦਿਖਾਯੋ ॥੨੪॥ ਡਿੰਭੁ ਕਰੇ ਬਿਨੁ ਹਾਥਿ ਨ ਆਵੈ ॥ ਕੋਊ ਨ ਕਾਹੂ ਸੀਸ ਨਿਵਾਵੈ ॥ ਜੋ ਇਹੁ ਪੇਟੁ ਨ ਕਾਹੂ ਹੋਤਾ ॥ ਰਾਵ ਰੰਕ ਕਾਹੂ ਕੋ ਕਹਤਾ ॥੨੫॥ ਜਿਨ ਪ੍ਰਭੁ ਏਕ ਵਹੈ ਠਹਰਾਯੋ ॥ ਤਿਨ ਕਰਿ ਡਿੰਭੁ ਨ ਕਿਸੂ ਦਿਖਾਯੋ ॥ ਸੀਸ ਦਿਯੋ ਉਨ ਸਿਰਰ ਨ ਦੀਨਾ ॥ ਰੰਚ ਸਮਾਨ ਦੇਹ ਕਰਿ ਚੀਨਾ ॥੨੬॥ ਕਾਨ ਛੇਦਿ ਜੋਗੀ ਕਹਵਾਯੋ ॥ ਅਤਿ ਪ੍ਰਪੰਚ ਕਰਿ ਬਨਹਿ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਏਕ ਨਾਮ ਕੋ ਤੱਤੁ ਨ ਲਯੋ ॥ ਬਨ ਕੋ ਭਯੋ ਨ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਭਯੋ ॥੨੭॥ ਕਹਾ ਲਗੈ ਕਬਿ ਕਥੈ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਰਸਨਾ ਏਕ ਨ ਪਾਇਯਤ ਪਾਰਾ ॥ ਜਿਹਬਾ ਕੋਟਿ ਕੋਟਿ ਕੋਊ ਧਰੈ ॥ ਗੁਣ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਤਵ ਪਾਰ ਨ ਪਰੈ ॥੨੮॥ ਪ੍ਰਥਮ ਕਾਲ ਸਭ ਜਗ ਕੋ ਤਾਤਾ ॥ ਤਾ ਤੇ ਭਯੋ ਤੇਜ ਬਿਖਜਾਤਾ ॥ ਸੋਈ ਭਵਾਨੀ ਨਾਮੁ ਕਹਾਈ ॥ ਜਿਨ ਸਿਗਰੀ ਯਹ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਉਪਾਈ ॥੨੯॥ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਓਅੰਕਾਰ ਤਿਨ ਕਹਾ ॥ ਸੋ ਧੁਨਿ ਪੂਰਿ ਜਗਤ ਮੋ ਰਹਾ ॥ ਤਾ ਤੇ ਜਗਤ ਭਯੋ ਬਿਸਥਾਰਾ ॥ ਪੁਰਖ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤਿ ਜਬ ਦੁਹੂ ਬਿਚਾਰਾ ॥੩੦॥ ਜਗਤ ਭਯੋ ਤਾ ਤੇ ਸਭ ਜਨਿਯਤ ॥ ਚਾਰ ਖਾਨਿ ਕਰਿ ਪ੍ਰਗਟ ਬਖਨਿਯਤ ॥ ਸਕਤਿ ਇਤੀ ਨਹਿ ਬਰਨਿ ਸੁਨਾਊਂ ॥ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਕਰਿ ਨਾਮ ਬਤਾਊਂ ॥੩੧॥ ਬਲੀ ਅਬਲੀ ਦੋਊ ਉਪਜਾਏ ॥ ਊਚ ਨੀਚ ਕਰਿ ਭਿੰਨ ਦਿਖਾਏ ॥ ਬਪੁ ਧਰਿ ਕਾਲ ਬਲੀ ਬਲਵਾਨਾ ॥ ਆਪਨ ਰੂਪ ਧਰਤ ਭਯੋ ਨਾਨਾ ॥੩੨॥ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਜਿਮ ਦੇਹ ਧਰਾਏ ॥ ਤਿਮ ਤਿਮ ਕਰਿ ਅਵਤਾਰ ਕਹਾਏ ॥ ਪਰਮ ਰੂਪ ਜੋ ਏਕ ਕਹਾਯੋ ॥ ਅੰਤਿ ਸਭੋ ਤਿਹ ਮੱਧਿ ਮਿਲਾਯੋ ॥੩੩॥ ਜਿਤਿਕ ਜਗਤ ਕੇ ਜੀਵ ਬਖਾਨੋ ॥ ਏਕ ਜੋਤਿ ਸਭ ਹੀ ਮਹਿ ਜਾਨੋ ॥ ਕਾਲ ਰੂਪ ਭਗਵਾਨ ਭਨੈਬੋ ॥ ਤਾ ਮਹਿ ਲੀਨ ਜਗਤਿ ਸਭ ਹ੍ਵੈਬੋ ॥੩੪॥ ਜੋ ਕਿਛੁ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਅਗੋਚਰ ਆਵਤ ॥ ਤਾ ਕਹੁ ਮਨ ਮਾਯਾ ਠਹਰਾਵਤ ॥ ਏਕਹਿ ਆਪ ਸਭਨ ਮੋ ਬਿਆਪਾ ॥ ਸਭ ਕੋਈ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਕਰਿ ਥਾਪਾ ॥੩੫॥ ਸਭ ਹੀ ਮਹਿ ਰਮ ਰਹਜੋ ਅਲੇਖਾ ॥ ਮਾਂਗਤ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਤੇ ਲੇਖਾ ॥ ਜਿਨ ਨਰ ਏਕ ਵਹੈ ਠਹਰਾਯੋ ॥ ਤਿਨਹੀ ਪਰਮ ਤੱਤੁ ਕਹ ਪਾਯੋ ॥੩੬॥ ਏਕਹਿ ਰੂਪ ਅਨੂਪ ਸਰੂਪਾ ॥ ਰੰਕ ਭਯੋ ਰਾਵ ਕਹੂੰ ਭੂਪਾ ॥ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਸਭਹਨ ਉਰਝਾਯੋ ॥ ਸਭ ਤੇ ਜੁਦੋ ਨ ਕਿਨਹੂੰ ਪਾਯੋ ॥੩੭॥ ਭਿੰਨ

ਭਿੰਨ ਸਭਹੂੰ ਉਪਜਾਯੋ ॥ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਕਰਿ ਤਿਨੋ ਖਪਾਯੋ ॥ ਆਪ ਕਿਸੂ ਕੋ ਦੋਸ ਨ ਲੀਨਾ ॥ ਅਉਰਨ ਸਿਰਿ ਬੁਰਿਆਈ ਦੀਨਾ ॥੩੮॥ ਅਥ ਪ੍ਰਥਮ ਮੱਛ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸੰਖਾਸੁਰ ਦਾਨਵ ਪੁਨਿ ਭਯੋ ॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਕੈ ਜਗ ਕੋ ਦੁਖ ਦਯੋ ॥ ਮੱਛ ਅਵਤਾਰ ਆਪ ਪੁਨਿ ਧਰਾ ॥ ਆਪਨ ਜਾਪੁ ਆਪ ਮੋ ਕਰਾ ॥੩੯॥ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਤੁੱਛ ਮੀਨ ਬਪੁ ਧਰਾ ॥ ਪੈਠਿ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਝਕਝੋਰਨ ਕਰਾ ॥ ਪੁਨਿ ਪੁਨਿ ਕਰਤ ਭਯੋ ਬਿਸਥਾਰਾ ॥ ਸੰਖਾਸੁਰ ਤਬ ਕੋਪ ਬਿਚਾਰਾ ॥੪੦॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਤਬੈ ਕੋਪ ਗਰਜਯੋ ਬਲੀ ਸੰਖ ਬੀਰੰ ॥ ਧਰੇ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰੰ ਸਜੇ ਲੋਹ ਚੀਰੰ ॥ ਚਤੁਰ ਬੇਦ ਪਾਤੰ ਕਿਯੋ ਸਿੰਧੁ ਮੱਧੰ ॥ ਤ੍ਰਸਯੋ ਅਸਟਨੈਣੰ ਕਰਯੋ ਜਾਪੁ ਸੁੱਧੰ ॥੪੧॥ ਤਬੈ ਸੰਭਰੇ ਦੀਨ ਹੇਤੰ ਦਯਾਲੰ ॥ ਧਰੇ ਲੋਹ ਕ੍ਰੋਹੰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕੈ ਕ੍ਰਿਪਾਲੰ ॥ ਮਹਾ ਅਸਤ੍ਰ ਪਾਤੰ ਕਰੇ ਸਸਤ੍ਰ ਘਾਤੰ ॥ ਟਰੇ ਦੇਵ ਸਰਬੰ ਗਿਰੇ ਲੋਕ ਸਾਤੰ ॥੪੨॥ ਭਏ ਅਸਤ੍ਰਘਾਤੰ ਗਿਰੇ ਚਉਰ ਚੀਰੰ ॥ ਰੁਲੇ ਤੱਛ ਮੁੱਛੰ ਵੁੱਠੇ ਤਿੱਛ ਤੀਰੰ ॥ ਗਿਰੇ ਸੁੰਡ ਮੁੰਡੰ ਰਣੰ ਭੀਮ ਰੂਪੰ ॥ ਮਨੋ ਖੇਲਿ ਪਉਢੇ ਹਠੀ ਫਾਗ ਜੂਪੰ ॥੪੩॥ ਬਹੇ ਖੱਗਜੰ ਖੇਤ ਖਿੰਗੰ ਸੁ ਧੀਰੰ ॥ ਸੁਭੈ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਜਾਨ ਸੋ ਸੂਰਬੀਰੰ ॥ ਗਿਰੇ ਗਉਰ ਗਾਜੀ ਖੁਲੇ ਹੱਥਿ ਬੱਥੰ ॥ ਨਚਯੋ ਰੁਦ੍ਰ ਰੁਦ੍ਰੰ ਨਚੇ ਮੱਛ ਮੱਥੰ ॥੪੪॥ ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਮਹਾ ਬੀਰ ਗੱਜੇ ॥ ਸੁਭੰ ਸਸਤ੍ਰ ਸੱਜੇ ॥ ਬਧੇ ਗੱਜ ਗਾਹੰ ॥ ਸੁ ਹੂਰੰ ਉਛਾਹੰ ॥੪੫॥ ਢਲਾ ਢੁਕ ਢਾਲੰ ॥ ਝਮੀ ਤੇਗ ਕਾਲੰ ॥ ਕਟਾ ਕਾਟ ਬਾਹੈਂ ॥ ਉਭੈ ਜੀਤ ਚਾਹੈਂ ॥੪੬॥ ਮੁਖੰ ਮੁੱਛ ਬੰਕੀ ॥ ਤਮੰ ਤੇਗ ਤੰਕੀ ॥ ਫਿਰੈਂ ਗਉਰ ਗਾਜੀ ॥ ਨਚੈਂ ਤੁੰਦ ਤਾਜੀ ॥੪੭॥ ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥ਭਰਯੋ ਰੋਸ ਸੰਖਾਸੁਰੰ ਦੇਖਿ ਸੈਣੰ ॥ ਤਪੇ ਬੀਰ ਬਕੱਤ੍ਰੰ ਕੀਏ ਰਕਤ ਨੈਣੰ ॥ ਭੁਜਾ ਠੋਕਿ ਭੂਪੰ ਕਰਯੋ ਨਾਦ ਉੱਚੰ ॥ ਸੁਣੇ ਗਰਭਣੀਆਨ ਕੇ ਗਰਭ ਮੁੱਚੰ ॥੪੮॥ ਲਗੇ ਠਾਮ ਠਾਮੰ ਦਮਾਮੰ ਦਮੰਕੇ ॥ ਖੁਲੇ ਖੇਤ ਮੋ ਖੱਗ ਖੂਨੀ ਖਿਮੰਕੇ ॥ ਭਏ ਕ੍ਰੂਰ ਭਾਂਤੰ ਕਮਾਣੰ ਕੜੱਕੇ ॥ ਨਚੇ ਬੀਰ ਬੈਤਾਲ ਭੂਤੰ ਭੜੱਕੇ ॥੪੯॥ ਗਿਰਯੋ ਆਯੁਧੰ ਸਾਯੁਧੰ ਬੀਰ ਖੇਤੰ ॥ ਨਚੇ ਕੰਧ ਹੀਣੰ ਕਮੱਧੰ ਅਚੇਤੰ ॥ ਖੁਲੇ ਖੱਗ ਖੂਨੀ ਖਿਆਲੰ ਖਤੰਗੰ ॥ ਭਜੇ ਕਾਤੁਰੰ ਸੂਰ ਬੱਜੇ ਨਿਹੰਗੰ ॥੫੦॥ ਕਟੇ ਚਰਮ ਬਰਮੰ ਗਿਰਯੋ ਸਤ੍ਰ ਸਸਤ੍ਰੰ ॥ ਭਕੇ ਭੈ ਭਰੇ ਭੂਤ ਭੂਮੰ ਨ੍ਰਿਸਤ੍ਰੰ ॥ ਰਣੰ ਰੰਗ ਰੱਤੇ ਸਭੀ ਰੰਗ ਭੂਮੰ ॥ ਗਿਰੇ ਜੁੱਧ ਮੱਧੰ ਬਲੀ ਝੂਮਿ ਝੂਮੰ ॥੫੧॥ ਭਯੋ ਦੁੰਦ ਜੁੱਧੰ ਰਣੰ ਸੰਖ ਮੱਛੰ ॥ ਮਨੋ ਦੋ ਗਿਰੰ ਜੁੱਧ ਜੁੱਟੇ ਸਪੱਛੰ ॥ ਕਟੇ ਮਾਸ ਟੁੱਕੰ ਭਖੇ ਗਿੱਧਿ ਬ੍ਰਿਧੰ ॥ ਹਸੀ ਜੋਗਣੀ

ਚਉਸਠਾ ਸੂਰ ਸੁੱਧੰ ॥੫੨॥ ਕਿਯੋਧਾਰ ਬੇਦੰ ਹਤੇ ਸੰਖ ਬੀਰੰ ॥ ਤਜਜੋ ਮੱਛ ਰੂਪੰ ਸਜਜੋ ਸੁੰਦ੍ਰ ਚੀਰੰ ॥ ਸਭੈ ਦੇਵ ਥਾਪੇ ਕਿਯੋ ਦੁਸਟ ਨਾਸੰ ॥ ਟਰੇ ਸਰਬ ਦਾਨੋ ਭਰੇ ਜੀਵ ਤ੍ਰਾਸੰ ॥੫੩॥ ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ ॥ ਸੰਖਾਸੁਰ ਮਾਰੇ ਬੇਦ ਉਧਾਰੇ ਸਤ੍ਰ ਸੰਘਾਰੇ ਜਸੁ ਲੀਨੋ ॥ ਦੇਵੇਸੁ ਬੁਲਾਯੋ ਰਾਜ ਬਿਠਾਯੋ ਛਤ੍ਰ ਫਿਰਾਯੋ ਸੁਖ ਦੀਨੋ ॥ ਕੋਟੰ ਬਜਿ ਬਾਜੇ ਅਮਰੇਸੁਰ ਗਾਜੇ ਸੁਭ ਘਰਿ ਸਾਜੇ ਸੋਕ ਹਰੇ ॥ ਦੈ ਕੋਟਿਕ ਦਛਨਾ ਕ੍ਰੋਰ ਪ੍ਰਦਛਨਾ ਆਨਿ ਸੁ ਮੱਛ ਕੇ ਪਾਇ ਪਰੇ ॥੫੪॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਮੱਛ ਪ੍ਰਥਮ ਅਵਤਾਰ ਸੰਖਾਸੁਰ ਬਧਹ
ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ॥੧॥

ਅਥ ਕੱਛ ਅਉਤਾਰ ਕਥਨੰ ॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਕਿਤੋ ਕਾਲ ਬੀਤਯੋ ਕਰਯੋ ਦੇਵ ਰਾਜੰ ॥ ਭਰੇ ਰਾਜ ਧਾਮੰ ਸੁਭੰ ਸਰਬ ਸਾਜੰ ॥ ਗਜੰ ਬਾਜ ਹੀਣੰ ਬਿਨਾ ਰਤਨ ਭੂਪੰ ॥ ਕਰਯੋ ਬਿਸਨ ਬੀਚਾਰ ਚਿੱਤੰ ਅਨੂਪੰ ॥੧॥ ਸਭੈ ਦੇਵ ਏਕਤ੍ਰ ਕੀਨੇ ਪੁਰਿੰਦ੍ਰੰ ॥ ਸਸੰ ਸੂਰਜੰ ਆਦਿ ਲੈ ਕੈ ਉਪਿੰਦ੍ਰੰ ॥ ਹੁਤੇ ਦੈਤ ਜੇ ਲੋਕ ਮੱਧਜੰ ਹੰਕਾਰੀ ॥ ਭਏ ਏਕਠੇ ਭ੍ਰਾਤਿਭਾਵੰ ਬਿਚਾਰੀ ॥੨॥ ਬਦਯੋ ਅਰਧ ਅਰਧੰ ਦੁਹੂ ਬਾਂਟਿ ਲੀਬੋ ॥ ਸਭੋਂ ਬਾਤ ਮਾਨੀ ਯਹੈ ਕਾਮ ਕੀਬੋ ॥ ਕਰੋ ਮੱਥਨੀ ਕੂਟ ਮੰਦ੍ਰਾਚਲੇਯੰ ॥ ਤਕਯੋ ਛੀਰ ਸਾਮੁੰਦ੍ਰ ਦੇਅੰ ਅਦੇਯੰ ॥੩॥ ਕਰੀ ਮੱਥਿਕਾ ਬਾਸਕੰ ਸਿੰਧੁ ਮੱਧੰ ॥ ਮਥੈ ਲਾਗ ਦੋਊ ਭਏ ਅੱਧ ਅੱਧੰ ॥ ਸਿਰੰ ਦੈਤ ਲਾਗੇ ਗਹੀ ਪੂਛ ਦੇਵੰ ॥ ਮਥਯੋ ਛੀਰ ਸਿੰਧੈ ਮਨੋ ਮਾਟੁਕੇਵੰ ॥੪॥ ਇਸੋ ਕਉਣ ਬਿਯੋ ਪਰੇ ਭਾਰੁ ਪੱਬੰ ॥ ਉੱਠੇ ਕਾਂਪ ਵੈ ਦਿੱਤਜਾਦਿੱਤਜ ਸੱਬੰ ॥ ਤਬੈ ਆਪ ਹੀ ਬਿਸਨ ਮੰਤ੍ਰੰ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਤਰੇ ਪਰਬਤੰ ਕੱਛਪੰ ਰੂਪ ਧਾਰਯੋ ॥੫॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕੱਛ ਦੁਤੀਆ ਅਵਤਾਰ ਬਰਨਨੰ
ਸੰਪੂਰਨ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨॥

ਅਥ ਛੀਰ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਮਥਨ ਚਉਦਹ ਰਤਨ ਕਥਨੰ ॥ ਸ੍ਰੀ ਭਗਉਤੀ ਜੀ ਸਹਾਇ ॥ ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥ ਮਿਲਿ ਦੇਵ ਅਦੇਵਨ ਸਿੰਧੁ ਮਥਯੋ ॥ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਵਿੱਤਨ ਮੱਧ ਕਥਯੋ ॥ ਤਬ ਰਤਨ ਚਤੁਰਦਸ ਯੋਂ ਨਿਕਸੇ ॥ ਅਸਿਤਾ

ਨਿਸਿ ਮੋ ਸਸਿ ਸੇ ਬਿਗਸੇ ॥੧॥ ਅਮਰਾਂਤਕ ਸੀਸ ਕੀ ਓਰ ਹੂਐਂ ॥ ਮਿਲਿ ਪੂਛ ਗਹੀ ਦਿਸ ਦੇਵ ਦੂਐਂ ॥ ਰਤਨੰ ਨਿਕਸੇ ਬਿਗਸੇ ਸਸਿ ਸੇ ॥ ਜਨੁ ਘੂਟਨ ਲੇਤ ਅਮੀ ਰਸ ਕੇ ॥੨॥ ਨਿਕਸ੍ਯੋ ਧਨੁ ਸਾਇਕ ਸੁੱਧ ਸਿਤੰ ॥ ਮਦੁ ਪਾਨ ਕਢ੍ਯੋ ਘਟ ਮਦ੍ਯ ਮਤੰ ॥ ਗਜ ਬਾਜਿ ਸੁਧਾ ਲਛਮੀ ਨਿਕਸੀ ॥ ਘਨ ਮੋ ਮਨੋ ਬਿਦੁਲਤਾ ਬਿਗਸੀ ॥੩॥ ਕਲਪਾ ਦ੍ਰੁਮ ਮਾਹੁਰ ਅਉ ਰੰਭਾ ॥ ਜਿਹ ਮੋਹਿ ਰਹੀ ਲਖਿ ਇੰਦ੍ਰ ਸਭਾ ॥ ਮਣਿ ਕੌਸਤੁਭ ਚੰਦ ਸੁ ਰੂਪ ਸੁਭੰ ॥ ਜਿਹ ਭੱਜਤ ਦੈਤ ਬਿਲੋਕਿ ਜੁਧੰ ॥੪॥ ਨਿਕਸੀ ਗਵਰਾਜ ਸੁ ਧੇਨੁ ਭਲੀ ॥ ਜਿਹ ਛੀਨਿ ਲਯੋ ਸਹਸਾਸਤ੍ਰ ਬਲੀ ॥ ਗਨਿ ਰਤਨ ਗਨਉ ਉਪਰਤਨ ਅਬੈ ॥ ਤੁਮ ਸੰਤ ਸੁਨੋ ਚਿਤ ਲਾਇ ਸਭੈ ॥੫॥ ਗਨਿ ਜੋਕ ਹਰੀਤਕੀ ਓਰ ਮਧੰ ॥ ਜਨਪੰਚ ਸੁ ਨਾਮਜ ਸੰਖ ਸੁਭੰ ॥ ਸਸਿ ਬੇਲਿ ਬਿਜਿਯਾ ਅਰੁ ਚੱਕ੍ਰ ਗਦਾ ॥ ਜੁਵਰਾਜ ਬਿਰਾਜਤ ਪਾਨਿ ਸਦਾ ॥੬॥ ਧਨੁ ਸਾਰੰਗ ਨੰਦਗ ਖੱਗ ਭਣੰ ॥ ਜਿਨਿ ਖੰਡਿ ਕਰੇ ਗਨ ਦਈਤ ਰਣੰ ॥ ਸਿਵ ਸੂਲ ਬੜਵਾਨਲ ਕਪਿਲ ਮੁਨੰ ॥ ਤਿ ਧਨੰਤਰਿ ਚਉਦਸਵੋਂ ਰਤਨੰ ॥੭॥ ਗਨ ਰਤਨ ਉਪਰਤਨ ਔ ਧਾਤੁ ਗਨੋ ॥ ਕਹਿ ਧਾਤੁ ਸਭੈ ਉਪਧਾਤੁ ਭਨੋ ॥ ਸਭ ਨਾਮ ਜਥਾ ਮਤਿ ਸਜਾਮ ਧਰੋ ॥ ਘਟ ਜਾਨਿ ਕਵੀ ਜਿਨਿ ਨਿੰਦ ਕਰੋ ॥੮॥ ਪ੍ਰਿਥਮੋ ਗਨ ਲੋਹ ਸਿਕਾ ਸ੍ਵਰਨੰ ॥ ਚਤੁਰਥਿ ਭਨਿ ਧਾਤੁ ਸਿਤੰ ਰੁਕਮੰ ॥ ਬਹੁਰੋ ਕਥਿ ਤਾਂਬਰ ਕਲੀ ਪਿਤਰੰ ॥ ਕਥਿ ਅਸਟਮ ਜਿਸਤੁ ਹੈ ਧਾਤੁ ਧਰੰ ॥੯॥ ਉਪਧਾਤੁ ਕਥਨੰ॥ ਸੁਰਮੰ ਸਿੰਗਰਫ ਹਰਤਾਲ ਗਣੰ ॥ ਚਤੁਰਥ ਤਿਹ ਸਿੰਬਲਖਾਰ ਭਣੰ ॥ ਮ੍ਰਿਤਸੰਖ ਮਨਾਸਿਲ ਅਭ੍ਰਕਯੰ ॥ ਭਨਿ ਅਸਟਮ ਲੋਣ ਰਸੰ ਲਵਣੰ ॥੧੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਧਾਤੁ ਉਪਧਾਤੁ ਜਥਾ ਸਕਤਿ ਸੋ ਹੌਂ ਕਹੀ ਬਨਾਇ ॥ ਖਾਨਨ ਮਹਿ ਭੀ ਹੋਤ ਹੈ ਕੋਈ ਕਹੂੰ ਕਮਾਇ ॥੧੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਰਤਨ ਉਪਰਤਨ ਨਿਕਾਸੇ ਤਬ ਹੀ ॥ ਧਾਤੁ ਉਪਧਾਤੁ ਦ੍ਰਬ ਮੋ ਸਭ ਹੀ ॥ ਤਿਹ ਤਬ ਹੀ ਬਿਸਨਹਿ ਹਰ ਲਯੋ ॥ ਅਵਰਨਿ ਬਾਂਟ ਅਵਰਨਹਿ ਦਯੋ ॥੧੨॥ ਸਾਰੰਗ ਸਰ ਅਸਿ ਚਕ੍ਰ ਗਦਾ ਲਿਯ ॥ ਪਾਂਚਾਮਰ ਲੈ ਨਾਦ ਅਧਿਕ ਕਿਯ ॥ ਸੂਲ ਪਿਨਾਕ ਬਿਸਹਿ ਕਰਿ ਲੀਨਾ ॥ ਸੋ ਲੈ ਮਹਾਂਦੇਵ ਕਉ ਦੀਨਾ ॥੧੩॥ ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥ ਦਿਯੋ ਇੰਦ੍ਰ ਐਰਾਵਤੰ ਬਾਜਿ ਸੂਰੰ ॥ ਉਠੇ ਦੀਹ ਦਾਨੋ ਜੁੱਧੰ ਲੋਹ ਪੂਰੰ ॥ ਅਨੀ ਦਾਨਵੀ ਦੇਖਿ ਉੱਠੀ ਅਪਾਰੰ ॥ ਤਬੈ ਬਿਸਨ ਜੂ ਚਿੱਤ ਕੀਨੋ ਬਿਚਾਰੰ ॥੧੪॥ ਅਥ ਨਰ ਨਾਰਾਇਣ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ ॥ ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥ ਨਰੰ ਅਉਰ ਨਾਰਾਇਣੰ ਰੂਪ ਧਾਰੀ ॥

ਭਯੋ ਸਾਮੁਹੇ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰੰ ਸੰਭਾਰੀ ॥ ਭਟੰ ਐਂਠ ਫੈਂਟੇ ਭੁਜੰ ਠੋਕਿ ਭੂਪੰ ॥ ਬਜੇ ਸੂਲ ਸੇਲੰ ਭਏ ਆਪ ਰੂਪੰ ॥੧੫॥ ਪਰਯੋ ਆਪ ਮੋ ਲੋਹ ਕ੍ਰੋਹੰ ਅਪਾਰੰ ॥ ਧਰਯੋ ਐਸ ਕੈ ਬਿਸਨ ਤ੍ਰਿਤਿਯਾਵਤਾਰੰ ॥ ਨਰੰ ਏਕ ਨਾਰਾਇਣੰ ਦ੍ਵੈ ਸਰੂਪੰ ॥ ਦਿਪੈ ਜੋਤਿ ਸਉਂਦਰਯ ਧਾਰੇ ਅਨੂਪੰ ॥੧੬॥ ਉਠੇ ਟੂਪ ਟੋਪੰ ਗੁਰਜੰ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਜੁਟੇ ਜੰਗ ਕੋ ਜੰਗ ਜੋਧਾ ਜੁਝਾਰੇ ॥ ਉਡੀ ਧੂਰਿ ਪੂਰੰ ਛੁਹੀ ਐਨ ਗੈਣੰ ॥ ਡਗੇ ਦੇਵਤਾ ਦੈਤ ਕੰਪਯੋ ਤ੍ਰਿਨੈਣੰ ॥੧੭॥ ਗਿਰੇ ਬੀਰ ਏਕੰ ਅਨੇਕੰ ਪ੍ਰਕਾਰੰ ॥ ਸੁਭੇ ਜੰਗ ਮੋ ਜੰਗ ਜੋਧਾ ਜੁਝਾਰੰ ॥ ਪਰੀ ਤੱਛ ਮੁੱਛੰ ਸੁਭੇ ਅੰਗ ਭੰਗੰ ॥ ਮਨੋ ਪਾਨ ਕੈ ਭੰਗ ਪੌਢੇ ਮਲੰਗੰ ॥੧੮॥ ਦਿਸਾ ਮਉ ਨ ਆਈ ਅਨੀ ਦੈਤ ਰਾਜੰ ॥ ਭਜੇ ਸਰਬ ਦੇਵੰ ਤਜੇ ਸਰਬ ਸਾਜੰ ॥ ਗਿਰੇ ਸੰਜ ਪੁੰਜੰ ਸਿਰੰ ਬਾਹੁ ਬੀਰੰ ॥ ਸੁਭੇ ਬਾਨ ਜਿਉ ਚੇਤ ਪੁਹਪੰ ਕਰੀਰੰ ॥੧੯॥ ਜਬੈ ਜੰਗ ਹਾਰਯੋ ਕਿਯੋ ਬਿਸਨੁ ਮੰਤ੍ਰੰ ॥ ਭਯੋ ਅੰਤ੍ਰਧਯਾਨੰ ਕਰਯੋ ਜਾਨੁ ਤੰਤ੍ਰੰ ॥ ਮਹਾਂ ਮੋਹਨੀ ਰੂਪ ਧਾਰਯੋ ਅਨੂਪੰ ॥ ਛਕੇ ਦੇਖਿ ਦੋਊ ਦਿਤਜਾਦਿਤਜ ਭੂਪੰ ॥੨੦॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਨਰ ਤ੍ਰਿਤਿਯ ਅਤੇ ਨਾਰਾਇਣ ਚਤੁਰਥ ਅਵਤਾਰ
ਸੰਪੂਰਨ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩॥੪॥

ਅਥ ਮਹਾ ਮੋਹਨੀ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ ॥ ਸ੍ਰੀ ਭਗਉਤੀ ਜੀ ਸਹਾਇ ॥ ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥ ਮਹਾ ਮੋਹਨੀ ਰੂਪ ਧਾਰਯੋ ਅਪਾਰੰ ॥ ਰਹੇ ਮੋਹਿ ਕੈ ਦਿਤਿਜਾਦਿਤਜ ਕੁਮਾਰੰ ॥ ਛਕੇ ਪ੍ਰੇਮ ਜੋਗੰ ਰਹੇ ਰੀਝ ਸਰਬੰ ॥ ਤਜੇ ਸ਼ਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰੰ ਦਿਯੋ ਛੋਰਿ ਗਰਬੰ ॥੧॥ ਫੰਧੇ ਪ੍ਰੇਮ ਫਾਂਧੰ ਭਯੋ ਕੋਪ ਹੀਣੰ ॥ ਲਗੇ ਨੈਨ ਬੈਨੰ ਧਯੋ ਪਾਨ ਪੀਣੰ ॥ ਗਿਰੇ ਝੂਮਿ ਭੂਮੰ ਛੁਟੇ ਜਾਨੁ ਪ੍ਰਾਣੰ ॥ ਸੁਭੈ ਚੇਤ ਹੀਣੰ ਲਗੇ ਜਾਣੁ ਬਾਣੰ ॥੨॥ ਲਖੇ ਚੇਤਹੀਣੰ ਭਏ ਸੂਰ ਸਰਬੰ ॥ ਛੁਟੇ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰੰ ਸਭੈ ਅਰਬ ਖਰਬੰ ॥ ਭਯੋ ਪ੍ਰੇਮ ਜੋਗੰ ਲਗੇ ਨੈਨ ਐਸੇ ॥ ਮਨੋ ਫਾਂਧਿ ਫਾਂਧੇ ਮ੍ਰਿਗੀਰਾਜ ਜੈਸੇ ॥੩॥ ਜਿਨੇ ਰਤਨ ਬਾਂਟੇ ਤੁਮੂੰ ਤਾਹਿ ਜਾਨੋ ॥ ਕਥਾ ਬ੍ਰਿੱਧਿ ਤੇ ਬਾਤ ਥੋਰੀ ਬਖਾਨੋ ॥ ਸਭੈ ਪਾਂਤ ਪਾਂਤੰ ਬਹਿੱਠੇ ਸੁ ਬੀਰੰ ॥ ਕਟੰ ਪੇਚ ਛੋਰੇ ਤਜੇ ਤੇਗ ਤੀਰੰ ॥੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸਭ ਜਗ ਕੋ ਜੁ ਧਨੰਤਰਿ ਦੀਆ ॥ ਕਲਪ ਬ੍ਰਿਛ ਲਛਮੀ ਕਰਿ ਲੀਆ ॥ ਸਿਵ ਮਾਹੁਰ ਰੰਭਾ ਸਭ ਲੋਕਨ ॥ ਸੁਖ ਕਰਤਾ ਹਰਤਾ ਸਭ ਸੋਕਨ ॥੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਸਿ ਕ੍ਰਿਸ ਕੇ ਕਰਬੇ ਨਮਿਤ ਮਨਿ ਲਛਮੀ ਕਰਿ ਲੀਨ ॥ ਉਰਿ ਰਾਖੀ ਤਿਹ ਤੇ ਚਮਕਿ ਪ੍ਰਗਟ ਦਿਖਾਈ ਦੀਨ ॥੬॥ ਗਾਇ ਰਿਖੀਸਨ ਕਉ

ਦਈ ਕਹ ਲਉ ਕਥੋਂ ਬਿਚਾਰ ॥ ਸਾਸਤ੍ਰ ਸੋਧ ਕਬੀਅਨ ਮੁਖਨ ਲੀਜਹੁ ਪੂਛਿ ਸੁਧਾਰ ॥੭॥ ਭੁਜੰਗ ॥ ਰਹੇ ਰੀਝ ਐਸੇ ਸਭੈ ਦੇਵ ਦਾਨੰ ॥ ਮ੍ਰਿਗੀਰਾਜ ਜੈਸੇ ਸੁਨੇ ਨਾਦ ਕਾਨੰ ॥ ਬਟੇ ਰਤਨ ਸਰਬੰ ਗਈ ਛੂਟਿ ਰਾਰੰ ॥ ਧਰਯੋ ਐਸ ਸ੍ਰੀ ਬਿਸਨ ਪੰਚਮ ਵਤਾਰੰ ॥੮॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਗ੍ਰੰਥੇ ਮਹਾ ਮੋਹਨੀ ਪੰਚਮ ਅਵਤਾਰ

ਸੰਪੂਰਨ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੫॥

ਅਥ ਬੈਰਾਹ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ ॥ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਦਯੋ ਬਾਂਟ ਮਦਯੰ ਅਮਦਯੰ ਭਗਵਾਨੰ ॥ ਗਏ ਠਾਮ ਠਾਮੰ ਸਭੈ ਦੇਵ ਦਾਨੰ ॥ਪੁਨਿਰ ਦ੍ਰੋਹ ਬਢਯੋ ਸੁ ਆਪੰ ਮਝਾਰੰ ॥ ਭੱਜੇ ਦੇਵਤਾ ਦਈਤ ਜਿੱਤੇ ਜੁਝਾਰੰ ॥੧॥ ਹਿਰਿਨਯੋ ਹਿਰੰਨਾਛਸੰ ਦੋਇ ਬੀਰੰ ॥ ਸਭੈ ਲੋਗ ਕੈ ਜੀਤ ਲੀਨੇ ਗਹੀਰੰ ॥ ਜਲੰ ਬਾ ਥਲੇਯੰ ਕਿਯੋ ਰਾਜ ਸਰਬੰ ॥ ਭੁਜਾ ਦੇਖਿ ਭਾਰੀ ਬਢਯੋ ਤਾਹਿ ਗਰਬੰ ॥੨॥ ਚਹੈ ਜੁੱਧੁ ਮੋ ਸੋ ਕਰੇ ਆਨਿ ਕੋਊ ॥ ਬਲੀ ਹੋਇ ਵਾ ਸੋਂ ਭਿਰੇ ਆਨਿ ਸੋਊ ॥ ਚੜਯੋ ਮੇਰੁ ਸ੍ਰਿੰਗੰ ਪਰੀ ਗੁਸਟ ਸੰਗੰ ॥ ਹਰੇ ਬੇਦ ਭੂਮੰ ਕੀਏ ਸਰਬ ਭੰਗੰ ॥੩॥ ਧਸੀ ਭੂਮਿ ਬੇਦੰ ਰਹੀ ਹ੍ਵੈ ਪਤਾਰੰ ॥ ਧਰਯੋ ਬਿਸਨ ਤਉ ਦਾੜ੍ਹ ਗਾੜ੍ਹਾਵਤਾਰੰ ॥ ਧਸਯੋ ਨੀਰ ਮੱਧੰ ਕਿਯੋ ਊਚ ਨਾਦੰ ॥ ਰਹੀ ਧੂਰਿ ਪੂਰੰ ਧੁਨੰ ਨਿਰਬਿਖਾਦੰ ॥੪॥ ਬਜੇ ਡਾਕ ਡਉਰੂ ਦੋਊ ਬੀਰ ਜਾਗੇ ॥ ਸੁਣੇ ਨਾਦ ਬੰਕੇ ਮਹਾਂ ਭੀਰੁ ਭਾਗੇ ॥ ਝਮੀ ਤੇਗ ਤੇਜੰ ਸਰੋਸੰ ਪ੍ਰਹਾਰੰ ॥ ਖਿਵੀ ਦਾਮਨੀ ਜਾਣੁ ਭਾਦੋਂ ਮਝਾਰੰ ॥੫॥ ਮੁਖੰ ਮੁੱਛ ਬੰਕੀ ਬਕੈ ਸੂਰਬੀਰੰ ॥ ਤੜੰਕਾਰ ਤੇਗੰ ਸੜੰਕਾਰ ਤੀਰੰ ॥ ਧਮੱਕਾਰ ਸਾਂਗੰ ਖੜੱਕਾਰ ਖੱਗੰ ॥ ਟੂਟੇ ਟੂਕ ਟੋਪੰ ਉਠੇ ਨਾਲ ਅੱਗੰ ॥੬॥ ਉਠੇ ਨੱਦ ਨਾਦੰ ਢਮੱਕਾਰ ਢੋਲੰ ॥ ਢਲੰਕਾਰ ਢਾਲੰ ਮੁਖੰ ਮਾਰ ਬੋਲੰ ॥ ਖਹੇ ਖੱਗ ਖੂਨੀ ਖੁਲੇ ਬੀਰ ਖੇਤੰ ॥ ਨਚੇ ਕੰਧਿ ਹੀਣੰ ਕਮੱਧੰ ਨ੍ਰਿਚੇਤੰ ॥੭॥ ਭਰੇ ਜੋਗਣੀ ਪੱਤ੍ਰ ਚਉਸਠ ਚਾਰੀ ॥ ਨਚੀ ਖੋਲ੍ਹਿ ਸੀਸੰ ਬਕੀ ਬਿਕਰਾਰੀ ॥ ਹਸੈਂ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤੰ ਮਹਾ ਬਿਕਰਾਲੰ ॥ ਬਜੇ ਡਾਕ ਡਉਰੂ ਕਰੂਰੰ ਕਰਾਲੰ ॥੮॥ ਪ੍ਰਹਾਰੰਤ ਮੁਸਟੰ ਕਰੈਂ ਪਾਵ ਘਾਤੰ ॥ ਮਨੋ ਸਿੰਘ ਸਿੰਘੰ ਡਹੇ ਗਜ ਮਾਤੰ ॥ ਛੁਟੀ ਈਸ ਤਾੜੀ ਡਗਯੋ ਬ੍ਰਹਮ ਧਯਾਨੰ ॥ ਭੱਜਯੋ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਕਾਂਪ ਭਾਨੰ ਮਧਯਾਨੰ ॥੯॥ ਜਲੇ ਬਾ ਥਲੇਯੰ ਥਲੰ ਤਥ ਨੀਰੰ ॥ ਕਿਧੋ ਸੰਧਯੰ ਬਾਣ ਰਘੁ ਇੰਦ੍ਰ ਬੀਰੰ ॥ ਕਰੈ ਦੈਤ ਆਘਾਤ ਮੁਸਟੰ ਪ੍ਰਹਾਰੰ ॥ ਮਨੋ ਚੋਟ

ਬਾਹੈ ਘਰਜਾਰੀ ਘਰਜਾਰੰ ॥੧੦॥ ਬਜੇ ਡੰਕ ਬੰਕੇ ਸੁ ਕ੍ਰੂਰੰ ਕਰਾਰੇ ॥ ਮਨੋ ਗਜ ਜੁੱਟੇ ਦੰਤਾਰੇ ਦੰਤਾਰੇ ॥ ਢਮੰਕਾਰ ਢੋਲੰ ਰਣੰਕੇ ਨਫੀਰੰ ॥ ਸੜੱਕਾਰ ਸਾਂਗੰ ਤੜੱਕਾਰ ਤੀਰੰ ॥੧੧॥ ਦਿਨੰ ਅਸਟ ਜੁੱਧੰ ਭਯੋ ਅਸਟ ਰੈਣੰ ॥ ਡਗੀ ਭੂਮਿ ਸਰਬੰ ਉਠਯੋ ਕਾਂਪ ਗੈਣੰ ॥ ਰਣੰ ਰੰਗ ਰੱਤੇ ਸਭੈ ਰੰਗ ਭੂਮੰ ॥ ਹਣ੍ਯੋ ਬਿਸਨ ਸੱਤ੍ਰੰ ਗਿਰਯੋ ਅੰਤਿ ਝੂਮੰ ॥੧੨॥ ਧਰੇ ਦਾੜ੍ਹ ਅਗ੍ਰੰ ਚਤੁਰ ਬੇਦ ਤਬੰ ॥ ਹਠੀ ਦੁਸਟ ਜਿੱਤੇ ਭਜੇ ਦੈਤ ਸਬੰ ॥ ਦਈ ਬ੍ਰਹਮ ਆਗਯਾ ਧਨੁਰ ਬੇਦ ਕਿਯੰ ॥ ਸਭੈ ਸੰਤਨੰਤਾਨ ਕੋ ਸੁਖ ਦਿਯੰ ॥੧੩॥ ਧਰਯੋ ਖਸਟਮੰ ਬਿਸਨ ਅੰਸਾਵਤਾਰੰ ॥ ਸਭੈ ਦੁਸਟ ਜਿਤੇ ਕਿਯੋ ਬੇਦ ਉਧਾਰੰ ॥ ਥਟਯੋ ਧਰਮਰਾਜੰ ਜਿਤੇ ਦੇਵ ਸਰਬੰ ॥ ਉਤਾਰਯੋ ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ ਸੋਂ ਤਾਹਿ ਗਰਬੰ ॥੧੪॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਗ੍ਰੰਥੇ ਬੈਰਾਹ ਖਸਟਮ ਅਵਤਾਰ

ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੬॥

ਅਥ ਨਰਸਿੰਘ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ ॥ ਸ੍ਰੀ ਭਗਉਤੀ ਜੀ ਸਹਾਇ ॥ ਪਾਧੜੀ ਛੰਦ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਿਯੋ ਦਿਵਰਾਜ ਰਾਜ ॥ ਭੰਡਾਰ ਭਰੇ ਸੁਭ ਸਰਬ ਸਾਜ ॥ ਜਬ ਦੇਵਤਾਨ ਬਢ੍ਯੋ ਗਰੂਰ ॥ ਬਲਵੰਤ ਦੈਤ ਉੱਠੇ ਕਰੂਰ ॥੧॥ ਲਿੱਨੋ ਛਿਨਾਇ ਦਿਵਰਾਜ ਰਾਜ ॥ ਬਾਜਿੱਤ੍ਰ ਨੇਕ ਉਠੇ ਸੁ ਬਾਜ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਜਗਤ ਦੋਹੀ ਫਿਰਾਇ ॥ ਜਲੰ ਬਾ ਥਲੇਅੰ ਹਿਰਨਾਛ ਰਾਇ ॥੨॥ ਇਕ ਦਯੋਸ ਗਯੋ ਨਿਜ ਨਾਰਿ ਤੀਰ ॥ ਸਜਿ ਸੁੱਧ ਸਾਜ ਨਿਜ ਅੰਗ ਬੀਰ ॥ ਕਿਹ ਭਾਂਤਿ ਸਤ੍ਰ ਮੋ ਭਯੋ ਨਿਰੁਕਤ ॥ ਤਬ ਭਯੋ ਦੁਸਟ ਕੋ ਬੀਰਜ ਮੁਕਤ ॥੩॥ ਪ੍ਰਹਲਾਦ ਭਗਤ ਲੀਨੋ ਵਤਾਰ ॥ ਸਭ ਕਰਨਿ ਕਾਜ ਸੰਤਨ ਉਧਾਰ ॥ ਚਟਸਾਰ ਪੜ੍ਹਨ ਸਉਪਯੋ ਨ੍ਰਿਪਾਲ ॥ ਪਟੀਯਹਿ ਕਹਯੋ ਲਿਖਿ ਦੈ ਗੁਪਾਲ ॥੪॥ ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥ ਇਕ ਦਯੋਸ ਗਯੋ ਚਟਸਾਰ ਨ੍ਰਿਪੰ ॥ ਚਿਤ ਚੌਂਕ ਰਹਯੋ ਸੁਭ ਦੇਖਿ ਸੁਤੰ ॥ ਜੁ ਪੜਯੋ ਦਿਜ ਤੇ ਸੁਤ ਤਾਹਿ ਰੜੋ ॥ ਨਿਰਭੈ ਸਿਸੁ ਨਾਮੁ ਗੁਪਾਲ ਪੜ੍ਹੋ ॥੫॥ ਸੁਨਿ ਨਾਮੁ ਗੁਪਾਲ ਰਿਸਯੋ ਅਸੁਰੰ ॥ ਬਿਨੁ ਮੋਹਿ ਸੁ ਕਉਣੁ ਭਜੋ ਦੁਸਰੰ ॥ ਜਿਯ ਮਾਹਿ ਧਰੋ ਸਿਸੁ ਯਾਹਿ ਹਨੋਂ ॥ ਜੜ੍ਹ ਕਿਉਂ ਭਗਵਾਨ ਕੋ ਨਾਮ ਭਨੋ ॥੬॥ ਜਲ ਅਉਰ ਥਲੰ ਇਕ ਬੀਰ ਮਨੰ ॥ ਇਹ ਕਾਹਿ ਗੁਪਾਲ ਕੋ ਨਾਮ ਭਣੰ ॥ ਅਬ ਹੀ ਇਹ ਬਾਂਧਹੁ ਥੰਮ ਭਏ ॥ ਸੁਨਿ ਸ੍ਰਵਨਨ ਦਾਨਵ ਬੈਨ ਧਏ ॥੭॥ ਗਹਿ ਮੂੜ ਚਲੇ ਸਿਸੁ ਮਾਰਨ ਕੋ ॥ ਨਿਕਸਯੋਬ ਗੁਪਾਲ ਉਬਾਰਨ ਕੋ ॥ ਚਕਚਉਧ ਰਹੇ

ਜਨੁ ਦੇਖਿ ਸਭੈ ॥ ਨਿਕਸ੍ਯੋ ਹਰਿ ਫਾਰਿ ਕਿਵਾਰ ਜਬੈ ॥੮॥ ਲਖਿ ਦੇਵ ਦਿਵਾਰਿ ਸਭੈ ਥਹਰੇ ॥ ਅਵਿਲੋਕਿ ਚਰਾਚਰ ਹੂੰ ਹਹਰੇ ॥ ਗਰਜੇ ਨਰਸਿੰਘ ਨਰਾਂਤਕਰੰ ॥ ਦ੍ਰਿਗ ਰੱਤ ਕੀਏ ਮੁਖ ਸ੍ਰੌਣ ਭਰੰ ॥੯॥ ਲਖਿ ਦਾਨਵ ਭਾਜ ਚਲੇ ਸਭ ਹੀ ॥ ਗਰਜ੍ਯੋ ਨਰਸਿੰਘ ਰਣੰ ਜਬ ਹੀ ॥ ਇਕ ਭੂਪਤਿ ਠਾਢਿ ਰਹ੍ਯੋ ਰਨ ਮੈ ॥ ਗਹਿ ਹਾਥਿ ਗਦਾ ਨਿਰਭੈ ਮਨ ਮੈ ॥੧੦॥ ਲਰਜੇ ਸਭ ਸੂਰ ਨ੍ਰਿਪੰ ਗਰਜੇ ॥ ਸਮੁਹਾਤ ਭਏ ਭਟ ਕੇਹਰ ਕੇ ॥ ਜੁ ਗਏ ਸਮੁਹੇ ਛਿਤਿ ਤੈ ਪਟਕੇ ॥ ਰਣ ਭੇ ਰਣ ਧੀਰ ਬਟਾ ਨਟ ਕੇ ॥੧੧॥ ਬਬਕੇ ਰਣ ਧੀਰ ਸੁਬੀਰ ਘਣੇ ॥ ਰਹਿਗੇ ਮਨੋ ਕਿੰਸੁਕ ਸ੍ਰੋਣ ਸਣੇ ॥ ਉਮਗੇ ਚਹੂੰ ਓਰਨ ਤੇ ਰਿਪੁ ਯੋਂ ॥ ਬਰਸਾਤ ਬਹਾਰਨ ਅਭ੍ਰਨ ਜ੍ਯੋਂ ॥੧੨॥ ਬਰਖੇ ਸਰ ਸੁੱਧ ਸਿਲਾ ਸਿਤ੍ਜੰ ॥ ਉਮਡੇ ਬਰ ਬੀਰ ਦਸੋ ਦਿਸ੍ਜੰ ॥ ਚਮਕੰਤ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਸੁ ਬਾਣ ਜੁਧੰ ॥ ਫਹਰੰਤ ਧੁਜਾ ਜਨੁ ਬੀਰ ਕ੍ਰੁਧੰ ॥੧੩॥ ਹਹਰੰਤ ਹਠੀ ਬਰਖੰਤ ਸਰੰ ॥ ਜਨੁ ਸਾਵਣ ਮੇਘ ਬੁਠ੍ਯੋ ਦੁਸਰੰ ॥ ਫਹਰੰਤ ਧੁਜਾ ਹਹਰੰਤ ਹਯੰ ॥ ਉਪਜ੍ਯੋ ਜੀਅ ਦਾਨਵ ਰਾਇ ਭਯੰ ॥੧੪॥ ਹਹਨਾਤ ਹਯੰ ਗਰਜੰਤ ਗਜੰ ॥ ਭਟ ਬਾਂਹ ਕਟੀ ਜਨੁ ਇੰਦ੍ਰ ਧੁਜੰ ॥ ਤਰਫੰਤ ਭਟੰ ਗਰਜੰਤ ਗਜੰ ॥ ਸੁਣਿ ਕੈ ਧੁਨਿ ਸਾਵਣ ਮੇਘ ਲਜੰ ॥੧੫॥ ਬਿਚਲ੍ਯੋ ਪਗ ਦ੍ਵੈਕ ਫਿਰ੍ਯੋ ਪੁਨਿ ਯੋਂ ॥ ਕਰ ਪੁੰਛ ਲਗੇ ਅਹਿ ਕ੍ਰੁੱਧਤ ਜ੍ਯੋਂ ॥ ਰਣ ਰੰਗ ਸਮੈ ਮੁਖ ਯੌਂ ਚਮਕ੍ਯੋ ॥ ਲਖ ਸੂਰ ਸਰੋਰੁਹ ਸੋ ਦਮਕ੍ਯੋ ॥੧੬॥ ਰਣ ਤੇਗ ਤੁਫੰਗਨ ਐਸ ਭਯੋ ॥ ਸਿਵ ਧ੍ਯਾਨ ਛੁਟ੍ਯੋ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਡਗ੍ਯੋ ॥ ਸਰ ਸੇਲ ਸਿਲਾ ਸਿਤ ਐਸ ਬਹੇ ॥ ਨਭ ਅਉਰ ਧਰਾ ਦੋਊ ਪੂਰ ਰਹੇ ॥੧੭॥ ਗਨ ਗੰਧ੍ਰਬ ਦੇਖਿ ਦੋਊ ਹਰਖੇ ॥ ਪੁਹਪਾਵਲਿ ਦੇਵ ਸਭੈ ਬਰਖੇ ॥ ਮਿਲਗੇ ਭਟ ਆਪ ਬਿਖੈ ਦੋਊ ਯੋਂ ॥ ਸਿਸੁ ਖੇਲਤ ਰੈਣਿ ਹੁਡੂ ਹੁਡ ਜ੍ਯੋਂ ॥੧੮॥ ਬੇਲੀ ਬਿੰਦ੍ਰਮ ਛੰਦ ॥ ਰਣ ਧੀਰ ਬੀਰ ਸੁ ਗੱਜਹੀਂ ॥ ਲਖਿ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਸੁ ਲੱਜਹੀਂ ॥ ਇਕ ਸੂਰ ਘਾਇਲ ਘੂੰਮਹੀਂ ॥ ਜਨੁ ਧੂਮ ਅਧੋਮੁਖ ਧੂਮਹੀਂ ॥੧੯॥ ਭਟ ਏਕ ਅਨੇਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੀ ॥ ਜੁੱਝੇ ਅਜੁੱਝ ਜੁਝਾਰ ਹੀ ॥ ਫਹਰੰਤ ਬੈਰਕ ਬਾਣਜੰ ॥ ਠਹਰੰਤ ਜੋਧ ਕਿਕਾਣਜੰ ॥੨੦॥ ਤੋਮਰ ਛੰਦ॥ ਹਿਹਣਾਤ ਕੋਟਿ ਕਿਕਾਨ ॥ ਬਰਖੰਤ ਸੇਲ ਜੁਆਨ ॥ ਛੁਟਕੰਤ ਸਾਇਕ ਸੁੱਧ ॥ ਮਚ੍ਯੋ ਅਨੂਪਮ ਜੁੱਧ ॥੨੧॥ ਭਟ ਏਕ ਅਨੇਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ॥ ਜੁੱਝੇ ਅਨੰਤ ਸ੍ਵਾਰ ॥ ਬਾਹੈਂ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਨਿਸੰਗ ॥ ਮਚ੍ਯੋ ਅਪੂਰਬ ਜੰਗ ॥੨੨॥ ਦੋਧਕ ਛੰਦ ॥ ਬਾਹਿ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਸੁਬਾਣ ਭੱਟੰ ਗਣ ॥ ਅੰਤਿ ਗਿਰੇ ਪੁਨਿ ਜੂਝਿ ਮਹਾਂ ਰਣ ॥

ਘਾਇ ਲਗੈ ਇਮ ਘਾਇਲ ਝੂਲੈਂ ॥ ਫਾਗਨਿ ਅੰਤਿ ਬਸੰਤ ਸੇ ਫੂਲੈਂ ॥੨੩॥ ਬਾਹਿ ਕਟੀ ਭਟ ਏਕਨ ਐਸੀ ॥ ਸੁੰਡ ਮਨੋ ਗਜਰਾਜ ਨ ਜੈਸੀ ॥ ਸੋਹਤ ਏਕ ਅਨੇਕ ਪ੍ਰਕਾਰੰ ॥ ਫੂਲ ਖਿਰੇ ਜਨੁ ਮੱਧਿ ਫੁਲਵਾਰੰ ॥੨੪॥ ਸ੍ਰੋਣ ਰੰਗੇ ਅਰੁ ਏਕ ਅਨੇਕੰ ॥ ਫੂਲ ਰਹੇ ਜਨੁ ਕਿੰਸੁਕ ਨੇਕੰ ॥ ਧਾਵਤ ਘਾਵ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਪ੍ਰਹਾਰੰ ॥ ਜਾਨੁਕ ਕੋਪ ਪ੍ਰਤੱਛ ਦਿਖਾਰੰ ॥੨੫॥ ਜੂਝਿ ਗਿਰੇ ਅਰਿ ਏਕ ਅਨੇਕੰ ॥ ਘਾਇ ਲਗੇ ਬਿਸੰਭਾਰ ਬਿਸੇਖੰ ॥ ਕਾਟਿ ਗਿਰੇ ਭਟ ਏਕਹਿ ਵਾਰੰ ॥ ਸਾਬੁਨ ਜਾਨੁ ਗਈ ਬਹਿ ਤਾਰੰ ॥੨੬॥ ਪੂਰਿ ਪਰੇ ਭਏ ਚੂਰਿ ਸਿਪਾਹੀ ॥ ਸ੍ਵਾਮਿ ਕੇ ਕਾਜ ਕੀ ਲਾਜ ਨਿਬਾਹੀ ॥ ਬਾਹਿ ਕ੍ਰਿਪਾਣਨ ਬਾਣ ਸੁ ਬੀਰੰ ॥ ਅੰਤਿ ਭਜੇ ਭਯਮਾਨ ਅਧੀਰੰ ॥੨੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਜਾਗਿ ਚਲੇ ਰਣ ਕੌ ਸਭ ਬੀਰਾ ॥ ਲਾਜ ਬਿਸਰਿ ਗਈ ਭਏ ਅਧੀਰਾ ॥ ਹਿਰਨਾਛਸ ਤਬ ਆਪ ਰਿਸਾਨਾ ॥ ਬਾਂਧਿ ਚਲ੍ਯੋ ਰਣ ਕੋ ਕਰਿ ਗਾਨਾ ॥੨੮॥ ਭਰਯੋ ਰੋਸ ਨਰਸਿੰਘ ਸਰੂਪੰ ॥ ਆਵਤ ਦੇਖਿ ਸਮੁਹਿ ਰਣ ਭੂਪੰ ॥ ਨਿਜ ਘਾਵਨ ਕੋ ਰੋਸ ਨ ਮਾਨਾ ॥ ਨਿਰਖਿ ਸੇਵਕਹਿ ਦੁਖੀ ਰਿਸਾਨਾ ॥੨੯॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਕੰਪਾਈ ਸਟਾ ਸਿੰਘ ਗਰਜਯੋ ਕਰੂਰੰ ॥ ਉਡਯੋ ਹੇਰਿ ਬੀਰਾਨ ਕੇ ਮੁਖ ਨੂਰੰ ॥ ਉਠਯੋ ਨਾਦ ਬੰਕੋ ਛੁਹੀ ਗੈਣ ਗੱਜੰ ॥ ਹਸੇ ਦੇਵ ਸਰਬੰ ਭਏ ਦੈਤ ਲੱਜੰ ॥੩੦॥ ਮਚਯੋ ਦੁੰਦ ਜੁੱਧੰ ਮਚੇ ਦੁਇ ਜੁਆਣੰ ॥ ਤੜੱਕਾਰ ਤੇਗੰ ਕੜੱਕੇ ਕਮਾਣੰ ॥ ਭਿਰਯੋ ਕੋਪ ਕੈ ਦਾਨਵੰ ਸੁੱਲਤਾਣੰ ॥ ਹੜੰ ਸ੍ਰੋਨ ਚਲੇ ਮਧੰ ਮੁੱਲਤਾਣੰ ॥੩੧॥ ਕੜੱਕਾਰ ਤੇਗੰ ਤੜੱਕਾਰ ਤੀਰੰ ॥ ਭਏ ਟੂਕ ਟੂਕੰ ਰਣੰ ਬੀਰ ਧੀਰੰ ॥ ਬਜੇ ਸੰਖ ਤੂਰੰ ਸੁ ਢੋਲੰ ਢਮੰਕੇ ॥ ਰੜੰ ਕੰਕ ਬੰਕੇ ਡਹੇ ਬੀਰ ਬੰਕੇ ॥੩੨॥ ਭਜੇ ਬਾਜਿ ਗਾਜੀ ਸਿਪਾਹੀ ਅਨੇਕੰ ॥ ਰਹੇ ਠਾਢ ਭੂਪਾਲ ਆਗੇ ਨ ਏਕੰ ॥ ਫਿਰਯੋ ਸਿੰਘ ਸੂਰੰ ਸੁ ਕ੍ਰੂਰੰ ਕਰਾਲੰ ॥ ਕੰਪਾਈ ਸਟਾ ਪੂਛ ਫੇਰੀ ਬਿਸਾਲੰ ॥੩੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਗਰਜਤ ਰਣਿ ਨਰ ਸਿੰਘ ਕੇ ਭੱਜੇ ਸੂਰ ਅਨੇਕ ॥ ਏਕ ਟਿਕਯੋ ਹਿਰਨਾਛ ਤਹ ਅਵਰੁ ਨ ਜੋਧਾ ਏਕ ॥੩੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਮੁਸਟ ਜੁੱਧ ਜੁੱਟੇ ਭਟ ਦੋਊ ॥ ਤੀਸਰ ਤਹਾਂ ਨ ਪਿਖਿਯਤ ਕੋਊ ॥ ਭਏ ਦੁਹੂਨ ਕੇ ਰਾਤੇ ਨੈਣਾ ॥ ਦੇਖਤ ਦੇਵ ਤਮਾਸੇ ਗੈਣਾ ॥੩੫॥ ਅਸਟ ਦਿਵਸ ਅਸਟੇ ਨਿਸਿ ਜੁੱਧਾ ॥ ਕੀਨੋ ਦੁਹੂੰ ਭਟਨ ਮਿਲਿ ਕ੍ਰੁੱਧਾ ॥ ਬਹੁਰੋ ਅਸੁਰ ਕਿਛੁਕ ਮੁਰਝਾਨਾ ॥ ਗਿਰਯੋ ਭੂਮਿ ਜਨੁ ਬ੍ਰਿਛ ਪੁਰਾਨਾ ॥੩੬॥ ਸੀਂਚਿ ਬਾਰਿ ਪੁਨ ਤਾਹਿ ਜਗਾਯੋ ॥ ਜਗੇ ਮੂਰਛਨਾ ਪੁਨਿ ਜਿਯ ਆਯੋ ॥ ਬਹੁਰੋ ਭਿਰੇ ਸੂਰ ਦੋਇ ਕ੍ਰੁਧਾ ॥ ਮੰਡਯੋ ਬਹੁਰਿ ਆਪ ਮਹਿ

ਜੁਧਾ ॥੩੭॥ ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥ ਹਲਾ ਚਾਲ ਕੈ ਕੈ ਪੁਨਰ ਬੀਰ ਢੂਕੇ ॥ ਮਚਯੋ ਜੁੱਧ ਜਯੋਂ ਕਰਨ ਸੰਗੰ ਘੜੂਕੇ ॥ ਨਖੰ ਪਾਤ ਦੋਊ ਕਰੇ ਦੰਤ ਘਾਤੰ ॥ ਮਨੋ ਗੱਜ ਜੁੱਟੇ ਬਨੰ ਮਸਤਿ ਮਾਤੰ ॥੩੮॥ ਪੁਨਰ ਨਰਸਿੰਘੰ ਧਰਾ ਤਾਹਿ ਮਾਰਯੋ ॥ ਪੁਰਾਨੋ ਪਲਾਸੀ ਮਨੋ ਬਾਇ ਡਾਰਯੋ ॥ ਹਨਯੋ ਦੇਖਿ ਦੁਸਟੰ ਭਈ ਪੁਹਪ ਬਰਖੰ ॥ ਕੀਏ ਦੇਵਤਯੋਂ ਆਨ ਕੈ ਜੀਤਿ ਕਰਖੰ ॥੩੯॥ ਪਾਧਰੀ ਛੰਦ ॥ ਕੀਨੋ ਨਰਸਿੰਘ ਦੁਸਟੰ ਸੰਘਾਰ ॥ ਧਰਯੋ ਸੁ ਬਿਸਨ ਸਪਤਮ ਅਵਤਾਰ ॥ ਲੀਨੋ ਸੁ ਭਗਤ ਅਪਨੋ ਛਿਨਾਇ ॥ ਸਭ ਸਿਸਟਿ ਧਰਮ ਕਰਮਨ ਚਲਾਇ ॥੪੦॥ ਪ੍ਰਹਲਾਦ ਕਰਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਛੱਤ੍ਰ ਫੇਰ ॥ ਦੀਨੋ ਸੰਘਾਰ ਸਭ ਇਮ ਅੰਧੇਰ ॥ ਸਭ ਦੁਸਟ ਅਰਿਸਟ ਦਿੱਨੇ ਖਪਾਇ ॥ ਪੁਨਿ ਲਈ ਜੋਤਿ ਜੋਤਿਹਿ ਮਿਲਾਇ ॥੪੧॥ ਸਭ ਦੁਸਟ ਮਾਰਿ ਕੀਨੇ ਅਭੇਖ ॥ ਪੁਨਿ ਮਿਲਯੋ ਜਾਇ ਭੀਤਰਿ ਅਲੇਖ ॥ ਕਬਿ ਜਥਾ ਮੱਤਿ ਕਥਯੋ ਬਿਚਾਰ ॥ ਇਮ ਧਰਯੋ ਬਿਸਨ ਸਪਤਮਵਤਾਰ ॥੪੨॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਨਰਸਿੰਘ ਸਪਤਮੋ ਅਵਤਾਰ
ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ॥੭॥

ਅਥ ਬਾਵਨ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ ॥ ਸ੍ਰੀ ਭਗਉਤੀ ਜੀ ਸਹਾਇ ॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਭਏ ਦਿਵਸ ਕੇਤੇ ਨ੍ਰਿਸਿੰਘਾਵਤਾਰੰ ॥ ਪੁਨਿਰ ਭੂਮਿ ਮੋ ਪਾਪ ਬਾਢਯੋ ਅਪਾਰੰ ॥ ਕਰੇ ਲਾਗ ਜੱਗੰ ਪੁਨਰ ਦੈਤ ਦਾਨੰ ॥ ਬਲਿਰਾਜ ਕੀ ਦੇਹ ਬਢਯੋ ਗੁਮਾਨੰ ॥੧॥ ਨ ਪਾਵੈ ਬਲੰ ਦੇਵਤਾ ਜਗ ਬਾਸੰ ॥ ਭਈ ਇੰਦ੍ਰ ਕੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਬਿਨਾਸੰ ॥ ਕਰੀ ਜੋਗ ਆਰਾਧਨਾ ਸਰਬ ਦੇਵੰ ॥ ਪ੍ਰਸੰਨੰ ਭਏ ਕਾਲ ਪੁਰਖੰ ਅਭੇਵੰ ॥੨॥ ਦਿਯੋ ਆਇਸੰ ਕਾਲ ਪੁਰਖੰ ਅਪਾਰੰ ॥ ਧਰੋ ਬਾਵਨਾ ਬਿਸਨ ਅਸਟਮਵਤਾਰੰ ॥ ਲਈ ਬਿਸਨ ਆਗਜਾ ਚਲਯੋ ਧਾਇ ਐਸੇ ॥ ਲਹਯੋ ਦਾਰਦੀ ਭੂਪ ਭੰਡਾਰ ਜੈਸੇ ॥੩॥ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਸਰੂਪ ਛੋਟ ਧਾਰਿ ਕੈ ॥ ਚਲਯੋ ਤਹਾਂ ਬਿਚਾਰਿ ਕੈ ॥ ਸਭਾ ਨਰੇਸ ਜਾਨਯੋ ॥ ਤਹੀ ਸੁ ਪਾਂਵ ਠਾਨਯੋ ॥੪॥ ਸੁ ਬੇਦ ਚਾਰੁਚਾਰ ਕੈ ॥ ਸੁਣਯੋ ਨ੍ਰਿਪੰ ਸੁਧਾਰ ਕੈ ॥ ਬੁਲਾਇ ਬਿੱਪ ਕੋ ਲਯੋ ॥ ਮਲਯਾਗਰ ਮੂੜਕਾ ਦਯੋ ॥੫॥ ਪਦਾਰਥ ਦੀਪ ਦਾਨ ਦੈ ॥ ਪ੍ਰਦੱਛਨਾ ਅਨੇਕ ਕੈ ॥ ਕਰੋਰਿ ਦੱਛਨਾ ਦਈ ॥ ਨ ਹਾਥਿ ਬਿੱਪ ਨੈ ਲਈ ॥੬॥ ਕਹਯੋ ਨ ਮੋਰ ਕਾਜ ਹੈ ॥ ਮਿਥਜਾਹਿ ਤੋਰ ਸਾਜ ਹੈ ॥ ਅਢਾਇ ਪਾਵ ਭੂਮਿ ਦੈ ॥ ਬਿਸੇਖ ਭੂਪ

ਕੀਰਤਿ ਲੈ ॥੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਦਿਜ ਐਸ ਬਖਾਨੀ ਬਾਨੀ ॥ ਭੂਪਤਿ ਸਹਿਤ ਨ ਜਾਨਜੋ ਰਾਨੀ ॥ ਪੈਰ ਅਢਾਇ ਭੂਮਿ ਦੇ ਕਹੀ ॥ ਦਿੜ ਕਰਿ ਬਾਤ ਦਿਜੋਤਮ ਗਹੀ ॥੮॥ ਦਿਜਬਰ ਸੁਕ੍ਰ ਹੁਤੋ ਨ੍ਰਿਪ ਤੀਰਾ ॥ ਜਾਨ ਗਯੋ ਸਭ ਭੇਦੁ ਵਜੀਰਾ ॥ ਜਯੋਂ ਜਯੋਂ ਦੇਨ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਨ੍ਰਿਪ ਕਹੈ ॥ ਤਿਮੁ ਤਿਮੁ ਨਾਹਿ ਪ੍ਰੋਹਤ ਗਹੈ ॥੯॥ ਜਬ ਨ੍ਰਿਪ ਦੇਨ ਧਰਾ ਮਨ ਕੀਨਾ ॥ ਤਬ ਹੀ ਉੱਤਰ ਸੁਕ੍ਰ ਇਮ ਦੀਨਾ ॥ ਲਘੁ ਦਿਜ ਯਾਹਿ ਨ ਭੂਪ ਪਛਾਨੋ ॥ ਬਿਸਨ ਅਵਤਾਰ ਇਸੀ ਕਰਿ ਮਾਨੋ ॥੧੦॥ ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਦਾਨਵ ਸਭ ਹਸੇ ॥ ਉਚਰਤ ਸੁੱਕ੍ਰ ਕਹਾ ਘਰ ਬਸੇ ॥ ਸਸਿਕ ਸਮਾਨ ਨ ਦਿਜ ਮਹਿ ਮਾਸਾ ॥ ਕਸ ਕਰ ਹੈ ਇਹ ਜੱਗ ਬਿਨਾਸਾ ॥੧੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੁੱਕ੍ਰਬਾਚ ॥ ਜਿਮ ਚਿਨਗਾਰੀ ਅਗਨਿ ਕੀ ਗਿਰਤ ਸਘਨ ਬਨ ਮਾਹਿ ॥ ਅਧਿਕ ਤਨਿਕ ਤੇ ਹੋਤ ਹੈ ਤਿਮ ਦਿਜਬਰ ਨਰਨਾਹਿ ॥੧੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਹਸਿ ਭੂਪਤਿ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਖਾਨੀ ॥ ਸੁਨਹੁ ਸੁੱਕ੍ਰ ਤੁਮ ਬਾਤ ਨ ਜਾਨੀ ॥ ਫੁਨਿ ਇਹ ਸਮੋ ਸਭੋ ਛਲ ਜੈਹੈ ॥ ਹਰਿ ਸੋ ਫੇਰਿ ਨ ਭਿੱਛਕੁ ਐ ਹੈ ॥੧੩॥ ਮਨ ਮਹਿ ਬਾਤ ਇਹੈ ਠਹਿਰਾਈ ॥ ਮਨ ਮੋ ਧਰੀ ਨ ਕਿਸੂ ਬਤਾਈ ॥ ਭ੍ਰਿਤੁ ਤੇ ਮਾਂਗ ਕਮੰਡਲ ਏਸਾ ॥ ਲਗਯੋ ਦਾਨ ਤਿਹ ਦੇਨ ਨਰੇਸਾ ॥੧੪॥ ਸੁੱਕ੍ਰ ਬਾਤ ਮਨ ਮੋ ਪਹਿਚਾਨੀ ॥ ਭੇਦ ਨ ਲਹਤ ਭੂਪ ਅਗਿਆਨੀ ॥ ਧਾਰਿ ਮਕਰ ਕੇ ਜਾਰ ਸਰੂਪਾ ॥ ਪੈਠਯੋ ਮੱਧਿ ਕਮੰਡਲ ਭੂਪਾ ॥੧੫॥ ਨ੍ਰਿਪਬਰ ਪਾਨਿ ਸੁਰਾਹੀ ਲਈ ॥ ਦਾਨ ਸਮੈ ਦਿਜਬਰ ਕੀ ਭਈ ॥ ਦਾਨ ਹੇਤ ਜਬ ਹਾਥ ਚਲਾਯੋ ॥ ਨਿਕਸਿ ਨੀਰ ਕਰਿ ਤਾਹਿ ਨ ਆਯੋ ॥੧੬॥ ਤੋਮਰ ਛੰਦ ॥ ਚਮਕਯੋ ਤਬੈ ਦਿਜਰਾਜ ॥ ਕਰੀਐ ਨ੍ਰਿਪੇਸ ਇਲਾਜ ॥ ਤਿਨਕਾ ਮਿਲੇ ਇਹ ਬੀਚ ॥ ਇਕ ਚੱਛ ਹੁਐ ਹੈ ਨੀਚ ॥੧੭॥ ਤਿਨਕਾ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕਰਿ ਲੀਨ ॥ ਭੀਤਰਿ ਕਮੰਡਲ ਦੀਨ ॥ ਸੁਕ੍ਰਾਂਖ ਲਗੀਆ ਜਾਇ ॥ ਇਕ ਚੱਛੁ ਭਯੋ ਦਿਜਰਾਇ ॥੧੮॥ ਨੇਤ੍ਰ ਤੇ ਜੁ ਗਿਰਯੋ ਨੀਰ ॥ ਸੋ ਲਿਯੋ ਕਰਿ ਦਿਜ ਬੀਰ ॥ ਕਰਿ ਨੀਰ ਚੁਵਨ ਨ ਦੀਨੁ ॥ ਇਮ ਸ੍ਵਾਮਿ ਕਾਰਜ ਕੀਨੁ ॥੧੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਚੱਛ ਨੀਰ ਕਰ ਭੀਤਰਿ ਪਰਾ ॥ ਵਹੈ ਸੰਕਲਪ ਦਿਜ ਕਰਿ ਧਰਾ ॥ ਐਸ ਤਬੈ ਨਿਜ ਦੇਹ ਬਢਾਯੋ ॥ ਲੋਕ ਛੇਦਿ ਪਰਲੋਕ ਸਿਧਾਯੋ ॥੨੦॥ ਨਿਰਖਿ ਲੋਗ ਅਦਭੁਤ ਬਿਸਮਏ ॥ ਦਾਨਵ ਪੇਖਿ ਮੂਰਛਨ ਭਏ ॥ ਪਾਵ ਪਤਾਰ ਛੁਯੋ ਸਿਰ ਕਾਸਾ ॥ ਚਕ੍ਰਿਤ ਭਏ ਲਖਿ ਲੋਕ ਤਮਾਸਾ ॥੨੧॥ ਏਕੈ ਪਾਵ ਪਤਾਰਹਿ ਛੂਆ ॥ ਦੂਸਰ ਪਾਵ ਗਗਨ ਲਉ

ਹੂਆ ॥ ਭਿਦਯੋ ਅੰਡ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਅਪਾਰਾ ॥ ਤਿਹ ਤੇ ਗਿਰੀ ਗੰਗ ਕੀ ਧਾਰਾ ॥੨੨॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਭੂਪ ਅਚੰਭਵ ਲਹਾ ॥ ਮਨ ਕ੍ਰਮ ਬਚਨ ਚਕ੍ਰਿਤ ਹ੍ਵੈ ਰਹਾ ॥ ਸੋ ਕਛੁ ਭਯੋ ਜੋ ਸੁਕ੍ਰ ਉਚਾਰਾ ॥ ਸੋ ਅਖਿਯਨ ਹਮ ਆਜੁ ਨਿਹਾਰਾ ॥੨੩॥ ਅਰਧਿ ਦੇਹ ਅਪਨੋ ਮਿਨ ਦੀਨਾ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਕੈ ਭੂਪਤਿ ਜਸੁ ਲੀਨਾ ॥ ਜਬ ਲਉ ਗੰਗ ਜਮੁਨ ਕੋ ਨੀਰਾ ॥ ਤਬ ਲਉ ਚਲੀ ਕਥਾ ਜਗ ਧੀਰਾ ॥੨੪॥ ਬਿਸਨ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਪ੍ਰਤੱਛ ਹ੍ਵੈ ਕਹਾ ॥ ਚੋਬਦਾਰੁ ਦੁਆਰੇ ਹ੍ਵੈ ਰਹਾ ॥ ਕਹਯੋ ਚਲੇ ਤਬ ਲਗੈ ਕਹਾਨੀ ॥ ਜਬ ਲਗ ਗੰਗ ਜਮੁਨ ਕੋ ਪਾਨੀ ॥੨੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਹ ਸਾਧਨ ਸੰਕਟ ਪਰੈ ਤਹ ਤਹ ਭਏ ਸਹਾਇ ॥ ਦੁਆਰਪਾਲ ਹ੍ਵੈ ਦਰਿ ਬਸੇ ਭਗਤ ਹੇਤ ਹਰਿ ਰਾਇ ॥੨੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਅਸਟਮ ਅਵਤਾਰ ਬਿਸਨ ਅਸ ਧਰਾ ॥ ਸਾਧਨ ਸਭੈ ਕ੍ਰਿਤਾਰਥ ਕਰਾ ॥ ਅਬ ਨਵਮੋਂ ਬਰਨੋਂ ਅਵਤਾਰਾ ॥ ਸੁਨਹੁ ਸੰਤ ਚਿਤ ਲਾਇ ਸੁਧਾਰਾ ॥੨੭॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਬਾਵਨ ਅਵਤਾਰ ਅਸਟਮੋ ਕਥਨੰ ਬਲਿ ਛਲਨ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ॥੮॥

ਅਥ ਪਰਸੁਰਾਮ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ ॥ ਸ੍ਰੀ ਭਗਉਤੀ ਜੀ ਸਹਾਇ ॥ਚੌਪਈ ॥ ਪੁਨਿ ਕੇਤਿਕ ਦਿਨ ਭਏ ਬਿਤੀਤਾ ॥ ਛੱਤ੍ਰਿਨਿ ਸਕਲ ਧਰਾ ਕਹ ਜੀਤਾ ॥ ਅਧਿਕ ਜਗਤ ਮਹਿ ਊਚ ਜਨਾਯੋ ॥ ਬਾਸਵ ਬਲਿ ਕਹੂੰ ਲੈਨ ਨ ਪਾਯੋ ॥੧॥ ਬਿਆਕੁਲ ਸਕਲ ਦੇਵਤਾ ਭਏ ॥ ਮਿਲਿ ਕਰਿ ਸਭੁ ਬਾਸਵ ਪੈ ਗਏ ॥ ਛੱਤ੍ਰੀ ਰੂਪ ਧਰੇ ਸਭੁ ਅਸੁਰਨ ॥ ਆਵਤ ਕਹਾ ਭੂਪ ਤੁਮਰੇ ਮਨਿ ॥੨॥ ਸਭ ਦੇਵਨ ਮਿਲਿ ਕਰਯੋ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਛੀਰ ਸਮੁਦ੍ਰ ਕਹ ਚਲੇ ਸੁਧਾਰਾ ॥ ਕਾਲ ਪੁਰਖ ਕੀ ਕਰੀ ਬਡਾਈ ॥ ਇਮ ਆਗਿਆ ਤਹ ਤੇ ਤਿਨ ਆਈ ॥੩॥ ਦਿਜ ਜਮਦਗਨਿ ਜਗਤ ਮੋ ਸੋਹਤ ॥ ਨਿਤਿ ਉਠਿ ਕਰਤ ਅਘਨ ਓਘਨ ਹਤ ॥ ਤਹ ਤੁਮ ਧਰੋ ਬਿਸਨ ਅਵਤਾਰਾ ॥ ਹਨਹੁ ਸਕ੍ਰ ਕੇ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸੁਧਾਰਾ ॥੪॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਜਯੋ ਜਾਮਦਗਨੰ ਦਿਜੰ ਆਵਤਾਰੀ ॥ ਭਯੋ ਰੇਣੁਕਾ ਤੇ ਕਵਾਚੀ ਕੁਠਾਰੀ ॥ ਧਰਯੋ ਛਤ੍ਰਿਯਾ ਪਾਤ ਕੋ ਕਾਲ ਰੂਪੰ ॥ ਹਨਯੋ ਜਾਇ ਜਉਨੇ ਸਹਸ੍ਰਾਸਤ੍ਰ ਭੂਪੰ ॥੫॥ ਕਹਾ ਗੰਮ ਏਤੀ ਕਥਾ ਸਰਬ ਭਾਖਉਂ ॥ ਕਥਾ ਬ੍ਰਿੱਧਿ ਤੇ ਥੋਰੀਐ ਬਾਤ ਰਾਖਉਂ ॥ ਭਰੇ ਗਰਬ ਛੱਤ੍ਰੀ ਨਰੇਸੰ ਅਪਾਰੰ ॥ ਤਿਨੈ ਨਾਸ ਕੋ ਪਾਣਿ ਧਾਰਯੋ

ਕੁਠਾਰੰ ॥੬॥ ਹੁਤੀ ਨੰਦਨੀ ਸਿੰਧੁਜਾ ਕੀ ਸੁਪੁੱਤ੍ਰੀ ॥ ਤਿਸੈ ਮਾਂਗ ਹਾਰਜੋ ਸਹੰਸ੍ਰਾਸਤ੍ਰ ਛੱਤ੍ਰੀ ॥ ਲਿਯੋ ਛੀਨ ਗਾਯੰ ਹਤਯੋ ਰਾਮ ਤਾਤੰ ॥ ਤਿਸੀ ਬੈਰ ਕੀਨੇ ਸਭੈ ਭੂਪ ਪਾਤੰ ॥੭॥ ਗਈ ਬਾਲਤਾ ਤੇ ਲਿਯੋ ਸੋਧ ਤਾ ਕੋ ॥ ਹਨਯੋ ਤਾਤ ਮੇਰੋ ਕਹੋ ਨਾਮੁ ਵਾ ਕੋ ॥ ਸਹੰਸ੍ਰਾਸਤ੍ਰ ਭੂਪੰ ਸੁਣਯੋ ਸ੍ਰਉਨ ਨਾਮੰ ॥ ਗਹੇ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰੰ ਚਲਯੋ ਤਉਨ ਠਾਮੰ ॥੮॥ ਕਹੋ ਰਾਜ ਮੇਰੋ ਹਨਯੋ ਤਾਤ ਕੈਸੇ ॥ ਅਬੈ ਜੁੱਧੁ ਜੀਤੋਂ ਹਨੋਂ ਤੋਹਿ ਤੈਸੇ ॥ ਕਹਾ ਮੂੜ੍ਹ ਬੈਠੋ ਸੁਅਸਤ੍ਰੰ ਸੰਭਾਰੋ ॥ ਚਲੋ ਭਾਜ ਨਾ ਤੋ ਸਭੈ ਸਸਤ੍ਰ ਡਾਰੋ ॥੯॥ ਸੁਣੇ ਬੋਲ ਬੰਕੇ ਭਰਯੋ ਭੂਪ ਕੋਪੰ ॥ ਉਠਯੋ ਰਾਜ ਸਰਦੂਲ ਲੈ ਪਾਣਿ ਧੋਪੰ ॥ ਹਠਯੋ ਖੇਤ ਖੂਨੀ ਦਿਜੰ ਖਤ੍ਰਿਹਾਯੋ ॥ ਚਹੇ ਆਜ ਹੀ ਜੁੱਧ ਮੋ ਸੋ ਮਚਾਯੋ ॥੧੦॥ ਧਏ ਸੂਰ ਸਰਬੰ ਸੁਨੇ ਬੈਨ ਰਾਜੰ ॥ ਚੜ੍ਹਯੋ ਕ੍ਰੁੱਧ ਜੁੱਧੰ ਸ੍ਰਜੇ ਸਰਬ ਸਾਜੰ ॥ ਗਦਾ ਸੈਹਥੀ ਸੂਲ ਸੇਲੰ ਸੰਭਾਰੀ ॥ ਚਲੇ ਜੁੱਧ ਕਾਜੰ ਬਡੇ ਛੱਤ੍ਰ ਧਾਰੀ ॥੧੧॥ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਪਾਣ ਧਾਰਿ ਕੈ ॥ ਚਲੇ ਬਲੀ ਪੁਕਾਰਿ ਕੈ ॥ ਸੁ ਮਾਰਿ ਮਾਰਿ ਭਾਖਹੀ ॥ ਸਰੋਘ ਸ੍ਰੋਣ ਚਾਖਹੀ ॥੧੨॥ ਸੰਜੋਇ ਸੈਹਥੀਨ ਲੈ ॥ ਚੜ੍ਹੇ ਸੁ ਬੀਰ ਰੋਸ ਕੈ ॥ ਚਟਾਕ ਚਾਬਕੰ ਉਠੇ ॥ ਸਹੰਸ੍ਰ ਸਾਇਕੰ ਬੁਠੇ ॥੧੩॥ ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਭਏ ਏਕ ਠਉਰੇ ॥ ਸਭੈ ਸੂਰ ਦਉਰੇ ॥ ਲਯੋ ਘੇਰ ਰਾਮੰ ॥ ਘਟਾ ਸੂਰ ਸਜਾਮੰ ॥੧੪॥ ਕਮਾਣੰ ਕੜੰਕੇ ॥ ਭਏ ਨਾਦ ਬੰਕੇ ॥ ਘਟਾ ਜਾਨਿ ਸਜਾਹੰ ॥ ਚੜ੍ਹਯੋ ਤਿਉ ਸਿਪਾਹੰ ॥੧੫॥ ਭਏ ਨਾਦਬੰਕੇ ॥ ਸੁ ਸੇਲੰ ਧਮੰਕੇ ॥ ਗਜਾ ਜੂਹ ਗੱਜੇ ॥ ਸੁਭੰ ਸੰਜ ਸੱਜੇ ॥੧੬॥ ਚਹੂੰ ਓਰ ਢੂਕੇ ॥ ਗਜੰ ਜੂਹ ਝੂਕੇ ॥ ਸਰੰ ਬਜੂਹ ਛੂਟੇ ॥ ਰਿਪੰ ਸੀਸ ਫੂਟੇ ॥੧੭॥ ਉਠੇ ਨਾਦ ਭਾਰੀ ॥ ਰਿਸੇ ਛੱਤ੍ਰਧਾਰੀ ॥ ਘਿਰਯੋ ਰਾਮ ਸੈਨੰ ॥ ਸਿਵੰ ਜੇਮ ਮੈਨੰ ॥੧੮॥ ਰਣੰ ਰੰਗ ਰੱਤੇ ॥ ਤ੍ਰਸੇ ਤੇਜ ਤੱਤੇ ॥ ਉਠੀ ਸੈਣ ਧੂਰੰ ॥ ਰਹਯੋ ਗੈਣ ਪੂਰੰ ॥੧੯॥ ਘਣੇ ਢੋਲ ਬੱਜੇ ॥ ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਗੱਜੇ ॥ ਮਨੋ ਸਿੰਘ ਛੁੱਟੇ ॥ ਇਮੰ ਬੀਰ ਜੁੱਟੇ ॥੨੦॥ ਕਰੈਂ ਮਾਰਿ ਮਾਰੰ ॥ ਬਕੈਂ ਬਿਕਰਾਰੰ ॥ ਗਿਰੇ ਅੰਗ ਭੰਗੰ ॥ ਦਵੰ ਜਾਨੁ ਦੰਗੰ ॥੨੧॥ ਗਏ ਛੂਟ ਅਸਤ੍ਰੰ ॥ ਭਜੇ ਹ੍ਵੈ ਨ੍ਰਿਅਸਤ੍ਰੰ ॥ ਖਿਲੈਂ ਸਾਰ ਬਾਜੀ ॥ ਤੁਰੇ ਤੁੰਦ ਤਾਜੀ ॥੨੨॥ ਭੁਜਾ ਠੋਕਿ ਬੀਰੰ ॥ ਕਰੈਂ ਘਾਇ ਤੀਰੰ ॥ ਨੇਜੇ ਗੱਡ ਗਾਢੇ ॥ ਮਚੇ ਬੈਰ ਬਾਢੇ ॥੨੩॥ ਘਣੰ ਘਾਇ ਪੇਲੈਂ ॥ ਮਨੋ ਫਾਗ ਖੇਲੈਂ ॥ ਕਰੈਂ ਬਾਣ ਬਰਖਾ ॥ ਭਏ ਜੀਤ ਕਰਖਾ ॥੨੪॥ ਗਿਰੇ ਅੰਤਿ ਘੂਮੰ ॥ ਮਨੋ ਬ੍ਰਿੱਛ ਝੂਮੰ ॥ ਟੁਟੇ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰੰ ॥ ਭਜੇ ਹ੍ਵੈ ਨ੍ਰਿਅਸਤ੍ਰੰ ॥੨੫॥ ਜਿਤੇ ਸਤ੍ਰ ਆਏ ॥ ਤਿਤੇ ਰਾਮ ਘਾਏ ॥

ਚਲੇ ਭਾਜ ਸਰਬੰ ॥ ਭਯੋ ਦੂਰ ਗਰਬੰ ॥੨੬॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ॥ ਮਹਾਂ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰੇ ਚਲੵੋ ਆਪ ਭੂਪੰ ॥ ਲਏ ਸਰਬ ਸੈਨਾ ਕੀਏ ਆਪ ਰੂਪੰ ॥ ਅਨੰਤ ਅਸਤ੍ਰ ਛੋਰੇ ਭਰੵੋ ਜੁੱਧੁ ਮਾਨੰ ॥ ਪ੍ਰਭਾ ਕਾਲ ਮਾਨੋ ਸਭੈ ਰਸਮਿ ਭਾਨੰ ॥੨੭॥ ਭੁਜਾ ਠੋਕਿ ਭੂਪੰ ਕਿਯੋ ਜੁੱਧੁ ਐਸੇ ॥ ਮਨੋ ਬੀਰ ਬ੍ਰਿਤਰਾਸੁਰੇ ਇੰਦ੍ਰ ਜੈਸੇ ॥ ਸਭੈ ਕਾਟਿ ਰਾਮੰ ਕਿਯੋ ਬਾਂਹਿ ਹੀਨੰ ॥ ਹਤੀ ਸਰਬ ਸੈਨਾ ਭਯੋ ਗਰਬ ਛੀਨੰ ॥੨੮॥ ਗਹੵੋ ਰਾਮ ਪਾਣੰ ਕੁਠਾਰੰ ਕਰਾਲੰ ॥ ਕਟੀ ਸੁੰਡ ਸੀ ਰਾਜ ਬਾਹੰ ਬਿਸਾਲੰ ॥ ਭਏ ਅੰਗ ਭੰਗੰ ਕਰੰ ਕਾਲ ਹੀਣੰ ॥ ਗਯੋ ਗਰਬ ਸਰਬੰ ਭਈ ਸੈਣ ਛੀਣੰ ॥੨੯॥ ਰਹੵੋ ਅੰਤ ਖੇਤੰ ਅਚੇਤੰ ਨਰੇਸੰ ॥ ਬਚੇ ਬੀਰ ਜੇਤੇ ਗਏ ਭਾਜ ਦੇਸੰ ॥ ਲਈ ਛੀਨ ਛੋਣੀ ਕਰੇ ਛੱਤ੍ਰਿ ਘਾਤੰ ॥ ਚਿਰੰਕਾਲ ਪੂਜਾ ਕਰੀ ਲੋਕ ਮਾਤੰ ॥੩੦॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਨ੍ਰਿਪ ਸਹਸ੍ਰਬਾਹੁ ਬਧਹ ਪਰਸ ਰਾਮ ਬਿਜਯ ਬਰਨਨੰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ॥

ਸ੍ਰੀ ਭਗਉਤੀ ਜੀ ਸਹਾਇ॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ॥ ਲਈ ਛੀਨਿ ਛੋਣੀ ਕਰੇ ਬਿੱਪ ਭੂਪੰ ॥ ਹਰੀ ਫੇਰਿ ਛੱਤ੍ਰਿਨ ਦਿਜੰ ਜੀਤਿ ਜੂਪੰ॥ ਦਿਜੰ ਆਰਤੰ ਤੀਰ ਰਾਮੰ ਪੁਕਾਰੰ ॥ ਚਲੵੋ ਰੋਸ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਲੀਨੇ ਕੁਠਾਰੰ ॥੩੧॥ ਸੁਨੵੋ ਸਰਬ ਭੂਪੰ ਹਠੀ ਰਾਮ ਆਏ ॥ ਸਭੰ ਜੁੱਧੁ ਕੋ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰੰ ਬਨਾਏ ॥ ਚੜ੍ਹੇ ਚਉਪ ਕੈ ਕੈ ਕੀਏ ਜੁੱਧ ਐਸੇ ॥ ਮਨੋ ਰਾਮ ਸੋ ਰਾਵਣੰ ਲੰਕ ਜੈਸੇ ॥੩੨॥ ਲਗੇ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰੰ ਲਖੇ ਰਾਮ ਅੰਗੰ ॥ ਗਹੇ ਬਾਣ ਪਾਣੰ ਕੀਏ ਸਤ੍ਰੁ ਭੰਗੰ ॥ ਭੁਜਾ ਹੀਣ ਏਕੰ ਸਿਰੰ ਹੀਣ ਕੇਤੇ ॥ ਸਭੈ ਮਾਰਿ ਡਾਰੇ ਗਏ ਬੀਰ ਜੇਤੇ ॥੩੩॥ ਕਰੀ ਛੱਤ੍ਰਿ ਹੀਣੰ ਛਿਤੰਕੀਸ ਬਾਰੰ ॥ ਹਣੇ ਐਸ ਹੀ ਭੂਪ ਸਰਬੰ ਸੁਧਾਰੰ ॥ ਕਥਾ ਸਰਬ ਜਉ ਛੋਰ ਤੇ ਲੈ ਸੁਨਾਊਂ ॥ ਹ੍ਰਿਦੈ ਗ੍ਰੰਥ ਕੇ ਬਾਢਬੇ ਤੇ ਡਰਾਊਂ ॥੩੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਕਰਿ ਜਗ ਮੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਅਖਾਰਾ ॥ ਨਵਮ ਵਤਾਰ ਬਿਸਨ ਇਮ ਧਾਰਾ ॥ ਅਬ ਬਰਨੋਂ ਦਸਮੋ ਅਵਤਾਰਾ ॥ ਸੰਤ ਜਨਾ ਕਾ ਪ੍ਰਾਨ ਅਧਾਰਾ ॥੩੫॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਨਵਮੋ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ ਪਰਸਰਾਮ ਅਵਤਾਰ

ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੯॥

ਸ੍ਰੀ ਭਗਉਤੀ ਜੀ ਸਹਾਇ ॥ ਅਥ ਬ੍ਰਹਮਾ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਅਬ ਉਚਰੋਂ ਮੈ ਕਥਾ ਚਿਰਾਨੀ ॥

ਜਿਮ ਉਪਜਯੋ ਬ੍ਰਹਮਾ ਸੁਰ ਗਯਾਨੀ ॥ ਚਤੁਰਾਨਨ ਅਘ ਓਘਨ ਹਰਤਾ ॥ ਉਪਜਯੋ ਸਕਲ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਕੋ ਕਰਤਾ ॥੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਜਬ ਬੇਦ ਨਾਸ ਹੁਇ ਜਾਹੀ ॥ ਤਬ ਤਬ ਪੁਨਿ ਬ੍ਰਹਮਾ ਪ੍ਰਗਟਾਹੀ ॥ ਤਾ ਤੇ ਬਿਸਨ ਬ੍ਰਹਮ ਬਪੁ ਧਰਾ ॥ ਚਤੁਰਾਨਨ ਕਰਿ ਜਗਤ ਉਚਰਾ ॥੨॥ਜਬ ਹੀ ਬਿਸਨੁ ਬ੍ਰਹਮ ਬਪੁ ਧਰਾ ॥ ਤਬ ਸਭ ਬੇਦ ਪ੍ਰਚੁਰ ਜਗ ਕਰਾ ॥ ਸਾਸਤ੍ਰ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਸਕਲ ਬਨਾਏ ॥ ਜੀਵ ਜਗਤ ਕੇ ਪੰਥ ਲਗਾਏ ॥੩॥ ਜੇ ਜੇ ਹੁਤੇ ਅਘਨ ਕੇ ਕਰਤਾ ॥ ਤੇ ਤੇ ਭਏ ਪਾਪ ਤੇ ਹਰਤਾ ॥ ਪਾਪ ਕਰਮੁ ਕਹ ਪ੍ਰਗਟਿ ਦਿਖਾਏ ॥ ਧਰਮ ਕਰਮ ਸਭ ਜੀਵ ਚਲਾਏ ॥੪॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਭਯੋ ਬ੍ਰਹਮ ਅਵਤਾਰਾ ॥ ਸਭ ਪਾਪਨ ਕੋ ਮੇਟਨਹਾਰਾ ॥ ਪ੍ਰਜਾ ਲੋਕ ਸਭ ਪੰਥ ਚਲਾਏ ॥ ਪਾਪ ਕਰਮ ਤੇ ਸਭੈ ਹਟਾਏ ॥੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਪ੍ਰਜਾ ਪਵਿਤ੍ਰ ਕਰ ਧਰਯੋ ਬ੍ਰਹਮ ਅਵਤਾਰ ॥ ਧਰਮ ਕਰਮ ਲਾਗੇ ਸਭੈ ਪਾਪ ਕਰਮ ਕਹ ਡਾਰ ॥੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਦਸਮ ਅਵਤਾਰ ਬਿਸਨ ਕੋ ਬ੍ਰਹਮਾ ॥ ਧਰਯੋ ਜਗਤ ਭੀਤਰਿ ਸੁਭ ਕਰਮਾ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਬਿਸਨ ਮਹਿ ਭੇਦੁ ਨ ਲਹੀਐ ॥ ਸਾਸਤ੍ਰ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਭੀਤਰਿ ਕਹੀਐ ॥੭॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਦਸਮੋ ਅਵਤਾਰ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕਥਨੰ
ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ॥ ੧੦॥

ਅਥ ਰੁਦ੍ਰ ਅਵਤਾਰ ਬਰਨਨੰ ॥ ਸ੍ਰੀ ਭਗਉਤੀ ਜੀ ਸਹਾਇ ॥ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥ ਸਭ ਹੀ ਜਨ ਧਰਮ ਕੇ ਕਰਮ ਲਗੇ॥ ਤਜਿ ਜੋਗ ਕੀ ਰੀਤਿ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਭਗੇ ॥ ਜਬ ਧਰਮ ਚਲੇ ਤਬ ਜੀਉ ਬਢੇ ॥ ਜਨੁ ਕੋਟਿ ਸਰੂਪ ਕੇ ਬ੍ਰਹਮ ਗਢੇ ॥੧॥ ਜਗਜੀਵਨ ਭਾਰ ਭਰੀ ਧਰਣੀ ॥ ਦੁਖਿ ਆਕੁਲਿ ਜਾਤਿ ਨਹੀ ਬਰਣੀ ॥ ਧਰਿ ਰੂਪ ਗਊ ਦਧਿ ਸਿੰਧੁ ਗਈ ॥ ਜਗਨਾਇਕ ਪੈ ਦੁਖ ਰੋਤ ਭਈ ॥੨॥ ਹੱਸਿ ਕਾਲ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਭਏ ਤਬ ਹੀ ॥ ਦੁਖ ਸ੍ਰਵਨਨ ਭੂਮਿ ਸੁਨਯੋ ਜਬ ਹੀ ॥ ਢਿਗ ਬਿਸਨੁ ਬੁਲਾਇ ਲਯੋ ਅਪਨੇ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹਯੋ ਤਿਹ ਕੋ ਸੁ ਪੁਨੇ ॥੩॥ ਸੁ ਕਹਯੋ ਤੁਮ ਰੁਦ੍ਰ ਸਰੂਪ ਧਰੋ ॥ ਜਗਜੀਵਨ ਕੋ ਚਲਿ ਨਾਸ ਕਰੋ ॥ ਤਬ ਹੀ ਤਿਹ ਰੁਦ੍ਰ ਸਰੂਪ ਧਰਯੋ ॥ ਜਗ ਜੰਤ ਸੰਘਾਰ ਕੈ ਜੋਗ ਕਰਯੋ ॥੪॥ ਕਹਿਹੋਂ ਸਿਵ ਜੈਸਕ ਜੁੱਧ ਕੀਏ ॥ ਸੁਖ ਸੰਤਨ ਕੋ ਜਿਹ ਭਾਂਤਿ ਦੀਏ ॥ ਗਨਿਹੋਂ ਜਿਹ ਭਾਂਤਿ ਬਰੀ ਗਿਰਿਜਾ॥ ਜਗ ਜੀਤ ਸੁਯੰਬਰ ਮੋ ਸੁਪ੍ਰਭਾ ॥੫॥ ਜਿਮ ਅੰਧਕ ਸੋਂ ਹਰ ਜੁੱਧੁ ਕਰਯੋ ॥ ਜਿਹ ਭਾਂਤਿ ਮਨੋਜ ਕੋ

ਮਾਨ ਹਰਯੋ ॥ ਦਲ ਦੈਤ ਦਲੇ ਕਰਿ ਕੋਪ ਜਿਮੰ ॥ ਕਹਿਹੋਂ ਸਭ ਛੋਰਿ ਪ੍ਰਸੰਗ ਤਿਮੰ ॥੬॥ ਪਾਧੜੀ ਛੰਦ ॥ ਜਬ ਹੋਤਿ ਧਰਨਿ ਭਾਰਾਕ੍ਰਾਂਤਿ ॥ ਤਬ ਪਰਤ ਨਾਹਿ ਤਿਹ ਹ੍ਰਿਦੈ ਸਾਂਤਿ ॥ ਚਲਿ ਦਧਿ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਕਰਈ ਪੁਕਾਰ ॥ ਤਬ ਧਰਤ ਬਿਸਨ ਰੁਦ੍ਰਾਵਤਾਰ ॥੭॥ ਤਬ ਕਰਤ ਸਕਲ ਦਾਨਵ ਸੰਘਾਰ ॥ ਕਰਿ ਦਨੁਜ ਪ੍ਰਲਵ ਸੰਤਨ ਉਧਾਰ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸਕਲ ਕਰਿ ਦੁਸਟ ਨਾਸ ॥ ਪੁਨਿ ਕਰਤ ਹ੍ਰਿਦੈ ਭਗਤਾਨ ਬਾਸ ॥੮॥ ਤੋਟਕ ॥ ਤ੍ਰਿਪੁਰੈ ਇਕ ਦੈਤ ਬਢਯੋ ਤ੍ਰਿਪੁਰੰ ॥ ਜਿਹ ਤੇਜ ਤਪੈ ਰਵਿ ਜਿਉ ਤ੍ਰਿਪੁਰੰ ॥ ਬਰਦਾਇ ਮਹਾਸੁਰ ਐਸ ਭਯੋ ॥ ਜਿਨ ਲੋਕ ਚਤੁਰਦਸ ਜੀਤ ਲਯੋ ॥੯॥ ਜੋਊ ਏਕ ਹੀ ਬਾਣ ਹਣੈ ਤ੍ਰਿਪੁਰੰ ॥ ਸੋਊ ਨਾਸ ਕਰੈ ਤਿਹ ਦੈਤ ਦੁਰੰ ॥ ਅਸ ਕੋ ਪ੍ਰਗਟਯੋ ਕਬਿ ਤਾਹਿ ਗਨੈ ॥ ਇਕ ਬਾਣ ਹੀ ਸੋ ਪੁਰ ਤੀਨ ਹਨੈ ॥੧੦॥ ਸਿਵ ਧਾਇ ਚਲਯੋ ਤਿਹ ਮਾਰਨ ਕੋ ॥ ਜਗ ਕੇ ਸਭ ਜੀਵ ਉਧਾਰਨ ਕੋ ॥ ਕਰਿ ਕੋਪ ਤਜਯੋ ਸਿਤ ਸੁੱਧ ਸਰੰ ॥ ਇਕ ਬਾਰ ਹੀ ਨਾਸ ਕਿਯੋ ਤ੍ਰਿਪੁਰੰ ॥੧੧॥ ਲਖਿ ਕਉਤਕ ਸਾਧ ਸਭੈ ਹਰਖੇ ॥ ਸੁਮਨੰ ਬਰਖਾ ਨਭ ਤੇ ਬਰਖੇ ॥ ਧੁਨਿ ਪੂਰਿ ਰਹੀ ਜਯ ਸੱਦ ਹੂਅੰ ॥ ਗਿਰਿ ਹੇਮ ਹਲਾਚਲ ਕੰਪ ਭੂਅੰ ॥੧੨॥ ਦਿਨ ਕੇਤਕ ਬੀਤ ਗਏ ਜਬ ਹੀ ॥ ਅਸੁਰੰਧਕ ਬੀਰ ਬਿਯੋ ਤਬ ਹੀ ॥ ਤਬ ਬੈਲ ਚੜ੍ਹਯੋ ਗਹਿ ਸੂਲ ਸਿਵੰ ॥ ਸੁਰ ਚਉਕਿ ਚਲੇ ਹਰ ਕੋਪ ਕਿਵੰ ॥੧੩॥ ਗਣ ਗੰਧ੍ਰਬ ਜੱਛ ਸਭੈ ਉਰਗੰ ॥ ਬਰਦਾਨ ਦਯੋ ਸਿਵ ਕੋ ਦੁਰਗੰ ॥ ਹਨਿਹੋ ਨਿਰਖੰਤ ਮੁਰਾਰਿ ਸੁਰੰ ॥ ਤ੍ਰਿਪੁਰਾਰਿ ਹਨਯੋ ਜਿਮ ਕੈ ਤ੍ਰਿਪੁਰੰ ॥੧੪॥ ਉਹਿ ਓਰ ਚੜ੍ਹੇ ਦਲ ਲੈ ਦੁਜਨੰ ॥ ਇਹ ਓਰ ਰਿਸਯੋ ਗਹਿ ਸੂਲ ਸਿਵੰ ॥ ਰਣ ਰੰਗ ਰੰਗੇ ਰਣ ਧੀਰ ਰਣੰ ॥ ਜਨੁ ਸੋਭਿਤ ਪਾਵਕ ਜ੍ਵਾਲ ਬਣੰ ॥੧੫॥ ਦਨੁ ਦੇਵ ਦੋਊ ਰਣ ਰੰਗ ਰਚੇ ॥ ਗਹਿ ਸਸਤ੍ਰ ਸਭੈ ਰਸ ਰੁਦ੍ਰ ਮਚੇ ॥ ਸਰ ਛਾਡਤ ਬੀਰ ਦੋਊ ਹਰਖੇ ॥ ਜਨੁ ਅੰਤਿ ਪ੍ਰਲੈ ਘਨ ਸੇ ਬਰਖੇ ॥੧੬॥ ਰੁਆਮਲ ਛੰਦ ॥ ਘਾਇ ਖਾਇ ਭਜੇ ਸੁਰਾਰਦਨ ਕੋਪੁ ਓਪ ਮਿਟਾਇ ॥ ਅੰਧਕੰਧਿ ਫਿਰਯੋ ਤਬੈ ਜਯ ਦੁੰਦਭੀਨ ਬਜਾਇ ॥ ਸੂਲ ਸੈਹਥਿ ਪਰਘ ਪਟਸਿ ਬਾਣ ਓਘ ਪ੍ਰਹਾਰ ॥ ਪੇਲਿ ਪੇਲਿ ਗਿਰੇ ਸੁ ਬੀਰਨ ਖੇਲ ਜਾਨੁ ਧਮਾਰ ॥੧੭॥ ਸੇਲ ਰੇਲ ਭਈ ਤਹਾਂ ਅਰੁ ਤੇਗ ਤੀਰ ਪ੍ਰਹਾਰ ॥ ਗਾਹਿ ਗਾਹਿ ਫਿਰੇ ਫਵੱਜਨ ਬਾਹਿ ਬਾਹਿ ਹਥਜਾਰ ॥ ਅੰਗ ਭੰਗ ਪਰੇ ਕਹੂੰ ਸਰਬੰਗ ਸ੍ਰੋਨਤ ਪੂਰ ॥ ਏਕ ਏਕ ਬਰੀ ਅਨੇਕਨ ਹੇਰਿ ਹੇਰਿ ਸੁ ਹੂਰ ॥੧੮॥ ਚਉਰ ਚੀਰ ਰਥੀ ਰਥੋਤਮ ਬਾਜਿਰਾਜ ਅਨੰਤ ॥ ਸ੍ਰੋਣ ਕੀ ਸਰਿਤਾ

ਉਠੀ ਸੁ ਬਿਅੰਤ ਰੂਪ ਦੁਰੰਤ ॥ ਸਾਜ ਬਾਜਿ ਕਟੇ ਕਹੂੰ ਗਜਰਾਜ ਤਾਜ ਅਨੇਕ ॥ ਉਸਟ ਪੁਸਟ ਗਿਰੇ ਕਹੂੰ ਰਿਪੁ ਬਾਚਿਯੰ ਨਹੀ ਏਕ ॥੧੯॥ ਛਾਡਿ ਛਾਡਿ ਚਲੇ ਤਹਾਂ ਨ੍ਰਿਪ ਸਾਜਿ ਬਾਜਿ ਅਨੰਤ ॥ ਗਾਜਿ ਗਾਜਿ ਹਨੇ ਸਦਾ ਸਿਵ ਸੂਰਬੀਰ ਦੁਰੰਤ ॥ ਭਾਜਿ ਭਾਜਿ ਚਲੇ ਹਠੀ ਹਥਿਆਰ ਹਾਥਿ ਬਿਸਾਰਿ ॥ ਬਾਣ ਪਾਣ ਕਮਾਣ ਛਾਡਿ ਸੁ ਚਰਮ ਬਰਮ ਬਿਸਾਰਿ ॥੨੦॥ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਜਿਤੇਕ ਸੂਰਧਾਇਯੰ ॥ ਤਿਤੇਕ ਰੁਦ੍ਰ ਘਾਇਯੰ ॥ ਜਿਤੇਕ ਅਉਰ ਧਾਵਹੀਂ ॥ ਤਿਤਜੋਂ ਮਹੇਸ ਘਾਵਹੀਂ ॥੨੧॥ ਕਮੰਧ ਅੰਧ ਉਠਹੀ ॥ ਬਿਸੇਖ ਬਾਣ ਬੁਠਹੀ ॥ ਪਿਨਾਕ ਪਾਣਿ ਤੇ ਹਣੇ ॥ਅਨੰਤ ਸੂਰਮਾ ਬਣੇ ॥੨੨॥ ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਸਿਲਹ ਸੰਜੁ ਸੱਜੇ ॥ ਚਹੂੰ ਓਰ ਗੱਜੇ ॥ ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਬੰਕੇ ॥ ਮਿਟੈ ਨਾਹਿ ਡੰਕੇ ॥੨੩॥ ਬਜੇ ਘੋਰਿ ਬਾਜੰ ॥ ਸਜੇ ਸੂਰ ਸਾਜੰ ॥ ਘਣੰ ਜੇਮ ਗੱਜੇ ॥ ਮਹਿਖੁਆਸ ਸੱਜੇ ॥੨੪॥ ਮਹਿਖੁਆਸ ਧਾਰੀ ॥ ਚਲੇ ਬਜੋਮ ਚਾਰੀ ॥ ਸੁਭੰ ਸੂਰ ਹਰਖੇ ॥ ਸਰੰ ਧਾਰ ਬਰਖੇ ॥੨੫॥ ਧਰੇ ਬਾਣ ਪਾਣੰ ॥ ਚੜ੍ਹੇ ਤੇਜਮਾਣੰ ॥ ਕਟਾ ਕੱਟਿ ਬਾਹੈਂ ॥ ਅਧੋ ਅੰਗ ਲਾਹੈਂ ॥੨੬॥ ਰਿਸੇ ਰੋਸ ਰੁਦ੍ਰੰ ॥ ਚਲੇ ਭਾਜ ਛੁਦ੍ਰੰ ॥ ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਗੱਜੇ ॥ ਸਿਲਹਿ ਸੰਜਿ ਸੱਜੇ ॥੨੭॥ ਲਏ ਸਕਤਿ ਪਾਣੰ ॥ ਚੜ੍ਹੇ ਤੇਜ ਮਾਣੰ ॥ ਗਣੰ ਗਾੜ ਗਾਜੇ ॥ ਰਣੰ ਰੁਦ੍ਰ ਰਾਜੇ ॥੨੮॥ ਭਭੰਕੰਤ ਘਾਯੰ ॥ ਲਰੇ ਚਉਪ ਚਾਯੰ ॥ ਡਕੀ ਡਾਕਣਿਯੰ ॥ ਰੜੇ ਕਾਕਣਿਯੰ ॥੨੯॥ ਭਯੰ ਰੋਸ ਰੁੱਦ੍ਰੰ ॥ ਹਣੇ ਦੈਤ ਛੁੱਦ੍ਰੰ ॥ ਕਟੇ ਅੱਧ ਅੱਧੰ ॥ ਭਈ ਸੈਣ ਬੱਧੰ ॥੩੦॥ ਰਿਸਜੋ ਸੂਲਪਾਣੰ ॥ ਹਣੇ ਦੈਤ ਭਾਣੰ ॥ ਸਰੰ ਓਘ ਛੁੱਟੇ ॥ ਘਣੰ ਜੇਮ ਟੁੱਟੇ ॥੩੧॥ ਰਣੰ ਰੁੱਦ੍ਰ ਗੱਜੇ ॥ ਤਬੈ ਦੈਤ ਭੱਜੇ ॥ ਤਜੇ ਸਸਤ੍ਰ ਸਰਬੰ ॥ ਮਿਟਜੋ ਦੇਹ ਗਰਬੰ ॥੩੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਧਾਯੋ ਤਬ ਅੰਧਕ ਬਲਵਾਨਾ ॥ ਸੰਗ ਲੈ ਸੈਨ ਦਾਨਵੀ ਨਾਨਾ ॥ ਅਮਿਤ ਬਾਣ ਨੰਦੀ ਕਹੁ ਮਾਰੇ ॥ ਬੇਧਿ ਅੰਗ ਕਹੁ ਪਾਰ ਪਧਾਰੇ ॥੩੩॥ ਜਬ ਹੀ ਬਾਣ ਲਗੇ ਬਾਹਣ ਤਨਿ ॥ ਰੋਸ ਜਗਜੋ ਤਬ ਹੀ ਸਿਵ ਕੇ ਮਨਿ ॥ ਅਧਿਕ ਰੋਸ ਕਰਿ ਬਿਸਿਖ ਚਲਾਏ ॥ ਭੂਮਿ ਅਕਾਸਿ ਛਿਨਿਕ ਮਹਿ ਛਾਏ ॥੩੪॥ ਬਾਣਾਵਲੀ ਰੁਦ੍ਰ ਜਬ ਸਾਜੀ ॥ ਤਬ ਹੀ ਸੈਣ ਦਾਨਵੀ ਭਾਜੀ ॥ ਤਬ ਅੰਧਿਕ ਸਿਵ ਸਾਮੁਹਿ ਧਾਯੋ ॥ ਦੁੰਦ ਜੁੱਧੁ ਰਣ ਮੱਧਿ ਮਚਾਯੋ ॥੩੫॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਬੀਸ ਬਾਣ ਤਿਨ ਸਿਵਹਿ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ਕੋਪ ਕਰਿ ॥ ਲਗੇ ਰੁਦ੍ਰ ਕੇ ਗਾਤ ਗਏ ਓਹ ਘਾਨਿ ਕਰ ॥ ਗਹਿ ਪਿਨਾਕ ਕਹ ਪਾਣਿ ਪਿਨਾਕੀ ਧਾਇਓ ॥ ਹੋ ਤੁਮਲ ਜੁੱਧੁ ਦੁਹੂੰਅਨ ਰਣ ਮੱਧਿ ਮਚਾਇਓ

॥੩੬॥ ਤਾੜ ਸਤ੍ਰ ਕਹ ਬਹੁਰਿ ਪਿਨਾਕੀ ਕੋਪੁ ਹੁਐ ॥ ਹਣੇ ਦੁਸਟ ਕਹ ਬਾਣ ਨਿਖੰਗ ਤੇ ਕਾਢਿ ਦੁਐ ॥ ਗਿਰਜੋ ਭੂਮਿ ਭੀਤਰਿ ਸਿਰ ਸੱਤ੍ਰ ਪ੍ਰਹਾਰਜੋ ॥ ਹੋ ਜਨੁਕ ਗਾਜ ਕਰਿ ਕੋਪ ਬੁਰਜ ਕਹੁ ਮਾਰਜੋ ॥੩੭॥ ਤੋਟਕ ॥ ਘਟਿ ਏਕ ਬਿਖੈ ਰਿਪੁ ਚੇਤ ਭਯੋ ॥ ਧਨੁ ਬਾਣ ਬਲੀ ਪੁਨਿ ਪਾਣਿ ਲਯੋ ॥ ਕਰਿ ਕੋਪ ਕੁਵੰਡ ਕਰੰ ਕਰਖ੍ਯੋ ॥ ਸਰ ਧਾਰ ਬਲੀ ਘਨ ਜਯੋਂ ਬਰਖ੍ਯੋ ॥੩੮॥ ਕਰਿ ਕੋਪ ਬਲੀ ਬਰਖ੍ਯੋ ਬਿਸਖੰ ॥ ਇਹ ਓਰ ਲਗੇ ਨਿਸਰੇ ਦੁਸਰੰ ॥ ਤਬ ਕੋਪ ਕਰੰ ਸਿਵ ਸੂਲ ਲਿਯੋ ॥ ਅਰਿ ਕੋ ਸਿਰ ਕਾਟਿ ਦੁਖੰਡ ਕਿਯੋ ॥੩੯॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਪਿਨਾਕ ਪਰਬੰਧਹਿ ਅੰਧਕ ਬਧਹਿ ਰੁਦ੍ਰੋਸਤੁਤੇ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥

ਸ੍ਰੀ ਭਗਉਤੀ ਜੀ ਸਹਾਇ ॥ ਅਥ ਗਉਰਿ ਬਧਹ ਕਥਨੰ ॥ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥ ਸੁਰ ਰਾਜ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਭਏ ਤਬਹੀ ॥ ਅਰਿ ਅੰਧਕ ਨਾਸ ਸੁਨ੍ਯੋ ਜਬ ਹੀ ॥ ਇਮ ਕੈ ਦਿਨ ਕੇਤਕ ਬੀਤ ਗਏ ॥ ਸਿਵ ਧਾਮ ਸਤਕ੍ਰਿਤੁ ਜਾਤ ਭਏ ॥੧॥ ਤਬ ਰੁਦ੍ਰ ਭਯਾਨਕ ਰੂਪ ਧਰ੍ਯੋ ॥ ਹਰਿ ਹੇਰਿ ਹਰੰ ਹਥਜਾਰ ਹਰ੍ਯੋ ॥ ਤਬ ਹੀ ਸਿਵ ਕੋਪ ਅਖੰਡ ਕਿਯੋ ॥ ਇਕ ਜਨਮ ਅੰਗਾਰ ਅਪਾਰ ਲਿਯੋ ॥੨॥ ਤਿਹ ਤੇਜ ਜਰੇ ਜਗ ਜੀਵ ਸਬੈ ॥ ਤਿਹ ਡਾਰ ਦਯੋ ਮਧਿ ਸਿੰਧੁ ਤਬੈ ॥ ਸੋਊ ਡਾਰ ਦਯੋ ਸਿੰਧੁ ਮਹਿ ਨ ਗਯੋ ॥ ਤਿਹ ਆਨਿ ਜਲੰਧਰ ਰੂਪ ਲਯੋ ॥੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਭਯੋ ਅਸੁਰ ਬਲਵਾਨਾ ॥ ਲਯੋ ਕੁਬੇਰ ਕੋ ਲੂਟ ਖਜਾਨਾ ॥ ਪਕਰਿ ਸਮਸ ਤੇ ਬ੍ਰਹਮੁ ਰੁਵਾਯੋ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਜੀਤਿ ਸਿਰ ਛੱਤ੍ਰ ਢੁਰਾਯੋ ॥੪॥ ਜੀਤਿ ਦੇਵਤਾ ਪਾਇ ਲਗਾਏ ॥ ਰੁਦ੍ਰ ਬਿਸਨੁ ਨਿਜ ਪੁਰੀ ਬਸਾਏ ॥ ਚਉਦਹ ਰਤਨ ਆਨਿ ਰਾਖੇ ਗ੍ਰਿਹ ॥ ਜਹਾਂ ਤਹਾਂ ਬੈਠਾਏ ਨਵ ਗ੍ਰਿਹ ॥੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜੀਤਿ ਬਸਾਏ ਨਿਜ ਪੁਰੀ ਅਸੁਰ ਸਕਲ ਅਸੁਰਾਰਿ ॥ ਪੂਜਾ ਕਰੀ ਮਹੇਸ ਕੀ ਗਿਰਿ ਕੈਲਾਸ ਮਝਾਰਿ ॥੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਧਜਾਨ ਬਿਧਾਨ ਕਰੇ ਬਹੁ ਭਾਂਤਾ ॥ ਸੇਵਾ ਕਰੀ ਅਧਿਕ ਦਿਨ ਰਾਤਾ ॥ ਐਸ ਭਾਂਤਿ ਤਿਹ ਕਾਲ ਬਿਤਾਯੋ ॥ ਅਬ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸਿਵ ਊਪਰ ਆਯੋ ॥੭॥ ਭੂਤਰਾਟ ਕੋ ਨਿਰਖਿ ਅਤੁਲ ਬਲ ॥ ਕਾਂਪਤ ਭਏ ਅਨਿਕ ਅਰਿ ਜਲ ਥਲ ॥ ਦੱਛ ਪ੍ਰਜਾਪਤਿ ਹੋਤ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਬਰ ॥ ਦਸ ਸਹੰਸ੍ਰ ਦੁਹਿਤਾ ਤਾ ਕੇ ਘਰਿ ॥੮॥ ਤਿਨ ਇਕ ਬਾਰ ਸੁਯੰਬਰ ਕਿਯਾ ॥ ਦਸ ਸਹੰਸ੍ਰ ਦੁਹਿਤਾਇਸੁ ਦਿਯਾ ॥ ਜੋ ਬਰੁ

ਰੁਚੈ ਬਰਹੁ ਅਬ ਸੋਈ ॥ ਊਚ ਨੀਚ ਰਾਜਾ ਹੁਇ ਕੋਈ ॥੯॥ ਜੋ ਜੋ ਜਿਸੈ ਰੁਚਾ ਤਿਨਿ ਬਰਾ ॥ ਸਭ ਪ੍ਰਸੰਗ ਨਹੀ ਜਾਤ ਉਚਰਾ ॥ ਜੋ ਬਿਰਤਾਂਤ ਕਹਿ ਛੋਰਿ ਸੁਨਾਊਂ ॥ ਕਥਾ ਬ੍ਰਿਧਿ ਤੇ ਅਧਿਕ ਡਰਾਊਂ ॥੧੦॥ ਚਾਰ ਸੁਤਾ ਕੱਸਪ ਕਹ ਦੀਨੀ ॥ ਕੇਤਿਕ ਬਜਾਹ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਲੀਨੀ ॥ ਕੇਤਿਕ ਗਈ ਅਉਰ ਦੇਸਨ ਮਹਿ ॥ ਬਰਯੋ ਗਉਰਜਾ ਏਕ ਰੁਦ੍ਰ ਕਹਿ ॥੧੧॥ ਜਬ ਹੀ ਬਜਾਹ ਰੁਦ੍ਰ ਗ੍ਰਿਹਿ ਆਨੀ ॥ ਚਲੀ ਜਗ ਕੀ ਬਹੁਰਿ ਕਹਾਨੀ ॥ ਸਭ ਦੁਹਿਤਾ ਤਿਹ ਬੋਲਿ ਪਠਾਈ॥ ਲੀਨੇ ਸੰਗ ਭਤਾਰਨ ਆਈ ॥੧੨॥ ਜੇ ਜੇ ਹੁਤੇ ਦੇਸ ਪਰਦੇਸਾ ॥ ਜਾਤ ਭਏ ਸਸੁਰਾਰ ਨਰੇਸਾ ॥ ਨਿਰਖਿ ਰੁਦ੍ਰ ਕੋ ਅਉਰ ਪ੍ਰਕਾਰਾ ॥ ਕਿਨਹੂ ਨ ਭੂਪਤਿ ਤਾਹਿ ਚਿਤਾਰਾ ॥੧੩॥ ਨਹਨ ਗਉਰਜਾ ਦੱਛ ਬੁਲਾਈ ॥ ਸੁਨਿ ਨਾਰਦ ਤੇ ਹ੍ਰਿਦੈ ਰਿਸਾਈ ॥ ਬਿਨ ਬੋਲੇ ਪਿਤ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਗਈ ॥ ਅਨਿਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ਤੇਜ ਤਨ ਤਈ ॥੧੪॥ ਜੱਗ ਕੁੰਡ ਮਹਿ ਪਰੀ ਉਛਰ ਕਰਿ ॥ ਸਤ ਪ੍ਰਤਾਪਿ ਪਾਵਕ ਭਈ ਸੀਤਰਿ॥ ਜੋਗ ਅਗਨਿ ਕਹੁ ਬਹੁਰਿ ਪ੍ਰਕਾਸਾ ॥ ਤਾ ਤਨ ਕਿਯੋ ਪ੍ਰਾਨ ਕੋ ਨਾਸਾ ॥੧੫॥ ਆਇ ਨਾਰਦ ਇਮ ਸਿਵਹਿ ਜਤਾਈ ॥ ਕਹਾਂ ਬੈਠਿ ਹੋ ਭਾਂਗ ਚੜ੍ਹਾਈ ॥ ਛੁਟਯੋ ਧਯਾਨ ਕੋਪੁ ਜਿਯ ਜਾਗਾ ॥ ਗਹਿ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਤਿਹ ਕੋ ਉਠਿ ਭਾਗਾ ॥੧੬॥ ਜਬ ਹੀ ਜਾਤ ਭਯੋ ਤਿਹ ਥਲੈ ॥ ਲਯੋ ਉਠਾਇ ਸੂਲ ਕਰਿ ਬਲੈ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਿਨਿ ਕਰੇ ਪ੍ਰਹਾਰਾ ॥ ਸਕਲ ਬਿਧੁੰਸ ਜੱਗ ਕਰ ਡਾਰਾ ॥੧੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਨ ਭੂਪ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਇਕ ਇਕ ਤੇ ਕਰ ਦੁਇ ਦੁਇ ਡਾਰੇ ॥ ਜਾ ਕਹੁ ਪਹੁੰਚਿ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਪ੍ਰਹਾਰਾ ॥ ਤਾ ਕਹੁ ਮਾਰ ਠਉਰ ਹੀ ਡਾਰਾ ॥੧੮॥ ਜੱਗ ਕੁੰਡ ਨਿਰਖਤ ਭਯੋ ਜਬ ਹੀ ॥ ਜੂਟ ਜਟਾਨ ਉਖਾਰਸ ਤਬ ਹੀ ॥ ਬੀਰਭਦ੍ਰ ਤਬ ਕੀਆ ਪ੍ਰਕਾਸਾ ॥ ਉਪਜਤ ਕਰੋ ਨਰੇਸਨ ਨਾਸਾ ॥੧੯॥ ਕੇਤਿਕ ਕਰੇ ਦੁਖੰਡ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਬਰ ॥ ਕੇਤਿਕ ਪਠੈ ਦਏ ਜਮ ਕੇ ਘਰ ॥ ਕੇਤਿਕ ਗਿਰੇ ਧਰਣਿ ਬਿਕਰਾਰਾ ॥ ਜਨੁ ਸਰਿਤਾ ਕੇ ਗਿਰੇ ਕਰਾਰਾ ॥੨੦॥ ਤਬ ਲਉ ਸਿਵਹਿ ਚੇਤਨਾ ਆਈ ॥ ਗਹਿ ਪਿਨਾਕ ਕਹੁ ਪਰੋ ਰਿਸਾਈ ॥ ਜਾ ਕੇ ਤਾਣਿ ਬਾਣ ਤਨ ਮਾਰਾ ॥ ਪ੍ਰਾਨ ਤਜੇ ਤਿਨ ਪਾਨਿ ਨੁਚਾਰਾ ॥੨੧॥ ਡਮਾ ਡੱਮ ਡਉਰੂ ਬਹੁ ਬਾਜੇ ॥ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤ ਦਸਊ ਦਿਸ ਗਾਜੇ ॥ ਝਿਮ ਝਿਮ ਕਰਤ ਅਸਿਨ ਕੀ ਧਾਰਾ ॥ ਨਾਚੇ ਰੁੰਡ ਮੁੰਡ ਬਿਕਰਾਰਾ ॥੨੨॥ ਬੱਜੇ ਢੋਲ ਸਨਾਇ ਨਗਾਰੇ ॥ ਜੁਟੇ ਜੰਗ ਕੋ ਜੋਧ ਜੁਝਾਰੇ ॥ ਖਹਿ ਖਹਿ ਮਰੇ ਅਪਰ ਰਿਸ ਬਢੇ ॥ ਬਹੁਰਿ ਨ ਦੇਖਿਯਤ ਤਾਜੀਅਨ ਚਢੇ ॥੨੩॥

ਜਾ ਪਰ ਮੁਸਟ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਪ੍ਰਹਾਰਾ ॥ ਤਾ ਕਹੁ ਠਉਰ ਮਾਰ ਹੀ ਡਾਰਾ ॥ ਐਸੋ ਭਯੋ ਬੀਰ ਘਮਸਾਨਾ ॥ ਭਕਭਕਾਇ ਤਹ ਜਗੇ ਮਸਾਨਾ ॥੨੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤੀਰ ਤਬਰ ਬਰਛੀ ਬਿਛੂਅ ਬਰਸੇ ਬਿਸਖ ਅਨੇਕ ॥ ਸਭ ਸੂਰਾ ਜੂਝਤ ਭਏ ਸਾਬਤ ਬਚਾ ਨ ਏਕ ॥੨੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਕਟਿ ਕਟਿ ਮਰੇ ਨਰੇਸ ਦੁਖੰਡਾ ॥ ਬਾਇ ਹਨੇ ਗਿਰਗੇ ਜਨੁ ਝੰਡਾ॥ ਸੂਲ ਸੰਭਾਰਿ ਰੁਦ੍ਰ ਜਬ ਪਰਜੋ ॥ ਚਿੱਤ੍ਰ ਬਚਿੱਤ੍ਰ ਅਯੋਧਨ ਕਰਜੋ ॥੨੬॥ ਭਾਜਿ ਭਾਜਿ ਤਬ ਚਲੇ ਨਰੇਸਾ ॥ ਜੱਗ ਬਿਸਾਰਿ ਸੰਭਾਰਜੋ ਦੇਸਾ ॥ ਜਬ ਰਣ ਰੁਦ੍ਰ ਰੁਦ੍ਰ ਹ੍ਵੈ ਧਾਏ ॥ ਭਾਜਤ ਭੂਪ ਨ ਬਾਚਨ ਪਾਏ ॥੨੭॥ ਤਬ ਸਭ ਭਰੇ ਤੇਜ ਤਨ ਰਾਜਾ ॥ ਬਾਜਨ ਲਗੇ ਅਨੰਤਨ ਬਾਜਾ ॥ ਮਚਜੋ ਬਹੁਰਿ ਘੋਰਿ ਸੰਗ੍ਰਾਮਾ ॥ ਜਮ ਕੋ ਭਰਾ ਛਿਨਿਕ ਮਹਿ ਧਾਮਾ ॥੨੮॥ ਭੂਪਤਿ ਫਿਰੇ ਜੁੱਧ ਕੇ ਕਾਰਨ ॥ ਲੈ ਲੈ ਬਾਣ ਪਾਨਿ ਹਥਜਾਰਨ ॥ ਧਾਇ ਧਾਇ ਅਰਿ ਕਰਤ ਪ੍ਰਹਾਰਾ ॥ ਜਨੁ ਕਰਿ ਚੋਟ ਪਰਤਿ ਘਰਜਾਰਾ ॥੨੯॥ ਖੰਡ ਖੰਡ ਰਣ ਗਿਰੇ ਅਖੰਡਾ ॥ ਕਾਂਪਜੋ ਖੰਡ ਨਵੇ ਬ੍ਰਹਮੰਡਾ॥ ਛਾਡਿ ਛਾਡਿ ਅਸਿ ਗਿਰੇ ਨਰੇਸਾ ॥ ਮਚਜੋ ਜੁੱਧੁ ਸੁਯੰਬਰ ਜੈਸਾ ॥੩੦॥ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਅਰੁੱਝੇ ਕਿਕਾਣੀ ॥ ਧਰੇ ਸਸਤ੍ਰ ਪਾਣੀ ॥ ਪਰੀ ਮਾਰ ਬਾਣੀ ॥ ਕੜੱਕੇ ਕਮਾਣੀ ॥੩੧॥ ਝੜੱਕੇ ਕ੍ਰਿਪਾਣੀ ॥ ਧਰੇ ਧੂਰਿ ਧਾਣੀ ॥ ਚੜ੍ਹੇ ਬਾਨ ਸਾਣੀ ॥ ਰਟੇ ਏਕ ਪਾਣੀ ॥੩੨॥ ਚਵੀ ਚਾਂਵਡਾਣੀ ॥ ਜੁਟੇ ਹਾਣ ਹਾਣੀ ॥ ਹਸੀ ਦੇਵ ਰਾਣੀ ॥ ਝਮੱਕੇ ਕ੍ਰਿਪਾਣੀ ॥੩੩॥ ਬ੍ਰਿਧ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਸੁ ਮਾਰ ਮਾਰ ਸੂਰਮਾ ਪੁਕਾਰ ਮਾਰ ਕੈ ਚਲੇ ॥ ਅਨੰਤ ਰੁਦ੍ਰ ਕੇ ਗਣੋ ਬਿਅੰਤ ਬੀਰਹਾ ਦਲੇ ॥ ਘਮੰਡ ਘੋਰ ਸਾਵਣੀ ਅਘੋਰ ਜਿਉਂ ਘਟਾ ਉਠੀ ॥ ਅਨੰਤ ਬੂੰਦ ਬਾਣ ਧਾਰ ਸੁੱਧ ਕ੍ਰਧ ਕੈ ਬੁਠੀ ॥੩੪॥ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਬਿਅੰਤ ਸੂਰ ਧਾਵਹੀਂ ॥ ਸੁ ਮਾਰ ਮਾਰ ਘਾਵਹੀਂ ॥ ਅਘਾਇ ਘਾਇ ਉੱਠਹੀਂ ॥ ਅਨੇਕ ਬਾਣ ਬੁੱਠਹੀਂ ॥੩੫॥ ਅਨੰਤ ਅਸਤ੍ਰ ਸੱਜਿ ਕੈ ॥ ਚਲੇ ਸੁ ਬੀਰ ਗੱਜਿ ਕੈ ॥ ਨਿਰਭੈ ਹਥਜਾਰ ਝਾਰਹੀਂ ॥ ਸੁ ਮਾਰ ਮਾਰੁਚਾਰਹੀਂ ॥੩੬॥ ਘਮੰਡ ਘੋਰ ਜਿਉ ਘਟਾ ॥ ਚਲੇ ਬਨਾਇ ਤਿਉ ਥਟਾ ॥ ਸੁ ਸਸਤ੍ਰ ਸੂਰ ਸੋਭਹੀਂ ॥ ਸੁਤਾ ਸੁਰਾਨਿ ਲੋਭਹੀਂ ॥੩੭॥ ਸੁ ਬੀਰ ਬੀਨ ਕੈ ਬਰੈਂ ॥ ਸੁਰੇਸ ਲੋਗ ਬਿਚਰੈਂ ॥ ਸਤ੍ਰਾਸ ਭੂਪ ਜੇ ਭਜੇ ॥ ਸੁ ਦੇਵ ਪੁਤ੍ਰਿਕਾ ਤਜੇ ॥੩੮॥ ਬ੍ਰਿਧ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਸੁ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਸੱਜ ਕੈ ਪਰੇ ਹਕਾਰ ਕੈ ਹਠੀ ॥ ਬਿਲੋਕਿ ਰੁੱਦ੍ਰ ਰੁੱਦ੍ਰ ਕੋ ਬਨਾਇ ਸੈਣ ਏਕਠੀ ॥ ਅਨੰਤ ਘੋਰ ਸਾਵਣੀ ਦੁਰੰਤ ਜਜੋਂ ਉਠੀ ਘਟਾ ॥ ਸਸੋਭ ਸੂਰਮਾ

ਨਚੈ ਸੁ ਛੀਨਿ ਛਤ੍ਰ ਕੀ ਛਟਾ ॥੩੯॥ ਕੰਪਾਇ ਖੱਗ ਪਾਣ ਮੋ ਤ੍ਰਪਾਇ ਤਾਜਿਯਨ ਤਹਾਂ ॥ ਜੁਆਨ ਆਨ ਕੈ ਪਰੇ ਸੁ ਰੁਦ੍ਰ ਠਾਢ ਥੋ ਜਹਾਂ ॥ ਬਿਅੰਤ ਬਾਣ ਸੈਹਥੀ ਪ੍ਰਹਾਰ ਆਨ ਕੈ ਕਰੈਂ ॥ ਧਕੇਲਿ ਰੇਲਿ ਲੈ ਚਲੈ ਪਛੇਲਿ ਪਾਵ ਨਾ ਟਰੈਂ ॥੪੦॥ ਸੜੱਕਸੂਲ ਸੈਹਥੀ ਤੜੱਕ ਤੇਗ ਤੀਰਜੰ ॥ ਬਬੱਕ ਬਾਘ ਜਯੋਂ ਬਲੀ ਭਭੱਕ ਘਾਇ ਬੀਰਜੰ ॥ ਅਘਾਇ ਘਾਇਕੈ ਗਿਰੇ ਪਛੇਲਿ ਪਾਵ ਨਾ ਟਰੇ ॥ ਸੁ ਬੀਨ ਬੀਨ ਅੱਛਰੈਂ ਪ੍ਰਬੀਨ ਦੀਨ ਹ੍ਵੈ ਬਰੇ ॥੪੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਜੂਝਿ ਗਿਰਯੋ ਸਭ ਸਾਥਾ ॥ ਰਹਿ ਗਯੋ ਦੱਛ ਅਕੇਲ ਅਨਾਥਾ ॥ ਬਚੇ ਬੀਰ ਤੇ ਬਹੁਰਿ ਬੁਲਾਇਸੁ ॥ ਪਹਰਿ ਕਵਚ ਦੁੰਦਭੀ ਬਜਾਇਸੁ ॥੪੨॥ ਆਪਨ ਚਲਾ ਜੁੱਧ ਕਹੁ ਰਾਜਾ ॥ ਜੋਰਿ ਕਰੋਰ ਅਯੋਧਨ ਸਾਜਾ ॥ ਛੂਟਤ ਬਾਣ ਕਮਾਣ ਅਪਾਰਾ ॥ ਜਨੁ ਦਿਨ ਤੇ ਹ੍ਵੈ ਗਯੋ ਅੰਧਾਰਾ ॥੪੩॥ ਭੂਤ ਪਰੇਤ ਮਸਾਣ ਹਕਾਰੇ ॥ ਦੁਹੂੰ ਓਰ ਡਉਰੂ ਡਮਕਾਰੇ ॥ ਮਹਾਂ ਘੋਰ ਮੱਚਯੋ ਸੰਗ੍ਰਾਮਾ ॥ ਜੈਸਕ ਲੰਕਿ ਰਾਵਣ ਅਰੁ ਰਾਮਾ ॥੪੪॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ॥ ਭਯੋ ਰੁਦ੍ਰ ਕੋਪੰ ਧਰਯੋ ਸੂਲ ਪਾਣੰ ॥ ਕਰੇ ਸੂਰਮਾ ਸਰਬ ਖਾਲੀ ਪਲਾਣੰ ॥ ਉਤੇ ਏਕ ਦੱਛੰ ਇਤੇ ਰੁਦ੍ਰ ਏਕੰ ॥ ਕਰਯੋ ਕੋਪ ਕੈ ਜੁੱਧੁ ਭਾਂਤੰ ਅਨੇਕੰ ॥੪੫॥ ਗਿਰਯੋ ਜਾਨੁ ਕੂਲਸਥਲੀ ਬ੍ਰਿਛ ਮੂਲੰ ॥ ਗਿਰਯੋ ਦੱਛ ਤੈਸੇ ਕਟਯੋ ਸੀਸ ਸੂਲੰ ॥ ਪਰਯੋ ਰਾਜ ਰਾਜੰ ਭਯੋ ਦੇਹ ਘਾਤੰ ॥ ਹਨਯੋ ਜਾਨੁ ਬੱਜ੍ਰੰ ਭਯੋ ਪੱਬ ਪਾਤੰ ॥੪੬॥ ਗਯੋ ਗਰਬ ਸਰਬੰ ਭੱਜੇ ਸੂਰਬੀਰੰ॥ ਚਲਯੋ ਭਾਜਿ ਅੰਤਹਿਪੁਰੰ ਹ੍ਵੈ ਅਧੀਰੰ ॥ ਗਰੇ ਡਾਰਿ ਅੰਚਰ ਪਰੀ ਰੁਦ੍ਰ ਪਾਯੰ ॥ ਅਹੋ ਰੁਦ੍ਰ ਕੀਜੈ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕੈ ਸਹਾਯੰ ॥੪੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਹਮ ਤੁਮਰੋ ਹਰ ਓਜ ਨ ਜਾਨਾ ॥ ਤੁਮ ਹੋ ਮਹਾਂ ਤਪੀ ਬਲਵਾਨਾ ॥ ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਭਏ ਰੁਦ੍ਰ ਕ੍ਰਿਪਾਲਾ ॥ ਅਜਾ ਸੀਸ ਨ੍ਰਿਪ ਜੋਰਿ ਉਤਾਲਾ ॥੪੮॥ ਰੁਦ੍ਰ ਕਾਲ ਕੋ ਧਰਾ ਧਿਆਨਾ ॥ ਬਹੁਰਿ ਜਿਯਾਇ ਨਰੇਸ ਉਠਾਨਾ ॥ ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਪਤਿ ਸਕਲ ਜਿਯਾਏ ॥ ਕਉਤਕ ਨਿਰਖਿ ਸੰਤ ਤ੍ਰਿਪਤਾਏ ॥੪੯॥ ਨਾਰਿ ਹੀਨ ਸਿਵ ਕਾਮ ਖਿਝਾਯੋ ॥ ਤਾ ਤੇ ਸੰਭੁ ਘਨੋ ਦੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥ ਅਧਿਕ ਕੋਪ ਕੈ ਕਾਮ ਜਰਾਯਸ ॥ ਬਿਤਨ ਨਾਮ ਤਿਹ ਤਦਿਨ ਕਹਾਯਸ ॥੫੦॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਰੁਦ੍ਰ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੱਛ ਬਧਹ ਰੁਦ੍ਰ ਮਹਾਤਮੇ ਗਉਰਿ ਬਧਹ ਅਧਿਆਇ
ਗਯਾਰ੍ਹਵੇਂ ਅਵਤਾਰ ਸੰਪੂਰਨ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੧॥

ਅਥ ਜਲੰਧਰ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ ॥ ਸ੍ਰੀ ਭਗਉਤੀ ਜੀ ਸਹਾਇ ॥ਚੌਪਈ ॥ ਵਹੁ ਜੋ ਜਰੀ ਰੁੱਦ੍ਰ ਕੀ ਦਾਰਾ ॥ ਤਿਨ ਹਿਮ ਗਿਰਿ ਗ੍ਰਿਹਿ ਲਿਯਾ ਵਤਾਰਾ ॥ ਛੁਟੀ ਬਾਲਤਾ ਜਬ ਸੁਧਿ ਆਈ ॥ ਬਹੁਰੋ ਮਿਲੀ ਨਾਥ ਕਹੁ ਜਾਈ ॥੧॥ ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਮਿਲੀ ਰਾਮ ਸੋਂ ਸੀਤਾ ॥ ਜੈਸਕ ਚਤੁਰ ਬੇਦ ਤਨ ਗੀਤਾ ॥ ਜੈਸੇ ਮਿਲਤਿ ਸਿੰਧੁ ਤਨ ਗੰਗਾ ॥ ਤਜੋਂ ਮਿਲਿ ਗਈ ਰੁਦ੍ਰ ਕੈ ਸੰਗਾ ॥੨॥ ਜਬ ਤਿਹ ਬਜਾਹਿ ਰੁਦ੍ਰ ਘਰਿ ਆਨਾ ॥ ਨਿਰਖਿ ਜਲੰਧਰ ਤਾਹਿ ਲੁਭਾਨਾ ॥ ਦੂਤ ਏਕ ਤਹ ਦਿਯੋ ਪਠਾਈ ॥ ਲਿਆਉ ਰੁਦ੍ਰ ਤੇ ਨਾਰਿ ਛਿਨਾਈ ॥੩॥ ਜਲੰਧਰ ਬਾਚ ਰੁਦ੍ਰ ਸੋਂ ॥ਦੋਹਰਾ॥ ਕੈ ਸਿਵ ਨਾਰਿ ਸੀਂਗਾਰ ਕੈ ਮਮ ਗ੍ਰਿਹ ਦੇਹ ਪਠਾਇ ॥ ਨਾਤਰ ਸੂਲ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਸੰਗਿ ਲਰਹੁ ਮੁਰਿ ਆਇ ॥੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਕਥਾ ਭਈ ਇਹ ਦਿਸ ਇਹ ਭਾਤਾ ॥ ਅਬ ਕਹੋਂ ਬਿਸਨ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕੀ ਬਾਤਾ ॥ ਬ੍ਰਿੰਦਾਰਿਕ ਦਿਨ ਏਕ ਪਕਾਏ ॥ ਦੈਤ ਸਭਾ ਤੇ ਬਿਸਨੁ ਬੁਲਾਏ ॥੫॥ ਆਇ ਗਯੋ ਤਹ ਨਾਰਦ ਰਿਖਿ ਬਰ ॥ ਬਿਸਨੁ ਨਾਰਿ ਕੇ ਧਾਮ ਛੁਧਾਤੁਰ ॥ ਬੈਂਗਨ ਨਿਰਖਿ ਅਧਿਕ ਲਲਚਾਯੋ ॥ ਮਾਂਗਿ ਰਹਯੋ ਪਰੁ ਹਾਥਿ ਨ ਆਯੋ ॥੬॥ ਨਾਥ ਹੇਤ ਮੈ ਭੋਜ ਪਕਾਯੋ ॥ ਮਨੁਛ ਪਠੈ ਕਰਿ ਬਿਸਨੁ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਨਾਰਦ ਖਾਇ ਜੂਠ ਹੋ ਜੈਹੈ ॥ ਪਿਯ ਕੋਪਿਤ ਹਮਰੈ ਪਰ ਹ੍ਵੈ ਹੈ ॥੭॥ ਨਾਰਦ ਬਾਚ ॥ਚੌਪਈ॥ ਮਾਂਗਿ ਥਕਯੋ ਮੁਨਿ ਭੋਜ ਨ ਦੀਆ ॥ ਅਧਿਕ ਰੋਸੁ ਮੁਨਿਬਰ ਤਬ ਕੀਆ ॥ ਬ੍ਰਿੰਦਾ ਨਾਮ ਰਾਛਸੀ ਬਪੁ ਧਰਿ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਹ੍ਵੈ ਬਸੋ ਜਲੰਧਰ ਕੇ ਘਰਿ ॥੮॥ ਦੇ ਕਰਿ ਸ੍ਰਾਪ ਜਾਤ ਭਯੋ ਰਿਖਿਬਰ ॥ ਆਵਤ ਭਯੋ ਬਿਸਨੁ ਤਾ ਕੇ ਘਰਿ ॥ ਸੁਨਤ ਸ੍ਰਾਪ ਅਤਿ ਹੀ ਦੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਬਿਹਸਿ ਬਚਨ ਤ੍ਰਿਯ ਸੰਗਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਕੀ ਛਾਯਾ ਲੈ ਤਬੈ ਬ੍ਰਿੰਦਾ ਰਚੀ ਬਨਾਇ ॥ ਧੂਮ੍ਰਕੇਸ ਦਾਨਵ ਸਦਨ ਜਨਮ ਧਰਤ ਭਈ ਜਾਇ ॥੧੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜੈਸਕ ਰਹਤ ਕਮਲ ਜਲ ਭੀਤਰਿ ॥ ਪੁਨਿ ਨ੍ਰਿਪ ਬਸੀ ਜਲੰਧਰ ਕੇ ਘਰਿ ॥ ਤਿਹ ਨਮਿਤ ਜਲੰਧਰ ਅਵਤਾਰਾ ॥ ਧਰੇ ਰੂਪ ਅਨੂਪ ਮੁਰਾਰਾ ॥੧੧॥ ਕਥਾ ਐਸਿ ਇਹ ਦਿਸ ਮੋ ਭਈ ॥ ਅਬ ਚਲਿ ਬਾਤ ਰੁਦ੍ਰ ਪਰ ਗਈ ॥ ਮਾਂਗੀ ਨਾਰਿ ਨ ਦੀਨੀ ਰੁੱਦ੍ਰਾ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਕੋਪ ਅਸੁਰਪਤਿ ਛੁੱਦ੍ਰਾ ॥੧੨॥ ਬੱਜੇ ਢੋਲ ਨਫੀਰਿ ਨਗਾਰੇ ॥ ਦੁਹੂ ਦਿਸਾ ਡਮਰੂ ਡਮਕਾਰੇ ॥ ਮਾਚਤ ਭਯੋ ਲੋਹ ਬਿਕਰਾਰਾ ॥ ਝਮਕਤ ਖੱਗ ਅਦੱਗ ਅਪਾਰਾ ॥੧੩॥ ਗਿਰਿ ਗਿਰਿ ਪਰਤ ਸੁਭਟ ਰਣ ਮਾਹੀਂ ॥ ਧੁਕ ਧੁਕ ਉਠਤ ਮਸਾਣ ਤਹਾਂ ਹੀਂ ॥ ਗਜੀ ਰਥੀ ਬਾਜੀ

ਪੈਦਲ ਰਣਿ ॥ ਜੂਝਿ ਗਿਰੇ ਰਣ ਕੀ ਛਿਤਿ ਅਨਗਣ ॥੧੪॥ ਤੋਟਕ ॥ ਬਿਰਚੇ ਰਣਬੀਰ ਸਧੀਰ ਕ੍ਰੁਧੰ ॥ ਮਚਜੋ ਤਿਹ ਦਾਰੁਣ ਭੂਮਿ ਜੁਧੰ ॥ ਹਹਰੰਤ ਹਯੰ ਗਰਜੰਤ ਗਜੰ ॥ ਸੁਣਿ ਕੈ ਧੁਨਿ ਸਾਵਣ ਮੇਘ ਲਜੰ ॥੧੫॥ ਬਰਖੈ ਰਣਿ ਬਾਣ ਕਮਾਣ ਖਗੰ ॥ ਤਹ ਘੋਰ ਭਯਾਨਕ ਜੁੱਧ ਜਗੰ ॥ ਗਿਰ ਜਾਤ ਭਟੰ ਹਹਰੰਤ ਹਠੀ ॥ ਉਮਗੇ ਰਿਪੁ ਸੈਣ ਕੀਏ ਇਕਠੀ ॥੧੬॥ ਚਹੂੰ ਓਰ ਘਿਰਜੋ ਸਰ ਸੋਧਿ ਸਿਵੰ ॥ ਕਰਿ ਕੋਪ ਘਨੋ ਅਸੁਰਾਰਿ ਇਵੰ ॥ ਦੁਹੂੰ ਓਰਨ ਤੇ ਇਮ ਬਾਣ ਬਹੇ ॥ ਨਭ ਅਉਰ ਧਰਾ ਦੋਊ ਛਾਇ ਰਹੇ ॥੧੭॥ ਗਿਰਗੇ ਤਹ ਟੋਪਨਿ ਟੂਕ ਘਨੇ ॥ ਰਹ ਗੇ ਜਨੁ ਕਿੰਸੁਕ ਸ੍ਰੋਣ ਸਨੇ ॥ ਰਣ ਹੇਰਿ ਅਗੰਮ ਅਨੂਪ ਹਰੰ ॥ ਜਿਯ ਮੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਿਚਾਰ ਕਰੰ ॥੧੮॥ ਜਿਯ ਮੋ ਸਿਵ ਦੇਖਿ ਰਹਾ ਚਕਿ ਕੈ ॥ ਦਲ ਦੈਤਨ ਮੱਧਿ ਪਰਾ ਹਕ ਕੈ ॥ ਰਣਿ ਸੂਲ ਸੰਭਾਰਿ ਪ੍ਰਹਾਰ ਕਰੰ ॥ ਸੁਣ ਕੈ ਧੁਨਿ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਡਰੰ ॥੧੯॥ ਜਿਯ ਮੋ ਸਿਵ ਧਯਾਨ ਧਰਾ ਜਬ ਹੀ ॥ ਕਲ ਕਾਲ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਭਏ ਤਬ ਹੀ ॥ ਕਹਜੋ ਬਿਸਨੁ ਜਲੰਧਰ ਰੂਪ ਧਰੋ ॥ ਪੁਨਿ ਜਾਇ ਰਿਪੇਸੁ ਕੋ ਨਾਸ ਕਰੋ ॥੨੦॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਦਈ ਕਾਲ ਆਗਜਾ ਧਰਜੋ ਬਿਸਨ ਰੂਪੰ ॥ ਸਜੇ ਸਾਜ ਸਰਬੰ ਬਨਜੋ ਜਾਨੁ ਭੂਪੰ ॥ ਕਰਜੋ ਨਾਥ ਯੋਂ ਆਪ ਨਾਰੰ ਉਧਾਰੰ ॥ ਤ੍ਰਿਯਾ ਰਾਜ ਬ੍ਰਿੰਦਾ ਸਤੀ ਸਤੁ ਟਾਰੰ ॥੨੧॥ ਤਜਜੋ ਦੇਹ ਦੈਤੰ ਭਈ ਬਿਸਨ ਨਾਰੰ ॥ ਧਰਜੋ ਦੁਆਦਸੋ ਬਿਸਨ ਦੈਤਜਾਵਤਾਰੰ ॥ ਪੁਨਰ ਜੁੱਧੁ ਸੱਜਜੋ ਗਹੇ ਸਸਤ੍ਰ ਪਾਣੰ ॥ ਗਿਰੇ ਭੂਮਿ ਮੋ ਸੂਰ ਸੋਭੇ ਬਿਮਾਣੰ ॥੨੨॥ ਮਿਟਜੋ ਸਤੁ ਨਾਰੰ ਕਟਜੋ ਸੈਨ ਸਰਬੰ ॥ ਮਿਟਜੋ ਭੂਪ ਜਾਲੰਧਰੰ ਦੇਹ ਗਰਬੰ ॥ ਪੁਨਰ ਜੁੱਧ ਸਜਜੋ ਹਠੇ ਤੇਜ ਹੀਣੰ ॥ ਭਜੇ ਛਾਡਿ ਕੈ ਸੰਗ ਸਾਥੀ ਅਧੀਣੰ ॥੨੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਦੁਹੂੰ ਜੁੱਧੁ ਕੀਨਾ ਰਣ ਮਾਹੀ ॥ ਤੀਸਰੁ ਅਵਰੁ ਤਹਾਂ ਕੋ ਨਾਹੀ ॥ ਕੇਤਿਕ ਮਾਸ ਮਚਜੋ ਤਹ ਜੁੱਧਾ ॥ ਜਾਲੰਧਰ ਹ੍ਵੈ ਸਿਵ ਪੁਰ ਕ੍ਰੁੱਧਾ ॥੨੪॥ ਤਬ ਸਿਵ ਧਿਆਨ ਸਕਤਿ ਕੋ ਧਰਾ ॥ ਤਾ ਤੇ ਸਕਤਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਹ ਕਰਾ ॥ ਤਾ ਤੇ ਭਯੋ ਰੁਦ੍ਰ ਬਲਵਾਨਾ ॥ ਮੰਡਜੋ ਜੁੱਧੁ ਬਹੁਰਿ ਬਿਧਿ ਨਾਨਾ ॥੨੫॥ ਉਤ ਹਰਿ ਲਯੋ ਨਾਰਿ ਰਿਪੁ ਸਤੁ ਹਰਿ ॥ ਇਤ ਸਿਵ ਭਯੋ ਤੇਜ ਦੇਬੀ ਕਰਿ ॥ ਛਿਨ ਮੋ ਕਿਯੋ ਅਸੁਰ ਕੋ ਨਾਸਾ ॥ ਨਿਰਖਿ ਰੀਝਿ ਭਟ ਰਹੇ ਤਮਾਸਾ ॥੨੬॥ ਜਾਲੰਧਰੀ ਤਾ ਦਿਨ ਤੇ ਨਾਮਾ ॥ ਜਪਹੁ ਚੰਡਿਕਾ ਕੋ ਸਭ ਜਾਮਾ ॥ ਤਾ ਤੇ ਹੋਤ ਪਵਿਤ੍ਰ ਸਰੀਰਾ ॥ ਜਿਮ ਨ੍ਹਾਏ ਜਲ ਗੰਗ ਗਹੀਰਾ ॥੨੭॥ ਤਾ ਤੇ ਕਹੀ ਨ ਰੁਦ੍ਰ ਕਹਾਨੀ ॥ ਗ੍ਰੰਥ ਬਢਨ ਕੀ ਚਿੰਤ ਪਛਾਨੀ

॥ ਤਾ ਤੇ ਕਥਾ ਥੋਰ ਹੀ ਭਾਸੀ ॥ ਨਿਰਖਿ ਭੂਲ ਕਬਿ ਕਰੋ ਨ ਹਾਸੀ ॥੨੮॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਗ੍ਰੰਥੇ ਜਲੰਧਰ ਬਧਹ ਦੁਆਦਸਮੋਂ ਅਵਤਾਰ ਸਮਾਪਤੁ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥ ੧੨॥

ਅਥ ਬਿਸਨੁ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ ॥ ਸ੍ਰੀ ਭਗਉਤੀ ਜੀ ਸਹਾਇ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਅਬ ਮੈਂ ਗਨੋਂ ਬਿਸਨੁ ਅਵਤਾਰਾ ॥ ਜੈਸਕ ਧਰਯੋ ਸਰੂਪ ਮੁਰਾਰਾ ॥ ਬਜਾਕੁਲ ਹੋਤਿ ਧਰਨਿ ਜਬ ਭਾਰਾ ॥ ਕਾਲ ਪੁਰਖ ਪਹਿ ਕਰਤਿ ਪੁਕਾਰਾ ॥੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਅਸੁਰ ਦੇਵਤਨ ਦੇਤ ਭਜਾਈ ॥ ਛੀਨ ਲੇਤ ਭੂਅ ਕੀ ਠਕੁਰਾਈ ॥ ਕਰਤਿ ਪੁਕਾਰ ਧਰਣਿ ਭਰਿ ਭਾਰਾ ॥ ਕਾਲ ਪੁਰਖ ਤਬ ਹੋਤ ਕ੍ਰਿਪਾਰਾ ॥੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਭ ਦੇਵਨ ਕੋ ਅੰਸ ਲੈ ਤਤੁ ਆਪਨ ਠਹਰਾਇ ॥ ਬਿਸਨੁ ਰੂਪ ਧਾਰਤ ਤਦਿਨ ਗ੍ਰਿਹਿ ਆਦਿਤਿ ਕੇ ਆਇ ॥੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਆਨਿ ਹਰਤ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਕੋ ਭਾਰਾ ॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਅਸੁਰਨ ਕਰਤ ਸੰਘਾਰਾ ॥ ਭੂਮਿ ਭਾਰ ਹਰਿ ਸੁਰਪੁਰ ਜਾਈ ॥ ਕਾਲ ਪੁਰਖ ਮੋ ਰਹਤ ਸਮਾਈ ॥੪॥ ਸਕਲ ਕਥਾ ਜਉ ਛੋਰਿ ਸੁਨਾਊਂ ॥ ਬਿਸਨੁ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਹਤ ਸ੍ਰਮ ਪਾਊਂ ॥ ਤਾ ਤੇ ਥੋਰਿਯੈ ਕਥਾ ਪ੍ਰਕਾਸੀ ॥ ਰੋਗ ਸੋਗ ਤੇ ਰਾਖੁ ਅਬਿਨਾਸੀ ॥੫॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਤ੍ਰਿਦਸਮੋਂ ਬਿਸਨੁ ਅਵਤਾਰ
ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੩॥

ਅਥ ਮਧੁ ਕੈਟਭ ਬਧਹ ਕਥਨੰ ॥ ਸ੍ਰੀ ਭਗਉਤੀ ਜੀ ਸਹਾਇ ॥ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਾਲ ਪੁਰਖ ਕੀ ਦੇਹ ਮੋ ਕੋਟਿਕ ਬਿਸਨ ਮਹੇਸ ॥ ਕੋਟਿ ਇੰਦ੍ਰ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕਿਤੇ ਰਵਿ ਸਸਿ ਕ੍ਰੋਰ ਜਲੇਸ ॥੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸ੍ਰਮਿਤ ਬਿਸਨੁ ਤੱਹ ਰਹਤ ਸਮਾਈ ॥ ਸਿੰਧੁ ਬਿੰਧ ਜਹ ਗਨ੍ਯੋ ਨ ਜਾਈ ॥ ਸੇਸਨਾਗ ਸੇ ਕੋਟਿਕ ਤਹਾਂ ॥ ਸੋਵਤ ਸੈਨ ਸਰਪ ਕੀ ਜਹਾਂ ॥੨॥ ਸਹੰਸ੍ਰ ਸੀਸ ਤਬ ਧਰ ਤਨ ਜੰਗਾ ॥ ਸਹਸ੍ਰ ਪਾਂਵ ਕਰ ਸਹਸ ਅਭੰਗਾ ॥ ਸਹੰਸਰਾਛ ਸੋਭਿਤ ਹੈਂ ਤਾ ਕੇ ॥ ਲਛਮੀ ਪਾਵ ਪਲੋਸਤ ਵਾ ਕੇ ॥੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮਧੁ ਕੀਟਭ ਕੇ ਬਧ ਨਮਿਤ ਜਾ ਦਿਨ ਜਗਤ ਮੁਰਾਰਿ ॥ ਸੁ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਤਾ ਕੋ ਕਹੈ ਚੌਦਸਵੋਂ ਅਵਤਾਰ ॥੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸ੍ਰਵਣ ਮੈਲ ਤੇ ਅਸੁਰ ਪ੍ਰਕਾਸਿਤ ॥ ਚੰਦ ਸੂਰ ਜਨੁ ਦੁਤਿਯ ਪ੍ਰਭਾਸਿਤ ॥ ਮਾਯਾ ਤਜਤ ਬਿਸਨੁ ਕਹ ਤਬ ਹੀ ॥ ਕਰਤ ਉਪਾਧਿ ਅਸੁਰ ਮਿਲਿ ਜਬ ਹੀ ॥੫॥ ਤਿਨ ਸੋਂ

ਕਰਤ ਬਿਸਨੁ ਘਮਸਾਨਾ ॥ ਬਰਖ ਹਜਾਰ ਪੰਚ ਪਰਮਾਨਾ ॥ ਕਾਲ ਪੁਰਖ ਤਬ ਹੋਤ ਸਹਾਈ ॥ ਦੁਹੂੰਅਨ ਹਨਤ ਕ੍ਰੋਧ ਉਪਜਾਈ ॥੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਧਾਰਤ ਹੈ ਐਸੋ ਬਿਸਨੁ ਚੌਦਸਵੋਂ ਅਵਤਾਰ ॥ ਸੰਤ ਸੰਬ੍ਰਹਨਿ ਸੁਖ ਨਮਿਤ ਦਾਨਵ ਦੁਹੂੰ ਸੰਘਾਰ ॥੭॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਮਧੁ ਕੈਟਭ ਬਧਹ ਚਤੁਰਦਸਵੋਂ ਅਵਤਾਰ ਬਿਸਨੁ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੪॥

ਅਥ ਅਰਹੰਤ ਦੇਵ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ ॥ ਸ੍ਰੀ ਭਗਉਤੀ ਜੀ ਸਹਾਇ ॥ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਜਬ ਦਾਨਵ ਕਰਤ ਪਸਾਰਾ॥ ਤਬ ਤਬ ਬਿਸਨੁ ਕਰਤ ਸੰਘਾਰਾ ॥ ਸਕਲ ਅਸੁਰ ਇਕਠੇ ਤਹਾਂ ਭਏ ॥ ਸੁਰਅਰਿ ਗੁਰੁ ਮੰਦਰਿ ਚਲਿ ਗਏ॥੧॥ ਸਭਹੂੰ ਮਿਲਿ ਅਸ ਕਰਯੋ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਦੈਂਤ ਨ ਕਰਤ ਘਾਤ ਅਸੁਰਾਰਾ ॥ ਤਾ ਤੇ ਐਸ ਕਰੋ ਕਿਛੁ ਘਾਤਾ॥ ਜਾ ਤੇ ਬਨੇ ਹਮਾਰੀ ਬਾਤਾ ॥੨॥ ਦੈਂਤ ਗੁਰੂ ਇਮ ਬਚਨ ਬਖਾਨਾ ॥ ਤੁਮ ਦਾਨਵੋ ਨ ਭੇਦ ਪਛਾਨਾ ॥ ਵੇ ਮਿਲਿ ਜੱਗ ਕਰਤ ਬਹੁ ਭਾਂਤਾ ॥ ਕੁਸਲ ਹੋਤ ਤਾ ਤੇ ਦਿਨ ਰਾਤਾ ॥੩॥ ਤੁਮਹੂੰ ਕਰੋ ਜੱਗ ਆਰੰਭਨ ॥ ਬਿਜੈ ਹੋਇ ਤੁਮਰੀ ਤਾ ਤੇ ਰਣ ॥ ਜੱਗ ਆਰੰਭ ਦਾਨਵਨ ਕਰਾ ॥ ਬਚਨ ਸੁਨਤ ਸੁਰਪੁਰ ਥਰਹਰਾ ॥੪॥ ਬਿਸਨੁ ਬੋਲ ਕਰਿ ਕਰੋ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਅਬ ਕਛੁ ਕਰੋ ਮੰਤ੍ਰ ਅਸੁਰਾਰਾ ॥ ਬਿਸਨੁ ਨਵੀਨ ਕਹਯੋ ਬਪੁ ਧਰਿਹੋਂ ॥ ਜੱਗੁ ਬਿਘਨ ਅਸੁਰਨ ਕੋ ਕਰਿਹੋਂ ॥੫॥ ਬਿਸਨ ਅਧਿਕ ਕੀਨੋ ਇਸਨਾਨਾ ॥ ਦੀਨੇ ਅਮਿਤ ਦਿਜਨ ਕਹ ਦਾਨਾ ॥ ਮਨ ਮੋ ਕਵਲਾਸ੍ਰਿ ਜੋ ਗਜਾਨਾ ॥ ਕਾਲ ਪੁਰਖ ਕੋ ਧਰਯੋ ਧਜਾਨਾ ॥੬॥ ਕਾਲ ਪੁਰਖ ਤਬ ਭਏ ਦਇਆਲਾ ॥ ਦਾਸ ਜਾਨਿ ਕਹਿ ਬਚਨ ਰਸਾਲਾ ॥ ਧਰਿ ਅਰਹੰਤ ਦੇਵ ਕੋ ਰੂਪਾ ॥ ਨਾਸ ਕਰੋ ਅਸੁਰਨ ਕੇ ਭੂਪਾ ॥੭॥ ਬਿਸਨੁ ਦੇਵ ਆਗਜਾ ਜਬ ਪਾਈ॥ ਕਾਲ ਪੁਰਖ ਕੀ ਕਰੀ ਬਡਾਈ ॥ ਭੂਅ ਅਰਹੰਤ ਦੇਵ ਬਨਿ ਆਯੋ ॥ ਆਨਿ ਅਉਰ ਹੀ ਪੰਥ ਚਲਾਯੋ ॥੮॥ ਜਬ ਅਸੁਰਨ ਕੋ ਭਯੋ ਗੁਰੁ ਆਈ ॥ ਬਹੁਤ ਭਾਂਤਿ ਨਿਜ ਮਤਹਿ ਚਲਾਈ ॥ ਸ੍ਰਾਵਗ ਮਤ ਉਪਰਾਜਨ ਕੀਆ ॥ ਸੰਤ ਸੰਬ੍ਰਹਨ ਕੋ ਸੁਖ ਦੀਆ ॥੯॥ ਸਭਹੂੰ ਹਾਥ ਮੋਚਨਾ ਦੀਏ ॥ ਸਿਖਾ ਹੀਣ ਦਾਨਵ ਬਹੁ ਕੀਏ ॥ ਸਿਖਾ ਹੀਣ ਕੋਈ ਮੰਤ੍ਰ ਨ ਫੁਰੈ ॥ ਜੋ ਕੋਈ ਜਪੈ ਉਲਟਿ ਤਿਹ ਪਰੈ ॥੧੦॥ ਬਹੁਰਿ ਜੱਗ ਕੋ ਕਰਬਿ ਮਿਟਾਯੋ ॥

ਜਿਯ ਹਿੰਸਾ ਤੇ ਸਭਹੂੰ ਹਟਾਯੋ ॥ ਬਿਨੁ ਹਿੰਸਾ ਕਿਯ ਜੱਗ ਨ ਹੋਈ ॥ ਤਾ ਤੇ ਜੱਗ ਕਰੈ ਨਾ ਕੋਈ ॥੧੧॥ ਯਾ ਤੇ ਭਯੋ ਜਗਨ ਕੋ ਨਾਸਾ ॥ ਜੋ ਜਿਯ ਹਨੇ ਹੋਇ ਉਪਹਾਸਾ ॥ ਜੀਅ ਮਰੇ ਬਿਨੁ ਜੱਗ ਨ ਹੋਈ ॥ ਜੱਗ ਕਰੈ ਪਾਵੈ ਨਹੀ ਕੋਈ ॥੧੨॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਦਿਯੋ ਸਭਨ ਉਪਦੇਸਾ ॥ ਜੱਗ ਸਕੈ ਕੋ ਕਰ ਨ ਨਰੇਸਾ ॥ ਅਪਥ ਪਥ ਸਭ ਲੋਗਨ ਲਾਯਾ ॥ ਧਰਮ ਕਰਮ ਕੋਊ ਕਰਨ ਨ ਪਾਯਾ ॥੧੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅੰਨ ਅੰਨ ਤੇ ਹੋਤੁ ਜਯੋ ਘਾਸ ਘਾਸ ਤੇ ਹੋਇ ॥ ਤੈਸੇ ਮਨੁਛ ਮਨੁਛ ਤੇ ਅਵਰੁ ਨ ਕਰਤਾ ਕੋਇ ॥੧੪॥ ਐਸ ਗਯਾਨ ਸਭਹੂਨ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹਾਯੋ ॥ ਧਰਮ ਕਰਮ ਕੋਊ ਕਰਨ ਨ ਪਾਯੋ ॥ ਇਹ ਬ੍ਰਿਤਿ ਬੀਚ ਸਭੋ ਚਿਤ ਦੀਨਾ ॥ ਅਸੁਰ ਬੰਸ ਤਾ ਤੇ ਭਯੋ ਛੀਨਾ ॥੧੫॥ ਨ੍ਹਾਵਨ ਦੈਤ ਨ ਪਾਵੈ ਕੋਈ ॥ ਬਿਨੁ ਇਸਨਾਨ ਪਵਿਤ੍ਰ ਨ ਹੋਈ ॥ ਬਿਨੁ ਪਵਿਤ੍ਰ ਕੋਈ ਫੁਰੇ ਨ ਮੰਤ੍ਰਾ ॥ ਨਿਫਲ ਭਏ ਤਾ ਤੇ ਸਭ ਜੰਤ੍ਰਾ ॥੧੬॥ ਦਸ ਸਹਸ੍ਰ ਬਰਖ ਕਿਯ ਰਾਜਾ ॥ ਸਭ ਜਗ ਮੋ ਮਤ ਐਸੁਪਰਾਜਾ ॥ ਧਰਮ ਕਰਮ ਸਭ ਹੀ ਮਿਟਿ ਗਯੋ ॥ ਤਾ ਤੇ ਛੀਨਿ ਅਸੁਰ ਕੁਲ ਭਯੋ ॥੧੭॥ ਦੇਵ ਰਾਇ ਜਿਯ ਮੋ ਭਲ ਮਾਨਾ ॥ ਬਡਾ ਕਰਮੁ ਅਬ ਬਿਸਨ ਕਰਾਨਾ ॥ ਆਨੰਦ ਬਢਾ ਸੋਕੁ ਮਿਟ ਗਯੋ ॥ ਘਰਿ ਘਰਿ ਸਬਹੂੰ ਬਧਾਵਾ ਭਯੋ ॥੧੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਿਸਨੁ ਐਸ ਉਪਦੇਸ ਦੈ ਸਭਹੂੰ ਧਰਮ ਛੁਟਾਇ ॥ ਅਮਰਾਵਤਿ ਸੁਰ ਨਗਰ ਮੋ ਬਹੁਰਿ ਬਿਰਾਜਯੋ ਜਾਇ ॥੧੯॥ ਸ੍ਰਾਵਗੇਸ ਕੋ ਰੂਪ ਧਰਿ ਦੈਤ ਕੁਪਥ ਸਭ ਡਾਰਿ ॥ ਪੰਦ੍ਰਸਵੋਂ ਅਵਤਾਰ ਇਮ ਧਾਰਤ ਭਯੋ ਮੁਰਾਰਿ ॥੨੦॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਅਰਹੰਤ ਪੰਦ੍ਰਸਵੋਂ ਅਵਤਾਰ

ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੫॥

ਅਥ ਮਨੁ ਰਾਜਾ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ ॥ ਸ੍ਰੀ ਭਗਉਤੀ ਜੀ ਸਹਾਇ ॥ਚੌਪਈ ॥ ਸ੍ਰਾਵਗ ਮਤ ਸਭ ਹੀ ਜਨ ਲਾਗੇ ॥ ਧਰਮ ਕਰਮ ਸਭ ਹੀ ਤਜਿ ਭਾਗੇ ॥ ਤਯਾਗ ਦਈ ਸਭ ਹੂੰ ਹਰਿ ਸੇਵਾ ॥ ਕੋਇ ਨ ਮਾਨਤ ਭੇ ਗੁਰੁਦੇਵਾ ॥੧॥ ਸਾਧ ਅਸਾਧ ਸਭੈ ਹੁਐ ਗਏ ॥ ਧਰਮ ਕਰਮ ਸਭਹੂੰ ਤਜਿ ਦਏ ॥ ਕਾਲ ਪੁਰਖ ਆਗਯਾ ਤਬ ਦੀਨੀ ॥ ਬਿਸਨ ਚੰਦ ਸੋਈ ਬਿਧਿ ਕੀਨੀ ॥੨॥ ਮਨੁ ਹ੍ਵੈ ਰਾਜਵਤਾਰ ਅਵਤਰਾ ॥ ਮਨੁ ਸਿਮ੍ਰਿਤਿਹਿ ਪ੍ਰਚੁਰ ਜਗਿ ਕਰਾ ॥ ਸਕਲ ਕੁਪੰਥੀ ਪੰਥ ਚਲਾਏ ॥ ਪਾਪ ਕਰਮ ਤੇ ਲੋਗ ਹਟਾਏ ॥੩॥ ਰਾਜ ਅਵਤਾਰ ਭਯੋ ਮਨੁ ਰਾਜਾ ॥ ਸਭ ਹੀ ਸ੍ਰਿਜੇ

ਧਰਮ ਕੇ ਸਾਜਾ ॥ ਪਾਪ ਕਰਾ ਤਾ ਕੋ ਗਹਿ ਮਾਰਾ ॥ ਸਕਲ ਪ੍ਰਜਾ ਕਹੁ ਮਾਰਗਿ ਡਾਰਾ ॥੪॥ ਪਾਪ ਕਰਾ ਜਾਹੀ ਤਿਹ ਮਾਰਸਿ ॥ ਸਕਲ ਪ੍ਰਜਾ ਕਹੁ ਧਰਮ ਸਿਖਾਰਸਿ ॥ ਨਾਮ ਦਾਨ ਸਭਹੂੰਨ ਸਿਖਾਰਾ ॥ ਸ੍ਰਾਵਗ ਪੰਥ ਦੂਰ ਕਰਿ ਡਾਰਾ ॥੫॥ ਜੇ ਜੇ ਭਾਜਿ ਦੂਰਿ ਕਹੂੰ ਭਏ ॥ ਸ੍ਰਾਵਗ ਧਰਮਿ ਸੋਊ ਰਹਿ ਗਏ ॥ ਅਉਰ ਪ੍ਰਜਾ ਸਭ ਮਾਰਗਿ ਲਾਈ ॥ ਕੁਪੰਥ ਪੰਥ ਤੇ ਸੁਪੰਥ ਚਲਾਈ ॥੬॥ ਰਾਜ ਅਵਤਾਰ ਭਯੋ ਮਨੁ ਰਾਜਾ ॥ ਕਰਮ ਧਰਮ ਜਗ ਮੋ ਭਲ ਸਾਜਾ ॥ ਸਕਲ ਕੁਪੰਥੀ ਪੰਥ ਚਲਾਏ ॥ ਪਾਪ ਕਰਮ ਤੇ ਧਰਮ ਲਗਾਏ ॥੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪੰਥ ਕੁਪੰਥੀ ਸਭ ਲਗੇ ਸ੍ਰਾਵਗ ਮਤ ਭਯੋ ਦੂਰ ॥ ਮਨੁ ਰਾਜਾ ਕੋ ਜਗਤ ਮੋ ਰਹ੍ਯੋ ਸੁਜਸੁ ਭਰਪੂਰ ॥੮॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਗ੍ਰੰਥੇ ਮਨੁ ਰਾਜਾ ਅਵਤਾਰ ਸੋਲਵਾਂ
ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੬॥

ਅਥ ਧਨੰਤਰਿ ਬੈਦ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ ॥ ਸ੍ਰੀ ਭਗਉਤੀ ਜੀ ਸਹਾਇ ॥ਚੌਪਈ ॥ ਸਭ ਧਨਵੰਤ ਭਏ ਜਗ ਲੋਗਾ ॥ ਏਕ ਨ ਰਹਾ ਤਿਨੋ ਤਨਿ ਸੋਗਾ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਭੱਛਤ ਪਕਵਾਨਾ ॥ ਉਪਜਤ ਰੋਗ ਦੇਹ ਤਿਨਿ ਨਾਨਾ ॥੧॥ ਰੋਗਾਕੁਲਿ ਸਭ ਹੀ ਭਏ ਲੋਗਾ ॥ ਉਪਜਾ ਅਧਿਕ ਪ੍ਰਜਾ ਕੋ ਸੋਗਾ ॥ ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਕੀ ਕਰੀ ਬਡਾਈ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੀ ਤਿਨ ਪਰ ਹਰਿਰਾਈ ॥੨॥ ਬਿਸਨੁ ਚੰਦ ਕੋ ਕਹਾ ਬੁਲਾਈ ॥ ਧਰ ਅਵਤਾਰ ਧਨੰਤਰਿ ਜਾਈ ॥ ਆਯੁਰਬੇਦ ਕੋ ਕਰੋ ਪ੍ਰਕਾਸਾ ॥ ਰੋਗ ਪ੍ਰਜਾ ਕੋ ਕਰਿਯਹੁ ਨਾਸਾ ॥੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਾ ਤੇ ਦੇਵ ਇਕਤ੍ਰ ਹੁਐ ਮਥ੍ਯੋ ਸਮੁੰਦ੍ਰਹਿ ਜਾਇ ॥ ਰੋਗ ਬਿਨਾਸਨ ਪ੍ਰਜਾ ਹਿਤ ਕਢ੍ਯੋ ਧਨੰਤਰਿ ਰਾਇ ॥੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਆਯੁਰਬੇਦ ਤਿਨਿ ਕਿਯੋ ਪ੍ਰਕਾਸਾ ॥ ਜਗ ਕੇ ਰੋਗ ਕਰੇ ਸਭ ਨਾਸਾ ॥ ਬਈਦ ਸਾਸਤ੍ਰ ਕਹੁ ਪ੍ਰਗਟ ਦਿਖਾਵਾ ॥ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਅਉਖਧੀ ਬਤਾਵਾ ॥੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਰੋਗ ਰਹਤ ਕਰਿ ਅਉਖਧੀ ਸਭ ਹੀ ਕਰੋ ਜਹਾਨ ॥ ਕਾਲ ਪਾਇ ਤੱਛਕ ਹਨ੍ਯੋ ਸੁਰਪੁਰ ਕਿਯੋ ਪਯਾਨ ॥੬॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਗ੍ਰੰਥੇ ਧਨੰਤਰਿ ਅਵਤਾਰ ਸਤਾਰਵਾਂ
ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੭॥

ਅਥ ਸੂਰਜ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ ॥ ਸ੍ਰੀ ਭਗਉਤੀ ਜੀ ਸਹਾਇ ॥ਚੌਪਈ ॥ ਬਹੁਰਿ ਬਢੇ ਦਿਤਿਪੁਤ੍ਰ ਅਤੁਲਿ ਬਲਿ ॥ ਅਰਿ ਅਨੇਕ ਜੀਤੇ ਜਿਨ ਜਲ ਥਲ ॥ ਕਾਲ ਪੁਰਖ ਕੀ ਆਗਜਾ ਪਾਈ ॥ ਰਵਿ ਅਵਤਾਰ ਧਰਜੋ ਹਰਿਰਾਈ ॥੧॥ ਜੇ ਜੇ ਹੋਤ ਅਸੁਰ ਬਲਵਾਨਾ ॥ ਰਵਿ ਮਾਰਤ ਤਿਨ ਕੋ ਬਿਧਿ ਨਾਨਾ ॥ ਅੰਧਕਾਰ ਧਰਨੀ ਤੇ ਹਰੇ ॥ ਪ੍ਰਜਾ ਕਾਜ ਗ੍ਰਿਹ ਕੇ ਉਠਿ ਪਰੇ ॥੨॥ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਬਿਸਾਰਿ ਆਲਸੰ ਸਭੈ ਪ੍ਰਭਾਤਿ ਲੋਗ ਜਾਗਹੀਂ ॥ ਅਨੰਤ ਜਾਪ ਕੋ ਜਪੈਂ ਬਿਅੰਤ ਧਜਾਨ ਪਾਗਹੀਂ ॥ ਦੁਰੰਤ ਕਰਮ ਕੋ ਕਰੈਂ ਅਥਾਪ ਥਾਪ ਥਾਪਹੀਂ ॥ ਗਾਇਤ੍ਰੀ ਸੰਧਜਾਨ ਕੈ ਅਜਾਪ ਜਾਪ ਜਾਪਹੀਂ ॥੩॥ ਸੁ ਦੇਵ ਕਰਮ ਆਦਿ ਲੈ ਪ੍ਰਭਾਤਿ ਜਾਗ ਕੈ ਕਰੈਂ ॥ ਸੁ ਜੱਗ ਧੂਪ ਦੀਪ ਹੋਮ ਬੇਦ ਬਜਾਕਰਨ ਰਰੈਂ ॥ ਸੁ ਪਿਤ੍ਰ ਕਰਮ ਹੈਂ ਜਿਤੇ ਸਬ੍ਰਿਤਿ ਬ੍ਰਤ ਕੋ ਕਰੈਂ ॥ ਜੁ ਸਾਸਤ੍ਰ ਸਿਮ੍ਰਿਤਿ ਉਚਰੰ ਸੁ ਧਰਮ ਧਜਾਨ ਕੋ ਧਰੈਂ ॥੪॥ ਅਰਧ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਸੁ ਧੂਮ ਧੂਮ ਧੂਮ ਹੀ ॥ ਕਰੰਤ ਸੈਨ ਭੂੰਮਿ ਹੀ ॥ ਬਿਅੰਤ ਧਜਾਨ ਧਜਾਵਹੀਂ ॥ ਦੁਰੰਤ ਠਉਰ ਪਾਵਹੀਂ ॥੫॥ ਅਨੰਤ ਮੰਤ੍ਰ ਉਚਰੈਂ ॥ ਸੁ ਜੋਗ ਜਾਪਨਾ ਕਰੈਂ ॥ ਨ੍ਰਿਬਾਨ ਪੁਰਖ ਧਜਾਵਹੀਂ ॥ ਬਿਮਾਨ ਅੰਤਿ ਪਾਵਹੀਂ ॥੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਹੁਤੁ ਕਾਲ ਇਮ ਬੀਤਜੋ ਕਰਤ ਧਰਮੁ ਅਰੁ ਦਾਨੁ ॥ ਬਹੁਰਿ ਅਸੁਰ ਬਢਜੋ ਪ੍ਰਬਲ ਦੀਰਘੁ ਕਾਇ ਦੁਤਿਮਾਨ ॥੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਬਾਣ ਪ੍ਰਜੰਤ ਬਢਤ ਨਿਤਪ੍ਰਤਿ ਤਨ ॥ ਨਿਸਿ ਦਿਨੁ ਘਾਤ ਕਰਤ ਦਿਜ ਦੇਵਨ ॥ ਦੀਰਘੁ ਕਾਇ ਐਸੋ ਰਿਪੁ ਭਯੋ ॥ ਰਵਿ ਰਥ ਹਟਕ ਚਲਨ ਤੇ ਗਯੋ ॥੮॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਹਟਕ ਚਲਤ ਰਥੁ ਭਯੋ ਭਾਨੁ ਕੋਪਜੋ ਤਬੈ ॥ ਅਸਤ੍ਰ ਸਸਤ੍ਰ ਲੈ ਚਲਜੋ ਸੰਗ ਲੈ ਦਲ ਸਭੈ ॥ ਮੰਡਜੋ ਬਿਬਿਧਿ ਪ੍ਰਕਾਰ ਤਹਾਂ ਰਣ ਜਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਨਿਰਖਿ ਦੇਵ ਅਰੁ ਦੈਤ ਰਹੇ ਉਰਝਾਇ ਕੈ ॥੯॥ ਗਹਿ ਗਹਿ ਪਾਨਿ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਦੁਬਹਿਯਾ ਰਣ ਭਿਰੇ ॥ ਟੂਕ ਟੂਕ ਹੁਐ ਗਿਰੇ ਨ ਪਗ ਪਾਛੇ ਫਿਰੇ॥ ਅੰਗਨਿ ਸੋਭੇ ਘਾਇ ਪ੍ਰਭਾ ਅਤਿ ਹੀ ਬਢੇ ॥ ਹੋ ਬਸਤ੍ਰ ਮਨੋ ਛਿਟਕਾਇ ਜਨੇਤੀ ਸੇ ਚਢੇ ॥੧੦॥ ਅਨੁਭਵ ਛੰਦ ॥ ਅਨਹਦ ਬੱਜੇ ॥ ਧੁਨਿ ਘਣ ਲੱਜੇ ॥ ਘਣ ਹਣ ਘੋਰੰ ॥ ਜਣੁ ਬਣ ਮੋਰੰ ॥੧੧॥ ਮਧੁਰ ਧੁਨਿ ਛੰਦ ॥ ਢਲ ਹਲ ਢਾਲੰ ॥ ਜਿਮ ਗੁਲ ਲਾਲੰ ॥ ਖੜ ਭੜ ਬੀਰੰ ॥ ਤੜ ਸੜ ਤੀਰੰ ॥੧੨॥ ਰੁਣ ਝੁਣ ਬਾਜੇ ॥ ਜਣੁ ਘਣ ਗਾਜੇ ॥ ਢੰਮਕ ਢੋਲੰ ॥ ਖੜ ਰੜ ਖੋਲੰ ॥੧੩॥ ਥਰ ਹਰ ਕੰਪੈ ॥ ਹਰਿ ਹਰਿ ਜੰਪੈ ॥ ਰਣ ਰੰਗ ਰੱਤੇ ॥ ਜਣੁ ਗਜ ਮੱਤੇ ॥੧੪॥ ਥਰਕਤ ਸੂਰੰ ॥

ਨਿਰਖਤਿ ਹੂਰੰ ॥ ਸਰਬਰ ਛੁੱਟੇ ॥ ਕਟ ਭਟ ਲੁੱਟੇ ॥੧੫॥ ਚਮਕਤ ਬਾਣੰ ॥ ਫਰਹ ਨਿਸਾਣੰ ॥ ਚਟ ਪਟ ਜੂਟੇ ॥ ਅਰਿ ਉਰ ਫੂਟੇ ॥੧੬॥ ਨਰ ਬਰ ਗੱਜੇ ॥ ਸਰ ਬਰ ਸੱਜੇ ॥ ਸਿਲਹ ਸੰਜੋਅੰ ॥ ਸੁਰਪੁਰ ਪੋਅੰ ॥੧੭॥ ਸਰਬਰ ਛੂਟੇ ॥ ਅਰਿ ਉਰ ਫੂਟੇ ॥ ਚਟ ਪਟ ਚਰਮੰ ॥ ਫਟ ਫੁਟ ਬਰਮੰ ॥੧੮॥ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਦਿਨੇਸ ਬਾਣ ਪਾਣਿ ਲੈ ਰਿਪੇਸੁ ਤਾਕ ਧਾਇਯੰ ॥ ਅਨੰਤ ਜੁੱਧ ਕ੍ਰੁੱਧਿ ਜੁੱਧ ਭੂਮਿ ਮੈ ਮਚਾਇਯੰ ॥ ਕਿਤੇਕ ਭਾਜਿ ਚਾਲਿਯੰ ਸੁਰੇਸ ਲੋਗ ਕੋ ਗਏ ॥ ਨਿਸੰਤ ਜੀਤਿ ਜੀਤਿ ਕੈ ਅਨੰਤ ਸੂਰਮਾ ਲਏ ॥੧੯॥ ਸਿਮਿੱਟ ਸੇਲ ਸਾਮੁਹੇ ਸਰੱਕ ਸੂਰ ਝਾਰਹੀਂ ॥ ਬਬੱਕ ਬਾਘ ਜਯੋਂ ਬਲੀ ਹਲੱਕ ਹਾਕ ਮਾਰਹੀਂ ॥ ਅਭੰਗ ਅੰਗ ਭੰਗ ਹ੍ਵੈ ਉਤੰਗ ਜੰਗ ਮੋ ਗਿਰੇ ॥ ਸੁਰੰਗ ਸੂਰਮਾ ਸਭੈ ਨਿਸੰਗ ਜਾਨਿ ਕੈ ਅਰੇ ॥੨੦॥ ਅਰਧ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਨਵੰ ਨਿਸਾਣ ਬਾਜਿਯੰ ॥ ਘਟਾ ਘਮੰਡ ਲਾਜਿਯੰ ॥ ਤਬੱਲ ਤੁੰਦਰੰ ਬਜੇ ॥ ਸੁਣੰਤ ਸੂਰਮਾ ਗਜੇ ॥੨੧॥ ਸੁ ਜੂਝਿ ਜੂਝਿ ਕੈ ਪਰੈਂ ॥ ਸੁਰੇਸ ਲੋਗ ਬਿਚਰੈਂ ॥ ਚੜੈ ਬਿਵਾਨ ਸੋਭਹੀਂ ॥ ਅਦੇਵ ਦੇਵ ਲੋਭਹੀਂ ॥੨੨॥ ਬੇਲੀ ਬਿਦ੍ਰਮ ਛੰਦ ॥ ਡਹ ਡਹਸੁ ਡਾਮਰ ਡੰਕਣੀ ॥ ਕਹ ਕਹਸੁ ਕੂਕਤ ਕੰਕਣੀ ॥ ਝਮ ਝਮਕ ਸਾਂਗ ਝਮਕਿਯੰ ॥ ਰਣਿ ਗਾਜ ਬਾਜਿ ਉਥਕਿਯੰ ॥੨੩॥ ਢਮ ਢਮਕ ਢੋਲ ਢਮਕਿਯੰ ॥ ਝਲ ਝਲਕ ਤੇਗ ਝਮਕਿਯੰ ॥ ਜਟ ਛੋਰਿ ਰੁਦ੍ਰ ਤਹ ਨਚਿਯੰ ॥ ਬਿਕ੍ਰਾਰ ਮਾਰ ਜਹ ਮਚਿਯੰ ॥੨੪॥ ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥ ਉਥਕੇ ਰਣ ਬੀਰਣ ਬਾਜਿ ਬਰੰ ॥ ਝਮਕੀ ਘਣ ਬਿੱਜੁ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਕਰੰ ॥ ਲਹਕੇ ਰਣ ਧੀਰਣ ਬਾਣ ਉਰੰ ॥ ਰੰਗ ਸ੍ਰੋਣਤ ਰੱਤ ਕਢੇ ਦੁਸਰੰ ॥੨੫॥ ਫਹਰੰਤ ਧੁਜਾ ਥਹਰੰਤ ਭਟੰ ॥ ਨਿਰਖੰਤ ਲਜੀ ਛਬਿ ਸਜਾਮ ਘਟੰ ॥ ਚਮਕੰਤ ਸੁ ਬਾਣ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਰਣੰ ॥ ਜਿਮ ਕਉਧਿਤ ਸਾਵਣ ਬਿੱਜੁ ਘਣੰ ॥੨੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਥਾ ਬ੍ਰਿਧਿ ਤੇ ਮੈ ਡਰੋਂ ਕਹਾ ਕਰੋ ਬਖਜਾਨ ॥ ਨਿਸਾਹੰਤ ਅਸੁਰੇਸ ਸੋ ਸਰ ਤੇ ਭਯੋ ਨਿਦਾਨ ॥੨੭॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਗ੍ਰੰਥੇ ਸੂਰਜ ਅਠਾਰਵੋਂ ਅਵਤਾਰ
ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੮॥

ਅਥ ਚੰਦ੍ਰ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ ॥ ਸ੍ਰੀ ਭਗਉਤੀ ਜੀ ਸਹਾਇ ॥ਦੋਧਕ ਛੰਦ ॥ ਫੇਰਿ ਗਨੋ ਨਿਸਿਰਾਜ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਜੈਸਿ ਧਰਯੋ ਅਵਤਾਰ ਮੁਰਾਰਾ ॥ ਬਾਤ ਪੁਰਾਤਨ ਭਾਖਿ ਸੁਨਾਊਂ ॥ ਜਾ ਤੇ ਕਬਿ ਕੁਲ ਸਰਬ ਰਿਝਾਊਂ ॥੧॥ ਨੈਕੁ

ਕ੍ਰਿਸਾ ਕਹੂੰ ਠਉਰ ਨ ਹੋਈ ॥ ਭੂਖਨ ਲੋਗ ਮਰੈ ਸਭ ਕੋਈ ॥ ਅੰਧਿ ਨਿਸਾ ਦਿਨ ਭਾਨੁ ਜਰਾਵੈ ॥ ਤਾ ਤੇ ਕ੍ਰਿਸ ਕਹੂੰ ਹੋਨ ਨ ਪਾਵੈ ॥੨॥ ਲੋਗ ਸਭੈ ਇਹ ਤੇ ਅਕੁਲਾਨੇ ॥ ਭਾਜਿ ਚਲੇ ਜਿਮ ਪਾਤ ਪੁਰਾਨੇ ॥ ਭਾਂਤਿ ਹੀ ਭਾਂਤਿ ਕਰੇ ਹਰਿ ਸੇਵਾ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਭਏ ਪ੍ਰਸੰਨ ਗੁਰੁਦੇਵਾ ॥੩॥ ਨਾਰਿ ਨ ਸੇਵ ਕਰੈਂ ਨਿਜ ਨਾਥੰ ॥ ਲੀਨਹਿ ਰੋਸੁ ਫਿਰੈਂ ਜੀਅ ਸਾਥੰ ॥ ਕਾਮਨਿ ਕਾਮੁ ਨ ਕਬੂੰ ਸੰਤਾਵੈ ॥ ਕਾਮੁ ਬਿਨਾ ਕੋਊ ਕਾਮ ਨ ਭਾਵੈ ॥੪॥ ਤੋਮਰ ਛੰਦ ॥ ਪੂਜੇ ਨ ਕੋ ਤ੍ਰਿਯਾ ਨਾਥ ॥ ਐਂਠੀ ਫਿਰੈਂ ਜੀਅ ਸਾਥ ॥ ਦੁਖਵੈ ਨ ਤਿਨ ਕਹੁ ਕਾਮ ॥ ਤਾ ਤੇ ਨ ਬਿਨਵਤਿ ਬਾਮ ॥੫॥ ਕਰਿਹੈਂ ਨ ਪਤਿ ਕੀ ਸੇਵ ॥ ਪੂਜੈਂ ਨ ਗੁਰੁ ਗੁਰਦੇਵ ॥ ਧਰਿਹੈਂ ਨ ਹਰਿ ਕੋ ਧਯਾਨ ॥ ਕਰਿਹੈਂ ਨ ਨਿਤ ਇਸਨਾਨ ॥੬॥ ਤਬ ਕਾਲ ਪੁਰਖ ਬੁਲਾਇ ॥ ਬਿਸਨਹਿੰ ਕਹਯੋ ਸਮੁਝਾਇ ॥ ਸਸਿ ਕੋ ਧਰਹੁ ਅਵਤਾਰ ॥ ਨਹੀ ਆਨ ਬਾਤ ਬਿਚਾਰ ॥੭॥ ਤਬ ਬਿਸਨੁ ਸੀਸ ਨਿਵਾਇ ॥ ਕਰ ਜੋਰਿ ਕਹੀ ਬਨਾਇ ॥ ਧਰਿਹੋਂ ਦਿਨਾਂਤ ਵਤਾਰ ॥ ਜਿਤ ਹੋਇ ਜਗਤ ਕੁ ਮਾਰ ॥੮॥ ਤਬ ਮਹਾਂ ਤੇਜ ਮੁਰਾਰਿ ॥ ਧਰਯੋ ਸੁ ਚੰਦ੍ਰ ਅਵਤਾਰ ॥ ਤਨ ਕੈ ਮਦਨ ਕੋ ਬਾਨ ॥ ਮਾਰਯੋ ਤ੍ਰਿਯਨ ਕਹੁ ਤਾਨਿ ॥੯॥ ਤਾ ਤੇ ਭਈ ਤ੍ਰਿਯ ਦੀਨ ॥ ਸਭ ਗਰਬ ਹ੍ਵੈ ਗਯੋ ਛੀਨ ॥ ਲਾਗੀ ਕਰਨ ਪਤਿ ਸੇਵ ॥ ਯਾ ਤੇ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਭਏ ਦੇਵ ॥੧੦॥ ਬਹੁ ਕ੍ਰਿਸਾ ਲਾਗੀ ਹੋਨਿ ॥ ਲਖਿ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਕੀ ਜੌਨਿ ॥ ਸਭ ਭਏ ਸਿਧ ਬਿਚਾਰ ॥ ਇਮ ਭਯੋ ਚੰਦ੍ਰ ਅਵਤਾਰ ॥੧੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਇਮ ਹਰਿ ਧਰਾ ਚੰਦ੍ਰ ਅਵਤਾਰਾ ॥ ਬਢਯੋ ਗਰਬ ਲਹਿ ਰੂਪ ਅਪਾਰਾ ॥ ਆਨ ਕਿਸੂ ਕਹੁ ਚਿਤਿ ਨ ਲਿਆਯੋ ॥ ਤਾ ਤੇ ਤਾਹਿ ਕਲੰਕ ਲਗਾਯੋ ॥੧੨॥ ਭਜਤ ਭਯੋ ਅੰਬਰ ਕੀ ਦਾਰਾ ॥ ਤਾ ਤੇ ਕਿਯ ਮੁਨਿ ਰੋਸ ਅਪਾਰਾ ॥ ਕ੍ਰਿਸਨਾਰਜੁਨ ਮ੍ਰਿਗ ਚਰਮ ਚਲਾਯੋ ॥ ਤਿਹ ਕਰਿ ਤਾਹਿ ਕਲੰਕ ਲਗਾਯੋ ॥੧੩॥ ਸ੍ਰਾਪ ਲਗਯੋ ਤਾ ਕੋ ਮੁਨਿ ਸੰਦਾ ॥ ਘਟਤ ਬਢਤ ਤਾ ਦਿਨ ਤੇ ਚੰਦਾ ॥ ਲਜਿਤ ਅਧਿਕ ਹਿਰਦੇ ਮੋ ਭਯੋ ॥ ਗਰਬ ਅਖਰਬ ਦੂਰ ਹੁਐ ਗਯੋ ॥੧੪॥ ਤਪਸਾ ਕਰੀ ਬਹੁਰਿ ਤਿਹ ਕਾਲਾ ॥ ਕਾਲ ਪੁਰਖ ਪੁਨਿ ਭਯੋ ਦਯਾਲਾ ॥ ਛਈ ਰੋਗ ਤਿਹ ਸਕਲ ਬਿਨਾਸਾ ॥ ਭਯੋ ਸੂਰ ਤੇ ਊਚ ਨਿਵਾਸਾ ॥੧੫॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਚੰਦ੍ਰ ਅਵਤਾਰ ਉਨੀਸਵੋਂ
ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੯॥

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹ ॥
ਅਥ ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਅਬ ਮੈ ਕਹੋਂ ਰਾਮ ਅਵਤਾਰਾ ॥ ਜੈਸਿ ਜਗਤ ਮੋ ਕਰਾ ਪਸਾਰਾ ॥ ਬਹੁਤੁ ਕਾਲ ਬੀਤਤ ਭਯੋ ਜਬੈ ॥ ਅਸੁਰਨ ਬੰਸ ਪ੍ਰਗਟ ਭਯੋ ਤਬੈ ॥੧॥ ਅਸੁਰ ਲਗੇ ਬਹੁ ਕਰੈ ਬਿਖਾਧਾ ॥ ਕਿਨਹੂੰ ਨ ਤਿਨੈ ਤਨਿਕ ਮੈ ਸਾਧਾ ॥ ਸਕਲ ਦੇਵ ਇਕਠੇ ਤਬ ਭਏ ॥ ਛੀਰ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਜਹ ਥੋ ਤਹ ਗਏ ॥੨॥ ਬਹੁ ਚਿਰ ਬਸਤ ਭਏ ਤਿਹ ਠਾਮਾ ॥ ਬਿਸਨੁ ਸਹਿਤ ਬ੍ਰਹਮਾ ਜਿਹ ਨਾਮਾ ॥ ਬਾਰ ਬਾਰ ਹੀ ਦੁਖਿਤ ਪੁਕਾਰਤ ॥ ਕਾਨ ਪਰੀ ਕਲ ਕੇ ਧੁਨਿ ਆਰਤ ॥੩॥ ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥ ਬਿਸਨਾਦਿਕ ਦੇਵ ਲਖੇ ਬਿਮਨੰ ॥ ਮ੍ਰਿਦੁ ਹਾਸ ਕਰੀ ਕਰਿ ਕਾਲ ਧੁਨੰ ॥ ਅਵਤਾਰ ਧਰੋ ਰਘੁਨਾਥ ਹਰੰ ॥ ਚਿਰ ਰਾਜ ਕਰੋ ਸੁਖ ਸੋਂ ਅਵਧੰ ॥੪॥ ਬਿਸਨੇਸ ਧੁਣੰ ਸੁਣਿ ਬ੍ਰਹਮ ਮੁਖੰ ॥ ਅਬ ਸੁੱਧ ਚਲੀ ਰਘੁਬੰਸ ਕਥੰ ॥ ਜੁ ਪੈ ਛੋਰਿ ਕਥਾ ਕਵਿ ਯਾਹਿ ਰਚੈ ॥ ਇਨ ਬਾਤਨ ਕੋ ਇਕ ਗ੍ਰੰਥ ਬਚੈ ॥੫॥ ਤਿਹ ਤੇ ਕਹੀ ਥੋਰੀਐ ਬੀਨ ਕਥਾ ॥ ਬਲਿ ਤ੍ਵੈ ਉਪਜੀ ਬੁਧਿ ਮੱਧਿ ਜਥਾ ॥ ਜਹ ਭੂਲਿ ਭਈ ਹਮ ਤੇ ਲਹਿਯੋ ॥ ਸੁ ਕਬੋ ਤਹ ਅੱਛਰ ਬਨਾ ਕਹਿਯੋ ॥੬॥ ਰਘੁਰਾਜ ਭਯੋ ਰਘੁਬੰਸ ਮਣੰ ॥ ਜਿਹ ਰਾਜ ਕਰਯੋ ਪੁਰਿ ਅਉਧ ਘਣੰ ॥ ਸੋਊ ਕਾਲ ਜਿਣਯੋ ਨ੍ਰਿਪਰਾਜ ਜਬੰ ॥ ਭੂਅ ਰਾਜ ਕਰਯੋ ਅਜ ਰਾਜ ਤਬੰ ॥੭॥ ਅਜ ਰਾਜ ਹਣਯੋ ਜਬ ਕਾਲਿ ਬਲੀ ॥ ਸੁ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕਥਾ ਦਸਰਥ ਚਲੀ ॥ ਚਿਰ ਰਾਜ ਕਰੋ ਸੁਖ ਸੋਂ ਅਵਧੰ ॥ ਮ੍ਰਿਗ ਮਾਰਿ ਬਿਹਾਰ ਬਣੰ ਸੁਪ੍ਰਭੰ ॥੮॥ ਜਗ

ਧਰਮ ਕਥਾ ਪ੍ਰਚੁਰੀ ਤਬ ਤੇ ॥ ਸੁਮਿਤ੍ਰੇਸ ਮਹੀਪ ਭਯੋ ਜਬ ਤੇ ॥ ਦਿਨ ਰੈਨਿ ਬਨੇਸਨ ਬੀਚ ਫਿਰੈ ॥ ਮ੍ਰਿਗਰਾਜ ਕਰੀ ਮ੍ਰਿਗ ਨੇਤ ਹਰੈ ॥੯॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਥਾ ਉਹ ਠੌਰ ਭਈ ॥ ਅਬ ਰਾਮ ਜੱਯਾ ਪਰ ਬਾਤ ਗਈ ॥ ਕੁਹੜਾਮ ਜਹਾਂ ਸੁਨੀਐ ਸਹਰੰ ॥ ਤਹ ਕੌਸਲ ਰਾਜ ਨ੍ਰਿਪੇਸ ਬਰੰ ॥੧੦॥ ਉਪਜੀ ਤਹ ਧਾਮ ਸੁਤਾ ਕੁਸਲੰ ॥ ਜਿਹ ਜੀਤ ਲਈ ਸਸਿ ਅੰਸੁ ਕਲੰ ॥ ਜਬ ਹੀ ਸੁਧਿ ਪਾਇ ਸੁਯੰਬਰ ਕਰਯੋ ॥ ਅਵਧੇਸ ਨਰੇਸਹ ਚੀਨਿ ਬਰਯੋ ॥੧੧॥ ਪੁਨਿ ਸੈਨ ਸੁਮਿੱਤ੍ਰ ਨਰੇਸ ਬਰੰ ॥ ਜਿਹ ਜੁੱਧ ਲਯੋ ਮੱਦ੍ਰ ਦੇਸ ਹਰੰ ॥ ਸੁਮਿਤ੍ਰਾ ਤਿਹ ਧਾਮ ਭਈ ਦੁਹਿਤਾ ॥ ਜਿਹ ਜੀਤ ਲਈ ਸਸਿ ਸੂਰ ਪ੍ਰਭਾ ॥੧੨॥ ਸੋਊ ਬਾਰਿ ਸਬੁੱਧਿ ਭਈ ਜਬ ਹੀ ॥ ਅਵਧੇਸਹ ਚੀਨਿ ਬਰਯੋ ਤਬ ਹੀ ॥ ਗਨਿ ਯਾਹਿ ਭਣੋ ਕਸਟੁਆਰ ਨ੍ਰਿਪੰ ॥ ਜਿਹ ਕੇਕਈ ਧਾਮ ਸੁਤਾ ਸੁਪ੍ਰਭੰ ॥੧੩॥ ਇਨ ਤੇ ਗ੍ਰਿਹ ਮੋ ਸੁਤ ਜਉ ਨ ਥੀਓ ॥ ਤਬ ਬੈਠਿ ਨਰੇਸ ਬਿਚਾਰ ਕੀਓ ॥ ਤਬ ਕੇਕਈ ਨਾਰਿ ਬਿਚਾਰ ਕਰੀ ॥ ਜਿਹ ਤੇ ਸਸਿ ਸੂਰਜ ਸੋਭ ਧਰੀ ॥੧੪॥ ਤਿਹ ਬਜਾਹਤਿ ਮਾਂਗ ਲਏ ਦੁ ਬਰੰ ॥ ਜਿਹ ਤੇ ਅਵਧੇਸ ਕੇ ਪ੍ਰਾਣ ਹਰੰ ॥ ਸਮਝੀ ਨ ਨਰੇਸੁਰ ਬਾਤ ਹੀਏ ॥ ਤਬ ਹੀ ਤਿਹ ਕੋ ਬਰ ਦੋਇ ਦੀਏ ॥੧੫॥ ਪੁਨਿ ਦੇਵ ਅਦੇਵਨ ਜੁੱਧ ਪਰੋ ॥ ਜਹ ਜੁੱਧ ਘਣੋ ਨ੍ਰਿਪ ਆਪ ਕਰੋ ॥ ਹਤਿ ਸਾਰਥੀ ਸਜੰਦਨ ਨਾਰਿ ਹਕਯੋ ॥ ਯਹ ਕੌਤਕ ਦੇਖਿ ਨਰੇਸ ਚਕਯੋ ॥੧੬॥ ਪੁਨਿ ਰੀਝਿ ਦਏ ਦੋਊ ਤੀਅ ਬਰੰ ॥ ਚਿਤ ਮੋ ਸੁ ਬਿਚਾਰ ਕਛੂ ਨ ਕਰੰ ॥ ਕਹੀ ਨਾਟਕ ਮੱਧਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕਥਾ ॥ ਜਯ ਦੀਨਿ ਸੁਰੇਸ ਨਰੇਸ ਜਥਾ ॥੧੭॥ ਅਰਿ ਜੀਤਿ ਅਨੇਕ ਅਨੇਕ ਬਿਧੰ ॥ ਸਭ ਕਾਜ ਨਰੇਸ੍ਵਰ ਕੀਨਿ ਸਿਧੰ ॥ ਦਿਨ ਰੈਣਿ ਬਿਹਾਰਤ ਮੱਧਿ ਬਣੰ ॥ ਜਲ ਲੈਨ ਦਿਜਾਇ ਤਹਾਂ ਸ੍ਰਵਣੰ ॥੧੮॥ ਪਿਤ ਮਾਤ ਤਜੇ ਦੋਊ ਅੰਧ ਭੁਯੰ ॥ ਗਹਿ ਪਾਤ੍ਰ ਚਲਯੋ ਜਲ ਲੈਨਿ ਸੁਯੰ ॥ ਮੁਨਿ ਨੋਦਿਤ ਕਾਲ ਸਿਧਾਰ ਤਹਾਂ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਬੈਠ ਪਤਊਵਨ ਬਾਂਧਿ ਜਹਾਂ ॥੧੯॥ ਭਭਕੰਤ ਘਟੰ ਅਤਿ ਨਾਦ ਹੁਅੰ ॥ ਧੁਨਿ ਕਾਨਿ ਪਰੀ ਅਜ ਰਾਜਸੁਅੰ ॥ ਗਹਿ ਪਾਣਿ ਸੁ ਬਾਣਹਿ ਤਾਨਿ ਧਣੰ ॥ ਮ੍ਰਿਗ ਜਾਣਿ ਦਿਜੰ ਸਰ ਸੁੱਧ ਹਣੰ ॥੨੦॥ ਗਿਰ ਗਯੋ ਸੁ ਲਗੇ ਸਰ ਸੁੱਧਿ ਮੁਨੰ ॥ ਨਿਸਰੀ ਮੁਖ ਤੇ ਹਹਕਾਰ ਧੁਨੰ ॥ ਮ੍ਰਿਗਨਾਂਤ ਕਹਾ ਨ੍ਰਿਪ ਜਾਇ ਲਹੈ ॥ ਦਿਜ ਦੇਖਿ ਦੋਊ ਕਰ ਦਾਂਤ ਗਹੈ ॥੨੧॥ ਸਰਵਣਬਾਚ ॥ ਕਛੁ ਪ੍ਰਾਨ ਰਹੇ ਤਿਹ ਮੱਧ ਤਨੰ ॥ ਨਿਕਰੰਤ ਕਹਾ ਜੀਅ ਬਿੱਪ ਨ੍ਰਿਪੰ ॥ ਮੁਰ ਤਾਤ ਰੁ ਮਾਤ ਨ੍ਰਿਚੱਛ ਪਰੇ ॥ ਤਿਹ ਪਾਨਿ ਪਿਆਇ ਨ੍ਰਿਪਾਧ

ਮਰੇ ॥੨੨॥ ਪਾਧੜੀ ਛੰਦ ॥ ਬਿਨ ਚੱਛ ਭੂਪ ਦੋਊ ਤਾਤੁ ਮਾਤ ॥ ਤਿਨ ਦੇਹ ਪਾਨਿ ਤੁਹ ਕਹੌਂ ਬਾਤ ॥ ਮਮ ਕਥਾ ਨ ਤਿਨ ਕਹਿਯੋ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥ ਸੁਨਿ ਮਰਜੋ ਪੁਤ੍ਰ ਤੇਊ ਹੋਹਿ ਛੀਨ ॥੨੩॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਜਬੈ ਦਿਜ ਕਹੇ ਬੈਨ ॥ ਜਲ ਸੁਨਤਿ ਭੂਪ ਚ੍ਵੈ ਚਲਯੋ ਨੈਨ ॥ ਧ੍ਰਿਗ ਮੋਹਿ ਜਿਨ ਸੁ ਕੀਨੋ ਕੁਕਰਮ ॥ ਹਤਿ ਭਯੋ ਰਾਜ ਅਰੁ ਗਯੋ ਧਰਮ ॥੨੪॥ ਜਬ ਲਯੋ ਭੂਪ ਤਿਹ ਸਰ ਨਿਕਾਰ ॥ ਤਬ ਤਜੇ ਪ੍ਰਾਣ ਮੁਨਿਬਰ ਉਦਾਰ ॥ ਪੁਨਿ ਭਯੋ ਰਾਵ ਮਨ ਮੈ ਉਦਾਸ ॥ ਗ੍ਰਿਹ ਪਲਟਿ ਜਾਨਿ ਕੀ ਤਜੀ ਆਸ ॥੨੫॥ ਜਿਯ ਠਟੀ ਕਿ ਧਾਰੋਂ ਜੋਗ ਭੇਸ ॥ ਕਹੂੰ ਬਸੋਂ ਜਾਇ ਬਨਿ ਤਜਾਗਿ ਦੇਸ ॥ ਕਿਹ ਕਾਜ ਮੋਰ ਯਹ ਰਾਜ ਸਾਜ ॥ ਦਿਜ ਮਾਰਿ ਕਿਯੋ ਜਿਨ ਅਸ ਕੁਕਾਜ ॥੨੬॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹੀ ਪੁਨਿ ਨ੍ਰਿਪ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥ ਸਭ ਜਗਤ ਕਾਲ ਕਰਮੈ ਅਧੀਨ ॥ ਅਬ ਕਰੋ ਕਛੂ ਐਸੋ ਉਪਾਇ ॥ ਜਾ ਤੇ ਸੁ ਬਚੇ ਤਿਹ ਤਾਤੁ ਮਾਇ ॥੨੭॥ ਭਰਿ ਲਯੋ ਕੁੰਭ ਸਿਰ ਪੈ ਉਠਾਇ ॥ ਤਹ ਗਯੋ ਜਹਾਂ ਦਿਜ ਤਾਤੁ ਮਾਇ ॥ ਜਬ ਗਯੋ ਨਿਕਟਿ ਤਿਨ ਕੇ ਸੁਧਾਰਿ ॥ ਤਬ ਲਖੀ ਦੁਹੂੰ ਤਿਹ ਪਾਵ ਚਾਰਿ ॥੨੮॥ ਦਿਜ ਬਾਚ ਰਾਜਾ ਸੋਂ ॥ ਕਹ ਕਹੋ ਪੁਤ੍ਰ ਲਾਗੀ ਅਵਾਰ ॥ ਸੁਨਿ ਰਹਯੋ ਮੋਨ ਭੂਪਤਿ ਉਦਾਰ ॥ ਫਿਰਿ ਕਹਯੋ ਕਾਹਿ ਬੋਲਤ ਨ ਪੂਤ ॥ ਚੁਪ ਰਹੇ ਰਾਜ ਲਹਿ ਕੈ ਕਸੂਤ ॥੨੯॥ ਨ੍ਰਿਪ ਦਿਯੋ ਪਾਨਿ ਤਿਹ ਪਾਨਿ ਜਾਇ ॥ ਚਕਿ ਰਹੇ ਅੰਧ ਤਿਹ ਕਰ ਛੁਹਾਇ ॥ ਕਰਿ ਕੋਪ ਕਹਯੋ ਤੂ ਆਹਿ ਕੋਇ ॥ ਇਮ ਸੁਨਤਿ ਸਬਦ ਨ੍ਰਿਪ ਦਯੋ ਰੋਇ ॥੩੦॥ ਰਾਜਾ ਬਾਚ ਦਿਜ ਸੋਂ ॥ ਹਉ ਪੁਤ੍ਰਘਾਤਿ ਤਵ ਬ੍ਰਹਮਨੇਸ ॥ ਜਿਹ ਹਨਯੋ ਸ੍ਰਵਣ ਤਵ ਸੁਤ ਸੁਦੇਸ ॥ ਮੈ ਪਰਯੋ ਸਰਣਿ ਦਸਰਥ ਰਾਇ ॥ ਚਾਹੋ ਸੁ ਕਰੋ ਮੋਹਿ ਬਿੱਪ ਆਇ ॥੩੧॥ ਰਾਖੈਂ ਤੁ ਰਾਖੁ ਮਾਰੈਂ ਤੁ ਮਾਰੁ ॥ ਮੈਂ ਪਰੋ ਸਰਣਿ ਤੁਮਰੈ ਦ੍ਵਾਰਿ ॥ ਤਬ ਕਹੀ ਤਿਨੋ ਦਸਰਥ ਰਾਇ ॥ ਬਹੁ ਕਾਸਟ ਅਗਨਿ ਦ੍ਵੈ ਦੇਇ ਮੰਗਾਇ ॥੩੨॥ ਤਬ ਲਿਯੋ ਅਧਿਕ ਕਾਸਟ ਮੰਗਾਇ ॥ ਚੜ੍ਹਿ ਬੈਠਿ ਤਹਾਂ ਸਲ੍ਹ ਕਉ ਬਨਾਇ ॥ ਚਹੂੰ ਓਰ ਦਈ ਜ੍ਵਾਲਾ ਜਗਾਇ ॥ ਦਿਜ ਜਾਨਿ ਗਈ ਪਾਵਕ ਸਿਰਾਇ ॥੩੩॥ ਤਬ ਜੋਗ ਅਗਨਿ ਤਨ ਤੇ ਉਪਰਾਜਿ ॥ ਦੁਹੂੰ ਮਰਨ ਜਰਨ ਕੋ ਸਜਯੋ ਸਾਜ ॥ ਤੇ ਭਸਮ ਭਏ ਤਿਹ ਬੀਚ ਆਪ ॥ ਤਿਹ ਕੋਪਿ ਦੁਹੂੰ ਨ੍ਰਿਪ ਦਿਯੋ ਸ੍ਰਾਪ ॥੩੪॥ ਦਿਜ ਬਾਚ ਰਾਜਾ ਸੋਂ ॥ ਜਿਮ ਤਜੇ ਪ੍ਰਾਣ ਹਮ ਸੁਤਿ ਬਿਛੋਹਿ ॥ ਤਿਮ ਲਗੇ ਸ੍ਰਾਪ ਸੁਨਿ ਭੂਪ ਤੋਹਿ ॥ ਇਮ ਭਾਖਿ ਜਰਯੋ ਦਿਜ ਸਹਿਤ ਨਾਰਿ ॥ ਤਜਿ ਦੇਹ ਕਿਯੋ

ਸੁਰਪੁਰਿ ਬਿਹਾਰ ॥੩੫॥ ਰਾਜਾ ਬਾਚ ॥ ਤਬ ਚਹੀ ਭੂਪ ਹਉਂ ਜਰੋਂ ਆਜ ॥ ਕੈ ਅਤਿਥਿ ਹੋਊਂ ਤਜਿ ਰਾਜ ਸਾਜ ॥ ਕੈ ਗ੍ਰਿਹਿ ਜੈ ਕੈ ਕਰਿਹੋਂ ਉਚਾਰ ॥ ਮੈ ਦਿਜ ਆਯੋ ਨਿਜ ਕਰਿ ਸੰਘਾਰ ॥੩੬॥ ਦੇਵ ਬਾਨੀ ਬਾਚ ॥ ਤਬ ਭਈ ਦੇਵ ਬਾਨੀ ਬਨਾਇ ॥ ਜਿਨਿ ਕਰੋ ਦੁੱਖ ਦਸਰਥ ਰਾਇ ॥ ਤਵ ਧਾਮ ਹੋਹਿੰਗੇ ਪੁਤ੍ਰ ਬਿਸਨੁ ॥ ਸਭ ਕਾਜ ਆਜ ਸਿਧ ਭਏ ਜਿਸਨੁ ॥੩੭॥ ਹ੍ਵੈਹੈਂ ਸੁ ਨਾਮ ਰਾਮਾਵਤਾਰ ॥ ਕਰਿਹੈਂ ਸੁ ਸਕਲ ਜਗ ਕੋ ਉਧਾਰ ॥ ਕਰਿਹੈਂ ਸੁ ਤਨਿਕ ਮੈ ਦੁਸਟ ਨਾਸ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕੀਰਤਿ ਕਰਿਹੈਂ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥੩੮॥ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਨਚਿੰਤ ਭੂਪ ਚਿਤ ਧਾਮ ਰਾਮ ਰਾਇ ਆਇ ਹੈਂ ॥ ਦੁਰੰਤ ਦੁਸਟ ਜੀਤ ਕੈ ਸੁ ਜੈਤ ਪੱਤ੍ਰ ਪਾਇ ਹੈਂ ॥ ਅਖਰਬ ਗਰਬ ਜੇ ਭਰੇ ਸੁ ਸਰਬ ਗਰਬ ਘਾਲ ਹੈਂ ॥ ਫਿਰਾਇ ਛੱਤ੍ਰ ਸੀਸ ਪੈ ਛਿਤੀਸ ਛੋਣਿ ਪਾਲ ਹੈਂ ॥੩੯॥ ਅਖੰਡ ਖੰਡ ਖੰਡ ਕੈ ਅਡੰਡ ਡੰਡ ਦੰਡ ਹੈਂ ॥ ਅਜੀਤ ਜੀਤਿ ਜੀਤ ਕੈ ਬਿਸੇਖ ਰਾਜ ਮੰਡਿ ਹੈਂ ॥ ਕਲੰਕ ਦੂਰ ਕੈ ਸਭੈ ਨਿਸੰਕ ਲੰਕ ਘਾਇ ਹੈਂ ॥ ਸੁ ਜੀਤਿ ਬਾਹੁਬੀਸ ਗਰਬ ਈਸ ਕੋ ਮਿਟਾਇ ਹੈਂ ॥੪੦॥ ਸਿਧਾਰ ਭੂਪ ਧਾਮ ਕੋ ਇਤੋ ਨ ਸੋਕ ਕੋ ਧਰੋ ॥ ਬੁਲਾਇ ਬਿੱਪ ਛੋਣਿ ਕੇ ਅਰੰਭ ਜੱਗ ਕੋ ਕਰੋ ॥ ਸੁਣੰਤਿ ਬੈਣ ਰਾਵ ਰਾਜਧਾਨਿਯੈ ਸਿਧਾਰਿਯੰ ॥ ਬੁਲਾਇਕੈ ਬਸਿਸਟ ਰਾਜਸੂਇ ਕੋ ਸੁਧਾਰਿਯੰ ॥੪੧॥ ਅਨੇਸ ਦੇਸ ਦੇਸ ਕੇ ਨਰੇਸ ਬੋਲ ਕੈ ਲਏ ॥ ਦਿਜੇਸ ਬੇਸ ਬੇਸ ਕੇ ਛਿਤੇਸ ਧਾਮ ਆ ਗਏ ॥ ਅਨੇਕ ਭਾਂਤਿ ਮਾਨਿ ਕੈ ਦਿਵਾਨ ਬੋਲ ਕੈ ਲਏ ॥ ਸੁ ਜੱਗ ਰਾਜਸੂਇ ਕੋ ਅਰੰਭ ਤਾ ਦਿਨਾ ਭਏ ॥੪੨॥ ਸੁਪਾਦਿ ਅਰਘ ਆਸਨੰ ਅਨੇਕ ਧੂਪ ਦੀਪ ਕੈ ॥ ਪਖਾਰਿ ਪਾਇ ਬ੍ਰਹਮਣੰ ਪ੍ਰਦੱਛਣਾ ਬਿਸੇਖ ਦੈ ॥ ਕਰੋਰ ਕੋਰ ਦੱਛਨਾ ਦਿਜੇਕ ਏਕ ਕਉ ਦਈ ॥ ਸੁ ਜੱਗ ਰਾਜਸੂਇ ਕੀ ਅਰੰਭ ਤਾ ਦਿਨਾ ਭਈ ॥੪੩॥ ਨਟੇਸ ਦੇਸ ਦੇਸ ਕੇ ਅਨੇਕ ਗੀਤ ਗਾਵਹੀਂ ॥ ਅਨੰਤ ਦਾਨ ਮਾਨ ਲੈ ਬਿਸੇਖ ਸੋਭ ਪਾਵਹੀਂ ॥ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਲੋਗ ਜੇ ਭਏ ਸੁ ਜਾਤ ਕਉਨ ਤੇ ਕਹੇ ॥ ਬਿਮਾਨ ਆਸਮਾਨ ਕੇ ਪਛਾਨਿ ਮੋਨ ਹੁਐ ਰਹੇ ॥੪੪॥ ਹੁਤੀ ਜਿਤੀ ਅਪੱਛਰਾ ਚਲੀ ਸਵਰਗ ਛੋਰ ਕੈ ॥ ਬਿਸੇਖ ਹਾਇ ਭਾਇ ਕੈ ਨਚੰਤਿ ਅੰਗ ਮੋਰ ਕੈ ॥ ਬਿਅੰਤ ਭੂਪ ਰੀਝਹੀ ਅਨੰਤ ਦਾਨ ਪਾਵਹੀਂ ॥ ਬਿਲੋਕਿ ਅੱਛਰਾਨ ਕੋ ਅਪੱਛਰਾ ਲਜਾਵਹੀਂ ॥੪੫॥ ਅਨੰਤ ਦਾਨ ਮਾਨ ਦੈ ਬੁਲਾਇ ਸੂਰਮਾ ਲਏ ॥ ਦੁਰੰਤ ਸੈਨ ਸੰਗ ਦੈ ਦਸੋ ਦਿਸਾ ਪਠੈ ਦਏ ॥ ਨਰੇਸ ਦੇਸ ਦੇਸ ਕੇ ਨ੍ਰਿਪੇਸ ਪਾਇ ਪਾਰਿਯੰ ॥ ਮਹੇਸ ਜੀਤ ਕੈ ਸਭੈ ਸੁ ਛਤ੍ਰ ਪਤ੍ਰ

ਢਾਰਿਯੰ ॥੪੬॥ ਰੂਆਮਲ ਛੰਦ ॥ ਜੀਤਿ ਜੀਤਿ ਨ੍ਰਿਪੰ ਨਰੇਸੁਰ ਸੱਤ੍ਰ ਮਿੱਤ੍ਰ ਬੁਲਾਇ ॥ ਬਿਪ੍ਰ ਆਦਿ ਬਸਿਸਟ ਤੇ ਲੈ ਕੈ ਸਭੈ ਰਿਖਿਰਾਇ ॥ ਕ੍ਰੁੱਧ ਜੁੱਧ ਕਰੇ ਘਨੇ ਅਵਗਾਹਿ ਗਾਹਿ ਸੁਦੇਸ ॥ ਆਨਿ ਆਨਿ ਅਵਧੇਸ ਕੇ ਪਗ ਲਾਗੀਅੰ ਅਵਨੇਸ ॥੪੭॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿਨ ਦੈ ਲਏ ਸਨਮਾਨ ਆਨਿ ਨ੍ਰਿਪਾਲ ॥ ਅਰਬ ਖਰਬਨ ਦਰਬ ਦੈ ਗਜ ਰਾਜ ਬਾਜਿ ਬਿਸਾਲ ॥ ਹੀਰ ਚੀਰਨ ਕੋ ਸਕੈ ਗਨ ਜਟਤ ਜੀਨ ਜਰਾਇ ॥ ਭਾਉ ਭੂਖਨ ਕੋ ਕਹੈ ਬਿਧਿ ਤੇ ਨ ਜਾਤ ਬਤਾਇ ॥੪੮॥ ਪਸਮ ਬਸਤ੍ਰ ਪਟੰਬਰਾਦਿਕ ਦੀਏ ਭੂਪਨ ਭੂਪ ॥ ਰੂਪ ਅਨੂਪ ਸਰੂਪ ਸੋਭਿਤ ਕਉਨ ਇੰਦ੍ਰ ਕੁਰੂਪ ॥ ਦੁਸਟ ਪੁਸਟ ਤ੍ਰਸੈ ਸਭੈ ਥਰਹਰਜੋ ਸੁਨਿ ਗਿਰਿਰਾਇ ॥ ਕਾਟਿ ਕਾਟਿ ਨ ਦੈ ਮੁਝੈ ਨ੍ਰਿਪ ਬਾਂਟਿ ਬਾਂਟਿ ਲੁਟਾਇ ॥੪੯॥ ਬੇਦ ਧੁਨਿ ਕਰਿ ਕੈ ਸਭੈ ਦਿਜ ਕਿਯਸ ਜੱਗ ਅਰੰਭ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਬੁਲਾਇ ਹੋਮਤ ਰਿੱਤੁਜਾਨ ਅਸੰਭ ॥ ਅਧਿਕ ਮੁਨਿਬਰ ਜਉ ਕਿਯੋ ਬਿਧਿ ਪੂਰਬ ਹੋਮ ਬਨਾਇ ॥ ਜਗਕੁੰਡਹੁੰ ਤੇ ਉਠੇ ਤਬ ਜਗ ਪੁਰਖ ਅਕੁਲਾਇ ॥੫੦॥ ਖੀਰ ਪਾਤ੍ਰ ਕਢਾਇ ਲੈ ਕਰਿ ਦੀਨੁ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਆਨਿ ॥ ਭੂਪ ਪਾਇ ਪ੍ਰਸੰਨ ਭਯੋ ਜਿਮੁ ਦਾਰਦੀ ਲੈ ਦਾਨ ॥ ਚਤੁਰ ਭਾਗ ਕਰਯੋ ਤਿਸੈ ਨਿਜ ਪਾਨਿ ਲੈ ਨ੍ਰਿਪਰਾਇ ॥ ਏਕ ਏਕ ਦਯੋ ਦੁਹੂੰ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਏਕ ਕੋ ਦੁਇ ਭਾਇ ॥੫੧॥ ਗਰਭਵੰਤਿ ਭਈ ਤ੍ਰਯੋ ਤ੍ਰਿਯ ਛੀਰ ਕੋ ਕਰਿ ਪਾਨ ॥ ਤਾਹਿ ਰਾਖਤ ਭੀ ਭਲੇ ਦਸ ਦੋਇ ਮਾਸ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥ ਮਾਸ ਤ੍ਰਿਉਦਸਮੋ ਚਢਯੋ ਤਬ ਸੰਤਨ ਹੇਤ ਉਧਾਰ ॥ ਰਾਵਣਾਰਿ ਪ੍ਰਗਟ ਭਏ ਜਗ ਆਨਿ ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ ॥੫੨॥ ਭਰਥ ਲਛਮਨ ਸਤ੍ਰੁਘਨ ਪੁਨਿ ਭਏ ਤੀਨ ਕੁਮਾਰ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿਨ ਬਾਜਿਯੰ ਨ੍ਰਿਪ ਰਾਜ ਬਾਜਨ ਦੁਆਰ॥ ਪਾਇ ਲਾਗਿ ਬੁਲਾਇ ਬਿੱਪਨ ਦੀਨੁ ਦਾਨ ਦੁਰੰਤ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਨਾਸਤ ਹੋਹਿੰਗੇ ਸੁਖ ਪਾਇਹੈਂ ਸਭ ਸੰਤ ॥੫੩॥ ਲਾਲ ਜਾਲ ਪ੍ਰਵੇਸਟ ਰਿਖਿਬਰ ਬਾਜਿ ਰਾਜ ਸਮਾਜ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿਨ ਦੇਤ ਭਯੋ ਦਿਜ ਪਤਿਨਿ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪਰਾਜ ॥ ਦੇਸ ਅਉਰ ਬਿਦੇਸ ਭੀਤਰਿ ਠਉਰ ਠਉਰ ਮਹੰਤ ॥ ਨਾਚ ਨਾਚ ਉਠੇ ਸਭੈ ਜਨੁ ਆਜ ਲਾਗ ਬਸੰਤ ॥੫੪॥ ਕਿੰਕਣੀਨ ਕੇ ਜਾਲ ਭੂਖਿਤ ਬਾਜਿ ਅਉ ਗਜਰਾਜ ॥ ਸਾਜਿ ਸਾਜਿ ਦਏ ਦਿਜੇਸਨ ਆਜੁ ਕਉਸਲ ਰਾਜ ॥ ਰੰਕ ਰਾਜ ਭਏ ਘਨੇ ਤਹ ਰੰਕ ਰਾਜਨ ਜੈਸ ॥ ਰਾਮ ਜਨਮਤ ਭਯੋ ਉਤਸਵ ਅਉਧਪੁਰਿ ਮੈ ਐਸ ॥੫੫॥ ਦੁੰਦਭਿ ਅਉਰ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਤੂਰ ਤਰੰਗ ਤਾਨ ਅਨੇਕ ॥ ਬੀਨ ਬੀਨ ਬਜਾਤ ਬੀਨ ਪ੍ਰਬੀਨ ਬੀਨ ਬਿਸੇਖ ॥ ਝਾਂਝ ਬਾਰਿ ਤਰੰਗ ਤੁਰਹੀ ਭੇਰਿ

ਨਾਦਿ ਨਿਯਾਨ ॥ ਮੋਹਿ ਮੋਹਿ ਗਿਰੇ ਧਰਾ ਪਰ ਸਰਬ ਬਯੋਮ ਬਿਵਾਨ ॥੫੬॥ ਜੱਤ੍ਰ ਤੱਤ੍ਰ ਬਿਦੇਸ ਦੇਸਨ ਹੋਤ ਮੰਗਲਚਾਰ ॥ ਬੈਠਿ ਬੈਠਿ ਕਰੈ ਲਗੇ ਸਭ ਬਿਪ੍ਰ ਬੇਦ ਬਿਚਾਰ ॥ ਧੂਪ ਦੀਪ ਮਹੀਪ ਗ੍ਰੇਹ ਸਨੇਹ ਦੇਤ ਬਨਾਇ ॥ ਫੂਲ ਫੂਲ ਫਿਰੈਂ ਸਭੈ ਗਣ ਦੇਵ ਦੇਵਨ ਰਾਇ ॥੫੭॥ ਆਜੁ ਕਾਜ ਭਏ ਸਭੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬੋਲਤ ਬੈਨ ॥ ਭੂਮਿ ਭੂਰਿ ਉਠੀ ਜਯਤ ਧੁਨਿ ਬਾਜ ਬਾਜਤ ਗੈਨ ॥ ਐਨ ਐਨ ਧੁਜਾ ਬਧੀ ਸਭ ਬਾਟ ਬੰਦਨਵਾਰ ॥ ਲੀਪ ਲੀਪ ਧਰੇ ਮਲਯਾਗਿਰਿ ਹਾਟ ਪਾਟ ਬਜਾਰ ॥੫੮॥ ਸਾਜਿ ਸਾਜਿ ਤੁਰੰਗ ਕੰਚਨ ਦੇਤ ਦੀਨਨ ਦਾਨ ॥ ਮਸਤ ਹਸਤਿ ਦਏ ਅਨੇਕਨ ਇੰਦ੍ਰ ਦੁਰਦ ਸਮਾਨ ॥ ਕਿੰਕਣੀ ਕੇ ਜਾਲ ਭੂਖਤ ਦਏ ਸਜੰਦਨ ਸੁੱਧ ॥ ਗਾਇਨਨ ਕੇ ਪੁਰ ਮਨੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਆਵਤ ਬੁੱਧਿ ॥੫੯॥ ਬਾਜਿ ਸਾਜ ਦਏ ਇਤੇ ਜਿਹ ਪਾਈਐ ਨਹੀ ਪਾਰ ॥ ਦਯੋਸ ਦਯੋਸ ਬਢੈ ਲਗਯੋ ਰਨਧੀਰ ਰਾਮ ਵਤਾਰ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਸਾਸਤ੍ਰਨ ਕੀ ਸਭੈ ਬਿਧਿ ਦੀਨ ਤਾਹਿ ਸੁਧਾਰ ॥ ਅਸਟ ਦਯੋਸਨ ਮੋ ਗਏ ਲੈ ਸਰਬ ਰਾਮਕੁਮਾਰ ॥੬੦॥ ਬਾਨ ਪਾਨਿ ਕਮਾਨ ਲੈ ਬਿਹਰੰਤ ਸਰਜੂ ਤੀਰ ॥ ਪੀਤ ਪੀਤ ਪਿਛੋਰਕਾ ਰਨਧੀਰ ਚਾਰਹੁੰ ਬੀਰ ॥ ਬੇਖ ਬੇਖ ਨ੍ਰਿਪਾਨ ਕੇ ਬਿਹਰੰਤ ਬਾਲਕ ਸੰਗ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿਨਿ ਕੇ ਧਰੇ ਤਨ ਚੀਰ ਰੰਗਤ ਰੰਗ ॥੬੧॥ ਐਸਿ ਬਾਤ ਭਈ ਇਤੈ ਉਹ ਓਰ ਬਿਸ੍ਵਾਮਿਤ੍ਰ ॥ ਜੱਗ ਕੋ ਸੁ ਕਰਯੋ ਅਰੰਭਨ ਤੋਖਨਾਰਥ ਪਿਤ੍ਰ ॥ ਹੋਮ ਕੀ ਲੈ ਬਾਸਨਾ ਉਠਿ ਧਾਤ ਦੈਂਤ ਦੁਰੰਤ ॥ ਲੂਟ ਖਾਤ ਸਭੈ ਸਮਗਰੀ ਮਾਰਿ ਕੂਟਿ ਮਹੰਤ ॥੬੨॥ ਲੂਟਿ ਖਾਤ ਹਵਿਖਜ ਜੇ ਤਿਨ ਪੈ ਕਛੂ ਨ ਬਸਾਇ ॥ ਤਾਕਿ ਅਉਧਹਿ ਆਯੋ ਤਬ ਰੋਸ ਕੈ ਮੁਨਿ ਰਾਇ ॥ ਆਇ ਭੂਪਤਿ ਕਉ ਕਹਾ ਸੁਤ ਦੇਹੁ ਮੋਕਉ ਰਾਮ ॥ ਨਾਤ੍ਰ ਤੋ ਕਉ ਭਸਮ ਕਰਿਹੋਂ ਆਜੁ ਹੀ ਇਹ ਠਾਮ ॥੬੩॥ ਕੋਪ ਦੇਖਿ ਮੁਨੀਸ ਕਉ ਨ੍ਰਿਪ ਪੂਤ ਤਾ ਸੰਗ ਦੀਨ ॥ ਜੱਗ ਮੰਡਲ ਕੋ ਚਲਯੋ ਲੈ ਤਾਹਿ ਸੰਗਿ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥ ਏਕ ਮਾਰਗ ਦੂਰ ਹੈ ਇਕ ਤੀਰ ਹੈ ਸੁਨਿ ਰਾਮ ॥ ਰਾਹ ਮਾਰਤ ਰਾਛਸੀ ਜਿਹ ਤਾਰਿਕਾ ਗਨਿ ਨਾਮ ॥੬੪॥ ਜਉਨ ਮਾਰਗ ਤੀਰ ਹੈ ਤਿਹ ਰਾਹ ਚਾਲਹੁ ਆਜੁ ॥ ਚਿੱਤ ਚਿੰਤਨ ਕੀਜੀਐ ਦਿਜ ਦੇਵ ਕੈਹੈਂ ਕਾਜ ॥ ਬਾਟਿ ਚਾਪੈ ਜਾਤ ਹੈਂ ਤਬ ਲਉ ਨਿਸਾਚਰਿ ਆਨਿ ॥ ਜਾਹੁਗੇ ਕਤ ਰਾਮ ਕਹਿ ਮਗ ਰੋਕਯੋ ਤਜਿ ਕਾਨ ॥੬੫॥ ਦੇਖਿ ਰਾਮ ਨਿਸਾਚਰੀ ਗਹਿ ਲੀਨ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ॥ ਭਾਲ ਮਧਿ ਪ੍ਰਹਾਰਯੋ ਸਰ ਤਾਨਿ ਕਾਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥ ਬਾਨ ਲਾਗਤ ਹੀ ਗਿਰੀ ਬਿਸੰਭਾਰ ਦੇਹ ਬਿਸਾਲ ॥

ਹਾਥਿ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਨਾਥ ਕੇ ਭਯੋ ਪਾਪਨੀ ਕੋ ਕਾਲ ॥੬੬॥ ਐਸ ਤਾਹਿ ਸੰਘਾਰ ਕੈ ਕਰਿ ਜੱਗ ਮੰਡਲ ਮੰਡ ॥ ਆਇਗੇ ਤਬ ਲਉ ਨਿਸਾਚਰ ਦੀਹ ਦੋਇ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥ ਭਾਜਿ ਭਾਜਿ ਚਲੇ ਸਭੈ ਰਿਖਿ ਠਾਢ ਭੇ ਹਠਿ ਰਾਮ ॥ ਜੁੱਧ ਕ੍ਰੁੱਧ ਕਰਯੋ ਤਿਹੂੰ ਤਿਹ ਠਉਰ ਸੋਰਹ ਜਾਮ ॥੬੭॥ ਮਾਰ ਮਾਰ ਪੁਕਾਰ ਦਾਨਵ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿ ॥ ਬਾਨ ਪਾਨ ਕਮਾਨ ਕਉ ਧਰਿ ਤਬਰ ਤਿੱਛ ਕੁਠਾਰ ॥ ਘੇਰਿ ਘੇਰਿ ਦਸੋ ਦਿਸਾ ਨਹਿ ਸੂਰਬੀਰ ਪ੍ਰਮਾਥ ॥ ਆਇ ਕੈ ਜੂਝੇ ਸਭੈ ਰਣ ਰਾਮ ਏਕਲ ਸਾਥ ॥੬੮॥ ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਰਣੰ ਪੇਖਿ ਰਾਮੰ ॥ ਧੁਜੰ ਧਰਮ ਧਾਮੰ ॥ ਚਹੂੰ ਓਰ ਢੂਕੇ ॥ ਮੁਖੰ ਮਾਰ ਕੂਕੇ ॥੬੯॥ ਬਜੇ ਘੋਰ ਬਾਜੇ ॥ ਧੁਣੰ ਮੇਘ ਲਾਜੇ ॥ ਝੰਡਾ ਗੱਡ ਗਾਢੇ ॥ ਮੰਡੇ ਬੈਰ ਬਾਢੇ ॥੭੦॥ ਕੜੱਕੇ ਕਮਾਣੰ ॥ ਝੜੱਕੇ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ॥ ਢਲਾ ਢੁੱਕ ਢਾਲੈ ॥ ਚਲੀ ਪੀਤ ਪਾਲੈ ॥੭੧॥ ਰਣੰ ਰੰਗ ਰੱਤੇ ॥ ਮਨੋ ਮੱਲ ਮੱਤੇ ॥ ਸਰੰ ਧਾਰ ਬਰਖੇ ॥ ਮਹਿਖੁਆਸ ਕਰਖੇ ॥੭੨॥ ਕਰੀ ਬਾਨ ਬਰਖਾ ॥ ਸੁਣੇ ਜੀਤ ਕਰਖਾ ॥ ਸੁਬਾਹੰ ਮਰੀਚੰ ॥ ਚਲੇ ਬਾਢ ਮੀਚੰ ॥੭੩॥ ਇਕੈ ਬਾਰ ਟੂਟੇ ॥ ਮਨੋ ਬਾਜਿ ਛੂਟੇ ॥ ਲਯੋ ਘੇਰਿ ਰਾਮੰ ॥ ਸਸੰ ਜੇਮ ਕਾਮੰ ॥੭੪॥ ਘਿਰਯੋ ਦੈਤ ਸੈਣੰ ॥ ਜਿਮੰ ਰੁਦ੍ਰ ਮੈਣੰ ॥ ਰੁਕੇ ਰਾਮ ਜੰਗੰ ॥ ਮਨੋ ਸਿੰਧ ਗੰਗੰ ॥੭੫॥ ਰਣੰ ਰਾਮ ਬੱਜੇ ॥ ਧੁਣੰ ਮੇਘ ਲੱਜੇ ॥ ਰੁਲੇ ਤੱਛ ਮੁੱਛੰ ॥ ਗਿਰੇ ਸੂਰ ਸੁੱਛੰ ॥੭੬॥ ਚਲੈਂ ਐਂਠਿ ਮੁੱਛੈਂ ॥ ਕਹਾਂ ਰਾਮ ਪੁੱਛੈਂ ॥ ਅਬੈ ਹਾਥਿ ਲਾਗੇ ॥ ਕਹਾਂ ਜਾਹੁ ਭਾਗੇ ॥੭੭॥ ਰਿਪੰ ਪੇਖਿ ਰਾਮੰ ॥ ਹਠਯੋ ਧਰਮ ਧਾਮੰ ॥ ਕਰੇ ਨੈਣ ਰਾਤੰ ॥ ਧਨੁਰ ਬੇਦ ਗਜਾਤੰ ॥੭੮॥ ਧਨੰ ਉਗ੍ਰ ਕਰਖਯੋ ॥ ਸਰੰ ਧਾਰ ਬਰਖਯੋ ॥ ਹਣੀ ਸੱਤ੍ਰ ਸੈਣੰ ॥ ਹਸੇ ਦੇਵ ਗੈਣੰ ॥੭੯॥ ਭੱਜੀ ਸਰਬ ਸੈਣੰ ॥ ਲਖੀ ਮ੍ਰੀਚ ਨੈਣੰ ॥ ਫਿਰਯੋ ਰੋਸ ਪ੍ਰੇਰਯੋ ॥ ਮਨੋ ਸਾਂਪ ਛੇਰਯੋ ॥੮੦॥ ਹਣਯੋ ਰਾਮ ਬਾਣੰ ॥ ਕਰਯੋ ਸਿੰਧੁ ਪਜਾਣੰ ॥ ਤਜਯੋ ਰਾਜ ਦੇਸੰ ॥ ਲਯੋ ਜੋਗ ਭੇਸੰ ॥੮੧॥ ਸਬੈ ਸਸਤ੍ਰਤਾਰੇ ॥ ਭਗਵੇ ਬਸਤ੍ਰ ਧਾਰੇ ॥ ਬਸਯੋ ਲੰਕ ਬਾਗੰ ॥ ਪੁਨਰ ਦ੍ਰੋਹ ਤਯਾਗੰ ॥੮੨॥ ਸਰੋਸੰ ਸੁਬਾਹੰ ॥ ਚੜ੍ਹਯੋ ਲੈ ਸਿਪਾਹੰ ॥ ਠਟਯੋ ਆਨਿ ਜੁਧੰ ॥ ਭਯੋ ਨਾਦ ਉੱਧੰ ॥੮੩॥ ਸੁਭੰ ਸੈਣ ਸਾਜੀ ॥ ਤੁਰੇ ਤੁੰਦ ਤਾਜੀ ॥ ਗਜਾ ਜੂਹ ਗੱਜੇ ॥ ਧੁਣੰ ਮੇਘ ਲੱਜੇ ॥੮੪॥ ਢਕਾ ਢੁੱਕ ਢਾਲੰ ॥ ਸੁਭੀ ਪੀਤ ਲਾਲੰ ॥ ਗਹੇ ਸਸਤ੍ਰ ਉੱਠੇ ॥ ਸਰੰ ਧਾਰ ਬੁੱਠੇ ॥੮੫॥ ਬਹੇ ਅਗਨਿ ਅਸਤ੍ਰੰ ॥ ਛੁਟੇ ਸਰਬ ਸਸਤ੍ਰੰ ॥ ਰੰਗੇ ਸ੍ਰੋਣ ਐਸੇ ॥ ਚੜ੍ਹੇ ਬਜਾਹ ਜੈਸੇ ॥੮੬॥ ਘਣੰ ਘਾਇ ਘੂਮੇ ॥ ਮਦੀ ਜੈਸ ਝੂਮੇ ॥ ਰਹੇ ਬੀਰ

ਐਸੇ ॥ ਫੁਲੇ ਫੂਲ ਜੈਸੇ ॥੮੭॥ ਹਠਜੇ ਦਾਨਵੇਸੰ ॥ ਭਯੋ ਆਪ ਭੇਸੰ ॥ ਬਜੇ ਘੋਰ ਬਾਜੇ ॥ ਧੁਣੰ ਅੱਭ੍ਰ ਲਾਜੇ ॥੮੮॥ ਰਥੀ ਨਾਗ ਕੂਟੇ ॥ ਫਿਰੈਂ ਬਾਜ ਛੂਟੇ ॥ ਭਯੋ ਜੁੱਧ ਭਾਰੀ ॥ ਛੁਟੀ ਰੁਦ੍ਰ ਤਾਰੀ ॥੮੯॥ ਬਜੇ ਘੰਟ ਭੇਰੀ ॥ ਡਹੇ ਡਾਮ ਡੇਰੀ ॥ ਰਣੰਕੇ ਨਿਸਾਣੰ ॥ ਕਣੰਛੇ ਕਿਕਾਣੰ ॥੯੦॥ ਧਹਾ ਧੂਹ ਧੋਪੰ ॥ ਟਕਾ ਟੂਕ ਟੋਪੰ ॥ ਕਟੇ ਚਰਮ ਬਰਮੰ ॥ਪਲਜੇ ਛੱਤ੍ਰ ਧਰਮੰ ॥੯੧॥ ਭਯੋ ਦੁੰਦ ਜੁੱਧੰ ॥ ਭਰਜੇ ਰਾਮ ਕ੍ਰੁੱਧੰ ॥ ਕਟੀ ਦੁਸਟ ਬਾਹੰ ॥ ਸੰਘਾਰਜੇ ਸੁਬਾਹੰ ॥੯੨॥ ਤ੍ਰਸੇ ਦੈਤ ਭਾਜੇ ॥ ਰਣੰ ਰਾਮ ਗਾਜੇ ॥ ਭੁਅੰ ਭਾਰ ਉਤਾਰਜੇ ॥ ਰਿਖੀਸੰ ਉਬਾਰਜੇ ॥੯੩॥ ਸਭੈ ਸਾਧੁ ਹਰਖੇ ॥ ਭਏ ਜੀਤ ਕਰਖੇ ॥ ਕਰੈਂ ਦੇਵ ਅਰਚਾ ॥ ਰਰੈਂ ਬੇਦ ਚਰਚਾ ॥੯੪॥ ਭਯੋ ਜੱਗ ਪੂਰੰ ॥ ਗਏ ਪਾਪ ਦੂਰੰ ॥ ਸੁਰੰ ਸਰਬ ਹਰਖੇ ॥ ਧਨੰ ਧਾਰ ਬਰਖੇ ॥੯੫॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਰਾਮਾਵਤਾਰੇ ਕਥਾ ਸੁਬਾਹੁ ਮਰੀਚ ਬਧਹ
ਜਗਜ ਸੰਪੂਰਨ ਕਰਨੰ ਸਮਾਪਤਮ ॥੧॥

ਅਥ ਸੀਤਾ ਸੁਯੰਬਰ ਕਥਨੰ ॥ ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਰਚਜੇ ਸੁਯੰਬਰ ਸੀਤਾ ॥ ਮਹਾਂ ਸੁੱਧ ਗੀਤਾ ॥ ਬਿਧੰ ਚਾਰ ਬੈਣੀ ॥ ਮ੍ਰਿਗੀਰਾਜ ਨੈਣੀ ॥੯੬॥ ਸੁਣ੍ਯੋ ਮੋਨਿਨੇਸੰ ॥ ਚਤੁਰ ਚਾਰ ਦੇਸੰ ॥ ਲਯੋ ਸੰਗ ਰਾਮੰ ॥ ਚਲ੍ਯੋ ਧਰਮ ਧਾਮੰ ॥੯੭॥ ਸੁਨੋ ਰਾਮ ਪਜਾਰੇ ॥ ਚਲੋ ਸਾਥ ਹਮਾਰੇ ॥ ਸਿਯਾ ਸੁਅੰਬ੍ਰ ਕੀਨੋ ॥ ਨ੍ਰਿਪੰ ਬੋਲਿ ਲੀਨੋ ॥੯੮॥ ਤਹਾ ਪ੍ਰਾਤ ਜੱਯੈ ॥ ਸੀਆ ਜੀਤ ਲੱਯੈ ॥ ਕਹੀ ਮਾਨ ਮੇਰੀ ॥ ਬਨੀ ਬਾਤ ਤੇਰੀ ॥੯੯॥ ਬਲੀ ਪਾਨ ਬਾਕੇ ॥ ਨਿਪਾਤੋ ਪਿਨਾਕੇ ॥ ਸਿਯਾ ਜੀਤਿ ਆਨੋ ॥ ਹਨੋ ਸਰਬ ਦਾਨੋ ॥੧੦੦॥ ਚਲੇ ਰਾਮ ਸੰਗੰ ॥ ਸੁਹਾਏ ਨਿਖੰਗੰ ॥ ਭਏ ਜਾਇ ਠਾਢੇ ॥ ਮਹਾਂ ਮੋਦ ਬਾਢੇ ॥੧੦੧॥ ਪੁਰੰ ਨਾਰਿ ਦੇਖੈ ॥ ਸਹੀ ਕਾਮ ਲੇਖੈ ॥ ਰਿਪੰ ਸਤ੍ਰੁ ਜਾਨੈ ॥ ਸਿਧੰ ਸਾਧ ਮਾਨੈ ॥੧੦੨॥ ਸਿਸੰ ਬਾਲ ਰੂਪੰ ॥ ਲਹਜੇ ਭੂਪ ਭੂਪੰ ॥ ਤਪਜੇ ਪਉਨਹਾਰੀ ॥ ਭਟੰ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰੀ ॥੧੦੩॥ ਨਿਸਾ ਚੰਦ ਜਾਨਜੇ ॥ ਦਿਨੰ ਭਾਨੁ ਮਾਨਜੇ ॥ ਗਣੰ ਰੁਦ੍ਰ ਰੇਖਜੇ ॥ ਸੁਰੰ ਇੰਦ੍ਰ ਦੇਖਜੇ ॥੧੦੪॥ ਸ੍ਰੁਤੰ ਬ੍ਰਹਮ ਜਾਨਜੇ ॥ ਦਿਜੰ ਬਜਾਸ ਮਾਨਜੇ ॥ ਹਰੀ ਬਿਸਨੁ ਲੇਖੇ ॥ ਸਿਯਾ ਰਾਮ ਦੇਖੇ ॥੧੦੫॥ ਸਿਯਾ ਪੇਖਿ ਰਾਮੰ ॥ ਬਿਧੀ ਬਾਣ ਕਾਮੰ ॥ ਗਿਰੀ ਝੂਮਿ ਭੂਮੰ ॥ ਮਦੀ ਜਾਣੁ ਘੂਮੰ ॥੧੦੬॥ ਉਠੀ ਚੇਤਿ ਐਸੇ ॥ ਮਹਾਂਬੀਰ ਜੈਸੇ ॥ ਰਹੀ ਨੈਨ ਜੋਰੀ

॥ ਸਸੰ ਜਿਉ ਚਕੋਰੀ ॥੧੦੭॥ ਰਹੇ ਮੋਹਿ ਦੋਨੋ ॥ ਟਰੇ ਨਾਹਿ ਕੋਨੋ ॥ ਰਹੇ ਠਾਂਢਿ ਐਸੇ ॥ ਰਣੰ ਬੀਰ ਜੈਸੇ ॥੧੦੮॥ ਪਠੇ ਕੋਟ ਦੂਤੰ ॥ ਚਲੇ ਪਉਨ ਪੂਤੰ ॥ ਕੁਵੰਡਾਨ ਡਾਰੇ ॥ ਨਰੇਸੋ ਦਿਖਾਰੇ ॥੧੦੯॥ ਲਯੋ ਰਾਮ ਪਾਨੰ ॥ ਭਰਯੋ ਬੀਰ ਮਾਨੰ ॥ ਹਸਯੋ ਐਂਚ ਲੀਨੋ ॥ ਉਭੈ ਟੂਕ ਕੀਨੋ ॥੧੧੦॥ ਸਭੈ ਦੇਵ ਹਰਖੇ ॥ ਘਨੰ ਪੁਹਪ ਬਰਖੇ ॥ ਲਜਾਨੇ ਨਰੇਸੰ ॥ ਚਲੇ ਆਪ ਦੇਸੰ ॥੧੧੧॥ ਤਬੈ ਰਾਜ ਕੰਨਯਾ ॥ ਤਿਹੂੰ ਲੋਕ ਧੰਨਯਾ ॥ ਧਰੇ ਫੂਲ ਮਾਲਾ ॥ ਬਰਯੋ ਰਾਮ ਬਾਲਾ ॥੧੧੨॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਕਿਧੌਂ ਦੇਵ ਕੰਨਯਾ ਕਿਧੌਂ ਬਾਸਵੀ ਹੈ ॥ ਕਿਧੌਂ ਜੱਛਨੀ ਕਿੰਨ੍ਰਨੀ ਨਾਗਨੀ ਹੈ ॥ ਕਿਧੌਂ ਗੰਧ੍ਰਬੀ ਦੈਤਜਾ ਦੇਵਤਾ ਸੀ ॥ ਕਿਧੌਂ ਸੂਰਜਾ ਸੁਧ ਸੋਧੀ ਸੁਧਾ ਸੀ ॥੧੧੩॥ ਕਿਧੌਂ ਜੱਛ ਬਿਦਿਆਧਰੀ ਗੰਧ੍ਰਬੀ ਹੈ ॥ ਕਿਧੌਂ ਰਾਗਨੀ ਭਾਗ ਪੂਰੇ ਰਚੀ ਹੈ ॥ ਕਿਧੌਂ ਸੁਵਰਨ ਕੀ ਚਿਤ੍ਰ ਕੀ ਪੁੱਤ੍ਰਿਕਾ ਹੈ ॥ ਕਿਧੌਂ ਕਾਮ ਕੀ ਕਾਮਨੀ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਹੈ ॥੧੧੪॥ ਕਿਧੌਂ ਚਿੱਤ੍ਰ ਕੀ ਪੁੱਤ੍ਰਿਕਾ ਸੀ ਬਨੀ ਹੈ ॥ ਕਿਧੌਂ ਸੰਖਨੀ ਚਿੱਤ੍ਰਨੀ ਪਦਮਨੀ ਹੈ ॥ ਕਿਧੌਂ ਰਾਗ ਪੂਰੇ ਭਰੀ ਰਾਗ ਮਾਲਾ ॥ ਬਰੀ ਰਾਮ ਤੈਸੀ ਸਿਯਾ ਆਜੁ ਬਾਲਾ ॥੧੧੫॥ ਛਕੇ ਪ੍ਰੇਮ ਦੋਨੋ ਲਗੇ ਨੈਨ ਐਸੇ ॥ ਮਨੋ ਫਾਂਧਿ ਫਾਂਧੈ ਮ੍ਰਿਗੀਰਾਜ ਜੈਸੇ ॥ ਬਿਧੁੰ ਬਾਕ ਬੈਣੀ ਕਟੰ ਦੇਸ ਛੀਣੰ ॥ ਰੰਗੇ ਰੰਗ ਰਾਮੰ ਸੁਨੈਣੰ ਪ੍ਰਬੀਣੰ ॥੧੧੬॥ ਜਿਣੀ ਰਾਮ ਸੀਤਾ ਸੁਣੀ ਸ੍ਰਉਣ ਰਾਮੰ ॥ ਗਹੇ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰੰ ਰਿਸਯੋ ਤਉਨ ਜਾਮੰ ॥ ਕਹਾ ਜਾਤ ਭਾਖਯੋ ਰਹੋ ਰਾਮ ਠਾਢੇ ॥ ਲਖੋਂ ਆਜੁ ਕੈਸੇ ਭਏ ਬੀਰ ਗਾਢੇ ॥੧੧੭॥ ਭਾਖਾ ਪਿੰਗਲ ਦੀ ॥ ਸੁੰਦਰੀ ਛੰਦ ॥ ਭਟ ਹੁੰਕੇ ਧੁੰਕੇ ਬੰਕਾਰੇ ॥ ਰਣ ਬੱਜੇ ਗੱਜੇ ਨੱਗਾਰੇ ॥ ਰਣ ਹੁੱਲ ਕਲੋਲੰ ਹੁੱਲਾਲੰ ॥ ਢਲ ਹੱਲੰ ਢੱਲੰ ਉੱਛਾਲੰ ॥੧੧੮॥ ਰਣ ਉੱਠੇ ਕੁੱਠੇ ਮੁੱਛਾਲੇ ॥ ਸਰ ਛੁੱਟੇ ਜੁੱਟੇ ਭੀਹਾਲੇ ॥ ਰਤੁ ਡਿੱਗੇ ਭਿੱਗੇ ਜੋਧਾਣੰ ॥ ਕਣਣੰਛੇ ਕੱਛੇ ਕਿਕਾਣੰ ॥੧੧੯॥ ਭੀਖਣਿਯੰ ਭੇਰੀ ਭੁੰਕਾਰੰ ॥ ਝਲ ਲੰਕੇ ਖੰਡੇ ਦੁੱਧਾਰੰ ॥ ਜੁੱਧੰ ਜੁੱਝਾਰੰ ਬੁੱਬਾੜੇ ॥ ਰੁੱਲੀਏ ਪਖਰੀਏ ਆਹਾੜੇ ॥੧੨੦॥ ਬੱਕੇ ਬੱਬਾੜੇ ਬੰਕਾਰੰ ॥ ਨੱਚੇ ਪੱਖਰੀਏ ਜੁਝਾਰੰ ॥ ਬੱਜੇ ਸੰਗਲੀਏ ਭੀਹਾਲੇ ॥ ਰਣ ਰੱਤੇ ਮੱਤੇ ਮੁੱਛਾਲੇ ॥੧੨੧॥ ਉਛਲੀਏ ਕੱਛੀ ਕੱਛਾਲੇ ॥ ਉੱਡੇ ਜਣੁ ਪੱਬੰ ਪੱਛਾਲੇ ॥ ਜੁੱਟੇ ਭਟ ਛੁੱਟੇ ਮੁੱਛਾਲੇ ॥ ਰੁਲੀਏ ਆਹਾੜੰ ਪਖਰਾਲੇ ॥੧੨੨॥ ਬੱਜੇ ਸੰਧੂਰੰ ਨੱਗਾਰੇ ॥ ਕੱਛੇ ਕੱਛੀਲੇ ਲੁੱਝਾਰੇ ॥ ਗਣ ਹੂਰੰ ਪੂਰੰ ਗੈਣਾਯੰ ॥ ਅੰਜਨਿਯੰ ਅੰਜੇ ਨੈਣਾਯੰ ॥੧੨੩॥ ਰਣ ਣੱਕੇ ਨਾਦੰ ਨਾਫੀਰੰ ॥ ਬੱਬਾੜੇ ਬੀਰੰ ਹਾ ਬੀਰੰ ॥ ਉੱਘੇ ਜਣ ਨੇਜੇ ਜੱਟਾਲੇ

॥ ਛੁੱਟੇ ਸਿਲ ਸਿਤਜੰ ਮੁੱਛਾਲੇ ॥੧੨੪॥ ਭਟ ਡਿੱਗੇ ਘਾਯੰ ਅੱਘਾਯੰ ॥ ਤਨ ਸੁੱਭੇ ਅੱਧੋ ਅੱਧਾਯੰ ॥ ਦਲ ਗੱਜੇ ਬੱਜੇ ਨੀਸਾਣੰ ॥ ਚੰਚਲੀਏ ਤਾਜੀ ਚੀਹਾਣੰ ॥੧੨੫॥ ਚਵ ਦਿਸਜੰ ਚਿੰਕੀ ਚਾਵੰਡੈ ॥ ਖੰਡੇ ਖੰਡੇ ਕੈ ਆਖੰਡੈ ॥ ਰੜਤੱਕੇ ਗਿੱਧੰ ਉੱਧਾਣੰ ॥ ਜੈ ਜੰਪੈ ਸਿੱਧੰ ਸੁੱਧਾਣੰ ॥੧੨੬॥ ਫੁੱਲੇ ਜਣੁ ਕਿੰਸੁਕ ਬਾਸੰਤੰ ॥ ਰਣ ਰੱਤੇ ਸੂਰਾ ਸਾਮੰਤੰ ॥ ਡਿੱਗੇ ਰਣ ਸੁੰਡੀ ਸੁੰਡਾਣੰ ॥ ਧਰਿ ਭੂਰੰ ਪੂਰੰ ਮੁੰਡਾਣੰ ॥੧੨੭॥ ਮਧੁਰ ਧੁਨਿ ਛੰਦ ॥ ਤਰ ਭਰ ਰਾਮੰ ॥ ਪਰਹਰ ਕਾਮੰ ॥ ਧਰ ਬਰ ਧੀਰੰ ॥ ਪਰਹਰਿ ਤੀਰੰ ॥੧੨੮॥ ਦਰ ਬਰ ਗਜਾਨੰ ॥ ਪਰਹਰਿ ਧਜਾਨੰ ॥ ਥਰਹਰ ਕੰਪੈ ॥ ਹਰਿ ਹਰਿ ਜੰਪੈ ॥੧੨੯॥ ਕ੍ਰੋਧੰ ਗਲਿਤੰ ॥ ਬੋਧੰ ਦਲਿਤੰ ॥ ਕਰ ਸਰੁ ਸਰਤਾ ॥ ਧਰਮਰਿ ਹਰਤਾ ॥੧੩੦॥ ਸਰਬਰ ਪਾਣੰ ॥ ਧਰ ਕਰਿ ਮਾਣੰ ॥ ਅਰਿ ਉਰ ਸਾਲੀ ॥ ਧਰ ਉਰਿ ਮਾਲੀ ॥੧੩੧॥ ਕਰ ਬਰ ਕੋਪੰ ॥ ਥਰਹਰ ਧੋਪੰ ॥ ਗਰ ਬਰ ਕਰਣੰ ॥ ਘਰ ਬਰ ਹਰਣੰ ॥੧੩੨॥ ਛਰ ਹਰ ਅੰਗੰ ॥ ਚਰ ਖਰ ਸੰਗੰ ॥ ਜਰ ਬਰ ਜਾਮੰ ॥ ਝਰ ਹਰ ਰਾਮੰ ॥੧੩੩॥ ਟਰ ਧਰ ਜਾਯੰ ॥ ਠਰ ਹਰਿ ਪਾਯੰ ॥ ਢਰ ਹਰ ਢਾਲੰ ॥ ਥਰਹਰ ਕਾਲੰ ॥੧੩੪॥ ਅਰਿ ਬਰ ਦਰਣੰ ॥ ਨਰ ਬਰ ਹਰਣੰ ॥ ਧਰ ਬਰ ਧੀਰੰ ॥ ਫਰਹਰ ਤੀਰੰ ॥੧੩੫॥ ਬਰ ਨਰ ਦਰਣੰ ॥ ਭਰ ਹਰ ਕਰਣੰ ॥ ਹਰ ਹਰ ਰੜਤਾ ॥ ਬਰ ਹਰ ਗੜਤਾ ॥੧੩੬॥ ਸਰਬਰਿ ਹਰਤਾ ॥ ਚਰਮਰਿ ਧਰਤਾ॥ ਬਰਮਰਿ ਪਾਣੰ ॥ ਕਰਬਰਿ ਜਾਣੰ ॥੧੩੭॥ ਹਰਬਰ ਹਾਰੰ ॥ ਕਰ ਬਰ ਬਾਰੰ ॥ ਗਡ ਬਡ ਰਾਮੰ ॥ ਗੜਬੜ ਧਾਮੰ ॥੧੩੮॥ ਚਰਪਟ ਛੀਗਾ ਕੇ ਆਦਿ ਕ੍ਰਿਤ ਛੰਦ ॥ ਖੱਗ ਖਜਾਤਾ ॥ ਗਜਾਨ ਗਜਾਤਾ ॥ ਚਿੱਤ੍ਰ ਬਰਮਾ ॥ ਚਾਰੁ ਚਰਮਾ ॥੧੩੯॥ ਸਾਸਤ੍ਰ ਗਜਾਤਾ ॥ ਸਸਤ੍ਰੰ ਖਜਾਤਾ ॥ ਚਿਤ੍ਰੰ ਜੋਧੀ ॥ ਜੁੱਧੰ ਕ੍ਰੋਧੀ ॥੧੪੦॥ ਬੀਰੰ ਬਰਣੰ ॥ ਭੀਰੰ ਭਰਣੰ ॥ ਸਤ੍ਰੰ ਹਰਤਾ ॥ ਅੱਤ੍ਰੰ ਧਰਤਾ ॥੧੪੧॥ ਬਰਮੰ ਬੇਧੀ ॥ ਚਰਮੰ ਛੇਦੀ ॥ ਛੱਤ੍ਰੰ ਹੰਤਾ ॥ ਅੱਤ੍ਰੰ ਗੰਤਾ ॥੧੪੨॥ ਜੁਧੰ ਧਾਮੀ ॥ ਬੁਧੰ ਗਾਮੀ ॥ ਸਸਤ੍ਰੰ ਖਜਾਤਾ ॥ ਅਸਤ੍ਰੰ ਗਜਾਤਾ ॥੧੪੩॥ ਜੁੱਧਾ ਮਾਲੀ ॥ ਕੀਰਤ ਸਾਲੀ ॥ ਧਰਮੰ ਧਾਮੰ ॥ ਰੂਪੰ ਰਾਮੰ ॥੧੪੪॥ ਧੀਰੰ ਧਰਤਾ ॥ ਬੀਰੰ ਹਰਤਾ ॥ ਜੁੱਧੰ ਜੇਤਾ ॥ ਸਸਤ੍ਰੰ ਨੇਤਾ ॥੧੪੫॥ ਦੁਰਦੰ ਗਾਮੀ ॥ ਧਰਮੰ ਧਾਮੀ ॥ ਜੋਗੰ ਜ੍ਵਾਲੀ ॥ ਜੋਤੰ ਮਾਲੀ ॥੧੪੬॥ ਪਰਸੁਰਾਮੁਬਾਚ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਤੂਣਿ ਕਸੇ ਕਟਿ ਚਾਪ ਧਰੇ ਕਰਿ ਕੋਪ ਕਹੀ ਦਿਜ ਰਾਮ ਅਹੋ ॥ ਗ੍ਰਿਹ ਤੋਰਿ ਸਰਾਸਨ ਸੰਕਰ ਕੋ ਸਿਯ ਜਾਤ ਹਰੇ ਤੁਮ ਕਉਨ

ਕਹੋ ॥ ਬਿਨੁ ਸਾਚ ਕਹੇ ਨਹੀ ਪ੍ਰਾਨ ਬਚੇ ਜਿਨਿ ਕੰਠ ਕੁਠਾਰ ਕੀ ਧਾਰ ਸਹੋ ॥ ਘਰ ਜਾਹੁ ਚਲੇ ਤਜਿ ਰਾਮ ਰਣੰ ਜਿਨਿ ਜੂਝਿ ਮਰੋ ਪਲ ਠਾਢ ਰਹੋ ॥੧੪੭॥ ਜਾਨਤ ਹੋਂ ਅਵਿਲੋਕਿ ਮੁਝੈ ਹਠਿ ਏਕ ਬਲੀ ਨਹਿ ਠਾਢ ਰਹੈਂਗੇ ॥ ਤਾਤਿ ਗਹਯੋ ਜਿਨ ਕੇ ਤ੍ਰਿਣ ਦਾਂਤਨ ਤੇਨ ਕਹਾ ਰਣਿ ਆਜੁ ਗਹੈਂਗੇ ॥ ਬੰਬ ਬਜੇ ਰਣ ਖੰਭ ਗਡੇ ਗਹਿ ਹਾਥਿ ਹਥਜਾਰ ਕਹੂੰ ਉਮਹੈਂਗੇ ॥ ਭੂਮਿ ਅਕਾਸ ਪਤਾਲ ਦੁਰੈਬੇ ਕਉ ਰਾਮ ਕਹੋ ਕਹਾਂ ਠਾਮ ਲਹੈਂਗੇ ॥੧੪੮॥ ਕਬਿ ਬਾਚ ॥ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਯੌਂ ਜਬ ਬੈਨ ਸੁਨੇ ਅਰਿ ਕੇ ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰ ਬਲੀ ਬਲਕਾਨੇ ॥ ਸਾਤ ਸਮੁੰਦ੍ਰਨ ਲੌ ਗਰੁਵੇ ਗਿਰਿ ਭੂਮਿ ਅਕਾਸ ਦੋਊ ਥਹਰਾਨੇ ॥ ਜੱਛ ਭੁਜੰਗ ਦਿਸਾ ਬਿਦਿਸਾਨ ਕੇ ਦਾਨਵ ਦੇਵ ਦੁਹੂੰ ਡਰ ਮਾਨੇ ॥ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਨਾਥ ਕਮਾਨ ਲੇ ਹਾਥਿ ਕਹੋ ਰਿਸਕੈ ਕਿਹ ਪੈ ਸਰ ਤਾਨੇ ॥੧੪੯॥ ਪਰਸੁਰਾਮ ਬਾਚ ਰਾਮ ਸੋਂ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਜੇਤਕ ਬੈਨ ਕਹੇ ਸੁ ਕਹੇ ਜੁ ਪੈ ਫੇਰਿ ਕਹੇ ਤੁ ਪੈ ਜੀਤ ਨ ਜੈਹੋ ॥ ਹਾਥਿ ਹਥਜਾਰ ਗਹੇ ਸੁ ਗਹੇ ਜੁ ਪੈ ਫੇਰਿ ਗਹੇ ਤੁ ਪੈ ਫੇਰਿ ਨ ਲੈਹੋ ॥ ਰਾਮ ਰਿਸੈ ਰਣ ਮੈ ਰਘੁਬੀਰ ਕਹੋ ਭਜਿ ਕੈ ਕਤ ਪ੍ਰਾਨ ਬਚੈਹੋ ॥ ਤੋਰਿ ਸਰਾਸਨ ਸੰਕਰ ਕੋ ਹਰਿ ਸੀਅ ਚਲੇ ਘਰਿ ਜਾਨ ਨ ਪੈ ਹੋ ॥੧੫੦॥ ਰਾਮ ਬਾਚ ਪਰਸੁਰਾਮ ਸੋਂ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਬੋਲ ਕਹੇ ਸੁ ਸਹੇ ਦਿਜ ਜੂ ਜੁ ਪੈ ਫੇਰਿ ਕਹੇ ਤੁ ਪੈ ਪ੍ਰਾਨ ਖ੍ਵੈਹੋ ॥ ਬੋਲਤ ਐਂਠਿ ਕਹਾ ਸਠ ਜਿਉਂ ਸਭ ਦਾਂਤ ਤੁਰਾਇ ਅਬੈ ਘਰਿ ਜੈਹੋ ॥ ਧੀਰ ਤਬੈ ਲਹਿ ਹੈਂ ਤੁਮ ਕਉ ਜਬ ਭੀਰ ਪਰੀ ਇਕ ਤੀਰ ਚਲੈਹੋ ॥ ਬਾਤ ਸੰਭਾਰਿ ਕਹੋ ਮੁਖ ਤੇ ਇਨ ਬਾਤਨ ਕੋ ਅਬ ਹੀ ਫਲ ਪੈਹੋ ॥੧੫੧॥ ਪਰਸੁਰਾਮ ਬਾਚ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਤਉ ਹਮ ਸਾਚ ਲਖੋਂ ਮਨ ਮੈ ਪ੍ਰਭ ਜਉ ਤੁਮ ਰਾਮਵਤਾਰ ਕਹਾਓ ॥ ਰੁਦ੍ਰ ਕੁਵੰਡ ਬਿਹੰਡਿਯ ਜਿਉ ਕਰਿ ਤਿਉ ਅਪਨੋ ਬਲ ਮੋਹਿ ਦਿਖਾਓ ॥ ਤਉ ਹੀ ਗਦਾ ਕਰਿ ਸਾਰੰਗ ਚਕ੍ਰ ਲਤਾ ਭ੍ਰਿਗੁ ਕੀ ਉਰ ਮੱਧਿ ਸੁਹਾਓ ॥ ਮੇਰੋ ਉਤਾਰਿ ਕੁਵੰਡ ਮਹਾਂ ਬਲਿ ਮੋਹੂ ਕਉ ਆਜੁ ਚੜ੍ਹਾਇ ਦਿਖਾਓ ॥੧੫੨॥ ਕਬਿ ਬਾਚ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰ ਸਿਰੋਮਨਿ ਸੂਰ ਕੁਵੰਡ ਲਯੋ ਕਰ ਮੈ ਹਸਿ ਕੈ ॥ ਲਿਯ ਚਾਪ ਚਟਾਕ ਚੜ੍ਹਾਇ ਬਲੀ ਖਟ ਟੂਕ ਕਰਯੋ ਛਿਨ ਮੈ ਕਸਿ ਕੈ ॥ ਨਭ ਕੀ ਗਤਿ ਤਾਹਿ ਹਤੀ ਸਰ ਸੋਂ ਅਧ ਬੀਚ ਹੀ ਬਾਤ ਰਹੀ ਬਸਿ ਕੈ ॥ ਨ ਬਸਾਤ ਕਛੂ ਨਟ ਕੇ ਬਟ ਜਯੋਂ ਭਵ ਪਾਸਨਿ ਸੰਗਿ ਰਹੈ ਫਸਿ ਕੈ ॥੧੫੩॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਜੁੱਧ ਜਯਤ ॥੨॥

ਅਥ ਅਉਧ ਪ੍ਰਵੇਸ ਕਥਨੰ ॥

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ਭੇਟਿ ਭੁਜਾ ਭਰਿ ਅੰਕਿ ਭਲੇ ਭਰਿ ਨੈਨ ਦੋਊ ਨਿਰਖੇ ਰਘੁਰਾਈ ॥ ਗੁੰਜਤ ਭ੍ਰਿੰਗ ਕਪੋਲਨ ਊਪਰਿ ਨਾਗ ਲਵੰਗ ਰਹੇ ਲਿਵ ਲਾਈ ॥ ਕੰਜ ਕੁਰੰਗ ਕਲਾਨਿਧਿ ਕੇਹਰਿ ਕੋਕਿਲ ਹੇਰਿ ਹੀਏ ਹਹਰਾਈ ॥ ਬਾਲ ਲਖੈਂ ਛਬਿ ਖਾਟ ਪਰੈਂ ਨਹਿ ਬਾਟ ਚਲੈ ਨਿਰਖੇ ਅਧਿਕਾਈ ॥੧੫੪॥ ਸੀਅ ਰਹੀ ਮੁਰਛਾਇ ਮਨੈ ਰਨ ਰਾਮ ਕਹਾ ਮਨ ਬਾਤ ਧਰੈਂਗੇ ॥ ਤੋਰਿ ਸਰਾਸਨਿ ਸੰਕਰ ਕੋ ਜਿਮ ਮੋਹਿ ਬਰਜੋ ਤਿਮ ਔਰ ਬਰੈਂਗੇ ॥ ਦੂਸਰਿ ਬਜਾਹ ਬਧੂ ਅਬ ਹੀ ਮਨ ਤੇ ਮੁਹਿ ਨਾਥ ਬਿਸਾਰਿ ਡਰੈਂਗੇ ॥ ਦੇਖਤਿ ਹੌਂ ਨਿਜ ਭਾਗ ਭਲੇ ਬਿਧਿ ਆਜੁ ਕਹਾ ਇਹ ਠੌਰ ਕਰੈਂਗੇ ॥੧੫੫॥ ਤਉ ਹੀ ਲਉ ਰਾਮ ਜਿਤੇ ਦਿਜ ਕਉ ਅਪਨੇ ਦਲ ਆਇ ਬਜਾਇ ਬਧਾਈ ॥ ਭੱਗੁਲ ਲੋਕ ਫਿਰੈਂ ਸਭ ਹੀ ਰਣ ਮੋ ਲਖਿ ਰਾਘਵ ਕੀ ਅਧਿਕਾਈ ॥ ਸੀਅ ਰਹੀ ਰਨ ਰਾਮ ਜਿਤੇ ਅਵਧੇਸੁਰ ਬਾਤ ਜਬੈ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥ ਫੂਲਿ ਗਯੋ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਮੈ ਧਨ ਕੇ ਘਨ ਕੀ ਬਰਖਾ ਬਰਖਾਈ ॥੧੫੬॥ ਬੰਦਨਵਾਰ ਬਧੀ ਸਭ ਹੀ ਦਰ ਚੰਦਨ ਸੋਂ ਛਿਰਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਸਾਰੇ ॥ ਕੇਸਰ ਡਾਰਿ ਬਰਾਤਿਨ ਪੈ ਸਭ ਹੀ ਜਨ ਹੁਇ ਪੁਰਹੂਤ ਪਧਾਰੇ ॥ ਬਾਜਤ ਤਾਲ ਮੁਚੰਗ ਪਖਾਵਜ ਨਾਚਤ ਕੋਟਨਿ ਕੋਟਿ ਅਖਾਰੇ ॥ ਆਨਿ ਮਿਲੇ ਸਭ ਹੀ ਅਗੂਆ ਸੁਤ ਕਉ ਪਿਤੁ ਲੈ ਪੁਰਿ ਅਉਧ ਸਿਧਾਰੇ ॥੧੫੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸਭਹੂ ਮਿਲਿਗਿਲ ਕਿਯੋ ਉਛਾਹਾ ॥ ਪੂਤ ਤਿਹੂੰ ਕਉ ਰਚਜੋ ਬਜਾਹਾ ॥ ਰਾਮ ਸੀਆ ਬਰ ਕੈ ਘਰਿ ਆਏ ॥ ਦੇਸ ਬਿਦੇਸਨ ਹੋਤ ਬਧਾਏ ॥੧੫੮॥ ਜਹ ਤਹ ਹੋਤ ਉਛਾਹ ਅਪਾਰੂ ॥ ਤਿਹੂੰ ਸੁਤਨ ਕੋ ਬਜਾਹ ਬਿਚਾਰੂ ॥ ਬਾਜਤ ਤਾਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਅਪਾਰੰ ॥ ਨਾਚਤ ਕੋਟਿਨ ਕੋਟਿ ਅਖਾਰੰ ॥੧੫੯॥ ਬਨਿ ਬਨਿ ਬੀਰ ਪਖਰੀਆ ਚਲੇ ॥ ਜੋਬਨਵੰਤ ਸਿਪਾਹੀ ਭਲੇ ॥ ਭਏ ਜਾਇ ਇਸਥਿਤ ਨ੍ਰਿਪ ਦਰ ਪਰ ॥ ਮਹਾਰਥੀ ਅਰੁ ਮਹਾ ਧਨੁਰਧਰ ॥੧੬੦॥ ਬਾਜਤ ਚੰਗ ਮੁਚੰਗ ਅਪਾਰੰ ॥ ਢੋਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਸੁਰੰਗ ਸੁਧਾਰੰ ॥ ਗਾਵਤਿ ਗੀਤ ਚੰਚਲਾ ਨਾਰੀ ॥ ਨੈਨ ਨਚਾਇ ਬਜਾਵਤਿ ਤਾਰੀ ॥੧੬੧॥ ਭਿੱਛਕਨ ਹਵਸ ਨ ਧਨ ਕੀ ਰਹੀ ॥ ਦਾਨ ਸ੍ਵਰਨ ਸਰਿਤਾ ਹੁਇ ਬਹੀ ॥ ਏਕ ਬਾਤ ਮਾਗਨ ਕਉ ਆਵੈ ॥ ਬੀਸਕ ਬਾਤ ਘਰੈ ਲੈ ਜਾਵੈ ॥੧੬੨॥ ਬਨਿ ਬਨਿ ਚਲਤ ਭਏ ਰਘੁਨੰਦਨ ॥ ਫੂਲੇ ਪੁਹਪ ਬਸੰਤ ਜਾਨੁ ਬਨ ॥ ਸੋਭਤ ਕੇਸਰ ਅੰਗ ਡਰਾਯੋ ॥ ਆਨੰਦ ਹਿਯੇ ਉਛਰ ਜਨੁ ਆਯੋ ॥੧੬੩॥ ਸਾਜਤ

ਭਏ ਅਮਿਤਿ ਚਤੁਰੰਗਾ ॥ ਉਮਡਿ ਚਲਤ ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਕਰਿ ਗੰਗਾ ॥ ਭਲ ਭਲ ਕੁਅਰ ਚੜ੍ਹੇ ਸਜਿ ਸੈਨਾ ॥ ਕੋਟਿਕ ਚੜ੍ਹੇ ਸੂਰ ਜਨੁ ਗੈਨਾ ॥੧੬੪॥ ਭਰਥ ਸਹਿਤ ਸੋਭਿਤ ਸਭ ਭ੍ਰਾਤਾ ॥ ਕਹਿ ਨ ਪਰਤਿ ਮੁਖ ਤੇ ਕਛੁ ਬਾਤਾ ॥ ਮਾਤਨ ਮਨ ਸੁੰਦਰ ਸੁਤ ਮੋਹੈਂ ॥ ਜਨੁ ਦਿਤਿ ਗ੍ਰਿਹਿ ਰਵਿ ਸਸਿ ਦੋਊ ਸੋਹੈਂ ॥੧੬੫॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਕੈ ਸਜਿ ਸੁੱਧ ਬਰਾਤਾ ॥ ਕਛੁ ਨ ਪਰਤ ਕਹਿ ਤਿਨ ਕੀ ਬਾਤਾ ॥ ਬਾਢਤ ਕਹਤ ਗ੍ਰੰਥ ਬਾਤਨ ਕਰਿ ॥ ਬਿਦਾ ਹੋਨ ਸਿਸੁ ਚਲੇ ਤਾਤ ਘਰਿ ॥੧੬੬॥ ਆਇ ਪਿਤਾ ਕਹੁ ਕੀਨ ਪ੍ਰਨਾਮਾ ॥ ਜੋਰਿ ਪਾਨ ਠਾਢੇ ਬਲ ਧਾਮਾ ॥ ਨਿਰਖਿ ਪੁਤ੍ਰ ਆਨਦ ਮਨ ਭਰੇ ॥ ਦਾਨ ਬਹੁਤ ਬਿੱਪਨ ਕਹੁ ਕਰੇ ॥੧੬੭॥ ਤਾਤ ਮਾਤ ਲੈ ਕੰਠਿ ਲਗਾਏ ॥ ਜਨੁ ਦੁਇ ਰਤਨ ਨਿਰਧਨੀ ਪਾਏ ॥ ਬਿਦਾ ਮਾਂਗਿ ਜਬ ਗਏ ਰਾਮ ਘਰਿ ॥ ਸੀਸ ਰਹੇ ਧਰਿ ਚਰਨ ਕਮਲ ਪਰ ॥੧੬੮॥ ਕਬਿੱਤ ॥ ਰਾਮ ਬਿਦਾ ਕਰੇ ਸਿਰ ਚੂਮਜੋ ਪਾਨ ਪੀਠ ਧਰੇ ਆਨਦ ਸੋ ਭਰੇ ਲੈ ਤੰਬੋਰ ਆਗੇ ਧਰੇ ਹੈਂ ॥ ਦੁੰਦਭੀ ਬਜਾਇ ਤੀਨੋ ਭਾਈ ਯੌਂ ਚਲਤ ਭਏ ਮਾਨੋ ਸੂਰ ਚੰਦ ਆਨਿ ਕੋਟਿ ਅਵਤਰੇ ਹੈਂ ॥ ਕੇਸਰ ਸੋਂ ਭੀਜੇ ਪਟ ਸੋਭਾ ਦੇਤ ਐਸੀ ਭਾਂਤਿ ਮਾਨੋ ਰੂਪ ਰਾਗ ਕੇ ਸੁਹਾਗ ਭਾਗ ਭਰੇ ਹੈਂ ॥ ਰਾਜਾ ਅਵਧੇਸ ਕੇ ਕੁਮਾਰ ਐਸੇ ਸੋਭਾ ਦੇਤ ਕਾਮ ਜੂ ਨੇ ਕੋਟਿਕ ਕਲਜ਼ੋਰਾ ਕੈਧੌਂ ਕਰੇ ਹੈਂ ॥੧੬੯॥ ਕਬਿੱਤ ॥ ਅਉਧ ਤੇ ਨਿਸਰ ਚਲੇ ਲੀਨੇ ਸੰਗਿ ਸੂਰ ਭਲੇ ਰਨ ਤੇ ਨ ਟਲੇ ਪਲੇ ਸੋਭਾ ਹੂੰ ਕੇ ਧਾਮ ਕੇ ॥ ਸੁੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਉਰ ਹਾਰ ਸੋਭਿਤ ਅਪਾਰ ਤੀਨੋ ਲੋਗ ਮੱਧਿ ਕੀ ਮੁਹੱਯਾ ਸਭ ਬਾਮ ਕੇ ॥ ਦੁਰਜਨ ਦਲੱਯਾ ਤੀਨੋ ਲੋਕ ਕੇ ਜਿਤੱਯਾ ਤੀਨੋ ਰਾਮ ਜੂ ਕੇ ਭੱਯਾ ਹੈਂ ਚਹੱਯਾ ਹਰਿ ਨਾਮ ਕੇ ॥ ਬੁੱਧਿ ਕੇ ਉਦਾਰ ਹੈਂ ਸਿੰਗਾਰ ਅਵਤਾਰ ਦਾਨ ਸੀਲ ਕੇ ਪਹਾਰ ਕੈ ਕੁਮਾਰ ਬਨੇ ਕਾਮ ਕੇ ॥੧੭੦॥ ਅਸ੍ਵ ਬਰਨਨੰ ॥ ਕਬਿੱਤ ॥ ਨਾਗਰਾ ਕੇ ਨੈਨ ਹੈਂ ਕਿ ਚਾਤੁਰਾ ਕੇ ਬੈਨ ਹੈਂ ਬਘੂਲਾ ਮਾਨੋ ਗੈਨ ਕੈਸੇ ਤੈਸੇ ਥਹਰਤ ਹੈਂ ॥ ਨ੍ਰਿਤਿਕਾ ਕੇ ਪਾਉ ਹੈਂ ਕਿ ਜੂਪ ਕੈਸੇ ਦਾਉ ਹੈਂ ਕਿ ਛਲ ਕੋ ਦਿਖਾਉ ਕੋਊ ਤੈਸੇ ਬਿਹਰਤ ਹੈਂ ॥ ਹਾਕੇ ਬਾਜ ਬੀਰ ਹੈਂ ਤੁਫੰਗ ਕੈਸੇ ਤੀਰ ਹੈਂ ਅੰਜਨੀ ਕੇ ਧੀਰ ਹੈਂ ਕਿ ਧੁਜਾ ਸੇ ਫਹਰਤ ਹੈਂ ॥ ਲਹਰੈਂ ਅਨੰਗ ਕੀ ਤਰੰਗ ਜੈਸੇ ਗੰਗ ਕੀ ਅਨੰਗ ਕੈਸੇ ਅੰਗ ਜਯੋਂ ਨ ਕਹੂੰ ਠਹਰਤ ਹੈਂ ॥੧੭੧॥ ਨਿਸਾ ਨਿਸਿਨਾਥ ਜਾਨੈ ਦਿਨ ਦਿਨਪਤਿ ਮਾਨੈ ਭਿੱਛਕਨ ਦਾਤਾ ਕੈ ਪ੍ਰਮਾਨੈ ਮਹਾਂ ਦਾਨਿ ਹੈਂ ॥ ਅਉਖਧੀ ਕੈ ਰੋਗਨਿ ਅਨੰਤ ਰੂਪ ਜੋਗਨਿ ਸਮੀਪ ਕੈ ਬਜੋਗਨਿ ਮਹੇਸ ਮਹਾਮਾਨ ਹੈਂ ॥ ਸੱਤ੍ਰੈ ਖੱਗ ਖਜਾਤਾ ਸਿਸ ਰੂਪਨ ਕੈ

ਮਾਤਾ ਮਹਾਂ ਗਜਾਨੀ ਗਜਾਨ ਗਜਾਤਾ ਕੈ ਬਿਧਾਤਾ ਕੈ ਸਮਾਨ ਹੈਂ ॥ ਗਨਨ ਗਨੇਸ ਮਾਨੈ ਸੁਰਨ ਸੁਰੇਸ ਜਾਨੈ ਜੈਸੇ ਪੇਖੇ ਤੈਸੇ ਈ ਲਖੇ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਹੈਂ ॥੧੭੨॥ ਸੁਧਾ ਸੋਂ ਸੁਧਾਰੇ ਰੂਪ ਸੋਭਿਤ ਉਜਜਾਰੇ ਕਿਧੋਂ ਸਾਚੇ ਬੀਚ ਢਾਰੇ ਮਹਾਂ ਸੋਭਾ ਕੈ ਸੁਧਾਰ ਕੈ ॥ ਕਿਧੋਂ ਮਹਾ ਮੋਹਨੀ ਕੇ ਮੋਹਿਬੇ ਨਮਿੱਤ ਬੀਰ ਬਿਧਿਨਾ ਬਨਾਏ ਮਹਾਂ ਬਿਧਿ ਸੋਂ ਬਿਚਾਰ ਕੈ ॥ ਕਿਧੋਂ ਦੇਵ ਦੈਤਨ ਬਿਬਾਦ ਛਾਡਿ ਬਡੇ ਚਿਰ ਮਥਿ ਕੈ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਛੀਰ ਲੀਨੇ ਹੈ ਨਿਕਾਰ ਕੈ ॥ ਕਿਧੋਂ ਬਿਸ੍ਵਨਾਥ ਜੂ ਬਨਾਏ ਨਿਜ ਪੇਖਿਬੇ ਕਉ ਅਉਰ ਨ ਸਕਤ ਐਸੀ ਸੂਰਤੈਂ ਸੁਧਾਰ ਕੈ ॥੧੭੩॥ ਸੀਮ ਤਜਿ ਆਪਨੀ ਬਿਰਾਨੇ ਦੇਸ ਲਾਂਘਿ ਲਾਂਘਿ ਰਾਜਾ ਮਿਥਲੇਸ ਕੇ ਪਹੂਚੇ ਦੇਸ ਆਨ ਕੈ ॥ ਤੁਰਹੀ ਅਨੰਤ ਬਾਜੈਂ ਦੁੰਦਭੀ ਅਪਾਰ ਗਾਜੈਂ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਬਾਜਨ ਬਜਾਏ ਜੋਰ ਜਾਨ ਕੈ ॥ ਆਗੈ ਆਨਿ ਤੀਨੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕੰਠ ਲਾਇ ਲੀਨੇ ਰੀਤਿ ਰੂੜ੍ਹ ਸਭੈ ਕੀਨੇ ਬੈਠੇ ਬੇਦ ਕੈ ਬਿਧਾਨ ਕੈ ॥ ਬਰਖਜੋ ਧਨ ਕੀ ਧਾਰ ਪਾਯਤ ਨ ਪਾਰਾਵਾਰ ਭਿੱਛਕ ਭਏ ਨ੍ਰਿਪਾਰ ਐਸੇ ਪਾਇ ਦਾਨ ਕੈ ॥੧੭੪॥ ਬਾਨੇ ਫਹਰਾਨੇ ਘਹਰਾਨੇ ਦੁੰਦਭਿ ਅਰਰਾਨੇ ਜਨਕ ਪੁਰੀ ਕੇ ਨਿਯਰਾਨੇ ਬੀਰ ਜਾਇਕੈ ॥ ਕਹੂੰ ਚਉਰ ਢਾਰੈਂ ਕਹੂੰ ਚਾਰਣ ਉਚਾਰੈਂ ਕਹੂੰ ਭਾਟ ਜੁ ਪੁਕਾਰੈਂ ਛੰਦ ਸੁੰਦਰ ਬਨਾਇਕੈ ॥ ਕਹੂੰ ਬੀਨ ਬਾਜੈਂ ਕੋਊ ਬਾਂਸੁਰੀ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਸਾਜੈਂ ਦੇਖੇ ਕਾਮ ਲਾਜੈ ਰਹੇ ਭਿੱਛਕ ਅਘਾਇਕੈ ॥ ਰੰਕ ਤੇ ਸੁ ਰਾਜਾ ਭਏ ਆਸਿਖ ਅਸੇਖ ਦਏ ਮਾਂਗਤ ਨ ਭਏ ਫੇਰ ਐਸੇ ਦਾਨ ਪਾਇਕੈ ॥੧੭੫॥ ਆਨਿ ਕੈ ਜਨਕ ਲੀਨੋ ਕੰਠ ਸੋਂ ਲਗਾਇ ਤਿਹੂੰ ਆਦਰ ਦੁਰੰਤ ਕੈ ਅਨੰਤ ਭਾਂਤਿ ਲਏ ਹੈਂ ॥ ਬੇਦ ਕੇ ਬਿਧਾਨ ਕੈ ਕੈ ਬਜਾਸ ਤੇ ਬਧਾਈ ਬੇਦਿ ਏਕ ਏਕ ਬਿਪ੍ਰ ਕਉ ਬਿਸੇਖ ਸ੍ਵਰਨ ਦਏ ਹੈਂ ॥ ਰਾਜਕੁਆਰ ਸਭੈ ਪਹਿਰਾਇ ਸਿਰਪਾਇਨ ਤੇ ਮੋਤੀ ਮਾਨਕਨ ਕੇ ਬਰਖ ਮੇਘ ਗਏ ਹੈਂ ॥ ਦੰਤੀ ਸ੍ਵੇਤ ਦੀਨੇ ਕੇਤੇ ਸਿੰਧੁਲੀ ਤੁਰੇ ਨਵੀਨੇ ਰਾਜਾ ਕੇ ਕੁਮਾਰ ਤੀਨੋ ਬਜਾਹ ਕੈ ਪਠਏ ਹੈਂ ॥੧੭੬॥ ਦੋਧਕ ਛੰਦ ॥ ਬਜਾਹ ਸੁਤਾ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਨ੍ਰਿਪ ਬਾਲੰ ॥ ਮਾਂਗਿ ਬਿਦਾ ਮੁਖਿ ਲੀਨ ਉਤਾਲੰ ॥ ਸਾਜਨ ਬਾਜ ਚਲੇ ਗਜ ਸੰਜੁਤ ॥ ਏਸਨ ਏਸ ਨਰੇਸਨ ਕੇ ਜੁਤ ॥੧੭੭॥ ਦਾਜ ਸੁਮਾਰ ਸਕੈ ਕਰਿ ਕਉਨੈ ॥ ਬੀਨ ਸਕੈ ਬਿਧਨਾ ਨਹੀ ਤਉਨੈ ॥ ਬੇਸਨ ਬੇਸਨ ਬਾਜਿ ਮਹਾਂ ਮਤ ॥ ਭੇਸਨ ਭੇਸ ਚਲੇ ਗਜ ਗੱਜਤ ॥੧੭੮॥ ਬਾਜਤ ਨਾਦ ਨਫੀਰਨ ਕੇ ਗਨ ॥ ਗਾਜਤ ਸੂਰ ਪ੍ਰਮਾਥ ਮਹਾ ਮਨ ॥ ਅਉਧ ਪੁਰੀ ਨਿਯਰਾਨਿ ਰਹੀ ਜਬ ॥ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਏ ਰਘੁਨੰਦ ਤਹੀ ਤਬ ॥੧੭੯॥ ਮਾਤਨ ਵਾਰ ਕਿਯੋ ਜਲ ਪਾਨੰ

॥ ਦੇਖ ਨਰੇਸ ਰਹੇ ਛਬਿ ਮਾਨੰ ॥ ਭੂਪ ਬਿਲੋਕਤ ਲਾਇ ਲਏ ਉਰਿ ॥ ਨਾਚਤ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਭਏ ਪੁਰਿ ॥੧੮੦॥ ਭੂਪਜ ਬਜਾਹਿ ਜਬੈ ਗ੍ਰਿਹ ਆਏ ॥ ਬਾਜਤ ਭਾਂਤਿ ਅਨੇਕ ਬਧਾਏ ॥ ਤਾਤ ਬਸਿਸਟ ਸੁਮਿਤ੍ਰ ਬੁਲਾਏ ॥ ਅਉਰ ਅਨੇਕ ਤਹਾਂ ਰਿਖਿ ਆਏ ॥੧੮੧॥ ਘੋਰ ਉਠੀ ਘਹਰਾਇ ਘਟਾ ਤਬ ॥ ਚਾਰੋ ਦਿਸਿ ਦਿਗਦਾਹ ਲਖਯੋ ਸਭ ॥ ਮੰਤ੍ਰੀ ਮਿਤ੍ਰ ਸਭੈ ਅਕੁਲਾਨੇ ॥ ਭੂਪਤਿ ਸੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਖਾਨੇ ॥੧੮੨॥ ਹੋਤੁਤਪਾਤ ਬਡੇ ਸੁਨੁ ਰਾਜਨ ॥ ਮੰਤ੍ਰ ਕਰੋ ਰਿਖਿ ਜੋਰਿ ਸਮਾਜਨ ॥ ਬੋਲਹੁ ਬਿੱਪ ਬਿਲੰਬ ਨ ਕੀਜੈ ॥ ਹੈਕ੍ਰਿਤ ਜੱਗ ਅਰੰਭਨ ਕੀਜੈ ॥੧੮੩॥ ਆਇਸੁ ਰਾਜ ਦਯੋ ਤਤਕਾਲਹਿ ॥ ਮੰਤ੍ਰ ਸੁਮਿੱਤ੍ਰਹ ਬੁੱਧਿ ਬਿਸਾਲਹਿ ॥ ਹੈਕ੍ਰਿਤ ਜੱਗ ਅਰੰਭਨ ਕੀਜੈ ॥ ਆਇਸੁ ਬੇਗਿ ਨਰੇਸ ਕਰੀਜੈ ॥੧੮੪॥ ਬੋਲਿ ਬਡੇ ਰਿਖਿ ਲੀਨਿ ਮਹਾਂ ਦਿਜ ॥ ਹੋਤਿਨ ਬੋਲ ਲਯੋ ਜੁ ਰਿਤ੍ਵਿਜ ॥ ਪਾਵਕ ਕੁੰਡ ਖੁਦਯੋ ਤਿਹ ਅਉਸਰ ॥ ਗਾਡਿਯ ਖੰਭ ਤਹਾਂ ਧਰਮੰ ਧਰ ॥੧੮੫॥ ਛੋਰਿ ਲਯੋ ਹਯਸਾਰਹ ਤੇ ਹਯ ॥ ਅਸਿਤ ਕਰਨ ਪ੍ਰਭਾਸਤ ਕੇਕਯ ॥ ਦੇਸਨ ਦੇਸ ਨਰੇਸ ਦਏ ਸੰਗਿ ॥ ਸੁੰਦਰ ਸੂਰ ਸੁਰੰਗ ਸੁਭੈ ਅੰਗ ॥੧੮੬॥ ਸਮਾਨਕਾ ਛੰਦ ॥ ਨਰੇਸ ਸੰਗ ਕੈ ਦਏ ॥ ਪ੍ਰਬੀਨ ਬੀਨ ਕੈ ਲਏ ॥ ਸਨੱਧ ਬੱਧ ਹੁਇ ਚਲੇ ॥ ਸੁ ਬੀਰ ਬੀਰਹਾ ਭਲੇ ॥੧੮੭॥ ਬਿਦੇਸ ਦੇਸ ਗਾਹ ਕੈ ॥ ਅਦਾਹ ਠਉਰ ਦਾਹ ਕੈ ॥ ਫਿਰਾਇ ਬਾਜ ਰਾਜ ਕੱਉ ॥ ਸੁਧਾਰ ਰਾਜ ਕਾਜ ਕਉ ॥੧੮੮॥ ਨਰੇਸ ਪਾਇ ਲਾਗਿਯੰ ॥ ਦੁਰੰਤ ਦੋਖ ਭਾਗਿਯੰ ॥ ਸੁ ਪੂਰ ਜੱਗ ਕੋ ਕਰਯੋ ॥ ਨਰੇਸ ਤ੍ਰਾਸ ਕਉ ਹਰਯੋ ॥੧੮੯॥ ਅਨੰਤ ਦਾਨ ਪਾਇ ਕੈ ॥ ਚਲੇ ਦਿਜੰ ਅਘਾਇ ਕੈ ॥ ਦੁਰੰਤ ਆਸਿਖੈਂ ਰੜ੍ਹੈਂ ॥ ਰਿਚਾ ਸੁ ਬੇਦ ਕੀ ਪੜ੍ਹੈਂ ॥੧੯੦॥ ਨਰੇਸ ਦੇਸ ਦੇਸ ਕੇ ॥ ਸੁਭੰਤ ਬੇਸ ਬੇਸ ਕੇ ॥ ਬਿਸੇਖ ਸੂਰ ਸੋਭਹੀਂ ॥ ਸੁਸੀਲ ਨਾਰਿ ਲੋਭਹੀਂ ॥੧੯੧॥ ਬਜੰਤ੍ਰ ਕੋਟਿ ਬਾਜਹੀਂ ॥ ਸਨਾਇ ਭੇਰਿ ਸਾਜਹੀਂ ॥ ਬਨਾਇ ਦੇਵਤਾ ਧਰੈਂ ॥ ਸਮਾਨ ਜਾਇ ਪਾ ਪਰੈਂ ॥੧੯੨॥ ਕਰੈਂ ਡੰਡਉਤ ਪਾ ਪਰੈਂ ॥ ਬਿਸੇਖ ਭਾਵਨਾ ਧਰੈਂ ॥ ਸੁ ਮੰਤ੍ਰ ਜੰਤ੍ਰ ਜਾਪੀਐ ॥ ਦੁਰੰਤ ਥਾਪ ਥਾਪੀਐ ॥੧੯੩॥ ਨਚਾਤ ਚਾਰੁਮੰਗਨਾ ॥ ਸੁ ਜਾਨੁ ਦੇਵ ਅੰਗਨਾ ॥ ਕਮੀ ਨ ਕਉਨ ਕਾਜ ਕੀ ॥ ਪ੍ਰਭਾਵ ਰਾਮਰਾਜ ਕੀ ॥੧੯੪॥ ਸਾਰਸੁਤੀ ਛੰਦ ॥ ਦੇਸ ਦੇਸਨ ਕੀ ਕ੍ਰਿਆ ਸਿਖਵੰਤ ਹੈਂ ਦਿਜ ਏਕ ॥ ਬਾਨ ਅਉਰ ਕਮਾਨ ਕੀ ਬਿਧਿ ਦੇਤ ਆਨਿ ਅਨੇਕ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿਨ ਸੋਂ ਪੜ੍ਹਾਵਤ ਬਾਰ ਨਾਰਿ ਸਿੰਗਾਰ ॥ ਕੋਕ ਕਾਬਜ ਪੜ੍ਹੈ ਕਹੂੰ ਬਜਾਕਰਨ ਬੇਦ

ਬਿਚਾਰ ॥੧੯੫॥ ਰਾਮ ਪਰਮ ਪਵਿਤ੍ਰ ਹੈ ਰਘੁਬੰਸ ਕੇ ਅਵਤਾਰ ॥ ਦੁਸਟ ਦੈਤਨ ਕੇ ਸੰਘਾਰਕ ਸੰਤ ਪ੍ਰਾਨ ਅਧਾਰ ॥ ਦੇਸਿ ਦੇਸਿ ਨਰੇਸ ਜੀਤਿ ਅਸੇਸ ਕੀਨ ਗੁਲਾਮ ॥ ਜੱਤ੍ਰ ਤੱਤ੍ਰ ਧੁਜਾ ਬਧੀ ਜੈਪੱਤ੍ਰ ਕੀ ਸਭ ਧਾਮ ॥੧੯੬॥ ਬਾਂਟਿ ਤੀਨੁ ਦਿਸਾ ਤਿਹੂੰ ਸੁਤ ਰਾਜਧਾਨੀ ਰਾਮ ॥ ਬੋਲਿ ਰਾਜ ਬਸਿਸਟ ਕੀਨ ਬਿਚਾਰ ਕੇਤਕ ਜਾਮ ॥ ਸਾਜ ਰਾਘਵ ਰਾਜ ਕੇ ਘਟ ਪੂਰ ਰਾਖਸ ਏਕ ॥ ਆਂਬ੍ਰ ਮਉਲ ਨਦੀਸੁ ਉਦਕੰ ਅਉਰ ਪੁਹਪ ਅਨੇਕ ॥੧੯੭॥ ਥਾਰ ਚਾਰੁ ਅਪਾਰ ਕੁੰਕਮ ਚੰਦਨਾਦਿ ਅਨੰਤ ॥ ਰਾਜ ਸਾਜ ਧਰੇ ਸਭੈ ਤਹ ਆਨਿ ਆਨਿ ਦੁਰੰਤ ॥ ਮੰਥਰਾ ਇਕ ਗਾਂਧ੍ਰਬੀ ਬ੍ਰਹਮਾ ਪਠੀ ਤਿਹ ਕਾਲ ॥ ਬਾਜ ਸਾਜ ਸਨੈ ਚੜ੍ਹੀ ਸਭ ਸੁਭ੍ਰ ਧਉਲ ਉਤਾਲ ॥੧੯੮॥ ਬੇਣੁ ਬੀਣ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਬਾਦ ਸੁਣੇ ਰਹੀ ਚਕਿ ਬਾਲ ॥ ਰਾਮ ਰਾਜ ਉਠੀ ਜਯਤ ਧੁਨਿ ਭੂਮਿ ਭੂਰਿ ਬਿਸਾਲ ॥ ਜਾਤ ਹੀ ਸੰਗਿ ਕੇਕਈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬੋਲੀ ਬਾਤ ॥ ਹਾਥ ਬਾਤ ਛੁਟੀ ਚਲੀ ਬਰ ਮਾਂਗ ਹੈਂ ਕਿਹ ਰਾਤ ॥੧੯੯॥ ਕੇਕਈ ਇਮ ਜਉ ਸੁਨੀ ਭਈ ਦੁੱਖਤਾ ਸਰਬੰਗ ॥ ਝੂਮਿ ਭੂਮਿ ਗਿਰੀ ਮ੍ਰਿਗੀ ਜਿਮ ਲਾਗਿ ਬਾਣ ਸੁਰੰਗ ॥ ਜਾਤਿ ਹੀ ਅਵਧੇਸ ਕਉ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬੋਲੀ ਬੈਨ ॥ ਦੀਜੀਏ ਬਰ ਭੂਪ ਮੋਕਉ ਜੋ ਕਹੇ ਦੁਇ ਦੈਨ ॥੨੦੦॥ ਰਾਮ ਕੋ ਬਨ ਦੀਜੀਐ ਮਮ ਪੂਤ ਕਉ ਨਿਜ ਰਾਜ ॥ ਰਾਜ ਸਾਜ ਸੁ ਸੰਪਦਾ ਦੋਊ ਚਉਰ ਛੱਤ੍ਰ ਸਮਾਜ ॥ ਦੇਸ ਅਉਰ ਬਿਦੇਸ ਕੀ ਠਕੁਰਾਇ ਦੈ ਸਭ ਮੋਹਿ ॥ ਸੱਤਿ ਸੀਲ ਸਤੀ ਜਤ ਬ੍ਰਤ ਤਉ ਪਛਾਨੋ ਤੋਹਿ ॥੨੦੧॥ ਪਾਪਨੀ ਬਨ ਰਾਮ ਕੋ ਪੈ ਹੈਂ ਕਹਾ ਜਸ ਕਾਢ ॥ ਭਸਮ ਆਨਨ ਤੇ ਗਈ ਕਹਿ ਕੈਸ ਕੈ ਅਸਿ ਬਾਢ ॥ ਕੋਪ ਭੂਪ ਕੁਅੰਡ ਲੈ ਤੁਹਿ ਕਾਟੀਐ ਇਹ ਕਾਲ ॥ ਨਾਸ ਤੋਰ ਨ ਕੀਜਿਯੈ ਤਕਿ ਛਾਡਿਯੈ ਤੁਹਿ ਬਾਲ ॥੨੦੨॥ ਨਗ ਸਰੂਪੀ ਛੰਦ ॥ ਨਰ ਦੇਵ ਦੇਵ ਰਾਮ ਹੈਂ ॥ ਅਭੇਵ ਧਰਮ ਧਾਮ ਹੈਂ ॥ ਅਬੁੱਧਿ ਨਾਰਿ ਤੈਂ ਮਨੈ ॥ ਬਿਸੁੱਧਿ ਬਾਤ ਕੋ ਭਨੈ ॥੨੦੩॥ ਅਗਾਧਿ ਦੇਵ ਅਨੰਤ ਹੈਂ ॥ ਅਭੂਤ ਸੋਭਵੰਤ ਹੈਂ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾਲੁ ਕਰਮ ਕਾਰਣੰ ॥ ਬਿਹਾਲ ਦਯਾਲ ਤਾਰਣੰ ॥੨੦੪॥ ਅਨੇਕ ਸੰਤ ਤਾਰਣੰ ॥ ਅਦੇਵ ਦੇਵ ਕਾਰਣੰ ॥ ਸੁਰੇਸ ਭਾਇ ਰੂਪਣੰ ॥ ਸਮ੍ਰਿਧ ਸਿੱਧਿ ਕੂਪਣੰ ॥੨੦੫॥ ਬਰੰ ਨਰੇਸ ਦੀਜਿਯੈ ॥ ਕਹੇ ਸੁ ਪੂਰ ਕੀਜਿਯੈ ॥ ਨ ਸੰਕ ਰਾਜ ਧਾਰਿਯੈ ॥ ਨ ਬੋਲ ਬੋਲਿ ਹਾਰਿਯੈ ॥੨੦੬॥ ਨਗ ਸਰੂਪੀ ਅੱਧਾ ਛੰਦ ॥ ਨ ਲਾਜਿਯੈ ॥ ਨ ਭਾਜਿਯੈ ॥ ਰਘੁਏਸ ਕੋ ॥ ਬਨੇਸ ਕੋ ॥੨੦੭॥ ਬਿਦਾ ਕਰੋ ॥ ਧਰਾ ਹਰੋ ॥ ਨ ਭਾਜਿਯੈ ॥ ਬਿਰਾਜਿਯੈ

॥੨੦੮॥ ਬਸਿਸਟ ਕੋ ॥ ਦਿਜਿਸਟ ਕੋ ॥ ਬੁਲਾਇਯੈ ॥ ਪਠਾਇਯੈ ॥੨੦੯॥ ਨਰੇਸ ਜੀ ॥ ਉਸੇਸ ਲੀ ॥ ਘੁਮੇ ਘਿਰੇ ॥ ਧਰਾ ਗਿਰੇ ॥੨੧੦॥ ਸੁਚੇਤ ਭੇ ॥ ਅਚੇਤ ਤੇ ॥ ਉਸਾਸ ਲੈ ॥ ਉਦਾਸ ਹ੍ਵੈ ॥੨੧੧॥ ਉਗਾਧ ਛੰਦ ॥ ਸਬਾਰਿ ਨੈਣੰ ॥ ਉਦਾਸ ਬੈਣੰ ॥ ਕਹਜੋ ਕੁਨਾਰੀ ॥ ਕੁਬ੍ਰਿਤਿ ਕਾਰੀ ॥੨੧੨॥ ਕਲੰਕ ਰੂਪਾ ॥ ਕੁਵ੍ਰਿਤ ਕੂਪਾ ॥ ਨਿਲੱਜ ਨੈਣੀ ॥ ਕੁਬਾਕ ਬੈਣੀ ॥੨੧੩॥ ਕਲੰਕ ਕਰਣੀ ॥ ਸਮ੍ਰਿਧਿ ਹਰਣੀ ॥ ਅਕ੍ਰਿਤ ਕਰਮਾ ॥ ਨਿਲੱਜ ਧਰਮਾ ॥੨੧੪॥ ਅਲੱਜ ਧਾਮੰ ॥ ਨਿਲੱਜ ਬਾਮੰ ॥ ਅਸੋਭ ਕਰਣੀ ॥ ਸਸੋਭ ਹਰਣੀ ॥੨੧੫॥ ਨਿਲੱਜ ਨਾਰੀ ॥ ਕੁਕਰਮ ਕਾਰੀ ॥ ਅਧਰਮ ਰੂਪਾ ॥ ਅਕੱਜ ਕੂਪਾ ॥੨੧੬॥ ਪਹਪਿਟਿਆਰੀ ॥ ਕੁਕਰਮ ਕਾਰੀ ॥ ਮਰੈ ਨ ਮਰਣੀ ॥ ਅਕਾਜ ਕਰਣੀ ॥੨੧੭॥ ਕੇਕਈ ਬਾਚ ॥ ਨਰੇਸ ਮਾਨੋ ॥ ਕਹਜੋ ਪਛਾਨੋ ॥ ਬਦਜੋ ਸੁ ਦੇਹੂ ॥ ਬਰੰ ਦੁ ਮੋਹੂ ॥੨੧੮॥ ਚਿਤਾਰ ਲੀਜੈ ॥ ਕਹਜੋ ਸੁ ਦੀਜੈ ॥ ਨ ਧਰਮ ਹਾਰੋ ॥ ਨ ਭਰਮ ਟਾਰੋ ॥੨੧੯॥ ਬੁਲੈ ਬਸਿਸਟੈ ॥ ਅਪੂਰਬ ਇਸਟੈ ॥ ਕਹੀ ਸੀਏਸੈ ॥ ਨਿਕਾਰ ਦੇਸੈ ॥੨੨੦॥ ਬਿਲਮ ਨ ਕੀਜੈ ॥ ਸੁ ਮਾਨ ਲੀਜੈ ॥ ਰਿਖੇਸ ਰਾਮੰ ॥ ਨਿਕਾਰ ਧਾਮੰ ॥੨੨੧॥ ਰਹੇ ਨ ਇਆਨੀ ॥ ਭਈ ਦਿਵਾਨੀ ॥ ਚੁਪੈ ਨ ਬਉਰੀ ॥ ਬਕੈ ਤਡਉਰੀ ॥੨੨੨॥ ਧ੍ਰਿਗੰਸ ਰੂਪਾ ॥ ਨਿਖੇਧ ਕੂਪਾ ॥ ਦੁਬਾਕ ਬੈਣੀ ॥ ਨਰੇਸ ਛੈਣੀ ॥੨੨੩॥ ਨਿਕਾਰ ਰਾਮੰ ॥ ਅਧਾਰ ਧਾਮੰ ॥ ਹਤਜੋ ਨਿਜੇਸੰ ॥ ਕੁਕਰਮ ਭੇਸੰ ॥੨੨੪॥ ਉਗਾਥਾ ਛੰਦ ॥ ਅਜਿੱਤ ਜਿੱਤੇ ਅਬਾਹ ਬਾਹੇ ॥ ਅਖੰਡ ਖੰਡੇ ਅਦਾਹ ਦਾਹੇ ॥ ਅਭੰਡ ਭੰਡੇ ਅਡੰਗ ਡੰਗੇ ॥ ਅਮੁੰਨ ਮੁੰਨੇ ਅਭੰਗ ਭੰਗੇ ॥੨੨੫॥ ਅਕਰਮ ਕਰਮੰ ਅਲੱਖ ਲੱਖੇ ॥ ਅਡੰਡ ਡੰਡੇ ਅਭੱਖ ਭੱਖੇ ॥ ਅਥਾਹ ਥਾਹੇ ਅਦਾਹ ਦਾਹੇ ॥ ਅਭੰਗ ਭੰਗੇ ਅਬਾਹ ਬਾਹੇ ॥੨੨੬॥ ਅਭਿੱਜ ਭਿੱਜੇ ਅਜਾਲ ਜਾਲੇ ॥ ਅਖਾਪ ਖਾਪੇ ਅਚਾਲ ਚਾਲੇ ॥ ਅਭਿੰਨ ਭਿੰਨੇ ਅਡੰਡ ਡਾਂਡੇ ॥ ਅਕਿੱਤ ਕਿੱਤੇ ਅਮੰਡ ਮਾਂਡੇ ॥੨੨੭॥ ਅਛਿੱਦ ਛਿੱਦੇ ਅਦੱਗ ਦਾਗੇ ॥ ਅਚੋਰ ਚੋਰੇ ਅਠੱਗ ਠਾਗੇ ॥ ਅਭਿੱਦ ਭਿੱਦੇ ਅਫੋੜ ਫੋੜੇ ॥ ਅਕੱਜ ਕੱਜੇ ਅਜੋੜ ਜੋੜੇ ॥੨੨੮॥ ਅਦੱਗ ਦੱਗੇ ਅਮੋੜ ਮੋੜੇ ॥ ਅਖਿੱਚ ਖਿੱਚੇ ਅਜੋੜ ਜੋੜੇ ॥ ਅਕੱਢ ਕੱਢੇ ਅਸਾਧ ਸਾਧੇ ॥ ਅਫੱਟ ਫੱਟੇ ਅਫਾਧ ਫਾਧੇ ॥੨੨੯॥ ਅਧੰਧ ਧੰਧੇ ਅਕੱਜ ਕੱਜੇ ॥ ਅਭਿੰਨ ਭਿੰਨੇ ਅਭੱਜ ਭੱਜੇ ॥ ਅਛੇੜ ਛੇੜੇ ਅਲੱਧ ਲੱਧੇ ॥ ਅਜਿੱਤ ਜਿੱਤੇ ਅਬੱਧ ਬੱਧੇ ॥੨੩੦॥ ਅਚੀਰ ਚੀਰੇ ਅਤਾੜ ਤਾੜੇ॥ ਅਠੱਟ ਠੱਟੇ

ਅਪਾੜ ਪਾੜੇ ॥ ਅਧੱਕ ਧੱਕੇ ਅਪੰਗ ਪੰਗੇ ॥ ਅਜੁੱਧ ਜੁੱਧੇ ਅਜੰਗ ਜੰਗੇ ॥੨੩੧॥ ਅਕੁੱਟ ਕੁੱਟੇ ਅਘੁੱਟ ਘਾਏ ॥ ਅਚੂਰ ਚੂਰੇ ਅਦਾਵ ਦਾਏ ॥ ਅਭੀਰ ਭੀਰੇ ਅਭੰਗ ਭੰਗੇ ॥ ਅਟੁੱਕ ਟੁੱਕੇ ਅਕੰਗ ਕੰਗੇ ॥੨੩੨॥ ਅਖਿੱਦ ਖੇਦੇ ਅਢਾਹ ਢਾਹੇ ॥ ਅਗੰਜ ਗੰਜੇ ਅਬਾਹ ਬਾਹੇ ॥ ਅਮੁੰਨ ਮੁੰਨੇ ਅਹੇਹ ਹੇਹੇ ॥ ਵਿਰਚੰਨ ਨਾਰੀ ਤ ਸੁੱਖ ਕੇਹੇ ॥੨੩੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਕੇਕਈ ਹਠ ਗਹਯੋ ਬਰ ਮਾਂਗਨ ਨ੍ਰਿਪ ਤੀਰ ॥ ਅਤਿ ਆਤੁਰ ਕਿਆ ਕਹਿ ਸਕੈ ਬਿਧਯੋ ਕਾਮ ਕੇ ਤੀਰ ॥੨੩੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਪਰ ਪਾਇਨ ਰਹੇ ਮੋਰੇ ਬਚਨ ਅਨੇਕ ॥ ਗਹਿ ਅਉਹਠਿ ਅਬਲਾ ਰਹੀ ਮਾਨਯੋ ਬਚਨ ਨ ਏਕ ॥੨੩੫॥ ਬਰ ਦਯੋ ਮੈਂ ਛੋਰੋਂ ਨਹੀ ਤੈਂ ਕਰਿ ਕੋਟਿ ਉਪਾਇ ॥ ਘਰ ਮੋ ਸੁਤ ਕਉ ਦੀਜਿਯੈ ਬਨਬਾਸੈ ਰਘੁਰਾਇ ॥੨੩੬॥ ਭੂਪ ਧਰਨਿ ਬਿਨੁ ਬੁੱਧਿ ਗਿਰਯੋ ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਤ੍ਰਿਯ ਕਾਨਿ ॥ ਜਿਮ ਮ੍ਰਿਗੇਸ ਬਨ ਕੇ ਬਿਖੈ ਬਧਯੋ ਬਧਿਕ ਬਰ ਬਾਨਿ ॥੨੩੭॥ ਤਰਫਰਾਤ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਪਰਯੋ ਸੁਨਿ ਬਨ ਰਾਮ ਉਚਾਰ ॥ ਪਲਕ ਪ੍ਰਾਨ ਤਜਾਗੇ ਤਜਤ ਮੱਧਿ ਸਫਰਿ ਸਰ ਬਾਰੁ ॥੨੩੮॥ ਰਾਮ ਨਾਮ ਸ੍ਰਵਨਨ ਸੁਣਯੋ ਉਠਿ ਥਿਰ ਭਯੋ ਸੁਚੇਤ ॥ ਜਨੁ ਰਣ ਸੁਭਟ ਗਿਰਯੋ ਉਠਯੋ ਗਹਿ ਅਸਿ ਨਿਡਰ ਸੁਚੇਤ ॥੨੩੯॥ ਪ੍ਰਾਨ ਪਤਨ ਨ੍ਰਿਪ ਬਰ ਸਹੋ ਧਰਮ ਨ ਛੋਰਾ ਜਾਇ ॥ ਦੈਨ ਕਹੇ ਜੋ ਬਰ ਹੁਤੇ ਤਨ ਜੁਤ ਦਏ ਉਠਾਇ ॥੨੪੦॥ ਕੇਕਈ ਬਾਚ ਨ੍ਰਿਪੋਬਾਚ ਬਸਿਸਟ ਸੋਂ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਰਾਮ ਪਯਾਨੋ ਬਨ ਕਰੈ ਭਰਥ ਕਰੈ ਠਕੁਰਾਇ ॥ ਬਰਖ ਚਤੁਰ ਦਸ ਕੇ ਬਿਤੇ ਫਿਰਿ ਰਾਜਾ ਰਘੁਰਾਇ ॥੨੪੧॥ ਕਹੀ ਬਸਿਸਟ ਸੁਧਾਰ ਕਰਿ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬਰ ਸੋਂ ਜਾਇ ॥ ਬਰਖ ਚਤੁਰਦਸ ਭਰਥ ਨ੍ਰਿਪ ਪੁਨਿ ਨ੍ਰਿਪ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਰਾਇ ॥੨੪੨॥ ਸੁਨਿ ਬਸਿਸਟ ਕੋ ਬਚ ਸ੍ਰਵਣਿ ਰਘੁਪਤਿ ਫਿਰੇ ਸਸੋਗ ॥ ਉਤ ਦਸਰਥ ਤਨ ਕੋ ਤਜਯੋ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰ ਬਿਯੋਗ ॥੨੪੩॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਗ੍ਰਿਹਿ ਆਵਤ ਰਘੁਰਾਇ ਸਭੁ ਧਨ ਦਿਯੋ ਲੁਟਾਇ ਕੈ ॥ ਕਟਿ ਤਰਕਸੀ ਸੁਹਾਇ ਬੋਲਤ ਭੇ ਸਿਯ ਸੋਂ ਬਚਨ ॥੨੪੪॥ ਸੁਨਿ ਸਿਯ ਸੁਜਸਿ ਸੁਜਾਨ ਰਹੋ ਕੌਸੱਲਿਆ ਤੀਰ ਤੁਮ ॥ ਰਾਜ ਕਰਉਂ ਫਿਰਿ ਆਨਿ ਤੋਹਿ ਸਹਿਤ ਬਨਬਾਸ ਬਸਿ ॥੨੪੫॥ ਸੀਤਾ ਬਾਚ ਰਾਮ ਸੋਂ ॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਮੈਂ ਨ ਤਜੋਂ ਪਿਯ ਸੰਗ ਕੈਸੋਈ ਦੁਖ ਜੀਅ ਪੈ ਪਰੋ ॥ ਤਨਕ ਨ ਮੋਰਉਂ ਅੰਗ ਅੰਗ ਤੇ ਹੋਇ ਅਨੰਗ ਕਿਨ ॥੨੪੬॥ ਰਾਮ ਬਾਚ ਸੀਤਾ ਪ੍ਰਤਿ ॥ ਮਨੋਹਰ ਛੰਦ ॥ ਜਉ ਨ ਰਹੋ ਸਸੁਰਾਰ ਕ੍ਰਿਸੋਦਰਿ ਜਾਹਿ ਪਿਤਾ ਗ੍ਰਿਹ ਤੋਹਿ

ਪਠੈ ਦਿਉਂ ॥ ਨੈਕ ਸੁਭਾਨਨ ਤੇ ਹਮ ਕਉ ਜੋਈ ਠਾਟ ਕਹੋ ਸੋਈ ਗਾਂਠ ਗਿਠੈ ਦਿਉਂ ॥ ਜੇ ਕਿਛੁ ਚਾਹ ਕਰੋ ਧਨ ਕੀ ਟੁਕ ਮੋਹਿ ਕਹੋ ਸਭ ਤੋਹਿ ਉਠੈ ਦਿਉਂ ॥ ਕੇਤਕ ਅਉਧ ਕੋ ਰਾਜ ਸੁਲੋਚਨਿ ਰੰਕ ਕੋ ਲੰਕ ਨਿਸੰਕ ਲੁਟੈ ਦਿਉਂ ॥੨੪੭॥ ਘੋਰ ਸਿਯਾ ਬਨ ਤੂੰ ਸੁ ਕੁਮਾਰਿ ਕਹੋ ਹਮ ਸੋਂ ਕਸ ਤੈਂ ਨਿਬਹੈ ਹੈਂ ॥ ਗੁੰਜਤ ਸਿੰਘ ਡਕਾਰਤ ਕੋਲ ਭਯਾਨਕ ਭੀਲ ਲਖੈਂ ਭ੍ਰਮ ਐਹੈਂ ॥ ਸੁੰਕਤ ਸਾਪ ਬਕਾਰਤ ਬਾਘ ਭਕਾਰਤ ਭੂਤ ਮਹਾ ਦੁਖ ਪੈਹੈਂ ॥ ਤੂੰ ਸੁ ਕੁਮਾਰਿ ਰਚੀ ਕਰਤਾਰ ਬਿਚਾਰ ਚਲੇ ਤੁਹਿ ਕਿਉਂ ਬਨਿ ਐਹੈਂ ॥੨੪੮॥ ਸੀਤਾ ਵਾਚ ਰਾਮ ਸੋਂ ॥ ਮਨੋਹਰ ਛੰਦ ॥ ਸੇਲ ਸਹੋਂ ਤਨ ਸੂਕ ਰਹੋਂ ਪਰ ਸੀ ਨ ਕਰੋਂ ਸਿਰ ਸੂਲ ਸਹੋਂਗੀ ॥ ਬਾਘ ਬੁਕਾਰ ਫਨੀਨ ਫੁਕਾਰ ਸੁ ਸੀਸ ਗਿਰੋ ਪਰ ਸੀ ਨ ਕਹੋਂਗੀ ॥ ਬਾਸ ਕਹਾ ਬਨਬਾਸ ਭਲੋ ਨਹੀ ਪਾਸ ਤਜੋਂ ਪਿਯ ਪਾਇ ਗਹੋਂਗੀ ॥ ਹਾਸ ਕਹਾ ਇਹ ਉਦਾਸ ਸਮੈ ਗ੍ਰਿਹ ਆਸ ਰਹੋ ਪਰ ਮੈ ਨ ਰਹੋਂਗੀ ॥੨੪੯॥ ਰਾਮ ਵਾਚ ਸੀਤਾ ਪ੍ਰਤਿ ॥ ਰਾਸ ਕਹੋਂ ਤੁਹਿ ਬਾਸ ਕਰੋ ਗ੍ਰਿਹਿ ਸਾਸੁ ਕੀ ਸੇਵ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਕੀਜੈ ॥ ਕਾਲ ਹੀ ਬਾਸ ਬਨੈ ਮ੍ਰਿਗਲੋਚਨਿ ਰਾਜ ਕਰੋਂ ਤੁਮ ਸੋ ਸੁਨਿ ਲੀਜੈ ॥ ਜੌਂ ਨ ਲਗੈ ਜਿਯ ਅਉਧਿ ਸੁਭਾਨਨਿ ਜਾਹਿ ਪਿਤਾ ਗ੍ਰਿਹ ਸਾਚ ਭਨੀਜੈ ॥ ਤਾਤ ਕੀ ਬਾਤ ਗਡੀ ਜਿਯ ਜਾਤ ਸਿਧਾਤ ਬਨੈ ਮੁਹਿ ਆਇਸੁ ਦੀਜੈ ॥੨੫੦॥ ਲਛਮਣ ਵਾਚ ॥ ਬਾਤ ਇਤੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਭਈ ਸੁਨਿ ਆਇਗੇ ਭ੍ਰਾਤ ਸਰਾਸਨ ਲੀਨੇ ॥ ਕੌਨ ਕੁਪੂਤ ਭਯੋ ਕੁਲ ਮੈ ਜਿਨ ਰਾਮਹਿ ਬਾਸ ਬਨੈ ਕਹੁ ਦੀਨੇ ॥ ਕਾਮ ਕੇ ਬਾਨ ਬਧਯੋ ਬਸਿ ਕਾਮਨਿ ਕੂਰ ਕੁਚਾਲ ਮਹਾ ਮਤਿ ਹੀਨੇ ॥ ਰਾਂਡ ਕੁਭਾਂਡ ਕੇ ਹਾਥ ਬਿਕਯੋ ਕਪਿ ਨਾਚਤ ਨਾਚ ਛਰੀ ਜਿਮ ਚੀਨੇ ॥੨੫੧॥ ਕਾਮ ਕੋ ਡੰਡ ਲਿਯੇ ਕਰਿ ਕੇਕਈ ਬਾਨਰ ਜਿਉ ਨ੍ਰਿਪ ਨਾਚ ਨਚਾਵੈ ॥ ਐਂਠਨ ਐਂਠ ਅਮੈਂਠ ਲੀਏ ਢਿਗ ਬੈਠਿ ਸੂਆ ਜਿਮ ਪਾਠ ਪੜ੍ਹਾਵੈ ॥ ਸੌਤਨ ਸੀਸ ਹ੍ਵੈ ਈਸਕ ਈਸ ਪ੍ਰਿਥੀਸ ਜਿਉ ਚਾਮ ਕੇ ਦਾਮ ਚਲਾਵੈ ॥ ਕੂਰ ਕੁਜਾਤ ਕੁਪੰਥ ਦੁਰਾਨਨਿ ਲੋਗ ਗਏ ਪਰਲੋਗ ਗਵਾਵੈ ॥੨੫੨॥ ਲੋਗ ਕੁਟੇਵ ਲਗੇ ਉਨ ਕੀ ਪ੍ਰਭ ਪਾਂਵ ਤਜੇ ਮੁਹਿ ਕਜੋਂ ਬਨਿ ਐਹੈ ॥ ਜਉ ਹਠਿ ਬੈਠ ਰਹੋਂ ਘਰਿ ਮੋ ਜਸ ਕਜੋਂ ਚਲਿਹੈ ਰਘੁਬੰਸ ਲਜੈਹੈ ॥ ਕਾਲ ਹੀ ਕਾਲ ਉਚਾਰਤ ਕਾਲ ਗਯੋ ਇਹ ਕਾਲ ਸਭੋ ਛਲ ਜੈਹੈ ॥ ਧਾਮ ਰਹੋਂ ਨਹਿ ਸਾਚ ਕਹੋਂ ਇਹ ਘਾਤ ਗਈ ਫਿਰ ਹਾਥ ਨ ਐਹੈ ॥੨੫੩॥ ਚਾਪ ਧਰੇ ਕਰ ਚਾਰ ਕੁ ਤੀਰ ਤੁਨੀਰ ਕਸੇ ਦੋਊ ਬੀਰ ਸੁਹਾਏ ॥ ਆਵਧਰਾਜ ਤ੍ਰਿਯਾ ਜਿਹ ਸੋਭਿਤਿ ਹੋਨ ਬਿਦਾ ਤਿਹ ਤੀਰ

ਸਿਧਾਏ ॥ ਪਾਇ ਰਹੇ ਪਰ ਨੈਨ ਰਹੇ ਭਰ ਮਾਤ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਕੰਠ ਲਗਾਏ ॥ ਬੋਲੇ ਤੇ ਪੂਤ ਨ ਆਵਤ ਧਾਮ ਬਲਾਇ ਲਿਉਂ ਆਪਨ ਤੇ ਕਿਮ ਆਏ ॥੨੫੪॥ ਰਾਮ ਬਾਚ ਮਾਤਾ ਪ੍ਰਤਿ ॥ ਤਾਤ ਦਯੋ ਬਨਬਾਸ ਹਮੈ ਤੁਮ ਦੇਹੁ ਰਜਾਇ ਅਬੈ ਤਹ ਜਾਊਂ ॥ ਕੰਟਕ ਕਾਨਨ ਬੇਹੜ ਗਾਹਿ ਤ੍ਰਯੋਦਸ ਬਰਖ ਬਿਤੇ ਫਿਰਿ ਆਊਂ ॥ ਜੀਤ ਰਹੇ ਤੁ ਮਿਲੋ ਫਿਰਿ ਮਾਤ ਮਰੇ ਤੁ ਗੇ ਭੂਲ ਪਰੀ ਬਖਸਾਊਂ ॥ ਭੂਪਹਿ ਕੈ ਅਰਿਣੀ ਬਰ ਤੇ ਬਸਿ ਕੈ ਬਨ ਮੋ ਫਿਰਿ ਰਾਜ ਕਮਾਊਂ ॥੨੫੫॥ ਮਾਤਾ ਬਾਚ ਰਾਮ ਸੋਂ ॥ ਮਾਤ ਸੁਨੀ ਇਹ ਬਾਤ ਜਬੈ ਤਬ ਰੋਵਤ ਹੀ ਸੁਤ ਕੇ ਉਰਿ ਲਾਗੀ ॥ ਹਾ ਰਘੁਬੀਰ ਸਿਰੋਮਣਿ ਰਾਮ ਚਲੇ ਬਨ ਕਉ ਮੁਹਿ ਕਉ ਕਤ ਤਿਆਗੀ ॥ ਨੀਰ ਬਿਨਾ ਜਿਮ ਮੀਨ ਦਸਾ ਤਿਮ ਭੂਖ ਪਿਆਸ ਗਈ ਸਭਿ ਭਾਗੀ ॥ ਝੂਮਿ ਝਰਾਕ ਝਰੀ ਝਟ ਬਾਲ ਬਿਸਾਲ ਦਵਾ ਉਨ ਕੀ ਉਰਿ ਲਾਗੀ ॥੨੫੬॥ ਜੀਵਤਿ ਪੂਤ ਤਵਾਨਨ ਪੇਖਿ ਸਿਯਾ ਤੁਮਰੀ ਦੁਤਿ ਦੇਖਿ ਅਘਾਤੀ ॥ ਚੀਨ ਸੁਮਿਤ੍ਰਜ ਕੀ ਛਬਿ ਕੋ ਸਭ ਸੋਕ ਬਿਸਾਰਿ ਹੀਏ ਹਰਖਾਤੀ ॥ ਕੇਕਈ ਆਦਿਕ ਸੌਤਨ ਕਉ ਲਖਿ ਭਉਂਹ ਚੜ੍ਹਾਇ ਸਦਾ ਗਰਬਾਤੀ ॥ ਤਾ ਕਹੁ ਤਾਤ ਅਨਾਥ ਜਿਉ ਆਜ ਚਲੇ ਬਨ ਕੋ ਤਜਿ ਕੈ ਬਿਲਲਾਤੀ ॥੨੫੭॥ ਹੋਰ ਰਹੇ ਜਨ ਕ੍ਰੋਰ ਕਈ ਮਿਲਿ ਜੋਰ ਰਹੇ ਕਰ ਏਕ ਨ ਮਾਨੀ ॥ ਲੱਛਨ ਮਾਤ ਕੇ ਧਾਮ ਬਿਦਾ ਕਹੁ ਜਾਤ ਭਏ ਜਿਯ ਮੋ ਇਹ ਠਾਨੀ ॥ ਸੋ ਸੁਨਿ ਬਾਤ ਪਪਾਤਿ ਧਰਾ ਪਰਘਾਤ ਭਲੀ ਇਹ ਬਾਤ ਬਖਾਨੀ ॥ ਜਾਨੁਕ ਸੇਲ ਸੁਮਾਰ ਲਗੇ ਛਿਤਿ ਸੋਵਤ ਸੂਰ ਬਡੋ ਅਭਿਮਾਨੀ ॥੨੫੮॥ ਕੌਨ ਕੁਜਾਤਿ ਕੁਕਾਜ ਕਿਯੋ ਜਿਨਿ ਰਾਘਵ ਕੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਖਾਨਜੋ ॥ ਲੋਕ ਅਲੋਕ ਗਵਾਇ ਦੁਰਾਨਨਿ ਭੂਪ ਸੰਘਾਰਿ ਮਹਾਂ ਸੁਖ ਮਾਨਜੋ ॥ ਭਰਮ ਗਯੋ ਉਡ ਕਰਮ ਕਰਜੋ ਘਟ ਧਰਮ ਕੋ ਤਜਾਗਿ ਅਧਰਮ ਪ੍ਰਮਾਨਜੋ ॥ ਨਾਕ ਕਟੀ ਨਿਰਲਾਜ ਨਿਸਾਚਰਿ ਨਾਹ ਨਿਪਾਤਤਿ ਨੇਹੁ ਨ ਮਾਨਜੋ ॥੨੫੯॥ ਸੁਮਿਤ੍ਰਾ ਬਾਚ ਲਛਮਨ ਸੋਂ ॥ ਦਾਸ ਕੋ ਭਾਵ ਧਰੇ ਰਹਿਯੋ ਸੁਤ ਮਾਤ ਸਰੂਪ ਸਿਯਾ ਪਹਿਚਾਨੋ ॥ ਤਾਤ ਕੀ ਤੁੱਲਿ ਸਿਯਾਪਤਿ ਕਉ ਕਰਿ ਕੈ ਇਹ ਬਾਤ ਸਹੀ ਕਰਿ ਮਾਨੋ ॥ ਜੇਤਿਕ ਕਾਨਨ ਕੇ ਦੁਖ ਹੈਂ ਸਭ ਸੋ ਸੁਖ ਕੈ ਤਨ ਪੈ ਅਨੁਮਾਨੋ ॥ ਰਾਮ ਕੇ ਪਾਇ ਗਹੇ ਰਹਿਯੋ ਬਨ ਕੈ ਘਰ ਕੋ ਘਰ ਕੈ ਬਨੁ ਜਾਨੋ ॥੨੬੦॥ ਰਾਜਿਵ ਲੋਚਨ ਰਾਮ ਕੁਮਾਰ ਚਲੇ ਬਨ ਕਉ ਸੰਗਿ ਭ੍ਰਾਤ ਸੁਹਾਯੋ ॥ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਨਛਤ੍ਰ ਸਚੀਪਤਿ ਚਉਕ ਚਕੇ ਮਨ ਮੋਦ ਬਢਾਯੋ ॥ ਆਨਨ ਬਿੰਬ ਪਰਜੋ ਬਸੁਧਾ ਪਰਿ ਫੈਲਿ ਰਹਜੋ

ਫਿਰਿ ਹਾਥਿ ਨ ਆਯੋ ॥ ਬੀਚ ਅਕਾਸ ਨਿਵਾਸ ਕਿਯੋ ਤਿਨ ਤਾਹੀ ਤੇ ਨਾਮ ਮਯੰਕ ਕਹਾਯੋ ॥੨੬੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪਿਤ ਆਗਿਆ ਤੇ ਬਨ ਚਲੇ ਤਜਿ ਗ੍ਰਿਹੁ ਰਾਮ ਕੁਮਾਰ ॥ ਸੰਗਿ ਸਿਯਾ ਮ੍ਰਿਗਲੋਚਨੀ ਜਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਅਪਾਰ ॥੨੬੨॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਬਨਬਾਸ ਦੀਬੋ ॥੩॥

ਅਥ ਬਨਬਾਸ ਕਥਨੰ ॥ ਸੀਤਾ ਅਨੁਮਾਨ ਬਾਚ ॥ ਬਿਜੈ ਛੰਦ ॥ ਚੰਦ ਕੀ ਅੰਸੁ ਚਕੋਰਨ ਕੈ ਕਰਿ ਮੋਰਨ ਬਿੱਦੁਲਤਾ ਅਨੁਮਾਨੀ ॥ ਮੱਤ ਗਇੰਦਨ ਇੰਦ੍ਰ ਬਧੂ ਭੁਨਸਾਰ ਛਟਾ ਰਵਿ ਕੀ ਜਿਯ ਜਾਨੀ ॥ ਦੇਵਨ ਦੋਖਨ ਕੀ ਹਰਤਾ ਅਰਿ ਦੇਵਨ ਕਾਲ ਕ੍ਰਿਯਾ ਕਰਿ ਮਾਨੀ ॥ ਦੇਸਨ ਸਿੰਧੁ ਦਿਸੇਸਨ ਬਿੰਧ ਜੋਗੇਸਨ ਗੰਗ ਕੈ ਰੰਗ ਪਛਾਨੀ ॥੨੬੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਉਤ ਰਘੁਬਰ ਬਨ ਕੋ ਚਲੇ ਸੀਅ ਸਹਿਤ ਤਜਿ ਗ੍ਰੇਹੁ ॥ ਇਤੈ ਦਸਾ ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਭਈ ਸਕਲ ਸਾਧ ਸੁਨਿ ਲੇਹੁ ॥੨੬੪॥ ਮਾਤਾ ਬਾਚ ॥ ਕਬਿੱਤ ॥ ਸਭੈ ਸੁਖ ਲੈ ਕੇ ਗਏ ਗਾੜ੍ਹੋ ਦੁਖ ਦੇਤ ਭਏ ਰਾਜਾ ਦਸਰਥ ਜੂ ਕੋ ਕੈ ਕੈ ਆਜ ਪਾਤ ਹੋ ॥ ਅਜਹੂੰ ਨ ਛੀਜੈ ਬਾਤ ਮਾਨ ਲੀਜੈ ਰਾਜ ਕੀਜੈ ਕਹੋ ਕਾਜ ਕਉਨ ਕੋ ਹਮਾਰੇ ਸ੍ਰੋਣਿ ਨ੍ਹਾਤ ਹੋ ॥ ਰਾਜਸੀ ਕੇ ਧਾਰੋ ਸਾਜ ਸਾਧਨ ਕੈ ਕੀਜੈ ਕਾਜ ਕਹੋ ਰਘੁਰਾਜ ਆਜ ਕਾਹੇ ਕਉ ਸਿਧਾਤ ਹੋ ॥ ਤਾਪਸੀ ਕੋ ਭੇਸ ਕੀਨੇ ਜਾਨਕੀ ਕੋ ਸੰਗ ਲੀਨੇ ਮੇਰੇ ਬਨਬਾਸੀ ਮੋਹਿ ਉਦਾਸੀ ਦੀਏ ਜਾਤ ਹੋ ॥੨੬੫॥ ਕਾਰੇ ਕਾਰੇ ਕਰਿ ਬੇਸ ਰਾਜਾ ਜੂ ਕੋ ਛੋਰਿ ਦੇਸ ਤਾਪਸੀ ਕੋ ਕੈ ਕੈ ਭੇਸ ਸਾਥਿ ਹੀ ਸਿਧਾਰਿ ਹੌਂ ॥ ਕੁਲ ਹੂੰ ਕੀ ਕਾਨ ਛੋਰੋਂ ਰਾਜਸੀ ਕੇ ਸਾਜ ਤੋਰੋਂ ਸੰਗਿ ਤੇ ਨ ਮੋਰੋਂ ਮੁਖ ਐਸੋ ਕੈ ਬਿਚਾਰਿ ਹੌਂ ॥ ਮੁਦ੍ਰਕਾਨ ਧਾਰੌਂ ਸਾਰੇ ਮੁਖ ਪੈ ਬਿਭੂਤਿ ਡਾਰੌਂ ਹਠ ਕੋ ਨ ਹਾਰੌਂ ਪੂਤ ਰਾਜ ਸਾਜ ਜਾਰਿ ਹੌਂ ॥ ਜੁਗੀਆ ਕੋ ਕੀਨ ਬੇਸ ਕੌਸਲ ਕੋ ਛੋਰਿ ਦੇਸ ਰਾਜਾ ਰਾਮਚੰਦ ਜੂ ਕੇ ਸੰਗਿ ਹੀ ਸਿਧਾਰਿ ਹੌਂ ॥੨੬੬॥ ਅਪੂਰਬ ਛੰਦ ॥ ਕਾਨਨੇ ਗੇ ਰਾਮ ॥ ਧਰਮ ਕਰਮੰ ਧਾਮ ॥ ਲੱਛਨੈ ਲੈ ਸੰਗਿ ॥ ਜਾਨਕੀ ਸੁਭੰਗਿ ॥੨੬੭॥ ਤਾਤ ਤਜਾਗੇ ਪ੍ਰਾਨ ॥ ਉਤਰੇ ਬਯੋਮਾਨ ॥ ਬਿਚਰੇ ਬਿਚਾਰ ॥ ਮੰਤ੍ਰਿਯੰ ਅਪਾਰ ॥੨੬੮॥ ਬੈਠਯੋ ਬਸਿਸਟ ॥ ਸਰਬ ਬਿੱਪ ਇਸਟ ॥ ਮੁਕੱਲਯੋ ਕਾਗਦ ॥ ਪੱਠਏ ਮਾਗਧ ॥੨੬੯॥ ਸੰਕੁੜੇ ਸਾਵੰਤ ॥ ਮੱਤਏ ਮੱਤੰਤ ॥ ਮੁੱਕਲੇ ਕੇ ਦੂਤ ॥ ਪਉਨ ਕੇ ਸੇ ਪੂਤ ॥੨੭੦॥ ਅਸਟ ਨਦਿਯੰ ਲਾਖ ॥ ਦੂਤ ਗੇ

ਚਰਬਾਖ ॥ ਭਰਤ ਆਗੇ ਜਹਾਂ ॥ ਜਾਤ ਭੇ ਤੇ ਤਹਾਂ ॥੨੭੧॥ ਉੱਚਰੇ ਸੰਦੇਸ ॥ ਊਰਧ ਗੇ ਅਉਧੇਸ ॥ ਪੱਤ੍ਰ ਬਾਚੇ ਭਲੇ ॥ ਲਾਗ ਸੰਗੰ ਚਲੇ ॥੨੭੨॥ ਕੋਪ ਜਿਯੰ ਜਗਜੇ ॥ ਧਰਮ ਭਰਮੰ ਭਗਜੇ ॥ ਕਾਸਮੀਰੰ ਤਜਜੋ ॥ ਰਾਮ ਰਾਮੰ ਭਜਜੋ ॥੨੭੩॥ ਪੁੱਜਏ ਅਵੱਧ ॥ ਸੂਰਮਾ ਸਾਨੱਧ ॥ ਹੇਰਿਓ ਅਉਧੇਸ ॥ ਮ੍ਰਿਤਕੰ ਕੇ ਭੇਸ ॥੨੭੪॥ ਭਰਥ ਬਾਚ ਕੇਕਈ ਸੋਂ ॥ ਲਖਜੇ ਕੁਸੂਤ ॥ ਬੁਲਜੇ ਸਪੂਤ ॥ ਧ੍ਰਿਗ ਮੱਯਾ ਤੋਹਿ ॥ ਲਜਿ ਲੱਯਾ ਮੋਹਿ ॥੨੭੫॥ ਕਾ ਕਰਜੋ ਕੁਕਾਜ ॥ ਕਯੋਂ ਜੀਐ ਨਿਲਾਜ ॥ ਮੋਹਿ ਜੈਬੇ ਤਹੀ ॥ ਰਾਮ ਹੈ ਗੇ ਜਹੀ ॥੨੭੬॥ ਕੁਸਮ ਬਚਿਤ੍ਰ ਛੰਦ ॥ ਤਿਨ ਬਨਬਾਸੀ ਰਘੁਬਰ ਜਾਨੈ ॥ ਦੁਖ ਸੁਖ ਸਮ ਕਰਿ ਸੁਖ ਦੁਖ ਮਾਨੈ ॥ ਬਲਕਲ ਧਰ ਕਰਿ ਅਬ ਬਨ ਜੈਹੈਂ ॥ ਰਘੁਪਤਿ ਸੰਗ ਹਮ ਬਨ ਫਲ ਖੈਹੈਂ ॥੨੭੭॥ ਇਮ ਕਹ ਬਚਨਾ ਘਰ ਬਰ ਛੋਰੇ ॥ ਬਲਕਲ ਧਰਿ ਤਨ ਭੂਖਨ ਤੋਰੇ ॥ ਅਵਧਿਸ ਜਾਰੇ ਅਵਧਹਿ ਛਾਡਜੋ ॥ ਰਘੁਪਤਿ ਪਗ ਤਰ ਕਰਿ ਘਰ ਮਾਂਡਜੋ ॥੨੭੮॥ ਲਖਿ ਜਲ ਥਲ ਕਹ ਤਜਿ ਕੁਲ ਧਾਏ ॥ ਮੁਨਿ ਮਨਿ ਸੰਗਿ ਲੈ ਤਿਹ ਠਾਂ ਆਏ ॥ ਲਖਿ ਬਲ ਰਾਮੰ ਖਲ ਦਲ ਭੀਰੰ ॥ ਗਹਿ ਧਨੁ ਪਾਣੰ ਸਿਤ ਧਰ ਤੀਰੰ ॥੨੭੯॥ ਗਹਿ ਧਨੁ ਰਾਮੰ ਸਰ ਬਰ ਪੂਰੰ ॥ ਅਰਿਬਰ ਥਹਰੇ ਖਲ ਦਲ ਸੂਰੰ ॥ ਨਰ ਬਰ ਹਰਖੇ ਘਰਿ ਘਰਿ ਅਮਰੰ ॥ ਅਮਰਰਿ ਧਰਕੇ ਲਹ ਕਰ ਸਮਰੰ ॥੨੮੦॥ ਤਬ ਚਿਤ ਅਪਨੇ ਭਰਥਰ ਜਾਨੀ ॥ ਰਨ ਰੰਗ ਰਾਤੇ ਰਘੁਬਰ ਮਾਨੀ ॥ ਦਲ ਬਲ ਤਜ ਕਰਿ ਇਕਲੇ ਨਿਸਰੇ ॥ ਰਘੁਬਰ ਨਿਰਖੇ ਸਭ ਦੁਖ ਬਿਸਰੇ ॥੨੮੧॥ ਦ੍ਰਿਗ ਜਬ ਨਿਰਖੇ ਭਟ ਮਣਿ ਰਾਮੰ ॥ ਸਿਰ ਧਰ ਟੇਕਜੋ ਤਜ ਕਰਿ ਕਾਮੰ ॥ ਇਮ ਗਤਿ ਲਖ ਕਰਿ ਰਘੁਪਤਿ ਜਾਨੀ ॥ ਭਰਥਰ ਆਏ ਤਜਿ ਰਜਧਾਨੀ ॥੨੮੨॥ ਰਿਪਹਾ ਨਿਰਖੇ ਭਰਥਰ ਜਾਨੇ ॥ ਅਵਧਿਸ ਮੂਏ ਤਿਨ ਮਨ ਮਾਨੇ ॥ ਰਘੁਬਰ ਲਛਮਨ ਪਰਹਰਿ ਬਾਨੰ ॥ ਗਿਰਿ ਤਰ ਆਏ ਤਜਿ ਅਭਿਮਾਨੰ ॥੨੮੩॥ ਦਲ ਬਲ ਤਜ ਕਰਿ ਮਿਲਿ ਗਲ ਰੋਏ ॥ ਦੁਖ ਕਸਿ ਬਿਧਿ ਦੀਆ ਸੁਖ ਸਭ ਖੋਏ ॥ ਅਬ ਘਰ ਚਲੀਏ ਰਘੁਬਰ ਮੇਰੇ ॥ ਤਜਿ ਹਠ ਲਾਗੇ ਸਭ ਪਗ ਤੇਰੇ ॥੨੮੪॥ ਰਾਮ ਬਾਚ ਭਰਥ ਸੋਂ ॥ ਕੰਠ ਅਭੂਖਨ ਛੰਦ ॥ ਭਰਥ ਕੁਮਾਰ ਨ ਅਉਹਠ ਕੀਜੈ ॥ ਜਾਹੁ ਘਰੇ ਨ ਹਮੈ ਦੁਖ ਦੀਜੈ ॥ ਰਾਜ ਕਹਜੋ ਜੁ ਹਮੈ ਹਮ ਮਾਨੀ ॥ ਤ੍ਰਯੋਦਸ ਬਰਖ ਬਸੈ ਬਨਧਾਨੀ ॥੨੮੫॥ ਤ੍ਰਯੋਦਸ ਬਰਖ ਬਿਤੈ ਫਿਰਿ ਐਹੈਂ ॥ ਰਾਜ ਸਿੰਘਾਸਨ ਛੱਤ੍ਰ ਸੁਹੈਹੈਂ ॥ ਜਾਹੁ ਘਰੈ ਸਿਖ ਮਾਨਿ

ਹਮਾਰੀ ॥ ਰੋਵਤ ਤੋਰਿ ਉਤੈ ਮਹਤਾਰੀ ॥੨੮੬॥ ਭਰਥ ਬਾਚ ਰਾਮ ਪ੍ਰਤਿ ॥ ਕੰਠ ਅਭੂਖਨ ਛੰਦ ॥ ਜਾਉਂ ਕਹਾਂ ਪਗ ਭੇਟਿ ਕਹੋ ਤੁਹਿ ॥ ਲਾਜ ਨ ਲਾਗਤ ਰਾਮ ਕਹੋ ਮੁਹਿ ॥ ਮੈ ਅਤਿ ਦੀਨ ਮਲੀਨ ਬਿਨਾ ਗਤਿ ॥ ਰਾਖ ਲੈ ਰਾਜ ਬਿਖੈ ਚਰਨਾਮ੍ਰਿਤ ॥੨੮੭॥ ਚੱਛੁ ਬਿਹੀਨ ਸੁਪੱਛ ਜਿਮੰਕਰ ॥ ਤਿਉਂ ਪ੍ਰਭ ਤੀਰ ਗਿਰਯੋ ਪਗ ਭਰਥਰ ॥ ਅੰਕਿ ਰਹੇ ਗਹਿ ਰਾਮ ਤਿਸੈ ਤਬ ॥ ਰੋਇ ਮਿਲੇ ਲਛਨਾਦਿ ਭੱਯਾ ਸਭ ॥੨੮੮॥ ਪਾਨ ਪੀਆਇ ਜਗਾਇ ਸੁ ਬੀਰਹ ॥ ਫੇਰਿ ਕਹਯੋ ਹਸਿ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰਹ ॥ ਤ੍ਰਯੋਦਸ ਬਰਖ ਗਏ ਫਿਰਿ ਐਹੈਂ ॥ ਜਾਹੁ ਹਮੈ ਕਛੁ ਕਾਜ ਕਿਵੈਹੈਂ ॥੨੮੯॥ ਚੀਨ੍ਹ ਗਏ ਚਤੁਰਾ ਚਿਤ ਮੋ ਸਬ ॥ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰ ਕਹੀ ਅਸ ਕੈ ਜਬ ॥ ਮਾਤ ਸਮੋਧ ਸੁ ਪਾਵਰਿ ਲੀਨੀ ॥ ਅਉਰ ਬਸੇ ਪੁਰਿ ਅਉਧ ਨ ਚੀਨੀ ॥੨੯੦॥ ਸੀਸ ਜਟਾਨ ਕੋ ਜੂਟ ਧਰੇ ਬਰ ॥ ਰਾਜ ਸਮਾਜ ਦਿਯੋ ਪਊਵਾ ਪਰ ॥ ਰਾਜ ਕਰੇ ਦਿਨੁ ਹੋਤ ਉਜਿਆਰੈ ॥ ਰੈਨਿ ਭਏ ਰਘੁਰਾਜ ਸੰਭਾਰੈ ॥੨੯੧॥ ਜਜਰ ਭਯੋ ਝੁਰਿ ਝੰਝਰ ਜਿਉ ਤਨ ॥ ਰਾਖਤ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਰਾਜ ਬਿਖੈ ਮਨ ॥ ਬੈਰਿਨ ਕੇਰਨ ਬ੍ਰਿੰਦ ਨਿਕੰਦਤ ॥ ਭਾਸਿਤ ਕੰਠਿ ਅਭੂਖਨ ਛੰਦਤ ॥੨੯੨॥ ਝੂਲਾ ਛੰਦ ॥ ਇਤੈ ਰਾਮ ਰਾਜੰ ॥ ਕਰੈ ਦੇਵ ਕਾਜੰ ॥ ਧਰੇ ਬਾਨ ਪਾਨੰ ॥ ਭਰੈ ਬੀਰ ਮਾਨੰ ॥੨੯੩॥ ਜਹਾਂ ਸਾਲ ਭਾਰੇ ॥ ਦ੍ਰੁਮੰ ਤਾਲ ਨਜਾਰੇ ॥ ਛੁਏ ਸੁਰਗ ਲੋਕੰ ॥ ਹਰੈ ਜਾਤ ਸੋਕੰ ॥੨੯੪॥ ਤਹਾਂ ਰਾਮ ਪੈਠੇ ॥ ਮਹਾਂਬੀਰ ਐਠੇ ॥ ਲੀਏ ਸੰਗਿ ਸੀਤਾ ॥ ਮਹਾਂ ਸੁਭ੍ਰ ਗੀਤਾ ॥੨੯੫॥ ਬਿਧੂੰ ਬਾਕ ਬੈਣੀ ॥ ਮ੍ਰਿਗੀਰਾਜ ਨੈਣੀ ॥ ਕਟੰ ਛੀਨਿ ਦੇਸੀ ॥ ਪਰੀ ਪਦਮਨੀ ਸੀ ॥੨੯੬॥ ਝੂਲਨਾ ਛੰਦ ॥ ਚੜ੍ਹੇ ਪਾਨਿ ਬਾਨੀ ਧਰੇ ਸਾਨ ਮਾਨੋ ਚਛਾ ਬਾਨ ਸੋਹੈਂ ਦੋਊ ਰਾਮ ਰਾਨੀ ॥ ਫਿਰੈਂ ਖਿਆਲ ਸੋਂ ਏਕ ਹਵਾਲ ਸੇਤੀ ਛੁਟੇ ਇੰਦ੍ਰ ਸੇਤੀ ਮਨੋ ਇੰਦ੍ਰ ਧਾਨੀ ॥ ਮਨੋ ਨਾਗ ਬਾਂਕੇ ਲਜੀ ਆਂਬ ਫਾਂਕੇ ਰੰਗੇ ਰੰਗ ਸੁਹਾਬ ਸੋਂ ਰਾਮ ਬਾਰੇ ॥ ਮ੍ਰਿਗਾ ਦੇਖਿ ਮੋਹੇ ਲਖੇ ਮੀਨ ਰੋਹੇ ਜਿਨੈ ਨੈਕੁ ਚੀਨ੍ਹੇ ਤਿਨੋਂ ਪ੍ਰਾਨ ਵਾਰੇ ॥੨੯੭॥ ਸੁਨੇ ਕੂਕ ਕੇ ਕੋਕਿਲਾ ਕੋਪ ਕੀਨੇ ਮੁਖੰ ਦੇਖ ਕੈ ਚੰਦ ਦਾਰੇਰ ਖਾਈ ॥ ਲਖੇ ਨੈਨ ਬਾਂਕੇ ਮਨੈ ਮੀਨ ਮੋਹੈ ਲਖੇ ਜਾਤ ਕੇ ਸੂਰ ਕੀ ਜੋਤਿ ਛਾਈ ॥ ਮਨੋ ਫੂਲ ਫੂਲੇ ਲਗੇ ਨੈਨ ਝੂਲੇ ਲਖੇ ਲੋਗ ਭੂਲੇ ਬਨੇ ਜੋਰ ਐਸੇ ॥ ਲਖੇ ਨੈਨ ਥਾਰੇ ਬਿਧੇ ਰਾਮ ਪਿਆਰੇ ਰੰਗੇ ਰੰਗ ਸਾਰਾਬ ਸਾਹਾਬ ਜੈਸੇ ॥੨੯੮॥ ਰੰਗੇ ਰੰਗ ਰਾਤੇ ਮਯੰ ਮੱਤ ਮਾਤੇ ਮਕਬੂਲਿ ਗੁਲਾਬ ਕੇ ਫੂਲ ਸੋਹੈਂ ॥ ਨਰਗਸ ਨੇ ਦੇਖ ਕੈ ਨਾਕ ਐਂਠਾ ਮ੍ਰਿਗੀਰਾਜ ਕੇ ਦੇਖਤੈਂ ਮਾਨ

ਮੋਹੈਂ ॥ ਸਬੋ ਰੋਜ ਸਾਰਾਬ ਨੇ ਸੋਰ ਲਾਇਆ ਪ੍ਰਜਾ ਆਮ ਜਾਹਾਨ ਕੇ ਪੇਖ ਵਾਰੇ ॥ ਭਵਾਂ ਤਾਨਿ ਕਮਾਨ ਕੀ ਭਾਂਤਿ ਪਜਾਰੀ ਨਿਕਮਾਨ ਹੀ ਨੈਨ ਕੇ ਬਾਨ ਮਾਰੇ ॥੨੯੯॥ ਕਬਿੱਤ ॥ ਊਚੇ ਦ੍ਰੁਮ ਸਾਲ ਜਹਾਂ ਲਾਂਬੇ ਬਟ ਤਾਲ ਤਹਾਂ ਐਸੀ ਠੌਰ ਤਪ ਕਉ ਪਧਾਰੇ ਐਸੋ ਕੌਨ ਹੈ ॥ ਜਾ ਕੀ ਛਬਿ ਦੇਖਿ ਦੁਤਿ ਖਾਂਡਵ ਕੀ ਫੀਕੀ ਲਾਗੈ ਆਭਾ ਤਾ ਕੀ ਨੰਦਨ ਬਿਲੋਕਿ ਭਜੇ ਮੌਨ ਹੈ ॥ ਤਾਰਨ ਕੀ ਕਹਾ ਨੈਕੁ ਨਭ ਨ ਨਿਹਾਰਯੋ ਜਾਇ ਸੂਰਜ ਕੀ ਜੋਤਿ ਤਹਾਂ ਚੰਦ੍ਰ ਕੀ ਨ ਜਉਨ ਹੈ ॥ ਦੇਵ ਨ ਨਿਹਾਰਯੋ ਕੋਊ ਦੈਤ ਨ ਬਿਹਾਰਯੋ ਤਹਾਂ ਪੰਛੀ ਕੀ ਨ ਗੰਮ ਜਹਾਂ ਚੀਟੀ ਕੋ ਨ ਗਉਨ ਹੈ ॥੩੦੦॥ ਅਪੂਰਬ ਛੰਦ ॥ ਲਖੀਏ ਅਲੱਖ ॥ ਤਕੀਏ ਸੁਭੱਛ ॥ ਧਾਯੋ ਬਿਰਾਧ ॥ ਬੰਕੜਯੋ ਬਿਬਾਦ ॥੩੦੧॥ ਲਖੀਅੰ ਅਵੱਧ ॥ ਸੰਬਹਯੋ ਸਨੱਧ ॥ ਸੰਮਲੇ ਹਥਯਾਰ ॥ ਓਰੜੇ ਲੁਝਾਰ ॥੩੦੨॥ ਚਿੰਕੜੀ ਚਾਵੰਡ ॥ ਸੰਮੁਹੇ ਸਾਵੰਤ ॥ ਸੱਜੀਏ ਸੁੱਬਾਹ ॥ ਅੱਛਰੋ ਉਛਾਹ ॥੩੦੩॥ ਪੱਖਰੇ ਪਵੰਗ ॥ ਮੋਹਲੇ ਮਤੰਗ ॥ ਚਾਵਡੀ ਚਿੰਕਾਰ ॥ ਉਝਰੇ ਲੁਝਾਰ ॥੩੦੪॥ ਸਿੰਧਰੇ ਸੰਧੂਰ ॥ ਬੱਜਏ ਤੰਦੂਰ ॥ ਸੱਜੀਏ ਸੁੱਬਾਹ ॥ ਅੱਛਰੋ ਉਛਾਹ ॥੩੦੫॥ ਬਿੱਝੁੜੇ ਉਝਾੜ ॥ ਸੰਮਲੇ ਸੁਮਾਰ ॥ ਹਾਹਲੇ ਹੰਕਾਰ ॥ ਅੰਕੜੇ ਅੰਗਾਰ ॥੩੦੬॥ ਸੰਮਲੇ ਲੁੱਝਾਰ ॥ ਛੁੱਟਕੇ ਬਿਸਯਾਰ ॥ ਹਾਹਲ੍ਹੇ ਹੰਬੀਰ ॥ ਸੰਘਰੇ ਸੁ ਬੀਰ ॥੩੦੭॥ ਅਨੂਪ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਗਜੰ ਗਜੇ ਹਯੰ ਹਲੇ ਹਲਾ ਹਲੀ ਹਲੋ ਹਲੰ ॥ ਬਬੱਜ ਸਿੰਧੁਰੇ ਸੁਰੰ ਛੁਟੰਤ ਬਾਣ ਕੇਵਲੰ ॥ ਪਪੱਕ ਪੱਖਰੇ ਤੁਰੇ ਭਭੱਖ ਘਾਇ ਨਿਰਮਲੰ ॥ ਪਲੁੱਥ ਲੁੱਥ ਬਿੱਥੁਰੀ ਅਮੱਥ ਜੁੱਥ ਉੱਥਲੰ ॥੩੦੮॥ ਅਜੁੱਥ ਲੁੱਥ ਬਿੱਥਰੀ ਮਿਲੰਤ ਹੱਥ ਬੱਖਯੰ ॥ ਅਘੁੱਮ ਘਾਇ ਘੁੱਮ ਏ ਬਬੱਕ ਬੀਰ ਦੁੱਧਰੰ ॥ ਕਿਲੰਕਰੰਤਿ ਖੱਪਰੀ ਪਿਪੰਤਿ ਸ੍ਰੋਣ ਪਾਣਯੰ ॥ ਹਹੱਕ ਭੈਰਵੰ ਸ੍ਰੁਤੰ ਉਠੰਤਿ ਜੁੱਧ ਜ੍ਵਾਲਯੰ ॥੩੦੯॥ ਫਿਕੰਤ ਫਿੰਕਰੀ ਫਿਰੰ ਰੜੰਤ ਗਿੱਧ ਬ੍ਰਿੱਧਣੰ ॥ ਡਹੱਕ ਡਾਮਰੀ ਉਠੰ ਬਕਾਰ ਬੀਰ ਬੈਤਲੰ ॥ ਖਹੱਤ ਖੱਗ ਖੱਤ੍ਰਿਯੰ ਖਿਮੰਤ ਧਾਰ ਉੱਜਲੰ ॥ ਘਣੰਕਿ ਜਾਣੁ ਸਾਵਣੰ ਲਸੰਤ ਬੇਗ ਬਿੱਜੁਲੰ ॥੩੧੦॥ ਪਿਪੰਤਿ ਸ੍ਰੋਣ ਖੱਪਰੀ ਭਖੰਤਿ ਮਾਸ ਚਾਵਡੰ ॥ ਹਕਾਰ ਵੀਰ ਸੰਭਿੜੈ ਲੁਝਾਰ ਧਾਰ ਦੁੱਧਰੰ ॥ ਪੁਕਾਰ ਮਾਰ ਕੈ ਪਰੇ ਸਹੰਤ ਅੰਗ ਭਾਰਯੰ ॥ ਬਿਹਾਰ ਦੇਵ ਮੰਡਲੰ ਕਟੰਤ ਖੱਗ ਧਾਰਯੰ ॥੩੧੧॥ ਪ੍ਰਚਾਰ ਵਾਰ ਪੈਜ ਕੈ ਖੁਮਾਰ ਘਾਇ ਘੂਮਹੀ ॥ ਤਪੀ ਮਨੋ ਅਧੋ ਮੁਖੰ ਸਧੂਮ ਆਗਿ ਧੂਮ ਹੀ ॥ ਤੁਟੰਤ ਅੰਗ ਭੰਗਯੰ ਬਹੰਤ ਅਸਤ੍ਰ ਧਾਰਿਯੰ ॥ ਉਠੰਤਿ ਛਿੱਛ ਇੱਛਿਯੰ ਪਿਪੰਤਿ ਮਾਸਹਾਰਿਯੰ ॥੩੧੨॥

ਅਘੋਰ ਘਾਇ ਅੱਘਏ ਕਟੇ ਪਰੇ ਸੁ ਪ੍ਰਾਸਨੰ ॥ ਘੁਮੰਤ ਜਾਣੁ ਰਾਵਲੰ ਲਗੇ ਸੁ ਸਿੱਧ ਆਸਣੰ ॥ ਪਰੰਤ ਅੰਗ ਭੰਗ ਹੁਇ ਬਕੰਤ ਮਾਰ ਮਾਰਜੰ ॥ ਬਦੰਤ ਜਾਣੁ ਬੰਦਿਯੰ ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਕ੍ਰਿਤ ਅਪਾਰਜੰ ॥੩੧੩॥ ਬਜੰਤ ਤਾਲ ਤੰਬੁਰੰ ਬਿਸੇਖ ਬੀਨ ਬੇਣਜੰ ॥ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਝਾਲ ਨਾਫਿਰੰ ਸਨਾਇ ਭੇਰਿ ਭੈਕਰੰ ॥ ਉਠੰਤ ਨਾਦ ਨਿਰਮਲੰ ਤੁਟੰਤ ਤਾਲ ਤੱਥਿਯੰ ॥ ਬਦੰਤ ਕਿੱਤ ਬੰਦਿਯੰ ਕਬਿੰਦ੍ਰ ਕਾਬ ਕੱਥਿਯੰ ॥੩੧੪॥ ਢਲੰਤ ਢਾਲ ਮਾਲਜੰ ਖਹੰਤ ਖੱਗ ਖੇਤਜੰ॥ ਚਲੰਤ ਬਾਣ ਤੀਛਣੰ ਅਨੰਤ ਅੰਤਕੰ ਕਯੰ ॥ ਸਿਮੱਟਿ ਸਾਂਗ ਸੰਕੁੜੰ ਸਟੱਕ ਸੂਲ ਸੇਲਜੰ ॥ ਰੁਲੰਤ ਰੁੰਡ ਮੁੰਡਜੰ ਝਲੰਤ ਝਾਲ ਅੱਝਲੰ ॥੩੧੫॥ ਬਚਿੱਤ੍ਰ ਚਿੱਤ੍ਰਤੰ ਸਰੰ ਬਹੰਤ ਦਾਰੁਣੰ ਰਣੰ ॥ ਢਲੰਤ ਢਾਲ ਅੱਢਲੰ ਢੁਲੰਤ ਚਾਰੁ ਚਾਮਰੰ ॥ ਦਲੰਤ ਨਿਰਦਲੋ ਦਲੰ ਪਪਾਤ ਭੂਤਲੰ ਦਿਤੰ ॥ ਉਠੰਤ ਗੱਦਿ ਸੱਦਜੰ ਨਿਨੱਦਿ ਨੱਦਿ ਦੁੱਭਰੰ ॥੩੧੬॥ ਭਰੰਤ ਪੱਤ੍ਰ ਚਉਸਠੀ ਕਿਲੰਕ ਖੇਚਰੀ ਕਰੰ ॥ ਫਿਰੰਤਿ ਹੂਰ ਪੂਰਜੰ ਬਰੰਤ ਦੁੱਧਰੰ ਨਰੰ ॥ ਸਨੱਧ ਬੱਧ ਗੋਧਜੰ ਸਸੋਭ ਅੰਗੁਲੰਤ੍ਰਿਣੰ ॥ ਡਕੰਤਿ ਡਾਕਣੀ ਭ੍ਰਮੰ ਭਖੰਤਿ ਆਮਿਖੰ ਰਣੰ ॥੩੧੭॥ ਕਿਲੰਕ ਦੇਵਿਯੰ ਕਰੰ ਡਹੱਕ ਡਾਮਰੂ ਸੁਰੰ ॥ ਕੜੱਕ ਕੱਤਿਯੰ ਉਠੰ ਪਰੰਤ ਧੂਰਿ ਪੱਖਰੰ ॥ ਬਬੱਜਿ ਸਿੰਧੁਰੇ ਸੁਰੰ ਨ੍ਰਿਘਾਤ ਸੂਲ ਸੈਹਥਿਯੰ ॥ ਭਭੱਜਿ ਕਾਤਰੋ ਰਣੰ ਨਿਲੱਜ ਭੱਜ ਭੂ ਭਰੰ ॥੩੧੮॥ ਸੁ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਸੰਨਿਧੰ ਜੁਝੰਤ ਜੋਧਣੋ ਜੁੱਧੰ ॥ ਅਰੁੱਝ ਪੰਕ ਲੱਜਣੰ ਕਰੰਤ ਦ੍ਰੋਹ ਕੇਵਲੰ ॥ ਪਰੰਤ ਅੰਗ ਭੰਗ ਹ੍ਵੈ ਉਠੰਤ ਮਾਸ ਕਰਦਮੰ ॥ ਖਿਲੰਤ ਜਾਣੁ ਕਦਵੰ ਸੁ ਮੱਝਿ ਕਾਨ੍ਹ ਗੋਪਿਕੰ ॥੩੧੯॥ ਡਹੱਕ ਡਉਰ ਡਾਕਣੰ ਝਲੰਤ ਝਾਲਰੋ ਸੁਰੰ ॥ ਨਿਨੱਦਿ ਨੱਦਿ ਨਾਫਿਰੰ ਬਜੰਤਿ ਭੇਰਿ ਭੀਖਣੰ ॥ ਘੁਰੰਤ ਘੋਰ ਦੁੰਦਭੀ ਕਰੰਤ ਕਾਨ੍ਹਰੇ ਸੁਰੰ ॥ ਕਰੰਤ ਝਾਝਰੋ ਝੜੰ ਬਜੰਤ ਬਾਂਸੁਰੀ ਬਰੰ ॥੩੨੦॥ ਨਚੰਤ ਬਾਜਿ ਤੀਛਣੰ ਚਲੰਤ ਚਾਚਰੀ ਕ੍ਰਿਤੰ ॥ ਲਿਖੰਤ ਲੀਕ ਉਰਬਿਯੰ ਸੁਭੰਤ ਕੁੰਡਲੀ ਕਰੰ ॥ ਉਡੰਤ ਧੂਰਿ ਭੂਰਿਯੰ ਖੁਰੀਨ ਨਿਰਦਲੀ ਨਭੰ ॥ ਪਰੰਤਿ ਭੂਰਿ ਭਉਰਣੰ ਸੁ ਭਉਰਿ ਠਉਰ ਜਿਉ ਜਲੰ ॥੩੨੧॥ ਭਜੰਤ ਧੀਰ ਬੀਰਣੰ ਚਲੰਤ ਮਾਨ ਪ੍ਰਾਨ ਲੈ ॥ ਦਲੰਤ ਪੰਤ ਦੰਤਿਯੰ ਭਜੰਤ ਹਾਰ ਮਾਨ ਕੈ ॥ ਮਿਲੰਤ ਦਾਂਤ ਘਾਸ ਲੈ ਰਰੱਛ ਸਬਦ ਉਚਰੰ ॥ ਬਿਰਾਧ ਦਾਨਵੰ ਜੁਝਯੋ ਸੁ ਹੱਥਿ ਰਾਮ ਨਿਰਮਲੰ ॥੩੨੨॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਰਾਮਾਵਤਾਰ ਕਥਾ ਬਿਰਾਧ ਦਾਨਵ ਬਧਹ ॥੪॥

ਅਥ ਬਨ ਮੋ ਪ੍ਰਵੇਸ ਕਥਨੰ ॥ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਮਾਰਿ ਬਿਰਾਧ ਕਉ ਬਨ ਮੇ ਧਸੇ ਨਿਸੰਗ ॥ ਸੁ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਇਹ ਬਿਧਿ ਕਹ੍ਯੋ ਰਘੁਬਰ ਜੁੱਧ ਪ੍ਰਸੰਗ ॥੩੨੩॥ ਸੁਖਦਾ ਛੰਦ ॥ ਰਿਖਿ ਅਗਸਤ ਧਾਮ ॥ ਗਏ ਰਾਜ ਰਾਮ ॥ ਧੁਜਾ ਧਰਮ ਧਾਮ ॥ ਸਿਯ ਸਹਿਤ ਬਾਮ ॥੩੨੪॥ ਲਖਿ ਰਾਮ ਬੀਰ ॥ ਰਿਖਿ ਦੀਨ ਤੀਰ ॥ ਰਿਪੁ ਸਰਬ ਚੀਰ ॥ ਹਰਿ ਸਰਬ ਪੀਰ ॥੩੨੫॥ ਰਿਖਿ ਬਿਦਾ ਕੀਨ ॥ ਆਸਿਖਾ ਦੀਨ ॥ ਦੁਤਿ ਰਾਮ ਚੀਨ ॥ ਮੁਨਿ ਮਨਿ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥੩੨੬॥ ਪ੍ਰਭੁ ਭ੍ਰਾਤ ਸੰਗਿ ॥ ਸਿਯ ਸੰਗਿ ਸੁਰੰਗਿ ॥ ਤਜਿ ਚਿੰਤ ਅੰਗ ॥ ਧਸਿ ਬਨ ਨਿਸੰਗ ॥੩੨੭॥ ਧਰਿ ਬਾਨ ਪਾਨ ॥ ਕਟਿ ਕਸਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ॥ ਭੁਜ ਬਰ ਅਜਾਨੁ ॥ ਚਲਿ ਤੀਰਥਿ ਨ੍ਹਾਨੁ ॥੩੨੮॥ ਗੋਦਾਵਰਿ ਤੀਰ ॥ ਗਏ ਸਹਿਤ ਬੀਰ ॥ ਤਜਿ ਰਾਮ ਚੀਰ ॥ ਕਿਯ ਸੁਚਿ ਸਰੀਰ ॥੩੨੯॥ ਲਖਿ ਰਾਮ ਰੂਪ ॥ ਅਤਿਭੁਤ ਅਨੂਪ ॥ ਜਹ ਹੁਤੀ ਸੂਪ ॥ ਤਹ ਗਏ ਭੂਪ ॥੩੩੦॥ ਕਹੀ ਤਾਹਿ ਧਾਤਿ ॥ ਸੁਨਿ ਸੂਪ ਬਾਤਿ ॥ ਦ੍ਵੈ ਅਤਿਥਿ ਨ੍ਹਾਤ ॥ ਲਹਿ ਅਨੂਪ ਗਾਤ ॥੩੩੧॥ ਸੁੰਦਰੀ ਛੰਦ ॥ ਸੂਪਨਖਾ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੁਨੀ ਜਬ ॥ ਧਾਇ ਚਲੀ ਅਬਿਲੰਬ ਤ੍ਰਿਯਾ ਤਬ ॥ ਕਾਮ ਸਰੂਪ ਕਲੇਵਰ ਜਾਨੈ ॥ ਰੂਪ ਅਨੂਪ ਤਿਹੂੰ ਪੁਰ ਮਾਨੈ ॥੩੩੨॥ ਧਾਇ ਕਹ੍ਯੋ ਰਘੁਰਾਇ ਭਏ ਤਿਹ॥ ਜੈਸ ਨ੍ਰਿਲਾਜ ਕਹੈ ਨ ਕੋਊ ਕਿਹ ॥ ਹਉ ਅਟਕੀ ਤੁਮਰੀ ਛਬਿ ਕੇ ਬਰ ॥ ਰੰਗ ਰੰਗੀ ਰੰਗਏ ਦ੍ਰਿਗ ਦੂ ਪਰ ॥੩੩੩॥ ਰਾਮ ਬਾਚ ॥ ਸੁੰਦਰੀ ਛੰਦ ॥ ਜਾਹੁ ਤਹਾਂ ਜਹ ਭ੍ਰਾਤ ਹਮਾਰੇ ॥ ਵੈ ਰਿਝਿਹੈ ਲਖਿ ਨੈਨ ਤਿਹਾਰੇ ॥ ਸੰਗ ਸਿਯਾ ਅਵਿਲੋਕ ਕ੍ਰਿਸੋਦਰਿ ॥ ਕੈਸੇ ਕੈ ਰਾਖ ਸਕੋਂ ਤੁਮ ਕਉ ਘਰਿ ॥੩੩੪॥ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਕਹ ਮੋਹ ਤਜ੍ਯੋ ਮਨਿ ॥ ਸੰਗ ਫਿਰੀ ਹਮਰੇ ਬਨ ਹੀ ਬਨਿ ॥ ਤਾਹਿ ਤਜੌਂ ਕਸ ਕੈ ਸੁਨਿ ਸੁੰਦਰਿ ॥ ਜਾਹੁ ਤਹਾਂ ਜਹਾਂ ਭ੍ਰਾਤ ਕ੍ਰਿਸੋਦਰਿ ॥੩੩੫॥ ਜਾਤਿ ਭਈ ਸੁਨਿ ਬੈਨ ਤ੍ਰਿਯਾ ਤਹ ॥ ਬੈਠ ਹੁਤੇ ਰਣ ਧੀਰ ਜਤੀ ਜਹ ॥ ਸੋ ਨ ਬਰੈ ਅਤਿ ਰੋਸ ਭਰੀ ਤਬ ॥ ਨਾਕ ਕਟਾਇ ਗਈ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਸਬ ॥੩੩੬॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ ਕਥਾ ਸੂਪਨਖਾ ਕੋ ਨਾਕ ਕਾਟਬੋ
ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੫॥

ਅਥ ਖਰ ਦੂਖਨ ਦੈਤ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ॥ਸੁੰਦਰੀ ਛੰਦ॥ ਰਾਵਨ ਤੀਰ ਰੁਰੋਤ ਭਈ ਜਬ ॥ ਰੋਸ ਭਰੇ ਦਨੁ ਬੰਸ ਬਲੀ

ਸਬ ॥ ਲੰਕਿਸ ਧੀਰ ਬਜੀਰ ਬੁਲਾਏ ॥ ਦੂਖਨ ਔ ਖਰ ਦੈਤ ਪਠਾਏ ॥੩੩੭॥ ਸਾਜਿ ਸਨਾਹ ਸੁਬਾਹ ਦੁਰੰਗਤ ॥ ਬਾਜਤ ਬਾਜ ਚਲੇ ਗਜ ਗੱਜਤ ॥ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਦਸੋ ਦਿਸ ਕੂਕੇ ॥ ਸਾਵਨ ਕੀ ਘਟ ਜਯੋਂ ਘੁਰਿ ਢੂਕੇ ॥੩੩੮॥ ਗੱਜਤ ਹੈ ਰਣਬੀਰ ਮਹਾਂ ਮਨਿ ॥ ਤੱਜਤ ਹੈਂ ਨਹੀ ਭੂਮਿ ਅਯੋਧਨਿ ॥ ਛਾਜਤ ਹੈ ਚਖੁ ਸ੍ਰੋਣਤ ਸੇ ਸਰ ॥ ਨਾਦਿ ਕਰੈਂ ਕਿਲਕਾਰ ਭਯੰਕਰ ॥੩੩੯॥ ਤਾਰਕਾ ਛੰਦ ॥ ਰਨ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਬਿਰੱਚਹਿੰਗੇ ॥ ਸਰ ਸੇਲ ਸਰਾਸਨ ਨੱਚਹਿੰਗੇ ॥ ਸੁ ਬਿਰੁੱਧ ਅਵੱਧਿਸੁ ਗਾਜਹਿੰਗੇ ॥ ਰਣ ਰੰਗਹਿ ਰਾਮ ਬਿਰਾਜਹਿੰਗੇ ॥੩੪੦॥ ਸਰ ਓਘ ਪ੍ਰਓਘ ਪ੍ਰਹਾਰੈਂਗੇ ॥ ਰਣਿ ਰੰਗ ਅਭੀਤਿ ਬਿਹਾਰੈਂਗੇ ॥ ਸਰ ਸੂਲ ਸਨਾਹਰਿ ਛੁੱਟਹਿੰਗੇ ॥ ਦਿਤਿ ਪੁੱਤ੍ਰ ਧਰਾ ਪਰ ਲੁੱਟਹਿੰਗੇ ॥੩੪੧॥ ਸਰਸੰਕ ਅਸੰਕਤ ਬਾਹਹਿੰਗੇ ॥ ਬਿਨੁ ਭੀਤਿ ਭਯਾ ਦਲ ਦਾਹਹਿੰਗੇ ॥ ਛਿਤਿ ਲੁੱਥ ਬਿਲੁੱਥ ਬਿਥਾਰਹਿੰਗੇ ॥ ਤਰੁ ਸਣੈ ਸਮੂਲ ਉਪਾਰਹਿੰਗੇ ॥੩੪੨॥ ਨਵ ਨਾਦ ਨਫੀਰਨ ਬਾਜਤ ਭੇ ॥ ਗਲ ਗੱਜਿ ਹਠੀ ਰਣ ਰੰਗ ਫਿਰੇ ॥ ਲਗਿ ਬਾਨ ਸਨਾਹ ਦੁਸਾਰ ਕਢੇ ॥ ਸੂਅ ਤੱਛਕ ਕੇ ਜਨੁ ਰੂਪ ਮਢੇ ॥੩੪੩॥ ਬਿਨੁ ਸੰਕ ਸਨਾਹਰਿ ਝਾਰਤ ਹੈਂ ॥ ਰਣਬੀਰਨ ਵੀਰ ਪ੍ਰਚਾਰਤ ਹੈਂ ॥ ਸਰ ਸੁੱਧ ਸਿਲਾ ਸਿਤ ਛੋਰਤ ਹੈਂ ॥ ਜਿਯ ਰੋਸ ਹਲਾਹਲ ਘੋਰਤ ਹੈਂ ॥੩੪੪॥ ਰਨਧੀਰ ਅਯੋਧਨ ਲੁੱਝਤ ਹੈਂ ॥ ਰੱਦ ਪੀਸ ਭਲੋ ਕਰ ਜੁੱਝਤ ਹੈਂ ॥ ਰਣ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਨਿਹਾਰਤ ਹੈਂ ॥ ਜਯ ਸੱਦ ਨਿਨੱਦਿ ਪੁਕਾਰਤ ਹੈਂ ॥੩੪੫॥ ਗਣ ਗਿੱਧਣ ਬ੍ਰਿੱਧ ਰੜੰਤ ਨਭੰ ॥ ਕਿਲਕੰਤ ਸੁ ਡਾਕਣਿ ਉੱਚ ਸੁਰੰ ॥ ਭ੍ਰਮ ਛਾਡਿ ਭਕਾਰਤ ਭੂਤ ਭੂਅੰ ॥ ਰਣ ਰੰਗ ਬਿਹਾਰਤ ਭ੍ਰਾਤ ਦੂਅੰ ॥੩੪੬॥ ਖਰ ਦੂਖਣ ਮਾਰਿ ਬਹਾਇ ਦਏ ॥ ਜਯ ਸੱਦ ਨਿਨੱਦ ਬਿਹੱਦ ਭਏ ॥ ਸੁਰ ਫੂਲਨ ਕੀ ਬਰਖਾ ਬਰਖੇ ॥ ਰਣ ਧੀਰ ਅਧੀਰ ਦੋਊ ਪਰਖੇ ॥੩੪੭॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ ਕਥਾ ਖਰ ਦੂਖਣ ਦੈਤ ਬਧਹ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ॥੬॥

ਅਥ ਸੀਤਾ ਹਰਨ ਕਥਨੰ ॥ਮਨੋਹਰ ਛੰਦ ॥ ਰਾਵਣ ਨੀਚ ਮਰੀਚ ਹੂੰ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਬੀਚ ਗਏ ਬੱਧ ਬੀਰ ਸੁਨੈ ਹੈਂ ॥ ਬੀਸਹੂੰ ਬਾਂਹਿ ਹਥਯਾਰ ਗਹੇ ਰਿਸਿ ਮਾਰ ਮਨੈ ਦਸ ਸੀਸ ਧੁਨੈ ਹੈਂ ॥ ਨਾਕ ਕਟਯੋ ਜਿਨਿ ਸੂਪਨਖਾ ਕਹ ਤਉ ਤਿਹ ਕੋ ਦੁਖ ਦੋਖ ਲਗੈ ਹੈਂ ॥ ਰਾਵਲ ਕੋ ਬਨੁ ਕੈ ਪਲ ਮੋ ਛਲ ਕੈ ਤਿਹ ਕੀ ਘਰਨੀ ਧਰਿ ਲਯੈ ਹੈਂ ॥੩੪੮॥ ਮਰੀਚ ਬਾਚ ॥ ਮਨੋਹਰ ਛੰਦ ॥ ਨਾਥ ਅਨਾਥ ਸਨਾਥ ਕਿਯੋ ਕਰਿ ਕੈ ਅਤਿ ਮੋਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਹ ਆਏ ॥ ਭਉਨ ਭੰਡਾਰ

ਅਟੀ ਬਿਕਟੀ ਪ੍ਰਭੁ ਆਜ ਸਭੈ ਘਰ ਬਾਰ ਸੁਹਾਏ ॥ ਦ੍ਵੈ ਕਰ ਜੋਰਿ ਕਰਉ ਬਿਨਤੀ ਸੁਨਿ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪਨਾਥ ਬੁਰੋ ਮਤ ਮਾਨੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰ ਸਹੀ ਅਵਤਾਰ ਤਿਨੈ ਤੁਮ ਮਾਨਸ ਕੈ ਨ ਪਛਾਨੋ ॥ ੩੪੯॥ ਰੋਸ ਭਰਜੋ ਸਭ ਅੰਗ ਜਰਜੋ ਮੁਖ ਰੱਤ ਕਰਜੋ ਜੁਗ ਨੈਨ ਤਚਾਏ ॥ ਤੈਂ ਨ ਲਗੈਂ ਹਮਰੇ ਸਠ ਬੋਲਨ ਮਾਨਸ ਦ੍ਵੈ ਅਵਤਾਰ ਗਨਾਏ ॥ ਮਾਤ ਕੀ ਏਕ ਹੀ ਬਾਤ ਕਹੇ ਤਜ ਤਾਤ ਘ੍ਰਿਣਾ ਬਨਬਾਸ ਨਿਕਾਰੇ ॥ ਤੇ ਦੋਊ ਦੀਨ ਅਧੀਨ ਜੁਗਿਯਾ ਕਸ ਕੈ ਭਿਰਿ ਹੈਂ ਸੰਗ ਆਨਿ ਹਮਾਰੇ ॥੩੫੦॥ ਜਉ ਨਹੀ ਜਾਤ ਤਹਾਂ ਕਹ ਤੈਂ ਸਠਿ ਤੋਰਿ ਜਟਾਨ ਕੋ ਜੂਟ ਪਟੈਹੌਂ ॥ ਕੰਚਨ ਕੋਟ ਕੇ ਊਪਰ ਤੇ ਡਰ ਤੋਹਿ ਨਦੀਸੁਰ ਬੀਚ ਡੁਬੈਹੌਂ ॥ ਚਿੱਤ ਚਿਰਾਤ ਬਸਾਤ ਕਛੂ ਨ ਰਿਸਾਤ ਚਲਯੋ ਮੁਨਿ ਘਾਤ ਪਛਾਨੀ ॥ ਰਾਵਨ ਨੀਚ ਕੀ ਮੀਚ ਅਧੋਗਤਿ ਰਾਘਵ ਪਾਨ ਪੁਰੀ ਸੁਰਿ ਮਾਨੀ ॥੩੫੧॥ ਕੰਚਨ ਕੋ ਹਰਨਾ ਬਨ ਕੇ ਰਘੁਬੀਰ ਬਲੀ ਜਹ ਥੇ ਤਹ ਆਯੋ ॥ ਰਾਵਨ ਹ੍ਵੈ ਉਤ ਤੇ ਜੁਗਿਯਾ ਸਿਯ ਲੈਨਿ ਚਲਯੋ ਜਨੁ ਮੀਚ ਚਲਾਯੋ ॥ ਸੀਅ ਬਿਲੋਕਿ ਕੁਰੰਕ ਪ੍ਰਭਾ ਕਹ ਮੋਹਿ ਰਹੀ ਪ੍ਰਭੁ ਤੀਰ ਉਚਾਰੀ ॥ ਆਨਿ ਦਿਜੈ ਹਮ ਕਉ ਮ੍ਰਿਗ ਵਾ ਸੁਨਿ ਸ੍ਰੀ ਅਵਧੇਸ ਮੁਕੰਦ ਮੁਰਾਰੀ ॥੩੫੨॥ ਰਾਮ ਬਾਚ ॥ ਸੀਅ ਮ੍ਰਿਗਾ ਕਹੂੰ ਕੰਚਨ ਕੋ ਨਹਿ ਕਾਨ ਸੁਨਜੋ ਬਿਧਿ ਨੈ ਨ ਬਨਾਯੋ ॥ ਬੀਸ ਬਿਸ੍ਵੈ ਛਲ ਦਾਨਵ ਕੋ ਬਨ ਮੈ ਜਿਹ ਆਨਿ ਤੁਮੈ ਡਹਕਾਯੋ ॥ ਪਿਆਰੀ ਕੋ ਆਇਸੁ ਮੇਟ ਸਕੈ ਨ ਬਿਲੋਕਿ ਸਿਯਾ ਕਹੁ ਆਤੁਰ ਭਾਰੀ ॥ ਬਾਂਧਿ ਨਿਖੰਗ ਚਲੇ ਕਟਿ ਸੋਂ ਕਹਿ ਭ੍ਰਾਤ ਇਹਾਂ ਕਰਿਜੈ ਰਖਵਾਰੀ ॥੩੫੩॥ ਓਟ ਥਕਜੋ ਕਰਿ ਕੋਟਿ ਨਿਸਾਚਰ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰ ਨਿਦਾਨ ਸੰਘਾਰਜੋ ॥ ਹੇ ਲਹੁ ਬੀਰ ਉਬਾਰ ਲੈ ਮੋ ਕਹ ਯੌਂ ਕਹਿ ਕੈ ਪੁਨਿ ਰਾਮ ਪੁਕਾਰਜੋ ॥ ਜਾਨਕੀ ਬੋਲ ਕੁਬੋਲ ਸੁਨਜੋ ਤਬ ਹੀ ਤਿਹ ਓਰ ਸੁਮਿੱਤ੍ਰਜ ਪਠਾਯੋ ॥ ਰੇਖ ਕਮਾਨ ਕੀ ਕਾਢਿ ਮਹਾ ਬਲਿ ਜਾਤ ਭਏ ਇਤ ਰਾਵਨ ਆਯੋ ॥੩੫੪॥ ਭੇਖ ਅਲੇਖ ਉਚਾਰ ਕੈ ਰਾਵਣ ਜਾਤ ਭਏ ਸਿਯ ਕੇ ਢਿਗ ਯੋਂ ॥ ਅਵਿਲੋਕ ਧਨੀ ਧਨਵਾਨ ਬਡੋ ਤਿਹ ਜਾਇ ਮਿਲੈ ਮਗ ਮੋ ਠਗ ਜਯੋਂ ॥ ਕਛੁ ਦੇਹੁ ਭਿਛਾ ਮ੍ਰਿਗਨੈਨਿ ਹਮੈ ਇਹ ਰੇਖ ਮਿਟਾਇ ਹਮੈ ਅਬ ਹੀ ॥ ਬਿਨੁ ਰੇਖ ਭਈ ਅਵਿਲੋਕ ਲਈ ਹਰਿ ਸੀਅ ਉਡਜੋ ਨਭਿ ਕਉ ਤਬ ਹੀ ॥੩੫੫॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਰਾਮਾਵਤਾਰ ਕਥਾ ਸੀਤਾ ਹਰਨ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ॥੭॥

ਅਥ ਸੀਤਾ ਖੋਜਬੋ ਕਥਨੰ ॥

ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥ ਰਘੁਨਾਥ ਹਰੀ ਸੀਅ ਹੇਰਿ ਮਨੰ ॥ ਗਹਿ ਬਾਨ ਸਿਲਾ ਸਿਤ ਸੱਜਿ ਧਨੰ ॥ ਚਹੂੰ ਓਰ ਸੁਧਾਰਿ ਨਿਹਾਰਿ ਫਿਰੇ ॥ ਛਿਤਿ ਊਪਰਿ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਰਾਜ ਗਿਰੇ॥੩੫੬॥ ਲਘੁ ਬੀਰ ਉਠਾਇਸੁ ਅੰਕਿ ਭਰੇ ॥ ਮੁਖ ਪੋਛਿ ਤਬੈ ਬਚਨਾ ਉਚਰੇ ॥ ਕਸ ਅਧੀਰ ਪਰੇ ਪ੍ਰਭ ਧੀਰ ਧਰੋ ॥ ਸਿਯ ਜਾਇ ਕਹਾ ਤਿਹ ਸੋਧ ਕਰੋ ॥੩੫੭॥ ਉਠਿ ਠਾਢਿ ਭਏ ਫਿਰਿ ਭੂਮਿ ਗਿਰੇ ॥ ਪਹਰੇਕਕ ਲਉ ਫਿਰ ਪ੍ਰਾਨ ਫਿਰੇ ॥ ਤਨ ਚੇਤ ਸੁਚੇਤ ਉਠੇ ਹਰਿ ਯੋਂ ॥ ਰਣ ਮੰਡਲ ਮੱਧਿ ਗਿਰਜੋ ਭਟ ਜਯੋਂ ॥੩੫੮॥ ਚਹੂੰ ਓਰ ਪੁਕਾਰ ਬਕਾਰ ਥਕੇ ॥ ਲਘੁ ਭ੍ਰਾਤ ਭਏ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਝਥੇ ॥ ਉਠ ਕੈ ਪੁਨਿ ਪ੍ਰਾਤ ਇਸਨਾਨ ਗਏ ॥ ਜਲ ਜੰਤੁ ਸਭੈ ਜਰਿ ਛਾਰਿ ਭਏ ॥੩੫੯॥ ਬਿਰਹੀ ਜਿਹ ਓਰ ਸੁ ਦਿਸਟ ਧਰੈ ॥ ਫਲ ਫੂਲ ਪਲਾਸ ਅਕਾਸ ਜਰੈ ॥ ਕਰ ਸੋਂ ਧਰਿ ਜਉਨ ਛੁਅੰਤ ਭਈ ॥ ਕਚ ਬਾਸਨ ਜਯੋਂ ਪਕਿ ਫੂਟ ਗਈ ॥੩੬੦॥ ਜਿਹ ਭੂਮਿ ਥਲੀ ਪਰ ਰਾਮ ਫਿਰੇ ॥ ਦਵ ਜਯੋਂ ਜਲ ਪਾਤ ਪਲਾਸ ਗਿਰੇ ॥ ਟੁਟ ਆਂਸੂ ਆਰੁਣ ਨੈਨ ਝਰੀ ॥ ਮਨੋ ਤਾਤ ਤਵਾ ਪਰ ਬੂੰਦ ਪਰੀ ॥੩੬੧॥ ਤਨ ਰਾਘਵ ਭੇਟਿ ਸਮੀਰ ਜਰੀ ॥ ਤਜਿ ਧੀਰ ਸਰੋਵਰ ਮਾਂਝਿ ਦੁਰੀ ॥ ਨਹਿ ਤੱਤ੍ਰ ਥਲੀ ਸਤ ਪੱਤ੍ਰ ਰਹੇ ॥ ਜਲ ਜੰਤੁ ਪਰੱਤ੍ਰਿਣ ਪਤ੍ਰ ਦਹੇ ॥੩੬੨॥ ਇਤ ਢੂੰਢ ਬਨੇ ਰਘੁਨਾਥ ਫਿਰੇ ॥ ਉਤ ਰਾਵਨ ਆਨਿ ਜਟਾਯੁ ਘਿਰੇ ॥ ਰਣ ਛੋਰਿ ਹਠੀ ਪਗ ਦ੍ਵੈ ਨ ਭਜਯੋ ॥ ਉਡ ਪੱਛ ਗਏ ਪੈ ਨ ਪੱਛ ਤਜਯੋ ॥੩੬੩॥ ਗੀਤਾ ਮਾਲਤੀ ਛੰਦ ॥ ਪਛਰਾਜ ਰਾਵਨ ਮਾਰਿ ਕੈ ਰਘੁਰਾਜ ਸੀਤਹਿ ਲੈ ਗਯੋ ॥ ਨਭਿ ਓਰ ਖੋਰ ਨਿਹਾਰ ਕੈ ਸੁ ਜਟਾਯੁ ਸਿਯ ਸੰਦੇਸ ਦਯੋ ॥ ਤਬ ਜਾਨ ਰਾਮ ਗਏ ਬਲੀ ਸਿਯ ਸੱਤਿ ਰਾਵਨ ਹੀ ਹਰੀ ॥ ਹਨੁਵੰਤ ਮਾਰਗ ਮੋ ਮਿਲੇ ਤਬ ਮਿੱਤ੍ਰਤਾ ਤਾ ਸੋਂ ਕਰੀ ॥੩੬੪॥ ਤਿਨ ਆਨਿ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਰਾਜ ਕੇ ਕਪਿਰਾਜ ਪਾਇਨ ਡਾਰਯੋ ॥ ਤਿਨ ਬੈਠਿ ਗੈਠ ਇਕੈਠ ਹ੍ਵੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਕਪਿ ਬੀਰ ਧੀਰ ਸਧੀਰ ਕੇ ਭਟ ਮੰਤ੍ਰ ਬੀਰ ਬਿਚਾਰ ਕੈ ॥ ਅਪਨਾਇ ਸੁਗ੍ਰਿਵ ਕਉ ਚਲੇ ਕਪਿਰਾਜ ਬਾਲਿ ਸੰਘਾਰ ਕੈ ॥੩੬੫॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਬਾਲਿ ਬਧਹ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤਮ ॥੮॥

ਅਥ ਹਨੂਮਾਨ ਸੋਧ ਕੋ ਪਠੈਬੋ ॥

ਗੀਤਾ ਮਾਲਤੀ ਛੰਦ ॥ ਦਲ ਬਾਂਟਿ ਚਾਰ ਦਿਸਾ ਪਠਯੋ ਹਨਵੰਤ ਲੰਕ ਪਠੈ ਦਏ ॥ ਲੈ ਮੁਦ੍ਰਿਕਾ ਲਖਿ ਬਾਰਿਧੈ ਜਹ ਸੀ ਹੁਤੀ ਤਹ ਜਾਤ ਭੇ ॥ ਪੁਰ ਜਾਰਿ ਅੱਛ ਕੁਮਾਰ ਛੈ ਬਨ ਟਾਰਿਕੈ ਫਿਰਿ ਆਯੋ ॥ ਕ੍ਰਿਤ ਚਾਰ ਜੋ ਅਮਰਾਰਿ ਕੋ ਸਭ ਰਾਮ ਤੀਰ ਜਤਾਯੋ ॥੩੬੬॥ ਦਲ ਜੋਰਿ ਕੋਰ ਕਰੋਰ ਲੈ ਬਡ ਘੋਰ ਤੋਰਿ ਸਭੈ ਚਲੇ ॥ ਰਾਮਚੰਦ੍ਰ ਸੁਗ੍ਰੀਵ ਲਛਮਨ ਅਉਰ ਸੂਰ ਭਲੇ ਭਲੇ ॥ ਜਾਮਵੰਤ ਸੁਖੈਨ ਨੀਲ ਹਨੁਵੰਤ ਅੰਗਦ ਕੇਸਰੀ ॥ ਕਪਿ ਪੂਤ ਜੂਥਪ ਜੂਥ ਲੈ ਉਮਡੇ ਚਹੂੰ ਦਿਸਿ ਕੈ ਝਰੀ ॥੩੬੭॥ ਪਾਟਿ ਬਾਰਿਧਰਾਜ ਕਉ ਕਰਿ ਬਾਟਿ ਲਾਂਘਿ ਗਏ ਜਬੈ ॥ ਦੂਤ ਦੈਤਨ ਕੇ ਹੁਤੇ ਤਬ ਦਉਰਿ ਰਾਵਨ ਪੈ ਗਏ ॥ ਰਨ ਸਾਜ ਬਾਜ ਸਭੈ ਕਰੋ ਇਕ ਬੇਨਤੀ ਮਮ ਮਾਨਿਯੈ ॥ ਗੜ੍ਹ ਲੰਕ ਬੰਕ ਸੰਭਾਰਿਯੈ ਰਘੁਬੀਰ ਆਗਮ ਜਾਨਿਯੈ ॥੩੬੮॥ ਧੂਮ੍ਰ ਅੱਛ ਸੁ ਜਾਂਬੁਮਾਲਿ ਬੁਲਾਇ ਵੀਰ ਪਠੈ ਦਏ ॥ ਸੋਰ ਕੋਰ ਕ੍ਰੋਰ ਕੈ ਜਹਾਂ ਰਾਮ ਥੇ ਤਹਾਂ ਜਾਤ ਭੇ ॥ ਰੋਸ ਕੈ ਹਨੁਵੰਤ ਥਾਪਰ ਰੋਪਿ ਪਾਵ ਪ੍ਰਹਾਰਿਯੰ ॥ ਜੂਝਿ ਭੂਮਿ ਗਿਰਜੋ ਬਲੀ ਸੁਰਲੋਕ ਮਾਂਝਿ ਬਿਹਾਰਿਯੰ ॥੩੬੯॥ ਜਾਂਬੁਮਾਲਿ ਭਿਰੇ ਕਛੂ ਪੁਨਿ ਮਾਰਿ ਐਸੇ ਈ ਕੈ ਲਏ ॥ ਭਾਜਿ ਕੀਨ ਪ੍ਰਵੇਸ ਲੰਕ ਸੰਦੇਸ ਰਾਵਨ ਸੋਂ ਦਏ ॥ ਧੂਮਰਾਛ ਸੁ ਜਾਂਬੁਮਾਲਿ ਦੁਹਹੂੰ ਰਾਘਵ ਜੂ ਹਰੇ ॥ ਹੈ ਕਛੂ ਪ੍ਰਭੁ ਕੇ ਹੀਏ ਸੁਭ ਮੰਤ੍ਰ ਆਵਤ ਸੋ ਕਰੋ ॥੩੭੦॥ ਪੇਖਿ ਤੀਰ ਅਕੰਪਨੈ ਦਲ ਸੰਗਿ ਦੈ ਸੁ ਪਠੈ ਦਯੋ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਬਜੇ ਬਜੰਤ੍ਰ ਨਿਨੱਦ ਸੱਦ ਪੁਰੀ ਭਯੋ ॥ ਸੁਰ ਰਾਇ ਆਦਿ ਪ੍ਰਹਸਤ ਤੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰਜੋ ॥ ਸਿਯ ਦੇ ਮਿਲੋ ਰਘੁਰਾਜ ਕੋ ਕਸ ਰੋਸ ਰਾਵ ਸੰਭਾਰਜੋ ॥੩੭੧॥ ਛਪੈ ਛੰਦ ॥ ਝਲਹਲੰਤ ਤਰਵਾਰ ਬਜਤ ਬਾਜੰਤ੍ਰ ਮਹਾ ਧੁਨਿ ॥ ਖੜਹੜੰਤ ਖਹ ਖੋਲ ਧਜਾਨ ਤਜਿ ਪਰਤ ਚਵਧ ਮੁਨਿ ॥ ਇੱਕ ਇੱਕ ਲੈ ਚਲੈਂ ਇੱਕ ਤਨ ਇੱਕ ਅਰੁੱਝੈ ॥ ਅੰਧ ਧੁੰਧ ਪਰ ਗਈ ਹੱਥਿ ਅਰੁ ਮੁੱਖ ਨ ਸੁੱਝੈ ॥ ਸਮੁਹੇ ਸੂਰ ਸਾਵੰਤ ਸਭ ਫਉਜਰਾਜ ਅੰਗਦ ਸਮਰ ॥ ਜੈ ਸੱਦ ਨਿਨੱਦ ਬਿਹੱਦ ਹੂਅ ਧਨੁ ਜੰਪਤ ਸੁਰਪੁਰਿ ਅਮਰ ॥੩੭੨॥ ਇਤ ਅੰਗਦ ਯੁਵਰਾਜ ਦੁਤਿਯ ਦਿਸ ਬੀਰ ਅਕੰਪਨ ॥ ਕਰਤ ਬ੍ਰਿਸਟ ਸਰ ਧਾਰ ਤਜਤ ਨਹੀ ਨੈਕ ਅਯੋਧਨ ॥ ਹੱਥ ਬੱਥ ਮਿਲਿ ਗਈ ਲੁੱਥ ਬਿੱਥਰੀ ਅਹਾੜੰ ॥ ਘੁੱਮੇ ਘਾਇ ਅਘਾਇ ਬੀਰ ਬੰਕੁੜੇ ਬਬਾੜੰ ॥ ਪਿੱਖਤ ਬੈਠਿ ਬਿਬਾਣ ਬਰ ਧੰਨਿ ਧੰਨਿ ਜੰਪਤ ਅਮਰ ॥ ਭਵ ਭੂਤ ਭਵਿੱਖਜ ਭਵਾਨ ਮੋ ਅਬ ਲਗ ਲਖਜੋ ਨ ਅਸ ਸਮਰ ॥੩੭੩॥ ਕਹੂੰ ਮੁੰਡ ਪਿਖੀਅਹਿ ਕਹੂੰ ਭਕ ਰੁੰਡ ਪਰੇ ਧਰਿ

॥ ਕਿਤਹੀ ਜਾਂਘ ਤਰਫੰਤ ਕਹੂੰ ਉਛਰੰਤ ਸੁ ਛਬਿ ਕਰਿ ॥ ਭਰਤ ਪੱਤ੍ਰ ਖੇਚਰੀ ਕਹੂੰ ਚਾਵੰਡਿ ਚਿਕਾਰੈਂ ॥ ਕਿਲਕਤ ਕਤਹ ਮਸਾਨ ਕਹੂੰ ਭੈਰਵ ਭਭਕਾਰੈਂ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਿਜੈ ਕਪਿ ਕੀ ਭਈ ਹਣ੍ਯੋ ਅਸੁਰ ਰਾਵਣ ਤਣਾ ॥ ਭੈ ਦੱਗ ਅਦੱਗ ਭੱਗੇ ਹਠੀ ਗਹਿ ਗਹਿ ਕਰਿ ਦਾਂਤਨ ਤ੍ਰਿਣਾ ॥੩੭੪॥ ਉਤੈ ਦੂਤ ਰਾਵਣੈ ਜਾਇ ਹਤ ਬੀਰ ਸੁਣਾਯੋ ॥ ਇਤ ਕਪਿਪਤਿ ਅਰੁ ਰਾਮਦੂਤ ਅੰਗਦਹਿ ਪਠਾਯੋ ॥ ਕਹੀ ਕੱਥ ਤਿਹ ਸੱਥ ਗੱਥ ਕਰਿ ਤੱਥ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਮਿਲਹੁ ਦੇਹੁ ਜਾਨਕੀ ਕਾਲ ਨਾਤਰ ਤੁਹਿ ਆਯੋ ॥ ਪਗ ਭੇਟ ਚਲਤ ਭਯੋ ਬਾਲਿ ਸੁਤ ਪ੍ਰਿਸਟ ਪਾਨ ਰਘੁਬਰ ਧਰੇ ॥ ਭਰਿ ਅੰਕ ਪੁਲਕ ਤਨ ਪਸਿੱਜ੍ਯੋ ਭਾਂਤਿ ਅਨਿਕ ਆਸਿਖ ਕਰੇ ॥੩੭੫॥ ਪ੍ਰਤਿ ਉੱਤਰ ਸੰਬਾਦ ॥ ਛਪੈ ਛੰਦ ॥ ਦੇਹ ਸਿਯਾ ਦਸਕੰਧ ਛਾਹਿ ਨਹੀ ਦੇਖਨ ਪੈਹੋ ॥ ਲੰਕ ਛੀਨਿ ਲੀਜਿਯੈ ਲੰਕ ਲਖਿ ਜੀਤ ਨ ਜੈਹੋ ॥ ਕ੍ਰੁੱਧ ਬਿਖੈ ਜਿਨਿ ਘੋਰੁ ਪਿੱਖ ਕਸ ਜੁੱਧੁ ਮਚੈਹੋਂ ॥ ਰਾਮ ਸਹਿਤ ਕਪਿ ਕਟਕ ਆਜੁ ਮ੍ਰਿਗ ਸਜਾਰ ਖਵੈਹੋਂ ॥ ਜਿਨਿ ਕਰਿ ਸੁ ਗਰਬ ਸੁਣਿ ਮੂੜ੍ਹ ਮਤਿ ਗਰਬ ਗਵਾਇ ਘਨੇਰ ਘਰ ॥ ਬਸਿ ਕਰੇ ਸਰਬ ਘਰ ਗਰਬ ਹਮ ਏ ਕਿਨ ਮਹਿ ਦ੍ਵੈ ਦੀਨ ਨਰ ॥੩੭੬॥ ਰਾਵਨ ਬਾਚ ਅੰਗਦ ਸੋਂ ॥ ਛਪੈ ॥ ਅਗਨਿ ਪਾਕ ਕਹੁ ਕਰੈ ਪਵਨ ਮੁਰ ਬਾਰ ਬੁਹਾਰੈ ॥ ਚਵਰ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਧਰੈ ਸੂਰ ਛੱਤ੍ਰਹਿ ਸਿਰ ਢਾਰੈ ॥ ਮਦ ਲਛਮੀ ਪਜਾਵੰਤਿ ਬੇਦ ਮੁਖ ਬ੍ਰਹਮ ਉਚਾਰਤ ॥ ਬਰਨ ਬਾਰਿ ਨਿਤ ਭਰੇ ਔਰ ਕੁਲੁਦੇਵ ਜੁਹਾਰਤ ॥ ਨਿਜ ਕਹਤਿ ਸੁ ਬਲ ਦਾਨਵ ਪ੍ਰਬਲ ਦੇਤ ਧਨਦ ਜਛ ਮੋਹਿ ਕਰ ॥ ਵੇ ਜੀਤ ਜੁੱਧ ਤੇ ਜਾਂਹਿੰਗੇ ਕਹਾ ਦੋਇ ਤੇ ਦੀਨ ਨਰ ॥੩੭੭॥ ਕਹਿ ਹਾਰ੍ਯੋ ਕਪਿ ਕੋਟਿ ਦੈਤਪਤਿ ਏਕ ਨ ਮਾਨੀ ॥ ਉਠਤ ਪਾਵ ਰੁਪ੍ਯੋ ਸਭਾ ਮਧਿ ਸੋ ਅਭਿਮਾਨੀ ॥ ਥਕੇ ਸਕਲ ਅਮਰਾਰਿ ਪਾਵ ਕਿਨਹੂੰ ਨ ਉੱਚਕ੍ਯੋ ॥ ਗਿਰੇ ਧਰਨਿ ਮੁਰਛਾਇ ਬਿਮਨ ਦਾਨਵ ਦਲ ਥੱਕ੍ਯੋ ॥ ਲੈ ਚਲ੍ਯੋ ਬਭੀਛਨ ਭ੍ਰਾਤ ਤਿਹ ਬਾਲਿ ਪੁਤ੍ਰ ਧੂਸਰ ਬਰਨ ॥ ਭਟ ਹਟਕ ਬਿਕਟ ਤਿਹ ਨਾ ਸਕੇ ਚਲਿ ਆਯੋ ਜਿਤ ਰਾਮ ਰਨ ॥੩੭੮॥ ਕਹਿ ਬੁਲ੍ਯੋ ਲੰਕੇਸ ਤਾਹਿ ਪ੍ਰਭ ਰਾਜਿਵ ਲੋਚਨ ॥ ਕੁਟਿਲ ਅਲਕ ਮੁਖ ਛਕੇ ਸਕਲ ਸੰਤਨ ਦੁਖ ਮੋਚਨ ॥ ਕੁਪੇ ਸਰਬ ਕਪਿਰਾਜ ਬਿਜੈ ਪਹਲੀ ਰਣ ਚੱਖੀ ॥ ਫਿਰੈ ਲੰਕ ਗੜ੍ਹਿ ਘੇਰਿ ਦਿਸਾ ਦੱਛਣੀ ਪਰੱਖੀ ॥ ਪ੍ਰਭੁ ਕਰੈ ਬਭੀਛਨ ਲੰਕਪਤਿ ਸੁਣੀ ਬਾਤਿ ਰਾਵਣ ਘਰਣਿ ॥ ਸੁੱਧਿ ਸੱਤ ਤਬਿ ਬਿਸਰਤ ਭਈ ਗਿਰੀ ਧਰਣਿ ਪਰ ਹ੍ਵੈ ਬਿਮਣਿ ॥੩੭੯॥ ਮੰਦੋਦਰੀ ਬਾਚ ॥ ਉਟੰਙਣ ਛੰਦ ॥ ਸੂਰਬੀਰਾ ਸਜੇ ਘੋਰ ਬਾਜੇ

ਬਜੇ ਭਾਜੁ ਕੰਤਾ ਸੁਣੇ ਰਾਮ ਆਏ ॥ ਬਾਲਿ ਮਾਰਯੋ ਬਲੀ ਸਿੰਧੁ ਪਾਟਯੋ ਜਿਨੈ ਤਾਹਿ ਸੋਂ ਬੈਰ ਕੈਸੇ ਰਚਾਏ ॥ ਬਜਾਧ ਜੀਤਯੋ ਜਿਨੈ ਜੰਭ ਮਾਰਯੋ ਉਨੈ ਰਾਮ ਅਉਤਾਰ ਸੋਈ ਸੁਹਾਏ ॥ ਦੇ ਮਿਲੋ ਜਾਨਕੀ ਬਾਤ ਹੈ ਸਜਾਨ ਕੀ ਚਾਮ ਕੇ ਦਾਮ ਕਾਹੇ ਚਲਾਏ ॥੩੯੦॥ ਰਾਵਣ ਬਾਚ ॥ਉਟੰਙਣ ਛੰਦ ॥ ਬ੍ਯੂਹ ਸੈਨਾ ਸਜੋ ਘੋਰ ਬਾਜੇ ਬਜੋ ਕੋਟਿ ਜੋਧਾ ਗਜੋ ਆਨਿ ਨੇਰੇ ॥ ਸਾਜ ਸੰਜੋਅ ਸੰਬੂਹ ਸੈਨਾ ਸਭੈ ਆਜੁ ਮਾਰੋ ਤਰੇ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਤੇਰੇ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਜੀਤੋ ਕਰੋ ਜੱਛ ਰੀਤੋ ਧਨੰ ਨਾਰਿ ਸੀਤਾ ਬਰੰ ਜੀਤ ਜੁੱਧੈ ॥ ਸੁਰਗ ਪਾਤਾਲ ਆਕਾਸ ਜ੍ਵਾਲਾ ਜਰੈ ਬਾਚਿ ਹੈ ਰਾਮ ਕਾ ਮੋਰਿ ਕ੍ਰੁੱਧੈ ॥੩੯੧॥ ਮੰਦੋਦਰੀ ਬਾਚ ॥ ਉਟੰਙਣ ਛੰਦ ॥ ਤਾਰਕਾ ਜਾਤ ਹੀ ਘਾਤ ਕੀਨੀ ਜਿਨੈ ਅਉਰ ਸੁਬਾਹੁ ਮਾਰੀਚ ਮਾਰੇ ॥ ਬਜਾਧ ਬਧਯੋ ਖਰੰਦੂਖਣੰ ਖੇਤ ਥੈ ਏਕ ਹੀ ਬਾਣ ਸੋਂ ਬਾਲਿ ਮਾਰੇ ॥ ਧੂਮ੍ਰ ਅੱਛਾਦਿ ਅਉ ਜਾਂਬੁਮਾਲੀ ਬਲੀ ਪ੍ਰਾਣ ਹੀਣੰ ਕਰਯੋ ਜੁੱਧ ਜੈ ਕੈ ॥ ਮਾਰਿਹੈਂ ਤੋਹਿ ਯੌ ਸਜਾਰ ਕੋ ਸਿੰਘ ਜਯੋਂ ਲੇਹਿੰਗੇ ਲੰਕ ਕੋ ਡੰਕ ਦੈ ਕੈ ॥੩੯੨॥ ਰਾਵਣ ਬਾਚ ॥ ਉਟੰਙਣ ਛੰਦ ॥ ਚਉਰ ਚੰਦ੍ਰੰ ਕਰੰ ਛੱਤ੍ਰ ਸੂਰੰ ਧਰੰ ਬੇਦ ਬ੍ਰਹਮਾ ਰਰੰ ਦ੍ਵਾਰ ਮੇਰੇ ॥ ਪਾਕ ਪਾਵਕ ਕਰੰ ਨੀਰ ਬਰਣੰ ਭਰੰ ਜੱਛ ਬਿੱਦਜਾਧਰੰ ਕੀਨ ਚੇਰੇ ॥ ਅਰਬ ਖਰਬੰ ਪੁਰੰ ਚਰਬ ਸਰਬੰ ਕਰੇ ਦੇਖੁ ਕੈਸੇ ਕਰੋਂ ਬੀਰ ਖੇਤੰ ॥ ਚਿੰਕ ਹੈ ਚਾਵਡਾ ਫਿੰਕ ਹੈ ਫਿੰਕਰੀ ਨਾਚ ਹੈਂ ਬੀਰ ਬੈਤਾਲ ਪ੍ਰੇਤੰ ॥੩੯੩॥ ਮੰਦੋਦਰੀ ਬਾਚ ॥ ਉਟੰਙਣ ਛੰਦ ॥ ਤਾਸ ਨੇਜੇ ਢੁਲੈਂ ਘੋਰ ਬਾਜੇ ਬਜੈਂ ਰਾਮ ਲੀਨੇ ਦਲੈ ਆਨਿ ਢੂਕੇ ॥ ਬਾਨਰੀ ਪੂਤ ਚਿੰਕਾਰ ਪਾਰੰ ਕਰੰ ਮਾਰ ਮਾਰੰ ਚਹੂੰ ਓਰ ਕੂਕੇ ॥ ਭੀਮ ਭੇਰੀ ਬਜੈਂ ਜੰਗ ਜੋਧਾ ਗਜੈਂ ਬਾਨ ਚਾਪੈ ਚਲੈਂ ਨਾਹਿ ਜਉ ਲੌ ॥ ਬਾਤ ਕੋ ਮਾਨੀਐ ਘਾਤ ਪਹਿਚਾਨੀਐ ਰਾਵਰੀ ਦੇਹ ਕੀ ਸਾਂਤਿ ਤਉ ਲੌ ॥੩੯੪॥ ਘਾਟ ਘਾਟੈ ਰੁਕੋ ਬਾਟ ਬਾਟੈ ਤੁਪੋ ਐਂਠਿ ਬੈਠੇ ਕਹਾ ਰਾਮ ਆਏ ॥ ਖੋਰ ਹਰਾਮ ਹਰੀਫ ਕੀ ਆਂਖ ਤੈਂ ਚਾਮ ਕੇ ਜਾਤ ਕੈਸੇ ਚਲਾਏ ॥ ਹੋਇਗੋ ਖ੍ਵਾਰ ਬਿਸਿਜਾਰ ਖਾਨਾ ਤੁਰਾ ਬਾਨਰੀ ਪੂਤ ਜਉ ਲੌ ਨ ਗੱਜਿ ਹੈਂ ॥ ਲੰਕ ਕੋ ਛਾਡਿ ਕੈ ਕੋਟ ਕੋ ਫਾਂਧ ਕੈ ਆਸੁਰੀ ਪੂਤ ਲੈ ਘਾਸਿ ਭੱਜਿ ਹੈਂ ॥੩੯੫॥ ਰਾਵਣ ਬਾਚ ॥ ਬਾਵਰੀ ਰਾਂਡ ਕਿਆ ਭਾਂਡ ਬਾਤੈਂ ਬਕੈਂ ਰੰਕ ਸੇ ਰਾਮ ਕਾ ਛੋਡ ਰਾਸਾ ॥ ਕਾਢਹੋ ਬਾਸ ਦੈ ਬਾਨ ਬਾਜੀਗਰੀ ਦੇਖਿਹੋਂ ਆਜੁ ਤਾ ਕੋ ਤਮਾਸਾ ॥ ਬੀਸ ਬਾਹੰ ਧਰੰ ਸੀਸ ਦਸਗੰ ਸਿਰੰ ਸੈਣ ਸੰਬੂਹ ਹੈ ਸੰਗਿ ਮੇਰੇ ॥ ਭਾਜਿ ਜੈ ਹੈ ਕਹਾਂ ਬਾਟਿ ਪੈ ਹੈਂ ਉਹਾਂ ਮਾਰਿਹੌਂ ਬਾਜ ਜੈਸੇ ਬਟੇਰੇ ॥੩੯੬॥ ਏਕ ਏਕੰ ਹਿਰੈਂ ਝੂਮ ਝੂਮੰ ਮਰੈਂ

ਆਪੁ ਆਪੰ ਗਿਰੈਂ ਹਾਕੁ ਮਾਰੇ ॥ ਲਾਗ ਜੈਹਉਂ ਤਹਾਂ ਭਾਜਿ ਜੈਹੈਂ ਜਹਾਂ ਫੂਲ ਜੈਹੈ ਕਹਾਂ ਤੈ ਉਬਾਰੇ ॥ ਸਾਜ ਬਾਜੇ ਸਭੈ ਆਜ ਲੈਹਉਂ ਤਿਨੈ ਰਾਜ ਕੈਸੋ ਕਰੈ ਕਾਜ ਮੋ ਸੋ ॥ ਬਾਨਰੰ ਛੈ ਕਰੋਂ ਰਾਮ ਲੱਛੈ ਹਰੋਂ ਜੀਤਹੌਂ ਹੋਡ ਤਉ ਆਨਿ ਤੋ ਸੋ ॥੩੮੭॥ ਕੋਟਿ ਬਾਤੈਂ ਗੁਨੀ ਏਕ ਕੈ ਨਾ ਸੁਨੀ ਕੋਪਿ ਮੁੰਡੀ ਧੁਨੀ ਪੁੱਤ੍ਰ ਪੱਠੈ ॥ ਏਕ ਨਾਰਾਂਤ ਦੇਵਾਂਤ ਦੂਜੋ ਬਲੀ ਭੂਮਿ ਕੰਪੀ ਰਣੰਬੀਰ ਉੱਠੈ ॥ ਸਾਰ ਭਾਰੰ ਪਰੇ ਧਾਰ ਧਾਰੰ ਬਜੀ ਕ੍ਰੋਹ ਕੈ ਲੋਹ ਕੀ ਛਿੱਟ ਛੁੱਟੈਂ ॥ ਰੁੰਡ ਧੁਕਧੁਕ ਪਰੈਂ ਘਾਇ ਭਕਭਕ ਕਰੈਂ ਬਿੱਥੁਰੀ ਜੁੱਥ ਸੋ ਲੁੱਥ ਲੁੱਟੈਂ ॥੩੮੮॥ ਪੱਤ੍ਰ ਜੁੱਗਣਿ ਭਰੈਂ ਸੱਦ ਦੇਵੀ ਕਰੈ ਨੱਦ ਭੈਰੋਂ ਰਰੈ ਗੀਤ ਗਾਵੈ ॥ ਭੂਤ ਔ ਪ੍ਰੇਤ ਬੈਤਾਲ ਬੀਰੰ ਬਲੀ ਮਾਸ ਅਹਾਰਿ ਤਾਰੀ ਬਜਾਵੈ ॥ ਜੱਛ ਗੰਧ੍ਰਬ ਅਉ ਸਰਬ ਬਿਦਿਆਧਰੰ ਮੱਧਿ ਆਕਾਸ ਭਯੋ ਸੱਦ ਦੇਵੰ ॥ ਲੁੱਥ ਬਿਥੁੱਥਰੀ ਹੂਹ ਕੂਹੰ ਭਰੀ ਮੱਚਿਯੰ ਜੁੱਧ ਆਨੂਪ ਤੇਵੰ ॥੩੮੯॥ ਸੰਗੀਤ ਛਪੈ ਛੰਦ ॥ ਕਾਗੜਦੀ ਕੁੱਪਜੋ ਕਪਿ ਕਟਕ ਬਾਗੜਦੀ ਬਾਜਨ ਰਣ ਬੱਜਿਯ ॥ ਤਾਗੜਦੀ ਤੇਗ ਝਲਹਲੀ ਗਾਗੜਦੀ ਜੋਧਾ ਗਲ ਗੱਜਿਯ ॥ ਸਾਗੜਦੀ ਸੂਰ ਸੰਮੁਹੇ ਨਾਗੜਦੀ ਨਾਰਦ ਮੁਨਿ ਨੱਚਜੋ ॥ ਬਾਗੜਦੀ ਬੀਰ ਬੈਤਾਲ ਆਗੜਦੀ ਆਰੁਣ ਰੰਗ ਰੱਚਜੋ ॥ ਸੰਸਾਗੜਦੀ ਸੁਭਟ ਨੱਚੇ ਸਮਰ ਫਾਗੜਦੀ ਫੁੰਕ ਫਣੀਅਰ ਕਰੈਂ ॥ ਸੰਸਾਗੜਦੀ ਸਿਮਟੈ ਸੰਕੁੜੇ ਫਣਪਤਿ ਫਣਿ ਫਿਰਿ ਫਿਰਿ ਧਰੈਂ ॥੩੯੦॥ ਫਾਗੜਦੀ ਫੁੰਕ ਫਿੰਕਰੀ ਰਾਗੜਦੀ ਰਣ ਗਿੱਧ ਰੜੱਕੈ ॥ ਲਾਗੜਦੀ ਲੁੱਥ ਬਿੱਥੁਰੀ ਭਾਗੜਦੀ ਭਟ ਘਾਇ ਭਭੱਕੈ ॥ ਬਾਗੜਦੀ ਬਰਖਤ ਬਾਣ ਝਾਗੜਦੀ ਝਲਮਲਤ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ॥ ਗਾਗੜਦੀ ਗਜਿ ਸੰਜੁਰੈ ਕਾਗੜਦੀ ਕੱਛੇ ਕਿੰਕਾਣੰ ॥ ਬੰਬਾਗੜਦੀ ਬਹਤ ਬੀਰਨ ਸਿਰਨ ਤਾਗੜਦੀ ਤਮਕਿ ਤੇਗੰ ਕੜੀਅ ॥ ਝੰਝਾਗੜਦੀ ਝੜਕ ਦੈ ਝੜ ਸਮੈ ਝਲਮਲ ਝੁਕਿ ਬਿੱਜੁਲਿ ਝੜੀਅ ॥੩੯੧॥ ਨਾਗੜਦੀ ਨਾਰਾਂਤਕ ਗਿਰਤ ਦਾਗੜਦੀ ਦੇਵਾਂਤਕ ਧਾਯੋ ॥ ਜਾਗੜਦੀ ਜੁੱਧ ਕਰਿ ਤੁੱਮਲ ਸਾਗੜਦੀ ਸੁਰਲੋਕ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਦਾਗੜਦੀ ਦੇਵ ਰਹਸੰਤ ਆਗੜਦੀ ਆਸੁਰਣ ਰਣ ਸੋਗੰ ॥ ਸਾਗੜਦੀ ਸਿੱਧ ਸਰ ਸੰਤ ਨਾਗੜਦੀ ਨਾਚਤ ਤਜਿ ਜੋਗੰ ॥ ਖੰਖਾਗੜਦੀ ਖਜਾਹ ਭਏ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਖਲ ਪਾਗੜਦੀ ਪੁਹਪ ਡਾਰਤ ਅਮਰ ॥ ਜੰਜਾਗੜਦੀ ਸਕਲ ਜੈ ਜੈ ਜਪੈ ਸਾਗੜਦੀ ਸੁਰਪੁਰਹਿ ਨਾਰਿ ਨਰ ॥੩੯੨॥ ਰਾਗੜਦੀ ਰਾਵਣਹਿ ਸੁਨਜੋ ਸਾਗੜਦੀ ਦੋਊ ਸੁਤ ਰਣ ਜੁੱਝੇ ॥ ਬਾਗੜਦੀ ਬੀਰ ਬਹੁ ਗਿਰੇ ਆਗੜਦੀ ਆਹਵਹਿ ਅਰੁੱਝੇ ॥ ਲਾਗੜਦੀ ਲੁੱਥ ਬਿੱਥੁਰੀ ਚਾਗੜਦੀ

ਚਾਂਵੰਡ ਚਿੰਕਾਰੰ ॥ ਨਾਗੜਦੀ ਨੱਦ ਭਏ ਗੱਦ ਕਾਗੜਦੀ ਕਾਲੀ ਕਿਲਕਾਰੰ ॥ ਭੰਭਾਗੜਦੀ ਭਯੰਕਰ ਜੁੱਧ ਭਯੋ ਜਾਗੜਦੀ ਜੂਹ ਜੁੱਗਣਿ ਜੁਰੀਅ ॥ ਕੰਕਾਗੜਦੀ ਕਿਲਕਤ ਕੁਹਰ ਕਰਿ ਪਾਗੜਦੀ ਪੱਤ੍ਰ ਸ੍ਰੋਣਤ ਭਰੀਅ ॥੩੯੩॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਰਾਮਾਵਤਾਰ ਕਥਾ ਦੇਵਾਂਤਕ ਨਰਾਂਤਕ ਬਧਹਿ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ॥੯॥

ਅਥ ਪ੍ਰਹਸਤ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ॥

ਸੰਗੀਤ ਛਪੈ ਛੰਦ ॥ ਪਾਗੜਦੀ ਪ੍ਰਹਸਤ ਪਠਯੋ ਦਾਗੜਦੀ ਦੈ ਕੈ ਦਲ ਅਨਗਨ ॥ ਕਾਗੜਦੀ ਕੰਪ ਭੂਅ ਉਠੀ ਬਾਗੜਦੀ ਬਾਜਨ ਖੁਰੀਅਨ ਤਨ ॥ ਨਾਗੜਦੀ ਨੀਲ ਤਿਹ ਝਿਣੋ ਭਾਗੜਦੀ ਗਹਿ ਭੂਮਿ ਪਛਾੜੀਅ ॥ ਸਾਗੜਦੀ ਸਮਰ ਹਹਕਾਰ ਭਯੋ ਦਾਗੜਦੀ ਦਾਨਵ ਦਲ ਭਾਰੀਅ ॥ ਘੰਘਾਗੜਦੀ ਘਾਇ ਭਕਭਕ ਕਰਤ ਰਾਗੜਦੀ ਰੁਹਿਰ ਰਣ ਰੰਗ ਬਹਿ ॥ ਜੰਜਾਗੜਦੀ ਜਯਹ ਜੁੱਗਣਿ ਜਪੈ ਕਾਗੜਦੀ ਕਾਕ ਕਰ ਕਹਕ ਕਹ ॥੩੯੪॥ ਪਾਗੜਦੀ ਪ੍ਰਹਸਤ ਜੁਝੰਤ ਲਾਗੜਦੀ ਲੈ ਚਲ੍ਯੋ ਅਪ ਦਲ ॥ ਭਾਗੜਦੀ ਭੂਮਿ ਭੜਹੜੀ ਕਾਗੜਦੀ ਕੰਪਜ ਦ੍ਵੈ ਜਲ ਥਲ ॥ ਨਾਗੜਦੀ ਨਾਦ ਨਿਹ ਨੱਦ ਭਾਗੜਦੀ ਰਣ ਭੇਰਿ ਭਯੰਕਰ ॥ ਸਾਗੜਦੀ ਸਾਂਗ ਝਲਹਲਤ ਚਾਗੜਦੀ ਚਮਕੰਤ ਚਲਤ ਸਰ ॥ ਖੰਖਾਗੜਦੀ ਖੜਗ ਖਿਮਕਤ ਖਹਤ ਚਾਗੜਦੀ ਚਟਕਿ ਚਿਨਗੈਂ ਕਢੈਂ ॥ਠੰਠਾਗੜਦੀ ਠਾਟ ਠਟ ਕਰ ਮਨੋ ਠਾਗੜਦੀ ਠਣਕ ਠਠਿਅਰ ਗਢੈਂ ॥੩੯੫॥ ਢਾਗੜਦੀ ਢਾਲ ਉਛਲਹਿ ਬਾਗੜਦੀ ਰਣਿ ਬੀਰ ਬਬੱਕਹਿੰ ॥ ਆਗੜਦੀ ਇਕ ਲੈ ਚਲੈਂ ਇਕ ਕਹੁ ਇਕ ਉਚੱਕਹਿੰ ॥ ਤਾਗੜਦੀ ਤਾਲ ਤੰਬੂਰ ਬਾਗੜਦੀ ਰਣ ਬੀਨ ਸੁ ਬੱਜੈਂ ॥ ਸਾਗੜਦੀ ਸੰਖ ਕੇ ਸਬਦ ਗਾਗੜਦੀ ਗੈਵਰ ਗਲ ਗੱਜੈਂ ॥ ਧੰਧਾਗੜਦੀ ਧਰਣਿ ਧੜ ਧੁਕਿ ਪਰਤ ਚਾਗੜਦੀ ਚਕਤ ਚਿਤ ਮਹਿ ਅਮਰ ॥ ਪੰਪਾਗੜਦੀ ਪੁਹਪ ਬਰਖਾ ਕਰਤ ਜਾਗੜਦੀ ਜੱਛ ਗੰਧ੍ਰਬ ਬਰ ॥੩੯੬॥ ਝਾਗੜਦੀ ਝੁੱਝ ਭਟ ਗਿਰੈਂ ਮਾਗੜਦੀ ਮੁਖ ਮਾਰ ਉਚਾਰੈਂ ॥ ਸਾਗੜਦੀ ਸੰਜ ਪੰਜਰੇ ਘਾਘੜਦੀ ਘਣੀਅਰ ਜਣੁ ਕਾਰੈ ॥ ਤਾਗੜਦੀ ਤੀਰ ਬਰਖੰਤ ਗਾਗੜਦੀ ਗਹਿ ਗਦਾ ਗ੍ਰਿਸਟੰ ॥ ਮਾਗੜਦੀ ਮੰਤ੍ਰ ਮੁਖਿ ਜਪੈਂ ਆਗੜਦੀ ਅੱਛਰ ਬਰ ਇਸਟੰ ॥ ਸੰਸਾਗੜਦੀ ਸਦਾ ਸਿਵ ਸਿਮਰ ਕਰਿ ਜਾਗੜਦੀ ਜੂਝਿ ਜੋਧਾ ਮਰਤ ॥ ਸੰਸਾਗੜਦੀ ਸੁਭਟ ਸਨਮੁਖ ਗਿਰਤ ਆਗੜਦੀ ਅਪੱਛਰਨ ਕਹ ਬਰਤ ॥੩੯੭॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਇਤੈ ਉੱਚਰੇ ਰਾਮ ਲੰਕੇਸ ਬੈਣੰ ॥ ਉਤੈ ਦੇਵ

ਦੇਖੈਂ ਚੜ੍ਹੇ ਰਥ ਗੈਣੰ ॥ ਕਹੋ ਏਕ ਏਕੰ ਅਨੇਕੰ ਪ੍ਰਕਾਰੰ ॥ ਮਿਲੇ ਜੁੱਧ ਜੇਤੇ ਸਮੰਤੰ ਲੁਝਾਰੰ ॥੩੯੮॥ ਬਭੀਛਣ ਬਾਚ ਰਾਮ ਸੋਂ ॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਧਨੁਰ ਮੰਡਲਾਕਾਰ ਜਾ ਕੋ ਬਿਰਾਜੈ ॥ ਸਿਰੰ ਜੈਤ ਪੱਤ੍ਰੰ ਸਿਤੰ ਛੱਤ੍ਰ ਛਾਜੈ ॥ ਰਥੰ ਬੇਸਟਿਤੰ ਬਜਾਘ੍ਰ ਚਰਮੰ ਅਭੀਤੰ ॥ ਤਿਸੈ ਨਾਥ ਜਾਨੋ ਹਠੀ ਇੰਦ੍ਰ ਜੀਤੰ ॥੩੯੯॥ ਨਹੇ ਪਿੰਗ ਬਾਜੀ ਰਥੰ ਜੇਨ ਸੋਭੈਂ ॥ ਮਹਾਂ ਕਾਇ ਪੇਖੇ ਸਭੈ ਦੇਵ ਛੋਭੈਂ ॥ ਹਰੇ ਸਰਬ ਗਰਬੰ ਧਨੰਪਾਲ ਦੇਵੰ ॥ ਮਹਾਂ ਕਾਇ ਨਾਮਾ ਮਹਾਂਬੀਰ ਜੇਵੰ ॥੪੦੦॥ ਲਗੇ ਮਯੂਰ ਬਰਣੰ ਰਥੰ ਜੇਨ ਬਾਜੀ ॥ ਬਕੈ ਮਾਰ ਮਾਰੰ ਤਜੈ ਬਾਣ ਰਾਜੀ ॥ ਮਹਾਂ ਜੁੱਧ ਕੋ ਕਰ ਮਹੋਦਰ ਬਖਾਨੋ ॥ ਤਿਸੈ ਜੁੱਧ ਕਰਤਾ ਬਡੋ ਰਾਮ ਜਾਨੋ ॥੪੦੧॥ ਲਗੇ ਮੂਖਕੰ ਬਰਣ ਬਾਜੀ ਰਥੇਸੰ ॥ ਹਸੈਂ ਪਉਨ ਕੇ ਗਉਨ ਕੋ ਚਾਰੁ ਦੇਸੰ ॥ ਧਰੇ ਬਾਣ ਪਾਣੰ ਕਿਧੋਂ ਕਾਲ ਰੂਪੰ ॥ ਤਿਸੈ ਰਾਮ ਜਾਨੋ ਸਹੀ ਦੈਤ ਭੂਪੰ ॥੪੦੨॥ ਫਿਰੈਂ ਮੋਰ ਪੁੱਛੰ ਢੁਰੈ ਚਉਰ ਚਾਰੰ ॥ ਰੜੈ ਕ੍ਰਿਤ ਬੰਦੀ ਅਨੰਤੰ ਅਪਾਰੰ ॥ ਰਥੰ ਸ੍ਵਰਣ ਕੀ ਕਿੰਕਣੀ ਚਾਰੁ ਸੋਹੈ ॥ ਲਖੇ ਦੇਵ ਕੰਨਿਆ ਮਹਾਂ ਤੇਜ ਮੋਹੈ ॥੪੦੩॥ ਛਕੈ ਮੱਧਿ ਜਾ ਕੀ ਧੁਜਾ ਸਾਰਦੂਲੰ ॥ ਇਹੈ ਦੈਤ ਰਾਜੰ ਦੁਰੰ ਦ੍ਰੋਹ ਮੂਲੰ ॥ ਲਸੈ ਕ੍ਰੀਟ ਸੀਸੰ ਕਸੈ ਚੰਦ੍ਰ ਭਾ ਕੋ ॥ ਰਮਾ ਨਾਥ ਚੀਨੋ ਦਸੰਗ੍ਰੀਵ ਤਾ ਕੋ ॥੪੦੪॥ ਦੁਹੂੰ ਓਰ ਬੱਜੇ ਬਜੰਤ੍ਰੰ ਅਪਾਰੰ ॥ ਮਚੇ ਸੂਰਬੀਰੰ ਮਹਾਂ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰੰ ॥ ਕਰੈ ਅੱਤ੍ਰ ਪਾਤੰ ਨਿਪਾਤੰਤ ਸੂਰੰ ॥ ਉਠੇ ਮੱਧਿ ਜੁੱਧੰ ਕਮੱਧੰ ਕਰੂਰੰ ॥੪੦੫॥ ਗਿਰੈਂ ਰੁੰਡ ਮੁੰਡੰ ਭਸੁੰਡੰ ਅਪਾਰੰ ॥ ਰੁਲੇ ਅੰਗ ਭੰਗੰ ਸਮੰਤੰ ਲੁਝਾਰੰ ॥ ਪਰੀ ਕੂਹ ਜੂਹੰ ਉਠੇ ਗੱਦ ਸੱਦੰ ॥ ਜਕੇ ਸੂਰਬੀਰੰ ਛਕੇ ਜਾਣੁ ਮੱਦੰ ॥੪੦੬॥ ਗਿਰੇ ਝੂਮਿ ਭੂਮੰ ਅਘੂਮੇਤਿ ਘਾਯੰ ॥ ਉਠੇ ਗੱਦ ਸੱਦੰ ਚੜ੍ਹੇ ਚਉਪ ਚਾਯੰ ॥ ਜੁਝੇ ਬੀਰ ਏਕੰ ਅਨੇਕੰ ਪ੍ਰਕਾਰੰ ॥ ਕਟੇ ਅੰਗ ਜੰਗੰ ਰਟੈਂ ਮਾਰ ਮਾਰੰ ॥੪੦੭॥ ਛੁਟੈਂ ਬਾਣ ਪਾਣੰ ਉਠੈ ਗੱਦ ਸੱਦੰ ॥ ਰੁਲੇ ਝੂਮਿ ਭੂਮੰ ਸੁ ਬੀਰੰ ਬਿਹੱਦੰ ॥ ਨਚੇ ਜੰਗ ਰੰਗੰ ਤਤੱਥਈ ਤਤੱਥਜੰ ॥ ਛੁਟੇ ਬਾਜ ਰਾਜੀ ਫਿਰੈਂ ਛੂਛ ਹੱਥਜੰ ॥੪੦੮॥ ਗਿਰੇ ਅੰਕੁਸੰ ਬਾਰਣੰ ਬੀਰ ਖੇਤੰ ॥ ਨਚੇ ਕੰਧ ਹੀਣੰ ਕਬੰਧੰ ਅਚੇਤੰ ॥ ਭਰੈਂ ਖੇਚਰੀ ਪੱਤ੍ਰ ਚਉਸਠ ਚਾਰੀ ॥ ਚਲੇ ਸਰਬ ਆਨੰਦਿ ਹ੍ਵੈ ਮਾਸਹਾਰੀ ॥੪੦੯॥ ਗਿਰੇ ਬੰਕੁੜੇ ਬੀਰ ਬਾਜੀ ਸੁਦੇਸੰ ॥ ਪਰੇ ਪੀਲਵਾਨੰ ਛੁਟੇ ਚਾਰੁ ਕੇਸੰ ॥ ਕਰੈ ਪੈਜ ਵਾਰੰ ਪ੍ਰਚਾਰੰਤ ਬੀਰੰ ॥ ਉਠੈ ਸ੍ਰੋਣ ਧਾਰੰ ਅਪਾਰੰ ਹਮੀਰੰ ॥੪੧੦॥ ਛੁਟੈਂ ਚਾਰਿ ਚਿਤ੍ਰੰ ਬਚਿਤ੍ਰੰਤ ਬਾਣੰ ॥ ਚਲੇ ਬੈਠ ਕੈ ਸੂਰਬੀਰੰ ਬਿਮਾਣੰ ॥ ਗਿਰੇ ਬਾਰੁਣੰ ਬਿੱਥੁਰੀ ਲੁੱਥ ਜੁੱਥੰ ॥ ਖੁਲੇ ਸੁਰਗ

ਦ੍ਵਾਰੰ ਗਏ ਵੀਰ ਅਛੁੱਥੰ ॥੪੧੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਹਤ ਸੈਨਾ ਭਈ ਰਾਵਣ ਰਾਮ ਬਿਰੁੱਧ ॥ ਲੰਕ ਬੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਯੋ ਦਸਸਿਰ ਮਹਾ ਸਕ੍ਰੁੱਧ ॥੪੧੨॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਤਬੈ ਮੁੱਕਲੇ ਦੂਤ ਲੰਕੇਸ ਅੱਪੰ ॥ ਮਨੰ ਬਚ ਕਰਮੰ ਸਿਵੰ ਜਾਪ ਜੱਪੰ ॥ ਸਭੈ ਮੰਤ੍ਰ ਹੀਣੰ ਸਮੈ ਅੰਤ ਕਾਲੰ ॥ ਭਜੋ ਏਕ ਚਿੱਤੰ ਸੁ ਕਾਲੰ ਕ੍ਰਿਪਾਲੰ ॥੪੧੩॥ ਰਥੀ ਪਾਇਕੰ ਦੰਤ ਪੰਤੀ ਅਨੰਤੰ ॥ ਚਲੇ ਪੱਖਰੇ ਬਾਜ ਰਾਜੰ ਸੁਭੰਤੰ ॥ ਧਸੇ ਨਾਸਿਕਾ ਸ੍ਰੋਣ ਮੱਝੰ ਸੁ ਬੀਰੰ ॥ ਬੱਜੇ ਕਾਨ੍ਹਰੇ ਡੰਕ ਡਉਰੂ ਨਫੀਰੰ ॥੪੧੪॥ ਬਜੇ ਲਾਗ ਬਾਦੰ ਨਿਨਾਦੰਤਿ ਵੀਰੰ ॥ ਉਠੈ ਗੱਦ ਸੱਦੰ ਨਿਨੱਦੰ ਨਫੀਰੰ ॥ ਭਏ ਆਕੁਲੰ ਬਜਾਕੁਲੰ ਛੋਰਿ ਭਾਗਿਯੰ ॥ ਬਲੀ ਕੁੰਭਕਾਨੰ ਤਊ ਨਾਹਿ ਜਾਗਿਯੰ ॥੪੧੫॥ ਚਲੇ ਛਾਡਿ ਕੈ ਆਸ ਪਾਸੰ ਨਿਰਾਸੰ ॥ ਭਏ ਭ੍ਰਾਤ ਕੇ ਜਾਗਬੇ ਤੇ ਉਦਾਸੰ ॥ ਤਬੈ ਦੇਵਕੰਨਜਾ ਕਰਜੋ ਗੀਤ ਗਾਨੰ ॥ ਉਠਜੋ ਦੇਵ ਦੋਖੀ ਗਦਾ ਲੀਸ ਪਾਨੰ ॥੪੧੬॥ ਕਰੋ ਲੰਕ ਦੇਸੰ ਪ੍ਰਵੇਸੰਤਿ ਸੂਰੰ ॥ ਬਲੀ ਬੀਸਬਾਹੰ ਮਹਾਂ ਸਸਤ੍ਰ ਪੂਰੰ ॥ ਕਰੈ ਲਾਗ ਮੰਤ੍ਰੰ ਕੁਮੰਤ੍ਰੰ ਬਿਚਾਰੰ ॥ ਇਤੈ ਉਚਰੇ ਬੈਨ ਭ੍ਰਾਤੰ ਲੁਝਾਰੰ ॥੪੧੭॥ ਜਲੰ ਗਾਗਰੀ ਸਪਤ ਸਾਹੰਸ੍ਰ ਪੂਰੰ ॥ ਮੁਖੰ ਪੁੱਛਲਜੇ ਕੁੰਭਕਾਨੰ ਕਰੂਰੰ ॥ ਕਿਯੋ ਮਾਸਹਾਰੰ ਮਹਾ ਮੱਦਜ ਪਾਨੰ ॥ ਉਠਜੋ ਲੈ ਗਦਾ ਕੋ ਭਰਜੋ ਵੀਰ ਮਾਨੰ ॥੪੧੮॥ ਭਜੀ ਬਾਨਰੀ ਪੇਖਿ ਸੈਨਾ ਅਪਾਰੰ ॥ ਤ੍ਰਸੇ ਜੂਥ ਪੈ ਜੂਥ ਜੋਧਾ ਜੁਝਾਰੰ ॥ ਉਠੈ ਗੱਦ ਸੱਦੰ ਨਿਨੱਦੰਤਿ ਵੀਰੰ ॥ ਫਿਰੈਂ ਰੁੰਡ ਮੁੰਡੰ ਤਨੰ ਤੱਛ ਤੀਰੰ ॥੪੧੯॥ ਗਿਰੈਂ ਮੁੰਡ ਤੁੰਡੰ ਭਸੁੰਡੰ ਗਜਾਨੰ ॥ ਫਿਰੈਂ ਰੁੰਡ ਮੁੰਡੰ ਸੁ ਝੁੰਡੰ ਨਿਸਾਨੰ ॥ ਰੜ੍ਹੈਂ ਕੰਕ ਬੰਕੰ ਸਸੰਕੰਤ ਜੋਧੰ ॥ ਉਠੀ ਕੂਹ ਜੂਹੰ ਮਿਲੇ ਸੈਣ ਕ੍ਰੋਧੰ ॥੪੨੦॥ ਝਿਮੀ ਤੇਗ ਤੇਜੰ ਸਰੋਸੰ ਪ੍ਰਹਾਰੰ ॥ ਖਿਮੀ ਦਾਮਨੀ ਜਾਣੁ ਭਾਦੋ ਮਝਾਰੰ ॥ ਹਸੇ ਕੰਕ ਬੰਕੰ ਕਸੇ ਸੂਰਵੀਰੰ ॥ ਢਲੀ ਢਾਲ ਮਾਲੰ ਸੁਭੇ ਤੱਛ ਤੀਰੰ ॥੪੨੧॥ ਬਿਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਹੱਕ ਦੇਬੀ ਕਰੰ ॥ ਸੱਦ ਭੈਰੋਂ ਰਰੰ ॥ ਚਾਵਡੀ ਚਿੰਕਰੰ ॥ ਡਾਕਣੀ ਡਿੰਕਰੰ ॥੪੨੨॥ ਪੱਤ੍ਰ ਜੁੱਗਣਿ ਭਰੰ ॥ ਲੁੱਥ ਬਿੱਥੁਥਰੰ ॥ ਸੰਮੁਹੇ ਸੰਘਰੰ ॥ ਹੂਹ ਕੂਹੰ ਭਰੰ ॥੪੨੩॥ ਅੱਛਰੀ ਉਛਰੰ ॥ ਸਿੰਧੁਰੇ ਸਿੰਧਰੰ ॥ ਮਾਰ ਮਾਰੁੱਚਰੰ ॥ ਬੱਜ ਗੱਜੇਸੁਰੰ ॥੪੨੪॥ ਉੱਝਰੇ ਲੁੱਝਰੰ ॥ ਝੁੱਮਰੇ ਜੁੱਝਰੰ ॥ ਬੱਜੀਯੰ ਡੰਮਰੰ ॥ ਤਾਲਣੋ ਤੁੰਬਰੰ ॥੪੨੫॥ ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਪਰੀ ਮਾਰ ਮਾਰੰ ॥ ਮੰਡੇ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰੰ ॥ ਰਟੈਂ ਮਾਰ ਮਾਰੰ ॥ ਤੁਟੈਂ ਖੱਗ ਧਾਰੰ ॥੪੨੬॥ ਉਠੈਂ ਛਿਛ ਅਪਾਰੰ ॥ ਬਹੈਂ ਸ੍ਰੋਣ ਧਾਰੰ ॥ ਹਸੈਂ ਮਾਸਹਾਰੰ ॥ ਪੀਐਂ ਸ੍ਰੋਣ ਸਜਾਰੰ ॥੪੨੭॥ ਗਿਰੈਂ

ਚਉਰ ਚਾਰੰ ॥ ਭਜੇ ਏਕ ਹਾਰੰ ॥ ਰਟੈਂ ਏਕ ਮਾਰੰ ॥ ਗਿਰੇ ਸੂਰ ਸ੍ਵਾਰੰ ॥੪੨੮॥ ਚਲੇ ਏਕ ਸ੍ਵਾਰੰ ॥ ਪਰੇ ਏਕ ਬਾਰੰ ॥ ਬਡੋ ਜੁੱਧ ਪਾਰੰ ॥ ਨਿਕਾਰੇ ਹਥਜਾਰੰ ॥੪੨੯॥ ਕਰੈਂ ਏਕ ਵਾਰੰ ॥ ਲਸੈਂ ਖੱਗ ਧਾਰੰ ॥ ਉਠੈਂ ਅੰਗਿਆਰੰ ॥ ਲਖੈਂ ਬਜੋਮ ਚਾਰੰ ॥੪੩੦॥ ਸੁ ਪੈਜੰ ਪਚਾਰੰ ॥ ਮੰਡੇ ਅਸਤ੍ਰ ਧਾਰੰ ॥ ਕਰੇਂ ਮਾਰ ਮਾਰੰ ॥ ਇਕੇਕੰ ਪਚਾਰੰ ॥੪੩੧॥ ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਜੁੱਟੈਂ ॥ ਸਰੰ ਸੰਜ ਫੁੱਟੈਂ ॥ ਤੜੰਕਾਰ ਛੁੱਟੈਂ ॥ ਝੜੰਕਾਰ ਉੱਠੈਂ ॥੪੩੨॥ ਸਰੰਧਾਰ ਬੁੱਠੈਂ ॥ ਜੁਗੰ ਜੁੱਧ ਜੁੱਠੈਂ ॥ ਰਣੰ ਰੋਸੁ ਰੁੱਠੈਂ ॥ ਇਕੰ ਏਕ ਕੁੱਠੈਂ ॥੪੩੩॥ ਢਲੀ ਢਾਲ ਉੱਠੈਂ ॥ ਅਰੰ ਫਉਜ ਫੁੱਟੈਂ ॥ ਕਿ ਨੇਜੇ ਪਲੱਟੈਂ ॥ ਚਮਤਕਾਰ ਉੱਠੈਂ ॥੪੩੪॥ ਕਿਤੇ ਭੂਮਿ ਲੁੱਠੈਂ ॥ ਗਿਰੇ ਏਕ ਉੱਠੈਂ ॥ ਰਣੰ ਫੇਰਿ ਜੁੱਟੈਂ ॥ ਬਹੇ ਤੇਗ ਤੁੱਟੈਂ ॥੪੩੫॥ ਮਚੇ ਵੀਰ ਵੀਰੰ ॥ ਧਰੇ ਵੀਰ ਚੀਰੰ ॥ ਕਰੈਂ ਸਸਤ੍ਰ ਪਾਤੰ ॥ ਉਠੈਂ ਅਸਤ੍ਰ ਘਾਤੰ ॥੪੩੬॥ ਇਤੈ ਬਾਨ ਰਾਜੰ ॥ ਉਤੈ ਕੁੰਭ ਕਾਜੰ ॥ ਕਰਜੋ ਸਾਲ ਪਾਤੰ ॥ ਗਿਰਜੋ ਵੀਰ ਭ੍ਰਾਤੰ ॥੪੩੭॥ ਦੋਊ ਜਾਂਘ ਫੂਟੀ ॥ ਰਤੰ ਧਾਰ ਛੂਟੀ ॥ ਗਿਰੇ ਰਾਮ ਦੇਖੇ ॥ ਬਡੇ ਦੁਸਟ ਲੇਖੇ ॥੪੩੮॥ ਕਰੀ ਬਾਣ ਬਰਖੰ ॥ ਭਰਜੋ ਸੈਨ ਹਰਖੰ ॥ ਹਣੇ ਬਾਣ ਤਾਣੰ ॥ ਝਿਣਜੋ ਕੁੰਭ ਕਾਣੰ ॥੪੩੯॥ ਭਰੇ ਦੇਵ ਹਰਖੰ ॥ ਕਰੀ ਪੁਹਪ ਬਰਖੰ ॥ ਸੁਣਜੋ ਲੰਕ ਨਾਥੰ ॥ ਹਣੇ ਭੂਮਿ ਮਾਥੰ ॥੪੪੦॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਰਾਮਾਵਤਾਰ ਕੁੰਭਕਰਨ ਬਧਹਿ ਧਜਾਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ॥੧੦॥

ਅਥ ਤ੍ਰਿਮੁੰਡ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ॥ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਪਠਯੋ ਤੀਨ ਮੁੰਡੰ ॥ ਚਲਯੋ ਸੈਨ ਝੁੰਡੰ ॥ ਕ੍ਰਿਤੀ ਚਿਤ੍ਰ ਜੋਧੀ ॥ ਮੰਡੇ ਪਰਮ ਕ੍ਰੋਧੀ ॥੪੪੧॥ ਬਕੈਂ ਮਾਰ ਮਾਰੰ ॥ ਤਜੈਂ ਬਾਣ ਧਾਰੰ ॥ ਹਨੂਮੰਤ ਕੋਪੇ ॥ ਰਣੰ ਪਾਇ ਰੋਪੇ ॥੪੪੨॥ ਅਸੰ ਛੀਨਿ ਲੀਨੋ ॥ ਤਿਸੀ ਕੰਠਿ ਦੀਨੋ ॥ ਹਨਜੋ ਖਸਟ ਨੈਣੰ ॥ ਹਸੇ ਦੇਵ ਗੈਣੰ ॥੪੪੩॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਰਾਮਾਵਤਾਰ ਤ੍ਰਿਮੁੰਡ ਬਧਹ ਧਜਾਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ॥੧੧॥

ਅਥ ਮਹੋਦਰ ਮੰਤ੍ਰੀ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ॥

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਸੁਣਜੋ ਲੰਕ ਨਾਥੰ ॥ ਧੁਣੇ ਸਰਬ ਮਾਥੰ ॥ ਕਰਜੋ ਮੱਦ ਪਾਣੰ ॥ ਭਰੇ ਬੀਰ ਮਾਣੰ ॥੪੪੪॥ ਮਹਿਖੁਆਸ ਕਰਖੈਂ ॥ ਸਰੰ ਧਾਰ ਬਰਖੈਂ ॥ ਮਹੋਦ੍ਰਾਦਿ ਵੀਰੰ ॥ ਹਠੇ ਖੱਗ ਧੀਰੰ ॥੪੪੫॥ ਮੋਹਣੀ ਛੰਦ ॥ ਢਲ

ਹੱਲ ਸੁਢੱਲੀ ਢੋਲਾਣੰ ॥ ਰਣ ਰੰਗ ਅਭੰਗ ਕਲੋਲਾਣੰ ॥ ਭਰਣੰਕ ਸੁ ਨੱਦੰ ਨਾਫੀਰੰ ॥ ਬਰਣੰਕ ਸੁ ਬੱਜੇ ਮੰਜੀਰੰ ॥੪੪੬॥ ਭਰਣੰਕ ਸੁ ਭੇਰੀ ਘੋਰਾਣੰ ॥ ਜਣੁ ਸਾਵਣ ਭਾਦੋ ਮੋਰਾਣੰ ॥ ਉੱਛਲੀਏ ਪੱਖਰੇ ਪਾਵੰਗੰ ॥ ਮੱਚੇ ਜੁੱਝਾਰੇ ਜੋਧੰਗੰ ॥੪੪੭॥ ਸਿੰਧੁਰੀਏ ਸੁੰਡੀ ਦੰਤਾਲੇ ॥ ਨੱਚੇ ਪੱਖਰੀਏ ਮੁੱਛਾਲੇ ॥ ਓਰੜੀਏ ਸਰਬੰ ਸੈਣਾਯੰ ॥ ਦੇਖੰਤ ਸੁ ਦੇਵੰ ਗੈਣਾਯੰ ॥੪੪੮॥ ਝੱਲੈਂ ਅਵਝੜੀਯੰ ਉੱਝਾੜੰ ॥ ਰਣ ਉਠੇ ਬੈਹੈਂ ਬੱਬਾੜੰ ॥ ਘੈ ਘੁੱਮੇ ਘਾਯੰ ਅੱਘਾਯੰ ॥ ਭੂਅ ਡਿੱਗੇ ਅੱਧੋ ਅੱਧਾਯੰ ॥੪੪੯॥ ਰਿਸਿ ਮੰਡੈਂ ਛੰਡੈਂ ਅਉ ਛੰਡੈ ॥ ਹਠਿ ਹੱਸੈਂ ਕੱਸੈਂ ਕੋਅੰਡੈ ॥ ਰਿਸਿ ਬਾਹੈਂ ਗਾਹੈਂ ਜੋਧਾਣੰ ॥ ਰਣ ਰੋਹੈਂ ਜੋਹੈਂ ਕ੍ਰੋਧਾਣੰ ॥੪੫੦॥ ਰਣਿ ਗੱਜੈਂ ਸੱਜੈਂ ਸਸਤ੍ਰਾਣੰ ॥ ਧਨੁ ਕਰਖੈਂ ਬਰਖੈਂ ਅਸਤ੍ਰਾਣੰ ॥ ਦਲ ਗਾਹੈਂ ਬਾਹੈਂ ਹਥਿਯਾਰੰ ॥ ਰਣ ਰੁੱਝੇ ਲੁੱਝੈਂ ਲੁੱਝਾਰੰ ॥੪੫੧॥ ਭਟ ਭੇਦੇ ਛੇਦੇ ਬਰਮਾਯੰ ॥ ਭੂਅ ਡਿੱਗੇ ਚਉਰੰ ਚਰਮਾਯੰ ॥ ਉੱਘੇ ਜਣੁ ਨੇਜੇ ਮਤਵਾਲੇ ॥ ਚੱਲੇ ਜਣੋਂ ਰਾਵਲ ਜੱਟਾਲੇ ॥੪੫੨॥ ਹੱਠੇ ਤਰਵਰੀਏ ਹੰਕਾਰੰ ॥ ਮੱਚੇ ਪੱਖਰੀਏ ਸੂਰਾਰੰ ॥ ਅੱਕੁੜਿਯੰ ਵੀਰੰ ਐਠਾਲੇ ॥ ਤਨ ਸੋਹੇ ਪੱਤ੍ਰੀ ਪੱਤ੍ਰਾਲੇ ॥੪੫੩॥ ਨਵ ਨਾਮਕ ਛੰਦ ॥ ਤਰ ਭਰ ਪਰ ਸਰ ॥ ਨਿਰਖਤ ਸੁਰ ਨਰ ॥ ਹਰ ਪੁਰ ਪੁਰ ਸੁਰ ॥ ਨਿਰਖਤ ਬਰ ਨਰ ॥੪੫੪॥ ਬਰਖਤ ਸਰ ਬਰ ॥ ਕਰਖਤ ਧਨ ਕਰ ॥ ਪਰਹਰ ਪੁਰ ਕਰ ॥ ਨਿਰਖਤ ਬਰ ਨਰ ॥੪੫੫॥ ਸਰ ਬਰ ਧਰ ਕਰ ॥ ਪਰਹਰ ਪੁਰ ਸਰ ॥ ਪਰਖਤ ਉਰ ਨਰ ॥ ਨਿਸਰਤ ਉਹ ਧਰ ॥੪੫੬॥ ਉਝਰਤ ਜੁਝ ਕਰ ॥ ਬਿਝੁਰਤ ਜੁਝ ਨਰ ॥ ਹਰਖਤ ਮਸਹਰ ॥ ਬਰਖਤ ਸਿਤ ਸਰ ॥੪੫੭॥ ਝੁਰ ਝਰ ਕਰ ਕਰ ॥ ਡਰ ਡਰ ਧਰਹਰ ॥ ਹਰ ਬਰ ਧਰ ਕਰ ॥ ਬਿਹਰਤ ਉਠ ਨਰ ॥੪੫੮॥ ਉਚਰਤ ਜਸ ਨਰ ॥ ਬਿਚਰਤ ਧਸਿ ਨਰ ॥ ਥਰਕਤ ਨਰ ਹਰ ॥ ਬਰਖਤ ਭੂ ਪਰ ॥੪੫੯॥ ਤਿਲਕੜੀਆ ਛੰਦ ॥ ਚਟਾਕ ਚੋਟੈਂ ॥ ਅਟਾਕ ਓਟੈਂ ॥ ਝੜਾਕ ਝਾੜੈਂ ॥ ਤੜਾਕ ਤਾੜੈਂ ॥੪੬੦॥ ਫਿਰੰਤ ਹੂਰੰ ॥ ਬਰੰਤ ਸੂਰੰ ॥ ਰਣੰਤ ਜੋਹੰ ॥ ਉਠੰਤ ਕ੍ਰੋਹੰ ॥੪੬੧॥ ਭਰੰਤ ਪੱਤ੍ਰੰ ॥ ਤੁਟੰਤ ਅੱਤ੍ਰੰ ॥ ਝੜੰਤ ਅਗਨੰ ॥ ਜਲੰਤ ਜਗਨੰ ॥੪੬੨॥ ਤੁਟੰਤ ਖੋਲੰ ॥ ਜੁਟੰਤ ਟੋਲੰ ॥ ਖਿਮੰਤ ਖੱਗੰ ॥ ਉਠੰਤ ਅੱਗੰ ॥੪੬੩॥ ਚਲੰਤ ਬਾਣੰ ॥ ਰੁਕੰ ਦਿਸਾਣੰ ॥ ਪਪਾਤ ਸਸਤ੍ਰੰ ॥ ਅਘਾਤ ਅਸਤ੍ਰੰ ॥੪੬੪॥ ਖਹੰਤ ਖੱਤ੍ਰੀ ॥ ਭਿਰੰਤ ਅੱਤ੍ਰੀ ॥ ਬੁਠੰਤ ਬਾਣੰ ॥ ਖਿਵੈਂ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ॥੪੬੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਲੁੱਥ ਜੁੱਥ ਬਿੱਥੁਰ ਰਹੀ ਰਾਵਣ ਰਾਮ ਬਿਰੁੱਧ ॥ ਹਤਜੋ ਮਹੋਦਰ ਦੇਖ ਕਰਿ

ਹਰਿ ਅਰਿ ਫਿਰਜੋ ਸਕ੍ਰੁੱਧ ॥੪੬੬॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਰਾਮਾਵਤਾਰ ਮਹੋਦਰ ਮੰਤ੍ਰੀ ਬਧਹਿ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ॥੧੨॥

ਅਥ ਇੰਦ੍ਰਜੀਤ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ॥

ਸਿਰਖਿੰਡੀ ਛੰਦ ॥ ਜੁੱਟੇ ਵੀਰ ਜੁੱਝਾਰੇ ਧੱਗਾਂ ਵੱਜੀਆਂ ॥ ਬੱਜੇ ਨਾਦ ਕਰਾਰੇ ਦਲਾਂ ਮੁਸਾਹਦਾ ॥ ਲੁੱਝੇ ਕਾਰਣਿਆਰੇ ਸੰਘਰ ਸੂਰਮੇ ॥ ਵੁੱਠੇ ਜਾਣੁ ਡਰਾਰੇ ਘਣੀਅਰ ਕੈਬਰੀਂ ॥੪੬੭॥ ਵੱਜੇ ਸੰਗਲੀਆਲੇ ਹਾਠਾਂ ਜੁੱਟੀਆਂ ॥ ਖੇਤ ਬਹੇ ਮੁੱਛਾਲੇ ਕਹਰ ਤਤਾਰਚੇ ॥ ਡਿੱਗੇ ਵੀਰ ਜੁੱਝਾਰੇ ਹੂੰਗਾਂ ਫੁੱਟੀਆਂ ॥ ਬਕੇ ਜਾਣੁ ਮਤਵਾਲੇ ਭੰਗਾਂ ਖਾਇਕੈ ॥੪੬੮॥ ਓਰੜਏ ਹੰਕਾਰੀ ਧੱਗਾਂ ਵਾਇਕੈ ॥ ਵਾਹਿ ਫਿਰੇ ਤਰਵਾਰੀ ਸੂਰੇ ਸੂਰਿਆਂ ॥ ਵਗੇ ਰਤੁ ਝਲਾਰੀ ਝਾੜੀ ਕੈਬਰੀ ॥ ਪਾਈ ਧੂੰਮ ਲੁਝਾਰੀ ਰਾਵਣ ਰਾਮ ਦੀ ॥੪੬੯॥ ਚੋਬੀ ਧਉਸ ਵਜਾਈ ਸੰਘਰੁ ਮੱਚਿਆ ॥ ਬਾਹਿ ਫਿਰੈ ਵੈਰਾਈ ਤੁਰੇ ਤਤਾਰਚੇ ॥ ਹੂਰਾਂ ਚਿੱਤ ਵਧਾਈ ਅੰਬਰ ਪੂਰਿਆ ॥ ਜੋਧਿਆਂ ਦੇਖਣ ਤਾਈਂ ਹੂਲੇ ਹੋਈਆਂ ॥੪੭੦॥ ਪਾਧੜੀ ਛੰਦ ॥ ਇੰਦ੍ਰਾਰਿ ਵੀਰ ਕੁੱਪਜੋ ਕਰਾਲ ॥ ਮੁਕਤੰਤ ਬਾਣ ਗਹਿ ਧਨੁ ਬਿਸਾਲ ॥ ਥਰਕੰਤ ਲੁੱਥ ਫਰਕੰਤ ਬਾਹ ॥ ਜੁੱਝੰਤ ਸੂਰ ਅੱਛਰੈ ਉਛਾਹ ॥੪੭੧॥ ਚਮਕੰਤ ਚੱਕ੍ਰ ਸਰਖੰਤ ਸੇਲ ॥ ਜੁੱਮੇ ਜਟਾਲ ਜਣੁ ਗੰਗ ਮੇਲ ॥ ਸੰਘਰੇ ਸੂਰ ਆਘਾਇ ਘਾਇ ॥ ਬਰਖੰਤ ਬਾਣ ਚੜ੍ਹਿ ਚਉਪ ਚਾਇ ॥੪੭੨॥ ਸੱਮੁਲੇ ਸੂਰ ਆਹੁਰੇ ਜੰਗ ॥ ਬਰਖੰਤ ਬਾਣ ਬਿਖਧਰ ਸੁਰੰਗ ॥ ਨਭਿ ਹ੍ਵੈ ਅਲੋਪ ਸਰ ਬਰਖ ਧਾਰ ॥ ਸਭ ਊਚ ਨੀਚ ਕਿੰਨੇ ਸੁਮਾਰ ॥੪੭੩॥ ਸਭ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਬਿੱਦਜਾ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥ ਸਰ ਧਾਰ ਬਰਖ ਸਰਦਾਰ ਚੀਨ ॥ ਰਘੁਰਾਜ ਆਦਿ ਮੋਹੇ ਸੁ ਬੀਰ ॥ ਦਲ ਸਹਿਤ ਭੂਮਿ ਡਿੱਗੇ ਅਧੀਰ ॥੪੭੪॥ ਤਬ ਕਹੀ ਦੂਤ ਰਾਵਣਹਿ ਜਾਇ ॥ ਕਪਿ ਕਟਕ ਆਜੁ ਜੀਤਜੋ ਬਨਾਇ ॥ ਸਿਯ ਭਜਹੁ ਆਜੁ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਨਿਚੀਤ ॥ ਸੰਘਰੇ ਰਾਮ ਰਣ ਇੰਦ੍ਰਜੀਤ ॥੪੭੫॥ ਤਬ ਕਹੇ ਬੈਣ ਤ੍ਰਿਜਟੀ ਬੁਲਾਇ ॥ ਰਣ ਮ੍ਰਿਤਕ ਰਾਮ ਸੀਤਹਿ ਦਿਖਾਇ ॥ ਲੈ ਗਈ ਨਾਥ ਜਹਿ ਗਿਰੇ ਖੇਤ ॥ ਮ੍ਰਿਗ ਮਾਰਿ ਸਿੰਘ ਜਜੋਂ ਸੁਪਤ ਅਚੇਤ ॥੪੭੬॥ ਸਿਯ ਨਿਰਖਿ ਨਾਥ ਮਨ ਮਹਿ ਰਿਸਾਨਿ ॥ ਦਸ ਅਉਰ ਚਾਰ ਬਿੱਦਿਆ ਨਿਧਾਨ ॥ ਪੜ੍ਹਿ ਨਾਗ ਮੰਤ੍ਰ ਸੰਘਰੀ ਪਾਸ ॥ ਪਤਿ ਭ੍ਰਾਤ ਜਜਾਇ ਚਿਤ ਭਯੋ ਹੁਲਾਸ ॥੪੭੭॥ ਸਿਯ ਗਈ ਜਗੇ ਅੰਗਰਾਇ ਰਾਮ ॥ ਦਲ

ਸਹਿਤ ਭ੍ਰਾਤ ਜੁਤ ਧਰਮ ਧਾਮ ॥ ਬੱਜੇ ਸੁ ਨਾਦਿ ਗੱਜੇ ਸੁ ਬੀਰ ॥ ਸੱਜੇ ਹਥਯਾਰ ਭੱਜੇ ਅਧੀਰ ॥੪੭੮॥ ਸੰਮਲੇ ਸੂਰ ਸਰ ਬਰਖ ਜੁੱਧ ॥ ਹਨਿ ਸਾਲ ਤਾਲ ਬਿਕ੍ਰਾਲ ਕ੍ਰੁੱਧ ॥ ਤਜਿ ਜੁੱਧ ਸੁੱਧ ਸੁਰ ਮੇਘ ਧਰਣ ॥ ਥਲ ਗਯੋ ਨਿਕੁੰਭਲਾ ਹੋਮ ਕਰਣ ॥੪੭੯॥ ਲਘੁ ਬੀਰ ਤੀਰ ਲੰਕੇਸ ਆਨਿ ॥ ਇਮ ਕਹੇ ਬੈਣ ਤਜਿ ਭ੍ਰਾਤ ਕਾਨ ॥ ਆਇ ਹੈ ਸੱਤ੍ਰ ਇਹ ਘਾਤਿ ਹਾਥਿ ॥ ਇੰਦ੍ਰਾਰਿ ਬੀਰ ਅਰਬਰ ਪ੍ਰਮਾਥ ॥੪੮੦॥ ਨਿਜ ਮਾਸ ਕਾਟ ਕਰਿ ਕਰਤ ਹੋਮ ॥ ਥਰਹਰਤ ਭੂਮਿ ਅਰ ਚਕਤ ਬਯੋਮ ॥ ਤਹ ਗਯੋ ਰਾਮ ਭ੍ਰਾਤਾ ਨਿਸੰਗਿ ॥ ਕਰ ਧਰੇ ਧਨੁਖ ਕਟਿ ਕਸਿ ਨਿਖੰਗ ॥੪੮੧॥ ਚਿੰਤੀ ਸੁਚਿਤ ਦੇਵੀ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥ ਅਰਿ ਹਣ੍ਯੋ ਬਾਣ ਕੀਨੋ ਦੁਖੰਡ ॥ ਰਿਪੁ ਫਿਰੇ ਮਾਰਿ ਦੁੰਦਭਿ ਬਜਾਇ ॥ ਉਤ ਭੱਜੇ ਦੈਤ ਦਲਪਤਿ ਜੁਝਾਇ ॥੪੮੨॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਰਾਮਾਵਤਾਰ ਇੰਦ੍ਰਜੀਤ ਬਧਹਿ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ॥੧੩॥

ਅਥ ਅਤਿਕਾਇ ਦੈਤ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ॥

ਸੰਗੀਤ ਪਧਿਸਟਕਾ ਛੰਦ ॥ ਕਾਗੜਦੰਗ ਕੋਪ ਕੈ ਦੈਤ ਰਾਜ ॥ ਜਾਗੜਦੰਗ ਜੁੱਧ ਕੋ ਸਜ੍ਯੋ ਸਾਜ ॥ ਬਾਗੜਦੰਗ ਬੀਰ ਬੁੱਲੇ ਅਨੰਤ ॥ ਰਾਗੜਦੰਗ ਰੋਸ ਰੋਹੇ ਦੁਰੰਤ ॥੪੮੩॥ ਪਾਗੜਦੰਗ ਪਰਮ ਬਾਜੀ ਬੁਲੰਤ ॥ ਚਾਗੜਦੰਗ ਚੱਤ੍ਰ ਨਟ ਜਯੋਂ ਕੁਦੰਤ ॥ ਕਾਗੜਦੰਗ ਕ੍ਰੂਰ ਕੱਢੇ ਹਥਯਾਰ ॥ ਆਗੜਦੰਗ ਆਨਿ ਬੱਜੇ ਜੁਝਾਰ ॥੪੮੪॥ ਰਾਗੜਦੰਗ ਰਾਮ ਸੈਨਾ ਸਕ੍ਰੁੱਧ ॥ ਜਾਗੜਦੰਗ ਜ੍ਵਾਨ ਜੁਝੰਤ ਜੁੱਧ ॥ ਨਾਗੜਦੰਗ ਨਿਸਾਣ ਨਵ ਸੈਨ ਸਾਜਿ ॥ ਮਾਗੜਦੰਗ ਮੂੜ੍ਹ ਮਕਰਾਛ ਗਾਜ ॥੪੮੫॥ ਆਗੜਦੰਗ ਏਕ ਅਤਿਕਾਇ ਵੀਰ ॥ ਰਾਗੜਦੰਗ ਰੋਸ ਦੀਨੋ ਗਹੀਰ ॥ ਆਗੜਦੰਗ ਏਕ ਹੁੱਕੇ ਅਨੇਕ ॥ ਸਾਗੜਦੰਗ ਸਿੰਧੁ ਬੇਲਾ ਬਿਬੇਕ ॥੪੮੬॥ ਤਾਗੜਦੰਗ ਤੀਰ ਛੁਟੈਂ ਅਪਾਰ ॥ ਬਾਗੜਦੰਗ ਬੂੰਦ ਬਨ ਦਲ ਅਨੁਹਾਰ ॥ ਆਗੜਦੰਗ ਅਰਬ ਟੀਡੀ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥ ਚਾਗੜਦੰਗ ਚਾਰ ਚੀਟੀ ਸਮਾਨ ॥੪੮੭॥ ਬਾਗੜਦੰਗ ਬੀਰ ਬਾਹੁੜੇ ਨੇਖ ॥ ਜਾਗੜਦੰਗ ਜੁੱਧ ਅਤਿਕਾਇ ਦੇਖਿ ॥ ਦਾਗੜਦੰਗ ਦੇਵ ਜੈ ਜੈ ਕਹੰਤ ॥ ਭਾਗੜਦੰਗ ਭੂਪ ਧਨਿ ਧਨਿ ਭਨੰਤ ॥੪੮੮॥ ਕਾਗੜਦੰਗ ਕਹੱਕ ਕਾਲੀ ਕਰਾਲ ॥ ਜਾਗੜਦੰਗ ਜੂਹ ਜੁੱਗਣਿ ਬਿਸਾਲ ॥ ਭਾਗੜਦੰਗ ਭੂਤ ਭੈਰੋ ਅਨੰਤ ॥ ਸਾਗੜਦੰਗ ਸ੍ਰੋਣ ਪਾਣੰ ਕਰੰਤ ॥੪੮੯॥ ਡਾਗੜਦੰਗ ਡਉਰ ਡਾਕਣਿ

ਡਹੱਕ ॥ ਕਾਗੜਦੰਗ ਕੂਰ ਕਾਕੰ ਕਹੱਕ ॥ ਚਾਗੜਦੰਗ ਚਤ੍ਰ ਚਾਵੰਡਿ ਚਿਕਾਰ ॥ ਭਾਗੜਦੰਗ ਭੂਤ ਡਾਰਤ ਧਮਾਰ ॥੪੯੦॥ ਹੋਹਾ ਛੰਦ ॥ ਟੁਟੇ ਪਰੇ ॥ ਨਵੇ ਮੁਰੇ ॥ ਅਸੰ ਧਰੇ ॥ ਰਿਸੰ ਭਰੇ ॥੪੯੧॥ ਛੁਟੇ ਸਰੰ ॥ ਚਕਤੋ ਹਰੰ ॥ ਰੁਕੀ ਦਿਸੰ ॥ ਚਪੇ ਕਿਸੰ ॥੪੯੨॥ ਛੁਟੇ ਸਰੰ ॥ ਰਿਸੰ ਭਰੰ ॥ ਗਿਰੈਂ ਭਟੰ ॥ ਜਿਮੰ ਅਟੰ ॥੪੯੩॥ ਘੁਮੇ ਘਯੰ ॥ ਭਰੇ ਭਯੰ ॥ ਚਪੇ ਚਲੇ ॥ ਭਟੰ ਭਲੇ ॥੪੯੪॥ ਰਟੈਂ ਹਰੰ ॥ ਰਿਸੰ ਜਰੰ ॥ ਰੁਪੈਂ ਰਣੰ ॥ ਘੁਮੇ ਬ੍ਰਣੰ ॥੪੯੫॥ ਗਿਰੈਂ ਧਰੰ ॥ ਹੁਲੈਂ ਨਰੰ ॥ ਸਰੰ ਤਛੇ ॥ ਕਛੰ ਕਛੇ ॥੪੯੬॥ ਘੁਮੇ ਬ੍ਰਣੰ ॥ ਭ੍ਰਮੇ ਰਣੰ ॥ ਲਜੰ ਫਸੇ ॥ ਕਟੰ ਕਸੇ ॥੪੯੭॥ ਧੁਕੇ ਧਕੰ ॥ ਟੁਕੇ ਟਕੰ ॥ ਛੁਟੇ ਸਰੰ ॥ ਰੁਕੇ ਦਿਸੰ ॥੪੯੮॥ ਛਪੈ ਛੰਦ ॥ ਇੱਕ ਇੱਕ ਆਰੁਹੇ ਇੱਕ ਇੱਕਨ ਕਹ ਤੱਕੈਂ ॥ ਇੱਕ ਇੱਕ ਲੈ ਚਲੈਂ ਇੱਕ ਕਹ ਇੱਕ ਉਚੱਕੈਂ ॥ ਇੱਕ ਇੱਕ ਸਰ ਬਰਖ ਇੱਕ ਧਨੁ ਕਰਖ ਰੋਸ ਭਰਿ ॥ ਇੱਕ ਇੱਕ ਤਰਫੰਤ ਇੱਕ ਭਵ ਸਿੰਧੁ ਗਏ ਤਰਿ ॥ ਰਣਿ ਇੱਕ ਇੱਕ ਸਾਵੰਤ ਭਿੜੈਂ ਇੱਕ ਇੱਕ ਹ੍ਵੈ ਬਿੱਝੜੇ ॥ ਨਰ ਇੱਕ ਅਨਿਕ ਸਸਤ੍ਰਣ ਭਿੜੇ ਇੱਕ ਇੱਕ ਅਵਝੜ ਝੜੇ ॥੪੯੯॥ ਇੱਕ ਜੂਝਿ ਭਟ ਗਿਰੈਂ ਇੱਕ ਬਬਕੰਤ ਮੱਧਿ ਰਣ ॥ ਇੱਕ ਦੇਵਪੁਰ ਬਸੈਂ ਇੱਕ ਭਜਿ ਚਲਤ ਖਾਇ ਬ੍ਰਣ ॥ ਇੱਕ ਜੁੱਝ ਉੱਝੜੇ ਇੱਕ ਵਿੱਝੜੇ ਝਾੜਿ ਅਸਿ ॥ ਇੱਕ ਅਨਿਕ ਬ੍ਰਣ ਝਲੈਂ ਇੱਕ ਮੁਕਤੰਤ ਬਾਨ ਕਸਿ ॥ ਰਣ ਭੂਮਿ ਘੂਮਿ ਸਾਵੰਤ ਮੰਡੈ ਦੀਰਘੁਕਾਇ ਲਛਮਣ ਪ੍ਰਬਲ ॥ ਥਿਰ ਰਹੇ ਬ੍ਰਿਛ ਉਪਬਨ ਕਿਧੋਂ ਜਣੁ ਉੱਤਰ ਦਿਸ ਦ੍ਵੈ ਅਚਲ ॥੫੦੦॥ ਅਜਬਾ ਛੰਦ ॥ ਜੁੱਟੇ ਬੀਰੰ ॥ ਛੁੱਟੇ ਤੀਰੰ ॥ ਢੁੱਕੀ ਢਾਲੰ ॥ ਕ੍ਰੋਹੇ ਕਾਲੰ ॥੫੦੧॥ ਢੰਕੇ ਢੋਲੰ ॥ ਬੰਕੇ ਬੋਲੰ ॥ ਕੱਛੇ ਸਸਤ੍ਰੰ ॥ ਅੱਛੇ ਅਸਤ੍ਰੰ ॥੫੦੨॥ ਕ੍ਰੋਧੰ ਗਲਿਤੰ ॥ ਬੋਧੰ ਦਲਿਤੰ ॥ ਗੱਜੈਂ ਵੀਰੰ ॥ ਤੱਜੈਂ ਤੀਰੰ ॥੫੦੩॥ ਰੱਤੇ ਨੈਣੰ ॥ ਮੱਤੇ ਬੈਣੰ ॥ ਲੁੱਝੈਂ ਸੂਰੰ ॥ ਸੁੱਝੈਂ ਹੂਰੰ ॥੫੦੪॥ ਲੱਗੈਂ ਤੀਰੰ ॥ ਭੱਗੈਂ ਵੀਰੰ ॥ ਰੋਸੰ ਰੁੱਝੇ॥ ਅਸਤ੍ਰੰ ਜੁੱਝੇ ॥੫੦੫॥ ਝੂੱਮੇ ਸੂਰੰ ॥ ਘੁੱਮੇ ਹੂਰੰ ॥ ਚੱਕੈਂ ਚਾਰੰ ॥ ਬਕੈਂ ਮਾਰੰ ॥੫੦੬॥ ਭਿੱਦੇ ਬਰਮੰ ॥ ਛਿੱਦੇ ਚਰਮੰ ॥ ਤੁੱਟੈਂ ਖੱਗੰ ॥ ਉੱਠੈਂ ਅੱਗੰ ॥੫੦੭॥ ਨੱਚੇ ਤਾਜੀ ॥ ਗੱਜੇ ਗਾਜੀ ॥ ਡਿੱਗੇ ਵੀਰੰ ॥ ਤੱਜੇ ਤੀਰੰ ॥੫੦੮॥ ਝੁੱਮੇ ਸੂਰੰ ॥ ਘੁੱਮੀ ਹੂਰੰ ॥ ਕੱਛੇ ਬਾਣੰ ॥ ਮੱਤੇ ਮਾਣੰ ॥੫੦੯॥ ਪਾਧਰੀ ਛੰਦ ॥ ਤਹ ਭਯੋ ਘੋਰ ਆਹਵ ਅਪਾਰ ॥ ਰਣ ਭੂਮਿ ਝੂਮਿ ਜੁੱਝੇ ਜੁਝਾਰ ॥ ਇਤ ਰਾਮ ਭ੍ਰਾਤ ਅਤਿਕਾਇ ਉੱਤ ॥ ਰਿਸ ਜੁੱਝ ਉੱਝਰੇ ਰਾਜ ਪੁੱਤ ॥੫੧੦॥ ਤਬ ਰਾਮ ਭ੍ਰਾਤ

ਅਤਿ ਕੀਨ ਰੋਸ ॥ ਜਿਮ ਪਰਤ ਅਗਨਿ ਘ੍ਰਿਤ ਕਰਤ ਜੋਸ ॥ ਗਹਿ ਬਾਣ ਪਾਣ ਤੱਜੇ ਅਨੰਤ ॥ ਜਿਮ ਜੇਠ ਸੂਰ ਕਿਰਣੈਂ ਦੁਰੰਤ ॥੫੧੧॥ ਬ੍ਰਣ ਆਪ ਮੱਧਿ ਬਾਹਤ ਅਨੇਕ ॥ ਬਰਣੈਂ ਨ ਜਾਹਿ ਕਹਿ ਏਕ ਏਕ ॥ ਉੱਝਰੇ ਵੀਰ ਜੁੱਝਣ ਜੁਝਾਰ ॥ ਜੈ ਸਬਦ ਦੇਵ ਭਾਖਤ ਪੁਕਾਰ ॥੫੧੨॥ ਰਿਪੁ ਕਰਜੋ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰੰ ਬਿਹੀਨ ॥ ਬਹੁ ਸਸਤ੍ਰ ਸਾਸਤ੍ਰ ਬਿਦਿਆ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥ ਹਯ ਮੁਕਟ ਸੂਤ ਬਿਨੁ ਭਯੋ ਗਵਾਰ ॥ ਕਛੁ ਚਪੇ ਚੋਰ ਜਿਮ ਬਲ ਸੰਭਾਰਿ ॥੫੧੩॥ ਰਿਪੁ ਹਣੇ ਬਾਣ ਬੱਜ੍ਰਵ ਘਾਤ ॥ ਸਮ ਚਲੇ ਕਾਲ ਕੀ ਜ੍ਵਾਲ ਤਾਤ ॥ ਤਬ ਕੁਪਜੋ ਵੀਰ ਅਤਿਕਾਇ ਐਸ ॥ ਜਨੁ ਪ੍ਰਲੈ ਕਾਲ ਕੋ ਮੇਘ ਜੈਸ ॥੫੧੪॥ ਇਮ ਕਰਨ ਲਾਗ ਲਪਟੈਂ ਲਬਾਰ ॥ ਜਿਮ ਜੁੱਬਣ ਹੀਣ ਲਪਟਾਇ ਨਾਰਿ ॥ ਜਿਮ ਦੰਤ ਰਹਤ ਗਹ ਸ੍ਵਾਨ ਸਸਕ ॥ ਜਿਮ ਗਏ ਬੈਸ ਬਲ ਬੀਰਜ ਰਸਕ ॥੫੧੫॥ ਜਿਮ ਦਰਬ ਹੀਣ ਕਛੁ ਕਰਿ ਬਪਾਰ ॥ ਜਣੁ ਸਸਤ੍ਰ ਹੀਣ ਰੁੱਝਜੋ ਜੁਝਾਰ ॥ ਜਿਮ ਰੂਪ ਹੀਣ ਬੇਸਜਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ॥ ਜਣੁ ਬਾਜਿ ਹੀਣ ਰਥ ਕੋ ਚਲਾਵ ॥੫੧੬॥ ਤਬ ਤਮਕ ਤੇਗ ਲਛਮਣ ਉਦਾਰ ॥ ਤਹ ਹਣਜੋ ਸੀਸ ਕਿੱਨੋ ਦੁਫਾਰ ॥ ਤਬ ਗਿਰਜੋ ਬੀਰ ਅਤਿਕਾਇ ਏਕ ॥ ਲਖਿ ਤਾਹਿ ਸੂਰ ਭੱਜੇ ਅਨੇਕ ॥੫੧੭॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਰਾਮਾਵਤਾਰ ਅਤਿਕਾਇ ਬਧਹਿ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ॥੧੪॥

ਅਥ ਮਕਰਾਛ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ॥

ਪਾਧਰੀ ਛੰਦ ॥ ਤਬ ਰੁਕਜੋ ਸੈਨ ਮਕਰਾਛ ਆਨਿ ॥ ਕਹ ਜਾਹੁ ਰਾਮ ਨਹੀ ਪੈਹੋ ਜਾਨ ॥ ਜਿਨ ਹਤਜੋ ਤਾਤ ਰਣ ਮੋ ਅਖੰਡ ॥ ਸੋ ਲਰੋ ਆਨਿ ਮੋ ਸੋਂ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥੫੧੮॥ ਇਮ ਸੁਣਿ ਕੁਬੈਣ ਰਾਮਾਵਤਾਰ ॥ ਗਹਿ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਕੋਪਜੋ ਜੁਝਾਰ ॥ ਬਹੁ ਤਾਣਿ ਬਾਣ ਤਿਹ ਹਣੇ ਅੰਗ ॥ ਮਕਰਾਛ ਮਾਰਿ ਡਾਰਜੋ ਨਿਸੰਗ ॥੫੧੯॥ ਜਬ ਹਤੇ ਬੀਰ ਅਰੁ ਹਣੀ ਸੈਨ ॥ ਤਬ ਭਜੇ ਸੂਰ ਹ੍ਵੈ ਕਰਿ ਨਿਚੈਨ ॥ ਤਬ ਕੁੰਭ ਔਰ ਅਨਕੁੰਭ ਆਨਿ ॥ ਦਲ ਰੁੱਕਜੋ ਰਾਮ ਕੋ ਤਜਾਗਿ ਕਾਨ ॥੫੨੦॥ ਅਜਬਾ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਰੁੱਪੇ ਤਾਜੀ ॥ ਗੱਜੇ ਗਾਜੀ ॥ ਸੱਜੇ ਸਸਤ੍ਰੰ ॥ ਕੱਛੇ ਅਸਤ੍ਰੰ ॥੫੨੧॥ ਤੁੱਟੇ ਤ੍ਰਾਣੰ ॥ ਛੁੱਟੇ ਬਾਣੰ ॥ ਰੁੱਪੇ ਬੀਰੰ ॥ ਬੁੱਠੇ ਤੀਰੰ ॥੫੨੨॥ ਘੁੱਮੇ ਘਾਯੰ ॥ ਜੁੱਮੇ ਚਾਯੰ ॥ ਰੱਜੇ ਰੋਸੰ ॥ ਤੱਜੇ ਹੋਸੰ ॥੫੨੩॥ ਕੱਜੇ ਸੰਜੰ ॥ ਪੂਰੇ ਪੰਜੰ ॥ ਜੁੱਝੇ ਖੇਤੰ ॥ ਡਿੱਗੇ ਚੇਤੰ ॥੫੨੪॥ ਘੇਰੀ ਲੰਕੰ ॥ ਬੀਰੰ ਬੰਕੰ ॥ ਭੱਜੀ

ਸੈਣੰ ॥ ਲੱਜੀ ਨੈਣੰ ॥੫੨੫॥ ਡਿੱਗੇ ਸੂਰੰ ॥ ਭਿੱਗੇ ਨੂਰੰ ॥ ਬਜਾਹੈਂ ਹੂਰੰ ॥ ਕਾਮੰ ਪੂਰੰ ॥੫੨੬॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਰਾਮਾਵਤਾਰ ਮਕਰਾਛ ਕੁੰਭ ਅਨਕੁੰਭ ਬਧਹਿ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ॥੧੫॥

ਅਥ ਰਾਵਨ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ॥

ਹੋਹਾ ਛੰਦ ॥ ਸੁਣਯੋ ਇਸੰ ॥ ਜਿਣਯੋ ਕਿਸੰ ॥ ਚੱਪਯੋ ਚਿਤੰ ॥ ਬੁਲਯੋ ਬਿਤੰ ॥੫੨੭॥ ਘਿਰਯੋ ਗੜੰ ॥ ਰਿਸੰ ਬੜੰ ॥ ਭਜੀ ਤ੍ਰਿਯੰ ॥ ਭ੍ਰਮੀ ਭਯੰ ॥੫੨੮॥ ਭ੍ਰਮੀ ਤਬੈ ॥ ਭਜੀ ਸਬੈ ॥ ਤ੍ਰਿਯੰ ਇਸੰ ॥ ਗਹਯੋ ਕਿਸੰ ॥੫੨੯॥ ਕਰੈਂ ਹਹੰ ॥ ਅਹੋ ਦਯੰ ॥ ਕਰੋ ਗਈ ॥ ਛਮੋ ਭਈ ॥੫੩੦॥ ਸੁਣੀ ਸ੍ਰੁਤੰ ॥ ਧੁਣੰ ਉਤੰ ॥ ਉਠਯੋ ਹਠੀ ॥ ਜਿਮੰ ਭਠੀ ॥੫੩੧॥ ਕਛਯੋ ਨਰੰ ॥ ਤਜੇ ਸਰੰ ॥ ਹਣੇ ਕਿਸੰ ॥ ਰੁਕੀ ਦਿਸੰ ॥੫੩੨॥ ਤ੍ਰਿਣਣਿਣ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਰਿਣਣਿਣ ਤੀਰੰ ॥ ਬ੍ਰਿਣਣਿਣ ਬੀਰੰ ॥ ਢ੍ਰਣਣਣ ਢਾਲੰ ॥ ਜ੍ਰਣਣਣ ਜ੍ਵਾਲੰ ॥੫੩੩॥ ਖ੍ਰਣਣਣ ਖੋਲੰ ॥ ਬ੍ਰਣਣਣ ਬੋਲੰ ॥ ਕ੍ਰਣਣਣ ਰੋਸੰ ॥ ਜ੍ਰਣਣਣ ਜੋਸੰ ॥੫੩੪॥ ਬ੍ਰਣਣਣ ਬਾਜੀ ॥ ਤ੍ਰਿਣਣਣ ਤਾਜੀ ॥ ਜ੍ਰਣਣਣ ਜੂਝੇ ॥ ਲ੍ਰਣਣਣ ਲੂਝੇ ॥੫੩੫॥ ਹਰਣਣ ਹਾਥੀ ॥ ਸਰਣਣ ਸਾਥੀ ॥ ਭਰਣਣ ਭਾਜੇ ॥ ਲਰਣਣ ਲਾਜੇ ॥੫੩੬॥ ਚਰਣਣ ਚਰਮੰ ॥ ਬਰਣਣ ਬਰਮੰ ॥ ਕਰਣਣ ਕਾਟੇ ॥ ਬਰਣਣ ਬਾਟੇ ॥੫੩੭॥ ਮਰਣਣ ਮਾਰੇ ॥ ਤਰਣਣ ਤਾਰੇ ॥ ਜਰਣਣ ਜੀਤਾ ॥ ਸਰਣਣ ਸੀਤਾ ॥੫੩੮॥ ਗਰਣਣ ਗੈਣੰ ॥ ਅਰਣਣ ਐਣੰ ॥ ਹਰਣਣ ਹੂਰੰ ॥ ਪਰਣਣ ਪੂਰੰ ॥੫੩੯॥ ਬਰਣਣ ਬਾਜੇ ॥ ਗਰਣਣ ਗਾਜੇ ॥ ਸਰਣਣ ਸੁੱਝੇ ॥ ਜਰਣਣ ਜੁੱਝੇ ॥੫੪੦॥ ਤ੍ਰਿਗਤਾ ਛੰਦ ॥ ਤਤੱ ਤੀਰੰ ॥ ਬਬੱ ਬੀਰੰ ॥ ਢਢੱ ਢਾਲੰ ॥ ਜਜੱ ਜ੍ਵਾਲੰ ॥੫੪੧॥ ਤਤੱ ਤਾਜੀ ॥ ਗਗੱ ਗਾਜੀ ॥ ਮਮੱ ਮਾਰੇ ॥ ਤਤੱ ਤਾਰੇ ॥੫੪੨॥ ਜਜੱ ਜੀਤੇ ॥ ਲਲੱ ਲੀਤੇ ॥ ਤਤੱ ਤੋਰੇ ॥ ਛਛੱ ਛੋਰੇ ॥੫੪੩॥ ਰਰੱ ਰਾਜੰ ॥ ਗਗੱ ਗਾਜੰ ॥ ਧਧੱ ਧਾਯੰ ॥ ਚਚੱ ਚਾਯੰ ॥੫੪੪॥ ਡਡੱ ਡਿੱਗੇ ॥ ਭਭੱ ਭਿੱਗੇ ॥ ਸਸੱ ਸ੍ਰੋਣੰ ॥ ਤਤੱ ਤੋਣੰ ॥੫੪੫॥ ਸਸੱ ਸਾਧੈਂ ॥ ਬਬੱ ਬਾਧੈਂ ॥ ਅਅੱ ਅੰਗੰ ॥ ਜਜੱ ਜੰਗੰ ॥੫੪੬॥ ਕਕੱ ਕ੍ਰੋਧੰ ॥ ਜਜੱ ਜੋਧੰ ॥ ਘਘੱ ਘਾਏ ॥ ਧਧੱ ਧਾਏ ॥੫੪੭॥ ਹਹੱ ਹੂਰੰ ॥ ਪਪੱ ਪੂਰੰ ॥ ਗਗੱ ਗੈਣੰ ॥ ਅਅੱ ਐਣੰ ॥੫੪੮॥ ਬਬੱ ਬਾਣੰ ॥ ਤਤੱ ਤਾਣੰ ॥ ਛਛੱ ਛੋਰੈਂ ॥ ਜਜ ਜੋਰੈਂ ॥੫੪੯॥ ਬਬੱ ਬਾਜੇ ॥ ਗਗੱ ਗਾਜੇ ॥ ਭਭੱ ਭੂਮੰ ॥ ਝਝੱ ਝੂਮੰ ॥੫੫੦॥ ਅਨਾਦ ਛੰਦ ॥ ਚੱਲੇ ਬਾਣ ਰੁੱਕੇ ਗੈਣ ॥ ਮੱਤੇ ਸੂਰ

ਰੱਤੇ ਨੈਣ ॥ ਢੱਕੇ ਢੋਲ ਢੁੱਕੀ ਢਾਲ ॥ ਛੁੱਟੈਂ ਬਾਨ ਉੱਠੈ ਜ੍ਵਾਲ ॥੫੫੧॥ ਭਿੱਗੇ ਸ੍ਰੋਣ ਡਿੱਗੇ ਸੂਰ ॥ ਝੁੱਮੇ ਭੂਮਿ ਘੁੱਮੀ ਹੂਰ ॥ ਬੱਜੇ ਸੰਖ ਸੱਦੰ ਗੱਦ ॥ ਤਾਲੰ ਸੰਖ ਭੇਰੀ ਨੱਦ ॥੫੫੨॥ ਤੁੱਟੇ ਤ੍ਰਾਣ ਫੁੱਟੇ ਅੰਗ ॥ ਜੁੱਝੇ ਵੀਰ ਰੁੱਝੇ ਜੰਗ ॥ ਮੱਚੇ ਸੂਰ ਨੱਚੀ ਹੂਰ ॥ ਮੱਤੀ ਧੁੰਮ ਭੂਮੀ ਪੂਰ ॥੫੫੩॥ ਉੱਠੇ ਅੱਧ ਬੱਧ ਕਮੱਧ ॥ ਪੱਖਰ ਰਾਗ ਖੋਲ ਸਨੱਧ ॥ ਛੱਕੇ ਛੋਭ ਛੁੱਟੇ ਕੇਸ ॥ ਸੰਘਰ ਸੂਰ ਸਿੰਘਨ ਭੇਸ ॥੫੫੪॥ ਟੁੱਟਰ ਟੀਕ ਟੁੱਟੇ ਟੋਪ ॥ ਭੱਗੇ ਭੂਪ ਭੰਨੀ ਧੋਪ ॥ ਘੁੱਮੇ ਘਾਇ ਝੁੰਮੇ ਭੂਮਿ ॥ ਅਉਝੜ ਝਾੜ ਧੂਮੰ ਧੂਮ ॥੫੫੫॥ ਬੱਜੇ ਨਾਦ ਬਾਦ ਅਪਾਰ ॥ ਸੱਜੇ ਸੂਰ ਵੀਰ ਜੁਝਾਰ ॥ ਜੁੱਝੇ ਟੂਕ ਟੂਕ ਹ੍ਵੈ ਖੇਤ ॥ ਮੱਤੇ ਮੱਦ ਜਾਣੁ ਅਚੇਤ ॥੫੫੬॥ ਛੁੱਟੇ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਅਨੰਤ ॥ ਰੰਗੇ ਰੰਗ ਭੂਮਿ ਦੁਰੰਤ ॥ ਖੁੱਲੇ ਅੰਧ ਧੁੰਧ ਹਥਜਾਰ ॥ ਬੱਕੇ ਸੂਰ ਵੀਰ ਬਿਕ੍ਰਾਰ ॥੫੫੭॥ ਬਿਥੁਰੀ ਲੁੱਥ ਜੁੱਥ ਅਨੇਕ ॥ ਮੱਚੇ ਕੋਟਿ ਭੱਗੇ ਏਕ ॥ ਹੱਸੇ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤ ਮਸਾਣ ॥ ਲੁੱਝੇ ਜੁੱਝ ਰੁੱਝ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ॥੫੫੮॥ ਬਹੜਾ ਛੰਦ ॥ ਅਧਿਕ ਰੋਸ ਕਰਿ ਰਾਜ ਪਖਰੀਆ ਧਾਵਹੀ ॥ ਰਾਮ ਰਾਮ ਬਿਨੁ ਸੰਕ ਪੁਕਾਰਤ ਆਵਹੀ ॥ ਰੁੱਝ ਜੁੱਝ ਝੜਿ ਪੜਤ ਭਯਾਨਕ ਭੂਮਿ ਪਰ ॥ ਰਾਮਚੰਦ੍ਰ ਕੇ ਹਾਥ ਗਏ ਭਵਸਿੰਧੁ ਤਰ ॥੫੫੯॥ ਸਿਮਟਿ ਸਾਂਗ ਸੰਗ੍ਰਹੈ ਸਮੁਹ ਹ੍ਵੈ ਜੂਝਹੀ ॥ ਟੂਕ ਟੂਕ ਹ੍ਵੈ ਗਿਰਤ ਨ ਘਰ ਕਹੁ ਬੂਝਹੀ ॥ ਖੰਡ ਖੰਡ ਹ੍ਵੈ ਗਿਰਤ ਖੰਡ ਧਨ ਖੰਡ ਰਨਿ ॥ ਤਨਿਕ ਤਨਿਕ ਲਗਿ ਜਾਹਿ ਅਸਿਨ ਕੀ ਧਾਰ ਤਨ ॥੫੬੦॥ ਸੰਗੀਤ ਬਹੜਾ ਛੰਦ ॥ ਸਾਗੜਦੀ ਸਾਂਗ ਸੰਗ੍ਰਹੈ ਤਾਗੜਦੀ ਰਣ ਤੁਰੀ ਨਚਾਵਹਿ ॥ ਝਾਗੜਦੀ ਝੂਮਿ ਗਿਰਿ ਭੂਮਿ ਸਾਗੜਦੀ ਸੁਰਪੁਰਹਿ ਸਿਧਾਵਹਿ ॥ ਆਗੜਦੀ ਅੰਗ ਹ੍ਵੈ ਭੰਗ ਆਗੜਦੀ ਆਹਵ ਮਹਿ ਡਿੱਗਹੀਂ ॥ ਬਾਗੜਦੀ ਵੀਰ ਬਿਕ੍ਰਾਰ ਸਾਗੜਦੀ ਸ੍ਰੋਣਤ ਤਨ ਭਿੱਗਹੀਂ ॥੫੬੧॥ ਰਾਗੜਦੀ ਰੋਸ ਰਿਪੁਰਾਜ ਲਾਗੜਦੀ ਲਛਮਣ ਪੈ ਧਾਯੋ ॥ ਕਾਗੜਦੀ ਕ੍ਰੋਧ ਤਨ ਕੁੜਯੋ ਪਾਗੜਦੀ ਹ੍ਵੈ ਪਵਨ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਆਗੜਦੀ ਅਨੁਜ ਉਰ ਤਾਕਿ ਘਾਗੜਦੀ ਗਹਿ ਘਾਇ ਪ੍ਰਹਾਰਯੋ ॥ ਝਾਗੜਦੀ ਝੂਮਿ ਭੂਅ ਗਿਰਯੋ ਸਾਗੜਦੀ ਸੁਤ ਬੈਰ ਉਤਾਰਯੋ ॥੫੬੨॥ ਚਾਗੜਦੀ ਚਿੰਕ ਚਾਂਵਡੀ ਡਾਗੜਦੀ ਡਾਕਣਿ ਡੱਕਾਰੀ ॥ ਭਾਗੜਦੀ ਭੂਤ ਭਰ ਹਰੇ ਰਾਗੜਦੀ ਰਣਿ ਰੋਸ ਪ੍ਰਜਾਰੀ ॥ ਮਾਗੜਦੀ ਮੂਰਛਾ ਭਯੋ ਲਾਗੜਦੀ ਲਛਮਣ ਰਣਿ ਜੁੱਝਯੋ ॥ ਜਾਗੜਦੀ ਜਾਣ ਜੁਝਿ ਗਯੋ ਰਾਗੜਦੀ ਰਘੁਪਤਿ ਇਮ ਬੁੱਝਯੋ ॥੫੬੩॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਰਾਮਾਵਤਾਰ ਲਛਮਨ ਮੂਰਛਨਾ ਭਵੇਤ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ॥੧੬॥

ਸੰਗੀਤ ਬਹੜਾ ਛੰਦ ॥

ਕਾਗੜਦੀ ਕਟਕ ਕਪਿ ਭਜਯੋ ਲਾਗੜਦੀ ਲਛਮਣ ਜੁੱਝਯੋ ਜਬ ॥ ਰਾਗੜਦੀ ਰਾਮ ਰਿਸਿ ਭਰਯੋ ਸਾਗੜਦੀ ਗਹਿ ਅਸਤ੍ਰ ਸਸਤ੍ਰ ਸਭ ॥ ਧਾਗੜਦੀ ਧਉਲ ਧੜਹੜਯੋ ਕਾਗੜਦੀ ਕੋੜੰਭ ਕੜੱਕਯੋ ॥ ਭਾਗੜਦੀ ਭੂਮਿ ਭੜਹੜੀ ਪਾਗੜਦੀ ਜਨੁ ਪ੍ਰਲੈ ਪਲੱਟਯੋ ॥੫੬੪॥ ਅਰਧ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਕਢੀ ਸੁ ਤੇਗ ਦੁੱਧਰੰ ॥ ਅਨੂਪ ਰੂਪ ਸੁੱਭਰੰ ॥ ਭਕਾਰ ਭੇਰਿ ਭੈਕਰੰ ॥ ਬਕਾਰ ਬੰਦਣੋ ਬਰੰ ॥੫੬੫॥ ਬਚਿਤ੍ਰ ਚਿਤ੍ਰਤੰ ਸਰੰ ॥ ਤਜੰਤ ਤੀਖਣੋ ਨਰੰ ॥ ਪਰੰਤ ਜੂਝਤੰ ਭਟੰ ॥ ਜਣੰ ਕਿ ਸਾਵਣੰ ਘਟੰ ॥੫੬੬॥ ਘੁਮੰਤ ਘਾਇ ਓਘਜੰ ॥ ਬਦੰਤ ਬਕਤ੍ਰ ਤੇ ਜਯੰ ॥ ਚਲੰਤ ਤਜਾਗਤੇ ਤਨੰ ॥ ਭਣੰਤ ਦੇਵਤਾ ਧਨੰ ॥੫੬੭॥ ਛੁਟੰਤ ਤੀਰ ਤੀਖਣੰ ॥ ਬਜੰਤ ਭੇਰਿ ਭੀਖਣੰ ॥ ਉਠੰਤ ਗੱਦ ਸੱਦਣੰ ॥ ਮਮੱਤ ਜਾਣੁ ਮੱਦਣੰ ॥੫੬੮॥ ਕਰੰਤ ਚਾਚਰੋਚਰੰ ॥ ਨਚੰਤ ਨਿਰਤਣੋ ਹਰੰ ॥ ਪੁਅੰਤ ਪਾਰਬਤੀ ਸਿਰੰ ॥ ਹਸੰਤ ਪ੍ਰੇਤਣੀ ਫਿਰੰ ॥੫੬੯॥ ਡਕੰਤ ਡਾਕਣੀ ਡੁਲੰ ॥ ਭ੍ਰਮੰਤ ਬਾਜ ਕੁੰਡਲੰ ॥ ਰੜੰਤ ਬੰਦਿਣੋ ਕ੍ਰਿਤੰ ॥ ਬਦੰਤ ਮਾਗਧੋ ਜਯੰ ॥੫੭੦॥ ਢਲੰਤ ਢਾਲ ਉੱਢਲੰ ॥ ਖਿਮੰਤ ਤੇਗ ਨਿਰਮਲੰ ॥ ਚਲੰਤ ਰਾਜ ਵੰਸਰੰ ॥ ਪਪਾਤ ਉਰਵਿਯੰ ਨਰੰ ॥੫੭੧॥ ਭਜੰਤ ਆਸੁਰੀ ਸੁਤੰ ॥ ਕਿਲੰਕ ਬਾਨਰੀ ਪੁਤੰ ॥ ਬਜੰਤ ਤੀਰ ਤੁੱਪਕੰ ॥ ਉਠੰਤ ਦਾਰੁਣੋ ਸੁਰੰ ॥੫੭੨॥ ਭਭੱਕ ਭੂਤ ਭੈਕਰੰ ॥ ਚਚੱਕ ਚਉਦਣੋ ਚਕੰ ॥ ਤਤੱਖ ਪੱਖਰੰ ਤੁਰੇ ॥ ਬਜੇ ਨਿਨੱਦ ਸਿੰਧੁਰੇ ॥੫੭੩॥ ਉਠੰਤ ਭੈਕਰੀ ਸੁਰੰ ॥ ਮਚੰਤ ਜੋਧਣੋ ਜੁਧੰ ॥ ਖਿਮੰਤ ਉੱਜਲੀ ਅਸੰ ॥ ਬਬਰਖ ਤੀਖਣੋ ਸਰੰ ॥੫੭੪॥ ਸੰਗੀਤ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਜਾਗੜਦੰ ਜੁੱਝਯੋ ਭਾਗੜਦੰ ਭ੍ਰਾਤੰ ॥ ਰਾਗੜਦੰ ਰਾਮੰ ਤਾਗੜਦੰ ਤਾਤੰ ॥ ਬਾਗੜਦੰ ਬਾਣੰ ਛਾਗੜਦੰ ਛੋਰੇ ॥ ਆਗੜਦੰ ਆਕਾਸ ਤੇ ਜਾਨੁ ਓਰੇ ॥੫੭੫॥ ਬਾਗੜਦੰ ਬਾਜੀ ਰਥੀ ਬਾਣ ਕਾਟੇ ॥ ਗਾਗੜਦੰ ਗਾਜੀ ਗਜੀ ਵੀਰ ਡਾਟੇ ॥ ਮਾਗੜਦੰ ਮਾਰੇ ਸਾਗੜਦੰ ਸੂਰੰ ॥ ਬਾਗੜਦੰ ਬਜਾਹੈਂ ਹਾਗੜਦੰ ਹੂਰੰ ॥੫੭੬॥ ਜਾਗੜਦੰ ਜੀਤਾ ਖਾਗੜਦੰ ਖੇਤੰ ॥ ਭਾਗੜਦੰ ਭਾਗੇ ਕਾਗੜਦੰ ਕੇਤੰ ॥ ਸਾਗੜਦੰ ਸੂਰਾਨੁਜੰ ਆਨਿ ਪੇਖਾ ॥ ਪਾਗੜਦੰ ਪ੍ਰਾਨਾਨ ਤੇ ਪ੍ਰਾਨ ਲੇਖਾ ॥੫੭੭॥ ਚਾਗੜਦੰ ਚਿੰਤੰ ਪਾਗੜਦੰ ਪ੍ਰਾਜੀ ॥ ਸਾਗੜਦੰ ਸੈਨਾ ਲਾਗੜਦੰ ਲਾਜੀ ॥ ਸਾਗੜਦੰ ਸੁਗ੍ਰੀਵ

ਤੇ ਆਦਿ ਲੈ ਕੈ ॥ ਕਾਗੜਦੰ ਕੋਪੇ ਤਾਗੜਦੰ ਤੈ ਕੈ ॥੫੭੮॥ ਹਾਗੜਦੰ ਹਨੂ ਕਾਗੜਦੰ ਕੋਪਾ ॥ ਬਾਗੜਦੰ ਬੀਰਾਨ ਮੋ ਪਾਵ ਰੋਪਾ ॥ ਸਾਗੜਦੰ ਸੂਰੰ ਹਾਗੜਦੰ ਹਾਰੇ ॥ ਤਾਗੜਦੰ ਤੈਕੈ ਹਨੂ ਤਉ ਪੁਕਾਰੇ ॥੫੭੯॥ ਸਾਗੜਦੰ ਸੁਨਹੋ ਰਾਗੜਦੰ ਰਾਮੰ ॥ ਦਾਗੜਦੰ ਦੀਜੈ ਪਾਗੜਦੰ ਪਾਨੰ ॥ ਪਾਗੜਦੰ ਪੀਠੰ ਠਾਗੜਦੰ ਠੋਕੋ ॥ ਹਰੋ ਆਜ ਪਾਨੰ ਸੁਰੰ ਮੋਹ ਲੋਕੋ ॥੫੮੦॥ ਆਗੜਦੰ ਐਸੇ ਕਹਜੋ ਅਉ ਉਡਾਨੋ ॥ ਗਾਗੜਦੰ ਗੈਨੰ ਮਿਲਯੋ ਮੱਧ ਮਾਨੋ ॥ ਰਾਗੜਦੰ ਰਾਮੰ ਆਗੜਦੰ ਆਸੰ ॥ ਬਾਗੜਦੰ ਬੈਠੇ ਨਾਗੜਦੰ ਨਿਰਾਸੰ ॥੫੮੧॥ ਆਗੜਦੰ ਆਗੇ ਕਾਗੜਦੰ ਕੋਊ ॥ ਮਾਗੜਦੰ ਮਾਰੇ ਸਾਗੜਦੰ ਸੋਊ ॥ ਨਾਗੜਦੰ ਨਾਕੀ ਤਾਗੜਦੰ ਤਾਲੰ ॥ ਮਾਗੜਦੰ ਮਾਰੀ ਬਾਗੜਦੰ ਬਿਸਾਲੰ ॥੫੮੨॥ ਆਗੜਦੰ ਏਕੰ ਦਾਗੜਦੰ ਦਾਨੋ ॥ ਚਾਗੜਦੰ ਚੀਰਾ ਦਾਗੜਦੰ ਦੁਰਾਨੋ ॥ ਦਾਗੜਦੰ ਦੇਖੀ ਬਾਗੜਦੰ ਬੂਟੀ ॥ ਆਗੜਦੰ ਹੈ ਏਕ ਤੇ ਏਕ ਜੂਟੀ ॥੫੮੩॥ ਚਾਗੜਦੰ ਚਉਕਾ ਹਾਗੜਦੰ ਹਨੁਵੰਤਾ ॥ ਜਾਗੜਦੰ ਜੋਧਾ ਮਹਾਂ ਤੇਜ ਮੰਤਾ ॥ ਆਗੜਦੰ ਉਖਾਰਾ ਪਾਗੜਦੰ ਪਹਾਰੰ ॥ ਆਗੜਦੰ ਲੈ ਅਉਖਧੀ ਕੋ ਸਿਧਾਰੰ ॥੫੮੪॥ ਆਗੜਦੰ ਆਏ ਜਹਾਂ ਰਾਮ ਖੇਤੰ ॥ ਬਾਗੜਦੰ ਬੀਰੰ ਜਹਾਂ ਤੇ ਅਚੇਤੰ ॥ ਬਾਗੜਦੰ ਬਿਸੱਲਜਾ ਮਾਗੜਦੰ ਮੁੱਖੰ ॥ ਡਾਗੜਦੰ ਡਾਰੀ ਸਾਗੜਦੰ ਸੁੱਖੰ ॥੫੮੫॥ ਜਾਗੜਦੰ ਜਾਗੇ ਸਾਗੜਦੰ ਸੂਰੰ ॥ ਘਾਗੜਦੰ ਘੁੱਮੀ ਹਾਗੜਦੰ ਹੂਰੰ ॥ ਛਾਗੜਦੰ ਛੂਟੇ ਨਾਗੜਦੰ ਨਾਦੰ ॥ ਬਾਗੜਦੰ ਬਾਜੇ ਨਾਗੜਦੰ ਨਾਦੰ ॥੫੮੬॥ ਤਾਗੜਦੰ ਤੀਰੰ ਛਾਗੜਦੰ ਛੂਟੇ ॥ ਗਾਗੜਦੰ ਗਾਜੀ ਜਾਗੜਦੰ ਜੂਟੇ ॥ ਖਾਗੜਦੰ ਖੇਤੰ ਸਾਗੜਦੰ ਸੋਏ ॥ ਪਾਗੜਦੰ ਤੇ ਪਾਕ ਸਾਹੀਦ ਹੋਏ ॥੫੮੭॥ ਕਲਸ ॥ ਮੱਚੇ ਸੂਰਬੀਰ ਬਿਕ੍ਰਾਰੰ ॥ ਨੱਚੇ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤ ਬੈਤਾਰੰ ॥ ਝਮਝਮ ਲਸਤਿ ਕੋਟਿ ਕਰਵਾਰੰ ॥ ਝਲਹਲੰਤ ਉੱਜਲ ਅਸਿ ਧਾਰੰ ॥੫੮੮॥ ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ ॥ ਉੱਜਲ ਅਸਿ ਧਾਰੰ ਲਸਤਿ ਅਪਾਰੰ ਕਰਣ ਲੁਝਾਰੰ ਛਬਿ ਧਾਰੰ ॥ ਸੋਭਿਤ ਜਿਮੁ ਆਰੰ ਅਤਿ ਛਬਿ ਧਾਰੰ ਸੁ ਬਿਧਿ ਸੁਧਾਰੰ ਅਰਿ ਗਾਰੰ ॥ ਜੈਪੱਤ੍ਰੰ ਦਾਤੀ ਮਦਿਣੰ ਮਾਤੀ ਸ੍ਰੋਣੰ ਰਾਤੀ ਜੈ ਕਰਣੰ ॥ ਦੁੱਜਨ ਦਲ ਹੰਤੀ ਅਛਲ ਜਯੰਤੀ ਕਿਲਵਿਖ ਹੰਤੀ ਭੈ ਹਰਣੰ ॥੫੮੯॥ ਕਲਸ ॥ ਭਰਹਰੰਤ ਭੱਜਤ ਰਣ ਸੂਰੰ ॥ ਥਰਹਰ ਕਰਤ ਲੋਹ ਤਨ ਪੂਰੰ ॥ ਤੜਭੜ ਬਜੈਂ ਤਬਲ ਅਰੁ ਤੂਰੰ ॥ ਘੁੱਮੀ ਪੇਖਿ ਸੁਭਟ ਰਨ ਹੂਰੰ ॥੫੯੦॥ ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ ॥ ਘੁੰਮੀ ਰਣ ਹੂਰੰ ਨਭ ਝੜਿ ਪੂਰੰ ਲਖਿ ਲਖਿ ਸੂਰੰ ਮਨ ਮੋਹੀ ॥ ਆਰੁਣ ਤਨ ਬਾਣੰ ਛਬਿ ਅਪ੍ਰਮਾਣੰ ਅਣ ਦੁਤਿ

ਖਾਣੰ ਤਨ ਸੋਹੀ ॥ ਕਾਛਨੀ ਸੁਰੰਗੰ ਛਬਿ ਅੰਗ ਅੰਗੰ ਲਜਤ ਅਨੰਗੰ ਲਖਿ ਰੂਪੰ ॥ ਸਾਇਕ ਦ੍ਰਿਗ ਹਰਣੀ ਕੁਮਤਿ ਪ੍ਰਜਰਣੀ ਬਰਬਰ ਬਰਣੀ ਬੁਧਿ ਕੂਪੰ ॥੫੯੧॥ ਕਲਸ ॥ ਕਮਲ ਬਦਨ ਸਾਇਕ ਮ੍ਰਿਗ ਨੈਣੀ ॥ ਰੂਪ ਰਾਸਿ ਸੁੰਦਰਿ ਪਿਕ ਬੈਣੀ ॥ ਮ੍ਰਿਗਪਤਿ ਕਟਿ ਛਾਜਤ ਗਜ ਗੈਣੀ ॥ ਨੈਨ ਕਟਾਛ ਮਨਹਿ ਹਰ ਲੈਣੀ ॥੫੯੨॥ ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ ॥ ਸੁੰਦਰਿ ਮ੍ਰਿਗ ਨੈਣੀ ਸੁਰ ਪਿਕ ਬੈਣੀ ਚਿਤ ਹਰ ਲੈਣੀ ਗਜ ਗੈਣੰ ॥ ਮਾਧੁਰ ਬਿਧਿ ਬਦਨੀ ਸੁਬੁੱਧਿਨ ਸਦਨੀ ਕੁਮਤਿ ਨਿਕਦਨੀ ਛਬਿ ਮੈਣੰ ॥ ਅੰਗਿਕਾ ਸੁਰੰਗੀ ਨਟਵਰ ਰੰਗੀ ਝਾਂਝ ਉਤੰਗੀ ਪਗ ਧਾਰੰ ॥ ਬੇਸਰ ਗਜਰਾਰੰ ਪਹੁਚਿ ਅਪਾਰੰ ਕਚਿ ਘੁੰਘਰਾਰੰ ਆਹਾਰੰ ॥੫੯੩॥ ਕਲਸ ॥ ਚਿਬੁਕ ਚਾਰੁ ਸੁੰਦਰ ਛਬਿ ਧਾਰੰ ॥ ਠਉਰ ਠਉਰ ਮੁਕਤਨ ਕੇ ਹਾਰੰ ॥ ਕਰਿ ਕੰਗਨ ਪਹੁਚੀ ਉਜਿਆਰੰ ॥ ਨਿਰਖਿ ਮਦਨ ਦੁਤਿ ਹੋਤ ਸੁਮਾਰੰ ॥੫੯੪॥ ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ ॥ ਸੋਭਿਤ ਛਬਿ ਧਾਰੰ ਕਚ ਘੁੰਘਰਾਰੰ ਰਸਨਿ ਰਸਾਰੰ ਉਜਿਆਰੰ ॥ ਪਹੁੰਚੀ ਗਜਰਾਰੰ ਸੁਬਿਧਿ ਸੁਧਾਰੰ ਮੁਕਤਨ ਹਾਰੰ ਉਰ ਧਾਰੰ ॥ ਸੋਹਤ ਚਖੁ ਚਾਰੰ ਰੰਗ ਰੰਗਾਰੰ ਬਿਬਿਧਿ ਪ੍ਰਕਾਰੰ ਅਤਿ ਆਂਜੇ ॥ ਬਿਖਧਰ ਮ੍ਰਿਗ ਜੈਸੇ ਜਲਜ ਨ ਵੈਸੇ ਸਸੀਅਰ ਜੈਸੇ ਸਰਮਾਂਜੇ ॥੫੯੫॥ ਕਲਸ ॥ ਭਯੋ ਮੂੜ੍ਹ ਰਾਵਣ ਰਣਿ ਕ੍ਰੁੱਧੰ ॥ ਮੱਚਿਓ ਆਨਿ ਤੁੱਮਲ ਜਬ ਜੁੱਧੰ ॥ ਜੂਝੇ ਸਕਲ ਸੂਰਮਾਂ ਸੁੱਧੰ ॥ ਅਰਿ ਦਲ ਮੱਧਿ ਸਬਦ ਕਰਿ ਉੱਧੰ ॥੫੯੬॥ ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ ॥ ਧਾਯੋ ਕਰ ਕ੍ਰੁੱਧੰ ਸੁਭਟ ਬਿਰੁੱਧੰ ਗਲਿਤ ਸੁਬੁੱਧੰ ਗਹਿ ਬਾਣੰ ॥ ਕੀਨੋ ਰਣ ਸੁੱਧੰ ਨਚਤ ਕੁਬੁੱਧੰ ਅਤਿ ਧੁਨਿ ਉੱਧੰ ਧਨੁ ਤਾਣੰ ॥ ਧਾਏ ਰਜਵਾਰੇ ਦੁੱਧਰ ਹਕਾਰੇ ਸੁ ਬ੍ਰਣ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ਕਰਿ ਕੋਪੰ ॥ ਘਾਇਨ ਤਨ ਰੱਜੇ ਦੁ ਪਗ ਨ ਭੱਜੇ ਜਨੁ ਹਰਿ ਗੱਜੇ ਪਗ ਰੋਪੰ ॥੫੯੭॥ ਕਲਸ ॥ ਅਧਿਕ ਰੋਸਿ ਸਾਵਤ ਰਨਿ ਜੂਟੇ ॥ ਬਖਤਰ ਟੋਪ ਜਿਰੈ ਸਭ ਫੂਟੇ ॥ ਨਿਸਰ ਚਲੇ ਸਾਇਕ ਜਨੁ ਛੂਟੇ ॥ ਜਨੁਕ ਸਿਚਾਨ ਮਾਸ ਲਖਿ ਟੂਟੇ ॥੫੯੮॥ ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ ॥ ਸਾਇਕ ਜਣੁ ਛੂਟੇ ਤਿਮ ਅਰਿ ਜੂਟੇ ਬਖਤਰ ਫੂਟੇ ਜੇਬ ਜਿਰੇ ॥ ਮਸਹਰ ਭੁਖਿਆਏ ਤਿਮੁ ਅਰਿ ਧਾਏ ਸਸਤ੍ਰ ਨਚਾਇ ਨ ਫੇਰਿ ਫਿਰੇ ॥ ਸਨਮੁਖਿ ਰਣ ਗਾਜੈਂ ਕਿਮਹੂੰ ਨ ਭਾਜੈਂ ਲਖਿ ਸੁਰ ਲਾਜੈਂ ਰਣ ਰੰਗੰ ॥ ਜੈ ਜੈ ਧੁਨਿ ਕਰਹੀਂ ਪੁਹਪਨਿ ਡਰਹੀਂ ਸੁ ਬਿਧਿ ਉਚਰਹੀਂ ਜੈ ਜੰਗੰ ॥੫੯੯॥ ਕਲਸ ॥ ਮੁਖ ਤੰਬੋਰ ਅਰੁ ਰੰਗ ਸੁਰੰਗੰ ॥ ਨਿਡਰ ਭ੍ਰਮੰਤ ਭੂਮਿ ਉਹ ਜੰਗੰ ॥ ਲਿਪਤ ਮਲੈ ਘਨਸਾਰ ਸੁਰੰਗੰ ॥ ਰੂਪਵਾਨ ਗਤਿਵਾਨ ਉਤੰਗੰ ॥੬੦੦॥ ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ ॥ ਤਨ ਸੁਭਤ ਸੁਰੰਗੰ ਛਬਿ

ਅੰਗ ਅੰਗੰ ਲਜਿਤ ਅਨੰਗੰ ਲਖਿ ਨੈਣੰ ॥ ਸੋਭਿਤ ਕਚ ਕਾਰੇ ਅਤਿ ਘੁੰਘਰਾਰੇ ਰਸਨ ਰਸਾਰੇ ਮ੍ਰਿਦੁ ਬੈਣੰ ॥ ਮੁਖਿ ਛਕਤ ਸੁਬਾਸੰ ਦਿਨਿਸ ਪ੍ਰਕਾਸੰ ਜਨੁ ਸਸਿ ਭਾਸੰ ਤਸ ਸੋਭੰ ॥ ਰੀਝਤ ਚਖੁ ਚਾਰੰ ਸੁਰਪੁਰ ਪਯਾਰੰ ਦੇਵ ਦਿਵਾਰੰ ਲਖਿ ਲੋਭੰ ॥੬੦੧॥ ਕਲਸ ॥ ਚੰਦ੍ਰਹਾਸ ਏਕੰ ਕਰਿ ਧਾਰੀ ॥ ਦੁਤਿਯ ਧੋਪੁ ਗਹਿ ਤ੍ਰਿਤੀ ਕਟਾਰੀ ॥ ਚਤੁਰਥ ਹਾਥਿ ਸੈਹਥੀ ਉਜਜਾਰੀ ॥ ਗੋਫਨ ਗੁਰਜ ਕਰਤ ਚਮਕਾਰੀ ॥੬੦੨॥ ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ ॥ ਸਤਏ ਅਸਿ ਭਾਰੀ ਗਦਹਿ ਉਭਾਰੀ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਸੁ ਧਾਰੀ ਛੁਰਕਾਰੀ ॥ ਜੰਬੁਵਾ ਅਰੁ ਬਾਨੰ ਸੁ ਕਸਿ ਕਮਾਨੰ ਚਰਮ ਅਪ੍ਰਮਾਨੰ ਧਰਿ ਭਾਰੀ ॥ ਪੰਦ੍ਰਏ ਗਲੋਲੰ ਪਾਸਿ ਅਮੋਲੰ ਪਰਸ ਅਡੋਲੰ ਹਥਿ ਨਾਲੰ ॥ ਬਿਛੂਆ ਪਹਰਾਯੰ ਪਟਾ ਭ੍ਰਮਾਯੰ ਜਿਮ ਜਮ ਧਾਯੰ ਬਿਕਰਾਲੰ ॥੬੦੩॥ ਕਲਸ ॥ ਸਿਵ ਸਿਵ ਸਿਵ ਮੁਖ ਏਕ ਉਚਾਰੰ ॥ ਦੁਤਿਯ ਪ੍ਰਭਾ ਜਾਨਕੀ ਨਿਹਾਰੰ ॥ ਤ੍ਰਿਤਿਯ ਝੁੰਡ ਸਭ ਸੁਭਟ ਪਚਾਰੰ ॥ ਚਤੁਰਥ ਕਰਤ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰੰ ॥੬੦੪॥ ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ ॥ ਪਚਏਂ ਹਨਵੰਤੰ ਲਖਿ ਦੁਤਿ ਮੰਤੰ ਸੁ ਬਲ ਦੁਰੰਤੰ ਤਜਿ ਕਲਿਣੰ ॥ ਛਠਏਂ ਲਖਿ ਭ੍ਰਾਤੰ ਤਕਤ ਪਪਾਤੰ ਲਗਤ ਨ ਘਾਤੰ ਜਿਯ ਜਲਿਣੰ ॥ ਸਤਏਂ ਲਖਿ ਰਘੁਪਤਿ ਕਪਿ ਦਲ ਅਧਿਪਤਿ ਸੁਭਟ ਬਿਕਟ ਮਤਿ ਜੁਤਿ ਭ੍ਰਾਤੰ ॥ ਅਠਿਓਂ ਸਿਰ ਢੋਰੈਂ ਨਵਮਿ ਨਿਹੋਰੈ ਦਸਜ ਨ ਬੋਰੈ ਰਿਸ ਰਾਤੰ ॥੬੦੫॥ ਚਬੋਲਾ ਛੰਦ ॥ ਧਾਏ ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਸਾਧੇ ਸਿਤੰ ਤੀਰ ਕਾਛੇ ਰਣੰ ਚੀਰ ਬਾਨਾ ਸੁਹਾਏ ॥ ਰਵਾਂ ਕਰਦ ਮਰਕਬ ਯਲੋ ਤੇਜ ਇਮ ਸਭ ਚੂੰ ਤੁੰਦ ਅਜਦਹੋ ਓ ਮਿਆ ਜੰਗਾਹੇ ॥ ਭਿੜੇ ਆਇ ਈਹਾਂ ਬੁਲੇ ਬੈਣ ਕੀਹਾਂ ਕਰੇਂ ਘਾਇ ਜੀਹਾਂ ਭਿੜੇ ਭੇੜ ਭੱਜੇ ॥ ਪਿਯੋ ਪੋਸਤਾਨੇ ਭਛੋ ਰਾਬੜੀਨੇ ਕਹਾਂ ਛੈ ਅਣੀ ਰੋ ਧਣੀ ਨੇ ਨਿਹਾਰੈਂ ॥੬੦੬॥ ਗਾਜੇ ਮਹਾ ਸੂਰ ਘੁੰਮੀ ਰਣੰ ਹੂਰ ਭਰਮੀ ਨਭੰ ਪੂਰ ਬੇਖੰ ਅਨੂਪੰ ॥ ਵਲੇ ਵੱਲ ਸਾਂਈਂ ਜੀਵੀਂ ਜੁਗਾਂ ਤਾਈਂ ਤੈਂਡੇ ਘੋਲੀ ਜਾਈਂ ਅਲਾਵੀਂ ਤ ਐਸੇ ॥ ਲਗੋ ਲਾਰ ਥਾਨੇ ਬਰੋ ਰਾਜ ਮਾਨੇ ਕਹੋ ਅਉਰ ਕਾਨੇ ਹਠੀ ਛਾਡਿ ਥੇਸੋ ॥ ਬਰੋ ਆਨਿ ਮੋ ਕੋ ਭਜੋ ਆਜੁ ਤੋ ਕੋ ਚਲੋ ਦੇਵ ਲੋਕੋ ਤਜੋ ਬੇਗਿ ਲੰਕਾ ॥੬੦੭॥ ਅਨੰਤ ਤੁਕਾ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਰੋਸ ਭਰਜੋ ਤਜਿ ਹੋਸ ਨਿਸਾਚਰ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਰਾਜ ਕੋ ਘਾਇ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਜੋਸ ਬਡੋ ਕਰਿ ਕਉਸਲਿਸੰ ਅਧ ਬੀਚ ਹੀ ਤੇ ਸਰ ਕਾਟਿ ਉਤਾਰੇ ॥ ਫੇਰਿ ਬਡੋ ਕਰਿ ਰੋਸ ਦਿਵਾਰਦਨ ਧਾਇ ਪਰੈਂ ਕਪਿ ਪੁੰਜ ਸੰਘਾਰੈਂ ॥ ਪੱਟਿਸ ਲੋਹ ਹਥੀ ਪਰਸੰ ਗੜੀਏ ਜੰਬੁਵੇ ਜਮਦਾੜ੍ਹ ਚਲਾਵੈਂ ॥੬੦੮॥ ਚਬੋਲਾ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਰਾਜ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਰਿਸ ਠਾਨਿ ਘਨੀ

ਰਨਿ ਬਾਨ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਬੀਰਨ ਮਾਰਿ ਦੁਸਾਰ ਗਏ ਸਰ ਅੰਬਰ ਤੇ ਬਰਸੇ ਜਨੁ ਓਰੇ ॥ ਬਾਜਿ ਗਜੀ ਰਥ ਸਾਜ ਗਿਰੇ ਧਰਿ ਪਤ੍ਰ ਅਨੇਕ ਸੁ ਕਉਨ ਗਨਾਵੈ ॥ ਫਾਗਨ ਪਉਨ ਪ੍ਰਚੰਡ ਬਹੇ ਬਨ ਪੱਤ੍ਰਨ ਤੇ ਜਨਿ ਪੱਤ੍ਰ ਉਡਾਨੇ ॥੬੦੯॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ਛੰਦ ॥ ਰੋਸ ਭਰਯੋ ਰਨ ਮੋ ਰਘੁਨਾਥ ਸੁ ਰਾਵਨ ਕੋ ਬਹੁ ਬਾਨ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਸ੍ਰੋਣ ਨ ਨੈਕ ਲਗਯੋ ਤਿਨ ਕੇ ਤਨ ਫੋਰਿ ਜਿਰੈ ਤਨ ਪਾਰ ਪਧਾਰੇ ॥ ਬਾਜਿ ਗਜੀ ਰਥ ਰਾਜ ਰਥੀ ਰਣਭੂਮਿ ਗਿਰੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਜਾਨੋ ਬਸੰਤ ਕੇ ਅੰਤ ਸਮੈ ਕਦਲੀ ਦਲ ਪਉਨ ਪ੍ਰਚੰਡ ਉਖਾਰੇ ॥੬੧੦॥ ਧਾਇ ਪਰੇ ਕਰਿ ਕੋਪ ਬਨੇਚਰ ਹੈ ਤਿਨ ਕੇ ਜੀਅ ਰੋਸ ਜਗਯੋ ॥ ਕਿਲਕਾਰ ਪੁਕਾਰ ਪਰੇ ਚਹੂੰ ਘਾ ਰਣ ਛਾਡਿ ਹਠੀ ਨਹਿ ਏਕ ਭਗਯੋ ॥ ਗਹਿ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਗਦਾ ਬਰਛੀ ਉਤ ਤੇ ਦਲ ਰਾਵਨ ਕੋ ਉਮਗਯੋ ॥ ਭਟ ਜੂਝਿ ਅਰੂਝਿ ਗਿਰੇ ਧਰਣੀ ਦਿਜਰਾਜ ਭ੍ਰਮਯੋ ਸਿਵ ਧਯਾਨ ਡਗਯੋ ॥੬੧੧॥ ਜੂਝਿ ਅਰੂਝਿ ਗਿਰੇ ਭਟਵਾ ਤਨ ਘਾਇਨ ਘਾਇ ਘਨੇ ਭਿਭਰਾਨੇ ॥ ਜੰਬੁਕ ਗਿੱਧ ਪਿਸਾਚ ਨਿਸਾਚਰ ਫੂਲਿ ਫਿਰੇ ਰਨ ਮੋਂ ਰਹਸਾਨੇ ॥ ਕਾਂਪ ਉਠੀ ਸੁ ਦਿਸਾ ਬਿਦਿਸਾ ਦਿਗਪਾਲਨ ਫੇਰ ਪ੍ਰਲੈ ਅਨੁਮਾਨੇ ॥ ਭੂਮਿ ਅਕਾਸ ਉਦਾਸ ਭਏ ਗਨ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਭ੍ਰਮੇ ਭਹਰਾਨੇ ॥੬੧੨॥ ਰਾਵਨ ਰੋਸ ਭਰਯੋ ਰਨ ਮੋ ਰਿਸ ਸੋਂ ਸਰ ਓਘ ਪ੍ਰਓਘ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਭੂਮਿ ਅਕਾਸ ਦਿਸਾ ਬਿਦਿਸਾ ਸਭ ਓਰ ਰੁਕੇ ਨਹਿ ਜਾਤ ਨਿਹਾਰੇ ॥ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਰਾਜ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਛਿਨ ਮੋਂ ਛੁਭਿ ਕੈ ਸਰ ਪੁੰਜ ਨਿਵਾਰੇ ॥ ਜਾਨੁਕ ਭਾਨੁ ਉਦੈ ਨਿਸਿ ਕਉ ਲਖਿ ਕੈ ਸਭ ਹੀ ਤਪ ਤੇਜ ਪਧਾਰੇ ॥੬੧੩॥ ਰੋਸ ਭਰੇ ਰਨ ਮੋ ਰਘੁਨਾਥ ਕਮਾਨ ਲੈ ਬਾਨ ਅਨੇਕ ਚਲਾਏ ॥ ਬਾਜਿ ਗਜੀ ਗਜਰਾਜ ਘਨੇ ਰਥਰਾਜ ਬਨੇ ਕਰਿ ਰੋਸੁ ਉਡਾਏ ॥ ਜੇ ਦੁਖ ਦੇਹ ਕਟੇ ਸੀਅ ਕੇ ਹਿਤ ਤੇ ਰਨਿ ਆਜੁ ਪ੍ਰਤੱਛ ਦਿਖਾਏ ॥ ਰਾਜੀਵ ਲੋਚਨ ਰਾਮ ਕੁਮਾਰ ਘਨੋ ਰਨ ਘਾਲਿ ਘਨੇ ਘਰ ਘਾਏ ॥੬੧੪॥ ਰਾਵਨ ਰੋਸ ਭਰਯੋ ਗਰਜਯੋ ਰਨ ਮੋ ਲਹਿਕੈ ਸਭ ਸੈਨ ਭਜਾਨਯੋ ॥ ਆਪ ਹੀ ਹਾਂਕ ਹਥਯਾਰ ਹਠੀ ਗਹਿ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਨੰਦਨ ਸੋ ਰਣ ਠਾਨਯੋ ॥ ਚਾਬੁਕ ਮਾਰਿ ਕੁਦਾਇ ਤੁਰੰਗਨ ਜਾਇ ਪਰਯੋ ਕਛੁ ਤ੍ਰਾਸ ਨ ਮਾਨਯੋ ॥ ਬਾਨਨ ਤੇ ਬਿਧੁ ਬਾਹਨ ਤੇ ਮਨੁ ਮਾਰੁਤ ਕੋ ਰਥ ਛੋਰਿ ਸਿਧਾਨਯੋ ॥੬੧੫॥ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਨੰਦਨ ਕੀ ਭੁਜ ਤੇ ਜਬ ਛੋਰਿ ਸਰਾਸਨ ਬਾਨ ਉਡਾਨੇ ॥ ਭੂਮਿ ਅਕਾਸ ਪਤਾਰ ਚਹੂੰ ਚਕ ਪੂਰ ਰਹੇ ਨਹੀ ਜਾਤ ਪਛਾਨੇ ॥ ਤੋਰ ਸਨਾਹ ਸੁਬਾਹਨ ਕੇ ਤਨ ਆਹ ਕਰੀ ਨਹੀ ਪਾਰ ਪਰਾਨੇ ॥ ਛੇਦ ਕਰੋਟਿਨ ਓਟਨ ਕੋਟਿ ਅਟਾਨ ਮੋ

ਜਾਨਕੀ ਬਾਨ ਪਛਾਨੇ ॥੬੧੬॥ ਸ੍ਰੀ ਅਸੁਰਾਰਦਨ ਕੇ ਕਰ ਕੋ ਜਿਨ ਏਕ ਹੀ ਬਾਨ ਬਿਖੈ ਤਨ ਚਾਖ੍ਯੋ ॥ ਭਾਜਿ ਸਕ੍ਯੋ ਨ ਭਿਰ੍ਯੋ ਹਠ ਕੈ ਭਟ ਏਕ ਹੀ ਘਾਇ ਧਰਾ ਪਰ ਰਾਖ੍ਯੋ ॥ ਛੇਦ ਸਨਾਹ ਸੁਬਾਹਨ ਕੋ ਸਰ ਓਟਨ ਕੋਟਿ ਕਰੋਟਨ ਨਾਖ੍ਯੋ ॥ ਸੁਆਰ ਜੁਝਾਰ ਅਪਾਰ ਹਠੀ ਰਨਿ ਹਾਰਿ ਗਿਰੇ ਧਰ ਹਾਇ ਨ ਭਾਖ੍ਯੋ ॥੬੧੭॥ ਆਨਿ ਅਰੇ ਸੁ ਮਰੇ ਸਭ ਹੀ ਭਟ ਜੀਤ ਬਚੇ ਰਨ ਛਾਡਿ ਪਰਾਨੇ ॥ ਦੇਵ ਅਦੇਵਨ ਕੇ ਜਿਤਿਯਾ ਰਨਿ ਕੋਟਿ ਹਤੇ ਕਰਿ ਏਕ ਨ ਜਾਨੇ ॥ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਰਾਜ ਪ੍ਰਾਕ੍ਰਮ ਕੋ ਲਖਿ ਤੇਜ ਸੰਬੂਹ ਸਭੈ ਭਹਰਾਨੇ ॥ ਓਟਨ ਕੂਦਿ ਕਰੋਟਿਨ ਫਾਂਧਿ ਸੁ ਲੰਕਹਿ ਛਾਡਿ ਬਿਲੰਕ ਸਿਧਾਨੇ ॥੬੧੮॥ ਰਾਵਨ ਰੋਸ ਭਰ੍ਯੋ ਰਨ ਮੋ ਗਹਿ ਬੀਸਹੂੰ ਬਾਂਹਿ ਹਥਯਾਰ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਭੂਮਿ ਅਕਾਸ ਦਿਸਾ ਬਿਦਿਸਾ ਚਕਿ ਚਾਰ ਰੁਕੇ ਨਹੀ ਜਾਤ ਨਿਹਾਰੇ ॥ ਫੋਕਨ ਤੈ ਫਲ ਤੈ ਮੱਧਿ ਤੈ ਅੱਧ ਤੈ ਬਧ ਕੈ ਰਣ ਮੰਡਲਿ ਡਾਰੇ ॥ ਛੱਤ੍ਰ ਧੁਜਾ ਬਰ ਬਾਜਿ ਰਥੀ ਰਥ ਕਾਟਿ ਸਭੈ ਰਘੁਰਾਜ ਉਤਾਰੇ ॥੬੧੯॥ ਰਾਵਨ ਚਉਪ ਚਲ੍ਯੋ ਚਪਕੈ ਨਿਜ ਬਾਜਿ ਬਿਹੀਨ ਜਬੈ ਰਥ ਜਾਨ੍ਯੋ ॥ ਢਾਲ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਗਦਾ ਬਰਛੀ ਗਹਿ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਨੰਦਨ ਸੋਂ ਰਨ ਠਾਨ੍ਯੋ ॥ ਧਾਇ ਪਰ੍ਯੋ ਲਲਕਾਰ ਹਠੀ ਕਪਿ ਪੁੰਜਨ ਕੋ ਕਛੁ ਤ੍ਰਾਸ ਨ ਮਾਨ੍ਯੋ ॥ ਅੰਗਦ ਆਦਿ ਹਨੁਵੰਤ ਤੇ ਲੈ ਭਟ ਕੋਟਿ ਹੁਤੇ ਕਰਿ ਏਕ ਨ ਜਾਨ੍ਯੋ ॥੬੨੦॥ ਰਾਵਨ ਕੋ ਰਘੁਰਾਜ ਜਬੈ ਰਣ ਮੰਡਲ ਆਵਤ ਮੱਧਿ ਨਿਹਾਰ੍ਯੋ ॥ ਬੀਸ ਸਿਲਾ ਸਿਤ ਸਾਇਕ ਲੈ ਕਰਿ ਕੋਪੁ ਬਡੋ ਉਰ ਮੱਧਿ ਪ੍ਰਹਾਰ੍ਯੋ ॥ ਭੇਦ ਚਲੇ ਮਰਮ ਸਥਲ ਕੋ ਸਰ ਸ੍ਰੋਣ ਨਦੀਸੁਰ ਬੀਚ ਪਖਾਰ੍ਯੋ ॥ ਆਗੇ ਹੀ ਰੇਂਗਿ ਚਲ੍ਯੋ ਹਠਿ ਕੈ ਭਟ ਧਾਮ ਕੋ ਭੂਲਿ ਨ ਨਾਮ ਉਚਾਰ੍ਯੋ ॥੬੨੧॥ ਰੋਸ ਭਰ੍ਯੋ ਰਨ ਮੋਂ ਰਘੁਨਾਥ ਸੁ ਪਾਨ ਕੇ ਬੀਚ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਕੈ ॥ ਪਾਂਚ ਕੁ ਪਾਂਇ ਹਟਾਇ ਦਯੋ ਤਿਹ ਬੀਸਹੂੰ ਬਾਂਹਿ ਬਿਨਾ ਉਹਿ ਕੈ ਕੈ ॥ ਦੈ ਦਸ ਬਾਨ ਬਿਮਾਨ ਦਸੋ ਸਿਰ ਕਾਟ ਦਏ ਸਿਵ ਲੋਕ ਪਠੈ ਕੈ ॥ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਰਾਜ ਬਰ੍ਯੋ ਸਿਯ ਕੋ ਬਹੁਰੇ ਜਨੁ ਜੁੱਧ ਸੁਯੰਬਰ ਜੈ ਕੈ ॥੬੨੨॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਰਾਮਾਵਤਾਰ ਦਸਸਿਰ ਬਧਹ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ॥੧੭॥

ਅਥ ਮੰਦੋਦਰੀ ਸਮੋਧ ਬਭੀਛਨ ਕੋ ਲੰਕ ਰਾਜ ਦੀਬੋ ॥

ਸੀਤਾ ਮਿਲਬੋ ਕਥਨੰ ॥ਸ੍ਵੈਯਾ ਛੰਦ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਡਰਾਕੁਲ ਥੋ ਜਿਹ ਕੇ ਡਰਿ ਸੂਰਜ ਚੰਦ੍ਰ ਹੁਤੋ ਭਯਭੀਤੋ ॥ ਲੂਟ ਲਯੋ

ਧਨ ਜਉਨ ਧਨੇਸ ਕੋ ਬ੍ਰਹਮ ਹੁਤੋ ਚਿਤ ਮੋ ਨ ਨਿਚੀਤੋ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਸੇ ਭੂਪ ਅਨੇਕ ਲਰੈਂ ਇਨ ਸੋਂ ਫਿਰਿ ਕੈ ਗ੍ਰਹ ਜਾਤ ਨ ਜੀਤੋ ॥ ਸੋ ਰਨਿ ਆਜ ਭਲੈਂ ਰਘੁਰਾਜ ਸੁ ਜੁੱਧ ਸੁਯੰਬਰ ਕੈ ਸਿਯ ਜੀਤੋ ॥੬੨੩॥ ਅਲਕਾ ਛੰਦ ॥ ਚਟਪਟ ਸੈਣੰ ਖਟਪਟ ਭਾਜੇ ॥ ਝਟਪਟ ਜੁੱਝਜੋ ਲਖਿ ਰਣ ਰਾਜੇ ॥ ਸਟਪਟ ਭਾਜੇ ਅਟਪਟ ਸੂਰੰ ॥ ਝਟਪਟ ਬਿਸਰੀ ਘਟ ਪਟ ਹੂਰੰ ॥੬੨੪॥ ਚਟਪਟ ਪੈਠੇ ਖਟਪਟ ਲੰਕੰ ॥ ਰਣ ਤਜਿ ਸੂਰੰ ਸਰਧਰ ਬੰਕੰ ॥ ਝਲਹਲ ਬਾਰੰ ਨਰਬਰੁ ਨੈਣੰ ॥ ਧਕਿ ਧਕਿ ਉਚਰੇ ਭਕਿ ਭਕਿ ਬੈਣੰ ॥੬੨੫॥ ਨਰ ਬਰ ਰਾਮੰ ਬਰਨਰ ਮਾਰੇ ॥ ਝਟਪਟ ਬਾਹੰ ਕਟਿ ਕਟਿ ਡਾਰੇ ॥ ਤਬ ਸਭ ਭਾਜੇ ਰਖਿ ਰਖਿ ਪ੍ਰਾਣੰ ॥ ਖਟਪਟ ਮਾਰੇ ਝਟਪਟ ਬਾਣੰ ॥੬੨੬॥ ਚਰਪਟ ਰਾਨੀ ਸਟਪਟ ਧਾਈ ॥ ਰਟਪਟ ਰੋਵਤ ਅਟਪਟ ਆਈ ॥ ਚਟਪਟ ਲਾਗੀ ਅਟਪਟ ਪਾਯੰ ॥ ਨਰਬਰ ਨਿਰਖੇ ਰਘੁਬਰ ਰਾਯੰ ॥੬੨੭॥ ਚਟਪਟ ਲੋਟੈਂ ਅਟਪਟ ਧਰਣੀ ॥ ਕਸਿ ਕਸਿ ਰੋਵੈਂ ਬਰਨਰ ਬਰਣੀ ॥ ਪਟਪਟ ਡਾਰੈਂ ਅਟਪਟ ਕੇਸੰ ॥ ਬਟ ਹਰਿ ਕੂਕੈਂ ਨਟਵਰ ਭੇਸੰ ॥੬੨੮॥ ਚਟਪਟ ਚੀਰੰ ਅਟਪਟ ਪਾਰੈਂ ॥ ਧਰਿ ਕਰਿ ਧੂਰੰ ਸਰਬਰ ਡਾਰੈਂ ॥ ਸਟਪਟ ਲੋਟੈਂ ਖਟਪਟ ਭੂਮੰ ॥ ਝਟਪਟ ਝੂਰੈਂ ਘਰਹਰ ਘੂਮੰ ॥੬੨੯॥ ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਜਬੈ ਰਾਮ ਦੇਖੇ ॥ ਮਹਾਂ ਰੂਪ ਲੇਖੇ ॥ ਰਹੀ ਨਜਾਇ ਸੀਸੰ ॥ ਸਭੈ ਨਾਰਿ ਈਸੰ ॥੬੩੦॥ ਲਖੈਂ ਰੂਪ ਮੋਹੀ ॥ ਫਿਰੀ ਰਾਮ ਦੋਹੀ ॥ ਦਈ ਤਾਹਿ ਲੰਕਾ ॥ ਜਿਮੰ ਰਾਜ ਟੰਕਾ ॥੬੩੧॥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਭੀਨੇ ॥ ਤਰੇ ਨੇਤ੍ਰ ਕੀਨੇ ॥ ਝਰੈ ਬਾਰਿ ਐਸੇ ॥ ਮਹਾ ਮੇਘ ਜੈਸੇ ॥੬੩੨॥ ਛਕੀ ਪੇਖਿ ਨਾਰੀ ॥ ਸਰੰ ਕਾਮ ਮਾਰੀ ॥ ਬਿਧੀ ਰੂਪ ਰਾਮੰ ॥ ਮਹਾਂ ਧਰਮ ਧਾਮੰ ॥੬੩੩॥ ਤਜੀ ਨਾਥ ਪ੍ਰੀਤੰ ॥ ਚੁਭੇ ਰਾਮ ਚੀਤੰ ॥ ਰਹੀ ਜੋਰ ਨੈਣੰ ॥ ਕਹੈਂ ਮੱਦ ਬੈਣੰ ॥੬੩੪॥ ਸਿਯਾ ਨਾਥ ਨੀਕੇ ॥ ਹਰੈਂ ਹਾਰ ਜੀ ਕੇ ॥ ਲਏ ਜਾਤ ਚਿੱਤੰ ॥ ਮਨੋ ਚੋਰ ਬਿੱਤੰ ॥੬੩੫॥ ਸਭੈ ਪਾਇ ਲਾਗੋ ॥ ਪਤੰ ਦ੍ਰੋਹ ਤਜਾਗੋ ॥ ਲਗੀ ਧਾਇ ਪਾਯੰ ॥ ਸਭੈ ਨਾਰਿ ਆਯੰ ॥੬੩੬॥ ਮਹਾ ਰੂਪ ਜਾਨੇ ॥ ਚਿਤੰ ਚੋਰ ਮਾਨੇ ॥ ਚੁਭੇ ਚਿੱਤ ਐਸੇ ॥ ਸਿਤੰ ਸਾਇਕੈ ਸੇ ॥੬੩੭॥ ਲਗੋ ਹੇਮ ਰੂਪੰ ॥ ਸਭੈ ਭੂਪ ਭੂਪੰ ॥ ਰੰਗੇ ਰੰਗ ਨੈਣੰ ॥ ਛਕੇ ਦੇਵ ਗੈਣੰ ॥੬੩੮॥ ਜਿਨੈ ਏਕ ਬਾਰੰ ॥ ਲਖੇ ਰਾਵਣਾਰੰ ॥ ਰਹੀ ਮੋਹਿਤ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ॥ ਲੁਭੀ ਦੇਖ ਕੈ ਕੈ ॥੬੩੯॥ ਛਕੀ ਰੂਪ ਰਾਮੰ ॥ ਗਏ ਭੂਲ ਧਾਮੰ ॥ ਕਰਜੋ ਰਾਮ ਬੋਧੰ ॥ ਮਹਾਂ ਜੁੱਧ ਜੋਧੰ ॥੬੪੦॥ ਰਾਮ ਬਾਚ ਮੰਦੋਦਰੀ ਪ੍ਰਤਿ ॥

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਸੁਨੋ ਰਾਜ ਨਾਰੀ ॥ ਕਹਾ ਭੂਲ ਹਮਾਰੀ ॥ ਚਿਤੰ ਚਿੱਤ ਕੀਜੈ ॥ ਪੁਨਰ ਦੋਸ ਦੀਜੈ ॥੬੪੧॥ ਮਿਲੈ ਮੋਹਿ ਸੀਤਾ ॥ ਚਲੈ ਧਰਮ ਗੀਤਾ ॥ ਪਠਯੋ ਪਉਨ ਪੂਤੰ ॥ ਹੁਤੋ ਅੱਗ੍ਰ ਦੂਤੰ ॥੬੪੨॥ ਚਲ੍ਯੋ ਧਾਇ ਕੈ ਕੈ ॥ ਸਿਯਾ ਸੋਧ ਲੈ ਕੈ ॥ ਹੁਤੀ ਬਾਗ ਮਾਹੀ ॥ ਤਰੇ ਬ੍ਰਿਛ ਛਾਹੀ ॥੬੪੩॥ ਪਰਯੋ ਜਾਇ ਪਾਯੰ ॥ ਸੁਨੋ ਸੀਅ ਮਾਯੰ ॥ ਰਿਪੰ ਰਾਮ ਮਾਰੇ ॥ ਖਰੇ ਤੋਹਿ ਦ੍ਵਾਰੇ ॥੬੪੪॥ ਚਲੋ ਬੇਗਿ ਸੀਤਾ ॥ ਜਹਾਂ ਰਾਮ ਜੀਤਾ ॥ ਸਭੈ ਸੱਤ੍ਰ ਮਾਰੇ ॥ ਭੁਅੰ ਭਾਰੁਤਾਰੇ ॥੬੪੫॥ ਚਲੀ ਮੋਦ ਕੈ ਕੈ ॥ ਹਨੂ ਸੰਗ ਲੈ ਕੈ ॥ ਸਿਯਾ ਰਾਮ ਦੇਖੇ ॥ ਉਹੀ ਰੂਪ ਲੇਖੇ ॥੬੪੬॥ ਲਗੀ ਆਨਿ ਪਾਯੰ ॥ ਲਖੀ ਰਾਮ ਰਾਯੰ ॥ ਕਹ੍ਯੋ ਕਉਲ ਨੈਨੀ ॥ ਬਿਧੁੰ ਬਾਕ ਬੈਨੀ ॥੬੪੭॥ ਧਸੋ ਆਗਿ ਮੱਧੰ ॥ ਤਬੈ ਹੋਹਿ ਸੁੱਧੰ ॥ ਲਈ ਮਾਨ ਸੀਸੰ ॥ ਰਚ੍ਯੋ ਪਾਵਕੀਸੰ ॥੬੪੮॥ ਗਈ ਪੈਠ ਐਸੇ ॥ ਘਨੰ ਬਿੱਜੁ ਜੈਸੇ ॥ ਸ੍ਰੁਤੰ ਜੇਮ ਗੀਤਾ ॥ ਮਿਲੀ ਤੇਮ ਸੀਤਾ ॥੬੪੯॥ ਧਸੀ ਧਾਇ ਕੈ ਕੈ ॥ ਕਢੀ ਕੁੰਦਨ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ॥ ਗਰੈ ਰਾਮ ਲਾਈ ॥ ਕਬੰ ਕ੍ਰਿਤ ਗਾਈ ॥੬੫੦॥ ਸਭੋ ਸਾਧ ਮਾਨੀ ॥ ਤਿਹੂ ਲੋਗ ਜਾਨੀ ॥ ਬਜੇ ਜੀਤ ਬਾਜੇ ॥ ਤਬੈ ਰਾਮ ਗਾਜੇ ॥੬੫੧॥ ਲਈ ਜੀਤ ਸੀਤਾ ॥ ਮਹਾਂ ਸੁਭ੍ਰ ਗੀਤਾ ॥ ਸਭੈ ਦੇਵ ਹਰਖੇ ॥ ਨਭੰ ਪੁਹਪ ਬਰਖੇ ॥੬੫੨॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਰਾਮਾਵਤਾਰ ਬਭੀਛਨ ਕੋ ਲੰਕਾ ਕੋ ਰਾਜ ਦੀਬੋ ਮੰਦੋਦਰੀ ਸਮੋਧ ਕੀਬੋ ਸੀਤਾ ਮਿਲਬੋ ਧਜਾਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ॥੧੮॥

ਅਥ ਅਉਧਪੁਰੀ ਕੋ ਚਲਿਬੋ ਕਥਨੰ ॥ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਤਬੈ ਪੁਹਪ ਪੈ ਕੈ ॥ ਚੜ੍ਹੇ ਜੁੱਧ ਜੈ ਕੈ ॥ ਸਭੈ ਸੂਰ ਗਾਜੇ ॥ ਜਯੰ ਗੀਤ ਬਾਜੇ ॥੬੫੩॥ ਚਲੇ ਮੋਦ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ॥ ਕਪੀ ਬਾਹਨਿ ਲੈ ਕੈ ॥ ਪੁਰੀ ਅਉਧ ਪੇਖੀ ॥ ਸ੍ਰੁਤੰ ਸੁਰਗ ਲੇਖੀ ॥੬੫੪॥ ਮਕਰਾ ਛੰਦ ॥ ਸਿਯ ਲੈ ਸੀਏਸ ਆਏ ॥ ਮੰਗਲ ਸੁ ਚਾਰ ਗਾਏ ॥ ਆਨੰਦ ਹਿਯ ਬਢਾਏ ॥ ਸਹਰੋ ਅਵਧ ਜਹਾਂ ਰੇ ॥੬੫੫॥ ਧਾਈ ਲੁਗਾਈ ਆਵੈਂ ॥ ਭੀਰੋ ਨ ਬਾਰ ਪਾਵੈਂ ॥ ਆਕਲ ਖਰੇ ਉਘਾਵੈਂ ॥ ਭਾਖੈਂ ਢੋਲਨ ਕਹਾਂ ਰੇ ॥੬੫੬॥ ਜੁਲਫੈਂ ਅਨੂਪ ਜਾ ਕੀ ॥ ਨਾਗਨ ਕਿ ਸਿਆਹ ਬਾਂਕੀ ॥ ਅਤਭੁਤ ਅਦਾਇ ਤਾ ਕੀ ॥ ਐਸੋ ਢੋਲਨ ਕਹਾਂ ਹੈ ॥੬੫੭॥ ਸਰਵੋ ਸਹੀ ਚਮਨ ਰਾ ॥ ਬਰ ਚੁਸਤ ਜਾਂ ਵ ਤਨ ਰਾ ॥ ਜਿਨ ਦਿਲ ਹਰਾ ਹਮਾਰਾ ॥ ਵਹ ਮਨਹਰਨ ਕਹਾਂ ਹੈ ॥੬੫੮॥ ਚਿਤ ਕੋ ਚੁਰਾਇ ਲੀਨਾ ॥ ਜਾਲਿਮ ਫਿਰਾਕ ਦੀਨਾ ॥ ਜਿਨ ਦਿਲ

ਹਰਾ ਹਮਾਰਾ ॥ ਵਹ ਗੁਲ ਚਿਹਰ ਕਹਾਂ ਹੈ ॥੬੫੯॥ ਕੋਊ ਬਤਾਇ ਦੈ ਰੇ ॥ ਚਾਹੇ ਸੁ ਆਨਿ ਲੈ ਰੇ ॥ ਜਿਨ ਦਿਲ ਹਰਾ ਹਮਾਰਾ ॥ ਵਹ ਮਨਹਰਨ ਕਹਾਂ ਹੈ ॥੬੬੦॥ ਮਾਤੇ ਮਨੋ ਅਮਲ ਕੇ ॥ ਹਰੀਆ ਕਿ ਜਾ ਵ ਤਨ ਕੇ ॥ ਆਲਮ ਕੁਸਾਇ ਖੂਬੀ ॥ ਵਹ ਗੁਲ ਚਿਹਰ ਕਹਾਂ ਹੈ ॥੬੬੧॥ ਜਾਲਿਮ ਅਦਾਇ ਲੀਏ ॥ ਖੰਜਨ ਖਿਸਾਨ ਕੀਏ ॥ ਜਿਨ ਦਿਲ ਹਰਾ ਹਮਾਰਾ ॥ ਵਹ ਮਹ ਬਦਨ ਕਹਾਂ ਹੈ ॥੬੬੨॥ ਜਾਲਮ ਅਦਾਏ ਲੀਨੇ ॥ ਜਾਨੁਕ ਸਰਾਬ ਪੀਨੇ ॥ ਰੁਖਸਰ ਜਹਾਨ ਤਾਬਾਂ ॥ ਵਹ ਗੁਲਬਦਨ ਕਹਾਂ ਹੈ ॥੬੬੩॥ ਜਾਲਮ ਜਮਾਲ ਖੂਬੀਂ ॥ ਰੋਸਨ ਦਿਮਾਗ ਅਖਸਰ ॥ ਪੁਰ ਚਸਤ ਜਾਂ ਜਿਗਰ ਰਾ॥ ਵਹ ਗੁਲ ਚਿਹਰ ਕਹਾਂ ਹੈ ॥੬੬੪॥ ਬਾਲਮ ਬਿਦੇਸ ਆਏ ॥ ਜੀਤੇ ਜੁਆਨ ਜਾਲਮ ॥ ਕਾਮਲ ਕਮਾਲ ਸੂਰਤ ॥ ਵਹ ਗੁਲ ਚਿਹਰ ਕਹਾਂ ਹੈ ॥੬੬੫॥ ਰੋਸਨ ਜਹਾਨ ਖੂਬੀਂ ॥ ਜਾਹਰ ਕਲੀਮ ਹਫਤਜ ॥ ਆਲਮ ਕੁਸਾਇ ਜਿਲਵਾ ॥ ਵਹ ਗੁਲ ਚਿਹਰ ਕਹਾਂ ਹੈ ॥੬੬੬॥ ਜੀਤੇ ਬਜੰਗ ਜਾਲਿਮ ॥ ਕੀਨੇ ਖਤੰਗ ਪਰਰਾ ॥ ਪੁਹਪਕ ਬਿਬਾਨ ਬੈਠੇ ॥ ਸੀਤਾ ਰਵਨ ਕਹਾਂ ਹੈ ॥੬੬੭॥ ਮਾਦਰ ਖੁਸਾਲ ਖਾਤਰ ॥ ਕੀਨੇ ਹਜਾਰ ਛਾਵਰ ॥ ਮਾਤਰ ਸਿਤਾਬ ਧਾਈ ॥ ਵਹ ਗੁਲ ਚਿਹਰ ਕਹਾਂ ਹੈ ॥੬੬੮॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ ਸੀਤਾ ਅਯੁਧਿਆ ਆਗਮ ਨਾਮ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ॥੧੯॥

ਅਥ ਮਾਤਾ ਮਿਲਣੰ ॥

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਸੁਨੇ ਰਾਮ ਆਏ ॥ ਸਭੈ ਲੋਗ ਧਾਏ ॥ ਲਗੇ ਆਨਿ ਪਾਯੰ ॥ ਮਿਲੇ ਰਾਮ ਰਾਯੰ ॥੬੬੯॥ ਕੋਊ ਚਉਰ ਢਾਰੈਂ ॥ ਕੋਊ ਪਾਨ ਖੁਆਰੈਂ ॥ ਪਰੇ ਮਾਤ ਪਾਯੰ ॥ ਲਏ ਕੰਠ ਲਾਯੰ ॥੬੭੦॥ ਮਿਲੇ ਕੰਠ ਰੋਵੈਂ ॥ ਮਨੋ ਸੋਕ ਧੋਵੈਂ ॥ ਕਰੈਂ ਬੀਰ ਬਾਤੈਂ ॥ ਸੁਨੇ ਸਰਬ ਮਾਤੈਂ ॥੬੭੧॥ ਮਿਲੇ ਲੱਛ ਮਾਤੰ ॥ ਪਰੇ ਪਾਇ ਭ੍ਰਾਤੰ ॥ ਕਰਜੋ ਦਾਨ ਏਤੋ ॥ ਗਨੈ ਕਉਨ ਕੇਤੋ ॥੬੭੨॥ ਮਿਲੇ ਭਰਥ ਮਾਤੰ ॥ ਕਹੀ ਸਰਬ ਬਾਤੰ ॥ ਧਨੰ ਮਾਤ ਤੋ ਕੋ ॥ ਅਰਿਣੀ ਕੀਨੁ ਮੋ ਕੋ ॥੬੭੩॥ ਕਹਾ ਦੋਸ ਤੇਰੈ ॥ ਲਿਖੀ ਲੇਖਿ ਮੇਰੈ ॥ ਹੁਨੀ ਹੈ ਸੁ ਹੋਈ ॥ ਕਹੈ ਕਉਨ ਕੋਈ ॥੬੭੪॥ ਕਰੋ ਬੋਧ ਮਾਤੰ ॥ ਮਿਲਜੋ ਫੇਰਿ ਭ੍ਰਾਤੰ ॥ ਸੁਨਜੋ ਭਰਥ ਧਾਏ ॥ ਪਗੰ ਸੀਸ ਲਾਏ ॥੬੭੫॥ ਭਰੇ ਰਾਮ ਅੰਕੰ ॥ ਮਿਟੀ ਸਰਬ ਸੰਕੰ ॥ ਮਿਲਜੋ ਸੱਤ੍ਰੁਹੰਤਾ ॥ ਸਰੰ ਸਾਸਤ੍ਰ ਗੰਤਾ ॥੬੭੬॥ ਜਟੰ ਧੂਰਿ ਝਾਰੀ ॥ ਪਗੰ ਰਾਮ

ਰਾ ਰੀ ॥ ਕਰੀ ਰਾਜ ਅਰਚਾ ॥ ਦਿਜੰ ਬੇਦ ਚਰਚਾ ॥੬੭੭॥ ਕਰੈਂ ਗੀਤ ਗਾਨੰ ॥ ਭਰੇ ਵੀਰ ਮਾਨੰ ॥ ਦਿਯੋ ਰਾਮ ਰਾਜੰ ॥ ਸਰੇ ਸਰਬ ਕਾਜੰ ॥੬੭੮॥ ਬੁਲੈ ਬਿੱਪ ਲੀਨੇ ॥ ਸੂਤੋਚਾਰ ਕੀਨੇ ॥ ਭਏ ਰਾਮ ਰਾਜਾ ॥ ਬਜੇ ਜੀਤ ਬਾਜਾ ॥੬੭੯॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਚਹੂੰ ਚੱਕ ਕੇ ਛੱਤ੍ਰਧਾਰੀ ਬੁਲਾਏ ॥ ਧਰੇ ਅੱਤ੍ਰ ਨੀਕੇ ਪੁਰੀ ਅਉਧ ਆਏ ॥ ਗਹੇ ਰਾਮ ਪਾਯੰ ਪਰਮ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕੈ ਕੈ ॥ ਮਿਲੇ ਚਤੁਰਦੇਸੀ ਬਡੀ ਭੇਟ ਦੈ ਕੈ ॥੬੮੦॥ ਦਏ ਚੀਨ ਮਾਚੀਨ ਚੀਨੰਤ ਦੇਸੰ ॥ ਮਹਾਂ ਸੁੰਦ੍ਰੀ ਚੇਰਿਕਾ ਚਾਰ ਕੇਸੰ ॥ ਮਨੰ ਮਾਨਕੰ ਹੀਰ ਚੀਰੰ ਅਨੇਕੰ ॥ ਕੀਏ ਖੋਜ ਪੱਯੈ ਕਹੂੰ ਏਕ ਏਕੰ ॥੬੮੧॥ ਮਨੰ ਮੁੱਤਿਯੰ ਮਾਨਕੰ ਬਾਜਿ ਰਾਜੰ ॥ ਦਏ ਦੰਤਿ ਪੰਤੀ ਸਜੇ ਸਰਬ ਸਾਜੰ ॥ ਰਥੰ ਬੇਸਟੰ ਹੀਰ ਚੀਰੰ ਅਨੰਤੰ ॥ ਮਨੰ ਮਾਨਕੰ ਬੱਧਰੱਧੰ ਦੁਰੰਤੰ ॥੬੮੨॥ ਕਿਤੇ ਸ੍ਵੇਤ ਐਰਾਵਤੰ ਤੁੱਲਿ ਦੰਤੀ ॥ ਦਏ ਮੁਤਿਯੰ ਸਾਜਿ ਸੱਜੇ ਸੁਪੰਤੀ ॥ ਕਿਤੇ ਬਾਜ ਰਾਜੰ ਜਰੀ ਜੀਨ ਸੰਗੰ ॥ ਨਚੈਂ ਨਟ ਮਾਨੋ ਮਚੇ ਜੰਗ ਰੰਗੰ ॥੬੮੩॥ ਕਿਤੇ ਪੱਖਰੇ ਪੀਲ ਰਾਜਾ ਪ੍ਰਮਾਣੰ ॥ ਦਏ ਬਾਜਿ ਰਾਜੀ ਸਿਰਾਜੀ ਨ੍ਰਿਪਾਣੰ ॥ ਦਈ ਰਕਤ ਨੀਲੰ ਮਣੀ ਰੰਗ ਰੰਗੰ ॥ ਲਖਯੋ ਰਾਮ ਕੋ ਅੱਤ੍ਰ ਧਾਰੀ ਅਭੰਗੰ ॥੬੮੪॥ ਕਿਤੇ ਪਸਮ ਪਾਟੰਬਰੰ ਸ੍ਵਰਣ ਬਰਣੰ ॥ ਮਿਲੇ ਭੇਟ ਲੈ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤੰ ਅਭਰਣੰ ॥ ਕਿਤੇ ਪਰਮ ਪਾਟੰਬਰੰ ਭਾਨੁ ਤੇਜੰ ॥ ਦਏ ਸੀਅ ਧਾਮੰ ਸਭੋ ਭੇਜ ਭੇਜੰ ॥੬੮੫॥ ਕਿਤੇ ਭੂਖਣੰ ਭਾਨੁ ਤੇਜੰ ਅਨੰਤੰ ॥ ਪਠੇ ਜਾਨਕੀ ਭੇਟ ਦੈ ਦੈ ਦੁਰੰਤੰ ॥ ਘਨੇ ਰਾਮ ਮਾਤਾਨ ਕੀ ਭੇਟ ਭੇਜੇ ॥ ਹਰੇ ਚਿੱਤ ਕੇ ਜਾਹਿ ਹੇਰੇ ਕਲੇਜੇ ॥੬੮੬॥ ਘਮੰ ਚਕ੍ਰ ਚੱਕ੍ਰੰ ਫਿਰੀ ਰਾਮ ਦੋਹੀ ॥ ਮਨੋ ਬਯੋਂਤ ਬਾਗੋ ਤਿਮੰ ਸੀਅ ਸੋਹੀ ॥ ਪਠੈ ਛੱਤ੍ਰ ਦੈ ਦੈ ਛਿਤੰ ਛੋਣਿਧਾਰੀ ॥ ਹਰੇ ਸਰਬ ਗਰਬੰ ਕਰੇ ਪੁਰਬ ਭਾਰੀ ॥੬੮੭॥ ਕਟਯੋ ਕਾਲ ਏਵੰ ਭਏ ਰਾਮ ਰਾਜੰ ॥ ਫਿਰੀ ਆਨਿ ਰਾਮੰ ਸਿਰੰ ਸਰਬ ਰਾਜੰ ॥ ਫਿਰਯੋ ਜੈਤਪਤ੍ਰੰ ਸਿਰੰ ਸੇਤ ਛੱਤ੍ਰੰ ॥ ਕਰੇ ਰਾਜ ਆਗਯਾ ਧਰੇ ਬੀਰ ਅੱਤ੍ਰੰ ॥੬੮੮॥ ਦਯੋ ਏਕ ਏਕੰ ਅਨੇਕੰ ਪ੍ਰਕਾਰੰ ॥ ਲਖੇ ਸਰਬ ਲੋਕੰ ਸਹੀ ਰਾਵਣਾਰੰ ॥ ਸਹੀ ਬਿਸਨੁ ਦੇਵਾਰਦਨ ਦ੍ਰੋਹ ਹਰਤਾ ॥ ਚਹੂੰ ਚੱਕ ਜਾਨਯੋ ਸਿਯਾ ਨਾਥ ਭਰਤਾ ॥੬੮੯॥ ਸਹੀ ਬਿਸਨੁ ਅਉਤਾਰ ਕੈ ਤਾਹਿ ਜਾਨਯੋ ॥ ਸਭੋ ਲੋਕ ਖਯਾਤਾ ਬਿਧਾਤਾ ਪਛਾਨਯੋ ॥ ਫਿਰੀ ਚਾਰ ਚੱਕ੍ਰੰ ਚਤੁਰ ਚੱਕ੍ਰ ਧਾਰੰ ॥ ਭਯੋ ਚੱਕ੍ਰਵਰਤੀ ਭੁਅੰ ਰਾਵਣਾਰੰ ॥੬੯੦॥ ਲਖਯੋ ਪਰਮ ਜੋਗਿੰਦ੍ਰਣੋ ਜੋਗ ਰੂਪੰ ॥ ਮਹਾਦੇਵ ਦੇਵੰ ਲਖਯੋ ਭੂਪ ਭੂਪੰ ॥ ਮਹਾ ਸੱਤ੍ਰ ਸੱਤ੍ਰੰ ਮਹਾਂ ਸਾਧੁ ਸਾਧੰ ॥ ਮਹਾਂ ਰੂਪ ਰੂਪੰ ਲਖਯੋ ਬਯਾਧਿ

ਬਾਧੰ ॥੬੯੧॥ ਤ੍ਰਿਯੰ ਦੇਵਿ ਤੁੱਲੰ ਨਰੰ ਨਾਹ ਨਾਹੰ ॥ ਮਹਾਂ ਜੋਧ ਜੋਧੰ ਮਹਾਂ ਬਾਹ ਬਾਹੰ ॥ ਸ੍ਰੁਤੰ ਬੇਦ ਕਰਤਾ ਗਣੰ ਰੁਦ੍ਰ ਰੂਪੰ ॥ ਮਹਾਂ ਜੋਗ ਜੋਗੰ ਮਹਾਂ ਭੂਪ ਭੂਪੰ ॥੬੯੨॥ ਪਰੰ ਪਾਰਗੰਤਾ ਸਿਵੰ ਸਿੱਧ ਰੂਪੰ ॥ ਬੁਧੰ ਬੁੱਧਿ ਦਾਤਾ ਰਿਧੰ ਰਿੱਧਿ ਕੂਪੰ ॥ ਜਹਾਂ ਭਾਵ ਕੈ ਜੇਣਿ ਜੈਸੇ ਬਿਚਾਰੇ ॥ ਤਿਸੀ ਰੂਪ ਸੋਂ ਤਉਨ ਤੈਸੇ ਨਿਹਾਰੇ ॥੬੯੩॥ ਸਭੋ ਸਸਤ੍ਰਧਾਰੀ ਲਹੇ ਸਸਤ੍ਰ ਗੰਤਾ ॥ ਦੁਰੰ ਦੇਵਦ੍ਰੋਹੀ ਲਖੇ ਪ੍ਰਾਣਹੰਤਾ ॥ ਜਿਸੀ ਭਾਵ ਸੋਂ ਜਉਨ ਜੈਸੇ ਬਿਚਾਰੇ ॥ ਤਿਸੀ ਰੰਗ ਕੇ ਕਾਛ ਕਾਛੇ ਨਿਹਾਰੇ ॥੬੯੪॥ ਅਨੰਤ ਤੁਕਾ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਕਿਤੋ ਕਾਲ ਬੀਤਯੋ ਭਯੋ ਰਾਮ ਰਾਜੰ ॥ ਸਭੈ ਸੱਤ੍ਰ ਜੀਤੇ ਮਹਾ ਜੁੱਧ ਮਾਲੀ ॥ ਫਿਰਯੋ ਚੱਕ੍ਰ ਚਾਰੋ ਦਿਸਾ ਮੱਧ ਰਾਮੰ ॥ ਭਯੋ ਨਾਮ ਤਾ ਤੇ ਮਹਾਂ ਚੱਕ੍ਰਵਰਤੀ ॥੬੯੫॥ ਸਭੈ ਬਿੱਪ ਆਗਸਤ ਤੇ ਆਦਿ ਲੈ ਕੈ ॥ ਭ੍ਰਿਗੰ ਅੰਗਰਾ ਬਯਾਸ ਤੇ ਲੈ ਬਸਿਸਟੰ ॥ ਬਿਸ੍ਵਾਮਿਤ੍ਰ ਅਉ ਬਾਲਮੀਕੰ ਸੁ ਅੱਤ੍ਰੰ ॥ ਦੁਰਬਾਸਾ ਸਭੈ ਕਸਪ ਤੇ ਆਦਿ ਲੈ ਕੈ ॥੬੯੬॥ ਜਬੈ ਰਾਮ ਦੇਖੈ ਸਭੈ ਬਿੱਪ ਆਏ ॥ ਪਰਯੋ ਧਾਇ ਪਾਯੰ ਸਿਯਾ ਨਾਥ ਜੁਗਤੰ ॥ ਦਯੋ ਆਸਨੰ ਅਰਘੁ ਪਾਦਰਘੁ ਤੇਣੰ ॥ ਦਈ ਆਸਿਖੰ ਮੌਨਿਨੇਸੰ ਪ੍ਰਸੰਨਯੰ ॥੬੯੭॥ ਭਈ ਰਿਖਿ ਰਾਮੰ ਬਡੀ ਗਯਾਨ ਚਰਚਾ ॥ ਕਹੋਂ ਸਰਬ ਜੌ ਪੈ ਬਢੈ ਏਕ ਗ੍ਰੰਥਾ ॥ ਬਿਦਾ ਬਿੱਪ ਕੀਨੇ ਘਨੀ ਦੱਛਨਾ ਦੈ ॥ ਚਲੇ ਦੇਸ ਦੇਸੰ ਮਹਾਂ ਚਿੱਤ ਹਰਖੰ ॥੬੯੮॥ ਇਹੀ ਬੀਚ ਆਯੋ ਮ੍ਰਿਤੰਸੂਨ ਬਿੱਪੰ ॥ ਜਿਯੈ ਬਾਲ ਆਜੈ ਨਹੀ ਤੋਹਿ ਸ੍ਰਾਪੰ ॥ ਸਭੈ ਰਾਮ ਜਾਨੀ ਚਿਤੰ ਤਾਹਿ ਬਾਤਾ ॥ ਦਿਸੰ ਬਾਰਣੀ ਤੇ ਬਿਬਾਣੰ ਹਕਾਰਯੋ ॥੬੯੯॥ ਹੁਤੋ ਏਕ ਸੂਦ੍ਰ ਦਿਸਾ ਉਤ੍ਰ ਮੱਧੰ ॥ ਝੁਲੈ ਕੂਪ ਮੱਧੰ ਪਰਯੋ ਔਧ ਮੁੱਖੰ ॥ ਮਹਾਂ ਉਗ੍ਰਤੇਜਾ ਤਪਸਜਾਤ ਉਗ੍ਰੰ ॥ ਹਨਯੋ ਤਾਹਿ ਰਾਮੰ ਅਸੰ ਆਪ ਹੱਥੰ ॥੭੦੦॥ ਜਿਯੋ ਬ੍ਰਹਮਪੁਤ੍ਰੰ ਹਰਯੋ ਬ੍ਰਹਮ ਸੋਗੰ ॥ ਬਢੀ ਕੀਰਤਿ ਰਾਮੰ ਚਤੁਰ ਕੁੰਟ ਮੱਧੰ ॥ ਕਰਯੋ ਦਸ ਸਹੰਸ੍ਰ ਲਉ ਰਾਜ ਅਉਧੰ ॥ ਫਿਰੀ ਚਕ੍ਰ ਚਾਰੋਂ ਬਿਖੈ ਰਾਮ ਦੋਹੀ ॥੭੦੧॥ ਜਿਣੇ ਦੇਸ ਦੇਸੰ ਨਰੇਸੰਤ ਰਾਮੰ ॥ ਮਹਾਂ ਜੁੱਧ ਜੇਤਾ ਤਿਹੂੰ ਲੋਕ ਜਾਨਯੋ ॥ ਦਯੋ ਮੰਤ੍ਰੀਅਤ੍ਵੰ ਮਹਾਂ ਭ੍ਰਾਤ ਭਰਥੰ ॥ ਕਿਯੋ ਸੈਨਨਾਥੰ ਸੁਮਿਤ੍ਰਾ ਕੁਮਾਰੰ ॥੭੦੨॥ ਮ੍ਰਿਤਗਤ ਛੰਦ ॥ ਸੁਮਤਿ ਮਹਾ ਰਿਖਿ ਰਘੁਬਰ ॥ ਦੁੰਦਭਿ ਬਾਜਤਿ ਦਰਿ ਦਰਿ ॥ ਜਗ ਕੀਅਸ ਧੁਨਿ ਘਰਿ ਘਰਿ ॥ ਪੂਰ ਰਹੀ ਧੁਨਿ ਸੁਰਪੁਰਿ ॥੭੦੩॥ ਸੁਢਰ ਮਹਾ ਰਘੁਨੰਦਨ ॥ ਜਗਪਤਿ ਮੁਨਿ ਗਨ ਬੰਦਨ ॥ ਧਰ ਧਰ ਲੌ ਨਰ ਚੀਨੇ ॥ ਸੁਖ ਦੈ ਦੁਖ ਬਿਨੁ ਕੀਨੇ ॥੭੦੪॥ ਅਰਿ ਹਰਿ ਨਰ

ਕਰਿ ਜਾਨੇ ॥ ਦੁਖ ਹਰਿ ਸੁਖਕਰਿ ਮਾਨੇ ॥ ਪੁਰਿ ਧਰਿ ਨਰ ਬਰ ਸੇ ਹੈਂ ॥ ਰੂਪ ਅਨੂਪ ਅਭੈ ਹੈਂ ॥੭੦੫॥ ਅਨਕਾ ਛੰਦ ॥ ਪ੍ਰਭੂ ਹੈਂ ॥ ਅਜੂ ਹੈਂ ॥ ਅਜੈ ਹੈਂ ॥ ਅਭੈ ਹੈਂ ॥੭੦੬॥ ਅਜਾ ਹੈਂ ॥ ਅਤਾ ਹੈਂ ॥ ਅਲੈ ਹੈ ॥ ਅਜੈ ਹੈ ॥੭੦੭॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਬੁਲਯੋ ਚਤ੍ਰ ਭ੍ਰਾਤੰ ਸੁਮਿਤ੍ਰਾ ਕੁਮਾਰੰ ॥ ਕਰਯੋ ਮਾਥੁਰੇਸੰ ਤਿਸੇ ਰਾਵਣਾਰੰ ॥ ਤਹਾਂ ਏਕ ਦਈਤੰ ਲਵੰ ਉਗ੍ਰ ਤੇਜੰ ॥ ਦਯੋ ਤਾਹਿ ਅੱਪੰ ਸਿਵੰ ਸੂਲ ਭੇਜੰ ॥੭੦੮॥ ਪਠਯੋ ਤੀਰ ਮੰਤ੍ਰੰ ਦਿਯੋ ਏਕ ਰਾਮੰ ॥ ਮਹਾਂ ਜੁੱਧ ਮਾਲੀ ਮਹਾਂ ਧਰਮ ਧਾਮੰ ॥ ਸਿਵੰ ਸੂਲ ਹੀਣੰ ਜਬੈ ਸੱਤ੍ਰ ਜਾਨਯੋ ॥ ਤਬੈ ਸੰਗਿ ਤਾ ਕੈ ਮਹਾਂ ਜੁੱਧ ਠਾਨਯੋ ॥੭੦੯॥ ਲਯੋ ਮੰਤ੍ਰ ਤੀਰੰ ਚਲਯੋ ਨਜਾਇ ਸੀਸੰ ॥ ਤ੍ਰਿਪੁਰ ਜੁੱਧ ਜੇਤਾ ਚਲਯੋ ਜਾਣੁ ਈਸੰ ॥ ਲਖਯੋ ਸੂਲ ਹੀਣੰ ਰਿਪੰ ਜਉਣ ਕਾਲੰ ॥ ਤਬੈ ਕੋਪਿ ਮੰਡਯੋ ਰਣੰ ਬਿਕਰਾਲੰ ॥੭੧੦॥ ਭਜੇ ਘਾਇ ਖਾਯੰ ਅਘਾਯੰਤ ਸੂਰੰ ॥ ਹਸੇ ਕੰਕ ਬੰਕੰ ਘੁਮੀ ਗੈਣਿ ਹੂਰੰ ॥ ਉਠੇ ਟੋਪ ਟੁੱਕੰ ਕਮਾਣੰ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਰਣੰ ਰੋਸ ਰੱਜੇ ਮਹਾਂ ਛੱਤ੍ਰ ਧਾਰੇ ॥੭੧੧॥ ਫਿਰਯੋ ਆਪ ਦਈਤੰ ਮਹਾ ਰੋਸ ਕੈ ਕੈ ॥ ਹਣਯੋ ਰਾਮ ਭ੍ਰਾਤੰ ਵਹੈ ਬਾਣ ਲੈ ਕੈ ॥ ਰਿਪੰ ਨਾਸ ਹੇਤੰ ਦਿਯੋ ਰਾਮ ਅੱਪੰ ॥ ਹਣਯੋ ਤਾਹਿ ਸੀਸੰ ਦ੍ਰੁਗਾ ਜਾਪ ਜੱਪੰ ॥੭੧੨॥ ਗਿਰਯੋ ਝੂਮਿ ਭੂਮੰ ਅਘੂਮਯੋ ਅਰਿ ਘਾਯੰ ॥ ਹਣਯੋ ਸਤ੍ਰੁਹੰਤਾ ਤਿਸੈ ਚਉਪ ਚਾਯੰ ॥ ਗਣੰ ਦੇਵ ਹਰਖੇ ਪ੍ਰਬਰਖੰਤ ਫੂਲੰ ॥ ਹਤਯੋ ਦੈਤ ਦ੍ਰੋਹੀ ਮਿਟਯੋ ਸਰਬ ਸੂਲੰ ॥੭੧੩॥ ਲਵੰਣਾਸੁਰੇਯੰ ਲਵੰ ਕੀਨ ਨਾਸੰ ॥ ਸਭੈ ਸੰਤ ਹਰਖੇ ਰਿਪੰ ਭੇ ਉਦਾਸੰ ॥ ਭੱਜੇ ਪ੍ਰਾਨ ਲੈ ਲੈ ਤਜਯੋ ਨਗਰ ਬਾਸੰ ॥ ਕਰਯੋ ਮਾਥੁਰੇਸੰ ਪੁਰੀ ਵਾ ਨਿਵਾਸੰ ॥੭੧੪॥ ਭਯੋ ਮਾਥੁਰੇਸੰ ਲਵੰਣਾਸ੍ਰ ਹੰਤਾ ॥ ਸਭੈ ਸਸਤ੍ਰ ਗਾਮੀ ਸੁਭੰ ਸਾਸਤ੍ਰ ਗੰਤਾ ॥ ਭਏ ਦੁਸਟ ਦੂਰੰ ਕਰੂਰੰ ਸੁ ਠਾਮੰ ॥ ਕਰਯੋ ਰਾਜ ਤੈਸੋ ਜਿਮੰ ਅਉਧਿ ਰਾਮੰ ॥੭੧੫॥ ਕਰਯੋ ਦੁਸਟ ਨਾਸੰ ਪਪਾਤੰਤ ਸੂਰੰ ॥ ਉਠੀ ਜੈ ਧੁਨੰ ਪੂਰ ਰਹੀ ਲੋਗ ਪੂਰੰ ॥ ਗਈ ਪਾਰ ਸਿੰਧੰ ਸੁ ਬਿੰਧੰ ਪਹਾਰੰ ॥ ਸੁਨਯੋ ਚੱਕ੍ਰ ਚਾਰੰ ਲਵੰ ਲਾਵਣਾਰੰ ॥੭੧੬॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਰਾਮਾ ਅਵਤਾਰ ਲਵੰ ਲਾਵਣ ਨਾਮ ਦੈਤ ਬਧਹ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ॥੨੦॥

ਅਥ ਸੀਤਾ ਕੋ ਬਨਬਾਸ ਦੀਬੋ ॥

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ॥ਭਈ ਏਮ ਤਉਨੈ ਇਤੈ ਰਾਵਣਾਰੰ ॥ ਕਹੀ ਜਾਨਕੀ ਸੋਂ ਸੁ ਕੱਥੰ ਸੁਧਾਰੰ ॥ ਰਚੋ ਏਕ ਬਾਗੰ

ਅਭਿਰਾਮੰ ਸਸੋਭੰ ॥ ਲਖੇ ਨੰਦਨੰ ਜਉਨ ਕੀ ਕ੍ਰਾਂਤਿ ਛੋਭੰ ॥੨੧੭॥ ਸੁਨੀ ਏਮ ਬਾਨੀ ਸਿਯਾ ਧਰਮ ਧਾਮੰ ॥ ਰਚਜੇ ਏਕ ਬਾਗੰ ਮਹਾਂ ਅਭਿਰਾਮੰ ॥ ਮਣੀ ਭੂਖਿਤੰ ਹੀਰ ਚੀਰੰ ਅਨੰਤੰ ॥ ਲਖੇ ਇੰਦ੍ਰ ਪੱਥੰ ਲਜੈ ਸੋਭਵੰਤੰ ॥੨੧੮॥ ਮਣੀ ਮਾਲ ਬੱਜ੍ਰੰ ਸ ਸੋਭਾਇ ਮਾਨੰ ॥ ਸਭੈ ਦੇਵ ਦੇਵੰ ਦੁਤੀ ਸੁਰਗ ਜਾਨੰ ॥ ਗਏ ਰਾਮ ਤਾ ਮੋ ਸਿਯਾ ਸੰਗਿ ਲੀਨੇ ॥ ਕਿਤੀ ਕੋਟਿ ਸੁੰਦਰੀ ਸਭੈ ਸੰਗਿ ਕੀਨੇ ॥੨੧੯॥ ਰਚਜੇ ਏਕ ਮੰਦ੍ਰੰ ਮਹਾ ਸੁਭ੍ਰ ਠਾਮੰ ॥ ਕਰਜੋ ਰਾਮ ਸੈਨੰ ਤਹਾਂ ਧਰਮ ਧਾਮੰ ॥ ਕਰੀ ਕੇਲ ਖੇਲੰ ਸੁ ਬੇਲੰ ਸੁ ਭੋਗੰ ॥ ਹੁਤੋ ਜਉਨ ਕਾਲੰ ਸਮੈ ਜੈਸ ਜੋਗੰ ॥੨੨੦॥ ਰਹਜੋ ਸਿਯ ਗਰਭੰ ਸੁਨਜੋ ਸਰਬ ਬਾਮੰ ॥ ਕਹੇ ਏਮ ਸੀਤਾ ਪੁਨਰ ਬੈਨ ਰਾਮੰ ॥ ਫਿਰੋਂ ਬਾਗ ਬਾਗੰ ਬਿਦਾ ਨਾਥ ਦੀਜੈ ॥ ਸੁਨੋ ਪ੍ਰਾਨ ਪਜਾਰੇ ਇਹੈ ਕਾਜ ਕੀਜੈ ॥੨੨੧॥ ਦਿਯੋ ਰਾਮ ਸੰਗੰ ਸੁਮਿਤ੍ਰਾ ਕੁਮਾਰੰ ॥ ਦਈ ਜਾਨਕੀ ਸੰਗਿ ਤਾ ਕੇ ਸੁਧਾਰੰ ॥ ਜਹਾਂ ਘੋਰ ਸਾਲੰ ਤਮਾਲੰ ਬਿਕ੍ਰਾਲੰ ॥ ਤਹਾਂ ਸੀਅ ਕੋ ਛੋਰਿ ਆਯੋ ਉਤਾਲੰ ॥੨੨੨॥ ਬਨੰ ਨਿਰਜਨੰ ਦੇਖ ਕੈ ਕੈ ਅਪਾਰੰ ॥ ਬਨੰਬਾਸ ਜਾਨਜੋ ਦਯੋ ਰਾਵਣਾਰੰ ॥ ਰੁਰੋਦੰ ਸੁਰ ਉੱਚੰ ਪਪਾਤੰਤ ਪ੍ਰਾਨੰ ॥ ਰਣੰ ਜੇਮ ਵੀਰੰ ਲਗੇ ਮਰਮ ਬਾਨੰ ॥੨੨੩॥ ਸੁਨੀ ਬਾਲਮੀਕੰ ਸ੍ਰੁਤੰ ਦੀਨ ਬਾਨੀ ॥ ਚਲਜੋ ਚਉਕ ਚਿੱਤੰ ਤਜੀ ਮੋਨਿ ਧਾਨੀ ॥ ਸਿਯਾ ਸੰਗਿ ਲੀਨੇ ਗਯੋ ਧਾਮ ਆਪੰ ॥ ਮਨੰ ਬਚ ਕਰਮੰ ਦ੍ਰਗਾ ਜਾਪ ਜਾਪੰ ॥੨੨੪॥ ਭਯੋ ਏਕ ਪੁੱਤ੍ਰੰ ਤਹਾਂ ਜਾਨਕੀ ਤੈ ॥ ਮਨੋ ਰਾਮ ਕੀਨੋ ਦੁਤੀ ਰਾਮ ਤੇ ਲੈ ॥ ਵਹੈ ਚਾਰੁ ਚਿਹਨੰ ਵਹੈ ਉੱਗ੍ਰ ਤੇਜੰ ॥ ਮਨੋ ਅੱਪ ਅੰਸੰ ਦੁਤੀ ਕਾਢਿ ਭੇਜੰ ॥੨੨੫॥ ਦਿਯੋ ਏਕ ਪਾਲੰ ਸੁ ਬਾਲੰ ਰਿਖੀਸੰ ॥ ਲਸੈ ਚੰਦ੍ਰ ਰੂਪੰ ਕਿਧੋ ਦਜੋਸ ਈਸੰ ॥ ਗਯੋ ਏਕ ਦਿਵਸੰ ਰਿਖੀਸੰ ਧਜਾਨੰ ॥ ਲਯੋ ਬਾਲ ਸੰਗੰ ਗਈ ਸੀਅ ਨ੍ਹਾਨੰ ॥੨੨੬॥ ਰਹੀ ਜਾਤ ਸੀਤਾ ਮਹਾਂ ਮੋਨਿ ਜਾਗੇ ॥ ਬਿਨਾ ਬਾਲ ਪਾਲੰ ਲਖਜੋ ਸੋਕੁ ਪਾਗੇ ॥ ਕੁਸਾ ਹਾਥ ਲੈ ਕੈ ਰਚਜੋ ਏਕ ਬਾਲੰ ॥ ਤਿਸੀ ਰੂਪ ਰੰਗੰ ਅਨੂਪੰ ਉਤਾਲੰ ॥੨੨੭॥ ਫਿਰੀ ਨ੍ਹਾਇ ਸੀਤਾ ਕਹਾ ਆਨਿ ਦੇਖਜੋ ॥ ਉਹੀ ਰੂਪ ਬਾਲੰ ਸੁ ਪਾਲੰ ਬਿਸੇਖਜੋ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਮੋਨਿ ਰਾਜੰ ਘਨੀ ਜਾਨਿ ਕੀਨੋ ॥ ਦੁਤੀ ਪੁੱਤ੍ਰ ਤਾ ਤੇ ਕ੍ਰਿਪਾ ਜਾਨਿ ਦੀਨੋ ॥੨੨੮॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਰਾਮਾਵਤਾਰ ਦੁਇ ਪੁਤ੍ਰ ਉਤਪੰਨੇ
ਧਜਾਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ॥੨੧॥

ਅਥ ਜੱਗ ਅਰੰਭ ਕਥਨੰ ॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਉਤੈ ਬਾਲ ਪਾਲੇ ਇਤੈ ਅਉਧ ਰਾਜੰ ॥ ਬੁਲੇ ਬਿੱਪ ਜਗਜੰ ਤਜਯੋ ਏਕ ਬਾਜੰ ॥ ਰਿਪੰ ਨਾਸ ਕਰਤਾ ਦਯੋ ਸੰਗਿ ਤਾ ਕੇ ॥ ਬਡੀ ਫਉਜ ਲੀਨੇ ਚਲਯੋ ਸੰਗਿ ਵਾ ਕੇ ॥੨੨੯॥ ਫਿਰਯੋ ਦੇਸ ਦੇਸੰ ਨਰੇਸਾਣ ਬਾਜੰ ॥ ਕਿਨੀ ਨਾਹਿ ਬਾਂਧਯੋ ਮਿਲੇ ਆਨਿ ਰਾਜੰ ॥ ਮਹਾਂ ਉਗ੍ਰ ਧਨਜੰ ਬਡੀ ਫਉਜ ਲੈ ਕੈ ॥ ਪਰੇ ਆਨਿ ਪਾਯੰ ਬਡੀ ਭੇਟ ਦੈ ਕੈ ॥੨੩੦॥ ਦਿਸਾ ਚਾਰ ਜੀਤੀ ਫਿਰਯੋ ਫੇਰਿ ਬਾਜੀ ॥ ਗਯੋ ਬਾਲਮੀਕੰ ਰਿਖਿਸਥਾਨ ਤਾਜੀ ॥ ਜਬੈ ਭਾਲ ਪਤ੍ਰੰ ਲਵੰ ਛੋਰਿ ਬਾਚਯੋ ॥ ਬਡੋ ਉਗ੍ਰ ਧੰਨਜਾ ਰਸੰ ਰੁਦ੍ਰ ਰਾਚਯੋ ॥੨੩੧॥ ਬ੍ਰਿਛੰ ਬਾਜਿ ਬਾਂਧਯੋ ਲਖਯੋ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰੀ ॥ ਬਡੋ ਨਾਦ ਕੈ ਸਰਬ ਸੈਨਾ ਪੁਕਾਰੀ ॥ ਕਹਾ ਜਾਤ ਰੇ ਬਾਲ ਲੀਨੇ ਤੁਰੰਗੰ ॥ ਤਜੋ ਨਾਹਿ ਯਾ ਕੋ ਸਜੋ ਆਨਿ ਜੰਗੰ ॥੨੩੨॥ ਸੁਣਯੋ ਨਾਮ ਜੁੱਧੰ ਜਬੈ ਸ੍ਰਉਣ ਸੂਰੰ ॥ ਮਹਾ ਸਸਤ੍ਰ ਸਉਡੀ ਮਹਾਂ ਲੋਹ ਪੂਰੰ ॥ ਹਠੇ ਬੀਰ ਹਾਠੇ ਸਭੈ ਸਸਤ੍ਰ ਲੈ ਕੈ ॥ ਪਰਯੋ ਮੱਧਿ ਸੈਣੰ ਬਡੋ ਨਾਦਿ ਕੈ ਕੈ ॥੨੩੩॥ ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ ਮਾਰੇ ਪਚਾਰੇ ਸੁ ਸੂਰੰ ॥ ਗਿਰੇ ਜੁੱਧ ਜੋਧਾ ਰਹੀ ਧੂਰਿ ਪੂਰੰ ॥ ਉਠੀ ਸਸਤ੍ਰ ਝਾਰੰ ਅਪਾਰੰਤ ਵੀਰੰ ॥ ਭ੍ਰਮੇ ਰੁੰਡ ਮੁੰਡੰ ਤਨੰ ਤੱਛ ਤੀਰੰ ॥੨੩੪॥ ਗਿਰੇ ਲੱਥ ਪੱਥੰ ਸੁ ਜੁੱਥੰਤ ਬਾਜੀ ॥ ਭ੍ਰਮੇ ਛੂਛ ਹਾਥੀ ਬਿਨਾ ਸ੍ਵਾਰ ਤਾਜੀ ॥ ਗਿਰੇ ਸਸਤ੍ਰ ਹੀਣੰ ਬਿਅਸਤ੍ਰੰਤ ਸੂਰੰ ॥ ਹਸੇ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤੰ ਭ੍ਰਮੀ ਗੈਣ ਹੂਰੰ ॥੨੩੫॥ ਘਣੰ ਘੋਰ ਨੀਸਾਣ ਬੱਜੇ ਅਪਾਰੰ ॥ ਖਹੇ ਵੀਰ ਧੀਰੰ ਉਠੀ ਸਸਤ੍ਰ ਝਾਰੰ ॥ ਚਲੇ ਚਾਰੁ ਚਿਤ੍ਰੰ ਬਚਿੱਤ੍ਰੰਤ ਬਾਣੰ ॥ ਰਣੰ ਰੋਸ ਰੱਜੇ ਮਹਾਂ ਤੇਜਵਾਣੰ ॥੨੩੬॥ ਚਾਚਰੀ ਛੰਦ ॥ ਉਠਾਈ ॥ ਦਿਖਾਈ ॥ ਨਚਾਈ ॥ ਚਲਾਈ ॥੨੩੭॥ਭ੍ਰਮਾਈ ॥ ਦਿਖਾਈ ॥ ਕੰਪਾਈ ॥ ਚਖਾਈ ॥੨੩੮॥ ਕਤਾਰੀ ॥ ਅਪਾਰੀ ॥ ਪ੍ਰਹਾਰੀ ॥ ਸੁਨਾਰੀ ॥੨੩੯॥ ਪਚਾਰੀ ॥ ਪ੍ਰਹਾਰੀ ॥ ਹਕਾਰੀ ॥ ਕਟਾਰੀ ॥੨੪੦॥ ਉਠਾਏ ॥ ਗਿਰਾਏ ॥ ਭਗਾਏ ॥ ਦਿਖਾਏ ॥੨੪੧॥ ਚਲਾਏ ॥ ਪਚਾਏ ॥ ਤ੍ਰਸਾਏ ॥ ਚੁਟਾਏ ॥੨੪੨॥ ਅਣਕਾ ਛੰਦ ॥ ਜਬ ਸਰ ਲਾਗੇ ॥ ਤਬ ਸਭ ਭਾਗੇ ॥ ਦਲਪਤਿ ਮਾਰੇ ॥ ਭਟ ਭਟਕਾਰੇ ॥੨੪੩॥ ਹਯ ਤਜਿ ਭਾਗੇ ॥ ਰਘੁਬਰ ਆਗੇ ॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਰੋਵੈਂ ॥ ਸਮੁਹਿ ਨ ਜੋਵੈਂ ॥੨੪੪॥ ਲਵ ਅਰਿ ਮਾਰੇ ॥ ਤਵ ਦਲ ਹਾਰੇ ॥ ਦ੍ਵੈ ਸਿਸੁ ਜੀਤੇ ॥ ਨਹ ਭਯਭੀਤੇ ॥੨੪੫॥ ਲਛਮਨ ਭੇਜਾ ॥ ਬਹੁ ਦਲ ਲੇ ਜਾ ॥ ਜਿਨਿ ਸਿਸੁ ਮਾਰੂ ॥ ਮੋਹਿ ਦਿਖਾਰੂ ॥੨੪੬॥ ਸੁਣਿ ਲਹੁ ਭ੍ਰਾਤੰ ॥ ਰਘੁਬਰ ਬਾਤੰ ॥ ਸਜਿ ਦਲ ਚੱਲਯੋ ॥ ਜਲ ਥਲ ਹੱਲਯੋ

॥੭੪੭॥ ਉਠਿ ਦਲ ਧੂਰੰ ॥ ਨਭ ਝੜਿ ਪੂਰੰ ॥ ਚਹੁੰ ਦਿਸ ਢੂਕੇ ॥ ਹਰਿ ਹਰਿ ਕੂਕੇ ॥੭੪੮॥ ਬਰਖਤ ਬਾਣੰ ॥ ਥਿਰਕਤ ਜ੍ਵਾਣੰ ॥ ਲਹ ਲਹ ਧੁਜਣੰ ॥ ਖਹ ਖਹ ਭੁਜਣੰ ॥੭੪੯॥ ਹਸਿ ਹਸਿ ਢੂਕੇ ॥ ਕਸਿ ਕਸਿ ਕੂਕੇ ॥ ਸੁਣਿ ਸੁਣਿ ਬਾਲੰ ॥ ਹਠ ਤਜੁਤਾਲੰ ॥੭੫੦॥ ਲਵ ਕੁਸ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਹਮ ਨਹੀ ਤਜਾਗਤ ਬਾਜ ਬਰਿ ਸੁਣਿ ਲਛਮਨਾ ਕੁਮਾਰ ॥ ਅਪਨੋ ਭਰਿ ਬਲ ਜੁੱਧ ਕਰਿ ਅਬ ਹੀ ਸੰਕ ਬਿਸਾਰਿ ॥੭੫੧॥ ਅਣਕਾ ਛੰਦ ॥ ਲਛਮਨ ਗੱਜਜੋ ॥ ਬਡ ਧਨੁ ਸੱਜਜੋ ॥ ਬਹੁ ਸਰ ਛੋਰੇ ॥ ਜਣੁ ਘਣ ਓਰੇ ॥੭੫੨॥ ਉਤ ਦਿਵ ਦੇਖੈਂ ॥ ਧਨ ਧਨ ਲੇਖੈਂ ॥ ਇਤ ਸਰ ਛੂਟੈਂ ॥ ਮਸ ਕਣ ਤੂਟੈਂ ॥੭੫੩॥ ਭਟ ਬਰ ਗਾਜੈਂ ॥ ਦੁੰਦਭਿ ਬਾਜੈਂ ॥ ਸਰਬਰ ਛੋਰੈਂ ॥ ਮੁਖ ਨਹ ਮੋਰੈਂ ॥੭੫੪॥ ਲਛਮਨ ਬਾਚ ਸਿਸੁ ਸੋ ॥ ਸ੍ਰਿਣੁ ਸ੍ਰਿਣੁ ਲਰਕਾ ॥ ਜਿਨਿ ਕਰ ਕਰਖਾ ॥ ਦੈ ਮਿਲਿ ਘੋਰਾ ॥ ਤੁਹਿ ਬਲ ਥੋਰਾ ॥੭੫੫॥ ਹਠ ਤਜਿ ਅੱਯੈ ॥ ਜਿਨ ਸਮੁਹੱਯੈ ॥ ਮਿਲਿ ਮਿਲਿ ਮੋ ਕੋ ॥ ਡਰ ਨਹੀਂ ਤੋ ਕੋ ॥੭੫੬॥ ਸਿਸੁ ਨਹੀ ਮਾਨੀ ॥ ਅਤਿ ਅਭਿਮਾਨੀ ॥ ਗਹਿ ਧਨੁ ਗੱਜਜੋ ॥ ਦੁ ਪਗ ਨ ਭੱਜਜੋ ॥੭੫੭॥ ਅਜਬਾ ਛੰਦ ॥ ਰੁਧੇ ਰਣ ਭਾਈ ॥ ਸਰ ਝੜਿ ਲਾਈ ॥ ਬਰਖੇ ਬਾਣੰ ॥ ਪਰਖੇ ਜ੍ਵਾਣੰ ॥੭੫੮॥ ਡਿਗੇ ਰਣ ਮੱਧੰ ॥ ਅੱਧੋ ਅੱਧੰ ॥ ਕੱਟੇ ਅੰਗੰ ॥ ਰੁੱਝੇ ਜੰਗੰ ॥੭੫੯॥ ਬਾਣਨ ਝੜਿ ਲਾਯੋ ॥ ਸਰ ਬਰ ਸਾਯੋ ॥ ਬਹੁ ਅਰਿ ਮਾਰੇ ॥ ਡੀਲ ਡਰਾਰੇ ॥੭੬੦॥ ਡਿਗੇ ਰਣ ਭੂਮੰ ॥ ਨਰ ਬਰ ਘੂਮੰ ॥ ਰੱਜੇ ਰਣ ਘਾਯੰ ॥ ਚੱਕੇ ਚਾਯੰ ॥੭੬੧॥ ਅਪੂਰਬ ਛੰਦ ॥ ਗਣੇ ਕੇਤੇ ॥ ਹਣੇ ਜੇਤੇ ॥ ਕਈ ਮਾਰੇ ॥ ਕਿਤੇ ਹਾਰੇ ॥੭੬੨॥ ਸਭੈ ਭਾਜੇ ॥ ਚਿਤੰ ਲਾਜੇ ॥ ਭਜੇ ਭੈ ਕੈ ॥ ਜਿਯੰ ਲੈ ਕੈ ॥੭੬੩॥ ਫਿਰੇ ਜੇਤੇ ॥ ਹਣੇ ਤੇਤੇ ॥ ਕਿਤੇ ਘਾਏ ॥ ਕਿਤੇ ਧਾਏ ॥੭੬੪॥ ਸਿਸੰ ਜੀਤੇ ॥ ਭਟੰ ਭੀਤੇ ॥ ਮਹਾਂ ਕ੍ਰੁੱਧੰ ॥ ਕਿਯੋ ਜੁੱਧੰ ॥੭੬੫॥ ਦੋਊ ਭ੍ਰਾਤਾ ॥ ਖਗੰ ਖਜਾਤਾ ॥ ਮਹਾਂ ਜੋਧੰ ॥ ਮੰਡੇ ਕ੍ਰੋਧੰ ॥੭੬੬॥ ਤਜੇ ਬਾਣੰ ॥ ਧਨੰ ਤਾਣੰ ॥ ਮੱਚੇ ਬੀਰੰ ॥ ਭੱਜੇ ਭੀਰੰ ॥੭੬੭॥ ਕਟੇ ਅੰਗੰ ॥ ਭਜੇ ਜੰਗੰ ॥ ਰਣੰ ਰੁੱਝੇ ॥ ਨਰੰ ਜੁੱਝੇ ॥੭੬੮॥ ਭਜੀ ਸੈਨੰ ॥ ਬਿਨਾ ਚੈਨੰ ॥ ਲਛਨ ਬੀਰੰ ॥ ਫਿਰਜੋ ਧੀਰੰ ॥੭੬੯॥ ਇਕੈ ਬਾਣੰ ॥ ਰਿਪੰ ਤਾਣੰ ॥ ਹਣਜੋ ਭਾਲੰ ॥ ਗਿਰਜੋ ਤਾਲੰ ॥੭੭੦॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਰਾਮਾਵਤਾਰ ਲਵ ਬਾਜਿ ਬਾਂਧਬੋ ਲਛਮਨ ਬਧਹਿ

ਧਜਾਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੨॥

ਅਥ ਭਰਥ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ॥

ਅੜੂਹਾ ਛੰਦ ॥ ਭਾਜ ਗਯੋ ਦਲ ਤ੍ਰਾਸ ਕੈ ਕੈ ॥ ਲਛਮਣੰ ਰਣ ਭੂਮਿ ਦੈ ਕੈ ॥ ਖਲੇ ਰਾਮਚੰਦ ਹੁਤੇ ਜਹਾਂ ॥ ਭਟ ਭਾਜਿ ਭੱਗਲ ਗੇ ਤਹਾਂ ॥੭੭੧॥ ਜਬ ਜਾਇ ਬਾਤ ਕਹੀ ਉਨੈ੍ ॥ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਸੋਕ ਦਯੋ ਤਿਨੈ੍ ॥ ਸੁਨਿ ਬੈਨ ਮੋਨ ਰਹੇ ਬਲੀ ॥ ਜਨੁ ਚਿੱਤ੍ਰ ਪਾਹਨ ਕੀ ਖਲੀ ੭੭੨॥ ਪੁਨਿ ਬੈਠਿ ਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰਜੋ ॥ ਤੁਮ ਜਾਹੁ ਭਰਥ ਉਚਾਰਜੋ ॥ ਮੁਨਿ ਬਾਲ ਦ੍ਵੈ ਜਿਨਿ ਮਾਰਿਯੋ ॥ ਧਰਿ ਆਨਿ ਮੋਹਿ ਦਿਖਾਰਿਯੋ ॥੭੭੩॥ ਸਜਿ ਸੈਨ ਭਰਥ ਚਲੇ ਤਹਾਂ ॥ ਰਣ ਬਾਲ ਬੀਰ ਮੰਡੇ ਜਹਾਂ ॥ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਬੀਰ ਸੰਘਾਰਹੀ ॥ ਸਰ ਓਘ ਪ੍ਰਓਘ ਪ੍ਰਹਾਰਹੀ ॥੭੭੪॥ ਸੁਗ੍ਰੀਵ ਔਰ ਭਭੀਛਨੰ ॥ ਹਨਵੰਤ ਅੰਗਦ ਰੀਛਨੰ ॥ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਸੈਨ ਬਨਾਇ ਕੈ ॥ ਤਿਨ ਪੈ ਚਲੁਯੋ ਸਮੁਹਾਇ ਕੈ ॥੭੭੫॥ ਰਣ ਭੂਮਿ ਭਰਥ ਗਏ ਜਬੈ ॥ ਮੁਨਿ ਬਾਲ ਦੋਇ ਲਖੇ ਤਬੈ ॥ ਦੁਇ ਕਾਕ ਪੱਛਾ ਸੋਭਹੀਂ ॥ ਲਖਿ ਦੇਵ ਦਾਨੋ ਲੋਭਹੀਂ ॥੭੭੬॥ ਭਰਥ ਬਾਚ ਲਵ ਸੋਂ ॥ ਅਕੜਾ ਛੰਦ ॥ ਮੁਨਿ ਬਾਲ ਛਾਡਹੁ ਗਰਬ ॥ ਮਿਲਿ ਆਨਿ ਮੋਹੂ ਸਰਬ ॥ ਲੈ ਜਾਂਹਿ ਰਾਘਵ ਤੀਰ ॥ ਤੁਹਿ ਨੈਕ ਦੈ ਕੈ ਚੀਰ ॥੭੭੭॥ ਸੁਨਤੇ ਭਰੇ ਸਿਸੁ ਮਾਨ ॥ ਕਰਿ ਕੋਪ ਤਾਨਿ ਕਮਾਨ ॥ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਸਾਇਕ ਛੋਰਿ ॥ ਜਨੁ ਅਭ੍ਰ ਸਾਵਣ ਓਰ ॥੭੭੮॥ ਲਾਗੇ ਸੁ ਸਾਇਕ ਅੰਗ ॥ ਗਿਰਗੇ ਸੁ ਬਾਂਹ ਉਤੰਗ ॥ ਕਹੂੰ ਅੰਗ ਭੰਗ ਸੁ ਬਾਂਹ ॥ ਕਹੂੰ ਚਉਰ ਚੀਰ ਸਨਾਹ ॥੭੭੯॥ ਕਹੂੰ ਚਿੱਤ੍ਰ ਚਾਰੁ ਕਮਾਨ ॥ ਕਹੂੰ ਅੰਗ ਜੋਧਨ ਬਾਨ ॥ ਕਹੂੰ ਅੰਗ ਘਾਇ ਭਭੱਕ ॥ ਕਹੂੰ ਸ੍ਰੋਣ ਸਰਿਤ ਛਲੱਕ ॥੭੮੦॥ ਕਹੂੰ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤ ਭਕੰਤ ॥ ਸੁ ਕਹੂੰ ਕਮੱਧ ਉਠੰਤ ॥ ਕਹੂੰ ਨਾਚ ਬੀਰ ਬੈਤਾਲ ॥ ਸੋ ਬਮਤਿ ਡਾਕਣਿ ਜੁਆਲ ॥੭੮੧॥ ਰਣ ਘਾਇ ਘਾਏ ਵੀਰ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੋਣ ਭੀਗੇ ਚੀਰ ॥ ਇਕ ਬੀਰ ਭਾਜਿ ਚਲੰਤ ॥ ਇਕ ਆਨਿ ਜੁੱਧ ਜੁਟੰਤ ॥੭੮੨॥ ਇਕ ਐਂਚਿ ਐਂਚਿ ਕਮਾਨ ॥ ਤਕਿ ਵੀਰ ਮਾਰਤ ਬਾਨ ॥ ਇਕ ਭਾਜਿ ਭਾਜਿ ਮਰੰਤ ॥ ਨਹੀ ਸੁਰਗ ਤਉਨ ਬਸੰਤ ॥੭੮੩॥ ਗਜ ਰਾਜ ਬਾਜਿ ਅਨੇਕ ॥ ਜੁੱਝੇ ਨ ਬਾਚਾ ਏਕ ॥ ਤਬ ਆਨਿ ਲੰਕਾ ਨਾਥ ॥ ਜੁੱਝਯੋ ਸਿਸੁਨ ਕੇ ਸਾਥ ॥੭੮੪॥ ਬਹੋੜਾ ਛੰਦ ॥ ਲੰਕੇਸ ਕੇ ਉਰ ਮੋ ਤਕਿ ਬਾਨ ॥ ਮਾਰਯੋ ਰਾਮ ਸਿਸੁ ਤਜਿ ਕਾਨ ॥ ਤਬ

ਗਿਰਜੋ ਦਾਨਵਿਸੁ ਭੂਮਿ ਮੱਧ ॥ ਤਿਹ ਬਿਸੁਧ ਜਾਣ ਨਹੀ ਕਿਯੋ ਬੱਧ ॥੭੯੫॥ ਤਬ ਰੁਕਜੋ ਤਾਸ ਸੁਗ੍ਰੀਵ ਆਨਿ ॥ ਕਹਾ ਜਾਤ ਬਾਲ ਨਹੀ ਪੈਸਿ ਜਾਨ ॥ ਤਬ ਹਣੋ ਬਾਣ ਤਿਹ ਭਾਲ ਤੱਕਿ ॥ ਤਿਹ ਲਗਜੋ ਭਾਲ ਮੋ ਰਹਜੋ ਚੱਕਿ ॥੭੯੬॥ ਚਪਿ ਚਲੀ ਸੈਣ ਕਪਿਣੀ ਸਕ੍ਰੁੱਧ ॥ ਨਲ ਨੀਲ ਹਨੂ ਅੰਗਦ ਸੁ ਜੁੱਧ ॥ ਤਬ ਤੀਨ ਤੀਨ ਲੈ ਬਾਲ ਬਾਨ ॥ ਤਿਹ ਹਣੇ ਭਾਲ ਮੋ ਰੋਸ ਠਾਨਿ ॥੭੯੭॥ ਜੋ ਗਏ ਸੂਰ ਸੋ ਰਹੇ ਖੇਤ ॥ ਜੋ ਬਚੇ ਭਾਜਿ ਤੇ ਹੁਇ ਅਚੇਤ॥ ਤਬ ਤਕਿ ਤਕਿ ਸਿਸੁ ਕੱਸਿ ਬਾਣ॥ ਦਲ ਹਤਜੋ ਰਾਘਵੀ ਤਜਿ ਕਾਣ ॥੭੯੮॥ ਅਨੂਪ ਨਰਾਜ ਛੰਦ॥ ਸਕੋਪ ਦੇਖਿ ਕੈ ਬਲੰ ਸਕ੍ਰੁੱਧ ਰਾਘਵੀ ਸਿਸੰ ॥ ਬਚਿੱਤ੍ਰ ਚਿੱਤ੍ਰਤੰ ਸਰੰ ਬਬਰਖ ਬਰਖਣੋ ਰਣੰ ॥ ਭਭੱਜਿ ਆਸੁਰੀ ਸੁਤੰ ਉਠੰਤ ਭੈਕਰੀ ਧੁਨੰ ॥ ਭ੍ਰਮੰਤ ਕੁੰਡਲੀ ਕ੍ਰਿਤੰ ਪਪੀੜ ਦਾਰੁਣੰ ਸਰੰ ॥੭੯੯॥ ਘੁਮੰਤ ਘਾਇਲੋ ਘਣੰ ਤਤੱਛ ਬਾਣਣੋ ਬਰੰ ॥ ਭਭੱਜ ਕਾਤਰੋ ਕਿਤੰ ਗਜੰਤ ਜੋਧਣੋ ਜੁੱਧੰ ॥ ਚਲੰਤ ਤੀਛਣੋ ਅਸੰ ਖਿਮੰਤ ਧਾਰ ਉੱਜਲੰ ॥ ਪਪਾਤ ਅੰਗਦ ਕੇਸਰੀ ਹਨੂ ਵ ਸੁਗ੍ਰਿਵੰ ਬਲੰ ॥੭੯੦॥ ਗਿਰੰਤ ਆਸੁਰੰ ਰਣੰ ਭਭਰਮ ਆਸੁਰੀ ਸਿਸੰ ॥ ਤਜੰਤ ਸ੍ਵਾਮਿਣੋ ਧਰੰ ਭਜੰਤ ਪ੍ਰਾਨ ਲੈ ਭਟੰ ॥ ਉਠੰਤ ਅੰਧ ਧੁੰਧਣੋ ਕਬੰਧ ਬੱਧਤੰ ਕਟੰ ॥ ਲਗੰਤ ਬਾਣਣੋ ਬਰੰ ਗਿਰੰਤ ਭੂਮਿ ਆਹਵਜੰ ॥੭੯੧॥ ਪਪਾਤ ਬ੍ਰਿਛਣੰ ਧਰੰ ਬਬੇਗ ਮਾਰੁਤੰ ਜਣੰ ॥ ਭਰੰਤ ਧੂਰਿ ਭੂਰਿਣੰ ਬਮੰਤ ਸ੍ਰੋਣਤੰ ਮੁਖੰ ॥ ਚਿਕਾਰ ਚਾਂਵਡੀ ਨਭੰ ਫਿਕੰਤ ਫਿੰਕਰੀ ਫਿਰੰ ॥ ਭਕਾਰ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤਣੰ ਡਕਾਰ ਡਾਕਿਣੀ ਡੁਲੰ ॥੭੯੨॥ ਗਿਰੈ ਧਰੰ ਧੁਰੰਧਰੰ ਧਰਾਧਰੰ ਧਰੰ ਜਿਵੰ ॥ ਭਭੱਜਿ ਸ੍ਰਉਣਤੋ ਤਣੇ ਉਠੰਤ ਭੈਕਰੀ ਧੁਨੰ ॥ ਉਠੰਤ ਗੱਦਿ ਸੱਦਿਣੰ ਨਨੱਦ ਨਾਫਿਰੰ ਰਣੰ ॥ ਬਬਰਖ ਸਾਇਕੰ ਸਿਤੰ ਘੁਮੰਤ ਜੋਧਣੋ ਬ੍ਰਣੰ ॥੭੯੩॥ ਭਜੰਤ ਭੈ ਧਰੰ ਭਟੰ ਬਿਲੋਕਿ ਭਰਥਣੋ ਰਣੰ ॥ ਚਲਜੋ ਚਿਰਾਇਕੈ ਚਪੀ ਬਬਰਖ ਸਾਇਕੋ ਸਿਤੰ ॥ ਸਕ੍ਰੁੱਧ ਸਾਇਕੰ ਸਿਸੰ ਬਬੱਧ ਭਾਲਣੋ ਭਟੰ ॥ ਪਪਾਤ ਪ੍ਰਿਥਵਿਯੰ ਹਠੀ ਮਮੋਹ ਆਸ੍ਰਮੰ ਗਤੰ ॥੭੯੪॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਰਾਮਾਵਤਾਰ ਲਵ ਬਾਜਿ ਬਾਂਧਬੋ ਭਰਤ ਬਧਹਿ ਧਜਾਇ ਸਮਾਪਤੁ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੩॥

ਅਥ ਰਾਮ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ॥

ਅਨੂਪ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਭਭੱਜਿ ਭੀਤਣੋ ਭਟੰ ਤਤੱਜਿ ਭਰਥਣੋ ਭੂਅੰ ॥ ਗਿਰੰਤ ਲੁੱਥਤੰ ਉਠੰ ਰੁਰੋਦ ਰਾਘਵੰ ਤਟੰ ॥

ਜੁਝੇ ਸੁ ਭ੍ਰਾਤ ਭਰਥਣੋ ਸੁਣੰਤ ਜਾਨਕੀ ਪਤੰ ॥ ਪਪਾਤ ਭੂਮਿਣੋ ਤਲੰ ਅਪੀੜ ਪੀੜਤੰ ਦੁਖੰ ॥੭੯੫॥ ਸਸੱਜ ਜੋਧਣੰ ਜੁਧੀ ਸਕ੍ਰੁੱਧ ਬੱਧਣੋ ਬਰੰ ॥ ਤਤੱਜਿ ਜੱਗ ਮੰਡਲੰ ਅਦੰਡ ਦੰਡਣੋ ਨਰੰ ॥ ਸੁ ਗੱਜ ਬੱਜ ਬਾਜਣੋ ਉਠੰਤ ਭੈ ਧਰੀ ਸੁਰੰ ॥ ਸਨੱਧ ਬੱਧ ਕੈ ਦਲੰ ਸਬੱਧ ਜੋਧਣੋ ਬਰੰ ॥੭੯੬॥ ਚਚੱਕ ਚਾਂਵਡੀ ਨਭੰ ਫਿਕੰਤ ਫਿੰਕਰੀ ਧਰੰ ॥ ਭਖੰਤ ਮਾਸਾਹਾਰਣੰ ਬਮੰਤ ਜ੍ਵਾਲ ਦੁਰਗਜੰ ॥ਪ੍ਰਅੰਤ ਪਾਰਬਤੀ ਸਿਰੰ ਨਚੰਤ ਈਸਣੋ ਰਣੰ ॥ ਭਕੰਤ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤਣੋ ਬਕੰਤ ਬੀਰ ਬੈਤਲੰ ॥੭੯੭॥ ਤਿਲਕਾ ਛੰਦ ॥ ਜੁੱਟੇ ਵੀਰੰ ॥ ਛੁੱਟੇ ਤੀਰੰ ॥ ਫੁੱਟੇ ਅੰਗੰ ॥ ਤੁੱਟੇ ਤੰਗੰ ॥੭੯੮॥ ਭੱਗੇ ਵੀਰੰ ॥ ਲੱਗੇ ਤੀਰੰ ॥ ਪਿੱਖੇ ਰਾਮੰ ॥ ਧਰਮੰ ਧਾਮੰ ॥੭੯੯॥ ਜੁੱਝੇ ਜੋਧੰ ॥ ਮੱਚੇ ਕ੍ਰੋਧੰ ॥ ਬੰਧੋ ਬਾਲੰ ॥ ਬੀਰ ਉਤਾਲੰ ॥੮੦੦॥ ਢੁੱਕੇ ਫੇਰ ॥ ਲਿੱਨੇ ਘੇਰ ॥ ਵੀਰੈਂ ਬਾਲ ॥ ਜਿਉ ਦ੍ਵੈ ਕਾਲ ॥੮੦੧॥ ਤੱਜੀ ਕਾਣ ॥ ਮਾਰੇ ਬਾਣ ॥ ਡਿੱਗੇ ਵੀਰ ॥ ਭੱਗੇ ਧੀਰ ॥੮੦੨॥ ਕੱਟੇ ਅੰਗ ॥ ਡਿੱਗੇ ਜੰਗ ॥ ਸੁੱਧੰ ਸੂਰ ॥ ਭਿੰਨੇ ਨੂਰ ॥੮੦੩॥ ਲਖੈ ਨਾਹਿ ॥ ਭੱਗੇ ਜਾਹਿ ॥ ਤੱਜੇ ਰਾਮ ॥ ਧਰਮੰ ਧਾਮ ॥੮੦੪॥ ਅਉਰੈ ਭੇਸ ॥ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਕੇਸ ॥ ਸਸਤ੍ਰੰ ਛੋਰ ॥ ਦੈ ਦੈ ਕੋਰ ॥੮੦੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੁਹੂੰ ਦਿਸਨ ਜੋਧਾ ਹਠੇ ਪਰਜੋ ਜੁੱਧ ਦ੍ਵੈ ਜਾਮ ॥ ਜੂਝ ਸਕਲ ਸੈਨਾ ਗਈ ਰਹਿਗੇ ਏਕਲ ਰਾਮ ॥੮੦੬॥ ਤਿਹੂੰ ਭ੍ਰਾਤ ਬਿਨੁ ਭੈ ਹਨਜੋ ਅਰੁ ਸਭ ਦਲਹਿ ਸੰਘਾਰਿ ॥ ਲਵ ਅਰੁ ਕੁਸ ਜੂਝਨ ਨਮਿਤ ਲੀਨੋ ਰਾਮ ਹਕਾਰ ॥੮੦੭॥ਸਿਸੁ ਬਾਚ ਰਾਮ ਸੋਂ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੈਨਾ ਸਕਲ ਜੁਝਾਇ ਕੈ ਕਤਿ ਬੈਠੇ ਛਪ ਜਾਇ ॥ ਅਬ ਹਮ ਸੋ ਤੁਮਹੂੰ ਲਰੋ ਸੁਨਿ ਸੁਨਿ ਕਉਸਲ ਰਾਇ ॥੮੦੮॥ਰਾਮ ਬਾਚ ਸਿਸੁਨ ਸੋਂ ॥ਦੋਹਰਾ॥ ਨਿਰਖਿ ਬਾਲ ਨਿਜ ਰੂਪ ਪ੍ਰਭੁ ਕਹੇ ਬੈਨ ਮੁਸਕਾਇ ॥ ਕਵਨ ਤਾਤ ਬਾਲਕ ਤੁਮੈ ਕਵਨ ਤਿਹਾਰੀ ਮਾਇ ॥੮੦੯॥ ਸਿਸੁ ਬਾਚ ਰਾਮ ਪ੍ਰਤਿ ॥ ਅਕਰਾ ਛੰਦ ॥ ਮਿਥਲਾ ਪੁਰ ਰਾਜਾ ॥ ਜਨਕ ਸੁਭ੍ਰਾਜਾ ॥ ਤਿਹ ਸਿਸੁ ਸੀਤਾ ॥ ਅਤਿ ਸੁਭ ਗੀਤਾ ॥੮੧੦॥ ਸੋ ਬਨਿ ਆਏ ॥ ਤਿਹ ਹਮ ਜਾਏ ॥ ਹੈਂ ਦੁਇ ਭਾਈ ॥ ਸੁਨਿ ਰਘੁਰਾਈ ॥੮੧੧॥॥ ਸੁਨਿ ਸਿਯ ਰਾਨੀ ॥ ਰਘੁਬਰ ਜਾਨੀ ॥ ਚਿਤ ਪਹਿਚਾਨੀ ॥ ਮੁਖ ਨ ਬਖਾਨੀ ॥੮੧੨॥ ਤਿਹ ਸਿਸੁ ਮਾਨਜੋ ॥ ਅਤਿ ਬਲ ਜਾਨਜੋ ॥ ਹਠਿ ਰਣ ਕੀਨੋ ॥ ਕਹ ਨਹੀ ਦੀਨੋ ॥੮੧੩॥ ਕਸਿ ਸਰ ਮਾਰੇ ॥ ਸਿਸੁ ਨਹੀ ਹਾਰੇ ॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਬਾਣੰ ॥ ਅਤਿ ਧਨੁ ਤਾਣੰ ॥੮੧੪॥ ਅੰਗ ਅੰਗ ਬੇਧੇ ॥ ਸਭ ਤਨ ਛੇਦੇ ॥ ਸਭ ਦਲ ਸੂਝੇ ॥ ਰਘੁਬਰ ਜੂਝੇ ॥੮੧੫॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਰਾਮਾਵਤਾਰ ਲਵ ਬਾਜ ਬਾਂਧਬੋ ਕਥਾ ਰਾਮ ਬਧਹ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤੁ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੪॥

ਅਥ ਸੀਤਾ ਨੇ ਸਭ ਜੀਵਾਏ ਕਥਨੰ ॥

ਅਕਰਾ ਛੰਦ ॥ ਜਬ ਪ੍ਰਭੁ ਮਾਰੇ ॥ ਸਭ ਦਲ ਹਾਰੇ ॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਭਾਗੇ ॥ ਦ੍ਵੈ ਸਿਸੁ ਆਗੇ ॥੮੧੬॥ ਫਿਰ ਨ ਨਿਹਾਰੈਂ ॥ ਪ੍ਰਭੁ ਨ ਚਿਤਾਰੈਂ ॥ ਗ੍ਰਿਹ ਦਿਸ ਲੀਨਾ ॥ ਅਸ ਰਣ ਕੀਨਾ ॥੮੧੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਬ ਦੁਹੂੰ ਬਾਲ ਅਯੋਧਨ ਦੇਖਾ ॥ ਮਨੋ ਰੁਦ੍ਰ ਕ੍ਰੀੜਾ ਬਨ ਪੇਖਾ ॥ ਕਾਟਿ ਧੁਜਨ ਕੇ ਬ੍ਰਿੱਛ ਸਵਾਰੇ ॥ ਭੂਖਨ ਅੰਗ ਅਨੂਪ ਉਤਾਰੇ ॥੮੧੮॥ ਮੂਰਛ ਭਏ ਸਭ ਲਏ ਉਠਾਈ ॥ ਬਾਜਿ ਸਹਿਤ ਤਹ ਗੇ ਜਹ ਮਾਈ ॥ ਦੇਖ ਸੀਆ ਪਤਿ ਮੁਖ ਰੋ ਦੀਨਾ ॥ ਕਹਜੋ ਪੂਤ ਬਿਧਵਾ ਮੁਹਿ ਕੀਨਾ ॥੮੧੯॥ ਸੀਤਾ ਬਾਚ ਪੁਤ੍ਰਨ ਸੋਂ॥ਚੌਪਈ ॥ ਅਬ ਮੋ ਕਉ ਕਾਸਟ ਦੇ ਆਨਾ ॥ ਜਰਉਂ ਲਾਗਿ ਪਤਿ ਹੋਊਂ ਮਸਾਨਾ ॥ ਸੁਨਿ ਮੁਨਿਰਾਜ ਬਹੁਤੁ ਬਿਧਿ ਰੋਏ ॥ ਇਨ ਬਾਲਨ ਹਮਰੇ ਸੁਖ ਖੋਏ ॥੮੨੦॥ ਜਬ ਸੀਤਾ ਤਨ ਚਹਾ ਕਿ ਕਾਢੂੰ ॥ ਜੋਗ ਅਗਨਿ ਉਪਰਾਜ ਸੁ ਛਾਡੂੰ ॥ ਤਬ ਇਮ ਭਈ ਗਗਨ ਤੇ ਬਾਨੀ ॥ ਕਹਾ ਭਈ ਸੀਤਾ ਤੈ ਇਆਨੀ ॥੮੨੧॥ ਅਰੂਪਾ ਛੰਦ ॥ ਸੁਨੀ ਬਾਨੀ ॥ ਸਿਯਾ ਰਾਨੀ ॥ ਲਯੋ ਆਨੀ ॥ ਕਰੈ ਪਾਨੀ ॥੮੨੨॥ ਸੀਤਾ ਬਾਚ ਮਨ ਮੈ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਉ ਮਨ ਬਚ ਕਰਮਨ ਸਹਿਤ ਰਾਮ ਬਿਨਾ ਨਹੀ ਅਉਰ ॥ ਤਉ ਏ ਰਾਮ ਸਹਿਤ ਜਿਯੈਂ ਕਹਜੋ ਸਿਯਾ ਤਿਹ ਠਉਰ ॥੮੨੩॥ ਅਰੂਪਾ ਛੰਦ ॥ ਸਭੈ ਜਾਗੇ ॥ ਭ੍ਰਮੰ ਭਾਗੇ ॥ ਹਠੰ ਤਜਾਗੇ ॥ ਪਗੰ ਲਾਗੇ ॥੮੨੪॥ ਸਿਯਾ ਆਨੀ ॥ ਜਗੰ ਰਾਨੀ ॥ ਧਰਮ ਧਾਨੀ ॥ ਸਤੀ ਮਾਨੀ ॥੮੨੫॥ ਮਨੰ ਭਾਈ ॥ ਉਰੰ ਲਾਈ ॥ ਸਤੀ ਜਾਨੀ ॥ ਮਨੈ ਮਾਨੀ ॥੮੨੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਸਿਯਹਿ ਸਮੋਧ ਕਰਿ ਚਲੇ ਅਜੁਧਿਆ ਦੇਸ ॥ ਲਵ ਕੁਸ ਦੋਊ ਪੁਤ੍ਰਨ ਸਹਿਤ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰ ਨਰੇਸ ॥੮੨੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਬਹੁਤੁ ਭਾਂਤਿ ਕਰਿ ਸਿਸਨ ਸਮੋਧਾ ॥ ਸਿਯ ਰਘੁਬੀਰ ਚਲੇ ਪੁਰ ਅਉਧਾ ॥ ਅਨਿਕ ਬੇਖ ਕੇ ਸਸਤ੍ਰ ਸੁਹਾਏ ॥ ਜਾਨੁਕ ਤੀਨ ਰਾਮ ਬਨਿ ਆਏ ॥੮੨੮॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਰਾਮਾਵਤਾਰੇ ਤਿਹੂ ਭ੍ਰਾਤਨ ਸੈਨਾ ਸਹਿਤ ਜੀਬੋ ਧਜਾਇ
ਸਮਾਪਤੁ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੫॥

ਸੀਤਾ ਦੁਹੂ ਪੁਤ੍ਰਨ ਸਹਿਤ ਪੁਰੀ ਅਵਧ ਪ੍ਰਵੇਸ ਕਥਨੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਤਿਹੂੰ ਮਾਤ ਕੰਠਨ ਸੋਂ ਲਾਏ ॥ ਦੋਊ ਪੁਤ੍ਰ ਪਾਇਨ ਲਪਟਾਏ ॥ ਬਹੁਰਿ ਆਨਿ ਸੀਤਾ ਪਗ ਪਰੀ ॥ ਮਿਟਿ ਗਈ ਤਹੀਂ ਦੁਖਨ ਕੀ ਘਰੀ ॥੮੨੯॥ ਬਾਜਿ ਮੇਧ ਪੂਰਨ ਕਿਯਾ ਜੱਗਾ ॥ ਕਉਸਲੇਸ ਰਘੁਬੀਰ ਅਭੱਗਾ ॥ ਗ੍ਰਿਹ ਸਪੂਤ ਦੋ ਪੂਤ ਸੁਹਾਏ ॥ ਦੇਸ ਬਿਦੇਸ ਜੀਤਿ ਗ੍ਰਿਹ ਆਏ ॥੮੩੦॥ ਜੇਤਿਕ ਕਹੇ ਸੁ ਜੱਗ ਬਿਧਾਨਾ ॥ ਬਿਧਿ ਪੂਰਬ ਕੀਨੇ ਤੇ ਨਾਨਾ ॥ ਏਕ ਘਾਟ ਸਤ ਕੀਨੇ ਜੱਗਾ ॥ ਚਟਪਟ ਚਕ੍ਰ ਇੰਦ੍ਰ ਉਠਿ ਭੱਗਾ ॥੮੩੧॥ ਰਾਜਸੂਇ ਕੀਨੇ ਦਸ ਬਾਰਾ ॥ ਬਾਜਿ ਮੇਧ ਇੱਕੀਸ ਪ੍ਰਕਾਰਾ ॥ ਗਵਾਲੰਭ ਅਜਮੇਧ ਅਨੇਕਾ ॥ ਭੂਪ ਮੇਧ ਕ੍ਰਮ ਕਿਯੋ ਨ ਏਕਾ ॥੮੩੨॥ ਨਾਗ ਮੇਧ ਖਟ ਜੱਗ ਕਰਾਏ ॥ ਜਉ ਨ ਕਰੇ ਜਨਮੇਜਯ ਪਾਏ ॥ ਅਉਰੈ ਗਨਤ ਕਹਾਂ ਲਗਿ ਜਾਊਂ ॥ ਗ੍ਰੰਥ ਬਢਨ ਤੇ ਹਿਯੇ ਡਰਾਊਂ ॥੮੩੩॥ ਦਸ ਸਹੰਸ੍ਰ ਦਸ ਬਰਖ ਪ੍ਰਮਾਨਾ ॥ ਰਾਜ ਕਰਾ ਪੁਰ ਅਉਧ ਨਿਧਾਨਾ ॥ ਤਬ ਲਉ ਕਾਲ ਦਸਾ ਨਿਯਰਾਈ ॥ ਰਘੁਬਰ ਸਿਰਿ ਮ੍ਰਿਤੁ ਡੰਕ ਬਜਾਈ ॥੮੩੪॥ ਨਮਸਕਾਰ ਤਿਹ ਬਿਬਿਧਿ ਪ੍ਰਕਾਰਾ ॥ ਜਿਨਿ ਜਗ ਜੀਤਿ ਕਰਯੋ ਬਸਿ ਸਾਰਾ ॥ ਸਭਹਨ ਸੀਸ ਡੰਕ ਤਿਹ ਬਾਜਾ ॥ ਜੀਤ ਨ ਸਕਾ ਰੰਕ ਅਰੁ ਰਾਜਾ ॥੮੩੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜੇ ਤਿਨ ਕੀ ਸਰਨੀ ਪਰੇ ਕਰ ਦੈ ਲਏ ਬਚਾਇ ॥ ਯੌਂ ਨਹੀ ਕੋਊ ਬਾਚਯਾ ਕਿਸਨ ਬਿਸਨੁ ਰਘੁਰਾਇ ॥੮੩੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਕਰੋ ਰਾਜ ਕੋ ਸਾਜਾ ॥ ਦੇਸ ਦੇਸ ਕੇ ਜੀਤੇ ਰਾਜਾ ॥ ਸਾਮ ਦਾਮ ਅਰੁ ਦੰਡ ਸਭੇਦਾ ॥ ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਹੁਤੀ ਸਾਸਨਾ ਬੇਦਾ ॥੮੩੭॥ ਬਰਨ ਬਰਨ ਅਪੁਨੀ ਕ੍ਰਿਤ ਲਾਏ ॥ ਚਾਰ ਚਾਰ ਹੀ ਬਰਨ ਚਲਾਏ ॥ ਛਤ੍ਰੀ ਕਰੈਂ ਬਿੱਪ੍ਰ ਕੀ ਸੇਵਾ ॥ ਬੈਸ ਲਖੈਂ ਛੱਤ੍ਰੀ ਕਹ ਦੇਵਾ ॥੮੩੮॥ ਸੂਦ੍ਰ ਸਭਨ ਕੀ ਸੇਵ ਕਮਾਵੈਂ ॥ ਜਹ ਕੋਈ ਕਹੈ ਤਹੀ ਵਹ ਧਾਵੈਂ ॥ ਜੈਸਿਕ ਹੁਤੀ ਬੇਦ ਸਾਸਨਾ ॥ ਨਿਕਸਾ ਤੈਸ ਰਾਮ ਕੀ ਰਸਨਾ ॥੮੩੯॥ ਰਾਵਣਾਦਿ ਰਣਿ ਹਾਂਕਿ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਸੇਵਕ ਗਣ ਤਾਰੇ ॥ ਲੰਕਾ ਦਈ ਟੰਕੁ ਜਨੁ ਦੀਨੋ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਰਾਜ ਜਗਤ ਮੈ ਕੀਨੋ ॥੮੪੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਹੁ ਬਰਖਨ ਲਉ ਰਾਮ

ਜੀ ਰਾਜ ਕਰਾ ਅਰਿ ਟਾਲਿ ॥ ਬ੍ਰਹਮਰੰਧ੍ਰ ਕਹ ਫੋਰ ਕੈ ਭਯੋ ਕੌਸਲਿਆ ਕਾਲ ॥੮੪੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜੈਸ ਮ੍ਰਿਤਕ ਕੇ ਹੁਤੇ ਪ੍ਰਕਾਰਾ ॥ ਤੈਸੇ ਈ ਕਰੇ ਬੇਦ ਅਨੁਸਾਰਾ ॥ ਰਾਮ ਸਪੂਤ ਜਾਹਿੰ ਘਰ ਮਾਹੀ ॥ ਤਾ ਕਹੁ ਤੋਟ ਕੋਊ ਕਹ ਨਾਹੀ ॥੮੪੨॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਗਤਿ ਕੀਨੀ ਪ੍ਰਭੁ ਮਾਤਾ ॥ ਤਬ ਲਉ ਭਈ ਕੈਕਈ ਸਾਂਤਾ ॥ ਤਾ ਕੇ ਮਰਤ ਸੁਮਿਤ੍ਰਾ ਮਰੀ ॥ ਦੇਖਹੁ ਕਾਲ ਕ੍ਰਿਆ ਕਸ ਕਰੀ ॥੮੪੩॥ ਏਕ ਦਿਵਸ ਜਾਨਕਿ ਤ੍ਰਿਯ ਸਿਖਾ ॥ ਭੀਤ ਭਏ ਰਾਵਣ ਕਹ ਲਿਖਾ ॥ ਜਬ ਰਘੁਬਰ ਤਿਹ ਆਨਿ ਨਿਹਾਰਾ ॥ ਕਛੁਕ ਕੋਪ ਇਮ ਬਚਨ ਉਚਾਰਾ ॥੮੪੪॥ ਯਾ ਕੋ ਕਛੁ ਰਾਵਨ ਸੋਂ ਹੇਤਾ ॥ ਤਾ ਤੇ ਚਿੱਤ੍ਰ ਚਿਤ੍ਰ ਕੈ ਦੇਖਾ ॥ ਬਚਨ ਸੁਨਤ ਸੀਤਾ ਭਈ ਰੋਖਾ ॥ ਪ੍ਰਭੁ ਮੁਹਿ ਅਜਹੂੰ ਲਗਾਵਤ ਦੋਖਾ ॥੮੪੫॥ ਸੀਤਾ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਉ ਮੇਰੇ ਬਚ ਕਰਮ ਕਰਿ ਹ੍ਰਿਦੈ ਬਸਤ ਰਘੁਰਾਇ ॥ ਪ੍ਰਿਥੀ ਪੈਂਡ ਮੁਹਿ ਦੀਜਿਯੈ ਲੀਜੈ ਮੋਹਿ ਮਿਲਾਇ ॥੮੪੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸੁਨਤਿ ਬਚਨ ਧਰਨੀ ਫਟ ਗਈ ॥ ਲੋਪ ਸੀਆ ਤਿਹ ਭੀਤਰਿ ਭਈ ॥ ਚੱਕ੍ਰਿਤ ਰਹੇ ਨਿਰਖਿ ਰਘੁਰਾਈ ॥ ਰਾਜ ਕਰਨ ਕੀ ਆਸ ਚੁਕਾਈ ॥੮੪੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਹ ਜਗ ਧੂਅਰੋ ਧਉਲਹਰਿ ਕਿਹ ਕੇ ਆਯੋ ਕਾਮ ॥ ਰਘੁਬਰ ਬਿਨੁ ਸਿਯ ਨਾ ਜਿਯੈ ਸਿਯ ਬਿਨੁ ਜਿਯੈ ਨ ਰਾਮ ॥੮੪੮॥ਰਾਮ ਬਾਚ ਲਛਮਣ ਸੋਂ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਦ੍ਵਾਰੇ ਕਹਜੋ ਬੈਠ ਲਛਮਨਾ ॥ ਪੈਠ ਨ ਕੋਊ ਪਾਵੈ ਜਨਾ ॥ ਅੰਤਹਿ ਪੁਰਹਿ ਆਪ ਪਗੁ ਧਾਰਾ ॥ ਦੇਹਿ ਛੋਰਿ ਮ੍ਰਿਤਲੋਕ ਸਿਧਾਰਾ ॥੮੪੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇੰਦਮਤੀ ਹਿਤ ਅਜ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਜਿਮ ਗ੍ਰਿਹ ਤਜਿ ਲਿਯਾ ਜੋਗ ॥ ਤਿਮ ਰਘੁਬਰ ਤਨ ਕੋ ਤਜਾ ਸ੍ਰੀ ਜਾਨਕੀ ਬਿਯੋਗ ॥੮੫੦॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਰਾਮਾਵਤਾਰੇ ਸੀਤਾ ਕੇ ਹੇਤ ਮ੍ਰਿਤਲੋਕ ਸੇ ਗਏ ਧਿਆਇ
ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ॥੨੬॥

ਅਥ ਤੀਨੋ ਭ੍ਰਾਤਾ ਤ੍ਰੀਅਨ ਸਹਿਤ ਮਰਬੋ ਕਥਨੰ ॥ਚੌਪਈ ॥ ਰਉਰਿ ਪਰੀ ਸਗਰੇ ਪੁਰ ਮਾਹੀਂ ॥ ਕਾਹੂੰ ਰਹੀ ਕਛੂ ਸੁਧਿ ਨਾਹੀਂ ॥ ਨਰ ਨਾਰੀ ਡੋਲਤ ਦੁਖਿਆਰੇ ॥ ਜਾਨੁਕ ਗਿਰੇ ਜੂਝਿ ਜੁਝਿਆਰੇ ॥੮੫੧॥ ਸਗਰ ਨਗਰ ਮਹਿ ਪਰ ਗਈ ਰਉਰਾ ॥ ਬਜਾਕੁਲ ਗਿਰੇ ਹਸਤਿ ਅਰੁ ਘੋਰਾ ॥ ਨਰ ਨਾਰੀ ਮਨ ਫਿਰਤ ਉਦਾਸਾ ॥ ਕਹਾ ਰਾਮ ਕਰਿ ਗਏ ਤਮਾਸਾ ॥੮੫੨॥ ਭਰਥਊ ਜੋਗ ਸਾਧਨਾ ਸਾਜੀ ॥ ਜੋਗ ਅਗਨਿ ਤਨ ਤੇ ਉਪਰਾਜੀ ॥ ਬ੍ਰਹਮਰੰਧ੍ਰ ਝਟ ਦੈ

ਕਰਿ ਫੇਰਾ ॥ ਪ੍ਰਭੁ ਸੋਂ ਚਲਤ ਅੰਗ ਨਹੀ ਮੋਰਾ ॥੮੫੩॥ ਸਕਲ ਜੋਗ ਕੇ ਕੀਏ ਬਿਧਾਨਾ ॥ ਲਛਮਨ ਤਜੇ ਤੈਸ ਹੀ ਪ੍ਰਾਨਾ ॥ ਬ੍ਰਹਮਰੰਧ੍ਰ ਲਵ ਅਰਿ ਫੁਨਿ ਫੂਟਾ ॥ ਪ੍ਰਭੁ ਚਰਨਨ ਤਰ ਪ੍ਰਾਨ ਨਿਖੂਟਾ ॥੮੫੪॥ ਲਵ ਕੁਸ ਦੋਊ ਤਹਾਂ ਚਲਿ ਗਏ ॥ ਰਘੁਬਰ ਸੀਅਹਿ ਜਰਾਵਤ ਭਏ ॥ ਅਰੁ ਪਿਤ ਭ੍ਰਾਤ ਤਿਹੂੰ ਕਹ ਦਹਾ ॥ ਰਾਜ ਛਤ੍ਰ ਲਵ ਕੇ ਸਿਰਿ ਰਹਾ ॥੮੫੫॥ ਤਿਹੂੰਅਨ ਕੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਤਹ ਆਈ ॥ ਸੰਗਿ ਸਤੀ ਹ੍ਵੈ ਸੁਰਗ ਸਿਧਾਈ ॥ ਲਵ ਸਿਰਿ ਧਰਾ ਰਾਜ ਕਾ ਸਾਜਾ ॥ ਤਿਹੂੰਅਨ ਤਿਹੂੰ ਕੁੰਟ ਕਿਯ ਰਾਜਾ ॥੮੫੬॥ ਉੱਤਰ ਦੇਸ ਆਪੁ ਕੁਸ ਲੀਆ ॥ ਭਰਥ ਪੁੱਤ੍ਰ ਕਹ ਪੂਰਬ ਦੀਆ ॥ ਦੱਛਨ ਦਿਯ ਲੱਛਨ ਕੇ ਬਾਲਾ ॥ ਪੱਛਮ ਸੱਤ੍ਰੁਘਨ ਸੁਤ ਬੈਠਾਲਾ ॥੮੫੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਰਾਮ ਕਥਾ ਜੁਗ ਜੁਗ ਅਟਲ ਸਭ ਕੋ ਭਾਖਤ ਨੇਤ ॥ ਸੁਰਗ ਬਾਸ ਰਘੁਬਰ ਕਰਾ ਸਗਰੀ ਪੁਰੀ ਸਮੇਤ ॥੮੫੮॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਰਾਮਾਵਤਾਰੇ ਰਾਮ ਭਰਾਤ ਤ੍ਰੀਅਨ ਸਹਿਤ ਸੁਰਗ ਗਏ ਸਗਰੀ ਪੁਰੀ ਸਹਿਤ ਰਾਮ ਸੁਰਗ ਜੈਬੋ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੭॥

ਅਥ ਗ੍ਰੰਥ ਉਸਤਤਿ ॥ਚੌਪਈ ॥ ਜੋ ਇਹ ਕਥਾ ਸੁਨੈ ਅਰੁ ਗਾਵੈ ॥ ਦੂਖ ਪਾਪ ਤਿਹ ਨਿਕਟ ਨ ਆਵੈ ॥ ਬਿਸਨੁ ਭਗਤਿ ਕੀ ਏ ਫਲ ਹੋਈ ॥ ਆਧਿ ਬ੍ਯਾਧਿ ਛ੍ਵੈ ਸਕੈ ਨ ਕੋਈ ॥੮੫੯॥ ਸੰਮਤ ਸੱਤ੍ਰਹ ਸਹਸ ਪਚਾਵਨ ॥ ਹਾੜ੍ਹ ਵਦੀ ਪ੍ਰਿਥਮ ਸੁਖ ਦਾਵਨ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਕਰਿ ਗ੍ਰੰਥ ਸੁਧਾਰਾ ॥ ਭੂਲ ਪਰੀ ਲਹੁ ਲੇਹੁ ਸੁਧਾਰਾ ॥੮੬੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਨੇਤ੍ਰ ਤੁੰਗ ਕੇ ਚਰਨ ਤਰ ਸਤੁਦ੍ਰਵ ਤੀਰ ਤਰੰਗ ॥ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਤ ਪੂਰਨ ਕਿਯੋ ਰਘੁਬਰ ਕਥਾ ਪ੍ਰਸੰਗ ॥੮੬੧॥ ਸਾਧ ਅਸਾਧ ਜਾਨਜੋ ਨਹੀ ਬਾਦ ਸੁਬਾਦ ਬਿਬਾਦ ॥ ਗ੍ਰੰਥ ਸਕਲ ਪੂਰਣ ਕਿਯੋ ਭਗਵਤ ਕ੍ਰਿਪਾ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥੮੬੨॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਪਾਂਇ ਗਹੇ ਜਬ ਤੇ ਤੁਮਰੇ ਤਬ ਤੇ ਕੋਊ ਆਂਖ ਤਰੇ ਨਹੀ ਆਨਜੋ ॥ ਰਾਮ ਰਹੀਮ ਪੁਰਾਨ ਕੁਰਾਨ ਅਨੇਕ ਕਹੈਂ ਮਤ ਏਕ ਨ ਮਾਨਜੋ ॥ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਸਾਸਤ੍ਰ ਬੇਦ ਸਭੈ ਬਹੁ ਭੇਦ ਕਹੈਂ ਹਮ ਏਕ ਨ ਜਾਨਜੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਅਸਿਪਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੁਮਰੀ ਕਰਿ ਮੈ ਨ ਕਹਜੋ ਸਭ ਤੋਹਿ ਬਖਾਨਜੋ ॥੮੬੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਗਲ ਦੁਆਰ ਕਉ ਛਾਡਿ ਕੈ ਗਹਜੋ ਤੁਹਾਰੋ ਦੁਆਰ ॥ ਬਾਂਹਿ ਗਹੇ ਕੀ ਲਾਜ ਅਸਿ ਗੋਬਿੰਦ ਦਾਸ ਤੁਹਾਰ ॥੮੬੪॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਰਾਮਾਵਤਾਰੋ ਬੀਸਵੋਂ ਅਵਤਾਰ ਬਰਨਨੰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੮॥

੧ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹ ॥
ਅਥ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰ ਇੱਕੀਸਮੋ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਅਬ ਬਰਣੋ ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰੂ ॥ ਜੈਸ ਭਾਂਤਿ ਬਪੁ ਧਰਯੋ ਮੁਰਾਰੂ ॥ ਪਰਮ ਪਾਪ ਤੇ ਭੂਮਿ ਡਰਾਨੀ ॥ ਡਗਮਗਾਤ ਬਿਧ ਤੀਰ ਸਿਧਾਨੀ ॥੧॥ ਬ੍ਰਹਮਾ ਗਯੋ ਛੀਰ ਨਿਧਿ ਜਹਾਂ ॥ ਕਾਲ ਪੁਰਖ ਇਸਥਿਤ ਥੇ ਤਹਾਂ ॥ ਕਹਯੋ ਬਿਸਨੁ ਕਹ ਨਿਕਟ ਬੁਲਾਈ ॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਵਤਾਰ ਧਰੋ ਤੁਮ ਜਾਈ ॥੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਾਲ ਪੁਰਖ ਕੇ ਬਚਨ ਤੇ ਸੰਤਨ ਹੇਤ ਸਹਾਇ ॥ ਮਥੁਰਾ ਮੰਡਲ ਕੇ ਬਿਖੈ ਜਨਮ ਧਰਯੋ ਹਰਿ ਰਾਇ ॥੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜੋ ਜੋ ਕ੍ਰਿਸਨ ਚਰਿਤ੍ਰ ਦਿਖਾਏ ॥ ਦਸਮ ਬੀਚ ਸਭ ਭਾਖਿ ਸੁਨਾਏ ॥ ਗਯਾਰਹ ਸਹਸ ਬਾਨਵੇ ਛੰਦਾ ॥ ਕਹੇ ਦਸਮ ਪੁਰ ਬੈਠਿ ਅਨੰਦਾ ॥੪॥ ਅਥ ਦੇਵੀ ਜੂ ਕੀ ਉਸਤਤਿ ਕਥਨੰ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਹੋਇ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੁਮਰੀ ਹਮ ਪੈ ਤੁ ਸਭੈ ਸਗਨੰ ਗੁਨ ਹੀ ਧਰਿਹੋਂ ॥ ਜੀਅ ਧਾਰ ਬਿਚਾਰ ਤਬੈ ਬਰ ਬੁੱਧਿ ਮਹਾਂ ਅਗਨੰ ਗੁਨ ਕੋ ਹਰਿਹੋਂ ॥ ਬਿਨੁ ਚੰਡਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੁਮਰੀ ਕਬਹੂੰ ਮੁਖ ਤੇ ਨਹੀ ਅੱਛਰ ਹਉ ਰਰਿਹੋਂ ॥ ਤੁਮਰੋ ਕਰਿ ਨਾਮ ਕਿਧੋਂ ਤੁਲਹਾ ਜਿਮ ਬਾਕ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਬਿਖੈ ਤਰਿਹੋਂ ॥੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਰੇ ਮਨ ਭਜ ਤੂੰ ਸਾਰਦਾ ਅਨਗਨ ਗੁਨ ਹੈਂ ਜਾਹਿ ॥ ਰਚੌਂ ਗ੍ਰੰਥ ਇਹ ਭਾਗਵਤ ਜਉ ਵੈ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਾਹਿ ॥੬॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਸੰਕਟ ਹਰਨ ਸਭ ਸਿੱਧਿ ਕੀ ਕਰਨ ਚੰਡਿ ਤਾਰਨ ਤਰਨ ਸਰਨ ਲੋਚਨ ਬਿਸਾਲ ਹੈ ॥ ਆਦਿ ਜਾ ਕੈ ਆਹਵ ਹੈ ਅੰਤ ਕੋ ਨ ਪਾਰਾਵਾਰ ਸਰਨ ਉਬਾਰਨ ਕਰਨ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲ ਹੈ ॥ ਅਸੁਰ ਸੰਘਾਰਨ ਅਨਿਕ ਦੁਖ ਜਾਰਨ ਸੋ ਪਤਿਤ ਉਧਾਰਨ ਛਡਾਏ ਜਮਜਾਲ ਹੈ ॥ ਦੇਵੀ ਬਰ ਲਾਇਕ ਸੁਬੁੱਧਿਹੂੰ ਕੀ ਦਾਇਕ ਸੁ ਦੇਹ ਬਰ ਪਾਇਕ ਬਨਾਵੈ ਗ੍ਰੰਥ ਹਾਲ ਹੈ ॥੭॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਅੱਦ੍ਰ ਸੁਤਾ ਹੂੰ ਕੀ ਜੋ ਤਨਜਾ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਕੀ ਮਰਤਾ

ਫੁਨਿ ਜੋਊ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਕੋ ਰਾਜਹਿ ਕੀ ਦਿਵਯਾ ਕਰਤਾ ਬਧ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭਹਿ ਦੋਊ ॥ ਜੋ ਜਪ ਕੈ ਇਹ ਸੇਵ ਕਰੈ ਬਰ ਕੋ ਸੁ ਲਹੈ ਮਨ ਇੱਛਤ ਸੋਊ ॥ ਲੋਕ ਬਿਖੈ ਉਹਿ ਕੀ ਸਮਤੁੱਲਿ ਗਰੀਬ ਨਿਵਾਜ ਨ ਦੂਸਰ ਕੋਊ ॥੮॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦੇਵੀ ਜੂ ਕੀ ਉਸਤਤਿ ਸਮਾਪਤ ॥

ਅਥ ਪ੍ਰਿਥਮੀ ਬ੍ਰਹਮਾ ਪਹਿ ਪੁਕਾਰਤ ਭਈ ॥

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਦੈਤਨ ਕੇ ਭਰ ਤੇ ਡਰ ਤੇ ਜੁ ਭਈ ਪ੍ਰਿਥਮੀ ਬਹੁ ਭਾਰਹਿਂ ਭਾਰੀ ॥ ਗਾਇ ਕੋ ਰੂਪ ਤਬੈ ਧਰਿ ਕੈ ਬ੍ਰਹਮਾ ਰਿਖਿ ਪੈ ਚਲਿ ਜਾਇ ਪੁਕਾਰੀ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਕਹਯੋ ਤੁਮਹੂੰ ਹਮਹੂੰ ਮਿਲਿ ਜਾਹਿਂ ਤਹਾਂ ਜਹਿਂ ਹੈਂ ਬ੍ਰਤਧਾਰੀ ॥ ਜਾਇ ਕਰੈਂ ਬਿਨਤੀ ਤਿਹ ਕੀ ਰਘੁਨਾਥ ਸੁਨੋ ਇਹ ਬਾਤ ਹਮਾਰੀ ॥੯॥ ਬ੍ਰਹਮ ਕੋ ਅੱਗ੍ਰ ਸਭੈ ਧਰ ਕੈ ਸੁ ਤਹਾਂ ਕੋ ਚਲੈ ਤਨ ਕੇ ਤਨੀਆ ॥ ਤਬ ਜਾਇ ਪੁਕਾਰ ਕਰੀ ਤਿਹ ਸਾਮੁਹਿ ਰੋਵਤ ਤਾ ਮੁਨਿ ਜਯੋਂ ਹਨੀਆ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਨੈ ਮਨ ਭੀਤਰਿ ਯੌਂ ਗਨੀਆ ॥ ਜਿਮ ਲੂਟੇ ਤੇ ਅਗ੍ਰਜ ਚਉਧਰੀ ਕੈ ਕੁਟਵਾਰ ਪੈ ਕੂਕਤ ਹੈ ਬਨੀਆ ॥੧੦॥ ਲੈ ਬ੍ਰਹਮਾ ਸੁਰ ਸੈਨ ਸਭੈ ਤਹ ਦਉਰਿ ਗਏ ਜਹ ਸਾਗਰ ਭਾਰੀ ॥ ਗਾਇ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਰੋ ਤਿਨ ਕੋ ਅਪੁਨੇ ਲਖਿ ਬਾਰਨਿ ਬਾਰ ਪਖਾਰੀ ॥ ਪਾਇ ਪਰੇ ਚਤੁਰਾਨਨ ਤਾਹਿ ਕੇ ਦੇਖਿ ਬਿਵਾਨ ਤਹਾ ਬ੍ਰਤਿਧਾਰੀ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਕਹਯੋ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕਹੁ ਜਾਹੁ ਅਉਤਾਰ ਲੈ ਮੈ ਜਰ ਦੈਤਨ ਮਾਰੀ ॥੧੧॥ ਸ੍ਰਉਨਨ ਮੈ ਸੁਨਿ ਬ੍ਰਹਮ ਕੀ ਬਾਤ ਸਭੈ ਮਨ ਦੇਵਨ ਕੇ ਹਰਖਾਨੇ ॥ ਕੈ ਕੈ ਪ੍ਰਨਾਮ ਚਲੇ ਗ੍ਰਿਹਿ ਆਪਨ ਲੋਕ ਸਭੈ ਅਪੁਨੇ ਕਰਿ ਮਾਨੇ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਜਸ ਉੱਚ ਮਹਾਂ ਕਬਿ ਨੈ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਪਹਿਚਾਨੇ ॥ ਗੋਧਨ ਭਾਂਤਿ ਗਯੋ ਸਭ ਲੋਕ ਮਨੋ ਸੁਰ ਜਾਇ ਬਹੋਰ ਕੈ ਆਨੇ ॥੧੨॥ ਬ੍ਰਹਮ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ॥ ਫਿਰਿ ਹਰਿ ਇਹ ਆਗਯਾ ਦਈ ਦੇਵਨ ਸਕਲ ਬੁਲਾਇ ॥ ਜਾਇ ਰੂਪ ਤੁਮਹੂੰ ਧਰੋ ਹਉ ਹੂੰ ਧਰਿਹੌਂ ਆਇ ॥੧੩॥ ਬਾਤ ਸੁਨੀ ਜਬ ਦੇਵਤਨ ਕੋਟਿ ਪ੍ਰਨਾਮ ਜੁ ਕੀਨ ॥ ਆਪ ਸਮੇਤ ਸੁ ਧਾਮੀਐ ਲੀਨੇ ਰੂਪ ਨਵੀਨ ॥੧੪॥ ਰੂਪ ਧਰੇ ਸਭ ਸੁਰ ਨਯੋ ਭੂਮਿ ਮਾਹਿ ਇਹ ਭਾਇ ॥ ਅਬ ਲੀਲਾ ਦੇਵਕੀ ਕੀ ਮੁਖ ਤੇ ਕਹੌਂ ਸੁਨਾਇ ॥੧੫॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਿਸਨੁ ਅਵਤਾਰ ਹ੍ਵੈਬੋ ਆਗਯਾ ਬਰਨਨੰ ॥

ਅਥ ਦੇਵਕੀ ਕੋ ਜਨਮ ਕਥਨੰ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਉਗ੍ਰਸੈਨ ਕੀ ਕੰਨਿਕਾ ਨਾਮ ਦੇਵਕੀ ਤਾਸ ॥ ਸੋਮਵਾਰ ਦਿਨ ਜਠਰ ਤੇ ਕੀਨੋ ਤਾਹਿ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥੧੬॥

ਇਤਿ ਦੇਵਕੀ ਕੋ ਜਨਮ ਬਰਨਨੰ ਪ੍ਰਿਥਮ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥

ਅਥ ਦੇਵਕੀ ਕੋ ਬਰ ਢੂੰਢਬੋ ਕਥਨੰ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਬੈ ਭਈ ਵਹ ਕੰਨਿਕਾ ਸੁੰਦਰ ਬਰ ਕੇ ਜੋਗੁ ॥ ਰਾਜ ਕਹੀ ਬਰ ਕੇ ਨਮਿਤ ਢੂੰਢਹੁ ਅਪਨਾ ਲੋਗੁ ॥੧੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੂਤ ਪਠਯੋ ਤਿਨ ਜਾਇ ਕੈ ਨਿਰਖ੍ਯੋ ਹੈ ਬਸੁਦੇਵ ॥ ਮਦਨ ਬਦਨ ਸੁਖ ਕੋ ਸਦਨ ਲਖੈ ਤੱਤ ਕੋ ਭੇਵ ॥੧੮॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਦੀਨੋ ਹੈ ਤਿਲਕੁ ਜਾਇ ਭਾਲ ਬਸੁਦੇਵ ਜੂ ਕੇ ਡਾਰ੍ਯੋ ਨਾਰੀਏਰ ਗੋਦ ਮਾਹਿ ਦੈ ਅਸੀਸ ਕੌਂ ॥ ਦੀਨੀ ਹੈ ਬਡਾਈ ਪੈ ਮਿਠਾਈ ਹੂੰ ਤੇ ਮੀਠੀ ਸਭ ਜਨ ਮਨ ਭਾਈ ਅਉਰ ਈਸਨ ਕੇ ਈਸ ਕੌਂ ॥ ਮਨ ਜੋ ਪੈ ਆਈ ਸੋ ਤੋ ਕਹਿ ਕੈ ਸੁਨਾਈ ਤਾ ਕੀ ਸੋਭਾ ਸਭ ਭਾਈ ਮਨਿ ਮੱਧਿ ਘਰਨੀਸ ਕੌਂ ॥ ਸਾਰੇ ਜਗ ਗਾਈ ਜਿਨ ਸੋਭਾ ਜਾ ਕੀ ਗਾਈ ਸੋ ਤੋ ਏਕ ਲੋਕ ਕਹਾ ਲੋਕ ਭੇਦੇ ਬੀਸ ਤੀਸ ਕੌਂ ॥੧੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕੰਸ ਬਾਸਦੇਵੈ ਤਬੈ ਜੋਰਜ ਬਜਾਹ ਸਮਾਜ ॥ ਪ੍ਰਸੰਨਜ ਭਏ ਸਭ ਧਰਨਿ ਮੈ ਬਾਜਨ ਲਾਗੇ ਬਾਜ ॥੨੦॥ ਅਥ ਦੇਵਕੀ ਕੋ ਬਜਾਹ ਕਥਨੰ ॥ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਆਸਨ ਦਿੱਜਨ ਕੋ ਧਰ ਕੈ ਤਰ ਤਾ ਕੋ ਨਵ੍ਹਾਇ ਲੈ ਜਾਇ ਬਿਠਾਯੋ ॥ ਕੁੰਕਮ ਕੋ ਘਸ ਕੈ ਕਰ ਪ੍ਰੋਹਿਤ ਬੇਦਨ ਕੀ ਧੁਨਿ ਸੋਂ ਤਿਹ ਲਾਯੋ ॥ ਡਾਰਤ ਫੂਲ ਪੰਚਾਂਮ੍ਰਿਤਿ ਅੱਛਤ ਮੰਗਲਚਾਰ ਭਯੋ ਮਨ ਭਾਯੋ ॥ ਭਾਟ ਕਲਾਵਤ ਅਉਰ ਗੁਨੀ ਸਭ ਲੈ ਬਖਸੀਸ ਮਹਾਂ ਜਸੁ ਗਾਯੋ ॥੨੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਰੀਤਿ ਬਰਾਤਿਨ ਦੂਲਹ ਕੀ ਬਾਸੁਦੇਵ ਸਭ ਕੀਨ ॥ ਤਬੈ ਕਾਜ ਚਲਬੇ ਨਮਿਤ ਮਥੁਰਾ ਮੈ ਮਨ ਦੀਨ ॥੨੨॥ ਬਾਸਦੇਵ ਕੋ ਆਗਮਨ ਉਗ੍ਰਸੈਨ ਸੁਨਿ ਲੀਨ ॥ ਚਮੂੰ ਸਭੈ ਚਤੁਰੰਗਨੀ ਭੇਜਿ ਅਗਮਨੈ ਦੀਨ ॥੨੩॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਆਪਸ ਮੈ ਮਿਲਬੇ ਹਿਤ ਕੌ ਦਲ ਸਾਜਿ ਚਲੇ ਧੁਜਨੀ ਪਤਿ ਐਸੇ ॥ ਲਾਲ ਕਰੇ ਪਟ ਪੈ ਡਰਿ ਕੇਸਰ ਰੰਗ ਭਰੇ ਪ੍ਰਤਿਨਾਪਤਿ ਕੈਸੇ ॥ ਰੰਚਕ ਤਾ ਛਬਿ ਢੂੰਡ ਲਈ ਕਬਿ ਨੈ ਮਨ ਕੇ ਪੁਨਿ ਭੀਤਰਿ ਮੈ ਸੇ ॥ ਦੇਖਨ ਕਉਤਕ ਬਜਾਹਹਿ ਕੋ ਨਿਕਸੇ ਇਹ ਕੁੰਕਮ ਆਨੰਦ ਜੈਸੇ ॥੨੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕੰਸ ਅਵਰ ਬਸੁਦੇਵ ਜੂ ਆਪਸਿ ਮੈ ਮਿਲਿ ਅੰਗ ॥ ਤਬੈ ਬਹੁਰਿ ਦੇਵਨ ਲਗੇ ਗਾਰੀ ਰੰਗਾ ਰੰਗ

॥੨੫॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਦੁੰਦਭਿ ਤਬੈ ਬਜਾਇ ਆਏ ਜੋ ਮਥੁਰਾ ਨਿਕਟਿ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਨਿਰਖਾਇ ਹਰਖ ਭਯੋ ਹਰਖਾਇ ਕੈ ॥੨੬॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਆਵਤ ਕੌ ਸੁਨਿ ਕੈ ਬਸੁਦੇਵਹਿ ਰੂਪ ਸਜੇ ਅਪਨੇ ਤਨ ਨਾਰੀ ॥ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਬਜਾਵਤ ਤਾਲ ਦਿਵਾਵਤਿ ਆਵਤਿ ਨਾਗਰਿ ਗਾਰੀ ॥ ਕੋਠਨ ਪੈ ਨਿਰਖੈ ਚੜ੍ਹਿ ਤਾਸਨਿ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਉਪਮਾ ਜੀਅ ਧਾਰੀ ॥ ਬੈਠਿ ਬਿਵਾਨ ਕੁਟੰਬ ਸਮੇਤ ਸੁ ਦੇਖਤਿ ਦੇਵਨ ਕੀ ਮਹਤਾਰੀ ॥੨੭॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਬਾਸੁਦੇਵ ਆਯੋ ਰਾਜੈ ਮੰਡਲ ਬਨਾਯੋ ਮਨ ਮਹਾਂ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ਤਾ ਕੋ ਆਨਨ ਨਿਰਖ ਕੈ ॥ ਸੁਗੰਧਿ ਲਗਾਯੋ ਰਾਗ ਗਾਇਨਨ ਗਾਯੋ ਤਿਸੈ ਬਹੁਤ ਦਿਵਾਯੋ ਬਰ ਲਿਆਯੋ ਜੋ ਪਰਖ ਕੈ ॥ ਛਾਤੀ ਹਾਥੁ ਲਾਯੋ ਸੀਸ ਨਜਾਯੋ ਉਗ੍ਰਸੈਨ ਤਬੈ ਆਦਰ ਪਠਾਯੋ ਪੂਜ ਮਨ ਮੈ ਹਰਖ ਕੈ ॥ ਭਯੋ ਜਨੁ ਮੰਗਨਨਿ ਭੂਮਿ ਪਰ ਬਾਦਰ ਸੋਂ ਰਾਜਾ ਉਗ੍ਰਸੈਨ ਗਯੋ ਕੰਚਨ ਬਰਖ ਕੈ ॥੨੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਉਗ੍ਰਸੈਨ ਤਬ ਕੰਸ ਕੋ ਲਯੋ ਹਜੂਰ ਬੁਲਾਇ ॥ ਕਹ੍ਯੋ ਸਾਥ ਤੁਮ ਜਾਇ ਕੈ ਦੇਹੁ ਭੰਡਾਰ ਖੁਲ੍ਹਾਇ ॥੨੯॥ ਅਉਰ ਸਮਗਰੀ ਅੰਨ ਕੀ ਲੈ ਜਾ ਤਾ ਕੇ ਪਾਸਿ ॥ ਕਰਿ ਪ੍ਰਨਾਮ ਤਾ ਕੋ ਤਬੈ ਇਉ ਕਰਿਯੋ ਅਰਦਾਸਿ ॥੩੦॥ ਕਾਲ ਰਾਤ੍ਰਿ ਕੋ ਬਜਾਹ ਹੈ ਕੰਸਹਿ ਕਹੀ ਸੁਨਾਇ ॥ ਬਾਸਦੇਵ ਪ੍ਰੋਹਿਤ ਕਹੀ ਭਲੀ ਜੁ ਤੁਮੈ ਸੁਹਾਇ ॥੩੧॥ ਕੰਸ ਕਹ੍ਯੋ ਕਰ ਜੋਰਿ ਤਬ ਸਭੈ ਬਾਤ ਕੋ ਭੇਵ ॥ ਸਾਧ ਸਾਧ ਪੰਡਿਤ ਕਹ੍ਯੋ ਅਸ ਮਾਨੀ ਬਸੁਦੇਵ ॥੩੨॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਰਾਤ ਬਿਤੀਤ ਭਈ ਅਰੁ ਪ੍ਰਾਤ ਭਈ ਫਿਰ ਰਾਤ ਤਬੈ ਚੜ੍ਹਿ ਆਏ ॥ ਛਾਡਿ ਦਏ ਹਥਿ ਫੂਲ ਹਜਾਰ ਦੋ ਊਭੁਚ ਪਯੋਧਰ ਐਸ ਫਿਰਾਏ ॥ ਅਉਰ ਹਵਾਇ ਚਲੀ ਨਭ ਕੋ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਸੁਨਾਏ ॥ ਦੇਖਹਿ ਕਉਤਕ ਦੇਵ ਸਭੈ ਤਿਹ ਤੇ ਮਨੁ ਕਾਗਦ ਕੋਟ ਪਠਾਏ ॥੩੩॥ ਲੈ ਬਸੁਦੇਵ ਕੋ ਅਗ੍ਰ ਪ੍ਰੋਹਤ ਕੰਸਹਿ ਕੇ ਚਲਿ ਧਾਮ ਗਏ ਹੈਂ ॥ ਆਗੇ ਤੇ ਨਾਰਿ ਭਈ ਇਕ ਲੇਹਸ ਗਾਗਰ ਪੰਡਿਤ ਡਾਰ ਦਏ ਹੈਂ ॥ ਡਾਰਿ ਦਏ ਲਡੂਆ ਗਹਿ ਝਾਟਨਿ ਤਾ ਕੋ ਸੋਊ ਵੈ ਭੱਛ ਗਏ ਹੈਂ ॥ ਜਾਦਵ ਬੰਸ ਦੁਹੂੰ ਦਿਸ ਤੇ ਸੁਨਿ ਕੈ ਸੁ ਅਨੇਕਿਕ ਹਾਸ ਭਏ ਹੈਂ ॥੩੪॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਗਾਵਤ ਬਜਾਵਤ ਸੁ ਗਾਰਨ ਦਿਵਾਵਤ ਸੁ ਆਵਤ ਸੁਹਾਵਤ ਹੈਂ ਮੰਦ ਮੰਦ ਗਾਵਤੀ ॥ ਕੇਹਰਿ ਸੀ ਕਟਿ ਅਉ ਕੁਰੰਗਨ ਸੇ ਦ੍ਰਿਗ ਜਾ ਕੇ ਗਜ ਕੈਸੀ ਚਾਲ ਮਨ ਭਾਵਤ ਸੁ ਆਵਤੀ ॥ ਮੋਤਿਨ ਕੇ ਚਉਕਿ ਕਰੇ ਲਾਲਨ ਕੇ ਖਾਰੇ ਧਰੇ ਬੈਠੇ ਤਬੈ ਦੋਊ ਦੂਲੋ ਦੁਲਹੀ ਸੁਹਾਵਤੀ ॥ ਬੇਦਨ ਕੀ ਧੁਨਿ ਕੀਨੀ

ਦੱਛਨਾ ਦਿਜਨ ਦੀਨੀ ਲੀਨੀ ਸਾਤ ਭਾਵਰੈ ਜੋ ਭਾਵ ਤੇ ਸੋ ਭਾਵਤੀ ॥੩੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਰਾਤ ਭਏ ਬਸੁਦੇਵ ਜੂ ਕੀਨੋ ਤਹਾਂ ਬਿਲਾਸ ॥ ਪ੍ਰਾਤ ਭਏ ਉਠ ਕੈ ਤਬੈ ਗਯੋ ਸਸੁਰ ਕੇ ਪਾਸ ॥੩੬॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਸਾਜ ਸਮੇਤ ਦਏ ਗਜ ਅਯੁਤ ਸੁ ਅਉਰ ਦਏ ਤ੍ਰਿਗੁਣੀ ਰਥ ਨਾਰੇ ॥ ਲੱਛ ਭਟੰ ਦਸ ਲੱਛ ਤੁਰੰਗਮ ਉੂੰਟ ਅਨੇਕ ਭਰੇ ਜਰ ਭਾਰੇ ॥ ਛੱਤਿਸ ਕੋਟਿ ਦਏ ਦਲ ਪੈਦਲ ਸੰਗਿ ਕਿਧੋ ਤਿਨਕੇ ਰਖਵਾਰੇ ॥ ਕੰਸ ਤਬੈ ਤਿਹ ਰਾਖਨ ਕਉ ਮਨੋ ਆਪ ਭਏ ਰਥ ਕੇ ਹਕਵਾਰੇ ॥੩੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕੰਸ ਲਵਾਏ ਜਾਤ ਤਿਨ ਸਕਲ ਪ੍ਰਬਲ ਦਲ ਸਾਜਿ ॥ ਆਗੇ ਤੇ ਸ੍ਰਵਨਨ ਸੁਨੀ ਬਿਧਿ ਕੀ ਅਸੁਭ ਅਵਾਜ ॥੩੮॥ ਨਭ ਬਾਨੀ ਬਾਚ ਕੰਸ ਸੋਂ ॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਦੁੱਖ ਕੇ ਹਰਨ ਬ੍ਰਿੱਧ ਸਿੱਧਿ ਕੇ ਕਰਨ ਰੂਪ ਮੰਗਲ ਧਰਨ ਐਸੋ ਕਹੵੋ ਹੈ ਉਚਾਰ ਕੈ ॥ ਲੀਏ ਕਹਾਂ ਜਾਤ ਤੇਰੋ ਕਾਲ ਹੈ ਰੇ ਮੂੜ੍ਹਮਤਿ ਆਠਵੇਂ ਗਰਭ ਯਾ ਕੋ ਤੋ ਕੋ ਡਾਰੈ ਮਾਰ ਕੈ ॥ ਅਚਰਜ ਮਾਨਿ ਲੀਨੋ ਮਨ ਮੈ ਬਿਚਾਰ ਇਹ ਕਾਢ ਕੈ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਡਾਰੋਂ ਇਨ ਹੀ ਸੰਘਾਰਕੈ ॥ ਜਾਹਿੰਗੇ ਛਪਾਇ ਕੈ ਸੁ ਜਾਨੀ ਕੰਸ ਮਨ ਮਾਹਿ ਇਹੈ ਬਾਤ ਭਲੀ ਡਾਰੋਂ ਜਰ ਹੀ ਉਖਾਰ ਕੈ ॥੩੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕੰਸ ਦੁਹੂੰ ਕੇ ਬਧ ਨਮਿਤ ਲੀਨੋ ਖੜਗ ਨਿਕਾਰ ॥ ਬਾਸਦੇਵ ਅਰੁ ਦੇਵਕੀ ਡਰੇ ਦੋਊ ਨਰ ਨਾਰਿ ॥੪੦॥ ਬਾਸੁਦੇਵ ਬਾਚ ਕੰਸ ਸੋਂ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਾਸੁਦੇਵ ਡਰ ਮਾਨ ਕੈ ਤਾ ਸੋਂ ਕਹੀ ਸੁਨਾਇ ॥ ਜੋ ਯਾਹੀ ਤੇ ਜਨਮ ਹੈ ਮਾਰਹੁ ਤਾ ਕਹੁ ਰਾਇ ॥੪੧॥ ਕੰਸ ਬਾਚ ਮਨ ਮੈ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪੁਤ੍ਰ ਹੇਤ ਕੇ ਭਾਵ ਸੋਂ ਮਤ ਇਹ ਜਾਹਿੰ ਛਪਾਇ ॥ ਬੰਦੀਖਾਨੇ ਦੇਉਂ ਇਨ ਇਹੈ ਬਿਚਾਰੀ ਰਾਇ ॥੪੨॥ ਅਥ ਦੇਵਕੀ ਬਸੁਦੇਵ ਕੈਦ ਕੀਬੋ ॥ ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਡਾਰ ਜੰਜੀਰ ਲਏ ਤਿਨ ਪਾਇਨ ਪੈ ਫਿਰ ਕੈ ਮਥੁਰਾ ਮਹਿ ਆਯੋ ॥ ਸੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਸਭ ਲੋਗ ਕਥਾ ਅਤਿ ਨਾਮ ਬੁਰੋ ਜਗ ਮੈ ਨਿਕਰਾਯੋ ॥ ਆਨਿ ਰਖੇ ਗ੍ਰਿਹਿ ਆਪਨ ਮੈ ਰਖਵਾਰੀ ਕੋ ਸੇਵਕ ਲੋਗ ਬੈਠਾਯੋ ॥ ਆਨ ਬਡੇਨ ਕੀ ਛਾਡ ਦਈ ਕੁਲ ਭੀਤਰਿ ਆਪਨੋ ਰਾਹ ਚਲਾਯੋ ॥੪੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਿਤਕ ਦਿਵਸ ਬੀਤੇ ਜਬੈ ਕੰਸ ਰਾਜ ਉਤਪਾਤ ॥ ਤਬੈ ਕਥਾ ਅਉਰੈ ਚਲੀ ਕਰਮ ਰੇਖ ਕੀ ਬਾਤ ॥੪੪॥ ਪ੍ਰਥਮ ਪੁਤ੍ਰ ਦੇਵਕੀ ਕੇ ਜਨਮ ਕਥਨੰ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪੁਤ੍ਰ ਭਯੋ ਦੇਵਕੀ ਕੈ ਕੀਰਤਿ ਮਤ ਤਿਹ ਨਾਮੁ ॥ ਬਾਸਦੇਵ ਲੈ ਤਾਹਿ ਕੋ ਗਯੋ ਕੰਸ ਕੈ ਧਾਮ ॥੪੫॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਲੈ ਕਰਿ ਤਾਤ ਕੋ ਤਾਤ ਚਲੵੋ ਜਬ ਹੀ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਦਰ ਊਪਰਿ ਆਯੋ ॥ ਜਾਇ ਕਹੵੋ ਦਰਵਾਨਨ ਸੋਂ

ਤਿਨ ਬੋਲਿ ਕੈ ਭੀਤਰ ਜਾਇ ਜਨਾਯੋ ॥ ਕੰਸ ਕਰੀ ਕਰੁਨਾ ਸਿਸੁ ਦੇਖਿ ਕਹ੍ਯੋ ਹਮਹੂੰ ਤੁਮ ਕੋ ਬਖਸਾਯੋ ॥ ਫੇਰਿ ਚਲ੍ਯੋ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਬਸੁਦੇਵ ਤਊ ਮਨ ਮੈ ਕਛੁ ਨਾ ਸੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥੪੬॥ ਬਸੁਦੇਵ ਬਾਚ ਮਨ ਮੈ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਾਸੁਦੇਵ ਮਨ ਆਪਨੇ ਕੀਨੋ ਇਹੈ ਬਿਚਾਰ ॥ ਕੰਸ ਮੂੜ੍ਹ ਦੁਰਮਤਿ ਬਡੋ ਯਾ ਕੋ ਡਰਿਹੈ ਮਾਰ ॥੪੭॥ ਨਾਰਦ ਰਿਖਿ ਬਾਚ ਕੰਸ ਪ੍ਰਤਿ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਬ ਮੁਨਿ ਆਯੋ ਕੰਸ ਗ੍ਰਿਹਿ ਕਹੀ ਬਾਤ ਸੁਨਿ ਰਾਇ ॥ ਅਸਟ ਲੀਕ ਕਰ ਕੈ ਗਨੀ ਦੀਨੋ ਭੇਦ ਬਤਾਇ ॥੪੮॥ ਅਥ ਭ੍ਰਿਤਨ ਸੋਂ ਕੰਸ ਬਾਚ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਬਾਤ ਸੁਨੀ ਜਬ ਨਾਰਦ ਕੀ ਇਹ ਤੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਮਨ ਮਾਹਿ ਭਈ ਹੈ ॥ ਮਾਰਹੁ ਜਾਇ ਇਸੈ ਅਬ ਹੀ ਕਰਿ ਭ੍ਰਿਤਨ ਨੈਨ ਕੀ ਸੈਨ ਦਈ ਹੈ ॥ ਦੌਰਿ ਗਏ ਤਿਹ ਆਇਸੁ ਮਾਨ ਕੈ ਬਾਤ ਇਹੈ ਚਲ ਲੋਗ ਗਈ ਹੈ ॥ ਪਾਥਰ ਪੈ ਹਨਿ ਕੈ ਘਨਿ ਜ੍ਯੋਂ ਬਪੁ ਜੀਵਹਿ ਤੇ ਕਰਿ ਭਿੰਨ ਲਈ ਹੈ ॥੪੯॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਪੁਤ੍ਰ ਬਧਹ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਔਰ ਭਯੋ ਸੁਤ ਜੋ ਤਿਹ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹਿ ਤਉ ਨ੍ਰਿਪ ਕੰਸ ਮਹਾ ਮਤਿਹੀਨੋ ॥ ਸੇਵਕ ਭੇਜ ਦਏ ਤਿਨ ਲ੍ਯਾਇ ਕੈ ਪਾਥਰ ਪੈ ਹਨਿ ਕੈ ਪੁਨਿ ਦੀਨੋ ॥ ਸੋਰ ਪਰ੍ਯੋ ਸਭਹੀ ਪੁਰ ਮੈ ਕਬਿ ਨੈ ਤਿਹ ਕੋ ਜਸੁ ਇਉਂ ਲਖਿ ਲੀਨੋ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਮੂਓ ਸੁਨਿਕੈ ਰਨ ਮੈ ਮਿਲ ਕੈ ਸੁਰਮੰਡਲ ਰੋਦਨ ਕੀਨੋ ॥੫੦॥ ਔਰ ਭਯੋ ਸੁਤ ਜੋ ਤਿਹ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਨਾਮ ਧਰ੍ਯੋ ਤਿਹ ਕੋ ਤਿਨਹੂੰ ਜੈ ॥ ਮਾਰ ਦਯੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕੰਸ ਸੁ ਪਾਥਰ ਪੈ ਹਨਿ ਡਾਰਿਓ ਖੂੰਜੈ ॥ ਸੀਸ ਕੇ ਬਾਰ ਉਖਾਰਤਿ ਦੇਵਕੀ ਰੋਦਨ ਚੋਰਨ ਤੇ ਘਰ ਗੂੰਜੈ ॥ ਜ੍ਯੋਂ ਰੁਤਿ ਅੰਤੁ ਬਸੰਤ ਸਮੈ ਨਭਿ ਕੋ ਜਿਮ ਜਾਤ ਪੁਕਾਰਤਿ ਕੂੰਜੈ ॥੫੧॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਚਉਥੋ ਪੁਤ੍ਰ ਭਯੋ ਸੋ ਭੀ ਕੰਸ ਮਾਰ ਦਯੋ ਤਿਹ ਸੋਕ ਬੜਵਾ ਕੀ ਲਾਟੈਂ ਮਨ ਮੈਂ ਜਗਤਿ ਹੈ ॥ ਪਰੀ ਹੈਗੀ ਦਾਸੀ ਮਹਾ ਮੋਹ ਹੂ ਕੀ ਫਾਂਸੀ ਬੀਚ ਗਈ ਮਿਟ ਸੋਭਾ ਪੈ ਉਦਾਸੀ ਹੀ ਪਗਤਿ ਹੈ ॥ ਕੈਧੌਂ ਤੁਮ ਨਾਥ ਹ੍ਵੈ ਸਨਾਥ ਹਮਹੂੰ ਪੈ ਹੂੰਜੈ ਪਤਿ ਕੀ ਨ ਗਤਿ ਔਰ ਤਨ ਕੀ ਨ ਗਤਿ ਹੈ ॥ ਭਈ ਉਪਹਾਸੀ ਦੇਹ ਪੂਤਨ ਬਿਨਾਸੀ ਅਬਿਨਾਸੀ ਤੇਰੀ ਹਾਸੀ ਹਮੈ ਗਾਸੀ ਸੀ ਲਗਤਿ ਹੈ ॥੫੨॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਪਾਂਚਵੁ ਪੁਤ੍ਰ ਭਯੋ ਸੁਨਿ ਕੰਸ ਸੁ ਪਾਥਰ ਸੋਂ ਹਨਿ ਮਾਰਿ ਦਯੋ ਹੈ ॥ ਸ੍ਵਾਸ ਗਯੋ ਨਭਿ ਕੇ ਮਗ ਮੈ ਤਨ ਤਾ ਕੋ ਕਿਧੋ ਜਮੁਨਾ ਮੈ ਗਯੋ ਹੈ ॥ ਸੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਪੁਨਿ ਸ੍ਰੋਨਨ ਦੇਵਕੀ ਸੋਕ ਸੋਂ ਸਾਸ ਉਸਾਸ ਲਯੋ ਹੈ ॥ ਮੋਹ ਭਯੋ ਅਤਿ ਤਾ ਦਿਨ ਮੈ ਮਨੁ ਯਾਹੀ ਤੇ ਮੋਹ ਪ੍ਰਕਾਸ ਭਯੋ ਹੈ ॥੫੩॥ ਦੇਵਕੀ ਬਾਚ ॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਪੁਤ੍ਰ ਭਯੋ ਛਠੋ ਬੰਸ ਸੋ ਭੀ

ਮਾਰਿ ਡਾਰਜੋ ਕੰਸ ਦੇਵਕੀ ਪੁਕਾਰੀ ਨਾਥ ਬਾਤ ਸੁਨਿ ਲੀਜਿਯੈ ॥ ਕੀਜਿਯੈ ਅਨਾਥ ਨ ਸਨਾਥ ਮੇਰੇ ਦੀਨਾ ਨਾਥ ਹਮੈ ਮਾਰ ਦੀਜਿਯੈ ਕਿ ਯਾ ਕੋ ਮਾਰ ਦੀਜਿਯੈ ॥ ਕੰਸ ਬਡੋ ਪਾਪੀ ਜਾ ਕੋ ਲੋਕ ਭਯੋ ਜਾਪੀ ਸੋਈ ਕੀਜਿਯੈ ਹਮਾਰੀ ਦਸਾ ਜਾ ਤੇ ਸੁਖੀ ਜੀਜਿਯੈ ॥ ਸ੍ਰੌਨਨ ਮੈ ਸੁਨਿ ਅਸ ਵਾਰੀ ਗਜ ਵਾਰੀ ਕਰੋ ਲਾਈਐ ਨ ਢੀਲ ਅਬ ਦੋ ਮੈ ਏਕ ਕੀਜਿਯੈ ॥੫੪॥ ਇਤਿ ਛਠਵੇਂ ਪੁਤ੍ਰ ਬਧਹ ॥ ਅਥ ਬਲਭਦ੍ਰ ਜਨਮ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਜੌ ਬਲਭਦ੍ਰ ਭਯੋ ਗਰਭਾਂਤਰਿ ਤੌ ਦੁਹੂੰ ਬੈਠਿ ਕੈ ਮੰਤ੍ਰ ਕਰਜੋ ਹੈ ॥ ਤਾਹੀ ਤੇ ਮੰਤ੍ਰ ਕੇ ਜੋਰ ਸੋਂ ਕਾਢਿ ਕੈ ਰੋਹਨੀ ਕੇ ਉਰ ਬੀਚ ਧਰਜੋ ਹੈ ॥ ਕੰਸ ਕਦਾਂਚ ਹਨੈ ਸਿਸੁ ਕੋ ਤਿਹ ਤੇ ਮਨ ਮੈ ਬਸੁਦੇਵ ਡਰਜੋ ਹੈ ॥ ਸੇਖ ਮਨੋ ਜਗ ਦੇਖਨ ਕੋ ਜਗ ਭੀਤਰਿ ਰੂਪ ਨਵੀਨ ਕਰਜੋ ਹੈ ॥੫੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਕ੍ਰਿਸਨ ਕਰਿ ਸਾਧ ਦੋ ਬਿਸਨੁ ਕ੍ਰਿਸਨ ਪਤਿ ਜਾਸ ॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਬਿਸ੍ਰ ਤਰਬੇ ਨਮਿਤ ਤਨ ਮੈ ਕਰਜੋ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥੫੬॥ ਅਥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਜਨਮ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਸੰਖ ਗਦਾ ਕਰਿ ਅਉਰ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਧਰੇ ਤਨਿ ਕਉਚ ਬਡੇ ਬਡਭਾਗੀ ॥ ਨੰਦਗ ਹੈ ਕਰ ਸਾਰੰਗ ਸਾਰੰਗ ਪੀਤ ਧਰੇ ਪਟ ਪੈ ਅਨੁਰਾਗੀ ॥ ਸੋਈ ਹੁਤੀ ਜਨਮਜੋ ਇਹ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹਿ ਕੈ ਡਰਪੈ ਮਨ ਮੈ ਉਠਿ ਜਾਗੀ ॥ ਦੇਵਕੀ ਪੁਤ੍ਰ ਨ ਜਾਨਜੋ ਲਖਜੋ ਹਰਿ ਕੈ ਕੈ ਪ੍ਰਨਾਮ ਸੁ ਪਾਇਨ ਲਾਗੀ ॥੫੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਲਖਜੋ ਦੇਵਕੀ ਹਰਿ ਮਨੈ ਲਖਜੋ ਨ ਕਰਿ ਕਰਿ ਤਾਤ ॥ ਲਖਜੋ ਜਾਨ ਕਰਿ ਮੋਹ ਕੀ ਤਾਨੀ ਤਾਨਿ ਕਨਾਤ ॥੫੮॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਜਨਮ ਜਬ ਹੀ ਭਯੋ ਦੇਵਨ ਭਯੋ ਹੁਲਾਸ ॥ ਸਤ੍ਰੁ ਸਭੈ ਅਬ ਨਾਸ ਹੋਹਿੰ ਹਮ ਕੋ ਹੋਇ ਬਿਲਾਸ ॥੫੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਆਨਦ ਸੋਂ ਸਭ ਦੇਵਤਨ ਸੁਮਨ ਦੀਨ ਬਰਖਾਇ ॥ ਸੋਕ ਹਰਨ ਦੁਸਟਨ ਦਲਨ ਪ੍ਰਗਟੇ ਜਗ ਮੋ ਆਇ ॥੬੦॥ ਜੈ ਜੈ ਕਾਰ ਭਯੋ ਜਬੈ ਸੁਨੀ ਦੇਵਕੀ ਕਾਨਿ ॥ ਤ੍ਰਾਸਿਤ ਹੁਇ ਮਨ ਮੈ ਕਹਜੋ ਸੋਰ ਕਰੈ ਕੋ ਆਨਿ ॥੬੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਾਸੁਦੇਵ ਅਰੁ ਦੇਵਕੀ ਮੰਤ੍ਰ ਕਰੈ ਮਨ ਮਾਹਿ ॥ ਕੰਸ ਕਸਾਈ ਜਾਨ ਕੈ ਹਿਯੈ ਅਧਿਕ ਡਰਪਾਹਿ ॥੬੨॥ ਇਤਿ ਕ੍ਰਿਸਨ ਜਨਮ ਬਰਨਨੰ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰ ਕਰਜੋ ਦੁਹਹੂੰ ਮਿਲਿ ਮਾਰ ਡਰੈ ਇਹ ਕੋ ਮਤ ਰਾਜਾ ॥ ਨੰਦਹਿ ਕੇ ਘਰਿ ਆਇਹੁੰ ਡਾਰ ਕੈ ਠਾਟ ਇਹੀ ਮਨ ਮੈ ਤਿਨ ਸਾਜਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹਜੋ ਮਨ ਮੈ ਨ ਡਰੋ ਤੁਮ ਜਾਹੁ ਨਿਸੰਕ ਬਜਾਵਤ ਬਾਜਾ ॥ ਮਾਯਾ ਕੀ ਖੈਂਚ ਕਨਾਤ ਲਈ ਧਰਿ ਬਾਲਕ ਸਉਰਭ ਆਪ ਬਿਰਾਜਾ ॥੬੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਜਬੈ ਤਿਨ ਗ੍ਰਿਹ ਭਯੋ ਬਾਸਦੇਵ ਇਹ ਕੀਨ ॥ ਦਸ

ਹਜਾਰ ਗਾਈਂ ਭਲੀ ਮਨੈ ਮਨਸ ਕਰਿ ਦੀਨ ॥੬੪॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਛੂਟਿ ਕਿਵਾਰ ਗਏ ਘਰ ਕੇ ਦਰ ਕੇ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਬਰ ਕੇ ਚਲਤੇ ॥ ਹਰਖੇ ਸਰਖੇ ਬਸੁਦੇਵਹਿ ਕੇ ਪਗ ਜਾਇ ਛੁਯੋ ਜਮੁਨਾ ਜਲ ਤੇ ॥ ਹਰਿ ਦੇਖਨ ਕੌ ਹਰਿ ਔ ਬਡ ਕੇ ਹਰਿ ਦੌਰ ਗਏ ਤਨ ਕੇ ਬਲ ਤੇ ॥ ਕਾਜ ਇਹੀ ਕਹਿ ਦੋਊ ਗਏ ਜੁ ਖਿਝੇ ਬਹੁ ਪਾਪਨ ਕੀ ਮਲ ਤੇ ॥੬੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਜਬੈ ਚੜ੍ਹਤੀ ਕਰੀ ਫੇਰਯੋ ਮਾਯਾ ਜਾਲ ॥ ਅਸੁਰ ਜਿਤੇ ਚਉਕੀ ਹੁਤੇ ਸੋਇ ਗਏ ਤਤਕਾਲ ॥੬੬॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕੰਸਹਿ ਕੇ ਡਰ ਤੇ ਬਸੁਦੇਵ ਸੁ ਪਾਇ ਜਬੈ ਜਮੁਨਾ ਮਧਿ ਠਾਨੋ ॥ ਮਾਨ ਕੈ ਪ੍ਰੀਤਿ ਪੁਰਾਤਨ ਕੋ ਜਲ ਪਾਇਨ ਭੇਟਨ ਕਾਜ ਉਠਾਨੋ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਜਸੁ ਉੱਚ ਮਹਾਂ ਕਬਿ ਨੈ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਪਹਚਾਨੋ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਜਾਨ ਕਿਧੋ ਪਤਿ ਹੈ ਇਹ ਕੈ ਜਮੁਨਾ ਤਿਹ ਭੇਟਤਿ ਮਾਨੋ ॥੬੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਬੈ ਜਸੋਧਾ ਸੁਇ ਗਈ ਮਾਯਾ ਕਿਯੋ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥ ਡਾਰਿ ਕ੍ਰਿਸਨ ਤਿਹ ਪੈ ਸੁਤਾ ਲੀਨੀ ਹੈ ਕਰਿ ਤਾਸ ॥੬੮॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਮਾਯਾ ਕੋ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਬਸਦੇਵ ਸੁ ਸੀਘ੍ਰ ਚਲ੍ਯੋ ਅਪਨੇ ਗ੍ਰਿਹ ਮਾਹੀ ॥ ਸੋਇ ਗਏ ਪਰ ਦੁਆਰ ਸਭੈ ਘਰ ਬਾਹਰਿ ਭੀਤਰਿ ਕੀ ਸੁਧਿ ਨਾਹੀ ॥ ਦੇਵਕੀ ਤੀਰ ਗਯੋ ਜਬ ਹੀ ਸਭ ਤੇ ਮਿਲਿ ਗੇ ਪਟ ਆਪਸਿ ਮਾਹੀ ॥ ਬਾਲਿ ਉਠੀ ਜਬ ਰੋਦਨ ਕੈ ਜਗ ਕੈ ਸੁਧਿ ਜਾਇ ਕਰੀ ਨਰਨਾਹੀ ॥੬੯॥ ਰੋਇ ਉਠੀ ਵਹ ਬਾਲਿ ਜਬੈ ਤਬ ਸ੍ਰੋਨਨ ਮੈ ਸੁਨਿ ਲੀ ਧੁਨਿ ਹੋਰੈ ॥ ਧਾਇ ਗਏ ਨ੍ਰਿਪ ਕੰਸਹਿ ਕੇ ਘਰਿ ਜਾਇ ਕਹਯੋ ਜਨਮ੍ਯੋ ਰਿਪੁ ਤੋਰੈ ॥ ਲੈ ਕੈ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਯੋ ਤਿਹ ਕੈ ਚਲਿ ਜਾਇ ਗਹੀ ਕਰ ਤੈ ਕਰਿ ਜੋਰੈ ॥ ਦੇਖਹੁ ਬਾਤ ਮਹਾ ਜੜ ਕੀ ਅਬ ਆਦਿਕ ਕੇ ਬਿਖ ਚਾਬਤ ਭੋਰੈ ॥੭੦॥ ਲਾਇ ਰਹੀ ਉਰ ਸੋ ਤਿਹ ਕੋ ਮੁਖ ਤੇ ਕਹਯੋ ਬਾਤ ਸੁਨੋ ਮਤਵਾਰੇ ॥ ਪੁਤ੍ਰ ਹਨੇ ਮਮ ਪਾਵ ਕਸੇ ਛਠ ਹੀ ਤੁਮ ਪਾਥਰ ਪੈ ਹਨ ਡਾਰੇ ॥ ਛੀਨ ਕੈ ਕੰਸ ਕਹਯੋ ਮੁਖ ਤੇ ਇਹ ਭੀ ਪਟਕੌਂ ਇਹ ਕੈ ਅਬ ਨਾਰੇ ॥ ਦਾਮਨਿ ਹ੍ਵੈ ਲਹਕੀ ਨਭ ਮੈ ਜਬ ਰਾਖ ਲਈ ਵਹ ਰਾਖਨਹਾਰੇ ॥੭੧॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਕੈ ਕੈ ਕ੍ਰੋਧ ਮਨ ਕਰਿ ਬਜੋਂਤ ਵਾ ਕੇ ਮਾਰਬੇ ਕੀ ਚਾਕਰਨ ਕਹਯੋ ਮਾਰ ਡਾਰੋ ਨ੍ਰਿਪ ਬਾਤ ਹੈ ॥ ਕਰ ਮੋ ਉਠਾਇ ਕੈ ਬਨਾਇ ਭਾਰੇ ਪਾਥਰ ਪੈ ਰਾਜ ਕਾਜ ਰਾਖਬੇ ਕੋ ਕਛੂ ਨਹੀ ਪਾਤ ਹੈ ॥ ਅਪਨੋ ਸੋ ਬਲ ਕਰਿ ਰਾਖੈ ਇਹ ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ ਸ੍ਰੰਦ ਛੰਦ ਬੰਦ ਕੈ ਕੈ ਛੂਟ ਇਹ ਜਾਤ ਹੈ ॥ ਮਾਯਾ ਕੋ ਬਢਾਇ ਕੈ ਸੁ ਸਭਨ ਸੁਨਾਇਕੈ ਸੁ ਐਸੇ ਉਡੀ ਬਾਰਾ ਜੈਸੇ ਪਾਰਾ ਉਡ ਜਾਤ ਹੈ ॥੭੨॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਆਠ ਭੁਜਾ ਕਰਿ ਕੈ

ਅਪਨੀ ਸਭਨੋ ਕਰ ਮੈ ਬਰ ਆਯੁਧ ਲੀਨੇ ॥ ਜ੍ਵਾਲ ਨਿਕਾਸਿ ਕਹੀ ਮੁਖ ਤੇ ਰਿਪੁ ਔਰ ਭਯੋ ਤੁਮਰੋ ਮਤਿ ਹੀਨੇ ॥ ਦਾਮਨਿ ਸੀ ਲਹਕੈ ਨਭ ਮੈ ਡਰ ਕੈ ਫਟ ਗੇ ਤਿਹ ਸੱਤ੍ਰਨ ਸੀਨੇ ॥ ਮਾਰਿ ਡਰੈ ਇਹ ਹੂੰ ਹਮਹੂੰ ਸਭਿ ਤ੍ਰਾਸ ਮਨੈ ਅਤਿ ਦੈਤਨ ਕੀਨੇ ॥੭੩॥ ਅਥ ਦੇਵਕੀ ਬਸੁਦੇਵ ਛੋਰਬੋ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਬਾਤ ਸੁਨੀ ਇਹ ਕੀ ਜਬ ਸ੍ਰੋਨਨ ਨਿੰਦਿਤ ਦੇਵਨ ਕੋ ਘਰਿ ਆਯੋ ॥ ਝੂਠ ਹਨੇ ਹਮ ਪੈ ਭਗਨੀ ਸੁਤ ਜਾਇ ਕੈ ਪਾਇਨ ਸੀਸ ਨਿਵਾਯੋ ॥ ਗਜਾਨ ਕਥਾ ਕਰ ਕੈ ਅਤਿ ਹੀ ਬਹੁ ਦੇਵਕੀ ਔ ਬਸੁਦੇਵ ਰਿਝਾਯੋ ॥ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਬੁਲਾਇ ਲੁਹਾਰ ਕੋ ਲੋਹ ਅਉ ਮੋਹ ਕੋ ਫਾਂਧ ਕਟਾਯੋ ॥੭੪॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਦੇਵਕੀ ਬਸੁਦੇਵ ਕੋ ਛੋਰਬੋ ਬਰਨਨੰ ਸਮਾਪਤਮ ॥

ਕੰਸ ਮੰਤ੍ਰੀਅਨ ਸੋਂ ਬਿਚਾਰ ਕਰਤ ਭਯਾ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਮੰਤ੍ਰੀ ਸਕਲ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ਕੀਨੋ ਕੰਸ ਬਿਚਾਰ ॥ ਬਾਲਕ ਜੋ ਮਮ ਦੇਸ ਮੈ ਸੋ ਸਭ ਡਾਰੋ ਮਾਰ ॥੭੫॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਭਾਗਵਤ ਕੀ ਯਹ ਸੁੱਧ ਕਥਾ ਬਹੁ ਬਾਤ ਭਰੇ ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੀ ॥ ਬਾਕੀ ਕਹੌਂ ਫੁਨਿ ਅਉਰ ਕਥਾ ਸੁਭ ਰੂਪ ਧਰਯੋ ਬ੍ਰਿਜ ਮਧਿ ਮੁਰਾਰੀ ॥ ਦੇਵ ਸਭੈ ਹਰਖੇ ਸੁਨਿ ਭੂ ਮਹਿ ਔਰ ਮਨੈ ਹਰਖੇ ਨਰ ਨਾਰੀ ॥ ਮੰਗਲ ਹੋਹਿ ਘਰਾ ਘਰ ਮੈਂ ਉਤਰਯੋ ਅਵਤਾਰਨ ਕੋ ਅਵਤਾਰੀ ॥੭੬॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਜਾਗ ਉਠੀ ਜਸੁਧਾ ਜਬ ਹੀ ਪਿਖਿ ਪੁਤ੍ਰਹਿ ਦੇਨ ਲਗੀ ਹੁਨੀਆ ਹੈ ॥ ਪੰਡਿਤਨ ਕੋ ਅਰੁ ਗਾਇਨ ਕੋ ਬਹੁ ਦਾਨ ਦਿਯੋ ਸਭ ਹੀ ਗੁਨੀਆ ਹੈ ॥ ਪੁਤ੍ਰ ਭਯੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਬ੍ਰਿਜ ਭਾਮਨਿ ਓਢ ਕੈ ਲਾਲ ਚਲੀ ਚੁਨੀਆ ਹੈ ॥ ਜਿਯੋਂ ਮਿਲਿ ਕੈ ਘਨ ਕੇ ਦਿਨ ਮੈ ਉਡ ਕੈ ਸੁ ਚਲੀ ਜੁ ਮਨੋ ਮੁਨੀਆ ਹੈ ॥੭੭॥ ਨੰਦ ਬਾਚ ਕੰਸ ਪ੍ਰਤਿ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਨੰਦ ਮਹਰ ਲੈ ਭੇਟ ਕੋ ਗਯੋ ਕੰਸ ਕੇ ਪਾਸਿ ॥ ਪੁਤ੍ਰ ਭਯੋ ਹਮਰੇ ਗ੍ਰਿਹੈ ਜਾਇ ਕਹੀ ਅਰਦਾਸਿ ॥੭੮॥ ਬਸੁਦੇਵ ਬਾਚ ਨੰਦ ਸੋਂ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਨੰਦ ਚਲਯੋ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਜਬੈ ਸੁਨੀ ਬਾਤ ਬਸੁਦੇਵ ॥ ਭੈ ਹ੍ਵੈ ਹੈ ਤੁਮ ਕੋ ਬਡੋ ਸੁਨੋ ਗੋਪਪਤਿ ਭੇਵ ॥੭੯॥ ਕੰਸ ਬਾਚ ਬਕੀ ਸੋਂ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕੰਸ ਕਹੈ ਬਕੀ ਬਾਤ ਸੁਨੋ ਇਹ ਆਜ ਕਰੋ ਤੁਮ ਕਾਜ ਹਮਾਰੋ ॥ ਬਾਰਕ ਜੇ ਜਨਮੇ ਇਹ ਦੇਸ ਮੈ ਤਾਹਿ ਕੋ ਜਾਇ ਕੈ ਸੀਘ੍ਰ ਸੰਘਾਰੋ ॥ ਕਾਲ ਵਹੈ ਹਮਰੋ ਕਹੀਐ ਤਿਹ ਤ੍ਰਾਸਿ ਡਰਯੋ ਹਿਯਰਾ ਮਮ ਭਾਰੋ ॥ ਹਾਲ

ਬਿਹਾਲ ਭਯੋ ਤਿਹ ਕਾਲ ਮਨੋ ਤਨ ਮੈ ਜੁ ਡਸ੍ਯੋ ਅਹਿ ਕਾਰੋ ॥੯੦॥ ਪੂਤਨਾ ਬਾਚ ਕੰਸ ਪ੍ਰਤਿ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਹ ਸੁਨਿ ਕੈ ਤਬ ਪੂਤਨਾ ਕਹੀ ਕੰਸ ਸੋਂ ਬਾਤ ॥ ਬਰ ਮਾ ਜਾਏ ਸਭ ਹਨੋਂ ਮਿਟੈ ਤਿਹਾਰੋ ਤਾਤ ॥੯੧॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਸੀਸ ਨਿਵਾਇ ਉਠੀ ਤਬ ਬੋਲਿ ਸੁ ਘੋਲਿ ਮਿਠਾ ਲਪਟੋਂ ਥਨ ਮੈ ॥ ਬਾਲ ਜੁ ਪਾਨ ਕਰੇ ਤਜੈ ਪ੍ਰਾਨਨ ਤਾਹਿ ਮਸਾਨ ਕਰੌਂ ਛਿਨ ਮੈ ॥ ਬੁਧਿਤਾਨ ਸੁਜਾਨ ਕਹ੍ਯੋ ਸਤਿ ਮਾਨ ਸੁ ਆਇਹੋਂ ਟੋਰ ਕੈ ਤਾ ਹਨਿ ਮੈ ॥ ਨਿਰਭਉ ਨ੍ਰਿਪ ਰਾਜ ਕਰੋ ਨਗਰੀ ਸਗਰੀ ਜਿਨਿ ਸੋਚ ਕਰੋ ਮਨ ਮੈ ॥੯੨॥ ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਤਿ ਪਾਪਨਿ ਜਗੰਨਾਥ ਪਰ ਬੀੜਾ ਲਿਯੋ ਉਠਾਇ ॥ ਕਪਟ ਰੂਪ ਸੋਰਹ ਸਜੇ ਗੋਕੁਲ ਪਹੁਚੀ ਜਾਇ ॥੯੩॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕਾਜਰ ਨੈਨ ਦਿਯੇ ਮਨ ਮੋਹਤ ਈਂਗਰ ਕੀ ਬਿੰਦੁਰੀ ਜੁ ਬਿਰਾਜੈ ॥ ਟਾਂਡ ਭੁਜਾਨ ਬਨੀ ਕਟਿ ਕੇਹਰਿ ਪਾਇਨ ਨੂਪਰ ਕੀ ਧੁਨਿ ਬਾਜੈ ॥ ਹਾਰ ਗਰੇ ਮੁਕਤਾਹਲ ਕੇ ਗਈ ਨੰਦ ਦ੍ਵਾਰਹਿ ਕੰਸ ਕੈ ਕਾਜੈ ॥ ਬਾਸ ਸੁਬਾਸ ਬਸੀ ਸਭ ਹੀ ਤਨ ਆਨਨ ਪੈ ਸਸਿ ਕੋਟਿਕ ਲਾਜੈ ॥੯੪॥ ਜਸੁਧਾ ਬਾਚ ਪੂਤਨਾ ਪ੍ਰਤਿ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਹੁ ਆਦਰ ਕਰਿ ਪੂਛ੍ਯੋ ਜਸੁਮਤਿ ਬਚਨ ਰਸਾਲ ॥ ਆਸਨ ਪੈ ਬੈਠਾਇਕੈ ਕਹ੍ਯੋ ਬਾਤ ਕਹੁ ਬਾਲ ॥੯੫॥ ਪੂਤਨਾ ਬਾਚ ਜਸੋਧਾ ਸੋਂ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮਹਰਿ ਤਿਹਾਰੇ ਸੁਤ ਸੁਨ੍ਯੋ ਜਨਮ੍ਯੋ ਰੂਪ ਅਨੂਪ ॥ ਮੋ ਗੋਦੀ ਦੈ ਦੂਧ ਕੋ ਹੋਵੈ ਸਭ ਕੋ ਭੂਪ ॥੯੬॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਗੋਦ ਦਯੋ ਜਸੁਧਾ ਤਬ ਤਾਹਿ ਕੇ ਅੰਤ ਸਮੈ ਤਬ ਹੀ ਉਨ ਲੀਨੋ ॥ ਭਾਗ ਬਡੇ ਦੁਰਬੁੱਧਨਿ ਕੇ ਭਗਵਾਨਹਿ ਕੋ ਜਿਨ ਅਸਥਨ ਦੀਨੋ ॥ ਛੀਰ ਰਕੱਤ੍ਰ ਸੁ ਤਾਹਿ ਕੇ ਪ੍ਰਾਨ ਸੁ ਐਂਚ ਲਏ ਮੁਖ ਮੋ ਇਹ ਕੀਨੋ ॥ ਜਿਯੋਂ ਗਗੜੀ ਤੁਮਰੀ ਤਨ ਲਾਇ ਕੈ ਤੇਲ ਲਏ ਤੁਚ ਛਾਡਿ ਕੈ ਪੀਨੋ ॥੯੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪਾਪ ਕਰ੍ਯੋ ਬਹੁ ਪੂਤਨਾ ਜਾ ਸੋਂ ਨਰਕ ਡਰਾਇ ॥ ਅੰਤਿ ਕਹ੍ਯੋ ਹਰਿ ਛਾਡਿ ਦੈ ਬਸੀ ਬਿਕੁੰਠਹਿ ਜਾਇ ॥੯੮॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਦੇਹ ਛਿ ਕੋਸ ਪ੍ਰਮਾਨ ਭਈ ਪੁਖਰਾ ਜਿਮ ਪੇਟ ਮੁਖੋ ਨਲੂਆਰੇ ॥ ਡੰਡ ਦੁ ਕੂਲ ਭਏ ਤਿਹ ਕੇ ਜਨੁ ਬਾਰ ਸਿਬਾਲ ਤੇ ਸੇਖ ਪੂਆਰੇ ॥ ਸੀਸ ਸੁਮੇਰੁ ਕੋ ਸ੍ਰਿੰਗ ਭਯੋ ਤਿਹ ਆਂਖਨ ਮੈ ਪਰਗੇ ਖਡੂਆਰੇ ॥ ਸਾਹ ਕੇ ਕੋਟ ਮੇ ਤੋਪ ਲਗੀ ਬਿਬ ਗੋਲਨ ਕੇ ਹ੍ਵੈ ਗਏ ਗਲੂਆਰੇ ॥੯੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਸਥਨ ਮੁਖ ਲੈ ਕ੍ਰਿਸਨ ਤਿਹ ਊਪਰਿ ਸੋਇ ਗਏ ॥ ਧਾਇ ਤਬੈ ਬ੍ਰਿਜਲੋਕ ਸਭ ਗੋਦ ਉਠਾਇ ਲਏ ॥੯੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਾਟਿ ਕਾਟਿ ਤਨ ਏਕਠੋ ਕਿਯਬ ਤਾ ਕੋ ਢੇਰ ॥ ਦੇ ਈਂਧਨ ਚਹੂੰ ਓਰ ਤੇ

ਬਾਰਤ ਲਗੀ ਨ ਬੇਰ ॥੯੧॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਜਬ ਹੀ ਨੰਦ ਆਇ ਹੈ ਗੋਕੁਲ ਮੈ ਲਈ ਬਾਸ ਸੁਬਾਸ ਮਹਾਂ ਬਿਸਮਾਨਜੋ ॥ ਲੋਕ ਸਭੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੋ ਬਿਰਤਾਂਤ ਕਹ੍ਯੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਮਨ ਮੈ ਡਰਪਾਨਜੋ ॥ ਸਾਚ ਕਹੀ ਬਸੁਦੇਵਹਿ ਮੋ ਪਹਿ ਸੋ ਪਰਤੱਛਿ ਭਈ ਹਮ ਜਾਨਜੋ ॥ ਤਾ ਦਿਨ ਦਾਨ ਅਨੇਕ ਦਿਯੋ ਸਭ ਬਿੱਪਨ ਬੇਦ ਅਸੀਸ ਬਖਾਨਜੋ ॥੯੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਾਲ ਰੂਪ ਹ੍ਵੈ ਉਤਰ੍ਯੋ ਦਯਾ ਸਿੰਧੁ ਕਰਤਾਰ ॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਉਧਾਰੀ ਪੂਤਨਾ ਭੂਮਿ ਉਤਾਰ੍ਯੋ ਭਾਰ ॥੯੩॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਪੁਰਾਣੇ ਦਸਮ ਸਕੰਧੇ ਪੂਤਨਾ ਬਧ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤੰ ॥

ਅਥ ਨਾਮ ਕਰਣ ਕਥਨੰ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਾਸੁਦੇਵ ਤਬ ਗਰਗ ਕੋ ਨਿਕਟ ਸੁ ਕਹੀ ਬਿਠਾਇ ॥ ਗੋਕਲ ਨੰਦਹਿ ਕੇ ਭਵਨਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੋ ਤੁਮ ਜਾਇ ॥੯੪॥ ਉਤੈ ਤਾਤ ਹਮਰੈ ਤਹਾ ਨਾਮ ਕਰਨ ਕਰਿ ਦੇਹੁ ॥ ਹਮ ਤੁਮ ਬਿਨੁ ਨਹੀ ਜਾਨਹੀ ਅਉਰ ਸ੍ਰਵਨ ਸੁਨਿ ਲੇਹੁ ॥੯੫॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਬੇਗਿ ਚਲ੍ਯੋ ਦਿਜ ਗੋਕੁਲ ਕੋ ਬਸੁਦੇਵ ਮਹਾਨ ਕਹੀ ਸੋਇ ਮਾਨੀ ॥ ਨੰਦ ਕੇ ਧਾਮ ਗਯੋ ਤਬ ਹੀ ਬਹੁ ਆਦਰ ਤਾਹਿ ਕਰ੍ਯੋ ਨੰਦ ਰਾਨੀ ॥ ਨਾਮ ਸੁ ਕ੍ਰਿਸਨ ਕਹ੍ਯੋ ਇਹ ਕੋ ਕਰਿ ਮਾਨ ਲਈ ਇਹ ਬਾਤ ਬਖਾਨੀ ॥ ਲਾਇ ਲਗੰਨ ਨਛਤ੍ਰਨ ਸੋਧਿ ਕਹੀ ਸਮੁਝਾਇ ਅਕਥ ਕਹਾਨੀ ॥੯੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਨਾਮ ਤਾ ਕੋ ਧਰ੍ਯੋ ਗਰਗਹਿ ਮਨੈਂ ਬਿਚਾਰਿ ॥ ਸਜਾਮ ਪਲੋਟੈ ਪਾਇ ਜਿਹ ਇਹ ਸਮ ਮਨੋ ਮੁਰਾਰਿ ॥੯੭॥ ਸੁਕਲ ਬਰਨ ਸਤਿਜੁਗਿ ਭਏ ਪੀਤ ਬਰਨ ਤ੍ਰੇਤਾਹਿ ॥ ਪੀਤ ਬਰਨ ਪਟ ਸਜਾਮ ਤਨ ਨਰ ਨਾਹਨ ਕੇ ਨਾਹਿ ॥੯੮॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਅੰਨ ਦਯੋ ਗਰਗੈ ਜਬ ਨੰਦਹਿ ਤਉ ਉਠਿ ਕੈ ਜਮੁਨਾ ਤਟਿ ਆਯੋ ॥ ਨ੍ਹਾਇ ਕਟੈ ਕਰਿ ਕੈ ਧੁਤਿਯਾ ਹਰਿ ਕੋ ਅਰੁ ਦੇਵਨ ਭੋਗ ਲਗਾਯੋ ॥ ਆਇ ਗਏ ਨੰਦ ਲਾਲ ਤਬੈ ਕਰ ਸੋਂ ਗਹਿ ਕੈ ਅਪਨੇ ਮੁਖਿ ਪਾਯੋ ॥ ਚਕ੍ਰਤ ਹ੍ਵੈ ਗਯੋ ਪੇਖਿ ਤਬੈ ਤਿਹ ਅੰਨ ਸਭੈ ਇਨ ਭੀਟਿ ਗਵਾਯੋ ॥੯੯॥ ਫੇਰਿ ਬਿਚਾਰ ਕਰ੍ਯੋ ਮਨ ਮੈ ਇਹ ਤੋ ਨਹਿ ਬਾਲਕ ਪੈ ਹਰਿ ਜੀ ਹੈ ॥ ਮਾਨਸ ਪੰਚ ਭੂ ਆਤਮ ਕੋ ਮਿਲਿ ਕੈ ਤਿਨ ਸੋ ਕਰਤਾ ਸਰਜੀ ਹੈ ॥ ਯਾਦ ਕਰੀ ਮਮ ਤਾ ਇਹ ਕਾਰਨ ਮੱਧ ਕੋ ਦੂਰ ਕਰੈ ਕਰਜੀ ਹੈ ॥ ਮੂੰਦਿ ਲਈ ਤਿਹ ਕੀ ਮਤਿ ਯੌਂ ਪਟ ਸੋਂ ਤਨ ਢਾਂਪਤਿ ਜ੍ਯੋਂ ਦਰਜੀ ਹੈ ॥੧੦੦॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਨੰਦ ਕੁਮਾਰ ਤ੍ਰਿਬਾਰ ਭਯੋ ਜਬ ਤੋ ਮਨ ਬਾਮ੍ਹਨ ਕ੍ਰੋਧ ਕਰ੍ਯੋ ਹੈ ॥ ਮਾਤ ਖਿਝੀ ਜਸੁਧਾ ਹਰਿ

ਕੋ ਗਹਿ ਕੈ ਉਰ ਆਪਨ ਲਾਇ ਧਰਯੋ ਹੈ ॥ ਬੋਲ ਉਠੇ ਭਗਵਾਨ ਤਬੈ ਇਹ ਦੋਸ ਨ ਹੈ ਮੁਹਿ ਯਾਦ ਕਰਯੋ ਹੈ ॥ ਪੰਡਿਤ ਜਾਨਿ ਲਈ ਮਨ ਮੈ ਉਠ ਕੈ ਤਿਹ ਕੇ ਤਬ ਪਾਂਇ ਪਰਯੋ ਹੈ ॥੧੦੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਨੰਦ ਦਾਨ ਤਾ ਕੋ ਦਯੋ ਕਹ ਲਉ ਕਹੋਂ ਸੁਨਾਇ ॥ ਗਰਗ ਆਪਨੇ ਘਰਿ ਚਲਯੋ ਮਹਾਂ ਪ੍ਰਮੁਦ ਮਨਿ ਪਾਇ ॥੧੦੨॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਨਾਮ ਕਰਨ ਬਰਨਨੰ ॥

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਬਾਲਕ ਰੂਪ ਧਰੇ ਹਰਿ ਜੀ ਪਲਨਾ ਪਰ ਝੂਲਤ ਹੈਂ ਤਬ ਕੈਸੇ ॥ ਮਾਤ ਲਡਾਵਤਿ ਹੈ ਤਿਹ ਕੋ ਔ ਝੁਲਾਵਤਿ ਹੈ ਕਰਿ ਮੋਹ ਹਿਤੈਸੇ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਉਪਮਾ ਅਤਿ ਹੀ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੀ ਮੁਖ ਤੇ ਫੁਨਿ ਐਸੇ ॥ ਭੂਮਿ ਦੁਖੀ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਜਨੁ ਪਾਲਤ ਹੈ ਰਿਪੁ ਦੈਤਨ ਜੈਸੇ ॥੧੦੩॥ ਭੂਖ ਲਗੀ ਜਬ ਹੀ ਹਰਿ ਕੋ ਤਬ ਪੈ ਜਸੁਧਾ ਥਨ ਕੋ ਤਿਨ ਚਾਹਯੋ ॥ ਮਾਤ ਉਠੀ ਨ ਭਯੋ ਮਨ ਕ੍ਰੁੱਧ ਤਬੈ ਪਗ ਸੋਂ ਮਹਿ ਗੋਡਕੈ ਬਾਹਯੋ ॥ ਤੇਲ ਧਰਯੋ ਅਰੁ ਘੀਉ ਭਰਯੋ ਛੁਟਿ ਭੂਮਿ ਪਰਯੋ ਜਸੁ ਸਯਾਮ ਸਰਾਹਯੋ ॥ ਹੋਤ ਕੁਲਾਹਲ ਮੱਧਿ ਪੁਰੀ ਧਰਨੀ ਕੋ ਮਨੋ ਸਭ ਸੋਕ ਸੁ ਲਾਹਯੋ ॥੧੦੪॥ ਧਾਇ ਗਏ ਬ੍ਰਿਜ ਲੋਕ ਸਭੈ ਹਰਿ ਜੀ ਤਿਨ ਆਪਨ ਕੰਠ ਲਗਾਏ ॥ ਔਰ ਸਭੈ ਬ੍ਰਿਜ ਲੋਕ ਬਧੂ ਮਿਲਿ ਭਾਂਤਿਨ ਭਾਂਤਿਨ ਮੰਗਲ ਗਾਏ ॥ ਭੂਮਿ ਹਲੀ ਨ ਭਯੋ ਇਹ ਕੌਤਕ ਬਾਰਨ ਭੇਦ ਯੌਂ ਭਾਖਿ ਸੁਨਾਏ ॥ ਚਕ੍ਰਿਤ ਬਾਤ ਭਏ ਸੁਨਿਕੈ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਤਿਨ ਸਾਚ ਨ ਲਾਏ ॥੧੦੫॥ ਕਾਨਹਿ ਕੇ ਸਿਰ ਸਾਥ ਛੁਹਾਇਕੈ ਔਰ ਸਭੈ ਤਿਨ ਅੰਗਨ ਕੋ ॥ ਅਰੁ ਲੋਕ ਬੁਲਾਇ ਸਭੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਬਹੁ ਦਾਨ ਦਯੋ ਤਿਨ ਮੰਗਨ ਕੋ ॥ ਅਰੁ ਦਾਨ ਦਯੋ ਸਭ ਹੀ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਕਰਕੈ ਪਟ ਰੰਗਨ ਰੰਗਨ ਕੋ ॥ ਇਹ ਸਾਜ ਬਨਾਇ ਦਯੋ ਤਿਨ ਕੋ ਅਰੁ ਔਰ ਦਯੋ ਦੁਖ ਭੰਗਨ ਕੋ ॥੧੦੬॥ ਕੰਸ ਬਾਚ ਤ੍ਰਿਣਾਵਰਤ ਸੋਂ ॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਜਬੈ ਪੂਤਨਾ ਹਨੀ ਸੁਨੀ ਗੋਕਲ ਬਿਖੈ ॥ ਤ੍ਰਿਣਾਵਰਤ ਸੋਂ ਕਹਯੋ ਜਾਹੁ ਤਾ ਕੋ ਤਿਖੈ ॥ ਨੰਦ ਬਾਲ ਕੋ ਮਾਰੋ ਐਸੇ ਪਟਕਿ ਕੈ ॥ ਹੋ ਪਾਥਰ ਜਾਣੁ ਚਲਾਇਯੈ ਕਰ ਸੋਂ ਝਟਕਿ ਕੈ ॥੧੦੭॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕੰਸਹਿ ਕੈ ਤਸਲੀਮ ਚਲਯੋ ਤ੍ਰਿਣਾਵ੍ਰਤ ਸੀਘ੍ਰ ਦੈ ਗੋਕੁਲ ਆਯੋ ॥ ਬਉਡਰ ਕੋ ਤਬ ਰੂਪ ਧਰਯੋ ਧਰਨੀ ਪਰ ਕੈ ਬਲ ਪਉਨ ਬਹਾਯੋ ॥ ਆਗਮ ਜਾਨ ਕੈ ਭਾਰਿ ਭਯੋ ਹਰਿ ਮਾਰਿ ਤਬੈ ਵਹ ਭੂਮਿ ਪਰਾਯੋ ॥ ਪੂਰ ਭਏ ਦ੍ਰਿਗ ਮੂੰਦ ਕੈ ਲੋਕਨ ਲੈ ਹਰਿ ਕੋ ਨਭ ਕੇ ਮਗ ਧਾਯੋ ॥੧੦੮॥ ਜਉ ਹਰਿ ਜੀ ਨਭ ਬੀਚ ਗਯੋ ਕਰ

ਤਉ ਅਪਨੇ ਬਲ ਕੋ ਤਨ ਚੱਟਾ ॥ ਰੂਪ ਭਯਾਨਕ ਕੋ ਧਰਿ ਕੈ ਮਲ ਜੁੱਧ ਕਰਯੋ ਤਬ ਰਾਛਸ ਫੱਟਾ ॥ ਫੇਰਿ ਸੰਭਾਰ ਦਸੋ ਨਖ ਆਪਨ ਕੈ ਕੈ ਤੁਰਾ ਸਿਰ ਸਤ੍ਰ ਕੋ ਕੱਟਾ ॥ ਰੁੰਡ ਗਿਰਯੋ ਜਨੁ ਪੇਡ ਗਿਰਯੋ ਇਮ ਮੁੰਡ ਪਰਯੋ ਜਨੁ ਡਾਰਿ ਤੇ ਖੱਟਾ ॥੧੦੯॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਤ੍ਰਿਣਾਵਰਤ ਬਧਹ ॥

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਿਨਾ ਜਨ ਗੋਕਲ ਕੇ ਬਹੁ ਆਜਿਜ ਹੋਇ ਇਕਤ੍ਰ ਢੂੰਢਾਯੋ ॥ ਦ੍ਵਾਦਸ ਕੋਸ ਪੈ ਜਾਇ ਪਰਯੋ ਹੁਤੋ ਖੋਜਤ ਖੋਜਤ ਪੈ ਮਿਲਿ ਪਾਯੋ ॥ ਲਾਇ ਲਿਯੋ ਹਿਯ ਸੋਂ ਸਭਹੀ ਤਬ ਹੀ ਮਿਲਿ ਕੈ ਉਨ ਮੰਗਲ ਗਾਯੋ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਜਸ ਉੱਚ ਮਹਾਂ ਕਬਿ ਨੈ ਮੁਖ ਤੇ ਇਮ ਭਾਖਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥੧੧੦॥ ਦੈਤ ਕੋ ਰੂਪ ਭਯਾਨਕ ਦੇਖ ਕੈ ਗੋਪ ਸਭੋ ਮਨ ਮੈ ਡਰੁ ਕੀਆ ॥ ਮਾਨਸ ਕੀ ਕਹ ਹੈ ਗਨਤੀ ਸੁਰਰਾਜਹਿ ਕੋ ਪਿਖਿ ਫਾਟਤ ਹੀਆ ॥ ਐਸੋ ਮਹਾਂ ਬਿਕਰਾਲ ਸਰੂਪ ਤਿਸੈ ਹਰਿ ਨੇ ਛਿਨ ਮੈ ਹਨਿ ਲੀਆ ॥ ਆਇ ਸੁਨਯੋ ਅਪਨੇ ਗ੍ਰਿਹ ਮੈ ਤਿਹ ਕੋ ਬਿਰਤਾਂਤ ਸਭੈ ਕਹਿ ਦੀਆ ॥੧੧੧॥ ਦੈ ਬਹੁ ਬਿੱਪਨ ਕੋ ਤਬ ਦਾਨ ਸੁ ਖੇਲਤਿ ਹੈ ਸੁਤ ਸੋਂ ਫੁਨਿ ਮਾਈ ॥ ਅੰਗੁਲਿ ਕੈ ਮੁਖ ਸਾਮੁਹਿ ਹੋਤ ਹੀ ਲੇਤ ਭਲੇ ਹਰਿ ਜੀ ਮੁਸਕਾਈ ॥ ਆਨੰਦ ਹੋਤ ਮਹਾਂ ਜਸੁਧਾ ਮਨਿ ਔਰ ਕਹਾਂ ਕਹੁੰ ਤੋਹਿ ਬਡਾਈ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਉਪਮਾ ਅਤਿ ਹੀ ਕਬਿ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਤਨ ਤੇ ਅਤਿ ਭਾਈ ॥੧੧੨॥ ਅਥ ਸਾਰੀ ਬਿਸ੍ਵ ਮੁਖ ਮੋ ਕ੍ਰਿਸਨ ਜੀ ਜਸੋਧਾ ਕੋ ਦਿਖਾਈ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ॥ ਮੋਹ ਬਢਾਇ ਮਹਾ ਮਨ ਮੈ ਹਰਿ ਕੋ ਲਗੀ ਫੇਰਿ ਖਿਲਾਵਨ ਮਾਈ ॥ ਤਉ ਹਰਿ ਜੀ ਮਨ ਮੱਧਿ ਬਿਚਾਰਿ ਸਿਤਾਬ ਲਈ ਮੁਖ ਮਾਹਿ ਜੰਭਾਈ ॥ ਚੱਕ੍ਰਿਤ ਹੋਇ ਰਹੀ ਜਸੁਧਾ ਮਨ ਮੱਧਿ ਭਈ ਤਿਹ ਕੇ ਦੁਚਿਤਾਈ ॥ ਮਾਇ ਸੁ ਢਾਂਪ ਲਈ ਤਬ ਹੀ ਸਭ ਬਿਸਨੁ ਮਯਾ ਤਿਨ ਜੋ ਲਖਿ ਪਾਈ ॥੧੧੩॥ ਕਾਨ੍ਹ ਚਲੇ ਘੁੰਟੂਆ ਘਰਿ ਭੀਤਰਿ ਮਾਤ ਕਰੈ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਚੰਗੀ ॥ ਲਾਲਨ ਕੀ ਮਨਿ ਮਾਲ ਕਿਧੋਂ ਨੰਦ ਧੇਨੁ ਸਭੈ ਤਿਹ ਕੇ ਸਭ ਸੰਗੀ ॥ ਲਾਲ ਭਈ ਜਸੁਧਾ ਪਿਖਿ ਪੁਤ੍ਰਹਿ ਜਯੋਂ ਘਨ ਮੈ ਚਮਕੈ ਦੁਤਿ ਰੰਗੀ ॥ ਕਿਉ ਨਹਿ ਹੋਵੈ ਪ੍ਰਸੰਨ ਸੁ ਮਾਤ ਭਯੋ ਜਿਨ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਤਾਤ ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ॥੧੧੪॥ ਰਾਹ ਸਿਖਾਵਨ ਕਾਜ ਗਡੀਹਰ ਗੋਪ ਮਨੋ ਮਿਲ ਕੈ ਸੁ ਬਨਾਯੋ ॥ ਕਾਨਹਿ ਕੋ ਤਿਹਊ ਪੈ ਬਿਠਾਇਕੈ ਆਪਨ ਆਂਙਨ ਬੀਚ ਧਵਾਯੋ ॥ ਫੇਰਿ ਉਠਾਇ ਲਯੋ ਜਸੁਧਾ ਉਰ ਮੋ ਗਹਿ

ਕੈ ਪਯ ਪਾਨ ਕਰਾਯੋ ॥ ਸੋਇ ਰਹੇ ਹਰਿ ਜੀ ਤਬ ਹੀ ਕਬਿ ਨੈ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥੧੧੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਬ ਹੀ ਨਿੰਦ੍ਰਾ ਛੁਟਿ ਗਈ ਹਰੀ ਉਠੇ ਤਤਕਾਲ ॥ ਖੇਲ ਖਿਲਾਵਨ ਸੋਂ ਕਰਜੋ ਲੋਚਨ ਜਾਹਿ ਬਿਸਾਲ ॥੧੧੬॥ ਇਸੀ ਭਾਂਤਿ ਸੋਂ ਕ੍ਰਿਸਨ ਜੀ ਖੇਲ ਕਰੇ ਬ੍ਰਿਜ ਮਾਹਿ ॥ ਅਬ ਪਗ ਚਲਤਜੋਂ ਕੀ ਕਥਾ ਕਹੋਂ ਸੁਨੋ ਨਰਨਾਹਿ ॥੧੧੭॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਸਾਲ ਬਿਤੀਤ ਭਯੋ ਜਬ ਹੀ ਤਬ ਕਾਨ੍ਹ ਭਯੋ ਬਲ ਕੈ ਪਗ ਮੈ ॥ ਜਸੁਮਾਤ ਪ੍ਰਸੰਨਜ ਭਈ ਮਨ ਮੈ ਪਿਖਿ ਧਾਵਤ ਪੁਤ੍ਰਹਿ ਕੋ ਮਗ ਮੈ ॥ ਬਾਤ ਕਹੀ ਇਹ ਗੋਪਨ ਸੋਂ ਪ੍ਰਭਾ ਫੈਲ ਰਹੀ ਸੁ ਸਭੈ ਜਗ ਮੈ ॥ ਜਨੁ ਸੁੰਦਰਿ ਤੀ ਅਤਿਮਾ ਖਨ ਕੋ ਸਭ ਧਾਇ ਧਸੀ ਹਰਿ ਕੇ ਨਗ ਮੈ ॥੧੧੮॥ ਗੋਪਨ ਸੋਂ ਮਿਲਿ ਕੈ ਹਰਿ ਜੀ ਜਮੁਨਾ ਤਟ ਖੇਲ ਮਚਾਵਤ ਹੈਂ ॥ ਜਿਮ ਬੋਲਤ ਹੈਂ ਖਗ ਬੋਲਤ ਹੈਂ ਜਿਮ ਧਾਵਤ ਹੈਂ ਤਿਮ ਧਾਵਤ ਹੈਂ ॥ ਫਿਰ ਬੈਠ ਬਰੇਤਨ ਮੱਧਿ ਮਨੋ ਹਰਿ ਸੋਂ ਵਹ ਤਾਲ ਬਜਾਵਤ ਹੈਂ ॥ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਤਿਨ ਕੀ ਉਪਮਾ ਸੁਭ ਗੀਤ ਭਲੇ ਮੁਖ ਗਾਵਤ ਹੈਂ ॥੧੧੯॥ ਕੁੰਜਨ ਮੈ ਜਮੁਨਾ ਤਟ ਪੈ ਮਿਲਿ ਗੋਪਨ ਸੋਂ ਹਰਿ ਖੇਲਤ ਹੈਂ ॥ ਤਰ ਕੈ ਤਬ ਹੀ ਸਿਗਰੀ ਜਮੁਨਾ ਹਟ ਮੱਧਿ ਬਰੇਤਨ ਪੇਲਤ ਹੈਂ ॥ ਫਿਰਿ ਕੂਦਤ ਹੈਂ ਜੁ ਮਨੋ ਨਟ ਜਿਉਂ ਜਲ ਕੋ ਹਿਰਦੇ ਸੰਗਿ ਰੇਲਤ ਹੈਂ ॥ ਫਿਰ ਹ੍ਵੈ ਹੁੰਡੂਆ ਲਰਕੇ ਦੁਹੂੰ ਓਰ ਤੇ ਆਪਸਿ ਮੈ ਸਿਰ ਮੇਲਤ ਹੈਂ ॥੧੨੦॥ ਆਇ ਜਬੈ ਹਰਿ ਜੀ ਗ੍ਰਿਹਿ ਆਪਨ ਖਾਇ ਕੈ ਭੋਜਨ ਖੇਲਨ ਲਾਗੇ ॥ ਮਾਤ ਕਹੇ ਨ ਰਹੈ ਘਰ ਭੀਤਰਿ ਬਾਹਰਿ ਕੋ ਤਬ ਹੀ ਉਠਿ ਭਾਗੇ ॥ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਤਿਨ ਕੀ ਉਪਮਾ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਪਤਿ ਬੀਥਨ ਮੈ ਅਨੁਰਾਗੇ ॥ ਖੇਲ ਮਚਾਇ ਦਯੋ ਲੁਕਮੀਚਨ ਗੋਪ ਸਭੈ ਤਿਹ ਕੇ ਰਸਿ ਪਾਗੇ ॥੧੨੧॥ ਖੇਲਤ ਹੈ ਜਮੁਨਾ ਤਟ ਪੈ ਮਨ ਆਨੰਦ ਕੈ ਹਰਿ ਬਾਰਨ ਸੋਂ ॥ ਚੜ੍ਹਿ ਰੂਖ ਚਲਾਵਤ ਸੋਟ ਕਿਧੋਂ ਸੋਊ ਧਾਇਕੈ ਲਜਾਵੈ ਗੁਆਰਨ ਸੋਂ ॥ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਲਖੀ ਤਿਹ ਕੀ ਉਪਮਾ ਮਨੋ ਮੱਧਿ ਅਨੰਤ ਅਪਾਰਨ ਸੋਂ ॥ ਬਲਿ ਜਾਤ ਸਭੈ ਮੁਨਿ ਦੇਖਨ ਕੋ ਕਰਿ ਕੈ ਬਹੁ ਜੋਗ ਹਜਾਰਨ ਸੋਂ ॥੧੨੨॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਗੋਪਨ ਸੋ ਖੇਲਬੋ ਬਰਨਨੰ ਅਸਟਮ ਧਜਾਇ ਸਮਾਪਤਮ ॥

ਅਥ ਮਾਖਨ ਚੁਰਾਇ ਖੈਬੋ ਕਥਨੰ ॥

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ਖੇਲਨ ਕੇ ਮਿਸ ਪੈ ਹਰਿ ਜੀ ਘਰ ਭੀਤਰਿ ਪੈਠ ਕੈ ਮਾਖਨ ਖਾਵੈ ॥ ਨੈਨਨ ਸੈਨ ਤਬੈ ਕਰਿ ਕੈ ਸਭ ਗੋਪਨ

ਕੋ ਤਬ ਹੀ ਸੁ ਖੁਲਾਵੈ ॥ ਬਾਕੀ ਬਚਯੋ ਅਪੁਨੇ ਕਰਿ ਲੈਕਰਿ ਬਾਨਰ ਕੇ ਮੁਖ ਭੀਤਰਿ ਪਾਵੈ ॥ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਤਿਹ ਕੀ ਉਪਮਾ ਇਹ ਕੈ ਬਿਧਿ ਗੋਪਿਨ ਕਾਨ੍ਹ ਖਿਝਾਵੈ ॥੧੨੩॥ ਖਾਇ ਗਯੋ ਹਰਿ ਜੀ ਜਬ ਮਾਖਨ ਤਉ ਗੁਪਿਯਾਂ ਸਭ ਜਾਇ ਪੁਕਾਰੀ ॥ ਬਾਤ ਸੁਨੋ ਪਤਿ ਕੀ ਪਤਨੀ ਤੁਮ ਡਾਰ ਦਈ ਦਧਿ ਕੀ ਸਭ ਖਾਰੀ ॥ ਕਾਨਹਿ ਕੇ ਡਰ ਤੇ ਹਮ ਚੋਰ ਕੈ ਰਾਖਤ ਹੈਂ ਚੜ੍ਹਿ ਊਚ ਅਟਾਰੀ ॥ ਊਖਲ ਕੋ ਧਰਿ ਕੈ ਮਨਹਾ ਪਰ ਖਾਤ ਹੈ ਲੰਗਰ ਦੇ ਕਰਿ ਗਾਰੀ ॥੧੨੪॥ ਹੋਤ ਨਹੀ ਜਿਹ ਕੇ ਘਰ ਮੈ ਦਧਿ ਦੈ ਕਰਿ ਗਾਰਨ ਸੋਰ ਕਰੈ ਹੈ ॥ ਜੋ ਲਰਕਾ ਜਨਿ ਕੈ ਖਿਝ ਹੈ ਜਨ ਤੋ ਮਿਲਿ ਸੋਟਨ ਸਾਥ ਮਰੈ ਹੈ ॥ ਆਇ ਪਰੈ ਜੁ ਤ੍ਰਿਯਾ ਤਿਹ ਪੈ ਸਿਰ ਕੇ ਤਿਹ ਬਾਰ ਉਖਾਰ ਡਰੈ ਹੈ ॥ ਬਾਤ ਸੁਨੋ ਜਸੁਧਾ ਸੁਤ ਕੀ ਸੁ ਬਿਨਾ ਉਤਪਾਤ ਨਾ ਕਾਨ੍ਹ ਟਰੈ ਹੈ ॥੧੨੫॥ ਬਾਤ ਸੁਨੀ ਜਬ ਗੋਪਿਨ ਕੀ ਜਸੁਧਾ ਤਬ ਹੀ ਮਨ ਮਾਹਿ ਖਿਝੀ ਹੈ ॥ ਆਇ ਗਯੋ ਹਰਿ ਜੀ ਤਬ ਹੀ ਪਿਖਿ ਪੁਤ੍ਰਹਿ ਕੋ ਮਨ ਮਾਹਿ ਰਿਝੀ ਹੈ ॥ ਬੋਲ ਉਠੇ ਨੰਦ ਲਾਲ ਤਬੈ ਇਹ ਗ੍ਵਾਰਿ ਖਿਝਾਵਨ ਮੋਹਿ ਗਿਝੀ ਹੈ ॥ ਮਾਤ ਕਹਾ ਦਧਿ ਦੋਸ ਲਗਾਵਤ ਮਾਰ ਬਿਨਾ ਇਹ ਨਾਹਿ ਸਿਝੀ ਹੈ ॥੧੨੬॥ ਮਾਤ ਕਹਯੋ ਅਪਨੇ ਸੁਤ ਕੋ ਕਹੁ ਕਿਉ ਕਰਿ ਤੋਹਿ ਖਿਝਾਵਤਿ ਗੋਪੀ ॥ ਮਾਤ ਸੋਂ ਬਾਤ ਕਹੀ ਸੁਤ ਯੌਂ ਕਰਿ ਸੋਂ ਗਹਿ ਭਾਗਤ ਹੈਂ ਮੁਹਿ ਟੋਪੀ ॥ ਡਾਰ ਕੈ ਨਾਸ ਬਿਖੈ ਅੰਗੁਰੀ ਸਿਰ ਮਾਰਤ ਹੈਂ ਮੁਝ ਕੌ ਵਹ ਥੋਪੀ ॥ ਨਾਕ ਘਸਾਇ ਹਸਾਇ ਉਨੈ ਫਿਰ ਲੇਤ ਤਬੈ ਵਹ ਦੇਤ ਹੈਂ ਟੋਪੀ ॥੧੨੭॥ ਜਸੁਧਾ ਬਾਚ ਗੋਪਿਨ ਸੋਂ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਮਾਤ ਖਿਝੀ ਉਨ ਗੋਪਿਨ ਕੋ ਤੁਮ ਕਯੋਂ ਸੁਤ ਮੋਹਿ ਖਿਝਾਵਤਿ ਹਉ ਰੀ ॥ ਬੋਲਤ ਹੋ ਅਪਨੇ ਮੁਖ ਤੇ ਹਮਰੇ ਧਨ ਹੈ ਦਧਿ ਦਾਮ ਸੁ ਗਉ ਰੀ ॥ ਮੂੜ੍ਹ ਅਹੀਰਨਿ ਜਾਨਤ ਹੈਂ ਬਡ ਬੋਲਤ ਹੋ ਸੁ ਰਹੋ ਤੁਮ ਠਉਰੀ ॥ ਕਾਨਹਿ ਸਾਧ ਬਿਨਾ ਅਪਰਾਧਹਿ ਬੋਲਹਿਗੀ ਜੁ ਭਈ ਕਛੁ ਬਉਰੀ ॥੧੨੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਿਨਤੀ ਕੈ ਜਸੁਧਾ ਤਬੈ ਦੋਊ ਦਏ ਮਿਲਾਇ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਿਗਾਰੈ ਸੇਰ ਦਧਿ ਲੇਹੁ ਮਨ ਕੁ ਤੁਮ ਆਇ ॥੧੨੯॥ ਗੋਪੀ ਬਾਚ ਜਸੁਧਾ ਸੋਂ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਬ ਗੋਪੀ ਮਿਲਿ ਯੌਂ ਕਹੀ ਮੋਹਨ ਜੀਵੈ ਤੋਹਿ ॥ ਯਾਹਿ ਦੇਹਿਂ ਹਮ ਖਾਨ ਦਧਿ ਸਭ ਮਨਿ ਕਰੈਂ ਨ ਕ੍ਰੋਹਿ ॥੧੩੦॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਮਾਖਨ ਚੁਰੈਬੋ ਬਰਨਨੰ ॥

ਅਥ ਜਸੁਧਾ ਕੋ ਬਿਸ੍ਵ ਸਾਰੀ ਮੁਖ ਪਸਾਰ ਦਿਖੈਬੋ ॥

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਗੋਪੀ ਗਈ ਅਪਨੇ ਗ੍ਰਿਹ ਮੈ ਤਬ ਤੇ ਹਰਿ ਜੀ ਇਕ ਖੇਲ ਮਚਾਈ ॥ ਸੰਗਿ ਲਯੋ ਅਪਨੇ ਮੁਸਲੀਧਰ ਦੇਖਤ ਤਾ ਮਿਟਿਯਾ ਇਨ ਖਾਈ ॥ ਭੋਜਨ ਖਾਨਹਿ ਕੋ ਤਜਿ ਖੇਲੈ ਸੁ ਗ੍ਵਾਰ ਚਲੇ ਘਰ ਕੋ ਸਭ ਧਾਈ ॥ ਜਾਇ ਹਲੀ ਸੁ ਕਹਯੋ ਜਸੁਧਾ ਪਹਿ ਬਾਤ ਵਹੈ ਤਿਨ ਖੋਲ੍ਹਿ ਸੁਨਾਈ ॥੧੩੧॥ ਮਾਤ ਗਹਯੋ ਰਿਸ ਕੈ ਸੁਤ ਕੋ ਤਬ ਲੈ ਛਿਟਿਯਾ ਤਨ ਤਾਹਿ ਪ੍ਰਹਾਰਯੋ ॥ ਤਉ ਮਨ ਮੱਧਿ ਡਰਯੋ ਹਰਿ ਜੀ ਜਸੁਧਾ ਜਸੁਧਾ ਕਰਿ ਕੈ ਜੁ ਪੁਕਾਰਯੋ ॥ ਦੇਖਹੁ ਆਇ ਸਭੈ ਮੁਹਿ ਕੋ ਮੁਖ ਮਾਤ ਕਹਯੋ ਤਬ ਤਾਤ ਪਸਾਰਯੋ ॥ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਤਿਨ ਆਨਨ ਮੈ ਸਭ ਹੀ ਧਰ ਮੂਰਤਿ ਬਿਸ੍ਵ ਦਿਖਾਰਯੋ ॥੧੩੨॥ ਸਿੰਧੁ ਧਰਾਧਰ ਅਉ ਧਰਨੀ ਸਭ ਥਾਂ ਬਲਿ ਕੋ ਪੁਰ ਅਉ ਪੁਰ ਨਾਗਨਿ ॥ ਅਉਰ ਸਭੈ ਨਿਰਖੇ ਤਿਹ ਮੈ ਪੁਰ ਬੇਦ ਪੜ੍ਹੈ ਬ੍ਰਹਮਾ ਗਨਿਤਾ ਗਨਿ ॥ ਰਿੱਧਿ ਅਉ ਸਿੱਧਿ ਅਉ ਆਪਨਿ ਦੇਖਿ ਕੈ ਜਾਨਿ ਅਭੇਵ ਲਗੀ ਪਗ ਲਾਗਨਿ ॥ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਤਿਨ ਚੱਛਨ ਸੋਂ ਸਭ ਦੇਖ ਲਯੋ ਜੁ ਬਡੀ ਬਡਭਾਗਨਿ ॥੧੩੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜੇਰਜ ਸ੍ਵੇਤਜ ਉਤਭੁਜਾ ਦੇਖੇ ਤਿਨ ਤਹ ਜਾਇ ॥ ਪੁਤ੍ਰ ਭਾਵ ਕੋ ਦੂਰ ਕਰਿ ਪਾਇਨ ਲਾਗੀ ਧਾਇ ॥੧੩੪॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਮਾਤ ਜਸੁਧਾ ਕੋ ਮੁਖ ਪਸਾਰ ਬਿਸ੍ਵ ਰੂਪ ਦਿਖੈਬੋ ॥

ਅਥ ਤਰ ਤੋਰਿ ਜੁਮਲਾਰਜਨ ਤਾਰਬੋ ॥

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਫੇਰਿ ਉਠੀ ਜਸੁਧਾ ਪਰਿ ਪਾਇਨ ਤਾ ਕੀ ਕਰੀ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਬਡਾਈ ॥ ਹੇ ਜਗ ਕੇ ਪਤਿ ਹੇ ਕਰੁਨਾਨਿਧਿ ਹੋਇ ਅਜਾਨ ਕਹਯੋ ਮਮ ਮਾਈ ॥ ਸਾਰੇ ਛਿਮੋ ਹਮਰੇ ਤੁਮ ਅਉਗਨ ਹ੍ਵੈ ਮਤਿਮੰਦਿ ਕਰੀ ਜੁ ਢਿਠਾਈ ॥ ਮੀਟ ਲਯੋ ਮੁਖ ਤਉ ਹਰਿ ਜੀ ਤਿਹ ਪੈ ਮਮਤਾ ਡਰਿ ਬਾਤ ਛਪਾਈ ॥੧੩੫॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਕਰੁਨਾ ਕੈ ਜਸੁਧਾ ਕਹਯੋ ਹੈ ਇਮ ਗੋਪਿਨ ਸੋਂ ਖੇਲਬੇ ਕੇ ਕਾਜ ਤੋਰਿ ਲ੍ਯਾਏ ਗੋਪ ਬਨ ਸੋਂ ॥ ਬਾਰਕੋਂ ਕੇ ਕਹੇ ਕਰਿ ਕ੍ਰੋਧ ਮਨ ਆਪਨੇ ਮੈ ਸ੍ਯਾਮ ਕੋ ਪ੍ਰਹਾਰ ਤਨ ਲਾਗੀ ਛੂਛਕਨ ਸੋਂ ॥ ਦੇਖਿ ਦੇਖਿ ਲਾਸਨ ਕੋ ਰੋਵੈ ਸੁਤ ਰੋਵੈ ਮਾਤ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਮਹਾ ਮੋਹ ਕਰਿ ਮਨ ਸੋਂ ॥ ਰਾਮ ਰਾਮ ਕਹਿ ਸਭੋ ਮਾਰਬੇ ਕੀ ਕਹਾ ਚਲੀ ਸਾਮੁਹਿ ਨ ਬੋਲੀਐ ਰੀ ਐਸੇ ਸਾਧੁ ਜਨ ਸੋਂ

॥੧੩੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਖੀਰ ਬਿਲੋਵਨ ਕੋ ਉਠੀ ਜਸੁਧਾ ਹਰਿ ਕੀ ਮਾਇ ॥ ਮੁਖ ਤੇ ਗਾਵੈ ਪੂਤ ਗੁਨ ਮਹਿਮਾ ਕਹੀ ਨ ਜਾਇ ॥੧੩੭॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਏਕ ਸਮੈ ਜਸੁਧਾ ਸੰਗਿ ਗੋਪਿਨ ਖੀਰ ਮਥੈ ਕਰਿ ਲੈ ਕੈ ਮਧਾਨੀ ॥ ਊਪਰਿ ਕੋ ਕਟਿ ਸੋਂ ਕਸਿ ਕੈ ਪਟ ਰੋਮਨ ਮੈ ਹਰਿ ਜੋਤਿ ਸਮਾਨੀ ॥ ਘੰਟਕਾ ਛੁਦ੍ਰ ਕਸੀ ਤਿਹ ਊਪਰਿ ਸਜਾਮ ਕਹੀ ਤਿਹ ਕੀ ਜੁ ਕਹਾਨੀ ॥ ਦਾਨ ਔ ਪ੍ਰਾਕ੍ਰਮ ਕੀ ਸੁਧਿ ਕੈ ਮੁਖ ਤੇ ਹਰਿ ਕੀ ਸੁਭ ਗਾਵਤ ਬਾਨੀ ॥੧੩੮॥ ਖੀਰ ਭਰਜੋ ਜਬ ਹੀ ਤਿਹ ਕੋ ਕੁਚ ਤਉ ਹਰਿ ਜੀ ਤਬ ਹੀ ਫੁਨਿ ਜਾਗੇ ॥ ਪਯ ਸੁ ਪਿਆਵਹੁ ਹੇ ਜਸੂਧਾ ਪ੍ਰਭੁ ਜੀ ਇਹ ਹੀ ਰਸਿ ਮੈ ਅਨੁਰਾਗੇ ॥ ਦੂਧ ਫਟਜੋ ਹੁਇ ਬਾਸਨ ਤੇ ਤਬ ਧਾਇ ਚਲੀ ਇਹ ਰੋਵਨ ਲਾਗੇ ॥ ਕ੍ਰੋਧ ਕਰਜੋ ਮਨ ਮੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਪਤਿ ਪੈ ਘਰ ਤੇ ਉਠਿ ਬਾਹਰ ਭਾਗੇ ॥੧੩੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕ੍ਰੋਧ ਭਰੇ ਹਰਿ ਜੀ ਮਨੈ ਘਰ ਤੇ ਬਾਹਰਿ ਜਾਇ ॥ ਸੰਗਿ ਸਖਾ ਲੈ ਕਪਿ ਸਭੈ ਆਏ ਸੈਨ ਬਨਾਇ ॥੧੪੦॥ ਪਾਥਰ ਕੋ ਗਹਿ ਕੈ ਕਰੈ ਦੀਨੋ ਮਟੁ ਸੁ ਭਗਾਇ ॥ ਖੀਰ ਦਸੋ ਦਿਸ ਬਹਿ ਚਲਜੋ ਅਉ ਪੀਨੋ ਹਰਿ ਧਾਇ ॥੧੪੧॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਸੈਨ ਬਨਾਇ ਭਲੋ ਹਰਿ ਜੀ ਜਸੁਧਾ ਦਧਿ ਕੋ ਮਿਲਿ ਲੂਟਨ ਲਾਏ ॥ ਹਾਥਨ ਮੈ ਗਹਿ ਕੈ ਸਭ ਬਾਸਨ ਕੈ ਬਲ ਕੋ ਚਹੂੰ ਓਰਿ ਬਗਾਏ ॥ ਫੂਟਿ ਗਏ ਵਹ ਫੈਲ ਪਰਜੋ ਦਧਿ ਭਾਵ ਇਹੈ ਕਬਿ ਕੇ ਮਨਿ ਆਏ ॥ ਕੰਸ ਕੋ ਮੀਝ ਨਿਕਾਰਨ ਕੋ ਅਗੂਆ ਜਨੁ ਆਗਮ ਕਾਨ੍ਹ ਜਨਾਏ ॥੧੪੨॥ ਫੋਰ ਦਏ ਤਿਨ ਜੋ ਸਭ ਬਾਸਨ ਕ੍ਰੋਧ ਭਰੀ ਜਸੁਧਾ ਤਬ ਧਾਈ ॥ ਫਾਂਧਿ ਚੜ੍ਹੇ ਕਪਿ ਰੂਖਨ ਰੂਖਨ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਗ੍ਵਾਰਨ ਸੈਨ ਭਗਾਈ ॥ ਦੌਰਤ ਦੌਰਿ ਤਬੈ ਹਰਿ ਜੀ ਬਸੁਧਾ ਪਰਿ ਅਪਨੀ ਮਾਤ ਹਰਾਈ ॥ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਫਿਰ ਕੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਪਤਿ ਊਖਲ ਸੋਂ ਫੁਨਿ ਦੇਹਿ ਬੰਧਾਈ ॥੧੪੩॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਦੌਰਿ ਗਹੇ ਹਰਿ ਜੀ ਜਸੁਧਾ ਜਬ ਬਾਂਧਿ ਰਹੀ ਰਸੀਆ ਨਹੀ ਮਾਵੈ ॥ ਕੈ ਇਕਠੀ ਬ੍ਰਿਜ ਕੀ ਰਸਿਯਾਂ ਸਭ ਜੋਰਿ ਰਹੀ ਕਛੁ ਥਾਹਿ ਨ ਪਾਵੈ ॥ ਫੇਰਿ ਬੰਧਾਇ ਭਏ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਪਤਿ ਊਖਲ ਸੋਂ ਧਰਿ ਊਪਰਿ ਧਾਵੈ ॥ ਸਾਧ ਉਧਾਰਨ ਕੋ ਜੁਮਲਾਰਜੁਨ ਤਾਹਿ ਨਮਿਤ ਕਿਧੋਂ ਵਹ ਜਾਵੈ ॥੧੪੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਘੀਸਤਿ ਘੀਸਤਿ ਊਖਲਹਿ ਕਾਨ੍ਹ ਉਧਾਰਤ ਸਾਧ ॥ ਨਿਕਟਿ ਤਬੈ ਤਿਨ ਕੇ ਗਏ ਜਾਨਨਹਾਰ ਅਗਾਧ ॥੧੪੫॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਊਖਲ ਕਾਨ੍ਹ ਅਰਾਇ ਕਿਧੋਂ ਬਲ ਕੈ ਤਨ ਕੋ ਤਰ ਤੋਰ ਦਏ ਹੈਂ ॥ ਤਉ ਨਿਕਸੇ ਤਿਨ ਤੇ ਜੁਮਲਾਰਜੁਨ ਕੈ ਬਿਨਤੀ ਸੁਰਲੋਕ ਗਏ ਹੈਂ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਜਸ ਉੱਚ ਮਹਾ ਕਬਿ ਕੇ ਮਨ

ਮੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਭਏ ਹੈਂ ॥ ਨਾਗਨ ਕੇ ਪੁਰਿ ਤੇ ਮਧੁ ਕੇ ਮਟੁਕੈ ਮਤਿ ਕੀ ਲਜੁ ਐਂਚ ਲਏ ਹੈ ॥੧੪੬॥ ਕਉਤਕ ਦੇਖਿ ਸਭੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਜਨ ਜਾਇ ਤਬੈ ਜਸੁਧਾ ਪਹਿ ਆਖੀ ॥ ਤੋਰ ਦਏ ਤਨ ਕੋ ਬਲ ਕੈ ਤਰ ਭਾਂਤਿ ਭਲੀ ਹਰਿ ਕੀ ਸੁਭ ਸਾਖੀ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਉਪਮਾ ਅਤਿ ਹੀ ਕਬਿ ਨੇ ਅਪੁਨੇ ਮੁਖ ਤੇ ਇਮ ਭਾਖੀ ॥ ਫੇਰ ਕਹੀ ਭਹਰਾਇ ਤਿਤੈ ਉਡਿ ਜਿਉ ਧਰ ਤੇ ਉਡਿ ਜਾਤ ਹੈ ਮਾਖੀ ॥੧੪੭॥ ਦੂਤਨ ਕੇ ਬਧ ਕੋ ਸਿਵ ਮੂਰਤਿ ਹੈ ਨਿਜ ਸੋ ਕਰਤਾ ਸੁਖ ਦੱਯਾ ॥ ਲੋਗਨ ਕੋ ਬਰਤਾ ਹਰਤਾ ਦੁਖ ਹੈ ਕਰਤਾ ਮੁਸਲੀਧਰ ਭੱਯਾ ॥ ਡਾਰ ਦਈ ਮਮਤਾ ਹਰਿ ਜੀ ਤਬ ਬੋਲ ਉਠੀ ਇਹ ਹੈ ਮਮ ਜੱਯਾ ॥ ਖੇਲ ਬਨਾਇ ਦਯੋ ਹਮ ਕੋ ਬਿਧਿ ਜੋ ਜਨਮਯੋ ਗ੍ਰਿਹਿ ਪੂਤ ਕਨੱਯਾ ॥੧੪੮॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਤਰ ਤੋਰ ਜੁਮਲਾਰਜਨ ਉਧਾਰਬੋ ਬਰਨਨੰ ॥

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਤੋਰ ਦਏ ਤਰ ਜੋ ਤਿਹ ਹੀ ਤਬ ਗੋਪਨ ਬੂਢਨ ਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰੋ ॥ ਗੋਕਲ ਕੋ ਤਜਿਯੈ ਚਲਿਯੈ ਬ੍ਰਿਜ ਹੈ ਇਹਾਂ ਭਾਵ ਤੇ ਭਾਵਨ ਭਾਰੋ ॥ ਬਾਤ ਸੁਨੀ ਜਸੁਧਾ ਅਰੁ ਨੰਦਹਿ ਬਜੋਂਤ ਭਲੋ ਮਨ ਮੱਧਿ ਬਿਚਾਰੋ ॥ ਅਉਰ ਭਲੀ ਇਹ ਤੇ ਨ ਕਛੂ ਜਿਹ ਤੇ ਸੁ ਬਚੇ ਸੁਤ ਸਜਾਮ ਹਮਾਰੋ ॥੧੪੯॥ ਘਾਸ ਭਲੋ ਦ੍ਰੁਮ ਛਾਹ ਭਲੀ ਜਮੁਨਾ ਢਿਗ ਹੈ ਨਗ ਹੈ ਤਟ ਜਾ ਕੇ ॥ ਕੋਟਿ ਝਰੈਂ ਝਰਨਾ ਤਿਹ ਤੇ ਜਗ ਮੈ ਸਮਤੁੱਲਿ ਨਹੀ ਕਛੁ ਤਾ ਕੇ ॥ ਬੋਲਤ ਹੈਂ ਪਿਕ ਕੋਕਿਲ ਮੋਰ ਕਿਧੌਂ ਘਨ ਮੈ ਚਹੂੰ ਓਰਨ ਵਾ ਕੇ ॥ ਬੇਗ ਚਲੋ ਤੁਮ ਗੋਕਲ ਕੋ ਤਜਿ ਪੁੰਨ ਹਜਾਰ ਅਬੈ ਤੁਮ ਗਾ ਕੇ ॥੧੫੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਨੰਦ ਸਭੈ ਗੋਪਨ ਸਨੈ ਬਾਤ ਕਹੀ ਇਹ ਠੌਰ ॥ ਤਜਿ ਗੋਕਲ ਬ੍ਰਿਜ ਕੋ ਚਲੇ ਇਹ ਤੇ ਭਲੀ ਨ ਔਰ ॥੧੫੧॥ ਲਟਪਟ ਬਾਂਧੇ ਉਠਿ ਚਲੇ ਆਏ ਜਬ ਬ੍ਰਿਜਹੀਰ ॥ ਦੇਖਯੋ ਅਪਨੇ ਨੈਨ ਭਰਿ ਬਹਿਤੋ ਜਮੁਨਾ ਨੀਰ ॥੧੫੨॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਆਇਸੁ ਪਾਇਕੈ ਨੰਦਹਿ ਕੋ ਸਭ ਗੋਪਨ ਜਾਇ ਭਲੇ ਰਥ ਸਾਜੇ ॥ ਬੈਠਿ ਸਭੈ ਤਿਨ ਪੈ ਤਿਰਿਯਾ ਸੰਗਿ ਗਾਵਤ ਜਾਤ ਬਜਾਵਤ ਬਾਜੇ ॥ ਹੇਮ ਕੋ ਦਾਨੁ ਕਰੈਂ ਜੁ ਦੋਊ ਹਰਿ ਗੋਦ ਲਏ ਜਸੁਧਾ ਇਮ ਰਾਜੇ ॥ ਕੈਧਉਂ ਸੈਲ ਸੁਤਾ ਗਿਰਿ ਭੀਤਰਿ ਊਚ ਮਨੋ ਮਨਿ ਨੀਲ ਬਿਰਾਜੇ ॥੧੫੩॥ ਗੋਪ ਗਏ ਤਜਿ ਗੋਕਲ ਕੋ ਬ੍ਰਿਜ ਅਪਨੇ ਅਪਨੇ ਡੇਰਨ ਆਏ ॥ ਡਾਰ ਦਈ ਲਸਿਯਾ ਅਰੁ ਅੱਛਤ ਬਾਹਰਿ ਭੀਤਰਿ ਧੂਪ ਜਗਾਏ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਜਸੁ ਉੱਚ ਮਹਾਂ ਕਬਿ ਨੈ ਮੁਖ ਤੇ ਇਮ ਭਾਖਿ ਸੁਨਾਏ ॥ ਰਾਜ ਬਿਭੀਛਨ ਦੈ ਕਿਧੌਂ ਲੰਕ ਕੋ ਰਾਮ ਜੀ ਧਾਮ ਪਵਿੱਤ੍ਰ

ਕਰਾਏ ॥੧੫੪॥ ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਗੋਪ ਸਭੈ ਬ੍ਰਿਜ ਪੁਰ ਬਿਖੈ ਬੈਠੇ ਹਰਖ ਬਢਾਇ ॥ ਅਬ ਮੈ ਲੀਲਾ ਕ੍ਰਿਸਨ ਕੀ ਮੁਖ ਤੇ ਕਹੌਂ ਸੁਨਾਇ ॥੧੫੫॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਸਾਤ ਬਿਤੀਤ ਭਏ ਜਬ ਸਾਲ ਲਗੇ ਤਬ ਕਾਨ੍ਹ ਚਰਾਵਨ ਗਊਆਂ ॥ ਪਾਤ ਬਜਾਵਤ ਔ ਮੁਰਲੀ ਮਿਲਿ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਸਭੈ ਲਰਕਊਆ ॥ ਗੋਪਨ ਲੈ ਗ੍ਰਿਹ ਆਵਤ ਧਾਵਤ ਤਾੜਤ ਹੈ ਸਭ ਕੋ ਮਨ ਭਊਆ ॥ ਦੂਧ ਪਿਆਵਤ ਹੈ ਜਸੁਧਾ ਰਿਝਿ ਕੈ ਹਰਿ ਖੇਲ ਕਰੈ ਜੁ ਨਚਊਆ ॥੧੫੬॥ ਰੂਖ ਗਏ ਗਿਰਿ ਕੈ ਧਸਿ ਕੈ ਸੰਗਿ ਦੈਤ ਚਲਾਇ ਦਯੋ ਹਰਿ ਜੀ ਜੋ ॥ ਫੂਲ ਗਿਰੇ ਨਭ ਮੰਡਲ ਤੇ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਕਬਿ ਨੈ ਸੁ ਕਰੀ ਜੋ ॥ ਧੰਨਿ ਹੀ ਧੰਨਿ ਭਯੋ ਤਿਹੂੰ ਲੋਕਨਿ ਭੂਮਿ ਕੋ ਭਾਰੁ ਅਬੈ ਘਟ ਕੀਜੋ ॥ ਸਜਾਮ ਕਥਾ ਸੁ ਕਹੀ ਇਸ ਕੀ ਚਿਤ ਦੈ ਕਬਿ ਪੈ ਇਹ ਕੋ ਜੁ ਸੁਨੀਜੋ ॥੧੫੭॥ ਕੌਤਕ ਦੇਖਿ ਸਭੈ ਬ੍ਰਿਜ ਬਾਲਕ ਡੇਰਨ ਡੇਰਨ ਜਾਇ ਕਹੀ ਹੈ ॥ ਦਾਨੋ ਕੀ ਬਾਤ ਸੁਨੀ ਜਸੁਧਾ ਗਰਿ ਆਨੰਦ ਕੇ ਮੱਧਿ ਬਾਤ ਡਹੀ ਹੈ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਨੇ ਮੁਖ ਤੇ ਸਰਿਤਾ ਜਸੋਂ ਕਹੀ ਹੈ ॥ ਫੈਲਿ ਪਰੀ ਸੁ ਦਸੋ ਦਿਸ ਕੋ ਗਨਤੀ ਮਨ ਕੀ ਤਿਹ ਮੱਧਿ ਬਹੀ ਹੈ ॥੧੫੮॥ ਅਥ ਬਕੀ ਦੈਤ ਕੋ ਬਧ ਕਥਨੰ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਦੈਤ ਹਨਯੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਸ੍ਰਉਨਨਿ ਬਾਤ ਕਹੀ ਬਕ ਕੋ ਸੁਨਿ ਲੱਯੈ ॥ ਹੋਇ ਤਯਾਰ ਅਬੈ ਤੁਮ ਤੋ ਤਜਿਕੈ ਮਥੁਰਾ ਬ੍ਰਿਜ ਮੰਡਲ ਜੱਯੈ ॥ ਕੈ ਤਸਲੀਮ ਚਲਯੋ ਤਿਹ ਕੋ ਚਬਿ ਡਾਰਤ ਹੋਂ ਮੁਸਲੀਧਰ ਭੱਯੈ ॥ ਕੰਸਿ ਕਹੀ ਹਸਿ ਕੈ ਉਹਿ ਕੋ ਸੁਨਿ ਰੇ ਉਹਿ ਕੋ ਛਲ ਸੋਂ ਹਨਿ ਦੱਯੈ ॥੧੫੯॥ ਪ੍ਰਾਤ ਭਏ ਬਛਰੇ ਸੰਗ ਲੈ ਕਰਿ ਬੀਚ ਗਏ ਬਨ ਕੈ ਗਿਰਧਾਰੀ ॥ ਫੇਰਿ ਗਏ ਜਮੁਨਾ ਤਟਿ ਪੈ ਬਛਰੇ ਜਲ ਸੁੱਧ ਅਚੈਂ ਨਹਿ ਖਾਰੀ ॥ ਆਇ ਗਯੋ ਉਤ ਦੈਤ ਬਕਾਸੁਰ ਦੇਖਨ ਮਾਹਿ ਭਯਾਨਕ ਭਾਰੀ ॥ ਲੀਲ ਲਏ ਸਭ ਹ੍ਵੈ ਬਗੁਲਾ ਫਿਰਿ ਛੋਰਿ ਦਏ ਹਰਿ ਜੋ ਰਗ ਜਾਰੀ ॥੧੬੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਗਨਿ ਰੂਪ ਤਬ ਕ੍ਰਿਸਨ ਧਰਿ ਕੰਠਿ ਦਯੋ ਤਿਹ ਜਾਲ ॥ ਗਹਿ ਸੁ ਮੁਕਤਿ ਠਾਨਤ ਭਯੋ ਉਗਲਿ ਡਰਯੋ ਤਤਕਾਲ ॥੧੬੧॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਚੋਟ ਕਰੀ ਉਨ ਜੋ ਇਹ ਪੈ ਇਨ ਤੋ ਬਲ ਕੈ ਉਹਿ ਚੋਂਚ ਗਹੀ ਹੈ ॥ ਚੀਰ ਦਈ ਬਲ ਕੈ ਤਨ ਕੋ ਸਰਿਤਾ ਇਕ ਸ੍ਰਉਨਤ ਸਾਥ ਬਹੀ ਹੈ ॥ ਅਉਰ ਕਹਾਂ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਸੁ ਕਹੀ ਜੁ ਕਛੂ ਮਨ ਮੱਧਿ ਲਹੀ ਹੈ ॥ ਜੋਤਿ ਰਲੀ ਤਿਹ ਮੈ ਇਮ ਜਯੋਂ ਦਿਨ ਮੈ ਦੁਤਿ ਦੀਪ ਸਮਾਇ ਰਹੀ ਹੈ ॥੧੬੨॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਜਬੈ ਦੈਤ ਆਯੋ ਮਹਾਂ ਮੁਖ ਚਵਰਾਯੋ ਜਬ ਜਾਨਿ ਹਰਿ

ਪਾਯੋ ਮਨ ਕੀਨੋ ਵਾ ਕੇ ਨਾਸ ਕੋ ॥ ਸਿੰਧ ਸੁਤਾ ਪਤਿ ਨੇ ਉਖਾਰਿ ਡਾਰੀ ਚੋਂਚ ਵਾ ਕੀ ਬਲੀ ਮਾਰ ਡਾਰਯੋ ਮਹਾਬਲੀ ਨਾਮ ਜਾਸ ਕੋ ॥ ਭੂਮਿ ਗਿਰ ਪਰਯੋ ਹ੍ਵੈ ਦੁ ਟੂਕ ਮਹਾ ਮੁਖਿ ਵਾ ਕੋ ਤਾਕੀ ਛਬਿ ਕਹਿਬੇ ਕੋ ਭਯੋ ਮਨ ਦਾਸ ਕੋ ॥ ਖੇਲਬੇ ਕੇ ਕਾਜ ਬਨ ਬੀਚ ਗਏ ਬਾਲਕ ਜਿਉਂ ਲੈ ਕੇ ਕਰ ਮੱਧਿ ਚੀਰ ਡਾਰੈ ਲਾਂਬੇ ਘਾਸ ਕੋ ॥੧੬੩॥

ਇਤਿ ਬਕਾਸੁਰ ਦੈਤ ਬਧਹ ॥

ਸਵੈਯਾ ॥ ਸੰਗ ਲਏ ਬਛੁਰੇ ਅਰੁ ਗੋਪ ਸੁ ਸਾਂਝ ਪਰੀ ਹਰਿ ਡੇਰਨ ਆਏ ॥ ਹੋਇ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਮਹਾਂ ਮਨ ਮੈ ਮਨ ਭਾਵਤ ਗੀਤ ਸਭੋ ਮਿਲਿ ਗਾਏ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਜਸੁ ਉੱਚ ਮਹਾ ਕਬਿ ਨੈ ਮੁਖ ਤੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਨਾਏ ॥ ਦੇਵਨ ਦੇਵ ਹਨਯੋ ਧਰ ਪੈ ਛਲਿ ਕੈ ਤਰ ਔਰਨ ਕੋ ਜੁ ਸੁਨਾਏ ॥੧੬੪॥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਬਾਚ ਗੋਪਨ ਪ੍ਰਤਿ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਫੇਰਿ ਕਹੀ ਇਹ ਗੋਪਨ ਕਉ ਫੁਨਿ ਪ੍ਰਾਤ ਭਏ ਸਭ ਹੀ ਮਿਲਿ ਜਾਵੈਂ ॥ ਅੰਨ ਅਚੋ ਅਪਨੈ ਗ੍ਰਿਹ ਮੋ ਜਿਨਿ ਮੱਧਿ ਮਹਾਂ ਬਨ ਕੇ ਮਿਲਿ ਖਾਵੈਂ ॥ ਬੀਚ ਤਰੈ ਹਮ ਪੈ ਜਮੁਨਾ ਮਨ ਭਾਵਤ ਗੀਤ ਸਬੈ ਮਿਲਿ ਗਾਵੈਂ ॥ ਨਾਚਹਿੰਗੇ ਅਰੁ ਕੂਦਹਿੰਗੇ ਗਹਿ ਕੈ ਕਰ ਮੈ ਮੁਰਲੀ ਸੁ ਬਜਾਵੈਂ ॥੧੬੫॥ ਮਾਨਿ ਲਯੋ ਸਭਨੋ ਵਹ ਗੋਪਨ ਪ੍ਰਾਤ ਭਈ ਜਬ ਰੈਨਿ ਬਿਹਾਨੀ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਜਾਇ ਉਠਯੋ ਮੁਰਲੀ ਸਭ ਜਾਗ ਉਠੇ ਤਬ ਗਾਇ ਛਿਰਾਨੀ ॥ ਏਕ ਬਜਾਵਤ ਹੈ ਦ੍ਰੁਮ ਪਾਤ ਕਿਧੋਂ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਸਿਆਮ ਪਿਰਾਨੀ ॥ ਕਉਤਕ ਦੇਖਿ ਮਹਾ ਇਨ ਕੋ ਪੁਰਹੂਤ ਬਧੂ ਸੁਰਲੋਕ ਖਿਸਾਨੀ ॥੧੬੬॥ ਗੇਰੀ ਕੇ ਚਿਤ੍ਰ ਲਗਾਇ ਤਨੈ ਸਿਰ ਪੰਖ ਧਰਯੋ ਭਗਵਾਨ ਕਲਾਪੀ ॥ ਲਾਇ ਤਨੈ ਹਰਿ ਤਾ ਮੁਰਲੀ ਮੁਖਿ ਲੋਕ ਭਯੋ ਜਿਹ ਕੋ ਸਭ ਜਾਪੀ ॥ ਫੂਲ ਗੁਛੇ ਸਿਰਿ ਖੋਸ ਲਏ ਤਰਿ ਰੂਖ ਖਰੋ ਧਰਨੀ ਜਿਨ ਥਾਪੀ ॥ ਖੇਲ ਦਿਖਾਵਤ ਹੈ ਜਗ ਕੌ ਅਰੁ ਕੋਊ ਨਹੀ ਹੁਇ ਆਪ ਹੀ ਆਪੀ ॥੧੬੭॥ ਕੰਸ ਬਾਚ ਮੰਤ੍ਰੀਅਨ ਸੋਂ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਉ ਬਕ ਲੈ ਹਰਿ ਜੀ ਹਨਯੋ ਕੰਸ ਸੁਨਯੋ ਤਬ ਸ੍ਰਉਨ ॥ ਕਰਿ ਇਕਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰਿਯਨ ਕਹਯੋ ਤਹਾ ਭੇਜੀਏ ਕਉਨ ॥੧੬੮॥ ਮੰਤ੍ਰੀ ਬਾਚ ਕੰਸ ਪ੍ਰਤਿ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬੈਠਿ ਬਿਚਾਰ ਕਰਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਮੰਤ੍ਰਿਨਿ ਦੈਤ ਅਘਾਸੁਰ ਕੋ ਕਹੁ ਜਾਵੈ ॥ ਮਾਰਗੁ ਰੋਕ ਰਹੈ ਤਿਨ ਕੋ ਧਰਿ ਪੰਨਗ ਰੂਪ ਮਹਾਂ ਮੁਖ ਬਾਵੈ ॥ ਆਇ ਪਰੈ ਹਰਿ ਜੀ ਜਬ ਹੀ ਤਬ ਹੀ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰ ਸਨੈ ਚਬਿ ਜਾਵੈ ॥ ਆਇ ਹੈ ਖਾਇ ਤਿਨੈ ਸੁਨਿ ਕੰਸ ਕਿ ਨਾਤਰ ਅਪਨੋ ਜੀਉ ਗਵਾਵੈ ॥੧੬੯॥

ਅਥ ਅਘਾਸੁਰ ਦੈਤ ਆਗਮਨ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਜਾਹਿ ਕਹ੍ਯੋ ਅਘ ਕੰਸਿ ਗਯੋ ਤਹ ਪੰਨਗ ਰੂਪ ਮਹਾਂ ਧਰਿ ਆਯੋ ॥ ਭ੍ਰਾਤ ਹਨ੍ਯੋ ਭਗਨੀ ਸੁਨਿ ਕੈ ਬਧ ਕੈ ਮਨਿ ਕ੍ਰੁੱਧ ਤਹਾਂ ਕਹੁ ਧਾਯੋ ॥ ਬੈਠਿ ਰਹ੍ਯੋ ਤਿਨ ਕੈ ਮਗ ਮੈ ਹਰਿ ਕੇ ਬਧ ਕਾਜ ਮਹਾਂ ਮੁਖ ਬਾਯੋ ॥ ਦੇਖਤ ਤਾਹਿ ਸਭੈ ਬ੍ਰਿਜ ਬਾਲਕ ਖੇਲ ਮਹਾਂ ਮਨ ਮੈ ਲਖਿ ਪਾਯੋ ॥੧੭੦॥ ਸਭ ਗੋਪਨ ਬਾਚ ਆਪਸਿ ਮੈ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕੋਊ ਕਹੈ ਗਿਰਿ ਮੱਧਿ ਗੁਫਾ ਇਹ ਕੋਊ ਇਕੱਤ੍ਰ ਕਹੈ ਅੰਧਿਆਰੋ ॥ ਬਾਲਕ ਕੋਊ ਕਹੈ ਇਹ ਰਾਛਸ ਕੋਊ ਕਹੈ ਇਹ ਪੰਨਗ ਭਾਰੋ ॥ ਜਾਹਿੰ ਕਹੈਂ ਇਕ ਨਾਹਿੰ ਕਹੈਂ ਇਕ ਬਿਓਂਤ ਇਹੀ ਮਨ ਮੈ ਤਿਨ ਧਾਰੋ ॥ ਏਕ ਕਹੈ ਚਲੋ ਭਉ ਨ ਕਛੂ ਸੁ ਬਚਾਵ ਕਰੈ ਘਨਸ੍ਯਾਮ ਹਮਾਰੋ ॥੧੭੧॥ ਹੇਰਿ ਹਰੈਂ ਤਿਹ ਮੱਧਿ ਧਸੇ ਮੁਖ ਨਾ ਉਨ ਰਾਛਸ ਮੀਚ ਲਯੋ ਹੈ ॥ ਸ੍ਯਾਮ ਜੂ ਆਵੈ ਜਬੈ ਮਮ ਮੀਟਹੋਂ ਬਿਓਂਤ ਇਹੀ ਮਨ ਮੱਧਿ ਕਯੋ ਹੈ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਗਏ ਤਬ ਮੀਟ ਲਯੋ ਮੁਖ ਦੇਵਨ ਤੇ ਹਹਕਾਰੁ ਭਯੋ ਹੈ ॥ ਜੀਵਨ ਮੂਰਿ ਹੁਤੀ ਹਮਰੀ ਅਬ ਸੋਊ ਅਘਾਸੁਰ ਚਾਬ ਗਯੋ ਹੈ ॥੧੭੨॥ ਦੇਹਿ ਬਢਾਇ ਬਡੋ ਹਰਿ ਜੀ ਮੁਖ ਰੋਕ ਲਯੋ ਉਹਿ ਰਾਛਸ ਹੀ ਕੋ ॥ ਰੋਕ ਲਏ ਸਭ ਹੀ ਕਰਿ ਕੈ ਬਲੁ ਸਾਸਿ ਬਢ੍ਯੋ ਤਬ ਹੀ ਉਹਿ ਜੀ ਕੋ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਿਦਾਰ ਦਯੋ ਤਿਹ ਕੋ ਸਿਰ ਪ੍ਰਾਨ ਭਯੋ ਬਿਨ ਭ੍ਰਾਤ ਬਕੀ ਕੋ ॥ ਗੂਦ ਪਰ੍ਯੋ ਤਿਹ ਕੋ ਇਮ ਜਿਉ ਸਵਦਾਗਰ ਕੋ ਟੁਟ ਗ੍ਯੋ ਮਟ ਘੀ ਕੋ ॥੧੭੩॥ ਰਾਹ ਭਯੋ ਤਬਹੀ ਨਿਕਸੇ ਹਰਿ ਗ੍ਵਾਰ ਸਭੇ ਨਿਕਸੇ ਤਿਹ ਨਾਰੇ ॥ ਦੇਵ ਤਬੈ ਹਰਖੇ ਮਨ ਮੇ ਪਿਖਿ ਕਾਨ੍ਹ ਬਚ੍ਯੋ ਹਨਿ ਪੰਨਗ ਭਾਰੇ ॥ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਸਭੈ ਗਨ ਗੰਧ੍ਰਬ ਬ੍ਰਹਮ ਸਭੋ ਮੁਖ ਬੇਦ ਉਚਾਰੇ ॥ ਆਨੰਦ ਸ੍ਯਾਮ ਭਯੋ ਮਨ ਮੈ ਨਗਰੱਛਕ ਜੀਤਿ ਚਲੇ ਘਰਿ ਭਾਰੇ ॥੧੭੪॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕਢ੍ਯੋ ਸਿਰ ਕੇ ਮਗ ਹ੍ਵੈ ਨ ਕਢ੍ਯੋ ਮੁਖ ਕੇ ਮਗ ਜੋਰ ਅੜੀ ਕੇ ॥ ਸ੍ਰਉਨ ਭਰ੍ਯੋ ਇਮ ਠਾਢਿ ਭਯੋ ਪਹਰੇ ਪਟ ਜਿਉ ਮੁਨਿ ਸ੍ਰਿੰਗ ਮੜੀ ਕੇ ॥ ਏਕ ਕਹੀ ਇਹ ਕੀ ਉਪਮਾ ਫੁਨਿ ਅਉ ਕਬਿ ਕੇ ਮਨ ਮੱਧਿ ਬੜੀ ਕੇ ॥ ਢੋਅਤ ਈਂਟ ਗੁਆਰ ਸਨੈ ਹਰਿ ਦੌਰਿ ਚੜ੍ਹੇ ਜਨੁ ਸੀਸ ਗੜ੍ਹੀ ਕੇ ॥੧੭੫॥

ਇਤਿ ਅਘਾਸੁਰ ਦੈਤ ਬਧਹ ॥

ਅਥ ਬਛਰੇ ਗ੍ਵਾਰ ਬ੍ਰਹਮਾ ਚੁਰੈਬੋ ਕਥਨੰ ॥

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਰਾਛਸ ਮਾਰਿ ਗਏ ਜਮਨਾ ਤਟ ਜਾਇ ਸਭੋ ਮਿਲਿ ਅੰਨ ਮੰਗਾਯੋ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਪ੍ਰਵਾਰ ਪਰ੍ਯੋ ਮੁਰਲੀ ਕਟਿ

ਖੋਸ ਲਈ ਮਨ ਮੈ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਕੈ ਛਮਕਾ ਬਰਖੈ ਛਟਕਾ ਕਰ ਬਾਮ ਹੂੰ ਸੋ ਸਭਹੂੰ ਵਹ ਖਾਯੋ ॥ ਮੀਠ ਲਗੇ ਤਿਹ ਕੀ ਉਪਮਾ ਕਰ ਕੈ ਗਤਿ ਕੈ ਹਰਿ ਕੇ ਮੁਖ ਪਾਯੋ ॥੧੭੬॥ ਕੋਊ ਡਰੈ ਹਰਿ ਕੇ ਮੁਖਿ ਗ੍ਰਾਸ ਠਗਾਇ ਕੋਊ ਅਪਨੇ ਮੁਖ ਡਾਰੇ ॥ ਹੋਇ ਗਏ ਤਨ ਮੈ ਕਛੁ ਨਾਮਕ ਖੇਲ ਕਰਯੋ ਸੰਗਿ ਕਾਨ੍ਹਰ ਕਾਰੇ ॥ ਤਾ ਛਿਨ ਲੈ ਬਛਰੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਇਕਠੇ ਕਰਿ ਕੈ ਸੁ ਕੁਟੀ ਮਧਿ ਡਾਰੇ ॥ ਢੂੰਢਿ ਫਿਰੈਂ ਨ ਲਹੈਂ ਸੁ ਕਰੈਂ ਬਛਰੇ ਅਰੁ ਗ੍ਵਾਰ ਨਏ ਕਰਤਾਰੇ ॥੧੭੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਬੈ ਹਰੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਇਹੈ ਤਬ ਹਰਿ ਜੀ ਤਤਕਾਲ ॥ ਕਿਧੋਂ ਬਨਾਏ ਛਿਨਿਕੁ ਮੈ ਬਛਰੇ ਸੰਗਿ ਗਵਾਲ ॥੧੭੮॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਰੂਪ ਉਹੀ ਪਟ ਕੇ ਰੰਗ ਹੈਂ ਵਹ ਰੰਗ ਵਹੈ ਸਭ ਹੀ ਬਛਰਾ ਕੋ ॥ ਸਾਂਝ ਪਰੀ ਸੁ ਗਏ ਹਰਿ ਜੀ ਗ੍ਰਿਹਿ ਕੋਇ ਲਖੈ ਇਤਨੋ ਬਲ ਕਾ ਕੋ ॥ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਸੁ ਲਖੇ ਨ ਲਖੇ ਇਕ ਆਦਿ ਕੋ ਨਾਮੁ ਮਨੀ ਮਨ ਜਾ ਕੋ ॥ ਬਾਤ ਇਹੀ ਸਮੁਝੀ ਮਨ ਮੈ ਇਹ ਹੈ ਅਬ ਖੇਲ ਸਮਾਪਤ ਵਾ ਕੋ ॥੧੭੯॥ ਚੂੰਮ ਲਯੋ ਜਸੁਧਾ ਸੁਤ ਕੋ ਸਿਰ ਕਾਨ੍ਹ ਬਜਾਇ ਉਠੇ ਮੁਰਲੀ ਤੋ ॥ ਬਾਲ ਲਖੇ ਅਪਨੋ ਨ ਕਿਨੀ ਜਨੁ ਗੋ ਦਵਰੀ ਤਿਹ ਸੋਂ ਹਿਤ ਕੀਤੋ ॥ ਹੋਤ ਕੁਲਾਹਲ ਪੈ ਬ੍ਰਿਜ ਮੈ ਨਹਿ ਹੋਤ ਇਤੋ ਸੁ ਕਹੂੰ ਕਿਮ ਬੀਤੋ ॥ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਸਨੇ ਹਰਿ ਗ੍ਵਾਰਨ ਲੇਹ ਬਲਾਇ ਬਧੂ ਬ੍ਰਿਜ ਕੀ ਸੋ ॥੧੮੦॥ ਪ੍ਰਾਤ ਭਏ ਹਰਿ ਜੀ ਉਠਿ ਕੈ ਬਨ ਬੀਚ ਗਏ ਸੰਗ ਲੈਕਰਿ ਬੱਛੇ ॥ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਫਿਰਾਵਤ ਹੈ ਛਟਕਾ ਗਹਿ ਗ੍ਵਾਰ ਸਭੈ ਕਰਿ ਹੱਛੇ ॥ ਖੇਲਤ ਖੇਲਤ ਨੰਦ ਕੋ ਨੰਦ ਸੁ ਆਪ ਹੀ ਤੇ ਗਿਰਿ ਕੋ ਉਠਿ ਗੱਛੇ ॥ ਕੋਊ ਕਹੈ ਇਹ ਖੇਦ ਗਹੈ ਹਮ ਕੋਊ ਕਹੈਂ ਇਹ ਨਾਹਨਿ ਨੱਛੇ ॥੧੮੧॥ ਹੋਇ ਇਕਤ੍ਰ ਸਨੇ ਹਰਿ ਗ੍ਵਾਰਨ ਲੈ ਅਪਨੇ ਸੰਗਿ ਪੈ ਸਭ ਗਾਈ ॥ ਦੇਖਿ ਤਿਨੈ ਗਿਰਿ ਕੇ ਸਿਰ ਤੇ ਮਨ ਮੋਹਿ ਬਢਾਇ ਸਭੈ ਉਠਿ ਧਾਈ ॥ ਗੋਪ ਗਏ ਤਿਨ ਪੈ ਚਲ ਕੈ ਜਬ ਜਾਤ ਪਿਖੀ ਤਿਨ ਨੈਨਨ ਮਾਈ ॥ ਰੋਹ ਭਰੇ ਸੁ ਖਰੇ ਨ ਟਰੇ ਸੁਤ ਨੰਦਹਿ ਕੇ ਕਹੁ ਬਾਤ ਸੁਨਾਈ ॥੧੮੨॥ ਨੰਦ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਪ੍ਰਤਿ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕਯੋਂ ਸੁਤ ਗਊਅਨ ਲਯਾਇ ਇਹਾਂ ਇਹ ਤੈ ਹਮਰੋ ਸਭ ਹੀ ਦਧਿ ਖੋਯੋ ॥ ਚੂੰਘ ਗਏ ਬਛਰਾ ਇਨ ਕੋ ਇਹ ਤੇ ਹਮਰੇ ਮਨ ਮੈ ਭ੍ਰਮ ਹੋਯੋ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਫਰੇਬ ਕਰਯੋ ਤਿਨ ਸੋਂ ਮਨ ਮੋਹ ਮਹਾਂ ਤਿਨ ਕੇ ਜੁ ਕਰੋਯੋ ॥ ਬਾਰ ਭਯੋ ਤਤ ਕ੍ਰੋਧ ਮਨੋ ਤਿਹ ਮੈ ਜਲ ਸੀਤਲ ਮੋਹ ਸਮੋਯੋ ॥੧੮੩॥ ਮੋਹ ਬਢਯੋ ਤਿਹ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਨਹਿ ਛੋਡਿ ਸਕੈ ਅਪਨੇ ਸੁਤ ਕੋਊ ॥ ਗਊਅ ਨ ਛੋਡਿ ਸਕੈ ਬਛਰੇ ਇਤਨੋ ਮਨ ਮੋਹ

ਕਰੈ ਤਬ ਸੋਊ ॥ ਪੈ ਗਰੂਏ ਗ੍ਰਿਹ ਗੇ ਸੰਗਿ ਲੈ ਤਿਨ ਚਉਕ ਹਲੀ ਇਹਿ ਬਾਤ ਲਖੋਊ ॥ ਦੇਵ ਡਰੀ ਮਮਤਾ ਇਨ ਪੈ ਕਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕਿਧੋ ਹਰਿ ਕੋ ਇਹ ਹੋਊ ॥੧੯੪॥ ਸਾਲ ਬਿਤੀਤ ਭਯੋ ਜਬ ਹੀ ਹਰਿ ਜੀ ਬਨ ਬੀਚ ਗਏ ਦਿਨ ਕੌਨੈ ॥ ਦੇਖਨ ਕੌਤਕ ਕੋ ਚਤੁਰਾਨਨ ਸੀਘ੍ਰ ਭਯੋ ਤਿਹ ਕੋ ਉਠਿ ਗੌਨੈ ॥ ਗ੍ਵਾਰ ਵਹੈ ਬਛੁਰੇ ਸੰਗਿ ਹੈਂ ਵਹ ਚੱਕ੍ਰਤ ਜਾਇ ਗਯੋ ਹੁਇ ਤੌਨੈ ॥ ਦੇਖਿ ਤਿਨੈ ਡਰ ਕੈ ਪਰਿ ਪਾਇਨ ਆਇ ਕੈ ਆਨਕ ਦੁੰਦਭਿ ਛੌਨੈ ॥੧੯੫॥ ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਪ੍ਰਤਿ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਹੇ ਕਰੁਨਾਨਿਧਿ ਹੇ ਜਗ ਕੇ ਪਤਿ ਅਚੁਤ ਹੇ ਬਿਨਤੀ ਸੁਨ ਲੀਜੈ ॥ ਚੂਕ ਭਈ ਹਮ ਤੇ ਤੁਮਰੀ ਤਿਹ ਤੇ ਅਪਰਾਧ ਛਿਮਾਪਨ ਕੀਜੈ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹੀ ਇਹ ਬਾਤ ਛਿਮੀ ਹਮ ਨਾ ਬਿਖ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਾਡਿ ਕੈ ਪੀਜੈ ॥ ਲ੍ਯਾਉ ਕਹ੍ਯੋਨ ਲ੍ਯਾਇਹੁ ਜਾਹੁ ਸਿਤਾਬ ਅਯੋ ਨਹੀ ਢੀਲ ਕਰੀਜੈ ॥੧੯੬॥ ਲੈ ਬਛਰੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਤਬ ਹੀ ਛਿਨ ਮੈ ਚਲ ਕੈ ਹਰਿ ਜੀ ਪਹਿ ਆਯੋ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਮਿਲੇ ਜਬ ਹੀ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰ ਤਬੈ ਮਨ ਮੈ ਤਿਨਹੂੰ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਲੋਪ ਭਯੋ ਸੰਗਿ ਕੇ ਬਛਰੇ ਤਬ ਭੇਦ ਕਿਨੀ ਲਖਿ ਜਾਨ ਨ ਪਾਯੋ ॥ ਬਾਤ ਬੁਝੀ ਨ ਕਿਨੀ ਉਠਿ ਬੋਲਿ ਸੁ ਲ੍ਯਾਉ ਵਹੈ ਹਮ ਜੋ ਮਿਲਿ ਖਾਯੋ ॥੧੯੭॥ ਹੋਇ ਇਕਤ੍ਰ ਕਿਧੋ ਬ੍ਰਿਜ ਬਾਲਕ ਅੰਨ ਅਚਜੋ ਸਭਨੋ ਜੁ ਪੁਰਾਨੋ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹੀ ਹਮ ਨਾਗ ਹਨ੍ਯੋ ਹਰਿ ਕੋ ਇਹ ਖੇਲ ਕਿਨੀ ਨਹਿ ਜਾਨੋ ॥ ਹੋਇ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਮਹਾਂ ਮਨ ਮੈ ਗਰੁੜਾ ਧੁਜ ਕੋ ਕਰਿ ਰੱਛਕ ਮਾਨੋ ॥ ਦਾਨ ਦਯੋ ਹਮ ਕੋ ਜੀਅ ਕੋ ਇਹ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਪਹਿ ਜਾਇ ਬਖਾਨੋ ॥੧੯੮॥

ਇਤਿ ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਛਰੇ ਆਨਿ ਦੇ ਪਾਇਨ ਪਰਾ ॥

ਅਥ ਧੇਨਕ ਦੈਤ ਬਧ ਕਥਨੰ ॥

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਬਾਰਹ ਸਾਲ ਬਿਤੀਤ ਭਏ ਤੁ ਲਗੇ ਤਬ ਕਾਨ੍ਹ ਚਰਾਵਨ ਗਾਈ ॥ ਸੁੰਦਰ ਰੂਪ ਬਨ੍ਯੋ ਇਹ ਕੋ ਕਹਿ ਕੈ ਇਹ ਤਾਹਿ ਸਰਾਹਤਿ ਦਾਈ ॥ ਗ੍ਵਾਰ ਸਨੈ ਬਨ ਬੀਚ ਫਿਰੈ ਕਬਿ ਨੈ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਲਖਿ ਪਾਈ ॥ ਕੰਸਹਿ ਕੇ ਬਧ ਕੇ ਹਿਤ ਕੋ ਜਨੁ ਬਾਲ ਚਮੂੰ ਭਗਵਾਨਿ ਬਨਾਈ ॥੧੯੯॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਕਮਲ ਸੋਂ ਆਨਨ ਕੁਰੰਗ ਤਾ ਕੇ ਬਾਂਕੇ ਨੈਨ ਕਟਿ ਸਮ ਕੇਹਰਿ ਮ੍ਰਿਨਾਲ ਬਾਹੈਂ ਐਨ ਹੈ ॥ ਕੋਕਿਲ ਸੋਂ ਕੰਠ ਕੀਰ ਨਾਸਕਾ ਧਨੁਖ ਭਉਹੈਂ ਬਾਨੀ ਸੁਰਸਰ ਜਾਹਿ ਲਾਗੈ ਨਹਿ ਚੈਨ ਹੈ ॥ ਤ੍ਰਿਯਨ ਕੋ ਮੋਹਤ ਫਿਰਤ ਗ੍ਰਾਮ ਆਸ ਪਾਸ ਬ੍ਰਿਹਨਿ ਕੇ ਦਾਹਿਬੇ ਕੋ ਜੈਸੇ ਪਤਿ ਰੈਨ

ਹੈ ॥ ਮੰਦਮਤਿ ਲੋਕ ਕਛੁ ਜਾਨਤ ਨ ਭੇਦ ਯਾ ਕੋ ਏਤੇ ਪਰ ਕਹੈਂ ਚਰਵਾਰੋ ਸਜਾਮ ਧੇਨ ਹੈ ॥੧੯੦॥ ਗੋਪੀ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਸੋਂ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਹੋਇ ਇਕਤ੍ਰ ਬਧੂ ਬ੍ਰਿਜ ਕੀ ਸਭ ਬਾਤ ਕਹੈਂ ਮੁਖ ਤੇ ਇਹ ਸਜਾਮੈ ॥ ਆਨਨ ਚੰਦ ਬਨੇ ਮ੍ਰਿਗ ਸੇ ਦ੍ਰਿਗ ਰਾਤਿ ਦਿਨਾ ਬਸਤੋ ਸੁ ਹਿਯਾ ਮੈ ॥ ਬਾਤ ਨਹੀ ਅਰਿ ਪੈ ਇਹ ਕੀ ਬਿਰਤਾਂਤ ਲਖਜੋ ਹਮ ਜਾਨਿ ਜਿਯਾ ਮੈ ॥ ਕੈ ਡਰ ਪੈ ਹਰ ਕੇ ਹਰਿ ਕੋ ਛਪਿ ਮੈਨ ਰਹਜੋ ਅਬ ਲੌ ਤਨ ਯਾ ਮੈ ॥੧੯੧॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸੰਗਿ ਹਲੀ ਹਰਿ ਜੀ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰ ਕਹੀ ਸਭ ਤੀਰ ਸੁਨੋ ਇਹ ਭੱਯਾ ॥ ਰੂਪ ਧਰੋ ਅਵਤਾਰਨ ਕੋ ਤੁਮ ਬਾਤ ਇਹੈ ਗਤਿ ਕੀ ਸੁਰਗੱਯਾ ॥ ਨਾ ਹਮਰੋ ਅਬ ਕੋ ਇਹ ਰੂਪ ਸਭੈ ਜਗ ਮੈ ਕਿਨਹੂੰ ਲਖਿ ਪੱਯਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹਜੋ ਹਮ ਖੇਲ ਕਰੈਂ ਜੋਊ ਹੋਇ ਭਲੋ ਮਨ ਕੋ ਪਰਚੱਯਾ ॥੧੯੨॥ ਤਾਲ ਭਲੇ ਤਿਹ ਠਉਰ ਬਿਖੈ ਸਭ ਹੀ ਜਨ ਕੇ ਮਨ ਕੇ ਸੁਖਦਾਈ ॥ ਸੇਤ ਸਰੋਵਰ ਹੈ ਅਤਿ ਹੀ ਤਿਨ ਮੈ ਸਰਮਾ ਸਸਿ ਸੀ ਦਮਕਾਈ ॥ ਮੱਧਿ ਬਰੇਤਨ ਕੀ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਨੈ ਮੁਖ ਤੇ ਇਮ ਭਾਖਿ ਸੁਨਾਈ ॥ ਲੋਚਨ ਸਉ ਕਰਿ ਕੈ ਬਸੁਧਾ ਹਰਿ ਕੇ ਇਹ ਕੌਤਕ ਦੇਖਨ ਆਈ ॥੧੯੩॥ ਰੂਪ ਬਿਰਾਜਤ ਹੈ ਅਤਿ ਹੀ ਜਿਨ ਕੋ ਪਿਖਿ ਕੈ ਮਨਿ ਆਨੰਦ ਬਾਢੇ ॥ ਖੇਲਤ ਕਾਨ੍ਹ ਫਿਰੈ ਤਿਹ ਜਾਇ ਬਨੇ ਜਿਹ ਠਉਰ ਬਡੇ ਸਰ ਗਾਢੇ ॥ ਗ੍ਵਾਰ ਹਲੀ ਹਰਿ ਕੇ ਸੰਗਿ ਰਾਜਤ ਦੇਖਿ ਦੁਖੀ ਮਨ ਕੋ ਦੁਖ ਕਾਢੇ ॥ ਕੌਤਕ ਦੇਖਿ ਧਰਾ ਹਰਖੀ ਤਿਹ ਤੇ ਤਰੁ ਰੋਮ ਭਏ ਤਨ ਠਾਢੇ ॥੧੯੪॥ ਕਾਨ੍ਹ ਤਰੈ ਤਰੁ ਕੇ ਮੁਰਲੀ ਸੁ ਬਜਾਇ ਉਠਜੋ ਤਨ ਕੋ ਕਰ ਐਂਡਾ ॥ ਮੋਹਿ ਰਹੀ ਜਮੁਨਾ ਖਗ ਅਉ ਹਰਿ ਜੱਛ ਸਭੈ ਅਰਨਾ ਅਰੁ ਗੈਂਡਾ ॥ ਪੰਡਿਤ ਮੋਹਿ ਰਹੇ ਸੁਨਿ ਕੈ ਅਰੁ ਮੋਹਿ ਗਏ ਸੁਨ ਕੈ ਜਨ ਜੈਂਡਾ ॥ ਬਾਤ ਕਹੀ ਕਬਿ ਨੈ ਮੁਖ ਤੇ ਮੁਰਲੀ ਇਹ ਨਾਹਿਨ ਰਾਗਨ ਪੈਂਡਾ ॥੧੯੫॥ ਆਨਨ ਦੇਖਿ ਧਰਾ ਹਰਿ ਕੋ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਲਲਚਾਨੀ ॥ ਸੁੰਦਰ ਰੂਪ ਬਨਜੋ ਇਹ ਕੋ ਤਿਹ ਤੇ ਪ੍ਰਤਿਮਾ ਅਤਿ ਤੇ ਅਤਿ ਭਾਨੀ ॥ ਸਜਾਮ ਕਹੀ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਫੁਨਿ ਜੋ ਪਹਿਚਾਨੀ ॥ ਰੰਗਨ ਕੇ ਪਟ ਲੈ ਤਨ ਪੈ ਜੁ ਮਨੋ ਇਹ ਕੀ ਹੁਇਬੇ ਪਟਰਾਨੀ ॥੧੯੬॥ ਗੋਪ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਗ੍ਵਾਰ ਕਹੀ ਬਿਨਤੀ ਹਰਿ ਪੈ ਇਕ ਤਾਲ ਬਡੋ ਤਿਹ ਪੈ ਫਲ ਹੱਛੇ ॥ ਲਾਇਕ ਹੈਂ ਤੁਮਰੇ ਮੁਖ ਕੀ ਕਰੂਆ ਜਹ ਦਾਖ ਦਸੋ ਦਿਸ ਗੁੱਛੇ ॥ ਧੇਨੁਕ ਦੈਤ ਬਡੋ ਤਿਹ ਜਾਇ ਕਿਧੋ ਹਨਿ ਲੋਗਨ ਕੇ ਉਨ ਰੱਛੇ ॥ ਪੁਤ੍ਰ ਮਨੋ ਮਧੁਰੇਦ ਪ੍ਰਭਾਤਿ ਤਿਨੈ

ਉਠਿ ਪ੍ਰਾਤ ਸਮੈ ਵਹ ਭੱਛੇ ॥੧੯੭॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਾਚ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਜਾਹਿੰ ਕਹੀ ਤਿਨ ਕੋ ਹਰਿ ਜੀ ਜਹ ਤਾਲ ਵਹੈ ਅਰੁ ਹੈਂ ਫਲ ਨੀਕੇ ॥ ਬੋਲਿ ਉਠ੍ਯੋ ਮੁਖ ਤੇ ਮੁਸਲੀ ਸੁ ਤੋ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕੇ ਨਹਿ ਹੈਂ ਫੁਨਿ ਫੀਕੇ ॥ ਮਾਰਹਿੰ ਦੈਤ ਤਹਾ ਚਲਿ ਕੈ ਜਿਹ ਤੇ ਸੁਰ ਜਾਹਿੰ ਸਭੈ ਦੁਖ ਜੀ ਕੇ ॥ ਹੋਇ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਚਲੈ ਤਹ ਕੋ ਮਿਲਿ ਸੰਖ ਬਜਾਇ ਸਭੈ ਮੁਰਲੀ ਕੇ ॥੧੯੮॥ ਹੋਇ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਤਹਾ ਹਰਿ ਜੀ ਜੁ ਗਏ ਮਿਲਿ ਕੈ ਤਟ ਪੈ ਸਰ ਭਾਰੇ ॥ ਕੈ ਬਲ ਤੋ ਮੁਸਲੀ ਤਨ ਕੋ ਤਰੁ ਤੇ ਫਰ ਬੂੰਦਨ ਜ੍ਯੋਂ ਧਰਿ ਡਾਰੇ ॥ ਧੇਨੁਕ ਕ੍ਰੋਧ ਮਹਾ ਕਰ ਕੈ ਦੋਊ ਪਾਇ ਹ੍ਰਿਦੈ ਤਿਹ ਸਾਥ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਗੋਡਨ ਤੇ ਗਹਿ ਫੈਂਕ ਦਯੋ ਹਰਿ ਜ੍ਯੋਂ ਸਿਰ ਤੇ ਗਹਿ ਕੂਕਰ ਮਾਰੇ ॥੧੯੯॥ ਕ੍ਰੁੱਧ ਭਈ ਧੁਜਨੀ ਤਿਹ ਕੀ ਪਤਿ ਜਾਨਿ ਹਤ੍ਯੋ ਇਨ ਊਪਰਿ ਆਈ ॥ ਗਾਇ ਕੋ ਰੂਪ ਧਰ੍ਯੋ ਸਭ ਹੀ ਤਬ ਹੀ ਖੁਰ ਸੋਂ ਧਰਿ ਧੂਰਿ ਉਚਾਈ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਹਲੀ ਬਲ ਕੈ ਤਬ ਹੀ ਚਤੁਰੰਗ ਦਸੋ ਦਿਸ ਬੀਚ ਬਗਾਈ ॥ ਲੈ ਕਿਰਸਾਨ ਮਨੋ ਤੰਗੁਲੀ ਖਲ ਦਾਨਨ ਜ੍ਯੋਂ ਨਭ ਬੀਚ ਉਡਾਈ ॥੨੦੦॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਕੰਧ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਧੇਨਕ ਦੈਤ ਬਧਹਿ ॥

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਦੈਤ ਹਨ੍ਯੋ ਚਤੁਰੰਗ ਚਮੂੰ ਸੁਨਿ ਦੇਵ ਕਰੈ ਮਿਲਿ ਕਾਨ੍ਹ ਬਡਾਈ ॥ ਭੱਛ ਸਭੈ ਫਲ ਗ੍ਵਾਰ ਚਲੇ ਗ੍ਰਿਹ ਧੂਰਿ ਪਰੀ ਮੁਖ ਪੈ ਛਬਿ ਛਾਈ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਉਪਮਾ ਅਤਿ ਹੀ ਕਬਿ ਨੈ ਮੁਖ ਤੇ ਇਮ ਭਾਖਿ ਸੁਨਾਈ ॥ ਧਾਵਤ ਘੋਰਨ ਕੀ ਪਗ ਕੀ ਰਜ ਛਾਇ ਲਏ ਰਵਿ ਸੀ ਛਬਿ ਪਾਈ ॥੨੦੧॥ ਸਨੈ ਸਨੈ ਹਨਿ ਦੈਤ ਗਯੋ ਗ੍ਰਿਹ ਗੋਪ ਗਏ ਗੁਪੀਆ ਸਭ ਆਈ ॥ ਮਾਤ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਭਈ ਮਨ ਮੈ ਤਿਹ ਕੀ ਜੁ ਕਰੈਂ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਬਡਾਈ ॥ ਚਾਵਰ ਦੂਧ ਕਰ੍ਯੋ ਖੈਬੇ ਕਹੁ ਖਾਇ ਬਹੁਰੋ ਤਿਹ ਦੇਹ ਬਧਾਈ ॥ ਹੋਇ ਬਡੀ ਤੁਮਰੀ ਚੁਟੀਆ ਇਹ ਤੇ ਫੁਨਿ ਬਾਤ ਸਭੈ ਮਿਲ ਚਾਈ ॥੨੦੨॥ ਭੋਜਨ ਕੈ ਟਿਕ ਗੇ ਹਰਿ ਜੀ ਪਲਕਾ ਪਰ ਅਉਰ ਕਰੈ ਜੁ ਕਹਾਨੀ ॥ ਰਾਜ ਗ੍ਯੋ ਤਰਨੋ ਮਗੁ ਰੈਨ ਲਹ੍ਯੋ ਸੁ ਲਗ੍ਯੋ ਵਹ ਪੀਅਨ ਪਾਨੀ ॥ ਰਾਤਿ ਪਰੀ ਤਬ ਹੀ ਭਰਿ ਭੈ ਤਿਨ ਸ੍ਰਉਨ ਸੁਨੀ ਅਪਨੇ ਇਹ ਬਾਨੀ ॥ ਜਾਹੁ ਕਹ੍ਯੋ ਤਿਨ ਤਉ ਹਰਿ ਗ੍ਯੋ ਗ੍ਰਿਹ ਜਾਇ ਮਿਲ੍ਯੋ ਅਪਨੀ ਪਟਰਾਨੀ ॥੨੦੩॥ ਸੋਇ ਗਏ ਹਰਿ ਪ੍ਰਾਤ ਭਏ ਫਿਰ ਲੈ ਬਛਰੇ ਬਨ ਗੇ ਗਿਰਧਾਰੀ ॥ ਮੱਧਿ ਭਏ ਰਵਿ ਕੇ ਜਮੁਨਾ ਤਟਿ ਧਾਇ ਗਏ ਜਿਹ ਥੋ ਸਰ ਭਾਰੀ ॥ ਗੋ

ਬਛਰੇ ਅਰੁ ਗੋਪ ਸਭੈ ਗਿਰ ਗੇ ਸਭ ਪ੍ਰਾਨ ਡਸੈ ਜਬ ਕਾਰੀ ॥ ਧਾਇ ਕਹਜੋ ਮੁਸਲੀ ਪਤਿ ਪੈ ਸਭ ਸੈਨ ਸਖਾ ਤੁਮਰੀ ਹਰਿ ਮਾਰੀ ॥੨੦੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਚਿਤਵੀ ਤਿਨੈ ਜੀਵ ਉਠੇ ਤਤਕਾਲ ॥ ਗਊ ਸਭੈ ਅਰੁ ਸੁਤ ਤਿਨੈ ਅਉ ਫੁਨਿ ਸਭੈ ਗੁਪਾਲ ॥੨੦੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਉਠਿ ਪਾਇਨ ਲਾਗੇ ਤਬੈ ਕਰਹਿ ਬਡਾਈ ਸੋਇ ॥ ਜੀਅ ਦਾਨ ਹਮ ਕੋ ਦਯੋ ਇਹ ਤੇ ਬਡੋ ਨ ਕੋਇ ॥੨੦੬॥ ਅਥ ਕਾਲੀ ਨਾਗ ਨਾਥਬੋ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਗੋਪ ਜਾਨ ਕੈ ਆਪਨੇ ਕੀਨੋ ਮਨੈ ਬਿਚਾਰ ॥ ਦੁਸਟ ਨਾਗ ਸਰ ਮੈ ਬਸੈ ਤਾ ਕੋ ਲੇਉ ਨਿਕਾਰ ॥੨੦੭॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਊਚ ਕਦੰਬਹਿ ਕੋ ਤਰੁ ਥੋ ਤਿਹ ਪੈ ਚੜ੍ਹਿ ਕੈ ਹਰਿ ਕੂਦ ਪਰਜੋ ॥ ਤਿਨ ਸੰਕ ਕਰੀ ਮਨ ਮੈ ਨ ਕਛੂ ਫੁਨਿ ਧੀਰਜ ਗਾਢ ਧਰਜੋ ਨ ਟਰਜੋ ॥ ਮਨੁਖੋ ਸਤ ਲੌਂ ਜਲ ਉੱਚ ਭਯੋ ਨਿਕਸਜੋ ਤਬ ਨਾਗ ਬਡੋ ਨ ਡਰਜੋ ॥ ਪਟ ਪੀਤ ਧਰੇ ਤਨ ਪੈ ਨਰ ਦੇਖਿ ਮਹਾਂ ਬਲ ਕੈ ਤਿਨ ਜੁੱਧ ਕਰਜੋ ॥੨੦੮॥ ਬਾਂਧ ਲਯੋ ਹਰਿ ਕੋ ਤਨ ਸੋਂ ਕਰ ਕ੍ਰੁੱਧ ਕਿਧੋ ਤਿਹ ਕੋ ਤਨ ਕਾਟੇ ॥ ਢੀਲੋ ਰਹਜੋ ਹੁਇ ਪੈ ਹਰਿ ਜੀ ਪਿਖਿ ਯਾਰਨ ਕੇ ਹਿਯਰੇ ਫੁਨਿ ਫਾਟੇ ॥ ਰੋਵਤਿ ਆਵਤਿ ਹੈ ਪਤਨੀ ਬ੍ਰਿਜ ਠੋਕਤਿ ਮੂੰਡ ਉਖਾਰਤ ਝਾਟੇ ॥ ਆਇਹੈਂ ਮਾਰਿ ਉਸੈ ਨਹੀ ਰੋਵਹੁ ਨੰਦ ਇਹੈ ਕਹਿ ਕੈ ਇਨ ਡਾਟੇ ॥੨੦੯॥ ਕਾਨ੍ਹ ਲਪੇਟ ਬਡੋ ਵਹ ਪੰਨਗ ਫੂਕਤ ਹੈ ਕਰਿ ਕ੍ਰੁੱਧਹਿ ਕੈਸੇ ॥ ਜਜੋਂ ਧਨ ਪਾਤ੍ਰ ਗਏ ਧਨ ਤੇ ਅਤਿ ਝੂਰਤ ਲੇਤ ਉਸਾਸਨ ਤੈਸੇ ॥ ਬੋਲਤ ਜਿਉ ਧਮਿਯਾ ਹਰਿ ਮੈ ਸੁਰ ਕੇ ਮਧਿ ਸ੍ਵਾਸ ਭਰੇ ਵਹ ਐਸੇ ॥ ਭੁੱਭਰ ਬੀਚ ਪਰੇ ਜਲ ਜਿਉ ਤਿਹ ਤੇ ਫੁਨਿ ਹੋਤ ਮਹਾ ਧੁਨਿ ਜੈਸੇ ॥੨੧੦॥ ਚੱਕ੍ਰਿਤ ਹੋਇ ਰਹੈਂ ਬ੍ਰਿਜ ਬਾਲਕ ਮਾਰ ਲਏ ਹਰਿ ਜੀ ਇਹ ਨਾਗੈ ॥ ਦੱਛਨ ਤੀਅ ਭੁਜਾ ਗਹਿ ਕੈ ਇਹ ਮਤਿ ਲਗੈ ਦੁਖ ਅਉ ਸੁਖ ਭਾਗੈ ॥ ਖੋਜਤ ਖੋਜ ਸਭੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਜਨ ਕੌਤਕ ਦੇਖਿ ਲਯੋ ਇਹ ਆਗੈ ॥ ਸਜਾਮਹਿ ਸਜਾਮ ਬਡੋ ਅਹਿ ਕਾਟਤ ਜਜੋਂ ਰੁਚਿ ਕੈ ਨਰ ਖਾਵਤ ਸਾਗੈ ॥੨੧੧॥ ਰੋਵਨ ਲਾਗਿ ਜਬੈ ਜਸੁਧਾ ਚੁਪ ਤਾਹਿ ਕਰਾਵਤਿ ਪੈ ਜੁ ਅਲੀ ਹੈ ॥ ਦੈਤ ਤ੍ਰਿਨਾਵ੍ਰਤ ਅਉਰ ਬਕੀ ਵ ਬਕਾਸੁਰ ਹਨੇ ਇਹ ਕਾਨ੍ਹ ਬਲੀ ਹੈ ॥ ਆਇਹੈਂ ਮਾਰਿ ਅਬੈ ਇਹ ਸਾਂਪਹਿ ਬੋਲਿ ਉਠਜੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਹਲੀ ਹੈ ॥ ਤੋਰ ਡਰੈ ਸਭ ਹੀ ਇਹ ਕੇ ਫਨ ਪੈ ਕਰੁਨਾਨਿਧਿ ਜੋਰ ਛਲੀ ਹੈ ॥੨੧੨॥ ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਜਾਨਿ ਦੁਖੀ ਅਪਨਜੋ ਜਨ ਕੋ ਅਪਨੋ ਤਨ ਤਾ ਤੇ ਛਡਾਇ ਲਯੋ ਹੈ ॥ ਬਕੱਤ੍ਰ ਬਿਲੋਕਿ ਬਡੋ ਵਹ ਪੰਨਗ ਪੈ ਮਨ ਭੀਤਰਿ ਕ੍ਰੁੱਧ ਭਯੋ ਹੈ ॥ ਸਉ

ਫਨ ਕੋ ਸੁ ਫਲਾਇ ਉਚਾਇਕੈ ਸਾਮੁਹਿ ਤਾਹਿ ਕੇ ਧਾਇ ਗਯੋ ਹੈ ॥ ਕੂਦਿ ਕੈ ਕਾਨ੍ਹ ਬਚਾਇਕੈ ਦਾਵਹਿ ਊਪਰਿ ਮਾਥ ਜੁ ਠਾਢੋ ਭਯੋ ਹੈ ॥੨੧੩॥ ਕੂਦਤ ਹੈ ਚੜ੍ਹਿ ਕੈ ਸਿਰ ਊਪਰਿ ਸ੍ਰੋਨ ਸੰਬੂਹ ਚਲੈ ਸਿਰ ਤਾ ਤੇ ॥ ਪ੍ਰਾਨ ਲਗੇ ਛੁਟਨੇ ਜਬ ਹੀ ਛਿਨ ਮੈਨ ਗਈ ਉਡ ਕੈ ਮੁਖਰਾ ਤੇ ॥ ਤਉ ਹਰਿ ਜੀ ਬਲ ਕੈ ਤਨ ਕੋ ਸਰ ਤੀਰ ਨਿਕਾਸ ਲਯੋ ਬਹੁ ਭਾਂਤੇ ॥ ਜਾਤ ਬਡੋ ਸਹਤੀਰ ਬਹਜੋ ਰਸਰੇ ਬੰਧਿ ਖੈਂਚਤ ਹੈ ਚਹੂੰ ਘਾ ਤੇ ॥੨੧੪॥ ਕਾਲੀ ਨਾਗ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯੋਬਾਚ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਤਉ ਤਿਹ ਕੀ ਤਿਰਿਯਾ ਸਭ ਹੀ ਸੁਤ ਅੰਜੁਲ ਜੋਰਿ ਕੈ ਯੌਂ ਘਿਘਜਾਵੈਂ ॥ ਰੱਛ ਕਰੋ ਇਹ ਕੀ ਹਰਿ ਜੀ ਤੁਮ ਪੈ ਬਰਦਾਨ ਇਹੈ ਹਮ ਪਾਵੈਂ ॥ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਦੇਤ ਵਹੈ ਹਮ ਲਿਆਵਤ ਬਿੱਖ ਦਈ ਵਹ ਹੀ ਹਮ ਲਿਆਵੈਂ ॥ ਦੋਸ ਨਹੀ ਹਮਰੇ ਪਤਿ ਕੋ ਕਛੁ ਬਾਤ ਕਹੈਂ ਅਰੁ ਸੀਸੁ ਝੁਕਾਵੈਂ ॥੨੧੫॥ ਤ੍ਰਾਸ ਬਡੋ ਅਹਿ ਕੇ ਰਿਪੁ ਕੋ ਕਰਿ ਭਾਗਿ ਸਰਾ ਮਧਿ ਆਇ ਛਪੇ ਥੇ ॥ ਗਰਬੁ ਬਡੋ ਹਮਰੇ ਪਤਿ ਮੈ ਅਬ ਜਾਨਿ ਹਮੈ ਹਰਿ ਨਾਹਿ ਜਪੇ ਥੇ ॥ ਹੇ ਜਗ ਕੇ ਪਤਿ ਹੇ ਕਰੁਨਾਨਿਧਿ ਤੈ ਦਸ ਰਾਵਨ ਸੀਸ ਕਪੇ ਥੇ ॥ ਮੂਰਖ ਬਾਤ ਜਨੀ ਨ ਕਛੂ ਪਰਵਾਰ ਸਨੈ ਹਮ ਇਉ ਹੀ ਖਪੇ ਥੇ ॥੨੧੬॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਾਚ ਕਾਲੀ ਸੋਂ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬੋਲਿ ਉਠਜੋ ਤਬ ਯੌਂ ਹਰਿ ਜੀ ਅਬ ਛਾਡਤ ਹੋਂ ਤੁਮ ਦੱਛਨ ਜੱਯੋ ॥ ਰੰਚਕ ਨਾ ਬਸਿਯੋ ਸਰ ਮੈ ਸਭ ਹੀ ਸੁਤ ਲੈ ਸੰਗ ਬਾਟਹਿ ਪੱਯੋ ॥ ਸੀਘ੍ਰਤਾ ਐਸਿ ਕਰੋ ਤੁਮਹੂ ਤ੍ਰਿਯਾ ਲਯੋ ਅਰੁ ਨਾਮ ਸੁ ਲੱਯੋ ॥ ਛੋਡਿ ਦਯੋ ਹਰਿ ਨਾਗ ਬਡੋ ਥਕਿ ਜਾਇ ਕੇ ਮੱਧਿ ਬਰੇਤਨ ਪੱਯੋ ॥੨੧੭॥ ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਹੇਰਿ ਬਡੋ ਹਰਿ ਭੇਵਹ ਪੰਨਗ ਪੈ ਅਪੁਨੇ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਉਠਿ ਭਾਗਾ ॥ ਬਾਰੂ ਕੇ ਮੱਧਿ ਗਯੋ ਪਰ ਕੈ ਜਨੁ ਸੋਇ ਰਹਜੋ ਸੁਖ ਕੈ ਨਿਸਿ ਜਾਗਾ ॥ ਗਰਬ ਗਯੋ ਗਿਰ ਕੈ ਤਿਹ ਕੋ ਰਨ ਕੈ ਹਰਿ ਕੇ ਰਸ ਸੋਂ ਅਨੁਰਾਗਾ ॥ ਲੇਟਿ ਰਹਜੋ ਕਰਿ ਕੈ ਉਪਮਾ ਇਹ ਡਾਰਿ ਚਲੇ ਕਿਰਸਾਨ ਸੁਹਾਗਾ ॥੨੧੮॥ ਸੁੱਧਿ ਭਈ ਜਬ ਹੀ ਉਹਿ ਕੋ ਤਬ ਹੀ ਉਠ ਕੈ ਹਰਿ ਪਾਇਨ ਲਾਗਜੋ ॥ ਪਉਢ ਰਹਜੋ ਥਕ ਕੈ ਸੁਨਿ ਮੋ ਪਤਿ ਪਾਇ ਲਗਜੋ ਜਬ ਹੀ ਫੁਨਿ ਜਾਗਜੋ ॥ ਦੀ ਧਰ ਮੋਰ ਸੁ ਨੈਕੁ ਬਿਖੈ ਤੁਮ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹੀ ਤਿਹ ਕੋ ਉਠਿ ਭਾਗਜੋ ॥ ਦੇਖਿ ਲਤਾ ਤੁਮ ਕਉਨ ਬਧੈ ਮਮ ਬਾਹਨ ਮੋ ਰਸ ਮੋ ਅਨੁਰਾਗਜੋ ॥੨੧੯॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਕਾਲੀ ਨਾਗ ਨਿਕਾਰਬੋ ਬਰਨਨੰ ॥

ਅਥ ਦਾਨ ਦੀਬੋ ॥

ਸਵੈਯਾ ॥ ਨਾਗ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਕੈ ਗਰੁੜਧ੍ਵਜ ਆਇ ਮਿਲਯੋ ਅਪੁਨੇ ਪਰਵਾਰੈ ॥ ਧਾਇ ਮਿਲਯੋ ਗਰਿ ਤਾਹਿ ਹਲੀ ਅਰੁ ਮਾਤ ਮਿਲੀ ਤਿਹ ਦੂਖ ਨਿਵਾਰੈ ॥ ਸ੍ਰਿੰਗ ਧਰੇ ਹਰਿ ਧੇਨੁ ਹਜਾਰ ਤਬੈ ਤਿਹ ਕੇ ਸਿਰ ਊਪਰਿ ਵਾਰੈ ॥ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਮਨ ਮੋਹ ਬਢਾਇ ਬਹੁ ਪੁੰਨ ਕੈ ਬਾਮ੍ਹਨ ਕੋ ਦੈ ਡਾਰੈ ॥੨੨੦॥ ਲਾਲ ਮਨੀ ਅਰੁ ਨਾਗ ਬਡੇ ਨਗ ਦੇਤ ਜਵਾਹਰ ਤੀਛਨ ਘੋਰੇ ॥ ਪੁਹਕਰ ਅਉ ਬਿਰਜੇ ਚੁਨ ਕੇ ਜਰਬਾਫ ਦਿਵਾਵਤ ਹੈ ਦਿਜ ਜੋਰੇ ॥ ਮੋਤਿਨਹਾਰ ਹੀਰੇ ਅਰੁ ਮਾਨਕ ਦੇਵਤ ਹੈ ਭਰਿ ਪਾਨ ਨ ਥੋਰੇ ॥ ਕੰਚਨ ਰੋਕਿਨ ਕੇ ਗਹਨੇ ਗੜ੍ਹਿ ਦੇਤ ਕਹੈ ਸੁ ਬਚੇ ਸੁਤ ਮੋਰੇ ॥੨੨੧॥ ਅਥ ਦਵਾਨਲ ਕਥਨੰ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਹੋਇ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਸਭੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਜਨ ਰੈਨਿ ਪਰੇ ਘਰ ਭੀਤਰਿ ਸੋਏ ॥ ਆਗ ਲਗੀ ਸੁ ਦਿਸਾ ਬਿਦਿਸਾ ਮਧਿ ਜਾਗ ਤਬੈ ਤਿਹ ਤੇ ਡਰਿ ਰੋਏ ॥ ਰੱਛ ਕਰੈ ਹਮਰੀ ਹਰਿ ਜੀ ਇਹ ਚਿੱਤਿ ਬਿਚਾਰਿ ਤਹਾਂ ਕਹੁ ਹੋਏ ॥ ਦ੍ਰਿਗ ਬਾਤ ਕਹੀ ਕਰੁਨਾਨਿਧਿ ਮੀਚ ਲਯੋ ਇਤਨੈ ਸੁ ਤਊ ਦੁਖ ਖੋਏ ॥੨੨੨॥ ਮੀਚ ਲਏ ਦ੍ਰਿਗ ਜਉ ਸਭ ਹੀ ਨਰ ਪਾਨ ਕਰਯੋ ਹਰਿ ਜੀ ਹਰਿ ਦੌਂ ਤਉ ॥ ਦੋਖ ਮਿਟਾਇ ਦਯੋ ਪੁਰ ਕੋ ਸਭ ਹੀ ਜਨ ਕੇ ਮਨ ਕੋ ਹਨਿ ਦਯੋ ਭਉ ॥ ਚਿੰਤ ਕਛੂ ਨਹਿ ਹੈ ਤਿਨ ਕੋ ਜਿਨ ਕੋ ਕਰੁਨਾਨਿਧਿ ਦੂਰ ਕਰੈ ਖਉ ॥ ਦੂਰ ਕਰੀ ਤਪਤਾ ਤਿਨ ਕੀ ਜਨੁ ਡਾਰ ਦਯੋ ਜਲ ਕੋ ਛਲ ਕੈ ਰਉ ॥੨੨੩॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਆਂਖ ਮਿਟਵਾਇ ਮਹਾ ਬਪੁ ਕੋ ਬਢਾਇ ਅਤਿ ਸੁਖ ਮਨਿ ਪਾਇ ਆਗਿ ਖਾਇ ਗਯੋ ਸਾਂਵਰਾ ॥ ਲੋਕਨ ਕੀ ਰੱਛਨ ਕੇ ਕਾਜ ਕਰੁਨਾ ਕੇ ਨਿਧਿ ਮਹਾਂ ਛਲ ਕਰਿ ਕੈ ਬਚਾਇ ਲਯੋ ਗਾਂਵਰਾ ॥ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਤਿਨ ਕਾਮ ਕਰਯੋ ਦੁਖਕਰਿ ਤਾ ਕੋ ਫੁਨਿ ਫੈਲ ਰਹਯੋ ਦਸੋ ਦਿਸ ਨਾਵਰਾ ॥ ਦਿਸਟਿ ਬਚਾਇ ਸਾਥ ਦਾਤਨ ਚਬਾਇ ਸੋ ਤੋ ਗਯੋ ਹੈ ਪਚਾਇ ਜੈਸੇ ਖੇਲੇ ਸਾਂਗ ਬਾਵਰਾ ॥੨੨੪॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰ ਦਵਾਨਲ ਤੇ ਬਚੈਬੋ ਬਰਨਨੰ ॥

ਅਥ ਗੋਪਿਨ ਸੋਂ ਹੋਲੀ ਖੇਲਬੋ ॥

ਸਵੈਯਾ ॥ ਮਾਘ ਬਿਤੀਤ ਭਏ ਰੁਤਿ ਫਾਗੁਨ ਆਇ ਗਈ ਸਭ ਖੇਲਤ ਹੋਰੀ ॥ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਬਜਾਵਤ ਤਾਲ ਕਹੈ

ਮੁਖ ਤੇ ਭਰੂਆ ਮਿਲਿ ਜੋਰੀ ॥ ਡਾਰਤ ਹੈਂ ਅਲਿਤਾ ਬਨਿਤਾ ਛਟਕਾ ਸੰਗਿ ਮਾਰਤ ਬੈਸਨ ਥੋਰੀ ॥ ਖੇਲਤ ਸਜਾਮ ਧਮਾਰ ਅਨੂਪ ਮਹਾ ਮਿਲਿ ਸੁੰਦਰਿ ਸਾਂਵਲ ਗੋਰੀ ॥੨੨੫॥ ਅੰਤਿ ਬਸੰਤ ਭਏ ਰੁਤਿ ਗ੍ਰੀਖਮ ਆਇ ਗਈ ਹਰਿ ਖੇਲ ਮਚਾਯੋ ॥ ਆਵਹੁ ਮਿੱਕ ਦੁਹੂੰ ਦਿਸ ਤੇ ਤੁਮ ਕਾਨ੍ਹ ਭਏ ਧਨਠੀ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਦੈਤ ਪ੍ਰਲੰਬ ਬਡੋ ਕਪਟੀ ਤਬ ਬਾਲਕ ਰੂਪ ਧਰਜੋ ਨ ਜਨਾਯੋ ॥ ਕੰਧ ਚੜ੍ਹਾਇ ਹਲੀ ਕੋ ਉਡਜੋ ਤਿਨਿ ਮੂਕਨ ਸੋਂ ਧਰਿ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥੨੨੬॥ ਕੇਸਵ ਰਾਮ ਭਏ ਧਨਠੀ ਮਿੱਕ ਬਾਲ ਕਏ ਤਬ ਹੀ ਸਭ ਪਿਆਰੇ ॥ ਦੈਤ ਮਿਕਯੋ ਸੁਤ ਨੰਦਹਿ ਕੇ ਸੰਗਿ ਖੇਲ ਜਿਤਯੋ ਮੁਸਲੀ ਹਰਿ ਹਾਰੇ ॥ ਆਵ ਚੜ੍ਹੋ ਨ ਚੜ੍ਹਿਓ ਸੁ ਕਹਯੋ ਇਨ ਪੈ ਤਿਹ ਕੇ ਬਪੁ ਕੋ ਪਗ ਧਾਰੇ ॥ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਇ ਦਯੋ ਧਰਨੀ ਪਰ ਬੀਰ ਬਡੋ ਉਨ ਮੂਕਨ ਮਾਰੇ ॥੨੨੭॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਕ੍ਰਿਸਨਵਤਾਰੇ ਪ੍ਰਲੰਬ ਦੈਤ ਬਧਹਿ ॥

ਅਥ ਲੁਕਮੀਚਨ ਖੇਲ ਕਥਨੰ ॥

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਮਾਰਿ ਪ੍ਰਲੰਬ ਲਯੋ ਮੁਸਲੀ ਜਬ ਯਾਦ ਕਰੀ ਹਰਿ ਜੀ ਤਬ ਗਾਈ ॥ ਚੂਮਨ ਲਾਗਿ ਤਬੈ ਬਛਰਾ ਮੁਖ ਧੇਨੁ ਵਹੈ ਉਨ ਕੀ ਅਰੁਮਾਈ ॥ ਹੋਇ ਪ੍ਰਸੰਨਜ ਤਬੈ ਕਰੁਨਾਨਿਧਿ ਤੌਂ ਲੁਕਮੀਚਨ ਖੇਲ ਮਚਾਈ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿਨ ਭਾਈ ॥੨੨੮॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਬੈਠ ਕਰਿ ਗ੍ਵਾਰ ਆਂਖੈ ਮੀਚੈ ਏਕ ਗ੍ਵਾਰ ਹੂੰ ਕੀ ਛੋਰ ਦੇਤ ਤਾ ਕੋ ਸੋ ਤੋ ਅਉਰੋ ਗਹੈ ਧਾਇ ਕੈ ॥ ਆਂਖੈ ਮੂੰਦਤ ਹੈ ਤਬ ਓਹੀ ਗੋਪਹੂੰ ਕੀ ਫੇਰਿ ਜਾ ਕੇ ਤਨ ਕੌਂ ਜੁ ਛੁਐ ਕਰ ਸਾਥ ਜਾਇ ਕੈ ॥ ਤਹ ਤੋ ਛਲ ਬਲ ਕੈ ਪਲਾਵੈ ਹਾਥ ਆਵੈ ਨਹੀ ਤਉ ਮਿਟਾਵੈ ਆਂਖੈਂ ਆਪ ਹੀ ਤੇ ਸੋ ਤੋ ਆਇ ਕੈ ॥ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਤਾ ਕੀ ਮਹਿਮਾ ਨ ਲਖੀ ਜਾਇ ਐਸੀ ਭਾਂਤਿ ਖੇਲੈ ਕਾਨ੍ਹ ਮਹਾਂ ਸੁਖੁ ਪਾਇ ਕੈ ॥੨੨੯॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਅੰਤਿ ਭਏ ਰੁਤਿ ਗ੍ਰੀਖਮ ਕੀ ਰੁਤਿ ਪਾਵਸ ਆਇ ਗਈ ਸੁਖਦਾਈ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਫਿਰੈ ਬਨ ਬੀਥਨ ਮੈ ਸੰਗਿ ਲੈ ਬਛਰੇ ਤਿਨ ਕੀ ਅਰੁ ਮਾਈ ॥ ਬੈਠਿ ਤਬੈ ਫਿਰ ਮੱਧਿ ਗੁਫਾ ਗਿਰਿ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਸਭੈ ਮਨ ਭਾਈ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਨੈ ਮੁਖ ਤੇ ਇਮ ਭਾਖਿ ਸੁਨਾਈ ॥੨੩੦॥ ਸੋਰਠਿ ਸਾਰੰਗ ਔ ਗੁਜਰੀ ਲਲਤਾ ਅਰੁ ਭੈਰਵ ਦੀਪਕ ਗਾਵੈ ॥ ਟੋਡੀ ਔ ਮੇਘ ਮਲ੍ਹਾਰ ਅਲਾਪਤ ਗੌਂਡ ਔ ਸੁੱਧ ਮਲ੍ਹਾਰ ਸੁਨਾਵੈ ॥

ਜੈਤਸਿਰੀ ਅਰੁ ਮਾਲਸਿਰੀ ਔ ਪਰਜ ਸੁ ਰਾਗ ਸਿਰੀ ਠਟ ਪਾਵੈ ॥ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਹਰਿ ਜੀ ਰਿਝਿ ਕੈ ਮੁਰਲੀ ਸੰਗ ਕੋਟਿਕ ਰਾਗ ਬਜਾਵੈ ॥੨੩੧॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਲਲਤ ਧਨਾਸਰੀ ਬਜਾਵੈ ਸੰਗਿ ਬਾਂਸੁਰੀ ਕਿਦਾਰਾ ਔਰ ਮਾਲਵਾ ਬਿਹਾਗੜਾ ਔ ਗੂਜਰੀ ॥ ਮਾਰੂ ਔ ਪਰਜ ਔਰ ਕਾਨੜਾ ਕਲਿਆਨ ਸੁਭ ਕੁੰਭਕ ਬਿਲਾਵਲ ਸੁਨੇ ਤੇ ਆਵੈ ਮੂਜਰੀ ॥ ਭੈਰਵ ਪਲਾਸੀ ਭੀਮ ਦੀਪਕ ਸੁ ਗਉਰੀ ਨਟ ਠਾਢੋ ਦ੍ਰੁਮ ਛਾਇ ਮੈ ਸੁ ਗਾਵੈ ਕਾਨ੍ਹ ਪੂਜ ਰੀ ॥ ਤਾ ਤੇ ਗ੍ਰਿਹ ਤਿਆਗਿ ਤਾ ਕੀ ਸੁਨਿ ਧੁਨਿ ਸ੍ਰੋਨਨ ਮੈ ਮ੍ਰਿਗ ਨੈਨੀ ਫਿਰਤ ਸੁ ਬਨਿ ਬਨਿ ਊਜਰੀ ॥੨੩੨॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਸੀਤ ਭਈ ਰੁਤਿ ਕਾਤਿਕ ਕੀ ਮੁਨਿਦੇਵ ਚੜ੍ਯੋ ਜਲ ਹ੍ਵੈ ਗਯੋ ਥੋਰੋ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕਨੀਰ ਕੇ ਫੂਲ ਧਰੇ ਅਰੁ ਗਾਵਤ ਬੇਨ ਬਜਾਵਤ ਭੋਰੋ ॥ ਸਜਾਮ ਕਿਧੋ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਮਨ ਮੱਧਿ ਬਿਚਾਰਿ ਕਬਿੱਤ ਸੁ ਜੋਰੋ ॥ ਮੈਨ ਉਠ੍ਯੋ ਜਗਿ ਕੈ ਤਿਨ ਕੈ ਤਨ ਲੇਤ ਹੈ ਪੇਚ ਮਨੋ ਅਹਿ ਤੋਰੋ ॥੨੩੩॥ ਗੋਪੀ ਬਾਚ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਬੋਲਤ ਹੈਂ ਮੁਖ ਤੇ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਪੁੰਨ ਕਰ੍ਯੋ ਇਨਹੂੰ ਅਤਿ ਮਾਈ ॥ ਜੱਗ ਕਰੇ ਕਿ ਕਰ੍ਯੋ ਤਪ ਤੀਰਥ ਗੰਧ੍ਰਬ ਤੇ ਇਨ ਕੈ ਸਿਛ ਪਾਈ ॥ ਕੈ ਕਿ ਪੜ੍ਹੀ ਸਿਤ ਬਾਨਹੁ ਤੇ ਕਿ ਕਿਧੋ ਚਤੁਰਾਨਨ ਆਪ ਬਨਾਈ ॥ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਇਹ ਤੇ ਹਰਿ ਓਠਨ ਸਾਥ ਲਗਾਈ ॥੨੩੪॥ ਸੁਤ ਨੰਦ ਬਜਾਵਤ ਹੈ ਮੁਰਲੀ ਉਪਮਾ ਤਿਹਕੀ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਗਨੋ ॥ ਤਿਹ ਕੀ ਧੁਨਿ ਕੋ ਸੁਨਿ ਮੋਹਿ ਰਹੇ ਮੁਨਿ ਰੀਝਤ ਹੈ ਸੁ ਜਨੋ ਰੁ ਕਨੋ ॥ ਤਨ ਕਾਮ ਭਰੀ ਗੁਪਿਯਾ ਸਭ ਹੀ ਮੁਖ ਤੇ ਇਹ ਭਾਂਤਨ ਜ੍ਵਾਬ ਭਨੋ ॥ ਮੁਖ ਕਾਨ੍ਹ ਗੁਲਾਬ ਕੋ ਫੂਲ ਭਯੋ ਇਹ ਨਾਲਿ ਗੁਲਾਬ ਚੁਆਤ ਮਨੋ ॥੨੩੫॥ ਮੋਹਿ ਰਹੇ ਸੁਨਿ ਕੈ ਧੁਨਿ ਕੋ ਮ੍ਰਿਗ ਮੋਹਿ ਪਸਾਰ ਰਹੇ ਖੱਗ ਪੱਖਾ ॥ ਨੀਰ ਬਹ੍ਯੋ ਜਮੁਨਾ ਉਲਟੋ ਪਿਖ ਕੈ ਤਿਹ ਕੋ ਨਰ ਖੋਲ ਰੇ ਚੱਖਾ ॥ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਤਿਹ ਕੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਬਛਰਾ ਮੁਖ ਸੋ ਨ ਚੁਗੈ ਕਛੁ ਕੱਖਾ ॥ ਛੋਡਿ ਚਲੀ ਪਤਨੀ ਅਪਨੇ ਪਤਿ ਤਾਰਕ ਹ੍ਵੈ ਜਿਮ ਡਾਰਤ ਲੱਖਾ ॥੨੩੬॥ ਕੋਕਿਲ ਕੀਰ ਕੁਰੰਗਨ ਕੇਹਰਿ ਮੈਨ ਰਹ੍ਯੋ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਮਤਵਾਰੋ ॥ ਰੀਝ ਰਹੇ ਸਭ ਹੀ ਪੁਰ ਕੇ ਜਨ ਆਨਨ ਪੈ ਇਹ ਤੇ ਸਸਿ ਹਾਰੋ ॥ ਔ ਇਹ ਕੀ ਮੁਰਲੀ ਜੁ ਬਜੈ ਤਿਹ ਊਪਰਿ ਰਾਗ ਸਭੈ ਫੁਨਿ ਵਾਰੋ ॥ ਨਾਰਦ ਜਾਤ ਥਕੈ ਇਹ ਤੇ ਬੰਸਰੀ ਜੁ ਬਜਾਵਤ ਕਾਨ੍ਹਰ ਕਾਰੋ ॥੨੩੭॥ ਲੋਚਨ ਹੈਂ ਮ੍ਰਿਗ ਕੇ ਕਟਿ ਕੇਹਰਿ ਨਾਕ ਕਿਧੋਂ ਸੁਕ ਸੋਂ ਤਿਹ ਕੋ ਹੈ ॥ ਗ੍ਰੀਵ ਕਪੋਤ ਸੀ ਹੈ ਤਿਹ ਕੀ ਅਧਰਾ ਪਿਯ ਸੇ ਹਰਿ ਮੂਰਤਿ ਜੋ ਹੈ ॥ ਕੋਕਿਲ ਔ

ਪਿਕ ਸੇ ਬਚਨਾਮ੍ਰਿਤ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸੁੰਦਰ ਸੋਹੈ ॥ ਪੈ ਇਹ ਤੇ ਲਜਿ ਕੈ ਅਬ ਬੋਲਤ ਮੂਰਤਿ ਲੈਨ ਕਰੇ ਖਗ ਰੋਹੈ ॥੨੩੮॥ ਫੂਲ ਗੁਲਾਬ ਨ ਲੇਤ ਹੈ ਤਾਬ ਸਹਾਬ ਕੋ ਆਬ ਹ੍ਵੈ ਦੇਖਿ ਖਿਸਾਨੋ ॥ ਪੈ ਕਮਲਾ ਦਲ ਨਰਗਸ ਕੋ ਗੁਲ ਲੱਜਿਤ ਹੈ ਫੁਨਿ ਦੇਖਤ ਤਾ ਨੋ ॥ ਸ੍ਯਾਮ ਕਿਧੋਂ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਬਰਤਾ ਗਨਿ ਕੈ ਕਬਿਤਾ ਇਹ ਠਾਨੋ ॥ ਦੇਖਨ ਕੋ ਇਨ ਕੇ ਸਮ ਪੂਰਬ ਪੱਛਮ ਡੋਲੈ ਲਹੇਂ ਨਹਿ ਆਨੋ ॥੨੩੯॥ ਮੰਘਰ ਮੈ ਸਭ ਹੀ ਗੁਪੀਆ ਮਿਲਿ ਪੂਜਤਿ ਚੰਡਿ ਪਤੇ ਹਰਿ ਕਾਜੈ ॥ ਪ੍ਰਾਤ ਸਮੈ ਜਮੁਨਾ ਮਧਿ ਨ੍ਹਾਵਤਿ ਦੇਖਿ ਤਿਨੈ ਜਲਜੰ ਮੁਖ ਲਾਜੈ ॥ ਗਾਵਤਿ ਗੀਤ ਬਿਲਾਵਲ ਮੈ ਜੁਰਿ ਬਾਹਨਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਥਾ ਇਹ ਸਾਜੈ ॥ ਅੰਗਿ ਅਨੰਗ ਬਢ੍ਯੋ ਤਿਨ ਕੇ ਪਿਖਿ ਕੈ ਜਿਹ ਲਾਜ ਕੋ ਭਾਂਜਨ ਭਾਜੈ ॥੨੪੦॥ ਗਾਵਤਿ ਗੀਤ ਬਿਲਾਵਲ ਮੈ ਸਭ ਹੀ ਮਿਲਿ ਗੋਪਿਨ ਉੱਜਲ ਕਾਰੀ ॥ ਕਾਨਰ ਕੋ ਭਰਤਾ ਕਰਬੇ ਕਹੁ ਬਾਂਛਤਿ ਹੈ ਪਤਲੀ ਅਰੁ ਭਾਰੀ ॥ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਤਿਨ ਕੇ ਮੁਖ ਕੌ ਪਿਖਿ ਜੋਤਿ ਕਲਾ ਸਸਿ ਕੀ ਫੁਨਿ ਹਾਰੀ ॥ ਨ੍ਹਾਵਤਿ ਹੈ ਜਮੁਨਾ ਜਲ ਮੈ ਜਨੁ ਫੂਲ ਰਹੀ ਗ੍ਰਿਹ ਮੈ ਫੁਲਵਾਰੀ ॥੨੪੧॥ ਨ੍ਹਾਵਤਿ ਹੈ ਗੁਪਿਯਾਂ ਜਲ ਮੈ ਤਿਨ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਫੁਨਿ ਹਉਲ ਨ ਕੋ ॥ ਗੁਨ ਗਾਵਤਿ ਤਾਲ ਬਜਾਵਤਿ ਹੈਂ ਤਿਹ ਜਾਇ ਕਿਧੌਂ ਇਕ ਠਉਲਨ ਕੋ ॥ ਮੁਖ ਤੇ ਉਚਰੈਂ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸਭੈ ਇਤਨੋ ਸੁਖ ਨਾ ਹਰਿ ਧਉਲਨ ਕੋ ॥ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਬਿਰਾਜਤਿ ਹੈਂ ਅਤਿ ਹੀ ਕਿ ਬਨ੍ਯੋ ਸਰ ਸੁੰਦਰ ਕਉਲਨ ਕੋ ॥੨੪੨॥ ਗੋਪੀ ਬਾਚ ਦੇਵੀ ਜੂ ਸੋਂ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਲੈ ਅਪਨੇ ਕਰ ਜੋ ਮਿਟਿਯਾ ਤਿਹ ਥਾਪ ਕਹੈ ਮੁਖ ਤੇ ਜੁ ਭਵਾਨੀ ॥ ਪਾਇ ਪਰੈਂ ਤਿਹ ਕੇ ਹਿਤ ਸੋਂ ਕਰਿ ਕੋਟਿ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਹੈਂ ਇਹ ਬਾਨੀ ॥ ਪੂਜਤਿ ਹੈਂ ਇਹ ਤੇ ਹਮ ਤੋ ਤੁਮ ਦੇਹੁ ਵਹੈ ਜਿਯ ਮੈ ਹਮ ਠਾਨੀ ॥ ਹ੍ਵੈ ਹਮਰੋ ਭਰਤਾ ਹਰਿ ਜੀ ਮੁਖ ਸੁੰਦਰ ਹੈ ਜਿਹ ਕੋ ਸਸਿ ਸਾਨੀ ॥੨੪੩॥ ਭਾਲ ਲਗਾਵਤ ਕੇਸਰ ਅੱਛਤ ਚੰਦਨ ਲਾਵਤ ਹੈਂ ਸਿਤ ਕੈ ॥ ਫੁਨਿ ਡਾਰਤ ਫੂਲ ਉਡਾਵਤ ਹੈਂ ਮਖਿਯਾਂ ਤਿਹ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਹਿਤ ਕੈ ॥ ਪਟ ਧੂਪ ਪਚਾਂਮ੍ਰਿਤ ਦੱਛਨ ਪਾਨ ਪ੍ਰਦੱਛਨ ਦੇਤ ਮਹਾਂ ਚਿਤ ਕੈ ॥ ਬਰਬੇ ਕਹੁ ਕਾਨ੍ਹ ਉਪਾਵ ਕਰੈਂ ਮਿਤ ਹੋ ਸੋਊ ਤਾਤ ਕਿਧੋਂ ਕਿਤ ਕੈ ॥੨੪੪॥ ਗੋਪੀ ਬਾਚ ਦੇਵੀ ਜੂ ਸੋਂ॥ ਕਬਿਤ ॥ ਦੈਂਤਨ ਸੰਘਾਰਨੀ ਪਤਿਤ ਲੋਕ ਤਾਰਨੀ ਸੁ ਸੰਕਟ ਨਿਵਾਰਨੀ ਕਿ ਐਸੀ ਤੂੰ ਸਕਤਿ ਹੈ ॥ ਬੇਦਨ ਉਧਾਰਨੀ ਸੁਰੇਂਦ੍ਰ ਰਾਜ ਕਾਰਨੀ ਪੈ ਗਉਰਜਾ ਕੀ ਜਾਗੈ ਜੋਤਿ ਅਉਰ ਜਾ ਨ ਕਤ ਹੈ ॥ ਧ੍ਰੂਅ ਮੈ ਨ ਧਰਾ

ਮੈ ਨ ਧਿਆਨ ਧਾਰੀ ਮੈ ਪੈ ਕਛੂ ਜੈਸੇ ਤੇਰੇ ਜੋਤਿ ਬੀਚ ਆਨਨ ਛਕਤਿ ਹੈ ॥ ਦਿਨਸ ਦਿਨੇਸ ਮੈ ਦਿਵਾਨ ਮੈ ਸੁਰੇਸ ਮੈ ਸਪਤ ਮੈ ਮਹੇਸ ਜੋਤਿ ਤੇਰਿਯੈ ਜਗਤਿ ਹੈ ॥੨੪੫॥ ਬਿਨਤੀ ਕਰਤ ਸਭ ਗੋਪੀ ਕਰ ਜੋਰਿ ਜੋਰਿ ਸੁਨਿ ਲੇਹੁ ਬਿਨਤੀ ਹਮਾਰੀ ਇਹ ਚੰਡਿਕਾ ॥ ਸੁਰ ਤੈਂ ਉਬਾਰੇ ਕੋਟਿ ਪਤਿਤ ਉਧਾਰੇ ਚੰਡ ਮੁੰਡ ਮੁੰਡ ਡਾਰੇ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਕੀ ਖੰਡਿਕਾ ॥ ਦੀਜੈ ਮਾਂਗਜੋ ਦਾਨ ਹ੍ਵੈ ਪ੍ਰਤੱਛ ਕਹੈ ਮੇਰੀ ਮਾਈ ਪੂਜੈਂ ਹਮ ਤੁਮੈ ਨਾਹੀ ਪੂਜੈਂ ਸੁਤ ਗੰਡਿਕਾ ॥ ਹ੍ਵੈ ਕਰਿ ਪ੍ਰਸੰਨਜ ਤਾ ਕੋ ਕਹਜੋ ਸੀਘ੍ਰ ਮਾਨ ਦੀਨੋ ਵਹੈ ਬਰਦਾਨ ਫੁਨਿ ਰਾਨਨ ਕੀ ਮੰਡਿਕਾ ॥੨੪੬॥ ਦੇਵੀ ਜੀ ਬਾਚ ਗੋਪਿਨ ਸੋਂ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਹ੍ਵੈ ਭਰਤਾ ਅਬ ਸੋ ਤੁਮਰੋ ਹਰਿ ਦਾਨ ਇਹੈ ਦੁਰਗਾ ਤਿਨ ਦੀਨਾ ॥ ਸੋ ਧੁਨਿ ਸ੍ਰਉਨਨ ਮੈ ਸੁਨਿ ਕੈ ਤਿਨ ਕੋਟਿ ਪ੍ਰਨਾਮ ਤਬੈ ਉਠਿ ਕੀਨਾ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਜਸ ਉੱਚ ਮਹਾ ਕਬਿ ਨੈ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਫੁਨਿ ਚੀਨਾ ॥ ਹੈ ਇਨ ਕੋ ਮਨ ਕਾਨ੍ਹਰ ਮੈ ਔ ਜੁ ਪੈ ਰਸ ਕਾਨ੍ਹਰ ਕੇ ਸੰਗਿ ਭੀਨਾ ॥੨੪੭॥ ਪਾਂਇ ਪਰੀ ਤਿਹ ਕੇ ਤਬ ਹੀ ਸਭ ਭਾਂਤਿ ਕਰੀ ਬਹੁ ਤਾਹਿ ਬਡਾਈ ॥ ਹੇ ਜਗ ਕੀ ਕਰਤਾ ਹਰਤਾ ਦੁਖ ਹੈਂ ਸਭ ਤੂੰ ਗਣ ਗੰਧ੍ਰਬ ਮਾਈ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਨੈ ਮੁਖ ਤੇ ਇਮ ਭਾਖਿ ਸੁਨਾਈ ॥ ਲਾਲ ਭਈ ਤਬ ਹੀ ਗੁਪਿਯਾਂ ਫੁਨਿ ਬਾਤ ਜਬੈ ਮਨ ਬਾਂਛਤ ਪਾਈ ॥੨੪੮॥ ਲੈ ਬਰਦਾਨ ਸਭੈ ਗੁਪਿਯਾਂ ਅਤਿ ਆਨੰਦ ਕੈ ਮਨਿ ਡੇਰਨ ਆਈ ॥ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਸਭੈ ਮਿਲ ਕੈ ਇਕ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਪ੍ਰਸੰਨ ਸੁ ਦੇਤ ਬਧਾਈ ॥ ਪਾਂਤਨ ਸਾਥ ਖਰੀ ਤਿਨ ਕੀ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਨੈ ਮੁਖ ਤੇ ਇਮ ਗਾਈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਪਾਇ ਨਿਸਾਪਤਿ ਕੋ ਸਰ ਮੱਧਿ ਖਿਰੀ ਕਵਿਯਾਂ ਧੁਰ ਤਾਈ ॥੨੪੯॥ ਪ੍ਰਾਤ ਭਏ ਜਮੁਨਾ ਜਲ ਮੈ ਮਿਲਿ ਧਾਇ ਗਈ ਸਭ ਹੀ ਗੁਪਿਯਾ ॥ ਮਿਲਿ ਗਾਵਤਿ ਗੀਤ ਚਲੀ ਤਿਹ ਜਾ ਕਰਿ ਆਨੰਦ ਤਾ ਮਨ ਮੈ ਕੁਪਿਯਾ ॥ ਤਬ ਹੀ ਫੁਨਿ ਕਾਨ੍ਹ ਚਲੇ ਤਿਹ ਜਾ ਜਮੁਨਾ ਜਲ ਕੋ ਫੁਨਿ ਜਾ ਜੁਪਿਯਾ ॥ ਸੋਊ ਦੇਖਿ ਤਬੈ ਭਗਵਾਨ ਕਹੈ ਨਹਿ ਬੋਲਹੁ ਰੀ ਕਰਿਹੋ ਚੁਪਿਯਾ ॥੨੫੦॥ ਅਥ ਚੀਰ ਹਰਨ ਕਥਨੰ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਨ੍ਹਾਵਨ ਲਾਗਿ ਜਬੈ ਗੁਪਿਯਾਂ ਤਬ ਲੈ ਪਟ ਕਾਨ੍ਹ ਚਰ੍ਹਜੋ ਤਰ ਊਪੈ ॥ ਤਉ ਮੁਸਕਾਨ ਲਗੀ ਮਧਿ ਆਪਨ ਕੋਇ ਪੁਕਾਰ ਕਰੇ ਹਰਿ ਜੂ ਪੈ ॥ ਚੀਰ ਹਰੇ ਹਮਰੇ ਛਲ ਸੋਂ ਤੁਮ ਸੋਂ ਠਗ ਨਾਹਿ ਕਿਧੋ ਕੋਊ ਭੂ ਪੈ ॥ ਹਾਥਨ ਸਾਥ ਸੁ ਸਾਰ੍ਹੀ ਹਰੀ ਦ੍ਰਿਗ ਸਾਥ ਹਰੋ ਹਮਰੋ ਤੁਮ ਰੂਪੈ ॥੨੫੧॥ ਗੋਪੀ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਸੋਂ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸਜਾਮ ਕਹਜੋ ਮੁਖ ਤੇ ਗੁਪਿਯਾਂ ਇਹ

ਕਾਨ੍ਹ ਸਿਖੇ ਤੁਮ ਬਾਤ ਭਲੀ ਹੈ ॥ ਨੰਦ ਕੀ ਓਰ ਪਿਖੋ ਤੁਮਹੂੰ ਦਿਖੋ ਭ੍ਰਾਤ ਕੀ ਓਰ ਕਿ ਨਾਮ ਹਲੀ ਹੈ ॥ ਚੀਰ ਹਰੇ ਹਮਰੇ ਛਲ ਸੋਂ ਸੁਨਿ ਮਾਰਿ ਡਰੈ ਤੁਹਿ ਕੰਸ ਬਲੀ ਹੈ ॥ ਕੋ ਮਰਹੈ ਹਮ ਕੋ ਤੁਮਰੋ ਨ੍ਰਿਪ ਤੋਰ ਡਰੈਂ ਜਿਮ ਕਉਲ ਕਲੀ ਹੈ ॥੨੫੨॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਾਚ ਗੋਪੀ ਸੋਂ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹੀ ਤਿਨ ਕੋ ਇਹ ਬਾਤ ਨ ਦਜੋਂ ਪਟ ਹਉ ਨਿਕਰਜੋਂ ਬਿਨ ਤੋ ਕੋ ॥ ਕਜੋਂ ਜਲ ਬੀਚ ਰਹੀ ਛਪਿ ਕੈ ਤਨ ਕਾਹਿ ਕਟਾਵਤਿ ਹੋ ਪਹਿ ਜੋਕੋ ॥ ਨਾਮ ਬਤਾਵਤਿ ਹੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਤਿਹ ਕੋ ਫੁਨਿ ਨਾਹਿ ਕਛੂ ਡਰ ਮੋ ਕੋ ॥ ਕੇਸਨ ਤੇ ਗਹਿ ਕੈ ਤਪਤੀ ਅਗਨੀ ਮਧਿ ਈਂਧਨ ਜਜੋਂ ਉਹਿ ਝੋਕੋ ॥੨੫੩॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਰੂਖ ਚਰ੍ਹੇ ਹਰਿ ਜੀ ਰਿਝਿ ਕੈ ਮੁਖ ਤੇ ਜਬ ਬਾਤ ਕਹੀ ਇਹ ਤਾ ਸੋਂ ॥ ਤਉ ਰਿਸਿ ਬਾਤ ਕਹੀ ਉਨ ਹੂੰ ਇਹ ਜਾਇ ਕਹੈਂ ਤੁਹਿ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਸੋਂ ॥ ਜਾਇ ਕਹੋ ਇਹ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹੀ ਮਨ ਹੈ ਤੁਮਰੋ ਕਹਬੇ ਕਹੁ ਜਾ ਸੋਂ ॥ ਜੋ ਸੁਨਿ ਕੋਊ ਕਹੈ ਹਮ ਕੋ ਇਹ ਤੋ ਹਮਹੂੰ ਸਮਝੇ ਫੁਨਿ ਵਾ ਸੋਂ ॥੨੫੪॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਾਚ ॥ ਦੇਉਂ ਬਿਨਾ ਨਿਕਰੈ ਨਹਿ ਚੀਰ ਕਹਜੋ ਹਸਿ ਕਾਨ੍ਹ ਸੁਨੋ ਤੁਮ ਪਜਾਰੀ ॥ ਸੀਤ ਸਹੋ ਜਲ ਮੈ ਤੁਮ ਨਾਹਕ ਬਾਹਰਿ ਆਵਹੁ ਗੋਰੀ ਅਉ ਕਾਰੀ ॥ ਦੈ ਅਪਨੇ ਅਗੂਆ ਪਿਛੂਆ ਕਰ ਬਾਰਿ ਤਜੋ ਪਤਲੀ ਅਰੁ ਭਾਰੀ ॥ ਯੌਂ ਨਹਿ ਦੇਉਂ ਕਹਜੋ ਹਰਿ ਜੀ ਤਸਲੀਮ ਕਰੋ ਕਰ ਜੋਰਿ ਹਮਾਰੀ ॥੨੫੫॥ ਫੇਰਿ ਕਹੀ ਹਰਿ ਜੀ ਤਿਨ ਸੋਂ ਰਿਝ ਕੈ ਇਹ ਬਾਤ ਸੁਨੋ ਤੁਮ ਮੇਰੀ ॥ ਜੋਰਿ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਰੋ ਹਮ ਕੋ ਕਰ ਲਾਜ ਕੀ ਕਾਟਿ ਸਭੈ ਤੁਮ ਬੇਰੀ ॥ ਬਾਰਹਿ ਬਾਰ ਕਹਜੋ ਤੁਮ ਸੋਂ ਮੁਹਿ ਮਾਨਹੁ ਸੀਘ੍ਰ ਕਿਧੋਂ ਇਹ ਹੇਰੀ ॥ ਨਾਤਰੁ ਜਾਇ ਕਹੋ ਸਭ ਹੀ ਪਹਿ ਸੌਂਹ ਲਗੈ ਫੁਨਿ ਠਾਕੁਰ ਕੇਰੀ ॥੨੫੬॥ ਗੋਪੀ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਸੋਂ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੋ ਤੁਮ ਜਾਇ ਕਹੋ ਤਿਨਹੀ ਪਹਿ ਤੋ ਹਮ ਬਾਤ ਬਨਾਵਹਿ ਐਸੇ ॥ ਚੀਰ ਹਰੇ ਹਮਰੇ ਹਰਿ ਜੀ ਦਈ ਬਾਰਿ ਤੇ ਨਜਾਰਿ ਕਢੈਂ ਹਮ ਕੈਸੇ ॥ ਭੇਦ ਕਹੈਂ ਸਭ ਹੀ ਜਸੁਧਾ ਪਹਿ ਤੋਹਿ ਕਰੈ ਸਰਮਿੰਦਤ ਵੈਸੇ ॥ ਜਜੋਂ ਨਰ ਕੋ ਗਹਿ ਕੈ ਤ੍ਰਿਯਾਹੂੰ ਸੁ ਮਾਰਤ ਲਾਤਨ ਮੂਕਨ ਜੈਸੇ ॥੨੫੭॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਾਤ ਕਹੀ ਤਬ ਇਹ ਹਰੀ ਕਾਹਿ ਬੰਧਾਵਤਿ ਮੋਹਿ ॥ ਨਮਸਕਾਰ ਜੋ ਨਾ ਕਰੋ ਮੋਹਿ ਦੁਹਾਈ ਤੋਹਿ ॥੨੫੮॥ ਗੋਪੀ ਬਾਚ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕਾਹਿ ਖਿਝਾਵਤ ਹੋ ਹਮ ਕੋ ਅਰੁ ਦੇਤ ਕਹਾ ਜਦੁਰਾਇ ਦੁਹਾਈ ॥ ਜਾ ਬਿਧਿ ਕਾਰਨ ਬਾਤ ਬਨਾਵਤ ਸੋ ਬਿਧਿ ਹੈ ਹਮਹੂੰ ਲਖ ਪਾਈ ॥ ਭੇਦ ਕਰੋ ਹਮ ਸੋ ਤੁਮ ਨਾਹਕ ਬਾਤ ਇਹੈ ਮਨ ਮੈ ਤੁਹਿ

ਆਈ ॥ ਸੌਂਹ ਲਗੈ ਹਮ ਠਾਕੁਰ ਕੀ ਜੁ ਰਹੈਂ ਤੁਮਰੀ ਬਿਨੁ ਮਾਤ ਸੁਨਾਈ ॥੨੫੯॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਾਚ ਗੁਪੀਆ ਸੋਂ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਮਾ ਸੁਨਿ ਹੈ ਤਬ ਕਾ ਕਰਿ ਹੈ ਹਮਰੋ ਸੁਨਿ ਲੇਹੁ ਸਭੈ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਰੀ ॥ ਬਾਤ ਕਹੀ ਤੁਮ ਮੂੜ੍ਹਨ ਕੀ ਹਮ ਜਾਨਤ ਹੈਂ ਤੁਮ ਹੋ ਸਭ ਬਾਰੀ ॥ ਸੀਖਤਿ ਹੋ ਰਸ ਰੀਤਿ ਅਬੈ ਇਹ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹੀ ਤੁਮ ਹੋ ਮੁਹਿ ਪਜਾਰੀ ॥ ਖੇਲਨ ਕਾਰਨ ਕੋ ਹਮਹੂੰ ਜੁ ਹਰੀ ਛਲ ਕੈ ਤੁਮ ਸੁੰਦਰ ਸਾਰ੍ਹੀ ॥੨੬੦॥ ਗੋਪੀ ਬਾਚ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਫੇਰਿ ਕਹੀ ਮੁਖ ਤੇ ਇਮ ਗੋਪਿਨ ਬਾਤ ਇਸੀ ਮਨਿਏ ਪਟ ਦੈਹੋ ॥ ਸੌਂਹ ਕਰੋ ਮੁਸਲੀਧਰ ਕੀ ਜਸੁਧਾ ਨੰਦ ਕੀ ਹਮ ਜੋ ਡਹਕੈਹੋ ॥ ਕਾਨ ਬਿਚਾਰਿ ਪਿਖੋ ਮਨ ਮੈ ਇਨ ਬਾਤਨ ਤੇ ਤੁਮ ਨਾ ਕਿਛੁ ਪੈਹੋ ॥ ਦੇਹੁ ਕਹਜੋ ਜਲ ਮੈ ਹਮ ਕੋ ਇਹ ਦੇਹਿ ਅਸੀਸ ਸਭੈ ਤੁਹਿ ਜੈਹੋ ॥੨੬੧॥ ਗੋਪੀ ਬਾਚ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਫੇਰਿ ਕਹੀ ਮੁਖ ਤੇ ਮਿਲਿ ਗੋਪਿਨ ਨੇਹੁ ਲਗੈ ਹਰਿ ਜੀ ਨਹਿ ਜੋਰੀ ॥ ਨੈਨਨ ਸਾਥ ਲਗੈ ਸੋਊ ਨੇਹੁ ਕਹੈਂ ਮੁਖ ਤੇ ਇਹ ਸਾਂਵਲ ਗੋਰੀ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹੀ ਹਸਿ ਕੈ ਇਹ ਬਾਤ ਸੁਨੋ ਰਸ ਰੀਤਿ ਕਹੋ ਮਮ ਹੋ ਰੀ ॥ ਆਂਖਨ ਸਾਥ ਲਗੈ ਟਕਵਾ ਫੁਨਿ ਹਾਥਨ ਸਾਥ ਲਗੈ ਸੁਭ ਸੋਰੀ ॥੨੬੨॥ ਫੇਰਿ ਕਹੀ ਮੁਖ ਤੇ ਗੁਪਿਯਾਂ ਹਮਰੇ ਪਟ ਦੇਹੁ ਕਹਜੋ ਨੰਦ ਲਾਲਾ ॥ ਫੇਰਿ ਸਨਾਨ ਕਰੈਂ ਨ ਇਹਾਂ ਕਹਿ ਹੈਂ ਹਮਿ ਲੋਗਨ ਆਛ ਨ ਬਾਲਾ ॥ ਜੋਰਿ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਰੋ ਹਮ ਕੋ ਕਰ ਬਾਹਰ ਹ੍ਵੈ ਜਲ ਤੇ ਤਤਕਾਲਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹੀ ਹਸਿ ਕੈ ਮੁਖਿ ਤੇ ਕਰਿਹੋਂ ਨਹੀ ਢੀਲ ਦੇਉਂ ਪਟ ਹਾਲਾ ॥੨੬੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮੰਤ੍ਰ ਸਭਨ ਮਿਲਿ ਇਹ ਕਰਜੋ ਜਲ ਕੋ ਤਜਿ ਸਭ ਨਾਰਿ ॥ ਕਾਨ੍ਹਰ ਕੀ ਬਿਨਤੀ ਕਰੋ ਕੀਨੋ ਇਹੈ ਬਿਚਾਰ ॥੨੬੪॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਦੈ ਅਗੂਆ ਪਿਛੂਆ ਅਪਨੇ ਕਰ ਪੈ ਸਭਹੀ ਜਲ ਤਜਾਗਿ ਖਰੀ ਹੈ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕੈ ਪਾਇ ਪਰੀ ਬਹੁ ਬਾਰਨ ਅਉ ਬਿਨਤੀ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਕਰੀ ਹੈ ॥ ਦੇਹੁ ਕਹਜੋ ਹਮਰੀ ਸਰ੍ਹਿਯਾ ਤੁਮ ਜੋ ਕਰਿ ਕੈ ਛਲ ਸਾਥ ਹਰੀ ਹੈ ॥ ਜੋ ਕਹਿਹੋ ਮਨਿਹੈਂ ਹਮ ਸੋ ਅਤਿ ਹੀ ਸਭ ਸੀਤਹਿ ਸਾਥ ਠਰੀ ਹੈ ॥੨੬੫॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਾਚ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹੀ ਹਸਿ ਬਾਤ ਤਿਨੈ ਕਹਿਹੈਂ ਹਮ ਜੋ ਤੁਮ ਸੋ ਮਨਿ ਹੋ ॥ ਸਭ ਹੀ ਮੁਖ ਚੂਮਨ ਦੇਹੁ ਕਹਜੋ ਚੁਮ ਹੈਂ ਹਮਹੂੰ ਤੁਮਹੂੰ ਗਨਿ ਹੋ ॥ ਅਰੁ ਤੋਰਨ ਦੇਹੁ ਕਹਜੋ ਸਭਹੀ ਕੁਚ ਨਾਤਰ ਹਉਂ ਤੁਮ ਕੌ ਹਨਿ ਹੋ ॥ ਤਬ ਹੀ ਪਟ ਦੇਉਂ ਸਭੈ ਤੁਮਰੇ ਇਹ ਝੂਠ ਨਹੀ ਸਤਿ ਕੈ ਜਨਿ ਹੋ ॥੨੬੬॥ ਫੇਰਿ ਕਹੀ ਮੁਖ ਤੇ ਹਰਿ ਜੀ ਸੁਨਿ ਰੀ ਇਕ ਬਾਤ ਕਹੋਂ ਸੰਗ ਤੇਰੇ ॥ ਜੋਰਿ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਰੋ ਕਰ ਸੋਂ ਤੁਮ

ਕਾਮ ਕਰਾ ਉਪਜੀ ਜੀਅ ਮੇਰੇ ॥ ਤੌ ਹਮ ਬਾਤ ਕਹੀ ਤੁਮ ਸੋਂ ਜਬ ਘਾਤ ਬਨੀ ਸੁਭ ਠਉਰ ਅਕੇਰੇ ॥ ਦਾਨ ਲਹੈਂ ਜੀਅ ਕੋ ਹਮਹੂੰ ਹਸਿ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹੀ ਤੁਮਰੋ ਤਨ ਹੇਰੇ ॥੨੬੭॥ ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਜਬੈ ਗੋਪੀ ਸਭੈ ਦੇਖ੍ਯੋ ਨੈਨ ਨਚਾਤ ॥ ਹ੍ਵੈ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਕਹਨੇ ਲਗੀ ਸਭੈ ਸੁਧਾ ਸੀ ਬਾਤ ॥੨੬੮॥ ਗੋਪੀ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਸੋਂ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਹਿਕ੍ਰਮ ਥੋਰੀ ਤੁਮੈ ਤੁਮ ਖੇਲਹੁ ਨਾ ਅਪਨੇ ਘਰ ਕਾ ਹੋ ॥ ਨੰਦ ਸੁਨੈ ਜਸੁਧਾ ਤਪਤੈਂ ਤਿਹ ਤੇ ਤੁਮ ਕਾਨ੍ਹ ਭਏ ਹਰਕਾ ਹੋ ॥ ਨੇਹੁ ਲਗੈ ਨਹ ਜੋਰ ਭਏ ਤੁਮ ਨੇਹ ਲਗਾਵਤ ਹੋ ਬਰਿ ਕਾਹੋ ॥ ਲੇਹੁ ਕਹਾਂ ਇਨ ਬਾਤਨ ਤੇ ਰਸ ਜਾਨਤ ਕਾ ਅਜਹੂੰ ਲਰਕਾ ਹੋ ॥੨੬੯॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਕਮਲ ਸੇ ਆਨਨ ਕੁਰੰਗਨ ਸੇ ਨੇਤ੍ਰਨ ਸੋਂ ਤਨ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਮੈ ਸਾਰੇ ਭਾਵਨ ਸੋਂ ਭਰੀਆਂ ॥ ਰਾਜਤਿ ਹੈਂ ਗੁਪੀਆਂ ਪ੍ਰਸੰਨ ਭਈ ਐਸੀ ਭਾਂਤਿ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਚਰ੍ਹੇ ਤੇ ਜਿਉਂ ਬਿਰਾਜੈਂ ਸੇਤ ਹਰੀਆਂ ॥ ਰਸ ਹੀ ਕੀ ਬਾਤੈਂ ਰਸ ਰੀਤਿ ਹੀ ਕੇ ਪ੍ਰੇਮ ਹੂੰ ਮੈ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਸਾਥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਕੇ ਖਰੀਆਂ ॥ ਮਦਨ ਕੇ ਹਾਰਨ ਬਨਾਇਬੇ ਕੇ ਕਾਜ ਮਾਨੋ ਹਿਤ ਕੈ ਪਰੋਵਤਿ ਹੈਂ ਮੋਤਿਨ ਕੀ ਲਰੀਆਂ ॥੨੭੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾਹੇ ਕੋ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਕਾਮ ਕੇ ਬਾਨ ਲਗਾਵਤ ਹੋ ਤਨਿ ਕੇ ਧਨੁ ਭੌਹੈਂ ॥ ਕਾਹੇ ਕਉ ਨੇਹੁ ਲਗਾਵਤ ਹੋ ਮੁਸਕਾਵਤ ਹੋ ਚਲਿ ਆਵਤ ਸੌਹੈਂ ॥ ਕਾਹੇ ਕਉ ਪਾਗ ਧਰੋ ਤਿਰਛੀ ਅਰੁ ਕਾਹੇ ਭਰੋ ਤਿਰਛੀ ਤੁਮ ਗੌਹੈਂ ॥ ਕਾਹੇ ਰਿਝਾਵਤ ਹੋ ਮਨ ਭਾਵਤ ਆਹਿ ਦਿਵਾਵਤ ਹੈਂ ਹਮ ਸੌਹੈਂ ॥੨੭੧॥ ਬਾਤ ਸੁਨੀ ਹਰਿ ਕੀ ਜਬ ਸ੍ਰਉਨਨ ਰੀਝਿ ਹਸੀ ਸਭ ਹੀ ਬ੍ਰਿਜ ਬਾਮੈ ॥ ਠਾਢੀ ਭਈ ਤਰੁ ਤੀਰ ਤਬੈ ਹਰੂਏ ਹਰੂਏ ਚਲਿ ਕੈ ਗਜ ਗਾਮੈ ॥ ਬੇਰਿ ਬਨੇ ਤਿਨ ਨੇਤ੍ਰਨ ਕੇ ਜਨੁ ਮੈਨ ਬਨਾਇ ਧਰੇ ਇਹ ਦਾਮੈ ॥ ਸਜਾਮ ਰਸਾਤੁਰ ਪੇਖਤ ਯੌਂ ਜਿਮ ਟੂਟਤ ਬਾਜ ਛੁਧਾ ਜੁਤਿ ਤਾਮੈ ॥੨੭੨॥ ਕਾਮ ਸੇ ਰੂਪ ਕਲਾਨਿਧਿ ਸੇ ਮੁਖ ਕੀਰ ਸੇ ਨਾਕ ਕੁਰੰਗ ਸੇ ਨੈਨਨ ॥ ਕੰਚਨ ਸੇ ਤਨ ਦਾਰਿਮ ਦਾਂਤ ਕਪੋਤ ਸੇ ਕੰਠ ਸੁ ਕੋਕਿਲ ਬੈਨਨ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਲਗ੍ਯੋ ਕਹਨੇ ਤਿਨ ਸੋਂ ਹਸਿ ਕੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਸਹਾਇਕ ਧੈਨਨ ॥ ਮੋਹਿ ਲਯੋ ਸਭ ਹੀ ਮਨੁ ਮੇਰੋ ਸੁ ਭੌਂਹ ਨਚਾਇ ਤੁਮੈ ਸੰਗ ਸੈਨਨ ॥੨੭੩॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਡੇ ਰਸ ਕੇ ਹਿਰਿਯਾ ਸਭ ਹੀ ਜਲ ਬੀਚ ਅਚਾਨਕ ਹੇਰੀ ॥ ਸੌਂਹ ਤੁਮੈ ਜਸੁਧਾ ਕਹੁ ਬਾਤ ਕਿਸਾਰਥ ਕੋ ਇਹ ਜਾ ਹਮ ਘੇਰੀ ॥ ਦੇਹੁ ਕਹ੍ਯੋ ਸਭ ਹੀ ਹਮਰੇ ਪਟ ਹੋਹਿੰ ਸਭੈ ਤੁਮਰੀ ਹਮ ਚੇਰੀ ॥ ਕੈਸੇ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਰੈਂ ਤੁਮ ਕੋ ਅਤਿ ਲਾਜ ਕਰੈਂ ਹਰਿ ਜੀ ਹਮ ਤੇਰੀ ॥੨੭੪॥ ਪਾਪ

ਕਰਜੋ ਹਰ ਕੈ ਤੁਮਰੇ ਪਟ ਔ ਤਰੁ ਪੈ ਚੜ੍ਹਿ ਸੀਤ ਸਹਾ ਹੈ ॥ ਜੋ ਹਮ ਪ੍ਰੇਮ ਛਕੇ ਅਤਿ ਹੀ ਤੁਮ ਕੋ ਹਮ ਢੂੰਢਤ ਢੂੰਢ ਲਹਾ ਹੈ ॥ ਜੋਰਿ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਰੋ ਹਮ ਕੋ ਕਰ ਸੌਂਹ ਲਗੈ ਤੁਮ ਮੋਰੀ ਹਹਾ ਹੈ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹੀ ਹਸਿ ਬਾਤ ਸੁਨੋ ਸੁਭ ਚਾਰ ਭਈ ਤੁ ਬਿਚਾਰ ਕਹਾ ਹੈ ॥੨੭੫॥ ਸੰਕ ਕਰੋ ਹਮ ਤੇ ਨ ਕਛੂ ਅਰੁ ਲਾਜ ਕਛੂ ਜੀਅ ਮੈ ਨਹੀ ਕੀਜੈ ॥ ਜੋਰਿ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਰੋ ਹਮ ਕੋ ਕਰ ਦਾਸਨ ਕੀ ਬਿਨਤੀ ਸੁਨਿ ਲੀਜੈ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹੀ ਹਸਿ ਕੈ ਤਿਨ ਸੋਂ ਤੁਮਰੇ ਮ੍ਰਿਗ ਸੇ ਦ੍ਰਿਗ ਦੇਖਤ ਜੀਜੈ ॥ ਡੇਰਨ ਨਾਹਿ ਕਹੈਂ ਤੁਮਰੇ ਇਹ ਤੇ ਤੁਮਰੋ ਕਛੂ ਨਾਹਿਨ ਛੀਜੈ ॥੨੭੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਜਬੈ ਪਟ ਨਾ ਦਏ ਤਬ ਗੋਪੀ ਸਭ ਹਾਰਿ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹੈ ਸੋ ਕੀਜਿਯੈ ਕੀਨੋ ਇਹੈ ਬਿਚਾਰ ॥੨੭੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੋਰਿ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਰੋ ਹਰਿ ਕੋ ਕਰ ਆਪਸਿ ਮੈ ਕਹਿ ਕੈ ਮੁਸਕਾਨੀ ॥ ਸਜਾਮ ਲਗੀ ਕਹਨੇ ਮੁਖ ਤੇ ਸਭ ਹੀ ਗੁਪਿਯਾਂ ਮਿਲਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਾਨੀ ॥ ਹੋਹੁ ਪ੍ਰਸੰਨ ਕਹਜੋ ਹਮ ਪੈ ਕਰ ਬਾਤ ਕਹੀ ਤੁਮ ਸੋ ਹਮ ਮਾਨੀ ॥ ਅੰਤਰ ਨਾਹਿ ਰਹਜੋ ਇਹ ਜਾ ਅਬ ਸੋਊ ਭਲੀ ਤੁਮ ਜੋ ਮਨਿ ਭਾਨੀ ॥੨੭੮॥ ਕਾਮ ਕੇ ਬਾਨ ਬਨੀ ਬਰਛੀ ਭਰੁਟੇ ਧਨੁ ਸੇ ਦ੍ਰਿਗ ਸੁੰਦਰ ਤੇਰੇ ॥ ਆਨਨ ਹੈ ਸਸਿ ਸੋ ਅਲਕੈਂ ਹਰਿ ਮੋਹਿ ਰਹੈਂ ਮਨ ਰੰਚਕ ਹੇਰੇ ॥ ਤੌ ਤੁਮ ਸਾਥ ਕਰੀ ਬਿਨਤੀ ਜਬ ਕਾਮ ਕਰਾ ਉਪਜੀ ਜੀਅ ਮੇਰੇ ॥ ਚੁੰਬਨ ਦੇਹੁ ਕਹਜੋ ਸਭ ਹੀ ਮੁਖ ਸੌਂਹ ਹਮੈ ਕਹਿਹੈਂ ਨਹਿ ਡੇਰੇ ॥੨੭੯॥ ਹੋਹਿ ਪ੍ਰਸੰਨ ਸਭੈ ਗੁਪਿਯਾਂ ਮਿਲਿ ਮਾਨਿ ਲਈ ਜੋਊ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹੀ ਹੈ ॥ ਜੋਰ ਹੁਲਾਸ ਬਢਜੋ ਜਿਯ ਮੈ ਗਿਨਤੀ ਸਰਿਤਾ ਮਗ ਨੇਹ ਬਹੀ ਹੈ ॥ ਸੰਕ ਛੁਟੀ ਦੁਹੂੰ ਕੇ ਮਨ ਤੇ ਹਸਿ ਕੈ ਹਰਿ ਤੋ ਇਹ ਬਾਤ ਕਹੀ ਹੈ ॥ ਬਾਤ ਸੁਨੋ ਹਮਰੀ ਤੁਮਹੂੰ ਹਮ ਕੋ ਨਿਧਿ ਆਨੰਦ ਆਜ ਲਹੀ ਹੈ ॥੨੮੦॥ ਤੌ ਫਿਰ ਬਾਤ ਕਹੀ ਉਨਹੂੰ ਸੁਨਿ ਰੀ ਹਰਿ ਜੂ ਪਿਖਿ ਬਾਤ ਕਹੀ ॥ ਸੁਨਿ ਜੋਰ ਹੁਲਾਸ ਬਢਜੋ ਜਿਯ ਮੈ ਗਿਨਤੀ ਸਰਿਤਾ ਮਗ ਨੇਹ ਬਹੀ ॥ ਅਬ ਸੰਕ ਛੁਟੀ ਇਨ ਕੇ ਮਨ ਕੀ ਤਬ ਹੀ ਹਸਿ ਕੈ ਇਹ ਬਾਤ ਕਹੀ ॥ ਅਬ ਸੱਤਿ ਭਯੋ ਹਮ ਕੋ ਦੁਰਗਾ ਬਰੁ ਮਾਤ ਸਦਾ ਇਹ ਸੱਤਿ ਸਹੀ ॥੨੮੧॥ ਕਾਨ੍ਹ ਤਬੈ ਕਰਿ ਕੇਲ ਤਿਨੋ ਸੰਗਿ ਪੈ ਪਟ ਦੇ ਕਰਿ ਛੋਰ ਦਈ ਹੈਂ ॥ ਹੋਇ ਇਕਤ੍ਰ ਤਬੈ ਗੁਪਿਯਾਂ ਸਭ ਚੰਡਿ ਸਰਾਹਤਿ ਧਾਮ ਗਈ ਹੈਂ ॥ ਆਨੰਦ ਅਤਿ ਸੁ ਬਢਜੋ ਤਿਨ ਕੇ ਜਿਯ ਸੋ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਚੀਨ ਲਈ ਹੈ ॥ ਜਜੋਂ ਅਤਿ ਮੇਘ ਪਰੈ ਧਰ ਪੈ ਧਰ ਜਜੋਂ ਸਬਜੀ ਸੁਭ ਰੰਗ ਭਈ ਹੈ ॥੨੮੨॥ ਗੋਪੀ ਬਾਚ ਦੇਵੀ ਜੂ ਸੋਂ ॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਧੰਨਿ

ਚੰਡਿਕਾ ਮਾਤ ਹਮੈ ਬਰੁ ਇਹ ਦਯੋ ॥ ਧੰਨਿ ਦਯੋਸ ਹੈ ਆਜੁ ਕਾਨ੍ਹ ਹਮ ਮਿਤ ਭਯੋ ॥ ਦੁਰਗਾ ਅਬ ਇਹ ਕਿਰਪਾ ਹਮ ਪਰ ਕੀਜਿਯੈ ॥ ਹੋ ਕਾਨ੍ਹਰ ਕੋ ਬਹੁ ਦਿਵਸ ਸੁ ਦੇਖਨ ਦੀਜਿਯੈ ॥੨੯੩॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਚੰਡਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਹਮ ਪੈ ਕਰਿਯੈ ਹਮਰੋ ਅਤਿ ਪ੍ਰੀਤਮ ਹੋਇ ਕਨੑੱਯਾ ॥ ਪਾਇ ਪਰੈਂ ਹਮਹੂੰ ਤੁਮਰੇ ਹਮ ਕਾਨ੍ਹ ਮਿਲੈ ਮੁਸਲੀਧਰ ਭੱਯਾ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਦੈਤ ਸੰਘਾਰਨ ਨਾਮ ਕਿਧੋਂ ਤੁਮਰੋ ਸਭ ਹੀ ਜੁਗ ਗੱਯਾ ॥ ਤਉ ਹਮ ਪਾਂਇ ਪਰੀ ਤੁਮਰੇ ਜਬ ਹੀ ਤੁਮ ਤੇ ਇਹ ਪੈ ਬਰ ਪੱਯਾ ॥੨੯੪॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਦੈਤਨ ਕੀ ਮ੍ਰਿਤੁ ਸਾਧੁ ਸੇਵਕ ਕੀ ਬਰਤਾ ਤੂੰ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਆਦਿ ਅੰਤ ਹੂੰ ਕੀ ਕਰਤਾ ॥ ਦੀਜੈ ਬਰਦਾਨ ਮੋਹਿ ਕਰਤ ਬਿਨੰਤੀ ਤੋਹਿ ਕਾਨ੍ਹ ਬਰੁ ਦੀਜੈ ਦੋਖ ਦਾਰਦ ਕੀ ਹਰਤਾ ॥ ਤੂੰਹੀ ਪਾਰਬਤੀ ਅਸਟਭੁਜੀ ਤੁਹੀ ਦੇਵੀ ਤੁਹੀ ਤੁਹੀ ਰੂਪ ਛੁਧਾ ਤੁਹੀ ਪੇਟ ਹੂ ਕੀ ਭਰਤਾ ॥ ਤੁਹੀ ਰੂਪ ਲਾਲ ਤੁਹੀ ਸੇਤ ਰੂਪ ਪੀਤ ਤੁਹੀਂ ਤੁਹੀਂ ਰੂਪ ਧਰਾ ਕੋ ਹੈ ਤੁਹੀਂ ਆਪ ਕਰਤਾ ॥੨੯੫॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਬਾਹਨਿ ਸਿੰਘ ਭੁਜਾ ਅਸਟਾ ਜਿਹ ਚਕ੍ਰ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਗਦਾ ਕਰ ਮੈ ॥ ਬਰਛੀ ਸਰ ਢਾਲ ਕਮਾਨ ਨਿਖੰਗ ਧਰੇ ਕਟਿ ਜੋ ਬਰ ਹੈ ਬਰ ਮੈ ॥ ਗੁਪਿਯਾਂ ਸਭ ਸੇਵ ਕਰੈਂ ਤਿਹ ਕੀ ਚਿਤ ਦੈ ਤਿਹ ਹਮੈ ਹਿਤ ਕੈ ਹਰਿ ਮੈ ॥ ਪੁਨਿ ਅੱਛਤ ਧੂਪ ਪੰਚਾਂਮ੍ਰਿਤ ਦੀਪ ਜਗਾਵਤਿ ਹਾਰ ਡਰੈ ਗਰ ਮੈ ॥੨੯੬॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਤੋਹੀ ਕੋ ਸੁਨੈ ਹੈਂ ਜਾਪ ਤੇਰੋ ਹੀ ਜਪੈ ਹੈਂ ਧਯਾਨ ਤੇਰੋ ਹੀ ਧਰੈ ਹੈਂ ਨ ਜਪੈ ਹੈਂ ਕਾਹੂੰ ਆਨ ਕੋ ॥ ਤੇਰੋ ਗੁਨ ਗੈਹੈਂ ਹਮ ਤੇਰੇ ਹੀ ਕਹੈ ਹੈਂ ਫੂਲ ਤੋਹੀ ਪੈ ਡਰੈ ਹੈਂ ਸਭ ਰਾਖੈਂ ਤੇਰੇ ਮਾਨ ਕੋ ॥ ਜੈਸੇ ਬਰੁ ਦੀਨੋ ਹਮੈ ਹੋਇਕੈ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਪਾਛੈ ਤੈਸੇ ਬਰੁ ਦੀਜੈ ਹਮੈ ਕਾਨ੍ਹ ਸੁਰਗਜਾਨ ਕੋ ॥ ਦੀਜਿਯੈ ਬਿਭੂਤਿ ਕੈ ਬਨਾਸਪਤੀ ਦੀਜੈ ਕੈਧੋਂ ਮਾਲਾ ਦੀਜੈ ਮੋਤਿਨ ਕੈ ਮੁੰਦ੍ਰਾ ਦੀਜੈ ਕਾਨ ਕੋ ॥੨੯੭॥ ਦੇਵੀ ਬਾਚ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਤੌ ਹਸ ਬਾਤ ਕਹੀ ਦੁਰਗਾ ਹਮ ਤੋ ਤੁਮ ਕੋ ਹਰਿ ਕੋ ਬਰੁ ਦੈਹੈਂ ॥ ਹੋਹੁ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਸਭੈ ਮਨ ਮੈ ਤੁਮ ਸੱਤ ਕਹਯੋ ਨਹੀ ਝੂਠ ਕਹੈ ਹੈਂ ॥ ਕਾਨਹਿ ਕੋ ਸੁਖ ਹੋ ਤੁਮ ਕੋ ਹਮ ਸੋ ਸੁਖ ਸੋ ਅਖਿਯਾਂ ਭਰਿ ਲੈ ਹੈਂ ॥ ਜਾਹੁ ਕਹਯੋ ਸਭ ਹੀ ਤੁਮ ਡੇਰਨ ਕਾਲਿ ਵਹੈ ਬਰੁ ਕੋ ਤੁਮ ਪੈ ਹੈਂ ॥੨੯੮॥ ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਹ੍ਵੈ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਸਭ ਬ੍ਰਿਜ ਬਧੂ ਤਿਹ ਕੋ ਸੀਸ ਨਿਵਾਇ ॥ ਪਰ ਪਾਇਨ ਕਰਿ ਬੇਨਤੀ ਚਲੀ ਗ੍ਰਿਹਨ ਕੋ ਧਾਇ ॥੨੯੯॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਆਪਸਿ ਮੈ ਕਰ ਜੋਰਿ ਸਭੈ ਗੁਪਿਯਾਂ ਚਲਿ ਧਾਮ ਗਈ ਹਰਖਾਨੀ ॥ ਰੀਝਿ ਦਯੋ ਹਮ ਕੋ ਦੁਰਗਾ ਬਰੁ ਸਜਾਮ ਚਲੀ ਕਹਤੀ ਇਹ ਬਾਨੀ ॥

ਆਨੰਦ ਮੱਤ ਭਰੀ ਮਦ ਸੋ ਸਭ ਸੁੰਦਰਿ ਧਾਮਨ ਕੋ ਨਿਜਕਾਨੀ ॥ ਦਾਨ ਦਯੋ ਦਿਜਹੂੰ ਬਹੁਤਜੋ ਮਨ ਇੱਛਤ ਹੈ ਹਰਿ ਹੋ ਹਮ ਜਾਨੀ ॥੨੯੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਮੈ ਭਲੈ ਇਕ ਘਾਤ ਸਜੋਂ ਹ੍ਵੈ ਇਕਤ੍ਰ ਸਭ ਬਾਲ ॥ ਅੰਗ ਸਭੈ ਗਨਨੈ ਲਗੀ ਕਰਿ ਕੈ ਬਾਤ ਰਸਾਲ ॥੨੯੧॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕੋਊ ਕਹੈ ਹਰਿ ਕੋ ਮੁਖ ਸੁੰਦਰ ਕੋਊ ਕਹੈ ਸੁਭ ਨਾਕ ਬਨਜੋ ਹੈ ॥ ਕੋਊ ਕਹੈ ਕਟਿ ਕੇਹਰਿ ਸੀ ਤਨ ਕੰਚਨ ਸੋਂ ਰਿਝਿ ਕਾਹੂ ਗਨਜੋ ਹੈ ॥ ਨੈਨ ਕੁਰੰਗ ਸੇ ਕੋਊ ਗਨੈ ਜਸ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਨਜੋ ਹੈ ॥ ਲੋਗਨ ਮੈ ਜਿਮੁ ਜੀਵ ਬਨਜੋ ਤਿਨ ਕੇ ਤਨ ਮੈ ਤਿਮ ਕਾਨ੍ਹ ਮਨਜੋ ਹੈ ॥੨੯੨॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਪੇਖਿ ਕਲਾਨਿਧਿ ਸੋ ਮੁਖ ਰੀਝਿ ਰਹੀ ਸਭ ਹੀ ਬ੍ਰਿਜ ਬਾਰਾ ॥ ਮੋਹਿ ਰਹੇ ਭਗਵਾਨ ਉਤੈ ਇਨਹੂੰ ਦੁਰਗਾ ਬਰੁ ਚੇਟਕ ਡਾਰਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਟਿਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਔਰ ਬਿਖੈ ਤਿਹ ਕੋ ਅਤਿ ਹੀ ਜਸੁ ਸਜਾਮ ਉਚਾਰਾ ॥ ਜੀਵ ਇਕਤ੍ਰ ਰਹੈ ਤਿਨ ਕੋ ਇਮ ਟੂਟ ਗਏ ਜਜੋਂ ਮ੍ਰਿਨਾਲ ਕੀ ਤਾਰਾ ॥੨੯੩॥ ਨੇਹੁ ਲਗਜੋ ਇਨ ਕੋ ਹਰਿ ਸੋਂ ਅਰੁ ਨੇਹੁ ਲਗਜੋ ਹਰਿ ਕੋ ਇਨ ਨਾਰੇ ॥ ਚੈਨ ਪਰੈ ਦੁਹ ਕੋ ਨਹਿ ਦ੍ਵੈ ਪਲ ਨ੍ਹਾਵਨ ਜਾਵਤ ਹੋਤ ਸਵਾਰੇ ॥ ਸਜਾਮ ਭਏ ਭਗਵਾਨ ਇਨੈ ਬਸਿ ਦੈਤਨ ਕੇ ਜਿਹ ਤੇ ਦਲ ਹਾਰੇ ॥ ਖੇਲ ਦਿਖਾਵਤ ਹੈ ਜਗ ਕੋ ਦਿਨ ਥੋਰਨ ਮੈ ਅਬ ਕੰਸ ਪਛਾਰੇ ॥੨੯੪॥ ਉਤ ਜਾਗਤ ਸਜਾਮ ਇਤੈ ਗੁਪਿਯਾਂ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈਂ ਹਿਤ ਕੈ ਸੰਗਿ ਤਾ ਕੇ ॥ ਰੀਝ ਰਹੀ ਤਿਹ ਪੈ ਸਭ ਹੀ ਪਿਖਿ ਨੈਨਨ ਸੋਂ ਫੁਨਿ ਕਾਨ੍ਹਰ ਬਾਂਕੇ ॥ ਪ੍ਰੇਮ ਛਕੀ ਨ ਪਰੈ ਇਨ ਕੋ ਕਲਿ ਕਾਮ ਬਢਜੋ ਅਤਿ ਹੀ ਤਨ ਵਾ ਕੇ ॥ ਖੇਲਹਿਂ ਪ੍ਰਾਤਹਕਾਲ ਭਏ ਵਹ ਨਾਹਿ ਲਖੈ ਹਮ ਕੋ ਜਨ ਗਾ ਕੇ ॥੨੯੫॥ ਪ੍ਰਾਤ ਭਯੋ ਚੁਹਲਾਤ ਚਿਰੀ ਜਲ ਜਾਤ ਖਿਰੇ ਬਨ ਗਾਇ ਛਿਰਾਨੀ ॥ ਗੋਪ ਜਗੇ ਪਤਿ ਗੋਪ ਜਗਜੋ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਜਗੀ ਅਰੁ ਗੋਪਿਨ ਰਾਨੀ ॥ ਜਾਗ ਉਠੇ ਤਬ ਹੀ ਕਰੁਨਾਨਿਧਿ ਜਾਗ ਉਠਜੋ ਮੁਸਲੀਧਰ ਮਾਨੀ ॥ ਗੋਪ ਗਏ ਉਤ ਨ੍ਹਾਨ ਕਰੈਂ ਇਤ ਕਾਨ੍ਹ ਚਲੇ ਗੁਪਿਯਾ ਨਿਜਕਾਨੀ ॥੨੯੬॥ ਬਾਤ ਕਹੈ ਰਸ ਕੀ ਹਸ ਕੈ ਨਹਿ ਔਰ ਕਥਾ ਰਸ ਕੀ ਕੋਊ ਭਾਖੈ ॥ ਚੰਚਲ ਸ੍ਰੀਪਤਿ ਕੇ ਅਪੁਨੇ ਦ੍ਰਿਗ ਮੋਹਿ ਤਿਨੈ ਬਤਿਯਾ ਇਹ ਆਖੈ ॥ ਬਾਤ ਨ ਜਾਨਤ ਹੋ ਰਸ ਕੀ ਰਸ ਜਾਨਤ ਸੋ ਨਰ ਜੋ ਰਸ ਗਾਖੈ ॥ ਪ੍ਰੀਤਿ ਪੜ੍ਹੈ ਕਰਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕੜੈ ਰਸ ਰੀਤ ਨਿਚੀਤ ਸੁਨੋ ਸੋਈ ਚਾਖੈ ॥੨੯੭॥ ਗੋਪੀ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਸੋਂ ॥ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਮੀਤ ਕਹੋ ਰਸ ਰੀਤਿ ਸਭੈ ਹਮ ਪ੍ਰੀਤਿ ਭਈ ਸੁਨਿਬੇ ਬਤਿਯਾ ਕੀ ॥ ਔਰ ਭਈ ਤੁਹਿ ਦੇਖਨਿ ਕੀ ਤੁਮ ਪ੍ਰੀਤਿ ਭਈ ਹਮਰੀ

ਛਤੀਆ ਕੀ ॥ ਰੀਝਿ ਲਗੀ ਕਹਨੇ ਮੁਖ ਤੇ ਹਸਿ ਸੁੰਦਰ ਬਾਤ ਇਸੀ ਗਤਿਯਾ ਕੀ ॥ ਨੇਹ ਲਗਯੋ ਹਰਿ ਸੋਂ ਭਈ ਮੋਛ ਨ ਹੋਤਿ ਇਤੀ ਗਤਿ ਹੈ ਸੁ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕੀ ॥੨੯੮॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਕੰਧ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਚੀਰ ਹਰਨ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤੰ॥

ਅਥ ਬਿਪਨ ਗ੍ਰਿਹ ਗੋਪ ਪਠੈਬੋ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਕੈ ਕ੍ਰੀੜਾ ਇਨ ਸੋਂ ਕ੍ਰਿਸਨ ਕੈ ਜਮੁਨਾ ਇਸਨਾਨ ॥ ਬਹੁਰਿ ਸਜਾਮ ਬਨ ਕੋ ਗਏ ਗਊ ਸੁ ਤ੍ਰਿਨਨ ਚਰਾਨ ॥੨੯੯॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਸਰਾਹਤ ਤਰੁਨਿ ਕੋ ਬਨ ਮੈ ਆਗੇ ਗਏ ॥ ਸੰਗ ਗ੍ਵਾਲ ਜੇਤੇ ਹੁਤੇ ਤੇ ਸਭ ਭੂਖ ਭਏ ॥੩੦੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਪਤ੍ਰ ਭਲੇ ਇਨ ਕੇ ਸੁਭ ਫੂਲ ਭਲੇ ਫਲ ਹੈਂ ਸੁਭ ਸੋਭ ਸੁਹਾਈ ॥ ਭੂਖ ਲਗੇ ਘਰ ਕੋ ਉਮਗੇ ਪੈ ਬਿਰਾਜਨ ਕੋ ਸੁਖਦਾ ਪਰਛਾਈ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਤਰੈ ਤਿਹ ਕੇ ਮੁਰਲੀ ਗਹਿ ਕੈ ਕਰ ਮੋ ਮੁਖ ਸਾਥ ਬਜਾਈ ॥ ਠਾਢਿ ਰਹਯੋ ਸੁਨਿ ਪਉਨ ਘਰੀ ਇਕ ਥਕਿਤ ਰਹੀ ਜਮੁਨਾ ਉਰਝਾਈ ॥੩੦੧॥ ਮਾਲਸਿਰੀ ਅਰੁ ਜੈਤਸਿਰੀ ਸੁਭ ਸਾਰੰਗ ਬਾਜਤ ਹੈ ਅਰੁ ਗਉਰੀ ॥ ਸੋਰਠਿ ਸੁੱਧ ਮਲਾਰ ਬਿਲਾਵਲ ਮੀਠੀ ਹੈ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਤੇ ਨਹਿ ਕਉਰੀ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਜਾਵਤ ਹੈ ਮੁਰਲੀ ਸੁਨਿ ਹੋਤ ਸੁਰੀ ਅਸੁਰੀ ਸਭ ਬਉਰੀ ॥ ਆਇ ਗਈ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਸੁਨਿ ਪੈ ਤਰੁਨੀ ਹਰਨੀ ਜਿਮ ਦਉਰੀ ॥੩੦੨॥ ਜੋਰਿ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਰਯੋ ਹਰਿ ਕੋ ਕਰ ਨਾਥ ਸੁਨੋ ਹਮ ਭੂਖ ਲਗੀ ਹੈ॥ ਦੂਰ ਰਹੇ ਸਭ ਗੋਪਨ ਕੇ ਘਰ ਖੇਲਨ ਕੀ ਸਭ ਸੁੱਧਿ ਭਗੀ ਹੈ ॥ ਡੋਲਤ ਸੰਗ ਲਗੇ ਤੁਮਰੇ ਹਮ ਕਾਨ੍ਹ ਤਬੈ ਸੁਨਿ ਬਾਤ ਪਗੀ ਹੈ ॥ ਜਾਹੁ ਕਹਯੋ ਮਥੁਰਾ ਗ੍ਰਿਹ ਬਿੱਪਨ ਸਤਿ ਕਹਯੋ ਨਹਿ ਬਾਤ ਠਗੀ ਹੈ ॥੩੦੩॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਫੇਰ ਕਹੀ ਹਰਿ ਜੀ ਸਭ ਗੋਪਨ ਕੰਸ ਪੁਰੀ ਇਹ ਹੈ ਤਿਹ ਜੱਯੈ ॥ ਜੱਗ ਕੋ ਮੰਡਲ ਬਿੱਪਨ ਕੋ ਗ੍ਰਿਹ ਪੂਛਤਿ ਪੂਛਤਿ ਢੂੰਢ ਸੁ ਲੱਯੈ ॥ ਅੰਜੁਲ ਜੋਰਿ ਸਭੈ ਪਰਿ ਪਾਇਨ ਤਉ ਫਿਰ ਕੈ ਬਿਨਤੀ ਇਹ ਕੱਯੈ ॥ ਖਾਨ ਕੇ ਕਾਰਨ ਭੋਜਨ ਮਾਗਤ ਕਾਨ੍ਹ ਛੁਧਾਤੁਰ ਹੈ ਸੁ ਸੁਨੱਯੈ ॥੩੦੪॥ ਮਾਨ ਲਈ ਜੋਊ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹੀ ਪਰ ਪਾਇਨ ਸੀਸ ਨਿਵਾਇ ਚਲੇ ॥ ਚਲਿ ਕੈ ਪੁਰ ਕੰਸ ਬਿਖੈ ਜੋ ਗਏ ਗ੍ਰਿਹ ਬਿੱਪਨ ਕੇ ਸਭ ਗੋਪ ਭਲੇ ॥ ਕਰਿ ਕੋਟਿ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਰੀ ਬਿਨਤੀ ਫੁਨਿ ਭੋਜਨ ਮਾਂਗਤ ਕਾਨ੍ਹ ਖਲੇ ॥ ਅਬ ਦੇਖਹੁ ਚਾਤੁਰਤਾ ਇਨ ਕੀ ਧਰਿ ਬਾਲਕ ਮੂਰਤਿ ਬਿੱਪ ਛਲੇ ॥੩੦੫॥ ਬਿੱਪ੍ਰ ਬਾਚ ॥

ਸਵੈਯਾ ॥ ਕੋਪ ਭਰੇ ਦਿਜ ਬੋਲ ਉਠੇ ਹਮ ਤੇ ਤੁਮ ਭੋਜਨ ਮਾਂਗਨ ਆਏ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਡੋ ਸਠ ਅਉ ਮੁਸਲੀ ਹਮਹੂੰ ਤੁਮਹੂੰ ਸਠ ਸੇ ਲਖਿ ਪਾਏ ॥ ਪੇਟ ਭਰੈ ਅਪਨੋ ਤਬ ਹੀ ਜਬ ਆਨਤ ਤੰਦੁਲ ਮਾਂਗਿ ਪਰਾਏ ॥ ਏਤੇ ਪੈ ਖਾਨ ਕੋ ਮਾਂਗਤ ਹੈ ਇਹ ਯੌਂ ਕਹਿ ਕੈ ਅਤਿ ਬਿੱਪ ਰਿਸਾਏ ॥੩੦੬॥ ਬਿੱਪਨ ਭੋਜਨ ਜੌ ਨ ਦਯੋ ਤਬ ਹੀ ਗ੍ਰਿਹ ਗੋਪ ਚਲੇ ਸੁ ਖਿਸਾਨੇ ॥ ਕੰਸ ਪੁਰੀ ਤਜਿ ਕੈ ਗ੍ਰਿਹ ਬਿੱਪਨ ਨਾਖਿ ਚਲੇ ਜਮੁਨਾ ਨਿਜਕਾਨੇ ॥ ਬੋਲਿ ਉਠ੍ਯੋ ਮੁਸਲੀ ਕ੍ਰਿਸਨੰ ਸੰਗਿ ਅੰਨ ਬਿਨਾ ਜਬ ਆਵਤ ਜਾਨੇ ॥ ਦੇਖਹੁ ਲੈਨ ਕੋ ਆਵਤ ਥੇ ਦਿਜ ਦੇਨ ਕੀ ਬੇਰ ਕੋ ਦੂਰ ਪਰਾਨੇ ॥੩੦੭॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਬਡੇ ਹੈ ਕੁਮਤੀ ਅਉ ਕੁਜਤੀ ਕੂਰ ਕਾਇਰ ਹੈਂ ਬਡੇ ਹੈਂ ਕੁਪੂਤ ਔ ਕੁਜਾਤਿ ਬਡੇ ਜਗ ਮੈ ॥ ਬਡੇ ਚੋਰ ਚੂਹਰੇ ਚਪਾਤੀ ਲੀਏ ਤਜੈਂ ਪ੍ਰਾਨ ਕਰੈਂ ਅਤਿ ਜਾਰੀ ਬਟਪਾਰੀ ਔਰ ਮਗ ਮੈ ॥ ਬੈਠੇ ਹੈਂ ਅਜਾਨ ਮਾਨੋ ਕਹਿਯਤ ਹੈਂ ਸਜਾਨੇ ਕਛੂ ਜਾਨੇ ਨ ਗਜਾਨ ਸੌ ਕੁਰੰਗ ਬਾਂਧੇ ਪਗ ਮੈ ॥ ਬਡੇ ਹੈਂ ਕੁਛੈਲ ਪੈ ਕਹਾਵਤ ਹੈਂ ਛੈਲ ਐਸੇ ਫਿਰਤ ਨਗਰ ਜੈਸੇ ਫਿਰੈਂ ਢੋਰ ਬਗ ਮੈ ॥੩੦੮॥ ਮੁਸਲੀ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਸੋ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਆਇਸੁ ਹੋਇ ਤਉ ਖੈਂਚ ਹਲਾ ਸੰਗ ਮੂਸਲ ਸੋਂ ਮਥੁਰਾ ਸਭ ਫਾਟੋਂ ॥ ਬਿੱਪਨ ਜਾਇ ਕਹੋ ਪਕਰੋਂ ਕਹੋ ਮਾਰਿ ਡਰੋਂ ਕਹੋ ਰੰਚਕ ਡਾਟੋਂ ॥ ਔਰ ਕਹੋ ਤੋ ਉਖਾਰਿ ਪੁਰੀ ਬਲ ਕੈ ਅਪਨੋ ਜਮੁਨਾ ਮਹਿ ਸਾਟੋਂ ॥ ਸੰਕਤ ਹੋ ਤੁਮ ਤੇ ਜਦੁਰਾਇ ਨ ਹਉਂ ਇਕਲੋ ਅਰਿ ਕੋ ਸਿਰ ਕਾਟੋਂ ॥੩੦੯॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕ੍ਰੋਧ ਛਿਮਾਪਨ ਕੈ ਮੁਸਲੀ ਹਰਿ ਫੇਰਿ ਕਹੀ ਸੰਗਿ ਬਾਲਕ ਬਾਨੀ ॥ ਬਿੱਪ ਗੁਰੂ ਸਭ ਹੀ ਜਗ ਕੇ ਸਮਝਾਇ ਕਹੀ ਇਹ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹਾਨੀ ॥ ਆਇਸੁ ਮਾਨਿ ਗਏ ਫਿਰ ਕੈ ਜੁ ਹੁਤੀ ਨ੍ਰਿਪ ਕੰਸਹਿ ਕੀ ਰਜਧਾਨੀ ॥ ਖੈਬੇ ਕੋ ਭੋਜਨ ਮਾਂਗਤ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹ੍ਯੋ ਨਹਿ ਬਿੱਪ ਮਨੀ ਅਭਿਮਾਨੀ ॥੩੧੦॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਕੇ ਗ੍ਵਾਰਨ ਕੋ ਬਿੱਪਨ ਦੁਬਾਰ ਰਿਸਿ ਉੱਤਰ ਦਯੋ ਕਛੂ ਨ ਖੈਬੇ ਕੋ ਕਛੂ ਦਯੋ ॥ ਤਬ ਹੀ ਰਿਸਾਏ ਗੋਪ ਆਏ ਹਰਿ ਜੂ ਕੇ ਪਾਸ ਕਰਿ ਕੈ ਪ੍ਰਨਾਮ ਐਸੇ ਉੱਤਰ ਤਿਨੈ ਦਯੋ ॥ ਮੋਨ ਸਾਧਿ ਬੈਠ ਰਹੇ ਖੈਬੇ ਕੋ ਨ ਦੇਤ ਕਛੂ ਤਬੈ ਫਿਰਿ ਆਇ ਜਬੈ ਕ੍ਰੋਧ ਮਨ ਮੈ ਭਯੋ ॥ ਅਤਿ ਹੀ ਛੁਧਾਤੁਰ ਭਏ ਹੈਂ ਹਮ ਦੀਨਾ ਨਾਥ ਕੀਜਿਯੈ ਉਪਾਵ ਨਾ ਤੋ ਬਲ ਤਨ ਕੋ ਗਯੋ ॥੩੧੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਗਰੁੜਧ੍ਵਜ ਦੇਖਿ ਤਿਨੈ ਛੁਧਵਾਨ ਕਹ੍ਯੋ ਮਿਲਿ ਕੈ ਇਹ ਕਾਮ ਕਰਉ ਰੇ ॥ ਜਾਹੁ ਕਹ੍ਯੋ ਉਨ ਕੀ ਪਤਨੀ ਪਹਿ ਬਿੱਪ ਬਡੇ ਮਤਿ ਕੇ ਅਤਿ ਬਉਰੇ ॥ ਜੱਗਿ ਕਰੈਂ ਜਿਹ ਕਾਰਨ ਕੋ ਅਰੁ

ਹੋਮ ਕਰੈਂ ਜਪੁ ਔ ਸਤੁ ਸਉ ਰੇ ॥ ਤਾਹੀ ਕੋ ਭੇਦੁ ਨ ਜਾਨਤ ਮੂੜ੍ਹ ਕਹੈਂ ਮਿਸਟਾਨ ਕੇ ਖਾਨ ਕੋ ਕਉਰੇ ॥੩੧੨॥ ਗੋਪ ਨਿਵਾਇ ਕੈ ਸੀਸ ਚਲੇ ਚਲਿ ਕੇ ਫਿਰਿ ਬਿੱਪਨ ਕੇ ਘਰਿ ਆਏ ॥ ਜਾਇ ਤਬੈ ਤਿਨ ਕੀ ਪਤਨੀ ਪਹਿ ਕਾਨ੍ਹ ਤਬੈ ਛੁਧਵਾਨ ਜਤਾਏ ॥ ਤੌ ਸੁਨਿ ਬਾਤ ਸਭੈ ਪਤਨੀ ਦਿਜ ਠਾਢਿ ਭਈ ਉਠਿ ਆਨੰਦ ਪਾਏ ॥ ਧਾਇ ਚਲੀ ਹਰਿ ਕੇ ਮਿਲਬੇ ਕਹੁ ਆਨੰਦ ਕੈ ਦੁਖ ਦੂਰ ਨਸਾਏ ॥੩੧੩॥ ਬਿੱਪਨ ਕੀ ਬਰਜੀ ਨ ਰਹੀ ਤ੍ਰਿਯ ਕਾਨ੍ਹਰ ਕੇ ਮਿਲਬੇ ਕਹੁ ਧਾਈ ॥ ਏਕ ਪਰੀ ਉਠਿ ਮਾਰਗ ਮੈ ਇਕ ਦੇਹ ਰਹੀ ਜੀਅ ਦੇਹ ਪੁਜਾਈ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਨੈ ਮੁਖ ਤੇ ਇਮ ਭਾਖ ਸੁਨਾਈ ॥ ਜੋਰ ਸੋਂ ਜਯੋਂ ਬਹਤੀ ਸਰਿਤਾ ਨ ਰਹੈ ਹਟਕੀ ਭੁਸ ਭੀਤਿ ਬਨਾਈ ॥੩੧੪॥ ਧਾਇ ਸਭੈ ਹਰਿ ਕੇ ਮਿਲਬੇ ਕਹੁ ਬਿੱਪਨ ਕੀ ਪਤਨੀ ਬਡਭਾਗਨਿ ॥ ਚੰਦ੍ਰਮੁਖੀ ਮ੍ਰਿਗ ਸੇ ਦ੍ਰਿਗਨੀ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਚਲੀ ਹਰਿ ਕੇ ਪਗ ਲਾਗਨਿ ॥ ਹੈਂ ਸੁਭ ਅੰਗ ਸਭੈ ਜਿਨ ਕੇ ਨ ਸਕੈ ਜਿਨ ਕੀ ਬ੍ਰਹਮਾ ਗਨਤਾ ਗਨਿ ॥ ਭਉਨਨ ਤੇ ਸਭ ਯੌਂ ਨਿਕਰੀ ਜਿਮ ਮੰਤ੍ਰ ਪੜ੍ਹੈ ਨਿਕਰੈਂ ਬਹੁ ਨਾਗਨਿ ॥੩੧੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਹਰਿ ਕੋ ਆਨਨ ਦੇਖ ਕੈ ਭਈ ਸਭਨ ਕੋ ਚੈਨ ॥ ਨਿਕਟਿ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕੋ ਪਾਇ ਕੈ ਪਰਤ ਚੈਨ ਪਰ ਮੈਨ ॥੩੧੬॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕੋਮਲ ਕੰਜ ਸੇ ਫੂਲ ਰਹੇ ਦ੍ਰਿਗ ਮੋਰ ਕੋ ਪੰਖ ਸਿਰੂਪਰਿ ਸੋਹੈ ॥ ਹੈ ਬਰਨੀ ਸਰ ਸੀ ਭਰੁਟੇ ਧਨੁ ਆਨਨ ਪੈ ਸਸਿ ਕੋਟਿਕ ਕੋ ਹੈ ॥ ਮਿਤ੍ਰ ਕੀ ਬਾਤ ਕਹਾ ਕਹਿਯੈ ਜਿਹ ਕੋ ਪਿਖ ਕੈ ਰਿਪੁ ਕੋ ਮਨ ਮੋਹੈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਲੈ ਸਿਵ ਕੇ ਰਿਪੁ ਆਪ ਦਯੋ ਬਿਧਨਾ ਰਸ ਯਾਹਿ ਨਿਚੋਹੈ ॥੩੧੭॥ ਗ੍ਵਾਰ ਕੇ ਹਾਥ ਪੈ ਹਾਥ ਧਰੈ ਹਰਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਤਰੁ ਕੇ ਤਰਿ ਠਾਢੇ ॥ ਪਾਟ ਕੋ ਪਾਟ ਧਰੇ ਪਿਯਰੋ ਉਰਿ ਦੇਖਿ ਜਿਸੈ ਅਤਿ ਆਨੰਦ ਬਾਢੇ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਜਿਉ ਚੁਨ ਲੀ ਤਿਸ ਕੋ ਚੁਨਿ ਕਾਢੇ ॥ ਮਾਨਹੁ ਪਾਵਸ ਕੀ ਰੁਤਿ ਮੈ ਚਪਲਾ ਚਮਕੀ ਘਨ ਸਾਵਨ ਗਾਢੇ ॥੩੧੮॥ ਲੋਚਨ ਕਾਨ੍ਹ ਨਿਹਾਰਿ ਤ੍ਰਿਯਾ ਦਿਜ ਰੂਪ ਕੈ ਤਾਨ ਮਹਾ ਮਤ ਹੂਈ ॥ ਹੋਇ ਗਈ ਤਨਮੈ ਗ੍ਰਿਹ ਕੀ ਸੁਧਿ ਯੌਂ ਉਡ ਗੀ ਜਿਮੁ ਪਉਨ ਸੌਂ ਰੂਈ ॥ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਤਿਨ ਕੋ ਬਿਰਹਾਗਨਿ ਯੌਂ ਭਰਕੀ ਜਿਮ ਤੇਲ ਸੋਂ ਧੂਈ ॥ ਜਯੋਂ ਟੁਕਰਾ ਪਿਖਿ ਚੁੰਮਕ ਡੋਲਤ ਬੀਚ ਮਨੋ ਜਲ ਲੋਹ ਕੀ ਸੂਈ ॥੩੧੯॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਿ ਤ੍ਰਿਯਾ ਦਿਜ ਪ੍ਰੇਮ ਬਢਯੋ ਦੁਖ ਦੂਰ ਭਏ ਹੈਂ ॥ ਭੀਖਮ ਮਾਤ ਕੋ ਜਯੋਂ ਪਰਸੇ ਛਿਨ ਮੈ ਸਭ ਪਾਪ ਬਿਲਾਇ ਗਏ ਹੈਂ ॥ ਆਨਨ ਦੇਖਿ ਕੈ

ਸਜਾਮ ਘਨੋ ਚਿਤ ਬੀਚ ਬਸਜੋ ਦ੍ਰਿਗ ਮੂੰਦ ਲਏ ਹੈਂ ॥ ਜਿਉ ਧਨਵਾਨ ਮਨੋ ਧਨ ਕੋ ਧਰਿ ਅੰਦਰ ਧਾਮ ਕਿਵਾਰ ਦਏ ਹੈ ॥੩੨੦॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਸੁੱਧਿ ਭਈ ਜਬ ਹੀ ਤਨ ਮੈ ਤਬ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹੀ ਹਸਿ ਕੈ ਗ੍ਰਿਹ ਜਾਵਹੁ ॥ ਬਿੱਪਨ ਬੀਚ ਕਹੇ ਰਹਿਯੋ ਦਿਨ ਰੈਨਿ ਸਭੈ ਹਮਰੇ ਗੁਨ ਗਾਵਹੁ ॥ ਹੋਇ ਨ ਤ੍ਰਾਸ ਤੁਮੈ ਜਮ ਕੀ ਹਿਤ ਕੈ ਹਮ ਸੋਂ ਜਬ ਧਜਾਨ ਲਗਾਵਹੁ ॥ ਜੋ ਤੁਮ ਬਾਤ ਕਰੋ ਇਹ ਹੀ ਤਬ ਹੀ ਸਭ ਹੀ ਮੁਕਤਾ ਫਲੁ ਪਾਵਹੁ ॥੩੨੧॥ ਦਿਜਨ ਤ੍ਰਿਯੋ ਬਾਚ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਪਤਨੀ ਦਿਜ ਕੀ ਇਹ ਬਾਤ ਕਹੀ ਹਮ ਸੰਗ ਨ ਛਾਡਤਿ ਕਾਨ੍ਹ ਤੁਮਾਰੋ ॥ ਸੰਗ ਫਿਰੈਂ ਤੁਮਰੇ ਦਿਨੁ ਰੈਨਿ ਚਲੈਂ ਬ੍ਰਿਜ ਕੋ ਬ੍ਰਿਜ ਜੋਊ ਸਿਧਾਰੋ ॥ ਲਾਗ ਰਹਜੋ ਤੁਮ ਸੋ ਹਮਰੋ ਮਨ ਜਾਤ ਨਹੀ ਮਨ ਧਾਮ ਹਮਾਰੋ ॥ ਪੂਰਨ ਜੋਗ ਕੋ ਪਾਇ ਜੁਗੀਸੁਰ ਆਨਤ ਨਾ ਧਨ ਬੀਚ ਸੰਭਾਰੋ ॥੩੨੨॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਾਚ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਾਨ ਤਿਨੈ ਪਿਖਿ ਪ੍ਰੇਮ ਕਹਜੋ ਮੁਖ ਤੇ ਤੁਮ ਧਾਮਿ ਸਿਧਾਰੋ ॥ ਜਾਇ ਸਭੈ ਪਤਿ ਆਪਨ ਆਪਨ ਕਾਨ੍ਹ ਕਥਾ ਕਹਿ ਤਾਹਿ ਉਧਾਰੋ ॥ ਪੁਤ੍ਰਨ ਪੌਤ੍ਰਨ ਪੱਤਿਨ ਸੌਂ ਇਹ ਕੈ ਚਰਚਾ ਸਭ ਹੀ ਦੁਖ ਟਾਰੋ ॥ ਗੰਧ ਮਲਜਾਗਿਰਿ ਸਜਾਮ ਕੋ ਨਾਮ ਲੈ ਰੂਖਨ ਕੋ ਕਰਿ ਚੰਦਨ ਡਾਰੋ ॥੩੨੩॥ ਮਾਨ ਲਈ ਪਤਨੀ ਦਿਜ ਕੀ ਸਮ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹੀ ਬਤਿਯਾ ॥ ਜਿਤਨੋ ਹਰਿ ਯਾ ਉਪਦੇਸ ਕਰਜੋ ਤਿਤਨੋ ਨਹਿ ਹੋਤ ਕਛੂ ਜਤਿਯਾ ॥ ਚਰਚਾ ਜਬ ਜਾ ਉਨ ਸੋਂ ਇਨ ਕੀ ਤਬਹੀ ਉਨ ਕੀ ਭਈ ਯਾ ਗਤਿਯਾ ॥ ਇਨ ਸਜਾਹ ਭਏ ਮੁਖ ਯੌਂ ਜੁਵਤੀ ਮੁਖ ਲਾਲ ਭਏ ਵਹ ਜਜੋਂ ਰਤਿਯਾ ॥੩੨੪॥ ਚਰਚਾ ਸੁਨਿ ਬਿੱਪ ਜੁ ਤ੍ਰੀਅਨ ਸੋਂ ਮਿਲ ਕੈ ਸਭ ਹੀ ਪਛੁਤਾਵਨ ਲਾਗੇ ॥ ਬੇਦਨ ਕੋ ਹਮ ਕੋ ਸਭ ਕੋ ਧ੍ਰਿਗ ਗੋਪ ਗਏ ਮੰਗ ਕੈ ਹਮ ਆਗੇ ॥ ਮਾਨ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਮੈ ਬੂਡਿ ਹੁਤੇ ਹਮ ਚੂਕ ਗਯੋ ਅਉਸਰ ਤਉ ਜਾਗੇ ॥ ਪੈ ਜਿਨ ਕੀ ਇਹ ਹੈ ਪਤਨੀ ਤਿਹ ਤੇ ਫੁਨਿ ਹੈਂ ਹਮਹੂੰ ਬਡਭਾਗੇ ॥੩੨੫॥ ਮਾਨਿ ਸਭੈ ਦਿਜ ਆਪਨ ਕੋ ਧ੍ਰਿਗ ਫੇਰਿ ਕਰੀ ਮਿਲਿ ਕਾਨ੍ਹ ਬਡਾਈ ॥ ਲੋਕਨ ਕੇ ਸਭ ਕੇ ਪਤਿ ਕਾਨ੍ਹ ਹਮੈ ਕਹਿ ਬੇਦਨ ਬਾਤ ਸੁਨਾਈ ॥ ਤੌ ਨ ਗਏ ਉਨ ਕੇ ਹਮ ਪਾਸਿ ਡਰੇ ਜੁ ਮਰੇ ਹਮ ਕਉ ਹਮ ਰਾਈ ॥ ਸੱਤਿ ਲਖਜੋ ਤੁਮ ਕਉ ਭਗਵਾਨ ਕਹੀ ਹਮ ਸੱਤਿ ਕਹੀ ਨ ਬਨਾਈ ॥੩੨੬॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਪੂਤਨਾ ਸੰਘਾਰੀ ਤ੍ਰਿਣਾਵ੍ਰਤ ਕੀ ਬਿਦਾਰੀ ਦੇਹ ਦੈਂਤ ਅਘਾਸੁਰ ਹੂੰ ਕੀ ਸਿਰੀ ਜਾਹਿ ਫਾਰੀ ਹੈ ॥ ਸਿਲਾ ਜਾਹਿ ਤਾਰੀ ਬਕਹੂੰ ਕੀ ਚੋਂਚ ਚੀਰ ਡਾਰੀ ਐਸੇ ਭੂਮਿ ਪਾਰੀ ਜੈਸੇ ਆਰੀ ਚੀਰ ਡਾਰੀ ਹੈ ॥ ਰਾਮ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਦੈਂਤਨ ਕੀ ਸੈਨਾ ਜਿਨ

ਮਾਰੀ ਅਰੁ ਆਪਨੋ ਬਭੀਛਨ ਕੋ ਦੀਨੀ ਲੰਕ ਸਾਰੀ ਹੈ ॥ ਐਸੀ ਭਾਂਤਿ ਦਿਜਨ ਕੀ ਪਤਨੀ ਉਧਾਰੀ ਅਵਤਾਰ ਲੈ ਕੈ ਸਾਧ ਜੈਸੇ ਪ੍ਰਿਥਮੀ ਉਧਾਰੀ ਹੈ ॥੩੨੭॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਬਿੱਪਨ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯ ਕੀ ਸੁਨ ਕੈ ਕਬਿਰਾਜ ਕਹ੍ਯੋ ਦਿਜ ਅਉਰ ਕਹੀਜੈ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕਥਾ ਅਤਿ ਰੋਚਨ ਜੀਯ ਬਿਚਾਰ ਕਹੋ ਜਿਹ ਤੇ ਫੁਨਿ ਜੀਜੈ ॥ ਤੌ ਹਸਿ ਬਾਤ ਕਹੀ ਮੁਸਕਾਇ ਪਹਲੈ ਨ੍ਰਿਪ ਤਾਹਿ ਪ੍ਰਨਾਮ ਜੁ ਕੀਜੈ ॥ ਤੌ ਭਗਵਾਨ ਕਥਾ ਅਤਿ ਰੋਚਨ ਦੈ ਚਿਤ ਪੈ ਹਮ ਤੇ ਸੁਨ ਲੀਜੈ ॥੩੨੮॥ ਸਾਲਨ ਔ ਅਖਨੀ ਬਿਰਿਯਾਂ ਜੁਜ ਤਾਹਰੀ ਔਰ ਪੁਲਾਵ ਘਨੇ ॥ ਨੁਗਦੀ ਅਰੁ ਸੇਵਕਿਯਾਂ ਚਿਰਵੇ ਲਡੂਆ ਅਰੁ ਸੂਤ ਭਲੇ ਜੁ ਬਨੇ ॥ ਫੁਨਿ ਖੀਰ ਦਹੀ ਅਰੁ ਦੂਧ ਕੇ ਸਾਥ ਬਰੇ ਬਹੁ ਔਰ ਨ ਜਾਤ ਗਨੇ ॥ ਇਹ ਖਾਇ ਚਲ੍ਯੋ ਭਗਵਾਨ ਗ੍ਰਿਹੰ ਕਹੁ ਸਜਾਮ ਕਬੀਸੁਰ ਭਾਵ ਭਨੇ ॥੩੨੯॥ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਚਲੇ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਗਰੁੜਧ੍ਵਜ ਜੀਯ ਮੈ ਆਨੰਦ ਪੈ ਕੈ ॥ ਸੋਭਤ ਸਜਾਮ ਕੇ ਸੰਗਿ ਹਲੀ ਘਨ ਸਜਾਮ ਔ ਸੇਤ ਚਲ੍ਯੋ ਉਨਸੈ ਕੈ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਤਬੈ ਹਸਿ ਕੈ ਮੁਰਲੀ ਸੁ ਬਜਾਇ ਉਠ੍ਯੋ ਅਪਨੇ ਕਰਿ ਲੈ ਕੈ॥ ਠਾਢਿ ਭਈ ਜਮੁਨਾ ਸੁਨਿ ਕੈ ਧੁਨਿ ਪਉਨ ਰਹ੍ਯੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਉਰਝੈ ਕੈ ॥੩੩੦॥ ਰਾਮਕਲੀ ਅਰੁ ਸੋਰਠਿ ਸਾਰੰਗ ਮਾਲਸਿਰੀ ਅਰੁ ਬਾਜਤਿ ਗਉਰੀ ॥ ਜੈਤਸਿਰੀ ਅਰੁ ਗੌਂਡ ਮਲਾਰ ਬਿਲਾਵਲ ਰਾਗ ਬਸੈ ਸੁਭ ਠਉਰੀ ॥ ਮਾਨਸ ਕੀ ਕਹ ਹੈ ਗਨਤੀ ਸੁਨਿ ਹੋਤਿ ਸੁਰੀ ਅਸੁਰੀ ਧੁਨਿ ਬਉਰੀ ॥ ਸੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਧੁਨਿ ਸ੍ਰਉਨਨ ਮੈ ਤਰੁਨੀ ਹਰਨੀ ਜਿਮ ਆਵਤਿ ਦਉਰੀ ॥੩੩੧॥ ਕਬਿੱਤ ॥ ਬਾਜਤ ਬਸੰਤ ਅਰੁ ਭੈਰਵ ਹਿੰਡੋਲ ਰਾਗ ਬਾਜਤ ਹੈ ਲਲਤਾ ਕੇ ਸਾਥ ਹ੍ਵੈ ਧਨਾਸਰੀ ॥ ਮਾਲਵਾ ਕਲਜਾਨ ਅਰੁ ਮਾਲਕੌਸ ਮਾਰੂ ਰਾਗ ਬਨ ਮੈ ਬਜਾਵੈ ਕਾਨ੍ਹ ਮੰਗਲ ਨਿਵਾਸ ਰੀ ॥ ਸੁਰੀ ਅਰੁ ਆਸੁਰੀ ਅਉ ਪੰਨਗੀ ਜੇ ਹੁਤੀ ਤਹਾਂ ਧੁਨਿ ਕੇ ਸੁਨਤ ਪੈ ਨ ਰਹੀ ਸੁਧਿ ਜਾਸ ਰੀ ॥ ਕਹੈ ਇਉਂ ਦਾਸ ਰੀ ਸੁ ਐਸੀ ਬਾਜੀ ਬਾਸੁਰੀ ਸੁ ਮੇਰੇ ਜਾਨੇ ਯਾ ਮੈ ਸਭ ਰਾਗ ਕੋ ਨਿਵਾਸ ਰੀ ॥੩੩੨॥ ਕਰੁਨਾ ਨਿਧਾਨ ਬੇਦ ਕਹਤ ਬਖਾਨ ਯਾ ਕੀ ਬੀਚ ਤੀਨ ਲੋਕ ਫੈਲ ਰਹੀ ਹੈ ਸੁਬਾਸੁ ਰੀ ॥ ਦੇਵਨ ਕੀ ਕਨਜਾ ਤਾ ਕੀ ਸੁਨਿ ਧੁਨਿ ਸ੍ਰੌਨਨ ਮੈ ਧਾਈ ਧਾਈ ਆਵੈ ਤਜਿ ਕੈ ਸੁਰਗ ਬਾਸੁ ਰੀ ॥ ਹ੍ਵੈ ਕਰ ਪ੍ਰਸੰਨ ਰੂਪ ਰਾਗ ਕੋ ਨਿਹਾਰ ਕਹ੍ਯੋ ਰਚ੍ਯੋ ਹੈ ਬਿਧਾਤਾ ਇਹ ਰਾਗਨ ਕੋ ਬਾਸੁ ਰੀ ॥ ਰੀਝੇ ਸਭ ਗਨ ਉਡਗਨ ਭੇ ਮਗਨ ਜਬ ਬਨ ਉਪਬਨ ਮੈ ਬਜਾਈ ਕਾਨ੍ਹ ਬਾਸੁਰੀ ॥੩੩੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਜਾਵਤ ਹੈ ਮੁਰਲੀ ਅਤਿ

ਆਨੰਦ ਕੈ ਮਨਿ ਡੇਰਨ ਆਏ ॥ ਤਾਲ ਬਜਾਵਤ ਕੂਦਤ ਆਵਤ ਗੋਪ ਸਭੋ ਮਿਲਿ ਮੰਗਲ ਗਾਏ ॥ ਆਪਨ ਹ੍ਵੈ ਧਨਠੀ ਭਗਵਾਨ ਤਿਨੋ ਪਹਿ ਤੇ ਬਹੁ ਨਾਚ ਨਚਾਏ ॥ ਰੈਨਿ ਪਰੀ ਤਬ ਆਪਨ ਆਪਨ ਸੋਇ ਰਹੈ ਗ੍ਰਿਹ ਆਨੰਦ ਪਾਏ ॥੩੩੪॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਕੰਧ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਬਿਪਨ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯਨ ਕੋ ਚਿਤ ਹਰਿ ਭੋਜਨ ਲੇਇ ਉਧਾਰ ਕਰਬੋ ਬਰਨਨੰ ॥

ਅਥ ਗੋਵਰਧਨ ਗਿਰਿ ਕਰ ਪਰ ਧਾਰਬੋ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਸੀ ਭਾਂਤਿ ਸੋਂ ਕ੍ਰਿਸਨ ਜੀ ਕੀਨੇ ਦਿਵਸ ਬਿਤੀਤ ॥ ਹਰਿ ਪੂਜਾ ਕੋ ਦਿਨੁ ਅਯੋ ਗੋਪ ਬਿਚਾਰੀ ਚੀਤਿ ॥੩੩੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਆਯੋ ਹੈ ਇੰਦ੍ਰ ਕੀ ਪੂਜਾ ਕੋ ਦਯੋਸ ਸਭੋ ਮਿਲਿ ਗੋਪਨ ਬਾਤ ਉਚਾਰੀ ॥ ਭੋਜਨ ਭਾਂਤਿ ਅਨੇਕਨ ਕੋ ਰੁ ਪੰਚਾਮ੍ਰਿਤ ਕੀ ਕਰੋ ਜਾਇ ਤਯਾਰੀ ॥ ਨੰਦ ਕਹ੍ਯੋ ਜਬ ਗੋਪਨ ਸੋਂ ਬਿਧਿ ਔਰ ਚਿਤੀ ਮਨ ਬੀਚ ਮੁਰਾਰੀ ॥ ਕੋ ਬਪੁਰਾ ਮਘਵਾ ਹਮਰੀ ਸਮ ਪੂਜਨ ਜਾਤਿ ਜਹਾਂ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਰੀ ॥੩੩੬॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਬੋਲ੍ਯੋ ਕਾਨ੍ਹ ਕਰੁਣਾ ਨਿਧਾਨ ਤਾਤ ਕਾਹੇ ਕੇ ਨਮਿੱਤ ਤੈ ਸਮਿਗ੍ਰੀ ਬਨਾਈ ਹੈ ॥ ਕਹ੍ਯੋ ਐਸੇ ਨੰਦ ਜੋ ਤ੍ਰਿਲੋਕੀ ਪਤਿ ਭਾਖਿਯਤ ਤਾਹੀ ਕੋ ਬਨਾਈ ਹਰਿ ਕਹਿ ਕੈ ਸੁਨਾਈ ਹੈ ॥ ਕਾਹੇ ਕੇ ਨਮਿੱਤ ਕਹ੍ਯੋ ਬਾਰਿਦ ਤ੍ਰਿਨਨ ਕਾਜ ਗਊਅਨ ਕੀ ਰੱਛ ਕੋ ਕਰੀ ਔ ਹੋਤ ਆਈ ਹੈ ॥ ਕਹ੍ਯੋ ਭਗਵਾਨ ਏ ਤੋ ਲੋਗ ਹੈਂ ਅਜਾਨ ਬ੍ਰਿਜ ਈਸਰ ਤੇ ਹੋਤ ਨਹੀ ਮਘਵਾ ਤੇ ਗਾਈ ਹੈ ॥੩੩੭॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਹੈ ਨਹੀ ਮੇਘੁ ਸੁ ਸੁਰਪਤਿ ਹਾਥ ਸੁ ਤਾਤ ਸੁਨੋ ਅਰੁ ਲੋਕ ਸਭੈ ਰੇ ॥ ਭੰਜਨ ਭੌ ਅਨਭੈ ਭਗਵਾਨ ਸੁ ਦੇਤ ਸਭੈ ਜਨ ਕੋ ਅਰੁ ਲੈ ਰੇ ॥ ਕਯੋਂ ਮਘਵਾ ਤੁਮ ਪੂਜਨ ਜਾਤ ਕਰੋ ਤੁਮ ਸੇਵ ਹਿਤੰ ਚਿਤ ਕੈ ਰੇ ॥ ਧਯਾਨ ਧਰੋ ਸਭ ਹੀ ਮਿਲਿ ਕੈ ਸਭ ਬਾਤਨ ਕੋ ਤੁਮ ਕੋ ਫਲ ਦੈ ਰੇ ॥੩੩੮॥ ਬਾਸਵ ਜੱਗਜਨ ਕੈ ਬਸਿ ਮੇਘ ਕਿਧੋ ਬ੍ਰਹਮਾ ਇਹ ਬਾਤ ਉਚਾਰੈ ॥ ਲੋਗਨ ਕੇ ਪ੍ਰਤਿਪਾਰਨ ਕੋ ਹਰਿ ਸੂਰਜ ਮੈ ਹੁਇ ਕੈ ਜਲ ਡਾਰੈ ॥ ਕੌਤਕ ਦੇਖਤ ਜੀਵਨ ਕੋ ਪਿਖਿ ਕੌਤਕ ਹ੍ਵੈ ਸਿਵ ਤਾਹਿ ਸੰਘਾਰੈ ॥ ਹੈ ਵਹ ਏਕ ਕਿਧੋ ਸਰਿਤਾ ਸਮ ਬਾਹਨ ਕੇ ਜਮ ਬਾਹ ਬਿਥਾਰੈ ॥੩੩੯॥ ਪਾਥਰ ਪੈ ਜਲ ਪੈ ਨਗ ਪੈ ਤਰੁ ਪੈ ਧਰ ਪੈ ਅਰੁ ਔਰ

ਨਰੀ ਹੈ ॥ ਦੇਵਨ ਪੈ ਅਰੁ ਦੈਤਨ ਪੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਜਉ ਮੁਰਾਰਿ ਹਰੀ ਹੈ ॥ ਪੱਛਨ ਪੈ ਮ੍ਰਿਗਰਾਜਨ ਪੈ ਮ੍ਰਿਗ ਕੇ ਗਨ ਪੈ ਫੁਨਿ ਹੋਤ ਖਰੀ ਹੈ ॥ ਭੇਦ ਕਹਯੋ ਇਹ ਬਾਤ ਸਭੈ ਇਨਹੂ ਕਿਹ ਕੀ ਕਹਾ ਪੂਜ ਕਰੀ ਹੈ ॥੩੪੦॥ ਤਬ ਹੀ ਹਸਿ ਕੈ ਹਰਿ ਬਾਤ ਕਹੀ ਨੰਦ ਪੈ ਹਮਰੀ ਬਿਨਤੀ ਸੁਨਿ ਲੱਯੈ ॥ ਪੂਜਹੁ ਬਿੱਪਨ ਕੋ ਮੁਖ ਗਊਅਨ ਪੂਜਨ ਜਾ ਗਿਰਿ ਹੈ ਤਹ ਜੱਯੈ ॥ ਗਊਅਨ ਕੋ ਪਯ ਪੀਜਤ ਹੈ ਗਿਰਿ ਕੇ ਚੜ੍ਹਿਐ ਮਨਿ ਆਨੰਦ ਪੱਯੈ ॥ ਦਾਨ ਦਏ ਤਿਨ ਕੇ ਜਸ ਹਜਾਂ ਪਰਲੋਕ ਗਏ ਜੁ ਦਯੋ ਸੋਊ ਖੱਯੈ ॥੩੪੧॥ ਤਬ ਹੀ ਭਗਵਾਨ ਕਹੀ ਪਿਤ ਸੋਂ ਇਕ ਬਾਤ ਸੁਨੋ ਤੁ ਕਹੋ ਮਮ ਤੋ ਸੋਂ ॥ ਪੂਜਹੁ ਜਾਇ ਸਭੈ ਗਿਰਿ ਕੋ ਤੁਮ ਇੰਦ੍ਰ ਕਰੈ ਕੁਪਿ ਕਜਾ ਫੁਨਿ ਤੋ ਸੋਂ ॥ ਮੋ ਸੋਂ ਸੁਪੂਤ ਭਯੋ ਤੁਮਰੇ ਗ੍ਰਿਹ ਮਾਰ ਡਰੋਂ ਮਘਵਾ ਸੰਗ ਝੋਸੋਂ ॥ ਰਹਸਿ ਕਹੀ ਪਿਤ ਪਾਥਰ ਕੀ ਤਜਿ ਹੈ ਇਹ ਜਾ ਹਮਰੀ ਅਨ ਮੋ ਸੋਂ ॥੩੪੨॥ ਤਾਤ ਕੀ ਬਾਤ ਜੁ ਨੰਦ ਸੁਨੀ ਸੁਭ ਬਾਤ ਭਲੀ ਸਿਰ ਊਪਰਿ ਬਾਂਧੀ ॥ ਬਾਕੋਂ ਕੀ ਕੈ ਮੁਰਵੀ ਤਨ ਕੈ ਧਨੁ ਤੀਛਨ ਮੱਤ ਮਹਾ ਸਰ ਸਾਂਧੀ ॥ ਸ੍ਰਉਨਨ ਮੈ ਸੁਨਤਜੋਂ ਇਹ ਬਾਤ ਕੁਬੁੱਧ ਗੀ ਛੂਟ ਚਿਰੀ ਜਿਮ ਫਾਂਧੀ ॥ ਮੋਹ ਕੀ ਬਾਰਿਦ ਹ੍ਵੈ ਕਰਿ ਗਜਾਨ ਨਿਵਾਰ ਦਈ ਉਮਡੀ ਜਨੁ ਆਂਧੀ ॥੩੪੩॥ ਨੰਦ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ਗੋਪ ਲਏ ਹਰਿ ਆਇਸੁ ਮਾਨਿ ਸਿਰ ਊਪਰਿ ਲੀਆ ॥ ਪੂਜਹੁ ਗਊਅਨ ਔ ਮੁਖ ਬਿੱਪਨ ਭੱਯਨ ਸੋਂ ਇਹ ਆਇਸੁ ਕੀਆ ॥ ਫੇਰ ਕਹਜੋ ਹਮ ਤਉ ਕਹਜੋ ਤੋ ਸੋ ਗਜਾਨ ਭਲੋ ਮਨ ਮੈ ਸਮਝੀਆ ॥ ਚਿੱਤ ਦਯੋ ਸਭਨੋ ਹਮ ਸੋਂ ਤਿਹੁ ਲੋਗਨ ਕੋ ਪਤਿ ਚਿੱਤ ਨ ਕੀਆ ॥੩੪੪॥ ਗੋਪ ਚਲੇ ਉਠ ਕੈ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਪਤਿ ਕੋ ਫੁਨਿ ਆਇਸੁ ਪਾਈ ॥ ਅੱਛਤ ਧੂਪ ਪੰਚਾਂਮ੍ਰਿਤ ਦੀਪਕ ਪੂਜਨ ਕੀ ਸਭ ਭਾਂਤਿ ਬਨਾਈ ॥ ਲੈ ਕੁਰਬੇ ਅਪਨੈ ਸਭ ਸੰਗ ਚਲੇ ਗਿਰਿ ਕੋ ਸਭ ਢੋਲ ਬਜਾਈ ॥ ਨੰਦ ਚਲਯੋ ਜਸੁਧਾ ਊ ਚਲੀ ਭਗਵਾਨ ਚਲੇ ਮੁਸਲੀ ਸੰਗਿ ਭਾਈ ॥੩੪੫॥ ਨੰਦ ਚਲਯੋ ਕੁਰਬੇ ਸੰਗ ਲੈ ਕਰਿ ਤੀਰ ਜਬੈ ਗਿਰਿ ਕੇ ਚਲਿ ਆਯੋ ॥ ਗਊਅਨ ਘਾਸ ਚਰਾ ਹਿਤ ਸੋਂ ਬਹੁ ਬਿੱਪਨ ਖੀਰ ਅਹਾਰ ਖਵਾਯੋ ॥ ਆਪ ਪਰੋਸਨ ਲਾਗ ਜਦੁੱਪਤਿ ਗੋਪ ਸਭੈ ਮਨ ਮੈ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਬਾਰ ਚੜ੍ਹਾਇ ਲਏ ਰਥ ਪੈ ਚਲ ਕੈ ਇਹ ਕਉਤਕ ਔਰ ਬਨਾਯੋ ॥੩੪੬॥ ਕੌਤਕ ਏਕ ਬਿਚਾਰਿ ਜਦੁੱਪਤਿ ਸੂਰਤਿ ਏਕ ਧਰੀ ਗਿਰਿ ਬਾਂਕੀ ॥ ਸ੍ਰਿੰਗ ਬਨਾਇ ਧਰੀ ਨਗ ਕੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਜਹ ਗਮਜ ਨ ਕਾ ਕੀ ॥ ਭੋਜਨ ਖਾਤ ਪ੍ਰਤੱਛ ਕਿਧੋਂ ਵਹ ਬਾਤ ਲਖੀ ਨ

ਪਰੀ ਕਛੁ ਵਾ ਕੀ ॥ ਕੌਤਕ ਏਕ ਲਖੈ ਭਗਵਾਨ ਔ ਜੋ ਪਿਖਵੈ ਅਟਕੈ ਮਤਿ ਤਾ ਕੀ ॥੩੪੭॥ ਤੌ ਭਗਵਾਨ ਤਬੈ ਹਸਿ ਕੈ ਸਮ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਾਤ ਤਿਨੈ ਸੰਗ ਭਾਖੀ ॥ ਭੋਜਨ ਖਾਤ ਦਯੋ ਹਮਰੋ ਗਿਰਿ ਲੋਕ ਸਭੈ ਪਿਖਵੋ ਤੁਮ ਆਖੀ ॥ ਹੋਇ ਰਹੇ ਬਿਸਮੈ ਸਭ ਗੋਪ ਸੁਨੀ ਹਰਿ ਕੇ ਮੁਖ ਤੇ ਜਬ ਸਾਖੀ ॥ ਗਿਆਨ ਜਨਾਵਰ ਕੀ ਲਈ ਬਾਜ ਹ੍ਵੈ ਗ੍ਵਾਰਨ ਕਾਨ੍ਹ ਦਈ ਜਬ ਚਾਖੀ ॥੩੪੮॥ ਅੰਜੁਲ ਜੋਰਿ ਸਭੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਜਨ ਕੋਟਿ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਰੈਂ ਹਰਿ ਆਗੇ ॥ ਭੂਲਿ ਗਈ ਸਭ ਕੋ ਮਘਵਾ ਸੁਧਿ ਕਾਨ੍ਹਹਿ ਕੇ ਰਸ ਭੀਤਰਿ ਪਾਗੇ ॥ ਸੋਵਤ ਥੇ ਜੁ ਪਰੇ ਬਿਖ ਮੈ ਸਭ ਧਯਾਨ ਲਗੇ ਹਰਿ ਕੇ ਜਨ ਜਾਗੇ ॥ ਔਰ ਗਈ ਸੁਧਿ ਭੂਲ ਸਭੋ ਇਕ ਕਾਨ੍ਹ ਹੀ ਕੇ ਰਸ ਮੈ ਅਨੁਰਾਗੇ ॥੩੪੯॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹੀ ਸਭ ਕੋ ਹਸਿ ਕੈ ਮਿਲਿ ਧਾਮ ਚਲੋ ਜੋਊ ਹੈ ਹਰਤਾ ਅਘ ॥ ਨੰਦ ਚਲਯੋ ਬਲਭੱਦ੍ਰ ਚਲਯੋ ਜਸੁਧਾ ਊ ਚਲੀ ਨੰਦਲਾਲ ਬਿਨਾ ਨਘ ॥ ਪੂਜ ਜਬੈ ਇਨਹੂ ਨ ਕਰੀ ਤਬ ਹੀ ਕੁਪਿਓ ਇਨ ਪੈ ਧਰਤਾ ਪ੍ਰਘ ॥ ਬੇਦਨ ਮੱਧ ਕਹੀ ਇਨ ਭੀਮ ਤੇ ਮਾਰਿ ਡਰਯੋ ਛਲ ਸੋਂ ਪਤਵਾ ਮਘ ॥੩੫੦॥ ਭੂ ਸੁਤ ਸੋਂ ਲਰਿ ਕੈ ਜਿਨਹੂ ਨਵ ਸਾਤ ਛੁਡਾਇ ਲਈ ਬਰਮੰਙਾ ॥ ਆਦਿ ਸਤਜੁਗ ਕੇ ਮੁਰ ਕੇ ਗੜ੍ਹ ਤੋਰ ਦਏ ਸਭ ਜਿਉ ਕਚ ਬੰਙਾ ॥ ਹੈ ਕਰਤਾ ਸਭ ਹੀ ਜਗ ਕੋ ਅਰੁ ਦੇਵਨਹਾਰ ਇਹੀ ਜੁਗ ਸੰਙਾ ॥ ਲੋਕਨ ਕੇ ਪਤਿ ਸੋਂ ਮਤਿ ਮੰਦ ਬਿਬਾਦ ਕਰੈ ਮਘਵਾ ਮਤਿ ਲੰਙਾ ॥੩੫੧॥ ਗੋਪਨ ਸੋਂ ਖਿਝ ਕੈ ਮਘਵਾ ਤਜਿ ਕੈ ਮਨ ਆਨੰਦ ਕੋ ਪਰਚੇ ॥ ਸੰਗ ਮੇਘਨ ਜਾਇ ਕਹੀ ਬਰਖੋ ਬ੍ਰਿਜ ਪੈ ਰਸ ਬੀਰਹਿ ਮੱਧਿ ਗਚੇ ॥ ਕਰਿਯੋ ਬਰਖਾ ਇਤਨੀ ਉਨ ਪੈ ਜਿਹ ਤੇ ਫੁਨਿ ਗੋਪ ਨ ਏਕ ਬਚੇ ॥ ਸਭ ਭੈਨਨ ਭ੍ਰਾਤਨ ਤਾਤਨ ਪਊਤ੍ਰਨ ਤਊਅਨ ਮਾਰਹੁ ਸਾਥ ਚਚੇ ॥੩੫੨॥ ਆਇਸੁ ਮਾਨਿ ਪੁਰੰਦਰ ਕੋ ਅਪਨੈ ਸਭ ਮੇਘਨ ਕਾਛ ਸੁਕਾਛੇ ॥ ਧਾਇ ਚਲੇ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਮਰਬੇ ਕਹੁ ਘੇਰਿ ਦਸੋ ਦਿਸ ਤੇ ਘਨ ਆਛੇ ॥ ਕੋਪ ਭਰੇ ਅਰੁ ਬਾਰਿ ਭਰੇ ਬਧਬੇ ਕਉ ਚਲੇ ਚਰਿਯਾ ਜੋਊ ਬਾਛੇ ॥ ਛਿੱਪ੍ਰ ਚਲੇ ਕਰਬੇ ਨ੍ਰਿਪ ਕਾਰਜ ਛੋਡ ਚਲੇ ਬਨਿਤਾ ਸੁਤ ਪਾਛੇ ॥੩੫੩॥ ਦੈਤ ਸੰਖਾਸੁਰ ਕੇ ਮਰਬੇ ਕਹੁ ਰੂਪੁ ਧਰਯੋ ਜਲ ਮੈ ਜਿਨ ਮੱਛਾ ॥ ਸਿੰਧੁ ਮਥਯੋ ਜਬ ਹੀ ਅਸੁਰਾ ਸੁਰ ਮੇਰੁ ਤਰੈ ਭਯੋ ਕੱਛਪ ਹੱਛਾ ॥ ਸੋ ਅਬ ਕਾਨ੍ਹ ਭਯੋ ਇਹ ਠਉਰ ਚਰਾਵਤ ਹੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਸਭ ਬੱਛਾ ॥ ਖੇਲ ਦਿਖਾਵਤ ਹੈ ਜਗ ਕੋ ਇਹ ਹੈ ਕਰਤਾ ਸਭ ਜੀਵਨ ਰੱਛਾ ॥੩੫੪॥ ਆਇਸੁ ਮਾਨਿ ਸਭੈ ਮਘਵਾ ਹਰਿ ਕੇ ਪੁਰ ਘੇਰਿ ਘਨੇ ਘਨ ਗਾਜੇ ॥ ਦਾਮਨਿ ਜਯੋਂ ਗਰਜੈ

ਜਨੁ ਰਾਮ ਕੇ ਸਾਮੁਹਿ ਰਾਵਨ ਦੁੰਦਭਿ ਬਾਜੇ ॥ ਸੋ ਧੁਨਿ ਸ੍ਰਉਨਨ ਮੈ ਸੁਨਿ ਗੋਪ ਦਸੋ ਦਿਸ ਕੋ ਡਰ ਕੈ ਉਠਿ ਭਾਜੇ ॥ ਆਇ ਪਰੇ ਹਰਿ ਕੇ ਸਭ ਪਾਇਨ ਆਪਨ ਜੀਵ ਸਹਾਇਕ ਕਾਜੇ ॥੩੫੫॥ ਮੇਘਨ ਕੋ ਡਰ ਕੇ ਹਰਿ ਸਾਮੁਹਿ ਗੋਪ ਪੁਕਾਰਤ ਹੈ ਦੁਖੁ ਮਾਂਝਾ ॥ ਰੱਛ ਕਰੋ ਹਮਰੀ ਕਰੁਨਾਨਿਧਿ ਬ੍ਰਿਸਟਿ ਭਈ ਦਿਨ ਔ ਸਤ ਸਾਂਝਾ ॥ ਏਕ ਬਚੀ ਨ ਗਊ ਪੁਰ ਕੀ ਮਰ ਗੀ ਦੁਧਰੀ ਬਛਰੀ ਅਰੁ ਬਾਂਝਾ ॥ ਅੱਗ੍ਰਜ ਸਜਾਮ ਕੇ ਰੋਵਤ ਯੌਂ ਜਿਮ ਹੀਰ ਬਿਨਾ ਪਿਖਏ ਪਤਿ ਰਾਂਝਾ ॥੩੫੬॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਕਾਲੀ ਨਾਥ ਕੇਸੀ ਰਿਪੁ ਕਉਲਨੈਨ ਕਉਲਨਾਭਿ ਕਮਲਾ ਕੇ ਪਤਿ ਇਹ ਬਿਨਤੀ ਸੁਨੀਜਿਯੈ ॥ ਕਾਮਰੂਪ ਕੰਸ ਕੇ ਪ੍ਰਹਾਰੀ ਕਾਜਕਾਰੀ ਪ੍ਰਭ ਕਾਮਨੀ ਕੇ ਕਾਮ ਕੇ ਨਿਵਾਰੀ ਕਾਮ ਕੀਜਿਯੈ ॥ ਕਉਲਾਸਨ ਪਤਿ ਕੁੰਭਕਾਨ ਕੇ ਮਰੱਯਾ ਕਾਲਨੇਮਿ ਕੇ ਬਧੱਯਾ ਐਸੀ ਕੀਜੈ ਜਾ ਤੇ ਜੀਜਿਯੈ ॥ ਕਾਰਮਾ ਹਰਨ ਕਾਜ ਸਾਧਨ ਕਰਨ ਤੁਮ ਕ੍ਰਿਪਾਨਿਧਿ ਦਾਸਨ ਅਰਜ ਸੁਨਿ ਲੀਜਿਯੈ ॥੩੫੭॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਬੂੰਦਨ ਤੀਰਨ ਸੀ ਸਭ ਹੀ ਕੁਪ ਕੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਪੁਰ ਪੈ ਜਬ ਪੱਯਾਂ ॥ ਸੋਊ ਸਹੀ ਨ ਗਈ ਕਿਹ ਪੈ ਸਭ ਧਾਮਨ ਬੇਧਿ ਧਰਾ ਲਗਿ ਗੱਯਾਂ ॥ ਸੋ ਪਿਖਿ ਗੋਪਨ ਨੈਨਨ ਸੋਂ ਬਿਨਤੀ ਹਰਿ ਕੇ ਅਗੂਆ ਪਹੁਚੱਯਾਂ ॥ ਕੋਪ ਭਰਯੋ ਹਮ ਪੈ ਮਘਵਾ ਹਮਰੀ ਤੁਮ ਰੱਛ ਕਰੋ ਉਠਿ ਸੱਯਾਂ ॥੩੫੮॥ ਦੀਸਤ ਹੈ ਨ ਕਹੂੰ ਅਰਣੋਦਿਤਿ ਘੇਰਿ ਦਸੋ ਦਿਸ ਤੇ ਘਨ ਆਵੈ ॥ ਕੋਪ ਭਰੇ ਜਨੁ ਕੇਹਰਿ ਗਾਜਤ ਦਾਮਨਿ ਦਾਂਤ ਨਿਕਾਸਿ ਡਰਾਵੈ ॥ ਗੋਪਨ ਜਾਇ ਕਰੀ ਬਿਨਤੀ ਹਰਿ ਪੈ ਸੁਨਿਯੈ ਹਰਿ ਜੋ ਤੁਮ ਭਾਵੈ ॥ ਸਿੰਘ ਕੇ ਦੇਖਤ ਸਿੰਘਨਿ ਸਜਾਰ ਕਹੈ ਕੁਪਿ ਕੈ ਜਮ ਲੋਕ ਪਠਾਵੈ ॥੩੫੯॥ ਕੋਪ ਭਰੇ ਹਮਰੇ ਪੁਰ ਪੈ ਬਹੁ ਮੇਘਨ ਕੇ ਇਹ ਠਾਟ ਠਟੇ ॥ ਜਿਹ ਕੋ ਗਜ ਬਾਹਨ ਲੋਕ ਕਹੈਂ ਜਿਨ ਪੱਬਨ ਕੇ ਪਰ ਕੋਪਿ ਕਟੇ ॥ ਤੁਮ ਹੋ ਕਰਤਾ ਸਭ ਹੀ ਜਗ ਕੇ ਤੁਮ ਹੀ ਸਿਰ ਰਾਵਨ ਕਾਟਿ ਸਟੇ ॥ ਤੁਮ ਸਜੋਂ ਫੁਨਿ ਦੇਖਿਤ ਗੋਪਨ ਕੋ ਘਨਘੋਰਿ ਡਰਾਵਤ ਕੋਪ ਲਟੇ ॥੩੬੦॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਡੋ ਸੁਨਿ ਲੋਕ ਤੁਮੈ ਫੁਨਿ ਜਾਮ ਸੁ ਜਾਪ ਕਰੈ ਤੁਹਿ ਆਠੋ ॥ ਮੀਰ ਹੁਤਾਸਨ ਭੂਮਿ ਧਰਾਧਰ ਥਾਪਿ ਕਰਜੋ ਤੁਮਹੀ ਪ੍ਰਭੁ ਕਾਠੋ ॥ ਬੇਦ ਦਏ ਕਰਕੈ ਤੁਮਹੀ ਜਗ ਮੈ ਛਿਨ ਤਾਤ ਭਯੋ ਜਬ ਘਾਠੋ ॥ ਸਿੰਧੁ ਮਥਜੋ ਤੁਮਹੀ ਤ੍ਰਿਯ ਹ੍ਵੈ ਕਰ ਦੀਨ ਸੁਰਾਸਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਾਠੋ ॥੩੬੧॥ ਗੋਪਨ ਫੇਰ ਕਹੀ ਮੁਖ ਤੇ ਬਿਨੁ ਤੈਂ ਹਮਰੋ ਕੋਊ ਅਉਰੁ ਨ ਆਡਾ ॥ ਮੇਘਨ ਮਾਰਿ ਬਿਥਾਰ ਡਰੋ ਕੁਪਿ ਬਾਲਕ ਮੂਰਤਿ ਜਿਉ ਤੁਮ ਗਾਡਾ ॥ ਮੇਘਨ ਕੋ ਪਿਖਿ ਰੂਪ

ਭਯਾਨਕ ਬਹੁਤ ਡਰੈ ਫੁਨਿ ਜੀਉ ਅਸਾਡਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਅਬੈ ਪ੍ਰਸਤੀਨ ਹ੍ਵੈ ਆਪ ਉਤਾਰਿ ਡਰੋ ਸਭ ਗੋਪਨ ਜਾਡਾ ॥੩੬੨॥ ਆਇਸੁ ਪਾਇ ਪੁਰੰਦਰ ਕੋ ਘਨਘੋਰ ਘਟਾ ਚਹੁੰ ਓਰ ਤੇ ਆਵੈਂ ॥ਕੈ ਕਰਿ ਕ੍ਰੁੱਧ ਕਿਧੋ ਮਨ ਮੱਧਿ ਬ੍ਰਿਜ ਊਪਰਿ ਆਨ ਕੈ ਬਹੁ ਬਲ ਪਾਵੈਂ ॥ ਔ ਅਤਿ ਹੀ ਚਪਲਾ ਚਮਕੈ ਬਹੁ ਬੂੰਦਨ ਤੀਰਨ ਸੀ ਬਰਖਾਵੈਂ ॥ ਗੋਪ ਕਹੈਂ ਹਮ ਤੇ ਭਈ ਚੂਕ ਸੁ ਯਾ ਤੇ ਹਮੈ ਗਰਜੈਂ ਔ ਡਰਾਵੈਂ ॥੩੬੩॥ ਆਜੁ ਭਯੋ ਉਤਪਾਤ ਬਡੋ ਡਰੁ ਮਾਨਿ ਸਭੈ ਹਰਿ ਪਾਸਿ ਪੁਕਾਰੇ ॥ ਕੋਪ ਕਰਯੋ ਹਮ ਪੈ ਮਘਵਾ ਤਿਹ ਤੇ ਬ੍ਰਿਜ ਪੈ ਬਰਖੇ ਘਨ ਭਾਰੇ ॥ ਭੱਛ ਭਖਯੋ ਇਹ ਕੋ ਤੁਮਹੂੰ ਤਿਹ ਤੇ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਜਨ ਕੋਪਿ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਰੱਛਕ ਹੋ ਸਭ ਹੀ ਜਗ ਕੇ ਤੁਮ ਰੱਛ ਕਰੋ ਹਮਰੀ ਰਖਵਾਰੇ ॥੩੬੪॥ ਹੋਇ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਅਬੈ ਭਗਵਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ਕੈ ਇਨ ਕੋ ਤੁਮ ਕਾਢੋ ॥ ਕੋਪ ਕਰਯੋ ਹਮ ਪੈ ਮਘਵਾ ਦਿਨ ਸਾਤ ਇਹਾਂ ਬਰਖਯੋ ਘਨ ਗਾਢੋ ॥ ਭ੍ਰਾਤ ਬਲੀ ਇਨ ਰੱਛਨ ਕੋ ਤਬ ਹੀ ਕਰਿ ਕੋਪ ਭਯੋ ਉਠਿ ਠਾਢੋ ॥ ਜੀਵ ਗਯੋ ਘਟ ਮੇਘਨ ਕੋ ਸਭ ਗੋਪਨ ਕੇ ਮਨ ਆਨੰਦ ਬਾਢੋ ॥੩੬੫॥ ਗੋਪਨ ਕੀ ਸੁਨ ਕੈ ਬਿਨਤੀ ਹਰਿ ਗੋਪ ਸਭੈ ਅਪਨੇ ਕਰ ਜਾਣੇ ॥ ਮੇਘਨ ਕੇ ਬਧਬੇ ਕਹੁ ਕਾਨ੍ਹ ਚਲਯੋ ਉਠਿ ਕੈ ਕਰਤਾ ਜੋਊ ਤਾਣੇ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੇ ਜਸ ਉੱਚ ਮਹਾਂ ਕਬਿ ਨੈ ਅਪੁਨੇ ਮਨ ਮੈ ਪਹਿਚਾਣੇ ॥ ਇਉਂ ਚਲ ਗਯੋ ਜਿਮ ਸਿੰਘ ਮ੍ਰਿਗੀ ਪਿਖਿ ਆਇ ਹੈ ਜਾਨ ਕਿਧੋ ਮੁਹਿ ਡਾਣੇ ॥੩੬੬॥ ਮੇਘਨ ਕੇ ਬਧ ਕਾਜ ਚਲਯੋ ਭਗਵਾਨ ਕਿਧੋਂ ਰਸ ਭੀਤਰਿ ਰੱਤਾ ॥ ਰਾਮ ਭਯੋ ਜੁਗ ਤੀਸਰ ਮਧਿ ਮਰਯੋ ਤਿਨ ਰਾਵਨ ਕੈ ਰਨ ਅੱਤਾ ॥ ਔਧ ਕੇ ਬੀਚ ਬਧੂ ਬਰਬੇ ਕਹੁ ਕੋਪ ਕੈ ਬੈਲ ਨਥੇ ਜਿਹ ਸੱਤਾ ॥ ਗੋਪਨ ਗੋਧਨ ਰੱਛਨ ਕਾਜ ਤੁਰਯੋ ਤਿਹ ਕੋ ਗਜ ਜਿਉ ਮਦ ਮੱਤਾ ॥੩੬੭॥ ਕਰਬੇ ਕਹੁ ਰੱਛ ਸੁ ਗੋਪਨ ਕੀ ਬਰ ਪੂਟ ਲਯੋ ਨਗ ਕੋਪਹਿ ਹਥਾ ॥ ਤਨ ਕੋ ਨ ਕਰਯੋ ਬਲ ਰੰਚਕ ਤਾਹ ਕਰਯੋ ਜੁ ਹੁਤੋ ਕਰ ਬੀਚ ਜਥਾ ॥ ਨ ਚਲੀ ਤਿਨ ਕੀ ਕਿਛੁ ਗੋਪਨ ਪੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਗਜ ਜਾਹਿ ਰਥਾ ॥ ਮੁਖ ਨਜਾਇ ਖਿਸਾਇ ਚਲਯੋ ਗ੍ਰਿਹ ਪੈ ਇਹ ਬੀਚ ਚਲੀ ਜਗ ਕੇ ਸੁ ਕਥਾ ॥੩੬੮॥ ਨੰਦ ਕੋ ਨੰਦ ਬਡੋ ਸੁਖਕੰਦ ਰਿਪੁ ਆਰਿ ਸੁਰੰਦ ਸਬੁੱਧਿ ਬਿਸਾਰਦ ॥ ਆਨਨ ਚੰਦ ਪ੍ਰਭਾ ਕਹੁ ਮੰਦ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਜਪੈ ਜਿਹ ਨਾਰਦ ॥ ਤਾ ਗਿਰਿ ਕੋਪ ਉਠਾਇ ਲਯੋ ਜੋਊ ਸਾਧਨ ਕੋ ਹਰਤਾ ਦੁਖ ਦਾਰਦ ॥ ਮੇਘ ਪਰੇ ਉਪਰਯੋ ਨ ਕਛੂ ਪਛੁਤਾਇ ਗਏ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਉਠਿ ਬਾਰਦ ॥੩੬੯॥ ਕਾਨ੍ਹ ਉਪਾਰ ਲਯੋ ਕਰ ਮੋ ਗਿਰਿ

ਏਕ ਪਰੀ ਨਹਿ ਬੂੰਦ ਸੁ ਪਾਨੀ ॥ ਫੇਰ ਕਹੀ ਹਸਿ ਕੈ ਮੁਖ ਤੇ ਹਰਿ ਕੋ ਮਘਵਾ ਜੁ ਭਯੋ ਮੁਹਿ ਸਾਨੀ ॥ ਮਾਰ ਡਰਯੋ ਮੁਰ ਮੈ ਮਧੁ ਕੀਟਭ ਮਾਰਯੋ ਹਮੈ ਮਘਵਾ ਪਤਿ ਮਾਨੀ ॥ ਗੋਪਨ ਮੈ ਭਗਵਾਨ ਕਹੀ ਸੋਊ ਫੈਲ ਪਰੀ ਜਗ ਬੀਚ ਕਹਾਨੀ ॥੩੭੦॥ ਗੋਪਨ ਕੀ ਕਰਬੇ ਕਹੁ ਰੱਛ ਸਤੱਕ੍ਰਿਤ ਪੈ ਹਰਿ ਜੀ ਜਬ ਕੋਪੇ ॥ ਯੌਂ ਗਿਰਿ ਕੇ ਤਰ ਭਯੋ ਉਠਿ ਠਾਢਿ ਮਨੋ ਰੁਪ ਕੈ ਪਗ ਕੇਹਰਿ ਰੋਪੇ ॥ ਜਯੋਂ ਜੁਗ ਅੰਤ ਮੈ ਅੰਤਕ ਹ੍ਵੈ ਕਰਿ ਜੀਵਨ ਕੇ ਸਭ ਕੇ ਉਰ ਘੋਪੇ ॥ ਜਯੋਂ ਜਨ ਕੋ ਮਨ ਹੋਤ ਹੈ ਲੋਪ ਤਿਸੀ ਬਿਧਿ ਮੇਘ ਭਏ ਸਭ ਲੋਪੇ ॥੩੭੧॥ ਹੋਇ ਸਤੱਕ੍ਰਿਤ ਊਪਰਿ ਕੋਪ ਸੁ ਰਾਖ ਲਈ ਸਭ ਗੋਪ ਦਫਾ ॥ ਤਿਨ ਮੇਘ ਬਿਦਾਰ ਦਏ ਛਿਨ ਮੈ ਜਿਨ ਦੈਤ ਕਰੇ ਸਭ ਏਕ ਗਫਾ ॥ ਕਰਿ ਕੌਤਕ ਪੈ ਰਿਪੁ ਟਾਰ ਦਏ ਬਿਨ ਹੀ ਧਰਏ ਸਰ ਸਜਾਮ ਜਫਾ ॥ ਸਭ ਗੋਪਨ ਕੀ ਕਰਬੇ ਕਹੁ ਰੱਛ ਸੁ ਸੱਕ੍ਰਨ ਲੀਨ ਲਪੇਟ ਸਫਾ ॥੩੭੨॥ ਜੁ ਲਈ ਸਭ ਮੇਘ ਲਪੇਟ ਸਭਾ ਅਰੁ ਲੀਨੋ ਹੈ ਪੱਬ ਉਪਾਰ ਜਬੈ ॥ ਇਹ ਰੰਚਕ ਸੋ ਇਹ ਹੈ ਗਰੂਓ ਗਿਰਿ ਚਿੰਤ ਕਰੀ ਮਨ ਬੀਚ ਸਭੈ ॥ ਇਹ ਦੈਤਨ ਕੋ ਮਰਤਾ ਕਰਤਾ ਸੁਖ ਹੈ ਦਿਵਿਯਾ ਜਿਯ ਦਾਨ ਅਬੈ ॥ ਇਹ ਕੋ ਤੁਮ ਧਯਾਨ ਧਰੋ ਸਭ ਹੀ ਨਹਿ ਧਯਾਨ ਧਰੋ ਤੁਮ ਅਉਰ ਕਬੈ ॥੩੭੩॥ ਸਭ ਮੇਘ ਗਏ ਘਟ ਕੈ ਜਬ ਹੀ ਤਬ ਹੀ ਹਰਖੇ ਫੁਨਿ ਗੋਪ ਸਭੈ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਲਗੇ ਕਹਨੇ ਮੁਖ ਤੇ ਭਗਵਾਨ ਦਯੋ ਹਮ ਦਾਨ ਅਭੈ ॥ ਮਘਵਾ ਜੁ ਕਰੀ ਕੁਪਿ ਦਉਰ ਹਮੂ ਪਰ ਸੋ ਤਿਹ ਕੋ ਨਹਿ ਬੇਰ ਲਭੈ ॥ ਅਬ ਕਾਨ੍ਹ ਪ੍ਰਤਾਪ ਤੇ ਹੈ ਘਟ ਬਾਦਰ ਏਕ ਨ ਦੀਸਤ ਬੀਚ ਨਭੈ ॥੩੭੪॥ ਗੋਪ ਕਹੈਂ ਸਭ ਹੀ ਮੁਖ ਤੇ ਇਹ ਕਾਨ੍ਹ ਬਲੀ ਬਰ ਹੈ ਬਲ ਮੈ ॥ ਜਿਨਿ ਕੂਦਿ ਕਿਲੈ ਸਤ ਮੋਰ ਮਰਯੋ ਜਿਨ ਜੁੱਧ ਸੰਖਾਸੁਰ ਸੋਂ ਜਲ ਮੈ ॥ ਇਹ ਹੈ ਕਰਤਾ ਸਭ ਹੀ ਜਗ ਕੋ ਅਰੁ ਫੈਲ ਰਹਯੋ ਜਲ ਔ ਥਲ ਮੈ ॥ ਸੋਊ ਆਇ ਪ੍ਰਤੱਛ ਭਯੋ ਬ੍ਰਿਜ ਮੈ ਜੋਊ ਜੋਗ ਜੁਤੋ ਰਹਿ ਓਝਲ ਮੈ ॥੩੭੫॥ ਮੋਰ ਮਰਯੋ ਜਿਨ ਕੂਦ ਕਿਲੈ ਸਤ ਸੰਧਿਜਰਾ ਜਿਹ ਸੈਨ ਮਰੀ ॥ ਨਰਕਾਸੁਰ ਜਾਹਿ ਕਰਯੋ ਰਕਸੀ ਬਿਰਥੀ ਗਜ ਕੀ ਜਿਹ ਰੱਛ ਕਰੀ ॥ ਜਿਹ ਰਾਖਿ ਲਈ ਪਤਿ ਪੈ ਦ੍ਰੁਪਤੀ ਸਿਲ ਜਾ ਲਗਤਯੋਂ ਪਗ ਪਾਰ ਪਰੀ ॥ ਅਤਿ ਕੋਪਤ ਮੇਘਨ ਅਉ ਮਘਵਾ ਇਹ ਰਾਖਿ ਲਈ ਨੰਦ ਲਾਲਿ ਧਰੀ ॥੩੭੬॥ ਮਘਵਾ ਜਿਹ ਫੇਰਿ ਦਈ ਪ੍ਰਤਨਾ ਜਿਹ ਦੈਤ ਮਰੈ ਇਹ ਕਾਨ੍ਹ ਬਲੀ ॥ ਜਿਹ ਕੋ ਜਨ ਨਾਮ ਜਪੈ ਮਨ ਮੈ ਜਿਹ ਕੋ ਫੁਨਿ ਭ੍ਰਾਤ ਹੈ ਬੀਰ ਹਲੀ ॥ ਜਿਹ ਤੇ ਸਭ ਗੋਪਨ ਕੀ ਬਿਪਤਾ ਹਰਿ

ਕੇ ਕੁਪ ਤੇ ਛਿਨ ਮਾਹਿ ਟਲੀ ॥ ਤਿਹ ਕੋ ਲਖ ਕੈ ਉਪਮਾ ਭਗਵਾਨ ਕਰੈ ਜਿਹ ਕੀ ਸੁਤ ਕਉਲ ਕਲੀ ॥੩੭੭॥ ਕਾਨ੍ਹ ਉਪਾਰ ਲਯੋ ਗਰੂਓ ਗਿਰਿ ਧਾਮ ਖਿਸਾਇ ਗਯੋ ਮਘਵਾ ॥ ਸੋ ਉਪਜਯੋ ਬ੍ਰਿਜ ਭੂਮਿ ਬਿਖੈ ਜੋਊ ਤੀਸਰ ਜੁੱਗ ਭਯੋ ਰਘੁਵਾ ॥ ਅਬ ਕਉਤਕ ਲੋਕ ਦਿਖਾਵਨ ਕੋ ਜਗ ਮੈ ਫੁਨਿ ਰੂਪ ਧਰਯੋ ਲਘੁਵਾ ॥ ਥਨ ਐਂਚ ਹਨੀ ਛਿਨ ਮੈ ਪੂਤਨਾ ਹਰਿ ਨਾਮ ਕੇ ਲੇਤ ਹਰੇ ਅਘਵਾ ॥੩੭੮॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਲੀ ਪ੍ਰਗਟਯੋ ਬ੍ਰਿਜ ਮੈ ਜਿਨ ਗੋਪਨ ਕੇ ਦੁਖ ਕਾਟ ਸਟੇ ॥ ਸੁਖ ਸਾਧਨ ਕੇ ਪ੍ਰਗਟੇ ਤਬ ਹੀ ਦੁਖ ਦੈਂਤਨ ਕੇ ਸੁਨਿ ਨਾਮ ਘਟੇ ॥ ਇਹ ਹੈ ਕਰਤਾ ਸਭ ਹੀ ਜਗ ਕੋ ਬਲਿ ਕੋ ਅਰੁ ਇੰਦ੍ਰਹਿ ਲੋਕ ਬਟੇ ॥ ਤਿਹ ਨਾਮ ਕੇ ਲੇਤ ਕਿਧੋਂ ਮੁਖ ਤੇ ਲਟ ਜਾਤ ਸਭੈ ਤਨ ਦੋਖ ਲਟੇ ॥੩੭੯॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਲੀ ਪ੍ਰਗਟਯੋ ਪੂਤਨਾ ਜਿਨਿ ਮਾਰ ਡਰੀ ਨ੍ਰਿਪ ਕੰਸ ਪਠੀ ॥ ਇਨ ਹੀ ਰਿਪੁ ਮਾਰਿ ਡਰਯੋ ਸੁ ਤ੍ਰਿਣਾਵ੍ਰਤ ਪੈਜਨਿ ਸੋ ਇਹ ਥਿੱਤਿ ਛਠੀ ॥ ਸਭ ਜਾਪੁ ਜਪੈ ਇਹ ਕੋ ਮਨ ਮੈ ਸਭ ਗੋਪ ਕਹੈਂ ਇਹ ਅੱਤਿ ਹਠੀ ॥ ਅਤਿ ਹੀ ਪ੍ਰਤਨਾ ਫੁਨਿ ਮੇਘਨ ਕੀ ਇਨਹੂ ਕਰਿ ਦੀ ਛਿਨ ਮਾਹਿ ਮਠੀ ॥੩੮੦॥ ਗੋਪ ਕਹੈਂ ਇਹ ਸਾਧਨ ਕੇ ਦੁਖ ਦੂਰ ਕਰੈ ਮਨ ਮਾਹਿ ਗਡੇ ॥ ਇਹ ਹੈ ਬਲਵਾਨ ਬਡੋ ਪ੍ਰਗਟਯੋ ਸੋਊ ਕੋ ਇਹ ਸੋਂ ਛਿਨ ਆਇ ਅਡੇ ॥ ਸਭ ਲੋਕ ਕਹੈਂ ਫੁਨਿ ਜਾਪਤ ਯਾ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਭਗਵਾਨ ਬਡੇ ॥ ਤਿਨ ਮੋਛ ਲਹੀ ਛਿਨ ਮੈ ਇਹ ਤੇ ਜਿਨ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਜਰਰਾ ਕੁ ਜਡੇ ॥੩੮੧॥ ਮੇਘ ਗਏ ਪਛੁਤਾਇ ਗ੍ਰਿਹੰ ਕਹੁ ਗੋਪਨ ਕੇ ਮਨ ਆਨੰਦ ਬਾਢੇ ॥ ਹ੍ਵੈ ਇਕਠੇ ਸੁ ਚਲੇ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਸਭ ਆਇ ਭਏ ਗ੍ਰਿਹ ਭੀਤਰਿ ਠਾਢੇ ॥ ਆਇ ਲਗੇ ਕਹਨੇ ਤ੍ਰਿਯ ਸੋਂ ਇਨ ਹੀ ਛਿਨ ਮੈ ਮਘਵਾ ਕੁਪਿ ਕਾਢੇ ॥ ਸੱਤਿ ਲਹਯੋ ਭਗਵਾਨ ਹਮੈ ਇਨ ਹੀ ਹਮਰੇ ਸਭ ਹੀ ਦੁਖ ਦਾਢੇ ॥੩੮੨॥ ਕੋਪ ਭਰੇ ਪਤਿ ਲੋਕਹਿ ਕੇ ਦਲ ਆ ਬਰਖੇ ਠਟਿ ਸਾਜ ਅਣੇ ॥ ਭਗਵਾਨ ਜੂ ਠਾਢ ਭਯੋ ਕਰਿ ਲੈ ਗਿਰਿ ਪੈ ਕਰਿ ਕੈ ਕਛਹੂੰ ਨ ਗਣੇ ॥ ਅਤਿ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਜਸ ਉੱਚ ਮਹਾਂ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਿਧੋਂ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਭਣੇ ॥ ਜਿਮ ਬੀਰ ਬਡੋ ਕਰਿ ਸਿੱਪਰ ਲੈ ਕਛੁ ਕੈ ਨ ਗਨੈ ਪੁਨਿ ਤੀਰ ਘਣੇ ॥੩੮੩॥ ਗੋਪ ਕਹੈ ਇਹ ਸਾਧਨ ਕੋ ਦੁਖ ਦੂਰ ਕਰੈ ਮਨ ਮਾਹਿ ਗਡੈ॥ ਇਹ ਹੈ ਬਲਵਾਨ ਬਡੋ ਪ੍ਰਗਟਿਓ ਸੋਊ ਕੋ ਇਹ ਸੋ ਛਿਨ ਆਇ ਅਡੈ ॥ ਸਭ ਲੋਗ ਕਹੈ ਫੁਨਿ ਖਾਪਤ ਯਾ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਭਗਵਾਨ ਬਡੈ॥ ਤਿਹ ਮੋਛ ਲਹੀ ਛਿਨ ਮੈ ਇਹ ਤੇ ਜਿਨ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਜਰਰਾ ਕੁ ਜਡੈ॥੩੮੪॥ ਕਰਿ ਕੋਪ ਨਿਵਾਰ ਦਏ

ਮਘਵਾ ਦਲ ਕਾਨ੍ਹ ਬਡੇ ਬਰਬੀਰ ਬ੍ਰਤੀ ॥ ਜਿਮ ਕੋਪਿ ਜਲੰਧਰ ਈਸਿ ਮਰਜੋ ਜਿਮ ਚੰਡਿ ਚਮੁੰਡਹਿ ਸੈਨ ਹਤੀ ॥ ਪਛੁਤਾਇ ਗਯੋ ਮਘਵਾ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਨ ਰਹੀ ਤਿਹ ਕੀ ਪਤਿ ਏਕ ਰਤੀ ॥ ਇਮ ਮੇਘ ਬਿਦਾਰ ਦਏ ਹਰਿ ਜੀ ਜਿਮ ਮੋਹਿ ਨਿਵਾਰਤ ਕੋਪਿ ਜਤੀ ॥੩੯੫॥ ਕ੍ਰਪ ਕੈ ਤਿਨ ਮੇਘ ਬਿਦਾਰ ਦਏ ਜਿਨ ਰਾਖ ਲਯੋ ਜਲ ਭੀਤਰਿ ਹਾਥੀ ॥ ਜਾਹਿ ਸਿਲਾ ਲਗਿ ਪਾਇ ਤਰੀ ਜਿਹ ਰਾਖਿ ਲਈ ਦ੍ਰੁਪਤੀ ਸੁ ਅਨਾਥੀ ॥ ਬੈਰ ਕਰੈ ਜੋਊ ਪੈ ਇਹ ਸੋਂ ਸਭ ਗੋਪ ਕਹੈ ਇਹ ਤਾਹਿ ਅਸਾਥੀ ॥ ਜੋ ਹਿਤ ਸੋਂ ਚਿਤ ਕੈ ਇਹ ਕੀ ਫੁਨਿ ਸੇਵ ਕਰੈ ਤਿਹ ਕੋ ਇਹ ਸਾਥੀ ॥੩੯੬॥ ਮੇਘਨ ਕੋ ਤਬ ਹੀ ਕ੍ਰਿਸਨੰ ਦਲ ਖਾਤਰ ਊਪਰਿ ਨਾ ਕਛੂ ਆਂਦਾ ॥ ਕੋਪ ਕਰਜੋ ਅਤਿ ਹੀ ਮਘਵਾ ਚਲਜੋ ਤਿਹ ਸੋ ਕਛੁ ਨਾਹਿ ਬਸਾਂਦਾ ॥ ਜੋਰ ਚਲੈ ਕਿਹ ਕੋ ਤਿਹ ਸੋ ਕਹਿ ਹੈ ਸਭਹੀ ਜਿਸ ਕੋ ਜਗੁ ਬਾਂਦਾ ॥ ਮੂੰਡ ਨਿਵਾਇ ਮਨੈ ਦੁਖ ਪਾਇ ਗਯੋ ਮਘਵਾ ਉਠਿ ਧਾਮਿ ਖਿਸਾਂਦਾ ॥੩੯੭॥ ਸੱਕ੍ਰ ਗਯੋ ਪਛੁਤਾਇ ਗ੍ਰਿਹੰ ਕਹ ਫੇਰ ਦਈ ਜਬ ਕਾਨ੍ਹ ਅਨੀ ॥ ਬਰਖਾ ਕਰਿ ਕੋਪ ਕਰੀ ਬ੍ਰਿਜ ਪੈ ਸੁ ਕਛੂ ਹਰਿ ਕੈ ਨਹਿ ਏਕ ਗਨੀ ॥ ਫੁਨਿ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਿਧੋਂ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਭਨੀ ॥ ਪਛੁਤਾਇ ਗਯੋ ਪਤਿ ਲੋਕਨ ਕੋ ਜਿਮ ਲੂਟ ਲਏ ਅਹਿ ਸੀਸ ਮਨੀ ॥੩੯੮॥ ਜਾਹਿ ਨ ਜਾਨਤ ਭੇਦ ਮੁਨੀ ਮਨਿ ਭਾਇਹ ਜਾਪਨ ਕੋ ਇਹ ਜਾਪੀ ॥ ਰਾਜ ਦਯੋ ਇਨਹੀ ਬਲਿ ਕੋ ਇਨਹੀ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਧਰਾ ਸਭ ਥਾਪੀ ॥ ਮਾਰਤ ਹੈ ਦਿਨ ਥੋਰਨ ਮੈ ਰਿਪੁ ਗੋਪ ਕਹੈਂ ਇਹ ਕਾਨ੍ਹ ਪ੍ਰਤਾਪੀ ॥ ਕਾਰਨ ਯਾਹਿ ਧਰੀ ਇਹ ਮੂਰਤਿ ਮਾਰਨ ਕੋ ਜਗ ਕੇ ਸਭ ਪਾਪੀ ॥੩੯੯॥ ਕਰਿ ਕੈ ਜਿਹ ਸੋ ਛਲ ਪੈ ਚਤੁਰਾਨਨ ਚੋਰ ਲਈ ਸਭ ਗੋਪ ਦਫਾ ॥ ਤਿਨ ਕੌਤਕ ਦੇਖਨ ਕਾਰਨ ਕੋ ਫੁਨਿ ਰਾਖਿ ਰਹਜੋ ਵਹ ਬੀਚ ਖਫਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਿਨਾ ਕ੍ਰਪਏ ਉਹ ਸੋ ਸੁ ਕਰੇ ਬਿਨਹੀ ਸਰ ਦੀਨ ਜਫਾ ॥ ਛਿਨ ਮੱਧਿ ਬਨਾਇ ਲਏ ਬਛੁਰੇ ਸਭ ਗੋਪਨ ਕੀ ਉਨ ਹੀ ਸੀ ਸਫਾ ॥੩੯੦॥ ਕਾਨ੍ਹ ਉਪਾਰਿ ਧਰਜੋ ਕਰ ਪੈ ਗਿਰਿ ਤਾ ਤਰ ਗੋਪ ਨਿਕਾਰ ਸਭੈ ॥ ਬਕਈ ਬਕ ਅਉਰ ਗਡਾਰ ਤ੍ਰਿਨਾਵ੍ਰਤ ਬੀਰ ਬਧੇ ਛਿਨ ਬੀਚ ਤਬੈ ॥ ਜਿਨ ਕਾਲੀ ਕੋ ਨਾਥ ਲਯੋ ਛਿਨ ਭੀਤਰਿ ਧਜਾਨ ਨ ਛਾਡਹੁ ਵਾਹਿ ਕਬੈ ॥ ਸਭ ਸੰਤ ਸੁਨੀ ਸੁਭ ਕਾਨ੍ਹ ਕਥਾ ਇਕ ਔਰ ਕਥਾ ਸੁਨਿ ਲੇਹੁ ਅਬੈ ॥੩੯੧॥ ਗੋਪ ਬਾਚ ਨੰਦ ਜੂ ਸੋਂ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਨੰਦ ਕੈ ਅਗ੍ਰਜ ਕਾਨ੍ਹ ਪਰਾਕ੍ਰਮ ਗੋਪਨ ਜਾਇ ਕਹਜੋ ਸੁ ਸਭੈ ॥ ਦੈਤ ਅਘਾਸੁਰ ਔਰ ਤ੍ਰਿਨਾਵ੍ਰਤ ਯਾਹਿ ਬਧਜੋ

ਉਡਿ ਬੀਚ ਨਭੈ ॥ ਫੁਨਿ ਮਾਰਿ ਡਰੀ ਬਕਈ ਸਭ ਗੋਪਨ ਦਾਨ ਦਯੋ ਇਹ ਕਾਨ੍ਹ ਅਭੈ ॥ ਸੁਨੀਐ ਪਤਿ ਕੋਟਿ ਉਪਾਵ ਕਰੈ ਕੋਊ ਪੈ ਇਹ ਸੋ ਸੁਤ ਨਾਹਿ ਲਭੈ ॥੩੯੨॥ ਗੋਪਨ ਕੀ ਬਿਨਤੀ ਸੁਨਿਯੈ ਪਤਿ ਧ੍ਯਾਨ ਧਰੈਂ ਇਹ ਕੋ ਰਣ ਗਾਮੀ ॥ ਧ੍ਯਾਨ ਧਰੈਂ ਇਹ ਕੋ ਮੁਨਿ ਈਸਰ ਧ੍ਯਾਨ ਧਰੈਂ ਇਹ ਕਾਇਰ ਕਾਮੀ ॥ ਧ੍ਯਾਨ ਧਰੈਂ ਇਹ ਕੋ ਸੁ ਤ੍ਰਿਯਾ ਸਭ ਧ੍ਯਾਨ ਧਰੈਂ ਇਹ ਦੇਖਨ ਬਾਮੀ ॥ ਸੱਤਿ ਲਖ੍ਯੋ ਹਮ ਕੈ ਕਰਤਾ ਜਗ ਸੱਤਿ ਕਹ੍ਯੋ ਮਤ ਕੈ ਨਹਿ ਖਾਮੀ ॥੩੯੩॥ ਹੈ ਭਗਵਾਨ ਬਲੀ ਪ੍ਰਗਟ੍ਯੋ ਸਭ ਗੋਪ ਕਹੈਂ ਪੁਤਨਾ ਇਨ ਮਾਰੀ ॥ ਰਾਜ ਭਭੀਛਨ ਯਾਹਿ ਦਯੋ ਇਨ ਹੀ ਕੁਪਿ ਰਾਵਨ ਦੈਤ ਸੰਘਾਰੀ ॥ ਰੱਛ ਕਰੀ ਪ੍ਰਹਲਾਦਹਿ ਕੀ ਇਨ ਹੀ ਹਰਨਾਖਸ ਕੀ ਉਰ ਫਾਰੀ ॥ ਨੰਦ ਸੁਨੋ ਪਤਿ ਲੋਕਨ ਕੈ ਇਨ ਹੀ ਹਮਰੀ ਅਬ ਦੇਹ ਉਬਾਰੀ ॥੩੯੪॥ ਹੈ ਸਭ ਲੋਗਨ ਕੋ ਕਰਤਾ ਬ੍ਰਿਜ ਭੀਤਰਿ ਹੈ ਕਰਤਾ ਇਹ ਲੀਲਾ ॥ ਸਿੱਖਜਨ ਕੋ ਬਰਤਾ ਹਰਿ ਹੈ ਇਹ ਸਾਧਨ ਕੋ ਹਰਤਾ ਤਨ ਹੀਲਾ ॥ ਰਾਖ ਲਈ ਇਨਹੀ ਸਿਯ ਕੀ ਪਤਿ ਰਾਖ ਲਈ ਤ੍ਰਿਯ ਪਾਰਥ ਸੀਲਾ ॥ ਗੋਪ ਕਹੈਂ ਪਤਿ ਸੋਂ ਸੁਨਿਯੈ ਇਹ ਹੈ ਕ੍ਰਿਸਨੰ ਬਰਬੀਰ ਹਠੀਲਾ ॥੩੯੫॥ ਦਿਨ ਬੀਤ ਗਏ ਚਕ ਏ ਗਿਰਿ ਕੇ ਹਰਿ ਜੀ ਬਛਰੇ ਸੰਗ ਲੈ ਬਨ ਜਾਵੈ ॥ ਜਿਉਂ ਧਰ ਮੂਰਤਿ ਘਾਸੁ ਚੁਗੈ ਭਗਵਾਨ ਮਹਾਂ ਮਨ ਮੈ ਸੁਖ ਪਾਵੈ ॥ ਲੈ ਮੁਰਲੀ ਅਪਨੇ ਕਰ ਮੈ ਕਰਿ ਭਾਵ ਘਨੇ ਹਿਤ ਸਾਥ ਬਜਾਵੈ ॥ ਮੋਹਿ ਰਹੈ ਜੁ ਸੁਨੈ ਪਤਨੀ ਸੁਰ ਮੋਹਿ ਰਹੈ ਧੁਨਿ ਜੋ ਸੁਨਿ ਪਾਵੈ ॥੩੯੬॥ ਕੁਪਿ ਕੇ ਜਿਨ ਬਾਲਿ ਮਰ੍ਯੋ ਛਿਨ ਮੈ ਅਰੁ ਰਾਵਨ ਕੀ ਜਿਨ ਸੈਨ ਮਰੀ ਹੈ ॥ ਜਾਹਿ ਭਭੀਛਨ ਰਾਜ ਦਯੋ ਛਿਨ ਮੈ ਜਿਹ ਕੀ ਤਿਹ ਲੰਕ ਕਰੀ ਹੈ ॥ ਮੁਰ ਮਾਰਿ ਦਯੋ ਘਟਿਕਾਨ ਕਰੀ ਰਿਪੁ ਜਾ ਸਿਯ ਕੀ ਜਿਯ ਪੀਰ ਹਰੀ ਹੈ ॥ ਸੋ ਬ੍ਰਿਜ ਭੂਮਿ ਬਿਖੈ ਭਗਵਾਨ ਸੁ ਗਊਅਨ ਕੇ ਮਿਸ ਖੇਲ ਡਰੀ ਹੈ ॥੩੯੭॥ ਜਾਹਿ ਸਹੰਸ੍ਰ ਫਨੀ ਤਨ ਊਪਰਿ ਸੋਇ ਕਰੀ ਜਲ ਭੀਤਰਿ ਕ੍ਰੀੜਾ ॥ ਜਾਹਿ ਭਭੀਛਨ ਰਾਜ ਦਯੋ ਅਰੁ ਜਾਹਿ ਦਈ ਕੁਪਿ ਰਾਵਨ ਪੀੜਾ ॥ ਜਾਹਿ ਦਯੋ ਕਰ ਕੈ ਜਗ ਭੀਤਰਿ ਜੀਵ ਚਰਾਚਰ ਅਉ ਗਜ ਕੀੜਾ ॥ ਖੇਲਤ ਸੋ ਬ੍ਰਿਜ ਭੂਮਿ ਬਿਖੈ ਜਿਨ ਕੀਨ ਸੁਰਾਸੁਰ ਬੀਚ ਝਗੀੜਾ ॥੩੯੮॥ ਬੀਰ ਬਡੇ ਦੁਰਜੋਧਨ ਆਦਿਕ ਜਾਹਿ ਮਰਾਇ ਡਰੇ ਰਨ ਛੱਤ੍ਰੀ ॥ ਜਾਹਿ ਮਰ੍ਯੋ ਸਿਸੁਪਾਲ ਰਿਸੈ ਕਰਿ ਰਾਜਨ ਮੈ ਕ੍ਰਿਸਨੰ ਬਰ ਅੱਤ੍ਰੀ ॥ ਖੇਲਤ ਹੋ ਸੋਊ ਗਊਅਨ ਮੈ ਜੋਊ ਹੈ ਜਗ ਕੋ ਕਰਤਾ ਬਧ ਸੱਤ੍ਰੀ ॥ ਆਗਿ ਸੋ ਧੂਮ ਲਪੇਟਤ ਜਿਉ

ਫੁਨਿ ਗੋਪ ਕਹਾਵਤ ਹੈ ਇਹ ਛੱਤ੍ਰੀ ॥੩੯੯॥ ਕਰਿ ਜੁੱਧ ਮਰੇ ਇਕਲੇ ਮਧੁ ਕੀਟਭ ਰਾਜੁ ਸਤੱਕ੍ਰਿਤ ਕੋ ਜਿਹ ਦੀਆ ॥ ਕੁੰਭਕਰਨ ਮਰਯੋ ਜਿਨ ਹੈ ਅਰੁ ਰਾਵਨ ਕੋ ਛਿਨ ਮੈ ਬਧ ਕੀਆ ॥ ਰਾਜ ਭਭੀਛਨ ਦੈ ਕਰਿ ਆਨੰਦ ਅਉਧ ਚਲਯੋ ਸੰਗਿ ਲੈ ਕਰਿ ਸੀਆ ॥ ਪਾਪਨ ਕੇ ਬਧ ਕਾਰਨ ਸੋ ਅਵਤਾਰ ਬਿਖੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੈ ਅਬ ਲੀਆ ॥੪੦੦॥ ਜੌ ਉਪਮਾ ਹਰਿ ਕੀ ਕਰੀ ਗੋਪਨ ਤਉ ਪਤਿ ਗੋਪਨ ਬਾਤ ਕਹੀ ਹੈ ॥ ਜੋ ਇਹ ਕੋ ਬਲੁ ਆਇ ਕਹਯੋ ਗਰਗੈ ਹਮ ਸੋ ਸੋਊ ਬਾਤ ਸਹੀ ਹੈ ॥ ਪੂਤ ਕਹਯੋ ਬਸੁਦੇਵਹਿ ਕੋ ਦਿਜ ਤਾਹਿ ਮਿਲਯੋ ਫੁਨਿ ਮਾਨਿ ਇਹੀ ਹੈ ॥ ਜੋ ਇਹ ਕੋ ਫੁਨਿ ਮਾਰਨ ਆਯੋ ਸੁ ਤਾਹੀ ਕੀ ਦੇਹ ਗਈ ਨ ਰਹੀ ਹੈ ॥੪੦੧॥

ਅਥ ਇੰਦ੍ਰ ਆਇ ਦਰਸਨ ਕੀਆ ਅਰੁ ਬੇਨਤੀ ਕਰਤ ਭਯਾ ॥

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਦਿਨ ਏਕ ਗਏ ਬਨ ਕੋ ਹਰਿ ਜੀ ਮਘਵਾ ਤਜਿ ਮਾਨ ਹਰੀ ਪਹਿ ਆਯੋ ॥ ਪਾਪਨ ਕੇ ਬਖਸਾਵਨ ਕੋ ਹਰਿ ਕੇ ਤਰ ਪਾਇਨ ਸੀਸ ਨਿਵਾਯੋ ॥ ਔਰ ਕਰੀ ਬਿਨਤੀ ਹਰਿ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਤਿਹ ਤੇ ਭਗਵਾਨ ਰਿਝਾਯੋ ॥ ਚੂਕ ਭਈ ਹਮ ਤੇ ਕਹਯੋ ਸੱਕ੍ਰ ਸੁ ਕੈ ਹਰਿ ਜੀ ਤੁਮ ਕੋ ਨਹਿ ਪਾਯੋ ॥੪੦੨॥ ਤੂੰ ਜਗ ਕੋ ਕਰਤਾ ਕਰੁਨਾਨਿਧਿ ਤੂੰ ਸਭ ਲੋਗਨ ਕੋ ਕਰਤਾ ਹੈਂ ॥ ਤੂੰ ਮੁਰ ਕੋ ਮਰਿਯਾ ਰਿਪੁ ਰਾਵਨ ਭੂਰਸਲਾ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਭਰਤਾ ਹੈਂ ॥ ਤੂੰ ਸਭ ਦੇਵਨ ਕੋ ਪਤਿ ਹੈਂ ਅਰੁ ਸਾਧਨ ਕੇ ਦੁਖ ਕੋ ਹਰਤਾ ਹੈਂ ॥ ਜੋ ਤੁਮਰੀ ਕਛੁ ਭੂਲ ਕਰੈ ਤਿਹ ਕੇ ਫੁਨਿ ਤੂੰ ਤਨ ਕੋ ਮਰਤਾ ਹੈਂ ॥੪੦੩॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਜਬ ਕਾਨ੍ਹ ਸਤੱਕ੍ਰਿਤ ਕੀ ਉਪਮਾ ਤਬ ਕਾਮ ਸੁ ਧੈਨੁ ਗਊ ਚਲਿ ਆਈ ॥ ਆਇ ਕਰੀ ਉਪਮਾ ਹਰਿ ਕੀ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿਨ ਸੋ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਬਡਾਈ ॥ ਗਾਵਤ ਹੀ ਗੁਨ ਕਾਨ੍ਹਰ ਕੇ ਇਕ ਇੰਕਰ ਆਇ ਗਈ ਹਰਿ ਪਾਈ ॥ ਸਜਾਮ ਕਰੋ ਉਪਮਾ ਕਹਿਯੋ ਪਤਿ ਸੋਂ ਉਪਮਾ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿਨ ਭਾਈ ॥੪੦੪॥ ਕਾਨ੍ਹਰ ਕੇ ਪਗ ਪੂਜਨ ਕੋ ਸਭ ਦੇਵ ਪੁਰੀ ਤਜਿ ਕੈ ਸੁਰ ਆਏ ॥ ਪਾਇ ਪਰੇ ਇਕ ਪੂਜਤ ਭੇ ਇਕ ਨਾਚ ਉਠੇ ਇਕ ਮੰਗਲ ਗਾਏ ॥ ਸੇਵ ਕਰੈਂ ਹਰਿ ਕੀ ਹਿਤ ਕੈ ਕਰ ਆਵਤ ਕੇਸਰ ਧੂਪ ਜਗਾਏ ॥ ਦੈਤਨ ਕੋ ਬਧ ਕੈ ਭਗਵਾਨ ਮਨੋ ਜਗ ਮੈ ਸੁਰ ਫੇਰ ਬਸਾਏ ॥੪੦੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੇਵ ਸਕ੍ਰ ਆਦਿਕ ਸਭੈ ਸਭ ਤਜਿ ਕੈ ਮਨ ਮਾਨਿ ॥ ਹ੍ਵੈ ਇਕਤ੍ਰ ਕਰਨੈ ਲਗੈ ਕ੍ਰਿਸਨ ਉਸਤਤੀ ਬਾਨਿ ॥੪੦੬॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਪ੍ਰੇਮ ਭਰੇ ਲਾਜ ਕੇ ਜਹਾਜ ਦੋਊ ਦੇਖਿਯਤ ਬਾਰਿ ਭਰੇ ਅਭ੍ਰਨ

ਕੀ ਆਭਾ ਕੋ ਧਰਤ ਹੈਂ ॥ ਸੀਲ ਕੇ ਹੈ ਸਿੰਧੁ ਗੁਨ ਸਾਗਰ ਉਜਾਗਰ ਕੇ ਨਾਗਰ ਨਵਲ ਨੈਨ ਦੋਖਨ ਹਰਤ ਹੈਂ ॥ ਸਤ੍ਰਨ ਸੰਘਾਰੀ ਇਹ ਕਾਨ੍ਹ ਅਵਤਾਰੀ ਜੂ ਕੇ ਸਾਧਨ ਕੇ ਦੇਹ ਦੁਖ ਦੂਰ ਕੋ ਕਰਤ ਹੈਂ ॥ ਮਿਤ੍ਰ ਪ੍ਰਤਿਪਾਰਕ ਏ ਜਗ ਕੇ ਉਧਾਰਕ ਹੈਂ ਦੇਖ ਕੈ ਦੁਸਟ ਜਿਹ ਜਿਯ ਤੇ ਜਰਤ ਹੈਂ ॥੪੦੭॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਸੀਸ ਨਿਵਾਇ ਸਭੈ ਸੁਰ ਆਇਸੁ ਲੈ ਚਲ ਧਾਮ ਗਏ ਹੈਂ ॥ ਗੋਬਿੰਦ ਨਾਮ ਧਰਯੋ ਹਰਿ ਕੋ ਇਹ ਤੇ ਮਨ ਆਨੰਦ ਯਾਦ ਭਏ ਹੈਂ ॥ ਰਾਤ ਪਰੇ ਚਲਿ ਕੈ ਭਗਵਾਨ ਸੁ ਡੇਰਨ ਆਪਨ ਬੀਚ ਅਏ ਹੈਂ ॥ ਪ੍ਰਾਤ ਭਏ ਜਗ ਕੇ ਦਿਖਬੇ ਕਹੁ ਕੀਨ ਸੁ ਸੁੰਦਰ ਖੇਲ ਨਏ ਹੈਂ ॥੪੦੮॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਇੰਦ੍ਰ ਭੂਲ ਬਖਸਾਵਨ ਨਾਮ ਬਰਨਨੰ ॥

ਅਥ ਨੰਦ ਕੋ ਬਰੁਨ ਬਾਂਧ ਕਰਿ ਲੈ ਗਏ ॥

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਨਿਸਿ ਏਕ ਦ੍ਵਾਦਸ ਕੇ ਹਰਿ ਤਾਤ ਚਲ੍ਯੋ ਜਮੁਨਾ ਮਹਿ ਨ੍ਹਾਵਨ ਕਾਜੈ ॥ ਆਇ ਪਰ੍ਯੋ ਜਲ ਮੈ ਬਰੁਨੰ ਗਜ ਕੋਪਿ ਗਹ੍ਯੋ ਸਭ ਜੋਰ ਸਮਾਜੈ ॥ ਬਾਂਧਿ ਚਲੈ ਸੰਗ ਲੈ ਬਰੁਨੰ ਪਹਿ ਕਾਨ੍ਹਰ ਕੇ ਬਿਨ ਹੀ ਕੁਪਿ ਗਾਜੈ ॥ ਜਾਇ ਕੈ ਠਾਢ ਕਰ੍ਯੋ ਜਬ ਹੀ ਪਹਿਚਾਨ ਲਯੋ ਦਰਿਯਾਵਨ ਰਾਜੈ ॥੪੦੯॥ ਨੰਦ ਬਿਨਾ ਪੁਰ ਸੁੰਨ ਭਯੋ ਸਭ ਹੀ ਮਿਲ ਕੈ ਹਰਿ ਜੀ ਪਹਿ ਆਏ ॥ ਆਇ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਰੇ ਪਰ ਪਾਇਨ ਨੰਦ ਤ੍ਰਿਯਾਦਿਕ ਤੇ ਘਿਘਿਆਏ ॥ ਕੈ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿਨ ਸੋ ਬਿਨਤੀ ਕਰਿ ਕੈ ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਭਗਵਾਨ ਰਿਝਾਏ ॥ ਮੋ ਪਤਿ ਆਜ ਗਏ ਉਠ ਕੈ ਹਮ ਢੂੰਢਿ ਰਹੇ ਕਹੂੰਐ ਨਹੀ ਪਾਏ ॥੪੧੦॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਾਚ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਤਾਤ ਕਹ੍ਯੋ ਹਸਿ ਕੈ ਜਸੁਧਾ ਪਹਿ ਤਾਤ ਲਿਆਵਨ ਕੋ ਹਮ ਜੈਹੋਂ ॥ ਸਾਤ ਅਕਾਸ ਪਤਾਲ ਸੁ ਸਾਤਹਿ ਜਾਇ ਜਹਾਂ ਤਹ ਜਾ ਹੀ ਤੇ ਲ੍ਯੈਹੋਂ ॥ ਜੌ ਮਰ ਗਯੋ ਤਊ ਜਾ ਜਮ ਕੇ ਪੁਰ ਆਯੁਧ ਲੈ ਕੁਪਿ ਭਾਰਥ ਕੈਹੋਂ ॥ ਨੰਦ ਕੋ ਆਨਿ ਮਿਲਾਇਹੋਂ ਹੌਂ ਕਿਹ ਜਾਇ ਰਮੈ ਤਊ ਜਾਨ ਨ ਦੈਹੋਂ ॥੪੧੧॥ ਗੋਪ ਪ੍ਰਨਾਮ ਗਏ ਕਰ ਕੈ ਗ੍ਰਿਹ ਤੌਂ ਹਸਿ ਕੈ ਇਮ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹ੍ਯੋ ਹੈ ॥ ਗੋਪਨ ਕੇ ਪਤਿ ਕੋ ਮਿਲਿਹੋਂ ਇਹ ਝੂਠ ਨਹੀ ਫੁਨਿ ਸੱਤਿ ਲਹ੍ਯੋ ਹੈ ॥ ਗੋਪਨ ਕੇ ਮਨ ਕੋ ਅਤਿ ਹੀ ਦੁਖ ਬਾਤ ਸੁਨੇ ਹਰਿ ਦੂਰ ਬਹ੍ਯੋ ਹੈ ॥ ਛਾਡਿ ਅਧੀਰਜ ਦੀਨ ਸਭੋ ਫੁਨਿ ਧੀਰਜ ਕੋ ਮਨ ਗਾਢ ਗਹ੍ਯੋ ਹੈ ॥੪੧੨॥ ਪ੍ਰਾਤ ਭਏ ਹਰਿ ਜੀ ਉਠ ਕੈ ਜਲ ਬੀਚ ਧਸ੍ਯੋ ਬਰਨੰ ਪਹਿ ਆਯੋ

॥ ਆਇ ਕੇ ਠਾਢ ਭਯੋ ਜਬ ਹੀ ਨਦਿਯਾਪਤਿ ਪਾਇਨ ਸੋਂ ਲਪਟਾਯੋ ॥ ਭ੍ਰਿੱਤਨ ਮੋ ਅਜਨੇ ਤੁਮ ਤਾਤ ਅਨਜੋ ਬੰਧ ਕੈ ਕਹਿ ਕੈ ਘਿਘਿਆਯੋ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਛਿਮਾਪਨ ਦੋਖ ਕਰੋ ਇਹ ਭੇਦ ਹਮੈ ਲਖ ਕੈ ਨਹੀ ਪਾਯੋ ॥੪੧੩॥ ਜਿਨ ਰਾਜ ਭਭੀਛਨ ਰੀਝਿ ਦਯੋ ਰਿਸ ਕੈ ਜਿਨ ਰਾਵਨ ਖੇਤ ਮਰਜੋ ਹੈ ॥ ਜਾਹਿ ਮਰਜੋ ਮੁਰ ਨਾਮ ਅਘਾਸੁਰ ਪੈ ਬਲਿ ਕੋ ਛਲ ਸੋਂ ਜੁ ਛਲਜੋ ਹੈ ॥ ਜਾਹਿ ਜਲੰਧਰ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਤਿਹ ਮੂਰਤਿ ਕੈ ਸਤ ਜਾਹਿ ਟਰਜੋ ਹੈ ॥ ਧੰਨਿ ਹੈ ਭਾਗ ਕਿਧੋ ਹਮਰੇ ਤਿਹ ਕੋ ਹਮ ਪੇਖਬਿ ਆਜੁ ਕਰਜੋ ਹੈ ॥੪੧੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪਾਇਨ ਪਰ ਕੈ ਬਰਨ ਜੂ ਦਯੋ ਨੰਦ ਕੋ ਸਾਥ ॥ ਕਹਜੋ ਭਾਗ ਮੁਹਿ ਧੰਨਿ ਹੈਂ ਚਲੈ ਪੁਸਤਕਨ ਗਾਥ ॥੪੧੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਤਾਤ ਕੋ ਸਾਥ ਲਯੋ ਭਗਵਾਨ ਚਲਜੋ ਪੁਰ ਕੋ ਮਨਿ ਆਨੰਦ ਭੀਨੋ ॥ ਬਾਹਰ ਲੋਕ ਮਿਲੇ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਕਰਿ ਕਾਨ੍ਹ ਪ੍ਰਨਾਮ ਪ੍ਰਾਕ੍ਰਮ ਕੀਨੋ ॥ ਪਾਇ ਪਰੇ ਹਰਿ ਕੇ ਬਹੁ ਬਾਰਨ ਦਾਨ ਘਨੋ ਦਿਜ ਲੋਕਨ ਦੀਨੋ ॥ ਆਇ ਮਿਲਾਇ ਦਯੋ ਬ੍ਰਿਜ ਕੋ ਪਤਿ ਸੱਤਿ ਹਮੈ ਕਰਤਾ ਕਰ ਬੀਨੋ ॥੪੧੬॥ ਨੰਦ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਾਹਰ ਆਨਿ ਕਹਜੋ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਪਤਿ ਕਾਨ੍ਹ ਨਹੀ ਜਗ ਕੋ ਕਰਤਾ ਰੇ ॥ ਰਾਜ ਦਯੋ ਇਨ ਰੀਝਿ ਭਭੀਛਨ ਰਾਵਨ ਸੇ ਰਿਪੁ ਕੋਟਿਕ ਮਾਰੇ ॥ ਭ੍ਰਿਤਨ ਲੈ ਬਰੁਨੈ ਬੰਧਜੋ ਤਿਹ ਤੇ ਮੁਹਿ ਆਨਜੋ ਹੈ ਯਾਹੀਂ ਛਡਾ ਰੇ ॥ ਕੈ ਜਗ ਕੋ ਕਰਤਾ ਸਮਝੋ ਇਹ ਕੋ ਕਰਿ ਕੈ ਸਮਝੋ ਨਹੀ ਬਾਰੇ ॥੪੧੭॥ ਗੋਪ ਸਭੋ ਅਪਨੇ ਮਨ ਭੀਤਰਿ ਜਾਨਿ ਹਰੀ ਇਹ ਭੇਦ ਬਿਚਾਰਜੋ ॥ ਦੇਖਹਿ ਜਾਇ ਬੈਕੁੰਠ ਸਭੈ ਹਮ ਪੈ ਇਹ ਕੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਜੋ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਜਸ ਉੱਚ ਮਹਾਂ ਕਬਿ ਨੈ ਅਪੁਨੇ ਮੁਖ ਤੇ ਇਮ ਸਾਰਜੋ ॥ ਗਜਾਨ ਹ੍ਵੈ ਪਾਰਸ ਗੋਪਨ ਲੋਹ ਕੋ ਕਾਨ੍ਹ ਸਭੈ ਕਰਿ ਕੰਚਨ ਡਾਰਜੋ ॥੪੧੮॥ ਜਾਨ ਕੈ ਅੰਤਰਿ ਕੋ ਲਖਿਯਾ ਜਬ ਰੈਨਿ ਪਰੀ ਤਬ ਹੀ ਪਰਿ ਸੋਏ ॥ ਦੁੱਖ ਜਿਤੇ ਜੁ ਹੁਤੇ ਮਨ ਮੈ ਤਿਤਨੇ ਹਰਿ ਨਾਮ ਕੇ ਲੇਵਤ ਖੋਏ ॥ ਆਇ ਗਯੋ ਸੁਪਨਾ ਸਭ ਕੋ ਤਿਹ ਜਾਇ ਪਿਖੇ ਤਿਰਿਯਾ ਨਰ ਦੋਏ ॥ ਜਾਇ ਅਨੂਪ ਬਿਰਾਜਤ ਥੀ ਤਿਹ ਜਾ ਸਮ ਜਾ ਫੁਨਿ ਅਉਰ ਨ ਕੋਏ ॥੪੧੯॥ ਸਭ ਗੋਪ ਬਿਚਾਰਿ ਕਹਜੋ ਮਨ ਮੈ ਇਹੁ ਬੈਕੁੰਠ ਤੇ ਬ੍ਰਿਜ ਮੋਹਿ ਭਲਾ ਹੈ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਸਮੇਤ ਲਖੀਐ ਨ ਹਜਾਂ ਓਹ ਜਾ ਪਿਖਿਯੈ ਭਗਵਾਨ ਖਲਾ ਹੈ ॥ ਗੋਰਸ ਖਾਤ ਉਹਾਂ ਹਮ ਤੇ ਮੰਗਿ ਜੋ ਕਰਤਾ ਸਭ ਜੀਵ ਜਲਾ ਹੈ ॥ ਸੋ ਹਮਰੇ ਗ੍ਰਿਹ ਛਾਛਹਿ ਪੀਵਤ ਜਾਹਿ ਰਮੀ ਨਭ ਭੂਮਿ ਕਲਾ ਹੈ ॥੪੨੦॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਨੰਦ ਜੂ ਕੋ ਬਰੁਣ ਪਾਸ ਤੇ ਛਡਾਇ ਲਿਆਇ ਬਿਕੁੰਠ ਦਿਖਾਵਨ ਸਭ ਗੋਪਨ ਕੋ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤਮ ॥

ਅਥ ਦੇਵੀ ਜੂ ਕੀ ਉਸਤਤਿ ਕਥਨੰ ॥

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਤੁਹੀ ਅਸਤ੍ਰਣੀ ਸਸਤ੍ਰਣੀ ਆਪ ਰੂਪਾ ॥ ਤੁਹੀ ਅੰਬਿਕਾ ਜੰਭ ਹੰਤੀ ਅਨੂਪਾ ॥ ਤੁਹੀ ਅੰਬਿਕਾ ਸੀਤਲਾ ਤੋਤਲਾ ਹੈ ॥ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਭੂਮਿ ਆਕਾਸ ਤੈ ਹੀ ਕਿਯਾ ਹੈ ॥੪੨੧॥ ਤੁਹੀ ਮੁੰਡ ਮਰਦੀ ਕਪਰਦੀ ਭਵਾਨੀ ॥ ਤੁਹੀ ਕਾਲਿਕਾ ਜਾਲਪਾ ਰਾਜਧਾਨੀ ॥ ਮਹਾ ਜੋਗ ਮਾਯਾ ਤੁਹੀ ਈਸ੍ਵਰੀ ਹੈ ॥ ਤੁਹੀ ਤੇਜ ਆਕਾਸ ਥੰਭੋ ਮਹੀ ਹੈ ॥੪੨੨॥ ਤੁਹੀ ਰਿਸਟਣੀ ਪੁਸਟਣੀ ਜੋਗ ਮਾਯਾ ॥ ਤੁਹੀ ਮੋਹ ਸੁ ਚਉਦਹੂੰ ਲੋਕ ਛਾਇਆ ॥ ਤੁਹੀ ਸੁੰਭ ਨੈਸੁੰਭ ਹੰਤੀ ਭਵਾਨੀ ॥ ਤੁਹੀ ਚਉਦਹੂੰ ਲੋਗ ਕੀ ਜੋਤਿ ਜਾਨੀ ॥੪੨੩॥ ਤੁਹੀ ਰਿਸਟਣੀ ਪੁਸਟਣੀ ਸਸਤ੍ਰਣੀ ਹੈ ॥ ਤੁਹੀ ਕਸਟਣੀ ਹਰਤਣੀ ਅਸਤ੍ਰਣੀ ਹੈ ॥ ਤੁਹੀ ਜੋਗ ਮਾਯਾ ਤੁਹੀ ਬਾਕ ਬਾਨੀ ॥ ਤੁਹੀ ਅੰਬਿਕਾ ਜੰਭਹਾ ਰਾਜਧਾਨੀ ॥੪੨੪॥ ਮਹਾ ਜੋਗ ਮਾਯਾ ਮਹਾ ਰਾਜਧਾਨੀ ॥ ਭਵੀ ਭਾਵਨੀ ਭੂਤ ਭਬਯੰ ਭਵਾਨੀ ॥ ਚਰੀ ਆਚਰਣੀ ਖੇਚਰਣੀ ਭੂਪਣੀ ਹੈ ॥ ਮਹਾ ਬਾਹਣੀ ਆਪਨੀ ਰੂਪਣੀ ਹੈ ॥੪੨੫॥ ਮਹਾ ਭੈਰਵੀ ਭੂਤਨੇਸੁਰੀ ਭਵਾਨੀ ॥ ਭਵੀ ਭਾਵਨੀ ਭਬਯੰ ਕਾਲੀ ਕ੍ਰਿਪਾਣੀ ॥ ਜਯਾ ਆਜਯਾ ਹਿੰਗੁਲਾ ਪਿੰਗੁਲਾ ਹੈ ॥ ਸਿਵਾ ਸੀਤਲਾ ਮੰਗਲਾ ਤੋਤਲਾ ਹੈ ॥੪੨੬॥ ਤੁਹੀ ਅੱਛਰਾ ਪੱਛਰਾ ਬੁੱਧਿ ਬ੍ਰਿਧਜਾ ॥ ਤੁਹੀ ਭੈਰਵੀ ਭੂਪਣੀ ਸੁੱਧਿ ਸਿਧਜਾ ॥ ਮਹਾ ਬਾਹਣੀ ਅਸਤ੍ਰਣੀ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰੀ ॥ ਤੁਹੀ ਤੀਰ ਤਰਵਾਰ ਕਾਤੀ ਕਟਾਰੀ ॥੪੨੭॥ ਤੁਹੀ ਰਾਜਸੀ ਸਾਤਕੀ ਤਾਮਸੀ ਹੈ ॥ ਤੁਹੀ ਬਾਲਕਾ ਬ੍ਰਿਧਣੀ ਅਉ ਜੁਆ ਹੈ ॥ ਤੁਹੀ ਦਾਨਵੀ ਦੇਵਣੀ ਜੱਛਣੀ ਹੈ ॥ ਤੁਹੀ ਕਿੰਨ੍ਰਣੀ ਮੱਛਣੀ ਕੱਛਣੀ ਹੈ ॥੪੨੮॥ ਤੁਹੀ ਦੇਵਤੇਸੇਸਣੀ ਦਾਨਵੇਸਾ ॥ ਸਰਹ ਬ੍ਰਿਸਟਣੀ ਹੈ ਤੁਹੀ ਅਸਤ੍ਰ ਭੇਸਾ ॥ ਤੁਹੀ ਰਾਜ ਰਾਜੇਸ੍ਵਰੀ ਜੋਗ ਮਾਯਾ ॥ ਮਹਾ ਮੋਹ ਸੋ ਚਉਦਹੂੰ ਲੋਕ ਛਾਯਾ ॥੪੨੯॥ ਤੁਹੀ ਬ੍ਰਾਹਮੀ ਬੈਸਨਵੀ ਸ੍ਰੀ ਭਵਾਨੀ ॥ ਤੁਹੀ ਬਾਸਵੀ ਈਸ੍ਵਰੀ ਕਾਰਤਕਯਾਨੀ ॥ ਤੁਹੀ ਅੰਬਕਾ ਦੁਸਟਹਾ ਮੁੰਡ ਮਾਲੀ ॥ ਤੁਹੀ ਕਸਟ ਹੰਤੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕੈ ਕ੍ਰਿਪਾਲੀ ॥੪੩੦॥ ਤੁਮੀ ਬ੍ਰਾਹਣੀ ਹ੍ਵੈ ਹਿਰੰਨਾਛ ਮਾਰਯੋ ॥ ਹਰੰਨਾਕਸੰ ਸਿੰਘਣੀ ਹ੍ਵੈ ਪਛਾਰਯੋ ॥ ਤੁਮੀ ਬਾਵਨੀ ਹ੍ਵੈ ਤਿਨੋ ਲੋਗ ਮਾਪੇ ॥ ਤੁਮੀ

ਦੇਵ ਦਾਨੋ ਕੀਏ ਜੱਛ ਥਾਪੇ ॥੪੩੧॥ ਤੁਮੀ ਰਾਮ ਹ੍ਵੈਕੈ ਦਸਾ ਗ੍ਰੀਵ ਖੰਡਜੇ ॥ ਤੁਮੀ ਕ੍ਰਿਸਨ ਹ੍ਵੈ ਕੰਸ ਕੇਸੀ ਬਿਹੰਡਜੇ ॥ ਤੁਮੀ ਜਾਲਪਾ ਹ੍ਵੈ ਬਿੜਾਲਾਛ ਘਾਯੋ ॥ ਤੁਮੀ ਸੁੰਭ ਨੈਸੁੰਭ ਦਾਨੋ ਖਪਾਯੋ ॥੪੩੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦਾਸ ਜਾਨ ਕਰਿ ਦਾਸ ਪਰਿ ਕੀਜੈ ਕ੍ਰਿਪਾ ਅਪਾਰ ॥ ਆਪ ਹਾਥ ਦੈ ਰਾਖ ਮੁਹਿ ਮਨ ਕ੍ਰਮ ਬਚਨ ਬਿਚਾਰ ॥੪੩੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਮੈ ਨ ਗਨੇਸਹਿ ਪ੍ਰਿਥਮ ਮਨਾਊਂ ॥ ਕਿਸਨ ਬਿਸਨੁ ਕਬਹੂੰ ਨਹ ਧਿਆਊਂ ॥ ਕਾਨ ਸੁਨੇ ਪਹਿਚਾਨ ਨ ਤਿਨ ਸੋਂ ॥ ਲਿਵ ਲਾਗੀ ਮੋਰੀ ਪਗ ਇਨ ਸੋਂ ॥੪੩੪॥ ਮਹਾਕਾਲ ਰਖਵਾਰ ਹਮਾਰੋ ॥ ਮਹਾ ਲੋਹ ਮੈਂ ਕਿੰਕਰ ਥਾਰੋ ॥ ਅਪਨਾ ਜਾਨ ਕਰੋ ਰਖਵਾਰ ॥ ਬਾਂਹਿ ਗਹੇ ਕੀ ਲਾਜ ਬਿਚਾਰ ॥੪੩੫॥ ਅਪਨਾ ਜਾਨ ਮੁਝੈ ਪ੍ਰਤਿਪਰਿਯੈ ॥ ਚੁਨਿ ਚੁਨਿ ਸੱਤ੍ਰ ਹਮਾਰੇ ਮਰਿਯੈ ॥ ਦੇਗ ਤੇਗ ਜਗ ਮੈ ਦੋਊ ਚਲੈ ॥ ਰਾਖ ਆਪ ਮੁਹਿ ਔਰੁ ਨ ਦਲੈ ॥੪੩੬॥ ਤੁਮ ਮਮ ਕਰਹੁ ਸਦਾ ਪ੍ਰਤਿਪਾਰਾ ॥ ਤੁਮ ਸਾਹਿਬ ਮੈ ਦਾਸ ਤਿਹਾਰਾ ॥ ਜਾਨਿ ਆਪਨਾ ਮੁਝੈ ਨਿਵਾਜ ॥ ਆਪ ਕਰੋ ਹਮਰੇ ਸਭ ਕਾਜ ॥੪੩੭॥ ਤੁਮ ਹੋ ਸਭ ਰਾਜਨ ਕੇ ਰਾਜਾ ॥ ਆਪੇ ਆਪੁ ਗਰੀਬ ਨਿਵਾਜਾ ॥ ਦਾਸ ਜਾਨ ਕਰਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਹੁ ਮੁਹਿ ॥ ਹਾਰਿ ਪਰਾ ਮੈ ਆਨਿ ਦ੍ਵਾਰ ਤੁਹਿ ॥੪੩੮॥ ਅਪਨਾ ਜਾਨ ਕਰੋ ਪ੍ਰਤਿਪਾਰਾ ॥ ਤੁਮ ਸਾਹਿਬੁ ਮੈ ਕਿੰਕਰ ਥਾਰਾ ॥ ਦਾਸ ਜਾਨ ਦੈ ਹਾਥ ਉਬਾਰੋ ॥ ਹਮਰੇ ਸਭ ਬੈਰਿਯਨ ਸੰਘਾਰੋ ॥੪੩੯॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਧਰੋਂ ਭਗਵਤ ਕੋ ਧਿਆਨਾ ॥ ਬਹੁਰਿ ਕਰੋਂ ਕਬਿਤਾ ਬਿਧਿ ਨਾਨਾ ॥ ਕਿਸਨ ਜਥਾ ਮਤਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਉਚਾਰੋ ॥ ਚੂਕ ਹੋਇ ਕਬਿ ਲੇਹੁ ਸੁਧਾਰੋ ॥੪੪੦॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦੇਵੀ ਉਸਤਤਿ ਸਮਾਪਤਮ ॥ਅਥ ਰਾਸ ਮੰਡਲ ॥

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਜਬ ਆਈ ਹੈ ਕਾਤਿਕ ਕੀ ਰੁਤਿ ਸੀਤਲ ਕਾਨ੍ਹ ਤਬੈ ਅਤਿ ਹੀ ਰਸਿਯਾ ॥ ਸੰਗਿ ਗੋਪਿਨ ਖੇਲ ਬਿਚਾਰ ਕਰਯੋ ਜੁ ਹੁਤੋ ਭਗਵਾਨ ਮਹਾ ਜਸਿਯਾ ॥ ਅਪਵਿੱਤ੍ਰਨ ਲੋਗਨ ਕੇ ਜਿਹ ਕੇ ਪਗ ਲਾਗਤ ਪਾਪ ਸਭੈ ਨਸਿਯਾ ॥ ਤਿਹ ਕੋ ਸੁਨਿ ਤ੍ਰਿਯਨ ਕੇ ਸੰਗਿ ਖੇਲ ਨਿਵਾਰਹੁ ਕਾਮ ਇਹੈ ਬਸਿਯਾ ॥੪੪੧॥ ਆਨਨ ਜਾਹਿ ਨਿਸਾਪਤਿ ਸੋਂ ਦ੍ਰਿਗ ਕੋਮਲ ਹੈਂ ਕਮਲਾ ਦਲ ਕੈਸੇ ॥ ਹੈ ਭਰੁਟੇ ਧਨੁ ਸੇ ਬਰਨੀਸੁਰ ਦੂਰ ਕਰੈਂ ਤਨ ਕੇ ਦੁਖਰੈ ਸੇ ॥ ਕਾਮ ਕੀ ਸਾਨ ਕੇ ਸਾਥ ਘਸੇ ਦੁਖ ਸਾਧਨ ਕੇ ਕਟਬੇ ਕਹੁ ਤੈਸੇ ॥ ਕਉਲ ਕੇ ਪਤ੍ਰ ਕਿਧੋਂ ਸਸਿ ਸਾਥ ਲਗੇ ਕਬਿ ਸੁੰਦਰ ਸਜਾਮ ਅਰੈ

ਸੇ ॥੪੪੨॥ ਬੱਧਿਕ ਹੈ ਟਟਿਯਾ ਬਰੁਨੀ ਧਰ ਕੋਰਨ ਕੀ ਦੁਤਿ ਸਾਇਕ ਸਾਂਧੇ ॥ ਠਾਢੇ ਹੈਂ ਕਾਨ੍ਹ ਕਿਧੋਂ ਬਨ ਮੈ ਤਨ ਪੈ ਸਿਰ ਪੈ ਅੰਬੁਵਾ ਰੰਗ ਬਾਂਧੇ ॥ ਚਾਲ ਚਲੈ ਹਰੂਏ ਹਰੂਏ ਮਨੁ ਸੀਖ ਦਈ ਇਹ ਬੱਧਿਕ ਪਾਂਧੇ ॥ ਔ ਸਭ ਹੀ ਠਟ ਬੱਧਿਕ ਸੇ ਮਨ ਮੋਹਨ ਜਾਲ ਪੀਤੰਬਰ ਕਾਂਧੇ ॥੪੪੩॥ ਸੋ ਉਠਿ ਠਾਢਿ ਕਿਧੋਂ ਬਨ ਮੈ ਜੁਗ ਤੀਸਰ ਮੈ ਪਤਿ ਜੋਊ ਸੀਆ ॥ ਜਮੁਨਾ ਮਹਿ ਖੇਲ ਕੇ ਕਾਰਨ ਕੋ ਘਸਿ ਚੰਦਨ ਭਾਲ ਮੈ ਟੀਕੋ ਦੀਆ ॥ ਭਿਲਰਾ ਡਰਿ ਨੈਨ ਕੇ ਸੈਨਨ ਕੋ ਸਭ ਗੋਪਿਨ ਕੋ ਮਨ ਚੋਰਿ ਲੀਆ ॥ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਭਗਵਾਨ ਕਿਧੋ ਰਸ ਕਾਰਨ ਕੋ ਠਗ ਬੇਸ ਕੀਆ ॥੪੪੪॥ ਦ੍ਰਿਗ ਜਾਹਿ ਮ੍ਰਿਗੀ ਪਤਿ ਕੀ ਸਮ ਹੈ ਮੁਖ ਜਾਹਿ ਨਿਸਾ ਪਤਿ ਸੀ ਛਬਿ ਪਾਈ ॥ ਜਾਹਿ ਕੁਰੰਗਨ ਕੇ ਰਿਪੁ ਸੀ ਕਟਿ ਕੰਚਨ ਸੀ ਤਨ ਨੈ ਛਬਿ ਛਾਈ ॥ ਪਾਟ ਬਨੇ ਕਦਲੀ ਦਲ ਦ੍ਵੈ ਜੰਘ੍ਯਾ ਪਰ ਤੀਰਨ ਸੀ ਦੁਤਿ ਗਾਈ ॥ ਅੰਗ ਪ੍ਰਤੰਗ ਸੁ ਸੁੰਦਰ ਸਜਾਮ ਕਛੂ ਉਪਮਾ ਕਹਿਯੈ ਨਹਿ ਜਾਈ ॥੪੪੫॥ ਮੁਖ ਜਾਹਿ ਨਿਸਾਪਤਿ ਕੀ ਸਮ ਹੈ ਬਨ ਮੈ ਤਿਨ ਗੀਤ ਰਿਝਯੋ ਅਰੁ ਗਾਯੋ ॥ ਤਾ ਸੁਰ ਕੋ ਧੁਨਿ ਸ੍ਰਉਨਨ ਮੈ ਬ੍ਰਿਜਹੂੰ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯਾ ਸਭ ਹੀ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥ ਧਾਇ ਚਲੀ ਹਰਿ ਕੇ ਮਿਲਬੇ ਕਹੁ ਤਉ ਸਭ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਜਬ ਭਾਯੋ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਮਨੋ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਜੁਵਤੀ ਛਲਬੇ ਕਹੁ ਘੰਟਕ ਹੇਰਿ ਬਨਾਯੋ ॥੪੪੬॥ ਮੁਰਲੀ ਮੁਖ ਕਾਨ੍ਹਰ ਕੇ ਤਰੂਏ ਤਰ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਬਿਧਿ ਖੂਬ ਛਕੀ ॥ ਬ੍ਰਿਜ ਭਾਮਨਿ ਆ ਪਹੁੰਚੀ ਦਵਰੀ ਸੁਧਿ ਹਯਾ ਜੁ ਰਹੀ ਨ ਕਛੂ ਮੁਖ ਕੀ ॥ ਮੁਖ ਕੋ ਪਿਖਿ ਰੂਪ ਕੇ ਬਸਜ ਭਈ ਮਤ ਹ੍ਵੈ ਅਤਿ ਹੀ ਕਹਿ ਕਾਨ੍ਹ ਬਕੀ ॥ ਇਕ ਝੂਮਿ ਪਰੀ ਇਕ ਗਾਇ ਉਠੀ ਤਨ ਮੈ ਇਕ ਹ੍ਵੈ ਰਹਿਗੀ ਸੁ ਜਕੀ ॥੪੪੭॥ ਹਰਿ ਕੀ ਸੁਨਿ ਕੈ ਸੁਰ ਸ੍ਰਉਨਨ ਮੈ ਸਭ ਧਾਇ ਚਲੀ ਬ੍ਰਿਜ ਭੂਮਿ ਸਖੀ ॥ ਸਭ ਮੈਨ ਕੇ ਹਾਥਿ ਗਈ ਬਧ ਕੈ ਸੁਭ ਸੁੰਦਰ ਸਜਾਮ ਕੀ ਪੇਖਿ ਅਖੀ ॥ ਨਿਕਰੀ ਗ੍ਰਿਹ ਤੇ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਸਮ ਮਾਨਹੁ ਗੋਪਨ ਤੇ ਨਹਿ ਜਾਹਿ ਰਖੀ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਹਰੀ ਪਹਿ ਆਇ ਗਈ ਜਨੁ ਆਇ ਗਈ ਸੁਧਿ ਜਾਨਿ ਸਖੀ ॥੪੪੮॥ ਗਈ ਆਇ ਦਸੋ ਦਿਸ ਤੇ ਗੁਪਿਯਾਂ ਸਭ ਹੀ ਰਸ ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਸਾਥ ਪਗੀ ॥ ਪਿਖਿ ਕੈ ਮੁਖ ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਚੰਦ ਕਲਾ ਸੁ ਚਕੋਰਨ ਸੀ ਮਨ ਮੈ ਉਮਗੀ ॥ ਹਰਿ ਕੋ ਪੁਨਿ ਸੁੱਧਿ ਸੁ ਆਨਨ ਪੇਖਿ ਕਿਧੋਂ ਤਿਨ ਕੀ ਠਗ ਡੀਠ ਲਗੀ ॥ ਭਗਵਾਨ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਭਯੋ ਪਿਖ ਕੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਮਨੋ ਮ੍ਰਿਗ ਦੇਖਿ ਮ੍ਰਿਗੀ ॥੪੪੯॥ ਗੋਪਨ ਕੀ ਬਰਜੀ ਨ ਰਹੀ ਸੁਰ ਕਾਨ੍ਹਰ ਕੀ ਸੁਨਬੇ ਕਹੁ ਤ੍ਰਾਂਘੀ ॥

ਨਾਖਿ ਚਲੀ ਅਪਨੇ ਗ੍ਰਿਹ ਇਉਂ ਜਿਮੁ ਮੱਤਿ ਜੁਗੀਸ੍ਵਰ ਇੰਦ੍ਰਹਿ ਲਾਂਘੀ ॥ ਦੇਖਨ ਕੋ ਮੁਖਿ ਤਾਹਿ ਚਲੀ ਜੋਊ ਕਾਮ ਕਲਾਹੂ ਕੋ ਹੈ ਫੁਨਿ ਬਾਂਘੀ ॥ ਡਾਰਿ ਚਲੀ ਸਿਰ ਕੇ ਪਟ ਇਉਂ ਜਨੁ ਡਾਰਿ ਚਲੀ ਸਭ ਲਾਜ ਬਹਾਂਘੀ ॥੪੫੦॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਪਾਸ ਗਈ ਜਬ ਹੀ ਤਬ ਹੀ ਸਭ ਗੋਪਿਨ ਲੀਨ ਸੁ ਸੰਙਾ ॥ ਚੀਰ ਪਰੇ ਗਿਰ ਕੈ ਤਨ ਭੂਖਨ ਟੂਟ ਗਈ ਤਿਨ ਹਾਥਨ ਬੰਙਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਿ ਸਭੈ ਗੁਪਿਯਾ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਭਈ ਇਕ ਰੰਙਾ ॥ ਹੋਇ ਗਈ ਤਨ ਮੈ ਸਭ ਹੀ ਇਕ ਰੰਗ ਮਨੋ ਸਭ ਛੋਡ ਕੈ ਸੰਙਾ ॥੪੫੧॥ ਗੋਪਿਨ ਭੂਲ ਗਈ ਗ੍ਰਿਹ ਕੀ ਸੁਧਿ ਕਾਨ੍ਹ ਹੀ ਕੇ ਰਸ ਭੀਤਰਿ ਰਾਚੀ ॥ ਭੌਂਹ ਭਰੀ ਮਧੁਰੀ ਬਰੁਨੀ ਸਭਹੀ ਸੁ ਢਰੀ ਜਨੁ ਮੈਨ ਕੇ ਸਾਚੀ ॥ ਛੋਰ ਦਏ ਰਸ ਔਰਨ ਸ੍ਵਾਦ ਭਲੇ ਭਗਵਾਨ ਹੀ ਸੋ ਸਭ ਮਾਚੀ ॥ ਸੋਭਤ ਤਾ ਤਨ ਮੈ ਹਰਿ ਕੇ ਮਨੋ ਕੰਚਨ ਮੈ ਚੁਨੀਆ ਚੁਨਿ ਖਾਚੀ ॥੪੫੨॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰ ਰਹੀ ਬ੍ਰਿਜ ਮੈ ਜੁ ਹੁਤੀ ਗੁਪਿਯਾਂ ਅਤਿ ਹਾਛੀ ॥ ਰਾਜਤ ਜਾਹਿ ਮ੍ਰਿਗੀ ਪਤਿ ਨੈਨ ਬਿਰਾਜਤ ਸੁੰਦਰ ਹੈ ਸਮ ਮਾਛੀ ॥ ਸੋਭਤ ਹੈ ਬ੍ਰਿਜਮੰਡਲ ਮੈ ਜਨੁ ਖੇਲਬੇ ਕਾਜਿ ਨਟੀ ਇਹ ਕਾਛੀ ॥ ਦੇਖਨਹਾਰ ਕਿਧੋਂ ਭਗਵਾਨ ਦਿਖਾਵਤ ਭਾਵ ਹਮੈ ਹਿਯ ਆਛੀ ॥੪੫੩॥ ਸੋਹਤ ਹੈ ਸਭ ਗੋਪਿਨ ਕੇ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਦ੍ਰਿਗ ਅੰਜਨ ਆਂਜੇ ॥ ਕਉਲਨ ਕੀ ਜਨੁ ਸੁੱਧਿ ਪ੍ਰਭਾ ਸਰ ਸੁੰਦਰ ਸਾਣ ਕੇ ਊਪਰਿ ਮਾਂਜੇ ॥ ਬੈਠਿ ਘਰੀ ਇਕ ਮੈ ਚਤੁਰਾਨਨ ਮੈਨ ਕੇ ਤਾਤ ਬਨੇ ਕਸਿ ਸਾਜੇ ॥ ਮੋਹਤਿ ਹੈਂ ਮਨ ਜੋਗਨ ਕੇ ਫੁਨਿ ਜੋਗਿਨ ਕੇ ਗਨ ਬੀਚ ਕਲਾ ਜੇ ॥੪੫੪॥ ਠਾਢ ਹੈ ਕਾਨ੍ਹ ਸੋਊ ਮਹਿ ਗੋਪਿਨ ਜਾਹਿ ਕੋ ਅੰਤ ਮੁਨੀ ਨਹਿ ਬੂਝੇ ॥ ਕੋਟਿ ਕਰੈਂ ਉਪਮਾ ਬਹੁ ਬਰਖਨ ਨੈਨਨ ਸੋਂ ਤਊ ਨੈਕ ਨ ਸੂਝੇ ॥ ਤਾਹੀ ਕੇ ਅੰਤ ਲਖੈਬੇ ਕੇ ਕਾਰਨ ਸੂਰ ਘਨੇ ਰਨ ਭੀਤਰਿ ਝੂਝੇ ॥ ਸੋ ਬ੍ਰਿਜ ਭੂਮਿ ਬਿਖੈ ਭਗਵਾਨ ਤ੍ਰਿਯਾ ਗਨ ਮੈ ਰਸ ਬੈਨ ਅਰੂਝੇ ॥੪੫੫॥ ਕਾਨ੍ਹਰ ਕੇ ਨਿਕਟੈ ਜਬ ਹੀ ਸਭ ਹੀ ਗੁਪਿਯਾ ਮਿਲਿ ਸੁੰਦਰਿ ਗੱਯਾਂ ॥ ਸੋ ਹਰਿ ਮੱਧਿ ਸਸਾਨਨ ਪੇਖਿ ਸਭੈ ਫੁਨਿ ਕੰਦ੍ਰਪ ਬੇਖ ਬਨੱਯਾਂ ॥ ਲੈ ਮੁਰਲੀ ਅਪਨੇ ਕਰਿ ਕਾਨ੍ਹ ਕਿਧੋਂ ਅਤਿ ਹੀ ਹਿਤ ਸਾਥ ਬਜੱਯਾਂ ॥ ਘੰਟਕ ਹੇਰਕ ਜਿਉਂ ਪਿਖ ਕੈ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਮੁਹਿ ਜਾਤ ਸੁ ਹੈ ਠਹਰੱਯਾਂ ॥੪੫੬॥ ਮਾਲਸਿਰੀ ਅਰੁ ਰਾਮਕਲੀ ਸੁਭ ਸਾਰੰਗ ਭਾਵਨ ਸਾਥ ਬਸਾਵੈ ॥ ਜੈਤਸਿਰੀ ਅਰੁ ਸੁੱਧ ਮਲ੍ਹਾਰ ਬਿਲਾਵਲ ਕੀ ਧੁਨਿ ਕੂਕ ਸੁਨਾਵੈ ॥ ਲੈ ਮੁਰਲੀ ਅਪਨੇ ਕਰਿ ਕਾਨ੍ਹ ਕਿਧੋ ਅਤਿ ਹੀ ਹਿਤ ਸਾਥ ਬਜਾਵੈ ॥ ਪਉਨ ਚਲੈ ਨ ਰਹੈ ਜਮੁਨਾ ਥਿਰ

ਮੋਹਿ ਰਹੈ ਧੁਨਿ ਜੋ ਸੁਨਿ ਪਾਵੈ ॥੪੫੭॥ ਸੁਨਿ ਕੈ ਮੁਰਲੀ ਧੁਨਿ ਕਾਨ੍ਹਰ ਕੀ ਸਭ ਗੋਪਿਨ ਕੀ ਸਭ ਸੁੱਧਿ ਛੁਟੀ ॥ ਸਭ ਛਾਡਿ ਚਲੀ ਅਪਨੇ ਗ੍ਰਿਹ ਕਾਰਜ ਕਾਨ੍ਹ ਹੀ ਕੀ ਧੁਨਿ ਸਾਥ ਜੁਟੀ ॥ ਠਗਨੀਸ੍ਵਰ ਹ੍ਵੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਇਨ ਅੰਤਰ ਕੀ ਸਭ ਸੱਤ ਲੁਟੀ ॥ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਸਮ ਹ੍ਵੈ ਚਲਤਜੋ ਇਨ ਕੇ ਮਗ ਲਾਜ ਕੀ ਬੇਲ ਤਰਾਕ ਟੁਟੀ ॥੪੫੮॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰ ਰਹੀ ਤ੍ਰਿਯਾ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਕਬਿ ਹੋਇ ਇਕਾਠੀ ॥ ਜਿਉਂ ਸੁਰ ਕੀ ਧੁਨਿ ਕੋ ਸੁਨ ਕੈ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਚਲਿ ਆਵਤ ਜਾਤ ਨ ਨਾਠੀ ॥ ਮੈਨ ਸੋ ਮੱਤ ਹ੍ਵੈ ਕੂਦਤ ਕਾਨ੍ਹ ਸੁ ਛੋਰਿ ਮਨੋ ਸਭ ਲਾਜ ਕੀ ਗਾਠੀ ॥ ਗੋਪਿਨ ਕੋ ਮਨ ਯੌਂ ਚੁਰ ਗਯੋ ਜਿਮ ਖੋਰਰ ਪਾਥਰ ਪੈ ਚਰਨਾਠੀ ॥੪੫੯॥ ਹਸਿ ਬਾਤ ਕਰੈਂ ਹਰਿ ਸੋਂ ਗੁਪੀਆ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਜਿਨ ਭਾਗ ਬਡੇ ॥ ਮਨ ਮੋਹਿ ਸਭੈ ਪ੍ਰਗਟਜੋ ਇਨ ਕੋ ਪਿਖ ਕੈ ਹਰਿ ਪਾਪਨ ਜਾਲ ਲਡੇ ॥ ਕ੍ਰਿਸਨੰ ਤਨ ਮੱਧਿ ਬਧੂ ਬ੍ਰਿਜ ਕੀ ਮਨ ਹ੍ਵੈ ਕਰ ਆਤੁਰ ਅੱਤਿ ਗਡੇ ॥ ਸੋਊ ਸੱਤਿ ਕਿਧੌਂ ਮਨ ਜਾਹਿ ਗਡੇ ਸੁਅ ਧੰਨਿ ਜਿਨੋ ਮਨ ਹੈ ਅਗਡੇ ॥੪੬੦॥ ਨੈਨ ਚੁਰਾਇ ਮਹਾਂ ਸੁਖੁ ਪਾਇ ਕਛੂ ਮੁਸਕਾਇ ਭਯੋ ਹਰਿ ਠਾਢੋ ॥ ਮੋਹਿ ਰਹੀ ਬ੍ਰਿਜ ਬਾਮ ਸਭੈ ਅਤਿ ਹੀ ਤਿਨ ਕੈ ਮਨਿ ਆਨੰਦ ਬਾਢੋ ॥ ਜਾ ਭਗਵਾਨ ਕਿਧੋ ਸਿਯ ਜੀਤ ਕੈ ਮਾਰਿ ਡਰਜੋ ਰਿਪੁ ਰਾਵਨ ਗਾਢੋ ॥ ਤਾ ਭਗਵਾਨ ਕਿਧੋ ਮੁਖ ਤੇ ਮੁਕਤਾ ਨੁਕਤਾ ਸਮ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕਾਢੋ ॥੪੬੧॥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਬਾਚ ਗੋਪੀ ਪ੍ਰਤਿ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਆਜੁ ਭਯੋ ਝੜ ਹੈ ਜਮੁਨਾ ਤਟਿ ਖੇਲਨ ਕੀ ਅਬ ਘਾਤ ਬਣੀ ॥ ਤਜਿ ਕੈ ਡਰੁ ਖੇਲ ਕਰੋ ਹਮ ਸੋਂ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹਜੋ ਹਸਿ ਕਾਨ੍ਹ ਅਣੀ ॥ ਜੋਊ ਸੁੰਦਰ ਹੈ ਤੁਮ ਮੈ ਸੋਊ ਖੇਲਹੁ ਖੇਲਹੁ ਨਾਹਿ ਜਣੀ ਰੁ ਕਣੀ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹੈ ਹਸਿ ਕੈ ਰਸ ਬੋਲ ਕਿਧੋ ਹਰਿਤਾ ਜੋਊ ਮਾਨ ਫਣੀ ॥੪੬੨॥ ਹਸਿ ਕੈ ਸੁ ਕਹੀ ਬਤਿਯਾਂ ਤਿਨ ਸੋਂ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਹਰਿ ਜੋ ਰਸ ਰਾਤੋ ॥ ਨੈਨ ਮ੍ਰਿਗੀ ਪਤਿ ਸੇ ਤਿਹ ਕੇ ਇਮ ਚਾਲ ਚਲੈ ਜਿਮ ਗੱਯਰ ਮਾਤੋ ॥ ਦੇਖਤ ਮੂਰਤਿ ਕਾਨ੍ਹ ਕੀ ਗੋਪਿਨ ਭੂਲਿ ਗਈ ਗ੍ਰਿਹ ਕੀ ਸੁਧਿ ਸਾਤੋ ॥ ਚੀਰ ਗਏ ਉਡ ਕੈ ਤਨ ਕੇ ਅਰੁ ਟੂਟ ਗਯੋ ਨੈਨ ਤੇ ਲਾਜ ਕੋ ਨਾਤੋ ॥੪੬੩॥ ਕੁਪਿ ਕੈ ਮਧੁ ਕੈਟਭ ਤਾਨਿ ਮਰੇ ਮੁਰ ਦੈਤ ਮਰਜੋ ਅਪਨੇ ਜਿਨ ਹਾਥਾ ॥ ਜਾਹਿ ਭਭੀਛਨ ਰਾਜ ਦਯੋ ਰਿਸਿ ਰਾਵਨ ਕਾਟ ਦਏ ਜਿਹ ਮਾਥਾ ॥ ਸੋ ਤਿਹ ਕੀ ਤਿਹੁ ਲੋਗਨ ਮੱਧਿ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਚਲੈ ਜੱਸ ਗਾਥਾ ॥ ਸੋ ਬ੍ਰਿਜ ਭੂਮਿ ਬਿਖੈ ਰਸ ਕੇ ਹਿਤ ਖੇਲਤ ਹੈ ਫੁਨਿ ਗੋਪਿਨ ਸਾਥਾ ॥੪੬੪॥ ਹਸਿ ਕੈ ਹਰਿ ਜੂ ਬ੍ਰਿਜਮੰਡਲ ਮੈ

ਸੰਗ ਗੋਪਿਨ ਕੇ ਇਕ ਹੋਡ ਬਦੀ ॥ ਸਭ ਧਾਇ ਪਰੈਂ ਹਮਹੂੰ ਤੁਮਹੂੰ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹ੍ਯੋ ਮਿਲਿ ਬੀਚ ਨਦੀ ॥ ਜਬ ਜਾਇ ਪਰੇ ਜਮੁਨਾ ਜਲ ਮੈ ਸੰਗ ਗੋਪਿਨ ਕੇ ਭਗਵਾਨ ਜਦੀ ॥ ਤਬ ਲੈ ਚੁਭਕੀ ਹਰਿ ਜੀ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਸੁ ਲਯੋ ਮੁਖ ਚੂਮ ਕਿਧੋਂ ਸੁ ਤਦੀ ॥੪੬੫॥ ਗੋਪੀ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਸੋਂ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਮਿਲ ਕੈ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਸੁੰਦਰ ਸ੍ਯਾਮ ਸੋ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੀ ਹਸਿ ਬਾਤ ਪ੍ਰਬੀਨਨ ॥ ਰਾਜਤ ਜਾਹਿ ਮ੍ਰਿਗੀ ਪਤਿ ਸੇ ਦ੍ਰਿਗ ਛਾਜਤ ਚੰਚਲਤਾ ਸਮ ਮੀਨਨ ॥ ਕੰਚਨ ਸੇ ਤਨ ਕਉਲ ਮੁਖੀ ਰਸ ਆਤੁਰ ਹ੍ਵੈ ਕਹ੍ਯੋ ਰੱਛਕ ਦੀਨਨ ॥ ਨੇਹ ਬਢਾਇ ਮਹਾਂ ਸੁਖੁ ਪਾਇ ਕਹ੍ਯੋ ਸਿਰ ਨਿਆਇ ਕੈ ਭਾਂਤਿ ਅਧੀਨਨ ॥੪੬੬॥ ਅਤਿ ਹ੍ਵੈ ਰਿਝਵੰਤ ਕਹ੍ਯੋ ਗੁਪਿਯਾਂ ਜੁਗ ਤੀਸਰ ਮੈ ਪਤਿ ਭਯੋ ਜੁ ਕਪੀ ॥ ਜਿਨ ਰਾਵਨ ਖੇਤਿ ਮਰ੍ਯੋ ਕੁਪਿ ਕੈ ਜਿਹ ਰੀਝਿ ਭਭੀਛਨ ਲੰਕ ਥਪੀ ॥ ਜਿਹ ਕੀ ਜਗ ਬੀਚ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕਲਾ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਕਛੁ ਨਾਹਿ ਛਪੀ ॥ ਤਿਹ ਸੰਗ ਕਰੈਂ ਰਸ ਕੀ ਚਰਚਾ ਜਿਨਹੂ ਤਿਰਿਯਾਂ ਫੁਨਿ ਚੰਡਿ ਜਪੀ ॥੪੬੭॥ ਜਉ ਰਸ ਬਾਤ ਕਹੀ ਗੁਪਿਯਾਂ ਤਬ ਹੀ ਹਰਿ ਜ੍ਵਾਬ ਦਯੋ ਤਿਨ ਸਾਫੀ ॥ ਆਈ ਹੋ ਛੋਡਿ ਸਭੈ ਪਤਿ ਕੋ ਤੁਮ ਹੋਇ ਤੁਮੈ ਨ ਮਰੇ ਫੁਨਿ ਮਾਫੀ ॥ ਹਉ ਤੁਮ ਸੋ ਨਹਿ ਹੇਤ ਕਰੋਂ ਤੁਮ ਕਾਹੇ ਕਉ ਬਾਤ ਕਰੋ ਰਸ ਲਾਫੀ ॥ ਇਉ ਕਹਿ ਕੈ ਹਰਿ ਮੋਨਿ ਭਜੀ ਸੁ ਬਜਾਇ ਉਠ੍ਯੋ ਮੁਰਲੀ ਮਹਿ ਕਾਫੀ ॥੪੬੮॥ ਕਬਿਯੋਬਾਚ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਸਭ ਸੁੰਦਰਿ ਗੋਪਿਨ ਸੋ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਦਯੋ ਹਸਿ ਕੈ ਹਰਿ ਜ੍ਵਾਬ ਜਬੈ ॥ ਨ ਗਈ ਹਰਿ ਮਾਨਿ ਕਹ੍ਯੋ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਪ੍ਰਭ ਮੋਹਿ ਰਹੀ ਮੁਖ ਦੇਖਿ ਸਭੈ ॥ ਕ੍ਰਿਸਨੰ ਕਰਿ ਲੈ ਅਪਨੇ ਮੁਰਲੀ ਸੁ ਬਜਾਇ ਉਠ੍ਯੋ ਜੁਤ ਰਾਗ ਤਬੈ ॥ ਮਨੋ ਘਾਇਲ ਗੋਪਿਨ ਕੇ ਬ੍ਰਣ ਮੈ ਭਗਵਾਨ ਡਰ੍ਯੋ ਜਨੁ ਲੋਨ ਅਬੈ ॥੪੬੯॥ ਜ੍ਯੋਂ ਮ੍ਰਿਗ ਬੀਚ ਮ੍ਰਿਗੀ ਪਿਖਿਯੈ ਹਰਿ ਤ੍ਯੋ ਗਨ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕੇ ਮਧਿ ਸੋਭੈ ॥ ਦੇਖਿ ਜਿਸੈ ਰਿਪੁ ਰੀਝ ਰਹੈ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਮਨ ਭੀਤਰਿ ਛੋਭੈ ॥ ਦੇਖਿ ਜਿਸੈ ਮ੍ਰਿਗ ਆਵਤ ਧਾਵਤ ਚਿੱਤ ਕਰੈ ਨ ਹਮੈ ਫੁਨਿ ਕੋ ਭੈ ॥ ਸੋ ਬਨ ਬੀਚ ਬਿਰਾਜਤ ਕਾਨ੍ਹ ਜੋਊ ਪਿਖਵੈ ਤਿਹ ਕੋ ਮਨ ਲੋਭੈ ॥੪੭੦॥ ਗੋਪੀ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਸੋਂ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਸੋਊ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਬੋਲ ਉਠੀ ਹਰਿ ਸੋਂ ਬਚਨਾ ਜਿਨ ਕੇ ਸਮ ਸੁੱਧ ਅਮੀ ॥ ਤਿਹ ਸਾਥ ਲਗੀ ਚਰਚਾ ਕਰਨੇ ਹਰਤਾ ਮਨ ਸਾਧਨ ਸੁੱਧ ਗਮੀ ॥ ਤਜ ਕੈ ਅਪਨੇ ਭਰਤਾ ਹਮਰੀ ਮਤਿ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਊਪਰਿ ਤੋਹਿ ਰਮੀ ॥ ਅਤਿ ਹੀ ਤਨ ਕਾਮ ਕਰਾ ਉਪਜੀ ਤੁਮ ਕੋ ਪਿਖਏ ਨਹਿ ਜਾਤ ਛਮੀ ॥੪੭੧॥

ਕਬਿਯੋਬਾਚ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਭਗਵਾਨ ਲਖੀ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਇਹ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਮੋ ਪਿਖਿ ਮੈਨ ਭਰੀ ॥ ਤਬ ਹੀ ਤਜਿ ਸੰਕ ਸਭੈ ਮਨ ਕੀ ਤਿਨ ਕੈ ਸੰਗਿ ਮਾਨੁਖ ਕੇਲ ਕਰੀ ॥ ਹਰਿ ਜੀ ਕਰਿ ਕੇਲ ਕਿਧੋਂ ਇਨ ਸੋਂ ਜਨੁ ਕਾਮ ਜਰੀ ਇਹ ਕੀਨ ਜਰੀ ॥ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਪਿਖਵੋ ਤੁਮ ਕੌਤਕ ਕਾਨ੍ਹ ਹਰ੍ਯੋ ਕਿ ਹਰੀ ਸੁ ਹਰੀ ॥੪੭੨॥ ਜੋ ਜੁਗ ਤੀਸਰ ਮੂਰਤਿ ਰਾਮ ਧਰੀ ਜਿਹ ਔਰ ਕਰ੍ਯੋ ਅਤਿ ਸੀਲਾ ॥ ਸਤ੍ਰਨ ਕੋ ਸੁ ਸੰਘਾਰਕ ਹੈ ਪ੍ਰਤਿਪਾਰਕ ਸਾਧਨ ਕੋ ਹਰ ਹੀਲਾ ॥ ਦ੍ਵਾਪਰ ਮੋ ਸੋਊ ਕਾਨ੍ਹ ਭਯੋ ਮਰਿਯਾ ਅਰਿ ਕੋ ਧਰਿਯਾ ਪਟ ਪੀਲਾ ॥ ਸੋ ਹਰਿ ਭੂਮਿ ਬਿਖੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੀ ਹਸਿ ਗੋਪਿਨ ਸਾਥ ਕਰੈ ਰਸ ਲੀਲਾ ॥੪੭੩॥ ਮਾਲ ਸਿਰੀ ਅਰੁ ਰਾਮਕਲੀ ਸੁਭ ਸਾਰੰਗ ਭਾਵਨ ਸਾਥ ਬਜਾਵੈ ॥ ਜੈਤਸਰੀ ਅਰੁ ਸੁੱਧ ਮਲ੍ਹਾਰ ਬਿਲਾਵਲ ਕੀ ਧੁਨਿ ਕੂਕਿ ਸੁਨਾਵੈ ॥ ਲੈ ਮੁਰਲੀ ਅਪਨੇ ਕਰਿ ਕਾਨ੍ਹ ਕਿਧੋਂ ਅਤਿ ਭਾਵਨ ਸਾਥ ਬਜਾਵੈ ॥ ਪਉਣ ਚਲੈ ਨ ਰਹੈ ਜਮੁਨਾ ਥਿਰ ਮੋਹਿ ਰਹੈ ਧੁਨਿ ਜੋ ਸੁਨਿ ਪਾਵੈ ॥੪੭੪॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਜਾਵਤ ਹੈ ਸੁਰ ਸੋਂ ਫੁਨਿ ਗੋਪਿਨ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਜੋਊ ਭਾਵੈ ॥ ਰਾਮਕਲੀ ਅਰੁ ਸੁੱਧ ਮਲ੍ਹਾਰ ਬਿਲਾਵਲ ਕੋ ਅਤਿ ਹੀ ਠਟ ਪਾਵੈ ॥ ਰੀਝਿ ਰਹੀ ਸੁ ਸੁਰੀ ਅਸੁਰੀ ਮ੍ਰਿਗ ਛਾਡਿ ਮ੍ਰਿਗੀ ਬਨ ਕੀ ਚਲਿ ਆਵੈ ॥ ਸੋ ਮੁਰਲੀ ਮਹਿ ਸ੍ਯਾਮ ਪ੍ਰਬੀਨ ਮਨੋ ਕਰਿ ਰਾਗਨ ਰੂਪ ਦਿਖਾਵੈ ॥੪੭੫॥ ਸੁਨਿ ਕੈ ਮੁਰਲੀ ਧੁਨਿ ਕਾਨ੍ਹਰ ਕੀ ਮਨ ਮੈ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਨ ਰੀਝ ਰਹੀ ਹੈ ॥ ਜੋ ਗ੍ਰਿਹ ਲੋਗਨ ਬਾਤ ਕਹੀ ਤਿਨਹੂੰ ਫੁਨਿ ਊਪਰਿ ਸੀਸ ਸਹੀ ਹੈ ॥ ਸਾਮੁਹਿ ਧਾਇ ਚਲੀ ਹਰਿ ਕੇ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੀ ਹੈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਪੇਖਿ ਸਮਾਸਨ ਕੇ ਮੁਖ ਧਾਇ ਚਲੀ ਮਿਲਿ ਜੂਥ ਅਹੀ ਹੈ ॥੪੭੬॥ ਜਿਨਿ ਰੀਝਿ ਭਭੀਛਨ ਰਾਜੁ ਦਯੋ ਕੁਪਿ ਕੈ ਦਸ ਸੀਸ ਦਈ ਜਿਨਿ ਪੀੜਾ ॥ ਮਾਰਤ ਹ੍ਵੈ ਦਲ ਦੈਤਨ ਕੋ ਛਿਨ ਮੈ ਘਨ ਸੋਂ ਕਰਿ ਦੀਨ ਉਝੀੜਾ ॥ ਜਾਹਿ ਮਰ੍ਯੋ ਮੁਰ ਨਾਮ ਮਹਾਸੁਰ ਆਪਨ ਹੀ ਲੰਘਿ ਮਾਰਗੁ ਭੀੜਾ ॥ ਸੋ ਫੁਨਿ ਭੂਮਿ ਬਿਖੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੀ ਸੰਗਿ ਗੋਪਿਨ ਕੈ ਸੁ ਕਰੈ ਰਸ ਕ੍ਰੀੜਾ ॥੪੭੭॥ ਖੇਲਤ ਕਾਨ੍ਹ ਸੋਊ ਤਿਨ ਸੋਂ ਜਿਹ ਕੀ ਸੁ ਕਰੈ ਸਭ ਹੀ ਜਗ ਜਾਤ੍ਰਾ ॥ ਸੋ ਸਭ ਹੀ ਜਗ ਕੋ ਪਤਿ ਹੈ ਤਿਨ ਜੀਵਨ ਕੇ ਬਲ ਕੀ ਪਰ ਮਾਤ੍ਰਾ ॥ ਰਾਮ ਹ੍ਵੈ ਰਾਵਨ ਸੋਂ ਜਿਨਹੂੰ ਕੁਪਿ ਜੁੱਧ ਕਰ੍ਯੋ ਕਰਿ ਕੈ ਪ੍ਰਮ ਛਾਤ੍ਰਾ ॥ ਸੋ ਹਰਿ ਬੀਚ ਅਹੀਰਨਿ ਕੇ ਕਰਿਬੇ ਕਹੁ ਕਉਤਕ ਕੀਨ ਸੁ ਨਾਤ੍ਰਾ ॥੪੭੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਬੈ ਕ੍ਰਿਸਨ ਸੰਗ ਗੋਪਿਯਨ ਕਰੀ ਮਾਨੁਖੀ ਬਾਨ ॥ ਸਭ ਗੋਪੀ ਤਬ ਯੌਂ

ਲਖਯੋ ਭਯੋ ਬਸਜ ਭਗਵਾਨ ॥੪੭੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਤਬੈ ਸੰਗਿ ਗੋਪਿਨ ਕੇ ਤਬ ਹੀ ਫੁਨਿ ਅੰਤ੍ਰ ਧਜਾਨ ਹ੍ਵੈ ਗੱਯਾ ॥ ਖੇ ਕਹ ਗਯੋ ਧਰਨੀ ਧਸਿ ਗਯੋ ਕਿਧੋ ਮੱਧਿ ਰਹਜੋ ਸਮਝਜੋ ਨਹੀ ਪੱਯਾ ॥ ਗੋਪਿਨ ਕੀ ਜਬ ਯੌਂ ਗਤਿ ਭੀ ਤਬ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੱਯਾ ॥ ਜਿਉਂ ਸੰਗ ਮੀਨਨ ਕੇ ਲਰ ਕੈ ਤਿਨ ਤਜਾਗਿ ਸਭੇ ਮਨੋ ਬਾਰਿ ਧਰੱਯਾ ॥੪੮੦॥ ਗੋਪਿਨ ਕੋ ਤਨ ਕੀ ਛੁਟਗੀ ਸੁਧਿ ਡੋਲਤ ਹੈਂ ਬਨ ਮੈ ਜਨੁ ਬਉਰੀ ॥ ਏਕ ਉਠੈ ਇਕ ਝੂਮਿ ਗਿਰੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੀ ਮਹਰੀ ਇਕ ਆਵਤਿ ਦਉਰੀ ॥ ਆਤੁਰ ਹ੍ਵੈ ਅਤਿ ਢੂੰਢਤਿ ਹੈਂ ਤਿਨ ਕੇ ਸਿਰ ਕੀ ਗਿਰਗੀ ਸੁ ਪਿਛਉਰੀ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਧਜਾਨ ਬਸਜੋ ਮਨ ਮੈ ਸੋਊ ਜਾਨ ਗਹੈ ਫੁਨਿ ਰੂਖਨ ਕਉਰੀ ॥੪੮੧॥ ਫੇਰਿ ਤਜੈਂ ਤਿਨ ਰੂਖਨ ਕੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹੈਂ ਨੰਦ ਲਾਲ ਕਹਾਂ ਰੇ ॥ ਚੰਪਕ ਮੌਲਸਿਰੀ ਬਟ ਤਾਲ ਲਵੰਗ ਲਤਾ ਕਚਨਾਰ ਜਹਾਂ ਰੇ ॥ ਪੈ ਜਿਹ ਕੇ ਹਮ ਕਾਰਨ ਕੋ ਪਗ ਕੰਟਕਕਾ ਸਿਰ ਧੂਪ ਸਹਾ ਰੇ ॥ ਸੋ ਹਮ ਕੋ ਤੁਮ ਦੇਹੁ ਬਤਾਇ ਪਰੈਂ ਤੁਮ ਪਾਇਨ ਜਾਵ ਤਹਾ ਰੇ ॥੪੮੨॥ ਬੇਲ ਬਿਰਾਜਤ ਹੈਂ ਜਿਹ ਜਾ ਗੁਲ ਚੰਪਕ ਕਾ ਸੁ ਪ੍ਰਭਾ ਅਤਿ ਪਾਈ ॥ ਭੋਲਸਿਰੀ ਗੁਲ ਲਾਲ ਗੁਲਾਬ ਧਰਾ ਤਿਨ ਫੂਲਨ ਸੋਂ ਛਬਿ ਛਾਈ ॥ ਚੰਪਕ ਮੌਲਸਿਰੀ ਬਟ ਤਾਲ ਲਵੰਗ ਲਤਾ ਕਚਨਾਰ ਸੁਹਾਈ ॥ ਬਾਰਿ ਝਰੈ ਝਰਨਾ ਗਿਰਿ ਤੇ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁਖਦਾਈ ॥੪੮੩॥ ਤਿਹ ਕਾਨਨ ਕੋ ਹਰਿ ਕੇ ਹਿਤ ਤੇ ਗੁਪਿਯਾ ਬ੍ਰਿਜ ਕੀ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹੈਂ ॥ ਬਰ ਪੀਪਰ ਹੈ ਹਰਿਆਨ ਕਹੂੰ ਜਿਹ ਕੇ ਹਿਤ ਸੋ ਸਿਰ ਧੂਪ ਸਹੈਂ ॥ ਅਹੋ ਕਿਉ ਤਜਿ ਆਵਤ ਹੋ ਭਰਤਾ ਬਿਨੁ ਕਾਨ੍ਹ ਪਿਖੇ ਨਹਿ ਧਾਮ ਰਹੈ ॥ ਇਕ ਬਾਤ ਕਰੈ ਸੁਨ ਕੈ ਇਕ ਬੋਲਬ ਰੂਖਨ ਕੋ ਹਰਿ ਜਾਨਿ ਗਹੈ ॥੪੮੪॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਿਜੋਗ ਕੋ ਮਾਨਿ ਬਧੂ ਬ੍ਰਿਜ ਡੋਲਤ ਹੈ ਬਨ ਬੀਚ ਦਿਵਾਨੀ ॥ ਕੂੰਜਨ ਜਜੋਂ ਕੁਰਲਾਤ ਫਿਰੈ ਤਿਹ ਜਾ ਜਿਹ ਜਾ ਕਛੁ ਖਾਨ ਨ ਪਾਨੀ ॥ ਏਕ ਗਿਰੈ ਮੁਰਝਾਇ ਧਰਾ ਪਰ ਏਕ ਉਠੈ ਕਹਿ ਕੈ ਇਹ ਬਾਨੀ ॥ ਨੇਹ ਬਢਾਇ ਮਹਾ ਹਮ ਸੋਂ ਕਤ ਜਾਤ ਭਯੋ ਭਗਵਾਨ ਗੁਮਾਨੀ ॥੪੮੫॥ ਨੈਨ ਨਚਾਇ ਮਨੋ ਮ੍ਰਿਗ ਸੇ ਸਭ ਗੋਪਿਨ ਕੋ ਮਨ ਚੋਰ ਲਯੋ ਹੈ ॥ ਤਾਹੀ ਕੈ ਬੀਚ ਰਹਜੋ ਗਡਿ ਕੈ ਤਿਹ ਤੇ ਨਹਿ ਛੂਟਨ ਨੈਕੁ ਭਯੋ ਹੈ ॥ ਤਾਹੀ ਕੇ ਹੇਤ ਫਿਰੈ ਬਨ ਮੈ ਤਜਿ ਕੈ ਗ੍ਰਿਹ ਸ੍ਵਾਸ ਨ ਏਕ ਲਯੋ ਹੈ ॥ ਸੋ ਬਿਰਥਾ ਹਮ ਸੋ ਬਨ ਭ੍ਰਾਤ ਕਹੋ ਹਰਿ ਜੀ ਕਿਹ ਓਰ ਗਯੋ ਹੈ ॥੪੮੬॥ ਜਿਨਹੂੰ ਬਨ ਬੀਚ ਮਰੀਚ ਮਰਜੋ ਪੁਰ ਰਾਵਨ ਸੇਵਕ ਜਾਹਿ ਦਹਜੋ ਹੈ ॥ ਤਾਹੀ ਸੋਂ

ਹੇਤ ਕਰਯੋ ਹਮਹੂੰ ਬਹੁ ਲੋਗਨ ਕੋ ਉਪਹਾਸ ਸਹਯੋ ਹੈ ॥ ਵਾ ਸਰ ਸੇ ਦ੍ਰਿਗ ਸੁੰਦਰ ਸੋ ਮਿਲਿ ਗ੍ਵਾਰਨਿਯਾਂ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹਯੋ ਹੈ ॥ ਤਾਹੀ ਕੀ ਚੋਟ ਚਟਾਕ ਲਗੇ ਹਮਰੋ ਮਨੂਆ ਮ੍ਰਿਗ ਠਉਰ ਰਹਯੋ ਹੈ ॥੪੮੭॥ ਬੇਦ ਪੜੈ ਸਮ ਕੋ ਫਲ ਹੇ ਬਹੁ ਮੰਗਨ ਕੋ ਜੋਊ ਦਾਨ ਦਿਵਾਵੈ ॥ ਕੀਨ ਅਕੀਨ ਲਖੈ ਫਲ ਹੋ ਜੋਊ ਆਤਿਥਿ ਲੋਗਨ ਅੰਨੁ ਜਿਵਾਵੈ ॥ ਦਾਨ ਲਹੈ ਹਮਰੇ ਜਿਯ ਕੋ ਇਹ ਕੇ ਸਮ ਕੋ ਨ ਸੋਊ ਫਲ ਪਾਵੈ ॥ ਜੋ ਬਨ ਮੈ ਹਮ ਕੋ ਜਰਰਾ ਇਕ ਏਕ ਘਰੀ ਭਗਵਾਨ ਦਿਖਾਵੈ ॥੪੮੮॥ ਜਾਹਿ ਭਭੀਛਨ ਲੰਕ ਦਈ ਅਰੁ ਦੈਤਨ ਕੇ ਕੁਪਿ ਕੈ ਗਨ ਮਾਰੇ ॥ ਪੈ ਤਿਨਹੂ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਸਭ ਸਾਧਨ ਰਾਖਿ ਅਸਾਧ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਸੋ ਇਹ ਜਾ ਹਮ ਤੇ ਛਪਿ ਗਯੋ ਅਤਿ ਹੀ ਕਰ ਕੈ ਸੰਗਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਹਮਾਰੇ ॥ ਪਾਇ ਪਰੋ ਕਹਿਯੋ ਬਨ ਭ੍ਰਾਤ ਕਹੋ ਹਰਿ ਜੀ ਕਿਹ ਓਰ ਪਧਾਰੇ ॥੪੮੯॥ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਖੋਜਿ ਰਹੀ ਬਨ ਮੈ ਹਰਿ ਜੀ ਬਨ ਮੈ ਨਹੀ ਖੋਜਤ ਪਾਏ ॥ ਏਕ ਬਿਚਾਰ ਕਰਯੋ ਮਨ ਮੈ ਫਿਰ ਕੈ ਨ ਗਯੋ ਕਬਹੂੰ ਉਹ ਜਾਏ ॥ ਫੇਰ ਫਿਰੀ ਮਨ ਮੈ ਗਿਨਤੀ ਕਰਿ ਪਾਰਥ ਸੂਤ ਕੀ ਡੋਰ ਲਗਾਏ ॥ ਯੌਂ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਚਕਈ ਜਨੁ ਆਵਤ ਹੈ ਕਰ ਮੈ ਫਿਰ ਧਾਏ ॥੪੯੦॥ ਆਇ ਕੈ ਢੂੰਢਿ ਰਹੀ ਸੋਊ ਠਉਰ ਤਹਾਂ ਭਗਵਾਨ ਨ ਢੂੰਢਤ ਪਾਏ ॥ ਇਉਂ ਜੁ ਰਹੀ ਸਭ ਹੀ ਚਕਿ ਕੈ ਜਨੁ ਚਿਤ੍ਰ ਲਿਖੀ ਪ੍ਰਤਿਮਾ ਛਬਿ ਪਾਏ ॥ ਔਰ ਉਪਾਵ ਕਰਯੋ ਪੁਨ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕਾਨ੍ਹ ਹੀ ਭੀਤਰਿ ਚਿੱਤ ਲਗਾਏ ॥ ਗਾਇ ਉਠੀ ਤਿਹ ਕੇ ਗੁਨ ਏਕ ਬਜਾਇ ਉਠੀ ਇਕ ਸ੍ਵਾਂਗ ਲਗਾਏ ॥੪੯੧॥ ਹੋਤ ਬਕੀ ਇਕ ਹੋਤ ਤ੍ਰਿਣਾਵ੍ਰਤ ਏਕ ਅਘਾਸੁਰ ਹ੍ਵੈ ਕਰ ਧਾਵੈ ॥ ਹੋਇ ਹਰੀ ਤਿਨ ਮੈ ਧਸਿ ਕੈ ਧਰਨੀ ਪਰ ਤਾ ਕਹੁ ਮਾਰ ਗਿਰਾਵੈ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਸੋ ਲਾਗ ਰਹਯੋ ਤਿਨ ਕੌ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਨੈਕ ਨ ਛੂਟਨ ਪਾਵੈ ॥ ਯੌਂ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਬਨਿਯ ਜਨੁ ਸਾਲਨ ਕੇ ਹਿਤ ਰੋਰ ਬਨਾਵੈ ॥੪੯੨॥ ਰਾਜਾ ਪਰੀਛਤ ਬਾਚ ਸੁਕ ਸੋਂ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੁਕ ਸੰਗ ਰਾਜੇ ਕਹੁ ਕਹੀ ਜੂਥ ਦਿਜਨ ਕੇ ਨਾਥ ॥ ਅਗਨਿ ਭਾਵ ਕਿਹ ਬਿਧਿ ਕਹੈ ਕ੍ਰਿਸਨ ਭਾਵ ਕੇ ਸਾਥ ॥੪੯੩॥ ਸੁਕ ਬਾਚ ਰਾਜਾ ਸੋਂ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਰਾਜਨ ਪਾਸ ਬਜਾਸ ਕੋ ਬਾਲ ਕਥਾ ਸੁ ਅਰੌਚਕ ਭਾਂਤਿ ਸੁਨਾਵੈ ॥ ਗ੍ਵਾਰਨਿਯਾਂ ਬਿਰਹਾਨਲ ਭਾਵ ਕਰੈ ਬਿਰਹਾਨਲ ਕੋ ਉਪਜਾਵੈ ॥ ਪੰਚ ਭੂ ਆਤਮ ਲੋਗਨ ਕੋ ਇਹ ਕੌਤਕ ਕੈ ਅਤਿ ਹੀ ਡਰ ਪਾਵੈ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਧਜਾਨ ਕਰੈ ਜਬਹੀ ਬਿਰਹਾਨਲ ਕੀ ਲਪਟਾਨ ਬੁਝਾਵੈ ॥੪੯੪॥ ਬ੍ਰਿਖਭਾਸੁਰ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਏਕ ਬਨੈ ਬਛੁਰਾਸੁਰ ਮੂਰਤਿ

ਏਕ ਧਰੈ ॥ ਇਕ ਹ੍ਵੈ ਚਤੁਰਾਨਨ ਗ੍ਵਾਰ ਹਰੈ ਇਕ ਹ੍ਵੈ ਬ੍ਰਹਮਾ ਫਿਰਿ ਪਾਇ ਪਰੈ ॥ ਇਕ ਹ੍ਵੈ ਬਗੁਲਾ ਭਗਵਾਨ ਕੇ ਸਾਥ ਮਹਾ ਕਰ ਕੈ ਮਨਿ ਕੋਪ ਲਰੈ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਧੂ ਬ੍ਰਿਜ ਖੇਲ ਕਰੈਂ ਜਿਹ ਭਾਂਤਿ ਕਿਧੋ ਨੰਦ ਲਾਲ ਕਰੈ ॥੪੯੫॥ ਕਾਨ੍ਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਭੈ ਕਰ ਕੈ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਫੇਰ ਲਗੀ ਗੁਨ ਗਾਵਨ ॥ ਤਾਲ ਬਜਾਇ ਬਜਾ ਮੁਰਲੀ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਹੀ ਕਰਿ ਭਾਵਨ ॥ ਫੇਰਿ ਚਿਤਾਰ ਕਹਜੋ ਹਮਰੇ ਸੰਗ ਖੇਲ ਕਰਜੋ ਹਰਿ ਜੀ ਇਹ ਠਾਵਨ ॥ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਸਜਾਮ ਕੀ ਭੂਲ ਗਈ ਸੁਧਿ ਬੀਚ ਲਗੀ ਮਨ ਕੇ ਦੁਖੁ ਪਾਵਨ ॥੪੯੬॥ ਅਤਿ ਹੋਇ ਗਈ ਤਨਮੈ ਹਰਿ ਸਾਥ ਸੁ ਗੋਪਨ ਕੀ ਸਭ ਹੀ ਘਰਨੀ ॥ ਤਿਹ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰ ਕੈ ਬਸਿ ਭਈ ਜੁ ਹੁਤੀ ਅਤਿ ਰੂਪਨ ਕੀ ਧਰਨੀ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਪਰੀ ਮੁਰਝਾਇ ਧਰਾ ਕਬਿ ਨੈ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਬਰਨੀ ॥ ਜਿਮ ਘੰਟਕਹੇਰ ਮੈ ਭੂਮਿ ਕੇ ਬੀਚ ਪਰੈ ਗਿਰ ਬਾਨ ਲਗੇ ਹਰਨੀ ॥੪੯੭॥ ਬਰੁਨੀ ਸਰ ਭਉਹਨ ਕੋ ਧਨੁ ਕੈ ਸੁ ਸਿੰਗਾਰ ਕੇ ਸਾਜਨ ਸਾਤ ਕਰੀ ॥ ਰਸ ਕੋ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਕਰਿ ਕੋਪ ਸੁ ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਸਾਮੁਹਿ ਜਾਇ ਅਰੀ ॥ ਅਤਿ ਹੀ ਕਰਿ ਨੇਹ ਕੋ ਕ੍ਰੋਧੁ ਮਨੈ ਤਿਹ ਠੌਰ ਤੇ ਪੈਗ ਨ ਏਕ ਟਰੀ ॥ ਮਨੋ ਮੈਨ ਹੀ ਸੋ ਅਤਿ ਹੀ ਰਨ ਕੈ ਧਰਨੀ ਪਰ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਝੂਝਿ ਪਰੀ ॥੪੯੮॥ ਤਿਹ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਕੋ ਅਤਿ ਹੀ ਪਿਖਿ ਪ੍ਰੇਮ ਤਬੈ ਪ੍ਰਗਟੇ ਭਗਵਾਨ ਸਿਤਾਬੀ ॥ ਜੋਤਿ ਭਈ ਧਰਨੀ ਪਰ ਇਉਂ ਰਜਨੀ ਮਹਿ ਛੂਟਤ ਜਿਉ ਮਹਤਾਬੀ ॥ ਚਉਕ ਪਰੀ ਤਬ ਹੀ ਇਹ ਯੌਂ ਜਸ ਚਉਕ ਪਰੈ ਤਮ ਮੈ ਡਰਿ ਖੁਆਬੀ ॥ ਛਾਡਿ ਚਲਜੋ ਤਨ ਕੋ ਮਨ ਇਉਂ ਜਿਮ ਭਾਜਤ ਹੈ ਗ੍ਰਿਹ ਛਾਡਿ ਸਰਾਬੀ ॥੪੯੯॥ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਧਾਇ ਚਲੀ ਮਿਲਬੇ ਕਹੁ ਜੋ ਪਿਖਿਏ ਭਗਵਾਨ ਗੁਮਾਨੀ ॥ ਜਿਉਂ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਮ੍ਰਿਗ ਪੇਖਿ ਚਲੈ ਜੁ ਹੁਤੀ ਅਤਿ ਰੂਪ ਬਿਖੈ ਅਭਿਮਾਨੀ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਨੈ ਮੁਖ ਤੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਖਾਨੀ ॥ ਜਿਉਂ ਜਲ ਚਾਤ੍ਰਿਕ ਬੂੰਦ ਪਰੈ ਜਿਮ ਕੂਦਿ ਪਰੈ ਮਛਲੀ ਪਿਖਿ ਪਾਨੀ ॥੫੦੦॥ ਰਾਜਤ ਹੈ ਪਿਯਰੋ ਪਟ ਕੰਧ ਬਿਰਾਜਤ ਹੈਂ ਮ੍ਰਿਗ ਸੇ ਦ੍ਰਿਗ ਦੋਊ ॥ ਛਾਜਤ ਹੈ ਮਨ ਸੋ ਉਰ ਮੈ ਨਦਿਯਾਪਤਿ ਸਾਥ ਲੀਏ ਫੁਨਿ ਜੋਊ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਫਿਰੈ ਤਿਨ ਗੋਪਿਨ ਮੈ ਜਿਹ ਕੀ ਜਗ ਮੈ ਸਮਤੁਲਿ ਨ ਕੋਊ ॥ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਰੀਝ ਰਹੀ ਬ੍ਰਿਜ ਕੀ ਸੋਊ ਰੀਝਤ ਰੰਚਕ ਦੇਖਤ ਜੋਊ ॥੫੦੧॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਕਉਲ ਜਯੋਂ ਪ੍ਰਭਾਤ ਤੇ ਬਿਛਰਜੋ ਮਿਲੀ ਬਾਤ ਤੇ ਗੁਨੀ ਜਯੋਂ ਸੁਰ ਸਾਤ ਤੇ ਬਚਾਯੋ ਚੋਰ ਗਾਤ ਤੇ ॥ ਜੈਸੇ ਧਨੀ ਧਨ ਤੇ ਅਉ ਰਿਨੀ ਲੋਕ

ਮਨਿ ਤੇ ਲਰੱਯਾ ਜੈਸੇ ਰਨ ਤੇ ਤਜੱਯਾ ਜਜੋਂ ਨਸਾਤ ਤੇ ॥ ਜੈਸੇ ਦੁਖੀ ਸੂਖ ਤੇ ਅਭੂਖੀ ਜੈਸੇ ਭੂਖ ਤੇ ਸੁ ਰਾਜਾ ਸਤ੍ਰ ਆਪਨੇ ਕੋ ਸੁਨੇ ਜੈਸੇ ਘਾਤ ਤੇ ॥ ਹੋਤ ਹੈਂ ਪ੍ਰਸੰਨ ਜੈਸੇ ਏਤੇ ਏਤੀ ਬਾਤਨ ਤੇ ਹੋਤ ਹੈ ਪ੍ਰਸੰਨਜ ਗੋਪੀ ਤੈਸੇ ਕਾਨ੍ਹ ਬਾਤ ਤੇ ॥੫੦੨॥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਬਾਚ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਹਸਿ ਬਾਤ ਕਹੀ ਸੰਗਿ ਗੋਪਿਨ ਕਾਨ੍ਹ ਚਲੋ ਜਮੁਨਾ ਤਟਿ ਖੇਲ ਕਰੈਂ ॥ ਚਿਟਕਾਰਨ ਸੋ ਭਿਰ ਕੈ ਤਿਹ ਜਾ ਤੁਮਹੂੰ ਹੂੰ ਤਰੋ ਹਮਹੂੰ ਹੂੰ ਤਰੈਂ ॥ ਗੁਹਿ ਕੈ ਬਨ ਫੂਲਨ ਸੁੰਦਰ ਹਾਰ ਸੁ ਕੇਲ ਕਰੈਂ ਤਿਨ ਡਾਰ ਗਰੈਂ ॥ ਬਿਰਹਾ ਛੁਧ ਕੋ ਤਿਹ ਠਉਰ ਬਿਖੈ ਹਸ ਕੈ ਰਸ ਕੈ ਸੰਗ ਪੇਟ ਭਰੈਂ ॥੫੦੩॥ ਆਇਸੁ ਮਾਨਿ ਤਬੈ ਹਰਿ ਕੋ ਸਭ ਧਾਇ ਚਲੀ ਗੁਪਿਯਾ ਤਿਹ ਠਉਰੇ ॥ ਏਕ ਚਲੈਂ ਮੁਸਕਾਇ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਏਕ ਚਲੈਂ ਹਰੂਏ ਇਕ ਦਉਰੈ ॥ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਜਲ ਮੈ ਜਮੁਨਾ ਕਹੁ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਹਉਰੈ ॥ ਰੀਝ ਰਹੈ ਬਨ ਕੇ ਮ੍ਰਿਗ ਦੇਖਿ ਸੁ ਅਉਰ ਪਿਖੈ ਗਜ ਗਾਮਨਿ ਸਉਰੈ ॥੫੦੪॥ ਸਜਾਮ ਸਮੇਤ ਸਭੈ ਗੁਪਿਯਾ ਜਮੁਨਾ ਜਲ ਕੋ ਤਰਿ ਪਾਰਿ ਪਰੱਯਾ ॥ ਪਾਰ ਭਈ ਜਬ ਹੀ ਹਿਤ ਸੋਂ ਗਿਰਦਾ ਕਰ ਕੈ ਤਿਹ ਕੋ ਤਿਸਟੱਯਾ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਨੈ ਮੁਖ ਤੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੁਨੱਯਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਭਯੋ ਸਸਿ ਸੁੱਧ ਮਨੋ ਸਮ ਰਾਜਤ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਤੀਰ ਤਰੱਯਾ ॥੫੦੫॥ ॥ ਬਾਤ ਲਗੀ ਕਹਨੇ ਮੁਖ ਤੇ ਕਵਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਮਿਲ ਕੈ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ॥ ਚੰਦ੍ਰਮੁਖੀ ਮ੍ਰਿਗ ਸੇ ਦ੍ਰਿਗਨੀ ਲਖਿਯੈ ਤਿਨ ਭਾਨੁ ਅਨੰਤ ਅਪਾਰਨਿ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕੈ ਸਾਥ ਕਰੀ ਚਰਚਾ ਮਿਲਿ ਕੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੀ ਸਭ ਸੁੰਦਰ ਬਾਰਨਿ ॥ ਛੋਰ ਦਈ ਗ੍ਰਿਹ ਕੀ ਸਭ ਲਾਜ ਸੁ ਹੋਇ ਮਹਾਂ ਰਸ ਕੀ ਚਸਕਾਰਨਿ ॥੫੦੬॥ ਕੈ ਰਸ ਕੇ ਹਰਿ ਕਾਰਨ ਕੈ ਕਰਿ ਕਸਟ ਬਡੋ ਕੋਊ ਮੰਤਰ ਸਾਧੋ ॥ ਕੈ ਕੋਊ ਜੰਤ੍ਰ ਬਡੋਈ ਸਧਜੋ ਇਨ ਕੋ ਅਪਨੇ ਮਨ ਭੀਤਰਿ ਬਾਧੋ ॥ ਕੈ ਕੇਹੂੰ ਤੰਤ੍ਰ ਕੇ ਸਾਥ ਕਿਧੋਂ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਹੀ ਕਰਿ ਧਾਧੋ ॥ ਚੋਰ ਲਯੋ ਮਨੁ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕੋ ਛਿਨ ਭੀਤਰਿ ਦੀਨ ਦਯਾ ਨਿਧਿ ਮਾਧੋ ॥੫੦੭॥ ਗੋਪੀ ਵਾਚ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਸਾਥ ਕਹਜੋ ਹਮ ਕੋ ਤਜਿ ਕੈ ਕਿਹ ਓਰ ਗਏ ਥੇ ॥ ਪ੍ਰੀਤ ਬਢਾਇ ਮਹਾਂ ਹਮ ਸੋ ਜਮੁਨਾ ਤਟ ਪੈ ਰਸ ਕੇਲ ਕਏ ਥੇ ॥ ਯੌਂ ਤਜਿ ਗੇ ਜਿਮ ਰਾਹ ਮੁਸਾਫਿਰ ਸਜਾਮ ਕਹਜੋ ਤੁਮ ਨਾਹਿ ਨਏ ਥੇ ॥ ਫੂਲ ਖਿਰੇ ਮੁਖ ਆਏ ਕਹਾ ਅਪਨੀ ਬਿਰਿਯਾ ਕਹੂੰ ਭੌਰ ਭਏ ਥੇ ॥੫੦੮॥ ਅਥ ਚਤੁਰ ਪੁਰਖ ਭੇਦ ਕਥਨੰ ॥ਸਵੈਯਾ ॥ ਨਰ ਏਕ ਅਕੀਨ ਹੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਰੈ ਇਕ ਕੀਨ ਕਰੈ ਇਕ ਕੀਨ ਜੁ

ਜਾਨੈ ॥ ਏਕ ਨ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕੇ ਭੇਦ ਜਨੈ ਜੋਊ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਰੈ ਅਰਿ ਕੈ ਤਿਹ ਮਾਨੈ ॥ ਸੋ ਨਰ ਮੂੜ੍ਹ ਬਿਖੈ ਕਹਿਯੈ ਜਗੁ ਜੋ ਨਰ ਰੰਚ ਨ ਪ੍ਰੀਤਿ ਪਛਾਨੈ ॥ ਸੋ ਚਰਚਾ ਰਸ ਕੀ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੁ ਗ੍ਵਾਰਨਿਯਾਂ ਸੰਗਿ ਕਾਨ੍ਹ ਬਖਾਨੈ ॥੫੦੯॥ ਗੋਪੀ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਗ੍ਵਾਰਨਿਯਾਂ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹੈ ਕਰਿ ਨੇਹ ਕੋ ਅੰਤ ਦਗਾ ਕੋਊ ਦੇ ਹੈ ॥ ਦੋਜਨ ਛਾਡਿ ਪਰੋ ਹਰਿ ਗਯੋ ਜਨ ਜੋ ਛਲ ਸੋਂ ਤਿਹ ਕੋ ਹਰਿ ਲੇ ਹੈ ॥ ਜੋ ਬਟਹਾ ਜਨ ਘਾਵਤ ਹੈ ਕੋਊ ਜਾਤ ਚਲ੍ਯੋ ਪਿਖ ਕੈ ਮਧਿ ਮੇ ਹੈ ॥ ਪੈ ਖਿਝ ਕੈ ਅਤਿ ਹੀ ਗੁਪਿਯਾਂ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹ੍ਯੋ ਤਿਨ ਕੀ ਸਮ ਏ ਹੈ ॥੫੧੦॥ ਜਬ ਹੀ ਇਹ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਬਾਤ ਕਹੀ ਤਬ ਹੀ ਤਿਨ ਕੇ ਸੰਗ ਕਾਨ੍ਹ ਹਸੇ ॥ ਜਿਹ ਨਾਮ ਕੇ ਲੇਤ ਜਰਾ ਮੁਖ ਤੇ ਤਜਿ ਕੈ ਗਨਿਕਾ ਸਭ ਪਾਪ ਨਸੇ ॥ ਨ ਜਪ੍ਯੋ ਜਿਹ ਜਾਪ ਸੋਊ ਉਜਰੇ ਜਿਹ ਜਾਪ ਜਪ੍ਯੋ ਸੋਊ ਧਾਮ ਬਸੇ ॥ ਤਿਨ ਗੋਪਿਨ ਸੋਂ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹ੍ਯੋ ਹਮਹੂੰ ਅਤਿ ਹੀ ਰਸ ਬੀਚ ਫਸੇ ॥੫੧੧॥ ਕਹਿ ਕੈ ਇਹ ਬਾਤ ਹਸੇ ਹਰਿ ਜੂ ਉਠ ਕੈ ਜਮੁਨਾ ਜਲ ਬੀਚ ਤਰੇ ॥ ਛਿਨ ਏਕ ਲਗ੍ਯੋ ਨ ਤਬੈ ਤਿਹ ਕੋ ਲਖਿ ਕੈ ਜਮੁਨਾ ਕਹ ਪਾਰ ਪਰੇ ॥ ਲਖਿ ਕੈ ਜਲ ਕੋ ਸੰਗ ਗੋਪਿਨ ਕੇ ਭਗਵਾਨ ਮਹਾਂ ਉਪਹਾਸ ਕਰੇ ॥ ਬਹੁ ਹੋਰਨਿ ਤੈ ਅਰੁ ਬਜਾਹਨਿ ਤੈ ਕੁਰਮਾਤਨ ਤੈ ਅਤਿ ਸੋਊ ਖਰੇ ॥੫੧੨॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਰਜਨੀ ਪਰਗੀ ਤਬਹੀ ਭਗਵਾਨ ਕਹ੍ਯੋ ਹਸਿ ਕੈ ਹਮ ਰਾਸ ਕਰੈਂ ॥ ਸਸਿ ਰਾਜਤ ਹੈ ਸਿਤ ਗੋਪਿਨ ਕੇ ਮੁਖ ਸੁੰਦਰ ਸੇਤਹਿ ਹਾਰ ਡਰੈਂ ॥ ਹਿਤ ਸੋਂ ਬ੍ਰਿਜ ਭੂਮਿ ਬਿਖੈ ਸਭਹੀ ਰਸ ਖੇਲ ਕਰੈਂ ਕਰ ਡਾਰ ਗਰੈਂ ॥ ਤੁਮ ਕੋ ਜੋਊ ਸੋਕ ਬਢ੍ਯੋ ਬਿਛੁਰੇ ਹਮ ਸੋਂ ਮਿਲਿ ਕੈ ਅਬ ਸੋਕ ਹਰੈਂ ॥੫੧੩॥ ਐ ਹੋ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕਹਿ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਸਭੈ ਤੁਮ ਰਾਸ ਕੋ ਖੇਲ ਕਰੋ ॥ ਗਹਿ ਕੈ ਕਰ ਸੋਂ ਕਰ ਮੰਡਲ ਕੈ ਨ ਕਛੂ ਮਨ ਭੀਤਰਿ ਲਾਜ ਧਰੋ ॥ ਹਮਹੂੰ ਤੁਮਰੇ ਸੰਗ ਰਾਸ ਕਰੈਂ ਨਚਿਹੈਂ ਨਚਿਯੋ ਨਹ ਨੈਕੁ ਡਰੋ ॥ ਸਭ ਹੀ ਮਨ ਬੀਚ ਅਸੋਕ ਕਰੋ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਸੋਕਨ ਕੋ ਸੁ ਹਰੋ ॥੫੧੪॥ ਤਿਨ ਸੋਂ ਭਗਵਾਨ ਕਹੀ ਫਿਰ ਯੌਂ ਸਜਨੀ ਹਮਰੀ ਬਿਨਤੀ ਸੁਨ ਲੀਜੈ ॥ ਆਨੰਦ ਬੀਚ ਕਰੋ ਮਨ ਕੇ ਜਿਹ ਤੇ ਹਮਰੇ ਤਨ ਕੋ ਮਨ ਜੀਜੈ ॥ ਮਿਤਵਾ ਜਿਹ ਤੇ ਹਿਤ ਮਾਨਤ ਹੈ ਤਬ ਹੀ ਉਠ ਕੈ ਸੋਊ ਕਾਰਜ ਕੀਜੈ ॥ ਦੈ ਰਸ ਕੋ ਸਿਰਪਾਵ ਤਿਸੈ ਮਨ ਕੋ ਸਭ ਸੋਕ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਦੀਜੈ ॥੫੧੫॥ ਹਸਿ ਕੈ ਭਗਵਾਨ ਕਹੀ ਫਿਰਿ ਯੋਂ ਰਸ ਕੀ ਬਤਿਯਾ ਹਮ ਤੇ ਸੁਨ ਲੱਯੈ ॥ ਜਾ ਕੇ ਲੀਏ ਮਿਤਵਾ ਹਿਤ ਮਾਨਤ ਸੋ ਸੁਨ ਕੈ ਉਠਿ ਕਾਰਜ ਕੱਯੈ ॥ ਗੋਪਿਨ

ਸਾਥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ਕੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹਜੋ ਮੁਸਲੀਧਰ ਭੱਯੈ ॥ ਜਾ ਸੰਗ ਹੇਤ ਮਹਾ ਕਰਿਯੈ ਬਿਨੁ ਦਾਮਨ ਤਾਹੀ ਕੇ ਹਾਥ ਬਿਕੱਯੈ ॥੫੧੬॥ ਕਾਨ੍ਹਰ ਕੀ ਸੁਨ ਕੈ ਬਤਿਯਾ ਮਨ ਮੈ ਤਿਨ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਧੀਰ ਗਹਜੋ ਹੈ ॥ ਦੋਖ ਜਿਤੋ ਮਨ ਭੀਤਰਿ ਥੋ ਰਸ ਪਾਵਕ ਮੋ ਤ੍ਰਿਣ ਤੁੱਲਿ ਦਹਜੋ ਹੈ ॥ ਰਾਸ ਕਰੋ ਸਭ ਹੀ ਮਿਲਿ ਕੈ ਜਸੁਧਾ ਸੁਤ ਕੋ ਤਿਨ ਮਾਨਿ ਕਹਜੋ ਹੈ ॥ ਰੀਝ ਰਹੀ ਪ੍ਰਿਥਮੀ ਪ੍ਰਿਥਮੀ ਗਨ ਅਉ ਨਭ ਮੰਡਲ ਰੀਝ ਰਹਜੋ ਹੈ ॥੫੧੭॥ ਗਾਵਤਿ ਏਕ ਬਜਾਵਤਿ ਤਾਲ ਸਭੈ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਰਿ ਮਹਾ ਹਿਤ ਸੋਂ ॥ ਭਗਵਾਨ ਕੋ ਮਾਨਿ ਕਹਜੋ ਤਬ ਹੀ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਹੀ ਚਿਤ ਸੋਂ ॥ ਇਨ ਸੀਖ ਲਈ ਗਤਿ ਗਾਮਨਿ ਤੇ ਸੁਰ ਭਾਮਨਿ ਤੇ ਕਿ ਕਿਧੋਂ ਕਿਤ ਸੋਂ ॥ ਅਬ ਮੋਹਿ ਇਹੈ ਸਮਝਜੋ ਸੁ ਪਰੈ ਜਿਹ ਕਾਨ੍ਹ ਸਿਖੇ ਇਨਹੂੰ ਤਿਤ ਸੋਂ ॥੫੧੮॥ ਮੋਰ ਕੋ ਪੰਖ ਬਿਰਾਜਤ ਸੀਸ ਸੁ ਰਾਜਤ ਕੁੰਡਲ ਕਾਨਨ ਦੋਊ ॥ ਲਾਲ ਕੀ ਮਾਲ ਸੁ ਛਾਜਤ ਕੰਠਹਿ ਤਾ ਉਪਮਾ ਸਮ ਹੈ ਨਹਿ ਕੋਊ ॥ ਜੋ ਰਿਪੁ ਪੈ ਮਗ ਜਾਤ ਚਲਜੋ ਸੁਨ ਕੈ ਉਪਮਾ ਚਲਿ ਦੇਖਤ ਓਊ ॥ ਔਰ ਕੀ ਬਾਤ ਕਹਾ ਕਹਿਯੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਸੁਰਾਦਿਕ ਰੀਝਤ ਸੋਊ ॥੫੧੯॥ ਗੋਪਿਨ ਸੰਗ ਤਹਾ ਭਗਵਾਨ ਮਨੈ ਅਤਿ ਹੀ ਹਿਤ ਕੋ ਕਰ ਗਾਵੈਂ ॥ ਰੀਝ ਰਹੈਂ ਖਗ ਠੌਰ ਸਮੇ ਤਸੁ ਯਾ ਬਿਧਿ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕਾਨ੍ਹ ਰਿਝਾਵੈਂ ॥ ਜਾ ਕਹੁ ਖੋਜਿ ਕਈ ਗਣ ਗੰਧ੍ਰਬ ਕਿੰਨਰ ਭੇਦ ਨ ਰੰਚਕ ਪਾਵੈਂ ॥ ਗਾਵਤ ਸੋ ਹਰਿ ਜੂ ਤਿਹ ਜਾ ਤਜਿ ਕੈ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਚਲਿ ਕੈ ਮ੍ਰਿਗ ਆਵੈਂ ॥੫੨੦॥ ਗਾਵਤ ਸਾਰੰਗ ਸੁੱਧ ਮਲਾਰ ਬਿਭਾਸ ਬਿਲਾਵਲ ਔ ਫੁਨਿ ਗਉਰੀ ॥ ਜਾ ਸੁਰ ਸ੍ਰੋਨਨ ਮੈ ਸੁਨ ਕੈ ਸੁਰ ਭਾਮਨਿ ਧਾਵਤ ਡਾਰਿ ਪਿਛਉਰੀ ॥ ਸੋ ਸੁਨ ਕੈ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਨਿਯਾਂ ਰਸ ਕੇ ਸੰਗ ਹੋਇ ਗਈ ਜਨੁ ਬਉਰੀ ॥ ਤਜਾਗ ਕੈ ਕਾਨਨ ਤਾ ਸੁਨ ਕੈ ਮ੍ਰਿਗ ਲੈ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਚਲਿ ਆਵਤ ਦਉਰੀ ॥੫੨੧॥ ਏਕ ਨਚੈ ਇਕ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਬਜਾਵਤ ਤਾਲ ਦਿਖਾਵਤ ਭਾਵਨ ॥ ਰਾਸ ਬਿਖੈ ਅਤਿ ਹੀ ਰਸ ਸੋਂ ਸੁ ਰਿਝਾਵਨ ਕਾਜ ਸਭੈ ਮਨ ਭਾਵਨ ॥ ਚਾਂਦਨੀ ਸੁੰਦਰ ਰਾਤ ਬਿਖੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਸੁ ਬਿਖੈ ਰੁਤਿ ਸਾਵਨ ॥ ਗ੍ਵਾਰਨਿਯਾਂ ਤਜਿ ਕੈ ਪੁਰ ਕੋ ਮਿਲਿ ਖੇਲ ਕਰੈਂ ਰਸ ਨੀਕਨਿ ਠਾਵਨ ॥੫੨੨॥ ਸੁੰਦਰ ਠੌਰ ਬਿਖੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਮਿਲਿ ਗ੍ਵਾਰਨ ਖੇਲ ਕਰਜੋ ਹੈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਆਪ ਹੀ ਤੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਸੁਰ ਮੰਡਲ ਸੁੱਧਿ ਬਨਾਇ ਧਰਜੋ ਹੈ ॥ ਜਾ ਪਿਖ ਕੈ ਖਗ ਰੀਝ ਰਹੈਂ ਮ੍ਰਿਗ ਤਜਾਗਿ ਤਿਸੈ ਨਹੀ ਚਾਰੋ ਚਰਜੋ ਹੈ ॥ ਔਰ ਕੀ ਬਾਤ ਕਹਾ ਕਹਿਯੈ ਜਿਹ ਕੇ ਪਿਖਏ

ਭਗਵਾਨ ਛਰਯੋ ਹੈ ॥੫੨੩॥ ਇਤ ਤੇ ਨੰਦ ਲਾਲ ਸਖਾ ਲੀਏ ਸੰਗ ਉਤੈ ਫੁਨਿ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਜੂਥ ਸਬੈ ॥ ਬਹਸਾ ਬਹਸੀ ਤਹ ਹੋਨ ਲਗੀ ਰਸ ਬਾਤਨ ਸੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਤਬੈ ॥ ਜਿਹ ਕੋ ਬ੍ਰਹਮਾ ਨਹੀ ਅੰਤ ਲਖੈ ਨਹ ਨਾਰਦ ਪਾਵਤ ਜਾਹਿ ਛਬੈ ॥ ਮ੍ਰਿਗ ਜਿਉ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਮਹਿ ਰਾਜਤ ਹੈ ਹਰਿ ਤਯੋਂ ਗਨ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਬੀਚ ਫਬੈ ॥੫੨੪॥ ਨੰਦ ਲਾਲ ਲਲਾ ਇਤ ਗਾਵਤ ਹੈ ਉਤ ਤੇ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਨਿਯਾਂ ਮਿਲਿ ਗਾਵੈ ॥ ਫਾਗੁਨ ਕੀ ਰੁਤਿ ਊਪਰਿ ਆਂਬਨ ਮਾਨਹੁ ਕੋਕਿਲਕਾ ਕੁਹਕਾਵੈ ॥ ਤੀਰ ਨਦੀ ਸੋਊ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਜੋਊ ਉਨ ਕੇ ਮਨ ਭੀਤਰਿ ਭਾਵੈ ॥ ਨੈਨ ਨਛੱਤ੍ਰ ਪਸਾਰ ਪਿਖੈ ਸੁਰਦੇਵ ਬਧੂ ਮਿਲਿ ਦੇਖਨਿ ਆਵੈ ॥੫੨੫॥ ਮੰਡਲ ਰਾਸ ਬਚਿੱਤ੍ਰ ਮਹਾ ਸਮ ਜੇ ਹਰਿ ਕੀ ਭਗਵਾਨ ਰਚਯੋ ਹੈ ॥ ਤਾਹੀ ਕੇ ਬੀਚ ਕਹੈ ਕਬਿ ਯੌਂ ਰਸ ਕੰਚਨ ਕੀ ਸਮਤੁਲਿ ਮਚਯੋ ਹੈ ॥ ਤਾ ਸੀ ਬਨਾਇਬੇ ਕੋ ਬ੍ਰਹਮਾ ਨ ਬਨੀ ਕਰਿ ਕੈ ਜੁਗ ਕੋਟਿ ਪਚਯੋ ਹੈ ॥ ਕੰਚਨ ਕੇ ਤਨ ਗੋਪਿਨ ਕੋ ਤਿਹ ਮੱਧਿ ਮਨੀ ਮਨਿ ਤੁੱਲਿ ਗਚਯੋ ਹੈ ॥੫੨੬॥ ਜਲ ਮੈ ਸਫਰੀ ਜਿਮ ਕੇਲ ਕਰੈ ਤਿਮ ਗ੍ਵਾਰਨਿਯਾਂ ਹਰਿ ਕੇ ਸੰਗਿ ਡੋਲੈਂ ॥ ਜਿਉ ਜਨ ਫਾਗ ਕੋ ਖੇਲਤ ਹੈ ਤਿਹ ਭਾਂਤਿ ਹੀ ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਸਾਥ ਕਲੋਲੈਂ ॥ ਕੋਕਿਲਕਾ ਜਿਮ ਬੋਲਤ ਹੈ ਤਿਮ ਗਾਵਤ ਤਾ ਕੀ ਬਰਾਬਰ ਬੋਲੈਂ ॥ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਨਿਯਾਂ ਇਹ ਭਾਂਤਨਿ ਸੋਂ ਰਸ ਕਾਨ੍ਹ ਨਿਚੋਲੈਂ ॥੫੨੭॥ ਰਸ ਕੀ ਚਰਚਾ ਤਿਨ ਸੋਂ ਭਗਵਾਨ ਕਰੀ ਹਿਤ ਸੋਂ ਨ ਕਛੂ ਕਮ ਕੈ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹਯੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਤੁਮਰੇ ਮਹਿ ਖੇਲ ਬਨਯੋ ਹਮ ਕੈ ॥ ਕਹਿ ਕੈ ਇਹ ਬਾਤ ਦਿਯੋ ਹਸ ਕੈ ਸੁ ਪ੍ਰਭਾ ਸੁਭ ਦੰਤਨ ਯੋਂ ਦਮਕੈ ॥ ਜਨੁ ਦਯੋਸ ਭਲੇ ਰੁਤਿ ਸਾਵਨ ਕੀ ਅਤਿ ਅਭ੍ਰਨ ਮੈ ਚਪਲਾ ਚਮਕੈ ॥੫੨੮॥ ਐ ਹੋ ਲਲਾ ਨੰਦ ਲਾਲ ਕਹੈ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਨਿਯਾਂ ਅਤਿ ਮੈਨ ਭਰੀ ॥ ਹਮਰੇ ਸੰਗ ਆਵਹੁ ਖੇਲ ਕਰੋ ਨ ਕਛੂ ਮਨ ਭੀਤਰਿ ਸੰਕ ਕਰੀ ॥ ਨੈਨ ਨਚਾਇ ਕਛੂ ਮੁਸਕਾਇ ਕੈ ਭੌਂਹ ਦੋਊ ਕਰਿ ਟੇਢਿ ਧਰੀ ॥ ਮਨ ਯੌਂ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਰਸ ਕੀ ਮਨੋ ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਕੰਠਹਿ ਫਾਂਸਿ ਡਰੀ ॥੫੨੯॥ ਖੇਲਤ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਮੱਧਿ ਸੋਊ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਹਰਿ ਜੂ ਛਬਿ ਵਾਰੋ ॥ ਖੇਲਤ ਹੈ ਸੋਊ ਮੈਨ ਭਰੀ ਇਨਹੂੰ ਪਰ ਮਾਨਹੁ ਚੇਟਕ ਡਾਰੋ ॥ ਤੀਰ ਨਦੀ ਬ੍ਰਿਜ ਭੂਮਿ ਬਿਖੈ ਅਤਿ ਹੋਤ ਹੈ ਸੁੰਦਰ ਭਾਂਤਿ ਅਖਾਰੋ ॥ ਰੀਝ ਰਹੈਂ ਪ੍ਰਿਥਮੀ ਕੇ ਸਭੈ ਜਨ ਰੀਝ ਰਹਯੋ ਸੁਰ ਮੰਡਲ ਸਾਰੋ ॥੫੩੦॥ ਗਾਵਤਿ ਏਕ ਨਚੈ ਇਕ ਗ੍ਵਾਰਨ ਤਾਰਿਨ ਕਿੰਕਨਿ ਕੀ ਧੁਨਿ ਬਾਜੈ ॥ ਜਿਉ ਮ੍ਰਿਗ ਰਾਜਤਿ ਬੀਚ ਮ੍ਰਿਗੀ

ਹਰਿ ਤਜੋਂ ਗਨ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਬੀਚ ਬਿਰਾਜੈ ॥ ਨਾਚਤ ਸੋਊ ਮਹਾ ਹਿਤ ਸੋਂ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਪ੍ਰਭਾ ਤਿਨ ਕੀ ਇਮ ਛਾਜੈ ॥ ਗਾਇਬ ਪੇਖਿ ਰਿਸੈ ਗਨ ਗੰਧ੍ਰਬ ਨਾਚਬ ਦੇਖਿ ਬਧੂ ਸੁਰ ਲਾਜੈ ॥੫੩੧॥ ਰਸ ਕਾਰਨ ਕੋ ਭਗਵਾਨ ਤਹਾਂ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਰਸ ਖੇਲ ਕਰਜੋ ॥ ਮਨ ਯੌਂ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਹਰਿ ਜੂ ਇਨ ਪੈ ਜਨੁ ਚੇਟਕ ਮੰਤ੍ਰ ਡਰਜੋ ॥ ਪਿਖ ਕੈ ਜਿਹ ਕੋ ਸੁਰ ਅਛ੍ਰਨ ਕੇ ਗਿਰਿ ਬੀਚ ਲਜਾਇ ਬਪੈ ਸੁ ਧਰਜੋ ॥ ਗੁਪਿਯਾਂ ਸੰਗਿ ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਡੋਲਤ ਹੈਂ ਇਨ ਕੋ ਮਨੂਆ ਜਬ ਕਾਨ੍ਹ ਹਰਜੋ ॥੫੩੨॥ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਸਭ ਹੀ ਗੁਪਿਯਾਂ ਹਰਿ ਕੇ ਸੰਗਿ ਡੋਲਤਿ ਹੈ ਸਭ ਹੂਈਆਂ ॥ ਗਾਵਤਿ ਏਕ ਫਿਰੈਂ ਇਕ ਨਾਚਤਿ ਏਕ ਫਿਰੈਂ ਰਸ ਰੰਗ ਅਕੂਈਆਂ ॥ ਏਕ ਕਹੈਂ ਭਗਵਾਨ ਹਰੀ ਇਕ ਲੈ ਹਰਿ ਨਾਮ ਪਰੈ ਗਿਰਿ ਭੂਈਆ ॥ ਯੌਂ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਪਿਖਿ ਚੁੰਬਕ ਲਾਗੀ ਫਿਰੈ ਤਿਹ ਕੇ ਸੰਗ ਸੂਈਆਂ ॥੫੩੩॥ ਸੰਗ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹੀ ਹਸਿ ਕੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਅਧਿ ਰਾਤਿ ਸਮੈ ॥ ਹਮਹੂੰ ਤੁਮਹੂੰ ਤਜ ਕੈ ਸਭ ਖੇਲ ਸਭੈ ਮਿਲ ਕੈ ਹਮ ਧਾਮ ਰਮੈ ॥ ਹਰਿ ਆਇਸੁ ਮਾਨਿ ਚਲੀ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਨਿਯਾਂ ਕਰਿ ਦੂਰ ਗਮੈ ॥ ਅਬ ਜਾਇ ਟਿਕੈਂ ਸਭ ਆਸਨ ਮੈ ਕਰ ਕੈ ਸਭ ਪ੍ਰਾਤ ਕੀ ਨੇਹ ਤਮੈ ॥੫੩੪॥ ਹਰਿ ਸੋਂ ਅਰੁ ਗੋਪਿਨ ਸੰਗਿ ਕਿਧੋਂ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਖੇਲ ਭਯੋ ਹੈ ॥ ਲੈ ਹਰਿ ਜੀ ਤਿਨ ਕੋ ਸੰਗ ਆਪਨ ਤਜਾਗ ਕੈ ਖੇਲ ਕੋ ਧਾਮ ਅਯੋ ਹੈ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਜਸੁ ਉੱਚ ਮਹਾ ਕਬਿ ਨੈ ਅਪਨੈ ਮਨਿ ਚੀਨ ਲਯੋ ਹੈ ॥ ਕਾਗਜੀਏ ਰਸ ਕੋ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁ ਮਨੋ ਗਨਤੀ ਕਰਿ ਜੋਰ ਦਯੋ ਹੈ ॥੫੩੫॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਰਾਸ ਮੰਡਲ ਖੇਲ ਬਰਨਨੰ ॥

ਅਥ ਕਰ ਪਕਰਿ ਖੇਲਬੋ ਕਥਨੰ ॥

ਰਾਸ ਮੰਡਲ ॥ਸਵੈਯਾ ॥ ਪ੍ਰਾਤ ਭਏ ਹਰਿ ਜੂ ਤਜਿ ਕੈ ਗ੍ਰਿਹ ਧਾਇ ਗਏ ਉਠਿ ਠੌਰ ਕਹਾ ਕੋ ॥ ਫੂਲ ਰਹੇ ਜਿਹ ਫੂਲ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਤੀਰ ਬਹੈ ਜਮੁਨਾ ਸੁ ਤਹਾ ਕੋ ॥ ਖੇਲਤ ਹੈ ਸੋਊ ਭਾਂਤਿ ਭਲੀ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਕਛੁ ਤ੍ਰਾਸੁ ਨ ਤਾ ਕੋ ॥ ਸੰਗ ਬਜਾਵਤ ਹੈ ਮੁਰਲੀ ਸੋਊ ਗਊਅਨ ਕੇ ਮਿਸ ਗ੍ਵਾਰਨਿਯਾਂ ਕੋ ॥੫੩੬॥ ਰਾਸ ਕਥਾ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਸੁਨ ਕੈ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਸੋਊ ਧਾਈ ॥ ਜਾ ਮੁਖ ਸੁੱਧ ਨਿਸਾਪਤਿ ਸੋਂ ਜਿਹ ਕੇ ਤਨ ਕੰਚਨ ਸੀ ਛਬਿ ਛਾਈ ॥

ਜਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਕਬਿ ਦੇਤ ਸਭੈ ਸੋਊ ਤਾ ਮੈ ਰਜੈ ਬਰਨੀ ਨਹਿ ਜਾਈ ॥ ਸਜਾਮ ਕੀ ਸੋਭ ਸੁ ਗੋਪਿਨ ਤੇ ਸੁਨ ਕੈ ਤਰੁਨੀ ਹਰਨੀ ਜਿਮ ਧਾਈ ॥੫੩੭॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਸੇਤ ਧਰੇ ਸਾਰੀ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਕੀ ਕੁਮਾਰੀ ਜਸ ਹੀ ਕੀ ਮਨੋ ਬਾਰੀ ਐਸੀ ਰਚੀ ਹੈ ਨ ਕੋ ਦਈ ॥ ਰੰਭਾ ਉਰਬਸੀ ਔਰ ਸਚੀ ਸੁ ਮਦੋਦਰੀ ਪੈ ਐਸੀ ਪ੍ਰਭਾ ਕਾ ਕੀ ਜਗ ਬੀਚ ਨ ਕਛੂ ਭਈ ॥ ਮੋਤਿਨ ਕੇ ਹਾਰ ਗਰੇ ਡਾਰਿ ਰੁਚਿ ਸੋਂ ਸੁਧਾਰ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਪੈ ਚਲੀ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਰਸ ਕੇ ਲਈ ॥ ਸੇਤ ਸਾਜ ਸਾਜਿ ਚਲੀ ਸਾਂਵਰੇ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਾਜ ਚਾਂਦਨੀ ਮੈ ਰਾਧਾ ਮਾਨੋ ਚਾਂਦਨੀ ਸੀ ਹ੍ਵੈ ਗਈ ॥੫੩੮॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਅੰਜਨ ਆਂਡਿ ਸੁ ਧਾਰ ਭਲੇ ਪਟ ਭੂਖਨ ਅੰਗ ਸੁ ਧਾਰਿ ਚਲੀ ॥ ਜਨੁ ਦੂਸਰਿ ਚੰਦ੍ਰਕਲਾ ਪ੍ਰਗਟੀ ਜਨੁ ਰਾਜਤ ਕੰਜ ਕੀ ਸੇਤ ਕਲੀ ॥ ਹਰਿ ਕੇ ਪਗ ਭੇਟਨ ਕਾਜ ਚਲੀ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਸੰਗ ਰਾਧੇ ਅਲੀ ॥ ਜਨੁ ਜੋਤਿ ਤਰੱਯਨ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਤੇ ਇਹ ਚੰਦ ਕੀ ਚਾਂਦਨੀ ਬਾਲ ਭਲੀ ॥੫੩੯॥ ਕਾਨ੍ਹ ਸੋਂ ਪ੍ਰੀਤਿ ਬਢੀ ਤਿਹ ਕੀ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਨਹਿ ਨੈਕੁ ਘਟੀ ਹੈ ॥ ਰੂਪ ਸਚੀ ਅਰੁ ਪੈ ਰਤਿ ਤੇ ਮਨੁ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯ ਤੇ ਨਹਿ ਨੈਕੁ ਲਟੀ ਹੈ ॥ ਰਾਸ ਮੈ ਖੇਲਨ ਕਾਜ ਚਲੀ ਸਜਿ ਸਾਜ ਸਭੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਨਟੀ ਹੈ ॥ ਸੁੰਦਰ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕੇ ਘਨ ਮੈ ਮਨੁ ਰਾਧਿਕਾ ਚੰਦ੍ਰਕਲਾ ਪ੍ਰਗਟੀ ਹੈ ॥੫੪੦॥ ਬ੍ਰਹਮਾ ਪਿਖ ਕੈ ਜਿਹ ਰੀਝ ਰਹਜੋ ਜਿਹ ਕੋ ਦਿਖ ਕੈ ਸਿਵ ਧਜਾਨ ਛੁਟਾ ਹੈ ॥ ਜਾ ਨਿਰਖੇ ਰਤਿ ਰੀਝ ਰਹੀ ਰਤਿ ਕੇ ਪਤਿ ਕੋ ਪਿਖਿ ਮਾਨ ਟੁਟਾ ਹੈ ॥ ਕੋਕਿਲ ਕੰਠ ਚੁਰਾਇ ਲਯੋ ਜਿਨ ਭਾਵਨ ਕੋ ਸਭ ਭਾਵ ਲੁਟਾ ਹੈ ॥ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕੇ ਘਨ ਬੀਚ ਬਿਰਾਜਤਿ ਰਾਧਿਕਾ ਮਾਨਹੁ ਬਿੱਜੁ ਛਟਾ ਹੈ ॥੫੪੧॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਪੂਜਨ ਪਾਂਇ ਚਲੀ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਸੁਭ ਸਾਜ ਸਜੈ ॥ ਜਿਹ ਕੋ ਪਿਖ ਕੈ ਮਨ ਮੋਹਿ ਰਹੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਦੁਤਿ ਸੀਸ ਰਜੈ ॥ ਜਿਨ ਅੰਗ ਪ੍ਰਭਾ ਕਬਿ ਦੇਤ ਸਭੈ ਸੋਊ ਅੰਗ ਧਰੇ ਤ੍ਰਿਯ ਰਾਜ ਛਜੈ ॥ ਜਿਹ ਕੋ ਪਿਖਿ ਕੰਦ੍ਰਪ ਰੀਝ ਰਹੈ ਜਿਹ ਕੋ ਦਿਖਿ ਚਾਂਦਨੀ ਚੰਦ ਲਜੈ ॥੫੪੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸਿਤ ਸੁੰਦਰ ਸਾਜ ਸਭੈ ਸਜਿ ਕੈ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਨੀ ॥ ਮੁਖ ਰਾਜਤ ਸੁੱਧ ਨਿਸਾਪਤਿ ਸੋਂ ਜਿਹ ਮੈ ਅਤਿ ਚਾਂਦਨੀ ਰੂਪ ਘਨੀ ॥ ਰਸ ਕੋ ਕਰਿ ਰਾਧਿਕਾ ਕੋਪ ਚਲੀ ਮਨੁ ਸਾਜ ਸੋ ਸਾਜ ਕੈ ਮੈਨ ਅਨੀ ॥ ਤਿਹ ਪੇਖਿ ਭਏ ਭਗਵਾਨ ਖੁਸੀ ਸੋਊ ਤ੍ਰਿਯਨ ਤੇ ਤ੍ਰਿਯ ਰਾਜ ਗਨੀ ॥੫੪੩॥ ਰਾਧੇ ਬਾਚ ਗੋਪਿਨ ਸੋਂ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਹਰਿ ਪੇਖਿ ਹਸੀ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹਜੋ ਸੰਗ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕੈ ॥ ਸਮ ਦਾਰਿਮ ਦਾਂਤ

ਨਿਕਾਰਿ ਕਿਧੋ ਸਮ ਚੰਦ ਮੁਖੀ ਬ੍ਰਿਜ ਬਾਰਨਿ ਕੈ ॥ ਹਮ ਔ ਹਰਿ ਜੀ ਅਤਿ ਹੋਡ ਪਰੀ ਰਸ ਹੀ ਕੇ ਸੁ ਬੀਚ ਮਹਾਂ ਰਨ ਕੈ ॥ ਤਜਿ ਕੈ ਸਭ ਸੰਕ ਨਿਸੰਕ ਭਿਰੋ ਸੰਗ ਐਸੇ ਕਹਯੋ ਹਸਿ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕੈ ॥੫੪੪॥ ਹਸਿ ਬਾਤ ਕਹੀ ਸੰਗ ਗੋਪਿਨ ਕੇ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਜਈ ॥ ਮਨੁ ਆਪਹਿ ਤੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਸੁ ਰਚੀ ਰੁਚਿ ਸੋਂ ਇਹ ਰੂਪ ਅਨੂਪ ਮਈ ॥ ਹਰਿ ਕੋ ਪਿਖ ਕੈ ਨਿਹੁਰਾਇ ਗਈ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਕਬਿ ਭਾਖ ਦਈ ॥ ਮਨੁ ਜੋਬਨ ਭਾਰ ਸਹਯੋ ਨ ਗਯੋ ਤਿਹ ਤੇ ਬ੍ਰਿਜ ਭਾਮਨਿ ਨੀਚਿ ਭਈ ॥੫੪੫॥ ਸਭ ਹੀ ਮਿਲਿ ਰਾਸ ਕੋ ਖੇਲ ਕਰੈ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਨਿਯਾਂ ਅਤਿ ਹੀ ਹਿਤ ਤੇ ॥ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਸੁਭ ਸਾਜ ਸਜੇ ਸੁ ਬਿਰਾਜਤ ਸਾਜ ਸਭੈ ਸਿਤ ਤੇ ॥ ਫੁਨਿ ਊਚ ਪ੍ਰਭਾ ਅਤਿ ਹੀ ਤਿਨ ਕੀ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਬਿਚਾਰਿ ਕਹੀ ਚਿਤ ਤੇ ॥ ਉਤ ਤੇ ਘਨਸਯਾਮ ਬਿਰਾਜਤ ਹੈ ਹਰਿ ਰਾਧਿਕਾ ਬਿੱਦੁਲਤਾ ਇਤ ਤੇ ॥੫੪੬॥ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਤਿਹ ਖੇਲਤਿ ਰਾਸ ਸੁ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਸਖਿਯਾਂ ਸੰਗ ਲੈ ॥ ਉਤ ਚੰਦ੍ਰ ਭਗਾ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕੋ ਤਨ ਚੰਦਨ ਕੇ ਸੰਗ ਲੇਪਹਿ ਕੈ ॥ ਜਿਨ ਕੇ ਮ੍ਰਿਗ ਸੇ ਦ੍ਰਿਗ ਸੁੰਦਰ ਰਾਜਤ ਛਾਜਤਿ ਗਾਮਨਿ ਪੈ ਜਿਨ ਗੈ ॥ ਮਨੁ ਯੌਂ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਨਹਿ ਚੰਦ ਕੀ ਚਾਂਦਨਿ ਜੋਬਨਵਾਰਨਿ ਮੈ ॥੫੪੭॥ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਬਾਚ ਰਾਧੇ ਪ੍ਰਤਿ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਤਿਯਾਂ ਫੁਨਿ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਮੁਖ ਤੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹੀ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਸੋਂ ॥ ਆਵਹੁ ਖੇਲ ਕਰੈਂ ਹਰਿ ਸੋਂ ਹਮ ਨਾਹਕ ਖੇਲ ਕਰੋ ਤੁਮ ਕਾ ਸੋਂ ॥ ਤਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਉਪਜੀ ਹੈ ਜੋਊ ਅਪਨੇ ਮਨੂਆ ਸੋਂ ॥ ਗ੍ਵਾਰਨ ਜੋਤਿ ਤਰੱਯਨ ਕੀ ਛਪ ਗੀ ਦੁਤਿ ਰਾਧਿਕ ਚੰਦ੍ਰਕਲਾ ਸੋਂ ॥੫੪੮॥ ਰਾਧੇ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸੁਨਿ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਕੀ ਸਭੈ ਬਤਿਯਾਂ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਤਬ ਐਸ ਕਹਯੋ ਹੈ ॥ ਯਾਹੀ ਕੇ ਹੇਤ ਸੁਨੋ ਸਜਨੀ ਹਮ ਲੋਕਨ ਕੋ ਉਪਹਾਸ ਸਹਯੋ ਹੈ ॥ ਸ੍ਰਉਨਨ ਮੈ ਸੁਨਿ ਰਾਸ ਕਥਾ ਤਬ ਹੀ ਮਨ ਮੈ ਹਮ ਧਯਾਨ ਗਹਯੋ ਹੈ ॥ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਅਖਿਯਾਂ ਪਿਖ ਕੈ ਹਮਰੇ ਮਨ ਕੋ ਤਨ ਮੋਹਿ ਰਹਯੋ ਹੈ ॥੫੪੯॥ ਤਬ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹਯੋ ਸਜਨੀ ਹਮਰੀ ਬਤਿਯਾ ਸੁਨਿ ਲੀਜੈ ॥ ਦੇਖਹੁ ਸਯਾਮ ਬਿਰਾਜਤ ਹੈ ਜਿਹ ਕੇ ਮੁਖ ਕੋ ਪਿਖਏ ਫੁਨਿ ਜੀਜੈ ॥ ਜਾ ਕੇ ਕਰੇ ਮਿਤ ਹੋਇ ਖੁਸੀ ਸੁਨੀਐ ਉਠ ਕੈ ਸੋਊ ਕਾਜ ਕਰੀਜੈ ॥ ਤਾਹਿ ਤੇ ਰਾਧੇ ਕਹੌਂ ਤੁਮ ਸੋਂ ਅਬਿਚਾਰ ਭਈ ਤੁ ਬਿਚਾਰ ਨ ਕੀਜੈ ॥੫੫੦॥ ਕਬਿਯੋਵਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਭੇਟਨ ਪਾਇ ਚਲੀ ਬਤਿਯਾ ਸੁਨਿ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਫੁਨਿ ਕੈਸੇ ॥ ਮਾਨਹੁ ਨਾਗ ਸੁਤਾ ਇਹ ਸੁੰਦਰਿ

ਤਜਾਗਿ ਚਲੀ ਗ੍ਰਿਹ ਪਤ੍ਰ ਧਰੈ ਸੇ ॥ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਮੰਦਿਰ ਤੇ ਨਿਕਸੀ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਐਸੇ ॥ ਮਾਨਹੁ ਸਜਾਮ ਘਨੈ ਤਜ ਕੈ ਪ੍ਰਗਟੀ ਹੈ ਸੋਊ ਬਿਜੁਲੀ ਦੁਤਿ ਜੈਸੇ ॥੫੫੧॥ ਰਾਸਹਿ ਕੀ ਰਚਨਾ ਭਗਵਾਨ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਬਚਿਤ੍ਰ ਕਰੀ ਹੈ ॥ ਰਾਜਤਿ ਹੈ ਤਰਏ ਜਮੁਨਾ ਅਤਿ ਹੀ ਤਹ ਚਾਂਦਨਿ ਚੰਦ ਕਰੀ ਹੈ ॥ ਸੇਤ ਪਟੈ ਸੰਗ ਰਾਜਤਿ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਤਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਕਬਿ ਨੈ ਸੁ ਕਰੀ ਹੈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਰਾਸ ਬਗੀਚਨ ਮੈ ਇਹ ਫੂਲਨ ਕੀ ਫੁਲਵਾਰਿ ਜਰੀ ਹੈ ॥੫੫੨॥ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਹੂੰ ਕੋ ਮਾਨਿ ਕਹਜੋ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਹਰਿ ਪਾਇਨ ਲਾਗੀ ॥ ਮੈਨ ਸੀ ਸੁੰਦਰ ਮੂਰਤਿ ਪੇਖ ਕੈ ਤਾਹੀ ਕੇ ਦੇਖਿਬੇ ਕੋ ਅਨੁਰਾਗੀ ॥ ਸੋਵਤ ਥੀ ਜਨੁ ਲਾਜ ਕੀ ਨੀਦ ਮੈ ਲਾਜ ਕੀ ਨੀਦ ਤਜੀ ਅਬ ਜਾਗੀ ॥ ਜਾ ਕੋ ਮੁਨੀ ਨਹਿੰ ਅੰਤ ਲਹੈਂ ਇਹ ਤਾਹੀ ਸੋ ਖੇਲ ਕਰੈ ਬਡਭਾਗੀ ॥੫੫੩॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਾਚ ਰਾਧਾ ਸੋਂ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਰਾਧਿਕਾ ਸੰਗ ਕਹੀ ਅਤਿ ਹੀ ਬਿਹਸਿ ਕੈ ਬਾਤ ॥ ਖੇਲਹੁ ਗਾਵਹੁ ਪ੍ਰੇਮ ਸੋਂ ਸੁਨਿ ਸਮ ਕੰਚਨ ਗਾਤ ॥੫੫੪॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਬਾਤ ਸੁਨ ਰਾਧਿਕਾ ਅਤਿ ਹੀ ਬਿਹਸਿ ਕੈ ਚੀਤ ॥ ਰਾਸ ਬਿਖੈ ਗਾਵਨ ਲਗੀ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਸੋਂ ਮਿਲਿ ਗੀਤ ॥੫੫੫॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਅਰੁ ਚੰਦ੍ਰਮੁਖੀ ਮਿਲਿ ਕੈ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨੁ ਸੁਤਾ ਸੰਗਿ ਗਾਵੈਂ ॥ ਸੋਰਠਿ ਸਾਰੰਗ ਸੁੱਧ ਮਲ੍ਹਾਰ ਬਿਲਾਵਲ ਭੀਤਰਿ ਤਾਨ ਬਸਾਵੈਂ ॥ ਰੀਝ ਰਹੀ ਬ੍ਰਿਜਹੂੰ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯਾ ਸੋਊ ਰੀਝ ਰਹੈਂ ਧੁਨਿ ਜੋ ਸੁਨਿ ਪਾਵੈਂ ॥ ਸੋ ਸੁਨ ਕੈ ਇਨ ਪੈ ਹਿਤ ਕੈ ਬਨ ਤਜਾਗਿ ਮ੍ਰਿਗੀ ਮ੍ਰਿਗ ਅਉ ਚਲਿ ਆਵੈਂ ॥੫੫੬॥ ਤਿਨ ਸੇਂਧੁਰ ਮਾਂਗ ਦਈ ਸਿਰ ਪੈ ਰਸ ਸੋਂ ਤਿਨ ਕੋ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਭੀਨੋ ॥ ਬੇਸਰ ਆਂਡ ਸੁ ਕੰਠਸਿਰੀ ਅਰੁ ਮੋਤਿਸਿਰੀ ਹੂੰ ਕੋ ਸਾਜ ਨਵੀਨੋ ॥ ਭੂਖਨ ਅੰਗ ਸਭੈ ਸਜਿ ਸੁੰਦਰ ਆਂਖਨ ਭੀਤਰਿ ਕਾਜਰ ਦੀਨੋ ॥ ਤਾਹੀ ਸੁ ਤੇ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਭਗਵਾਨ ਕੋ ਚਿੱਤ ਚੁਰਾਇ ਕੈ ਲੀਨੋ ॥੫੫੭॥ ਚੰਦ ਕੀ ਚਾਂਦਨੀ ਮੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਜਬੈ ਹਰਿ ਖੇਲਨ ਰਾਸ ਲਗਜੋ ਹੈ ॥ ਰਾਧੇ ਕੋ ਆਨਨ ਸੁੰਦਰ ਪੇਖ ਕੈ ਚਾਂਦ ਸੋਂ ਤਾਹੀ ਕੇ ਬੀਚ ਪਗਜੋ ਹੈ ॥ ਹਰਿ ਕੋ ਤਿਨ ਚਿਤ ਚੁਰਾਇ ਲਿਯੋ ਸੁ ਕਿਧੋਂ ਕਬਿ ਕੋ ਮਨ ਯੌਂ ਉਮਗਜੋ ਹੈ ॥ ਨੈਨਨ ਕੋ ਰਸ ਦੇ ਭਿਲਵਾ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਠਗੀ ਭਗਵਾਨ ਠਗਜੋ ਹੈ ॥੫੫੮॥ ਜਿਹ ਕੋ ਪਿਖ ਕੈ ਮੁਖ ਮੈਨ ਲਜੈ ਜਿਹ ਕੋ ਦਿਖ ਕੈ ਮੁਖ ਚੰਦ੍ਰ ਲਜੈ ॥ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਸੋਊ ਖੇਲਤ ਹੈ ਸੰਗ ਕਾਨ੍ਹਰ ਕੇ ਸੁਭ ਸਾਜ ਸਜੈ ॥ ਸੋਊ ਸੂਰਤਵੰਤ ਰਚੀ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕਰ ਕੈ ਅਤਿ ਹੀ ਰੁਚਿ ਕੈ ਨ ਕਜੈ ॥ ਮਨਿ ਮਾਲ ਕੇ ਬੀਚ

ਬਿਰਾਜਤਿ ਜਯੋਂ ਤਿਮ ਤ੍ਰਿਯਨ ਮੈ ਤ੍ਰਿਯ ਰਾਜ ਰਜੈ ॥੫੫੯॥ ਗਾਇ ਕੈ ਗੀਤ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਸੁੰਦਰਿ ਰੀਝਿ ਬਜਾਵਤਿ ਭੀ ਫਿਰ ਤਾਰੀ ॥ ਅੰਜਨ ਆਂਡਿ ਸੁ ਧਾਰਿ ਭਲੇ ਪਟ ਸਾਜਨ ਕੋ ਸਜਿ ਕੈ ਸੁ ਗਵਾਰੀ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁ ਪ੍ਰਭਾ ਕਬਿ ਨੈ ਮੁਖ ਤੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੀ ॥ ਮਾਨਹੁ ਕਾਨ੍ਹ ਹੀ ਕੇ ਰਸ ਤੇ ਇਹ ਫੂਲ ਰਹੀ ਤ੍ਰਿਯ ਆਨੰਦ ਬਾਰੀ ॥੫੬੦॥ ਤਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਜੋਊ ਰਾਜਤਿ ਰਾਸ ਬਿਖੈ ਸਖੀਆਂ ਹੈਂ ॥ ਜਾ ਮੁਖ ਊਪਮ ਚੰਦ੍ਰਛਟਾ ਸਮ ਛਾਜਤਿ ਕਉਲਨ ਸੀ ਅਖੀਆਂ ਹੈਂ ॥ ਤਾ ਕੀ ਕਿਧੌਂ ਅਤਿ ਹੀ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਨੈ ਮਨ ਭੀਤਰਿ ਯੌ ਲਖੀਆਂ ਹੈਂ ॥ ਲੋਗਨ ਕੇ ਮਨ ਕੀ ਹਰਤਾ ਸੁ ਮੁਨੀਨਨ ਕੇ ਮਨ ਕੀ ਚਖੀਆਂ ਹੈਂ ॥੫੬੧॥ ਰੂਪ ਸਚੀ ਇਕ ਚੰਦ੍ਰਪ੍ਰਭਾ ਇਕ ਮੈਨਕਲਾ ਇਕ ਮੈਨ ਕੀ ਮੂਰਤਿ ॥ ਬਿੱਜੁ ਛਟਾ ਇਕ ਦਾਰਿਮ ਦਾਂਤ ਬਰਾਬਰ ਜਾਹਿ ਕੀ ਹੈ ਨ ਕਛੂ ਰਤਿ ॥ ਦਾਮਨਿ ਅਉ ਮ੍ਰਿਗ ਕੀ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਸਰਮਾਇ ਜਿਸੈ ਪਿਖਿ ਹੋਤ ਹੈ ਚੂਰਤਿ ॥ ਸੋਊ ਕਥਾ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਸਭ ਰੀਝ ਰਹੀ ਹਰਿ ਕੀ ਪਿਖਿ ਮੂਰਤਿ ॥੫੬੨॥ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਹਸਿ ਬਾਤ ਕਹੀ ਤਿਹ ਕੇ ਸੰਗ ਜੋ ਹਰਿ ਅੰਤਿ ਅਗਾਧੋ ॥ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਬਤਿਯਾ ਹਰਿ ਕੇ ਸੰਗਿ ਐਸੇ ਕਹੀ ਪਟ ਕੋ ਤਜਿ ਰਾਧੋ ॥ ਰਾਸ ਬਿਖੈ ਤੁਮ ਨਾਚਹੁ ਜੂ ਤਜ ਕੈ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨੁ ਲਾਜ ਕੋ ਬਾਧੋ ॥ ਤਾ ਮੁਖ ਕੀ ਛਬਿ ਯੌਂ ਪ੍ਰਗਟੀ ਮਨੋ ਅੱਭ੍ਰਨ ਤੇ ਨਿਕਸਯੋ ਸਸਿ ਆਧੋ ॥੫੬੩॥ ਜਿਨ ਕੇ ਸਿਰ ਸੇਂਧਰ ਮਾਂਗ ਬਿਰਾਜਤਿ ਰਾਜਿਤ ਹੈ ਬਿੰਦੂਆ ਜਿਨ ਪੀਲੇ ॥ ਕੰਚਨ ਭਾ ਅਰੁ ਚੰਦ੍ਰ ਪ੍ਰਭਾ ਜਿਨ ਕੇ ਤਨ ਲੀਨ ਸਭੈ ਫੁਨਿ ਲੀਲੇ ॥ ਏਕ ਧਰੇ ਸਿਤ ਸੁੰਦਰ ਸਾਜ ਧਰੇ ਇਕ ਲਾਲ ਸਜੇ ਇਕ ਨੀਲੇ ॥ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਸੋਊ ਰੀਝ ਰਹੈ ਪਿਖ ਕੈ ਦ੍ਰਿਗ ਕੰਜ ਸੇ ਕਾਨ੍ਹ ਰਸੀਲੇ ॥੫੬੪॥ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਨਿਯਾਂ ਤਹ ਖੇਲਤ ਹੈਂ ਸੁਭ ਅੰਗਨ ਸੁੰਦਰ ਸਾਜ ਕਈ ॥ ਸੋਊ ਰਾਸ ਬਿਖੈ ਤਹ ਖੇਲਤ ਹੈ ਹਰਿ ਸੋਂ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਉਮਈ ॥ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਤਿਨ ਕੀ ਉਪਮਾ ਜੁ ਹੁਤੀ ਤਹ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਰੂਪ ਰਈ ॥ ਮਨੋ ਸਜਾਮਹਿ ਕੋ ਤਨ ਗੋਰਨ ਪੇਖ ਕੈ ਸਜਾਮਹਿ ਸੀ ਸਭ ਹੋਇ ਗਈ ॥੫੬੫॥ ਕੇਲ ਕੈ ਰਾਸ ਮੈ ਰੀਝ ਰਹੀ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਮਨ ਆਨੰਦ ਕੈ ਕੈ ॥ ਚੰਦ੍ਰ ਮੁਖੀ ਤਨ ਕੰਚਨ ਸੇ ਹਸਿ ਸੁੰਦਰ ਬਾਤ ਕਹੀ ਉਮਗੈ ਕੈ ॥ ਪੇਖਤ ਹੂੰ ਰਤਿ ਭੀ ਰਸ ਕੇ ਬਸਿ ਆਪਨ ਤੇ ਬਡ ਵਾਹਿ ਲਖੈ ਕੈ ॥ ਜਿਉਂ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਮ੍ਰਿਗ ਪੇਖਤਿ ਤਿਉ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਭਗਵਾਨ ਚਿਤੈ ਕੈ ॥੫੬੬॥ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਪਿਖਿ ਰੀਝ

ਰਹੀ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰਿ ਸੁੰਦਰ ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਆਨਨ ॥ ਰਾਜਿਤ ਤੀਰ ਨਦੀ ਜਿਹ ਕੇ ਸੁ ਬਿਰਾਜਤਿ ਫੂਲਨ ਕੇ ਜੁਤਿ ਕਾਨਨ ॥ ਨੈਨ ਕੇ ਭਾਵਨ ਸੋਂ ਹਰਿ ਕੋ ਮਨ ਮੋਹਿ ਲਯੋ ਰਸ ਕੀ ਅਭਿਮਾਨਨ ॥ ਜਯੋਂ ਰਸ ਲੋਗਨ ਭੌਂਹਨ ਲੈ ਧਨੁ ਨੈਨਨ ਸੈਨ ਸੁ ਕੰਜ ਸੇ ਬਾਨਨ ॥੫੬੭॥ ਕਾਨ੍ਹ ਸੋਂ ਪ੍ਰੀਤਿ ਬਢੀ ਤਿਨ ਕੀ ਨ ਘਟੀ ਕਛੁ ਪੈ ਬਢ ਹੀ ਸੁ ਭਈ ਹੈ ॥ ਡਾਰ ਕੈ ਲਾਜ ਸਭੈ ਮਨ ਕੀ ਹਰਿ ਕੇ ਸੰਗਿ ਖੇਲਨ ਕੌ ਉਮਈ ਹੈ ॥ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਤਿਨ ਕੀ ਉਪਮਾ ਅਤਿ ਹੀ ਜੁ ਤ੍ਰਿਯਾ ਅਤਿ ਰੂਪ ਰਈ ਹੈ ॥ ਸੁੰਦਰ ਕਾਨ੍ਹਰ ਕੌ ਪਿਖ ਕੈ ਤਨ ਮੈ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਹੋਇ ਗਈ ਹੈ ॥੫੬੮॥ ਨੈਨ ਮ੍ਰਿਗੀ ਤਨ ਕੰਚਨ ਕੇ ਸਭ ਚੰਦ੍ਰ ਮੁਖੀ ਮਨੁ ਸਿੰਧੁ ਰਚੀ ਹੈ ॥ ਜਾ ਸਮ ਰੂਪ ਨ ਰਾਜਤਿ ਹੈ ਰਤਿ ਰਾਵਨ ਤ੍ਰਿਯ ਨ ਅਉਰ ਸਚੀ ਹੈ ॥ ਤਾ ਮਹਿ ਰੀਝਿ ਮਹਾ ਕਰਤਾਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਟਿ ਕੇਹਰ ਕੈ ਸੁ ਗਚੀ ਹੈ ॥ ਤਾ ਸੰਗ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਮਹਾ ਭਗਵਾਨਹਿ ਕੀ ਸੁ ਮਚੀ ਹੈ ॥੫੬੯॥ ਰਾਗਨ ਔਰ ਸੁ ਭਾਵਨ ਕੀ ਅਤਿ ਗਾਰਨ ਕੀ ਤਹ ਮਾਂਡ ਪਰੀ ॥ ਬ੍ਰਿਜ ਗੀਤਨ ਕੀ ਅਤਿ ਹਾਸਨ ਸੋਂ ਜਹ ਖੇਲਤ ਹੀ ਭਈ ਏਕ ਘਰੀ ॥ ਗਾਵਤਿ ਏਕ ਬਜਾਵਤਿ ਤਾਲ ਕਹੈ ਇਕ ਨਾਚਹੁ ਆਇ ਅਰੀ ॥ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਤਿਹ ਠੌਰ ਬਿਖੈ ਜਿਹ ਠੌਰ ਬਿਖੈ ਹਰਿ ਰਾਸ ਕਰੀ ॥੫੭੦॥ ਜਦੁਰਾਇ ਕੋ ਆਇਸੁ ਪਾਇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਸਭ ਖੇਲਤਿ ਰਾਸ ਬਿਖੈ ਬਿਧਿ ਆਛੀ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਸਭਾ ਜਿਹ ਸਿੰਧਸੁਤਾ ਜਿਮ ਖੇਲਨ ਕੇ ਹਿਤ ਕਾਛਨ ਕਾਛੀ ॥ ਕੈ ਇਹ ਕਿੰਨਰ ਕੀ ਦੁਹਿਤਾ ਕਿਧੌਂ ਨਾਗਨ ਕੀ ਕਿਧੌਂ ਹੈ ਇਹ ਤਾਛੀ ॥ ਰਾਸ ਬਿਖੈ ਇਮ ਨਾਚਤਿ ਹੈ ਜਿਮ ਕੇਲ ਕਰੈ ਜਲ ਭੀਤਰਿ ਮਾਛੀ ॥੫੭੧॥ ਜਿਹ ਕੇ ਮੁਖ ਦੇਖਿ ਛਟਾ ਸੁਭ ਸੁੰਦਰ ਮੱਧਿਮ ਲਾਗਤਿ ਜੋਤਿ ਸਸੀ ਹੈ ॥ ਭੌਂਹਨ ਭਾਇ ਸੋ ਛਾਜਤਿ ਹੈ ਮਦਨੈ ਮਨੁ ਤਾਨ ਕਮਾਨ ਕਸੀ ਹੈ ॥ ਤਾਹੀ ਕੇ ਆਨਨ ਸੁੰਦਰ ਤੇ ਸੁਰ ਰਾਗਹ ਕੀ ਸਭ ਭਾਂਤਿ ਬਸੀ ਹੈ ॥ ਜਯੋਂ ਮਧੁ ਬੀਚ ਫਸੈਂ ਮਖਿਯਾਂ ਮਤਿ ਲੋਗਨ ਕੀ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਫਸੀ ਹੈ ॥੫੭੨॥ ਫਿਰ ਸੁੰਦਰ ਆਨਨ ਤੇ ਹਰਿ ਜੂ ਬਿਧਿ ਸੁੰਦਰ ਸੋਂ ਇਕ ਤਾਨ ਬਜਾਯੋ ॥ ਸੋਰਠਿ ਸਾਰੰਗ ਸੁੱਧ ਮਲ੍ਹਾਰ ਬਿਲਾਵਲ ਕੀ ਸੁਰ ਭੀਤਰਿ ਗਾਯੋ ॥ ਸੋ ਅਪਨੇ ਸੁਣਿ ਸ੍ਰਉਨਨ ਮੈ ਬ੍ਰਿਜ ਗ੍ਵਾਰਨਿਯਾਂ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥ ਮੋਹਿ ਰਹੈ ਬਨ ਕੇ ਖਗ ਅਉ ਮ੍ਰਿਗ ਰੀਝ ਰਹੈ ਜਿਨਹੂ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥੫੭੩॥ ਤਹ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਭਲੇ ਹਰਿ ਜੂ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਕਰਿ ਭਾਵ ਛਬੈ ॥ ਮੁਰਲੀ ਜੁਤਿ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਭੀਤਰਿ ਰਾਜਤਿ ਜਯੋਂ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਮ੍ਰਿਗ

ਬੀਚ ਫਬੈ ॥ ਜਿਹ ਕੋ ਸਭ ਲੋਗਨ ਮੈ ਜਸੁ ਗਾਵਤ ਛੂਟ ਸਕੈ ਤਿਨ ਤੇ ਨ ਕਬੈ ॥ ਤਿਨ ਖੇਲਨ ਕੋ ਮਨ ਗੋਪਿਨ ਕੋ ਛਿਨ ਬੀਚ ਲਿਯੋ ਫੁਨਿ ਚੋਰ ਸਬੈ ॥੫੭੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਜਿਨ ਜੋਬਨ ਰੂਪ ਅਨੂਪ ਗਹਯੋ ਹੈ ॥ ਜਾ ਮੁਖ ਦੇਖਿ ਅਨੰਦ ਬਢਯੋ ਜਿਹ ਕੋ ਸੁਨਿ ਸ੍ਰਉਨਨ ਸੋਕ ਦਹਯੋ ਹੈ ॥ ਆਨੰਦ ਕੈ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਹਰਿ ਕੇ ਸੰਗ ਜ੍ਵਾਬ ਸੁ ਐਸ ਕਹਯੋ ਹੈ ॥ ਤਾ ਕੇ ਸੁਨੇ ਤ੍ਰਿਯ ਮੋਹਿ ਰਹੀ ਸੁਨਿ ਕੈ ਜਿਹ ਕੋ ਹਰਿ ਰੀਝ ਰਹਯੋ ਹੈ ॥੫੭੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਗ੍ਵਾਰਨਿਯਾਂ ਮਿਲ ਕੈ ਸੰਗਿ ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਖੇਲਤ ਹੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਸਬੈ ॥ ਨ ਰਹੀ ਤਿਨ ਕੋ ਸੁਧਿ ਅੰਗਨ ਕੀ ਨਹਿ ਚੀਰਨ ਕੀ ਤਿਨ ਕੋ ਸੁ ਤਬੈ ॥ ਸੁ ਗਨੋ ਕਹ ਲਉ ਤਿਨ ਕੀ ਉਪਮਾ ਅਤਿ ਹੀ ਗਨ ਕੈ ਮਨ ਤਾ ਕੀ ਛਬੈ ॥ ਮਨ ਭਾਵਨ ਗਾਵਨ ਕੀ ਚਰਚਾ ਕਛੁ ਥੋਰਿਯ ਹੈ ਸੁਨਿ ਲੇਹੁ ਅਬੈ ॥੫੭੬॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਾਤ ਕਹੀ ਤਿਨ ਸੋਂ ਕ੍ਰਿਸਨ ਅਤਿਹਿ ਬਿਹਸਿ ਕੈ ਚੀਤ ॥ ਮੀਤ ਰਸਹਿ ਕੀ ਰੀਤਿ ਸੋਂ ਕਹਯੋ ਸੁ ਗਾਵਹੁ ਗੀਤ ॥੫੭੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਤਿਯਾ ਸੁਨ ਕੈ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਨਿਯਾਂ ਸੁਭ ਗਾਵਤਿ ਸੁੰਦਰ ਗੀਤ ਸਭੈ ॥ ਸਿੰਧ ਸੁਤਾ ਰੁ ਘ੍ਰਿਤਾਚੀ ਤ੍ਰਿਯਾ ਇਨ ਸੀ ਨਹੀ ਨਾਚਤਿ ਇੰਦ੍ਰ ਸਭੈ ॥ ਦਿਵੱਯਾ ਇਨ ਕੇ ਸੰਗਿ ਖੇਲਤ ਹੈ ਗਜ ਕੋ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਸੁ ਦਾਨ ਅਭੈ ॥ ਚੜ੍ਹਿ ਕੈ ਸੁ ਬਿਵਾਨਨ ਸੁੰਦਰ ਮੈ ਸੁਰ ਦੇਖਨ ਆਵਤ ਤਜਾਗਿ ਨਭੈ ॥੫੭੮॥ ਤ੍ਰੇਤਹਿ ਹੋ ਜਿਨ ਰਾਮ ਬਲੀ ਜਗ ਜੀਤ ਮਰਯੋ ਸੁ ਧਰਯੋ ਅਤਿ ਸੀਲਾ ॥ ਗਾਇ ਕੈ ਗੀਤ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਸੋਂ ਫੁਨਿ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਬੀਚ ਕਰੈ ਰਸ ਲੀਲਾ ॥ ਰਾਜਤ ਹੈ ਜਿਹ ਕੋ ਤਨ ਸਜਾਮ ਬਿਰਾਜਤ ਊਪਰ ਕੋ ਪਟ ਪੀਲਾ ॥ ਖੇਲਤ ਸੋ ਸੰਗਿ ਗੋਪਿਨ ਕੇ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਜਦੁਰਾਇ ਹਠੀਲਾ ॥੫੭੯॥ ਬੋਲਤਿ ਹੈ ਜਹ ਕੋਕਿਲਕਾ ਅਰੁ ਸੋਰ ਕਰੈ ਚਹੂੰ ਓਰ ਰਟਾ ਸੀ ॥ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਤਿਹ ਸਜਾਮ ਕੀ ਦੇਹ ਰਜੈ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਮੈਨ ਘਟਾ ਸੀ ॥ ਤਾ ਪਿਖ ਕੈ ਮਨ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਤੇ ਉਪਜੀ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨੁ ਘੋਰ ਘਟਾ ਸੀ ॥ ਤਾ ਮਹਿ ਯੌ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਦਮਕੈ ਮਨੁ ਸੁੰਦਰ ਬਿੱਜੁ ਛਟਾ ਸੀ ॥੫੮੦॥ ਅੰਜਨ ਹੈ ਜਿਹ ਆਂਖਨ ਮੈ ਅਰੁ ਬੇਸਰ ਕੋ ਜਿਹ ਭਾਵ ਨਵੀਨੋ ॥ ਜਾ ਮੁਖ ਕੀ ਸਮ ਚੰਦ ਪ੍ਰਭਾ ਜਸ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਕਬਿ ਨੈ ਲਖ ਲੀਨੋ ॥ ਸਾਜ ਸਭੈ ਸਜ ਕੈ ਸੁਭ ਸੁੰਦਰ ਭਾਲ ਬਿਖੈ ਬਿੰਦੂਆ ਇਕ ਦੀਨੋ ॥ ਦੇਖਤ ਹੀ ਹਰਿ ਰੀਝ ਰਹੈ ਮਨ ਕੋ ਸਭ ਸੋਕ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਦੀਨੋ ॥੫੮੧॥ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਸੰਗ ਖੇਲਨ ਕੀ ਹਸਿ ਕੈ ਹਰਿ ਸੁੰਦਰ ਬਾਤ

ਕਹੈ ॥ ਸੁਨਿਏ ਜਿਹ ਕੇ ਮਨਿ ਆਨੰਦ ਬਾਢਤ ਜਾ ਸੁਨ ਕੈ ਸਭ ਸੋਕ ਦਹੈ ॥ ਤਿਹ ਕੌਤਕ ਕੋ ਮਨ ਗੋਪਿਨ ਕੋ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਦਿਖਬੋ ਈ ਚਹੈ ॥ ਨਭ ਮੈ ਪਿਖ ਕੈ ਸੁਰ ਗੰਧ੍ਰਬ ਜਾਇ ਚਲਯੋ ਨਹਿ ਜਾਇ ਸੁ ਰੀਝ ਰਹੈ ॥੫੯੨॥ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਤਿਹ ਕੀ ਉਪਮਾ ਜਿਹ ਕੇ ਫੁਨਿ ਊਪਰਿ ਪੀਤ ਪਿਛੌਰੀ ॥ ਤਾਹੀ ਕੇ ਆਵਤ ਹੈ ਚਲ ਕੈ ਢਿਗ ਸੁੰਦਰ ਗਾਵਤ ਸਾਰੰਗ ਗੌਰੀ ॥ ਸਾਂਵਲਿਆ ਹਰਿ ਕੇ ਢਿਗ ਆਇ ਰਹੀ ਅਤਿ ਰੀਝਿ ਇਕਾਵਤ ਦਉਰੀ ॥ ਯੌਂ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਲਖਿ ਫੂਲ ਰਹੀ ਲਪਟਾਇ ਮਨੋ ਤ੍ਰਿਯ ਭੌਰੀ ॥੫੯੩॥ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਤਿਹ ਕੀ ਉਪਮਾ ਜੋਊ ਦੈਤਨ ਕੋ ਰਿਪੁ ਬੀਰ ਜਸੀ ਹੈ ॥ ਜੋ ਤਪ ਬੀਚ ਬਡੋ ਤਪਿਯਾ ਰਸ ਬਾਤਨ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਜੁ ਰਸੀ ਹੈ ॥ ਜਾਹਿ ਕੋ ਕੰਠ ਕਪੋਤ ਸੋਂ ਹੈ ਜਿਹ ਭਾ ਮੁਖ ਕੀ ਸਮ ਜੋਤਿ ਸਸੀ ਹੈ ॥ ਤਾ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਤ੍ਰਿਯ ਮਾਰਨ ਕੋ ਹਰਿ ਭੌਂਹਨ ਕੀ ਅਰਪੰਚ ਕਸੀ ਹੈ ॥੫੯੪॥ ਫਿਰ ਕੈ ਹਰਿ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕੇ ਸੰਗ ਹੋ ਫੁਨਿ ਗਾਵਤ ਸਾਰੰਗ ਰਾਮਕਲੀ ਹੈ ॥ ਗਾਵਤ ਹੈ ਮਨ ਆਨੰਦ ਕੈ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਸੰਗ ਜੂਥ ਅਲੀ ਹੈ ॥ ਤਾ ਸੰਗ ਡੋਲਤ ਹੈ ਭਗਵਾਨ ਜੋਊ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰਿ ਰਾਧੇ ਭਲੀ ਹੈ ॥ ਰਾਜਤ ਹੈ ਜਿਹ ਕੋ ਸਸਿ ਸੋਂ ਮੁਖ ਛਾਜਤ ਭਾ ਦ੍ਰਿਗ ਕੰਜ ਕਲੀ ਹੈ ॥੫੯੫॥ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਸੰਗ ਬਾਤ ਕਹੀ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਹਰਿ ਜੂ ਰਸ ਵਾਰੇ ॥ ਜਾ ਮੁਖ ਕੀ ਸਮ ਚੰਦ ਪ੍ਰਭਾ ਜਿਹ ਕੇ ਮ੍ਰਿਗ ਸੇ ਦ੍ਰਿਗ ਸੁੰਦਰ ਕਾਰੇ ॥ ਕੇਹਰਿ ਸੀ ਜਿਹ ਕੀ ਕਟਿ ਹੈ ਤਿਨਹੂੰ ਬਚਨਾ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੇ ॥ ਸੋ ਸੁਨ ਕੈ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਨਿਯਾ ਮਨ ਕੇ ਸਭਿ ਸੋਕ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਡਾਰੇ ॥੫੯੬॥ ਹਸ ਕੈ ਤਿਹ ਬਾਤ ਕਹੀ ਰਸ ਕੀ ਸੁਪ੍ਰਭਾ ਜਿਨਹੂ ਬੜਵਾਨਲ ਲੀਲੀ ॥ ਜੋ ਜਗ ਬੀਚ ਰਹਯੋ ਰਵਿ ਕੈ ਨਰ ਕੈ ਤਰੁ ਕੈ ਗਜ ਔਰੁ ਪਪੀਲੀ ॥ ਮੁਖ ਤੇ ਤਿਨ ਸੁੰਦਰ ਬਾਤ ਕਹੀ ਸੰਗ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕੇ ਅਤਿ ਹੀ ਜੁ ਰਸੀਲੀ ॥ ਤਾ ਸੁਨ ਕੈ ਸਭ ਰੀਝ ਰਹੀ ਸੁਨਿ ਰੀਝ ਰਹੀ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਛਬੀਲੀ ॥੫੯੭॥ ਗ੍ਵਾਰਨਿਯਾਂ ਸੁਨਿ ਸ੍ਰਉਨਨ ਮੈ ਬਤਿਯਾ ਹਰਿ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਭੀਨੋ ॥ ਕੰਠਸਿਰੀ ਅਰੁ ਬੇਸਰ ਮਾਂਗ ਧਰੇ ਜੋਊ ਸੁੰਦਰ ਸਾਜ ਨਵੀਨੋ ॥ ਜੋ ਅਵਤਾਰਨ ਤੇ ਅਵਤਾਰ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਜੁ ਹੈ ਸੁ ਨਗੀਨੋ ॥ ਤਾਹਿ ਕਿਧੋਂ ਅਤਿ ਹੀ ਛਲ ਕੈ ਸੁ ਚੁਰਾਇ ਮਨੋ ਮਨ ਗੋਪਿਨ ਲੀਨੋ ॥੫੯੮॥ ਕਾਨ੍ਹਰ ਸੋਂ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਹਸਿ ਬਾਤ ਕਹੀ ਸੰਗ ਸੁੰਦਰ ਐਸੇ ॥ ਨੈਨ ਨਚਾਇ ਮਹਾ ਮ੍ਰਿਗ ਸੇ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁ ਰੁਚੈ ਸੇ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਕਬਿ

ਕੇ ਮਨ ਤੇ ਉਮਗੈ ਸੇ ॥ ਮਾਨਹੁ ਆਨੰਦ ਕੈ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨੁ ਕੇਲ ਕਰੈ ਪਤਿ ਸੋਂ ਰਤਿ ਜੈਸੇ ॥੫੮੯॥ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕੋ ਹਰਿ ਕੰਚਨ ਸੇ ਤਨ ਮੈ ਮਨਿ ਕੀ ਮਨ ਤੁੱਲਿ ਖੁਭਾ ਹੈ ॥ ਖੇਲਤ ਹੈ ਹਰਿ ਕੇ ਸੰਗ ਸੋ ਜਿਨ ਕੀ ਬਰਨੀ ਨਹੀ ਜਾਤਿ ਸੁਭਾ ਹੈ ॥ ਖੇਲਨ ਕੋ ਭਗਵਾਨ ਰਚੀ ਰਸ ਕੇ ਹਿਤ ਚਿਤ੍ਰ ਬਚਿਤ੍ਰ ਸਭਾ ਹੈ ॥ ਯੋਂ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਤਿਨ ਮੈਂ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਮਨੁ ਚੰਦ੍ਰ ਪ੍ਰਭਾ ਹੈ ॥੫੯੦॥ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਹਰਿ ਆਇਸੁ ਮਾਨ ਕੈ ਖੇਲਤ ਭੀ ਅਤਿ ਹੀ ਸ੍ਰਮ ਕੈ ॥ ਗਹਿ ਹਾਥ ਸੋਂ ਹਾਥ ਤ੍ਰਿਯਾ ਸਭ ਸੁੰਦਰਿ ਨਾਚਤ ਰਾਸ ਬਿਖੈ ਭ੍ਰਮ ਕੈ ॥ ਤਿਹ ਕੀ ਸੁ ਕਥਾ ਮਨ ਬੀਚ ਬਿਚਾਰਿ ਕਰੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੀ ਕ੍ਰਮ ਕੈ ॥ ਮਨੁ ਗੋਪਿਨ ਕੇ ਘਨ ਸੁੰਦਰ ਮੈ ਬ੍ਰਿਜ ਭਾਮਨਿ ਦਾਮਨਿ ਜਿਉ ਦਮਕੈ ॥੫੯੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪਿਖ ਕੈ ਨਾਚਤਿ ਰਾਧਿਕਾ ਕ੍ਰਿਸਨ ਮਨੈ ਸੁਖ ਪਾਇ ॥ ਅਤਿ ਹੁਲਾਸ ਜੁਤ ਪ੍ਰੇਮ ਛਕਿ ਮੁਰਲੀ ਉਠਯੋ ਬਜਾਇ ॥੫੯੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਨਟ ਨਾਇਕ ਸੁੱਧ ਮਲ੍ਹਾਰ ਬਿਲਾਵਲ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਬੀਚ ਧਮਾਰਨ ਗਾਵੈ ॥ ਸੋਰਠਿ ਸਾਰੰਗ ਰਾਮਕਲੀ ਸੁ ਬਿਭਾਸ ਭਲੇ ਹਿਤ ਸਾਥ ਬਜਾਵੈ ॥ ਗਾਵਤ ਹ੍ਵੈ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਸੁ ਬੁਲਾਵਤ ਹੈ ਉਪਮਾ ਜਿਯ ਭਾਵੈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਭੌਂਹਨ ਕੋ ਕਸ ਕੈ ਧਨੁ ਨੈਨਨ ਕੇ ਮਨੋ ਤੀਰ ਚਲਾਵੈ ॥੫੯੩॥ ਮੇਘ ਮਲ੍ਹਾਰ ਅਉ ਦੇਵਗੰਧਾਰਿ ਭਲੇ ਗਵਰੀ ਕਰ ਕੈ ਹਿਤ ਗਾਵੈ ॥ ਜੈਤਸਿਰੀ ਅਰੁ ਮਾਲਸਿਰੀ ਨਟ ਨਾਇਕ ਸੁੰਦਰ ਭਾਂਤਿ ਬਸਾਵੈ ॥ ਰੀਝ ਰਹੀ ਬ੍ਰਿਜ ਕੀ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਰੀਝ ਰਹੇ ਸੁਰ ਜੋ ਸੁਨਿ ਪਾਵੈ ॥ ਔਰ ਕੀ ਬਾਤ ਕਹਾ ਕਹਿਯੈ ਤਜਿ ਇੰਦ੍ਰ ਸਭਾ ਸਭ ਆਸਨ ਆਵੈ ॥੫੯੪॥ ਖੇਲਤ ਰਾਸ ਮੈ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਹੀ ਰਸ ਸੰਗ ਤ੍ਰਿਯਾ ਮਿਲਿ ਤੀਨੋ ॥ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਅਰੁ ਚੰਦ੍ਰਮੁਖੀ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਸਜ ਸਾਜ ਨਵੀਨੋ ॥ ਅੰਜਨ ਆਂਖਨ ਦੈ ਬਿੰਦੂਆ ਇਕ ਭਾਲ ਮੈ ਸੇਂਧੁਰ ਸੁੰਦਰ ਦੀਨੋ ॥ ਯੋਂ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਤ੍ਰਿਯ ਕੇ ਸੁਭ ਭਾਗ ਪ੍ਰਕਾਸ ਅਬੈ ਮਨੁ ਕੀਨੋ ॥੫੯੫॥ ਖੇਲਤ ਕਾਨ੍ਹ ਸੋਂ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਰਸ ਜੋ ਉਮਹਯੋ ਹੈ ॥ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਰੀ ਅਤਿ ਹੀ ਤਿਹ ਸੋਂ ਬਹੁ ਲੋਗਨ ਕੋ ਉਪਹਾਸ ਸਹਯੋ ਹੈ ॥ ਮੋਤਿਨ ਮਾਲ ਢਰੀ ਗਰ ਤੇ ਕਬਿ ਨੈ ਤਿਹ ਕੋ ਜਸ ਐਸੇ ਕਹਯੋ ਹੈ ॥ ਆਨਨ ਚੰਦ੍ਰ ਮਨੋ ਪ੍ਰਗਟਯੋ ਛਪਿ ਕੈ ਅੰਧਿਆਰ ਪਤਾਰ ਗਯੋ ਹੈ ॥੫੯੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰ ਕੈ ਯੌ ਉਪਜਯੋ ਜਿਯ ਭਾਵ ॥ ਰਾਜਤ ਜਯੋਂ ਮਹਿ ਚਾਂਦਨੀ ਕੰਜਨ ਸਹਿਤ ਤਲਾਵ ॥੫੯੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਲੋਚਨ ਹੈਂ ਜਿਨ ਕੇ ਸੁ ਪ੍ਰਭਾਧਰ ਆਨਨ ਹੈ ਜਿਨ ਕੋ

ਸਮ ਮੈਨਾ ॥ ਕੈ ਕੈ ਕਟਾਛ ਚੁਰਾਇ ਲਯੋ ਮਨ ਪੈ ਤਿਨ ਕੋ ਜੋਊ ਰੱਛਕ ਧੈਨਾ ॥ ਕੇਹਰਿ ਸੀ ਜਿਨ ਕੀ ਕਟਿ ਹੈ ਸੁ ਕਪੋਤ ਸੋਂ ਕੰਠ ਸੁ ਕੋਕਿਲ ਬੈਨਾ ॥ ਤਾਹਿ ਲਯੋ ਹਰਿ ਕੈ ਹਰਿ ਕੋ ਮਨ ਭੌਂਹਨ ਚਾਇ ਨਚਾਇ ਕੈ ਨੈਨਾ ॥੫੯੮॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਿਰਾਜਤ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਮੈ ਕਬਿ ਸੱਜਾਮ ਕਹੈ ਜਿਨ ਕੋ ਕਛੁ ਭਉ ਨਾ ॥ ਤਾਤ ਕੀ ਬਾਤ ਕੋ ਨੈਕੁ ਸੁਨੈ ਜਿਨ ਕੇ ਸੰਗ ਭ੍ਰਾਤ ਕਰਯੋ ਬਨ ਗਉਨਾ ॥ ਤਾ ਕੀ ਲਟੈ ਲਟਕੈ ਤਨ ਮੋ ਜੋਊ ਸਾਧਨ ਕੇ ਮਨ ਗਜਾਨ ਦਿਵਉਨਾ ॥ ਸੰਦਲ ਪੈ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਮਨੁ ਲਾਗ ਰਹੇ ਅਹਿ ਰਾਜਨ ਛਉਨਾ ॥੫੯੯॥ ਖੇਲਤ ਹੈ ਸੋਊ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਮੈ ਜੋਊ ਊਪਰਿ ਪੀਤ ਧਰੇ ਉਪਰੌਨਾ ॥ ਜੋ ਸਿਰ ਸਤ੍ਰਨ ਕੇ ਹਰਤਾ ਜੋਊ ਸਾਧਨ ਕੋ ਬਰਦਾਨ ਦਿਵੌਨਾ ॥ ਬੀਚ ਰਹਯੋ ਜਗ ਕੇ ਰਵਿ ਕੇ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਜਿਹ ਕੋ ਪੁਨਿ ਖੌ ਨਾ ॥ ਰਾਜਤ ਯੋਂ ਅਲਕੈਂ ਤਿਨ ਕੀ ਮਨੁ ਚੰਦਨ ਲਾਗ ਰਹੈ ਅਹਿ ਛੌਨਾ ॥੬੦੦॥ ਕੀਰ ਸੇ ਨਾਕ ਕੁਰੰਗ ਸੇ ਨੈਨਨ ਡੋਲਤ ਹੈ ਸੋਊ ਬੀਚ ਤ੍ਰਿਯਾ ਮੈ ॥ ਜੋ ਮਨ ਸੱਤ੍ਰਨ ਬੀਚ ਰਵਯੋ ਜੁ ਰਹਯੋ ਰਵਿ ਸਾਧਨ ਬੀਚ ਹਿਯਾ ਮੈ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਜਸ ਉੱਚ ਮਹਾਂ ਇਹ ਭਾਂਤਨਿ ਸੋਂ ਫੁਨਿ ਉਚਰਿਯਾ ਮੈ ॥ ਤਾ ਰਸ ਕੀ ਹਮ ਬਾਤ ਕਹੀ ਜੋਊ ਰਾਵਨ ਕੇ ਸੁ ਬਸਯੋ ਹੈ ਜਿਯਾ ਮੈ ॥੬੦੧॥ ਖੇਲਤ ਸੰਗ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕੇ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਜੋਊ ਕਾਨ੍ਹਰ ਕਾਲਾ ॥ ਰਾਜਤ ਹੈ ਸੋਈ ਬੀਚ ਖਰੋ ਸੁ ਬਿਰਾਜਤ ਹੈ ਗਿਰਦੇ ਤਿਹ ਬਾਲਾ ॥ ਫੂਲ ਰਹੇ ਜਹ ਫੂਲ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਹੈ ਅਤਿ ਹੀ ਜਹ ਚੰਦ ਉਜਾਲਾ ॥ ਗੋਪਿਨ ਨੈਨਨ ਕੀ ਸੁ ਮਨੋ ਪਹਰੀ ਭਗਵਾਨ ਸੁ ਕੰਜਨ ਮਾਲਾ ॥੬੦੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਰਨਨ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਕਰਯੋ ਅਤਿ ਨਿਰਮਲ ਕੈ ਬੁੱਧਿ ॥ ਉਪਮਾ ਤਾਹਿ ਤਨੌਰ ਕੀ ਸੂਰਜ ਸੀ ਹੈ ਸੁੱਧਿ ॥੬੦੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸਜਾਮ ਕੇ ਜਾ ਪਿਖਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਲਾਜਹਿ ਕੇ ਫੁਨਿ ਜਾਲ ਅਟੇ ਹੈਂ ॥ ਜਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਪੈ ਸੁਭ ਭਾਵਨ ਭਾਵ ਸੁ ਵਾਰ ਸੁਟੇ ਹੈਂ ॥ ਜਿਹ ਕੋ ਪਿਖ ਕੈ ਜਨ ਰੀਝ ਰਹੈ ਸੁ ਮੁਨੀਨ ਕੇ ਪੇਖਿ ਧਜਾਨ ਛੁਟੇ ਹੈ ॥ ਰਾਜਤ ਰਾਧੇ ਅਹੀਰ ਤਨੌਰ ਕੇ ਮਾਨਹੁ ਸੂਰਜ ਸੇ ਪ੍ਰਗਟੇ ਹੈਂ ॥੬੦੪॥ ਖੇਲਤ ਸੋਊ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਮੈ ਜਿਹ ਕੋ ਬ੍ਰਿਜ ਹੈ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਡੇਰਾ ॥ ਜਾਹਿ ਕੈ ਨੈਨ ਕੁਰੰਗ ਸੇ ਹੈ ਜਸੁਧਾ ਜੂ ਕੋ ਬਾਲਕ ਨੰਦਹਿ ਕੇਰਾ ॥ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਸੋਂ ਤਹਿ ਘੇਰ ਲਯੋ ਕਹਿਬੇ ਜਸ ਕੋ ਉਮਗਯੋ ਮਨ ਮੇਰਾ ॥ ਮਾਨਹੁ ਮੈਨ ਸੋਂ ਖੇਲਨ ਕਾਜ ਕਰਯੋ ਮਿਲ ਕੈ ਮਨੁ ਚਾਂਦਨ ਘੇਰਾ ॥੬੦੫॥ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਰੀਝ ਰਹੀ ਹਰਿ ਪੇਖਿ ਸਭੈ ਤਜਿ ਲਾਜਿ ਸੁ ਔ ਡਰ ਸਾਸੋ ॥ ਆਈ ਹੈ

ਤਜਾਗਿ ਸੋਊ ਗ੍ਰਿਹ ਪੈ ਭਰਤਾਰ ਕਹੇ ਨ ਕਛੂ ਕਹਿ ਮਾ ਸੋ ॥ ਡੋਲਤ ਹੈ ਸੋਊ ਤਾਲ ਬਜਾਇ ਕੈ ਗਾਵਤ ਹੈ ਕਰ ਕੈ ਉਪਹਾਸੋ ॥ ਮੋਹਿ ਗਿਰੈ ਧਰ ਪੈ ਸੁ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਚਿਤਵੈ ਹਰਿ ਜਾ ਸੋ ॥੬੦੬॥ ਜੋ ਜੁਗ ਤੀਸਰ ਹੈ ਕਰਤਾ ਜੋਊ ਹੈ ਤਨੁ ਪੈ ਧਰਿਯਾ ਪਟ ਪੀਲੇ ॥ ਜਾਹਿ ਛਲ੍ਯੋ ਬਲਿਰਾਜ ਬਲੀ ਜਿਨ ਸਤ੍ਰੁ ਹਨੇ ਕਰਿ ਕੋਪ ਹਠੀਲੇ ॥ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਰੀਝ ਗਿਰੀ ਧਰਨੀ ਜੁ ਧਰੇ ਪਟ ਪੀਤਨ ਪੈ ਸੁ ਰੰਗੀਲੇ ॥ ਜਯੋਂ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਸਰ ਲਾਗਿ ਗਿਰੈ ਇਹ ਤਯੋਂ ਹਰਿ ਦੇਖਤ ਨੈਨ ਰਸੀਲੇ ॥੬੦੭॥ ਕਾਨ੍ਹਰ ਕੇ ਸੰਗ ਖੇਲਤਿ ਸੋ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁਖ ਕੋ ਕਰ ਕੈ ਤਨ ਮੈ ॥ ਸਜਾਮ ਹੀ ਸੋਂ ਅਤਿ ਹੀ ਹਿਤ ਕੈ ਚਿਤ ਕੈ ਨਹਿ ਬੰਧਨ ਔ ਧਨ ਮੈ ॥ ਧਰਿ ਰੰਗਨਿ ਬਸਤ੍ਰ ਸਭੇ ਤਹਿ ਡੋਲਤ ਯੌਂ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਮਨ ਮੈ ॥ ਜੋਊ ਫੂਲ ਮੁਖੀ ਤਹ ਫੂਲ ਕੈ ਖੇਲਤ ਫੂਲ ਸੀ ਹੋਇ ਗਈ ਬਨ ਮੈ ॥੬੦੮॥ ਸਭ ਖੇਲਤਿ ਹੈ ਮਨ ਆਨੰਦ ਕੈ ਭਗਵਾਨ ਕੋ ਧਾਰਿ ਸਭੈ ਮਨ ਮੈ ॥ ਹਰਿ ਕੇ ਚਿਤਬੇ ਕੀ ਰਹੀ ਸੁਧਿ ਏਕਨ ਔਰ ਰਹੀ ਨ ਕਛੂ ਤਨ ਮੈ ॥ ਨਹੀ ਭੂਤਲ ਮੈਂ ਅਰੁ ਮਾਤਲ ਮੈ ਇਨ ਸੋ ਨਹਿ ਦੇਵਨ ਕੇ ਗਨ ਮੈ ॥ ਸੋਊ ਰੀਝ ਸੋ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਹੀ ਫੁਨਿ ਡੋਲਤ ਗ੍ਵਾਰਨ ਕੇ ਗਨ ਮੈ ॥੬੦੯॥ ਹਸ ਕੈ ਭਗਵਾਨ ਕਹੀ ਬਤਿਯਾ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਪਿਖਿ ਰੂਪ ਨਵੀਨੋ ॥ ਅੰਜਨ ਆਂਡ ਧਰੇ ਪੁਨਿ ਬੇਸਰ ਭਾਵ ਸਭੈ ਜਿਨ ਭਾਵਨ ਕੀਨੋ ॥ ਸੁੰਦਰ ਸੇਂਧਰ ਕੋ ਜਿਨ ਲੈ ਕਰਿ ਭਾਲ ਬਿਖੈ ਬਿੰਦੂਆ ਇਕ ਦੀਨੋ ॥ ਨੈਨ ਨਚਾਇ ਮਨੈ ਸੁਖ ਪਾਇ ਚਿਤੈ ਜਦੁਰਾਇ ਤਬੈ ਹਸਿ ਦੀਨੋ ॥੬੧੦॥ ਬੀਨ ਸੀ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਗਾਵਤਿ ਹੈ ਸੁਨਬੇ ਕਹੁ ਸੁੰਦਰ ਕਾਨ੍ਹਰ ਕਾਰੇ ॥ ਆਨਨ ਹੈ ਜਿਨ ਕੋ ਸਸਿ ਸੋ ਸੁ ਬਿਰਾਜਤ ਕੰਜਨ ਸੇ ਦ੍ਰਿਗ ਭਾਰੇ ॥ ਝਾਂਝਨ ਤਾ ਕੀ ਉਠੀ ਧਰ ਪੈ ਧੁਨਿ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਉਚਾਰੇ ॥ ਢੋਲਕ ਸੰਗ ਤੰਬੂਰਨ ਹੋਇ ਉਠੇ ਤਹ ਬਾਜ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਨਗਾਰੇ ॥੬੧੧॥ ਖੇਲਤਿ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਪ੍ਰੇਮ ਛਕੀ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਸੰਗ ਕਾਨ੍ਹਰ ਕਾਰੇ ॥ ਛਾਜਤ ਜਾ ਮੁਖ ਚੰਦ ਪ੍ਰਭਾ ਸਮ ਰਾਜਤ ਕੰਜਨ ਸੇ ਦ੍ਰਿਗ ਭਾਰੇ ॥ ਜਾ ਪਿਖਿ ਕੰਦ੍ਰਪ ਰੀਝ ਰਹੈ ਪਿਖਿਏ ਜਿਹ ਕੇ ਮ੍ਰਿਗ ਆਦਿਕ ਹਾਰੇ ॥ ਕੇਹਰਿ ਕੋਕਿਲ ਕੇ ਸਭ ਭਾਵ ਕਿਧੋਂ ਇਨ ਪੈਗਨ ਊਪਰ ਵਾਰੇ ॥੬੧੨॥ ਜਾਹਿ ਭਭੀਛਨ ਰਾਜ ਦਿਯੋ ਜਿਨਹੂੰ ਬਰ ਰਾਵਨ ਸੋ ਰਿਪੁ ਸਾਧੋ ॥ ਖੇਲਤ ਹੈ ਸੋਊ ਭੂਮਿ ਬਿਖੈ ਬ੍ਰਿਜ ਲਾਜ ਜਹਾਜਨ ਕੋ ਤਜਿ ਬਾਧੋ ॥ ਜਾਹਿ ਨਿਕਾਸ ਲਯੋ ਮੁਰ ਪ੍ਰਾਨ ਸੁ ਮਾਪ ਲਿਯੋ ਬਲਿ ਕੋ ਤਨ ਆਧੋ ॥ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਸੰਗ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕੇ ਅਤਿ ਹੀ

ਰਸ ਕੈ ਸੋਊ ਖੇਲਤ ਮਾਧੋ ॥੬੧੩॥ ਜੋ ਮੁਰ ਨਾਮ ਮਹਾ ਰਿਪੁ ਪੈ ਕੁਪ ਕੈ ਅਤਿ ਹੀ ਡਰਿਯਾ ਫੁਨਿ ਭੀਰਨਿ ॥ ਜੋ ਗਜ ਸੰਕਟ ਕੋ ਕਟਿਯਾ ਹਰਤਾ ਜੋਊ ਸਾਧਨ ਕੇ ਦੁਖ ਪੀਰਨਿ ॥ ਸੋ ਬ੍ਰਿਜ ਮੈ ਜਮੁਨਾ ਤਟ ਪੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਹਰਿਯਾ ਤ੍ਰਿਯ ਚੀਰਨਿ ॥ ਤਾ ਕਰ ਕੈ ਰਸ ਕੋ ਚਸਕੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹ੍ਯੋ ਗਨ ਬੀਚ ਅਹੀਰਨਿ ॥੬੧੪॥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਬਾਚ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਸੋਂ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕੇਲ ਕਰੋ ਹਮ ਸੰਗ ਕਹ੍ਯੋ ਅਪੁਨੇ ਮਨ ਮੈ ਕਛੁ ਸੰਕ ਨ ਆਨੋ ॥ ਝੂਠ ਕਹ੍ਯੋ ਨਹਿ ਮਾਨਹੁ ਰੀ ਕਹ੍ਯੋ ਹਮਰੋ ਤੁਮ ਸਾਚ ਪਛਾਨੋ ॥ ਗ੍ਵਾਰਨਿਯਾਂ ਹਰਿ ਕੀ ਸੁਨਿ ਬਾਤ ਗਈ ਤਜਿ ਲਾਜ ਕਬੈ ਜਸੁ ਠਾਨੋ ॥ ਰਾਤ ਬਿਖੈ ਤਜਿ ਝੀਲਹਿ ਕੋ ਨਭ ਬੀਚ ਚਲ੍ਯੋ ਜਿਮ ਜਾਤ ਟਨਾਨੋ ॥੬੧੫॥ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਹਰਿ ਕੇ ਹਿਤ ਗਾਵਤਿ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕੇ ਸੁ ਕਿਧੌ ਗਨ ਮੈ ॥ ਇਮ ਨਾਚਤਿ ਹੈ ਅਤਿ ਪ੍ਰੇਮ ਭਰੀ ਬਿਜਲੀ ਜਿਹ ਭਾਂਤਿ ਘਨੇ ਘਨ ਮੈ ॥ ਕਵਿ ਨੇ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਗਾਇਬ ਕੀ ਸੁ ਬਿਚਾਰ ਕਹੀ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ॥ ਰੁਤਿ ਚੇਤ ਕੀ ਮੈ ਮਨਿ ਆਨੰਦ ਕੈ ਕੁਹਕੈ ਮਨੁ ਕੋਕਿਲਕਾ ਬਨ ਮੈ ॥੬੧੬॥ ਹਰਿ ਕੇ ਸੰਗ ਖੇਲਤਿ ਰੰਗ ਭਰੀ ਸੁ ਤ੍ਰਿਯਾ ਸਜਿ ਸਾਜ ਸਭੈ ਤਨ ਮੈ ॥ ਅਤਿ ਹੀ ਕਰ ਕੈ ਹਿਤ ਕਾਨ੍ਹਰ ਸੋਂ ਕਰ ਕੈ ਨਹੀ ਬੰਧਨ ਔ ਧਨ ਮੈ ॥ ਫੁਨਿ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕੇ ਯੌਂ ਮਨ ਮੈ ॥ ਮਨੁ ਸਾਵਨ ਮਾਸ ਕੇ ਮੱਧਿ ਬਿਖੈ ਚਮਕੈ ਜਿਮ ਬਿੱਜੁਲਤਾ ਘਨ ਮੈ ॥੬੧੭॥ ਸਜਾਮ ਸੋਂ ਸੁੰਦਰਿ ਖੇਲਤ ਹੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਹੀ ਰੰਗ ਰਾਚੀ ॥ ਰੂਪ ਸਚੀ ਅਰੁ ਪੈ ਰਤਿ ਕੀ ਮਨ ਮੈ ਕਰਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਸੋ ਖੇਲਤ ਸਾਚੀ ॥ ਰਾਸ ਕੀ ਖੇਲ ਤਟੈ ਜਮੁਨਾ ਰਜਨੀ ਅਰੁ ਦਯੋਸ ਬਿਧਰਕ ਮਾਚੀ ॥ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਅਰੁ ਚੰਦ੍ਰਮੁਖੀ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਤਜਿ ਲਾਜਹਿ ਨਾਚੀ ॥੬੧੮॥ ਰਾਸ ਕੀ ਖੇਲ ਸੁ ਗ੍ਵਾਰਨਿਯਾਂ ਅਤਿ ਹੀ ਤਹ ਸੁੰਦਰ ਭਾਂਤਿ ਰਚੀ ਹੈ ॥ ਲੋਚਨ ਹੈ ਜਿਨ ਕੇ ਮ੍ਰਿਗ ਸੇ ਜਿਨ ਕੇ ਸਮ ਰੂਪ ਨ ਤੁੱਲ ਸਚੀ ਹੈ ॥ ਕੰਚਨ ਸੋਂ ਤਿਨ ਕੋ ਤਨ ਹੈ ਮੁਖ ਹੈ ਸਸਿ ਸੋਂ ਤਹ ਰਾਧਿ ਗਚੀ ਹੈ ॥ ਮਾਨੋ ਕਰੀ ਕਰ ਲੈ ਕਰਤਾ ਸੁੱਧ ਸੁੰਦਰ ਤੇ ਜੋਊ ਬਾਕੀ ਬਚੀ ਹੈ ॥੬੧੯॥ ਆਈ ਹੈ ਖੇਲਨ ਰਾਸ ਬਿਖੈ ਸਜ ਕੈ ਸੁ ਤ੍ਰਿਯਾ ਤਨ ਸੁੰਦਰ ਬਾਨੇ ॥ ਪੀਤ ਰੰਗੇ ਇਕ ਰੰਗ ਕਸੁੰਭ ਕੇ ਏਕ ਹਰੇ ਇਕ ਕੇਸਰ ਸਾਨੇ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੇ ਜਸ ਉੱਚ ਮਹਾ ਕਬਿ ਨੈ ਅਪੁਨੇ ਮਨ ਮੈ ਪਹਿਚਾਨੇ ॥ ਨਾਚਤਿ ਭੂਮਿ ਗਿਰੀ ਧਰਨੀ ਹਰਿ ਦੇਖ ਰਹੀ ਨਹੀ ਨੈਨ ਅਘਾਨੇ ॥੬੨੦॥ ਤਿਨ ਕੋ ਇਤਨੋ ਹਿਤ ਦੇਖਤ ਹੀ ਅਤਿ ਆਨੰਦ ਸੋਂ

ਭਗਵਾਨ ਹਸੇ ਹੈਂ ॥ ਪ੍ਰੀਤਿ ਬਢੀ ਅਤਿ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਸੋਂ ਅਤਿ ਹੀ ਰਸ ਕੇ ਫੁਨਿ ਬੀਚ ਫਸੇ ਹੈਂ ॥ ਜਾ ਤਨ ਦੇਖਤ ਪੁੰਨਿ ਬਢੈ ਜਿਹ ਦੇਖਤ ਹੀ ਸਭ ਪਾਪ ਨਸੇ ਹੈਂ ॥ ਜਯੋਂ ਸਸਿ ਅਗ੍ਰ ਲਸੈ ਚਪਲਾ ਹਰਿ ਦਾਰਿਮ ਸੇ ਤਿਮ ਦਾਂਤ ਲਸੇ ਹੈਂ ॥੬੨੧॥ ਸੰਗ ਗੋਪਿਨ ਬਾਤ ਕਹੀ ਰਸ ਕੀ ਜੋਊ ਕਾਨ੍ਹਰ ਹੈ ਸਭ ਦੈਤ ਮਰੱਯਾ ॥ ਸਾਧਨ ਕੋ ਜੋਊ ਹੈ ਬਰਤਾ ਅਉ ਅਸਾਧਨ ਕੋ ਜੋਊ ਨਾਸ ਕਰੱਯਾ ॥ ਰਾਸ ਬਿਖੈ ਸੋਊ ਖੇਲਤ ਹੈ ਜਸੁਧਾ ਸੁਤ ਜੋ ਮੁਸਲੀਧਰ ਭੱਯਾ ॥ ਨੈਨਨ ਕੇ ਕਰ ਕੈ ਸੁ ਕਟਾਛ ਚੁਰਾਇ ਮਨੋ ਮਤਿ ਗੋਪਨ ਲੱਯਾ ॥੬੨੨॥ ਦੇਵਗੰਧਾਰਿ ਬਿਲਾਵਲ ਸੁੱਧ ਮਲ੍ਹਾਰ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਸੁਨਾਈ ॥ ਜੈਤਸਿਰੀ ਗੁਜਰੀ ਕੀ ਭਲੀ ਧੁਨਿ ਰਾਮਕਲੀ ਹੂੰ ਕੀ ਤਾਨ ਬਸਾਈ ॥ ਸਥਾਵਰ ਤੇ ਸੁਨ ਕੈ ਸੁਰਜੀ ਜੜ੍ਹ ਜੰਗਮ ਤੇ ਸੁਰ ਜਾ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥ ਰਾਸ ਬਿਖੈ ਸੰਗ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੋ ਬੰਸੁਰੀ ਕਾਨ੍ਹ ਬਜਾਈ ॥੬੨੩॥ ਦੀਪਕ ਅਉ ਨਟ ਨਾਇਕ ਰਾਗ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਗਉਰੀ ਕੀ ਤਾਨ ਬਸਾਈ ॥ ਸੋਰਠਿ ਸਾਰੰਗ ਰਾਮਕਲੀ ਸੁਰ ਜੈਤਸਿਰੀ ਸੁਭ ਭਾਂਤਿ ਸੁਨਾਈ ॥ ਰੀਝ ਰਹੈ ਪ੍ਰਿਥਮੀ ਕੇ ਸਭੈ ਜਨ ਰੀਝ ਰਹਯੋ ਸੁਨ ਕੈ ਸੁਰ ਰਾਈ ॥ ਤੀਰ ਨਦੀ ਸੰਗਿ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕੇ ਮੁਰਲੀ ਕਰਿ ਆਨੰਦ ਸਜਾਮ ਬਜਾਈ ॥੬੨੪॥ ਜਿਹ ਕੇ ਮੁਖ ਕੀ ਸਮ ਚੰਦ੍ਰਪ੍ਰਭਾ ਤਨ ਕੀ ਤਿਹ ਭਾ ਮਨੁ ਕੰਚਨ ਸੀ ਹੈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਕਰਤਾ ਸੁ ਅਨੂਪ ਸੀ ਮੂਰਤਿ ਯਾ ਕੀ ਕਸੀ ਹੈ ॥ ਚਾਂਦਨੀ ਮੈ ਗਨ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕੇ ਇਹ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਗੋਪਿਨ ਤੇ ਸੁ ਹਛੀ ਹੈ ॥ ਬਾਤ ਜੁ ਥੀ ਮਨ ਕਾਨ੍ਹਰ ਕੇ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਸੋਊ ਪੈ ਲਖ ਲੀ ਹੈ ॥੬੨੫॥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਬਾਚ ਰਾਧੇ ਸੋਂ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਰਾਧਿਕਾ ਤਨ ਨਿਰਖਿ ਕਹੀ ਬਿਹਸਿ ਕੈ ਬਾਤ ॥ ਮ੍ਰਿਗ ਕੇ ਅਰੁ ਫੁਨਿ ਮੈਨ ਕੇ ਤੋ ਮੈ ਸਭ ਹੈਂ ਗਾਤ ॥੬੨੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਭਾਗ ਕੋ ਭਾਲ ਹਰਯੋ ਸੁਨਿ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਛੀਨ ਲਈ ਮੁਖ ਜੋਤਿ ਸਸੀ ਹੈ ॥ ਨੈਨ ਮਨੋ ਸਰ ਤੀਛਨ ਹੈ ਭ੍ਰਿਕੁਟੀ ਮਨੋਜਾਨਿ ਕਮਾਨ ਕਸੀ ਹੈ ॥ ਕੋਕਿਲ ਬੈਨ ਕਪੋਤ ਸੋਂ ਕੰਠ ਕਹੀ ਹਮਰੇ ਮਨ ਜੋਊ ਬਸੀ ਹੈ ॥ ਏਤੇ ਪੈ ਚੋਰ ਲਯੋ ਹਮਰੋ ਚਿਤ ਭਾਮਨਿ ਦਾਮਨਿ ਭਾਂਤਿ ਲਸੀ ਹੈ ॥੬੨੭॥ ਕਾਨ੍ਹਰ ਲੈ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਸੰਗ ਗੀਤ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਸੁੰਦਰ ਗਾਵੈ ॥ ਸਾਰੰਗ ਦੇਵਗੰਧਾਰ ਬਿਭਾਸ ਬਿਲਾਵਲ ਭੀਤਰਿ ਤਾਨ ਬਸਾਵੈ ॥ ਜੋ ਜੜ੍ਹ ਸ੍ਰਉਨਨ ਮੈ ਸੁਨ ਕੈ ਧੁਨਿ ਤਯਾਗ ਕੈ ਧਾਮ ਤਹਾ ਕਹੁ ਧਾਵੈ ॥ ਜੋ ਖਗ ਜਾਤ ਉਡੇ ਨਭ ਮੈ ਸੁਨਿ ਠਾਢ ਰਹੈ ਧੁਨਿ ਜੋ ਸੁਨਿ ਪਾਵੈ ॥੬੨੮॥ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਸੰਗ ਭਲੇ ਭਗਵਾਨ ਸੁ ਖੇਲਤ

ਹੈ ਅਰੁ ਨਾਚਤ ਐਸੇ ॥ ਖੇਲਤ ਹੈ ਮਨ ਆਨੰਦ ਕੈ ਨ ਕਛੂ ਜਰਰਾ ਮਨਿ ਧਾਰਕੈ ਭੈ ਸੇ ॥ ਗਾਵਤ ਸਾਰੰਗ ਤਾਲ ਬਜਾਵਤ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁ ਰੁਚੈ ਸੇ ॥ ਸਾਵਨ ਕੀ ਰੁਤਿ ਮੈ ਮਨੁ ਨਾਚਤ ਮੋਰਨਿ ਮੈ ਮੁਰਵਾ ਨਰ ਜੈਸੇ ॥੬੨੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਨਾਚਤ ਹੈ ਸੋਊ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਮੈ ਜਿਹ ਕੋ ਸਸਿ ਸੋਂ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਆਨਨ ॥ ਖੇਲਤ ਹੈ ਰਜਨੀ ਸਿਤ ਮੈ ਜਹ ਰਾਜਤ ਥੋ ਜਮੁਨਾ ਜੁਤਿ ਕਾਨਨ ॥ ਭਾਨ ਸੁਤਾ ਬ੍ਰਿਖ ਕੀ ਜਹ ਥੀ ਸੁ ਹੁਤੀ ਜਹ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਅਭਿਮਾਨਨ ॥ ਛਾਜਤ ਤਾ ਮਹਿ ਯੌਂ ਹਰਿ ਜੂ ਜਯੋਂ ਬਿਰਾਜਤ ਬੀਚ ਪੰਨਾ ਨਗ ਖਾਨਨ ॥੬੩੦॥ ਸੰਗ ਨਚੈ ਹਰਿ ਜੂ ਤਿਹ ਠਉਰ ਸੁ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਰਸ ਕੇ ਸੰਗ ਭੀਨੋ ॥ ਖੋਰ ਦਏ ਫੁਨਿ ਕੇਸਰ ਕੀ ਧੁਤਿਯਾ ਕਸਿ ਕੈ ਪਟ ਓਢਿ ਨਵੀਨੋ ॥ ਰਾਧਿਕਾ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਮੁਖਿਚੰਦ ਲਏ ਜਹ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਥੀ ਸੰਗ ਤੀਨੋ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਨਚਾਇ ਕੈ ਨੈਨਨ ਕੋ ਸਭ ਗੋਪਿਨ ਕੋ ਮਨੂਆ ਹਰਿ ਲੀਨੋ ॥੬੩੧॥ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਕੀ ਬਰਾਬਰ ਮੂਰਤਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਸੁ ਨਹੀ ਘ੍ਰਿਤਚੀ ਹੈ ॥ ਜਾ ਸਮ ਹੈ ਨਹੀ ਕਾਮ ਤ੍ਰਿਯਾ ਸੁ ਨਹੀ ਜਿਸ ਕੀ ਸਮ ਤੁੱਲਿ ਸਚੀ ਹੈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਲੈ ਸਸਿ ਕੋ ਸਭ ਸਾਰ ਪ੍ਰਭਾ ਕਰਤਾਰ ਇਹੀ ਮੈ ਗਚੀ ਹੈ ॥ ਨੰਦ ਕੇ ਲਾਲ ਬਿਲਾਸਨ ਕੋ ਇਹ ਮੂਰਤਿ ਚਿਤ੍ਰ ਬਚਿਤ੍ਰ ਰਚੀ ਹੈ ॥੬੩੨॥ ਰਾਧਿਕਾ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਮੁਖਿਚੰਦ ਸੁ ਖੇਲਤ ਹੈ ਮਿਲਿ ਖੇਲ ਸਭੈ ॥ ਮਿਲਿ ਸੁੰਦਰ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਸਭੈ ਸੁ ਬਜਾਵਤ ਹੈ ਕਰ ਤਾਲ ਤਬੈ ॥ ਪਿਖਵੈ ਇਹ ਕੋ ਸੋਊ ਮੋਹ ਰਹੈ ਸਭ ਦੇਖਤ ਹੈ ਸੁਰ ਯਾਹਿ ਛਬੈ ॥ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਮੁਰਲੀਧਰ ਮੈਨ ਕੀ ਮੂਰਤਿ ਗੋਪਨਿ ਮੱਧਿ ਫਬੈ ॥੬੩੩॥ ਜਿਹ ਕੀ ਸਮਤੁੱਲਿ ਨ ਹੈ ਕਮਲਾ ਦੁਤਿ ਜਾ ਪਿਖ ਕੈ ਕਟਿ ਕੇਹਰਿ ਲਾਜੈ ॥ ਕੰਚਨ ਦੇਖਿ ਲਜੈ ਤਨ ਕੋ ਤਿਹ ਦੇਖਤ ਹੀ ਮਨ ਕੋ ਦੁਖੁ ਭਾਜੈ ॥ ਜਾ ਸਮ ਰੂਪ ਨ ਕੋਊ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਰਤਿ ਕੀ ਸਮ ਰਾਜੈ ॥ ਜਯੋਂ ਘਨ ਬੀਚ ਲਸੈ ਚਪਲਾ ਇਹ ਤਯੋਂ ਘਨ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਬੀਚ ਬਿਰਾਜੈ ॥੬੩੪॥ ਖੇਲਤ ਹੈ ਸੰਗ ਤ੍ਰਿਯਨ ਕੇ ਸਜਿ ਸਾਜ ਸਭੈ ਅਰੁ ਮੋਤਿਨ ਮਾਲਾ ॥ ਪ੍ਰੀਤ ਕੈ ਖੇਲਤ ਹੈ ਤਿਹ ਸੋਂ ਹਰਿ ਜੂ ਜੋਊ ਹੈ ਅਤਿ ਹੀ ਹਿਤ ਵਾਲਾ ॥ ਚੰਦ੍ਰਮੁਖੀ ਜਹ ਠਾਢੀ ਹੁਤੀ ਜਹ ਠਾਢੀ ਹੁਤੀ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਕੀ ਬਾਲਾ ॥ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਕੋ ਮਹਾ ਮੁਖ ਸੁੰਦਰ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਬੀਚ ਕਰਯੋ ਉਜਯਾਲਾ ॥੬੩੫॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰ ਕੈ ਸੁੰਦਰ ਮੋਹਿ ਰਹੀ ਤ੍ਰਿਯ ਚੰਦ੍ਰਮੁਖੀ ॥ ਤਬ ਗਾਇ ਉਠੀ ਕਰ ਤਾਲ ਬਜਾਇ ਹੁਤੀ ਜਿ ਕਿਧੋਂ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁ ਸੁਖੀ ॥ ਕਰ ਕੈ

ਅਤਿ ਹੀ ਹਿਤ ਨਾਚਤ ਭੀ ਕਰਿ ਆਨੰਦ ਨਾ ਮਨ ਬੀਚ ਝੁਖੀ ॥ ਸਭ ਲਾਲਚ ਤਜਾਗ ਦਏ ਗ੍ਰਿਹ ਕੇ ਇਕ ਸਜਾਮ ਕੇ ਪਜਾਰ ਕੀ ਹੈ ਸੁ ਭੁਖੀ ॥੬੩੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਮਨੈ ਅਤਿ ਰੀਝ ਕੈ ਮੁਰਲੀ ਉਠਯੋ ਬਜਾਇ ॥ ਰੀਝਿ ਰਹੀ ਸਭ ਗੋਪਿਯਾਂ ਮਹਾ ਪ੍ਰਮੁਦ ਮਨਿ ਪਾਇ ॥੬੩੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਰੀਝ ਰਹੀ ਬ੍ਰਿਜ ਕੀ ਸਭ ਭਾਮਨਿ ਜਉ ਮੁਰਲੀ ਨੰਦ ਲਾਲ ਬਜਾਈ ॥ ਰੀਝ ਰਹੇ ਬਨ ਕੇ ਖਗ ਔ ਮ੍ਰਿਗ ਰੀਝ ਰਹੇ ਧੁਨਿ ਜਾ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥ ਚਿਤ੍ਰ ਕੀ ਹੋਇ ਗਈ ਪ੍ਰਤਿਮਾ ਸਭ ਸਜਾਮ ਕੀ ਓਰ ਰਹੀ ਲਿਵਲਾਈ ॥ ਨੀਰ ਬਹੈ ਨਹੀ ਕਾਨ ਤ੍ਰਿਯਾ ਸੁਨ ਕੈ ਤਹਿ ਪਉਨ ਰਹਯੋ ਉਰਝਾਈ ॥੬੩੮॥ ਪਉਨ ਰਹਯੋ ਉਰਝਾਇ ਘਰੀ ਇਕ ਨੀਰ ਨਦੀ ਕੋ ਚਲੇ ਸੁ ਕਛੂ ਨਾ ॥ ਜੇ ਬ੍ਰਿਜ ਭਾਮਨਿ ਆਈ ਹੁਤੀ ਧਰਿ ਖਾਸਨ ਅੰਗ ਬਿਖੈ ਅਰੁ ਝੂਨਾ ॥ ਸੋ ਸੁਨ ਕੈ ਧੁਨਿ ਬਾਸੁਰੀ ਕੀ ਤਨ ਬੀਚ ਰਹੀ ਤਿਨ ਕੇ ਸੁਧਿ ਹੂ ਨਾ ॥ ਤਾ ਸੁਧਿ ਗੀ ਸੁਰ ਕੇ ਸੁਨ ਹੀ ਰਹਗੀ ਇਹ ਮਾਨਹੁ ਚਿਤ੍ਰ ਨਮੂਨਾ ॥੬੩੯॥ ਰੀਝਿ ਬਜਾਵਤ ਹੈ ਮੁਰਲੀ ਹਰਿ ਪੈ ਮਨ ਮੈ ਕਰਿ ਸੰਕ ਕਛੂ ਨਾ ॥ ਜਾ ਕੀ ਸੁਨੇ ਧੁਨਿ ਸ੍ਰਉਨਨ ਮੈ ਕਰ ਕੈ ਖਗ ਆਵਤ ਹੈ ਬਨ ਸੂਨਾ ॥ ਸੋ ਸੁਨਿ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਰੀਝ ਰਹੀ ਮਨ ਭੀਤਰਿ ਸੰਕ ਕਰੀ ਕਛਹੂ ਨਾ ॥ ਨੈਨ ਪਸਾਰ ਰਹੀ ਪਿਖ ਕੈ ਜਿਮ ਘੰਟਕ ਹੇਰ ਬਜੇ ਮਿਲਿ ਮੂਨਾ ॥੬੪੦॥ ਸੁਰ ਬਾਸੁਰੀ ਕੀ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਮੁਖ ਕਾਨ੍ਹਰ ਕੇ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁ ਰਸੀ ਹੈ ॥ ਸੋਰਠਿ ਦੇਵਗੰਧਾਰ ਬਿਭਾਸ ਬਿਲਾਵਲ ਹੂੰ ਕੀ ਸੁ ਤਾਨ ਬਸੀ ਹੈ ॥ ਕੰਚਨ ਸੋਂ ਜਿਹ ਕੋ ਤਨ ਹੈ ਜਿਹ ਕੇ ਮੁਖ ਕੀ ਸਮ ਸੋਭ ਸਸੀ ਹੈ ॥ ਤਾ ਕੇ ਬਜਾਇਬੇ ਕੋ ਸੁਨ ਕੈ ਮਤਿ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕੀ ਤਿਹ ਬੀਚ ਫਸੀ ਹੈ ॥੬੪੧॥ ਦੇਵਗੰਧਾਰਿ ਬਿਭਾਸ ਬਿਲਾਵਲ ਸਾਰੰਗ ਕੀ ਧੁਨਿ ਤਾ ਮੈ ਬਸਾਈ ॥ ਸੋਰਠਿ ਸੁੱਧ ਮਲਾਰ ਕਿਧੋਂ ਸੁਰ ਮਾਲਸਿਰੀ ਕੀ ਮਹਾਂ ਸੁਖਦਾਈ ॥ ਮੋਹਿ ਰਹੇ ਸਭ ਹੀ ਸੁਰ ਅਉ ਨਰ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਰੀਝ ਰਹੀ ਸੁਨਿ ਧਾਈ ॥ ਯੌਂ ਉਪਜੀ ਸੁਰ ਚੇਟਕ ਕੀ ਭਗਵਾਨ ਮਨੋ ਧਰਿ ਫਾਂਸਿ ਚਲਾਈ ॥੬੪੨॥ ਆਨਨ ਹੈ ਜਿਹ ਕੋ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਕੰਧ ਧਰੇ ਜੋਊ ਹੈ ਪਟ ਪੀਲੋ ॥ ਜਾਹਿ ਮਰਯੋ ਅਘ ਨਾਮ ਬਡੋ ਰਿਪੁ ਤਾਤ ਰਖਯੋ ਅਹਿ ਤੇ ਜਿਨ ਲੀਲੋ ॥ ਅਸਾਧਨ ਕੋ ਸਿਰ ਜੋ ਕਟਿਯਾ ਅਰੁ ਸਾਧਨ ਕੋ ਹਰਤਾ ਜੋਊ ਹੀਲੋ ॥ ਚੋਰ ਲਯੋ ਸੁਰ ਸੋਂ ਮਨ ਤਾਸ ਬਜਾਇ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਸਾਥ ਰਸੀਲੋ ॥੬੪੩॥ ਜਾਹਿ ਭਭੀਛਨ ਰਾਜ ਦਯੋ ਅਰੁ ਰਾਵਨ ਜਾਹਿ ਮਰਯੋ ਕਰਿ ਕ੍ਰੋਹੈ ॥ ਚਕ੍ਰ ਕੇ ਸਾਥ ਕਿਧੋ ਜਿਨਹੂ ਸਿਸਪਾਲ ਕੋ ਸੀਸ ਕਟਯੋ ਕਰਿ ਛੋਹੈ ॥

ਮੈਨ ਸੁ ਔ ਸਿਯ ਕੋ ਭਰਤਾ ਜਿਹ ਮੂਰਤਿ ਕੀ ਸਮਤੁੱਲਿ ਨ ਕੋ ਹੈ ॥ ਸੋ ਕਰਿ ਲੈ ਅਪਨੇ ਮੁਰਲੀ ਅਬ ਸੁੰਦਰ ਗੋਪਿਨ ਕੇ ਮਨ ਮੋਹੈ ॥੬੪੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਰਾਧਿਕਾ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਮੁਖਿ ਚੰਦ ਸੁ ਖੇਲਤ ਹੈ ਮਿਲਿ ਖੇਲ ਸਬੈ ॥ ਮਿਲਿ ਸੁੰਦਰ ਗਾਵਤਿ ਗੀਤ ਭਲੇ ਸੁ ਬਜਾਵਤਿ ਹੈ ਕਰ ਤਾਲ ਤਬੈ ॥ ਫੁਨਿ ਤਜਾਗਿ ਸਭੈ ਸੁਰ ਮੰਡਲ ਕੋ ਸਭ ਕੌਤਕ ਦੇਖਤ ਦੇਵ ਸਭੈ ॥ ਅਬ ਰਾਕਸ ਮਾਰਨ ਕੀ ਸੁ ਕਥਾ ਕਛੁ ਥੋਰੀ ਅਹੈ ਸੁਨ ਲੇਹੁ ਅਬੈ ॥੬੪੫॥ ਨਾਚਤਿ ਥੀ ਜਿਹ ਗ੍ਵਾਰਨਿਯਾਂ ਜਹ ਫੂਲ ਖਿਰੇ ਅਰੁ ਭਉਰ ਗੁੰਜਾਰੈਂ ॥ ਤੀਰ ਬਹੈ ਜਮੁਨਾ ਜਹ ਸੁੰਦਰ ਕਾਨ੍ਹ ਹਲੀ ਮਿਲਿ ਗੀਤ ਉਚਾਰੈਂ ॥ ਖੇਲ ਕਰੈ ਅਤਿ ਹੀ ਹਿਤ ਸੋਂ ਨ ਕਛੂ ਮਨ ਭੀਤਰਿ ਸੰਕਹਿ ਧਾਰੈਂ ॥ ਰੀਝਿ ਕਬਿਤ ਪੜ੍ਹੈ ਰਸ ਕੇ ਬਹਸੈ ਦੋਊ ਆਪਸ ਮੈ ਨਹੀ ਹਾਰੈਂ ॥੬੪੬॥ ਅਥ ਜਖਛ ਗੋਪਿਨ ਕੋ ਨਭ ਕੋ ਲੇ ਉਡਾ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਆਵਤ ਥੋ ਇਕ ਜਖਛ ਬਡੋ ਇਹ ਰਾਸ ਕੋ ਕੌਤਕ ਤਾਹਿ ਬਿਲੋਕਯੋ ॥ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਦੇਖ ਕੈ ਮੈਨ ਬਢਯੋ ਤਿਹ ਤੇ ਤਨ ਮੈ ਨਹੀ ਰੰਚਕ ਰੋਕਯੋ ॥ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਲੈ ਸੁ ਚਲਯੋ ਨਭ ਕੋ ਕਿਨਹੂ ਤਿਹ ਭੀਤਰਿ ਤੇ ਨਹੀ ਟੋਕਯੋ ॥ ਜਯੋਂ ਮਧਿ ਭੀਤਰਿ ਲੈ ਮੁਸਲੀ ਹਰਿ ਕੇਹਰਿ ਹੈ ਮ੍ਰਿਗ ਸੋਂ ਰਿਪੁ ਰੋਕਯੋ ॥੬੪੭॥ ਜਖਛ ਕੇ ਸੰਗ ਕਿਧੋਂ ਮੁਸਲੀ ਹਰਿ ਜੁੱਧੁ ਕਰਯੋ ਅਤਿ ਕੋਪੁ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥ ਲੈ ਤਰੁ ਬੀਰ ਦੋਊ ਕਰ ਭੀਤਰਿ ਭੀਮ ਭਏ ਅਤਿ ਹੀ ਬਲ ਧਾਰਯੋ ॥ ਦੈਤ ਪਛਾਰ ਲਯੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਬੈ ਜਸੁ ਤਾ ਛਬਿ ਐਸ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਢੋਕੇ ਛੁਟੇ ਤੇ ਮਹਾਂ ਛੁਧਵਾਨ ਕਿਧੋ ਚਕਵਾ ਉਠਿ ਬਾਜਹਿ ਮਾਰਯੋ ॥੬੪੮॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਗੋਪਿ ਛੁਰਾਇਬੋ ਜਖਛ ਬਧਹ ॥

ਸਵੈਯਾ ॥ ਮਾਰ ਕੈ ਤਾਹਿ ਕਿਧੌਂ ਮੁਸਲੀ ਹਰਿ ਬੰਸੀ ਬਜਾਈ ਨ ਕੈ ਕਛੁ ਸੰਕਾ ॥ ਰਾਵਨ ਖੇਤ ਮਰਯੋ ਕੁਪ ਕੈ ਜਿਨ ਰੀਝਿ ਭਭੀਛਨ ਦੀਨਸੁ ਲੰਕਾ ॥ ਜਾ ਕੋ ਲਖਯੋ ਕੁਬਜਾ ਬਲ ਬਾਹਨ ਜਾ ਕੋ ਲਖਯੋ ਮੁਰ ਦੈਤ ਅਤੰਕਾ ॥ ਰੀਝਿ ਬਜਾਇ ਉਠਯੋ ਮੁਰਲੀ ਸੋਈ ਜੀਤਿ ਦਿਯੋ ਜਸ ਕੋ ਮਨੁ ਡੰਕਾ ॥੬੪੯॥ ਰੂਖਨ ਤੇ ਰਸ ਚੂਵਨ ਲਾਗ ਝਰੈ ਝਰਨਾ ਗਿਰਿ ਤੇ ਸੁਖਦਾਈ ॥ ਘਾਸ ਚੁਗੈ ਨ ਮ੍ਰਿਗਾ ਬਨ ਕੇ ਖਗ ਰੀਝ ਰਹੇ ਧੁਨਿ ਜਾ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥ ਦੇਵਗੰਧਾਰ ਬਿਲਾਵਲ ਸਾਰੰਗ ਕੀ ਰਿਝ ਕੈ ਜਿਹ ਤਾਨ ਬਸਾਈ ॥ ਦੇਵ ਸਭੈ ਮਿਲਿ ਦੇਖਤ ਕੌਤਕ ਜਉ ਮੁਰਲੀ ਨੰਦ ਲਾਲ ਬਜਾਈ ॥੬੫੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਠਾਢਿ ਰਹੀ ਜਮੁਨਾ ਸੁਨ ਕੈ ਧੁਨਿ ਰਾਗ ਭਲੇ ਸੁਨਬੇ ਕੋ ਚਹੇ ਹੈਂ ॥ ਮੋਹਿ ਰਹੇ ਬਨ

ਕੇ ਗਜ ਔ ਇਕਠੇ ਮਿਲਿ ਆਵਤ ਸਿੰਘ ਸਹੇ ਹੈਂ ॥ ਆਵਤ ਹੈਂ ਸੁਰ ਮੰਡਲ ਕੇ ਸੁਰ ਤਜਾਗਿ ਸਭੈ ਸੁਰ ਧਜਾਨ ਫਹੇ ਹੈਂ ॥ ਸੋ ਸੁਨ ਕੈ ਬਨ ਕੇ ਖਗਵਾ ਤਰੁ ਊਪਰਿ ਪੰਖ ਪਸਾਰ ਰਹੇ ਹੈਂ ॥੬੫੧॥ ਜੋਊ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਖੇਲਤ ਹੈਂ ਹਰਿ ਸੋਂ ਅਤਿ ਹੀ ਹਿਤ ਕੈ ਨ ਕਛੂ ਧਨ ਮੈ ॥ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਪੈ ਜਿਹ ਬੀਚ ਲਸੈ ਫੁਨਿ ਕੰਚਨ ਕੀ ਸੁ ਪ੍ਰਭਾ ਤਨ ਮੈ ॥ ਜੋਊ ਚੰਦ੍ਰ ਮੁਖੀ ਕਟਿ ਕੇਹਰਿ ਸੀ ਸੁ ਬਿਰਾਜਤਿ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕੇ ਗਨ ਮੈ ॥ ਸੁਨ ਕੈ ਮੁਰਲੀ ਧੁਨਿ ਸ੍ਰਉਨਨ ਮੈ ਅਤਿ ਰੀਝਿ ਗਿਰੀ ਸੁ ਮਨੋ ਬਨ ਮੈ ॥੬੫੨॥ ਇਹ ਕੌਤਕ ਕੈ ਸੁ ਚਲੇ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਫੁਨਿ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਹਲੀ ਹਰਿ ਆਛੇ ॥ ਸੁੰਦਰ ਬੀਚ ਅਖਾਰੇ ਕਿਧੋ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਨਟੂਆ ਜਨੁ ਕਾਛੇ ॥ ਰਾਜਤ ਹੈ ਬਲਭੱਦ੍ਰ ਕੇ ਨੈਨ ਯੌਂ ਮਾਨੋ ਢਰੇ ਇਹ ਮੈਨ ਕੇ ਸਾਛੇ ॥ ਸੁੰਦਰ ਹੈ ਰਤਿ ਕੇ ਪਤਿ ਤੇ ਅਤਿ ਮਾਨਹੁ ਡਾਰਤ ਮੈਨਹਿ ਪਾਛੇ ॥੬੫੩॥ ਬੀਚ ਮਨੈ ਸੁਖ ਪਾਇ ਤਬੈ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਸੁ ਚਲੇ ਰਿਪੁ ਕੋ ਹਨਿ ਦੋਊ ॥ ਚੰਦ੍ਰਪ੍ਰਭਾ ਸਮ ਜਾ ਮੁਖ ਉੱਪਮ ਜਾ ਸਮ ਉੱਪਮ ਹੈ ਨਹਿ ਕੋਊ ॥ ਦੇਖਤ ਰੀਝ ਰਹੈ ਜਿਹ ਕੋ ਰਿਪੁ ਰੀਝਤਿ ਸੋ ਇਨ ਦੇਖਤ ਸੋਊ ॥ ਮਾਨਹੁ ਲਛਮਨ ਰਾਮ ਬਡੇ ਭਟ ਮਾਰਿ ਚਲੇ ਰਿਪੁ ਕੋ ਘਰ ਓਊ ॥੬੫੪॥

ਅਥ ਕੁੰਜ ਗਲੀਨ ਮੈ ਖੇਲਬੋ ॥ਸਵੈਯਾ ॥ ਹਰਿ ਸੰਗ ਕਹਜੋ ਇਮ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕੇ ਅਬ ਕੁੰਜ ਗਲੀਨ ਮੈ ਖੇਲ ਮਚੱਯੈ ॥ ਨਾਚਤ ਖੇਲਤ ਭਾਂਤਿ ਭਲੀ ਸੁ ਕਹਜੋ ਯੌਂ ਸੁੰਦਰ ਗੀਤ ਬਸੱਯੈ ॥ ਜਾ ਕੇ ਕੀਏ ਮਨ ਹੋਤ ਖੁਸੀ ਸੁਨਿਯੈ ਉਠਿ ਕੈ ਸੋਊ ਕਾਰਜ ਕੱਯੈ ॥ ਤੀਰ ਨਦੀ ਹਮਰੀ ਸਿਖ ਲੈ ਸੁਖ ਆਪਨ ਦੈ ਹਮਹੂੰ ਸੁਖ ਦੱਯੈ ॥੬੫੫॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਆਇਸੁ ਮਾਨਿ ਤ੍ਰਿਯਾ ਬ੍ਰਿਜ ਕੁੰਜ ਗਲੀਨ ਮੈ ਖੇਲ ਮਚਾਯੋ ॥ ਗਾਇ ਉਠੀ ਸੋਈ ਗੀਤ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਜੋ ਹਰਿ ਕੇ ਮਨ ਭੀਤਰਿ ਭਾਯੋ ॥ ਦੇਵਗੰਧਾਰਿ ਅਉ ਸੁੱਧ ਮਲ੍ਹਾਰ ਬਿਖੈ ਸੋਊ ਭਾਖਿ ਖਜਾਲ ਬਸਾਯੋ ॥ ਰੀਝ ਰਹਜੋ ਪੁਰਿ ਮੰਡਲ ਔ ਸੁਰ ਮੰਡਲ ਪੈ ਜਿਨਹੂੰ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥੬੫੬॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹਜੋ ਸਿਰ ਪੈ ਧਰ ਕੈ ਮਿਲਿ ਕੁੰਜਨ ਮੈ ਸਭ ਭਾਂਤਿ ਗਈ ਹੈ ॥ ਕੰਜ ਮੁਖੀ ਤਨ ਕੰਚਨ ਸੇ ਸਭ ਰੂਪ ਬਿਖੈ ਮਨੁ ਮੈਨ ਮਈ ਹੈ ॥ ਖੇਲ ਬਿਖੈ ਰਸ ਕੀ ਸੋ ਤ੍ਰਿਯਾ ਸਭ ਸਜਾਮ ਕੇ ਆਗੇ ਹ੍ਵੈ ਐਸੇ ਧਈ ਹੈ ॥ ਯੌਂ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਉਪਮਾ ਗਜ ਗਾਮਨਿ ਕਾਮਨ ਰੂਪ ਭਈ ਹੈ ॥੬੫੭॥ ਕਾਨ੍ਹ ਛੁਹਜੋ ਚਹੈ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕੋ ਸੋਊ ਭਾਗ ਚਲੈ ਨਹੀ ਦੇਤਿ ਛੁਹਾਈ ॥ ਜਜੋਂ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਅਪਨੇ ਪਤਿ ਕੋ ਰਤਿ ਕੇਲ ਸਮੇ

ਨਹੀ ਦੇਤ ਮਿਲਾਈ ॥ ਕੁੰਜਨ ਭੀਤਰਿ ਤੀਰ ਨਦੀ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਫਿਰ ਹੈ ਤਹ ਧਾਈ ॥ ਠੌਰ ਤਹਾ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੋ ਸਜਾਮ ਜੂ ਖੇਲ ਮਚਾਈ ॥੬੫੮॥ ਰਾਤ ਕਰੀ ਛਠ ਮਾਸਨ ਕੀ ਅਤਿ ਉੱਜਲ ਪੈ ਸੋਊ ਅਰਧ ਅੰਧੇਰੀ ॥ ਤਾਹਿ ਸਮੈ ਤਿਹ ਠੌਰ ਬਿਖੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਸਭੈ ਹਰਿ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਘੇਰੀ ॥ ਨੈਨ ਕੀ ਕੋਰ ਕਟਾਛਨ ਪੇਖਤਿ ਝੂਮਿ ਗਿਰੀ ਇਕ ਹ੍ਵੈ ਗਈ ਚੇਰੀ ॥ ਯੌਂ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਜਿਯ ਮੈ ਸਰ ਸੋਂ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਜਿਮ ਘਾਵਤ ਹੇਰੀ ॥੬੫੯॥ ਫੇਰ ਉਠੈ ਉਠਤੇ ਹੀ ਭਗੈ ਜਦੁਰਾਇ ਕੋ ਗ੍ਵਾਰਿ ਨ ਦੇਤ ਮਿਲਾਈ ॥ ਪਾਛੈ ਪਰੈ ਤਿਨ ਕੇ ਹਰਿ ਜੂ ਚੜ੍ਹ ਕੈ ਰਸ ਕੈ ਹਯ ਊਪਰਿ ਧਾਈ ॥ ਰਾਧੇ ਕੋ ਨੈਨਨ ਕੇ ਸਰ ਸੰਗ ਬਧੈ ਮਨੋ ਭੌਂਹ ਕਮਾਨ ਚੜ੍ਹਾਈ ॥ ਝੂਮਿ ਗਿਰੇਂ ਧਰਨੀ ਪਰ ਸੋ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਮ੍ਰਿਗਹਾ ਮਨੁ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਈ ॥੬੬੦॥ ਸੁਧਿ ਲੈ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਤਬ ਹੀ ਹਰਿ ਅੱਗ੍ਰਜ ਕੁੰਜਨ ਮੈ ਉਠਿ ਭਾਗੈ ॥ ਰਸ ਸੋਂ ਜਦੁਰਾਇ ਮਹਾ ਰਸਿਯਾ ਤਬ ਹੀ ਤਿਹ ਕੇ ਪਿਛੂਆਨ ਸੋ ਲਾਗੈ ॥ ਮੋਛ ਲਹੈ ਨਰ ਸੋ ਛਿਨ ਮੈ ਹਰਿ ਕੇ ਇਹ ਕੌਤਕ ਜੋ ਅਨੁਰਾਗੈ ॥ ਯੌਂ ਉਪਜੈ ਉਪਮਾ ਮਨ ਮੈ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਜਿਮ ਘਾਇਲ ਸ੍ਵਾਰ ਕੇ ਆਗੈ ॥੬੬੧॥ ਅਤਿ ਭਾਗਤ ਕੁੰਜ ਗਲੀਨ ਬਿਖੈ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨਸੁਤਾ ਕੋ ਗਹੇ ਹਰਿ ਐਸੇ ॥ ਕੈਧੌਂ ਧਵਾਇ ਧਵਾਇ ਮਹਾ ਜਮੁਨਾ ਤਟ ਹਾਰਤ ਮਾਨਕ ਜੈਸੇ ॥ ਪੈ ਚਢ ਕੈ ਰਸ ਹੈ ਮਨ ਨੈਨਨ ਭੌਂਹ ਤਨਾਇ ਕੈ ਮਾਰਤ ਲੈਸੇ ॥ ਯੌਂ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਜਿਮ ਸ੍ਵਾਰ ਮਨੋ ਜਿਤ ਲੇਤ ਮ੍ਰਿਗੀ ਕਹੁ ਜੈਸੇ ॥੬੬੨॥ ਗਹਿ ਕੈ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਜਦੁਰਾਇ ਜੂ ਬੋਲਤ ਤਾ ਸੰਗ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਾਨੀ ॥ ਭਾਗਤ ਕਾਹੇ ਕੇ ਹੇਤ ਸੁਨੋ ਹਮਹੂੰ ਤੇ ਤੂੰ ਸੁਨਿ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਰਾਨੀ ॥ ਕੰਜ ਮੁਖੀ ਤਨ ਕੰਚਨ ਸੇ ਹਮ ਤ੍ਵੈ ਮਨ ਕੀ ਸਭ ਬਾਤ ਪਛਾਨੀ ॥ ਸਜਾਮ ਕੇ ਪ੍ਰੇਮ ਛਕੀ ਮਨ ਸੁੰਦਰਿ ਹ੍ਵੈ ਬਨ ਖੋਜਤਿ ਸਜਾਮ ਦਿਵਾਨੀ ॥੬੬੩॥ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨਸੁਤਾ ਪਿਖਿ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕੋ ਨਿਹੁਰਾਇ ਕੈ ਨੀਚਿ ਰਹੀ ਅਖਿਯਾਂ ॥ ਮਨੁ ਯਾ ਮ੍ਰਿਗ ਭਾ ਸਭ ਛੀਨ ਲਈ ਕਿ ਮਨੋ ਇਹ ਕੰਜਨ ਕੀ ਪਖਿਯਾਂ ॥ ਸਮ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕੀ ਹਸਿ ਕੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਯੌਂ ਬਤਿਯਾਂ ਹਰਿ ਕੇ ਸੰਗ ਹੈ ਅਖਿਯਾਂ ॥ ਹਰਿ ਛਾਡਿ ਦੈ ਮੋਹਿ ਕਹਯੋ ਹਮ ਕੌਂ ਸੁ ਨਿਹਾਰਤਿ ਹੈਂ ਸਭ ਹੀ ਸਖਿਯਾਂ ॥੬੬੪॥ ਸੁਨ ਕੈ ਹਰਿ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕੀ ਬਤਿਯਾ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹਯੋ ਨਹੀ ਛੋਰਤ ਤੋ ਕੋ ॥ ਦੇਖਤ ਹੈਂ ਤੋ ਕਹਾ ਭਯੋ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਪੈ ਇਨ ਤੇ ਕਛੁ ਸੰਕ ਨ ਮੋ ਕੋ ॥ ਔ ਹਮਰੀ ਰਸ ਖੇਲਨ ਕੀ ਇਹ ਠੌਰ ਬਿਖੈ ਕੀ ਨਹੀ ਸੁਧਿ ਲੋਕੋ ॥ ਕਾਹੇ ਕਉ ਮੋ ਸੋ ਬਿਬਾਦ

ਕਰੈ ਸੁ ਡਰੈ ਇਨ ਤੇ ਬਿਨ ਹੀ ਸੁ ਤੂ ਟੋਕੋ ॥੬੬੫॥ ਸੁਨ ਕੈ ਜਦੁਰਾਇ ਕੀ ਬਾਤ ਤ੍ਰਿਯਾ ਬਤਿਯਾ ਹਰਿ ਕੇ ਇਮ ਸੰਗ ਉਚਾਰੀ ॥ ਚਾਂਦਨੀ ਰਾਤਿ ਰਹੀ ਛਕਿ ਕੈ ਦਿਜਿਯੈ ਹਰਿ ਹੋਵਨ ਰੈਨਿ ਅੰਧਜਾਰੀ ॥ ਸੁਨ ਕੇ ਹਮਹੂੰ ਤੁਮਰੀ ਬਤਿਯਾ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਇਹ ਬਾਤ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਸੰਕ ਕਰੋ ਨਹੀ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕੀ ਸੁ ਮਨੋ ਤੁਮ ਲਾਜ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਡਾਰੀ ॥੬੬੬॥ ਭਾਖਤ ਹੋ ਬਤਿਯਾਂ ਹਮ ਸੋਂ ਹਸਿ ਕੈ ਹਰਿ ਕੈ ਅਤਿ ਹੀ ਹਿਤ ਭਾਰੋ ॥ ਮੁਸਕਾਤਿ ਹੈ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਹੇਰ ਉਤੈ ਪਿਖ ਕੈ ਹਮਰੋ ਇਹ ਕੌਤਕ ਸਾਰੋ ॥ ਛੋਰ ਦੈ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹਜੋ ਹਮ ਕੋ ਅਪਨੇ ਮਨ ਬੁੱਧਿ ਅਕਾਮ ਕੀ ਭਾਰੋ ॥ ਤਾਹਿ ਤੇ ਤੋ ਸੰਗ ਮੋ ਸੋਂ ਕਹੋ ਜਦੁਰਾਇ ਘਨੀ ਤੁਮ ਸੰਕ ਬਿਚਾਰੋ ॥੬੬੭॥ ਭੂਖ ਲਗੇ ਸੁਨਿਯੈ ਸਜਨੀ ਲਗਰਾ ਕਹੂੰ ਛੋਰਤ ਜਾਤ ਬਗੀ ਕੋ ॥ ਤਾਤ ਕੀ ਸਯਾਮ ਸੁਨੀ ਤੈ ਕਥਾ ਬਿਰਹੀ ਨਹਿ ਛੋਰਤ ਪ੍ਰੀਤਿ ਲਗੀ ਕੋ ॥ ਛੋਰਤ ਹੈ ਸੁ ਨਹੀ ਕੁਟਵਾਰ ਕਿਧੋਂ ਗਹਿ ਕੈ ਪੁਰਹੂ ਕੀ ਠਗੀ ਕੋ ॥ ਤਾ ਤੇ ਨ ਛੋਰਤ ਹਉ ਤੁਮ ਕੋ ਕਿ ਸੁਨਜੋ ਕਹੂੰ ਛੋਰਤ ਸਿੰਘ ਮ੍ਰਿਗੀ ਕੋ ॥੬੬੮॥ ਕਹੀ ਬਤਿਯਾ ਇਹ ਬਾਲ ਕੇ ਸੰਗ ਜੁ ਥੀ ਅਤਿ ਜੋਬਨ ਕੇ ਰਸ ਭੀਨੀ ॥ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਅਰੁ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਤੇ ਅਤਿ ਰੂਪ ਕੇ ਬੀਚ ਹੁਤੀ ਜੁ ਨਵੀਨੀ ॥ ਜਿਉਂ ਮ੍ਰਿਗਰਾਜ ਮ੍ਰਿਗੀ ਕੋ ਗਹੈ ਕਬਿ ਨੈ ਉਪਮਾ ਬਿਧਿ ਯਾ ਲਖਿ ਲੀਨੀ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਤਬੈ ਕਰਵਾ ਗਹਿ ਕੈ ਅਪਨੇ ਬਲ ਸੰਗ ਸੋਊ ਬਸਿ ਕੀਨੀ ॥੬੬੯॥ ਕਰਿ ਕੈ ਬਸਿ ਵਾ ਸੰਗ ਐਸੇ ਕਹੀ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਜਦੁਰਾਇ ਕਹਾਨੀ ॥ ਪੈ ਰਸ ਰੀਤਿਹ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਜੁ ਹੁਤੀ ਸਮ ਮਾਨਹੁ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਾਨੀ ॥ ਤੇਰੋ ਕਹਾ ਬਿਗਰੈ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਰਿ ਕਹਜੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸਯਾਮ ਗੁਮਾਨੀ ॥ ਔਰ ਸਭੈ ਤ੍ਰਿਯ ਚੇਰਿਨ ਹੈ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਤਿਨ ਮੈ ਤੂੰ ਰਾਨੀ ॥੬੭੦॥ ਜਹਾਂ ਚੰਦ ਕੀ ਚਾਂਦਨੀ ਛਾਜਤਿ ਹੈ ਜਹ ਪਾਤ ਚੰਬੇਲੀ ਕੇ ਸੇਜ ਡਹੀ ਹੈ ॥ ਸੇਤ ਜਹਾ ਗੁਲ ਰਾਜਤ ਹੈਂ ਜਿਹ ਕੇ ਜਮੁਨਾ ਢਿਗ ਆਇ ਬਹੀ ਹੈ ॥ ਤਾਹੀ ਸਮੈ ਹਰਿ ਰਾਧੇ ਗ੍ਰਸੀ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੀ ਹੈ ॥ ਸੇਤ ਤ੍ਰਿਯਾ ਤਨ ਸਯਾਮ ਹਰੀ ਮਨੁ ਸੋਮ ਕਲਾ ਇਹ ਰਾਹੁ ਗਹੀ ਹੈ ॥੬੭੧॥ ਤਿਹ ਕੋ ਹਰਿ ਜੂ ਫਿਰ ਛੋਰ ਦਯੋ ਸੋਊ ਕੁੰਜ ਗਲੀ ਕੇ ਬਿਖੈ ਬਨ ਮੈ ॥ ਫਿਰ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਮੈ ਸੋਊ ਜਾਇ ਮਿਲੀ ਅਤਿ ਆਨੰਦ ਕੈ ਅਪਨੇ ਤਨ ਮੈ ॥ ਅਤਿ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਉਪਮਾ ਹੈ ਕਹੀ ਉਪਜੀ ਜੁ ਕੋਊ ਕਬਿ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ॥ ਮਨੋ ਕੇਹਰਿ ਤੇ ਛੁਟਵਾਇ ਮਿਲੀ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਕੋ ਮਨੋ ਮ੍ਰਿਗਿਯਾ ਗਨ ਮੈ ॥੬੭੨॥ ਫਿਰ ਜਾਇ ਕੈ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਮੈ ਹਰਿ ਜੂ ਅਤਿ ਹੀ ਇਕ ਸੁੰਦਰ

ਖੇਲ ਮਚਾਯੋ ॥ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਹੂ ਕੇ ਹਾਥ ਪੈ ਹਾਥ ਧਰ੍ਯੋ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਮੈ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਗਾਵਤਿ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਹੈਂ ਸਭ ਗੀਤ ਜੋਊ ਉਨ ਕੇ ਮਨ ਭੀਤਰਿ ਭਾਯੋ ॥ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਮਨ ਆਨੰਦ ਕੈ ਮਨ ਕੋ ਫੁਨਿ ਸੋਕ ਸਭੈ ਬਿਸਰਾਯੋ ॥੬੭੩॥ ਹਰਿ ਨਾਚਤ ਨਾਚਤ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਮੈ ਹਸਿ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਹੂ ਕੀ ਓਰ ਨਿਹਾਰ੍ਯੋ ॥ ਸੋਊ ਹਸੀ ਇਤ ਤੇ ਏ ਹਸੇ ਜਦੁਰਾ ਤਿਹ ਸੋਂ ਬਚਨਾ ਹੈ ਉਚਾਰ੍ਯੋ ॥ ਮੇਰੋ ਮਹਾ ਹਿਤ ਹੈ ਤੁਮ ਸੋਂ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਇਹ ਹੇਰਿ ਬਿਚਾਰ੍ਯੋ ॥ ਆਨ ਤ੍ਰਿਯਾ ਸੰਗ ਹੇਤ ਕਰ੍ਯੋ ਹਮ ਊਪਰਿ ਤੇ ਹਰਿ ਹੇਤ ਬਿਸਾਰ੍ਯੋ ॥੬੭੪॥ ਹਰਿ ਰਾਧਿਕਾ ਆਨਨ ਦੇਖਤ ਹੀ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰ੍ਯੋ ॥ ਸ੍ਯਾਮ ਭਏ ਬਸਿ ਅਉਰ ਤ੍ਰਿਯਾ ਤਿਹ ਤੇ ਅਤਿ ਪੈ ਮਨਸਾ ਨਹੀ ਧਾਰ੍ਯੋ ॥ ਆਨੰਦ ਥੋ ਜਿਤਨੋ ਮਨ ਮੈ ਤਿਤਨੋ ਇਹ ਭਾਖਿ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਡਾਰ੍ਯੋ ॥ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਮੁਖਿਚੰਦੁ ਦੁਤੈ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਤੇ ਘਟ ਮੋਹਿ ਬਿਚਾਰ੍ਯੋ ॥੬੭੫॥ ਕਹਿ ਕੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੋਊ ਤਬ ਹੀ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਇਹ ਬਾਤ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਰੀ ਹਰਿ ਆਨਹਿ ਸੋ ਤਜਿ ਖੇਲ ਸਭੈ ਉਠਿ ਧਾਮ ਸਿਧਾਰੀ ॥ ਐਸਿ ਕਰੀ ਗਨਤੀ ਮਨ ਮੈ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਉਚਾਰੀ ॥ ਤ੍ਰਿਯਨ ਬੀਚ ਚਲੈਗੀ ਕਥਾ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥਿ ਬਿਸਾਰੀ ॥੬੭੬॥ ਅਥ ਰਾਧਿਕਾ ਕੋ ਮਾਨ ਕਥਨੰ ॥ਸਵੈਯਾ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਚਲੀ ਕਹਿ ਕੈ ਸੁ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਸੋਊ ਕੁੰਜ ਗਲੀ ਹੈ ॥ ਚੰਦਮੁਖੀ ਤਨ ਕੰਚਨ ਸੇ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਤੇ ਜੋਊ ਖੂਬ ਭਲੀ ਹੈ ॥ ਮਾਨ ਕਿਯੋ ਨਿਖਰੀ ਤਿਨ ਤੇ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਸੀ ਮਨੋ ਸੁ ਬਿਨਾ ਹੀ ਅਲੀ ਹੈ ॥ ਯੋਂ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਮਨ ਮੈ ਪਤਿ ਸੋਂ ਰਤਿ ਮਾਨਹੁ ਰੂਠਿ ਚਲੀ ਹੈ ॥੬੭੭॥ ਇਤ ਤੇ ਹਰਿ ਖੇਲਤ ਰਾਸ ਬਿਖੈ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਕਰਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਨਿਹਾਰੀ ॥ ਪੇਖ ਰਹ੍ਯੋ ਨ ਪਿਖੀ ਤਿਨ ਮੈ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਜੁ ਹੁਤੀ ਸੋਊ ਪ੍ਯਾਰੀ ॥ ਚੰਦ੍ਰ ਪ੍ਰਭਾ ਸਮ ਜਾ ਮੁਖ ਹੈ ਤਨ ਕੰਚਨ ਸੋਂ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਨਾਰੀ ॥ ਕੈ ਗ੍ਰਿਹ ਮਾਨ ਕੈ ਨੀਦ ਗਈ ਕਿ ਕੋਊ ਉਨਿ ਮਾਨ ਕੀ ਬਾਤ ਬਿਚਾਰੀ ॥੬੭੮॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਿੱਜੁਛਟਾ ਜਿਹ ਨਾਮ ਸਖੀ ਕੋ ਹੈ ਸੋਊ ਸਖੀ ਜਦੁਰਾਇ ਬੁਲਾਈ ॥ ਅੰਗ ਪ੍ਰਭਾ ਜਿਹ ਕੰਚਨ ਸੀ ਜਿਹ ਤੇ ਮੁਖ ਚੰਦ ਛਟਾ ਛਬਿ ਛਾਈ ॥ ਤਾ ਸੰਗ ਐਸੇ ਕਹ੍ਯੋ ਹਰਿ ਜੂ ਸੁਨ ਤੂੰ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਪਹਿ ਜਾਈ ॥ ਪਾਇਨ ਪੈ ਬਿਨਤਿਯਨ ਕੈ ਅਤਿ ਹੇਤ ਕੇ ਭਾਵ ਸੋ ਲ੍ਯਾਉ ਮਨਾਈ ॥੬੭੯॥ ਜਦੁਰਾਇ ਕੀ ਸੋ ਸੁਨ ਕੈ ਬਤੀਆ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਜੋਊ ਬਾਲ ਭਲੀ ਹੈ ॥ ਰੂਪ ਮਨੋ

ਸਮ ਸੁੰਦਰ ਮੈਨ ਕੇ ਮਾਨਹੁ ਸੁੰਦਰਿ ਕੰਜ ਕਲੀ ਹੈ ॥ ਤਾ ਕੇ ਮਨਾਇਬੇ ਕਾਜ ਚਲੀ ਹਰਿ ਕੋ ਫੁਨਿ ਆਇਸੁ ਪਾਇ ਅਲੀ ਹੈ ॥ ਯੌਂ ਉਪਜੀ ਜਿਯ ਮੈ ਉਪਮਾ ਕਰ ਤੇ ਚਕਈ ਮਨੁ ਛੂਟਿ ਚਲੀ ਹੈ ॥੬੮੦॥ ਸਖੀ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਿੱਜੁਛਟਾ ਜਿਹ ਨਾਮ ਸਖੀ ਕੋ ਸੋਊ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਪਹਿ ਆਈ ॥ ਆਇ ਕੈ ਸੁੰਦਰਿ ਐਸੇ ਕਹਯੋ ਸੁਨ ਤੂੰ ਰੀ ਤ੍ਰਿਯਾ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਬੁਲਾਈ ॥ ਕੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕਹਯੋ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਰਿ ਸੁ ਕੋ ਕਨ੍ਹੱਯਾ ਕਹਿ ਕਉਨ ਕਨ੍ਹਾਈ ॥ ਖੇਲਹੁ ਤਾਹੀ ਤ੍ਰਿਯਾ ਸੰਗ ਲਾਲ ਰੀ ਕੋ ਜਿਹ ਕੇ ਸੰਗ ਪ੍ਰੀਤਿ ਲਗਾਈ ॥੬੮੧॥ ਸਜਨੀ ਨੰਦ ਲਾਲ ਬੁਲਾਵਤ ਹੈ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਹਠ ਰੰਚ ਨ ਕੀਜੈ ॥ ਆਈ ਹੋ ਹਉਂ ਚਲਿ ਕੈ ਤੁਮ ਪੈ ਤਿਹ ਤੇ ਸੁ ਕਹਯੋ ਅਬ ਮਾਨ ਹੀ ਲੀਜੈ ॥ ਬੇਗਿ ਚਲੋ ਜਦੁਰਾਇ ਕੇ ਪਾਸ ਕਛੂ ਤੁਮਰੋ ਇਹ ਤੇ ਨਹੀ ਛੀਜੈ ॥ ਤਾਹੀ ਤੇ ਬਾਤ ਕਹੋਂ ਤੁਮ ਸੋਂ ਸੁਖ ਆਪਨ ਲੈ ਸੁਖ ਅਉਰਨ ਦੀਜੈ ॥੬੮੨॥ ਤਾ ਤੇ ਕਰੋ ਨਹੀ ਮਾਨ ਸਖੀ ਉਠਿ ਬੇਗਿ ਚਲੋ ਸਿਖ ਮਾਨਿ ਹਮਾਰੀ ॥ ਮੁਰਲੀ ਜਹ ਕਾਨ੍ਹ ਬਜਾਵਤ ਹੈ ਬਹਸੈ ਤਹ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਸੁੰਦਰ ਗਾਰੀ ॥ ਤਾਹੀ ਤੇ ਤੋਸੋਂ ਕਹੋਂ ਚਲੀਐ ਕਛੁ ਸੰਕ ਕਰੋ ਨ ਮਨੈ ਬ੍ਰਿਜਨਾਰੀ ॥ ਪਾਇਨ ਤੋਰੇ ਪਰੋਂ ਤਜਿ ਸੰਕ ਨਿਸੰਕ ਚਲੋ ਹਰਿ ਪਾਸ ਹਹਾ ਰੀ ॥੬੮੩॥ ਸੰਕ ਕਛੂ ਨ ਕਰੋ ਮਨ ਮੈ ਤਜਿ ਸੰਕ ਨਿਸੰਕ ਚਲੋ ਸੁਨ ਮਾਨਨਿ ॥ ਤੇਰੇ ਮੈ ਪ੍ਰੀਤਿ ਮਹਾ ਹਰਿ ਕੀ ਤਿਹ ਤੇ ਹਉ ਕਹੋਂ ਤੁਹਿ ਸੰਗ ਗੁਮਾਨਨਿ ॥ ਨੈਨ ਬਨੇ ਤੁਮਰੇ ਸਰ ਸੇ ਸੁਧਰੇ ਮਨੁ ਤੀਛਨ ਮੈਨ ਕੀ ਸਾਨਨਿ ॥ ਤੋਹੀ ਸੋਂ ਪ੍ਰੇਮ ਮਹਾਂ ਹਰਿ ਕੋ ਇਹ ਬਾਤ ਹੀ ਤੇ ਕਛੁ ਹਉ ਹੂੰ ਅਜਾਨਨਿ ॥੬੮੪॥ ਮੁਰਲੀ ਜਦੁਬੀਰ ਬਜਾਵਤ ਹੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਠਉਰੈ ॥ ਤਾਹੀ ਤੇ ਤੋਰੇ ਹਉ ਪਾਸ ਪਠੀ ਸੁ ਕਹਯੋ ਤਿਹ ਲਿਆਵ ਸੁ ਜਾਇ ਕੈ ਦਉਰੈ ॥ ਨਾਚਤਿ ਹੈ ਜਹ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਅਰੁ ਗਾਇ ਕੈ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਲੇਤ ਹੈ ਭਉਰੈ ॥ ਤਾਹੀ ਤੇ ਬੇਗਿ ਚਲੋ ਸਜਨੀ ਤੁਮਰੇ ਬਿਨ ਹੀ ਰਸ ਲੂਟਤ ਅਉਰੈ ॥੬੮੫॥ ਤਾਹੀ ਤੇ ਬਾਲ ਬਲਾਇ ਲਿਉਂ ਤੇਰੀ ਮੈ ਬੇਗਿ ਚਲੋ ਨੰਦ ਲਾਲ ਬੁਲਾਵੈ ॥ ਸਜਾਮ ਬਜਾਵਤ ਹੈ ਮੁਰਲੀ ਜਹ ਗ੍ਵਾਰਨਿਯਾਂ ਮਿਲਿ ਮੰਗਲ ਗਾਵੈ ॥ ਸੋਰਠਿ ਸੁੱਧ ਮਲਾਰ ਬਿਲਾਵਲ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਨੰਦ ਲਾਲ ਰਿਝਾਵੈ ॥ ਅਉਰ ਕੀ ਬਾਤ ਕਹਾ ਕਹਿਯੈ ਸੁਰ ਤਜਾਗਿ ਸਭੈ ਸੁਰ ਮੰਡਲ ਆਵੈ ॥੬੮੬॥ ਰਾਧੇ ਬਾਚ ਪ੍ਰਤਿ ਉਤਰ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮੈ ਨ ਚਲੋਂ ਸਜਨੀ ਹਰਿ ਪੈ ਜੁ ਚਲੋ ਤਬ ਮੋ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਥ ਦੁਹਾਈ ॥ ਮੋ ਸੰਗ ਪ੍ਰੀਤਿ ਤਜੀ ਜਦੁਨੰਦਨ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਸੰਗ ਪ੍ਰੀਤਿ ਲਗਾਈ ॥ ਸਜਾਮ ਕੀ

ਪ੍ਰੀਤਿ ਮਹਾਂ ਤੁਮ ਸੋਂ ਤਜਿ ਮਾਨ ਹਹਾ ਰੀ ਚਲੋ ਦੁਚਿਤਾਈ ॥ ਤੇਰੇ ਬਿਨਾ ਨਹੀ ਖੇਲਤ ਹੈ ਕਹਜੋ ਖੇਲਹੁ ਜਾਹੂ ਸੋਂ ਪ੍ਰੀਤਿ ਲਗਾਈ ॥੬੮੭॥ ਦੂਤੀ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਪਾਇ ਪਰੋਂ ਤੁਮਰੇ ਸਜਨੀ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਭੀਤਰਿ ਮਾਨ ਨ ਕੱਯੈ ॥ ਸਜਾਮ ਬੁਲਾਵਤ ਹੈ ਸੁ ਜਹਾਂ ਉਠ ਕੈ ਤਿਹ ਠਉਰ ਬਿਖੈ ਚਲਿ ਜੱਯੈ ॥ ਨਾਚਤਿ ਹੈਂ ਜਿਮ ਗ੍ਵਾਰਨਿਯਾਂ ਨਚਿਯੈ ਤਿਮ ਅਉ ਤਿਹ ਭਾਂਤਿਹਿ ਗੱਯੈ ॥ ਅਉਰ ਅਨੇਕਿਕ ਬਾਤ ਕਰੋ ਪਰ ਰਾਧੇ ਬਲਾਇ ਲਿਉਂ ਸਉਂਹ ਨ ਖੱਯੈ ॥੬੮੮॥ ਰਾਧੇ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੈਹਉਂ ਨ ਹਉ ਸੁਨ ਰੀ ਸਜਨੀ ਤੁਹਿ ਸੀ ਹਰਿ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਕੋਟਿ ਪਠਾਵੈ ॥ ਬੰਸੀ ਬਜਾਵੈ ਤਹਾਂ ਤੁ ਕਹਾ ਅਰੁ ਆਪ ਕਹਾ ਭਯੋ ਮੰਗਲ ਗਾਵੈ ॥ ਮੈ ਨ ਚਲੋਂ ਤਿਹ ਠਉਰ ਬਿਖੈ ਬ੍ਰਹਮਾ ਹਮ ਕੋ ਕਹਿ ਆਨਿ ਸੁਨਾਵੈ ॥ ਅਉਰ ਸਖੀ ਕੀ ਕਹਾ ਗਨਤੀ ਨਹਿ ਜਾਉਂ ਰੀ ਜਉ ਹਰਿ ਆਪਨ ਆਵੈ ॥੬੮੯॥ ਦੂਤੀ ਬਾਚ ਰਾਧੇ ਸੋਂ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾਹੇ ਕੋ ਮਾਨ ਕਰੈ ਸੁਨ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਉਠਿ ਕੈ ਕਰ ਸੋਊ ॥ ਜਾ ਕੇ ਕੀਏ ਹਰਿ ਹੋਇ ਖੁਸੀ ਸੁਨਿਯੈ ਬਲਿ ਕਾਜ ਕਰੋ ਅਬ ਜੋਊ ॥ ਤਉ ਤੁਹਿ ਬੋਲਿ ਪਠਾਵਤ ਹੈ ਜਬ ਪ੍ਰੀਤਿ ਲਗੀ ਤੁਮ ਸੋਂ ਤਬ ਓਊ ॥ ਨਾਤਰ ਰਾਸ ਬਿਖੈ ਸੁਨ ਰੀ ਤੁਹਿ ਸੀ ਨਹਿ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਸੁੰਦਰ ਕੋਊ ॥੬੯੦॥ ਸੰਗ ਤੇਰੇ ਹੀ ਪ੍ਰੀਤ ਘਨੀ ਹਰਿ ਕੀ ਸਭ ਜਾਨਤ ਹੈ ਕਛੁ ਨਾਹਿ ਨਈ ॥ ਜਿਹ ਕੀ ਮੁਖ ਉੱਪਮ ਚੰਦ੍ਰਪ੍ਰਭਾ ਜਿਹ ਕੀ ਤਨ ਭਾ ਮਨੁ ਰੂਪ ਮਈ ॥ ਤਿਹ ਸੰਗ ਕੋ ਤਜਾਗਿ ਸੁਨੋ ਸਜਨੀ ਗ੍ਰਿਹ ਕੀ ਉਠ ਕੈ ਤੁਹਿ ਬਾਟ ਲਈ ॥ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕੇ ਸੰਗ ਸਖੀ ਬਹੁਤੇਰੀ ਰੀ ਤੋ ਸੀ ਗ੍ਵਾਰਿ ਭਈ ਨ ਭਈ ॥੬੯੧॥ ਕਬਿਯੋਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸੁਨ ਕੈ ਇਹ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਕੀ ਬਤਿਯਾ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਮਨਿ ਕੋਪ ਭਈ ਹੈ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਿਨਾ ਪਠਏ ਰੀ ਤ੍ਰਿਯਾ ਹਮਰੇ ਉਨ ਕੇ ਉਠਿ ਬੀਚ ਪਈ ਹੈ ॥ ਆਈ ਮਨਾਵਨ ਹੈ ਹਮ ਕੋ ਸੁ ਕਹੀ ਬਤਿਯਾ ਜੁ ਨਹੀਂ ਰੁਚਈ ਹੈ ॥ ਕੋਪ ਕੈ ਉੱਤਰ ਦੇਤ ਭਈ ਚਲ ਰੀ ਚਲ ਤੂੰ ਕਿਨ ਬੀਚ ਦਈ ਹੈ ॥੬੯੨॥ ਦੂਤੀ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਸੋ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕੋਪ ਕੈ ਉੱਤਰ ਦੇਤ ਭਈ ਇਨ ਆਇ ਕਹਜੋ ਫਿਰ ਸੰਗ ਸੁਜਾਨੈ ॥ ਬੈਠ ਰਹੀ ਹਠ ਮਾਨਿ ਤ੍ਰਿਯਾ ਹਉ ਮਨਾਇ ਰਹੀ ਜੜ ਕਿਉ ਹੂ ਨ ਮਾਨੈ ॥ ਸਾਮ ਦੀਏ ਨ ਮਨੈ ਨਹੀ ਦੰਡ ਮਨੈ ਨਹੀ ਭੇਦ ਦੀਏ ਅਰੁ ਦਾਨੈ ॥ ਐਸੀ ਗ੍ਵਾਰਿ ਸੋਂ ਹੇਤ ਕਹਾਂ ਤੁਮਰੀ ਜੋਊ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕੋ ਰੰਗ ਨ ਜਾਨੈ ॥੬੯੩॥ ਮੈਨ ਪ੍ਰਭਾ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਸੋ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮੈਨ ਪ੍ਰਭਾ ਹਰਿ ਪਾਸ ਹੁਤੀ ਸੁਨ ਕੈ ਬਤਿਯਾ ਤਬ ਬੋਲ

ਉਠੀ ਹੈ ॥ ਲਿਆਇਹੁੰ ਹਉਂ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹ੍ਯੋ ਤੁਮ ਤੇ ਹਰਿ ਜੂ ਜੋਊ ਗ੍ਵਾਰਿ ਰੁਠੀ ਹੈ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਪਾਇਨ ਪੈ ਤਬ ਹੀ ਸੁ ਲਜਾਵਨ ਤਾਹੀ ਕੇ ਕਾਜ ਉਠੀ ਹੈ ॥ ਸੁੰਦਰ ਤਾ ਮੁਖ ਊਪਰਿ ਤੇ ਮਨੁ ਕੰਜ ਪ੍ਰਭਾ ਸਭ ਵਾਰ ਸੁਟੀ ਹੈ ॥੬੯੪॥ ਹਰਿ ਪਾਇਨ ਪੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹ੍ਯੋ ਹਰਿ ਜੂ ਉਹ ਕੇ ਢਿਗ ਹਉਂ ਚਲਿ ਜੈਹੋਂ ॥ ਜਾਹੀ ਉਪਾਵ ਤੇ ਆਇ ਹੈ ਸੁੰਦਰਿ ਤਾਹੀ ਉਪਾਇ ਮਨਾਇ ਲਿਐਹੋਂ ॥ ਪਾਇਨ ਪੈ ਬਿਨਤੀਅਨ ਕੈ ਰਿਝਵਾਇਕੈ ਸੁੰਦਰਿ ਗ੍ਵਾਰਿ ਮਨੈਹੋਂ ॥ ਆਜ ਹੀ ਤੋ ਢਿਗ ਆਨਿ ਮਿਲੈਹੋਂ ਜੂ ਲਜਾਇ ਬਿਨਾ ਤੁਮਰੀ ਨ ਕਹੈ ਹੋਂ ॥੬੯੫॥ ਹਰਿ ਪਾਇਨ ਪੈ ਤਿਹ ਠਉਰ ਚਲੀ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਫੁਨਿ ਮੈਨ ਪ੍ਰਭਾ ॥ ਜਿਹ ਕੇ ਨਹਿ ਤੁੱਲਿ ਮੰਦੋਦਰਿ ਹੈ ਜਿਹ ਤੁੱਲਿ ਤ੍ਰਿਯਾ ਨਹਿ ਇੰਦ੍ਰ ਸਭਾ ॥ ਜਿਹ ਕੋ ਮੁਖ ਸੁੰਦਰ ਰਾਜਤ ਹੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਲਸੈ ਤ੍ਰਿਯਾ ਵਾ ਕੀ ਅਭਾ ॥ ਮਨੁ ਚੰਦ ਕੁਰੰਗਨ ਕੇਹਰਿ ਕੀਰ ਪ੍ਰਭਾ ਕੋ ਸਭੋ ਧਨ ਯਾਹਿ ਲਭਾ ॥੬੯੬॥ ਪ੍ਰਤਿ ਉੱਤਰ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਚਲਿ ਚੰਦ ਮੁਖੀ ਹਰਿ ਕੇ ਢਿਗ ਤੇ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਪਹਿ ਪੈ ਚਲਿ ਆਈ ॥ ਆਇ ਕੈ ਐਸੇ ਕਹ੍ਯੋ ਤਿਹ ਸੋਂ ਬਲਿ ਬੇਗਿ ਚਲੋ ਨੰਦ ਲਾਲ ਬੁਲਾਈ ॥ ਮੈ ਨ ਚਲੋਂ ਹਰਿ ਪਾਸ ਹਹਾ ਚਲੁ ਐਸੇ ਕਹ੍ਯੋ ਨ ਕਰੋ ਦੁਚਿਤਾਈ ॥ ਕਾਹੇ ਕੋ ਬੈਠ ਰਹੀ ਇਹ ਠਉਰ ਮੈ ਮੋਹਨ ਕੋ ਮਨੁ ਚਿੱਤ ਚੁਰਾਈ ॥੬੯੭॥ ਜਿਹ ਘੋਰ ਘਟਾ ਘਨ ਆਏ ਘਨੇ ਚਹੂ ਓਰਨ ਮੈ ਜਹ ਮੋਰ ਪੁਕਾਰੈਂ ॥ ਨਾਚਤਿ ਹੈਂ ਜਹ ਗ੍ਵਾਰਨਿਯਾਂ ਤਿਹ ਪੇਖਿ ਘਨੇ ਬਿਰਹੀ ਤਨ ਵਾਰੈਂ ॥ ਤਉਨ ਸਮੈ ਜਦੁਰਾਇ ਸੁਨੋ ਮੁਰਲੀ ਕੋ ਬਜਾਇ ਕੈ ਤੋਹਿ ਚਿਤਾਰੈਂ ॥ ਤਾਹੀ ਤੇ ਬੇਗਿ ਚਲੋ ਸਜਨੀ ਤਿਹ ਕਉਤਕ ਕੋ ਹਮ ਜਾਇ ਨਿਹਾਰੈਂ ॥ ੬੯੮॥ ਤਾ ਤੇ ਨ ਮਾਨ ਕਰੋ ਸਜਨੀ ਹਰਿ ਪਾਸ ਚਲੋ ਨਹਿ ਸੰਕ ਬਿਚਾਰੋ ॥ ਬਾਤ ਧਰੋ ਰਸ ਹੂੰ ਕੀ ਮਨੈ ਅਪਨੈ ਮਨ ਮੈ ਨ ਕਛੂ ਹਠ ਧਾਰੋ ॥ ਕਉਤਕ ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਦੇਖਨ ਕੋ ਤਿਹ ਕੋ ਜਸ ਪੈ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਉਚਾਰੋ ॥ ਕਾਹੇ ਕਉ ਬੈਠ ਰਹੀ ਹਠ ਕੈ ਕਹ੍ਯੋ ਦੇਖਨ ਕਉ ਉਮਗ੍ਯੋ ਮਨ ਸਾਰੋ ॥੬੯੯॥ ਹਰਿ ਪਾਸ ਨ ਮੈ ਚਲਿਹੋਂ ਸਜਨੀ ਪਿਖਬੇ ਕਹੁ ਕਉਤਕ ਜਿਯ ਨ ਮੇਰੋ ॥ ਸ੍ਯਾਮ ਰਚੇ ਸੰਗ ਅਉਰ ਤ੍ਰਿਯਾ ਤਜਿ ਕੈ ਹਮ ਸੋਂ ਫੁਨਿ ਨੇਹੁ ਘਨੇਰੋ ॥ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਹੂੰ ਕੇ ਸੰਗ ਕਹ੍ਯੋ ਨਹਿ ਨਾਰੀ ਕਹਾ ਮੁਹਿ ਨੈਨਨ ਹੇਰੋ ॥ ਤਾ ਤੇ ਨ ਪਾਸ ਚਲੋਂ ਹਰਿ ਹਉਂ ਉਠਿ ਜਾਹ ਜੋਊ ਉਮਗ੍ਯੋ ਮਨ ਤੇਰੋ ॥੭੦੦॥ ਦੂਤੀ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮੈ ਕਹਾ ਦੇਖਨ ਜਾਉਂ ਤ੍ਰਿਯਾ ਤੁਹਿ ਲਜਾਵਨ ਕੋ ਜਦੁਰਾਇ ਪਠਾਈ ॥ ਤਾਹੀ ਤੇ ਹਉ ਸਭ

ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਤੇ ਉਠਿ ਕੈ ਤਬ ਹੀ ਤੁਮਰੇ ਪਹਿ ਆਈ ॥ ਤੂੰ ਅਭਿਮਾਨ ਕੈ ਬੈਠ ਰਹੀ ਨਹਿ ਮਾਨਤਿ ਹੈਂ ਕਛੁ ਸੀਖ ਪਰਾਈ ॥ ਬੇਗਿ ਚਲੋ ਤੁਹਿ ਸੰਗ ਕਹੋਂ ਤੁਮਰੋ ਮਗੁ ਹੇਰਤ ਠਾਢ ਕਨ੍ਹਾਈ ॥੭੦੧॥ ਰਾਧੇ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਹਰਿ ਪਾਸ ਨ ਮੈ ਚਲਿਹੋਂ ਰੀ ਸਖੀ ਤੁ ਕਹਾ ਭਯੋ ਜੋ ਤੁਹਿ ਬਾਤ ਬਨਾਈ ॥ ਸ੍ਯਾਮ ਨ ਮੋਰੇ ਤੂੰ ਪਾਸ ਪਠੀ ਇਹ ਬਾਤਨ ਤੇ ਕਪਟੀ ਲਖਿ ਪਾਈ ॥ ਭੀ ਕਪਟੀ ਤੁ ਕਹਾ ਭਯੋ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਤੂੰ ਨ ਲਖੈ ਕਛੁ ਪੀਰ ਪਰਾਈ ॥ ਯੋਂ ਕਹਿ ਕੈ ਸਿਰ ਨ੍ਯਾਇ ਰਹੀ ਕਹਿ ਐਸੋ ਨ ਮਾਨ ਪਿਖ੍ਯੋ ਕਹੂੰ ਮਾਈ ॥੭੦੨॥ ਦੂਤੀ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਫਿਰ ਐਸੇ ਕਹ੍ਯੋ ਚਲਿਯੈ ਰੀ ਹਹਾ ਬਲ ਮੈ ਹਰਿ ਕੇ ਪਹਿ ਯੋਂ ਕਹਿ ਆਈ ॥ ਹੋਹੁ ਨ ਆਤੁਰ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਹਉਂ ਲ੍ਯਾਵਤਿ ਹੋਂ ਉਹਿ ਜਾਇ ਮਨਾਈ ॥ ਇਤ ਤੂੰ ਕਰਿ ਮਾਨ ਰਹੀ ਸਜਨੀ ਹਰਿ ਪੈ ਤੁ ਚਲੋ ਤਜਿ ਕੈ ਦੁਚਿਤਾਈ ॥ ਤੋ ਬਿਨੁ ਮੋ ਪੈ ਨ ਜਾਤ ਗਯੋ ਕਹ੍ਯੋ ਜਾਨਤਿ ਹੈ ਕਛੁ ਬਾਤ ਪਰਾਈ ॥੭੦੩॥ ਰਾਧੇ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਉਠਿ ਆਈ ਹੁਤੀ ਤੁ ਕਹਾ ਭਯੋ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਆਈ ਨ ਪੂਛ ਕਹ੍ਯੋ ਕਛੂ ਸੋ ਰੀ ॥ ਜਾਹਿ ਕਹ੍ਯੋ ਫਿਰਿ ਕੈ ਹਰਿ ਪੈ ਇਹ ਤੇ ਕਛੁ ਲਾਜ ਨ ਲਾਗਤਿ ਤੋ ਰੀ ॥ ਮੋ ਬਤਿਯਾ ਜਦੁਰਾਇ ਜੂ ਪੈ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਕਹਿਯੋ ਸੁ ਅਹੋਰੀ ॥ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਸੰਗਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਰੋ ਤੁਮ ਸੋਂ ਨਹੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਹ੍ਯੋ ਪ੍ਰਭ ਮੋਰੀ ॥੭੦੪॥ ਸੁਨਿ ਕੈ ਇਹ ਰਾਧਿਕਾ ਕੀ ਬਤਿਯਾਂ ਤਬ ਸੋ ਉਠਿ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਪਾਇਨ ਲਾਗੀ ॥ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਹ੍ਯੋ ਹਰਿ ਕੀ ਤੁਮ ਸੋਂ ਹਰਿ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਹੂੰ ਸੋਂ ਪ੍ਰੀਤਿ ਤਿਆਗੀ ॥ ਉਨ ਕੀ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਸਬੁੱਧਿ ਕਹੈ ਤੁਹਿ ਦੇਖਨ ਕੇ ਰਸ ਮੈ ਅਨੁਰਾਗੀ ॥ ਤਾਹੀ ਤੇ ਬਾਲ ਬਲਾਇ ਲਿਉਂ ਤੇਰੀ ਮੈ ਬੇਗਿ ਚਲੋ ਹਰਿ ਪੈ ਬਡਭਾਗੀ ॥੭੦੫॥ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਥ ਬੁਲਾਵਤ ਹੈ ਚਲਿਯੈ ਕਛੁ ਜਾਨਤਿ ਹੈ ਰਸ ਬਾਤ ਇਯਾਨੀ ॥ ਤੋਹੀ ਕੋ ਸ੍ਯਾਮ ਨਿਹਾਰਤ ਹੈ ਤੁਮਰੇ ਬਿਨ ਰੀ ਨਹਿ ਪੀਵਤ ਪਾਨੀ ॥ ਤੂੰ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹੈਂ ਮੁਖ ਤੇ ਨਹਿ ਜਾਉਂਗੀ ਹਉ ਹਰਿ ਪੈ ਇਹ ਬਾਨੀ ॥ ਤਾਹੀ ਤੇ ਜਾਨਤਿ ਹੌਂ ਸਜਨੀ ਅਬ ਜੋਬਨ ਪਾਇ ਭਈ ਹੈਂ ਦਿਵਾਨੀ ॥੭੦੬॥ ਮਾਨ ਕਰ੍ਯੋ ਮਨ ਬੀਚ ਤ੍ਰਿਯਾ ਤਜਿ ਬੈਠ ਰਹੀ ਹਿਤ ਸ੍ਯਾਮ ਜੂ ਕੇਰੋ ॥ ਬੈਠ ਰਹੀ ਬਕ ਧ੍ਯਾਨ ਧਰੇ ਸਭ ਜਾਨਤਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕੋ ਭਾਵ ਨ ਨੇਰੋ ॥ ਤੋ ਸੰਗ ਤੌਂ ਮੈ ਕਹ੍ਯੋ ਸਜਨੀ ਕਹਿਬੇ ਕਹੁ ਜੋ ਉਮਗ੍ਯੋ ਮਨ ਮੇਰੋ ॥ ਆਵਤ ਹੈ ਇਮ ਮੋ ਮਨ ਮੈ ਦਿਨ ਚਾਰ ਕੁ ਪਾਹੁਨ ਜੋਬਨ ਤੇਰੋ ॥੭੦੭॥ ਤਾ ਕੇ ਨ ਪਾਸ ਚਲੈਂ ਉਠਿ ਕੈ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਜੋਊ ਸਭ ਲੋਗਨ ਭੋਗੀ ॥ ਤਾ

ਤੇ ਰਹੀ ਹਠਿ ਬੈਠ ਤ੍ਰਿਯਾ ਉਨਕੋ ਕਛੁ ਜੈਗੋ ਨ ਆਪਨ ਖੋ ਗੀ ॥ ਜੋਬਨ ਕੋ ਜੁ ਗੁਮਾਨ ਕਰੈ ਤਿਹ ਜੋਬਨ ਕੀ ਸੁ ਦਸਾ ਇਹ ਹੋਗੀ ॥ ਤੋ ਤਜਿ ਕੈ ਸੋਊ ਯੋਂ ਰਮਿ ਹੈ ਜਿਮ ਕੰਧ ਪੈ ਡਾਰਿ ਬਘੰਬਰ ਜੋਗੀ ॥੭੦੮॥ ਨੈਨ ਕੁਰੰਗਨ ਸੇ ਤੁਮਰੇ ਸਮ ਕੇਹਰਿ ਕੀ ਕਟਿ ਰੀ ਸੁਨ ਤ੍ਵੈ ਹੈ ॥ ਆਨਨ ਸੁੰਦਰ ਹੈ ਸਸਿ ਸੋ ਜਿਹ ਕੀ ਫੁਨਿ ਕੰਜ ਬਰਾਬਰ ਕ੍ਵੈ ਹੈ ॥ ਬੈਠ ਰਹੀ ਹਠ ਬਾਂਧਿ ਘਨੋ ਤਿਹ ਤੇ ਕਛੁ ਆਪਨ ਹੀ ਸੁਨ ਖ੍ਵੈਹੈ ॥ ਏਤਨ ਸੋ ਤੁਹਿ ਬੈਰ ਕਰਯੋ ਹਰਿ ਸਿਉ ਹਠਿ ਏ ਤੁਮਰੋ ਕਹੁ ਹ੍ਵੈ ਹੈ ॥੭੦੯॥ ਸੁਨ ਕੈ ਇਹ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਕੀ ਬਤਿਯਾਂ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਅਤਿ ਰੋਸ ਭਰੀ ॥ ਨੈਨ ਨਚਾਇ ਚੜਾਇ ਕੈ ਭਉਹਨ ਪੈ ਮਨ ਮੈ ਸੰਗ ਕ੍ਰੋਧ ਜਰੀ ॥ ਜੋਊ ਆਈ ਮਨਾਵਨ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਥੀ ਤਿਹ ਸੋਂ ਬਤਿਯਾ ਇਮ ਪੈ ਉਚਰੀ ॥ ਸਖੀ ਕਾਹੇ ਕੋ ਹਉਂ ਹਰਿ ਪਾਸ ਚਲੌਂ ਹਰਿ ਕੀ ਕਛੁ ਮੋ ਪਰਵਾਹ ਪਰੀ ॥੭੧੦॥ ਯੌਂ ਇਹ ਉਤਰ ਦੇਤ ਭਈ ਤਬ ਯਾ ਬਿਧਿ ਸੋ ਉਨ ਬਾਤ ਕਰੀ ਹੈ ॥ ਰਾਧੇ ਬੁਲਾਇ ਲਿਉਂ ਰੋਸ ਕਰੋ ਨਹਿ ਕਿਉ ਕਹਿ ਕੋਪ ਕੇ ਸੰਗ ਭਰੀ ਹੈ ॥ ਤੂ ਇਤ ਮਾਨ ਰਹੀ ਕਰਿ ਕੈ ਉਤ ਹੇਰਤ ਪੈ ਰਿਪੁ ਚੰਦ ਹਰੀ ਹੈ ॥ ਤੂੰ ਨ ਕਰੈਂ ਪਰਵਾਹ ਹਰੀ ਹਰਿ ਕੋ ਤੁਮਰੀ ਪਰਵਾਹ ਪਰੀ ਹੈ ॥੭੧੧॥ ਯੋਂ ਕਹਿ ਬਾਤ ਕਹੀ ਫਿਰਿ ਯੌਂ ਉਠਿ ਬੇਗ ਚਲੋ ਚਲਿ ਹੋਹੁ ਸੰਜੋਗੀ ॥ ਤਾਹੀ ਕੇ ਨੈਨ ਲਗੇ ਇਹ ਠਉਰ ਜੋਊ ਸਭ ਲੋਗਨ ਕੋ ਰਸ ਭੋਗੀ ॥ ਤਾ ਕੇ ਨ ਪਾਸ ਚਲੇਂ ਸਜਨੀ ਉਨ ਕੋ ਕਛੁ ਜੈ ਹੈ ਨ ਆਪਨ ਖੋਗੀ ॥ ਤ੍ਵੈ ਮੁਖ ਰੀ ਬਲਿ ਦੇਖਨ ਕੋ ਜਦੁਰਾਇ ਕੇ ਨੈਨ ਭਏ ਦੋਊ ਬਜਗੀ ॥੭੧੨॥ ਪੇਖਤ ਹੈ ਨਹਿ ਅਉਰ ਤ੍ਰਿਯਾ ਤੁਮਰੋ ਈ ਸੁਨੋ ਬਲਿ ਪੰਥ ਨਿਹਾਰੈ ॥ ਤੇਰੇ ਹੀ ਧਯਾਨ ਬਿਖੈ ਅਟਕੇ ਤੁਮਰੀ ਹੀ ਕਿਧੌ ਬਲਿ ਬਾਤ ਉਚਾਰੈ ॥ ਝੂਮਿ ਗਿਰੈ ਕਬਹੂੰ ਧਰਨੀ ਕਰਿ ਤ੍ਵੈ ਮਧਿ ਆਪਨ ਆਪ ਸੰਭਾਰੈ ॥ ਤਉਨ ਸਮੈ ਸਖੀ ਤੋਹਿ ਚਿਤਾਰ ਕੈ ਸ੍ਯਾਮ ਜੂ ਮੈਨ ਕੋ ਮਾਨ ਨਿਵਾਰੈ ॥੭੧੩॥ ਤਾ ਤੇ ਨ ਮਾਨ ਕਰੋ ਸਜਨੀ ਉਠਿ ਬੇਗਿ ਚਲੋ ਕਛੁ ਸੰਕ ਨ ਆਨੋ ॥ ਸ੍ਯਾਮ ਕੀ ਬਾਤ ਸੁਨੋ ਹਮ ਤੇ ਤੁਮਰੇ ਚਿਤ ਮੈ ਅਪਨੋ ਚਿਤ ਮਾਨੋ ॥ ਤੇਰੇ ਹੀ ਧਯਾਨ ਫਸੇ ਹਰਿ ਜੂ ਕਰਿ ਕੈ ਮਨਿ ਸੋਕ ਅਸੋਕ ਬਹਾਨੋ ॥ ਮੂੜ ਰਹੀ ਅਬਲਾ ਕਰਿ ਮਾਨ ਕਛੂ ਹਰਿ ਕੋ ਨਹਿ ਹੇਤ ਪਛਾਨੋ ॥੭੧੪॥ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਕੀ ਸੁਨ ਕੈ ਬਤਿਯਾ ਤਬ ਰਾਧਿਕਾ ਉੱਤਰ ਦੇਤ ਭਈ ॥ ਕਿਹ ਹੇਤ ਕਹਯੋ ਤਜਿ ਕੈ ਹਰਿ ਪਾਸ ਮਨਾਵਨ ਮੋਹੂ ਕੇ ਕਾਜ ਧਈ ॥ ਨਹਿ ਹਉ ਚਲਿਹੌ ਹਰਿ ਪਾਸ ਕਹਯੋ ਤੁਮਰੀ ਧਉ ਕਹਾ ਗਤਿ ਹ੍ਵੈ ਹੈ ਦਈ ॥ ਸਖੀ ਅਉਰਨ ਨਾਮ ਸੁ ਮੂੜ ਧਰੈ

ਨ ਲਖੈ ਇਹ ਹਉ ਹੂੰ ਕਿ ਮੂੜ ਮਈ ॥੭੧੫॥ ਸੁਨ ਕੈ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਕੋ ਕਹ੍ਯੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੋ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਉੱਤਰ ਦੀਨੋ ॥ ਰੀ ਸੁਨ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਮੋ ਬਤਿਯਾ ਤਿਨ ਹੂੰ ਸੁਨ ਸ੍ਰੌਨ ਸੁਨੈਬੇ ਕਉ ਕੀਨੋ ॥ ਮੋਹਿ ਕਹੈ ਮੁਖ ਤੇ ਤੂੰ ਮੂੜ ਮੈ ਮੂੜ ਤੁਹੀ ਮਨ ਮੈ ਕਰਿ ਚੀਨੋ ॥ ਮੈ ਜਦੁਰਾਇ ਕੀ ਆਈ ਪਠੀ ਸੁਨਿ ਤੈ ਜਦੁਰਾਇ ਹੂੰ ਸੋ ਹਠ ਕੀਨੋ ॥੭੧੬॥ ਯੌਂ ਕਹਿ ਕੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹ੍ਯੋ ਚਲਿਯੈ ਉਠ ਕੈ ਬਲਿ ਸੰਕ ਨ ਆਨੋ ॥ ਤੋਹੀ ਸੋਂ ਹੇਤੁ ਘਨੋ ਹਰਿ ਕੋ ਤਿਹ ਤੇ ਤੁਮਹੂੰ ਕਹ੍ਯੋ ਸਾਚਹਿ ਜਾਨੋ ॥ ਪਾਇਨ ਤੋਰੇ ਪਰੋਂ ਲਲਨਾ ਹਠ ਦੂਰ ਕਰੋ ਕਬਹੂੰ ਫੁਨਿ ਮਾਨੋ ॥ ਤਾ ਤੇ ਨਿਸੰਕ ਚਲੋ ਤਜਿ ਸੰਕ ਕਿਧੋਂ ਹਰਿ ਕੀ ਵਹ ਪ੍ਰੀਤਿ ਪਛਾਨੋ ॥੭੧੭॥ ਕੁੰਜਨ ਮੈ ਸਖੀ ਰਾਸ ਸਮੈ ਹਰਿ ਕੇਲ ਕਰੇ ਤੁਮ ਸੋਂ ਬਨ ਮੈ ॥ ਜਿਤਨੋ ਉਨ ਕੋ ਹਿਤ ਹੈ ਤੁਹਿ ਮੋ ਤਿਹ ਤੇ ਨਹੀ ਆਧਿਕ ਹੈ ਉਨ ਮੈ ॥ ਮੁਰਝਾਇ ਗਏ ਬਿਨ ਤ੍ਵੈ ਹਰਿ ਜੂ ਨਹਿ ਖੇਲਤ ਹੈ ਫੁਨਿ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਮੈ ॥ ਤਿਹ ਤੇ ਸੁਨ ਬੇਗਿ ਨਿਸੰਕ ਚਲੋ ਕਰ ਕੈ ਸੁਧਿ ਪੈ ਬਨ ਕੀ ਮਨ ਮੈ ॥੭੧੮॥ ਸ੍ਯਾਮ ਬੁਲਾਵਤ ਹੈ ਚਲਿਯੈ ਬਲਿ ਪੈ ਮਨ ਮੈ ਨ ਕਛੂ ਹਠ ਕੀਜੈ ॥ ਬੈਠ ਰਹੀ ਕਰਿ ਮਾਨ ਘਨੋ ਕਛੁ ਅਉਰਨ ਹੂ ਕੋ ਕਹ੍ਯੋ ਸੁਨ ਲੀਜੈ ॥ ਤਾ ਤੇ ਹਉ ਬਾਤ ਕਰੋਂ ਤੁਮ ਸੋ ਇਹ ਤੇ ਨ ਕਛੂ ਤੁਮਰੋ ਕਹਿ ਛੀਜੈ ॥ ਨੈਕੁ ਨਿਹਾਰ ਕਹ੍ਯੋ ਹਮ ਓਰ ਸਭੈ ਤਜਿ ਮਾਨ ਅਬੈ ਹਸਿ ਦੀਜੈ ॥੭੧੯॥ ਰਾਧੇ ਬਾਚ ਦੂਤੀ ਸੋਂ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮੈ ਨ ਹਸੋਂ ਹਰਿ ਪਾਸ ਚਲੋਂ ਨਹੀ ਜਉ ਤੁਹਿ ਸੀ ਸਖੀ ਕੋਟਿਕ ਆਵੈ ॥ ਆਇ ਉਪਾਵ ਅਨੇਕ ਕਰੈ ਅਰੁ ਪਾਇਨ ਊਪਰ ਸੀਸ ਨਿਵਾਵੈ ॥ ਮੈ ਕਬਹੂੰ ਨਹੀ ਜਾਉ ਤਹਾਂ ਤੁਹਿ ਸੀ ਕਹਿ ਕੋਟਿਕ ਬਾਤ ਬਨਾਵੈ ॥ ਅਉਰ ਕੀ ਕਉਨ ਗਨੈ ਗਨਤੀ ਬਲਿ ਆਪਨ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਸੀਸ ਝੁਕਾਵੈ ॥੭੨੦॥ ਪ੍ਰਤਿ ਉੱਤਰ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੌ ਇਨ ਐਸੀ ਕਹੀ ਬਤਿਯਾਂ ਤਬਹੀ ਉਹ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਯੌਂ ਕਹਿ ਹੋ ਰੀ ॥ ਜਉ ਹਮ ਬਾਤ ਕਹੀ ਚਲਿਯੈ ਤੁ ਕਹੈ ਹਮ ਸ੍ਯਾਮ ਸੋ ਪ੍ਰੀਤਿ ਹੀ ਛੋਰੀ ॥ ਸ੍ਯਾਮ ਸੋ ਮਾਈ ਕਹਾ ਕਹਿਯੈ ਇਹ ਸਾਥ ਕਰੈ ਹਿਤਵਾ ਬਰ ਜੋਰੀ ॥ ਭੇਜਤ ਹੈ ਹਮ ਕੋ ਇਹ ਪੈ ਇਹ ਸੀ ਤਿਹ ਕੇ ਪਹਿ ਗ੍ਵਾਰਨ ਥੋਰੀ ॥੭੨੧॥ ਭੇਜਤ ਹੈ ਇਹ ਪੈ ਹਮ ਕੋ ਇਹ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਰੂਪ ਕੋ ਮਾਨ ਕਰੈ ॥ ਇਹ ਜਾਨਤਿ ਵੈ ਘਟ ਹੈ ਹਮ ਤੇ ਤਿਹ ਤੇ ਹਠ ਬਾਂਧ ਰਹੀ ਨ ਟਰੈ ॥ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਪਿਖੋ ਇਹ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਕੀ ਮਤਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕੇ ਕੋਪ ਤੇ ਪੈ ਨ ਡਰੈ ॥ ਤਿਹ ਸੋਂ ਬਲਿ ਜਾਉਂ ਕਹਾ ਕਹਿਯੈ ਤਿਹ ਲ੍ਯਾਵਹੁ ਯੋਂ ਮੁਖ ਤੇ ਉਚਰੈ ॥੭੨੨॥ ਸ੍ਯਾਮ ਕਰੈ ਸਖੀ ਅਉਰ

ਸੋਂ ਪ੍ਰੀਤਿ ਤਬੈ ਇਹ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਭੂਲ ਪਛਾਨੈ ॥ ਵਾ ਕੇ ਕੀਏ ਬਿਨ ਰੀ ਸਜਨੀ ਸੁ ਰਹੀ ਕਹਿ ਕੈ ਸੁ ਕਹਯੋ ਨਹੀ ਮਾਨੈ ॥ ਯਾ ਕੋ ਬਿਸਾਰ ਡਰੈ ਮਨ ਤੇ ਤਬ ਹੀ ਇਹ ਮਾਨਹਿ ਕੋ ਫਲ ਜਾਨੈ ॥ ਅੰਤ ਖਿਸਾਇ ਘਨੀ ਅਕੁਲਾਇ ਕਹਯੋ ਤਬ ਹੀ ਇਹ ਮਾਨੈ ਤੁ ਮਾਨੈ ॥੭੨੩॥ ਯੌਂ ਸੁਨ ਕੈ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨਸੁਤਾ ਤਿਹ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਕੋ ਇਮ ਉੱਤਰ ਦੀਨੋ ॥ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਰੀ ਹਰਿ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਸੰਗ ਤਉ ਹਮਹੂੰ ਅਸ ਮਾਨ ਸੁ ਕੀਨੋ ॥ ਤਉ ਸਜਨੀ ਕਹਯੋ ਰੂਠ ਰਹੀ ਅਤਿ ਕ੍ਰੋਧ ਬਢਯੋ ਹਮਰੇ ਜਬ ਜੀ ਨੋ ॥ ਤੋਰੇ ਕਹੇ ਬਿਨ ਰੀ ਹਰਿ ਆਗੇ ਹੂੰ ਮੋਹੁ ਸੋਂ ਨੇਹੁ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਦੀਨੋ ॥੭੨੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੌ ਕਹਿ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਸੋਂ ਬਤਿਯਾ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਫਿਰ ਐਸੇ ਕਹਯੋ ਹੈ ॥ ਜਾਹਿ ਰੀ ਕਾਹੇ ਕੋ ਬੈਠੀ ਹੈਂ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਤੇਰੋ ਕਹਯੋ ਅਤਿ ਹੀ ਮੈ ਸਹਯੋ ਹੈ ॥ ਬਾਤ ਕਹੀ ਅਤਿ ਹੀ ਰਸ ਕੀ ਤੁਹਿ ਤਾ ਕੋ ਨ ਸੋ ਸਖੀ ਚਿੱਤ ਚਹਯੋ ਹੈ ॥ ਤਾਹੀ ਤੇ ਹਉ ਨ ਚਲੋਂ ਸਜਨੀ ਹਮ ਸੋਂ ਹਰਿ ਸੋਂ ਰਸ ਕਉਨ ਰਹਯੋ ਹੈ ॥੭੨੫॥ ਯੌ ਸੁਨ ਉੱਤਰ ਦੇਤ ਭਈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਹਰਿ ਕੇ ਹਿਤ ਕੇਰੋ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਭੇਜੇ ਤੇ ਯਾ ਪਹਿ ਆਇ ਕੈ ਕੈ ਕੈ ਮਨਾਵਨ ਕੋ ਅਤਿ ਝੇਰੋ ॥ ਸਯਾਮ ਚਕੋਰ ਮਨੈ ਤ੍ਰਨਜੋ ਸੁਨ ਰੀ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹੈ ਮਨ ਮੇਰੋ ॥ ਤਾਹੀ ਨਿਹਾਰਿ ਨਿਹਾਰਿ ਸੁਨੋ ਸਸਿ ਸੋਂ ਮੁਖ ਦੇਖਤ ਹ੍ਵੈ ਹੈ ਰੀ ਤੇਰੋ ॥੭੨੬॥ ਰਾਧੇ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਦੇਖਤ ਹੈ ਤੁ ਕਹਾ ਭਯੋ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਮੈ ਨ ਕਹਯੋ ਤਿਹ ਕੇ ਪਹਿ ਜੈਹੋਂ ॥ ਕਾਹੇ ਕੇ ਕਾਜ ਉਰਾਹਨ ਰੀ ਸਹਿਹੋਂ ਅਪਨੋ ਪਤਿ ਦੇਖ ਅਘੈਹੋਂ ॥ ਸਯਾਮ ਰਚੈ ਸੰਗ ਅਉਰ ਤ੍ਰਿਯਾ ਤਿਹ ਕੇ ਪਹਿ ਜਾਇ ਕਹਾ ਜਸ ਪੈਹੋਂ ॥ ਤਾ ਤੇ ਪਧਾਰਹੁ ਰੀ ਸਜਨੀ ਹਰਿ ਕੋ ਨਹਿ ਜੀਵਤਿ ਰੂਪ ਦਿਖੈਹੋਂ ॥੭੨੭॥ ਅਥ ਮੈਨ ਪ੍ਰਭਾ ਕ੍ਰਿਸਨ ਜੀ ਪਾਸ ਫਿਰ ਆਈ ॥ ਦੂਤੀ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਸੋ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੋਂ ਜਬ ਤਾਹਿ ਸੁਨੀ ਬਤਿਯਾਂ ਉਠ ਕੈ ਸੋਊ ਨੰਦਲਲਾ ਪਹਿ ਆਈ ॥ ਆਇ ਕੇ ਐਸੇ ਕਹਯੋ ਹਰਿ ਪੈ ਹਰਿ ਜੂ ਨਹਿ ਮਾਨਤਿ ਮੂੜ੍ਹ ਮਨਾਈ ॥ ਕੈ ਤਜਿ ਵਾਹਿ ਰੁਚੋ ਇਨ ਸੋਂ ਨਹਿ ਆਪਨ ਜਾਇ ਕੈ ਲਿਆਉ ਮਨਾਈ ॥ ਯੋਂ ਸੁਨਿ ਬਾਤ ਚਲਯੋ ਤਿਹ ਕੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਹਰਿ ਆਪਹਿ ਧਾਈ ॥੭੨੮॥ ਅਉਰ ਨ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਕੋਊ ਪਠੀ ਚਲਿ ਕੈ ਹਰਿ ਜੂ ਤਬ ਆਪ ਹੀ ਆਯੋ ॥ ਤਾਹੀ ਕੋ ਰੂਪੁ ਨਿਹਾਰਤ ਹੀ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਮਨ ਮੈ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਪਾਇ ਘਨੋ ਸੁਖ ਪੈ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਊਪਰ ਮਾਨ ਸੋ ਬੋਲ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਹੂੰ ਸੋਂ ਕੇਲ ਕਰੋ ਇਹ ਠਉਰ ਕਹਾ ਤਜਿ ਲਾਜਹਿ ਆਯੋ ॥੭੨੯॥ ਰਾਧੇ ਬਾਚ

ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਸੋਂ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਰਾਸਹਿ ਕਿਉਂ ਤਜਿ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਚਲਿਕੈ ਹਮਰੇ ਪਹਿ ਕਿਉ ਕਹਜੋ ਆਯੋ ॥ ਕਿਉ ਇਹ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਕੀ ਸਿਖ ਮਾਨ ਕੈ ਆਪਨ ਹੀ ਉਠ ਕੈ ਸਖੀ ਧਾਯੋ ॥ ਜਾਨਤਿ ਥੀ ਕਿ ਬਡੋ ਠਗ ਹੈ ਇਹ ਬਾਤਨ ਤੇ ਅਬ ਹੀ ਲਖਿ ਪਾਯੋ ॥ ਕਿਉ ਹਮਰੇ ਪਹਿ ਆਇ ਕਹਜੋ ਹਮ ਤੋ ਤੁਮ ਕੋ ਨਹੀ ਬੋਲਿ ਪਠਾਯੋ ॥੭੩੦॥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਬਾਚ ਰਾਧੇ ਸੌਂ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੌਂ ਸੁਨਿ ਉੱਤਰ ਦੇਤ ਭਯੋ ਨਹਿ ਰੀ ਤੁਹਿ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਬੋਲ ਪਠਾਯੋ ॥ ਨੈਨਨ ਕੇ ਕਰਿ ਭਾਵ ਘਨੇ ਸਰ ਸੋਂ ਹਮਰੋ ਮਨੂਆ ਮ੍ਰਿਗ ਘਾਯੋ ॥ ਤਾ ਬਿਰਹਾਗਨਿ ਸੋ ਸੁਨਿਯੈ ਬਲਿ ਅੰਗ ਜਰਯੋ ਸੁ ਗਯੋ ਨ ਬਚਾਯੋ ॥ ਤੇਰੋ ਬੁਲਾਯੋ ਨ ਆਯੋ ਹੋਂ ਰੀ ਤਿਹ ਠਉਰ ਜਰੇ ਕਹੁ ਸੇਕਨਿ ਆਯੋ ॥੭੩੧॥ ਰਾਧੇ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਸੋਂ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸੰਗ ਫਿਰੀ ਤੁਮਰੇ ਹਰਿ ਖੇਲਤ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਕਬਿ ਆਨੰਦ ਭੀਨੀ ॥ ਲੋਗਨ ਕੋ ਉਪਹਾਸ ਸਹਜੋ ਤੁਹਿ ਮੂਰਤਿ ਚੀਨ ਕੈ ਅਉਰ ਨ ਚੀਨੀ ॥ ਹੇਤ ਕਰਜੋ ਅਤਿ ਹੀ ਤੁਮ ਸੋਂ ਤੁਮਹੂ ਤਜਿ ਹੇਤ ਦਸਾ ਇਹ ਕੀਨੀ ॥ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਰੀ ਸੰਗ ਅਉਰ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕਹਿ ਸ੍ਵਾਸ ਲਯੋ ਅਖਿਯਾਂ ਭਰ ਲੀਨੀ ॥੭੩੨॥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮੇਰੋ ਘਨੋ ਹਿਤੁ ਹੈ ਤੁਮ ਸੋਂ ਸਖੀ ਅਉਰ ਕਿਸੀ ਨਹਿ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਮਾਹੀਂ ॥ ਤੇਰੇ ਖਰੇ ਤੁਹਿ ਦੇਖਤ ਹੋਂ ਬਿਨ ਤ੍ਵੈ ਤੁਹਿ ਮੂਰਤਿ ਕੀ ਪਰਛਾਹੀਂ ॥ ਯੌਂ ਕਹਿ ਕਾਨ੍ਹ ਗਹੀ ਬਹਿਯਾਂ ਚਲਿਯੈ ਹਮ ਸੋਂ ਬਨ ਮੈ ਸੁਖ ਪਾਹੀਂ ॥ ਹਹਾ ਚਲੁ ਮੇਰੀ ਸਹੁੰ ਮੇਰੀ ਸਹੁੰ ਮੇਰੀ ਸਹੁੰ ਤੇਰੀ ਸਹੁੰ ਤੇਰੀ ਸਹੁੰ ਨਾਹੀ ਜੂ ਨਾਹੀਂ ॥੭੩੩॥ ਯੌਂ ਕਹਿ ਕਾਨ੍ਹ ਗਹੀ ਬਹਿਯਾਂ ਤਿਹੁ ਲੋਗਨ ਕੋ ਭੁਗਿਯਾ ਰਸ ਜੋ ਹੈ ॥ ਕੇਹਰਿ ਸੀ ਜਿਹ ਕੀ ਕਟਿ ਹੈ ਜਿਹ ਆਨਨ ਪੈ ਸਸਿ ਕੋਟਿਕ ਕੋ ਹੈ ॥ ਐਸੇ ਕਹਜੋ ਚਲਿਯੈ ਹਮਰੇ ਸੰਗ ਜੋ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕੋ ਮਨ ਮੋਹੈ ॥ ਯੌਂ ਕਹਜੋ ਕਾਹੇ ਕਰੋ ਬਿਨਤੀ ਸੁਨ ਕੈ ਤੁਹਿ ਲਾਲ ਹੀਐ ਮਧਿ ਜੋ ਹੈ ॥੭੩੪॥ ਕਾਹੇ ਉਰਾਹਨ ਦੇਤ ਸਖੀ ਕਹਜੋ ਪ੍ਰੀਤਿ ਘਨੀ ਹਮਰੀ ਸੰਗ ਤੇਰੇ ॥ ਨਾਹਕ ਤੂੰ ਭਰਮੀ ਮਨ ਮੈ ਕਛੁ ਬਾਤ ਨ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਮਨਿ ਮੇਰੇ ॥ ਤਾ ਤੇ ਉਠੋ ਤਜਿ ਮਾਨ ਸਭੈ ਚਲ ਖੇਲਹਿੰ ਪੈ ਜਮੁਨਾ ਤਟ ਕੇਰੇ ॥ ਮਾਨਤਿ ਹੈ ਨਹਿ ਬਾਤ ਹਠੀ ਬਿਰਹਾਤੁਰ ਹ੍ਵੈ ਬਿਰਹੀ ਜਨ ਟੇਰੇ ॥੭੩੫॥ ਤਜਾਗ ਕਹਜੋ ਅਬ ਮਾਨ ਸਖੀ ਹਮਹੂੰ ਤੁਮਹੂੰ ਬਨ ਬੀਚ ਪਧਾਰੈਂ ॥ ਨਾਹਕ ਹੀ ਤੂੰ ਰਿਸੀ ਮਨ ਮੈ ਨਹੀ ਆਨ ਤ੍ਰਿਯਾ ਮਨ ਬਾਤ ਹਮਾਰੈਂ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਅਸੋਕ ਕੇ ਸਾਥ ਸੁਨੋ ਬਲ ਤੀਰ ਨਦੀ ਸਭ ਸੋ ਕਹਿਡਾਰੈਂ ॥ ਯਾ ਤੇ ਨ ਅਉਰ ਭਲੀ ਕਛੁ ਹੈ ਮਿਲ ਕੈ ਹਮ ਮੈਨ ਕੋ ਮਾਨ ਨਿਵਾਰੈਂ ॥੭੩੬॥

ਕਾਨ੍ਹ ਰਸਾਤੁਰ ਹ੍ਵੈ ਅਤਿ ਹੀ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਢਿਗ ਬਾਤ ਉਚਾਰੀ ॥ ਤਾਹਿ ਮਨੀ ਹਰਿ ਬਾਤ ਸੋਊ ਤਿਨ ਮਾਨ ਕੀ ਬਾਤ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਡਾਰੀ ॥ ਹਾਥਹਿ ਸੋ ਬਹੀਆਂ ਗਹਿ ਸਜਾਮ ਸੁ ਐਸੇ ਕਹਯੋ ਅਬ ਖੇਲ ਹਜਾਂ ਰੀ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹਯੋ ਤਬ ਰਾਧਿਕਾ ਸੋਂ ਹਮਰੇ ਸੰਗ ਕੇਲ ਕਰੋ ਮੁਰਿ ਪਿਆਰੀ ॥੭੩੭॥ ਰਾਧੇ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਸੋ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੋਂ ਸੁਨ ਕੈ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਨੰਦਲਾਲ ਲਲਾ ਕਹੁ ਉੱਤਰ ਦੀਨੋ ॥ ਤਾਹੀ ਸੋ ਬਾਤ ਕਰੋ ਹਰਿ ਜੂ ਜਿਹ ਕੇ ਸੰਗ ਨੇਹੁ ਘਨੋ ਤੁਮ ਕੀਨੋ ॥ ਕਾਹੇ ਕਉ ਮੋਰੀ ਗਹੀ ਬਹੀਆ ਸੁ ਦੁਖਾਵਤ ਕਾਹੇ ਕਉ ਹੋ ਮੁਹਿ ਜੀ ਨੋ ॥ ਯੌਂ ਕਹਿ ਬਾਤ ਭਰੀ ਅਖੀਆਂ ਕਰ ਕੈ ਦੁਖ ਸ੍ਵਾਸ ਉਸਾਸ ਸੁ ਲੀਨੋ ॥੭੩੮॥ ਕੇਲ ਕਰੋ ਉਨ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਸੋਂ ਜਿਨ ਸੰਗ ਰਚਯੋ ਮਨ ਹੈ ਸੁ ਤੁਮਾਰੋ ॥ ਸ੍ਵਾਸਨ ਲੈ ਅਖੀਆਂ ਭਰ ਕੈ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਸੰਗ ਚਲੋਂ ਨਹਿ ਹਉ ਤੁਮਰੇ ਕਰਿ ਆਯੁਧ ਲੇ ਕਹਿਓ ਕਿਉ ਨਹਿ ਮਾਰੋ ॥ ਸਾਚ ਕਹੋ ਤੁਮ ਸੋਂ ਬਤਿਯਾ ਤਜਿ ਕੈ ਹਮ ਕੋ ਜਦੁਬੀਰ ਪਧਾਰੋ ॥੭੩੯॥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਬਾਚ ਰਾਧੇ ਸੋਂ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸੰਗ ਚਲੋ ਹਮਰੇ ਉਠ ਕੈ ਸਖੀ ਮਾਨ ਕਛੂ ਮਨ ਮੈ ਨਹੀ ਆਨੋ ॥ ਆਇ ਹੋਂ ਹਉਂ ਤਜਿ ਸੰਕ ਨਿਸੰਕ ਕਛੂ ਤਿਹ ਤੇ ਰਸ ਰੀਤਿ ਪਛਾਨੋ ॥ ਮਿਤ੍ਰ ਕੇ ਬੇਚੇ ਕਿਧੋਂ ਬਿਕਿਯੈ ਇਹ ਸ੍ਰਉਨ ਸੁਨੋ ਸਖੀ ਪ੍ਰੀਤ ਕਹਾਨੋ ॥ ਤਾ ਤੇ ਹਉ ਤੋਰੀ ਕਰੋਂ ਬਿਨਤੀ ਕਹਯੋ ਮੁਹਿ ਮਾਨ ਸਖੀ ਅਭਿਮਾਨੋ ॥੭੪੦॥ ਰਾਧੇ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੌਂ ਸੁਨਿਕੈ ਹਰਿ ਕੀ ਬਤਿਯਾਂ ਹਰਿ ਕੋ ਤਿਨ ਯਾ ਬਿਧਿ ਉੱਤਰ ਦੀਨੋ ॥ ਪ੍ਰੀਤਿ ਰਹੀ ਹਮ ਸੋਂ ਤੁਮਰੀ ਕਹਾ ਯੌਂ ਕਹਿ ਕੈ ਦ੍ਰਿਗ ਬਾਰਿ ਭਰੀਨੋ ॥ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਰੀ ਸੰਗ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਅਤਿ ਕੋਪ ਬਢਯੋ ਤਿਹ ਤੇ ਮੁਹਿ ਜੀ ਨੋ ॥ ਯੌਂ ਕਹਿ ਕੈ ਭਰਿ ਸ੍ਵਾਸ ਲਯੋ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਹੀ ਕਪਟੀਨੋ ॥੭੪੧॥ ਕ੍ਰੋਧ ਭਰੀ ਫਿਰ ਬੋਲ ਉਠੀ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨਸੁਤਾ ਮੁਖ ਸੁੰਦਰ ਸਿਉਂ ॥ ਤੁਮ ਸੋਂ ਹਮ ਸੋਂ ਰਸ ਕਉਨ ਰਹਯੋ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਬਿਧਿ ਕੇ ਪਹਿ ਜਿਉਂ ॥ ਹਰਿ ਯੋਂ ਕਹੀ ਮੋ ਹਿਤ ਹੈ ਤੁਹਿ ਸੋਂ ਉਨ ਕੋਪਿ ਕਹਯੋ ਹਮ ਸੋਂ ਕਹੁ ਕਿਉਂ ॥ ਤੁਮਰੇ ਸੰਗ ਕੇਲ ਕਰੇ ਬਨ ਮੈ ਸੁਨਿਯੈ ਬਤਿਯਾ ਹਮਰੀ ਬਲ ਇਉਂ ॥੭੪੨॥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੁ ਬਾਚ ਰਾਧੇ ਸੋਂ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮੋਹਯੋ ਹਉਂ ਤੇਰੋ ਸਖੀ ਚਲਿਬੋ ਪਿਖਿ ਮੋਹਯੋ ਸੁ ਹਉਂ ਦ੍ਰਿਗ ਪੇਖਤ ਤੇਰੇ ॥ ਮੋਹਿ ਰਹਯੋ ਅਲਕੈਂ ਤੁਮਰੀ ਪਿਖਿ ਜਾਤ ਗਯੋ ਤਜਿ ਯਾ ਨਹੀ ਡੇਰੇ ॥ ਮੋਹਿ ਰਹਯੋ ਤੁਹਿ ਅੰਗ ਨਿਹਾਰਤ ਪ੍ਰੀਤਿ ਬਢੀ ਤਿਹ ਤੇ ਮਨ ਮੇਰੇ ॥ ਮੋਹਿ ਰਹਯੋ ਮੁਖ ਤੇਰੋ ਨਿਹਾਰਤ ਜਿਉ ਗਨ ਚੰਦ ਚਕੋਰਨ

ਹੇਰੇ ॥੭੪੩॥ ਤਾ ਤੇ ਨ ਮਾਨ ਕਰੋ ਸਜਨੀ ਮੁਹਿ ਸੰਗ ਚਲੋ ਉਠ ਕੈ ਅਬ ਹੀ ॥ ਹਮਰੀ ਤੁਮ ਸੋਂ ਸਖੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਘਨੀ ਕੁਪਿ ਬਾਤ ਕਹੋ ਤਜਿ ਕੈ ਸਭ ਹੀ ॥ ਤਿਹ ਤੇ ਇਹ ਛੁੱਦ੍ਰਨ ਬਾਤ ਕੀ ਰੀਤਿ ਕਹਯੋ ਨ ਅਰੀ ਤੁਮ ਕੋ ਫਬ ਹੀ ॥ ਤਿਹ ਤੇ ਸੁਨ ਮੋ ਬਿਨਤੀ ਚਲਿਯੈ ਇਹ ਕਾਜ ਕੀਏ ਨ ਕਛੂ ਲਭ ਹੀ ॥੭੪੪॥ ਅਤਿ ਹੀ ਜਬ ਕਾਨ੍ਹ ਕਰੀ ਬਿਨਤੀ ਤਬ ਹੀ ਮਨ ਰੰਚ ਤ੍ਰਿਯਾ ਸੋਊ ਮਾਨੀ ॥ ਦੂਰ ਕਰੀ ਮਨ ਕੀ ਗਨਤੀ ਜਬ ਹੀ ਹਰਿ ਕੀ ਤਿਨ ਪ੍ਰੀਤਿ ਪਛਾਨੀ ॥ ਤਉ ਇਮ ਉੱਤਰ ਦੇਤ ਭਈ ਜੋਊ ਸੁੰਦਰਤਾ ਮਹਿ ਤ੍ਰਿਯਨ ਰਾਨੀ ॥ ਤਜਾਗ ਦਈ ਦੁਚਿਤੀ ਮਨ ਕੀ ਹਰਿ ਸੋਂ ਰਸ ਬਾਤਨ ਸੋਂ ਨਿਜਕਾਨੀ ॥੭੪੫॥ ਮੋਹਿ ਕਹੋ ਚਲਿਯੈ ਹਮਰੇ ਸੰਗ ਜਾਨਤਿ ਹੋਂ ਰਸ ਸਾਥ ਛਰੋਗੇ ॥ ਰਾਸ ਬਿਖੈ ਹਮ ਕੋ ਸੰਗ ਲੈ ਸਖੀ ਜਾਨਤਿ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਸੰਗ ਅਰੋਗੇ ॥ ਹਉ ਨਹੀ ਹਾਰਿਹੋਂ ਪੈ ਤੁਮ ਤੇ ਤੁਮ ਹੀ ਹਮ ਤੇ ਹਰਿ ਹਾਰਿ ਪਰੋਗੇ ॥ ਏਕ ਨ ਜਾਨਤ ਕੁੰਜ ਗਲੀਨ ਲਵਾਇ ਕਹਯੋ ਕਛੁ ਕਾਜ ਕਰੋਗੇ ॥੭੪੬॥ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਜੋ ਹਰਿ ਕੇ ਰਸ ਭੀਤਰਿ ਭੀਨੀ ॥ ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕਹਯੋ ਹਸਿ ਕੈ ਛਬਿ ਦਾਂਤਨ ਕੀ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਚੀਨੀ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਉਪਮਾ ਮਨ ਮੈ ਜੁ ਭਈ ਕਬਿ ਕੇ ਸੋਊ ਕੀਨੀ ॥ ਜਿਉ ਘਨ ਬੀਚ ਲਸੈ ਚਪਲਾ ਤਿਹ ਕੋ ਠਗ ਗੇ ਠਗਨੀ ਠਗ ਲੀਨੀ ॥੭੪੭॥ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਜੋ ਹਰਿ ਕੇ ਰਸ ਭੀਤਰਿ ਭੀਨੀ ॥ ਬੀਚ ਹੁਲਾਸ ਬਢਯੋ ਮਨ ਕੇ ਜਬ ਕਾਨ੍ਹ ਕੀ ਬਾਤ ਸਭੈ ਮਨ ਲੀਨੀ ॥ ਕੁੰਜ ਗਲੀਨ ਮੈ ਖੇਲਹਿੰਗੇ ਹਰਿ ਕੇ ਤਿਨ ਸੰਗ ਕਹਯੋ ਸੋਊ ਕੀਨੀ ॥ ਯੋਂ ਹਸਿ ਬਾਤ ਨਿਸੰਗ ਕਹਯੋ ਮਨ ਕੀ ਦੁਚਿਤੀ ਸਭ ਹੀ ਤਜਿ ਦੀਨੀ ॥੭੪੮॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਦੋਊ ਜਉ ਹਸਿ ਬਾਤਨ ਸੰਗ ਢਰੇ ਤੁ ਹੁਲਾਸ ਬਿਲਾਸ ਬਢੇ ਸਗਰੇ ॥ ਹਸਿ ਕੰਠ ਲਗਾਇ ਲਈ ਲਲਨਾ ਗਹਿ ਗਾੜੇ ਅਨੰਗ ਤੇ ਅੰਗ ਭਰੇ ॥ ਤਰਕੀ ਹੈ ਤਨੀ ਦਰਕੀ ਅੰਗੀਆ ਗਰ ਮਾਲ ਤੇ ਤੂਟ ਕੇ ਲਾਲ ਪਰੇ ॥ ਪਿਯ ਕੇ ਮਿਲਏ ਤ੍ਰਿਯ ਕੇ ਹਿਯਾ ਤੇ ਅੰਗਰਾ ਬਿਰਹਾਗਨਿ ਕੇ ਨਿਕਰੇ ॥੭੪੯॥ ਹਰਿ ਰਾਧਿਕਾ ਸੰਗ ਚਲੇ ਬਨ ਲੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਮਨ ਆਨੰਦ ਪਾਯੋ ॥ ਕੁੰਜ ਗਲੀਨ ਮੈ ਕੇਲ ਕਰੇ ਮਨ ਕੋ ਸਭ ਸੋਕ ਹੁਤੋ ਬਿਸਰਾਯੋ ॥ ਤਾਹੀ ਕਥਾ ਕੌ ਕਿਧੌਂ ਜਗ ਮੈ ਮਨ ਮੈ ਸੁਕ ਆਦਿਕ ਗਾਇ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਜੋਊ ਸੁਨੈ ਸੋਊ ਰੀਝ ਰਹੈ ਜਿਹ ਕੋ ਸਭ ਹੀ ਧਰ ਮੈ ਜਸ ਛਾਯੋ ॥੭੫੦॥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਬਾਚ ਰਾਧੇ ਸੋ ॥ ਹਰਿ ਜੂ ਇਮ ਰਾਧਿਕਾ ਸੰਗ ਕਹੀ ਜਮੁਨਾ ਮੈ ਤਰੋ ਤੁਮ

ਕੋ ਗਹਿ ਹੈਂ ॥ ਜਲ ਮੈ ਹਮ ਕੇਲ ਕਰੈਂਗੇ ਸੁਨੋ ਰਸ ਬਾਤ ਸਭੈ ਸੁ ਤਹਾਂ ਕਹਿ ਹੈਂ ॥ ਜਿਹ ਓਰ ਨਿਹਾਰਿ ਬਧੂ ਬ੍ਰਿਜ ਕੀ ਲਲਚਾਇ ਮਨੈ ਪਿਖਬੋ ਚਹਿ ਹੈਂ ॥ ਪਹੁਚੈਗੀ ਨਹੀਂ ਤਿਹ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਏਕ ਹਮਹੂੰ ਤੁਮ ਰੀਝ ਤਹਾ ਰਹਿ ਹੈਂ ॥੭੫੧॥ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਹਰਿ ਕੇ ਮੁਖ ਤੇ ਜਲ ਪੈਠਨ ਕੀ ਬਤਿਯਾ ਸੁਨ ਪਾਈ ॥ ਧਾਇ ਕੈ ਜਾਇ ਪਰੀ ਸਰ ਮੈ ਕਰ ਕੈ ਅਤਿ ਹੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਬਡਾਈ ॥ ਤਾਹੀ ਕੇ ਪਾਛੇ ਤੇ ਸ੍ਯਾਮ ਪਰੇ ਕਬਿ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਉਪਮਾ ਇਹ ਆਈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਸ੍ਯਾਮ ਜੂ ਬਾਜ ਪਰ੍ਯੋ ਪਿਖ ਕੈ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਰਿ ਕੋ ਜਿਉ ਮੁਰਗਾਈ ॥੭੫੨॥ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਥ ਤਬੈ ਧਸਿ ਕੈ ਜਲ ਮੈ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਰਿ ਸੋਊ ਤਬ ਜਾਇ ਗਹੀ ॥ ਹਰਿ ਕੋ ਤਨ ਭੇਟਿ ਹੁਲਾਸ ਬਢ੍ਯੋ ਗਿਨਤੀ ਮਨ ਕੀ ਜਲ ਭਾਂਤਿ ਬਹੀ ॥ ਜੋਊ ਆਨੰਦ ਬੀਚ ਬਢ੍ਯੋ ਮਨ ਕੇ ਕਬਿ ਤਉ ਮੁਖ ਤੇ ਕਥ ਭਾਖਿ ਕਹੀ ॥ ਪਿਖ੍ਯੋ ਜਿਨਹੂੰ ਸੋਊ ਰੀਝ ਰਹ੍ਯੋ ਪਿਖ ਕੈ ਜਮੁਨਾ ਜਿਹ ਰੀਝ ਰਹੀ ॥੭੫੩॥ ਜਲ ਤੇ ਕਢਿ ਕੈ ਫਿਰਿ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਸੋਂ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਫਿਰ ਰਾਸ ਮਚਾਯੋ ॥ ਗਾਵਤ ਭੀ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਭੀਤਰਿ ਆਨੰਦ ਪਾਯੋ ॥ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਰਿਨ ਸੋ ਮਿਲ ਕੈ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਜੂ ਸਾਰੰਗ ਮੈ ਇਕ ਤਾਨ ਬਸਾਯੋ ॥ ਸੋ ਸੁਨ ਕੈ ਮ੍ਰਿਗ ਆਵਤ ਧਾਵਤ ਗ੍ਵਾਰਨਿਯਾਂ ਸੁਨ ਕੈ ਸੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥੭੫੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੱਤ੍ਰਹ ਸੈ ਪੈਤਾਲ ਮੈ ਕੀਨੀ ਕਥਾ ਸੁਧਾਰ ॥ ਚੂਕ ਹੋਇ ਜਹ ਤਹ ਸੁਕਬਿ ਲੀਜਹੁ ਸਕਲ ਸੁਧਾਰ ॥੭੫੫॥ ਬਿਨਤਿ ਕਰੋ ਦੋਊ ਜੋਰ ਕਰਿ ਸੁਨੋ ਜਗਤ ਕੇ ਰਾਇ ॥ ਮੋ ਮਸਤਕ ਤ੍ਵੈ ਪਗ ਸਦਾ ਰਹੈ ਦਾਸ ਕੇ ਭਾਇ ॥੭੫੬॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਰਾਸ ਮੰਡਲ ਬਰਨਨੰ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ॥ਅਫਜੂ॥

ਸੁਦਰਸਨ ਨਾਮ ਬ੍ਰਹਮਣੁ ਭੁਜੰਗ ਜੋਨਿ ਤੇ ਉਧਾਰ ਕਰਨ ਕਥਨੰ ॥

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਦਿਨ ਪੂਜਾ ਕੋ ਆਇ ਲਗ੍ਯੋ ਤਿਹ ਕੋ ਜੋਊ ਗ੍ਵਾਰਨਿਯਾਂ ਹਿਤ ਕੈ ਅਤਿ ਸੇਵੀ ॥ ਜਾ ਰਿਪੁ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਮਰ੍ਯੋ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਜਗ ਮਾਤ ਅਭੇਵੀ ॥ ਨਾਸ ਭਏ ਜਗ ਮੈ ਜਨ ਸੋ ਜਿਨਹੂ ਮਨ ਮੈ ਕ੍ਰੁਪਿ ਕੈ ਨ ਅਸੇਵੀ ॥ ਤਾਹੀ ਕੇ ਹੇਤ ਚਲੇ ਤਜਿ ਕੈ ਪੁਰ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਗੋਪ ਸੁ ਪੂਜਨ ਦੇਵੀ ॥੭੫੭॥ ਆਠ ਭੁਜਾ ਜਿਹ ਕੀ ਜਗ ਮਾਲੁਮ ਸੁੰਭ

ਸੰਘਾਰਨਿ ਨਾਮ ਜਿਸੀ ਕੋ ॥ ਸਾਧਨ ਦੋਖਨ ਕੀ ਹਰਤਾ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਨ ਮਾਨਤ ਤ੍ਰਾਸ ਕਿਸੀ ਕੋ ॥ ਸਾਤ ਅਕਾਸ ਪਤਾਲਨ ਸਾਤਨ ਫੈਲ ਰਹਜੋ ਜਸ ਨਾਮ ਇਸੀ ਕੋ ॥ ਤਾਹੀ ਕੋ ਪੂਜਨ ਦਜੋਸ ਲਗਜੋ ਸਭ ਗੋਪ ਚਲੇ ਹਿਤ ਮਾਨਿ ਤਿਸੀ ਕੋ ॥੭੫੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮਹਾਂ ਰੁਦ੍ਰ ਅਰੁ ਚੰਡਿ ਕੇ ਚਲੇ ਪੂਜਬੇ ਕਾਜ ॥ ਜਸੁਧਾ ਪੁਰਤ੍ਰਿਯ ਬਲਭਦ੍ਰ ਅਉ ਸੰਗ ਲੈ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ॥੭੫੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਪੂਜਨ ਕਾਜ ਚਲੇ ਤਜ ਕੈ ਪੁਰ ਗੋਪ ਸਭੈ ਮਨ ਮੈ ਹਰਖੇ ॥ ਗਹਿ ਅੱਛਤ ਧੂਪ ਪਚਾਂਮ੍ਰਿਤ ਦੀਪਕ ਸਾਮੁਹੇ ਚੰਡਿ ਸਿਵੈ ਸਰਖੇ ॥ ਅਤਿ ਆਨੰਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭੇ ਤਿਨ ਕੋ ਦੁਖ ਥੇ ਜੁ ਜਿਤੇ ਸਭ ਹੀ ਘਰਖੇ ॥ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਅਹੀਰਨ ਕੇ ਜੁ ਹੁਤੇ ਸੁਭ ਭਾਗ ਘਰੀ ਇਹ ਮੈ ਪਰਖੇ ॥੭੬੦॥ ਏਕ ਭੁਜੰਗਨ ਕਾਨ੍ਹ ਬਬਾ ਕਹੁ ਲੀਲ ਲਯੋ ਤਨ ਨੈਕ ਨ ਛੋਰੈ ॥ ਸਜਾਹ ਮਨੋ ਅਬਨੂਸਹਿ ਕੋ ਤਰੁ ਕੋਪ ਡਸਜੋ ਅਤਿ ਹੀ ਕਰ ਜੋਰੈ ॥ ਜਿਉ ਪੁਰ ਕੇ ਜਨ ਲਾਤਨ ਮਾਰਤ ਜੋਰ ਕਰੈ ਅਤਿ ਹੀ ਝਕਝੋਰੈ ॥ ਹਾਰਿ ਪਰੇ ਸਭ ਨੋ ਮਿਲ ਕੈ ਤਬ ਕੂਕ ਕਰੀ ਭਗਵਾਨ ਕੀ ਓਰੈ ॥੭੬੧॥ ਗੋਪ ਪੁਕਾਰਤ ਹੈਂ ਮਿਲ ਕੈ ਸਭ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਮੁਸਲੀਧਰ ਭੱਯੇ ॥ ਦੋਖਨ ਕੋ ਹਰਤਾ ਕਰਤਾ ਸੁਖ ਆਵਹੁ ਟੇਰਤ ਦੈਤ ਮਰੱਯੇ ॥ ਮੋਹਿ ਗ੍ਰਸਜੋ ਅਹਿ ਸਜਾਮ ਬਡੇ ਹਮ ਰੋਵਹ ਯਾ ਬਧ ਕਾਰਜ ਕੱਯੇ ॥ ਰੋਗ ਭਏ ਜਿਮ ਬੈਦ ਬੁਲੱਯਤ ਭੀਰ ਪਰੇ ਜਿਮ ਬੀਰ ਬੁਲੱਯੇ ॥੭੬੨॥ ਸੁਨਿ ਸ੍ਰਉਨਨ ਮੈ ਹਰਿ ਬਾਤ ਪਿਤਾ ਉਹਿ ਸਾਪਹਿ ਕੋ ਤਨ ਛੇਦ ਕਰਜੋ ਹੈ ॥ ਸਾਪ ਕੀ ਦੇਹ ਤਜੀ ਉਨਹੂੰ ਇਕ ਸੁੰਦਰ ਮਾਨੁਖ ਦੇਹ ਧਰਜੋ ਹੈ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਜਸ ਉੱਚ ਮਹਾ ਕਬਿ ਨੈ ਬਿਧਿ ਯਾ ਮੁਖ ਤੇ ਉਚਰਜੋ ਹੈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਪੁੰਨ ਪ੍ਰਤਾਪਨ ਤੇ ਸਸਿ ਛੀਨ ਲਯੋ ਰਿਪੁ ਦੂਰ ਕਰਜੋ ਹੈ ॥੭੬੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਾਮ੍ਹਨ ਹੋਇ ਗਯੋ ਸੁ ਵਹੈ ਫੁਨਿ ਨਾਮ ਸੁਦਰਸਨ ਹੈ ਪੁਨਿ ਜਾ ਕੋ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹੀ ਬਤਿਯਾਂ ਹਸਿ ਕੈ ਤਿਹ ਸੋ ਕਹੁ ਰੇ ਤੈਂ ਠਉਰ ਕਹਾ ਕੋ ॥ ਨੈਨ ਨਿਵਾਇ ਮਨੈ ਸੁਖ ਪਾਇ ਸੁ ਜੋਰਿ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਰਜੋ ਕਰ ਤਾ ਕੋ ॥ ਲੋਗਨ ਕੋ ਬਰਤਾ ਹਰਤਾ ਦੁਖ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਪਤਿ ਜੋ ਚਹੂ ਘਾ ਕੋ ॥੭੬੪॥ ਦਿਜ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਅਤ੍ਰਿ ਰਿਖੀਸਰ ਕੇ ਸੁਤ ਕੋ ਅਤਿ ਹਾਸਿ ਕਰਜੋ ਤਿਨ ਸ੍ਰਾਪ ਦਯੋ ਹੈ ॥ ਜਾਹਿ ਕਹਜੋ ਤੁਅ ਸਾਪ ਸੁ ਹੋ ਬਚਨਾ ਉਨ ਯਾ ਬਿਧਿ ਮੋਹਿ ਕਹਜੋ ਹੈ ॥ ਤਾਹੀ ਕੇ ਸ੍ਰਾਪ ਲਗੇ ਹਮਰੋ ਤਨ ਬਾਮਨ ਤੇ ਅਹਿ ਸਜਾਮ ਭਯੋ ਹੈ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਤੁਮੈ ਤਨ ਛੂਵਤ ਹੀ ਤਨ ਕੋ ਸਭ ਪਾਪ ਪਰਾਇ ਗਯੋ ਹੈ ॥੭੬੫॥ ਪੂਜਤ ਭੇ ਜਗ ਮਾਤ ਸਭੈ ਜਨ ਪੂਜਿ ਸਭੈ ਤਿਹ ਡੇਰਨ

ਆਏ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਪਰਾਕ੍ਰਮ ਕੋ ਉਰ ਧਾਰਿ ਸਭੋ ਮਿਲਿ ਕੈ ਉਪਮਾ ਜਸ ਗਾਏ ॥ ਸੋਰਠਿ ਸਾਰੰਗ ਸੁੱਧ ਮਲ੍ਹਾਰ ਬਿਲਾਵਲ ਭੀਤਰਿ ਤਾਨ ਬਸਾਏ ॥ ਰੀਝ ਰਹੇ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਸੁ ਸਭੈ ਜਨ ਰੀਝ ਰਹੇ ਜਿਨਹੂੰ ਸੁਨ ਪਾਏ ॥੨੬੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪੂਜ ਚੰਡਿ ਕੋ ਭਟ ਬਡੇ ਘਰ ਆਏ ਮਿਲਿ ਦੋਇ ॥ ਅੰਨ ਖਾਇ ਕੈ ਮਾਤ ਤੇ ਰਹੇ ਸਦਨ ਮੈ ਸੋਇ ॥੨੬੭॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰੇ ਦਿਜ ਉਧਾਰ ਚੰਡਿ ਪੂਜ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥ ਅਫਜੂ॥

ਅਥ ਬ੍ਰਿਖਭਾਸੁਰ ਦੈਤ ਬਧ ਕਥਨੰ ॥

ਸਵੈਯਾ ॥ ਭੋਜਨ ਕੈ ਜਸੁਧਾ ਪਹਿ ਤੇ ਭਟ ਰਾਤ ਪਰੇ ਸੋਊ ਸੋਇ ਰਹੇ ਹੈਂ ॥ ਪ੍ਰਾਤ ਭਏ ਬਨ ਬੀਚ ਗਏ ਉਠ ਕੈ ਜਹ ਡੋਲਤ ਸਿੰਘ ਸਹੇ ਹੈਂ ॥ ਬ੍ਰਿਖਭਾਸੁਰ ਥੋ ਤਿਹ ਠਉਰ ਖਰੋ ਜਿਹ ਕੇ ਦੋਊ ਸੀਂਗ ਅਕਾਸ ਖਹੇ ਹੈਂ ॥ ਦੇਖ ਕੈ ਸੋ ਕੁਪ ਕੈ ਹਰਿ ਜੂ ਦੁਹੂੰ ਹਾਥਨ ਸੋ ਕਰਿ ਜੋਰ ਗਹੇ ਹੈਂ ॥੨੬੮॥ ਸੀਂਗਨ ਤੇ ਗਹਿ ਡਾਰ ਦਯੋ ਸੁ ਅਠਾਰਹ ਪੈਗ ਪੈ ਜਾਇ ਪਰਯੋ ਹੈ ॥ ਫੇਰਿ ਉਠਯੋ ਕਰਿ ਕੋਪ ਮਨੈ ਹਰਿ ਕੇ ਫਿਰ ਸਾਮੁਹਿ ਜੁੱਧੁ ਕਰਯੋ ਹੈ ॥ ਫੇਰਿ ਬਗਾਇ ਦਿਯੋ ਹਰਿ ਜੂ ਕਹੀ ਜਾਇ ਗਿਰਯੋ ਸੁ ਨਹੀ ਉਬਰਯੋ ਹੈ ॥ ਮੋਛ ਭਈ ਤਿਹ ਕੀ ਹਰਿ ਕੇ ਕਰ ਛੂਵਤ ਹੀ ਸੁ ਲਰਯੋ ਨ ਮਰਯੋ ਹੈ ॥੨੬੯॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰੇ ਬ੍ਰਿਖਭਾਸੁਰ ਦੈਤ ਬਧਹ ਧਯਾਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥

ਅਥ ਕੇਸੀ ਦੈਤ ਬਧ ਕਥਨੰ ॥

ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੁੱਧੁ ਬਡੋ ਕਰ ਕੈ ਤਿਹ ਕੇ ਸੰਗ ਜਉ ਭਗਵਾਨ ਬਡੋ ਅਰਿ ਮਾਰਯੋ ॥ ਨਾਰਦ ਤਉ ਮਥੁਰਾ ਮੈ ਗਯੋ ਬਚਨਾ ਸੰਗ ਕੰਸ ਕੇ ਐਸੇ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਤ੍ਵੈ ਭਗਨੀ ਪਤਿ ਨੰਦ ਸੁ ਤਾ ਹਰਿ ਤ੍ਵੈ ਰਿਪੁ ਵਾ ਘਰ ਭੀਤਰਿ ਡਾਰਯੋ ॥ ਦੈਤ ਅਘਾਸੁਰ ਅਉ ਬਕ ਬੀਰ ਮਰਯੋ ਤਿਨਹੂੰ ਜਬ ਪਉਰਖ ਹਾਰਯੋ ॥੨੭੦॥ ਕੰਸ ਬਾਚ ਪ੍ਰਤਿ ਉੱਤਰ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕੋਪ ਭਰਯੋ ਮਨ ਮੈ ਮਥੁਰਾ ਪਤਿ ਚਿੰਤ ਕਰੀ ਇਹ ਕੋ ਅਬ ਮਰੀਐ ॥ ਇਹ ਕੀ ਸਮ ਕਾਰਜ ਅਉਰ ਕਛੂ

ਨਹਿ ਤਾ ਬਧਿ ਆਪਨ ਊਬਰੀਐ ॥ ਤਬ ਨਾਰਦ ਬੋਲ ਉਠਯੋ ਹਸਿ ਕੈ ਸੁਨੀਐ ਨ੍ਰਿਪ ਕਾਰਜ ਯਾ ਕਰੀਐ ॥ ਛਲ ਸੋਂ ਬਲ ਸੋਂ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਅਪਨੇ ਅਰਿ ਕੋ ਸਿਰਵਾ ਹਰੀਐ ॥੭੭੧॥ ਕੰਸ ਬਾਚ ਨਾਰਦ ਸੋ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਤਬ ਕੰਸ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਹੀ ਕਰਿ ਕੈ ਸੁਨੀਐ ਰਿਖਿ ਜੂ ਤੁਮ ਸੱਤਿ ਕਹੀ ਹੈ ॥ ਵਾ ਕੀ ਬ੍ਰਿਥਾ ਰਜਨੀ ਦਿਨ ਮੈ ਹਮਰੈ ਮਨ ਮੈ ਬਸਿ ਕੈ ਸੁ ਰਹੀ ਹੈ ॥ ਜਾਹਿ ਮਰਯੋ ਅਘ ਦੈਤ ਬਲੀ ਬਕ ਪੂਤਨਾ ਜਾ ਥਨ ਜਾਇ ਗਹੀ ਹੈ ॥ ਤਾ ਮਰੀਐ ਛਲ ਕੈ ਕਿਧੋਂ ਸੰਗ ਕਿ ਕੈ ਬਲ ਕੈ ਇਹ ਬਾਤ ਸਹੀ ਹੈ ॥੭੭੨॥ ਕੰਸ ਬਾਚ ਕੇਸੀ ਸੋਂ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮੁਨਿ ਤਉ ਮਿਲ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋ ਗ੍ਰਿਹ ਗਯੋ ਤਬ ਕੰਸ ਬਲੀ ਇਕ ਦੈਤ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਮਾਰਹੁ ਜਾਇ ਕਹਯੋ ਜਸੁਧਾ ਸੁਤ ਪੈ ਕਹਿ ਕੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਪਠਾਯੋ ॥ ਪਾਛੈ ਤੇ ਪੈ ਭਗਨੀ ਭਗਨੀ ਪਤਿ ਡਾਰ ਜੰਜੀਰਨ ਧਾਮਿ ਰਖਾਯੋ ॥ ਸੰਗ ਚੰਡੂਰ ਕਹਯੋ ਇਹ ਭੇਦ ਤਬੈ ਕੁਵਲਿਯਾ ਗਿਰਿ ਬੋਲ ਪਠਾਯੋ ॥੭੭੩॥ ਕੰਸ ਬਾਚ ਅਕ੍ਰੂਰ ਸੋਂ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਭਾਖ ਕਹੀ ਸੰਗ ਭ੍ਰਿੱਤਨ ਸੋ ਇਕ ਖੇਲਨ ਕੋ ਰੰਗ ਭੂਮਿ ਬਨੱਯੈ ॥ ਸੰਗ ਚੰਡੂਰ ਕਹਯੋ ਮੁਸਟੇ ਦਰਵਾਜੇ ਬਿਖੈ ਗਜ ਕੋ ਥਿਰ ਕੱਯੈ ॥ ਬੋਲਿ ਅਕ੍ਰੂਰ ਕਹੀ ਹਮਰੋ ਰਥ ਲੈ ਕਰਿ ਨੰਦ ਪੁਰੀ ਮਹਿ ਜੱਯੈ ॥ ਜੱਗਿ ਅਬੈ ਹਮਰੇ ਗ੍ਰਿਹ ਹੈ ਇਹ ਬਾਤਨ ਕੋ ਕਰ ਕੈ ਹਰਿ ਲਿਅੱਯੈ ॥੭੭੪॥ ਜਾਹਿ ਕਹਯੋ ਅਕ੍ਰੂਰਹਿ ਕੋ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਪੁਰ ਮੈ ਅਤਿ ਕੋਪਹਿ ਸਿਉਂ ਤਾ ॥ ਜੱਗਿ ਅਬੈ ਹਮਰੇ ਗ੍ਰਿਹ ਹੈ ਰਿਝਵਾਇ ਕੈ ਲਯਾਵਹੁ ਵਾ ਕਹ ਇਉਂ ਤਾ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਜਸ ਉੱਚ ਮਹਾਂ ਉਪਜਯੋ ਕਬਿ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਇਹ ਬਿਉਂਤਾ ॥ ਜਿਉ ਬਨ ਬੀਚ ਹਰੇ ਮ੍ਰਿਤ ਕੇ ਸੁ ਪਠਯੋ ਮ੍ਰਿਗਵਾ ਕਹਿ ਕੇਹਰਿ ਨਿਉਂਤਾ ॥੭੭੫॥ ਕਬਿਯੋਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਭੇਜਯੋ ਅਕ੍ਰੂਰ ਕਹੁ ਹਰਿ ਮਾਰਨ ਕੇ ਘਾਤ ॥ ਅਬ ਬਧ ਕੇਸੀ ਕੀ ਕਥਾ ਭਈ ਕਹੋਂ ਸੋਈ ਬਾਤ ॥੭੭੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਪ੍ਰਾਤ ਚਲਯੋ ਤਹ ਕੋ ਉਠਿ ਸੋ ਰਿਪੁ ਹ੍ਵੈ ਹਯ ਦੀਰਘ ਪੈ ਤਹ ਆਯੋ ॥ ਦੇਖਤ ਜਾਹਿ ਦਿਨੇਸ ਡਰਯੋ ਮਘਵਾ ਜਿਹ ਪੇਖਤ ਹੀ ਡਰਪਾਯੋ ॥ ਗ੍ਵਾਰ ਡਰੇ ਤਿਹ ਦੇਖਤ ਹੀ ਹਰਿ ਪਾਇਨ ਊਪਰਿ ਸੀਸ ਝੁਕਾਯੋ ॥ ਧੀਰ ਭਯੋ ਜਦੁਰਾਇ ਤਬੈ ਤਿਹ ਸੋਂ ਕੁਪਿ ਕੈ ਰਨ ਦੁੰਦ ਮਚਾਯੋ ॥੭੭੭॥ ਕੋਪ ਭਯੋ ਰਿਪੁ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਤਬ ਪਾਉਂ ਕੀ ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਚੋਟ ਚਲਾਈ ॥ ਦੀਨ ਨ ਲਾਗਨ ਸਯਾਮ ਤਨੈ ਸੁ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਸੋਂ ਜਦੁਰਾਇ ਬਚਾਈ ॥ ਫੇਰ ਗਹਯੋ ਸੋਊ ਪਾਇਨ ਤੇ ਕਰ ਮੋ ਨ ਰਹਯੋ ਸੁ ਦਯੋ ਹੈ ਬਗਾਈ ॥ ਜਿਉ ਲਰਕਾ ਬਟ ਫੈਂਕਤ ਹੈ

ਤਿਮ ਚਾਰ ਸੈ ਪੈਗ ਪਰਯੋ ਸੋਊ ਜਾਈ ॥੭੭੮॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਫੇਰ ਸੰਭਾਰ ਤਬੈ ਬਲ ਵਾ ਰਿਪੁ ਤੁੰਡ ਪਸਾਰਿ ਹਰਿ ਊਪਰਿ ਧਾਯੋ ॥ ਲੋਚਨ ਕਾਢਿ ਬਡੇ ਡਰਵਾਨ ਕਿਧੋਂ ਜਿਨ ਤੇ ਨਭ ਲੋਕ ਡਰਾਯੋ ॥ ਸ੍ਯਾਮ ਦਯੋ ਤਿਹ ਕੇ ਮੁਖ ਮੈ ਕਰ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਮਨ ਮੈ ਜਸੁ ਭਾਯੋ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਹ੍ਵੈ ਕਰ ਕਾਲ ਮਨੋ ਤਨ ਕੇਸੀ ਤੇ ਪ੍ਰਾਨ ਨਿਕਾਸਨ ਆਯੋ ॥੭੭੯॥ ਤਿਨ ਬਾਹ ਕਟੀ ਹਰਿ ਦਾਂਤਨ ਸੋ ਤਿਹ ਕੇ ਸਭ ਦਾਂਤ ਤਬੈ ਝਰਗੇ ॥ ਜੋਊ ਆਇ ਮਨੋਰਥ ਕੈ ਮਨ ਮੈ ਸਮ ਓਰਨ ਕੀ ਸੋਊ ਹੈ ਗਰਗੇ ॥ ਤਬ ਹੀ ਸੋਊ ਜੂਝ ਪਰੇ ਛਿਤ ਪੈ ਨ ਸੋਊ ਫਿਰ ਕੈ ਅਪਨੇ ਘਰ ਗੇ ॥ ਅਬ ਕਾਨ੍ਹਰ ਕੇ ਕਰ ਲਾਗਤ ਹੀ ਮਰਿ ਗਯੋ ਵਹ ਪਾਪ ਸਭੈ ਹਰ ਗੇ ॥੭੮੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਰਾਵਨ ਜਾ ਬਿਧਿ ਰਾਮ ਮਰਯੋ ਬਿਧਿ ਜੋ ਕਰ ਕੈ ਨਰਕਾਸੁਰ ਮਾਰਯੋ ॥ ਜਿਉ ਪ੍ਰਹਲਾਦ ਕੇ ਰੱਛਨ ਕੋ ਹਰਨਾਕਸ ਮਾਰ ਡਰਯੋ ਨ ਉਬਾਰਯੋ ॥ ਜਿਉ ਮਧੁ ਕੈਟ ਮਰੈ ਕਰਿ ਚਕ੍ਰ ਲੈ ਪਾਵਕ ਲੀਲ ਲਈ ਡਰ ਟਾਰਯੋ ॥ ਤਿਉ ਹਰਿ ਸੰਤਨ ਰਾਖਨ ਕੋ ਕਰ ਕੈ ਅਪਨੋ ਬਲ ਦੈਤ ਪਛਾਰਯੋ ॥੭੮੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮਾਰਿ ਬਡੇ ਰਿਪੁ ਕੋ ਹਰਿ ਜੂ ਸੰਗ ਗਊਅਨ ਲੈ ਸੁ ਗਏ ਬਨ ਮੈ ॥ ਮਨਿ ਸੋਕ ਸਭੈ ਹਰ ਕੈ ਸਭ ਹੀ ਅਤਿ ਕੈ ਫੁਨਿ ਆਨੰਦ ਪੈ ਤਨ ਮੈ ॥ ਫੁਨਿ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕੇ ਇਉਂ ਮਨ ਮੈ ॥ ਜਿਮ ਸਿੰਘ ਬਡੋ ਮ੍ਰਿਗ ਜਾਨਿ ਬਧਯੋ ਛਲ ਸੋਂ ਮ੍ਰਿਗਵਾ ਕੇ ਮਨੋ ਗਨ ਮੈ ॥੭੮੨॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਕੇਸੀ ਬਧਹ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥

ਅਥ ਨਾਰਦ ਜੂ ਕ੍ਰਿਸਨ ਪਹਿ ਆਏ ॥

ਅੜਿੱਲ ॥ ਤਬ ਨਾਰਦ ਚਲਿ ਗਯੋ ਨਿਕਟਿ ਭਟ ਕਿਸਨ ਕੇ ॥ ਉਦਰ ਪੂਰਨਾ ਕਰੀ ਮਨੋ ਹਿਤ ਤਿਸਨ ਕੇ ॥ ਰਹਯੋ ਮੁਨੀ ਸਿਰ ਨ੍ਯਾਇ ਸ੍ਯਾਮ ਤਰ ਪਗਨ ਕੇ ॥ ਹੋ ਮਨਿ ਬਿਚਾਰਿ ਕਹਯੋ ਸ੍ਯਾਮ ਮਹਾਂ ਸੰਗ ਲਗਨ ਕੇ ॥੭੮੩॥ ਮੁਨਿ ਨਾਰਦ ਜੂ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਸੋਂ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਅਕ੍ਰੂਰ ਕੇ ਅਗ੍ਰ ਹੀ ਜਾ ਹਰਿ ਸੋਂ ਮੁਨਿ ਪਾ ਪਰਿ ਕੈ ਇਹ ਬਾਤ ਸੁਨਾਈ ॥ ਰੀਝ ਰਹਯੋ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਸੁ ਨਿਹਾਰਿ ਕੈ ਸੁੰਦਰ ਰੂਪ ਕਨ੍ਹਾਈ ॥ ਬੀਰ ਬਡੋ ਰਨ ਬੀਚ ਬਧੋ ਤੁਮ ਐਸੇ ਕਹਯੋ ਅਤਿ ਹੀ ਛਬਿ ਪਾਈ ॥ ਆਯੋ ਹੋਂ ਹਉ ਸੁ ਘਨੇ ਰਿਪੁ ਘੇਰਿ ਸਿਕਾਰ ਕੀ ਭਾਂਤਿ ਬਧੋ ਤਿਨ ਜਾਈ ॥੭੮੪॥ ਤਬ ਹਉ ਉਪਮਾ ਤੁਮਰੀ ਕਰਿ ਹੋਂ ਕੁਬਲਿਯਾ ਗਿਰਿ ਕੋ ਤੁਮ ਜੋ ਮਰਿਹੋ ॥ ਮੁਸਟਕ ਬਲ ਸਾਥ

ਚੰਡੂਰਹਿ ਸੋਂ ਰੰਗ ਭੂਮਿ ਬਿਖੈ ਬਧ ਜੋ ਕਰਿਹੋ ॥ ਫਿਰਿ ਕੰਸ ਬਡੇ ਅਪੁਨੇ ਰਿਪੁ ਕੋ ਗਹਿ ਕੇਸ ਤੇ ਪ੍ਰਾਨਨ ਕੋ ਹਰਿਹੋ ॥ ਰਿਪੁ ਮਾਰਿ ਘਨੇ ਬਨ ਆਸੁਰ ਕੋ ਕਰ ਕਾਟਿ ਸਭੈ ਧਰ ਪੈ ਡਰਿਹੋ ॥੭੮੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਹ ਕਹਿ ਨਾਰਦ ਕਿਸਨ ਸੋ ਬਿਦਾ ਭਯੋ ਮਨ ਮਾਹਿ ॥ ਅਬ ਦਿਨ ਕੰਸਹਿ ਕੇ ਕਹ੍ਯੋ ਮ੍ਰਿਤ ਕੇ ਫੁਨਿ ਨਿਜਕਾਹਿ ॥੭੮੬॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਮੁਨਿ ਨਾਰਦ ਜੂ ਕ੍ਰਿਸਨ ਜੂ ਕੋ ਸਭ ਭੇਦ ਦੇ ਫਿਰ ਬਿਦਿਆ ਭਏ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥

ਅਥ ਬਿਸ੍ਵਾਸੁਰ ਦੈਤ ਜੁੱਧ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਖੇਲਤ ਗ੍ਵਾਰਨ ਸੋ ਕਿਸਨ ਆਦਿ ਨਿਰੰਜਨ ਜੋਇ ॥ ਹ੍ਵੈ ਮੇਢਾ ਤਸਕਰ ਕੋਊ ਕੋਊ ਪਹਰੂਆ ਹੋਇ ॥੭੮੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕੇਸਵ ਜੂ ਸੰਗਿ ਗ੍ਵਾਰਨ ਕੇ ਬ੍ਰਿਜ ਭੂਮਿ ਬਿਖੈ ਸੁਭ ਖੇਲ ਮਚਾਯੋ ॥ ਗ੍ਵਾਰਨ ਦੇਖਿ ਤਬੈ ਬਿਸ੍ਵਾਸੁਰ ਹ੍ਵੈ ਚੁਰਵਾ ਤਿਨ ਭੱਛਨ ਆਯੋ ॥ ਗ੍ਵਾਰ ਹਰੇ ਹਰਿ ਕੇ ਬਹੁਤੇ ਤਿਹ ਕੋ ਫਿਰ ਕੈ ਹਰਿ ਜੂ ਲਖਿ ਪਾਯੋ ॥ ਧਾਇ ਕੈ ਤਾਹੀ ਕੀ ਗ੍ਰੀਵ ਗਹੀ ਬਲ ਸੋਂ ਧਰਨੀ ਪਰ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥੭੮੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਿਸ੍ਵਾਸੁਰ ਕੋ ਮਾਰਿ ਕੈ ਕਰਿ ਸਾਧਨ ਕੇ ਕਾਮ ॥ ਹਲੀ ਸੰਗ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰ ਲੈ ਆਏ ਨਿਸਿ ਕੋ ਧਾਮ ॥੭੮੯॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰੇ ਬਿਸ੍ਵਾਸੁਰ ਦੈਂਤ ਬਧਹ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ॥

ਅਥ ਹਰਿ ਕੋ ਅਕ੍ਰੂਰ ਮਥੁਰਾ ਕੋ ਲੈ ਜੈਬੋ ॥

ਸਵੈਯਾ ॥ ਰਿਪੁ ਕੋ ਹਰਿ ਮਾਰਿ ਗਏ ਜਬ ਹੀ ਅਕ੍ਰੂਰ ਕਿਧੋਂ ਚਲਿ ਕੈ ਤਹ ਆਯੋ ॥ ਸਜਾਮ ਕੋ ਦੇਖਿ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਰ੍ਯੋ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥ ਕੰਸ ਕਹੀ ਸੋਊ ਕੈ ਬਿਨਤੀ ਜਦੁਰਾ ਅਪਨੇ ਹਿਤ ਸਾਥ ਰਿਝਾਯੋ ॥ ਅੰਕੁਸ ਸੋਂ ਗਜ ਜਿਉ ਫਿਰਿਯੈ ਹਰਿ ਕੋ ਤਿਮ ਬਾਤਨ ਤੇ ਹਿਰ ਲ੍ਯਾਯੋ ॥੭੯੦॥ ਸੁਨ ਕੈ ਬਤਿਯਾਂ ਤਿਹ ਕੀ ਹਰਿ ਜੂ ਪਿਤ ਧਾਮ ਗਏ ਇਹ ਬਾਤ ਸੁਨਾਈ ॥ ਮੋਹਿ ਅਬੈ ਅਕ੍ਰੂਰ ਕੇ ਹਾਥ ਬੁਲਾਇ ਪਠਯੋ ਮਥੁਰਾ ਹੂੰ ਕੇ ਰਾਈ ॥ ਪੇਖਤ ਹੀ ਤਿਹ ਮੂਰਤਿ ਨੰਦ ਕਹੀ ਤੁਮਰੇ ਤਨ ਹੈ ਕੁਸਰਾਈ ॥ ਕਾਹੇ ਕੀ ਹੈ ਕੁਸਰਾਤ ਕਹ੍ਯੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬੁਲ੍ਯੋ ਮੁਸਲੀਧਰ ਭਾਈ ॥੭੯੧॥ ਅਥ ਮਥੁਰਾ ਮੈ ਹਰਿ ਕੋ ਆਗਮਨ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸੁਨ ਕੈ ਬਤਿਯਾ ਸੰਗਿ ਗ੍ਵਾਰਨ ਲੈ

ਬ੍ਰਿਜ ਰਾਜ ਚਲ੍ਯੋ ਮਥੁਰਾ ਕੋ ਤਬੈ ॥ ਬਕਰੇ ਅਤਿ ਲੈ ਪੁਨਿ ਛੀਰ ਘਨੋ ਧਰ ਕੈ ਮੁਸਲੀਧਰ ਸ੍ਯਾਮ ਅਗੈ ॥ ਤਿਹ ਦੇਖਤ ਹੀ ਸੁਖੁ ਹੋਤ ਘਨੋ ਤਨ ਕੋ ਜਿਹ ਦੇਖਤ ਪਾਪ ਭਗੈ ॥ ਮਨੁ ਗ੍ਵਾਰਨ ਕੇ ਬਨ ਸੁੰਦਰ ਮੈ ਸਮ ਕੇਹਰਿ ਕੀ ਜਦੁਰਾਇ ਲਗੈ ॥੭੯੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮਥੁਰਾ ਹਰਿ ਕੇ ਜਾਨ ਕੀ ਸੁਨੀ ਜਸੋਧਾ ਬਾਤ ॥ ਤਬੈ ਲਗੀ ਰੋਦਨਿ ਕਰਨ ਭੂਲ ਗਈ ਸੁਧਿ ਸਾਤ ॥੭੯੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਰੋਵਨ ਲਾਗਿ ਜਬੈ ਜਸੁਧਾ ਅਪੁਨੇ ਮੁਖ ਤੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੋ ਭਾਖੈ ॥ ਕੋ ਹੈ ਹਿਤੂ ਹਮਰੋ ਬ੍ਰਿਜ ਮੈ ਚਲਤੇ ਹਰਿ ਕੋ ਬ੍ਰਿਜ ਮੈ ਫਿਰਿ ਰਾਖੈ ॥ ਐਸੋ ਕੋ ਢੀਠ ਕਰੈ ਜਿਯ ਮੋ ਨ੍ਰਿਪ ਸਾਮੁਹਿ ਜਾ ਬਤਿਯਾ ਇਹ ਭਾਖੈ ॥ ਸੋਕ ਭਰੀ ਮੁਰਝਾਇ ਗਿਰੀ ਧਰਨੀ ਪਰ ਸੋ ਬਤੀਆ ਨਹਿ ਭਾਖੈ ॥੭੯੪॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਬਾਰਹ ਮਾਸ ਰਖ੍ਯੋ ਉਦਰੇ ਮਹਿ ਤੇਰਹਿ ਮਾਸ ਭਏ ਜੋਊ ਜੱਯਾ ॥ ਪਾਲ ਬਡੋ ਜੁ ਕਰ੍ਯੋ ਤਬ ਹੀ ਹਰਿ ਕੋ ਸੁਨਿ ਮੈ ਮੁਸਲੀਧਰ ਭੱਯਾ ॥ ਤਾਹੀ ਕੇ ਕਾਜ ਕਿਧੋ ਨ੍ਰਿਪ ਵਾ ਬਸੁਦੇਵ ਕੋ ਕੈ ਸੁਤ ਬੋਲਿ ਪਠੱਯਾ ॥ ਪੈ ਹਮਰੇ ਘਟ ਭਾਗਨ ਕੇ ਘਰ ਭੀਤਰਿ ਪੈ ਨਹੀ ਸ੍ਯਾਮ ਰਹੱਯਾ ॥੭੯੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਰਥ ਊਪਰ ਮਹਾਰਾਜ ਗੇ ਰਥ ਚੜ੍ਹ ਕੈ ਤਜਿ ਗ੍ਰੇਹ ॥ ਗੋਪਿਨ ਕਥਾ ਬ੍ਰਿਲਾਪ ਕੀ ਭਈ ਸੰਤ ਸੁਨਿ ਲੇਹ ॥੭੯੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਬ ਹੀ ਚਲਿ ਬੇ ਕੀ ਸੁਨੀ ਬਤਿਯਾ ਤਬ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਨੈਨ ਤੇ ਨੀਰ ਢਰ੍ਯੋ ॥ ਗਿਨਤੀ ਤਿਨ ਕੇ ਮਨ ਬੀਚ ਭਈ ਮਨ ਕੋ ਸਭ ਆਨੰਦ ਦੂਰ ਕਰ੍ਯੋ ॥ ਜਿਤਨੋ ਤਿਨ ਮੈ ਰਸ ਜੋਬਨ ਥੋ ਦੁਖ ਕੀ ਸੋਇ ਈਂਧਨ ਮਾਹਿ ਜਰ੍ਯੋ ॥ ਤਿਨ ਤੇ ਨਹੀ ਬੋਲ੍ਯੋ ਜਾਤ ਕਛੂ ਮਨ ਕਾਨ੍ਹ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕੇ ਸੰਗ ਜਰ੍ਯੋ ॥੭੯੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਾ ਸੰਗ ਗਾਵਤਿ ਥੀ ਮਿਲਿ ਗੀਤ ਕਰੈ ਮਿਲਿ ਕੈ ਜਿਹ ਸੰਗ ਅਖਾਰੇ ॥ ਜਾ ਹਿਤ ਲੋਗਨ ਹਾਸ ਸਹ੍ਯੋ ਤਿਹ ਸੰਗ ਫਿਰੈ ਨਹਿ ਸੰਕ ਬਿਚਾਰੇ ॥ ਜਾ ਹਮਰੋ ਅਤਿ ਹੀ ਹਿਤ ਕੈ ਲਰਿ ਆਪ ਬਲੀ ਤਿਨ ਦੈਤ ਪਛਾਰੇ ॥ ਸੋ ਤਜਿ ਕੈ ਬ੍ਰਿਜ ਮੰਡਲ ਕਉ ਸਜਨੀ ਮਥੁਰਾ ਹੂੰ ਕੀ ਓਰ ਪਧਾਰੇ ॥੭੯੮॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਾਹੀ ਕੇ ਸੰਗ ਸੁਨੋ ਸਜਨੀ ਹਮਰੋ ਜਮੁਨਾ ਤਟ ਨੇਹੁ ਭਯੋ ਹੈ ॥ ਤਾਹੀ ਕੇ ਬੀਚ ਰਹ੍ਯੋ ਗਡ ਕੈ ਤਿਹ ਤੇ ਨਹੀ ਛੂਟਨ ਨੈਕੁ ਗਯੋ ਹੈ ॥ ਤਾ ਚਲਬੇ ਕੀ ਸੁਨੀ ਬਤਿਯਾ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਭੀਤਰਿ ਸੋਕ ਛਯੋ ਹੈ ॥ ਸੋ ਸੁਨਿਯੈ ਸਜਨੀ ਹਮ ਕਉ ਤਜਿ ਕੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕਉ ਮਥੁਰਾ ਕੋ ਗਯੋ ਹੈ ॥੭੯੯॥ ਅਤਿ ਹੀ ਹਿਤ ਸਿਉ ਸੰਗ ਖੇਲਤਿ ਜਾ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰਿ ਕਾਮਨਿ ॥ ਰਾਸ ਕੇ ਭੀਤਰਿ ਯੋਂ ਲਸਕੈ ਰੁਤਿ ਸਾਵਨ ਕੀ ਚਮਕੈ ਜਿਮ ਦਾਮਨਿ ॥ ਚੰਦ ਮੁਖੀ

ਤਨ ਕੰਚਨ ਸੇ ਦ੍ਰਿਗ ਕੰਜ ਪ੍ਰਭਾ ਜੁ ਚਲੈ ਗਜ ਗਾਮਨਿ ॥ ਤਜਾਗਿ ਤਿਨੈ ਮਥੁਰਾ ਕੋ ਚਲਯੋ ਜਦੁਰਾਇ ਸੁਨੋ ਸਜਨੀ ਅਬ ਧਾਮਨਿ ॥੯੦੦॥ ਕੰਜ ਮੁਖੀ ਤਨ ਕੰਚਨ ਸੇ ਬਿਰਲਾਪ ਕਰੈਂ ਹਰਿ ਸੋਂ ਹਿਤ ਲਾਈ ॥ ਸੋਕ ਭਯੋ ਤਿਨ ਕੇ ਮਨ ਬੀਚ ਅਸੋਕ ਗਯੋ ਤਿਨਹੂੰ ਤੇ ਨਸਾਈ ॥ ਭਾਖਤਿ ਹੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੁਨੋ ਸਜਨੀ ਹਮ ਤਜਾਗਿ ਗਯੋ ਹੈ ਕਨ੍ਹਾਈ ॥ ਆਪ ਗਏ ਮਥੁਰਾ ਪੁਰ ਮੈ ਜਦੁਰਾਇ ਨ ਜਾਨਤ ਪੀਰ ਪਰਾਈ ॥੯੦੧॥ ਅੰਗ ਬਿਖੈ ਸਜਿ ਕੈ ਭਗਵੇ ਪਟ ਹਾਥਨ ਮੈ ਚਿਪੀਆ ਹਮ ਲੈਹੈਂ ॥ ਸੀਸ ਧਰੈਂਗੀ ਜਟਾ ਅਪਨੇ ਹਰਿ ਮੂਰਤਿ ਭਿੱਛ ਕਉ ਮਾਂਗ ਅਘੈਹੈਂ ॥ ਸਜਾਮ ਚਲੈ ਜਿਹ ਠਉਰ ਬਿਖੈ ਹਮਹੂੰ ਤਿਹ ਠਉਰ ਬਿਖੈ ਚਲਿ ਜੈਹੈਂ ॥ ਤਜਾਗਿ ਕਹਯੋ ਹਮ ਧਾਮਨ ਕੋ ਸਭ ਹੀ ਮਿਲਿ ਕੈ ਹਮ ਜੋਗਨਿ ਹ੍ਵੈਹੈਂ ॥੯੦੨॥ ਬੋਲਤਿ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਆਪਸਿ ਮੈ ਸੁਨਿਯੈ ਸਜਨੀ ਹਮ ਕਾਮ ਕਰੈਂਗੀ ॥ ਤਜਾਗਿ ਕਹਯੋ ਹਮ ਧਾਮਨ ਕਉ ਚਿਪੀਆ ਗਹਿ ਸੀਸ ਜਟਾਨ ਧਰੈਂਗੀ ॥ ਕੈ ਬਿਖ ਖਾਇ ਮਰੈਂਗੀ ਕਹਯੋ ਨਹੀ ਬੂਡ ਮਰੈਂ ਨਹੀ ਜਾਇ ਜਰੈਂਗੀ ॥ ਮਾਨਿ ਬਿਯੋਗ ਕਹੈ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਕਾਨ੍ਹ ਕੈ ਸਾਥ ਤੇ ਪੈ ਨ ਟਰੈਂਗੀ ॥੯੦੩॥ ਜਿਨਹੂ ਹਮਰੇ ਸੰਗ ਕੇਲ ਕਰੇ ਬਨ ਬੀਚ ਦਏ ਹਮ ਕਉ ਸੁਖ ਭਾਰੇ ॥ ਜਾ ਹਮਰੇ ਹਿਤ ਹਾਸ ਸਹਯੋ ਹਮਰੇ ਹਿਤ ਕੈ ਜਿਹ ਦੈਤ ਪਛਾਰੇ ॥ ਰਾਸ ਬਿਖੈ ਜਿਹ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕੇ ਮਨ ਕੇ ਸਭ ਸੋਕ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਡਾਰੇ ॥ ਸੋ ਸੁਨਿਯੈ ਹਮਰੇ ਹਿਤ ਕੋ ਤਜਿ ਕੈ ਸੁ ਅਬੈ ਮਥੁਰਾ ਕੋ ਪਧਾਰੇ ॥੯੦੪॥ ਮੁੰਦ੍ਰਕਕਾ ਪਹਰੈਂ ਹਮ ਕਾਨਨ ਅੰਗ ਬਿਖੈ ਭਗਵੇ ਪਟ ਕੈਹੈਂ ॥ ਹਾਥਨ ਮੈ ਚਿਪੀਆ ਧਰਿ ਕੈ ਅਪੁਨੇ ਤਨ ਬੀਚ ਬਿਭੂਤਿ ਲਗੈਹੈਂ ॥ ਪੈ ਕਸਿ ਕੈ ਸਿੰਙੀਆ ਕਟਿ ਮੈ ਹਰਿ ਕੇ ਸੰਗ ਗੋਰਖ ਨਾਥ ਜਗੈਹੈਂ ॥ ਗ੍ਵਾਰਨਿਯਾਂ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹੈਂ ਤਜਿ ਕੈ ਹਮ ਧਾਮਨ ਜੋਗਨ ਹ੍ਵੈਹੈਂ ॥੯੦੫॥ ਕੈ ਬਿਖ ਖਾਇ ਮਰੈਂਗੀ ਕਹਯੋ ਅਪਨੇ ਤਨ ਕੋ ਨਹਿ ਘਾਤ ਕਰੈਹੈਂ ॥ ਮਾਰਿ ਛੁਰੀ ਅਪਨੇ ਤਨ ਮੈ ਹਰਿ ਕੇ ਹਮ ਊਪਰ ਪਾਪ ਚੜ੍ਹੈਹੈਂ ॥ ਨਾਤਰ ਬ੍ਰਹਮ ਕੇ ਜਾ ਪੁਰ ਮੈ ਬਿਰਥਾ ਇਹ ਕੀ ਸੁ ਪੁਕਾਰ ਕਰੈਹੈਂ ॥ ਗ੍ਵਾਰਨਿਯਾਂ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹੈਂ ਬ੍ਰਿਜ ਤੇ ਹਰਿ ਕੋ ਹਮ ਜਾਨ ਨ ਦੈਹੈਂ ॥੯੦੬॥ ਸੇਲੀ ਡਰੈਂਗੀ ਗਰੇ ਅਪੁਨੇ ਬਟੂਆ ਅਪਨੇ ਕਟਿ ਸਾਥ ਕਸੈਹੈਂ ॥ ਲੈ ਕਰਿ ਬੀਚ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਕਿਧੋਂ ਫਰੂਆ ਤਿਹ ਸਾਮੁਹਿ ਧੂਪ ਜਗੈਹੈਂ ॥ ਘੋਟ ਕੈ ਤਾਹੀ ਕੇ ਧਜਾਨ ਕੀ ਭਾਂਗ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਸੁ ਵਾਹੀ ਚੜ੍ਹੈਹੈਂ ॥ ਗ੍ਵਾਰਨਿਯਾਂ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹੈਂ ਨ ਰਹੈ ਹਮ ਧਾਮਨ ਜੋਗਨਿ ਹ੍ਵੈਹੈਂ ॥੯੦੭॥ ਧੂਮ ਡਰੈਂ ਤਿਹ ਕੇ

ਗ੍ਰਿਹ ਸਾਮੁਹਿ ਅਉਰ ਕਛੂ ਨਹਿ ਕਾਰਜ ਕੈਹੈਂ ॥ ਧ੍ਯਾਨ ਧਰੈਂਗੀ ਕਿਧੋਂ ਤਿਹ ਕੋ ਤਿਹ ਧ੍ਯਾਨ ਕੀ ਭਾਂਗਹਿ ਸੋ ਮਤਿ ਹ੍ਵੈਹੈਂ ॥ ਲੈ ਤਿਹ ਕੇ ਫੁਨਿ ਪਾਇਨ ਧੂਰਿ ਕਿਧੋਂ ਸੁ ਬਿਭੂਤਿ ਕੀ ਠਉਰ ਚੜੈਹੈਂ ॥ ਕੈ ਹਿਤ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਐਸਿ ਕਹੈਂ ਤਜਿ ਕੈ ਗ੍ਰਿਹ ਕਉ ਹਮ ਜੋਗਨਿ ਹ੍ਵੈਹੈਂ ॥੮੦੮॥ ਕੈ ਅਪੁਨੇ ਮਨ ਕੀ ਫੁਨਿ ਮਾਲ ਕਹੈ ਕਬਿ ਵਾਹੀ ਕੋ ਨਾਮੁ ਜਪੈਹੈਂ ॥ ਕੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕੀ ਪੈ ਤਪਸਾ ਹਿਤ ਸੋਂ ਤਿਹ ਤੇ ਜਦੁਰਾਇ ਰਿਝੈਹੈਂ ॥ ਮਾਂਗ ਸਭੈ ਤਿਹ ਤੇ ਮਿਲਿ ਕੈ ਬਰੁ ਪਾਇਨ ਪੈ ਤਿਹ ਤੇ ਹਮ ਲ੍ਯੈਹੈਂ ॥ ਯਾ ਤੇ ਬਿਚਾਰ ਕਹੈਂ ਗੁਪਿਯਾਂ ਤਜਿ ਕੈ ਹਮ ਧਾਮਨ ਜੋਗਨਿ ਹ੍ਵੈਹੈਂ ॥੮੦੯॥ ਠਾਢੀ ਹੈ ਹੋਇ ਇਕੱਤ੍ਰ ਤ੍ਰਿਯਾ ਜਿਮ ਘੰਟਕ ਹੇਰਿ ਬਜੈ ਮਿਰਗਾਇਲ ॥ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਕਬਿ ਚਿੰਤ ਹਰੈ ਹਰਿ ਕੋ ਹਰਿ ਊਪਰਿ ਹ੍ਵੈ ਅਤਿ ਮਾਇਲ ॥ ਧ੍ਯਾਨ ਲਗੈ ਦ੍ਰਿਗ ਮੂੰਦ ਰਹੈਂ ਉਘਰੈਂ ਨਿਕਟੈ ਤਿਹ ਜਾਨਿ ਉਤਾਇਲ ॥ ਯੋਂ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਮਨ ਮੈ ਜਿਮ ਮੀਚਤੇ ਆਂਖ ਉਘਾਰਤ ਘਾਇਲ ॥੮੧੦॥ ਕੰਚਨ ਕੇ ਤਨ ਜੋ ਸਮ ਥੀ ਜੁ ਹੁਤੀ ਸਮ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਚੰਦ ਕਰਾ ਸੀ ॥ ਮੈਨ ਕੀ ਸਾਨ ਸੋ ਸਾਨ ਬਨੀ ਦੋਊ ਭਉਹ ਮਨੋ ਅਖਿਯਾਂ ਸਮ ਗਾਸੀ ॥ ਦੇਖਤ ਜਾ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁਖ ਹੋ ਨਹਿ ਦੇਖਤ ਹੀ ਤਿਹ ਹੋਤ ਉਦਾਸੀ ॥ ਸ੍ਯਾਮ ਬਿਨਾ ਸਸਿ ਪੈ ਜਲ ਕੀ ਮਨੁ ਕੰਜ ਮੁਖੀ ਭਈ ਸੂਕ ਜਰਾ ਸੀ ॥੮੧੧॥ ਰਥ ਊਪਰਿ ਸ੍ਯਾਮ ਚੜ੍ਹਾਇ ਕੈ ਸੋ ਸੰਗਿ ਲੈ ਸਭ ਗੋਪ ਤਹਾਂ ਕੋ ਗਏ ਹੈਂ ॥ ਗ੍ਵਾਰਨਿਯਾਂ ਸੁ ਰਹੀ ਗ੍ਰਿਹ ਮੈ ਜਿਨ ਕੇ ਮਨ ਬੀਚ ਸੁ ਸੋਕ ਭਏ ਹੈਂ ॥ ਠਾਢਿ ਉਡੀਕਤਿ ਗੋਪਿ ਜਹਾਂ ਤਿਹ ਠਉਰ ਬਿਖੈ ਦੋਊ ਏ ਸੁ ਅਏ ਹੈਂ ॥ ਸੁੰਦਰ ਹੈ ਸਸਿ ਸੇ ਜਿਨ ਕੇ ਮੁਖ ਕੰਚਨ ਸੇ ਤਨ ਰੂਪ ਛਏ ਹੈ ॥੮੧੨॥ ਜਬ ਹੀ ਅਕ੍ਰੂਰ ਕੇ ਸੰਗ ਕਿਧੋਂ ਜਮਨਾ ਪੈ ਗਏ ਬ੍ਰਿਜ ਲੋਕ ਸਬੈ ॥ ਅਕ੍ਰੂਰ ਹੀ ਚਿੰਤ ਕਰੀ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਪਾਪ ਕਰ੍ਯੋ ਹਮਹੂੰ ਸੁ ਅਬੈ ॥ ਤਬ ਹੀ ਤਜਿ ਕੈ ਰਥ ਬੀਚ ਧਸ੍ਯੋ ਜਲ ਕੇ ਸੰਧਿਆ ਕਰਬੇ ਕੋ ਤਬੈ ॥ ਇਹ ਕੋ ਮਰਿ ਹੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕੰਸ ਬਲੀ ਜੁ ਭਈ ਇਹਕੀ ਅਤਿ ਚਿੰਤ ਜਬੈ ॥੮੧੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਨ੍ਹਾਤ ਜਬੈ ਅਕ੍ਰੂਰ ਮਨਿ ਹਰਿ ਕੋ ਕਰ੍ਯੋ ਬਿਚਾਰ ॥ ਤਬ ਤਿਹ ਕੋ ਜਲ ਮੈ ਤਬੈ ਦਰਸਨ ਦਯੋ ਮੁਰਾਰਿ ॥੮੧੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮੁੰਡ ਹਜਾਰ ਭੁਜਾ ਸਹਸੇ ਦਸ ਸੇਸ ਕੇ ਆਸਨ ਪੈ ਜੁ ਬਿਰਾਜੈ ॥ ਪੀਤ ਲਸੈ ਪਟ ਚਕ੍ਰ ਕਰੈ ਜਿਹ ਕੇ ਕਰ ਭੀਤਰਿ ਨੰਦਗ ਛਾਜੈ ॥ ਬੀਚ ਤਬੈ ਜਮੁਨਾ ਪ੍ਰਗਟ੍ਯੋ ਫੁਨਿ ਸਾਧਹਿ ਕੇ ਹਰਬੇ ਡਰ ਕਾਜੈ ॥ ਜਾ ਕੋ ਕਰ੍ਯੋ ਸਭ ਹੀ ਜਗ ਹੈ ਜਿਹ ਦੇਖਤ ਹੀ ਘਨ ਸਾਵਨ ਲਾਜੈ ॥੮੧੫॥

ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਲ ਤੇ ਕਢ ਕੈ ਮਨ ਮੈ ਸੁਖ ਕੈ ਮਥੁਰਾ ਕੋ ਚਲੵੋ ਮਨ ਆਨੰਦ ਪਾਈ ॥ ਧਾਇ ਗਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਪੁਰ ਮੈ ਹਰਿ ਮਾਰਨ ਕੀ ਨ ਕਰੀ ਦੁਚਿਤਾਈ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਨ ਕੋ ਮਥੁਰਾ ਕੀ ਜੁਰੀ ਸਭ ਆਨਿ ਲੁਕਾਈ ॥ ਜਾ ਕੇ ਕਛੂ ਤਨ ਮੈ ਦੁਖ ਹੈ ਹਰਿ ਦੇਖਤ ਹੀ ਸੋਊ ਪਾਰ ਪਰਾਈ ॥੮੧੬॥ ਹਰਿ ਆਗਮ ਕੀ ਸੁਨ ਕੈ ਬਤਿਯਾ ਉਠ ਕੈ ਮਥੁਰਾ ਕੀ ਸਭੈ ਤ੍ਰਿਯ ਧਾਈ ॥ ਆਵਤ ਥੇ ਰਥ ਬੀਚ ਚੜ੍ਹੇ ਚਲ ਕੈ ਤਿਹ ਠਉਰ ਬਿਖੈ ਸੋਊ ਆਈ ॥ ਮੂਰਤਿ ਦੇਖ ਕੈ ਰੀਝ ਰਹੀ ਹਰਿ ਆਨਨ ਓਰ ਰਹੀ ਲਿਵ ਲਾਈ ॥ ਸੋਕ ਕਥਾ ਜਿਤਨੀ ਮਨ ਥੀ ਇਹ ਓਰ ਨਿਹਾਰਿ ਦਈ ਬਿਸਰਾਈ ॥੮੧੭॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਕੰਧੇ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ
ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਨੰਦ ਅਉ ਗੋਪਨ ਸਹਿਤ ਮਥੁਰਾ ਪ੍ਰਵੇਸ ਕਰਣੰ ॥
ਕੰਸ ਧੁਬੀਆ ਕੋ ਬਧ ਕਥਨੰ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਮਥੁਰਾ ਪੁਰ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਕਬਿ ਮਨ ਮੈ ਕਹੀ ਬਿਚਾਰਿ ॥ ਸੋਭਾ ਜਿਹ ਦੇਖਤ ਸੁ ਕਬਿ ਕਰ ਨਹਿ ਸਕਤ ਉਚਾਰ ॥੮੧੮॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਿਹ ਕੇ ਜਟਤੰ ਨਗ ਭੀਤ ਰਹੈਂ ਦਮਕੈ ਦੁਤਿ ਮਾਨਹੁ ਬਿੱਜੁ ਛਟਾ ॥ ਜਮੁਨਾ ਜਿਹ ਸੁੰਦਰ ਤੀਰ ਬਹੈ ਸੁ ਬਿਰਾਜਤ ਹੈ ਜਿਹ ਭਾਂਤਿ ਅਟਾ ॥ ਬ੍ਰਹਮਾ ਜਿਹ ਦੇਖਤ ਰੀਝ ਰਹੈ ਰਿਝਵੈ ਪਿਖਿ ਤਾ ਧਰ ਸੀਸ ਜਟਾ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਪ੍ਰਭਾ ਧਰ ਹੈ ਪੁਰ ਧਾਮ ਸੁ ਬਾਤ ਕਰੈ ਸੰਗ ਮੇਘ ਘਟਾ ॥੮੧੯॥ ਹਰਿ ਆਵਤ ਥੇ ਮਗ ਬੀਚ ਚਲੵੋ ਰਿਪੁ ਕੋ ਧੁਬੀਆ ਮਗ ਏਕ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਜਉ ਸੁ ਗਹੇ ਤਿਹ ਤੇ ਪਟ ਤਉ ਕੁਪਿ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਤਿਹ ਨਾਮ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਤਬੈ ਰਿਸ ਕੈ ਮਨ ਮੈ ਸੰਗ ਅੰਗੁਲਿਕਾ ਤਿਹ ਕੇ ਮੁਖ ਮਾਰਯੋ ॥ ਇਉਂ ਗਿਰ ਗਯੋ ਧਰਨੀ ਪਰ ਸੋ ਪਟ ਜਿਉ ਧੁਬੀਆ ਪਟ ਸੰਗ ਪ੍ਰਹਾਰਯੋ ॥੮੨੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਨ ਸੋਂ ਹਰਿ ਕਹੀ ਰਿਪੁ ਧੁਬੀਆ ਕਹੁ ਕੂਟਿ ॥ ਬਸਤ੍ਰ ਜਿਤੇ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਸਕਲ ਲੇਹੁ ਸਭਨ ਕੋ ਲੂਟ ॥੮੨੧॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਗ੍ਵਾਰ ਅਜਾਨ ਬਸਤ੍ਰ ਪਹਰ ਜਾਨਤ ਨਹੀ ॥ ਬਾਕਾਤਾ ਤ੍ਰਿਯ ਆਨ ਚੀਰ ਪੈਨਾਏ ਤਿਨ ਤਨੈ ॥੮੨੨॥ ਰਾਜਾ ਪ੍ਰੀਛਤ ਬਾਕ ਸੁਕ ਸੋਂ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੈ ਬਰੁ ਤਾ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਕ੍ਰਿਸਨ ਮੂੰਡ ਰਹੇ ਨਿਹੁਰਾਇ ॥ ਤਬ ਸੁਕ ਸੋਂ ਪੂਛਯੋ ਨ੍ਰਿਪੈ ਕਹੋ

ਹਮੈ ਕਿਹ ਭਾਇ ॥੯੨੩॥ ਸੁਕ ਬਾਚ ਰਾਜਾ ਸੋਂ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਚਤੁਰਭੁਜ ਕੋ ਬਰ ਵਾਹਿ ਦਯੋ ਬਰ ਪਾਇ ਸੁਖੀ ਰਹੁ ਤਾਹਿ ਕਹੇ ॥ ਹਰਿ ਬਾਕ ਕੇ ਹੋਵਤ ਪੈ ਤਿਨਹੂੰ ਅਮਰਾ ਪੁਰ ਕੈ ਫਲ ਹੈ ਸੁ ਲਹੇ ॥ ਬਹੁ ਦੈ ਕਰ ਲੱਜਤ ਹੋਤ ਬਡੋ ਇਮ ਲੋਕ ਏ ਨੀਤ ਬਿਖੈ ਹੈ ਕਹੇ ॥ ਹਰਿ ਜਾਨ ਕਿ ਮੈ ਇਹ ਥੋਰ ਦਯੋ ਤਿਹ ਤੇ ਮੁੰਡੀਆ ਨਿਹੁਰਾਇ ਰਹੇ ॥੯੨੪॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਗ੍ਰੰਥੇ ਧੋਬੀ ਕੋ ਬਧ ਤਾ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਬਰ ਦੇਤ ਭਏ ॥

ਅਥ ਬਾਗਵਾਨ ਕੋ ਉਧਾਰ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਧ ਕੈ ਧੋਬੀ ਕੋ ਕ੍ਰਿਸਨ ਕਰਿ ਤਾ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਕਾਮ ॥ ਰਥ ਧਵਾਇ ਤਬ ਹੀ ਚਲੇ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਸਾਮੁਹਿ ਧਾਮ ॥੯੨੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਆਗੇ ਤੇ ਸਜਾਮ ਮਿਲ੍ਯੋ ਬਗਵਾਨ ਸੁ ਹਾਰ ਗਰੇ ਹਰਿ ਕੇ ਤਿਨ ਡਾਰ੍ਯੋ ॥ ਪਾਇ ਪਰ੍ਯੋ ਹਰਿ ਕੇ ਬਹੁ ਬਾਰਨ ਭੋਜਨ ਧਾਮ ਲਿਜਾਇ ਜਿਵਾਰ੍ਯੋ ॥ ਤਾ ਕੋ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਕੈ ਮਾਂਗਤ ਭਯੋ ਬਰੁ ਸਾਧ ਕੀ ਸੰਗਤਿ ਕੋ ਜਿਯ ਧਾਰ੍ਯੋ ॥ ਜਾਨਿ ਲਈ ਜਿਯ ਕੀ ਘਨਸਜਾਮ ਤਬੈ ਬਰੁ ਵਾ ਉਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰ੍ਯੋ ॥੯੨੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਰੁ ਜਬ ਮਾਲੀ ਕਉ ਦਯੋ ਰੀਝਿ ਮਨੈ ਘਨਸਜਾਮ ॥ ਫਿਰ ਪੁਰ ਹਾਟਨ ਮੈ ਗਏ ਕਰਨ ਕੂਬਰੀ ਕਾਮ ॥੯੨੭॥

ਇਤਿ ਬਾਗਵਾਨ ਕੋ ਉਧਾਰ ਕੀਆ ॥

ਅਥ ਕੁਬਜਾ ਕੋ ਉਧਾਰ ਕਰਨ ॥

ਸਵੈਯਾ ॥ ਹਰਿ ਆਵਤ ਅੱਗ੍ਰ ਮਿਲੀ ਕੁਬਜਾ ਹਰਿ ਕੋ ਤਿਨ ਸੁੰਦਰ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰ੍ਯੋ ॥ ਗੰਧ ਲਏ ਨ੍ਰਿਪ ਲਾਵਨ ਕੋ ਸੁ ਲਗਾਊਂ ਹਉ ਯਾ ਮਨ ਬੀਚ ਬਿਚਾਰ੍ਯੋ ॥ ਪ੍ਰੀਤਿ ਲਖੀ ਹਰਿ ਸੰਗਿ ਲਗੀ ਹਮਰੇ ਤਬ ਹੀ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰ੍ਯੋ ॥ ਲਯਾਵਹੁ ਲਾਵਹੁ ਰੀ ਹਮ ਕੋ ਕਬਿ ਨੈ ਜਸੁ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਇਮ ਸਾਰ੍ਯੋ ॥੯੨੮॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਦੁਰਾਇ ਕੋ ਆਇਸੁ ਮਾਨਿ ਤ੍ਰਿਯਾ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਇਹ ਚੰਦਨ ਦੇਹ ਲਗਾਯੋ ॥ ਸਜਾਮ ਕੋ ਰੂਪੁ ਨਿਹਾਰਤ ਹੀ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਮਨੈ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥ ਜਾ ਕੋ ਨ ਅੰਤ ਲਖ੍ਯੋ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕਰਿ ਕੈ ਮਨਿ ਪ੍ਰੇਮ ਕਈ ਦਿਨ ਗਾਯੋ ॥ ਭਾਗ ਬਡੇ ਇਹ ਮਾਲਿਨ ਕੇ ਹਰਿ ਕੇ ਤਨ ਕੋ ਜਿਨ ਹਾਥ ਛੁਹਾਯੋ ॥੯੨੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਹਰਿ ਏਕ ਧਰ੍ਯੋ ਪਗ ਪਾਇਨ ਪੈ ਅਰੁ

ਹਾਥ ਸੋਂ ਹਾਥ ਗਹਯੋ ਕੁਬਜਾ ਕੋ ॥ ਸੀਧੀ ਕਰੀ ਕੁਬਰੀ ਤੇ ਸੋਊ ਇਤਨੋ ਬਲ ਹੈ ਜਗ ਮੈ ਕਹੁ ਕਾ ਕੋ ॥ ਜਾਹਿ ਮਰਯੋ ਬਕ ਬੀਰ ਅਬੈ ਕਰਿ ਹੈ ਬਧ ਸੋ ਪਤਿ ਪੈ ਮਥੁਰਾ ਕੋ ॥ ਭਾਗ ਬਡੇ ਇਹ ਕੇ ਜਿਹ ਕੋ ਉਪਚਾਰ ਕਰਯੋ ਹਰਿ ਬੈਦ ਹ੍ਵੈ ਤਾ ਕੋ ॥੯੩੦॥ ਪ੍ਰਤਿ ਉੱਤਰ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਪ੍ਰਭ ਧਾਮ ਅਬੈ ਚਲਿਯੈ ਹਮਰੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹਯੋ ਕੁਬਜਾ ਹਰਿ ਸੋਂ ॥ ਅਤਿ ਹੀ ਮੁਖ ਦੇਖਿ ਕੈ ਰੀਝਿ ਰਹੀ ਸੁ ਕਹਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਬਿਨ ਹੀ ਡਰ ਸੋਂ ॥ ਹਰਿ ਜਾਨਯੋ ਕਿ ਮੋ ਮੈ ਰਹੀ ਬਸ ਹ੍ਵੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹਯੋ ਤਿਹ ਕੋ ਛਰ ਸੋਂ ॥ ਕਰਿਹੋਂ ਤੁਮਰੋ ਸੁ ਮਨੋਰਥ ਪੂਰਨ ਕੰਸ ਕੋ ਕੈ ਬਧ ਹਉਂ ਬਰ ਸੋਂ ॥੯੩੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕੁਬਜਾ ਕੋ ਸਵਾਰ ਕੈ ਕਾਜ ਤਬੈ ਪੁਰ ਦੇਖਨ ਕੇ ਰਸ ਮੈ ਅਨੁਰਾਗਯੋ ॥ ਧਾਇ ਗਯੋ ਤਿਹ ਠਉਰ ਬਿਖੈ ਧਨੁ ਸੁੰਦਰ ਕੋ ਸੋਊ ਦੇਖਨ ਲਾਗਯੋ ॥ ਭ੍ਰਿੱਤਨ ਤੇ ਕਰਤੇ ਸੁ ਮਨੈ ਹਰਿ ਕੈ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਕੁਪ ਜਾਗਯੋ ॥ ਗਾੜੀ ਕਸੀਸ ਦਈ ਧਨੁ ਕੋ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਕੈ ਜਿਹ ਤੇ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਧਨੁ ਭਾਗਯੋ ॥੯੩੨॥ ਗਾੜੀ ਕਸੀਸ ਦਈ ਕੁਪਿ ਕੈ ਰੁਪਿ ਠਾਢ ਭਯੋ ਤਿਹ ਠਉਰ ਬਿਖੈ ॥ ਬਰ ਸਿੰਘ ਮਨੋ ਦ੍ਰਿਗ ਕਾਢ ਕੈ ਠਾਢੋ ਹੈ ਪੇਖੈ ਜੋਊ ਗਿਰੈ ਭੂਮਿ ਬਿਖੈ ॥ ਦੇਖਤ ਹੀ ਡਰਪਯੋ ਮਘਵਾ ਡਰਪਯੋ ਬ੍ਰਹਮਾ ਜੋਊ ਲੇਖ ਲਿਖੈ ॥ ਧਨੁ ਕੇ ਟੁਕਰੇ ਸੰਗ ਜੋਧਨ ਮਾਰਤ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁ ਤਿਖੈ ॥੯੩੩॥ ਕਬਿਯੋਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਧਨੁਖ ਤੇਜ ਮੈ ਬਰਨਯੋਂ ਕਿਸਨ ਕਥਾ ਕੇ ਕਾਜ ॥ ਅਤਿ ਹੀ ਚੂਕ ਮੋ ਤੇ ਭਈ ਛਿਮਿਯੈ ਸੋ ਮਹਾਰਾਜ ॥੯੩੪॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਧਨੁ ਕੋ ਟੁਕਰਾ ਕਰਿ ਲੈ ਹਰਿ ਜੀ ਬਰਬੀਰਨ ਕੋ ਸੋਊ ਮਾਰਨ ਲਾਗਯੋ ॥ ਧਾਇ ਪਰੇ ਨ੍ਰਿਪ ਬੀਰ ਤਬੈ ਤਿਨ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਕੁਪ ਜਾਗਯੋ ॥ ਫੇਰਿ ਲਗਯੋ ਤਿਨ ਕੋ ਹਰਿ ਮਾਰਨ ਜੁੱਧਹ ਕੇ ਰਸ ਮੋ ਅਨੁਰਾਗਯੋ ॥ ਸੋਰ ਭਯੋ ਅਤਿ ਠਉਰ ਤਹਾਂ ਸੁਨ ਕੈ ਜਿਹ ਕੋ ਸਿਵਜੂ ਉਠਿ ਭਾਗਯੋ ॥੯੩੫॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਤੀਨ ਲੋਕ ਪਤਿ ਅਤਿ ਜੁੱਧੁ ਕਰਿ ਕੋਪ ਭਰੇ ਤਉਨੈ ਠਉਰ ਜਹਾਂ ਬਰਬੀਰ ਅਤਿ ਸ੍ਵੈ ਰਹੇ ॥ ਐਸੇ ਬੀਰ ਗਿਰੇ ਜੈਸੇ ਬਾਢੀ ਕੇ ਕਟੇ ਤੇ ਰੂਖ ਗਿਰੇ ਬਿਸੰਭਾਰ ਅਸਿ ਹਾਥਨ ਨਹੀਂ ਗਹੇ ॥ ਅਤਿ ਹੀ ਤਰੰਗਨੀ ਉਠੀ ਹੈ ਤਹਾਂ ਜੋਧਨ ਤੈ ਸੀਸ ਸਮ ਬਟੇ ਅਸੁ ਨੱਕ੍ਰ ਭਾਂਤਿ ਹ੍ਵੈ ਬਹੇ ॥ ਗੋਰੇ ਪੈ ਬਰਦ ਚੜ੍ਹਿ ਆਏ ਥੇ ਬਰਦ ਪਤਿ ਗੋਰੀ ਗਉਰਾ ਗੋਰੇ ਰੁਦ੍ਰ ਰਾਤੇ ਰਾਤੇ ਹ੍ਵੈ ਰਹੇ ॥੯੩੬॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਕ੍ਰੋਧ ਭਰੇ ਕਾਨ੍ਹ ਬਲਭਦ੍ਰ ਜੂ ਨੈ ਕੀਨੋ ਰਨ ਭਾਗ ਗਏ ਭਟ ਨ ਸੁਭਟ ਠਾਢ ਕ੍ਵੈ ਰਹਯੋ ॥ ਐਸੇ ਝੂਮਿ ਪਰੇ ਬੀਰ ਮਾਰੇ ਧਨੁ ਟੂਕਨ ਕੇ ਮਾਨੋ ਕੰਸ

ਰਾਜਾ ਜੂ ਕੋ ਸਾਰੋ ਦਲ ਸ੍ਵੈ ਰਹਯੋ ॥ ਕੇਤੇ ਉਠਿ ਭਾਗੇ ਕੇਤੇ ਜੁਧ ਹੀ ਕੋ ਫੇਰਿ ਲਾਗੇ ਸੋਊ ਸਮ ਬਨ ਹਰ ਹਰਿ ਤਾਤੋ ਹ੍ਵੈ ਰਹਯੋ ॥ ਗਜਨ ਕੇ ਸੁੰਡਨ ਤੇ ਐਸੇ ਛੀਟੈਂ ਛੁਟੀਂ ਜਾ ਤੇ ਅੰਬਰ ਅਨੂਪ ਲਾਲ ਛੀਟ ਛਬਿ ਹ੍ਵੈ ਰਹਯੋ ॥੮੩੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਹਲੀ ਧਨੁ ਟੂਕ ਸੋਂ ਘਨ ਦਲ ਦਯੋ ਨਿਘਾਇ ॥ ਤਿਨ ਸੁਨ ਕੈ ਬਧ ਸ੍ਰਉਨ ਨ੍ਰਿਪ ਔ ਪੁਨਿ ਦਯੋ ਪਠਾਇ ॥੮੩੮॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬੀਚ ਚਮੂੰ ਧਸ ਬੀਰਨ ਕੀ ਧਨੁ ਟੂਕਨ ਸੋਂ ਬਹੁ ਬੀਰ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਭਾਗ ਗਏ ਸੁ ਬਚੇ ਤਿਨ ਤੇ ਜੋਊ ਫੇਰਿ ਲਰੇ ਸੋਊ ਫੇਰਿ ਹੀ ਮਾਰੇ ॥ ਝੂਝਿ ਪਰੀ ਚਤੁਰੰਗ ਚਮੂੰ ਤਹ ਸ੍ਰਉਨਤ ਕੇ ਸੁ ਚਲੇ ਪਰਨਾਰੇ ॥ ਯੌਂ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਜਿਯ ਮੈ ਰਨ ਭੂਮਿ ਮਨੋ ਤਨ ਭੂਖਨ ਧਾਰੇ ॥੮੩੯॥ ਜੁੱਧੁ ਕਰਯੋ ਅਤਿ ਕੋਪਿ ਦੁਹੂੰ ਰਿਪੁ ਬੀਰ ਕੇ ਬੀਰ ਘਨੇ ਹਨਿ ਦੀਨੇ ॥ ਹਾਨ ਬਿਖੈ ਜੋਊ ਜ੍ਵਾਨ ਹੁਤੇ ਸਜਿ ਆਏ ਹੁਤੇ ਜੋਊ ਸਾਜ ਨਵੀਨੇ ॥ ਸੋ ਝਟਿ ਭੂਮਿ ਗਿਰੇ ਰਨ ਕੀ ਤਿਹ ਠਉਰ ਬਿਖੈ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਚੀਨੇ ॥ ਯੋਂ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਜਿਯ ਮੈ ਰਨਭੂਮਿ ਕੋ ਮਾਨਹੁ ਭੂਖਨ ਦੀਨੇ ॥੮੪੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਧਨੁ ਟੂਕਨ ਸੋਂ ਰਿਪੁ ਮਾਰਿ ਘਨੇ ਚਲ ਕੈ ਸੋਊ ਨੰਦ ਬਬਾ ਪਹਿ ਆਏ ॥ ਆਵਤ ਹੀ ਸਭ ਪਾਇ ਲਗੇ ਅਤਿ ਆਨੰਦ ਸੋਂ ਤਿਹ ਕੰਠ ਲਗਾਏ ॥ ਗੇ ਥੇ ਕਹਾ ਪੁਰ ਦੇਖਨ ਕੋ ਬਚਨਾ ਉਨ ਪੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੁਨਾਏ ॥ ਰੈਨ ਪਰੀ ਗ੍ਰਿਹ ਸੋਇ ਰਹੇ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਭੀਤਰਿ ਆਨੰਦ ਪਾਏ ॥੮੪੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੁਪਨ ਪਿਖਾ ਇਕ ਕੰਸ ਨੈ ਅਤਿਹਿ ਭਯਾਨਕ ਰੂਪ ॥ ਅਤਿ ਬਯਾਕੁਲ ਜਿਯ ਹੋਇ ਕੈ ਭ੍ਰਿੱਤ ਬੁਲਾਏ ਭੂਪ ॥੮੪੨॥ ਕੰਸ ਬਾਚ ਭ੍ਰਿੱਤਨ ਸੋਂ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਭ੍ਰਿੱਤ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ਰਾਜੇ ਕਹੀ ਇਕ ਖੇਲਨ ਕੋ ਰੰਗਭੂਮਿ ਬਨਾਵਹੁ ॥ ਗੋਪਨ ਕੋ ਇਕ ਠਾਂ ਰਖਿਯੋ ਹਮਰੇ ਸਭ ਹੀ ਦਲ ਕੋ ਸੁ ਬੁਲਾਵਹੁ ॥ ਕਾਰਜ ਸੀਘ੍ਰ ਕਰੋ ਸੁ ਇਹੈ ਹਮਰੇ ਇਕ ਪੈ ਗਨ ਕਉ ਤਿਸਟਾਵਹੁ ॥ ਖੇਲ ਬਿਖੈ ਤੁਮ ਮੱਲਨ ਠਾਢ ਕੈ ਆਪ ਸਬੈ ਕਸਿ ਕੈ ਕਟਿ ਆਵਹੁ ॥੮੪੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਭ੍ਰਿੱਤ ਸਭੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਬਤਿਯਾਂ ਸੁਨ ਕੈ ਉਠ ਕੈ ਸੋਊ ਕਾਰਜ ਕੀਨੋ ॥ ਠਾਢ ਕਿਯੋ ਗਜ ਪਉਰ ਬਿਖੈ ਸੁ ਰਚਯੋ ਰੰਗਭੂਮਿ ਕੋ ਠਉਰ ਨਵੀਨੋ॥ ਮੱਲ ਜਹਾਂ ਰਿਪੁ ਬੀਰ ਘਨੇ ਪਿਖਿਏ ਰਿਪੁ ਆਵਤ ਜਾਹਿ ਪਸੀਨੋ ॥ ਐਸੀ ਬਨਾਇ ਕੈ ਠਉਰ ਸੋਊ ਹਰਿ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਮਾਨਸ ਭੇਜ ਸੁ ਦੀਨੋ ॥੮੪੪॥ ਨ੍ਰਿਪ ਸੇਵਕ ਲੈ ਇਨ ਸੰਗ ਚਲਯੋ ਚਲਿ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕੰਸ ਕੇ ਪਉਰ ਪੈ ਆਯੋ ॥ ਐ ਕੈ ਕਹਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਘਰ ਹੈ ਤਿਹ ਤੇ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਨ ਸੀਸ ਝੁਕਾਯੋ ॥ ਆਗੇ ਪਿਖਯੋ ਗਜ ਮੱਤ ਮਹਾਂ

ਕਹਯੋ ਦੂਰ ਕਰੋ ਗਜਵਾਨ ਰਿਸਾਯੋ ॥ ਧਾਇ ਪਰਯੋ ਹਰਿ ਊਪਰਿ ਯੋਂ ਮਨੁ ਪੁੰਨ ਕੇ ਊਪਰਿ ਪਾਪ ਸਿਧਾਯੋ ॥੮੪੫॥ ਕੋਪ ਭਰੇ ਗਜ ਮੱਤ ਮਹਾਂ ਭਰ ਸੁੰਡ ਲਏ ਭਟ ਸੁੰਦਰ ਸੋਊ ॥ ਸੋ ਤਬ ਹੀ ਘਨ ਸੋਂ ਗਰਜਯੋ ਜਿਹ ਕੀ ਸਮ ਉੱਪਮ ਔਰ ਨ ਕੋਊ ॥ ਪੇਟ ਤਰੇ ਤਿਹ ਕੇ ਪਸਰੇ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਬਧਿਯਾ ਅਰਿ ਜੋਊ ॥ ਯੋਂ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਜਿਯ ਮੈ ਅਪਨੇ ਰਿਪੁ ਸੋਂ ਮਨੁ ਖੇਲਤ ਦੋਊ ॥੮੪੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕੋਪੁ ਕਰਯੋ ਮਨ ਮੈ ਹਰਿ ਜੂ ਤਿਹ ਕੋ ਤਬ ਦਾਂਤ ਉਖਾਰ ਲਯੋ ਹੈ ॥ ਏਕ ਦਈ ਗਜ ਸੁੰਡ ਬਿਖੈ ਕੁਪਿ ਦੂਸਰ ਸੀਸ ਕੇ ਬੀਚ ਦਯੋ ਹੈ ॥ ਚੋਟ ਲਗੀ ਸਿਰ ਬੀਚ ਘਨੀ ਧਰਨੀ ਪਰ ਸੋ ਮੁਰਝਾਇ ਪਯੋ ਹੈ ॥ ਸੋ ਮਰ ਗਯੋ ਰਿਪੁ ਕੇ ਬਧ ਕੋ ਮਥੁਰਾ ਹੂੰ ਕੋ ਆਗਮ ਆਜੁ ਭਯੋ ਹੈ ॥੮੪੭॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਕੰਧੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰੇ ਗਜ ਬਧਹਿ ਧਜਾਇ ਸਮਾਪਤ ॥

ਅਥ ਚੰਡੂਰ ਮੁਸਟ ਜੁੱਧ ॥

ਸਵੈਯਾ ॥ ਕੰਧਿ ਧਰਯੋ ਗਜ ਦਾਂਤ ਉਖਾਰ ਕੈ ਬੀਚ ਗਏ ਰੰਗਭੂਮਿ ਕੇ ਦੋਊ ॥ ਬੀਰਨ ਬੀਰ ਬਡੋ ਈ ਪਿਖਯੋ ਬਲਵਾਨ ਲਖਯੋ ਇਨ ਮੱਲਨ ਸੋਊ ॥ ਸਾਧਨ ਦੇਖਿ ਲਖਯੋ ਕਰਤਾ ਜਗ ਯਾ ਸਮ ਦੂਸਰ ਔਰ ਨ ਕੋਊ ॥ ਤਾਤ ਲਖਯੋ ਕਰਿ ਕੈ ਲਰਕਾ ਨ੍ਰਿਪ ਕੰਸ ਲਖਯੋ ਮਨ ਮੈ ਘਰ ਖੋਊ ॥੮੪੮॥ ਤੌਂ ਨ੍ਰਿਪ ਬੈਠਿ ਸਭਾ ਹੂ ਕੇ ਭੀਤਰਿ ਮੱਲਨ ਸੋਂ ਜਦੁਰਾਇ ਲਰਾਯੋ ॥ ਮੁਸਟ ਕੇ ਸਾਥ ਲਰਯੋ ਮੁਸਲੀ ਸੁ ਚੰਡੂਰ ਸੋਂ ਸਜਾਮ ਜੂ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥ ਭੂਮਿ ਪਰੈ ਰਨ ਕੀ ਗਿਰ ਸੋ ਹਰਿ ਜੂ ਮਨ ਭੀਤਰਿ ਕੋਪੁ ਬਢਾਯੋ ॥ ਏਕ ਲਗੀ ਨ ਤਹਾ ਘਟਿਕਾ ਧਰਨੀ ਪਰ ਤਾ ਕਹੁ ਮਾਰ ਗਿਰਾਯੋ ॥੮੪੯॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਕੰਧੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਵਤਾਰੇ
ਚੰਡੂਰ ਮੁਸਟ ਮਲ ਬਧਹਿ ਧਜਾਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤ ਸੁਭ ਮਸਤ॥

ਅਥ ਕੰਸ ਬਧ ਕਥਨੰ ॥

ਸਵੈਯਾ ॥ ਮਾਰ ਲਏ ਰਿਪੁ ਬੀਰ ਦੋਊ ਨ੍ਰਿਪ ਤਉ ਮਨ ਭੀਤਰਿ ਕ੍ਰੋਧ ਭਰਯੋ ॥ ਇਨ ਕੋ ਭਟ ਮਾਰਹੁ ਖੇਤ ਅਬੈ

ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹਯੋ ਅਰੁ ਸੋਰ ਕਰਯੋ ॥ ਜਦੁਰਾਇ ਭਰਥੂ ਤਬ ਪਾਨ ਲਗੋ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਨਹਿ ਨੈਕੁ ਡਰਯੋ ॥ ਜੋਊ ਆਇ ਪਰਯੋ ਹਰਿ ਪੈ ਕੁਪ ਕੈ ਹਰਿ ਥਾਪਰ ਸੋਂ ਸੋਊ ਮਾਰ ਡਰਯੋ ॥੮੫੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਹਰਿ ਕੂਦਿ ਤਬੈ ਰੰਗਭੂਮਹਿ ਤੇ ਨ੍ਰਿਪ ਥੋ ਸੁ ਜਹਾਂ ਤਹ ਹੀ ਪਗੁ ਧਾਰਯੋ ॥ ਕੰਸ ਲਈ ਕਰਿ ਢਾਲ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਕੋਪ ਭਰਯੋ ਅਸਿ ਖੈਂਚ ਨਿਕਾਰਯੋ ॥ ਦਉਰਿ ਦਈ ਤਿਹ ਕੇ ਤਨ ਪੈ ਹਰਿ ਫਾਂਧ ਗਏ ਅਤਿ ਦਾਵ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥ ਕੇਸਨ ਤੇ ਗਹਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਕੋ ਧਰਨੀ ਪਰ ਕੈ ਬਲ ਤਾਹਿ ਪਛਾਰਯੋ ॥੮੫੧॥ ਗਹਿ ਕੇਸਨ ਤੇ ਪਟਕਯੋ ਧਰ ਸੋਂ ਗਹਿ ਗੋਡਨ ਤੇ ਤਬ ਘੀਸ ਦਯੋ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਮਾਰਿ ਹੁਲਾਸ ਬਢਯੋ ਜਿਯ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਪੁਰ ਭੀਤਰਿ ਸੋਰ ਪਯੋ ॥ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਪ੍ਰਤਾਪ ਪਿਖੋ ਹਰਿ ਕੋ ਜਿਨ ਸਾਧਨ ਰਾਖਿ ਕੈ ਸੱਤ੍ਰ ਛਯੋ ॥ ਕਟਿ ਬੰਧਨ ਤਾਤ ਦਏ ਮਨ ਕੇ ਸਭ ਹੀ ਜਗ ਮੈ ਜਸ ਵਾਹਿ ਲਯੋ ॥੮੫੨॥ ਰਿਪ ਕੋ ਬਧਿ ਕੈ ਤਬ ਹੀ ਹਰਿ ਜੂ ਬਿਸਰਾਤ ਕੇ ਘਾਟ ਕੈ ਊਪਰਿ ਆਯੋ ॥ ਕੰਸ ਕੇ ਬੀਰ ਬਲੀ ਜੁ ਹੁਤੇ ਤਿਨ ਦੇਖਤ ਸਜਾਮ ਕੋ ਕੋਪ ਬਢਾਯੋ ॥ ਸੋ ਨ ਗਯੋ ਤਿਨ ਪਾਸ ਛਿਮਯੋ ਹਰਿ ਕੇ ਸੰਗ ਆਇ ਕੈ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥ ਸਜਾਮ ਸੰਭਾਰਿ ਤਬੈ ਬਲ ਕੋ ਤਿਨ ਕੋ ਧਰਨੀ ਪਰ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥੮੫੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਗਜ ਸੋਂ ਅਤਿ ਹੀ ਕੁਪਿ ਜੁੱਧ ਕਰਯੋ ਤਿਹ ਤੇ ਡਰਿ ਕੈ ਨਹੀ ਪੈਗੁ ਟਰੇ ॥ ਦੋਊ ਮੱਲ ਮਰੇ ਰੰਗਭੂਮਿ ਬਿਖੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਤਹਾਂ ਪਹਰੇਕੁ ਲਰੇ ॥ ਨ੍ਰਿਪਰਾਜ ਕੋ ਮਾਰਿ ਗਏ ਜਮੁਨਾ ਤਟ ਬੀਰ ਭਿਰੇ ਸੋਊ ਆਨਿ ਮਰੇ ॥ ਰਖਿ ਸਾਧਨ ਸੱਤ੍ਰ ਸੰਘਾਰ ਦਏ ਨਭ ਤੇ ਤਿਹ ਊਪਰਿ ਫੂਲ ਪਰੇ ॥੮੫੪॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਕੰਧ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਨ੍ਰਿਪ ਕੰਸ ਬਧਹਿ
ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥

ਅਥ ਕੰਸ ਬਧੂ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਪਹਿ ਆਵਤ ਭਈ ॥

ਸਵੈਯਾ ॥ ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਦੁਖ ਮਾਨਿ ਮਨੈ ਤਜਿ ਧਾਮਨ ਕੋ ਹਰਿ ਜੂ ਪਹਿ ਆਈ ॥ ਆਇ ਕੈ ਸੋ ਘਿਘਿਆਤ ਭਈ ਹਰਿ ਪੈ ਦੁਖ ਕੀ ਸਭ ਬਾਤ ਸੁਨਾਈ ॥ ਡਾਰਿ ਦਯੋ ਸਿਰ ਊਪਰਿ ਕੋ ਪਟ ਪੈ ਤਿਹ ਭੀਤਰਿ ਛਾਰ ਮਿਲਾਈ ॥ ਕੰਠ ਲਗਾਇ ਰਹੀ ਭਰਤਾ ਹਰਿ ਜੂ ਤਿਹ ਦੇਖਤ ਗ੍ਰੀਵ ਨਿਵਾਈ ॥੮੫੫॥ ਰਿਪ ਕਰਮ ਕਰੇ ਤਬ ਹੀ ਹਰਿ ਜੀ ਫਿਰ ਕੈ

ਸੋਊ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਪਹਿ ਆਏ ॥ ਤਾਤ ਨ ਮਾਤ ਭਏ ਬਸਿ ਮੋਹ ਕੇ ਪੁਤ੍ਰ ਦੁਹੂਨ ਕੋ ਸੀਸ ਨਿਵਾਏ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਲਖ੍ਯੋ ਤਿਨ ਕੋ ਕਰਿ ਕੈ ਹਰਿ ਜੀ ਤਿਨ ਕੇ ਮਨ ਮੋਹ ਬਢਾਏ ॥ ਕੈ ਬਿਨਤੀ ਅਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਭਾਵ ਕੈ ਬੰਧਨ ਪਾਇਨ ਤੇ ਛੁਟਵਾਏ ॥੮੫੬॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਕੰਧ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ
ਕੰਸ ਕੇ ਕਰਮ ਕਰ ਤਾਤ ਮਾਤ ਕੋ ਛੁਰਾਵਤ ਭਏ ॥

ਅਥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਬਾਚ ਨੰਦ ਸੋਂ ॥

ਸਵੈਯਾ ॥ ਚਲਿ ਆਇ ਕੈ ਸੋ ਫਿਰ ਨੰਦ ਕੇ ਧਾਮ ਕਿਧੋਂ ਤਿਨ ਸੋਂ ਬਿਨਤੀ ਅਤਿ ਕੀਨੀ ॥ ਹਉ ਬਸੁਦੇਵਹਿ ਕੋ ਸੁਤ ਹਉਂ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹ੍ਯੋ ਤਿਨ ਮਾਨਿ ਕੈ ਲੀਨੀ ॥ ਜਾਹੁ ਕਹ੍ਯੋ ਤੁਮ ਧਾਮਨ ਕੋ ਬਤਿਯਾ ਸੁਨਿ ਮੋਹ ਪ੍ਰਜਾ ਬ੍ਰਿਜ ਭੀਨੀ ॥ ਨੰਦ ਕਹ੍ਯੋ ਸੁ ਕਹ੍ਯੋ ਬ੍ਰਿਜ ਕੀ ਬਿਨੁ ਕਾਨ੍ਹ ਭਈ ਸੁ ਪੁਰੀ ਸਭ ਹੀਨੀ ॥੮੫੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸੀਸ ਝੁਕਾਇ ਗਯੋ ਬ੍ਰਿਜ ਕੋ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਭੀਤਰਿ ਸੋਕ ਭਯੋ ਹੈ ॥ ਜ੍ਯੋਂ ਕੋਊ ਤਾਤ ਮਰੇ ਪਛੁਤਾਤ ਹੈ ਪ੍ਯਾਰੋ ਕੋਊ ਮਨੋ ਭ੍ਰਾਤ ਛਯੋ ਹੈ ॥ ਪੈ ਜਿਮ ਰਾਜ ਬਡੇ ਰਿਪੁ ਰਾਜ ਕੀ ਪੈ ਰਨ ਮੈ ਪਤਿ ਖੋਇ ਗਯੋ ਹੈ ॥ ਯੋਂ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਬਸੁਦੇ ਠਗਿ ਸ੍ਯਾਮ ਮਨੋ ਧਨ ਲੂਟ ਲਯੋ ਹੈ ॥੮੫੮॥ ਨੰਦ ਬਾਚ ਪੁਰ ਜਨ ਸੋਂ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਨੰਦ ਆਇ ਬ੍ਰਿਜ ਪੁਰ ਬਿਖੈ ਕਹੀ ਕ੍ਰਿਸਨ ਕੀ ਬਾਤ ॥ ਸੁਨਤ ਸੋਕ ਕੀਨੋ ਸਭੈ ਰੋਦਨ ਕੀਨੋ ਮਾਤ ॥੮੫੯॥ ਜਸੁਧਾ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਚ੍ਯੋ ਜਿਨ ਤਾਤ ਬਡੇ ਅਹਿ ਤੇ ਜਿਨਹੂ ਬਕ ਬੀਰ ਬਲੀ ਹਨਿ ਦੱਯਾ ॥ ਜਾਹਿ ਮਰ੍ਯੋ ਅਘ ਨਾਮ ਮਹਾ ਰਿਪੁ ਪੈ ਪਿਅਰਵਾ ਮੁਸਲੀਧਰ ਭੱਯਾ ॥ ਜੋ ਤਪਸਾ ਕਰਿ ਕੈ ਪ੍ਰਭ ਤੇ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਪਰ ਪਾਇਨ ਲੱਯਾ ॥ ਸੋ ਪੁਰਬਾਸਨਿ ਛੀਨ ਲਯੋ ਹਮ ਤੇ ਸੁਨਿਯੇ ਸਖੀ ਪੂਤ ਕਨ੍ਹਯਾ ॥੮੬੦॥ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਨੀਆ ਬਿਰਲਾਪ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸੁਨਿ ਕੈ ਇਹ ਬਾਤ ਸਭੈ ਮਿਲਿ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਪੈ ਮਿਲਿ ਕੈ ਤਿਨ ਸੋਕ ਸੁ ਕੀਨੋ ॥ ਆਨੰਦ ਦੂਰਿ ਕਰ੍ਯੋ ਮਨ ਤੇ ਹਰਿ ਧ੍ਯਾਨ ਬਿਖੈ ਤਿਨਹੂ ਮਨ ਦੀਨੋ ॥ ਧਰਨੀ ਪਰ ਸੋ ਮੁਰਝਾਇ ਗਿਰੀ ਸੁ ਪਰ੍ਯੋ ਤਿਨਕੇ ਤਨ ਤੇ ਸੁ ਪਸੀਨੋ ॥ ਹਾਹੁਕ ਲੈਨ ਲਗੀ ਸਭ ਹੀ ਸੁ ਭਯੋ ਸੁਖ ਤੇ ਤਿਨ ਕੋ ਤਨ ਹੀਨੋ ॥੮੬੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਅਤਿ ਆਤੁਰ ਹ੍ਵੈ ਹਰਿ ਪ੍ਰੀਤਹਿ ਸੋਂ

ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਹਰਿ ਕੇ ਗੁਨ ਗਾਵੈ ॥ ਸੋਰਠਿ ਸੁੱਧ ਮਲਾਰ ਬਿਲਾਵਲ ਸਾਰੰਗ ਭੀਤਰਿ ਤਾਨ ਬਸਾਵੈ ॥ ਧਯਾਨ ਧਰੈ ਤਿਹ ਤੇ ਜਿਯ ਮੈ ਤਿਹ ਧਯਾਨਹਿ ਤੇ ਅਤਿ ਹੀ ਦੁਖ ਪਾਵੈ ॥ ਯੋਂ ਮੁਰਝਾਵਤਿ ਹੈ ਮੁਖ ਤਾ ਸਸਿ ਜਯੋਂ ਪਿਖਿ ਕੰਜ ਮਨੋ ਮੁਰਝਾਵੈ ॥੯੬੨॥ ਪੁਰ ਬਾਸਨ ਸੰਗ ਰਚੇ ਹਰਿ ਜੂ ਹਮਹੂੰ ਮਨ ਤੇ ਜਦੁਰਾਇ ਬਿਸਾਰੀ ॥ ਤਯਾਗ ਗਏ ਹਮ ਕੋ ਇਹ ਠਉਰ ਹਮੂ ਪਰ ਤੇ ਅਤਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਸੁ ਟਾਰੀ ॥ ਪੈ ਕਹਿ ਕੈ ਨ ਕਛੂ ਪਠਿਯੋ ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯਨ ਕੇ ਬਸਿ ਭੇ ਗਿਰਧਾਰੀ ॥ ਏਕ ਗਿਰੀ ਕਹ ਐਸੇ ਧਰਾ ਇਕ ਕੂਕਤਿ ਹੈ ਸੁ ਹਹਾ ਰੀ ਹਹਾ ਰੀ ॥੯੬੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੋ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਬੋਲਤ ਹੈ ਅਪਨੇ ਜਿਯ ਮੈ ਅਤਿ ਮਾਨਿ ਉਦਾਸੀ ॥ ਸੋਕ ਬਢਯੋ ਤਿਨ ਕੇ ਜਿਯ ਮੈ ਹਰਿ ਡਾਰ ਗਏ ਹਿਤ ਕੀ ਤਿਨ ਫਾਂਸੀ ॥ ਔ ਰਿਸ ਮਾਨਿ ਕਹੈ ਮੁਖ ਤੇ ਜਦੁਰਾਇ ਨ ਮਾਨਤ ਲੋਗਨ ਹਾਸੀ ॥ ਤਯਾਗਿ ਹਮੈ ਸੁ ਗਏ ਬ੍ਰਿਜ ਮੈ ਪੁਰ ਬਾਸਨ ਸੰਗ ਫਸੇ ਬ੍ਰਿਜ ਬਾਸੀ ॥੯੬੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਰੋਦਨ ਕੈ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਨਿਯਾਂ ਮਿਲਿ ਐਸੇ ਕਹਯੋ ਅਤਿ ਹੋਇ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਤਯਾਗਿ ਬ੍ਰਿਜੈ ਮਥੁਰਾ ਮੈ ਗਏ ਤਜਿ ਨੇਹ ਅਨੇਹ ਕੀ ਬਾਤ ਚਿਤਾਰੀ ॥ ਏਕ ਗਿਰੈ ਧਰ ਯੌਂ ਕਹਿ ਕੈ ਇਕ ਐਸੇ ਸੰਭਾਰਿ ਕਹੈ ਬ੍ਰਿਜਨਾਰੀ ॥ ਰੀ ਸਜਨੀ ਸੁਨਿਯੈ ਬਤਿਯਾਂ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਰਿ ਸਭੈ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਬਿਸਾਰੀ ॥੯੬੫॥ ਕਬਿਯੋਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਆਂਖਨ ਆਗਹਿ ਠਾਢ ਲਗੇ ਸਖੀ ਦੇਤ ਨਹੀ ਕਿਹ ਹੇਤ ਦਿਖਾਈ ॥ ਜਾ ਸੰਗ ਕੇਲ ਕਰੇ ਬਨ ਮੈ ਤਿਹ ਤੇ ਅਤਿ ਹੀ ਜਿਯ ਮੈ ਦੁਚਿਤਾਈ ॥ ਹੇਤ ਤਜਯੋ ਬ੍ਰਿਜਬਾਸਨ ਸੌ ਨ ਸੰਦੇਸ ਪਠਯੋ ਜਿਯ ਕੈ ਸੁ ਢਿਠਾਈ ॥ ਤਾਹਿ ਕੀ ਓਰ ਨਿਹਾਰਤਿ ਹੈ ਪਿਖਿਯੈ ਨਹੀ ਸਯਾਮ ਹਹਾ ਮੋਰੀ ਮਾਈ ॥੯੬੬॥ ਬਾਰਹ ਮਾਹ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਫਾਗੁਨ ਮੈ ਸਖੀ ਡਾਰਿ ਗੁਲਾਲ ਸਭੈ ਹਰਿ ਸਿਉ ਬਨ ਬੀਚ ਰਮੈ ॥ ਪਿਚਕਾਰਨ ਲੈ ਕਰਿ ਗਾਵਤਿ ਗੀਤ ਸਭੈ ਮਿਲਿ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਤਉਨ ਸਮੈ ॥ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਕੁੰਜ ਗਲੀਨ ਕੇ ਬੀਚ ਕਿਧੌ ਮਨ ਕੇ ਕਰਿ ਦੂਰ ਗਮੈ ॥ ਅਰੁ ਤਯਾਗਿ ਤਮੈ ਸਭ ਧਾਮਨ ਕੀ ਇਹ ਸੁੰਦਰ ਸਯਾਮ ਕੀ ਮਾਨ ਤਮੈ ॥੯੬੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਫੂਲ ਸੀ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਫੂਲ ਰਹੀ ਪਟ ਰੰਗਨ ਕੇ ਫੁਨਿ ਫੂਲ ਲੀਏ ॥ ਇਕ ਸਯਾਮ ਸੀਗਾਰ ਸੁ ਗਾਵਤ ਹੈ ਪੁਨਿ ਕੋਕਿਲਕਾ ਸਮ ਹੋਤ ਜੀਏ ॥ ਰਿਤੁ ਨਾਮਹਿ ਸਯਾਮ ਭਯੋ ਸਜਨੀ ਤਿਹ ਤੇ ਸਭ ਛਾਜ ਸੁ ਸਾਜ ਦੀਏ ॥ ਪਿਖਿ ਜਾ ਚਤੁਰਾਨਨ ਚਉਕ ਰਹੈ ਜਿਹ ਦੇਖਤ ਹੋਤ ਹੁਲਾਸ ਹੀਏ ॥੯੬੮॥ ਏਕ ਸਮੈ ਰਹੇ ਕਿੰਸੁਕ ਫੂਲਿ ਸਖੀ ਤਹ ਪਉਨ ਬਹੈ

ਸੁਖਦਾਈ ॥ ਭਉਰ ਗੁੰਜਾਰਤ ਹੈ ਇਤ ਤੇ ਉਤ ਤੇ ਮੁਰਲੀ ਨੰਦ ਲਾਲ ਬਜਾਈ ॥ ਰੀਝਿ ਰਹਯੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਸੁਰ ਮੰਡਲ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਬਰਨਯੋ ਨਹੀ ਜਾਈ ॥ ਤਉਨ ਸਮੈ ਸੁਖਦਾਇਕ ਥੀ ਰਿਤੁ ਅਉਸਰ ਯਾਹਿ ਭਈ ਦੁਖਦਾਈ ॥੮੬੯॥ ਜੇਠ ਸਮੈ ਸਖੀ ਤੀਰ ਨਦੀ ਹਮ ਖੇਲਤ ਚਿੱਤ ਹੁਲਾਸ ਬਢਾਈ ॥ ਚੰਦਨ ਸੋਂ ਤਨ ਲੀਪ ਸਭੈ ਸੁ ਗੁਲਾਬਹਿ ਸੋਂ ਧਰਨੀ ਛਿਰਕਾਈ ॥ ਲਾਇ ਸੁਗੰਧ ਭਲੀ ਕਪਰਯੋਂ ਪਰ ਤਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਬਰਨੀ ਨਹੀ ਜਾਈ ॥ ਤਉਨ ਸਮੈ ਸੁਖਦਾਇਕ ਥੀ ਇਹ ਅਉਸਰ ਸਯਾਮ ਬਿਨਾ ਦੁਖਦਾਈ ॥੮੭੦॥ ਪਉਨ ਪ੍ਰਚੰਡ ਚਲੈ ਜਿਹ ਅਉਸਰ ਔਰ ਬਘੂਲਨ ਧੂਰਿ ਉਡਾਈ ॥ ਧੂਪ ਲਗੈ ਜਿਹ ਮਾਸ ਬੁਰੀ ਸੁ ਲਗੈ ਸੁਖਦਾਇਕ ਸੀਤਲ ਜਾਈ ॥ ਸਯਾਮ ਕੇ ਸੰਗ ਸਭੈ ਹਮ ਖੇਲਤ ਸੀਤਲ ਪਾਟਕਕਾ ਬਿਛਟਾਈ ॥ ਤਉਨ ਸਮੈ ਸੁਖਦਾਇਕ ਥੀ ਰਿਤੁ ਅਉਸਰ ਯਾਹਿ ਭਈ ਦੁਖਦਾਈ ॥੮੭੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੋਰਿ ਘਟਾ ਘਨ ਆਏ ਜਹਾਂ ਸਖੀ ਬੂੰਦਨ ਮੇਘ ਭਲੀ ਛਬਿ ਪਾਈ ॥ ਬੋਲਤ ਚਾਤ੍ਰਿਕ ਦਾਦਰ ਅਉ ਘਨ ਮੋਰਨ ਪੈ ਘਨਘੋਰ ਲਗਾਈ ॥ ਤਾਹੀ ਸਮੈ ਹਮ ਕਾਨ੍ਹਰ ਕੇ ਸੰਗ ਖੇਲਤ ਥੀ ਅਤਿ ਪ੍ਰੇਮ ਬਢਾਈ ॥ ਤਉਨ ਸਮੈ ਸੁਖਦਾਇਕ ਥੀ ਰਿਤੁ ਅਉਸਰ ਯਾਹਿ ਭਈ ਦੁਖਦਾਈ ॥੮੭੨॥ ਮੇਘ ਪਰੈ ਕਬਹੂੰ ਉਘਰੈ ਸਖੀ ਛਾਇ ਲਗੈ ਦ੍ਰੁਮ ਕੀ ਸੁਖਦਾਈ ॥ ਸਯਾਮ ਕੇ ਸੰਗ ਫਿਰੈਂ ਸਜਨੀ ਰੰਗ ਫੂਲਨ ਕੇ ਹਮ ਬਸਤ੍ਰ ਬਨਾਈ ॥ ਖੇਲਤ ਕ੍ਰੀੜ ਕਰੈਂ ਰਸ ਕੀ ਇਹ ਅਉਸਰ ਕਉ ਬਰਨਯੋ ਨਹਿ ਜਾਈ ॥ ਸਯਾਮ ਸਨੈ ਸੁਖਦਾਇਕ ਥੀ ਰਿਤੁ ਸਯਾਮ ਬਿਨਾ ਅਤਿ ਭੀ ਦੁਖਦਾਈ ॥੮੭੩॥ ਮਾਸ ਅਸੂ ਹਮ ਕਾਨ੍ਹਰ ਕੇ ਸੰਗ ਖੇਲਤਿ ਚਿੱਤ ਹੁਲਾਸ ਬਢਾਈ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਤਹਾਂ ਪੁਨਿ ਗਾਵਤ ਥੋ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਰਾਗਨ ਤਾਨ ਬਸਾਈ ॥ ਗਾਵਤਿ ਥੀ ਹਮਹੂੰ ਸੰਗ ਤਾਹਿ ਕੇ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਬਰਨਯੋ ਨਹੀ ਜਾਈ ॥ ਤਾ ਸੰਗ ਮੈ ਸੁਖਦਾਇਕ ਥੀ ਰਿਤੁ ਸਯਾਮ ਬਿਨਾ ਅਬ ਭੀ ਦੁਖਦਾਈ ॥੮੭੪॥ ਕਾਤਕ ਕੀ ਸਖੀ ਰਾਸ ਬਿਖੈ ਰਤਿ ਖੇਲਤਿ ਥੀ ਹਰਿ ਸੋਂ ਚਿਤ ਲਾਈ ॥ ਸੇਤਹਿ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕੇ ਪਟ ਛਾਜਤ ਸੇਤ ਨਦੀ ਤਹ ਧਾਰ ਬਹਾਈ ॥ ਭੂਖਨ ਸੇਤਹਿ ਗੋਪਿਨ ਕੇ ਅਰੁ ਮੋਤਿਨ ਹਾਰ ਭਲੀ ਛਬਿ ਪਾਈ ॥ ਤਉਨ ਸਮੈ ਸੁਖਦਾਇਕ ਥੀ ਰਿਤੁ ਅਉਸਰ ਯਾਹਿ ਭਈ ਦੁਖਦਾਈ ॥੮੭੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮੱਘਰ ਮੈ ਸਭ ਸਯਾਮ ਕੇ ਸੰਗ ਹੁਇ ਖੇਲਤ ਥੀ ਮਨਿ ਆਨੰਦ ਪਾਈ ॥ ਸੀਤ ਲਗੈ ਤਬ ਦੂਰ ਕਰੈ ਹਮ ਸਯਾਮ ਕੇ ਅੰਗ ਸੋਂ ਅੰਗ ਮਿਲਾਈ ॥ ਫੂਲ ਚੰਬੇਲੀ ਕੇ ਫੂਲ ਰਹੇ ਜਹ ਨੀਰ ਘਟਯੋ

ਜਮੁਨਾ ਜੀਅ ਆਈ ॥ ਤਉਨ ਸਮੈ ਸੁਖਦਾਇਕ ਥੀ ਰਿਤੁ ਅਉਸਰ ਯਾਹਿ ਭਈ ਦੁਖਦਾਈ ॥੮੭੬॥ ਬੀਚ ਸਰਦ ਰੁਤਿ ਕੇ ਸਜਨੀ ਹਮ ਖੇਲਤਿ ਸਯਾਮ ਸੋਂ ਪ੍ਰੀਤਿ ਲਗਾਈ ॥ ਆਨੰਦ ਕੈ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਮੈ ਤਜ ਕੈ ਸਭ ਹੀ ਜਿਯ ਕੀ ਦੁਚਿਤਾਈ ॥ ਨਾਰਿ ਸਭੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੀਨ ਬਿਖੈ ਮਨ ਕੀ ਤਜਿ ਕੈ ਸਭ ਸੰਕ ਕਨ੍ਹਾਈ ॥ ਤਾ ਸੰਗ ਸੋ ਸੁਖਦਾਇਕ ਥੀ ਰਿਤੁ ਸਯਾਮ ਬਿਨਾ ਅਬ ਭੀ ਦੁਖਦਾਈ ॥੮੭੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮਾਘ ਬਿਖੈ ਮਿਲ ਕੈ ਹਰਿ ਸੋਂ ਹਮ ਸੋਂ ਰਸ ਰਾਸ ਕੀ ਖੇਲ ਮਚਾਈ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਜਾਵਤ ਥੋ ਮੁਰਲੀ ਤਿਹ ਅਉਸਰ ਕੋ ਬਰਨਯੋ ਨਹਿ ਜਾਈ ॥ ਫੂਲ ਰਹੇ ਤਿਹ ਫੂਲ ਭਲੇ ਪਿਖਿਯੈ ਜਿਹ ਰੀਝ ਰਹੈ ਸੁਰ ਰਾਈ ॥ ਤਉਨ ਸਮੈ ਸੁਖਦਾਇਕ ਥੀ ਰਿਤੁ ਸਯਾਮ ਬਿਨਾ ਅਬ ਭੀ ਦੁਖਦਾਈ ॥੮੭੮॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸਯਾਮ ਚਿਤਾਰਿ ਸਭੈ ਤਹ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਜੁ ਹੁਤੀ ਬਡਭਾਗੀ ॥ ਤਯਾਗ ਦਈ ਸੁਧਿ ਔਰ ਸਭੈ ਹਰਿ ਬਾਤਨ ਕੇ ਰਸ ਭੀਤਰਿ ਪਾਗੀ ॥ ਏਕ ਗਿਰੀ ਧਰ ਹ੍ਵੈ ਬਿਸੁਧੀ ਇਕ ਪੈ ਕਰੁਨਾ ਹੀ ਬਿਖੈ ਅਨੁਰਾਗੀ ॥ ਕੈ ਸੁਧਿ ਸਯਾਮ ਕੇ ਖੇਲਨ ਕੀ ਮਿਲ ਕੈ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਰੋਵਨ ਲਾਗੀ ॥੮੭੯॥

ਇਤਿ ਗੋਪੀਅਨ ਕੋ ਬ੍ਰਿਲਾਪ ਸੰਪੂਰਨੰ ॥

ਅਥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਮੰਤ੍ਰ ਗਾਇਤ੍ਰੀ ਸੀਖਨ ਸਮੈ ॥

ਸਵੈਯਾ ॥ ਉਤ ਤੇ ਇਹ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕੀ ਭੀ ਦਸਾ ਇਤ ਕਾਨ੍ਹ ਕਥਾ ਭਈ ਤਾਹਿ ਸੁਨਾਊਂ ॥ ਲੀਪ ਕੈ ਭੂਮਹਿ ਗੋਬਰ ਸੋਂ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਸਭ ਪ੍ਰੋਹਿਤ ਗਾਊਂ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬੈਠਾਇ ਕੈ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਕਬਿ ਪੈ ਗਰਗੈ ਸੁ ਪਵਿਤ੍ਰਹਿ ਠਾਊਂ ॥ ਮੰਤ੍ਰ ਗਾਇਤ੍ਰੀ ਕੋ ਤਾਹਿ ਦਯੋ ਜੋਊ ਹੈ ਭੁਗਿਯਾ ਧਰਨੀਧਰ ਨਾਊਂ ॥੮੮੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਡਾਰਿ ਜਨੇਊ ਸੁ ਸਯਾਮ ਗਰੈ ਫਿਰ ਕੈ ਤਿਹ ਮੰਤ੍ਰ ਸੁ ਸ੍ਰਉਨ ਮੈ ਦੀਨੋ ॥ ਸੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਹਰਿ ਪਾਇ ਪਰਯੋ ਗਰਗੈ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿਨ ਕੋ ਧਨ ਦੀਨੋ ॥ ਅਸ੍ਵ ਬਡੇ ਗਜਰਾਜ ਔ ਉਸਟ ਦਏ ਪਟ ਸੁੰਦਰ ਸਾਜ ਨਵੀਨੋ ॥ ਲਾਲ ਪਨੇ ਅਰੁ ਸਬਜ ਮਨੀ ਤਿਹ ਪਾਇ ਪਰਯੋ ਹਿਤ ਆਨੰਦ ਕੀਨੋ ॥੮੮੧॥ ਮੰਤ੍ਰ ਪਰੋਹਿਤ ਦੈ ਹਰਿ ਕੋ ਧਨ ਲੈ ਬਹੁਤੋ ਮਨ ਮੈ ਸੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥ ਤਯਾਗਿ ਸਭੈ ਦੁਖ ਕੋ ਤਬ ਹੀ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨਿ ਆਨੰਦ ਬੀਚ ਬਢਾਯੋ ॥ ਸੋ ਧਨ ਪਾਇ ਤਹਾਂ ਤੇ ਚਲਯੋ ਚਲਿ ਕੈ ਅਪਨੇ ਗ੍ਰਿਹ ਭੀਤਰਿ ਆਯੋ ॥ ਸੋ ਸੁਨਿ ਮਿਤ੍ਰ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਭਏ ਗ੍ਰਿਹ ਤੇ ਸਭ ਦਾਰਿਦ ਦੂਰਿ ਪਰਾਯੋ ॥੮੮੨॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਕੰਧੇ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸਨ ਜੂ ਕੋ ਗਾਇਤ੍ਰੀ ਮੰਤ੍ਰ ਸਿਖਾਇ ਜਗਜੋ ਪਵੀਤ ਡਾਰਾ ਗਰੇ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ॥

ਅਥ ਉਗ੍ਰਸੈਨ ਕੋ ਰਾਜ ਦੀਬੋ ॥

ਸਵੈਯਾ ॥ ਮੰਤ੍ਰ ਪਰੋਹਿਤ ਤੇ ਹਰਿ ਲੈ ਅਪਨੇ ਰਿਪੁ ਕੋ ਫਿਰਿ ਤਾਤ ਛਡਾਯੋ ॥ ਛੂਟਤ ਸੋ ਹਰਿ ਰੂਪੁ ਨਿਹਾਰ ਕੈ ਆਇ ਕੈ ਪਾਇਨ ਸੀਸ ਝੁਕਾਯੋ ॥ ਰਾਜੁ ਕਹ੍ਯੋ ਹਰਿ ਕੋ ਤੁਮ ਲੇਹੁ ਜੂ ਸੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕੈ ਜਦੁਰਾਇ ਬੈਠਾਯੋ ॥ ਆਨੰਦ ਭਯੋ ਜਗ ਮੈ ਜਸ ਭ੍ਯੋ ਹਰਿ ਸੰਤਨ ਕੋ ਦੁਖੁ ਦੂਰਿ ਪਰਾਯੋ ॥੮੯੩॥ ਕਾਨ੍ਹ ਜਬੈ ਰਿਪੁ ਕੋ ਬਧ ਕੈ ਰਿਪੁ ਤਾਤ ਕੋ ਰਾਜ ਕਿਧੋ ਫਿਰਿ ਦੀਨੋ ॥ ਦੇਤ ਉਦਾਰ ਸੁ ਜ੍ਯੋਂ ਦਮਰੀ ਤਿਹ ਕੋ ਇਮ ਕੈ ਫੁਨਿ ਰੰਚ ਨ ਲੀਨੋ ॥ ਮਾਰ ਕੈ ਸਤ੍ਰੁ ਅਭੇਖ ਕਰੇ ਸੁ ਦਯੋ ਸਭ ਸੰਤਨ ਕੇ ਸੁਖ ਜੀ ਨੋ ॥ ਅਸਤ੍ਰਨਿ ਕੀ ਬਿਧਿ ਸੀਖਨ ਕੋ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਹਲੀ ਮੁਸਲੀ ਮਨ ਕੀਨੋ ॥੮੯੪॥

ਇਤਿ ਰਾਜਾ ਉਗ੍ਰਸੈਨ ਕੋ ਰਾਜ ਦੀਬੋ ਧਿਆਇ ਸੰਪੂਰਣੰ ॥

ਅਥ ਧਨੁਖ ਬਿਦਿਆ ਸੀਖਨ ॥

ਸਵੈਯਾ ॥ ਆਇਸੁ ਪਾਇ ਪਿਤਾ ਤੇ ਦੋਊ ਧਨੁ ਸੀਖਨ ਕੀ ਬਿਧਿ ਕਾਜ ਚਲੇ ॥ ਜਿਨ ਕੇ ਮੁਖ ਕੀ ਸਮ ਚੰਦ੍ਰ ਪ੍ਰਭਾ ਜੋਊ ਬੀਰਨ ਤੇ ਬਰਬੀਰ ਭਲੇ ॥ ਗੁਰ ਪਾਸ ਸੰਦੀਪਨ ਕੇ ਤਬ ਹੀ ਦਿਨ ਥੋਰਨ ਮੈ ਭਏ ਜਾਇ ਖਲੇ ॥ ਜਿਨਹੂੰ ਕੁਪਿ ਕੈ ਮੁਰ ਨਾਮ ਮਰ੍ਯੋ ਜਿਨਹੂੰ ਛਲ ਸੋ ਬਲਰਾਜ ਛਲੇ ॥੮੯੫॥ ਚਉਸਠ ਦਿਨਸ ਮੈ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਸਭ ਹੀ ਤਿਹ ਤੇ ਬਿਧਿ ਸੀਖ ਸੁ ਲੀਨੀ ॥ ਪੈਸਠਵੇਂ ਦਿਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭੇ ਗੁਰ ਸੋਂ ਉਠ ਕੈ ਬਿਨਤੀ ਇਹ ਕੀਨੀ ॥ ਤਉ ਗੁਰ ਪੂਛਿ ਕਿਧੋ ਤ੍ਰਿਯ ਤੇ ਸੁਤ ਹੂੰ ਕੀ ਸੁ ਬਾਤ ਪੈ ਮਾਂਗ ਕੈ ਲੀਨੀ ॥ ਸੋ ਸੁਨਿ ਸ੍ਰਉਨਨ ਬੀਚ ਦੁਹੂੰ ਜੋਊ ਵਾਹਿ ਕਹੀ ਤਿਹ ਕੋ ਸੋਇ ਦੀਨੀ ॥੮੯੬॥ ਬੀਰ ਬਡੇ ਰਥ ਬੈਠਿ ਦੋਊ ਚਲਿ ਕੈ ਤਟ ਸੋ ਨਦਿਯਾਪਤਿ ਆਏ ॥ ਤਾਹਿ ਕੋ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਤ ਹੀ ਬਚਨਾ ਤਿਨ ਸੀਸ ਝੁਕਾਇ ਸੁਨਾਏ ॥ ਏਕ ਬਲੀ ਇਹ ਬੀਚ ਰਹੈ ਨਹਿੰ ਜਾਨਤ ਹੈਂ ਤਿਨਹੂੰ ਕਿ ਚੁਰਾਏ ॥ ਸੋ ਸੁਨਿ ਬੀਚ ਧਸੇ ਜਲ ਕੈ ਕਰਿ ਕੋਪ ਦੁਹੂੰ ਮਿਲਿ ਸੰਖ ਬਜਾਏ ॥੮੯੭॥ ਬੀਚ ਧਸੇ ਜਲ ਕੇ ਜਬਹੀ ਇਕ ਰੂਪ ਭਯਾਨਕ

ਦੈਤ ਨਿਹਾਰਜੋ ॥ ਦੇਖਤ ਹੀ ਤਿਹ ਕੋਪ ਭਰੇ ਗਹਿ ਆਯੁਧ ਪਾਨ ਘਨੋ ਰਨ ਪਾਰਜੋ ॥ ਜੁੱਧੁ ਭਯੋ ਦਿਨ ਬੀਸ ਤਹਾਂ ਤਿਹ ਕੋ ਜਸ ਪੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਉਚਾਰਜੋ ॥ ਜਿਉ ਮ੍ਰਿਗਰਾਜ ਮਰੈ ਮ੍ਰਿਗ ਕੋ ਤਿਮ ਸੋ ਕੁਪਿ ਕੈ ਜਦੁਬੀਰ ਪਛਾਰਜੋ ॥੮੮੮॥ ਇਤਿ ਦੈਤ ਬਧਹ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮਾਰ ਕੇ ਰਾਕਸ ਕੋ ਤਬ ਹੀ ਤਿਹ ਕੇ ਉਰ ਤੇ ਹਰਿ ਸੰਖ ਨਿਕਾਰਜੋ ॥ ਬੇਦਨ ਕੀ ਜਿਹ ਤੇ ਧੁਨਿ ਹੋਵਤ ਕਾਢ ਲਿਯੋ ਸੋਊ ਜੋ ਰਿਪੁ ਮਾਰਜੋ ॥ ਤਉ ਹਰਿ ਜੂ ਮਨ ਆਨੰਦ ਕੈ ਸੁਤ ਸੂਰਜ ਕੇ ਪੁਰ ਮੋ ਪਗ ਧਾਰਜੋ ॥ ਸੋ ਲਖਿ ਕੈ ਹਰਿ ਪਾਇ ਪਰਜੋ ਮਨ ਕੋ ਸਭ ਸੋਕ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਡਾਰਜੋ ॥੮੮੯॥ ਸੂਰਜ ਕੇ ਸੁਤ ਮੰਡਲ ਮੈ ਜਦੁਨੰਦਨ ਟੇਰਿ ਕਹਜੋ ਮੁਖ ਸੋਂ ॥ ਮੋ ਗੁਰ ਕੋ ਸੁਤ ਹਜਾਂ ਨ ਕਹੂੰ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹਜੋ ਸੁ ਕਿਧੋ ਜਮ ਸੋਂ ॥ ਜਮ ਐਸੇ ਕਹਜੋ ਨ ਫਿਰੈ ਜਮਲੋਕ ਤੇ ਦੇਵਨ ਕੇ ਫੁਨਿ ਆਇਸੁ ਸੋਂ ॥ ਤਬ ਹੀ ਹਰਿ ਦੇਹੁ ਕਹਜੋ ਕਰਿ ਫੇਰ ਨ ਪੰਡਿਤ ਬਾਮਨ ਕੋ ਸੁਤ ਸੋਂ ॥੮੯੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਮ ਆਇਸੁ ਪਾਇ ਕਿਧੋਂ ਹਰਿ ਤੇ ਹਰਿ ਕੇ ਸੋਊ ਪਾਇਨ ਆਨਿ ਲਗਾਯੋ ॥ ਲੈ ਤਿਨ ਕੋ ਜਦੁਰਾਇ ਚਲਜੋ ਅਤਿ ਹੀ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਲਜਾਇ ਕੈ ਤਾਹਿ ਕੋ ਪੈ ਸੰਗ ਕੈ ਗੁਰ ਪਾਇਨ ਊਪਰਿ ਸੀਸ ਝੁਕਾਯੋ ॥ ਹੋਇ ਬਿਦਾ ਤਬ ਹੀ ਗੁਰ ਤੇ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਅਪੁਨੇ ਪੁਰ ਆਯੋ ॥੮੯੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮਿਲੇ ਆਇ ਕੈ ਕੁਟੰਬ ਕੋ ਅਤਿ ਹੀ ਹਰਖ ਬਢਾਇ ॥ ਸੁਖ ਤਿਹ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਯੋ ਚਿਤਵਨਿ ਗਈ ਪਰਾਇ ॥੮੯੨॥

ਇਤਿ ਧਨੁਖ ਸੀਖ ਗੁਰ ਕੋ ਪੁਤ੍ਰ ਲਿਆਇ ਦਿਯੋ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ॥

ਅਥ ਊਧੋ ਬ੍ਰਿਜ ਭੇਜਾ॥ਸਵੈਯਾ ॥ ਸੋਵਤ ਹੀ ਇਹ ਚਿੰਤ ਕਰੀ ਬ੍ਰਿਜਬਾਸਨ ਸਿਉਂ ਇਹ ਕਾਰਜ ਕੱਯੈ ॥ ਪ੍ਰਾਤ ਭਏ ਤੇ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ਊਧਵ ਭੇਜ ਕਹਜੋ ਤਿਹ ਠਉਰਹਿ ਦੱਯੈ ॥ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਜਾਇ ਸੰਤੋਖ ਕਰੇ ਸੁ ਸੰਤੋਖ ਕਰੈ ਹਮਰੀ ਧ੍ਰਮ ਮੱਯੈ ॥ ਯਾ ਤੇ ਨ ਬਾਤ ਭਲੀ ਕਛੂ ਔਰ ਹੈ ਮੋਹਿ ਬਿਬੇਕਹਿ ਕੋ ਝਗਰੱਯੈ ॥੮੯੩॥ ਪ੍ਰਾਤ ਭਏ ਤੇ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ਊਧਵ ਪੈ ਬ੍ਰਿਜਭੂਮਹਿ ਭੇਜ ਦਯੋ ਹੈ ॥ ਸੋ ਚਲਿ ਨੰਦ ਕੇ ਧਾਮ ਗਯੋ ਬਤਿਯਾ ਕਹਿ ਸੋਕ ਅਸੋਕ ਭਯੋ ਹੈ ॥ ਨੰਦ ਕਹਜੋ ਸੰਗਿ ਊਧਵ ਕੇ ਕਬਹੂੰ ਹਰਿ ਜੀ ਮੁਹਿ ਚਿੱਤ ਕਯੋ ਹੈ ॥ ਯੌਂ ਕਹਿ ਕੈ ਸੁਧਿ ਸਜਾਮਹਿ ਕੈ ਧਰਨੀ ਪਰ ਸੋ ਮੁਰਝਾਇ ਪਯੋ ਹੈ ॥੮੯੪॥ ਜਬ ਨੰਦ ਪਰਜੋ ਗਿਰਿ ਭੂਮਿ ਬਿਖੈ ਤਬ ਯਾਹਿ ਕਹਜੋ ਜਦੁਬੀਰ ਅਏ ॥ ਸੁਨ ਕੈ

ਬਤਿਯਾ ਉਠਿ ਠਾਢ ਭਯੋ ਮਨ ਕੇ ਸਭ ਸੋਕ ਪਰਾਇ ਗਏ ॥ ਉਠਿ ਕੈ ਸੁਧਿ ਸੋਂ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹ੍ਯੋ ਹਮ ਜਾਨਤ ਊਧਵ ਪੇਚ ਕਏ ॥ ਤਜਿ ਕੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੋ ਪੁਰ ਬੀਚ ਗਏ ਫਿਰ ਕੈ ਬ੍ਰਿਜ ਮੈ ਨਹੀ ਸ੍ਯਾਮ ਅਏ ॥੮੯੫॥ ਸ੍ਯਾਮ ਗਏ ਤਜਿ ਕੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੋ ਬ੍ਰਿਜ ਲੋਗਨ ਕੋ ਅਤਿ ਹੀ ਦੁਖੁ ਦੀਨੋ ॥ ਊਧਵ ਬਾਤ ਸੁਨੋ ਹਮਰੀ ਤਿਹ ਕੇ ਬਿਨੁ ਭਯੋ ਹਮਰੋ ਪੁਰ ਹੀਨੋ ॥ ਦੈ ਬਿਧਿ ਨੈ ਹਮਰੇ ਗ੍ਰਿਹਿ ਬਾਲਕ ਪਾਪ ਬਿਨਾ ਹਮ ਤੇ ਫਿਰਿ ਛੀਨੋ ॥ ਯੌਂ ਕਹਿ ਸੀਸ ਝੁਕਾਇ ਰਹ੍ਯੋ ਬਹੁ ਸੋਕ ਬਢ੍ਯੋ ਅਤਿ ਰੋਦਨ ਕੀਨੋ ॥੮੯੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਹਿ ਕੈ ਇਹ ਬਾਤ ਪਰ੍ਯੋ ਧਰ ਪੈ ਉਠਿ ਫੇਰ ਕਹ੍ਯੋ ਸੰਗ ਊਧਵ ਇਉਂ ॥ ਤਜਿ ਕੈ ਬ੍ਰਿਜ ਸ੍ਯਾਮ ਗਏ ਮਥੁਰਾ ਹਮ ਸੰਗ ਕਹੋ ਅਬ ਕਾਰਨ ਕਿਉਂ ॥ ਤੁਮਰੇ ਅਬ ਪਾਇ ਲਗੋ ਉਠਿ ਕੈ ਸੁ ਭਈ ਬਿਰਥਾ ਸੁ ਕਹੋ ਸਭ ਜਿਉਂ ॥ ਤਿਹ ਤੇ ਨਹੀ ਲੇਤ ਕਛੂ ਸੁਧਿ ਹੈ ਮੁਹਿ ਪਾਪ ਪਛਾਨਿ ਕਛੂ ਰਿਸ ਸਿਉਂ ॥੮੯੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸੁਨਿ ਕੈ ਤਿਨ ਊਧਵ ਯੋਂ ਬਤਿਯਾ ਇਹ ਭਾਂਤਨਿ ਸਿਉ ਤਿਨ ਉੱਤਰ ਦੀਨੋ ॥ ਥੇ ਸੁਤ ਸੋ ਬਸੁਦੇਵਹਿ ਕੋ ਤੁਮ ਤੇ ਸਭ ਪੈ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਨਹਿ ਛੀਨੋ ॥ ਸੁਨਿ ਕੈ ਪੁਰ ਕੋ ਪਤਿ ਯੌਂ ਬਤਿਯਾ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਉਸਾਸ ਕਹੈ ਤਿਨ ਲੀਨੋ ॥ ਧੀਰ ਗਯੋ ਛੁਟ ਰੋਵਤ ਭਯੋ ਇਨਹੂੰ ਤਿਹ ਦੇਖਤ ਰੋਦਨ ਕੀਨੋ ॥੮੯੮॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਹਠਿ ਊਧਵ ਕੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹ੍ਯੋ ਪੁਰ ਕੇ ਪਤਿ ਸੋਂ ਕਛੁ ਸੋਕ ਨ ਕੀਜੈ ॥ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੀ ਮੁਹਿ ਜੋ ਬਤਿਯਾ ਤਿਹ ਕੀ ਬਿਰਥਾ ਸਭਹੀ ਸੁਨਿ ਲੀਜੈ ॥ ਜਾ ਕੀ ਕਥਾ ਸੁਨਿ ਹੋਤ ਖੁਸੀ ਮਨ ਦੇਖਤ ਹੀ ਜਿਹ ਕੋ ਮੁਖ ਜੀਜੈ ॥ ਵਾਹਿ ਕਹ੍ਯੋ ਨਹਿ ਚਿੰਤ ਕਰੋ ਨ ਕਛੂ ਇਹ ਤੇ ਤੁਮਰੋ ਫੁਨਿ ਛੀਜੈ ॥੮੯੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸੁਨਿ ਕੈ ਇਮ ਊਧਵ ਤੇ ਬਤਿਯਾ ਫਿਰਿ ਊਧਵ ਕੋ ਸੋਊ ਪੂਛਨ ਲਾਗ੍ਯੋ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕਥਾ ਸੁਨਿ ਚਿੱਤ ਕੇ ਬੀਚ ਹੁਲਾਸ ਬਢ੍ਯੋ ਸਭ ਹੀ ਦੁਖੁ ਭਾਗ੍ਯੋ ॥ ਔਰ ਦਈ ਸਭ ਛੋਰ ਕਥਾ ਹਰਿ ਬਾਤ ਸੁਨੈਬੇ ਬਿਖੈ ਅਨੁਰਾਗ੍ਯੋ ॥ ਧ੍ਯਾਨ ਲਗਾਵਤ ਜਿਉ ਜੁਗਿਯਾ ਇਹ ਤ੍ਯੋਂ ਹਰਿ ਧ੍ਯਾਨ ਕੇ ਭੀਤਰਿ ਪਾਗ੍ਯੋ ॥੯੦੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੋਂ ਕਹਿ ਊਧਵ ਜਾਤ ਭਯੋ ਬ੍ਰਿਜ ਮੈ ਤਿਹ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕੀ ਸੁਧਿ ਪਾਈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਸੋਕ ਕੋ ਧਾਮ ਹੁਤੇ ਦ੍ਰੁਮ ਠਉਰ ਰਹੇ ਸੁ ਤਹਾਂ ਮੁਰਝਾਈ ॥ ਮੋਨ ਰਹੀ ਗ੍ਰਿਹ ਬੈਠ ਤ੍ਰਿਯਾ ਮਨੁ ਯੋਂ ਉਪਜੀ ਇਹ ਤੇ ਦੁਚਿਤਾਈ ॥ ਸ੍ਯਾਮ ਸੁਨੇ ਤੇ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਭਈ ਨਹਿ ਆਇ ਸੁਨੇ ਫਿਰਿ ਭੀ ਦੁਖਦਾਈ ॥੯੦੧॥ ਊਧਵ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਊਧਵ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਸੋਂ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹ੍ਯੋ ਹਰਿ ਕੀ ਬਤਿਯਾ ਸੁਨਿ

ਲੀਜੈ ॥ ਮਾਰਗ ਜਾਹਿ ਕਹਯੋ ਚਲਿਯੈ ਜੋਊ ਕਾਜ ਕਹਯੋ ਸੋਊ ਕਾਰਜ ਕੀਜੈ ॥ ਜੋਗਨਿ ਫਾਰਿ ਸਭੈ ਪਟ ਹੋਵਹੁ ਯੋਂ ਤੁਮ ਸੋਂ ਕਹਯੋ ਸੋਊ ਕਰੀਜੈ ॥ ਤਾਹੀ ਕੀ ਓਰ ਰਹੋ ਲਿਵ ਲਾਇ ਰੀ ਯਾ ਤੇ ਕਛੂ ਤੁਮਰੋ ਨਹੀ ਛੀਜੈ ॥੯੦੨॥ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਬਾਚ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਸੁਨਿ ਊਧਵ ਤੇ ਬਿਧਿ ਯਾ ਬਤਿਯਾ ਤਿਨ ਊਧਵ ਕੋ ਇਮ ਉਤਰ ਦੀਨੋ ॥ ਜਾ ਸੁਨਿ ਬਜੋਗ ਹੁਲਾਸ ਘਟੈ ਜਿਹ ਕੇ ਸੁਨਿਏ ਦੁਖ ਹੋਵਤ ਜੀ ਨੋ ॥ ਤਯਾਗਿ ਗਏ ਤੁਮ ਹੋ ਹਮ ਕੋ ਹਮਰੋ ਤੁਮਰੇ ਰਸ ਮੈ ਮਨੁ ਭੀਨੋ ॥ ਯੋਂ ਕਹਯੋ ਤਾ ਸੰਗ ਯੋਂ ਕਹਿਯੋ ਹਰਿ ਜੂ ਤੁਹਿ ਪ੍ਰੇਮ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਦੀਨੋ ॥੯੦੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਫਿਰ ਕੈ ਸੰਗ ਊਧਵ ਕੇ ਬ੍ਰਿਜ ਭਾਮਨਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਤਯਾਗਿ ਗਏ ਨ ਲਈ ਸੁਧਿ ਹੈ ਰਸ ਸੋ ਹਮਰੋ ਮਨੂਆ ਤੁਮ ਜਾਰਯੋ ॥ ਯੌਂ ਕਹਿ ਕੈ ਪੁਨਿ ਐਸੇ ਕਹਯੋ ਤਿਹ ਕੋ ਸੁ ਕਿਧੋਂ ਕਬਿ ਯੌਂ ਜਸੁ ਸਾਰਯੋ ॥ ਊਧਵ ਸਯਾਮ ਸੋ ਯੋਂ ਕਹਿਯੋ ਹਰਿ ਜੂ ਤੁਹਿ ਪ੍ਰੇਮ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਡਾਰਯੋ ॥੯੦੪॥ ਫੇਰਿ ਕਹਯੋ ਇਮ ਊਧਵ ਸੋਂ ਜਬ ਹੀ ਸਭ ਹੀ ਹਰਿ ਕੇ ਰਸ ਭੀਨੀ ॥ ਜੋ ਤਿਨ ਸੋਂ ਕਹਯੋ ਊਧਵ ਯੌਂ ਤਿਨ ਊਧਵ ਸੋਂ ਬਿਨਤੀ ਇਹ ਕੀਨੀ ॥ ਕੰਚਨ ਸੋਂ ਜਿਨ ਕੋ ਤਨ ਥੋ ਜੋਊ ਹਾਨ ਬਿਖੈ ਹੁਤੀ ਗ੍ਵਾਰਿ ਨਵੀਨੀ ॥ ਊਧਵ ਜੂ ਹਮ ਕੋ ਤਜਿ ਕੈ ਤੁਮਰੇ ਬਿਨ ਸਯਾਮ ਕਛੂ ਸੁਧਿ ਲੀਨੀ ॥੯੦੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਏਕ ਕਹੈ ਅਤਿ ਆਤੁਰੁ ਹ੍ਵੈ ਇਕ ਕੋਪ ਕਹੈ ਜਿਨ ਤੇ ਹਿਤ ਭਾਗਯੋ ॥ ਊਧਵ ਜੂ ਜਿਹ ਦੇਖਨ ਕੋ ਹਮਰੋ ਮਨੂਆ ਅਤਿ ਹੀ ਅਨੁਰਾਗਯੋ ॥ ਸੋ ਹਮ ਕੋ ਤਜਿ ਗਯੋ ਪੁਰ ਮੈ ਪੁਰ ਬਾਸਨ ਕੇ ਰਸ ਭੀਤਰਿ ਪਾਗਯੋ ॥ ਜਉ ਹਰਿ ਜੂ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਰਿ ਤਜੀ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਰਿਨ ਭੀ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਥ ਤਯਾਗਯੋ ॥੯੦੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਏਕਨ ਯੋਂ ਕਹਯੋ ਸਯਾਮ ਤਜਯੋ ਇਕ ਐਸੇ ਕਹੈ ਹਮ ਕਾਮ ਕਰੈਂਗੀ ॥ ਭੇਖ ਜਿਤੇ ਕਹਯੋ ਜੋਗਿਨ ਕੇ ਤਿਤਨੇ ਹਮ ਆਪਨ ਅੰਗ ਡਰੈਂਗੀ ॥ ਏਕ ਕਹੈ ਹਮ ਜੈਹੈਂ ਤਹਾਂ ਇਕ ਐਸੇ ਕਹੈਂ ਗੁਨ ਹੀ ਉਚਰੈਂਗੀ ॥ ਏਕ ਕਹੈਂ ਹਮ ਖੈ ਮਰਿਹੈਂ ਬਿਖੁ ਇਕ ਯੋਂ ਕਹੈ ਧਯਾਨ ਹੀ ਬੀਚ ਮਰੈਂਗੀ ॥੯੦੭॥ ਊਧਵ ਬਾਚ ਗੋਪਿਨ ਸੋਂ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਪਿਖਿ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕੀ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਦਸਾ ਬਿਸਮੈ ਹੁਇ ਊਧਵ ਯੋਂ ਉਚਰੋ ॥ ਹਮ ਜਾਨਤ ਹੈਂ ਤੁਮਰੀ ਹਰਿ ਸੋਂ ਬਲਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਘਨੀ ਇਹ ਕਾਮ ਕਰੋ ॥ ਜੋਊ ਸਯਾਮ ਪਠਯੋ ਤੁਮ ਪੈ ਹਮ ਕੋ ਇਹ ਰਾਵਲ ਭੇਖਨ ਅੰਗ ਧਰੋ ॥ ਤਜਿ ਕੈ ਗ੍ਰਿਹ ਕੇ ਪੁਨਿ ਕਾਜ ਸਭੈ ਸਖੀ ਮੋਰੇ ਹੀ ਧਯਾਨ ਕੈ ਬੀਚ ਅਰੋ ॥੯੦੮॥ ਗੋਪਿਨ ਬਾਚ ਊਧਵ ਸੋਂ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਏਕ ਸਮੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੁੰਜਨ

ਮੈ ਮੁਹਿ ਕਾਨਨ ਸਜਾਮ ਤਟੰਕ ਧਰਾਏ ॥ ਕੰਚਨ ਕੇ ਬਹੁ ਮੋਲ ਜਰੇ ਨਗ ਬ੍ਰਹਮ ਸਕੈ ਉਪਮਾ ਨ ਗਨਾਏ ॥ ਬਜ੍ਰ ਲਗੇ ਜਿਨ ਬੀਚ ਛਟਾ ਚਮਕੇ ਚਹੂੰ ਓਰ ਧਰਾ ਛਬਿ ਪਾਏ ॥ ਤਉਨ ਸਮੈ ਹਰਿ ਵੈ ਦਏ ਊਧਵ ਦੈ ਅਬ ਰਾਵਲ ਭੇਖ ਪਠਾਏ ॥੯੦੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਏਕ ਕਹੈਂ ਹਮ ਜੋਗਨਿ ਹ੍ਵੈਹੈਂ ਕਹੈਂ ਇਕ ਸਜਾਮ ਕਹਯੋ ਹੀ ਕਰੈਂਗੀ ॥ ਡਾਰਿ ਬਿਭੂਤਿ ਸਭੈ ਤਨ ਪੈ ਬਟੂਆ ਚਿਪਿਯਾ ਕਰਿ ਬੀਚ ਧਰੈਂਗੀ ॥ ਏਕ ਕਹੈਂ ਹਮ ਜਾਹਿ ਤਹਾਂ ਇਕ ਯੋਂ ਕਹੈਂ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਖਾਹਿ ਮਰੈਂਗੀ ॥ ਏਕ ਕਹੈਂ ਬਿਰਹਾਗਨਿ ਕੋ ਉਪਜਾਇ ਕੈ ਤਾਹਿ ਕੇ ਸੰਗ ਜਰੈਂਗੀ ॥੯੧੦॥ ਰਾਧੇ ਬਾਚ ਊਧਵ ਸੋਂ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਪ੍ਰੇਮ ਛਕੀ ਅਪਨੇ ਮੁਖ ਤੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹਯੋ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਕੀ ਜਾਈ ॥ ਸਜਾਮ ਗਏ ਮਥੁਰਾ ਤਜਿ ਕੈ ਬ੍ਰਿਜ ਹੋ ਅਬ ਧੋ ਹਮਰੀ ਗਤਿ ਕਾਈ ॥ ਦੇਖਤ ਹੀ ਪੁਰ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਸੁ ਛਕੇ ਤਿਨ ਕੇ ਰਸ ਮੈ ਜਿਯ ਆਈ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਲਯੋ ਕੁਬਿਜਾ ਬਸਿ ਕੈ ਟਸਕਯੋ ਨ ਹਿਯੋ ਕਸਕਯੋ ਨ ਕਸਾਈ ॥੯੧੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸੇਜ ਬਨੀ ਸੰਗ ਫੂਲਨ ਸੁੰਦਰ ਚਾਂਦਨੀ ਰਾਤ ਭਲੀ ਛਬਿ ਪਾਈ ॥ ਸੇਤ ਬਹੈ ਜਮੁਨਾ ਪਟ ਹੈਂ ਸਿਤ ਮੋਤਿਨਹਾਰ ਗਰੇ ਛਬਿ ਛਾਈ ॥ ਮੈਨ ਚੜ੍ਹਯੋ ਸਰ ਲੈ ਬਰ ਕੈ ਬਧਬੇ ਹਮ ਕੋ ਬਿਨੁ ਜਾਨਿ ਕਨ੍ਹਾਈ ॥ ਸੋਊ ਲਯੋ ਕੁਬਿਜਾ ਬਸਿ ਕੈ ਟਸਕਯੋ ਨ ਹਿਯੋ ਕਸਕਯੋ ਨ ਕਸਾਈ ॥੯੧੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਰਾਤ ਬਨੀ ਘਨ ਕੀ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਸਜਾਮ ਸੀਂਗਾਰ ਭਲੀ ਛਬਿ ਪਾਈ ॥ ਸਜਾਮ ਬਹੈ ਜਮੁਨਾ ਤਰਏ ਇਹ ਜਾ ਬਿਨੁ ਕੋ ਨਹਿ ਸਜਾਮ ਸਹਾਈ ॥ ਸਜਾਮਹਿ ਮੈਨ ਲਗਯੋ ਦੁਖ ਦੇਵਨ ਐਸੇ ਕਹਯੋ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨਹਿ ਜਾਈ ॥ ਸਜਾਮ ਲਯੋ ਕੁਬਿਜਾ ਬਸਿ ਕੈ ਟਸਕਯੋ ਨ ਹਿਯੋ ਕਸਕਯੋ ਨ ਕਸਾਈ ॥੯੧੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਫੂਲ ਰਹੇ ਸਿਗਰੇ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਤਰ ਫੂਲਿ ਲਤਾ ਤਿਨ ਸੋਂ ਲਪਟਾਈ ॥ ਫੂਲਿ ਰਹੇ ਸਰ ਸਾਰਸ ਸੁੰਦਰ ਸੋਭ ਸਮੂਹ ਬਢੀ ਅਧਿਕਾਈ ॥ ਚੇਤ ਚੜ੍ਹਯੋ ਸੁਕ ਸੁੰਦਰ ਕੋਕਿਲਕਾ ਜੁਤਿ ਕੰਤ ਬਿਨਾ ਨ ਸੁਹਾਈ ॥ ਦਾਸੀ ਕੇ ਸੰਗਿ ਰਹਯੋ ਗਹਿ ਹੋ ਟਸਕਯੋ ਨ ਹਿਯੋ ਕਸਕਯੋ ਨ ਕਸਾਈ ॥੯੧੪॥ ਬਾਸ ਸੁਬਾਸ ਅਕਾਸ ਮਿਲੀ ਅਰੁ ਬਾਸਤ ਭੂਮਿ ਮਹਾਂ ਛਬਿ ਪਾਈ ॥ ਸੀਤਲ ਮੰਦ ਸੁਗੰਧ ਸਮੀਰ ਬਹੈ ਮਕਰੰਦ ਨਿਸੰਕ ਮਿਲਾਈ ॥ ਪੈਰ ਪਰਾਗ ਰਹੀ ਹੈ ਬੈਸਾਖ ਸਭੈ ਬ੍ਰਿਜ ਲੋਗਨਿ ਕੀ ਦੁਖਦਾਈ ॥ ਮਾਲਨਿ ਲੈਬ ਕਰੋ ਰਸ ਕੋ ਟਸਕਯੋ ਨ ਹਿਯੋ ਕਸਕਯੋ ਨ ਕਸਾਈ ॥੯੧੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਨੀਰ ਸਮੀਰ ਹੁਤਾਸਨ ਕੇ ਸਮ ਔਰ ਅਕਾਸ ਧਰਾ ਤਪਤਾਈ ॥ ਪੰਥ ਨ ਪੰਥੀ ਚਲੈ ਕੋਊਓ ਤਰੁ ਤਾਕਿ

ਤਰੈ ਤਨ ਤਾਪ ਸਿਰਾਈ ॥ ਜੇਠ ਮਹਾਂ ਬਲਵੰਤ ਭਯੋ ਅਤਿ ਬਯਾਕੁਲਿ ਜਿਯ ਮਹਾਂ ਰਿਤੁ ਪਾਈ ॥ ਐਸੇ ਸਕਜੋ ਧਸਕਜੋ ਸਸਕਜੋ ਟਸਕਜੋ ਨ ਹਿਯੋ ਕਸਕਜੋ ਨ ਕਸਾਈ ॥੯੧੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਪਉਨ ਪ੍ਰਚੰਡ ਬਹੈ ਅਤਿ ਤਾਪਤ ਚੰਚਲ ਚਿੱਤਿ ਦਸੋ ਦਿਸ ਧਾਈ ॥ ਬੈਸ ਅਵਾਸ ਰਹੈਂ ਨਰ ਨਾਰਿ ਬਿਹੰਗਮ ਵਾਰਿ ਸੁ ਛਾਹਿ ਤਕਾਈ ॥ ਦੇਖਿ ਅਸਾੜ ਨਈ ਰਿਤੁ ਦਾਦੁਰ ਮੋਰਨ ਹੂੰ ਘਨਘੋਰ ਲਗਾਈ ॥ ਗਾਢ ਪਰੀ ਬਿਰਹੀ ਜਨ ਕੋ ਟਸਕਜੋ ਨ ਹਿਯੋ ਕਸਕਜੋ ਨ ਕਸਾਈ ॥੯੧੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਤਾਲ ਭਰੇ ਜਲ ਪੂਰਨਿ ਸੋਂ ਅਰੁ ਸਿੰਧੁ ਮਿਲੀ ਸਰਿਤਾ ਸਭ ਜਾਈ ॥ ਤੈਸੇ ਘਟਾਨ ਛਟਾਨ ਮਿਲੀ ਅਤਿ ਹੀ ਪਪੀਹਾ ਪਿਯ ਟੇਰ ਲਗਾਈ ॥ ਸਾਵਨ ਮਾਹਿ ਲਗਜੋ ਬਰਸਾਵਨ ਭਾਵਨ ਨਾਹਿ ਹਹਾ ਘਰਿ ਮਾਈ ॥ ਲਾਗ ਰਹਜੋ ਪੁਰ ਭਾਮਨਿ ਸੋਂ ਟਸਕਜੋ ਨ ਹਿਯੋ ਕਸਕਜੋ ਨ ਕਸਾਈ ॥੯੧੮॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਭਾਦਵ ਮਾਹਿ ਚੜ੍ਹਜੋ ਬਿਨੁ ਨਾਹ ਦਸੋ ਦਿਸ ਮਾਹਿ ਘਟਾ ਘਹਰਾਈ ॥ ਦਜੋਸ ਨਿਸਾ ਨਹਿ ਜਾਨ ਪਰੈ ਤਮ ਬਿੱਜੁ ਛਟਾ ਰਵਿ ਕੀ ਛਬਿ ਪਾਈ ॥ ਮੂਸਲਧਾਰ ਛੁਟੈ ਨਭ ਤੇ ਅਵਨੀ ਸਗਰੀ ਜਲ ਪੂਰਨਿ ਛਾਈ ॥ ਐਸੇ ਸਮੇ ਤਜਿ ਗਜੋ ਹਮ ਕੋ ਟਸਕਜੋ ਨ ਹਿਯੋ ਕਸਕਜੋ ਨ ਕਸਾਈ ॥੯੧੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮਾਸ ਕੁਆਰ ਚਢਜੋ ਬਲ ਧਾਰਿ ਪੁਕਾਰ ਰਹੀ ਨ ਮਿਲੇ ਸੁਖਦਾਈ ॥ ਸੇਤ ਘਟਾ ਅਰੁ ਰਾਤ ਛਟਾ ਸਰ ਤੁੰਗ ਅਟਾ ਸਿਮ ਕੈ ਦਰਸਾਈ ॥ ਨੀਰ ਬਿਹੀਨ ਫਿਰੈ ਨਭ ਛੀਨ ਸੁ ਦੇਖਿ ਅਧੀਨ ਭਯੋ ਹਿਯਰਾਈ ॥ ਪ੍ਰੇਮ ਛਕੀ ਤਿਨ ਸੋਂ ਬਿਥਕਯੋ ਟਸਕਜੋ ਨ ਹਿਯੋ ਕਸਕਜੋ ਨ ਕਸਾਈ ॥੯੨੦॥ ਕਾਤਿਕ ਮੈ ਗੁਨ ਦੀਪ ਪ੍ਰਕਾਸਤ ਤੈਸੇ ਅਕਾਸ ਮੈ ਉਜਲਤਾਈ ॥ ਜੂਪ ਜਹਾਂ ਤਹ ਫੈਲ ਰਹਜੋ ਸਿਗਰੇ ਨਰ ਨਾਰਿਨ ਖੇਲ ਮਚਾਈ ॥ ਚਿੱਤ੍ਰ ਭਏ ਘਰ ਆਂਙਨ ਦੇਖਿ ਗਚੇ ਤਹ ਕੇ ਅਰੁ ਚਿੱਤ ਭ੍ਰਮਾਈ ॥ ਆਯੋ ਨਹੀ ਮਨ ਭਾਯੋ ਤਹੀ ਟਸਕਜੋ ਨ ਹਿਯੋ ਕਸਕਜੋ ਨ ਕਸਾਈ ॥੯੨੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਾਰਿਜ ਫੂਲ ਰਹੇ ਸਰ ਪੁੰਜ ਸੁਗੰਧ ਸਨੇ ਸਰਿਤਾਨ ਘਟਾਈ ॥ ਕੁੰਜਤ ਕੰਤ ਬਿਨਾ ਕੁਲ ਹੰਸ ਕਲੇਸ ਬਢੇ ਸੁਨਿ ਕੈ ਤਿਹ ਮਾਈ ॥ ਬਾਸੁਰ ਰੈਨਿ ਨ ਚੈਨ ਕਹੂੰ ਛਿਨ ਮੰਘਰ ਮਾਸ ਅਯੋ ਨ ਕਨ੍ਹਾਈ ॥ ਜਾਤ ਨਹੀ ਤਿਨ ਸੋਂ ਮਸਕਜੋ ਟਸਕਜੋ ਨ ਹਿਯੋ ਕਸਕਜੋ ਨ ਕਸਾਈ ॥੯੨੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਭੂਮਿ ਅਕਾਸ ਅਵਾਸ ਸੁ ਬਾਸੁ ਉਦਾਸ ਬਢੀ ਅਤਿ ਸੀਤਲਤਾਈ ॥ ਕੂਲ ਦੁਕੂਲ ਤੇ ਸੂਲ ਉਠੈ ਸਭ ਤੇਲ ਤਮੋਲ ਲਗੈ ਦੁਖਦਾਈ ॥ ਪੋਖ ਸੰਤੋਖ ਨ ਹੋਤ ਕਛੂ ਤਨ ਸੋਖਤ ਜਿਉ ਕੁਮਦੀ ਮੁਰਝਾਈ ॥

ਲੋਭਿ ਰਹ੍ਯੋ ਉਨ ਪ੍ਰੇਮ ਗਹ੍ਯੋ ਟਸਕ੍ਯੋ ਨ ਹਿਯੋ ਕਸਕ੍ਯੋ ਨ ਕਸਾਈ ॥੯੨੩॥ ਮਾਹ ਮੈ ਨਾਹ ਨਹੀ ਘਰਿ ਮਾਹ ਸੁ ਦਾਹ ਕਰੈ ਰਵਿ ਜੋਤਿ ਦਿਖਾਈ ॥ ਜਾਨੀ ਨ ਜਾਤ ਬਿਲਾਤਤ ਦ੍ਯੋਸਨ ਰੈਨਿ ਕੀ ਬ੍ਰਿਧਿ ਭਈ ਅਧਿਕਾਈ ॥ ਕੋਕਿਲ ਦੇਖਿ ਕਪੋਤ ਮਿਲੀ ਮੁਖ ਕੂੰਜਤ ਏ ਸੁਨਿ ਕੈ ਡਰ ਪਾਈ ॥ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕੀ ਰੀਤਿ ਕਰੀ ਉਨ ਸੋਂ ਟਸਕ੍ਯੋ ਨ ਹਿਯੋ ਕਸਕ੍ਯੋ ਨ ਕਸਾਈ ॥੯੨੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਫਾਗੁਨ ਫਾਗ ਬਢ੍ਯੋ ਅਨੁਰਾਗ ਸੁਹਾਗਨਿ ਭਾਗ ਸੁਹਾਗ ਸੁਹਾਈ ॥ ਕੇਸਰ ਚੀਰ ਬਨਾਇ ਸਰੀਰ ਗੁਲਾਬ ਅਬੀਰ ਗੁਲਾਲ ਉਡਾਈ ॥ ਸੋ ਛਬਿ ਮੈਨ ਲਖੀ ਜਨੁ ਦ੍ਵਾਦਸ ਮਾਸ ਕੀ ਸੋਭਤ ਆਗਿ ਜਗਾਈ ॥ ਆਸ ਕੋ ਤ੍ਯਾਗਿ ਨਿਰਾਸ ਭਈ ਟਸਕ੍ਯੋ ਨ ਹਿਯੋ ਕਸਕ੍ਯੋ ਨ ਕਸਾਈ ॥੯੨੫॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਬ੍ਰਿਹਨਾਟਕ ਬਾਰਾਮਾਹ ਸੰਪੂਰਣ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥

ਗੋਪਿਨ ਬਾਚ ਊਧਵ ਸੋ ॥ਸਵੈਯਾ॥ ਜਾਹੀ ਕੇ ਸੰਗਿ ਸੁਨੋ ਮਿਲਿ ਕੈ ਹਮ ਕੁੰਜ ਗਲੀਨ ਮੈ ਖੇਲ ਮਚਾਯੋ॥ ਗਾਵਤ ਭਯੋ ਸੋਊ ਠਉਰ ਤਹਾਂ ਹਮਹੂੰ ਮਿਲਿ ਕੈ ਤਿਹ ਮੰਗਲ ਗਾਯੋ ॥ ਸੋ ਬ੍ਰਿਜ ਤ੍ਯਾਗਿ ਗਯੋ ਮਥੁਰਾ ਇਨ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਤੇ ਮਨੂਆ ਉਚਟਾਯੋ ॥ ਯੋਂ ਕਹਿ ਊਧਵ ਸੋਂ ਤਿਨ ਟੇਰ ਹਹਾ ਹਮਰੇ ਗ੍ਰਿਹਿ ਸ੍ਯਾਮ ਨ ਆਯੋ ॥ ੯੨੬ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਏਕ ਸਮੈ ਹਮ ਕੋ ਸੁਨਿ ਊਧਵ ਕੁੰਜਨ ਮੈ ਫਿਰੈ ਸੰਗ ਲਿਯੇ ॥ ਹਰਿ ਜੂ ਅਤਿ ਹੀ ਹਿਤ ਸਾਥ ਘਨੇ ਹਮ ਪੈ ਅਤਿ ਹੀ ਕਹ੍ਯੋ ਪ੍ਰੇਮ ਹਿਯੇ ॥ ਤਿਨ ਕੇ ਬਸਿ ਗਯੋ ਹਮਰੋ ਮਨ ਹੈ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁਖੁ ਭਯੋ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਰਿ ਹਿਯੇ ॥ ਅਬ ਸੋ ਤਜਿ ਕੈ ਮਥੁਰਾ ਕੋ ਗਯੋ ਤਿਹ ਕੇ ਬਿਛੁਰੇ ਫਲ ਕੌਨ ਜਿਯੇ ॥੯੨੭॥ ਕਬਿਯੋਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਪੈ ਜਿਤਨੀ ਫੁਨਿ ਊਧਵ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਹਰਿ ਬਾਤ ਬਖਾਨੀ ॥ ਗ੍ਯਾਨ ਕੋ ਉੱਤਰ ਦੇਤ ਭਈ ਨਹਿ ਪ੍ਰੇਮ ਚਿਤਾਰਿ ਸਭੈ ਉਚਰਾਨੀ ॥ ਜਾਹਿ ਕੇ ਦੇਖਤ ਭੋਜਨ ਖਾਤਿ ਸਖੀ ਜਿਹ ਕੇ ਬਿਨੁ ਪੀਤ ਨ ਪਾਨੀ ॥ ਗ੍ਯਾਨ ਕੀ ਜੋ ਇਨ ਬਾਤ ਕਹੀ ਤਿਨਹੂੰ ਹਿਤ ਸੋਂ ਕਰਿ ਏਕ ਨ ਮਾਨੀ ॥੯੨੮॥ ਗੋਪਿਨ ਬਾਚ ਊਧਵ ਸੋਂ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮਿਲਿ ਕੈ ਤਿਨ ਊਧਵ ਸੰਗ ਕਹ੍ਯੋ ਹਰਿ ਸੋਂ ਸੁਨ ਊਧਵ ਯੌਂ ਕਹਿਯੋ ॥ ਕਹਿ ਕੈ ਕਰਿ ਊਧਵ ਗ੍ਯਾਨ ਜਿਤੋ ਪਠਿਯੋ ਤਿਤਨੋ ਸਭ ਹੀ ਗਹਿਯੋ ॥ ਸਭ ਹੀ ਇਨ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਪੈ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹ੍ਯੋ ਹਿਤ ਆਖਨ ਸੋ ਚਹਿਯੋ ॥ ਇਨ ਕੋ ਤੁਮ ਤ੍ਯਾਗਿ ਗਏ ਮਥੁਰਾ ਹਮਰੀ ਸੁਧਿ ਲੇਤ ਸਦਾ ਰਹਿਯੋ ॥੯੨੯॥ ਜਬ ਊਧਵ ਸੋਂ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹ੍ਯੋ ਤਬ ਊਧਵ ਕੋ ਮਨ ਪ੍ਰੇਮ

ਭਰਯੋ ਹੈ ॥ ਔਰ ਗਈ ਸੁਧਿ ਭੂਲ ਸਭੈ ਮਨ ਤੇ ਸਭ ਗਯਾਨ ਹੁਤੋ ਸੁ ਟਰਯੋ ਹੈ ॥ ਸੋ ਮਿਲਿ ਕੈ ਸੰਗ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕੇ ਅਤਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕੀ ਬਾਤ ਕੇ ਸੰਗ ਢਰਯੋ ਹੈ ॥ ਗਯਾਨ ਕੇ ਡਾਰਿ ਮਨੋ ਕਪਰੇ ਹਿਤ ਕੀ ਸਰਿਤਾ ਮਹਿ ਕੂਦ ਪਰਯੋ ਹੈ ॥੯੩੦॥ ਯੋਂ ਕਹਿ ਸੰਗ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕੇ ਜਬ ਹੀ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਨਿ ਕੋ ਹਿਤ ਚੀਨੋ ॥ ਊਧਵ ਗਯਾਨ ਦਯੋ ਤਜਿ ਕੈ ਮਨ ਮੈ ਜਬ ਪ੍ਰੇਮ ਕੋ ਸੰਗ੍ਰਹ ਕੀਨੋ ॥ ਹੋਇ ਗਯੋ ਤਨਮੈ ਹਿਤ ਸੋਂ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹਯੋ ਸੁ ਕਰਯੋ ਬ੍ਰਿਜ ਹੀਨੋ ॥ ਤਯਾਗਿ ਗਏ ਤੁਮ ਕੋ ਮਥੁਰਾ ਤਿਹ ਤੇ ਹਰਿ ਕਾਮ ਸਖੀ ਘਟ ਕੀਨੋ ॥੯੩੧॥ ਊਧਵ ਬਾਚ ਗੋਪਿਨ ਸੋਂ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਾਇ ਕੈ ਹਉਂ ਮਥੁਰਾ ਮੈ ਸਖੀ ਹਰਿ ਤੇ ਤੁਮ ਲਯੈਬੇ ਕੋ ਦੂਤ ਪਠੈਹੋਂ ॥ ਬੀਤਤ ਜੋ ਤੁਮ ਪੈ ਬਿਰਥਾ ਸਭ ਹੀ ਜਦੁਰਾਇ ਕੇ ਪਾਸਿ ਕਹੈਹੋਂ ॥ ਕੈ ਤੁਮਰੀ ਬਿਨਤੀ ਉਹ ਪੈ ਬਿਧਿ ਜਾ ਰਿਝ ਹੈ ਬਿਧਿ ਤਾ ਰਿਝਵੈ ਹੋ ॥ ਪਾਇਨ ਪੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਹਰਿ ਕੌ ਬ੍ਰਿਜ ਭੀਤਰਿ ਫੇਰਿ ਲਿਐਹੋਂ ॥੯੩੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੌਂ ਜਬ ਊਧਵ ਬਾਤ ਕਹੀ ਉਠਿ ਪਾਇਨ ਲਾਗਤ ਭੀ ਤਬ ਸੋਊ ॥ ਦੂਖ ਘਟਯੋ ਤਿਨ ਕੇ ਮਨ ਤੇ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਭੀਤਰਿ ਆਨੰਦ ਹੋਊ ॥ ਕੈ ਬਿਨਤੀ ਸੰਗ ਊਧਵ ਕੇ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਬਿਧਿ ਯਾ ਉਚਰੋਊ ॥ ਸਯਾਮ ਸੋ ਜਾਇ ਕੈ ਯੋਂ ਕਹਯੋ ਕਰਿ ਕੈ ਕਹਿਯੋ ਪ੍ਰੀਤਿ ਨ ਤਯਾਗਤ ਕੋਊ ॥੯੩੩॥ ਕੁੰਜ ਗਲੀਨ ਮੈ ਖੇਲਤ ਹੀ ਸਭ ਹੀ ਮਨ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕੋ ਹਰਯੋ ॥ ਜਿਨ ਕੇ ਹਿਤ ਲੋਗਨ ਹਾਸ ਸਹਯੋ ਜਿਨ ਕੇ ਹਿਤ ਸੱਤ੍ਰਨ ਸੋਂ ਲਰਯੋ ॥ ਸੰਗ ਊਧਵ ਕੇ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਬਿਨਤੀ ਕਰਿ ਕੈ ਇਮ ਉਚਰਯੋ ॥ ਹਮ ਤਯਾਗਿ ਗਏ ਬ੍ਰਿਜ ਮੈ ਮਥੁਰਾ ਤਿਹ ਤੇ ਤੁਮ ਕਾਮ ਬੁਰੋ ਕਰਯੋ ॥੯੩੪॥ ਬ੍ਰਿਜ ਬਾਸਨ ਤਯਾਗਿ ਗਏ ਮਥੁਰਾ ਪੁਰ ਬਾਸਨ ਕੇ ਰਸ ਭੀਤਰਿ ਪਾਗਯੋ ॥ ਪ੍ਰੇਮ ਜਿਤੋ ਪਰ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਥੋ ਉਨ ਸੰਗ ਰਚੇ ਇਨ ਤੇ ਸਭ ਭਾਗਯੋ ॥ ਦੈ ਤੁਹਿ ਹਾਥ ਸੁਨੋ ਬਤਿਯਾ ਹਮ ਜੋਗ ਕੇ ਭੇਖ ਪਠਾਵਨ ਲਾਗਯੋ ॥ ਤਾ ਸੰਗ ਊਧਵ ਯੋਂ ਕਹਿਯੋ ਹਰਿ ਜੂ ਤੁਮ ਪ੍ਰੇਮ ਸਭੈ ਅਬ ਤਯਾਗਯੋ ॥੯੩੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਊਧਵ ਜੋ ਤਜਿ ਕੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੋ ਚਲਿ ਕੈ ਜਬ ਹੀ ਮਥੁਰਾ ਪੁਰ ਜੱਯੈ ॥ ਪੈ ਅਪਨੇ ਚਿਤ ਮੈ ਹਿਤ ਕੈ ਹਮ ਓਰ ਤੇ ਸਯਾਮ ਕੇ ਪਾਇਨ ਪੱਯੈ ॥ ਕੈ ਅਤਿ ਹੀ ਬਿਨਤੀ ਤਿਹ ਪੈ ਫਿਰ ਕੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੋ ਉਤਰ ਦੱਯੈ ॥ ਪ੍ਰੀਤਿ ਨਿਬਾਹਿਯੈ ਤਉ ਕਰਿਯੈ ਪਰ ਯੋਂ ਨਹੀ ਕਾਹੂ ਸੋ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਰੱਯੈ ॥੯੩੬॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਊਧਵ ਮੋ ਸੁਨ ਲੈ ਬਤਿਯਾ ਜਦੁਬੀਰ ਕੋ ਧਯਾਨ ਜਬੈ ਕਰਿ ਹੋਂ ॥ ਬਿਰਹਾ ਤਬ ਆਇ ਕੈ ਮੋਹਿ ਗ੍ਰਸੈ ਤਿਹ ਕੇ ਗ੍ਰਸਏ ਨ ਜਿਯੋ

ਮਰਿ ਹੋਂ ॥ ਨ ਕਛੂ ਸੁਧਿ ਮੋ ਤਨ ਮੈ ਰਹਿ ਹੈ ਧਰਨੀ ਪਰ ਹ੍ਵੈ ਬਿਸੁਧੀ ਝਰਿ ਹੋਂ ॥ ਤਿਹ ਤੇ ਹਮ ਕੋ ਬਿਰਥਾ ਕਹਿਯੈ ਕਿਹ ਭਾਂਤਿ ਸੋ ਧੀਰਜ ਹਉ ਧਰਿ ਹੋਂ ॥੯੩੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਦੀਨ ਹ੍ਵੈ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਸੋਊ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਜੁ ਥੀ ਅਤਿ ਹੀ ਅਭਿਮਾਨੀ ॥ ਕੰਚਨ ਸੇ ਤਨ ਕੰਜ ਮੁਖੀ ਜੋਊ ਰੂਪ ਬਿਖੈ ਰਤਿ ਕੀ ਫੁਨਿ ਸਾਨੀ ॥ ਯੌਂ ਕਹੈ ਬ੍ਯਾਕੁਲਿ ਹ੍ਵੈ ਬਤਿਯਾਂ ਕਬਿ ਨੇ ਤਿਹ ਕੀ ਉਪਮਾ ਪਹਿਚਾਨੀ ॥ ਊਧਵ ਗ੍ਵਾਰਨਿਯਾਂ ਸਫਰੀ ਸਭ ਨਾਮ ਲੈ ਸ੍ਯਾਮ ਕੋ ਜੀਵਤ ਪਾਨੀ ॥੯੩੮॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਆਤੁਰ ਹ੍ਵੈ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਸੰਗ ਊਧਵ ਕੇ ਸੁ ਕਹ੍ਯੋ ਇਮ ਬੈਨਾ ॥ ਭੂਖਨ ਭੋਜਨ ਧਾਮ ਜਿਤੋ ਹਮ ਕੋ ਜਦੁਬੀਰ ਬਿਨਾ ਸੁ ਰੁਚੈ ਨਾ ॥ ਯੌਂ ਕਹਿ ਸ੍ਯਾਮ ਬ੍ਯੋਗ ਬਿਖੈ ਬਸਿ ਗੇ ਕਬਿ ਨੇ ਜਸ ਯੌਂ ਉਚਰੈਨਾ ॥ ਰੋਵਤਿ ਭੀ ਅਤਿ ਹੀ ਦੁਖ ਸੌਂ ਜੁ ਹੁਤੇ ਮਨੁ ਬਾਲ ਕੇ ਕੰਜਨ ਨੈਨਾ ॥੯੩੯॥ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਅਤਿ ਪ੍ਰੇਮ ਛਕੀ ਮਨ ਮੈ ਜਦੁਬੀਰ ਕੋ ਧ੍ਯਾਨ ਲਗੈ ਕੈ ॥ ਰੋਵਤਿ ਭੀ ਅਤਿ ਹੀ ਦੁਖ ਸੋ ਸੰਗ ਕਾਜਰ ਨੀਰ ਗਿਰ੍ਯੋ ਢਰ ਕੈ ਕੈ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਜਸੁ ਉੱਚ ਮਹਾਂ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹ੍ਯੋ ਮੁਖ ਤੇ ਉਮਗੈ ਕੈ ॥ ਚੰਦਹਿ ਕੋ ਜੁ ਕਲੰਕ ਹੁਤੋ ਮਨੁ ਨੈਨਨਿ ਪੈਡ ਚਲ੍ਯੋ ਨਿਚੁਰੈ ਕੈ ॥੯੪੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਗਹਿ ਧੀਰਜ ਊਧਵ ਸੌਂ ਬਚਨਾ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੇ ॥ ਨੇਹੁ ਤਜ੍ਯੋ ਬ੍ਰਿਜਬਾਸਨ ਸੌਂ ਤਿਹ ਤੇ ਕਛੁ ਜਾਨਤਿ ਦੋਖ ਬਿਚਾਰੇ ॥ ਬੈਠ ਗਏ ਰਥ ਭੀਤਰਿ ਆਪ ਨਹੀ ਇਨ ਕੀ ਸੋਊ ਓਰ ਨਿਹਾਰੇ ॥ ਤ੍ਯਾਗਿ ਗਏ ਬ੍ਰਿਜ ਕੋ ਮਥੁਰਾ ਹਮ ਜਾਨਤਿ ਹੈ ਘਟ ਭਾਗ ਹਮਾਰੇ ॥੯੪੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਬ ਜੈਹੋ ਕਹ੍ਯੋ ਮਥੁਰਾ ਕੈ ਬਿਖੈ ਹਰਿ ਪੈ ਹਮਰੀ ਬਿਨਤੀ ਇਹ ਕੀਜੋ ॥ ਪਾਇਨ ਕੋ ਗਹਿ ਕੈ ਰਹਿਯੋ ਘਟਿਕਾ ਦਸ ਜੋ ਮੁਹਿ ਨਾਮਹਿ ਲੀਜੋ ॥ ਤਾਹੀ ਕੇ ਪਾਛੇ ਤੇ ਮੋ ਬਤਿਯਾ ਸੁਨਿ ਲੈ ਇਹ ਭਾਂਤਹਿ ਸੋ ਉਚਰੀਜੋ ॥ ਜਾਨਤਿ ਹੌਂ ਹਿਤ ਤ੍ਯਾਗਿ ਗਏ ਕਬਹੂੰ ਹਮਰੇ ਹਿਤ ਕੇ ਸੰਗ ਭੀਜੋ ॥੯੪੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਊਧਵ ਕੋ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਬਚਨਾ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੋਂ ਉਚਰ੍ਯੋ ਹੈ ॥ ਤ੍ਯਾਗ ਦਈ ਜਬ ਔਰ ਕਥਾ ਮਨ ਜਉ ਸੰਗ ਸ੍ਯਾਮ ਕੇ ਪ੍ਰੇਮ ਭਰ੍ਯੋ ਹੈ ॥ ਤਾ ਸੰਗ ਸੋਊ ਕਹੋ ਬਤਿਯਾਂ ਬਨ ਮੈ ਹਮਰੇ ਜੋਊ ਸੰਗ ਅਰ੍ਯੋ ਹੈ ॥ ਮੈ ਤੁਮਰੇ ਸੰਗ ਮਾਨ ਕਰ੍ਯੋ ਤੁਮਹੂੰ ਹਮਰੇ ਸੰਗ ਮਾਨ ਕਰ੍ਯੋ ਹੈ ॥੯੪੩॥ ਬਨ ਮੈ ਹਮਰੇ ਸੰਗ ਕੇਲ ਕਰੇ ਮਨ ਮੈ ਅਬ ਸੋ ਜਦੁਬੀਰ ਚਿਤਾਰੋ ॥ ਮੋਰੇ ਜੁ ਸੰਗ ਕਹੀ ਬਤਿਯਾਂ ਹਿਤ ਕੀ ਸੋਈ ਆਪਨ ਚਿੱਤ ਨਿਹਾਰੋ ॥ ਤਾਹੀ ਕੋ ਧ੍ਯਾਨ ਕਰੋ ਕਿਹ ਹੇਤ ਤਜ੍ਯੋ ਬ੍ਰਿਜ ਔ ਮਥੁਰਾ ਕੋ

ਪਧਾਰੋ ॥ ਜਾਨਤਿ ਹੈ ਤੁਮਰੋ ਕਛੁ ਦੋਸ ਨਹੀ ਕਛੁ ਹੈ ਘਟ ਭਾਗ ਹਮਾਰੋ ॥੯੪੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੌਂ ਸੁਨਿ ਉੱਤਰ ਦੇਤ ਭਯੋ ਊਧਵ ਪ੍ਰੀਤਿ ਘਨੀ ਹਰਿ ਕੀ ਸੰਗ ਤੇਰੈ ॥ ਜਾਨਤਿ ਹੋਂ ਅਬ ਆਵਤ ਹੈ ਉਪਜੈ ਇਹ ਚਿੰਤ ਕਹਜੋ ਮਨ ਮੇਰੈ ॥ ਕਿਉ ਮਥੁਰਾ ਤਜਿ ਆਵਤ ਹੈ ਜੁ ਫਿਰੈ ਨਹਿ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕੇ ਫੁਨਿ ਫੇਰੈ ॥ ਜਾਨਤਿ ਹੈ ਹਮਰੇ ਘਟ ਭਾਗ ਨ ਆਵਤ ਹੈ ਹਰਿ ਜੂ ਫਿਰਿ ਡੇਰੈ ॥੯੪੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੋਂ ਕਹਿ ਰੋਵਤਿ ਭੀ ਲਲਨਾ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਸੋਕ ਬਢਾਯੋ ॥ ਝੂਮਿ ਗਿਰੀ ਪ੍ਰਿਥਮੀ ਪਰ ਸੋ ਰਿਦ ਆਨੰਦ ਥੋ ਤਿਤਨੋ ਬਿਸਰਾਯੋ ॥ ਭੂਲਿ ਗਈ ਸੁਧਿ ਔਰ ਸਭੈ ਹਰਿ ਕੇ ਮਨ ਧਜਾਨ ਬਿਖੈ ਤਿਨ ਲਾਯੋ ॥ ਯੌਂ ਕਹਿ ਊਧਵ ਸੌਂ ਤਿਨ ਟੇਰਿ ਹਹਾ ਹਮਰੇ ਗ੍ਰਿਹਿ ਸਜਾਮ ਨ ਆਯੋ ॥੯੪੬॥ ਜਾਹਿ ਕੇ ਸੰਗ ਸੁਨੋ ਮਿਲਿ ਕੈ ਹਮ ਕੁੰਜ ਗਲੀਨ ਮੈ ਖੇਲ ਮਚਾਯੋ ॥ ਗਾਵਤ ਭਯੋ ਸੋਊ ਠਉਰ ਤਹਾਂ ਹਮਹੂੰ ਮਿਲਿ ਕੈ ਤਹ ਮੰਗਲ ਗਾਯੋ ॥ ਸੋ ਬ੍ਰਿਜ ਤਜਾਗਿ ਗਏ ਮਥੁਰਾ ਇਨ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਤੇ ਮਨੂਆ ਉਚਟਾਯੋ ॥ ਯੌਂ ਕਹਿ ਊਧਵ ਸੌਂ ਤਿਨ ਟੇਰਿ ਹਹਾ ਹਮਰੇ ਗ੍ਰਿਹਿ ਸਜਾਮ ਨ ਆਯੋ ॥੯੪੭॥ ਬ੍ਰਿਜ ਤਜਾਗਿ ਗਯੋ ਮਥੁਰਾ ਕੋ ਸੋਊ ਮਨ ਤੇ ਸਭ ਹੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਰਿ ਬਿਸਾਰੀ ॥ ਸੰਗ ਰਚੇ ਪੁਰ ਬਾਸਨ ਕੇ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਸੋਊ ਜਾਨ ਪਿਆਰੀ ॥ ਊਧਵ ਜੂ ਸੁਨਿਯੈ ਬਿਰਥਾ ਤਿਹ ਤੇ ਅਤਿ ਬਜਾਕੁਲਿ ਭੀ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਰੀ ॥ ਕੁੰਚਰੀ ਜਜੋਂ ਅਹਿਰਾਜ ਤਜੈ ਤਿਹ ਭਾਂਤਿ ਤਜੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਰਿ ਮੁਰਾਰੀ ॥੯੪੮॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਊਧਵ ਕੇ ਫਿਰਿ ਸੰਗ ਕਹਜੋ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਜਈ ਹੈ ॥ ਜਾ ਮੁਖ ਕੀ ਸਮ ਚੰਦ੍ਰ ਪ੍ਰਭਾ ਜੁ ਤਿਹੂੰ ਪੁਰ ਮਾਨਹੁ ਰੂਪ ਮਈ ਹੈ ॥ ਸਜਾਮ ਗਯੋ ਤਜਿ ਕੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੋ ਤਿਹ ਤੇ ਅਤਿ ਬਜਾਕੁਲ ਚਿੱਤ ਭਈ ਹੈ ॥ ਜਾ ਦਿਨ ਕੇ ਮਥੁਰਾ ਮੈ ਗਏ ਬਿਨੁ ਤ੍ਵੈ ਹਮਰੀ ਸੁਧਿਹੂੰ ਨ ਲਈ ਹੈ ॥੯੪੯॥ ਜਾ ਦਿਨ ਕੇ ਬ੍ਰਿਜ ਤਜਾਗਿ ਗਏ ਬਿਨੁ ਤ੍ਵੈ ਕੋਊ ਮਾਨਸ ਹੂੰ ਨ ਪਠਾਯੋ ॥ ਹੇਤ ਜਿਤੋ ਇਨ ਊਪਰਿ ਥੋ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਤਿਤਨੋ ਬਿਸਰਾਯੋ ॥ ਆਪ ਰਚੇ ਪੁਰਬਾਸਨ ਸੋਂ ਇਨ ਕੋ ਦੁਖੁ ਦੈ ਉਨ ਕੋ ਰਿਝਵਾਯੋ ॥ ਤਾ ਸੰਗ ਜਾਇ ਕੈ ਯੋਂ ਕਹਿਯੋ ਹਰਿ ਜੀ ਤੁਮਰੇ ਕਹੁ ਕਾ ਜਿਯ ਆਯੋ ॥੯੫੦॥ ਤਜਾਗਿ ਗਏ ਮਥੁਰਾ ਬ੍ਰਿਜ ਕਉ ਚਲਿ ਕੈ ਫਿਰਿ ਆਪ ਨਹੀ ਬ੍ਰਿਜ ਆਏ ॥ ਸੰਗ ਰਚੇ ਪੁਰ ਬਾਸਨ ਕੇ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਮਨ ਆਨੰਦ ਪਾਏ ॥ ਦੈ ਗਯੋ ਹੈ ਇਨ ਕੋ ਦੁਖ ਊਧਵ ਪੈ ਮਨ ਮੈ ਨ ਹੁਲਾਸ ਬਢਾਏ ॥ ਆਪ ਨ ਥੇ ਬ੍ਰਿਜ ਮੈ ਉਪਜੇ ਇਨ ਸੋਂ ਸੁ ਭਏ ਛਿਨ ਬੀਚ ਪਰਾਏ

॥੯੫੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਤਜਾਗਿ ਗਏ ਨ ਲਈ ਇਨ ਕੀ ਸੁਧਿ ਹੋਤ ਕਛੂ ਮਨ ਮੋਹ ਤੁਹਾਰੇ ॥ ਆਪ ਰਚੇ ਪੁਰ ਬਾਸਨ ਸੋਂ ਇਨ ਕੇ ਸਭ ਪ੍ਰੇਮ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਡਾਰੇ ॥ ਤਾ ਤੇ ਨ ਮਾਨ ਕਰੋ ਫਿਰਿ ਆਵਹੁ ਜੀਤਤ ਭੇ ਤੁਮਹੂ ਹਮ ਹਾਰੇ ॥ ਤਾ ਤੇ ਤਜੋ ਮਥੁਰਾ ਫਿਰਿ ਆਵਹੁ ਹੇ ਸਭ ਗਊਅਨ ਕੇ ਰਖਵਾਰੇ ॥੯੫੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸਜਾਮ ਚਿਤਾਰ ਕੈ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਮਨ ਮੈ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਨਿਯਾਂ ਦੁਖ ਪਾਵੈਂ ॥ ਏਕ ਪਰੈ ਮੁਰਝਾਇ ਧਰਾ ਇਕ ਬਜੋਗ ਭਰੀ ਗੁਨ ਬਜੋਗਹਿ ਗਾਵੈ ॥ ਕੋਊ ਕਹੈ ਜਦੁਰਾ ਮੁਖ ਤੇ ਸੁਨਿ ਸ੍ਰਉਨਨ ਬਾਤ ਤਹਾ ਏਊ ਧਾਵੈ ॥ ਜਉ ਪਿਖਵੈ ਨ ਤਹਾਂ ਤਿਨ ਕੋ ਸੁ ਕਹੈ ਹਮ ਕੋ ਹਰਿ ਹਾਥ ਨ ਆਵੈ ॥੯੫੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਬਜਾਕੁਲ ਚਿੱਤ ਭਈ ਹਰਿ ਕੇ ਨਹੀ ਆਵਨ ਕੀ ਸੁਧਿ ਪਾਈ ॥ ਬਜਾਕੁਲ ਹੋਇ ਗਈ ਚਿਤ ਮੈ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਮਨ ਮੈ ਮੁਰਝਾਈ ॥ ਜੋ ਬਿਰਥਾ ਮਨ ਬੀਚ ਹੁਤੀ ਸੋਊ ਊਧਵ ਕੇ ਤਿਹ ਪਾਸ ਸੁਨਾਈ ॥ ਸਜਾਮ ਨ ਆਵਤ ਹੈ ਤਿਹ ਤੇ ਅਤਿ ਹੀ ਦੁਖ ਭਯੋ ਬਰਨਜੋ ਨਹਿੰ ਜਾਈ ॥੯੫੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਊਧਵ ਉੱਤਰ ਦੇਤ ਭਯੋ ਅਤਿ ਬਜੋਗ ਮਨੈ ਅਪਨੇ ਸੋਊ ਕੈ ਹੈ ॥ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕੇ ਮਨ ਮੱਧਿ ਬਿਖੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਜੋਊ ਬਾਤ ਰੁਚੈ ਹੈ ॥ ਥੋਰੇ ਹੀ ਦਜੋਸਨ ਮੈ ਮਿਲਿ ਹੈ ਜਿਹ ਕੇ ਉਰ ਮੈ ਨ ਕਛੂ ਭ੍ਰਮ ਭੈ ਹੈ ॥ ਜੋਗਨਿ ਹੋਇ ਜਪੋ ਹਰਿ ਕੋ ਮੁਖ ਮਾਂਗਹੁਗੀ ਤੁਮ ਸੋ ਬਰ ਦੈਹੈ ॥੯੫੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਉਨ ਦੈ ਇਮ ਊਧਵ ਗਜਾਨ ਚਲਜੋ ਚਲਿ ਕੈ ਜਸੁਧਾ ਪਤਿ ਪੈ ਸੋਊ ਆਯੋ ॥ ਆਵਤ ਹੀ ਜਸੁਧਾ ਜਸੁਧਾਪਤਿ ਪਾਇਨ ਊਪਰਿ ਸੀਸ ਝੁਕਾਯੋ ॥ ਸਜਾਮ ਹੀ ਸਜਾਮ ਸਦਾ ਕਹਿਯੋ ਕਹਿ ਕੈ ਇਹ ਮੋ ਪੈ ਕਾਨ੍ਹ ਪਠਾਯੋ ॥ ਯੋਂ ਕਹਿ ਕੈ ਰਥ ਪੈ ਚੜ੍ਹਿ ਕੈ ਰਥ ਕੋ ਮਥੁਰਾ ਹੀ ਕੀ ਓਰ ਚਲਾਯੋ ॥੯੫੬॥ ਊਧਵ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਸੋਂ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਆਇ ਤਬੈ ਮਥੁਰਾ ਪੁਰ ਮੈ ਬਲਰਾਮ ਔ ਸਜਾਮ ਕੇ ਪਾਇ ਪਰਜੋ ॥ ਕਹਜੋ ਜੋ ਤੁਮ ਮੋ ਕਹਿ ਕੈ ਪਠਿਯੋ ਤਿਨ ਸੋਂ ਤਿਹ ਭਾਂਤਿ ਹੀ ਸੋ ਉਚਰਜੋ ॥ ਸੰਗ ਨੰਦ ਕੇ ਔ ਉਨ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕੇ ਚਰਚਾ ਕਰਿ ਗਜਾਨ ਕੀ ਫੇਰ ਫਿਰਜੋ ॥ ਤੁਮਰੋ ਮੁਖ ਭਾਨੁ ਨਿਹਾਰਤ ਹੀ ਤਮ ਸੋਂ ਦੁਖ ਥੋ ਸਭ ਦੂਰ ਕਰਜੋ ॥੯੫੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਤੁਮਰੇ ਪਗ ਭੇਟ ਗਯੋ ਜਬ ਹੀ ਤਬ ਹੀ ਫੁਨਿ ਨੰਦ ਕੇ ਧਾਮ ਗਯੋ ॥ ਤਿਹ ਕੋ ਕਰਿ ਕੈ ਹਰਿ ਗਜਾਨ ਪ੍ਰਬੋਧ ਉਠਜੋ ਚਲਿ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਪਾਸ ਅਯੋ ॥ ਤੁਮਰੋ ਉਨ ਦੁੱਖ ਕਹਜੋ ਹਮ ਪੈ ਸੁਨਿ ਉੱਤਰ ਮੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਦਯੋ ॥ ਬਲਿ ਸਜਾਮ ਹੀ ਸਜਾਮ ਸਦਾ ਜਪਿਯੋ ਸੁਨਿ ਨਾਮਹਿ ਪ੍ਰੇਮ ਘਨੋ

ਬਢਯੋ ॥੯੫੮॥ ਊਧਵ ਸੰਦੇਸ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਮੋ ਸੰਗ ਐਸੇ ਕਹ੍ਯੋ ਹਮ ਓਰ ਤੇ ਸ੍ਯਾਮ ਕੇ ਪਾਇਨ ਪੱਯੈ ॥ ਯੌਂ ਕਹਿਯੋ ਪੁਰ ਬਾਸਨਿ ਕੋ ਤਜਿ ਕੈ ਬ੍ਰਿਜਬਾਸਨ ਕੋ ਸੁਖ ਦੱਯੈ ॥ ਜਸੁਧਾ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਰੀ ਬਿਨਤੀ ਬਿਨਤੀ ਕਹਿਯੋ ਸੰਗ ਪੂਤ ਕਨੱ੍ਯੈ ॥ ਊਧਵ ਤਾ ਸੰਗ ਯੌਂ ਕਹਿਯੋ ਬਹੁਰੋ ਫਿਰਿ ਆਇ ਕੈ ਮਾਖਨ ਖੱਯੈ ॥੯੫੯॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਔਰ ਕਹੀ ਬਿਨਤੀ ਤੁਮ ਪੈ ਸੁ ਸੁਨੋ ਅਰੁ ਔਰਨ ਬਾਤਨ ਡਾਰੋ ॥ ਐਸੇ ਕਹਾ ਜਸੁਧਾ ਤੁਮ ਕੋ ਹਮ ਕੋ ਅਤਿ ਹੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਪਿਆਰੋ ॥ ਤਾ ਤੇ ਕਰੋ ਨ ਕਛੂ ਗਨਤੀ ਹਮਰੋ ਸੁ ਕਹ੍ਯੋ ਤੁਮ ਪ੍ਰੇਮ ਬਿਚਾਰੋ ॥ ਤਾਹੀ ਤੇ ਬੇਗਿ ਤਜੋ ਮਥੁਰਾ ਉਠ ਕੈ ਅਬ ਹੀ ਬ੍ਰਿਜ ਪੂਤ ਪਧਾਰੋ ॥੯੬੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮਾਤ ਕਰੀ ਬਿਨਤੀ ਤੁਮ ਪੈ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਜੋਊ ਹੈ ਬ੍ਰਿਜ ਰਾਨੀ ॥ ਤਾਹੀ ਕੋ ਪ੍ਰੇਮ ਘਨੋ ਤੁਮ ਸੋਂ ਹਮ ਆਪਨਿ ਜੀ ਮਹਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਪਛਾਨੀ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਕਹ੍ਯੋ ਤਜਿ ਕੈ ਮਥੁਰਾ ਬ੍ਰਿਜ ਆਵਹੁ ਯਾ ਬਿਧਿ ਬਾਤ ਬਖਾਨੀ ॥ ਇਆਨੇ ਹੁਤੇ ਤਬ ਮਾਨਤ ਥੇ ਅਬ ਸ੍ਯਾਨੇ ਭਏ ਤਬ ਏਕ ਨ ਮਾਨੀ ॥੯੬੧॥ ਤਾਹੀ ਤੇ ਸੰਗ ਕਹੋ ਤੁਮਰੇ ਤਜਿ ਕੈ ਮਥੁਰਾ ਬ੍ਰਿਜ ਕੋ ਅਬ ਅੱਯੈ ॥ ਮਾਨ ਕੈ ਸੀਖ ਕਹੋ ਹਮਰੀ ਤਿਹ ਠਉਰ ਨਹੀ ਪਲਵਾ ਠਹਰੱਯੈ ॥ ਯੋਂ ਕਹਿ ਗ੍ਵਾਰਨਿਯਾਂ ਹਮ ਸੋਂ ਸਭ ਹੀ ਬ੍ਰਿਜ ਬਾਸਨਿ ਕੋ ਸੁਖ ਦੱਯੈ ॥ ਸੋ ਸੁਧਿ ਭੂਲ ਗਈ ਤੁਮ ਕੋ ਹਮਰੇ ਜਿਹ ਅਉਸਰ ਪਾਇਨ ਪੱਯੈ ॥੯੬੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਤਾਹੀ ਤੇ ਤ੍ਯਾਗਿ ਰਹ੍ਯੋ ਮਥੁਰਾ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਬ੍ਰਿਜ ਮੈ ਫਿਰਿ ਆਵਹੁ ॥ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਪ੍ਰੀਤਿ ਪਛਾਨ ਕਹ੍ਯੋ ਤਿਹ ਤੇ ਤਿਹ ਠੌਰ ਨ ਢੀਲ ਲਗਾਵਹੁ ॥ ਯੌਂ ਕਹਿ ਪਾਇਨ ਪੈ ਹਮਰੇ ਹਮ ਸੰਗ ਕਹ੍ਯੋ ਸੁ ਤਹਾਂ ਤੁਮ ਜਾਵਹੁ ॥ ਜਾਇ ਕੈ ਆਵਹੁ ਯੋਂ ਕਹਿਯੋ ਹਮਕੋ ਸੁਖ ਹੋ ਤੁਮਹੂੰ ਸੁਖ ਪਾਵਹੁ ॥੯੬੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਕਹ੍ਯੋ ਤਜਿ ਕੈ ਮਥੁਰਾ ਫਿਰ ਕੈ ਬ੍ਰਿਜ ਬਾਸਨ ਕੋ ਸੁਖੁ ਦੀਜੈ ॥ ਆਵਹੁ ਫੇਰਿ ਕਹ੍ਯੋ ਬ੍ਰਿਜ ਮੈ ਇਹ ਕਾਮ ਕੀਏ ਤੁਮਰੋ ਨਹੀ ਛੀਜੈ ॥ ਆਇ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਦਿਖਾਵਹੁ ਰੂਪ ਕਹ੍ਯੋ ਜਿਹ ਦੇਖਤ ਹੀ ਮਨ ਜੀਜੈ ॥ ਕੁੰਜ ਗਲੀਨ ਮੈ ਫੇਰ ਕਹ੍ਯੋ ਹਮਰੇ ਅਧਰਾਨਨ ਕੋ ਰਸ ਲੀਜੈ ॥੯੬੪॥ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹ੍ਯੋ ਸੰਗ ਹੈ ਤੁਮਰੇ ਜੁ ਹੁਤੀ ਤੁਮ ਕੋ ਬ੍ਰਿਜ ਬੀਚ ਪ੍ਯਾਰੀ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਰਚੇ ਪੁਰਬਾਸਿਨ ਸੋ ਕਬਹੂੰ ਨ ਹਿਯੇ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਰਿ ਚਿਤਾਰੀ ॥ ਪੰਥ ਨਿਹਾਰਤ ਨੈਨਨ ਕੀ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਪੁਤਰੀ ਦੋਊ ਹਾਰੀ ॥ ਊਧਵ ਸ੍ਯਾਮ ਸੋਂ ਯੋਂ ਕਹਿਯੋ ਤੁਮਰੇ ਬਿਨੁ ਭੀ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਿ ਬਿਚਾਰੀ ॥੯੬੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਅਉਰ ਕਹੀ ਤੁਮ ਸੋਂ ਹਰਿ ਜੂ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ

ਤੁਮ ਕੋ ਜੋਊ ਪਜਾਰੀ ॥ ਜਾ ਦਿਨ ਤੇ ਬ੍ਰਿਜ ਤਜਾਗਿ ਗਏ ਦਿਨ ਤਾ ਕੀ ਨਹੀ ਹਮਹੂ ਹੈ ਸੰਭਾਰੀ ॥ ਆਵਹੁ ਤਜਾਗਿ ਅਬੈ ਮਥੁਰਾ ਤੁਮਰੇ ਬਿਨੁ ਗੀ ਅਬ ਹੋਇ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਮੈ ਤੁਮ ਸਿਉ ਹਰਿ ਮਾਨ ਕਰਜੋ ਤਜਿ ਆਵਹੁ ਮਾਨ ਅਬੈ ਹਮ ਹਾਰੀ ॥੯੬੬॥ ਤਜਾਗਿ ਗਏ ਹਮ ਕੋ ਕਿਹ ਹੇਤ ਤੇ ਬਾਤ ਕਛੂ ਤੁਮਰੀ ਨ ਬਿਗਾਰੀ ॥ ਪਾਇਨ ਮੋ ਪਰ ਕੈ ਸੁਨਿਯੈ ਪ੍ਰਭ ਏ ਬਤਿਯਾ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੀ ॥ ਆਪ ਰਚੇ ਪੁਰ ਬਾਸਿਨ ਸੋਂ ਮਨ ਤੇ ਸਭ ਹੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਰਿ ਬਿਸਾਰੀ ॥ ਮਾਨ ਕਰਜੋ ਤੁਮ ਸੋ ਘਟ ਕਾਮ ਕਰਜੋ ਅਬ ਸਜਾਮ ਹਹਾ ਹਮ ਹਾਰੀ ॥੯੬੭॥ ਔਰ ਕਰੀ ਤੁਮ ਸੋਂ ਬਿਨਤੀ ਸੋਊ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਚਿਤ ਦੈ ਸੁਨਿ ਲੀਜੈ ॥ ਖੇਲਤਿ ਥੀ ਤੁਮ ਸੋਂ ਬਨ ਮੈ ਤਿਹ ਅਉਸਰ ਕੀ ਕਬਹੂੰ ਸੁਧਿ ਕੀਜੈ ॥ ਗਾਵਤਿ ਥੀ ਤੁਮ ਪੈ ਮਿਲ ਕੈ ਜਿਹ ਕੀ ਸੁਰ ਤੇ ਕਛੁ ਤਾਨ ਨ ਛੀਜੈ ॥ ਤਾ ਕੋ ਕਹਜੋ ਤਿਹ ਕੀ ਸੁਧਿ ਕੈ ਬਹੁਰੋ ਬ੍ਰਿਜ ਬਾਸਿਨ ਕੋ ਸੁਖ ਦੀਜੈ ॥੯੬੮॥ ਔਰ ਕਹੀ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਹਰਿ ਜੂ ਸੋਊ ਬਾਤ ਅਬੈ ਸੁਨਿ ਲੱਯੈ ॥ ਯੌਂ ਕਹਜੋ ਤਜਾਗਿ ਤੁਮੈ ਮਥੁਰਾ ਬਹੁਰੋ ਬ੍ਰਿਜ ਕੁੰਜਨ ਭੀਤਰਿ ਅੱਯੈ ॥ ਜਜੋਂ ਹਮਰੇ ਸੰਗ ਖੇਲਤ ਥੇ ਤਿਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹਜੋ ਫਿਰਿ ਖੇਲ ਮਚੱਯੈ ॥ ਚਾਹ ਘਨੀ ਤੁਹਿ ਦੇਖਨ ਕੀ ਗ੍ਰਿਹ ਆਇ ਕਹਜੋ ਹਮ ਕੋ ਸੁਖ ਦੱਯੈ ॥੯੬੯॥ ਤੇਰੇ ਪਿਖੇ ਬਿਨ ਹੇ ਹਰਿ ਜੀ ਕਿਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹਜੋ ਨਹੀਂ ਮੋ ਮਨ ਭੀਜੈ ॥ ਸੂਕਿ ਭਈ ਪੁਤਰੀ ਸੀ ਕਹਜੋ ਕਹੀ ਯੋਂ ਹਰਿ ਸੋ ਬਿਨਤੀ ਸੁਨਿ ਲੀਜੈ ॥ ਬਾਤਨ ਮੋਹਿ ਨ ਹੋਤ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਕਹਜੋ ਘਨ ਸਜਾਮ ਪਿਖੇ ਈ ਪ੍ਰਸੀਜੈ ॥ ਆਨਨ ਪੈ ਸਮ ਚੰਦ ਨਿਹਾਰਿ ਚਕੋਰ ਸੀ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕੋ ਸੁਖ ਦੀਜੈ ॥੯੭੦॥ ਊਧਵ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਕੋ ਸੰਦੇਸ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੋਂ ਤੁਮ ਸੋਂ ਕਹਜੋ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਹਰਿ ਜੂ ਅਪਨੋ ਮੁਖ ਚੰਦ ਦਿਖੱਯੈ ॥ ਬਜਾਕੁਲ ਹੋਇ ਗਈ ਬਿਨੁ ਤ੍ਵੈ ਸੁ ਹਹਾ ਕਹਜੋ ਟੇਰ ਹਲੀਧਰ ਭੱਯੈ ॥ ਤਾਹੀ ਤੇ ਆਵਹੁ ਨਾ ਚਿਰ ਲਾਵਹੁ ਮੋ ਜਿਯ ਕੀ ਅਬ ਹੀ ਸੁਨਿ ਲੱਯੈ ॥ ਹੇ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕਹਜੋ ਨੰਦ ਲਾਲ ਚਕੋਰਨ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕੋ ਸੁਖ ਦੱਯੈ ॥੯੭੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਹੇ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕਹਜੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਰਿ ਹਹਾ ਨੰਦ ਲਾਲ ਨਹੀ ਚਿਰ ਕੀਜੈ ॥ ਹੇ ਜਦੁਰਾ ਅਗ੍ਰਜ ਜਸੁਧਾ ਸੁਤ ਰੱਛਕ ਧੇਨ ਕਹਜੋ ਸੁਨਿ ਲੀਜੈ ॥ ਸਾਪ ਕੇ ਨਾਥ ਅਸੁਰ ਬਧੱਯਾ ਅਰੁ ਆਵਨ ਗੋਕਲ ਨਾਥ ਨ ਛੀਜੈ ॥ ਕੰਸ ਬਿਦਾਰ ਅਬੈ ਕਰਤਾਰ ਚਕੋਰਨ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕੋ ਸੁਖ ਦੀਜੈ ॥੯੭੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਹੇ ਨੰਦ ਨੰਦ ਕਹਜੋ ਸੁਖਕੰਦ ਮੁਕੰਦ ਸੁਨੋ ਬਤਿਯਾ ਗਿਰਧਾਰੀ ॥ ਗੋਕੁਲ ਨਾਥ ਕਹੋ ਬਕ ਕੇ ਰਿਪੁ ਰੂਪ ਦਿਖਾਵਹੁ

ਮੋਹਿ ਮੁਰਾਰੀ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਸੁਨੋ ਜਸੁਧਾ ਸੁਤ ਭੀ ਬਿਨੁ ਤ੍ਵੈ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਰਿ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਜਾਨਤਿ ਹੈਂ ਹਰਿ ਜੂ ਅਪਨੇ ਮਨ ਤੇ ਸਭ ਹੀ ਇਹ ਤ੍ਰਿਯ ਬਿਸਾਰੀ ॥੯੭੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕੰਸ ਕੇ ਮਾਰ ਸੁਨੋ ਕਰਤਾਰ ਬਕਾ ਮੁਖਫਾਰ ਕਹ੍ਯੋ ਸੁਨਿ ਲੈ ॥ ਸਭ ਦੋਖ ਨਿਵਾਰ ਸੁਨੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਅਬੈ ਇਨ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਰੂਪ ਦਿਖੈ ॥ ਘਨਸ੍ਯਾਮ ਕੀ ਮੂਰਤਿ ਪੇਖੇ ਬਿਨਾ ਨ ਕਛੂ ਇਨ ਕੇ ਮਨ ਬੀਚ ਰੁਚੈ ॥ ਤਿਹ ਤੇ ਹਰਿ ਜੂ ਤਜਿ ਕੈ ਮਥੁਰਾ ਇਨ ਕੈ ਸਭ ਸੋਕਨ ਕੋ ਹਰਿ ਦੈ ॥੯੭੪॥ ਬਿੱਜੁਛਟਾ ਅਰੁ ਮੈਨ ਪ੍ਰਭਾ ਸੰਦੇਸ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਿੱਜੁਛਟਾ ਅਰੁ ਮੈਨ ਪ੍ਰਭਾ ਸੰਗ ਤੋਹਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹ੍ਯੋ ਸੁਨਿ ਐਸੇ ॥ ਪ੍ਰੀਤਿ ਬਢਾਇ ਇਤੀ ਇਨ ਸੋਂ ਅਬ ਤ੍ਯਾਗਿ ਗਏ ਕਹੁ ਕਾਰਨ ਕੈਸੇ ॥ ਆਵਹੁ ਸ੍ਯਾਮ ਨ ਢੀਲ ਲਗਾਵਹੁ ਖੇਲ ਕਰੋ ਹਮ ਸੋਂ ਫਿਰ ਵੈਸੇ ॥ ਮਾਨ ਕਰੈ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਪਠਵੌ ਹਮ ਕੋ ਤੁਮ ਵਾ ਬਿਧਿ ਜੈਸੇ ॥੯੭੫॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਊਧਵ ਸ੍ਯਾਮ ਸੋਂ ਯੋਂ ਕਹਿਯੋ ਤੁਮਰੋ ਰਹਿਬੋ ਜਬ ਸ੍ਰਉਨ ਧਰੈਂਗੀ ॥ ਤ੍ਯਾਗਿ ਤਬੈ ਅਪਨੇ ਸੁਖ ਕੋ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਭੀਤਰਿ ਸੋਕ ਕਰੈਂਗੀ ॥ ਜੋਗਿਨ ਬਸਤ੍ਰਨ ਕੋ ਧਰ ਹੈਂ ਕਿ ਕਹ੍ਯੋ ਬਿਖੁ ਖਾਇ ਕੈ ਪ੍ਰਾਨ ਪਰੈਂਗੀ ॥ ਤਾਹੀ ਤੇ ਹੇ ਹਰਿ ਜੀ ਤੁਮ ਸੋਂ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਫਿਰ ਮਾਨ ਕਰੈਂਗੀ ॥੯੭੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੋਂ ਤੁ ਕਹੀ ਉਨਹੂੰ ਤੁਮ ਕੋ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਜੁ ਕਹ੍ਯੋ ਸੁਨ ਲੀਜੈ ॥ ਤ੍ਯਾਗਿ ਗਏ ਹਮ ਕੋ ਬ੍ਰਿਜ ਮੈ ਮਨੂਆ ਤੁਮਰੋ ਸੁ ਲਖੋ ਨ ਪ੍ਰਸੀਜੈ ॥ ਬੈਠਿ ਰਹੇ ਅਬ ਹੋ ਮਥੁਰਾ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹ੍ਯੋ ਮਨੂਆ ਜਬ ਖੀਜੈ ॥ ਜਿਉ ਹਮ ਕੋ ਤੁਮ ਪੀਠ ਦਈ ਤੁਮ ਕੋ ਤੁਮਰੀ ਮਨ ਭਾਵਤਿ ਦੀਜੈ ॥੯੭੭॥ ਔਰ ਕਹੀ ਤੁਮ ਸੋਂ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕਹੀ ਅਬ ਊਧਵ ਸੋ ਸੁਨ ਲੱਯੈ ॥ ਆਪ ਚਲੋ ਤੁ ਨਹੀ ਕਹ੍ਯੋ ਨਾਥ ਬੁਲਾਵਨ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਦੂਤ ਪਠੱਯੈ ॥ ਜੋ ਕੋਊ ਦੂਤ ਪਠੋ ਨ ਕਹ੍ਯੋ ਤਬ ਤੋ ਉਠਿ ਆਪਨ ਹੀ ਤਹ ਜੱਯੈ ॥ ਨਾਤਰ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕੋ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹਤਾਹੂੰ ਕੋ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਅਬ ਦਾਨ ਦਿਵੱਯੈ ॥੯੭੮॥ ਤੇਰੋ ਹੀ ਧ੍ਯਾਨ ਧਰੈਂ ਹਰਿ ਜੂ ਅਰੁ ਤੇਰੋ ਹੀ ਲੈ ਕਰਿ ਨਾਮੁ ਪੁਕਾਰੈਂ ॥ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਕੀ ਨ ਲਾਜ ਕਰੈਂ ਹਰਿ ਸਾਇਤ ਸ੍ਯਾਮ ਹੀ ਸ੍ਯਾਮ ਚਿਤਾਰੈਂ ॥ ਨਾਮ ਅਧਾਰ ਤੇ ਜੀਵਤਿ ਹੈਂ ਬਿਨੁ ਨਾਮ ਕਹ੍ਯੋ ਛਿਨ ਮੈ ਕਸਟਾਰੈਂ ॥ ਯਾ ਬਿਧਿ ਦੇਖ ਦਸਾ ਉਨ ਕੀ ਅਤਿ ਬੀਚ ਬਢ੍ਯੋ ਜਿਯ ਸੋਕ ਹਮਾਰੈਂ ॥੯੭੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮਾਤ ਪਿਤਾਨ ਕੀ ਸੰਕ ਕਰੈਂ ਨਹਿ ਸ੍ਯਾਮ ਹੀ ਸ੍ਯਾਮ ਕਰੈ ਮੁਖ ਸਿਉਂ ॥ ਭੂਮਿ ਗਿਰੈ ਬਿਧਿ ਜਾ ਮਤਵਾਰ ਪਰੈਂ ਗਿਰ ਕੈ ਧਰ ਪੈ ਸੋਊ ਤਿਉਂ ॥ ਬ੍ਰਿਜਕੁੰਜਨ ਢੂੰਢਤ ਹੈਂ ਤੁਮ ਕੋ ਕਬਿ

ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਧਨ ਲੋਭਕ ਜਿਉਂ ॥ ਅਬ ਤਾ ਤੇ ਕਰੋਂ ਬਿਨਤੀ ਤੁਮ ਸੋਂ ਪਿਖ ਕੈ ਤਿਨ ਕੋ ਫੁਨਿ ਹਉ ਦੁਖ੍ਯੋਂ ॥੯੯੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਆਪ ਚਲੋ ਇਹ ਤੇ ਨ ਭਲੀ ਜੁ ਪੈ ਆਪ ਚਲੋ ਨਹਿੰ ਦੂਤ ਪਠੀਜੈ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਕਰੋਂ ਬਿਨਤੀ ਤੁਮ ਸੋਂ ਦੁਹ ਬਾਤਨ ਤੇ ਇਕ ਬਾਤ ਕਰੀਜੈ ॥ ਜਿਉ ਜਲ ਕੇ ਬਿਨ ਮੀਨ ਦਸਾ ਸੁ ਦਸਾ ਭਈ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕੀ ਸੁਨਿ ਲੀਜੈ ॥ ਕੈ ਜਲ ਹੋਇ ਉਨੈ ਮਿਲੀਐ ਕਿ ਉਨੈ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਕੋ ਕਹ੍ਯੋ ਬਰ ਦੀਜੈ ॥੯੯੧॥ ਕਬਿਯੋਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬ੍ਰਿਜਬਾਸਨ ਹਾਲ ਕਿਧੌਂ ਹਰਿ ਜੂ ਫੁਨਿ ਊਧਵ ਤੇ ਸਭ ਹੀ ਸੁਨਿ ਲੀਨੋ ॥ ਜਾ ਕੀ ਕਥਾ ਸੁਨਿ ਕੈ ਚਿਤ ਤੇ ਸੁ ਹੁਲਾਸ ਘਟੈ ਦੁਖ ਹੋਵਤ ਜੀ ਨੋ ॥ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹ੍ਯੋ ਮੁਖ ਤੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਿਧੋਂ ਕਬਿ ਨੈ ਸੁ ਸੋਊ ਲਖ ਲੀਨੋ ॥ ਊਧਵ ਮੈ ਉਨ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕੋ ਸੁ ਕਹ੍ਯੋ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਕੋ ਅਬੈ ਬਰ ਦੀਨੋ ॥੯੯੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਤ੍ਰਹ ਸੈ ਚਵਤਾਲ ਮੈ ਸਾਵਨ ਸੁਦਿ ਬੁਧਵਾਰ ॥ ਨਗਰ ਪਾਂਵਟਾ ਮੋ ਤੁਮੋ ਰਚ੍ਯੋ ਗ੍ਰੰਥ ਸੁਧਾਰ ॥੯੯੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਖੜਗਪਾਨਿ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੇ ਪੋਥੀ ਰਚੀ ਬਿਚਾਰਿ ॥ ਭੂਲ ਹੋਇ ਜਹ ਤਹ ਸੁਕਬਿ ਪੜ੍ਹਿਯਹੁ ਸਭੈ ਸੁਧਾਰਿ ॥੯੯੪॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਕੰਧੇ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰ ਗੋਪੀ ਊਧਵ ਸੰਬਾਦੇ
ਬਿਰਹ ਨਾਟਕ ਬਰਨਨੰ ਨਾਮ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥

ਅਥ ਕੁਬਜਾ ਗ੍ਰਿਹਿ ਗਵਨ ਕਥਨੰ ॥ਦੋਹਰਾ ॥ ਗੋਪਿਨ ਕੋ ਪੋਖਨ ਕਰ੍ਯੋ ਹਰਿ ਜੂ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਾਇ ॥ ਅਵਰ ਖੇਲ ਖੇਲਨ ਲਗੇ ਅਤਿ ਹੀ ਹਰਖ ਬਢਾਇ ॥੯੯੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮਾਧਵ ਊਧਵ ਲੈ ਅਪੁਨੇ ਸੰਗ ਏਕ ਸਮੈ ਕੁਬਜਾ ਗ੍ਰਿਹ ਆਏ ॥ ਏ ਸੁਨਿ ਆਗੇ ਹੀ ਆਇ ਲਏ ਮਨ ਭਾਵਤ ਦੇਖਿ ਸਭੈ ਸੁਖ ਪਾਏ ॥ ਲੈ ਹਰਿ ਕੇ ਜੁਗ ਪੰਕਜ ਪਾਇਨ ਸੀਸ ਢੁਲਾਇ ਰਹੀ ਲਪਟਾਏ ॥ ਐਸੋ ਹੁਲਾਸ ਬਢ੍ਯੋ ਜਿਯ ਮੋ ਜਿਮ ਚਾਤ੍ਰਿਕ ਮੋਰ ਘਟਾ ਘਹਰਾਏ ॥੯੯੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਊਚ ਅਵਾਸ ਬਨ੍ਯੋ ਅਤਿ ਸੁਭ੍ਰਮ ਈਂਗਰ ਰੰਗ ਕੇ ਚਿਤ੍ਰ ਬਨਾਏ ॥ ਚੰਦਨ ਧੂਪ ਕਦੰਬ ਕਲੰਬਕ ਦੀਪਕ ਦੀਪ ਤਹਾਂ ਦਰਸਾਏ ॥ ਲੈ ਪਰਜੰਕ ਤਹਾਂ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਸੁੱਛ ਸੁ ਮੌਰ ਸੁਗੰਧ ਬਿਛਾਏ ॥ ਦੋ ਕਰ ਜੋਰਿ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਰ੍ਯੋ ਤਬ ਕੇਸਵ ਤਾ ਪਰ ਆਨਿ ਬੈਠਾਏ ॥੯੯੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਰਤਨ ਖਚਤ ਪੀੜ੍ਹਾ ਬਹੁਰਿ ਲ੍ਯਾਈ ਭਗਤਿ ਜਨਾਇ ॥ ਊਧਵ ਜੀ ਸੋਂ ਯੋ ਕਹ੍ਯੋ ਬੈਠਹੁ ਯਾ ਪਰ ਆਇ ॥੯੯੮॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਊਧਵ ਜੀ ਕੁਬਜਾ ਸੋਂ

ਕਹੈ ਨਿਜ ਪ੍ਰੀਤਿ ਲਖੀ ਅਤਿ ਹੀ ਤੁਮਰੀ ਮੈ ॥ ਹਉਂ ਅਤਿ ਦੀਨ ਅਧੀਨ ਅਨਾਥ ਨ ਬੈਠ ਸਕੌਂ ਸਮੁਹਾਇ ਹਰੀ ਮੈ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਪ੍ਰਤਾਪ ਤਬੈ ਉਠਿ ਪੀੜ੍ਹੇ ਕਉ ਦੀਨ ਉਠਾਇ ਕੈ ਵਾਹਿ ਘਰੀ ਮੈ ॥ ਪੈ ਇਤਨੋ ਕਰ ਕੈ ਭੂਅ ਬੈਠ ਰਹਯੋ ਗਹਿ ਪਾਇਨ ਨੇਹ ਛਰੀ ਮੈ ॥੯੮੯॥ ਜੇ ਪਦ ਪੰਕਜ ਸੇਸ ਮਹੇਸ ਸੁਰੇਸ ਦਿਨੇਸ ਨਿਸੇਸ ਨ ਪਾਏ ॥ ਜੇ ਪਦ ਪੰਕਜ ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ ਬਖਾਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ਕੈ ਗਜਾਨਿਨਿ ਗਾਏ ॥ ਜੇ ਪਦ ਪੰਕਜ ਸਿਧ ਸਮਾਧਿ ਮੈ ਸਾਧਿਤ ਹੈਂ ਮੁਨਿ ਮੋਨ ਲਗਾਏ ॥ ਤੇ ਪਦ ਪੰਕਜ ਕੇਸਵ ਕੇ ਅਬ ਊਧਵ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਸਹਰਾਏ ॥੯੯੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸੰਤ ਸਹਾਰ ਸਜਾਮ ਕੇ ਪਾਇ ਮਹਾ ਬਿਗਸਯੋ ਮਨ ਭੀਤਰਿ ਸੋਊ ॥ ਜੋਗਿਨ ਕੇ ਜੋਊ ਧਜਾਨ ਕੇ ਬੀਚ ਨ ਆਵਤ ਹੈ ਅਤਿ ਬਜਾਕੁਲ ਹੋਊ ॥ ਜਾ ਬ੍ਰਹਮਾਦਿਕ ਸੇਸ ਸੁਰਾਦਿਕ ਖੋਜਤ ਅੰਤਿ ਨ ਪਾਵਤ ਕੋਊ ॥ ਸੋ ਪਦ ਕੰਜਨ ਕੀ ਸਮਤੁੱਲਿ ਪਲੋਟਤ ਊਧਵ ਲੈ ਕਰਿ ਦੋਊ ॥੯੯੧॥ ਇਤ ਸਜਾਮ ਪਲੋਟਤ ਊਧਵ ਪਾਇ ਉਤੈ ਉਨ ਮਾਲਿਨਿ ਸਾਜ ਕਿਯੇ ॥ ਸੁਭ ਬੱਜ੍ਰਨ ਕੇ ਅਰੁ ਲਾਲ ਜਵਾਹਰ ਦੇਖਿ ਜਿਸੈ ਸੁਖ ਹੋਤ ਜਿਯੇ ॥ ਇਤਨੇ ਪਹਿ ਕਾਨ੍ਹ ਪੈ ਆਇ ਗਈ ਬਿੰਦੁਰੀ ਕਹਯੋ ਈਂਗਰ ਭਾਲ ਦਿਯੇ ॥ ਤਿਹ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਿ ਹੁਲਾਸ ਬਢਯੋ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਜਦੁਬੀਰ ਹਿਯੇ ॥੯੯੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸਜਿ ਸਾਜਨ ਮਾਲਿਨਿ ਅੰਗਨ ਮੈ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਸੋ ਹਰਿ ਪਾਸ ਗਈ ॥ ਮਨੁ ਦੂਸਰਿ ਚੰਦ ਕਲਾ ਪ੍ਰਗਟੀ ਮਨੁ ਹੇਰਤ ਕੈ ਇਹ ਰੂਪ ਮਈ ॥ ਹਰਿ ਜੂ ਲਖਿ ਕੈ ਜਿਯ ਕੀ ਬਿਰਥਾ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਸੋਊ ਐਂਚ ਲਈ ॥ ਤਿਹ ਊਪਰਿ ਬੈਸਿ ਅਸੰਕ ਭਈ ਮਨ ਕੀ ਸਭ ਸੰਕ ਪਰਾਇ ਗਈ ॥੯੯੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਹਿਯਾਂ ਜਬ ਹੀ ਗਹਿ ਸਜਾਮ ਲਈ ਕੁਬਜਾ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਮੈ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਸਜਾਮ ਮਿਲੇ ਬਹੁਤੇ ਦਿਨ ਮੈ ਹਮ ਕਉ ਕਹਿ ਕੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਚੰਦਨ ਜਯੋਂ ਤੁਹਿ ਅੰਗ ਮਲਯੋ ਤਿਹ ਤੇ ਹਮਹੂੰ ਜਦੁਬੀਰ ਰਿਝਾਯੋ ॥ ਜੋਊ ਮਨੋਰਥ ਥੋ ਜਿਯ ਮੈ ਤੁਮਰੇ ਮਿਲਏ ਸੋਊ ਮੋ ਕਰਿ ਆਯੋ ॥੯੯੪॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕੁਬਜਾ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹਿ ਜਾ ਮਨੋਰਥ ਪੂਰਨ ਸਮਾਪਤੰ ॥

ਅਥ ਅਕਰੂਰ ਕੇ ਧਾਮ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਆਏ ਕਥਨੰ ॥ਸਵੈਯਾ ॥ ਦੈ ਸੁਖ ਮਾਲਿਨਿ ਕਉ ਅਤਿ ਹੀ ਅਕ੍ਰੂਰਹਿ ਕੇ ਫਿਰਿ ਧਾਮ ਪਧਾਰਯੋ ॥ ਆਵਤ ਸੋ ਸੁਨਿ ਪਾਇ ਲਗਯੋ ਤਿਹ ਮੱਧਿ ਚਲਯੋ ਹਰਿ ਪ੍ਰੇਮ ਚਿਤਾਰਯੋ ॥ ਸੋ ਗਹਿ ਸਜਾਮ ਕੇ

ਪਾਇ ਰਹਯੋ ਕਬਿ ਨੈ ਮੁਖ ਤੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਊਧਵ ਸੋਂ ਜਦੁਬੀਰ ਕਹਯੋ ਇਨ ਸੰਤਨ ਕੋ ਅਤਿ ਪ੍ਰੇਮ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥੯੯੫॥ ਊਧਵ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹਯੋ ਸੁਨ ਕੈ ਅਕ੍ਰੂਰਹਿ ਕੋ ਅਤਿ ਪ੍ਰੇਮ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਸੁੱਧਿ ਕਰੀ ਉਨ ਕੀ ਮਨ ਮੈ ਕੁਬਜਾ ਕੋ ਕਹਯੋ ਅਰੁ ਪ੍ਰੇਮ ਚਿਤਾਰਯੋ ॥ ਸੋ ਗਨਤੀ ਕਰਿ ਕੈ ਮਨ ਮੈ ਕਨ੍ਹਯਾ ਸੰਗ ਪੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਹੇ ਹਰਿ ਜੂ ਇਹ ਕੇ ਪਿਖਏ ਉਨ ਕੋ ਸਭ ਪ੍ਰੇਮ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਡਾਰਯੋ ॥੯੯੬॥ ਹਰਿ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਿ ਮਨੈ ਸੁਖ ਪਾਇ ਕੈ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੀ ਸੇਵ ਸੁ ਕੀਨੀ ॥ ਪਾਇ ਪਰੋ ਤਿਹ ਕੇ ਬਹੁਰੋ ਉਠਿ ਦੇਵਕੀ ਲਾਲ ਪਰਾਕ੍ਰਮ ਦੀਨੀ ॥ ਭੋਜਨ ਅੰਨ ਜਿਤੋ ਗ੍ਰਿਹ ਥੋ ਸੋਊ ਆਨਿ ਧਰੋ ਹਿਤ ਬਾਤ ਲਖੀਨੀ ॥ ਥੋ ਮਨ ਮੋ ਸੋਊ ਬਾਂਛਤ ਇੱਛ ਵਹੀ ਜਸੁਧਾ ਸੁਤ ਪੂਰਨ ਕੀਨੀ ॥੯੯੭॥ ਪੂਰਨ ਕੈ ਮਨਸਾ ਤਿਹ ਕੀ ਸੰਗ ਊਧਵ ਲੈ ਫਿਰ ਧਾਮ ਅਯੋ ॥ ਗ੍ਰਿਹ ਆਇ ਕੈ ਮੰਗਨ ਲੋਗ ਬੁਲਾਇ ਗਵਾਵਤ ਭਯੋ ਤਿਹ ਰਾਗ ਗਯੋ ॥ ਤਿਨ ਊਪਰਿ ਰੀਝਿ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਘਨੋ ਗ੍ਰਿਹਿ ਤੇ ਕਢਿ ਦਾਨ ਦਯੋ ॥ ਮਨੋ ਤਾ ਜਸ ਤੇ ਮ੍ਰਿਤ ਮੰਡਲ ਮੈ ਅਬ ਕੇ ਦਿਨ ਲੌ ਦਿਨ ਸੇਤ ਭਯੋ ॥੯੯੮॥ ਅਕਰੂਰ ਸਿਆਮ ਕੇ ਧਾਮਹਿ ਆਇ ਕੈ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਪਾਇਨ ਲਾਗਯੋ ॥ ਕੰਸ ਬਿਦਾਰ ਬਕੀ ਉਰ ਫਾਰ ਕਹਯੋ ਕਰਤਾਰ ਸਰਾਹਨ ਲਾਗਯੋ ॥ ਔਰ ਗਈ ਸੁਧਿ ਭੂਲ ਸਭੈ ਹਰਿ ਕੀ ਉਪਮਾ ਰਸ ਭੀਤਰਿ ਪਾਗਯੋ ॥ ਆਨੰਦ ਬੀਚ ਬਢਯੋ ਮਨ ਕੇ ਮਨ ਕੋ ਦੁਖ ਥੋ ਜਿਤਨੋ ਸਭ ਭਾਗਯੋ ॥੯੯੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਦੇਵਕੀ ਲਾਲ ਗੁਪਾਲ ਅਹੋ ਨੰਦ ਲਾਲ ਦਯਾਲ ਇਹੈ ਜਿਯ ਧਾਰਯੋ ॥ ਕੰਸ ਬਿਦਾਰ ਬਕੀ ਉਰ ਫਾਰ ਕਹਯੋ ਕਰਤਾ ਜਦੁਬੀਰ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਹੇ ਅਘ ਕੇ ਰਿਪੁ ਹੇ ਰਿਪੁ ਕੇਸੀ ਕੇ ਹੇ ਕੁਪਿ ਜਾਹਿ ਤ੍ਰਿਨਾਵ੍ਰਤ ਮਾਰਯੋ ॥ ਤਾ ਅਬ ਰੂਪ ਦਿਖਾਇ ਹਮੈ ਹਮਰੋ ਸਭ ਪਾਪ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਡਾਰਯੋ ॥੧੦੦੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਚੋਰ ਹੈਂ ਸਾਧਨ ਕੇ ਦੁਖ ਕੋ ਸੁਖ ਕੋ ਬਰਦਾਇਕ ਸ੍ਯਾਮ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਹੈਂ ਠਗ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਚੀਰਨ ਕੋ ਭਟ ਹੈਂ ਜਿਨ ਕੰਸ ਸੋ ਬੀਰ ਪਛਾਰਯੋ ॥ ਕਾਇਰ ਹੈਂ ਬਹੁ ਪਾਪਨ ਤੇ ਅਰੁ ਬੈਦ ਹੈਂ ਜਾ ਸਭ ਲੋਗ ਜਿਯਾਰਯੋ ॥ ਪੰਡਿਤ ਹੈਂ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਜਿਨ ਚਾਰੋ ਈ ਬੇਦ ਕੋ ਭੇਦ ਸਵਾਰਯੋ ॥੧੦੦੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੋਂ ਕਹਿ ਕੈ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਸੋ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਉਠਿ ਪਾਇ ਪਰਯੋ ॥ ਹਰਿ ਕੀ ਬਹੁ ਬਾਰ ਸਰਾਹ ਕਰੀ ਦੁਖ ਥੋ ਜਿਤਨੋ ਛਿਨ ਬੀਚ ਹਰਯੋ ॥ ਅਰੁ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਜਸ ਉੱਚ ਮਹਾਂ ਕਬਿ ਨੈ ਬਿਧਿ ਯਾ ਮੁਖ ਤੇ ਉਚਰਯੋ ॥ ਹਰਿ ਨਾਮ

ਸੰਜੋਅ ਕਉ ਪੈਨ੍ਹਿ ਤਨੈ ਸਭ ਪਾਪਨ ਸੰਗ ਲਰਯੋ ਨ ਟਰਯੋ ॥੧੦੦੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਫਿਰਿ ਯੌਂ ਕਰਿ ਕਾਨ੍ਹਰ ਕੀ ਉਪਮਾ ਹਰਿ ਜੀ ਤੁਮ ਹੀ ਮੁਰ ਸੱਤ੍ਰ ਪਛਾਰਯੋ ॥ ਤੈਂ ਹੀ ਮਰੇ ਤ੍ਰਿਪੁਰਾਰੁ ਕਮੱਧ ਸੁ ਰਾਵਨ ਮਾਰਿ ਘਨੋ ਰਨ ਪਾਰਯੋ ॥ ਲੰਕ ਦਈ ਅਰਿ ਭ੍ਰਾਤਰ ਕਉ ਸਿਯ ਕੋ ਸੰਗ ਲੈ ਫਿਰਿ ਅਉਧਿ ਸਿਧਾਰਯੋ ॥ ਤੈ ਹੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕੀਏ ਸਭ ਹੀ ਹਮ ਜਾਨਤ ਹੈਂ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਯੋ ॥੧੦੦੩॥ ਹੇ ਕਮਲਾਪਤਿ ਹੇ ਗਰੁੜਾ ਧ੍ਵਜ ਹੇ ਜਗਨਾਇਕ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹਯੋ ਹੈ ॥ ਹੇ ਜਦੁਬੀਰ ਕਹੋ ਬਤਿਯਾ ਸਭ ਹੀ ਤੁਮਰੀ ਭ੍ਰਿਤ ਲੋਕ ਭਯੋ ਹੈ ॥ ਮੋਰੀ ਹਰੋ ਮਮਤਾ ਹਰਿ ਜੂ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹਯੋ ਹਰਿ ਚੀਨ ਲਯੋ ਹੈ ॥ ਡਾਰ ਦਈ ਮਮਤਾ ਤਿਹ ਪੈ ਸੋਊ ਮੋਨਹਿ ਧਾਰ ਕੈ ਬੈਠ ਰਹਯੋ ਹੈ ॥੧੦੦੪॥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਬਾਚ ਅਕ੍ਰੂਰ ਸੋਂ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਐ ਹੋ ਚਚਾ ਜਦੁਬੀਰ ਕਹਯੋ ਹਮ ਕਉ ਸਮਝੇ ਬਿਨ ਤੈਂ ਹਰਿ ਚੀਨੋ ॥ ਤਾ ਤੇ ਲਡਾਵਹੁ ਮੋਹਿ ਕਹਯੋ ਜਿਹ ਤੇ ਸੁਖ ਹੋ ਅਤਿ ਹੀ ਮੁਹਿ ਜੀ ਨੋ ॥ ਆਇਸੁ ਮੋ ਬਸੁਦੇਵਹਿ ਜੀ ਅਕ੍ਰੂਰ ਬਡੋ ਲਖਊ ਕਰਿ ਕੀਨੋ ॥ ਤਾ ਤੇ ਨ ਮੋ ਘਨਸਯਾਮ ਲਖੈਂ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹਯੋ ਹਰਿ ਜੂ ਹਸਿ ਦੀਨੋ ॥੧੦੦੫॥ ਸੋ ਸੁਨਿ ਬੀਰ ਪ੍ਰਸੰਨ ਭਯੋ ਮੁਸਲੀਧਰ ਸਯਾਮ ਜੂ ਕੰਠ ਲਗਾਏ ॥ ਸੋਕ ਜਿਤੇ ਮਨ ਭੀਤਰਿ ਥੇ ਹਰਿ ਕੋ ਤਨ ਭੇਟ ਸਭੈ ਬਿਸਰਾਏ ॥ ਛੋਟ ਭਤੀਜ ਲਖੇ ਕਰਿ ਕੈ ਕਰਿ ਕੈ ਜਗ ਕੇ ਕਰਤਾ ਨਹਿ ਪਾਏ ॥ ਯਾ ਬਿਧਿ ਭੀ ਤਿਹ ਠਉਰ ਕਥਾ ਤਿਹ ਕੇ ਕਬਿ ਸਯਾਮਹਿ ਮੰਗਲ ਗਾਏ ॥੧੦੦੬॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਕੰਧੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਅਕਰੂਰ ਗ੍ਰਿਹ ਜੈਬੋ ਸੰਪੂਰਨ ॥

ਅਥ ਅਕ੍ਰੂਰ ਕੋ ਫੁਫੀ ਪਾਸ ਭੇਜਨ ਕਥਨੰ ॥ਸਵੈਯਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕਹਯੋ ਹਸਿ ਕੈ ਬਰਬੀਰ ਗਜਾਪੁਰ ਮੈ ਚਲ ਜੱਯੈ ॥ ਮੋ ਪਿਤ ਕੀ ਭਗਨੀ ਸੁਤ ਹੈਂ ਤਿਨ ਕੋ ਅਬ ਜਾਇ ਕੈ ਸੋਧਹਿ ਲੱਯੈ ॥ ਅੰਧ ਤਹਾਂ ਨ੍ਰਿਪ ਹੈ ਮਨ ਅੰਧ ਦ੍ਰੁਜੋਧਨ ਭਯੋ ਬਸਿ ਤਾ ਕੁ ਲਖੱਯੈ ॥ ਪੰਡੁ ਕੇ ਪੁਤ੍ਰਨ ਕੋ ਤਿਹ ਠਉਰ ਸੁ ਦੱਯਤ ਹੈ ਸੁਖ ਕੈ ਦੁਖ ਦੱਯੈ ॥੧੦੦੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੋਂ ਸੁਨ ਕੈ ਤਿਹ ਕੀ ਬਤਿਯਾ ਕਰਿ ਕੈ ਅਕ੍ਰੂਰ ਪ੍ਰਨਾਮ ਸਿਧਾਰਯੋ ॥ ਪੰਥ ਕੀ ਬਾਤ ਗਨੌਂ ਕਹਿ ਲੌ ਪਗ ਬੀਚ ਗਜਾਪੁਰ ਕੇ ਤਿਨ ਧਾਰਯੋ ॥ ਪ੍ਰਾਤ ਭਏ ਨ੍ਰਿਪ ਬੀਚ ਸਭਾ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਭੂਪ ਕਹੀ ਕਹੁ ਮੋ ਬਿਰਥਾ ਜਦੁਬੀਰਹਿ ਜਾ ਬਿਧਿ ਕੰਸ ਪਛਾਰਯੋ ॥੧੦੦੮॥ ਬਤਿਯਾ ਸੁਨਿ ਉੱਤਰ ਦੇਤ ਭਯੋ ਰਿਪੁ ਸੋ

ਸਭ ਜਾ ਬਿਧਿ ਸ੍ਯਾਮ ਲਰ੍ਯੋ ॥ ਗਜ ਮਾਰਿ ਪ੍ਰਹਾਰ ਕੈ ਮੱਲਨ ਕੋ ਦਲ ਫਾਰ ਕੈ ਕੰਸ ਸੋ ਜਾਇ ਅਰ੍ਯੋ ॥ ਤਬ ਕੰਸ ਨਿਕਾਰਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕਰੈ ਅਰੁ ਢਾਲ ਸਮਾਰ ਕੈ ਜੁੱਧ ਕਰ੍ਯੋ ॥ ਤਬ ਹੀ ਹਰਿ ਜੂ ਗਹਿ ਕੇਸਨ ਤੇ ਪਟਕ੍ਯੋ ਧਰਨੀ ਪਰ ਮਾਰਿ ਡਰ੍ਯੋ ॥੧੦੦੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਭੀਖਮ ਦ੍ਰੋਣ ਕ੍ਰਿਪਾਰੁ ਕ੍ਰਿਪੀਸੁਤ ਔਰ ਦੁਸਾਸਨ ਬੀਰ ਨਿਹਾਰ੍ਯੋ ॥ ਸੂਰਜ ਕੋ ਸੁਤ ਭੂਰਿਸ੍ਰਵਾ ਜਿਨ ਪਾਰਥ ਭ੍ਰਾਤ ਸੋਂ ਬੈਰ ਉਤਾਰ੍ਯੋ ॥ ਰਾਜ ਦ੍ਰਜੋਧਨ ਮਾਤੁਲ ਸੋ ਇਹ ਪੇਖਤ ਹੀ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰ੍ਯੋ ॥ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹਾਂ ਬਸੁਦੇਵ ਕਹਾਂ ਕਹਿ ਅੰਗਿ ਮਿਲੇ ਮਨ ਕੋ ਦੁਖੁ ਟਾਰ੍ਯੋ ॥੧੦੧੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਰੰਚਿਕ ਬੈਠਿ ਸਭਾ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਉਠ ਕੈ ਜਦੁਬੀਰ ਫੁਫੀ ਪਹਿ ਆਯੋ ॥ ਕੁੰਤੀ ਕਉ ਦੇਖਤ ਹੀ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਤਿਨ ਪਾਇਨ ਸੀਸ ਝੁਕਾਯੋ ॥ ਪੂਛਤ ਭੀ ਕੁਸਲੈ ਜਦੁਬੀਰਹਿ ਜਾ ਜਸੁ ਬੀਚ ਸਭੈ ਧਰਿ ਛਾਯੋ ॥ ਨੀਕੇ ਹੈ ਸ੍ਯਾਮ ਸਨੇ ਬਸੁਦੇਵ ਸੁ ਦੇਵਕਿ ਨੀਕਿ ਸੁਨੀ ਸੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥੧੦੧੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਇਤਨੇ ਪਹਿ ਬੈਦੁਰ ਆਇ ਗਯੋ ਸੋਊ ਪਾਰਥ ਮਾਇ ਕੈ ਪਾਇਨ ਲਾਗ੍ਯੋ ॥ ਪੂਛਤ ਭਯੋ ਜਦੁਬੀਰ ਸੁਖੀ ਅਕ੍ਰੂਰ ਕਉ ਤਾ ਰਸ ਮੋ ਅਨੁਰਾਗ੍ਯੋ ॥ ਔਰ ਗਈ ਸੁਧਿ ਭੂਲ ਸਭੈ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਇਹੀ ਰਸ ਭੀਤਰਿ ਪਾਗ੍ਯੋ ॥ ਵਾਹ ਕਹ੍ਯੋ ਸਭ ਹੀ ਹੈ ਸੁਖੀ ਸੁਨ ਕੈ ਬਤਿਯਾ ਸੁਖ ਭ੍ਯੋ ਦੁਖ ਭਾਗ੍ਯੋ ॥੧੦੧੨॥ ਕੁੰਤੀ ਵਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕੇਲ ਕਰੈ ਮਥੁਰਾ ਮੈ ਸੋਊ ਮਨ ਤੇ ਕਹੁੰ ਹਉਂ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਬਿਸਾਰੀ ॥ ਦੁੱਖਿਤ ਭਈ ਇਨ ਲੋਗਨ ਤੇ ਅਤਿ ਹੀ ਕਹਿ ਕੈ ਘਨਸ੍ਯਾਮ ਪੁਕਾਰੀ ॥ ਨਾਥ ਮਰ੍ਯੋ ਸੁਤ ਬਾਲ ਰਹੇ ਤਿਹ ਤੇ ਅਕ੍ਰੂਰ ਭਯੋ ਦੁਖੁ ਭਾਰੀ ॥ ਤਾ ਤੇ ਹਉਂ ਪੂਛਤ ਹੌਂ ਤੁਮ ਕਉ ਕਬਹੂੰ ਹਰਿ ਜੀ ਸੁਧਿ ਲੇਹ ਹਮਾਰੀ ॥੧੦੧੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਦੁੱਖਿਤ ਹ੍ਵੈ ਅਕ੍ਰੂਰ ਕੇ ਸੰਗ ਕਹੀ ਬਤਿਯਾ ਨ੍ਰਿਪ ਅੰਧ ਰਿਸੈ ਸੇ ॥ ਦੇਤ ਹੈ ਦੁੱਖ ਘਨੋ ਹਮ ਕਉ ਕਹ੍ਯੋ ਸੁਨ ਮੀਤ ਸਿਆਮ ਸੋ ਐਸੇ ॥ ਪਾਰਥ ਭ੍ਰਾਤ ਰੁਚੇ ਉਨ ਕੋ ਨਹਿ ਵਾਹਿ ਕਹ੍ਯੋ ਕਹੁ ਸੋ ਬਿਧਿ ਕੈਸੇ ॥ ਯੋਂ ਸੁਨਿ ਉਤਰ ਦੇਤ ਭਈ ਸੋਊ ਆਂਖ ਕੇ ਬੀਚ ਪਰੇ ਤ੍ਰਿਣ ਜੈਸੇ ॥੧੦੧੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਹਿਯੋ ਬਿਨਤੀ ਹਮਰੀ ਹਰਿ ਸੋਂ ਅਤਿ ਸੋਕ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਮੈ ਬੂਡ ਗਈ ਹੌਂ ॥ ਜੀਵਤ ਹੌਂ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਤੁਹਿ ਆਇਸ ਪਾਇ ਕੈ ਨਾਮਕ ਈ ਹੌਂ ॥ ਮਾਰਨ ਮੋ ਸੁਤ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਸੁਤ ਕੋਟਿ ਉਪਾਵਨ ਸੋਕ ਢਈ ਹੌਂ ॥ ਸ੍ਯਾਮ ਸੋਂ ਯੋਂ ਕਹਿਯੋ ਬਤਿਯਾ ਤੁਮਰੇ ਬਿਨ ਨਾਥ ਅਨਾਥ ਭਈ ਹੌਂ ॥੧੦੧੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੋਂ ਕਹਿ ਕੈ ਤਿਹ ਸੋਂ ਬਤਿਯਾ ਅਤਿ ਹੀ ਦੁਖ ਸਾਸ ਉਸਾਸ

ਸੁ ਲੀਨੋ ॥ ਜੋ ਦੁਖ ਮੋਰੇ ਰਿਦੈ ਮਹਿ ਥੋ ਸੋਊ ਮੈ ਤੁਮ ਪੈ ਸਭ ਹੀ ਕਹਿ ਦੀਨੋ ॥ ਸੋ ਸੁਨਿਯੈ ਹਮਰੀ ਬਿਰਥਾ ਕਹਿਯੋ ਦੁਖ ਕੀ ਜਦੁਬੀਰ ਹਠੀ ਨੋ ॥ ਹੇ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਅਨਾਥਨ ਨਾਥ ਸਹਾਇ ਕਰੋ ਕਹਿ ਰੋਦਨ ਕੀਨੋ ॥੧੦੧੬॥ ਅਕ੍ਰੂਰ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਦੇਖਿ ਦੁਖਾਤੁਰ ਪਾਰਥ ਮਾਤ ਕੋ ਯੌ ਕਹ੍ਯੋ ਤ੍ਵੈ ਸੁਤ ਹੀ ਨ੍ਰਿਪ ਹ੍ਵੈ ਹੈਂ ॥ ਸਜਾਮ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਘਨੀ ਤੁਮ ਸੋਂ ਤਿਹ ਤੇ ਤੁਮ ਕੋ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁਖ ਦੈ ਹੈਂ ॥ ਤੇਰੀ ਹੀ ਓਰ ਹ੍ਵੈ ਹੈ ਸੁਭ ਲੱਛਨ ਤੁਇ ਸੁਤ ਸਤ੍ਰੁਨ ਕਉ ਦੁਖ ਦੈ ਹੈਂ ॥ ਰਾਜ ਸਭੈ ਉਹ ਹੀ ਲਹਿਹੈਂ ਹਰਿ ਸਤ੍ਰੁਨ ਕੋ ਜਮਲੋਕ ਪਠੈ ਹੈਂ ॥੧੦੧੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੋਂ ਸੁਨ ਕੈ ਬਤਿਯਾਂ ਤਿਹ ਕੀ ਮਨ ਮੈ ਅਕ੍ਰੂਰਹਿ ਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰ੍ਯੋ ॥ ਕੈ ਕੈ ਪ੍ਰਨਾਮ ਚਲ੍ਯੋ ਤਬ ਹੀ ਨ੍ਰਿਪ ਤ੍ਵੈ ਸੁਤ ਹੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰ੍ਯੋ ॥ ਕਾ ਸੰਗ ਲੋਗਨ ਕੋ ਹਿਤ ਹੈ ਇਹ ਚਿੰਤ ਕਰੀ ਪੁਰ ਮੈ ਪਗੁ ਧਾਰ੍ਯੋ ॥ ਦੇਖ੍ਯੋ ਕਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਇਨੀ ਸੰਗ ਹੈ ਤਿਹ ਤੇ ਸਭ ਸੋਕ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਡਾਰ੍ਯੋ ॥੧੦੧੮॥ ਅਕ੍ਰੂਰ ਬਾਚ ਧ੍ਰਿਤਰਾਸਟਰ ਸੋਂ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਪੁਰ ਦੇਖਿ ਸਭਾ ਨ੍ਰਿਪ ਬੀਚ ਗਯੋ ਸੰਗ ਜਾ ਨ੍ਰਿਪ ਕੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰ੍ਯੋ ॥ ਰਾਜਨ ਮੋਹ ਤੇ ਨੀਤਿ ਸੁਨੋ ਕਹੁ ਵਾਹ ਕਹ੍ਯੋ ਇਨ ਯਾ ਬਿਧਿ ਸਾਰ੍ਯੋ ॥ ਪ੍ਰੀਤ ਤੁਮੈ ਸੁਤ ਆਪਨ ਸੋਂ ਤੁਹਿ ਪੰਡੁ ਕੇ ਪੁਤ੍ਰਨ ਸੋ ਹਿਤ ਟਾਰ੍ਯੋ ॥ ਜਾਨਤ ਹੈ ਧ੍ਰਿਤਰਾਸਟਰ ਤੈਂ ਸਭ ਆਪਨ ਰਾਜ ਕੋ ਪੈਂਡ ਬਿਗਾਰ੍ਯੋ ॥੧੦੧੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੈਸੇ ਦ੍ਰਜੋਧਨ ਪੂਤ ਹ੍ਵੈ ਤ੍ਵੈ ਇਨਕੀ ਸਮ ਪੁਤ੍ਰਨ ਪੰਡੁ ਲਖੱਯੈ ॥ ਤਾ ਤੇ ਕਰੋਂ ਬਿਨਤੀ ਤੁਮ ਸੋਂ ਇਨ ਤੇ ਕਛੁ ਅੰਤਰ ਰਾਜ ਨ ਕੱਯੈ ॥ ਰਾਖੁ ਖੁਸੀ ਇਨ ਕੋ ਉਨ ਕੋ ਜਿਹ ਤੇ ਤੁਮਰੋ ਜਗ ਮੈ ਜਸੁ ਗੱਯੈ ॥ ਯਾ ਬਿਧਿ ਸੋਂ ਅਕਰੂਰ ਕਹ੍ਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋਂ ਜਿਹ ਤੇ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁਖ ਪੱਯੈ ॥੧੦੨੦॥ ਯੋਂ ਸੁਨਿ ਉੱਤਰ ਦੇਤ ਭਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਪੈ ਹਰਿ ਕੈ ਸੰਗ ਦੂਤਹ ਕੇਰੇ ॥ ਜੇਤਿਕ ਬਾਤ ਕਹੀ ਹਮ ਸੋਂ ਨਹਿੰ ਆਵਤ ਏਕ ਕਹ੍ਯੋ ਮਨ ਮੇਰੇ ॥ ਯੋਂ ਕਹਿ ਪੰਡੁ ਕੇ ਪੁਤ੍ਰਨ ਕਉ ਪਿਖ ਮਾਰਤ ਹੈ ਅਬ ਸਾਂਝ ਸਵੇਰੇ ॥ ਆਇ ਹੈ ਜੋ ਜਿਯ ਸੋ ਕਰਿ ਹੈਂ ਸੁ ਕਛੂ ਬਚਨਾ ਨਹਿ ਮਾਨਤ ਤੇਰੇ ॥੧੦੨੧॥ ਦੂਤ ਕਹ੍ਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਸੰਗ ਯੋਂ ਹਮਰੋ ਜੁ ਕਹ੍ਯੋ ਤੁਮ ਰੰਚ ਨ ਮਾਨੋ ॥ ਤੌ ਕੁਪਿ ਹੈ ਜਦੁਬੀਰ ਮਨੈ ਤੁਮ ਕੋ ਮਰਿ ਹੈ ਤਿਹ ਤੇ ਹਿਤ ਠਾਨੋ ॥ ਸਜਾਮ ਕੇ ਭੌਂਹ ਮਰੋਰਨ ਸੋਂ ਹਮ ਜਾਨਤ ਹੈ ਤੁਹਿ ਰਾਜ ਬਹਾਨੋ ॥ ਮੋ ਜਿਯ ਮੈ ਜੁ ਹੁਤੀ ਸੁ ਕਹੀ ਤੁਮਰੇ ਜਿਯ ਕੀ ਸੁ ਕਹ੍ਯੋ ਤੁਮ ਜਾਨੋ ॥੧੦੨੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੋਂ ਕਹਿ ਕੈ ਬਤਿਯਾ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋਂ ਤਜਿ ਕੈ ਇਹ ਠਉਰ ਤਹਾਂ ਕੋ ਗਯੋ ਹੈ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਜਹਾਂ

ਬਲਭਦ੍ਰ ਬਲੀ ਸਭ ਜਾਦਵ ਬੰਸ ਤਹਾਂ ਸੁ ਅਯੋ ਹੈ ॥ ਸ੍ਯਾਮ ਕੋ ਚੰਦ ਨਿਹਾਰਤ ਹੀ ਮੁਖ ਤਾ ਪਗ ਪੈ ਸਿਰ ਕੋ ਝੁਕਯੋ ਹੈ ॥ ਜੋ ਬਿਰਥਾ ਉਹ ਠਉਰ ਭਈ ਨਿਕਟੈ ਹਰਿ ਕੇ ਕਹਿ ਭੇਦ ਦਯੋ ਹੈ ॥੧੦੨੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਤੁਮ ਸੋਂ ਇਮ ਪਾਰਥ ਮਾਤ ਕਹ੍ਯੋ ਹਰਿ ਦੀਨਨ ਕੀ ਬਿਨਤੀ ਸੁਨ ਲੈ ॥ ਅਤਿ ਹੀ ਦੁੱਖ ਭਯੋ ਹਮ ਕੋ ਇਹ ਠਉਰ ਬਿਨਾ ਤੁਮਰੇ ਨ ਸਹਾਇਕ ਕ੍ਵੈ ॥ ਗਜ ਕੋ ਜਿਮ ਸੰਕਟ ਸੀਘ੍ਰ ਕਟ੍ਯੋ ਤਿਮ ਮੋ ਦੁਖ ਕੋ ਕਟਿਯੈ ਹਰਿ ਐ ॥ ਤਿਹ ਤੇ ਸੁਨਿ ਲੈ ਸੁ ਕਹ੍ਯੋ ਹਮਰੋ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਹਿਤ ਸੋਂ ਚਿਤ ਦੈ ॥੧੦੨੪॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਕੰਧੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਅਕ੍ਰੂਰ ਫੁਫੀ ਕੁੰਤੀ ਪਾਸ ਭੇਜਾ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥

ਅਥ ਉਗ੍ਰਸੈਨ ਕੋ ਰਾਜ ਦੀਬੋ ਕਥਨੰ ॥ਦੋਹਰਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਮਨਮੋਹਨ ਜਗਤ ਗੁਰ ਨੰਦ ਨੰਦਨ ਬ੍ਰਿਜ ਮੂਰ ॥ ਗੋਪੀ ਜਨ ਬੱਲਭ ਸਦਾ ਪ੍ਰੇਮ ਖਾਨ ਭਰਪੂਰ ॥੧੦੨੫॥ ਛਪੈ ॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਪੂਤਨਾ ਹਨੀ ਬਹੁਰਿ ਸਕਟਾਸੁਰ ਖੰਡ੍ਯੋ ॥ ਤ੍ਰਿਣਾਵਰਤ ਲੈ ਉਡ੍ਯੋ ਤਾਹਿ ਨਭ ਮਾਹਿ ਬਿਹੰਡ੍ਯੋ ॥ ਕਾਲੀ ਦਿਯੋ ਨਿਕਾਰ ਚੋਚ ਗਹਿ ਚੀਰ ਬਕਾਸੁਰ ॥ ਨਾਗ ਰੂਪ ਮਗ ਰੋਕ ਰਹ੍ਯੋ ਤਬ ਹਤ੍ਯੋ ਅਘਾਸੁਰ ॥ ਕੇਸੀ ਸੁ ਬੱਛ ਧੇਨੁਕ ਹਨ੍ਯੋਂ ਰੰਗ ਭੂਮਿ ਗਜ ਡਾਰ੍ਯੋ ॥ ਚੰਡੂਰ ਮੁਸਟ ਕੇ ਪ੍ਰਾਨ ਹਰਿ ਕੰਸ ਕੇਸ ਗਹਿ ਮਾਰ੍ਯੋ ॥੧੦੨੬॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਅਮਰ ਲੋਕ ਤੇ ਫੂਲ ਬਰਖੇ ਨੰਦ ਕਿਸੋਰ ਪੈ ॥ ਮਿਟ੍ਯੋ ਸਕਲ ਬ੍ਰਿਜ ਸੂਲ ਕਵਲ ਨੈਨ ਕੇ ਹੇਤ ਤੇ ॥੧੦੨੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੁਸਟ ਅਰਿਸਟ ਨਿਵਾਰ ਕੈ ਲੀਨੋ ਸਕਲ ਸਮਾਜ ॥ ਮਥੁਰਾ ਮੰਡਲ ਕੋ ਦਯੋ ਉਗ੍ਰਸੈਨ ਕੋ ਰਾਜ ॥੧੦੨੮॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਕੰਧੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਰਾਜਾ ਉਗ੍ਰਸੈਨ ਕਉ ਮਥੁਰਾ ਕੋ ਰਾਜ ਦੀਬੋ ਬਰਨਨੰ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥

ਅਥ ਜੁੱਧ ਪ੍ਰਬੰਧ ॥ ਜਰਾਸਿੰਧ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਇਤ ਰਾਜ ਦਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕਉ ਜਬ ਹੀ ਉਤ ਕੰਸ ਬਧੂ ਪਿਤ ਪਾਸ ਗਈ ॥ ਅਤਿ ਦੀਨ ਸੁ ਛੀਨ ਮਲੀਨ ਮਹਾਂ ਮਨ ਕੇ ਦੁਖ ਸੋਂ ਸੁਇ ਰੋਤਿ ਭਈ ॥ ਪਤਿ ਭੱਯਨ ਕੇ ਬਧਬੇ ਕੀ ਬ੍ਰਿਥਾ ਜੁ ਹੁਤੀ ਮਨ ਮੈ ਸੁਇ ਭਾਖ ਦਈ ॥ ਸੁਨਿ ਕੈ ਮੁਖ ਤੇ ਤਿਹ ਸੰਧਿ ਜਰਾ ਅਤਿ ਕੋਪ ਕੈ ਆਂਖ

ਸਰੋਜ ਤਈ ॥੧੦੨੯॥ ਜਰਾਸਿੰਧੁਵਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਹਰਿ ਹਲਧਰਹਿ ਸੰਘਾਰਿਹੋਂ ਦੁਹਿਤਾ ਪ੍ਰਤਿ ਕਹਿ ਬੈਨ ॥ ਰਜਧਾਨੀ ਤੇ ਨਿਸਰਯੋ ਮੰਤ੍ਰਿ ਬੁਲਾਏ ਸੈਨ ॥੧੦੩੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਦੇਸ ਦੇਸ ਪਰਧਾਨ ਪਠਾਏ ॥ ਨਰਪਤਿ ਸਭ ਦੇਸਨ ਤੇ ਲ੍ਯਾਏ ॥ ਆਇ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੋ ਕੀਨ ਜੁਹਾਰੂ ॥ ਦਯੋ ਬਹੁਤ ਧਨ ਤਿਨ ਉਪਹਾਰੂ ॥੧੦੩੧॥ ਜਰਾਸਿੰਧ ਬਹੁ ਸੁਭਟ ਬੁਲਾਏ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਸਸਤ੍ਰ ਬੰਧਾਏ ॥ ਗਜ ਬਾਜਨ ਪਰ ਪਾਖਰ ਡਾਰੀ ॥ ਸਿਰ ਪਰ ਕੰਚਨ ਸਿਰੀ ਸਵਾਰੀ ॥੧੦੩੨॥ ਪਾਇਕ ਰਥ ਬਹੁਤੇ ਜੁਰਿ ਆਏ ॥ ਭੂਪਤਿ ਆਗੇ ਸੀਸ ਨਿਵਾਏ ॥ ਅਪਨੀ ਅਪਨੀ ਮਿਸਲ ਸਭ ਗਏ ॥ ਪਾਂਤਿ ਜੋਰ ਕਰਿ ਠਾਢੇ ਭਏ ॥੧੦੩੩॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਯਹਿ ਸੈਨਾ ਚਤੁਰੰਗ ਜਰਾਸਿੰਧ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਬਨੀ ॥ ਸਾਜਯੋ ਕਵਚ ਨਿਖੰਗ ਧਨੁਖ ਬਾਨ ਲੈ ਰਥ ਚੜ੍ਹਯੋ ॥੧੦੩੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੋਰਿ ਚਮੂੰ ਸਭ ਮੰਤ੍ਰਿਨ ਲੈ ਤਬ ਯੌਂ ਰਨ ਸਾਜ ਸਮਾਜ ਬਨਾਯੋ ॥ ਤੇਇਸ ਛੂਹਨਿ ਲੈ ਦਲ ਸੰਗ ਬਜਾਇ ਕੈ ਬੰਬ ਤਹਾਂ ਕਹੁ ਧਾਯੋ ॥ ਬੀਰ ਬਡੇ ਸਮ ਰਾਵਨ ਕੇ ਤਿਨ ਕਉ ਸੰਗ ਲੈ ਮਰਿਬੇ ਕਹੁ ਆਯੋ ॥ ਮਾਨਹੁ ਕਾਲ ਪ੍ਰਲੈ ਦਿਨ ਬਾਰਿਧ ਫੈਲ ਪਰਯੋ ਜਲ ਯੌਂ ਦਲ ਛਾਯੋ ॥੧੦੩੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਨਗ ਮਾਨਹੁ ਨਾਗ ਬਡੇ ਤਿਹ ਮੈ ਮਛੁਰੀ ਪੁਨਿ ਪੈਦਲ ਕੀ ਬਲ ਜੇਤੀ ॥ ਚਕ੍ਰ ਮਨੋ ਰਥ ਚਕ੍ਰ ਬਨੇ ਉਪਜੀ ਕਬਿ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਕਹਿ ਤੇਤੀ ॥ ਹੈ ਭਏ ਬੋਚਨ ਤੁਲਿ ਮਨੋ ਲਹਰੈਂ ਬਹਰੈਂ ਬਰਛੀ ਦੁਤਿ ਸੇਤੀ ॥ ਸਿੰਧੁ ਕਿਧੋਂ ਦਲ ਸਿੰਧ ਜਰਾ ਰਹਿਗੀ ਮਥੁਰਾ ਤਿਹ ਮੱਧਿ ਬਰੇਤੀ ॥੧੦੩੬॥ ਜੋ ਬਲਬੰਡ ਬਡੇ ਦਲ ਮੈ ਤਿਹ ਅਗ੍ਰ ਕਥਾ ਮਹਿ ਨਾਮ ਕਹੈਹੋਂ ॥ ਜੋ ਸੰਗਿ ਸਯਾਮ ਲਰੈ ਰਿਸ ਕੈ ਤਿਨ ਕੇ ਜਸੁ ਕੋ ਮੁਖ ਤੇ ਉਚਰੈਹੋਂ ॥ ਜੇ ਬਲਭਦ੍ਰ ਕੇ ਸੰਗਿ ਭਿਰੇ ਤਿਨ ਕੋ ਕਥ ਕੈ ਪ੍ਰਭ ਲੋਕ ਰਿਝੈਹੋਂ ॥ ਤਯਾਗਿ ਸਭੈ ਗ੍ਰਿਹ ਲਾਲਚ ਕੋ ਹਰਿ ਕੇ ਹਰਿ ਕੇ ਹਰਿ ਕੇ ਗੁਨ ਗੈਹੋਂ ॥੧੦੩੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਦੁਬੀਰਨ ਸਭਹੂੰ ਸੁਨੀ ਦੂਤ ਕਹੀ ਜਬ ਆਇ ॥ ਮਿਲਿ ਸਭਹੂੰ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਸਦਨ ਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰਯੋ ਜਾਇ ॥੧੦੩੮॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਤੇਈਸ ਛੂਹਨਿ ਲੈ ਦਲੁ ਸੰਗ ਚਢਯੋ ਹਮ ਪੈ ਅਤਿ ਹੀ ਭਰਿ ਰੋਹੈ ॥ ਜਾਇ ਲਰੈ ਅਰਿ ਕੇ ਸਮੁਹੇ ਇਹ ਲਾਇਕ ਯਾ ਪੁਰ ਮੈ ਅਬ ਕੋ ਹੈ ॥ ਜੋ ਭਜਿ ਹੈ ਡਰ ਮਾਨਿ ਘਨੋ ਰਿਸ ਕੈ ਸਭ ਕੋ ਤਬ ਮਾਰਤ ਸੋ ਹੈ ॥ ਤਾ ਤੇ ਨਿਸੰਕ ਭਿਰੋ ਇਨ ਸੋਂ ਜਿਤ ਹੈਂ ਤੁ ਭਲੋ ਮ੍ਰਿਤਏ ਜਸੁ ਹੋਹੈ॥੧੦੩੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਤਉ ਜਦੁਬੀਰ ਕਹਯੋ ਉਠਿ ਕੈ ਰਿਸ ਬੀਚ ਸਭਾ ਅਪੁਨੇ ਬਲ ਸੋਂ ॥ ਅਬ ਕੋ ਬਲਵੰਡ ਬਡੋ ਹਮ ਮੈ ਚਲਿ ਆਗੇ ਹੀ

ਜਾਇ ਲਰੈ ਦਲ ਸੋਂ ॥ ਅਪਨੋ ਬਲ ਧਾਰਿ ਸੰਘਾਰਿ ਕੈ ਦਾਨਵ ਦੂਰ ਕਰੈ ਸਭ ਭੂਤਲ ਸੋਂ ॥ ਬਹੁ ਭੂਤ ਪਿਸਾਚਨਿ ਕਾਕਨਿ ਡਾਕਨਿ ਤੋਖ ਕਰੈ ਪਲ ਮੈ ਪਲ ਸੋਂ ॥੧੦੪੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਬ ਯਾ ਬਿਧਿ ਸੋਂ ਜਦੁਬੀਰ ਕਹ੍ਯੋ ਕਿਨਹੂ ਮਨ ਮੈ ਨਹੀ ਧੀਰ ਧਰ੍ਯੋ ॥ ਹਰਿ ਦੇਖਿ ਤਬੈ ਮੁਖਿ ਬਾਇ ਰਹੇ ਸਭਹੂੰ ਭਜਬੇ ਕਹੁ ਚਿੱਤ ਕਰ੍ਯੋ ॥ ਜੋਊ ਮਾਨ ਹੁਤੋ ਮਨ ਛਤ੍ਰਿਨ ਕੇ ਸੋਊ ਓਰਨਿ ਕੀ ਸਮ ਤੈਸੇ ਗਰ੍ਯੋ ॥ ਕੋਊ ਜਾਇ ਨ ਸਾਮੁਹੈ ਸੱਤ੍ਰੁਨ ਕੇ ਨ੍ਰਿਪ ਨੇ ਮੁਖ ਤੇ ਬਿਧਿ ਯਾ ਉਚਰ੍ਯੋ ॥੧੦੪੧॥ ਕਿਨਹੂੰ ਨਹਿ ਧੀਰਜ ਬਾਂਧ ਸਕ੍ਯੋ ਲਰਬੇ ਤੇ ਡਰੇ ਸਭ ਕੋ ਮਨ ਭਾਜ੍ਯੋ ॥ ਭਾਜਨ ਕੀ ਸਭਹੂੰ ਬਿਧਿ ਕੀ ਕਿਨਹੂੰ ਨਹਿ ਕੋਪਿ ਸਰਾਸਨਿ ਸਾਜ੍ਯੋ ॥ ਯੋਂ ਹਰਿ ਜੂ ਪੁਨਿ ਬੋਲਿ ਉਠ੍ਯੋ ਗਜ ਕੋ ਬਧ ਕੈ ਜਿਮ ਕੇਹਰਿ ਗਾਜ੍ਯੋ ॥ ਔਰ ਭਲੀ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਧੁਨਿ ਕੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਘਨ ਸਾਵਨ ਲਾਜ੍ਯੋ ॥੧੦੪੨॥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਰਾਜ ਨ ਚਿੰਤ ਕਰੋ ਮਨ ਮੈ ਹਮਹੂੰ ਦੁਊ ਭ੍ਰਾਤ ਸੁ ਜਾਇ ਲਰੈਂਗੇ ॥ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਗਹਿ ਕੈ ਰਨ ਭੀਤਰਿ ਜੁੱਧ ਕਰੈਂਗੇ ॥ ਜੋ ਹਮ ਊਪਰਿ ਕੋਪ ਕੈ ਆਇ ਹੈ ਤਾਹਿ ਕੇ ਅਸਤ੍ਰ ਸਿਉ ਪ੍ਰਾਨ ਹਰੈਂਗੇ ॥ ਪੈ ਉਨ ਕੋ ਮਰਿ ਹੈ ਡਰਿ ਹੈ ਨਹੀ ਆਹਵ ਤੇ ਪਗ ਦ੍ਵੈ ਨ ਟਰੈਂਗੇ ॥੧੦੪੩॥ ਯੌਂ ਕਹਿ ਕੈ ਉਠਿ ਠਾਢ ਭਏ ਦੋਊ ਭ੍ਰਾਤ ਸੁ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਪਹਿ ਆਏ ॥ ਆਵਤ ਹੀ ਦੁਹੂੰ ਹਾਥਨ ਜੋਰ ਕੈ ਪਾਇਨ ਊਪਰਿ ਮਾਥ ਲੁਡਾਏ ॥ ਮੋਹ ਬਢ੍ਯੋ ਬਸੁਦੇਵ ਔ ਦੇਵਕੀ ਲੈ ਅਪਨੇ ਸੁਤ ਕੰਠ ਲਗਾਏ ॥ ਜੀਤਹੁਗੇ ਤੁਮ ਦੈਤਨ ਸ੍ਯੋਂ ਭਜਿਹੈਂ ਅਰਿ ਯੋਂ ਘਨ ਬਾਤ ਉਡਾਏ ॥੧੦੪੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਕਉ ਪ੍ਰਨਾਮ ਦੋਊ ਕਰਿ ਕੈ ਤਜਿ ਧਾਮ ਸੁ ਬਾਹਰਿ ਆਏ ॥ ਆਵਤ ਹੀ ਸਭ ਆਯੁਧ ਲੈ ਪੁਰ ਬੀਰ ਜਿਤੇ ਸਭ ਹੀ ਸੁ ਬੁਲਾਏ ॥ ਦਾਨ ਘਨੇ ਦਿਜ ਕਉ ਦਏ ਸਜਾਮ ਦੁਹੂ ਮਿਲਿ ਆਨੰਦ ਚਿੱਤ ਬਢਾਏ ॥ ਆਸਿਖ ਦੇਤ ਭਏ ਦਿਜ ਇਉਂ ਗ੍ਰਿਹਿ ਆਇਹੋ ਜੀਤ ਘਨੇ ਅਰਿ ਘਾਏ ॥੧੦੪੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੇਖਿ ਚਮੂੰ ਸਭ ਜਾਦਵੀ ਹਰਿ ਜੂ ਅਪਨੇ ਸਾਥ ॥ ਘਨ ਸੁਰ ਸਿਉ ਸੰਗ ਸਾਰਥੀ ਬੋਲ੍ਯੋ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ॥੧੦੪੬॥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਬਾਚ ਦਾਰੁਕ ਸੋਂ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਹਮਰੋ ਰਥ ਦਾਰੁਕ ਤੈਂ ਕਰਿ ਸਾਜ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਸਿਉ ਅਬ ਤਾ ਰਨ ਕਉ ॥ ਅਸਿ ਤਾ ਮਹਿ ਚਕ੍ਰ ਗਦਾ ਧਰਿਯੋ ਰਿਪੁ ਕੀ ਧੁਜਨੀ ਸੁ ਬਿਦਾਰਨ ਕਉ ॥ ਸਭ ਜਾਦਵ ਲੈ ਅਪਨੇ ਸੰਗ ਹੌਂ ਸੁ ਪਧਾਰਤ ਦੈਤ ਸੰਘਾਰਨ ਕਉ ॥ ਕਿਹ ਹੇਤ ਚਲ੍ਯੋ ਸੁਨ ਲੈ ਹਮ ਪੈ ਅਪਨੇ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਦੁਖ ਟਾਰਨ ਕਉ ॥੧੦੪੭॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਯੌਂ ਕਹਿ ਕੈ ਗੋਬਿੰਦ ਤਬ ਕਟਿ ਸਿਉ ਕਸਜੋ ਨਿਖੰਗ ॥ ਹਲ ਮੂਸਲ ਹਲਧਰ ਗਹਜੋ ਕਛੁ ਜਾਦਵ ਲੈ ਸੰਗ ॥੧੦੪੮॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਦੈਤਨ ਮਾਰਨ ਹੇਤ ਚਲੇ ਅਪੁਨੇ ਸੰਗ ਲੈ ਸਭ ਹੀ ਭਟ ਦਾਨੀ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬਲਭਦ੍ਰਹ ਸੰਗ ਲਏ ਜਿਹ ਕੇ ਬਲ ਕੀ ਗਤਿ ਸ੍ਰੀ ਪਤਿ ਜਾਨੀ ॥ ਕੋ ਸਮ ਭੀਖਮ ਹੈ ਇਨ ਕੇ ਅਰੁ ਕੋ ਭ੍ਰਿਗੁਨੰਦਨ ਰਾਵਨ ਬਾਨੀ ॥ ਸਤ੍ਰਨ ਕੇ ਬਧ ਕਾਰਨ ਸਜਾਮ ਚਲੇ ਮੁਸਲੀਧਰ ਜੂ ਅਭਿਮਾਨੀ ॥੧੦੪੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਾਂਧਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਚੜ੍ਹਿ ਸਜੰਦਨ ਪੈ ਜਦੁਬੀਰ ਸਿਧਾਰੇ ॥ ਭਾਖਤ ਬੈਨ ਸੁਧਾ ਮੁਖ ਤੇ ਸੁ ਕਹਾਂ ਹੈਂ ਸਭੈ ਸੁਤ ਬੰਧ ਹਮਾਰੇ ॥ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਭ ਪਾਇਨ ਕੇ ਸਭ ਸਾਥ ਸੁ ਯੌਂ ਕਹਿ ਕੈ ਇਕ ਬੀਰ ਪੁਕਾਰੇ ॥ ਧਾਇ ਪਰੇ ਅਰਿ ਕੇ ਦਲ ਮੈ ਬਲ ਸਿਉ ਬਲਦੇਵ ਹਲਾਯੁਧ ਧਾਰੇ ॥੧੦੫੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਦੇਖਤ ਹੀ ਅਰਿ ਕੀ ਪ੍ਰਤਨਾ ਹਰਿ ਜੂ ਮਨ ਮੋ ਅਤਿ ਕੋਪ ਭਰੇ ॥ ਸੁ ਧਵਾਇ ਤਹਾਂ ਰਥੁ ਜਾਇ ਪਰੇ ਧੁਜਨੀ ਪਤਿ ਤੇ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਡਰੇ ॥ ਸਿਤ ਬਾਨਨ ਸੋਂ ਗਜ ਬਾਜ ਹਨੇ ਜੋਊ ਸਾਜ ਜਰਾਇਨ ਸਾਥ ਜਰੇ ॥ ਮਨੁ ਇੰਦ੍ਰ ਕੈ ਬਜ੍ਰ ਲਗੇ ਟੁਟ ਕੇ ਧਰਨੀ ਗਿਰਿ ਸ੍ਰਿੰਗ ਸੁਮੇਰ ਪਰੇ ॥੧੦੫੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਸਰਾਸਨ ਤੇ ਬਹੁ ਤੀਰ ਛੁਟੇ ਛੁਟ ਕੈ ਭਟ ਘਾਏ ॥ ਪੈਦਲ ਮਾਰਿ ਰਥੀ ਬਿਰਥੀ ਕਰਿ ਸਤ੍ਰ ਘਨੇ ਜਮਲੋਕ ਪਠਾਏ ॥ ਭਾਜਿ ਅਨੇਕ ਗਏ ਰਨ ਤੇ ਜੋਊ ਲਾਜ ਭਰੇ ਹਰਿ ਪੈ ਪੁਨਿ ਆਏ ॥ ਤੇ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕੇ ਹਾਥ ਲਗੇ ਗ੍ਰਿਹ ਕਉ ਫਿਰ ਜੀਵਤ ਜਾਨ ਨ ਪਾਏ ॥੧੦੫੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕੋਪ ਭਰੇ ਰਨ ਮੈ ਭਟ ਯੌਂ ਚਹੂੰ ਓਰਨ ਤੇ ਲਲਕਾਰ ਪਰੇ ॥ ਕਰਿ ਚਉਪ ਭਿਰੇ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਨੰਦ ਨੰਦਨ ਤੇ ਨ ਰਤੀਕੁ ਡਰੇ ॥ ਤਬ ਹੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਛਿਨ ਮੈ ਉਨ ਕੇ ਅਭਿਮਾਨ ਹਰੇ ॥ ਜੋਊ ਆਵਤ ਭੇ ਧਨੁ ਬਾਨ ਧਰੇ ਹਰਿ ਜੂ ਸਿਗਰੇ ਬਿਨ ਪ੍ਰਾਨ ਕਰੇ ॥੧੦੫੩॥ ਕਬਿੱਤ ॥ ਸ੍ਰੌਨਤ ਤਰੰਗਨੀ ਉਠਾਇ ਕੋਪ ਬਲ ਬੀਰ ਮਾਰਿ ਮਾਰਿ ਤੀਰ ਰਿਪੁ ਖੰਡ ਕੀਏ ਰਨ ਮੈ ॥ ਬਾਜਿ ਗਜ ਮਾਰੇ ਰਥੀ ਬਿਰਥੀ ਕਰਿ ਡਾਰੇ ਕੇਤੇ ਪੈਦਲ ਬਿਦਾਰੇ ਸਿੰਘ ਜੈਸੇ ਮ੍ਰਿਗ ਬਨ ਮੈ ॥ ਜੈਸੇ ਸਿਵ ਕੋਪ ਕੈ ਜਗਤ ਜੀਵ ਮਾਰ ਪ੍ਰਲੈ ਤੈਸੇ ਹਰਿ ਅਰਿ ਯੌਂ ਸੰਘਾਰੇ ਆਈ ਮਨ ਮੈ ॥ ਏਕ ਮਾਰ ਡਾਰੇ ਏਕ ਘਾਇ ਛਿਤ ਪਾਰੇ ਏਕ ਤ੍ਰਸੇ ਏਕ ਹਾਰੇ ਜਾ ਕੈ ਤਾਕਤ ਨ ਤਨ ਮੈ ॥੧੦੫੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਹੁਰੋ ਘਨਸਜਾਮ ਘਨੱਸੁਰ ਕੈ ਬਰਖਜੋ ਸਰ ਬੂੰਦਨ ਜਿਉ ਮੰਗਵਾ ॥ ਚਤੁਰੰਗਿ ਚਮੂੰ ਹਨਿ ਸ੍ਰਉਨ ਬਹਜੋ ਸੁ ਭਯੋ ਰਨ ਈਂਗਰ ਕੇ ਰੰਗਵਾ ॥ ਕਹੂੰ ਮੁੰਡ ਝਰੇ ਰਥ ਪੁੰਜ ਢਰੇ

ਗਜ ਸੁੰਡ ਪਰੇ ਕਹੂੰ ਹੈ ਤੰਗਵਾ ॥ ਜਦੁਬੀਰ ਜੂ ਕੋਪਿ ਕੈ ਤੀਰ ਹਨੇ ਕਹੂੰ ਬੀਰ ਗਿਰੇ ਸੁ ਕਹੂੰ ਅੰਗਵਾ ॥੧੦੫੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਹੁ ਝੂਝ ਪਰੇ ਛਿਤ ਮੈ ਭਟ ਯੌਂ ਅਰਿ ਕੈ ਬਰ ਕੈ ਹਰਿ ਸਿਉ ਲਰ ਕੈ ॥ ਧਨੁ ਬਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਗਹਿ ਪਾਨਿ ਗਿਰੇ ਰਨ ਬੀਚ ਇਤੀ ਕਰ ਕੈ ॥ ਤਿਹ ਮਾਸੁ ਗਿਰਾਸ ਮਵਾਸ ਉਦਾਸ ਹੁਇ ਗੀਧ ਸੁ ਮੋਨ ਰਹੀ ਧਰ ਕੈ ॥ ਸੁ ਮਨੋ ਬੁਟਿਯਾ ਬਰ ਬੀਰਨ ਕੀ ਨ ਪਚੀ ਉਰ ਮੈ ਬਰ ਕੈ ਫਰਕੈ ॥੧੦੫੬॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਅਸਿ ਕੋਪਿ ਹਲਾਯੁਧ ਪਾਨਿ ਲਿਯੋ ਸੁ ਧਸਯੋ ਦਲ ਮੈ ਅਤਿ ਰੋਸ ਭਰਯੋ ॥ ਬਹੁ ਬੀਰ ਹਨੇ ਰਨ ਭੂਮਿ ਬਿਖੈ ਪ੍ਰਤਨਾ ਪਤਿ ਤੇ ਨ ਰਤੀਕੁ ਡਰਯੋ ॥ ਗਜ ਬਾਜਿ ਰਥੀ ਅਰੁ ਪਤਿ ਚਮੂੰ ਹਨਿ ਕੈ ਉਨ ਬੀਰਨ ਤੇਜੁ ਹਰਯੋ ॥ ਜਿਮ ਤਾਤ ਧਰਾ ਸੁਰਪਤਿ ਲਰਯੋ ਹਰਿ ਭ੍ਰਾਤ ਬਲੀ ਇਮ ਜੁੱਧ ਕਰਯੋ ॥੧੦੫੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੁੱਧ ਜੁਰੇ ਜਦੁਰਾਇ ਸਖਾ ਕਿਧੋਂ ਕ੍ਰੋਧ ਭਰੇ ਦੁਰਜੋਧਨ ਸੋਹੈ ॥ ਭੀਰ ਪਰੈ ਰਨ ਰਾਵਨ ਸੋਂ ਸੁਤ ਰਾਵਨ ਕੋ ਤਿਹ ਕੀ ਸਮ ਕੋ ਹੈ ॥ ਭੀਖਮ ਸੋ ਮਰਬੇ ਕਹੁ ਹੈ ਲਰਿਬੇ ਕਹੁ ਰਾਮ ਬਲੀ ਬਰ ਜੋ ਹੈ ॥ ਅੰਗਦ ਹੈ ਕਿ ਹਨੂ ਜਮੁ ਹੈ ਕਿ ਭਰਯੋ ਬਲਭਦ੍ਰ ਭਯਾਨਕ ਰੋਹੈ ॥੧੦੫੮॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਦ੍ਰਿੜ ਕੈ ਬਲ ਕੋਪ ਹਲਾਯੁਧ ਲੈ ਅਰਿ ਕੇ ਦਲ ਭੀਤਰਿ ਧਾਇ ਗਯੋ ॥ ਗਜ ਬਾਜਿ ਰਥੀ ਬਿਰਥੀ ਕਰਿ ਕੈ ਬਹੁ ਪੈਦਲ ਕੋ ਦਲ ਕੋਪਿ ਛਯੋ ॥ ਕਲਿ ਨਾਰਦ ਭੂਤ ਪਿਸਾਚ ਘਨੇ ਸਿਵ ਰੀਝ ਰਹਯੋ ਰਨ ਦੇਖਿ ਨਯੋ ॥ ਅਰਿ ਯੌਂ ਸਟਕੇ ਮ੍ਰਿਗ ਕੇ ਗਨ ਜਯੋਂ ਮੁਸਲੀਧਰ ਮਾਨਹੁ ਸਿੰਘ ਭਯੋ ॥੧੦੫੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਇਕ ਓਰ ਹਲਾਯੁਧ ਯੁੱਧ ਕਰੈ ਇਕ ਓਰ ਗੋਬਿੰਦਹ ਖੱਗ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥ ਬਾਜਿ ਰਥੀ ਗਜ ਪੱਤਿ ਹਨੇ ਅਤਿ ਰੋਸ ਭਰੇ ਦਲ ਕੋ ਲਲਕਾਰਯੋ ॥ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਗਦਾ ਗਹਿ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਸੈਥਨ ਸਿਉ ਅਰਿ ਪੁੰਜ ਬਿਡਾਰਯੋ ॥ ਮਾਰੁਤ ਹ੍ਵੈ ਘਨ ਸਯਾਮ ਕਿਧੋਂ ਉਮਡਯੋ ਦਲ ਪਾਵਸ ਮੇਘ ਨਿਵਾਰਯੋ ॥੧੦੬੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਨੰਦ ਲਾਲ ਸਦਾ ਰਿਪੁ ਘਾਲ ਕਰਾਲ ਬਿਸਾਲ ਜਬੈ ਧਨੁ ਲੀਨੋ ॥ ਇਉ ਸਰ ਜਾਲ ਚਲੇ ਤਿਹ ਕਾਲ ਤਬੈ ਅਰਿ ਸਾਲ ਰਿਸੈ ਇਹ ਕੀਨੋ ॥ ਘਾਇਨ ਸੰਗਿ ਗਿਰੀ ਚਤੁਰੰਗਿ ਚਮੂੰ ਸਭ ਕੋ ਤਨ ਸ੍ਰਉਨਤ ਭੀਨੋ ॥ ਮਾਨਹੁ ਪੰਦ੍ਰਸਵੇਂ ਬਿਧਿ ਨੇ ਸੁ ਰਚਯੋ ਰੰਗ ਆਰੁਨ ਲੋਕ ਨਵੀਨੋ ॥੧੦੬੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬ੍ਰਿਜ ਭੂਖਨ ਦੂਖਨ ਦੈਤਨ ਕੇ ਰਿਪੁ ਸਾਥ ਰਿਸੈ ਅਤਿ ਮਾਨ ਭਰਯੋ ॥ ਸੁ ਧਵਾਇ ਤਹਾਂ ਰਥ ਜਾਇ ਪਰਯੋ ਲਖਿ ਦਾਨਵ ਸੈਨ ਨ ਨੈਕੁ ਡਰਯੋ ॥ ਧਨੁ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰਿ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਹਰਿ ਕੇਹਰਿ ਕੀ ਬਿਧਿ ਜਿਉ ਬਿਚਰਯੋ

॥ ਭੁਜ ਦੰਡ ਅਦੰਡਨ ਖੰਡਨ ਕੈ ਰਿਸ ਕੈ ਦਲ ਖੰਡਨਿ ਖੰਡ ਕਰਯੋ ॥੧੦੬੨॥ ਮਧੁਸੂਦਨ ਬੀਚ ਅਯੋਧਨ ਕੇ ਬਹੁਰੋ ਕਰ ਮੈ ਧਨੁ ਬਾਨ ਲਯੋ ॥ ਸੁ ਨਿਸੰਕ ਤਬੈ ਰਨ ਬੀਚ ਪਰਯੋ ਅਰਿ ਕੋ ਬਰ ਕੈ ਹਨਿ ਸੈਨ ਦਯੋ ॥ ਧਨੁ ਸੋ ਜਿਮ ਤੂਲਿ ਧੁਨੇ ਧੁਨਿਯਾ ਦਲ ਤਯੋਂ ਸਿਤ ਬਾਨਨ ਸੋਂ ਧੁਨਯੋ ॥ ਬਹੁ ਸ੍ਰੋਨ ਪ੍ਰਵਾਹ ਬਹਯੋ ਰਨ ਮੈ ਤਿਹ ਠਾਂ ਮਨੁ ਆਠਵੋਂ ਸਿੰਧੁ ਭਯੋ ॥੧੦੬੩॥ ਇਤ ਤੇ ਹਰਿ ਕੀ ਉਮਡੀ ਪ੍ਰਤਨਾ ਉਤ ਤੇ ਉਮਡਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਲੈ ਬਲ ਸੰਗਾ ॥ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਲੈ ਪਾਨਿ ਭਿਰੇ ਕਟਿਗੇ ਭਟਿ ਅੰਗ ਪ੍ਰਤੰਗਾ ॥ ਪੱਤਿ ਗਿਰੇ ਗਜ ਬਾਜਿ ਕਹੂੰ ਕਹੂੰ ਬੀਰ ਗਿਰੇ ਤਿਨ ਕੇ ਕਹੂੰ ਅੰਗਾ ॥ ਐਸੇ ਗਏ ਮਿਲਿ ਆਪਸਿ ਮੈ ਦਲ ਜੈਸੇ ਮਿਲੇ ਜਮੁਨਾ ਅਰੁ ਗੰਗਾ ॥੧੦੬੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸ੍ਵਾਮਿ ਕੇ ਕਾਜ ਕਉ ਲਾਜ ਭਰੇ ਦੁਹੂੰ ਓਰਨ ਤੇ ਭਟ ਯੋਂ ਉਮਗੇ ਹੈਂ ॥ ਜੁੱਧ ਕਰਯੋ ਰਨ ਕੋਪਿ ਦੁਹੂੰ ਰਸ ਰੁਦ੍ਰ ਹੀ ਕੇ ਪੁਨਿ ਸੰਗ ਪਗੇ ਹੈਂ ॥ ਜੂਝਿ ਪਰੇ ਸਮੁਹੇ ਲਰ ਕੈ ਰਨ ਕੀ ਛਿਤਿ ਤੇ ਨਹੀ ਪੈਗੁ ਭਗੇ ਹੈਂ ॥ ਉੱਜਲ ਗਾਤ ਮੈਂ ਸਾਂਗ ਲਗੀ ਮਨੋ ਚੰਦਨ ਰੂਖ ਮੈ ਨਾਗ ਲਗੇ ਹੈਂ ॥੧੦੬੫॥ ਜੁੱਧ ਕਰਯੋ ਰਿਸਿ ਆਪਸਿ ਮੈ ਦੁਹੂੰ ਓਰਨ ਤੇ ਨਹਿੰ ਕੋਊ ਟਰੇ ॥ ਬਰਛੀ ਗਹਿ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਗਦਾ ਅਸਿ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਲਰੇ ॥ ਕੋਊ ਜੂਝਿ ਗਿਰੇ ਕੋਊ ਰੀਝਿ ਭਿਰੇ ਛਿਤਿ ਦੇਖਿ ਡਰੇ ਕੋਊ ਧਾਇ ਪਰੇ ॥ ਮਨ ਯੋਂ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਰਨ ਦੀਪ ਕੇ ਊਪਰਿ ਆਇ ਪਤੰਗ ਜਰੇ ॥੧੦੬੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਸੰਗਿ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਭਿਰਯੋ ਬਰਛੀ ਬਰ ਲੈ ਪੁਨਿ ਭ੍ਰਾਤ ਮੁਰਾਰੀ ॥ ਫੇਰ ਲਰਯੋ ਅਸਿ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਧਸ ਕੈ ਰਿਪੁ ਕੀ ਬਹੁ ਸੈਨ ਸੰਘਾਰੀ ॥ ਫੇਰਿ ਗਦਾ ਗਹਿ ਕੈ ਸੁ ਹਤੇ ਬਹੁਰੋ ਜੁ ਹੁਤੇ ਗਹਿ ਪਾਨ ਕਟਾਰੀ ॥ ਐਂਚਤ ਯੋਂ ਹਲ ਸੋਂ ਦਲ ਕੋ ਜਿਮ ਖੈਂਚਤ ਦੁਇ ਕਰਿ ਝੀਵਰ ਜਾਰੀ ॥੧੦੬੭॥ ਜੋ ਭਟ ਸਾਮੁਹਿ ਆਇ ਅਰਯੋ ਬਰ ਕੈ ਹਰਿ ਜੂ ਸੋਊ ਮਾਰ ਗਿਰਾਯੋ ॥ ਲਾਜ ਭਰੇ ਜੋਊ ਜੋਰਿ ਭਿਰੇ ਤਿਨ ਤੇ ਕੋਊ ਜੀਵਤ ਜਾਨਿ ਨ ਪਾਯੋ ॥ ਪੈਠਿ ਤਬੈ ਪ੍ਰਤਨਾ ਅਰਿ ਕੀ ਮਧ ਸਜਾਮ ਘਨੋ ਪੁਨਿ ਜੁੱਧ ਮਚਾਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬਲਬੀਰ ਸੁ ਧੀਰ ਗਹਯੋ ਰਿਪ ਕੋ ਸਭ ਹੀ ਦਲ ਮਾਰਿ ਭਗਾਯੋ ॥੧੦੬੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਭਗੀ ਚਮੂੰ ਚਤੁਰੰਗਨੀ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਨਿਹਾਰੀ ਨੈਨ ॥ ਨਿਕਟਿ ਬਿਕਟਿ ਭਟ ਜੋ ਹੁਤੇ ਤਿਨ ਪ੍ਰਤਿ ਬੋਲਯੋ ਬੈਨ ॥੧੦੬੯॥ ਨ੍ਰਿਪ ਜਰਾਸਿੰਧ ਬਾਚ ਸੈਨਾ ਪ੍ਰਤਿ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੁੱਧ ਕਰੈ ਘਨਸਜਾਮ ਜਹਾਂ ਤੁਮਹੂੰ ਦਲੁ ਲੈ ਉਹ ਓਰ ਸਿਧਾਰੋ ॥ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਕਰਿ ਲੈ ਜਦੁਬੀਰ ਕੋ ਦੇਹ ਪ੍ਰਹਾਰੋ ॥ ਜਾਇ ਨ

ਜੀਵਤ ਜਾਦਵ ਕੋ ਤਿਨ ਕੋ ਰਨ ਭੂਮਿ ਮੈ ਜਾਇ ਸੰਘਾਰੋ ॥ ਯੋਂ ਜਬ ਬੈਨ ਕਹੈ ਨ੍ਰਿਪ ਸੈਨ ਚਲੀ ਚਤੁਰੰਗ ਜਹਾਂ ਰਨ ਭਾਰੋ ॥੧੦੭੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਆਇਸੁ ਪਾਵਤ ਹੀ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਘਨ ਜਿਉ ਉਮਡੇ ਭਟ ਓਘ ਘਟਾ ਘਟ ॥ ਬਾਨਨ ਬੂੰਦਨ ਜਿਉ ਬਰਖੇ ਚਪਲਾ ਅਸਿ ਕੀ ਧੁਨਿ ਹੋਤ ਸਟਾ ਸਟ ॥ ਭੂਮਿ ਪਰੇ ਇਕ ਸਾਸ ਭਰੇ ਇਕ ਜੂਝਿ ਮਰੇ ਰਨ ਅੰਗ ਕਟਾ ਕਟ ॥ ਘਾਇਲ ਏਕ ਪਰੇ ਰਨ ਮੈ ਮੁਖ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਪੁਕਾਰਿ ਰਟਾ ਰਟ ॥੧੦੭੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਦੁਬੀਰ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਕਰਿ ਮੈ ਰਿਪੁ ਬੀਰ ਜਿਤੇ ਰਨ ਮਾਂਝਿ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਮੱਤਿ ਕਰੀ ਬਰ ਬਾਜਿ ਹਨੇ ਰਥ ਕਾਟਿ ਰਥੀ ਬਿਰਥੀ ਕਰਿ ਡਾਰੇ ॥ ਘਾਇਲ ਦੇਖਿ ਕੈ ਕਾਇਰ ਜੇ ਡਰੁ ਮਾਨਿ ਰਨੇ ਛਿਤਿ ਤਯਾਗਿ ਸਿਧਾਰੇ ॥ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਪੁੰਨ ਕੇ ਅੱਗ੍ਰਜ ਮਾਨਹੁ ਪਾਪਨ ਕੇ ਬਹੁ ਪੁੰਜ ਪਧਾਰੇ ॥੧੦੭੨॥ ਸੀਸ ਕਟੇ ਕਿਤਨੇ ਰਨ ਮੈ ਮੁਖ ਤੇ ਤੇਊ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਪੁਕਾਰੈਂ ॥ ਦੌਰਤ ਬੀਚ ਕਬੰਧ ਫਿਰੈਂ ਜਹ ਸਯਾਮ ਲਰੈ ਤਿਹ ਓਰ ਪਧਾਰੈਂ ॥ ਜੋ ਭਟ ਆਇ ਭਿਰੈਂ ਇਨ ਸੋਂ ਤਿਹ ਕਉ ਹਰਿ ਜਾਨ ਕੈ ਘਾਇ ਪ੍ਰਹਾਰੈਂ ॥ ਜੋ ਗਿਰਿ ਭੂਮਿ ਪਰੈ ਮਰ ਕੈ ਕਰ ਤੇ ਕਰਵਾਰ ਨ ਭੂ ਪਰ ਡਾਰੈਂ ॥੧੦੭੩॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਕੋਪ ਅਤਿ ਭਰੇ ਰਨ ਭੂਮਿ ਤੇ ਨ ਟਰੇ ਦੋਊ ਰੀਝਿ ਰੀਝਿ ਲਰੇ ਦਲ ਦੁੰਦਭੀ ਬਜਾਇ ਕੈ ॥ ਦੇਵ ਦੇਖੈਂ ਖਰੇ ਗਨ ਜੱਛ ਜਸੁ ਰਰੇ ਨਭ ਤੇ ਪੁਹਪ ਢਰੇ ਮੇਘ ਬੂੰਦਨ ਜਿਉ ਆਇ ਕੈ ॥ ਕੇਤੇ ਜੂਝਿ ਮਰੇ ਕੇਤੇ ਅਪਛਰਨ ਬਰੇ ਕੇਤੇ ਗੀਧਨਨ ਚਰੇ ਕੇਤੇ ਗਿਰੇ ਘਾਇ ਖਾਇ ਕੈ ॥ ਕੇਹਰਿ ਜਿਉ ਅਰੇ ਕੇਤੇ ਖੇਤ ਦੇਖਿ ਡਰੇ ਕੇਤੇ ਲਾਜ ਭਾਰਿ ਭਰੇ ਦੌਰਿ ਪਰੇ ਅਰਰਾਇ ਕੈ ॥੧੦੭੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਭੂਮਿ ਗਿਰੇ ਭਟ ਘਾਇਲ ਹੁਇ ਉਠਿ ਕੈ ਫਿਰ ਜੁੱਧ ਕੇ ਕਾਜ ਪਧਾਰੇ ॥ ਸਯਾਮ ਕਹਾ ਦੁਰ ਕੈ ਜੁ ਰਹੇ ਅਤਿ ਕੋਪ ਭਰੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਪੁਕਾਰੇ ॥ ਯੋਂ ਉਨ ਕੇ ਮੁਖ ਤੇ ਸੁਨਿ ਬੈਨ ਭਯੋ ਹਰਿ ਸਾਮੁਹਿ ਖੱਗ ਸੰਭਾਰੇ ॥ ਦਉਰਿ ਕੈ ਸੀਸ ਕਟੇ ਨ ਹਟੇ ਰਿਸ ਕੈ ਬਲਬੀਰ ਕੀ ਓਰ ਸਿਧਾਰੇ ॥੧੦੭੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਪੁਕਾਰ ਤਬੈ ਰਨ ਮੈ ਅਸਿ ਲੈ ਲਲਕਾਰ ਪਰੇ ॥ ਹਰਿ ਰਾਮ ਕੋ ਘੇਰਿ ਲਯੋ ਚਹੂੰ ਓਰ ਤੇ ਮੱਲਹਿ ਕੀ ਪਿਰ ਸੋਭ ਧਰੇ ॥ ਧਨੁ ਬਾਨ ਜਬੈ ਕਰਿ ਸਯਾਮ ਲਯੋ ਲਖਿ ਕਾਤੁਰ ਖੇਤਹੁ ਤੇ ਬਿਡਰੇ ॥ ਰੰਗ ਭੂਮਿ ਕੋ ਮਾਨੁ ਉਝਾਰ ਭਯੋ ਚਲੇ ਕਉਤਕ ਦੇਖਨਿਹਾਰ ਘਰੇ ॥੧੦੭੬॥ ਜੇ ਭਟ ਲੈ ਅਸਿ ਹਾਥਨ ਮੈ ਅਤਿ ਕੋਪ ਭਰੇ ਹਰਿ ਊਪਰਿ ਧਾਵੈਂ ॥ ਕਉਤਕ ਸੋਂ ਦਿਖ ਕੈ ਸਿਵ ਕੇ ਗਨ ਆਨੰਦ ਸੋਂ ਮਿਲਿ ਮੰਗਲ ਗਾਵੈਂ ॥ ਕੋਊ ਕਹੈ

ਹਰਿ ਜੂ ਜਿਤ ਹੈਂ ਕੋਊ ਯੌਂ ਕਹਿ ਏ ਜਿਤਹੈ ਬਹਸਾਵੈਂ ॥ ਰਾਰਿ ਕਰੇ ਤਬ ਲਉ ਜਬ ਲਉ ਉਨ ਕਉ ਹਰਿ ਮਾਰਿ ਨ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਵੈਂ ॥੧੦੭੭॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਬਡੇ ਈ ਬਨੈਤ ਬੀਰ ਸਭੈ ਪਖਰੈਤ ਗਜ ਦਲ ਸੋਂ ਅਰੈਤ ਧਾਏ ਤੁਰੰਗਨ ਨਚਾਇ ਕੈ ॥ ਜੁੱਧ ਮੈ ਅਡੋਲ ਸ੍ਵਾਮਿ ਕਾਰਜੀ ਅਮੋਲ ਅਤਿ ਗੋਲ ਤੇ ਨਿਕਸਿ ਲਰੇ ਦੁੰਦਭਿ ਬਜਾਇ ਕੈ ॥ ਸੈਥਿਨ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਨਿਕਾਰ ਕੈ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਮਾਰ ਮਾਰ ਹੀ ਉਚਾਰ ਐਸੇ ਪਰੇ ਰਨ ਆਇ ਕੈ ॥ ਹਰਿ ਜੂ ਸੋਂ ਲਰੇ ਤੇ ਵੇ ਠਉਰ ਤੇ ਨ ਟਰੇ ਗਿਰਿ ਭੂਮਿ ਹੂੰ ਮੈ ਪਰੇ ਉਠਿ ਅਰੇ ਘਾਇ ਖਾਇ ਕੈ ॥੧੦੭੮॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕੋਪ ਭਰੇ ਅਰਰਾਇ ਪਰੇ ਨ ਡਰੇ ਹਰਿ ਸਿਉ ਹਥਜਾਰ ਕਰੇ ਹੈਂ ॥ ਘਾਇ ਭਰੇ ਬਹੁ ਸ੍ਰਉਨ ਝਰੇ ਅਸਿ ਪਾਨ ਧਰੇ ਬਲ ਕੈ ਜੁ ਅਰੇ ਹੈਂ ॥ ਮੂਸਲ ਲੈ ਬਲਦੇਵ ਤਬੈ ਸਭ ਚਾਵਰ ਜਿਉ ਰਨ ਮਾਹਿ ਛਰੇ ਹੈਂ ॥ ਫੇਰਿ ਪ੍ਰਹਾਰ ਕਿਯੋ ਹਲ ਸੋਂ ਮਰਿ ਭੂਮਿ ਗਿਰੇ ਨਹੀ ਸ੍ਵਾਸ ਭਰੇ ਹੈਂ ॥੧੦੭੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਬੀਰ ਜਿਤੇ ਅਸਿ ਹਾਥਨ ਲੈ ਅਰਿ ਊਪਰਿ ਧਾਏ ॥ ਜੁੱਧੁ ਕਰਯੋ ਕਰਿ ਕੋਪ ਦੁਹੂੰ ਦਿਸ ਜੰਬੁਕ ਜੋਗਿਨਿ ਗ੍ਰਿੱਝ ਅਘਾਏ ॥ ਬੀਰ ਗਿਰੇ ਦੁਹੂੰ ਓਰਨ ਕੇ ਗਹਿ ਫੇਟ ਕਟਾਰਨਿ ਸਿਉ ਲਰਿ ਘਾਏ ॥ ਕਉਤਕ ਦੇਖਿ ਕੈ ਦੇਵ ਕਹੈਂ ਧੰਨ ਵੇ ਜਨਨੀ ਜਿਨ ਏ ਸੁਤ ਜਾਏ ॥੧੦੮੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਅਉਰ ਜਿਤੇ ਬਰਬੀਰ ਹੁਤੇ ਅਤਿ ਰੋਸ ਭਰੇ ਰਨ ਭੂ ਮਹਿ ਆਏ ॥ ਜਾਦਵ ਸੈਨ ਚਲੀ ਇਤ ਤੇ ਤਿਨਹੂੰ ਮਿਲਿ ਕੈ ਅਤਿ ਜੁੱਧ ਮਚਾਏ ॥ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਬਰਛੇ ਬਹੁ ਆਪਸਿ ਬੀਚ ਚਲਾਏ ॥ ਭੇਦਿ ਚਮੂੰ ਜਦੁਬੀਰਨ ਕੀ ਸਭ ਹੀ ਜਦੁਰਾਇ ਕੇ ਊਪਰਿ ਧਾਏ ॥੧੦੮੧॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਚਕ੍ਰ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਗਦਾ ਗਹਿ ਬੀਰ ਕਰੰ ਧਰ ਕੈ ਅਸਿ ਔਰ ਕਟਾਰੀ ॥ ਮਾਰਹਿ ਮਾਰ ਪੁਕਾਰਿ ਪਰੇ ਲਰਿ ਘਾਇ ਕਰੇ ਨ ਟਰੇ ਬਲ ਭਾਰੀ ॥ ਸਜਾਮ ਬਿਦਾਰ ਦਈ ਧੁਜਨੀ ਤਿਹ ਕੀ ਉਪਮਾ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਮਾਨਹੁ ਖੇਤ ਸਰੋਵਰ ਮੈ ਧਸ ਕੈ ਗਜਿ ਬਾਰਿਜ ਬ੍ਯੂਹ ਬਿਡਾਰੀ ॥੧੦੮੨॥ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਨਾਥ ਕੇ ਬਾਨਨ ਅਗ੍ਰ ਡਰੈਂ ਅਰਿ ਯੌਂ ਕਿਹੂੰ ਧੀਰ ਧਰਯੋ ਨਾ ॥ ਬੀਰ ਸਭੈ ਹਟਕੇ ਠਟਕੇ ਭਟਕੇ ਰਨ ਭੀਤਰਿ ਜੁੱਧ ਕਰਯੋ ਨਾ ॥ ਮੂਸਲ ਅਉ ਹਲ ਪਾਨਿ ਲਯੋ ਬਲ ਪੇਖਿ ਭਜੇ ਦਲ ਕੋਊ ਅਰਯੋ ਨਾ ॥ ਜਿਉ ਮ੍ਰਿਗ ਕੇ ਗਨ ਛਾਡਿ ਚਲੈ ਬਨ ਡੀਠ ਪਰਯੋ ਮ੍ਰਿਗਰਾਜ ਕੋ ਛੌਨਾ ॥੧੦੮੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਭਾਗਿ ਤਬੈ ਸਭ ਹੀ ਰਨ ਤੇ ਗਿਰਤੇ ਪਰਤੇ ਨ੍ਰਿਪ ਤੀਰ ਪੁਕਾਰੇ ॥ ਤੇਰੇ ਹੀ ਜੀਵਤ ਹੇ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਸਿਗਰੇ ਰਿਸ ਕੈ ਬਲ ਸਜਾਮ ਸੰਘਾਰੇ

॥ ਮਾਰੇ ਅਨੇਕ ਨ ਏਕ ਬਚ੍ਯੋ ਬਹੁ ਬੀਰ ਗਿਰੇ ਰਨ ਭੂਮਿ ਮਝਾਰੇ ॥ ਤਾ ਤੇ ਸੁਨੋ ਬਿਨਤੀ ਹਮਰੀ ਉਨ ਜੀਤ ਭਈ ਤੁਮਰੇ ਦਲ ਹਾਰੇ ॥੧੦੮੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕੋਪ ਕਰ੍ਯੋ ਤਬ ਸਿੰਧਜਰਾ ਅਰਿ ਮਾਰਨ ਕਉ ਬਹੁ ਬੀਰ ਬੁਲਾਏ ॥ ਆਇਸੁ ਪਾਵਤ ਹੀ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਮਿਲਿ ਕੈ ਹਰਿ ਕੇ ਬਧਬੇ ਕਹੁ ਧਾਏ ॥ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਗਦਾ ਗਹਿ ਕੈ ਉਮਡੇ ਘਨ ਜਿਉ ਘਨਸ੍ਯਾਮ ਪੈ ਆਏ ॥ ਆਇ ਪਰੇ ਹਰਿ ਊਪਰਿ ਸੋ ਮਿਲਿ ਕੈ ਬਗ ਮੇਲ ਤੁਰੰਗ ਉਠਾਏ ॥੧੦੮੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਰੋਸ ਭਰੇ ਮਿਲ ਆਨਿ ਪਰੇ ਹਰਿ ਕਉ ਲਲਕਾਰ ਕੈ ਜੁੱਧ ਮਚਾਯੋ ॥ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਗਹਿ ਯੋਂ ਤਿਨ ਸਾਰ ਸੋਂ ਸਾਰ ਬਜਾਯੋ ॥ ਘਾਇਲ ਆਪ ਭਏ ਭਟ ਸੋ ਅਰੁ ਸਸਤ੍ਰਨ ਸੋਂ ਹਰਿ ਕੋ ਤਨ ਘਾਯੋ ॥ ਦੌਰ ਪਰੇ ਹਲ ਮੂਸਲ ਲੈ ਬਲਿ ਬੈਰਨ ਕੋ ਦਲ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥੧੦੮੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜੂਝ ਪਰੇ ਜੇ ਨ੍ਰਿਪ ਬਲੀ ਹਰਿ ਸਿਉ ਜੁੱਧ ਮਚਾਇ ॥ ਤਿਨ ਬੀਰਨ ਕੇ ਨਾਮ ਸਭ ਸੋ ਕਬਿ ਕਹਤ ਸੁਨਾਇ ॥੧੦੮੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਨਰ ਸਿੰਘ ਬਲੀ ਗਜ ਸਿੰਘ ਚਲ੍ਯੋ ਧਨ ਸਿੰਘ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ॥ ਹਰਿ ਸਿੰਘ ਬਡੋ ਰਨ ਸਿੰਘ ਨਰੇਸ ਤਹਾਂ ਕੋ ਚਲ੍ਯੋ ਦਿਜ ਕੋ ਧਨ ਦੈ ॥ ਜਦੁਬੀਰ ਸੋਂ ਜਾਇ ਕੈ ਜੁੱਧ ਕਰ੍ਯੋ ਬਹੁ ਬੀਰ ਚਮੂੰ ਸੁ ਘਨੀ ਹਨਿ ਕੈ ॥ ਹਰਿ ਊਪਰਿ ਬਾਨ ਅਨੇਕ ਹਨੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹ੍ਯੋ ਹਮਰੀ ਰਨਿ ਜੈ ॥੧੦੮੮॥॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਹੋਇ ਇਕਤ੍ਰ ਇਤੇ ਨ੍ਰਿਪ ਯੋਂ ਹਰਿ ਊਪਰਿ ਬਾਨ ਚਲਾਵਨ ਲਾਗੇ ॥ ਕੋਪ ਕੈ ਜੁੱਧ ਕਰ੍ਯੋ ਤਿਨਹੂੰ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਤੇ ਪਗ ਦੁਇ ਕਰਿ ਆਗੇ ॥ ਜੀਵ ਕੀ ਆਸ ਕਉ ਤ੍ਯਾਗਿ ਤਬੈ ਸਭ ਹੀ ਰਸ ਰੁਦ੍ਰ ਬਿਖੈ ਅਨੁਰਾਗੇ ॥ ਚੀਰ ਧਰੇ ਸਿਤ ਆਏ ਹੁਤੇ ਛਿਨ ਬੀਚ ਭਏ ਸਭ ਆਰੁਨ ਬਾਗੇ ॥੧੦੮੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੁੱਧ ਕਰ੍ਯੋ ਤਿਨ ਬੀਰਨ ਸ੍ਯਾਮ ਸੋਂ ਪਾਰਥ ਜ੍ਯੋਂ ਰਿਸ ਕੈ ਕਰਨੈ ਸੇ ॥ ਕੋਪ ਭਰ੍ਯੋ ਬਹੁ ਸੈਨ ਹਨੀ ਬਲਭਦ੍ਰ ਅਰ੍ਯੋ ਰਨ ਭੂ ਮਧਿ ਐਸੇ ॥ ਬੀਰ ਫਿਰੈਂ ਕਰਿ ਸਾਂਗਨਿ ਲੈ ਤਿਹ ਘੇਰਿ ਲਯੋ ਬਲਦੇਵਹਿ ਕੈਸੇ ॥ ਜੋਰਿ ਸੋ ਸਾਂਕਰਿ ਤੋਰਿ ਘਿਰ੍ਯੋ ਮਦ ਮੱਤ ਕਰੀ ਗਡਦਾਰਨ ਜੈਸੇ ॥੧੦੯੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਰਨ ਭੂਮਿ ਮੈ ਜੁੱਧ ਭਯੋ ਅਤਿ ਹੀ ਤਤਕਾਲ ਮਰੇ ਰਿਪ ਆਏ ਹੈਂ ਜੋਊ ॥ ਜੁੱਧ ਕਰ੍ਯੋ ਘਨਸ੍ਯਾਮ ਘਨੋ ਉਤ ਕੋਪ ਭਰੇ ਮਨ ਮੈ ਭਟ ਓਊ ॥ ਸ੍ਰੀ ਨਰ ਸਿੰਘ ਜੂ ਬਾਨ ਹਨ੍ਯੋ ਹਰਿ ਕੋ ਜਿਹ ਕੀ ਸਮ ਔਰ ਨ ਕੋਊ ॥ ਯੋਂ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਜਿਯ ਮੈ ਜਿਵ ਸੋਵਤ ਸਿੰਘ ਜਗਾਵਤ ਕੋਊ ॥੧੦੯੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸ੍ਯਾਮ ਕੇ ਬਾਨ ਲਗ੍ਯੋ ਉਰ ਮੈ ਗਡ ਕੈ ਸੋਊ ਪੰਖਨ ਲੌ ਸੁ

ਗਯੋ ਹੈ ॥ ਸ੍ਰਉਨ ਕੇ ਸੰਗ ਭਰਯੋ ਸਰ ਅੰਗ ਬਿਲੋਕਿ ਤਬੈ ਹਰਿ ਕੋਪ ਭਯੋ ਹੈ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਜਸੁ ਉੱਚ ਮਹਾਂ ਕਬਿ ਨੈ ਕਹਿ ਕੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਦਯੋ ਹੈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਤੱਛਕ ਕੋ ਲਰਕਾ ਖਗ ਰਾਜ ਲਖਯੋ ਗਹਿ ਲੀਲ ਲਯੋ ਹੈ ॥੧੦੯੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਰਿਸ ਕੈ ਸਰੁ ਰਾਜਨ ਬੀਚ ਕਸਾ ॥ ਗਜ ਸਿੰਘ ਕੋ ਬਾਨ ਅਚਾਨ ਹਨਯੋ ਗਿਰ ਭੂਮਿ ਪਰਯੋ ਜਨੁ ਸਾਂਪ ਡਸਾ ॥ ਹਰਿ ਸਿੰਘ ਜੁ ਠਾਢੁ ਹੁਤੋ ਤਿਹ ਪੈ ਸੋਊ ਭਾਜਿ ਗਯੋ ਤਿਹ ਪੇਖਿ ਦਸਾ ॥ ਮਨੁ ਸਿੰਘ ਕੋ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਤ ਹੀ ਨ ਟਿਕਯੋ ਸੁ ਚਲਯੋ ਸਟਕਾਇ ਸਸਾ ॥੧੦੯੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਹਰਿ ਸਿੰਘ ਜਬੈ ਤਜਿ ਖੇਤ ਚਲਯੋ ਰਨ ਸਿੰਘ ਉਠਯੋ ਪੁਨਿ ਕੋਪ ਭਰਯੋ ॥ ਧਨੁ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਪਾਨਿ ਲਯੋ ਬਹੁਰੋ ਬਲ ਕੈ ਰਨ ਜੁੱਧ ਕਰਯੋ ॥ ਉਨਹੂੰ ਪੁਨਿ ਬੀਚ ਅਯੋਧਨ ਕੇ ਹਰਿ ਕੋ ਲਲਕਾਰ ਕੈ ਯੌਂ ਉਚਰਯੋ ॥ ਅਬ ਜਾਤ ਕਹਾਂ ਥਿਰੁ ਹੋਹੁ ਘਰੀ ਹਮਰੇ ਅਸ ਕਾਲ ਕੇ ਹਾਥ ਪਰਯੋ ॥੧੦੯੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹਯੋ ਰਨ ਸਿੰਘ ਜਬੈ ਹਰਿ ਸਿੰਘ ਤਬੈ ਸੁਨਿ ਕੈ ਮੁਸਕਾਨਯੋ ॥ ਆਇ ਅਰਯੋ ਹਰਿ ਸਯੋਂ ਧਨੁ ਲੈ ਰਨ ਕੀ ਛਿਤਿ ਤੇ ਨਹੀ ਪੈਗੁ ਪਰਾਨਯੋ ॥ ਕੋਪ ਕੈ ਬਾਤ ਕਹੀ ਜਦੁਬੀਰ ਸੋ ਮੈ ਇਹ ਲੱਛਨ ਤੇ ਪਹਿਚਾਨਯੋ ॥ ਆਇ ਕੈ ਜੁੱਧੁ ਕਿਯੋ ਹਮ ਸੋਂ ਸੁ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਕਾਲ ਕੇ ਹਾਥ ਬਿਕਾਨਯੋ ॥੧੦੯੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੋਂ ਸੁਨ ਕੈ ਬਤਿਯਾਂ ਤਿਹ ਕੀ ਹਰਿ ਜੂ ਧਨੁ ਲੈ ਕਰਿ ਮੈ ਸੁ ਕਹਯੋ ਹੈ ॥ ਦੀਰਘ ਗਾਤ ਲਖਯੋ ਤਬ ਹੀ ਸਰ ਛਾਡ ਦਯੋ ਅਰਿ ਸੀਸ ਤਕਯੋ ਹੈ ॥ ਬਾਨ ਲਗਯੋ ਹਰਿ ਸਿੰਘ ਤਬੈ ਸਿਰ ਟੂਟਿ ਪਰਯੋ ਧਰ ਠਾਢੁ ਰਹਯੋ ਹੈ ॥ ਮੇਰੁ ਕੇ ਸ੍ਰਿੰਗਹੁ ਤੇ ਉਤਰਯੋ ਸੁ ਮਨੋ ਰਵਿ ਅਸਤ ਕੋ ਪ੍ਰਾਤ ਭਯੋ ਹੈ ॥੧੦੯੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮਾਰ ਲਯੋ ਹਰਿ ਸਿੰਘ ਜਬੈ ਰਨ ਸਿੰਘ ਤਬੈ ਹਰਿ ਊਪਰਿ ਧਾਯੋ ॥ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਗਹਿ ਕੈ ਕਰ ਮੈ ਅਤਿ ਜੁੱਧ ਮਚਾਯੋ ॥ ਕੌਚ ਸਜੇ ਨਿਜ ਅੰਗ ਮਹਾਂ ਲਖਿ ਕੈ ਕਬਿ ਨੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਮਾਨਹੁ ਮੱਤ ਕਰੀ ਬਨ ਮੈ ਰਿਸ ਕੈ ਮ੍ਰਿਗਰਾਜ ਕੇ ਊਪਰਿ ਆਯੋ ॥੧੦੯੭॥ ਆਇ ਕੇ ਸਜਾਮ ਸੋ ਜੁੱਧ ਕਰਯੋ ਰਨ ਕੀ ਛਿਤਿ ਤੇ ਪਗੁ ਏਕੁ ਨ ਭਾਗਯੋ ॥ ਫੇਰ ਗਦਾ ਗਹਿ ਕੈ ਕਰ ਮੈ ਬ੍ਰਿਜਭੂਖਨ ਕੋ ਤਨ ਤਾੜਨ ਲਾਗਯੋ ॥ ਸੋ ਮਧੁਸੂਦਨ ਜੂ ਲਖਯੋ ਰਸ ਰੁਦ੍ਰ ਬਿਖੈ ਅਤਿ ਹੀ ਇਹ ਪਾਗਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਚਕ੍ਰ ਲਯੋ ਕਰ ਮੈ ਭੂਅ ਬਕ੍ਰ ਕਰੀ ਰਿਸ ਮੈ ਅਨੁਰਾਗਯੋ ॥੧੦੯੮॥ ਲੈ ਬਰਛੀ ਰਨ ਸਿੰਘ ਤਬੈ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਮਾਰਨ ਕਾਜ ਚਲਾਈ ॥ ਜਾਇ ਲਗੀ ਹਰਿ ਕੋ

ਅਨਚੇਤ ਦਈ ਭੁਜ ਫੋਰ ਕੈ ਪਾਰ ਦਿਖਾਈ ॥ ਲਾਗਿ ਰਹੀ ਪ੍ਰਭੁ ਕੇ ਤਨ ਸਜੋਂ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਕਬਿ ਭਾਖਿ ਸੁਨਾਈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਗ੍ਰੀਖਮ ਕੀ ਰੁਤਿ ਭੀਤਰਿ ਨਾਗਨਿ ਚੰਦਨ ਸਜੋਂ ਲਪਟਾਈ ॥੧੦੯੯॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਸਜਾਮ ਉਖਾਰ ਕੈ ਸੋ ਬਰਛੀ ਭੁਜ ਤੇ ਅਰਿ ਮਾਰਨ ਹੇਤ ਚਲਾਈ ॥ ਬਾਨਨ ਕੇ ਘਨ ਬੀਚ ਚਲੀ ਚਪਲਾ ਕਿਧੋਂ ਹੰਸ ਕੀ ਅੰਸੁ ਤਚਾਈ ॥ ਜਾਇ ਲਗੀ ਤਿਹ ਕੇ ਤਨ ਮੈ ਉਰ ਫੋਰਿ ਦਈ ਉਹਿ ਓਰ ਦਿਖਾਈ ॥ ਕਾਲਿਕਾ ਮਾਨਹੁ ਸ੍ਰਉਨ ਭਰੀ ਹਨਿ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਕੋ ਮਾਰਨ ਧਾਈ ॥੧੧੦੦॥ ਰਨ ਸਿੰਘ ਜਬੈ ਰਨਿ ਸਾਂਗ ਹਨਜੋ ਧਨ ਸਿੰਘ ਤਬੈ ਕਰਿ ਕੋਪ ਸਿਧਾਰਜੋ ॥ ਧਾਇ ਪਰਜੋ ਕਰਿ ਲੈ ਬਰਛਾ ਲਲਕਾਰ ਕੈ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਊਪਰਿ ਝਾਰਜੋ ॥ ਆਵਤ ਸੋ ਲਖਜੋ ਘਨਸਜਾਮ ਨਿਕਾਰ ਕੈ ਖੱਗ ਸੁ ਦੁਇ ਕਰਿ ਡਾਰਜੋ ॥ ਭੂਮਿ ਦੁ ਟੂਕ ਹੁਇ ਟੂਟ ਪਰਜੋ ਸੁ ਮਨੋ ਖਗ ਰਾਜ ਬਡੋ ਅਹਿ ਮਾਰਜੋ ॥੧੧੦੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਘਾਉ ਬਚਾਇ ਕੈ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਅਰਿ ਊਪਰਿ ਧਾਯੋ ॥ ਚਾਰ ਮਹੂਰਤ ਜੁੱਧ ਭਯੋ ਹਰਿ ਘਾਇ ਨ ਹੁਇ ਉਹਿ ਕੋ ਨਹੀ ਘਾਯੋ ॥ ਰੋਸ ਕੈ ਬਾਨ ਹਨਜੋ ਹਰਿ ਕਉ ਹਰਿਹੂੰ ਤਿਹ ਖੈਂਚ ਕੈ ਬਾਨ ਲਗਾਯੋ ॥ ਦੇਖ ਰਹਜੋ ਮੁਖ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਕੋ ਹਰਿਹੂੰ ਮੁਖ ਦੇਖਿ ਰਹਜੋ ਮੁਸਕਾਯੋ ॥੧੧੦੨॥ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੋ ਬੀਰ ਬਲੀ ਅਸਿ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਧਨ ਸਿੰਘ ਪੈ ਧਾਯੋ ॥ ਆਵਤ ਹੀ ਲਲਕਾਰ ਪਰਜੋ ਗਜ ਮਾਨਹੁ ਕੇਹਰਿ ਕਉ ਡਰਪਾਯੋ ॥ ਤਉ ਧਨ ਸਿੰਘ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਸਰ ਸੋਂ ਤਿਹ ਕੋ ਸਿਰ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥ ਜਜੋਂ ਅਹਿਰਾਜ ਕੇ ਆਨਨ ਭੀਤਰਿ ਆਨਿ ਪਰਜੋ ਮ੍ਰਿਗ ਜਾਨ ਨ ਪਾਯੋ ॥੧੧੦੩॥ ਦੂਸਰ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੋ ਬੀਰ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਸਰ ਕੋਪ ਭਯੋ ਹੈ ॥ ਧੀਰ ਬਲੀ ਧਨ ਸਿੰਘ ਕੀ ਓਰ ਚਲਾਵਤ ਬਾਨ ਨਿਸੰਕ ਗਯੋ ਹੈ ॥ ਸ੍ਰੀ ਧਨ ਸਿੰਘ ਲਿਯੋ ਅਸਿ ਹਾਥ ਕਟਜੋ ਅਰਿ ਮਾਥ ਸੁ ਡਾਰ ਦਯੋ ਹੈ ॥ ਕਾਛਿ ਨਿਹਾਰ ਸਰੋਵਰ ਤੇ ਪ੍ਰਫੁਲਜੋ ਮਨੁ ਬਾਰਿਜ ਤੋਰ ਲਯੋ ਹੈ ॥੧੧੦੪॥ ਮਾਰਿ ਦੁ ਬੀਰਨ ਕੋ ਧਨ ਸਿੰਘ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਦਲ ਕਉ ਤਕਿ ਧਾਯੋ ॥ ਆਵਤ ਹੀ ਗਜ ਬਾਜਿ ਹਨੇ ਰਥ ਪੈਦਲ ਕਾਟਿ ਘਨੋ ਰਨ ਪਾਯੋ ॥ ਖੱਗ ਅਲਾਤਕਿ ਭਾਂਤਿ ਫਿਰਜੋ ਖਰ ਸਾਨ ਨ੍ਰਿਪਾਲ ਕੋ ਛਤ੍ਰ ਲਜਾਯੋ ॥ ਔਰ ਭਲੀ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਲਖਿ ਭੀਖਮ ਕਉ ਹਰਿ ਚਕ੍ਰ ਭ੍ਰਮਾਯੋ ॥੧੧੦੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਹੁਰੋ ਧਨ ਸਿੰਘ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਰਿਸ ਕੈ ਅਰਿ ਕੇ ਦਲ ਮਾਂਝਿ ਪਰਜੋ ॥ ਰਥ ਕਾਟਿ ਘਨੇ ਗਜ ਬਾਜ ਹਨੇ ਨਹੀ ਜਾਤ ਗਨੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਲਰਜੋ ॥ ਜਮਲੋਕ ਸੁ ਬੀਰ ਕਿਤੇ ਪਠਏ

ਹਰਿ ਓਰ ਚਲਯੋ ਅਤਿ ਕੋਪ ਭਰਯੋ ॥ ਮੁਖ ਮਾਰਹਿ ਮਾਰ ਪੁਕਾਰ ਪਰਯੋ ਦਲੁ ਜਾਦਵ ਕੋ ਸਿਗਰੋ ਬਿਡਰਯੋ ॥੧੧੦੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਧਨ ਸਿੰਘ ਸੈਨਾ ਜਾਦਵੀ ਦੀਨੀ ਘਨੀ ਖਪਾਇ ॥ ਤਬ ਬ੍ਰਿਜਭੂਖਨ ਕੋਪ ਭਰਿ ਬੋਲਯੋ ਨੈਨ ਤਚਾਇ ॥੧੧੦੭॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਾਚ ਸੈਨਾ ਪ੍ਰਤਿ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਦੇਖਤ ਹੋ ਭਟ ਠਾਢਿ ਕਹਾ ਹਮ ਜਾਨਤ ਹੈਂ ਤੁਮ ਪੌਰਖ ਹਾਰਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਧਨ ਸਿੰਘ ਕੇ ਬਾਨ ਛੁਟੇ ਸਭਹੂੰ ਰਨ ਮੰਡਲ ਤੇ ਪਗ ਟਾਰਯੋ ॥ ਸਿੰਘ ਕੈ ਅਗ੍ਰਵ ਜੈਸੇ ਅਜਾ ਗਨ ਐਸੇ ਭਜੇ ਨਹਿ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥ ਕਾਇਰ ਹੁਇ ਤਿਹ ਪੇਖਿ ਡਰੇ ਨਹਿ ਆਪ ਮਰੇ ਉਨ ਕਉ ਨਹੀ ਮਾਰਯੋ ॥੧੧੦੮॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੋਂ ਸੁਨਿ ਕੈ ਹਰਿ ਕੀ ਬਤਿਯਾਂ ਭਟ ਦਾਂਤਨ ਪੀਸ ਕੈ ਕ੍ਰੋਧ ਭਰੇ ॥ ਧਨੁ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਧਾਇ ਪਰੇ ਧਨ ਸਿੰਘ ਹੂੰ ਤੇ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਡਰੇ ॥ ਧਨ ਸਿੰਘ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਕਟਿ ਦੈ ਤਿਨ ਕੇ ਸਿਰ ਭੂਮਿ ਪਰੇ ॥ ਮਨੁ ਪਉਨ ਕੋ ਪੁੰਜ ਬਹਯੋ ਲਗ ਕੇ ਫੁਲਵਾਰਿ ਮੇ ਟੂਟ ਕੈ ਫੂਲ ਝਰੇ ॥੧੧੦੯॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਕੋਪ ਭਰੇ ਆਏ ਭਟ ਗਿਰੇ ਰਨ ਭੂਮਿ ਕਟਿ ਜੁੱਧ ਕੇ ਨਿਪਟ ਸਮੁਹਾਇ ਸਿੰਘ ਧਨ ਸੋਂ ॥ ਆਯੁਧ ਲੈ ਪਾਨ ਮੈ ਨਿਦਾਨ ਕੋ ਸਮਰ ਜਾਨਿ ਔਰ ਦੌਰ ਪਰੇ ਬੀਰਤਾ ਬਢਾਇ ਮਨ ਸੋਂ ॥ ਕੋਪਿ ਧਨ ਸਿੰਘ ਲੈ ਸਰਾਸਨ ਸੁ ਬਾਨ ਤਾਨਿ ਜੁਦੋ ਕਰ ਡਾਰੇ ਸੀਸ ਤਿਨ ਹੀ ਕੇ ਤਨ ਸੋਂ ॥ ਮਾਨਹੁ ਬਸੁੰਧਰਾ ਕੀ ਧੀਰਤਾ ਨਿਹਾਰਿ ਇੰਦ੍ਰ ਕੀਨੀ ਨਿਜ ਪੂਜਾ ਅਰਬਿੰਦ ਪੁਹਪਨ ਸੋਂ ॥੧੧੧੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਧਨ ਸਿੰਘ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਅਤਿ ਕੋਪ ਕਿਯੋ ਬਹੁਤੇ ਭਟ ਮਾਰੇ ॥ ਔਰ ਜਿਤੇ ਬਰ ਆਵਤ ਭੇ ਸੁ ਹਨੇ ਜਨੁ ਮਾਰੁਤ ਮੇਘ ਬਿਡਾਰੇ ॥ ਜਾਦਵ ਕੇ ਦਲ ਕੇ ਗਜ ਕੇ ਹਲਕੇ ਦਲ ਕੇ ਹਲਕੇ ਕਰ ਡਾਰੇ ॥ ਝੂਮਿ ਗਿਰੇ ਇਵ ਜਯੋਂ ਧਰਨੀ ਮਨੁ ਇੰਦ੍ਰ ਕੇ ਬੱਜ੍ਰ ਲਗੇ ਗਿਰਿ ਭਾਰੇ ॥੧੧੧੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕੋਪ ਭਰੇ ਅਸਿ ਪਾਨ ਧਰੇ ਧਨ ਸਿੰਘ ਅਰੇ ਗਜਰਾਜ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਔਰ ਜਿਤੇ ਗਜ ਪੁੰਜ ਹੁਤੇ ਡਰ ਮਾਨਿ ਭਜੇ ਅਤਿ ਹੀ ਧੁਜ ਵਾਰੇ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਮਨ ਮੈ ਸੁ ਬਿਚਾਰਿ ਉਚਾਰੇ ॥ ਮਾਨਹੁ ਇੰਦ੍ਰ ਕੇ ਆਗਮ ਤੇ ਡਰਿ ਭੂਧਰ ਕੈ ਧਰਿ ਪੰਖ ਪਧਾਰੇ ॥੧੧੧੨॥ ਜੁੱਧ ਕਿਯੋ ਧਨ ਸਿੰਘ ਘਨੋ ਤਿਹ ਕੇ ਕੋਊ ਸਾਮੁਹਿ ਬੀਰ ਨ ਆਯੋ ॥ ਜੋ ਰਨਿ ਕੋਪ ਸਯੋਂ ਆਨਿ ਪਰਯੋ ਨਹੀ ਜਾਨਿ ਦਿਯੋ ਸੋਈ ਮਾਰ ਗਿਰਾਯੋ ॥ ਦਾਸਰਥੀ ਦਲ ਸਯੋਂ ਜਿਮ ਰਾਵਨ ਰੋਸ ਭਰਯੋ ਅਤਿ ਜੁੱਧ ਮਚਾਯੋ ॥ ਤੈਸੇ ਭਿਰਯੋ ਧਨ ਸਿੰਘ ਬਲੀ ਹਨ ਕੈ ਚਤੁਰੰਗ ਚਮੂੰ ਪੁਨਿ ਧਾਯੋ ॥੧੧੧੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਟੇਰ ਕਹਯੋ

ਧਨ ਸਿੰਘ ਬਲੀ ਰਨ ਤਜਾਗਿ ਸੁਨੋ ਹਰਿ ਭਾਜ ਨ ਜੱਯੈ ॥ ਤਾ ਤੇ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਆਨਿ ਭਿਰੋ ਨਿਜ ਲੋਕਨ ਕੋ ਬਿਰਥਾ ਨ ਕਟੱਯੈ ॥ ਹੇ ਬਲਦੇਵ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਹਮ ਸੋਂ ਸਮੁਹਾਇ ਕੈ ਜੁੱਧ ਕਰੱਯੈ ॥ ਸੰਘਰ ਕੇ ਸਮ ਔਰ ਕਛੂ ਨਹੀ ਯਾ ਤੇ ਦੁਹੂੰ ਜਗ ਮੈ ਜਸੁ ਪੱਯੈ ॥੧੧੧੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੌਂ ਸੁਨਿ ਕੈ ਬਤਿਯਾ ਅਰਿ ਕੀ ਤਰਕੀ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਕੋਪ ਭਰਯੋ ਹੈ ॥ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਗਹਿ ਕੈ ਜਦੁਬੀਰ ਹੂੰ ਧਾਇ ਪਰਯੋ ਹੈ ॥ ਜੁੱਧ ਕੋ ਫੇਰਿ ਫਿਰਯੋ ਧਨ ਸਿੰਘ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਡਰਯੋ ਹੈ ॥ ਬਾਨਨ ਕੀ ਬਰਖਾ ਕਰ ਕੈ ਹਰਿ ਸਯੋਂ ਲਰਿ ਕੈ ਬਲਿ ਸਾਥ ਅਰਯੋ ਹੈ ॥੧੧੧੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਇਤ ਤੇ ਬਲਭਦ੍ਰ ਸੁ ਕੋਪ ਭਰਯੋ ਉਤ ਤੇ ਧਨ ਸਿੰਘ ਭਯੋ ਅਤਿ ਤਾਤੋ ॥ ਜੁੱਧ ਕਿਯੋ ਰਿਸਿ ਘਾਇਨ ਸੋ ਸੁ ਦੁਹੂੰਨ ਕੇ ਅੰਗ ਭਯੋ ਰੰਗ ਰਾਤੋ ॥ ਮਾਰਹਿ ਮਾਰ ਪੁਕਾਰ ਪਰੇ ਅਰਿ ਭੂਲ ਗਈ ਮਨ ਕੀ ਸੁਧਿ ਸਾਤੋ ॥ ਰਾਮ ਕਹੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਲਰੈਂ ਹਰਿ ਸੋਂ ਹਰਿ ਜਯੋਂ ਗਜ ਸਯੋਂ ਗਜ ਮਾਤੋ ॥੧੧੧੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੋ ਬਲਦੇਵ ਕਰੇ ਤਿਹ ਬਾਰ ਬਚਾਇ ਕੈ ਆਪਨੁ ਆਪ ਸੰਭਾਰੇ ॥ ਲੈ ਕਰ ਮੋ ਅਸਿ ਦਉਰ ਤਬੈ ਕਸ ਕੈ ਬਲ ਊਪਰਿ ਘਾਇ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਬੀਰ ਪੈ ਭੀਰ ਲਖੀ ਜਦੁਬੀਰ ਸੁ ਜਾਦਵ ਲੈ ਰਿਪੁ ਓਰ ਸਿਧਾਰੇ ॥ ਘੇਰਿ ਲਯੋ ਧਨ ਸਿੰਘ ਤਬੈ ਨਿਸ ਮੈ ਸਸਿ ਕੀ ਢਿਗ ਜਿਉ ਲਖ ਤਾਰੇ ॥੧੧੧੭॥ ਬੇੜ੍ਹ ਲਯੋ ਧਨ ਸਿੰਘ ਜਬੈ ਗਜ ਸਿੰਘ ਜੁ ਠਾਢ੍ਹ ਹੁਤੋ ਸੋਊ ਧਾਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬਲਦੇਵ ਲਖਯੋ ਤਬਹੀ ਚੜਿ ਸਜੰਦਨ ਵਾਹਿ ਕੀ ਓਰ ਧਵਾਯੋ ॥ ਆਵਨ ਸੋ ਨ ਦਯੋ ਹਰਿ ਲਉ ਅਧ ਬੀਚ ਹੀ ਬਾਨਨ ਸੋਂ ਬਿਰਮਾਯੋ ॥ ਠਾਢ੍ਹ ਰਹਯੋ ਗਜ ਸਿੰਘ ਤਹਾਂ ਸੁ ਮਨੋ ਗਜ ਕੇ ਪਦ ਸਾਂਕਰ ਪਾਯੋ ॥੧੧੧੮॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਧਨ ਸਿੰਘ ਸੋਂ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਜੁੱਧ ਕਰੇ ਕਬਿ ਰਾਮ ਕਹੈ ਕਹੁ ਜਾਤ ਨ ਮਾਰਯੋ ॥ ਕੋਪ ਭਰਯੋ ਮਧੁਸੂਦਨ ਜੂ ਕਰ ਬੀਚ ਸੁ ਅਪਨੇ ਚਕ੍ਰ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥ ਛਾਡਿ ਦਯੋ ਰਨ ਮੈ ਬਰ ਕੈ ਧਨ ਸਿੰਘ ਕੋ ਕਾਟਿ ਕੈ ਸੀਸ ਉਤਾਰਯੋ ॥ ਯੋਂ ਤਰਫਯੋ ਧਰ ਭੂਮਿ ਬਿਖੈ ਮਨੁ ਮੀਨ ਸਰੋਵਰ ਤੇ ਗਹਿ ਡਾਰਯੋ ॥੧੧੧੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮਾਰ ਲਯੋ ਧਨ ਸਿੰਘ ਜਬੈ ਤਬ ਹੀ ਲਖਿ ਜਾਦਵ ਸੰਖ ਬਜਾਏ ॥ ਕੇਤਕ ਬੀਰ ਕਟੇ ਬਿਕਟੇ ਹਰਿ ਸੋਂ ਲਰਿ ਕੈ ਹਰਿ ਲੋਕ ਸਿਧਾਏ ॥ ਠਾਢ੍ਹ ਹੁਤੋ ਗਜ ਸਿੰਘ ਜਹਾਂ ਯਹ ਕੌਤਕ ਦੇਖਿ ਮਹਾਂ ਬਿਸਮਾਏ ॥ ਤਉ ਲਗਿ ਭਾਗਲਿ ਆਇ ਕਹਯੋ ਜੁ ਰਹੇ ਭਜਿ ਕੈ ਤੁਮਰੇ ਪਹਿ ਆਏ ॥੧੧੨੦॥ ਯੋਂ ਸੁਨਿ ਕੈ ਤਿਨ ਕੇ ਮੁਖ ਤੇ ਗਜ ਸਿੰਘ ਬਲੀ ਅਤਿ ਕੋਪ ਭਰਯੋ ॥ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਨਿਹਾਰ ਕੈ ਰਾਮ

ਕੀ ਓਰ ਧਵਾਇ ਤਹਾਂ ਰਥ ਜਾਇ ਪਰਯੋ ॥ ਤਜਿ ਸੰਕ ਨਿਸੰਕ ਹੁਇ ਜੁੱਧ ਕਰਯੋ ਜਦੁਬੀਰ ਕਹਾਂ ਤਿਨ ਯੋਂ ਉਚਰਯੋ ॥ ਧਨ ਵੈ ਧਨ ਸਿੰਘ ਬਲੀ ਹਰਿ ਕੇ ਸਮੁਹੇ ਲਰ ਕੈ ਭਵਸਿੰਧੁ ਤਰਯੋ ॥੧੧੨੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਪ੍ਰੇਮ ਸੋ ਯੋਂ ਕਹਿ ਕੈ ਮੁਖ ਤੇ ਪਰਲੋਕ ਸੁ ਲੋਕ ਰਹੇ ਸੁ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਤੇਜ ਪ੍ਰਚੰਡ ਬਡੋ ਬਰਛਾ ਰਿਸ ਕੈ ਕਰ ਮੈ ਗਜ ਸਿੰਘ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥ ਜਾਹੁ ਕਹਾਂ ਬਲਭਦ੍ਰ ਅਬੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਸੋ ਬਰ ਕੈ ਕਰ ਕੋ ਤਨ ਕੋ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਭ੍ਰਾਤ ਕੇ ਊਪਰਿ ਡਾਰਯੋ ॥੧੧੨੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਆਵਤ ਇਉਂ ਬਰਛਾ ਲਹਿ ਕੈ ਬਲਦੇਵ ਸੁ ਏਕ ਉਪਾਇ ਕਰਯੋ ਹੈ ॥ ਸਜੰਦਨ ਪੈ ਨਿਹੁਰਯੋ ਤਬ ਹੀ ਛਤ੍ਰੀ ਤਰਿ ਹੁਇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਅਰਯੋ ਹੈ ॥ ਫੋਰਿ ਕੈ ਪਾਰਿ ਭਯੋ ਫਲ ਯੋਂ ਤਿਹ ਕੀ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਯੋਂ ਉਚਰਯੋ ਹੈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਕਲਿੰਦ੍ਰ ਕੇ ਸ੍ਰਿੰਗਹੁ ਤੇ ਨਿਕਸਯੋ ਅਹਿ ਕੋ ਫਨ ਕੋਪ ਭਰਯੋ ਹੈ ॥੧੧੨੩॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਬਲ ਸੋ ਬਲਿ ਖੈਂਚ ਲਯੋ ਬਰਛਾ ਤਿਹ ਕੇ ਕਰ ਸੋਂ ਤਿਰਛਾ ਸੁ ਭ੍ਰਮਾਯੋ ॥ ਯੋਂ ਚਮਕਯੋ ਦਮਕਯੋ ਨਭ ਮੈ ਚੁਟਿਯਾ ਉਡ ਤੇਜ ਮਨੋ ਦਰਸਾਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬਲਭਦ੍ਰ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਰਿਸ ਕੈ ਗਜ ਸਿੰਘ ਕੀ ਓਰ ਚਲਾਯੋ ॥ ਮਾਨਹੁ ਕਾਲ ਪਰੀਛਤ ਕਉ ਜਮ ਦੰਡ ਪ੍ਰਚੰਡ ਕਿਧੋਂ ਚਮਕਾਯੋ ॥੧੧੨੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਗਜ ਸਿੰਘ ਅਨੇਕ ਉਪਾਇ ਕਿਯੇ ਨ ਬਚਯੋ ਉਰ ਆਇ ਲਗਯੋ ਬਰਛਾ ਬਰ ॥ ਭੂਪ ਬਿਲੋਕਤ ਹੈਂ ਸਿਗਰੇ ਧੁਨਿ ਸੀਸ ਹਹਾ ਕਹਿ ਮੀਚਤ ਹੈਂ ਕਰ ॥ ਘਾਉ ਪ੍ਰਚੰਡ ਲਗਯੋ ਤਿਹ ਕੋ ਮੁਰਛਾਇ ਪਰਯੋ ਨ ਤਜਯੋ ਕਰ ਤੇ ਸਰ ॥ ਸਜੰਦਨ ਪੈ ਗਜ ਸਿੰਘ ਗਿਰਯੋ ਗਿਰਿ ਊਪਰਿ ਜਯੋਂ ਗਜਰਾਜ ਕਲੇਵਰ ॥੧੧੨੫॥ ਚੇਤ ਭਯੋ ਤਬ ਹੀ ਗਜ ਸਿੰਘ ਸੰਭਾਰਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਕੁਅੰਡ ਤਨਾਯੋ ॥ ਕਾਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ਲਉ ਖੈਂਚ ਕੈ ਆਨਿ ਸੁ ਤਾਨ ਕੈ ਬਾਨ ਪ੍ਰਕੋਪ ਚਲਾਯੋ ॥ ਏਕ ਤੇ ਹੁਇ ਕੈ ਅਨੇਕ ਚਲੈ ਤਿਹ ਕੀ ਉਪਮਾ ਕਹੁ ਭਾਖਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਪਉਨ ਕੇ ਭੱਛਕ ਤੱਛਕ ਲੱਛਕ ਲੈ ਬਲ ਕੀ ਸਰਨਾਗਤਿ ਆਯੋ ॥੧੧੨੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਾਨ ਨ ਏਕ ਲਗਯੋ ਬਲ ਕੋ ਗਜ ਸਿੰਘ ਤਬੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹਯੋ ਹੈ ॥ ਸੇਸ ਸੁਰੇਸ ਦਿਨੇਸ ਧਨੇਸ ਮਹੇਸ ਨਿਸੇਸ ਖਗੇਸ ਗਹਯੋ ਹੈ ॥ ਜੁੱਧ ਬਿਖੈ ਅਬ ਲਉ ਸੁਨ ਲੈ ਸੋਊ ਬੀਰ ਹਨਯੋ ਮਨ ਮੈ ਜੁ ਚਹਯੋ ਹੈ ॥ ਏਕ ਅਚੰਭਵ ਹੈ ਮੁਹਿ ਦੇਖਤ ਤੋ ਤਨ ਮੈ ਕਸ ਜੀਵ ਰਹਯੋ ਹੈ ॥੧੧੨੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੋਂ ਕਹਿ ਕੈ ਬਤਿਯਾ ਬਲ ਸੋਂ ਬਰਛਾ ਧੁਜ ਸੰਜੁਤ ਖੈਂਚਿ ਚਲਾਯੋ ॥ ਤਉ ਧਨੁ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਮੁਸਲੀ ਸੋਊ ਆਵਤ ਨੈਨਨ ਸੋ ਲਖਿ ਪਾਯੋ ॥ ਉਗ੍ਰ

ਪਰਾਕ੍ਰਮ ਕੈ ਸੰਗ ਬਾਨ ਅਚਾਨਕ ਸੋ ਕਟਿ ਭੂਮ ਗਿਰਾਯੋ ॥ ਮਾਨਹੁ ਪੰਖਨ ਕੌ ਅਹਿਵਾ ਖਗਰਾਜ ਕੇ ਹਾਥ ਪਰਯੋ ਰਿਸਿ ਘਾਯੋ ॥੧੧੨੮॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕੋਪ ਭਰਯੋ ਅਤਿ ਹੀ ਗਜ ਸਿੰਘ ਲਯੋ ਬਰਛਾ ਅਰਿ ਓਰ ਚਲਾਯੋ ॥ ਜਾਇ ਲਗਯੋ ਮੁਸਲੀਧਰ ਕੇ ਤਨ ਲਾਗਤ ਤਾ ਅਤਿ ਹੀ ਦੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਪਾਰ ਪ੍ਰਚੰਡ ਭਯੋ ਫਲ ਯੋਂ ਜਸੁ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਮਨ ਮੈ ਇਹ ਆਯੋ ॥ ਮਾਨਹੁ ਗੰਗ ਕੀ ਧਾਰ ਕੇ ਮੱਧਿ ਉਤੰਗ ਹੁਇ ਕੂਰਮ ਸੀਸ ਉਚਾਯੋ ॥੧੧੨੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਲਾਗਤ ਸਾਂਗ ਕੀ ਸ੍ਰੀ ਬਲਭਦ੍ਰ ਸੁ ਸਜੰਦਨ ਤੇ ਗਹਿ ਖੈਂਚ ਕਢਯੋ ॥ ਮੁਰਛਾਇ ਕੈ ਭੂਮਿ ਪਰਯੋ ਨ ਮਰਯੋ ਸੁਰ ਬ੍ਰਿਛ ਗਿਰਯੋ ਮਨੁ ਜੋਤਿ ਮਢਯੋ ॥ ਜਬ ਚੇਤ ਭਯੋ ਭ੍ਰਮ ਛੂਟਿ ਗਯੋ ਉਠਿ ਠਾਢ ਭਯੋ ਮਨਿ ਕੋਪੁ ਬਢਯੋ ॥ ਰਥ ਹੇਰ ਕੈ ਧਾਇ ਚੜ੍ਹਯੋ ਬਰ ਸੋਂ ਗਿਰਿ ਪੈ ਮਨੁ ਕੂਦ ਕੈ ਸਿੰਘ ਚਢਯੋ ॥੧੧੩੦॥ ਪੁਨਿ ਆਇ ਭਿਰਯੋ ਗਜ ਸਿੰਘ ਸੋਂ ਬੀਰ ਬਲੀ ਮਨ ਮੈ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਡਰਯੋ ॥ ਧਨੁ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਰਿਸਿ ਬੀਚ ਅਜੋਧਨ ਜੁੱਧ ਕਰਯੋ ॥ ਜੋਊ ਆਵਤ ਭਯੋ ਸਰ ਸੱਤ੍ਰਨ ਕੋ ਸੰਗ ਬਾਨਨ ਕੇ ਸੋਊ ਕਾਟਿ ਡਰਯੋ ॥ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਬਲਦੇਵ ਮਹਾਂ ਰਨ ਕੀ ਛਿਤਿ ਤੇ ਨਹੀ ਪੈਗੁ ਟਰਯੋ ॥੧੧੩੧॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਬਹੁਰੋ ਹਲ ਮੂਸਲ ਲੈ ਕਰ ਮੋ ਅਰਿ ਸਯੋਂ ਅਰਕੈ ਅਤਿ ਜੁੱਧ ਮਚਾਯੋ ॥ ਲੈ ਬਰਛਾ ਗਜ ਸਿੰਘ ਬਲੀ ਬਲ ਸਯੋਂ ਬਲਦੇਵ ਕੀ ਓਰ ਚਲਾਯੋ ॥ ਆਵਤ ਸੋ ਲਖ ਕੈ ਫਲ ਕੋ ਹਲ ਸੋ ਕਟਿ ਕੈ ਪੁਨਿ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥ ਸੋ ਫਲ ਹੀਨ ਭਯੋ ਜਬ ਹੀ ਕਸ ਕੈ ਬਲਭੱਦ੍ਰ ਕੇ ਗਾਤ ਲਗਾਯੋ ॥੧੧੩੨॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਖੱਗ ਕਰੰ ਗਹਿ ਕੈ ਗਜ ਸਿੰਘ ਅਨੰਤ ਕੇ ਊਪਰਿ ਕੋਪਿ ਚਲਾਯੋ ॥ ਤਉ ਮੁਸਲੀ ਕਰਿ ਚਰਮ ਲਿਯੋ ਧਰ ਯੋਂ ਅਰਿ ਕਉ ਬਲ ਘਾਉ ਬਚਾਯੋ ॥ ਢਾਲ ਕੇ ਫੂਲ ਪੈ ਧਾਰ ਬਹੀ ਚਿਨਗਾਰ ਉਠੀ ਕਬਿ ਯੋਂ ਗੁਨ ਗਾਯੋ ॥ ਮਾਨਹੁ ਪਾਵਸ ਕੀ ਨਿਸਿ ਮੈ ਬਿਜੁਰੀ ਦੁਤਿ ਤਾਰਨ ਕੋ ਪ੍ਰਗਟਾਯੋ ॥੧੧੩੩॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਘਾਇ ਹਲੀ ਸਹਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਕੋ ਗਹਿ ਕੈ ਕਰਵਾਰ ਸੁ ਬਾਰ ਕਰਯੋ ਹੈ ॥ ਧਾਰ ਬਹੀ ਅਰਿ ਕੰਠ ਬਿਖੈ ਕਟ ਕੈ ਤਿਹ ਕੋ ਸਿਰ ਭੂਮਿ ਝਰਯੋ ਹੈ ॥ ਬੱਜ੍ਰ ਜਰੇ ਰਥ ਤੇ ਗਿਰਯੋ ਤਿਹ ਕੋ ਜਸ ਯੋਂ ਕਬਿ ਨੈ ਉਚਰਯੋ ਹੈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਤਾਰਨ ਲੋਕਹੂੰ ਤੇ ਸੁਰ ਭਾਨ ਹਨਯੋ ਸਿਰ ਭੂਮਿ ਪਰਯੋ ਹੈ ॥੧੧੩੪॥ ਮਾਰ ਲਯੋ ਗਜ ਸਿੰਘ ਜਬੈ ਤਜਿ ਕੈ ਰਨ ਕੋ ਸਭ ਹੀ ਭਟ ਭਾਗੇ ॥ ਸ੍ਰਉਨ ਭਰੇ ਲਖਿ ਲੋਥ ਡਰੇ ਨਹਿ ਧੀਰ ਧਰੇ ਨਿਸ ਕੇ ਜਨੁ ਜਾਗੇ ॥ ਮਾਰ ਲਏ ਨ੍ਰਿਪ ਪੰਚ ਭਗੇ ਤਿਨ ਯੋਂ ਕਹਯੋ ਜਾ ਅਪਨੇ ਪ੍ਰਭਿ ਆਗੇ ॥

ਯੋਂ ਸੁਨਿ ਕੈ ਦਲ ਧੀਰ ਛੁਟਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਹਿਯੋ ਫਟਯੋ ਰਿਸ ਮੈ ਅਨੁਰਾਗੇ ॥੧੧੩੫॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਜੁੱਧ ਪ੍ਰਬੰਧੇ ਗਜ ਸਿੰਘ ਬਧਹਿ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤਮ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਣਗ ਸਿੰਘ ਔ ਅਚਲ ਸੀ ਅਮਿਤ ਸਿੰਘ ਨ੍ਰਿਪ ਤੀਰ ॥ ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਅਰ ਅਨਘ ਸੀ ਮਹਾਂ ਰਥੀ ਰਨ ਧੀਰ ॥੧੧੩੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਦੇਖਿ ਤਿਨੈ ਨ੍ਰਿਪ ਸਿੰਧਜਰਾ ਹਥਿਯਾਰ ਧਰੇ ਲਖਿ ਬੀਰ ਪਚਾਰੇ ॥ ਪੇਖਹੁ ਆਜ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਨ੍ਰਿਪ ਪੰਚ ਬਲੀ ਜਦੁਬੀਰ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਤਾ ਸੰਗਿ ਜਾਇ ਭਿਰੋ ਤੁਮਹੂੰ ਤਜਿ ਸੰਕ ਨਿਸੰਕ ਬਜਾਇ ਨਗਾਰੇ ॥ ਯੋਂ ਸੁਨਿ ਕੈ ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਬਤਿਯਾ ਅਤਿ ਕੋਪ ਭਰੇ ਰਨ ਓਰ ਪਧਾਰੇ ॥੧੧੩੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਆਵਤ ਹੀ ਜਦੁਬੀਰ ਤਿਨੋ ਰਨ ਭੂਮਿ ਬਿਖੈ ਜਮ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਪਾਨਿ ਗਹੇ ਧਨੁ ਬਾਨ ਸੋਊ ਰਨ ਬੀਚ ਤਿਨੋ ਬਲਦੇਵ ਹਕਾਰਯੋ ॥ ਖੱਗ ਕਸੇ ਕਟਿ ਮੈ ਅੰਗ ਕੌਚ ਲੀਏ ਬਰਛਾ ਅਣਗੇਸ ਪੁਕਾਰਯੋ ॥ ਆਇ ਭਿਰੋ ਹਰਿ ਜੂ ਹਮ ਸਯੋਂ ਅਬ ਠਾਢ ਕਹਾਂ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਯੋ ॥੧੧੩੮॥ ਦੇਖਿ ਤਬੈ ਤਿਨ ਕੋ ਹਰਿ ਜੂ ਤਬ ਹੀ ਰਨ ਮੈ ਪੰਚ ਬੀਰ ਹਕਾਰੇ ॥ ਸਜਾਮ ਸਸੈਨ ਚਲਯੋ ਇਤ ਤੇ ਉਤ ਤੇਊ ਚਲੇ ਸੁ ਬਜਾਇ ਨਗਾਰੇ ॥ ਪਟਸਿ ਲੋਹ ਹਥੀ ਪਰਸੇ ਅਗਨਾਯੁਧ ਲੈ ਕਰਿ ਕੋਪ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਜੂਝ ਗਏ ਇਤ ਕੇ ਉਤ ਕੇ ਭਟ ਭੂਮਿ ਗਿਰੇ ਸੁ ਮਨੋ ਮਤਵਾਰੇ ॥੧੧੩੯॥ ਜੁੱਧ ਭਯੋ ਤਿਹ ਠੌਰ ਬਡੋ ਚਢਿ ਕੈ ਸਭ ਦੇਵ ਬਿਬਾਨਨਿ ਆਏ ॥ ਕੌਤਕ ਦੇਖਨ ਕਉ ਰਨ ਕੋ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਮਨਿ ਮੋਦ ਬਢਾਏ ॥ ਲਾਗਤ ਸਾਂਗਨ ਕੇ ਭਟ ਯੋਂ ਗਿਰਿ ਅਸਵਨ ਤੇ ਧਰਨੀ ਪਰ ਆਏ ॥ ਸੋ ਫਿਰ ਕੈ ਉਠਿ ਜੁੱਧ ਕਰੈਂ ਤਿਨ ਕੇ ਗੁਨ ਕਿੰਨਰ ਗੰਧ੍ਰਬ ਗਾਏ ॥੧੧੪੦॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਕੇਤੇ ਬੀਰ ਭਾਜੇ ਕੇਤੇ ਗਾਜੇ ਪੁਨਿ ਆਇ ਆਇ ਧਾਇ ਧਾਇ ਹਰਿ ਜੂ ਸੋਂ ਜੁੱਧ ਵੇ ਕਰਤ ਹੈਂ ॥ ਕੇਤੇ ਭੂਮਿ ਗਿਰੇ ਕੇਤੇ ਭਿਰੇ ਗੱਜ ਮੱਤਨ ਸੋਂ ਲਰੇ ਤੇ ਤੋ ਮ੍ਰਿਤਕ ਹ੍ਵੈ ਛਿਤਿ ਪੈ ਪਰਤ ਹੈਂ ॥ ਔਰ ਦੌਰ ਪਰੇ ਮਾਰ ਮਾਰ ਹੀ ਉਚਰੇ ਹਥਿਯਾਰਨ ਉਘਰੇ ਪਗ ਏਕ ਨਾ ਟਰਤ ਹੈਂ ॥ ਸ੍ਰੌਣਤ ਉਦਧਿ ਲੋਹ ਆਂਚ ਬੜਵਾਨਲ ਸੀ ਪੌਨ ਬਾਨ ਚਲੈਂ ਬੀਰ ਤ੍ਰਿਣ ਜਯੋਂ ਜਰਤ ਹੈਂ ॥੧੧੪੧॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਅਣਗੇਸ ਬਲੀ ਤਬ ਕੋਪ ਭਰਯੋ ਮਨਿ ਜਾਨ ਨਿਦਾਨ ਕੀ ਮਾਰ ਮਚੀ ਜਬ ॥ ਸਯੰਦਨ ਪੈ ਚਢਿ ਕੈ ਕਢ ਕੈ ਕਸਿ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਤਨਾਇ ਲਈ ਤਬ ॥ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਕੀ ਪ੍ਰਤਨਾ ਹੂ ਕੇ ਊਪਰਿ ਆਇ ਪਰਯੋ ਤਿਨ ਬੀਰ ਹਨੇ ਸਬ ॥ ਭਾਜਿ ਗਏ ਤਮ ਸੇ ਅਰਿ ਯੋਂ ਨ੍ਰਿਪ

ਪਾਵਤ ਭਯੋ ਰਨ ਸੂਰਜ ਕੀ ਛਬਿ ॥੧੧੪੨॥ ਪ੍ਰੇਰਿ ਤੁਰੰਗ ਸੁ ਆਗੇ ਭਯੋ ਕਰਿ ਲੈ ਅਸਿ ਢਾਰ ਬਡੀ ਧਰ ਕੈ ॥ ਕਛੁ ਜਾਦਵ ਸੋ ਤਿਹ ਜੁੱਧੁ ਕਰਯੋ ਨ ਟਰਯੋ ਤਿਨ ਸੋਂ ਪਗ ਦੁਇ ਡਰ ਕੈ ॥ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਸਾਮੁਹਿ ਆਇ ਅਰਯੋ ਬਹੁ ਬੀਰਨ ਪ੍ਰਾਨ ਬਿਦਾ ਕਰ ਕੈ ॥ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਨ ਚਲੋਂ ਇਹ ਮੋ ਪ੍ਰਨ ਹੈ ਕਿਧੋਂ ਪ੍ਰਾਨ ਤਜਉਂ ਕਿ ਤ੍ਵੈ ਮਰ ਕੈ ॥੧੧੪੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੋਂ ਕਹਿ ਕੈ ਅਸਿ ਕੋ ਗਹਿ ਕੈ ਜਦੁਬੀਰ ਚਮੂੰ ਕਹੁ ਜਾਇ ਹਕਾਰਾ ॥ ਜਾਦਵ ਸੈਨਹੁ ਤੇ ਨਿਕਸਯੋ ਰਨ ਸੁੰਦਰ ਨਾਮ ਸਰੂਪ ਅਪਾਰਾ ॥ ਪ੍ਰੇਰਿ ਤੁਰੰਗ ਭਯੋ ਸਮੁਹੇ ਨ੍ਰਿਪ ਮੁੰਡ ਕਟਯੋ ਨ ਲਗੀ ਕਛੁ ਬਾਰਾ ॥ ਯੋਂ ਧਰ ਤੇ ਸਿਰ ਛੂਟ ਪਰਯੋ ਨਭ ਤੇ ਜਿਮ ਟੂਟ ਪਰੇ ਛਿਤਿ ਤਾਰਾ ॥੧੧੪੪॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਪੁਨਿ ਦੌਰ ਪਰਯੋ ਜਦੁਵੀ ਪ੍ਰਤਨਾ ਪਰ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਕੀਨ ਰੁਸਾ ॥ ਉਤ ਤੇ ਜਦੁਬੀਰ ਫਿਰੇ ਇਕਠੇ ਅਰਰਾਇ ਬਢਾਇ ਕੈ ਚਿੱਤ ਗੁਸਾ ॥ ਅਗਨਸਤ੍ਰ ਛੁਟਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਕਰ ਤੇ ਜਰਗੇ ਮਨੁ ਪਾਵਕ ਬੀਚ ਤੁਸਾ ॥ ਕਟਿ ਅੰਗ ਪਰੇ ਬਹੁ ਜੋਧਨ ਕੇ ਮਨੁ ਜੱਗ ਕੇ ਮੰਡਲ ਮੱਧਿ ਕੁਸਾ ॥੧੧੪੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ਲਉ ਖੈਂਚਿ ਕਮਾਨ ਸੁ ਬੀਰ ਨਿਹਾਰ ਕੈ ਬਾਨ ਚਲਾਵੈ ॥ ਜੋ ਇਹ ਊਪਰਿ ਆਇ ਪਰੇ ਸਰ ਸੋਂ ਅਧ ਬੀਚ ਤੇ ਕਾਟਿ ਗਿਰਾਵੈ ॥ ਲੋਹ ਹਥੀ ਪਰਸੇ ਕਰਿ ਲੈ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕੀ ਦੇਹ ਪ੍ਰਹਾਰ ਲਗਾਵੈ ॥ ਜੁੱਧ ਸਮੈ ਥਕਿ ਕੈ ਜਕਿ ਕੈ ਜਦੁਬੀਰ ਕਉ ਬਾਰ ਸੰਭਾਰ ਨ ਆਵੈ ॥੧੧੪੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੋ ਇਹ ਊਪਰਿ ਆਇ ਪਰੇ ਭਟ ਕੋਪ ਭਰੇ ਇਨਹੂੰ ਸੁ ਨਿਵਾਰੇ ॥ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਗਹਿ ਮਾਰਿ ਰਥੀ ਬਿਰਥੀ ਕਰਿ ਡਾਰੇ ॥ ਘਾਇਲ ਕੋਟਿ ਚਲੇ ਤਜਿ ਕੈ ਰਨਿ ਜੂਝ ਪਰੇ ਬਹੁ ਡੀਲ ਡਰਾਰੇ ॥ ਯੋਂ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਸੁ ਮਨੋ ਅਹਿਰਾਜ ਪਰੇ ਖਗ ਰਾਜ ਕੇ ਮਾਰੇ ॥੧੧੪੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੁੱਧ ਕਿਯੋ ਜਦੁਬੀਰਨ ਸੋਂ ਉਹ ਬੀਰ ਜਬੈ ਕਰ ਮੈ ਅਸਿ ਸਾਜਯੋ ॥ ਮਾਰਿ ਚਮੂੰ ਸੁ ਬਿਦਾਰ ਦਈ ਕਬਿ ਰਾਮ ਕਹੈ ਬਲ ਸੋਂ ਨ੍ਰਿਪ ਗਾਜਯੋ ॥ ਸੋ ਸੁਨਿ ਬੀਰ ਡਰੇ ਸਭ ਹੀ ਧੁਨਿ ਕਉ ਸੁਨਿ ਕੈ ਘਨ ਸਾਵਨ ਲਾਜਯੋ ॥ ਛਾਜਤ ਜਿਉ ਅਰਿ ਕੇ ਗਨ ਮੈ ਮ੍ਰਿਗ ਕੇ ਬਨ ਮੈ ਮਨੁ ਸਿੰਘ ਬਿਰਾਜਯੋ ॥੧੧੪੮॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਹੁਰੋ ਕਰਿ ਵਾਰ ਸੰਭਾਰ ਬਿਦਾਰ ਦਈ ਧੁਜਨੀ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋਟਿ ਮਰੇ ॥ ਅਸਵਾਰ ਹਜਾਰ ਪਚਾਸ ਹਨੇ ਰਥ ਕਾਟਿ ਰਥੀ ਬਿਰਥੀ ਸੁ ਕਰੇ ॥ ਕਹੂੰ ਬਾਜਿ ਗਿਰੇ ਕਹੂੰ ਤਾਜ ਜਿਰੇ ਗਜਰਾਜ ਘਿਰੇ ਕਹੂੰ ਰਾਜ ਪਰੇ ॥ ਥਿਰ ਨਾਹਿੰ ਰਹੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਰਥ ਭੂਮਿ ਮਨੋ ਨਟੂਆ ਬਰ ਨ੍ਰਿਤ ਕਰੇ ॥੧੧੪੯॥ ਏਕ ਅਜਾਇਬ ਖਾਂ

ਹਰਿ ਕੋ ਭਟ ਤਾਂ ਸੰਗ ਸੋ ਨ੍ਰਿਪ ਆਨਿ ਅਰਯੋ ਹੈ ॥ ਭਾਜਤ ਨਾਹਿ ਹਠੀ ਰਨ ਤੇ ਅਣਗੇਸ ਬਲੀ ਅਤਿ ਕੋਪ ਭਰਯੋ ਹੈ ॥ ਲੈ ਕਰਵਾਰ ਪ੍ਰਹਾਰ ਕਿਯੋ ਕਟਯੋ ਤਿਹ ਸੀਸ ਕਬੰਧ ਲਰਯੋ ਹੈ ॥ ਫੇਰ ਗਿਰਯੋ ਮਨੋ ਆਂਧੀ ਵਹੈ ਦ੍ਰੁਮ ਦੀਰਘ ਭੂ ਪਰਿ ਟੂਟਿ ਪਰਯੋ ਹੈ ॥੧੧੫੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਦੇਖਿ ਅਜਾਇਬ ਖਾਨ ਦਸਾ ਤਬ ਗੈਰਤ ਖਾਂ ਮਨਿ ਰੋਸ ਭਰਯੋ ॥ ਸੁ ਧਵਾਇ ਕੈ ਸਯੰਦਨ ਜਾਇ ਪਰਯੋ ਅਰਿ ਬੀਰਹੂੰ ਤੇ ਨਹਿ ਨੈਕੁ ਡਰਯੋ ॥ ਅਸਿ ਪਾਨ ਧਰੇ ਰਨ ਬੀਚ ਦੁਹੂੰ ਤਿਹ ਆਪਸ ਮੈ ਬਹੁ ਜੁੱਧ ਕਰਯੋ ॥ ਮਨ ਯੌਂ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਬਨ ਮੈ ਗਜ ਸੋਂ ਮਦਕੋ ਗਜ ਆਨਿ ਅਰਯੋ ॥੧੧੫੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਗੈਰਤ ਖਾਂ ਬਰਛੀ ਗਹਿ ਕੈ ਬਰ ਸੋਂ ਅਰਿ ਬੀਰ ਕੀ ਓਰ ਚਲਾਈ ॥ ਆਵਤ ਬਿੱਜੁਲਤਾ ਸਮ ਦੇਖ ਕੈ ਕਾਟਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਸੋ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਈ ॥ ਸੋ ਨ ਲਗੀ ਰਿਸ ਕੈ ਰਿਪੁ ਕੋ ਬਰਛੀ ਗਹਿ ਦੂਸਰਿ ਔਰ ਚਲਾਈ ॥ ਯੌਂ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਜਿਯ ਮੈ ਮਾਨੁ ਛੂਟਿ ਚਲੀ ਨਭ ਤੇਜੁ ਹਵਾਈ ॥੧੧੫੨॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਦੂਸਰਿ ਦੇਖ ਕੈ ਸਾਂਗ ਬਲੀ ਨ੍ਰਿਪ ਆਵਤ ਕਾਟ ਕੈ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਈ ॥ ਲੈ ਬਰਛੀ ਅਪਨੇ ਕਰ ਮੈ ਨ੍ਰਿਪ ਗੈਰਤ ਖਾਂ ਪਰ ਕੋਪਿ ਚਲਾਈ ॥ ਲਾਗ ਗਈ ਤਿਹ ਕੇ ਮੁਖ ਮੈ ਬਹਿ ਸ੍ਰਉਨ ਚਲ੍ਯੋ ਉਪਮਾ ਠਹਰਾਈ ॥ ਕੋਪ ਕੀ ਆਗ ਮਹਾਂ ਬਢ ਕੈ ਡਢ ਕੈ ਹਿਯ ਕਉ ਮਨੁ ਬਾਹਰਿ ਆਈ ॥੧੧੫੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮਿਰਤਕ ਹੁਇ ਧਰਨੀ ਪਰਯੋ ਜੋਤਿ ਰਹੀ ਠਹਰਾਇ ॥ ਜਨੁ ਅਕਾਸ ਤੇ ਭਾਸਕਰ ਪਯੋ ਰਾਹੁ ਡਰਿ ਆਇ ॥੧੧੫੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕੋਪ ਭਰੇ ਰਨ ਮੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਤਬੈ ਹਰਿ ਜੂ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹਯੋ ਹੈ ॥ ਜੁੱਧ ਬਿਖੈ ਭਟ ਕਉਨ ਗਨੈ ਲਖਿ ਬੀਰ ਹਨੈ ਮਨ ਮੈ ਜੁ ਚਹਯੋ ਹੈ ॥ ਜਾਨਤ ਹੌਂ ਤਿਹ ਤ੍ਰਾਸ ਤੁਮੈ ਕਿਨਹੂੰ ਕਰ ਮੈ ਧਨਹੂੰ ਨ ਗਹਯੋ ਹੈ ॥ ਤਾ ਤੇ ਪਧਾਰਹੁ ਧਾਮਨ ਕੋ ਸੁ ਲਖਯੋ ਤੁਮ ਤੇ ਪੁਰਖੱਤ ਰਹਯੋ ਹੈ ॥੧੧੫੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਐਸੇ ਕਹਯੋ ਜਦੁਬੀਰ ਤਿਨੈ ਸਭ ਹੀ ਰਿਸ ਕੈ ਧਨੁ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਇਕਤ੍ਰ ਚਲੇ ਰਨ ਕੋ ਬਲ ਬਿਕ੍ਰਮ ਪਉਰਖ ਜੀਅ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਮਾਰਹਿ ਮਾਰ ਪੁਕਾਰਿ ਪਰੇ ਜੋਊ ਆਇ ਅਰਯੋ ਅਰਿ ਸੋ ਤਿਹ ਮਾਰਯੋ ॥ ਹੋਤ ਭਯੋ ਤਹ ਜੁੱਧ ਬਡੋ ਦੁਹੂੰ ਓਰਨ ਤੇ ਨ੍ਰਿਪ ਠਾਢਿ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥੧੧੫੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਏਕ ਸੁਜਾਨ ਬਡੋ ਬਲਵਾਨ ਧਰੇ ਅਸਿ ਪਾਨਿ ਤੁਰੰਗਮ ਡਾਰਯੋ ॥ ਅਸ੍ਰ ਪਚਾਸ ਹਨੇ ਅਰਿ ਯੋਂ ਅਨਗੇਸ ਬਲੀ ਕਹੁ ਜਾ ਲਲਕਾਰਯੋ ॥ ਧਾਇ ਕੈ ਘਾਇ ਕਰਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਲੈ ਕਰ ਬਾਮ ਮੈ ਚਾਮ ਕੀ ਓਟ ਨਿਵਾਰਯੋ ॥ ਦਾਹਨੇ ਪਾਨਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕੀ ਤਾਨਿ ਸੁਜਾਨ ਕੋ

ਕਾਟਿ ਕੈ ਸੀਸ ਉਤਾਰਯੋ ॥੧੧੫੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬੀਰ ਸੁਜਾਨ ਹਨ੍ਯੋ ਜਬੈ ਅਣਗ ਸਿੰਘ ਤਿਹ ਠਾਇ ॥ ਦੇਖ੍ਯੋ ਸੈਨਾ ਜਾਦਵੀ ਦੌਰ ਪਰੇ ਅਰਰਾਇ ॥੧੧੫੮॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਭਟ ਲਾਜ ਭਰੇ ਅਰਰਾਇ ਪਰੇ ਨ ਡਰੇ ਅਰਿ ਸਯੋਂ ਤੇਊ ਆਇ ਅਰੇ ॥ ਅਤਿ ਕੋਪ ਭਰੇ ਸਭ ਲੋਹ ਜਰੇ ਅਬ ਯਾਹਿ ਹਨੋਂ ਮੁਖ ਤੇ ਉਚਰੇ ॥ ਅਸਿ ਭਾਲ ਗਦਾ ਅਰੁ ਲੋਹ ਹਥੀ ਬਰਛੀ ਕਰਿ ਲੈ ਲਲਕਾਰ ਪਰੇ ॥ ਕਬਿ ਰਾਮ ਭਨੇ ਨਹੀ ਜਾਤ ਗਨੇ ਕਿਤਨੇ ਬਰ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਧਰੇ ॥੧੧੫੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਅਨਗੇਸ ਬਲੀ ਧਨੁ ਬਾਨ ਗਹ੍ਯੋ ਅਤਿ ਰੋਸ ਭਰਯੋ ਦੋਊ ਨੈਨ ਤਚਾਏ ॥ ਮਾਰਹਿ ਮਾਰ ਪੁਕਾਰ ਪਰ੍ਯੋ ਸਰ ਸੱਤ੍ਰਨ ਕੇ ਉਰ ਬੀਚ ਲਗਾਏ ॥ ਏਕ ਮਰੇ ਇਕ ਘਾਇ ਪਰੇ ਇਕ ਦੇਖਿ ਡਰੇ ਰਨ ਤ੍ਯਾਗਿ ਪਰਾਏ ॥ ਆਇ ਲਰੇ ਜੋਊ ਲਾਜ ਭਰੇ ਮਨ ਮੈ ਰਨ ਕੋਪ ਕੀ ਓਪ ਬਢਾਏ ॥੧੧੬੦॥ ਸਾਤਕਿ ਅਉ ਮੁਸਲੀ ਰਥ ਪੈ ਬਸੁਦੇਵ ਤੇ ਆਦਿਕ ਧਾਇ ਸਭੈ ॥ ਬਰਮਾਕ੍ਰਿਤ ਊਧਵ ਔਰ ਅਕ੍ਰੂਰ ਚਲੇ ਰਨ ਕਉ ਭਰਿ ਲਾਜ ਤਬੈ ॥ ਤਿਹ ਬੀਚ ਘਿਰ੍ਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਰਾਜਤ ਯੋਂ ਲਖਿ ਰੀਝ ਰਹੈ ਭਟ ਤਾਹਿ ਛਬੈ ॥ ਮਨ ਯੋਂ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਰਿਤੁ ਪਾਵਸ ਅਭ੍ਰਨ ਮੈ ਦਿਨਰਾਜ ਫਬੈ ॥੧੧੬੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਹਲ ਪਾਨਿ ਸੰਭਾਰ ਲਯੋ ਮੁਸਲੀ ਰਨ ਮੈ ਅਰਿ ਕੈ ਹਯ ਚਾਰੋ ਹੀ ਘਾਏ ॥ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਗਹੀ ਬਸੁਦੇਵ ਭਲੇ ਰਥ ਕੇ ਚਕ ਕਾਟਿ ਗਿਰਾਏ ॥ ਸਾਤਕਿ ਸੂਤ ਕੋ ਸੀਸ ਕਟ੍ਯੋ ਰਿਸਿ ਊਧਵ ਬਾਨ ਅਨੇਕ ਚਲਾਏ ॥ ਫਾਂਧਿ ਪਰ੍ਯੋ ਰਥ ਤੇ ਤਤਕਾਲ ਲਏ ਅਸਿ ਢਾਲ ਬਡੇ ਭਟ ਘਾਏ ॥੧੧੬੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਠਾਢੁ ਹੁਤੋ ਭਟ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੋ ਸੋ ਅਣਗੇਸ ਜੂ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰ੍ਯੋ ॥ ਪਾਇਨ ਕੀ ਕਰਿ ਚੰਚਲਤਾ ਬਰ ਸੋਂ ਅਸਿ ਸੱਤ੍ਰ ਕੇ ਸੀਸ ਪ੍ਰਹਾਰ੍ਯੋ ॥ ਟੂਟ ਪਰ੍ਯੋ ਝਟ ਦੈ ਕਟ੍ਯੋ ਸਿਰ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਕਬਿ ਭਾਉ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਮਾਨਹੁ ਰਾਹੁ ਨਿਸਾਕਰ ਕੋ ਨਭਿ ਮੰਡਲ ਤੇ ਹਨਿ ਕੈ ਛਿਤਿ ਡਾਰਯੋ ॥੧੧੬੩॥ ਕੂਦਿ ਚੜ੍ਯੋ ਅਰਿ ਕੇ ਰਥ ਊਪਰਿ ਸਾਰਥੀ ਕਉ ਬਧ ਕੈ ਤਬ ਹੀ ॥ ਧਨੁ ਬਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਬਰਛੀ ਅਰਿ ਕੇ ਕਰਿ ਸਸਤ੍ਰ ਲਏ ਸਭ ਹੀ ॥ ਰਥ ਆਪ ਹੀ ਹਾਕ ਕੈ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਮਧਿ ਜਾਦਵ ਸੈਨ ਪਰ੍ਯੋ ਜਬ ਹੀ ॥ ਇਕ ਮਾਰ ਲਏ ਇਕ ਭਾਜ ਗਏ ਇਕ ਠਾਢਿ ਭਏ ਤੇਊ ਨਾ ਦਬਹੀ ॥੧੧੬੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਆਪਨ ਹੀ ਰਥ ਹਾਕਤ ਹੈ ਅਰੁ ਆਪਨ ਹੀ ਸਰ ਜਾਲ ਚਲਾਵੈ ॥ ਆਪਨ ਹੀ ਰਿਪੁ ਘਾਇ ਬਚਾਵਤ ਆਪਨ ਹੀ ਅਰਿ ਘਾਇ ਲਗਾਵੈ ॥ ਏਕਨ ਕੇ ਧਨੁ ਬਾਨ ਕਟੇ ਭਟ ਏਕਨ ਕੇ ਰਥ ਕਾਟਿ

ਗਿਰਾਵੈ ॥ ਦਾਮਨਿ ਜਿਉ ਦਮਕੈ ਘਨ ਮੈ ਕਰ ਮੈ ਕਰਵਾਰਹਿ ਤਿਉ ਚਮਕਾਵੈ ॥੧੧੬੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮਾਰ ਕੇ ਬੀਰ ਘਨੇ ਰਨ ਮੈ ਬਹੁ ਕੋਪ ਕੈ ਦਾਂਤਨ ਓਠ ਚਬਾਵੈ ॥ ਆਵਤਿ ਜੋ ਇਹ ਕੇ ਅਰਿ ਊਪਰਿ ਬਾਨਨ ਸਿਉ ਤਿਹ ਕਾਟਿ ਗਿਰਾਵੈ ॥ ਆਇ ਪਰੇ ਰਿਪੁ ਕੇ ਦਲ ਮੈ ਦਲ ਕੈ ਮਲ ਕੈ ਬਹੁਰੋ ਫਿਰ ਧਾਵੈ ॥ ਜੁੱਧੁ ਕਰੈ ਨ ਡਰੈ ਹਰਿ ਸਜੋਂ ਅਰਿ ਕੇ ਰਥ ਕੋ ਬਲਿ ਓਰ ਚਲਾਵੈ ॥੧੧੬੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਬ ਰਿਪੁ ਰਨ ਕੀਨੋ ਘਨੋ ਬਢਯੋ ਕ੍ਰਿਸਨ ਤਬ ਤੇਹੁ ॥ ਜਾਦਵ ਪ੍ਰਤਿ ਹਰਿ ਯੋਂ ਕਹਯੋ ਦੁਬਿਧਾ ਕਰਿ ਹਨਿ ਲੇਹੁ ॥੧੧੬੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸਾਤਕਿ ਕਾਟਿ ਦਯੋ ਤਿਨ ਕੇ ਹਯ ਕਾਨ੍ਹ ਤਬੈ ਰਥ ਕਾਟ ਕੈ ਡਾਰਯੋ ॥ ਸੂਤ ਕੋ ਸੀਸ ਕਟਯੋ ਮੁਸਲੀ ਬਰਮਾਕ੍ਰਿਤ ਅੰਗ ਪ੍ਰਤੰਗ ਪ੍ਰਹਾਰਯੋ ॥ ਬਾਨ ਅਕ੍ਰੂਰ ਹਨਯੋ ਉਰ ਮੈ ਤਿਹ ਜੋਰ ਲਗਯੋ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥ ਮੂਰਛ ਹ੍ਵੈ ਰਨ ਭੂਮਿ ਗਿਰਯੋ ਅਸਿ ਲੈ ਕਰਿ ਊਧਵ ਸੀਸ ਉਤਾਰਯੋ ॥੧੧੬੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਣਗ ਸਿੰਘ ਜਬ ਮਾਰਯੋ ਖਟ ਸੁਭਟਨ ਮਿਲਿ ਠੌਰ ॥ ਜਰਾਸਿੰਧ ਕੀ ਸੈਨ ਤੇ ਚਲੇ ਚਤੁਰ ਨ੍ਰਿਪ ਔਰ ॥੧੧੬੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਅਮਿਤੇਸ ਬਲੀ ਅਚਲੇਸ ਮਹਾਂ ਅਘਨੇਸਹਿ ਲੈ ਅਸੁਰੇਸ ਸਿਧਾਏ ॥ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਬਡੇ ਬਰਛੇ ਪਰਸੇ ਸੁ ਗਦਾ ਗਹਿ ਆਏ ॥ ਰੋਸ ਕੈ ਬੀਰ ਨਿਸੰਕ ਭਿਰੇ ਭਟਕੇ ਨ ਟਿਕੇ ਭਟ ਓਘ ਪਰਾਏ ॥ ਆਇ ਘਿਰਯੋ ਬ੍ਰਿਜਭੂਖਨ ਕਉ ਮਧੁਦੂਖਨ ਕਉ ਬਹੁ ਬਾਨ ਲਗਾਏ ॥੧੧੭੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਘਾਇਨ ਕਉ ਸਹਿ ਕੈ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਸਰਾਸਨ ਔ ਸਰ ਲੇਤ ਭਯੋ ॥ ਅਸੁਰੇਸਹਿ ਕੋ ਸਿਰ ਕਾਟਿ ਦਯੋ ਅਮਿਤੇਸ ਕੀ ਦੇਹ ਬਿਦਾਰਿ ਛਯੋ ॥ ਅਨਘੇਸ ਕੋ ਕਾਟਿ ਦੁਖੰਡ ਕਿਯੋ ਮ੍ਰਿਤ ਹ੍ਵੈ ਰਥ ਤੇ ਗਿਰਿ ਭੂਮਿ ਪਯੋ ॥ ਅਚਲੇਸ ਜੁ ਬਾਨਨਿ ਕੋ ਸਹਿ ਕੈ ਫਿਰਿ ਠਾਢ ਰਹਯੋ ਨਹਿ ਭਾਜ ਗਯੋ ॥੧੧੭੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕੋਪ ਕੈ ਬੋਲਤ ਯੋਂ ਹਰਿ ਕੋ ਰਨ ਸਿੰਘ ਤੇ ਆਦਿ ਤੈਂ ਬੀਰ ਖਪਾਏ ॥ ਤੈਂ ਤੋ ਕਹਾ ਗਜ ਸਿੰਘ ਹਨਯੋ ਅਣਗੇਸ ਹੂੰ ਤੈਂ ਛਲ ਸਾਥ ਗਿਰਾਏ ॥ ਜਾਨਤ ਹੌਂ ਅਮਿਤੇਸ ਬਲੀ ਧਨ ਸਿੰਘ ਸੰਘਾਰ ਕੈ ਬੀਰ ਕਹਾਏ ॥ ਸੋ ਤਬ ਲਉ ਗਜ ਗਾਜਤ ਹੈ ਜਬ ਲਉ ਬਨ ਮੈ ਮ੍ਰਿਗਰਾਜ ਨ ਆਏ ॥੧੧੭੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੋਂ ਕਹਿ ਕੈ ਬਤਿਯਾਂ ਹਰਿ ਸੋਂ ਅਭਿਮਾਨ ਭਰੇ ਧਨੁ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥ ਕਾਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ਸਰਾਸਨ ਤਾਨਿ ਮਹਾਂ ਸਰ ਤੀਛਨ ਸਜਾਮ ਕੋ ਮਾਰਯੋ ॥ ਲਾਗ ਗਯੋ ਹਰਿ ਕੇ ਉਰ ਮੈ ਹਰਿ ਜੂ ਨਹਿ ਆਵਤ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਮੂਰਛ ਹ੍ਵੈ ਰਥ ਮਾਂਝਿ ਗਿਰੇ ਤਜਿ ਕੈ ਰਨ ਲੈ ਪ੍ਰਭ ਸੂਤ ਪਧਾਰਯੋ ॥੧੧੭੩॥ ਏਕ

ਮਹੂਰਤ ਬੀਤ ਗਯੋ ਤਬ ਸ੍ਯੰਦਨ ਪੈ ਜਦੁਬੀਰ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥ ਤਉ ਅਚਲੇਸ ਗੁਮਾਨ ਭਰੇ ਅਤਿ ਹੀ ਹਸਿ ਕੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਪੁਕਾਰਯੋ ॥ ਜਾਤ ਕਹਾਂ ਹਮ ਤੇ ਭਜ ਕੈ ਕਰਿ ਲੈ ਕੈ ਗਦਾ ਕਟੁ ਬੋਲ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਮਾਨਹੁ ਕੇਹਰਿ ਜਾਤ ਹੁਤੋ ਨਰ ਲੈ ਲਕੁਟੀ ਕਰ ਮੈ ਲਲਕਾਰਯੋ ॥੧੧੭੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੌਂ ਸੁਨ ਕੈ ਬਤਿਯਾ ਅਰਿ ਕੀ ਰਥ ਹਾਂਕਿ ਫਿਰਯੋ ਹਰਿ ਕੋਪ ਭਯੋ ॥ ਪਟ ਪੀਤ ਮਹਾਂ ਫਹਰਯੋ ਧੁਜ ਜਿਉਂ ਘਨ ਮੈ ਚਪਲਾ ਸਮ ਰੂਪ ਲਯੋ ॥ ਬਰਖ੍ਯੋ ਸਰ ਬੂੰਦਨ ਜਿਉਂ ਘਨਸ੍ਯਾਮ ਤਬੈ ਰਿਪੁ ਕੋ ਦਲ ਮਾਰ ਦਯੋ ॥ ਰਿਸ ਕੈ ਅਚਲੇਸ ਸੁ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਗਹੇ ਹਰਿ ਸਾਮੁਹਿ ਆਇ ਖਯੋ ॥੧੧੭੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਿੰਘ ਨਾਦ ਤਬ ਤਿਨ ਕਿਯੋ ਕ੍ਰਿਸਨ ਚਿਤੈ ਕਰਿ ਨੈਨ ॥ ਬਿਕਟ ਨਿਕਟ ਰਨ ਸੁਭਟ ਲਖਿ ਹਰਿ ਪ੍ਰਤਿ ਬੋਲ੍ਯੋ ਬੈਨ ॥੧੧੭੬॥ ਅਚਲ ਸਿੰਘ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੀਵਤ ਜੇ ਜਗ ਮੈ ਰਹਿਹੈਂ ਅਤਿ ਜੁੱਧ ਕਥਾ ਹਮਰੀ ਸੁਨਿ ਲੈਹੈਂ ॥ ਤਾਂ ਛਬਿ ਕੀ ਕਵਿਤਾ ਕਰ ਕੈ ਕਬਿ ਰਾਮ ਨਰੇਸਨ ਜਾਇ ਰਿਝੈਹੈਂ ॥ ਜੋ ਬਲ ਪੈ ਕਹਿ ਹੈ ਕਥ ਪੰਡਿਤ ਰੀਝ ਘਨੋ ਤਿਹ ਕੋ ਧਨ ਦੈ ਹੈਂ ॥ ਹੇ ਹਰਿ ਜੂ ਇਹ ਆਹਵ ਕੇ ਜੁਗ ਚਾਰਨਿ ਮੈ ਗੁਨ ਗੰਧ੍ਰਬ ਗੈ ਹੈਂ ॥੧੧੭੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕੋਪ ਕੈ ਉੱਤਰ ਦੇਤ ਭਯੋ ਅਰਿ ਕੀ ਬਤਿਯਾਂ ਸੁਨਿ ਸ੍ਯਾਮ ਸਬੈ ॥ ਚਿਰਿਯਾ ਬਨ ਮੈ ਚੁਹਕੈ ਤਬ ਲਉ ਅਤਿ ਕੋਪ ਨ ਆਵਤ ਬਾਜ ਜਬੈ ॥ ਗਰਬਾਤ ਹੈ ਮੂਢ ਘਨੋ ਰਨ ਮੈ ਕਟਿਹੌਂ ਤੁਹਿ ਸੀਸ ਲਖੈਗੋ ਤਬੈ ॥ ਤਿਹ ਤੇ ਤਜਿ ਸੰਕ ਨਿਸੰਕ ਲਰੋ ਬਲਬੀਰ ਕਹ੍ਯੋ ਕਹਾਂ ਢੀਲ ਅਬੈ ॥੧੧੭੮॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੌਂ ਸੁਨਿ ਕੈ ਕਟੁ ਬੈਨਨ ਕੋ ਅਚਲੇਸ ਬਲੀ ਮਨਿ ਕੋਪ ਜਗ੍ਯੋ ॥ ਕਸ ਬੋਲਤ ਹੋ ਕਛੁ ਲਾਜ ਗਹੋ ਰਨ ਠਾਢੇ ਰਹੋ ਸੁਨਿਹੋ ਨ ਭਗ੍ਯੋ ॥ ਯਹ ਉਤਰ ਦੈ ਹਰਿ ਕੋ ਜਬ ਹੀ ਤਬ ਹੀ ਨਿਜ ਆਯੁਧ ਲੈ ਉਮਗ੍ਯੋ ॥ ਮਨ ਮੈ ਹਰਖ੍ਯੋ ਧਨੁ ਕੋ ਕਰਖ੍ਯੋ ਬਰਖ੍ਯੋ ਸਰ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਕਉ ਨ ਲਗ੍ਯੋ ॥੧੧੭੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੋ ਅਚਲੇਸ ਜੂ ਬਾਨ ਚਲਾਵਤ ਸੋ ਹਰਿ ਆਵਤ ਕਾਟਿ ਗਿਰਾਵੈ ॥ ਜਾਨਿ ਨ ਦੇਹ ਲਗ੍ਯੋ ਅਰਿ ਕੀ ਸਰ ਫੇਰ ਰਿਸਾ ਕਰਿ ਅਉਰ ਚਲਾਵੈ ॥ ਸੋ ਹਰਿ ਆਵਤ ਬੀਚ ਕਟੈ ਅਪਨੋ ਉਹ ਕੇ ਉਰ ਬੀਚ ਲਗਾਵੈ ॥ ਦੇਖਿ ਸਤੱਕ੍ਰਿਤ ਕਉਤਕ ਕੋ ਕਬਿ ਰਾਮ ਕਹੈ ਪ੍ਰਭ ਕੋ ਜਸੁ ਗਾਵੈ ॥੧੧੮੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਦਾਰਕ ਕੋ ਕਹ੍ਯੋ ਤੇਜ ਕੈ ਸ੍ਯੰਦਨ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਜੂ ਕਰਿ ਖੱਗ ਸੰਭਾਰ੍ਯੋ ॥ ਦਾਮਨਿ ਜਿਉ ਘਨ ਮੈ ਲਸਕੈ ਰਿਸ ਕੈ ਬਰ ਕੈ ਅਰਿ ਊਪਰਿ ਮਾਰ੍ਯੋ ॥ ਦੁੱਜਨ ਕੋ ਸਿਰ ਕਾਟ ਦਯੋ ਬਿਨ ਰੁੰਡ ਭਯੋ ਜਸੁ ਤਾਹਿ

ਉਚਾਰਜੋ ॥ ਜਨੋਂ ਸਰਦੂਲ ਮਹਾਂ ਬਨ ਮੈ ਹਤ ਕੈ ਬਲ ਸੋਂ ਮਨੁ ਕੇਹਰਿ ਡਾਰਜੋ ॥੧੧੯੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਡਰ ਸਿੰਘ ਔ ਅਜਬ ਸਿੰਘ ਅਘਟ ਸਿੰਘ ਸਿੰਘ ਬੀਰ ॥ ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਅਰੁ ਅਟਲ ਸਿੰਘ ਮਹਾ ਰਥੀ ਰਨ ਧੀਰ ॥੧੧੯੨॥ ਅਰਜਨ ਸਿੰਘ ਅਰੁ ਅਮਿਟ ਸਿੰਘ ਕ੍ਰਿਸਨ ਨਿਹਾਰਜੋ ਨੈਨ ॥ ਆਠ ਭੂਪ ਮਿਲਿ ਪਰਸਪਰ ਬੋਲਤ ਐਸੇ ਬੈਨ ॥੧੧੯੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਦੇਖਤ ਹੋ ਨ੍ਰਿਪ ਸਜਾਮ ਬਲੀ ਤਿਹ ਕੇ ਹਮ ਊਪਰਿ ਧਾਇ ਪਰੈਂ ॥ ਅਪੁਨੇ ਪ੍ਰਭ ਕੋ ਮਿਲਿ ਕਾਜੁ ਕਰੈ ਮੁਸਲੀ ਹਰਿ ਤੇ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਡਰੈਂ ॥ ਧਨੁ ਬਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਪਰਸੇ ਬਰਛੇ ਗਹਿ ਤੀਛਨ ਜਾਇ ਅਰੈਂ ॥ ਸਭ ਹੀ ਸੁ ਕਹੀ ਇਹ ਈ ਪ੍ਰਨ ਹੈ ਜਦੁਬੀਰ ਹਨੈਂ ਮਿਲਿ ਜੁੱਧੁ ਕਰੈਂ ॥੧੧੯੪॥ ਆਯੁਧ ਲੈ ਸਿਗਰੇ ਕਰ ਮੈ ਸੁ ਮੁਕੰਦ ਕੇ ਊਪਰਿ ਦੌਰਿ ਪਰੇ ॥ ਸੁ ਧਵਾਇ ਕੈ ਸਜੰਦਨ ਆਨਿ ਅਰੇ ਸੰਗਿ ਚਾਰ ਅਛੂਹਨਿ ਬੀਰ ਬਰੇ ॥ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਆਹਵ ਮੈ ਅਘ ਖੰਡਨ ਤੇ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਡਰੇ ॥ ਮਨੋ ਗਾਜਿ ਪ੍ਰਲੈ ਘਨ ਧਾਇ ਚਲਜੋ ਤਿਮ ਦੌਰਿ ਸੁ ਮਾਰਹਿ ਮਾਰ ਕਰੇ ॥੧੧੯੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਧਨ ਸਿੰਘ ਅਛੂਹਨਿ ਦੋ ਸੰਗਿ ਲੈ ਅਨਗੇਸ ਅਛੂਹਨਿ ਤੀਨ ਸੁ ਲਜਾਏ ॥ ਸੋ ਤੁਮ ਸਜਾਮ ਸੁਨੋ ਛਲ ਸੋਂ ਰਨ ਮੈ ਦਸਹੂੰ ਨ੍ਰਿਪ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਏ ॥ ਚਾਰ ਅਛੂਹਨਿ ਲੈ ਹਮਹੂੰ ਦਲ ਤੈਂ ਪਰ ਆਏ ਹੈ ਕੋਪ ਬਢਾਏ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਕਹਜੋ ਸੁਨਿ ਲੈ ਹਮਰੋ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਤਜਿ ਆਹਵ ਜਾਹੁ ਪਰਾਏ ॥੧੧੯੬॥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੋਂ ਸੁਨਿ ਕੈ ਬਤਿਯਾ ਤਿਨ ਕੀ ਹਰਿ ਕੋਪਿ ਕਹਜੋ ਹਮ ਜੁੱਧ ਕਰੈਂਗੇ ॥ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਗਦਾ ਗਹਿ ਕੈ ਦੋਊ ਭ੍ਰਾਤ ਸਭੈ ਅਰਿ ਸੈਨ ਹਰੈਂਗੇ ॥ ਸੂਰ ਸਿਵਾਦਿਕ ਤੇ ਨ ਭਜੈਂ ਹਨਿਹੈਂ ਤੁਮ ਕਉ ਨਹਿ ਜੂਝਿ ਪਰੈਂਗੇ ॥ ਮੇਰੁ ਹਲੈ ਸੁਕ ਹੈ ਨਿਧਿ ਬਾਰ ਤਊ ਰਨ ਕੀ ਛਿਤਿ ਤੇ ਨ ਟਰੈਂਗੇ ॥੧੧੯੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੌਂ ਕਹਿ ਕੈ ਬਤਿਯਾ ਤਿਨ ਸੋਂ ਕਸਿ ਬਾਨ ਅਰੀਨ ਕੀ ਓਰ ਚਲਾਯੋ ॥ ਲਾਗ ਗਯੋ ਅਜਬੇਸ ਕੇ ਬੱਛ ਸੁ ਲਾਗਤ ਹੀ ਕਛੁ ਖੇਦ ਨ ਪਾਯੋ ॥ ਫੇਰਿ ਹਠੀ ਹਠਿ ਕੈ ਹਰਿ ਸਜੋਂ ਇਮ ਬੈਨ ਮਹਾਂ ਕਰਿ ਕੋਪ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਕਾ ਕਹਿਯੇ ਤਿਹ ਪੰਡਿਤ ਕੋ ਜਿਹ ਤੇ ਧਨੁ ਕੀ ਬਿਧਿ ਤੂੰ ਪੜ੍ਹਿ ਆਯੋ ॥੧੧੯੮॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕੋਪ ਭਰੀ ਜਦੁਵੀ ਪ੍ਰਤਨਾ ਇਤ ਤੇ ਉਮਡੀ ਉਤ ਤੇ ਵਹ ਆਈ ॥ ਮਾਰਹਿ ਮਾਰ ਕੀਏ ਮੁਖ ਤੇ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਜਿਯ ਰੋਸ ਬਢਾਈ ॥ ਬਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਕੇ ਲਗੇ ਬਹੁ ਜੂਝਿ ਪਰੇ ਕਰਿ ਦੁੰਦ ਲਰਾਈ ॥ ਰੀਝ ਰਹੇ ਸੁਰ ਪੇਖਿ ਸਭੈ ਪੁਹਪਾਵਲਿ ਕੀ ਬਰਖਾ ਬਰਖਾਈ ॥੧੧੯੯॥ ਸਵੈਯਾ

॥ ਇਤ ਤੇ ਰਨ ਮੈ ਰਿਸਿ ਬੀਰ ਲਰੈਂ ਨਭ ਮੈ ਬ੍ਰਹਮਾਦਿ ਸਨਾਦਿ ਨਿਹਾਰੈਂ ॥ ਆਗੇ ਨਾ ਐਸੋ ਭਯੋ ਕਬਹੂੰ ਰਨ ਆਪਸਿ ਮੈ ਇਮ ਬੋਲ ਉਚਾਰੈਂ ॥ ਜੂਝਿ ਪਰੇ ਤਿਹ ਸ੍ਰਉਨ ਢਰੇ ਭਰ ਖੱਪਰ ਜੁੱਗਨਿ ਪੀ ਕਿਲਕਾਰੈਂ ॥ ਮੁੰਡਨ ਮਾਲ ਅਨੇਕ ਗੁਹੀ ਸਿਵ ਕੇ ਗਣ ਧੰਨਿ ਹੀ ਧੰਨਿ ਪੁਕਾਰੈਂ ॥੧੧੯੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਆਯੁਧ ਧਾਰਿ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਇਕ ਕੋਪ ਭਰੇ ਭਟ ਧਾਇ ਅਰੈਂ ॥ ਇਕ ਮੱਲ ਕੀ ਦਾਇਨ ਜੁੱਧ ਕਰੈਂ ਇਕ ਦੇਖਿ ਮਹਾਂ ਰਣ ਦੌਰ ਪਰੈਂ ॥ ਇਕ ਰਾਮ ਹੀ ਰਾਮ ਕਹੈਂ ਮੁਖ ਤੇ ਇਕ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਇਹੈ ਉਚਰੈਂ ॥ ਇਕ ਜੂਝਿ ਪਰੇ ਇਕ ਘਾਇ ਪਰੇ ਇਕ ਸਯਾਮ ਕਹਾ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਰਰੈਂ ॥੧੧੯੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮੁਕਿਯਾਂ ਉਲਰੈ ਇਕ ਆਪਸ ਮੈ ਗਹਿ ਕੇਸਨਿ ਕੇਸਨਿ ਏਕ ਅਰੇ ਹੈਂ ॥ ਏਕ ਚਲੇ ਰਨ ਤੇ ਭਜਿ ਕੈ ਇਕ ਆਹਵ ਕੋ ਪਗ ਆਗੇ ਕਰੇ ਹੈਂ ॥ ਏਕ ਲਰੇ ਗਹਿ ਫੇਟਨਿ ਫੇਟ ਕਟਾਰਨ ਸੋਂ ਕੋਊ ਜੂਝਿ ਮਰੇ ਹੈਂ ॥ ਸੋਊ ਲਰੇ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਰਰੇ ਅਪੁਨੇ ਕੁਲ ਕੀ ਜੋਊ ਲਾਜ ਭਰੇ ਹੈਂ ॥੧੧੯੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਆਠੋ ਹੀ ਭੂਪ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਸਭ ਲੈ ਪ੍ਰਤਿਨਾ ਹਰਿ ਊਪਰਿ ਆਏ ॥ ਜੁੱਧ ਕਰੋ ਨ ਡਰੋ ਹਮ ਤੇ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਇਹ ਬੈਨ ਸੁਨਾਏ ॥ ਦੈ ਕੈ ਕਸੀਸਨਿ ਈਸਨਿ ਚਾਂਪਨਿ ਲੈ ਸਰ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਓਰ ਚਲਾਏ ॥ ਸਯਾਮ ਜੂ ਪਾਨਿ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਸਰ ਸੋਂ ਸਰ ਆਵਤ ਕਾਟਿ ਗਿਰਾਏ ॥੧੧੯੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਤਉ ਮਿਲ ਕੈ ਧੁਜਨੀ ਅਰਿ ਕੀ ਜਦੁਬੀਰ ਚਹੂੰ ਦਿਸ ਤੇ ਰਿਸਿ ਘੇਰਯੋ ॥ ਆਪਸਿ ਮੈ ਮਿਲ ਕੈ ਭਟ ਧੀਰ ਹਨੋ ਬਲਬੀਰ ਇਹੈ ਪੁਨਿ ਟੇਰਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਧਨ ਸਿੰਘ ਬਲੀ ਅਚਲੇਸ ਕਉ ਔਰ ਨਰੇਸਨਿ ਯਾਹੀ ਨਿਬੇਰਯੋ ॥ ਯੌਂ ਕਹਿ ਕੈ ਸਰ ਮਾਰਤ ਭੇ ਗਜ ਪੁੰਜ ਮਨੋ ਕਰਿ ਕੇਹਰਿ ਛੇਰਯੋ ॥੧੧੯੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਘੇਰ ਲਯੋ ਹਰਿ ਕੋ ਜਬ ਹੀ ਹਰਿ ਜੂ ਤਬ ਹੀ ਸਭ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰੇ ॥ ਕੋਪਿ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਫਿਰ ਕੈ ਰਿਸ ਸਾਥ ਘਨੇ ਅਰਿ ਬੀਰ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਏਕਨ ਕੇ ਸਿਰ ਕਾਟਿ ਦਏ ਇਕ ਜੀਵਤ ਹੀ ਗਹਿ ਕੇਸਿ ਪਛਾਰੇ ॥ ਏਕ ਲਰੇ ਕਟਿ ਭੂਮਿ ਪਰੇ ਇਕ ਦੇਖਿ ਡਰੇ ਮਰ ਗੇ ਬਿਨ ਮਾਰੇ ॥੧੧੯੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਆਠੋ ਈ ਭੂਪ ਕਹਯੋ ਮੁਖ ਤੇ ਭਟ ਭਾਜਤ ਹੋ ਕਹ ਜੁੱਧ ਕਰੋ ॥ ਜਬ ਲਉ ਰਨ ਮੈ ਹਮ ਜੀਵਤ ਹੈਂ ਤਬ ਲਉ ਹਰਿ ਤੇ ਤੁਮਹੂੰ ਨ ਡਰੋ ॥ ਹਮਰੋ ਇਹ ਆਇਸੁ ਹੈ ਤੁਮ ਕੋ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਸਾਮੁਹਿ ਜਾਇ ਲਰੋ ॥ ਕੋਊ ਆਹਵ ਤੇ ਨਹਿਂ ਨੈਕੁ ਟਰੋ ਇਕ ਜੂਝਿ ਪਰੋ ਇਕ ਧਾਇ ਅਰੋ ॥੧੧੯੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਫੇਰਿ ਫਿਰੇ ਭਟ ਆਯੁਧ ਲੈ ਰਨ ਮੈ ਜਦੁਬੀਰ ਕਉ ਘੇਰਿ ਲਿਯੋ ॥

ਨ ਟਰੇ ਅਤਿ ਰੋਸ ਭਰੇ ਜਿਯ ਮੈ ਅਤਿ ਆਹਵ ਚਿਤ੍ਰ ਬਚਿਤ੍ਰ ਕਿਯੋ ॥ ਅਸਿ ਲੈ ਬਰਬੀਰ ਗਦਾ ਗਹਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਕੋ ਦਲ ਮਾਰਿ ਬਿਦਾਰ ਦਿਯੋ ॥ ਇਕ ਬੀਰਨ ਕੇ ਕਰ ਸੀਸ ਕਟੇ ਭਟ ਏਕਨ ਕੋ ਦਯੋ ਫਾਰ ਹਿਯੋ ॥੧੧੯੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਬਹੁ ਕਾਟਿ ਰਥੀ ਸਿਰ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਏ ॥ ਆਯੁਧ ਲੈ ਅਪੁਨੇ ਅਪੁਨੇ ਇਕ ਕੋਪ ਭਰੇ ਹਰਿ ਪੈ ਪੁਨਿ ਧਾਏ ॥ ਤੇ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕਰੰ ਗਹਿ ਖੱਗ ਅਭੱਗ ਹਨੇ ਸੁ ਘਨੇ ਤਹ ਘਾਏ ॥ ਭਾਜਿ ਗਏ ਹਰਿ ਤੇ ਅਰਿ ਯੌਂ ਸੁ ਕੋਊ ਨਹਿ ਆਹਵ ਮੈ ਠਹਰਾਏ ॥੧੧੯੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਭੂਪਨ ਕੀ ਭਾਜੀ ਚਮੂ ਖਾਈ ਹਰਿ ਤੇ ਮਾਰ ॥ ਤਬਹਿ ਫਿਰੇ ਨ੍ਰਿਪ ਜੁੱਧ ਕੋ ਆਯੁਧ ਸਕਲ ਸੰਭਾਰਿ ॥੧੧੯੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕੋਪ ਅਯੋਧਨੁ ਮੈ ਕਰ ਕੈ ਕਰ ਮੈ ਸਭ ਭੂਪਨ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰੇ ॥ ਆਇ ਕੈ ਸਾਮੁਹਿ ਸਜਾਮਹਿ ਕੇ ਬਲ ਕੈ ਨਿਜ ਆਯੁਧ ਰੋਸਿ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਸੰਭਾਰਿ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਸਰ ਸੱਤ੍ਰਨ ਕਾਟ ਕੈ ਭੂ ਪਰ ਡਾਰੇ ॥ ਘਾਇ ਬਚਾਇ ਕੈ ਯੌਂ ਤਿਨ ਕੇ ਬਹੁਰੋ ਅਰਿ ਕੇ ਸਿਰ ਕਾਟਿ ਉਤਾਰੇ ॥੧੨੦੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਜਬ ਸਿੰਘ ਕੋ ਸਿਰ ਕਟਯੋ ਹਰਿ ਜੂ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿ ॥ ਅਡਰ ਸਿੰਘ ਘਾਇਲ ਕਰਯੋ ਅਤਿ ਰਨ ਭੂਮਿ ਮਝਾਰਿ ॥੧੨੦੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਅਡਰ ਸਿੰਘ ਘਾਇਲ ਜਬ ਭਯੋ ॥ ਅਤਿ ਹੀ ਕ੍ਰੋਧ ਜੀਅ ਤਿਹ ਠਯੋ ॥ ਬਹੁ ਤੀਛਨ ਬਰਛਾ ਕਰਿ ਲਯੋ ॥ ਹਰਿ ਕੀ ਓਰ ਡਾਰ ਕੈ ਦਯੋ ॥੧੨੦੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਰਛਾ ਆਵਤ ਲਖਯੋ ਹਰਿ ਧਨੁਖ ਬਾਨ ਕਰਿ ਕੀਨ ॥ ਆਵਤ ਸਰ ਸੋਂ ਕਾਟਿ ਕੈ ਮਾਰਿ ਵਹੈ ਭਟ ਲੀਨ ॥੧੨੦੩॥ ਅਘੜ ਸਿੰਘ ਲਖਿ ਤਿਹ ਦਸਾ ਦੇਤ ਭਯੋ ਨਹੀ ਪੀਠ ॥ ਸਾਮੁਹੇ ਹਰਿ ਕੇ ਆਇ ਕੈ ਬੋਲਯੋ ਹ੍ਵੈ ਕਰਿ ਢੀਠ ॥੧੨੦੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਹਰਿ ਸਨਮੁਖ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਅਡਰ ਸਿੰਘ ਤੁਅ ਛਲ ਸੋਂ ਮਾਰਯੋ ॥ ਅਜਬ ਸਿੰਘ ਕਰਿ ਕਪਟ ਖਪਾਯੋ ॥ ਯਹ ਸਭ ਭੇਦ ਹਮੋ ਲਖਿ ਪਾਯੋ ॥੧੨੦੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਘੜ ਸਿੰਘ ਅਤਿ ਨਿਡਰ ਹ੍ਵੈ ਬੋਲਯੋ ਹਰਿ ਸਮੁਹਾਇ ॥ ਬਚਨ ਸਜਾਮ ਸੋਂ ਜੋ ਕਹੇ ਸੋ ਕਬਿ ਕਹਤ ਸੁਨਾਇ ॥੧੨੦੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਢੀਠ ਹ੍ਵੈ ਬੋਲਤ ਭਯੋ ਰਨ ਮੈ ਹਸ ਕੈ ਹਰਿ ਸੋਂ ਬਤਿਯਾ ਸੁਨ ਲੈਹੋ ॥ ਕ੍ਰੁੱਧ ਕੀਏ ਹਮ ਸੰਗਿ ਨਿਸੰਗ ਕਹਾ ਅਤਿ ਜੁੱਧੁ ਕੀਏ ਫਲ ਪੈਹੋ ॥ ਤਾ ਤੇ ਲਰੋ ਨਹੀ ਮੋ ਸੰਗਿ ਆਇ ਕੈ ਹੋ ਲਰਕਾ ਰਨ ਦੇਖਿ ਪਰੈਹੋ ॥ ਜੋ ਹਠ ਕੈ ਲਰਿ ਹੋ ਮਰਿ ਹੋ ਅਪੁਨੇ ਗ੍ਰਿਹ ਮਾਰਗ ਜੀਤ ਨ ਜੈਹੋ ॥੧੨੦੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਿਉ ਬੋਲਯੋ ਅਤਿ ਗਰਬ ਸਿਉ ਇਤ ਹਰਿ

ਐਂਚਿ ਕਮਾਨ ॥ ਸਰ ਮਾਰਯੋ ਅਰਿ ਮੁਖ ਬਿਖੈ ਪਰਯੋ ਮ੍ਰਿਤਕ ਧਰ ਆਨਿ ॥੧੨੦੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਰਜਨ ਸਿੰਘ ਤਬ ਢੀਠ ਹ੍ਵੈ ਕਹੀ ਕ੍ਰਿਸਨ ਸੋਂ ਬਾਤ ॥ ਮਹਾਂਬਲੀ ਹੌਂ ਆਜੁ ਹੀ ਕਰਿਹੋਂ ਤੇਰੋ ਘਾਤ ॥੧੨੦੯॥ ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਹਰਿ ਖੱਗ ਗਹਿ ਅਰਿ ਸਿਰਿ ਝਾਰਯੋ ਧਾਇ ॥ ਗਿਰਯੋ ਮਨੋ ਆਂਧੀ ਬਹੇ ਬਡੋ ਬ੍ਰਿਛ ਮੁਰਝਾਇ ॥੧੨੧੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਅਰਜਨ ਸਿੰਘ ਹਨਯੋ ਅਸਿ ਸੋਂ ਅਮਰੇਸ ਮਹੀਪ ਹਨਯੋ ਤਬ ਹੀ ॥ ਅਟਲੇਸ ਪੈ ਕੋਪ ਭਯੋ ਲਖਿ ਕੈ ਹਰਿ ਆਪਨਿ ਸਸਤ੍ਰ ਲਏ ਸਭ ਹੀ ॥ ਅਤਿ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਪੁਕਾਰ ਪਰਯੋ ਹਰਿ ਸਾਮੁਹਿ ਆਇ ਅਰਯੋ ਜਬ ਹੀ ॥ ਕਲਧਉਤ ਕੇ ਭੂਖਨ ਅੰਗ ਸਜੇ ਜਿਹ ਕੀ ਛਬਿ ਸੋਂ ਸਵਿਤਾ ਦਬ ਹੀ ॥੧੨੧੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਾਮ ਪ੍ਰਮਾਨ ਕਿਯੋ ਘਮਸਾਨ ਬਡੋ ਬਲਵਾਨ ਨ ਜਾਇ ਸੰਘਾਰਯੋ ॥ ਮੇਘ ਜਯੋਂ ਗਾਜਿ ਮੁਰਾਰਿ ਤਬੈ ਅਸਿ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਅਰਿ ਊਪਰਿ ਝਾਰਯੋ ॥ ਹ੍ਵੈ ਮ੍ਰਿਤ ਭੂਮਿ ਪਰਯੋ ਤਬ ਹੀ ਜਦੁਬੀਰ ਜਬੈ ਸਿਰ ਕਾਟਿ ਉਤਾਰਯੋ ॥ ਧੰਨਿ ਹੀ ਧੰਨਿ ਕਹੈ ਸਭ ਦੇਵ ਬਡੋ ਹਰਿ ਜੂ ਭੂਅ ਭਾਰ ਨਿਵਾਰਯੋ ॥੧੨੧੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਟਲ ਸਿੰਘ ਜਬ ਮਾਰਯੋ ਬਹੁ ਬੀਰਨ ਕੋ ਰਾਉ ॥ ਅਮਿਟ ਸਿੰਘ ਤਬ ਅਮਿਟ ਹੁਇ ਕੀਨੋ ਜੁੱਧ ਉਪਾਉ ॥੧੨੧੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬੋਲਤ ਯੋਂ ਹਠ ਕੈ ਹਰਿ ਸੋਂ ਭਟ ਤਉ ਲਖਿਹੋਂ ਜਬ ਮੋ ਸੋਂ ਲਰੈਗੋ ॥ ਮੋ ਕੋ ਕਹਾ ਇਨ ਰਾਜਨ ਜਯੋਂ ਛਲ ਮੂਰਤਿ ਹ੍ਵੈ ਛਲ ਸਾਥ ਛਰੈਗੋ ॥ ਮੋ ਅਤਿ ਕੋਪ ਭਰੋ ਲਖਿ ਕੈ ਰਹਿ ਹੋ ਨਹਿ ਆਹਵ ਹੂੰ ਤੇ ਟਰੈਗੋ ॥ ਜਉ ਕਬਹੂੰ ਭਿਰਹੋ ਹਮ ਸੋਂ ਨਿਸਚੈ ਨਿਜ ਦੇਹ ਕੋ ਤਯਾਗ ਕਰੈਗੋ ॥੧੨੧੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾਹੇ ਕਉ ਕਾਨ੍ਹ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਹਿਤ ਔਰਨ ਕੇ ਰਿਸ ਕੈ ਰਨ ਪਾਰੋ ॥ ਕਾਹੇ ਕਉ ਘਾਇ ਸਹੋ ਤਨ ਮੈ ਪੁਨਿ ਕਾ ਕੇ ਕਹੇ ਅਰਿ ਭੂਪਨ ਮਾਰੋ ॥ ਜੀਵਤ ਹੋ ਤਬ ਲਉ ਜਗ ਮੈ ਜਬ ਲਉ ਮੁਹਿ ਸੰਗਿ ਭਿਰਯੋ ਨ ਬਿਚਾਰੋ ॥ ਸੁੰਦਰ ਜਾਨਿ ਕੈ ਛਾਡਤ ਹੌਂ ਤਜਿ ਕੈ ਰਨ ਸਯਾਮ ਜੂ ਧਾਮ ਸਿਧਾਰੋ ॥੧੨੧੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਫੇਰ ਅਯੋਧਨ ਮੈਂ ਰਿਸ ਕੈ ਅਮਿਟੇਸ ਬਲੀ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਬੈਸ ਕਿਸੋਰ ਮਨੋ ਹਰਿ ਮੂਰਤਿ ਲੈਹੋ ਕਹਾ ਲਖਿ ਜੁੱਧ ਹਮਾਰੋ ॥ ਹਉ ਤੁਮ ਸਿਉ ਹਰਿ ਸਾਚੁ ਕਹਯੋ ਤੁਮ ਜਉ ਜਿਯ ਮੈ ਕਛੁ ਅਉਰ ਬਿਚਾਰੋ ॥ ਕੈ ਹਮ ਸੰਗਿ ਲਰੋ ਤਜਿ ਕੈ ਡਰ ਕੈ ਅਪਨੇ ਸਭ ਆਯੁਧ ਡਾਰੋ ॥੧੨੧੬॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਆਜੁ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਤੁਮ ਕੋ ਹਨਿਹੋਂ ਤੁਮਰੀ ਸਭ ਹੀ ਪ੍ਰਤਨਾ ਕੋ ॥ ਜਉ ਰੇ ਕੋਊ ਤੁਮ ਮੈ ਭਟ ਹੈ ਬਹੁ ਆਵਤ ਹੈ ਬਿਧਿ ਆਹਵ ਜਾ ਕੋ ॥ ਸੋ ਹਮਰੇ ਸੰਗ ਆਇ ਭਿਰੈ ਨ ਲਰੈ

ਪਰਮੇਸਰ ਕੀ ਸਹੁੰ ਤਾ ਕੋ ॥ ਜੋ ਟਰਿ ਹੈ ਇਹ ਆਹਵ ਤੇ ਸੋਈ ਸਿੰਘ ਨਹੀ ਭਟ ਸਜਾਰ ਕਹਾਂ ਕੋ ॥੧੨੧੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਮਿਟ ਸਿੰਘ ਕੇ ਬਚਨ ਸੁਨਿ ਹਰਿ ਜੂ ਕ੍ਰੋਧ ਬਢਾਇ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਸਭੈ ਕਰ ਮੈ ਲਏ ਸਨਮੁਖ ਪਹੁਚਜੋ ਧਾਇ ॥੧੨੧੮॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਆਵਤ ਸਜਾਮ ਕੋ ਪੇਖਿ ਬਲੀ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਕੋਪ ਬਢਾਯੋ ॥ ਚਾਰੋ ਈ ਘੋਰਨਿ ਘਾਇਲ ਕੈ ਸਰ ਤੀਛਨ ਦਾਰੁਕ ਕੇ ਉਰਿ ਲਾਯੋ ॥ ਦੂਸਰ ਤੀਰ ਸੋ ਕਾਨ੍ਹ ਸਰੀਰ ਸਕੋਪ ਹਨਜੋ ਜੋਊ ਠੌਰ ਤਕਾਯੋ ॥ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਅਮਿਟੇਸ ਮਨੋ ਜਦੁਬੀਰ ਕੀ ਦੇਹ ਕੋ ਲੱਛ ਬਨਾਯੋ ॥੧੨੧੯॥ ਬਾਨ ਚਲਾਇ ਘਨੇ ਹਰਿ ਕੋ ਇਕ ਲੈ ਸਰ ਤੀਛਨ ਔਰ ਚਲਾਯੋ ॥ ਲਾਗਤ ਸਜਾਮ ਗਿਰਜੋ ਰਥ ਮੈ ਰਣ ਛਾਡਿ ਕੈ ਦਾਰੁਕ ਸੂਤ ਪਰਾਯੋ ॥ ਦੇਖ ਕੈ ਭੂਪ ਭਜਜੋ ਬਲਬੀਰ ਨਿਹਾਰਿ ਚਮੂ ਤਿਹ ਊਪਰਿ ਧਾਯੋ ॥ ਮਾਨੋ ਹੇਰਿ ਬਡੇ ਸਰ ਕੋ ਗਜਰਾਜ ਕਵੀ ਗਨ ਰੌਂਦਨ ਆਯੋ ॥੧੨੨੦॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਆਵਤ ਦੇਖਿ ਹਲੀ ਅਰਿ ਕੋ ਸੁ ਧਵਾਇ ਕੈ ਸਜੰਦਨ ਸਾਮੁਹਿ ਆਯੋ ॥ ਤਾਨ ਲਿਯੋ ਧਨੁ ਕੋ ਕਰ ਮੈ ਸਰ ਕੋ ਧਰ ਕੈ ਅਰਿ ਓਰ ਚਲਾਯੋ ॥ ਸੋ ਅਮਿਟੇਸ ਜੂ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰਿ ਸੁ ਆਵਤ ਬਾਨ ਸੁ ਕਾਟਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥ ਆਇ ਭਿਰਜੋ ਬਲ ਸਿਉ ਤਬ ਹੀ ਅਪਨੇ ਜਿਯ ਮੈ ਅਤਿ ਕੋਪ ਬਢਾਯੋ ॥੧੨੨੧॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕਾਟਿ ਧੁਜਾ ਰਥੁ ਕਾਟ ਦਯੋ ਅਸਿ ਚਾਪ ਕੋ ਕਾਟਿ ਜੁਦਾ ਕਰਿ ਡਾਰਜੋ ॥ ਮੂਸਲ ਅਉ ਹਲ ਕਾਟ ਦਯੋ ਬਿਨ ਆਯੁਧ ਹ੍ਵੈ ਬਲਦੇਵ ਪਧਾਰਜੋ ॥ ਜਾਤ ਕਹਾਂ ਮੁਸਲੀ ਭਜਿ ਕੈ ਕਬਿ ਰਾਮ ਕਹੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਜੋ ॥ ਯੋਂ ਕਹਿ ਕੈ ਅਸਿ ਕੋ ਗਹਿ ਕੈ ਲਹਿ ਕੈ ਦਲ ਜਾਦਵ ਕੋ ਲਲਕਾਰਜੋ ॥੧੨੨੨॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਜੋ ਇਹ ਸਾਮੁਹਿ ਆਇ ਭਿਰੈ ਭਟ ਤਾਹਿ ਸੰਘਾਰ ਕੈ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਵੈ ॥ ਕਾਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ਲਉ ਤਾਨਿ ਕਮਾਨ ਘਨੇ ਸਰ ਸੱਤ੍ਰਨ ਕੇ ਤਨ ਲਾਵੈ ॥ ਸੋਊ ਬਚੇ ਤਿਹ ਤੇ ਬਲ ਬੀਰ ਜੋਊ ਭਜਿ ਅਪਨੇ ਪ੍ਰਾਨ ਬਚਾਵੈ ॥ ਅਉਰਨ ਕੀ ਸੁ ਕਹਾ ਗਨਤੀ ਜੁ ਬਡੇ ਭਟ ਜੀਵਤ ਜਾਨਿ ਨ ਪਾਵੈ ॥੧੨੨੩॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਮੂਸਲ ਅਉਰ ਲਏ ਮੁਸਲੀ ਚੜ੍ਹਿ ਸਜੰਦਨ ਪੈ ਬਹੁਰੋ ਫਿਰ ਧਾਯੋ ॥ ਆਵਤ ਹੀ ਬਲ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋ ਚਤੁਰੰਗ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੋ ਜੁੱਧ ਮਚਾਯੋ ॥ ਅਉਰ ਜਿਤੇ ਭਟ ਠਾਢੇ ਹੁਤੇ ਰਿਸ ਕੈ ਮੁਖ ਤੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਜਾਨਿ ਨ ਦੇਹੁ ਅਰੇ ਅਰਿ ਕੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਹਰਿ ਕੇ ਦਲ ਕੋਪੁ ਬਢਾਯੋ ॥੧੨੨੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਐਸੇ ਹਲਾਯੁਧ ਕੋਪਿ ਕਹਜੋ ਤਬ ਜਾਦਵ ਬੀਰ ਸਭੈ ਮਿਲਿ ਧਾਏ ॥ ਜੋ ਇਹ ਸਾਮੁਹਿ ਆਇ ਅਰੇ ਗ੍ਰਿਹਿ ਕੋ ਤੇਊ ਜੀਵਤ ਜਾਨਿ ਨ ਪਾਏ

॥ ਅਉਰ ਜਿਤੇ ਤਹ ਠਾਢਿ ਹੁਤੇ ਅਸਿ ਲੈ ਬਰਛੇ ਪਰਸੇ ਗਹਿ ਆਏ ॥ ਜੋਰਿ ਭਿਰੇ ਜੋਊ ਲਾਜ ਭਰੇ ਅਰਿ ਕੋ ਬਰ ਕੈ ਤਿਨ ਘਾਇ ਲਗਾਏ ॥੧੨੨੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਮਿਟ ਸਿੰਘ ਅਤਿ ਕੋਪ ਹ੍ਵੈ ਅਮਿਤ ਚਲਾਏ ਬਾਨ ॥ ਹਰਿ ਸੈਨਾ ਤਮ ਜਿਉ ਭਜੀ ਸਰ ਮਾਨੋ ਕਰਿ ਭਾਨ ॥੧੨੨੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਾਤ ਭਜੇ ਜਦੁਵੀ ਪ੍ਰਤਿਨਾ ਰਨ ਮੈ ਮੁਸਲੀ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਪਚਾਰੇ ॥ ਛੱਤ੍ਰਿਨਿ ਕੇ ਕੁਲ ਮੈ ਉਪਜੇ ਕਿਹ ਭਾਂਤਿ ਪਰਾਵਤ ਹੋ ਬਲ ਹਾਰੇ ॥ ਆਯੁਧ ਛਾਡਤ ਹੋ ਕਰ ਤੇ ਡਰ ਮਾਨਿ ਘਨੋ ਬਿਨ ਹੀ ਅਰਿ ਮਾਰੇ ॥ ਤ੍ਰਾਸ ਕਰੋ ਨ ਕਛੂ ਰਨ ਮੈ ਜਬ ਲਉ ਤਨ ਮੈ ਥਿਰੁ ਪ੍ਰਾਨ ਹਮਾਰੇ ॥੧੨੨੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕੋਪਿ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਹਲੀ ਸੁਭਟਨਿ ਕਹੵੋ ਪਚਾਰ ॥ ਅਮਿਟ ਸਿੰਘ ਕੋ ਘੇਰ ਕੈ ਕਹੵੋ ਲੇਹੁ ਤੁਮ ਮਾਰ ॥੧੨੨੮॥ ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਆਇਸੁ ਪਾਇ ਤਬੈ ਮੁਸਲੀ ਚਹੂੰ ਓਰ ਚਮੂੰ ਲਲਕਾਰਿ ਪਰੀ ॥ ਅਤਿ ਕੋਪ ਭਰੀ ਅਪੁਨੇ ਮਨ ਮੈ ਅਮਿਟੇਸ ਕੇ ਸਾਮੁਹਿ ਆਇ ਅਰੀ ॥ ਬਹੁ ਜੁੱਧ ਅਯੋਧਨ ਬੀਚ ਭਯੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਡਰੀ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਬੀਰ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਕਰਿ ਬਾਨ ਘਨੀ ਪ੍ਰਤਿਨਾ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਨ ਕਰੀ ॥੧੨੨੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾਟਿ ਕਰੀ ਰਥ ਕਾਟਿ ਦਏ ਬਹੁ ਬੀਰ ਹਨੇ ਅਤਿ ਬਾਜਿ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਘਾਇਲ ਘੂਮਤ ਹੈਂ ਰਨ ਮੈ ਕਿਤਨੇ ਸਿਰ ਭੂਮਿ ਪਰੇ ਧਰ ਭਾਰੇ ॥ ਜੀਵਤ ਜੇ ਤੇਊ ਆਯੁਧ ਲੈ ਨ ਡਰੇ ਅਰਿ ਊਪਰਿ ਘਾਇ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਤਉ ਤਿਨ ਕੇ ਤਨ ਆਹਵ ਮੈ ਅਸਿ ਲੈ ਨ੍ਰਿਪ ਖੰਡਨਿ ਖੰਡ ਕੈ ਡਾਰੇ ॥੧੨੩੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੁੱਧ ਬਿਖੈ ਅਤਿ ਤੀਰ ਲਗੇ ਬਹੁ ਬੀਰਨਿ ਕੇ ਤਨ ਸ੍ਰੋਣਤ ਭੀਨੇ ॥ ਕਾਇਰ ਭਾਜਿ ਗਏ ਰਨ ਤੇ ਅਤਿ ਹੀ ਡਰ ਸਿਉਂ ਜਿਹ ਗਾਤ ਪਸੀਨੇ ॥ ਭੂਤ ਪਿਸਾਚ ਕਰੈਂ ਕਿਲਕਾਰ ਫਿਰੈਂ ਰਨ ਜੋਗਿਨ ਖੱਪਰ ਲੀਨੇ ॥ ਆਨਿ ਫਿਰੵੋ ਤਹ ਸ੍ਰੀ ਤ੍ਰਿਪੁਰਾਰਿ ਸੁ ਆਧੇ ਈ ਅੰਗ ਸਿਵਾ ਤਨ ਕੀਨੇ ॥੧੨੩੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮੂਰਛਾ ਤੇ ਪਾਛੇ ਘਰੀ ਤੀਨ ਭਏ ਹਰਿ ਚੇਤ ॥ ਦਾਰੁਕ ਸੋਂ ਕਹੵੋ ਹਾਂਕਿ ਰਥ ਪੁਨਿ ਆਏ ਜਹ ਖੇਤ ॥੧੨੩੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਾਨੋ ਸਹਾਇ ਭਯੋ ਹਰਿ ਕੋ ਬਹੁਰੋ ਜਦੁਬੰਸਨਿ ਕ੍ਰੋਧ ਜਗੵੋ ॥ ਅਮਿਟੇਸ ਸੋਂ ਧਾਇ ਅਰੇ ਰਨ ਮੈ ਤਿਹ ਜੋਧਨ ਸੋਂ ਨਹੀ ਏਕ ਭਗੵੋ ॥ ਗਹਿ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਅਤਿ ਹੀ ਦਲੁ ਆਹਵ ਕੋ ਉਮਗੵੋ ॥ ਬਹੁ ਸ੍ਰਉਨ ਪਰੈ ਰੰਗਿ ਸਯਾਮ ਜਗੇ ਮਨੋ ਆਗ ਲਗੇ ਗਨ ਸਾਲ ਦਗੵੋ ॥੧੨੩੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਿਬਿਧਾਯੁਧ ਲੈ ਪੁਨਿ ਜੁੱਧੁ ਕਿਯੋ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਮੈ ਭਟ ਕੋਪ ਭਰੇ ॥ ਮੁਖ ਤੇ ਕਹਿ ਮਾਰਹਿ ਮਾਰ ਪਰੇ

ਲਖ ਕੈ ਰਨ ਕੌ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਡਰੇ ॥ ਪੁਨਿ ਯਾ ਬਿਧਿ ਸਿਉ ਕਬਿ ਰਾਮ ਕਹੈ ਜਦੁਬੀਰ ਘਨੇ ਅਰਿ ਸਾਥ ਅਰੇ ॥ ਰਿਸਿ ਭੂਪ ਤਬੈ ਬਲੁ ਕੈ ਅਸਿ ਲੈ ਰਿਪੁ ਕੇ ਤਨ ਦ੍ਵੈ ਕਰਿ ਚਾਰ ਕਰੇ ॥੧੨੩੪॥ ਐਸ ਨਿਹਾਰ ਕੈ ਮਾਰ ਮਚੀ ਜੋਊ ਜੀਵਤ ਥੇ ਤਜਿ ਜੁੱਧ ਪਰਾਨੇ ॥ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਅਮਿਟੇਸ ਕੇ ਸਾਮੁਹਿ ਆਹਵ ਮੈ ਕੋਊ ਨ ਠਹਿਰਾਨੇ ॥ ਜੇ ਬਰ ਬੀਰ ਕਹਾਵਤ ਹੈਂ ਬਹੁ ਬਾਰ ਭਿਰੇ ਰਨਿ ਬਾਂਧਿਤ ਬਾਨੇ ॥ ਸੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਚਲੇ ਭਜਿ ਕੈ ਜਿਮ ਪਉਨ ਬਹੇ ਦ੍ਰੁਮ ਪਾਤ ਉਡਾਨੇ ॥੧੨੩੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕੇਤੇ ਰਹੇ ਰਨ ਮੈ ਰੁਪ ਕੈ ਕਿਤਨੇ ਭਜਿ ਸਜਾਮ ਕੇ ਤੀਰ ਪੁਕਾਰੇ ॥ ਬੀਰ ਘਨੇ ਨਹਿ ਜਾਤ ਗਨੇ ਅਮਿਟੇਸ ਬਲੀ ਰਿਸ ਸਾਥ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਬਾਜਿ ਮਰੇ ਗਜਰਾਜ ਪਰੇ ਸੁ ਕਹੂੰ ਰਥ ਕਾਟ ਕੈ ਭੂ ਪਰ ਡਾਰੇ ॥ ਆਵਤ ਕਾ ਤੁਮਰੇ ਮਨ ਮੈ ਕਰਤਾ ਹਰਤਾ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲਨ ਹਾਰੇ ॥੧੨੩੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਰਨ ਆਤੁਰ ਹ੍ਵੈ ਸੁਭਟ ਜੋ ਹਰਿ ਸੋਂ ਬਿਨਤੀ ਕੀਨ ॥ ਤਬ ਤਿਨ ਕੋ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਜੂ ਇਹ ਬਿਧਿ ਉੱਤਰ ਦੀਨ ॥੧੨੩੭॥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਨਿਧਿ ਬਾਰ ਬਿਖੈ ਅਤਿ ਹੀ ਹਠ ਕੈ ਬਹੁ ਮਾਸ ਰਹਜੋ ਤਪੁ ਜਾਪੁ ਕਿਯੋ ॥ ਬਹੁਰੋ ਤਜਿ ਕੈ ਪਿਤ ਮਾਤ ਸੁ ਭ੍ਰਾਤ ਅਵਾਸ ਤਜਜੋ ਬਨਬਾਸ ਲਿਯੋ ॥ ਸਿਵ ਰੀਝਿ ਤਪੋਧਨ ਮੈ ਇਹ ਕੋ ਕਹਜੋ ਮਾਂਗ ਮਹਾਂ ਬਰ ਤੋਹਿ ਦਿਯੋ ॥ ਮੁਹਿ ਸਾਮੁਹਿ ਕੋਊ ਨ ਸੱਤ੍ਰੁ ਰਹੈ ਬਰੁ ਦੇਹੁ ਇਹੈ ਮੁਖਿ ਮਾਂਗ ਲਿਯੋ ॥੧੨੩੮॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਸੇਸ ਸੁਰੇਸ ਗਨੇਸ ਨਿਸੇਸ ਦਿਨੇਸ ਹੂ ਤੇ ਨਹਿ ਜਾਇ ਸੰਘਾਰਜੋ ॥ ਸੋ ਬਰ ਪਾਇ ਮਹਾਂ ਸਿਵ ਤੇ ਅਰਿ ਬ੍ਰਿੰਦ ਨਰਿੰਦ ਇਨੀ ਰਨਿ ਮਾਰਜੋ ॥ ਸੂਰਨ ਸੋਂ ਬਲਬੀਰ ਤਬੈ ਅਪੁਨੈ ਮੁਖ ਤੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਜੋ ॥ ਹਉ ਤਿਹ ਸੰਘਰ ਕੇ ਸਮੁਹੇ ਮ੍ਰਿਤ ਕੀ ਬਿਧਿ ਪੂਛ ਇਹੀ ਜਿਯ ਧਾਰਜੋ ॥੧੨੩੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਬ ਹਰਿ ਜੂ ਐਸੇ ਕਹਜੋ ਤਬ ਮੁਸਲੀ ਸੁਨ ਪਾਇ ॥ ਇਹ ਕੋ ਅਬ ਹੀ ਹਉਂ ਹਨੋਂ ਬੋਲਜੋ ਬਚਨੁ ਰਿਸਾਇ ॥੧੨੪੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕੋਪਿ ਹਲੀ ਜਦੁਬੀਰਹਿ ਸੋਂ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹਜੋ ਕਹੁ ਜਾਇ ਸੰਘਾਰੋਂ ॥ ਜਉ ਸਿਵ ਆਇ ਸਹਾਇ ਕਰੈ ਸਿਵ ਕੋ ਰਨ ਮੈ ਤਿਹ ਸੰਗ ਪ੍ਰਹਾਰੋਂ ॥ ਸਾਚ ਕਹੋਂ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਤੁਮ ਸੋਂ ਹਨਿਹੋਂ ਅਮਿਟੇਸ ਨਹੀ ਬਲ ਹਾਰੋਂ ॥ ਪਉਨ ਸਰੂਪ ਸਹਾਇ ਕਰੋ ਤੁਮ ਪਾਵਕ ਹ੍ਵੈ ਰਿਪੁ ਕਾਨਨ ਜਾਰੋਂ ॥੧੨੪੧॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਬਾਚ ਮੁਸਲੀ ਸੋਂ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤੁਮ ਸੋਂ ਤਿਨ ਜਬ ਜੁਧ ਕਿਯਾ ਕਿਉਂ ਨ ਲਰੇ ਪਗ ਰੋਪਿ ॥ ਅਬ ਹਮ ਆਗੇ ਗਰਬ ਕੋ ਬਚਨ ਉਚਾਰਤ ਕੋਪਿ ॥੧੨੪੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਾਦਵ ਭਾਜਿ ਗਏ

ਸਿਗਰੇ ਤੁਮ ਬੋਲਤ ਹੋ ਅਹੰਕਾਰਨਿ ਜਿਉਂ ॥ ਅਬ ਆਜੁ ਹਨੋਂ ਅਰਿ ਕੋ ਰਨ ਮੈ ਕਸ ਭਾਖਤ ਹੋ ਮਤਵਾਰਨਿ ਜਿਉਂ ॥ ਤਿਹ ਕੋ ਬਡਵਾਨਲ ਕੇ ਪਰਸੇ ਜਰ ਜੈਹੋ ਤਬੈ ਤ੍ਰਿਨ ਭਾਰਨ ਜਿਉਂ ॥ ਜਦੁਬੀਰ ਕਹਯੋ ਵਹ ਕੇਹਰਿ ਹੈ ਤਿਹ ਤੇ ਭਜਿਹੋ ਬਲ ਬਾਰਨ ਜਿਉਂ ॥੧੨੪੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬ੍ਰਿਜ ਭੂਖਨ ਬਲਭਦ੍ਰ ਸੋਂ ਇਹ ਬਿਧਿ ਕਹੀ ਸੁਨਾਇ ॥ ਹਰੇ ਬੋਲਿ ਬਲ ਜੋ ਕਹਯੋ ਕਰੋ ਜੁ ਪ੍ਰਭਹਿ ਸੁਹਾਇ ॥੧੨੪੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੋਂ ਬਲ ਸਿਉਂ ਕਹਯੋ ਰੋਸ ਬਢਾਇ ਚਲਯੋ ਹਰਿ ਜੂ ਹਥਿਆਰ ਸੰਭਾਰੇ ॥ ਕਾਇਰ ਜਾਤ ਕਹਾ ਥਿਰੁ ਹੋਹੁ ਸੁ ਕੇਹਰਿ ਜਯੋਂ ਹਰਿ ਜੂ ਭਭਕਾਰੇ ॥ ਬਾਨ ਅਨੇਕ ਹਨੇ ਉਨਹੂੰ ਹਰਿ ਕੋਪ ਹ੍ਵੈ ਬਾਨ ਸੋਂ ਬਾਨ ਨਿਵਾਰੇ ॥ ਆਪਨ ਪਾਨਿ ਲਯੋ ਧਨੁ ਤਾਨਿ ਘਨੇ ਸਰ ਲੈ ਅਰਿ ਊਪਰਿ ਡਾਰੇ ॥੧੨੪੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਾਨ ਅਨੇਕ ਚਲਾਇ ਕੈ ਪੁਨਿ ਬੋਲੇ ਹਰਿ ਦੇਵ ॥ ਅਮਿਟ ਸਿੰਘ ਮਿਟ ਜਾਇਗੋ ਝੂਠੋ ਤੁਅ ਅਹੰਮੇਵ ॥੧੨੪੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਹਉਂ ਜਬ ਜੁੱਧ ਕੇ ਕਾਜ ਚਲਯੋ ਤੁਅ ਕਾਲ ਕਹਯੋ ਹਰ ਜੂ ਹਮ ਸਉਂ ॥ ਤਿਹ ਕੋ ਕਹਯੋ ਕਾਨ ਕਿਯੋ ਤਬ ਮੈ ਤੁਅ ਹੇਰਿ ਕੈ ਆਯਹੁੰ ਅਪਨੀ ਗਉਂ ॥ ਤਿਹ ਤੇ ਨ੍ਰਿਪ ਬੀਰ ਕਹਯੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਤਜਿ ਸੰਕ ਭਿਰੇ ਦੋਊ ਆਹਵ ਮਉਂ ॥ ਧ੍ਰੂਅ ਲੋਕ ਟਰੈ ਗਿਰਿ ਮੇਰੁ ਹਲੈ ਸੁ ਤਊ ਤੁਮ ਤੇ ਟਰਿਹੋਂ ਨਹੀ ਹਉਂ ॥੧੨੪੭॥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਹਯੋ ਕ੍ਰਿਸਨ ਤੁਹਿ ਮਾਰਿਹੋਂ ਤੂੰ ਕਰਿ ਕੋਟਿ ਉਪਾਇ ॥ ਅਮਿਟ ਸਿੰਘ ਬੋਲਯੋ ਤਬਹਿ ਅਤਿ ਹੀ ਕੋਪ ਬਢਾਇ ॥੧੨੪੮॥ ਅਮਿਟ ਸਿੰਘ ਬਾਚ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਹਉ ਨ ਬਕੀ ਬਕ ਨੀਚ ਨਹੀ ਬ੍ਰਿਖਭਾਸੁਰ ਸੋਂ ਛਲ ਸਾਥ ਸੰਘਾਰਯੋ ॥ ਕੇਸੀ ਨ ਹਉਂ ਗਜ ਧੇਨੁਕ ਨਾਹਿੰ ਨ ਹਉਂ ਤ੍ਰਿਣਾਵ੍ਰਤ ਸਿਲਾ ਪਰ ਡਾਰਯੋ ॥ ਹਉਂ ਨ ਅਘਾਸੁਰ ਮੁਸਟ ਚੰਡੂਰ ਸੁ ਕੰਸ ਨਹੀ ਗਹਿ ਕੇਸ ਪਛਾਰਯੋ ॥ ਭ੍ਰਾਤ ਬਲੀ ਤੁਅ ਨਾਮ ਪਰਯੋ ਕਹੁ ਕਉਨ ਬਲੀ ਬਲ ਸੋਂ ਤੁਅ ਮਾਰਯੋ ॥੧੨੪੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾ ਚੁਤਰਾਨਨ ਮੈ ਬਲੁ ਹੈ ਜੋਊ ਆਹਵ ਮੈ ਹਮ ਸੋਂ ਰਿਸਿ ਕੈਹੈ ॥ ਕਉਨ ਖਗੇਸ ਗਨੇਸ ਦਿਨੇਸ ਨਿਸੇਸ ਨਿਹਾਰ ਕੈ ਮੋਨ ਭਜੈ ਹੈ ॥ ਸੇਸ ਜਲੇਸ ਸੁਰੇਸ ਧਨੇਸ ਜੂ ਜਉ ਅਰਿ ਹੈ ਤਊ ਮੋਹ ਨ ਛੈ ਹੈ ॥ ਭਾਜਤ ਦੇਵ ਬਿਲੋਕ ਕੈ ਮੋਕਉ ਤੂ ਲਰਕਾ ਲਰਿ ਕਾ ਫਲੁ ਲੈ ਹੈ ॥੧੨੫੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਖੋਵਤ ਹੈ ਜਿਯੁ ਕਿਹ ਨਮਿਤ ਤਜਿ ਰਨ ਸਧਾਮ ਪਧਾਰ ॥ ਮਾਰਤ ਹੋਂ ਰਨਿ ਆਜੁ ਤੁਹਿ ਅਪਨੇ ਬਲਹਿ ਸੰਭਾਰ ॥੧੨੫੧॥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਮਿਟ ਸਿੰਘ ਕੇ ਬਚਨ ਸੁਨਿ ਬੋਲਯੋ ਹਰਿ ਕਰਿ ਕੋਪ ॥ ਅਬ ਅਕਾਰ

ਤੁਅ ਲੋਪ ਕਰਿ ਅਮਿਟ ਸਿੰਘ ਬਿਨੁ ਓਪ ॥੧੨੫੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੁੱਧੁ ਕਰਯੋ ਹਰਿ ਜੂ ਜੁਗ ਜਾਮ ਤਬੈ ਰਿਪੁ ਰੀਝ ਕੈ ਐਸ ਪੁਕਾਰਯੋ ॥ ਬਾਲਕ ਹੋ ਅਰੁ ਜੁੱਧ ਪ੍ਰਬੀਨ ਹੋ ਮਾਂਗ ਕਛੂ ਮੁਖਿ ਜੋ ਜਿਯ ਧਾਰਯੋ ॥ ਅਪਨੀ ਪਾਤ ਕੀ ਘਾਤ ਕੀ ਬਾਤ ਕਉ ਦੇਹੁ ਬਤਾਇ ਮੁਰਾਰਿ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਸਾਮੁਹਿ ਮੋਹਿ ਨ ਕੋਊ ਹਨੈ ਅਸਿ ਲੈ ਤਬ ਕਾਨ੍ਹ ਪਛਾਵਰ ਝਾਰਯੋ ॥੧੨੫੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸੀਸ ਕਟਯੋ ਨ ਹਟਯੋ ਤਿਹ ਠਉਰ ਤੇ ਦਉਰ ਕੈ ਆਗਹਿ ਕੋ ਪਗੁ ਧਾਰਯੋ ॥ ਕੁੰਚਰੁ ਏਕ ਹੁਤੋ ਦਲ ਮੈ ਤਿਹ ਧਾਇ ਕੈ ਜਾਇ ਕੈ ਘਾਇ ਪ੍ਰਹਾਰਯੋ ॥ ਮਾਰ ਕਰੀ ਹਨਿ ਬੀਰ ਚਲਯੋ ਅਸਿ ਲੈ ਕਰ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਓਰ ਪਧਾਰਯੋ ॥ ਭੂਮਿ ਗਿਰਯੋ ਸਿਰ ਸ੍ਰੀ ਸਿਵ ਲੈ ਗੁਹਿ ਮੁੰਡ ਕੀ ਮਾਲ ਕੋ ਮੇਰੁ ਸਵਾਰਯੋ ॥੧੨੫੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਮਿਟ ਸਿੰਘ ਅਤਿ ਹੀ ਬਲੀ ਬਹੁਤੁ ਕਰਯੋ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ॥ ਨਿਕਸਿ ਜੋਤਿ ਹਰਿ ਸੋਂ ਮਿਲੀ ਜਿਉਂ ਨਿਸਿ ਕੋ ਕਰਿ ਭਾਨ ॥੧੨੫੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਅਉਰ ਜਿਤੀ ਪ੍ਰਤਿਨਾ ਅਰਿ ਕੀ ਤਿਨਹੂੰ ਜਦੁਬੀਰ ਸੋਂ ਜੁੱਧੁ ਕਿਯਾ ॥ ਬਿਨੁ ਭੂਪਤਿ ਆਨ ਅਰੇ ਨ ਡਰੇ ਰਿਸ ਕੋ ਕਰਿ ਕੈ ਅਤਿ ਗਾਢ ਹਿਯਾ ॥ ਮਿਲਿ ਧਾਇ ਪਰੇ ਹਰਿ ਪੈ ਭਟ ਯੋਂ ਕਵਿ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਜਸੁ ਮਾਨ ਲਿਯਾ ॥ ਰਾਤ ਸਮੈ ਉਡਿ ਕੀਟ ਪਤੰਗ ਜਿਉਂ ਟੂਟਿ ਪਰੇ ਅਵਿਲੋਕਿ ਦਿਯਾ ॥੧੨੫੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਬ ਬ੍ਰਿਜ ਭੂਖਨ ਖੜਗ ਗਹਿ ਅਰਿ ਬਹੁ ਦਏ ਗਿਰਾਇ ॥ ਏਕ ਅਰੇ ਇਕ ਰੁਪਿ ਲਰੇ ਇਕ ਰਨ ਛਾਡਿ ਪਰਾਇ ॥੧੨੫੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਅਮਿਟ ਸਿੰਘ ਦਲ ਹਰਿ ਜੂ ਹਯੋ ॥ ਹਾਹਾ ਕਾਰ ਸੱਤ੍ਰੁ ਦਲ ਭਯੋ ॥ ਉਤ ਤੇ ਸੂਰ ਅਸਤ ਹੁਇ ਗਯੋ ॥ ਪ੍ਰਾਚੀ ਦਿਸ ਤੇ ਸਸਿ ਪ੍ਰਗਟਯੋ ॥੧੨੫੮॥ ਚਾਰ ਜਾਮ ਦਿਨ ਸੰਘਰ ਕੀਨੋ ॥ ਬੀਰਨ ਕੋ ਬਲੁ ਹੁਇ ਗਯੋ ਛੀਨੋ ॥ ਦੋਊ ਦਲ ਆਪ ਆਪ ਮਿਲਿ ਧਾਏ ॥ ਇਤਿ ਜਦੁਬੀਰ ਬਸਤ ਗ੍ਰਿਹਿ ਆਏ ॥੧੨੫੯॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਜੁੱਧੁ ਪ੍ਰਬੰਧੇ ਅਮਿਟ ਸਿੰਘ ਸੈਨਾ ਸਹਿਤ ਬਧਹਿ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥

ਅਥ ਪੰਚ ਭੂਪ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਰਾਸਿੰਧ ਤਬ ਰੈਨਿ ਕਉ ਸਕਲ ਬੁਲਾਏ ਭੂਪ ॥ ਬਲ ਗੁਨ ਬਿਕ੍ਰਮ ਇੰਦ੍ਰ ਸਮ ਸੁੰਦਰ ਕਾਮ ਸਰੂਪ ॥੧੨੬੦॥ ਭੂਪ ਅਠਾਰਹ ਜੁੱਧ ਮੈ ਸਜਾਮ ਹਨੇ ਬਲਬੀਰ ॥ ਪ੍ਰਾਤ ਜੁੱਧ ਵਾ ਸੋਂ ਕਰੈ ਐਸੋ ਕੋ ਰਨ ਧੀਰ

॥੧੨੬੧॥ ਧੂਮ ਸਿੰਘ ਧੁਜ ਸਿੰਘ ਮਨ ਸਿੰਘ ਧਰਾਧਰ ਅਉਰ ॥ ਧਉਰ ਸਿੰਘ ਪਾਂਚੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੂਰਨਿ ਕੇ ਸਿਰ ਮਉਰ ॥੧੨੬੨॥ ਹਾਥ ਜੋਰਿ ਉਠਿ ਸਭਾ ਮਹਿ ਪਾਂਚਹੁੰ ਕਿਯੋ ਪ੍ਰਨਾਮ ॥ ਕਾਲ ਭੋਰ ਕੇ ਹੋਤ ਹੀ ਹਨਿਹੈਂ ਬਲ ਦਲ ਸਜਾਮ ॥੧੨੬੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬੋਲਤ ਭੇ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋਂ ਤੇਊ ਯੌਂ ਜਿਨਿ ਚਿੰਤ ਕਰੋ ਹਮ ਜਾਇ ਲਰੈਂਗੇ ॥ ਆਇਸੁ ਹੋਇ ਤੁ ਬਾਂਧਿ ਲਿਆਵਹਿੰ ਨਾਤਰ ਬਾਨ ਸੋਂ ਪ੍ਰਾਨ ਹਰੈਂਗੇ ॥ ਕਾਲ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਅਰਿ ਕੈ ਬਲ ਅਉ ਹਰਿ ਜਾਦਵ ਸੋਂ ਨ ਟਰੈਂਗੇ ॥ ਏਕ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕੇ ਸੰਗ ਨਿਸੰਗ ਉਨੈ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਨ ਕਰੈਂ ਨ ਡਰੈਂਗੇ ॥੧੨੬੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਰਾਸਿੰਧ ਇਹ ਮੰਤ੍ਰ ਕਰਿ ਦਈ ਜੁ ਸਭਾ ਉਠਾਇ ॥ ਅਪੁਨੇ ਅਪੁਨੇ ਗ੍ਰਿਹਿ ਗਏ ਰਾਜਾ ਅਤਿ ਸੁਖੁ ਪਾਇ ॥੧੨੬੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਗ੍ਰਿਹਿ ਆਏ ਉਠਿ ਪਾਂਚ ਨ੍ਰਿਪ ਜਾਮ ਏਕ ਗੇ ਰਾਤ ॥ ਤੀਨ ਪਹਰ ਸੋਏ ਨਹੀ ਝਾਕਤ ਹੁਇ ਗਯੋ ਪ੍ਰਾਤ ॥੧੨੬੬॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਪ੍ਰਾਤਕਾਲ ਭਯੋ ਅੰਧਕਾਰ ਮਿਟ ਗਯੋ ਕ੍ਰੋਧ ਸੂਰਨ ਕੋ ਭਯੋ ਰਥ ਸਾਜਿ ਕੈ ਸਭੈ ਚਲੇ ॥ ਇਤੈ ਬ੍ਰਿਜਰਾਇ ਬਲਦੇਵ ਜੂ ਬੁਲਾਇ ਮਨ ਮਹਾਂ ਸੁਖੁ ਪਾਇ ਜਦੁਬੀਰ ਸੰਗ ਲੈ ਭਲੇ ॥ ਉਤੈ ਡਰ ਡਾਰ ਕੈ ਹਥਜਾਰਨ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਸੁ ਆਏ ਹੈ ਹਕਾਰ ਕੈ ਅਟੱਲ ਭਟ ਨਾ ਟਲੇ ॥ ਸਜੰਦਨ ਧਵਾਇ ਸੰਖ ਦੁੰਦਭਿ ਬਜਾਇ ਦ੍ਵੈ ਤਰੰਗਨਿ ਕੇ ਭਾਇ ਦਲ ਆਪਸਿ ਬਿਖੈ ਰਲੇ ॥੧੨੬੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਜੰਦਨ ਪੈ ਹਰਿ ਸੋਭਿਯੈ ਅਮਿਤ ਤੇਜ ਕੀ ਖਾਨ ॥ ਕੁਮਦਨਿ ਜਾਨਜੋ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਕੰਜਨ ਮਾਨਜੋ ਭਾਨੁ ॥੧੨੬੮॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਘਨ ਜਾਨਿ ਕੈ ਮੋਰ ਨਚਿਓ ਬਨ ਮਾਂਝ ਚਕੋਰ ਲਖਜੋ ਸਸਿ ਕੇ ਸਮ ਹੈ ॥ ਮਨਿ ਕਾਮਨਿ ਕਾਮ ਸਰੂਪ ਭਯੋ ਪ੍ਰਭ ਦਾਸਨਿ ਜਾਨਜੋ ਨਰੋਤਮ ਹੈ ॥ ਬਰ ਜੋਗਿਨ ਜਾਨਿ ਜੁਗੀਸਰ ਈਸਰ ਰੋਗਨ ਮਾਨਜੋ ਸਦਾ ਛਮ ਹੈ ॥ ਹਰਿ ਬਾਲਨ ਬਾਲਕ ਰੂਪ ਲਖਜੋ ਜਿਯ ਦੁੱਜਨ ਜਾਨਜੋ ਮਹਾਂ ਜਮ ਹੈ ॥੧੨੬੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਚਕਵਾਨ ਦਿਨੇਸ ਗਜਾਨ ਗਨੇਸ ਗਨਾਨ ਮਹੇਸ ਮਹਾਤਮ ਹੈ ॥ ਮਘਵਾ ਧਰਨੀ ਹਰਿ ਜਿਉਂ ਹਰਿਨੀ ਉਪਮਾ ਬਰਨੀ ਨ ਕਛੂ ਸ੍ਰਮ ਹੈ ॥ ਮ੍ਰਿਗ ਜੂਥਨ ਨਾਦ ਸਰੂਪ ਭਯੋ ਜਿਨਕੇ ਨ ਬਿਬਾਦ ਤਿਨੈ ਦਮ ਹੈ ॥ ਨਿਜ ਮੀਤਨ ਮੀਤ ਹ੍ਵੈ ਚੀਤਿ ਬਸਜੋ ਹਰਿ ਸੱਤ੍ਰਨਿ ਜਾਨਜੋ ਮਹਾਂ ਜਮ ਹੈ ॥੧੨੭੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦ੍ਵੈ ਸੈਨਾ ਇਕਠੀ ਭਈ ਅਤਿ ਮਨ ਕੋਪ ਬਢਾਇ ॥ ਜੁੱਧੁ ਕਰਤ ਹੈਂ ਬੀਰ ਬਰ ਰਨ ਦੁੰਦਭੀ ਬਜਾਇ ॥੧੨੭੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਧੂਮ ਧੁਜਾ ਮਨ ਧਉਰ ਧਰਾ ਧਰ ਸਿੰਘ ਸਭੈ ਰਨਿ ਕੋਪ ਕੈ ਆਏ ॥ ਲੈ ਕਰਵਾਰਨ ਢਾਲ ਕਰਾਲ ਹ੍ਵੈ ਸੰਕ ਤਜੀ ਹਰਿ

ਸਾਮੁਹਿ ਧਾਏ ॥ ਦੇਖਿ ਤਿਨੈ ਤਬ ਹੀ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਹਲੀ ਸੋਂ ਕਹਯੋ ਸੁ ਕਰੋ ਮਨ ਭਾਏ ॥ ਧਾਇ ਬਲੀ ਬਲ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਹਲ ਪਾਂਚਨ ਕੇ ਸਿਰ ਕਾਟਿ ਗਿਰਾਏ ॥੧੨੭੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੋ ਅਛੂਹਨੀ ਦਲ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਪਾਂਚੋ ਹਨੇ ਰਿਸਾਇ ॥ ਏਕ ਦੋਇ ਜੀਵਤ ਬਚੇ ਰਨ ਤਜਿ ਗਏ ਪਰਾਇ ॥੧੨੭੩॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਜੁੱਧ ਪ੍ਰਬੰਧੇ ਪਾਂਚ ਭੂਪ ਦੋ ਅਛੂਹਨੀ ਦਲ ਸਹਿਤ ਬਧਹ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥

ਅਥ ਦ੍ਵਾਦਸ ਭੂਪ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ॥ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਦ੍ਵਾਦਸ ਭੂਪ ਨਿਹਾਰਿ ਦਸਾ ਤਿਹ ਦਾਂਤਨ ਪੀਸ ਕੈ ਕੋਪ ਕਿਯੋ ॥ ਧਰਿਯਾ ਸਬ ਹੀ ਬਰ ਅੱਤ੍ਰਨ ਕੇ ਬਹੁ ਸਸਤ੍ਰਨਿ ਕੇ ਦਲ ਬਾਂਟ ਦਿਯੋ ॥ ਮਿਲਿ ਆਪ ਬਿਖੈ ਤਿਨ ਮੰਤ੍ਰ ਕਿਯੋ ਕਰ ਕੈ ਅਤਿ ਛੋਭ ਸੁ ਤਾਤ ਹਿਯੋ ॥ ਲਰਿਹੈਂ ਮਰਿਹੈਂ ਭਵ ਕੋ ਤਰਿਹੈਂ ਜਸ ਸਾਥ ਭਲੋ ਪਲ ਏਕ ਜਿਯੋ ॥੧੨੭੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੋਂ ਮਨ ਮੈ ਧਰਿ ਆਇ ਅਰੇ ਸੁ ਘਨੋ ਦਲੁ ਲੈ ਹਰਿ ਪੇਖਿ ਹਕਾਰੋ ॥ ਯਾਹਿ ਹਨੇ ਨ੍ਰਿਪ ਪਾਂਚ ਅਬੈ ਹਮ ਸੰਗਿ ਲਰੋ ਹਰਿ ਭ੍ਰਾਤ ਤੁਮਾਰੋ ॥ ਨਾਤਰ ਆਇ ਭਿਰੋ ਤੁਮਹੂੰ ਨਹਿ ਆਯੁਧ ਛਾਡ ਕੈ ਧਾਮ ਸਿਧਾਰੋ ॥ ਜੋ ਤੁਮ ਮੈ ਬਲੁ ਹੈ ਘਟਿਕਾ ਲਰਿ ਕੈ ਲਖ ਲੈ ਪੁਰਖੱਤ ਹਮਾਰੋ ॥੧੨੭੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੋਂ ਸੁਨਿ ਕੈ ਬਤਿਯਾਂ ਤਿਨ ਕੀ ਸਭ ਆਯੁਧ ਲੈ ਹਰਿ ਸਾਮੁਹਿ ਆਯੋ ॥ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਕੋ ਸੀਸ ਕਟਯੋਸੁ ਸਦਾ ਸਿੰਘ ਮਾਰ ਕੈ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥ ਸੁੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਧੰ ਧਰ ਕੈ ਪੁਨਿ ਸਾਜਨ ਸਿੰਘ ਹਨਯੋ ਰਨ ਪਾਯੋ ॥ ਕੇਸਨ ਤੇ ਗਹਿ ਕੈ ਸਬਲੇਸ ਧਰਾ ਪਟਕਯੋ ਇਮ ਜੁੱਧ ਮਚਾਯੋ ॥੧੨੭੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਪੁਨਿ ਹਨਯੋ ਰਨਿ ਸੈਨ ਸਿੰਘ ਹਤਿ ਦੀਨ ॥ ਸਫਲ ਸਿੰਘ ਅਰਿ ਸਿੰਘ ਹਨਿ ਸਿੰਘ ਨਾਦ ਹਰਿ ਕੀਨ ॥੧੨੭੭॥ ਸਵੱਛ ਸਿੰਘ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸ੍ਵਛ ਨਰੇਸ ਕਹਯੋ ਹਰਿ ਸਿਉ ਅਪਨੇ ਬਲ ਕੋਪ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ॥ ਅਬ ਤੈਂ ਦਸ ਭੂਪ ਹਨੇ ਬਲਵੰਡ ਨ ਰੰਚਕ ਤ੍ਰਾਸ ਕਿਯੋ ਮਨ ਮੈ ॥ ਜਦੁਬੀਰ ਕੀ ਓਰ ਤੇ ਤੀਰ ਚਲੈਂ ਬਰਖਾ ਜਿਮ ਸਾਵਨ ਕੇ ਘਨ ਮੈ ॥ ਸਰ ਪਉਨ ਕੇ ਜੋਰ ਲਗੇ ਨ ਟਰਯੋ ਗਿਰਿ ਜਿਉ ਥਿਰੁ ਠਾਢ ਰਹਯੋ ਰਨ ਮੈ ॥੧੨੭੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਦੁਬੀਰਨ ਸੋਂ ਅਤਿ ਲਰਯੋ ਜਿਉਂ ਬਾਸਵ ਸਿਉਂ ਜੰਭ ॥ ਅਚਲ ਰਹਯੋ ਤਿਹ ਠਉਰ ਨ੍ਰਿਪ ਜਿਉ ਰਨ ਮੈ ਰਨ ਖੰਭ ॥੧੨੭੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਿਉ ਨ ਹਲੈ ਗਿਰ ਕੰਚਨ ਕੋ ਅਤਿ ਹਾਥਨ ਕੋ ਬਲ

ਕੋਊ ਕਰੈ ॥ ਅਰੁ ਜਿਉ ਧ੍ਰੂਅ ਲੋਕ ਚਲੈ ਨ ਕਹੂ ਸਿਵ ਮੂਰਤਿ ਜਿਉ ਕਬਹੂ ਨ ਚਰੈ ॥ ਬਰ ਜਿਉ ਨ ਸਤੀ ਸਤਿ ਛਾਡਿ ਪਤਿਬ੍ਰਤਿ ਜਿਉ ਸਿਧ ਜੋਗ ਮੈ ਧਜਾਨ ਧਰੈ ॥ ਤਿਮ ਸਜਾਮ ਚਮੂੰ ਮਧ ਸ੍ਰੱਛ ਨਰੇਸ ਹਠੀ ਰਨ ਤੇ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਟਰੈ ॥੧੨੯੦॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਫੇਰਿ ਤਿਨ ਕੋਪ ਕੈ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਸਜਾਮ ਕਹਿ ਬੀਰ ਬਹੁ ਮਾਰੇ ਸ੍ਰੱਛ ਸਿੰਘ ਮਹਾ ਬਲ ਸੈਂ ॥ ਅਤਿ ਰਥੀ ਸਤ ਮਹਾਰਥੀ ਜੁਗ ਸਤ ਤਹਾਂ ਸਿੰਧੁਰ ਹਜਾਰ ਹਨੇ ਸਜਾਮ ਜੂ ਕੇ ਦਲ ਸੈਂ ॥ ਘਨੇ ਬਾਜਿ ਮਾਰੇ ਰਨ ਪੈਦਲ ਸੰਘਾਰੇ ਭਈ ਰੁਧਰ ਰੰਗੀਨ ਭੂਮਿ ਲਹਰੈਂ ਉਛਲ ਸੈਂ ॥ ਘਾਇਲ ਗਿਰੇ ਸੁ ਮਾਨੋ ਮਹਾਂ ਮਤਵਾਰੇ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਸੋਏ ਰੂਮੀ ਤਲੈ ਲਾਲ ਡਾਰ ਕੈ ਅਤਲਸੈਂ ॥੧੨੯੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਹੁਤ ਸੈਨ ਹਨਿ ਜਾਦਵੀ ਬਢਯੋ ਗਰਬ ਅਪਾਰ ॥ ਮਾਨ ਉਤਾਰਯੋ ਕ੍ਰਿਸਨ ਪ੍ਰਤਿ ਬੋਲਿਓ ਕੋਪਿ ਹਕਾਰ ॥੧੨੯੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਹਾ ਭਯੋ ਜੋ ਭੂਪ ਦਸ ਮਾਰੇ ਸਜਾਮ ਰਿਸਾਇ ॥ ਜਿਉ ਮ੍ਰਿਗ ਬਨ ਤਿਨ ਭੱਛ ਕਰ ਲਰੇ ਨ ਹਰਿ ਸਮੁਹਾਇ ॥੧੨੯੩॥ ਰਿਪੁ ਕੇ ਬਚਨ ਸੁਨੰਤ ਹੀ ਬੋਲੇ ਹਰਿ ਮੁਸਕਾਇ ॥ ਸ੍ਰਛ ਸਿੰਘ ਤੁਅ ਮਾਰਿਹੋਂ ਸਜਾਰ ਸਿੰਘ ਕੀ ਨਜਾਇ ॥੧੨੯੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸਿੰਘ ਨਿਹਾਰ ਕੈ ਜਿਉ ਸਰਦੂਲ ਘਨੋ ਬਲ ਕੈ ਰਿਸ ਸਾਥ ਤਚਾਯੋ ॥ ਜਿਉ ਗਜਰਾਜ ਲਖਯੋ ਬਨ ਮੈ ਮ੍ਰਿਗਰਾਜ ਮਨੋ ਅਤਿ ਕੋਪ ਬਢਾਯੋ ॥ ਜਿਉ ਚਿਤਵਾ ਮ੍ਰਿਗ ਪੇਖਿ ਕੈ ਦਉਰਤ ਸ੍ਰੱਛ ਨਰੇਸ ਪੈ ਤਿਉ ਹਰਿ ਧਾਯੋ ॥ ਪਉਨ ਕੇ ਗਉਨ ਤੇ ਆਗਿ ਚਲਯੋ ਹਰਿ ਕੋ ਰਥੁ ਦਾਰੁਕ ਐਸ ਧਵਾਯੋ ॥੧੨੯੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਉਤ ਤੇ ਨ੍ਰਿਪ ਸ੍ਰਛ ਭਯੋ ਸਮੁਹੇ ਇਤ ਤੇ ਸੁ ਚਲਯੋ ਰਿਸ ਕੈ ਬਲ ਭੱਯਾ ॥ ਬਾਨਿ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਲਰੇ ਦੋਊ ਆਪਸਿ ਮੈ ਬਰ ਜੁੱਧੁ ਕਰੱਯਾ ॥ ਮਾਰਹਿ ਮਾਰ ਪੁਕਾਰ ਅਰੇ ਨ ਟਰੇ ਰਨ ਤੇ ਅਤਿ ਧੀਰ ਧਰੱਯਾ ॥ ਸਜਾਮ ਤੇ ਰਾਮ ਤੇ ਜਾਦਵ ਤੇ ਨ ਡਰਯੋ ਸੁ ਲਰਯੋ ਬਰਬੀਰ ਲਰੱਯਾ ॥੧੨੯੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਧਿਕ ਜੁੱਧੁ ਜਬ ਤਿਨ ਕਿਯੋ ਤਬ ਬ੍ਰਿਜਪਤਿ ਕਾ ਕੀਨ ॥ ਖੜਗ ਧਾਰਿ ਸਿਰ ਸੱਤ੍ਰ ਕੋ ਮਾਰਿ ਜੁਦਾ ਕਰ ਦੀਨ ॥੧੨੯੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸ੍ਰੱਛ ਸਿੰਘ ਜਬ ਮਾਰਯੋ ਸਮਰ ਸਿੰਘ ਕਿਯੋ ਕੋਪ ॥ ਨਹ ਭਾਜਯੋ ਲਖਿ ਸਮਰ ਕੋ ਰਹਯੋ ਸੁ ਦ੍ਰਿੜ ਪਗੁ ਰੋਪਿ ॥੧੨੯੮॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਰੋਸ ਕੈ ਬੀਰ ਬਲੀ ਅਸਿ ਲੈ ਅਤਿ ਹੀ ਭਟ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਮਾਰੇ ॥ ਅਉਰ ਕਿਤੇ ਗਿਰਿ ਘਾਇਲ ਹ੍ਵੈ ਕਿਤਨੇ ਰਨ ਭੂਮਹਿ ਹਾਰਿ ਪਧਾਰੇ ॥ ਸਜਾਮ ਜੂ ਪੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹਯੋ ਸਮਰੇਸ ਬਲੀ ਤਿਹ ਤੇ ਹਮ ਹਾਰੇ ॥ ਕਾਸੀ ਮੈ ਜਿਉ ਕਲਵਤ੍ਰ ਵਹੈ ਤਿਮ ਬੀਰਨ ਚੀਰ ਕੈ ਦ੍ਵੈ ਕਰਿ

ਡਾਰੇ ॥੧੨੮੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬੋਲਿ ਕਹਯੋ ਹਰਿ ਜੂ ਦਲ ਮੈ ਭਟ ਹੈ ਕੋਊ ਜੋ ਅਰਿ ਸੰਗ ਲਰੈ ॥ ਉਹ ਕੇ ਬਹੁ ਅਸਤ੍ਰ ਸਹੈ ਤਨ ਮੈ ਅਪਨੇ ਉਹਿ ਊਪਰਿ ਸਸਤ੍ਰ ਕਰੈ ॥ ਨਿਜ ਪਾਨ ਪੈ ਪਾਨ ਧਰੇ ਘਨ ਸਯਾਮ ਸੁ ਕੋਇ ਨ ਬੀਰਨ ਲਾਜ ਧਰੈ ॥ ਰਨ ਮੈ ਜਸ ਕੋ ਸੋਊ ਟੀਕੋ ਲਹੈ ਸਮਰੇਸ ਕੇ ਜੁੱਧ ਤੇ ਨਾਹਿ ਟਰੈ ॥੧੨੯੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਹੁਤ ਜੁੱਧੁ ਸੁਭਟਨਿ ਕਰਯੋ ਕਹਾ ਕਰੈਂ ਬਲਵਾਨ ॥ ਆਹਵ ਸਿੰਘ ਬਲੀ ਹੁਤੋ ਮਾਂਗ ਲਿਯੇ ਤਿਹ ਪਾਨ ॥੧੨੯੧॥ ਕਬਿਯੋਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕੋਊ ਪ੍ਰਸਨ ਇਹ ਠਾਂ ਕਰੈ ਕਿਉ ਨ ਲਰੇ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ॥ ਯਹ ਉੱਤਰ ਹੈ ਤਾਹਿ ਕੋ ਕਉਤਕ ਦੇਖਨ ਕਾਜ ॥੧੨੯੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਆਹਵ ਸਿੰਘ ਬਲੀ ਹਰਿ ਕੋ ਭਟ ਸੋ ਤਿਹ ਊਪਰਿ ਕੋਪ ਕੈ ਧਾਯੋ ॥ ਸੰਘਰ ਸਿੰਘ ਹਠੀ ਹਠ ਸਿਉ ਨ ਹਟਯੋ ਸੁ ਤਹਾਂ ਅਤਿ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥ ਆਹਵ ਸਿੰਘ ਕੋ ਸੰਘਰ ਸਿੰਘ ਮਹਾਂ ਅਸਿ ਲੈ ਸਿਰ ਕਾਟਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥ ਐਸ ਪਰਯੋ ਧਰ ਪੈ ਧਰ ਮਾਨਹੁ ਬੱਜ੍ਰ ਪਰਯੋ ਭੂਅਕੰਪੁ ਜਨਾਯੋ ॥੧੨੯੩॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਭੂਪ ਅਨਰੁੱਧ ਸਿੰਘ ਠਾਢੋ ਹੁਤੋ ਸਯਾਮ ਤੀਰ ਹਰਿ ਜੂ ਬਿਲੋਕ ਕੈ ਨਿਕਟਿ ਬੋਲ ਲਯੋ ਹੈ ॥ ਕੀਨੋ ਸਨਮਾਨ ਘਨ ਸਯਾਮ ਕਹਯੋ ਜਾਹੁ ਤੁਮ ਰਥਹਿ ਧਵਾਇ ਚਲ੍ਯੋ ਰਨ ਮਾਂਝ ਗਯੋ ਹੈ ॥ ਤੀਰ ਤਰਵਾਰਨ ਕੋ ਸੈਥੀ ਜਮਦਾਰਨ ਕੋ ਘਟਿਕਾ ਦੁਇ ਤਿਹੀ ਠੌਰ ਮਹਾਂ ਜੁੱਧੁ ਭਯੋ ਹੈ ॥ ਜੈਸੇ ਸਿੰਘ ਮ੍ਰਿਗ ਕੋ ਸਿਚਾਨੋ ਜੈਸੇ ਚਿਰੀਆ ਕੋ ਤੈਸੇ ਹਰਿ ਬੀਰ ਕੋ ਸਮਰ ਸਿੰਘ ਹਯੋ ਹੈ ॥੧੨੯੪॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਜੈਸੇ ਕੋਊ ਔਖਧਿ ਕੇ ਬਲ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਦੂਰ ਕਰੈ ਸਤਿ ਬੈਦ ਰੋਗ ਸੰਨਪਾਤ ਕੋ ॥ ਜੈਸੇ ਕੋਊ ਸੁਕਬਿ ਕੁਕਬਿ ਕੇ ਕਬਿੱਤ ਸੁਨਿ ਸਭਾ ਬੀਚ ਦੂਖਿ ਕਰਿ ਮਾਨਤ ਨ ਬਾਤ ਕੋ ॥ ਜੈਸੇ ਸਿੰਘ ਨਾਗ ਕੋ ਹਨਤ ਜਲ ਆਗ ਕੋ ਅਮਲੁ ਸੁਰ ਰਾਗ ਕੋ ਸੁ ਚਿੰਤ ਨਰ ਗਾਤ ਕੋ ॥ ਤੈਸੇ ਤਤਕਾਲ ਹਰਿ ਬੀਰ ਮਾਰ ਡਾਰਯੋ ਜੈਸੇ ਲੋਭ ਹੂੰ ਤੇ ਮਹਾਂ ਗੁਨ ਨਾਸੈ ਤਮ ਪ੍ਰਾਤ ਕੋ ॥੧੨੯੫॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਬੀਰ ਭਦ੍ਰ ਸਿੰਘ ਬਾਸਦੇਵ ਸਿੰਘ ਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਲ ਸਿੰਘ ਕੋਪ ਕਰਿ ਅਰਿ ਸਾਮੁਹੇ ਭਏ ॥ ਸਮਰ ਕੇ ਬੀਚ ਜਹਾਂ ਠਾਢੋ ਹੈ ਸਮਰ ਸਿੰਘ ਤਾਹਿ ਕੋ ਨਿਹਾਰਿ ਰੂਪ ਪਾਵਕ ਸੇ ਹ੍ਵੈ ਗਏ ॥ ਆਯੁਧ ਸੰਭਾਰ ਲੀਨੇ ਜੁੱਧ ਮੈ ਸਭੈ ਪ੍ਰਬੀਨੇ ਸਯਾਮ ਜੂ ਕੇ ਬੀਰ ਚਾਰੋ ਓਰ ਹੂੰ ਤੇ ਆ ਖਏ ॥ ਤਾਹੀ ਸਮੇ ਬਲਵਾਨ ਤਾਨ ਕੈ ਕਮਾਨ ਬਾਨ ਚਾਰੋ ਨ੍ਰਿਪ ਹਰਿ ਜੂ ਕੇ ਮਾਰ ਛਿਨ ਮੈ ਲਏ ॥੧੨੯੬॥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਬ ਚਾਰੋ ਈ ਬੀਰ ਹਨੇ ਰਨ ਮੈ ਤਬ ਅਉਰਨ ਸਿਉ ਹਰਿ ਯੌਂ ਉਚਰੈ

॥ ਅਬ ਕੋ ਭਟ ਹੈ ਹਮਰੇ ਦਲ ਮੈ ਇਹ ਸਾਮੁਹਿ ਜਾਇ ਕੈ ਜੁੱਧ ਕਰੈ ॥ ਅਤਿ ਹੀ ਬਲਵਾਨ ਸੋਂ ਧਾਇ ਕੈ ਜਾਇ ਕੈ ਘਾਇ ਕਰੈ ਸੁ ਲਰੈ ਨ ਡਰੈ ॥ ਸਭ ਸਿਉ ਇਮ ਸਜਾਮ ਪੁਕਾਰਿ ਕਹਯੋ ਕੋਊ ਹੈ ਅਰਿ ਕੋ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਨ ਕਰੈ ॥੧੨੯੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਰਾਛਸ ਹੋ ਇਕ ਸਜਾਮ ਕੀ ਓਰ ਸੋਊ ਚਲ ਕੈ ਅਰਿ ਓਰ ਪਧਾਰਯੋ ॥ ਕ੍ਰੂਰ ਧੁਜਾ ਤਿਹ ਨਾਮ ਕਹੈ ਜਗ ਸੋ ਤਿਹ ਸੋਂ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਮਾਰਤ ਹੋ ਰੇ ਸੰਭਾਰ ਅਬੈ ਕਹਿ ਯਾ ਬਤਿਯਾ ਧਨੁ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥ ਤਾ ਸਮਰੇਸ ਕੋ ਬਾਨ ਹਨਯੋ ਰਹਯੋ ਠਉਰ ਮਨੋ ਕਈ ਦਿਵਸ ਕੋ ਮਾਰਯੋ ॥੧੨੯੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕ੍ਰੂਰ ਧੁਜਾ ਰਨ ਮੈ ਹਨਯੋ ਸਮਰ ਸਿੰਘ ਕੋ ਕੋਪਿ ॥ ਸਕਤਿ ਸਿੰਘ ਕੇ ਬਧਨ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਰਹਯੋ ਪਗ ਰੋਪ ॥੧੨੯੯॥ ਕ੍ਰੂਰਧੁਜ ਬਾਚ ॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਗਿਰਿ ਸੋਂ ਦਿਖਾਈ ਦੇਤ ਕ੍ਰੂਰਧੁਜ ਆਹਵ ਮੈ ਕਹੈ ਕਬਿ ਰਾਮ ਸੱਤ੍ਰ ਬਧ ਕੋ ਚਹਤ ਹੈ ॥ ਸੁਨਿ ਰੇ ਸਕਤਿ ਸਿੰਘ ਮਾਰਯੋ ਜਿਉ ਸਮਰ ਸਿੰਘ ਤੈਸੇ ਹਉ ਹਨਿਹੋਂ ਤੂ ਹਮ ਸੋਂ ਖਹਤ ਹੈ ॥ ਐਸੇ ਕਹਿ ਗਦਾ ਗਹਿ ਬਡੇ ਬ੍ਰਿਛ ਕੇ ਸਮਾਨ ਲੀਨ ਅਸਿ ਪਾਨਿ ਅਉਰ ਸਸਤ੍ਰਨਿ ਸਹਤ ਹੈ ॥ ਬਹੁਰੋ ਪੁਕਾਰਿ ਦੈਤ ਕਹਯੋ ਹੈ ਨਿਹਾਰਿ ਨ੍ਰਿਪ ਤੋ ਮੈ ਕੋਊ ਘਰੀ ਪਲ ਜੀਵਨ ਰਹਤ ਹੈ ॥੧੩੦੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਕਤਿ ਸਿੰਘ ਸੁਨਿ ਅਰਿ ਸਬਦ ਬੋਲਯੋ ਕੋਪੁ ਬਢਾਇ ॥ ਜਾਨਤ ਹੋ ਘਨ ਕ੍ਵਾਰ ਕੋ ਗਰਜਤ ਬਰਸ ਨ ਆਇ ॥੧੩੦੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੌਂ ਸੁਨ ਕੈ ਤਿਹ ਬਾਤ ਨਿਸਾਚਰ ਜੀ ਅਪਨੇ ਅਤਿ ਕੋਪ ਭਰਯੋ ॥ ਅਸਿ ਲੈ ਤਿਹ ਸਾਮੁਹਿ ਆਇ ਅਰਯੋ ਸਕਤੇਸ ਬਲੀ ਨਹਿੰ ਨੈਕੁ ਡਰਯੋ ॥ ਬਹੁ ਜੁੱਧ ਕੈ ਅੰਤ੍ਰ ਧਿਆਨ ਭਯੋ ਨਭ ਮੈ ਪ੍ਰਗਟਯੋ ਮੁਖ ਤੇ ਉਚਰਯੋ ॥ ਅਬ ਤੋਹਿ ਸੰਘਾਰਤ ਹੌ ਪਲ ਮੈ ਧਨੁ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਪਾਨਿ ਧਰਯੋ ॥੧੩੦੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਾਨਨ ਕੀ ਬਰਖਾ ਕਰਤ ਨਭ ਤੇ ਉਤਰਯੋ ਕ੍ਰੂਰ ॥ ਪੁਨਿ ਆਯੋ ਰਨ ਭੂਮਿ ਮੈ ਅਧਿਕ ਲਰਯੋ ਬਰ ਸੂਰ ॥੧੩੦੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬੀਰਨ ਮਾਰ ਕੈ ਦੈਤ ਬਲੀ ਅਪਨੇ ਚਿਤ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਹਰਖਯੋ ਹੈ ॥ ਹੀ ਤਜਿ ਸੰਕ ਨਿਸੰਕ ਭਯੋ ਸਕਤੇਸ ਸੰਘਾਰਬੇ ਕੋ ਸਰਖਯੋ ਹੈ ॥ ਜਿਉ ਚਪਲਾ ਚਮਕੈ ਦਮਕੈ ਬਰ ਚਾਂਪ ਲਿਯੋ ਕਰ ਮੈ ਕਰਖਯੋ ਹੈ ॥ ਮੇਘ ਪਰੇ ਬਰ ਬੂੰਦਨ ਜਿਉ ਸਰ ਜਾਲ ਕਰਾਲਨਿ ਤਿਉ ਬਰਖਯੋ ਹੈ ॥੧੩੦੪॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਪਗ ਨ ਟਰਯੋ ਬਰਬੀਰ ਸਕਤ ਸਿੰਘ ਧੁਜ ਕ੍ਰੂਰ ਤੇ ॥ ਅਚਲ ਰਹਯੋ ਰਨਧੀਰ ਜਿਉ ਅੰਗਦ ਰਾਵਨ ਸਭਾ ॥੧੩੦੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਭਾਜਤ ਨਾਹਿਨ ਆਹਵ ਤੇ ਸਕਤੇਸ ਮਹਾ ਬਲਵੰਤ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥

ਜਾਲ ਜਿਤੋ ਅਰਿ ਕੇ ਸਰ ਕੋ ਤਬਹੀ ਅਗਨਾਯੁਧ ਸਾਥ ਪ੍ਰਜਾਰਯੋ ॥ ਪਾਨਿ ਲਯੋ ਧਨੁ ਬਾਨ ਰਿਸਾਇ ਕੈ ਕ੍ਰੂਰਧੁਜਾ ਸਿਰ ਕਾਟਿ ਉਤਾਰਯੋ ॥ ਐਸੇ ਹਨਯੋ ਰਿਪੁ ਜਿਉ ਮਘਵਾ ਬਲ ਕੈ ਬ੍ਰਿਤਰਾਸੁਰ ਦੈਤ ਸੰਘਾਰਯੋ ॥੧੩੦੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਕਤਿ ਸਿੰਘ ਜਬ ਕ੍ਰੂਰਧੁਜ ਮਾਰਯੋ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਇ ॥ ਜਿਉ ਬਰਖਾ ਰਿਤੁ ਕੇ ਸਮੈ ਦਉਰ ਪਰੇ ਅਰਰਾਇ ॥੧੩੦੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾਕਧੁਜਾ ਨਿਜ ਭ੍ਰਾਤ ਨਿਹਾਰਿ ਹਨਯੋ ਤਬ ਹੀ ਰਿਸ ਕੈ ਵਹੁ ਧਾਯੋ ॥ ਦਾਂਤ ਕੀਏ ਕਈ ਜੋਜਨ ਲਉ ਗਿਰਿ ਸੋਂ ਤਿਹ ਆਪਨੁ ਰੂਪ ਬਨਾਯੋ ॥ ਰੋਮ ਕੀਏ ਤਰੁ ਸੇ ਤਨ ਮੈ ਕਰਿ ਆਯੁਧ ਲੈ ਰਨ ਭੂਮਹਿ ਆਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਸਕਤੇਸ ਤਨਯੋ ਕਰ ਚਾਂਪ ਸੁ ਏਕ ਹੀ ਬਾਨ ਸਿਉ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥੧੩੦੮॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਦੈਤ ਚਮੂੰ ਪਤਿ ਠਾਢ੍ਹ ਹੁਤੋ ਤਹ ਸੋ ਬਰ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਊਪਰਿ ਧਾਯੋ ॥ ਰਾਛਸ ਸੈਨ ਅਛੂਹਨਿ ਲੈ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਕੋਪ ਬਢਾਯੋ ॥ ਬਾਨ ਬਨਾਇ ਚਢਯੋ ਰਨ ਕੋ ਤਿਹ ਆਪਨ ਨਾਮੁ ਕੁਰੂਪ ਕਹਾਯੋ ॥ ਐਸ ਚਲਯੋ ਅਰਿ ਕੇ ਬਧ ਕੋ ਮਨੁ ਸਾਵਨ ਕੋ ਉਨਏ ਘਨ ਆਯੋ ॥੧੩੦੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਹੇਰਿ ਚਮੂੰ ਬਹੁ ਸੱਤ੍ਰੁਨ ਕੀ ਸਕਤੇਸ ਬਲੀ ਮਨਿ ਰੋਸ ਭਯੋ ਹੈ ॥ ਧੀਰਜ ਬਾਂਧਿ ਅਯੋਧਨ ਮਾਂਝਿ ਸਰਾਸਨ ਬਾਨ ਸੁ ਪਾਨਿ ਲਯੋ ਹੈ ॥ ਤ੍ਰਾਸ ਸਭੈ ਤਜਿ ਕੈ ਲਜਿ ਕੈ ਅਰਿ ਕੇ ਦਲ ਕੇ ਸਮੁਹੇ ਸੁ ਗਯੋ ਹੈ ॥ ਦਾਨਵ ਮੇਘ ਬਿਡਾਰਨ ਕੋ ਰਨ ਮੈ ਮਨੁ ਬੀਰ ਸਮੀਰ ਭਯੋ ਹੈ ॥੧੩੧੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਅੰਤ੍ਰਿ ਧਜਾਨ ਕੁਰੂਪ ਭਯੋ ਨਭ ਮੈ ਤਿਹ ਜਾਇ ਕੈ ਬੈਨ ਉਚਾਰੇ ॥ ਜੈਹੋ ਕਹਾਂ ਹਮ ਤੇ ਭਜਿ ਕੈ ਗਜ ਬਾਜਿ ਅਨੇਕ ਅਕਾਸ ਤੇ ਡਾਰੇ ॥ ਰੂਖ ਪਖਾਨ ਸਿਲਾ ਰਥ ਸਿੰਘ ਧਰਾਧਰ ਰੀਛ ਮਹਾਂ ਅਹਿ ਕਾਰੇ ॥ ਆਨਿ ਪਰੇ ਰਨ ਭੂਮਿ ਮੈ ਜੋਰ ਸੋਂ ਭੂਪ ਬਚਯੋ ਸਿਗਰੇ ਦਬਿ ਮਾਰੇ ॥੧੩੧੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੇਤਕ ਡਾਰਿ ਦਏ ਨ੍ਰਿਪ ਪੈ ਗਿਰਿ ਤੇਤਕ ਬਾਨਨ ਸਾਥ ਨਿਵਾਰੇ ॥ ਜੇ ਰਜਨੀਚਰ ਠਾਢਿ ਹੁਤੇ ਸਕਤੇਸ ਬਲੀ ਤਿਹ ਓਰ ਪਧਾਰੇ ॥ ਪਾਨਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਲਏ ਬਲਵਾਨ ਸੁ ਘਾਇਲ ਏਕ ਕਰੇ ਇਕ ਮਾਰੇ ॥ ਦੈਤ ਚਮੂੰ ਨ ਬਸਾਤ ਕਛੂ ਅਪਨੇ ਛਲ ਛਿਦ੍ਰਨਿ ਕੈ ਸਭ ਹਾਰੇ ॥੧੩੧੨॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ਛੰਦ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਨੇ ਬਹੁਰੋ ਧਨੁ ਬਾਨ ਲਯੋ ਰਿਸ ਸਾਥ ਕੁਰੂਪ ਕੇ ਬੀਰ ਹਨੇ ॥ ਜੇਊ ਜੀਵਤ ਥੇ ਕਰਿ ਆਯੁਧ ਲੈ ਅਰਰਾਇ ਪਰੇ ਬਰਬੀਰ ਘਨੇ ॥ ਜੇਊ ਆਨਿ ਲਰੇ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਨ ਕਰੇ ਰੁਪ ਠਾਢਿ ਲਰੇ ਕੋਊ ਸ੍ਰਉਨ ਸਨੇ ॥ ਮਨ ਯੌਂ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਰਿਤੁਰਾਜ ਸਮੈ ਦ੍ਰੁਮ ਕਿੰਸੁਕ ਲਾਲ ਬਨੇ ॥੧੩੧੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਕਤਿ ਸਿੰਘ ਤਿਹ ਸਮਰ ਮੈ ਬਹੁਰੋ

ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿ ॥ ਅਸੁਰ ਸੈਨ ਮੈ ਭਟ ਪ੍ਰਬਲ ਤੇ ਬਹੁ ਦਏ ਸੰਘਾਰ ॥੧੩੧੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਿਕ੍ਰਤਾਨਨ ਨਾਮ ਕੁਰੂਪ ਕੋ ਬਾਂਧਵ ਕੋਪ ਭਯੋ ਅਸਿ ਪਾਨਿ ਗਹ੍ਯੋ ॥ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਰਨ ਮੈ ਤਿਹ ਕੋ ਮਨ ਮੈ ਅਰਿ ਕੇ ਬਧਬੇ ਕੋ ਚਹ੍ਯੋ ॥ ਸੋ ਧਵਾਇ ਕੈ ਸ੍ਯੰਦਨ ਆਯੋ ਤਹਾਂ ਨ ਟਰ੍ਯੋ ਵਹ ਜੁੱਧ ਹੀ ਕੋ ਉਮਹ੍ਯੋ ॥ ਸੁਨਿ ਰੇ ਸਕਤੇਸ ਸੰਭਾਰ ਸੰਘਾਰਤ ਹੌਂ ਤੁਮ ਕੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹ੍ਯੋ ॥੧੩੧੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਕਤਿ ਸਿੰਘ ਯਹ ਬਚਨ ਸੁਨਿ ਲੀਨੀ ਸਕਤਿ ਉਠਾਇ ॥ ਚਪਲਾ ਸੀ ਰਵਿ ਕਿਰਨ ਸੀ ਅਰਿ ਤਕਿ ਦਈ ਚਲਾਇ ॥੧੩੧੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਲਾਗਿ ਗਈ ਬਿਕ੍ਰਤਾਨਨ ਕੇ ਉਰਿ ਚੀਰ ਕੈ ਤਾ ਤਨ ਪਾਰ ਭਈ ॥ ਜਿਹ ਊਪਰਿ ਕੰਚਨ ਕੀ ਸਭ ਆਕ੍ਰਿਤਿ ਹੈ ਸਭ ਹੀ ਸੋਊ ਲੋਹ ਮਈ ॥ ਲਸਕੈ ਉਰ ਰਾਕਸ ਕੇ ਮਧਿ ਯੋਂ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਕਬਿ ਭਾਖ ਦਈ ॥ ਮਨੁ ਰਾਹੁ ਬਿਚਾਰ ਕੈ ਪੂਰਬ ਬੈਰ ਕੋ ਸੂਰਜ ਕੀ ਕਰਿ ਲੀਲ ਲਈ ॥੧੩੧੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਉਰ ਬਰਛੀ ਕੇ ਲਗਤ ਹੀ ਪ੍ਰਾਨ ਤਜੇ ਬਲਵਾਨ ॥ ਸਭ ਦੈਤਨ ਕੋ ਮਨ ਡਰ੍ਯੋ ਹਾਹਾ ਕਿਯੋ ਬਖਾਨ ॥੧੩੧੮॥ ਬਿਕ੍ਰਤਾਨਨ ਜਬ ਮਾਰ੍ਯੋ ਸਕਤਿ ਸਿੰਘ ਰਨਧੀਰਿ ॥ ਸੋ ਕੁਰੂਪ ਅਵਿਲੋਕ ਕੈ ਸਹਿ ਨ ਸਕ੍ਯੋ ਦੁਖ ਬੀਰ ॥੧੩੧੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਿਕ੍ਰਤਾਨਨ ਕੋ ਬਧ ਪੇਖਿ ਕੁਰੂਪ ਸੁ ਕਾਲ ਕੋ ਪ੍ਰੇਰ੍ਯੋ ਅਕਾਸ ਤੇ ਆਯੋ ॥ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਗਹਿ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਅਤਿ ਜੁੱਧ ਮਚਾਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਸਕਤੇਸ ਬਡੋ ਧਨੁ ਤਾਨ ਕੈ ਬਾਨ ਮਹਾਂ ਅਰਿ ਗ੍ਰੀਵ ਲਗਾਯੋ ॥ ਸੀਸ ਪਰ੍ਯੋ ਕਟਿ ਕੈ ਧਰਨੀ ਸੁ ਕਬੰਧ ਲਏ ਅਸਿ ਕੋ ਰਨ ਧਾਯੋ ॥੧੩੨੦॥ ਕਬਿਯੋਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਕਤਿ ਸਿੰਘ ਕੇ ਸਾਮੁਹੇ ਗਯੋ ਲਿਯੇ ਕਰਵਾਰ ॥ ਏਕ ਬਾਨ ਨ੍ਰਿਪ ਨੇ ਹਨ੍ਯੋ ਗਿਰ੍ਯੋ ਭੂਮਿ ਮਝਾਰ ॥੧੩੨੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਬ ਕੁਰੂਪ ਸੈਨਾ ਸਹਿਤ ਭੂਪਤਿ ਦਯੋ ਸੰਘਾਰ ॥ ਤਬ ਜਾਦਵ ਲਖਿ ਸਮਰ ਮੈ ਕੀਨੋ ਹਾਹਾਕਾਰ ॥੧੩੨੨॥ ਬਹੁਤ ਲਰ੍ਯੋ ਅਰਿ ਬੀਰ ਰਨਿ ਕਹ੍ਯੋ ਸਜਾਮ ਸੋ ਰਾਮ ॥ ਕਿਉ ਨ ਲਰੈ ਕਹ੍ਯੋ ਕ੍ਰਿਸਨ ਜੂ ਸਕਤਿ ਸਿੰਘ ਜਿਹ ਨਾਮ ॥੧੩੨੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਬ ਹਰਿ ਜੂ ਸਭ ਸੋਂ ਇਮ ਕਹ੍ਯੋ ॥ ਸਕਤਿ ਸਿੰਘ ਬਧ ਹਮ ਤੇ ਰਹ੍ਯੋ ॥ ਇਨ ਅਤਿ ਹਿਤ ਸੋਂ ਚੰਡਿ ਮਨਾਈ ॥ ਤਾ ਤੇ ਹਮਰੀ ਸੈਨ ਖਪਾਈ ॥੧੩੨੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਾ ਤੇ ਤੁਮਹੂੰ ਚੰਡਿ ਕੀ ਸੇਵ ਕਰਹੁ ਚਿਤੁ ਲਾਇ ॥ ਜੀਤਨ ਕੋ ਬਰੁ ਦੇਇਗੀ ਅਰਿ ਤਬ ਲੀਜਹੁ ਘਾਇ ॥੧੩੨੫॥ ਜਾਗਤ ਜਾ ਕੀ ਜੋਤਿ ਜਗਿ ਜਲਿ ਥਲਿ ਰਹੀ ਸਮਾਇ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਬਿਸਨ ਹਰ ਰੂਪ ਮੈ

ਤ੍ਰਿਗੁਨਿ ਰਹੀ ਠਹਰਾਇ ॥੧੩੨੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਾ ਕੀ ਕਲਾ ਬਰਤੈ ਜਗ ਮੈ ਅਰੁ ਜਾ ਕੀ ਕਲਾ ਸਭ ਰੂਪਨ ਮੈ ॥ ਅਰੁ ਜਾ ਕੀ ਕਲਾ ਬਿਮਲਾ ਹਰ ਕੇ ਕਮਲਾਪਤਿ ਕੇ ਕਮਲਾ ਤਨ ਮੈ ॥ ਪੁਨਿ ਜਾ ਕੀ ਕਲਾ ਗਿਰਿ ਰੂਖਨ ਮੈ ਸਸਿ ਪੂਖਨ ਮੈ ਮਘਵਾ ਘਨ ਮੈ ॥ ਤੁਮਹੂੰ ਨਹਿ ਜਾਨੀ ਭਵਾਨੀ ਕਲਾ ਜਗ ਮਾਨੀ ਕੋ ਧ੍ਯਾਨ ਕਰੋ ਮਨ ਮੈ ॥੧੩੨੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਕਤਿ ਸਿੰਘ ਬਰ ਸਕਤਿ ਸੋਂ ਮਾਂਗ ਲਯੋ ਬਲਵਾਨਿ ॥ ਤਾਹੀ ਕੇ ਪਰਸਾਦਿ ਤੇ ਰਨ ਜੀਤਤ ਨਹੀ ਹਾਨਿ ॥੧੩੨੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਿਵ ਸੂਰਜ ਸਸਿ ਸਚੀਪਤਿ ਬ੍ਰਹਮ ਬਿਸਨ ਸੁਰ ਕੋਇ ॥ ਜੋ ਇਹ ਸੋਂ ਰਿਸ ਕੈ ਲਰੈ ਜੀਤ ਨ ਜੈਹੈ ਸੋਇ ॥੧੩੨੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਉ ਹਰ ਆਇ ਭਿਰੈ ਇਹ ਸੋਂ ਨਹਿਂ ਦੇਖਤ ਹੋਂ ਬਲੁ ਹੈ ਤਿਨ ਮੋ ॥ ਚਤੁਰਾਨਨ ਅਉਰ ਖੜਾਨਨ ਬਿਸਨੁ ਘਨੋ ਬਲ ਹੈ ਸੁ ਕਹ੍ਯੋ ਜਿਨ ਮੋ ॥ ਪੁਨਿ ਭੂਤ ਪਿਸਾਚ ਸੁਰਾਦਿਕ ਜੇ ਅਸੁਰਾਦਿਕ ਹੈਂ ਗਨਤੀ ਕਿਨ ਮੋ ॥ ਜਦੁਬੀਰ ਕਹ੍ਯੋ ਸਭ ਬੀਰਨ ਸੋ ਸੁ ਇਤੋ ਬਲ ਭੂਪ ਧਰੈ ਇਨ ਮੋ ॥੧੩੩੦॥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੁੱਧੁ ਕਰੋ ਤੁਮ ਜਾਹੁ ਉਤੈ ਇਤ ਹਉ ਹੀ ਭਵਾਨੀ ਕੋ ਜਾਪ ਜਪੈਹਉਂ ॥ ਐਸੇ ਕਹ੍ਯੋ ਜਦੁਬੀਰ ਅਬੈ ਅਤਿ ਹੀ ਹਿਤ ਭਾਵ ਤੇ ਥਾਪ ਥਪੈਹਉਂ ॥ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਪ੍ਰਤੱਛ ਕਹੈ ਬਰ ਮਾਂਗ ਹਨੋ ਸਕਤੇਸ ਇਹੈ ਬਰੁ ਲੈਹਉਂ ॥ ਤਉ ਚੜ ਕੈ ਅਪੁਨੇ ਰਥ ਪੈ ਅਬ ਹੀ ਰਨ ਮੈ ਇਹ ਕੋ ਬਧ ਕੈਹਉਂ ॥੧੩੩੧॥ ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬੀਰ ਪਠੇ ਜਦੁਬੀਰ ਉਤੈ ਇਤ ਭੂਮਿ ਮੈ ਬੈਠਿ ਸਿਵਾ ਜਪੁ ਕੀਨੋ ॥ ਅਉਰ ਦਈ ਸੁਧਿ ਛਾਡ ਸਭੈ ਤਬ ਤਾਹੀ ਕੇ ਧ੍ਯਾਨ ਬਿਖੈ ਮਨ ਦੀਨੋ ॥ ਚੰਡਿ ਤਬੈ ਪਰਤੱਛ ਭਈ ਬਰੁ ਮਾਂਗਹੁ ਜੂ ਮਨ ਮੈ ਜੋਈ ਚੀਨੋ ॥ ਯਾ ਅਰਿ ਆਜੁ ਹਨੋ ਰਨ ਮੈ ਘਨ ਸ੍ਯਾਮ ਜੂ ਮਾਂਗ ਇਹੈ ਬਰ ਲੀਨੋ ॥੧੩੩੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੋਂ ਬਰ ਪਾਇ ਚੜ੍ਯੋ ਰਥ ਪੈ ਹਰਿ ਜੂ ਮਨ ਬੀਚ ਪ੍ਰਸੰਨ ਭਯੋ ॥ ਜਪੁ ਕੈ ਜੁ ਭਵਾਨੀ ਤੇ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਅਰਿ ਮਾਰਨ ਕੋ ਬਰ ਮਾਂਗ ਲਯੋ ॥ ਸਭ ਆਯੁਧ ਲੈ ਬਰਬੀਰ ਬਲੀ ਹੂ ਕੇ ਸਾਮੁਹਿ ਤਉ ਜਦੁਬੀਰ ਗਯੋ ॥ ਮਨੁ ਜੀਤ ਕੋ ਅੰਕੁਰ ਜਾਤ ਰਹ੍ਯੋ ਹੁਤੋ ਯਾ ਬਰ ਤੇ ਉਪਜ੍ਯੋ ਸੁ ਨਯੋ ॥੧੩੩੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਕਤਿ ਸਿੰਘ ਉਤ ਸਮਰ ਮੈ ਬਹੁਤ ਹਨੇ ਬਰ ਸੂਰ ॥ ਤਬ ਹੀ ਤਿਨ ਕੇ ਤਨਨ ਸਿਉ ਭੂਮਿ ਰਹੀ ਭਰਪੂਰ ॥੧੩੩੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੁੱਧੁ ਕਰੈ ਸਕਤੇਸ ਬਲੀ ਤਿਹ ਠਾਂ ਹਰਿ ਆਇ ਕੈ ਰੂਪੁ ਦਿਖਾਯੋ ॥ ਜਾਤ ਕਹਾ ਰਹੁ ਰੇ ਥਿਰ ਹ੍ਵੈ ਅਬ ਹਉਂ ਤੁਮ ਪੈ ਬਲ ਕੈ ਇਤ ਆਯੋ ॥ ਕੋਪ ਗਦਾ ਕਰਿ ਲੈ ਘਨ

ਸਜਾਮ ਸੁ ਸੱਤ੍ਰ ਕੇ ਸੀਸ ਪੈ ਘਾਉ ਲਗਾਯੋ ॥ ਪ੍ਰਾਨ ਤਜ੍ਯੋ ਮਨਿ ਚੰਡਿ ਭਜ੍ਯੋ ਤਿਹ ਕੋ ਤਨ ਤਾਹਿ ਕੇ ਲੋਕ ਸਿਧਾਯੋ ॥੧੩੩੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਪ੍ਰਾਨ ਚਲ੍ਯੋ ਤਿਹ ਕੋ ਜਬ ਹੀ ਤਬ ਹੀ ਤਨ ਚੰਡਿ ਕੇ ਲੋਗ ਪਧਾਰ੍ਯੋ ॥ ਸੂਰਜ ਇੰਦ੍ਰ ਸਨਾਦਿਕ ਜੇ ਸੁਰਹੂੰ ਮਿਲਿ ਕੈ ਜਸ ਤਾਹਿ ਉਚਾਰ੍ਯੋ ॥ ਐਸੁ ਨ ਆਗੇ ਲਰ੍ਯੋ ਰਨ ਮੈ ਕੋਊ ਅਪਨੀ ਬੈਸ ਮੈ ਨਾਹਿ ਨਿਹਾਰ੍ਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਸਕਤੇਸ ਬਲੀ ਧਨ ਹੈ ਹਰਿ ਸੋਂ ਲਰਿ ਕੈ ਪਰਲੋਕ ਸਿਧਾਰ੍ਯੋ ॥੧੩੩੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬੈ ਚੰਡਿ ਕੋ ਹਰਿ ਬਰੁ ਪਾਯੋ ॥ ਸਕਤਿ ਸਿੰਘ ਕੋ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥ ਅਉਰ ਸੱਤ੍ਰ ਬਹੁ ਗਏ ਪਰਾਈ ॥ ਰਵਿ ਨਿਹਾਰਿ ਜਯੋਂ ਤਮ ਨ ਰਹਾਈ ॥੧੩੩੭॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਜੁੱਧ ਪ੍ਰਬੰਧੇ ਦੁਆਦਸ ਭੂਪ ਸਕਤਿ ਸਿੰਘ ਸੁਧਾ ਬਧਹਿ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥

ਅਥ ਪੰਚ ਭੂਪ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ॥ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਸਮ ਸਿੰਘ ਜਸ ਸਿੰਘ ਪੁਨਿ ਇੰਦ੍ਰ ਸਿੰਘ ਬਲਵਾਨ ॥ ਅਭੈ ਸਿੰਘ ਸੂਰੋ ਬਡੋ ਇੱਛ ਸਿੰਘ ਸੁਰ ਗਜਾਨ ॥੧੩੩੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਚਮੂੰ ਭਜੀ ਭੂਪਨ ਲਖੀ ਚਲੇ ਜੁੱਧ ਕੇ ਕਾਜ ॥ ਅਹੰਕਾਰ ਪਾਂਚੋ ਕਿਯੋ ਅਜੁ ਹਨਿਹੈਂ ਜਦੁਰਾਜ ॥੧੩੩੯॥ ਉਤ ਤੇ ਆਯੁਧ ਲੈ ਸਭੈ ਆਏ ਕੋਪ ਬਢਾਇ ॥ ਇਤ ਤੇ ਹਰਿ ਸਮੁਹੇ ਭਏ ਸਜੰਦਨ ਸੀਘ੍ਰ ਧਵਾਇ ॥੧੩੪੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸੁਭਟੇਸ ਮਹਾਂ ਬਲਵੰਤ ਤਬੈ ਜਦੁਬੀਰ ਕੀ ਓਰ ਤੇ ਆਗੇ ਹੀ ਧਾਯੋ ॥ ਪਾਂਚਹਿ ਬਾਨ ਲਏ ਤਿਹ ਪਾਨਿ ਬਡੋ ਧਨੁ ਤਾਨ ਕੈ ਕੋਪ ਬਢਾਯੋ ॥ ਏਕ ਹੀ ਏਕ ਹਨ੍ਯੋ ਸਰ ਪਾਂਚਨ ਭੂਪਨ ਕੋ ਤਿਨ ਮਾਰ ਗਿਰਾਯੋ ॥ ਤੂਲ ਜਿਉ ਜਾਰ ਦਏ ਨ੍ਰਿਪ ਪਾਂਚ ਮਨੋ ਨ੍ਰਿਪ ਆਂਚ ਸੁ ਬੇਖ ਬਨਾਯੋ ॥੧੩੪੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੁਭਟ ਸਿੰਘ ਰੁਪਿ ਸਮਰ ਮੈ ਕਿਯ ਪ੍ਰਚੰਡ ਬਲ ਜਾਸੁ ॥ ਨਰਪਤਿ ਆਏ ਪਾਂਚ ਬਰ ਕੀਨੋ ਤਿਨ ਕੋ ਨਾਸੁ ॥੧੩੪੨॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਜੁੱਧ ਪ੍ਰਬੰਧੇ ਪਾਂਚ ਭੂਪ ਬਧਹ ॥

ਅਥ ਦਸ ਭੂਪ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਉਰ ਭੂਪ ਦਸ ਕੋਪ ਕੈ ਧਾਇ ਸੰਗ ਲੈ ਬੀਰ ॥ ਜੁੱਧ ਬਿਖੈ ਦੁਰਮਦ ਬਡੇ ਮਹਾਂ ਰਥੀ ਰਨਧੀਰ ॥੧੩੪੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਆਵਤ ਹੀ ਮਿਲਿ ਕੈ ਦਸਹੂੰ ਨ੍ਰਿਪ ਸ੍ਰੀ ਸੁਭਟੇਸ ਕੋ ਬਾਨ ਚਲਾਏ

॥ ਨੈਨਨ ਹੇਰਿ ਸੋਊ ਹਰਿ ਬੀਰ ਲਯੋ ਧਨੁ ਬਾਨ ਸੋ ਕਾਟਿ ਗਿਰਾਏ ॥ ਉਤਰ ਸਿੰਘ ਕੋ ਸੀਸ ਕਟੋ ਤਨ ਉੱਜਲ ਸਿੰਘ ਕੇ ਘਾਇ ਲਗਾਏ ॥ ਉੱਦਮ ਸਿੰਘ ਹਨ੍ਯੋ ਬਹੁਰੋ ਅਸਿ ਲੈ ਕਰਿ ਸੰਕਰ ਸਿੰਘ ਸਿਧਾਏ ॥੧੩੪੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਓਜ ਸਿੰਘ ਕੋ ਹਤ ਕਿਯੋ ਓਟ ਸਿੰਘ ਕੋ ਮਾਰਿ ॥ ਉੱਧ ਸਿੰਘ ਉਸਨੇਸ ਅਰੁ ਉੱਤਰ ਸਿੰਘ ਸੰਘਾਰ ॥੧੩੪੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਭੂਪ ਨਵੋਂ ਜਬ ਇਨ ਹਨੇ ਏਕ ਬਚ੍ਯੋ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ॥ ਨਹਿ ਭਾਜ੍ਯੋ ਬਲਵੰਤ ਸੋ ਉਗ੍ਰ ਸਿੰਘ ਤਿਹ ਨਾਮ ॥੧੩੪੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਉਗ੍ਰ ਬਲੀ ਪੜ੍ਹਿ ਮੰਤ੍ਰ ਮਹਾ ਸਰ ਸ੍ਰੀ ਸੁਭਟੇਸ ਕੀ ਓਰ ਚਲਾਯੋ ॥ ਲਾਗ ਗਯੋ ਤਿਹ ਕੇ ਉਰ ਮੈ ਬਰ ਕੈ ਤਨ ਭੇਦ ਕੈ ਪਾਰ ਪਰਾਯੋ ॥ ਭੂਮਿ ਪਰ੍ਯੋ ਮਰ ਬਾਨ ਲਗੇ ਤਿਹ ਕੋ ਜਸੁ ਯੋਂ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਭੂਪ ਹਨੇ ਕੀਏ ਪਾਪ ਘਨੇ ਜਮ ਨੇ ਉਡਿਯਾ ਮਨੁ ਨਾਗ ਡਸਾਯੋ ॥੧੩੪੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਾਦਵ ਏਕ ਮਨੋਜ ਸਿੰਘ ਤਬ ਨਿਕਸ੍ਯੋ ਬਰਬੀਰ ॥ ਉਗ੍ਰ ਸਿੰਘ ਪਰ ਕ੍ਰੋਧ ਕਰ ਚਲ੍ਯੋ ਮਹਾਂ ਰਨ ਧੀਰ ॥੧੩੪੮॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਾਦਵ ਆਵਤ ਪੇਖਿ ਬਲੀ ਅਰਿ ਬੀਰ ਮਹਾਂ ਰਨ ਧੀਰ ਸੰਭਾਰ੍ਯੋ ॥ ਲੋਹ ਮਈ ਗਰੂਓ ਬਰਛਾ ਗਹਿ ਕੈ ਬਲ ਸੋਂ ਕਰਿ ਕੋਪ ਪ੍ਰਹਾਰ੍ਯੋ ॥ ਲਾਗਤ ਸਿੰਘ ਮਨੋਜ ਹਨ੍ਯੋ ਤਿਹ ਪ੍ਰਾਨਨ ਲੈ ਜਮਧਾਮ ਪਧਾਰ੍ਯੋ ॥ ਮਾਰ ਕੈ ਤਾਹਿ ਲਿਯੋ ਧਨੁ ਬਾਨ ਬਲੀ ਬਲੁ ਕੈ ਬਲ ਕੋ ਲਲਕਾਰ੍ਯੋ ॥੧੩੪੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਆਵਤ ਸਤ੍ਰਹਿ ਪੇਖਿ ਹਲਾਯੁਧ ਕੋਪ ਕਿਯੋ ਗਹਿ ਮੂਸਰ ਧਾਯੋ ॥ ਆਪਸਿ ਮੈ ਬਲਵੰਤ ਅਰੈ ਦੋਊ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥ ਉਗ੍ਰ ਨਰੇਸ ਕੇ ਲਾਗ ਗਯੋ ਸਿਰ ਮੂਸਲ ਦਾਇ ਬਚਾਇ ਨ ਆਯੋ ॥ ਭੂਮਿ ਗਿਰ੍ਯੋ ਮਰ ਕੈ ਜਬ ਹੀ ਮੁਸਲੀ ਅਪਨਾ ਤਬ ਸੰਖ ਬਜਾਯੋ ॥੧੩੫੦॥

ਇਤਿ ਦਸ ਭੂਪ ਸੈਨਾਂ ਸਹਿਤ ਬਧਹਿ ਧਯਾਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥

ਦਸ ਭੂਪ ਸਹਿਤ ਅਨੂਪ ਸਿੰਘ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ॥ਦੋਹਰਾ ॥ ਦਸ ਭੂਪਨ ਅਵਿਲੋਕ੍ਯੋ ਉਗ੍ਰ ਹਨ੍ਯੋ ਬਰਬੰਡ ॥ ਜੁੱਧ ਕਾਜ ਆਵਤ ਭਏ ਜਿਹ ਬਲ ਭੁਜਾ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥੧੩੫੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਅਨੂਪਮ ਸਿੰਘ ਅਪੂਰਬ ਸਿੰਘ ਚਲੇ ਰਨ ਕਉ ਮਨ ਕੋਪੁ ਬਢਾਯੋ ॥ ਆਗੇ ਹੁਇ ਕੰਚਨ ਸਿੰਘ ਚਲ੍ਯੋ ਬਲਿ ਆਵਤ ਕੋ ਤਿਹ ਬਾਨ ਲਗਾਯੋ ॥ ਸ੍ਯੰਦਨ ਹੂੰ ਤੇ ਗਿਰ੍ਯੋ ਮ੍ਰਿਤ ਹੁਇ ਤਬ ਜੋਤ ਸੰਬੂਹ ਤਹਾਂ ਠਹਰਾਯੋ ॥ ਬਾਨ ਲਗ੍ਯੋ ਹਨੂਮਾਨ ਕਿਧੋਂ ਰਵਿ ਕੌ ਫਲ ਜਾਨ ਕੈ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥੧੩੫੨ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕੋਪ ਸਿੰਘ ਕੋ ਹਤ ਕਿਯੋ ਕੋਟਿ ਸਿੰਘ ਕੋ ਮਾਰ ॥ ਅਉਰ ਅਪੂਰਬ ਸਿੰਘ ਹਤ੍ਯੋ

ਮੋਹ ਸਿੰਘ ਸੰਘਾਰਿ ॥੧੩੫੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਕਟਕ ਸਿੰਘ ਕੋ ਪੁਨਿ ਹਨ ਦਯੋ ॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਸਿੰਘ ਕੋ ਤਬ ਬਧ ਕਯੋ ॥ ਕੋਮਲ ਸਿੰਘਹਿ ਬਾਨ ਲਗਾਯੋ ॥ ਬੇਗ ਤਾਹਿ ਜਮਧਾਮ ਪਠਾਯੋ ॥੧੩੫੪॥ ਪੁਨਿ ਕਨਕਾਚਲ ਸਿੰਘ ਸੰਘਾਰਯੋ ॥ ਅਨੂਪਮ ਸਿੰਘ ਨ ਰਨ ਤੇ ਹਾਰਯੋ ॥ ਬਲਿ ਕੈ ਆਨਿ ਸਾਮੁਹੇ ਭਯੋ ॥ ਉਤ ਤੇ ਰਾਮ ਓਰ ਸੋ ਗਯੋ ॥੧੩੫੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਲੀ ਅਨੂਪਮ ਸਿੰਘ ਅਤਿ ਬਲ ਸੋਂ ਲਰਯੋ ਰਿਸਾਇ ॥ ਬਹੁਤੁ ਬਿਸਨ ਭਟ ਜੁੱਧ ਕਰਿ ਜਮਪੁਰਿ ਦਏ ਪਠਾਇ ॥੧੩੫੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸਿੰਘ ਕ੍ਰਿਤਾਸਤ੍ਰ ਆਹਵ ਮੈ ਕਬਿ ਰਾਮ ਕਹੈ ਰਿਸ ਕੈ ਅਤਿ ਧਾਯੋ ॥ ਆਇ ਕੈ ਸਿੰਘ ਅਨੂਪਹਿ ਸਿਉ ਕਰ ਮੈ ਅਸਿ ਲੈ ਤਬ ਜੁੱਧ ਮਚਾਯੋ ॥ ਤਾਨਿ ਲਯੋ ਧਨੁ ਬਾਨ ਮਹਾਂ ਬਰ ਕੈ ਉਰਿ ਸਿੰਘ ਅਨੂਪ ਕੇ ਲਾਯੋ ॥ ਲਾਗਤ ਪ੍ਰਾਨ ਚਲਯੋ ਤਬ ਹੀ ਰਵਿ ਮੰਡਲ ਭੇਦ ਕੈ ਪਾਰ ਪਰਾਯੋ ॥੧੩੫੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਈਸਰ ਸਿੰਘ ਸਕੰਧ ਬਲੀ ਸੁ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਇਹ ਊਪਰਿ ਆਏ ॥ ਪੇਖਿ ਕ੍ਰਿਤਾਸਤ੍ਰ ਸਿੰਘ ਤਬੈ ਸਰ ਤੀਛਨ ਆਵਤ ਤਾਹਿ ਲਗਾਏ ॥ ਚੰਦ੍ਰਕ ਬਾਨ ਲਗੇ ਤਿਹ ਕਉ ਦੁਹ ਕੇ ਸਿਰ ਕਾਟ ਕੈ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਏ ॥ ਯੌਂ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਮਨ ਮੈ ਮਨੁ ਮੁੰਡਨ ਕੋ ਘਰ ਹੀ ਧਰਿ ਆਏ ॥੧੩੫੮॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਜੁੱਧ ਪ੍ਰਬੰਧੇ ਦਸ ਭੂਪ ਅਨੂਪ ਸਿੰਘ ਸਹਿਤ ਬਧ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥

ਅਥ ਕਰਮ ਸਿੰਘਾਦਿ ਪੰਚ ਭੂਪ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ॥ਛਪੈ ਛੰਦ ॥ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਜਯ ਸਿੰਘ ਅਉਰ ਭਟ ਰਨ ਮੈ ਆਏ ॥ ਜਾਲਪ ਸਿੰਘ ਅਰੁ ਗਜਾ ਸਿੰਘ ਅਤਿ ਕੋਪ ਬਢਾਏ ॥ ਜਗਤ ਸਿੰਘ ਨ੍ਰਿਪ ਪਾਂਚ ਮਹਾਂ ਸੁੰਦਰ ਸੂਰੇ ਬਰ ॥ ਤੁਮਲ ਕਰਯੋ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਘਨੇ ਮਾਰੇ ਜਾਦਵ ਨਰ ॥ ਤਬ ਸਸਤ੍ਰ ਕ੍ਰਿਤਾਸਤ੍ਰ ਸਿੰਘ ਕਸ ਚਤੁਰ ਭੂਪ ਮਿਰਤਕ ਕੀਏ ॥ ਇਕ ਜਗਤ ਸਿੰਘ ਜੀਵਤ ਬਚਯੋ ਛਤ੍ਰਾਪਨ ਦ੍ਰਿਢ ਧਰਿ ਹੀਏ ॥੧੩੫੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਜਾਲਪ ਸਿੰਘ ਧਾਏ ॥ ਗਜਾ ਸਿੰਘ ਜੈ ਸਿੰਘ ਜੁ ਆਏ ॥ ਜਗਤ ਸਿੰਘ ਅਤਿ ਗਰਬੁ ਜੁ ਕੀਨੋ ॥ ਤਾ ਤੇ ਕਾਲ ਪ੍ਰੇਰਿ ਰਨਿ ਦੀਨੋ ॥੧੩੬੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਜਾਲਪ ਸਿੰਘ ਗਜਾ ਸਿੰਘ ਬਰਬੀਰ ॥ ਜਯ ਸਿੰਘ ਸਹਿਤ ਕ੍ਰਿਤਾਸ ਸਿੰਘ ਹਨੇ ਚਾਰ ਰਣ ਧੀਰ ॥੧੩੬੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸਿੰਘ ਕ੍ਰਿਤਾਸ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਹਰਿ ਕੀ ਦਿਸ ਕੇ ਨ੍ਰਿਪ ਚਾਰ ਸੰਘਾਰੇ ॥

ਅਉਰ ਹਨੇ ਸੁ ਬਨੈਤ ਬਨੇ ਜਦੁਬੀਰ ਘਨੇ ਜਮ ਲੋਕ ਸਿਧਾਰੇ ॥ ਜਾਇ ਭਿਰੰਯੋ ਜਗਤੇਸ ਬਲੀ ਸੰਗ ਆਪਨੇ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਸੰਭਾਰੇ ॥ ਅਉਰ ਜਿਤੇ ਰਨਿ ਠਾਢੇ ਹੁਤੇ ਭਟ ਪੇਖਿ ਤਿਨੈ ਸਰ ਜਾਲ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥੧੩੬੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮਾਰਿ ਬਿਦਾਰ ਦਯੋ ਦਲ ਕੋ ਬਹੁਰੋ ਕਰ ਮੈ ਕਰਵਾਰ ਸੰਭਾਰੰਯੋ ॥ ਧਾਇ ਕੈ ਜਾਇ ਕੈ ਆਇ ਅਰੰਯੋ ਜਗਤੇਸ ਕੇ ਸੀਸਹੂੰ ਹਾਥ ਪ੍ਰਹਾਰੰਯੋ ॥ ਦੁਇ ਧਰ ਹੋਇ ਕੈ ਭੂਮਿ ਗਿਰੰਯੋ ਰਥ ਤੇ ਤਿਹ ਕੋ ਕਬਿ ਭਾਵ ਬਿਚਾਰੰਯੋ ॥ ਮਾਨੁ ਪਹਾਰ ਕੇ ਊਪਰਿ ਸਾਲਹਿ ਬੀਜ ਪਰੀ ਤਿਹ ਦੁਇ ਕਰ ਡਾਰੰਯੋ ॥੧੩੬੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਠਨ ਸਿੰਘ ਹਰਿ ਕਟਕ ਤੇ ਆਯੋ ਯਾ ਪਰ ਧਾਇ ॥ ਮੱਤ ਦੁਰਦ ਜਿਉ ਸਿੰਘ ਪੈ ਆਵਤ ਕੋਪ ਬਢਾਇ ॥੧੩੬੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਆਵਤ ਹੀ ਅਰਿ ਕੋ ਤਿਹ ਹੇਰਿ ਸੁ ਏਕ ਹੀ ਬਾਨ ਕੇ ਸੰਗ ਸੰਘਾਰੰਯੋ ॥ ਅਉਰ ਜਿਤੋ ਦਲ ਸਾਥ ਹੁਤੋ ਤਿਹ ਕੋ ਘਰਿ ਏਕ ਬਿਖੈ ਹਨਿ ਡਾਰੰਯੋ ॥ ਬੀਰ ਘਨੇ ਜਦੁਬੀਰਨ ਕੇ ਹਤਿ ਕੋਪ ਕੈ ਸਜਾਮ ਕੀ ਓਰ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਆਇ ਲਰੋ ਨ ਡਰੋ ਹਰਿ ਜੂ ਰਨਿ ਠਾਢੇ ਕਹਾਂ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੰਯੋ ॥੧੩੬੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਤਉ ਹਰਿ ਜੂ ਕਰਿ ਕੋਪ ਚਲੰਯੋ ਤਬ ਦਾਰੁਕ ਸਜੰਦਨ ਕੋ ਸੁ ਧਵਾਯੋ ॥ ਪਾਨਿ ਲਿਯੋ ਅਸਿ ਸਜਾਮ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਤਾਹਿ ਹਕਾਰ ਕੈ ਤਾਕਿ ਚਲਾਯੋ ॥ ਢਾਲ ਕ੍ਰਿਤਾਸਤ੍ਰ ਸਿੰਘ ਲਈ ਕਰਿ ਤਾਹਿ ਕੀ ਓਟ ਕੈ ਵਾਰ ਬਚਾਯੋ ॥ ਅਪੁਨੀ ਕਾਢਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਮਜਾਨ ਤੇ ਦਾਰੁਕ ਕੇ ਤਨ ਘਾਉ ਲਗਾਯੋ ॥੧੩੬੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੁੱਧੁ ਕਰੈਂ ਕਰਵਾਰਨ ਕੋ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਦੋਊ ਕ੍ਰੋਧ ਬਢਾਏ ॥ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਜੂ ਅਰਿ ਘਾਇ ਲਗੰਯੋ ਤਬ ਹੀ ਹਰਿ ਕੋ ਰਿਪੁ ਘਾਇ ਲਗਾਏ ॥ ਕਉਤਕ ਦੇਖਿ ਦੋਊ ਠਟਕੇ ਦਲ ਬਿਓਮ ਤੇ ਦੇਵਨ ਬੈਨ ਸੁਨਾਏ ॥ ਲਾਗੀ ਅਵਾਰ ਮੁਰਾਰਿ ਸੁਨੋ ਪਲ ਮੈ ਮਧੁ ਸੇ ਮੁਰ ਸੇ ਤੁਮ ਘਾਏ ॥੧੩੬੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਚਾਰ ਮਹੂਰਤ ਜੁੱਧੁ ਭਯੋ ਤਕਿ ਕੈ ਹਰਿ ਜੂ ਇਹ ਘਾਤ ਬਿਚਾਰੰਯੋ ॥ ਮਾਰਹੁ ਨਾਹਿ ਕਹੰਯੋ ਸੁ ਸਹੀ ਮੁਰ ਕੈ ਅਰਿ ਪਾਛੇ ਕੀ ਓਰ ਨਿਹਾਰੰਯੋ ॥ ਆਸੁਹਿ ਤੀਛਨ ਲੈ ਅਸਿ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਸੱਤ੍ਰ ਕੀ ਗ੍ਰੀਵ ਕੇ ਊਪਰ ਝਾਰੰਯੋ ॥ ਐਸੀਏ ਭਾਂਤਿ ਹਨੰਯੋ ਰਿਪੁ ਕਉ ਅਪਨੇ ਦਲ ਕੋ ਸਭ ਤ੍ਰਾਸ ਨਿਵਾਰੰਯੋ ॥੧੩੬੮॥ ਯੋਂ ਅਰਿ ਮਾਰਿ ਲਯੋ ਰਨ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਮੈ ਹਰਿ ਜੂ ਸੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥ ਅਪਨੀ ਸੈਨ ਨਿਹਾਰਿ ਮੁਰਾਰਿ ਮਹਾਂ ਬਲੁ ਧਾਰ ਕੈ ਸੰਖ ਬਜਾਯੋ ॥ ਸੰਤ ਸਹਾਇਕ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਹੈ ਸਭ ਲਾਇਕ ਨਾਮ ਕਹਾਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਜੂ ਮੁਖ ਐਸੇ ਕਹਯੋ ਚਤੁਰੰਗ ਚਮੂੰ ਰਨ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥੧੩੬੯॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਜੁੱਧ ਪ੍ਰਬੰਧੇ ਪਾਂਚ ਭੂਪ ਬਧਹ ॥

ਅਥ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਿਹ ਭੂਪਤਿ ਕੋ ਮਿਤ੍ਰ ਇਕ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਜਿਹ ਨਾਮ ॥ ਪੈਰੇ ਸਮਰ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਬਹੁ ਮਹਾਂ ਰਥੀ ਬਲ ਧਾਮ ॥੧੩੭੦॥ ਕ੍ਰੁੱਧਤ ਹ੍ਵੈ ਅਤਿ ਮਨ ਬਿਖੈ ਚਾਰ ਭੂਪ ਤਿਹ ਸਾਥ ॥ ਜੁੱਧੁ ਕਰਨਿ ਹਰਿ ਸਿਉਂ ਚਲ੍ਯੋ ਅਮਿਤ ਸੈਨ ਲੈ ਸਾਥ ॥੧੩੭੧॥ ਛਪੈ ॥ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਬਰ ਸਿੰਘ ਅਉਰ ਨ੍ਰਿਪ ਗਵਨ ਸਿੰਘ ਬਰ ॥ ਧਰਮ ਸਿੰਘ ਭਵ ਸਿੰਘ ਬਡੇ ਬਲਵੰਤ ਜੁੱਧੁ ਕਰ ॥ ਰਥ ਅਨੇਕ ਸੰਗ ਲੀਏ ਸੁਭਟ ਬਹੁ ਬਾਜਤ ਸੱਜਤ ॥ ਦਸ ਹਜਾਰ ਗਜ ਮੱਤ ਚਲੇ ਘਨਿਯਰ ਜਿਮ ਗੱਜਤ ॥ ਮਿਲਿ ਘੇਰਿ ਲਿਯੋ ਤਿਨ ਕਉ ਤਿਨੋ ਸੁ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਜਸੁ ਲਖਿ ਲਿਯੋ ॥ ਰਿਤੁ ਪਾਵਸ ਮੈ ਘਨ ਘਟਾ ਜਿਉ ਘੋਰ ਮਨੋ ਨਰ ਬੋਲਿਯੋ ॥੧੩੭੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਾਦਵ ਕੀ ਸੈਨਾਹੁੰ ਤੇ ਨਿਕਸੇ ਭੂਪ ਸੁ ਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਸਰਸ ਸਿੰਘ ਬੀਰ ਸਿੰਘ ਮਹਾਂ ਸਿੰਘ ਸਿੰਘ ਸਾਰ ॥੧੩੭੩॥ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਕੇ ਸੰਗ ਨ੍ਰਿਪ ਚਾਰਿ ਚਾਰੁ ਮਤਿਵੰਤ ॥ ਹਰਿ ਕੀ ਓਰ ਚਲੇ ਮਨੋ ਆਯੋ ਇਨ ਕੋ ਅੰਤ ॥੧੩੭੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਰਸ ਮਹਾਂ ਅਉ ਸਾਰ ਪੁਨਿ ਬੀਰ ਸਿੰਘ ਏ ਚਾਰ ॥ ਜਾਦਵ ਸੈਨਾ ਤੇ ਤਬੈ ਨਿਕਸੇ ਅਤਿ ਬਲ ਧਾਰਿ ॥੧੩੭੫॥ ਹਰਿ ਕੀ ਦਿਸ ਕੇ ਚਤੁਰ ਨ੍ਰਿਪ ਤਿਨ ਵਹ ਲੀਨੇ ਮਾਰ ॥ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਅਤਿ ਕੋਪ ਕਰਿ ਦੀਨੋ ਇਨਹਿ ਸੰਘਾਰ ॥੧੩੭੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਓਰ ਤੇ ਅਉਰ ਨਰੇਸ ਚਲੇ ਤਿਨ ਸੰਗਿ ਮਹਾਂ ਦਲੁ ਲੀਨੋ ॥ ਸੂਰਤ ਸਿੰਘ ਸਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਚਲ੍ਯੋ ਬਰ ਸਿੰਘ ਸੁ ਕੋਪ ਪ੍ਰਬੀਨੋ ॥ ਅਉ ਮਤਿ ਸਿੰਘ ਸਜ੍ਯੋ ਤਨ ਕਉਚ ਸੁ ਸਸਤ੍ਰਨ ਅਸਤ੍ਰਨ ਮਾਂਝਿ ਪ੍ਰਵੀਨੋ ॥ ਧਾਇ ਕੈ ਸ੍ਰੀ ਖੜਗੇਸ ਕੇ ਸੰਗਿ ਸੁ ਚਾਰ ਹੀ ਭੂਪਨ ਆਹਵ ਕੀਨੋ ॥੧੩੭੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਤਿ ਚਾਰੋ ਭੂਪਤਿ ਲਰੇ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਕੇ ਸੰਗਿ ॥ ਉਤ ਦੋਊ ਦਿਸ ਕੀ ਲਰਤ ਸਬਲ ਸੈਨ ਚਤੁਰੰਗਿ ॥੧੩੭੮॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਰਥੀ ਸੰਗਿ ਰਥੀ ਮਹਾਰਥੀ ਸੰਗਿ ਮਹਾਰਥੀ ਸਵਾਰ ਸਜੋਂ ਸਵਾਰ ਅਤਿ ਕੋਪ ਕੈ ਕੈ ਮਨ ਮੈ ॥ ਪੈਦਲ ਸਜੋਂ ਪੈਦਲ ਲਰਤ ਭਏ ਰਨ ਬੀਚ ਜੁੱਧੁ ਹੀ ਮੈ ਰਾਖ੍ਯੋ ਮਨ ਰਾਖ੍ਯੋ ਨਾ ਗ੍ਰਿਹਨ ਮੈ ॥ ਸੈਥੀ ਜਮਦਾਰ ਤਰਵਾਰੈ ਘਨੀ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਮੁਸਲੀ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਬਾਨ ਚਲੈ ਤਾਹੀ ਛਿਨ ਮੈ ॥ ਦੰਤਨ ਸਜੋਂ ਦੰਤੀ ਪੈ ਬਜੰਤ੍ਰਨਿ ਬਜੰਤ੍ਰੀ ਲਰ੍ਯੋ ਚਾਰਨ ਸਜੋਂ ਚਾਰਨ ਭਿਰ੍ਯੋ ਹੈ ਤਾਹੀ ਰਨ ਮੈ ॥੧੩੭੯॥

ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਹੁਰੋ ਸਰ ਸਿੰਘ ਹਤਿਓ ਰਿਸ ਕੈ ਮਹਾਂ ਸਿੰਘਹਿ ਮਾਰ ਲਯੋ ਜਬ ਹੀ ॥ ਪੁਨਿ ਸੂਰਤ ਸਿੰਘ ਸਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਸੁ ਸੁੰਦਰ ਸਿੰਘ ਹਨ੍ਯੋ ਤਬ ਹੀ ॥ ਬਰ ਸ੍ਰੀ ਮਤਿ ਸਿੰਘ ਕੋ ਸੀਸ ਕਟ੍ਯੋ ਲਖਿ ਜਾਦਵ ਸੈਨ ਗਈ ਦਬ ਹੀ ॥ ਨਭ ਮੈ ਗਨ ਕਿੰਨਰ ਸ੍ਰੀ ਖੜਗੇਸ ਕੀ ਕੀਰਤਿ ਗਾਵਤ ਹੈ ਸਬ ਹੀ ॥੧੩੯੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਛਿਅ ਭੂਪਨ ਕੋ ਛੈ ਕਿਯੋ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਬਲ ਧਾਮ ॥ ਅਉਰੋ ਭੂਪਤਿ ਤੀਨ ਬਰ ਧਾਇ ਲਰੈ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ॥੧੩੯੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਰਨ ਸਿੰਘ ਪੁਨਿ ਅਰਨਸੀ ਸਿੰਘ ਬਰਨ ਸੁ ਕੁਮਾਰ ॥ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਰੁਪਿ ਰਨਿ ਰਹ੍ਯੋ ਏ ਤੀਨੋ ਸੰਘਾਰਿ ॥੧੩੯੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮਾਰ ਕੈ ਭੂਪ ਬਡੇ ਰਨ ਮੈ ਰਿਸ ਕੈ ਬਹੁਰੋ ਧਨੁ ਬਾਨੁ ਲਿਯੋ ॥ ਸਿਰ ਕਾਟਿ ਦਏ ਬਹੁ ਸੱਤ੍ਰਨ ਕੇ ਕਰ ਅਤ੍ਰਨ ਲੈ ਪੁਨਿ ਜੁੱਧੁ ਕਿਯੋ ॥ ਜਿਮ ਰਾਵਨ ਸੈਨ ਹਤੀ ਨ੍ਰਿਪ ਰਾਘਵ ਤਿਉ ਦਲੁ ਮਾਰਿ ਬਿਦਾਰ ਦਿਯੋ ॥ ਗਨ ਭੂਤ ਪਿਸਾਚ ਸਿੰਗ੍ਰਾਲਨ ਗੀਧਨ ਜੋਗਨਿ ਸ੍ਰੋਉਨ ਅਘਾਇ ਪਿਯੋ ॥੧੩੯੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਕਰਿ ਖੜਗ ਲੈ ਰੁਦ੍ਰ ਰਸਹਿ ਅਨੁਰਾਗ ॥ ਯੌਂ ਡੋਲਤ ਰਨਿ ਨਿਡਰ ਹੁਇ ਮਾਨੋ ਖੇਲਤ ਫਾਗ ॥੧੩੯੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਾਨ ਚਲੇ ਤੇਈ ਕੁੰਕਮ ਮਾਨਹੁ ਮੂਠ ਗੁਲਾਲ ਕੀ ਸਾਂਗ ਪ੍ਰਹਾਰੀ ॥ ਢਾਲ ਮਨੋ ਡਫ ਮਾਲ ਬਨੀ ਹਥ ਨਾਲ ਬੰਦੂਕ ਛੁਟੇ ਪਿਚਕਾਰੀ ॥ ਸ੍ਰੋਉਨ ਭਰੇ ਪਟ ਬੀਰਨ ਕੇ ਉਪਮਾ ਜਨ ਘੋਰ ਕੈ ਕੇਸਰ ਡਾਰੀ ॥ ਖੇਲਤ ਫਾਗ ਕਿ ਬੀਰ ਲਰੈ ਨਵਲਾਸਿ ਲੀਏ ਕਰਵਾਰ ਕਟਾਰੀ ॥੧੩੯੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਅਤਿ ਲਰਤ ਹੈ ਰਸ ਰੁਦ੍ਰਹਿ ਅਨੁਰਾਗਿ ॥ ਰਨ ਚੰਚਲਤਾ ਬਹੁ ਕਰਤ ਜਨੁ ਨਟੂਆ ਬਡ ਭਾਗਿ ॥੧੩੯੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸਾਰਥੀ ਅਪਨੇ ਸੋਂ ਕਹਿ ਕੈ ਸੁ ਧਵਾਇ ਤਹੀ ਰਥ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਵੈ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਪ੍ਰਹਾਰਤ ਸੂਰਨ ਪੈ ਕਰਿ ਹਾਥਨ ਕੋ ਅਰਥਾਵ ਦਿਖਾਵੈ ॥ ਦੁੰਦਭਿ ਢੋਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਬਜੈ ਕਰਵਾਰ ਕਟਾਰਨ ਤਾਲ ਬਜਾਵੈ ॥ ਮਾਰਹਿ ਮਾਰ ਉਚਾਰ ਕਰੈ ਮੁਖਿ ਯੌਂ ਕਰਿ ਨ੍ਰਿੱਤ ਅਉ ਗਾਨ ਸੁਨਾਵੈ ॥੧੩੯੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮਾਰਹਿ ਮਾਰ ਅਲਾਪ ਉਚਾਰਤ ਦੁੰਦਭਿ ਢੋਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਅਪਾਰਾ ॥ ਸੱਤ੍ਰਨ ਕੇ ਸਿਰ ਅੱਤ੍ਰ ਤਰਾਕ ਲਗੈ ਤਿਹਿ ਤਾਲਨ ਕੋ ਠਨਕਾਰਾ ॥ ਜੂਝਿ ਗਿਰੇ ਧਰਿ ਰੀਝ ਕੈ ਦੇਤ ਹੈ ਪ੍ਰਾਨਨ ਦਾਨ ਬਡੇ ਰਿਝਵਾਰਾ ॥ ਨ੍ਰਿਤ ਕਰੈਂ ਨਟ ਕੋਪ ਲਰੈਂ ਭਟ ਜੁੱਧ ਕੀ ਠਉਰ ਕਿ ਨ੍ਰਿਤ ਅਖਾਰਾ ॥੧੩੯੮॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਰਨ ਭੂਮਿ ਭਈ ਰੰਗ ਭੂਮਿ ਮਨੋ ਧੁਨਿ ਦੁੰਦਭਿ ਬਾਜਿ ਮ੍ਰਿਦੰਗਹਿ ਯੋ ॥ ਸਿਰ ਸੱਤ੍ਰਨ ਕੇ ਪਰ ਅੱਤ੍ਰ ਲਗੈ ਤਤਕਾਰ ਤਰਾਕਨਿ ਤਾਲ ਲਿਯੋ

॥ ਅਸਿ ਲਾਗਤ ਝੂਮਿ ਗਿਰੈਂ ਮਰ ਕੈ ਭਟ ਪ੍ਰਾਨਨ ਮਾਨਹੁ ਦਾਨ ਦਿਯੋ ॥ ਬਰ ਨ੍ਰਿਤ ਕਰੈਂ ਕਿ ਲਰੈਂ ਨਟ ਜਯੋਂ ਨ੍ਰਿਪ ਮਾਰਹਿ ਮਾਰ ਸੁ ਰਾਗ ਕਿਯੋ ॥੧੩੮੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਤੌ ਜੁੱਧੁ ਹਰਿ ਹੇਰਿ ਕੈ ਸਭਹਨਿ ਕਹਯੋ ਸੁਨਾਇ ॥ ਕੋ ਭਟ ਲਾਇਕ ਸੈਨ ਮੈ ਲਰੈ ਜੁ ਯਾ ਸੰਗ ਜਾਇ ॥੧੩੯੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਘਨ ਸਿੰਘ ਘਾਤ ਸਿੰਘ ਦੋਊ ਜੋਧੇ ॥ ਜਾਤ ਨ ਕਿਸੀ ਸੁਭਟ ਤੇ ਸੋਧੇ ॥ ਘਨ ਸੁਰ ਸਿੰਘ ਘਮੰਡ ਸਿੰਘ ਧਾਏ ॥ ਮਾਨਹੁ ਚਾਰੋ ਕਾਲ ਪਠਾਏ ॥੧੩੯੧॥ ਤਬ ਤਿਹ ਤਕਿ ਚਹੂੰਅਨ ਸਰ ਮਾਰੇ ॥ ਚਾਰੋ ਪ੍ਰਾਨ ਬਿਨਾ ਕਰਿ ਡਾਰੇ ॥ ਸਜੰਦਨ ਅਸ੍ਵ ਸੂਤ ਸਭ ਘਾਏ ॥ ਸੈਨ ਸਹਿਤ ਜਮ ਲੋਕ ਪਠਾਏ ॥੧੩੯੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਚਪਲ ਸਿੰਘ ਅਰੁ ਚਤੁਰ ਸਿੰਘ ਚੰਚਲ ਸ੍ਰੀ ਬਲਵਾਨ ॥ ਚਿਤ੍ਰ ਸਿੰਘ ਅਰੁ ਚਉਪ ਸਿੰਘ ਮਹਾਰਥੀ ਸੁਰ ਗਜਾਨ ॥੧੩੯੩॥ ਛਤ੍ਰ ਸਿੰਘ ਅਰੁ ਮਾਨ ਸਿੰਘ ਸੱਤ੍ਰ ਸਿੰਘ ਬਲਬੰਡ ॥ ਸਿੰਘ ਚਮੂੰ ਪਤਿ ਅਤਿ ਬਲੀ ਭੁਜ ਬਲ ਤਾਹਿ ਅਖੰਡ ॥੧੩੯੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਭੂਪ ਦਸੋ ਰਿਸ ਕੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਖੜਗੇਸ ਕੇ ਊਪਰਿ ਧਾਏ ॥ ਆਵਤ ਹੀ ਬਲ ਕੈ ਧਨੁ ਲੈ ਸੁ ਨਿਖੰਗਨ ਤੇ ਬਹੁ ਬਾਨ ਚਲਾਏ ॥ ਬਾਜਿ ਹਨੇ ਸਤ ਦੁਇ ਅਰੁ ਗੈ ਸਤ ਤ੍ਰੈ ਸਤ ਬੀਰ ਮਹਾਂ ਤਬ ਘਾਏ ॥ ਬੀਸ ਰਥੀ ਅਉ ਮਹਾਂ ਰਥਿ ਤੀਸ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਜਮਲੋਕ ਪਠਾਏ ॥੧੩੯੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਪੁਨਿ ਧਾਇ ਹਨੇ ਸਤ ਗੈ ਹਯ ਦ੍ਵੈ ਸਤ ਅਯੁਤ ਪਦਾਂਤ ਹਨੇ ਰਨ ਮੈਂ ॥ ਸੁ ਮਹਾਰਥੀ ਅਉਰ ਪਚਾਸ ਹਨੇ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਸੁ ਤਹੀ ਛਿਨ ਮੈਂ ॥ ਦਸਹੂੰ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਬਹੁ ਸੈਨ ਭਜੀ ਲਖਿ ਜਿਉ ਮ੍ਰਿਗ ਕੇਹਰਿ ਕਉ ਬਨ ਮੈਂ ॥ ਤਿਹ ਸੰਘਰ ਮੈ ਖੜਗੇਸ ਬਲੀ ਰੁਪਿ ਠਾਢ੍ਹ ਰਹਯੋ ਰਿਸ ਕੈ ਮਨ ਮੈ ॥੧੩੯੬॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਦਸੋ ਭੂਪ ਰਨ ਪਾਰਯੋ ਸੈਨ ਕਉ ਬਿਪਤ ਡਾਰਯੋ ਬੀਰ ਪ੍ਰਨ ਧਾਰਯੋ ਨ ਡਰੈ ਹੈ ਕਾਹੂ ਆਨ ਸੋਂ ॥ ਏਈ ਦਸ ਭੂਪਤਿ ਰਿਸਾਇ ਸਮੁਹਾਇ ਗਏ ਉਤ ਆਏ ਸੌਂਹੇ ਭਯੋ ਮਹਾ ਸੂਰ ਮਾਨ ਸੋਂ ॥ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਅਤਿ ਕ੍ਰੁੱਧ ਹ੍ਵੈ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਤਾਨ ਕੈ ਕਮਾਨ ਕੋ ਲਗਾਈ ਜਿਹ ਕਾਨ ਸੋਂ ॥ ਗਜਰਾਜ ਭਾਰੇ ਅਰੁ ਜੁੱਧ ਕੇ ਕਰਾਰੇ ਭੂਪ ਦਸੋ ਮਾਰ ਡਾਰੇ ਤਿਨ ਦਸ ਦਸ ਬਾਨ ਸੋਂ ॥੧੩੯੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪਾਂਚ ਬੀਰ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਗਏ ਸੁ ਅਰਿ ਪਰ ਦਉਰਿ ॥ ਛਕਤ ਸਿੰਘ ਅਰੁ ਛਤ੍ਰ ਸਿੰਘ ਛੋਹ ਸਿੰਘ ਸਿੰਘ ਗਉਰ ॥੧੩੯੮॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਛਲ ਬਲ ਸਿੰਘ ਜਿਹ ਨਾਮ ਮਹਾਂਬੀਰ ਬਲ ਬੀਰ ਕੋ ॥ ਲਏ ਖੜਗ ਕਰਿ ਚਾਮ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਪਰ ਸੋ ਚਲਯੋ ॥੧੩੯੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਹੀ ਪਾਂਚ ਬੀਰ

ਮਿਲਿ ਧਾਏ ॥ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਕੇ ਊਪਰਿ ਆਏ ॥ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਤਬ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰੇ ॥ ਸਭ ਹੀ ਪ੍ਰਾਨ ਬਿਨਾ ਕਰਿ ਡਾਰੇ ॥੧੪੦੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦ੍ਵਾਦਸ ਜੋਧੇ ਕ੍ਰਿਸਨ ਕੇ ਅਤਿ ਬਲ ਬੰਡ ਅਖੰਡ ॥ ਜੀਤ ਲਯੋ ਹੈ ਜਗਤ ਜਿਨ ਬਲ ਕਰਿ ਭੁਜਾ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥੧੪੦੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਾਲਮ ਸਿੰਘ ਮਹਾਂਮਤਿ ਸਿੰਘ ਜਗਾਜਤ ਸਿੰਘ ਲਏ ਅਸਿ ਧਾਯੋ ॥ ਸਿੰਘ ਧਨੇਸ ਕ੍ਰਿਪਾਵਤ ਸਿੰਘ ਸੁ ਜੋਬਨ ਸਿੰਘ ਮਹਾਂ ਬਰ ਪਾਯੋ ॥ ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ ਚਲ੍ਯੋ ਜਗ ਸਿੰਘ ਸਦਾ ਸਿੰਘ ਲੈ ਜਸ ਸਿੰਘ ਰਿਸਾਯੋ ॥ ਬੀਰਮ ਸਿੰਘ ਲਏ ਸਕਤੀ ਕਰ ਮੈ ਖੜਗੇਸ ਸੋ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥੧੪੦੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਜਿਹ ਨਾਮ ਭਟ ਸੋਊ ਭਯੋ ਤਿਨ ਸੰਗਿ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰ ਕਰਿ ਮੈ ਲਿਯੋ ਸਾਜ੍ਯੋ ਕਵਚ ਨਿਖੰਗ ॥੧੪੦੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਖੜਗੇਸ ਬਲੀ ਕਹੁ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਸਭ ਭੂਪਨ ਬਾਨ ਪ੍ਰਹਾਰ ਕਰ੍ਯੋ ਹੈ ॥ ਠਾਢੁ ਰਹ੍ਯੋ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਭੂ ਪਰਿ ਮੇਰੁ ਸੋਂ ਆਹਵ ਤੇ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਟਰ੍ਯੋ ਹੈ ॥ ਕੋਪ ਸੋ ਓਪ ਬਢੀ ਤਿਹ ਆਨਨ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਕਬਿ ਭਾਉ ਧਰ੍ਯੋ ਹੈ ॥ ਰੋਸ ਕੀ ਆਗ ਪ੍ਰਚੰਡ ਭਈ ਸਰ ਪੁੰਜ ਛੁਟੇ ਮਨੁ ਘੀਉ ਪਰ੍ਯੋ ਹੈ ॥੧੪੦੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੋ ਦਲ ਹੋ ਹਰਿ ਬੀਰਨਿ ਕੇ ਸੰਗ ਸੋ ਤੁ ਕਛੂ ਅਰਿ ਮਾਰਿ ਲਯੋ ਹੈ ॥ ਫੇਰ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਰੁਪ ਕੈ ਅਸਿ ਲੈ ਜਿਯ ਮੈ ਪੁਨਿ ਕੋਪ ਭਯੋ ਹੈ ॥ ਮਾਰਿ ਬਿਦਾਰ ਦਯੋ ਘਟ ਗਯੋ ਦਲ ਸੋ ਕਬਿ ਕੇ ਮਨ ਭਾਉ ਨਯੋ ਹੈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਸੂਰ ਪ੍ਰਲੈ ਕੋ ਚੜ੍ਹ੍ਯੋ ਜਲ ਸਾਗਰ ਕੋ ਸਭ ਸੂਕ ਗਯੋ ਹੈ ॥੧੪੦੫॥ ਪ੍ਰਿਥਮੇ ਤਿਨ ਕੀ ਭੁਜ ਕਾਟਿ ਦਈ ਫਿਰ ਕੇਤਿਨ ਕੇ ਸਿਰ ਕਾਟ ਦਏ ॥ ਰਥ ਬਾਜਨ ਸੂਤ ਸਮੇਤ ਸਭੈ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਰਨ ਬੀਚ ਛਏ ॥ ਜਿਨ ਕੀ ਸੁਖ ਕੇ ਸੰਗ ਆਯੁ ਕਟੀ ਤਿਨ ਕੀ ਲੁਥ ਜੰਬੁਕ ਗੀਧ ਖਏ ॥ ਜਿਨ ਸੱਤ੍ਰੁ ਘਨੇ ਰਨ ਮਾਂਝਿ ਹਨੇ ਸੋਊ ਸੰਘਰ ਮੈ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਨ ਭਏ ॥੧੪੦੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਦ੍ਵਾਦਸ ਭੂਪਨ ਕੋ ਹਨ ਕੈ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਰਨ ਮੈ ਨ੍ਰਿਪ ਛਾਜ੍ਯੋ ॥ ਮਾਨਹੁ ਦੂਰ ਘਨੋ ਤਮ ਕੈ ਦਿਨ ਆਧਿਕ ਮੈ ਦਿਵਰਾਜ ਬਿਰਾਜ੍ਯੋ ॥ ਗਾਜਤ ਹੈ ਖੜਗੇਸ ਬਲੀ ਧੁਨਿ ਜਾ ਸੁਨਿ ਕੈ ਘਨ ਸਾਵਨ ਲਾਜ੍ਯੋ ॥ ਕਾਲ ਪ੍ਰਲੈ ਜਿਉ ਕਿਰਾਰਨ ਤੇ ਬਢ ਮਾਨਹੁ ਨੀਰਧਿ ਕੋਪ ਕੈ ਗਾਜ੍ਯੋ ॥੧੪੦੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਅਉਰ ਕਿਤੀ ਜਦੁਬੀਰ ਚਮੂੰ ਨ੍ਰਿਪ ਇਉ ਪੁਰਖੱਤ ਦਿਖਾਇ ਭਜਾਈ ॥ ਅਉਰ ਜਿਤੇ ਭਟ ਆਇ ਭਿਰੇ ਤਿਨ ਪ੍ਰਾਨਨ ਕੀ ਸਭ ਆਸ ਚੁਕਾਈ ॥ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਅਸਿ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਜਿਨ ਧਾਇ ਕੈ ਆਇ ਕੈ ਕੀਨਿ ਲਰਾਈ ॥ ਅੰਤ ਕੋ ਅੰਤਕ ਧਾਮ ਗਏ ਤਿਨ ਨਾਹਕ ਅਪਨੀ

ਦੇਹ ਗਵਾਈ ॥੧੪੦੮॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਹੁਰੋ ਰਨ ਮੈ ਰਿਸ ਕੈ ਦਸ ਸੈ ਗਜ ਐਤ ਤੁਰੰਗ ਚਮੂੰ ਹਨਿ ਡਾਰੀ ॥ ਦੁਇ ਸਤ ਸਜੰਦਨ ਕਾਟਿ ਦਏ ਬਹੁ ਬੀਰ ਹਨੇ ਬਲੁ ਕੈ ਅਸਿ ਧਾਰੀ ॥ ਬੀਸ ਹਜਾਰ ਪਦਾਂਤ ਹਨੇ ਦ੍ਰੁਮ ਸੇ ਗਿਰ ਹੈਂ ਰਨ ਭੂਮਿ ਮਝਾਰੀ ॥ ਮਨੁ ਹਨੂੰ ਰਿਸਿ ਰਾਵਨ ਬਾਗ ਕੀ ਮੂਲਹੂੰ ਤੇ ਜਰ ਮੇਖ ਉਖਾਰੀ ॥੧੪੦੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਰਾਛਸ ਅਛ੍ਰ ਹੁਤੋ ਹਰਿ ਕੀ ਦਿਸ ਸੋ ਬਲ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਊਪਰਿ ਧਾਯੋ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿ ਸਭੈ ਅਪਨੇ ਚਪਲਾ ਸਮ ਲੈ ਅਸਿ ਕੋਪ ਬਢਾਯੋ ॥ ਗਾਜਤ ਹੀ ਬਰਖ੍ਯੋ ਬਰਖਾ ਸਰ ਸਜਾਮ ਕਬੀਸਰ ਯੌਂ ਗੁਨ ਗਾਯੋ ॥ ਮਾਨਹੁ ਗੋਪਨ ਕੇ ਗਨ ਪੈ ਅਤਿ ਕੋਪ ਕਿਯੇ ਮਘਵਾ ਚੜਿ ਆਯੋ ॥੧੪੧੦॥ ਦੈਤ ਚਮੂੰ ਘਨ ਜਿਉ ਉਮਡੀ ਮਨ ਮੈ ਨ ਕਛੂ ਨ੍ਰਿਪਹੂੰ ਡਰੁ ਕੀਨੋ ॥ ਕੋਪ ਬਢਾਇ ਘਨੋ ਚਿਤ ਮੈ ਧਨੁ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰਿ ਭਲੇ ਕਰਿ ਲੀਨੋ ॥ ਖੈਂਚ ਕੈ ਕਾਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ਕਮਾਨ ਸੁ ਛੇਦ ਹ੍ਰਿਦਾ ਸਰ ਸੋਂ ਅਰਿ ਦੀਨੋ ॥ ਮਾਨਹੁ ਬਾਂਬਿ ਮੈ ਸਾਂਪ ਧਸਿਓ ਕਬਿ ਨੇ ਜਸੁ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਇਮ ਚੀਨੋ ॥੧੪੧੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਾਨਨ ਸੰਗਿ ਸੁ ਮਾਰ ਕੈ ਸੱਤ੍ਰੁਨ ਰਾਮ ਭਨੇ ਅਸਿ ਸੋਂ ਪੁਨਿ ਮਾਰਯੋ ॥ ਸ੍ਰੋਉਨ ਸਮੂਹ ਪਰਯੋ ਤਿਹ ਤੇ ਧਰ ਪ੍ਰਾਨ ਬਿਨਾ ਕਰਿ ਭੂ ਪਰਿ ਡਾਰਯੋ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਉਪਮਾ ਲਖਿ ਕੈ ਕਬਿ ਨੇ ਮੁਖ ਤੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਖੱਗ ਲਗਯੋ ਤਿਹ ਕੋ ਨਹਿ ਮਾਨਹੁ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਜਮ ਦੰਡ ਪ੍ਰਹਾਰਯੋ ॥੧੪੧੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਰਾਛਸ ਮਾਰ ਲਯੋ ਜਬ ਹੀ ਤਬ ਰਾਛਸ ਕੋ ਰਿਸ ਕੈ ਦਲੁ ਧਾਯੋ ॥ ਆਵਤ ਹੀ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਬਿਬਧਾਯੁਧ ਲੈ ਅਤਿ ਜੁੱਧ ਮਚਾਯੋ ॥ ਦੈਤ ਘਨੇ ਤਹ ਘਾਇਲ ਹ੍ਵੈ ਬਹੁ ਘਾਇਨ ਸੋਂ ਖੜਗੇਸਹਿ ਘਾਯੋ ॥ ਸੋ ਸਹਿ ਕੈ ਅਸਿ ਕੋ ਗਹਿ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਜੁੱਧ ਕਿਯੋ ਨਹਿ ਘਾਉ ਜਤਾਯੋ ॥੧੪੧੩॥ ਧਾਇ ਪਰੇ ਸਭ ਰਾਛਸਿ ਯਾ ਪਰ ਹੈ ਤਿਨ ਕੇ ਮਨਿ ਕੋਪ ਬਢਯੋ ॥ ਗਹਿ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਗਦਾ ਬਰਛੀ ਤਿਨ ਮਿਆਨਹੁ ਤੇ ਕਰਵਾਰ ਕਢਯੋ ॥ ਸਭ ਦਾਨਵ ਤੇਜ ਪ੍ਰਚੰਡ ਕਿਯੋ ਰਿਸ ਪਾਵਕ ਮੈ ਤਿਨ ਅੰਗ ਡਢਯੋ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਪ੍ਰਹਾਰਤ ਹੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕਉ ਤਨ ਕੰਚਨ ਮਾਨੁ ਸੁਨਾਰ ਗਢਯੋ ॥੧੪੧੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਿਨਹੂੰ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਸੰਗਿ ਜੁੱਧੁ ਕਿਯੋ ਸੁ ਸਭੈ ਇਨਹੂ ਹਤਿ ਕੈ ਤਬ ਦੀਨੇ ॥ ਅਉਰ ਜਿਤੇ ਅਰਿ ਜੀਤ ਬਚੇ ਤਿਨ ਕੇ ਬਧ ਕਉ ਕਰਿ ਆਯੁਧ ਲੀਨੇ ॥ ਤਉ ਇਨ ਭੂਪ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਕਿਯੇ ਸੱਤ੍ਰੁਨ ਕੇ ਤਨ ਮੁੰਡਨ ਹੀਨੇ ॥ ਜੋ ਨ ਡਰੇ ਸੁ ਲਰੇ ਪੁਨਿ ਧਾਇ ਨਿਦਾਨ ਵਹੀ ਨ੍ਰਿਪ ਖੰਡਨ ਕੀਨੇ ॥੧੪੧੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬੀਰ ਬਡੋ ਇਕ ਦੈਤ ਹੁਤੋ ਤਿਨ ਕੋਪ ਕਿਯੋ ਅਤਿ

ਹੀ ਮਨ ਮੈ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੋ ਭੂਪ ਕਉ ਬਾਨ ਹਨੇ ਸਭ ਫੋਕਨ ਲਉ ਗਡ ਗੇ ਤਨ ਮੈ ॥ ਤਬ ਭੂਪਤਿ ਸਾਂਗ ਹਨੀ ਰਿਪੁ ਕੋ ਧਸ ਗੀ ਉਰਿ ਜਿਉ ਚਪਲਾ ਘਨ ਮੈ ॥ ਸੁ ਮਨੋ ਉਰਗੇਸ ਖਗੇਸ ਕੇ ਤ੍ਰਾਸ ਤੇ ਧਾਇ ਕੈ ਜਾਇ ਦੁਰਜੋ ਬਨ ਮੈ ॥੧੪੧੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਲਾਗਤਿ ਸਾਂਗ ਕੇ ਪ੍ਰਾਨ ਤਜੇ ਤਿਹ ਅਉਰ ਹੁਤੇ ਤਿਹ ਕੋ ਅਸਿ ਝਾਰਜੋ ॥ ਕੋਪ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਖੜਗੇਸ ਕਹੈ ਕਬਿ ਰਾਮ ਮਹਾਂ ਬਲ ਧਾਰਜੋ ॥ ਰਾਛਸ ਤੀਸਰ ਹੋ ਤਹ ਠਾਂ ਤਿਹ ਕੋ ਤਬਹੀ ਤਿਹ ਠਉਰ ਸੰਘਾਰਜੋ ॥ ਪ੍ਰਾਨ ਬਿਨਾ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਪਰਜੋ ਮਘਵਾ ਮਨੁ ਬਜ੍ਰ ਭਏ ਨਗੁ ਮਾਰਜੋ ॥੧੪੧੭॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਕੇਤੇ ਰਾਛਸਨ ਹੂੰ ਕੀ ਭੁਜਨ ਕੌ ਕਾਟ ਦਯੋ ਕੇਤੇ ਸਿਰ ਸਤ੍ਰਨ ਕੇ ਖੰਡਨ ਕਰਤ ਹੈ ॥ ਕੇਤੇ ਭਾਜ ਗਏ ਅਰੁ ਕੇਤੇ ਮਾਰ ਲਏ ਬੀਰ ਰਨ ਹੂੰ ਕੀ ਭੂਮਿਹੂ ਤੇ ਪੈਗੁ ਨਾ ਟਰਤ ਹੈ ॥ ਸੈਥੀ ਜਮਦਾਰ ਲੈ ਸਰਾਸਨ ਗਦਾ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਦੁੱਜਨ ਕੀ ਸੈਨਾ ਬੀਚ ਐਸੇ ਬਿਚਰਤ ਹੈ ॥ ਆਗੇ ਹ੍ਵੈ ਲਰਤ ਪਗ ਪਾਛੇ ਨ ਕਰਤ ਡਗ ਕਬੂੰ ਦੇਖਿਯਤ ਕਬੂੰ ਦੇਖਜੋ ਨ ਪਰਤ ਹੈ ॥੧੪੧੮॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਕਬਿਯੋਬਾਚ ॥ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਬਹੁ ਰਾਛਸ ਮਾਰੇ ਕੋਪ ਹੁਇ ॥ ਰਹੇ ਮਨੋ ਮਤਵਾਰੇ ਰਨ ਕੀ ਭੂਮਿ ਸੁਇ ॥ ਜੀਅਤ ਬਚੇ ਤੇ ਭਾਜੇ ਤ੍ਰਾਸ ਬਢਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਜਦੁਪਤਿ ਤੀਰ ਪੁਕਾਰੇ ਸਭ ਹੀ ਆਇ ਕੈ ॥੧੪੧੯॥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਬ ਬ੍ਰਿਜਪਤਿ ਸਭ ਸੈਨ ਕਉ ਐਸੇ ਕਹਜੋ ਸੁਨਾਇ ॥ ਕੋ ਲਾਇਕ ਭਟ ਕਟਕ ਮੈ ਲਰੈ ਜੁ ਯਾ ਸੰਗ ਜਾਇ ॥੧੪੨੦॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਪਤਿ ਕੇ ਬੀਰ ਦੁਇ ਨਿਕਸੇ ਅਤਿ ਕੋਪ ਹੁਇ ॥ ਮਹਾਰਥੀ ਰਨ ਧੀਰ ਇੰਦ੍ਰ ਤੁਲ ਬਿਕ੍ਰਮ ਜਿਨੈ ॥੧੪੨੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸਿੰਘ ਝੜਾਝੜ ਜੂਝਨ ਸਿੰਘ ਗਏ ਤਿਹ ਸਾਮੁਹਿ ਲੈ ਸੁ ਘਨੋ ਦਲੁ ॥ ਘੋਰਨ ਕੀ ਖੁਰ ਬਾਰ ਬਜੈ ਭੂਅ ਕੰਪ ਉਠੀ ਅਰੁ ਸੱਤ ਰਸਾਤਲੁ ॥ ਯੋਂ ਖੜਗੇਸ ਰਹਜੋ ਥਿਰ ਹ੍ਵੈ ਜਿਮ ਪਉਨ ਲਗੈ ਨ ਹਲੈ ਕਨਕਾਚਲੁ ॥ ਤਾ ਪੈ ਬਸਾਵਤ ਹੈ ਨ ਕਛੂ ਸਭ ਹੀ ਜਦੁਬੀਰਨ ਕੋ ਘਟ ਗਯੋ ਬਲੁ ॥੧੪੨੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕੋਪ ਕਿਯੋ ਧਨੁ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਜੁਗ ਭੂਪਨ ਕੀ ਬਹੁ ਸੈਨ ਹਨੀ ਹੈ ॥ ਬਾਜਿ ਘਨੇ ਰਥ ਪਤਿ ਕਰੀ ਅਨੀ ਜੋ ਬਿਧਿ ਤੇ ਨਹਿੰ ਜਾਤ ਗਨੀ ਹੈ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਉਪਮਾ ਮਨ ਮੈ ਲਖ ਕੈ ਮੁਖ ਤੇ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਨੀ ਹੈ ॥ ਜੁੱਧ ਕੀ ਠਉਰ ਨ ਹੋਇ ਮਨੋ ਰਸ ਰੁੱਦ੍ਰ ਕੇ ਖੇਲ ਕੋ ਠਉਰ ਬਨੀ ਹੈ ॥੧੪੨੩॥ ਲੈ ਧਨੁ ਬਾਨ ਧਸਜੋ ਰਨ ਮੈ ਤਿਹ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਕੋਪ ਬਢਿਓ ॥ ਜੁ ਹੁਤੋ ਦਲ ਬੈਰਨ ਕੋ ਸਭ ਹੀ ਰਿਸ ਤੇਜ ਕੇ ਸੰਗ ਪ੍ਰਤੱਛ ਡਢਿਓ

॥ ਅਰਿ ਸੈਨ ਕੋ ਨਾਸ ਕਿਯੋ ਛਿਨ ਮੈ ਜਸੁ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਪਢਿਓ ॥ ਤਮ ਜਿਉ ਡਰ ਕੈ ਅਰਿ ਭਾਜਿ ਗਏ ਇਹ ਸੂਰ ਨਹੀ ਮਨੁ ਸੂਰ ਚਢਿਓ ॥੧੪੨੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕੋਪਿ ਝੜਾ ਝੜ ਸਿੰਘ ਤਬੈ ਅਸਿ ਤੀਛਨ ਲੈ ਕਰਿ ਤਾਹਿ ਪ੍ਰਹਾਰਯੋ ॥ ਭੂਪ ਛਿਨਾਇ ਲਿਯੋ ਕਰ ਤੇ ਬਰ ਕੈ ਅਰਿ ਕੇ ਤਨ ਊਪਰਿ ਝਾਰਯੋ ॥ ਲਾਗਤ ਹੀ ਕਟਿ ਮੂੰਡ ਗਿਰਯੋ ਧਰ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਕਬਿ ਭਾਉ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਮਾਨਹੁ ਈਸ੍ਵਰ ਕੋਪ ਭਯੋ ਸਿਰ ਪੂਤ ਕੋ ਕਾਟਿ ਜੁਦਾ ਕਰਿ ਡਾਰਯੋ ॥੧੪੨੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬੀਰ ਹਨਯੋ ਜਬ ਹੀ ਰਨ ਮੈ ਤਬ ਦੂਸਰ ਕੇ ਮਨਿ ਕੋਪ ਛਯੋ ॥ ਸੁ ਧਵਾਇ ਕੈ ਸਯੰਦਨ ਤਾਹੀ ਕੀ ਓਰ ਗਯੋ ਅਸਿ ਤੀਛਨ ਪਾਨਿ ਲਯੋ ॥ ਤਬ ਭੂਪ ਸਰਾਸਨ ਬਾਨ ਲਯੋ ਅਰਿ ਕੋ ਅਸਿ ਮੂਠ ਤੇ ਕਾਟ ਦਯੋ ॥ ਮਨੁ ਜੀਹ ਨਿਕਾਰ ਕੈ ਧਾਯੋ ਹੁਤੋ ਜਮੁ ਜੀਭ ਕਟੀ ਬਿਨੁ ਆਸ ਭਯੋ ॥੧੪੨੬॥ ਕਬਿਯੋਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਬ ਹੀ ਕਰ ਕੋ ਅਸਿ ਕਾਟਿ ਦਯੋ ਭਟ ਜੇਊ ਹੁਤੇ ਭਜਤੇ ਸਭ ਧਾਏ ॥ ਆਯੁਧ ਲੈ ਅਪੁਨੇ ਅਪੁਨੇ ਕਰਿ ਚਿੱਤ ਬਿਖੈ ਅਤਿ ਕੋਪ ਬਢਾਏ ॥ ਬੀਰ ਬਨੈਤ ਬਨੇ ਸਿਗਰੇ ਤਿਨ ਕੇ ਗੁਨ ਸਯਾਮ ਕਬੀਸਰ ਗਾਏ ॥ ਮਾਨਹੁ ਭੂਪ ਸੁਅੰਬਰ ਜੁੱਧੁ ਰਚਯੋ ਭਟ ਏ ਨ ਬਡੇ ਨ੍ਰਿਪ ਆਏ ॥੧੪੨੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੇ ਨ੍ਰਿਪ ਸਾਮੁਹਿ ਆਇ ਭਿਰੇ ਅਰਿ ਬਾਨਨ ਸੋਂ ਸੁਇ ਮਾਰ ਲਏ ਹੈਂ ॥ ਕੇਤਿਕ ਜੋਰਿ ਭਿਰੇ ਹਠ ਕੈ ਕਿਤਨੇ ਰਨ ਕੋ ਲਖਿ ਭਾਜ ਗਏ ਹੈਂ ॥ ਕੇਤਿਕ ਹੋਇ ਇਕਤ੍ਰ ਰਹੇ ਜਸੁ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਕਬਿ ਚੀਨ ਲਏ ਹੈਂ ॥ ਮਾਨਹੁ ਆਗ ਲਗੀ ਬਨ ਮੈ ਮਦਮੱਤ ਕਰੀ ਇਕ ਠਉਰ ਭਏ ਹੈਂ ॥੧੪੨੮॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬੀਰ ਘਨੇ ਰਨ ਮਾਂਝ ਹਨੇ ਮਨ ਮੈ ਨ੍ਰਿਪ ਰੰਚਕ ਕੋਪ ਭਰਯੋ ਹੈ ॥ ਬਾਜਿ ਕਰੀ ਰਥ ਕਾਟਿ ਦਏ ਜਬ ਹੀ ਕਰ ਮੈ ਕਰਵਾਰ ਧਰਯੋ ਹੈ ॥ ਪੇਖ ਕੈ ਸੱਤ੍ਰ ਇਕਤ੍ਰ ਭਏ ਨ੍ਰਿਪ ਮਾਰਬੇ ਕੋ ਤਿਨ ਮੰਤ੍ਰ ਕਰਯੋ ਹੈ ॥ ਕੇਹਰਿ ਕੋ ਬਧ ਜਿਉ ਚਿਤਵੈ ਮ੍ਰਿਗ ਸੋ ਤੁ ਬ੍ਰਿਥਾ ਕਬਹੂੰ ਨ ਡਰਯੋ ਹੈ ॥੧੪੨੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਭੂਪ ਬਲੀ ਬਹੁਰੋ ਰਿਸ ਕੈ ਜਬ ਹਾਥਨ ਮੈ ਹਥਯਾਰ ਗਹੇ ਹੈਂ ॥ ਸੂਰ ਹਨੇ ਬਲਬੰਡ ਘਨੇ ਕਬਿ ਰਾਮ ਭਨੈ ਚਿਤ ਮੈ ਜੁ ਚਹੇ ਹੈਂ ॥ ਸੀਸ ਪਰੇ ਕਟਿ ਬੀਰਨ ਕੇ ਧਰਨੀ ਖੜਗੇਸ ਸੁ ਸੀਸ ਛਹੇ ਹੈਂ ॥ ਮਾਨਹੁ ਸ੍ਰਉਨ ਸਰੋਵਰ ਮੈ ਸਿਰ ਸੱਤ੍ਰੁਨ ਕੰਜ ਸੇ ਮੂੰਦ ਰਹੇ ਹੈਂ ॥੧੪੩੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਕਿ ਝੂਝਨ ਸਿੰਘ ਕੋ ਖੜਗ ਸੀ ਖੜਗ ਲਿਯੋ ਕਰਿ ਕੋਪ ॥ ਹਨਯੋ ਤਬੈ ਸਿਰ ਸੱਤ੍ਰ ਕੋ ਜਨੁ ਦੀਨੀ ਅਸਿ ਓਪ ॥੧੪੩੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਪੁਨਿ ਸਿੰਘ ਜੁਝਾਰ ਮਹਾਂ ਰਨ ਮੈ ਲਰ ਕੈ

ਮਰ ਕੈ ਸੁਰਲੋਕ ਬਿਹਾਰਯੋ ॥ ਸੈਨ ਜਿਤੋ ਤਿਹ ਸੰਗ ਹੁਤੋ ਤਬ ਹੀ ਅਸਿ ਲੈ ਨ੍ਰਿਪ ਮਾਰਿ ਬਿਦਾਰਯੋ ॥ ਜੇਤੇ ਰਹੇ ਸੁ ਭਜੇ ਰਨ ਤੇ ਕਿਨਹੂੰ ਨਹਿੰ ਲਾਜ ਕੀ ਓਰ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਮਾਨਹੁ ਦੰਡ ਲਿਯੇ ਕਰ ਮੈ ਜਮ ਕੇ ਸਮ ਭੂਪ ਮਹਾ ਅਸਿ ਧਾਰਯੋ ॥੧੪੩੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਸਰ ਧਨੁ ਗਹਯੋ ਕਿਨਹੂ ਰਹਯੋ ਨ ਧੀਰ ॥ ਚਲੇ ਤਿਆਗ ਕੈ ਰਨ ਰਥੀ ਮਹਾਂ ਰਥੀ ਬਲਬੀਰ ॥੧੪੩੩॥ ਜਬ ਭਾਜੀ ਜਾਦਵ ਚਮੂੰ ਕ੍ਰਿਸਨ ਬਿਲੋਕੀ ਨੈਨ ॥ ਸਾਤਕਿ ਸਿਉ ਹਰਿ ਯੌਂ ਕਹਯੋ ਤੁਮ ਧਾਵਹੁ ਲੈ ਸੈਨ ॥੧੪੩੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸਾਤਕਿ ਅਉ ਬਰਮਾਕ੍ਰਿਤ ਊਧਵ ਸ੍ਰੀ ਮੁਸਲੀ ਕਰ ਮੈ ਹਲੁ ਲੈ ॥ ਬਸੁਦੇਵ ਤੇ ਆਦਿਕ ਬੀਰ ਜਿਤੇ ਤਿਹ ਆਗੇ ਕਿਯੋ ਬਲ ਕਉ ਦਲੁ ਦੈ ॥ ਸਭਹੂ ਨ੍ਰਿਪ ਊਪਰਿ ਬਾਨਨ ਬ੍ਰਿਸਟ ਕਰੀ ਮਨ ਮੈ ਤਕਿ ਕੈ ਖਲੁ ਛੈ ॥ ਸੁਰਰਾਜ ਪਠੈ ਗਿਰਿ ਗੋਧਨ ਪੈ ਰਿਸਿ ਮੇਘ ਮਨੋ ਬਰਖੈ ਬਲੁ ਕੈ ॥੧੪੩੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸਰ ਜਾਲ ਕਰਾਲ ਸਭੈ ਸਹਿ ਕੈ ਗਹਿ ਕੈ ਬਹੁਰੋ ਧਨੁ ਬਾਨ ਚਲਾਏ ॥ ਬਾਜਿ ਕਰੇ ਸਭਹੂੰਨ ਕੇ ਘਾਇਲ ਸੂਤ ਸਭੈ ਤਿਨ ਕੇ ਰਨਿ ਘਾਏ ॥ ਪੈਦਲ ਕੇ ਦਲ ਮਾਂਝਿ ਪਰਯੋ ਤੇਈ ਬਾਨਨ ਸੋਂ ਜਮਲੋਕ ਪਠਾਏ ॥ ਸਜੰਦਨ ਕਾਟ ਦਯੋ ਬਹੁਰੋ ਸਭ ਹ੍ਵੈ ਬਿਰਥੀ ਜਦੁਬੰਸਿ ਪਰਾਏ ॥੧੪੩੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾਹੇ ਕਉ ਭਾਜਤ ਹੋ ਰਨ ਤੇ ਬਲਿ ਜੁੱਧ ਸਮੋ ਪੁਨਿ ਐਸੁ ਨ ਪੈ ਹੈ ॥ ਸਾਤਕਿ ਸੋਂ ਖੜਗੇਸ ਕਹਯੋ ਅਬ ਭਾਜਹੁ ਤੋ ਕਛੁ ਲਾਜ ਰਹੈ ਹੈ ॥ ਜਉ ਕਹੂੰ ਅਉਰ ਸਮਾਜ ਮੈ ਜਾਇ ਹੋ ਸੋ ਕਹਿ ਕਾਇਰ ਰਾਜ ਵਹੈਂ ਹੈ ॥ ਤਾ ਤੇ ਬਿਚਾਰ ਕੈ ਆਨਿ ਭਿਰੋ ਕਿ ਨ ਭਾਜ ਕੈ ਕਾ ਮੁਖ ਲੈ ਘਰ ਜੈ ਹੈਂ ॥੧੪੩੭॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਯੌਂ ਸੁਨਿ ਸੂਰ ਨ ਕੋਊ ਫਿਰਯੋ ਰਿਸ ਕੈ ਅਰਿ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਪਾਛੈ ਧਯੋ ਹੈ ॥ ਜਾਦਵ ਭਾਜਤ ਜੈਸ ਅਜਾ ਖੜਗੇਸ ਮਨੋ ਮ੍ਰਿਗਰਾਜ ਭਯੋ ਹੈ ॥ ਧਾਇ ਮਿਲਯੋ ਮੁਸਲੀਧਰ ਕੋ ਤਿਨ ਕੰਠ ਬਿਖੈ ਧਨੁ ਡਾਰ ਲਯੋ ਹੈ ॥ ਤਉ ਹਸ ਕੈ ਅਪਨੇ ਬਸਿ ਕੈ ਬਲਦੇਵਹ ਕਉ ਤਬ ਛਾਡ ਦਯੋ ਹੈ ॥੧੪੩੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਬ ਸਭ ਹੀ ਭਟ ਭਾਜ ਕੈ ਗਏ ਸਰਨਿ ਬ੍ਰਿਜ ਰਾਇ ॥ ਤਬ ਜਦੁਪਤਿ ਸਭ ਜਾਦਵਨਿ ਕੀਨੋ ਏਕ ਉਪਾਇ ॥੧੪੩੯॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਘੇਰਹਿੰ ਯਾਹ ਸਭੈ ਮਿਲਿ ਕੈ ਹਮ ਐਸ ਬਿਚਾਰਿ ਸਭੈ ਭਟ ਧਾਏ ॥ ਅਗ੍ਰ ਕਿਯੋ ਬ੍ਰਿਜ ਭੂਖਨ ਕਉ ਸਭ ਪਾਛੇ ਭਏ ਮਨਿ ਕੋਪ ਬਢਾਏ ॥ ਕਾਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ਲਉ ਤਾਨਿ ਕਮਾਨਨ ਯੋਂ ਨ੍ਰਿਪ ਊਪਰਿ ਬਾਨ ਚਲਾਏ ॥ ਮਾਨਹੁ ਪਾਵਸ ਕੀ ਰਿਤੁ ਮੈ ਘਨ ਬੂੰਦਨ ਜਿਉ ਸਰ ਤਿਉ ਬਰਖਾਏ ॥੧੪੪੦॥ ਕਾਟ ਕੈ ਬਾਨ ਸਭੈ ਤਿਨ ਕੇ ਅਪਨੇ ਸਰ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਕੇ

ਤਨ ਘਾਏ ॥ ਘਾਇਨ ਤੇ ਬਹੁ ਸ੍ਰਉਨ ਬਹ੍ਯੋ ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਪਤਿ ਕੇ ਪਗ ਨਾ ਠਹਰਾਏ ॥ ਅਉਰ ਜਿਤੇ ਬਰ ਬੀਰ ਹੁਤੇ ਰਨ ਦੇਖ ਕੈ ਭੂਪਤਿ ਕੋ ਬਿਸਮਾਏ ॥ ਧੀਰ ਨ ਕਾਹੂ ਸਰੀਰ ਰਹ੍ਯੋ ਜਦੁਬੀਰ ਤੇ ਆਦਿਕ ਬੀਰ ਪਰਾਏ ॥੧੪੪੧॥ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਭਾਜਤ ਹੀ ਛੁਟ ਧੀਰ ਗਯੋ ਬਰ ਬੀਰਨ ਕੋ ॥ ਅਤਿ ਬਯਾਕੁਲ ਬੁੱਧ ਨਿਰਾਕੁਲ ਹ੍ਵੈ ਲਖਿ ਲਾਗੇ ਹੈਂ ਘਾਇ ਸਰੀਰਨ ਕੋ ॥ ਸੁ ਧਵਾਇਕੈ ਸਯੰਦਨ ਭਾਜ ਚਲੇ ਡਰ ਮਾਨਿ ਘਨੋ ਅਰਿ ਤੀਰਨ ਕੋ ॥ ਮਨ ਅਪੁਨੇ ਕੋ ਸਮਝਾਵਤ ਸ੍ਯਾਮ ਤੈ ਕੀਨੋਹੁ ਕਾਮ ਅਹੀਰਨ ਕੋ ॥੧੪੪੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਨਿਜ ਮਨ ਕੋ ਸਮਝਾਇ ਕੈ ਬਹੁਰਿ ਫਿਰੇ ਘਨਸ੍ਯਾਮ ॥ ਜਾਦਵ ਸੈਨਾ ਸੰਗ ਲੈ ਪੁਨਿ ਆਏ ਰਨਧਾਮ ॥੧੪੪੩॥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਕੋ ਹਰਿ ਕਹ੍ਯੋ ਅਬ ਤੂੰ ਖੜਗ ਸੰਭਾਰ ॥ ਜਾਮ ਦਿਵਸ ਕੇ ਰਹਤ ਹੀ ਡਾਰੋਂ ਤੋਹਿ ਸੰਘਾਰ ॥੧੪੪੪॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕੋਪ ਕੈ ਬੈਨ ਕਹੈ ਖੜਗੇਸ ਕੋ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਜੂ ਧਨੁ ਬਾਨਨ ਲੈ ਕੈ ॥ ਚਾਮ ਕੇ ਦਾਮ ਚਲਾਇ ਲਏ ਤੁਮਹੂ ਰਨ ਮੈ ਮਨ ਕੋ ਨਿਰਭੈ ਕੈ ॥ ਮੱਤ ਕਰੀ ਗਰਬੈ ਤਬ ਲਉ ਜਬ ਲਉ ਮ੍ਰਿਗਰਾਜ ਗਹਿਓ ਨ ਰਿਸੈ ਕੈ ॥ ਕਾਹੇ ਕਉ ਪ੍ਰਾਨਨ ਸੋਂ ਧਨ ਖੋਵਤ ਜਾਹੁ ਭਲੇ ਹਥਯਾਰਨ ਦੈ ਕੈ ॥੧੪੪੫॥ ਯੌਂ ਸੁਨਿ ਕੈ ਹਰਿ ਕੀ ਬਤਿਯਾ ਤਬ ਹੀ ਨ੍ਰਿਪ ਉੱਤਰ ਦੇਤ ਭਯੋ ਹੈ ॥ ਕਾਹੇ ਕਉ ਸੋਰ ਕਰੈਂ ਰਨ ਮੈ ਬਨ ਮੈ ਜਨੁ ਕਾਹੂ ਨੇ ਲੂਟ ਲਯੋ ਹੈ ॥ ਬੋਲਤ ਹੋ ਹਠ ਕੈ ਸਠ ਜਿਉਂ ਹਮ ਤੇ ਕਈ ਬਾਰਨ ਭਾਜ ਗਯੋ ਹੈ ॥ ਨਾਮ ਪਰ੍ਯੋ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਬ੍ਰਿਥਾ ਬਿਨ ਲਾਜ ਸਮਾਜ ਮੈ ਆਜੁ ਖਯੋ ਹੈ ॥੧੪੪੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾਹੇ ਕਉ ਕ੍ਰੋਧ ਸੋਂ ਜੁਧੁ ਕਰੋ ਹਰਿ ਜਾਹੁ ਭਲੇ ਦਿਨ ਕੋਇਕੁ ਜੀਜੈ ॥ ਬੈਸ ਕਿਸੋਰ ਮਨੋਹਰਿ ਮੂਰਤਿ ਆਨਨ ਮੈ ਅਬ ਹੀ ਮਸ ਭੀਜੈ ॥ ਜਾਈਐ ਧਾਮ ਸੁਨੋ ਘਨ ਸ੍ਯਾਮ ਬਿਸ੍ਰਾਮ ਕਰੋ ਸੁਖ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਪੀਜੈ ॥ ਨਾਹਕ ਪ੍ਰਾਨ ਤਜੋ ਰਨ ਮੈ ਅਪਨੇ ਪਿਤ ਮਾਤ ਅਨਾਥ ਨ ਕੀਜੈ ॥੧੪੪੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾਹੇ ਕਉ ਕਾਨ੍ਹ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਹਠ ਕੈ ਹਮ ਸੋਂ ਰਨ ਦੁੰਦ ਮਚੈਹੋ ॥ ਜੁੱਧ ਕੀ ਬਾਤ ਬੁਰੀ ਸਭ ਤੇ ਹਰਿ ਕ੍ਰੁੱਧ ਕਿਯੇ ਨ ਕਛੂ ਫਲ ਪੈਹੋ ॥ ਜਾਨਤ ਹੋ ਅਬ ਯਾ ਰਨ ਮੈ ਹਮ ਸੋਂ ਲਰ ਕੈ ਤੁਮ ਜੀਤ ਨ ਜੈਹੋ ॥ ਜਾਹੁ ਤੋ ਭਾਜ ਕੈ ਜਾਹੁ ਅਬੈ ਨਹੀ ਅੰਤ ਕੋ ਅੰਤਕ ਧਾਮ ਸਿਧੈਹੋ ॥੧੪੪੮॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੌਂ ਸੁਨ ਕੈ ਹਰਿ ਚਾਂਪ ਲਯੋ ਕਰਿ ਤਾਨ ਕੈ ਬਾਨ ਕਉ ਖੈਂਚ ਚਲਾਯੋ ॥ ਭੂਪਤਿ ਕਉ ਹਰਿ ਘਾਇਲ ਕੀਨਹੁ ਸ੍ਰੀ ਪਤਿ ਕਉ ਨ੍ਰਿਪ ਘਾਇ ਲਗਾਯੋ ॥ ਬੀਰ ਦੁਹੂੰ ਤਿਹ ਠਉਰ ਬਿਖੈ ਕਬਿ ਰਾਮ ਭਨੈ

ਅਤਿ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥ ਬਾਨ ਅਪਾਰ ਚਲੇ ਦੁਹੂ ਓਰ ਤੇ ਅਭ੍ਰਨ ਜਿਉ ਦਿਵ ਮੰਡਲ ਛਾਯੋ ॥੧੪੪੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥
ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਸਹਾਇ ਕੇ ਕਾਜ ਜਿਨੋ ਬਰ ਬੀਰਨ ਤੀਰ ਚਲਾਏ ॥ ਭੂਪਤਿ ਏਕ ਨ ਬਾਨ ਲਗਯੋ ਲਖਿ ਦੂਰਿ ਤੇ
ਬਾਨਨ ਸੋਂ ਬਹੁ ਘਾਏ ॥ ਧਾਇ ਪਰੀ ਬਹੁ ਜਾਦਵ ਸੈਨ ਧਵਾਇ ਕੈ ਸਯੰਦਨ ਚਾਂਪ ਚਢਾਏ ॥ ਆਵਤ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ
ਰਿਸ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋ ਪਲ ਮੈ ਦਲ ਪੈਦਲ ਘਾਏ ॥੧੪੫੦॥ ਏਕ ਗਿਰੇ ਤਜਿ ਪ੍ਰਾਨਨ ਕੋ ਰਨ ਕੀ ਛਿਤ ਮੈ ਅਤਿ ਜੁੱਧੁ
ਮਚੈ ਕੈ ॥ ਏਕ ਗਏ ਭਜ ਕੈ ਇਕ ਘਾਇਲ ਏਕ ਲਰੇ ਮਨਿ ਕੋਪ ਬਢੈ ਕੈ ॥ ਤਉ ਨ੍ਰਿਪ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਕਰਵਾਰ
ਦਿਯੋ ਬਹੁ ਖੰਡਨ ਖੰਡਨ ਕੈ ਕੈ ॥ ਭੂਪ ਕੋ ਪਉਰਖ ਹੈ ਮਹਬੂਬ ਨਿਹਾਰ ਰਹੇ ਸਭ ਆਸਕ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ॥੧੪੫੧॥
ਸਵੈਯਾ ॥ ਅਉਰ ਕਿਤੇ ਬਲਬੰਡ ਹੁਤੇ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਜਿਤੇ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋਪਿ ਪਛਾਰੇ ॥ ਜੁੱਧ ਪ੍ਰਬੀਨ ਸੁ ਬੀਰ ਬਡੇ ਰਿਸ
ਸਾਥ ਸੋਊ ਛਿਨ ਮਾਹਿ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਸਯੰਦਨ ਕਾਟ ਦਏ ਤਿਨ ਕੇ ਗਜ ਬਾਜਿ ਘਨੇ ਸੰਗਿ ਬਾਨਨ ਮਾਰੇ ॥ ਰੁਦ੍ਰ ਕੋ
ਖੇਲੁ ਕਿਯੋ ਰਨ ਮੈ ਜੇਊ ਜੀਵਤ ਤੇ ਤਜਿ ਜੁੱਧੁ ਪਧਾਰੇ ॥੧੪੫੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸੈਨ ਭਜਾਇ ਕੈ ਧਾਇ ਕੈ ਆਇ ਕੈ
ਰਾਮ ਅਉ ਸ੍ਯਾਮ ਕੇ ਸਾਥ ਅਰਯੋ ਹੈ ॥ ਲੈ ਬਰਛਾ ਜਮਧਾਰ ਗਦਾ ਅਸਿ ਕ੍ਰੁੱਧ ਹ੍ਵੈ ਜੁੱਧ ਨਿਸੰਗ ਕਰਯੋ ਹੈ ॥ ਤਉ
ਬਹੁਰੋ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਧਨੁ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਪਾਨਿ ਧਰਯੋ ਹੈ ॥ ਜਿਉ ਘਨ ਬੂੰਦਨ ਤਿਉ ਸਰ ਸਿਉ ਕਮਲਾਪਤਿ
ਕੋ ਤਨ ਤਾਲ ਭਰਯੋ ਹੈ ॥੧੪੫੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬੇਧਯੋ ਜਬ ਤਨ ਕ੍ਰਿਸਨ ਰਿਸਿ ਇੰਦ੍ਰਾਸਤ੍ਰ ਸੰਧਾਨ ॥ ਮੰਤ੍ਰਨ ਸਿਉ
ਅਭਿਮੰਤ੍ਰ ਕਰਿ ਗਹਿ ਧਨੁ ਛਾਡਯੋ ਬਾਨ ॥੧੪੫੪॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਤੇ ਆਦਿਕ ਬੀਰ ਜਿਤੇ ਤਬ ਹੀ ਸਰ ਛੂਟਤ ਭੂ
ਪਰ ਆਏ ॥ ਰਾਮ ਭਨੈ ਅਗਨਾਯੁਧ ਲੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕਉ ਲਖ ਕੈ ਕਰਿ ਕੋਪ ਚਲਾਏ ॥ ਭੂਪ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਸੁ ਕਟੇ
ਅਪਨੇ ਸਰ ਲੈ ਸੁਰ ਕੇ ਤਨ ਲਾਏ ॥ ਘਾਇਲ ਸ੍ਰਉਨ ਭਰੇ ਲਖ ਕੈ ਸੁਰਰਾਜ ਡਰੇ ਮਿਲਿ ਕੈ ਸਭ ਧਾਏ ॥੧੪੫੫॥
ਸਵੈਯਾ ॥ ਦੇਵ ਵਰਾਦਿਕ ਬੀਰ ਘਨੇ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੇ ਅਤਿ ਕੋਪ ਤਏ ਹੈਂ ॥ ਲੈ ਬਰਛੀ ਕਰਵਾਰ ਗਦਾ ਸੁ ਸਭੈ
ਰਿਸਿ ਭੂਪ ਸੋਂ ਆਇ ਖਏ ਹੈਂ ॥ ਆਨਿ ਇਕਤ੍ਰ ਭਏ ਰਨ ਮੈ ਜਸੁ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਕਬਿ ਭਾਖ ਦਏ ਹੈਂ ॥ ਭੂਪ ਕੇ
ਬਾਨ ਸੁਗੰਧ ਕੇ ਲੈਬੇ ਕਉ ਭਉਰ ਮਨੋ ਇਕ ਠਉਰ ਭਏ ਹੈਂ ॥੧੪੫੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੇਵਨ ਮਿਲਿ ਖੜਗੇਸ ਕਉ
ਘੇਰਿ ਚਹੂੰ ਦਿਸ ਲੀਨ ॥ ਤਬ ਭੂਪਤਿ ਧਨੁ ਬਾਨ ਲੈ ਕਹੋਂ ਜੁ ਪਉਰਖ ਕੀਨ ॥੧੪੫੭॥ ਕਬਿਯੋਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ

॥ ਸੂਰ ਕੋ ਦ੍ਵਾਦਸ ਬਾਨਨ ਬੇਧਿ ਕੈ ਅਉ ਸਸਿ ਕੋ ਦਸ ਬਾਨ ਲਗਾਏ ॥ ਔਰ ਸਚੀਪਤਿ ਕਉ ਸਰ ਸਉ ਸੁ ਲਗੈ ਤਨ ਭੇਦ ਕੈ ਪਾਰ ਪਰਾਏ ॥ ਜੱਛ ਜਿਤੇ ਸੁਰ ਕਿੰਨਰ ਗੰਧ੍ਰਬ ਤੇ ਸਭ ਤੀਰਨ ਸੋਂ ਨ੍ਰਿਪ ਘਾਏ ॥ ਕੇਤਿਕ ਭਾਜ ਗਏ ਰਨ ਤੇ ਡਰਿ ਕੇਤਿਕ ਤਉ ਰਨ ਮੈਂ ਠਹਰਾਏ ॥੧੪੫੮॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੁੱਧ ਭਯੋ ਸੁ ਘਨੋ ਜਬ ਹੀ ਤਬ ਇੰਦ੍ਰ ਰਿਸੈ ਕਰਿ ਸਾਂਗ ਲਈ ਹੈ ॥ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਬਲ ਕੋ ਕਰ ਕੈ ਤਿਹ ਭੂਪ ਕੇ ਊਪਰਿ ਡਾਰ ਦਈ ਹੈ ॥ ਸ੍ਰੀ ਖੜਗੇਸ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਸਰ ਕਾਟ ਦਈ ਉਪਮਾ ਸੁ ਭਈ ਹੈ ॥ ਬਾਨ ਭਯੋ ਖਗਰਾਜ ਮਨੋ ਬਰਛੀ ਜਨੁ ਨਾਗਨਿ ਭੱਛ ਗਈ ਹੈ ॥੧੪੫੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਪੀੜਤ ਕੈ ਸਭ ਬਾਨਨ ਸੋਂ ਪੁਨਿ ਇੰਦ੍ਰ ਤੇ ਆਦਿਕ ਬੀਰ ਭਜਾਏ ॥ ਸੂਰ ਸਸੀ ਰਨ ਤਜਾਗਿ ਭਜੇ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਤ੍ਰਾਸ ਬਢਾਏ ॥ ਖਾਇ ਕੈ ਘਾਇ ਘਨੇ ਤਨ ਮੈ ਭਜਗੇ ਸਭ ਹੀ ਨ ਕੋਊ ਠਹਰਾਏ ॥ ਜਾਇ ਬਸੇ ਅਪੁਨੇ ਪੁਰ ਮੈ ਸੁਰ ਸੋਕ ਭਰੇ ਸਭ ਲਾਜ ਲਜਾਏ ॥੧੪੬੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਬੈ ਸਕਲ ਸੁਰ ਭਜ ਗਏ ਤਬ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀਨੋ ਮਾਨ ॥ ਧਨੁਖ ਤਾਨਿ ਕਰ ਮੈ ਪ੍ਰਬਲ ਹਰਿ ਪਰ ਮਾਰੇ ਬਾਨ ॥੧੪੬੧॥ ਤਬ ਹਰਿ ਰਿਸ ਕੈ ਕਰਿ ਲਯੋ ਰਾਛਸ ਅਸਤ੍ਰ ਸੰਧਾਨ ॥ ਮੰਤ੍ਰਨ ਸਿਉ ਅਭਿਮੰਤ੍ਰ ਕਰਿ ਛਾਡਿਓ ਅਦਭੁਤ ਬਾਨ ॥੧੪੬੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਦੈਤ ਅਨੇਕ ਭਏ ਤਿਹ ਤੇ ਬਲਵੰਡ ਕੁਰੂਪ ਭਯਾਨਕ ਕੀਨੇ ॥ ਚੱਕ੍ਰ ਧਰੇ ਜਮਦਾਰੁ ਛੁਰੀ ਅਸਿ ਢਾਲ ਗਦਾ ਬਰਛੀ ਕਰਿ ਲੀਨੇ ॥ ਮੂਸਲ ਔਰ ਪਹਾਰ ਉਖਾਰਿ ਲਏ ਕਰ ਮੈ ਦ੍ਰੁਮ ਪਾਤਿ ਬਿਹੀਨੇ ॥ ਦਾਂਤਿ ਬਢਾਇ ਕੈ ਨੈਨ ਤਚਾਇ ਕੈ ਆਇ ਕੈ ਭੂਪਤਿ ਕੋ ਭਯ ਦੀਨੇ ॥੧੪੬੩॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕੇਸ ਵਡੇ ਸਿਰ ਬੇਸ ਬੁਰੇ ਅਰ ਦੇਹ ਮੈ ਰੋਮ ਵਡੇ ਜਿਨ ਕੇ ॥ ਮੁਖ ਸੋਂ ਨਰ ਹਾਡਨ ਚਾਬਤ ਹੈਂ ਪੁਨਿ ਦਾਂਤ ਸੋ ਦਾਂਤ ਬਜੇ ਤਿਨ ਕੇ ॥ ਸਰ ਸ੍ਰੋਨਤ ਕੇ ਅਖੀਆਂ ਜਿਨ ਕੀ ਸੰਗ ਕੌਨ ਭਿਰੈ ਬਲ ਕੈ ਇਨ ਕੇ ॥ ਸਰ ਚਾਂਪ ਚਢਾਇਕੈ ਰੈਨਿ ਫਿਰੈਂ ਸਭ ਕਾਮ ਕਰੈਂ ਨਿਤ ਪਾਪਨ ਕੇ ॥੧੪੬੪॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਧਾਇ ਪਰੇ ਮਿਲਿ ਕੈ ਉਤ ਰਾਛਸ ਭੂਪ ਇਤੇ ਥਿਰ ਠਾਂਢੋ ਰਹ੍ਯੋ ਹੈ ॥ ਡਾਢ ਸੁ ਕੈ ਅਪਣੇ ਮਨ ਕੋ ਰਿਸ ਸੱਤ੍ਰਨ ਕੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹ੍ਯੋ ਹੈ ॥ ਆਜੁ ਸਭੈ ਹਨਿਹੋਂ ਰਨ ਮੈਂ ਕਹਿ ਯੋ ਬਤਿਯਾਂ ਧਨੁ ਬਾਨ ਗਹ੍ਯੋ ਹੈ ॥ ਯੌਂ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਅਤਿ ਧੀਰਜ ਪੇਖ ਕੈ ਦਾਨਵ ਕੋ ਦਲ ਰੀਝਿ ਰਹ੍ਯੋ ਹੈ ॥੧੪੬੫॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਤਾਨਿ ਕਮਾਨ ਮਹਾ ਬਲਵਾਨ ਸੁ ਸੱਤ੍ਰਨ ਕੋ ਬਹੁ ਬਾਨ ਚਲਾਏ ॥ ਏਕਨ ਕੀ ਭੁਜ ਕਾਟ ਦਈ ਰਿਸਿ ਏਕਨ ਕੇ ਉਰ ਮੈ ਸਰ ਲਾਏ ॥

ਘਾਇਲ ਏਕ ਗਿਰੇ ਰਨ ਮੈ ਲਖਿ ਕਾਇਰ ਛਾਡ ਕੈ ਖੇਤ ਪਰਾਏ ॥ ਏਕ ਮਹਾਂ ਬਲਵੰਤ ਦਯੰਤ ਰਹੇ ਥਿਰ ਹ੍ਵੈ ਤਿਨ ਬੈਨ ਸੁਨਾਏ ॥੧੪੬੬॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕਾਹੇ ਕੋ ਜੂਝ ਕਰੈ ਸੁਨ ਰੇ ਨ੍ਰਿਪ ਤੋਹੂ ਕੋ ਜੀਵਤ ਜਾਨਿ ਨ ਦੈਹੈਂ ॥ ਦੀਰਘ ਦੇਹ ਸਲੋਨੀ ਸੀ ਮੂਰਤਿ ਤੋ ਸਮ ਭੱਛ ਕਹਾਂ ਹਮ ਪੈ ਹੈਂ ॥ ਤੂ ਨਹੀ ਜਾਨਤ ਹੈਂ ਸੁਨ ਰੇ ਸਠ ਤੋ ਕਹ ਦਾਂਤਨ ਸਾਥ ਚਬੈ ਹੈਂ ॥ ਤੋਹੀ ਕੇ ਮਾਸ ਕੇ ਖੰਡਨ ਖੰਡ ਕੈ ਪਾਵਕ ਬਾਨ ਮੈ ਭੂੰਜ ਕੈ ਖੈਹੈਂ ॥੧੪੬੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਯੌਂ ਸੁਨ ਕੈ ਤਿਹ ਬੈਨ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪ ਬੋਲ੍ਯੋ ਰਿਸ ਖਾਇ ॥ ਜੋ ਹਮ ਤੇ ਭਜ ਜਾਇ ਤਿਹ ਮਾਤਾ ਦੂਧ ਅਪਾਇ ॥੧੪੬੮॥ ਏ ਕੁਬੈਨ ਸੁਨਿ ਦਾਨਵੀ ਸੈਨ ਪਰੀ ਸਭ ਧਾਇ ॥ ਚਹੂੰ ਓਰ ਘੇਰ੍ਯੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਖੇਤ ਬਾਰ ਕੀ ਨ੍ਯਾਇ ॥੧੪੬੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਅਸੁਰਨ ਘੇਰ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਲੀਨੋ ॥ ਤਬ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋਪ ਘਨੋ ਮਨਿ ਕੀਨੋ ॥ ਧਨੁਖ ਬਾਨ ਕਰ ਬੀਚ ਸੰਭਾਰੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਅਨੇਕ ਮਾਰ ਹੀ ਡਾਰੈ ॥੧੪੭੦॥ ਕ੍ਰੂਰ ਕਰਮ ਇਕ ਰਾਛਸ ਨਾਮਾ ॥ ਜਿਨ ਜੀਤੇ ਆਗੇ ਸੰਗ੍ਰਾਮਾ ॥ ਸੋ ਤਬ ਹੀ ਨ੍ਰਿਪ ਸਾਮੁਹਿ ਗਯੋ ॥ ਅਤਿ ਹੀ ਜੂਝ ਦੁਹੁਨ ਕੋ ਭਯੋ ॥੧੪੭੧॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਆਯੁਧ ਲੈ ਸਭ ਹੀ ਅਪਣੇ ਜਬ ਹੀ ਵਹ ਭੂਪਤਿ ਸੰਗ ਅਰ੍ਯੋ ਹੈ ॥ ਜੁੱਧ ਅਨੇਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਿਯੋ ਰਨ ਕੀ ਛਿਤਿ ਤੇ ਕੋਊ ਨਾਹਿ ਟਰ੍ਯੋ ਹੈ ॥ ਤੌ ਨ੍ਰਿਪ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਅਸਿ ਕੋ ਰਿਪੁ ਮੂੰਡ ਕਟ੍ਯੋ ਗਿਰ ਭੂਮਿ ਪਰ੍ਯੋ ਹੈ ॥ ਦੇਹ ਛੁਟ੍ਯੋ ਨਹਿੰ ਕੋਪ ਹਟ੍ਯੋ ਨਿਜ ਓਠ ਕੋ ਦਾਂਤਨ ਸੋਂ ਪਕਰ੍ਯੋ ਹੈ ॥੧੪੭੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕ੍ਰੂਰ ਕਰਮ ਕੋ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਜਬ ਮਾਰ੍ਯੋ ਰਨ ਠੌਰ ॥ ਅਸੁਰਨ ਕੀ ਸੈਨਾਹੂੰ ਤੇ ਦਾਨਵ ਨਿਕਸ੍ਯੋ ਔਰ ॥੧੪੭੩॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਕ੍ਰੂਰ ਦੰਤ ਜਿਹ ਨਾਮ ਬਡੋ ਦੈਂਤ ਬਲਵੰਡ ਅਤਿ ॥ ਆਗੇ ਬਹੁ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਲਰ੍ਯੋ ਅਰ੍ਯੋ ਨਾਹਿਨ ਡਰ੍ਯੋ ॥੧੪੭੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਕ੍ਰੂਰ ਕਰਮ ਬਧ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰ੍ਯੋ ॥ ਤਬ ਹੀ ਅਪਨੋ ਖੜਗ ਸੰਭਾਰ੍ਯੋ ॥ ਕ੍ਰੂਰ ਦੰਤ ਰਿਸਿ ਨ੍ਰਿਪ ਪਰ ਧਾਯੋ ॥ ਮਾਨੋ ਕਾਲ ਮੇਘ ਉਮਡਾਯੋ ॥੧੪੭੫॥ ਆਵਤ ਹੀ ਤਿਹ ਭੂਪ ਪਚਾਰ੍ਯੋ ॥ ਜਾਹੁ ਕਹਾਂ ਮੁਝ ਬੰਧੁ ਪਛਾਰ੍ਯੋ ॥ ਹੌ ਤੁਮ ਸੋ ਅਬ ਜੁੱਧ ਮਚੈਹੋਂ ॥ ਭ੍ਰਾਤ ਗਯੋ ਜਹ ਤੋਹਿ ਪਠੈਹੋਂ ॥੧੪੭੬॥ ਯੋਂ ਕਹਿ ਕੈ ਤਬ ਖੜਗ ਸੰਭਾਰ੍ਯੋ ॥ ਅਤਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਬਲ ਕੋਪਿ ਪ੍ਰਹਾਰ੍ਯੋ ॥ ਭੂਪਤਿ ਲਖ੍ਯੋ ਕਾਟਿ ਅਸਿ ਦੀਨੋ ॥ ਸੋਊ ਮਾਰ ਰਨ ਭੀਤਰਿ ਲੀਨੋ ॥੧੪੭੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕ੍ਰੂਰ ਦੰਤ ਔ ਕ੍ਰੂਰ ਕ੍ਰਮ ਦੋਊ ਗਏ ਜਮ ਧਾਮ ॥ ਸੈਨਾ ਤਿਨ ਕੀ ਸਸਤ੍ਰ ਲੈ ਘੇਰ੍ਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ॥੧੪੭੮॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਰੋਸ ਕਿਯੋ ਤਿਨਹੂੰ ਮਨ ਮੈ ਜੇਉ ਦੈਂਤ ਬਚੇ

ਨ੍ਰਿਪ ਊਪਰਿ ਧਾਏ ॥ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਗਦਾ ਬਰਛੀ ਅਗਨਾਯੁਧ ਲੈ ਕਰਿ ਕੋਪ ਬਢਾਏ ॥ ਤੌ ਨ੍ਰਿਪ ਤੀਰ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਸਭ ਆਵਤ ਬਾਟ ਮੈ ਕਾਟਿ ਗਿਰਾਏ ॥ ਆਪਨ ਕਾਢਿ ਨਿਖੰਗਹੁੰ ਤੇ ਸਰ ਸੱਤ੍ਰਨ ਕੇ ਉਰ ਬੀਚ ਲਗਾਏ ॥੧੪੭੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਬ ਸਭ ਸੱਤ੍ਰ ਭਾਜ ਕੈ ਗਏ ॥ ਕੋਊ ਸਨਮੁਖ ਹੋਤ ਨ ਭਏ ॥ ਅਧਿਕ ਦੈਂਤ ਜਮਲੋਕ ਪਠਾਏ ॥ ਜਿਯਤਿ ਰਹੇ ਰਨ ਤਜਾਗਿ ਪਰਾਏ ॥੧੪੮੦॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਭਾਜ ਗਏ ਸਭ ਦੈਂਤ ਜਬੈ ਤਬ ਭੂਪ ਰਿਸਿਓ ਹਰਿ ਕੋ ਸਰ ਮਾਰੇ ॥ ਲਾਗਤ ਹੀ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਤਨ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੋ ਚੀਰਿ ਪਧਾਰੇ ॥ ਬੇਧ ਕੈ ਔਰਨ ਕੇ ਤਨ ਕੋ ਪੁਨਿ ਔਰਨ ਜਾਇ ਲਗੇ ਸੁ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਦੇਖਹੁ ਪੌਰਖ ਭੂਪਤਿ ਕੋ ਅਬ ਏਕਹਿ ਆਪ ਅਨੇਕ ਬਿਦਾਰੇ ॥੧੪੮੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਜਲ ਕੋ ਅਸਤ੍ਰ ਚਲਾਯੋ ॥ ਸੋ ਛੁਟ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਊਪਰਿ ਆਯੋ ॥ ਬਰਨ ਸਿੰਘ ਮੂਰਤਿ ਧਰਿ ਆਏ ॥ ਸਰਿਤਨ ਕੀ ਸੈਨਾ ਸੰਗ ਲਜਾਏ ॥੧੪੮੨॥ ਆਵਤ ਸਿੰਘਨ ਸਬਦ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਬਾਰਿਰਾਜ ਅਤਿ ਰਿਸ ਕਰਿ ਧਾਯੋ ॥ ਸੁਨਤ ਸਬਦ ਕਾਂਪੇ ਪੁਰ ਤੀਨੋ ॥ ਇਨ ਨ੍ਰਿਪ ਮਨ ਮੈ ਤ੍ਰਾਸ ਨ ਕੀਨੋ ॥੧੪੮੩॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਬਾਨਨ ਸੰਗ ਜਲਾਧਿਪ ਕੋ ਕਵਿ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਤਨ ਤਾੜਨ ਕੀਨੋ ॥ ਸਾਤਹੁ ਸਿੰਧੁਨ ਕੋ ਰਿਸ ਕੈ ਸਰ ਜਾਲਨ ਸਿਉ ਉਰ ਛੇਦ ਕੈ ਦੀਨੋ ॥ ਘਾਇਲ ਕੈ ਸਰਿਤਾ ਸਗਰੀ ਬਹੁ ਸ੍ਰੋਨਤ ਸੋਂ ਤਿਹ ਕੋ ਅੰਗ ਭੀਨੋ ॥ ਨੈਕੁ ਨ ਠਾਢ ਰਹਿਓ ਰਣ ਮੈ ਜਲਰਾਜ ਭਜਿਓ ਗ੍ਰਿਹਿ ਕੋ ਮਗ ਲੀਨੋ ॥੧੪੮੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬੈ ਜਲਾਧਿਪ ਧਾਮ ਸਿਧਾਰੇ ॥ ਤਬ ਹਰਿ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪ ਪੁਨਿ ਸਰ ਮਾਰੇ ॥ ਤਬ ਜਮ ਕੋ ਹਰਿ ਅਸਤ੍ਰ ਚਲਾਯੋ ॥ ਹ੍ਵੈ ਪ੍ਰਤੱਛ ਜਮ ਨ੍ਰਿਪ ਪਰ ਧਾਯੋ ॥੧੪੮੫॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਬੀਰ ਬਡੋ ਬਿਕ੍ਰਤਦੈਤ ਸੁ ਨਾਮਹਿ ਕੋਪ ਹ੍ਵੈ ਸ੍ਰੀ ਖੜਗੇਸ ਪੈ ਧਾਯੋ ॥ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਬਰਛੀ ਕਰਿ ਲੈ ਅਤਿ ਜੁੱਧ ਮਚਾਯੋ ॥ ਤੀਰ ਚਲਾਵਤ ਭਯੋ ਬਹੁਰੋ ਤਬ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਕਵਿ ਭਾਵ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਭੂਪ ਕੋ ਬਾਨ ਮਨੋ ਖਗਰਾਜ ਕਟਜੋ ਅਰਿ ਕੋ ਸਰ ਨਾਗ ਗਿਰਾਯੋ ॥੧੪੮੬॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਬਿਕ੍ਰਤ ਦੈਤ ਕੋ ਮਾਰ ਲਯੋ ਜਮ ਕੋ ਰਿਸ ਕੈ ਪੁਨਿ ਉੱਤਰ ਦੀਨੋ ॥ ਕਾ ਭਯੋ ਜੋ ਜਿਯ ਮਾਰ ਘਨੇ ਅਰੁ ਦੰਡ ਵਡੋ ਕਰ ਮੈ ਤੁਮ ਲੀਨੋ ॥ ਤੋਹਿ ਨ ਜੀਅਤ ਛਾਡਤ ਹੋਂ ਸੁਨ ਰੇ ਅਬ ਮੋਹਿ ਇਹੈ ਪ੍ਰਨ ਕੀਨੋ ॥ ਮਾਰਤ ਹੋਂ ਕਰ ਲੈ ਕਰਨੋ ਕਛੁ ਮੋ ਬਲ ਜਾਨਤ ਹੈ ਪੁਰ ਤੀਨੋ ॥੧੪੮੭॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਯੌਂ ਕਹਿ ਕੈ ਬਤਿਯਾ ਜਮ ਕੋ ਕਵਿ ਰਾਮ ਕਹੈ ਪੁਨਿ ਜੁੱਧ ਕਿਯੋ ਹੈ ॥ ਭੂਤ ਸ੍ਰਿੰਗਾਲਨਿ

ਕਾਕਨਿ ਝਾਕਨਿ ਡਾਕਨਿ ਸ੍ਰੋਨ ਅਘਾਇ ਪਿਯੋ ਹੈ ॥ ਮਾਰਯੋ ਮਰੈ ਨ ਕਹੂੰ ਜਮ ਤੇ ਨ੍ਰਿਪ ਮਾਨਹੁ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪਾਨ ਕਿਯੋ ਹੈ ॥ ਪਾਨਿ ਲਿਯੋ ਧਨੁ ਬਾਨ ਜਬੈ ਤਿਨ ਅੰਤਕ ਅੰਤ ਭਜਾਇ ਦਿਯੋ ਹੈ ॥੧੪੮੮॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਜਬ ਜਮ ਦਿਯੋ ਭਜਾਇ ਕ੍ਰਿਸਨ ਹੇਰਿ ਨ੍ਰਿਪ ਯੌਂ ਕਹਯੋ ॥ ਲਰਤੇ ਕਿਉਂ ਨਹਿੰ ਆਇ ਮਹਾਂ ਰਥੀ ਰਨ ਧੀਰ ਤੁਮ ॥੧੪੮੯॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਜੋ ਹਰਿ ਮੰਤ੍ਰ ਅਰਾਧਤ ਹੈਂ ਤਪ ਸਾਧਤ ਹੈਂ ਮਨ ਮੈ ਨਹੀ ਆਯੋ ॥ ਜੱਗ ਕੀਏ ਬਹੁ ਦਾਨ ਦੀਏ ਸਭ ਖੋਜਤ ਹੈਂ ਕਿਨਹੂੰ ਨਹੀ ਪਾਯੋ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਸਚੀਪਤਿ ਨਾਰਦ ਸਾਰਦ ਬ੍ਯਾਸ ਪਰਾਸਰ ਸ੍ਰੀ ਸੁਕ ਗਾਯੋ ॥ ਸੋ ਬ੍ਰਿਜ ਰਾਜ ਸਮਾਜ ਮੈ ਆਜ ਹਕਾਰ ਕੈ ਜੁੱਧ ਕੇ ਕਾਜ ਬੁਲਾਯੋ ॥੧੪੯੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਬ ਹਰਿ ਜੱਛ ਅਸਤ੍ਰ ਕਰਿ ਲੀਨੋ ॥ ਐਂਚ ਕਮਾਨ ਛਾਡ ਸਰ ਦੀਨੋ ॥ ਨਲ ਕੂਬਰ ਮਨ ਗ੍ਰੀਵ ਸੁ ਧਾਏ ॥ ਸੁਤ ਕੁਬੇਰ ਕੇ ਦ੍ਵੈ ਇਹ ਆਏ ॥੧੪੯੧॥ ਧਨਦ ਜੱਛ ਕਿੰਨਰ ਸੰਗ ਲੀਨੇ ॥ ਏ ਆਏ ਮਨ ਮੈ ਰਿਸ ਕੀਨੇ ॥ ਸਗਲ ਸੈਨ ਤਿਨ ਕੈ ਸੰਗ ਆਈ ॥ ਧਾਇ ਭੂਪ ਸੋਂ ਕਰੀ ਲਰਾਈ ॥੧੪੯੨॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕੋਪ ਕਿਯੇ ਸਭ ਸਸਤ੍ਰ ਲਿਯੇ ਕਰ ਮੈ ਮਿਲ ਕੈ ਤਿਹ ਪੈ ਤਬ ਆਏ ॥ ਭੂਪ ਨਿਖੰਗ ਤੇ ਕਾਢ ਕੈ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕੋ ਤਾਨਿ ਸੁ ਖੈਂਚ ਚਲਾਏ ॥ ਹੋਤ ਭਏ ਬਿਰਥੀ ਬਿਨੁ ਸੂਤ ਘਨੇ ਤਬ ਹੀ ਜਮਲੋਕ ਪਠਾਏ ॥ ਠਾਢ੍ਹ ਨ ਕੋਊ ਰਹਯੋ ਤਿਹ ਠੌਰ ਸਭੈ ਗਨ ਕਿੰਨਰ ਜੱਛ ਪਰਾਏ ॥੧੪੯੩॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਰੋਸ ਘਨੋ ਨਲ ਕੂਬਰ ਕੈ ਸੁ ਫਿਰਯੋ ਲਰਬੇ ਕਹੁ ਬੀਰ ਬੁਲਾਏ ॥ ਸੌਹੇਂ ਕੁਬੇਰ ਭਯੋ ਧਨੁ ਲੈ ਸਰ ਜੱਛ ਜਿਤੇ ਮਿਲਿ ਕੈ ਪੁਨਿ ਆਏ ॥ ਮਾਰਹਿ ਮਾਰ ਪੁਕਾਰ ਪਰੈ ਸਭ ਹੀ ਕਰ ਮੈ ਅਸਿ ਲੈ ਚਮਕਾਏ ॥ ਮਾਨਹੁ ਸ੍ਰੀ ਖੜਗੇਸ ਕੇ ਊਪਰਿ ਦੰਡ ਲੀਏ ਜਮ ਕੇ ਗਨ ਧਾਏ ॥੧੪੯੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਕੁਬੇਰ ਕੋ ਸਭ ਦਲੁ ਆਯੋ ॥ ਤਬ ਨ੍ਰਿਪ ਮਨ ਮੈ ਕੋਪ ਬਢਾਯੋ ॥ ਨਿਜ ਕਰ ਮੈ ਧਨੁ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥ ਅਗਨਤ ਦਲ ਇਕ ਪਲ ਮੈ ਮਾਰਯੋ ॥੧੪੯੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜੱਛ ਸੈਨ ਬਲਬੰਡ ਨ੍ਰਿਪ ਜਮਪੁਰ ਦਈ ਪਠਾਇ ॥ ਨਲ ਕੂਬਰ ਘਾਇਲ ਕਿਯੋ ਅਤਿ ਜਿਯ ਕੋਪ ਬਢਾਇ ॥੧੪੯੬॥ ਜਬ ਕੁਬੇਰ ਕੇ ਉਰ ਵਿਖੈ ਮਾਰਯੋ ਤੀਛਨ ਬਾਨ ॥ ਲਾਗਤ ਸਰ ਕੇ ਸਟਕਯੋ ਛੂਟ ਗਯੋ ਸਭ ਮਾਨ ॥੧੪੯੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸੈਨਾ ਸਹਿਤ ਸਭੈ ਭਜ ਗਯੋ ॥ ਠਾਢ੍ਹ ਨ ਕੋ ਰਨ ਭੀਤਰਿ ਭਯੋ ॥ ਮਨਿ ਕੁਬੇਰ ਅਤਿ ਤ੍ਰਾਸ ਬਢਾਯੋ ॥ ਜੁੱਧ ਕਰਨ ਚਿਤ ਬਹੁਰਿ ਨ ਭਾਯੋ ॥੧੪੯੮॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਭਾਜ ਜੱਛ ਸਭ ਗਏ ਤਬਹਿ ਹਰਿ ਮਹਾ ਬਲ ॥ ਰੁਦ੍ਰਾਸਤ੍ਰ ਦਿਯੋ

ਛਾਡ ਸੁ ਕੰਪਜੋ ਤਲ ਬਿਤਲ ॥ ਤਬ ਸਿਵ ਜੂ ਉਠਿ ਧਾਏ ਸੂਲ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ॥ ਹੋ ਕਿਉਂ ਹਰਿ ਸਿਮਰਜੋ ਹਮੈ ਇਹੈ ਜੀਅ ਧਾਰ ਕੈ ॥੧੪੯੯॥ ਸੰਗ ਰੁੱਦ੍ਰ ਕੈ ਰੁੱਦ੍ਰ ਚਲੇ ਭਟ ਉਠਿ ਤਬੈ ॥ ਏਕਰਦਨ ਜੂ ਚਲੇ ਸੰਗ ਲੈ ਦਲ ਸਬੈ ॥ ਔਰ ਸਕਲ ਗਨ ਚਲੇ ਸੁ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ॥ ਹੋ ਕੌਨ ਅਜਿਤ ਪ੍ਰਗਟਜੋ ਭਵ ਕਹੈਂ ਬਿਚਾਰ ਕੈ ॥੧੫੦੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕੋ ਭਟ ਉਪਜਜੋ ਜਗਤ ਮੈਂ ਸਭ ਯੌ ਕਰਤ ਬਿਚਾਰ ॥ ਸਿਵ ਸਿਖਿਬਾਹਨ ਗਨ ਸਹਿਤ ਆਏ ਰਨਿ ਰਿਸ ਧਾਰਿ ॥੧੫੦੧॥ ਪ੍ਰਲੈ ਕਾਲ ਕਰਤਾ ਜਹੀਂ ਆਏ ਤਿਹ ਜਾ ਦੌਰ ॥ ਰਨ ਨਿਹਾਰਿ ਮਨ ਮੈ ਕਹਜੋ ਇਹ ਚਿੰਤਾ ਕੀ ਠੌਰ ॥੧੫੦੨॥ ਗਨ ਗਨੇਸ ਸਿਵ ਖਟ ਬਦਨ ਦੇਖੈ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰਿ ॥ ਸੋ ਰਿਸਿ ਭੂਪਤਿ ਜੁੱਧ ਹਿਤ ਲੀਨੇ ਆਪ ਹਕਾਰ ॥੧੫੦੩॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਰੇ ਸਿਵ ਆਜੁ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਲਰ ਕੈ ਹਮ ਸੋਂ ਕਰ ਲੈ ਬਲ ਜੇਤੋ ॥ ਐ ਰੇ ਗਨੇਸ ਲਰੈਂ ਹਮਰੇ ਸੰਗ ਹੈ ਤੁਮਰੇ ਤਨ ਮੈ ਬਲ ਏਤੋ ॥ ਕਿਉਂ ਰੇ ਖੜਾਨਨ ਤੂੰ ਗਰਬੈਂ ਮਰ ਹੈਂ ਅਬ ਹੀ ਇਕ ਬਾਨ ਲਗੈ ਤੋ ॥ ਕਾਹੇ ਕਉ ਜੂਝਿ ਮਰੋ ਰਨ ਮੈ ਅਬ ਲਉ ਨ ਗਯੋ ਕਛੁ ਜੀਅ ਮਹਿ ਚੇਤੋ ॥੧੫੦੪॥ ਸਿਵਜੂ ਵਾਚ ਖੜਗੇਸ ਸੋ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਬੋਲ ਉਠਜੋ ਰਿਸ ਕੈ ਸਿਵਜੂ ਅਰੇ ਕਿਉ ਸੁਨ ਤੂੰ ਗਰਬਾਤੁ ਹੈ ਏਤੋ ॥ ਏਤਨ ਸਿਉ ਜਿਨ ਰਾਰ ਮੰਡੋ ਅਬ ਹੀ ਲਖਿ ਹੈ ਹਮ ਮੈ ਬਲੁ ਜੇਤੋ ॥ ਜੋ ਤੁਮ ਮੈ ਅਤਿ ਪਉਰਖ ਹੈ ਅਬ ਢੀਲ ਕਹਾ ਧਨੁ ਬਾਨਹ ਲੇਤੋ ॥ ਜੇਤੋ ਹੈ ਦੀਰਘ ਗਾਤ ਤਿਹਾਰੋ ਸੁ ਬਾਨਨ ਸੋ ਕਰਿਹੋਂ ਲਹੁ ਤੇਤੋ ॥੧੫੦੫॥ ਖੜਗੇਸ ਬਾਚ ਸਿਵ ਸੋਂ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਿਉਂ ਸਿਵ ਮਾਨ ਕਰੈਂ ਇਤਨੋ ਭਜਿ ਹੈਂ ਤਬ ਹੀ ਜਬ ਮਾਰ ਮਚੈਗੀ ॥ ਏਕ ਹੀ ਬਾਨ ਲਗੈ ਕਪਿ ਜਿਉ ਸਿਗਰੀ ਤੁਮਰੀ ਅਬ ਸੈਨ ਨਚੈਗੀ ॥ ਭੂਤ ਪਿਸਾਚਨ ਕੀ ਧੁਜਨੀ ਮਰਹੈ ਰਨ ਮੈ ਨਹਿ ਨੈਕੁ ਬਚੈ ਗੀ ॥ ਤੇਰੇ ਹੀ ਸ੍ਰਉਨਤ ਸੋਂ ਸੁਨਿ ਆਜੁ ਧਰਾ ਇਹ ਆਰੁਨ ਬੇਖ ਰਚੈਗੀ ॥੧੫੦੬॥ ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥ ਸਿਵ ਯੋਂ ਸੁਨਿ ਕੈ ਧਨੁ ਬਾਨੁ ਲਿਯੋ ॥ ਕਸਿ ਕਾਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ਲਉ ਛਾਡ ਦਿਯੋ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਮੁਖ ਲਾਗ ਬਿਰਾਜ ਰਹਜੋ ॥ ਖਗਰਾਜ ਮਨੋ ਅਹਿਰਾਜ ਗਹਜੋ ॥੧੫੦੭॥ ਬਰਛੀ ਤਬ ਭੂਪ ਚਲਾਇ ਦਈ ॥ ਸਿਵ ਕੇ ਉਰ ਮੈ ਲਗ ਕ੍ਰਾਂਤਿ ਭਈ ॥ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਨੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹੀ ॥ ਰਵਿ ਕੀ ਕਰ ਕੰਜ ਪੈ ਮੰਡ ਰਹੀ ॥੧੫੦੮॥ ਤਬ ਹੀ ਹਰਿ ਦ੍ਵੈ ਕਰਿ ਖੈਂਚ ਨਿਕਾਰੀ ॥ ਗਹਿ ਡਾਰ ਦਈ ਮਨੋ ਨਾਗਨਿ ਕਾਰੀ ॥ ਬਹੁਰੋ ਨ੍ਰਿਪ ਮਜਾਨ ਤੇ ਖਗੁ ਨਿਕਾਰਜੋ ॥ ਕਰ ਕੈ ਬਲ ਕੌ ਸਿਵ ਊਪਰਿ ਡਾਰਜੋ ॥੧੫੦੯॥

ਹਰ ਮੋਹਿ ਰਹਜੋ ਗਿਰ ਭੂਮਿ ਪਰਜੋ ॥ ਮਨੋ ਬੱਜ੍ਰ ਪਰਜੋ ਗਿਰਿ ਸ੍ਰਿੰਗ ਝਰਜੋ ॥ ਇਹ ਰੁੱਦ੍ਰ ਦਸਾ ਸਬ ਸੈਨ ਨਿਹਾਰੀ ॥ ਬਰਛੀ ਤਬ ਹੀ ਸਿਵ ਪੂਤ ਸੰਭਾਰੀ ॥੧੫੧੦॥ ਜਬ ਕਰ ਬੀਚ ਸਕਤਿ ਕੋ ਲਇਓ ॥ ਤਬ ਆ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਸਮੁਹੇ ਸੁ ਭਇਓ ॥ ਕਰ ਕੋ ਬਲ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਓਰ ਚਲਾਈ ॥ ਬਰਛੀ ਨਹੀ ਮਨੁ ਮ੍ਰਿਤੁ ਪਠਾਈ ॥੧੫੧੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਆਵਤ ਕਾਟਿ ਦਈ ਬਰਛੀ ਸਰ ਤੀਛਨ ਸੋਂ ਅਰਿ ਕੇ ਉਰਿ ਮਾਰਜੋ ॥ ਸੋ ਸਰ ਸੋਂ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਤਿਹ ਬਾਹਨ ਕਉ ਪ੍ਰਤਿਅੰਗੁ ਪ੍ਰਹਾਰਜੋ ॥ ਏਕ ਗਨੇਸ ਲਿਲਾਟ ਬਿਖੈ ਸਰ ਲਾਗ ਰਹਿਓ ਤਿਰਛੋ ਛਬਿ ਧਾਰਜੋ ॥ ਮਾਨ ਬਢਜੋ ਗਜਆਨਨ ਦੀਹ ਮਨੋ ਸਰ ਅੰਕੁਸ ਸਾਥ ਉਤਾਰਜੋ ॥੧੫੧੨॥ ਚੇਤ ਭਯੋ ਚਢਿ ਬਾਹਨਿ ਪੈ ਸਿਵ ਲੈ ਧਨੁ ਬਾਨ ਚਲਾਇ ਦਯੋ ਹੈ ॥ ਸੋ ਸਰ ਤੀਛਨ ਹੈ ਅਤਿ ਹੀ ਇਹ ਭੂਪਤਿ ਕੇ ਉਰਿ ਲਾਗ ਗਯੋ ਹੈ ॥ ਫੂਲ ਗਯੋ ਜਿਯ ਜਾਨਿ ਨਰੇਸ ਹਨਜੋ ਨਹੀ ਰੰਚਕ ਤ੍ਰਾਸ ਭਯੋ ਹੈ ॥ ਚਾਪ ਤਨਾਇ ਲਿਯੋ ਕਰਿ ਮੈ ਸੁ ਨਿਖੰਗ ਤੇ ਬਾਨ ਨਿਕਾਸ ਲਯੋ ਹੈ ॥੧੫੧੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਬ ਤਿਨ ਭੂਪਤਿ ਬਾਨ ਇਕ ਕਾਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ਸੁ ਤਾਨਿ ॥ ਲਖਿ ਮਾਰਜੋ ਸਿਵ ਉਰ ਬਿਖੈ ਅਰਿ ਬਧ ਹਿਤ ਹਿਯ ਜਾਨਿ ॥੧੫੧੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਹਰਿ ਕੇ ਉਰਿ ਤਿਨ ਸਰ ਮਾਰਜੋ ॥ ਇਹ ਬਿਕ੍ਰਮ ਸਿਵ ਸੈਨ ਨਿਹਾਰਜੋ ॥ ਕਾਰਤਕੇਜ ਨਿਜ ਦਲੁ ਲੈ ਧਾਯੋ ॥ ਗਨ ਗਨੇਸ ਮਨਿ ਕੋਪ ਬਢਾਯੋ ॥੧੫੧੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਆਵਤ ਹੀ ਦੁਹ ਕੋ ਲਖਿ ਭੂਪਤਿ ਜੀ ਅਪਨੇ ਅਤਿ ਕ੍ਰੋਧ ਬਢਾਯੋ ॥ ਪਉਰਖ ਕੈ ਭੁਜਦੰਡਨ ਕੋ ਸਿਖਿਬਾਹਨ ਕੋ ਇਕੁ ਬਾਨ ਲਗਾਯੋ ॥ ਅਉਰ ਜਿਤੋ ਗਨ ਕੋ ਦਲੁ ਆਵਤ ਸੋ ਛਿਨ ਮੈ ਜਮ ਧਾਮ ਪਠਾਯੋ ॥ ਘਾਇ ਖੜਾਨਨ ਕੋ ਜਬ ਹੀ ਗਜਆਨਨ ਛਾਡਿ ਕੈ ਖੇਤ ਪਰਾਯੋ ॥੧੫੧੬॥ ਮੋਦ ਭਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਜਬ ਹੀ ਸਿਵ ਕੋ ਦਲੁ ਮਾਰਿ ਭਜਾਯੋ ॥ ਕਾਹੇ ਕਉ ਭਾਜਤ ਰੇ ਡਰਿ ਕੈ ਜਿਨਿ ਭਾਜਹੁ ਇਉ ਤਿਹ ਟੇਰਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਖੜਗੇਸ ਤਬੈ ਅਪਨੇ ਕਰਿ ਲੈ ਬਰ ਸੰਖ ਬਜਾਯੋ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿ ਸਭੈ ਤਬ ਹੀ ਮਨੁ ਅੰਤਕ ਰੂਪ ਕੀਏ ਰਨਿ ਆਯੋ ॥੧੫੧੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਟੇਰ ਸੁਨੇ ਸਭ ਫੇਰ ਫਿਰੇ ਕਰਿ ਲੈ ਕਰਵਾਰਨ ਕੋਪ ਹੁਇ ਧਾਏ ॥ ਲਾਜ ਭਰੇ ਸੁ ਟਰੇ ਨ ਡਰੇ ਤਿਨਹੂੰ ਮਿਲਿ ਕੈ ਸਭ ਸੰਖ ਬਜਾਏ ॥ ਮਾਰਹਿ ਮਾਰ ਪੁਕਾਰ ਪਰੈਂ ਲਲਕਾਰਿ ਕਹੈਂ ਅਰੇ ਤੈਂ ਬਹੁ ਘਾਏ ॥ ਮਾਰਤ ਹੈਂ ਅਬ ਤੋਹਿ ਨ ਛਾਡਤ ਯੋਂ ਕਹਿ ਕੈ ਸਰ ਓਘ ਚਲਾਏ ॥੧੫੧੮॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਬ ਆਨਿ ਨਿਦਾਨ ਕੀ ਮਾਰ ਮਚੀ ਤਬ

ਹੀ ਨ੍ਰਿਪ ਅਪਨੇ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰੇ ॥ ਖੱਗ ਗਦਾ ਬਰਛੀ ਜਮਧਾਰ ਸੁ ਲੈ ਕਰਵਾਰਹਿ ਸੱਤ੍ਰ ਪਚਾਰੇ ॥ ਪਾਨਿ ਲਿਯੋ ਧਨੁ ਬਾਨੁ ਸੰਭਾਰਿ ਨਿਹਾਰਿ ਕਈ ਅਰਿ ਕੋਟਿ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਭੂਪ ਨ ਮੋਰਤਿ ਸੰਘਰ ਤੇ ਮੁਖ ਅੰਤ ਕੋ ਅੰਤਕ ਸੇ ਭਟ ਹਾਰੇ ॥੧੫੧੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਲੈ ਅਪੁਨੇ ਸਿਵ ਪਾਨਿ ਸਰਾਸਨ ਜੀ ਅਪੁਨੇ ਅਤਿ ਕੋਪ ਬਢਾਯੋ ॥ ਭੂਪਤਿ ਕੋ ਚਿਤਯੋ ਚਿਤ ਮੈ ਬਧ ਬਾਹਨ ਆਪਨ ਕੋ ਸੁ ਧਵਾਯੋ ॥ ਮਾਰਤ ਹੋਂ ਅਬ ਯਾ ਰਨ ਮੈ ਕਹਿ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕਉ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਯੋਂ ਕਹਿ ਨਾਦ ਬਜਾਵਤ ਭਯੋ ਮਨੁ ਅੰਤ ਭਯੋ ਪਰਲੈ ਘਨ ਆਯੋ ॥੧੫੨੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਨਾਦ ਸੁ ਨਾਦ ਰਹਿਓ ਭਰਪੂਰ ਸੁਨਯੋ ਪੁਰਹੂਤ ਮਹਾ ਬਿਸਮਾਯੋ ॥ ਸਾਤ ਸਮੁਦ੍ਰ ਨਦੀ ਨਦ ਅਉ ਸਰ ਬਿੰਧ ਸੁਮੇਰ ਮਹਾ ਗਰਜਾਯੋ ॥ ਕਾਂਪ ਉਠਿਓ ਸੁਨ ਯੋਂ ਸਹਸਾਨਨ ਚਉਦਹ ਲੋਕਨ ਚਾਲੁ ਜਨਾਯੋ ॥ ਸੰਕਤ ਹ੍ਵੈ ਸੁਨਿ ਕੈ ਜਗ ਕੇ ਜਨ ਭੂਪ ਨਹੀ ਮਨ ਮੈ ਡਰਪਾਯੋ ॥੧੫੨੧॥ ਖੜਗੇਸ ਬਾਚ ਸਿਵ ਸੋਂ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਰੁਦ੍ਰ ਕੇ ਆਨਨ ਕੋ ਅਵਿਲੋਕ ਕੈ ਯੋਂ ਕਹਿ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਬਾਤ ਸੁਨਾਈ ॥ ਕਾ ਭਯੋ ਜੋ ਜੁਗਿਯਾ ਕਰਿ ਲੈਕਰ ਡਿੰਭ ਕੇ ਕਾਰਨ ਨਾਦ ਬਜਾਈ ॥ ਤੰਦੁਲ ਮਾਂਗਨ ਹੈ ਤੁਯ ਕਾਰਜ ਮੈ ਨ ਡਰੋਂ ਤੁਹਿ ਚਾਂਪ ਚਢਾਈ ॥ ਜੂਝਬੋ ਕਾਮ ਹੈ ਛੱਤ੍ਰਿਨ ਕੋ ਕਛੁ ਜੋਗਿਨ ਕੋ ਨਹਿੰ ਕਾਮ ਲਰਾਈ ॥੧੫੨੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੌਂ ਕਹਿ ਕੈ ਬਤਿਯਾ ਸਿਵ ਸੋਂ ਨ੍ਰਿਪ ਪਾਨ ਬਿਖੈ ਰਿਸਿ ਖੜਗ ਬਡੋ ਲੈ ॥ ਮਾਰਤ ਭੇ ਹਰ ਕੇ ਤਨ ਮੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਜਿਯ ਕੋਪ ਮਹਾਂ ਕੈ ॥ ਘਾਉ ਕੈ ਸੰਭੁ ਕੇ ਗਾਤ ਬਿਖੈ ਇਮ ਬੋਲਿ ਉਠਿਓ ਹਸਿ ਸਿੰਧਜਰਾ ਜੈ ॥ ਰੁਦ੍ਰ ਗਿਰਿਓ ਸਿਰ ਮਾਲ ਕਹੂੰ ਕਹੂੰ ਬੈਲ ਗਿਰਿਓ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਕਹੂੰ ਹੈ ॥੧੫੨੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਘੇਰ ਲਿਯੋ ਮਿਲ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕਉ ਜਬ ਹੀ ਸਿਵ ਕੇ ਦਲ ਕੋਪ ਕਰਿਓ ਹੈ ॥ ਆਗੇ ਹ੍ਵੈ ਭੂਪ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਦਿੜ੍ਹ ਠਾਢ੍ਹ ਰਹਿਓ ਨਹੀ ਪੈਗੁ ਟਰਿਓ ਹੈ ॥ ਤਾਲ ਜਹਾਂ ਰਥ ਰੂਖ ਧੁਜਾ ਭਟ ਪੰਛਨ ਸਿਉ ਰਨ ਬਾਗ ਭਰਿਓ ਹੈ ॥ ਭਾਗ ਗਏ ਗਨ ਜੈਸ ਬਿਹੰਗ ਮਨੋ ਨ੍ਰਿਪ ਟੂਟ ਕੈ ਬਾਜ ਪਰਿਓ ਹੈ ॥੧੫੨੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਏ ਸਿਵ ਕੇ ਗਨ ਥਿਰੁ ਰਹੇ ਅਤਿ ਮਨਿ ਕੋਪ ਬਢਾਇ ॥ ਗਨ ਛਉਨਾ ਗਨਰਾਜ ਸ੍ਰੀ ਮਹਾਂਬੀਰ ਮਨ ਰਾਇ ॥੧੫੨੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬੀਰਨਿਕੀ ਮਨ ਸ੍ਰੀ ਗਨ ਰਾਇ ਮਹਾਂ ਬਰਬੀਰ ਫਿਰਿਓ ਗਨ ਛਉਨਾ ॥ ਲੋਹਤ ਨੈਨ ਚਲਿਓ ਸਿਸ ਹੋਤ ਕਿਯੋ ਗਹਿ ਜਾ ਜਮਰਾਜ ਖਿਲਉਨਾ ॥ ਆਵਤ ਭੂਪ ਬਿਲੋਕ ਕੈ ਸੱਤ੍ਰਨ ਆਪ ਕਿਯੋ ਮਨ ਰੰਚਕ ਭਉ ਨਾ ॥ ਮਾਰ ਲਏ ਰਨ ਮੈ ਗਨ ਕੇ ਗਨ

ਜੁੱਧ ਕਿਯੋ ਕਿ ਕਿਯੋ ਕਛੁ ਟਉਨਾ ॥੧੫੨੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਬ ਅਰਿ ਲਖ ਕੈ ਸਰ ਸੋਂ ਮਾਰਿਓ ॥ ਜਿਹ ਕੁਦ੍ਰਿਸਟ ਨ੍ਰਿਪ ਓਰ ਨਿਹਾਰਿਓ ॥ ਪੁਨਿ ਗਨੇਸ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪ ਲਲਕਾਰਿਓ ॥ ਤ੍ਰਸਤ ਭਯੋ ਤਜਿ ਜੁੱਧ ਪਧਾਰਿਓ ॥੧੫੨੭॥ ਜਬ ਸਿਵਜੂ ਕਛੁ ਸੰਗਿਆ ਪਾਈ ॥ ਭਾਜ ਗਯੋ ਤਜਿ ਦਈ ਲਰਾਈ ॥ ਅਉਰ ਸਗਲ ਡਰ ਕੈ ਗਨ ਭਾਗੇ ॥ ਐਸੋ ਕੋ ਭਟ ਆਵੈ ਆਗੇ ॥੧੫੨੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬਹਿ ਕ੍ਰਿਸਨ ਸਿਵ ਭਜਤ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਇਹੈ ਅਪਨੈ ਹ੍ਰਿਦੈ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਅਬ ਹਉਂ ਆਪ ਸੁ ਇਹ ਸੰਗ ਲਰੋਂ ॥ ਕੈ ਅਰਿ ਮਾਰੋਂ ਕੈ ਲਰਿ ਮਰੋਂ ॥੧੫੨੯॥ ਤਬ ਤਿਹ ਸਉਹੈ ਹਰਿ ਜੂ ਗਯੋ ॥ ਰਾਮ ਭਨੈ ਅਤਿ ਜੁੱਧ ਮਚਯੋ ॥ ਤਬ ਤਿਨ ਤਕਿ ਤਿਹ ਬਾਨ ਲਗਾਯੋ ॥ ਸਜੰਦਨ ਤੇ ਹਰਿ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥੧੫੩੦॥ ਕਬਿਯੋਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਾ ਪ੍ਰਭ ਕਉ ਨਿਤ ਬ੍ਰਹਮ ਸਚੀਪਤਿ ਸ੍ਰੀ ਸਨਕਾਦਿਕ ਹੂ ਜਪੁ ਕੀਨੋ ॥ ਸੂਰ ਸਸੀ ਸੁਰ ਨਾਰਦ ਸਾਰਦ ਤਾਹਿ ਕੈ ਧਿਆਨ ਬਿਖੈ ਮਨੁ ਦੀਨੋ ॥ ਖੋਜਤ ਹੈ ਜਿਹ ਸਿੱਧ ਮਹਾਂ ਮੁਨਿ ਬਿਆਸ ਪਰਾਸੁਰ ਭੇਦ ਨ ਚੀਨੋ ॥ ਸੋ ਖੜਗੇਸ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਕਰ ਮੋਹਿਤ ਕੇਸਨ ਤੇ ਗਹਿ ਲੀਨੋ ॥੧੫੩੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮਾਰ ਬਕੀ ਬਕ ਅਉਰ ਅਘਾਸੁਰ ਧੇਨਕ ਕੋ ਪਲ ਮੈ ਬਧ ਕੀਨੋ ॥ ਕੇਸੀ ਬਛਾਸੁਰ ਮੁਸਟ ਚੰਡੂਰ ਕਿਯੇ ਚਕਚੂਰ ਸੁਨਯੋ ਪੁਰ ਤੀਨੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਸੱਤ੍ਰ ਅਨੇਕ ਹਨੇ ਤਿਹ ਕਉਨ ਗਨੇ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਪ੍ਰਬੀਨੋ ॥ ਕੰਸ ਕਉ ਕੇਸਨ ਤੇ ਗਹਿ ਕੇਸਵ ਭੂਪ ਮਨੋ ਬਦਲੋ ਵਹ ਲੀਨੋ ॥੧੫੩੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਚਿੰਤ ਕਰੀ ਚਿਤ ਮੈ ਤਿਹ ਭੂਪਤਿ ਜੋ ਇਹ ਕਉ ਅਬ ਹਉਂ ਬਧ ਕੈਹਉਂ ॥ ਸੈਨ ਸਭੈ ਭਜਹੈ ਜਬ ਹੀ ਤਬ ਕਾ ਸੰਗ ਜਾਇ ਕੈ ਜੁੱਧੁ ਮਚੈਹਉਂ ॥ ਹਉ ਕਿਹ ਪੈ ਕਰਿਹੋਂ ਬਹੁ ਘਾਇਨ ਕਾ ਕੇ ਹਉਂ ਘਾਇ ਸਨੰਮੁਖ ਖੈਹਉਂ ॥ ਛਾਡ ਦਯੋ ਕਹਿਓ ਜਾਹੁ ਚਲੇ ਹਰਿ ਤੋ ਸਮ ਸੂਰ ਕਹੂੰ ਨਹੀ ਪੈਹਉਂ ॥੧੫੩੩॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਪਉਰਖ ਜੈਸੁ ਬਡੋ ਕਿਯ ਭੂਪ ਨ ਆਗੇ ਕਿਸੀ ਨ੍ਰਿਪ ਐਸ ਕਿਯੋ ॥ ਭਟ ਪੇਖ ਕੈ ਭਾਜਿ ਗਏ ਸਿਗਰੇ ਕਿਨਹੂੰ ਧਨੁ ਬਾਨ ਨ ਪਾਨਿ ਲਿਯੋ ॥ ਹਥਿਯਾਰ ਉਤਾਰਿ ਚਲੇ ਬਿਸੰਭਾਰਿ ਰਥੀ ਰਥ ਟਾਰਿ ਡਰਾਤ ਹਿਯੋ ॥ ਰਨ ਮੈ ਖੜਗੇਸ ਬਲੀ ਬਲੁ ਕੈ ਅਪਨੋ ਕਰਿ ਕੈ ਹਰਿ ਛਾਡ ਦਿਯੋ ॥੧੫੩੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਛਾਡ ਕੇਸ ਤੇ ਜਬ ਹਰਿ ਦਯੋ ॥ ਲੱਜਿਤ ਭਯੋ ਬਿਸਰ ਬਲ ਗਯੋ ॥ ਤਬ ਬ੍ਰਹਮਾ ਪ੍ਰਤੱਛ ਹੁਇ ਆਯੋ ॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਤਾਪ ਤਿਨ ਸਕਲ ਮਿਟਾਯੋ ॥੧੫੩੫॥ ਕਹੇ ਕ੍ਰਿਸਨ ਸਿਉ ਇਹ ਬਿਧਿ ਬੈਨਾ ॥ ਲਾਜ ਕਰੋ ਨਹੀ ਪੰਕਜ ਨੈਨਾ ॥ ਇਹ

ਪਉਰਖ ਹਉ ਤੋਹਿ ਸੁਨਾਊਂ ॥ ਤਿਹ ਤੇ ਤੋ ਕਹੁ ਅਬਹਿ ਰਿਝਾਊਂ ॥੧੫੩੬॥ ਤੋਟਕ ॥ ਜਬ ਹੀ ਇਹ ਭੂਪਤਿ ਜਨਮ ਲਿਯੋ ॥ ਤਜਿ ਧਾਮ ਤਬੈ ਬਨਬਾਸ ਕਿਯੋ ॥ ਤਪਸਾ ਕਰਿ ਕੈ ਜਗਮਾਤ ਰਿਝਾਯੋ ॥ ਤਿਹ ਤੇ ਅਰਿ ਜੀਤਨ ਕੋ ਬਰੁ ਪਾਯੋ ॥੧੫੩੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਇਹ ਕੇ ਬਧ ਕੋ ਏਕ ਉਪਾਈ ॥ ਸੋ ਪ੍ਰਭ ਤੋ ਕਹੁ ਕਹਤ ਸੁਨਾਈ ॥ ਬਿਸਨੁ ਆਇ ਜੋ ਯਾ ਸੰਗਿ ਲਰੈ ॥ ਤਾਹਿ ਭਜਾਵੈ ਬਿਲਮੁ ਨ ਕਰੈ ॥੧੫੩੮॥ ਇੰਦ੍ਰ ਦ੍ਵਾਦਸ ਭਾਨ ਬੁਲਾਵਹੁ ॥ ਰੁਦ੍ਰ ਗਿਆਰਹ ਮਿਲਿ ਕਰਿ ਧਾਵਹੁ ॥ ਸੋਮ ਸੁ ਜਮ ਆਠੋ ਬਸੁ ਜੋਧੇ ॥ ਐਸੀ ਬਿਧਿ ਬਿਧਿ ਹਰਿਹਿ ਪ੍ਰਬੋਧੇ ॥੧੫੩੯॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਏ ਸਭ ਸੁਭਟ ਬੁਲਾਇ ਜੁੱਧ ਕਾਜ ਰਨ ਪ੍ਰਗਟਹੀ ॥ ਅਪਨੇ ਦਲਹਿ ਜਗਾਇ ਕਹੋ ਜੂਝ ਏਊ ਕਰਹਿ ॥੧੫੪੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਪੁਨਿ ਅਪੱਛਰਾ ਸਕਲ ਬੁਲਾਵਹੁ ॥ ਇਹ ਕੀ ਅਗ੍ਰਜ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਨਚਾਵਹੁ ॥ ਕਾਮਦੇਵ ਕਉ ਆਇਸੁ ਦੀਜੈ ॥ ਯਾ ਕੋ ਚਿੱਤ ਮੋਹਿ ਕਰਿ ਲੀਜੈ ॥੧੫੪੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਬਹਿ ਕ੍ਰਿਸਨ ਸੋਊ ਕਿਯੋ ਜੋ ਬ੍ਰਹਮਾ ਸਿਖ ਦੀਨ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਸੂਰ ਸਭ ਰੁਦ੍ਰ ਬਸੁ ਜਮਹਿ ਬੋਲ ਕਰਿ ਲੀਨ ॥੧੫੪੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਨਿਕਟਿ ਸਜਾਮ ਕੇ ਤਬ ਸਭ ਆਏ ॥ ਕ੍ਰੁੱਧ ਹੋਇ ਮਨ ਜੁੱਧਹਿ ਧਾਏ ॥ ਇਤ ਸਭ ਮਿਲ ਕੈ ਜੁੱਧ ਮਚਾਯੋ ॥ ਉਤ ਅਪੱਛਰਾ ਨਭਿ ਝਰ ਲਾਯੋ ॥੧੫੪੩॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕੈ ਕੈ ਕਟਾਛ ਨਚੈ ਤੇਊ ਭਾਮਨਿ ਗੀਤ ਸਭੈ ਮਿਲ ਕੈ ਸੁਰ ਗਾਵੈਂ ॥ ਬੀਨ ਪਖਾਵਜ ਤਾਲ ਬਜੈਂ ਡਫ ਭਾਂਤਿ ਅਨੇਕਨ ਭਾਉ ਦਿਖਾਵੈਂ ॥ ਸਾਰੰਗ ਸੋਰਠਿ ਮਾਲਸਿਰੀ ਅਰੁ ਰਾਮਕਲੀ ਨਟ ਸੰਗਿ ਮਿਲਾਵੈਂ ॥ ਭੋਗਿਨਿ ਮੋਹ ਕੀ ਬਾਤ ਕਿਤੀ ਸੁਨਿ ਕੈ ਮਨ ਜੋਗਿਨ ਕੇ ਦ੍ਰਵ ਜਾਵੈਂ ॥੧੫੪੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਉਤ ਸੁੰਦਰਿ ਨ੍ਰਿਤ ਕਰੈਂ ਨਭ ਮੈ ਇਤ ਬੀਰ ਸਭੈ ਮਿਲਿ ਜੁੱਧੁ ਕਰੈਂ ॥ ਬਰਛੀ ਕਰਵਾਰ ਕਟਾਰਨ ਸਿਉ ਜਬ ਹੀ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਕ੍ਰੁੱਧ ਭਰੈਂ ॥ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਰਦਨੱਛਦ ਪੀਸ ਕੈ ਆਨਿ ਪਰੈਂ ਨ ਡਰੈਂ ॥ ਲਰ ਕੈ ਮਰ ਕੈ ਜੁ ਕਬੰਧ ਉਠੈਂ ਅਰਿ ਕੈ ਸੁ ਅਪੱਛਰ ਤਾਹਿ ਬਰੈਂ ॥੧੫੪੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਡੋ ਜੁੱਧੁ ਭੂਪਤਿ ਕਿਯੋ ਮਨ ਮੈ ਕੋਪ ਬਢਾਇ ॥ ਸਭ ਦੇਵਨ ਕੋ ਦਿਨ ਪਰੇ ਸੋ ਕਬਿ ਕਹਤ ਸੁਨਾਇ ॥੧੫੪੬॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਗਿਆਰਹ ਰੁਦ੍ਰਨ ਕੋ ਸਰ ਬਾਈਸ ਦ੍ਵਾਦਸ ਭਾਨਨ ਚਉਬਿਸ ਮਾਰੇ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਸਹੰਸ੍ਰ ਖੜਾਨਨ ਕੋ ਖਟ ਪੱਚਸਿ ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਕੋਪਿ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਸੋਮ ਕੋ ਸਾਠ ਗਨੇਸ ਕੋ ਸੱਤਰ ਆਠ ਬਸੁਨ ਕੋ ਚਉਸਠ ਡਾਰੇ ॥ ਸਾਤ ਕੁਬੇਰ ਕੋ ਨਉ ਜਮ ਰਾਜਹਿ ਏਕਹਿ ਏਕ ਸੋ ਅਉਰ ਸੰਘਾਰੇ

॥੧੫੪੭॥ ਬਾਨਨ ਬੇਧਿ ਜਲਾਧਿਪ ਕਉ ਨਲ ਕੂਬਰ ਅਉ ਜਮ ਕੇ ਉਰਿ ਮਾਰਯੋ ॥ ਅਉਰ ਕਹਾ ਲਗਿ ਸਯਾਮ ਗਨੈ ਜੁ ਹੁਤੇ ਰਨ ਮੈ ਸਭਹੂਨ ਪ੍ਰਹਾਰਯੋ ॥ ਸੰਕਤ ਮਾਨ ਭਏ ਸਭ ਹੀ ਕਿਨਹੂੰ ਨਹਿੰ ਭੂਪ ਕੀ ਓਰ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਮਾਨੁ ਜੁਗੰਤ ਕੇ ਅੰਤ ਸਮੈ ਪ੍ਰਗਟਿਓ ਕਲਿ ਕਾਲ ਤਿਨੋ ਸੁ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥੧੫੪੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਿਆਗ ਦਯੋ ਰਨ ਤ੍ਰਾਸ ਬਢਾਯੋ ॥ ਕਿਨਹੂੰ ਨ ਤਿਹ ਸੋਂ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥ ਚਿਤ ਸਭਹੂੰ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਇਹ ਨਹੀ ਮਰੈ ਕਿਸੂ ਤੇ ਮਾਰਯੋ ॥੧੫੪੯॥ ਤਬ ਬ੍ਰਹਮੇ ਹਰਿ ਨਿਕਟਿ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਜਬ ਸਗਲੋ ਦਲ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੰਘਾਰਯੋ ॥ ਜਬ ਲਗਿ ਇਹ ਤੇਤਾ ਕਰ ਮੋ ਹੈ ॥ ਤਬ ਲਗ ਬੱਜ੍ਰ ਸੂਲ ਧਰਿ ਕੋ ਹੈ ॥੧੫੫੦॥ ਤਾ ਤੇ ਇਹੈ ਕਾਜ ਅਬ ਕੀਜੈ ॥ ਭਿੱਛਕ ਹੋਇ ਮਾਂਗ ਸੋ ਲੀਜੈ ॥ ਮੁਕਟ ਰਮਾ ਤੇ ਜੋ ਇਹ ਪਾਯੋ ॥ ਸੋ ਇੰਦ੍ਰਾਦਿਕ ਹਾਥਿ ਨ ਆਯੋ ॥੧੫੫੧॥ ਜਬ ਤੇਤਾ ਇਹ ਕਰ ਤੇ ਲੀਜੈ ॥ ਤਬ ਯਾ ਕੋ ਬਧ ਛਿਨ ਮਹਿ ਕੀਜੈ ॥ ਜਿਹ ਉਪਾਇ ਕਰ ਤੇ ਪਰਹਰੈ ॥ ਤਉ ਕਦਾਂਚ ਨ੍ਰਿਪ ਮਰੈ ਤੁ ਮਰੈ ॥੧੫੫੨॥ ਯੌਂ ਸੁਨਿ ਹਰਿ ਦਿਜ ਬੇਖ ਬਨਾਯੋ ॥ ਮਾਂਗਨ ਤਿਹ ਪੈ ਹਰਿ ਬਿਧਿ ਆਯੋ ॥ ਤਬ ਤਿਨ ਸਯਾਮ ਬ੍ਰਹਮ ਲਖਿ ਲੀਨੋ ॥ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਇਮ ਉੱਤਰ ਦੀਨੋ ॥੧੫੫੩॥ ਖੜਗੇਸ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬੇਖ ਕਿਯੋ ਹਰਿ ਬਾਮਨ ਕੋ ਬਲਿ ਬਾਵਨ ਜਿਉਂ ਛਲ ਬੇ ਕਹੁ ਆਯੋ ॥ ਰੇ ਚਤੁਰਾਨਨ ਤੂ ਬਸਿ ਕਾਨਨ ਕਾ ਕੇ ਕਹੇ ਤਪਸਾ ਤਜਿ ਧਾਯੋ ॥ ਧੂਮ ਤੇ ਆਗ ਰਹੈ ਨ ਦੁਰੀ ਜਿਮ ਤਿਉ ਛਲ ਤੇ ਤੁਮ ਕੋ ਲਖਿ ਪਾਯੋ ॥ ਮਾਂਗਹੁ ਜੋ ਤੁਮਰੇ ਮਨ ਮੈ ਅਬ ਮਾਂਗਨਹਾਰ ਕੋ ਰੂਪ ਬਨਾਯੋ ॥੧੫੫੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਬ ਇਹ ਬਿਧਿ ਸੋਂ ਨ੍ਰਿਪ ਕਹਯੋ ਕਹੀ ਬ੍ਰਹਮ ਜਸੁ ਲੇਹੁ ॥ ਜੱਗ ਅਨਲ ਤੇ ਜੋ ਮੁਕਟ ਉਪਜਿਓ ਸੋ ਮੁਹਿ ਦੇਹੁ ॥੧੫੫੫॥ ਜਬ ਚਤੁਰਾਨਨਿ ਯੋਂ ਕਹੀ ਪੁਨਿ ਬੋਲਯੋ ਜਦੁਬੀਰ ॥ ਗਉਰਾਂ ਤੇਤਾ ਤੁਹਿ ਦਯੋ ਸੋ ਮੁਹਿ ਦੈ ਨ੍ਰਿਪ ਧੀਰ ॥੧੫੫੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਬ ਨ੍ਰਿਪ ਮਨ ਕੋ ਇਹ ਬਿਧਿ ਕਹੈ ॥ ਰੇ ਜੀਅ ਜਿਯਤ ਨ ਚਹੁ ਜੁਗ ਰਹੈ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਧਰਮ ਢੀਲ ਨਹਿ ਕੀਜੈ ॥ ਜੋ ਹਰਿ ਮਾਂਗਤ ਸੋਇਹ ਦੀਜੈ ॥੧੫੫੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਿਉ ਤਨ ਕੀ ਮਨ ਸੰਕ ਕਰੈ ਥਿਰ ਤੋ ਜਗ ਮੈ ਅਬ ਤੂੰ ਨ ਰਹੈ ਹੈਂ ॥ ਯਾ ਤੇ ਭਲੋ ਨ ਕਛੂ ਇਹ ਤੇ ਜਸੁ ਲੈ ਰਨ ਅੰਤਹਿ ਮੋ ਤਜਿ ਜੈਹੈਂ ॥ ਰੇ ਮਨ ਢੀਲ ਰਹਯੋ ਗਹਿ ਕਾਹੇ ਤੇ ਅਉਸਰ ਬੀਤ ਗਏ ਪਛੁਤੈਹੈਂ ॥ ਸੋਕ ਨਿਵਾਰਿ ਨਿਸੰਕ ਹੁਇ ਦੈ ਭਗਵਾਨ ਸੋਂ ਭਿੱਛਕ ਹਾਥਿ ਨ ਐਹੈਂ ॥੧੫੫੮॥ ਮਾਂਗਤ ਜੋ ਬਿਧਿ ਸਯਾਮ ਅਰੇ

ਮਨ ਸੋ ਤਜਿ ਸੰਕ ਨਿਸੰਕ ਹੁਇ ਦੀਜੈ ॥ ਜਾਚਤ ਹੈ ਜਿਹ ਤੇ ਸਗਰੋ ਜਗ ਸੋ ਤੁਹਿ ਮਾਂਗਤ ਢੀਲ ਨ ਕੀਜੈ ॥ ਅਉਰ ਬਿਚਾਰ ਕਰੋ ਨ ਕਛੂ ਅਬ ਯਾ ਮਹਿ ਤੋ ਨ ਰਤੀ ਸੁਖ ਛੀਜੈ ॥ ਦਾਨਨ ਦੇਤ ਨ ਮਾਨ ਕਰੋ ਬਸੁ ਦੈ ਅਸੁ ਦੈ ਜਗ ਮੈ ਜਸੁ ਲੀਜੈ ॥੧੫੫੯॥ ਬਾਮਨ ਬੇਖ ਕੈ ਸਜਾਮ ਜੁ ਚਾਹਤ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਕੋ ਤਿਹ ਭੂਪਤਿ ਦੀਨੋ ॥ ਜੋ ਚਤੁਰਾਨਨ ਕੇ ਚਿਤ ਮੈ ਕਬਿ ਰਾਮ ਕਹੈ ਸੁ ਵਹੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀਨੋ ॥ ਜੋ ਵਹ ਮਾਂਗਤਿ ਸੋਊ ਦਯੋ ਤਬ ਦੇਤ ਸਮੈ ਰਸ ਮੈ ਮਨ ਭੀਨੋ ॥ ਦਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਦੁਹੂੰ ਬਿਧਿ ਕੈ ਤਿਹੁ ਲੋਕਨ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਜਸੁ ਲੀਨੋ ॥੧੫੬੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਕਿਰੀਟ ਤਵੀਤ ਲਯੋ ਹਰਿ ਗਾਜਿ ਉਠੇ ਤਬ ਹੀ ਸਭ ਸੂਰੇ ॥ ਧਾਇ ਪਰੇ ਨ੍ਰਿਪ ਪੈ ਮਿਲ ਕੈ ਚਿਤਿ ਮੈ ਚਪ ਰੋਸਿ ਕੈ ਮਾਰ ਮਰੂਰੇ ॥ ਭੂਪ ਹਨੇ ਬਰ ਬੀਰ ਘਨੇ ਸੁ ਪਰੇ ਧਰ ਊਪਰਿ ਲਾਗਤਿ ਰੂਰੇ ॥ ਛਾਰ ਲਗਾਇ ਕੈ ਅੰਗ ਮਲੰਗ ਰਹੇ ਮਨੁ ਸੋਇ ਕੈ ਖਾਇ ਧਤੂਰੇ ॥੧੫੬੧॥ ਹੇਰਿ ਸਭੈ ਮਿਲਿ ਘੇਰਿ ਲਯੋ ਸੁ ਭਯੋ ਮਨ ਭੂਪਤਿ ਕੋਪ ਮਈ ਹੈ ॥ ਰਾਮ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਫਿਰ ਕੈ ਕਰਰੀ ਕਰ ਬੀਚ ਕਮਾਨ ਲਈ ਹੈ ॥ ਸੂਰਜ ਕੀ ਸਸਿ ਕੀ ਜਮ ਕੀ ਹਰਿ ਕੀ ਬਹੁ ਸੈਨ ਗਿਰਾਇ ਦਈ ਹੈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਫਾਗੁਨ ਮਾਸ ਕੇ ਭੀਤਰਿ ਪਉਨ ਬਹਿਓ ਪਤਝਾਰ ਭਈ ਹੈ ॥੧੫੬੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਪਾਨਿ ਸੰਭਾਰਿ ਬਡੋ ਧਨੁ ਭੂਪਤਿ ਰੁਦ੍ਰ ਲਿਲਾਟ ਮੈ ਬਾਨ ਲਗਾਯੋ ॥ ਏਕ ਕੁਬੇਰ ਕੇ ਮਾਰਿਓ ਰਿਦੈ ਸਰ ਲਾਗਤਿ ਡਾਰਿ ਹਥਿਆਰ ਪਰਾਯੋ ॥ ਦੇਖਿ ਜਲਾਧਿਪ ਤਾਹਿ ਦਸਾ ਰਨ ਛਾਡਿ ਭਜਯੋ ਮਨ ਮੈ ਡਰਪਾਯੋ ॥ ਧਾਇ ਪਰਯੋ ਰਿਸ ਕੈ ਜਮੁ ਯਾ ਪਰ ਸੋ ਨ੍ਰਿਪ ਬਾਨ ਸੋਂ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥੧੫੬੩॥ ਯੋਂ ਜਮਰਾਜ ਗਿਰਾਇ ਦਯੋ ਤਬ ਹੀ ਰਿਸ ਕੈ ਹਰਿ ਕੋ ਦਲ ਧਾਯੋ ॥ ਆਇ ਹੈਂ ਕੋਪ ਭਰੇ ਭਟ ਦੁਇ ਬਿਬਿਧਾਯੁਧ ਲੈ ਤਿਨ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥ ਸਿੰਘ ਹੁਤੋ ਬਲਵੰਡ ਸੋ ਜਾਦਵ ਸੋ ਰਿਸ ਸੋਂ ਨ੍ਰਿਪ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥ ਬਾਹੁ ਬਲੀ ਬਰਮਾਕ੍ਰਿਤ ਬੰਧੁ ਸੋਊ ਰਨ ਤੇ ਜਮਲੋਕ ਪਠਾਯੋ ॥੧੫੬੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਅਉਰ ਮਹਾਂਬਲੀ ਸਿੰਘ ਹੁਤੋ ਸੰਗ ਤੇਜਸ ਸਿੰਘ ਕੋ ਮਾਰ ਲਯੋ ॥ ਪੁਨਿ ਬੀਰ ਮਹਾਂ ਜਸ ਸਿੰਘ ਹੁਤੋ ਰਿਸ ਕੈ ਇਹ ਸਾਮੁਹਿ ਆਇ ਗਯੋ ॥ ਸੋਊ ਖੱਗ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਕੋਪ ਭਰਯੋ ਤਿਹ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪ ਨੈ ਲਲਕਾਰ ਲਯੋ ॥ ਕਿਯੋ ਏਕ ਹੀ ਬਾਰ ਪ੍ਰਹਾਰ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕੋ ਅੰਤਕ ਧਾਮ ਪਠਾਇ ਦਯੋ ॥੧੫੬੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਉਤਮ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਲੈ ਸਿੰਘ ਧਾਏ ॥ ਪਰਮ ਸਿੰਘ ਅਸਿ ਲੈਕਰਿ ਆਏ ॥ ਅਤਿ ਪਵਿਤ੍ਰ ਸਿੰਘ ਸ੍ਰੀ ਸਿੰਘ ਗਏ ॥ ਪਾਂਚੋ ਭੂਪ ਮਾਰ

ਤਿਹ ਲਏ ॥੧੫੬੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਫਤੇ ਸਿੰਘ ਅਰੁ ਫੌਜ ਸਿੰਘ ਚਿਤ ਅਤਿ ਕੋਪ ਬਢਾਇ ॥ ਏ ਦੋਊ ਭਟ ਆਵਤ ਹੁਤੇ ਭੂਪਤਿ ਹਨੇ ਬਜਾਇ ॥੧੫੬੭॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਭੀਮ ਸਿੰਘ ਭੁਜ ਸਿੰਘ ਸੁ ਕੋਪ ਬਢਾਯੋ ॥ ਮਹਾ ਸਿੰਘ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਮਦਨ ਸਿੰਘ ਧਾਯੋ ॥ ਅਉਰ ਮਹਾ ਭਟ ਧਾਏ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ॥ ਹੋ ਤੇ ਛਿਨ ਮੈ ਤਿਹ ਭੂਪਤਿ ਦਏ ਸੰਘਾਰ ਕੈ ॥੧੫੬੮॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਬਿਕਟ ਸਿੰਘ ਜਿਹ ਨਾਮ ਬਿਕਟ ਬੀਰ ਜਦੁਬੀਰ ਕੋ ॥ ਅਪਨੇ ਪ੍ਰਭ ਕੇ ਕਾਮ ਧਾਇ ਪਰਜੋ ਅਰਿ ਬਧ ਨਮਿਤ ॥੧੫੬੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਿਕਟ ਸਿੰਘ ਆਵਤ ਲਖਯੋ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਧਨੁ ਤਾਨਿ ॥ ਮਾਰਜੋ ਸਰ ਉਰ ਸਤ੍ਰੁ ਕੇ ਲਾਗਤ ਤਜੇ ਪਰਾਨ ॥੧੫੭੦॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਰੁਦ੍ਰ ਸਿੰਘ ਇਕ ਬੀਰ ਠਾਢ ਹੁਤੋ ਜਦੁਬੀਰ ਢਿਗ ॥ ਮਹਾਰਥੀ ਰਣਧੀਰ ਰਿਸ ਕਰਿ ਨ੍ਰਿਪ ਸਉਹੈ ਭਯੋ ॥੧੫੭੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਤਬ ਧਨੁਖ ਸੰਭਾਰਜੋ ॥ ਰੁਦ੍ਰ ਸਿੰਘ ਜਬ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰਜੋ ॥ ਛਾਡਿ ਬਾਨ ਅਸ ਬਲ ਸੋਂ ਦਯੋ ॥ ਆਵਤ ਸਤ੍ਰੁ ਮਾਰ ਤਿਹ ਲਯੋ ॥੧੫੭੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਮਹਾਂ ਰਿਸ ਸਿਉਂ ਇਹ ਭੂਪਤਿ ਪੈ ਤਰਵਾਰ ਚਲਾਈ ॥ ਹਾਥ ਸੰਭਾਲ ਕੈ ਢਾਲ ਲਈ ਤਬ ਹੀ ਸੋਊ ਆਵਤ ਹੀ ਸੁ ਬਚਾਈ ॥ ਫੂਲਹੁ ਪੈ ਕਰਵਾਰ ਲਗੀ ਚਿਨਗਾਰਿ ਜਗੀ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਗਾਈ ॥ ਬਾਸਵ ਪੈ ਸਿਵ ਕੋਪ ਕਿਯੋ ਮਨੁ ਤੀਸਰ ਨੈਨ ਕੀ ਜ੍ਵਾਲ ਦਿਖਾਈ ॥੧੫੭੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਪੁਨਿ ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਮਹਾਂ ਬਲ ਕੈ ਇਹ ਭੂਪ ਕੇ ਊਪਰਿ ਘਾਉ ਕਿਯੋ ॥ ਕਰਿ ਵਾਰ ਫਿਰਿਓ ਅਪੁਨੇ ਦਲੁ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪ ਤਉ ਲਲਕਾਰਿ ਹਕਾਰ ਲਿਯੋ ॥ ਸਿਰ ਮਾਂਝ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕੀ ਤਾਨ ਦਈ ਬਿਬਖੰਡ ਹੁਇ ਭੂਮਿ ਗਿਰਿਓ ਨ ਜਿਯੋ ॥ ਸਿਰ ਤੇਗ ਬਹੀ ਚਪਲਾ ਸੀ ਮਨੋ ਅਧ ਬੀਚ ਤੇ ਭੂਧਰ ਚੀਰ ਦਿਯੋ ॥੧੫੭੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਹਨਜੋ ਜਬ ਹੀ ਤਬ ਹੀ ਸਭ ਹੀ ਭਟ ਕੋਪਿ ਭਰੇ ॥ ਮਹਾਂ ਰੁਦ੍ਰ ਤੇ ਆਦਿਕ ਬੀਰ ਜਿਤੇ ਇਹ ਪੈ ਇਕ ਬਾਰ ਹੀ ਟੂਟਿ ਪਰੇ ॥ ਧਨੁ ਬਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਬਰਛੀਨ ਕੇ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਬਹੁ ਵਾਰ ਕਰੇ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਘਾਇ ਬਚਾਇ ਸਭੈ ਤਿਨ ਕੇ ਇਹ ਪਉਰਖ ਦੇਖ ਕੈ ਸਤ੍ਰੁ ਡਰੇ ॥੧੫੭੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਰੁਦ੍ਰ ਤੇ ਆਦਿ ਜਿਤੇ ਗਨ ਦੇਵ ਤਿਤੇ ਮਿਲ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਊਪਰਿ ਧਾਏ ॥ ਤੇ ਸਭ ਆਵਤ ਦੇਖਿ ਬਲੀ ਧਨੁ ਤਾਨਿ ਹਕਾਰ ਕੇ ਬਾਨ ਲਗਾਏ ॥ ਏਕ ਗਿਰੇ ਤਹ ਘਾਇਲ ਹੁਇ ਇਕ ਤ੍ਰਾਸ ਭਰੇ ਤਜਿ ਜੁੱਧ ਪਰਾਏ ॥ ਏਕ ਲਰੇ ਨ ਡਰੇ ਬਲਵਾਨ ਨਿਦਾਨ ਸੋਊ ਨ੍ਰਿਪ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਏ ॥੧੫੭੬॥ ਸਿਵ ਕੇ ਦਸ ਸੈ ਗਨ ਜੀਤ

ਲਏ ਰਿਸ ਸੋਂ ਪੁਨਿ ਲੱਛਕ ਜੱਛ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਰਾਛਸ ਤੇਈਸ ਲਾਖ ਹਨੇ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਨੇ ਜਮਧਾਮ ਸਿਧਾਰੇ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕਿਯੋ ਬਿਰਥੀ ਬਹੁ ਦਾਰੁਕ ਕੇ ਤਨਿ ਘਾਉ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਦ੍ਵਾਦਸ ਸੂਰ ਨਿਹਾਰਿ ਨਿਸੇਸ ਧਨੇਸ ਜਲੇਸ ਪਸ੍ਵੇਸ ਪਧਾਰੇ ॥੧੫੭੭॥ ਬਹੁਰੋ ਅਯੁਤ ਗਜ ਮਾਰਤ ਭਯੋ ਪੁਨਿ ਤੀਸ ਹਜਾਰ ਰਥੀ ਰਿਸਿ ਘਾਯੋ ॥ ਛੱਤਿਸ ਲਾਖ ਸੁ ਪੱਤਿ ਹਨੇ ਦਸ ਲਾਖ ਸ੍ਵਾਰਨ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥ ਭੂਪਤਿ ਲੱਛ ਹਨੇ ਬਹੁਰੋ ਦਲ ਜੱਛ ਪ੍ਰਤੱਛਹਿ ਮਾਰਿ ਭਜਾਯੋ ॥ ਦ੍ਵਾਦਸ ਸੂਰਨ ਗਜਾਰਹ ਰੁਦ੍ਰਨ ਕੇ ਦਲ ਕਉ ਹਨਿ ਕੈ ਪੁਨਿ ਧਾਯੋ ॥੧੫੭੮॥ ਸਾਠ ਹਜਾਰ ਹਨੇ ਬਹੁਰੋ ਭਟ ਜੱਛ ਸੁ ਲੱਛ ਕਈ ਤਿਹ ਘਾਏ ॥ ਜਾਦਵ ਲੱਛ ਕੀਏ ਬਿਰਥੀ ਬਹੁ ਜੱਛਨ ਕੇ ਤਨ ਲੱਛ ਬਨਾਏ ॥ ਪੈਦਲ ਲਾਖ ਪਚਾਸ ਹਨੇ ਪੁਰਜੇ ਪੁਰਜੇ ਕਰਿ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਏ ॥ ਅਉਰ ਹਨੇ ਬਲਵਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਲੈ ਜੋ ਇਹ ਭੂਪ ਕੇ ਊਪਰਿ ਆਏ ॥੧੫੭੯॥ ਤਾਉ ਦੈ ਮੂਛ ਦੁਹੂੰ ਕਹ ਭੂਪਤਿ ਸੈਨ ਮੈ ਜਾਇ ਨਿਸੰਕ ਪਰਜੋ ॥ ਪੁਨਿ ਲਾਖ ਸੁਆਰ ਹਨੇ ਬਲ ਕੈ ਸਸਿ ਕੋ ਰਵਿ ਕੋ ਅਭਿਮਾਨ ਹਰਜੋ ॥ ਜਮ ਕੋ ਸਰ ਏਕ ਤੇ ਡਾਰ ਦਯੋ ਛਿਤਿ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਡਰਜੋ ॥ ਜੋਊ ਸੂਰ ਕਹਾਵਤ ਹੈ ਰਨ ਮੈ ਸਭਹੂ ਨ੍ਰਿਪ ਖੰਡਨਿ ਖੰਡ ਕਰਜੋ ॥੧੫੮੦॥ ਰਨ ਮੈ ਦਸ ਲੱਛ ਹਨੇ ਪੁਨਿ ਜੱਛ ਜਲਾਧਿਪ ਕੋ ਭਟ ਲੱਛਕ ਮਾਰਜੋ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਕੇ ਸੂਰ ਹਨੇ ਅਗਨੇ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਸੁ ਨਹੀ ਨ੍ਰਿਪ ਹਾਰਜੋ ॥ ਸਾਤਕਿ ਕਉ ਮੁਸਲੀਧਰ ਕਉ ਬਸੁਦੇਵਹ ਕਉ ਕਰਿ ਮੂਰਛ ਡਾਰਜੋ ॥ ਭਾਜ ਗਯੋ ਜਮ ਅਉਰ ਸਚੀਪਤਿ ਕਾਹੂੰ ਨ ਹਾਥਿ ਹਥਿਯਾਰ ਸੰਭਾਰਜੋ ॥੧੫੮੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਬ ਭੂਪਤਿ ਏਤੋ ਕਿਯੋ ਜੁੱਧੁ ਕ੍ਰੁੱਧ ਕੈ ਸਾਥ ॥ ਤਬ ਬ੍ਰਿਜਪਤਿ ਆਵਤ ਭਯੋ ਧਨੁਖ ਬਾਨ ਲੈ ਹਾਥਿ ॥੧੫੮੨॥ ਬਿਸਨ ਪਦ ॥ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਰਿਸ ਭਰ ਬਲ ਕਰ ਅਰਿ ਪਰ ਜਬ ਧਨੁ ਧਰਿ ਕਰਿ ਧਾਯੋ ॥ ਤਬ ਨ੍ਰਿਪ ਮਨ ਮੈ ਕ੍ਰੋਧ ਬਢਾਯੋ ਸ੍ਰੀ ਪਤਿ ਕੇ ਗੁਨ ਗਾਯੋ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਜਾ ਕੋ ਪ੍ਰਗਟ ਪ੍ਰਤਾਪ ਤਿਹੂੰ ਪੁਰ ਸੇਸ ਅੰਤ ਨਹੀ ਪਾਯੋ ॥ ਬੇਦ ਭੇਦ ਜਾ ਕੋ ਨਹਿ ਜਾਨਤ ਸੋ ਨੰਦ ਨੰਦ ਕਹਾਯੋ ॥ ਕਾਲ ਰੂਪ ਨਾਥਿਓ ਜਿਹ ਕਾਲੀ ਕੰਸ ਕੇਸ ਗਹਿ ਘਾਯੋ ॥ ਸੋ ਮੈ ਰਨ ਮਹਿ ਓਰ ਆਪਨੀ ਕੋਪਿ ਹਕਾਰਿ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਜਾ ਕੋ ਧਜਾਨ ਰਾਮ ਨਿਤ ਮੁਨਿ ਜਨ ਧਰਤ ਹ੍ਰਿਦੈ ਨਹਿ ਆਯੋ ॥ ਧੰਨ ਭਾਗ ਮੇਰੇ ਤਿਹ ਹਰਿ ਸੋ ਅਤਿ ਹੀ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥੧੫੮੩॥ ਜਦੁਪਤਿ ਮੋਹਿ ਸਨਾਥ ਕਿਯੋ ॥ ਦਰਸਨ ਦੇਤ ਨ ਦਰਸਨ ਹੂ ਕੋ ਮੋ ਕਉ ਦਰਸ ਦਿਯੋ ॥ ਰਹਾਉ ॥

ਜਾਨਤ ਹਉ ਜਗ ਮੈ ਸਮ ਮੋ ਸੋ ਅਉਰ ਨ ਬੀਰ ਬਿਯੋ ॥ ਜਿਹ ਰਨ ਮੈ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਆਪਨੀ ਓਰ ਹਕਾਰਿ ਲਯੋ ॥ ਜਾ ਕੋ ਸੁਕ ਨਾਰਦ ਮੁਨਿ ਸਾਰਦ ਗਾਵਤ ਅੰਤੁ ਨ ਪਾਯੋ ॥ ਤਾ ਕਉ ਸਜਾਮ ਆਜੁ ਰਿਸ ਕਰਿ ਕੈ ਭਿਰਬੇ ਹੇਤ ਬੁਲਾਯੋ ॥੧੫੮੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਗੁਨ ਗਾਇ ਕੈ ਯੌਂ ਧਨੁ ਪਾਨਿ ਗਹ੍ਯੋ ਪੁਨਿ ਧਾਇ ਪਰ੍ਯੋ ਬਹੁ ਬਾਨ ਚਲਾਏ ॥ ਜੇ ਭਟ ਆਨਿ ਪਰੇ ਰਨ ਮੈ ਨਹਿੰ ਜਾਨ ਦਏ ਬਹੁ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਏ ॥ ਘਾਇ ਲਗੇ ਜਿਨ ਕੇ ਤਨ ਮੈ ਤਿਨ ਮਾਰਨ ਕਉ ਨਹਿ ਹਾਥ ਉਠਾਏ ॥ ਸੈਨ ਸੰਘਾਰ ਦਈ ਜਦੁਵੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਊਪਰਿ ਹੀ ਨ੍ਰਿਪ ਧਾਏ ॥੧੫੮੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਕੋ ਸੁ ਕਿਰੀਟ ਗਿਰਾਇ ਕੈ ਬਾਨ ਕੇ ਸੰਗਿ ਦਯੋ ਹੈ ॥ ਪੰਦ੍ਰਹਿ ਸੈ ਗਜ ਰਾਜ ਸਮਾਜ ਮੈ ਬਾਜਿ ਅਨੇਕਨ ਮਾਰ ਲਯੋ ਹੈ ॥ ਦ੍ਵਾਦਸ ਲੱਛ ਜਿਤੇ ਪੁਨਿ ਜੱਛ ਸੁ ਸੈਨ ਘਨੋ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਨ ਭਯੋ ਹੈ ॥ ਐਸੀਓ ਭਾਂਤਿ ਕੋ ਜੁੱਧੁ ਬਿਲੋਕ ਕੈ ਸੂਰਨ ਕੋ ਅਭਿਮਾਨ ਗਯੋ ਹੈ ॥੧੫੮੬॥ ਦਸ ਦਿਵਸ ਨਿਸਾ ਦਸ ਜੁੱਧੁ ਕਿਯੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਸੋਂ ਨ ਟਰ੍ਯੋ ਭਟ ਟਾਰ੍ਯੋ ॥ ਚਾਰ ਅਛੂਹਨਿ ਅਉਰ ਤਹਾਂ ਰਿਸ ਠਾਨਿ ਸਤੱਕ੍ਰਿਤ ਕੋ ਦਲੁ ਮਾਰ੍ਯੋ ॥ ਮੂਰਛ ਹੋਇ ਭਟ ਭੂਮਿ ਗਿਰੇ ਬਹੁ ਬੀਰਨ ਕੋ ਲਰਤੇ ਬਲ ਹਾਰ੍ਯੋ ॥ ਕੇਤੇ ਭਜੇ ਡਰੁ ਮਾਨਿ ਤਿਨੋ ਕਹ ਜਾਤ ਬਲੀ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਹਕਾਰ੍ਯੋ ॥੧੫੮੭॥ ਟੇਰ ਸੁਨੇ ਸਭ ਫੇਰ ਫਿਰੇ ਤਬ ਭੂਪਤਿ ਤੀਛਨ ਬਾਨ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਆਵਤ ਹੀ ਮਗ ਬੀਚ ਗਿਰੇ ਤਨ ਫੋਰਿ ਜਿਰੇ ਸਰ ਪਾਰ ਪਧਾਰੇ ॥ ਏਕ ਬਲੀ ਤਬ ਦਉਰ ਪਰੇ ਮੁਖ ਢਾਲਨ ਲੈ ਹਥਿਯਾਰ ਉਘਾਰੇ ॥ ਪਉਰਖ ਏਕ ਨਿਹਾਰ ਕੈ ਭੂਪ ਕੋ ਬੀਰ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਠਟਕਾਰੇ ॥੧੫੮੮॥ ਏਕ ਸਤੱਕ੍ਰਿਤ ਕੋ ਜਗ ਦੀਰਘ ਕ੍ਰੂਧਤ ਹੋਇ ਨ੍ਰਿਪੁ ਊਪਰਿ ਧਾਯੋ ॥ ਆਵਤ ਹੀ ਘਨ ਜਿਉ ਗਰਜਿਓ ਅਪਨੋ ਰਨ ਮੈ ਅਤਿ ਓਜ ਜਨਾਯੋ ॥ ਭੂਪ ਨਿਹਾਰਿ ਲਯੋ ਅਸਿ ਹਾਥਿ ਕਟਿਓ ਕਰ ਤਾਹਿ ਤਬੈ ਸੁ ਪਰਾਯੋ ॥ ਇਉ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਮਨ ਮੈ ਗਜ ਸੁੰਡ ਮਨੋ ਘਰ ਹੀ ਧਰਿ ਆਯੋ ॥੧੫੮੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜੁੱਧੁ ਇਤੋ ਇਤ ਹੋਤ ਭਯੋ ਉਤ ਹਰਿ ਹੇਤ ਸਹਾਇ ॥ ਪਾਂਚੋ ਪਾਂਡਵ ਸਜਾਮ ਭਨਿ ਤਿਹ ਠਾਂ ਪਹੁਚੇ ਆਇ ॥੧੫੯੦॥ ਬਹੁਤ ਛੋਹਣੀ ਦਲ ਲਿਯੇ ਰਥ ਪੈਦਲ ਗਜ ਬਾਜ ॥ ਆਵਤ ਭੇ ਤਹ ਸਜਾਮ ਕਹਿ ਜਦੁਪਤਿ ਹਿਤ ਕੇ ਕਾਜ ॥੧੫੯੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਛੋਹਣਿ ਦੋਇ ਮਲੇਛ ਹੈ ਤਿਹ ਸੈਨਾ ਕੇ ਸੰਗ ॥ ਕਵਚੀ ਖੜਗੀ ਸਕਤਿ ਧਰਿ ਕਟਿ ਮਧਿ ਕਸੇ ਨਿਖੰਗ ॥੧੫੯੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮੀਰ ਅਉ ਸਯਦ ਸੇਖ ਪਠਾਨ ਸਭੈ ਤਿਹ ਭੂਪ ਕੇ

ਊਪਰਿ ਧਾਏ ॥ ਕਉਚ ਨਿਖੰਗ ਕਸੇ ਕਟਿ ਮੈ ਸਭ ਆਯੁਧ ਲੈਕਰਿ ਕੋਪ ਬਢਾਏ ॥ ਨੈਨ ਤਚਾਇ ਦੋਊ ਰਦਨੱਛਦ ਪੀਸ ਕੈ ਭੌਂਹ ਸੋ ਭੌਂਹ ਚਢਾਏ ॥ ਆਇ ਹਕਾਰ ਪਰੇ ਚਹੂ ਓਰ ਤੇ ਵਾ ਨ੍ਰਿਪ ਕਉ ਬਹੁ ਘਾਇ ਲਗਾਏ ॥੧੫੯੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਕਲ ਘਾਇ ਸਹਿ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਅਤਿ ਚਿਤਿ ਕੋਪ ਬਢਾਇ ॥ ਧਨੁਖ ਬਾਨ ਗਹਿ ਜਮ ਸਦਨ ਬਹੁ ਅਰਿ ਦਏ ਪਠਾਇ ॥੧੫੯੪॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਸੇਰ ਖਾਨ ਮਾਰਯੋ ਸੀਸ ਸੈਦ ਖਾਂ ਕੋ ਕਾਟਿ ਡਾਰਯੋ ਐਸੋ ਰਨ ਪਾਰਯੋ ਪਰਯੋ ਸੈਦਨ ਮੈ ਧਾਇ ਕੈ ॥ ਸੈਦ ਮੀਰ ਮਾਰਯੋ ਸੈਦ ਨਾਹਰਿ ਸੰਘਾਰ ਡਾਰਯੋ ਸੇਖਨ ਕੀ ਫੌਜਨ ਕੌ ਦੀਨੋ ਬਿਚਲਾਇ ਕੈ ॥ ਸਾਦਕ ਫਰੀਦ ਸੇਖ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਜੁੱਧ ਕੀਨੋ ਭੂਪਤਿ ਨ ਘਾਇ ਗਿਰਯੋ ਆਪ ਘਾਇ ਖਾਇ ਕੈ ॥ ਐਸੀ ਭਾਂਤਿ ਹੇਰ ਕੈ ਨਿਬੇਰ ਦੀਨੇ ਸੂਰ ਸਭੈ ਆਪ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਤਾ ਕੇ ਉਠੇ ਗੁਨ ਗਾਇ ਕੈ ॥੧੫੯੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੇਖਿ ਜੁਧਿਸਟਰ ਓਰ ਪ੍ਰਭ ਅਪਨੋ ਭਗਤਿ ਬਿਚਾਰਿ ॥ ਤਿਹ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਪਉਰਖ ਸੁਜਸੁ ਮੁਖ ਸੇ ਕਹਯੋ ਸੁਧਾਰਿ ॥੧੫੯੬॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਭਾਰੇ ਭਾਰੇ ਸੂਰਮਾ ਸੰਘਾਰ ਡਾਰੇ ਮਹਾਰਾਜ ਜਮ ਕੀ ਜਮਨ ਕੀ ਘਨੀ ਹੀ ਸੈਨਾ ਛਈ ਹੈ ॥ ਸਸਿ ਕੀ ਸੁਰੇਸ ਕੀ ਦਿਨੇਸ ਕੀ ਧਨੇਸ ਕੀ ਲੁਕੇਸ ਹੂੰ ਕੀ ਚਮੂੰ ਮ੍ਰਿਤ ਲੋਕ ਕਉ ਪਠਈ ਹੈ ॥ ਭਾਜ ਗੇ ਜਲੇਸ ਸੇ ਗਨੇਸ ਸੇ ਗਨਤ ਕੌਨ ਔਰ ਹੌਂ ਕਹਾ ਕਹੌਂ ਪਸ੍ਵੇਸ ਪੀਠ ਦਈ ਹੈ ॥ ਜਾਦਵ ਸਭਨ ਤੇ ਨ ਡਰਯੋ ਰੀਝ ਲਰਯੋ ਹਾਹਾ ਦੇਖੋ ਨ੍ਰਿਪ ਹਮ ਤੇ ਬਜਾਇ ਬਾਜੀ ਲਈ ਹੈ ॥੧੫੯੭॥ ਰਾਜਾ ਜੁਧਿਸਟਰ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਹਯੋ ਜੁਧਿਸਟਰ ਨਿੰਮ੍ਰ ਹੁਇ ਸੁਨਿਯੈ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ॥ ਯਹ ਸਮਾਜ ਤੁਮ ਹੀ ਕਿਯੋ ਕਉਤਕ ਦੇਖਨ ਕਾਜ ॥੧੫੯੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਯੌ ਨ੍ਰਿਪ ਹਰਿ ਸੋ ਬਚਨ ਸੁਨਾਏ ॥ ਬਹੁਰੋ ਉਨ ਭਟ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਏ ॥ ਪੁਨਿ ਮਲੇਛ ਕੀ ਸੈਨਾ ਧਾਈ ॥ ਨਾਮ ਤਿਨਹੁ ਕਬਿ ਦੇਤ ਬਤਾਈ ॥੧੫੯੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਨਾਹਰਿ ਖਾਨ ਝੜਾਝੜ ਖਾਂ ਬਲਬੀਰ ਬਹਾਦਰ ਖਾਨ ਤਬੈ ॥ ਪੁਨਿ ਖਾਨ ਨਿਹੰਗ ਭੜੰਗ ਝੜੰਗ ਲਰੇ ਰਨਿ ਆਗੇ ਡਰੇ ਨ ਕਬੈ ॥ ਜਿਹ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਿ ਡਰੈਂ ਦਿਗਪਾਲ ਮਹਾਂ ਭਟ ਤੇ ਕਬਹੂ ਨ ਦਬੈ ॥ ਕਰਿ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਧਰੇ ਅਭਿਮਾਨ ਸੋਂ ਆਇ ਪਰੇ ਤਬ ਖਾਨ ਸਬੈ ॥੧੬੦੦॥ ਜਾਹਦ ਖਾਨ ਹੁਜੱਬਰ ਖਾਨ ਸੁ ਵਾਹਦ ਖਾਨ ਗਏ ਸੰਗ ਸੂਰੇ ॥ ਚਉਪ ਚਹੂ ਦਿਸ ਤੇ ਉਮਗੇ ਚਿਤ ਮੈ ਚਪਿ ਰੋਸ ਕੇ ਮਾਰਿ ਮਰੂਰੇ ॥ ਗੋਰੇ ਮਲੇਛ ਚਲੇ ਨ੍ਰਿਪ ਪੈ ਇਕ ਸਜਾਹ ਮਲੇਛ ਚਲੇ ਇਕ ਭੂਰੇ ॥ ਭੂਪ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਤਬ ਹੀ ਸੁ ਅਚੂਰ ਬਡੇ ਛਿਨ ਭੀਤਰਿ ਚੂਰੇ

॥੧੯੦੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕੋਪਿ ਮਲੇਛਨ ਕੀ ਪ੍ਰਤਿਨਾ ਸੁ ਦੁਧਾ ਕਰ ਕੈ ਸਤ ਧਾ ਕਰਿ ਡਾਰੀ ॥ ਬੀਰ ਪਰੇ ਕਹੂੰ ਬਾਜਿ ਮਰੇ ਕਹੂੰ ਝੂਮਿ ਗਿਰੇ ਗਜ ਭੂ ਪਰਿ ਭਾਰੀ ॥ ਘੂਮਤ ਹੈਂ ਕਹੂੰ ਘਾਇ ਲਗੇ ਭਟ ਬੋਲ ਸਕੈਂ ਨ ਗਏ ਬਲ ਹਾਰੀ ॥ ਆਸਨ ਲਾਇ ਮਨੋ ਮੁਨਿ ਰਾਇ ਲਗਾਵਤ ਧਿਆਨ ਬਡੇ ਬ੍ਰਤਧਾਰੀ ॥੧੯੦੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੁੱਧੁ ਇਤੋ ਜਬ ਭੂਪ ਕਿਯੋ ਤਬ ਨਾਹਰਿ ਖਾਂ ਰਿਸ ਕੈ ਅਟਕ੍ਯੋ ॥ ਹਥਿਆਰ ਸੰਭਾਰਿ ਹਕਾਰਿ ਪਰ੍ਯੋ ਜੁ ਸਮਾਜ ਮੈ ਬਾਜਿ ਹੁਤੋ ਮਟਕ੍ਯੋ ॥ ਖੜਗੇਸ ਤਿਸੈ ਗਹਿ ਕੇਸਨ ਤੇ ਝਟਕ੍ਯੋ ਅਰੁ ਭੂਮਿ ਬਿਖੈ ਪਟਕ੍ਯੋ ॥ ਤਬ ਤਾਹਰਿ ਖਾਂ ਇਹ ਦੇਖਿ ਦਸਾ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਭਜ ਗਯੋ ਨ ਟਿਕ੍ਯੋ ॥੧੯੦੩॥ ਤਾਹਰਿ ਖਾਂ ਭਜ ਗਯੋ ਜਬ ਹੀ ਤਬ ਹੀ ਰਿਸਿ ਖਾਨ ਝੜਾਝੜ ਆਏ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿ ਸਭੈ ਅਪੁਨੇ ਜਮ ਰੂਪ ਕੀਏ ਨ੍ਰਿਪ ਊਪਰਿ ਧਾਏ ॥ ਭੂਪਤਿ ਬਾਨ ਹਨੇ ਇਨ ਕਉ ਇਨਹੂੰ ਨ੍ਰਿਪ ਕਉ ਬਹੁ ਬਾਨ ਲਗਾਏ ॥ ਕਿੰਨਰ ਜੱਛ ਰਰੈਂ ਉਪਮਾ ਰਨ ਚਾਰਨ ਜੀਤ ਕੇ ਗੀਤ ਬਨਾਏ ॥੧੯੦੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਲਖਿ ਬਿਕਟ ਭਟ ਤਿਉਰਿ ਚੜ੍ਹਾਏ ਮਾਥ ॥ ਸੀਸ ਕਾਟ ਅਰਿ ਕੋ ਦਯੋ ਏਕ ਬਾਨ ਕੇ ਸਾਥ ॥੧੯੦੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਪੁਨਿ ਖਾਨ ਨਿਹੰਗ ਝੜੰਗ ਭੜੰਗ ਚਲੇ ਮੁਖ ਢਾਲਨਿ ਕਉ ਧਰ ਕੈ ॥ ਕਰਿ ਮੈ ਕਰਵਾਰ ਸੰਭਾਰਿ ਹਕਾਰਿ ਮੁਰਾਰਿ ਪੈ ਧਾਇ ਪਰੇ ਅਰ ਕੈ ॥ ਦਲੁ ਮਾਰਿ ਬਿਦਾਰ ਦਯੋ ਪਲ ਮੈ ਧਰਿ ਮੁੰਡ ਸੁ ਮੀਨਨ ਜਿਉ ਫਰਕੈ ॥ ਨ ਟਰੈ ਰਨ ਭੂਮਿਹੁੰ ਤੇ ਤਬ ਲਉ ਜਬ ਲਉ ਛਿਤਿ ਪੈ ਨ ਪਰੇ ਮਰ ਕੈ ॥੧੯੦੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸ੍ਰੋਨਤ ਕੀ ਸਰਿਤਾ ਤਹਾਂ ਚਲੀ ਮਹਾਂ ਅਰਰਾਇ ॥ ਮੇਦ ਮਾਸ ਮੱਜਜਾ ਬਹਤ ਬੈਤਰਨੀ ਕੇ ਭਾਇ ॥੧੯੦੭॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਮਚ੍ਯੋ ਰਨ ਦਾਰੁਨ ਦਿਲਾਵਰ ਦਲੇਲ ਖਾਂ ਸਿਚਾਨਨ ਕੀ ਭਾਂਤਿ ਰਨ ਭੂਮਿ ਝਟਪਟੀ ਸੀ ॥ ਹਟੀ ਨ ਨਿਪਟ ਖਟਪਟੀ ਸੁਭਟਨ ਹੂੰ ਕੀ ਆਨਨ ਕੀ ਆਭਾ ਤਾ ਕੀ ਲਾਗੈ ਨੈਕੁ ਲਟੀ ਸੀ ॥ ਭੂਪਤਿ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਪਾਨਿ ਤਾਨਿ ਅਭਿਮਾਨ ਕੈ ਸੰਘਾਰੀ ਸੈਨ ਬਚੀ ਫੂਟੀ ਫਟੀ ਸੀ ॥ ਕਹੂੰ ਬਾਜਿ ਮਾਰੇ ਕਹੂੰ ਗਿਰੇ ਗਜ ਭਾਰੇ ਭਾਰੇ ਭੂਪ ਮਾਨੋ ਕਰੀ ਭਟ ਕਟੀ ਬਨ ਕਟੀ ਸੀ ॥੧੯੦੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਤਬ ਖੜਗ ਗਹਿ ਅਤਿ ਚਿਤਿ ਕੋਪ ਬਢਾਇ ॥ ਸੈਨ ਮਲੇਛਨ ਕੀ ਹਨੀ ਜਮਪੁਰਿ ਦਈ ਪਠਾਇ ॥੧੯੦੯॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਦੋਇ ਅਛੂਹਨਿ ਸੈਨ ਜਬ ਮਲੇਛ ਕੀ ਨ੍ਰਿਪ ਹਨੀ ॥ ਅਉਰ ਸੁਭਟ ਜੇ ਐਨ ਚਲੇ ਨਾਮ ਕਬਿ ਦੇਤ ਕਹਿ ॥੧੯੧੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਭੀਮ ਗਦਾ ਕਰਿ ਭੀਮ ਲਿਯੇ

ਇਖੁਧੀ ਕਟਿ ਸੋਂ ਕਸਿ ਪਾਰਥ ਧਾਯੋ ॥ ਰਾਇ ਜੁਧਿਸਟਰ ਲੈ ਧਨੁ ਹਾਥਿ ਚਲਯੋ ਚਿਤ ਮੈ ਅਤਿ ਕ੍ਰੋਧ ਬਢਾਯੋ ॥ ਭ੍ਰਾਤ ਬਲੀ ਦੋਊ ਸਾਥ ਲਿਯੋ ਦਲੁ ਜੇਤਿਕ ਸੰਗ ਹੁਤੋ ਸੁ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਐਸ ਭਿਰੇ ਬ੍ਰਿਤਰਾਸੁਰ ਸਿਉ ਮਘਵਾ ਰਿਸ ਕੈ ਜਿਮ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥੧੯੧੧॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਮਨ ਮਹਿ ਕੋਪ ਬਢਾਇ ਸੁਭਟਨ ਸਭੈ ਸੁਨਾਇ ਕੈ ॥ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਸਮੁਹਾਇ ਬਚਨ ਕਹਤ ਭਯੋ ਕ੍ਰਿਸਨ ਸਿਉ ॥੧੯੧੨॥ ਖੜਗੇਸ ਬਾਚ ਸਭਨ ਭਟਨ ਸੋਂ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਪਸਚਮ ਸੂਰ ਚੜ੍ਹੇ ਕਬਹੂੰ ਅਰੁ ਗੰਗ ਬਹੀ ਉਲਟੀ ਜਿਯ ਆਵੈ ॥ ਜੇਠ ਕੇ ਮਾਸ ਤੁਖਾਰ ਪਰੇ ਬਨ ਅਉਰ ਬਸੰਤ ਸਮੀਰ ਜਰਾਵੈ ॥ ਲੋਕ ਹਲੈ ਧ੍ਰੂਅ ਕੋ ਜਲ ਕੋ ਥਲ ਹੁਇ ਥਲ ਕੋ ਕਬਹੂ ਜਲੁ ਜਾਵੈ ॥ ਕੰਚਨ ਕੋ ਨਗ ਪੰਖਨ ਧਾਰਿ ਉਡੈ ਖੜਗੇਸ ਨ ਪੀਠ ਦਿਖਾਵੈ ॥੧੯੧੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੋਂ ਕਹਿਕੈ ਧਨੁ ਕੋ ਗਹਿਕੈ ਲਹਿਕੈ ਚਹਿ ਕੈ ਬਹੁ ਬੀਰ ਕਟੇ ॥ ਇਕ ਧਾਇ ਪਰੈ ਪੁਨਿ ਸਾਮੁਹਿ ਹ੍ਵੈ ਇਕ ਭਾਜ ਗਏ ਇਕ ਸੂਰ ਲਟੇ ॥ ਬਲਬੰਡ ਘਨੇ ਛਿਤਿ ਪੈ ਪਟਕੇ ਭਟ ਐਸਿ ਦਸਾ ਬਹੁ ਹੇਰਿ ਹਟੇ ॥ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਤਿਹ ਆਹਵ ਮੈ ਸੁ ਰਹੇ ਕੇਊ ਬੀਰ ਫੁਟੇ ਈ ਫਟੇ ॥੧੯੧੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਧਨੁ ਪਾਰਥ ਕੋ ਤਿਹ ਕਾਟ ਦਯੋ ਪੁਨਿ ਕਾਟਿ ਕੈ ਭੀਮ ਗਦਾਊ ਗਿਰਾਈ ॥ਭੂਪਤਿ ਕੀ ਕਰਵਾਰ ਕਟੀ ਕਹੂੰ ਜਾਇ ਪਰੀ ਕਛੁ ਜਾਨਿ ਨ ਜਾਈ ॥ ਭ੍ਰਾਤ ਦੋਊ ਅਰੁ ਸੈਨ ਘਨੀ ਅਤਿ ਰੋਸ ਭਰੀ ਨ੍ਰਿਪ ਊਪਰਿ ਧਾਈ ॥ ਭੂਪਤਿ ਬਾਨ ਹਨੈ ਤਿਹ ਕਉ ਤਨ ਫੋਰ ਦਈ ਉਹ ਓਰ ਦਿਖਾਈ ॥੧੯੧੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੈਨ ਅਛੂਹਨਿ ਤੁਰਤ ਹੀ ਦੀਨੀ ਤਿਨਹਿ ਸੰਘਾਰ ॥ ਪੁਨਿ ਰਿਸ ਸਿਉ ਧਾਵਤ ਭਯੋ ਅਪਨੇ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰ ॥੧੯੧੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਏਕ ਚਟਾਕ ਚਪੇਟ ਹਨੈ ਇਕ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਕਰਵਾਰ ਸੰਘਾਰੈ ॥ ਏਕਨ ਕੇ ਉਰ ਫਾਰਿ ਕਟਾਰਨ ਕੇਸਨ ਤੇ ਗਹਿ ਏਕ ਪਛਾਰੈ ॥ ਏਕ ਚਲਾਇ ਦਏ ਦਸਹੂੰ ਦਿਸ ਏਕ ਡਰੇ ਮਰਗੇ ਬਿਨੁ ਮਾਰੈ ॥ ਪੈਦਲ ਕੋ ਦਲ ਮਾਰ ਦਯੋ ਦੁਹੂੰ ਹਾਥਨਿ ਹਾਥਿਨ ਦਾਂਤ ਉਖਾਰੈ ॥੧੯੧੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਪਾਰਥ ਆਨਿ ਕਮਾਨ ਗਹੀ ਤਿਹ ਭੂਪਤਿ ਕੋ ਇਕ ਬਾਨ ਲਗਾਯੋ ॥ ਲਾਗਤ ਹੀ ਅਵਸਾਨ ਗੁਮਾਨ ਗਯੋ ਖੜਗੇਸ ਮਹਾ ਦੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਪਉਰਖ ਪੇਖ ਕੈ ਜੀ ਹਰਖਿਓ ਬਲ ਟੇਰ ਨਰੇਸ ਸੁ ਐਸੁ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਧੰਨ ਪਿਤਾ ਧੰਨ ਵੈ ਜਨਨੀ ਜੁ ਧਨੰਜੈ ਨਾਮੁ ਜਿਨੋ ਸੁਤ ਜਾਯੋ ॥੧੯੧੮॥ ਖੜਗੇਸ ਬਾਚ ਪਾਰਥ ਸੋਂ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਆਨਨ ਮੈ ਮਸੁ ਭੀਜਤ ਹੈ ਬਰ ਬਾਰਿਜ ਸੇ ਜੁਗ ਲੋਚਨ ਤੇਰੇ ॥ ਛੂਟ ਰਹੀ ਅਲਕੈਂ ਕਟਿ ਲਉ ਇਹ

ਭਾਂਤਿ ਮਨੋ ਜੁਗ ਨਾਗ ਕਰੇਰੇ ॥ ਆਨੰਦ ਕੰਦ ਕਿਧੋਂ ਮੁਖ ਚੰਦ ਕਟੇ ਦੁਖ ਫੰਧ ਚਕੋਰਨ ਕੇਰੇ ॥ ਸੁੰਦਰ ਸੂਰਤਿ ਕੈਸੇ ਹਨੋਂ ਤੁਮ ਦੇਖਿ ਦਯਾ ਉਪਜੀ ਜਿਯ ਮੇਰੇ ॥੧੬੧੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਪਾਰਥ ਹੇਰਿ ਹਸਿਓ ਪੁਨਿ ਬੈਨ ਚਲਯੋ ਮਨ ਭੀਤਰਿ ਕੋਪ ਭਰਯੋ ॥ ਧਨੁ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰਕੈ ਪਾਨਿ ਲਿਯੋ ਲਲਕਾਰ ਪਰਿਓ ਨ ਰਤੀਕੁ ਡਰਯੋ ॥ ਉਤ ਤੇ ਖੜਗੇਸ ਭਯੋ ਸਮੁਹੇ ਅਤਿ ਬਾਨਨ ਕੋ ਦੁਹੰ ਜੁੱਧੁ ਕਰਯੋ ॥ ਤਬ ਪਾਰਥ ਸਿਉ ਲਰਬੋ ਤਜਿ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਭੀਮ ਕੇ ਊਪਰਿ ਧਾਇ ਪਰਯੋ ॥੧੬੨੦॥ ਤਬ ਭੀਮ ਕੋ ਸਜੰਦਨ ਕਾਟ ਦਯੋ ਅਰੁ ਬੀਰ ਘਨੇ ਰਨ ਮਾਂਝ ਛਏ ਹੈਂ ॥ ਘਾਇਲ ਏਕ ਪਰੇ ਛਿਤਿ ਪੈ ਇਕ ਘਾਇਲ ਘਾਇਲ ਆਇ ਖਏ ਹੈਂ ॥ ਏਕ ਗਏ ਭਜਿ ਕੈ ਇਕ ਤੋ ਸਜਿ ਕੈ ਹਥਿਯਾਰਨ ਕੋਪ ਤਏ ਹੈਂ ॥ ਏਕ ਫਿਰੈਂ ਭਟ ਕਾਂਪਤਿ ਹੀ ਕਰ ਤੇ ਛੁਟ ਕੈ ਕਰਵਾਰ ਗਏ ਹੈਂ ॥੧੬੨੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪੁਨਿ ਪਾਰਥ ਧਨੁ ਲੈ ਫਿਰਯੋ ਕਸਿ ਕੈ ਤੀਛਨ ਬਾਨ ॥ ਮਾਰਤ ਭਯੋ ਖੜਗੇਸ ਤਨ ਮਨਿ ਅਰਿ ਬਧ ਹਿਤ ਜਾਨਿ ॥੧੬੨੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਾਨ ਲਗਯੋ ਜਬ ਹੀ ਤਿਹ ਕਉ ਤਬ ਹੀ ਰਿਸ ਕੈ ਕਹੀ ਭੂਪਤਿ ਬਾਤੈ ॥ ਕਾਹੇ ਕਉ ਆਗ ਬਿਰਾਨੀ ਜਰੈਂ ਸੁਨਿ ਰੇ ਮ੍ਰਿਦੁ ਮੂਰਤਿ ਹਉ ਕਹੁੰ ਤਾ ਤੈ ॥ ਤਾਹਿ ਸਮੇਤ ਹਨੋਂ ਤੁਮ ਕਉ ਸਿਖਈ ਜਿਹ ਬਾਨ ਚਲਾਨ ਕੀ ਘਾਤੈ ॥ ਜਾਹੁ ਚਲੇ ਗ੍ਰਿਹਿ ਛਾਡਤ ਹੋਂ ਤੁਝ ਸੁੰਦਰ ਨੈਨਨਿ ਜਾਨਿ ਕੈ ਨਾਤੈ ॥੧੬੨੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੌਂ ਕਹਿ ਭੂਪਤਿ ਪਾਰਥ ਕਉ ਰਨ ਧਾਇ ਪਰਿਓ ਕਰ ਲੈ ਅਸਿ ਪੈਨਾ ॥ ਸੈਨ ਨਿਹਾਰਿ ਮਹਾਂਬਲ ਧਾਰਿ ਹਕਾਰਿ ਪਰਿਓ ਮਨ ਰੰਚਕ ਭੈ ਨਾ ॥ ਸੱਤ੍ਰਨ ਕੇ ਅਵਸਾਨ ਗਏ ਛੁਟ ਕੋਊ ਸਕਿਓ ਕਰਿ ਆਯੁਧ ਲੈ ਨਾ ॥ ਮਾਰ ਅਨੇਕ ਦਏ ਰਨ ਮੈ ਇਕ ਪਾਨਹਿ ਪਾਨੀ ਰਟੈਂ ਕਰਿ ਸੈਨਾ ॥੧੬੨੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਭਜੀ ਸੈਨ ਜਬ ਪਾਂਡਵੀ ਕ੍ਰਿਸਨ ਬਿਲੋਕੀ ਨੈਨ ॥ ਦੁਰਯੋਧਨ ਸੋ ਯੋਂ ਕਹੀ ਤੁਮ ਧਾਵਹੁ ਲੈ ਸੈਨ ॥੧੬੨੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੋਂ ਸੁਨਿ ਕੈ ਹਰਿ ਕੀ ਬਤਿਯਾ ਸਜਿ ਕੈ ਦੁਰਜੋਧਨ ਸੈਨ ਸਿਧਾਰਯੋ ॥ ਭੀਖਮ ਆਗੈ ਭਯੋ ਸੰਗ ਭਾਨੁਜ ਦ੍ਰੋਣ ਕ੍ਰਿਪਾਦਿਜ ਸਾਥ ਪਧਾਰਯੋ ॥ ਧਾਇ ਪਰੇ ਅਰਰਾਇ ਸਭੈ ਤਿਹ ਭੂਪਤਿ ਸੋਂ ਅਤਿ ਹੀ ਰਨ ਪਾਰਯੋ ॥ ਆਗੇ ਹੁਇ ਭੂਪ ਲਰਿਓ ਨ ਡਰਿਓ ਸਭ ਕਉ ਸਰ ਏਕ ਹੀ ਏਕ ਪ੍ਰਹਾਰਯੋ ॥੧੬੨੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਤਬ ਭੀਖਮ ਕੋਪ ਕਿਯੋ ਮਨ ਮੈ ਇਹ ਭੂਪਤਿ ਪੈ ਬਹੁ ਤੀਰ ਚਲਾਏ ॥ ਆਵਤ ਬਾਨ ਸੋ ਬਾਨ ਕਟੇ ਖੜਗੇਸ ਮਹਾ ਅਸਿ ਲੈ ਕਰਿ ਧਾਏ ॥ ਹੋਤ ਭਯੋ ਤਹ ਜੁੱਧੁ ਬਡੋ ਰਿਸਿ ਭੀਖਮ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪ ਬੈਨ ਸੁਨਾਏ ॥

ਤਉ ਲਖਿਹੋ ਹਮਰੇ ਬਲ ਕਉ ਜਬ ਹੀ ਜਮ ਕੇ ਬਸਿਹੋ ਗ੍ਰਿਹਿ ਜਾਏ ॥੧੬੨੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਭਜਤ ਨ ਭੀਖਮ ਜੁੱਧ ਤੇ ਭੂਪ ਲਖੀ ਇਹ ਗਾਥ ॥ ਸੀਸ ਕਟਯੋ ਤਿਹ ਸੂਤ ਕੋ ਏਕ ਬਾਨ ਕੇ ਸਾਥ ॥੧੬੨੮॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਅਸ੍ਵ ਲੈ ਭੀਖਮ ਕੋ ਭਜਗੇ ਤਬ ਹੀ ਦੁਰਜੋਧਨ ਕੋਪ ਭਰਿਓ ॥ ਸੰਗ ਦ੍ਰਉਣ ਕੋ ਪੁਤ੍ਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਬਰ ਲੈ ਬਰਮਾਕ੍ਰਿਤ ਜਾਦਵ ਜਾਇ ਪਰਿਓ ॥ ਧਨੁ ਬਾਨ ਲੈ ਦ੍ਰਉਣ ਹੂੰ ਆਪ ਤਬੈ ਹਠ ਠਾਨ ਰਹਿਓ ਨਹ ਨੈਕੁ ਡਰਿਓ ॥ ਕਰਵਾਰ ਕਟਾਰਨਿ ਸੂਲਨਿ ਸਾਂਗਨਿ ਚੱਕ੍ਰਨਿ ਕੋ ਅਤਿ ਜੂਝ ਕਰਿਓ ॥੧੬੨੯॥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਬਾਚ ਖੜਗੇਸ ਸੋਂ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਤਉ ਹੀ ਲਉ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਲਿਯੇ ਧਨੁ ਸ੍ਰੀ ਖੜਗੇਸ ਕਉ ਬੈਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਮਾਰਤ ਹਉ ਹਠ ਕੈ ਸਠ ਤੋਕਹੁ ਕਾ ਭਯੋ ਜੋ ਅਤਿ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥ ਏਕ ਘਰੀ ਲਰ ਲੈ ਮਰਹੈਂ ਅਬ ਜਾਨਤ ਹਉਂ ਤੁਯ ਕਾਲਹਿ ਆਯੋ ॥ ਚੇਤ ਰੇ ਚੇਤ ਅਜਉਂ ਚਿਤ ਮੈ ਹਰਿ ਇਉ ਕਹਿ ਕੈ ਧਨੁ ਬਾਨ ਚਲਾਯੋ ॥੧੬੩੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਆਵਤ ਸਰ ਸੋ ਕਾਟ ਕੈ ਰਿਸਿ ਬੋਲਯੋ ਖੜਗੇਸ ॥ ਮੁਹਿ ਪੁਰਿਖ ਜਾਨਤ ਸਕਲ ਸੇਸ ਸੁਰੇਸ ਮਹੇਸ ॥੧੬੩੧॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਭੱਖ ਜੈਹੌਂ ਭੂਤਨ ਭਜਾਇ ਦੈਹੋਂ ਸੁਰਾਸੁਰ ਸਜਾਮ ਪਟਕੈਹੋਂ ਭੂਮਿ ਭੁਜਾ ਅਸ ਜੋਗ ਹੌਂ ॥ ਭੈਰਵ ਨਚੈਹੌਂ ਭਾਰੀ ਜੁੱਧਹਿ ਮਚੈਹੌਂ ਪੁਨਿ ਭਾਜਹੂੰ ਨ ਜੈਹੌਂ ਸੁਨਿ ਸਾਚੀ ਹਰਿ ਹੌਂ ਕਹੌਂ ॥ ਕਹਾਂ ਦ੍ਰੌਣ ਦਿਜ ਕੌ ਸੰਘਾਰਤ ਨ ਲਾਗੈ ਪਲੁ ਮਾਰੋਂ ਦਲ ਬਲਿ ਇੰਦ੍ਰ ਜਮ ਰੁਦ੍ਰ ਜੋ ਚਹੌਂ ॥ ਰਾਧਿਕਾ ਰਵਨ ਤਊ ਤੇਰੇ ਰਨ ਜੁਰੇ ਆਜੁ ਛਤ੍ਰੀ ਖੜਗੇਸ ਹ੍ਵੈ ਅਨੈਸੇ ਬੋਲ ਹੌਂ ਸਹੌਂ ॥੧੬੩੨॥ ਛਪੈ ॥ ਤਬਹਿ ਦ੍ਰਉਣ ਰਿਸ ਕੋ ਬਢਾਇ ਨ੍ਰਿਪ ਸਉਹੈ ਧਾਯੋ ॥ ਅਸਤ੍ਰ ਸਸਤ੍ਰ ਗਹਿ ਪਾਨਿ ਬਹੁਤ ਬਿਧਿ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥ ਅਧਿਕ ਸ੍ਰਉਣ ਤਨ ਭਰੇ ਲਰੇ ਭਟ ਘਾਇਲ ਐਸੇ ॥ ਲਾਲ ਗੁਲਾਲ ਭਰੇ ਪਟ ਖੇਲਤ ਚਾਚਰ ਜੈਸੇ ॥ ਤਬ ਦੇਖਿ ਸਭੈ ਸੁਰ ਯੋਂ ਕਹੈਂ ਧੰਨਿ ਦਿਜ ਧੰਨਿ ਸੁ ਭੂਪ ਤੁਅ ॥ ਜੁਗ ਚਾਰਨ ਮੈ ਅਬ ਲਉ ਕਹੂੰ ਐਸੋ ਜੁੱਧ ਨ ਭਯੋ ਭੁਅ ॥੧੬੩੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਘੇਰਯੋ ਤਬ ਖੜਗੇਸ ਕਉ ਪਾਂਡਵ ਸੈਨ ਰਿਸਾਇ ॥ ਪਾਰਥ ਭੀਖਮ ਭੀਮ ਦਿਜ ਦ੍ਰਉਣ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕੁਰੁਰਾਇ ॥੧੬੩੪॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਜੈਸੇ ਬਾਰ ਖੇਤ ਕੌ ਜੁ ਕਾਲ ਫਾਸ ਚੇਤ ਕੌ ਸੁ ਭਿੱਛ ਦਾਨ ਦੇਤ ਕੌ ਸੁ ਕੰਕਨ ਜਯੋਂ ਕਰ ਕੋ ॥ ਜੈਸੇ ਦੇਹ ਪ੍ਰਾਨ ਕੋ ਪ੍ਰਵੇਖ ਸਸਿ ਭਾਨੁ ਕੋ ਅਗਜਾਨ ਜੈਸੇ ਗਿਆਨ ਕੋ ਸੁ ਗੋਪੀ ਜੈਸੇ ਹਰਿ ਕੋ ॥ ਜਯੋਂ ਤੜਾਗ ਆਪ ਕੌ ਸੁ ਮਾਲਾ ਜੈਸੇ ਜਾਪ ਕੌ ਸੁ ਪੁੰਨ ਜੈਸੇ ਪਾਪ ਕੌ ਜਯੋਂ ਆਲ ਬਾਲ ਤਰੁ ਕੋ ॥ ਜੈਸੇ ਉਡ ਧੂਅ ਕੌ ਸਮੁੰਦ੍ਰ

ਜੈਸੇ ਭੂਅ ਕੌਂ ਸੁ ਤੈਸੇ ਘੇਰ ਲੀਨੋ ਹੈ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਬਰ ਕੌਂ ॥੧੬੩੫॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਘੇਰ ਲਯੋ ਖੜਗੇਸ ਜਬੈ ਤਬ ਹੀ ਦੁਰਜੋਧਨ ਕੋਪ ਭਯੋ ਹੈ ॥ ਪਾਰਥ ਭੀਮ ਜੁਧਿਸਟਰ ਭੀਖਮ ਅਉਰ ਹਲੀ ਹਲ ਪਾਨਿ ਲਯੋ ਹੈ ॥ ਭਾਨੁਜ ਦ੍ਰੌਣਜ ਅਉਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸੁ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਲਏ ਅਰਿ ਓਰ ਗਯੋ ਹੈ ॥ ਅਤ੍ਰਨ ਲਾਤਨ ਮੂਕਨ ਦਾਂਤਨ ਕੋ ਤਹਾਂ ਆਹਵ ਹੋਤ ਭਯੋ ਹੈ ॥੧੬੩੬॥ ਸ੍ਰੀ ਖੜਗੇਸ ਲਯੋ ਧਨੁ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰਿ ਕਈ ਅਰਿ ਕੋਟਿ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਬਾਜਿ ਪਰੇ ਕਹੁੰ ਤਾਜ ਗਿਰੇ ਗਜਰਾਜ ਗਿਰੇ ਗਿਰਿ ਸੇ ਧਰਿ ਕਾਰੇ ॥ ਘਾਇਲ ਏਕ ਪਰੈ ਤਰਫੈ ਸੁ ਮਨੋ ਕਰ ਸਾਯਲ ਸਿੰਘ ਬਿਡਾਰੇ ॥ ਏਕ ਬਲੀ ਕਰਵਾਰਨ ਸੋਂ ਅਰਿ ਲੋਥ ਪਰੀ ਤਿਹ ਮੂੰਡ ਉਤਾਰੇ ॥੧੬੩੭॥ ਭੂਪਤਿ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਗਹੀ ਜਦੁਬੀਰਨ ਕੇ ਅਭਿਮਾਨ ਉਤਾਰੇ ॥ ਫੇਰਿ ਲਈ ਜਮਦਾਰ ਸੰਭਾਰ ਹਕਾਰ ਕੈ ਸੱਤ੍ਰਨ ਕੇ ਉਰ ਫਾਰੇ ॥ ਘਾਇਲ ਏਕ ਗਿਰੇ ਰਨ ਮੈ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਜਗਦੀਸ ਸੰਭਾਰੇ ॥ ਤੇ ਵਹ ਮੋਖ ਭਏ ਤਬ ਹੀ ਭਵ ਕੋ ਤਰ ਕੈ ਹਰਿ ਲੋਕ ਪਧਾਰੇ ॥੧੬੩੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਨਿਪਟ ਸੁਭਟ ਚਟਪਟ ਕਟੇ ਖਟਪਟ ਕਹੀ ਨ ਜਾਇ ॥ ਸਟਪਟ ਜੇ ਭਾਜੇ ਤਿਨਹੁ ਪਾਰਥ ਕਹ੍ਯੋ ਸੁਨਾਇ ॥੧੬੩੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਕੈ ਕਾਜ ਕਉ ਆਜ ਕਰੋ ਸਭ ਹੀ ਭਟ ਨਾਹਿ ਟਰੋ ॥ ਧਨੁ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਪਾਨਨ ਮੈ ਅਰਿ ਭੂਪਤਿ ਕਉ ਲਲਕਾਰ ਪਰੋ ॥ ਮੁਖ ਤੇ ਮਿਲਿ ਮਾਰਹਿ ਮਾਰ ਰਰੋ ਅਪੁਨੇ ਅਪੁਨੇ ਹਥਿਯਾਰ ਧਰੋ ॥ ਤੁਮ ਤੋ ਕੁਲ ਕੀ ਕਛੁ ਲਾਜ ਕਰੋ ਖੜਗੇਸ ਕੇ ਸੰਗਿ ਲਰੋ ਨ ਡਰੋ ॥੧੬੪੦॥ ਭਾਨੁਜ ਕੋਪ ਭਯੋ ਚਿਤ ਮੈ ਤਿਹ ਭੂਪਤਿ ਕੇ ਹਠਿ ਸਾਮੁਹਿ ਧਾਯੋ ॥ ਚਾਂਪ ਚਢਾਇ ਲਯੋ ਕਰ ਮੈ ਸਰ ਯੋਂ ਤਬ ਹੀ ਇਕ ਬੈਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਆਯੋ ਹੈ ਕੇਹਰਿ ਕੇ ਮੁਖ ਮੈ ਮ੍ਰਿਗ ਐਸੇ ਕਹ੍ਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਤੋ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥ ਭੂਪਤਿ ਹਾਥਿ ਲਯੋ ਧਨੁ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰਿ ਕਹ੍ਯੋ ਮੁਖ ਤੇ ਸਮਝਾਯੋ ॥੧੬੪੧॥ ਭਾਨੁਜ ਕਾਹੇ ਕਉ ਜੂਝ ਮਰੋ ਗ੍ਰਿਹਿ ਜਾਹੁ ਭਲੇ ਦਿਨ ਕੋਇਕੁ ਜੀਜੋ ॥ ਖਾਤ ਹਲਾਹਲ ਕਿਉ ਅਪਨੇ ਕਰ ਜਾਇ ਕੈ ਧਾਮ ਸੁਧਾ ਰਸੁ ਪੀਜੋ ॥ ਯੋਂ ਕਹਿ ਭੂਪਤਿ ਬਾਨ ਹਨ੍ਯੋ ਮੁਖ ਤੇ ਕਹ੍ਯੋ ਜੁੱਧਹਿ ਕੋ ਫਲੁ ਲੀਜੋ ॥ ਲਾਗਤਿ ਬਾਨ ਗਿਰਿਓ ਮੁਰਛਾਇ ਕੈ ਸ੍ਰਉਨ ਗਿਰਿਓ ਸਗਰੋ ਅੰਗ ਭੀਜੋ ॥੧੬੪੨॥ ਤਉ ਹੀ ਲਉ ਭੀਮ ਗਦਾ ਗਹਿ ਕੈ ਪੁਨਿ ਪਾਰਥ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਧਨੁ ਧਾਯੋ ॥ ਭੀਖਮ ਦ੍ਰੋਣ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸਹਦੇਵ ਸੁ ਭੂਰਸ੍ਰਵਾ ਮਨਿ ਕੋਪ ਬਢਾਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਦੁਰਜੋਧਨ ਰਾਇ ਜੁਧਿਸਟਰ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਲੈ ਦਲ ਆਯੋ ॥ ਭੂਪ ਕੇ ਤੀਰਨ ਕੇ ਡਰ ਤੇ ਬਰਬੀਰਨ ਤਉ ਮਨ

ਮੈ ਡਰ ਪਾਯੋ ॥੧੯੪੩॥ ਤਉ ਲਗਿ ਸ੍ਰੀ ਪਤਿ ਆਪ ਕੁਪਯੋ ਸਰ ਭੂਪਤਿ ਕੇ ਉਰ ਮੈ ਇਕ ਮਾਰਿਓ ॥ ਏਕ ਹੀ ਬਾਨ ਕੋ ਤਾਨਿ ਤਬੈ ਤਿਹ ਸਾਰਥਿ ਕੋ ਪ੍ਰਤਿਅੰਗ ਪ੍ਰਹਾਰਿਓ ॥ ਭੂਪਤਿ ਆਗੇ ਹੀ ਹੋਤ ਭਯੋ ਰਨ ਭੂਮਹਿ ਤੇ ਨ ਟਰਯੋ ਪਗ ਟਾਰਿਓ ॥ ਸੂਰ ਸਰਾਹਤ ਭੇ ਸਭ ਹੀ ਜਸੁ ਯੋਂ ਮੁਖ ਤੇ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਉਚਾਰਿਓ ॥੧੯੪੪॥ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਕੋ ਅਵਿਲੋਕ ਕੈ ਆਨਨ ਇਉਂ ਕਹਿ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਬਾਤ ਸੁਨਾਈ ॥ ਛੂਟ ਰਹੀ ਅਲਕੈਂ ਕਟਿ ਲਉ ਉਪਮਾ ਮੁਖ ਕੀ ਬਰਨੀ ਨਹਿ ਜਾਈ ॥ ਚਾਰ ਦਿਪੈ ਅਖਿਯਾਨ ਦੁਊ ਉਪਮਾ ਨ ਕਛੂ ਇਨ ਤੇ ਅਧਿਕਾਈ ॥ ਜਾਹੁ ਚਲੇ ਤੁਮ ਕਉ ਹਰਿ ਛਾਡਤ ਲੈਹੁ ਕਹਾਂ ਹਠ ਠਾਨਿ ਲਰਾਈ ॥੧੯੪੫॥ ਧਨੁ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰਿ ਕਹਯੋ ਬਹੁਰੋ ਹਮਰੀ ਬਤਿਯਾ ਹਰਿ ਜੂ ਸੁਨਿ ਲੀਜੈ ॥ ਕਿਉਂ ਹਠ ਠਾਨਿ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਹਮ ਸਿਉਂ ਸਮੁਹਾਇ ਕੈ ਆਹਵ ਕੀਜੈ ॥ ਮਾਰਤ ਹੋਂ ਅਬ ਤੋਹਿ ਨ ਛਾਡਤ ਜਾਹੁ ਭਲੇ ਅਬ ਲਉ ਨਹਿ ਛੀਜੈ ॥ ਮਾਨ ਕਹਯੋ ਹਮਰੋ ਪੁਰ ਕੀ ਕਜਰਾਰਨਿ ਕੋ ਨ ਬ੍ਰਿਥਾ ਦੁਖ ਦੀਜੈ ॥੧੯੪੬॥ ਹਉ ਹਠ ਠਾਨਿ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਘਨ ਸ੍ਯਾਮ ਘਨੇ ਰਨਬੀਰ ਨਿਬੇਰੇ ॥ ਕਾ ਕੇ ਕਹੇ ਹਮ ਸੋਂ ਹਰਿ ਜੂ ਸਮੁਹਾਇ ਭਯੋ ਨ ਫਿਰਯੋ ਰਨ ਹੇਰੇ ॥ ਮਾਰੋਂ ਕਹਾ ਅਬ ਤੋ ਕਹੁ ਹਉ ਕਰੁਨਾ ਅਤਿ ਹੀ ਜਿਯ ਆਵਤ ਮੇਰੇ ॥ ਤੋ ਕੋ ਮਰਯੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਛਿਨ ਮੈ ਮਰਿ ਜੈਹੈਂ ਸਖਾ ਹਰਿ ਜੇਤਕ ਤੇਰੇ ॥੧੯੪੭॥ ਹਰਿ ਇਉ ਸੁਨ ਕੈ ਧਨੁ ਬਾਨ ਲਯੋ ਰਿਸ ਕੈ ਖੜਗੇਸ ਕੇ ਸਾਮੁਹਿ ਧਾਯੋ ॥ ਆਵਤ ਹੀ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਘਟਿਕਾ ਜੁਗ ਬਾਨਨ ਜੁੱਧ ਮਚਾਯੋ ॥ ਸ੍ਯਾਮ ਗਿਰਾਵਤ ਭਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕਉ ਨ੍ਰਿਪਹੂੰ ਰਥ ਤੇ ਹਰਿ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥ ਕਉਤਕ ਹੇਰਿ ਸਰਾਹਤ ਭੇ ਭਟ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਜਸੁ ਗਾਯੋ ॥੧੯੪੮॥ ਇਤ ਸ੍ਯਾਮ ਚਢਯੋ ਰਥ ਆਪਨ ਪੈ ਰਥ ਪੈ ਉਤ ਸ੍ਰੀ ਖੜਗੇਸ ਚਢਯੋ ॥ ਅਤਿ ਕੋਪ ਬਢਾਇ ਮਹਾਂ ਚਿਤ ਮੈ ਤਿਹ ਮ੍ਯਾਨਹੁ ਤੇ ਕਰਵਾਰ ਕਢਯੋ ॥ ਸੁ ਘਨੋ ਦਲ ਪੰਡੁ ਕੇ ਪੁਤ੍ਰਨ ਕੋ ਰਿਸ ਤੇਜ ਕੀ ਪਾਵਕ ਸੰਗ ਡਢਯੋ ॥ ਧਨੁ ਬੇਦ ਕੀ ਅਸਤ੍ਰਨਿ ਸਸਤ੍ਰਨਿ ਕੀ ਬਿਧਿ ਮਾਨਹੁ ਪਾਰਥ ਸਾਥ ਪਢਯੋ ॥੧੯੪੯॥ ਸ੍ਰੀ ਦੁਰਜੋਧਨ ਕੇ ਦਲ ਕੋ ਲਖਿ ਭੂਪ ਤਬੈ ਅਤਿ ਬਾਨ ਚਲਾਏ ॥ ਬਾਂਕੇ ਕਿਯੇ ਬਿਰਥੀ ਤਹ ਬੀਰ ਘਨੇ ਤਬ ਹੀ ਜਮਧਾਮ ਪਠਾਏ ॥ ਭੀਖਮ ਦ੍ਰੌਣ ਤੇ ਆਦਿਕ ਸੂਰ ਭਜੇ ਰਣ ਮੈ ਨ ਕੋਊ ਠਹਰਾਏ ॥ ਜੀਤ ਕੀ ਆਸ ਤਜੀ ਬਹੁਰੋ ਖੜਗੇਸ ਕੇ ਸਾਮੁਹਿ ਨਾਹਿਨ ਆਏ ॥੧੯੫੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦ੍ਰੌਣਜ ਭਾਨੁਜ ਕ੍ਰਿਪਾ ਭਜਿ ਗਏ ਨ ਬਾਂਧੀ ਧੀਰ ॥

ਭੂਰਸ੍ਰਵਾ ਕੁਰੁਰਾਜ ਸਭ ਟਰੇ ਲਖੀ ਰਨ ਭੀਰ ॥੧੯੫੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਭਾਜੇ ਸਭੈ ਲਖ ਕੈ ਸੁ ਜੁਧਿਸਟਰਿ ਸ੍ਰੀ ਪਤਿ ਕੇ ਤਟ ਐਸ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਭੂਪ ਬਡੋ ਬਲਵੰਤ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਿਧਿ ਕਾਹੂ ਤੇ ਪੈਗੁ ਟਰਿਓ ਨਹੀ ਟਾਰਯੋ ॥ ਭਾਨੁਜ ਭੀਖਮ ਦ੍ਰੋਣ ਕ੍ਰਿਪਾ ਹਮ ਪਾਰਥ ਭੀਮ ਘਨੋ ਰਨ ਪਾਰਯੋ ॥ ਸੋ ਨਹਿ ਨੈਕੁ ਟਰੈ ਰਨ ਤੇ ਹਮਹੂੰ ਸਭਹੂੰ ਪ੍ਰਭ ਪਉਰਖ ਹਾਰਯੋ ॥੧੯੫੨॥ ਭੀਖਮ ਭਾਨੁਜ ਅਉ ਦੁਰਜੋਧਨ ਭੀਮ ਘਨੋ ਹਠਿ ਜੁੱਧ ਮਚਾਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਮੁਸਲੀ ਬਰਮਾਕ੍ਰਿਤ ਸਾਤਕਿ ਕੋਪ ਘਨੋ ਚਿਤ ਮਾਂਝ ਬਢਾਯੋ ॥ ਹਾਰ ਰਹੇ ਰਨਧੀਰ ਸਭੈ ਅਬ ਕਾ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਤੁਮਰੇ ਮਨ ਆਯੋ ॥ ਭਾਗਤ ਪੈਗ ਨ ਸੋ ਰਨ ਤੇ ਤਿਹ ਸੋਂ ਹਮਰੋ ਸੁ ਕਛੂ ਨ ਬਸਾਯੋ ॥੧੯੫੩॥ ਰੁਦ੍ਰ ਤੇ ਆਦਿ ਜਿਤੇ ਗਨ ਦੇਵ ਤਿਤੇ ਮਿਲਿ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਊਪਰਿ ਧਾਏ ॥ ਤੇ ਸਭ ਆਵਤ ਦੇਖਿ ਬਲੀ ਧਨੁ ਤਾਨ ਕੈ ਬਾਨ ਹਕਾਰਿ ਲਗਾਏ ॥ ਏਕ ਗਿਰੇ ਤਹ ਘਾਇਲ ਹ੍ਵੈ ਇਕ ਤ੍ਰਾਸ ਭਰੇ ਤਜਿ ਜੁੱਧੁ ਪਰਾਏ ॥ ਏਕ ਲਰੇ ਨ ਡਰੇ ਬਲਵਾਨ ਨਿਦਾਨ ਸੋਊ ਨ੍ਰਿਪ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਏ ॥੧੯੫੪॥ ਜੀਤਿ ਸੁਰੇਸ ਧਨੇਸ ਖਗੇਸ ਗਨੇਸ ਕੋ ਘਾਇਲ ਕੈ ਮੁਰਛਾਯੋ ॥ ਭੂਮਿ ਪਰਯੋ ਬਿਸੰਭਾਰਿ ਨਿਹਾਰਿ ਜਲੇਸ ਦਿਨੇਸ ਨਿਸੇਸ ਪਰਾਯੋ ॥ ਬੀਰ ਮਹੇਸ ਤੇ ਆਦਿਕ ਭਾਜ ਗਏ ਇਹ ਸਾਮੁਹਿ ਏਕ ਨ ਆਯੋ ॥ ਕੋਪਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਿਧਿ ਆਵਤ ਜੋ ਸੁ ਚਪੇਟ ਸੋਂ ਮਾਰ ਕੈ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥੧੯੫੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਸਯੋਂ ਹਰਿਏ ਕਹੀ ਬਾਤ ਧਰਮ ਕੇ ਤਾਤ ॥ ਤਿਹੀ ਸਮੈ ਸਿਵਜੂ ਕਹਯੋ ਬ੍ਰਹਮੇ ਸਯੋਂ ਮੁਸਕਾਤ ॥੧੯੫੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਆਪਨ ਸੋ ਸਭ ਹੀ ਭਟ ਜੂਝ ਰਹੈ ਕਰ ਕੈ ਨ ਮਰੈ ਨ੍ਰਿਪ ਮਾਰਯੋ ॥ ਤਉ ਚਤੁਰਾਨਨ ਸਿਉ ਸਿਵ ਜੂ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਸਕ੍ਰ ਜਮਾਦਿਕ ਬੀਰ ਜਿਤੇ ਹਮਹੂੰ ਇਨ ਸੋਂ ਅਤਿ ਹੀ ਰਨ ਪਾਰਯੋ ॥ ਏ ਤੋ ਨਹੀ ਬਲ ਹਾਰਤ ਰੰਚਕ ਚਉਦਹੂੰ ਲੋਕਨਿ ਕੋ ਦਲੁ ਹਾਰਯੋ ॥੧੯੫੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੋਊ ਕਰਤ ਬਿਚਾਰ ਇਤ ਪੰਕਜ ਪੂਤ ਤ੍ਰਿਨੈਨ ॥ ਉਤ ਰਵਿ ਅਸਤਾਚਲਿ ਗਯੋ ਸਸਿ ਪ੍ਰਗਟਯੋ ਭਈ ਰੈਨਿ ॥੧੯੫੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਦੋਊ ਦਲ ਅਤਿ ਹੀ ਅਕੁਲਾਨੇ ॥ ਭੂਖ ਪਜਾਸ ਸੋਂ ਤਨ ਮੁਰਝਾਨੇ ॥ ਅਰਤੇ ਲਰਤੇ ਹ੍ਵੈ ਗਈ ਸਾਂਝ ॥ ਰਹਿ ਗਏ ਤਾਹੀ ਰਨ ਕੇ ਮਾਂਝ ॥੧੯੫੯॥ ਭੋਰ ਭਯੋ ਸਭ ਸੁਭਟ ਸੁ ਜਾਗੇ ॥ ਦੁਹੂੰ ਦਿਸ ਮਾਰੂ ਬਾਜਨ ਲਾਗੇ ॥ ਸਾਜੇ ਕਵਚ ਸਸਤ੍ਰ ਕਰਿ ਧਾਰੇ ॥ ਬਹੁਰਿ ਜੁੱਧ ਕੇ ਹੇਤ ਸਿਧਾਰੇ ॥੧੯੬੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸਿਵ ਕੋ ਜਮ ਕੋ ਰਵਿ ਕੋ ਸੰਗ ਲੈ ਬਸੁਦੇਵ ਕੋ ਨੰਦ ਚਲਯੋ ਰਨ ਧਾਨੀ ॥ ਮਾਰਤ ਹੋਂ

ਅਰਕੈ ਅਰਿ ਕੋ ਹਰ ਕੋ ਹਰਿ ਭਾਖਤ ਯੋਂ ਮੁਖ ਬਾਨੀ ॥ ਸਯਾਮ ਕੇ ਸੰਗਿ ਘਨੇ ਉਮਡੇ ਭਟ ਪਾਨਨ ਬਾਨ ਕਮਾਨਨਿ ਤਾਨੀ ॥ ਆਇ ਭਿਰੇ ਖੜਗੇਸ ਕੇ ਸੰਗ ਅਸੰਕ ਭਏ ਕਛੁ ਸੰਕ ਨ ਮਾਨੀ ॥੧੬੬੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਗਯਾਰਹ ਘਾਇਲ ਕੈ ਸਿਵ ਕੇ ਗਨ ਦ੍ਵਾਦਸ ਸੂਰਨ ਕੇ ਰਥ ਕਾਟੇ ॥ ਘਾਇ ਕਿਯੋ ਜਮ ਕੋ ਬਿਰਥੀ ਬਸੁ ਆਠਨ ਕਉ ਲਲਕਾਰ ਕੈ ਡਾਟੇ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਬਿਮੁੰਡਤ ਕੀਨੇ ਘਨੇ ਜੁ ਰਹੇ ਰਨ ਤੇ ਤਿਨ ਕੇ ਪਗ ਹਾਟੇ ॥ ਪਉਣ ਸਮਾਨ ਛੁਟੇ ਨ੍ਰਿਪ ਬਾਨ ਸਭੈ ਦਲ ਬਾਦਲ ਜਿਉ ਚਲ ਫਾਟੇ ॥੧੬੬੨॥ ਭਾਜ ਗਏ ਰਨ ਤੇ ਡਰ ਕੈ ਭਟ ਤਉ ਸਿਵ ਏਕ ਉਪਾਇ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਮਾਟੀ ਕੋ ਮਾਨਸ ਏਕ ਕਿਯੋ ਤਿਹ ਪ੍ਰਾਨ ਪਰੇ ਜਬ ਸਯਾਮ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਸਿੰਘ ਅਜੀਤ ਧਰਿਓ ਤਿਹ ਨਾਮੁ ਦਿਯੋ ਬਰ ਰੁੱਦ੍ਰ ਮਰੈ ਨਹੀ ਮਾਰਯੋ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿ ਸੋਊ ਕਰ ਮੈ ਖੜਗੇਸ ਕੇ ਮਾਰਨ ਹੇਤ ਸਿਧਾਰਯੋ ॥੧੬੬੩॥ ਅੜਿੱਲ ਛੰਦ ॥ ਅਤਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਬਲਵੰਡ ਬਹੁਰਿ ਮਿਲਿ ਕੈ ਭਟ ਧਾਏ ॥ ਅਪਨੇ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿ ਲਿਯੇ ਕਰਿ ਸੰਖ ਬਜਾਏ ॥ ਦ੍ਵਾਦਸ ਭਾਨਨ ਤਾਨਿ ਕਮਾਨਨਿ ਬਾਨ ਚਲਾਏ ॥ ਹੋ ਯੋ ਬਰਖੇ ਸਰ ਜਾਲ ਮਨੋ ਪਰਲੈ ਘਨ ਆਏ ॥੧੬੬੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਾਨਨ ਸੋਂ ਬਾਨਨ ਕਟੇ ਕੋਪ ਤਚੇ ਜੁਗ ਨੈਨ ॥ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਸੋਂ ਖੜਗੇਸ ਤਬ ਰਿਸ ਕਰਿ ਬੋਲਯੋ ਬੈਨ ॥੧੬੬੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਿਉਂ ਰੇ ਗੁਮਾਨ ਕਰੈਂ ਘਨ ਸਯਾਮ ਅਬੈ ਰਨ ਤੇ ਪੁਨਿ ਤੋਹਿ ਭਜੈਹੋਂ ॥ ਕਾਹੇ ਕੋ ਆਨਿ ਅਰਯੋ ਸੁਨ ਰੇ ਸਿਰ ਕੇਸਨਿ ਤੇ ਬਹੁਰੋ ਗਹਿ ਲੈਹੋਂ ॥ ਐ ਰੇ ਅਹੀਰ ਅਧੀਰ ਡਰੈਂ ਨਹਿ ਤੋ ਕਹਿ ਜੀਵਤ ਜਾਨ ਨ ਦੈਹੋਂ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਬਿਰੰਚ ਕੁਬੇਰ ਜਲਾਧਿਪ ਕੋ ਸਸਿ ਕੋ ਸਿਵ ਕੋ ਹਤ ਕੈਹੋਂ ॥੧੬੬੬॥ ਤਉ ਹੀ ਲਉ ਬੀਰ ਮਹੋਤਕਟ ਸਿੰਘ ਹੁਤੋ ਰਨ ਮੈ ਮਨਿ ਕੋਪ ਭਰਯੋ ॥ ਕਰ ਮੈ ਕਰਵਾਰ ਲੈ ਧਾਇ ਚਲਯੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਡਰਯੋ ॥ ਅਸਿ ਜੁੱਧ ਦੁਹੂੰ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀਨ ਬਡੋ ਨ ਕੋਊ ਰਨ ਤੇ ਪਗ ਏਕ ਟਰਯੋ ॥ ਖੜਗੇਸ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕੀ ਤਾਨ ਦਈ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਨ ਕਰਯੋ ਗਿਰ ਭੂਮਿ ਪਰਯੋ ॥੧੬੬੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਦੇਖਿ ਦਸਾ ਤਿਹ ਸਿੰਘ ਬਚਿਤ੍ਰ ਸੁ ਠਾਢ੍ਹ ਹੁਤੋ ਰਿਸ ਕੈ ਵਹ ਧਾਯੋ ॥ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਧਨੁ ਬਾਨਨ ਲੈ ਤਿਹ ਭੂਪਤਿ ਸਿਉ ਅਤਿ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਖੜਗੇਸ ਬਲੀ ਧਨੁ ਤਾਨਿ ਮਹਾ ਬਰ ਬਾਨ ਪ੍ਰਕੋਪ ਚਲਾਯੋ ॥ ਲਾਗ ਗਯੋ ਤਿਹ ਕੇ ਉਰ ਮੈ ਸਰ ਘੂਮਿ ਗਿਰਿਓ ਧਰ ਇਉ ਅਰਿ ਘਾਯੋ ॥੧੬੬੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਬ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਆਪ ਹੀ ਧਾਯੋ ॥ ਧਨੁਖ ਬਾਨ ਲੈ ਰਨ ਮਹਿ ਆਯੋ ॥ ਭੂਪਤਿ ਕੋ

ਤਿਨ ਬਚਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਤੇ ਬਧ ਹਿਤ ਸਿਵ ਮੁਹਿ ਉਪਜਾਯੋ ॥੧੬੬੯॥ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਯੋਂ ਬਚਨ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਰਨ ਮਾਹਿ ਹਕਾਰਯੋ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਏ ਬੈਨ ਸੁਨਤ ਨਹੀ ਡਰਯੋ ॥ ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਪਗੁ ਆਗੈ ਧਰਯੋ ॥੧੬੭੦॥ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰੱਛਾ ਹਿਤ ਧਾਏ ॥ ਗਯਾਰਹ ਰੁਦ੍ਰ ਭਾਨ ਸਭ ਆਏ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਕ੍ਰਿਸਨ ਜਮ ਬਸੁ ਰਿਸਿ ਭਰੇ ॥ ਬਰਨ ਕੁਬੇਰ ਘੇਰਿ ਸਭ ਖਰੇ ॥੧੬੭੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸਿੰਘ ਅਜੀਤ ਜਬੈ ਖੜਗੇਸ ਸੋਂ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥ ਸੰਗ ਸਿਵਾਦਿਕ ਸੂਰਜ ਤੇ ਅਰਿ ਮਾਰਨ ਕੋ ਤਿਹ ਹਾਥ ਉਚਾਯੋ ॥ ਬਾਨ ਚਲੇ ਅਤਿ ਹੀ ਰਨ ਮੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕਾਟਿ ਸਭੈ ਮਨਿ ਰੋਸ ਤਚਾਯੋ ॥ ਲੈ ਧਨੁ ਬਾਨ ਮਹਾਂ ਬਲਵਾਨ ਹਨਯੋ ਭਟ ਕੋ ਕਿਨਹੂੰ ਨ ਬਚਾਯੋ ॥੧੬੭੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥ ਸੁਭਟਨ ਮਨ ਭਟਕਯੋ ਡਰਪਾਯੋ ॥ ਬਹੁਰੋ ਭੂਪਤਿ ਖੜਗ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥ ਚਕ੍ਰਤ ਭੇ ਸਭਹੂੰ ਬਲੁ ਹਾਰਯੋ ॥੧੬੭੩॥ ਤਬ ਹਰਿ ਹਰ ਬਿਧਿ ਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਮਰੈ ਨ ਜਰੈ ਅਗਨਿ ਤੇ ਜਾਰਯੋ ॥ ਤਾ ਤੇ ਜਤਨ ਕਛੂ ਅਬ ਕੀਜੈ ॥ ਯਾ ਤੇ ਮਾਰ ਭੂਪ ਇਹ ਲੀਜੈ ॥੧੬੭੪॥ ਬ੍ਰਹਮੇ ਕਹਯੋ ਸੁ ਇਹ ਬਿਧਿ ਕੀਜੈ ॥ ਮੋਹਿਤ ਹ੍ਵੈ ਮਨ ਤਬ ਬਲ ਛੀਜੈ ॥ ਜਬ ਇਹ ਭੂਪ ਗਿਰਯੋ ਲਖਿ ਲੱਯੈ ॥ ਤਬ ਇਹ ਜਮ ਕੇ ਧਾਮ ਪਠੱਯੈ ॥੧੬੭੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਪੁਨਿ ਅਪੱਛ੍ਰਨ ਆਇਸੁ ਦੀਜੈ ॥ ਜਾ ਸੋਂ ਨ੍ਰਿਪ ਰੀਝੈ ਸੋ ਕੀਜੈ ॥ ਕਉਤਕ ਹੇਰਿ ਭੂਪ ਜਬ ਲੈ ਹੈ ॥ ਘਟ ਜੈ ਹੈ ਬਲ ਮਨ ਦ੍ਰਵ ਜੈ ਹੈ ॥੧੬੭੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਮਲਜ ਯੋਂ ਹਰਿ ਸਯੋਂ ਕਹਯੋ ਸੁਨੀ ਬਾਤ ਸੁਰਰਾਜ ॥ ਨਭ ਨਿਹਾਰਿ ਬਾਸਵ ਕਹਯੋ ਕਰਹੁ ਨ੍ਰਿਤ ਸੁਰ ਸਾਜ ॥੧੬੭੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਉਤ ਦੇਵ ਬਧੂ ਮਿਲਿ ਨ੍ਰਿਤ ਕਰੈਂ ਇਤ ਸੂਰ ਸਭੈ ਮਿਲਿ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥ ਕਿੰਨਰ ਗੰਧ੍ਰਬ ਗਾਵਤ ਹੈਂ ਉਤ ਮਾਰੂ ਬਜੈ ਰਨ ਮੰਗਲ ਗਾਯੋ ॥ ਕਉਤਕ ਦੇਖਿ ਬਡੋ ਤਿਨ ਕੋ ਇਹ ਭੂਪਤਿ ਕੋ ਮਨ ਤਉ ਬਿਰਮਾਯੋ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਅਚਾਨ ਲਯੋ ਧਨੁ ਤਾਨਿ ਸੁ ਬਾਨ ਮਹਾਂ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਤਨ ਲਾਯੋ ॥੧੬੭੮॥ ਲਾਗਤ ਹੀ ਸਰ ਮੋਹਿਤ ਭਯੋ ਤੇਊ ਤੀਰਨ ਸੋਂ ਬਰਬੀਰ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਗਯਾਰਹ ਰੁਦ੍ਰਨ ਕੇ ਅਗਨੰ ਗਨ ਮਾਰ ਲਏ ਹਰਿ ਲੋਕ ਸਿਧਾਰੇ ॥ ਦ੍ਵਾਦਸ ਭਾਨ ਜਲਾਧਿਪ ਅਉ ਸਸਿ ਇੰਦ੍ਰ ਕੁਬੇਰ ਕੇ ਅੰਗ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਅਉਰ ਜਿਤੇ ਭਟ ਠਾਢਿ ਰਹੇ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਬਿਪਤੇ ਕਰਿ ਡਾਰੇ ॥੧੬੭੯॥ ਸਕ੍ਰ ਕੋ ਸਾਠ ਲਗਾਵਤ ਭਯੋ ਸਰ ਦ੍ਵੈ ਸਤ ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਗਾਤ ਲਗਾਏ ॥ ਚਉਸਠ ਬਾਨ ਹਨੇ ਜਮ ਕੋ ਰਵਿ ਦ੍ਵਾਦਸ ਦ੍ਵਾਦਸ ਕੇ ਸੰਗ

ਘਾਏ ॥ ਸੋਮ ਕੋ ਸਉ ਸਤ ਰੁਦ੍ਰ ਕੋ ਚਾਰ ਲਗਾਵਤ ਭਯੋ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਸੁਨਾਏ ॥ ਸ੍ਰੋਨ ਭਰੇ ਸਭ ਕੇ ਪਟ ਮਾਨਹੁ ਚਾਚਰ ਖੇਲਿ ਅਬੈ ਭਟ ਆਏ ॥੧੬੮੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਅਉਰ ਸੁਭਟ ਬਹੁਤੇ ਤਿਹ ਮਾਰੇ ॥ ਜੂਝ ਪਰੇ ਜਮ ਧਾਮ ਸਿਧਾਰੇ ॥ ਤਬ ਨ੍ਰਿਪ ਪੈ ਬ੍ਰਹਮਾ ਚਲਿ ਆਯੋ ॥ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਯਹ ਬੈਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥੧੬੮੧॥ ਕਹਜੋ ਸੁ ਕਿਉ ਇਨ ਕਉ ਰਨ ਮਾਰੈਂ ॥ ਬ੍ਰਿਥਾ ਕੋਪ ਕੈ ਕਿਉਂ ਸਰ ਡਾਰੈਂ ॥ ਤਾ ਤੇ ਇਹੈ ਕਾਜ ਅਬ ਕੀਜੈ ॥ ਦੇਹ ਸਹਿਤ ਨਭ ਮਾਰਗ ਲੀਜੈ ॥੧੬੮੨॥ ਜੁੱਧ ਕਥਾ ਨਹੀ ਰਿਦੈ ਚਿਤਾਰੋ ॥ ਅਪਨੋ ਅਗਲੋ ਕਾਜ ਸਵਾਰੋ ॥ ਤਾ ਤੇ ਅਬ ਬਿਲੰਬ ਨਹੀ ਕੀਜੈ ॥ ਮੇਰੋ ਕਹਜੋ ਮਾਨ ਕੈ ਲੀਜੈ ॥੧੬੮੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਕੇ ਧਾਮ ਚਲੋ ਬਲਵਾਨ ਸੁਜਾਨ ਸੁਨੋ ਅਬ ਢੀਲ ਨ ਕੀਜੈ ॥ ਦੇਵ ਬਧੂ ਜੋਊ ਚਾਹਤ ਹੈਂ ਤਿਨ ਕੋ ਮਿਲੀਐ ਮਿਲ ਕੈ ਸੁਖ ਲੀਜੈ ॥ ਤੇਰੋ ਮਨੋਰਥ ਪੂਰਨ ਹੋਤ ਹੈ ਮਾਨ ਕਹਿਓ ਨ੍ਰਿਪ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪੀਜੈ ॥ ਰਾਜਨ ਰਾਜ ਸਮਾਜ ਤਜੋ ਇਨ ਬੀਰਨ ਕੋ ਨ ਬ੍ਰਿਥਾ ਦੁਖ ਦੀਜੈ ॥੧੬੮੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਯੌਂ ਸੁਨਿ ਬਤਿਯਾ ਬ੍ਰਹਮ ਕੀ ਭੂਪ ਸੱਤ੍ਰ ਦੁਖ ਦੈਨ ॥ ਅਤਿ ਚਿਤ ਹਰਖ ਬਢਾਇ ਕੈ ਬੋਲਜੋ ਬਿਧਿ ਸੋਂ ਬੈਨ ॥੧੬੮੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਯੋਂ ਬ੍ਰਹਮਾ ਸੋ ਬੈਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਤੋ ਸਿਉ ਕਹੌਂ ਜੁ ਮਨ ਮੈ ਆਯੋ ॥ ਮੋ ਸੋ ਬੀਰ ਸਸਤ੍ਰ ਜਬ ਧਰੈ ॥ ਕਹੋ ਬਿਸਨ ਬਿਨ ਕਾ ਸੋਂ ਲਰੈ ॥੧੬੮੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤੁਮ ਸਭ ਜਾਨਤ ਬਿਸ੍ਵਕਰ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਮੋਹਿ ਨਾਉਂ ॥ ਲਾਜ ਆਪਨੇ ਨਾਉਂ ਕੀ ਕਹੋ ਕਹਾਂ ਭਜ ਜਾਉਂ ॥੧੬੮੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਚਤੁਰਾਨਨ ਮੋ ਬਤਿਯਾ ਸੁਨ ਲੈ ਚਿਤ ਦੈ ਦੁੰਹ ਸ੍ਰਉਨਨ ਮੈ ਧਰਿਯੈ ॥ ਉਪਮਾ ਕੋ ਜਬੈ ਉਮਗੈ ਮਨ ਤਉ ਉਪਮਾ ਭਗਵਾਨਹਿ ਕੀ ਕਰਿਯੈ ॥ ਪਰਿਯੈ ਨਹੀ ਆਨ ਕੇ ਪਾਇਨ ਪੈ ਹਰਿ ਕੇ ਗੁਰ ਕੇ ਦਿਜ ਕੇ ਪਰਿਯੈ ॥ ਜਿਹ ਕੋ ਜੁਗ ਚਾਰ ਮੈ ਨਾਉ ਜਪੈ ਤਿਹ ਸੋ ਲਰਿਯੈ ਮਰਿਯੈ ਤਰਿਯੈ ॥੧੬੮੮॥ ਜਾ ਸਨਕਾਦਿਕ ਸੇਸ ਤੇ ਆਦਿਕ ਖੋਜਤ ਹੈਂ ਕਛੁ ਅੰਤ ਨ ਪਾਯੋ ॥ ਚਉਦਹ ਲੋਕਨ ਬੀਚ ਸਦਾ ਸੁਕ ਬਜਾਸ ਮਹਾਂ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਸੁ ਗਾਯੋ ॥ ਜਾਹੀ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਤਾਪ ਹੂ ਤੇ ਧ੍ਰੂਅ ਸੇ ਪ੍ਰਹਲਾਦ ਅਛੈ ਪਦ ਪਾਯੋ ॥ ਸੋ ਅਬ ਮੋ ਸੰਗ ਜੁੱਧੁ ਕਰੈ ਜਿਹ ਸ੍ਰੀ ਧਰ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਨਾਮ ਕਹਾਯੋ ॥੧੬੮੯॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਚਤੁਰਾਨਨ ਏ ਬਚਨ ਸੁਨਤ ਚੱਕ੍ਰਤ ਭਯੋ ॥ ਬਿਸਨ ਭਗਤ ਕੋ ਤਬੈ ਭੂਪ ਚਿਤ ਮੈ ਲਯੋ ॥ ਸਾਧੁ ਸਾਧੁ ਕਰਿ ਬੋਲਜੋ ਬਦਨ ਨਿਹਾਰ ਕੈ ॥ ਹੋ ਮੋਨ ਰਹਜੋ ਗਹਿ ਕਮਲਜ ਪ੍ਰੇਮ ਬਿਚਾਰ ਕੈ ॥੧੬੯੦॥ ਬਹੁਰਿ ਬਿਧਾਤਾ ਭੂਪਤਿ ਕੋ ਇਹ ਬਿਧਿ ਕਹਜੋ

॥ ਭਗਤਿ ਗਜਾਨ ਕੋ ਤੱਤੁ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਤੈ ਲਹਜੋ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਅਬ ਤਨ ਸਾਥਹਿ ਸੁਰਗ ਸਿਧਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਮੁਕਤਿ ਓਰ ਕਰਿ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਨ ਜੁੱਧ ਨਿਹਾਰੀਐ ॥੧੬੯੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਹਜੋ ਨ ਮਾਨੈ ਭੂਪ ਜਬ ਤਬ ਬ੍ਰਹਮੇ ਕਹ ਕੀਨ ॥ ਨਾਰਦ ਕੋ ਸਿਮਰਨ ਕਿਯੋ ਮੁਨਿ ਆਯੋ ਪਰਬੀਨ ॥੧੬੯੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਤਬ ਹੀ ਮੁਨਿ ਨਾਰਦ ਆਇ ਗਯੋ ਤਿਹ ਭੂਪਤਿ ਕੋ ਇਕ ਬੈਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਚਉਦਹ ਲੋਕਨ ਬੀਚ ਕਹਜੋ ਪ੍ਰਭਿ ਤੋ ਸਮ ਰਾਜ ਨ ਕੋਊ ਬਨਾਯੋ ॥ ਤਾਂਹਿ ਤੇ ਬੀਰਨ ਕੀ ਮਨਿ ਤੈ ਸੁ ਭਲੋ ਕਿਯ ਸਜਾਮ ਸੋਂ ਜੁੱਧ ਮਚਾਯੋ ॥ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਮੁਨਿ ਕੀ ਬਤਿਯਾ ਸੁਨਿ ਭੂਪ ਘਨੋ ਮਨ ਮੈ ਸੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥੧੬੯੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਭਿਬੰਦਨ ਭੂਪਤਿ ਕਿਯੋ ਨਾਰਦ ਕੋ ਪਹਿਚਾਨਿ ॥ ਮੁਨਿ ਪਤਿ ਇਹ ਉਪਦੇਸ ਦਿਯ ਜੁੱਧ ਕਰੋ ਬਲਵਾਨ ॥੧੬੯੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਤ ਭੂਪਤਿ ਨਾਰਦ ਮਿਲੇ ਪ੍ਰੇਮੁ ਭਗਤਿ ਕੀ ਖਾਨ ॥ ਉਤ ਮਹੇਸ ਚਲਿ ਤਹ ਗਏ ਜਹ ਠਾਢੇ ਭਗਵਾਨ ॥੧੬੯੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਇਤੇ ਰੁਦ੍ਰ ਮਨਿ ਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰਜੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਪਤਿ ਕੇ ਨਿਕਟਿ ਉਚਾਰਜੋ ॥ ਅਬ ਹੀ ਮ੍ਰਿਤੁਹਿ ਆਇਸੁ ਦੀਜੈ ॥ ਤਬ ਇਹ ਭੂਪ ਮਾਰ ਕੈ ਲੀਜੈ ॥੧੬੯੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਰ ਅਪਨੇ ਮੈ ਮ੍ਰਿਤੁ ਧਰਿ ਇਹ ਤੁਮ ਕਰਹੁ ਉਪਾਇ ॥ ਅਬ ਕਸਿ ਕੈ ਧਨੁ ਛਾਡਿਯੈ ਭੂਲੇ ਬਡਿ ਅਨਿਆਇ ॥੧੬੯੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸੋਈ ਕਾਮ ਸਜਾਮ ਜੂ ਕੀਨੋ ॥ ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਸੋਂ ਸਿਵਜੂ ਕਹਿ ਦੀਨੋ ॥ ਤਬ ਚਿਤਵਨ ਹਰਿ ਮ੍ਰਿਤੁ ਕੋ ਕਿਯੋ ॥ ਮੀਚ ਆਇ ਕੈ ਦਰਸਨ ਦਿਯੋ ॥੧੬੯੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਹਜੋ ਮ੍ਰਿਤੁ ਕੋ ਕ੍ਰਿਸਨ ਜੂ ਮੋ ਸਰ ਮੈ ਕਰ ਬਾਸੁ ॥ ਅਬ ਛਾਡਤ ਹੋਂ ਸੱਤ੍ਰੁ ਪੈ ਜਾਇ ਕਰਹੁ ਤਿਹ ਨਾਸ ॥੧੬੯੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਦੇਵ ਬਧੂਨ ਕੈ ਨੈਨ ਕਟਾਛ ਬਿਲੋਕਤ ਹੀ ਨ੍ਰਿਪ ਚਿੱਤ ਲੁਭਾਯੋ ॥ ਨਾਰਦ ਬ੍ਰਹਮ ਦੁਹੂੰ ਮਿਲਿ ਕੈ ਰਨ ਮੈ ਸੰਗ ਬਾਤਨ ਕੇ ਉਰਝਾਯੋ ॥ ਸਜਾਮ ਤਬੈ ਲਖਿ ਘਾਤ ਭਲੀ ਅਰਿ ਮਾਰਨ ਕੋ ਮ੍ਰਿਤੁ ਬਾਨ ਚਲਾਯੋ ॥ ਮੰਤ੍ਰਨਿ ਕੇ ਬਲ ਸੋਂ ਛਲ ਸੋਂ ਤਬ ਭੂਪਤਿ ਕੋ ਸਿਰ ਕਾਟਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥੧੭੦੦॥ ਜੱਦਪਿ ਸੀਸ ਕਟਜੋ ਨ ਹਟਜੋ ਗਹਿ ਕੇਸਨਿ ਤੇ ਹਰਿ ਓਰ ਚਲਾਯੋ ॥ ਮਾਨਹੁ ਪ੍ਰਾਨ ਚਲਜੋ ਦਿਵ ਆਨਨ ਕਾਜ ਬਿਦਾ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਪੈ ਆਯੋ ॥ ਸੋ ਸਿਰ ਲਾਗ ਗਯੋ ਹਰਿ ਕੇ ਉਰਿ ਮੂਰਛ ਹ੍ਵੈ ਪਗੁ ਨਾ ਠਹਰਾਯੋ ॥ ਦੇਖਹੁ ਪਉਰਖ ਭੂਪ ਕੇ ਮੁੰਡ ਕੋ ਸਜੰਦਨ ਤੇ ਪ੍ਰਭ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥੧੭੦੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ਭੂਪਤਿ ਜੈਸੁ ਸੁ ਪੌਰਖ ਕੀਨੋ ਹੈ ਤੈਸਿ ਕਰੀ ਨ ਕਿਸੀ ਕਰਨੀ ॥ ਲਖਿ ਜੱਛਨਿ ਕਿੰਨ੍ਰਿਨ ਰੀਝ ਰਹੀ ਨਭ

ਮੈ ਸਭ ਦੇਵਨ ਕੀ ਘਰਨੀ ॥ ਮ੍ਰਿਦੁ ਬਾਜਤ ਬੀਨ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਉਪੰਗ ਮੁਚੰਗ ਲਿਯੇ ਉਤਰੀ ਧਰਨੀ ॥ ਸਭ ਨਾਚਤ ਗਾਵਤ ਰੀਝ ਰਿਝਾਵਤ ਯੌਂ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਨੇ ਬਰਨੀ ॥੧੭੦੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਨਭ ਤੇ ਉਤਰੀ ਸੁੰਦਰੀ ਸਕਲ ਲਿਯੇ ਸੁਰ ਸਾਜ ॥ ਕਵਨ ਹੇਤ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹਿ ਭੂਪਤਿ ਬਰਬੇ ਕਾਜ ॥੧੭੦੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮੁੰਡ ਬਿਨਾ ਤਬ ਰੁੰਡ ਸੁ ਭੂਪਤਿ ਕੋ ਚਿਤ ਮੈ ਅਤਿ ਕੋਪ ਬਢਾਯੋ ॥ ਦ੍ਵਾਦਸ ਭਾਨ ਜੁ ਠਾਢੇ ਹੁਤੇ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਤਿਹ ਊਪਰਿ ਧਾਯੋ ॥ ਭਾਜ ਗਏ ਕਰਿ ਤ੍ਰਾਸ ਸੋਊ ਸਿਵ ਠਾਢ੍ਹ ਰਹਯੋ ਤਿਹ ਊਪਰਿ ਆਯੋ ॥ ਸੋ ਨ੍ਰਿਪ ਬੀਰ ਮਹਾ ਰਨ ਧੀਰ ਚਟਾਕ ਚਪੇਟ ਦੈ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥੧੭੦੪॥ ਏਕਨ ਮਾਰ ਚਪੇਟਨ ਸਿਉਂ ਅਰੁ ਏਕਨ ਕੋ ਧਮਕਾਰ ਗਿਰਾਵੈ ॥ ਚੀਰ ਕੈ ਏਕਨਿ ਡਾਰ ਦਏ ਗਹਿ ਏਕਨ ਕੋ ਨਭ ਓਰ ਚਲਾਵੈ ॥ ਬਾਜਿ ਸਿਉ ਬਾਜਨ ਲੈ ਰਥ ਸਿਉ ਰਥ ਅਉ ਗਜ ਸਿਉ ਗਜਰਾਜ ਬਜਾਵੈ ॥ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਰਨ ਯਾ ਬਿਧਿ ਭੂਪਤਿ ਸੱਤ੍ਰਨ ਕੋ ਜਮਧਾਮ ਪਠਾਵੈ ॥੧੭੦੫॥ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਸੁਚੇਤ ਚਢਯੋ ਰਥ ਸਜਾਮ ਮਹਾਂ ਮਨ ਭੀਤਰਿ ਕੋਪ ਬਢਯੋ ਹੈ ॥ ਆਪਨ ਪਉਰਖ ਸੋਊ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਮਜਾਨਹੁ ਤੇ ਕਰਵਾਰ ਕਢਯੋ ਹੈ ॥ ਧਾਇ ਪਰੇ ਰਿਸ ਖਾਇ ਘਨੀ ਅਰਰਾਇ ਮਨੋ ਨਿਧਿ ਨੀਰ ਹਢਯੋ ਹੈ ॥ ਤਾਨਿ ਕਮਾਨਨਿ ਮਾਰਤ ਬਾਨਨ ਸੂਰਨ ਕੇ ਚਿਤ ਚਉਪ ਚਢਯੋ ਹੈ ॥੧੭੦੬॥ ਬੀਰਨ ਘਾਇ ਕਰੇ ਜਬ ਹੀ ਤਬ ਪਉਰਖ ਭੂਪ ਕਬੰਧ ਸਮਾਰਯੋ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿ ਤਬੈ ਅਪੁਨੇ ਇਨ ਨਾਸੁ ਕਰੋਂ ਚਿਤ ਬੀਚ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਧਾਇ ਪਰਯੋ ਰਿਸ ਸਿਉਂ ਰਨ ਮੈ ਅਰਿ ਭਾਜਿ ਗਏ ਜਸੁ ਰਾਮ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਤਾਰਨ ਕੇ ਮਨੁ ਮੰਡਲ ਭੀਤਰਿ ਸੂਰ ਚਢਯੋ ਅੰਧਿਆਰ ਸਿਧਾਰਯੋ ॥੧੭੦੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਤੇ ਆਦਿਕ ਬੀਰ ਗਏ ਭਜਿ ਕੈ ਨ ਕੋਊ ਠਹਰਾਨਯੋ ॥ ਆਹਵ ਭੂਮਿ ਮੈ ਭੂਪਤਿ ਕੋ ਸਭ ਸੂਰਨ ਮਾਨਹੁ ਕਾਲ ਪਛਾਨਯੋ ॥ ਭੂਪ ਕਮਾਨ ਤੇ ਬਾਨ ਚਲੇ ਮਨੁ ਅੰਤ ਪ੍ਰਲੈ ਘਨ ਸਿਉ ਬਰਖਾਨਯੋ ॥ ਇਉ ਲਖਿ ਭਾਜਿ ਗਏ ਸਿਗਰੇ ਕਿਨਹੂੰ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਸੰਗ ਜੁੱਧੁ ਨ ਠਾਨਯੋ ॥੧੭੦੮॥ ਸਭ ਹੀ ਭਟ ਭਾਜਿ ਗਏ ਜਬ ਹੀ ਪ੍ਰਭ ਕੋ ਤਬ ਭੂਪ ਭਯੋ ਅਨੁਰਾਗੀ ॥ ਜੂਝ ਤਬੈ ਤਿਨ ਛਾਡਿ ਦਯੋ ਹਰਿ ਧਿਆਨ ਕੀ ਤਾਹਿ ਸਮਾਧਿ ਸੀ ਲਾਗੀ ॥ ਰਾਜਨ ਰਾਜ ਸਮਾਜ ਬਿਖੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਹਰਿ ਮੈ ਮਤਿ ਪਾਗੀ ॥ ਧੀਰ ਗਹਿਓ ਧਰ ਠਾਢ੍ਹ ਰਹਯੋ ਕਹੋ ਭੂਪਤਿ ਤੇ ਅਬ ਕੋ ਬਡਭਾਗੀ ॥੧੭੦੯॥ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਬੀਰ ਸਭੋਂ ਧਰ ਡਾਰਨਿ ਕੋ ਜਬ ਘਾਤ ਬਨਾਯੋ ॥

ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਮਿਲਿ ਕੈ ਫਿਰ ਕੈ ਇਹ ਪੈ ਪੁਨਿ ਬਾਨਨਿ ਓਘ ਚਲਾਯੋ ॥ ਦੇਵ ਬਧੂ ਮਿਲ ਕੈ ਸਭਹੂੰ ਇਹ ਭੂਪ ਕਬੰਧ ਬਿਵਾਨ ਚਢਾਯੋ ॥ ਕੂਦ ਪਰਯੋ ਨ ਬਿਵਾਨ ਚਢਯੋ ਪੁਨਿ ਸਸਤ੍ਰ ਲਿਯੇ ਰਨ ਭੂਮਿ ਸਿਧਾਯੋ ॥੧੭੭੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਧਨੁਖ ਬਾਨ ਲੈ ਪਾਨ ਮੈ ਆਨ ਪਰਯੋ ਰਨ ਬੀਚ ॥ ਸੂਰਬੀਰ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਹਨੇ ਲਲਕਾਰਯੋ ਤਬ ਮੀਚ ॥੧੭੭੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਅੰਤਕ ਜਮ ਜਬ ਲੈਨੇ ਆਵੈ ॥ ਲਖਿ ਤਿਹ ਕੋ ਤਬ ਬਾਨ ਚਲਾਵੈ ॥ ਮ੍ਰਿਤੁ ਪੇਖ ਕੈ ਇਤ ਉਤ ਟਰੈ ॥ ਮਾਰਯੋ ਕਾਲਹੂੰ ਕੋ ਨਹਿੰ ਮਰੈ ॥੧੭੭੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਪੁਨਿ ਸਤ੍ਰੁਨ ਦਿਸਿ ਰਿਸ ਕਰਿ ਧਾਯੋ ॥ ਮਾਨਹੁ ਜਮ ਮੂਰਤਿ ਧਰਿ ਆਯੋ ॥ ਇਉਂ ਸੁ ਜੁੱਧੁ ਬੈਰਿਨ ਸੰਗਿ ਕਰਯੋ ॥ ਹਰਿ ਹਰ ਬਿਧਿ ਸੁਭਟਨ ਮਨੁ ਡਰਯੋ ॥੧੭੭੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਹਾਰਿ ਪਰੈਂ ਮਨੁ ਹਾਰ ਕਰੈਂ ਕਹਿ ਇਉਂ ਨ੍ਰਿਪ ਜੁੱਧ ਬ੍ਰਿਥਾ ਨ ਕਰੱਯੈ ॥ ਡਾਰ ਦੈ ਹਾਥਨ ਤੇ ਹਥੀਆਰਨ ਕੋਪ ਤਜੋ ਸੁਖ ਸਾਂਤਿ ਸਮੱਯੈ ॥ ਸੂਰ ਨ ਕੋਊ ਭਯੋ ਤੁਮਰੇ ਸਮ ਤੇਰੋ ਪ੍ਰਤਾਪ ਤਿਹੂ ਪੁਰ ਗੱਯੈ ॥ ਛਾਡਤ ਹੈਂ ਹਮ ਸਸਤ੍ਰ ਸਭੈ ਸੁ ਬਿਵਾਨ ਚੜ੍ਹੋ ਸੁਰ ਧਾਮ ਸਿਧੱਯੈ ॥੧੭੭੪॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਸਭ ਦੇਵਨ ਅਰੁ ਕ੍ਰਿਸਨ ਦੀਨ ਹ੍ਵੈ ਜਬ ਕਹਯੋ ॥ ਹਟੋ ਜੁੱਧ ਤੇ ਭੂਪ ਹਮੋ ਮੁਖਿ ਤ੍ਰਿਨ ਗਹਯੋ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਨਿ ਆਤੁਰ ਬੈਨ ਸੁ ਕੋਪ ਨਿਵਾਰਯੋ ॥ ਹੋ ਧਨੁਖ ਬਾਨ ਦਿਯੋ ਡਾਰ ਰਾਮ ਮਨਿ ਧਾਰਯੋ ॥੧੭੭੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਿੰਨਰ ਜੱਛ ਅਪੱਛਰਨਿ ਲਯੋ ਬਿਵਾਨ ਚਢਾਇ ॥ ਜੈ ਜੈਕਾਰ ਅਪਾਰ ਸੁਨਿ ਹਰਖੇ ਮੁਨਿ ਸੁਰਰਾਇ ॥੧੭੭੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਭੂਪ ਗਯੋ ਸੁਰਲੋਕ ਜਬੈ ਤਬ ਸੂਰ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਭਏ ਸਬ ਹੀ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹੈਂ ਰਨ ਮੈ ਸਿਗਰੇ ਮੁਖਿ ਕਾਲ ਕੇ ਜਾਇ ਬਚੇ ਅਬ ਹੀ ॥ ਸਸਿ ਭਾਨ ਧਨਾਧਿਪ ਰੁਦ੍ਰ ਬਿਰੰਚ ਸਭੈ ਹਰਿ ਤੀਰ ਗਏ ਜਬ ਹੀ ॥ ਹਰਖੇ ਬਰਖੇ ਨਭ ਤੇ ਸੁਰ ਫੂਲ ਸੁ ਜੀਤ ਕੀ ਬੰਬ ਬਜੀ ਤਬ ਹੀ ॥੧੭੭੭॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਜੁੱਧੁ ਪ੍ਰਬੰਧ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਬਧਹਿ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥

ਸਵੈਯਾ ॥ ਤਉ ਹੀ ਲਉ ਕੋਪ ਕਿਯੋ ਮੁਸਲੀ ਅਰਿ ਬੀਰ ਤਬੈ ਸੰਗ ਤੀਰ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਐਂਚ ਲਿਯੇ ਇਕ ਬਾਰ ਹੀ ਬੈਰਿਨ ਪ੍ਰਾਨ ਬਿਨਾ ਕਰਿ ਭੂ ਪਰ ਡਾਰੇ ॥ ਏਕ ਬਲੀ ਗਹਿ ਹਾਥਨ ਸੋਂ ਛਿਤ ਪੈ ਕਰਿ ਕੋਪ ਫਿਰਾਇ ਪਛਾਰੇ ॥ ਜੀਵਤ ਜੋਊ ਬਚੇ ਬਲ ਤੇ ਰਨ ਤਜਾਗਿ ਸੋਊ ਨ੍ਰਿਪ ਤੀਰ ਸਿਧਾਰੇ ॥੧੭੭੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਰਾਸਿੰਧ ਪੈ ਜਾਇ

ਪੁਕਾਰੇ ॥ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਰਨ ਭੀਤਰਿ ਮਾਰੇ ॥ ਇਉ ਸੁਨਿ ਕੈ ਤਿਨ ਕੇ ਮੁਖ ਬੈਨਾ ॥ ਰਿਸ ਕੇ ਸੰਗ ਅਰੁਨ ਭਏ ਨੈਨਾ ॥੧੭੧੯॥ ਅਪੁਨੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਸਭੈ ਬੁਲਾਏ ॥ ਤਿਨ ਪ੍ਰਤਿ ਭੂਪਤਿ ਬਚਨ ਸੁਨਾਏ ॥ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਜੂਝੇ ਰਨ ਮਾਹੀ ॥ ਅਉਰ ਸੁਭਟ ਕੋ ਤਿਹ ਸਮ ਨਾਹੀ ॥੧੭੨੦॥ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਸੋਂ ਸੂਰੋ ਨਾਹੀ ॥ ਤਿਹ ਸਮ ਜਾਇ ਲਰੈ ਰਨ ਮਾਹੀ ॥ ਅਬ ਤੁਮ ਕਹੋ ਕਉਨ ਬਿਧਿ ਕੀਜੈ ॥ ਕਉਨ ਸੁਭਟ ਕੋ ਆਇਸੁ ਦੀਜੈ ॥੧੭੨੧॥ ਜਰਾਸਿੰਧ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋਂ ਮੰਤ੍ਰੀ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਬ ਬੋਲ੍ਯੋ ਮੰਤ੍ਰੀ ਸੁਮਤਿ ਜਰਾਸਿੰਧ ਕੇ ਤੀਰ ॥ ਸਾਂਝ ਪਰੀ ਹੈ ਅਬ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕਉਨ ਲਰੇ ਰਨ ਬੀਰ ॥੧੭੨੨॥ ਉਤ ਰਾਜਾ ਚੁਪ ਹੋਇ ਰਹ੍ਯੋ ਮੰਤ੍ਰਿ ਕਹੀ ਜਬ ਗਾਥ ॥ ਇਤ ਮੁਸਲੀਧਰ ਤਹ ਗਯੋ ਜਹਾਂ ਹੁਤੇ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ॥੧੭੨੩॥ ਮੁਸਲੀ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਸੋਂ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾਸਿੰਧ ਇਹ ਕਉਨ ਸੁਤ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਜਿਹ ਨਾਮ ॥ ਐਸੋ ਅਪੁਨੀ ਬੈਸ ਮੈ ਨਹਿੰ ਦੇਖ੍ਯੋ ਬਲ ਧਾਮ ॥੧੭੨੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਾ ਤੇ ਯਾ ਕੀ ਕਥਾ ਪ੍ਰਕਾਸੋ ॥ ਮੇਰੇ ਮਨ ਕੋ ਭਰਮੁ ਬਿਨਾਸੋ ॥ ਐਸੀ ਬਿਧਿ ਸੋਂ ਬਲਿ ਜਬ ਕਹ੍ਯੋ ॥ ਸੁਨਿ ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸਨ ਮੋਨ ਹ੍ਵੈ ਰਹ੍ਯੋ ॥੧੭੨੫॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਾਚ ॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਪੁਨਿ ਬੋਲ੍ਯੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕ੍ਰਿਪਾਵੰਤ ਹ੍ਵੈ ਬੰਧੁ ਸਿਉ ॥ ਸੁਨਿ ਬਲਿ ਯਾ ਕੀ ਗਾਥ ਜਨਮ ਕਥਾ ਭੂਪਤਿ ਕਹੌਂ ॥੧੭੨੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਖਟ ਮੁਖ ਰਮਾ ਗਨੇਸ ਪੁਨਿ ਸਿੰਙੀ ਰਿਖ ਘਨਸਯਾਮ ॥ ਆਦਿ ਬਰਨ ਬਿਧਿ ਪੰਚ ਲੈ ਧਰ੍ਯੋ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਨਾਮ ॥੧੭੨੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਖਰਗ ਰਮਯ ਤਨ ਗਰਮਿਤਾ ਸਿੰਘ ਨਾਦ ਘਮਸਾਨ ॥ ਪੰਚ ਬਰਨ ਕੋ ਗੁਨ ਲਿਯੋ ਇਹ ਭੂਪਤਿ ਬਲਵਾਨ ॥੧੭੨੮॥ ਛਪੈ ॥ ਖਰਗ ਸਕਤਿ ਸਿਵ ਤਾਤ ਦਈ ਤਿਹ ਹੇਤ ਜੀਤ ਅਤਿ ॥ ਬਹੁ ਸੁੰਦਰਤਾ ਰਮਾ ਦਈ ਤਿਨ ਬਿਮਲ ਅਮਲ ਮਤਿ ॥ ਗਰਮਾ ਸਿੱਧਿ ਗਨੇਸ ਸ੍ਰਿੰਗ ਰਿਖਿ ਸਿੰਘ ਨਾਦ ਦਿਯ ॥ ਕਰਤ ਅਧਿਕ ਘਮਸਾਨ ਇਹੈ ਘਨ ਸਯਾਮ ਹੇਤ ਕਿਯ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਪ੍ਰਕਾਸ ਭੂਪਤਿ ਕਿਯੋ ਸੁਨ ਹਲਧਰ ਇਮ ਭਾਖ੍ਯੋ ॥ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਅਨਾਥ ਸਨਾਥ ਤੁਮ ਬਡੋ ਸੱਤ੍ਰ ਰਨ ਰਾਖ੍ਯੋ ॥੧੭੨੯॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਪੁਨਿ ਬੋਲ੍ਯੋ ਬ੍ਰਿਜ ਚੰਦ ਸੰਕਰਖਨ ਸੋਂ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ॥ ਜਾਦਵ ਇਕ ਮਤਿ ਮੰਦ ਗਰਬ ਕਰੈ ਬਹੁ ਭੁਜਾ ਕੋ ॥੧੭੩੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਾਦਵ ਬੰਸ ਮਾਨ ਭਯੋ ਭਾਰੀ ॥ ਰਾਮ ਸਯਾਮ ਹਮਰੇ ਰਖਵਾਰੀ ॥ ਡੀਠ ਆਨ ਕੋ ਆਨਤ ਨਾਹੀ ॥ ਤਾ ਕੋ ਫਲ ਪਾਯੋ ਜਗ ਮਾਹੀ ॥੧੭੩੧॥ ਗਰਬ ਪ੍ਰਹਾਰੀ ਸ੍ਰੀ ਧਰ ਜਾਨੋ ॥ ਮੇਰੋ ਕਹ੍ਯੋ ਸਾਚੁ ਕਰਿ ਮਾਨੋ

॥ ਤਿਹ ਕੇ ਹੇਤ ਭੂਪ ਅਵਤਰਯੋ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਜਾਨਿ ਬਿਧਾਤਾ ਕਰਯੋ ॥੧੭੩੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਹਾ ਰੰਕ ਭੂਪਾਲ ਏ ਕਰਯੋ ਇਤੋ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ॥ ਜਾਦਵ ਗਰਬ ਬਿਨਾਸ ਹਿਤ ਉਪਜਾਯੋ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ॥੧੭੩੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਾਦਵ ਕੁਲ ਤੇ ਗਰਬ ਨ ਗਯੋ ॥ ਇਨ ਕੇ ਨਾਸ ਹੇਤ ਰਿਖਿ ਭਯੋ ॥ ਦੁਖਕੈ ਸ੍ਰਾਪ ਮੁਨੀਸ੍ਵਰ ਦੈ ਹੈ ॥ਏਕ ਸਮੈ ਸਭ ਹੀ ਕੋ ਛੈ ਹੈ ॥੧੭੩੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪੁਨਿ ਬੋਲਯੋ ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸਨ ਜੀ ਪੰਕਜ ਨੈਨ ਬਿਸਾਲ ॥ ਹੇ ਮੁਸਲੀਧਰ ਬੁੱਧਿਬਰ ਸੁਨ ਅਬ ਕਥਾ ਰਸਾਲ ॥੧੭੩੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸੁਨ ਦੈ ਸ੍ਰਉਨ ਬਾਤ ਕਹੁੰ ਤੋ ਸੋ ॥ ਕਵਨ ਜੁੱਧੁ ਕਰਿ ਜੀਤੈ ਮੋ ਸੋ ॥ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਮੋ ਅੰਤਰ ਨਾਹੀ ॥ ਮੋ ਸਰੂਪ ਵਰਤਤ ਜਗ ਮਾਹੀ ॥੧੭੩੬॥ ਸਾਚ ਕਹਯੋ ਹੈ ਹੇ ਬਲਦੇਵਾ ॥ ਪਾਯੋ ਨਹਿਨ ਕਿਸੂ ਇਹ ਭੇਵਾ ॥ ਸੂਰਨ ਮੈ ਕੋਊ ਇਹ ਸਮ ਨਾਹੀਂ ॥ ਮੇਰੋ ਨਾਮ ਬਸੈ ਰਿਦ ਮਾਹੀਂ ॥੧੭੩੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਉਦਰ ਮਾਝ ਬਸਿ ਮਾਸ ਦਸ ਤਜਿ ਭੋਜਨ ਜਲ ਪਾਨ ॥ ਪਵਨ ਅਹਾਰੀ ਹੁਇ ਰਹਯੋ ਬਰੁ ਦੀਨੋ ਭਗਵਾਨ ॥੧੭੩੮॥ ਰਿਪੁ ਜੀਤਨ ਕੋ ਬਰੁ ਲਿਯੋ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਬਲਵਾਨ ॥ ਬਹੁਰਿ ਤਪਸਜਾ ਬਨ ਕਰੀ ਦੁਆਦਸ ਬਰਖ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥੧੭੩੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਬੀਤੀ ਕਥਾ ਭਯੋ ਤਬ ਭੋਰਾ ॥ ਜਾਗੇ ਸੁਭਟ ਦੁਹੂੰ ਦਿਸ ਓਰਾ ॥ ਜਰਾਸਿੰਧ ਦਲੁ ਸਜਿ ਰਨ ਆਯੋ ॥ ਜਾਦਵ ਦਲੁ ਬਲਿ ਲੈ ਸਮੁਹਾਯੋ ॥੧੭੪੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬਲਦੇਵ ਸਭੈ ਦਲੁ ਲੈ ਇਤ ਤੇ ਉਮਡਿਓ ਉਤ ਤੇ ਉਇ ਆਏ ॥ ਜੁੱਧੁ ਕਿਯੋ ਹਲ ਲੈ ਨਿਜ ਪਾਨਿ ਹਕਾਰਿ ਹਕਾਰਿ ਪ੍ਰਹਾਰ ਲਗਾਏ ॥ ਏਕ ਪਰੇ ਭਟ ਜੂਝਿ ਧਰਾ ਪਰ ਏਕ ਲਰੈਂ ਮਿਲਿ ਕੈ ਇਕ ਧਾਏ ॥ ਮੂਸਲ ਲੈ ਬਹੁਰੋ ਕਰ ਮੈ ਅਰਿ ਮਾਰਿ ਘਨੇ ਜਮ ਧਾਮ ਪਠਾਏ ॥੧੭੪੧॥ ਰੋਸ ਭਯੋ ਘਨਸਯਾਮ ਲਯੋ ਧਨੁ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰਿ ਤਹੀ ਉਠਿ ਧਾਯੋ ॥ ਆਨਿ ਪਰਯੋ ਤਬ ਹੀ ਤਿਨ ਪੈ ਰਿਪੁ ਕਉ ਹਤ ਕੈ ਨਦ ਸ੍ਰੌਨ ਬਹਾਯੋ ॥ ਬਾਜਿ ਕਰੀ ਰਥ ਪਤਿ ਬਿਪਤਿ ਪਰੀ ਰਨ ਮੈ ਨਹਿ ਕੋ ਠਹਰਾਯੋ ॥ ਭਾਜਤ ਜਾਤ ਸਭੈ ਰਿਸ ਖਾਤ ਕਛੂ ਨ ਬਸਾਤ ਕਹੈਂ ਦੁੱਖ ਪਾਯੋ ॥੧੭੪੨॥ ਆਗੇ ਕੀ ਸੈਨ ਭਜੀ ਜਬ ਹੀ ਤਬ ਪਉਰਖ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥ ਠਾਢੁ ਜਹਾਂ ਦਲ ਕੋ ਪਤਿ ਹੈ ਤਹਾਂ ਜਾਇ ਪਰੋਂ ਚਿਤ ਬੀਚ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿ ਮੁਰਾਰਿ ਸਭੈ ਨ੍ਰਿਪ ਠਾਢੁ ਜਹਾਂ ਤਿਹ ਓਰ ਸਿਧਾਰਯੋ ॥ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਗਹੀ ਘਨਸਯਾਮ ਜਰਾਸਿੰਧ ਕੋ ਅਭਿਮਾਨ ਉਤਾਰਯੋ ॥੧੭੪੩॥ ਸ੍ਰੀ ਬਲਬੀਰ ਸਰਾਸਨ ਤੇ ਜਬ ਤੀਰ ਛੁਟੇ ਤਬ ਕੋ ਠਹਰਾਵੈ ॥ ਜਾਇ ਲਗੇ ਜਿਹ

ਕੇ ਉਰ ਮੈ ਸਰ ਸੋਂ ਛਿਨ ਮੈ ਜਮ ਧਾਮ ਸਿਧਾਵੈ ॥ ਐਸੋ ਨ ਕੋ ਪ੍ਰਗਟਿਓ ਜਗ ਮੈ ਭਟ ਜੋ ਸਮੁਹਾਇ ਕੈ ਜੁਧੁ ਮਚਾਵੈ ॥ ਭੂਪਤਿ ਕਉ ਨਿਜ ਬੀਰ ਕਹੈਂ ਹਰਿ ਮਾਰਤ ਸੈਨ ਚਲ੍ਯੋ ਰਨਿ ਆਵੈ ॥੧੭੪੪॥ ਸ੍ਯਾਮ ਕੀ ਓਰ ਤੇ ਬਾਨ ਛੁਟੇ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਦਲ ਕੇ ਬਹੁ ਬੀਰਨ ਘਾਏ ॥ ਜੇਤਿਕ ਆਇ ਭਿਰੇ ਹਰਿ ਸੋਂ ਛਿਨ ਬੀਚ ਤੇਊ ਜਮ ਧਾਮ ਪਠਾਏ ॥ ਕਉਤਕ ਦੇਖ ਕੈ ਯੋਂ ਰਨ ਮੈ ਅਤਿ ਆਤੁਰ ਹੁਇ ਤਿਨ ਬੈਨ ਸੁਨਾਏ ॥ ਆਵਨ ਦੇਹੁ ਅਬੈ ਹਮ ਕਉ ਨ੍ਰਿਪ ਐਸੇ ਕਹਿਓ ਸਿਗਰੇ ਸਮੁਝਾਏ ॥੧੭੪੫॥ ਭੂਪ ਲਖ੍ਯੋ ਹਰਿ ਆਵਤ ਹੀ ਸੰਗ ਲੈ ਪ੍ਰਤਿਨਾ ਤਬ ਆਪਹਿ ਧਾਯੋ ॥ ਆਗੇ ਕਿਯੇ ਨਿਜ ਲੋਗ ਸਭੈ ਤਬ ਲੈ ਕਰ ਮੋ ਬਰ ਸੰਖ ਬਜਾਯੋ ॥ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਤਿਹ ਆਹਵ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਭੀਤਰਿ ਸੋ ਡਰਪਾਯੋ ॥ ਤਾ ਧੁਨਿ ਕੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਬਰ ਬੀਰਨ ਕੇ ਚਿਤ ਮਾਨਹੁ ਚਾਉ ਬਢਾਯੋ ॥੧੭੪੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਰਾਸਿੰਧ ਕੀ ਅਤਿ ਚਮੂੰ ਉਮਡੀ ਕ੍ਰੋਧ ਬਢਾਇ ॥ ਧਨੁਖ ਬਾਨ ਹਰਿ ਪਾਨਿ ਲੈ ਛਿਨ ਮੈ ਦੀਨੀ ਘਾਇ ॥੧੭੪੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਦੁਬੀਰ ਕਮਾਨ ਤੇ ਬਾਨ ਛੁਟੇ ਅਵਸਾਨ ਗਏ ਲਖਿ ਸਤ੍ਰੁਨ ਕੇ ॥ ਗਜਰਾਜ ਮਰੇ ਗਿਰ ਭੂਮਿ ਪਰੇ ਮਨੁ ਰੂਖ ਕਟੇ ਕਰਵਤ੍ਰਨ ਕੇ ॥ ਰਿਪੁ ਕਉਨ ਗਨੇ ਜੁ ਹਨੇ ਤਿਹ ਠਾਂ ਮੁਰਝਾਇ ਗਿਰੇ ਸਿਰ ਛਤ੍ਰਿਨ ਕੇ ॥ ਰਨ ਮਾਨੁ ਸਰੋਵਰ ਆਂਧਿ ਬਹੈ ਤੁਟ ਫੂਲ ਪਰੇ ਸਿਤ ਪਤ੍ਰਨ ਕੇ ॥੧੭੪੮॥ ਘਾਇ ਲਗੇ ਇਕ ਘੂਮਤ ਘਾਇਲ ਸ੍ਰਉਨ ਸੋਂ ਏਕ ਫਿਰੈਂ ਚੁਚਵਾਤੇ ॥ ਏਕ ਨਿਹਾਰ ਕੇ ਡਾਰਿ ਹਥਿਆਰ ਭਜੇ ਬਿਸੰਭਾਰ ਗਈ ਸੁਧਿ ਸਾਤੇ ॥ ਦੈ ਰਨ ਪੀਠ ਮਰੈਂ ਲਰ ਕੈ ਤਿਹ ਮਾਸ ਕੋ ਜੰਬੁਕ ਗੀਧ ਨ ਖਾਤੇ ॥ ਬੋਲਤ ਬੀਰ ਸੁ ਏਕ ਫਿਰੈਂ ਮਨੁ ਡੋਲਤ ਕਾਨਨ ਮੈ ਗਜ ਮਾਤੇ ॥੧੭੪੯॥ ਪਾਨਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਹੀ ਘਨਸ੍ਯਾਮ ਬਡੇ ਰਿਪੁ ਤੇ ਬਿਨ ਪ੍ਰਾਨ ਕਿਯੇ ॥ ਗਜ ਬਾਜਨ ਕੇ ਅਸਵਾਰ ਹਜਾਰ ਮੁਰਾਰਿ ਸੰਘਾਰ ਬਿਦਾਰ ਦਿਯੇ ॥ ਅਰੁ ਏਕਨ ਕੇ ਸਿਰ ਕਾਟ ਦਏ ਇਕ ਬੀਰਨ ਕੇ ਦਏ ਫਾਰ ਹਿਯੇ ॥ ਮਨੁ ਕਾਲ ਸਰੂਪ ਕਰਾਲ ਲਖ੍ਯੋ ਹਰਿ ਸਤ੍ਰੁ ਭਜੇ ਇਕ ਮਾਰ ਲਿਯੇ ॥੧੭੫੦॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਰੋਸ ਭਰੇ ਬਹੁਰੋ ਧਨੁਖ ਬਾਨ ਪਾਨਿ ਲੀਨੁ ਰਿਪੁਨ ਸੰਘਾਰਤ ਯੌਂ ਕਮਲਾ ਕੋ ਕੰਤੁ ਹੈ ॥ ਕੇਤੇ ਗਜ ਮਾਰੇ ਰਥੀ ਬਿਰਥੀ ਕਰ ਡਾਰੇ ਕੇਤੇ ਐਸੋ ਭਯੋ ਜੁੱਧੁ ਮਾਨੋ ਕੀਨੋ ਰੁਦ੍ਰ ਅੰਤੁ ਹੈ ॥ ਸੈਥੀ ਚਮਕਾਵਤ ਚਲਾਵਤ ਸੁਦਰਸਨ ਕੋ ਕਹੈ ਕਬਿ ਰਾਮ ਸ੍ਯਾਮ ਐਸੋ ਤੇਜਵੰਤੁ ਹੈ ॥ ਸ੍ਰਉਨਤ ਰੰਗੀਨ ਪਟ ਸੁਭਟ ਪ੍ਰਬੀਨ ਰਨ ਫਾਗ ਖੇਲ ਪੌਢ ਰਹੇ ਮਾਨੋ ਬਡੇ ਸੰਤੁ ਹੈ ॥੧੭੫੧॥ ਕਾਨ੍ਹ ਤੇ ਨ ਡਰੇ

ਅਰਿ ਅਰਰਾਇ ਪਰੇ ਸਭ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਲਰਬੇ ਕੌ ਉਮਗਤ ਹੈਂ ॥ ਰਨ ਮੈ ਅਡੋਲ ਸ੍ਵਾਮਿਕਾਰਜੀ ਅਮੋਲ ਬੀਰ ਗੋਲ ਤੇ ਨਿਕਸ ਲਰੈਂ ਕੋਪ ਮੈ ਪਗਤ ਹੈਂ ॥ ਡੋਲਤ ਹੈਂ ਆਸ ਪਾਸਿ ਜੀਤਬੇ ਕੀ ਕਰੈਂ ਆਸ ਤ੍ਰਾਸ ਮਨਿ ਨੈਕੁ ਨਹੀ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਭਗਤ ਹੈਂ ॥ ਕੰਚਨ ਅਚਲ ਜਯੋਂ ਅਟਲ ਰਹਯੋ ਜਦੁਬੀਰ ਤੀਰ ਤੀਰ ਸੂਰਮਾ ਨਛਤ੍ਰ ਸੇ ਡਗਤ ਹੈਂ ॥੧੭੫੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਇਤੇ ਜਦੁਬੀਰ ਘਿਰਿਓ ਉਤ ਕੋਪ ਹਲਾਯੁਧ ਬੀਰ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨਨ ਪਾਨ ਧਰੇ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਨ ਪਰੇ ਛਿਤ ਮਾਰੇ ॥ ਟੂਕ ਅਨੇਕ ਕਿਯੇ ਹਲ ਸੋਂ ਬਲ ਕਾਤੁਰ ਦੇਖਿ ਭਜੇ ਬਿਸੰਭਾਰੇ ॥ ਜੀਤਤ ਭਯੋ ਮੁਸਲੀ ਰਨ ਮੈ ਅਰਿ ਭਾਜਿ ਚਲੇ ਤਬ ਭੂਪ ਨਿਹਾਰੇ ॥੧੭੫੩॥ ਚਕ੍ਰਤ ਹੁਇ ਚਿਤ ਬੀਚ ਚਮੂ ਪਤਿ ਅਪੁਨੀ ਸੈਨ ਕਉ ਬੈਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਭਾਜਤ ਜਾਤ ਕਹਾਂ ਰਨ ਤੇ ਭਟ ਜੁੱਧੁ ਨਿਦਾਨ ਸਮੋ ਅਬ ਆਯੋ ॥ ਯੌਂ ਲਲਕਾਰ ਕਹਿਓ ਦਲ ਕੋ ਤਬ ਸ੍ਰਉਨਨ ਮੈ ਸਭਹੂ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿ ਫਿਰੇ ਤਬ ਹੀ ਅਰਿ ਕੋਪ ਭਰੇ ਹਠਿ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥੧੭੫੪॥ ਬੀਰ ਬਡੇ ਰਨਧੀਰ ਸੋਊ ਜਬ ਆਵਤ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਨਿਹਾਰੇ ॥ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਕਰ ਕੋਪ ਤਿਹੀ ਛਿਨ ਸਾਮੁਹਿ ਹੋਇ ਹਰਿ ਸਸਤ੍ਰ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਏਕਨ ਕੇ ਕਰ ਕਾਟਿ ਦਏ ਇਕ ਮੁੰਡ ਬਿਨਾ ਕਰ ਭੂ ਪਰ ਡਾਰੇ ॥ ਜੀਤ ਕੀ ਆਸ ਤਜੀ ਅਰਿ ਏਕ ਨਿਹਾਰ ਕੈ ਡਾਰਿ ਹਥਜਾਰ ਪਧਾਰੇ ॥੧੭੫੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਬ ਹੀ ਅਤਿ ਦਲ ਭਜ ਗਯੋ ਤਬ ਨ੍ਰਿਪ ਕਿਯੋ ਉਪਾਇ ॥ ਆਪਨ ਮੰਤ੍ਰੀ ਸੁਮਤਿ ਕਉ ਲੀਨੋ ਨਿਕਟਿ ਬੁਲਾਇ ॥੧੭੫੬॥ ਦ੍ਵਾਦਸ ਛੂਹਨਿ ਸੈਨ ਅਬ ਲੈ ਧਾਵਹੁ ਤੁਮ ਸੰਗ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਭੂਪਤਿ ਦਯੋ ਅਪਨੋ ਕਵਚ ਨਿਖੰਗ ॥੧੭੫੭॥ ਸੁਮਤਿ ਚਲਤ ਰਨ ਇਉਂ ਕਹਯੋ ਸੁਨੀਏ ਬਚਨ ਨ੍ਰਿਪਾਲ ॥ ਹਰਿ ਹਲਧਰ ਕੇਤਕ ਬਲੀ ਕਰੋਂ ਕਾਲ ਕੋ ਕਾਲ ॥੧੭੫੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਇਉਂ ਕਹਿ ਜਰਾਸਿੰਧ ਸਿਉ ਮੰਤ੍ਰੀ ॥ ਸੰਗ ਲੀਏ ਤਿਹ ਅਧਿਕ ਬਜੰਤ੍ਰੀ ॥ ਮਾਰੂ ਰਾਗ ਬਜਾਵਤ ਧਾਯੋ ॥ ਦ੍ਵਾਦਸ ਛੂਹਨਿ ਲੈ ਦਲੁ ਆਯੋ ॥੧੭੫੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੰਕਰਖਣ ਹਰਿ ਸੋਂ ਕਹਯੋ ਕਰਿਯੈ ਕਵਨ ਉਪਾਇ ॥ ਸੁਮਤਿ ਮੰਤ੍ਰਿ ਦਲ ਪ੍ਰਬਲ ਲੈ ਰਨ ਮਧਿ ਪਹੁਚਯੋ ਆਇ ॥੧੭੬੦॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਤਬ ਬੋਲਯੋ ਜਦੁਬੀਰ ਢੀਲ ਤਜੋ ਬਲਿ ਹਲ ਗਹੋ ॥ ਰਹਿਯੋ ਤੁਮ ਮਮ ਤੀਰ ਆਗੈ ਪਾਛੈ ਜਾਹਿ ਜਿਨਿ ॥੧੭੬੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਰਾਮ ਲਿਯੋ ਧਨੁ ਪਾਨਿ ਸੰਭਾਰਿ ਧਸਯੋ ਤਿਨ ਮੈ ਮਨ ਕੋਪੁ ਬਢਾਯੋ ॥ ਬੀਰ ਅਨੇਕ ਹਨੇ ਤਿਹ ਠਉਰ ਘਨੋ ਅਰਿ ਸਿਉ ਤਬ

ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥ ਜੋ ਕੋਊ ਆਇ ਭਿਰਯੋ ਬਲਿ ਸਿਉ ਅਤਿ ਹੀ ਸੋਊ ਘਾਇਨ ਕੇ ਸੰਗ ਘਾਯੋ ॥ ਮੂਰਛ ਭੂਮਿ ਗਿਰੇ ਭਟ ਝੂਮਿ ਰਹੇ ਰਨ ਮੈ ਤਿਨ ਸਾਮੁਹਿ ਧਾਯੋ ॥੧੭੬੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕਮਾਨ ਲਿਯੇ ਕਰ ਮੈ ਰਨ ਮੈ ਜਬ ਕੇਹਰਿ ਜਿਉਂ ਭਭਕਾਰੇ ॥ ਕੋ ਪ੍ਰਗਟਿਓ ਭਟ ਐਸੁ ਬਲੀ ਜਗ ਧੀਰ ਧਰੇ ਹਰਿ ਸੋਂ ਰਨ ਪਾਰੇ ॥ ਅਉਰ ਸੁ ਕਉਨ ਤਿਹੂ ਪੁਰ ਮੈ ਬਲਿ ਸਜਾਮ ਸਿਉ ਬੈਰ ਕੋ ਭਾਉ ਬਿਚਾਰੇ ॥ ਜੋ ਹਠ ਕੈ ਕੋਊ ਜੁੱਧੁ ਕਰੈ ਸੁ ਮਰੈ ਪਲ ਮੈ ਜਮਲੋਕ ਸਿਧਾਰੇ ॥੧੭੬੩॥ ਜਬ ਜੁੱਧੁ ਕੋ ਸਜਾਮ ਜੂ ਰਾਮ ਚਢੇ ਤਬ ਕਉਨ ਬਲੀ ਰਨਧੀਰ ਧਰੈ ॥ ਜੋਊ ਚਉਦਹ ਲੋਕਨ ਕੋ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲ ਨ੍ਰਿਪਾਲ ਸੁ ਬਾਲਕ ਜਾਨਿ ਲਰੈ ॥ ਜਿਹ ਨਾਮ ਪ੍ਰਤਾਪ ਤੇ ਪਾਪ ਟਰੈਂ ਤਿਹ ਕੋ ਰਨ ਭੀਤਰਿ ਕਉਨ ਹਰੈ ॥ ਮਿਲਿ ਆਪਸਿ ਮੈ ਸਭ ਲੋਕ ਕਹੈਂ ਨ੍ਰਿਪ ਸਿੰਧਜਰਾ ਬਿਨੁ ਆਈ ਮਰੈ ॥੧੭੬੪॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਇਤ ਏ ਕਰਤ ਬਿਚਾਰ ਸੁਭਟ ਲੋਕ ਨ੍ਰਿਪ ਕਟਕ ਮੈ ॥ ਉਤ ਬਲਿ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿ ਧਾਇ ਪਰਯੋ ਨਾਹਿਨ ਡਰਯੋ ॥੧੭੬੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮੂਸਲ ਲੈ ਮੁਸਲੀ ਕਰ ਮੈ ਅਰਿ ਕੋ ਪਲ ਮੈ ਦਲ ਪੁੰਜ ਹਰਯੋ ਹੈ ॥ ਬੀਰ ਪਰੇ ਧਰਨੀ ਪਰ ਘਾਇਲ ਸ੍ਰਉਨਤ ਸਿਉ ਤਨ ਤਾਹਿ ਭਰਯੋ ਹੈ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਜਸ ਊਚ ਮਹਾਂ ਮਨ ਬੀਚ ਬਿਚਾਰ ਕੈ ਸਜਾਮ ਕਰਯੋ ਹੈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਦੇਖਨ ਕਉ ਰਨ ਕਉਤਕ ਕ੍ਰੋਧ ਭਯਾਨਕ ਰੂਪ ਧਰਯੋ ਹੈ ॥੧੭੬੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਇਤ ਓਰ ਹਲਾਯੁਧ ਜੁੱਧੁ ਕਰੈ ਉਤ ਸ੍ਰੀ ਗਰੜਧੁਜ ਕੋਪ ਭਰਯੋ ਹੈ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿ ਮੁਰਾਰਿ ਤਬੈ ਅਰਿ ਸੈਨ ਕੇ ਭੀਤਰਿ ਜਾਇ ਅਰਯੋ ਹੈ ॥ ਮਾਰਿ ਬਿਦਾਰ ਦਯੋ ਦਲ ਕਉ ਰਨ ਯਾ ਬਿਧਿ ਚਿੱਤ੍ਰ ਬਚਿੱਤ੍ਰ ਕਰਯੋ ਹੈ ॥ ਬਾਜਿ ਪੈ ਬਾਜਿ ਰਥੀ ਰਥ ਪੈ ਗਜ ਪੈ ਗਜ ਸ੍ਵਾਰ ਪੈ ਸ੍ਵਾਰ ਪਰਯੋ ਹੈ ॥੧੭੬੭॥ ਏਕ ਕਟੇ ਅਧ ਬੀਚਹੁੰ ਤੇ ਭਟ ਏਕਨ ਕੇ ਸਿਰ ਕਾਟਿ ਗਿਰਾਏ ॥ ਏਕ ਕਿਯੇ ਬਿਰਥੀ ਤਬ ਹੀ ਗਿਰ ਭੂਮਿ ਪਰੇ ਸੰਗ ਬਾਨਨ ਘਾਏ ॥ ਏਕ ਕੀਏ ਕਰ ਹੀਨ ਬਲੀ ਪਗ ਹੀਨ ਕਿਤੇ ਗਨਤੀ ਨਹਿ ਆਏ ॥ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਕਿਨਹੂੰ ਨਹਿ ਧੀਰ ਧਰਿਓ ਤਬ ਹੀ ਰਨ ਛਾਡਿ ਪਰਾਏ ॥੧੭੬੮॥ ਜਾ ਦਲ ਜੀਤ ਲਯੋ ਸਗਰੋ ਜਗ ਅਉਰ ਕਹੂੰ ਰਨ ਤੇ ਨਹੀ ਹਾਰਿਓ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਸੇ ਭੂਪ ਅਨੇਕ ਮਿਲੇ ਤਿਨ ਤੇ ਕਬਹੂੰ ਨਹਿੰ ਜਾ ਪਗੁ ਟਾਰਿਓ ॥ ਸੋ ਘਨਸਜਾਮ ਭਜਾਇ ਦਿਯੋ ਪਲ ਮੈ ਨ ਕਿਨੂੰ ਧਨੁ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰਿਓ ॥ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਕਰੈਂ ਉਪਮਾ ਇਮ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਬਡੋ ਰਨ ਪਾਰਿਓ ॥੧੭੬੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦ੍ਵੈ ਅਛੂਹਨੀ ਸੈਨ ਰਨਿ ਦਈ ਸਜਾਮ ਜਬ ਘਾਇ ॥ ਮੰਤ੍ਰੀ

ਸੁਮਤਿ ਸਮੇਤ ਦਲੁ ਕੋਪ ਪਰਜੋ ਅਰਰਾਇ ॥੧੭੭੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਧਾਇ ਪਰੇ ਕਰਿ ਕੋਪ ਤਬੈ ਭਟ ਦੈ ਮੁਖ ਢਾਲ ਲਏ ਕਰਵਾਰੈਂ ॥ ਸਾਮੁਹਿ ਆਇ ਹਠੀ ਹਠ ਸਿਉਂ ਘਨਸਜਾਮ ਕਹਾਂ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਹਕਾਰੈਂ ॥ ਮੂਸਲ ਚੱਕ੍ਰ ਗਦਾ ਗਹਿ ਕੈ ਸੁ ਹਤੇ ਹਰਿ ਕੌਚ ਉਠੈਂ ਚਿਨਗਾਰੈਂ ॥ ਮਾਨੁ ਲੁਹਾਰ ਲਿਯੇ ਘਨ ਹਾਥਨਿ ਲੋਹ ਕਰੇਰੇ ਕੋ ਕਾਮ ਸਵਾਰੈ ॥੧੭੭੧॥ ਤਉ ਲਗ ਹੀ ਬਰਮਾਕ੍ਰਿਤ ਊਧਵ ਆਇ ਹੈ ਸਜਾਮ ਸਹਾਇਤ ਕਾਰਨ ॥ ਅਉਰ ਅਕ੍ਰੂਰ ਲਏ ਸੰਗ ਜਾਦਵ ਧਾਇ ਪਰਜੋ ਅਰਿ ਬੀਰ ਬਿਦਾਰਨ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿ ਸਭੈ ਅਪੁਨੇ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਮੁਖ ਮਾਰ ਉਚਾਰਨ ॥ ਓਰ ਦੁਹੂ ਅਤਿ ਜੁੱਧੁ ਭਯੋ ਸੁ ਗਦਾ ਬਰਛੀ ਕਰਵਾਰ ਕਟਾਰਨ ॥੧੭੭੨॥ ਆਵਤ ਹੀ ਬਰਮਾਕ੍ਰਿਤ ਜੂ ਅਰਿ ਸੈਨਹੁ ਤੇ ਸੁ ਘਨੇ ਭਟ ਕੂਟੇ ॥ ਏਕ ਪਰੇ ਬਿਬ ਖੰਡ ਤਹੀ ਅਰੁ ਏਕ ਗਿਰੇ ਧਰ ਪੈ ਸਿਰ ਫੂਟੇ ॥ ਏਕ ਮਹਾ ਬਲਵਾਨ ਕਮਾਨਨ ਤਾਨਿ ਚਲਾਵਤ ਯੌਂ ਸਰ ਛੂਟੇ ॥ ਕਾਜ ਬਸੇਰੇ ਕੇ ਰੈਨ ਸਮੈ ਮਧਿਆਨ ਮਨੋ ਤਰੁ ਪੈ ਖਗ ਟੂਟੇ ॥੧੭੭੩॥ ਏਕ ਕਬੰਧ ਲਿਯੇ ਕਰਵਾਰ ਫਿਰੈਂ ਰਨ ਭੂਮਿ ਕੇ ਭੀਤਰਿ ਡੋਲਤ ॥ ਧਾਇ ਪਰੈਂ ਤਿਹ ਓਰ ਬਲੀ ਭਟ ਜੋ ਤਿਹ ਕੋ ਲਲਕਾਰ ਕੈ ਬੋਲਤ ॥ ਏਕ ਪਰੇ ਗਿਰ ਪਾਇ ਕਟੇ ਉਠਬੇ ਕਹੁ ਬਾਹਨਿ ਕੋ ਬਲ ਤੋਲਤ ॥ ਏਕ ਕਟੀ ਭੁਜ ਯੋਂ ਤਰਫੈ ਜਲ ਹੀਨ ਜਿਉ ਮੀਨ ਪਰਿਓ ਝਕਝੋਲਤ ॥੧੭੭੪॥ ਏਕ ਕਬੰਧ ਬਿਨਾ ਹਥਿਆਰਨ ਰਾਮ ਕਹੈ ਰਨ ਭੂਮਿ ਮੈ ਦਉਰੈਂ ॥ ਸੁੰਡਨ ਤੇ ਗਜ ਰਾਜਨ ਕੋ ਗਹਿ ਕੈ ਕਰ ਕੈ ਬਲ ਸੋ ਝਕਝੋਰੈਂ ॥ ਭੂਮਿ ਗਿਰੇ ਮ੍ਰਿਤ ਅਸ੍ਵਨ ਕੀ ਦੁਹੂੰ ਹਾਥਨ ਸੋਂ ਗਹਿ ਗ੍ਰੀਵ ਮਰੋਰੈਂ ॥ ਸਜੰਦਨ ਕੈ ਅਸਵਾਰਨ ਕੇ ਸਿਰ ਏਕ ਚਪੇਟ ਹੀ ਕੇ ਸੰਗ ਤੋਰੈਂ ॥੧੭੭੫॥ ਕੂਦਤ ਹੈ ਰਨ ਮੈ ਭਟ ਏਕ ਕੁਲਾਚਨ ਦੈ ਕਰ ਜੁੱਧੁ ਕਰੈਂ ॥ ਇਕ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨਨ ਤੇ ਕਬਿ ਰਾਮ ਕਹੈ ਨ ਰਤੀਕੁ ਡਰੈਂ ॥ ਇਕ ਕਾਇਰ ਤ੍ਰਾਸ ਬਢਾਇ ਚਿਤੈ ਰਨ ਭੂਮਿਹੂੰ ਤੇ ਤਜਿ ਸਸਤ੍ਰ ਟਰੈ ॥ ਇਕ ਲਾਜ ਭਰੇ ਪੁਨਿ ਆਇ ਅਰੈਂ ਲਰ ਕੈ ਮਰ ਕੈ ਗਿਰ ਭੂਮਿ ਪਰੈਂ ॥੧੭੭੬॥ ਬ੍ਰਿਜਭੂਖਨ ਚਕ੍ਰ ਸੰਭਾਰਤ ਹੀ ਤਬ ਹੀ ਦਲ ਬੈਰਨ ਕੇ ਧਸਿ ਕੈ ॥ ਬਿਨ ਪ੍ਰਾਨ ਕਿਯੇ ਬਲਵਾਨ ਘਨੇ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਸੁ ਕਛੂ ਹਸਿ ਕੈ ॥ ਇਕ ਚੂਰਨ ਕੀਨ ਗਦਾ ਗਹਿ ਕੈ ਇਕ ਪਾਸ ਕੇ ਸੰਗ ਲਿਯੇ ਕਸਿ ਕੈ ॥ ਜਦੁਬੀਰ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਬਲ ਕੈ ਅਰਿ ਬੀਰ ਲਿਯੇ ਸਭ ਹੀ ਬਸਿ ਕੈ ॥੧੭੭੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਲਭਦ੍ਰ ਇਤੇ ਬਹੁ ਬੀਰ ਹਨੇ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਉਤੈ ਬਹੁ ਸੂਰ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਜੋ ਸਭ ਜੀਤ

ਫਿਰੇ ਜਗ ਕਉ ਅਰਿ ਗਾਢਿ ਪਰੀ ਨ੍ਰਿਪ ਕਾਮ ਸਵਾਰੇ ॥ ਤੇ ਘਨਸਜਾਮ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਨ ਕਿਯੇ ਅਰਿ ਭੂ ਪਰ ਡਾਰੇ ॥ ਯੌਂ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਜਿਯ ਮੈ ਕਦਲੀ ਮਨੁ ਪਉਨ ਪ੍ਰਚੰਡ ਉਖਾਰੇ ॥੧੭੭੮॥ ਜੋ ਰਨ ਮੰਡਨ ਸਜਾਮ ਕੇ ਸੰਗਿ ਭਲੇ ਨ੍ਰਿਪ ਧਾਮਨ ਕਉ ਤਜਿ ਧਾਏ ॥ ਏਕ ਰਥੈਂ ਗਜਰਾਜ ਚਢੈਂ ਇਕ ਬਾਜਿਨਿ ਕੇ ਅਸਵਾਰ ਸੁਹਾਏ ॥ ਤੇ ਘਨ ਜਿਉ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਕੇ ਪਉਰਖ ਪਉਨ ਬਹੈ ਛਿਨ ਮਾਹਿ ਉਡਾਏ ॥ ਕਾਇਰ ਭਾਜਤ ਐਸ ਕਹੈਂ ਅਬ ਪ੍ਰਾਨ ਰਹੇ ਮਨੁ ਲਾਖਨ ਪਾਏ ॥੧੭੭੯॥ ਸਜਾਮ ਕੇ ਛੂਟਤ ਬਾਨਨਿ ਚੱਕ੍ਰ ਸੁ ਚਕ੍ਰਤ ਹੋਇ ਰਥ ਚੱਕ੍ਰ ਭ੍ਰਮਾਵਤ ॥ ਏਕ ਬਲੀ ਕੁਲ ਲਾਜ ਲਿਯੇ ਦ੍ਰਿੜ ਹੁਇ ਹਰਿ ਕੇ ਸੰਗਿ ਜੁੱਝ ਮਚਾਵਤ ॥ ਅਉਰ ਬਡੇ ਨ੍ਰਿਪ ਲੈ ਨ੍ਰਿਪ ਆਇਸੁ ਆਵਤ ਹੈਂ ਚਲਿ ਗਾਲ ਬਜਾਵਤ ॥ ਬੀਰ ਬਡੇ ਜਦੁਬੀਰ ਕਉ ਦੇਖਨ ਚਉਪ ਚੜ੍ਹੇ ਲਰਬੇ ਕਹੁ ਧਾਵਤ ॥੧੭੮੦॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਤਬੈ ਤਿਨ ਹੀ ਧਨੁ ਤਾਨ ਕੈ ਬਾਨ ਸਮੂਹ ਚਲਾਵਤ ॥ ਆਨਿ ਲਗੇ ਭਟ ਏਕਨ ਕਉ ਨਟ ਸਾਲ ਭਏ ਮਨ ਮੈ ਦੁਖੁ ਪਾਵਤ ॥ ਏਕ ਤੁਰੰਗਨ ਕੀ ਭੁਜ ਬਾਨ ਲਗੈ ਅਤਿ ਰਾਮ ਮਹਾਂ ਛਬਿ ਪਾਵਤ ॥ ਸਾਲ ਮੁਨੀਸ੍ਵਰ ਕਾਟਿ ਹੁਤੇ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਮਨੋ ਤਿਹ ਪੰਖ ਲਗਾਵਤ ॥੧੭੮੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਬ ਸਭ ਸੱਤ੍ਰ ਕੋਪ ਮਨ ਭਰੇ ॥ ਘੇਰਿ ਲਯੋ ਹਰਿ ਨੈਕੁ ਨ ਡਰੇ ॥ ਬਿਬਿਧਾਯੁਧ ਲੈ ਆਹਵ ਕਰੈਂ ॥ ਮਾਰ ਮਾਰ ਮੁਖ ਤਹੀ ਉਚਰੈਂ ॥੧੭੮੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕ੍ਰੁੱਧਤ ਸਿੰਘ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਸਜਾਮ ਕੈ ਸਾਮੁਹਿ ਟੇਰਿ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਕੇਸ ਗਹੇ ਖੜਗੇਸ ਬਲੀ ਜਬ ਛਾਡ ਦਯੋ ਤਬ ਚੱਕ੍ਰ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥ ਗੋਰਸ ਖਾਤ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਵੈ ਦਿਨ ਭੂਲ ਗਏ ਅਬ ਜੁੱਧ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਜਦੁਬੀਰ ਕਉ ਮਾਨਹੁ ਬੈਨਨ ਬਾਨਨ ਕੇ ਸੰਗਿ ਮਾਰਯੋ ॥੧੭੮੩॥ ਯੌਂ ਸੁਨ ਕੈ ਬਤਿਯਾ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਕੋਪ ਕਿਯੋ ਕਰ ਚੱਕ੍ਰ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥ ਨੈਕ ਭ੍ਰਮਾਇ ਕੈ ਪਾਨ ਬਿਖੈ ਬਲ ਕੈ ਅਰਿ ਗ੍ਰੀਵ ਕੇ ਊਪਰਿ ਡਾਰਯੋ ॥ ਲਾਗਤ ਸੀਸੁ ਕਟਯੋ ਤਿਹ ਕੋ ਗਿਰ ਭੂਮਿ ਪਰਯੋ ਜਸੁ ਸਜਾਮ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਤਾਰ ਕੁੰਭਾਰ ਲੈ ਹਾਥ ਬਿਖੈ ਮਨੁ ਚਾਕ ਤੇ ਕੁੰਭ ਤੁਰੰਤ ਉਤਾਰਯੋ ॥੧੭੮੪॥ ਜੁੱਧ ਕਿਯੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕੈ ਸਾਥ ਸੁ ਸਤ੍ਰੁ ਬਿਦਾਰ ਕਹੈ ਜਗ ਜਾ ਕਉ ॥ ਜਾ ਦਸਹੂ ਦਿਸ ਜੀਤ ਲਈ ਛਿਨ ਮੈ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਨ ਕੀਓ ਹਰਿ ਤਾ ਕਉ ॥ ਜੋਤਿ ਮਿਲੀ ਤਿਹ ਕੀ ਪ੍ਰਭ ਸਿਉ ਜਿਮ ਦੀਪਕ ਕ੍ਰਾਂਤਿ ਮਿਲੈ ਰਵਿ ਭਾ ਕਉ ॥ ਸੂਰਜ ਮੰਡਲ ਛੇਦ ਕੈ ਭੇਦ ਕੈ ਪ੍ਰਾਨ ਗਏ ਹਰਿ ਧਾਮ ਦਸਾ ਕਉ ॥੧੭੮੫॥ ਸਤ੍ਰੁ ਬਿਦਾਰ ਹਨਿਓ ਜਬ ਹੀ ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜ

ਭੂਖਨ ਕੋਪ ਭਰਜੋ ਹੈ ॥ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਤਜ ਕੈ ਸਭ ਸੰਕ ਨਿਸੰਕ ਹੁਇ ਬੈਰਿਨ ਮਾਂਝ ਪਰਜੋ ਹੈ ॥ ਭੈਰਵਿ ਭੂਪ ਸਿਉ ਜੁੱਧ ਕਿਯੋ ਸੁ ਵਹੈ ਛਿਨ ਮੈ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਨ ਕਰਜੋ ਹੈ ॥ ਭੂਮਿ ਗਿਰਜੋ ਰਥ ਤੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਮਨੋ ਨਭ ਤੇ ਗ੍ਰਹਿ ਟੂਟ ਪਰਜੋ ਹੈ ॥੧੭੮੬॥ ਏਕ ਭਰੇ ਭਟ ਸ੍ਰੋਨਤ ਸੋਂ ਭਭਕਾਰਤ ਘਾਇ ਫਿਰੈ ਰਨ ਡੋਲਤ ॥ ਏਕ ਪਰੇ ਗਿਰ ਕੈ ਧਰਨੀ ਤਿਨ ਕੇ ਤਨ ਜੰਬੁਕ ਗੀਧ ਢੰਢੋਲਤ ॥ ਏਕਨ ਕੇ ਮੁਖਿ ਓਠਨ ਆਂਖਨ ਕਾਗ ਸੁ ਚੋਚਨ ਸਿਉਂ ਟਕ ਟੋਲਤ ॥ ਏਕਨ ਕੀ ਉਰ ਆਂਤਨ ਕੋ ਕਢਿ ਜੋਗਨਿ ਹਾਥਨ ਸਿਉ ਝਕਝੋਲਤ ॥੧੭੮੭॥ ਮਾਨ ਭਰੇ ਅਸਿ ਪਾਨਿ ਧਰੇ ਚਹੂੰ ਓਰਨ ਤੇ ਬਹੁਰੋ ਅਰਿ ਆਏ ॥ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਬੀਰ ਜਿਤੇ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਇਤ ਤੇ ਤੇਊ ਧਾਏ ॥ ਬਾਨਨ ਸੈਥਿਨ ਅਉ ਕਰਵਾਰਿਨ ਹਕਾਰਿ ਹਕਾਰਿ ਪ੍ਰਹਾਰ ਲਗਾਏ ॥ ਆਇ ਖਏ ਇਕ ਜੀਤ ਲਏ ਇਕ ਭਾਜ ਗਏ ਇਕ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਏ ॥੧੭੮੮॥ ਜੇ ਭਟ ਆਹਵ ਮੈ ਕਬਹੂੰ ਅਰ ਕੈ ਲਰ ਕੈ ਪਗੁ ਏਕ ਨ ਟਾਰੇ ॥ ਜੀਤ ਫਿਰੈਂ ਸਭ ਦੇਸਨ ਕੌ ਸੋਊ ਭਾਜ ਗਏ ਜਿਹ ਓਰ ਨਿਹਾਰੇ ॥ ਜੋ ਜਮ ਕੈ ਸੰਗਿ ਜੂਝ ਕਰੈ ਤਬ ਅੰਤਕ ਤੇ ਨਹਿੰ ਜਾਇ ਨਿਵਾਰੇ ॥ ਤੇ ਭਟ ਝੂਮਿ ਪਰੇ ਰਨ ਮੈ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਕੋਪ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕੇ ਮਾਰੇ ॥੧੭੮੯॥ ਏਕ ਹੁਤੋ ਬਲਬੀਰ ਬਡੋ ਜਦੁਬੀਰ ਲਿਲਾਟ ਮੈ ਬਾਨ ਲਗਾਯੋ ॥ ਫੋਕ ਰਹੀ ਗਡਿ ਭਉਹਨਿ ਮੈ ਸਰੁ ਛੇਦ ਸਭੈ ਸਿਰ ਪਾਰ ਪਰਾਯੋ ॥ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਬਰ ਘਾਇ ਲਗੇ ਬਹੁ ਸ੍ਰੋਨ ਬਹਾਯੋ ॥ ਮਾਨਹੁ ਇੰਦ੍ਰ ਪੈ ਕੋਪ ਕਿਯੋ ਸਿਵ ਤੀਸਰ ਨੈਨ ਕੋ ਤੇਜ ਦਿਖਾਯੋ ॥੧੭੯੦॥ ਜਦੁਬੀਰ ਮਹਾ ਰਨਧੀਰ ਜਬੈ ਸੁ ਧਵਾਇ ਪਰੇ ਰਥ ਇਉ ਕਹਿ ਕੈ ॥ ਬਲ ਦੱਛਨ ਓਰ ਨਿਹਾਰ ਕਿਤੋ ਦਲ ਧਾਯੋ ਹੈ ਸਸਤ੍ਰ ਸਭੈ ਗਹਿ ਕੈ ॥ ਬਤਿਯਾ ਸੁਨਿ ਸੋ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਕੀ ਹਲ ਸੋਂ ਬਲਿ ਧਾਇ ਲੀਏ ਚਹਿ ਕੈ ॥ ਤਿਹ ਕੋ ਅਤਿ ਸ੍ਰੋਨ ਪਰਿਓ ਭੂਅ ਮੈ ਮਨੁ ਸਾਰਸੁਤੀ ਸੁ ਚਲੀ ਬਹਿ ਕੈ ॥੧੭੯੧॥ ਏਕ ਨਿਹਾਰਿ ਭਯੋ ਅਤਿ ਆਹਵ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਤਜਿ ਕੈ ਰਨ ਭਾਗੇ ॥ ਘਾਇਲ ਘੂਮਤ ਏਕ ਫਿਰੈਂ ਮਨੋ ਨੀਦ ਘਨੀ ਨਿਸਿ ਕੇ ਕਹੂੰ ਜਾਗੇ ॥ ਪਉਰਖਵੰਤ ਬਡੇ ਭਟ ਏਕ ਸੁ ਸਜਾਮ ਸੋਂ ਜੁੱਧ ਹੀ ਕਉ ਅਨੁਰਾਗੇ ॥ ਏਕ ਤਜਾਗ ਕੈ ਸਸਤ੍ਰ ਸਭੈ ਜਦੁਰਾਇ ਕੇ ਆਇ ਕੈ ਪਾਇਨ ਲਾਗੇ ॥੧੭੯੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਭਜੇ ਸੱਤ੍ਰ ਜਬ ਜੁੱਧ ਤੇ ਮਨ ਮੈ ਤ੍ਰਾਸ ਬਢਾਇ ॥ ਅਉਰ ਸੂਰ ਆਵਤ ਭਏ ਕਰਵਾਰਨ ਚਮਕਾਇ ॥੧੭੯੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿ ਸਭੈ ਭਟ

ਆਇ ਕੈ ਧਾਇ ਕੈ ਸਜਾਮ ਸੋਂ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥ ਚੱਕ੍ਰ ਗਹਿਓ ਕਰ ਮੈ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਕੋਪ ਭਯੋ ਤਿਹ ਊਪਰਿ ਧਾਯੋ ॥ ਬੀਰ ਕਿਯੇ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਨ ਘਨੇ ਅਰਿ ਸੈਨ ਸਭੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਭਜਾਯੋ ॥ ਪਉਨ ਪ੍ਰਚੰਡ ਸਮਾਨ ਸੁ ਕਾਨ੍ਹ ਮਨੋ ਉਮਡਿਓ ਦਲੁ ਮੇਘ ਉਡਾਯੋ ॥੧੭੯੪॥ ਕਾਟਤ ਏਕਨ ਕੇ ਸਿਰ ਚੱਕ੍ਰ ਗਦਾ ਗਹਿ ਦੂਜਨ ਕੇ ਤਨ ਝਾਰੇ ॥ ਤੀਜਨ ਨੈਨ ਦਿਖਾਇ ਗਿਰਾਵਤ ਚਉਥਨ ਚੌਪ ਚਪੇਟਨ ਮਾਰੇ ॥ ਚੀਰ ਦਏ ਅਰਿ ਕੇ ਉਰ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਸੂਰਨ ਕੇ ਅੰਗ ਅੰਗ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਧੀਰ ਤਹਾਂ ਭਟ ਕਉਨ ਧਰੈ ਜਦੁਬੀਰ ਜਬੈ ਤਿਹ ਓਰ ਸਿਧਾਰੇ ॥੧੭੯੫॥ ਰੋਸ ਭਰਜੋ ਜਬ ਹੀ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਦੁੱਜਨ ਸੈਨ ਨਿਹਾਰਿ ਪਰੈ ॥ ਤੁਮਹੂ ਧੌਂ ਬਿਚਾਰ ਕਹੋ ਚਿਤ ਮੈ ਜਗ ਕਉਨ ਬਿਯੋ ਭਟ ਧੀਰ ਧਰੈ ॥ ਜੋਊ ਸਾਹਸ ਕੈ ਸਭ ਆਯੁਧ ਲੈ ਸੰਗਿ ਸਜਾਮ ਕੇ ਆਇ ਕੈ ਨੈਕੁ ਅਰੈ ॥ ਤਿਹ ਕਉ ਜਦੁਬੀਰ ਤਿਹੀ ਛਿਨ ਮੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਨ ਕਰੈ ॥੧੭੯੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੋ ਭਟ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿ ਸਭੈ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਪੈ ਅਤਿ ਐਠ ਸੁ ਆਵੈ ॥ ਜੋ ਕੋਊ ਦੂਰ ਤੇ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਧਨੁ ਤਾਨ ਕੈ ਸਜਾਮ ਪੈ ਬਾਨ ਚਲਾਵੈ ॥ ਜੋ ਅਰਿ ਆਇ ਸਕੈ ਨਹੀ ਸਾਮੁਹਿ ਦੂਰ ਤੇ ਠਾਢਿ ਈ ਗਾਲ ਬਜਾਵੈ ॥ ਤਾਹਿ ਕਉ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਚਿਤੈ ਸਰ ਏਕ ਹੀ ਸੋਂ ਪਰਲੋਕ ਪਠਾਵੈ ॥੧੭੯੭॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਦੇਖਿ ਦਸਾ ਤਿਨ ਕੀ ਬਡੇ ਈ ਬੀਰ ਸੱਤ੍ਰਨ ਕੇ ਰਾਮ ਭਨੈ ਐਸੀ ਭਾਂਤਿ ਚਿਤ ਮੈ ਰਿਸਾਤ ਹੈਂ ॥ ਲੀਨੇ ਕਰਵਾਰ ਮਾਰ ਮਾਰ ਹੀ ਉਚਾਰ ਸਮੁਹਾਇ ਆਇ ਸਜਾਮ ਜੂ ਸੋਂ ਜੁੱਧੁ ਹੀ ਮਚਾਤ ਹੈਂ ॥ ਏਕ ਨਿਜਕਾਤ ਨਹੀ ਮਨ ਮੈ ਡਰਾਤ ਮੁਸਕਾਤ ਘਾਇ ਖਾਤ ਮਾਨੋ ਸਭੈ ਏਕ ਜਾਤ ਹੈਂ ॥ ਗਾਲਹਿ ਬਜਾਤ ਏਕ ਹਰਖ ਬਢਾਤ ਛਤ੍ਰਿ ਧਰਮ ਕਰਾਤ ਤੇ ਵੇ ਸੁਰਗ ਸਿਧਾਤ ਹੈਂ ॥੧੭੯੮॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਕੇ ਬਲ ਲਾਇਕ ਜੇ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਸੋਊ ਸਾਮੁਹਿ ਆਵੈਂ ॥ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਗਹਿ ਕ੍ਰੁੱਧ ਭਰੇ ਅਤਿ ਜੁੱਧ ਮਚਾਵੈਂ ॥ ਏਕ ਪਰੇ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਨ ਧਰਾ ਇਕ ਸੀਸ ਕਟੇ ਰਨ ਭੂਮਹਿ ਧਾਵੈ ॥ ਏਕਨ ਕੀ ਬਰ ਲੋਥ ਪਰੀ ਕਰ ਸੇ ਗਹਿ ਕੈ ਅਰਿ ਓਰ ਚਲਾਵੈ ॥੧੭੯੯॥ ਸੂਰ ਸੁ ਏਕ ਹਨੈ ਤਹ ਬਾਜਿ ਤਹਾਂ ਇਕ ਬੀਰ ਬਡੇ ਗਜ ਮਾਰੈਂ ॥ ਏਕ ਰਥੀ ਬਲਵਾਨ ਹਨੈ ਇਕ ਪਾਇਕ ਮਾਰ ਕੈ ਬੀਰ ਪਛਾਰੈਂ ॥ ਏਕ ਭਜੇ ਲਖਿ ਆਹਵ ਕਉ ਇਕ ਘਾਇਲ ਘਾਇਲ ਕੋ ਲਲਕਾਰੈਂ ॥ ਏਕ ਲਰੈਂ ਨ ਡਰੈਂ ਘਨ ਸਜਾਮ ਕੋ ਧਾਇ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕੇ ਘਾਇ ਪ੍ਰਹਾਰੈ ॥੧੮੦੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਘੇਰ ਲਿਯੋ ਚਹੁੰ ਓਰ ਹਰਿ

ਬੀਰਨਿ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿ ॥ ਬਾਰ ਖੇਤ ਜਿਉ ਛਾਪ ਨਗ ਰਵਿ ਸਸਿ ਜਿਉ ਪਰਵਾਰ ॥੧੯੦੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਘੇਰ ਲਿਯੋ ਹਰਿ ਕਉ ਜਬ ਹੀ ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਨਾਥ ਸਰਾਸਨ ਲੀਨੋ ॥ ਦੁੱਜਨ ਸੈਨ ਬਿਖੈ ਧਸ ਕੈ ਛਿਨ ਮੈ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਨ ਘਨੋ ਦਲ ਕੀਨੋ ॥ ਲੋਥ ਪੈ ਲੋਥ ਗਈ ਪਰ ਕੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਰਯੋ ਅਤਿ ਜੁੱਧੁ ਪ੍ਰਬੀਨੋ ॥ ਜੋ ਕੋਊ ਸਾਮੁਹਿ ਆਇ ਅਰਿਓ ਅਰਿ ਸੋ ਗ੍ਰਿਹਿ ਜੀਵਤ ਜਾਨ ਨ ਦੀਨੋ ॥੧੯੦੨॥ ਬਹੁ ਬੀਰ ਹਨੇ ਲਖ ਕੈ ਰਨ ਮੈ ਬਰ ਬੀਰ ਬਡੇ ਅਤਿ ਕੋਪ ਭਰੇ ॥ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਊਪਰਿ ਆਇ ਪਰੇ ਹਠ ਕੈ ਮਨ ਮੈ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਡਰੇ ॥ ਸਭ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿ ਪ੍ਰਹਾਰ ਕਰੈਂ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਨਹੀ ਪੈਗੁ ਟਰੇ ॥ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਤਿਨ ਕੇ ਸਰ ਏਕ ਹੀ ਏਕ ਸੋਂ ਪ੍ਰਾਨ ਹਰੇ ॥੧੯੦੩॥ ਬਹੁ ਭੂਮਿ ਗਿਰੇ ਬਰਬੀਰ ਜਬੈ ਜੋਊ ਸੂਰ ਰਹੈ ਮਨ ਕੋਪੁ ਪਗੈ ॥ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਥ ਨਿਹਾਰਿ ਉਚਾਰਤ ਯੋਂ ਸਭ ਗੂਜਰ ਪੂਤ ਤੇ ਕਉਨ ਭਗੈ ॥ ਅਬ ਯਾ ਕਹੁ ਮਾਰਤ ਹੈ ਰਨ ਮੈ ਮਨ ਮੈ ਰਸ ਬੀਰ ਮਿਲੇ ਉਮਗੈ ॥ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਤੀਰ ਛੁਟੇ ਤੇ ਡਰੇ ਭਟ ਜਿਉ ਕੋਊ ਸੋਵਤ ਚਉਕ ਜਗੈ ॥੧੯੦੪॥ ਝੂਲਨਾ ਛੰਦ ॥ ਲਿਯੋ ਪਾਨਿ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਚਕ੍ਰ ਭਗਵਾਨ ਜੂ ਕ੍ਰੋਧ ਕੈ ਸਤ੍ਰ ਕੀ ਸੈਨ ਕੁੱਟੀ ॥ ਮਹੀ ਚਾਲ ਕੀਨੋ ਦਸੋ ਨਾਗ ਭਾਗੇ ਰਮਾ ਨਾਥ ਜਾਗੇ ਹਰਹਿ ਡੀਠ ਛੁੱਟੀ ॥ ਅਨੀ ਮਾਰ ਸੰਘਾਰ ਬਿਦਾਰ ਦੀਨੀ ਘਨੀ ਸਯਾਮ ਕੋ ਦੇਖ ਕੈ ਸੈਨ ਫੁੱਟੀ ॥ ਐਸੇ ਸਯਾਮ ਭਾਖੈ ਮਹਾਂ ਸੂਰਮੋਂ ਕੀ ਤਹਾਂ ਆਪਨੀ ਜੀਤ ਕੀ ਆਸ ਤੁੱਟੀ ॥੧੯੦੫॥ ਘਨੀ ਮਾਰ ਮਾਚੀ ਤਹਾ ਕਾਲ ਨਾਚੀ ਘਨੇ ਜੁੱਧ ਕਉ ਛਾਡਿ ਕੈ ਬੀਰ ਭਾਗੇ ॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕੇ ਲਾਗਤੇ ਹੀ ਐਸੇ ਸਯਾਮ ਭਾਖੈ ਘਨਯੋ ਪ੍ਰਾਨ ਤਯਾਗੇ ॥ ਘਨਯੋ ਹਾਥ ਕਾਟੇ ਗਿਰੇ ਪੇਟ ਫਾਟੇ ਫਿਰੈਂ ਬੀਰ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਮੈ ਬਾਨ ਲਾਗੇ ॥ ਘਨਯੋ ਘਾਇ ਲਾਗੇ ਬਸਤ੍ਰ ਸ੍ਰਉਨ ਪਾਗੇ ਮਨੋ ਪਹਿਨ ਆਏ ਸਭੈ ਲਾਲ ਬਾਗੇ ॥੧੯੦੬॥ ਜਬੈ ਸਯਾਮ ਬਲਰਾਮ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਮਯਾਨੇ ਲਿਯੋ ਪਾਨਿ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਚਕ੍ਰ ਭਾਰੀ ॥ ਕੇਊ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕੋ ਤਾਨਿ ਧਾਏ ਕੇਊ ਢਾਲ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਮੁਗਦਰ ਕਟਾਰੀ ॥ ਜਰਾਸਿੰਧ ਕੀ ਫਉਜ ਮੈ ਚਾਲ ਪਾਰੀ ਬਲੀ ਦਉਰ ਕੈ ਠਉਰ ਸੈਨਾ ਸੰਘਾਰੀ ॥ ਦੁਹੂ ਓਰ ਤੇ ਸਾਰ ਪੈ ਸਾਰ ਬਾਜਯੋ ਛੁਟੀ ਮੈਨ ਕੇ ਸਤ੍ਰ ਕੀ ਨੈਨ ਤਾਰੀ ॥੧੯੦੭॥ ਮਚੀ ਮਾਰ ਘਮਕਾਰ ਤਰਵਾਰ ਬਰਛੀ ਗਦਾ ਛੁਰੀ ਜਮਧਰਨ ਅਰਿ ਦਲ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਬਢੀ ਸ੍ਰਉਨ ਸਲਿਤਾ ਬਹੇ ਜਾਤ ਗਜ ਬਾਜਿ ਰਥ ਮੁੰਡ ਕਰਿ ਸੁੰਡ ਭਟ ਤੁੰਡ ਨਿਆਰੇ ॥ ਤ੍ਰਸੇ ਭੂਤ ਬੈਤਾਲ ਭੈਰਵਿ ਭਗੀ ਜੁੱਗਨੀ

ਪੈਰ ਖੱਪਰ ਉਲਟ ਉਰ ਸੁ ਧਾਰੇ ॥ ਭਨੇ ਰਾਮ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਅਤਿ ਤੁਮਲ ਦਾਰੁਨ ਭਯੋ ਮੋਨ ਤਜਿ ਸਿਵ ਬ੍ਰਹਮ ਜੀਅ ਡਰਾਰੇ ॥੧੯੦੮॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਜਬ ਸਜਾਮ ਸੁ ਪਉਰਖ ਏਤੁ ਕਿਯੋ ਅਰੁ ਸੈਨਹੁ ਤੇ ਭਟ ਏਕ ਪੁਕਾਰਯੋ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਡੋ ਬਲਵੰਡ ਪ੍ਰਚੰਡ ਘਮੰਡ ਕਿਯੋ ਅਤਿ ਨੈਕੁ ਨ ਹਾਰਯੋ ॥ ਤਾ ਤੇ ਅਬੈ ਭਜੀਐ ਤਜੀਐ ਰਨ ਯਾ ਤੇ ਨ ਕੋਊ ਬਚਯੋ ਬਿਨੁ ਮਾਰਯੋ ॥ ਬਾਲਕ ਜਾਨਿ ਕੈ ਭੂਲਹੁ ਰੇ ਜਿਨਿ ਕੇਸਨ ਤੇ ਗਹਿ ਕੰਸ ਪਛਾਰਯੋ ॥੧੯੦੯॥ ਐਸੋ ਉਚਾਰ ਸਭੈ ਸੁਨ ਕੈ ਚਿਤ ਮੈ ਅਤਿ ਸੰਕਿਤਮਾਨ ਭਏ ਹੈਂ ॥ ਕਾਇਰ ਭਾਜਨ ਕੋ ਮਨ ਕੀਨਹਿ ਸੂਰਨ ਕੇ ਮਨ ਕੋਪ ਤਏ ਹੈਂ ॥ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨਨ ਲੈ ਕਰਿ ਮਾਨ ਭਰੇ ਭਟ ਆਇ ਖਏ ਹੈਂ ॥ ਸਜਾਮ ਲਯੋ ਅਸਿ ਪਾਨਿ ਸੰਭਾਰ ਹਕਾਰਿ ਬਿਦਾਰਿ ਸੰਘਾਰ ਦਏ ਹੈਂ ॥੧੯੧੦॥ ਏਕ ਭਜੇ ਲਖਿ ਭੀਰ ਪਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕਹੀ ਬਲਬੀਰ ਸੰਭਾਰੋ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਜਿਤੇ ਤੁਮਰੇ ਪਹਿ ਹੈਂ ਜੁ ਅਰੈ ਅਰਿ ਤਾਹਿ ਹਕਾਰਿ ਸੰਘਾਰੋ ॥ ਧਾਇ ਨਿਸੰਕ ਪਰੋ ਤਿਹ ਊਪਰਿ ਸੰਕ ਕਛੂ ਚਿਤ ਮੈ ਨ ਬਿਚਾਰੋ ॥ ਭਾਜਤ ਜਾਤ ਜਿਤੇ ਰਿਪੁ ਹੈਂ ਤਿਹ ਪਾਸ ਕੇ ਸੰਗ ਗ੍ਰਸੋ ਜਿਨਿ ਮਾਰੋ ॥੧੯੧੧॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਕੇ ਆਨਨ ਤੇ ਮੁਸਲੀਧਰ ਬੈਨ ਇਹੈ ਸੁਨਿ ਪਾਏ ॥ ਮੂਸਲ ਅਉ ਹਲ ਪਾਨਿ ਲਯੋ ਬਲਿ ਪਾਸ ਸੁ ਧਾਰ ਕੈ ਪਾਛੇ ਹੀ ਧਾਏ ॥ ਭਾਜਤ ਸਤ੍ਰਨਿ ਕੋ ਮਿਲ ਕੈ ਗਰ ਡਾਰਿ ਦਈ ਰਿਪੁ ਹਾਥ ਬੰਧਾਏ ॥ ਏਕ ਲਰੇ ਰਨ ਮਾਂਝ ਮਰੇ ਇਕ ਜੀਵਤ ਜੇਲ ਕੈ ਬੰਧ ਪਠਾਏ ॥੧੯੧੨॥ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਬੀਰ ਤਬੈ ਅਰਿ ਸੈਨ ਕੇ ਪਾਛੇ ਪਰੇ ਅਸਿ ਧਾਰੇ ॥ ਆਇ ਖਏ ਸੋਊ ਮਾਰਿ ਲਏ ਤੇਊ ਜਾਨਿ ਦਏ ਜਿਨ ਇਉਂ ਕਹਯੋ ਹਾਰੇ ॥ ਜੋ ਨ ਟਰੇ ਕਬਹੂ ਰਨ ਤੇ ਅਰਿ ਤੇ ਬਲਦੇਵ ਕੇ ਬਿਕ੍ਰਮ ਟਾਰੇ ॥ ਭਾਜ ਗਏ ਬਿਸੰਭਾਰ ਭਏ ਗਿਰਗੇ ਕਰ ਤੇ ਕਰਵਾਰ ਕਟਾਰੇ ॥੧੯੧੩॥ ਜੋ ਭਟ ਠਾਢਿ ਰਹੇ ਰਨ ਮੈ ਤੇਊ ਦਉਰ ਪਰੇ ਤਿਹ ਠਉਰ ਰਿਸੈ ਕੈ ॥ ਚਕ੍ਰ ਗਦਾ ਅਸਿ ਲੋਹ ਹਥੀ ਬਰਛੀ ਪਰਸੇ ਅਰੁ ਨੈਨ ਚਿਤੈ ਕੈ ॥ ਨੈਕੁ ਡਰੈਂ ਨਹੀ ਧਾਇ ਪਰੈਂ ਭਟ ਗਾਜਿ ਸਭੈ ਪ੍ਰਭ ਕਾਜ ਜਿਤੈ ਕੈ ॥ ਅਉਰ ਦੁਹੂੰ ਦਿਸ ਜੁੱਧ ਕਰੈਂ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਸੁਰ ਧਾਮ ਹਿਤੈ ਕੈ ॥੧੯੧੪॥ ਪੁਨਿ ਜਾਦਵ ਧਾਇ ਪਰੇ ਇਤ ਤੇ ਉਤ ਤੇ ਮਿਲਿ ਕੈ ਅਰਿ ਸਾਮੁਹਿ ਧਾਏ ॥ ਆਵਤ ਹੀ ਤਿਨ ਆਪਸਿ ਬੀਚ ਹਕਾਰਿ ਹਕਾਰਿ ਪ੍ਰਹਾਰ ਲਗਾਏ ॥ ਏਕ ਮਰੇ ਇਕ ਸਾਸ ਭਰੇ ਤਰਫੈਂ ਇਕ ਘਾਇਲ ਭੂ ਪਰ ਆਏ ॥ ਮਾਨੁ ਮਲੰਗ ਅਖਾਰਨ ਭੀਤਰਿ ਲੋਟਤ ਹੈਂ ਬਹੁ ਭਾਂਗ ਚੜ੍ਹਾਏ ॥੧੯੧੫॥ ਕਬਿੱਤੁ

॥ ਬਡੇ ਸ੍ਵਾਮਿਕਾਰ ਜੀ ਅਟਲ ਸੂਰ ਆਹਵ ਮੈ ਸਤ੍ਰਨਿ ਕੇ ਸਾਮੁਹੇ ਤੇ ਪੈਗੁ ਨ ਟਰਤ ਹੈਂ ॥ ਬਰਛੀ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਲੈ ਕਮਾਨ ਬਾਨ ਸਾਵਧਾਨ ਤਾਹੀ ਸਮੈ ਚਿਤ ਮੈ ਹੁਲਾਸ ਕੈ ਲਰਤ ਹੈਂ ॥ ਜੂਝ ਕੈ ਪਰਤ ਭਵ ਸਾਗਰ ਤਰਤ ਭਾਨੁ ਮੰਡਲ ਕੌ ਭੇਦਿ ਪਜਾਨ ਬੈਕੁੰਠ ਕਰਤ ਹੈਂ ॥ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਪ੍ਰਾਨ ਆਗੇ ਕੌ ਧਸਤ ਐਸੇ ਜੈਸੇ ਨਰ ਪੈਰ ਪੈਰਕਾਰੀ ਪੈ ਧਰਤ ਹੈਂ ॥੧੯੧੬॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕੋ ਜੁੱਧੁ ਭਯੋ ਲਖ ਕੈ ਭਟ ਕ੍ਰੁੱਧਤ ਹ੍ਵੈ ਰਿਪੁ ਓਰ ਚਹੈਂ ॥ ਬਰਛੀ ਕਰਿ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਪਰਸੇ ਤਿਰਸੂਲ ਗਹੈਂ ॥ ਰਿਪੁ ਸਾਮੁਹਿ ਧਾਇ ਕੈ ਘਾਇ ਕਰੈਂ ਨ ਟਰੈਂ ਬਰ ਤੀਰ ਸਰੀਰ ਸਹੈਂ ॥ ਪੁਰਜੇ ਪੁਰਜੇ ਤਨ ਹ੍ਵੈ ਰਨ ਮੈ ਦੁਖੁ ਤੋ ਮਨ ਮੈ ਮੁਖ ਤੇ ਨ ਕਹੈਂ ॥੧੯੧੭॥ ਜੇ ਭਟ ਆਇ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਕਰਿ ਕੋਪ ਭਿਰੇ ਨਹਿ ਸੰਕ ਪਧਾਰੇ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿ ਸਭੈ ਕਰ ਮੈ ਤਨ ਸਉਹੇਂ ਕਰੈ ਨਹਿ ਪ੍ਰਾਨ ਪਿਆਰੇ ॥ ਰੋਸ ਭਰੇ ਜੋਊ ਜੂਝ ਮਰੇ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਰਰੇ ਸੁਰਲੋਕ ਸਿਧਾਰੇ ॥ ਤੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹੈਂ ਮੁਖ ਤੇ ਸੁਰਧਾਮ ਬਸੇ ਬਡ ਭਾਗ ਹਮਾਰੇ ॥੧੯੧੮॥ ਏਕ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਭਟ ਯੋਂ ਅਰ ਕੈ ਬਰ ਕੈ ਲਰਿ ਭੂਮਿ ਪਰੈਂ ॥ ਇਕ ਦੇਖ ਦਸਾ ਭਟ ਆਪਨ ਕੀ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਜੀਅ ਕੋਪ ਲਰੈਂ ॥ ਤਬ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿ ਹਕਾਰਿ ਪਰੈਂ ਘਨ ਸ੍ਯਾਮ ਸੋ ਆਇ ਅਰੈਂ ਨ ਟਰੈਂ ॥ ਤਜਿ ਸੰਕ ਲਰੈਂ ਰਨ ਮਾਂਝ ਮਰੈਂ ਤਤਕਾਲ ਬਰੰਗਨਿ ਜਾਇ ਬਰੈਂ ॥੧੯੧੯॥ ਇਕ ਜੂਝਿ ਪਰੇ ਇਕ ਦੇਖਿ ਡਰੇ ਇਕ ਤਉ ਚਿਤ ਮੈ ਅਤਿ ਕੋਪ ਭਰੈਂ ॥ ਕਹਿ ਆਪਨਿ ਆਪਨਿ ਸਾਰਥਿ ਸੋਂ ਸੁ ਧਵਾਇ ਕੈ ਸ੍ਯੰਦਨ ਆਇ ਅਰੈਂ ॥ ਤਰਵਾਰ ਕਟਾਰਨ ਸੰਗ ਲਰੈਂ ਅਤਿ ਸੰਘਰ ਮੋ ਨਹਿ ਸੰਕ ਧਰੈਂ ॥ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਸਾਮੁਹਿ ਮਾਰਹਿ ਮਾਰ ਕਰੈਂ ਨ ਟਰੈਂ ॥੧੯੨੦॥ ਜਬ ਯੌਂ ਭਟ ਆਵਤ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਸਾਮੁਹਿ ਤਉ ਸਭ ਹੀ ਪ੍ਰਭ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰੇ ॥ ਕੋਪ ਬਢਾਇ ਚਿਤੈ ਤਿਨ ਕਉ ਇਕ ਬਾਰ ਹੀ ਬੈਰਨ ਕੇ ਤਨ ਝਾਰੇ ॥ ਏਕ ਹਨੇ ਅਰਿ ਪਾਇਨ ਸੋਂ ਇਕ ਦਾਇਨ ਸੋਂ ਗਹਿ ਭੂਮਿ ਪਛਾਰੇ ॥ ਤਾਹੀ ਸਮੈ ਤਿਹ ਆਹਵ ਮੇ ਬਹੁ ਸੂਰ ਬਿਨਾ ਕਰਿ ਪ੍ਰਾਨਨ ਡਾਰੇ ॥੧੯੨੧॥ ਏਕ ਲਗੇ ਭਟ ਘਾਇਨ ਕੇ ਤਜਿ ਦੇਹ ਕੋ ਪ੍ਰਾਨ ਗਏ ਜਮ ਕੇ ਘਰਿ ॥ ਸੁੰਦਰ ਅੰਗ ਸੁ ਏਕਨਿ ਕੇ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਰਹੇ ਸ੍ਰੋਨਤ ਸੋਂ ਭਰਿ ॥ ਏਕ ਕਬੰਧ ਫਿਰੈਂ ਰਨ ਮੈ ਜਿਨ ਕੇ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਸੀਸ ਕਟੇ ਬਰ ॥ ਏਕ ਸੁਸੰਕਤਿ ਹ੍ਵੈ ਚਿਤ ਮੈ ਤਜਿ ਆਹਵ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪ ਤੀਰ ਗਏ ਡਰਿ ॥੧੯੨੨॥ ਭਾਜਿ ਤਬੈ ਭਟ ਆਹਵ

ਤੇ ਮਿਲਿ ਭੂਪ ਪੈ ਜਾਇ ਕੈ ਐਸ ਪੁਕਾਰੇ ॥ ਜੇਤੇ ਸੁ ਬੀਰ ਪਠੇ ਤੁਮ ਰਾਜ ਗਏ ਹਰਿ ਪੈ ਹਥਿਆਰ ਸੰਭਾਰੇ ॥ ਜੀਤ ਨ ਕੋਊ ਸਕੈ ਤਿਹ ਕੋ ਹਮ ਤੌ ਸਭ ਹੀ ਬਲ ਕੈ ਰਨ ਹਾਰੇ ॥ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਸੁ ਤਾਨ ਕੈ ਪਾਨਿ ਸਭੈ ਤਿਨ ਪ੍ਰਾਨ ਬਿਨਾ ਕਰਿ ਡਾਰੇ ॥੧੯੨੩॥ ਯੌਂ ਨ੍ਰਿਪ ਕਉ ਭਟ ਬੋਲਤ ਹੈਂ ਹਮਰੀ ਬਿਨਤੀ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਸੁਨਿ ਲੀਜੈ ॥ ਆਹਵ ਮੰਤ੍ਰਿਨ ਸਉਪਿ ਚਲੋ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਸਿਗਰੇ ਪੁਰ ਕੋ ਸੁਖ ਦੀਜੈ ॥ ਆਜ ਲਉ ਲਾਜ ਰਹੀ ਰਨ ਮੈ ਸਮ ਜੁੱਧੁ ਭਯੋ ਅਜੇ ਬੀਰ ਨ ਛੀਜੈ ॥ ਸਜਾਮ ਤੇ ਜੁੱਧ ਕੀ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਸੁਪਨੇਹੁੰ ਮੈ ਜੀਤ ਕੀ ਆਸ ਨ ਕੀਜੈ ॥੧੯੨੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਰਾਸਿੰਧ ਏ ਬਚਨ ਸੁਨਿ ਰਿਸ ਕਰਿ ਬੋਲ੍ਯੋ ਬੈਨ ॥ ਸਕਲ ਸੁਭਟ ਹਰਿ ਕਟਕ ਕੇ ਪਠਊਂ ਜਮ ਕੇ ਐਨ ॥੧੯੨੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾ ਭਯੋ ਜੋ ਮਘਵਾ ਬਲਵੰਡ ਹੈ ਆਜੁ ਹਉ ਤਾਹੀ ਸੋਂ ਜੁਧੁ ਮਚੈਹੋਂ ॥ ਭਾਨੁ ਪ੍ਰਚੰਡ ਕਹਾਵਤ ਹੈ ਹਨਿ ਤਾਹੀ ਕੋ ਹਉ ਜਮ ਧਾਮ ਪਠੈਹੋਂ ॥ ਅਉ ਜੁ ਕਹਾ ਸਿਵ ਮੈ ਬਲ ਹੈ ਮਰਿ ਹੈ ਪਲ ਮੈ ਜਬ ਕੋਪ ਬਢੈਹੋਂ ॥ ਪਉਰਖ ਰਾਖਤ ਹਉਂ ਇਤਨੋ ਕਹਾ ਭੂਪ ਹ੍ਵੈ ਗੂਜਰ ਤੇ ਭਜਿ ਜੈਹੋਂ ॥੧੯੨੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੌਂ ਕਹਿ ਕੈ ਮਨਿ ਕੋਪ ਭਰਿਓ ਚਤੁਰੰਗ ਚਮੂੰ ਜੁ ਹੁਤੀ ਸੁ ਬੁਲਾਈ ॥ ਆਇ ਹੈਂ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿ ਸਭੈ ਸੰਗ ਸਜਾਮ ਮਚਾਵਨ ਕਾਜ ਲਰਾਈ ॥ ਛਤ੍ਰ ਤਨਾਇ ਕੈ ਪੀਛੇ ਚਲ੍ਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਸੈਨ ਸਭੈ ਤਿਹ ਅਗ੍ਰ ਸਿਧਾਈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਪਾਵਸ ਕੀ ਰਿਤੁ ਮੈ ਘਨ ਘੋਰ ਘਟਾ ਘੁਰ ਕੈ ਉਮਡਾਈ ॥੧੯੨੭॥ ਭੂਪ ਬਾਚ ਹਰਿ ਸੋਂ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਭੂਪ ਤਬੈ ਹਰਿ ਹੇਰਿ ਕੈ ਐਸੇ ਕਹ੍ਯੋ ਸੁਨਾਇ ॥ ਤੂ ਗੁਆਰ ਛਤ੍ਰੀਨ ਸੋਂ ਜੂਝ ਕਰੈਗੋ ਆਇ ॥੧੯੨੮॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਬਾਚ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋਂ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਛਤ੍ਰਿ ਕਹਾਵਤ ਆਪਨ ਕੋ ਭਜਿ ਹੋ ਤਬ ਹੀ ਜਬ ਜੁੱਧ ਮਚੈਹੋਂ ॥ ਧੀਰ ਤਬੈ ਲਖਿਹੋਂ ਤੁਮਕੋ ਜਬ ਭੀਰ ਪਰੈ ਇਕ ਤੀਰ ਚਲੈਹੋਂ ॥ ਮੂਰਛ ਹ੍ਵੈ ਅਬ ਹੀ ਛਿਤਿ ਮੈ ਗਿਰਹੋ ਨਹਿ ਸ੍ਯੰਦਨ ਮੈ ਠਹਰੈਹੋ ॥ ਏਕਹ ਬਾਨ ਲਗੇ ਹਮਰੋ ਨਭ ਮੰਡਲ ਪੈ ਅਬ ਹੀ ਉਡਿ ਜੈਹੋ ॥੧੯੨੯॥ ਯੌਂ ਜਬ ਬੈਨ ਕਹੇ ਬ੍ਰਿਜਭੂਖਨ ਤਉ ਮਨ ਮੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋਪ ਬਢਾਯੋ ॥ ਸਾਰਥਿ ਆਪਨ ਕੋ ਕਹਿ ਕੈ ਰਥ ਤਉ ਜਦੁਰਾਇ ਕੀ ਓਰ ਧਵਾਯੋ ॥ ਚਾਂਪ ਚਢਾਇ ਮਹਾਂ ਰਿਸ ਖਾਇਕੈ ਲੋਹਿਤ ਬਾਨ ਸੁ ਖੈਂਚ ਚਲਾਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਗਰੁੜਾਸਨਿ ਜਾਨਿ ਕੈ ਸਜਾਮ ਮਨੋ ਦੁਰਬੇ ਕਹੁ ਤੱਛਕ ਧਾਯੋ ॥੧੯੩੦॥ ਆਵਤ ਤਾ ਸਰ ਕੋ ਲਖ ਕੈ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਆਪਨ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰੇ ॥ ਕਾਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ਲਉ ਖੈਂਚਿ ਕਮਾਨ ਚਲਾਇ ਦਏ ਜਿਨ ਕੇ

ਪਰ ਕਾਰੇ ॥ ਭੂਪ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਢਾਲ ਲਈ ਤਿਹ ਮੱਧਿ ਲਗੈ ਨਹਿ ਜਾਤ ਨਿਕਾਰੇ ॥ ਮਾਨਹੁ ਸੂਰਜ ਕੇ ਗ੍ਰਸਬੇ ਕਹੁ ਰਾਹੁ ਕੇ ਬਾਹਨ ਪੰਖ ਪਸਾਰੇ ॥੧੯੩੧॥ ਭੂਪਤਿ ਪਾਨਿ ਕਮਾਨ ਲਈ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਕਉ ਲਖਿ ਬਾਨ ਚਲਾਏ ॥ ਇਉਂ ਛੁਟਕੇ ਕਰ ਕੇ ਬਰ ਤੇ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਸੁਨਾਏ ॥ ਮੇਘ ਕੀ ਬੂੰਦਨ ਜਿਉ ਬਰਖੇ ਸਰ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕੇ ਊਪਰਿ ਆਏ ॥ ਮਾਨਹੁ ਸੂਰਨ ਹੀ ਸਰ ਸੋ ਤਿਹ ਭੱਛਨ ਕੋ ਸਲਭਾ ਮਿਲਿ ਧਾਏ ॥੧੯੩੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੋ ਸਰ ਭੂਪ ਚਲਾਵਤ ਹੈ ਤਿਨ ਕੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਕਾਟਿ ਉਤਾਰੇ ॥ ਫੋਕਨ ਤੇ ਫਲ ਤੇ ਮਧਿ ਤੇ ਪਲ ਮੈ ਕਰਿ ਖੰਡਨ ਖੰਡ ਕੈ ਡਾਰੇ ॥ ਐਸਿਯ ਭਾਂਤਿ ਪਰੇ ਛਿਤਿ ਮੈ ਮਨੁ ਬੀਜ ਕੋ ਈਖ ਕਿਸਾਨ ਨਿਕਾਰੇ ॥ ਸਜਾਮ ਕੇ ਬਾਨ ਸਿਚਾਨ ਸਮਾਨ ਮਨੋ ਅਰਿ ਬਾਨ ਬਿਹੰਗ ਸੰਘਾਰੇ ॥੧੯੩੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਏਕ ਓਰ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਲਰੇ ਜਰਾਸਿੰਧ ਕੇ ਸੰਗ ॥ ਦੁਤੀ ਓਰ ਬਲਿ ਹਲ ਗਹੇ ਹਨੀ ਸੈਨ ਚਤੁਰੰਗ ॥੧੯੩੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਲ ਪਾਨਿ ਲਏ ਸੁ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਸੰਘਾਰਤ ਬਾਜਿ ਕਰੀ ਰਥ ਪੈਦਲ ਆਯੋ ॥ ਮਾਰਿ ਹਰੌਲ ਭਜਾਇ ਦਏ ਨ੍ਰਿਪ ਗੋਲ ਕੇ ਮੱਧਿ ਪਰਜੋ ਤਬ ਧਾਯੋ ॥ ਏਕ ਕਿਯੇ ਸੁ ਰਥੀ ਬਿਰਥੀ ਅਰਿ ਏਕਨ ਕੋ ਬਹੁ ਘਾਇਨ ਘਾਯੋ ॥ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਸਭ ਸੂਰਨ ਕੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਹਲੀ ਪੁਰਖੱਤ ਦਿਖਾਯੋ ॥੧੯੩੫॥ ਕ੍ਰੋਧ ਭਰਜੋ ਰਨ ਮੈ ਅਤਿ ਕ੍ਰੂਰ ਸੁ ਪਾਨ ਕੇ ਬੀਚ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਲਿਯੇ ॥ ਅਭਿਮਾਨ ਸੋਂ ਡੋਲਤ ਹੈ ਰਨ ਭੀਤਰਿ ਆਨ ਕੋ ਆਨਤ ਹੈ ਨ ਹਿਯੇ ॥ ਅਤਿ ਹੀ ਰਸ ਰੁਦ੍ਰ ਕੇ ਬੀਚ ਛਕਿਓ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਮਦ ਪਾਨ ਪਿਯੇ ॥ ਬਲਭਦ੍ਰ ਸੰਘਾਰਤ ਸਤ੍ਰ ਫਿਰੈ ਜਮ ਕੋ ਸੁ ਭਯਾਨਕ ਰੂਪ ਕਿਯੇ ॥੧੯੩੬॥ ਸੀਸ ਕਟੇ ਅਰਿ ਬੀਰਨ ਕੇ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਭੀਤਰਿ ਕੋਪ ਭਰੇ ਹੈਂ ॥ ਕੇਤਨ ਕੇ ਪਦ ਪਾਨ ਕਟੇ ਅਰੁ ਕੇਤਨ ਕੇ ਤਨ ਘਾਇ ਕਰੇ ਹੈਂ ॥ ਜੇ ਬਲਬੰਡ ਕਹਾਵਤ ਹੈਂ ਨਿਜ ਠਉਰ ਕੋ ਛਾਡ ਕੈ ਦਉਰ ਪਰੇ ਹੈਂ ॥ ਤੀਰ ਸਰੀਰਨ ਬੀਚ ਲਗੇ ਭਟ ਮਾਨਹੁ ਸੇਹ ਸਰੂਪ ਧਰੇ ਹੈਂ ॥੧੯੩੭॥ ਇਤ ਐਸੇ ਹਲਾਯੁਧ ਜੁੱਧੁ ਕਿਯੋ ਉਤ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜ ਭੂਖਨ ਕੋਪੁ ਬਢਾਯੋ ॥ ਜੋ ਭਟ ਸਾਮੁਹਿ ਆਇ ਗਯੋ ਸੋਊ ਏਕ ਹੀ ਬਾਨ ਸੋਂ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥ ਅਉਰ ਜਿਤੇ ਨ੍ਰਿਪ ਸੈਨ ਹੁਤੋ ਸੁ ਨਿਮੇਖ ਬਿਖੈ ਜਮਧਾਮ ਪਠਾਯੋ ॥ ਕਾਹੂ ਨ ਧੀਰ ਧਰਜੋ ਚਿਤ ਮੈ ਭਜਗੇ ਜਬ ਸਜਾਮ ਇਤੋ ਰਨ ਪਾਯੋ ॥੧੯੩੮॥ ਜੇ ਭਟ ਲਾਜ ਭਰੇ ਅਤਿ ਹੀ ਪ੍ਰਭ ਕਾਰਜ ਜਾਨਿ ਕੈ ਕੋਪ ਬਢਾਏ ॥ ਸੰਕਹਿ ਤਜਾਗਿ ਅਸੰਕਤ ਹੁਇ ਸੁ ਬਜਾਇ ਨਿਸਾਨਨਿ ਕੋ

ਸਮੁਹਾਏ ॥ ਸਾਰੰਗ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਲੈ ਹਾਥ ਸੁ ਖੈਂਚ ਚਢਾਇ ਕੈ ਬਾਨ ਚਲਾਏ ॥ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਬਲ ਬੰਡ ਬਡੇ ਸਰ ਏਕ ਹੀ ਏਕ ਸੋਂ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਏ ॥੧੯੩੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਰਾਸਿੰਧ ਕੋ ਦਲੁ ਹਰਿ ਮਾਰਯੋ ॥ ਭੂਪਤਿ ਕੋ ਸਭ ਗਰਬ ਉਤਾਰਯੋ ॥ ਅਬ ਕਹੁ ਕਉਨ ਉਪਾਵਹ ਕਰੋਂ ॥ ਰਨ ਮੈ ਆਜੁ ਜੂਝ ਹੀ ਮਰੋਂ ॥੧੯੪੦॥ ਇਉ ਚਿਤ ਚਿੰਤ ਧਨੁਖ ਕਰ ਗਹਯੋ ॥ ਪ੍ਰਭ ਕੇ ਸੰਗ ਜੂਝ ਪੁਨਿ ਚਹਯੋ ॥ ਪਹਰਯੋ ਕਵਚ ਸਾਮੁਹੇ ਧਾਯੋ ॥ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਮਨਿ ਕੋਪੁ ਬਢਾਯੋ ॥੧੯੪੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਰਾਸਿੰਧ ਰਨ ਭੂਮਿ ਮੈ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਚਢਾਇ ॥ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਤਬ ਕ੍ਰਿਸਨ ਸੋਂ ਬੋਲਯੋ ਭੌਂਹ ਤਨਾਇ ॥੧੯੪੨॥ ਨ੍ਰਿਪ ਜਰਾਸਿੰਧ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਸੋਂ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੋ ਬਲ ਹੈ ਤੁਮ ਮੈ ਨੰਦ ਨੰਦਨ ਸੋ ਅਬ ਪਉਰਖ ਮੋਹਿ ਦਿਖੱਯੈ ॥ ਠਾਢੋ ਕਹਾ ਮੁਹਿ ਓਰ ਨਿਹਾਰਤ ਮਾਰਤ ਹੋਂ ਸਰ ਭਾਜ ਨ ਜੱਯੈ ॥ ਕੈ ਅਬ ਡਾਰਿ ਹਥਜਾਰ ਗਵਾਰ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਮੋ ਸੰਗ ਜੂਝ ਮਚੱਯੈ ॥ ਕਾਹੇ ਕਉ ਪ੍ਰਾਨ ਤਜੈਂ ਰਨ ਮੈ ਬਨ ਮੈ ਸੁਖ ਸੋਂ ਬਛ ਗਾਇ ਚਰੱਯੈ ॥੧੯੪੩॥ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਮਨੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਉਹ ਭੂਪ ਕੇ ਬੈਨ ਸੁਨੇ ਜਬ ਐਸੇ ॥ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਕੇ ਉਰ ਮੈ ਰਿਸ ਯੌਂ ਪ੍ਰਗਟੀ ਪਰਸੇ ਘ੍ਰਿਤ ਪਾਵਕ ਤੈਸੇ ॥ ਜਿਉਂ ਮ੍ਰਿਗਰਾਜ ਸ੍ਰਿਗਾਲ ਕੀ ਕੂਕ ਸੁਨੇ ਬਨਿ ਹੂੰਕ ਉਠੇ ਮਨ ਵੈਸੇ ॥ ਜਯੋਂ ਮਟਕੀ ਅਰਿ ਕੀ ਬਤਿਯਾ ਖਟਕੈ ਪਗ ਮੈ ਅਟਿ ਕੰਟਕ ਜੈਸੇ ॥੧੯੪੪॥ ਕ੍ਰੁੱਧਤ ਹ੍ਵੈ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਇਤੈ ਸੁ ਘਨੇ ਲਖ ਕੈ ਤਿਹ ਬਾਨ ਚਲਾਏ ॥ ਕੋਪ ਉਤੇ ਧਨੁ ਲੇਤ ਭਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਦੋਊ ਨੈਨ ਤਚਾਏ ॥ ਜੋ ਸਰ ਆਵਤ ਭਯੋ ਹਰਿ ਊਪਰਿ ਸੋ ਛਿਨ ਮੈ ਸਭ ਕਾਟਿ ਗਿਰਾਏ ॥ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਕੇ ਸਰ ਭੂਪਤਿ ਕੇ ਤਨ ਕੋ ਤਨਿਕੋ ਨਹਿ ਭੇਟਨ ਪਾਏ ॥੧੯੪੫॥ ਇਤ ਯੌਂ ਨ੍ਰਿਪ ਜੂਝ ਕਰੈ ਹਰਿ ਸਿਉ ਉਤ ਤੇ ਮੁਸਲੀ ਇਕ ਬੈਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਮਾਰਿ ਬਿਦਾਰ ਦਏ ਤੁਮਰੇ ਭਟ ਤੈਂ ਮਨ ਮੈ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਲਜਾਯੋ ॥ ਰੇ ਨ੍ਰਿਪ ਕਾਹੇ ਕਉ ਜੂਝ ਮਰੈਂ ਫਿਰਿ ਜਾਹੁ ਘਰੈ ਲਰਿ ਕਾ ਫਲ ਪਾਯੋ ॥ ਤਾ ਤੇ ਬਡੋ ਜਢ ਹੈ ਮ੍ਰਿਗ ਭੂਪਤਿ ਕੇਹਰਿ ਸੋਂ ਰਨ ਜੀਤਨ ਆਯੋ ॥੧੯੪੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਿਹ ਸੁਭਟਨਿ ਬਲਿ ਲਰਤ ਹੈ ਤੇ ਸਭ ਗਏ ਪਰਾਇ ॥ ਕੈ ਲਰ ਮਰਿ ਕੈ ਭਾਜਿ ਸਠ ਕੈ ਪਰ ਹਰਿ ਕੇ ਪਾਇ ॥੧੯੪੭॥ ਜਰਾਸਿੰਧ ਨ੍ਰਿਪ ਬਾਚ ਹਲੀ ਸੋਂ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਹਾ ਭਯੋ ਮਮ ਓਰ ਕੇ ਸੂਰ ਹਨੇ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ॥ ਲਰਬੋ ਮਰਬੋ ਜੀਤਬੋ ਇਹ ਸੁਭਟਨਿ ਕੇ ਕਾਮ ॥੧੯੪੮॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੌਂ ਕਹਿ ਕੈ ਮਨ ਕੋਪ ਭਰਯੋ ਤਬ ਭੂਪ ਹਲੀ ਕਹੁ

ਬਾਨ ਚਲਾਯੋ ॥ ਲਾਗਤ ਹੀ ਨਟਸਾਲ ਭਯੋ ਤਨ ਮੈ ਬਲਭਦ੍ਰ ਮਹਾਂ ਦੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥ ਮੂਰਛ ਹ੍ਵੈ ਕਰਿ ਸ੍ਯੰਦਨ ਬੀਚ ਗਿਰ੍ਯੋ ਤਿਹ ਕੋ ਕਬਿ ਨੇ ਜਸੁ ਗਾਯੋ ॥ ਮਾਨਹੁ ਬਾਨ ਭੁਜੰਗ ਡਸ੍ਯੋ ਧਨੁ ਧਾਮ ਸਭੈ ਮਨ ਤੇ ਬਿਸਰਾਯੋ ॥੧੯੪੯॥ ਬਹੁਰੋ ਚਿਤ ਚੇਤ ਭਯੋ ਬਲਦੇਵ ਚਿਤੈ ਅਰਿ ਕੋ ਅਤਿ ਕੋਪ ਬਢਾਯੋ ॥ ਭਾਰੀ ਗਦਾ ਗਹਿ ਕੈ ਕਰ ਮੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਬਧ ਕਾਰਨ ਤਾ ਰਨਿ ਆਯੋ ॥ ਪਾਉ ਪਿਆਦਿ ਹੁਇ ਸ੍ਯੰਦਨ ਤੇ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਅਉਰ ਕਿਸੀ ਭਟ ਜਾਨ੍ਯੋ ਨਹੀ ਕਬ ਦਉਰ ਪਰ੍ਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਨੇ ਲਖਿ ਪਾਯੋ ॥੧੯੫੦॥ ਆਵਤ ਦੇਖਿ ਹਲਾਯੁਧ ਕੋ ਸੁ ਭਯੋ ਤਬ ਹੀ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋਪ ਮਈ ਹੈ ॥ ਜੁੱਧੁ ਹੀ ਕਉ ਸਮੁਹਾਇ ਭਯੋ ਨਿਜ ਪਾਨਿ ਕਮਾਨ ਸੁ ਤਾਨ ਲਈ ਹੈ ॥ ਲ੍ਯਾਯੋ ਹੁਤੋ ਚਪਲਾ ਸੀ ਗਦਾ ਸਰ ਏਕ ਹੀ ਸੋਂ ਸੋਊ ਕਾਟ ਦਈ ਹੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਕੇ ਮਾਰਨਿ ਕੀ ਬਲਭਦ੍ਰਹਿ ਮਾਨਹੁ ਆਸ ਦੁ ਟੂਕ ਭਈ ਹੈ ॥੧੯੫੧॥ ਕਾਟ ਗਦਾ ਜਬ ਐਸੇ ਦਈ ਤਬ ਹੀ ਬਲਿ ਢਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਸੰਭਾਰੀ ॥ ਧਾਇ ਚਲ੍ਯੋ ਅਰਿ ਮਾਰਨ ਕਾਰਨ ਸੰਕ ਕਛੂ ਚਿਤ ਮੈ ਨ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਭੂਪ ਨਿਹਾਰ ਕੈ ਆਵਤ ਕੋ ਗਰਜ੍ਯੋ ਬਰਖਾ ਕਰਿ ਬਾਨਨਿ ਭਾਰੀ ॥ ਢਾਲ ਦਈ ਸਤਧਾ ਕਰਿ ਕੈ ਕਰ ਕੀ ਕਰਵਾਰ ਤ੍ਰਿਧਾ ਕਰਿ ਡਾਰੀ ॥੧੯੫੨॥ ਢਾਲ ਕਟੀ ਤਰਵਾਰ ਗਈ ਕਟਿ ਐਸੇ ਹਲਾਯੁਧ ਸ੍ਯਾਮ ਨਿਹਾਰ੍ਯੋ ॥ ਮਾਰਤ ਹੈ ਬਲਿ ਕੋ ਅਬ ਹੀ ਨ੍ਰਿਪ ਯੌਂ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮਾਂਝਿ ਬਿਚਾਰ੍ਯੋ ॥ ਚਕ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿ ਮੁਰਾਰਿ ਤਬੈ ਕਰਿ ਜੁੱਧ ਕੇ ਹੇਤ ਚਲ੍ਯੋ ਬਲ ਧਾਰ੍ਯੋ ॥ ਰੇ ਨ੍ਰਿਪ ਤੂ ਭਿਰ ਮੋ ਸੰਗ ਆਇ ਕੈ ਰਾਮ ਭਨੈ ਇਮ ਸ੍ਯਾਮ ਪੁਕਾਰ੍ਯੋ ॥੧੯੫੩॥ ਯੌਂ ਬਤਿਯਾ ਰਨ ਮੈ ਸੁਨਿ ਭੂਪਤਿ ਜੂਝ ਮਚਾਵਨ ਸ੍ਯਾਮ ਸਿਉਂ ਆਯੋ ॥ ਰੋਸ ਬਢਾਇ ਘਨੋ ਚਿਤ ਮੈ ਕਰ ਕੇ ਬਰ ਸੋ ਧਨੁ ਤਾਨਿ ਚਢਾਯੋ ॥ ਦੀਰਘ ਕਉਚ ਸਜੇ ਤਨ ਮੈ ਕਬਿ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਜਸੁ ਇਉ ਉਪਜਾਯੋ ॥ ਮਾਨਹੁ ਜੁੱਧ ਸਮੈ ਰਿਸ ਕੈ ਰਘੁਨਾਥ ਕੇ ਊਪਰ ਰਾਵਨ ਆਯੋ ॥੧੯੫੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਆਵਤ ਭਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਸ੍ਯਾਮ ਕੇ ਸਾਮੁਹਿ ਤਉ ਧਨੁ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਸੰਭਾਰ੍ਯੋ ॥ ਧਾਵਤ ਭਯੋ ਇਤ ਤੇ ਹਰਿ ਸਾਮੁਹਿ ਤ੍ਰਾਸ ਕਛੂ ਚਿਤ ਮੈ ਨ ਬਿਚਾਰ੍ਯੋ ॥ ਕਾਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ਲਉ ਤਾਨਿ ਕਮਾਨ ਸੁ ਬਾਨ ਲੈ ਸਤ੍ਰ ਕੇ ਛੱਤ੍ਰ ਪੈ ਮਾਰ੍ਯੋ ॥ ਖੰਡ ਹੁਇ ਖੰਡ ਗਿਰ੍ਯੋ ਛਿਤਿ ਮੈ ਮਨੁ ਚੰਦ ਕੋ ਰਾਹੁ ਨੇ ਮਾਰਿ ਬਿਦਾਰ੍ਯੋ ॥੧੯੫੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਛੱਤ੍ਰ ਕਟਿਓ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਜਬ ਹੀ ਤਬ ਹੀ ਮਨ ਭੂਪਤਿ ਕੋਪ ਭਯੋ ਹੈ ॥ ਸ੍ਯਾਮ ਕੀ ਓਰ ਕੁਦ੍ਰਿਸਟਿ ਚਿਤੈ ਕਰਿ ਉਗ੍ਰ ਸਰਾਸਨ ਹਾਥ ਲਯੋ ਹੈ ॥ ਜੋਰ

ਸੋ ਖੈਂਚਨ ਲਾਗਜੋ ਤਹਾ ਨਹਿ ਐਂਚ ਸਕਜੋ ਕਰ ਕੰਪ ਭਯੋ ਹੈ ॥ ਲੈ ਧਨੁ ਬਾਨ ਮੁਰਾਰਿ ਤਬੈ ਤਿਹ ਚਾਪ ਚਟਾਕ ਦੈ ਕਾਟ ਦਯੋ ਹੈ ॥੧੯੫੬॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਸਰਾਸਨ ਕਾਟ ਦਯੋ ਤਬ ਭੂਪਤਿ ਕੋਪ ਕਿਯੋ ਮਨ ਮੈ ॥ ਕਰਵਾਰ ਸੰਭਾਰਿ ਮਹਾਂ ਬਲ ਧਾਰਿ ਹਕਾਰਿ ਪਰਜੋ ਰਿਪੁ ਕੇ ਗਨ ਮੈ ॥ ਤਹਾ ਢਾਲ ਸੋਂ ਢਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਸੋਂ ਯੋਂ ਅਟਕੇ ਖਟਕੇ ਰਨ ਮੈ ॥ ਮਨੁ ਜ੍ਵਾਲ ਦਵਾਨਲ ਕੀ ਲਪਟੈਂ ਚਟਕੈਂ ਪਟਕੈਂ ਤ੍ਰਿਨ ਜਿਉ ਬਨ ਮੈ ॥੧੯੫੭॥ ਘੂਮਤ ਘਾਇਲ ਹੁਇ ਇਕ ਬੀਰ ਫਿਰੈਂ ਇਕ ਸ੍ਰਉਨ ਭਰੇ ਭਭਕਾਤੇ ॥ ਏਕ ਕਬੰਧ ਫਿਰੈਂ ਬਿਨ ਸੀਸ ਲਖੈ ਤਿਨ ਕਾਇਰ ਹੈਂ ਬਿਲਲਾਤੇ ॥ ਤਜਾਗਿ ਚਲੇ ਇਕ ਆਹਵ ਕੋ ਇਕ ਡੋਲਤ ਜੁੱਧਹਿ ਕੇ ਰੰਗਿ ਰਾਤੇ ॥ ਏਕ ਪਰੇ ਭਟ ਪ੍ਰਾਨ ਬਿਨਾ ਮਨੁ ਸੋਵਤ ਹੈਂ ਮਦਰਾ ਮਦ ਮਾਤੇ ॥੧੯੫੮॥ ਜਾਦਵ ਜੇ ਅਤਿ ਕ੍ਰੋਧ ਭਰੇ ਗਹਿ ਆਯੁਧ ਸਿੰਧਜਰਾ ਪਹਿ ਧਾਵਤ ॥ ਅਉਰ ਜਿਤੇ ਸਿਰਦਾਰ ਬਲੀ ਕਰਵਾਰ ਸੰਭਾਰਿ ਹਕਾਰਿ ਬੁਲਾਵਤ ॥ ਭੂਪਤਿ ਪਾਨਿ ਲੈ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਗੁਮਾਨ ਭਰਜੋ ਰਿਪੁ ਓਰ ਚਲਾਵਤ ॥ ਏਕ ਹੀ ਬਾਨ ਕੇ ਸਾਥ ਕਿਯੇ ਬਿਨ ਮਾਥ ਸੁ ਨਾਥ ਅਨਾਥ ਹੁਇ ਆਵਤ ॥੧੯੫੯॥ ਏਕਨ ਕੀ ਭੁਜ ਕਾਟ ਦਈ ਅਰੁ ਏਕਨ ਕੇ ਸਿਰ ਕਾਟਿ ਗਿਰਾਏ ॥ ਜਾਦਵ ਏਕ ਕਿਯੇ ਬਿਰਥੀ ਪੁਨਿ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੋ ਤੀਰ ਲਗਾਏ ॥ ਅਉਰ ਹਨੇ ਗਜਰਾਜ ਘਨੇ ਬਰ ਬਾਜਿ ਬਨੇ ਹਨਿ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਏ ॥ ਜੋਗਨਿ ਭੂਤ ਪਿਸਾਚ ਸ੍ਰਿਗਾਲਨਿ ਸ੍ਰਉਨਤ ਸਾਗਰ ਮਾਂਝ ਅਨ੍ਹਾਏ ॥੧੯੬੦॥ ਬੀਰ ਸੰਘਾਰ ਕੈ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਭੂਪ ਭਯੋ ਅਤਿ ਕੋਪ ਮਈ ਹੈ ॥ ਜੁੱਧ ਬਿਖੈ ਮਨ ਦੇਤ ਭਯੋ ਤਨ ਕੀ ਸਿਗਰੀ ਸੁਧਿ ਭੂਲ ਗਈ ਹੈ ॥ ਐਨ ਹੀ ਸੈਨ ਹਨੀ ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਸੁ ਪਰੀ ਛਿਤਿ ਮੈ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਨ ਭਈ ਹੈ ॥ ਭੂਪਤਿ ਮਾਨਹੁ ਸੀਸਨ ਕੀ ਸਭ ਸੂਰਨ ਹੂ ਕੀ ਜਗਾਤ ਲਈ ਹੈ ॥੧੯੬੧॥ ਛਾਡਿ ਦਏ ਜਿਤ ਸਾਚ ਕੈ ਮਾਨਹੁ ਮਾਰ ਦਏ ਮਨ ਝੂਠ ਨ ਭਾਯੋ ॥ ਜੋ ਭਟ ਘਾਇਲ ਭੂਮਿ ਪਰੇ ਮਨੋ ਦੋਸ ਕਿਯੋ ਕਛੁ ਦੰਡ ਦਿਵਾਯੋ ॥ ਏਕ ਹਨੇ ਕਰ ਪਾਇਨ ਤੇ ਜਿਨ ਜੈਸੁ ਕਿਯੋ ਫਲ ਤੈਸੁ ਈ ਪਾਯੋ ॥ ਰਾਜ ਸਿੰਘਾਸਨ ਸਜੰਦਨ ਬੈਠ ਕੈ ਸੂਰਨ ਕੌ ਨ੍ਰਿਪ ਨਿਆਉ ਚੁਕਾਯੋ ॥੧੯੬੨॥ ਜਬ ਭੂਪ ਇਤੋ ਰਨ ਪਾਰਤ ਭਯੋ ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਕੋਪ ਭਰਜੋ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਸਾਮੁਹਿ ਜਾਇ ਕੈ ਜੂਝ ਮਚਾਤ ਭਯੋ ਚਿਤ ਮੈ ਨ ਰਤੀਕੁ ਡਰਜੋ ॥ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਸਾਇਕ ਏਕ ਹਨਜੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਉਰਿ ਲਾਗ ਕੈ ਭੂਮਿ ਪਰਜੋ ॥ ਇਮ ਮੇਦ ਸੋ ਬਾਨ ਚਖਜੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਮਨੁ ਪੰਨਗ ਦੂਧ ਕੋ ਪਾਨ ਕਰਜੋ

॥੧੯੬੩॥ ਸਹਿ ਕੈ ਸਰ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਕੋ ਉਰ ਮੈ ਨ੍ਰਿਪ ਸ੍ਯਾਮਹਿ ਕਉ ਇਕ ਬਾਨ ਲਗਾਯੋ ॥ ਸੂਤ ਕੇ ਏਕ ਲਗਾਵਤ ਭਯੋ ਸਰ ਦਾਰੁਕ ਲਾਗਤ ਹੀ ਦੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥ ਹੁਇ ਬਿਸੰਭ੍ਰਾਰ ਗਿਰਯੋ ਈ ਚਹੈ ਤਿਹ ਕੋ ਰਥ ਆਸਨ ਨਾ ਠਹਰਾਯੋ ॥ ਤਾਹੀ ਸਮੈ ਚਪਲੰਗ ਤੁਰੰਗਨਿ ਆਪਨਿ ਚਾਲ ਕੋ ਰੂਪ ਦਿਖਾਯੋ ॥੧੯੬੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਭੁਜਾ ਪਕਰ ਕੈ ਸਾਰਥੀ ਰਥ ਤਬ ਡਾਰਯੋ ਧੀਰ ॥ ਸ੍ਯੰਦਨ ਹਾਂਕਤ ਆਪ ਹੀ ਚਲ੍ਯੋ ਲਰਤ ਬਲਬੀਰ ॥੧੯੬੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸਾਰਥਿ ਸ੍ਯੰਦਨ ਪੈ ਨ ਲਖ੍ਯੋ ਬਲਦੇਵ ਕਹਿਓ ਰਿਸਿ ਤਾਹਿ ਸੁਨੈ ਕੈ ॥ ਜਿਉਂ ਦਲ ਤੋਰ ਜਿਤ੍ਯੋ ਸਭ ਹੀ ਤਸੁ ਤੋ ਜਿਤ ਹੈਂ ਜਸ ਡੰਕ ਬਜੈ ਕੈ ॥ ਮੂਢ ਭਿਰੈਂ ਪਤਿ ਚਉਦਹ ਲੋਕ ਕੇ ਸੰਗ ਸੁ ਆਪ ਕਉ ਭੂਪ ਕਹੈ ਕੈ ॥ ਕੀਟ ਪਤੰਗ ਸੁ ਬਾਜਨ ਸੰਗ ਉਡ੍ਯੋ ਕਛੁ ਚਾਹਤ ਪੰਖ ਲਗੈ ਕੈ ॥੧੯੬੬॥ ਛਾਡਤ ਹੈਂ ਅਜਹੂੰ ਤੁਹ ਕਉ ਪਤਿ ਚਉਦਹ ਲੋਕਨ ਕੇ ਸੰਗ ਨਾ ਲਰੁ ॥ ਗ੍ਯਾਨ ਕੀ ਬਾਤ ਧਰੋ ਮਨ ਮੈ ਸੁ ਅਗ੍ਯਾਨ ਕੀ ਚਿੱਤ ਤੇ ਬਾਤ ਬਿਦਾ ਕਰੁ ॥ ਰੱਛਕ ਹੈ ਸਭ ਕੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਇਹੈ ਜਿਯ ਮੈ ਧਰੁ ॥ ਤ੍ਯਾਗ ਕੈ ਆਹਵ ਸਸਤ੍ਰ ਸਭੈ ਸੁ ਅਬੈ ਘਨਸ੍ਯਾਮ ਕੇ ਪਾਇਨ ਪੈ ਪਰੁ ॥੧੯੬੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬੈ ਹਲਾਯੁਧ ਐਸੇ ਕਹ੍ਯੋ ॥ ਕ੍ਰੋਧ ਡੀਠ ਰਾਜਾ ਤਨ ਚਹ੍ਯੋ ॥ ਕਹ੍ਯੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸਭ ਕੋ ਸੰਘਰਹੋਂ ॥ ਛਤ੍ਰੀ ਹੋਇ ਗ੍ਵਾਰ ਤੇ ਟਰਹੋਂ ॥੧੯੬੮॥ ਸਵੈਯਾ॥ ਭਾਖਬ ਇਉਂ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਸੁਨ ਕੈ ਜਦੁਬੀਰ ਸਭੈ ਅਤਿ ਕੋਪ ਭਰੇ ਹੈਂ ॥ ਧਾਇ ਪਰੇ ਤਜਿ ਸੰਕ ਨਿਸੰਕ ਚਿਤੈ ਅਰਿ ਕਉ ਚਿਤ ਮੈ ਨ ਡਰੇ ਹੈਂ ॥ ਭੂਪ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਧਨੁ ਲੈ ਤਿਹ ਸੀਸ ਕਟੇ ਗਿਰ ਭੂਮਿ ਪਰੇ ਹੈਂ ॥ ਮਾਨਹੁ ਪਉਨ ਪ੍ਰਚੰਡ ਬਹੈ ਛੁਟਿ ਬੇਲਨ ਤੇ ਟੁਟਿ ਫੂਲ ਝਰੇ ਹੈਂ ॥੧੯੬੯॥ ਸੈਨ ਸੰਘਾਰਤ ਭੂਪ ਫਿਰੈ ਭਟ ਆਨ ਕਉ ਆਂਖ ਤਰੈ ਨਹੀ ਆਨੇ ॥ ਬਾਜਿ ਘਨੇ ਗਜ ਰਾਜਨ ਕੇ ਸਿਰ ਪਾਇਨ ਲਉ ਸੰਗਿ ਸ੍ਰੋਨ ਕੇ ਸਾਨੇ ॥ ਅਉਰ ਰਥੀਨ ਕਰੇ ਬਿਰਥੀ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਹਨੇ ਜੇਊ ਬਾਂਧਤ ਬਾਨੇ ॥ ਸੂਰਨ ਕੇ ਪ੍ਰਤਿਅੰਗ ਗਿਰੇ ਮਨੁ ਬੀਜ ਬੁਯੋ ਛਿਤ ਮਾਹਿ ਕ੍ਰਿਸਾਨੇ ॥੧੯੭੦॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਿਰੁਧ ਨਿਹਾਰ ਭਯੋ ਮੁਸਲੀਧਰ ਸ੍ਯਾਮ ਸੋ ਤੇਜ ਤਏ ਹੈਂ ॥ ਭਾਖਿ ਦੋਊ ਨਿਜ ਸੂਤਨ ਕੋ ਰਿਪੁ ਸਾਮੁਹਿ ਜੁੱਧ ਕੇ ਕਾਜ ਗਏ ਹੈਂ ॥ ਆਯੁਧ ਲੈ ਸੁ ਹਠੀ ਕਵਚੀ ਰਿਸ ਕੈ ਸੰਗ ਪਾਵਕ ਬੇਖ ਭਏ ਹੈਂ ॥ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਇਮ ਧਾਵਤ ਭੇ ਮਨੁ ਕੇਹਰਿ ਦੁਇ ਮ੍ਰਿਗ ਹੇਰ ਧਏ ਹੈ ॥੧੯੭੧॥ ਧਨੁ ਸਾਇਕ ਲੈ ਰਿਸਿ ਭੂਪਤਿ ਕੇ ਤਨ ਘਾਇ ਕਰੇ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਤਬੈ ॥ ਪੁਨਿ ਚਾਰੋ ਈ ਬਾਨਨ

ਸੋ ਹਯ ਚਾਰੋ ਈ ਰਾਮ ਭਨੈ ਹਨ ਦੀਨ ਸਬੈ ॥ ਤਿਲ ਕੋਟਿਕ ਸਜੰਦਨ ਕਾਟ ਕਿਯੋ ਧਨੁ ਕਾਟ ਦਿਯੋ ਕਰਿ ਕੋਪ ਜਬੈ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਪਿਆਦੁ ਗਦਾ ਗਹਿ ਸਉਹੇਂ ਗਯੋ ਅਤਿ ਜੁੱਧ ਭਯੋ ਕਹਿਹੌਂ ਸੁ ਅਬੈ ॥੧੯੭੨॥ ਪਾਇਨ ਧਾਇ ਕੈ ਭੂਪ ਬਲੀ ਸੁ ਗਦਾ ਕਹੁ ਘਾਇ ਹਲੀ ਪ੍ਰਤਿ ਝਾਰਯੋ ॥ ਕੋਪ ਹੁਤੋ ਸੁ ਜਿਤੋ ਤਿਹ ਮੈ ਸਭ ਸੂਰਨ ਕੋ ਸੁ ਪ੍ਰਤੱਛ ਦਿਖਾਰਯੋ ॥ ਕੂਦਿ ਹਲੀ ਭੁਇ ਠਾਢੁ ਭਯੋ ਜਸੁ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਚਾਰੋ ਈ ਅੱਸ੍ਵਨ ਸੂਤ ਸਮੇਤ ਸੁ ਕੈ ਸਭ ਹੀ ਰਥ ਚੂਰਨ ਡਾਰਯੋ ॥੧੯੭੩॥ ਇਤ ਭੂਪ ਗਦਾ ਗਹਿ ਆਵਤ ਭਯੋ ਉਤ ਲੈ ਕੇ ਗਦਾ ਮੁਸਲੀਧਰ ਧਾਯੋ ॥ ਆਇ ਅਯੋਧਨ ਬੀਚ ਦੁਹੂੰ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਰਨ ਦੁੰਦ ਮਚਾਯੋ ॥ ਜੁਧੁ ਕਿਯੋ ਬਹੁਤੇ ਚਿਰ ਲਉ ਨਹਿ ਆਪ ਗਿਰਿਓ ਉਹ ਕਉ ਨ ਗਿਰਾਯੋ ॥ ਐਸੇ ਰਿਝਾਵਤ ਭਯੋ ਸੁਰ ਲੋਗਨ ਧੀਰਨ ਬੀਰਨ ਕੋ ਰਿਝਵਾਯੋ ॥੧੯੭੪॥ ਹਾਰ ਕੈ ਬੈਠ ਰਹੈਂ ਦੋਊ ਬੀਰ ਸੰਭਾਰਿ ਉਠੈਂ ਪੁਨਿ ਜੁਧੁ ਮਚਾਵੈਂ ॥ ਰੰਚ ਨ ਸੰਕ ਕਰੈਂ ਚਿਤ ਮੈ ਰਿਸ ਕੈ ਦੋਊ ਮਾਰਹਿ ਮਾਰ ਉਘਾਵੈਂ ॥ ਜੈਸੇ ਗਦਾਹਵ ਕੀ ਬਿਧਿ ਹੈ ਦੋਊ ਤੈਸੇ ਲਰੈਂ ਅਰੁ ਘਾਵ ਚਲਾਵੈਂ ॥ ਨੈਕੁ ਟਰੈਂ ਨ ਅਰੈਂ ਹਠ ਬਾਂਧਿ ਗਦਾ ਕੋ ਗਦਾ ਸੰਗ ਵਾਰ ਬਚਾਵੈਂ ॥੧੯੭੫॥ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਅਤਿ ਆਹਵ ਮੈ ਮੁਸਲੀ ਅਰੁ ਭੂਪਤਿ ਕੋਪ ਭਰੇ ਹੈਂ ॥ ਆਪਸ ਬੀਚ ਹਕਾਰਿ ਦੋਊ ਭਟ ਚਿੱਤ ਬਿਖੈ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਡਰੇ ਹੈਂ ॥ ਭਾਰੀ ਗਦਾ ਗਹਿ ਹਾਥਨ ਮੈ ਰਨ ਭੂਮਹਿ ਤੇ ਨਹਿ ਪੈਗੁ ਟਰੇ ਹੈਂ ॥ ਮਾਨਹੁ ਮੱਧਿ ਮਹਾਂ ਬਨ ਕੇ ਪਲ ਕੇ ਹਿਤ ਦ੍ਵੈ ਬਰ ਸਿੰਘ ਅਰੇ ਹੈਂ ॥੧੯੭੬॥ ਕਾਟ ਗਦਾ ਬਲਦੇਵ ਦਈ ਤਿਹ ਭੂਪਤਿ ਕੀ ਅਰੁ ਬਾਨਨ ਮਾਰਯੋ ॥ ਪਉਰਖ ਯਾਹਿ ਭਿਰਯੋ ਹਮ ਸੋਂ ਰਿਸ ਕੈ ਅਰਿ ਕਉ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਪਚਾਰਯੋ ॥ ਇਉ ਕਹਿ ਕੈ ਪੁਨ ਬਾਨਨਿ ਮਾਰਿ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਤਿਹ ਗ੍ਰੀਵਹਿ ਡਾਰਯੋ ॥ ਦੇਵ ਕਰੈਂ ਉਪਮਾ ਸੁ ਕਹੈਂ ਜਦੁਬੀਰ ਜਿਤਯੋ ਸੁ ਬਡੋ ਅਰਿ ਹਾਰਯੋ ॥੧੯੭੭॥ ਕੰਪਤ ਹੈ ਜਿਹ ਤੇ ਸੁ ਖਗੇਸ ਮਹੇਸ ਮੁਨੀ ਜਿਹ ਤੇ ਭੈ ਭੀਤਯੋ ॥ ਸੇਸ ਜਲੇਸ ਦਿਨੇਸ ਨਿਸੇਸ ਸੁਰੇਸ ਹੁਤੇ ਚਿਤ ਮੈ ਨ ਨਿਚੀਤਯੋ ॥ ਤਾ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਸਿਰ ਪੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਇਹ ਕਾਲ ਇਸੋ ਅਬ ਬੀਤਯੋ ॥ ਧੰਨਹਿ ਧੰਨਿ ਕਹੈਂ ਸਭ ਸੂਰ ਭਲੇ ਭਗਵਾਨ ਬਡੋ ਅਰਿ ਜੀਤਯੋ ॥੧੯੭੮॥ ਬਲਭਦ੍ਰ ਗਦਾ ਗਹਿ ਕੈ ਇਤ ਤੇ ਰਿਸ ਸਾਥ ਕਹਯੋ ਅਰਿ ਕਉ ਹਰਿ ਹੌਂ ॥ ਇਹ ਪ੍ਰਾਨ ਬਚਾਵਤ ਕੋ ਹਮ ਸੋ ਜਮ ਜਉ ਭਿਰਿ ਹੈ ਨ ਤਊ ਡਰਿ ਹੌਂ ॥ ਘਨਸਜਾਮ ਸਭੈ ਸੰਗ ਜਾਦਵ ਲੈ ਤਜਿ ਯਾਹ ਕਹੈ ਨ ਭਯਾ ਟਰਿਹੌਂ ॥ ਕਬਿ

ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਮੁਸਲੀ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਅਬੈ ਇਹ ਕੋ ਬਧ ਹੀ ਕਰਿਹੌਂ ॥੧੯੭੯॥ ਸੁਨਿ ਭੂਪ ਹਲਾਯੁਧ ਕੀ ਬਤਿਯਾ ਅਪੁਨੇ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਡਰੁ ਮਾਨਜੋ ॥ ਮਾਨੁਖ ਰੂਪ ਲਖ੍ਯੋ ਨ ਬਲੀ ਨਿਹਚੈ ਬਲ ਕਉ ਜਮ ਰੂਪ ਪਛਾਨਜੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੀ ਓਰ ਚਿਤੈ ਤਜਿ ਆਯੁਧ ਪਾਇਨ ਸੋ ਲਪਟਾਨਜੋ ॥ ਮੇਰੀ ਸਹਾਇ ਕਰੋ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਕਹਿ ਯੌਂ ਘਿਘਜਾਨਜੋ ॥੧੯੮੦॥ ਕਰੁਨਾਨਿਧਿ ਦੇਖਿ ਦਸਾ ਤਿਹ ਕੀ ਕਰੁਨਾ ਰਸ ਕਉ ਚਿਤ ਬੀਚ ਬਢਾਯੋ ॥ ਕੋਪਹਿ ਛਾਡਿ ਦਯੋ ਹਰਿ ਜੂ ਦੁਹੂੰ ਨੈਨਨਿ ਭੀਤਰਿ ਨੀਰ ਬਹਾਯੋ ॥ ਬੀਰ ਹਲਾਯੁਧ ਠਾਢੁ ਹੁਤੋ ਤਿਹ ਕੋ ਕਹਿ ਕੈ ਇਹ ਬੈਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਛਾਡਿ ਦਿਜੋ ਹਮ ਜੀਤਨ ਆਯਹੁ ਹੋ ਸੋ ਹਮ ਜੀਤ ਲਯੋ ਬਿਲਖਾਯੋ ॥੧੯੮੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਇਹ ਛੋਡ ਹਲੀ ਨਹਿਂ ਛੋਡਤ ਹੌਂ ਕਿਹ ਕਾਜ ਕਹਿਓ ਤੁਹਿ ਬਾਨਨਿ ਮਾਰਜੋ ॥ ਜੀਤ ਲਯੋ ਤੋ ਕਹਾ ਭਯੋ ਸਜਾਮ ਬਡੋ ਅਰਿ ਹੈ ਇਹ ਪਉਰਖ ਹਾਰਜੋ ॥ ਆਛੇ ਰਥੀ ਹੈ ਭਯੋ ਬਿਰਥੀ ਅਰੁ ਪਾਇ ਗਹੈ ਪ੍ਰਭ ਤੇਰੇ ਉਚਾਰਜੋ ॥ ਤੇਈਸ ਛੋਹਨੀ ਕੋ ਪਤਿ ਹੈ ਤੋ ਕਹਾ ਇਹ ਕੋ ਸਭ ਸੈਨ ਸੰਘਾਰਜੋ ॥੧੯੮੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੈਨ ਬਡੋ ਸੰਗਿ ਸਤ੍ਰੁ ਕੇ ਜੀਤ ਤਾਹਿ ਤੇ ਜੀਤ ॥ ਛਾਡਤ ਹੈਂ ਨਹਿ ਬਧਤ ਤਿਹ ਇਹੈ ਬਡਨ ਕੀ ਰੀਤ ॥੧੯੮੩॥ ਸਵੈਯਾ॥ ਪਾਗ ਦਈ ਅਰੁ ਬਾਗੁ ਦਯੋ ਇਕ ਸਜੰਦਨ ਦੈ ਤਿਹ ਛਾਡ ਦਯੋ ਹੈ ॥ ਭੂਪ ਚਿਤੈ ਹਰਿ ਕੋ ਚਿਤ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਕਰ ਲੱਜਤਵਾਨ ਭਯੋ ਹੈ ॥ ਗ੍ਰੀਵ ਨਿਵਾਇ ਮਹਾ ਦੁਖੁ ਪਾਇ ਘਨੋ ਪਛੁਤਾਇ ਕੈ ਧਾਮ ਗਯੋ ਹੈ ॥ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕਉ ਚਉਦਹ ਲੋਕਨ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਜਸੁ ਪੂਰ ਰਹਜੋ ਹੈ ॥੧੯੮੪॥ ਤੇਈਸ ਛੋਹਨਿ ਤੇਈਸ ਬਾਰਿ ਅਯੋਧਨ ਤੇ ਪ੍ਰਭ ਐਸਹਿ ਮਾਰੇ ॥ ਬਾਜਿ ਘਨੇ ਗਜ ਪਤਿ ਹਨੇ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਨੇ ਬਿਪਤੇ ਕਰਿ ਡਾਰੇ ॥ ਏਕ ਹੀ ਬਾਨ ਲਗੇ ਹਰਿ ਕੋ ਜਮਧਾਮ ਸੋਊ ਤਜਿ ਦੇਹ ਪਧਾਰੇ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਕੀ ਜੀਤ ਭਈ ਅਰਿ ਤੇਈਸ ਬਾਰਨ ਐਸ ਈ ਹਾਰੇ ॥੧੯੮੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੇਵਨ ਜੋ ਉਸਤਤਿ ਕਰੀ ਪਾਛੇ ਕਹੀ ਸੁਨਾਇ ॥ ਕਥਾ ਸੁ ਆਗੈ ਹੋਇ ਹੈ ਕਹਿਹੌਂ ਵਹੀ ਬਨਾਇ ॥੧੯੮੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਉਤ ਭੂਪਤਿ ਹਾਰਿ ਗਯੋ ਗ੍ਰਿਹ ਕਉ ਰਨ ਜੀਤਿ ਇਤੈ ਹਰਿ ਜੀ ਗ੍ਰਿਹਿ ਆਯੋ ॥ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਕੋ ਜੁਹਾਰ ਕਿਯੋ ਪੁਨਿ ਭੂਪਤਿ ਕੇ ਸਿਰ ਛਤ੍ਰੁ ਤਨਾਯੋ ॥ ਬਾਹਰਿ ਆਇ ਗੁਨੀਨ ਸੁ ਦਾਨ ਦਿਯੋ ਤਿਨ ਇਉਂ ਜਸੁ ਭਾਖਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਮਹਾਂ ਰਨ ਧੀਰ ਬਡੋ ਅਰਿ ਜੀਤਿ ਭਲੋ ਜਸੁ ਪਾਯੋ ॥੧੯੮੭॥ ਅਉਰ ਜਿਤੀ ਪੁਰ ਨਾਰਿ ਹੁਤੀ

ਮਿਲਿ ਕੈ ਸਭ ਸ੍ਯਾਮ ਕੀ ਓਰ ਨਿਹਾਰੈਂ ॥ਭੂਖਨ ਅਉਰ ਜਿਤੋ ਧਨ ਹੈ ਪਟ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਊਪਰਿ ਵਾਰੈਂ ॥ ਬੀਰ ਬਡੋ ਅਰਿ ਜੀਤ ਲਯੋ ਰਨਿ ਯੋਂ ਹਸ ਕੈ ਸਭ ਬੈਨ ਉਚਾਰੈਂ ॥ ਸੁੰਦਰ ਤੈਸੋ ਈ ਪਉਰਖ ਮੈ ਕਹਿ ਇਉਂ ਸਭ ਸੋਕ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਡਾਰੈਂ ॥੧੯੮੮॥ ਹਸ ਕੈ ਪੁਰਿ ਨਾਰ ਮੁਰਾਰਿ ਨਿਹਾਰਿ ਸੁ ਬਾਤ ਕਹੈਂ ਕਛੁ ਨੈਨ ਨਚੈ ਕੈ ॥ ਜੀਤ ਫਿਰੇ ਰਨ ਧਾਮਹਿ ਕੋ ਸੰਗ ਬੈਰਨ ਕੇ ਬਹੁ ਜੁਝ ਮਚੈ ਕੈ ॥ ਏਈ ਸੁ ਬੈਨ ਕਹੈਂ ਹਰਿ ਸੋਂ ਤਬ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਕਛੁ ਸੰਕ ਨ ਕੈ ਕੈ ॥ ਰਾਧਿਕਾ ਸਾਥ ਹਸੋ ਪ੍ਰਭ ਜੈਸੁ ਸੁ ਤੈਸੁ ਹਸੋ ਹਮ ਓਰ ਚਿਤੈ ਕੈ ॥੧੯੮੯॥ ਯੌਂ ਜਬ ਬੈਨ ਕਹੇ ਪੁਰ ਬਾਸਿਨ ਤਉ ਹਸ ਕੈ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਨਿਹਾਰੇ ॥ ਚਾਰੁ ਚਿਤੌਨਿ ਸੋ ਹੇਰਿ ਤਿਨੈ ਮਨ ਕੇ ਸਭ ਸੋਕ ਸੰਤਾਪ ਬਿਡਾਰੇ ॥ ਪ੍ਰੇਮ ਛਕੀ ਤ੍ਰਿਯ ਭੂਮਿ ਕੇ ਊਪਰਿ ਝੂਮਿ ਗਿਰੀ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਉਚਾਰੇ ॥ ਭੌਂਹ ਕਮਾਨ ਸਮਾਨ ਮਨੋ ਦ੍ਰਿਗ ਸਾਇਕ ਯੋਂ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਮਾਰੇ ॥੧੯੯੦॥ ਉਤ ਸੰਕਤ ਹੁਇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਧਾਮ ਗਈ ਇਤ ਬੀਰ ਸਭਾ ਮਹਿ ਸ੍ਯਾਮ ਜੀ ਆਯੋ ॥ ਹੇਰ ਕੈ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥਹ ਭੂਪਤਿ ਦਉਰ ਕੈ ਪਾਇਨ ਸੀਸ ਲੁਡਾਯੋ ॥ ਆਦਰ ਸੋਂ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਨ੍ਰਿਪ ਲੈ ਸੁ ਸਿੰਘਾਸਨ ਤੀਰ ਬਿਠਾਯੋ ॥ ਬਾਰੁਨੀ ਲੈ ਰਸੁ ਆਗੇ ਧਰ੍ਯੋ ਤਿਹ ਪੇਖ ਕੈ ਸ੍ਯਾਮ ਮਹਾਂ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥੧੯੯੧॥ ਬਾਰਨਿ ਕੇ ਰਸ ਸੋਂ ਜਬ ਸੂਰ ਛਕੇ ਸਭ ਹੀ ਬਲਭਦ੍ਰ ਚਿਤਾਰ੍ਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਸਮਾਜ ਮੈ ਬਾਜਿ ਹਨੇ ਗਜਰਾਜ ਨ ਕੋਊ ਬਿਚਾਰ੍ਯੋ ॥ ਸੋ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਨ ਕਿਯੋ ਛਿਨ ਮੈ ਰਿਸ ਕੈ ਜਿਹ ਬਾਨ ਸੁ ਏਕ ਪ੍ਰਹਾਰ੍ਯੋ ॥ ਬੀਰਨ ਬੀਚ ਸਰਾਹਤ ਭਯੋ ਸੁ ਹਲੀ ਜੁਧੁ ਸ੍ਯਾਮ ਇਤੋ ਰਨ ਪਾਰ੍ਯੋ ॥੧੯੯੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਭਾ ਬੀਚ ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸਨ ਸੋਂ ਹਲੀ ਕਹੈ ਪੁਨਿ ਬੈਨ ॥ ਅਤਿ ਹੀ ਮਦਰਾ ਸੋਂ ਛਕੇ ਅਰੁਨ ਭਏ ਜੁਗ ਨੈਨ ॥੧੯੯੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਦੀਬੋ ਕਛੂ ਮਧ ਪੀਬੋ ਘਨੋ ਕਹਿ ਸੂਰਨ ਸੋਂ ਇਹ ਬੈਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਜੂਝਬੋ ਜੂਝ ਕੈ ਪ੍ਰਾਨ ਤਜੈਂ ਜੁਝਾਇਬੋ ਛਤ੍ਰਿਨ ਕੋ ਬਨਿ ਆਯੋ ॥ ਬਾਰੁਨੀ ਕਉ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਕਚੁ ਕੇ ਹਿਤ ਤੇ ਭ੍ਰਿਗੁਨੰਦ ਕਰਾਯੋ ॥ ਰਾਮ ਕਹੈ ਚਤੁਰਾਨਨਿ ਸੋ ਸੁ ਇਹੀ ਰਸ ਕਉ ਰਸ ਦੇਵਨ ਪਾਯੋ ॥੧੯੯੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜੈਸੇ ਸੁਖ ਹਰਿ ਜੂ ਕਿਯੇ ਤੈਸੇ ਕਰੇ ਨ ਅਉਰ ॥ ਐਸੋ ਅਰਿ ਜਿਤ ਇੰਦ੍ਰ ਸੇ ਰਹਤ ਸੂਰ ਨਿਤ ਪਉਰ ॥੧੯੯੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਰੀਝ ਕੈ ਦਾਨ ਦਿਯੋ ਜਿਨ ਕਉ ਤਿਨ ਮਾਗਨਿ ਕੋ ਨ ਕਹੂੰ ਮਨੁ ਕੀਨੋ ॥ ਕੋਪ ਨ ਕਾਹੂ ਸਿਉ ਬੈਨ ਕਹ੍ਯੋ ਜੁ ਪੈ ਭੂਲ ਭਰੀ ਚਿਤ ਕੈ ਹਸ ਦੀਨੋ ॥ ਦੰਡ ਨ ਕਾਹੂ ਲਯੋ ਜਨ ਤੇ ਖਲ

ਮਾਰਿ ਨ ਤਾ ਕੁ ਕਛੂ ਧਨੁ ਛੀਨੋ ॥ ਜੀਤ ਨ ਜਾਨ ਦਯੋ ਗ੍ਰਿਹ ਕਉ ਅਰਿ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਇਹੈ ਬ੍ਰਤ ਲੀਨੋ ॥੧੮੯੬॥ਜੋ ਭੂਅ ਕੋ ਨਲ ਰਾਜ ਭਏ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਸੁਖ ਹਾਥਿ ਨ ਆਯੋ ॥ ਜੋ ਸੁਖ ਭੂਮਿ ਨ ਪਾਯੋ ਤਬੈ ਮੁਰ ਮਾਰਿ ਜਬੈ ਜਮਧਾਮ ਪਠਾਯੋ ॥ ਜੋ ਹਰਿਨਾਕਸ ਭ੍ਰਾਤ ਸਮੇਤ ਭਯੋ ਸੁਪਨੇ ਪ੍ਰਿਥੁ ਨਾ ਦਰਸਾਯੋ ॥ ਸੋ ਸੁਖ ਕਾਨ੍ਹ ਕੀ ਜੀਤ ਭਏ ਅਪਨੇ ਚਿਤ ਮੈ ਪੁਹਮੀ ਅਤਿ ਪਾਯੋ ॥੧੮੯੭॥ ਜੋਰਿ ਘਟਾ ਘਨਘੋਰ ਘਨੈ ਸੁਰ ਗਾਜਤ ਹੈ ਕੋਊ ਅਉਰ ਨ ਗਾਜੈ ॥ ਆਯੁਧ ਸੂਰ ਸਜੈ ਅਪਨੇ ਕਰਿ ਆਨ ਨ ਆਯੁਧ ਅੰਗਹਿ ਸਾਜੈ ॥ ਦੁੰਦਭਿ ਦੁਆਰ ਬਜੈ ਪ੍ਰਭ ਕੇ ਬਿਨ ਬਜਾਹ ਨ ਕਾਹੂ ਕੈ ਦੁਆਰਹਿ ਬਾਜੈ ॥ ਪਾਪ ਨ ਹੋਤ ਕਹੂ ਪੁਰ ਮੈ ਜਿਤ ਹੀ ਕਿਤ ਧਰਮ ਹੀ ਧਰਮ ਬਿਰਾਜੈ ॥੧੮੯੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਜੁੱਧੁ ਜੋ ਹਉ ਕਹਜੋ ਅਤਿ ਹੀ ਸੰਗ ਸਨੇਹ ॥ ਜਿਹ ਲਾਲਚ ਇਹ ਮੈ ਰਚਜੋ ਮੋਹਿ ਵਹੈ ਬਰੁ ਦੇਹ ॥੧੮੯੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਹੇ ਰਵਿ ਹੇ ਸਸਿ ਹੇ ਕਰੁਨਾਨਿਧਿ ਮੇਰੀ ਅਬੈ ਬਿਨਤੀ ਸੁਨਿ ਲੀਜੈ॥ ਅਉਰ ਨ ਮਾਂਗਤ ਹਉਂ ਤੁਮ ਤੇ ਕਛੁ ਚਾਹਤ ਹਉ ਚਿਤ ਮੈ ਸੋਈ ਕੀਜੈ ॥ ਸਸਤ੍ਰਨ ਸਿਉਂ ਅਤਿ ਹੀ ਰਨ ਭੀਤਰਿ ਜੂਝ ਮਰੋਂ ਕਹਿ ਸਾਚ ਪਤੀਜੈ ॥ ਸੰਤ ਸਹਾਇ ਸਦਾ ਜਗ ਮਾਇ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ਸਜਾਮ ਇਹੈ ਬਰੁ ਦੀਜੈ॥੧੯੦੦॥ ਜਉ ਕਿਛੁ ਇੱਛ ਕਰੋਂ ਧਨ ਕੀ ਤਉ ਚਲਜੋ ਧਨ ਦੇਸਨ ਦੇਸ ਤੇ ਆਵੈ ॥ ਅਉ ਸਭ ਰਿੱਧਿਨ ਸਿੱਧਿਨ ਪੈ ਹਮਰੋ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਹਿਯਾ ਲਲਚਾਵੈ ॥ ਅਉਰ ਸੁਨੋ ਕਛੁ ਜੋਗ ਬਿਖੈ ਕਹਿ ਕਉਨ ਇਤੋ ਤਪ ਕੈ ਤਨੁ ਤਾਵੈ ॥ ਜੂਝਿ ਮਰੋਂ ਰਨ ਮੈ ਤਜਿ ਭੈ ਤੁਮ ਤੇ ਪ੍ਰਭ ਸਜਾਮ ਇਹੈ ਬਰੁ ਪਾਵੈ ॥੧੯੦੧॥ ਪੂਰ ਰਹਜੋ ਸਿਗਰੇ ਜਗ ਮੈ ਅਬ ਲਉ ਹਰਿ ਕੋ ਜਸੁ ਲੋਕ ਸੁ ਗਾਵੈ ॥ ਸਿੱਧ ਮੁਨੀਸ੍ਵਰ ਈਸ੍ਵਰ ਬ੍ਰਹਮ ਅਜੌਂ ਬਲਿ ਕੋ ਗੁਨ ਬਜਾਸ ਸੁਨਾਵੈ ॥ ਅਤ੍ਰਿ ਪਰਾਸੁਰ ਨਾਰਦ ਸਾਰਦ ਸ੍ਰੀ ਸੁਕ ਸੇਸ ਨ ਅੰਤਹ ਪਾਵੈ ॥ ਤਾ ਕੋ ਕਬਿੱਤਨ ਮੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹਜੋ ਕਹਿ ਕੈ ਕਬਿ ਕਉਨ ਰਿਝਾਵੈ॥੧੯੦੨॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਜੁੱਧੁ ਪ੍ਰਬੰਧੇ ਨ੍ਰਿਪ ਜਰਾਸਿੰਧ ਕੋ ਪਕਰ ਕਰਿ ਛੋਰ ਦੀਬੋ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥

ਅਥ ਕਾਲ ਜਮਨ ਕੋ ਲੇ ਜਰਾਸਿੰਧ ਫਿਰ ਆਏ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਭੂਪ ਸੁ ਦੁੱਖਜਤ ਹੁਇ ਅਤਿ ਹੀ ਅਪਨੇ ਲਿਖਿ ਮਿਤ੍ਰ

ਕਉ ਪਾਤੀ ਪਠਾਈ ॥ ਸੈਨ ਹਨਜੋ ਹਮਰੋ ਜਦੁਨੰਦਨ ਛੋਰ ਦਯੋ ਮੁਹਿ ਕੈ ਕਰੁਨਾਈ ॥ ਬਾਚਤ ਪਾਤੀ ਚੜ੍ਹੋ ਤੁਮਹੂ ਇਤ ਆਵਤ ਹਉ ਸਭ ਸੈਨ ਬੁਲਾਈ ॥ ਐਸਿ ਦਸਾ ਸੁਨਿ ਮਿਤ੍ਰਹ ਕੀ ਤਬ ਕੀਨਿ ਹੈ ਕਾਲਜਮੱਨ ਚੜ੍ਹਾਈ ॥੧੯੦੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸੈਨ ਕਿਯੋ ਇਕਠੋ ਅਪਨੋ ਜਿਹ ਸੈਨਹਿ ਕੋ ਕਛੁ ਪਾਰ ਨ ਪੱਯੈ ॥ ਬੋਲ ਉਠੇ ਕਈ ਕੋਟਿ ਬਲੀ ਜਬ ਏਕ ਕੋ ਲੈ ਕਰਿ ਨਾਮੁ ਬੁਲੱਯੈ ॥ ਦੁੰਦਭਿ ਕੋਟ ਬਜੈ ਤਿਨ ਕੀ ਧੁਨਿ ਸੋਂ ਤਿਨ ਕੀ ਧੁਨਿ ਨਾ ਸੁਨਿ ਪੱਯੈ ॥ ਐਸ ਕਹਾ ਸਭ ਹਜਾਂ ਨ ਟਿਕੋ ਪਲ ਸਜਾਮਹਿ ਸੋਂ ਚਲਿ ਜੁੱਧੁ ਮਚੱਯੈ ॥੧੯੦੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਾਲ ਜਮਨ ਆਯੋ ਪ੍ਰਬਲ ਏਤੋ ਸੈਨ ਬਢਾਇ ॥ ਬਨ ਪਤ੍ਰਨ ਕੋ ਗਨ ਸਕੈ ਉਨੈ ਨ ਗਨਿਬੋ ਜਾਇ ॥੧੯੦੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਡੇਰੋ ਪਰੈ ਤਿਨ ਕੋ ਜੁ ਜਹਾਂ ਲਘੁ ਘੋਰਨ ਕੀ ਨਦੀਆ ਉਠਿ ਧਾਵੈ ॥ ਤੇਜ ਚਲੇ ਹਹਰਾਟ ਕਿਯੇ ਅਤਿ ਹੀ ਚਿਤ ਸਤ੍ਰਨ ਕੇ ਡਰਪਾਵੈ ॥ ਪਾਰਸੀ ਬੋਲ ਮਲੇਛ ਕਹੈਂ ਰਨ ਤੇ ਟਰ ਕੈ ਪਗੁ ਏਕ ਨ ਆਵੈ ॥ ਸਜਾਮ ਜੂ ਕੋ ਟੂਕ ਹੇਰਿ ਕਹੈਂ ਸਰ ਏਕ ਹੀ ਸਉ ਜਮਲੋਕ ਪਠਾਵੈ ॥੧੯੦੬॥ ਅਗਨੇ ਇਤ ਕੋਪਿ ਮਲੇਛ ਚੜ੍ਹੇ ਉਤ ਸਿੰਧਜਰਾ ਬਹੁ ਲੈ ਦਲ ਆਯੋ ॥ ਪਤ੍ਰ ਸਕੈ ਬਨ ਕੈ ਗਨ ਕੈ ਕੋਊ ਜਾ ਤਿਨ ਕੋ ਕਛੁ ਪਾਰ ਨ ਪਾਯੋ ॥ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਬਾਰੁਨਿ ਪੀਤੁ ਹੁਤੋ ਤਹ ਹੀ ਤਿਨ ਦੂਤਨ ਜਾਇ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਅਉਰ ਜੁ ਹ੍ਵੈ ਡਰੁ ਪ੍ਰਾਨ ਤਜੈ ਇਤ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਮਹਾਂ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥੧੯੦੭॥ ਇਤ ਕੋਪਿ ਮਲੇਛ ਚੜ੍ਹੇ ਅਗਨੇ ਉਤ ਆਯੋ ਲੈ ਸਿੰਧਜਰਾ ਦਲ ਭਾਰੋ ॥ ਆਵਤ ਹੈ ਗਜਰਾਜ ਬਨੇ ਮਨੁ ਆਵਤ ਹੈ ਉਮਡਜੋ ਘਨ ਕਾਰੋ ॥ ਸਜਾਮ ਹਲੀ ਮਥੁਰਾ ਹੀ ਕੇ ਭੀਤਰਿ ਘੇਰ ਲਏ ਜਸ ਸਜਾਮ ਉਚਾਰੋ ॥ ਸੇਰ ਬਡੇ ਦੋਊ ਘੇਰ ਲਏ ਬਹੁ ਬੀਰਨ ਕੋ ਮਨੁ ਕੈ ਕਰਿ ਬਾਰੋ ॥੧੯੦੮॥ ਕਾਨ੍ਹ ਹਲੀ ਸਭ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਕ੍ਰੋਧ ਘਨੋ ਚਿਤ ਬੀਚ ਬਿਚਾਰਜੋ ॥ ਸੈਨ ਮਲੇਛਨ ਕੋ ਜਹ ਥੋ ਤਿਹ ਓਰ ਹੀ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਪਗੁ ਧਾਰਜੋ ॥ ਪ੍ਰਾਨ ਕਿਯੇ ਬਿਨ ਬੀਰ ਘਨੇ ਘਨ ਘਾਇਲ ਕੈ ਘਨ ਸੂਰਨ ਡਾਰਜੋ ॥ ਨੈਕ ਸੰਭਾਰ ਰਹੀ ਨ ਤਿਨੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੋਂ ਸਜਾਮ ਜੂ ਯੌਂ ਦਲ ਮਾਰਜੋ ॥੧੯੦੯॥ ਏਕ ਪਰੇ ਭਟ ਘਾਇਲ ਹ੍ਵੈ ਧਰ ਏਕ ਪਰੇ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਨਹਿ ਮਾਰੇ ॥ ਪਾਇ ਪਰੇ ਤਿਨ ਕੇ ਸੁ ਕਟੇ ਕਹੂੰ ਹਾਥ ਪਰੇ ਤਿਨ ਕੇ ਕਹੂੰ ਡਾਰੇ ॥ ਏਕ ਸੁ ਸੰਕਤ ਹੁਇ ਭਟਵਾ ਤਜਿ ਤਉਨ ਸਮੈ ਰਨ ਭੂਮਿ ਸਿਧਾਰੇ ॥ ਐਸ ਸੁ ਜੀਤ ਭਈ ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਜੁ ਮਲੇਛ ਹੁਤੇ ਸਭ ਯਾ ਬਿਧਿ ਹਾਰੇ ॥੧੯੧੦॥ ਵਾਹਦ ਖਾਂ ਫਰਜੁੱਲਹ ਖਾਂ ਬਰਬੀਰ ਨਿਜਾਬਤ

ਖਾਂ ਹਰਿ ਮਾਰਯੋ ॥ ਜਾਹਦ ਖਾਂ ਲਤਫੁੱਲਹ ਖਾਂ ਇਨਹੂੰ ਕਰਿ ਖੰਡਨ ਖੰਡਹਿ ਡਾਰਯੋ ॥ ਹਿੰਮਤ ਖਾਂ ਪੁਨਿ ਜਾਫਰ ਖਾਂ ਇਨ ਹੂੰ ਮੁਸਲੀ ਜੁ ਗਦਾ ਸੋਂ ਪ੍ਰਹਾਰਯੋ ॥ ਐਸੁ ਸੁ ਜੀਤ ਭਈ ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਸਭ ਸੈਨ ਮਲੇਛਨ ਕੋ ਇਮ ਹਾਰਯੋ ॥੧੯੧੧॥ ਏ ਉਮਰਾਵ ਹਨੇ ਜਦੁਨੰਦਨ ਅਉਰ ਘਨੋ ਰਿਸ ਸੋਂ ਦਲ ਘਾਯੋ ॥ ਜੋ ਇਨ ਊਪਰਿ ਆਵਤ ਭਯੋ ਗ੍ਰਹਿ ਕੋ ਸੋਈ ਜੀਵਤ ਜਾਨਿ ਨ ਪਾਯੋ ॥ ਜੈਸੇ ਮਧਿਆਨ ਕੋ ਸੂਰ ਦਿਪੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੋ ਕ੍ਰੁੱਧ ਕੈ ਤੇਜ ਬਢਾਯੋ ॥ ਭਾਜ ਮਲੇਛਨ ਕੇ ਗਨ ਗੇ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਸਾਮੁਹਿ ਏਕ ਨ ਆਯੋ ॥੧੯੧੨॥ ਐਸੁ ਸੁ ਜੁੱਧੁ ਕਿਯੋ ਨੰਦ ਨੰਦਨ ਯਾ ਸੰਗ ਜੂਝਕੁ ਏਕ ਨ ਆਯੋ ॥ ਹੇਰਿ ਦਸਾ ਤਿਹ ਕਾਲਜਮੰਨ ਕਰੋਰ ਕਈ ਦਲ ਅਉਰ ਪਠਾਯੋ ॥ ਸੋਊ ਮਹੂਰਤ ਦੁਇਕ ਭਿਰਯੋ ਨ ਟਿਕਯੋ ਫਿਰ ਅੰਤਕ ਧਾਮ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਰੀਝ ਰਹੇ ਸਭ ਦੇਵ ਕਹੈਂ ਇਵ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਭਲੋ ਰਨ ਪਾਯੋ ॥੧੯੧੩॥ ਕ੍ਰੋਧ ਭਰੇ ਰਨ ਭੂਮਿ ਬਿਖੈ ਇਕ ਜਾਦਵ ਸਸਤ੍ਰਨ ਕੋ ਗਹਿ ਕੈ ॥ ਬਲ ਆਪ ਬਰਾਬਰ ਸੂਰ ਨਿਹਾਰ ਕੈ ਜੂਝ ਕੋ ਜਾਤਿ ਤਹਾਂ ਚਹਿ ਕੈ ॥ ਕਰਿ ਕੋਪ ਭਿਰੇ ਨ ਟਰੇ ਤਹ ਤੇ ਦੋਊ ਮਾਰਹਿ ਮਾਰ ਬਲੀ ਕਹਿ ਕੈ ॥ ਸਿਰ ਲਾਗਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਪਰੈਂ ਕਟਿ ਕੈ ਤਨ ਭੀ ਗਿਰ ਨੈਕੁ ਖਰੇ ਰਹਿ ਕੈ ॥੧੯੧੪॥ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਕੋ ਬੀਚ ਅਯੋਧਨ ਕੇ ਸੰਗਿ ਸਸਤ੍ਰਨ ਕੈ ਜਬ ਜੁੱਧ ਮਚਯੋ ॥ ਭਟਵਾਨ ਕੇ ਲਾਲ ਭਏ ਪਟਵਾ ਬ੍ਰਹਮਾ ਮਨੁ ਆਰੁਣ ਲੋਕ ਰਚਯੋ ॥ ਅਉਰ ਨਿਹਾਰਿ ਭਯੋ ਅਤਿ ਆਹਵ ਖੋਲ੍ਹਿ ਜਟਾ ਸਭ ਈਸ ਨਚਯੋ ॥ ਪੁਨਿ ਵੈ ਸਭ ਸੈਨ ਮਲੇਛਨ ਤੇ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਨਹਿ ਏਕ ਬਚਯੋ ॥੧੯੧੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਲਯਾਯੋ ਥੋ ਜੋ ਸੈਨ ਸੰਗਿ ਤਿਨ ਤੇ ਬਚਯੋ ਨ ਬੀਰ ॥ ਜੁਧੁ ਕਰਨ ਕੋ ਕਾਲਜਮਨ ਆਪ ਧਰਯੋ ਤਬ ਧੀਰ ॥੧੯੧੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੰਗ ਦਰਾਇਦ ਕਾਲਜਮੰਨ ਬੁਗੋਯਦ ਕੀ ਮਨ ਫੌਜ ਕੁਸਾਹਮ ॥ ਬਾ ਮਨ ਜੰਗ ਬੁਗੋ ਕੁਨ ਬਜਾ ਹਰਗਿਜ ਦਿਲ ਮੋ ਨ ਜਰਾ ਕੁਨ ਵਾਹਮ ॥ ਰੋਜ ਮਜਾਂ ਦੁਨੀਆ ਅਫਤਾਬਮ ਸਯਾਮ ਸਬੇ ਅਦਲੀ ਸਭ ਸਾਹਮ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਗੁਰੇਜੀ ਮਕੁਨ ਤੁ ਬਿਆ ਖੁਸ ਮਾ ਤੁ ਕੁਨੇਮ ਜਿ ਜੰਗ ਗੁਆਹਮ ॥੧੯੧੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੌਂ ਸੁਨ ਕੈ ਤਿਹ ਕੀ ਬਤਿਯਾ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਤਾਹਿ ਕੀ ਓਰ ਸਿਧਾਰੇ ॥ ਕ੍ਰੋਧ ਬਢਾਇ ਚਿਤੈ ਤਿਹ ਕੋ ਅਗਨਾਯੁਧ ਲੈ ਤਿਹ ਊਪਰਿ ਝਾਰੇ ॥ ਸੂਤ ਹਨਯੋ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਤਿਹ ਕੋ ਫਿਰ ਕੈ ਤਿਹ ਕੇ ਹਯ ਚਾਰਹਿ ਮਾਰੇ ॥ ਅਉਰ ਜਿਤੇ ਬਿਬਿਧਾਸਤ੍ਰ ਹੁਤੇ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਸਭ ਹੀ ਕਟਿ ਡਾਰੇ ॥੧੯੧੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜੋ

ਮਲੇਛ ਰਿਸਿ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰੇ ॥ ਸੋ ਕਟਿ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥਹਿ ਡਾਰੇ ॥ ਆਯੋ ਭਿਰਨ ਇਹੀ ਬਲ ਕਹ੍ਯੋ ॥ ਜਬ ਅਰਿ ਪਾਇ ਪਿਆਦਾ ਰਹ੍ਯੋ ॥੧੯੧੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਿਚਾਰ ਕਿਯੋ ਚਿਤ ਮੈ ਭਈ ਸੋ ਨ ਮਲੇਛ ਸੋਂ ਮੁਸਟ ਲਰੈ ਹੈਂ ॥ ਤਉ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਹਮਰੇ ਸਭ ਹੀ ਤਨ ਕੋ ਅਪਵਿਤ੍ਰ ਕਰੈ ਹੈਂ ॥ ਆਯੁਧ ਕਉਚ ਸਜੈ ਤਨ ਮੈ ਸਭ ਸੈਨ ਜੁਰੈ ਮੁਹਿ ਨਾਇ ਬਧੈ ਹੈਂ ॥ ਜੋ ਇਹ ਕੋ ਸਿਰ ਕਾਟਤ ਹੌਂ ਤੁ ਨਿਰਸਤ੍ਰ ਭਯੋ ਹਮਰੋ ਬਲੁ ਜੈ ਹੈ ॥੧੯੨੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਏਕ ਬਿਚਾਰ ਕਿਯੋ ਚਿਤ ਮੈ ਭਜਹੌਂ ਇਹ ਤੇ ਇਹ ਪਾਛੇ ਪਰੈ ਹੌਂ ॥ ਜੈਹੋਂ ਹਉਂ ਥੋਰੇ ਈ ਬੀਚ ਚਲ੍ਯੋ ਤਨ ਭੇਟਨ ਯਾਹ ਮਲੇਛ ਨ ਦੈਹੌਂ ॥ ਸੋਵਤ ਹੈ ਮੁਚਕੰਦ ਜਹਾਂ ਧਸਿ ਵਾਹਿ ਗੁਫਾ ਮਹਿ ਜਾਇ ਜਗੈਹੌਂ ॥ ਜੈਹੋਂ ਬਚਾਇ ਮੈ ਆਪਨ ਕੋ ਤਿਹ ਡੀਠਹ ਸੋ ਇਹ ਕੋ ਜਰਵੈਹੌਂ ॥੧੯੨੧॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਤਉ ਇਹ ਸ੍ਵਰਗਹਿ ਜਾਇ ਜਉ ਇਹ ਰਨ ਭੀਤਰਿ ਹਨਉ ॥ ਅਗਨਿ ਭਏ ਜਰਵਾਇ ਖ੍ਵੈਹੋਂ ਧਰਮ ਮਲੇਛ ਕੋ ॥੧੯੨੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਛੋਰ ਕੈ ਸ੍ਯੰਦਨ ਸਸਤ੍ਰਨ ਤ੍ਯਾਗ ਕੈ ਕਾਨ੍ਹ ਭਜ੍ਯੋ ਜਨੁ ਤ੍ਰਾਸ ਬਢਾਯੋ ॥ ਵਾਹਿ ਲਖ੍ਯੋ ਕਿ ਭਜ੍ਯੋ ਮੁਹਿ ਤੇ ਮਥੁਰਾ ਹੂ ਕੇ ਨਾਇਕ ਹ੍ਵੈ ਕਹਿ ਧਾਯੋ ॥ ਸੋਵਤ ਥੋ ਮੁਚਕੰਦ ਜਹਾਂ ਸੁ ਤਹਾਂ ਹੀ ਗਯੋ ਤਿਹ ਜਾਇ ਜਗਾਯੋ ॥ ਆਪ ਬਚਾਇ ਗਯੋ ਤਨ ਕੋ ਇਹ ਆਵਤ ਥੋ ਇਹ ਕੋ ਜਰਵਾਯੋ ॥੧੯੨੩॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਆਪਨ ਕੋ ਬਚਵਾਇ ਗਯੋ ਕਾਨ੍ਹ ਮੁਚਕੰਦ ਤੇ ॥ ਤਜੀ ਨੀਦ ਤਿਹ ਰਾਇ ਹੇਰਤ ਭਸਮ ਮਲੇਛ ਭ੍ਯੋ ॥੧੯੨੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਰਿ ਛਾਰ ਮਲੇਛ ਭਯੋ ਜਬ ਹੀ ਮੁਚਕੰਦ ਪੈ ਤਉ ਬ੍ਰਿਜ ਭੂਖਨ ਆਯੋ ॥ ਆਵਤ ਹੀ ਤਿਹ ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਹੇਰ ਕੈ ਪਾਇਨ ਊਪਰਿ ਸੀਸ ਝੁਕਾਯੋ ॥ ਅਉਰ ਜਿਤੋ ਦੁਖ ਥੋ ਤਿਹ ਕੋ ਹਰਿ ਬਾਤਨ ਸੋਂ ਤਿਹ ਤਾਪ ਬੁਝਾਯੋ ॥ ਐਸ ਸਮੋਧ ਕੈ ਤਾ ਤਿਹ ਜਾਰ ਕੈ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਡੇਰਨ ਆਯੋ ॥੧੯੨੫॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਕਾਲਜਮਨ ਬਧਹਿ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥

ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਉ ਲਗਿ ਡੇਰਨ ਆਵਤ ਥੋ ਤਬ ਲਉ ਇਕਿ ਆਇ ਸੰਦੇਸ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਧਾਮ ਚਲੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕਹਾਂ ਤੁਮ ਪੈ ਸਜਿ ਸੈਨ ਜਰਾਸਿੰਧ ਆਯੋ ॥ ਯੋਂ ਸੁਨ ਕੈ ਬਤਿਯਾ ਤਿਹ ਕੀ ਮਨ ਮੈ ਭਟ ਅਉਰਨ ਤ੍ਰਾਸ ਬਢਾਯੋ ॥ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਜਦੁਬੀਰ ਹਲੀ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਆਪਨ ਮੈ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥੧੯੨੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਏਈ ਬਾਤੈਂ ਕਰਤ ਭਟ

ਨਿਜ ਪੁਰ ਪਹੁਚੇ ਆਇ ॥ ਭੂਪ ਬੈਠਿ ਬੁਧਿਵੰਤ ਸਭ ਅਪਨੇ ਲਿਯੇ ਬੁਲਾਇ ॥੧੯੨੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੋਰਿ ਘਨੋ ਦਲੁ ਸਿੰਧਜਰਾ ਨ੍ਰਿਪ ਆਯੋ ਹੈ ਕੋਪਿ ਅਬੈ ਕਹਿ ਕੱਯੈ ॥ ਸੈਨ ਘਨੋ ਇਹ ਕੇ ਸੰਗਿ ਹੈ ਜੋ ਪੈ ਜੁਧੁ ਕਰੈ ਨਹਿ ਜਾਤ ਬਚੱਯੈ ॥ ਕੈ ਇਹ ਕੋ ਸਭ ਜਾਇ ਮਿਲੈ ਪੁਰ ਛਾਡ ਨਹੀ ਅਨਤੈ ਕਉ ਸਿਧੱਯੈ ॥ ਬਾਤ ਕੁਪੇਚ ਬਨੀ ਸਭ ਹੀ ਇਨ ਬਾਤਨ ਤੇ ਧੌਂ ਕਹਾ ਅਬ ਕੱਯੈ ॥੧੯੨੮॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਕੀਨੋ ਇਹੈ ਬਿਚਾਰ ਪੁਰ ਤਜਿ ਕੈ ਅਨਤੈ ਬਸਹਿ ॥ ਨਾ ਤਰ ਡਾਰੈ ਮਾਰ ਜਰਾਸਿੰਧ ਭੂਪਤਿ ਪ੍ਰਬਲ ॥੧੯੨੯॥ ਕੀਜੈ ਸੋਊ ਬਿਚਾਰ ਜੋ ਭਾਵੈ ਸਭ ਜਨਨ ਮਨ ॥ ਅਪਨੇ ਚਿਤਹ ਬਿਚਾਰ ਬਾਤ ਨ ਕੀਜੈ ਠਾਨਿ ਹਠ ॥੧੯੩੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਤਜਿ ਕੈ ਮਥੁਰਾ ਸੁਨ ਕੈ ਇਹ ਸਤ੍ਰ ਸੁ ਲੈ ਕੇ ਕੁਟੰਬਨ ਜਾਦੁ ਪਰਾਏ ॥ ਏਕ ਬਡੋ ਗਿਰਿ ਥੋ ਤਿਹ ਭੀਤਰਿ ਨੈਕੁ ਟਿਕੇ ਚਿਤ ਮੈ ਸੁਖ ਪਾਏ ॥ ਘੇਰਤ ਭਯੋ ਨਗ ਸਿੰਧਜਰਾ ਤਿਹ ਕੀ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਸੁਨਾਏ ॥ ਪਾਤਨ ਕੇ ਜਨੁ ਭੱਛਨ ਕਉ ਭਟਵਾ ਨਹਿ ਬਾਂਦਰ ਹੀ ਮਿਲਿ ਆਏ ॥੧੯੩੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਰਾਸਿੰਧ ਤਬ ਮੰਤ੍ਰਿਯਨ ਸੰਗਿ ਯੋਂ ਕਹ੍ਯੋ ਸੁਨਾਇ ॥ ਨਗ ਭਾਰੀ ਇਹ ਸੈਨ ਤੇ ਨੈਕੁ ਨ ਸੋਧ੍ਯੋ ਜਾਇ ॥੧੯੩੨॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਦੀਜੈ ਆਗ ਲਗਾਇ ਦਸੋ ਦਿਸਾ ਤੇ ਘੇਰਿ ਗਿਰਿ ॥ ਆਪਨ ਹੀ ਜਰ ਜਾਇ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੁਟੰਬ ਸਨਿ ॥੧੯੩੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਘੇਰਿ ਦਸੋ ਦਿਸ ਤੇ ਗਿਰਿ ਕਉ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਦਈ ਆਗ ਲਗਾਈ ॥ ਤੈਸਹਿ ਪਉਨ ਪ੍ਰਚੰਡ ਬਹ੍ਯੋ ਤਿਹ ਪਉਨ ਸੋਂ ਆਗ ਘਨੀ ਹਹਰਾਈ ॥ ਜੀਵ ਬਡੇ ਤ੍ਰਿਨ ਰੂਖ ਘਨੇ ਛਿਨ ਬੀਚ ਦਏ ਫੁਨਿ ਤਾਹਿ ਜਰਾਈ ॥ ਤਉਨ ਘਰੀ ਤਿਨ ਲੋਗਨ ਪੈ ਫੁਨਿ ਹੋਤ ਭਈ ਅਤਿ ਹੀ ਦੁਖਦਾਈ ॥੧੯੩੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜੀਵ ਮਨੁੱਛ ਜਰੇ ਤ੍ਰਿਨ ਜਬੈ ॥ ਸੰਕਾ ਕਰਤ ਭਏ ਭਟ ਤਬੈ ॥ ਮਿਲਿ ਸਭ ਹੀ ਜਦੁਪਤਿ ਪਹਿ ਆਏ ॥ ਦੀਨ ਭਾਂਤਿ ਹੁਇ ਅਤਿ ਘਿਘਿਆਏ ॥੧੯੩੫॥ ਸਭ ਜਾਦੋ ਬਾਚ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਹਮਰੀ ਰੱਛਾ ਕੀਜੈ ॥ ਜੀਵ ਰਾਖ ਇਨ ਸਭ ਕੋ ਲੀਜੈ ॥ ਆਪਹਿ ਕੋਊ ਉਪਾਵ ਬਤੱਯੈ ॥ ਕੈ ਭਜਿਯੈ ਕੈ ਜੂਝਿ ਮਰੱਯੈ ॥੧੯੩੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਤਿਨ ਕੀ ਬਤਿਯਾ ਸੁਨ ਕੈ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਗਿਰਿ ਕਉ ਸੰਗਿ ਪਾਇਨ ਕੇ ਮਸਕ੍ਯੋ ॥ ਨ ਸਕ੍ਯੋ ਸਹ ਭਾਰ ਸੁ ਤਾ ਪਗ ਕੋ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਜਲ ਲਉ ਧਸਕ੍ਯੋ ॥ ਉਸਕ੍ਯੋ ਗਿਰਿ ਊਰਧ ਕੋ ਧਸ ਕੈ ਕੋਊ ਪਾਵਕ ਜੀਵ ਜਰਾ ਨ ਸਕ੍ਯੋ ॥ ਜਦੁਬੀਰ ਹਲੀ ਤਿਹ ਸੈਨ ਮੈ ਕੂਦ ਪਰੇ ਨ ਹਿਯਾ ਤਿਨ ਕੌ ਕਸਕ੍ਯੋ ॥੧੯੩੭॥ ਏਕਹਿ

ਹਾਥ ਗਦਾ ਗਹਿ ਸ੍ਯਾਮ ਜੂ ਭੂਪਤਿ ਕੇ ਬਹੁਤੇ ਭਟ ਮਾਰੇ ॥ ਅਉਰ ਘਨੇ ਅਸਵਾਰ ਹਨੇ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਨ ਘਨੇ ਗਜਿ ਕੈ ਭੂਅ ਪਾਰੇ ॥ ਪਾਇਨ ਪੰਤ ਹਨੈ ਅਗਨੇ ਰਥ ਤੋਰਿ ਰਥੀ ਬਿਰਥੀ ਕਰਿ ਡਾਰੇ ॥ ਜੀਤ ਭਈ ਜਦੁਬੀਰ ਕੀ ਯੋਂ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਸਭ ਯੋਂ ਅਰਿ ਹਾਰੇ ॥੧੯੩੮॥ ਜੋ ਭਟ ਸ੍ਯਾਮ ਸੋਂ ਜੂਝ ਕੋ ਆਵਤ ਜੂਝਤ ਹੈਂ ਸੁ ਲਗੇ ਭਟ ਭੀਰਨ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕੇ ਤੇਜ ਕੇ ਅਗ੍ਰ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਧਰੈ ਕੋਊ ਧੀਰ ਨ ॥ ਭੂਪਤਿ ਦੇਖਿ ਦਸਾ ਤਿਨ ਕੀ ਸੁ ਕਹਿਓ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਭਯੋ ਅਤਿ ਹੀ ਰਨ ॥ ਮਾਨੁ ਤੰਬੋਲਿ ਹੀ ਕੀ ਸਮ ਹ੍ਵੈ ਨ੍ਰਿਪ ਫੇਰਤ ਪਾਨਨ ਕੀ ਜਿਮ ਬੀਰਨ ॥੧੯੩੯॥ ਇਤ ਕੋਪ ਗਦਾ ਗਹਿ ਕੈ ਮੁਸਲੀਧਰ ਸਤ੍ਰੁਨ ਸੈਨ ਭਲੇ ਝਕਝੋਰਯੋ ॥ ਜੋ ਭਟ ਆਇ ਭਿਰੇ ਸਮੁਹੇ ਤਿਹ ਏਕ ਚਪੇਟਹਿ ਸੋਂ ਸਿਰ ਤੋਰਯੋ ॥ ਅਉਰ ਜਿਤੀ ਚਤੁਰੰਗ ਚਮੂੰ ਤਿਨ ਕੋ ਮੁਖ ਐਸਹਿ ਭਾਂਤਿ ਸੁ ਮੋਰਯੋ ॥ ਜੀਤ ਲਏ ਸਭ ਹੀ ਅਰਿਵਾ ਤਿਨ ਤੇ ਅਜਿਤਯੋ ਭਟ ਏਕ ਨ ਛੋਰਯੋ ॥੧੯੪੦॥ ਕਾਨ੍ਹ ਹਲੀ ਮਿਲਿ ਭ੍ਰਾਤ ਦੁਹੂੰ ਜਬ ਸੈਨ ਸਭੈ ਤਿਹ ਭੂਪ ਕੋ ਮਾਰਯੋ ॥ ਸੋ ਕੋਊ ਜੀਤ ਬਚ੍ਯੋ ਤਿਹ ਤੇ ਜਿਨਿ ਦਾਂਤਨ ਘਾਸ ਗਹਿਓ ਬਲੁ ਹਾਰਯੋ ॥ ਐਸੀ ਦਸਾ ਜਬ ਭੀ ਦਲ ਕੀ ਤਬ ਭੂਪਤਿ ਆਪਨਿ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਜੀਤ ਅਉ ਜੀਵ ਕੀ ਆਸ ਤਜੀ ਹਠ ਠਾਨਤ ਭਯੋ ਪੁਰਖੱਤ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥੧੯੪੧॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਦੀਨੀ ਗਦਾ ਚਲਾਇ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਪਤਿ ਨ੍ਰਿਪ ਹੇਰ ਕੈ ॥ ਸੂਤਹਿ ਦਯੋ ਗਿਰਾਇ ਅਸ੍ਵ ਚਾਰਿ ਸੰਗ ਹੀ ਹਨੇ ॥੧੯੪੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪਾਵ ਪਿਆਦਾ ਭੂਪ ਭਜੋ ਅਉਰ ਗਦਾ ਤਬ ਝਾਰਿ ॥ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਸੰਗ ਏਕ ਹੀ ਘਾਇ ਭਯੋ ਬਿਸੰਭਾਰਿ ॥੧੯੪੩॥ ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥ ਜਬ ਸਿੰਧਜਰਾ ਬਿਸੰਭਾਰ ਭਯੋ ॥ ਗਹਿ ਕੈ ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਘਨ ਸ੍ਯਾਮ ਲਯੋ ॥ ਗਹਿ ਕੈ ਤਿਹ ਕੌ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹ੍ਯੋ ॥ ਪੁਰਖੱਤ ਇਹੀ ਜੜ ਜੁਧੁ ਚਹ੍ਯੋ ॥੧੯੪੪॥ ਹਲੀ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਸੋਂ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਾਟਤ ਹੋਂ ਅਬ ਸੀਸ ਇਹ ਮੁਸਲੀਧਰ ਕਹ੍ਯੋ ਆਇ ॥ ਜੋ ਜੀਵਤ ਇਹ ਛਾਡਿਹੋਂ ਤਉ ਇਹ ਰਾਰ ਮਚਾਇ ॥੧੯੪੫॥ ਜਰਾਸਿੰਧ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸੁਧਿ ਲੈ ਤਬ ਭੂਪ ਡਰਾਤੁਰ ਹ੍ਵੈ ਤਜਿ ਸਸਤ੍ਰਨ ਸ੍ਯਾਮ ਕੇ ਪਾਇ ਪਰ੍ਯੋ ॥ ਬਧ ਮੋਰੁ ਕਰੋ ਨ ਅਬੈ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਨ ਲਹਿਓ ਤੁਮਰੋ ਬਲ ਭੂਲ ਪਰ੍ਯੋ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਭਯੋ ਘਿਘਜਾਤ ਘਨੋ ਨ੍ਰਿਪ ਤ੍ਰੈ ਸਰਨਾਗਤਿ ਐਸ ਰਰ੍ਯੋ ॥ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਇਹ ਭੂਪ ਕੀ ਦੇਖਿ ਦਸਾ ਕਰੁਨਾਨਿਧਿ ਲਾਜ ਭਰ੍ਯੋ ॥੧੯੪੬॥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਬਾਚ ਹਲੀ ਸੋਂ ॥ ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥ ਇਹ ਦੈ ਰੇ ਹਲੀ

ਕਹ੍ਯੋ ਛੋਰ ਅਬੈ ॥ ਮਨ ਤੇ ਤਜਿ ਕ੍ਰੋਧ ਕੀ ਬਾਤ ਸਬੈ ॥ ਕਹਿਓ ਕਿਉ ਹਮ ਸੋਂ ਇਹ ਜੂਝ ਚਹ੍ਯੋ ॥ ਤਬ ਯੋਂ ਹਸਿ ਕੈ ਜਦੁਰਾਇ ਕਹ੍ਯੋ ॥੧੯੪੭॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਬਡੋ ਸਤ੍ਰ ਜੋ ਹੋਹਿ ਤਜਿ ਸਸਤ੍ਰਨ ਪਾਇਨ ਪਰੈ ॥ ਨੈਕੁ ਨ ਕਰਿ ਚਿਤ ਰੋਹਿ ਬਡੇ ਨ ਬਧ ਤਾ ਕੋ ਕਰਤ ॥੧੯੪੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਰਾਸਿੰਧ ਕੋ ਛੋਰਿ ਪ੍ਰਭ ਕਹ੍ਯੋ ਕਹਾ ਸੁਨਿ ਲੇਹੁ ॥ ਜੋ ਬਤਿਯਾ ਤੁਹਿ ਸੋਂ ਕਹੋਂ ਤੁਮ ਤਿਨ ਸੋਂ ਚਿਤੁ ਦੇਹੁ ॥੧੯੪੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਰੇ ਨ੍ਰਿਪ ਨਿਆਇ ਸਦਾ ਕਰੀਓ ਦੁਖਦੈ ਕੁਨਜਾਯ ਅਨਾਥ ਨ ਦੀਜੋ ॥ ਅਉਰ ਜਿਤੇ ਜਨ ਹੈ ਤਿਨ ਦੈ ਕਛੁ ਕੈ ਕੈ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸਭ ਤੇ ਜਸੁ ਲੀਜੋ ॥ ਬਿੱਪਨ ਸੇਵ ਸਦਾ ਕਰਿਯੋ ਦਗ ਬਾਜਨ ਜੀਵਤ ਜਾਨ ਨ ਦੀਜੋ ॥ ਯੌਂ ਹਮ ਸੋਂ ਸੰਗ ਛਤ੍ਰਨਿ ਕੇ ਕਬਹੂ ਰਿਸ ਮਾਂਡ ਕੈ ਜੁੱਧ ਨ ਕੀਜੋ ॥੧੯੫੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਰਾਸਿੰਧ ਸਿਰ ਨਾਇ ਕੈ ਧਾਮ ਗਯੋ ਪਛੁਤਾਇ ॥ ਇਤ ਗ੍ਰਿਹਿ ਆਏ ਸਜਾਮ ਜੂ ਹਰਖ ਹਿਯੇ ਹੁਲਸਾਇ ॥੧੯੫੧॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਜਰਾਸਿੰਧ ਪਕਰ ਕੈ ਛੋਰਬੋ
ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਸੁਨਤ ਜੀਤ ਫੂਲੇ ਸਭ ਆਵਹਿ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਛੋਰ੍ਯੋ ਸੁਨਿ ਸੀਸੁ ਢੁਰਾਵਹਿ ॥ ਯਾ ਤੇ ਹਿਯਾਉ ਸਭਨ ਕਾ ਡਰ੍ਯੋ ॥ ਕਹਤ ਸਜਾਮ ਘਟ ਕਾਰਜ ਕਰ੍ਯੋ ॥੧੯੫੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾਰਜ ਕਿਯੋ ਲਰਕਾ ਹੂੰ ਕੋ ਸਜਾਮ ਜੀ ਐਸੁ ਬਲੀ ਤੁਮਰੇ ਕਰ ਆਯੋ ॥ ਛੋਰ ਦਯੋ ਕਰ ਕੈ ਕਰੁਨਾ ਤਿਨ ਕਾਢਿ ਦਯੋ ਪੁਰ ਤੇ ਫਲ ਪਾਯੋ ॥ ਐਸੁ ਅਜਾਨ ਨ ਕਾਮ ਕਰੈ ਜੁ ਕਿਯੋ ਹਰਿ ਤੈਂ ਕਹਿ ਸੀਸੁ ਢੁਰਾਯੋ ॥ ਛਾਡ ਦਯੋ ਨਹਿ ਜੀਤ ਅਬੈ ਅਰਿ ਅਉਰ ਚਮੂੰ ਬਹੁ ਲੈਨ ਪਠਾਯੋ ॥੧੯੫੩॥ ਏਕ ਕਹੈਂ ਮਥੁਰਾ ਕੋ ਚਲੋ ਇਕ ਫੇਰਿ ਕਹੈਂ ਨ੍ਰਿਪ ਲੈ ਦਲ ਐਹੈ ॥ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਤਿਹ ਕੇ ਤਬ ਸੰਗ ਕਹੋ ਭਟ ਕਉਨ ਸੋਂ ਜੂਝ ਮਚੈਹੈ ॥ ਅਉਰ ਕਦਾਂਚ ਕੋਊ ਹਠ ਠਾਨ ਕੈ ਜਉ ਲਰਿ ਹੈ ਤਊ ਜੀਤ ਨ ਜੈਹੈ ॥ ਤਾ ਤੇ ਨ ਧਾਇ ਧਸੋ ਪੁਰ ਮੈ ਬਿਧਨਾ ਜੋਊ ਲੇਖ ਲਿਖਿਓ ਸੋਊ ਹ੍ਵੈ ਹੈ ॥੧੯੫੪॥ ਛਾਡਬੋ ਭੂਪਤਿ ਕੋ ਸੁਨ ਕੈ ਸਭਹੀ ਮਨਿ ਜਾਦਵ ਤ੍ਰਾਸ ਭਰੇ ॥ ਨਿਧਿ ਨੀਰ ਕੇ ਭੀਤਰਿ ਜਾਇ ਬਸੇ ਮੁਖ ਤੇ ਸਭ ਐਸਿ ਚਲੇ ਸੁ ਰਰੇ ॥ ਕਿਨਹੂੰ ਨਹੀ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਅਪੁਨੇ ਪੁਰ ਕੀ ਪੁਨਿ ਓਰ ਕਉ ਪਾਇ ਧਰੇ ॥ ਅਤਿ ਹੀ ਹੈਂ ਡਰੇ ਬਲਵੰਤ ਖਰੇ ਬਿਨ ਆਯੁਧ ਹੀ

ਸਭ ਮਾਰ ਮਰੇ ॥੧੯੫੫॥ ਸਿੰਧੁ ਪੈ ਜਾਇ ਖਰੇ ਭਏ ਸ੍ਯਾਮ ਜੂ ਸਿਧਹੂੰ ਤੇ ਸੁ ਕਿਛੂ ਕਰ ਚਾਹ੍ਯੋ ॥ ਛੋਰ ਕਹ੍ਯੋ ਭੂਅ ਛੋਰ ਦਈ ਤਨ ਕੈ ਧਨੁ ਕੌ ਜਿਹ ਲਉ ਸਰ ਬਾਹ੍ਯੋ ॥ ਕੰਚਨ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਕੈ ਦਿਯੇ ਤ੍ਯਾਰ ਭਲੇ ਕਿਨਹੂ ਤਿਨ ਕਉਨ ਅਚਾਹ੍ਯੋ ॥ ਐਸੇ ਕਹੈਂ ਸਭ ਹੀ ਅਪਨੇ ਮਨ ਤੈਂ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਸਭ ਕੋ ਦੁਖ ਦਾਹ੍ਯੋ ॥੧੯੫੬॥ ਜੋ ਸਨਕਾਦਿਕ ਕੈ ਰਹਿ ਸੇਵ ਘਨੀ ਤਿਨ ਕੇ ਹਰਿ ਹਾਥਿ ਨ ਆਏ ॥ ਪੂਜਤ ਹੈਂ ਬਹੁਤੇ ਹਿਤ ਕੈ ਤਿਨ ਕਉ ਪੁਨਿ ਪਾਹਨ ਮੈ ਸਚ ਪਾਏ ॥ ਅਉਰ ਘਨ੍ਯੋ ਮਿਲਿ ਬੇਦਨ ਕੇ ਮਤ ਮੈ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਠਹਰਾਏ ॥ ਤੇ ਕਹਿੰ ਈਹਾ ਹੀ ਹੈ ਪ੍ਰਭ ਜੀ ਜਬ ਕੰਚਨ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਸ੍ਯਾਮਿ ਬਨਾਏ ॥੧੯੫੭॥ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਸਭ ਸੂਰਨ ਸੋਂ ਮੁਸਕਾਇ ਹਲੀ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰ੍ਯੋ ॥ ਯਾ ਕੋ ਲਹ੍ਯੋ ਨ ਕਛੂ ਤੁਮ ਭੇਦ ਅਰੇ ਇਹ ਚਉਦਹ ਲੋਕ ਸਵਾਰ੍ਯੋ ॥ ਯਾਹਿ ਹਨ੍ਯੋ ਦਸਕੰਧ ਮੁਰਾਰਿ ਸੁਬਾਹੁ ਇਹੀ ਬਕ ਕੋ ਮੁਖ ਫਾਰ੍ਯੋ ॥ ਅਉਰ ਸੁਨੋ ਅਰਿ ਦਾਨਵ ਸੰਖ ਬਲੀ ਇਹ ਏਕ ਗਦਾਹਿ ਸੋਂ ਮਾਰ੍ਯੋ ॥੧੯੫੮॥ ਹਜਾਰਹਿ ਬਰਖ ਇਹੀ ਲਰ ਕੈ ਮਧੁ ਕੀਟਭ ਕੇ ਘਟ ਤੇ ਜੀਉ ਕਾਢ੍ਯੋ ॥ ਅਉਰ ਜਬੈ ਨਿਧਿਨੀਰ ਮਥਿਓ ਤਬ ਦੇਵਨ ਰੱਛ ਕਰੀ ਸੁਖ ਬਾਢ੍ਯੋ ॥ ਰਾਵਨ ਏਹਿ ਹਨਿਓ ਰਨ ਮੈ ਹਨ ਕੈ ਤਿਹ ਕੇ ਉਰ ਮੈ ਸਰ ਗਾਢ੍ਯੋ ॥ ਅਉਰ ਘਨੀ ਹਮ ਊਪਰਿ ਭੀਰ ਪਰੀ ਤੁ ਰਹਿਓ ਰਨ ਖੰਭ ਸੋਂ ਠਾਢ੍ਯੋ ॥੧੯੫੯॥ ਅਉਰ ਸੁਨੋ ਮਨ ਲਾਇ ਸਭੈ ਤੁਮਰੇ ਹਿਤ ਕੰਸ ਸੇ ਭੂਪ ਪਛਾਰੇ ॥ ਅਉਰ ਹਨੇ ਤਿਹ ਬਾਜਿ ਘਨੇ ਗਜ ਮਾਨਹੁ ਮੂਲ ਤੇ ਰੂਖ ਉਖਾਰੇ ॥ ਅਉਰ ਜਿਤੇ ਹਮ ਪੈ ਮਿਲਿ ਕੈ ਅਰਿ ਆਇ ਹੁਤੇ ਸੁ ਸਭੈ ਇਹ ਮਾਰੇ ॥ ਮਾਟੀ ਕੇ ਧਾਮ ਤੁਮੈ ਛਡਵਾਇ ਕੈ ਕੰਚਨ ਕੇ ਅਬ ਧਾਮ ਸਵਾਰੇ ॥੧੯੬੦॥ ਯੌਂ ਜਬ ਬੈਨ ਕਹੇ ਮੁਸਲੀਧਰ ਤਉ ਸਭ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਸਚੁ ਆਯੋ ॥ ਯਾਹਿ ਹਨਿਓ ਬਕ ਅਉਰ ਅਘਾਸੁਰ ਯਾਹਿ ਚੰਡੂਰ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਘਾਯੋ ॥ ਕੰਸ ਤੇ ਇੰਦ੍ਰ ਨ ਜੀਤ ਸਕਿਓ ਇਨ ਸੋ ਗਹਿ ਕੇਸਨ ਤੇ ਪਟਕਾਯੋ ॥ ਕੰਚਨ ਕੇ ਅਬ ਧਾਮ ਦਿਯੇ ਕਰਿ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਸਹੀ ਪ੍ਰਭ ਪਾਯੋ ॥੧੯੬੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਐਸਹਿ ਦਿਵਸ ਬਿਤੀਤ ਕਿਯੇ ਸੁਖ ਸੋਂ ਦੁਖ ਪੈ ਕਿਨਹੂ ਨਹੀ ਪਾਯੋ ॥ ਕੰਚਨ ਧਾਮ ਬਨੇ ਸਭ ਕੇ ਸੁ ਨਿਹਾਰਿ ਜਿਨੈ ਸਿਵ ਸੋਂ ਲਲਚਾਯੋ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਤ੍ਯਾਗ ਕੈ ਇੰਦ੍ਰਪੁਰੀ ਸਭ ਦੇਵਨ ਲੈ ਤਿਨ ਦੇਖਨ ਆਯੋ ॥ ਦੁਆਰਵਤੀ ਹੁ ਕਉ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਜਦੁਰਾਇ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਬਿਓਂਤ ਬਨਾਯੋ ॥੧੯੬੨॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਕੰਧੇ ਪੁਰਾਨੇ ਬਚਿੱਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ

ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਦ੍ਵਾਰਾਵਤੀ ਬਨਾਇਬੋ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ॥ਅਥ ਬਲਭਦ੍ਰ ਬਜਾਹ ॥ਦੋਹਰਾ ॥ ਐਸੇ ਕ੍ਰਿਸਨ ਬਿਤੀਤ ਬਹੁ ਦਿਵਸ ਕੀਏ ਸੁਖੁ ਮਾਨਿ ॥ ਤਬ ਲਗ ਰੇਵਤ ਭੂਪ ਇਕ ਹਲੀ ਪਾਇ ਗਹਿ ਆਨਿ ॥੧੯੬੩॥ ਨਾਮ ਰੇਵਤੀ ਜਾਹਿ ਕੋ ਮਮ ਕੰਨਜਾ ਹੈ ਧਾਮ ॥ ਕਹਜੋ ਭੂਪ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹ੍ਵੈ ਤਾਹਿ ਬਰੋ ਬਲਰਾਮ ॥੧੯੬੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਭੂਪ ਕੀ ਯੌਂ ਸੁਨ ਕੈ ਬਤਿਯਾ ਬਲਰਾਮ ਘਨੋ ਚਿਤ ਮੈ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਬਜਾਹ ਕੋ ਜੋਰਿ ਸਮਾਜ ਸਭੈ ਤਿਹ ਬਜਾਹ ਕੇ ਕਾਜ ਤਬੈ ਉਠਿ ਧਾਯੋ ॥ ਬਜਾਹ ਕਿਯੋ ਸੁਖ ਪਾਇ ਘਨੋ ਬਹੁ ਬਿੱਪਨ ਲੋਕਨ ਦਾਨ ਦਿਵਾਯੋ ॥ ਐਸੇ ਬਜਾਹ ਹੁਲਾਸ ਬਢਾਇ ਕੈ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਅਪਨੇ ਗ੍ਰਿਹਿ ਆਯੋ ॥੧੯੬੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਪ੍ਰਿਯ ਤ੍ਰਿਯ ਕੀ ਓਰ ਨਿਹਾਰਿਓ ॥ ਛੋਟੇ ਹਮ ਇਹ ਬਡੀ ਬਿਚਾਰਿਓ ॥ ਤਿਹ ਕੇ ਹਲ ਲੈ ਕੰਧਹਿ ਧਰਿਓ ॥ਮਨ ਭਾਵਤ ਤਾ ਕੋ ਤਨੁ ਕਰਿਓ ॥੧੯੬੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਜਾਹ ਭਯੋ ਬਲਦੇਵ ਕੋ ਨਾਮ ਰੇਵਤੀ ਸੰਗ ॥ ਸੁ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਪੂਰਨ ਭਯੋ ਤਬ ਹੀ ਕਥਾ ਪ੍ਰਸੰਗ ॥੧੯੬੭॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਬਲਭਦ੍ਰ ਬਜਾਹ ਬਰਨਨੰ ਸਮਾਪਤੰ ॥

ਅਥ ਰੁਕਮਨਿ ਬਜਾਹ ਕਥਨੰ ॥ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਲਰਾਮ ਕੋ ਬਜਾਹ ਭਯੋ ਜਬ ਹੀ ਮਿਲਿ ਕੈ ਨਰ ਨਾਰਿ ਤਬੈ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕੇ ਬਜਾਹਹ ਕਉ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਜਿਯਰਾ ਲਲਚਾਯੋ ॥ ਭੀਖਮ ਬਜਾਹ ਉਤੈ ਦੁਹਿਤਾ ਕੋ ਰਚਿਓ ਅਪਨੋ ਸਭ ਸੈਨ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਮਾਨਹੁ ਆਪਨ ਬਜਾਹਹ ਕਉ ਜਦੁਬੀਰ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਬਜੋਂਤ ਬਨਾਯੋ ॥੧੯੬੮॥ ਭੀਖਮ ਭੂਪ ਬਿਚਾਰ ਕਿਯੋ ਦੁਹਿਤਾ ਇਹ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕਉ ਦੀਜੈ ॥ ਯਾ ਤੇ ਭਲੋ ਨ ਕਛੂ ਕਹੂੰ ਹੈ ਹਮ ਸਜਾਮ ਲਹੈ ਜਗ ਮੈ ਜਸੁ ਲੀਜੈ ॥ ਤਉ ਲਗਿ ਆਇ ਗਯੋ ਰੁਕਮੀ ਰਿਸਿ ਬੋਲ ਉਠਜੋ ਸੁ ਪਿਤਾ ਕਸ ਕੀਜੈ ॥ ਜਾ ਕੁਲ ਕੀ ਨ ਬਿਵਾਹਤ ਹੈ ਹਮ ਤਾ ਦੁਹਿਤਾ ਦੈ ਕਹਾ ਜਗੁ ਜੀਜੈ ॥੧੯੬੯॥ ਹੈ ਸਿਸੁਪਾਲ ਚੰਦੇਰੀ ਮੈ ਬੀਰ ਸੁ ਤਾਹਿ ਬਜਾਹ ਕੇ ਕਾਜ ਬੁਲੱਯੈ ॥ ਗੂਜਰ ਕੋ ਕਹ ਦੈ ਦੁਹਿਤਾ ਜਗ ਮੈ ਸੰਗ ਲਾਜਨ ਕੇ ਮਰ ਜੱਯੈ ॥ ਸ੍ਰੇਸਟ ਏਕ ਬੁਲਾਇ ਭਲੋ ਦਿਜ ਤਾ ਹੀ ਕੇ ਲਿਆਵਨ ਕਾਜ ਪਠੱਯੈ ॥ ਬਜਾਹ ਕੀ ਜੋ ਬਿਧਿ ਬੇਦ ਲਿਖੀ ਦੁਹਿਤਾ ਸੋਊ ਕੈ ਬਿਧਿ ਤਾਹਿ ਕਉ ਦੱਯੈ ॥੧੯੭੦॥ ਯੋਂ ਸੁਨਿ ਕੈ ਸੁਤ ਕੀ ਬਤਿਯਾ ਨ੍ਰਿਪ ਬਾਮਨ ਤਾਹਿ ਕੋ ਲੈਨ ਪਠਾਯੋ ॥ ਦੈ ਦਿਜ ਸੀਸ

ਚਲਿਓ ਉਤ ਕਉ ਦੁਹਿਤਾ ਇਤ ਭੂਪਤਿ ਕੀ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥ ਸੀਸ ਧੁਨੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਤਿਨ ਨੈਨਨ ਤੇ ਅਤਿ ਨੀਰ ਬਹਾਯੋ ॥ ਮਾਨਹੁ ਆਸਹਿ ਕੀ ਕਟਿਗੀ ਜਰ ਸੁੰਦਰ ਰੂਖ ਸੁ ਹੈ ਮੁਰਝਾਯੋ ॥੧੯੭੧॥ ਰੁਕਮਨੀ ਬਾਚ ਸਖੀਨ ਸੋਂ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸੰਗ ਸਹੇਲਿਨ ਬੋਲਤ ਭੀ ਸਜਨੀ ਪ੍ਰਨ ਏਕ ਅਬੈ ਕਰਿਹਉਂ ॥ ਕਿਤੋ ਜੋਗਨਿ ਭੇਸ ਕਰੋਂ ਤਜਿ ਦੇਸ ਨਹੀ ਬਿਰਹਾਗਨਿ ਸੋਂ ਜਰਿਹਉਂ ॥ ਮੋਰ ਪਿਤਾ ਹਠ ਜਉ ਕਰਿ ਹੈ ਤੁ ਬਿਸੇਖ ਕਹਿਓ ਬਿਖ ਖਾ ਮਰਿਹਉਂ ॥ ਦੁਹਿਤਾ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਕਹਿਨਾ ਤਿਹ ਕਉ ਬਰਿਹੋਂ ਤੁ ਸਜਾਮ ਹੀ ਕੋ ਬਰਿਹਉਂ ॥੧੯੭੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਉਰ ਬਿਚਾਰੀ ਮਨ ਬਿਖੈ ਕਰਿਹੋਂ ਏਕ ਉਪਾਇ ॥ ਪਤਿਯਾ ਦੈ ਕੋਊ ਭੇਜ ਹੋਂ ਪ੍ਰਭ ਦੈ ਹੈ ਸੁਧਿ ਜਾਇ ॥੧੯੭੩॥ ਇਹ ਚਿੰਤਾ ਕਰਿ ਚਿਤ ਬਿਖੈ ਇਕ ਦਿਜ ਲਯੋ ਬੁਲਾਇ ॥ ਬਹੁ ਧਨ ਦੈ ਤਾ ਕੋ ਕਹਜੋ ਪ੍ਰਭ ਦੈ ਪਤਿਯਾ ਜਾਇ ॥੧੯੭੪॥ ਰੁਕਮਨੀ ਪਾਤੀ ਪਠੀ ਕਾਨ੍ਹ ਪ੍ਰਤਿ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਲੋਚਨ ਚਾਰੁ ਬਿਚਾਰ ਕਰੋ ਜਿਨਿ ਬਾਚਤ ਹੀ ਪਤੀਆ ਉਠਿ ਧਾਵਹੁ ॥ ਆਵਤ ਹੈ ਸਿਸੁਪਾਲ ਇਤੈ ਮੁਹਿ ਬਜਾਹਨ ਕਉ ਪ੍ਰਭ ਢੀਲ ਨ ਲਾਵਹੁ ॥ ਮਾਰਿ ਇਨੈ ਮੁਹਿ ਜੀਤਿ ਪ੍ਰਭੂ ਚਲੁ ਦ੍ਵਾਰਵਤੀ ਜਗ ਮੈ ਜਸੁ ਪਾਵਹੁ ॥ ਮੋਰੀ ਦਸਾ ਸੁਨਿ ਕੈ ਸਭ ਯੌ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਕਰਿ ਪੰਖਨ ਆਵਹੁ ॥੧੯੭੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਹੇ ਪਤਿ ਚਉਦਹ ਲੋਕਨ ਕੇ ਸੁਨੀਐ ਚਿਤ ਦੈ ਜੁ ਸੰਦੇਸ ਕਹੇ ਹੈਂ ॥ ਤੇਰੇ ਬਿਨਾ ਸੁ ਅਹੰ ਅਰੁ ਕ੍ਰੋਧੁ ਬਢਿਓ ਸਭ ਆਤਮੇ ਤੀਨ ਬਹੇ ਹੈਂ ॥ ਯੋਂ ਸੁਨੀਐ ਤ੍ਰਿਪੁਰਾਰਿ ਤੇ ਆਦਿਕ ਚਿੱਤ ਬਿਖੈ ਕਬਹੂੰ ਨ ਚਹੇ ਹੈਂ ॥ ਬਾਚਤ ਹੀ ਪਤਿਯਾ ਉਠਿ ਆਵਹੁ ਜੁ ਬਜਾਹ ਬਿਖੈ ਦਿਨ ਤੀਨ ਰਹੇ ਹੈਂ ॥੧੯੭੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤੀਨ ਬਜਾਹ ਮੈ ਦਿਨ ਰਹੇ ਇਉਂ ਕਹਿਯੈ ਦਿਜ ਗਾਥ ॥ ਤਜਿ ਬਿਲੰਬ ਆਵਹੁ ਪ੍ਰਭੂ ਪਤਿਯਾ ਪੜਤਹਿ ਸਾਥ ॥੧੯੭੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਅਉ ਜਦੁਬੀਰ ਸੋ ਯੌਂ ਕਹਿਯੋ ਤੁਮਰੇ ਬਿਨੁ ਦੇਖਿ ਨਿਸਾ ਡਰੁ ਆਵੈ ॥ ਬਾਰ ਹੀ ਬਾਰ ਅਤਿ ਆਤੁਰ ਹ੍ਵੈ ਤਨ ਤਿਆਗਿ ਕਹਜੋ ਜੀਅ ਮੋਰ ਪਰਾਵੈ ॥ ਪ੍ਰਾਚੀ ਪ੍ਰਤੱਛ ਭਯੋ ਸਸਿ ਪੂਰਨ ਸੋ ਹਮ ਕੋ ਅਤਿਸੈ ਕਰਿ ਤਾਵੈ ॥ ਮੈਨ ਮਨੋ ਮੁਖ ਆਰੁਨ ਕੈ ਤੁਮਰੇ ਬਿਨੁ ਆਇ ਹਮੋ ਡਰਪਾਵੈ ॥੧੯੭੮॥ ਲਾਗ ਰਹਿਓ ਤੁਹਿ ਓਰਹਿ ਸਜਾਮ ਜੀ ਮੈ ਇਹ ਬੇਰ ਘਨੀ ਹਟਕੇ ॥ ਘਨਸਜਾਮ ਕੀ ਬੰਕ ਬਿਲੋਕਨਿ ਫਾਸ ਕੇ ਸੰਗਿ ਫਸੈ ਸੁ ਨਹੀ ਛੁਟਕੇ ॥ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਮੁਰਾਇ ਮੁਰੈ ਹਮਰੇ ਤੁਹਿ ਮੂਰਤਿ ਹੇਰਨ ਹੀ ਅਟਕੇ ॥ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਨੇ ਸੰਗ ਲਾਜ ਕੇ ਆਜੁ ਭਏ ਦੁਊ ਨੈਨ ਬਟਾ

ਨਟ ਕੇ ॥੧੯੭੯॥ ਸਾਜ ਦਯੋ ਰਥ ਬਾਮਨ ਕੋ ਬਹੁਤੈ ਧਨੁ ਦੈ ਤਿਹ ਚਿੱਤ ਬਢਾਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਲਿਆਵਨ ਕਾਜ ਪਠੇਜੋ ਚਿਤ ਮੈ ਤਿਨਹੂੰ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਯੋਂ ਸੋਊ ਲੈ ਪਤਿਯਾ ਕੋ ਚਲੇਜੋ ਸੁ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਥਾ ਕਹਿ ਸਜਾਮ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਮਾਨਹੁ ਪਉਨ ਕੇ ਗਉਨ ਹੂੰ ਤੇ ਸੁ ਸਿਤਾਬ ਦੈ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਪੈ ਆਯੋ ॥੧੯੮੦॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕੋ ਬਾਸ ਜਹਾਂ ਸੁ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਪੁਰੀ ਅਤਿ ਨੀਕੀ ॥ ਬੱਜ੍ਰ ਖਚੇ ਅਰੁ ਲਾਲ ਜਵਾਹਰ ਜੋਤਿ ਜਗੈ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁ ਮਨੀ ਕੀ ॥ ਕਉਨ ਸਰਾਹ ਕਰੈ ਤਿਹ ਕੀ ਤੁਮ ਹੀ ਨ ਕਹੋ ਅਸ ਬੁੱਧਿ ਕਿਸੀ ਕੀ ॥ ਸੇਸ ਨਿਸੇਸ ਜਲੇਸ ਕੀ ਅਉਰ ਸੁਰੇਸ ਪੁਰੀ ਜਿਹ ਅੱਗ੍ਰਜ ਫੀਕੀ ॥੧੯੮੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਐਸੀ ਪੁਰੀ ਨਿਹਾਰ ਕੈ ਅਤਿ ਚਿਤਿ ਹਰਖ ਬਢਾਇ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਪਤਿ ਕੋ ਗ੍ਰਿਹ ਜਹਾਂ ਤਹ ਦਿਜ ਪਹੁੰਚਜੋ ਜਾਇ ॥੧੯੮੨॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਦੇਖਤ ਹੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਦਿਜੋਤਮ ਠਾਢ ਭਯੋ ਉਠਿ ਆਗੇ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਲੈ ਦਿਜ ਆਗੈ ਧਰੀ ਪਤੀਆ ਤਿਹ ਬਾਚਤ ਹੀ ਪ੍ਰਭ ਜੀ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਸਜੰਦਨ ਸਾਜਿ ਚੜ੍ਹਿਓ ਅਪੁਨੇ ਸੋਊ ਸੰਗਿ ਲਯੋ ਮਨੁ ਪਉਨ ਹ੍ਵੈ ਧਾਯੋ ॥ ਮਾਨੁ ਛੁਧਾਤੁਰ ਹੋਇ ਅਤਿ ਹੀ ਮ੍ਰਿਗ ਝੁੰਡ ਤਕੇ ਉਠਿ ਕੇਹਰਿ ਧਾਯੋ ॥੧੯੮੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਇਤ ਸਜਾਮ ਜੂ ਸਜੰਦਨ ਸਾਜਿ ਚੜ੍ਹਜੋ ਉਤ ਲੈ ਸਿਸੁਪਾਲ ਘਨੋ ਦਲੁ ਆਯੋ ॥ ਆਵਤ ਸੋ ਇਨਹੂੰ ਸੁਨਿ ਕੈ ਪੁਰ ਦ੍ਵਾਰ ਬਜਾਰ ਜੁ ਥੇ ਸੁ ਬਨਾਯੋ ॥ ਸੈਨ ਬਨਾਇ ਭਲੀ ਇਤ ਤੇ ਰੁਕਮਾਦਿਕ ਆਗੇ ਤੇ ਲੈਨ ਕਉ ਧਾਯੋ ॥ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਸਭ ਹੀ ਭਟਵਾ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥੧੯੮੪॥ ਅਉਰ ਬਡੇ ਨ੍ਰਿਪ ਆਵਤ ਭੇ ਚਤੁਰੰਗ ਚਮੂੰ ਸੁ ਘਨੀ ਸੰਗ ਲੈ ਕੈ ॥ ਹੇਰਨ ਬਯਾਹ ਰੁਕੰਮਨਿ ਕੋ ਅਤਿ ਹੀ ਚਿਤ ਮੈ ਸੁ ਹੁਲਾਸ ਬਢੈ ਕੈ ॥ ਭੇਰਿ ਘਨੀ ਸਹਨਾਇ ਸਿੰਗੇ ਰਨ ਦੁੰਦਭਿ ਅਉ ਤੁਰਹੀਨ ਬਜੈ ਕੈ ॥ ਸਜਾਮ ਇਤੇ ਛਪਿ ਆਵਤ ਭਜੋ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਤਿਨ ਕਾਰਨ ਛੈ ਕੈ ॥੧੯੮੫॥ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਜੋਊ ਬੇਦ ਕੇ ਬੀਚ ਲਿਖੀ ਬਿਧਿ ਬਜਾਹ ਕੀ ਸੋ ਦੁਹੂੰ ਕੀਨੀ ॥ ਮੰਤ੍ਰਨ ਸੋ ਅਭਿਮੰਤ੍ਰਨ ਕੈ ਭੂਅ ਫੇਰਨ ਕੀ ਸੁ ਪਵਿਤ੍ਰ ਕੈ ਲੀਨੀ ॥ ਅਉਰ ਜਿਤੇ ਦਿਜ ਸ੍ਰੇਸਟ ਹੁਤੇ ਤਿਨ ਕੋ ਅਤਿ ਹੀ ਦਛਨਾ ਤਿਨ ਦੀਨੀ ॥ ਬੇਦਿ ਰਚੀ ਭਲਿ ਭਾਂਤਹ ਸੋ ਜਦੁਬੀਰ ਬਿਨਾ ਸਭ ਲਾਗਤ ਹੀਨੀ ॥੧੯੮੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਤਉ ਹੀ ਲਉ ਲੈ ਕਿਹ ਸੰਗ ਪਰੋਹਿਤ ਦੇਵਿ ਕੀ ਪੂਜਾ ਕੇ ਕਾਜ ਸਿਧਾਰੇ ॥ ਸਜੰਦਨ ਪੈ ਚੜ੍ਹਵਾਇ ਤਬੈ ਤਿਹ ਪਾਛੈ ਚਲੈ ਤਿਹ ਕੇ ਭਟ ਭਾਰੇ ॥ ਯਾ ਬਿਧਿ ਦੇਖਿ ਪ੍ਰਤਾਪ ਘਨੋ ਮੁਖ ਤੇ ਰੁਕਮੈ

ਇਹ ਬੈਨ ਉਚਾਰੇ ॥ ਰਾਖੀ ਪ੍ਰਭੂ ਪਤਿ ਮੋਰ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਧੰਨਜ ਕਹਜੋ ਅਬ ਭਾਗ ਹਮਾਰੇ ॥੧੯੮੭॥ ਚੌਪਈ ॥
ਜਬ ਰੁਕਮਨਿ ਤਿਹ ਮੰਦਰਿ ਗਈ ॥ ਦੁਖ ਸੰਗ ਬਿਹਬਲ ਅਤਿ ਹੀ ਭਈ ॥ ਤਿਨ ਇਵ ਰੋਇ ਸਿਵਾ ਸੰਗ ਰਰਜੋ
॥ ਤੁਹਿ ਤੇ ਮੋਹਿ ਇਹੀ ਬਰੁ ਸਰਜੋ ॥੧੯੮੮॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਦੂਰ ਦਈ ਸਖੀਆਂ ਕਰ ਕੈ ਕਰਿ ਲੀਨ ਛੁਰੀ ਕਹਿਓ
ਘਾਤ ਕਰੈਹਉਂ ॥ ਮੈ ਬਹੁ ਸੇਵ ਸਿਵਾ ਕੀ ਕਰੀ ਤਿਹ ਤੇ ਸਭਹੋਂ ਸੁ ਇਹੈ ਫਲੁ ਪੈਹਉਂ ॥ ਪ੍ਰਾਨਨ ਧਾਮ ਪਠੋਂ ਜਮ
ਕੇ ਇਹ ਦੇਹੁਰੇ ਊਪਰਿ ਪਾਪ ਚੜੈਹਉਂ ॥ ਕੈ ਇਹ ਕੋ ਰਿਝਵਾਇ ਅਬੈ ਬਰਿਬੋ ਹਰਿ ਕੋ ਇਹ ਤੇ ਬਰੁ ਪੈਹਉਂ
॥੧੯੮੯॥ ਦੇਵੀ ਜੂ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਦੇਖਿ ਦਸਾ ਤਿਹ ਕੀ ਜਗ ਮਾਤ ਪ੍ਰਤੱਛ ਹ੍ਵੈ ਤਾਹਿ ਕਹਿਓ ਹਸਿ ਐਸੇ ॥
ਸਜਾਮ ਕੀ ਬਾਮ ਤੈਂ ਆਪਨੈ ਚਿੱਤ ਕਰੋ ਦੁਚਿਤਾ ਫੁਨਿ ਰੰਚ ਨ ਕੈਸੇ ॥ ਜੋ ਸਿਸੁਪਾਲ ਕੇ ਹੈ ਚਿਤ ਮੈ ਨਹਿ ਹ੍ਵੈਹੈ
ਸੋਊ ਤਿਹ ਕੀ ਸੁ ਰੁਚੈ ਸੇ ॥ ਹੁਇ ਹੈ ਅਵੱਸਿ ਸੋਊ ਸੁਨਿ ਰੀ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਤੁਮਰੇ ਜਿਯ ਜੈਸੇ ॥੧੯੯੦॥
ਦੋਹਰਾ ॥ ਯੌਂ ਬਰੁ ਲੈ ਕੈ ਸਿਵਾ ਤੇ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਚਲੀ ਹੁਇ ਚਿੱਤ ॥ ਸਜੰਦਨ ਪੈ ਚੜ੍ਹਿ ਮਨ ਬਿਖੈ ਚਹਿ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਪਤਿ
ਮਿੱਤ ॥੧੯੯੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਚੜ੍ਹਿ ਜਾਤ ਹੁਤੀ ਸੁਊ ਸਜੰਦਨ ਪੈ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਬਿਖੈ ਕਰਿ ਕੈ ॥ ਅਰੁ
ਸਤ੍ਰੁਨ ਸੈਨ ਨਿਹਾਰਿ ਘਨੀ ਤਿਹ ਤੇ ਨਹਿੰ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਡਰਿ ਕੈ ॥ ਪ੍ਰਭ ਆਇ ਪਰਿਓ ਤਿਹ ਮੱਧਿ ਬਿਖੈ ਇਹ ਲੇਤ
ਹੋ ਰੇ ਇਮ ਉੱਚਰਿ ਕੈ ॥ ਬਲ ਧਾਰਿ ਲਈ ਰਥ ਭੀਤਰਿ ਡਾਰਿ ਮੁਰਾਰਿ ਤਬੈ ਬਹਿਯਾ ਧਰਿ ਕੈ ॥੧੯੯੨॥
ਸਵੈਯਾ ॥ ਡਾਰਿ ਰੁਕੰਮਨਿ ਸਜੰਦਨ ਪੈ ਸਭ ਸੂਰਨ ਸੋਂ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੁਨਾਈ ॥ ਜਾਤ ਹੋਂ ਰੇ ਇਹ ਕੋ ਅਬ ਲੈ ਇਹ
ਕੈ ਰੁਕਮੈ ਅਬ ਦੇਖਤ ਭਾਈ ॥ ਪਉਰਖ ਹੈ ਜਿਹ ਸੂਰ ਬਿਖੈ ਸੋਊ ਯਾਹਿ ਛਡਾਇ ਨ ਮਾਂਡਿ ਲਰਾਈ ॥ ਆਜੁ ਸਭੋ
ਮਰਿਹੋਂ ਟਰਿਹੋਂ ਨਹੀ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਮੁਹਿ ਰਾਮ ਦੁਹਾਈ ॥੧੯੯੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੌ ਬਤਿਯਾਂ ਸੁਨ ਕੈ ਤਿਹ ਕੀ ਸਭ
ਆਇ ਪਰੇ ਅਤਿ ਕ੍ਰੋਧ ਬਢੈ ਕੈ ॥ ਰੋਸ ਭਰੇ ਭਟ ਠੋਕਿ ਭੁਜਾ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਕ੍ਰੁੱਧਿਤ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ॥ ਭੇਰਿ
ਘਨੀ ਸਹਨਾਇ ਸਿੰਗੇ ਰਨ ਦੁੰਦਭਿ ਅਉ ਅਤਿ ਤਾਲ ਬਜੈ ਕੈ ॥ ਸੋ ਜਦੁਬੀਰ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਛਿਨ ਬੀਚ ਦਏ
ਜਮਲੋਕ ਪਠੈ ਕੈ ॥੧੯੯੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੋ ਭਟ ਕਾਹੂ ਤੇ ਨੈਕੁ ਟਰੈ ਨਹਿ ਸੋ ਰਿਸ ਕੈ ਤਿਹ ਸਾਮੁਹਿ ਆਏ ॥
ਗਾਲ ਬਜਾਇ ਬਜਾਇ ਕੈ ਦੁੰਦਭਿ ਜਿਉਂ ਘਨ ਸਾਵਨ ਕੇ ਘਹਰਾਏ ॥ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਬਾਨ ਛੁਟੇ ਨ ਟਿਕੇ ਪਲ

ਏਕ ਤਹਾਂ ਠਹਰਾਏ ॥ ਏਕ ਪਰੇ ਹੀ ਕਰਾਹਤ ਬੀਰ ਬਲੀ ਇਕ ਅੰਤਕ ਧਾਮ ਸਿਧਾਏ ॥੧੯੯੫॥ ਐਸਿ ਨਿਹਾਰਿ ਦਸਾ ਦਲ ਕੀ ਸਿਸੁਪਾਲ ਤਬੈ ਰਿਸਿ ਆਪਹਿ ਆਯੋ ॥ ਆਇ ਕੈ ਸਜਾਮ ਸੋਂ ਐਸੋ ਕਹਿਓ ਨ ਜਰਾਸਿੰਧ ਹਉ ਜੁਊ ਤੋਹਿ ਭਗਾਯੋ ॥ ਯੋਂ ਬਤਿਯਾ ਕਹਿ ਕੈ ਕਸ ਕੈ ਧਨੁ ਕਾਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ਲਉ ਤਾਨਿ ਚਲਾਯੋ ॥ ਮਾਨਹੁ ਕ੍ਰੋਧ ਸਭੈ ਤਿਹ ਕੋ ਸੁ ਪ੍ਰਤੱਛ ਹ੍ਵੈ ਸਜਾਮ ਕੇ ਊਪਰਿ ਧਾਯੋ ॥੧੯੯੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੋ ਸਰ ਆਵਤ ਦੇਖ ਕੈ ਕ੍ਰੁੱਧਿਤ ਹੁਇ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ॥ ਕਟ ਮਾਰਗ ਭੀਤਰਿ ਦਯੋ ਏਕ ਬਾਨ ਕੇ ਸਾਥ ॥੧੯੯੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸਰ ਕਾਟ ਕੈ ਸਜੰਦਨ ਕਾਟ ਦਯੋ ਅਰੁ ਸੂਤ ਕੋ ਸੀਸ ਦਯੋ ਕਟ ਕੈ ॥ ਅਰੁ ਚਾਰੋ ਹੀ ਅਸ੍ਵਨ ਸੀਸ ਕਟੇ ਬਹੁ ਢਾਲਨ ਕੇ ਤਬ ਹੀ ਝਟ ਕੈ ॥ ਫਿਰ ਦਉਰਿ ਚਪੇਟ ਚਟਾਕ ਹਨਿਓ ਗਿਰਿ ਗਯੋ ਜਬ ਚੋਟ ਲਗੀ ਭਟ ਕੈ ॥ ਤੁਮ ਹੀ ਨ ਕਹੋ ਭਟ ਕਉਨ ਬਿਯੋ ਜਗ ਮੈ ਜੋਊ ਸਜਾਮ ਜੂ ਸੋਂ ਅਟਕੈ ॥੧੯੯੮॥ ਚਿਤ ਮੈ ਜਿਨ ਧਿਆਨ ਧਰਜੋ ਹਿਤ ਕੈ ਸੁਊ ਸ੍ਰੀ ਪਤਿ ਲੋਕਹਿ ਕੋ ਸਟਕਜੋ ॥ ਪਗ ਰੋਪ ਜੁਊ ਅਟਕਜੋ ਪ੍ਰਭ ਸੋਂ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਪਲ ਸੋ ਨ ਟਿਕਜੋ ॥ ਅਟਕਜੋ ਜੁਊ ਪ੍ਰੇਮ ਸੋ ਬੇਧ ਕੈ ਲੋਕ ਚਲਜੋ ਤਿਨ ਕਉ ਨ ਕਿਨਹੀ ਹਟਕਜੋ ॥ ਜਿਹ ਨੈਕੁ ਬਿਰੋਧਹਿ ਯੋਂ ਸਟਕਜੋ ਨਰ ਸੋ ਸਭ ਹੀ ਭੂਅ ਮੋ ਪਟਕਜੋ ॥੧੯੯੯॥ ਫਉਜ ਬਿਦਾਰਿ ਘਨੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਬਿਮੁੰਛਤ ਕੈ ਸਿਸੁਪਾਲ ਗਿਰਾਯੋ ॥ ਅਉਰ ਜਿਤੋ ਦਲੁ ਠਾਢ੍ਹ ਹੁਤੋ ਸੋਊ ਦੇਖਿ ਦਸਾ ਕਰਿ ਤ੍ਰਾਸ ਪਰਾਯੋ ॥ ਫੇਰ ਰਹੇ ਤਿਨ ਕੋ ਬਹੁ ਬਾਰਿ ਕੋਊ ਫਿਰਿ ਜੁੱਧ ਕੇ ਕਾਜ ਨ ਆਯੋ ॥ ਤਉ ਰੁਕਮੀ ਦਲ ਲੈ ਬਹੁਤੋ ਸੰਗਿ ਆਪਨ ਆਪਹਿ ਜੁੱਧ ਕੋ ਧਾਯੋ ॥੨੦੦੦॥ ਬੀਰ ਬਡੇ ਇਹ ਕੀ ਦਿਸ ਕੇ ਰਿਸ ਸੋਂ ਜਦੁਬੀਰ ਕਉ ਮਾਰਨ ਧਾਏ ॥ ਜਾਤ ਕਹਾ ਫਿਰ ਸਜਾਮ ਲਰੋ ਹਮ ਸੋਂ ਸਭ ਹੀ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬੁਲਾਏ ॥ ਤੇ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਹਨੇ ਸਭ ਹੀ ਕਹਿ ਕੈ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਸੁਨਾਏ ॥ ਮਾਨਹੁ ਹੇਰਿ ਪਤੰਗ ਦੀਆ ਕਹੁ ਟੂਟ ਪਰੇ ਫਿਰਿ ਜੀਤ ਨ ਆਏ ॥੨੦੦੧॥ ਜਬ ਸੈਨ ਹਨਜੋ ਘਨ ਸਜਾਮ ਸਭੈ ਰੁਕਮੀ ਕੁਪ ਕੈ ਤਬ ਐਸੇ ਕਹਿਓ ॥ ਜਬ ਗੂਜਰ ਹ੍ਵੈ ਧਨੁ ਬਾਨ ਗਹਜੋ ਛਤ੍ਰਾਪਨ ਛਤ੍ਰਿਨ ਤੇ ਤੋ ਰਹਿਓ ॥ ਜਿਮ ਬੋਲਤ ਥੋ ਬਧ ਕੈ ਸਰ ਸਜਾਮ ਬਿਮੁੰਛਤ ਕੈ ਸੁ ਸਿਖਾ ਤੇ ਗਹਿਓ ॥ ਗਹਿ ਕੈ ਤਿਹ ਮੂੰਡ ਕੋ ਮੂੰਡ ਦਯੋ ਉਪਹਾਸ ਕੈ ਜਿਉਂ ਚਿਤ ਬੀਚ ਚਹਿਓ ॥੨੦੦੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਭ੍ਰਾਤ ਦਸਾ ਪਿਖਿ ਰੁਕਮਨੀ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਕੇ ਗਹਿ ਪਾਇ ॥ ਅਨਿਕ ਭਾਂਤਿ ਸੋ ਸਜਾਮ ਕਬਿ ਭ੍ਰਾਤ ਲਯੋ ਛੁਟਕਾਇ

॥੨੦੦੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੋਊ ਤਾਹਿ ਸਹਾਇ ਕਉ ਆਵਤ ਭੇ ਸੁ ਹਨੇ ਸਭ ਹੀ ਚਿਤ ਮੈ ਚਹਿ ਕੈ ॥ ਜੋਊ ਸੂਰ ਹਨਯੋ ਨ ਹਨਯੋ ਛਲ ਸੋਂ ਅਰੇ ਮਾਰਤ ਹਉਂ ਤੁਹਿ ਯੌਂ ਕਹਿ ਕੈ ॥ ਬਹੁ ਭੂਪ ਹਨੇ ਗਜ ਬਾਜਿ ਰਥੀ ਸਰਿਤਾ ਬਹੁ ਸ੍ਰੋਨ ਚਲੀ ਬਹਿ ਕੈ ॥ ਫਿਰ ਤ੍ਰਿਯ ਕੇ ਕਹੇ ਪਿਯ ਛੋਡ ਦਯੋ ਰੁਕਮੀ ਰਨਿ ਜੀਤ ਭਲੇ ਗਹਿ ਕੈ ॥੨੦੦੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਤਉ ਲਉ ਗਦਾ ਗਹਿ ਕੈ ਬਲਭੱਦ੍ਰ ਪਰਿਓ ਤਿਨ ਮੈ ਚਿਤਿ ਰੋਸ ਬਢਾਯੋ ॥ ਸਤ੍ਰਨ ਸੈਨ ਭਜਯੋ ਜੋਊ ਜਾਤਹੋ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਸਭ ਕਉ ਮਿਲਿ ਘਾਯੋ ॥ ਘਾਇ ਕੈ ਸੈਨ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਸੋਂ ਫਿਰ ਕੈ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਕੀ ਢਿਗ ਆਯੋ ॥ ਸੀਸ ਮੁੰਡਿਓ ਰੁਕਮੀ ਕੋ ਸੁਨਯੋ ਜਬ ਤੋ ਹਰਿ ਸਿਉਂ ਇਹ ਬੈਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥੨੦੦੫॥ ਬਲਭਦ੍ਰ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਭ੍ਰਾਤ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕੋ ਰਨ ਬਿਖੈ ਕਾਨ੍ਹ ਜੀਤ ਜੋ ਲੀਨ ॥ ਸੀਸ ਮੂੰਡ ਤਾ ਕੋ ਦਯੋ ਕਹਯੋ ਕਾਜ ਘਟ ਕੀਨ ॥੨੦੦੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਅਨਤੈ ਪੁਰ ਬਾਂਧ ਰਹਯੋ ਰੁਕਮੀ ਉਤ ਦ੍ਵਾਰਵਤੀ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਇਤ ਆਏ ॥ ਆਇ ਹੈਂ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਜੀਤਿ ਤ੍ਰੀਆ ਸਭ ਯੋਂ ਸੁਨਿ ਕੈ ਜਨ ਦੇਖਨ ਧਾਏ ॥ ਬਯਾਹ ਕੇ ਕਾਜ ਕਉ ਜੇ ਥੇ ਦਿਜੋਤਮ ਤੇ ਸਭਹੀ ਮਿਲਿ ਕੈ ਸੁ ਬੁਲਾਏ ॥ ਅਉਰ ਜਿਤੇ ਬਲਵੰਡ ਬਡੇ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਸਭ ਬੋਲਿ ਪਠਾਏ ॥੨੦੦੭॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਬਯਾਹ ਸੁਨਯੋ ਪੁਰ ਨਾਰਿਨ ਆਵਤ ਭੀ ਸਭ ਹੀ ਮਿਲਿ ਗਾਵਤ ॥ ਨਾਚਤ ਡੋਲਤ ਭਾਂਤਿ ਭਲੀ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਮਿਲਿ ਤਾਲ ਬਜਾਵਤ ॥ ਆਪਸਿ ਮੈ ਮਿਲਿ ਕੈ ਤਰੁਨੀ ਸਭ ਖੇਲਨ ਕਉ ਅਤਿ ਹੀ ਠਟ ਪਾਵਤ ॥ ਅਉਰ ਕੀ ਬਾਤ ਕਹਾ ਕਹੀਐ ਪਿਖਬੇ ਕਹੁ ਦੇਵਬਧੂ ਮਿਲਿ ਆਵਤ ॥੨੦੦੮॥ ਸੁੰਦਰ ਨਾਰਿ ਨਿਹਾਰਨ ਕਉ ਤਜਿ ਕੈ ਗ੍ਰਿਹ ਜੋ ਇਹ ਕਉਤਕ ਆਵੈ ॥ ਨਾਚਤ ਕੂਦਤ ਭਾਂਤਿ ਭਲੀ ਗ੍ਰਿਹ ਕੀ ਸੁਧਿ ਅਉਰ ਸਭੈ ਬਿਸਰਾਵੈ ॥ ਦੇਖ ਕੈ ਬਯਾਹਹ ਕੀ ਰਚਨਾ ਸਭ ਹੀ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਸੁਖ ਪਾਵੈ ॥ ਐਸ ਕਹੈਂ ਬਲਿ ਜਾਹਿੰ ਸਭੈ ਜਬ ਕਾਨ੍ਹ ਕਉ ਦੇਖਿ ਸਭੈ ਲਲਚਾਵੈ ॥੨੦੦੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਬ ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਬਯਾਹ ਕਉ ਬੇਦਿ ਰਚੀ ਪੁਰ ਨਾਰਿ ਸਭੈ ਮਿਲਿ ਮੰਗਲ ਗਾਯੋ ॥ ਨਾਚਤ ਭੇ ਨਟੂਆ ਤਿਹ ਠਉਰ ਮ੍ਰਿੰਦਗਨ ਤਾਲ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਦਯਾਯੋ ॥ ਕੋਟਿ ਕੰਤੂਹਲ ਹੋਤ ਭਏ ਅਰੁ ਬੇਸਜਨ ਕੋ ਕਛੁ ਅੰਤ ਨ ਆਯੋ ॥ ਜੋ ਇਹ ਕਉਤਕ ਦੇਖਨ ਕਉ ਚਲਿ ਆਯੋ ਹੁਤੋ ਸਭ ਹੀ ਸੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥੨੦੧੦॥ ਏਕ ਬਜਾਵਤ ਬੇਨ ਸਖੀ ਇਕ ਹਾਥਿ ਲਿਯੇ ਸਖੀ ਤਾਲ ਬਜਾਵੈ ॥ ਨਾਚਤ ਏਕ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਸੁੰਦਰਿ ਮੰਗਲ ਏਕ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਗਾਵੈ ॥ ਝਾਂਝਰ ਏਕ

ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਕੇ ਬਾਜਤ ਆਇ ਭਲੇ ਇਕ ਹਾਵ ਦਿਖਾਵੈ ॥ ਭਾਇ ਕਰੈ ਇਕ ਆਇ ਤਬੈ ਚਿਤ ਹੇਰਨਿ ਵਾਰਨ ਮੋਦ ਬਢਾਵੈ ॥੨੦੧੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਾਰੁਨਿੀ ਕੇ ਰਸ ਸੰਗ ਛਕੇ ਜਹ ਬੈਠੇ ਹੈਂ ਕ੍ਰਿਸਨ ਹੁਲਾਸ ਬਢੈ ਕੈ ॥ ਕੁੰਕਮ ਰੰਗਿ ਰੰਗੇ ਪਟਵਾ ਭਟਵਾ ਅਪਨੇ ਅਤਿ ਆਨੰਦ ਕੈ ਕੈ ॥ ਮੰਗਨ ਲੋਗਨ ਦੇਤ ਘਨੋ ਧਨ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਅਤਿ ਹੀ ਨਚਵੈ ਕੈ ॥ ਰੀਝ ਰਹੈ ਮਨ ਮੈ ਸਭ ਹੀ ਪੁਨਿ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੀ ਓਰ ਚਿਤੈ ਕੈ ॥੨੦੧੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬੇਦ ਕੇ ਬੀਚ ਲਿਖੀ ਬਿਧਿ ਜਿਉ ਜਦੁਬੀਰ ਬਜਾਹ ਤਿਹੀ ਬਿਧਿ ਕੀਨੋ ॥ ਜੋ ਰੁਕਮੀ ਤੇ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਕੈ ਰੁਕਮੱਨਹਿ ਕੋ ਪੁਨਿ ਜੀਤ ਕੈ ਲੀਨੋ ॥ ਜੀਤਹਿ ਕੀ ਬਤੀਆ ਸੁਨਿ ਕੈ ਅਤਿ ਭੀਤਰਿ ਮੋਦ ਬਢਿਓ ਪੁਰ ਤੀਨੋ ॥ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਇਹ ਕਉਤਕ ਕੈ ਸਭ ਹੀ ਜਦੁਬੀਰਨ ਕਉ ਸੁਖ ਦੀਨੋ ॥੨੦੧੩॥ ਸੁਖ ਮਾਨ ਕੈ ਮਾਇ ਪਿਯੋ ਜਲ ਵਾਰ ਕੈ ਅਉ ਦਿਜ ਲੋਕਨ ਦਾਨ ਦਿਯੋ ਹੈ ॥ ਐਸ ਕਹਜੋ ਸਭ ਹੀ ਭੂਅ ਕੋ ਸੁਖ ਆਜੁ ਸਭੈ ਹਮ ਲੂਟ ਲਿਯੋ ਹੈ ॥ ਆਜੁ ਹੁਲਾਸ ਭਯੋ ਸਜਨੀ ਉਮਗਿਓ ਨ ਰਹੈ ਕਹਿ ਮੋਰ ਹੀਓ ਹੈ ॥ ਆਜ ਕੇ ਦਿਉਸਹਿ ਪੈ ਬਲਿ ਜਾਉਂ ਅਰੀ ਜਬ ਮੋ ਸੁਤ ਬਜਾਹ ਕਿਯੋ ਹੈ ॥੨੦੧੪॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਕੰਧੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਰੁਕਮਨੀ ਹਰਨ ਇਤ ਬਜਾਹ ਕਰਨ ਬਰਨਨੰ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥

ਪ੍ਰਦੁਮਨ ਕਾ ਜਨਮ ਕਥਨੰ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪੁਰਖ ਤ੍ਰਿਯਾ ਆਨੰਦ ਸੋਂ ਬਹੁ ਦਿਨ ਭਏ ਬਿਤੀਤ ॥ ਗਰਭ ਭਯੋ ਤਬ ਰੁਕਮਨੀ ਪ੍ਰਭ ਤੇ ਪਰਮ ਪੁਨੀਤ ॥੨੦੧੫॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਉਪਜਜੋ ਬਾਲਕ ਬੀਰ ਨਾਮ ਧਰਜੋ ਤਿਹ ਪਰਦੁੱਮਨ ॥ ਮਹਾਂ ਰਥੀ ਰਨ ਧੀਰ ਸਭ ਜਾਨਤ ਹੈ ਜਗਤ ਜਿਹ ॥੨੦੧੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਦਸ ਦਿਉਸ ਕੋ ਬਾਲਕੁ ਭਯੋ ਜਬ ਹੀ ਤਬ ਸੰਬਰ ਦੈਤ ਲੈ ਤਾਹਿ ਗਯੋ ਹੈ ॥ ਸਿੰਧੁ ਕੇ ਭੀਤਰਿ ਡਾਰ ਦਯੋ ਇਕ ਮੱਛ ਹੁਤੋ ਤਿਹ ਲੀਲ ਲਯੋ ਹੈ ॥ ਮੱਛ ਸੋਊ ਗਹਿ ਝੀਵਰ ਏਕ ਸੁ ਸੰਬਰ ਪੈ ਫਿਰ ਜਾਇ ਦਯੋ ਹੈ ॥ ਭੱਛਨ ਕੋ ਫੁਨਿ ਤਾਹਿ ਰਸੋਇ ਮੈ ਭੇਜ ਦਯੋ ਸੁ ਉਲਾਸ ਕਯੋ ਹੈ ॥੨੦੧੭॥ ਜਬ ਮੱਛ ਕੋ ਪਾਰਨ ਪੇਟ ਲਗੇ ਤਬ ਸੁੰਦਰ ਬਾਰਕ ਏਕ ਨਿਹਾਰਜੋ ॥ ਹੋਇ ਦਇਆਲਵਤੀ ਸੁ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕਰੁਨਾ ਰਸੁ ਪੈ ਚਿਤ ਮੈ ਤਿਨ ਧਾਰਜੋ ॥ ਤੇਰੋ ਕਹਜੋ ਪਤਿ ਹੈ ਇਮ ਨਾਰਦ ਸਜਾਮ ਭਨੈ

ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਸੋ ਬਤੀਆ ਸੁਨ ਕੈ ਮੁਨਿ ਨਾਰਿ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਸੋਂ ਭਰਤਾ ਕਰਿ ਪਾਰਯੋ ॥੨੦੧੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਪੋਖਨ ਬਹੁਤ ਦਿਵਸ ਜਬ ਕਰੀ ॥ ਤਬ ਇਹ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕੀ ਧਰੀ ॥ ਕਾਮ ਭਾਵ ਚਿਤ ਭੀਤਰਿ ਚਹਯੋ ॥ ਰੁਕਮਨਿ ਸੁਤ ਸਿਉ ਬਚ ਇਹ ਕਹਯੋ ॥੨੦੧੯॥ ਮੈਨਵਤੀ ਤਬ ਬੈਨ ਸੁਨਾਏ ॥ ਤੁਮ ਮੋ ਪਤਿ ਰੁਕਮਨਿ ਕੇ ਜਾਏ ॥ ਤੁਮ ਕੋ ਸੰਬਰ ਦਾਨਵ ਹਰਯੋ ॥ ਆਨਿ ਸਿੰਧੁ ਕੇ ਭੀਤਰਿ ਡਰਯੋ ॥੨੦੨੦॥ ਤਬ ਇਕ ਮੱਛ ਲੀਲ ਤੁਹਿ ਲਯੋ ॥ ਸੋ ਭੀ ਮੱਛ ਫਾਸਿ ਬਸਿ ਭਯੋ ॥ ਝੀਵਰ ਫਿਰ ਸੰਬਰ ਪੈ ਲਯਾਯੋ ॥ ਤਿਹ ਹਮ ਪੈ ਭੱਛਨ ਹਿਤ ਦਯਾਯੋ ॥੨੦੨੧॥ ਜਬ ਹਮ ਪੇਟ ਮੱਛ ਕੋ ਫਾਰਯੋ ॥ ਤਬ ਤੋਹਿ ਕਉ ਮੈ ਨੈਨਿ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਮੋਰੇ ਹ੍ਰਿਦੈ ਦਯਾ ਅਤਿ ਆਈ ॥ ਅਉ ਨਾਰਦ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੁਨਾਈ ॥੨੦੨੨॥ ਇਹ ਅਵਤਾਰ ਮਦਨ ਕੋ ਆਹੀ ॥ ਢੂੰਢਤਿ ਫਿਰਤਿ ਰੈਨਿ ਦਿਨ ਜਾਹੀ ॥ ਮੈ ਪਤਿ ਲਖਿ ਤੁਹਿ ਸੇਵਾ ਕਰੀ ॥ ਅਬ ਮੈ ਮਦਨ ਕਥਾ ਚਿਤ ਧਰੀ ॥੨੦੨੩॥ ਰੁਦ੍ਰ ਕੋਪਿ ਕਾਯਾ ਤੁਹਿ ਜਰੀ ॥ ਤਬ ਮੈ ਪੂਜਾ ਸਿਵ ਕੀ ਕਰੀ ॥ ਬਰੁ ਸਿਵ ਦਯੋ ਹੁਲਾਸ ਬਢੈ ਹੈਂ ॥ ਭਰਤਾ ਵਹੀ ਮੂਰਤ ਤੂ ਪੈ ਹੈਂ ॥੨੦੨੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਬ ਹਉ ਸੰਬਰ ਦੈਤ ਕੀ ਭਈ ਰਸੋਇਨਿ ਆਇ ॥ ਅਬ ਭਰਤਾ ਮੁਹਿ ਰੁਦ੍ਰ ਤੂੰ ਸੁੰਦਰ ਦਯੋ ਬਨਾਇ ॥੨੦੨੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸੁਤ ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਯੌਂ ਬਤੀਯਾਂ ਸੁਨਿ ਕੈ ਅਪਨੇ ਚਿਤ ਮੈ ਅਤਿ ਕ੍ਰੋਧ ਬਢਾਯੋ ॥ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਗਹਿ ਕੈ ਅਰਿ ਕੇ ਬਧ ਕਾਰਨ ਧਾਯੋ ॥ ਧਾਮ ਜਹਾ ਤਿਹ ਬੈਰਿ ਕੋ ਥੋ ਤਿਹ ਦ੍ਵਾਰ ਪੈ ਜਾਇ ਕੈ ਬੈਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਜਾਹਿ ਕਉ ਸਿੰਧੁ ਮੈ ਡਾਰ ਦਯੋ ਅਬ ਸੋ ਤੁਹਿ ਸੋ ਲਰਬੇ ਕਹੁ ਆਯੋ ॥੨੦੨੬॥ ਯੋਂ ਜਬ ਬੈਨ ਕਹੈ ਸੁਤ ਸਯਾਮ ਤੌ ਸੰਬਰ ਸਸਤ੍ਰ ਗਦਾ ਗਹਿ ਆਯੋ ॥ ਜੈਸੇ ਕਹੀ ਬਿਧਿ ਜੁੱਧਹਿ ਕੀ ਤਿਹ ਭਾਂਤਿ ਸੋ ਤਾਹਿ ਨੇ ਜੁੱਧ ਮਚਾਯੋ ॥ ਆਪ ਭਜਯੋ ਨਹਿ ਤਾ ਭੂਅ ਤੇ ਕਹਿ ਵਾਹਿ ਕਉ ਤ੍ਰਾਸ ਦੈ ਪੈਗੁ ਭਜਾਯੋ ॥ ਆਹਵ ਯਾ ਬਿਧਿ ਹੋਤ ਭਯੋ ਕਹਿ ਕੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੋ ਸਯਾਮ ਸੁਨਾਯੋ ॥੨੦੨੭॥ ਅਤਿ ਹੀ ਤਿਹ ਠਾਂ ਜਬ ਮਾਰ ਮਚੀ ਅਰਿ ਜਾਤ ਭਯੋ ਨਭ ਮੈ ਛਲ ਕੈ ਕੈ ॥ ਲੈ ਕਰਿ ਪਾਹਨ ਬ੍ਰਿਸਟਿ ਕਰੀ ਸੁਤ ਸਯਾਮ ਕੇ ਪੈ ਅਤਿ ਕ੍ਰੁੱਧਤ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ॥ ਸੋ ਇਨ ਪਾਹਨ ਬਿਅਰਥ ਕਰੇ ਤਿਨ ਕੋ ਸਰ ਏਕਹਿ ਏਕ ਲਗੈ ਕੈ ॥ ਸਸਤ੍ਰਨ ਸੋਂ ਤਿਹ ਕੋ ਤਨ ਬੇਧਿ ਕੈ ਭੂਮਿ ਡਰਿਓ ਅਤਿ ਰੋਸ ਬਢੈ ਕੈ ॥੨੦੨੮॥ ਅਸਿ ਐਂਚਿ ਝਟਾਕ ਲਯੋ ਕਟਿ ਤੇ ਸਿਰ ਸੰਬਰ ਕੈ ਸੁ ਝਟਾਕ ਦੈ

ਝਾਰਯੋ ॥ ਦੇਵਨ ਕੇ ਗਨ ਹੇਰਤ ਜੇ ਤਿਨਿ ਪਉਰਖ ਦੇਖਿ ਕੈ ਧੰਨਿ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਇ ਦਯੋ ਕੈ ਬਿਮੁੱਛਿਤ ਸ੍ਰੋਨ ਸੰਬੂਹ ਧਰਾ ਪੈ ਬਿਥਾਰਯੋ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਪੂਤ ਸਪੂਤ ਭਯੋ ਜਿਨ ਏਕ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਤੇ ਸੰਬਰ ਮਾਰਯੋ ॥੨੦੨੯॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਪਰਦੁਮਨ ਸੰਬਰ ਦੈਤ ਹਰ ਲੈ ਗਯੋ
ਇਤ ਸੰਬਰ ਕੋ ਪਰਦੁਮਨ ਬਧ ਕੀਓ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ॥ ਅਫਜੂ ॥

ਅਥ ਪਰਦੁਮਨ ਸੰਬਰ ਕੋ ਬਧਿ ਰੁਕਮਨਿ ਕੋ ਮਿਲੇ ॥ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਿਹ ਕੋ ਬਧ ਕੈ ਪਰਦੁਮਨ ਆਯੋ ਅਪਨੇ ਗ੍ਰੇਹ ॥ ਰਤਿ ਅਪਨੇ ਪਤਿ ਸੰਗਿ ਤਬੈ ਕਹਿਓ ਬਢੈ ਕੈ ਨੇਹ ॥੨੦੩੦॥ ਚੀਲ ਆਪ ਹੁਇ ਆਪਨੇ ਊਪਰਿ ਪਤਿਹਿ ਚੜਾਇ ॥ ਰੁਕਮਨ ਕੋ ਗ੍ਰਿਹ ਥੋ ਜਹਾਂ ਤਹ ਹੀ ਪਹੁਚੀ ਆਇ ॥੨੦੩੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਛੋਰ ਕੈ ਚੀਲ ਕੋ ਰੂਪ ਦਯੋ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰਿ ਰੂਪ ਬਨਾਯੋ ॥ ਵਾਹਿ ਉਤਾਰ ਕੈ ਕੰਧਹਿ ਤੇ ਤਿਹ ਕੰਧਿ ਪਟੰਬਰ ਪੀਤ ਧਰਾਯੋ ॥ ਸੋਰਹ ਹਜਾਰ ਤ੍ਰਿਯਾ ਸਭ ਥੀ ਜਹ ਠਾਢਿ ਤਿਨੋ ਇਹ ਰੂਪ ਦਿਖਾਯੋ ॥ ਸੋ ਸਕਚੀ ਚਿਤ ਬੀਚ ਸਭੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਲਖਯੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਆਯੋ ॥੨੦੩੨॥ ਤਾਹਿ ਨਿਹਾਰ ਕੈ ਸਯਾਮ ਸੀ ਮੂਰਤਿ ਤ੍ਰੀਅ ਸਭੈ ਮਨ ਮੈ ਸੁਕਚਾਹੀ ॥ ਲਯਾਯੋ ਹੈ ਆਨ ਬਧੂ ਕੋਊ ਬਯਾਹ ਕਹੈ ਸਖੀ ਕੀ ਸੁ ਸਖੀ ਗਹਿ ਬਾਹੀ ॥ ਏਕ ਨਿਹਾਰਿ ਕਹੈ ਤਿਹ ਕੇ ਉਰ ਓਰ ਬਿਚਾਰ ਭਲੇ ਮਨ ਮਾਹੀ ॥ ਲੱਛਨ ਅਉਰ ਸਭੈ ਹਰਿ ਕੇ ਇਹ ਏਕ ਲਤਾ ਭ੍ਰਿਗੁ ਕੀ ਉਰਿ ਨਾਹੀ ॥੨੦੩੩॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਪੇਖਤਿ ਤਾਹਿ ਰੁਕੰਮਨਿ ਕੇ ਸੁ ਪਯੋਧਰਵਾ ਪਯ ਸੋ ਭਰਿ ਆਏ ॥ ਮੋਹੁ ਬਢਯੋ ਅਤਿ ਹੀ ਚਿਤ ਮੈ ਕਰੁਨਾ ਰਸ ਸੋ ਢੁਰਿ ਬੈਨ ਸੁਨਾਏ ॥ ਐਸੋ ਸਖੀ ਕਹਿਓ ਮੋ ਸੁਤ ਥੋ ਪ੍ਰਭ ਦੈ ਹਮ ਕੋ ਹਮ ਤੇ ਜੁ ਛਿਨਾਏ ॥ ਯੌਂ ਕਹਿ ਸਾਸ ਉਸਾਸ ਲਯੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਦੁਊ ਨੈਨ ਬਹਾਏ ॥੨੦੩੪॥ ਇਤ ਤੇ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਆਇ ਗਯੋ ਇਹ ਮੂਰਤਿ ਓਰ ਰਹੇ ਟਕ ਲਾਈ ॥ ਤਉ ਹੀ ਲਉ ਨਾਰਦ ਆਇ ਗਯੋ ਬਿਰਥਾ ਸਭ ਹੀ ਤਿਨ ਭਾਖਿ ਸੁਨਾਈ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਪੂਤ ਤਿਹਾਰੋ ਈ ਹੈ ਇਹ ਯੌਂ ਸੁਨਿ ਕੈ ਪੁਰ ਬਜੀ ਬਧਾਈ ॥ ਭਾਗਨ ਕੀ ਨਿਧਿ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਜਦੁਬੀਰ ਮਨੋ ਇਹ ਦਿਵਸਹਿ ਪਾਈ ॥੨੦੩੫॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਕੰਧੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਪਰਦੁਮਨ ਸੰਬਰ ਦੈਤ ਬਧ ਕੈ

ਰੁਕਮਨਿ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਕੋ ਆਇ ਮਿਲਤ ਭਏ ਧਜਾਇ ਸਮਾਪਤ ॥

ਅਥ ਸਤ੍ਰਾਜਿਤ ਸੂਰਜ ਤੇ ਮਨਿ ਲਿਆਏ ਜਾਮਵੰਤ ਬਧ ਕਥਨੰ ॥ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਤ ਸੂਰਜ ਸੇਵਾ ਕਰੀ ਸਤ੍ਰਾਜਿਤ ਬਲਵਾਨ ॥ ਰਵਿ ਤਿਹ ਕੋ ਤਬ ਮਨਿ ਦਈ ਉੱਜਲ ਆਪ ਸਮਾਨ ॥੨੦੩੬॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਲੈ ਮਨਿ ਸੂਰਜ ਤੇ ਅਰਿਜੀਤ ਜੁ ਤਾ ਨੰਦ ਆਪਨ ਧਾਮਹਿ ਆਯੋ ॥ ਜੋ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਕਰਿ ਸੇਵ ਘਨੋ ਰਵਿ ਕੋ ਚਿਤ ਤਾਂ ਰਿਝਵਾਯੋ ॥ ਅਉ ਕਰਿ ਕੈ ਤਪਸਜਾ ਅਤਿ ਹੀ ਤਿਹ ਕੀ ਹਿਤ ਸੋਂ ਤਿਹ ਕਉ ਜਬ ਗਾਯੋ ॥ ਸੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਸੁ ਬ੍ਰਿਥਾ ਪੁਰ ਲੋਗਨ ਯੌਂ ਜਦੁਬੀਰ ਪੈ ਜਾਇ ਸੁਨਾਯੋ ॥੨੦੩੭॥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਬਾਚ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬੁਲਾਇ ਅਰੰਜਿਤ ਕਉ ਹਸਿ ਕੈ ਮੁਖ ਤੇ ਇਹ ਆਇਸੁ ਦੀਨੋ ॥ ਭੂਪ ਕਉ ਦੈ ਤੁ ਕਹਿਓ ਅਬ ਹੀ ਰਵਿ ਤੇ ਜੁ ਰਿਝਾਇ ਕੈ ਤੈ ਧਨੁ ਲੀਨੋ ॥ ਜੋ ਚਹਿ ਕੈ ਚਿਤ ਮੈ ਚਪਲਾ ਦੁਤਿ ਯਾਹਿ ਕਹਯੋ ਇਨ ਨੈਕੁ ਨ ਕੀਨੋ ॥ ਮੋਨ ਹੀ ਠਾਨ ਕੈ ਬੈਠ ਰਹਯੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕੋ ਉਤਰ ਨੈਕੁ ਨ ਦੀਨੋ ॥੨੦੩੮॥ ਪ੍ਰਭ ਯੋਂ ਬਤੀਆ ਕਹਿ ਬੈਠ ਰਹਯੋ ਤਿਹ ਭ੍ਰਾਤ ਅਖੇਟਕ ਕਾਜ ਪਧਾਰਯੋ ॥ ਬਾਂਧਿ ਭਲੇ ਮਨਿ ਕਉ ਸਿਰ ਪੈ ਸਭਹੂੰ ਜਨੁ ਦੂਸਰ ਭਾਨੁ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਕਾਨਨ ਕੇ ਜਬ ਬੀਚ ਗਯੋ ਮ੍ਰਿਗਰਾਜ ਬਡੋ ਇਕ ਯਾਹਿ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਤਾਨ ਕਮਾਨ ਚਲਾਵਤ ਭਯੋ ਸਰ ਵਾ ਸਹਿ ਕੈ ਇਹ ਕੋ ਫਿਰਿ ਮਾਰਯੋ ॥੨੦੩੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਤਿਨ ਕੇਹਰਿ ਕੇ ਸਰ ਮਾਰਯੋ ॥ ਤਬ ਕੇਹਰਿ ਪੁਰਖੱਤ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥ ਏਕ ਚਪੇਟ ਚਉਕਿ ਤਿਹ ਮਾਰੀ ॥ ਮਨਿ ਸਮੇਤ ਲਈ ਪਾਗ ਉਤਾਰੀ ॥੨੦੪੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਿਹ ਬਧ ਕੈ ਮਨਿ ਪਾਗ ਲੈ ਸਿੰਘ ਧਸਯੋ ਬਨ ਜਾਇ ॥ ਭਾਲੁਕ ਏਕ ਬਡੋ ਹੁਤੋ ਤਿਹ ਹੇਰਯੋ ਮ੍ਰਿਗਰਾਇ ॥੨੦੪੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਭਾਲੁਕ ਦੇਖਿ ਮਨੀ ਦੁਤਿ ਕਉ ਸੁ ਲਖਯੋ ਕੋਊ ਕੇਹਰਿ ਲੈ ਫਲੁ ਆਯੋ ॥ ਯਾ ਫਲੁ ਕਉ ਅਬ ਭੱਛ ਕਰੋਂ ਸੁ ਛੁਧਾਤੁਰ ਹ੍ਵੈ ਤਹ ਭੱਛਨ ਧਾਯੋ ॥ ਜਯੋਂ ਮ੍ਰਿਗਰਾਜ ਥੋ ਜਾਤ ਚਲਯੋ ਤਿਉ ਅਚਾਨਕ ਆਇ ਕੈ ਜੁੱਧ ਮਚਾਯੋ ॥ ਏਕ ਚਪੇਟ ਚਟਾਕ ਦੈ ਮਾਰ ਝਟਾਕ ਦੈ ਸਿੰਘ ਕੋ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥੨੦੪੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਾਮਵਾਨ ਬਧਿ ਸਿੰਘ ਕੋ ਮਨਿ ਲੈ ਮਨਿ ਸੁਖੁ ਪਾਇ ॥ ਤਹਾਂ ਗ੍ਰੇਹ ਆਪਨ ਹੁਤੋ ਤਹ ਹੀ ਪਹੁਚਯੋ ਆਇ ॥੨੦੪੩॥ ਸਤ੍ਰਾਜਿਤ ਲਖਿ ਭੇਦ ਨਹਿ ਸਭਨਨ ਕਹਯੋ ਸੁਨਾਇ ॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਮਾਰਿ ਮੁਹਿ ਭ੍ਰਾਤ ਕਉ ਮਨਿ ਲੀਨੀ ਛੁਟਕਾਇ ॥੨੦੪੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੋਂ ਸੁਨਿ ਕੈ ਚਰਚਾ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਅਪਨੇ ਢਿਗ ਜਾ ਤਿਹ ਕੋ

ਸੁ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਸਤ੍ਰਾਜਿਤ ਕਹੈ ਮੁਹਿ ਭ੍ਰਾਤ ਹਨ੍ਯੋ ਹਰਿ ਜੂ ਮਨਿ ਹੇਤ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਐਸੋ ਕੁਬੋਲ ਸੁਨੇ ਮਨੂਆ ਹਮਰੋ ਅਤਿ ਕ੍ਰੋਧਹਿ ਕੇ ਸੰਗਿ ਤਾਯੋ ॥ ਤਾ ਤੇ ਚਲੋ ਤੁਮਹੂੰ ਤਿਹ ਸੋਧ ਕੋ ਹਉਹੂੰ ਚਲੋਂ ਕਹਿ ਖੋਜਨ ਧਾਯੋ ॥੨੦੪੫॥ ਜਾਦਵ ਲੈ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਜਬੈ ਅਪਨੇ ਸੰਗ ਖੋਜਨ ਤਾਹਿ ਸਿਧਾਰੇ ॥ ਅਸ੍ਵ ਪਤੀ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਨ ਪਰੇ ਸੁ ਤਹੀ ਏ ਗਏ ਦੁਹੂੰ ਜਾਇ ਨਿਹਾਰੇ ॥ ਕੇਹਰਿ ਕੋ ਤਹ ਖੋਜ ਪਿਖ੍ਯੋ ਇਹ ਵਾ ਹੀ ਹਨੇ ਭਟ ਐਸ ਪੁਕਾਰੇ ॥ ਅਗ੍ਰਜ ਜਾਹਿ ਤੌ ਸਿੰਘ ਪਿਖ੍ਯੋ ਮ੍ਰਿਤ ਚਉਕ ਪਰੇ ਸਭ ਪਉਰਖ ਵਾਰੇ ॥੨੦੪੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਹ ਭਾਲੁਕ ਕੇ ਖੋਜ ਕਉ ਚਿਤੈ ਰਹੈ ਸਿਰ ਨਾਇ ॥ ਜਹਾ ਖੋਜ ਤਿਹ ਜਾਤ ਪਗ ਤਹਾ ਜਾਤ ਭਟ ਧਾਇ ॥੨੦੪੭॥ ਕਬਿ ਵਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਾ ਪ੍ਰਭ ਕੇ ਬਰ ਦਾਨ ਦਏ ਅਸੁਰਾਰਿ ਜਿਤੇ ਸਭ ਦਾਨਵ ਭਾਗੇ ॥ ਜਾ ਪ੍ਰਭ ਸਤ੍ਰੁਨ ਨਾਸ ਕਯੋ ਸਸਿ ਸੂਰ ਥਪੇ ਫਿਰ ਕਾਰਜ ਲਾਗੇ ॥ ਸੁੰਦਰ ਜਾਹਿ ਕਰੀ ਕੁਬਿਜਾ ਛਿਨ ਬੀਚ ਸੁਗੰਧਿ ਲਗਾਵਤ ਬਾਗੇ ॥ ਸੋ ਪ੍ਰਭ ਅਪਨੇ ਕਾਰਜ ਹੇਤ ਸੁ ਜਾਤ ਹੈ ਰੀਛ ਕੇ ਖੋਜਹਿ ਲਾਗੇ ॥੨੦੪੮॥ ਖੋਜ ਲਿਯੇ ਸਭ ਏਕ ਗੁਫਾਹੂੰ ਮੈ ਜਾਤ ਭਏ ਹਰਿ ਐਸੇ ਉਚਾਰ੍ਯੋ ॥ ਹੈ ਕੋਊ ਸੂਰ ਧਸੈ ਇਹ ਬੀਚ ਨ ਕਾਹੂੰ ਬਲੀ ਪੁਰਖੱਤ ਸੰਭਾਰ੍ਯੋ ॥ ਯਾਹਿ ਕੇ ਬੀਚ ਧਸ੍ਯੋ ਸੁਈ ਰੀਛ ਸਭੋ ਮਨ ਮੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਿਚਾਰ੍ਯੋ ॥ ਕੋਊ ਕਹੈ ਨਹਿ ਯਾ ਮੈ ਕਹ੍ਯੋ ਹਰਿ ਰੇ ਹਮ ਖੋਜ ਇਹੀ ਮਹਿ ਡਾਰ੍ਯੋ ॥੨੦੪੯॥ ਕੋਊ ਨ ਬੀਰ ਗੁਫਾ ਮੈ ਧਸ੍ਯੋ ਤਬ ਆਪ ਹੀ ਤਾਹਿ ਮੈ ਸ੍ਯਾਮ ਗਯੋ ਹੈ ॥ ਭਾਲੁਕ ਲੈ ਸੁਧਿ ਬੀਚ ਗੁਫਾਹੂੰ ਕੇ ਜੁਧੁ ਕੋ ਸਾਮੁਹਿ ਕੋਪਿ ਅਯੋ ਹੈ ॥ ਸ੍ਯਾਮ ਜੂ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਉਹ ਸੋ ਦਿਨ ਦ੍ਵਾਦਸ ਬਾਹਨ ਜੁੱਧੁ ਕਯੋ ਹੈ ॥ ਜੁੱਧੁ ਇਤੋ ਜੁਗ ਚਾਰਨ ਮੈ ਨਹਿ ਹ੍ਵੈਹੈ ਕਬੈ ਕਬਹੂ ਨ ਭਯੋ ਹੈ ॥੨੦੫੦॥ ਦ੍ਵਾਦਸ ਦਿਉਸ ਭਿਰੇ ਦਿਨ ਰੈਨ ਨਹੀ ਤਿਹ ਤੇ ਹਰਿ ਨੈਕੁ ਡਰਾਨੋ ॥ ਲਾਤਨ ਮੂਕਨ ਕੋ ਅਤਿ ਹੀ ਫੁਨਿ ਤਉਨ ਗੁਫਾ ਮਹਿ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਨੋ ॥ ਪਉਰਖ ਭਾਲੁਕ ਕੋ ਘਟ ਗਯੋ ਇਹ ਮੈ ਬਹੁ ਪਉਰਖ ਤਾ ਪਹਚਾਨੋ ॥ ਜੁੱਧ ਕੋ ਛਾਡ ਕੈ ਪਾਇ ਪਰ੍ਯੋ ਜਦੁਬੀਰ ਕੋ ਰਾਮ ਸਹੀ ਕਰ ਜਾਨੋ ॥੨੦੫੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਪਾਇ ਪਰ੍ਯੋ ਘਿਘਿਆਨੋ ਘਨੋ ਬਤਿਯਾ ਅਤਿ ਦੀਨ ਹ੍ਵੈ ਯਾ ਬਿਧਿ ਭਾਖੀ ॥ ਹੋ ਤੁਮ ਰਾਵਨ ਕੇ ਮਰਿਯਾ ਤੁਮ ਹੀ ਪੁਨਿ ਲਾਜ ਦਰੋਪਤਿ ਰਾਖੀ ॥ ਭੂਲ ਭਈ ਹਮ ਤੇ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਸੁ ਛਿਮਾ ਕਰੀਐ ਸਿਵ ਸੂਰਜ ਸਾਖੀ ॥ ਯੌ ਕਹਿ ਕੈ ਦੁਹਿਤਾ ਜੁ ਹੁਤੀ ਸੋਊ ਲੈ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕੈ ਅੱਗ੍ਰਜ ਰਾਖੀ ॥੨੦੫੨॥ ਉਤ ਜੁੱਧ ਕੈ ਸ੍ਯਾਮ ਜੂ

ਬਜਾਹ ਕਯੋ ਇਤ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਨਿਰਾਸ ਏ ਧਾਮਨ ਆਏ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਗੁਫਾਹੂੰ ਕੇ ਬੀਚ ਧਸੇ ਸੋਊ ਕਾਹੂੰ ਹਨੇ ਸੁ ਇਹੀ ਠਹਰਾਏ ॥ ਨੀਰ ਢਰੈ ਭਟਵਾਨ ਕੀ ਆਂਖਨ ਲੋਟਤ ਹੈ ਚਿਤ ਮੈ ਦੁਖ ਪਾਏ ॥ ਸੀਸ ਧੁਨੈ ਇਕ ਐਸੇ ਕਹੈ ਹਮਹੂੰ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਕਾਮ ਨ ਆਏ ॥੨੦੫੩॥ ਸੈਨ ਜਿਤੋ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਸੰਗ ਗਯੋ ਸੋਊ ਭੂਪ ਪੈ ਰੋਵਤ ਆਯੋ ॥ ਭੂਪਤਿ ਦੇਖਿ ਦਸਾ ਤਿਨ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਦੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥ ਧਾਇ ਗਯੋ ਬਲਭਦ੍ਰ ਪੈ ਪੂਛਨ ਰੋਇ ਇਹੀ ਤਿਨ ਬੈਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਗੁਫਾ ਕੇ ਬਿਖੈ ਧਸ ਕੈ ਤਿਹ ਤੇ ਬਹੁਰੋ ਨਹੀ ਬਾਹਰਿ ਆਯੋ ॥੨੦੫੪॥ ਹਲੀ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕੈ ਲਰ ਕੈ ਅਰਿ ਕਾਹੂ ਕੇ ਸੰਗ ਤਨ ਆਪਨ ਕੋ ਜਮਲੋਕ ਪਠਾਯੋ ॥ ਖੋਜਤ ਕੈ ਮਨਿ ਯਾ ਜੜ ਕੀ ਬਲਿ ਲੋਕ ਗਯੋ ਕੋਊ ਮਾਰਗ ਪਾਯੋ ॥ ਕੈ ਮਨਿ ਲੈ ਇਹ ਭ੍ਰਾਤ ਕੇ ਪ੍ਰਾਨ ਗਯੋ ਜਮ ਲੈ ਤਿਨ ਲੈਨ ਕਉ ਧਾਯੋ ॥ ਕੈ ਇਹ ਮੂਰਖ ਕੋ ਸੁ ਕੁਬੋਲ ਲਗਯੋ ਹੁਇ ਲਜਾਤੁਰ ਧਾਮ ਨ ਆਯੋ ॥੨੦੫੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਰੋਇ ਜਬੈ ਸੰਗ ਭੂਪਤਿ ਕੇ ਮੁਖ ਤੇ ਮੁਸਲੀ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਤਉ ਸੱਤ੍ਰਾਜਿਤ ਕਉ ਮਿਲ ਕੈ ਸਭ ਜਾਦਵ ਲਾਤਨ ਮੂਕਨ ਮਾਰਯੋ ॥ ਪਾਗ ਉਤਾਰ ਦਈ ਮੁਸਕੈਂ ਗਹਿ ਗੋਡਨ ਤੇ ਮਧਿ ਕੂਪ ਕੇ ਡਾਰਯੋ ॥ ਛੋਡਬ ਤਾ ਕੋ ਕਹਯੋ ਨ ਕਿਹੂੰ ਸਭਹੂੰ ਤਿਹ ਕੋ ਬਧਬੋ ਚਿਤ ਧਾਰਯੋ ॥੨੦੫੬॥ ਕਾਨ੍ਹਰ ਕੀ ਜਬ ਏ ਬਤਿਯਾ ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਸਭ ਨਾਰਿਨ ਜਉ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥ ਰੋਵਤ ਭੀ ਕੋਊ ਭੂਮਿ ਪਰੀ ਗਿਰਿ ਪੀਟਤ ਭੀ ਕਰ ਕੈ ਦੁਚਿਤਾਈ ॥ ਏਕ ਕਹੈਂ ਪਤਿ ਪ੍ਰਾਨ ਤਜੇ ਅਬ ਹੁਇ ਹੈ ਕਹਾ ਹਮਰੀ ਗਤਿ ਮਾਈ ॥ ਅਉਰ ਰੁਕੱਮਨਿ ਦੇਤ ਦਿਜੋਤਮ ਦਾਨ ਸਤੀ ਫੁਨਿ ਹੋਬੇ ਕਉ ਆਈ ॥੨੦੫੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਾਸੁਦੇਵ ਅਰੁ ਦੇਵਕੀ ਦੁਬਿਧਾ ਚਿਤਹਿ ਬਢਾਇ ॥ ਪ੍ਰਭ ਗਤਿ ਦ੍ਵੈ ਬਿਧਿ ਹੇਰ ਕੈ ਬਰਜਯੋ ਰੁਕਮਨਿ ਆਇ ॥੨੦੫੮॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਪੁਤ੍ਰ ਬਧੂ ਹੂ ਕੋ ਦੇਵਕੀ ਆਇ ਸੁ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਬਿਧਿ ਯਾ ਸਮਝਾਯੋ ॥ ਜੋ ਹਰਿ ਜੂਝ ਮਰੇ ਰਨ ਮੋ ਜਰਬੋ ਤੁਹਿ ਕੋ ਨਿਸਚੈ ਬਨਿ ਆਯੋ ॥ ਜਉ ਮਨਿ ਢੂੰਢਤ ਯਾ ਜੜ ਕੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਘਨੇ ਪੁਨਿ ਕੋਸ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਤਾ ਤੇ ਰਹੋ ਚੁਪ ਕੈ ਸੁਧਿ ਲੈ ਅਰੁ ਯੌਂ ਕਹਿ ਪਾਇਨ ਸੀਸ ਝੁਕਾਯੋ ॥੨੦੫੯॥ ਐਸ ਸਮੋਧ ਕੈ ਪੁਤ੍ਰ ਬਧੂ ਕੋ ਭਵਾਨਿ ਕੋ ਪੈ ਤਿਨ ਜਾਇ ਮਨਾਯੋ ॥ ਠਾਈਸ ਦਿਵਸ ਲਉ ਸੇਵ ਕਰੀ ਤਿਹ ਕੀ ਤਿਹ ਕੋ ਅਤਿ ਹੀ ਰਿਝਵਾਯੋ ॥ ਰੀਝਿ ਸਿਵਾ ਤਿਨ ਪੈ ਤਬਹੀ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਇਹੀ ਬਰੁ ਦਾਨ ਦਿਵਾਯੋ ॥ ਆਇ ਹੈਂ ਸਜਾਮ ਨ ਸੋਕ ਕਰੋ ਤਬ ਲਉ ਹਰਿ

ਲੀਨਿ ਤ੍ਰਿਯਾ ਮਨਿ ਆਯੋ ॥੨੦੯੦॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਹੇਰਿ ਤ੍ਰੀਆ ਮਨਿ ਕੇ ਜੁਤ ਸੋਕ ਕੀ ਬਾਤ ਸਭੈ ਬਿਸਰਾਈ ॥ ਡਾਰਿ ਕਮੰਡਲ ਮੈ ਜਲੁ ਸੀਤਲ ਮਾਇ ਪਿਯੋ ਪੁਨਿ ਵਾਰ ਕੈ ਆਈ ॥ ਜਾਦਵ ਅਉਰ ਸਭੈ ਹਰਖੇ ਅਰੁ ਬਾਜਤ ਭੀ ਪੁਰ ਬੀਚ ਬਧਾਈ ॥ ਅਉਰ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਸਿਵਾ ਸੁ ਸਭੈ ਜਗ ਮਾਇ ਸਹੀ ਠਹਰਾਈ ॥੨੦੯੧॥

ਇਤਿ ਜਾਮਵੰਤ ਕੋ ਜੀਤ ਕੈ ਦੁਹਿਤਾ ਤਿਸ ਕੀ ਮਨਿ ਸਹਿਤ ਲਿਆਵਤ ਭਏ ॥

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਹੇਰ ਕੈ ਸਜਾਮ ਸਤ੍ਰਾਜਿਤ ਕਉ ਮਨਿ ਲੈ ਕਰਿ ਮੈ ਫੁਨਿ ਤਾ ਸਿਰ ਮਾਰੀ ॥ ਜਾ ਹਿਤ ਦੋਸ ਦਯੋ ਸੋਇ ਲੈ ਜੜ ਕੋਪ ਭਰੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੀ ॥ ਚਉਕਿ ਕਹੈਂ ਸਭ ਜਾਦਵ ਯੌਂ ਸੁ ਪਿਖੋ ਰਿਸਿ ਕੈਸਿ ਕਰੀ ਗਿਰਧਾਰੀ ॥ ਸੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਬਿੱਤਨ ਬੀਚ ਕਥਾ ਜਗ ਮੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਬਿਥਾਰੀ ॥੨੦੯੨॥ ਹਾਥਿ ਰਹਿਓ ਮਨਿ ਕੋ ਧਰਿ ਕੈ ਤਿਨ ਨੈਕੁ ਨ ਕਾਹੂ ਕੀ ਓਰ ਨਿਹਾਰਿਓ ॥ ਲੱਜਤ ਹ੍ਵੈ ਖਿਸਜਾਨੋ ਘਨੋ ਦੁਬਿਧਾ ਕਰਿ ਧਾਮ ਕੀ ਓਰ ਸਿਧਾਰਿਓ ॥ ਬੈਰ ਪਰਿਓ ਹਮਰੋ ਹਰਿ ਸਉਂ ਰੁ ਕਲੰਕ ਚੜ੍ਹਜੋ ਗਯੋ ਭ੍ਰਾਤਰ ਮਾਰਿਓ ॥ ਭੀਰ ਪਰੀ ਤੇ ਅਧੀਰ ਭਯੋ ਦੁਹਿਤਾ ਦੇਉਂ ਸਜਾਮ ਇਹੀ ਚਿਤਿ ਧਾਰਿਓ ॥੨੦੯੩॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਕੰਧੇ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿੱਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਕ੍ਰਿਸਨਵਤਾਰੇ ਸਤ੍ਰਾਜਿਤ ਕੋ ਮਨੀ ਦੀਬੋ ॥

ਅਥ ਸਤ੍ਰਾਜਿਤ ਕੀ ਦੁਹਿਤਾ ਕੋ ਬਜਾਹ ਕਥਨੰ ॥ਸਵੈਯਾ ॥ ਬੋਲਿ ਦਿਜੋਤਮ ਬੇਦਨ ਕੀ ਬਿਧਿ ਜੈਸ ਕਹੀ ਤਸ ਬਜਾਹ ਰਚਾਯੋ ॥ ਸਤਭਾਮਨ ਕੋ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਜਿਹ ਕੋ ਸਭ ਲੋਗਨ ਮੈ ਜਸੁ ਛਾਯੋ ॥ ਪਾਵਤ ਹੈ ਉਪਮਾ ਲਛਮੀ ਕੀ ਨ ਤਾ ਸਮ ਯੌਂ ਕਹਿਬੋ ਬਨਿ ਆਯੋ ॥ ਤਾਹੀ ਕੇ ਬਜਾਹਨ ਕਾਜ ਸੁ ਦੈ ਮਨਿ ਮਾਨ ਭਲੈ ਘਨਸਜਾਮ ਬੁਲਾਯੋ ॥੨੦੯੪॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਸੁਨੇ ਬਤਿਯਾ ਸੁਭ ਸਾਜਿ ਜਨੇਤ ਤਹਾਂ ਕੋ ਸਿਧਾਏ ॥ ਆਵਤ ਸੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਪ੍ਰਭ ਕੋ ਸਭ ਆਗੇ ਹੀ ਤੇ ਮਿਲਬੇ ਕਉ ਧਾਏ ॥ ਆਦਰ ਸੰਗ ਲਵਾਇ ਕੈ ਜਾਇ ਸੁ ਬਿਵਾਹ ਕਿਯੋ ਦਿਜ ਦਾਨ ਦਿਵਾਏ ॥ ਐਸ ਬਿਵਾਹ ਪ੍ਰਭੁ ਸੁਖ ਪਾਇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਸੰਗ ਲੈ ਕਰਿ ਧਾਮਹਿ ਆਏ ॥੨੦੯੫॥

ਇਤਿ ਬਿਵਾਹ ਸੰਪੂਰਨ ਹੋਤ ਭਯੋ ॥

ਲਛੀਆ ਗ੍ਰਿਹ ਪਰਸੰਗ ॥ਸਵੈਯਾ॥ ਤਉ ਹੀ ਲਉ ਐਸ ਸੁਨੀ ਬਤਿਯਾ ਲਛੀਆ ਗ੍ਰਿਹ ਮੈ ਸੁਤ ਪੰਡੁ ਕੇ ਆਏ ॥

ਗਾਇ ਸਮੇਤ ਸਭੋ ਮਿਲਿ ਕੌਰਨ ਚਿਤ ਬਿਖੈ ਕਰੁਨਾ ਨ ਬਸਾਏ ॥ ਐਸੁ ਬਿਚਾਰ ਕਿਯੋ ਚਿੱਤ ਮੈ ਸੁ ਤਹਾਂ ਕੋ ਚਲੈਂ ਸਭ ਬਿਸਨ ਬੁਲਾਏ ॥ ਐਸੁ ਬਿਚਾਰ ਸੁ ਸਾਜ ਕੈ ਸਜੰਦਨ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਤਹਾ ਕੋ ਸਿਧਾਏ ॥੨੦੬੬॥ ਕਾਨ੍ਹ ਚਲੇ ਉਤ ਕਉ ਜਬਹੀ ਬਰਮਾਕ੍ਰਿਤ ਤੇ ਇਤ ਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਲੈ ਅਕਰੂਰ ਕਉ ਆਪਨਿ ਸੰਗਿ ਕਹਯੋ ਅਰੇ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹੂੰ ਕਉ ਪਧਾਰਯੋ ॥ ਛੀਨ ਲੈ ਯਾ ਤੇ ਅਰੇ ਮਿਲਿ ਕੈ ਮਨਿ ਐਸ ਬਿਚਾਰ ਕਿਯੋ ਤਿਹ ਮਾਰਯੋ ॥ ਲੈ ਬਰਮਾਕ੍ਰਿਤ ਵਾ ਬਧ ਕੈ ਮਨਿ ਆਪਨ ਧਾਮ ਕੀ ਓਰ ਸਿਧਾਰਯੋ ॥੨੦੬੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸਤਧੰਨ੍ਵਾ ਭੀ ਸੰਗ ਚਲਾਯੋ ॥ ਜਬ ਸਤ੍ਰਾਜਿਤ ਕੋ ਤਿਨ ਘਾਯੋ ॥ ਏ ਤਿਨ ਬਧ ਕੈ ਡੇਰਨ ਆਏ ॥ ਉਤੈ ਸੰਦੇਸ ਸਜਾਮ ਸੁਨਿ ਪਾਏ ॥੨੦੬੮॥ ਦੂਤ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਸੋਂ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਪ੍ਰਭ ਸੋਂ ਦੂਤਨ ਬੈਨ ਉਚਾਰੇ ॥ ਸਤ੍ਰਾਜਿਤ ਕ੍ਰਿਤਬਰਮਾ ਮਾਰੇ ॥ ਮਨਿ ਧਨ ਛੀਨ ਤਾਹਿ ਤੇ ਲਯੋ ॥ ਤੋਹਿ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕੋ ਅਤਿ ਦੁਖੁ ਦਯੋ ॥੨੦੬੯॥ ਜਬ ਜਦੁਪਤਿ ਇਹ ਬਿਧਿ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥ ਛੋਰ ਅਉਰ ਸਭ ਕਾਰਜ ਆਯੋ ॥ ਹਰਿ ਆਵਨ ਕ੍ਰਿਤਬਰਮੈ ਜਾਨੀ ॥ ਸਤਧੰਨ੍ਵਾ ਸੋ ਬਾਤ ਬਖਾਨੀ ॥੨੦੭੦॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਕਹੁ ਸਤਧੰਨ੍ਵਾ ਬਾਤ ਅਬੈ ਹਮ ਕਿਆ ਕਰੈਂ ॥ ਕਹੋ ਪਰੈ ਕੈ ਜਾਇ ਕਹੋ ਲਰਿ ਕੈ ਮਰੈਂ ॥ ਦੁਇ ਮੈ ਇਕ ਮੁਹਿ ਬਾਤ ਕਹੋ ਸਮਝਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਕੋ ਉਪਾਇ ਕੈ ਸਜਾਮਹਿ ਮਾਰੈਂ ਜਾਇ ਕੈ ॥੨੦੭੧॥ ਕ੍ਰਿਤ ਬਰਮਾ ਕੀ ਬਾਤ ਸੁਨਤ ਤਿਨ ਯੋਂ ਕਹਯੋ ॥ ਜਦੁਪਤਿ ਬਲੀ ਪ੍ਰਚੰਡ ਹਨਯੋ ਅਰਿ ਜੋ ਚਹਯੋ ॥ ਤਾ ਸੋਂ ਹਮ ਪੈ ਬਲ ਨ ਲਰੈ ਪੁਨ ਜਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਕੰਸਹਿ ਛਿਨ ਮੈ ਮਾਰ ਦਯੋ ਸੁ ਖਪਾਇ ਕੈ ॥੨੦੭੨॥ ਬਤੀਆ ਸੁਨਿ ਤਿਹ ਕੀ ਅਕਰੂਰ ਪੈ ਆਯੋ ॥ ਪ੍ਰਭ ਦੁਬਿਧਾ ਕੋ ਭੇਦ ਸੁ ਤਾਹਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਤਿਹ ਕਹਯੋ ਅਬ ਸੁਨਿ ਤਵ ਇਹੀ ਉਪਾਇ ਹੈ ॥ ਹੋ ਪ੍ਰਭ ਤੇ ਭੱਜ ਹੈ ਜੋਊ ਸੁ ਪ੍ਰਾਨ ਬਚਾਇ ਹੈ ॥੨੦੭੩॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਦੈ ਮਨਿ ਤਾਹਿ ਉਦਾਸ ਭਯੋ ਕਿਹ ਓਰ ਭਜੋਂ ਚਿਤ ਮੈ ਇਹ ਧਾਰਯੋ ॥ ਮੈ ਅਪਰਾਧ ਕੀਓ ਹਰਿ ਕੋ ਮਨਿ ਹੇਤ ਬਲੀ ਸਤ੍ਰਾਜਿਤ ਮਾਰਯੋ ॥ ਤਾਹਿ ਕੇ ਹੇਤ ਗੁਸਾ ਕਰਿ ਸਜਾਮ ਸਭੈ ਅਪਨੋ ਪੁਰਖੱਤ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥ ਜਉ ਰਹਿਹਉਂ ਤਊ ਮਾਰਤ ਹੈ ਇਹ ਕੈ ਡਰੁ ਉੱਤਰੁ ਓਰ ਸਿਧਾਰਯੋ ॥੨੦੭੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਤਧਨ੍ਵਾ ਮਨਿ ਲੈ ਜਹਾਂ ਭਜ ਗਯੋ ਤ੍ਰਾਸ ਬਢਾਇ ॥ ਸਜੰਦਨ ਪੈ ਚੜ੍ਹਿ ਸਜਾਮ ਜੂ ਤਹ ਹੀ ਪਹੁਚਯੋ ਜਾਇ ॥੨੦੭੫॥ ਪਾਵ ਪਿਆਦਾ ਸਤ੍ਰੁ ਹੋਇ ਭਜਯੋ ਸੁ ਤ੍ਰਾਸ ਬਢਾਇ ॥ ਤਬ ਜਦੁਬੀਰ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਸੋਂ ਮਾਰਯੋ ਤਾ ਕੋ ਜਾਇ

॥੨੦੭੬॥ ਖੋਜਤ ਭਯੋ ਤਿਹ ਮਾਰ ਕੇ ਮਨਿ ਨਹਿ ਆਈ ਹਾਥ ॥ ਮਨਿ ਨਹੀ ਆਈ ਹਾਥ ਯੋਂ ਕਹ੍ਯੋ ਹਲੀ ਕੇ ਸਾਥ ॥੨੦੭੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਐਸ ਲਖ੍ਯੋ ਮੁਸਲੀ ਮਨ ਮੈ ਸੁ ਪ੍ਰਭੂ ਹਮ ਤੇ ਮਨਿ ਆਜੁ ਛਪਾਈ ॥ ਲੈ ਅਕ੍ਰੂਰ ਬਨਾਰਸ ਗਯੋ ਮਨਿ ਕਉ ਤਿਹ ਕੀ ਨ ਕਛੂ ਸੁਧਿ ਪਾਈ ॥ ਸ੍ਯਾਮ ਜੂ ਮੋ ਇਕ ਸਿੱਖ ਹੈ ਭੂਪਤਿ ਜਾਤ ਤਹਾਂ ਹਉਂ ਸੁ ਐਸ ਸੁਨਾਈ ॥ ਯੋਂ ਬਤਿਯਾ ਕਹਿ ਜਾਤ ਰਹ੍ਯੋ ਜਦੁਬੀਰ ਕੀ ਕੈ ਮਨ ਮੈ ਦੁਚਿਤਾਈ ॥੨੦੭੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਉ ਮੁਸਲੀ ਤਿਹ ਪੈ ਗਯੋ ਤਉ ਭੂਪਤਿ ਸੁਖ ਪਾਇ ॥ ਲੈ ਅਪਨੇ ਤਿਹ ਧਾਮ ਗਯੋ ਆਗੇ ਹੀ ਤੇ ਆਇ ॥੨੦੭੯॥ ਗਦਾ ਜੁੱਧ ਮੈ ਅਤਿ ਚਤੁਰ ਯੋਂ ਸਭ ਤੇ ਸੁਨ ਪਾਇ ॥ ਤਬੈ ਦ੍ਰੁਜੋਧਨ ਹਲੀ ਤੇ ਸਭ ਸੀਖੀ ਬਿਧਿ ਆਇ ॥੨੦੮੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸਤਧਨ੍ਵਾ ਕਉ ਮਾਰਿ ਜਬੈ ਜਦੁਨੰਦਨ ਦ੍ਵਾਰਵਤੀ ਹੂੰ ਕੇ ਭੀਤਰਿ ਆਯੋ ॥ ਕੰਚਨ ਕੋ ਅਕ੍ਰੂਰ ਬਨਾਰਸ ਦਾਨ ਕਰੈ ਬਹੁ ਯੌਂ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥ ਸੂਰਜਿ ਦਿੱਤ ਉਹੀ ਪਹਿ ਹੈ ਮਨਿ ਯੌ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਸੁ ਜਨਾਯੋ ॥ ਮਾਨਸ ਭੇਜ ਭਲੋ ਤਿਹ ਤੇ ਤਿਹ ਕੋ ਅਪਨੇ ਪਹਿ ਬੋਲ ਪਠਾਯੋ ॥੨੦੮੧॥ ਜਉ ਹਰਿ ਪੈ ਸੋਊ ਆਵਤ ਭਯੋ ਤਿਹ ਤੇ ਮਨਿ ਤੋ ਇਨ ਮਾਂਗ ਲਈ ਹੈ ॥ ਸੂਰਜ ਜੋ ਤਿਹ ਰੀਝਿ ਦਈ ਧਨਸੱਤਿ ਕੀ ਜਾ ਹਿਤ ਦੇਹ ਗਈ ਹੈ ॥ ਜਾ ਹਿਤ ਸ੍ਯਾਮ ਤ੍ਰਿਯਾ ਹਰਿ ਭ੍ਰਾਤਹਿ ਮਾਨਹਿ ਕੀ ਮਨ ਬਾਤ ਠਈ ਹੈ ॥ ਸੋ ਦਿਖਰਾਇ ਸਭੋ ਹਰਖਾਇ ਕੈ ਲੈ ਅਕ੍ਰੂਰਹ ਫੇਰਿ ਦਈ ਹੈ ॥੨੦੮੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੋ ਸਤ੍ਰਾਜਿਤ ਕੈ ਕਰਿ ਸੇਵ ਸੁ ਸੂਰਜ ਕੀ ਫੁਨਿ ਤਾਹਿ ਤੇ ਪਾਈ ॥ ਜਾ ਹਰਿ ਕੈ ਇਹ ਕੋ ਬਧ ਕੈ ਧਨੁਸੱਤਿ ਸੁ ਆਪਨੀ ਦੇਹ ਗਵਾਈ ॥ ਤਾਹਿ ਗਯੋ ਅਕ੍ਰੂਰ ਥੋ ਲੈ ਤਿਹ ਤੇ ਫਿਰ ਸੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਪੈ ਆਈ ॥ ਸੋ ਹਰਿ ਦੇਤ ਭਯੋ ਤਿਹ ਕੋ ਮੁੰਦਰੀ ਮਨੋ ਸ੍ਯਾਮ ਜੂ ਰਾਘਵ ਹਾਈ ॥੨੦੮੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਡੇ ਜਸਹਿ ਪਾਵਤ ਭਯੋ ਮਨਿ ਦੈ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ॥ ਜੋ ਕਟਿਯਾ ਸਿਰ ਦੁਰਜਨਨ ਹਰਤਾ ਸਾਧਨ ਪੀਰ ॥੨੦੮੪॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਕੰਧ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰੇ
ਸਤਧਨ੍ਵਾ ਕੋ ਬਧ ਕੈ ਅਕ੍ਰੂਰ ਕੋ ਮਨਿ ਦੇਤ ਭਏ ॥

ਅਥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਕੋ ਦਿੱਲੀ ਮਹਿ ਆਵਨ ਕਥਨੰ ॥ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਅਕ੍ਰੂਰਹਿ ਕੋ ਮਨਿ ਦਈ ॥ ਜਦੁਪਤਿ ਦਿੱਲੀ ਕਉ

ਸੁਧਿ ਕਈ ॥ ਤਬ ਦਿੱਲੀ ਕੇ ਭੀਤਰਿ ਆਏ ॥ ਪਾਂਡਵ ਪਾਂਚ ਚਰਨ ਲਪਟਾਏ ॥੨੦੮੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਬ ਕੁੰਤੀ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹਿ ਗਏ ਕੁਸਲ ਪੂਛਯੋ ਜਾਇ ॥ ਜੋ ਦੁਖ ਇਨ ਕੈਰਵਿ ਦਏ ਸੋ ਸਭ ਦਏ ਬਤਾਇ ॥੨੦੮੬॥ ਇੰਦ੍ਰ ਪ੍ਰਸਤ ਮੈ ਕ੍ਰਿਸਨ ਜੂ ਰਹੇ ਮਾਸ ਜਬ ਚਾਰ ॥ ਤਬ ਅਰਜੁਨ ਕੋ ਸੰਗ ਲੈ ਇਕ ਦਿਨ ਚੜ੍ਹੇ ਸਿਕਾਰ ॥੨੦੮੭॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਸੋਧ ਸਿਕਾਰ ਕੋ ਲੈ ਹਰਿ ਜੂ ਸੁ ਘਨੋ ਜਹ ਥੋ ਤਿਹ ਓਰ ਸਿਧਾਰੇ ॥ ਗੋਇਨ ਸੂਕਰ ਰੀਛ ਬਡੇ ਬਹੁ ਚੀਤਰੁ ਅਉਰ ਸਸੇ ਬਹੁ ਮਾਰੇ ॥ ਗੈਂਡੇ ਹਨੇ ਮਹਿਖਾਸ ਕੇ ਮੱਤ ਕਰੀ ਅਰੁ ਸਿੰਘਨ ਝੁੰਡਹਿ ਝਾਰੇ ॥ ਨੈਕੁ ਸੰਭਾਰ ਰਹੀ ਨ ਪਰੈ ਬਿਸੰਭਾਰ ਜਿਨੋ ਸਰ ਸਜਾਮ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥੨੦੮੮॥ ਪਾਰਥ ਕੋ ਸੰਗ ਲੈ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਬਨ ਮੋ ਧਸਿ ਕੈ ਬਹੁਤੇ ਮ੍ਰਿਗ ਘਾਏ ॥ ਏਕ ਹਨੇ ਕਰਵਾਰਨ ਸੋਂ ਤਕਿ ਏਕਨ ਕੇ ਤਨਿ ਬਾਨ ਲਗਾਏ ॥ ਅਸ੍ਵਨ ਕੋ ਦਵਰਾਇ ਭਜਾਇ ਕੈ ਕੂਕਰ ਤੇਊ ਹਨੇ ਜੁ ਪਰਾਏ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕੇ ਅੱਗ੍ਰਜ ਜੇ ਉਠਿ ਭਾਜਤ ਭੇ ਤੇਊ ਜਾਨਿ ਨ ਪਾਏ ॥੨੦੮੯॥ ਪਾਰਥ ਏਕ ਹਨੇ ਮ੍ਰਿਗਵਾ ਇਕ ਆਪਹਿ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਘਾਏ ॥ ਜੇ ਉਠਿ ਭਾਜਤ ਭੇ ਬਨ ਮੈ ਸੋਊ ਕੂਕਰ ਡਾਰਿ ਸਭੈ ਗਹਵਾਏ ॥ ਤੀਤਰ ਜੇ ਉਡ ਕੈ ਨਭ ਓਰ ਗਏ ਤਿਨ ਕੌ ਪ੍ਰਭ ਬਾਜ ਚਲਾਏ ॥ ਚੀਤਨ ਏਕ ਮ੍ਰਿਗਾ ਗਹਿ ਕੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਜਮਲੋਕ ਪਠਾਏ ॥੨੦੯੦॥ ਬੇਸਰਿ ਅਉਰ ਕੁਹੀ ਬਹਰੀ ਅਰੁ ਬਾਜ ਜੁਰੇ ਬਹੁਤੇ ਸੰਗ ਲੀਨੇ ॥ ਬਾਸੇ ਘਨੇ ਲਗਰਾ ਚਰਗੇ ਸਿਕਰੇਨ ਕੋ ਫੇਂਟ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਕੀਨੇ ॥ ਧੂਤੀ ਉਕਾਬ ਬਸੀਨਨ ਕਉ ਸਜਿ ਕੰਠ ਜਗੋਲਨ ਦ੍ਵਾਰ ਨਵੀਨੇ ॥ ਜਾ ਕਉ ਹੇਰਿ ਚਲਾਵਤ ਭੇ ਤਿਨ ਪੱਛਿਨ ਤੇ ਇਕ ਜਾਨਿ ਨ ਦੀਨੇ ॥੨੦੯੧॥ ਪਾਰਥ ਅਉ ਪ੍ਰਭ ਜੀ ਮਿਲਿ ਕੈ ਜਬ ਐਸੁ ਸਿਕਾਰ ਕਿਯੋ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਆਪਸ ਮੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਤਿਹ ਠਉਰ ਦੁਹੂ ਅਤਿ ਹੇਤ ਬਢਾਯੋ ॥ ਅਉ ਦੁਹੂੰ ਕੋ ਜਲ ਪੀਵਨ ਕੋ ਮਨ ਅਉਸਰ ਤਉਨ ਸੁ ਹੈ ਲਲਚਾਯੋ ॥ ਛੋਰ ਅਖੇਟਕ ਦੀਨ ਦੁਹੂੰ ਚਲਿ ਕੈ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਜਮਨਾ ਤਟਿ ਆਯੋ ॥੨੦੯੨॥ ਜਾਤ ਹੁਤੇ ਜਲ ਪੀਵਨ ਕੇ ਹਿਤ ਤਉ ਹੀ ਲਉ ਸੁੰਦਰ ਨਾਰਿ ਨਿਹਾਰੀ ॥ ਪੂਛਹੁ ਕੋ ਹੈ ਕਹਾ ਇਹ ਦੇਸੁ ਕਹਯੋ ਸੰਗਿ ਪਾਰਥ ਯੋਂ ਗਿਰਧਾਰੀ ॥ ਆਇਸੁ ਮਾਨਿ ਪੁਰੰਦਰ ਕੋ ਸੁਭ ਯੌਂ ਤਿਹ ਕੇ ਸੰਗ ਬਾਤ ਉਚਾਰੀ ॥ ਕਉਨ ਕੀ ਬੇਟੀ ਹੈ ਦੇਸ ਕਹਾ ਤੁਹਿ ਕੋ ਤੁਹਿ ਭ੍ਰਾਤ ਤੂ ਕਉਨ ਕੀ ਨਾਰੀ ॥੨੦੯੩॥ ਅਥ ਜਮੁਨਾ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਰਜੁਨ ਸੋਂ ਜਮੁਨਾ ਤਬੈ ਐਸੇ ਕਹਯੋ ਸੁਨਾਇ ॥ ਜਦੁਪਤਿ ਬਰ ਹੀ ਚਾਹਿ ਚਿਤਿ

ਤਪੁ ਕੀਨੋ ਮੈ ਆਇ ॥੨੦੯੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਤਬ ਪਾਰਥ ਆਇ ਕੈ ਸੀਸ ਨਿਵਾਇ ਸੁ ਸ੍ਯਾਮ ਜੂ ਸਿਉ ਇਹ ਬੈਨ ਉਚਾਰੇ ॥ ਸੂਰਜ ਕੀ ਦੁਹਿਤਾ ਜਮੁਨਾ ਇਹ ਨਾਮ ਪ੍ਰਭੂ ਜਗ ਜਾਹਿਰ ਸਾਰੇ ॥ ਭੇਸ ਤਪੋ ਧਨ ਕਾਹੇ ਕਿਯੋ ਇਨ ਅਉ ਗ੍ਰਿਹ ਕੇ ਸਭ ਕਾਜ ਬਿਸਾਰੇ ॥ ਅਰਜੁਨ ਉਤਰ ਐਸ ਦਿਯੋ ਘਨਸ੍ਯਾਮ ਸੁਨੋ ਬਰ ਹੇਤ ਤੁਮਾਰੇ ॥੨੦੯੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਪਾਰਥ ਕੀ ਬਤਿਯਾ ਸੁਨ ਯੌਂ ਬਹਿਯਾ ਗਹਿ ਡਾਰਿ ਲਈ ਰਥ ਊਪਰਿ ॥ ਚੰਦ ਸੋ ਆਨਨ ਜਾਹਿ ਲਸੈ ਅਤਿ ਜੋਤਿ ਜਗੈ ਸੁ ਕਪੋਲਨ ਦੂ ਪਰਿ ॥ ਕੈ ਕੈ ਕ੍ਰਿਪਾ ਅਤਿ ਹੀ ਤਿਹ ਪੈ ਨ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ਸ੍ਯਾਮ ਜੂ ਐਸਿ ਕਿਸੀ ਪਰਿ ॥ ਆਪਨਿ ਧਾਮ ਲਿਆਵਤ ਭਯੋ ਸਭ ਐਸ ਕਥਾ ਇਹ ਮਾਲੁਮ ਭੂ ਪਰਿ ॥੨੦੯੬॥ ਡਾਰਿ ਜਬੈ ਰਥ ਪੈ ਜਮੁਨਾ ਕਹੁ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਡੇਰਨ ਆਯੋ ॥ ਬ੍ਯਾਹ ਕੇ ਬੀਚ ਸਭਾਹੂ ਜੁਧਿਸਟਰ ਗਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਪਾਇਨ ਸੋਂ ਲਪਟਾਯੋ ॥ ਦੁਆਰਕਾ ਜੈਸਿ ਰਚੀ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਤੁਮ ਮੋ ਪੁਰ ਤੈਸਿ ਰਚੋ ਸੁ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਆਇਸੁ ਦੇਤ ਭਯੋ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਕਰਮਾਬਿਸ੍ਵ ਸੋ ਤਿਨ ਤੈਸੁ ਬਨਾਯੋ ॥੨੦੯੭॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਸਿਕਾਰ ਖੇਲਬੋ ਜਮਨਾ ਕੋ ਬਿਵਾਹਤ ਭਏ ਸੰਪੂਰਨੰ ॥

ਉਜੈਨ ਰਾਜਾ ਕੀ ਦੁਹਿਤਾ ਕੋ ਬ੍ਯਾਹ ਕਥਨੰ ॥

ਸਵੈਯਾ ॥ ਪੰਡ ਕੇ ਪੁਤ੍ਰਨ ਤੇ ਅਰੁ ਕੁੰਤੀ ਤੇ ਲੈ ਕੇ ਬਿਦਾ ਘਨਸ੍ਯਾਮ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਭੂਪ ਉਜੈਨ ਪੁਰੀ ਕੋ ਜਹਾ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਤਿਹ ਪੈ ਚਲਿ ਆਯੋ ॥ ਤਾ ਦੁਹਿਤਾ ਹੂੰ ਕੋ ਬ੍ਯਾਹਨ ਕਾਜ ਦੁਰਯੋਧਨ ਹੂੰ ਕੋ ਭੀ ਚਿੱਤੁ ਲੁਭਾਯੋ ॥ ਸੈਨ ਬਨਾਇ ਭਲੀ ਅਪਨੀ ਤਿਹ ਬ੍ਯਾਹਨ ਕਉ ਇਤ ਤੇ ਇਹ ਧਾਯੋ ॥੨੦੯੮॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸਜਿ ਸੈਨ ਦੁਰਜੋਧਨ ਆਯੋ ਉਤੇ ਪੁਰ ਤਾਹਿ ਇਤੈ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਆਏ ॥ ਭੂਪਤਿ ਅਉਰ ਬਡੇ ਬਲਵੰਡ ਸੁ ਵਾਹ ਬ੍ਯਾਹ ਕਉ ਦੇਖਨ ਧਾਏ ॥ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਤਿਹ ਕੀ ਭਗਨੀ ਹਿਤ ਆਨੰਦ ਦੁੰਦਭਿ ਕੋਟਿ ਬਜਾਏ ॥ ਤਉ ਹੀ ਲਉ ਸ੍ਯਾਮ ਜੀ ਬ੍ਯਾਹ ਕੈ ਤਾਹ ਕੋ ਪਾਰਥ ਲੈ ਸੰਗਿ ਅਉਧ ਸਿਧਾਏ ॥੨੦੯੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਜਦੁਬੀਰ ਅਜੁੱਧਿਆ ਆਯੋ ॥ ਸੁਨਿ ਭੂਪਤਿ ਲੈਬੇ ਕਹੁ ਧਾਯੋ ॥ ਸਿੰਘਾਸਨ ਅਪਨੇ ਬੈਠਾਰਯੋ ॥ ਚਿਤ ਕੋ ਸੋਕ ਦੂਰ ਕਰਿ ਡਾਰਯੋ ॥੨੧੦੦॥ ਚਰਨ ਪ੍ਰਭੂ ਕੇ ਗਹਿ ਕਰਿ ਕਹਯੋ ॥ ਤੁਮ ਦਰਸਨ ਪਾਵਤ ਦੁਖ ਬਹਯੋ ॥ ਅਰੁ ਨ੍ਰਿਪ ਚਿਤ ਮੈ ਪ੍ਰੇਮ ਬਢਾਯੋ ॥ ਮਨ ਅਪਨੋ

ਸੰਗਿ ਸਜਾਮ ਮਿਲਾਯੋ ॥੨੧੦੧॥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਬਾਚ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋਂ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਦੇਖ ਕੈ ਪ੍ਰੀਤ ਨ੍ਰਿਪੋਤਮ ਕੀ ਹਸਿ ਕੈ ਤਿਹ ਸੋਂ ਇਮ ਸਜਾਮ ਉਚਾਰੋ ॥ ਹੋ ਤੁਮ ਰਾਘਵ ਕੇ ਕੁਲ ਤੇ ਜਿਨ ਰਾਵਨ ਸੋਂ ਰਿਸਿ ਸਤ੍ਰ ਪਛਾਰੋ ॥ ਮਾਂਗਬੋ ਛਤ੍ਰਿਨ ਕੋ ਨ ਕਹਜੋ ਤਊ ਮਾਂਗਤ ਹੋਂ ਨਹਿ ਸੰਕ ਬਿਚਾਰੋ ॥ ਅਪਨੀ ਦੈ ਦੁਹਿਤਾ ਹਮ ਕਉ ਤਿਹ ਕੋ ਚਿਤ ਚਾਹਤ ਹੈ ਸੁ ਹਮਾਰੋ ॥੨੧੦੨॥ ਨ੍ਰਿਪ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਸੋਂ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਬ ਯੌਂ ਭੂਪ ਸਜਾਮ ਸੌਂ ਭਾਖੀ ॥ ਏਕ ਪ੍ਰਤੱਗਜਾ ਮੈ ਕਰਿ ਰਾਖੀ ॥ ਜੋ ਇਨ ਸਤ ਬ੍ਰਿਖਭਨ ਕੋ ਨਾਥੈ ॥ ਸੋ ਇਹ ਕੋ ਲੈ ਜਾ ਕਰਿ ਸਾਥੈ ॥੨੧੦੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਟਿ ਸੋ ਕਸਿ ਸਜਾਮ ਪਿਤੰਬਰ ਕੋ ਅਪਨੇ ਪੁਨਿ ਸਾਤਊ ਬੇਖ ਬਨਾਏ ॥ ਦੇਖਬੇ ਭੀਤਰਿ ਏਕ ਹੀ ਸਜਾਮ ਲਗੈ ਕਿਨਹੂ ਲਖਿ ਭੇਦ ਨ ਪਾਏ ॥ ਪਾਗਹਿ ਦਾਬਿ ਨਚਾਇ ਕੈ ਭੌਂਹਨ ਸੂਰ ਸਭੋ ਮਹਿ ਸੂਰ ਕਹਾਏ ॥ ਧੰਨਿ ਹੀ ਧੰਨਿ ਕਹਜੋ ਸਭ ਹੀ ਜਬ ਸਾਤ ਹੀ ਬੈਲਨ ਕੋ ਨਥਿ ਆਏ ॥੨੧੦੪॥ ਜਬ ਨਾਥਤ ਭਯੋ ਪ੍ਰਭ ਸਾਤ ਬ੍ਰਿਖਭ ਤਬ ਭਾਖਤ ਭੇ ਭਟਵਾ ਇਹ ਸਾਥੇ ॥ ਆਵਤ ਜੋ ਬਲਵੰਤ ਇਹੀ ਤਿਹ ਸੋਂ ਪੁਰਏ ਇਨ ਸੀਂਗਨ ਸਾਥੇ ॥ ਕਉਨ ਬਲੀ ਪ੍ਰਗਟਜੋ ਜਗ ਮੈ ਇਨ ਸਾਤਨ ਕੇ ਜੋਊ ਨਾਕਹਿ ਨਾਥੇ ॥ ਬੀਰ ਕਹੈ ਹਸ ਕੈ ਰਨ ਧੀਰ ਬਿਨਾ ਰਿਪੁ ਚੀਰ ਸੁ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥੇ ॥੨੧੦੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸਾਧ ਕਹੈਂ ਇਕ ਯੋਂ ਹਸਿ ਕੈ ਸਮ ਸਜਾਮ ਕੀ ਕੋ ਜਗ ਬੀਰ ਬਯੋ ਹੈ ॥ ਜਾ ਮਘਵਾਜਿਤ ਜੀਤ ਲਯੋ ਸਿਰ ਰਾਵਨ ਕਾਟਿ ਕਬੰਧ ਕਯੋ ਹੈ ॥ ਗਾੜ ਪਰੀ ਗਜ ਪੈ ਜਬ ਹੀ ਤਿਹ ਨਾਕਹਿ ਤੇ ਪ੍ਰਭ ਰਾਖ ਲਯੋ ਹੈ ॥ ਭੀਰ ਪਰੇ ਰਨ ਧੀਰ ਭਯੋ ਜਨ ਪੀਰ ਨਿਹਾਰਿ ਅਧੀਰ ਭਯੋ ਹੈ ॥੨੧੦੬॥ ਜੋ ਬਿਧਿ ਬੇਦ ਕੇ ਬੀਚ ਲਿਖੀ ਬਿਧਿ ਤਾਹੀ ਸੋਂ ਬਜਾਹ ਸਿਆਮ ਕੋ ਕੀਨੋ ॥ ਆਨੰਦ ਕੈ ਅਤਿ ਹੀ ਚਿਤ ਮੈ ਸਭ ਦੀਨ ਸੁ ਬਿਪ੍ਰਨ ਸਾਜ ਨਵੀਨੋ ॥ ਅਉ ਗਜਰਾਜ ਬਡੇ ਅਰੁ ਬਾਜਿ ਘਨੇ ਧਨ ਲੈ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕੋ ਦੀਨੋ ॥ ਸਜਾਮ ਭਨੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੋ ਭੂਪਤਿ ਲੋਕ ਬਿਖੈ ਅਤਿ ਹੀ ਜਸੁ ਲੀਨੋ ॥੨੧੦੭॥ ਨ੍ਰਿਪ ਬਾਚ ਸਭਾ ਸੋਂ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਭੂਪ ਸਿੰਘਾਸਨ ਊਪਰਿ ਬੈਠ ਕੇ ਮੱਧਿ ਸਭਾ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਖਾਨਜੋ ॥ ਤੈਸੋ ਈ ਕਾਮ ਕਿਯੋ ਜਦੁਨੰਦਨ ਜਿਉ ਧਨੁ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਨੰਦਨ ਤਾਨਜੋ ॥ ਜੀਤਿ ਉਜੈਨ ਕੇ ਭੂਪ ਕੀ ਭੈਨ ਪੁਰੀ ਇਹ ਅਉਧ ਜਬੈ ਪਗੁ ਠਾਨਜੋ ॥ ਦੇਖਤ ਹੀ ਸਭ ਹੀ ਮਨ ਮੈ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਸੂਰ ਸਹੀ ਕਰਿ ਜਾਨਜੋ ॥੨੧੦੮॥ ਭੂਪ ਜਬੈ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਜਦੁਬੀਰ ਕੋ ਬੀਰ ਸਹੀ ਕਰਿ ਜਾਨਜੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਜੁੱਧ ਸਮੈ ਅਰਿ

ਅਉਰ ਨ ਆਂਖਨ ਅੱਗ੍ਰਜ ਆਨਜੋ ॥ ਮੰਤ੍ਰਿਨ ਹੇਰਿ ਸਭੈ ਹਰਿ ਕੋ ਬਰੁ ਲਾਇਕ ਹੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਖਾਨਜੋ ॥ ਅਉਧ ਕੇ ਰਾਇ ਤਬੈ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਮਹਾਂ ਸੁਖੁ ਮਾਨਜੋ ॥੨੧੦੯॥ ਕਰਮਨ ਮੈ ਦਿਜ ਸ੍ਰੇਸਟ ਜੁ ਥੇ ਜਬ ਸੋ ਇਹ ਭੂਪ ਸਭਾ ਹੂ ਮੈ ਆਏ ॥ ਦੈ ਕੈ ਅਸੀਸ ਨ੍ਰਿਪੋਤਮ ਕੋ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਇਹ ਬੈਨ ਸੁਨਾਏ ॥ ਜਾ ਦੁਹਿਤਾ ਕੇ ਸੁਨੋ ਤੁਮ ਹੇਤ ਘਨੇ ਦਿਜ ਦੇਸਨ ਦੇਸ ਪਠਾਏ ॥ ਸੋ ਤੁਮ ਰਾਇ ਅਚਾਨਕ ਹੀ ਬਰੁ ਲਾਇਕ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਪਾਏ ॥੨੧੧੦॥ ਯੋਂ ਸੁਨਿ ਕੈ ਬਤਿਯਾ ਤਿਨ ਕੀ ਚਿਤ ਕੇ ਨ੍ਰਿਪ ਬੀਚ ਹੁਲਾਸ ਬਢੈ ਕੈ ॥ ਦਾਜ ਦਯੋ ਜਿਹ ਅੰਤ ਨ ਆਵਤ ਬਾਜਨ ਦ੍ਵਾਰ ਅਨੇਕ ਬਜੈ ਕੈ ॥ ਬਿਪ੍ਰਨ ਦੀਨ ਘਨੀ ਦਛਨਾ ਸੁਖੁ ਪਾਇ ਚਿਤੈ ਜਦੁਬੀਰ ਚਿਤੈ ਕੈ ॥ ਸੁੰਦਰ ਜੋ ਅਪਨੀ ਦੁਹਿਤਾ ਸੁ ਦਈ ਘਨ ਸਜਾਮ ਕੇ ਸੰਗਿ ਪਠੈ ਕੈ ॥੨੧੧੧॥ ਜੀਤ ਸੁਅੰਬਰ ਮੈ ਹਰਿ ਅਉਧ ਕੇ ਭੂਪਤਿ ਕੀ ਦੁਹਿਤਾ ਜਬ ਆਯੋ ॥ ਬਾਗ ਕੇ ਭੀਤਰਿ ਸੈਲ ਕਰੈਂ ਸੰਗ ਪਾਰਥ ਕੇ ਚਿਤ ਮੈ ਠਹਰਾਯੋ ॥ ਪੋਸਤ ਭਾਂਗ ਅਫੀਮ ਘਨੋ ਮਦ ਪੀਵਨ ਕੇ ਤਿਨ ਕਾਜ ਮੰਗਾਯੋ ॥ ਮੰਗਨ ਲੋਗਨ ਬੋਲ ਪਠਜੋ ਬਹੁ ਆਵਤ ਭੇ ਜਿਨ ਪਾਰ ਨ ਪਾਯੋ ॥੨੧੧੨॥ ਬਹੁ ਰਾਮਜਨੀ ਤਹ ਨਾਚਤ ਹੈਂ ਇਕ ਝਾਝਰ ਬੀਨ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਬਜਾਵੈ ॥ ਦੈ ਇਕ ਝੂਮਕ ਆਵਤ ਹੈ ਇਕ ਭਾਮਨਿ ਦੈ ਹਰਿ ਝੂਮਕ ਜਾਵੈ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਪਟੰਬਰ ਦੇਤ ਤਿਨੈ ਮਨਿ ਲਾਲ ਘਨੇ ਚਿਤ ਕੋ ਜੁ ਰਿਝਾਵੈ ॥ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਬਹੁ ਮੋਲ ਖਰੇ ਸੁਰਰਾਜਹਿ ਕੋ ਜੋਊ ਹਾਥ ਨ ਆਵੈ ॥੨੧੧੩॥ ਪਾਵਤ ਰਾਮ ਜਨੀ ਨਚਿ ਕੈ ਧਨ ਪਾਵਤ ਹੈਂ ਬਹੁ ਦਾਨ ਗਵੱਯਾ ॥ ਏਕ ਰਿਝਾਵਤ ਹੈਂ ਹਰਿ ਕੋ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਪੜ੍ਹਿ ਛੰਤ ਸਵੱਯਾ ॥ ਅਉਰ ਦਿਸਾ ਕੈ ਬਿਖੈ ਸੁ ਘਨੋ ਮਿਲਿ ਨਾਚਤ ਹੈ ਕਰਿ ਗਾਨ ਭਵੱਯਾ ॥ ਕਉਨ ਕਮੀ ਕਹੋ ਹੈ ਤਿਨ ਕੋ ਜੋਊ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਧਾਮ ਅਵੱਯਾ ॥੨੧੧੪॥ ਤਿਨ ਕੋ ਬਹੁ ਦੈ ਸੰਗਿ ਪਾਰਥ ਲੈ ਹਰਿ ਭੋਜਨ ਕੀ ਭੁਅ ਮੈ ਪਗ ਧਾਰਜੋ ॥ ਪੋਸਤ ਭਾਂਗ ਅਫੀਮ ਮੰਗਾਇ ਪਿਯੋ ਮਦ ਸੋਕ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਡਾਰਜੋ ॥ ਮੱਤ ਹੋ ਚਾਰੋ ਈ ਕੈਫਨ ਸੋਂ ਸੁਤ ਇੰਦ੍ਰ ਕੈ ਸੋ ਇਮ ਸਜਾਮ ਉਚਾਰਜੋ ॥ ਕਾਮ ਕਿਯੋ ਬ੍ਰਹਮਾ ਘਟ ਕਿਉਂ ਮਦਰਾ ਕੋ ਨ ਆਠਵੁ ਸਿੰਧ ਸਵਾਰਜੋ ॥੨੧੧੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਬ ਪਾਰਥ ਕਰਿ ਜੋਰਿ ਕੈ ਹਰਿ ਸਿਉ ਕਹਜੋ ਸੁਨਾਇ ॥ ਜੜ੍ਹ ਬਾਮਨ ਇਨ ਰਸਨ ਕੋ ਜਾਨੈ ਕਹਾ ਉਪਾਇ ॥੨੧੧੬॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਕੰਧ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਕ੍ਰਿਸਨਵਤਾਰੇ ਬ੍ਰਿਖਭ ਨਾਥਿ

ਅਵਧ ਰਾਜੇ ਕੀ ਦੁਹਿਤਾ ਬਿਵਾਹਤ ਭਏ ॥
ਅਥ ਇੰਦ੍ਰ ਭੂਮਾਸੁਰ ਕੇ ਦੁਖ ਤੇ ਆਵਤ ਭਏ ਕਥਨੰ ॥ਚੌਪਈ ॥ ਦ੍ਵਾਰਵਤੀ ਜਬ ਜਦੁਪਤਿ ਆਯੋ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਆਇ
ਪਾਇਨ ਲਪਟਾਯੋ ॥ ਭੂਮਾਸੁਰ ਕੋ ਦੂਖ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਪ੍ਰਭ ਤਿਹ ਤੇ ਮੈ ਅਤਿ ਦੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥੨੧੧੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੋ ਮੋ
ਪਰ ਅਤਿ ਪ੍ਰਬਲ ਹੈ ਮੋ ਪੈ ਸਧ੍ਯੋ ਨ ਜਾਇ ॥ ਤਾ ਕੋ ਆਪਨ ਹੀ ਪ੍ਰਭੂ ਕੀਜੈ ਨਾਸ ਉਪਾਇ ॥੨੧੧੮॥ ਸਵੈਯਾ
॥ ਤਬ ਇੰਦ੍ਰ ਬਿਦਾ ਕੈ ਦਯੋ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਤਿਹ ਕੋ ਸੁ ਸਮੋਧ ਭਲੈ ਕਰਿ ਕੈ ॥ ਮਨ ਮੈ ਕਹ੍ਯੋ ਚਿੰਤ ਨ ਤੂ ਕਰਿ ਰੇ
ਚਲਿਹਉਂ ਨਹੀ ਹਉ ਤਿਹ ਤੇ ਟਰਿ ਕੈ ॥ ਕੁਪ ਕੈ ਜਬ ਹੀ ਰਥ ਪੈ ਚੜਿਹਉਂ ਸਭ ਸਸਤ੍ਰਨ ਹਾਥਨ ਮੈ ਧਰਿ ਕੈ ॥
ਡਰਿ ਤੂ ਨ ਅਰੇ ਡਰਿਹਉਂ ਤੁਮਰੇ ਅਰਿ ਕਉ ਪਲਿ ਮੈ ਸਤ ਧਾ ਕਰਿ ਕੈ ॥੨੧੧੯॥ ਮਘਵਾ ਸਿਰ ਨਿਆਇ ਗਯੋ
ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਤਿਹ ਕੋ ਚਿਤ ਮੈ ਬਧੁ ਸਜਾਮ ਬਸਾਯੋ ॥ ਸੰਗ ਲਈ ਜਦੁਵੀ ਪ੍ਰਤਨਾ ਨਹਿ ਪਾਰਥ ਕੋ ਕਰਿ ਸੰਗ ਚਲਾਯੋ
॥ ਏਕ ਤ੍ਰਿਯਾ ਹਿਤ ਲੈ ਸੰਗ ਕਉਤਕਿ ਯੌਂ ਕਹਿ ਕੇ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਸਜਾਮ ਚਲੇ ਤਿਹ ਓਰ ਨਹੀ ਤਿਹ
ਊਪਰਿ ਅੰਤ ਦਸਾਨਹਿ ਧਾਯੋ ॥੨੧੨੦॥ ਗਰੁੜਾ ਪਰ ਸਜਾਮ ਜਬੈ ਚੜ੍ਹ ਕੈ ਤਿਹ ਸੱਤ੍ਰਹਿ ਕੀ ਜਬ ਓਰ ਸਿਧਾਰ੍ਯੋ
॥ ਪਾਹਨ ਕੋਟ ਪਿਖ੍ਯੋ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਦੁਤੀਏ ਬਰ ਲੋਹ ਕੋ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰ੍ਯੋ ॥ ਨੀਰ ਕੋ ਹੇਰਤ ਭਯੋ ਤ੍ਰਿਤੀਏ ਅਰੁ ਆਗ ਕੋ
ਚਉਥਿ ਸੁ ਠਉਰ ਬਿਚਾਰ੍ਯੋ ॥ ਪਾਂਚਵੋ ਪਉਨ ਪਿਖਿਓ ਖਟ ਫਾਸਨ ਕ੍ਰੋਧ ਕਿਯੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਹੰਕਾਰ੍ਯੋ ॥੨੧੨੧॥
ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਰੇ ਦੁਰਗ ਪਤਿ ਦੁਰਗ ਕੇ ਰਹ੍ਯੋ ਕਹਾ ਛਪ ਬੀਚ ॥ ਰਿਸਿ ਹਮ ਸੋਂ ਰਨ ਮਾਂਡ
ਤੁਹਿ ਠਾਢਿ ਪੁਕਾਰਤਿ ਮੀਚ ॥੨੧੨੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਉ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹ੍ਯੋ ਜਦੁਨੰਦਨ ਤਉ ਉਹ ਸਤ੍ਰ ਲਖ੍ਯੋ ਕੋਊ
ਆਯੋ ॥ ਅਉਰ ਸੁਨ੍ਯੋ ਜਿਹ ਏਕ ਹੀ ਚੋਟ ਸੋਂ ਕੋਟਨ ਕੋਪ ਚਟਾਕ ਗਿਰਾਯੋ ॥ ਬਾਰਿ ਕੇ ਕੋਟ ਬਿਖੈ ਮੁਰ ਦੈਤ
ਹੁਤੋ ਸੁਨਿ ਸੋਰ ਸੋਊ ਉਠਿ ਧਾਯੋ ॥ ਸਜਾਮ ਕੇ ਬਾਹਨ ਕੋ ਤਿਨ ਕੋਪਿ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਕੋ ਆਇ ਕੈ ਘਾਵ ਚਲਾਯੋ
॥੨੧੨੩॥ ਸੋ ਖਗਰਾਜ ਨ ਚੋਟ ਗਨੀ ਤਿਨ ਦਉਰਿ ਗਦਾ ਗਹਿ ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਮਾਰੀ ॥ ਆਵਤ ਹੈ ਸਿਰ ਸਾਮੁਹਿ ਚੋਟ
ਚਿਤੈ ਇਮ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਕੋਪ ਬਢਾਇ ਤਬੈ ਅਪਨੇ ਸੁ ਕੁਮੋਦਕੀ ਹਾਥ ਕੇ ਬੀਚ ਸੰਭਾਰੀ ॥ ਚੋਟ ਜੁ
ਆਵਤ ਹੀ ਅਰਿ ਕੀ ਇਹ ਏਕਹਿ ਚੋਟਿ ਚਟਾਕ ਨਿਵਾਰੀ ॥੨੧੨੪॥ ਘਾਵ ਬਿਅਰਥ ਗਯੋ ਜਬ ਹੀ ਤਬ ਗਾਜ

ਕੈ ਰਾਛਸ ਕੋਪ ਬਢਾਯੋ ॥ ਦੇਹ ਬਢਾਇ ਬਢਾਇ ਕੈ ਆਨਨ ਸਜਾਮ ਜੂ ਕੇ ਬਧ ਕਾਰਨ ਧਾਯੋ ॥ ਨੰਦਗ ਕਾਢਿ ਤਬੈ ਕਟਿ ਤੇ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਤਬੈ ਤਕਿ ਤਾਹਿ ਚਲਾਯੋ ॥ ਜੈਸੇ ਕੁਮ੍ਹਾਰ ਕਟੈ ਘਟ ਕੋ ਅਰਿ ਕੋ ਸਿਰ ਤੈਸਹਿ ਕਾਟਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥੨੧੨੫॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰੇ ਮੁਰ ਦੈਤ ਬਧਹ ॥

ਅਥ ਭੂਮਾਸੁਰ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ॥ਸਵੈਯਾ ॥ ਮੁਰ ਮਾਰਿ ਮੁਰਾਰਿ ਜਬੈ ਅਸਿ ਸਿਉ ਤਿਹ ਪ੍ਰਾਨ ਤਬੈ ਜਮਲੋਕੁ ਪਠਾਏ ॥ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨਨ ਸੋਂ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਜੁੱਧ ਮਚਾਏ ॥ ਥੋ ਸੁ ਕੁਟੰਬ ਜਿਤੋ ਤਿਹ ਕੋ ਸੁ ਸੁਨਜੋ ਤਿਹ ਯੌਂ ਮੁਰ ਸਜਾਮਹਿ ਘਾਏ ॥ ਲੈ ਕੈ ਅਨੀ ਚਤੁਰੰਗ ਘਨੀ ਹਰਿ ਪੈ ਤਿਹ ਕੇ ਸੁਤ ਸਾਤ ਹੀ ਧਾਏ ॥੨੧੨੬॥ ਘੇਰਿ ਦਸੋ ਦਿਸ ਤੇ ਹਰਿ ਕੋ ਤਿਹ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਤਕਿ ਬਾਨ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਏਕ ਗਦਾ ਗਹਿ ਹਾਥਨ ਬੀਰ ਭਿਰੇ ਮਨ ਕੋ ਫੁਨਿ ਤ੍ਰਾਸ ਨਿਵਾਰੇ ॥ ਸੋ ਸਭ ਆਯੁਧ ਸਜਾਮ ਸਹਾਰ ਕੈ ਜੋ ਅਪਨੇ ਰਿਸਿ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰੇ ॥ ਸੂਰ ਨ ਕਾਹੂ ਕੋ ਛੋਰਤ ਭਯੋ ਸਭ ਹੀ ਪੁਰਜੇ ਪੁਰਜੇ ਕਰਿ ਡਾਰੇ ॥੨੧੨੭॥ ਸੈਨ ਨਿਹਾਰਿ ਹਨੀ ਅਪਨੀ ਸੁਨਿ ਸਾਤਊ ਭ੍ਰਾਤਰ ਕ੍ਰੋਧ ਭਰੇ ॥ ਘਨਸਜਾਮ ਜੂ ਪੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਸਭ ਸਸਤ੍ਰਨ ਲੈ ਕਿਲਕਾਰਿ ਪਰੇ ॥ ਚਹੂੰ ਓਰ ਤੇ ਘੇਰਤ ਭੇ ਹਰਿ ਕੋ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਨ ਰਤੀਕੁ ਡਰੇ ॥ ਤਬ ਲਉ ਜਬ ਲਉ ਜਦੁਬੀਰ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਨਹਿ ਖੰਡਨ ਖੰਡ ਕਰੇ ॥੨੧੨੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਬ ਕਰਿ ਸਾਰੰਗ ਸਜਾਮ ਲੈ ਅਤਿ ਚਿਤਿ ਕ੍ਰੋਧ ਬਢਾਇ ॥ ਪੀਟਿ ਸਤ੍ਰ ਭੱਯਨ ਸਹਿਤ ਜਮਪੁਰ ਦਯੋ ਪਠਾਇ ॥੨੧੨੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਭੂਅ ਬਾਲਕ ਤੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੁਨਜੋ ਮੁਰ ਬੀਰ ਸਪੁਤ੍ਰ ਮੁਰਾਰਿ ਖਪਾਯੋ ॥ ਅਉਰ ਜਿਤੋ ਦਲ ਗਯੋ ਤਿਨ ਸੋਂ ਸੁ ਸੋਊ ਛਿਨ ਮੈ ਜਮਲੋਕ ਪਠਾਯੋ ॥ ਯਾ ਸੰਗ ਜੁੱਝ ਕੀ ਲਾਇਕ ਹਉਂ ਹੀ ਹਉਂ ਯੌਂ ਕਹਿ ਕੈ ਚਿਤਿ ਕ੍ਰੋਧ ਬਢਾਯੋ ॥ ਸੈਨ ਬੁਲਾਇ ਸਭੈ ਅਪਨੀ ਜਦੁਬੀਰ ਸੋਂ ਕਾਰਨ ਜੁੱਧ ਕੇ ਧਾਯੋ ॥੨੧੩੦॥ ਜਬ ਭੂਮਿ ਕੋ ਬਾਰਕ ਜੁੱਧ ਕੇ ਕਾਜ ਚੜ੍ਹਜੋ ਤਬ ਕਉਚ ਸੁ ਸੂਰਨ ਸਾਜੇ ॥ ਆਯੁਧ ਅਉਰ ਸੰਭਾਰਿ ਸਭੈ ਅਰਿ ਘੇਰਿ ਲਯੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਗਾਜੇ ॥ ਮਾਨਹੁ ਕਾਲ ਪ੍ਰਲੈ ਦਿਨ ਕੋ ਪ੍ਰਗਟਜੋ ਘਨ ਹੀ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਿਰਾਜੇ ॥ ਮਾਨਹੁ ਅੰਤਕ ਕੇ ਪੁਰ ਮੈ ਭਟਵਾ ਨਹਿ ਬਾਜਤ ਹੈ ਜਨੁ ਬਾਜੇ ॥੨੧੩੧॥ ਅਰਿ ਸੈਨ ਜਬੈ ਘਨ ਜਿਉਂ ਉਮਡਿਓ ਪੁਨਿ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ

ਚਿਤੈ ਚਿਤਿ ਜਾਨਯੋ ॥ ਅਉਰ ਭੂਮਾਸੁਰ ਭੂਮਿ ਕੋ ਬਾਰਕ ਭੂਪਤਿ ਹੈ ਇਨ ਕਉ ਪਹਿਚਾਨਯੋ ॥ ਮਾਨਹੁ ਅੰਤ ਸਮੈ ਨਿਧਿਨੀਰ ਹੀ ਹੈ ਉਮਡਯੋ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਬਖਾਨਯੋ ॥ ਸਜਾਮ ਜੂ ਹੇਰਿ ਤਿਨੇ ਅਪਨੇ ਚਿਤ ਭੀਤਰਿ ਨੈਕ ਨਹੀ ਡਰਪਾਨਯੋ ॥੨੧੩੨॥ ਅਰਿ ਪੁੰਜ ਗਯੰਦਨ ਮੈ ਧਨੁ ਤਾਹਿ ਲਸੈ ਸਭ ਹੀ ਜਿਹ ਲੋਕ ਫਟਾ ॥ ਬਕ ਕੋ ਜਿਨ ਕੋਪਿ ਬਿਨਾਸ ਕੀਆ ਮੁਰ ਕੋ ਛਿਨ ਮੈ ਜਿਹ ਮੁੰਡ ਕਟਾ ॥ ਮਦ ਮੱਤਿ ਕਰੀ ਦਲ ਆਵਤ ਯੋਂ ਜਿਮ ਜੋਰ ਕੈ ਆਵਤ ਮੇਘ ਘਟਾ ॥ ਤਿਨ ਮੈ ਧਨੁ ਸਜਾਮ ਕੀ ਯੌਂ ਚਮਕੈ ਜਿਮ ਅਭ੍ਰਨ ਭੀਤਰਿ ਬਿੱਜੁ ਛਟਾ ॥੨੧੩੩॥ ਬਹੁ ਚਕ੍ਰ ਕੇ ਸੰਗ ਹਨੇ ਭਟਵਾ ਬਹੁਤੇ ਪ੍ਰਭ ਧਾਇ ਚਪੇਟਨ ਮਾਰੇ ॥ ਏਕ ਗਦਾਹਿ ਸੋਂ ਧਾਇ ਹਨੇ ਗਿਰ ਭੂਮਿ ਪਰੇ ਬਹੁਰੋ ਨ ਸੰਭਾਰੇ ॥ ਏਕ ਕਟੇ ਕਰਵਾਰਨ ਸੋਂ ਅਧ ਬੀਚ ਤੇ ਹੋਇ ਪਰੇ ਭਟ ਨਿਆਰੇ ॥ ਮਾਨੁ ਤਖਾਨਨ ਕਾਨਨ ਮੈ ਕਟਿ ਕੈ ਕਰਵਤ੍ਰਣ ਸੋਂ ਦ੍ਰੁਮ ਡਾਰੇ ॥੨੧੩੪॥ ਏਕ ਪਰੇ ਭਟ ਜੂਝਿ ਧਰਾ ਇਕ ਦੇਖਿ ਦਸਾ ਤਿਹ ਸਾਮੁਹਿ ਧਾਏ ॥ ਨੈਕੁ ਨ ਤ੍ਰਾਸ ਧਰੇ ਚਿਤ ਮੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਨਹੀ ਤ੍ਰਾਸ ਬਢਾਏ ॥ ਦੈ ਮੁਖ ਢਾਲ ਲਿਯੇ ਕਰਵਾਰ ਨਿਸੰਕ ਦੈ ਸਜਾਮ ਕੇ ਊਪਰਿ ਆਏ ॥ ਤੇ ਸਰ ਏਕਹਿ ਸੋ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਹਨਿ ਅੰਤਕ ਕੇ ਪੁਰ ਬੀਚ ਪਠਾਏ ॥੨੧੩੫॥ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਜਬੈ ਰਿਸ ਸੋਂ ਸਭ ਹੀ ਭਟਵਾ ਜਮਲੋਕ ਪਠਾਏ ॥ ਅਉਰ ਜਿਤੇ ਭਟ ਜੀਤ ਬਚੇ ਇਨ ਦੇਖਿ ਦਸਾ ਡਰ ਕੈ ਸੁ ਪਰਾਏ ॥ ਜੇ ਹਰਿ ਊਪਰਿ ਧਾਇ ਗਏ ਬਧਬੇ ਕਹੁ ਤੇ ਫਿਰ ਜੀਤ ਨ ਆਏ ॥ ਐਸੁ ਉਘਾਇ ਕੈ ਸੀਸ ਢੁਰਾਇ ਕੈ ਆਪਹਿ ਭੂਪਤਿ ਜੁੱਧ ਕੋ ਧਾਏ ॥੨੧੩੬॥ ਜੁੱਧ ਕੋ ਆਵਤ ਭੂਪ ਜਬੈ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਆਪਨਿ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਠਾਢ ਰਹਯੋ ਨਹਿ ਤਉਨ ਧਰਾ ਪਰ ਆਗੇ ਹੀ ਜੁੱਧ ਕੋ ਆਪ ਸਿਧਾਰਯੋ ॥ ਮਾਰਤ ਹਉ ਤੁਹਿ ਕੋ ਅਬ ਹੀ ਰਹੁ ਠਾਢ ਅਰੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਯੋਂ ਕਹਿ ਕੈ ਪੁਨਿ ਸਾਰੰਗ ਕੋ ਤਨਿ ਕੈ ਸਰ ਸਤ੍ਰੁ ਹ੍ਰਿਦੈ ਮਹਿ ਮਾਰਯੋ ॥੨੧੩੭॥ ਸਾਰੰਗ ਤਾਨਿ ਜਬੈ ਅਰਿ ਕੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਤੀਛਨ ਬਾਨ ਚਲਾਯੋ ॥ ਲਾਗਤ ਹੀ ਗਿਰਿ ਭੂਮਿ ਭੂਮਾਸੁਰ ਝੂਮਿ ਪਰਯੋ ਜਮਲੋਕ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਸ੍ਰੋਉਨ ਲਗਯੋ ਨਹਿ ਤਾ ਸਰ ਕੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਚਲਾ ਕਿਸੁ ਪਾਰ ਪਰਾਯੋ ॥ ਜੋਗ ਕੇ ਸਾਧਕ ਜਿਉ ਤਨ ਤਜਾਗਿ ਚਲਯੋ ਨਭ ਪਾਪ ਨ ਭੇਟਨ ਪਾਯੋ ॥੨੧੩੮॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰੇ ਭੁਮਾਸੁਰ ਬਧਹ ॥

ਅਥ ਉਸ ਕੇ ਪੁਤ੍ਰ ਕੋ ਰਾਜ ਦੇਤ ਭੇ ॥ ਸੋਲਾ ਸਹੰਸ੍ਰ ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਬਿਆਹ ਕਥਨੰ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਐਸਿ ਦਸਾ ਜਬ ਭੀ ਇਹ ਕੀ ਤਬ ਮਾਇ ਭੂਮਾਸੁਰ ਕੀ ਸੁਨਿ ਧਾਈ ॥ ਭੂਮਿ ਕੇ ਊਪਰਿ ਝੂਮਿ ਗਿਰੀ ਸੁਧਿ ਬਸਤ੍ਰਨ ਕੀ ਚਿਤ ਤੇ ਬਿਸਰਾਈ ॥ ਪਾਇ ਨ ਡਾਰਤ ਭੀ ਪਨ੍ਹੀਆ ਸੁ ਉਤਾਵਲ ਸੌਂ ਚਲਿ ਸ੍ਯਾਮ ਪੈ ਆਈ ॥ ਦੇਖਤ ਸ੍ਯਾਮ ਕੋ ਰੀਝ ਰਹੀ ਦੁਖ ਭੂਲ ਗਯੋ ਸੁ ਤੁ ਕੀਨਿ ਬਡਾਈ ॥੨੧੩੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਹੁ ਉਸਤਤਿ ਜਦੁਪਤਿ ਕਰੀ ਲੀਨੋ ਸ੍ਯਾਮ ਰਿਝਾਇ ॥ ਪਉਤ੍ਰ ਆਨਿ ਪਾਇਨ ਡਰ੍ਯੋ ਸੋ ਲੀਨੋ ਬਖਸਾਇ ॥੨੧੪੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਭੂਪਤਿ ਤਾਹਿ ਕੋ ਬਾਲਕ ਥਾਪਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨਿਧਿ ਛੋਰਨ ਬੰਦਿ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਸੋਲਹ ਸਹੰਸਰ ਭੂਪਨ ਕੀ ਦੁਹਿਤਾ ਜਹਾ ਥੀ ਤਿਹ ਠਉਰਹਿ ਆਯੋ ॥ ਸੁੰਦਰ ਹੇਰ ਕੈ ਸ੍ਯਾਮ ਜੂ ਕਉ ਤਿਨ ਤ੍ਰਿਯਨ ਕੋ ਅਤਿ ਚਿੱਤ ਲੁਭਾਯੋ ॥ ਯਾ ਲਖਿ ਪਾਇ ਬਿਵਾਹ ਸਭੋ ਕਰਿ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੇ ਜਸੁ ਡੰਕ ਬਜਾਯੋ ॥੨੧੪੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜੇ ਸਭ ਜੋਰਿ ਭੂਮਾਸੁਰ ਰਾਖੀ ॥ ਕਹਿ ਲਗਿ ਗਨਉ ਤਿਨਨ ਕੀ ਸਾਖੀ ॥ ਤਿਨ ਯੌ ਕਹ੍ਯੋ ਇਹੀ ਹਉ ਕਰਿਹਉਂ ॥ ਬੀਸ ਹਜਾਰ ਏਕਠੀ ਬਰਿਹਉਂ ॥੨੧੪੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜੁੱਧ ਸਮੈ ਅਤਿ ਕ੍ਰੁੱਧ ਹੁਇ ਜਦੁਪਤਿ ਬਧ ਕੈ ਤਾਹਿ ॥ ਸੋਰਹ ਸਹੰਸ੍ਰ ਸੁੰਦਰੀ ਆਪਹਿ ਲਈ ਬਿਵਾਹਿ ॥੨੧੪੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੁੱਧ ਸਮੈ ਅਤਿ ਕ੍ਰਧ ਹੁਇ ਸ੍ਯਾਮ ਜੂ ਸਤ੍ਰੁ ਸਭੈ ਛਿਨ ਮਾਹਿ ਪਛਾਰੇ ॥ ਰਾਜ ਦਯੋ ਫਿਰ ਤਾ ਸੁਤ ਕੋ ਸੁਖੁ ਦੇਤ ਭਯੋ ਤਿਨ ਸੋਕ ਨਿਵਾਰੇ ॥ ਫੇਰ ਬਰ੍ਯੋ ਤ੍ਰਿਯ ਸੋਰਹ ਸਹੰਸ੍ਰ ਸੁ ਤਾ ਪੁਰ ਮੈ ਅਤਿ ਕੈ ਕੈ ਅਖਾਰੇ ॥ ਬਿੱਪਨ ਦਾਨ ਦੈ ਲੈ ਤਿਨ ਕੋ ਸੰਗਿ ਦੁਆਰਵਤੀ ਜਦੁਰਾਇ ਸਿਧਾਰੇ ॥੨੧੪੪॥ ਸੋਰਹ ਸਹੰਸ੍ਰ ਕਉ ਸੋਰਹ ਸਹੰਸ੍ਰ ਹੀ ਧਾਮ ਦਿਯੇ ਸੁ ਹੁਲਾਸ ਬਢੈ ਕੈ ॥ ਦੇਤ ਭਯੋ ਸਭ ਤ੍ਰਿਯਨ ਕੋ ਸੁਖ ਰੂਪ ਅਨੇਕਨ ਭਾਂਤਿ ਬਨੈ ਕੈ ॥ ਐਸੁ ਲਖ੍ਯੋ ਸਭਹੂ ਹਮਰੇ ਗ੍ਰਿਹਿ ਸ੍ਯਾਮ ਬਸੈ ਨ ਬਸੈ ਅਨਤੈ ਕੈ ॥ ਸੋ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਪੁਰਾਨਨ ਤੇ ਸੁਨਿ ਭੇਦੁ ਕਹ੍ਯੋ ਸਭ ਸੰਤ ਸੁਨੈ ਕੈ ॥੨੧੪੫॥

ਇਤਿ ਭੂਮਾਸੁਰ ਬਧਹਿ ਸੁਤ ਕੋ ਰਾਜ ਦੇਤ ਸੋਰਹ ਸਹੰਸ੍ਰ ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਬਿਵਾਹਤ ਭਏ ॥

ਸਵੈਯਾ॥ ਯੌਂ ਸੁਖ ਦੈ ਤਿਨ ਤ੍ਰੀਅਨ ਕਉ ਫਿਰਿ ਸ੍ਯਾਮ ਪੁਰੰਦਰ ਲੋਕ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਕੰਕਨ ਕੁੰਡਲ ਦੇਤ ਭਯੋ ਤਿਹ ਪਾਇ ਕੈ ਸੋਕ ਸਭੈ ਬਿਸਰਾਯੋ ॥ ਸੁੰਦਰ ਏਕ ਪਿਖ੍ਯੋ ਤਿਹ ਰੂਖ ਤਿਹੀ ਪਰ ਸ੍ਯਾਮ ਕੋ ਚਿੱਤ ਲੁਭਾਯੋ ॥ ਮਾਂਗਤ

ਭਯੋ ਨ ਦਯੋ ਸੁਰਰਾਜ ਤਹੀ ਹਰਿ ਸਿਉਂ ਹਰਿ ਜੁੱਧ ਮਚਾਯੋ ॥੨੧੪੬॥ ਰਿਸਿ ਸਾਜਿ ਪੁਰੰਦਰ ਸੈਨ ਚੜ੍ਯੋ ਚਲ ਕੈ ਸਭ ਸਜਾਮ ਕੇ ਸਾਮੁਹਿ ਆਏ ॥ ਘੋਰਤ ਮੇਘ ਲਸੈ ਚਪਲਾ ਬਰਖਾ ਬਰਸੇ ਰਥ ਸਾਜ ਬਨਾਏ ॥ ਦ੍ਵਾਦਸ ਸੂਰ ਸਭੈ ਉਮਡੇ ਬਸੁ ਰਾਵਨ ਸੇ ਜਿਨਹੂ ਬਿਚਲਾਏ ॥ ਭੇਦ ਲਹਯੋ ਨਹਿ ਨੈਕੁ ਚਲੇ ਮਦ ਮੱਤਿ ਸੁ ਸਜਾਮ ਪੈ ਘੂਮਤ ਧਾਏ ॥੨੧੪੭॥ ਆਵਤ ਹੀ ਮਿਲਿ ਕੈ ਸਭਹੂੰ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਊਪਰਿ ਸਿੰਧੁਰ ਪੇਲੇ ॥ ਪੰਖ ਸੁ ਮੇਰ ਚਲੇ ਕਰਿ ਕੈ ਜਿਨ ਕੇ ਰਿਸ ਸੋਂ ਟੁਕ ਦਾਂਤ ਕਠੇਲੇ ॥ ਸੁੰਡ ਕਟੇ ਤਿਨ ਕੇ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਿਧਿ ਸੋ ਝਟਿ ਦੈ ਜਿਮ ਕੇਲੇ ॥ ਸ੍ਰਉਨ ਭਰੇ ਰਮਨਿਯ ਰਮਾਪਤਿ ਫਾਗੁਨ ਅੰਤਿ ਬਸੰਤ ਸੇ ਖੇਲੇ ॥੨੧੪੮॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਬੈਰਨ ਸੋਂ ਜਬ ਹੀ ਰਿਸ ਮਾਂਡਿ ਕਿਯੋ ਖਰਕਾ ॥ ਬਹੁ ਬੀਰ ਭਏ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਨ ਤਬੈ ਜਬ ਨਾਦ ਪ੍ਰਚੰਡ ਸੁਨਯੋ ਹਰਿ ਕਾ ॥ ਜਦੁਬੀਰ ਫਿਰਾਵਤ ਭਯੋ ਗਹਿ ਕੈ ਗਜ ਸੁੰਡਨ ਸੌਂ ਬਰ ਕੈ ਕਰ ਕਾ ॥ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਕਬਿ ਕੇ ਮਨ ਯੋਂ ਘਿਸੂਆ ਮਨੁ ਫੇਰਤ ਹੈ ਲਰਕਾ ॥੨੧੪੯॥ ਜੀਵਤ ਸੋ ਨ ਦਯੋ ਗ੍ਰਿਹਿ ਜਾਨਿ ਜੋਊ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕੇ ਸਾਮੁਹਿ ਆਯੋ ॥ ਜੀਤਿ ਸੁਰੇਸ ਦਿਵਾਕਰ ਦ੍ਵਾਦਸ ਆਨੰਦ ਕੈ ਚਿਤ ਸੰਖ ਬਜਾਯੋ ॥ ਰੂਖ ਚਲੋ ਤੁਮ ਹੀ ਹਮਰੇ ਗ੍ਰਿਹਿ ਲੈ ਉਨ ਕੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਸੋ ਤਰੁ ਲੈ ਹਰਿ ਸੰਗਿ ਚਲੇ ਸੁ ਕਬਿੱਤਨ ਭੀਤਰਿ ਸਜਾਮ ਬਨਾਯੋ ॥੨੧੫੦॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਰੁਕੰਮਨਿ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹਿ ਆਵਤ ਭੇ ਤਰੁ ਸੁੰਦਰ ਲੈ ਕੈ ॥ ਲਾਲ ਲਗੇ ਜਿਨ ਧਾਮਨ ਕੋ ਬ੍ਰਹਮਾ ਰਹਿ ਦੇਖਤ ਜਾਹਿ ਲੁਭੈ ਕੈ ॥ ਤਉਨ ਸਮੈ ਸੋਊ ਸਜਾਮ ਕਥਾ ਜਦੁਬੀਰ ਕਹੀ ਤਿਨ ਕਉ ਸੁ ਸੁਨੈ ਕੈ ॥ ਸੋ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਬਿੱਤਨ ਬੀਚ ਕਹੀ ਸੁਨਯੋ ਸਭ ਹੇਤ ਬਢੈ ਕੈ ॥੨੧੫੧॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਕੰਧ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ
ਇੰਦ੍ਰ ਕੋ ਜੀਤ ਕਰ ਕਲਪ ਬ੍ਰਿਛ ਲਿਆਵਤ ਭਏ ॥

ਰੁਕਮਨਿ ਸਾਥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੀ ਹਾਸੀ ਕਰਨ ਕਥਨੰ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕਹਯੋ ਤ੍ਰਿਯ ਸੋਂ ਮੁਹਿ ਭੋਜਨ ਗੋਪਿਨ ਧਾਮ ਕਰਯੋ ॥ ਸੁਨਿ ਸੁੰਦਰਿ ਤਾ ਦਿਨ ਤੇ ਹਮਰੋ ਬਿਚਿਯਾ ਦਧਿ ਕੋ ਫੁਨਿ ਨਾਮ ਪਰਯੋ ॥ ਜਬ ਸਿੰਧਜਰਾ ਦਲੁ ਸਾਜਿ ਚੜ੍ਯੋ ਭਜਗੇ ਤਬ ਨੈਕੁ ਨ ਧੀਰ ਧਰਯੋ ॥ ਤਿਹ ਤੇ ਤੁਮਰੀ ਮਤਿ ਕਉ ਅਬ ਕਾ ਕਹੀਐ ਹਮ ਸਉ ਕਹਿ

ਆਨਿ ਬਰਜੋ ॥੨੧੫੨॥ ਰਾਜ ਸਮਾਜ ਨਹੀ ਸੁਨਿ ਸੁੰਦਰਿ ਨਾ ਧਨ ਕਾਹੂ ਤੇ ਮਾਂਗ ਲਯੋ ਹੈ ॥ ਸੂਰ ਨਹੀ ਜਿਨ ਤਿਆਗ ਕੈ ਆਪਨੁ ਦੇਸ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਮੋ ਬਾਸ ਕਯੋ ਹੈ ॥ ਚੋਰ ਪਰਜੋ ਮਨਿ ਕੋ ਫੁਨਿ ਨਾਮ ਸੁ ਯਾਹਿ ਤੇ ਕ੍ਰੋਧਤ ਭ੍ਰਾਤ ਭਯੋ ਹੈ ॥ ਤਾਹਿ ਤੇ ਮੋ ਤਜਿ ਕੈ ਬਰੁ ਆਨਹਿ ਤੇਰੋ ਕਛੂ ਅਬ ਲਉ ਨ ਗਯੋ ਹੈ ॥੨੧੫੩॥ ਰੁਕਮਨੀ ਬਾਚ ਸਖੀ ਸੋਂ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਚਿੰਤ ਕਰੀ ਹਮ ਸੋ ਮਨ ਮੈ ਨ ਥੀ ਜਾਨਤ ਸਯਾਮ ਇਤੀ ਕਰਿ ਹੈ ॥ ਬਰੁ ਮੋ ਤਜਿ ਕੈ ਤੁਮ ਆਨਹਿ ਕਉ ਬਚਨਾ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਉੱਚਰਿ ਹੈ ॥ ਹਮਰੋ ਮਰਬੋ ਈ ਬਨਜੋ ਇਹ ਠਾਂ ਜਿਯ ਹੈ ਨਾ ਅਵੱਸਿ ਅਬੈ ਮਰਿ ਹੈ ॥ ਮਰਿਬੋ ਜੁ ਨ ਜਾਤ ਭਲੇ ਸਜਨੀ ਅਪਨੇ ਪਤਿ ਸੋ ਹਠਿ ਕੈ ਜਰਿ ਹੈ ॥੨੧੫੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਕਾਨ੍ਹ ਸੋ ਚਿੰਤਤ ਹੁਇ ਮਨ ਮੈ ਮਰਿਬੋ ਈ ਬਨਜੋ ਚਿਤ ਬੀਚ ਬਿਚਾਰਜੋ ॥ ਮੋ ਸੰਗਿ ਕਿਉਂ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਅਬੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਕਟੁ ਬੈਨ ਉਚਾਰਜੋ ॥ ਕ੍ਰੋਧ ਸੋਂ ਖਾਇ ਤਵਾਰ ਧਰਾ ਪਰ ਝੂਮਿ ਗਿਰੀ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਸੰਭਾਰਜੋ ॥ ਯੋਂ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਜਿਯ ਮੈ ਜਨੁ ਟੂਟ ਗਯੋ ਰੁਖ ਬਜਾਰ ਕੋ ਮਾਰਜੋ ॥੨੧੫੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅੰਕ ਲਿਯੋ ਭਰ ਕਾਨ੍ਹ ਤਿਹ ਦੂਰ ਕਰਨ ਕੋ ਕ੍ਰੋਧ ॥ ਸਾਵਧਾਨ ਕਰਿ ਰੁਕਮਨੀ ਜਦੁਪਤਿ ਕਿਯੋ ਪ੍ਰਬੋਧ ॥੨੧੫੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਤੇਰੇ ਹੀ ਧਰਮ ਤੇ ਮੈ ਸੁਨਿ ਸੁੰਦਰਿ ਕੇਸਨ ਤੇ ਗਹਿ ਕੰਸ ਪਛਾਰਜੋ ॥ ਤੇਰੇ ਹੀ ਧਰਮ ਤੇ ਸਿੰਧਜਰਾ ਹੂ ਕੋ ਸੈਨ ਸਭੈ ਛਿਨ ਮਾਹਿ ਸੰਘਾਰਜੋ॥ ਤੇਰੇ ਹੀ ਧਰਮ ਜਿਤਜੋ ਮਘਵਾ ਅਰੁ ਤੇਰੇ ਹੀ ਧਰਮ ਭੁਮਾਸੁਰ ਮਾਰਜੋ ॥ ਤੋ ਸੋਂ ਕਿਯੋ ਉਪਹਾਸ ਅਬੈ ਮੁਹਿ ਤੈਂ ਅਪਨੇ ਜਿਯ ਸਾਚ ਬਿਚਾਰਜੋ ॥੨੧੫੭॥ ਰੁਕਮਨੀ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੋਂ ਪਿਯ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯ ਬਾਤ ਸੁਨੀ ਦੁਖ ਕੀ ਤਬ ਬਾਤ ਸਭੈ ਬਿਸਰਾਈ ॥ ਭੂਲ ਪਰੀ ਪ੍ਰਭ ਕੀਜੈ ਛਿਮਾ ਮੁਹਿ ਨਾਰ ਨਿਵਾਇਕੈ ਨਾਰਿ ਸੁਨਾਈ ॥ ਅਉਰ ਕਰੀ ਉਪਮਾ ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਜੁ ਕਬਿੱਤਨ ਮੈ ਬਰਨੀ ਨਹਿ ਜਾਈ ॥ ਉੱਤਰ ਦੇਤ ਭਈ ਹਸਿ ਕੈ ਹਰਿ ਮੈ ਉਪਹਾਸ ਕੀ ਬਾਤ ਨ ਪਾਈ ॥੨੧੫੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮਾਨ ਕਥਾ ਰੁਕਮਨੀ ਕੀ ਸਯਾਮ ਕਹੀ ਚਿਤ ਲਾਇ ॥ ਆਗੈ ਕਥਾ ਸੁ ਹੋਇਗੀ ਸੁਨਿਯਹੁ ਪ੍ਰੇਮ ਬਢਾਇ ॥੨੧੫੯॥ ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੀ ਜੇਤੀ ਤ੍ਰੀਆ ਸਭ ਕੋ ਦਸਹੂੰ ਦਸ ਪੁਤ੍ਰ ਦੀਏ ॥ ਅਰੁ ਏਕਹਿ ਏਕ ਦਈ ਦੁਹਿਤਾ ਤਿਨ ਕੇ ਸੁ ਹੁਲਾਸ ਬਢਾਇ ਹੀਏ ॥ ਸਭ ਕਾਨ੍ਹ ਕੀ ਮੂਰਤਿ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਸਭ ਕੰਧ ਪਟੰਬਰ ਪੀਤ ਲੀਏ ॥ ਕਰੁਨਾਨਿਧਿ ਕਉਤਕ ਦੇਖਨ ਕਉ ਇਹ ਭੂ ਪਰ ਆਇ

ਚਰਿਤ੍ਰ ਕੀਏ ॥੨੧੬੦॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਕੰਧ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰੇ ਰੁਕਮਨੀ ਉਪਹਾਸ ਸਮਾਪਤ ॥

ਅਥ ਅਨਰੁੱਧ ਜੀ ਕੋ ਬਜਾਹ ਕਥਨੰ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਤਉ ਹੀ ਲਉ ਪੌਤ੍ਰ ਕੋ ਬਜਾਹ ਕ੍ਰਿਪਾਨਿਧਿ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਰੁਚਿ ਮਾਨਿ ਬਿਚਾਰਜੋ ॥ ਸੁੰਦਰ ਥੀ ਰੁਕਮੀ ਕੀ ਸੁਤਾ ਤਿਹ ਬਜਾਹਹਿ ਕੋ ਸਭ ਸਾਜ ਸਵਾਰਜੋ ॥ ਟੀਕਾ ਦਿਯੋ ਤਿਹ ਭਾਲ ਮੈ ਕੁੰਕਮ ਅਉ ਮਿਲਿ ਬਿਪ੍ਰਨ ਬੇਦ ਉਚਾਰਜੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਤ੍ਰਿਯਾ ਸੰਗ ਲੈ ਬਲਭਦ੍ਰ ਸੁ ਕਉਤਕ ਕਾਜ ਸਿਧਾਰਜੋ ॥੨੧੬੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਜਬੈ ਤਿਹ ਪੁਰ ਮੈ ਗਏ ॥ ਅਤਿ ਉਪਹਾਸ ਠਉਰ ਤਿਹ ਭਏ ॥ ਰੁਕਮਨਿ ਜਬ ਰੁਕਮੀ ਦਰਸਾਯੋ ॥ ਭੈਨ ਭ੍ਰਾਤ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥੨੧੬੨॥ ਬਜਾਹ ਭਲੋ ਅਨਰੁਧ ਕੋ ਕਯੋ ॥ ਜਦੁਪਤਿ ਆਪਿ ਸੇਹਰਾ ਦਯੋ ॥ ਜੂਪ ਮੰਤ੍ਰ ਉਤ ਰੁਕਮਿ ਬਿਚਾਰਜੋ ॥ ਖੇਲ ਹਲੀ ਹਮ ਸੰਗ ਉਚਾਰਜੋ ॥੨੧੬੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸੰਗ ਹਲੀ ਕੇ ਤਬੈ ਰੁਕਮੀ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਜੂਆ ਹੂੰ ਕੋ ਖੇਲੁ ਮਚਾਯੋ ॥ ਭੂਪ ਘਨੇ ਜਿਹ ਥੇ ਤਿਨ ਦੇਖਤ ਦਰਬ ਘਨੋ ਤਿਹ ਮਾਂਝਿ ਲਗਾਯੋ ॥ ਦਾਵ ਪਰਜੋ ਮੁਸਲੀ ਕੋ ਸਭੋ ਰੁਕਮੀ ਹੂੰ ਕੋ ਦਾਵ ਪਰਜੋ ਯੌਂ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਹਾਸ ਕਿਯੋ ਮਿਲਿ ਕੈ ਅਤਿ ਹੀ ਗਰੁੜਧੁਜ ਭ੍ਰਾਤ ਘਨੋ ਰਿਸਵਾਯੋ ॥੨੧੬੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਐਸੇ ਘਨੀ ਬੇਰ ਡਹਕਾਯੋ ॥ ਜਦੁਪਤਿ ਭ੍ਰਾਤ ਕ੍ਰੋਧ ਅਤਿ ਆਯੋ ॥ ਏਕ ਗਦਾ ਉਠਿ ਕਰ ਮੈ ਧਰੀ ॥ ਸਭ ਭੂਪਨ ਕੀ ਪੂਜਾ ਕਰੀ ॥੨੧੬੫॥ ਘਨੇ ਚਾਇ ਸੋਂ ਭੂਪ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਪਰੇ ਝੂਮ ਕੈ ਭੂਅ ਬਿਸੰਭਾਰੇ ॥ ਗਿਰੇ ਸ੍ਰਉਨ ਕੇ ਰਸ ਸੋਂ ਰਾਤੇ ॥ ਖੇਡ ਬਸੰਤ ਮਨੋ ਮਦ ਮਾਤੇ ॥੨੧੬੬॥ ਫਿਰਤ ਭੂਤ ਸੋਂ ਤਿਨ ਮੈ ਹਲੀ ॥ ਜੈਸੇ ਅੰਤ ਕਾਲ ਸਿਵ ਬਲੀ ॥ ਜਿਉ ਰਿਸਿ ਡੰਡ ਲਿਯੇ ਜਮੁ ਆਵੈ ॥ ਤੈਸੇ ਹੀ ਮੁਸਲੀ ਛਬਿ ਪਾਵੈ ॥੨੧੬੭॥ ਰੁਕਮੀ ਭਯੋ ਗਦਾ ਗਹਿ ਠਾਢੋ ॥ ਘਨੋ ਕ੍ਰੋਧ ਤਾ ਕੈ ਚਿਤਿ ਬਾਢੋ ॥ ਭਾਜਤ ਭਯੋ ਨ ਸਾਮੁਹਿ ਆਯੋ ॥ ਆਇ ਹਲੀ ਸੋਂ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥੨੧੬੮॥ ਹਲੀ ਗਦਾ ਤਬ ਤਾ ਪਰ ਮਾਰੀ ॥ ਉਨਹੂੰ ਕੋਪਿ ਸੁ ਤਾ ਪਰ ਝਾਰੀ ॥ ਸ੍ਰਉਨਤ ਛੁਟਜੋ ਅਰੁਨ ਦੁਊ ਭਏ ॥ ਮਾਨਹੁ ਕ੍ਰੋਧ ਰੂਪ ਹੁਇ ਗਏ ॥੨੧੬੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦਾਂਤ ਕਾਢਿ ਇਕ ਹਸਤ ਥੋ ਸੋ ਇਹ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰਿ ॥ ਰੁਕਮਨ ਜੁੱਧ ਕੋ ਛੋਰ ਕੈ ਤਾ ਪਰ ਚਲਜੋ ਹਕਾਰਿ ॥੨੧੭੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸਭ ਤੋਰ ਕੈ ਦਾਂਤ ਦਏ ਤਿਹ ਕੇ ਬਲਭਦ੍ਰ ਗਦਾ ਸੰਗ ਪੈ ਗਹਿ ਕੈ ॥ ਦੋਊ ਮੂਛ ਉਖਾਰ

ਲਈ ਤਿਹ ਕੀ ਅਤਿ ਸ੍ਰਉਨ ਚਲ੍ਯੋ ਤਿਹ ਤੇ ਬਹਿ ਕੈ ॥ ਫਿਰ ਅਉਰ ਹਨੇ ਬਲਵੰਡ ਘਨੇ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਚਿਤ ਮੈ ਚਹਿ ਕੈ ॥ ਫਿਰ ਆਇ ਭਿਰ੍ਯੋ ਰੁਕਮੀ ਸੰਗ ਯੌਂ ਤੁਹਿ ਮਾਰਤ ਹਉ ਮੁਖ ਤੇ ਕਹਿ ਕੈ ॥੨੧੭੧॥ ਧਾਵਤ ਭਯੋ ਰੁਕਮੀ ਪੈ ਹਲੀ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਚਿਤਿ ਰੋਸ ਬਢੈ ਕੈ ॥ ਰੋਮ ਖਰੇ ਕਰ ਕੈ ਅਪੁਨੇ ਪੁਨਿ ਅਉਰ ਪ੍ਰਚੰਡ ਗਦਾ ਕਰਿ ਲੈ ਕੈ ॥ ਆਵਤ ਭਯੋ ਉਤ ਤੇ ਸੋਊ ਬੀਰ ਸੁ ਆਪਸ ਮੈ ਰਨ ਦੁੰਦ ਮਚੈ ਕੈ ॥ ਹੁਇ ਬਿਸੰਭਾਰ ਪਰੇ ਦੋਊ ਬੀਰ ਧਰਾ ਪਰ ਘਾਇਨ ਕੇ ਸੰਗ ਘੈ ਕੈ ॥੨੧੭੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਪਹਰ ਦੋਇ ਤਹ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥ ਏਕ ਨ ਦੋ ਮੈ ਮਾਰਨ ਪਾਯੋ ॥ ਬਿਹਬਲ ਹੋਇ ਦੋਊ ਧਰਿ ਪਰੇ ॥ ਜੀਵਤ ਬਚੇ ਸੁ ਮਾਨਹੁ ਮਰੇ ॥੨੧੭੩॥ ਮੁੱਛਤ ਹ੍ਵੈ ਫਿਰਿ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥ ਕਉਤਕ ਸਭ ਲੋਕਨ ਦਰਸਾਯੋ ॥ ਕ੍ਰੋਧਤ ਹੋਇ ਸੁ ਯਾ ਬਿਧਿ ਅਰੇ ॥ ਕੇਹਰਿ ਦੁਇ ਜਨੁ ਬਨ ਮੈ ਲਰੇ ॥੨੧੭੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੁੱਧ ਬਿਖੈ ਥਕ ਗਯੋ ਰੁਕਮੀ ਤਬ ਧਾਇ ਹਲੀ ਇਕ ਘਾਇ ਚਲਾਯੋ ॥ ਤਉ ਉਨਹੂੰ ਅਰਿ ਕੋ ਪੁਨਿ ਘਾਇ ਸੁ ਆਵਤ ਮਾਰਗ ਮੈ ਲਖਿ ਪਾਯੋ ॥ ਤਉ ਹੀ ਸੰਭਾਰਿ ਗਦਾ ਅਪਨੀ ਅਰੁ ਚਿੱਤ ਬਿਖੈ ਅਤਿ ਰੋਸ ਬਢਾਯੋ ॥ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਤਿਹ ਬੀਰ ਤਬੈ ਸੁ ਗਦਾ ਕੋ ਗਦਾ ਸੰਗਿ ਘਾਇ ਬਚਾਯੋ ॥੨੧੭੫॥ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਅਰਿ ਕੋ ਜਬ ਹੀ ਇਹ ਆਵਤ ਘਾਇ ਕੋ ਬੀਚ ਨਿਵਾਰ੍ਯੋ ॥ ਤਉ ਬਲਭਦ੍ਰ ਮਹਾਂ ਰਿਸ ਠਾਨਿ ਸੁ ਅਉਰ ਗਦਾ ਹੂ ਕੋ ਘਾਉ ਪ੍ਰਹਾਰ੍ਯੋ ॥ ਸੋ ਇਹ ਕੇ ਸਿਰ ਭੀਤਰਿ ਲਾਗ ਗਯੋ ਇਨਹੂੰ ਨਹਿੰ ਨੈਕੁ ਸੰਭਾਰ੍ਯੋ ॥ ਝੂਮ ਕੈ ਦੇਹ ਪਰ੍ਯੋ ਧਰਨੀ ਰੁਕਮੀ ਪੁਨਿ ਅੰਤਕ ਧਾਮ ਸਿਧਾਰ੍ਯੋ ॥੨੧੭੬॥ ਭ੍ਰਾਤ ਜਿਤੇ ਰੁਕਮੀ ਕੇ ਹੁਤੇ ਬਧੁ ਭ੍ਰਾਤ ਨਿਹਾਰ ਕੈ ਕ੍ਰੋਧ ਭਰੇ ॥ ਬਰਛੀ ਅਰੁ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਗਹਿ ਯਾ ਪਰ ਆਇ ਪਰੇ ॥ ਕਿਲਕਾਰ ਦਸੋ ਦਿਸ ਘੇਰਤ ਭੇ ਮੁਸਲੀਧਰ ਤੇ ਨ ਰਤੀਕੁ ਡਰੇ ॥ ਨਿਸਿ ਕੋ ਮਨੁ ਹੇਰਿ ਪਤੰਗ ਦਿਯਾ ਪਰ ਨੈਕੁ ਡਰੇ ਨਹੀ ਟੂਟ ਪਰੇ ॥੨੧੭੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸੰਗ ਹਲਾਯੁਧ ਕੇ ਉਨਹੂੰ ਸੁ ਉਤੈ ਅਤਿ ਕ੍ਰੁੱਧ ਹੁਇ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥ ਭ੍ਰਾਤ ਕੋ ਜੁੱਧੁ ਭਯੋ ਤ੍ਰਿਯ ਭ੍ਰਾਤ ਕੇ ਸੰਗ ਇਹੈ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥ ਬੈਠਿ ਬਿਚਾਰ ਕਿਯੋ ਸਭਹੂੰ ਜੁ ਸਭੈ ਜਦੁਬੀਰ ਕੁਟੰਬ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਅਉਰ ਕਥਾ ਦਈ ਛੋਰ ਹਲੀ ਕੀ ਸਹਾਇ ਕਉ ਕੋਪਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨਿਧਿ ਧਾਯੋ ॥੨੧੭੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਮ ਰੂਪੀ ਬਲਭਦ੍ਰ ਪਿਖਿ ਹਰਿ ਆਗਮ ਸੁਨਿ ਪਾਇ ॥ ਬੁਧਿਵੰਤਨ ਤਿਹ ਭਾਇਯਨ ਕਹੀ ਸੁ ਕਹਉ ਸੁਨਾਇ ॥੨੧੭੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਦੇਖਿ ਅਨੀ ਜਦੁਬੀਰ

ਘਨੀ ਲਿਯੇ ਆਵਤ ਹੈ ਡਰੁ ਤੋਹਿ ਨ ਆਵੈ ॥ ਕਉਨ ਬਲੀ ਪ੍ਰਗਟੇ ਭੂਅ ਮੈ ਤੁਮ ਹੀ ਨ ਕਹੋ ਇਨ ਸੋ ਸਮੁਹਾਵੈ ॥ ਜਉ ਜੜ ਕੈ ਹਠ ਹੀ ਭਿਰ ਹੈ ਤੁ ਕਹਾ ਫਿਰ ਜੀਵਤ ਧਾਮਹਿ ਆਵੈ ॥ ਆਜੁ ਸੋਊ ਬਚਿ ਹੈ ਇਹ ਅਉਸਰ ਜੋ ਭਜਿ ਕੈ ਭਟ ਪ੍ਰਾਨ ਬਚਾਵੈ ॥੨੧੯੦॥ ਤਉ ਲਗ ਹੀ ਜੁਤ ਕੋਪ ਕ੍ਰਿਪਾਨਿਧਿ ਆਹਵ ਕੀ ਛਿਤਿ ਭੀਤਰਿ ਆਏ ॥ ਸ੍ਰਉਨ ਭਰੇ ਬਲਭਦ੍ਰ ਪਿਖੇ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਨ ਪਰੇ ਰੁਕਮੀ ਦਰਸਾਏ ॥ ਭੂਪਤਿ ਅਉਰ ਘਨੇ ਈ ਪਿਖੇ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਹਰਿ ਘਾਇਨ ਘਾਏ ॥ ਭ੍ਰਾਤ ਕਉ ਦੇਖਿ ਪ੍ਰਸੰਨ ਭਏ ਬਲਿ ਨਾਰਿ ਕੋ ਦੇਖਤ ਨੈਨ ਨਿਵਾਏ ॥੨੧੯੧॥ ਸਵੈਯਾ॥ ਰਥ ਤੇ ਤਬ ਆਪਹਿ ਧਾਇ ਕੈ ਸਜਾਮ ਜੂ ਜਾਇ ਹਲੀ ਕਹੁ ਅੰਕ ਲਿਯੋ ॥ ਫੁਨਿ ਅਉਰਨ ਜਾਇ ਗਹਯੋ ਰੁਕਮੀ ਤਿਹ ਕੋ ਸੁ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਦਾਹ ਕਿਯੋ ॥ ਉਤ ਦਉਰਿ ਰੁਕੰਮਨਿ ਭੱਯਨ ਬੀਚ ਗਈ ਤਿਨ ਜਾਇ ਸਮੋਧ ਕਿਯੋ॥ ਕਿਹ ਕਾਜ ਕਹਯੋ ਇਨ ਸੋਂ ਤੁਮ ਜੂਝ ਕਿਯੋ ਜਿਨ ਸੋਂ ਭਟ ਕੋ ਨ ਬੀਓ ॥੨੧੯੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਿਨ ਯੋਂ ਸਜਾਮ ਸਮੋਧ ਕਰਾਯੋ ॥ ਪੌਤ੍ਰ ਬਧੂ ਲੈ ਡੇਰਨ ਆਯੋ ॥ ਸਜਾਮ ਕਥਾ ਹ੍ਵੈ ਹੈ ਮੈ ਕੈਹਉਂ ॥ ਸ੍ਰੋਤਨ ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ ਰਿਝਵੈਹਉਂ ॥੨੧੯੩॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਪੌਤ੍ਰ ਬਿਆਹ ਰੁਕਮੀ ਬਧ ਕਰਤ ਭਏ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤਮ ॥

ਅਥ ਊਖਾ ਕੋ ਬਿਆਹ ਕਥਨੰ ॥ ਦਸ ਸੈ ਭੁਜਾ ਕੋ ਗਰਬ ਹਰਨ ਕਥਨੰ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਦੁਪਤਿ ਪੌਤ੍ਰ ਬਜਾਹ ਘਰਿ ਆਯੋ ॥ ਅਤਿ ਚਿਤਿ ਅਪਨੇ ਹਰਖ ਬਢਾਯੋ ॥ ਗਰਬ ਉਤੈ ਦਸ ਸੈ ਭੁਜ ਕੀਨੋ ॥ ਮੈ ਬਰ ਮਹਾਂ ਰੁਦ੍ਰ ਤੇ ਲੀਨੋ ॥੨੧੯੪॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਗਾਲ ਬਜਾਇ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਸੋ ਅਰੁ ਤਾਲ ਸਭੋ ਮਿਲਿ ਹਾਥਨ ਦੀਨੋ ॥ ਜੈਸ ਲਿਖੀ ਬਿਧਿ ਬੇਦ ਬਿਖੈ ਤਿਹ ਭੂਪ ਤਿਹੀ ਬਿਧਿ ਸੋਂ ਤਪੁ ਕੀਨੋ ॥ ਜੱਗਿ ਕਰੇ ਸਭ ਹੀ ਬਿਧਿ ਪੂਰਬ ਕਉਨ ਬਿਧਾਨ ਬਿਨਾ ਨਹੀ ਹੀਨੋ ॥ ਰੁਦ੍ਰ ਰਿਝਾਇ ਕਹਯੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੁ ਹੋ ਕੁਟਵਾਰ ਇਹੀ ਬਰੁ ਲੀਨੋ ॥੨੧੯੫॥ ਰੁਦ੍ਰ ਜਬੈ ਕੁਟਵਾਰ ਕਯੋ ਤਬ ਦੇਸਨਿ ਦੇਸਨ ਧਰਮ ਚਲਾਯੋ ॥ ਪਾਪ ਕੀ ਬਾਤ ਗਈ ਛਪ ਕੈ ਸਭ ਹੀ ਜਗ ਮੈ ਜਸੁ ਭੂਪਤਿ ਛਾਯੋ ॥ ਸਤ੍ਰ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਕੇ ਬਸਿ ਭਏ ਅਰਿ ਅਉਰ ਕਿਹੂ ਨਹਿ ਸੀਸ ਉਠਾਯੋ ॥ ਲੋਗਨ ਤਉਨ ਸਮੈ ਜਗ ਮੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥੨੧੯੬॥ ਰੁਦ੍ਰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਭਏ ਅਰਿ ਬਸਿ ਕਿਹੂੰ ਅਰਿ ਆਨ ਨ ਸੀਸ ਉਠਾਯੋ ॥ ਕਰਿ ਲੈ

ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਅਤਿ ਹੀ ਇਹ ਪਾਇਨ ਊਪਰਿ ਸੀਸ ਝੁਕਾਯੋ ॥ ਭੂਪ ਨ ਰੰਚਕ ਬਾਤ ਲਹੀ ਇਹ ਪਉਰਖ ਮੇਰੋ ਈ ਹੈ ਲਖਿ ਪਾਯੋ ॥ ਪਉਰਖ ਭਯੋ ਭੁਜਦੰਡਨ ਰੁੱਦ੍ਰ ਤੇ ਜੁੱਧ ਹੀ ਕੋ ਬਰੁ ਮਾਂਗਨ ਧਾਯੋ ॥੨੧੮੭॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਮੂਰਖ ਲਹਯੋ ਨ ਭੇਦੁ ਜੁੱਧੁ ਚਹਨਿ ਸਿਵ ਪੈ ਚਲਯੋ ॥ ਕਰਿ ਬਿਰਥਾ ਸਭ ਖੇਦ ਜਿਵ ਰਵਿ ਤਪ ਬਾਰੂ ਤਪੈ ॥੨੧੮੮॥ ਨ੍ਰਿਪ ਬਾਚ ਰੁਦ੍ਰ ਸੋਂ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਸੀਸ ਨਿਵਾਇ ਕੈ ਪ੍ਰੇਮ ਬਢਾਇ ਕੈ ਯੌਂ ਨ੍ਰਿਪ ਰੁਦ੍ਰ ਸੋਂ ਬੈਨ ਸੁਨਾਵੈ ॥ ਜਾਤ ਹੋ ਹਉ ਜਿਹ ਸਤ੍ਰ ਪੈ ਰੁਦ੍ਰ ਜੂ ਕੋਊ ਨ ਆਗੇ ਤੇ ਹਾਥ ਉਠਾਵੈ ॥ ਤਾ ਤੇ ਅਯੋਧਨ ਕਉ ਹਮਰੋ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਮਨੂਆ ਲਲਚਾਵੈ ॥ ਚਾਹਤ ਹੋਂ ਤੁਮ ਤੇ ਬਰੁ ਆਜ ਕੋਊ ਹਮਰੇ ਸੰਗ ਜੂਝ ਮਚਾਵੈ ॥੨੧੮੯॥ ਰੁਦ੍ਰ ਬਾਚ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋਂ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਯੌਂ ਸੁਨਿ ਕੈ ਸਿਵ ਕ੍ਰੋਧ ਬਢਾਯੋ ॥ ਯੌਂ ਕਹਿ ਕੈ ਤਿਹ ਬਚਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਜਬੈ ਧੁਜਾ ਤੁਮਰੀ ਗਿਰ ਪਰਿ ਹੈ ॥ ਤਬੈ ਸੂਰ ਕੋਊ ਤੁਮ ਸੰਗਿ ਲਰਿ ਹੈ ॥੨੧੯੦॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਹ੍ਵੈ ਕਰਿ ਕ੍ਰੋਧ ਜਬੈ ਸਿਵ ਜੂ ਤਿਹ ਭੂਪਤਿ ਕੋ ਤਿਨ ਬੈਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਭੂਪ ਲਖਯੋ ਨਹ ਭੇਦ ਕਛੂ ਸੁ ਲਖਯੋ ਚਿਤ ਚਾਹਤ ਹੋ ਸੋਊ ਪਾਯੋ ॥ ਬਾਗੇ ਕੇ ਭੀਤਰਿ ਫੂਲ ਗਯੋ ਭੁਜ ਦੰਡਨ ਕੋ ਅਤਿ ਓਜ ਜਨਾਯੋ ॥ ਯੌਂ ਦਸ ਸੈ ਭੁਜ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਆਨੰਦ ਸੋਂ ਫਿਰ ਮੰਦਿਰ ਆਯੋ ॥੨੧੯੧॥ ਏਕ ਹੁਤੀ ਦੁਹਿਤਾ ਤਿਹ ਕੀ ਤਿਹ ਸੋਤ ਨਿਸਾ ਸੁਪਨੋ ਇਕ ਪਾਯੋ ॥ ਮੈਨ ਸੇ ਰੂਪ ਅਨੂਪ ਸੀ ਮੂਰਤਿ ਸੋ ਇਹ ਕੇ ਚਲਿ ਮੰਦਿਰ ਆਯੋ ॥ ਭੋਗ ਕਿਯੋ ਤਿਹ ਸੋਂ ਮਿਲਿ ਕੈ ਇਨ ਚਿੱਤ ਬਿਖੈ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਚਉਕ ਪਰੀ ਨਹੀ ਪਿਯ ਪਿਖਯੋ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਤਿਨ ਸੋਕ ਜਨਾਯੋ ॥੨੧੯੨॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਜਾਗਤਿ ਹੀ ਬਿਰਲਾਪ ਕਿਯੋ ਅਤਿ ਹੀ ਚਿਤ ਸੋਕ ਕੀ ਬਾਤ ਜਨਾਈ ॥ ਅੰਗਨ ਮੈ ਡਗਰੀ ਸੀ ਫਿਰੈ ਪਤਿ ਕੀ ਕਰਿ ਕੈ ਮਨ ਮੈ ਦੁਚਿਤਾਈ ॥ ਪ੍ਰੇਤ ਲਗਯੋ ਕਿਧੌਂ ਪ੍ਰੀਤ ਲਗੀ ਕਿ ਕਛੂ ਅਬ ਯਾ ਠਗਮੂਰਿ ਸੀ ਖਾਈ ॥ ਭਾਖਤਿ ਭੀ ਸਖੀ ਮੋਕਉ ਅਬੈ ਮੁਰੁ ਦੈ ਗਯੋ ਪ੍ਰੀਤਮ ਆਜੁ ਦਿਖਾਈ ॥੨੧੯੩॥ ਏਤੀ ਹੀ ਕੈ ਬਤਿਯਾ ਮੁਖ ਤੇ ਗਿਰ ਭੂਮਿ ਪਰੀ ਸਭ ਸੁੱਧ ਭੁਲਾਈ ॥ ਯੌਂ ਬਿਸੰਭਾਰ ਪਰੀ ਧਰਨੀ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਮਨੁ ਨਾਗਿਨ ਖਾਈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਅੰਤ ਸਮੈ ਪਹੁਚਯੋ ਇਹ ਦੈ ਗਯੋ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸੋਤਿ ਦਿਖਾਈ ॥ ਤਉ ਲਗਿ ਚਿਤ੍ਰ ਰੇਖਾ ਜੁ ਹੁਤੀ ਸੁ ਸਖੀ ਇਹ ਕੀ ਇਹ ਕੇ ਢਿਗ ਆਈ ॥੨੧੯੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸਖਿਹ ਦਸਾ ਜਬ ਯਾਹਿ ਸੁਨਾਈ ॥ ਚਿਤ੍ਰ ਰੇਖ ਤਬ ਸੋਚ ਜਨਾਈ ॥ ਇਹ ਜੀਏ ਜਿਯਹੌਂ

ਨਹਿੰ ਮਰਿ ਹੋਂ ॥ ਜਾਨਤ ਜਤਨ ਏਕ ਸੋ ਕਰਿ ਹੋਂ ॥੨੧੯੫॥ ਜੋ ਮੈ ਨਾਰਦ ਸੋਂ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥ ਵਹੈ ਜਤਨ ਮੇਰੇ ਮਨ ਆਯੋ ॥ ਜਤਨ ਆਜੁ ਸੋਊ ਮੈ ਕਰਿਹੋਂ ॥ ਬਾਨਾਸੁਰ ਤੇ ਨੈਕੁ ਨ ਡਰਿਹੋਂ ॥੨੧੯੬॥ ਸਖੀ ਬਾਚ ਚਿਤ੍ਰ ਰੇਖ ਸੋਂ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਆਤੁਰ ਹ੍ਵੈ ਤਿਹ ਕੀ ਸਖੀ ਤਿਹ ਕੋ ਕਹ੍ਯੋ ਸੁਨਾਇ ॥ ਜੋ ਜਾਨਤਿ ਹੈ ਜਤਨ ਤੂੰ ਸੋ ਅਬ ਤੁਰਤੁ ਬਨਾਇ ॥੨੧੯੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੌਂ ਸੁਨਿ ਕੈ ਤਿਹ ਕੀ ਬਤਿਯਾ ਤਬ ਹੀ ਇਹ ਚਉਦਹ ਲੋਕ ਬਨਾਏ ॥ ਜੀਵ ਜਨਾਵਰ ਦੇਵ ਨਿਸਾਚਰ ਭੀਤ ਕੇ ਬੀਚ ਲਿਖੇ ਚਿਤ ਲਾਏ ॥ ਅਉਰ ਸਭੈ ਰਚਨਾ ਜਗ ਹੂੰ ਕੀ ਲਿਖੀ ਕਹਿ ਲਉ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਸੁਨਾਏ ॥ ਤਉ ਇਹ ਆਇ ਸਮੁਚਿਤ ਕੈ ਬਹਿਯਾਂ ਗਹਿ ਯਾ ਸਭ ਹੀ ਦਰਸਾਏ ॥੨੧੯੮॥ ਜਉ ਬਹਿਯਾਂ ਗਹਿ ਕੈ ਇਹ ਕੀ ਉਨ ਚਿਤ੍ਰ ਸਭੈ ਇਹ ਕੈ ਦਰਸਾਏ ॥ ਦੇਖਤਿ ਦੇਖਤਿ ਗੀ ਤਿਹ ਠਾਂ ਜਹ ਦ੍ਵਾਰਵਤੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਬਨਾਏ ॥ ਸੰਬਰ ਕੋ ਅਰਿ ਥੋ ਜਿਹ ਠਉਰ ਲਿਖ੍ਯੋ ਇਹ ਤਾ ਪਿਖਿ ਨੈਨ ਨਿਵਾਏ ॥ ਤਾ ਸੁਤ ਦੇਖਿ ਕਹ੍ਯੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸਹੀ ਮੁਰ ਪ੍ਰੀਤਮ ਏ ਸਖਿ ਪਾਏ ॥੨੧੯੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਕਹ੍ਯੋ ਸਖੀ ਅਬ ਢੀਲ ਨ ਕੀਜੈ ॥ ਪ੍ਰੀਤਮ ਮੁਹਿ ਮਿਲਾਇ ਕੈ ਦੀਜੈ ॥ ਜਬ ਸਜਨੀ ਇਹ ਕਾਰਜ ਕੈਹੋ ॥ ਜੀਵ ਦਾਨ ਤਬ ਮੋਕਹੁ ਦੈਹੋ ॥੨੨੦੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੌਂ ਬਤਿਯਾ ਸੁਨਿ ਕੈ ਭਈ ਚੀਲ ਚਲੀ ਉਡਿ ਦ੍ਵਾਰਵਤੀ ਮਹਿ ਆਈ ॥ ਪੌਤ੍ਰ ਹੁਤੋ ਜਿਹ ਸਜਾਮ ਜੂ ਕੋ ਛਿਪ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਤਿਹ ਬਾਤ ਸੁਨਾਈ ॥ ਏਕ ਤ੍ਰਿਯਾ ਅਟਕੀ ਤੁਮ ਪੈ ਤੁਹਿ ਲਜਾਇਬੇ ਕੇ ਹਿਤ ਹਉ ਹੂੰ ਪਠਾਈ ॥ ਤਾ ਤੇ ਚਲੋ ਤਹ ਬੇਗ ਬਲਾਇ ਲਿਉਂ ਮੇਟਿ ਸਭੈ ਚਿਤ ਕੀ ਦੁਚਿਤਾਈ ॥੨੨੦੧॥ ਬੈਨ ਸੁਨਾਇ ਕੈ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਤਿਹ ਆਪਨ ਰੂਪ ਪ੍ਰਤੱਛ ਦਿਖਾਯੋ ॥ ਜੋ ਤ੍ਰੀਯ ਮੋ ਪਰ ਹੈ ਅਟਕੀ ਤਿਹ ਜਾਹਿ ਪਿਖੋਂ ਮਨ ਯਾਹਿ ਲੁਭਾਯੋ ॥ ਖੈਂਚ ਨਿਖੰਗ ਕਸ੍ਯੋ ਕਟਿ ਸੋਂ ਧਨੁ ਲੈ ਚਲਿਬੇ ਕਹੁ ਸਾਜ ਬਨਾਯੋ ॥ ਦੂਤਿ ਕੋ ਸੰਗ ਲਏ ਅਪਨੇ ਇਹ ਤਾ ਤ੍ਰਿਯ ਲਿਆਵਨ ਕਾਜ ਸਿਧਾਯੋ ॥੨੨੦੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੰਗ ਲਯੋ ਅਨਰੁੱਧ ਕੋ ਦੂਤੀ ਹਰਖ ਬਢਾਇ ॥ ਊਖਾ ਕੋ ਪੁਰ ਥੋ ਜਹਾਂ ਤਹਾਂ ਪਹੂਚੀ ਆਇ ॥੨੨੦੩॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਪਿਯ ਦਯੋ ਮਿਲਾਇ ਚਤੁਰ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕਰਿ ਚਤੁਰਤਾ ॥ ਕਿਯੋ ਭੋਗ ਸੁਖ ਪਾਇ ਊਖਾ ਅਰੁ ਅਨਰੁੱਧ ਮਿਲਿ ॥੨੨੦੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਚਾਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੋ ਭੋਗ ਕਿਯੋ ਨਰ ਨਾਰ ਹੁਲਾਸ ਹਿਯੈ ਮੈ ਬਢੈ ਕੈ ॥ ਆਸਨ ਕੋਕ ਕੇ ਬੀਚ ਜਿਤੇ ਕਬਿ ਭਾਖਤ ਹੈ ਸੁ ਸਭੈ ਇਨ ਕੈ ਕੈ ॥ ਬਾਤ ਕਹੀ

ਅਨਰੁੱਧ ਕਛੂ ਮੁਸਕਾਇ ਤ੍ਰੀਆ ਸੰਗ ਨੈਨ ਨਚੈ ਕੈ ॥ ਜਿਉ ਹਮਰੀ ਤੁਮ ਹੁਇ ਰਹੀ ਸੁੰਦਰਿ ਤਿਉ ਹਮਹੂੰ ਤੁਮਰੇ ਰਹੇ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ॥੨੨੦੫॥ ਸੁੰਦਰ ਥੀ ਜੁ ਧੁਜਾ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਸੁ ਗਿਰੀ ਭੂਅ ਪੈ ਲਖਿ ਭੂਪਤਿ ਪਾਯੋ ॥ ਜੋ ਬਰੁ ਦਾਨ ਦਯੋ ਮੁਹਿ ਰੁਦ੍ਰ ਵਹੈ ਪ੍ਰਗਟਯੋ ਚਿਤ ਮੈ ਸੁ ਜਨਾਯੋ ॥ ਤਉ ਹੀ ਲਉ ਆਇ ਕਹੀ ਇਕ ਯੌਂ ਤੁਮਰੀ ਦੁਹਿਤਾ ਗ੍ਰਿਹ ਮੋ ਕੋਊ ਆਯੋ ॥ ਯੌਂ ਨ੍ਰਿਪ ਬਾਤ ਚਲਯੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਅਪਨੇ ਚਿਤ ਮੈ ਅਤਿ ਰੋਸ ਬਢਾਯੋ ॥੨੨੦੬॥ ਆਵਤ ਹੀ ਕਰਿ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਤ ਕੋਪੁ ਭਯੋ ਚਿਤ ਰੋਸ ਬਢਾਯੋ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਪੌਤ੍ਰ ਸੋਂ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਦੁਹਿਤਾ ਹੂ ਕੇ ਮੰਦਿਰ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥ ਹੁਇ ਬਿਸੰਭਾਰ ਪਰਯੋ ਜਬ ਸੋ ਤਬ ਹੀ ਇਹ ਕੇ ਕਰ ਭੀਤਰਿ ਆਯੋ ॥ ਨਾਦ ਬਜਾਇ ਦਿਖਾਇ ਸਭੋ ਬਲੁ ਲੈ ਇਹ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪ ਧਾਮ ਸਿਧਾਯੋ ॥੨੨੦੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਪੋਤ੍ਰ ਕੋ ਬਾਧ ਕੈ ਭੂਪ ਫਿਰਯੋ ਉਤ ਨਾਰਦ ਜਾਇ ਸੁਨਾਈ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਚਲੋ ਉਠਿ ਬੈਠੇ ਕਹਾ ਅਪਨੀ ਜਦੁਵੀ ਸਭ ਸੈਨ ਬਨਾਈ ॥ ਯੌਂ ਸੁਨਿ ਸਜਾਮ ਚਲੇ ਬਤਿਯਾ ਅਪੁਨੇ ਚਿਤ ਮੈ ਅਤਿ ਕ੍ਰੋਧ ਬਢਾਈ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿ ਸਭੈ ਰਿਸ ਸੋਂ ਜਿਨ ਕੋ ਅਸ ਤੇਜੁ ਲਖਯੋ ਨਹੀ ਜਾਈ ॥੨੨੦੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਤਿਯਾ ਸੁਨਿ ਮੁਨਿ ਕੀ ਸਕਲ ਜਦੁਪਤਿ ਸੈਨ ਬਨਾਇ ॥ ਜਹ ਭੂਪਤਿ ਕੋ ਪੁਰ ਹੁਤੋ ਤਹ ਹੀ ਪਹੁਚਯੋ ਆਇ ॥੨੨੦੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਆਵਤ ਸਜਾਮ ਜੀ ਕੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਮੰਤ੍ਰ ਪੁਛਯੋ ਤਿਨਿ ਮੰਤ੍ਰ ਨ ਦੀਨੋ ॥ ਏਕ ਕਹੀ ਹਮ ਜੋ ਦੁਹਿਤਾ ਇਹ ਦੈ ਸੁ ਕਹਯੋ ਤੁਹਿ ਮਾਨ ਨ ਲੀਨੋ ॥ ਮਾਂਗ ਲਯੋ ਸਿਵ ਤੇ ਰਨ ਕੋ ਬਰ ਜਾਨਤ ਹੈ ਤੂੰ ਭਯੋ ਮਤਿ ਹੀਨੋ ॥ ਛੋਰਿਹੋਂ ਦ੍ਵੈ ਕਰਿ ਕੈ ਕਰ ਆਜੁ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਇਹੈ ਪ੍ਰਨ ਕੀਨੋ ॥੨੨੧੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮਾਨੋ ਤੋ ਬਾਤ ਕਹੋਂ ਨ੍ਰਿਪ ਏਕ ਜੌ ਸ੍ਰੌਨਨ ਮੈ ਹਿਤ ਕੈ ਧਰਿਯੈ ॥ ਦੁਹਿਤਾ ਅਨਰੁੱਧ ਕੋ ਲੈ ਅਪਨੇ ਸੰਗਿ ਸਜਾਮ ਕੇ ਪਾਇਨ ਪੈ ਪਰਿਯੈ ॥ ਤੁਮਰੇ ਨ੍ਰਿਪ ਪਾਇ ਪਰੈ ਸੁਨੀਐ ਨਹੀ ਸਜਾਮ ਕੇ ਸੰਗਿ ਕਬੈ ਲਰਿਯੈ ॥ ਅਰਿਹੋ ਨ ਜੋ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਹਰਿ ਸੋਂ ਭੂਅ ਪੈ ਤਬ ਰਾਜ ਸਦਾ ਕਰਿਯੈ ॥੨੨੧੧॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਜੋ ਰਿਸ ਕੈ ਰਨ ਮੈ ਕਰਿ ਜੋ ਧਨੁ ਸਾਰੰਗ ਲੈ ਹੈ ॥ ਕਉਨ ਬਲੀ ਪ੍ਰਗਟਯੋ ਭੂਅ ਪੈ ਤੁਮਹੂੰ ਨ ਕਹੋ ਬਲਿ ਜੋ ਠਹਰੈ ਹੈ ॥ ਜੋ ਹਠ ਕੈ ਭਿਰ ਹੈ ਤਿਹ ਸੋਂ ਤਿਹ ਕਉ ਛਿਨ ਮੈ ਜਮ ਲੋਕ ਪਠੈ ਹੈ ॥ ਅਉਰ ਭੁਜਾ ਕਟ ਕੈ ਤੁਮਰੀ ਸਭ ਦ੍ਵੈ ਭੁਜ ਰਾਖਿ ਤ੍ਵੈ ਪ੍ਰਾਨ ਬਚੈ ਹੈ ॥੨੨੧੨॥ ਮੰਤ੍ਰੀ ਕੀ ਬਾਤ ਨ ਮਾਨਤ ਭਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਆਪਨੁ ਓਜ ਅਖੰਡ ਜਨਾਯੋ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਹਾਥਨ ਮੈ

ਫੁਨਿ ਬੀਰਨ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਗਰਬਾਯੋ ॥ ਸੈਨ ਪ੍ਰਚੰਡ ਹੁਤੋ ਜਿਤਨੋ ਤਿਸ ਕਉ ਨ੍ਰਿਪ ਆਪਨਿ ਧਾਮ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਰੁਦ੍ਰ ਮਨਾਇ ਜਨਾਇ ਘਨੋ ਬਲੁ ਸ੍ਯਾਮ ਜੂ ਸੋਂ ਲਰਬੇ ਕਹੁ ਧਾਯੋ ॥੨੨੧੩॥ ਉਤ ਸ੍ਯਾਮ ਜੂ ਬਾਨ ਚਲਾਵਤ ਭਯੋ ਇਤ ਤੇ ਦਸ ਸੈ ਭੁਜ ਬਾਨ ਚਲਾਏ ॥ ਜਾਦਵ ਆਵਤ ਭੇ ਉਤ ਤੇ ਇਤ ਤੇ ਇਨ ਕੇ ਸਭ ਹੀ ਭਟ ਧਾਏ ॥ ਘਾਇ ਕਰੈ ਮਿਲ ਆਪਸ ਮੈ ਤਿਨ ਯੌ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਸੁਨਾਏ ॥ ਮਾਨਹੁ ਫਾਗੁਨ ਕੀ ਰੁਤ ਭੀਤਰਿ ਖੇਲਨ ਬੀਰ ਬਸੰਤਹ ਆਏ ॥੨੨੧੪॥ ਏਕ ਭਿਰੇ ਕਰਵਾਰਨ ਸੋਂ ਭਟ ਏਕ ਭਿਰੇ ਬਰਛੀ ਕਰਿ ਲੈ ਕੈ ॥ ਏਕ ਕਟਾਰਨ ਸੰਗ ਭਿਰੇ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਅਤਿ ਰੋਸ ਬਢੈ ਕੈ ॥ ਬਾਨ ਕਮਾਨਨ ਕਉ ਇਕ ਬੀਰ ਸੰਭਾਰਤ ਭੇ ਅਤਿ ਕ੍ਰੋਧਤ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ॥ ਕਉਤਕ ਦੇਖਤ ਭਯੋ ਉਤ ਭੂਪ ਇਤੈ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਆਨੰਦ ਕੈ ਕੈ ॥੨੨੧੫॥ ਜਾ ਭਟ ਆਹਵ ਮੈ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਭਗਵਾਨ ਸੋਂ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥ ਤਾਹਿ ਕੋ ਏਕਹਿ ਬਾਨ ਸੋਂ ਸ੍ਯਾਮ ਧਰਾ ਪਰ ਕੈ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਨ ਗਿਰਾਯੋ ॥ ਜੋ ਧਨੁ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰਿ ਬਲੀ ਕੋਊ ਅਉ ਇਹ ਕੇ ਰਿਸਿ ਊਪਰਿ ਆਯੋ ॥ ਸੋ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਅਪਨੈ ਗ੍ਰਿਹ ਕਉ ਫਿਰ ਜੀਵਤ ਜਾਨ ਨ ਪਾਯੋ ॥੨੨੧੬॥ ਗੋਕਲ ਨਾਥ ਜੂ ਬੈਰਿਨ ਸੋਂ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਜਬ ਹੀ ਰਨ ਮਾਂਡਯੋ ॥ ਜੇਤਿਕ ਸਤ੍ਰੁਨ ਸਾਮੁਹਿ ਭੇ ਰਿਸ ਸੋਂ ਸਭ ਗਿੱਧ ਸ੍ਰਿੰਗਾਲਨ ਬਾਂਡਯੋ ॥ ਪੱਤਿ ਰਥੀ ਗਜ ਬਾਜਿ ਘਨੇ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਨ ਕਿਯੇ ਕੋਊ ਜੀਤ ਨ ਛਾਡਯੋ ॥ ਦੇਵ ਸਰਾਹਤ ਭੇ ਸਭ ਹੀ ਸੁ ਭਲੇ ਭਗਵਾਨ ਅਖੰਡਨ ਖਾਂਡਯੋ ॥੨੨੧੭॥ ਜੀਤ ਸਭੈ ਭਯ ਭੀਤ ਭਏ ਤਜਿ ਆਹਵ ਕੋ ਸਭ ਹੀ ਭਟ ਭਾਗੇ ॥ ਠਾਢੁ ਬਾਨਾਸੁਰ ਥੋ ਜਿਹ ਠਉਰ ਸਭੈ ਚਲ ਕੈ ਤਿਹ ਪਾਇਨ ਲਾਗੇ ॥ ਛੂਟ ਗਯੋ ਸਭਹੂਨ ਤੇ ਧੀਰਜ ਤ੍ਰਾਸਹਿ ਕੇ ਰਸ ਮੈ ਅਨੁਰਾਗੇ ॥ ਭਾਖਤ ਭੇ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋਂ ਭਜੀਐ ਬਚ ਹੈ ਨ ਕੋਊ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕੇ ਆਗੇ ॥੨੨੧੮॥ ਭੀਰ ਪਰੀ ਜਬ ਭੂਪਤਿ ਪੈ ਤਬ ਆਪਨੁ ਜਾਨ ਕੈ ਈਸ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਸੰਤ ਸਹਾਇਕੋ ਜਾਇ ਭਿਰਯੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਸੋਂ ਚਿਤ ਬੀਚ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਆਯੁਧ ਲੈ ਅਪਨੇ ਸਭ ਹੀ ਹਰਿ ਓਰ ਸੁ ਜੁੱਧ ਕੇ ਕਾਜ ਸਿਧਾਰਯੋ ॥ ਆਵਤ ਹੀ ਸੁ ਕਹੋ ਅਬ ਹਉ ਜਿਹ ਭਾਂਤਿ ਦੁਹੂੰ ਤਿਹ ਠਾਂ ਰਨ ਪਾਰਯੋ ॥੨੨੧੯॥ ਰੁਦ੍ਰ ਹ੍ਵੈ ਰੁਦ੍ਰ ਜਬੈ ਰਨ ਮੈ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਰਿਸਿ ਨਾਦ ਬਜਾਯੋ ॥ ਸੂਰ ਨ ਕਾਹੂੰ ਤੇ ਨੈਕੁ ਟਿਕਯੋ ਗਯੋ ਭਾਜ ਗਏ ਨ ਰਤੀ ਕੁ ਦ੍ਰਿੜਾਯੋ ॥ ਸਤ੍ਰੁਨ ਕੇ ਦੁਹੂੰ ਸਤ੍ਰੁਨ ਸੰਗ ਲੈ ਰੋਖ ਹਲੀ ਸੁ ਸੋਊ ਡਰੁਪਾਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਸੋਂ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਜਬ ਹੀ

ਸਿਵ ਆਇ ਕੈ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥੨੨੨੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੇ ਸਭ ਘਾਇ ਚਲਾਵਤ ਭਯੋ ਸਿਵ ਤੇ ਸਭ ਹੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਬਚਾਏ ॥ ਤਉਨ ਸਮੈ ਸਿਵ ਕੋ ਅਪਨੇ ਸਭ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਤਕਿ ਘਾਇ ਲਗਾਏ ॥ ਜੁੱਧ ਕਿਯੋ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਦੁਹੂੰ ਜਿਹ ਕੋ ਸਭ ਹੀ ਸੁਰ ਦੇਖਨ ਆਏ ॥ ਅੰਤਿ ਖਿਸਾਇ ਰਿਸਾਇ ਕ੍ਰਿਪਾਨਿਧਿ ਏਕ ਗਦਾ ਹੂੰ ਸੋਂ ਰੁਦ੍ਰ ਗਿਰਾਏ ॥੨੨੨੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਰੁੱਦ੍ਰਹਿ ਹਰਿ ਘਾਇ ਲਗਾਯੋ ॥ ਬੇਸੁਧ ਕਰਿ ਕੈ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥ ਸੰਕਤ ਭਯੋ ਨ ਫਿਰ ਧਨੁ ਤਾਨਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਸਹੀ ਪ੍ਰਭੁ ਜਾਨਯੋ ॥੨੨੨੨॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਰੁਦ੍ਰ ਕੋਪ ਦਯੋ ਤਜਾਇ ਜਦੁਪਤਿ ਕੋ ਬਲੁ ਹੇਰ ਕੈ ॥ ਪਾਇਨ ਲਾਗਯੋ ਆਇ ਰਹਯੋ ਚਰਨ ਗਹਿ ਹਰ ਦੋਊ ॥੨੨੨੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਰੁਦ੍ਰ ਕੀ ਦੇਖਿ ਦਸਾ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੁ ਆਪਹਿ ਜੁੱਧੁ ਕੋ ਭੂਪਤਿ ਆਯੋ ॥ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਦਸ ਸੈ ਭੁਜ ਸਜਾਮ ਕੇ ਊਪਰਿ ਬਾਨਨ ਓਘ ਚਲਾਯੋ ॥ ਓਘ ਜੋ ਆਵਤ ਬਾਨਨ ਕੋ ਸਭ ਹੀ ਹਰਿ ਮਾਰਗ ਮੈ ਨਿਵਰਾਯੋ ॥ ਸਾਰੰਗ ਆਪੁਨ ਹਾਥ ਬਿਖੈ ਧਰਿ ਕੈ ਅਰਿ ਕੋ ਬਹੁ ਘਾਇਨ ਘਾਯੋ ॥੨੨੨੪॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਕ੍ਰੁਧਤ ਹੁਇ ਅਪਨੇ ਕਰ ਮੈ ਧਨੁ ਸਾਰੰਗ ਲੈ ਕੈ ॥ ਜੁੱਧ ਮਚਾਵਤ ਭਯੋ ਦਸ ਸੈ ਭੁਜ ਸੋਂ ਅਤਿ ਓਜ ਅਖੰਡ ਜਨੈ ਕੈ ॥ ਅਉਰ ਹਨੇ ਬਲਵੰਡ ਘਨੇ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਅਤਿ ਪਉਰਖ ਕੈ ਕੈ ॥ ਛੋਰ ਦਯੋ ਤਿਹ ਭੂਪਤਿ ਕਉ ਰਨ ਮੈ ਤਿਹ ਕੀ ਸੁ ਭੁਜਾ ਫੁਨਿ ਦ੍ਵੈ ਕੈ ॥੨੨੨੫॥ ਕਬਿ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਾਂਹ ਸਹੰਸ੍ਰ ਕਹੋ ਤੁਮ ਹੀ ਅਬ ਲਉ ਜਗ ਮੈ ਨਰ ਕਾਹੂ ਕੀ ਹੋਈ ॥ ਅਉਰ ਕਹੋ ਇਹ ਭੂਪ ਇਤੀ ਅਪਨੈ ਗ੍ਰਿਹ ਬੀਚ ਸੰਪੱਤਿ ਸਮੋਈ ॥ ਏਤੇ ਪੈ ਸੰਤ ਸੁਨੋ ਹਿਤ ਕੈ ਸਿਵ ਸੋਂ ਛਰਿਯਾ ਪੁਨਿ ਰਾਖਤ ਕੋਈ ॥ ਤਾ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਬਰ ਯਾ ਬਿਧਿ ਈਸ ਦਯੋ ਜਗਦੀਸ ਕਿਯੋ ਭਯੋ ਸੋਈ ॥੨੨੨੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਤਿਹ ਮਾਇ ਬਾਤ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਹਾਰਯੋ ਜੀਤਯੋ ਜਦੁਰਾਈ ॥ ਸਭ ਤਜਿ ਬਸਤ੍ਰ ਨਗਨ ਹੁਇ ਆਈ ॥ ਆਇ ਸਜਾਮ ਕੋ ਦਈ ਦਿਖਾਈ ॥੨੨੨੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਬ ਪ੍ਰਭ ਦ੍ਰਿਗ ਨੀਚੇ ਹੁਇ ਰਹਯੋ ॥ ਨੈਕੁ ਨ ਜੂਝਬ ਚਿਤ ਮੋ ਚਹਯੋ ॥ ਭੂਪਤਿ ਸਮੈ ਭੱਜਨ ਕੋ ਪਾਯੋ ॥ ਭਾਜਿ ਗਯੋ ਨਹਿ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥੨੨੨੮॥ ਨ੍ਰਿਪ ਬਾਚ ਬੀਰਨ ਸੋਂ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਿਪਤਿ ਹੁਇ ਬਹੁ ਘਾਇਨ ਸੋਂ ਨ੍ਰਿਪ ਬੀਰਨ ਮੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਕੋਊ ਨ ਸੂਰ ਟਿਕਯੋ ਮੁਹਿ ਅੱਗ੍ਰਜ ਹਉ ਜਿਹ ਕੀ ਰਿਸਿ ਓਰ ਪਧਾਰਯੋ ॥ ਗਾਜਬੋ ਮੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਅਬ ਲਉ ਕਿਨਹੂੰ ਕਰ ਮੈ ਨਹਿ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥ ਏਤੇ ਪੈ

ਮੋ ਸੰਗਿ ਆਇ ਭਿਰਯੋ ਸੁ ਸਹੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਬੀਰ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥੨੨੨੯॥ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਤੇ ਜੋ ਸਹੰਸ੍ਰ ਭੁਜ ਭਾਜਿ ਗਯੋ ਨਹ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥ ਦ੍ਵੈ ਭੁਜ ਦੇਖਿ ਭਈ ਅਪਨੀ ਅਪਨੇ ਚਿਤ ਮੈ ਅਤਿ ਤ੍ਰਾਸ ਬਢਾਯੋ ॥ ਸੋ ਜਗ ਮੈ ਜਸੁ ਲੇਤ ਭਯੋ ਜਿਨ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥਹਿ ਕੋ ਗੁਨ ਗਾਯੋ ॥ ਤਉ ਹੀ ਜਥਾ ਮਤਿ ਸੰਤ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਤੇ ਯੌਂ ਕਹਿ ਕੈ ਕਛੁ ਸਜਾਮ ਸੁਨਾਯੋ ॥੨੨੩੦॥ ਆਵਤ ਭਯੋ ਰਿਸ ਕੈ ਸਿਵਜੂ ਫਿਰਿ ਆਪਨਿ ਸੰਗ ਸਭੈ ਗਨ ਲੈ ਕੈ ॥ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਸਾਮੁਹਿ ਬੀਰ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਸੁ ਕ੍ਰੁਧਤ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ॥ ਬਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਬਰਛੀ ਗਹਿ ਆਵਤ ਭੇ ਰਿਸਿ ਨਾਦ ਬਜੈ ਕੈ ॥ ਸੋ ਛਿਨ ਮੈ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਸਭ ਬੀਰ ਦਏ ਫੁਨਿ ਅੰਤਕ ਧਾਮ ਪਠੈ ਕੈ ॥੨੨੩੧॥ ਏਕ ਹਨੇ ਜਦੁਰਾਇ ਗਦਾ ਗਹਿ ਏਕ ਬਲੀ ਰਿਪੁ ਸੰਬਰ ਘਾਏ ॥ ਏਕ ਭਿਰੇ ਮੁਸਲੀ ਧਰ ਸੋਂ ਸੁ ਤੋ ਜੀਵਤ ਧਾਮ ਹੂੰ ਜਾਨਿ ਨ ਪਾਏ ॥ ਜੋ ਫਿਰਿ ਆਇ ਭਿਰੇ ਹਰਿ ਸੋਂ ਚਿਤ ਮੈ ਫੁਨਿ ਕੋਪ ਕੀ ਓਪ ਬਢਾਏ ॥ ਯੌਂ ਫਿਰਿ ਛੇਦਤ ਭਯੋ ਤਿਨ ਕਉ ਜੋਊ ਜੰਬੁਕ ਗੀਧਨ ਹਾਥਿ ਨ ਆਏ ॥੨੨੩੨॥ ਐਸੁ ਨਿਹਾਰ ਭਯੋ ਤਹ ਆਹਵ ਚਿੱਤ ਬਿਖੈ ਅਤਿ ਕ੍ਰੋਧ ਬਢਾਯੋ ॥ ਠੋਕਿ ਭੁਜਾ ਅਪਨੀ ਦੋਊ ਆਪਹਿ ਹਾਥ ਲੈ ਅਪਨੇ ਨਾਦ ਬਜਾਯੋ ॥ ਜਿਉ ਕੁਪਿ ਅੰਧਕ ਦੈਤ ਪੈ ਧਾਵਤ ਭਯੋ ਤਿਮ ਕੋਪ ਕੈ ਸਜਾਮ ਪੈ ਧਾਯੋ ॥ ਯੌਂ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਲਰਬੇ ਕਹੁ ਕੇਹਰਿ ਸੋਂ ਜਨੁ ਕੇਹਰਿ ਆਯੋ ॥੨੨੩੩॥ ਜੁੱਧ ਮੰਡਯੋ ਅਤਿ ਹੀ ਤਬ ਹੀ ਸਿਵ ਤਾਪ ਹੁਤੋ ਇਕ ਸੋਊ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥ ਸਜਾਮ ਜੂ ਭੇਦ ਸਭੈ ਲਹਿ ਕੈ ਜੁਰ ਸੀਤ ਸੁ ਤਾਹਿ ਕੀ ਓਰ ਪਚਾਰਯੋ ॥ ਦੇਖਤ ਹੀ ਜੁਰ ਸੀਤ ਕਉ ਸੋ ਜੁਰ ਭਾਜਿ ਗਯੋ ਨ ਰਤੀਕੁ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥ ਯੌਂ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਜੀਅ ਮੈ ਬਦਰਾ ਬਹਯੋ ਜਾਤ ਬਯਾਰ ਕੋ ਮਾਰਯੋ ॥੨੨੩੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ਗਰਬ ਜਿਤੋ ਸਿਵ ਬੀਚ ਹੁਤੋ ਸਭ ਹੀ ਹਰਿ ਕ੍ਰੁੱਧ ਕੈ ਜੁੱਧੁ ਮਿਟਾਯੋ ॥ ਜੋ ਤਿਨ ਤੀਰਨ ਬ੍ਰਿਸਟ ਕਰੀ ਤਿਹ ਤੇ ਸਰ ਏਕ ਨ ਭੇਟਨ ਪਾਯੋ ॥ ਅਉਰ ਜਿਤੇ ਗਨ ਸੰਗ ਹੁਤੇ ਸਭ ਕੋ ਹਰਿ ਘਾਇ ਘਨੇ ਸੰਗ ਘਾਯੋ ॥ ਐਸੁ ਨਿਹਾਰ ਕੈ ਪਉਰਖ ਸਜਾਮ ਗਨੱਪਤਿ ਪਾਇਨ ਸੋਂ ਲਪਟਾਯੋ ॥੨੨੩੫॥ ਸਿਵ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਭੂਲ ਪਰਯੋ ਪ੍ਰਭ ਮੈ ਘਟ ਕਾਮ ਕਿਯੋ ਤੁਮ ਸੋਂ ਜੁ ਪੈ ਜੁੱਧ ਚਹਯੋ ॥ ਤੁ ਕਹਾ ਭਯੋ ਜੋ ਰਿਸਿ ਆਇ ਭਿਰਯੋ ਤੁ ਕਹਾ ਇਹ ਠਾਂ ਮੁਰ ਮਾਨ ਰਹਯੋ ॥ ਤੁਮਰੇ ਗੁਨ ਗਾਵਤ ਹੀ ਸਹਸ ਫਨਿ ਅਉ ਚਤੁਰਾਨਨ ਹਾਰ ਰਹਯੋ ॥ ਤੁਮਰੇ ਗੁਨ ਕਉਨ ਗਨੈ ਕਹ ਲਉ ਜਿਹ ਬੇਦ ਸਕੈ ਨਹਿ ਭੇਦ ਕਹਯੋ ॥੨੨੩੬॥ ਕਬਿਯੋ

ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾ ਭਯੋ ਜੋ ਧਰਿ ਮੂੰਡ ਜਟਾ ਸੁ ਤਪੋ ਧਨ ਕੋ ਜਗ ਭੇਖ ਦਿਖਾਯੋ ॥ ਕਾ ਭਯੋ ਜੋ ਕੋਊ ਲੋਚਨ ਮੂੰਦਿ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਸੋਂ ਹਰਿ ਕੋ ਗੁਨ ਗਾਯੋ ॥ ਅਉਰ ਕਹਾ ਜੁ ਪੈ ਆਰਤੀ ਲੈ ਕਰਿ ਧੂਪ ਜਗਾਇ ਕੈ ਸੰਖ ਬਜਾਯੋ ॥ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਤੁਮ ਹੀ ਨ ਕਹੋ ਬਿਨ ਪ੍ਰੇਮ ਕਿਹੂ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਪਾਯੋ ॥੨੨੩੭॥ ਤਿਉ ਚਤੁਰਾਨਨ ਤਿਜੋਹੁੰ ਖੜਾਨਨ ਤਿਉ ਸਹਸਾਨਨ ਹੀ ਗੁਨ ਗਾਯੋ ॥ ਨਾਰਦ ਸੱਕ੍ਰ ਸਦਾ ਸਿਵ ਬਜਾਸ ਇਤੋ ਗੁਨ ਸਜਾਮ ਕੋ ਗਾਇ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਚਾਰੁ ਈ ਬੇਦ ਨ ਭੇਦ ਲਹਜੋ ਜਗ ਖੋਜਤ ਹੈ ਸਭ ਪਾਰ ਨ ਪਾਯੋ ॥ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਤੁਮ ਹੀ ਨ ਕਹੋ ਬਿਨ ਪ੍ਰੇਮ ਕਿਹੂ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਰਿਝਾਯੋ ॥੨੨੩੮॥ ਸਿਵ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਸੋਂ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਪਾਇ ਪਰਜੋ ਸਿਵ ਜੂ ਹਰਿ ਕੇ ਕਹਜੋ ਮੋ ਬਿਨਤੀ ਹਰਿ ਜੂ ਸੁਨ ਲੀਜੈ ॥ ਸੇਵਕ ਮਾਂਗਤ ਹੈ ਬਰੁ ਏਕ ਵਹੈ ਅਬ ਰੀਝਿ ਦਇਆਨਿਧਿ ਦੀਜੈ ॥ ਹੇਰਿ ਹਮੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਕਬਹੂ ਕਰੁਨਾ ਰਸ ਕੇ ਸੰਗ ਭੀਜੈ ॥ ਬਾਹ ਕਟੀ ਸਹਸ੍ਰਾ ਭੁਜ ਕੀ ਤੁ ਭਲੋ ਤਿਹ ਕੋ ਅਬ ਨਾਸੁ ਨ ਕੀਜੈ ॥੨੨੩੯॥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸੋ ਕਰਿਹੋਂ ਅਬ ਹਉ ਸੁਨਿ ਰੁਦ੍ਰ ਜੂ ਤੋ ਸੰਗ ਬੈਨ ਉਚਾਰਤ ਹਉਂ ॥ ਬਾਹ ਕਟੀ ਤਿਹ ਭੂਲ ਨਿਹਾਰਿ ਅਬ ਹਉਂਹੂੰ ਸੁ ਕ੍ਰੋਧ ਨਿਵਾਰਤ ਹਉਂ ॥ ਪ੍ਰਹਲਾਦ ਕੋ ਪੌਤ੍ਰ ਕਹਾਵਤ ਹੈ ਸੁ ਇਹੈ ਜਿਯ ਮਾਹਿ ਬਿਚਾਰਤ ਹਉਂ ॥ ਤਾ ਤੇ ਡੰਡ ਹੀ ਦੈ ਕਰਿ ਛੋਰਿ ਦਯੋ ਇਹ ਤੇ ਨਹਿ ਤਾਹਿ ਸੰਘਾਰਤ ਹਉਂ ॥੨੨੪੦॥ ਯੌਂ ਬਖਸਾਇ ਕੈ ਸਜਾਮ ਜੂ ਸੋਂ ਤਿਹ ਭੂਪ ਕੋ ਸਜਾਮ ਕੇ ਪਾਇਨ ਡਾਰੋ ॥ ਭੂਲ ਕੈ ਭੂਪਤਿ ਕਾਮ ਕਰਜੋ ਅਬ ਹੇ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਤੁਮ ਕ੍ਰੋਧੁ ਨਿਵਾਰੋ ॥ ਪੌਤ੍ਰ ਕੋ ਬਜਾਹ ਕਰੋ ਇਹ ਕੀ ਦੁਹਿਤਾ ਸੰਗ ਅਉਰ ਕਛੂ ਮਨ ਮੈ ਨ ਬਿਚਾਰੋ ॥ ਯੌਂ ਕਰਿ ਬਜਾਹ ਸੰਗ ਊਖਹ ਲੈ ਅਨਰੁੱਧ ਕੋ ਸਜਾਮ ਜੂ ਧਾਮ ਸਿਧਾਰੋ ॥੨੨੪੧॥ ਜੋ ਸੁਨਿ ਹੈ ਗੁਨ ਸਜਾਮ ਜੂ ਕੇ ਫੁਨਿ ਅਉਰਨ ਤੇ ਅਰੁ ਆਪਨ ਗੈ ਹੈ ॥ ਆਪਨ ਜੋ ਪੜ੍ਹਿਹੈ ਪੜ੍ਹਵਾਇ ਹੈ ਅਉਰ ਕਬਿੱਤਨ ਬੀਚ ਬਨੈ ਹੈ ॥ ਸੋਵਤ ਜਾਗਤ ਧਾਵਤ ਧਾਮ ਸੁ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਕੀ ਸੁਧਿ ਲੈ ਹੈ ॥ ਸੋਊ ਸਦਾ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਫੁਨਿ ਯਾ ਭਵ ਭੀਤਰਿ ਫੇਰ ਨ ਐ ਹੈ ॥੨੨੪੨॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਕੰਧ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਬਾਨਾਸੁਰ ਕੋ ਜੀਤ ਅਨਰੁਧ ਊਖਾ ਕੋ ਬਜਾਹ ਲਿਆਵਤ ਭਏ ॥

ਅਥ ਨ੍ਰਿਗ ਰਾਜਾ ਕੋ ਉਧਾਰ ਕਥਨੰ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਏਕ ਭੂਪ ਛੱਤ੍ਰੀ ਨ੍ਰਿਗ ਨਾਮਾ ॥ ਧਰਜੋ ਤਾਹਿ ਕਿਰਲਾ ਕੋ ਜਾਮਾ ॥ ਸਭ ਜਾਦਵ ਮਿਲਿ ਖੇਲਨ ਆਏ ॥ ਪਜਾਸੇ ਭਏ ਕੂਪ ਪਿਖਿ ਧਾਏ ॥੨੨੪੩॥ ਇਕ ਕਿਰਲਾ ਤਿਹ ਮਾਹਿ ਨਿਹਾਰਜੋ ॥ ਕਾਢੈਂ ਯਾ ਕੋ ਇਹੈ ਬਿਚਾਰਜੋ ॥ ਕਾਢਨ ਲਗੇ ਨ ਕਾਢਜੋ ਗਯੋ ॥ ਅਤਿ ਅਸਚਰਜ ਸਭਹਿਨ ਮਨਿ ਭਯੋ ॥੨੨੪੪॥ ਜਾਦਵ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਸੋਂ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਭ ਸਚਿੰਤ ਜਾਦਵ ਭਏ ਗਏ ਕ੍ਰਿਸਨ ਪੈ ਧਾਇ ॥ ਕਹਿ ਕਿਰਲਾ ਇਕ ਕੂਪ ਮੈ ਤਾ ਕੋ ਕਰਹੁ ਉਪਾਇ ॥੨੨੪੫॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਸੁਨਤ ਹੀ ਬਾਤੈਂ ਸਭ ਜਾਦਵ ਕੀ ਜਦੁਰਾਇ ਜਾਨਜੋ ਸਭ ਭੇਦ ਕਹੀ ਬਾਤ ਮੁਸਕਾਇ ਕੈ ॥ ਕਹਾਂ ਵਹ ਕੂਪ ਕਹਾਂ ਪਰਜੋ ਹੈ ਕਿਰਲਾ ਤਾ ਮੈ ਬੋਲਤ ਭਯੋ ਯੌਂ ਮੁਹਿ ਦੀਜਿਯੈ ਦਿਖਾਇ ਕੈ ॥ ਆਗੇ ਆਗੇ ਸੋਊ ਘਨ ਸਜਾਮ ਤਿਨ ਪਾਛੈ ਪਾਛੈ ਚਲਤ ਚਲਤ ਜੋ ਨਿਹਾਰਜੋ ਸੋਊ ਜਾਇ ਕੈ ॥ ਮਿਟਿ ਗਏ ਪਾਪ ਤਾ ਕੇ ਏਕੋ ਨ ਰਹਨ ਪਾਏ ਭਯੋ ਨਰ ਜਬੈ ਹਰਿ ਲੀਨੋ ਹੈ ਉਠਾਇ ਕੈ ॥੨੨੪੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਤਾਹਿ ਕੀ ਮੋਛ ਭਈ ਛਿਨ ਮੈ ਜਿਨ ਏਕ ਘਰੀ ਘਨਸਜਾਮ ਜੂ ਧਜਾਯੋ ॥ ਅਉਰ ਤਰੀ ਗਨਿਕਾ ਤਬ ਹੀ ਜਿਹ ਹਾਥ ਲਯੋ ਸੁਕ ਸਜਾਮ ਪੜ੍ਹਾਯੋ ॥ ਕੋ ਨ ਤਰਜੋ ਜਗ ਮੈ ਨਰ ਜਾਹਿ ਨਰਾਇਨ ਕੋ ਚਿਤਿ ਨਾਮ ਬਸਾਯੋ ॥ ਏਤੇ ਪੈ ਕਿਉ ਨ ਤਰੈ ਕਿਰਲਾ ਜਿਹ ਕੋ ਹਰਿ ਆਪਨ ਹਾਥ ਲਗਾਯੋ ॥੨੨੪੭॥ ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥ ਜਬ ਹੀ ਸੋਊ ਸਜਾਮ ਉਠਾਇ ਲਯੋ ॥ ਤਬ ਮਾਨੁਖ ਕੋ ਸੋਊ ਬੇਖ ਭਯੋ ॥ ਤਬ ਯੌਂ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਸੁ ਬੈਨ ਉਚਾਰੇ ॥ ਤੇਰੋ ਦੇਸੁ ਕਹਾ ਤੇਰੋ ਨਾਮ ਕਹਾ ਰੇ ॥੨੨੪੮॥ ਕਿਰਲਾ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਸੋਂ ॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਨ੍ਰਿਗ ਮੇਰੋ ਥੋ ਨਾਉ ਏਕ ਦੇਸ ਕੋ ਭੂਪ ਹੋਂ ॥ ਸੋ ਤੁਮ ਕਥਾ ਸੁਨਾਉਂ ਜਾ ਤੇ ਹਉ ਕਿਰਲਾ ਭਯੋ ॥੨੨੪੯॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਨਾਥ ਹੌਂ ਤੋ ਨਿਤਾ ਪ੍ਰਤਿ ਸੋਨੇ ਕੋ ਬਨਾਇ ਸਾਜ ਗਊ ਸਤ ਦੇਤੋ ਦਿਜ ਸੁਤ ਕਉ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ॥ ਏਕ ਗਊ ਮਿਲੀ ਮੇਰੀ ਪੁੰਨ ਕਰੀ ਗਊਅਨ ਸੌ ਜੋ ਹਉ ਪੁੰਨਿ ਕਰਬੇ ਕਉ ਰਾਖਤ ਮੰਗਾਇ ਕੈ ॥ ਜੋਊ ਪੁੰਨਿ ਕਰੀ ਡੀਠ ਤਾਹੀ ਦਿਜ ਪਰੀ ਕਹਜੋ ਮੇਰੀ ਗਊ ਤਾਂ ਕੋ ਧਨੁ ਦੈ ਰਹਿਓ ਸੁ ਨਾਇਕੈ ॥ ਵਾ ਨ ਧਨ ਲਯੋ ਮੋਹਿ ਇਹੈ ਸ੍ਰਾਪ ਦਯੋ ਹੋਹੁ ਕਿਰਲਾ ਕੂਆ ਕੋ ਹੌਂ ਸੁ ਭਯੋ ਤਾ ਤੇ ਆਇ ਕੈ ॥੨੨੫੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤੁਮਰੇ ਕਰ ਤੇ ਛੁਅਤ ਅਬ ਮਿਟ ਗਏ ਸਗਰੇ ਪਾਪ ॥ ਸੋ ਫਲ ਲਹਜੋ ਜੁ ਬਹੁਤ ਦਿਨ ਮੁਨਿ ਕਰਿ ਪਾਵਤ ਜਾਪ ॥੨੨੫੧॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰੇ ਕਿਰਲਾ ਕੋ ਕੂਪ ਤੇ ਕਾਢ ਕੈ ਉਧਾਰ ਕਰਤ ਭਏ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤੰ ॥

ਅਥ ਗੋਕਲ ਬਿਖੈ ਬਲਭੱਦ੍ਰ ਜੂ ਆਏ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਿਹ ਉਧਾਰਿ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਗ੍ਰਿਹਿ ਆਯੋ ॥ ਗੋਕਲ ਕਉ ਬਲਭੱਦ੍ਰ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਆਇ ਨੰਦ ਕੇ ਪਾਇਨ ਲਾਗਯੋ ॥ ਸੁਖ ਅਤਿ ਭਯੋ ਸੋਕ ਸਭ ਭਾਗਯੋ ॥੨੨੫੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਨੰਦ ਕੇ ਪਾਇਨ ਲਾਗਿ ਹਲੀ ਚਲਿ ਕੈ ਜਸੁਧਾ ਹੂ ਕੇ ਮੰਦਿਰ ਆਯੋ ॥ ਦੇਖਤ ਹੀ ਤਿਹ ਕੋ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਸੁ ਪਾਇਨ ਊਪਰਿ ਸੀਸ ਝੁਕਾਯੋ ॥ ਕੰਠ ਲਗਾਇ ਲਯੋ ਕਹਿ ਯੌਂ ਸੋ ਯੌਂ ਮਨ ਮੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਬਨਾਯੋ ॥ ਸਜਾਮ ਜੂ ਲੇਤ ਕਬੈ ਹਮਰੀ ਸੁਧਿ ਮਾਇ ਯੌਂ ਰੋਇ ਕੈ ਤਾਤ ਸੁਨਾਯੋ ॥੨੨੫੩॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਗੋਪੀ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ਇਹ ਠੌਰ ਬਲਭੱਦ੍ਰ ਆਯੋ ਸਜਾਮ ਆਯੋ ਹ੍ਵੈ ਹੈ ਮਾਂਗ ਸੇਂਧੁਰ ਭਰਤ ਹੈਂ ॥ ਬੇਸਰ ਬਿੰਦੂਆ ਤਨ ਭੂਖਨ ਬਨਾਇ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਚਾਰ ਲੋਚਨਨ ਅੰਜਨ ਧਰਤ ਹੈਂ ॥ ਦਾਮਨੀ ਸੀ ਦਮਕ ਦਿਖਾਇ ਨਿਜਕਾਇ ਆਇ ਬੂਝੈ ਮਾਤ ਭ੍ਰਾਤ ਕੀ ਨ ਸੰਕਾ ਕੋ ਕਰਤ ਹੈਂ ॥ ਦੀਜੈ ਘਨ ਸਜਾਮ ਕੀ ਬਤਾਇ ਸੁੱਧਿ ਹਾਇ ਹਮੈ ਸਜਾਮ ਬਲਿਰਾਮ ਹਾ ਹਾ ਪਾਇਨ ਪਰਤ ਹੈਂ ॥੨੨੫੪॥ ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਹਲੀ ਕਿਯੋ ਸਨਮਾਨ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕੋ ਤਿਹ ਸਮੈ ॥ ਹਉ ਕਰਿਹੌਂ ਸੁ ਬਖਾਨ ਜਿਉਂ ਕਥ ਆਗੇ ਹੋਇ ਹੈ ॥੨੨੫੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਏਕ ਸਮੈ ਮੁਸਲੀ ਧਰ ਤਾਹਿ ਮੈ ਆਨੰਦ ਸੋਂ ਇਕ ਖੇਲੁ ਮਚਾਯੋ ॥ ਯਾਹਿ ਕੇ ਪੀਵਨ ਕੋ ਮਦਰਾ ਹਿਤ ਸਜਾਮ ਜਲਾਧਿਪ ਦੈ ਕੈ ਪਠਾਯੋ ॥ ਪੀਵਤ ਭਯੋ ਤਬ ਸੋ ਮੁਸਲੀ ਮਦਮੱਤਿ ਭਯੋ ਮਨ ਮੈ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਨੀਰ ਚਹਯੋ ਜਮੁਨਾ ਕਿਯੋ ਮਾਨ ਸੁ ਐਂਚ ਲਈ ਹਲ ਸਿਉ ਕਬਿ ਗਾਯੋ ॥੨੨੫੬॥ ਜਮੁਨਾ ਬਾਚ ਹਲੀ ਸੋਂ ॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਲੇਹੁ ਹਲੀ ਤੁਮ ਨੀਰੁ ਬਿਨੁ ਦੀਜੈ ਨਹ ਦੋਸ ਦੁਖ ॥ ਸੁਨਹੁ ਬਾਤ ਰਨ ਧੀਰ ਹਉ ਚੇਰੀ ਜਦੁਰਾਇ ਕੀ ॥੨੨੫੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਦੁਇ ਹੀ ਸੁ ਮਾਸ ਰਹੇ ਤਿਹ ਠਾਂ ਫਿਰ ਲੇਨ ਬਿਦਾ ਚਲਿ ਨੰਦ ਪੈ ਆਏ ॥ ਫੇਰ ਗਏ ਜਸੁਧਾ ਹੂ ਕੇ ਮੰਦਿਰ ਤਾ ਪਗ ਪੈ ਇਹ ਮਾਥ ਛੁਹਾਏ ॥ ਮਾਂਗਤ ਭਯੋ ਜਬ ਹੀ ਸੁ ਬਿਦਾ ਤਬ ਸੋਕ ਕਿਯੋ ਦੁਹ ਨੈਨ ਬਹਾਏ ॥ ਕੀਨੁ ਬਿਦਾ ਫਿਰ ਯੌਂ ਕਹਿ ਕੈ ਤੁਮ ਯੌਂ ਕਹਿਯੋ ਹਰਿ ਨਹਿਂ ਨਹੀ ਆਏ ॥੨੨੫੮॥ ਨੰਦ ਤੇ ਲੈ ਜਸੁਧਾ ਤੇ ਬਿਦਾ ਚੜ੍ਹਿ ਸਜੰਦਨ ਪੈ ਬਲਭੱਦ੍ਰ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਲਾਂਘਤ ਲਾਂਘਤ ਦੇਸ ਕਈ ਨਗ ਅਉਰ ਨਦੀ ਪੁਰ ਕੇ ਨਿਜਕਾਯੋ

॥ ਆ ਪਹੁਚਜੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਪੁਰ ਕੇ ਜਨ ਕਾਹੂ ਤੇ ਯੌਂ ਹਰਿ ਜੂ ਸੁਨ ਪਾਯੋ ॥ ਆਪਹੁ ਸਜੰਦਨ ਪੈ ਚੜ੍ਹ ਕੈ ਅਤਿ ਭ੍ਰਾਤ ਸੌਂ ਹੇਤ ਕੈ ਆਗੇ ਹੀ ਆਯੋ ॥੨੨੫੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅੰਕ ਭ੍ਰਾਤ ਦੋਊ ਮਿਲੇ ਅਤਿ ਪਾਯੋ ਸੁਖ ਚੈਨ ॥ ਮਦਰਾ ਪੀਵਤ ਅਤਿ ਹਸਤ ਆਏ ਅਪਨੇ ਐਨ ॥੨੨੬੦॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਬਲਭਦ੍ਰ ਗੋਕਲ ਬਿਖੈ ਜਾਇ ਕਰਿ ਆਵਤ ਭਏ ॥

ਅਥ ਸ੍ਰਿਗਾਲ ਕੋ ਦੂਤ ਭੇਜਬੋ ਜੁ ਹਉ ਕ੍ਰਿਸਨ ਹੌਂ ਕਥਨੰ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੋਊ ਭ੍ਰਾਤ ਅਤਿ ਸੁਖ ਕਰਤ ਨਿਜ ਗ੍ਰਿਹਿ ਪਹੁਚੇ ਆਇ ॥ ਪਉਡਰੀਕ ਕੀ ਇਕ ਕਥਾ ਸੋ ਮੈ ਕਹਤ ਸੁਨਾਇ ॥੨੨੬੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਦੂਤ ਸ੍ਰਿਗਾਲ ਪਠਜੋ ਹਰਿ ਕਉ ਕਹਿ ਹੌਂ ਹਰਿ ਹਉਂ ਤੁਹਿ ਕਿਉ ਕਹਿਵਾਯੋ ॥ ਭੇਖ ਸੋਊ ਕਰਿ ਦੂਰ ਸਭੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਅਬੈ ਜੋ ਤੈਂ ਭੇਖ ਬਨਾਯੋ ॥ ਤੈਂ ਰੇ ਗੁਆਰ ਹੈ ਗੋਕਲ ਨਾਥ ਕਹਾਵਤ ਹੈ ਡਰੁ ਤੋਹਿ ਨ ਆਯੋ ॥ ਕੈ ਇਹ ਦੂਤ ਕੋ ਮਾਨ ਕਹਜੋ ਨਹਿ ਪੇਖਹੁ ਲੀਨਿ ਸਭੈ ਦਲ ਆਯੋ ॥੨੨੬੨॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਨ ਮਾਨੀ ਬਾਤ ਜੋ ਤਿਹ ਦੂਤ ਉਚਾਰਜੋ ॥ ਕਹੀ ਜਾਇ ਤਿਨ ਬਾਤ ਪਤਿ ਆਪਨ ਚੜ੍ਹਿ ਆਯੋ ॥੨੨੬੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾਸੀ ਕੇ ਭੂਪਤਿ ਆਦਿਕ ਭੂਪਨ ਕਉ ਸੁ ਸ੍ਰਿਗਾਲਹਿ ਸੈਨ ਬਨਾਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਇਤੈ ਅਤਿ ਹੀ ਮੁਸਲੀਧਰ ਆਦਿਕ ਸੈਨ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਜਾਦਵ ਅਉਰ ਸਭੈ ਸੰਗ ਲੈ ਹਰਿ ਸੋਂ ਹਰਿ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਵਨ ਆਯੋ ॥ ਆਇ ਦੁਹੂ ਦਿਸ ਤੇ ਪ੍ਰਗਟੇ ਭਟ ਯੌਂ ਕਹਿ ਕੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਸੁਨਾਯੋ ॥੨੨੬੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸੈਨ ਜਬੈ ਦੁਹੂ ਓਰਨ ਕੀ ਜੁ ਦਈ ਜਬ ਆਪਸਿ ਬੀਚ ਦਿਖਾਈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਮੇਘ ਪ੍ਰਲੈ ਦਿਨ ਕੇ ਉਮਡੇ ਦੋਊ ਇਉ ਉਪਮਾ ਜਿਯ ਆਈ ॥ ਬਾਹਰਿ ਹ੍ਵੈ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਸੈਨ ਤੇ ਸੈਨ ਦੁਹੂ ਇਹ ਬਾਤ ਸੁਨਾਈ ॥ ਠਾਢਿ ਰਹੈਂ ਦੁਊ ਸੈਨ ਦੁਊ ਹਮ ਮਾਂਡਿ ਹੈ ਯਾ ਭੂਅ ਬੀਚ ਲਰਾਈ ॥੨੨੬੫॥ ਯਾ ਘਨ ਸਜਾਮ ਕਹਜੋ ਸੁਨੋ ਸਭ ਮੈ ਹੋਂ ਤੇ ਤੈਂ ਘਨਸਜਾਮ ਕਹਾਯੋ ॥ ਯਾ ਹਿਤ ਸੈਨ ਸ੍ਰਿਗਾਲ ਲੈ ਆਯੋ ਹੈ ਹਉ ਹੂ ਤਬੈ ਦਲੁ ਲੈ ਸੰਗਿ ਧਾਯੋ ॥ ਕਾਹੇ ਕਉ ਸੈਨ ਲਰੈਂ ਦੁਊ ਆਪ ਮੈ ਕਉਤਕ ਦੇਖਹੁ ਠਾਢਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਲਰਬੋ ਰਨ ਮੈ ਹਮਰੋ ਅਰੁ ਯਾਹ ਹੀ ਕੋ ਬਨਿ ਆਯੋ ॥੨੨੬੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮਾਨਿ ਬਾਤ ਠਾਢੇ ਰਹੇ ਸੈਨ ਦੁਊ ਤਜਿ ਕ੍ਰੁੱਧ ॥ ਦੋਊ ਹਰਿ ਆਵਤ ਭਏ ਹਰਿ ਸਮਾਨ ਹਿਤ ਜੁੱਧ ॥੨੨੬੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਆਏ ਹੈ ਮੱਤ ਕਰੀ ਜਨੁ ਦੁਇ ਲਰਬੇ ਕਹੁ ਸਿੰਘ

ਦੋਊ ਜਨੁ ਆਏ ॥ ਅੰਤਕ ਅੰਤ ਸਮੈ ਜਨੁ ਈਸ ਸਪੱਛ ਮਨੋ ਗਿਰਿ ਜੂਝਨ ਧਾਏ ॥ ਕੈ ਦੁਊ ਮੇਘ ਪ੍ਰਲੈ ਦਿਨ ਕੇ ਨਿਧਿਨੀਰ ਦੁਊ ਕਿਧੋਂ ਕ੍ਰੋਧ ਬਢਾਏ ॥ ਮਾਨਹੁ ਰੁਦ੍ਰਹਿ ਕ੍ਰੋਧ ਭਰੇ ਦੁਊ ਹੈ ਮਨ ਮੈ ਲਖ ਯੌਂ ਕਬਿ ਪਾਏ ॥੨੨੬੮॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਜੈਸੇ ਝੂਠ ਸਾਚ ਸੋਂ ਪਖਾਨ ਜੈਸੇ ਕਾਚ ਸੋਂ ਔ ਪਾਰਾ ਜੈਸੇ ਆਂਚ ਸੋਂ ਪਤੌਆ ਜਯੋਂ ਲਹਰਿ ਸੋਂ ॥ ਜੈਸੇ ਗਯਾਨ ਮੋਹ ਸੋਂ ਬਿਬੇਕ ਜੈਸੇ ਦ੍ਰੋਹ ਸੋਂ ਤਪੱਸੀ ਦਿਜ ਦ੍ਰੋਹ ਸੋਂ ਅਨਰ ਜੈਸੇ ਨਰ ਸੋਂ ॥ ਲਾਜ ਜੈਸੇ ਕਾਮ ਸੋਂ ਸੁ ਸੀਤ ਜੈਸੇ ਘਾਮ ਸੋਂ ਔ ਪਾਪ ਰਾਮ ਨਾਮ ਸੋਂ ਅਛਰ ਜੈਸੇ ਛਰ ਸੋਂ ॥ ਸੂਮਤਾ ਜਯੋ ਦਾਨ ਸੋਂ ਜਯੋਂ ਕ੍ਰੋਧ ਸਨਮਾਨ ਸੋਂ ਸੁ ਸਯਾਮ ਕਬਿ ਐਸੇ ਆਇ ਭਿਰਯੋ ਹਰਿ ਹਰਿ ਸੋਂ ॥੨੨੬੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੁੱਧੁ ਭਯੋ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁ ਤਹਾਂ ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਚਕ੍ਰ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥ ਮਾਰਤ ਹਉ ਤੁਹਿ ਏ ਰੇ ਸ੍ਰਿਗਾਲ ਮੈ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਇਮ ਸਯਾਮ ਪਚਾਰਯੋ ॥ ਛੋਰ ਸੁਦਰਸਨ ਦੇਤ ਭਯੋ ਸਿਰ ਸਤ੍ਰੁ ਕੋ ਮਾਰਿ ਜੁਦਾ ਕਰਿ ਡਾਰਯੋ ॥ ਮਾਨਹੁ ਕੁਮ੍ਹਾਰ ਲੈ ਤਾਗਹਿ ਕੋ ਚਕ ਤੇ ਫੁਨਿ ਬਾਸਨ ਕਾਟ ਉਤਾਰਯੋ ॥੨੨੭੦॥ ਦੇਖਿ ਸ੍ਰਿਗਾਲ ਹਨਯੋ ਰਨ ਮੈ ਇਕ ਕਾਸੀ ਕੋ ਭੂਪ ਹੁਤੋ ਸੋਊ ਧਾਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਸੁ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਅਤਿ ਹੀ ਤਿਹ ਆਇ ਕੈ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥ ਮਾਰ ਮਚੀ ਅਤਿ ਜੋ ਤਿਹ ਠਾਂ ਸੁ ਤਬੈ ਤਿਹ ਸਯਾਮ ਜੂ ਚੱਕ੍ਰ ਚਲਾਯੋ ॥ ਜਿਉ ਅਰਿ ਆਗਲ ਕੋ ਕਟਯੋ ਸੀਸੁ ਤਿਹੀ ਬਿਧਿ ਯਾਹਿ ਕੋ ਕਾਟਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥੨੨੭੧॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਜੂ ਜਬ ਏ ਦੋਊ ਸੈਨ ਕੇ ਦੇਖਤ ਕੋਪ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਫੂਲ ਭਈ ਮਨ ਸਭਨਨ ਕੇ ਤਬ ਬਾਜ ਉਠੀ ਸਹਿਨਾਇ ਨਗਾਰੇ ॥ ਅਉਰ ਜਿਤੇ ਅਰਿ ਬੀਰ ਹੁਤੇ ਸਭ ਅਪਨੇ ਅਪਨੇ ਧਾਮ ਸਿਧਾਰੇ ॥ ਫੂਲ ਪਰੇ ਨਭ ਮੰਡਲ ਤੇ ਘਨ ਜਿਉ ਘਨਸਯਾਮ ਪੈ ਸਯਾਮ ਉਚਾਰੇ ॥੨੨੭੨॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਸ੍ਰਿਗਾਲ ਕਾਸੀ ਕੇ ਭੂਪ ਸਹਤ ਬਧਹ ਧਿਆਇ ਸੰਪੂਰਨੰ ॥

ਅਥ ਸੁਦੱਛਨ ਜੁੱਧੁ ਕਥਨੰ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸੈਨ ਭਜਯੋ ਜਬ ਸਤ੍ਰਨ ਕੋ ਤਬ ਆਪਨ ਸੈਨ ਮੈ ਸਯਾਮ ਜੂ ਆਏ ॥ ਆਵਤ ਦੇਵ ਹੁਤੇ ਜਿਤਨੇ ਤਿਤਨੇ ਹਰਿ ਪਾਇਨ ਸੋਂ ਲਪਟਾਏ ॥ ਦੈ ਕੈ ਪ੍ਰਦੱਛਨ ਸਯਾਮ ਸਭੋ ਤਿਨ ਸੰਖ ਬਜਾਇ ਕੈ ਧੂਪ ਜਗਾਏ ॥ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਸਭਹੂੰ ਮਨ ਮੈ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਬੀਰ ਸਹੀ ਕਰਿ ਪਾਏ ॥੨੨੭੩॥ ਉਤ ਕੈ ਉਪਮਾ ਗ੍ਰਿਹ ਦੇਵ ਗਏ ਇਤ ਦ੍ਵਾਰਵਤੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਆਯੋ ॥ ਜਾਇ ਉਤੈ ਸਿਰ ਭੂਪ ਕੋ ਕਾਸੀ ਕੇ ਬੀਚ ਪਰਯੋ ਪੁਰ ਸੋਕ

ਜਨਾਯੋ ॥ ਭਾਖਤ ਭੇ ਸਭ ਯੌਂ ਬਤਿਯਾ ਸੋਈ ਯੌਂ ਕਹਿ ਕੇ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਸਜਾਮ ਜੂ ਸੋਂ ਹਮਰੇ ਜਸ ਭੂਪਤਿ ਕਾਜ ਕਿਯੋ ਫਲੁ ਤੈਸਹਿ ਪਾਯੋ ॥੨੨੭੪॥ ਜਾ ਚਤੁਰਾਨਨ ਨਾਰਦ ਕੋ ਸਿਵ ਕੋ ਉਠ ਕੈ ਜਗ ਲੋਕ ਧਿਆਵੈਂ ॥ ਨਾਰ ਨਿਵਾਇ ਭਲੇ ਤਿਨ ਕੋ ਫੁਨਿ ਸੰਖ ਬਜਾਇ ਕੈ ਧੂਪ ਜਗਾਵੈਂ ॥ ਡਾਰ ਕੈ ਫੂਲ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਸੋਂ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਤਿਹ ਸੋਂ ਸਿਰ ਨਾਵੈਂ ॥ ਤੇ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕੇ ਸਾਧਨ ਕੋ ਗੁਨ ਗਾਵਤ ਗਾਵਤ ਪਾਰ ਨ ਪਾਵੈਂ ॥੨੨੭੫॥ ਕਾਸੀ ਕੇ ਭੂਪ ਕੋ ਪੂਤ ਸੁਦੱਛਨ ਤਾ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਕ੍ਰੋਧ ਬਢਾਯੋ ॥ ਮੇਰੇ ਪਿਤਾ ਕੋ ਕਿਯੋ ਬਧੁ ਜਾਹਿੰ ਹਉ ਤਾਹਿੰ ਹਨੋ ਚਿਤ ਬੀਚ ਬਸਾਯੋ ॥ ਸੇਵ ਕਰੀ ਸਿਵ ਕੀ ਹਿਤ ਸੋਂ ਤਿਹ ਗਾਲ੍ਹ ਬਜਾਇ ਪ੍ਰਸੰਨ ਕਰਾਯੋ ॥ ਸਜਾਮ ਹਨੋ ਝਟ ਦੈ ਛਿਨ ਮੈ ਤਿਨ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਤਟ ਦੈ ਬਰੁ ਪਾਯੋ ॥੨੨੭੬॥ ਰੁਦ੍ਰ ਬਾਚ ਸੁਦੱਛਨ ਸੋਂ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਬ ਸਿਵ ਜੂ ਫਿਰ ਯੋਂ ਉੱਚਰੋ ॥ ਹਰਿ ਕੇ ਬਧ ਹਿਤ ਹੋਮਹਿ ਕਰੋ ॥ ਤਾਤੇ ਮੂਰਤਿ ਏਕ ਨਿਕਰਿ ਹੈ ॥ ਸੋ ਹਰਿ ਜੀ ਕੇ ਪ੍ਰਾਨਨ ਹਰਿ ਹੈ ॥੨੨੭੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਏਕ ਕਹੀ ਤਿਹ ਜੁੱਧ ਮੈ ਜੋ ਕੋਊ ਬਿਮੁਖ ਕਰਾਇ ॥ ਤਾ ਪੈ ਬਲੁ ਨਹਿ ਚਲ ਸਕੈ ਤੁਹਿ ਮਾਰੈ ਫਿਰਿ ਆਇ ॥੨੨੭੮॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਐਸੇ ਸੁਦੱਛਨ ਕੋ ਜਬ ਹੀ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਮੁਖ ਰੁਦ੍ਰ ਬਖਾਨਜੋ ॥ ਸੋ ਉਨ ਕਾਜ ਕਿਯੋ ਉਠ ਕੈ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਹਰਖਾਨਜੋ ॥ ਹੋਮ ਕੀਓ ਤਿਨ ਪਾਵਕ ਮੈ ਘ੍ਰਿਤ ਅੱਛਤ ਜੌਂ ਜਸ ਬੇਦਨ ਮਾਨਜੋ ॥ ਰੁਦ੍ਰ ਕੇ ਭਾਖਬ ਕੋ ਸੁ ਕਛੂ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਜੜ੍ਹ ਭੇਦ ਨ ਜਾਨਜੋ ॥੨੨੭੯॥ ਤਉ ਨਿਕਸੀ ਤਿਹ ਤੇ ਪ੍ਰਤਿਮਾ ਤਿਹ ਦੇਖਤ ਹੀ ਸਭ ਕਉ ਡਰੁ ਆਵੈ ॥ ਕਉਨ ਬਲੀ ਪ੍ਰਗਟਜੋ ਜਗ ਮੈ ਇਹ ਧਾਵਤ ਅੱਗ੍ਰਜ ਕੋ ਠਹਰਾਵੈ ॥ ਠਾਢਿ ਭਈ ਕਰਿ ਲੈ ਕੈ ਗਦਾ ਅਤਿ ਰੋਸ ਕੈ ਦਾਂਤ ਸੋ ਦਾਂਤ ਬਜਾਵੈ ॥ ਐਸੇ ਲਖਜੋ ਸਭਹੂੰ ਇਹ ਤੇ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਜੀਵਤ ਜਾਨਿ ਨ ਪਾਵੈ ॥੨੨੮੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਬ ਦਿਸ ਦ੍ਵਾਰਵਤੀ ਕੀ ਧਾਈ ॥ ਅਤਿ ਚਿਤਿ ਅਪਨੇ ਕ੍ਰੋਧ ਬਢਾਈ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਇਤੈ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥ ਏਕ ਤੇਜ ਕੋ ਹਮ ਪੈ ਆਯੋ ॥੨੨੮੧॥ ਜੋ ਇਹ ਕੇ ਫੁਨਿ ਅੱਗ੍ਰਜ ਆਵੈ ॥ ਸੋ ਸਭ ਭਸਮ ਹੋਤ ਹੀ ਜਾਵੈ ॥ ਜੋ ਇਹ ਸੰਗਿ ਮਾਂਡਿ ਰਨ ਲਰੈ ॥ ਸੋ ਜਮਲੋਕ ਪਯਾਨੋ ਕਰੈ ॥੨੨੮੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੋ ਉਹ ਕੇ ਮੁਖ ਆਇ ਗਯੋ ਪ੍ਰਭ ਸੋ ਉਨਹੂ ਛਿਨ ਮਾਹਿ ਜਰਾਯੋ ॥ ਯੌਂ ਸੁਨਿ ਬਾਤ ਚੜ੍ਹਜੋ ਰਥ ਪੈ ਹਰਿ ਤਾਹੀ ਕੇ ਸਾਮੁਹਿ ਚਕ੍ਰ ਚਲਾਯੋ ॥ ਚਕ੍ਰ ਸੁਦਰਸਨ ਕੇ ਤਿਨ ਅਗ੍ਰ ਨ ਤਾਹੀ ਕੋ

ਪਉਰਖ ਨੈਕੁ ਬਸਾਯੋ ॥ ਅੰਤ ਖਿਸਾਇ ਚਲੀ ਫਿਰ ਕੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਸੋਊ ਭੂਪਤਿ ਘਾਯੋ ॥੨੨੮੩॥ ਕਬਿਯੋਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਕੋ ਜਿਨਹੂ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਨਹਿ ਧਯਾਨ ਲਗਾਯੋ ॥ ਅਉਰ ਕਹਾ ਭਯੋ ਜਉ ਗੁਨ ਕਾਹੂ ਕੋ ਗਾਵਤ ਹੈ ਗੁਨ ਸਯਾਮ ਨ ਗਾਯੋ ॥ ਅਉਰ ਕਹਾ ਭਯੋ ਜਉ ਜਗਦੀਸ ਬਿਨਾ ਸੁ ਗਨੇਸ ਮਹੇਸ ਮਨਾਯੋ ॥ ਲੋਕ ਪਰਲੋਕ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਸਦਾ ਤਿਹ ਅਪਨੋ ਜਨਮ ਗਵਾਯੋ ॥੨੨੮੪॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਮੂਰਤ ਸੁਦੱਛਨ ਭੂਪ ਸੁਤ ਕੋ ਬਧਹਿ ਧਯਾਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥

ਅਥ ਕਪਿ ਬਧ ਕਥਨੰ ॥ ਸੋਊ ਜੀਤ ਕੈ ਛੋਰ ਦਯੋ ਰਨ ਮੈ ਨ੍ਰਿਪ ਜੋ ਰਨ ਤੇ ਕਬਹੂ ਨ ਟਰੈ ॥ ਦਈ ਕਾਟ ਸਹੱਸ੍ਰ ਭੁਜਾ ਤਿਹ ਕੀ ਜਿਹ ਤੇ ਫੁਨਿ ਚਉਦਹ ਲੋਕ ਡਰੈ ॥ ਕਰਿ ਕੰਚਨ ਧਾਮ ਦਏ ਤਿਹ ਕੋ ਦਿਜ ਮਾਂਗਿ ਸਦਾ ਜੋਊ ਪੇਟ ਭਰੈ ॥ ਫੁਨਿ ਰਾਖ ਕੈ ਲਾਜ ਦਈ ਦ੍ਰੁਪਤੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਬਿਨਾ ਅਸ ਕਉਨ ਕਰੈ ॥੨੨੮੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਰੇਵਤ ਨਗਰ ਹਲਧਰ ਜੂ ਗਯੋ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਸੰਗਿ ਲੈ ਹੁਲਾਸ ਚਿਤ ਭਯੋ ॥ ਸਭਨ ਤਹਾ ਮਿਲਿ ਮਦਰਾ ਪਿਯੋ ॥ ਗਾਵਤ ਭਯੋ ਉਮਗ ਕੈ ਹਿਯੋ ॥੨੨੮੬॥ ਇਕ ਕਪਿ ਹੁਤੋ ਤਹਾ ਸੋ ਆਯੋ ॥ ਮਦਰਾ ਸਕਲ ਫੋਰਿ ਘਟ ਗ੍ਰਾਯੋ ॥ ਫਾਧਤ ਭਯੋ ਰਤੀਕੁ ਨ ਡਰਯੋ ॥ ਮੁਸਲੀਧਰ ਅਤਿ ਕ੍ਰੋਧਹਿ ਭਰਯੋ ॥੨੨੮੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਉਠਿ ਠਾਢੋ ਮੁਸਲੀ ਭਯੋ ਦੋਊ ਅਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰ ॥ ਜਿਉ ਕਪਿ ਨਾਚਤ ਫਿਰਤ ਥੋ ਛਿਨ ਮੈ ਦਯੋ ਸੰਘਾਰ ॥੨੨੮੮॥

ਇਤਿ ਕਪਿ ਕੋ ਬਲਭਦ੍ਰ ਬਧ ਕੀਬੋ ਸਮਾਪਤ ॥

ਗਜ ਪੁਰ ਕੇ ਰਾਜਾ ਕੀ ਦੁਹਿਤਾ ਸਾਬਰ ਬਰੀ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬੀਰ ਗਜਪੁਰ ਕੇ ਰੁਚਿ ਸੋਂ ਦੁਹਿਤਾ ਕੋ ਦ੍ਰਜੋਧਨ ਬਯਾਹ ਰਚਾਯੋ ॥ ਭੂਪ ਜਿਤੇ ਭੂਅ ਮੰਡਲ ਕੇ ਤਿਨ ਕਉਤਕ ਹੇਰਬਿ ਕਾਜ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਅੰਧ ਕੇ ਪੂਤਹਿ ਬਯਾਹ ਰਚਯੋ ਸੁ ਸੁ ਤਾਹਿ ਕੋ ਦੁਆਰਵਤੀ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥ ਸਾਂਬ ਹੁਤੋ ਇਕ ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਬਾਲਕ ਜਾਂਬਵਤੀ ਹੂੰ ਤੇ ਸੋ ਚਲਿ ਆਯੋ ॥੨੨੮੯॥ ਗਹਿ ਕੈ ਬਹਿਯਾ ਪੁਨਿ ਭੂਪ ਸੁਤਾ ਹੂੰ ਕੀ ਸਯੰਦਨ ਭੀਤਰਿ ਡਾਰਿ ਸਿਧਾਰਯੋ ॥ ਜੋ ਭਟ ਤਾਹਿ ਸਹਾਇ ਕੇ ਕਾਜ ਲਰਯੋ ਸੋਊ ਏਕਹਿ ਬਾਨ ਸੋਂ ਮਾਰਯੋ ॥ ਧਾਇ ਪਰੇ ਛਿ ਰਥੀ ਮਿਲਿ ਕੈ ਸੁ ਘਨੋ ਦਲੁ ਲੈ ਜਬ ਭੂਪ ਪਚਾਰਯੋ ॥ ਜੁੱਧੁ ਭਯੋ ਤਿਹ ਠਉਰ ਘਨੋ ਸੋਊ ਯੋਂ ਮੁਖ ਤੇ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਉਚਾਰਯੋ ॥੨੨੯੦॥ ਪਾਰਥ ਭੀਖਮ

ਦ੍ਰੋਣ ਕ੍ਰਿਪਾਰੁ ਕ੍ਰਿਪੀਸੁਤ ਕੋਪ ਭਰਯੋ ਮਨ ਮੈ ॥ ਅਰੁ ਅਉਰ ਸੁ ਕਰਨ ਚਲ੍ਯੋ ਰਿਸ ਸੋ ਅਕਟੋ ਧਰਿ ਕਉਚ ਤਬੈ ਤਨ ਮੈ ॥ ਛਬਿ ਪਾਵਤ ਭਯੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਸੋਊ ਯੌਂ ਇਨ ਸੂਰਨ ਕੇ ਗਨ ਮੈ ॥ ਜਿਮ ਸੂਰਜ ਸੋਭਤ ਦਿਵਤਨ ਮੈ ਇਹ ਸੋ ਛਬਿ ਪਾਵਤ ਭਯੋ ਰਨ ਮੈ ॥੨੨੯੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੰਗ ਭਯੋ ਤਿਹ ਠਉਰ ਨਿਸੰਗ ਸੁ ਛੂਟਤ ਭੇ ਦੁਹੂੰ ਓਰ ਤੇ ਭਾਲੇ ॥ ਘਾਇਨ ਲਾਗ ਭਜੇ ਭਟ ਯੌਂ ਮਨੁ ਖਾਇ ਚਲੇ ਗ੍ਰਿਹ ਕੇ ਸੁ ਨਿਵਾਲੇ ॥ ਬੀਰ ਫਿਰੈਂ ਅਤਿ ਘੁਮ ਤਿਹੀ ਸੁ ਮਨੋ ਅਤਿ ਪੀ ਮਦਰਾ ਮਤਵਾਲੇ ॥ ਬਾਸਨ ਤੇ ਧਨ ਅਉਰ ਨਿਖੰਗ ਫਿਰੈਂ ਰਨ ਬੀਚ ਖਤੰਗ ਪਿਆਲੇ ॥੨੨੯੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸਾਂਬ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਬਹੁ ਬੀਰ ਹਨੇ ਤਿਹ ਠਉਰ ਕਰਾਰੇ ॥ ਏਕਨ ਕੇ ਬਿਬ ਪਾਗ ਕਟੇ ਅਰੁ ਏਕਨ ਕੇ ਸਿਰ ਹੀ ਕਟਿ ਡਾਰੇ ॥ ਅਉਰ ਨਿਹਾਰਿ ਭਜੇ ਭਟ ਯੌਂ ਉਪਮਾ ਤਿਨ ਕੀ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਉਚਾਰੇ ॥ ਸਾਧ ਕੀ ਸੰਗਤਿ ਪਾਇ ਮਨੋ ਜਨੁ ਪੁੰਨਿ ਕੇ ਅੱਗ੍ਰਜ ਪਾਪ ਪਧਾਰੇ ॥੨੨੯੩॥ ਏਕਨ ਕੀ ਦਈ ਕਾਟ ਭੁਜਾ ਅਰੁ ਏਕਨ ਕੇ ਕਰ ਹੀ ਕਟਿ ਡਾਰੇ ॥ ਏਕ ਕਟੇ ਅਧ ਬੀਚਹੁ ਤੇ ਰਥ ਕਾਟਿ ਰਥੀ ਬਿਰਥੀ ਕਰਿ ਮਾਰੇ ॥ ਸੀਸ ਕਟੇ ਭਟ ਠਾਢ ਰਹੇ ਇਕ ਸ੍ਰੋਣ ਉਠਿਓ ਛਬਿ ਸਯਾਮ ਉਚਾਰੇ ॥ ਬੀਰਨ ਕੇ ਮਨੁ ਬਾਗ ਬਿਖੈ ਜਨੁ ਛੂਟੈ ਹੈਂ ਸੁ ਅਨੇਕ ਫੁਹਾਰੇ ॥੨੨੯੪॥ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਪੁਤ੍ਰ ਜਬੈ ਬਹੁ ਬੀਰ ਹਨੇ ਰਨ ਮੈ ਚਹਿ ਕੈ ॥ ਇਕ ਭਾਜ ਗਏ ਨ ਮੁਰੇ ਬਹੁਰੋ ਇਕ ਘਾਇਨ ਆਇ ਪਰੇ ਸਹਿ ਕੈ ॥ ਬਹੁ ਹੁਇ ਕੈ ਨਿਰਾਯੁਧ ਹ੍ਵੈ ਇਹ ਕੈ ਹਮ ਰਾਖਹੁ ਪਾਇ ਪਰੇ ਕਹਿ ਕੈ ॥ ਇਕ ਠਾਢ ਭਏ ਘਿਘਜਾਤ ਬਲੀ ਤ੍ਰਿਨ ਕੋ ਦੁਹੂੰ ਦਾਂਤਨ ਮੈ ਗਹਿ ਕੈ ॥੨੨੯੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੁੱਧੁ ਕਿਯੋ ਸੁਤ ਕਾਨ੍ਹ ਇਤੋ ਨਹਿ ਹੁਇ ਹੈ ਕਬੈ ਕਿਨਹੂੰ ਨਹੀ ਕੀਨੋ ॥ ਦ੍ਵੈ ਘਟ ਆਠ ਰਥੀ ਬਲਵੰਡ ਤਿਨਹੂ ਤੇ ਏਕ ਬਲੀ ਨਹਿ ਹੀਨੋ ॥ ਸੋ ਮਿਲਿ ਕੈ ਕਰਿ ਕੋਪ ਪਰੇ ਸੁਤ ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਊਪਰਿ ਜਾਨਿ ਨ ਦੀਨੋ ॥ ਰੋਸ ਬਢਾਇ ਮਚਾਇ ਕੈ ਮਾਰ ਹਕਾਰ ਕੈ ਕੇਸਨ ਤੇ ਗਹਿ ਲੀਨੋ ॥੨੨੯੬॥ ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥ ਇਨ ਬੀਰਨ ਕੀ ਜਬ ਜੀਤ ਭਈ ॥ ਦੁਹਿਤਾ ਤਬ ਭੂਪ ਕੀ ਛੀਨ ਲਈ ॥ ਸੋਊ ਛੀਨ ਕੈ ਮੰਦਿਰ ਆਨਿ ਧਰੀ ॥ ਦੁਬਿਧਾ ਮਨ ਕੀ ਸਭ ਦੂਰਿ ਕਰੀ ॥੨੨੯੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਇਤੇ ਦ੍ਰਜੋਧਨ ਹਰਖ ਜਨਾਯੋ ॥ ਉਤ ਹਲਧਰ ਹਰਿ ਜੂ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥ ਸੁਨਿ ਬਸੁਦੇਵ ਕ੍ਰੋਧ ਅਤਿ ਭਰਿ ਕੈ ॥ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਮੂਛਹਿ ਰਹਿਓ ਧਰਿ ਕੈ ॥੨੨੯੮॥ ਬਸੁਦੇਵ ਵਾਚ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਿਹ ਸੁਧ

ਕਉ ਕੋਊ ਦੂਤ ਪਠੱਯੈ ॥ ਪੌਤ੍ਰ ਸੋਧ ਕੌ ਬੇਗਿ ਮੰਗੱਯੈ ॥ ਮੁਸਲੀਧਰ ਤਿਹ ਠਉਰ ਪਠਾਯੋ ॥ ਚਲਿ ਹਲਧਰ ਤਿਹ ਪੁਰ ਮੈ ਆਯੋ ॥੨੨੯੯॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਆਇਸੁ ਪਾਇ ਪਿਤਾ ਕੋ ਜਬੈ ਚਲਿ ਕੈ ਬਲਭੱਦ੍ਰ ਗਜਾ ਪੁਰ ਆਯੋ ॥ ਆਇਸੁ ਐਸ ਦਯੋ ਹਮਰੇ ਨ੍ਰਿਪ ਛੋਰ ਇਨੈ ਸੁਤਅੰਧ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਸੋ ਸੁਨਿ ਬਾਤ ਰਿਸਾਇ ਗਯੋ ਗ੍ਰਿਹਿ ਤਉ ਅਪਨੇ ਇਹ ਓਜ ਜਨਾਯੋ ॥ ਐਂਚ ਲਯੋ ਪੁਰ ਤ੍ਰਾਸ ਭਰਯੋ ਸੋਊ ਲੈ ਦੁਹਿਤਾ ਇਹ ਪੂਜਨ ਆਯੋ ॥੨੩੦੦॥ ਸਾਂਬ ਸੋ ਬਜਾਹ ਸੁਤਾ ਕੋ ਕਿਯੋ ਦੁਰਜੋਧਨ ਚਿੱਤਿ ਘਨੋ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਦਾਨ ਦਯੋ ਜਿਹ ਅੰਤ ਕਛੂ ਨਹਿ ਬਿਪ੍ਰਨ ਕੋ ਕਹਿ ਸਜਾਮ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਭ੍ਰਾਤ ਕੇ ਪੁਤ੍ਰ ਕੋ ਸੰਗ ਹਲਾਯੁਧ ਲੈ ਕਰਿ ਦੁਆਰਵਤੀ ਕੋ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਸਜਾਮ ਚਰਿਤ੍ਰ ਉਤੈ ਪਿਖਬੇ ਕਹੁ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਚਲਿ ਨਾਰਦ ਆਯੋ ॥੨੩੦੧॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਕੰਧ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ
ਦ੍ਰਯੋਧਨ ਕੀ ਬੇਟੀ ਸਾਂਬ ਕੋ ਬਜਾਹ ਲਿਆਵਤ ਭਏ ॥

ਨਾਰਦ ਕੋ ਆਇਬੋ ਕਥਨੰ ॥ਦੋਹਰਾ ॥ ਨਾਰਦ ਰੁਕਮਨਿ ਕੇ ਪ੍ਰਿਥਮ ਗ੍ਰਿਹ ਮੇ ਪਹੁਚਯੋ ਆਇ ॥ ਜਹਾਂ ਕਾਨ੍ਹ ਬੈਠੋ ਹੁਤੋ ਉਠਿ ਲਾਗੇ ਰਿਖਿ ਪਾਇ ॥੨੩੦੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਦੂਸਰ ਮੰਦਿਰ ਭੀਤਰਿ ਨਾਰਦ ਜਾਤ ਭਯੋ ਤਿਹ ਸਜਾਮ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਅਉਰ ਗਯੋ ਗ੍ਰਿਹਿ ਸਜਾਮ ਤਬੈ ਰਿਖਿ ਆਨੰਦ ਹ੍ਵੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਪੇਖ ਭਯੋ ਸਭਹੂ ਗ੍ਰਿਹ ਸਜਾਮ ਸੁ ਯੌ ਕਬਿ ਸਜਾਮਹਿ ਗ੍ਰੰਥ ਸੁਧਾਰਯੋ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਕੋ ਮਨ ਮੈ ਮੁਨਿ ਈਸ ਸਹੀ ਕਰਿ ਕੈ ਜਗਦੀਸ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥੨੩੦੩॥ ਭਾਂਤਿ ਕਹੂੰ ਕਹੂੰ ਗਾਵਤ ਹੈ ਕਹੂੰ ਹਾਥਿ ਲੀਏ ਪ੍ਰਭੁ ਬੇਨੁ ਬਜਾਵੈ ॥ ਪੀਵਤ ਹੈ ਸੁ ਕਹੂੰ ਮਦਰਾ ਅਉ ਕਹੂੰ ਲਰਕਾਨ ਕੋ ਲਾਡ ਲਡਾਵੈ ॥ ਜੁੱਧੁ ਕਰੈ ਕਹੂੰ ਮੱਲਨ ਸੋ ਕਹੂੰ ਨੰਦਗ ਹਾਥਿ ਲਿਯੇ ਚਮਕਾਵੈ ॥ ਇਉ ਹਰਿ ਕੇਲ ਕਰੈ ਤਿਹ ਠਾਂ ਜਿਹ ਕਉਤਕ ਕੋ ਕੋਊ ਪਾਰ ਨ ਪਾਵੈ ॥੨੩੦੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਯੌਂ ਰਿਖਿ ਦੇਖਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਹਰਿ ਚਰਨ ਰਹਯੋ ਲਪਟਾਇ ॥ ਚਲਤ ਭਯੋ ਸਭ ਜਗਤ ਕੋ ਕਉਤਕ ਦੇਖੋ ਜਾਇ ॥੨੩੦੫॥ ਅਥ ਜਰਾਸਿੰਧ ਬਧ ਕਥਨੰ ॥ਸਵੈਯਾ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਮਹੂਰਤ ਸਜਾਮ ਉਠੇ ਉਠਿ ਨਾਇ ਹ੍ਰਿਦੈ ਹਰਿ ਧਿਆਨ ਧਰੈ ॥ ਫਿਰਿ ਸੰਧਜਾ ਕੈ ਰਵਿ ਹੋਤ ਉਦੈ ਸੁ ਜਲਾਂਜਲੁ ਦੈ ਅਰੁ ਮੰਤ੍ਰ ਰਰੈ ॥ ਫਿਰ ਪਾਠ ਕਰੈਂ ਸਤਿਸਯ ਸਲੋਕ ਕੋ ਸਜਾਮ

ਨਿਤਾਪ੍ਰਤਿ ਪੈ ਨ ਟਰੈ ॥ ਤਬ ਕਰਮਨ ਕਉਨ ਕਰੈ ਜਗ ਮੈ ਜਬ ਆਪ ਨ ਸਜਾਮ ਜੂ ਕਰਮ ਕਰੈ ॥੨੩੦੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਨ੍ਹਾਇ ਕੈ ਸਜਾਮ ਜੂ ਲਾਇ ਸੁਗੰਧ ਭਲੇ ਪਟ ਧਾਰ ਕੈ ਬਾਹਰਿ ਆਵੈ ॥ ਆਇ ਸਿੰਘਾਸਨ ਊਪਰਿ ਬੈਠ ਕੈ ਸਜਾਮ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਨਿਆਉ ਕਰਾਵੈ ॥ ਅਉ ਸੁਕਦੇਵ ਕੋ ਤਾਤ ਭਲਾ ਸੁ ਕਥਾ ਕਰਿ ਸ੍ਰੀ ਨੰਦ ਲਾਲ ਰਿਝਾਵੈ ॥ ਤਉ ਲਗਿ ਆਇ ਕਹੀ ਬਤਿਯਾ ਇਕ ਸੋ ਮੁਖ ਤੇ ਕਬਿ ਭਾਖ ਸੁਨਾਵੈ ॥੨੩੦੭॥ ਦੂਤ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਜੋ ਤੁਮ ਜੀਤ ਕੈ ਭੂਪਤਿ ਛੋਰਿ ਦਯੋ ਤਿਹ ਓਜ ਜਨਾਯੋ ॥ ਮੈ ਦਲ ਤੇਈਸ ਛੂਹਨ ਲੈ ਸੰਗ ਤੇਈਸ ਬਾਰ ਸੁ ਜੁੱਧ ਮਚਾਯੋ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਅੰਤਿ ਭਜਾਇ ਰਹਯੋ ਮਥੁਰਾ ਕੇ ਬਿਖੈ ਰਹਨੇ ਹੂ ਨ ਪਾਯੋ ॥ ਬੇਚ ਕੈ ਖਾਈ ਹੈ ਲਾਜ ਮਨੋ ਤਿਨਿ ਯੌਂ ਜੜ ਆਪਨ ਕੋ ਗਰਬਾਯੋ ॥੨੩੦੮॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਕੰਧ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰੇ ॥

ਅਥ ਦਿੱਲੀ ਕੋ ਆਵਨ ਕਥਨੰ ॥ਦੋਹਰਾ॥ ਤਬ ਲਉ ਨਾਰਦ ਕ੍ਰਿਸਨ ਕੀ ਸਭਾ ਪਹੂਚਿਓ ਆਇ ॥ ਦਿੱਲੀ ਕੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਲੈ ਚਲਿਓ ਸੰਗਿ ਲ੍ਵਾਇ ॥੨੩੦੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕਹੀ ਸਭ ਸੋਂ ਹਮ ਦਿੱਲੀ ਚਲੈ ਕਿਧੋਂ ਤਾਹਿ ਕੋ ਮਾਰੈਂ ॥ ਜੋ ਮਤਵਾਰਨ ਕੇ ਮਨ ਭੀਤਰਿ ਆਵਤ ਹੈ ਸੋਊ ਬਾਤ ਬਿਚਾਰੈਂ ॥ ਊਧਵ ਐਸੇ ਕਹਯੋ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਫੁਨਿ ਦਿਲੀ ਕੀ ਓਰ ਸਿਧਾਰੈਂ ॥ ਪਾਰਥ ਭੀਮ ਕੋ ਲੈ ਸੰਗ ਅਪਨੇ ਤੌ ਤਿਹ ਸਤ੍ਰ ਕੋ ਜਾਇ ਸੰਘਾਰੈਂ ॥੨੩੧੦॥ ਊਧਵ ਜੋ ਸਭ ਸਤ੍ਰ ਕਉ ਮਾਰਿ ਕਹਿਓ ਸੁ ਸਭੈ ਹਰਿ ਮਾਨ ਲਯੋ ॥ ਰਥ ਪਤਿ ਭਲੇ ਗਜ ਬਾਜਿਨਿ ਕੇ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਸੈਨ ਭਲੇ ਰਚਯੋ ॥ ਮਿਲਿ ਟਾਂਕ ਅਫੀਮਨ ਭਾਂਗ ਚੜ੍ਹਾਇ ਸੁ ਅਉ ਮਦਰਾ ਸੁਖ ਮਾਨ ਪਿਯੋ ॥ ਸੁਧ ਕੈਬੇ ਕਉ ਨਾਰਦ ਭੇਜ ਦਯੋ ਕਹਯੋ ਊਧਵ ਸੋਂ ਮਿਲਿ ਕਾਜ ਕਿਯੋ ॥੨੩੧੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਦਿੱਲੀ ਸਜਿ ਸਭ ਹੀ ਦਲ ਆਏ ॥ ਕੁੰਤੀ ਸੁਤ ਪਾਇਨ ਲਪਟਾਏ ॥ ਜਦੁਪਤਿ ਕੀ ਅਤਿ ਸੇਵਾ ਕਰੀ ॥ ਸਭ ਮਨ ਕੀ ਚਿੰਤਾ ਪਰਹਰੀ ॥੨੩੧੨॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਕਹੀ ਜੁਧਿਸਟਰ ਬਾਤ ਇਕ ਪ੍ਰਭ ਹਉ ਬਿਨਤੀ ਕਰਤ ॥ ਜੋ ਪ੍ਰਭ ਸ੍ਰਵਨ ਸੁਹਾਤ ਰਾਜ ਸੂਅ ਤਬ ਮੈ ਕਰੋਂ ॥੨੩੧੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਬ ਜਦੁਪਤਿ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਮੈ ਇਹ ਕਾਰਜ ਹੀ ਕਉ ਆਯੋ ॥ ਪਹਿਲੇ ਜਰਾਸਿੰਧ ਕਉ ਮਾਰੈਂ ॥ ਨਾਮ ਜੱਗਜ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰੈਂ ॥੨੩੧੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਭੀਮ ਪਠਯੋ ਤਬ

ਪੂਰਬ ਕੋ ਅਰੁ ਦੱਛਨ ਕੋ ਸਹਦੇਵ ਪਠਾਯੋ ॥ ਪੱਛਮ ਭੇਜਤ ਭੇ ਨਕੁਲੰ ਕਹਿ ਬਿਉਂਤ ਇਹੈ ਨ੍ਰਿਪ ਜੱਗਿ ਬਨਾਯੋ ॥ ਪਾਰਥ ਗਯੋ ਤਬ ਉੱਤਰ ਕੋ ਨ ਬਚ੍ਯੋ ਜਿਹ ਯਾ ਸੰਗ ਜੁੱਧ ਮਚਾਯੋ ॥ ਜੋਰ ਘਨੋ ਧਨੁ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਸੁ ਦਿਲੀ ਪਤਿ ਪੈ ਚਲਿ ਅਰਜੁਨ ਆਯੋ ॥੨੩੧੫॥ ਪੂਰਬ ਜੀਤ ਕੈ ਭੀਮ ਫਿਰ੍ਯੋ ਅਰੁ ਉੱਤਰ ਜੀਤ ਕੈ ਪਾਰਥ ਆਯੋ ॥ ਦੱਛਨ ਜੀਤਿ ਫਿਰਿਓ ਸਹਦੇਵ ਘਨੋ ਚਿਤ ਮੈ ਤਿਨ ਓਜ ਜਨਾਯੋ ॥ ਪੱਛਮ ਜੀਤ ਲਿਯੋ ਨੁਕਲੇ ਨ੍ਰਿਪ ਕੈ ਤਿਨ ਪਾਇਨ ਪੈ ਸਿਰ ਨ੍ਯਾਯੋ ॥ ਐਸ ਕਹ੍ਯੋ ਸਭ ਜੀਤ ਲਏ ਹਮ ਸਿੰਧਜਰਾ ਨਹਿੰ ਜੀਤਨ ਪਾਯੋ ॥੨੩੧੬॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਕਹੀ ਕ੍ਰਿਸਨ ਦਿਜ ਭੇਖ ਧਰਿ ਤਾ ਸੌਂ ਹਮ ਰਨ ਚਹੈ ॥ ਭਿਰ ਹਮ ਸਿਉ ਹੁਇ ਏਕ ਸੁਭਟ ਸੈਨ ਸਭ ਛੋਰ ਕੈ ॥੨੩੧੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਭੇਖ ਧਰੋ ਤੁਮ ਬਿੱਪਨ ਕੋ ਸੰਗ ਪਾਰਥ ਭੀਮ ਕੇ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹਿਓ ॥ ਹਮ ਹੂ ਤੁਮਰੈ ਸੰਗ ਬਿੱਪ ਕੇ ਭੇਖਹਿ ਧਾਰਤ ਹੈ ਨਹਿ ਜਾਤ ਰਹਿਓ ॥ ਚਿਤ ਚਾਹਤ ਹੈ ਚਹਿ ਹੈਂ ਤਿਹ ਤੇ ਫੁਨਿ ਏਕਲ ਕੈ ਕਰਿ ਖੱਗ ਗਹਿਓ ॥ ਕਹਿ ਯੌਂ ਫਿਰ ਆਪਨ ਬਿਪ ਕੋ ਰੂਪ ਧਰਿਓ ਨਹੀ ਕਾਹੂ ਤੇ ਜਾਤ ਲਹਿਓ ॥੨੩੧੮॥ ਬਾਮਨ ਭੇਖ ਜਬੈ ਧਰ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਸਿੰਧਜਰਾ ਕੇ ਗਏ ਨ੍ਰਿਪ ਜਾਨੀ ॥ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰਿ ਬਡੇ ਭੁਜਦੰਡ ਸੁ ਛੱਤ੍ਰਿਨ ਕੀ ਸਭ ਰੀਤਿ ਪਛਾਨੀ ॥ ਤੇਈਸ ਬਾਰ ਭਿਰ੍ਯੋ ਹਮ ਸੋਂ ਸੋਊ ਹੈ ਜਿਹ ਦੁਆਰਵਤੀ ਰਜਧਾਨੀ ॥ ਭੇਦ ਲਹ੍ਯੋ ਸਭ ਹੀ ਛਲਿ ਕੈ ਇਹ ਆਯੋ ਹੈ ਗੋਕਲ ਨਾਥ ਗੁਮਾਨੀ ॥੨੩੧੯॥ ਸ੍ਯਾਮ ਜੂ ਆਪਨ ਹੀ ਉਠਿ ਕੈ ਤਿਹ ਭੂਪਤਿ ਕੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਤੇਈਸ ਬੇਰ ਭਜ੍ਯੋ ਹਰਿ ਸਿਉਂ ਹਰਿ ਕੋ ਤੁਹਿ ਏਕ ਹੀ ਬਾਰ ਭਜਾਯੋ ॥ ਏਤੇ ਪੈ ਬੀਰ ਕਹਾਵਤ ਹੈਂ ਸੁ ਇਹੈ ਹਮਰੈ ਚਿਤ ਪੈ ਅਬ ਆਯੋ ॥ ਬਾਮਨ ਹੁਇ ਤੁਹਿ ਸੇ ਸੰਗ ਛਤ੍ਰੀ ਕੇ ਚਾਹਤ ਹੈਂ ਕਰ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥੨੩੨੦॥ ਬਲਿ ਮਾਪ ਕੈ ਦੇਹ ਦਈ ਹਰਿ ਕਉ ਸਭ ਹੋਰ ਰਹੇ ਨ ਬਿਚਾਰ ਕਿਯੋ ॥ ਕਹ੍ਯੋ ਕਾ ਤਨੁ ਹੈ ਭਗਵਾਨੁ ਸੋਂ ਭਿੱਛੁਕ ਮਾਂਗਤ ਦੇਹ ਬਿਯੋ ਨ ਬਿਯੋ ॥ ਸੁਨਿ ਰਾਮ ਜੂ ਰਾਵਨ ਮਾਰ ਕੈ ਰਾਜੁ ਭਭੀਛਨ ਦੇ ਤਿਹ ਤੇ ਨ ਲਿਯੋ ॥ ਹਮਰੇ ਅਬ ਮਾਂਗਤ ਹੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕਉ ਚੁਪ ਠਾਨ ਰਹਿਓ ਸਕੁਚਾਤ ਹਿਯੋ ॥੨੩੨੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਦੇਖਿ ਦਯੋ ਬ੍ਰਹਮਾ ਸੁਤ ਸੂਰਜ ਚਿੱਤ ਬਿਖੈ ਨਹੀ ਤ੍ਰਾਸ ਕਿਯੋ ਹੈ ॥ ਦਾਸ ਭਯੋ ਹਰਿਚੰਦ ਸੁਨ੍ਯੋ ਸੁਤ ਕਾਜ ਨ ਲਾਜ ਕੀ ਓਰ ਧਯੋ ਹੈ ॥ ਮੂੰਡ ਦਯੋ ਮਧੁ ਕਾਟਿ ਮੁਰਾਰਿ ਰਤੀਕੁ ਨ ਸੰਕਤਮਾਨ ਭਯੋ ਹੈ ॥ ਜੁੱਧਹਿ ਚਾਹਤ ਹੋ ਤਿਨ ਤੇ ਤੁਮਰੋਬ ਕਹਾ ਬਲੁ

ਘਾਟ ਗਯੋ ਹੈ ॥੨੩੨੨॥ ਪੱਛਮ ਸੂਰ ਚੜ੍ਹੈ ਸੁਨਿਯੈ ਉਲਟੀ ਫਿਰਿ ਗੰਗ ਬਹੀ ਅਬ ਆਵੈ ॥ ਸੱਤਿ ਟਰਿਓ ਹਰੀਚੰਦ ਹੂੰ ਕੋ ਧਰਨੀ ਧਰ ਤਿਆਗ ਧਰਾ ਤੇ ਪਰਾਵੈ ॥ ਸਿੰਘ ਚਲੈ ਮ੍ਰਿਗ ਤੇ ਟਰਿ ਕੈ ਗਜਰਾਜ ਉਡਯੋ ਨਭ ਮਾਰਗ ਜਾਵੈ ॥ ਪਾਰਥ ਸਜਾਮ ਕਹਯੋ ਤਬ ਭੂਪਤਿ ਤ੍ਰਾਸ ਭਰੈ ਨਹਿ ਜੁਧੁ ਮਚਾਵੈ ॥੨੩੨੩॥ ਜਰਾਸਿੰਧ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਪਾਰਥ ਸੋਂ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਜਬੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਇਹੀ ਇਹ ਪਾਰਥ ਭੀਮ ਇਹੈ ਤਿਹ ਭੂਪਤਿ ਜਾਨੋ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਭਜਯੋ ਹਮ ਤੇ ਇਹ ਬਾਲਕ ਯਾ ਸੰਗਿ ਹੌਂ ਲਰਿਹੌਂ ਸੁ ਬਖਾਨੋ ॥ ਜੁੱਧੁ ਕੇ ਕਾਰਨ ਠਾਢ ਭਯੋ ਉਠਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਕਛੁ ਤ੍ਰਾਸ ਨ ਮਾਨੋ ॥੨੩੨੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਭਾਰਿ ਗਦਾ ਹੁਤਿ ਧਾਮ ਘਨੀ ਇਕ ਭੀਮ ਕੋ ਆਪ ਕੋ ਅਉਰ ਮੰਗਾਈ ॥ ਏਕ ਦਈ ਕਰਿ ਭੀਮਹਿ ਕੇ ਇਕ ਅਪਨੇ ਹਾਥ ਕੇ ਬੀਚ ਸੁਹਾਈ ॥ ਰਾਤ ਕੋ ਸੋਇ ਰਹੈ ਸੁਖ ਪਾਇ ਸੁ ਦਿਵਸ ਕਰੈਂ ਉਠਿ ਨਿੱਤ ਲਰਾਈ ॥ ਐਸਿ ਕਥਾ ਦੁਹੂੰ ਬੀਰਨ ਕੀ ਮਨ ਬੀਚ ਬਿਚਾਰ ਕੈ ਸਜਾਮ ਸੁਨਾਈ ॥੨੩੨੫॥ ਭੀਮ ਗਦਾ ਗਹਿ ਭੂਪ ਪੈ ਮਾਰਤ ਭੂਪ ਗਦਾ ਗਹਿ ਭੀਮ ਪੈ ਮਾਰੀ ॥ ਰੋਸ ਭਰੇ ਬਲਵੰਤ ਦੋਊ ਲਰੈਂ ਕਾਨਨ ਮੈ ਜਨੁ ਕੇਹਰਿ ਭਾਰੀ ॥ ਜੁੱਧ ਕਰੈਂ ਨ ਮੁਰੈਂ ਤਿਹ ਠਉਰ ਤੇ ਬਾਂਟਤ ਹੈਂ ਤਿਹ ਠਾਂ ਜਨੁ ਯਾਰੀ ॥ ਯੌਂ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਚਤੁਰੇ ਜਨੁ ਖੇਲਤ ਹੈ ਫੁਲਥਾ ਸੋ ਖਿਲਾਰੀ ॥੨੩੨੬॥ ਦਿਵਸ ਸਤਾਈਸ ਜੁੱਧੁ ਭਯੋ ਜਬ ਭੂਪ ਜਿਤਯੋ ਬਲੁ ਭੀਮਹਿ ਹਾਰਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਦਯੋ ਤਬ ਹੀ ਬਲੁ ਜੁੱਧ ਕੋ ਕ੍ਰੋਧ ਕੀ ਓਰ ਪਚਾਰਯੋ ॥ ਲੈ ਤਿਨਕਾ ਇਕ ਹਾਥਹਿ ਭੀਤਰਿ ਚੀਰ ਦਯੋ ਇਹ ਭੇਦ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਤੈਸਹਿ ਭੀਮ ਨੇ ਚੀਰ ਦਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਯੌਂ ਮੁਖ ਤੇ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਉਚਾਰਯੋ ॥੨੩੨੭॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰੇ ਜਰਾਸਿੰਧ ਬਧਹਿ ॥

ਸਵੈਯਾ ॥ ਮਾਰ ਕੇ ਭੂਪ ਗਏ ਤਿਹ ਠਾਂ ਜਹ ਬਾਂਧੇ ਕਈ ਪੁਨਿ ਭੂਪ ਪਰੇ ॥ ਹਰਿ ਦੇਖਤ ਸੋਕ ਮਿਟੇ ਤਿਨ ਕੇ ਇਤ ਸਜਾਮ ਜੂ ਕੇ ਦ੍ਰਿਗ ਲਾਜ ਭਰੇ ॥ ਬੰਧਨ ਜੇਤਿਕ ਥੇ ਤਿਨ ਕੇ ਸਭ ਹੀ ਛਿਨ ਭੀਤਰਿ ਕਾਟਿ ਡਰੇ ॥ ਦਏ ਛੋਰ ਸਭੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਕਰੁਨਾ ਰਸੁ ਸੋਂ ਜਬ ਕਾਨ੍ਹ ਢਰੇ ॥੨੩੨੮॥ ਬੰਧਨ ਕਾਟਿ ਸਭੈ ਤਿਨ ਕੇ ਤਿਨ ਕਉ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਐਸ ਉਚਾਰੋ ॥ ਆਨਦ ਚਿਤ ਕਰੋ ਅਪਨੇ ਅਪਨੇ ਚਿਤ ਕੋ ਸਭ ਸੋਕ ਨਿਵਾਰੋ ॥ ਰਾਜ ਸਮਾਜ

ਜਿਤੋ ਤੁਮ ਜਾਇ ਕੈ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਧਨ ਧਾਮ ਸੰਭਾਰੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕਹੀ ਤਿਹ ਕੋ ਤੁਮ ਅਪਨੇ ਅਪਨੇ ਦੇਸ ਸਿਧਾਰੋ ॥੨੩੨੯॥ ਬੰਧਨ ਛੋਰ ਕਹਜੋ ਹਰਿ ਯੌਂ ਸਭ ਭੂਪਨ ਤੌਂ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੀ ॥ ਰਾਜ ਸਮਾਜ ਕਛੂ ਨਹੀ ਤੇਰੋ ਹੀ ਧਿਆਨ ਲਹੈ ਸੁ ਇਹੈ ਜੀਅ ਧਾਰੀ ॥ ਰਾਜ ਕਰੋਰ ਇਹੈ ਲਹਿ ਹੋਂ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹਜੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਮੁਰਾਰੀ ॥ ਸੋ ਉਨ ਮਾਨ ਕਹੀ ਹਰਿ ਇਉ ਸੁ ਸਦਾ ਰਹਿਯੋ ਸੁਧਿ ਲੇਤ ਹਮਾਰੀ ॥੨੩੩੦॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਜਰਾਸਿੰਧ ਕੋ ਬਧ ਕਰ ਸਭ ਭੂਪਨ ਕੋ ਛੁਰਾਇ ਦਿੱਲੀ ਮੋ ਆਵਤ ਭਏ ॥

ਅਥ ਰਾਜ ਸੂ ਜੱਗਿ ਸਿਸੁਪਾਲ ਬਧ ਕਥਨੰ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਉਤ ਸੀਸ ਨਿਵਾਇ ਗਏ ਨ੍ਰਿਪ ਧਾਮ ਇਤੈ ਜਦੁਰਾਇ ਦਿੱਲੀ ਮਹਿ ਆਯੋ ॥ ਭੀਮ ਕਹਿਓ ਸਭ ਭੇਦ ਸੁ ਮੈ ਬਲੁ ਯਾਹਿ ਤੇ ਪਾਇ ਕੈ ਸਤ੍ਰਹਿ ਘਾਯੋ ॥ ਬਿੱਪ੍ਰ ਬੁਲਾਇ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਸੋ ਫਿਰਿ ਰਾਜਸੂਐ ਇਕ ਜੱਗਿ ਮਚਾਯੋ ॥ ਆਰੰਭ ਜੱਗਿ ਕੋ ਭਯੋ ਤਬ ਹੀ ਜਸੁ ਦੁੰਦਭਿ ਜੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਬਜਾਯੋ ॥੨੩੩੧॥ ਜੁਧਿਸਟਰ ਬਾਚ ਸਭਾ ਪ੍ਰਤਿ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੋਰਿ ਸਭਾ ਦ੍ਵਿਜ ਛਤ੍ਰਿਨ ਕੀ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਨ੍ਰਿਪ ਯੌਂ ਕਹਜੋ ਕਉਨ ਮਨੱਯੈ ॥ ਕੋ ਇਹ ਲਾਇਕ ਬੀਰ ਇਹਾਂ ਜਿਹ ਭਾਲ ਮੈ ਕੁੰਕਮ ਅੱਛਤ ਲੱਯੈ ॥ ਬੋਲ ਉਠਜੋ ਸਹਦੇਵ ਤਬੈ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਲਾਇਕ ਯਾਹ ਚੜੱਯੈ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਥ ਸਹੀ ਪ੍ਰਭ ਹੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਜਿਹ ਕੇ ਬਲਿ ਜੱਯੈ ॥੨੩੩੨॥ ਯਾਹਿ ਕੀ ਸੇਵ ਸਦਾ ਕਰੀਐ ਮਨ ਅਉਰ ਨ ਕਾਜਨ ਮੈ ਉਰਝੱਯੈ ॥ ਛੋਰਿ ਜੰਜਾਰ ਸਭੈ ਗ੍ਰਿਹ ਕੇ ਤਿਹ ਧਿਆਨ ਕੇ ਭੀਤਰਿ ਚਿੱਤ ਲਗੱਯੈ ॥ ਜਾਹਿ ਕੋ ਭੇਦੁ ਪੁਰਾਨਨ ਤੇ ਮਤ ਸਾਧਨ ਬੇਦਨ ਤੇ ਕਛੁ ਪੱਯੈ ॥ ਤਾਹਿ ਕੋ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਪ੍ਰਥਮੈ ਉਠ ਕੈ ਕਿਉ ਨ ਕੁੰਕਮ ਭਾਲ ਲਗੱਯੈ ॥੨੩੩੩॥ ਯੋਂ ਜਬ ਬੈਨ ਕਹੈ ਸਹਦੇਵ ਤੇ ਭੂਪਤਿ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਸਚੁ ਆਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਕੋ ਮਨ ਮੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਸਹੀ ਪ੍ਰਭ ਕੈ ਠਹਰਾਯੋ ॥ ਕੁੰਕਮ ਅੱਛਤ ਭਾਂਤਿ ਭਲੀ ਕਰਿ ਬੇਦਨ ਕੀ ਧੁਨਿ ਭਾਲ ਚੜ੍ਹਾਯੋ ॥ ਬੈਠੋ ਹੁਤੋ ਸਿਸੁਪਾਲ ਤਹਾਂ ਅਤਿ ਸੋ ਅਪਨੇ ਮਨ ਬੀਚ ਰਿਸਾਯੋ ॥੨੩੩੪॥ ਸਿਸੁਪਾਲ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬੀਰ ਬਡੋ ਹਮ ਸੋਂ ਤਜਿ ਕੈ ਇਹ ਕਾ ਜਿਹ ਕੁੰਕਮ ਭਾਲ ਚੜ੍ਹਾਯੋ ॥ ਗੋਕਲ ਗਾਂਉ ਕੇ ਬੀਚ ਸਦਾ ਇਨ ਗੁਆਰਿਨਿ ਸੋਂ ਮਿਲ ਗੋਰਸੁ ਖਾਯੋ ॥ ਅਉਰ ਸੁਨੋ ਡਰੁ ਸਤ੍ਰਨ ਕੇ ਗਯੋ

ਦੁਆਰਵਤੀ ਭਜਿ ਪ੍ਰਾਨ ਬਚਾਯੋ ॥ ਐਸ ਸੁਨਾਇ ਕਹੀ ਬਤਿਯਾ ਅਰੁ ਕੋਪਹਿ ਸੋਂ ਅਤਿ ਹੀ ਭਰ ਆਯੋ ॥੨੩੩੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬੋਲਤ ਭਯੋ ਸਿਸੁਪਾਲ ਤਬੈ ਸੁ ਸੁਨਾਇ ਸਭਾ ਸਭ ਕ੍ਰੋਧ ਬਢੈ ਕੈ ॥ ਕੋਪ ਭਰਯੋ ਉਠਿ ਠਾਢੋ ਭਯੋ ਸੁ ਗਰਿਸਟਿ ਗਦਾ ਕਰ ਭੀਤਰਿ ਲੈ ਕੈ ॥ ਗੂਜਰ ਹੁਇ ਜਦੁਰਾਇ ਕਹਾਵਤ ਗਾਰਿ ਦਈ ਦੋਊ ਨੈਨ ਨਚੈ ਕੈ ॥ ਸੋ ਸੁਨਿ ਫੂਫੀ ਕੇ ਬੈਨ ਚਿਤਾਰਿ ਰਹਯੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਜੂ ਚੁਪ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ॥੨੩੩੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਫੂਫੀ ਬਚਨ ਚਿੱਤਿ ਹਰਿ ਧਰਯੋ ॥ ਸਤ ਗਾਰਨ ਲੌ ਕ੍ਰੋਧ ਨ ਭਰਯੋ ॥ ਸੋਬ ਠਾਢ ਬਰ ਤ੍ਰਾਸ ਨ ਕੀਨੋ ॥ ਤਬ ਜਦੁਬੀਰ ਚਕ੍ਰ ਕਰਿ ਲੀਨੋ ॥੨੩੩੭॥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਲੈ ਕਰਿ ਚਕ੍ਰ ਭਯੋ ਉਠਿ ਠਾਢ ਸੁ ਯੌਂ ਤਿਹ ਸੋਂ ਰਿਸਿ ਬਾਤ ਕਹੀ ॥ ਫੁਨਿ ਫੂਫੀ ਕੇ ਬੈਨ ਚਿਤੈ ਅਬ ਲਉ ਤੁਹਿ ਨਾਸ ਕਿਯੋ ਨਹੀ ਮੋਨਿ ਗਹੀ ॥ ਸਤ ਗਾਰਨ ਤੇ ਬਢ ਏਕ ਕਹੀ ਤੁਹਿ ਜਾਨਤ ਅਪਨੀ ਮ੍ਰਿਤੁ ਚਹੀ ॥ ਪਿਖ ਹੈ ਸਭ ਭੂਪ ਜਿਤੇ ਇਹ ਠਾਂ ਅਬ ਹਉ ਹੀ ਨ ਹ੍ਵੈਹਉਂ ਕਿ ਤੂ ਹੀ ਨਹੀ ॥੨੩੩੮॥ ਸਿਸੁਪਾਲ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਸੋਂ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕੋਪ ਕੈ ਉੱਤਰ ਦੇਤ ਭਯੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੁਨਯੋ ਜਬ ਹੀ ਅਭਿਮਾਨੀ ॥ ਤੋਰ ਮਰੇ ਮਰਿਹਉਂ ਅਰੇ ਗੂਜਰ ਇਉ ਮੁਖ ਤੇ ਤਿਨ ਬਾਤ ਬਖਾਨੀ ॥ ਅਉਰ ਕਹਾ ਜੁ ਪੈ ਐਸਿ ਸਭਾ ਹੂੰ ਮੈ ਜੂਝਬ ਮ੍ਰਿਤੁ ਹੀ ਹੈ ਨਿਜਕਾਨੀ ॥ ਤਉ ਅਰੇ ਬੇਦ ਪੁਰਾਨਨ ਮੈ ਚਲਿ ਹੈ ਜਗ ਮੈ ਜੁਗ ਚਾਰਿ ਕਹਾਨੀ ॥੨੩੩੯॥ ਕਾ ਭਯੋ ਜੋ ਚਮਕਾਇ ਕੈ ਚਕ੍ਰਹਿ ਐਸੁ ਕਹਯੋ ਤੁਹਿ ਮਾਰਿ ਡਰੋਂਗੋ ॥ ਗੂਜਰ ਤੋ ਤੇ ਹਉ ਛਤ੍ਰੀ ਕਹਾਇ ਕੈ ਐਸੀ ਸਭਾ ਹੂੰ ਕੇ ਬੀਚ ਟਰੋਂਗੋ ॥ ਮਾਤ ਸੁ ਭ੍ਰਾਤ ਅਰੁ ਤਾਤ ਕੀ ਸਉਂਹ ਰੇ ਤੁਹਿ ਮਰਿਹੌਂ ਨਹਿ ਆਪ ਮਰੋਂਗੋ ॥ ਕ੍ਰੋਧ ਰੁਕੰਮਨਿ ਕੋ ਧਰ ਕੈ ਹਰਿ ਤੋ ਸੰਗ ਆਜ ਨਿਦਾਨ ਕਰੋਂਗੋ ॥੨੩੪੦॥ ਕੋਪ ਪ੍ਰਚੰਡ ਕਿਯੋ ਤਬ ਸਜਾਮ ਜਬ ਏ ਬਤਿਯਾ ਸਿਸੁਪਾਲਹਿ ਭਾਖੀ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹਯੋ ਜੜ੍ਹ ਚਾਹਤ ਮ੍ਰਿਤੁ ਕੀ ਯੌਂ ਸੁ ਭਲੋ ਗਨਿ ਸੂਰਜ ਸਾਖੀ ॥ ਚਕ੍ਰ ਸੁਦਰਸਨ ਲੈ ਕਰ ਭੀਤਰਿ ਕੂਦਿ ਸਭਾ ਸਭ ਹੀ ਸੋਊ ਨਾਖੀ ॥ ਧਾਵਤ ਭਯੋ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਸੁ ਭਯੋ ਤਿਹ ਕੇ ਬਧ ਕੋ ਅਭਿਲਾਖੀ ॥੨੩੪੧॥ ਧਾਵਤ ਭਯੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਜੂ ਇਤ ਤੇ ਉਤ ਤੇ ਸੋਊ ਸਾਮੁਹਿ ਆਯੋ ॥ ਰੋਸ ਬਢਾਇ ਘਨੋ ਚਿਤ ਮੈ ਤਕਿ ਕੈ ਤਿਹ ਸਤ੍ਰ ਕੋ ਚੱਕ੍ਰ ਚਲਾਯੋ ॥ ਜਾਇ ਲਗਯੋ ਤਿਹ ਕੰਠ ਬਿਖੈ ਕਟਿ ਦੇਤ ਭਯੋ ਛੁਟਿ ਭੂ ਪਰ ਆਯੋ ॥ ਇਉ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਜੀਅ ਮੈ ਦਿਵ ਤੇ ਰਵਿ ਕੌ ਮਨੁ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥੨੩੪੨॥ ਇਤਿ

ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਰਾਜਸੂਅ ਜਗਿ ਕਰਿ ਸਿਸੁਪਾਲ ਬਧਹਿ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤੰ ॥ ਅਥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਕੋਪ ਰਾਜਾ ਯੁਧਿਸਟਰ ਛਿਮਾਪਨ ਕਰਤ ਭਏ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾਟ ਕੈ ਸੀਸ ਦਯੋ ਸਿਸਪਾਲ ਕੋ ਕੋਪ ਭਰਯੋ ਦੋਊ ਨੈਨ ਨਚਾਵੈ ॥ ਕਉਨ ਬਲੀ ਇਹ ਬੀਚ ਸਭਾ ਹੂ ਕੇ ਹੈ ਹਮ ਸੋ ਸੋਊ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਵੈ ॥ ਪਾਰਥ ਭੀਮ ਤੇ ਆਦਿਕ ਬੀਰ ਰਹੇ ਚੁਪ ਹੋਇ ਅਤਿ ਹੀ ਡਰ ਆਵੈ ॥ ਸੁੰਦਰ ਐਸ ਸਰੂਪ ਕੇ ਊਪਰਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਬੀਸਰ ਪੈ ਬਲਿ ਜਾਵੈ ॥੨੩੪੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੋਤਿ ਜਿਤੀ ਅਰਿ ਭੀਤਰਿ ਥੀ ਸੁ ਸਭੈ ਮੁਖ ਸ੍ਯਾਮ ਕੇ ਬੀਚ ਸਮਾਨੀ ॥ ਬੋਲ ਸਕੈ ਨ ਰਹੇ ਚੁਪ ਹੁਇ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਜੁ ਬਡੇ ਅਭਿਮਾਨੀ ॥ ਬਾਂਕੋ ਬਲੀ ਸਿਸੁਪਾਲ ਹਨ੍ਯੋ ਜਿਹ ਕੀ ਹੁਤੀ ਚੰਦ੍ਰਵਤੀ ਰਜਧਾਨੀ ॥ ਯਾ ਸਮ ਅਉਰ ਨ ਕੋਊ ਬਿਯੋ ਜਗਿ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਸਹੀ ਪ੍ਰਭੁ ਜਾਨੀ ॥੨੩੪੪॥ ਏਕ ਕਹੈਂ ਜਦੁਰਾਇ ਬਡੋ ਭਟ ਜਾਹਿ ਬਲੀ ਸਿਸੁਪਾਲ ਸੋ ਘਾਯੋ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਤੇ ਸੂਰਜ ਤੇ ਜਮ ਤੇ ਹੁਤੋ ਜਾਤ ਨ ਸੋ ਜਮਲੋਕ ਪਠਾਯੋ ॥ ਸੋ ਇਹ ਏਕ ਹੀ ਆਂਖ ਕੇ ਫੋਰ ਕੇ ਭੀਤਰਿ ਮਾਰ ਦਯੋ ਜੀਅ ਆਯੋ ॥ ਚਉਦਹ ਲੋਕਨ ਕੋ ਕਰਤਾ ਕਰਿ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਸਹੀ ਠਹਰਾਯੋ ॥੨੩੪੫॥ ਚਉਦਹ ਲੋਕਨ ਕੋ ਕਰਤਾ ਇਹ ਸਾਧਨ ਸੰਤ ਇਹੈ ਜਿਯ ਜਾਨ੍ਯੋ ॥ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਕੀਏ ਸਭ ਯਾਹੀ ਕੇ ਬੇਦਨ ਤੇ ਗੁਨ ਜਾਨਿ ਬਖਾਨ੍ਯੋ ॥ ਬੀਰਨ ਬੀਰ ਬਡੋ ਈ ਲਖ੍ਯੋ ਹਰਿ ਭੂਪਨ ਭੂਪਨ ਤੇ ਖੁਨਸਾਨ੍ਯੋ ॥ ਅਉਰ ਜਿਤੇ ਅਰਿ ਠਾਢੇ ਹੁਤੇ ਤਿਨ ਸ੍ਯਾਮ ਸਹੀ ਕਰਿ ਕਾਲ ਪਛਾਨ੍ਯੋ ॥੨੩੪੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਠਾਢਿ ਤਹਾਂ ਕਰ ਬੀਚ ਸੁਦਰਸਨ ਚਕ੍ਰ ਲਿਯੇ ॥ ਬਹੁ ਰੋਸ ਠਨੇ ਅਤਿ ਕ੍ਰੋਧ ਭਰ੍ਯੋ ਅਰਿ ਆਨ ਕੋ ਆਨਤ ਹੈ ਨ ਹਿਯੇ ॥ ਤਿਹ ਠਉਰ ਸਭਾ ਹੂ ਮੈ ਗਾਜਤ ਭਯੋ ਸਭ ਕਾਲਹਿ ਕੋ ਮਨੋ ਭੇਖ ਕਿਯੇ ॥ ਜਿਹ ਦੇਖਤਿ ਪ੍ਰਾਨ ਤਜੈ ਅਰਿਵਾ ਬਹੁ ਸੰਤ ਨਿਹਾਰ ਕੇ ਰੂਪ ਜਿਯੇ ॥੨੩੪੭॥ ਨ੍ਰਿਪ ਜੁਧਿਸਟਰ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਆਪਹਿ ਭੂਪ ਕਹੀ ਉਠ ਕੈ ਕਰ ਜੋਰਿ ਦੋਊ ਪ੍ਰਭ ਕ੍ਰੋਧ ਨਿਵਾਰੋ ॥ ਥੋ ਸਿਸੁਪਾਲ ਬਡੋ ਖਲ ਸੋ ਤੁਮ ਚਕ੍ਰਹਿ ਲੈ ਛਿਨ ਮਾਹਿ ਸੰਘਾਰੋ ॥ ਯੋ ਕਹਿ ਪਾਇ ਰਹ੍ਯੋ ਗਹਿ ਕੈ ਦੁਹੁ ਅਪਨੇ ਨੈਨਨ ਤੇ ਜਲੁ ਢਾਰੋ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਜੋ ਤੁਮ ਰੋਸ ਕਰੋ ਤੋ ਕਹਾ ਤੁਮ ਸੋ ਬਸੁ ਹੈਬ ਹਮਾਰੋ ॥੨੩੪੮॥ ਦਾਸ ਕਹੈ ਬਿਨਤੀ ਕਰ ਜੋਰ ਕੈ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਹਰਿ ਜੂ ਸੁਨਿ ਲੀਜੈ ॥ ਕੋਪ ਚਿਤੇ ਤੁਮਰੇ ਮਰਿਯੈ ਸੁ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ਹੇਰਤ ਹੀ ਪਲ ਜੀਜੈ ॥ ਆਨੰਦ ਕੈ ਚਿਤਿ ਬੈਠੁ ਸਭਾ ਮਹਿ

ਦੇਖਹੁ ਜਗਿ ਕੇ ਹੇਤੁ ਪਤੀਜੈ ॥ ਹਉ ਪ੍ਰਭ ਜਾਨ ਕਰੋ ਬਿਨਤੀ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਪੁਨਿ ਕੋਪ ਛਿਮਾਪਨ ਕੀਜੈ ॥੨੩੪੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬੈਠਾਯੋ ਜਦੁਰਾਇ ਕੋ ਬਹੁ ਬਿਨਤੀ ਕਰਿ ਭੂਪ ॥ ਕੰਜਨ ਸੇ ਦ੍ਰਿਗ ਜਿਹ ਬਨੇ ਬਨਜੋ ਸੁ ਮੈਨ ਸਰੂਪ ॥੨੩੫੦॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਕੋ ਕੋਪ
ਰਾਜਾ ਜੁਧਿਸਟਰ ਛਿਮਾਪਨ ਕਰਤ ਭਏ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤੰ ॥

ਅਥ ਰਾਜਾ ਜੁਧਿਸਟਰ ਰਾਜਸੂਅ ਜੱਗ ਕਰਤ ਭਏ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸਉਪੀ ਹੈ ਸੇਵ ਹੀ ਪਾਰਥ ਕਉ ਦਿਜ ਲੋਕਨ ਕੀ ਜੋ ਪੈ ਨੀਕਿ ਕਰੈ ॥ ਅਰੁ ਪੂਜ ਕਰੈ ਦੋਊ ਮਾਦ੍ਰੀ ਕੇ ਪੁਤ੍ਰ ਰਿਖੀਨ ਕੀ ਆਨੰਦ ਚਿਤਿ ਧਰੈ ॥ ਭਯੋ ਭੀਮ ਰਸੋਈਆ ਦ੍ਰੁਜੋਧਨ ਧਾਮ ਪੈ ਬਜਾਸ ਤੇ ਆਦਿਕ ਬੇਦ ਰਰੈ ॥ ਕਿਯੋ ਸੂਰ ਕੋ ਬਾਲਕ ਕੈਬੈ ਕੋ ਦਾਨ ਸੁ ਜਾਹੀ ਤੇ ਚਉਦਹ ਲੋਕ ਡਰੈ ॥੨੩੫੧॥ ਸੂਰਜ ਚੰਦ ਗਨੇਸ ਮਹੇਸ ਸਦਾ ਉਠ ਕੈ ਜਿਹ ਧਿਆਨ ਧਰੈਂ ॥ ਅਰੁ ਨਾਰਦ ਸੋਂ ਸੁਕ ਸੋਂ ਦਿਜ ਬਜਾਸ ਸੋਂ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਜਿਹ ਜਾਪ ਰਰੈਂ ॥ ਜਿਹ ਮਾਰ ਦਯੋ ਸਿਸੁਪਾਲ ਬਲੀ ਜਿਹ ਕੇ ਬਲ ਤੇ ਸਭ ਲੋਕੁ ਡਰੈਂ ॥ ਅਬ ਬਿੱਪਨ ਕੇ ਪਗ ਧੋਵਤ ਹੈ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਬਿਨਾ ਅਸ ਕਉਨ ਕਰੈ ॥੨੩੫੨॥ ਆਹਵ ਕੈ ਸੰਗ ਸਤ੍ਰੁਨ ਕੇ ਤਿਨ ਤੇ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਧਨੁ ਲੀਨੋ ॥ ਬਿਪ੍ਰਨ ਕੋ ਜਿਮ ਬੇਦ ਕੇ ਬੀਚ ਲਿਖੀ ਬਿਧਿ ਹੀ ਤਿਹਿ ਭਾਂਤਿਹਿ ਦੀਨੋ ॥ ਏਕਨ ਕੋ ਸਨਮਾਨ ਕਿਯੋ ਅਰੁ ਏਕਨ ਦੈ ਸਭ ਸਾਜ ਨਵੀਨੋ ॥ ਭੂਪ ਜੁਧਿਸਟਰ ਤਉਨ ਸਮੈ ਸੁ ਸਭੈ ਬਿਧਿ ਜੱਗਿ ਸੰਪੂਰਨ ਕੀਨੋ ॥੨੩੫੩॥ ਨ੍ਹਾਨ ਗਯੋ ਸਰਿਤਾ ਦਯੋ ਦਾਨ ਸੁ ਦੈ ਜਲ ਪੈ ਪੁਰਖਾ ਰਿਝਵਾਏ ॥ ਜਾਚਕ ਥੇ ਤਿਹ ਠਉਰ ਜਿਤੇ ਧਨ ਦੀਨ ਘਨੋ ਤਿਨ ਕਉ ਸੁ ਅਘਾਏ ॥ ਪੁਤ੍ਰ ਲਉ ਪੌਤ੍ਰ ਲਉ ਪੈ ਤਿਨ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਕੇ ਅਨਤੈ ਨਹਿੰ ਮਾਂਗਨ ਧਾਏ ॥ ਪੂਰਨ ਜੱਗਿ ਕਰਾਇ ਕੈ ਯੋਂ ਸੁਖੁ ਪਾਇ ਸਭੈ ਮਿਲਿ ਡੇਰਨਿ ਆਏ ॥੨੩੫੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਬੈ ਆਪਨੇ ਗ੍ਰਿਹ ਬਿਖੈ ਆਏ ਭੂਪ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥ ਜੱਗਿ ਕਾਜ ਬੋਲੇ ਜਿਤੇ ਸਭੈ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਦੀਨ ॥੨੩੫੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਰਹੇ ਬਹੁ ਦਿਵਸ ਤਹਾਂ ਸੁ ਬਧੂ ਅਪਨੀ ਸਭ ਹੀ ਸੰਗ ਲੈ ਕੈ ॥ ਕੰਚਨ ਦੇਹ ਦਿਪੈ ਜਿਨ ਕੀ ਤਿਨ ਮੈਨ ਰਹੈ ਪਿਖਿ ਲੱਜਤ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ॥ ਭੂਖਨ ਅੰਗ ਸਜੇ ਅਪਨੇ ਸਭ ਆਵਤਿ ਭੀ ਦ੍ਰੁਪਤੀ ਸਿਰਿ ਨਿਐ

ਕੈ ॥ ਕੈਸੇ ਬਜਾਹਜੋ ਹੈ ਸਜਾਮ ਤੁਮੈ ਸਭ ਮੋਹਿ ਕਹੋ ਤੁਮ ਆਨੰਦ ਕੈ ਕੈ ॥੨੩੫੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਬ ਤਿਨ ਕਉ ਯੋਂ ਦ੍ਰੋਪਤੀ ਪੂਛਜੋ ਪ੍ਰੇਮ ਬਢਾਇ ॥ ਅਪਨੀ ਅਪਨੀ ਤਿਹ ਬ੍ਰਿਥਾ ਸਭਹੂ ਕਹੀ ਸੁਨਾਇ ॥੨੩੫੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੱਗਿ ਨਿਹਾਰਿ ਜੁਧਿਸਟਰ ਕੋ ਮਨ ਭੀਤਰਿ ਕਉਰਨ ਕੋਪ ਬਸਾਯੋ ॥ ਪੰਡੁ ਕੇ ਪੁਤ੍ਰਨ ਜੱਗਿ ਕਿਯੋ ਤਿਹ ਤੇ ਇਨ ਕੋ ਜਗ ਮੈ ਜਸੁ ਛਾਯੋ ॥ ਐਸੁ ਨ ਲੋਕ ਬਿਖੈ ਹਮਰੋ ਜਸੁ ਹੋਤ ਭਯੋ ਕਹਿ ਸਜਾਮ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਭੀਖਮ ਤੇ ਸੁਤ ਸੂਰਜ ਤੇ ਸੁ ਨਹੀ ਹਮ ਤੇ ਅਸ ਜੱਗਿ ਹ੍ਵੈ ਆਯੋ ॥੨੩੫੮॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਕੰਧ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰੇ ਰਾਜਸੂਅ ਜੱਗਿ ਸਮਾਪਤੰ ॥

ਜੁਧਿਸਟਰ ਕੋ ਸਭਾ ਬਨਾਇ ਕਥਨੰ ॥ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਮੈ ਇਕ ਦੈਤ ਹੁਤੋ ਤਿਨ ਆਇ ਕੈ ਸੁੰਦਰ ਏਕ ਸਭਾ ਸੁ ਬਨਾਈ ॥ ਲੱਜਤ ਹੋਇ ਰਹੇ ਅਮਰਾਵਤਿ ਐਸਿ ਪ੍ਰਭਾ ਇਹ ਭੂਮਹਿ ਆਈ ॥ ਬੈਠਿ ਬਿਰਾਜਤ ਭੂਪ ਤਹਾਂ ਜਦੁਬੀਰ ਲਿਯੇ ਸੰਗ ਚਾਰੋ ਈ ਭਾਈ ॥ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਤਿਹ ਆਭਹਿ ਕੀ ਉਪਮਾ ਮੁਖ ਤੇ ਬਰਨੀ ਨਹਿ ਜਾਈ ॥੨੩੫੯॥ ਨੀਰ ਢਰੇ ਕਹੂੰ ਚਾਦਰ ਛੱਤਨ ਛੂਟਤ ਹੈਂ ਕਹੂੰ ਠਉਰ ਫੁਹਾਰੇ ॥ ਮੱਲ ਭਿਰੇ ਕਹੂੰ ਮੱਤ ਕਰੀ ਕਹੂੰ ਨਾਚਤ ਬੇਸਜਨ ਕੇ ਸੁ ਅਖਾਰੇ ॥ ਬਾਜਿ ਲਰੈਂ ਕਹੂੰ ਸਾਜ ਸਜੇ ਭਟ ਛਾਜਤ ਹੈਂ ਅਤਿ ਡੀਲ ਡਿਲਾਰੇ ॥ ਰਾਜਤ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਤਹਾਂ ਜਿਮ ਤਾਰਨ ਮੈ ਸਸਿ ਸਜਾਮ ਉਚਾਰੇ ॥੨੩੬੦॥ ਜੋਤਿ ਲਸੈ ਕਹੂੰ ਬਜ੍ਰਨ ਕੀ ਕਹੂੰ ਲਾਲ ਲਗੇ ਛਬਿ ਮੰਦਿਰ ਪਾਵੈ ॥ ਨਾਗਨ ਕੋ ਪੁਰ ਲੋਕਪੁਰੀ ਸੁਰ ਦੇਖਿ ਪ੍ਰਭਾ ਜਿਹ ਸੀਸ ਨਿਵਾਵੈ ॥ ਰੀਝ ਰਹੇ ਜਿਹ ਦੇਖਿ ਚਤੁਰਮੁਖ ਹੇਰਿ ਪ੍ਰਭਾ ਸਿਵ ਸੋਂ ਲਲਚਾਵੈ ॥ ਭੂਮਿ ਜਹਾਂ ਤਹ ਨੀਰ ਸੋਂ ਲਾਗਤ ਨੀਰ ਜਹਾਂ ਨਹਿ ਚੀਨਬੋ ਆਵੈ ॥੨੩੬੧॥ ਜੁਧਿਸਟਰ ਬਾਚ ਦ੍ਰਜੋਧਨ ਸੋਂ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਐਸਿ ਸਭਾ ਰਚਿ ਕੈ ਸੁ ਜੁਧਿਸਟਰ ਅੰਧ ਕੋ ਬਾਲਕ ਬੋਲਿ ਪਠਾਯੋ ॥ ਸੂਰਜ ਕੋ ਸੁਤ ਸੰਗ ਲਿਯੇ ਅਰੁ ਭੀਖਮ ਮਾਨ ਭਰਜੋ ਸੋਊ ਆਯੋ ॥ ਭੂਮਿ ਜਹਾਂ ਹੁਤੀ ਤਾਹਿ ਲਖਜੋ ਜਲ ਬਾਰਿ ਹੁਤੋ ਜਹ ਭੂਮਿ ਜਨਾਯੋ ॥ ਜਾਇ ਨਿਸੰਕ ਪਰਜੋ ਜਲ ਮੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਕਛੁ ਭੇਦ ਨ ਪਾਯੋ ॥੨੩੬੨॥ ਜਾਇ ਪਰਜੋ ਤਬ ਹੀ ਸਰ ਮੈ ਤਨ ਬਸਤ੍ਰ ਧਰੇ ਪੁਨਿ ਬੂਡ ਗਯੋ ਹੈ ॥ ਬੂਡਤ ਜੋ ਨਿਕਸਜੋ ਸੋਊ ਭੂਪਤਿ ਚਿੱਤ ਬਿਖੈ ਅਤਿ ਕੋਪ ਕਯੋ ਹੈ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਭਾਰ ਉਤਾਰਨ ਕੇ ਹਿਤ ਆਂਖ ਸੋਂ ਭੀਮਹਿ ਭੇਦ ਦਯੋ ਹੈ ॥ ਸੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੋਂ ਬੋਲ ਉਠਿਓ

ਅਰੇ ਅੰਧ ਕੇ ਅੰਧ ਹੀ ਪੁਤ੍ਰ ਭਯੋ ਹੈ ॥੨੩੬੩॥ ਯੋਂ ਜਬ ਭੀਮ ਹਸ੍ਯੋ ਤਿਹ ਕਉ ਤੁ ਘਨੋ ਚਿਤ ਭੀਤਰਿ ਭੂਪ ਰਿਸਾਯੋ ॥ ਮੋ ਕਉ ਪੰਡੁ ਕੋ ਪੁਤ੍ਰ ਹਸੈਂ ਅਬ ਹੀ ਬਧ ਯਾ ਕੋ ਕਰੋਂ ਜਿਯ ਆਯੋ ॥ ਭੀਖਮ ਦ੍ਰੋਣ ਰਿਸੇ ਮਨ ਮੈ ਜੜ੍ਹ ਭੀਮ ਭਯੋ ਕਹ ਸ੍ਯਾਮ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਧਾਮ ਗਯੋ ਅਪੁਨੇ ਫਿਰ ਕੈ ਸੁ ਸਭਾ ਇਹ ਭੀਤਰਿ ਫੇਰ ਨ ਆਯੋ ॥੨੩੬੪॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰੇ ਦੁਰਜੋਧਨ ਸਭਾ ਦੇਖ ਧਾਮ ਗਏ ਧਯਾਇ ਸਮਾਪਤੰ ॥

ਅਥ ਦੈਤ ਬਕੱਤ੍ਰ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ॥ ਉਤ ਕੋਪਿ ਦ੍ਰੁਜੋਧਨ ਧਾਮ ਗਯੋ ਇਤ ਦੈਤ ਹੁਤੋ ਤਿਹ ਕੋਪ ਬਸਾਯੋ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਹਤ੍ਯੋ ਸਿਸੁਪਾਲ ਹੁਤੋ ਮੇਰੋ ਮਿਤ੍ਰ ਮਰਿਓ ਨ ਰਤੀ ਸੁਕਚਾਯੋ ॥ ਲੈ ਸਿਵ ਤੇ ਬਰ ਹੌ ਇਹ ਕੋ ਬਧੁ ਜਾਇ ਕਰੋਂ ਜਿਯ ਭੀਤਰਿ ਆਯੋ ॥ ਧਾਇ ਕਿਦਾਰ ਕੀ ਓਰ ਚਲ੍ਯੋ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਇਹੈ ਚਿਤ ਮੈ ਠਹਰਾਯੋ ॥੨੩੬੫॥ ਬਦ੍ਰੀ ਕਿਦਾਰ ਕੇ ਭੀਤਰਿ ਜਾਇ ਕੈ ਸੇਵ ਕਰੀ ਮਹਾਂ ਰੁਦ੍ਰ ਰਿਝਾਯੋ ॥ ਲੈ ਕੈ ਬਿਵਾਨ ਚਲਿਓ ਉਤ ਤੇ ਜਬ ਹੀ ਹਰਿ ਕੇ ਬਧੁ ਕੋ ਬਰੁ ਪਾਯੋ ॥ ਦ੍ਵਾਰਵਤੀ ਹੂੰ ਕੇ ਭੀਤਰਿ ਆਇ ਕੈ ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਪੁਤ੍ਰ ਸੋਂ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥ ਸੋ ਸੁਨਿ ਸ੍ਯਾਮ ਬਿਦਾ ਲੈ ਭੂਪ ਤੇ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਤਿਹ ਠਉਰ ਸਿਧਾਯੋ ॥੨੩੬੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਦ੍ਵਾਰਵਤੀ ਹੂੰ ਕੇ ਬੀਚ ਜਬੈ ਹਰਿ ਜੂ ਗਯੋ ਤਉ ਸੋਊ ਸਤ੍ਰ ਨਿਹਾਰ੍ਯੋ ॥ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਤਬ ਹੀ ਤਿਹ ਕਉ ਲਰੁ ਰੇ ਹਮ ਸੋਂ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਉਚਾਰ੍ਯੋ ॥ ਯੌਂ ਸੁਨਿ ਵਾ ਬਤਿਯਾ ਹਰਿ ਕੋ ਕਸਿ ਕਾਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ਲਉ ਬਾਨ ਪ੍ਰਹਾਰ੍ਯੋ ॥ ਮਾਨੁ ਤਚੀ ਅਤਿ ਪਾਵਕ ਊਪਰਿ ਕਾਹੂ ਬੁਝਾਇਬੇ ਕੋ ਘ੍ਰਿਤ ਡਾਰ੍ਯੋ ॥੨੩੬੭॥ ਮਾਰਤ ਭਯੋ ਅਰਿ ਬਾਨ ਜਬੈ ਹਰਿ ਸ੍ਯੰਦਨ ਵਾਹਿ ਕੀ ਓਰ ਧਵਾਯੋ ॥ ਆਵਤ ਭਯੋ ਉਤ ਤੇ ਅਰਿ ਸੋ ਇਤ ਤੇ ਏਊ ਗੇ ਮਿਲਿ ਕੈ ਰਨ ਪਾਯੋ ॥ ਸ੍ਯੰਦਨ ਹੂੰ ਬਲ ਕੈ ਸੰਗਿ ਸ੍ਯੰਦਨ ਢਾਹਿ ਦਯੋ ਕਬਿ ਯੌਂ ਜਸੁ ਗਾਯੋ ॥ ਜਿਉ ਸਹਬਾਜ ਮਨੋ ਚਕਵਾ ਸੰਗ ਏਕ ਧਕਾ ਹੂੰ ਕੇ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥੨੩੬੮॥ ਰਥ ਤੋਰ ਕੈ ਸਤ੍ਰ ਕੀ ਨੰਦਗ ਸੋ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਕਟਿ ਗ੍ਰੀਵ ਗਿਰਾਈ ॥ ਅਉਰ ਜਿਤੀ ਤਿਹ ਕੇ ਸੰਗ ਸੈਨ ਹੁਤੀ ਸੁ ਭਲੇ ਜਮਲੋਕ ਪਠਾਈ ॥ ਰੋਸ ਭਰ੍ਯੋ ਹਰਿ ਠਾਢੁ ਰਹ੍ਯੋ ਰਨ ਸੋ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਸੁਨਾਈ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਚਉਦਹੂੰ ਲੋਕ ਮੈ ਪਾਵਤ ਭਯੋ ਬਡਿ ਯੌਂ ਸੁ ਬਡਾਈ ॥੨੩੬੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੰਤ ਬੱਕ੍ਰ ਤਬ ਚਿੱਤ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਕੋਪ ਬਢਾਇ ॥ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਪਤਿ ਜਹ ਠਾਢ ਹੋ ਤਹ ਹੀ ਪਹੁਚ੍ਯੋ ਜਾਇ ॥੨੩੭੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥

ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਕਉ ਜਬ ਹੀ ਤਿਨ ਆਇ ਅਯੋਧਨ ਬੀਚ ਹਕਾਰਯੋ ॥ ਹਉ ਮਰਿਹੌਂ ਨਹਿ ਯੌਂ ਕਹਯੋ ਤਾਹਿ ਸੁ ਜਿਉ ਸਿਸੁਪਾਲ ਬਲੀ ਤੁਹਿ ਮਾਰਯੋ ॥ ਐਸ ਸੁਨਯੋ ਜਬ ਸਯਾਮ ਜੂ ਬੈਨ ਤਬੈ ਹਰਿ ਜੂ ਪੁਨਿ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥ ਸਤ੍ਰੁ ਕੋ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਰਥ ਤੇ ਫੁਨਿ ਮੂਰਛ ਕੈ ਕਰਿ ਭੂ ਪਰ ਡਾਰਯੋ ॥੨੩੭੧॥ ਲੈ ਸੁਧਿ ਹ੍ਵੈ ਸੋਊ ਲੋਪ ਗਯੋ ਫਿਰਿ ਕੋਪ ਭਰਯੋ ਰਨ ਭੀਤਰਿ ਆਯੋ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਬਾਪ ਕੋ ਕਾਨ੍ਹਹਿ ਕਉ ਕਟਿ ਮਾਯਾ ਕੋ ਕੈ ਇਕ ਮੂੰਡ ਦਿਖਾਯੋ ॥ ਕੋਪ ਕਿਯੋ ਘਨ ਸਯਾਮ ਤਬੈ ਅਰੁ ਨੈਨ ਦੁਹੂਨ ਤੇ ਨੀਰ ਬਹਾਯੋ ॥ ਹਾਥ ਪੈ ਚਕ੍ਰ ਸੁਦਰਸਨ ਲੈ ਅਰਿ ਕੋ ਸਿਰ ਕਾਟਿ ਕੈ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥੨੩੭੨॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਬਕਤ੍ਰ ਦੈਤ ਬਧਹ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤੰ॥

ਅਥ ਬੈਦੂਰਥ ਦੈਤ ਬਧ ਕਥਨੰ ॥ ਕਬਿਯੋਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਾਹਿ ਸਿਵਾਦਿਕ ਬ੍ਰਹਮ ਨਿਮਯੋ ਸੁ ਸਦਾ ਅਪਨੇ ਚਿਤ ਬੀਚ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਤਿਨ ਕਉ ਤਬ ਹੀ ਕਬ ਹੀ ਕਿਰਪਾਨਿਧਿ ਰੂਪ ਦਿਖਾਰਯੋ ॥ ਰੰਗ ਨ ਰੂਪ ਅਉ ਰਾਗ ਨ ਰੇਖ ਇਹੈ ਚਹੂੰ ਬੇਦਨ ਭੇਦ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਤਾ ਧਰਿ ਮੂਰਤਿ ਜੁੱਧ ਬਿਖੈ ਇਹ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਰਨ ਬੀਚ ਸੰਘਾਰਯੋ ॥੨੩੭੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਕੋਪਿ ਜਬ ਸਤ੍ਰੁ ਦ੍ਵੈ ਰਨ ਮੈ ਦਏ ਖਪਾਇ ॥ ਤੀਸਰ ਜੋ ਜੀਵਤ ਬਚਯੋ ਸੋ ਤਿਹ ਪਹੁਚਯੋ ਆਇ ॥੨੩੭੪॥ ਦਾਂਤਨ ਸੋ ਦੋਊ ਹੋਠ ਕਟਿ ਦੋਊ ਨਚਾਵਤ ਨੈਨ ॥ ਤਬ ਹਲਧਰ ਤਿਹ ਸੋਂ ਕਹੇ ਕਹਿਤ ਸਯਾਮ ਏ ਬੈਨ ॥੨੩੭੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਿਉ ਜੜ੍ਹ ਜੁੱਧੁ ਕਰੈਂ ਹਰਿ ਸਿਉਂ ਮਧੁ ਕੀਟਭ ਸੇ ਜਿਹ ਸਤ੍ਰੁ ਖਪਾਏ ॥ ਰਾਵਨ ਸੇ ਹਰਨਾਖਸ ਸੇ ਹਰਨਾਛ ਹੂੰ ਸੇ ਜਗ ਜਾਨ ਨ ਪਾਏ ॥ ਕੰਸਹਿ ਸੇ ਅਰੁ ਸਿੰਧਜਰਾ ਸੰਗ ਦੇਸਨ ਦੇਸਨ ਕੇ ਨ੍ਰਿਪ ਆਏ ॥ ਤੈਂ ਰੇ ਕਹਾ ਅਰਿ ਸੋ ਛਿਨ ਮੈ ਇਹ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਜਮਲੋਕ ਪਠਾਏ ॥੨੩੭੬॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਤਬੈ ਤਿਹ ਸੋਂ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਮੈ ਬਕ ਬੀਰ ਅਘਾਸੁਰ ਮਾਰਿ ਸੁ ਕੇਸਨਿ ਤੇ ਗਹਿ ਕੰਸ ਪਛਾਰਯੋ ॥ ਤੇਈਸ ਛੂਹਨਿ ਸਿੰਧਜਰਾ ਹੂੰ ਕੀ ਮੈ ਸੁਨਿ ਸੈਨ ਸੁਧਾਰ ਬਿਦਾਰਯੋ ॥ ਤੈਂ ਹਮਰੇ ਬਲ ਅੱਗ੍ਰਜ ਸਯਾਮ ਕਹਯੋ ਘਨ ਸਯਾਮ ਤੈਂ ਕਉਨ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥੨੩੭੭॥ ਮੋਹਿ ਡਰਾਵਤ ਹੈਂ ਕਹਿ ਯੋਂ ਮੁਹਿ ਕੰਸ ਸੋਂ ਬੀਰ ਬਕੀ ਬਕ ਮਾਰਯੋ ॥ ਸਿੰਧਜਰਾ ਹੂੰ ਕੀ ਸੈਨ ਸਭੈ ਮੋਹਿ ਭਾਖਤ ਹੋ ਛਿਨ ਮਾਹਿ ਸੰਘਾਰਯੋ ॥ ਮੋ ਕਉ ਕਹੈਂ

ਬਲ ਬੀਰ ਅਰੇ ਮੇਰੇ ਪਉਰਖ ਅੱਗ੍ਰਜ ਕਉਨ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਸੂਰਨ ਕੀ ਇਹ ਰੀਤਿ ਨਹੀ ਹਰਿ ਛਤ੍ਰਿ ਹੈ ਤੂ ਕਿ ਭਯੋ ਭਠਿਆਰਯੋ ॥੨੩੭੮॥ ਅਪਨੇ ਕੋਪ ਕੀ ਪਾਵਕ ਮੈ ਬਲ ਤੇਰੋ ਸਭੈ ਸਮ ਫੂਸ ਜਰੈਹੋਂ ॥ ਸ੍ਰਉਨ ਜਿਤੋ ਤੁਹਿ ਅੰਗਨ ਮੈ ਸੁ ਸਭੈ ਸਮ ਨੀਰਹ ਕੀ ਅਵਟੈਹੋਂ ॥ ਦੇਗਚਾ ਅਪਨੇ ਪਉਰਖ ਕੋ ਰਨ ਮੈ ਜਬ ਹੀ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਚੜ੍ਹੈਹੋਂ ॥ ਤਉ ਤੇਰੋ ਅੰਗ ਕੋ ਮਾਸੁ ਸਭੈ ਤਿਹ ਭੀਤਰਿ ਡਾਰ ਕੈ ਆਛੈ ਪਕੈਹੋਂ ॥੨੩੭੯॥ ਐਸੇ ਬਿਬਾਦ ਕੈ ਆਹਵ ਮੈ ਦੋਊ ਕ੍ਰੋਧ ਭਰੇ ਅਤਿ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥ ਬਾਨਨ ਸਿਉ ਦਿਵ ਅਉਰ ਦਿਵਾਕਰ ਧੂਰਿ ਉਠੀ ਰਥ ਪਹਿਯਨ ਛਾਯੋ ॥ ਕਉਤਕ ਦੇਖਨ ਕਉ ਸਸਿ ਸੂਰਜ ਆਏ ਹੁਤੇ ਤਿਨ ਮੰਗਲ ਗਾਯੋ ॥ ਅੰਤ ਨ ਸਯਾਮ ਤੇ ਜੀਤ ਸਕਯੋ ਪੁਨਿ ਅੰਤ ਕੋ ਅੰਤਕ ਧਾਮ ਸਿਧਾਯੋ ॥੨੩੮੦॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਹਨਯੋ ਅਰਿ ਕੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਕਰਿ ਗਾਢ ਅਯੋਧਨ ॥ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਕੁਰੂਪ ਪਰਯੋ ਧਰਿ ਜੁੱਧ ਕੀ ਤਉਨ ਸਮੈ ਬਜਦੂਰਥ ਕੋ ਤਨ ॥ ਸ੍ਰਉਨਤ ਸੰਗਿ ਭਰਯੋ ਪਰਯੋ ਦੇਖਿ ਦਯਾ ਉਪਜੀ ਕਰੁਨਾ ਨਿਧਿ ਕੇ ਮਨ ॥ ਛੋਰਿ ਸਰਾਸਨ ਟੇਰ ਕਹਯੋ ਦਿਨ ਆਜੁ ਕੇ ਤੈ ਕਰਿਹੋਂ ਨ ਕਬੈ ਰਨ ॥੨੩੮੧॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਕੰਧ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰੇ ਬਜਦੂਰਥ ਦੈਤ ਬਧਹ ਧਯਾਇ ਸਮਾਪਤ ॥

ਬਲਭਦ੍ਰ ਜੂ ਤੀਰਥ ਗਵਨ ਕਥਨੰ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤੀਰਥ ਕਰਨ ਬਲਭਦ੍ਰ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਨੇਮਖ੍ਵਾਰਨ ਭੀਤਰਿ ਆਯੋ ॥ ਆਇ ਤਹਾ ਨ੍ਹਾਵਨ ਇਨ ਕਯੋ ॥ ਚਿਤ ਕੋ ਸੋਕ ਦੂਰ ਕਰਿ ਦਯੋ ॥੨੩੮੨॥ ਤੋਮਰ ਛੰਦ ॥ ਰੋਮ ਹਰਖਨ ਥੋ ਤਹਾ ਸੋਊ ਆਯੋ ਤਹ ਦਉਰ ॥ ਹਲੀ ਮਦਰਾ ਪੀਤ ਥੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਤਾਹੀ ਠਉਰ ॥ ਸੋਊ ਆਇ ਠਾਢ ਭਯੋ ਤਹਾਂ ਜੜ੍ਹ ਯਾਹਿ ਸਿਰ ਨ ਨਿਵਾਇ ਕੈ ॥ ਬਲਭਦ੍ਰ ਕੁਪਯੋ ਕਮਾਨ ਕਰਿ ਲੈ ਮਾਰਯੋ ਤਿਹ ਧਾਇ ਕੈ ॥੨੩੮੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸਭ ਰਿਖਿ ਉਠਿ ਠਾਢੇ ਤਬ ਭਏ ॥ ਆਨੰਦ ਬਿਸਰ ਚਿੱਤ ਕੇ ਗਏ ॥ ਇਕ ਰਿਖਿ ਥੋ ਤਿਨ ਐਸ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਬੁਰਾ ਕਿਯੋ ਹਲਧਰ ਦਿਜ ਮਾਰਯੋ ॥੨੩੮੪॥ ਤਬ ਹਲਧਰ ਪੁਨਿ ਐਸ ਉਚਰਯੋ ॥ ਬੈਠ ਰਹਯੋ ਕਿਉ ਨ ਹਮ ਤੇ ਡਰਯੋ ॥ ਤਬ ਮੈ ਕ੍ਰੋਧ ਚਿੱਤ ਮੈ ਕਿਯੋ ॥ ਮਾਰ ਕਮਾਨ ਸੰਗ ਇਹ ਦਿਯੋ ॥੨੩੮੫॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਛਤ੍ਰੀ ਕੋ ਪੂਤ ਥੋ ਕੋਪ ਭਰੇ ਤਿਹ ਨਾਸ ਕਯੋ ਬਿਨਤੀ ਸੁਨਿ ਲੀਜੈ ॥ ਠਾਢ ਭਏ ਉਠ ਕੈ ਰਿਖਿ ਸੋ ਜੜ ਬੈਠ ਰਹਿਓ ਕਹਿਓ ਸਾਚ ਪਤੀਜੈ ॥ ਬਾਤ ਵਹੈ ਕਰਿਯੈ ਸੰਗ ਛੱਤ੍ਰਿਨ ਜਾ ਕੇ ਕੀਏ ਜਗ ਭੀਤਰਿ ਜੀਜੈ ॥ ਤਾਹੀ ਤੇ ਮੈ ਬਧੁ ਤਾ

ਕੋ ਕਿਯੋ ਸੁ ਅਬੈ ਮੁਰਿ ਭੂਲ ਛਿਮਾਪਨ ਕੀਜੈ ॥੨੩੮੬॥ ਰਿਖਿ ਬਾਚ ਹਲੀ ਸੋਂ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਮਿਲਿ ਸਭ ਰਿਖਿਨ ਹਲੀ ਸੋਂ ਭਾਖੀ ॥ ਕਹੈ ਸਜਾਮ ਤਿਹ ਦਿਜ ਕੀ ਸਾਖੀ ॥ ਇਹ ਬਾਲਕ ਥਾਪਿ ਰੋਸ ਕੋ ਹਰੋ ॥ ਬਹੁਰੋ ਜਾਇ ਤੀਰਥ ਸਭ ਕਰੋ ॥੨੩੮੭॥ ਕਬਿਯੋਬਾਚ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਚਾਰੋ ਈ ਬੇਦ ਮੁਖਾਗ੍ਰਜ ਹੋਇ ਹੈ ਤਾ ਸੁਤ ਕੋ ਬਰੁ ਐਸੋ ਦਿਯੋ ॥ ਸੋਊ ਐਸ ਪੁਰਾਨ ਲਗਜੋ ਰਟਨੇ ਮਨੋ ਤਾਤ ਸੋਊ ਤਿਹ ਫੇਰਿ ਜਿਯੋ ॥ ਚਿਤ ਆਨੰਦ ਕੈ ਸਭਹੂੰ ਰਿਖਿ ਕੇ ਮਨ ਕਉ ਜਿਹ ਕੀ ਸਮ ਕਉਨ ਬਿਯੋ ॥ ਸਿਰ ਨਜਾਇ ਤਿਨੈ ਸੁਖ ਪਾਇ ਕੈ ਤੀਰਥਨ ਸਜਾਮ ਸੁ ਰਾਮਹ ਪੈਂਡ ਲਿਯੋ ॥੨੩੮੮॥ ਗੰਗਹਿ ਸਿੰਧੁ ਜਹਾ ਮਿਲਜੋ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਬਲਭਦ੍ਰ ਤਹਾਂ ਚਲਿ ਨ੍ਹਾਯੋ ॥ ਫੇਰ ਤ੍ਰਿਬੈਨੀ ਮੈ ਕੈ ਇਸ਼ਨਾਨ ਦੈ ਦਾਨੁ ਬਲੀ ਹਰਿਦੁਆਰ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਨ੍ਹਾਇ ਤਹਾਂ ਪੁਨਿ ਬਦ੍ਰਿ ਕਿਦਾਰ ਗਯੋ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਮੈ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਅਉਰ ਗਨੋ ਕਹ ਲਉ ਜਗ ਕੇ ਸਭ ਤੀਰਥ ਕੈ ਤਿਹ ਠਉਰਹਿ ਆਯੋ ॥੨੩੮੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਫੇਰ ਨੇਮਖ੍ਵਾਰਨ ਮਹਿ ਆਯੋ ॥ ਆਇ ਰਿਖਿਨ ਕਉ ਮਾਥ ਨਿਵਾਯੋ ॥ ਤੀਰਥ ਕਹਜੋ ਮੈ ਸਭ ਹੀ ਕਰੇ ॥ ਬਿਧਿ ਪੂਰਬ ਜਿਉ ਤੁਮ ਥੇ ਉਚਰੇ ॥੨੩੯੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਅਬ ਆਇਸੁ ਜੋ ਹੋਇ ਸੁ ਕਰੋਂ ॥ ਹੇ ਰਿਖਿ ਤੁਮਰੇ ਪਾਇਨ ਪਰੋਂ॥ ਅਬ ਆਇਸੁ ਜੋ ਹੋਇ ਸੁ ਕੀਜੈ ॥ ਹੇ ਰਿਖਿ ਬਾਤਹਿ ਸੱਤਿ ਪਤੀਜੈ ॥੨੩੯੧॥ ਰਿਖਿ ਬਾਚ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਬ ਮਿਲ ਰਿਖਿਨ ਇਹੈ ਜਿਯ ਧਾਰੋ ॥ ਏਕ ਸਤ੍ਰੁ ਹੈ ਬਡੋ ਹਮਾਰੋ ॥ ਬਲਲ ਨਾਮ ਹਲਧਰ ਤਿਹ ਮਾਰੋ ॥ ਮਾਨੋ ਤਿਹ ਪੈ ਕਾਲ ਪਚਾਰੋ ॥੨੩੯੨॥ ਹਲੀ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਹਾ ਠਉਰ ਤਿਹ ਸਤ੍ਰੁ ਕੀ ਕਹੋ ਰਿਖਿਨ ਕੇ ਰਾਜ ॥ ਮੋਹਿ ਬਤਾਵੈ ਜਾਹਿ ਕਉ ਤਾਹਿ ਹਨੋਂ ਹਉਂ ਆਜ ॥੨੩੯੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਬ ਇਕ ਰਿਖਿ ਨੇ ਜਾਇ ਬਤਾਯੋ ॥ ਜਹਾਂ ਠਉਰ ਹੋ ਸਤ੍ਰੁ ਬਨਾਯੋ ॥ ਜਹ ਹਲਧਰ ਸੋਂ ਸਤ੍ਰੁ ਨਿਹਾਰਜੋ ॥ ਹਮ ਸੰਗਿ ਲਰਿ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਪਚਾਰਜੋ ॥੨੩੯੪॥ ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਤਬ ਸਤ੍ਰੁ ਰਿਸਾਯੋ ॥ ਹਾਥ ਗਾਂਗਨੋ ਯਾ ਪਰਿ ਆਯੋ ॥ ਹਲਧਰ ਸੰਗ ਜੁਧ ਯਾ ਕਯੋ ॥ ਜਿਹ ਸਮ ਅਉਰ ਬੀਰ ਨਹੀ ਹਯੋ ॥੨੩੯੫॥ ਬਹੁਤ ਜੁੱਧ ਤਿਹ ਠਾਂ ਦੁਹੂੰ ਧਾਰੋ ॥ ਦੁਹੂੰ ਸੂਰ ਤੇ ਏਕ ਨ ਹਾਰੋ ॥ ਜਉ ਥਕਿ ਜਾਹਿਂ ਬੈਠ ਤਹ ਰਹੈਂ ॥ ਮੁੱਛਤ ਹੋਹਿਂ ਜੁੱਧੁ ਫਿਰਿ ਚਹੈਂ ॥੨੩੯੬॥ ਫਿਰ ਦੋਊ ਗਾਜਿ ਗਾਜਿ ਰਨ ਪਾਰੈਂ ॥ ਆਪਸਿ ਬੀਚ ਗਦਾ ਬਹੁ ਮਾਰੈਂ ॥ ਠਾਢ ਰਹੈਂ ਥਿਰੁ ਪੈਗ ਨ ਟਰੈਂ ॥ ਮਾਨਹੁ ਰਿਸਿ ਪਰਬਤ ਦੋਊ ਲਰੈਂ

॥੨੩੯੭॥ ਦੋਊ ਭੱਟ ਅਭ੍ਰਨ ਜਿਉਂ ਗਾਜੈਂ ॥ ਬਚਨ ਸੁਨਤ ਜਿਨ ਕੈ ਜਮ ਲਾਜੈਂ ॥ ਅਤਿ ਹੀ ਬੀਰ ਰਿਸਹਿ ਮੈ ਭਰੇ ॥ ਦੋਊ ਬੀਰ ਕ੍ਰੋਧ ਸੋਂ ਲਰੇ ॥੨੩੯੮॥ ਜਿਨ ਕਉਤਕ ਦੇਖਨ ਸੁਰ ਆਏ ॥ ਭਾਂਤਿਨ ਭਾਂਤਿ ਬਿਵਾਨ ਬਨਾਏ ॥ ਉਤ ਰੰਭਾਦਿਕ ਨ੍ਰਿੱਤਹਿ ਕਰੈਂ ॥ ਇਤ ਤੇ ਬੀਰ ਭੂਮਿ ਮੈ ਲਰੈਂ ॥੨੩੯੯॥ ਬਹੁਤ ਗਦਾ ਤਨ ਲਗੈ ਨ ਜਾਨੈ ॥ ਮੁਖ ਤੇ ਮਾਰਹਿ ਮਾਰ ਬਖਾਨੈ ॥ ਰਨ ਕੀ ਛਿਤ ਤੇ ਪੈਗ ਨ ਟਰੈਂ ॥ ਰੀਝਿ ਰੀਝਿ ਦੋਊ ਭਟ ਲਰੈਂ ॥੨੪੦੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੁੱਧੁ ਭਯੋ ਬਹੁਤੋ ਤਿਹ ਠਾਂ ਤਬ ਮੂਸਲ ਕਉ ਮੁਸਲੀ ਜੂ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥ ਕੈ ਬਲ ਹਾਥਨ ਦੋਂਹਨ ਕੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਤਕਿ ਤਾਹਿ ਪ੍ਰਹਾਰਯੋ ॥ ਲਾਗਤ ਘਾ ਇਹ ਕੈ ਮਰ ਗਯੋ ਅਰਿ ਅੰਤਹਿ ਕੇ ਫੁਨਿ ਧਾਮ ਸਿਧਾਰਯੋ ॥ ਯੌਂ ਬਲਭਦ੍ਰ ਹਨਯੋ ਤਿਹ ਕੋ ਸਭ ਬਿੱਪਨ ਕੋ ਫੁਨਿ ਕਾਜ ਸਵਾਰਯੋ ॥੨੪੦੧॥ ਪਉਰਖ ਜੋ ਮੁਸਲੀਧਰ ਕੋ ਕਹਿ ਸੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕਉ ਸੁਕਦੇਵ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਜਾਹਿ ਕਥਾ ਦਿਜ ਕੇ ਮੁਖ ਤੇ ਸਭ ਸ੍ਰਉਨ ਸੁਨੀ ਤਿਨਹੂੰ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਜਾ ਕੇ ਕੀਏ ਸਸਿ ਸੂਰ ਨਿਸਾ ਦਿਵ ਤਾਹੀ ਕੀ ਬਾਤ ਸੁਨੋ ਜਿਯ ਆਯੋ ॥ ਤਾਹੀ ਕੀ ਬਾਤ ਸੁਨਾਉ ਦਿਜੋਤਮ ਬੇਦਨ ਕੈ ਜੋਊ ਭੇਦ ਨ ਪਾਯੋ ॥੨੪੦੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਾਹਿ ਖੜਾਨਨ ਸੇ ਸਹਸਾਨਨ ਖੋਜ ਰਹੇ ਕਛੁ ਪਾਰ ਨ ਪਾਯੋ ॥ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਜਿਹ ਕਉ ਚਤੁਰਾਨਨ ਬੇਦਨ ਕੇ ਗੁਨ ਭੀਤਰਿ ਗਾਯੋ ॥ ਖੋਜ ਰਹੇ ਸਿਵ ਸੇ ਜਿਹ ਅੰਤ ਅਨੰਤ ਕਹਿਓ ਥਕਿ ਅੰਤ ਨ ਪਾਯੋ ॥ ਤਾਹੀ ਕੀ ਬਾਤ ਸੁਨੋ ਤੁਮਰੇ ਮੁਖ ਤੇ ਸੁਕਦੇਵ ਇਹੈ ਠਹਰਾਯੋ ॥੨੪੦੩॥ ਭੂਪਤਿ ਜੌ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹਯੋ ਸੁਕ ਕਉ ਸੁ ਕਹੂੰ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੁਨਾਈ ॥ ਦੀਨ ਦਿਆਲ ਕੀ ਬਾਤ ਸੁਨਾਵਤ ਹਉਂ ਤੁਹਿ ਕਉ ਤੁਹਿ ਭੇਦੁ ਛਪਾਈ ॥ ਬਿਪ੍ਰ ਸੁਦਾਮਾ ਹੁਤੋ ਬਿਪਤਾ ਤਿਹ ਕੀ ਹਉ ਕਹਉ ਹਰਿ ਜੈਸ ਮਿਟਾਈ ॥ ਸੋ ਹਉਂ ਸੁਨਾਵਤ ਹਉ ਤੁਹਿ ਕਉ ਸੁਨ ਲੈ ਸੋਊ ਸ੍ਰਉਨਨ ਦੈ ਨ੍ਰਿਪ ਰਾਈ ॥੨੪੦੪॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਕੰਧ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰੇ ਬਲਭਦ੍ਰ ਤੀਰਥ ਇਸਨਾਨ ਕਰਿ ਦੈਤ ਬਲਲ ਕੋ ਮਾਰਤ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਆਵਤ ਭਏ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤੰ ॥

ਸੁਦਾਮਾ ਬਾਰਤਾ ਕਥਨੰ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਏਕ ਬਧੂ ਜੁਤ ਬ੍ਰਾਹਮਨ ਥੋ ਤਿਹ ਯਾ ਜਗੁ ਬੀਚ ਬਡੋ ਦੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥ ਦੁਖਿਤ ਹ੍ਵੈ ਇਕ ਦਿਵਸ ਕਹਯੋ ਤਿਹ ਮਿਤ੍ਰ ਹੈ ਮੋ ਪ੍ਰਭੁ ਜੋ ਜਗ ਗਾਯੋ ॥ ਤਾ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕਹਯੋ ਜਾਹੁ ਤਹਾਂ ਸੁਨਿ ਮਾਨਤ

ਭਯੋ ਤਿਹ ਮੂੰਡ ਮੁੰਡਾਯੋ ॥ ਤੰਦੁਲ ਦੈ ਦਿਜ ਦਾਰਦੀ ਹਾਥਿ ਸੁ ਦੁਆਰਵਤੀ ਹੂ ਕੀ ਓਰ ਸਿਧਾਯੋ ॥੨੪੦੫॥ ਦਿਜ ਬਾਚ ॥ ਹਉ ਅਰੁ ਸ੍ਯਾਮ ਸੰਦੀਪਨ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਬੀਚ ਪੜ੍ਹੇ ਹਿਤ ਹੈ ਅਤਿ ਹੀ ਕਰਿ ॥ ਹਉ ਚਿਤ ਮੈ ਧਰਿ ਸ੍ਯਾਮ ਰਹਿਓ ਰਹਿ ਹ੍ਵੈ ਹੈ ਸੁ ਸ੍ਯਾਮਹਿ ਮੋ ਚਿਤ ਮੈ ਧਰਿ ॥ ਦੈ ਧਨੁ ਪਾਇ ਘਨੋ ਘਰ ਮੈ ਕਛੁ ਦੀਨਨ ਦੇਤ ਨ ਨੈਕ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ॥ ਈਸ ਲਹੈ ਕਿਧੋਂ ਮੋਹਿ ਨਿਹਾਰ ਕੈ ਕੈਸਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ਹੈ ਹਮ ਪੈ ਹਰਿ ॥੨੪੦੬॥ ਮਾਰਗ ਨਾਖ ਕੈ ਬਿਪ੍ਰ ਜਬੈ ਗ੍ਰਿਹ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਭੀਤਰਿ ਆਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਨਿਹਾਰਤ ਤਾਹਿ ਸੁ ਬਿਪ੍ਰ ਸੁਦਾਮਾ ਇਹੈ ਠਹਰਾਯੋ ॥ ਆਸਨ ਤੇ ਉਠਿ ਆਤੁਰ ਹੁਇ ਅਤਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਬਢਾਇ ਕੈ ਲੈਬੇ ਕਉ ਧਾਯੋ ॥ ਪਾਇ ਪਰਿਓ ਤਿਹ ਕੇ ਹਰਿ ਜੀ ਫਿਰ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਉਠਿ ਕੰਠ ਲਗਾਯੋ ॥੨੪੦੭॥ ਲੈ ਤਿਹ ਮੰਦਿਰ ਮਾਹਿ ਗਯੋ ਤਿਹ ਕੋ ਅਤਿ ਹੀ ਕਰਿ ਆਦਰੁ ਕੀਨੋ ॥ ਬਾਰਿ ਮੰਗਾਇ ਤਹੀ ਦਿਜ ਕੇ ਦੋਊ ਪਾਇਨ ਧ੍ਵੈ ਚਰਨਾਮ੍ਰਿਤ ਲੀਨੋ ॥ ਝੌਪਰੀ ਤੇ ਤਿਹ ਠਾਂ ਹਰਿ ਜੂ ਸੁਭ ਕੰਚਨ ਕੋ ਪੁਨਿ ਮੰਦਿਰ ਕੀਨੋ ॥ ਤਉ ਨ ਸਕਿਓ ਸੁ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਬਿੱਪਹਿ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਤਿਹ ਰੰਚ ਨ ਦੀਨੋ ॥੨੪੦੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਬ ਦਿਜ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਪੜਤ ਤਬ ਮੋ ਸੋ ਹੁਤੋ ਗਰੋਹ ॥ ਅਬ ਲਾਲਚ ਬਸਿ ਹਰਿ ਭਏ ਕਛੂ ਨ ਦੀਨੋ ਮੋਹ ॥੨੪੦੯॥ ਕਬਿਯੋਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕੀ ਸੇਵ ਕਰੈ ਪੁਨਿ ਪਾਵਤ ਹੈ ਬਹੁਤੋ ਧਨ ਸੋਊ ॥ ਲੋਗ ਕਹਾ ਤਿਹ ਭੇਦਹਿ ਪਾਵਤ ਆਪਨੀ ਜਾਨਤ ਹੈ ਪੁਨ ਓਊ ॥ ਸਾਧਨ ਕੇ ਬਰਤਾ ਹਰਤਾ ਦੁਖ ਬੈਰਿਨ ਕੇ ਸੁ ਬਡੇ ਘਰ ਖੋਊ ॥ ਦੀਨਨ ਕੇ ਜਗਪਾਲਬੇ ਕਾਜ ਗਰੀਬ ਨਿਵਾਜ ਨ ਦੂਸਰ ਕੋਊ ॥੨੪੧੦॥ ਸੋ ਸਿਸੁਪਾਲ ਹਨ੍ਯੋ ਛਿਨ ਮੈ ਜਿਹ ਸੋਂ ਕੋਊ ਅਉਰ ਨ ਮਾਨ ਧਰੈ ॥ ਅਰੁ ਦੰਤ ਬਕਤ੍ਰ ਹਨ੍ਯੋ ਜਮਲੋਕ ਤੇ ਜੋ ਕਬਹੂ ਨ ਰਤੀਕੁ ਡਰੈ ॥ ਰਿਸ ਸੋਂ ਭੁਮਾਸੁਰ ਜੀਤ ਲਯੋ ਜੋਊ ਇੰਦ੍ਰ ਸੇ ਬੀਰਨ ਸੰਗ ਅਰੈ ॥ ਅਬ ਕੰਚਨ ਧਾਮ ਕਿਯੋ ਦਿਜ ਕੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਬਿਨਾ ਐਸਿ ਕਉਨ ਕਰੈ ॥੨੪੧੧॥ ਜਾ ਮਧੁ ਕੀਟਭ ਕੋ ਬਧਿ ਕੈ ਭੂਅ ਇੰਦ੍ਰ ਦਈ ਕਰਿ ਕੈ ਕਰੁਨਾਈ ॥ ਅਉਰ ਜਿਤੀ ਇਹ ਸਾਮੁਹਿ ਸਤ੍ਰਨ ਸੈਨ ਗਈ ਸਭ ਯਾਹਿ ਖਪਾਈ ॥ ਜਾਹਿ ਭਭੀਛਨ ਰਾਜ ਦਯੋ ਅਰੁ ਰਾਵਨ ਮਾਰ ਕੈ ਲੰਕ ਲੁਟਾਈ ॥ ਕੰਚਨ ਕੋ ਤਿਹ ਧਾਮ ਦਯੋ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਕਹਿ ਕਉਨ ਬਡਾਈ ॥੨੪੧੨॥ ਬਿਸਨਪਦ ॥ ਧਨਾਸਰੀ ॥ ਜਿਹ ਮ੍ਰਿਗ ਰਾਖੇ ਨੈਨ ਬਨਾਇ ॥ ਅੰਜਨ ਰੇਖ ਸ੍ਯਾਮ ਪਰ ਅਟਕਤ ਸੁੰਦਰ ਫਾਂਧਿ ਚੜ੍ਹਾਇ

॥ ਮ੍ਰਿਗ ਮਨ ਹੇਰਿ ਜਿਨੈ ਨਰ ਨਾਰਿਨ ਰਹਤ ਸਦਾ ਉਰਝਾਇ ॥ ਤਿਨ ਕੇ ਊਪਰਿ ਅਪਨੀ ਰੁਚਿ ਸਿਉ ਰੀਝਿ ਸ੍ਯਾਮ ਬਲਿ ਜਾਇ ॥੨੪੧੩॥ ਹਰਿ ਕੇ ਨੈਨਾ ਜਲਜ ਠਏ ॥ ਦਿਪਤ ਜੋਤਿ ਦਿਨਮਨਿ ਦੁਤਿ ਮੁਖ ਤੇ ਕਬਹੁ ਨ ਮੁਦਿਤ ਭਏ ॥ ਤਿਨ ਕਉ ਦੇਖਿ ਜਨਨ ਦ੍ਰਿਗ ਪੁਤਰੀ ਲਗੀ ਸੁ ਭਾਵ ਭਏ ॥ ਜਨੁ ਪਰਾਗ ਕਮਲਨ ਕੀ ਊਪਰਿ ਭ੍ਰਮਰ ਕੋਟਿ ਭ੍ਰਮਏ ॥੨੪੧੪॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਕੰਧ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ
ਦਿਜ ਸੁਦਾਮਾ ਕੋ ਦਾਰਿਦ ਦੂਰ ਕਰਿ ਕੰਚਨ ਧਾਮ ਕਰਿ ਦੇਤ ਭਏ ॥

ਅਥ ਗ੍ਰਹਨ ਸੂਰਜ ਕੇ ਦਿਨ ਕੁਰਖੇਤ੍ਰ ਆਵਨ ਕਥਨੰ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜਉ ਰਵਿ ਕੇ ਗ੍ਰਸਬੇ ਹੂ ਕੋ ਦਿਵਸ ਲਗਿਓ ਕਹਿ ਜੋਤਿਕਿਯੋਂ ਤੁ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕੀ ਮਾਤ ਬਿਮਾਤ ਅਰੁ ਭ੍ਰਾਤ ਚਲੇ ਕੁਰਖੇਤ੍ਰ ਇਹੈ ਠਹਰਾਯੋ ॥ ਤਾਤ ਚਲ੍ਯੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕੋ ਲੈ ਸੰਗਿ ਭਾਂਤਿਨ ਭਾਂਤਿ ਕੋ ਸੈਨ ਬਨਾਯੋ ॥ ਜੋ ਕੋਊ ਅੰਤ ਚਹੈ ਤਿਹ ਕੋ ਤਿਨ ਕੋ ਕਛੁ ਆਵਤ ਅੰਤੁ ਨ ਪਾਯੋ ॥੨੪੧੫॥ ਇਤ ਤੇ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਆਵਤ ਭੇ ਉਤ ਨੰਦ ਤੇ ਆਦਿ ਸਭੈ ਤਹ ਆਏ ॥ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਸਭ ਗੁਆਰਨਿ ਸ੍ਯਾਮ ਜਬੈ ਦਰਸਾਏ ॥ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਿ ਰਹੀ ਚਕਿ ਕੈ ਜਕਿ ਗੀ ਕਛੁ ਬੈਨ ਕਹਿਓ ਨਹੀ ਜਾਏ ॥ ਨੰਦ ਜਸੋਮਤ ਮੋਹ ਬਢਾਇ ਕੈ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਕੇ ਉਰ ਮੈ ਲਪਟਾਏ ॥੨੪੧੬॥ ਨੰਦ ਜਸੋਮਤ ਪ੍ਰੇਮ ਬਢਾਇ ਕੈ ਨੈਨਨ ਤੇ ਦੁਹੂੰ ਨੀਰ ਬਹਾਯੋ ॥ ਐਸੇ ਕਹ੍ਯੋ ਬ੍ਰਿਜ ਕਉ ਤੁਮ ਤਿਆਗਿ ਗਏ ਮਥੁਰਾ ਜਿਯ ਐਸੇ ਹੀ ਭਾਯੋ ॥ ਕਾ ਭਯੋ ਜੋ ਤੁਮ ਮਾਰਿ ਚੰਡੂਰ ਪ੍ਰਹਾਰ ਕੇ ਸੰਗਹਿ ਕੰਸਹਿ ਘਾਯੋ ॥ ਹੋ ਨਿਰਮੋਹ ਨਿਹਾਰਿ ਦਸਾ ਹਮਰੀ ਤੁਮਰੇ ਮਨ ਮੋਹ ਨ ਆਯੋ ॥੨੪੧੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਪ੍ਰੀਤਿ ਬਢਾਇ ਜਸੋਮਤ ਯੌਂ ਬ੍ਰਿਜਭੂਖਨ ਸੋਂ ਇਕ ਬੈਨ ਉਚਾਰੋ ॥ ਪਾਲ ਕੀਏ ਜਬ ਪੂਤ ਬਡੇ ਤੁਮ ਦੇਖ੍ਯੋ ਤਬੈ ਤੁਮ ਹੇਤੁ ਤੁਹਾਰੋ ॥ ਤੋ ਕਹ ਦੋਸ ਲਗਾਉ ਹਉ ਕਿਉ ਹਰਿ ਹੈ ਸਭ ਹੀ ਫੁਨਿ ਦੋਸ ਹਮਾਰੋ ॥ ਊਖਲ ਸੋਂ ਤੁਹਿ ਬਾਂਧ ਕੈ ਮਾਰ੍ਯੋ ਹੈ ਜਾਨਤ ਹਉਂ ਸੋਊ ਬੈਰ ਚਿਤਾਰੋ ॥੨੪੧੮॥ ਮਾ ਇਹ ਬਾਤ ਕਹੋ ਤੁਮ ਸੋ ਸੁ ਤੁ ਮੋ ਬਤੀਆ ਸੁਨਿ ਸਾਚ ਪਤੀਜੈ ॥ ਅਉਰਨ ਕੀ ਸਿਖ ਲੈਤਬ ਜਿਉ ਤਸ ਕਾਜ ਕਰੋ ਜਿਨਿ ਯੌ ਸੁਨਿ ਲੀਜੈ ॥ ਨੈਕੁ ਬਿਛੋਹ ਭਏ ਤੁਮਰੇ ਮਰੀਐ ਤੁਮਰੇ ਪਲ ਹੇਰਤ ਜੀਜੈ ॥ ਬਾਲ ਬਲਾਇ ਲਿਉ ਹਉਂ

ਬਹੁਰੋ ਬ੍ਰਿਜ ਕੌ ਬ੍ਰਿਜਭੂਖਨ ਭੂਖਿਤ ਕੀਜੈ ॥੨੪੧੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਨੰਦ ਜਸੋਦਹ ਕ੍ਰਿਸਨ ਮਿਲਿ ਅਤਿ ਚਿਤ ਮੈ ਸੁਖ ਪਾਇ ॥ ਸਭੈ ਗੋਪਿਕਾ ਜਹ ਹੁਤੀ ਤਹ ਹੀ ਪਹੁਚੇ ਜਾਇ ॥੨੪੨੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥਹ ਕੋ ਜਬ ਹੀ ਲਖਿ ਕੈ ਤਿਹ ਗ੍ਵਾਰਨ ਆਗਮ ਪਾਯੋ ॥ ਆਗੇ ਹੀ ਏਕ ਚਲੀ ਉਠ ਕੈ ਨਹਿ ਏਕਨ ਕੇ ਉਰ ਆਨੰਦ ਮਾਯੋ ॥ ਭੇਖ ਮਲੀਨ ਜੇ ਗੁਆਰਿ ਹੁਤੀ ਤਿਨ ਭੇਖ ਨਵੀਨ ਸਜੇ ਕਬਿ ਗਾਯੋ ॥ ਮਾਨਹੁ ਮ੍ਰਿਤਕ ਜਾਗ ਉਠ੍ਯੋ ਤਿਨ ਕੇ ਤਨ ਮੈ ਬਹੁਰੋ ਜੀਅ ਆਯੋ ॥੨੪੨੧॥ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਯੌਂ ਇਕ ਭਾਖਤ ਹੈਂ ਮੁਖ ਤੇ ਮਿਲਿ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਚਿਤੈ ਕੈ ॥ ਜਉ ਅਕ੍ਰੂਰ ਕੇ ਸੰਗ ਗਏ ਚੜ੍ਹਿ ਸ੍ਯੰਦਨ ਨਾਥ ਹੁਲਾਸ ਬਢੈ ਕੈ ॥ ਦੂਰ ਹੁਲਾਸ ਕਿਯੋ ਬ੍ਰਿਜ ਤੇ ਕਛੁ ਗੁਆਰਿਨਿ ਕੀ ਕਰੁਨਾ ਨਹਿ ਕੈ ਕੈ ॥ ਏਕ ਕਹੈਂ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸਖੀ ਮੁਖ ਜੋਵਤਿ ਏਕ ਰਹੀ ਚੁਪ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ॥੨੪੨੨॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਗਯੋ ਮਥੁਰਾ ਕਛੁ ਚਿੱਤ ਬਿਖੈ ਸਖਿ ਹੇਤ ਨ ਧਾਰ੍ਯੋ ॥ ਨੈਕ ਨ ਮੋਹ ਕਿਯੋ ਚਿੱਤ ਮੈ ਨਿਰਮੋਹ ਹੀ ਆਪਨ ਚਿੱਤ ਬਿਚਾਰ੍ਯੋ ॥ ਯੌਂ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਗ੍ਵਾਰਿ ਤਜੀ ਜਸੁ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਉਚਾਰ੍ਯੋ ॥ ਅਪਨੀ ਚਉਪਹਿ ਤੇ ਅਪਨੀ ਮਨੁ ਕੁੰਜਹਿ ਤਿਆਗ ਭੁਜੰਗ ਸਿਧਾਰ੍ਯੋ ॥੨੪੨੩॥ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਕਉ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੁਨਾਈ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਗਏ ਮਥੁਰਾ ਤਜਿ ਕੈ ਬ੍ਰਿਜ ਪ੍ਰੀਤਿ ਸਭੈ ਬਿਸਰਾਈ ॥ ਰਾਧਿਕਾ ਜਾ ਬਿਧਿ ਮਾਨ ਕਿਯੋ ਹਰਿ ਤੈਸੇ ਹੀ ਮਾਨ ਕਿਯੋ ਜਿਯ ਆਈ ॥ ਤਾ ਦਿਨ ਕੇ ਬਿਛੁਰੇ ਬਿਛੁਰੇ ਸੁ ਦਈ ਹਮ ਕਉ ਅਬ ਆਨਿ ਦਿਖਾਈ ॥੨੪੨੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਏਕ ਮਿਲੀ ਕਹਿ ਯੌਂ ਬਤਿਯਾ ਜੁ ਹੁਤੀ ਬ੍ਰਿਜਭੂਖਨ ਕਉ ਅਤਿ ਪਿਆਰੀ ॥ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਸੁਤਾ ਜੁ ਧਰੇ ਤਨ ਬੀਚ ਕੁਸੁੰਭਨਿ ਸਾਰੀ ॥ ਕੇਲ ਕਥਾ ਦਈ ਛੋਰ ਰਹੀ ਚਕ ਚਿਤ੍ਰਹ ਕੀ ਪੁਤਰੀ ਸੀ ਸਵਾਰੀ ॥ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਤਬੈ ਸਭ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਗਿਆਨਹਿ ਮੈ ਕਰਿ ਡਾਰੀ ॥੨੪੨੫॥ ਬਿਸਨ ਪਦ ॥ ਧਨਾਸਰੀ ॥ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ਬ੍ਰਿਜ ਬਾਲਾ ਮੋਹਨ ਆਏ ਹੈਂ ਕੁਰਖੇਤਿ ॥ ਦਰਸਨ ਦੇਖ ਸਭੈ ਦੁਖ ਬਿਸਰੇ ਬੇਦ ਕਹਤ ਜਿਹ ਨੇਤਿ ॥ ਤਨ ਮਨ ਅਟਕ੍ਯੋ ਚਰਨ ਕਵਲ ਸੋਂ ਧਨ ਨਿਵਛਾਵਰ ਦੇਤ ॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਇਕਾਂਤ ਕਿਯੋ ਤਿਹ ਹੀ ਛਿਨ ਕਹ੍ਯੋ ਗਿਆਨ ਸਿਖ ਲੇਹੁ ॥ ਮਿਲ ਬਿਛੁਰਨ ਦੋਊ ਇਹ ਜਗ ਮੈ ਮਿਥਿਆ ਤਨੁ ਅਸਨੇਹੁ ॥੨੪੨੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਠਾਢ ਭਏ ਉਠ ਕੈ ਸਭ ਗੁਆਰਿਨ ਕੋ ਅਸ ਗਿਆਨ ਦ੍ਰਿੜਾਏ ॥

ਨੰਦ ਜਸੋਮਤ ਪੰਡੁ ਕੇ ਪੁਤ੍ਰਨ ਸੰਗਿ ਮਿਲੇ ਅਤਿ ਹੇਤ ਬਢਾਏ ॥ ਕੈਰਵ ਆਇ ਹੁਤੇ ਜਿਤਨੇ ਸਭ ਅਪਨੇ ਅਪਨੇ ਧਾਮ ਸਿਧਾਏ ॥ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਬਹੁਰੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਦੁਆਰਵਤੀ ਹੂੰ ਕੇ ਭੀਤਰਿ ਆਏ ॥੨੪੨੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜੱਗਜ ਤਹਾ ਕਰਿ ਕੈ ਚਲਯੋ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਬਸੁਦੇਵ ॥ ਜਿਹ ਕੋ ਸੁਤ ਚਉਦਹ ਭਵਨ ਸਭ ਦੇਵਨ ਕੋ ਦੇਵ ॥੨੪੨੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਚਲਯੋ ਸਜਾਮ ਜੂ ਪ੍ਰੇਮ ਬਢਾਈ ॥ ਪੂਜਯੋ ਚਰਨ ਪਿਤਾ ਕੇ ਜਾਈ ॥ ਤਾਤ ਜਬੈ ਲਖਿ ਆਵਤ ਪਾਏ ॥ ਤ੍ਰਿਭਵਨ ਕੇ ਕਰਤਾ ਠਹਰਾਏ ॥੨੪੨੯॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਹਰਿ ਕੀ ਉਸਤਤਿ ਕਰੀ ॥ ਮੂਰਤਿ ਹਰਿ ਕੀ ਚਿਤ ਮੈ ਧਰੀ ॥ ਅਪਨੋ ਪ੍ਰਭ ਲਖਿ ਪੂਜਾ ਕੀਨੀ ॥ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਜਾਨ ਸਭ ਲੀਨੀ ॥੨੪੩੦॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਕੰਧ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰੇ

ਕੁਰਖੇਤ੍ਰ ਬਿਖੈ ਜਗ ਕਰਕੇ ਗ੍ਵਾਰਿਨ ਕੋ ਗਜਾਨ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹਾਇ ਦ੍ਵਾਰਵਤੀ ਜਾਤ ਭਏ ਧਿਆਇ ॥

ਅਥ ਦੇਵਕੀ ਕੇ ਛਠ ਹੀ ਪੁਤ੍ਰ ਬਲਿ ਲੋਕ ਤੇ ਲਿਆਇ ਦੇਨ ਕਥਨੰ ॥ਸਵੈਯਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਪੈ ਤਬ ਹੀ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਚਲਿ ਦੇਵਕੀ ਆਈ ॥ ਚਉਦਹ ਲੋਕਨ ਕੇ ਕਰਤਾ ਤੁਮ ਸੱਤਿ ਇਹੈ ਮਨ ਮੈ ਠਹਰਾਈ ॥ ਹੇ ਮਧੁ ਕੀਟਭ ਕੇ ਕਰਤਾ ਬਧ ਐਸੇ ਕਰੀ ਹਰਿ ਜਾਨਿ ਬਡਾਈ ॥ ਪੁਤ੍ਰ ਜਿਤੇ ਹਮਰੇ ਹਨੇ ਕੰਸ ਸੋਊ ਹਮ ਕਉ ਤੁਮ ਦੇਹੁ ਮੰਗਾਈ ॥੨੪੩੧॥ ਆਨਿ ਦੀਏ ਬਲ ਲੋਕ ਤੇ ਬਾਲਕ ਮਾਇ ਕੇ ਬੈਨ ਜਬੈ ਸੁਨਿ ਪਾਏ ॥ ਦੇਵਕੀ ਬਾਲਕ ਜਾਨਿ ਤਿਨੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਉਠਿ ਕੰਠ ਲਗਾਏ ॥ ਜਨਮਨ ਕੀ ਸੁਧ ਭੀ ਤਿਨ ਕੋ ਹਮ ਬਾਮਨ ਹੈਂ ਇਹ ਬੈਨ ਸੁਨਾਏ ॥ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਹੂੰ ਕੇ ਦੇਖਤ ਹੀ ਤੇਊ ਬ੍ਰਹਮ ਕੇ ਲੋਕ ਕੀ ਓਰ ਸਿਧਾਏ ॥੨੪੩੨॥ ਅਥ ਸੁਭਦ੍ਰਾ ਕੋ ਬਜਾਹ ਕਥਨੰ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤੀਰਥ ਕਰਨ ਪਾਰਥ ਤਬ ਧਾਯੋ ॥ ਦੁਆਰਵਤੀ ਜਦੁਪਤਿ ਦਰਸਾਯੋ ॥ ਅਉਰ ਸੁਭਦ੍ਰਾ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਚਿਤ ਕੋ ਸੋਕ ਦੂਰਿ ਕਰਿ ਡਾਰਯੋ ॥੨੪੩੩॥ ਯਾ ਕੋ ਬਰੋਂ ਇਹੈ ਚਿਤ ਆਯੋ ॥ ਉਹ ਕੋ ਉਤੈ ਚਿੱਤ ਲਲਚਾਯੋ ॥ ਜਦੁਪਤਿ ਬਾਤ ਸਭੈ ਇਹ ਜਾਨੀ ॥ ਬਰਯੋ ਚਹਤ ਅਰਜੁਨ ਅਭਿਮਾਨੀ ॥੨੪੩੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪਾਰਥ ਨਿਕਟਿ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ਕਹੀ ਕ੍ਰਿਸਨ ਸਮੁਝਾਇ ॥ ਤੁਮ ਸੁ ਸੁਭਦ੍ਰਾ ਕੋ ਹਰੋ ਹਉ ਨਹਿ ਲਰਿਹੋਂ ਆਇ ॥੨੪੩੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਬ ਅਰਜੁਨ ਸੋਈ ਫੁਨਿ ਕਰਿਓ ॥ ਪੂਜਨ ਜਾਤਿ ਸੁਭਦ੍ਰਾ ਹਰਿਓ ॥ ਜਾਦਵ ਸਭੈ

ਕੋਪ ਤਬ ਭਰੇ ॥ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਪਤਿ ਪੈ ਆਇ ਪੁਕਰੇ ॥੨੪੩੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਤਬੈ ਤਿਨ ਸੋਂ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੁਨਾਈ ॥ ਬੀਰ ਬਡੇ ਤੁਮਹੂੰ ਹੋ ਕਹਾਵਤ ਜਾਇ ਮੰਡੋ ਤਿਹ ਸੰਗ ਲਰਾਈ ॥ ਪਾਰਥ ਸੋ ਰਨ ਮਾਂਡਨ ਕਾਜ ਚਲੇ ਤੁਮਰੀ ਮ੍ਰਿਤੁ ਹੀ ਨਿਜਕਾਈ ॥ ਕਿਉ ਨ ਚਲੋ ਤੁਮ ਮੈ ਤਬ ਤੇ ਤਜਿਓ ਆਹਵ ਸਜਾਮ ਇਹੈ ਠਹਿਰਾਈ ॥੨੪੩੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਬ ਜੋਧਾ ਜਦੁਪਤਿ ਕੇ ਧਾਏ ॥ ਪਾਰਥ ਕਉ ਏ ਬੈਨ ਸੁਨਾਏ ॥ ਸੁਨ ਰੇ ਅਰਜੁਨ ਤੋ ਤੇ ਡਰਿ ਹੈਂ ॥ ਮਹਾਂ ਪਤਿਤ ਤੇਰੋ ਬਧ ਕਰਿ ਹੈਂ ॥੨੪੩੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪੰਡੁ ਪੁਤ੍ਰ ਜਾਨੀ ਇਹੈ ਮਾਰਤ ਜਾਦਵ ਮੋਰ ॥ ਜਿਯ ਆਤੁਰ ਹੋਇ ਸਜਾਮ ਕਹਿ ਚਲਯੋ ਦ੍ਵਾਰਿਕਾ ਓਰ ॥੨੪੩੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸੂਕ ਗਯੋ ਮੁਖ ਪਾਰਥ ਕੋ ਮੁਸਲੀਧਰ ਜੀਤ ਜਬੈ ਗ੍ਰਿਹਿ ਆਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਸਮੋਧ ਕੀਓ ਅਰੇ ਪਾਰਥ ਕਿਉ ਚਿਤ ਮੈ ਡਰਪਾਯੋ ॥ ਬਜਾਹ ਸੁਭਦ੍ਰਹਿ ਕੀਨ ਤਬੈ ਜਬ ਹੀ ਮੁਸਲੀਧਰ ਕਉ ਸਮਝਾਯੋ ॥ ਦਾਜ ਦਯੋ ਜਿਹ ਪਾਰ ਨ ਪੱਯਤ ਲੈ ਤਿਹ ਅਰਜੁਨ ਧਾਮ ਸਿਧਾਯੋ ॥੨੪੪੦॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰੇ ਪਾਰਥ ਸੁਭਦ੍ਰਾ ਕਉ ਹਰਿ ਕੈ ਬਜਾਹ ਕਰਿ ਲਜਾਵਤ ਭਏ ਧਜਾਇ ਸਮਾਪਤ॥

ਅਥ ਮਿਥਲਾ ਪੁਰ ਰਾਜੇ ਅਰੁ ਬ੍ਰਹਮਨ ਕਾ ਪ੍ਰਸੰਗ ਅਰੁ ਭਸਮਾਂਗਦ ਦੈਤ ਕੋ ਛਲ ਕੇ ਮਾਰਿ ਰੁਦ੍ਰ ਕੋ ਛਡਾਵਤ ਭਏ॥ਦੋਹਰਾ ॥ ਮਿਥਲ ਦੇਸ ਕੋ ਭੂਪ ਇਕ ਅਤਿ ਹੁਲਾਸ ਤਿਹ ਨਾਮ ॥ ਜਦੁਪਤਿ ਕੀ ਪੂਜਾ ਕਰੈ ਨਿਸਿ ਦਿਨ ਆਠੋ ਜਾਮ ॥੨੪੪੧॥ ਮਤ ਕੇ ਦਿਜ ਇਕ ਥੋ ਤਹਾਂ ਬਿਨ ਹਰਿ ਨਾਮ ਨ ਲੇਇ ॥ ਜੋ ਹਰਿ ਕੀ ਬਾਤੈਂ ਕਰੈ ਤਾਹੀ ਮੈ ਚਿਤ ਦੇਇ ॥੨੪੪੨॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਭੂਪਤਿ ਜਾਇ ਦਿਜੋਤਮ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹਿ ਹੇਰਹਿ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਬਿਚਾਰੈ ॥ ਅਉਰ ਕਛੂ ਨਹਿ ਬਾਤ ਕਰੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਦੋਊ ਸਾਂਝ ਸਵਾਰੈ ॥ ਬਿਪ੍ਰ ਕਹੈ ਘਨਸਜਾਮਹਿ ਆਇ ਹੈ ਸਜਾਮਹਿ ਆਇ ਹੈ ਭੂਪ ਉਚਾਰੈ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਕੀ ਚਰਚਾ ਸੰਗ ਸਾਸ ਘਰੀ ਪੁਨਿ ਜਾਮਨਿ ਟਾਰੈ ॥੨੪੪੩॥ ਭੂਪ ਦਿਜੋਤਮ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਹਰਿ ਜੂ ਮਨ ਮੈ ਜਬ ਪ੍ਰੀਤਿ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਮੇਰੇ ਹੈਂ ਧਿਆਨ ਕੇ ਬੀਚ ਪਰੇ ਇਹ ਅਉਰ ਕਥਾ ਗ੍ਰਿਹ ਕੀ ਜੁ ਬਿਸਾਰੀ ॥ ਦਾਰੁਕ ਕਉ ਕਹਿ ਸਜੰਦਨ ਪੈ ਜੁ ਕਰੀ ਪ੍ਰਭ ਜੀ ਤਿਹ ਓਰ ਸਵਾਰੀ ॥ ਸਾਧਨ

ਜਾਇ ਸਨਾਥ ਕਰੋਂ ਅਬ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਇਹੈ ਜਿਯ ਧਾਰੀ ॥੨੪੪੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਬ ਜਦੁਪਤਿ ਦੁਇ ਰੂਪ ਬਨਾਯੋ ॥ ਇਕ ਦਿਜ ਕੇ ਇਕ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਆਯੋ ॥ ਦਿਜ ਨ੍ਰਿਪ ਅਤਿ ਸੇਵਾ ਤਿਹ ਕਰੀ ॥ ਚਿਤ ਕੀ ਸਭ ਚਿੰਤਾ ਪਰਹਰੀ ॥੨੪੪੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਚਾਰ ਮਾਸ ਹਰਿ ਜੂ ਤਹਾਂ ਰਹੇ ਬਹੁਤੁ ਸੁਖ ਪਾਇ ॥ ਬਹੁਰਿ ਆਪਨੇ ਗ੍ਰਿਹ ਗਏ ਜਸ ਕੀ ਬੰਬ ਬਜਾਇ ॥੨੪੪੬॥ ਇਕ ਕਹਿ ਗੇ ਦਿਜ ਭੂਪ ਕਉ ਬ੍ਰਿਜਪਤਿ ਕਰਿ ਇਸ ਨੇਹੁ ॥ ਬੇਦ ਚਾਰ ਜਿਉ ਮੁਹਿ ਜਪੈ ਤਿਉ ਮੁਹਿ ਜਪੁ ਸੁਨਿ ਲੇਹੁ ॥੨੪੪੭॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਕੰਧ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ
ਮਿਥਲਾਪੁਰ ਰਾਜੇ ਅਰੁ ਬ੍ਰਾਹਮਨ ਕਾ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸਮਾਪਤ ॥

ਸੁਕ ਜੀ ਰਾਜਾ ਪ੍ਰੀਛਤ ਪਹਿ ਕਹਿਤ ਹੈ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾ ਬਿਧਿ ਗਾਵਤ ਹੈ ਗੁਨ ਬੇਦ ਸੁਨੋ ਤੁਮ ਤੇ ਸੁਕ ਇਉ ਜਿਯ ਆਈ ॥ ਤਿਆਗਿ ਸਭੈ ਫੁਨਿ ਧਾਮ ਕੇ ਲਾਲਚ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਪ੍ਰਭੁ ਕੀ ਜਸਤਾਈ ॥ ਯੌਂ ਗੁਨ ਗਾਵਤ ਬੇਦ ਸੁਨੋ ਤੁਮ ਰੰਗ ਨ ਰੂਪ ਲਖਯੋ ਕਛੁ ਜਾਈ ॥ ਯੌਂ ਸੁਕ ਬੈਨ ਕਹੈ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋਂ ਨ੍ਰਿਪ ਸਾਚ ਰਿਦੇ ਅਪਨੇ ਠਹਰਾਈ ॥੨੪੪੮॥ ਰੰਗ ਨ ਰੇਖ ਅਭੇਖ ਸਦਾ ਪ੍ਰਭ ਅੰਤ ਨ ਆਵਤ ਹੈ ਜੁ ਬਤੱਯੈ ॥ ਚਉਦਹੂ ਲੋਕਨ ਮੈ ਜਿਹ ਕੋ ਦਿਨ ਰੈਨਿ ਸਦਾ ਜਸੁ ਕੇਵਲ ਗੱਯੈ ॥ ਗਿਆਨ ਬਿਖੈ ਅਰੁ ਧਿਆਨ ਬਿਖੈ ਇਸਨਾਨ ਬਿਖੈ ਰਸ ਮੈ ਚਿਤ ਕੱਯੈ ॥ ਬੇਦ ਜਪੈ ਜਿਹ ਕੋ ਤਿਹ ਜਾਪ ਸਦਾ ਕਰਿਯੈ ਨ੍ਰਿਪ ਯੌਂ ਸੁਨ ਲੱਯੈ ॥੨੪੪੯॥ ਜਾਹਿ ਕੀ ਦੇਹ ਸਦਾ ਗੁਨ ਗਾਵਤ ਸਜਾਮ ਜੂ ਕੇ ਰਸ ਕੇ ਸੰਗ ਭੀਨੀ ॥ ਤਾਹਿ ਪਿਤਾ ਹਮਰੇ ਸੰਗ ਬਾਤ ਕਹੀ ਤਿਹ ਤੇ ਹਮਹੂੰ ਸੁਨਿ ਲੀਨੀ ॥ ਜਾਪ ਜਪੈ ਸਭ ਹੀ ਹਰਿ ਕੋ ਸੁ ਜਪੈ ਨਹਿ ਹੈ ਜਿਹ ਕੀ ਮਤਿ ਹੀਨੀ ॥ ਤਾਹਿ ਸਦਾ ਰੁਚਿ ਸੋਂ ਜਪੀਐ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਸੁਕਦੇਵ ਇਹੈ ਮਤਿ ਦੀਨੀ ॥੨੪੫੦॥ ਕਸਟ ਕਿਯੇ ਜੋ ਨ ਆਵਤ ਹੈ ਕਰਿ ਸੀਸ ਜਟਾ ਧਰਿ ਹਾਥ ਨ ਆਵੈ ॥ ਬਿੱਦਿਆ ਪੜ੍ਹੇ ਨ ਕੜੇ ਤਪ ਸੋਂ ਅਰੁ ਜੋ ਦ੍ਰਿਗ ਮੂੰਦ ਕੋਊ ਗੁਨ ਗਾਵੈ ॥ ਬੀਨ ਬਜਾਇ ਸੁ ਨ੍ਰਿੱਤ ਦਿਖਾਇ ਬਤਾਇ ਭਲੇ ਹਰਿ ਲੋਕ ਰਿਝਾਵੈ ॥ ਪ੍ਰੇਮ ਬਿਨਾ ਕਰ ਮੋ ਨਹੀ ਆਵਤ ਬ੍ਰਹਮ ਹੂ ਸੋ ਜਿਹ ਭੇਦ ਨ ਪਾਵੈ ॥੨੪੫੧॥ ਖੋਜ ਰਹੇ ਰਵਿ ਸੇ ਸਸਿ ਸੇ ਜਿਹ ਕੋ ਤਿਹ ਕੋ ਕਛੁ ਅੰਤ ਨ ਆਯੋ ॥ ਰੁੱਦ੍ਰ ਤੇ ਪਾਰ ਨ ਪੱਯਤ ਜਾਹਿ ਕੋ ਬੇਦ ਸਕੈ ਨਹਿ ਭੇਦ ਬਤਾਯੋ ॥

ਨਾਰਦ ਤੂੰਬਰ ਲੈ ਕਰਿ ਬੀਨ ਭਲੇ ਬਿਧਿ ਸੋਂ ਹਰਿ ਕੋ ਗੁਨ ਗਾਯੋ ॥ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰੇਮ ਕਿਯੇ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਸੋਂ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਪਾਯੋ ॥੨੪੫੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਬ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋਂ ਸੁਕ ਯੌਂ ਕਹਯੋ ਤਬ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਕ ਕੇ ਸਾਥ ॥ ਹਰਿ ਜਨ ਦੁਖੀ ਸੁਖੀ ਸੁ ਸਿਵ ਰਹੈਂ ਸੁ ਕਹੁ ਮੁਹਿ ਗਾਥ ॥੨੪੫੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਸੁਕ ਸੋਂ ਨ੍ਰਿਪ ਯਾ ਬਿਧ ਕਹ੍ਯੋ ॥ ਦੀਬੋ ਤਬ ਸੁਕ ਉੱਤਰ ਚਹ੍ਯੋ ॥ ਇਹੈ ਜੁਧਿਸਟਰ ਕੈ ਜਿਯ ਆਯੋ ॥ ਹਰਿ ਪੂਛ੍ਯੋ ਹਰਿ ਭੇਦ ਸੁਨਾਯੋ ॥੨੪੫੪॥ ਸੁਕ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੁਨ ਭੂਪਤਿ ਯਾ ਜਗਤ ਮੈ ਦੁਖੀ ਰਹਤ ਹਰਿ ਸੰਤ ॥ ਅੰਤਿ ਲਹਤ ਹੈਂ ਮੁਕਤਿ ਫਲ ਪਾਵਤ ਹੈਂ ਭਗਵੰਤ ॥੨੪੫੫॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਰੁਦ੍ਰ ਭਗਤ ਜਗ ਮਾਹਿ ਸੁਖ ਕੇ ਦਿਵਸ ਸਦਾ ਭਰੈਂ ॥ ਮਰੈਂ ਫਿਰਿ ਆਵਹਿ ਜਾਹਿ ਫਲ ਕਛੁ ਲਹੈ ਨ ਮੁਕਤਿ ਕੋ ॥੨੪੫੬॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸੁਨ ਲੈ ਭਸਮਾਂਗਦ ਦੈਤ ਹੁਤੋ ਤਿਹ ਨਾਰਦ ਤੇ ਜਬ ਹੀ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥ ਰੁਦ੍ਰ ਕੀ ਸੇਵ ਕਰੀ ਰੁਚਿ ਸੋਂ ਬਹੁਤੇ ਦਿਨ ਰੁਦ੍ਰਹਿ ਕੋ ਰਿਝਵਾਯੋ ॥ ਅਪਨੇ ਮਾਸਹਿ ਕਾਟਿ ਕੈ ਆਗ ਮੈ ਹੋਮ ਕਰ੍ਯੋ ਨ ਰਤੀਕੁ ਡਰਾਯੋ ॥ ਹਾਥ ਧਰੋਂ ਜਿਹ ਕੇ ਸਿਰ ਪੈ ਤਿਹ ਛਾਰ ਉਡੈ ਸੁ ਇਹੈ ਬਰੁ ਪਾਯੋ ॥੨੪੫੭॥ ਹਾਥ ਧਰੋਂ ਜਿਹ ਕੈ ਸਿਰ ਪੈ ਤਿਹ ਛਾਰ ਉਡੈ ਜਬ ਹੀ ਬਰੁ ਪਾਯੋ ॥ ਰੁਦ੍ਰ ਹੀ ਕਉ ਪ੍ਰਥਮੈ ਹਤ ਕੈ ਜੜ੍ਹ ਚਾਹਤ ਤਉ ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯ ਛਿਨਾਯੋ ॥ ਰੁਦ੍ਰ ਭਜ੍ਯੋ ਤਬ ਆਇ ਹੈ ਸ੍ਯਾਮ ਜੂ ਆਇ ਕੈ ਸੋ ਛਲ ਸੋਂ ਜਰਵਾਯੋ ॥ ਭੂਪ ਕਹੋ ਬਡੁ ਸੋ ਤੁਮ ਹੀ ਕਿ ਬਡੋ ਹਰਿ ਹੈ ਜਿਹ ਤਾਹਿ ਬਚਾਯੋ ॥੨੪੫੮॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਭਸਮਾਂਗਦ ਦੈਤ ਬਧਹ ॥

ਅਥ ਭ੍ਰਿਗੁ ਲਤਾ ਕੋ ਪ੍ਰਸੰਗ ਕਥਨੰ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਬੈਠਿ ਹੁਤੇ ਰਿਖਿ ਸਾਤ ਤਹਾਂ ਇਕਠੇ ਤਿਮ ਕੇ ਜਿਯ ਮੈ ਅਸ ਆਯੋ ॥ ਰੁਦ੍ਰ ਭਲੋ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕਿਧੋਂ ਬਿਸਨ ਜੂ ਪੈ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਜਿਹ ਕੋ ਠਹਰਾਯੋ ॥ ਤੀਨੁ ਅਨੰਤ ਹੈਂ ਅੰਤੁ ਕਛੂ ਨਹਿ ਹੈ ਇਨ ਕੋ ਕਿਨਹੂੰ ਨਹਿ ਪਾਯੋ ॥ ਭੇਦ ਲਹੋ ਇਨ ਕੋ ਤਿਨ ਮੈ ਭ੍ਰਿਗੁ ਬੈਠੋ ਹੁਤੋ ਸੁਊ ਦੇਖਨ ਧਾਯੋ ॥੨੪੫੯॥ ਰੁਦ੍ਰ ਕੇ ਧਾਮ ਗਯੋ ਕਹਿਯੌਂ ਤੁਮ ਜੀਵ ਹਨੋ ਤਿਹ ਸੂਲ ਸੰਭਾਰ੍ਯੋ ॥ ਗਯੋ ਚਤੁਰਾਨਨ ਕੇ ਚਲਿ ਕੈ ਇਹ ਬੇਦ ਰਰੈ ਇਹ ਜਾਨ ਨ ਪਾਰ੍ਯੋ ॥ ਬਿਸਨੁ ਕੇ ਲੋਕ ਗਯੋ ਸੁਖ ਸੋਵਤ ਕੋਪ ਭਰ੍ਯੋ ਰਿਖਿ ਲਾਤਹਿ ਮਾਰ੍ਯੋ ॥ ਕੋਪ ਕਿਯੋ ਨ ਗਹੇ ਰਿਖਿ ਪਾਇਹਿ ਸ੍ਰੀ ਪਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਬਿਚਾਰ੍ਯੋ ॥੨੪੬੦॥ ਬਿਸਨ ਬਾਚ ਭ੍ਰਿਗੁ ਸੋਂ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਪਾਇ ਕੋ

ਘਾਇ ਰਹ੍ਯੋ ਸਹਿ ਕੈ ਹਸ ਕੈ ਦਿਜ ਸੋਂ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਬੱਜ੍ਰ ਸਮਾਨ ਹ੍ਰਿਦੈ ਹਮਰੋ ਲਗਿ ਪਾਇ ਦੁਖਿਓ ਹੁਇ ਹੈ ਤੁਹਿ ਮਾਰੋ ॥ ਮਾਂਗਤ ਹਉਂ ਇਕ ਜੋ ਤੁਮ ਦੇਹੁ ਜੁ ਪੈ ਛਿਮ ਕੈ ਅਪਰਾਧ ਹਮਾਰੋ ॥ ਜੇਤਕ ਰੂਪ ਧਰੋ ਜਗ ਹਉ ਤੁ ਸਦਾ ਰਹੈ ਪਾਇ ਕੋ ਚਿਹਨ ਤੁਹਾਰੋ ॥੨੪੬੧॥ ਯੌਂ ਜਬ ਬੈਨ ਕਹੇ ਜਦੁਨੰਦਨ ਤਉ ਰਿਖਿ ਚਿੱਤ ਬਿਖੈ ਸੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥ ਕੈ ਕੈ ਪ੍ਰਨਾਮ ਘਨੇ ਪ੍ਰਭ ਕਉ ਪੁਨਿ ਆਪਨ ਆਸ੍ਰਮ ਮੈ ਫਿਰਿ ਆਯੋ ॥ ਰੁਦ੍ਰ ਕੋ ਬ੍ਰਹਮ ਕੋ ਬਿਸਨ ਕਥਾਨ ਕੋ ਭੇਦ ਸਭੈ ਇਨ ਕੋ ਸਮਝਾਯੋ ॥ ਸਜਾਮ ਕੋ ਜਾਪ ਜਪੈ ਸਭ ਹੀ ਹਮ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਸਹੀ ਪ੍ਰਭ ਪਾਯੋ ॥੨੪੬੨॥ ਜਾਪ ਕਿਯੋ ਸਭ ਹੀ ਹਰਿ ਕੋ ਜਬ ਯੋਂ ਭ੍ਰਿਗੁ ਆਇ ਕੈ ਬਾਤ ਸੁਨਾਈ ॥ ਹੈ ਰੇ ਅਨੰਤ ਕਹਿਓ ਕਰੁਨਾਨਿਧਿ ਬੇਦ ਸਕੈ ਨਹਿ ਜਾਹਿ ਬਤਾਈ ॥ ਕ੍ਰੋਧੀ ਹੈ ਰੁਦ੍ਰ ਗਰੇ ਰੁੰਡ ਮਾਲ ਕਉ ਡਾਰਿ ਕੈ ਬੈਠੋ ਹੈ ਡਿੰਭੁ ਜਨਾਈ ॥ ਤਾਹਿ ਜਪਉ ਨ ਜਪੋ ਹਰਿ ਕੋ ਪ੍ਰਭੁ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਸਹੀ ਠਹਰਾਈ ॥੨੪੬੩॥ ਜਾਪ ਜਪ੍ਯੋ ਸਭਹੂ ਹਰਿ ਕੋ ਜਬ ਯੌਂ ਭ੍ਰਿਗੁ ਆਨਿ ਰਿਖੋ ਸਮਝਾਯੋ ॥ਜਿਉਂ ਜਗ ਭੂਤ ਪਿਸਾਚਨ ਮਾਨਤ ਤੈਸੋ ਈ ਲੈ ਇਕ ਰੁਦ੍ਰ ਬਨਾਯੋ ॥ ਕੋ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕਰਿ ਮਾਲਾ ਲਿਯੇ ਜਪੁ ਤਾ ਕੋ ਕਰੈ ਤਿਹ ਕੋ ਨਹਿ ਪਾਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕੋ ਧਿਆਨ ਧਰੋ ਸੁ ਧਰਿਓ ਤਿਨ ਅਉਰ ਸਭੈ ਬਿਸਰਾਯੋ ॥੨੪੬੪॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਕੰਧ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰੇ
ਭ੍ਰਿਗੁ ਲਤਾ ਪ੍ਰਸੰਗ ਬਰਨਨੰ ਨਾਮ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤੰ ॥

ਅਥ ਪਾਰਥ ਦਿਜ ਕੇ ਨਮਿਤ ਚਿਖਾ ਸਾਜ ਆਪ ਜਲਨ ਲਗਾ ॥ਚੌਪਈ ॥ ਇਕ ਦਿਜ ਹੁਤੋ ਸੁ ਹਰਿ ਘਰਿ ਆਯੋ ॥ ਚਿਤ ਬਿਤ ਤੇ ਅਤਿ ਸੋਕ ਜਨਾਯੋ ॥ ਮੇਰੇ ਸੁਤ ਸਭ ਹੀ ਜਮ ਮਾਰੇ ॥ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਯਾ ਜਗ ਜਿਯਤ ਤੁਹਾਰੇ ॥੨੪੬੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਦੇਖਿ ਬ੍ਰਿਲਾਪ ਤਬੈ ਦਿਜ ਪਾਰਥ ਤੌਨ ਸਮੈ ਅਤਿ ਓਜ ਜਨਾਯੋ ॥ ਰਾਖਿਹੋਂ ਹਉਂ ਨਹਿ ਰਾਖੇ ਗਏ ਤਬ ਲੱਜਤ ਹ੍ਵੈ ਜਰਬੋ ਜਿਯ ਆਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਤਬੈ ਤਿਹ ਪੈ ਚਲਿ ਆਵਤ ਭਯੋ ਹਠ ਤੇ ਸਮਝਾਯੋ ॥ ਤਾਹੀ ਕਉ ਲੈ ਸੰਗਿ ਆਪਿ ਅਰੂੜ੍ਹਿਤ ਹ੍ਵੈ ਰਥ ਪੈ ਤਿਨ ਓਰ ਸਿਧਾਯੋ ॥੨੪੬੬॥ ਗਯੋ ਹਰਿ ਜੀ ਚਲਿ ਕੈ ਤਿਹ ਠਾਂ ਅੰਧਿਆਰ ਘਨੋ ਜਿਹ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਨ ਆਵੈ ॥ ਦ੍ਵਾਦਸ ਸੂਰ ਚੜ੍ਹੈ ਤਿਹ ਠਾਂ ਤੁ ਸਭੈ ਤਿਨ ਕੀ ਗਤਿ ਹ੍ਵੈ ਤਮ

ਜਾਵੈ ॥ ਪਾਰਥ ਤਾਹੀ ਚੜ੍ਹਜੋ ਰਥ ਪੈ ਡਰਪਾਤਿ ਭਯੋ ਪ੍ਰਭ ਯੌਂ ਸਮਝਾਵੈ ॥ ਚਿੰਤ ਕਰੋ ਨ ਸੁਦਰਸਨ ਚਕ੍ਰ ਦਿਪੈ ਜਬ ਹੀ ਹਰਿ ਮਾਰਗ ਪਾਵੈ ॥੨੪੬੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਹਾ ਸੇਖ ਸਾਈਂ ਥੋ ਸੋਯੋ ॥ ਅਹਿ ਆਸਨ ਪਰ ਸਭ ਦੁਖੁ ਖੋਯੋ ॥ ਜਗਜੋ ਸਜਾਮ ਜਬ ਹੀ ਦਰਸਾਯੋ ॥ ਅਪਨੇ ਮਨ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥੨੪੬੮॥ ਸੇਖ ਸਾਈਂ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਪ੍ਰਤਿ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਕਿਹ ਕਾਰਨ ਇਹ ਠਾਂ ਹਰਿ ਆਏ ॥ ਹਮ ਜਾਨਤ ਹਮ ਅਬ ਸੁਖ ਪਾਏ ॥ ਜਾਨਤ ਦਿਜ ਬਾਲਕ ਅਬ ਲੀਜੈ ॥ ਏਕ ਘਰੀ ਇਹ ਠਾਂ ਸੁਖ ਦੀਜੈ ॥੨੪੬੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਹਰਿ ਕਰਿ ਦਿਜ ਬਾਲਕ ਆਏ ॥ ਤਬ ਤਿਹ ਕਉ ਏ ਬਚਨ ਸੁਨਾਏ ॥ ਜਾਤ ਜਾਇ ਦਿਜ ਬਾਲਕ ਦੈਹੋਂ ॥ ਬਡੋ ਸੁ ਜਸੁ ਜਗ ਭੀਤਰਿ ਲੈਹੋਂ ॥੨੪੭੦॥ ਤਬ ਹਰਿ ਨਗਰ ਦ੍ਵਾਰਕਾ ਆਯੋ ॥ ਦਿਜ ਬਾਲਕ ਦੈ ਅਤਿ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਜਰਤ ਅਗਨਿ ਤੇ ਸੰਤ ਬਚਾਏ ॥ ਇਉ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਸਭ ਸੰਤਨ ਗਾਏ ॥੨੪੭੧॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰੇ ਦਿਜ ਕੋ ਜਮ ਲੋਕ ਤੇ ਸਾਤ ਪੁਤ੍ਰ ਸੇਖ ਸਾਈਂ ਤੇ ਲਜਾਇ ਦੇਤ ਭਏ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤੰ ॥

ਅਥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਜਲ ਬਿਹਾਰ ਤ੍ਰਿਯਾ ਸੰਗ ॥ਸਵੈਯਾ ॥ ਕੰਚਨ ਕੀ ਜਹ ਦੁਆਰਵਤੀ ਤਿਹ ਠਾਂ ਜਬਹੀ ਬ੍ਰਿਜਭੂਖਨ ਆਯੋ ॥ ਲਾਲ ਲਗੇ ਜਿਹ ਠਾਂ ਮਨਿ ਬਜ੍ਰ ਭਲੇ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਬਜੋਂਤ ਬਨਾਯੋ ॥ ਤਾਲ ਕੇ ਬੀਚ ਤਰੈ ਜਦੁਨੰਦਨ ਸੋਕ ਸਭੈ ਚਿਤ ਕੋ ਬਿਸਰਾਯੋ ॥ ਲੈ ਤ੍ਰਿਯਾ ਬਾਲਕ ਦੈ ਦਿਜ ਕਉ ਜਬ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਬਡੋ ਜਸੁ ਪਾਯੋ ॥੨੪੭੨॥ ਤ੍ਰਿਯਨ ਸੋਂ ਜਲ ਮੈ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਰੁਚਿ ਸਿਉਂ ਲਪਟਾਏ ॥ ਪ੍ਰੇਮ ਬਢਜੋ ਉਨ ਕੇ ਅਤਿ ਹੀ ਪ੍ਰਭੁ ਕੇ ਲਗਿ ਅੰਗ ਅਨੰਗ ਬਢਾਏ ॥ ਪ੍ਰੇਮ ਸੋਂ ਏਕ ਹੀ ਹੁਇ ਗਈ ਸੁੰਦਰਿ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਿ ਰਹੀ ਉਰਝਾਏ ॥ ਪਾਸਿਹਿ ਸਾਮ ਜੂ ਰੂਪ ਰਚੀ ਤ੍ਰਿਯਾ ਹੇਰਿ ਰਹੀਂ ਹਰਿ ਹਾਥਿ ਨ ਆਏ ॥੨੪੭੩॥ ਰੂਪ ਰਚੀ ਸਭ ਸੁੰਦਰਿ ਸਜਾਮ ਕੇ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਦਸਹੂੰ ਦਿਸ ਦਉਰੈ ॥ ਕੁੰਕਮ ਬਿੰਦੁ ਲਿਲਾਟ ਦਿਯੇ ਸੁ ਦਿਯੇ ਤਿਨ ਊਪਰਿ ਚੰਦਨ ਖਉਰੈ ॥ ਮੈਨ ਕੇ ਬਸਿ ਭਈ ਸਭ ਭਾਮਨਿ ਧਾਈ ਫਿਰੈ ਫੁਨਿ ਧਾਮਨਿ ਓਰੈ ॥ ਐਸੇ ਰਟੈ ਮੁਖ ਤੇ ਹਮ ਕਉ ਤਜਿ ਹੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਗਯੋ ਕਿਹ ਠਉਰੈ ॥੨੪੭੪॥ ਢੂਢਤ ਏਕ ਫਿਰੈਂ ਹਰਿ ਸੁੰਦਰਿ ਚਿਤ ਬਿਖੈ ਸਭ ਭਰਮ ਬਢਾਈ ॥ ਬੇਖ ਅਨੂਪ ਸਜੇ ਤਨ ਪੈ

ਤਿਨ ਬੇਖਨ ਕੋ ਬਰਨਿਓ ਨਹਿ ਜਾਈ ॥ ਸੰਕ ਕਰੈਂ ਨ ਰਰੈਂ ਹਰਿ ਹੀ ਹਰਿ ਲਾਜਹਿ ਬੇਚਿ ਮਨੋ ਤਿਨ ਖਾਈ ॥ ਐਸ ਕਹੈਂ ਤਜਿ ਗਯੋ ਕਿਹ ਠਾਂ ਤਿਹ ਹੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਦੇਹੁ ਦਿਖਾਈ ॥੨੪੭੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਹੁਤ ਕਾਲ ਮੁੱਛਤ ਭਈ ਖੇਲਤ ਹਰਿ ਕੇ ਸਾਥ ॥ ਮੁੱਛਤ ਹ੍ਵੈ ਤਿਨ ਯੌਂ ਲਖ੍ਯੋ ਹਰਿ ਆਏ ਅਬ ਹਾਥ ॥੨੪੭੬॥ ਹਰਿ ਜਨ ਹਰਿ ਸੰਗ ਮਿਲਤ ਹੈ ਸੁਨਤ ਪ੍ਰੇਮ ਕੀ ਗਾਥ ॥ ਜਿਉ ਡਾਰਯੋ ਮਿਲਿ ਜਾਤ ਹੈ ਨੀਰ ਨੀਰ ਕੇ ਸਾਥ ॥੨੪੭੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਲ ਤੇ ਤਬ ਹਰਿ ਬਾਹਰਿ ਆਏ ॥ ਅੰਗਹਿ ਸੁੰਦਰ ਬਸਤ੍ਰ ਬਨਾਏ ॥ ਕਾ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਕਬਿ ਕਹੈ ॥ ਪੇਖਤ ਮੈਨ ਰੀਝਿ ਕੈ ਰਹੈ ॥੨੪੭੮॥ ਬਸਤ੍ਰ ਤ੍ਰੀਅਨ ਹੂੰ ਸੁੰਦਰ ਧਰੇ ॥ ਦਾਨ ਬਹੁਤ ਬਿਪ੍ਰਨ ਕਉ ਕਰੇ ॥ ਜਿਹ ਤਿਹ ਠਾਂ ਹਰਿ ਕੇ ਗੁਨ ਗਾਯੋ ॥ ਤਿਹ ਦਾਰਿਦ ਧਨ ਦੇਇ ਗਵਾਯੋ ॥੨੪੭੯॥ ਅਥ ਪ੍ਰੇਮ ਕਥਾ ਕਥਨੰ ॥ ਕਬਿਯੋਬਾਚ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਹਰਿ ਕੇ ਸੰਤ ਕਬਢੀ ਸੁਨਾਊਂ ॥ ਤਾ ਤੇ ਪ੍ਰਭ ਲੋਗਨ ਰਿਝਵਾਊ ॥ ਜੋ ਇਹ ਕਥਾ ਤਨਿਕ ਸੁਨਿ ਪਾਵੈ ॥ ਤਾ ਕੋ ਦੋਖ ਦੂਰ ਹੋਇ ਜਾਵੈ ॥੨੪੮੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੈਸ ਤ੍ਰਿਨਾਵ੍ਰਤ ਅਉ ਅਘ ਕੋ ਸੁ ਬਕਾਸੁਰ ਕੋ ਬਿਧਿ ਜਾ ਮੁਖ ਫਾਰਿਓ ॥ ਖੰਡ ਕੀਓ ਸਕਟਾਸੁਰ ਕੋ ਗਹਿ ਕੇਸਨ ਤੇ ਜਿਹ ਕੰਸ ਪਛਾਰਿਓ ॥ ਸਿੰਧਜਰਾ ਹੂੰ ਕੋ ਸੈਨ ਮਥਿਓ ਅਰੁ ਸਤ੍ਰਨ ਕੋ ਜਿਹ ਮਾਨਹਿ ਟਾਰਿਓ ॥ ਤਿਉਂ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਸਾਧਨ ਕੇ ਪੁਨਿ ਚਾਹਤ ਹੈ ਸਭ ਪਾਪਨ ਟਾਰਿਓ ॥੨੪੮੧॥ ਜੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਕੇ ਰੁਚਿ ਸੋਂ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਫੁਨਿ ਗੀਤਨ ਗੈਹੈ ॥ ਚਾਤੁਰਤਾ ਸੰਗ ਜੋ ਹਰਿ ਕੋ ਜਸੁ ਬੀਚ ਕਬਿੱਤਨ ਕੇ ਸੁ ਬਨੈਹੈ ॥ ਅਉਰਨ ਤੇ ਸੁਨਿ ਜੋ ਚਰਚਾ ਹਰਿ ਕੀ ਹਰਿ ਕੇ ਮਨ ਭੀਤਰਿ ਦੈਹੈ ॥ ਸੋ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਧਰਿ ਕੈ ਤਨ ਯਾ ਭਵ ਭੀਤਰਿ ਫੇਰ ਨ ਐਹੈ ॥੨੪੮੨॥ ਜੋ ਉਪਮਾ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕੀ ਗਾਇ ਹੈ ਅਉਰ ਕਬਿੱਤਨ ਬੀਚ ਕਰੈਂਗੇ ॥ ਪਾਪਨ ਕੀ ਤੇਊ ਪਾਵਕ ਮੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਕਬਹੂ ਨ ਜਰੈਂਗੇ ॥ ਚਿੰਤ ਸਭੈ ਮਿਟ ਹੈ ਜੁ ਰਹੀ ਛਿਨ ਮੈ ਤਿਨ ਕੇ ਅਘ ਬ੍ਰਿੰਦ ਟਰੈਂਗੇ ॥ ਜੇ ਨਰ ਸਜਾਮ ਜੂ ਕੇ ਪਰਸੇ ਪਗ ਤੇ ਨਰ ਫੇਰ ਨ ਦੇਹ ਧਰੈਂਗੇ ॥੨੪੮੩॥ ਜੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਕੋ ਰੁਚਿ ਸੋਂ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਫੁਨਿ ਜਾਪ ਜਪੈ ਹੈਂ ॥ ਜੋ ਤਿਹ ਕੇ ਹਿਤ ਕੈ ਮਨ ਮੈ ਬਹੁ ਮੰਗਨ ਲੋਗਨ ਕਉ ਧਨੁ ਦੈ ਹੈਂ ॥ ਜੋ ਤਜਿ ਕਾਜ ਸਭੇ ਘਰ ਕੇ ਤਿਹ ਪਾਇਨ ਕੋ ਚਿਤ ਭੀਤਰਿ ਦੈ ਹੈਂ ॥ ਭੀਤਰਿ ਤੇ ਅਬ ਯਾ ਜਗ ਕੇ ਅਘ ਬ੍ਰਿੰਦਨ ਬੀਰ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਜੈ ਹੈਂ ॥੨੪੮੪॥ ਪ੍ਰੇਮ ਕੀਓ ਨ ਕੀਓ ਬਹੁਤੋ

ਤਪ ਕਸਟ ਸਹਿਓ ਤਨ ਕਉ ਅਤਿ ਤਾਯੋ ॥ ਕਾਸਿ ਮੈ ਜਾਇ ਪੜ੍ਹਿਓ ਅਤਿ ਹੀ ਬਹੁ ਬੇਦਨ ਕੋ ਕਰਿ ਸਾਰ ਨ ਆਯੋ ॥ ਦਾਨ ਦਿਯੇ ਬਸਿ ਹ੍ਵੈ ਗਯੋ ਸ੍ਯਾਮ ਸਭੈ ਅਪਨੋ ਤਿਹ ਦਰਬ ਗਵਾਯੋ ॥ ਅੰਤਰਿ ਕੀ ਰੁਚਿ ਕੈ ਹਰਿ ਸਿਉ ਜਿਹ ਹੇਤ ਕਿਯੋ ਤਿਨਹੂ ਹਰਿ ਪਾਯੋ ॥੨੪੮੫॥ ਕਾ ਭਯੋ ਜੋ ਬਕ ਲੋਚਨ ਮੂੰਦ ਕੈ ਬੈਠ ਰਹਿਓ ਜਗ ਭੇਖ ਦਿਖਾਏ ॥ ਮੀਨ ਫਿਰਿਓ ਜਲ ਨ੍ਹਾਤ ਸਦਾ ਤੁ ਕਹਾ ਤਿਹ ਕੇ ਕਰ ਮੋ ਹਰਿ ਆਏ ॥ ਦਾਦੁਰ ਜੋ ਦਿਨ ਰੈਨ ਰਟੈ ਸੁ ਬਿਹੰਗ ਉਡੈ ਤਨ ਪੰਖ ਲਗਾਏ ॥ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਇਹ ਸੰਤ ਸਭੈ ਬਿਨ ਪ੍ਰੇਮ ਕਹੂੰ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਰਿਝਾਏ ॥੨੪੮੬॥ ਲਾਲਚ ਜੋ ਧਨ ਕੇ ਕਿਨਹੂ ਜੁ ਪੈ ਗਾਇ ਭਲੇ ਪ੍ਰਭ ਗੀਤ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਨਾਚ ਨਚਿਓ ਨ ਖਚਿਓ ਤਿਹ ਮੈ ਹਰਿ ਲੋਕ ਅਲੋਕ ਕੋ ਪੈਂਡ ਨ ਪਾਯੋ ॥ ਹਾਸ ਕਰਿਓ ਜਗ ਮੈ ਅਪਨੋ ਸੁਪਨੇਹੂੰ ਨ ਗਿਆਨ ਕੋ ਤਤੁ ਜਨਾਯੋ ॥ ਪ੍ਰੇਮ ਬਿਨਾ ਕਬਿ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਕਰਿ ਕਾਹੂ ਕੇ ਮੈ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਆਯੋ ॥੨੪੮੭॥ ਹਾਰਿ ਚਲੇ ਗ੍ਰਿਹ ਅਪਨੇ ਕਉ ਬਨ ਮੋ ਬਹੁਤੋ ਤਿਨ ਧਿਆਨ ਲਗਾਏ ॥ ਸਿੱਧ ਸਮਾਧ ਅਗਾਧ ਕਥਾ ਮੁਨਿ ਖੋਜ ਰਹੇ ਹਰਿ ਹਾਥਿ ਨ ਆਏ ॥ ਸ੍ਯਾਮ ਭਨੈ ਸਭ ਬੇਦ ਕਤੇਬਨ ਸੰਤਨ ਕੇ ਮਤ ਯੌਂ ਠਹਰਾਏ ॥ ਭਾਖਤ ਹੈਂ ਕਬਿ ਸੰਤ ਸੁਨੋ ਜਿਹ ਪ੍ਰੇਮ ਕਿਯੇ ਤਿਹ ਸ੍ਰੀ ਪਤਿ ਪਾਏ ॥੨੪੮੮॥ ਛਤ੍ਰੀ ਕੋ ਪੂਤ ਹੌ ਬਾਮ੍ਹਨ ਕੋ ਨਹਿ ਕੈ ਤਪੁ ਆਵਤ ਹੈ ਜੁ ਕਰੋਂ ॥ ਅਰੁ ਅਉਰ ਜੰਜਾਰ ਜਿਤੋ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਤੁਹਿ ਤਿਆਗਿ ਕਹਾ ਚਿਤ ਤਾ ਮੈ ਧਰੋਂ ॥ ਅਬ ਰੀਝ ਕੈ ਦੇਹੁ ਵਹੈ ਹਮ ਕਉ ਜੋਊ ਹਉਂ ਬਿਨਤੀ ਕਰ ਜੋਰਿ ਕਰੋਂ ॥ ਜਬ ਆਉ ਕੀ ਅਉਧਿ ਨਿਦਾਨ ਬਨੈ ਅਤਿ ਹੀ ਰਨ ਮੈ ਤਬ ਜੂਝ ਮਰੋਂ ॥੨੪੮੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੱਤ੍ਰਹ ਸੈ ਪੈਤਾਲ ਮਹਿ ਸਾਵਨ ਸੁਦਿ ਥਿਤਿ ਦੀਪ ॥ ਨਗਰ ਪਾਂਵਟਾ ਸੁਭ ਕਰਨ ਜਮੁਨਾ ਬਹੈ ਸਮੀਪ ॥੨੪੯੦॥ ਦਸਮ ਕਥਾ ਭਾਗਉਤ ਕੀ ਭਾਖਾ ਕਰੀ ਬਨਾਇ ॥ ਅਵਰ ਬਾਸਨਾ ਨਾਹਿ ਪ੍ਰਭ ਧਰਮ ਜੁੱਧ ਕੇ ਚਾਇ ॥੨੪੯੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਧੰਨ ਜੀਓ ਤਿਹ ਕੋ ਜਗ ਮੈ ਮੁਖ ਤੇ ਹਰਿ ਚਿੱਤ ਮੈ ਜੁਧੁ ਬਿਚਾਰੈ ॥ ਦੇਹ ਅਨਿੱਤ ਨ ਨਿੱਤ ਰਹੈ ਜਸੁ ਨਾਵ ਚੜੈ ਭਵ ਸਾਗਰ ਤਾਰੈ ॥ ਧੀਰਜ ਧਾਮ ਬਨਾਇ ਇਹੈ ਤਨ ਬੁੱਧਿ ਸੁ ਦੀਪਕ ਜਿਉ ਉਜਯਾਰੈ ॥ ਗਿਆਨਹਿ ਕੀ ਬਢਨੀ ਮਨਹੁ ਹਾਥ ਲੈ ਕਾਤੁਰਤਾ ਕੁਤਵਾਰ ਬੁਹਾਰੈ ॥੨੪੯੨॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਕੰਧ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਧਯਾਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਅਥ ਨਰ ਅਉਤਾਰ ਕਥਨੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ਅਬ ਬਾਈਸ੍ਵੋਂ ਗਨਿ ਅਵਤਾਰਾ ॥ ਜੈਸ ਰੂਪ ਕਹੁ ਧਰਜੋ ਮੁਰਾਰਾ ॥ ਨਰ ਅਵਤਾਰ ਭਯੋ ਅਰਜੁਨਾ ॥ ਜਿਹ ਜੀਤੇ ਜਗ ਕੇ ਭਟ ਗਨਾ ॥੧॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਨਿਵਾਤ ਕਵਚ ਸਭ ਮਾਰੇ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਤਾਤ ਕੇ ਸੋਕ ਨਿਵਾਰੇ ॥ ਬਹੁਰੋ ਜੁੱਧ ਰੁਦ੍ਰ ਤਨ ਕੀਆ ॥ ਰੀਝੇ ਭੂਤਰਾਟ ਬਰੁ ਦੀਆ ॥੨॥ ਬਹੁਰਿ ਦ੍ਰੁਜੋਧਨ ਕਹ ਮੁਕਤਾਯੋ ॥ ਗੰਧ੍ਰਬ ਰਾਜ ਬਿਮੁਖ ਫਿਰਿ ਆਯੋ ॥ ਖਾਂਡਵ ਬਨ ਪਾਵਕਹਿ ਚਰਾਵਾ ॥ ਬੂੰਦ ਏਕ ਪੈਠੈ ਨਹਿੰ ਪਾਵਾ ॥੩॥ ਜਉ ਕਹਿ ਕਥਾ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸੁਨਾਊਂ ॥ ਗ੍ਰੰਥ ਬਢਨ ਤੇ ਹ੍ਰਿਦੈ ਡਰਾਊਂ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਥੋਰੀ ਕਥਾ ਕਹਾਈ ॥ ਭੂਲ ਦੇਖਿ ਕਬਿ ਲੇਹੁ ਬਨਾਈ ॥੪॥ ਕਊਰਵ ਜੀਤਿ ਗਾਂਵ ਸਭ ਆਨੀ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਨ ਮਹਾਂ ਅਭਿਮਾਨੀ ॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਚੰਦ ਕਹ ਬਹੁਰਿ ਰਿਝਾਯੋ ॥ ਜਾ ਤੇ ਜੈਤ ਪਤ੍ਰ ਕਹ ਪਾਯੋ ॥੫॥ ਗਾਂਗੇਵ ਭਾਨੁਜ ਕਹ ਮਾਰਜੋ ॥ ਘੋਰ ਭਯਾਨ ਅਯੋਧਨ ਧਾਰਜੋ ॥ ਦੁਰਜੋਧਨ ਜੀਤਾ ਅਤਿ ਬਲਾ ॥ ਪਾਵਤ ਭਏ ਰਾਜ ਅਬਿਚਲਾ ॥੬॥ ਕਹ ਲਗਿ ਕਰਤ ਕਥਾ ਕਹੁ ਜਾਊਂ ॥ ਗ੍ਰੰਥ ਬਢਨ ਤੇ ਅਧਿਕ ਡਰਾਊਂ ॥ ਕਥਾ ਬ੍ਰਿਧ ਕਸ ਕਰੌਂ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਬਾਈਸਵੋਂ ਅਰਜੁਨ ਅਵਤਾਰਾ ॥੭॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਨਰ ਅਵਤਾਰ ਬਾਈਸਵੋਂ ਬਿਸਨ ਬਰਨਨੰ ਸੰਪੂਰਣ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੨॥

ਅਥ ਬਉਧ ਅਵਤਾਰ ਤੇਈਸਵੋਂ ਕਥਨੰ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਅਬ ਮੈ ਗਨੋ ਬਉਧ ਅਵਤਾਰਾ ॥ ਜੈਸ ਰੂਪ ਕਹ ਧਰਾ ਮੁਰਾਰਾ ॥ ਬਉਧ ਅਵਤਾਰ ਇਹੀ ਕੋ ਨਾਉਂ ॥ ਜਾ ਕਰ ਨਾਂਵ ਨ ਥਾਂਵ ਨ ਗਾਂਉਂ ॥੧॥ ਜਾ ਕਰ ਨਾਵ ਨ ਠਾਂਵ ਬਖਾਨਾ ॥ ਬਉਧ ਅਵਤਾਰ ਵਹੀ ਪਹਚਾਨਾ ॥ ਸਿਲਾ ਸਰੂਪ ਰੂਪ ਤਿਹ ਜਾਨਾ ॥ ਕਥਾ ਨ ਜਾਹਿ ਕਲੂ ਮਹਿ ਮਾਨਾ ॥੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਰੂਪ ਰੇਖ ਜਾ ਕਰ ਨ ਕਛੁ ਅਰੁ ਕਛੁ ਨਹਿਨਾਕਾਰ ॥ ਸਿਲਾ ਰੂਪ ਬਰਤਤ ਜਗਤ ਸੋਊ ਬਉਧ ਅਵਤਾਰ ॥੩॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਬਉਧ ਅਵਤਾਰ ਤੇਈਸਵੋਂ ਸਮਾਪਤੰ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੩॥

ਅਥ ਨਿਹਕਲੰਕੀ ਚੌਬੀਸਵੋਂ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਅਬ ਮੈ ਮਹਾਂ ਸੁੱਧ ਮਤਿ ਕਰਿ ਕੈ ॥ ਕਹੋਂ ਕਥਾ ਚਿਤੁ ਲਾਇ ਬਿਚਰਿ ਕੈ ॥ ਚਉਬੀਸਵੋਂ ਕਲਕੀ ਅਵਤਾਰਾ ॥ ਤਾ ਕਰ ਕਹੋਂ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸੁਧਾਰਾ ॥੧॥ ਭਾਰਾਕ੍ਰਿਤ ਹੋਤ ਜਬ ਧਰਣੀ ॥ ਪਾਪ ਗ੍ਰਸਤ ਕਛੁ ਜਾਤ ਨ ਬਰਣੀ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਨ ਹੋਤ ਉਤਪਾਤਾ ॥ ਪੁਤ੍ਰਹ ਸੇਜ ਸੋਵਤ ਲੈ ਮਾਤਾ ॥੨॥ ਸੁਤਾ ਪਿਤਾ ਤਨ ਰਮਤ ਨਿਸੰਕਾ ॥ ਭਗਨੀ ਭਰਤ ਭ੍ਰਾਤ ਕਹ ਅੰਕਾ ॥ ਭ੍ਰਾਤ ਬਹਿਨ ਤਨ ਕਰਤ ਬਿਹਾਰਾ ॥ ਇਸਤ੍ਰੀ ਤਜੀ ਸਕਲ ਸੰਸਾਰਾ ॥੩॥ ਸੰਕਰ ਬਰਨ ਪ੍ਰਜਾ ਸਭ ਹੋਈ ॥ ਏਕ ਗਜਾਤ ਕੋ ਰਹਾ ਨ ਕੋਈ ॥ ਅਤਿ ਬਿਭਚਾਰਿ ਫਸੀ ਬਰ ਨਾਰੀ ॥ ਧਰਮ ਰੀਤ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਬਿਸਾਰੀ ॥੪॥ ਘਰਿ ਘਰਿ ਝੂਠ ਅਮੱਸਿਆ ਭਈ ॥ ਸਾਚ ਕਲਾ ਸਸਿ ਕੀ ਦੁਰ ਗਈ ॥ ਜਹ ਤਹ ਹੋਨ ਲਗੇ ਉਤਪਾਤਾ ॥ ਭੋਗਤ ਪੂਤ ਸੇਜ ਚੜ੍ਹਿ ਮਾਤਾ ॥੫॥ ਢੂਢਤ ਸਾਚ ਨ ਕਤਹੂੰ ਪਾਯਾ ॥ ਝੂਠ ਹੀ ਸੰਗ ਸਭੋ ਚਿਤ ਲਾਯਾ ॥ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਗ੍ਰਿਹਿ ਗ੍ਰਿਹਿ ਮਤ ਹੋਈ ॥ ਸਾਸਤ੍ਰ ਸਿਮ੍ਰਿਤਿ ਛੁਐ ਨ ਕੋਈ ॥੬॥ ਹਿੰਦੁ ਵ ਕੋਈ ਨ ਤੁਰਕਾ ਰਹਿ ਹੈ ॥ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਘਰਿ ਘਰਿ ਮਤ ਗਹਿ ਹੈ ॥ ਏਕ ਏਕ ਕੇ ਪੰਥ ਨ ਚਲਿ ਹੈ ॥ ਏਕ ਏਕ ਕੀ ਬਾਤ ਉਥਲਿ ਹੈ ॥੭॥ ਭਾਰਾਕ੍ਰਿਤ ਧਰਾ ਸਭ ਹੁਇ ਹੈ ॥ ਧਰਮ ਕਰਮ ਪਰ ਚਲੈ ਨ ਕੁਇ ਹੈ ॥ ਘਰਿ ਘਰਿ ਅਉਰ ਅਉਰ ਮਤ ਹੋਈ ॥ ਏਕ ਧਰਮ ਪਰ ਚਲੈ ਨ ਕੋਈ ॥੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਘਰਿ ਘਰਿ ਮਤੋ ਏਕ ਨ ਚਲਿ ਹੈ ਕੋਇ ॥ ਪਾਪ ਪ੍ਰਚੁਰ ਜਹ ਤਹ ਭਯੋ ਧਰਮ ਨ ਕਤਹੂੰ ਹੋਇ ॥੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸੰਕਰ ਬਰਨ ਪ੍ਰਜਾ ਸਭ ਹੋਈ ॥ ਛਤ੍ਰੀ ਜਗਤਿ ਨ ਦੇਖੀਐ ਕੋਈ ॥ ਏਕ ਏਕ ਐਸੇ ਮਤ ਕੈ ਹੈ ॥ ਜਾ ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਸੂਦ੍ਰਤਾ ਹ੍ਵੈ ਹੈ ॥੧੦॥ ਹਿੰਦੁ ਤੁਰਕ ਮਤ ਦੁਹੂੰ ਪ੍ਰਹਰਿ ਕਰਿ ॥ ਚਲਿ ਹੈ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਮਤ ਘਰਿ ਘਰਿ ॥ ਏਕ ਏਕ ਕੇ ਮੰਤ੍ਰ ਨ ਗਹਿਹੈਂ ॥ ਏਕ ਏਕ ਕੇ ਸੰਗ ਨ ਰਹਿਹੈਂ ॥੧੧॥ ਆਪ ਆਪ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਕਹੈਹੈ ॥ ਨੀਚ ਊਚ ਕਹ

ਸੀਸ ਨ ਨੈ ਹੈ ॥ ਏਕ ਏਕ ਮਤ ਇਕ ਇਕ ਧਾਮਾ ॥ ਘਰਿ ਘਰਿ ਹੋਇ ਬੈਠਹੈਂ ਰਾਮਾ ॥੧੨॥ ਪੜ੍ਹਿ ਹੈ ਕੋਈ ਨ ਭੂਲਿ ਪੁਰਾਨਾ ॥ ਕੋਊ ਨ ਪਕਰ ਹੈ ਪਾਨਿ ਕੁਰਾਨਾ ॥ ਬੇਦ ਕਤੇਬ ਜਵਨ ਕਰਿ ਲਹਿਹੈਂ ॥ ਤਾ ਕਹ ਗੋਬਰਾਗਨ ਮੋ ਦਹਿਹੈਂ ॥੧੩॥ ਚਲੀ ਪਾਪ ਕੀ ਜਗਤਿ ਕਹਾਨੀ ॥ ਭਾਜਾ ਧਰਮ ਛਾਡਿ ਰਜਧਾਨੀ ॥ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਘਰਿ ਘਰਿ ਮਤ ਚਲਾ ॥ ਯਾ ਤੇ ਧਰਮ ਭਰਮਿ ਉਡਿ ਟਲਾ ॥੧੪॥ ਏਕ ਏਕ ਮਤ ਐਸ ਉਚੈਹੈਂ ॥ ਜਾ ਤੇ ਸਕਲ ਸੂਦ੍ਰ ਹੁਇ ਜੈ ਹੈਂ ॥ ਛਤ੍ਰੀ ਬ੍ਰਹਮਨ ਰਹਾ ਨ ਕੋਈ ॥ ਸੰਕਰ ਬਰਨ ਪ੍ਰਜਾ ਸਭ ਹੋਈ ॥੧੫॥ ਸੂਦ੍ਰ ਧਾਮਿ ਬਸਿਹੈਂ ਬ੍ਰਹਮਨੀ ॥ ਬਈਸ ਨਾਰ ਹੋਇ ਹੈਂ ਛੱਤ੍ਰਨੀ ॥ ਬਸਿਹੈਂ ਛੱਤ੍ਰਿ ਧਾਮਿ ਬੈਸਾਨੀ ॥ ਬ੍ਰਹਮਨ ਗ੍ਰਿਹਿ ਇਸਤ੍ਰੀ ਸੂਦ੍ਰਾਨੀ ॥੧੬॥ ਏਕ ਧਰਮ ਪਰ ਪ੍ਰਜਾ ਨ ਚਲ ਹੈ ॥ ਬੇਦ ਕਤੇਬ ਦੋਊ ਮਤ ਦਲ ਹੈ ॥ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਮਤ ਘਰਿ ਘਰਿ ਹੋਈ ॥ ਏਕ ਪੈਂਡ ਚਲ ਹੈ ਨਹੀ ਕੋਈ ॥੧੭॥ ਗੀਤਾ ਮਾਲਤੀ ਛੰਦ ॥ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਮਤੋ ਘਰੋ ਘਰ ਏਕ ਏਕ ਚਲਾਇ ਹੈ ॥ ਐਂਡ ਬੈਂਡ ਫਿਰੈਂ ਸਭੈ ਸਿਰ ਏਕ ਏਕ ਨ ਨਿਵਾਇ ਹੈ ॥ ਪੁਨਿ ਅਉਰ ਅਉਰ ਨਏ ਨਏ ਮਤ ਮਾਸ ਮਾਸ ਉਚਾਹਿੰਗੇ ॥ ਦੇਵ ਪਿਤਰਨ ਪੀਰ ਕੋ ਨਹਿ ਭੂਲਿ ਪੂਜਨ ਜਾਹਿੰਗੇ ॥੧੮॥ ਦੇਵ ਪੀਰ ਬਿਸਾਰ ਕੈ ਪਰਮੇਸ੍ਰ ਆਪ ਕਹਾਹਿੰਗੇ ॥ ਨਰ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿਨ ਏਕ ਕੋ ਜੁਰ ਏਕ ਏਕ ਉਡਾਹਿੰਗੇ ॥ ਏਕ ਮਾਸ ਦੁਮਾਸ ਲੌ ਅਧ ਮਾਸ ਲੌ ਤ ਚਲਾਹਿੰਗੇ ॥ ਅੰਤ ਬੂਬਰ ਪਾਨ ਜਿਉ ਮਤ ਆਪ ਹੀ ਮਿਟ ਜਾਹਿੰਗੇ ॥੧੯॥ ਬੇਦ ਅਉਰ ਕਤੇਬ ਕੇ ਦੁਇ ਦੂਖ ਕੈ ਮਤ ਡਾਰ ਹੈਂ ॥ ਹਿਤ ਆਪਨੇ ਤਿਹ ਠਉਰ ਭੀਤਰਿ ਜੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰ ਉਚਾਰ ਹੈਂ ॥ ਮੁਖ ਬੇਦ ਅਉਰ ਕਤੇਬ ਕੋ ਕੋਈ ਨਾਮ ਲੇਵ ਨ ਦੇਂਹਿਗੇ ॥ ਕਿਸਹੂੰ ਨ ਕਉਡੀ ਪੁੰਨ ਤੇ ਕਬਹੂੰ ਨਹੀ ਜਸੁ ਲੇਂਹਿਗੇ ॥੨੦॥ ਪਾਪ ਕਰਮ ਕਰੈਂ ਜਹਾਂ ਤਹਾਂ ਧਰਮ ਕਰਮ ਬਿਸਾਰ ਕੈ ॥ ਨਹੀ ਦ੍ਰਬ ਦੇਖਤ ਛੋਡ ਹੈ ਲੈ ਪੁਤ੍ਰ ਮਿਤ੍ਰ ਸੰਘਾਰ ਕੈ ॥ ਏਕਾਨੇਕੁ ਉਠਾਇ ਹੈਂ ਮਤ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਦਿਨੰ ਦਿਨਾ ॥ ਫੋਕਟੋ ਧਰਮੰ ਸਭੈ ਕਲਿ ਕੇਵਲੰ ਪ੍ਰਭਣੰ ਬਿਨਾ ॥੨੧॥ ਏਕ ਦਿਵਸ ਚਲੈ ਕੋਊ ਮਤ ਦੋਇ ਦਿਉਸ ਚਲਾਹਿੰਗੇ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਜੋਰਿ ਕੋਰ ਕਰੋਰ ਕੈ ਦਿਨ ਤੀਸਰੈ ਮਿਟ ਜਾਹਿੰਗੇ ॥ ਪੁਨਿ ਅਉਰ ਅਉਰ ਉਚਾਹਿੰਗੇ ਮਤਣੇਗਤੰ ਚਤੁਰਥ ਦਿਨੰ ॥ ਧਰਮ ਫੋਕਟਣੋ ਸਭੰ ਇਕ ਕੇਵਲੰ ਕਲਣੰ ਬਿਨੰ ॥੨੨॥ ਛੰਦ ਬੰਦ ਜਹਾਂ ਤਹਾਂ ਨਰ ਨਾਰਿ ਨਿੱਤ ਨਏ ਕਰਹਿੰ ॥ ਪੁਨਿ ਜੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰ ਜਹਾਂ ਤਹਾਂ ਨਹੀ ਤੰਤ੍ਰ ਲਾਤ ਕਛੂ ਡਰਹਿੰ ॥ ਧਰਮ ਛਤ੍ਰਿ ਉਤਾਰ ਕੈ

ਰਨ ਛੋਰਿ ਛਤ੍ਰੀ ਭਾਜ ਹੈਂ ॥ ਸੂਦ੍ਰ ਬੈਸ ਜਹਾਂ ਤਹਾਂ ਗਹਿ ਅਸਤ੍ਰ ਆਹਵ ਗਾਜ ਹੈਂ ॥੨੩॥ ਛਤ੍ਰਿਯਾਨੀ ਛੋਰ ਕੈ ਨਰ ਨਾਹ ਨੀਚਨਿ ਰਾਵ ਹੈ ॥ ਤਜਿ ਰਾਜ ਅਉਰ ਸਮਾਜ ਕੋ ਗ੍ਰਿਹ ਨੀਚਿ ਰਾਨੀ ਜਾਵ ਹੈ॥ ਸੂਦ੍ਰ ਬ੍ਰਹਮ ਸੁਤਾ ਭਏ ਰਤਿ ਬ੍ਰਹਮ ਸੂਦ੍ਰੀ ਹੋਹਿੰਗੇ ॥ ਬੇਸਜਾ ਬਾਲ ਬਿਲੋਕ ਕੈ ਮੁਨਿ ਰਾਜ ਧੀਰਜ ਖੋਹਿੰਗੇ ॥੨੪॥ ਧਰਮ ਭਰਮ ਉਡਜੋ ਜਹਾਂ ਤਹਾਂ ਪਾਪ ਪਗ ਪਗ ਹੋਹਿੰਗੇ ॥ ਨਿਜ ਸਿੱਖ ਨਾਰਿ ਗੁਰੂ ਰਮੈ ਗੁਰ ਦਾਰਾ ਸੋ ਸਿਖ ਸੋਹਿੰਗੇ ॥ ਅਬਿਬੇਕ ਔਰ ਬਿਬੇਕ ਕੋ ਨ ਬਿਬੇਕ ਬੈਠਿ ਬਿਚਾਰ ਹੈਂ ॥ ਪੁਨਿ ਝੂਠ ਬੋਲ ਕਮਾਹਿੰਗੇ ਸਿਰ ਸਾਚ ਬੋਲ ਉਤਾਰ ਹੈਂ ॥੨੫॥ ਬ੍ਰਿਧ ਨਿਰਾਜ ਕਹਾ ਤੁਮੋ ਛੰਦ ॥ ਅਕ੍ਰਿੱਤ ਕ੍ਰਿੱਤ ਕਾਰਨੋ ਅਨਿੱਤ ਨਿੱਤ ਹੋਹਿੰਗੇ ॥ ਤਿਆਗਿ ਧਰਮਣੋ ਤ੍ਰਿਯੰ ਕੁਨਾਰਿ ਸਾਧ ਜੋਹਿੰਗੇ ॥ ਪਵਿੱਤ੍ਰ ਚਿੱਤ੍ਰ ਚਿੱਤ੍ਰਤੰ ਬਚਿੱਤ੍ਰ ਮਿਤ੍ਰ ਧੋਹਿੰਗੇ ॥ ਅਮਿੱਤ੍ਰ ਮਿੱਤ੍ਰ ਭਾਵਣੋ ਸੁਮਿੱਤ੍ਰ ਅਮਿੱਤ੍ਰ ਸੋਹਿੰਗੇ ॥੨੬॥ ਕਲਜੰ ਕ੍ਰਿਤੰ ਕਰੰਮਣੋ ਅਭੱਛ ਭੱਛ ਜਾਹਿੰਗੇ ॥ ਅਕੱਜ ਕੱਜਣੋ ਨਰੰ ਅਧਰਮ ਧਰਮ ਪਾਹਿੰਗੇ ॥ ਸੁਧਰਮ ਧਰਮ ਧੋਹਿ ਹੈਂ ਧ੍ਰਿਤੰ ਧਰਾ ਧਰੇਸਣੰ ॥ ਅਧਰਮ ਪਰਮਣੰ ਧ੍ਰਿਤੰ ਕੁਕ੍ਰਮ ਕਰਮਣੋ ਕ੍ਰਿਤੰ ॥੨੭॥ ਉਲੰਘਿ ਧਰਮ ਕਰਮਣੋ ਅਧਰਮ ਧਰਮ ਬਿਆਪ ਹੈਂ ॥ ਸੁ ਤਿਆਗਿ ਜੱਗਿ ਜਾਪਣੋ ਅਜੋਗ ਜਾਪ ਜਾਪ ਹੈਂ ॥ ਸੁ ਧਰਮ ਕਰਮਣੰ ਭਯੋ ਅਧਰਮ ਕਰਮ ਨਿਰਭ੍ਰਮੰ ॥ ਸੁ ਸਾਧ ਸੰਕ੍ਰਤੰ ਚਿਤੰ ਅਸਾਧ ਨਿਰਭਯੰ ਭੁਲੰ ॥੨੮॥ ਅਧਰਮ ਕਰਮਣੋ ਕ੍ਰਿਤੰ ਸੁ ਧਰਮ ਕਰਮਣੋ ਤਜੰ ॥ ਪ੍ਰਹਰਖ ਬਰਖਣੰ ਧਨੰ ਨ ਕਰਖ ਸਰਬਤੋ ਨ੍ਰਿਪੰ ॥ ਅਕੱਜ ਕੱਜਣੋ ਕ੍ਰਿਤੰ ਨ੍ਰਿਲੱਜ ਸਰਬਤੋ ਦਿਸੰ ॥ ਅਨਰਥ ਬਰਤਿਤੰ ਭੁਅੰ ਨ ਅਰਥ ਕੱਥਤੰ ਨਰੰ ॥੨੯॥ ਤਰਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਬਰਨ ਹੈਂ ਅਬਰਨ ਕੋ ॥ ਛਾਡਿ ਹਰਿ ਸਰਨ ਕੋ ॥ ਛਾਡਿ ਸੁਭ ਸਾਜ ਕੋ ॥ ਲਾਗ ਹੈਂ ਅਕਾਜ ਕੋ ॥੩੦॥ ਤਜਾਗ ਹੈਂ ਨਾਮ ਕੋ ॥ ਲਾਗ ਹੈਂ ਕਾਮ ਕੋ ॥ ਲਾਜ ਕੋ ਛੋਰ ਹੈਂ ॥ ਦਾਨ ਮੁਖ ਮੋਰ ਹੈਂ ॥੩੧॥ ਚਰਨ ਨਹੀ ਧਿਆਇ ਹੈਂ ॥ ਦੁਸਟ ਗਤਿ ਪਾਇ ਹੈਂ ॥ ਨਰਕ ਕਹਿ ਜਾਹਿੰਗੇ ॥ ਅੰਤ ਪਛੁਤਾਹਿੰਗੇ ॥੩੨॥ ਧਰਮ ਕਹਿ ਖੋਹਿੰਗੇ ॥ ਪਾਪ ਕਰ ਰੋਹਿੰਗੇ ॥ ਨਰਕ ਪੁਨਿ ਬਾਸ ਹੈਂ ॥ ਤ੍ਰਾਸ ਜਮ ਤ੍ਰਾਸ ਹੈਂ ॥੩੩॥ ਕੁਮਾਰ ਲਲਿਤ ਛੰਦ ॥ ਅਧਰਮ ਕਰਮ ਕੈ ਹੈਂ ॥ ਨ ਭੂਲ ਨਾਮ ਲੈ ਹੈਂ ॥ ਕਿਸੂ ਨ ਦਾਨ ਦੇਂਹਿਗੇ ॥ ਸੁ ਸਾਧ ਲੂਟ ਲੇਂਹਿਗੇ ॥੩੪॥ ਨ ਦੇਂਹ ਫੇਰ ਲੈ ਕੈ ॥ ਨ ਦੇਂਹ ਦਾਨ ਕੈ ਕੈ ॥ ਹਰਿ ਨਾਮ ਕੋ ਨ ਲੈ ਹੈਂ ॥ ਬਿਸੇਖ ਨਰਕ ਜੈ ਹੈਂ ॥੩੫॥ ਨ ਧਰਮ ਠਾਢ ਰਹਿ ਹੈਂ ॥ ਕਰੈ

ਨ ਜਉਨ ਕਹਿ ਹੈਂ ॥ ਨ ਪ੍ਰੀਤਿ ਮਾਤ ਸੰਗਾ ॥ ਅਧੀਨ ਅਰਧੰਗਾ ॥੩੬॥ ਅਭੱਛ ਭੱਛ ਭੱਛੈ ॥ ਅਕੱਛ ਕਾਛ ਕੱਛੈ ॥ ਅਭਾਖ ਬੈਣ ਭਾਖੈਂ ॥ ਕਿਸੂ ਨ ਕਾਣ ਰਾਖੈਂ ॥੩੭॥ ਅਧਰਮ ਕਰਮ ਕਰਿ ਹੈਂ ॥ ਨ ਤਾਤ ਮਾਤ ਡਰਿ ਹੈਂ ॥ ਕੁਮੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰ ਕੈ ਹੈਂ ॥ ਸੁ ਮੰਤ੍ਰ ਕੋ ਨ ਲੈ ਹੈਂ ॥੩੮॥ ਅਧਰਮ ਕਰਮ ਕੈ ਹੈਂ ॥ ਸੁ ਭਰਮ ਧਰਮ ਖ੍ਵੈ ਹੈਂ ॥ ਸੁ ਕਾਲ ਫਾਂਸਿ ਫਸ ਹੈਂ ॥ ਨਿਦਾਨ ਨਰਕ ਬਸ ਹੈਂ ॥੩੯॥ ਕੁਕਰਮ ਕਰਮ ਲਾਗੇ ॥ ਸੁਧਰਮ ਛਾਡਿ ਭਾਗੇ ॥ ਕਮਾਤ ਨਿੱਤ ਪਾਪੰ ॥ ਬਿਸਾਰਿ ਸਰਬ ਜਾਪੰ ॥੪੦॥ ਸੁ ਮੱਦ ਮੋਹ ਮੱਤੇ ॥ ਸੁ ਕਰਮ ਕੇ ਕੁਪੱਤੇ ॥ ਸੁ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਰਾਚੇ ॥ ਉਤਾਰ ਲਾਜ ਨਾਚੇ ॥੪੧॥ ਨਗ ਸਰੂਪੀ ਛੰਦ ॥ ਨ ਧਰਮ ਕਰਮ ਕੌ ਕਰੈਂ ॥ ਬ੍ਰਿਥਾ ਕਥਾ ਸੁਨੇ ਰਰੈਂ ॥ ਕੁਕਰਮ ਕਰਮ ਸੋ ਫਸੈਂ ॥ ਸੁ ਛਾਡਿ ਧਰਮਵਾ ਨਸੈਂ ॥੪੨॥ ਪੁਰਾਣ ਕਾਬਿ ਨਾ ਪੜ੍ਹੈਂ ॥ ਕੁਰਾਨ ਲੈ ਨ ਤੇ ਰੜੈਂ ॥ ਅਧਰਮ ਕਰਮ ਕੋ ਕਰੈਂ ॥ ਸੁ ਧਰਮ ਜਾਸੁ ਤੇ ਡਰੈਂ ॥੪੩॥ ਧਰਾਕਿ ਵਰਣਤਾ ਭਈ ॥ ਸੁ ਭਰਮ ਧਰਮ ਕੀ ਗਈ ॥ ਗ੍ਰਿਹੰ ਗ੍ਰਿਹੰ ਨਯੇ ਮਤੰ ॥ ਚਲੇ ਭੁਅੰ ਜਥਾ ਤਥੰ ॥੪੪॥ ਗ੍ਰਿਹੰ ਗ੍ਰਿਹੰ ਨਏ ਮਤੰ ॥ ਭਈ ਧਰੰ ਨਈ ਗਤੰ ॥ ਅਧਰਮ ਰਾਜਤਾ ਲਈ ॥ ਨਿਕਾਰਿ ਧਰਮ ਦੇਸ ਦੀ ॥੪੫॥ ਪ੍ਰਬੋਧ ਏਕ ਨਾ ਲਗੈ ॥ ਸੁਧਰਮ ਅਧਰਮ ਤੇ ਭਗੈ ॥ ਕੁਕਰਮ ਪ੍ਰਚੁਰਜੰ ਜਗੰ ॥ ਸੁ ਕਰਮ ਪੰਖ ਕੈ ਭਗੰ ॥੪੬॥ ਪ੍ਰਪੰਚ ਪੰਚ ਹੁਇ ਗਡਾ ॥ ਅਪ੍ਰਪੰਚ ਪੰਖ ਕੈ ਉਡਾ ॥ ਕੁਕਰਮ ਬਿਚਰਤੰ ਜਗੰ ॥ ਸੁ ਕਰਮ ਸੁ ਭ੍ਰਮੰ ਭਗੰ ॥੪੭॥ ਰਮਾਣਿਕਾ ਛੰਦ ॥ ਸੁਕ੍ਰਿਤੰ ਤਜਿ ਹੈਂ ॥ ਕੁਕ੍ਰਿਤੰ ਭਜਿ ਹੈਂ ॥ ਭ੍ਰਮਣੰ ਭਰਿ ਹੈਂ ॥ ਜਸ ਤੇ ਟਰਿ ਹੈਂ ॥੪੮॥ ਕਰਿ ਹੈਂ ਦੁਕ੍ਰਿਤੰ ॥ ਰਰਿ ਹੈਂ ਅਨ੍ਰਿਥੰ ॥ ਜਪ ਹੈਂ ਅਜਪੰ ॥ ਕੁ ਥਪੇਣ ਥਪੰ ॥੪੯॥ ਸੋਮਰਾਜੀ ਛੰਦ ॥ ਸੁਨੇ ਦੇਸ ਦੇਸੰ ਮੁਨੰ ਪਾਪ ਕਰਮਾ ॥ ਚੁਨੈਂ ਜੂਠ ਕੂਠੰ ਸੂਤੰ ਛੋਰ ਧਰਮਾ ॥ ਤਜੈਂ ਧਰਮ ਨਾਰੀ ਤਕੈਂ ਪਾਪ ਨਾਰੰ ॥ ਮਹਾਂ ਰੂਪ ਪਾਪੀ ਕੁਵ੍ਰਿਤਾਧਿਕਾਰੰ ॥੫੦॥ ਕਰੈਂ ਨਿਤ ਅਨਰਥੰ ਸਮਰਥੰ ਨ ਏਤੀ ॥ ਕਰੈਂ ਪਾਪ ਤੇਤੋ ਪਰਾਲਬਧ ਜੇਤੀ ॥ ਨਏ ਨਿੱਤ ਮੱਤੰ ਉਠੈਂ ਏਕ ਏਕੰ ॥ ਕਰੈਂ ਨਿੱਤ ਅਨਰਥੰ ਅਨੇਕੰ ਅਨੇਕੰ ॥੫੧॥ ਪ੍ਰਿਯਾ ਛੰਦ ॥ ਦੁਖ ਦੰਦ ਹੈਂ ਸੁਖ ਕੰਦ ਜੀ ॥ ਨਹੀ ਬੰਦ ਹੈਂ ਜਗ ਬੰਦ ਜੀ ॥ ਨਹੀ ਬੇਦ ਬਾਕ ਪ੍ਰਮਾਨ ਹੈਂ ॥ ਮਤ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਬਖਾਨ ਹੈਂ ॥੫੨॥ ਨ ਕੁਰਾਨ ਕੋ ਮਤੁ ਲੇਹਿੰਗੇ ॥ ਨ ਪੁਰਾਨ ਦੇਖਨ ਦੇਹਿੰਗੇ ॥ ਨਹੀ ਏਕ ਮੰਤ੍ਰਹਿ ਜਾਪ ਹੈਂ ॥ ਦਿਨ ਦ੍ਵੈਕੁ ਥਾਪਨ ਥਾਪ ਹੈਂ ॥੫੩॥ ਗਾਹਾ ਛੰਦ ਦੂਜਾ ॥

ਕ੍ਰਿਯਤੰ ਪਾਪਣੋ ਕਰਮੰ ਨ ਅਧਰਮੰ ਭਰਮਣੰ ਤ੍ਰਸਤਾਇ ॥ ਕੁਕਰਮ ਕਰਮਾ ਕ੍ਰਿਤੰ ਨ ਦੇਵ ਲੋਕੇਣ ਪ੍ਰਾਪਤਹਿ
॥੫੪॥ ਰਤਜੰ ਅਰਥ ਅਨਰਥੰ ਅਰਥ ਅਰਥੰ ਨ ਬੁਝਜਾਮ ॥ ਨ ਪ੍ਰਹਰਖ ਬਰਖਣੰ ਧਨਨੰ ਚਿੱਤੰ ਬਸੀਅੰ ਬਿਰਾਟਕੰ
॥੫੫॥ ਮਾਤਵੰ ਮੱਦਜੰ ਕੁਨਾਰੰ ਅਨ ਰਤੰ ਧਰਮਣੋ ਤ੍ਰਿਯਾਇ ॥ ਕੁ ਕਰਮਣੋ ਕਥਤੰ ਬਦਿਤੰ ਲੱਜਿਣੋ ਤਜਤੰ ਨਰੰ
॥੫੬॥ ਸੱਜਜੰ ਕੁਤਸਿਤੰ ਕਰਮੰ ਭਜਤੰ ਤਜਤੰ ਨ ਲਜਾ ॥ ਕੁਵਿਰਤੰ ਨਿਤਪ੍ਰਤਿ ਕ੍ਰਿਤਣੇ ਧਰਮ ਕਰਮੇਣ ਤਿਆਗਤੰ
॥੫੭॥ ਚਤੁਰ ਪਦੀ ਛੰਦ ॥ ਕੁਕ੍ਰਿਤੰ ਨਿਤ ਕਰਿ ਹੈਂ ਸੁਕ੍ਰਿਤਾ ਨਨੁਸਰ ਹੈਂ ਅਘ ਓਘਨ ਰੁਚਿ ਰਾਚੇ ॥ ਮਾਨ ਹੈਂ
ਨ ਬੇਦਨ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਕਤੇਬਨ ਲੋਕ ਲਾਜ ਤਜਿ ਨਾਚੇ ॥ ਚੀਨ ਹੈ ਨ ਬਾਨੀ ਸੁਭਗ ਭਵਾਨੀ ਪਾਪ ਕਰਮ ਰਤਿ ਹੁਇ
ਹੈਂ ॥ ਗੁਰਦੇਵ ਨ ਮਾਨੈ ਭਲ ਨ ਬਖਾਨੈ ਅੰਤ ਨਰਕ ਕਹ ਜੈ ਹੈਂ ॥੫੮॥ ਜਪ ਹੈ ਨ ਭਵਾਨੀ ਅਕਥ ਕਹਾਨੀ ਪਾਪ
ਕਰਮ ਰਤਿ ਐਸੇ ॥ ਮਾਨਿ ਹੈ ਨ ਦੇਵੰ ਅਲਖ ਅਭੇਵੰ ਦੁਰਕ੍ਰਿਤੰ ਮੁਨਿਵਰ ਜੈਸੇ ॥ ਚੀਨ ਹੈ ਨ ਬਾਤੰ ਪਰ ਤ੍ਰਿਯ
ਰਾਤੰ ਧਰਮਣਿ ਕਰਮ ਉਦਾਸੀ ॥ ਜਾਨਿ ਹੈ ਨ ਬਾਤੰ ਅਧਿਕ ਅਗਿਆਤੰ ਅੰਤ ਨਰਕ ਕੇ ਬਾਸੀ ॥੫੯॥ ਨਿਤ
ਨਵ ਮਤ ਕਰ ਹੈਂ ਹਰਿ ਨਨੁਸਰਿ ਹੈਂ ਪ੍ਰਭ ਕੋ ਨਾਮ ਨ ਲੈਹੈਂ ॥ ਸ੍ਰੁਤਿ ਸਿਮ੍ਰਿਤਿ ਨ ਮਾਨੈ ਤਜਤ ਕੁਰਾਨੈ ਅਉਰ ਹੀ
ਪੈਂਡ ਬਤੈਹੈਂ ॥ ਪਰ ਤ੍ਰਿਯ ਰਸ ਰਾਚੇ ਮਤ ਕੇ ਕਾਚੇ ਨਿਜ ਤ੍ਰਿਯ ਗਮਨ ਨ ਕਰ ਹੈਂ ॥ ਮਾਨ ਹੈਂ ਨ ਏਕੰ ਪੂਜ
ਅਨੇਕੰ ਅੰਤ ਨਰਕ ਮਹਿ ਪਰ ਹੈਂ ॥੬੦॥ ਪਾਹਨ ਪੂਜੈਹੈਂ ਏਕ ਨ ਧਿਐਹੈਂ ਮਤ ਕੇ ਅਧਿਕ ਅਧੇਰਾ ॥ ਅੰਮ੍ਰਿਤ
ਕਹੁ ਤਜਿਹੈਂ ਬਿਖ ਕਹੁ ਭਜਿਹੈਂ ਸਾਂਝਹਿ ਕਹਹਿੰ ਸਵੇਰਾ ॥ ਫੋਕਟ ਧਰਮਣਿ ਰਤਿ ਕੁਕ੍ਰਿਤ ਬਿਨਾ ਮਤ ਕਹੋ ਕਹਾ
ਫਲ ਪੈਹੈਂ ॥ ਬਾਂਧੇ ਮ੍ਰਿਤਸਾਲੈ ਜਾਹਿ ਉਤਾਲੈ ਅੰਧ ਅਧੋਗਤਿ ਜੈਹੈਂ ॥੬੧॥ ਏਲਾ ਛੰਦ ॥ ਕਰਹੈਂ ਨਿੱਤ ਅਨਰਥ
ਅਰਥ ਨਹੀ ਏਕ ਕਮੈਹੈਂ ॥ ਨਹਿ ਲੈਹੈਂ ਹਰਿ ਨਾਮ ਦਾਨ ਕਾਹੂ ਨਹੀ ਦੈਹੈਂ ॥ ਨਿੱਤ ਇੱਕ ਮਤ ਤਜੈਂ ਇੱਕ ਮਤ
ਨਿੱਤ ਉਚੈਹੈਂ ॥੬੨॥ ਨਿੱਤ ਇੱਕ ਮਤ ਮਿਟੈ ਉਠੈਹੈਂ ਨਿੱਤ ਇਕ ਮਤ ॥ ਧਰਮ ਕਰਮ ਰਹਿ ਗਇਓ ਭਈ ਬਸੁਧਾ
ਅਉਰੈ ਗਤਿ ॥ ਭਰਮ ਧਰਮ ਕੋ ਗਇਓ ਪਾਪ ਪ੍ਰਚੁਰਿਓ ਜਹਾਂ ਤਹ ॥੬੩॥ ਸ੍ਰਿਸਟ ਇਸਟ ਤਜਿ ਦੀਨ ਕਰਤ
ਆਰਿਸਟ ਪੁਸਟ ਸਭ ॥ ਬਿਸਟ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਤੇ ਮਿਟੀ ਭਏ ਪਾਪਿਸਟ ਭ੍ਰਿਸਟ ਤਬ ॥ ਇਕ ਇੱਕ ਨਿੰਦ ਹੈਂ ਇੱਕ
ਇੱਕ ਕਹਿ ਹਸ ਚੱਲੈਂ ॥੬੪॥ ਤਜੀ ਆਨ ਜਹਾਨ ਕਾਨ ਕਾਹੂ ਨਹੀ ਮਾਨਹਿ ॥ ਤਾਤ ਮਾਤ ਕੀ ਨਿੰਦ ਨੀਚ ਉਚਹ

ਸਮ ਜਾਨਹਿ ॥ ਧਰਮ ਭਰਮ ਕੋ ਗਇਓ ਭਈ ਇਕ ਬਰਣ ਪ੍ਰਜਾ ਸਭ ॥੬੫॥ ਘੱਤਾ ਛੰਦ ॥ ਕਰਿ ਹੈਂ ਪਾਪ ਅਨੇਕ ਨ ਏਕ ਧਰਮ ਕਰ ਹੈਂ ਨਰ ॥ ਮਿਟ ਜੈਹੈਂ ਸਭ ਖਸਟ ਕਰਮ ਕੇ ਧਰਮ ਘਰਨ ਘਰ ॥ ਨਹਿ ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਕਮੈਹੈਂ ਅਧੋਗਤਿ ਜੈਹੈਂ ਅਮਰ ਲੋਗ ਜੈਹੈਂ ਨ ਬਰ ॥੬੬॥ ਧਰਮ ਨ ਕਰਹੈਂ ਏਕ ਅਨੇਕ ਪਾਪ ਕੈ ਹੈਂ ਸਭ ॥ ਲਾਜ ਬੇਚਿ ਤਹ ਫਿਰੈਂ ਸਕਲ ਜਗ ॥ ਪਾਪ ਕਮੈ ਵਹ ਦੁਰਗਤ ਪੈਹੈਂ ਪਾਪ ਸਮੁੰਦ ਜੈਹੈਂ ਨ ਤਰ ॥੬੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਠਉਰ ਠਉਰ ਨਵ ਮਤ ਚਲੇ ਉਠਾ ਧਰਮ ਕੋ ਦੌਰ ॥ ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਜਹ ਤਹ ਦੁਰ ਰਹੀ ਪਾਪ ਭਇਓ ਸਰਮੌਰ ॥੬੮॥ ਨਵ ਪਦੀ ਛੰਦ ॥ ਜਹ ਤਹ ਕਰਨ ਲਗੇ ਸਭ ਪਾਪਨ ॥ ਧਰਮ ਕਰਮ ਤਜਿ ਕਰ ਹਰਿ ਜਾਪਨ ॥ ਪਾਹਨ ਕਉ ਸੁ ਕਰਤ ਸਭ ਬੰਦਨ ॥ ਡਾਰਤ ਧੂਪ ਦੀਪ ਸਿਰ ਚੰਦਨ ॥੬੯॥ ਜਹ ਤਹ ਧਰਮ ਕਰਮ ਤਜਿ ਭਾਗਤ ॥ ਉਠਿ ਉਠਿ ਪਾਪ ਕਰਮ ਸੋਂ ਲਾਗਤ ॥ ਜਹ ਤਹ ਭਈ ਧਰਮ ਗਤਿ ਲੋਪੰ ॥ ਪਾਪਹ ਲਗੀ ਚਉਗਨੀ ਓਪੰ ॥੭੦॥ ਭਾਜਜੋ ਧਰਮ ਭਰਮ ਤਜਿ ਅਪਨਾ ॥ ਜਾਨੁਕ ਹੁਤੋ ਲਖਾ ਇਹ ਸੁਪਨਾ ॥ ਸਭ ਸੰਸਾਰ ਤਜੀ ਤ੍ਰਿਯ ਆਪਨ ॥ ਮੰਤ੍ਰ ਕੁਮੰਤ੍ਰ ਲਗੇ ਮਿਲਿ ਜਾਪਨ ॥੭੧॥ ਚਹੁ ਦਿਸ ਘੋਰ ਪ੍ਰਚੁਰ ਭਇਓ ਪਾਪਾ ॥ ਕੋਊ ਨ ਜਾਪ ਸਕੈ ਹਰਿ ਜਾਪਾ ॥ ਪਾਪ ਕ੍ਰਿਆ ਸਭ ਜਾ ਚਲ ਪਈ ॥ ਧਰਮ ਕ੍ਰਿਆ ਯਾ ਜਗ ਤੇ ਗਈ ॥੭੨॥ ਅੜਿੱਲ ਦੂਜਾ ॥ ਜਹਾਂ ਤਹਾਂ ਆਧਰਮ ਉਪਜਿਆ ॥ ਜਾਨੁਕ ਧਰਮ ਪੰਖ ਕਰਿ ਭਜਿਆ ॥ ਡੋਲਤ ਜਹ ਤਹ ਪੁਰਖ ਅਪਾਵਨ ॥ ਲਾਗਤ ਕਤਹੀ ਧਰਮ ਕੋ ਦਾਵ ਨ ॥੭੩॥ ਅਰਥਹ ਛਾਡਿ ਅਨਰਥ ਬਤਾਵਤ ॥ ਧਰਮ ਕਰਮ ਚਿਤਿ ਏਕ ਨ ਲਿਆਵਤ ॥ ਕਰਮ ਧਰਮ ਕੀ ਕ੍ਰਿਆ ਭੁਲਾਵਤ ॥ ਜਹਾ ਤਹਾ ਆਰਿਸਟ ਬਤਾਵਤ ॥੭੪॥ ਕੁਲਕ ਛੰਦ ॥ ਧਰਮ ਨ ਕਰਹੀਂ ॥ ਹਰਿ ਨ ਉਚਰਹੀਂ ॥ ਪਰ ਘਰਿ ਡੋਲੈਂ ॥ ਜਲਹ ਬਿਰੋਲੈਂ ॥੭੫॥ ਲਹੈਂ ਨ ਅਰਥੰ ॥ ਕਹੈਂ ਅਨਰਥੰ ॥ ਬਚਨ ਨ ਸਾਚੇ ॥ ਮਤ ਕਰ ਕਾਚੇ ॥੭੬॥ ਪਰ ਤ੍ਰਿਯ ਰਾਚੈਂ ॥ ਘਰਿ ਘਰਿ ਜਾਚੈਂ ॥ ਜਹ ਤਹ ਡੋਲੈਂ ॥ ਰਹਿ ਰਹਿ ਬੋਲੈਂ ॥੭੭॥ ਧਨ ਨਹੀ ਛੋਰੈਂ ॥ ਨਿਸਿ ਘਰ ਫੋਰੈਂ ॥ ਗਹਿ ਬਹੁ ਮਰਿਯਤ ॥ ਨਰਕਹ ਡਰਿਯਤ ॥੭੮॥ ਅਸ ਦੁਰ ਕਰਮੰ ॥ ਛੁਟ ਜਗ ਧਰਮੰ ॥ ਮਤਿ ਪਿਤ ਭਰਮੈਂ ॥ ਧਸਤ ਨ ਘਰ ਮੈਂ ॥੭੯॥ ਸਿਖ ਮੁਖ ਮੋਰੈਂ ॥ ਭ੍ਰਿਤ ਨ੍ਰਿਪ ਛੋਰੈਂ ॥ ਤਜਿ ਤ੍ਰਿਯ ਭਰਤਾ ॥ ਬਿਸਰੋ ਕਰਤਾ ॥੮੦॥ ਨਵ ਨਵ ਕਰਮੰ ॥ ਬਢਿ ਗਯੋ

ਭਰਮੰ ॥ ਸਭ ਜਗ ਪਾਪੀ ॥ ਕਹੂੰ ਨ ਜਾਪੀ ॥੮੧॥ ਪਦਮਾਵਤੀ ਛੰਦ ॥ ਦੇਖੀਅਤ ਸਭ ਪਾਪੀ ਨਹ ਹਰਿ ਜਾਪੀ ਤਦਪਿ ਮਹਾ ਰਿਸ ਠਾਨੈਂ ॥ ਹੈਂ ਅਤਿ ਬਿਭਚਾਰੀ ਪਰ ਤ੍ਰਿਯ ਭਾਰੀ ਦੇਵ ਪਿਤਰ ਨਹੀ ਮਾਨੈਂ ॥ ਸੋ ਤਦਪਿ ਮਹਾ ਬਰ ਕਹਤ ਧਰਮ ਧਰ ਪਾਪ ਕਰਮ ਅਧਿਕਾਰੀ ॥ ਧ੍ਰਿਗ ਧ੍ਰਿਗ ਸਭ ਆਖੈਂ ਮੁਖਿ ਨਹੀ ਭਾਖੈਂ ਦੇਹਿਂ ਪ੍ਰਿਸਟਿ ਚੜ੍ਹਿ ਗਾਰੀ ॥੮੨॥ ਦੇਖੀਅਤ ਬਿਨ ਕਰਮੰ ਤਜਿ ਕੁਲ ਧਰਮੰ ਤਦਪਿ ਕਹਾਤ ਸੁਮਾਨਸ ॥ ਅਤਿ ਰਿਦ ਰਤਿ ਲੋਭੰ ਰਹਤ ਸਛੋਭੰ ਲੋਕ ਸਗਲ ਭਲ ਜਾਨਸ ॥ ਤਦਪਿ ਬਿਨਾ ਗਤਿ ਚਲਤ ਬੁਰੀ ਮਤਿ ਲੋਭ ਮੋਹ ਬਸਿ ਭਾਰੀ ॥ ਪਿਤ ਮਾਤ ਨ ਮਾਨੈ ਕਛੂ ਨ ਜਾਨੈ ਲੈਹਿਂ ਘਰਣਿ ਤੇ ਗਾਰੀ ॥੮੩॥ ਦੇਖੀਅਤ ਜੇ ਧਰਮੀ ਤੇ ਭਏ ਅਕਰਮੀ ਤਦਪਿ ਕਹਾਤ ਮਹਾ ਮਤ ॥ ਅਤਿ ਬਸ ਨਾਰੀ ਅਬਗਤਿ ਭਾਰੀ ਜਾਨਤ ਸਕਲ ਬਿਨਾ ਜਤ ॥ ਤਦਪਿ ਨ ਮਾਨਤ ਕੁਮੱਤ ਪ੍ਰਠਾਨਤ ਮਤਿ ਅਰੁ ਗਤਿ ਕੇ ਕਾਚੇ ॥ ਜਿਹ ਤਿਹ ਘਰ ਡੋਲਤ ਭਲੇ ਨ ਬੋਲਤ ਲੋਗ ਲਾਜ ਤਜਿ ਨਾਚੇ ॥੮੪॥ ਕਿਲਕਾ ਛੰਦ ॥ ਪਾਪ ਕਰੈਂ ਨਿਤ ਪ੍ਰਾਤ ਘਨੇ ॥ ਜਨੁ ਦੋਖਨ ਕੇ ਤਰੁ ਸੁੱਧ ਬਨੇ ॥ ਜਗ ਛੋਰ ਭਜਾ ਗਤਿ ਧਰਮਨ ਕੀ ॥ ਸੁ ਜਹਾਂ ਤਹ ਪਾਪ ਕ੍ਰਿਆ ਪ੍ਰਚੁਰੀ ॥੮੫॥ ਨਿੱਤ ਸੰਗ ਲਏ ਫਿਰੈ ਪਾਪਨ ਹੀ ॥ ਤਜਿ ਭਾਜ ਕ੍ਰਿਆ ਜਗ ਜਾਪਨ ਕੀ ॥ ਦਿਵ ਪਿਤ੍ਰ ਨ ਪਾਵਕ ਮਾਨਹ ਗੇ ॥ ਸਭ ਆਪਨ ਤੇ ਘਟਿ ਜਾਨਹ ਗੇ ॥੮੬॥ ਮਧੁਭਾਰ ਛੰਦ ॥ ਭੱਜਜੋ ਸੁ ਧਰਮ ॥ ਪ੍ਰਚੁਰਜੋ ਕੁਕਰਮ ॥ ਜਹ ਤਹ ਜਹਾਨ ॥ ਤਜਿ ਭਾਜ ਆਨ ॥੮੭॥ ਨਿਤ ਪ੍ਰਤਿ ਅਨਰਥ ॥ ਕਰ ਹੈ ਸਮਰਥ ॥ ਉਠਿ ਭਾਜ ਧਰਮ ॥ ਲੈ ਸੰਗ ਸੁ ਕਰਮ ॥੮੮॥ ਕਰ ਹੈ ਕੁਚਾਰ ॥ ਤਜਿ ਸੁਭ ਅਚਾਰ ॥ ਭਈ ਕ੍ਰਿਆ ਔਰ ॥ ਸਭ ਠੌਰ ਠੌਰ ॥੮੯॥ ਨਹਿਂ ਕਰਤ ਸੰਗ ॥ ਪ੍ਰੇਰਤਿ ਅਨੰਗ ॥ ਕਰਿ ਸੁਤਾ ਭੋਗ ॥ ਜੋਹੈਂ ਅਜੋਗ ॥੯੦॥ ਤਜਿ ਲਾਜ ਭਾਜ ॥ ਸੰਜੁਤ ਸਮਾਜ ॥ ਘਟ ਚਲਾ ਧਰਮ ॥ ਬਢਿਓ ਅਧਰਮ ॥੯੧॥ ਕ੍ਰੀੜਤ ਕੁਨਾਰਿ ॥ ਤਜਿ ਧਰਮ ਵਾਰਿ ॥ ਬਢਿ ਗਯੋ ਭਰਮ ॥ ਭਾਜੰਤ ਧਰਮ ॥੯੨॥ ਦੇਸਨ ਬਿਦੇਸ ॥ ਪਾਪੀ ਨਰੇਸ ॥ ਧਰਮੀ ਨ ਕੋਇ ॥ ਅਤਿ ਪਾਪ ਹੋਇ ॥੯੩॥ ਸਾਧੂ ਸਤ੍ਰਾਸ ॥ ਜਹ ਤਹ ਉਦਾਸ ॥ ਪਾਪੀਨ ਰਾਜ ॥ ਗ੍ਰਿਹਿ ਸਰਬ ਸਾਜ ॥੯੪॥ ਹਰਿ ਗੀਤਾ ਛੰਦ ॥ ਸਭ ਦ੍ਰੋਨ ਗਿਰਿਵਰ ਸਿਖਰ ਤਰ ਨਰ ਪਾਪ ਕਰਮ ਭਏ ਭਨੋ ॥ ਉਠਿ ਭਾਜ ਧਰਮ ਸਭਰਮ ਹ੍ਵੈ ਚਮਕੰਤ ਦਾਮਨਿ ਸੋਂ ਮਨੋ ॥ ਕਿਤ ਸੂਦ੍ਰ ਸੁਭਟ ਸਮਾਜ ਸੰਜੁਤ ਜੀਤ ਹੈਂ ਬਸੁਧਾ ਥਲੀ ॥

ਕਿਤ ਅਤ੍ਰ ਛਤ੍ਰ ਤਜੇ ਭਜੇ ਅਰੁ ਅਉਰ ਅਉਰ ਕ੍ਰਿਆ ਚਲੀ ॥੯੫॥ ਨ੍ਰਿਪ ਦੇਸ ਦੇਸ ਬਿਦੇਸ ਜਹ ਤਹ ਪਾਪ ਕਰਮ ਸਭੈ ਲਗੇ ॥ ਨਰ ਲਾਜ ਛਾਡਿ ਨਿਲਾਜ ਹ੍ਵੈ ਫਿਰੈਂ ਧਰਮ ਕਰਮ ਸਭੈ ਭਗੇ ॥ ਕਿਧੌਂ ਸੂਦ੍ਰ ਜਹ ਤਹ ਸਰਬ ਮਹਿ ਮਹਿ ਰਾਜ ਪਾਇ ਪ੍ਰਹਰਖ ਹੈਂ ॥ ਕਿਧੌਂ ਚੋਰ ਛਾਡਿ ਅਚੋਰ ਕੋ ਗਹਿ ਸਰਬ ਦਰਬ ਆਕਰਖ ਹੈਂ ॥੯੬॥ ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ ॥ ਸਭ ਜਗ ਪਾਪੀ ਕਹੂੰ ਨ ਜਾਪੀ ਅਥਪਨ ਥਾਪੀ ਦੇਸ ਦਿਸੰ ॥ ਜਹ ਤਹ ਮਤਵਾਰੇ ਭ੍ਰਮਤ ਭ੍ਰਮਾਰੇ ਮਤਨ ਉਜਾਰੇ ਬਾਧ ਰਿਸੰ ॥ ਪਾਪਨ ਰਸ ਰਾਤੇ ਦੁਰਮਤਿ ਮਾਤੇ ਕੁਮਤਨ ਦਾਤੇ ਮਤ ਨੇਕੰ ॥ ਜਹ ਤਹ ਉਠਿ ਧਾਵੈਂ ਚਿਤ ਲਲਚਾਵੈਂ ਕਛੂ ਨ ਪਾਵੈਂ ਬਿਨ ਏਕੰ ॥੯੭॥ ਤਜਿ ਹਰਿ ਧਰਮੰ ਗਹਤ ਕੁਕਰਮੰ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਭੁ ਕਰਮੰ ਸਭ ਭਰਮੰ ॥ ਲਾਗਤ ਨਹਿੰ ਤੰਤ੍ਰੰ ਫੁਰਤ ਨ ਮੰਤ੍ਰੰ ਚਲਤ ਨ ਜੰਤ੍ਰੰ ਬਿਨ ਮਰਮੰ ॥ ਜਪਹੈਂ ਨ ਦੇਵੀ ਅਲਖ ਅਭੇਵੀ ਆਦਿ ਅਜੇਵੀ ਪਰਮ ਜੁਧੀ ॥ ਕੁਬੁਧਿਨਿ ਤਨ ਰਾਚੇ ਕਹਤ ਨ ਸਾਚੇ ਪ੍ਰਭਹਿ ਨ ਜਾਚੇ ਤਮਕ ਬੁਧੀ ॥੯੮॥ ਹੀਰ ਛੰਦ ॥ ਅੰਪੰਡਿਤ ਗੁਣ ਮੰਡਿਤ ਬੁਧਿ ਖੰਡਿਤ ਦੇਖਿਯੈ ॥ ਛਤ੍ਰੀ ਗਾਢ ਧਰਮ ਛਾਡਿ ਅਕਰਮ ਧਰਮ ਲੇਖਿਯੈ ॥ ਸਤਿ ਰਹਤ ਪਾਪ ਗ੍ਰਹਤ ਕ੍ਰੁੱਧ ਚਹਤ ਜਾਨਿਯੈ ॥ ਅਧਰਮ ਲੀਣ ਅੰਗ ਛੀਣ ਕ੍ਰੋਧ ਪੀਣ ਮਾਨਿਯੈ ॥੯੯॥ ਕੁਤ੍ਰਿਯਨ ਰਤ ਰਸ ਚਾਹੀ ਗੁਣ ਨ ਗ੍ਰਾਹੀ ਜਾਨਿਯਤ ॥ ਸੱਤਿ ਕਰਮ ਛਾਡਿ ਅਸੱਤਿ ਕਰਮ ਮਾਨਿਯਤ ॥ ਰੂਪ ਰਹਿਤ ਜੂਪ ਗ੍ਰਹਿਤ ਪਾਪ ਸਹਿਤ ਦੇਖਿਯੈ ॥ ਅਕਰਮ ਲੀਨ ਧਰਮ ਛੀਨ ਨਾਰਿ ਅਧੀਨ ਪੇਖਿਯੈ ॥੧੦੦॥ ਪਧਿਸਟਕਾ ਛੰਦ ॥ ਅਤਿ ਪਾਪਨ ਤੇ ਜਗ ਛਾਇ ਰਹ੍ਯੋ ॥ ਕਛੁ ਬੁਧਿ ਬਲ ਧਰਮ ਨ ਜਾਤ ਕਹ੍ਯੋ ॥ ਦਿਸ ਬਦਿਸਨ ਕੇ ਜਿਯ ਦੇਖਿ ਸਭੈ ॥ ਬਹੁ ਪਾਪ ਕਰਮ ਰਤਿ ਹੈਂ ਸੁ ਅਬੈ ॥੧੦੧॥ ਪ੍ਰਿਤਮਾਨ ਨ ਨਰ ਕਹੂੰ ਦੇਖ ਪਰੈ ॥ ਕਛੁ ਬੁਧਿ ਬਲ ਬਚਨ ਬਿਚਾਰ ਕਰੈ ॥ ਨਰ ਨਾਰਿਨ ਏਕਨ ਨੇਕ ਮਤੰ ॥ ਨਿਤ ਅਰਥਾਨਰਥ ਗਨਿਤ ਗਤੰ ॥੧੦੨॥ ਮਾਰਹ ਛੰਦ ॥ ਹਿਤ ਸੰਗ ਕੁਨਾਰਿਨਿ ਅਤਿ ਬਿਭਚਾਰਨਿ ਜਿਨ ਕੇ ਐਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ॥ ਬਡ ਕੁਲ ਜਦਿ ਉਪਜੀ ਬਹੁ ਛਬਿ ਬਿਗਸੀ ਤੱਦਪਿ ਪ੍ਰਿਯ ਬਿਭਚਾਰ ॥ ਚਿਤ੍ਰਿਤ ਬਹੁ ਚਿਤ੍ਰਨਿ ਕੁਸਮ ਬਚਿਤ੍ਰਨਿ ਸੁੰਦਰ ਰੂਪ ਅਪਾਰ ॥ ਕਿਤ ਦੇਵ ਲੋਕ ਤਜਿ ਸੁਢਰ ਸੁੰਦਰੀ ਉਪਜੀ ਬਿਬਿਧਿ ਪ੍ਰਕਾਰ ॥੧੦੩॥ ਹਿਤ ਅਤਿ ਦੁਰ ਮਾਨਸ ਕਛੂ ਨ ਜਾਨਸ ਨਰਹਰ ਅਰੁ ਬਟ ਪਾਰ ॥ ਕਛੁ ਸਾਸਤ੍ਰ ਨ ਮਾਨਤ ਸਿਮ੍ਰਿਤਿ ਨ ਜਾਨਤ ਬੋਲਤ ਕੁਬਿਧਿ ਪ੍ਰਕਾਰ ॥ ਕੁਸਟਿਤ ਤੇ ਅੰਗਨ ਗਲਿਤ ਕੁਰੰਗਨ ਅਲਪ

ਅਜੋਗਿ ਅਛੱਜਿ ॥ ਕਿਧੋਂ ਨਰਕ ਛੋਰਿ ਅਵਤਰੇ ਮਹਾ ਪਸੁ ਡੋਲਤ ਪ੍ਰਿਥੀ ਨਿਲੱਜ ॥੧੦੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੰਕਰ ਬਰਨ ਪ੍ਰਜਾ ਭਈ ਇਕ ਬ੍ਰਨ ਰਹਾ ਨ ਕੋਇ ॥ ਸਕਲ ਸੂਦ੍ਰਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭੇ ਦਈਵ ਕਰੈ ਸੋ ਹੋਇ ॥੧੦੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੰਕਰ ਬਰਨ ਪ੍ਰਜਾ ਭਈ ਧਰਮ ਨ ਕਤਹੂੰ ਰਹਾਨ ॥ ਪਾਪ ਪ੍ਰਚੁਰ ਰਾਜਾ ਭਏ ਭਈ ਧਰਮ ਕੀ ਹਾਨ ॥੧੦੬॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਧਰਮ ਨ ਕਤਹੂੰ ਰਹਾਨ ਪਾਪ ਪ੍ਰਚੁਰ ਜਗ ਮੋ ਧਰਾ ॥ ਧਰਮ ਸਭਨ ਬਿਸਰਾਨ ਪਾਪ ਕੰਠ ਸਭ ਜਗ ਕਿਯੋ ॥੧੦੭॥ ਕਲਜੁਗ ਚੜ੍ਹਜੋ ਅਸੰਭ ਜਗਤ ਕਵਨ ਬਿਧਿ ਬਾਚ ਹੈ ॥ ਰੰਗਹੁ ਏਕਹਿ ਰੰਗ ਤਬ ਛੁਟਿਹੋ ਕਲਿ ਕਾਲ ਤੇ ॥੧੦੮॥ ਹੰਸਾ ਛੰਦ ॥ ਜਹ ਤਹ ਬਢਾ ਪਾਪ ਕਾ ਕਰਮ ॥ ਜਗ ਤੇ ਘਟਾ ਧਰਮ ਕਾ ਭਰਮ ॥੧੦੯॥ ਪਾਪ ਪ੍ਰਚੁਰ ਜਹ ਤਹ ਜਗ ਭਯੋ ॥ ਪੰਖਨ ਧਾਰਿ ਧਰਮ ਉਡ ਗਯੋ ॥੧੧੦॥ ਨਈ ਨਈ ਹੋਨ ਲਗੀ ਨਿਤ ਬਾਤ ॥ ਜਹ ਤਹ ਬਾਢ ਚਲਜੋ ਉਤਪਾਤ ॥੧੧੧॥ ਸਭ ਜਗ ਚਲਤ ਔਰ ਹੀ ਕਰਮ ॥ ਜਹ ਤਹ ਘਟ ਗਯੋ ਧਰ ਤੇ ਧਰਮ ॥੧੧੨॥ ਮਾਲਤੀ ਛੰਦ ॥ ਜਹ ਤਹ ਦੇਖਿਯਤ ॥ ਤਹ ਤਹ ਪੇਖਿਯਤ ॥ ਸਕਲ ਕੁਕਰਮੀ ॥ ਕਹੂੰ ਨ ਧਰਮੀ ॥੧੧੩॥ ਜਹ ਤਹ ਗੁਨਿਯਤ ॥ ਤਹ ਤਹ ਸੁਨਿਯਤ ॥ ਸਭ ਜਗ ਪਾਪੀ ॥ ਕਹੂੰ ਨ ਜਾਪੀ ॥੧੧੪॥ ਸਕਲ ਕੁਕਰਮੰ ॥ ਭਜ ਗਯੋ ਧਰਮੰ ॥ ਜੱਗਿ ਨ ਸੁਨਿਯਤ ॥ ਹੋਮ ਨ ਗੁਨਿਯਤ ॥੧੧੫॥ ਸਕਲ ਕੁਕਰਮੀ ॥ ਭਏ ਅਧਰਮੀ ॥ ਕਹੂੰ ਨ ਪੂਜਾ ॥ ਬਸ ਰਹਜੋ ਦੂਜਾ ॥੧੧੬॥ ਅਤਿ ਮਾਲਤੀ ਛੰਦ ॥ ਕਹੂੰ ਨ ਪੂਜਾ ਕਹੂੰ ਨ ਅਰਚਾ ॥ ਕਹੂੰ ਨ ਸ੍ਰੁਤਿ ਧੁਨਿ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿਨ ਚਰਚਾ ॥ ਕਹੂੰ ਨ ਹੋਮੰ ਕਹੂੰ ਨ ਦਾਨੰ ॥ ਕਹੂੰ ਨ ਸੰਜਮ ਕਹੂੰ ਨ ਸਨਾਨੰ ॥੧੧੭॥ ਕਹੂੰ ਨ ਚਰਚਾ ਕਹੂੰ ਨ ਬੇਦੰ ॥ ਕਹੂੰ ਨਿਵਾਜ ਨ ਕਹੂੰ ਕਤੇਬੰ ॥ ਕਹੂੰ ਨ ਤਸਬੀ ਕਹੂੰ ਨ ਮਾਲਾ ॥ ਕਹੂੰ ਨ ਹੋਮੰ ਕਹੂੰ ਨ ਜ੍ਵਾਲਾ ॥੧੧੮॥ ਅਉਰ ਹੀ ਕਰਮੰ ਅਉਰ ਹੀ ਧਰਮੰ ॥ ਅਉਰ ਹੀ ਭਾਵੰ ਅਉਰ ਹੀ ਮਰਮੰ ॥ ਅਉਰ ਹੀ ਰੀਤਾ ਅਉਰ ਹੀ ਚਰਚਾ ॥ ਅਉਰ ਹੀ ਗੀਤਾ ਅਉਰ ਹੀ ਅਰਚਾ ॥੧੧੯॥ ਅਉਰ ਹੀ ਭਾਂਤੰ ਅਉਰ ਹੀ ਬਸਤ੍ਰੰ ॥ ਅਉਰ ਹੀ ਬਾਣੀ ਅਉਰ ਹੀ ਅਸਤ੍ਰੰ ॥ ਅਉਰ ਹੀ ਰੀਤਾ ਅਉਰ ਹੀ ਭਾਯੰ ॥ ਅਉਰ ਹੀ ਰਾਜਾ ਅਉਰ ਹੀ ਨਜਾਯੰ ॥੧੨੦॥ ਅਭੀਰ ਛੰਦ ॥ ਅਤਿ ਸਾਧੂ ਅਤਿ ਰਾਜ ॥ ਕਰਨ ਲਗੇ ਦੁਰ ਕਾਜ ॥ ਪਾਪ ਹਿਰਦੇ ਮਹਿ ਠਾਨਿ ॥ ਕਰਤ ਧਰਮ ਕੀ ਹਾਨਿ ॥੧੨੧॥ ਅਤਿ ਕੁਚਾਲ ਅਰੁ ਕੂਰ ॥ ਅਤਿ ਪਾਪਿਸਟ ਕਠੂਰ ॥ ਥਿਰ

ਨਹਿ ਰਹਤ ਪਲਾਧ ॥ ਕਰਤ ਅਧਰਮ ਕੀ ਸਾਧ ॥੧੨੨॥ ਅਤਿ ਪਾਪਿਸਟ ਅਜਾਨਿ ॥ ਕਰਤ ਧਰਮ ਕੀ ਹਾਨਿ ॥ ਮਾਨਤ ਜੰਤ੍ਰ ਨ ਤੰਤ੍ਰ ॥ ਜਾਪਤ ਕੋਈ ਨ ਮੰਤ੍ਰ ॥੧੨੩॥ ਜਹ ਤਹ ਬਢਾ ਅਧਰਮ ॥ ਧਰਮ ਭਜਾ ਕਰਿ ਭਰਮ ॥ ਨਵ ਨਵ ਕ੍ਰਿਆਨ ਭਈ ॥ ਦੁਰਮਤਿ ਛਾਇ ਰਹੀ ॥੧੨੪॥ ਕੁੰਡਰੀਆ ਛੰਦ ॥ ਨਏ ਨਏ ਮਾਰਗ ਚਲੇ ਜਗ ਮੋ ਬਢਾ ਅਧਰਮ ॥ ਰਾਜਾ ਪ੍ਰਜਾ ਸਭੈ ਲਗੇ ਜਹ ਤਹ ਕਰਨ ਕੁਕਰਮ ॥ ਜਹ ਤਹ ਕਰਨ ਕੁਕਰਮ ਪ੍ਰਜਾ ਰਾਜਾ ਨਰ ਨਾਰੀ ॥ ਧਰਮ ਪੰਖ ਕਰਿ ਉਡਾ ਪਾਪ ਕੀ ਕ੍ਰਿਆ ਬਿਥਾਰੀ ॥੧੨੫॥ ਧਰਮ ਲੋਪ ਜਗ ਤੇ ਭਏ ਪਾਪ ਪ੍ਰਗਟ ਬਪੁ ਕੀਨ ॥ ਊਚ ਨੀਚ ਰਾਜਾ ਪ੍ਰਜਾ ਕ੍ਰਿਆ ਅਧਰਮ ਕੀ ਲੀਨ ॥ ਕ੍ਰਿਆ ਪਾਪ ਕੀ ਲੀਨ ਨਾਰਿ ਨਰ ਰੰਕ ਅਰੁ ਰਾਜਾ ॥ ਪਾਪ ਪ੍ਰਚੁਰ ਬਪੁ ਕੀਨ ਧਰਮ ਧਰਿ ਪੰਖਨ ਭਾਜਾ ॥੧੨੬॥ ਪਾਪਾਕ੍ਰਾਂਤ ਧਰਾ ਭਈ ਪਲ ਨ ਸਕਤ ਠਹਰਾਇ ॥ ਕਾਲ ਪੁਰਖ ਕੋ ਧਯਾਨ ਧਰਿ ਰੋਵਤਿ ਭਈ ਬਨਾਇ ॥ ਰੋਵਤਿ ਭਈ ਬਨਾਇ ਪਾਪ ਭਾਰਨ ਭਰਿ ਧਰਣੀ ॥ ਮਹਾ ਪੁਰਖ ਕੇ ਤੀਰ ਬਹੁਤੁ ਬਿਧਿ ਜਾਤ ਨ ਬਰਣੀ ॥੧੨੭॥ ਸੋਰਠਾ ਛੰਦ ॥ ਕਰ ਕੈ ਪ੍ਰਿਥਮ ਸਮੋਧ ਬਹੁਰਿ ਬਿਦਾ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਕਰੀ ॥ ਮਹਾਂ ਪੁਰਖ ਬਿਨੁ ਰੋਧ ਭਾਰ ਹਰਣ ਬਸੁਧਾ ਨਮਿਤ ॥੧੨੮॥ ਕੁੰਡਰੀਆ ਛੰਦ ॥ ਦੀਨਨ ਕੀ ਰੱਛਾ ਨਮਿਤ ਕਰ ਹੈ ਆਪ ਉਪਾਇ ॥ ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਪਾਵਨ ਸਦਾ ਆਪ ਪ੍ਰਗਟ ਹੈ ਆਇ ॥ ਆਪ ਪ੍ਰਗਟ ਹੈ ਆਇ ਦੀਨ ਰੱਛਾ ਕੇ ਕਾਰਣ ॥ ਅਵਤਾਰੀਸਵਤਾਰ ਧਰਾ ਕੇ ਭਾਰ ਉਤਾਰਣ ॥੧੨੯॥ ਕਲਜੁਗ ਕੇ ਅੰਤਹ ਸਮੈ ਸਤਿਜੁਗ ਲਾਗਤ ਆਦਿ ॥ ਦੀਨਨ ਕੀ ਰੱਛਾ ਲਿਯੇ ਧਰਿ ਹੈ ਰੂਪ ਅਨਾਦਿ ॥ ਧਰਿ ਹੈ ਰੂਪ ਅਨਾਦਿ ਕਲਹਿ ਕਵਤਕ ਕਰਿ ਭਾਰੀ ॥ ਸਤ੍ਰੁਨ ਕੇ ਨਾਸਾਰਥ ਨਮਿਤ ਅਵਤਾਰ ਅਵਤਾਰੀ ॥੧੩੦॥ ਸਵੱਯਾ ਛੰਦ ਪਾਪ ਸੰਬੂਹ ਬਿਨਾਸਨ ਕਉ ਕਲਿਕੀ ਅਵਤਾਰ ਕਹਾਵਹਿੰਗੇ ॥ ਤਰ ਕੱਛਿ ਤੁਰੰਗ ਸਪੱਛ ਬਡੋ ਕਰਿ ਕਾਢਿ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਕਪਾਵਹਿੰਗੇ ॥ ਨਿਕਸੇ ਜਿਮ ਕੇਹਰਿ ਪਰਬਤ ਤੇ ਤਸ ਸੋਭ ਦਿਵਾਲਜ ਪਾਵਹਿੰਗੇ ॥ਭਲ ਭਾਗ ਭਯਾ ਇਹ ਸੰਭਲ ਕੇ ਹਰਿ ਜੂ ਹਰਿ ਮੰਦਿਰ ਆਵਹਿੰਗੇ ॥੧੩੧॥ ਰੂਪ ਅਨੂਪ ਸਰੂਪ ਮਹਾ ਲਖਿ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਲਜਾਵਹਿੰਗੇ ॥ ਅਰਿ ਮਾਰਿ ਸੁਧਾਰ ਕੈ ਟਾਰਿ ਘਨੇ ਬਹੁਰੋ ਕਲਿ ਧਰਮ ਚਲਾਵਹਿੰਗੇ ॥ ਸਭ ਸਾਧ ਉਬਾਰ ਲੈਹੈਂ ਕਰ ਦੈ ਦੁਖ ਆਂਚ ਨ ਲਾਗਨ ਪਾਵਹਿੰਗੇ ॥ ਭਲ ਭਾਗ ਭਯਾ ਇਹ ਸੰਭਲ ਕੇ ਹਰਿ

ਜੂ ਹਰਿ ਮੰਦਿਰ ਆਵਹਿੰਗੇ॥ ੧੩੨॥ ਦਾਨਵ ਮਾਰਿ ਅਪਾਰ ਬਡੇ ਰਣ ਜੀਤਿ ਨਿਸਾਨ ਬਜਾਵਹਿੰਗੇ ॥ ਖਲ ਟਾਰਿ ਹਜਾਰ ਕਰੋਰ ਕਿਤੇ ਕਲਿਕੀ ਕਲਿ ਕ੍ਰਿਤ ਬਢਾਵਹਿੰਗੇ ॥ ਪ੍ਰਗਟੇ ਜਿਤ ਹੀ ਤਿਤ ਧਰਮ ਦਿਸਾ ਲਖਿ ਪਾਪਨ ਪੁੰਜ ਪਰਾਵਹਿੰਗੇ ॥ ਭਲ ਭਾਗ ਭਯਾ ਇਹ ਸੰਭਲ ਕੇ ਹਰਿ ਜੂ ਹਰਿ ਮੰਦਿਰ ਆਵਹਿੰਗੇ ॥੧੩੩॥ ਛੀਨ ਮਹਾ ਦਿਜ ਦੀਨ ਸਦਾ ਲਖਿ ਦੀਨ ਦਿਆਲ ਰਿਸਾਵਹਿੰਗੇ॥ ਖਗ ਕਾਢਿ ਅਭੰਗ ਨਿਸੰਗ ਹਠੀ ਰਣ ਰੰਗ ਤੁਰੰਗ ਨਚਾਵਹਿੰਗੇ ॥ ਰਿਪੁ ਜੀਤਿ ਅਜੀਤ ਅਭੀਤ ਬਡੇ ਅਵਨੀ ਪੈ ਸਬੈ ਜਸੁ ਗਾਵਹਿੰਗੇ ॥ ਭਲ ਭਾਗ ਭਯਾ ਇਹ ਸੰਭਲ ਕੇ ਹਰਿ ਜੂ ਹਰਿ ਮੰਦਿਰ ਆਵਹਿੰਗੇ ॥੧੩੪॥ ਸੇਸ ਸੁਰੇਸ ਮਹੇਸ ਗਨੇਸ ਨਿਸੇਸ ਭਲੇ ਜਸੁ ਗਾਵਹਿੰਗੇ ॥ ਗਣ ਭੂਤ ਪਰੇਤ ਪਿਸਾਚ ਪਰੀ ਜਯ ਸੱਦ ਨਿਨੱਦ ਸੁਨਾਵਹਿੰਗੇ ॥ ਨਰ ਨਾਰਦ ਤੁੰਬਰ ਕਿੰਨਰ ਜੱਛ ਸੁ ਬੀਨ ਪ੍ਰਬੀਨ ਬਜਾਵਹਿੰਗੇ ॥ ਭਲ ਭਾਗ ਭਯਾ ਇਹ ਸੰਭਲ ਕੇ ਹਰਿ ਜੂ ਹਰਿ ਮੰਦਿਰ ਆਵਹਿੰਗੇ ॥੧੩੫॥ ਤਾਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਮੁਚੰਗ ਉਪੰਗ ਸੁਰੰਗ ਸੇ ਨਾਦ ਸੁਨਾਵਹਿੰਗੇ ॥ ਡਫ ਬਾਰ ਤਰੰਗ ਰਬਾਬ ਤੁਰੀ ਰਣਿ ਸੰਖ ਅਸੰਖ ਬਜਾਵਹਿੰਗੇ ॥ ਗਣ ਦੁੰਦਭਿ ਢੋਲਨ ਘੋਰ ਘਨੀ ਸੁਨਿ ਸਤ੍ਰੁ ਸਭੈ ਮੁਰਛਾਵਹਿੰਗੇ ॥ਭਲ ਭਾਗ ਭਯਾ ਇਹ ਸੰਭਲ ਕੇ ਹਰਿ ਜੂ ਹਰਿ ਮੰਦਿਰ ਆਵਹਿੰਗੇ॥੧੩੬॥ ਤੀਰ ਤੁਫੰਗ ਕਮਾਨ ਸੁਰੰਗ ਦੁਰੰਗ ਨਿਖੰਗ ਸੁਹਾਵਹਿੰਗੇ ॥ਬਰਛੀ ਅਰੁ ਬੈਰਖ ਬਾਣ ਧੁਜਾ ਪਟ ਬਾਤ ਲਗੇ ਫਹਰਾਵਹਿੰਗੇ ॥ ਗਣ ਜੱਛ ਭੁਜੰਗ ਸੁ ਕਿੰਨਰ ਸਿੱਧ ਪ੍ਰਸਿਧ ਸਬੈ ਜਸੁ ਗਾਵਹਿੰਗੇ ॥ ਭਲ ਭਾਗ ਭਯਾ ਇਹ ਸੰਭਲ ਕੇ ਹਰਿ ਜੂ ਹਰਿ ਮੰਦਿਰ ਆਵਹਿੰਗੇ ॥੧੩੭॥ ਕਉਚ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕਟਾਰਿ ਕਮਾਨ ਸੁਰੰਗ ਨਿਖੰਗ ਛਕਾਵਹਿੰਗੇ ॥ ਬਰਛੀ ਅਰੁ ਢਾਲ ਗਦਾ ਪਰਸੋ ਕਰਿ ਸੂਲ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਭ੍ਰਮਾਵਹਿੰਗੇ ॥ ਅਤਿ ਕ੍ਰੁਧਤ ਹ੍ਵੈ ਰਣ ਮੂਰਧਨ ਮੋ ਸਰ ਓਘ ਪ੍ਰਓਘ ਚਲਾਵਹਿੰਗੇ ॥ਭਲ ਭਾਗ ਭਯਾ ਇਹ ਸੰਭਲ ਕੇ ਹਰਿ ਜੂ ਹਰਿ ਮੰਦਿਰ ਆਵਹਿੰਗੇ ॥੧੩੮॥ ਤੇਜ ਪ੍ਰਚੰਡ ਅਖੰਡ ਮਹਾਂ ਛਬਿ ਦੁਜਨ ਦੇਖਿ ਪਰਾਵਹਿੰਗੇ ॥ ਜਿਮ ਪਉਨ ਪ੍ਰਚੰਡ ਬਹੈ ਪਤੂਆ ਸਬ ਆਪਨ ਹੀ ਉਡਿ ਜਾਵਹਿੰਗੇ ॥ ਬਢਿਹੈ ਜਿਤਹੀ ਤਿਤ ਧਰਮ ਦਿਸਾ ਕਹੂੰ ਪਾਪ ਨ ਢੂਢਤ ਪਾਵਹਿੰਗੇ॥ ਭਲ ਭਾਗ ਭਯਾ ਇਹ ਸੰਭਲ ਕੇ

ਹਰਿ ਜੂ ਹਰਿ ਮੰਦਿਰ ਆਵਹਿੰਗੇ ॥੧੩੯॥ ਛੂਟਤ ਬਾਨ ਕਮਾਨਨਿ ਕੇ ਰਣ ਛਾਡਿ ਭਟਵਾ ਭਹਰਾਵਹਿੰਗੇ ॥ ਗਣ ਬੀਰ ਬਿਤਾਲ ਕਰਾਲ ਪ੍ਰਭਾ ਰਣ ਮੂਰਧਨ ਮੱਧਿ ਸੁਹਾਵਹਿੰਗੇ ॥ਗਣ ਸਿੱਧ ਪ੍ਰਸਿਧ ਸਮ੍ਰਿਧਿ ਸਨੈ ਕਰ ਉਚਾਇ ਕੈ ਕ੍ਰਿਤ ਸੁਨਾਵਹਿੰਗੇ ॥ ਭਲ ਭਾਗ ਭਯਾ ਇਹ ਸੰਭਲ ਕੇ ਹਰਿ ਜੂ ਹਰਿ ਮੰਦਿਰ ਆਵਹਿੰਗੇ॥੧੪੦॥ ਰੂਪ ਅਨੂਪ ਸਰੂਪ ਮਹਾਂ ਅੰਗ ਦੇਖਿ ਅਨੰਗ ਲਜਾਵਹਿੰਗੇ ॥ ਭਵ ਭੂਤ ਭਵਿੱਖ ਭਵਾਨ ਸਦਾ ਸਭ ਠਉਰ ਸਭੈ ਠਹਰਾਵਹਿੰਗੇ ॥ ਭਵ ਭਾਰ ਅਪਾਰ ਨਿਵਾਰਨ ਕੌ ਕਲਿਕੀ ਅਵਤਾਰ ਕਹਾਵਹਿੰਗੇ ॥ ਭਲ ਭਾਗ ਭਯਾ ਇਹ ਸੰਭਲ ਕੇ ਹਰਿ ਜੂ ਹਰਿ ਮੰਦਿਰ ਆਵਹਿੰਗੇ ॥੧੪੧॥ ਭੂਮਿ ਕੋ ਭਾਰ ਉਤਾਰਿ ਬਡੇ ਬਡ ਆਛ ਬਡੀ ਛਬਿ ਪਾਵਹਿੰਗੇ ॥ ਖਲ ਟਾਰਿ ਜੁਝਾਰ ਬਰਿਆਰ ਹਠੀ ਘਨ ਘੋਖਨ ਜਿਉ ਘਹਰਾਵਹਿੰਗੇ ॥ ਕਲ ਨਾਰਦ ਭੂਤ ਪਿਸਾਚ ਪਰੀ ਜੈ ਪਤ੍ਰ ਧਰਤ੍ਰ ਸੁਨਾਵਹਿੰਗੇ ॥ਭਲ ਭਾਗ ਭਯਾ ਇਹ ਸੰਭਲ ਕੇ ਹਰਿ ਜੂ ਹਰਿ ਮੰਦਿਰ ਆਵਹਿੰਗੇ ॥੧੪੨॥ ਝਾਰਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਜੁਝਾਰ ਬਡੇ ਰਣ ਮੱਧਿ ਮਹਾ ਛਬਿ ਪਾਵਹਿੰਗੇ ॥ ਧਰਿ ਲੁੱਥ ਪਲੁੱਥ ਬਿਥਾਰ ਘਣੀ ਘਨ ਕੀ ਘਟ ਜਿਉ ਘਹਰਾਵਹਿੰਗੇ॥ ਚਤੁਰਾਨਨ ਰੁਦ੍ਰ ਚਰਾਚਰ ਜੇ ਜਯ ਸੱਦ ਨਿਨੱਦ ਸੁਨਾਵਹਿੰਗੇ ॥ ਭਲ ਭਾਗ ਭਯਾ ਇਹ ਸੰਭਲ ਕੇ ਹਰਿ ਜੂ ਹਰਿ ਮੰਦਿਰ ਆਵਹਿੰਗੇ ॥੧੪੩॥ ਤਾਰ ਪ੍ਰਮਾਨ ਉਚਾਨ ਧੁਜਾ ਲਖਿ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਤ੍ਰਸਾਵਹਿੰਗੇ॥ ਕਲਗੀ ਗਜ ਗਾਹ ਗਦਾ ਬਰਛੀ ਗਹਿ ਪਾਨਿ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਭ੍ਰਮਾਵਹਿੰਗੇ ॥ ਜਗ ਪਾਪ ਸੰਬੂਹ ਬਿਨਾਸਨ ਕਉ ਕਲਿਕੀ ਕਲਿ ਧਰਮ ਚਲਾਵਹਿੰਗੇ ॥ ਭਲ ਭਾਗ ਭਯਾ ਇਹ ਸੰਭਲ ਕੇ ਹਰਿ ਜੂ ਹਰਿ ਮੰਦਿਰ ਆਵਹਿੰਗੇ ॥੧੪੪॥ ਪਾਨਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਅਜਾਨੁ ਭੁਜਾ ਰਣਿ ਰੂਪ ਮਹਾਨ ਦਿਖਾਵਹਿੰਗੇ॥ ਪ੍ਰਤਿਮਾਨ ਸੁਜਾਨ ਅਪ੍ਰਮਾਨ ਪ੍ਰਭਾ ਲਖਿ ਬਿਓਮ ਬਿਵਾਨ ਲਜਾਵਹਿੰਗੇ॥ ਗਣ ਭੂਤ ਪਿਸਾਚ ਪਰੇਤ ਪਰੀ ਮਿਲਿ ਜੀਤ ਕੈ ਗੀਤ ਗਵਾਵਹਿੰਗੇ ॥ ਭਲ ਭਾਗ ਭਯਾ ਇਹ ਸੰਭਲ ਕੇ ਹਰਿ ਜੂ ਹਰਿ ਮੰਦਿਰ ਆਵਹਿੰਗੇ ॥੧੪੫॥ ਬਾਜਤ ਡੰਕ ਅਤੰਕ ਸਮੈ ਰਣ ਰੰਗ ਤੁਰੰਗ ਨਚਾਵਹਿੰਗੇ ॥ਕਸਿ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਗਦਾ ਬਰਛੀ ਕਰਿ ਸੂਲ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਭ੍ਰਮਾਵਹਿੰਗੇ ॥ ਗਣ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਪਿਸਾਚ ਪਰੀ ਰਣ ਦੇਖਿ ਸਬੈ ਰਹਸਾਵਹਿੰਗੇ ॥

ਭਲ ਭਾਗ ਭਯਾ ਇਹ ਸੰਭਲ ਕੇ ਹਰਿ ਜੂ ਹਰਿ ਮੰਦਿਰ ਆਵਹਿੰਗੇ ॥੧੪੬॥ ਕੁਲਕ ਛੰਦ ॥ ਸਰਸਿਜ ਰੂਪੰ ॥ ਸਭ ਭਟ ਭੂਪੰ ॥ ਅਤਿ ਛਬਿ ਸੋਭੰ ॥ ਮੁਨਿ ਗਨ ਲੋਭੰ ॥੧੪੭॥ ਕਰ ਅਰਿ ਧਰਮੰ ॥ ਪਰਹਰ ਕਰਮੰ ॥ ਘਰ ਘਰ ਵੀਰੰ ॥ ਪਰਹਰ ਧੀਰੰ ॥੧੪੮॥ ਜਲ ਥਲ ਪਾਪੰ ॥ ਪਰਹਰ ਜਾਪੰ ॥ ਜਹ ਜਹ ਦੇਖਾ ॥ ਤਹ ਤਹ ਪੇਖਾ ॥੧੪੯॥ ਘਰ ਘਰ ਪੇਖੈ ॥ ਦਰ ਦਰ ਲੇਖੈ ॥ ਕਹੂੰ ਨ ਅਰਚਾ ॥ ਕਹੂੰ ਨ ਚਰਚਾ ॥੧੫੦॥ ਮਧੁਭਾਰ ਛੰਦ ॥ ਸਭ ਦੇਸ ਢਾਲ ॥ ਜਹ ਤਹ ਕੁਚਾਲ ॥ ਜਹ ਤਹ ਅਨਰਥ ॥ ਨਹੀ ਹੋਤ ਅਰਥ ॥੧੫੧॥ ਸਭ ਦੇਸ ਰਾਜ ॥ ਨਿਤ ਪ੍ਰਤਿ ਕੁਕਾਜ ॥ ਨਹੀ ਹੋਤ ਨਿਆਇ ॥ ਜਹ ਤਹ ਅਨਜਾਇ ॥੧੫੨॥ ਛਿਤ ਭਈ ਸੁੱਦ੍ਰ ॥ ਕ੍ਰਿਤ ਕਰਤ ਛੁੱਦ੍ਰ ॥ ਤਹ ਬਿੱਪ੍ਰ ਏਕ ॥ ਜਿਹ ਗੁਨ ਅਨੇਕ ॥੧੫੩॥ ਪਾਧਰੀ ਛੰਦ ॥ ਨਿਤ ਜਪਤ ਬਿਪ੍ਰ ਦੇਬੀ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥ ਜਿਹ ਕੀਨ ਧੂਮ੍ਰ ਲੋਚਨ ਦੁਖੰਡ ॥ ਜਿਹ ਕੀਨ ਦੇਵ ਦੇਵਿਸ ਸਹਾਇ ॥ ਜਿਹ ਲੀਨ ਰੁਦ੍ਰ ਕਰ ਦੈ ਬਚਾਇ ॥੧੫੪॥ ਜਿਹ ਹਤੇ ਸੁੰਭ ਨੈਸੁੰਭ ਬੀਰ ॥ ਜਿਨ ਜੀਤਿ ਇੰਦ੍ਰ ਕੀਨੋ ਫਕੀਰ ॥ ਤਿਨ ਗਹੀ ਸਰਨ ਜਗਮਾਤ ਜਾਇ ॥ ਤਿਹ ਕੀਅਸ ਚੰਡਿਕਾ ਦੇਵ ਰਾਇ ॥੧੫੫॥ ਤਿਹ ਜਪਤ ਰੈਣਿ ਦਿਨ ਦਿਜ ਉਦਾਰ ॥ ਜਿਹ ਹਣਿਓ ਰੋਸ ਰਣ ਬਾਸਵਾਰ ॥ ਗ੍ਰਿਹਿ ਹੁਤੀ ਤਾਸ ਇਸਤ੍ਰੀ ਕੁਚਾਰਿ ॥ ਤਹ ਗਇਓ ਨਾਹ ਦਿਨ ਇਕ ਨਿਹਾਰਿ ॥੧੫੬॥ ਤ੍ਰਿਯੋ ਬਾਚ ਪਤਿ ਸੋਂ ॥ ਕਿਹ ਕਾਜ ਮੂੜ੍ਹ ਸੇਵੰਤ ਦੇਵਿ ॥ ਕਿਹ ਹੇਤੁ ਤਾਸ ਬੁੱਲਤ ਅਭੇਵ ॥ ਕਿਹ ਕਾਰਣ ਵਾਹਿ ਪਗਿਯਨ ਪਰੰਤ ॥ ਕਿਮ ਜਾਨਿ ਬੂਝਿ ਦੋਜਕ ਗਿਰੰਤ ॥੧੫੭॥ ਕਿਹ ਕਾਜ ਮੂੜ੍ਹ ਤਿਹ ਜਪਤ ਜਾਪ ॥ ਨਹਿੰ ਡਰਤ ਤਉਨ ਕੋ ਥਪਤ ਥਾਪ ॥ ਕੈਹੋਂ ਪੁਕਾਰ ਰਾਜਾ ਸਮੀਪ ॥ ਦੈ ਹੈ ਨਿਕਾਰ ਤੁਹਿ ਬਾਂਧਿ ਦੀਪ ॥੧੫੮॥ ਨਹਿੰ ਲਖਾ ਤਾਹਿ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕੁਨਾਰਿ ॥ ਧਰਮਾਰਥ ਆਨਿ ਲਿੱਨੋ ਵਤਾਰ ॥ ਸੂਦ੍ਰੰ ਸਮਸਤ ਨਾਸਾਰਥ ਹੇਤ ॥ ਕਲਕੀਵਤਾਰ ਕਰਬੇ ਸਚੇਤ ॥੧੫੯॥ ਹਿਤ ਜਾਨਿ ਤਾਸ ਹਟਕਜੋ ਕੁਨਾਰਿ ॥ ਨਹਿੰ ਲੋਕ ਤ੍ਰਾਸ ਬੁੱਲੈ ਭਤਾਰ ॥ ਤਬ ਕੁੜ੍ਹੀ ਨਾਰਿ ਚਿਤ ਰੋਸ ਠਾਨਿ ॥ ਸੰਭਲ ਨਰੇਸ ਤਨ ਕਹੀ ਆਨਿ ॥੧੬੦॥ ਪੂਜੰਤ ਦੇਵਿ ਦੀਨੋ ਦਿਖਾਇ ॥ ਤਿਹ ਗਹਾ ਕੋਪ ਕਰਿ ਸੂਦ੍ਰ ਰਾਇ ॥ ਗਹਿ ਤਾਹਿ ਅਧਿਕ ਦੀਨੀ ਸਜਾਇ ॥ ਕੈ ਹਨਤ ਤੋਹਿ ਕੈ ਜਪ ਨ ਮਾਇ ॥੧੬੧॥ ਰਾਜਾ ਸੂਦ੍ਰ ਬਾਚ ॥ ਨਹਿ ਹਨਤ ਤੋਹਿ ਦਿਜ ਕਹੀ ਆਜ ॥ ਨਹੀ ਬੋਰ ਬਾਰਿ ਮੋ ਪੂਜ ਸਾਜ ॥ ਕੈ ਤਜਹੁ ਸੇਵ ਦੇਵੀ

ਪ੍ਰਚੰਡ ॥ ਨਹੀ ਕਰਤ ਆਜ ਤੇ ਕੋ ਦੁਖੰਡ ॥੧੬੨॥ ਬਿਪ੍ਰ ਵਾਚ ਰਾਜਾ ਸੋਂ ॥ ਕੀਜੈ ਦੁਖੰਡ ਨਹੀ ਤਜੋ ਸੇਵ ॥ ਸੁਨਿ ਲੇਹੁ ਸਾਚੁ ਤੁਹਿ ਕਹੋ ਦੇਵ ॥ ਕਿਉਂ ਨ ਹੋਹਿਂ ਟੂਕ ਤਨ ਕੇ ਹਜਾਰ ॥ ਨਹੀਂ ਤਜੋ ਪਾਇ ਦੇਵੀ ਉਦਾਰ ॥੧੬੩॥ ਸੁਨ ਭਯੋ ਬੈਣ ਸੁਦ੍ਰੇਸ ਕ੍ਰੁੱਧ ॥ ਜਨੁ ਜੁਟ੍ਯੋ ਆਨਿ ਮਕਰਾਛ ਜੁੱਧ ॥ ਦੋਊ ਦ੍ਰਿਗ ਸਕ੍ਰੁਧ ਸ੍ਰੋਨਤ ਚੁਚਾਨ ॥ ਜਨੁ ਕਾਲ ਤਾਹਿ ਦੀਨੀ ਨਿਸਾਨ ॥੧੬੪॥ ਅਤਿ ਗਰਬ ਮੂੜ੍ਹ ਭ੍ਰਿੱਤਨ ਬੁਲਾਇ ॥ ਉੱਚਰੇ ਬੈਣ ਇਹ ਹਣੋ ਜਾਇ ॥ ਲੈ ਗਏ ਤਾਸ ਦ੍ਰੋਹੀ ਦੁਰੰਤ ॥ ਜਹ ਸੰਭਰ ਸੁਭ ਦੇਵਲ ਸੁਭੰਤ ॥੧੬੫॥ ਤਿਹ ਬਾਂਧ ਆਂਖ ਮੁਸਕੈਂ ਚੜ੍ਹਾਇ ॥ ਕਰਿ ਲੀਨ ਕਾਢ ਅਸਿ ਕੋ ਨਚਾਇ ॥ ਜਬ ਲਗੇ ਦੇਨ ਤਿਹ ਤੇਗ ਤਾਨ ॥ ਤਬ ਕਿਯੋ ਕਾਲ ਕੋ ਬਿਪ੍ਰ ਧਿਆਨ ॥੧੬੬॥ ਜਬ ਕਿਯੋ ਚਿਤ ਮੋ ਬਿਪ੍ਰ ਧਿਆਨ ॥ ਤਿਹ ਦੀਨ ਦਰਸ ਤਬ ਕਾਲ ਆਨਿ ॥ ਨਹਿ ਕਰੋ ਚਿੰਤ ਚਿਤ ਮਾਂਝਿ ਏਕ॥ ਤਵ ਹੇਤ ਸਤ੍ਰ ਹਨਿਹੈਂ ਅਨੇਕ॥੧੬੭॥ ਤਬ ਪਰੀ ਸੂੰਕ ਭੋਹਰ ਮਝਾਰ॥ ਉਪਜ੍ਯੋ ਆਨਿ ਕਲਕੀਵਤਾਰ॥ ਤਾੜੰ ਪ੍ਰਮਾਨੁ ਕਰ ਅਸਿ ਉਤੰਗ॥ ਤਰ ਕੱਛ ਸੁਵੱਛ ਤਾਜੀ ਸੁਰੰਗ॥੧੬੮॥ ਸਿਰਖੰਡੀ ਛੰਦ॥ ਵੱਜੇ ਨਾਦ ਸੁਰੰਗੀ ਧੱਗਾਂ ਘੋਰੀਆਂ ॥ ਨੱਚੇ ਜਾਣੁ ਫਿਰੰਗੀ ਵੱਜੇ ਘੁੰਘਰੂ ॥ ਗਦਾ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਨਿਖੰਗੀ ਝੂਲਨਿ ਬੈਰਖਾਂ ॥ ਸਾਵਣ ਜਾਣੁ ਉਮੰਗੀ ਘਟਾ ਡਰਾਵਣੀ ॥੧੬੯॥ ਬਾਣੇ ਅੰਗ ਭੁਜੰਗੀ ਸਾਵਲ ਸੋਹਣੇ ॥ ਤ੍ਰੈ ਸੈ ਹੱਥ ਉਤੰਗੀ ਖੰਡਾ ਧੂਹਿਆ ॥ ਤਾਜੀ ਭਉਰ ਪਿਲੰਗੀ ਛਾਲਾਂ ਪਾਈਆਂ ॥ ਭੰਗੀ ਜਾਣੁ ਭਿੜੰਗੀ ਨੱਚੇ ਦਾਇਰੀ ॥੧੭੦॥ ਬੱਜੇ ਨਾਦ ਸੁਰੰਗੀ ਅਣੀਆਂ ਜੁੱਟੀਆਂ ॥ ਪੈਰੈਂ ਧਾਰ ਪਵੰਗੀ ਫਉਜਾਂ ਚੀਰ ਕੈ ॥ ਉਠੈਂ ਛੈਲ ਛਲੰਗੀ ਛਾਲਾਂ ਪਾਈਆਂ ॥ ਝਾੜ ਝੜਾਕ ਝੜੰਗੀ ਤੇਗਾਂ ਵੱਜੀਆਂ ॥੧੭੧॥ ਸਮਾਨਕਾ ਛੰਦ ॥ ਜੁ ਦੇਖ ਦੇਖ ਕੈ ਸਬੈ ॥ ਸੁ ਭਾਜ ਭਾਜ ਗੇ ਤਬੈ ॥ ਕਹ੍ਯੋ ਸੁ ਸੋਭ ਸੋਭ ਹੀ ॥ ਬਿਲੋਕਿ ਲੋਕ ਲੋਭ ਹੀ ॥੧੭੨॥ ਪ੍ਰਚੰਡ ਰੂਪ ਰਾਜਈ ॥ ਬਿਲੋਕਿ ਭਾਨੁ ਲਾਜਈ ॥ ਸੁ ਚੰਡ ਤੇਜ ਇਉਂ ਲਸੈ ॥ ਪ੍ਰਚੰਡ ਜੋਤਿ ਕੋ ਹਸੈ ॥੧੭੩॥ ਸੁ ਕੋਪਿ ਕੋਪ ਕੈ ਹਠੀ ॥ ਚਪੇ ਚਿਰਾਇ ਜਿਉ ਭਠੀ ॥ ਪ੍ਰਚੰਡ ਮੰਡਲੀ ਲਸੈ ॥ ਕਿ ਮਾਰਤੰਡ ਕੋ ਹਸੈ ॥੧੭੪॥ ਸੁ ਕੋਪ ਓਪ ਦੈ ਬਲੀ ॥ ਕਿ ਰਾਜ ਮੰਡਲੀ ਚਲੀ ॥ ਸੁ ਅਸਤ੍ਰ ਸਸਤ੍ਰ ਪਾਨਿ ਲੈ ॥ ਬਿਸੇਖ ਵੀਰ ਮਾਨ ਕੈ ॥੧੭੫॥ ਤੋਮਰ ਛੰਦ ॥ ਭਟ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਨਚਾਇ ॥ ਚਿਤ ਕੋਪ ਓਪ ਬਢਾਇ ॥ ਤਰ ਕੱਛੁ ਅੱਛ ਤੁਰੰਗ ॥ ਰਣ ਰੰਗ ਚਾਰੁ ਉਤੰਗ ॥੧੭੬॥ ਕਰਿ ਕ੍ਰੋਧ ਪੀਸਤ ਦਾਂਤ ॥

ਕਹਿ ਆਪ ਆਪਨ ਬਾਤ ॥ ਭਟ ਭਰੇ ਆਹਵ ਭੀਰ ॥ ਕਰਿ ਕੋਪ ਛਾਡਤ ਤੀਰ ॥੧੭੭॥ ਕਰਿ ਕੋਪ ਕਲਿ ਅਵਤਾਰ ॥ ਗਹਿ ਪਾਨ ਜਾਨੁ ਕੁਠਾਰ ॥ ਤਨਕੇਕ ਕੀਨ ਪ੍ਰਹਾਰ ॥ ਭਟ ਜੂਝਗਯੋ ਸੈ ਚਾਰ ॥੧੭੮॥ ਭੜਥੂਆ ਛੰਦ ॥ ਢਢੰਕੰਤ ਢੋਲੰ ॥ ਬਬੰਕੰਤ ਬੋਲੰ ॥ ਉਛੰਕੰਤ ਤਾਜੀ ॥ ਗਜੰਕੰਤ ਗਾਜੀ ॥੧੭੯॥ ਛੁਟੰਕੰਤ ਤੀਰੰ ॥ ਬਬੰਕੰਤ ਬੀਰੰ ॥ ਢਲੰਕੰਤ ਢਾਲੰ ॥ ਉਠੰਕੰਤ ਤਾਲੰ ॥੧੮੦॥ ਖਿਮੰਕੰਤ ਖੱਗੰ ॥ ਧਧੰਕੰਤ ਧੱਗੰ ॥ ਛੁਟੰਕੰਤ ਨਾਲੰ ॥ ਉਠੰਕੰਤ ਜ੍ਵਾਲੰ ॥੧੮੧॥ ਬਹੰਤੰਤ ਘਾਯੰ ॥ ਝਲੰਕੰਤ ਚਾਯੰ ॥ ਡਿਗੰਤੰਤ ਬੀਰੰ ॥ ਭਿਗੰਤੰਤ ਭੀਰੰ ॥੧੮੨॥ ਟੁਟੰਤੰਤ ਖੋਲੰ ॥ ਢਮੰਕੰਤ ਢੋਲੰ ॥ ਟੁਟੰਕੰਤ ਤਾਲੰ ॥ ਨਚੰਤੰਤ ਬਾਲੰ ॥੧੮੩॥ ਗਿਰੰਤੰਤ ਅੰਗੰ ॥ ਕਟੰਤੰਤ ਜੰਗੰ ॥ ਚਲੰਤੰਤ ਤੀਰੰ ॥ ਭਟੰਕੰਤ ਭੀਰੰ ॥੧੮੪॥ ਜੁਝੰਤੰਤ ਵੀਰੰ ॥ ਭਜੰਤੰਤ ਭੀਰੰ ॥ ਕਰੰਤੰਤ ਕ੍ਰੋਹੰ ॥ ਭਰੰਤੰਤ ਰੋਹੰ ॥੧੮੫॥ ਤਜੰਤੰਤ ਤੀਰੰ ॥ ਭਜੰਤੰਤ ਭੀਰੰ ॥ ਬਹੰਤੰਤ ਘਾਯੰ ॥ ਝਲੰਤੰਤ ਜਾਯੰ ॥੧੮੬॥ ਤਤੰਕੰਤ ਅੰਗੰ ॥ ਜੁਟੰਕੰਤ ਜੰਗੰ ॥ ਉਲੰਥੰਤ ਲੁਥੰ ॥ ਪਲੰਥੰਤ ਜੁੱਥੰ ॥੧੮੭॥ ਢਲੰਕੰਤ ਢਾਲੰ ॥ ਪੁਅੰਤੰਤ ਮਾਲੰ ॥ ਨਚੰਤੰਤ ਈਸੰ ॥ ਕਟੰਤੰਤ ਸੀਸੰ ॥੧੮੮॥ ਉਛੰਕੰਤ ਤਾਜੀ ॥ ਬਹੰਤੰਤ ਗਾਜੀ ॥ ਲੁਟੰਤੰਤ ਲੁੱਥੰ ॥ ਕਟੰਤੰਤ ਮੁੱਖੰ ॥੧੮੯॥ ਤਪੰਤੰਤ ਤੇਗੰ ॥ ਚਮੰਕੰਤ ਬੇਗੰ ॥ ਨਚੇ ਮੁੰਡ ਮਾਲੀ ॥ ਹਸੰਤੰਤ ਕਾਲੀ ॥੧੯੦॥ ਜੁਟੰਤੰਤ ਵੀਰੰ ॥ ਛੁਟੰਤੰਤ ਤੀਰੰ ॥ ਬਰੰਤੰਤ ਬਾਲੰ ॥ ਢਲੰਤੰਤ ਢਾਲੰ ॥੧੯੧॥ ਸੁਮੱਤੰਤ ਮੱਦੰ ॥ ਉਠੈਂ ਸੱਦ ਗੱਦੰ ॥ ਕਟੰਤੰਤ ਅੰਗੰ ॥ ਗਿਰੰਤੰਤ ਜੰਗੰ ॥੧੯੨॥ ਚਲੰਤੰਤ ਚਾਯੰ ॥ ਜੁਝੰਤੰਤ ਜਾਯੰ ॥ ਰਣੰਕੰਤ ਨਾਦੰ ॥ ਬਜੰਤੰਤ ਬਾਦੰ ॥੧੯੩॥ ਪੁਅੰਤੰਤ ਪਤ੍ਰੀ ॥ ਲਗੰਤੰਤ ਅਤ੍ਰੀ ॥ ਬਜੰਤੰਤ ਅਤ੍ਰੰ ॥ ਜੁਝੰਤੰਤ ਛਤ੍ਰੰ ॥੧੯੪॥ ਗਿਰੰਤੰਤ ਭੂਮੀ ॥ ਉਠੰਤੰਤ ਝੂਮੀ ॥ ਰਟੰਤੰਤ ਪਾਨੰ ॥ ਜੁਝੰਤੰਤ ਜ੍ਵਾਨੰ ॥੧੯੫॥ ਚਲੰਤੰਤ ਬਾਣੰ ॥ ਰੁਕੰਤੰਤ ਦਿਸਾਣੰ ॥ ਗਿਰੰਤੰਤ ਬੀਰੰ ॥ ਭਜੰਤੰਤ ਭੀਰੰ ॥੧੯੬॥ ਨਚੰਤੰਤ ਈਸੰ ॥ ਪੁਅੰਤੰਤ ਸੀਸੰ ॥ ਬਜੰਤੰਤ ਡਉਰੂ ॥ ਭ੍ਰਮੰਤੰਤ ਭਉਰੂ ॥੧੯੭॥ ਨਚੰਤੰਤ ਬਾਲੰ ॥ ਤੁਟੰਤੰਤ ਤਾਲੰ ॥ ਮਚੰਤੰਤ ਵੀਰੰ ॥ ਭਜੰਤੰਤ ਭੀਰੰ ॥੧੯੮॥ ਲਗੰਤੰਤ ਬਾਣੰ ॥ ਢਹੰਤੰਤ ਜ੍ਵਾਣੰ ॥ ਕਟੰਤੰਤ ਅੱਧੰ ॥ ਭਟੰਤੰਤ ਬੱਧੰ ॥੧੯੯॥ ਖਹੰਤੰਤ ਖੂਨੀ ॥ ਚੜ੍ਹੈ ਚਉਪ ਦੂਨੀ ॥ ਬਹੰਤੰਤ ਅਤ੍ਰੰ ॥ ਕਟੰਤੰਤ ਛਤ੍ਰੰ ॥੨੦੦॥ ਬਹੰਤੰਤ ਪੱਤ੍ਰੀ ॥ ਜੁਝੰਤੰਤ ਅੱਤ੍ਰੀ ॥ ਹਿਣੰਕੰਤ ਤਾਜੀ ॥ ਕਣੰਛੰਤ ਗਾਜੀ ॥੨੦੧॥ ਤੁਟੰਤੰਤ ਚਰਮੰ ॥ ਕਟੰਤੰਤ

ਬਰਮੰ ॥ ਗਿਰੰਤੰਤ ਭੂਮੀ ॥ ਉਠੰਤੰਤ ਘੂਮੀ ॥੨੦੨॥ ਰਟੰਤੰਤ ਪਾਨੰ ॥ ਕਟੰਤੰਤ ਜ੍ਵਾਨੰ ॥ ਉਡੰਤੰਤ ਏਕੰ ॥ ਗਡੰਤੰਤ ਨੇਕੰ ॥੨੦੩॥ ਅਨੂਪ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਅਨੂਪ ਰੂਪ ਦਿੱਖ ਕੈ ਸੁ ਕ੍ਰੁੱਧ ਜੋਧਣੰ ਬਰੰ ॥ ਸਨੱਧ ਬੱਧ ਉੱਦਿਤੰ ਸੁ ਕੋਪ ਓਪ ਦੈ ਨਰੰ ॥ ਚਹੰਤ ਜੈਤ ਪਤ੍ਰਣੰ ਕਰੰਤ ਘਾਵ ਦੁੱਧਰੰ ॥ ਤੁਟੰਤ ਅਸਤ੍ਰ ਸਸਤ੍ਰਣੋ ਲਸੰਤ ਉੱਜਲੋ ਫਲੰ ॥੨੦੪॥ ਉਠੰਤ ਭਉਰ ਭੂਰਣੋ ਕਢੰਤ ਭੈਂਕਰੀ ਸੁਰੰ ॥ ਭਜੰਤ ਭੀਰੁ ਭੈ ਕਰੰ ਬਜੰਤ ਬੀਰ ਸੁ ਪ੍ਰਭੰ ॥ ਤੁਟੰਤ ਤਾਲ ਤੱਥਿਯੰ ਨਚੰਤ ਈਸ੍ਰਣੋ ਰਣੰ ॥ ਖਹੰਤ ਖਤ੍ਰਿਣੋ ਖਗੰ ਨਿਨੱਦਿ ਗੱਦਿ ਘੁੰਘਰੰ ॥੨੦੫॥ ਭਜੰਤ ਆਸੁਰੀ ਸੁਤੰ ਉਠੰਤ ਭੈਂਕਰੀ ਧੁਣੰ ॥ ਚਲੰਤ ਤੀਛਣੋ ਸਰੰ ਸਿਲੇਣ ਉੱਜਲੀ ਕ੍ਰਿਤੰ ॥ ਨਚੰਤ ਰੰਗ ਜੋਗਣੰ ਚਚੱਕਿ ਚਉਦਣੋ ਪੁਰੰ ॥ ਕਪੰਤ ਕੁੰਦਨੋ ਗਿਰੰ ਤ੍ਰਿਸੰਤ ਸਰਬਤੋ ਦਿਸੰ ॥੨੦੬॥ ਨਚੰਤ ਬੀਰ ਬਾਵਣੰ ਖਹੰਤ ਬਾਹਣੀ ਧੁਜੰ ॥ ਬਰੰਤ ਅੱਛ੍ਰਣੋ ਭਟੰ ਪ੍ਰਬੀਨ ਚੀਨ ਸੁ ਪ੍ਰਭੰ ॥ ਬਕੰਤ ਡਉਰ ਡਾਮਰੀ ਅਨੰਤ ਤੰਤ੍ਰਣੋ ਰਿਸੰ ॥ ਹਸੰਤ ਜੱਛ ਗੰਧ੍ਰਬੰ ਪਿਸਾਚ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤਨੰ ॥੨੦੭॥ ਭਰੰਤ ਚੁੰਚ ਚਾਵਡੀ ਭਛੰਤ ਫਿਕ੍ਰਣੀ ਤਨੰ ॥ ਡਕੰਤ ਡਾਕਣੀ ਡੁਲੰ ਭਰੰਤ ਪਤ੍ਰ ਸ੍ਰੋਣਤੰ ॥ ਪਿਪੰਤ ਯਾਸਵੰ ਸੁਭੰ ਹਸੰਤ ਮਾਰਜਨੀ ਮ੍ਰਿੜੰ ॥ ਅਟੁਟ ਹਾਸਣੋ ਹਸੰ ਖਿਮੰਤ ਉੱਜਲੋ ਅਸੰ ॥੨੦੮॥ ਅਕਵਾ ਛੰਦ ॥ ਜੁੱਟੇ ਵੀਰੰ ॥ ਛੁੱਟੇ ਤੀਰੰ ॥ ਜੁੱਝੇ ਤਾਜੀ ॥ ਡਿੱਗੇ ਗਾਜੀ ॥੨੦੯॥ ਬੱਜੇ ਜ੍ਵਾਣੰ ॥ ਬਾਹੇ ਬਾਣੰ ॥ ਰੁੱਝੇ ਜੰਗੰ ॥ ਜੁਝੇ ਅੰਗੰ ॥੨੧੦॥ ਤੁੱਟੇ ਤੰਗੰ ॥ ਫੁੱਟੇ ਅੰਗੰ ॥ ਸੱਜੇ ਸੂਰੰ ॥ ਘੁੱਮੀ ਹੂਰੰ ॥੨੧੧॥ ਜੁੱਝੇ ਹਾਥੀ ॥ ਰੁੱਝੇ ਸਾਥੀ ॥ ਉੱਭੇ ਉਸਟੰ ॥ ਸੁੱਭੇ ਪੁਸਟੰ ॥੨੧੨॥ ਫੁੱਟੇ ਬੀਰੰ ॥ ਛੁੱਟੇ ਤੀਰੰ ॥ ਡਿੱਗੇ ਭੂਮੰ ॥ ਉੱਠੇ ਘੂਮੰ ॥੨੧੩॥ ਬੱਕੈਂ ਮਾਰੰ ॥ ਚੱਕੈਂ ਚਾਰੰ ॥ ਸੱਜੈ ਸਸਤ੍ਰੰ ॥ ਬੱਜੈਂ ਅਸਤ੍ਰੰ ॥੨੧੪॥ ਚਾਚਰੀ ਛੰਦ ॥ ਜੁਝਾਰੇ ॥ ਅਪਾਰੇ ॥ ਨਿਹਾਰੇ ॥ ਬਿਚਾਰੇ ॥੨੧੫॥ ਹਕਾਰੈਂ ॥ ਪਚਾਰੈਂ ॥ ਬਿਚਾਰੈਂ ॥ ਪ੍ਰਹਾਰੈਂ ॥੨੧੬॥ ਸੁ ਤਾਜੀ ॥ ਸਿਰਾਜੀ ॥ ਸਲਾਜੀ ॥ ਬਿਰਾਜੀ ॥੨੧੭॥ ਉਠਾਵੈਂ ॥ ਦਿਖਾਵੈਂ ॥ ਭ੍ਰਮਾਵੈਂ ॥ ਚਖਾਵੈਂ ॥੨੧੮॥ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕ੍ਰਿਤ ਛੰਦ ॥ ਜਹ ਤੀਰ ਛੁਟਤ ॥ ਰਣ ਧੀਰ ਜੁਟਤ ॥ ਬਰਬੀਰ ਉਠਤ ॥ ਤਨੁ ਤ੍ਰਾਣ ਫੁਟਤ ॥੨੧੯॥ ਰਣ ਬੀਰ ਗਿਰਤ ॥ ਭਵ ਸਿੰਧੁ ਤਰਤ ॥ ਨਭ ਹੂਰ ਫਿਰਤ ॥ ਬਰ ਬੀਰ ਬਰਤ ॥੨੨੦॥ ਰਣ ਨਾਦ ਬਜਤ ॥ ਸੁਣਿ ਭੀਰੁ ਭਜਤ ॥ ਰਣ ਭੂਮਿ ਤਜਤ ॥ ਮਨ ਮਾਝ ਲਜਤ ॥੨੨੧॥ ਫਿਰ ਫੇਰ ਲਰਤ ॥ ਰਣ ਜੁੱਝ ਮਰਤ ॥ ਨਹ ਪਾਵ ਟਰਤ ॥ ਭਵ ਸਿੰਧੁ ਤਰਤ ॥੨੨੨॥

ਰਣ ਰੰਗ ਮਚਤ ॥ ਚਤੁਰੰਗ ਫਟਤ ॥ ਸਰਬੰਗ ਲਟਤ ॥ ਮਨ ਮਾਨ ਘਟਤ ॥੨੨੩॥ ਬਰ ਬੀਰ ਭਿਰਤ ॥ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਫਿਰਤ ॥ ਜਬ ਚਿੱਤ ਚਿਰਤ ॥ ਉਠ ਸੈਨ ਘਿਰਤ ॥੨੨੪॥ ਗਿਰ ਭੂਮਿ ਪਰਤ ॥ ਸੁਰ ਨਾਰਿ ਬਰਤ ॥ ਨਹਿ ਪਾਵ ਟਰਤ ॥ ਮਨ ਕੋਪ ਭਰਤ ॥੨੨੫॥ ਕਰਿ ਕੋਪ ਮਡਤ ॥ ਪਗ ਦ੍ਵੈ ਨ ਭਜਤ ॥ ਕਰਿ ਰੋਸ ਲਰਤ ॥ ਗਿਰ ਭੂਮਿ ਪਰਤ ॥੨੨੬॥ ਰਣ ਨਾਦ ਬਜਤ ॥ ਸੁਨਿ ਮੇਘ ਲਜਤ ॥ ਸਭ ਸਾਜ ਸਜਤ ॥ ਪਗ ਦ੍ਵੈ ਨ ਭਜਤ ॥੨੨੭॥ ਰਣ ਚੱਕ੍ਰ ਚਲਤ ॥ ਦੁਤਿ ਮਾਨ ਦਲਤ ॥ ਗਿਰਿ ਮੇਰੁ ਹਲਤ ॥ ਭਟ ਸ੍ਰੋਣ ਪਲਤ ॥੨੨੮॥ ਰਣ ਰੰਗ ਮਚਤ ॥ ਬਰ ਬੰਬ ਬਜਤ ॥ ਰਣ ਖੰਭ ਗਡਤ ॥ ਅਸਵਾਰ ਮਡਤ ॥੨੨੯॥ ਕਿਰਪਾਨ ਕਿਰਤ ॥ ਕਰਿ ਕੋਪ ਭਿਰਤ ॥ ਨਹਿੰ ਫਿਰੈ ਫਿਰਤ ॥ ਅਤਿ ਚਿੱਤ ਚਿਰਤ ॥੨੩੦॥ ਚਾਚਰੀ ਛੰਦ ॥ ਹਕਾਰੈਂ ॥ ਪ੍ਰਚਾਰੈਂ ॥ ਪ੍ਰਹਾਰੈਂ ॥ ਕ੍ਰਵਾਰੈਂ ॥੨੩੧॥ ਉਠਾਵੈਂ ॥ ਦਿਖਾਵੈਂ ॥ ਭ੍ਰਮਾਵੈਂ ॥ ਚਲਾਵੈਂ ॥੨੩੨॥ ਸੁ ਧਾਵੈਂ ॥ ਰਿਸਾਵੈਂ ॥ ਉਠਾਵੈਂ ॥ ਚਖਾਵੈਂ ॥੨੩੩॥ ਝੁਝਾਰੇ ॥ ਅਪਾਰੇ ॥ ਹਜਾਰੇ ॥ ਅਰਜਾਰੇ ॥੨੩੪॥ ਸੁ ਢੂਕੇ ॥ ਕਿ ਕੂਕੇ ॥ ਭਭੂਕੇ ॥ ਕਿ ਝੂਕੇ ॥੨੩੫॥ ਸੁ ਬਾਣੰ ॥ ਸੁਧਾਣੰ ॥ ਅਚਾਣੰ ॥ ਜੁਆਣੰ ॥੨੩੬॥ ਧਮੱਕੇ ॥ ਹਮੱਕੇ ॥ ਝੜੱਕੇ ॥ ਛਟੱਕੇ ॥੨੩੭॥ ਸੁ ਗਾਜੈਂ ॥ ਸ ਸਾਜੈਂ ॥ ਨ ਭਾਜੈਂ ॥ ਬਿਰਾਜੈਂ ॥੨੩੮॥ ਨਿਖੰਗੀ ॥ ਖਤੰਗੀ ॥ ਸੁਰੰਗੀ ॥ ਭਿੜੰਗੀ ॥੨੩੯॥ ਤਮੱਕੈਂ ॥ ਪਲੱਕੈਂ ॥ ਹਸੱਕੈਂ ॥ ਪ੍ਰਧੱਕੈਂ ॥੨੪੦॥ ਸੁ ਬੀਰੰ ॥ ਸ ਧੀਰੰ ॥ ਪ੍ਰਹੀਰੰ ॥ ਤਤੀਰੰ ॥੨੪੧॥ ਪਲੱਟੈਂ ॥ ਬਿਲੱਟੈਂ ॥ ਨ ਛੁੱਟੈਂ ॥ ਉਪੱਟੈਂ ॥੨੪੨॥ ਬਬੱਕੈਂ ॥ ਨ ਥੱਕੈਂ ॥ ਧਸੱਕੈਂ ॥ ਝਝੱਕੈਂ ॥੨੪੩॥ ਸਖੱਗੰ ॥ ਅਦੱਗੰ ॥ ਅਜੱਗੰ ॥ ਅਭੱਗੰ ॥੨੪੪॥ ਝਮੱਕੈਂ ॥ ਖਿਮੱਕੈਂ ॥ ਬਬੱਕੈਂ ॥ ਉਥੱਕੈਂ ॥੨੪੫॥ ਭਗਉਤੀ ਛੰਦ ॥ ਕਿ ਜੁੱਟੇਤ ਬੀਰੰ ॥ ਕਿ ਛੁੱਟੇਤ ਤੀਰੰ ॥ ਕਿ ਫੁੱਟੇਤ ਅੰਗੰ ॥ ਕਿ ਜੁੱਟੇਤ ਜੰਗੰ ॥੨੪੬॥ ਕਿ ਮੱਚੇਤ ਸੂਰੰ ॥ ਕਿ ਘੁੱਮੇਤ ਹੂਰੰ ॥ ਕਿ ਬੱਜੇਤ ਖੱਗੰ ॥ ਕਿ ਉਠੇਤ ਅੱਗੰ ॥੨੪੭॥ ਕਿ ਫੁੱਟੇਤ ਅੰਗੰ ॥ ਕਿ ਰੁੱਝੇਤ ਜੰਗੰ ॥ ਕਿ ਨੱਚੇਤ ਤਾਜੀ ॥ ਕਿ ਗੱਜੇਤ ਗਾਜੀ ॥੨੪੮॥ ਕਿ ਘੱਲੇਤ ਘਾਯੰ ॥ ਕਿ ਝੱਲੇਤ ਚਾਯੰ ॥ ਕਿ ਡਿੱਗੇਤ ਧੁੱਮੀ ॥ ਕਿ ਝੱਮੇਤ ਝੁੱਮੀ ॥੨੪੯॥ ਕਿ ਛੱਡੇਤ ਹੂਹੰ ॥ ਕਿ ਸੁੱਝੇਤ ਬਜੂਹੰ ॥ ਕਿ ਡਿੱਗੇਤ ਚੇਤੰ ॥ ਕਿ ਨੱਚੇਤ ਪ੍ਰੇਤੰ ॥੨੫੦॥ ਕਿ ਬੁੱਠੇਤ ਬਾਣੰ ॥ ਕਿ ਜੁੱਝੇਤ ਜ੍ਵਾਣੰ ॥ ਕਿ ਮੱਤੇਤ ਨੂਰੰ ॥ ਕਿ ਤੱਕੇਤ ਹੂਰੰ ॥੨੫੧॥ ਕਿ ਜੁੱਝੇਤ

ਹਾਥੀ ॥ ਕਿ ਸਿੱਝੇਤ ਸਾਥੀ ॥ ਕਿ ਭੱਗੇਤ ਵੀਰੰ ॥ ਕਿ ਲੱਗੇਤ ਤੀਰੰ ॥੨੫੨॥ ਕਿ ਰੱਜੇਤ ਰੋਸੰ ॥ ਕਿ ਤੱਜੇਤ ਹੋਸੰ ॥ ਕਿ ਖੁੱਲੇਤ ਕੇਸੰ ॥ ਕਿ ਡੁੱਲੇਤ ਭੇਸੰ ॥੨੫੩॥ ਕਿ ਜੁੱਝੇਤ ਹਾਥੀ ॥ ਕਿ ਲੁੱਝੇਤ ਸਾਥੀ ॥ ਕਿ ਛੁੱਟੇਤ ਤਾਜੀ ॥ ਕਿ ਗੱਜੇਤ ਗਾਜੀ ॥੨੫੪॥ ਕਿ ਘੁੱਮੀਤ ਹੂਰੰ ॥ ਕਿ ਭੁੰਮੀਤ ਪੂਰੰ ॥ ਕਿ ਜੁੱਝੇਤ ਵੀਰੰ ॥ ਕਿ ਲੱਗੇਤ ਤੀਰੰ ॥੨੫੫॥ ਕਿ ਚੱਲੇਤ ਬਾਣੰ ॥ ਕਿ ਰੁੱਕੀ ਦਿਸਾਣੰ ॥ ਕਿ ਝਮੰਕੇਤ ਤੇਗੰ ॥ ਨਭੰ ਜਾਨੁ ਬੇਗੰ ॥੨੫੬॥ ਕਿ ਛੁੱਟੇਤ ਗੋਰੰ ॥ ਕਿ ਬੁੱਠੇਤ ਓਰੰ ॥ ਕਿ ਗੱਜੇਤ ਗਾਜੀ ॥ ਕਿ ਪੇਲੇਤ ਤਾਜੀ ॥੨੫੭॥ ਕਿ ਕੱਟੇਤ ਅੰਗੰ ॥ ਕਿ ਡਿੱਗੇਤ ਜੰਗੰ ॥ ਕਿ ਮੱਤੇਤ ਮਾਣੰ ॥ ਕਿ ਲੁੱਝੇਤ ਜ੍ਵਾਣੰ ॥੨੫੮॥ ਕਿ ਬੱਕੇਤ ਮਾਰੰ ॥ ਕਿ ਚੱਕੇਤ ਚਾਰੰ ॥ ਕਿ ਢੁੱਕੇਤ ਢੀਠੀ ॥ ਕਿ ਦੇਵੇ ਨ ਪੀਠੀ ॥੨੫੯॥ ਕਿ ਘੱਲੇਤ ਸਾਂਗੰ ॥ ਕਿ ਬੱਕੇਤ ਬਾਂਗੰ ॥ ਕਿ ਮੁੱਛੇਤ ਬੰਕੀ ॥ ਕਿ ਹੱਠੇਤ ਹੰਕੀ ॥੨੬੦॥ ਕਿ ਬੱਜੇਤ ਢੋਲੰ ॥ ਕਿ ਬੱਕੇਤ ਬੋਲੰ ॥ ਕਿ ਬੱਜੇ ਨਗਾਰੇ ॥ ਕਿ ਜੁੱਟੇ ਹਠਜਾਰੇ ॥੨੬੧॥ ਉਛੱਕੇਤ ਤਾਜੀ ॥ ਹਮੱਕੇਤ ਗਾਜੀ ॥ ਛੁਟੱਕੇਤ ਤੀਰੰ ॥ ਭਟੱਕੇਤ ਭੀਰੰ ॥੨੬੨॥ ਭਵਾਨੀ ਛੰਦ ॥ ਜਹਾਂ ਬੀਰ ਜੁੱਟੈਂ ॥ ਸਭੈ ਠਾਟ ਠੱਟੈਂ ॥ ਕਿ ਨੇਜੇ ਪਲੱਟੈਂ ॥ ਚਮਤਕਾਰ ਛੁੱਟੈਂ ॥੨੬੩॥ ਜਹਾਂ ਸਾਰ ਬੱਜੈਂ ॥ ਤਹਾਂ ਬੀਰ ਗੱਜੈਂ ॥ ਮਿਲੈਂ ਸੰਜ ਸੱਜੈਂ ॥ ਨ ਦ੍ਵੈ ਪੈਗ ਭੱਜੈਂ ॥੨੬੪॥ ਕਹੂੰ ਭੂਰ ਭਾਜੈਂ ॥ ਕਹੂੰ ਵੀਰ ਗਾਜੈਂ ॥ ਕਹੂੰ ਜੋਧ ਜੁੱਟੈਂ ॥ ਕਹੂੰ ਟੋਪ ਟੁੱਟੈਂ ॥੨੬੫॥ ਜਹਾਂ ਜੋਧ ਜੁੱਟੈਂ ॥ ਤਹਾਂ ਅਸਤ੍ਰ ਛੁੱਟੈਂ ॥ ਨ੍ਰਿਭੈ ਸਤ੍ਰ ਕੁੱਟੈਂ ॥ ਕਹੂੰ ਬੀਰ ਲੁੱਟੈਂ ॥੨੬੬॥ ਕਹੂੰ ਮਾਰ ਬੱਕੈਂ ॥ ਕਿਤੇ ਬਾਜੁਥੱਕੈਂ ॥ ਕਿਤੇ ਸੈਣ ਹੱਕੈਂ ॥ ਕਿਤੇ ਦਾਵ ਤੱਕੈਂ ॥੨੬੭॥ ਕਿਤੇ ਘਾਇ ਮੇਲੈਂ ॥ ਕਿਤੇ ਸੈਣ ਪੇਲੈਂ ॥ ਕਿਤੇ ਭੂਮ ਡਿੱਗੈਂ ॥ ਤਨੰ ਸ੍ਰੋਣ ਭਿੱਗੈਂ ॥੨੬੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਮਚਾ ਪ੍ਰਚੰਡ ਰਣ ਅਰਧ ਮਹੂਰਤ ਦੰਡ ॥ ਬੀਸ ਅਯੁਤ ਦਸ ਸਤ ਸੁਭਟ ਜੁੱਝਤ ਭਏ ਅਡੰਡ ॥੨੬੯॥ ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਸੁਣ੍ਯੋ ਸੰਭਰੇਸੰ ॥ ਭਯੋ ਅੱਪ ਭੇਸੰ ॥ ਉਡੀ ਬੰਬ ਰੈਣੰ ॥ ਛੁਹੀ ਸੀਸ ਗੈਣੰ ॥੨੭੦॥ ਛਕੇ ਟੋਪ ਸੀਸੰ ॥ ਘਣੰ ਭਾਨੁ ਦੀਸੰ ॥ ਸ ਸੰਨਾਹ ਦੇਹੀ ॥ ਕਥੌਂ ਉਕਤਿ ਕੇਹੀ ॥੨੭੧॥ ਮਨੋ ਸਿੱਧ ਸੁੱਧੰ ॥ ਸੁਭੀ ਜ੍ਵਾਲ ਉੱਧੰ ॥ ਕਸੇ ਸਸਤ੍ਰ ਤ੍ਰੋਣੰ ॥ ਗੁਰੂ ਜਾਣੁ ਦ੍ਰੋਣੰ ॥੨੭੨॥ ਮਹਾਂ ਢੀਠ ਢੂਕੇ ॥ ਮੁਖੰ ਮਾਰ ਕੂਕੇ ॥ ਕਰੈਂ ਸਸਤ੍ਰ ਪਾਤੰ ॥ ਉਠੈਂ ਅਸਤ੍ਰ ਘਾਤੰ ॥੨੭੩॥ ਖਗੰ ਖੱਗ ਬੱਜੈਂ ॥ ਨਦੰ ਮੱਛ ਲੱਜੈਂ ॥ ਉਠੈਂ ਛਿੱਛ ਇੱਛੰ ॥ ਬਹੈਂ ਬਾਣ ਤਿੱਛੰ ॥੨੭੪॥ ਗਿਰੇ ਬੀਰ ਧੀਰੰ ॥ ਧਰੇ ਬੀਰ ਚੀਰੰ

॥ ਮੁਖੰ ਮੁੱਛ ਬੰਕੀ ॥ ਮਚੇ ਬੀਰ ਹੰਕੀ ॥੨੭੫॥ ਛੁਟੈਂ ਬਾਣ ਧਾਰੰ ॥ ਧਰੇ ਖੱਗ ਸਾਰੰ ॥ ਗਿਰੇ ਅੰਗ ਭੰਗੰ ॥ ਚਲੇ ਚਾਇ ਜੰਗੰ ॥੨੭੬॥ ਨਚੇ ਮਾਸਹਾਰੰ ॥ ਹਸੈਂ ਬਯੋਮ ਚਾਰੰ ॥ ਪੁਐ ਈਸ ਸੀਸੰ ॥ ਛਲੀ ਬਾਰਣੀਸੰ ॥੨੭੭॥ ਛੁਟੈ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰੰ ॥ ਕਟੈਂ ਅਸਤ੍ਰ ਝਾਰੰ ॥ ਗਿਰੇ ਰੱਤ ਖੇਤੰ ॥ ਕਟੇ ਬੀਰ ਅਚੇਤੰ ॥੨੭੮॥ ਉਠੈਂ ਕ੍ਰੋਧ ਧਾਰੰ ॥ ਮਚੈਂ ਸਸਤ੍ਰ ਝਾਰੰ ॥ ਖਹੈਂ ਖੱਗ ਖੂਨੀ ॥ ਚੜ੍ਹੈ ਚਉਪ ਦੂਨੀ ॥੨੭੯॥ ਪਿਪੰ ਸ੍ਰੋਣ ਦੇਵੀ ॥ ਹਸੈ ਅੰਸੁ ਭੇਵੀ ॥ ਅਟਾ ਅੱਟ ਹਾਸੰ ॥ ਸੁ ਜੋਤੰ ਪ੍ਰਕਾਸੰ ॥੨੮੦॥ ਢੁਕੇ ਢੀਠ ਢਾਲੰ ॥ ਨਚੇ ਮੁੰਡ ਮਾਲੰ ॥ ਕਰੈਂ ਸਸਤ੍ਰ ਪਾਤੰ ॥ ਉਠੈਂ ਅਸਤ੍ਰ ਘਾਤੰ ॥੨੮੧॥ ਰੁਪੇ ਵੀਰ ਧੀਰੰ ॥ ਤਜੈਂ ਤਾਣ ਤੀਰੰ ॥ ਝਮੈਂ ਬਿੱਜੁ ਬੇਗੰ ॥ ਲਸੈਂ ਏਮ ਤੇਗੰ ॥੨੮੨॥ ਖਹੇ ਖੱਗ ਖੂਨੀ ॥ ਚੜ੍ਹੇ ਚੌਪ ਦੂਨੀ ॥ ਕਰੈਂ ਚਿੱਤ੍ਰ ਚਾਰੰ ॥ ਬਕੈਂ ਮਾਰ ਮਾਰੰ ॥੨੮੩॥ ਅਪੋ ਆਪ ਦਾਬੈਂ ॥ ਰਣੰ ਬੀਰ ਫਾਬੈਂ ॥ ਘਣੰ ਘਾਇ ਪੇਲੈਂ ॥ ਮਹਾਂ ਵੀਰ ਝੇਲੈਂ ॥੨੮੪॥ ਮੰਡੇ ਵੀਰ ਸੁੱਧੰ ॥ ਕਰੈਂ ਮੱਲ ਜੁੱਧੰ ॥ ਅਪੋ ਆਪ ਬਾਹੈਂ ॥ ਉਭੈ ਜੀਤ ਚਾਹੈਂ ॥੨੮੫॥ ਰਣੰ ਰੰਗ ਰੱਤੇ ॥ ਚੜ੍ਹੇ ਤੇਜ ਤੱਤੇ ॥ ਖੁਲ੍ਹੇ ਖੱਗ ਖੂਨੀ ॥ ਚੜ੍ਹੈ ਚਉਪ ਦੂਨੀ ॥੨੮੬॥ ਨਭੰ ਹੂਰ ਪੂਰੰ ॥ ਭਏ ਵੀਰ ਚੂਰੰ ॥ ਬਜੇ ਤੂਰ ਤਾਲੀ ॥ ਨਚੇ ਮੁੰਡ ਮਾਲੀ ॥੨੮੭॥ ਰਣੰ ਹੂਹ ਉੱਠੈਂ ॥ ਸਰੰ ਧਾਰ ਬੁੱਠੈਂ ॥ ਗਜੈਂ ਵੀਰ ਗਾਜੀ ॥ ਤੁਰੇ ਤੁੰਦ ਤਾਜੀ ॥੨੮੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਭਇਓ ਘੋਰ ਆਹਵ ਬਿਕਰਾਰਾ ॥ ਨਾਚੇ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤ ਬੈਤਾਰਾ ॥ ਬੈਰਕ ਬਾਣ ਗਗਨ ਗਯੋ ਛਾਈ ॥ ਜਾਨੁਕ ਰੈਨਿ ਦਿਨਹਿ ਹੁਇ ਆਈ ॥੨੮੯॥ ਕਹੂੰ ਪਿਸਾਚ ਪ੍ਰੇਤ ਨਾਚੈਂ ਰਣ ॥ ਜੂਝਿ ਜੂਝਿ ਕਹੂੰ ਗਿਰੇ ਸੁਭਟ ਗਣ ॥ ਭਈਰਵ ਕਰਤ ਕਹੂੰ ਭਭਕਾਰਾ ॥ ਉਡਤ ਕਾਕ ਕੰਕੈਂ ਬਿਕਰਾਰਾ ॥੨੯੦॥ ਬਾਜਤ ਢੋਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਨਗਾਰਾ ॥ ਤਾਲ ਉਪੰਗ ਬੇਣ ਬੰਕਾਰਾ ॥ ਮੁਰਲੀ ਨਾਦ ਨਫੀਰੀ ਬਾਜੇ ॥ ਭੀਰੁ ਭਯਾਨਕ ਹ੍ਵੈ ਤਜਿ ਭਾਜੇ ॥੨੯੧॥ ਮਹਾਂ ਸੁਭਟ ਜੂਝੇ ਤਿਹ ਠਾਮਾ ॥ ਖਰਭਰ ਪਰੀ ਇੰਦ੍ਰ ਕੇ ਧਾਮਾ ॥ ਬੈਰਕ ਬਾਣ ਗਗਨ ਗਯੋ ਛਾਈ ॥ ਉਠੈਂ ਘਟਾ ਸਾਵਣ ਜਨੁ ਆਈ ॥੨੯੨॥ ਤੋਮਰ ਛੰਦ ॥ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਕੋਪਿਸ ਬੀਰ ॥ ਧਨੁ ਤਾਨ ਤਿਆਗਤ ਤੀਰ ॥ ਸਰ ਅੰਗ ਜਾਸ ਲਗੰਤ ॥ ਭਟ ਸੁਰਗ ਬਾਸ ਕਰੰਤ ॥੨੯੩॥ ਕਹੂੰ ਅੰਗ ਭੰਗ ਉਤੰਗ ॥ ਕਹੂੰ ਤੀਰ ਤੇਗ ਸੁਰੰਗ ॥ ਕਹੂੰ ਚਉਰ ਚੀਰ ਸੁਬਾਹ ॥ ਕਹੂੰ ਸੁੱਧ ਸੇਲ ਸਨਾਹ ॥੨੯੪॥ ਰਣ ਅੰਗ ਰੰਗਤ ਐਸ ॥ ਜਨੁ ਫੂਲ ਕਿੰਸਕ ਜੈਸ ॥ ਇਕ ਐਸ ਜੂਝ ਮਰੰਤ

॥ ਜਨੁ ਖੇਲ ਫਾਗ ਬਸੰਤ ॥੨੯੫॥ ਇਕ ਧਾਇ ਆਇ ਪਰੰਤ ॥ ਪਗ ਦ੍ਵੈ ਨ ਭਾਗ ਚਲੰਤ ॥ ਤਜਿ ਤ੍ਰਾਸ ਕਰਤ ਪ੍ਰਹਾਰ ॥ ਜਨੁ ਖੇਲ ਫਾਗ ਧਮਾਰ ॥੨੯੬॥ ਤਾਰਕ ਛੰਦ ॥ ਕਲਕੀ ਅਵਤਾਰ ਰਿਸਾਵਹਿੰਗੇ ॥ ਭਟ ਓਘ ਪ੍ਰਓਘ ਗਿਰਾਵਹਿੰਗੇ ॥ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿਨ ਸਸਤ੍ਰ ਪ੍ਰਹਾਰਹਿੰਗੇ ॥ ਅਰਿ ਓਘ ਪ੍ਰਓਘ ਸੰਘਾਰਹਿੰਗੇ ॥੨੯੭॥ ਸਰ ਸੇਲ ਸਨਾਹਰਿ ਛੂਟਹਿੰਗੇ ॥ ਰਣ ਰੰਗ ਸੁਰਾਸੁਰ ਜੂਟਹਿੰਗੇ ॥ ਸਰ ਸੇਲ ਸਨਾਹਰਿ ਝਾਰਹਿੰਗੇ ॥ ਮੁਖ ਮਾਰ ਪਚਾਰ ਪ੍ਰਹਾਰਹਿੰਗੇ ॥੨੯੮॥ ਜਮਡੱਢ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਨਿਕਾਰਹਿੰਗੇ ॥ ਕਰਿ ਕੋਪ ਸੁਰਾਸੁਰ ਝਾਰਹਿੰਗੇ ॥ ਰਣ ਲੁੱਥ ਪੈ ਲੁੱਥ ਗਿਰਾਵਹਿੰਗੇ ॥ ਲਖ ਪ੍ਰੇਤ ਪਰੀ ਰਹਸਾਵਹਿੰਗੇ ॥੨੯੯॥ ਗਣ ਗੂੜ ਅਗੂੜਨਿ ਗੱਜਹਿੰਗੇ ॥ ਲਖ ਭੀਰੁ ਭਯਾਹਵ ਭੱਜਹਿੰਗੇ ॥ ਸਰ ਬਿੰਦ ਪ੍ਰਬਿੰਦ ਪ੍ਰਹਾਰਹਿੰਗੇ ॥ ਰਣ ਰੰਗ ਅਭੀਤ ਬਿਹਾਰਹਿੰਗੇ ॥੩੦੦॥ ਖਗ ਉੱਧ ਅਧੋ ਅੱਧ ਬੱਜਹਿੰਗੇ ॥ ਲਖ ਜੋਧ ਮਹਾਂ ਜੁਧ ਗੱਜਹਿੰਗੇ ॥ ਅਨਿਨੇਸ ਦੁਹੂੰ ਦਿਸ ਢੂਕਹਿੰਗੇ ॥ ਮੁਖ ਮਾਰ ਮਹਾਂ ਸੁਰ ਕੂਕਹਿੰਗੇ ॥੩੦੧॥ ਗਣ ਗੰਧ੍ਰਬ ਦੇਵ ਨਿਹਾਰਹਿੰਗੇ ॥ ਜਯ ਸੱਦ ਨਿਨੱਦ ਪੁਕਾਰਹਗੇ ॥ ਜਮਡਾਢਿ ਕ੍ਰਿਪਾਣਨਿ ਬਾਹਹਗੇ ॥ ਅਧ ਅੰਗ ਅਧੋ ਅਧ ਲਾਹਹਿੰਗੇ ॥੩੦੨॥ ਰਣ ਰੰਗ ਤੁਰੰਗੈ ਬਾਜਹਿੰਗੇ ॥ ਡਫ ਝਾਂਝ ਨਫੀਰੀ ਗਾਜਹਿੰਗੇ ॥ ਅਨਿਨੇਸ ਦੁਹੂੰ ਦਿਸ ਧਾਵਹਿੰਗੇ ॥ ਕਰਿ ਕਾਢਿ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਕਪਾਵਹਿੰਗੇ ॥੩੦੩॥ ਰਣ ਕੁੰਜਰ ਪੁੰਜ ਗਰੱਜਹਿੰਗੇ ॥ ਲਖਿ ਮੇਘ ਮਹਾਂ ਦੁਤਿ ਲੱਜਹਿੰਗੇ ॥ ਰਿਸਿ ਮੰਡ ਮਹਾ ਰਣ ਜੂਟਹਿੰਗੇ ॥ ਛੁਟ ਛੱਤ੍ਰ ਛਟਾਛਟ ਛੂਟਹਿੰਗੇ ॥੩੦੪॥ ਰਣਣੰਕ ਨਿਸਾਣ ਦਿਸਾਨਿ ਘੁਰੇ ॥ ਗਲ ਗੱਜ ਹਠੀ ਰਣ ਰੰਗ ਫਿਰੇ ॥ ਕਰਿ ਕੋਪ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਪ੍ਰਹਾਰਹਿੰਗੇ ॥ ਭਟ ਘਾਇ ਝਟਾਝਟ ਝਾਰਹਿੰਗੇ ॥੩੦੫॥ ਕਰਿ ਕਾਢ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਕਪਾਵਹਿੰਗੇ ॥ ਕਲਿਕੀ ਕਲ ਕ੍ਰਿਤ ਬਢਾਵਹਿੰਗੇ ॥ ਰਣ ਲੁੱਥ ਪਲੁੱਥ ਬਿਥਾਰਹਿੰਗੇ ॥ ਤਕਿ ਤੀਰ ਸੁ ਬੀਰਨ ਮਾਰਹਿੰਗੇ ॥੩੦੬॥ ਘਣ ਘੁੰਘਰੁ ਘੋਰ ਘਮੱਕਹਿੰਗੇ ॥ ਰਣ ਮੋ ਰਣ ਤੀਰ ਪਲੱਕਹਿੰਗੇ ॥ ਗਹਿ ਤੇਗ ਝੜਾਝੜ ਝਾੜਹਿੰਗੇ ॥ ਤਪ ਤੀਰ ਤੜਾਤੜ ਤਾੜਹਿੰਗੇ ॥੩੦੭॥ ਗਜ ਬਾਜਿ ਰਥੀ ਰਥ ਕੂਟਹਿੰਗੇ ॥ ਗਹਿ ਕੇਸਨ ਏਕਨ ਝੂਟਹਿੰਗੇ ॥ ਲਖ ਲਾਤਨ ਮੁਸਟਿ ਪ੍ਰਹਾਰਹਿੰਗੇ ॥ ਰਣ ਦਾਂਤਨ ਕੇਸਨੁਪਾਰਹਿੰਗੇ ॥੩੦੮॥ ਅਵਨੇਸ ਅਣੀਨਿ ਸੁਧਾਰਹਿੰਗੇ ॥ ਕਰ ਬਾਣ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਸੰਭਾਰਹਿੰਗੇ ॥ ਕਰਿ ਰੋਸ ਦੁਹੂੰ ਦਿਸ ਧਾਵਹਿੰਗੇ ॥ ਰਣਿ ਸੀਝ ਦਿਵਾਲਯ ਪਾਵਹਿੰਗੇ ॥੩੦੯॥ ਛਣਣੰਕ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਛਣੱਕਹਿੰਗੀ ॥

ਝਣਣੰਕਿ ਸੰਜੋਅ ਝਣੱਕਹਿੰਗੀ ॥ ਕਣਣੰਛਿਕ ਧਾਰ ਕਣੱਛਹਿੰਗੇ ॥ ਰਣ ਰੰਗਿ ਸੁ ਚਾਚਰ ਮੱਚਹਿੰਗੇ ॥੩੧੦॥ ਦੁਹੂੰ ਓਰ ਤੇ ਸਾਂਗ ਅਨੱਚਹਿੰਗੀ ॥ ਜਟਿ ਧੂਰ ਧੁਰਾ ਰੰਗ ਰੱਚਹਿੰਗੀ ॥ ਕਰਿ ਵਾਰ ਕਟਾਰੀਅ ਬੱਜਹਿੰਗੀ ॥ ਘਟਿ ਸਾਵਣ ਜਾਣੁ ਸੁ ਗੱਜਹਿੰਗੀ ॥੩੧੧॥ ਭਟ ਦਾਂਤਨ ਪੀਸ ਰਿਸਾਵਹਿੰਗੇ ॥ ਦੁਹੂੰ ਓਰ ਤੁਰੰਗ ਨਚਾਵਹਿੰਗੇ ॥ ਰਣ ਬਾਣ ਕਮਾਣਨਿ ਛੋਰਹਿੰਗੇ ॥ ਹਯਤ੍ਰਾਣ ਸਨਾਹਨਿ ਫੋਰਹਿੰਗੇ ॥੩੧੨॥ ਘਟ ਜਿਉ ਘਣ ਕੀ ਘੁਰਿ ਢੂਕਹਿੰਗੇ ॥ ਮੁਖ ਮਾਰ ਦਸੋ ਦਿਸ ਕੂਕਹਿੰਗੇ ॥ ਮੁਖ ਮਾਰ ਮਹਾਂ ਸੁਰ ਬੋਲਹਿੰਗੇ ॥ ਗਿਰਿ ਕੰਚਨ ਜੇ ਮਨ ਡੋਲਹਿੰਗੇ ॥੩੧੩॥ ਹਯ ਕੋਟਿ ਗਜੀ ਗਜ ਜੁੱਝਹਿੰਗੇ ॥ ਕਵਿ ਕੋਟਿ ਕਹਾਂ ਲਗ ਬੁੱਝਹਿੰਗੇ ॥ ਗਣ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਨਿਹਾਰਹਿੰਗੇ ॥ ਜੈ ਸੱਦ ਨਿਨੱਦ ਪੁਕਾਰਹਿੰਗੇ ॥੩੧੪॥ ਲਖ ਬੈਰਖ ਬਾਨ ਸੁਹਾਵਹਿੰਗੇ ॥ ਰਣ ਰੰਗ ਸਮੈ ਫਹਰਾਵਹਿੰਗੇ ॥ ਬਰ ਢਾਲ ਢਲਾ ਢਲ ਢੂਕਹਿੰਗੇ ॥ ਮੁਖ ਮਾਰ ਦਸੋ ਦਿਸ ਕੂਕਹਿੰਗੇ ॥੩੧੫॥ ਤਨੁ ਤ੍ਰਾਣ ਪੁਰੱਜਣ ਉੱਡਹਿੰਗੇ ॥ ਗਡਵਾਰ ਗਡਾ ਗਡ ਗੁੱਡਹਿੰਗੇ ॥ ਰਣ ਬੈਰਖ ਬਾਨ ਝਮੱਕਹਿੰਗੇ ॥ ਭਟ ਭੂਤ ਪਰੇਤ ਭਭੱਕਹਿੰਗੇ ॥੩੧੬॥ ਬਰ ਬੈਰਖ ਬਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਕਹੂੰ ॥ ਰਣ ਬੋਲਤ ਆਜੁ ਲਰੇ ਅਜਹੂੰ ॥ ਗਹਿ ਕੇਤਨ ਕੇਸ ਭ੍ਰਮਾਵਹਿੰਗੇ ॥ ਦਸਹੂੰ ਦਿਸ ਤਾਕਿ ਚਲਾਵਹਿੰਗੇ ॥੩੧੭॥ ਅਰੁਣੰ ਬਰਣੰ ਭਟ ਪੇਖਿਯਹਿੰਗੇ ॥ ਤਰਣੰ ਕਿਰਣੰ ਸਰ ਲੇਖਿਯਹਿੰਗੇ ॥ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਪ੍ਰਭਾ ਭਟ ਪਾਵਹਿੰਗੇ ॥ ਰੰਗ ਕਿੰਸੁਕ ਦੇਖ ਲਜਾਵਹਿੰਗੇ ॥੩੧੮॥ ਗਜ ਬਾਜਿ ਰਥੀ ਰਥ ਜੁੱਝਹਿੰਗੇ ॥ ਕਵਿ ਲੋਗ ਕਹਾਂ ਲਗ ਬੁੱਝਹਿੰਗੇ ॥ ਜਸ ਜੀਤ ਕੈ ਗੀਤ ਬਨਾਵਹਿੰਗੇ ॥ ਜੁਗ ਚਾਰ ਲਗੈ ਤਸ ਗਾਵਹਿੰਗੇ ॥੩੧੯॥ ਅਚਲੇਸ ਦੁਹੂੰ ਦਿਸ ਧਾਵਹਿੰਗੇ ॥ ਮੁਖ ਮਾਰ ਸੁ ਮਾਰ ਉਘਾਵਹਿੰਗੇ ॥ ਹਥਜਾਰ ਦੁਹੂੰ ਦਿਸ ਛੂਟਹਿੰਗੇ ॥ ਸਰ ਓਘ ਰਣੰ ਧਨੁ ਟੂਟਹਿੰਗੇ ॥੩੨੦॥ ਹਰਿ ਬੋਲ ਮਨਾ ਛੰਦ ॥ ਭਟ ਗਾਜਹਿੰਗੇ ॥ ਘਨ ਲਾਜਹਿੰਗੇ ॥ ਦਲ ਜੂਟਹਿੰਗੇ ॥ ਸਰ ਛੂਟਹਿੰਗੇ ॥੩੨੧॥ ਸਰ ਬਰਖਹਿੰਗੇ ॥ ਧਨੁ ਕਰਖਹਿੰਗੇ ॥ ਅਸਿ ਬਾਜਹਿੰਗੇ ॥ ਰਣਿ ਸਾਜਹਿੰਗੇ ॥੩੨੨॥ ਭੂਅ ਡਿੱਗਹਿੰਗੇ ॥ ਭਯ ਭਿੱਗਹਿੰਗੇ ॥ ਉਠ ਭਾਜਹਿੰਗੇ ॥ ਨਹੀ ਲਾਜਹਿੰਗੇ ॥੩੨੩॥ ਗਣ ਦੇਖਹਿੰਗੇ ॥ ਜਯ ਲੇਖਹਿੰਗੇ ॥ ਜਸੁ ਗਾਵਹਿੰਗੇ ॥ ਮੁਸਕਾਵਹਿੰਗੇ ॥੩੨੪॥ ਪ੍ਰਣ ਪੂਰਹਿੰਗੇ ॥ ਰਜ ਰੂਰਹਿੰਗੇ ॥ ਰਣ ਰਾਜਹਿੰਗੇ ॥ ਗਣ ਲਾਜਹਿੰਗੇ ॥੩੨੫॥ ਰਿਸ ਮੰਡਹਿੰਗੇ ॥ ਸਰ ਛੰਡਹਿੰਗੇ ॥ ਰਣ ਜੂਟਹਿੰਗੇ ॥ ਅਸਿ ਟੂਟਹਿੰਗੇ ॥੩੨੬॥

ਗਲ ਗਾਜਹਿੰਗੇ ॥ ਨਹਿੰ ਭਾਜਹਿੰਗੇ ॥ ਅਸਿ ਝਾਰਹਿੰਗੇ ॥ ਅਰਿ ਮਾਰਹਿੰਗੇ ॥੩੨੭॥ ਗਜ ਜੂਝਹਿੰਗੇ ॥ ਹਯ ਲੂਝਹਿੰਗੇ ॥ ਭਟ ਮਾਰਿਯਹਿੰਗੇ ॥ ਭਵ ਤਾਰਿਯਹਿੰਗੇ ॥੩੨੮॥ ਦਿਵ ਦੇਖਹਿੰਗੇ ॥ ਜਯ ਲੇਖਹਿੰਗੇ ॥ ਧਨ ਭਾਖਹਿੰਗੇ ॥ ਚਿਤ ਰਾਖਹਿੰਗੇ ॥੩੨੯॥ ਜਯ ਕਾਰਣ ਹੈਂ ॥ ਅਰਿ ਹਾਰਣ ਹੈਂ ॥ ਖਲ ਖੰਡਨ ਹੈਂ ॥ ਮਹਿ ਮੰਡਨ ਹੈਂ ॥੩੩੦॥ ਅਰਿ ਦੂਖਨ ਹੈਂ ॥ ਭਵ ਭੂਖਨ ਹੈਂ ॥ ਮਹਿ ਮੰਡਨ ਹੈਂ ॥ ਅਰਿ ਡੰਡਨ ਹੈਂ ॥੩੩੧॥ ਦਲ ਗਾਹਨ ਹੈਂ ॥ ਅਸਿ ਬਾਹਨ ਹੈਂ ॥ ਜਗ ਕਾਰਨ ਹੈਂ ॥ ਅਯ ਧਾਰਨ ਹੈਂ ॥੩੩੨॥ ਮਨ ਮੋਹਨ ਹੈਂ ॥ ਸੁਭ ਸੋਹਨ ਹੈਂ ॥ ਅਰਿ ਤਾਪਨ ਹੈ ॥ ਜਗ ਜਾਪਨ ਹੈਂ ॥੩੩੩ ॥ ਪ੍ਰਣ ਪੂਰਣ ਹੈਂ ॥ ਅਰਿ ਚੂਰਣ ਹੈਂ ॥ ਸਰ ਬਰਖਨ ਹੈਂ ॥ ਧਨੁ ਕਰਖਨ ਹੈਂ ॥੩੩੪॥ ਤਿਯ ਮੋਹਨ ਹੈਂ ॥ ਛਬਿ ਸੋਹਨ ਹੈਂ ॥ ਮਨ ਭਾਵਨ ਹੈਂ ॥ ਘਨ ਸਾਵਨ ਹੈਂ ॥੩੩੫॥ ਭਵ ਭੂਖਨ ਹੈਂ ॥ ਭ੍ਰਿਤ ਪੂਖਨ ਹੈਂ ॥ ਸਸਿ ਆਨਨ ਹੈਂ ॥ ਸਮ ਭਾਨ ਨ ਹੈਂ ॥੩੩੬॥ ਅਰਿ ਘਾਵਨ ਹੈਂ ॥ ਸੁਖਦਾਵਨ ਹੈਂ ॥ ਘਨ ਘੋਰਨ ਹੈਂ ॥ ਸਮ ਮੋਰਨ ਹੈਂ ॥੩੩੭॥ ਜਗਤੇਸੁਰ ਹੈਂ ॥ ਕਰੁਨਾਕਰ ਹੈਂ ॥ ਭਵ ਭੂਖਨ ਹੈਂ ॥ ਅਰਿ ਦੂਖਨ ਹੈਂ ॥੩੩੮॥ ਛਬਿ ਸੋਭਿਤ ਹੈਂ ॥ ਤਿਯ ਲੋਭਿਤ ਹੈਂ ॥ ਦ੍ਰਿਗ ਛਾਜਤ ਹੈਂ ॥ ਮ੍ਰਿਗ ਲਾਜਤ ਹੈਂ ॥੩੩੯॥ ਹਰਣੀ ਪਤਿ ਸੇ ॥ ਨਲਿਣੀ ਧਰ ਸੇ ॥ ਕਰੁਨਾਬੁਧ ਹੈਂ ॥ ਸੁ ਪ੍ਰਭਾ ਧਰ ਹੈਂ ॥੩੪੦॥ ਕਲਿ ਕਾਰਣ ਹੈਂ ॥ ਭਵ ਉਧਾਰਣ ਹੈਂ ॥ ਛਬਿ ਛਾਜਤ ਹੈਂ ॥ ਸੁਰ ਲਾਜਤ ਹੈਂ ॥੩੪੧॥ ਅਸਜੁਪਾਸਿਕ ਹੈਂ ॥ ਅਰਿ ਨਾਸਕ ਹੈਂ ॥ ਅਰਿ ਘਾਇਕ ਹੈਂ ॥ ਸੁਖਦਾਇਕ ਹੈਂ ॥੩੪੨॥ ਜਲ ਜੇਛਣ ਹੈਂ ॥ ਪ੍ਰਣ ਪੇਛਣ ਹੈਂ ॥ ਅਰਿ ਮਰਦਨ ਹੈਂ ॥ ਮ੍ਰਿਤ ਕਰਦਨ ਹੈਂ ॥੩੪੩॥ ਧਰਣੀਧਰ ਹੈਂ ॥ ਕਰਣੀ ਕਰ ਹੈਂ ॥ ਧਨੁ ਕਰਖਨ ਹੈਂ ॥ ਸਰ ਬਰਖਨ ਹੈਂ ॥੩੪੪॥ ਛਟ ਛੈਲ ਪ੍ਰਭਾ ॥ ਲਖਿ ਚੰਦ ਲੁਭਾ ॥ ਛਬਿ ਸੋਹਤ ਹੈਂ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਮੋਹਤ ਹੈਂ ॥੩੪੫॥ ਅਰਣੰ ਬਰਣੰ ॥ ਧਰਣੰ ਧਰਣੰ ॥ ਹਰਿ ਸੀ ਕਰਿ ਭਾ ॥ ਸੁ ਸੁਭੰਤ ਪ੍ਰਭਾ ॥੩੪੬॥ ਸਰਣਾਲਜ ਹੈਂ ॥ ਅਰਿ ਘਾਲਜ ਹੈਂ ॥ ਛਟ ਛੈਲ ਘਨੇ ॥ ਅਤਿ ਰੂਪ ਸਨੇ ॥੩੪੭॥ ਮਨ ਮੋਹਤ ਹੈਂ ॥ ਛਬਿ ਸੋਹਤ ਹੈਂ ॥ ਕਲ ਕਾਰਨ ਹੈਂ ॥ ਕਰੁਣਾ ਧਰ ਹੈਂ ॥੩੪੮॥ ਅਤਿ ਰੂਪ ਸਨੇ ॥ ਜਨੁ ਮੈਨੁ ਬਨੇ ॥ ਅਤਿ ਕ੍ਰਾਂਤਿ ਧਰੇ ॥ ਸਸਿ ਸੋਭ ਹਰੇ ॥੩੪੯॥ ਅਸਜੁਪਾਸਿਕ ਹੈਂ ॥ ਅਰਿ ਨਾਸਿਕ ਹੈਂ ॥ ਬਰ ਦਾਇਕ ਹੈਂ ॥ ਪ੍ਰਭੁ ਪਾਇਕ ਹੈਂ ॥੩੫੦॥ ਸੰਗੀਤ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਬਾਗੜਦੰ

ਬੀਰੰ ਜਾਗੜਦੰ ਜੂਟੇ ॥ ਤਾਗੜਦੰ ਤੀਰੰ ਛਾਗੜਦੰ ਛੂਟੇ ॥ ਸਾਗੜਦੰ ਸੁਆਰੰ ਜਾਗੜਦੰ ਜੂਝੇ ॥ ਕਾਗੜਦੰ ਕੋਪੇ ਰਾਗੜਦੰ ਰੂਝੇ ॥੩੫੧॥ ਮਾਗੜਦੰ ਮਾਚਿਓ ਜਾਗੜਦੰ ਜੁੱਧੰ ॥ ਜਾਗੜਦੰ ਜੋਧਾ ਕਾਗੜਦੰ ਕ੍ਰੁੱਧੰ ॥ ਸਾਗੜਦੰ ਸਾਂਗੰ ਡਾਗੜਦੰ ਡਾਰੇ ॥ ਬਾਗੜਦੰ ਬੀਰੰ ਆਗੜਦੰ ਉਤਾਰੇ ॥੩੫੨॥ ਤਾਗੜਦੰ ਤੈ ਕੈ ਜਾਗੜਦੰ ਜੁਆਣੰ ॥ ਛਾਗੜਦੰ ਛੋਰੈ ਬਾਗੜਦੰ ਬਾਣੰ ॥ ਜਾਗੜਦੰ ਜੂਝੇ ਬਾਗੜਦੰ ਬਾਜੀ ॥ ਡਾਗੜਦੰ ਡੋਲੈ ਤਾਗੜਦੰ ਤਾਜੀ ॥੩੫੩॥ ਖਾਗੜਦੰ ਖੂਨੀ ਖਜਾਗੜਦੰ ਖੇਤੰ ॥ ਝਾਗੜਦੰ ਝੂਝੈ ਆਗੜਦੰ ਅਚੇਤੰ ॥ ਆਗੜਦੰ ਉੱਠੇ ਕਾਗੜਦੰ ਕੋਪੇ ॥ ਡਾਗੜਦੰ ਡਾਰੇ ਧਾਗੜਦੰ ਧੋਪੇ ॥੩੫੪॥ ਨਾਗੜਦੰ ਨਾਚੇ ਰਾਗੜਦੰ ਰੁਦ੍ਰੰ ॥ ਭਾਗੜਦੰ ਭਾਜੇ ਛਾਗੜਦੰ ਛੁਦ੍ਰੰ ॥ ਜਾਗੜਦੰ ਜੁੱਝੇ ਵਾਗੜਦੰ ਵੀਰੰ ॥ ਲਾਗੜਦੰ ਲਾਗੇ ਤਾਗੜਦੰ ਤੀਰੰ ॥੩੫੫॥ ਰਾਗੜਦੰ ਰੁੱਝੇ ਸਾਗੜਦੰ ਸੂਰੰ ॥ ਘਾਗੜਦੰ ਘੁੱਮੀ ਹਾਗੜਦੰ ਹੂਰੰ ॥ ਤਾਗੜਦੰ ਤੱਕੈ ਜਾਗੜਦੰ ਜ੍ਵਾਨੰ ॥ ਮਾਗੜਦੰ ਮੋਹੀ ਤਾਗੜਦੰ ਤਾਨੰ ॥੩੫੬॥ ਦਾਗੜਦੰ ਦੇਖੈ ਰਾਗੜਦੰ ਰੂਪੰ ॥ ਪਾਗੜਦੰ ਪ੍ਰੇਮੰ ਕਾਗੜਦੰ ਕੂਪੰ ॥ ਡਾਗੜਦੰ ਡੁੱਬੀ ਪਾਗੜਦੰ ਪਜਾਰੀ ॥ ਕਾਗੜਦੰ ਕਾਮੰ ਮਾਗੜਦੰ ਮਾਰੀ ॥੩੫੭॥ ਮਾਗੜਦੰ ਮੋਹੀ ਬਾਗੜਦੰ ਬਾਲਾ ॥ ਰਾਗੜਦੰ ਰੂਪੰ ਆਗੜਦੰ ਉਜਾਲਾ ॥ ਦਾਗੜਦੰ ਦੇਖੈ ਸਾਗੜਦੰ ਸੂਰੰ ॥ ਬਾਗੜਦੰ ਬਾਜੇ ਤਾਗੜਦੰ ਤੂਰੰ ॥੩੫੮॥ ਰਾਗੜਦੰ ਰੂਪੰ ਕਾਗੜਦੰ ਕਾਮੰ ॥ ਨਾਗੜਦੰ ਨਾਚੈ ਬਾਗੜਦੰ ਬਾਮੰ ॥ ਰਾਗੜਦੰ ਰੀਝੇ ਸਾਗੜਦੰ ਸੂਰੰ ॥ ਬਾਗੜਦੰ ਬਜਾਹੈਂ ਹਾਗੜਦੰ ਹੂਰੰ ॥੩੫੯॥ ਕਾਗੜਦੰ ਕੋਪਾ ਭਾਗੜਦੰ ਭੂਪੰ ॥ ਕਾਗੜਦੰ ਕਾਲੰ ਰਾਗੜਦੰ ਰੂਪੰ ॥ ਰਾਗੜਦੰ ਰੋਸੰ ਧਾਗੜਦੰ ਧਾਯੋ ॥ ਚਾਗੜਦੰ ਬਾਧੇ ਚਲਯੋ ਚੁੰਗ ਆਯੋ ॥੩੬੦॥ ਆਗੜਦੰ ਅਰੜੇ ਗਾਗੜਦੰ ਗਾਜੀ ॥ ਨਾਗੜਦੰ ਨਾਚੇ ਤਾਗੜਦੰ ਤਾਜੀ ॥ ਜਾਗੜਦੰ ਜੁੱਝੇ ਖਾਗੜਦੰ ਖੇਤੰ ॥ ਰਾਗੜਦੰ ਰਹਸੇ ਪਾਗੜਦੰ ਪ੍ਰੇਤੰ ॥੩੬੧॥ ਮਾਗੜਦੰ ਮਾਰੇ ਬਾਗੜਦੰ ਬੀਰੰ ॥ ਪਾਗੜਦੰ ਪਰਾਨੇ ਭਾਗੜਦੰ ਭੀਰੰ ॥ ਧਾਗੜਦੰ ਧਾਯੋ ਰਾਗੜਦੰ ਰਾਜਾ ॥ ਰਾਗੜਦੰ ਰਣਕੇ ਬਾਗੜਦੰ ਬਾਜਾ ॥੩੬੨॥ ਟਾਗੜਦੰ ਟੂਟੇ ਤਾਗੜਦੰ ਤਾਲੰ ॥ ਆਗੜਦੰ ਉੱਠੇ ਜਾਗੜਦੰ ਜੁਆਲੰ ॥ ਭਾਗੜਦੰ ਭਾਜੇ ਬਾਗੜਦੰ ਬੀਰੰ ॥ ਲਾਗੜਦੰ ਲਾਗੇ ਤਾਗੜਦੰ ਤੀਰੰ ॥੩੬੩॥ ਰਾਗੜਦੰ ਰਹਸੀ ਦਾਗੜਦੰ ਦੇਵੀ ॥ ਗਾਗੜਦੰ ਗੈਣੰ ਆਗੜਦੰ ਅਭੇਵੀ ॥ ਭਾਗੜਦੰ ਭੈਰੋ ਪਾਗੜਦੰ ਪ੍ਰੇਤੰ ॥ ਹਾਗੜਦੰ ਹੱਸੇ ਖਾਗੜਦੰ ਖੇਤੰ ॥੩੬੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਸਿ ਟੁੱਟੇ ਲੁੱਟੇ ਘਨੇ

ਤੁੱਟੇ ਸਸਤ੍ਰ ਅਨੇਕ ॥ ਜੇ ਜੁੱਟੇ ਕੱਟੇ ਸਭੇ ਰਹਿ ਗਯੋ ਭੂਪਤਿ ਏਕ ॥੩੬੫॥ ਪੰਕਜ ਬਾਟਿਕਾ ਛੰਦ ॥ ਸੈਨ ਜੁਝਤ ਨ੍ਰਿਪ ਭਯੋ ਅਤਿ ਆਕੁਲ ॥ ਧਾਵਤ ਭਯੋ ਸਾਮੁਹਿ ਅਤਿ ਬਿਆਕੁਲ ॥ ਸੰਨਿਧ ਹ੍ਵੈ ਚਿਤ ਮੈ ਅਤਿ ਕ੍ਰੁੱਧਤ ॥ ਆਵਤ ਭਯੋ ਰਿਸ ਕੈ ਕਰਿ ਜੁੱਧਤ ॥੩੬੬॥ ਸਸਤ੍ਰ ਪ੍ਰਹਾਰ ਅਨੇਕ ਕਰੇ ਤਬ ॥ ਜੰਗ ਜੁਟਿਓ ਅਪਨੋ ਦਲ ਲੈ ਸਭ ॥ ਬਾਜ ਉਠੇ ਤਹ ਕੋਟਿ ਨਗਾਰੇ ॥ ਰੁੱਝ ਗਿਰੇ ਰਣ ਜੁੱਝ ਨਿਹਾਰੇ ॥੩੬੭॥ ਚਾਮਰ ਛੰਦ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਲੈ ਸਕੋਪ ਬੀਰ ਬੋਲਿ ਕੈ ਸਭੈ ॥ ਕੋਪ ਓਪ ਦੈ ਹਠੀ ਸੁ ਧਾਇ ਕੈ ਪਰੇ ਤਬੈ ॥ ਕਾਨ ਕੇ ਪ੍ਰਮਾਨ ਬਾਨ ਤਾਨ ਤਾਨ ਤੋਰ ਹੀ ॥ ਝੂਝ ਝੂਝ ਕੈ ਪਰੈਂ ਨ ਨੈਕੁ ਮੁਖ ਮੋਰਹੀ ॥੩੬੮॥ ਬਾਨ ਪਾਨ ਲੈ ਸਭੈ ਸਕ੍ਰੁੱਧ ਸੂਰਮਾ ਚਲੇ ॥ ਬੀਨਿ ਬੀਨਿ ਜੇ ਲਏ ਪ੍ਰਬੀਨ ਬੀਰਹਾ ਭਲੇ ॥ ਸੰਕ ਛੋਰ ਕੈ ਭਿਰੈਂ ਨਿਸੰਕ ਘਾਇ ਡਾਰਹੀਂ ॥ ਅੰਗ ਭੰਗ ਹੁਇ ਗਿਰੈਂ ਨ ਜੰਗ ਤੇ ਪਧਾਰਹੀਂ ॥੩੬੯॥ ਨਿਸਪਾਲਕ ਛੰਦ ॥ ਤਾਨਿ ਸਰ ਆਨ ਅਰੁ ਮਾਨ ਕਰ ਛੋਰਹੀਂ ॥ ਐਨ ਸਰ ਚੈਨ ਕਰ ਤੈਨ ਕਰ ਜੋਰਹੀਂ ॥ ਘਾਵ ਕਰ ਚਾਵ ਕਰ ਆਨ ਕਰ ਲਾਗਹੀਂ ॥ ਛਾਡਿ ਰਣਿ ਖਾਇ ਬ੍ਰਿਣ ਬੀਰ ਬਰ ਭਾਗਹੀਂ ॥੩੭੦॥ ਕ੍ਰੋਧ ਕਰ ਬੋਧ ਹਰ ਸੋਧ ਅਰਿ ਧਾਵਹੀਂ ॥ ਜੋਧ ਬਰ ਕ੍ਰੋਧ ਧਰ ਬਿਰੋਧ ਸਰ ਲਾਵਹੀਂ ॥ ਅੰਗ ਭਟ ਭੰਗ ਹੁਐ ਜੰਗ ਤਿਹ ਡਿਗਹੀਂ ॥ ਸੰਗ ਬਿਨ ਰੰਗ ਰਣ ਸ੍ਰੋਣ ਤਨ ਭਿੱਗਹੀਂ ॥੩੭੧॥ ਧਾਇ ਭਟ ਆਇ ਰਿਸ ਖਾਇ ਅਸਿ ਝਾਰਹੀਂ ॥ ਸੋਰ ਕਰ ਜੋਰ ਸਰ ਤੋਰ ਅਰਿ ਡਾਰਹੀਂ ॥ ਪ੍ਰਾਨ ਤਜਿ ਪੈ ਨ ਭਜਿ ਭੂਮਿ ਰਨ ਸੋਭਹੀਂ ॥ ਪੇਖ ਛਬਿ ਦੇਖ ਦੁਤਿ ਨਾਰਿ ਸੁਰ ਲੋਭਹੀਂ ॥੩੭੨॥ ਭਾਜ ਨਹਿ ਸਾਜ ਅਸ ਗਾਜ ਭਟ ਆਵਹੀਂ ॥ ਕ੍ਰੋਧ ਕਰ ਬੋਧ ਹਰ ਜੋਧ ਅਸਿ ਲਾਵਹੀਂ ॥ ਜੂਝਿ ਰਣ ਝਾਲ ਬ੍ਰਿਣ ਦੇਵਪੁਰ ਪਾਵਹੀਂ ॥ ਜੀਤ ਕੈ ਗੀਤ ਕੁਲ ਰੀਤਿ ਜਿਮ ਗਾਵਹੀਂ ॥੩੭੩॥ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਸਾਜ ਸਾਜ ਕੈ ਸਭੈ ਸਲਾਜ ਬੀਰ ਧਾਵਹੀਂ ॥ ਜੂਝ ਜੂਝ ਕੈ ਮਰੈਂ ਪ੍ਰਲੋਕ ਲੋਕ ਪਾਵਹੀਂ ॥ ਧਾਇ ਧਾਇ ਕੈ ਹਠੀ ਅਘਾਇ ਘਾਇ ਝੇਲਹੀਂ ॥ ਪਛੇਲ ਪਾਵ ਨਾ ਚਲੈਂ ਅਰੇਲ ਬੀਰ ਠੇਲਹੀਂ ॥੩੭੪॥ ਕੋਪ ਓਪ ਦੈ ਸਭੈ ਸਰੋਖ ਸੂਰ ਧਾਇ ਹੈਂ ॥ ਧਾਇ ਧਾਇ ਜੂਝ ਹੈਂ ਅਰੂਝ ਜੂਝ ਜਾਇ ਹੈਂ ॥ ਸੁ ਅਸਤ੍ਰ ਸਸਤ੍ਰ ਮੇਲ ਕੈ ਪ੍ਰਹਾਰ ਆਨਿ ਡਾਰਹੀਂ ॥ ਨ ਭਾਜ ਗਾਜ ਹੈਂ ਹਠੀ ਨਿਸੰਕ ਘਾਇ ਮਾਰਹੀਂ ॥੩੭੫॥ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਢੋਲ ਬਾਸੁਰੀ ਸਨਾਇ ਝਾਂਝ ਬਾਜ ਹੈਂ ॥ ਸੁ ਪਾਵ ਰੋਪ ਕੈ ਬਲੀ ਸਕੋਪ ਆਨਿ ਗਾਜ ਹੈਂ ॥ ਕਿ ਬੂਝ ਬੂਝ

ਕੈ ਹਠੀ ਅਰੂਝ ਆਨਿ ਜੂਝ ਹੈਂ ॥ ਸੁ ਅੰਧ ਧੁੰਧ ਹੁਇ ਰਹੀ ਦਿਸਾ ਵਿਸਾ ਨ ਸੂਝ ਹੈਂ ॥੩੭੬॥ ਸਰੋਖ ਕਾਲਿ ਕੇਸਰੀ ਸੰਘਾਰ ਸੈਣ ਧਾਇ ਹੈਂ ॥ ਅਗਸਤ ਸਿੰਧੁ ਕੀ ਜਿਮੰ ਪਚਾਇ ਸੈਨ ਜਾਇ ਹੈਂ॥ ਸੰਘਾਰਿ ਬਾਹਣੀਸ ਕੋ ਅਨੀਸ ਤੀਰ ਗਾਜ ਹੈਂ ॥ ਬਿਸੇਖ ਜੁੱਧ ਮੰਡ ਹੈਂ ਅਸੇਖ ਸਸਤ੍ਰ ਬਾਜ ਹੈਂ ॥੩੭੭॥ ਸਵੈਯਾ ਛੰਦ ॥ ਆਵਤ ਹੀ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਦਲ ਤੇ ਹਰਿ ਬਾਜਿ ਕਰੀ ਰਥ ਕੋਟਕ ਕੂਟੇ ॥ ਸਾਜ ਗਿਰੇ ਨ੍ਰਿਪ ਰਾਜ ਕਹੂੰ ਬਰ ਬਾਜਿ ਫਿਰੇ ਹਿਹਨਾਵਤ ਛੂਟੇ ॥ ਤਾਜ ਕਹੂੰ ਗਜਰਾਜ ਰਣੰ ਭਟ ਕੇਸਨ ਤੇ ਗਹਿ ਕੇਸਨ ਜੂਟੇ ॥ ਪਉਨ ਸਮਾਨ ਬਹੈ ਕਲਿ ਬਾਨ ਸਭੈ ਅਰਿ ਬਾਦਲ ਸੇ ਚਲ ਫੂਟੇ ॥੩੭੮॥ ਧਾਇ ਪਰੇ ਕਰਿ ਕੋਪ ਬਡੇ ਭਟ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਸੰਭਾਰੇ ॥ ਪੱਟਿਸ ਲੋਹ ਹਥੀ ਪਰਸਾ ਕਰਿ ਕ੍ਰੋਧ ਚਹੂੰ ਦਿਸ ਚਉਕ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਕੁੰਜਰ ਪੁੰਜ ਗਿਰੇ ਰਣ ਮੂਰਧਨ ਸੋਭਿਤ ਹੈ ਅਤਿ ਡੀਲ ਡਿਲਾਰੇ ॥ ਰਾਵਣ ਰਾਮ ਸਮੈ ਰਣ ਕੇ ਗਿਰਿ ਰਾਜ ਮਨੋ ਹਨਵੰਤ ਉਖਾਰੇ ॥੩੭੯॥ ਚਉਪ ਚਰੀ ਚਤੁਰੰਗ ਚਮੂੰ ਕਰੁਣਾਲਯ ਕੇ ਪਰ ਸਿੰਧੁਰ ਪੇਲੇ ॥ ਧਾਇ ਪਰੇ ਕਰਿ ਕੋਪ ਹਠੀ ਕਰ ਕਾਟਿ ਸਭੈ ਪਗ ਦ੍ਵੈ ਨ ਪਿਛੇਲੇ ॥ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨਨ ਕੇ ਘਨ ਸਜਾਮ ਘਨੇ ਤਨ ਆਯੁਧ ਝੇਲੇ ॥ ਸ੍ਰੋਨ ਰੰਗੇ ਰਮਣੀਅ ਰਮਾਪਤਿ ਫਾਗੁਨ ਅੰਤ ਬਸੰਤ ਸੇ ਖੇਲੇ ॥੩੮੦॥ ਘਾਇ ਸਭੈ ਸਹਿ ਕੈ ਕਮਲਾਪਤਿ ਕੋਪ ਭਰਜੋ ਕਰਿ ਆਯੁਧ ਲੀਨੇ ॥ ਦੁੱਜਨ ਸੈਨ ਬਿਖੈ ਧਸਿ ਕੈ ਛਿਨ ਮੈ ਬਿਨ ਪ੍ਰਾਣ ਸਭੈ ਅਰਿ ਕੀਨੇ ॥ ਟੂਟ ਪਰੈ ਰਮਣੀਅ ਸਭੂਖਣ ਬੀਰ ਬਲੀ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਚੀਨੇ ॥ ਯੌਂ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਮਨ ਮੈ ਰਣ ਭੂਮਿ ਕੋ ਮਾਨਹੁ ਭੂਖਨ ਦੀਨੇ ॥੩੮੧॥ ਚਉਪ ਚੜ੍ਹਿਓ ਕਰਿ ਕੋਪ ਕਲੀ ਕ੍ਰਿਤ ਆਯੁਧ ਅੰਗ ਅਨੇਕਨ ਸਾਜੇ ॥ ਤਾਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਉਪੰਗ ਮੁਚੰਗ ਸੁ ਭਾਂਤਿ ਅਨੇਕ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਬਾਜੇ ॥ ਪੂਰਿ ਫਟੀ ਛੁਟਿ ਧੂਰਜਟੀ ਜਟ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਦੋਊ ਉਠਿ ਭਾਜੇ ॥ ਕੋਪ ਕਛੂ ਕਰਿ ਕੈ ਚਿਤ ਮੋ ਕਲਕੀ ਅਵਤਾਰ ਜਬੈ ਰਣ ਗਾਜੇ ॥੩੮੨॥ ਬਾਜਿ ਹਨੇ ਗਜਰਾਜ ਹਨੇ ਨ੍ਰਿਪ ਰਾਜ ਹਨੇ ਰਣ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਏ ॥ ਡੋਲ ਗਿਰਿਓ ਗਿਰ ਮੇਰੁ ਰਸਾਤਲ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਸਭੈ ਭਹਰਾਏ ॥ ਸਾਤੋ ਊ ਸਿੰਧੁ ਸੁਕੀ ਸਰਿਤਾ ਸਭ ਲੋਕ ਅਲੋਕ ਸਭੈ ਥਹਰਾਏ ॥ ਚਉਕ ਚਕੇ ਦਿਗਪਾਲ ਸਭੈ ਕਿਹ ਪੈ ਕਲਿਕੀ ਕਰਿ ਕੋਪ ਰਿਸਾਏ ॥੩੮੩॥ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਸੰਭਾਰ ਹਥੀ ਹਠ ਠਾਨ ਹਠੀ ਰਣ ਕੋਟਿਕ ਮਾਰੇ ॥ ਜਾਂਘ ਕਹੂੰ ਸਿਰ ਬਾਹ ਕਹੂੰ ਅਸ ਰੇਣੁ ਪ੍ਰਮਾਣ ਸਭੈ ਕਰਿ ਡਾਰੇ ॥ ਬਾਜਿ ਕਹੂੰ ਗਜਰਾਜ

ਧੁਜਾ ਰਥ ਉਸਟ ਪਰੇ ਰਣ ਪੁਸਟ ਬਿਦਾਰੇ ॥ ਜਾਨੁਕ ਬਾਗ ਬਨਿਓ ਰਣ ਮੰਡਲ ਪੇਖਨ ਕਉ ਜਟਿਧੂਰ ਪਧਾਰੇ ॥੩੯੪॥ ਲਾਜ ਭਰੇ ਅਰਿ ਰਾਜ ਚਹੂੰ ਦਿਸ ਭਾਜ ਚਲੇ ਨਹੀ ਆਨਿ ਘਿਰੇ ॥ ਗਹਿ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਗਦਾ ਬਰਛੀ ਛਟ ਛੈਲ ਛਕੇ ਚਿਤ ਚੌਪ ਚਿਰੇ ॥ ਪ੍ਰਤਿਮਾਨ ਸੁਜਾਨ ਅਜਾਨੁ ਭੁਜਾ ਕਰਿ ਪੈਜ ਪਰੇ ਨਹੀ ਫੇਰਿ ਫਿਰੇ ॥ ਰਣ ਮੋ ਮਰਿ ਕੈ ਜਸ ਕੌ ਕਰਿ ਕੈ ਹਰਿ ਸੋਂ ਲਰਿ ਕੈ ਭਵ ਸਿੰਧੁ ਤਰੇ ॥੩੯੫॥ ਰੰਗ ਸੋਂ ਜਾਨੁ ਸੁਰੰਗੇ ਹੈਂ ਸਿੰਧੁਰ ਛੂਟੀ ਹੈ ਸੀਸ ਪੈ ਸ੍ਰੋਨ ਅਲੇਲੈ ॥ ਬਾਜ ਗਿਰੇ ਭਟ ਰਾਜ ਕਹੂੰ ਬਿਚਲੇ ਕੁਪ ਕੈ ਕਲ ਕੇ ਅਸਿ ਮੇਲੈ ॥ ਚਾਚਰ ਜਾਨੁ ਕਰੈ ਬਸੁਧਾ ਪਰ ਜੂਝ ਗਿਰੇ ਪਗ ਦ੍ਵੈ ਨ ਪਛੇਲੈ ॥ ਜਾਨੁਕ ਪਾਨ ਕੈ ਭੰਗ ਮਲੰਗ ਸੁ ਫਾਗੁਨ ਅੰਤ ਬਸੰਤ ਸੋਂ ਖੇਲੈ ॥੩੯੬॥ ਜੇਤਿਕ ਜੀਤ ਬਚੇ ਸੁ ਸਭੈ ਭਟ ਚੁਓਪ ਚੜ੍ਹੇ ਚਹੂੰ ਓਰਨ ਧਾਏ ॥ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਗਦਾ ਬਰਛੀ ਅਸਿ ਕਾਢ ਲਏ ਕਰ ਮੌ ਚਮਕਾਏ ॥ ਚਾਬੁਕ ਮਾਰ ਤੁਰੰਗ ਧਸੇ ਰਨ ਸਾਵਨ ਕੀ ਘਟ ਜਿਉ ਘਹਰਾਏ ॥ ਸ੍ਰੀ ਕਲਿਕੀ ਕਰਿ ਲੈ ਕਰਵਾਰ ਸੁ ਏਕ ਹਨੇ ਅਰੁ ਅਨੇਕ ਪਰਾਏ ॥੩੯੭॥ ਮਾਰ ਮਚੀ ਬਿਸੰਭਾਰ ਜਬੈ ਤਬ ਆਯੁਧ ਛੋਰਿ ਸਭੈ ਭਟ ਭਾਜੇ ॥ ਡਾਰਿ ਹਥਯਾਰ ਉਤਾਰਿ ਸਨਾਹਿ ਸੁ ਏਕ ਹੀ ਬਾਰ ਭਜੇ ਨਹੀ ਗਾਜੇ ॥ ਸ੍ਰੀ ਕਲਿਕੀ ਅਵਤਾਰ ਤਹਾਂ ਗਹਿ ਸਸਤ੍ਰ ਸਭੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਿਰਾਜੇ ॥ ਭੂਮਿ ਅਕਾਸ ਪਤਾਰ ਚਕਿਓ ਛਬਿ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਦੋਊ ਲਖਿ ਲਾਜੇ ॥੩੯੮॥ ਦੇਖਿ ਭਜੀ ਪ੍ਰਤਿਨਾ ਅਰਿ ਕੀ ਕਲਿਕੀ ਅਵਤਾਰ ਹਥਯਾਰ ਸੰਭਾਰੇ ॥ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਛਿਨ ਬੀਚ ਸਭੈ ਕਰ ਚੂਰਨ ਡਾਰੇ ॥ ਭਾਗ ਚਲੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਭਟਾ ਜਿਮ ਪਉਨ ਬਹੈ ਦ੍ਰੁਮ ਪਾਤ ਨਿਹਾਰੇ ॥ ਪੈ ਨ ਪਰੀ ਕਛੁ ਮਾਨ ਰਹਿਓ ਨਹੀ ਬਾਨਨ ਡਾਰਿ ਨਿਦਾਨ ਪਧਾਰੇ ॥੩੯੯॥ ਸੁਪ੍ਰਿਆ ਛੰਦ ॥ ਕਹੂੰ ਭਟ ਮਿਲਤ ਮੁਖ ਮਾਰ ਉਚਾਰਤ ॥ ਕਹੂੰ ਭਟ ਭਾਜ ਪੁਕਾਰਤ ਆਰਤ ॥ ਕੇਤਕ ਜੋਧ ਫਿਰਤ ਦਲ ਗਾਹਤ ॥ ਕੇਤਕ ਜੂਝ ਬਰੰਗਨਿ ਬਜਾਹਤ ॥੩੯੦॥ ਕਹੂੰ ਬਰਬੀਰ ਫਿਰਤ ਸਰ ਮਾਰਤ ॥ ਕਹੂੰ ਰਣ ਛੋਰਿ ਭਜਤ ਭਟ ਆਰਤ ॥ ਕਈ ਡਰੁ ਡਾਰਿ ਹਨਤ ਰਣ ਜੋਧਾ ॥ ਕੇਈ ਮੁਖ ਮਾਰ ਰਟਤ ਕਰਿ ਕ੍ਰੋਧਾ ॥੩੯੧॥ ਕਈ ਖਗ ਖੰਡਿ ਗਿਰਤ ਰਣ ਛਤ੍ਰੀ ॥ ਕੇਤਿਕ ਭਾਗ ਚਲਤ ਤ੍ਰਸ ਅਤ੍ਰੀ ॥ ਕੇਤਿਕ ਨਿਭ੍ਰਮ ਜੁੱਧ ਮਚਾਵਤ ॥ ਆਹਵ ਸੀਝ ਦਿਵਾਲਯ ਪਾਵਤ ॥੩੯੨॥ ਕੇਤਿਕ ਜੂਝ ਮਰਤ ਰਣ ਮੰਡਲ ॥ ਕੇਈਕੁ ਭੇਦ ਚਲੇ ਬ੍ਰਹਮੰਡਲ ॥ ਕੇਈਕੁ ਆਨਿ ਪ੍ਰਹਾਰਤ ਸਾਂਗੈਂ ॥

ਕੇਤਿਕ ਭੰਗ ਗਿਰਤ ਹੁਇ ਆਂਗੈਂ ॥੩੯੩॥ ਬਿਸੇਖ ਛੰਦ ॥ ਭਾਜ ਬਿਨਾ ਭਟ ਲਾਜ ਸਭੈ ਤਜਿ ਸਾਜ ਜਹਾਂ ॥ ਨਾਚਤ ਭੂਤ ਪਿਸਾਚ ਨਿਸਾਚਰ ਰਾਜ ਤਹਾਂ ॥ ਦੇਖਤ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਮਹਾਂ ਰਣ ਕੋ ਬਰਨੈ ॥ ਜੂਝ ਭਯੋ ਜਿਹ ਭਾਂਤਿ ਸੁ ਪਾਰਥ ਸੋਂ ਕਰਨੈ ॥੩੯੪॥ ਦਾਵ ਕਰੈ ਰਿਸ ਖਾਇ ਮਹਾਂ ਹਠ ਠਾਨ ਹਠੀ ॥ ਕੋਪ ਕਰੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੁ ਪਾਵਕ ਜਾਨੁ ਭਠੀ ॥ ਕ੍ਰੁੱਧ ਭਰੇ ਰਣ ਛਤ੍ਰਜ ਅਤ੍ਰਣ ਝਾਰਤ ਹੈਂ ॥ ਭਾਜ ਚਲੈ ਨਹੀ ਪਾਵ ਸੁ ਮਾਰ ਪੁਕਾਰਤ ਹੈਂ ॥੩੯੫॥ ਦੇਖਤ ਹੈਂ ਦਿਵ ਦੇਵ ਧਨੈ ਧਨ ਜੰਪਤ ਹੈਂ ॥ ਭੂਮਿ ਅਕਾਸ ਪਤਾਲ ਚਵੋ ਚਕ ਕੰਪਤ ਹੈ ॥ ਭਾਜਤ ਨਾਹਨ ਬੀਰ ਮਹਾਂ ਰਣ ਗਾਜਤ ਹੈਂ ॥ ਜੱਛ ਭੁਜੰਗਨਿ ਨਾਰਿ ਲਖੇ ਛਬਿ ਲਾਜਤ ਹੈਂ ॥੩੯੬॥ ਧਾਵਤ ਹੈਂ ਕਰਿ ਕੋਪ ਮਹਾਂ ਸੁਰ ਸੂਰ ਤਹਾਂ ॥ ਮਾਂਡਤ ਹੈਂ ਬਿਕਰਾਰ ਭਯੰਕਰ ਜੁੱਧ ਜਹਾਂ ॥ ਪਾਵਤ ਹੈਂ ਸੁਰ ਨਾਰਿ ਸੁ ਸਾਮੁਹਿ ਜੁੱਝਤ ਹੈਂ ॥ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਗੰਧ੍ਰਬ ਸਭੈ ਕ੍ਰਿਤ ਸੁੱਝਤ ਹੈਂ ੩੯੭॥ ਚੰਚਲਾ ਛੰਦ ॥ ਮਾਰਬੇ ਕੋ ਤਾਹਿ ਤਾਕਿ ਧਾਏ ਬੀਰ ਸਾਵਧਾਨ ॥ ਹੋਨ ਲਾਗੇ ਜੁੱਧ ਕੇ ਜਹਾਂ ਤਹਾਂ ਸਭੈ ਬਿਧਾਨ ॥ ਭੀਮ ਭਾਂਤਿ ਧਾਇ ਕੈ ਨਿਸੰਕ ਘਾਇ ਕਰਤ ਆਇ ॥ ਜੂਝਿ ਜੂਝਿ ਕੈ ਮਰੈ ਸੁ ਦੇਵ ਲੋਕ ਬਸਤ ਜਾਇ ॥੩੯੮॥ ਤਾਨਿ ਤਾਨਿ ਬਾਨ ਕੌ ਆਜਾਨੁ ਬਾਹ ਧਾਵਹੀ ॥ ਜੂਝਿ ਜੂਝਿ ਕੈ ਮਰੈ ਅਲੋਕ ਲੋਕ ਪਾਵਹੀ ॥ ਰੰਗ ਜੰਗ ਅੰਗ ਨੰਗ ਭੰਗ ਅੰਗਿ ਹੋਇ ਪਰਤ ॥ ਟੂਕ ਟੂਕ ਹੋਇ ਗਿਰੈ ਸੁ ਦੇਵ ਸੁੰਦ੍ਰੀਨ ਬਰਤ ॥੩੯੯॥ ਤ੍ਰਿੜਕਾ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਰਿੜਰਿੜ ਤੀਰੰ ॥ ਬ੍ਰਿੜਰਿੜ ਬੀਰੰ ॥ ਢ੍ਰਿੜਰਿੜ ਢੋਲੰ ॥ ਬ੍ਰਿੜਰਿੜ ਬੋਲੰ ॥੪੦੦॥ ਤ੍ਰਿੜੜਿੜ ਤਾਜੀ ॥ ਬ੍ਰਿੜੜਿੜ ਬਾਜੀ ॥ ਹ੍ਰਿੜੜਿੜ ਹਾਥੀ ॥ ਸ੍ਰਿੜੜਿੜ ਸਾਥੀ ॥੪੦੧॥ ਬ੍ਰਿੜੜਿੜ ਬਾਣੰ ॥ ਜ੍ਰਿੜੜਿੜ ਜ੍ਵਾਣੰ ॥ ਛ੍ਰਿੜੜਿੜ ਛੋਰੈਂ ॥ ਜ੍ਰਿੜੜਿੜ ਜੋਰੈਂ ॥੪੦੨॥ ਖਰੜੜ ਖੇਤੰ ॥ ਪਰੜੜ ਪ੍ਰੇਤੰ ॥ ਝੜੜੜ ਨਾਚੈਂ ॥ ਰੰਗਝੜਿ ਰਾਚੈਂ ॥੪੦੩॥ ਹਰਰੜ ਹੂਰੰ ॥ ਗਣਰਣ ਪੂਰੰ ॥ ਕ੍ਰਰਰੜ ਕਾਛੀ ॥ ਨਰਰੜ ਨਾਚੀ ॥੪੦੪॥ ਤਰਰੜ ਤੇਗੰ ॥ ਜਣੁ ਘਣ ਬੇਗੰ ॥ ਚਰਰੜ ਚਮਕੈਂ ॥ ਝੜਰੜ ਝਮਕੈਂ ॥੪੦੫॥ ਜਰਰੜ ਜੋਧੰ ॥ ਕਿਰਰੜ ਕ੍ਰੋਧੰ ॥ ਜੜਰੜ ਜੂਝੈਂ ॥ ਲੂੜਰੜ ਲੂਝੈਂ ॥੪੦੬॥ ਖਰਰੜ ਖੇਤੰ ॥ ਅਰਰੜ ਅਚੇਤੰ ॥ ਬ੍ਰੜਰੜ ਬਾਜੀ ॥ ਗਿਰਵੜ ਗਾਜੀ ॥੪੦੭॥ ਗ੍ਰਿੜਰੜ ਗਜਣੰ ॥ ਕ੍ਰਿੜਰੜ ਭਜਣੰ ॥ ਰ੍ਰਿੜਰਿੜ ਰਾਜਾ ॥ ਲਿੜਰਿੜ ਲਾਜਾ ॥੪੦੮॥ ਖਿੜਰਿੜ ਖਾਂਡੇ ॥ ਬ੍ਰਿੜਰਿੜ ਬਾਂਡੇ ॥

ਅ੍ਰੜਰਿੜ ਅੰਗੰ ॥ ਜ੍ਰੜਰਿੜ ਜੰਗੰ ॥੪੦੯॥ ਪਾਧੜੀ ਛੰਦ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੈਨ ਜੁੱਝੀ ਅਪਾਰ ॥ ਰਣ ਰੋਹ ਕ੍ਰੋਹ ਧਾਏ ਲੁਝਾਰ ॥ ਤੱਜੰਤ ਬਾਣ ਗੱਜੰਤ ਬੀਰੁ ॥ ਉੱਠੰਤ ਨਾਦ ਭੱਜੰਤ ਭੀਰੁ ॥੪੧੦॥ ਧਾਏ ਸਬਾਹ ਜੋਧਾ ਸਕੋਪ ॥ ਕੱਢਤ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਬਾਹੰਤ ਧੋਪ ॥ ਲੁੱਝੰਤ ਸੂਰ ਜੁੱਝੰਤ ਅਪਾਰ ॥ ਜਨੁ ਸੇਤੁ ਬੰਧ ਦਿਖੀਅਤ ਪਹਾਰ ॥੪੧੧॥ ਕਟੰਤ ਅੰਗ ਭਭਕੰਤ ਘਾਵ ॥ ਸਿੱਝੰਤ ਸੂਰ ਜੁੱਝੰਤ ਚਾਵ ॥ ਨਿਰਖੰਤ ਸਿੱਧ ਚਾਰਣ ਅਨੰਤ ॥ ਉਚਰੰਤ ਕ੍ਰਿਤ ਜੋਧਨ ਬਿਅੰਤ ॥੪੧੨॥ ਨਾਚੰਤ ਆਪ ਈਸਰ ਕਰਾਲ ॥ ਬਾਜੰਤ ਡਉਰੁ ਭੈਕਰਿ ਬਿਸਾਲ ॥ ਪੋਅੰਤ ਮਾਲ ਕਾਲੀ ਕਪਾਲ ॥ ਚਲ ਚਿੱਤ ਚੱਖੁ ਛਾਡੰਤਿ ਜ੍ਵਾਲ ॥੪੧੩॥ ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਬਜੇ ਘੋਰ ਬਾਜੇ ॥ ਧੁਣੰ ਮੇਘ ਲਾਜੇ ॥ ਖਹੇ ਖੇਤ ਖਤ੍ਰੀ ॥ ਤਜੇ ਤਾਣ ਪਤ੍ਰੀ ॥੪੧੪॥ ਗਿਰੈਂ ਅੰਗ ਭੰਗੰ ॥ ਨਚੈਂ ਜੰਗ ਰੰਗੰ ॥ ਖੁਲੇ ਖੱਗ ਖੂਨੀ ॥ ਚੜ੍ਹੇ ਚਉਪ ਦੂਨੀ ॥੪੧੫॥ ਭਯੋ ਘੋਰ ਜੁੱਧੰ ॥ ਇਤੀ ਕਾਹ ਸੁੱਧੰ ॥ ਜਿਣ੍ਯੋ ਕਾਲ ਰੂਪੰ ॥ ਭਜੇ ਸਰਬ ਭੂਪੰ ॥੪੧੬॥ ਸਭੈ ਸੈਣ ਭਾਜਾ ॥ ਫਿਰ੍ਯੋ ਆਪ ਰਾਜਾ ॥ ਠਟ੍ਯੋ ਆਣ ਜੁੱਧੰ ॥ ਭਯੋ ਨਾਦ ਉੱਧੰ ॥੪੧੭॥ ਤਜੇ ਬਾਣ ਐਸੇ ॥ ਬਣੰ ਪਤ੍ਰ ਜੈਸੇ ॥ ਜਲੰ ਮੇਘ ਧਾਰਾ ॥ ਨਭੰ ਜਾਣੁ ਤਾਰਾ ॥੪੧੮॥ ਕਰੰ ਅੰਸੁ ਮਾਲੀ ॥ ਸਰੰ ਸਤ੍ਰ ਸਾਲੀ ॥ ਚਹੂੰ ਓਰ ਛੂਟੇ ॥ ਮਹਾਂ ਜੋਧ ਜੂਟੇ ॥੪੧੯॥ ਚਲੇ ਕੀਟਕਾ ਸੇ ॥ ਬਢੇ ਟਿੱਡਕਾ ਸੇ ॥ ਕਣੰ ਸਿੰਧੁ ਰੇਤੰ ॥ ਤਨੰ ਰੋਮ ਤੇਤੰ ॥੪੨੦॥ ਛੁਟੈਂ ਸ੍ਵਰਣ ਪੁਖੀ ॥ ਸੁਧੰ ਸਾਰ ਮੁਖੀ ॥ ਕਲੰ ਕੰਕ ਪਤ੍ਰੀ ॥ ਤਜੇ ਜਾਣੁ ਛਤ੍ਰੀ ॥੪੨੧॥ ਗਿਰੈਂ ਰੇਤ ਖੇਤੰ ॥ ਨਚੇ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤੰ ॥ ਕਰੈਂ ਚਿਤ੍ਰ ਚਾਰੰ ॥ ਤਜੈਂ ਬਾਣ ਧਾਰੰ ॥੪੨੨॥ ਹਲੈਂ ਜੋਧ ਜੋਧੰ ॥ ਕਰੈਂ ਘਾਇ ਕ੍ਰੋਧੰ ॥ ਖਹੈਂ ਖੱਗ ਖੱਗੈਂ ॥ ਉਠੈਂ ਝਾਲ ਅੱਗੈਂ ॥੪੨੩॥ ਨਚੇ ਪੱਖਰਾਲੇ ॥ ਚਲੇ ਬਾਲ ਆਲੇ ॥ ਹਸੇ ਪ੍ਰੇਤ ਨਾਚੈਂ ॥ ਰਣੰ ਰੰਗ ਰਾਚੈਂ ॥੪੨੪॥ ਨਚੇ ਪਾਰਬਤੀਸੰ ॥ ਮੰਡ੍ਯੋ ਜੁੱਧ ਈਸੰ ॥ ਦਸੰ ਦਿਉਸ ਕ੍ਰੁੱਧੰ ॥ ਭਯੋ ਘੋਰ ਜੁੱਧੰ ॥੪੨੫॥ ਪੁਨਰ ਬੀਰ ਤਜਾਗ੍ਯੋ ॥ ਪਗੰ ਦ੍ਵੈਕੁ ਭਾਗ੍ਯੋ ॥ ਫਿਰ੍ਯੋ ਫੇਰਿ ਐਸੇ ॥ ਕ੍ਰੋਧੀ ਸਾਂਪ ਜੈਸੇ ॥੪੨੬॥ ਪੁਨਰ ਜੁੱਧੁ ਮੰਡ੍ਯੋ ॥ ਸਰੰ ਓਘ ਛੰਡ੍ਯੋ ॥ ਤਜੇ ਵੀਰ ਬਾਣੰ ॥ ਮ੍ਰਿਤੰ ਆਇ ਤ੍ਰਾਣੰ ॥੪੨੭॥ ਸਭੈ ਸਿੱਧ ਦੇਖੈਂ ॥ ਕਲੰ ਕ੍ਰਿਤ ਲੇਖੈਂ ॥ ਧਨੰ ਧਨੰ ਜੰਪੈਂ ॥ ਲਖੈਂ ਭੀਰ ਕੰਪੈਂ ॥੪੨੮॥ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਸੁ ਆਨਿ ਆਨਿ ਸੂਰਮਾ ਸੰਧਾਨ ਬਾਨ ਧਾਵਹੀਂ ॥ ਅਰੂਝ ਜੂਝ ਕੈ ਮਰੈਂ ਸੁ ਦੇਵ ਨਾਰਿ ਪਾਵਹੀਂ ॥ ਸੁ ਰੀਝਿ ਰੀਝਿ ਅੱਛਰਾਂ ਅਲੱਛ ਸੂਰਣੋਂ

ਬਰੈਂ ॥ ਪ੍ਰਬੀਨ ਬੀਨ ਬੀਨ ਕੈ ਸੁਧੀਨ ਪਾਨ ਕੈ ਧਰੈਂ ॥੪੨੯॥ ਸਨੱਧ ਬੱਧ ਅੱਧ ਹ੍ਵੈਂ ਬਿਰੁੱਧ ਸੂਰ ਧਾਵਹੀਂ ॥ ਸਕ੍ਰੋਧ ਸਾਂਗ ਤੀਛਣੰ ਕਿ ਤਾਕਿ ਸੱਤ੍ਰ ਲਾਵਹੀਂ ॥ ਸੁ ਜੂਝ ਜੂਝ ਕੈ ਗਿਰੈਂ ਅਰੂਝ ਲੂਝ ਕੈ ਹਠੀ ॥ ਅਬੂਝ ਓਰ ਧਾਵਹੀਂ ਬਨਾਇ ਸੈਨ ਏਕਠੀ ॥੪੩੦॥ ਸੰਗੀਤ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਕਾਗੜਦੰ ਕੋਪਾ ਰਾਗੜਦੰ ਰਾਜਾ ॥ ਘਾਗੜਦੰ ਘੋਰੇ ਬਾਗੜਦੰ ਬਾਜਾ ॥ ਫਾਗੜਦੰ ਫੀਲੰ ਛਾਗੜਦੰ ਛੂਟੇ ॥ ਸਾਗੜਦੰ ਸੂਰੰ ਜਾਗੜਦੰ ਜੂਟੇ ॥੪੩੧॥ ਬਾਗੜਦੰ ਬਾਜੇ ਨਾਗੜਦੰ ਨਗਾਰੇ ॥ ਜਾਗੜਦੰ ਜੋਧਾ ਮਾਗੜਦੰ ਮਾਰੇ ॥ ਡਾਗੜਦੰ ਡਿੱਗੇ ਖਾਗੜਦੰ ਖੂਨੀ ॥ ਚਾਗੜਦੰ ਚਉਪੇ ਦਾਗੜਦੰ ਦੂਨੀ ॥੪੩੨॥ ਹਾਗੜਦੰ ਹੱਸੇ ਸਾਗੜਦੰ ਸਿੱਧੰ ॥ ਭਾਗੜਦੰ ਭਾਜੇ ਬਾਗੜਦੰ ਬ੍ਰਿੱਧੰ ॥ ਛਾਗੜਦੰ ਛੁੱਟੇ ਤਾਗੜਦੰ ਤੀਰੰ ॥ ਜਾਗੜਦੰ ਜੁੱਟੇ ਬਾਗੜਦੰ ਬੀਰੰ ॥੪੩੩॥ ਕਾਗੜਦੰ ਕੁਹਕੇ ਬਾਗੜਦੰ ਬਾਣੰ ॥ ਫਾਗੜਦੰ ਫਰਕੇ ਨਾਗੜਦੰ ਨਿਸਾਣੰ ॥ ਬਾਗੜਦੰ ਬਾਜੀ ਭਾਗੜਦੰ ਭੇਰੀ ॥ ਸਾਗੜਦੰ ਸੈਣੰ ਫਾਗੜਦੰ ਫੇਰੀ ॥੪੩੪॥ ਭਾਗੜਦੰ ਭੀਰੰ ਕਾਗੜਦੰ ਕੰਪੈਂ ॥ ਮਾਗੜਦੰ ਮਾਰੇ ਜਾਗੜਦੰ ਜੰਪੈਂ ॥ ਛਾਗੜਦੰ ਛਿਪ੍ਰੰ ਭਾਗੜਦੰ ਭਾਜੇ ॥ ਚਾਗੜਦੰ ਚਿੱਤੰ ਲਾਗੜਦੰ ਲਾਜੇ ॥੪੩੫॥ ਛਾਗੜਦੰ ਛੋਰਜੋ ਰਾਗੜਦੰ ਰਾਜਾ ॥ ਸਾਗੜਦੰ ਸੈਣੰ ਭਾਗੜਦੰ ਭਾਜਾ ॥ ਛਾਗੜਦੰ ਛੂਟੇ ਬਾਗੜਦੰ ਬਾਣੰ ॥ ਰਾਗੜਦੰ ਰੋਕੀ ਦਾਗੜਦੰ ਦਿਸਾਣੰ ॥੪੩੬॥ ਮਾਗੜਦੰ ਮਾਰੇ ਬਾਗੜਦੰ ਬਾਣੰ ॥ ਟਾਗੜਦੰ ਟੂਟੇ ਤਾਗੜਦੰ ਤਾਣੰ ॥ ਲਾਗੜਦੰ ਲਾਗੇ ਦਾਗੜਦੰ ਦਾਹੇ ॥ ਡਾਗੜਦੰ ਡਾਰੇ ਬਾਗੜਦੰ ਬਾਹੇ ॥੪੩੭॥ ਬਾਗੜਦੰ ਬਰਖੇ ਫਾਗੜਦੰ ਫੂਲੰ ॥ ਮਾਗੜਦੰ ਮਿਟਜੋ ਸਾਗੜਦੰ ਸੂਲੰ ॥ ਮਾਗੜਦੰ ਮਾਰਜੋ ਭਾਗੜਦੰ ਭੂਪੰ ॥ ਕਾਗੜਦੰ ਕੋਪੇ ਰਾਗੜਦੰ ਰੂਪੰ ॥੪੩੮॥ ਜਾਗੜਦੰ ਜੰਪੈਂ ਪਾਗੜਦੰ ਪਾਨੰ ॥ ਦਾਗੜਦੰ ਦੇਵੰ ਆਗੜਦੰ ਆਨੰ ॥ ਸਾਗੜਦੰ ਸਿੱਧੰ ਕਾਗੜਦੰ ਕਿੱਤੰ ॥ ਬਾਗੜਦੰ ਬਨਾਏ ਕਾਗੜਦੰ ਕਬਿੱਤੰ ॥੪੩੯॥ ਗਾਗੜਦੰ ਗਾਵੈਂ ਕਾਗੜਦੰ ਕਬਿੱਤੰ ॥ ਧਾਗੜਦੰ ਧਾਵੈਂ ਬਾਗੜਦੰ ਬ੍ਰਿਤੰ ॥ ਹਾਗੜਦੰ ਹੋਹੀ ਜਾਗੜਦੰ ਜਾਤ੍ਰਾ ॥ ਨਾਗੜਦੰ ਨਾਚੈਂ ਪਾਗੜਦੰ ਪਾਤ੍ਰਾ ॥੪੪੦॥ ਪਾਧਰੀ ਛੰਦ ॥ ਸੰਭਰ ਨਰੇਸ ਮਾਰਜੋ ਨਿਦਾਨ ॥ ਢੋਲੰ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਬੱਜੇ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥ ਭਾਜੇ ਸੁ ਬੀਰ ਤਜਿ ਜੁੱਧੁ ਤ੍ਰਾਸ ॥ ਤਜਿ ਸਸਤ੍ਰ ਸਰਬ ਹ੍ਵੈ ਚਿਤ ਨਿਰਾਸ ॥੪੪੧॥ ਬਰਖੰਤ ਦੇਵ ਪੁਹਪਾਣ ਬ੍ਰਿਸਟਿ ॥ ਹੋਵੰਤ ਜਗਤ ਜਹ ਤਹ ਸੁ ਇਸਟ ॥ ਪੂਜੰਤ ਲਾਗ ਦੇਵੀ ਕਰਾਲ ॥ ਹੋਵੰਤ ਸਿੱਧ ਕਾਰਜ ਸੁਢਾਲ ॥੪੪੨॥

ਪਾਵੰਤ ਦਾਨ ਜਾਚਕ ਦੁਰੰਤ ॥ ਭਾਖੰਤ ਕਿੱਤ ਜਹ ਤਹ ਬਿਅੰਤ ॥ ਜਗ ਧੂਪ ਦੀਪ ਜੱਗਿ ਆਦਿ ਦਾਨ ॥ ਹੋਵੰਤ ਹੋਮ ਬੇਦਨ ਬਿਧਾਨ ॥੪੪੩॥ ਪੂਜੰਤ ਲਾਗ ਦੇਬੀ ਦੁਰੰਤ ॥ ਤਜਿ ਸਰਬ ਕਾਮ ਜਹ ਤਹ ਮਹੰਤ ॥ ਬਾਂਧੀ ਧੁਜਾਨ ਪਰਮੰ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥ ਪ੍ਰਚੁਰਯੋ ਸੁ ਧਰਮ ਖੰਡੇ ਅਖੰਡ ॥੪੪੪॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕਲਕੀ ਅਵਤਾਰ ਸੰਭਰ ਨਰੇਸ ਬਧਹ ਬਿਜਯ ਭਏਤ ਬਰਨਨੰ ਨਾਮ ਸੰਭਰ ਜੁੱਧ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥

ਅਥ ਦੇਸੰਤਰ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ॥ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਹਣ੍ਯੋ ਸੰਭਰੇਸੰ ॥ ਚਤੁਰ ਚਾਰ ਦੇਸੰ ॥ ਚਲੀ ਧਰਮ ਚਰਚਾ ॥ ਕਰੈਂ ਕਾਲ ਅਰਚਾ ॥੪੪੫॥ ਜਿਤਯੋ ਦੇਸ ਐਸੇ ॥ ਚੜ੍ਹਯੋ ਕੋਪ ਕੈ ਸੇ ॥ ਬੁਲ੍ਯੋ ਸਰਬ ਸੈਣੰ ॥ ਕਰੇ ਰਕਤ ਨੈਣੰ ॥੪੪੬॥ ਦਈ ਜੀਤ ਬੰਬੰ ॥ ਗਡਯੋ ਜੁੱਧ ਖੰਭੰ ॥ ਚਮੂੰ ਚਉਪ ਚਾਲੀ ॥ ਥਿਰਾ ਸਰਬ ਹਾਲੀ ॥੪੪੭॥ ਉਠੀ ਕੰਪ ਐਸੇ ॥ ਨਦੰ ਨਾਵ ਜੈਸੇ ॥ ਚੜ੍ਹੇ ਚਉਪ ਸੂਰੰ ॥ ਰਹ੍ਯੋ ਧੂਰਿ ਪੂਰੰ ॥੪੪੮॥ ਛੁਭੇ ਛੱਤ੍ਰਧਾਰੀ ॥ ਅਣੀ ਜੋੜ ਭਾਰੀ ॥ ਚਲੇ ਚੌਪ ਐਸੇ ॥ ਬ੍ਰਿਤੰ ਇੰਦ੍ਰ ਜੈਸੇ ॥੪੪੯॥ ਸੁਭੇ ਸਰਬ ਸੈਣੰ ॥ ਕਥੈ ਕੌਣ ਬੈਣੰ ॥ ਚਲੀ ਸਾਜ ਸਾਜਾ ॥ ਬਜੈ ਜੀਤਿ ਬਾਜਾ ॥੪੫੦॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਜਿਣੇ ਗੱਖਰੀ ਪੱਖਰੀ ਖੱਗ ਧਾਰੀ ॥ ਹਣੇ ਪੱਖਰੀ ਭੱਖਰੀ ਔ ਕੰਧਾਰੀ ॥ ਗਜਸਤਾਨ ਗਾਜੀ ਰਜੀ ਰੋਹ ਰੂਮੀ ॥ ਹਣੇ ਸੂਰ ਬੰਕੇ ਗਿਰੇ ਝੂਮਿ ਭੂਮੀ ॥੪੫੧॥ ਹਣੇ ਕਾਬਲੀ ਬਾਬਲੀ ਬੀਰ ਬਾਂਕੇ ॥ ਕੰਧਾਰੀ ਹਰੇਵੀ ਇਰਾਕੀ ਨਿਸਾਂਕੇ ॥ ਬਲੀ ਬਾਲਖੀ ਰੋਹ ਰੂਮੀ ਰਜੀਲੇ ॥ ਭਜੇ ਤ੍ਰਾਸ ਕੈ ਕੈ ਭਏ ਬੰਦ ਢੀਲੇ ॥੪੫੨॥ ਤਜੇ ਅਸਤ੍ਰ ਸਸਤ੍ਰੰ ਸਜੇ ਨਾਰਿ ਭੇਸੰ ॥ ਲਜੇ ਬੀਰ ਧੀਰੰ ਚਲੇ ਛਾਡਿ ਦੇਸੰ ॥ ਗਜੀ ਬਾਜਿ ਗਾਜੀ ਰਥੀ ਰਾਜ ਹੀਣੰ ॥ ਤਜੈ ਬੀਰ ਧੀਰੰ ਭਏ ਅੰਗ ਛੀਣੰ ॥੪੫੩॥ਭਜੇ ਹਾਬਸੀ ਹਾਲਬੀ ਕੋਕਬੰਦ੍ਰੀ ॥ ਚਲੇ ਬਰਬਰੀ ਅਰਮਨੀ ਛਾਡ ਤੰਦ੍ਰੀ ॥ ਖੁਲ੍ਯੋ ਖੱਗ ਖੂਨੀ ਤਹਾਂ ਏਕ ਗਾਜੀ ॥ ਦੁਹੂੰ ਸੈਣ ਮੱਧੰ ਨਚ੍ਯੋ ਜਾਇ ਤਾਜੀ ॥੪੫੪॥ ਲਖ੍ਯੋ ਜੁੱਧ ਜੰਗੀ ਮਹਾਂ ਜੰਗ ਕਰਤਾ ॥ ਛੁਭ੍ਯੋ ਛੱਤ੍ਰਧਾਰੀ ਰਣੰ ਛੱਤ੍ਰ ਹਰਤਾ ॥ ਦੁਰੰ ਦੁਰਦਗਾਮੀ ਦਲੰ ਜੁੱਧ ਜੇਤਾ ॥ ਛੁਭੇ ਛੱਤ੍ਰ ਹੰਤਾ ਜਯੰ ਜੁੱਧ ਹੇਤਾ ॥੪੫੫॥ ਮਹਾਂ ਕ੍ਰੋਧ ਕੈ ਬਾਣ ਛੱਡੇ ਅਪਾਰੰ ॥ ਕਟੇ ਟੱਟਰੰ ਫਉਜ ਫੁੱਟੀ ਨ੍ਰਿਪਾਰੰ ॥ ਗਿਰੀ ਲੁੱਥ ਜੁੱਥੰ ਮਿਲੇ ਹੱਥ ਬੱਥੰ ॥ ਗਿਰੇ ਅੰਗ ਭੰਗੰ ਰਣੰ ਮੁੱਖ ਜੁੱਥੰ

॥੪੫੬॥ ਕਰੈਂ ਕੇਲ ਕੰਕੀ ਕਿਲੱਕੈਤ ਕਾਲੀ ॥ ਤਜੈ ਜ੍ਵਾਲ ਮਾਲਾ ਮਹਾਂ ਜੋਤਿ ਜ੍ਵਾਲੀ ॥ ਹਸੈਂ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤੰ ਤੁਟੈਂ ਤੱਥਿ ਤਾਲੰ ॥ ਫਿਰੈ ਗਉਰਿ ਦਉਰੀ ਪੁਐ ਰੁੰਡ ਮਾਲੰ ॥੪੫੭॥ ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਕਰੈਂ ਜੁੱਧ ਕ੍ਰੁੱਧੰ ॥ ਤਜੈਂ ਬਾਣ ਸੁੱਧੰ ॥ ਬਕੈਂ ਮਾਰ ਮਾਰੰ ॥ ਤਜੈਂ ਬਾਣ ਧਾਰੰ ॥੪੫੮॥ ਗਿਰੇ ਅੰਗ ਭੰਗੰ ॥ ਨਚੇ ਜੰਗ ਰੰਗੰ ॥ ਦਿਵੰ ਦੇਵ ਦੇਖੈਂ ॥ ਧਨੰ ਧੰਨ ਲੇਖੈਂ ॥੪੫੯॥ ਅਸਤਾ ਛੰਦ ॥ ਅਸਿ ਲੈ ਕਲਿਕੀ ਕਰਿ ਕੋਪ ਭਰਜੋ ॥ ਰਣ ਰੰਗ ਸੁਰੰਗ ਬਿਖੈ ਬਿਚਰਜੋ ॥ ਗਹਿ ਪਾਨਿ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਬਿਖੈ ਨ ਡਰਜੋ ॥ ਰਿਸ ਸੋ ਰਣ ਚਿੱਤ੍ਰ ਬਚਿੱਤ੍ਰ ਕਰਜੋ ॥੪੬੦॥ ਕਰਿ ਹਾਕ ਹਥਜਾਰ ਅਨੇਕ ਧਰੈਂ ॥ ਰਣ ਰੰਗ ਹਠੀ ਕਰਿ ਕੋਪ ਪਰੈਂ ॥ ਗਹਿ ਪਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਨਿਦਾਨ ਭਿਰੇ ॥ ਰਣ ਜੂਝ ਮਰੇ ਫਿਰ ਤੇ ਨ ਫਿਰੇ ॥੪੬੧॥ ਉਮਡੀ ਜਨੁ ਘੋਰ ਘਮੰਡ ਘਟਾ ॥ ਚਮਕੰਤ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਸੁ ਬਿੱਜੁ ਛਟਾ ॥ ਦਲ ਬੈਰਿਨਿ ਕੋ ਪਗ ਦ੍ਵੈ ਨ ਫਟਾ ॥ ਰੁਪ ਕੈ ਰਣ ਮੋ ਫਿਰ ਆਨਿ ਜੁਟਾ ॥੪੬੨॥ ਕਰਿ ਕੋਪ ਫਿਰੇ ਰਣ ਰੰਗ ਹਠੀ ॥ ਤਪ ਕੈ ਜਿਮਿ ਪਾਵਕ ਜ੍ਵਾਲ ਭਠੀ ॥ ਪ੍ਰਤਿਨਾ ਪਤਿ ਕੈ ਪ੍ਰਤਿਨਾ ਇਕਠੀ ॥ ਰਿਸ ਕੈ ਰਣ ਮੋ ਰੁਪ ਸੈਣ ਜੁਟੀ ॥੪੬੩॥ ਤਰਵਾਰ ਅਪਾਰ ਹਜਾਰ ਲਸੈਂ ॥ ਹਰਿ ਜਿਉ ਅਰਿ ਕੇ ਪ੍ਰਤਿ ਅੰਗ ਡਸੈਂ ॥ ਰਤਿ ਡੂਬ ਸਮੈ ਰਣ ਐਸ ਹਸੈਂ ॥ ਜਨੁ ਬਿੱਜੁਲਿ ਜ੍ਵਾਲ ਕਰਾਲ ਕਸੈਂ ॥੪੬੪॥ ਬਿਧੂਪ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਖਿਮੰਤ ਤੇਗ ਐਸ ਕੈ ॥ ਜਲੰਤ ਜ੍ਵਾਲ ਜੈਸ ਕੈ ॥ ਹਸੰਤ ਜੇਮਿ ਕਾਮਣੰ ॥ ਖਿਮੰਤ ਜਾਣੁ ਦਾਮਣੰ ॥੪੬੫॥ ਬਹੰਤ ਦਾਇ ਘਾਇਣੰ ॥ ਚਲੰਤ ਚਿਤ ਚਾਇਣੰ ॥ ਗਿਰੰਤ ਅੰਗ ਭੰਗ ਇਉਂ ॥ ਬਨੇਸੁ ਜ੍ਵਾਲ ਜਾਲ ਜਿਉਂ ॥੪੬੬॥ ਹਸੰਤ ਖੇਤ ਖੱਪਰੀ ॥ ਭਕੰਤ ਭੂਤ ਭੈ ਧਰੀ ॥ ਖਿਮੰਤਿ ਜੇਮਿ ਦਾਮਣੀ ॥ ਨਚੰਤ ਹੇਰਿ ਕਾਮਣੀ ॥੪੬੭॥ ਹਹੰਕ ਭੈਰਵੀ ਸੁਰੀ ॥ ਕਹੰਕ ਸਾਧ ਸਿੱਧਰੀ ॥ ਛਲੰਕ ਛਿੱਛ ਇੱਛਣੀ ॥ ਬਹੰਤ ਤੇਗ ਤਿੱਛਣੀ ॥੪੬੮॥ ਗਣੰਤ ਗੂੜ ਗੰਭਰੀ ॥ ਸੁਭੰਤ ਸਿੱਪ ਸੋਂ ਭਰੀ ॥ ਚਲੰਤ ਚਿਤ੍ਰ ਚਾਪਣੀ ॥ ਜਪੰਤ ਜਾਪ ਜਾਪਣੀ ॥੪੬੯॥ ਪੁਅੰਤ ਸੀਸ ਈਸਣੀ ॥ ਹਸੰਤ ਹਾਰ ਸੀਸਣੀ ॥ ਕਰੰਤ ਪ੍ਰੇਤ ਨਿੱਸਨੰ ॥ ਅਗੰਮ ਗੰਮ ਭਜੋ ਰਣੰ ॥੪੭੦॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਜਬੈ ਜੰਗ ਜੰਗੀ ਕਰਜੋ ਜੰਗ ਜੋਰੰ ॥ ਹਨੇ ਬੀਰ ਬੰਕੇ ਤਮੰ ਜਾਣ ਭੋਰੰ ॥ ਤਬੈ ਕੋਪ ਗਰਜਜੋ ਕਲੱਕੀ ਅਵਤਾਰੰ ॥ ਸਜੇ ਸਰਬ ਸਸਤ੍ਰੰ ਧਸਜੋ ਲੋਹ ਧਾਰੰ ॥੪੭੧॥ ਜਯੰ ਸਬਦ ਉਠੇ ਰਹੇ ਲੋਗ ਭੂਰੰ ॥ ਖੁਰੰ ਖੇਹ ਉਠੀ ਛੁਹੀ ਜਾਇ ਸੂਰੰ ॥ ਛੁਟੇ ਸ੍ਵਰਨ ਪੰਖੰ

ਭਯੋ ਅੰਧਕਾਰੰ ॥ ਅੰਧਾ ਧੁੰਧ ਮੱਚੀ ਉਠੀ ਸਸਤ੍ਰ ਝਾਰੰ ॥੪੭੨॥ ਹਣ੍ਯੋ ਜੋਰ ਜੰਗੰ ਭਜ੍ਯੋ ਸਰਬ ਸੈਣੰ ॥ ਤ੍ਰਿਣੰ ਦੰਤ ਥਾਂਭੈ ਬਕੈ ਦੀਨ ਬੈਣੰ ॥ ਮਿਲੇ ਦੈ ਅਕੋਰੰ ਨਿਹੋਰੰਤ ਰਾਜੰ ॥ ਭਜੇ ਗਰਬ ਗਰਬੰ ਤਜੇ ਰਾਜ ਸਾਜੰ ॥੪੭੩॥ ਕਟੇ ਕਾਸਮੀਰੀ ਹਠੇ ਕਸਟਵਾਰੀ ॥ ਕੁਪੇ ਕਾਸਕਾਰੀ ਬਡੇ ਛਤ੍ਰਧਾਰੀ ॥ ਬਲੀ ਬੰਗਸੀ ਗੋਰਬੰਦ੍ਰੀ ਗ੍ਰਦੇਜੀ ॥ ਮਹਾ ਮੂੜ ਮਾਜਿੰਦ੍ਰਾਨੀ ਮਜੇਜੀ ॥੪੭੪॥ ਹਣੇ ਰੂਸਿ ਤੂਸੀ ਕ੍ਰਿਤੀ ਚਿਤ੍ਰ ਜੋਧੀ ॥ ਹਠੇ ਪਾਰਸੀ ਯਦ ਸੁ ਖੂਬਾਂ ਸਕ੍ਰੋਧੀ ॥ ਬੁਰੇ ਬਾਗਦਾਦੀ ਸਿਪਾਹਾ ਕੰਧਾਰੀ ॥ ਕੁਲੀ ਕਾਲਮਾਛੀ ਛੁਭੇ ਛਤ੍ਰਧਾਰੀ ॥੪੭੫॥ ਛੁਟੇ ਬਾਣ ਗੋਲੰ ਉਠੇ ਅੱਗ ਨਾਲੰ ॥ ਘੁਰੇ ਜਾਣੁ ਸਜਾਮੰ ਘਟਾ ਜੇਮਿ ਜ੍ਵਾਲੰ ॥ ਨਚੇ ਈਸ ਸੀਸੰ ਪੁਐ ਰੁੰਡ ਮਾਲੰ ॥ ਜੁਝੇ ਬੀਰ ਧੀਰੰ ਬਰੈਂ ਬੀਨ ਬਾਲੰ ॥੪੭੬॥ ਗਿਰੈਂ ਅੰਗ ਭੰਗੰ ਭ੍ਰਮੰ ਰੁੰਡ ਮੁੰਡੰ ॥ ਗਜੀ ਗਾਜ ਬਾਜੀ ਗਿਰੈਂ ਬੀਰ ਝੁੰਡੰ ॥ ਇਕੰ ਹਾਕ ਹੰਕੈਤਿ ਧਰਕੈਤ ਸੂਰੰ ॥ ਉਠੇ ਤੱਛ ਮੁੱਛੰ ਭਈ ਲੋਹ ਪੂਰੰ ॥੪੭੭॥ ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਅਰੇ ਜੇ ਸੁ ਮਾਰੇ ॥ ਮਿਲੇ ਤੇ ਜੁ ਹਾਰੇ ॥ ਲਏ ਸਰਬ ਸੰਗੰ ॥ ਰਸੇ ਰੀਝਿ ਰੰਗੰ ॥੪੭੮॥ ਦਇਓ ਦਾਨ ਏਤੋ ॥ ਕਥੇ ਕੱਬਿ ਕੇਤੋ ॥ ਰਿਝੇ ਸਰਬ ਰਾਜਾ ॥ ਬਜੇ ਬੰਬ ਬਾਜਾ ॥੪੭੯॥ ਖੁਰਾਸਾਨ ਜੀਤਾ ॥ ਸਭੋਂ ਸੰਗ ਲੀਤਾ ॥ ਦਯੋ ਆਪ ਮੰਤ੍ਰੰ ॥ ਭਲੇ ਅਉਰ ਜੰਤ੍ਰੰ ॥੪੮੦॥ ਚਲ੍ਯੋ ਦੈ ਨਗਾਰਾ ॥ ਮਿਲ੍ਯੋ ਸੈਨ ਭਾਰਾ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾਣੀ ਨਿਖੰਗੰ ॥ ਸਕ੍ਰੋਧੀ ਭੜੰਗੰ ॥੪੮੧॥ ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥ ਭੁਅ ਕੰਪਤ ਜੰਪਤ ਸੇਸ ਫਣੰ ॥ ਘਹਰੰਤ ਸੁ ਘੁੰਘਰ ਘੋਰ ਰਣੰ ॥ ਸਰ ਤੱਜਤ ਗੱਜਤ ਕ੍ਰੋਧ ਜੁਧੰ ॥ ਮੁਖ ਮਾਰ ਉਚਾਰ ਜੁਝਾਰ ਕ੍ਰੁਧੰ ॥੪੮੨॥ ਬ੍ਰਿਣ ਝੱਲਤ ਘੱਲਤ ਘਾਇ ਘਣੰ ॥ ਕੜ ਕੁੱਟ ਸੁਪੱਖਰ ਬਖਤਰਣੰ ॥ ਗਣਿ ਗਿੱਧ ਸੁ ਬ੍ਰਿਧ ਰੜੰਤ ਨਭੰ ॥ ਕਿਲਕਾਰਤਿ ਡਾਕਣਿ ਉੱਚ ਸੁਰੰ ॥੪੮੩॥ ਗਣਿ ਹੂਰ ਸੁ ਪੂਰ ਫਿਰੀ ਗਗਣੰ ॥ ਅਵਿਲੋਕ ਸਬਾਹਿ ਲਗੀ ਸਰਣੰ ॥ ਮੁਖ ਭਾਵਤ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਸੁਰੀ ॥ ਗਣ ਪੂਰ ਸੁ ਖੱਪਰ ਹੂਰ ਫਿਰੀ ॥੪੮੪॥ ਭਟ ਪੇਖਤ ਪੋਅਤ ਹਾਰ ਹਰੀ ॥ ਹਹਰਾਵਤ ਹਾਸ ਫਿਰੀ ਖਪਰੀ ॥ ਦਲ ਗਾਹਤ ਬਾਹਤ ਬੀਰ ਬ੍ਰਿਣੰ ॥ ਪ੍ਰਣ ਪੂਰ ਸੁ ਪੱਛਮ ਜੀਤ ਰਣੰ ॥੪੮੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜੀਤ ਸਰਬ ਪੱਛਮ ਦਿਸਾ ਦੱਛਨ ਕੀਨ ਪਿਆਨ ॥ ਜਿਮ ਜਿਮ ਜੁੱਧ ਤਹਾ ਪਰਾ ਤਿਮ ਤਿਮ ਕਰੋਂ ਬਖਾਨ ॥੪੮੬॥ ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥ ਰਣ ਜੰਪਤ ਜੁੱਗਣ ਜੂਹ ਜਯੰ ॥ ਕਲ ਕੰਪਤਿ ਭੀਰੁ ਅਭੀਰੁ ਭਯੰ ॥ ਹੜ ਹੱਸਤ ਹੱਸਤ ਹਾਸ ਮ੍ਰਿੜਾ ॥ ਡਗਡੋਲ ਸਸੰਕਤ ਸੇਸ ਥਿਰਾ ॥੪੮੭॥

ਦਿਵ ਦੇਖਤ ਲੇਖਤ ਧੰਨ ਧਨੰ ॥ ਕਿਲਕੰਤ ਕਪਾਲਿਯ ਕ੍ਰੂਰ ਪ੍ਰਭੰ ॥ ਬ੍ਰਿਣ ਬਰਖਤ ਪਰਖਤ ਬੀਰ ਰਣੰ ॥ ਹਯ ਘੱਲਤ ਝੱਲਤ ਜੋਧ ਜੁਧੰ ॥੪੮੮॥ ਕਿਲਕੰਤ ਕਪਾਲਨਿ ਸਿੰਘ ਚੜ੍ਹੀ ॥ ਚਮਕੰਤ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਪ੍ਰਭਾਨ ਮੜੀ ॥ ਗਣ ਹੂਰ ਸੁ ਪੂਰਤ ਧੂਰਿ ਰਣੰ ॥ ਅਵਿਲੋਕਤ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਗਣੰ ॥੪੮੯॥ ਰਣ ਭਰਮਤ ਕ੍ਰੂਰ ਕਬੰਧ ਪ੍ਰਭਾ ॥ ਅਵਿਲੋਕਤ ਰੀਝਤ ਦੇਵ ਸਭਾ ॥ ਗਣ ਹੂਰਨ ਬਜਾਹਤ ਪੂਰ ਰਣੰ ॥ ਰਥ ਥੰਭਤ ਭਾਨੁ ਬਿਲੋਕ ਭਟੰ ॥੪੯੦॥ ਢਢਿ ਢੋਲਕ ਝਾਂਝ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਮੁਖੰ ॥ ਡਫ ਤਾਲ ਪਖਾਵਜ ਨਾਇ ਸੁਰੰ ॥ ਸੁਰ ਸੰਖ ਨਫੀਰਿਯ ਭੇਰ ਭਕੰ ॥ ਉਠਿ ਨ੍ਰਿੱਤਤਿ ਭੂਤ ਪਰੇਤ ਗਣੰ ॥੪੯੧॥ ਦਿਸ ਪੱਛਮ ਜੀਤ ਅਭੀਤ ਨ੍ਰਿਪੰ ॥ ਕੁਪ ਕੀਨ ਪਯਾਨ ਸੁ ਦੱਛਣਣੰ ॥ ਅਰਿ ਭੱਜਿਯ ਤੱਜਿਯ ਦੇਸ ਦਿਸੰ ॥ ਗਣ ਗੱਜਤ ਕੇਤਿਕ ਏਸੁ ਰਣੰ ॥੪੯੨॥ ਨ੍ਰਿਤ ਨ੍ਰਿੱਤਤਿ ਭੂਤ ਬਿਤਾਲ ਬਲੀ ॥ ਗਜ ਗੱਜਤ ਬੱਜਤ ਦੀਹ ਦਲੀ ॥ ਹਯ ਹਿੰਸਤ ਚਿੰਸਤ ਗੂੜ ਗਜੀ ॥ ਅਸਿ ਲੱਸਤ ਰੱਸਤ ਤੇਗ ਜਗੀ ॥੪੯੩॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਹਨੇ ਪੱਛਮੀ ਦੀਹ ਦਾਨੋ ਦਿਵਾਨੇ ॥ ਦਿਸਾ ਦੱਛਨੀ ਆਨਿ ਬਾਜੇ ਨਿਸਾਨੇ ॥ ਹਨੇ ਬੀਰ ਬੀਜਾਪੁਰੀ ਗੋਲ ਕੁੰਡੀ ॥ ਗਿਰੇ ਤੱਛ ਮੁੱਛੰ ਨਚੀ ਰੁੰਡ ਮੁੰਡੀ ॥੪੯੪॥ ਸਭੈ ਸੇਤ ਬੰਧੀ ਸੁਧੀ ਬੰਦ੍ਰ ਬਾਸੀ ॥ ਮੰਡੇ ਮੱਛ ਬੰਦ੍ਰੀ ਹਠੀ ਜੁੱਧ ਰਾਸੀ ॥ ਦ੍ਰਹੀ ਦ੍ਰਾਵੜੇ ਤੇਜਤਾਤੇ ਤਿਲੰਗੀ ॥ ਹਤੇ ਸੂਰਤੀ ਜੰਗ ਭੰਗੀ ਫਿਰੰਗੀ ॥੪੯੫॥ ਚਪੇ ਚਾਂਦ ਰਾਜਾ ਚਲੇ ਚਾਂਦ ਬਾਸੀ ॥ ਬਡੇ ਬੀਰ ਬੈਦ੍ਰਭਿਸੰ ਰੋਸ ਰਾਸੀ ॥ ਜਿਤੇ ਦੱਛਨੀ ਸੰਗ ਲਿੱਨੇ ਸੁਧਾਰੰ ॥ ਦਿਸਾ ਪ੍ਰਾਚਿਯੰ ਕੋਪ ਕੀਨੋ ਸਵਾਰੰ ॥੪੯੬॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕਲਕੀ ਅਵਤਾਰ ਦੱਛਨ ਜਯ ਬਿਜਯ ਸਮਾਪਤਮ ਧਿਆਇ ਦੂਜਾ ॥੨॥

ਪਾਧਰੀ ਛੰਦ ॥ ਪੱਛਮਹਿ ਜੀਤ ਦੱਛਨ ਉਜਾਰ ॥ ਕੁਪਜੋ ਕਛੁਕ ਕਲਕੀ ਵਤਾਰ ॥ ਕੀਨੋ ਪਯਾਨ ਪੂਰਬ ਦਿਸਾਣ॥ ਬੱਜਿਯ ਜੈਤ ਪਤ੍ਰੰ ਨਿਸਾਣ ॥੪੯੭॥ ਮਾਗਧ ਮਹੀਪ ਮੰਡੇ ਮਹਾਨ ॥ ਦਸ ਚਾਰ ਚਾਰੁ ਬਿਦਜਾ ਨਿਧਾਨ॥ ਬੰਗੀ ਕੁਲਿੰਗ ਅੰਗੀ ਅਜੀਤ ॥ ਮੋਰੰਗ ਗੋਰ ਨੈਪਾਲ ਅਭੀਤ ॥੪੯੮॥ ਛੱਜਾਦਿ ਕਰਣ ਇੱਕਾਦਿ ਪਾਵ॥ ਮਾਰੇ ਮਹੀਪ ਕਰਿ ਕੈ ਉਪਾਵ ॥ ਖੰਡੇ ਅਖੰਡ ਜੋਧਾ ਦੁਰੰਤ ॥ ਲਿੱਨੋ ਛਿਨਾਇ ਪੂਰਬ ਧਰੰਤ ॥੪੯੯॥ ਦਿੱਨੋ ਨਿਕਾਰ ਰਾਛਸ ਦੁਬੁੱਧਿ ॥ ਕਿੱਨੋ ਪਯਾਨ ਉੱਤਰ ਸਕ੍ਰੁੱਧ ॥ ਮੰਡੇ ਮਹੀਪ ਮਾਵਾਸ ਥਾਨ ॥ ਖੰਡੇ ਅਖੰਡ

ਖੂਨੀ ਖੁਰਾਨ ॥੫੦੦॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਕਲਕੀਵਤਾਰੇ ਪੂਰਬ ਜੀਤ ਬਿਜਯ ਨਾਮ ਸਮਾਪਤ ਧਜਾਯ ਤੀਜਾ ॥੩॥

ਪਾਧਰੀ ਛੰਦ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਪੂਰਬ ਪੱਟਨ ਉਪੱਟ ॥ ਖੰਡੇ ਅਖੰਡ ਕੱਟੇ ਅਕੱਟ ॥ ਫੱਟੇ ਅਫੱਟ ਖੰਡੇ ਅਖੰਡ ॥ ਬੱਜੇ ਨਿਸਾਨ ਮਚਿਓ ਘਮੰਡ ॥੫੦੧॥ ਜੋਰੇ ਸੁਜੰਗ ਜੋਧਾ ਜੁਝਾਰ ॥ ਜੋ ਤਜੇ ਬਾਣ ਗੱਜਤ ਲੁਝਾਰ ॥ ਭਾਜੰਤ ਭੀਰੁ ਭਹਰੰਤ ਭਾਇ ॥ ਭਭਕੰਤ ਘਾਇ ਡਿੱਗੇ ਅਘਾਇ ॥੫੦੨॥ ਸਾਜੰਤ ਸਾਜ ਬਾਜਤ ਤੁਫੰਗ ॥ ਨਾਚੰਤ ਭੂਤ ਭੈਧਰ ਸੁਰੰਗ ॥ ਬਬਕੰਤ ਬਿਤਾਲ ਕਹਕੰਤ ਕਾਲ ॥ ਡਮਕੰਤ ਡਉਰੁ ਮੁਕਤੰਤ ਜ੍ਵਾਲ ॥੫੦੩॥ ਭਾਜੰਤ ਭੀਰੁ ਤਜਿ ਬੀਰ ਖੇਤ ॥ ਨਾਚੰਤ ਭੂਤ ਬੈਤਾਲ ਪ੍ਰੇਤ ॥ ਕ੍ਰੀੜੰਤ ਈਸ ਪੋਅੰਤ ਕਪਾਲ ॥ ਨਿਰਖੰਤ ਬੀਰ ਛਕਿ ਬਰਤ ਬਾਲ ॥੫੦੪॥ ਧਾਵੰਤ ਬੀਰ ਬਾਹੰਤ ਘਾਵ ॥ ਨਾਚੰਤ ਭੂਤ ਗਾਵੰਤ ਚਾਵ ॥ ਡਮਕੰਤ ਡਉਰੁ ਨਾਚੰਤ ਈਸ ॥ ਰੀਝਤਿ ਹਿਮਦ੍ਰਿ ਪੋਅੰਤ ਸੀਸ ॥੫੦੫॥ ਗੰਧ੍ਰੱਬ ਸਿੱਧ ਚਾਰਣ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ॥ ਕਥੰਤ ਕਾਬਿ ਸੋਭੰਤ ਸਿੱਧ ॥ ਗਾਵਤ ਪ੍ਰਬੀਨ ਬੀਨਾ ਬਜੰਤ ॥ ਰੀਝੰਤ ਦੇਵ ਮੁਨਿ ਮਨ ਡੁਲੰਤ ॥੫੦੬॥ ਗੁੰਜਤ ਗਜਿੰਦ੍ਰ ਹੈਵਰ ਅਸੰਖ ॥ ਬੁੱਲਤ ਸੁਬਾਹ ਮਾਰੂ ਬਜੰਤ ॥ ਉਠੰਤ ਨਾਦ ਪੂਰਤ ਦਿਸਾਣ ॥ ਡੁੱਲਤ ਮਹੇਂਦ੍ਰ ਮਹਿਧਰ ਮਹਾਣ ॥੫੦੭॥ ਖੁੱਲੰਤ ਖੇਤ ਖੂਨੀ ਖਤੰਗ ॥ ਛੁੱਟੰਤ ਬਾਣ ਜੁੱਟੇ ਨਿਸੰਗ ॥ ਭਿੱਦੰਤ ਮਰਮ ਜੁੱਝਤ ਸੁਬਾਹ ॥ ਘੁੱਮੰਤ ਗੈਣ ਅੱਛ੍ਰੀ ਉਛਾਹ ॥੫੦੮॥ ਸਰਖੰਤ ਸੇਲ ਬਰਖੰਤ ਬਾਣ ॥ ਹਰਖੰਤ ਹੂਰ ਪਰਖੰਤ ਜੁਆਣ ॥ ਬਾਜੰਤ ਢੋਲ ਡਉਰੂ ਕਰਾਲ ॥ ਨਾਚੰਤ ਭੂਤ ਭੈਰੋ ਕਪਾਲ ॥੫੦੯॥ ਹਰੜੰਤ ਹੱਥ ਖਰੜੰਤ ਖੋਲ ॥ ਟਿਰੜੰਤ ਟੀਕ ਝਿਰੜੰਤ ਝੋਲ ॥ ਦਰੜੰਤ ਦੀਹ ਦਾਨੋ ਦੁਰੰਤ ॥ ਹਰੜੰਤ ਹਾਸ ਹੱਸਤ ਮਹੰਤ ॥੫੧੦॥ ਉਤਭੁਜ ਛੰਦ ॥ ਹਹਾਸੰ ਕਪਾਲੰ ॥ ਸੁਬਾਸੰ ਛਤਾਲੰ ॥ ਪ੍ਰਭਾਸੰ ਜੁਆਲੰ ॥ ਅਨਾਸੰ ਕਰਾਲੰ ॥੫੧੧॥ ਮਹਾਂ ਰੂਪ ਧਾਰੇ ॥ ਦੁਰੰ ਦੁਖ ਤਾਰੇ ॥ ਸਰੱਨੀ ਉਧਾਰੇ ॥ ਅਘੀ ਪਾਪ ਟਾਰੇ ॥੫੧੨॥ ਦਿਪੈ ਜੋਤਿ ਜ੍ਵਾਲਾ ॥ ਕਿਧੌਂ ਜ੍ਵਾਲ ਮਾਲਾ ॥ ਮਨੋ ਜ੍ਵਾਲ ਵਾਲਾ ॥ ਸਰੂਪੰ ਕਰਾਲਾ ॥੫੧੩॥ ਧਰੇ ਖੱਗ ਪਾਣੰ ॥ ਤਿਹੂੰ ਲੋਕ ਮਾਣੰ ॥ ਦਯੰ ਦੀਹ ਦਾਨੰ ॥ ਭਰੇ ਮਉਜ ਮਾਨੰ ॥੫੧੪॥ ਅਜੰਨ ਛੰਦ ॥ ਅਜੀਤੇ ਜੀਤ ਜੀਤ ਕੈ ॥ ਅਭੀਰੀ ਭਾਜੇ ਭੀਰੁ ਹ੍ਵੈ ॥ ਸਿਧਾਰੇ ਚੀਨ ਰਾਜ ਪੈ ॥ ਸਥੋਈ ਸਰਬ ਸਾਥ ਕੈ ॥੫੧੫॥ ਤਮੰਕੇ ਰਾਜ

ਧਾਰਿ ਕੈ ॥ ਰਜੀਲੇ ਰੋਹਵਾਰਿ ਕੈ ॥ ਕਾਟੀਲੇ ਕਾਮਰੂਪ ਕੇ ॥ ਕੰਬੋਜ ਕਾਸਿਕਾਰਿ ਕੇ ॥੫੧੬॥ ਢਮੰਕੇ ਢੋਲ ਢਾਲੁ ਕੇ ॥ ਡਮੰਕੇ ਡੰਕ ਵਾਰੁ ਕੇ ॥ ਘਮੰਕੇ ਨੇਜ ਬਾਜ ਦੇ ॥ ਤਮੰਕੇ ਤੀਰ ਤਾਜ ਦੇ ॥੫੧੭॥ ਪਾਧਰੀ ਛੰਦ ॥ ਜੀਤੇ ਅਜੀਤ ਮੰਡੇ ਅਮੰਡ ॥ ਤੋਰੇ ਅਤੋਰ ਖੰਡੇ ਅਖੰਡ ॥ ਭੰਨੇ ਅਭੰਨ ਭੱਜੇ ਅਭੱਜਿ ॥ ਖਾਨੇ ਖਵਾਸ ਮਾਵਾਸ ਤੱਜਿ ॥੫੧੮॥ ਸੰਕੜੇ ਸੂਰ ਭੰਭਰੇ ਭੀਰੁ ॥ ਨਿਰਖੰਤ ਜੋਧ ਰੀਝੰਤਿ ਹੂਰ ॥ ਡਾਰੰਤ ਸੀਸ ਕੇਸਰ ਕਟੋਰਿ ॥ ਮ੍ਰਿਗ ਮਦ ਗੁਲਾਬ ਕਰਪੂਰ ਘੋਰਿ ॥੫੧੯॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਜੀਤ ਤੀਨੰ ਦਿਸਾਣ ॥ ਬੱਜਜੋ ਸਕੋਪ ਉੱਤਰ ਨਿਸਾਣ ॥ ਚੱਲੇ ਸੁ ਚੀਨ ਮਾਚੀਨ ਦੇਸ ॥ ਸਾਮੰਤ ਸੁੱਧ ਰਾਵਲੀ ਭੇਖ ॥੫੨੦॥ ਬੱਜੇ ਬਜੰਤ੍ਰ ਗੱਜੇ ਸੁਬਾਹ ॥ ਸਾਵੰਤ ਦੇਖ ਅਫ਼੍ਰੀ ਉਛਾਹ ॥ ਰੀਝੰਤ ਦੇਵ ਅੱਦੇਵ ਸਰਬ ॥ ਗਾਵੰਤ ਗੀਤ ਤਜ ਦੀਨ ਗਰਬ ॥੫੨੧॥ ਸਜਿਓ ਸੁ ਸੈਣ ਸੁਣਿ ਚੀਨ ਰਾਜ ॥ ਬੱਜੇ ਬਜੰਤ੍ਰ ਸਰਬੰ ਸਮਾਜ ॥ ਚੱਲੇ ਅਚੱਲ ਜੱਵਾਲ ਜੁੱਧ ॥ ਬਰਖੰਤ ਬਾਣ ਭਰਿ ਲੋਹ ਕ੍ਰੁੱਧ ॥੫੨੨॥ ਖੁੱਲੇ ਖੱਤੰਗ ਖੂਨੀ ਖਤ੍ਰਿਹਾਣ ॥ ਉੱਝਰੇ ਜੁੱਧ ਜੋਧਾ ਮਹਾਣ ॥ ਧੁੱਕੰਤ ਧੁੰਧ ਘੁੱਮੰਤ ਘਾਇ ॥ ਚਿਕੰਤ ਚਾਰੁ ਚਾਵਡੀ ਸੁ ਚਾਇ ॥੫੨੩॥ ਹੱਸੰਤ ਹਾਸ ਕਾਲੀ ਕਰਾਲ ॥ ਭਭਕੰਤ ਭੂਤ ਭੈਰੋਂ ਬਿਸਾਲ ॥ ਲਾਗੰਤ ਬਾਣ ਭਾਖੰਤ ਮਾਸ ॥ ਭਾਜੰਤ ਭੀਰੁ ਹੁਇ ਹੁਇ ਉਦਾਸ ॥੫੨੪॥ ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਚੜ੍ਹਯੋ ਚੀਨ ਰਾਜੰ ॥ ਸਜੇ ਸਰਬ ਸਾਜੰ ॥ ਖੁਲੇ ਖੇਤ ਖੂਨੀ ॥ ਚੜ੍ਹੇ ਚੌਪ ਦੂਨੀ ॥੫੨੫॥ ਜੁਟੇ ਜੋਧ ਜੋਧੰ ॥ ਤਜੈ ਬਾਣ ਕ੍ਰੋਧੰ ॥ ਤੁਟੈਂ ਅੰਗ ਭੰਗੰ ॥ ਝੁਮੇ ਰੰਗ ਜੰਗੰ ॥੫੨੬॥ ਨਚੇ ਈਸ ਸੀਸੰ ॥ ਮਿਲੈਂ ਸੈਣ ਈਸੰ ॥ ਕਰੈਂ ਚਿਤ੍ਰ ਚਾਰੰ ॥ ਤਜੇ ਬਾਣ ਧਾਰੰ ॥੫੨੭॥ ਮੰਡੇ ਜੋਧ ਜੋਧੰ ॥ ਤਜੇ ਬਾਣ ਕ੍ਰੋਧੰ ॥ ਨਦੀ ਸ੍ਰੋਣ ਪੂਰੰ ॥ ਫਿਰੀ ਗੈਣ ਹੂਰੰ ॥੫੨੮॥ ਹਸੈਂ ਮੁੰਡ ਮਾਲਾ ॥ ਤਜੈਂ ਜੋਗ ਜ੍ਵਾਲਾ ॥ ਤਜੈਂ ਬਾਣ ਜ੍ਵਾਣੰ ॥ ਗ੍ਰਸੇ ਦੁਸਟ ਪ੍ਰਾਣੰ ॥੫੨੯॥ ਗਿਰੇ ਘੂਮਿ ਭੂਮੀ ॥ ਉਠੀ ਧੂਰਿ ਧੂਮੀ ॥ ਸੁਭੇ ਰੇਤ ਖੇਤੰ ॥ ਨਚੇ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤੰ ॥੫੩੦॥ ਮਿਲਯੋ ਚੀਨ ਰਾਜਾ ॥ ਭਏ ਸਰਬ ਕਾਜਾ ॥ ਲਯੋ ਸੰਗ ਕੈ ਕੈ ॥ ਚਲਯੋ ਅੱਗ੍ਰ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ॥੫੩੧॥ ਛਪੈ ਛੰਦ ॥ ਲਏ ਸੰਗ ਨ੍ਰਿਪ ਸਰਬ ਬਜੇ ਬਿਜਈ ਦੁੰਦਭਿ ਰਣ ॥ ਸੁਭੇ ਸੂਰ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਨਿਰਖ ਰੀਝਈ ਅਪੱਛਰ ਗਣ ॥ ਛਕੇ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਜਕੇ ਗੰਧਰਬ ਜੱਛ ਬਰ ॥ ਚਕੇ ਭੂਤ ਅਰੁ ਪ੍ਰੇਤ ਸਰਬ ਬਿਦਿਆਧਰ ਨਰ ਬਰ ॥ ਖੰਕੜਿਯ ਕਾਲ ਕ੍ਰੂਰਾ ਪ੍ਰਭਾ ਬਹੁ ਪ੍ਰਕਾਰ ਉਸਤਤਿ ਕਰਿਯ ॥ ਖੰਡਨ ਅਖੰਡ ਚੰਡੀ ਮਹਾਂ ਜਯ ਜਯ

ਜਯ ਸਬਦੋਚਰਿਯ ॥੫੩੨॥ ਭਿੜਿਯ ਭੇੜ ਲੜਖੜਿਯ ਮੇਰੁ ਝੜਪੜੀ ਪਤ੍ਰ ਬਣ ॥ ਡੁਲਿਯ ਇੰਦ੍ਰ ਤੜਫੜ ਫਨਿੰਦ ਸੰਕੁੜਿਯ ਦ੍ਰਵਣ ਗਣ ॥ ਚਕਿਓ ਗਇੰਦ ਧਧਕਯ ਚੰਦ ਭੰ ਭਜਿਗ ਦਿਵਾਕਰ ॥ ਡੁੱਲਗ ਸੁਮੇਰ ਡੱਗਗ ਕੁਮੇਰ ਸਭ ਸੁੱਕਗ ਸਾਇਰ ॥ ਤੰ ਤਜਗ ਧਿਆਨ ਤਬ ਧੂਰ ਜਟੀ ਸਹਿ ਨ ਭਾਰ ਸੱਕਗ ਥਿਰਾ ॥ ਉੱਛਲਗ ਨੀਰ ਪੱਛੁਲਗ ਪਵਨ ਸੁ ਡਗ ਡਗ ਡਗ ਕੰਪਗੁ ਧਰਾ ॥੫੩੩॥ ਚੱਲਗ ਬਾਣੁ ਰੁੱਕਗ ਦਿਸਾਣ ਪੱਬਜ ਪਿਸਾਨ ਹੁਅ ॥ ਡਗਗ ਬਿੰਦ ਉਛੱਲਗ ਸਿੰਧ ਕੰਪਕ ਸੁਨਿ ਮੁਨਿ ਧ੍ਰੂਅ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਬੇਦ ਤਜ ਭੱਜਗ ਇੰਦ੍ਰ ਇੰਦ੍ਰਾਸਣਿ ਤੱਜਗ ॥ ਜਦਿਨ ਕ੍ਰੂਰ ਕਲਿਕੀਵਤਾਰ ਕ੍ਰੁੱਧਤ ਰਣ ਗੱਜਗ ॥ ਉਛਰੰਤ ਧੂਰਿ ਬਾਜਨ ਖੁਰਿਯ ਸਭ ਅਕਾਸ ਮਗ ਛਾਇ ਲਿਯ ॥ ਜਣੁ ਰਚਿਯ ਲੋਕ ਕਰ ਕੋਪ ਹਰਿ ਅਸਟ ਕਾਸ ਖਟ ਧਰਣ ਕਿਯ ॥੫੩੪॥ ਚਕਿਤ ਚਾਰ ਚਕ੍ਰਵੈ ਚਕ੍ਰਤ ਸਿਰ ਸਹੰਸ ਸੇਸ ਫਨਿ ॥ ਧਰਤ ਮੱਛ ਮਾਵਾਸ ਛੋਡ ਰਣ ਭੱਜਗ ਦ੍ਰਵਣ ਗਣ ॥ ਭ੍ਰਮਤ ਕਾਕ ਕੁੰਡਲੀਅ ਗਿੱਧ ਉਧਹੂ ਲੇ ਉਡਿਯ ॥ ਬਮਤ ਜ੍ਵਾਲ ਖੰਕਾਲ ਲੁੱਥ ਹੱਥੋ ਨਹੀ ਛੁਟਿਯ ॥ ਟੁਟੰਤ ਟੋਪ ਫੁਟੰਤ ਜਿਰਹ ਦਸਤ ਰਾਗ ਪਖਰ ਤੁਰਿਯ ॥ ਭੱਜੰਤ ਭੀਰ ਰਿੱਝੰਤ ਮਨ ਨਿਰਖ ਸੂਰ ਹੂਰੈਂ ਫਿਰਿਯ ॥੫੩੫॥ ਮਾਧੋ ਛੰਦ ॥ ਜਬ ਕੋਪਾ ਕਲਕੀ ਅਵਤਾਰਾ ॥ ਬਾਜਤ ਤੂਰ ਹੋਤ ਝਨਕਾਰਾ ॥ ਹਾਹਾ ਮਾਧੋ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਸੰਭਾਰੇ ॥ ਪੈਠੇ ਸੁਭਟ ਹਥਜਾਰ ਉਘਾਰੇ ॥੫੩੬॥ ਲੀਨ ਮਚੀਨ ਦੇਸ ਕਾ ਰਾਜਾ ॥ ਤਾ ਦਿਨ ਬਜੇ ਜੁਝਾਊ ਬਾਜਾ ॥ ਹਾਹਾ ਮਾਧੋ ਦੇਸ ਦੇਸ ਕੇ ਛਤ੍ਰ ਛਿਨਾਏ ॥ ਦੇਸ ਬਿਦੇਸ ਤੁਰੰਗ ਫਿਰਾਏ ॥੫੩੭॥ ਚੀਨ ਮਚੀਨ ਛੀਨ ਜਬ ਲੀਨਾ ॥ ਉਤਰ ਦੇਸ ਪਯਾਨਾ ਕੀਨਾ ॥ ਹਾਹਾ ਮਾਧੋ ਕਹ ਲੌ ਗਨੋ ਉੱਤਰੀ ਰਾਜਾ ॥ ਸਭ ਸਿਰ ਡੰਕ ਜੀਤ ਕਾ ਬਾਜਾ ॥੫੩੮॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਜੀਤ ਜੀਤ ਕੈ ਰਾਜਾ ॥ ਸਭ ਸਿਰ ਨਾਦ ਬਿਜੈ ਕਾ ਬਾਜਾ ॥ ਹਾਹਾ ਮਾਧੋ ਜਹ ਤਹ ਛਾਡਿ ਦੇਸ ਭਜ ਚਲੇ॥ ਜਿਤ ਤਿਤ ਦੀਹ ਦਨੁਜ ਦਲ ਮਲੇ ॥੫੩੯॥ ਕੀਨੇ ਜੱਗ ਅਨੇਕ ਪ੍ਰਕਾਰਾ ॥ ਦੇਸ ਦੇਸ ਕੇ ਜੀਤ ਨ੍ਰਿਪਾਰਾ॥ ਹਾਹਾ ਮਾਧੋ ਦੇਸ ਬਿਦੇਸ ਭੇਟ ਲੇ ਆਏ ॥ ਸੰਤ ਉਬਾਰਿ ਅਸੰਤ ਖਪਾਏ ॥੫੪੦॥ ਜਹ ਤਹ ਚਲੀ ਧਰਮ ਕੀ ਬਾਤਾ ॥ ਪਾਪਹਿ ਜਾਤ ਭਈ ਸੁਧਿ ਸਾਤਾ ॥ ਹਾਹਾ ਮਾਧੋ ਕਲਿ ਅਵਤਾਰ ਜੀਤ ਘਰ ਆਏ ॥ ਜਹ ਤਹ ਹੋਵਨਿ ਲਾਗ ਬਧਾਏ ॥੫੪੧॥ ਤਬ ਲੌ ਕਲਿ ਜੁਗਾਂਤ ਨਿਯਰਾਯੋ ॥ ਜਹ ਤਹ ਭੇਦ ਸਭਨ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥

ਹਾਹਾ ਮਾਧੋ ਕਲਕੀ ਬਾਤ ਤਬੈ ਪਹਚਾਨੀ ॥ ਸਤਿਜੁਗ ਕੀ ਆਗਮਤਾ ਜਾਨੀ ॥੫੪੨॥ ਅਨਹਦ ਛੰਦ ॥ ਸਤਿਜੁਗ ਆਯੋ ॥ ਸਭ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥ ਮੁਨਿ ਮਨਿ ਭਾਯੋ ॥ ਗੁਨਿ ਗਨ ਗਾਯੋ ॥੫੪੩॥ ਸਭ ਜਗ ਜਾਨੀ ॥ ਅਕਥ ਕਹਾਨੀ ॥ ਮੁਨਿ ਗਨਿ ਮਾਨੀ ॥ ਕਿਨਹੁ ਨ ਜਾਨੀ ॥੫੪੪॥ ਸਭ ਜਗ ਦੇਖਾ ॥ ਅਨ ਅਨ ਭੇਖਾ ॥ ਸੁ ਛਬਿ ਬਿਸੇਖਾ ॥ ਸਹਿਤ ਭਿਖੇਖਾ ॥੫੪੫॥ ਮੁਨਿ ਮਨ ਮੋਹੇ ॥ ਫੁਲ ਗੁਲ ਸੋਹੇ ॥ ਸਮ ਛਬਿ ਕੋ ਹੈ ॥ ਐਸ ਬਨ੍ਯੋ ਹੈ ॥੫੪੬॥ ਤਿਲੋਕੀ ਛੰਦ ॥ ਸਤਿਜੁਗ ਆਦਿ ਕਲਜੁਗ ਅੰਤਹ ॥ ਜਹ ਤਹ ਆਨੰਦ ਸੰਤ ਮਹੰਤਹ ॥ ਜਹ ਤਹ ਗਾਤ ਬਜਾਵਤ ਤਾਲੀ ॥ ਨਾਚਤ ਸਿਵਜੀ ਹਸਤ ਜਵਾਲੀ ॥੫੪੭॥ ਬਾਜਤ ਡਉਰੂ ਰਾਜਤ ਤੰਤ੍ਰੀ ॥ ਰੀਝਤ ਰਾਜੰ ਸੀਝਤ ਮੰਤ੍ਰੀ ॥ ਬਾਜਤ ਤੂਰੰ ਗਾਵਤ ਗੀਤਾ ॥ ਜਹ ਤਹ ਕਲਕੀ ਜੁੱਧਨ ਜੀਤਾ ॥੫੪੮॥ ਮੋਹਨ ਛੰਦ ॥ ਅਰਿ ਮਾਰ ਕੈ ਰਿਪੁ ਟਾਰ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਮੰਡਲੀ ਸੰਗ ਕੈ ਲਿਯੋ ॥ ਜਤ੍ਰ ਤਤ੍ਰ ਜਿਤੇ ਤਿਤੇ ਅਤਿ ਦਾਨ ਮਾਨ ਸਭੈ ਦਿਯੋ ॥ ਸੁਰਰਾਜ ਜਯੋਂ ਨ੍ਰਿਪ ਰਾਜ ਹੁਐ ਗਿਰਿਰਾਜ ਸੇ ਭਟ ਮਾਰ ਕੈ ॥ ਸੁਖ ਪਾਇ ਹਰਖ ਬਢਾਇ ਕੈ ਗ੍ਰਿਹਿ ਆਯੋ ਜਸੁ ਸੰਗ ਲੈ ॥੫੪੯॥ ਅਰਿ ਜੀਤ ਜੀਤ ਅਭੀਤ ਹ੍ਵੈ ਜਗ ਹੋਮ ਜੱਗਿ ਘਨੇ ਕਰੇ ॥ ਦੇਸ ਦੇਸ ਅਸੇਸ ਭਿੱਛਕ ਰੋਗ ਸੋਗ ਸਭੈ ਹਰੇ ॥ ਕੁਰਰਾਜ ਜਿਉ ਦਿਜਰਾਜ ਕੇ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਦਾਰਦ ਮਾਰ ਕੈ ॥ ਜਗੁ ਜੀਤ ਸੰਭਰ ਕੋ ਚਲ੍ਯੋ ਜਗ ਜਿੱਤ ਕਿੱਤ ਬਿਥਾਰ ਕੈ ॥੫੫੦॥ ਜਗ ਜੀਤ ਬੇਦ ਬਿਥਾਰ ਕੈ ਜਗ ਸੁਅਰਥ ਅਰਥ ਚਿਤਾਰੀਐਂ ॥ ਦੇਸ ਦੇਸ ਬਿਦੇਸ ਮਾਨਵ ਨ੍ਰਿਪ ਭੇਜ ਭੇਜ ਹਕਾਰੀਐਂ ॥ ਧਰ ਦਾੜ੍ਹ ਜਿਉ ਰਣ ਗਾੜ੍ਹ ਹੁਇ ਤਿਰਲੋਕ ਜੀਤ ਸਭੈ ਲਿਯੇ ॥ ਬਹੁ ਦਾਨ ਦੈ ਸਨਮਾਨ ਸੇਵਕ ਭੇਜ ਭੇਜ ਤਹਾਂ ਦਿਯੇ ॥੫੫੧॥ ਖਲ ਖੰਡ ਖੰਡ ਬਿਹੰਡ ਕੈ ਅਰਿ ਦੰਡ ਦੰਡ ਬਡੋ ਦਿਯੋ ॥ ਅਰਬ ਖਰਬ ਅਦਰਬ ਦਰਬ ਸੁ ਜੀਤ ਕੈ ਅਪਨੋ ਕਿਯੋ ॥ ਰਣ ਜੀਤ ਜੀਤ ਅਜੀਤ ਜੋਧਨ ਛਤ੍ਰ ਅਤ੍ਰ ਛਿਨਾਈਐਂ ॥ ਸਰਦਾਰ ਬਿੰਸਤਿ ਚਾਰ ਕਲਿ ਅਵਤਾਰ ਛੱਤ੍ਰ ਫਿਰਾਈਐਂ ॥੫੫੨॥ ਮਥਾਨ ਛੰਦ ॥ ਛਾਜੈ ਮਹਾ ਜੋਤਿ ॥ ਭਾਨੰ ਮਨੋਦੋਤਿ ॥ ਜਗਿ ਸੰਕ ਤਜਿ ਦੀਨ ॥ ਮਿਲਿ ਬੰਦਨਾ ਕੀਨ ॥੫੫੩॥ ਰਾਜੇ ਮਹਾਂ ਰੂਪ ॥ ਲਾਜੈਂ ਸਭੈ ਭੂਪ ॥ ਜਗ ਆਨ ਜਾਨੀਸ ॥ ਮਿਲ ਭੇਟ ਲੈ ਦੀਸ ॥੫੫੪॥ ਸੋਭ ਮਹਾਰਾਜ ॥ ਅਛ੍ਰੀ ਰਹੈ ਲਾਜ ॥ ਅਤਿ ਰੀਝਿ ਮਧੁ ਬੈਨ ॥ ਰਸ ਰੰਗ ਭਰੇ ਨੈਨ ॥੫੫੫॥ ਸੋਹਤ ਅਨੂਪ ਪਾਛ

॥ ਕਾਛੇ ਮਨੋ ਕਾਛ ॥ ਰੀਝੈਂ ਸੁਰੀ ਦੇਖ ॥ ਰਾਵੱਲੜੇ ਭੇਖ ॥੫੫੬॥ ਦੇਖੇ ਜਿਨੈ ਨੈਕੁ ॥ ਲਾਗੈ ਤਿਸੈ ਐਖ ॥ ਰੀਝੈਂ ਸੁਰੀ ਨਾਰਿ ॥ ਦੇਖੈਂ ਧਰੇ ਪਿਆਰ ॥੫੫੭॥ ਰੰਗੇ ਮਹਾ ਰੰਗ ॥ ਲਾਜੈ ਲਖਿ ਅਨੰਗ ॥ ਚਿੱਤੰ ਚਿਰੈ ਸਤ੍ਰ ॥ ਲੱਗੈ ਜਨੋ ਅਤ੍ਰ ॥੫੫੮॥ ਸੋਭੈ ਮਹਾ ਸੋਭ ॥ ਅੱਛ੍ਰੀ ਰਹੈਂ ਲੋਭ ॥ ਆਂਜੇ ਇਸੇ ਨੈਨ ॥ ਜਾਗੇ ਮਨੋ ਰੈਨਿ ॥੫੫੯॥ ਰੂਪੰ ਭਰੇ ਰਾਗ ॥ ਸੋਭੰ ਸੋ ਸੁਹਾਗ ॥ ਕਾਛੇ ਨਟੰ ਰਾਜ ॥ ਨਾਚੈਂ ਮਨੋ ਬਾਜ ॥੫੬੦॥ ਆਂਜੇ ਮਨੋ ਬਾਨ ॥ ਕੈਧੌਂ ਧਰੇ ਸਾਨ ॥ ਜਾਨੇ ਲਗੇ ਜਾਹਿ ॥ ਯਾ ਕੋ ਕਹੈਂ ਕਾਹਿ ॥੫੬੧॥ ਸੁਖਦਾ ਬ੍ਰਿਦ ਛੰਦ ॥ ਕਿ ਕਾਛੈ ਕਾਛ ਧਾਰੀ ਹੈਂ ॥ ਕਿ ਰਾਜਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੈਂ ॥ ਕਿ ਭਾਗ ਕੇ ਸੁਹਾਗ ਹੈਂ ॥ ਕਿ ਰੰਗੇ ਅਨੁਰਾਗ ਹੈਂ ॥੫੬੨॥ ਕਿ ਛੋਭੈ ਛੱਤ੍ਰ ਧਾਰੀ ਛੈ ॥ ਕਿ ਛੱਤ੍ਰੀ ਅੱਤ੍ਰ ਵਾਰੀ ਛੈ ॥ ਕਿ ਆਂਜੇ ਬਾਨ ਬਾਨੀ ਸੇ ॥ ਕਿ ਕਾਛੀ ਕਾਛ ਕਾਰੀ ਹੈਂ ॥੫੬੩॥ ਕਿ ਕਾਮੀ ਕਾਮ ਬਾਨ ਸੇ ॥ ਕਿ ਫੂਲੇ ਫੂਲ ਮਾਲ ਸੇ ॥ ਕਿ ਰੰਗੇ ਰੰਗ ਰਾਗ ਸੇ ॥ ਕਿ ਸੁੰਦਰ ਸੁਹਾਗ ਸੇ ॥੫੬੪॥ ਕਿ ਨਾਗਨੀ ਕੇ ਏਸ ਹੈਂ ॥ ਕਿ ਮ੍ਰਿਗੀ ਕੇ ਨਰੇਸ ਛੈ ॥ ਕਿ ਰਾਜਾ ਛਤ੍ਰਧਾਰੀ ਹੈ ॥ ਕਿ ਕਾਲੀ ਕੇ ਭਿਖਾਰੀ ਛੈ ॥੫੬੫॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਇਮ ਕਲਕੀ ਅਵਤਾਰ ਜੀਤੇ ਜੁੱਧ ਸਭੈ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ॥ ਕੀਨੋ ਰਾਜ ਸੁਧਾਰ ਬੀਸ ਸਹੰਸ ਦਸ ਲਖ ਬਰਖ ॥੫੬੬॥ ਰਾਵਣ ਬਾਦ ਛੰਦ ॥ ਗਹੀ ਸਮਸੇਰ ॥ ਕਿਯੋ ਜੰਗ ਜੇਰ ॥ ਦਏ ਮੱਤਿ ਫੇਰ ॥ ਨ ਲਾਗਿਯ ਬੇਰ ॥੫੬੭॥ ਦਯੋ ਨਿਜ ਮੰਤ੍ਰ ॥ ਤਜੇ ਸਭ ਤੰਤ੍ਰ ॥ ਲਿਖੇ ਨਿਜ ਜੰਤ੍ਰ ॥ ਸੁ ਬੈਠ ਇਕੰਤ੍ਰ ॥੫੬੮॥ ਬਾਨ ਤੁਰੰਗਮ ਛੰਦ ॥ ਬਿਬਿਧਿ ਰੂਪ ਸੋਭੈ ॥ ਅਨਿਕ ਲੋਗ ਲੋਭੈ ॥ ਅਮਿਤ ਤੇਜ ਤਾਹਿ ॥ ਨਿਗਮ ਗਨਤ ਜਾਹਿ ॥੫੬੯॥ ਅਨਿਕ ਭੇਖ ਤਾ ਕੇ ॥ ਬਿਬਿਧਿ ਰੂਪ ਵਾ ਕੇ ॥ ਅਨੂਪ ਰੂਪ ਰਾਜੇ ॥ ਬਿਲੋਕਿ ਪਾਪ ਭਾਜੇ ॥੫੭੦॥ ਬਿਸੇਖ ਪ੍ਰਬਲ ਜੇ ਹੁਤੇ ॥ ਅਨੂਪ ਰੂਪ ਸੰਜੁਤੇ ॥ ਅਮਿਤ ਅਰਿ ਘਾਵਹੀਂ ॥ ਜਗਤ ਜਸੁ ਪਾਵਹੀਂ ॥੫੭੧॥ ਅਖੰਡ ਬਾਹੁ ਹੈ ਬਲੀ ॥ ਸੁਭੰਤ ਜੋਤਿ ਨਿਰਮਲੀ ॥ ਸੁ ਹੋਮ ਜੱਗ ਕੋ ਕਰੈਂ ॥ ਪਰਮ ਪਾਪ ਕੋ ਹਰੈਂ ॥੫੭੨॥ ਤੋਮਰ ਛੰਦ ॥ ਜਗ ਜੀਤਿਓ ਜਬ ਸਰਬ ॥ ਤਬ ਬਾਢਿਓ ਅਤਿ ਗਰਬ ॥ ਦਿਯ ਕਾਲ ਪੁਰਖ ਬਿਸਾਰ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕੀਨ ਬਿਚਾਰ ॥੫੭੩॥ ਬਿਨ ਮੋ ਨ ਦੂਸ੍ਰ ਔਰ ॥ ਅਸ ਮਾਨਜੋ ਸਭ ਠਉਰ ॥ ਜਗੁ ਜੀਤ ਕੀਨ ਗੁਲਾਮ ॥ ਆਪਨ ਜਪਾਯੋ ਨਾਮ ॥੫੭੪॥ ਜਗ ਐਸਿ ਰੀਤਿ ਚਲਾਇ ॥ ਸਿਰ ਅਤ੍ਰ ਪਤ੍ਰ ਫਿਰਾਇ ॥ ਸਭ ਲੋਗ

ਆਪਨ ਮਾਨ ॥ ਤਰ ਆਂਖ ਅਉਰ ਨ ਆਨ ॥੫੭੫॥ ਨਹਿ ਕਾਲ ਪੁਰਖ ਜਪੰਤ ॥ ਨਹਿ ਦੇਵ ਜਾਪ ਭਣੰਤ ॥ ਤਬ ਕਾਲ ਦੇਵ ਰਿਸਾਇ ॥ ਇਕ ਅਉਰ ਪੁਰਖ ਬਨਾਇ ॥੫੭੬॥ ਰੱਚਿਅਸੁ ਮਹਿਦੀ ਮੀਰ ॥ ਰਿਸਵੰਤ ਹਾਠ ਹਮੀਰ ॥ ਤਿਹ ਤਉਨ ਕੋ ਬਧੁ ਕੀਨ ॥ ਪੁਨਿ ਆਪ ਮੋ ਕਿਯ ਲੀਨ ॥੫੭੭॥ ਜਗ ਜੀਤ ਆਪਨ ਕੀਨ ॥ ਸਭ ਅੰਤ ਕਾਲ ਅਧੀਨ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਪੂਰ ਸੁਧਾਰ ॥ ਭਏ ਚੌਬਿਸੇ ਅਵਤਾਰ ॥੫੭੮॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਚਤੁਰ ਬੀਸਵਾਂ ਅਵਤਾਰ ਬਰਨਨੰ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤਮ ॥੨੪॥

ਅਥ ਮਹਿਦੀ ਮੀਰ ਬਧਹ ਕਥਨੰ ॥ਤੋਮਰ ਛੰਦ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕੈ ਤਿਹ ਨਾਸ ॥ ਕਿਯਾ ਸੱਤਜੁਗ ਪਰਗਾਸ ॥ ਕਲਜੁੱਗ ਸਰਬ ਬਿਹਾਨ ॥ ਨਿਜ ਜੋਤਿ ਜੋਤਿ ਸਮਾਨ ॥੧॥ ਮਹਿਦੀ ਭਰਜੋ ਤਬ ਗਰਬ ॥ ਜਗ ਜੀਤਜੋ ਜਬ ਸਰਬ ॥ ਸਿਰਿ ਅੱਤ੍ਰ ਪੱਤ੍ਰ ਫਿਰਾਇ ॥ ਜਗ ਜੇਰ ਕੀਨ ਬਨਾਇ ॥੨॥ ਬਿਨ ਆਪ ਜਾਨਿ ਨ ਔਰ ॥ ਸਭ ਰੂਪ ਅਉ ਸਭ ਠਉਰ ॥ ਜਿਨ ਏਕ ਦ੍ਰਿਸਟ ਨ ਆਨ ॥ ਤਿਸ ਲੀਨ ਕਾਲ ਨਿਦਾਨ ॥੩॥ ਬਿਨੁ ਏਕ ਦੂਸਰ ਨਾਹਿ ॥ ਸਭ ਰੰਗ ਰੂਪਨ ਮਾਹਿ ॥ ਜਿਨ ਏਕ ਕੋ ਨ ਪਛਾਨ ॥ ਤਿਹ ਬ੍ਰਿਥਾ ਜਨਮ ਬਿਤਾਨ ॥੪॥ ਬਿਨ ਏਕ ਦੂਜ ਨ ਔਰ ॥ ਜਲ ਬਾ ਥਲੇ ਸਭ ਠਉਰ ॥ ਜਿਨ ਏਕ ਸੱਤਿ ਨ ਜਾਨ ॥ ਸੋ ਜੂਨਿ ਜੂਨਿ ਭ੍ਰਮਾਨ ॥੫॥ ਤਜਿ ਏਕ ਜਾਨਾ ਦੂਜ ॥ ਮਮ ਜਾਨ ਤਾਸ ਨ ਸੂਝ ॥ ਤਿਹ ਦੂਖ ਭੂਖ ਪਿਆਸ ॥ ਦਿਨ ਰੈਨਿ ਸਰਬ ਉਦਾਸ ॥੬॥ ਨਹਿ ਚੈਨ ਐਨ ਸੁ ਵਾਹਿ ॥ ਨਿਤ ਰੋਗ ਹੋਵਤ ਤਾਹਿ ॥ ਨਿਤ ਦੂਖ ਭੂਖ ਮਰੰਤ ॥ ਨਹਿ ਚੈਨ ਦਿਉਸ ਬਿਤੰਤ ॥੭॥ ਤਨ ਪਾਦ ਕੁਸਟ ਚਲੰਤ ॥ ਬਪੁ ਗਲਤ ਨਿੱਤ ਗਲੰਤ ॥ ਨਹਿ ਨਿੱਤ ਦੇਹ ਅਰੋਗ ॥ ਨਿਤ ਪੁਤ੍ਰ ਪੌਤ੍ਰਨ ਸੋਗ ॥੮॥ ਨਿਤ ਨਾਸ ਤਿਹ ਪਰਵਾਰ ॥ ਨਹਿ ਅੰਤ ਦੇਹ ਉਧਾਰ ॥ ਨਿਤ ਰੋਗ ਸੋਗ ਗ੍ਰਸੰਤ ॥ ਮ੍ਰਿਤੁ ਸ੍ਵਾਨ ਅੰਤਿ ਮਰੰਤ ॥੯॥ ਤਬ ਜਾਨ ਕਾਲ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥ ਤਿਹ ਮਾਰਿਓ ਕਰਿ ਦੀਨ ॥ ਇਕ ਕੀਟ ਦੀਨ ਉਪਾਇ ॥ ਤਿਸ ਕਾਨ ਪੈਠੋ ਜਾਇ ॥੧੦॥ ਧਸਿ ਕੀਟ ਕਾਨਨ ਬੀਚ ॥ ਤਿਸ ਜੀਤਜੋ ਜਿਮ ਨੀਚ ॥ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਦੇਇ ਦੁਖ ਤਾਹਿ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਮਾਰਿਓ ਵਾਹਿ ॥੧੧॥

ਇਤਿ ਮਹਿਦੀ ਮੀਰ ਬਧਹ ॥

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥
ਅਥ ਬ੍ਰਹਮਾ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ ॥

ਤੋਮਰ ਛੰਦ ॥ ਸਤਿਜੁਗ ਫਿਰ ਉਪਰਾਜ ॥ ਸਭ ਨਉਤਨੇ ਕਰਿ ਸਾਜ ॥ ਸਭ ਦੇਸ ਅਉਰ ਬਿਦੇਸ ॥ ਉਠਿ ਧਰਮ ਲਾਗ ਨਰੇਸ ॥੧॥ ਕਲਿ ਕਾਲ ਕੋਪ ਕਰਾਲ ॥ ਜਗੁ ਜਾਰਿਆ ਤਿਹ ਜ੍ਵਾਲ ॥ ਬਿਨੁ ਤਾਸ ਔਰ ਨ ਕੋਇ ॥ ਸਭ ਜਾਪੁ ਜਾਪੋ ਸੋਇ ॥੨॥ ਜੇ ਜਾਪ ਹੈ ਕਲਿ ਨਾਮ ॥ ਤਿਸ ਪੂਰਨ ਹ੍ਵੈ ਹੈਂ ਕਾਮ ॥ ਤਿਸ ਦੂਖ ਭੂਖ ਨ ਪਜਾਸ ॥ ਨਿਤ ਹਰਖ ਕਹੁੰ ਨ ਉਦਾਸ ॥੩॥ ਬਿਨ ਏਕ ਦੂਸਰ ਨਾਹਿ ॥ ਸਭ ਰੰਗ ਰੂਪਨ ਮਾਹਿ ॥ ਜਿਨ ਜਾਪਿਆ ਤਿਹ ਜਾਪੁ ॥ ਤਿਨ ਕੇ ਸਹਾਈ ਆਪੁ ॥੪॥ ਜੇ ਤਾਸ ਨਾਮ ਜਪੰਤ ॥ ਕਬਹੂੰ ਨ ਭਾਜ ਚਲੰਤ ॥ ਨਹਿ ਤ੍ਰਾਸ ਤਾ ਕੋ ਸੱਤ੍ਰੁ ॥ ਦਿਸ ਜੀਤ ਹੈ ਗਹਿ ਅਤ੍ਰੁ ॥੫॥ ਤਿਹ ਭਰੇ ਧਨ ਸੋਂ ਧਾਮ ॥ ਸਭ ਹੋਹਿੰ ਪੂਰਨ ਕਾਮ ॥ ਜੇ ਏਕ ਨਾਮ ਰਟੰਤ ॥ ਤੇ ਨ ਕਾਲ ਫਾਸਿ ਫਸੰਤ ॥੬॥ ਜੇ ਜੀਵ ਜੰਤ ਅਨੇਕ ॥ ਤਿਨ ਮੋ ਰਹੇ ਰਮ ਏਕ ॥ ਬਿਨ ਏਕ ਦੂਸਰ ਨਾਹਿ ॥ ਜਗ ਜਾਨ ਲੈ ਜਿਯ ਮਾਹਿ ॥੭॥ ਭਵ ਗੜਨ ਭੰਜਨਹਾਰ ॥ ਹੈ ਏਕ ਹੀ ਕਰਤਾਰ ॥ ਬਿਨ ਏਕ ਅਉਰ ਨ ਕੋਇ ॥ ਸਭ ਰੂਪ ਰੰਗੀ ਸੋਇ ॥੮॥ ਕਈ ਇੰਦ੍ਰ ਪਾਨਪਹਾਰ ॥ ਕਈ ਬ੍ਰਹਮ ਬੇਦ ਉਚਾਰ ॥

ਕਈ ਬੈਠ ਦੁਆਰ ਮਹੇਸ ॥ ਕਈ ਸੇਸ ਨਾਗ ਅਸੇਸ ॥੯॥ ਕਈ ਸੂਰ ਚੰਦ ਸਰੂਪ ॥ ਕਈ ਇੰਦ੍ਰ ਕੀ ਸਮ ਭੂਪ ॥ ਕਈ ਇੰਦ੍ਰ ਉਪਿੰਦ੍ਰ ਮੁਨਿੰਦ੍ਰ ॥ ਕਈ ਮੱਛ ਕੱਛ ਫਨਿੰਦ੍ਰ ॥੧੦॥ ਕਈ ਕੋਟਿ ਕ੍ਰਿਸਨ ਅਵਤਾਰ ॥ ਕਈ ਰਾਮ ਬਾਰ ਬੁਹਾਰ ॥ ਕਈ ਮੱਛ ਕੱਛ ਅਨੇਕ ॥ ਅਵਿਲੋਕ ਦੁਆਰ ਬਿਸੇਖ ॥੧੧॥ ਕਈ ਸੁਕ੍ਰ ਬ੍ਰਹਸਪਤਿ ਦੇਖ ॥ ਕਈ ਦੱਤ ਗੋਰਖ ਭੇਖ ॥ ਕਈ ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸਨ ਰਸੂਲ ॥ ਬਿਨੁ ਨਾਮ ਕੋ ਨ ਕਬੂਲ ॥੧੨॥ ਬਿਨੁ ਏਕ ਆਸ੍ਰੈ ਨਾਮ ॥ ਨਹਿ ਔਰ ਕੌਨੈ ਕਾਮ ॥ ਜੇ ਮਾਨ ਹੈ ਗੁਰਦੇਵ ॥ ਤੇ ਜਾਨ ਹੈ ਅਨਭੇਵ ॥੧੩॥ ਬਿਨੁ ਤਾਸ ਅਵਰ ਨ ਜਾਨ ॥ ਚਿਤ ਆਨ ਭਾਵ ਨ ਆਨ ॥ ਇਕ ਮਾਨਿਜੈ ਕਰਤਾਰ ॥ ਜਿਤ ਹੋਇ ਅੰਤਿ ਉਧਾਰ ॥੧੪॥ ਬਿਨੁ ਤਾਸ ਯੌ ਨ ਉਧਾਰ ॥ ਜਿਯ ਦੇਖ ਯਾਰ ਬਿਚਾਰ ॥ ਜੋ ਜਾਪ ਹੈ ਕੋਈ ਔਰ ॥ ਤਬ ਛੂਟ ਹੈ ਵਹ ਠੌਰ ॥੧੫॥ ਜਿਹ ਰਾਗ ਰੰਗ ਨ ਰੂਪ ॥ ਸੋ ਮਾਨਿਯੈ ਸਮ ਰੂਪ ॥ ਬਿਨੁ ਏਕ ਤਾ ਕਰ ਨਾਮ ॥ ਨਹਿ ਜਾਨ ਦੂਸਰ ਧਾਮ ॥੧੬॥ ਜੋ ਲੋਕ ਅਲੋਕ ਬਨਾਇ ॥ ਫਿਰ ਲੇਤ ਆਪਿ ਮਿਲਾਇ ॥ ਜੋ ਚਹੈ ਦੇਹ ਉਧਾਰ ॥ ਸੋ ਭਜਨ ਏਕੰਕਾਰ ॥੧੭॥ ਜਿਹ ਰਾਚਯੋ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ॥ ਸਭ ਲੋਕ ਔ ਨਵ ਖੰਡ ॥ ਤਿਹ ਕਿਉ ਨ ਜਾਪ ਜਪੰਤ ॥ ਕਿਮ ਜਾਨਿ ਕੂਪ ਪਰੰਤ ॥੧੮॥ ਜੜ੍ਹ ਜਾਪ ਤਾ ਕਰ ਜਾਪ ॥ ਜਿਨ ਲੋਕ ਚਉਦਹ ਥਾਪ ॥ ਤਿਸ ਜਾਪਿਯੈ ਨਿਤ ਨਾਮ ॥ ਸਭ ਹੋਹਿੰ ਪੂਰਨ ਕਾਮ ॥੧੯॥ ਗਨਿ ਚੁਓਬਿਸੇ ਅਵਤਾਰ ॥ ਬਹੁ ਕੈ ਕਹੇ ਬਿਸਥਾਰ ॥ ਅਬ ਗਨੋ ਉਪ ਅਵਤਾਰ ॥ ਜਿਮ ਧਰੇ ਰੂਪ ਮੁਰਾਰਿ ॥੨੦॥ ਜੇ ਧਰੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਰੂਪ ॥ ਤੇ ਕਹੋਂ ਕਾਬਿ ਅਨੂਪ ॥ ਜੇ ਧਰੇ ਰੁਦ੍ਰਵਤਾਰ ॥ ਅਬ ਕਹੋਂ ਤਾਹਿ ਬਿਚਾਰ ॥੨੧॥ ਕਲਿ ਤਾਸ ਆਗਯਾ ਦੀਨ ॥ ਤਬ ਬੇਦ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕੀਨ ॥ ਤਬ ਤਾਸ ਬਾਢਯੋ ਗਰਬ ॥ ਸਰ ਆਪ ਜਾਨ ਨ ਸਰਬ ॥੨੨॥ ਸਰ ਮੋਹਿ ਕਬਿ ਨਹਿ ਕੋਇ ॥ ਇਕ ਆਪ ਹੋਇ ਤ ਹੋਇ ॥ ਕਛੁ ਕਾਲ ਕੀ ਭ੍ਰਅ ਬਕ੍ਰ ॥ ਛਿਤਿ ਡਾਰਿਯਾ ਜਿਮ ਸਕ੍ਰ ॥੨੩॥ ਜਬ ਗਿਰਯੋ ਭੂ ਤਰ ਆਨਿ ॥ ਮੁਖਚਾਰ ਬੇਦ ਨਿਧਾਨ ॥ ਉਠਿ ਲਾਗਯਾ ਫਿਰ ਸੇਵ ॥ ਜਿਯ ਜਾਨ ਦੇਵ ਅਭੇਵ ॥੨੪॥ ਦਸ ਲੱਖ ਬਰਖ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥ ਕਿਯ ਦੇਵ ਸੇਵ ਮਹਾਨ ॥ ਕਿਮ ਹੋਇ ਮੋਹਿ ਉਧਾਰ ॥ ਅਸ ਦੇਹ ਦੇਵ ਬਿਚਾਰ ॥੨੫॥ ਦੇਵੋ ਬਾਚ ॥ ਮਨ ਚਿੱਤ ਕੈ ਕਰ ਸੇਵ ॥ ਤਬ ਰੀਝ ਹੈ ਗੁਰਦੇਵ ॥ ਤਬ ਹੋਇ ਨਾਥ ਸਨਾਥ ॥ ਜਗਨਾਥ ਦੀਨਾ ਨਾਥ ॥੨੬॥ ਸੁਨਿ ਬੈਨ ਯੌਂ ਮੁਖਚਾਰ ॥ ਕਿਯ ਚਉਕ ਚਿੱਤ

ਬਿਚਾਰ ॥ ਉਠਿ ਲਾਗਿਆ ਹਰਿ ਸੇਵ ॥ ਜਿਹ ਭਾਂਤਿ ਭਾਖਜੋ ਦੇਵ ॥੨੭॥ ਪਰਿ ਪਾਇ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥ ਜਿਹ ਮੰਡ ਦੁਸਟ ਅਖੰਡ ॥ ਜ੍ਵਾਲਾਛ ਲੋਚਨ ਧੂਮ ॥ ਹਨਿ ਜਾਸ ਡਾਰੇ ਭੂਮਿ ॥੨੮॥ ਤਿਸ ਜਾਪ ਹੋ ਜਬ ਜਾਪ ॥ ਤਬ ਹੋਇ ਪੂਰਨ ਸ੍ਰਾਪ ॥ ਉਠਿ ਲਾਗ ਕਾਲ ਜਪੰਨ ॥ ਹਠਿ ਤਿਆਗਿ ਆਵ ਸਰੰਨ ॥੨੯॥ ਜੇ ਜਾਤ ਤਾਸ ਸਰੰਨਿ ॥ ਤੇ ਹੈਂ ਧਰਾ ਮੈ ਧੰਨਿ ॥ ਤਿਨ ਕਉ ਨ ਕਉਨੈ ਤ੍ਰਾਸ ॥ ਸਭ ਹੋਤ ਕਾਰਜ ਰਾਸ ॥੩੦॥ ਦਸ ਲੱਛ ਬਰਖ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥ ਰਹਜੋ ਠਾਢ ਏਕ ਪਗਾਨ ॥ ਚਿਤ ਲਾਇ ਕੀਨੀ ਸੇਵ ॥ ਤਬ ਰੀਝਗੇ ਗੁਰਦੇਵ ॥੩੧॥ ਜਬ ਭੇਦ ਦੇਵੀ ਦੀਨ ॥ ਤਬ ਸੇਵ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕੀਨ ॥ ਜਬ ਸੇਵ ਕੀ ਚਿਤ ਲਾਇ ॥ ਤਬ ਰੀਝਗੇ ਹਰਿ ਰਾਇ ॥੩੨॥ ਤਬ ਭਯੋ ਸੁ ਐਸ ਉਚਾਰ ॥ ਹਉ ਆਹਿ ਗਰਬ ਪ੍ਰਹਾਰ ॥ ਮਮ ਗਰਬ ਕਹੂੰ ਨ ਛੋਰ ॥ ਸਭ ਕੀਨ ਜੇਰ ਮਰੋਰ ॥੩੩॥ ਤੈਂ ਗਰਬ ਕੀਨਸੁ ਕਾਹਿ ॥ ਨਹਿ ਮੋਹਿ ਭਾਵਤ ਆਹਿ ॥ ਅਬ ਕਹੌਂ ਏਕ ਬਿਚਾਰ ॥ ਜਿਮ ਹੋਇ ਤੋਹਿ ਉਧਾਰ ॥੩੪॥ ਧਰਿ ਸਪਤ ਭੂਮਿ ਵਤਾਰ ॥ ਤਬ ਹੋਇ ਤੋਹਿ ਉਧਾਰ ॥ ਸੁਇ ਮਾਨ ਬ੍ਰਹਮਾ ਲੀਨ ॥ ਧਰਿ ਜਨਮ ਜਗਤ ਨਵੀਨ ॥੩੫॥ ਮੁਰ ਨਿੰਦ ਉਸਤਤਿ ਤੂਲ ॥ ਇਮ ਜਾਨ ਜਿਯ ਜਿਨਿ ਭੂਲਿ ॥ ਇਕ ਕਹੋਂ ਔਰ ਬਿਚਾਰ ॥ ਸੁਨਿ ਲੇਹੁ ਬ੍ਰਹਮ ਕੁਮਾਰ ॥੩੬॥ ਇਕ ਬਿਸਨ ਮੋਹਿ ਧਿਆਨ ॥ ਬਹੁ ਸੇਵ ਮੋਹਿ ਰਿਝਾਨ ॥ ਤਿਨ ਮਾਂਗਿਆ ਬਰ ਐਸ ॥ ਮਮ ਦੀਨ ਤਾ ਕਹੁ ਤੈਸ ॥੩੭॥ ਮਮ ਤਾਸ ਭੇਦ ਨ ਕੋਇ ॥ ਸਭ ਲੋਕ ਜਾਨਤ ਸੋਇ ॥ ਤਿਨ ਜਾਨ ਹੈ ਕਰਤਾਰ ॥ ਸਭ ਲੋਕ ਅਲੋਕ ਪਹਾਰ ॥੩੮॥ ਜਬ ਜਬ ਧਰੈ ਬਪੁ ਸੋਇ ॥ ਜੋ ਜੋ ਪਰਾਕ੍ਰਮ ਹੋਇ ॥ ਸੋ ਸੋ ਕਥੌਂ ਅਬਿਚਾਰ ॥ ਸੁਨਿ ਲੇਹੁ ਬ੍ਰਹਮ ਕੁਮਾਰ ॥੩੯॥ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਸੁ ਧਾਰਿ ਮਾਨੁਖੀ ਬਪੰ ਸੰਭਾਰ ਰਾਮ ਜਾਗਿ ਹੈ ॥ ਬਿਸਾਰ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰਣੰ ਜੁਝਾਰ ਸਤ੍ਰ ਭਾਗਿ ਹੈ ॥ ਬਿਚਾਰ ਜੌਨ ਜੌਨ ਭਯੋ ਸੁਧਾਰ ਸਰਬ ਭਾਖਿਯੋ ॥ ਹਜਾਰ ਕੌ ਨ ਕਜੋਂ ਕਰੋਂ ਬਿਚਾਰ ਸਬਦ ਰਾਖਿਯੋ ॥੪੦॥ ਚਿਤਾਰ ਬੈਣ ਵਾਕਿਸੰ ਬਿਚਾਰ ਬਾਲਮੀਕਿ ਭਜੋ ॥ ਜੁਝਾਰ ਰਾਮਚੰਦ੍ਰ ਕੋ ਬਿਚਾਰ ਚਾਰ ਉਚਰਜੋ ॥ ਸੁ ਸਪਤ ਕਾਂਡਣੋ ਕਥਜੋ ਅਸਕਤ ਲੋਕ ਹੁਇ ਰਹਜੋ ॥ ਉਤਾਰ ਚਤੁਰ ਆਨਨੋ ਸੁ ਧਾਰ ਐਸ ਕੈ ਕਹਜੋ ॥੪੧॥

ਇਤਿ ਬ੍ਰਹਮਾ ਪ੍ਰਤਿ ਆਗਿਆ ਸਮਾਪਤੰ ॥

ਅਥ ਪ੍ਰਥਮ ਅਵਤਾਰ ਬਾਲਮੀਕ ਕਥਨੰ ॥ਨਰਾਜ ਛੰਦ॥ ਸੁ ਧਾਰਿ ਅਵਤਾਰ ਕੋ ਬਿਚਾਰ ਦੂਜ ਭਾਖਿ ਹੈ ॥ ਬਿਸੇਖ ਚਤੁਰ ਆਨਨੇ ਅਸੇਖ ਸ੍ਵਾਦ ਚਾਖਿ ਹੈ ॥ ਅਕਰਖ ਦੇਵ ਕਾਲਿਕਾ ਅਨਿਰਖ ਸਬਦ ਉਚਰੋ ॥ ਸੁ ਬੀਨ ਬੀਨ ਕੈ ਬਡੇ ਪ੍ਰਬੀਨ ਅਛ੍ਰ ਕੋ ਧਰੋ ॥੧॥ ਬਿਚਾਰਿ ਆਦਿ ਈਸੁਰੀ ਅਪਾਰ ਸਬਦੁ ਰਾਖਿਯੈ ॥ ਚਿਤਾਰਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਾਲ ਕੀ ਜੁ ਚਾਹੀਐ ਸੁ ਭਾਖਿਯੈ ॥ ਨ ਸੰਕ ਚਿਤ ਆਨੀਐ ਬਨਾਇ ਆਪ ਲੇਂਹਗੇ ॥ ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਕਾਬਿ ਕਿੱਤਕੀ ਕਬੀਸ ਔਰ ਦੇਂਹਗੇ ॥੨॥ ਸਮਾਨ ਗੁੰਗ ਕੇ ਕਵੀ ਸੁ ਦੇਸ ਕਾਬਿ ਭਾਖਿ ਹੈ ॥ ਅਕਾਲ ਕਾਲ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਬਨਾਇ ਗ੍ਰੰਥ ਰਾਖਿ ਹੈ ॥ ਸੁਭਾਖ ਕਉਮਦੀ ਪੜ੍ਹੈ ਗੁਨੀ ਅਸੇਖ ਰੀਝਿ ਹੈਂ ॥ ਬਿਚਾਰ ਆਪਨੀ ਕ੍ਰਿਤੰ ਬਿਸੇਖ ਚਿੱਤ ਖੀਝਿ ਹੈਂ ॥੩॥ ਬਚਿਤ੍ਰ ਕਾਬਜ ਕੀ ਕਥਾ ਪਵਿਤ੍ਰ ਆਜ ਭਾਖੀਐ ॥ ਸੁ ਸਿੱਧ ਬ੍ਰਿੱਧ ਦਾਇਨੀ ਸਮ੍ਰਿਧਿ ਬੈਣ ਰਾਖੀਐ ॥ ਪਵਿਤ੍ਰ ਨਿਰਮਲੀ ਮਹਾਂ ਬਚਿਤ੍ਰ ਕਾਵ੍ਜ ਕੱਥੀਐ ॥ ਪਵਿਤ੍ਰ ਸਬਦ ਊਪਜੈ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕੋ ਨ ਕਿੱਜੀਐ ॥੪॥ ਸੁ ਸੇਵ ਕਾਲਦੇਵ ਕੀ ਅਭੇਵ ਜਾਨ ਕੀਜੀਏ ॥ ਪ੍ਰਭਾਤ ਉੱਠਿ ਤਾਸ ਕੋ ਮਹਾਂਤ ਨਾਮੁ ਲੀਜੀਏ ॥ ਅਸੰਖ ਦਾਨ ਦੇਂਹਗੇ ਦੁਰੰਤ ਸਤ੍ਰੁ ਘਾਇ ਹੈ ॥ ਸੁ ਪਾਨ ਰਾਖ ਆਪਨੋ ਅਜਾਨ ਕੋ ਬਚਾਇ ਹੈ ॥੫॥ ਨ ਸੰਤ ਬਾਰ ਬਾਕ ਹੈ ਅਸੰਤ ਜੂਝਹੈਂ ਬਲੀ ॥ ਬਿਸੇਖ ਸੈਨ ਭਾਜ ਹੈ ਸਿਤੰ ਸਰੇਣ ਨਿਰਦਲੀ ॥ ਕਿ ਆਨ ਆਪ ਹਾਥ ਦੈ ਬਚਾਇ ਮੋਹਿ ਲੇਂਹਗੇ ॥ ਦੁਰੰਤ ਘਾਟ ਅਉਘਟੇ ਕਿ ਦੇਖਨੈ ਨ ਦੇਂਹਗੇ ॥੬॥

ਇਤਿ ਅਵਤਾਰ ਬਾਲਮੀਕ ਪ੍ਰਥਮ ਸਮਾਪਤੰ ॥

ਦੁਤਿਯ ਅਵਤਾਰ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕੱਸਪ ਕਥਨੰ ॥ ਪਾਧੜੀ ਛੰਦ ॥ ਪੁਨਿ ਧਰਾ ਬ੍ਰਹਮ ਕੱਸਪ ਵਤਾਰ ॥ ਸ੍ਰੁਤਿ ਕਰੇ ਪਾਠ ਤ੍ਰਿਯ ਬਰੀ ਚਾਰ ॥ ਮੈਥਨੀ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਕੀਨੀ ਪ੍ਰਗਾਸ ॥ ਉਪਜਾਇ ਦੇਵ ਦਾਨਵ ਸੁ ਬਾਸ ॥੭॥ ਜੋ ਭਏ ਰਿਖਿ ਹ੍ਵੈ ਗੇ ਵਤਾਰ ॥ ਤਿਨ ਕੋ ਬਿਚਾਰ ਕਿੱਨੋ ਬਿਚਾਰ ॥ ਸ੍ਰੁਤਿ ਕਰੇ ਬੇਦ ਅਰੁ ਧਰੇ ਅਰਥ ॥ ਕਰ ਦਏ ਦੂਰ ਭ੍ਰਅ ਤੇ ਅਨਰਥ ॥੮॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕੀਨ ਦੂਸਰ ਵਤਾਰ ॥ ਅਬ ਕਹੌਂ ਤੋਹਿ ਤੀਸਰ ਬਿਚਾਰ ॥ ਜਿਹ ਭਾਂਤਿ ਧਰਯੋ ਬਪੁ ਬ੍ਰਹਮ ਰਾਇ ॥ ਸਭ ਕਹਯੋ ਤਾਹਿ ਨੀਕੇ ਬਨਾਇ ॥੯॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਦੁਤਿਯ ਅਵਤਾਰੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕੱਸਪ ਸਮਾਪਤੰ ॥

ਅਥ ਤ੍ਰਿਤੀਆ ਅਵਤਾਰ ਸੁਕ੍ਰ ਕਥਨੰ ॥ ਪਾਧੜੀ ਛੰਦ ॥ ਪੁਨਿ ਧਰਾ ਤੀਸਰ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਰੂਪ ॥ ਜਗਿ ਭਯੋ ਆਨਿ ਕਰਿ ਦੈਤ ਭੂਪ ॥ ਤਬ ਦੇਵ ਬੰਸ ਪ੍ਰਚੁਰਯੋ ਅਪਾਰ ॥ ਕੀਨੇ ਸੁ ਰਾਜ ਪ੍ਰਿਥਮੀ ਸੁਧਾਰਿ ॥੧॥ ਬਡ ਪੁਤ੍ਰ ਜਾਨਿ ਕਿੱਨੀ ਸਹਾਇ ॥ ਤੀਸਰ ਅਵਤਾਰ ਭਯੋ ਸੁਕ੍ਰ ਰਾਇ ॥ ਨਿੰਦਾ ਬਜਾਜ ਉਸਤਤੀ ਕੀਨ ॥ ਲਖਿ ਤਾਸ ਦੇਵਤਾ ਭਏ ਛੀਨ ॥੨॥

ਇਤਿ ਤ੍ਰਿਤੀਆ ਅਵਤਾਰ ਬ੍ਰਹਮਾ ਸੁਕ੍ਰ ਸਮਾਪਤੰ ॥

ਅਥ ਚਤੁਰਥ ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਾਚੇਸ ਕਥਨੰ ॥ ਪਾਧੜੀ ਛੰਦ ॥ ਮਿਲਿ ਦੀਨ ਦੇਵਤਾ ਲਗੇ ਸੇਵ ॥ ਬੀਤੇ ਸੌ ਬਰਖ ਰੀਝੇ ਗੁਰਦੇਵ ॥ ਤਬ ਧਰਾ ਰੂਪ ਬਾਚੇਸ ਆਨਿ ॥ ਜੀਤਾ ਸੁਰੇਸ ਭਈ ਅਸੁਰ ਹਾਨਿ ॥੩॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਧਰਾ ਚਤੁਰਥ ਵਤਾਰ ॥ ਜੀਤਾ ਸੁਰੇਸ ਹਾਰੇ ਦਿਵਾਰਿ ॥ ਉਠਿ ਦੇਵ ਸੇਵ ਲਾਗੇ ਸੁ ਸਰਬ ॥ ਧਰ ਨੀਚ ਨੈਨ ਕਰਿ ਦੂਰ ਗਰਬ ॥੪॥

ਇਤਿ ਚਤੁਰਥ ਅਵਤਾਰ ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਾਚੇਸ ਸਮਾਪਤੰ ॥

ਅਥ ਪੰਚਮੋ ਅਵਤਾਰ ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਿਆਸ ਮਨੁ ਰਾਜਾ ਕੋ ਰਾਜ ਕਥਨੰ ॥

ਪਾਧੜੀ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਰੇਤਾ ਬਿਤੀਤ ਜੁਗ ਦੁਆਪੁਰਾਨ ॥ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਦੇਖ ਖੇਲੇ ਖਿਲਾਨ ॥ ਜਬ ਭਯੋ ਆਨਿ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰ ॥ ਤਬ ਭਏ ਬਜਾਸ ਮੁਖ ਆਨਿ ਚਾਰ ॥੫॥ ਜੇ ਜੇ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕਿਯ ਕ੍ਰਿਸਨ ਦੇਵ ॥ ਤੇ ਤੇ ਭਨੇ ਸਾਰਦਾਤੇਵ ॥ ਅਬ ਕਹੋਂ ਤਉਨ ਸੰਛੇਪ ਠਾਨ ॥ ਜਿਹ ਭਾਂਤਿ ਕੀਨ ਸ੍ਰੀ ਅਭਿਰਾਮ ॥੬॥ ਜਿਹ ਭਾਂਤਿ ਕੱਥਿ ਕੀਨੋ ਪਸਾਰ ॥ ਤਿਹ ਭਾਂਤਿ ਕਾਬਿ ਕਥਿਹੈ ਬਿਚਾਰ ॥ ਕਹੋ ਜੈਸ ਕਾਬਿ ਕਹਜੋ ਬਜਾਸ ॥ ਤਉਨੈ ਕਥਾਨ ਕੱਥੋਂ ਪ੍ਰਭਾਸ ॥੭॥ ਜੇ ਭਏ ਭੂਪ ਭੂਅ ਮੋ ਮਹਾਨ ॥ ਤਿਨ ਕੋ ਸੁਜਾਨ ਕੱਥਤ ਕਹਾਨ ॥ ਕਹ ਲਗੇ ਤਾਸ ਕਿੱਜੈ ਬਿਚਾਰ ॥ ਸੁਣਿ ਲੇਹੁ ਬੈਨ ਸੰਛੇਪ ਯਾਰ ॥੮॥ ਜੇ ਭਏ ਭੂਪ ਤੇ ਕਹੇ ਬਜਾਸ ॥ ਹੋਵਤ ਪੁਰਾਣ ਤੇ ਨਾਮ ਭਾਸ ॥ ਮਨੁ ਭਯੋ ਰਾਜ ਮਹਿ ਕੋ ਭੂਆਰ ॥ ਖੜਗੰ ਸਪੰਨ ਮਹਿਮਾ ਅਪਾਰ ॥੯॥ ਮਾਨਵੀ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਕਿੱਨੀ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥ ਦਸ ਚਾਰ ਲੋਕ ਆਭਾ ਅਭਾਸ ॥ ਮਹਿਮਾ ਅਪਾਰ ਬਰਨੇ ਸੁ ਕੌਨ ॥ ਸੁਣਿ ਸ੍ਰਵਣ ਕਿਤ ਹੁਇ ਰਹੈ ਮੌਨ ॥੧੦॥ ਦਸ ਚਾਰ

ਚਾਰ ਬਿੱਦਿਆ ਨਿਧਾਨ ॥ ਅਰਿ ਜੀਤ ਜੀਤ ਦਿੱਨੋ ਨਿਸਾਨ ॥ ਮੰਡੇ ਮਹੀਪ ਮਾਵਾਸ ਖੇਤ ॥ ਗੱਜੇ ਮਸਾਣ ਨੱਚੇ ਪਰੇਤ ॥੧੧॥ ਜਿੱਤੇ ਸੁਦੇਸ ਏਸੁਰ ਮਵਾਸ ॥ ਕਿੱਨੇ ਖਰਾਬ ਖਾਨੇ ਖਵਾਸ ॥ ਭੰਡੇ ਅਭੰਡ ਮੰਡੇ ਮਹੀਪ ॥ ਦਿੱਨੇ ਨਿਕਾਰ ਛਿੱਨੇ ਸੁ ਦੀਪ ॥੧੨॥ ਖੰਡੇ ਸੁ ਖੇਤ ਖੂਨੀ ਖਤ੍ਰਜਾਣ ॥ ਮੋਰੇ ਅਮੋਰ ਜੋਧਾ ਦੁਰਾਣ ॥ ਚੱਲੇ ਅਚੱਲ ਮੰਡੇ ਅਮੰਡ ॥ ਕਿੱਨੇ ਘਮੰਡ ਖੰਡੇ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥੧੩॥ ਕਿੱਨੇ ਸੁ ਜੇਰ ਖੂਨੀ ਖਤ੍ਰੇਸ ॥ ਮੰਡੇ ਮਹੀਪ ਮਾਵਾਸ ਦੇਸ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਦੀਹ ਦੋਹੀ ਫਿਰਾਇ ॥ ਮਾਨੀ ਸੁ ਮਾਨਿ ਮਨੁ ਰਾਜ ਰਾਇ ॥੧੪॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਦੀਹ ਕਰਿ ਦੇਸ ਰਾਜ ॥ ਬਹੁ ਕਰੇ ਜੱਗਿ ਅਰੁ ਹੋਮ ਸਾਜ ॥ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਸ੍ਵਰਣ ਕਰਿ ਕੈ ਸੁ ਦਾਨ ॥ ਗੋ ਦਾਨ ਆਦਿ ਬਿਧਿਵਤ ਸਨਾਨ ॥੧੫॥ ਜੋ ਹੁਤੀ ਜੱਗਿ ਅਰੁ ਬੇਦ ਰੀਤਿ ॥ ਸੋ ਕਰੀ ਸਰਬ ਨ੍ਰਿਪ ਲਾਇ ਪ੍ਰੀਤਿ ॥ ਭੂਅ ਦਾਨ ਦਾਨ ਰਤਨਾਦਿ ਆਦਿ ॥ ਤਿਨ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਲਿੱਨੇ ਸਵਾਦ ॥੧੬॥ ਕਰਿ ਦੇਸ ਦੇਸ ਇਮ ਨੀਤ ਰਾਜ ॥ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਦਾਨ ਦੇ ਸਰਬ ਸਾਜ ॥ ਹਸਤਾਦਿ ਦੱਤ ਬਾਜਾਦਿ ਮੇਧ ॥ ਤੇ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕਿੱਨੇ ਨ੍ਰਿਖੇਧ ॥੧੭॥ ਬਹੁ ਸਾਜ ਬਾਜ ਦਿੱਨੇ ਦਿਜਾਨ ॥ ਦਸ ਚਾਰ ਚਾਰੁ ਬਿੱਦਜਾ ਸੁਜਾਨ ॥ ਖਟ ਚਾਰ ਸਾਸਤ੍ਰ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਰਟੰਤ ॥ ਕੋਕਾਦਿ ਭੇਦ ਬੀਨਾ ਬਜੰਤ ॥੧੮॥ ਘਨਸਾਰ ਘੋਰ ਘਸਿਯਤ ਗੁਲਾਬ ॥ ਮ੍ਰਿਗ ਮਦਤ ਡਾਰ ਚੂਵਤ ਸਰਾਬ ॥ ਕਸਮੀਰ ਘਾਸ ਘੋਰਤ ਸੁਬਾਸ ॥ ਉਘਟਤ ਸੁਗੰਧਿ ਮਹਕਤ ਅਵਾਸ ॥੧੯॥ ਸੰਗੀਤ ਪਾਧਰੀ ਛੰਦ ॥ ਤਾਗੜਦੰਗ ਤਾਲ ਬਾਜਤ ਮੁਚੰਗ ॥ ਬੀਨਾ ਸੁ ਬੇਣ ਬੰਸੀ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ॥ ਡਫ ਤਾਲ ਤੁਰੀ ਸਹਨਾਇ ਰਾਗ ॥ ਬਾਜੰਤ ਜਾਨੁ ਉਪਨਤ ਸੁਹਾਗ ॥੨੦॥ ਕਹੂੰ ਤਾਲ ਤੂਰ ਬੀਨਾ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ॥ ਡਫ ਝਾਂਝ ਢੋਲ ਜਲਤਰ ਉਪੰਗ ॥ ਜਹ ਜਹ ਬਿਲੋਕ ਤਹ ਤਹ ਸੁਬਾਸ ॥ ਉੱਠਤ ਸੁਗੰਧਿ ਮਹਕਤ ਅਵਾਸ ॥੨੧॥ ਹਰਿ ਬੋਲਮਨਾ ਛੰਦ ॥ ਮਨੁ ਰਾਜ ਕਰਯੋ ॥ ਦੁਖ ਦੇਸ ਹਰਯੋ ॥ ਬਹੁ ਸਾਜ ਸਜੇ ॥ ਸੁਨਿ ਦੇਵ ਲਜੇ ॥੨੨॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਮਨੁ ਰਾਜਾ ਕੋ ਰਾਜ ਸਮਾਪਤਮ ॥

ਅਥ ਪ੍ਰਿਥੁ ਰਾਜਾ ਕੋ ਰਾਜ ਕਥਨੰ ॥ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥ ਕਹ ਲਾਗ ਗਨੋਂ ਨ੍ਰਿਪ ਜੌਨ ਭਏ ॥ ਪ੍ਰਭ ਜੋਤਹਿ ਜੋਤਿ ਮਿਲਾਇ ਲਏ ॥ ਪੁਨਿ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਿਥੁਰਾਜ ਪ੍ਰਿਥੀਸ ਭਯੋ ॥ ਜਿਨਿ ਬਿੱਪਨ ਦਾਨ ਦੁਰੰਤ ਦਯੋ ॥੨੩॥ ਦਲੁ ਲੈ ਦਿਨ

ਏਕ ਸਿਕਾਰ ਚੜ੍ਹੇ ॥ ਬਨ ਨਿਰਜਨ ਮੋ ਲਖਿ ਬਾਘ ਬੜੇ ॥ ਤਹ ਨਾਰਿ ਸਕੁੰਤਲ ਤੇਜ ਧਰੇ ॥ ਸਸਿ ਸੂਰਜ ਕੀ ਲਖਿ ਕ੍ਰਾਂਤਿ ਹਰੇ ॥੨੪॥ ਹਰਿ ਬੋਲਮਨਾ ਛੰਦ ॥ ਤਹ ਜਾਤ ਭਏ ॥ ਮ੍ਰਿਗ ਘਾਤ ਕਏ ॥ ਇਕ ਦੇਖਿ ਕੁਟੀ ॥ ਜਨੁ ਜੋਗ ਜੁਟੀ ॥੨੫॥ ਤਹ ਜਾਤ ਭਯੋ ॥ ਸੰਗ ਕੋ ਨ ਲਯੋ ॥ ਲਖਿ ਨਾਰਿ ਖਰੀ ॥ ਰਸ ਰੀਤਿ ਭਰੀ ॥੨੬॥ ਅਤਿ ਸੋਭਤ ਹੈ ॥ ਲਖਿ ਲੋਭਤ ਹੈ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਪੇਖਿ ਜਬੈ ॥ ਚਿਤ ਚਉਕ ਤਬੈ ॥੨੭॥ ਇਹ ਕਉਨ ਜਈ ॥ ਜਨੁ ਰੂਪ ਮਈ ॥ ਛਬਿ ਦੇਖ ਛਕਯੋ ॥ ਚਿਤ ਚਾਇ ਚਕਯੋ ॥੨੮॥ ਨ੍ਰਿਪ ਬਾਹ ਗਹੀ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਮੋਨ ਰਹੀ ॥ ਰਸ ਰੀਤ ਰਚਯੋ ॥ ਦੁਹੂੰ ਮੈਨ ਮਚਯੋ ॥੨੯॥ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਭਜੀ ॥ ਨਿਸਿ ਲੌ ਨ ਤਜੀ ॥ ਦੋਊ ਰੀਝ ਰਹੇ ॥ ਨਹਿ ਜਾਤ ਕਹੇ ॥੩੦॥ ਰਸ ਰੀਤਿ ਰਚਯੋ ॥ ਕਲ ਕੇਲ ਮਚਯੋ ॥ ਅਮਿਤਾਸਨ ਦੇ ॥ ਸੁਖ ਰਾਸਨ ਸੇ ॥੩੧॥ ਲਲਿਤਾਸਨ ਲੈ ॥ ਬਿਬਿਧਾਸਨ ਕੈ ॥ ਲਲਨਾਰੁ ਲਲਾ ॥ ਕਰਿ ਕਾਮ ਕਲਾ ॥੩੨॥ ਕਰਿ ਕੇਲ ਉਠੀ ॥ ਮਧਿ ਪਰਨ ਕੁਟੀ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਜਾਤ ਭਯੋ ॥ ਤਿਹ ਗਰਭ ਰਹਯੋ ॥੩੩॥ ਦਿਨ ਕੈ ਕੁ ਗਏ ॥ ਤਿਨ ਭੂਰਿ ਜਏ ॥ ਤਨ ਕਉਚ ਧਰੇ ॥ ਸਸਿ ਸੋਭ ਹਰੇ ॥੩੪॥ ਜਨੁ ਜ੍ਵਾਲ ਦਵਾ ॥ ਅਸ ਤੇਜ ਭਵਾ ॥ ਰਿਖਿ ਜੌਨ ਪਿਖੈ ॥ ਚਿਤ ਚਉਕ ਚਕੈ ॥੩੫॥ ਸਿਸੁ ਸਜਾਨ ਭਯੋ ॥ ਕਰਿ ਸੰਗ ਲਯੋ ॥ ਚਲਿ ਆਵ ਤਹਾਂ ॥ ਤਿਹ ਤਾਤ ਜਹਾਂ ॥੩੬॥ ਨ੍ਰਿਪ ਦੇਖਿ ਜਬੈ ॥ ਕਰਿ ਲਾਜ ਤਬੈ ॥ ਯਹ ਮੋ ਨ ਸੁਯੰ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਕੌਨ ਤੁਯੰ ॥੩੭॥ ਤ੍ਰਿਯੋ ਬਾਚ ਰਾਜਾ ਪ੍ਰਤਿ ॥ ਹਰਿ ਬੋਲਮਨਾ ਛੰਦ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਨਾਰਿ ਸੁਈ ॥ ਤੁਮ ਜੌਨ ਭੁਈ ॥ ਮਧਿ ਪਰਨ ਕੁਟੀ ॥ ਤਹ ਕੇਲ ਠਟੀ ॥੩੮॥ ਤਬ ਬਾਚ ਦਯੋ ॥ ਅਬ ਭੂਲ ਗਯੋ ॥ ਤਿਸ ਚਿੱਤ ਕਰੋ ॥ ਮੁਹਿ ਰਾਜ ਬਰੋ ॥੩੯॥ ਤਬ ਕਾਹਿ ਭਜੋ ॥ ਅਬ ਮੋਹਿ ਤਜੋ ॥ ਇਹ ਪੁਤ੍ਰ ਤੁਅੰ ॥ ਸੁਨਿ ਸਾਚ ਨ੍ਰਿਪੰ ॥੪੦॥ ਨਹੀ ਸ੍ਰਾਪ ਤੁਝੈ ॥ ਭਜ ਕੈਬ ਮੁਝੈ ॥ ਅਬ ਤੋ ਨ ਤਜੋਂ ॥ ਨਹੀ ਲਾਜ ਲਜੋਂ ॥੪੧॥ ਨ੍ਰਿਪ ਬਾਚ ਤ੍ਰਿਯਾ ਸੋਂ ॥ ਕੋਈ ਚਿੰਨ ਬਤਾ ॥ ਕਿ ਬਾਤ ਦਿਖਾ ॥ ਕਹਿ ਯੌਂ ਨ ਭਜੋਂ ॥ ਨਹਿ ਨਾਰਿ ਲਜੋਂ ॥੪੨॥ ਇਕ ਮੁਦ੍ਰਕ ਲੈ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਕੈ ਕਰ ਦੈ ॥ ਇਹ ਦੇਖ ਭਲੇ ॥ ਕਸ ਹੇਰ ਤਲੇ ॥੪੩॥ ਨ੍ਰਿਪ ਜਾਨ ਗਏ ॥ ਪਹਿਚਾਨ ਭਏ ॥ ਤਬ ਤਉਨ ਬਰੀ ॥ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਭਰੀ ॥੪੪॥ ਸਿਸੁ ਸਾਤ ਭਏ ॥ ਰਸ ਰੂਪ ਰਏ ॥ ਅਮਿਤੋਜ ਬਲੀ ॥ ਦਲ ਦੀਹ ਦਲੀ ॥੪੫॥ ਹਨਿ ਭੂਪ ਬਲੀ ॥ ਜਿਣਿ ਭੂਮਿ ਥਲੀ ॥ ਰਿਖਿ ਬੋਲ

ਰਜੀ ॥ ਬਿਧਿ ਜੱਗਿ ਸਜੀ ॥੪੬॥ ਸੁਭ ਕਰਮ ਕਰੇ ॥ ਅਰਿ ਪੁੰਜ ਹਰੇ ॥ ਅਤਿ ਸੂਰ ਮਹਾ ॥ ਨਹਿੰ ਔਰ ਲਹਾ ॥੪੭॥ ਅਤਿ ਜੋਤਿ ਲਸੈ ॥ ਸਸਿ ਕ੍ਰਾਂਤਿ ਕਸੈ ॥ ਦਿਸ ਚਾਰ ਚਕੀ ॥ ਸੁਰ ਨਾਰਿ ਛਕੀ ॥੪੮॥ ਰੂਆਲ ਛੰਦ ॥ ਗਾਰਿ ਗਾਰਿ ਅਖਰਬ ਗਰਬਿਨ ਮਾਰ ਮਾਰ ਨਰੇਸ ॥ ਜੀਤਿ ਜੀਤਿ ਅਜੀਤ ਰਾਜਨ ਛੀਨਿ ਦੇਸ ਬਿਦੇਸ ॥ ਟਾਰਿ ਟਾਰਿ ਕਰੋਰ ਪੱਬਜਨਿ ਦੀਨ ਉੱਤਰ ਦਿਸਾਨ ॥ ਸਪਤ ਸਿੰਧੁ ਭਏ ਧਰਾ ਪਰ ਲੀਕ ਚਕ੍ਰ ਰਥਾਨ ॥੪੯॥ ਗਾਹਿ ਗਾਹਿ ਅਗਾਹਿ ਦੇਸਨ ਬਾਹਿ ਬਾਹਿ ਹਥਿਯਾਰ ॥ ਤੋਰਿ ਤੋਰਿ ਅਤੋਰ ਭੂਧਰ ਦੀਨ ਉਤ੍ਰਹਿ ਟਾਰ ॥ ਦੇਸ ਔਰ ਬਿਦੇਸ ਜੀਤ ਬਿਸੇਖ ਰਾਜ ਕਮਾਇ ॥ ਅੰਤ ਜੋਤਿ ਸੁਜੋਤਿ ਸੋਂ ਮਿਲਿ ਜਾਤਿ ਭੀ ਪ੍ਰਿਥੁਰਾਇ ॥੫੦॥ ਜਾਨਿ ਅੰਤ ਸਮੋ ਭਯੋ ਪ੍ਰਿਥੁਰਾਜ ਰਾਜਵਤਾਰ ॥ ਬੋਲਿ ਸਰਬ ਸਮ੍ਰਿਧਿ ਸੰਪਤਿ ਮਿਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰਿ ਕੁਮਾਰ ॥ ਸਪਤ ਦੀਪ ਸੁ ਸਪਤ ਪੁਤ੍ਰਨ ਬਾਂਟ ਦੀਨ ਤੁਰੰਤ ॥ ਸਪਤ ਰਾਜ ਕਰੈਂ ਲਗੇ ਸੁਤ ਸਰਬ ਸੋਭਾਵੰਤ ॥੫੧॥ ਸਪਤ ਛਤ੍ਰ ਫਿਰੈਂ ਲਗੇ ਸਿਰ ਸਪਤ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ॥ ਸਪਤ ਇੰਦ੍ਰ ਪਰੇ ਧਰਾ ਪਰਿ ਸਪਤ ਜਾਨ ਵਤਾਰ ॥ ਸਰਬ ਸਾਸਤ੍ਰ ਧਰੀ ਸਭੈ ਮਿਲਿ ਬੇਦ ਰੀਤਿ ਬਿਚਾਰ ॥ ਦਾਨ ਅੰਸ ਨਿਕਾਰ ਲੀਨੀ ਅਰਥ ਸ੍ਵਰਥ ਸੁਧਾਰ ॥੫੨॥ ਖੰਡ ਖੰਡ ਅਖੰਡ ਉਰਬੀ ਬਾਟ ਲੀਨਿ ਕੁਮਾਰ ॥ ਸਪਤ ਦੀਪ ਭਏ ਪੁਨਰ ਨਵਖੰਡ ਨਾਮ ਬਿਚਾਰ ॥ ਜੇਸਟ ਪੁਤ੍ਰ ਧਰੀ ਧਰਾ ਤਿਹ ਭਰਥ ਨਾਮ ਬਖਾਨ ॥ ਭਰਥ ਖੰਡ ਬਖਾਨ ਹੀ ਦਸ ਚਾਰ ਚਾਰੁ ਨਿਧਾਨ ॥੫੩॥ ਕਉਨ ਕਉਨ ਕਹੈ ਕਬੈ ਕਵਿ ਨਾਮ ਠਾਮ ਅਨੰਤ ॥ ਬਾਟਿ ਬਾਟਿ ਸਭੋ ਲਏ ਨਵਖੰਡ ਦੀਪ ਦੁਰੰਤ ॥ ਨਾਮ ਠਾਮ ਭਏ ਨਰਾਧਿਪ ਠਾਮ ਨਾਮ ਅਨੇਕ ॥ ਕਉਨ ਕਉਨ ਉਚਾਰੀਐ ਕਰਿ ਸੂਰ ਸਰਬ ਬਿਬੇਕ ॥੫੪॥ ਸਪਤ ਦੀਪਨ ਸਪਤ ਭੂਪ ਭੁਗੈ ਲਗੇ ਨਵਖੰਡ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿਨ ਸੋਂ ਫਿਰੇ ਅਸਿ ਬਾਂਧ ਜੋਧ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥ ਦੀਹ ਦੀਹ ਅਜੀਹ ਦੇਸਨਿ ਨਾਮ ਆਪਿ ਭਨਾਇ ॥ ਆਨਿ ਜਾਨੁ ਦੁਤੀ ਭਏ ਛਿਤਿ ਦੂਸਰੇ ਹਰਿ ਰਾਇ ॥੫੫॥ ਆਪ ਆਪ ਸਮੈ ਸਭੈ ਸਿਰ ਅਤ੍ਰ ਪਤ੍ਰ ਫਿਰਾਇ ॥ ਜੀਤ ਜੀਤ ਅਜੀਤ ਜੋਧਨ ਰੋਹ ਕ੍ਰੋਹ ਕਮਾਇ ॥ ਝੂਠ ਸਾਚ ਅਨੰਤ ਬੋਲ ਕਲੋਲ ਕੇਲ ਅਨੇਕ ॥ ਅੰਤ ਕਾਲ ਸਭੈ ਭਛੇ ਜਗ ਛਾਡਿਆ ਨਹਿ ਏਕ ॥੫੬॥ ਆਪ ਅਰਥ ਅਨਰਥ ਅਪਰਥ ਸਮਰਥ ਕਰਤ ਅਨੰਤ ॥ ਅੰਤ ਹੋਤ ਠਟੀ ਕਛੂ ਪ੍ਰਭੁ ਕੋਟਿ ਕਯੋਂ ਨ ਕਰੰਤ ॥ ਜਾਨਿ ਬੂਝਿ ਪਰੰਤ ਕੂਪ ਲਹੰਤ ਮੂੜ੍ਹ ਨ ਭੇਵ ॥ ਅੰਤ ਕਾਲ ਤਬੈ ਬਚੈ ਜਬ ਜਾਨ

ਹੈ ਗੁਰਦੇਵ ॥੫੭॥ ਅੰਤ ਹੋਤ ਠਟੀ ਭਲੀ ਪ੍ਰਭੁ ਮੂੜ ਲੋਗ ਨ ਜਾਨ ॥ ਆਪ ਅਰਥ ਪਛਾਨ ਹੀ ਤਜਿ ਦੀਹ ਦੇਵ ਨਿਧਾਨ ॥ ਧਰਮ ਜਾਨਿ ਕਰੰਤ ਪਾਪਨ ਯੌਂ ਨ ਜਾਨਤ ਮੂੜ ॥ ਸਰਬ ਕਾਲ ਦਇਆਲ ਕਹ ਪ੍ਰਯੋਗ ਗੂੜ ਅਗੂੜ ॥੫੮॥ ਪਾਪ ਪੁੰਨ ਪਛਾਨ ਹੀ ਕਰਿ ਪੁੰਨ ਕੀ ਸਮ ਪਾਪ ॥ ਪਰਮ ਜਾਨ ਪਵਿਤ੍ਰ ਜਾਪਨ ਜਪੈਂ ਲਾਗ ਕੁਜਾਪ ॥ ਸਿੱਧ ਠਉਰ ਨ ਮਾਨਹੀ ਬਿਨੁ ਸਿੱਧਿ ਠਉਰ ਪੂਜੰਤ ॥ ਹਾਥ ਦੀਪਕੁ ਲੈ ਮਹਾਂਪਸੁ ਮਧਿ ਕੂਪ ਪਰੰਤ ॥੫੯॥ ਸਿੱਧ ਠਉਰ ਨ ਮਾਨਹੀ ਅਨਸਿੱਧਿ ਪੂਜਤ ਠਉਰ ॥ ਕੈਕੁ ਦਿਵਸ ਚਲਾਹ ਜੇ ਜੜ ਭੀਤਿ ਕੀ ਸੀ ਦਉਰ ॥ ਪੰਖ ਹੀਨ ਕਹਾਂ ਉਡੈ ਅਰੁ ਨੈਨ ਹੀਨ ਨਿਹਾਰ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਹੀਨ ਜੁਧਾਨ ਪੈਠਬ ਅਰਥ ਹੀਨ ਬਿਚਾਰ ॥੬੦॥ ਦਰਬ ਹੀਨ ਬਜਾਪਾਰ ਜੈਸਕ ਅਰਥ ਬਿਨੁ ਇਸ ਲੋਕ ॥ ਆਂਖ ਹੀਨ ਬਿਲੋਕਬੋ ਜਗਿ ਕਾਮ ਕੇਲ ਅਕੋਕ ॥ ਗਿਆਨ ਹੀਨ ਸੁ ਪਾਠ ਗੀਤਾ ਬੁੱਧਿ ਹੀਨ ਬਿਚਾਰ ॥ ਹਿਮਤ ਹੀਨ ਜੁਧਾਨ ਜੂਝਬ ਕੇਲ ਹੀਨ ਕੁਮਾਰ ॥੬੧॥ ਕਉਨ ਕਉਨ ਗਨਾਈਐ ਜੇ ਭਏ ਭੂਪ ਮਹੀਪ ॥ ਕਉਨ ਕਉਨ ਸੁ ਕੱਥੀਐ ਜਗ ਕੇ ਸੁ ਦੀਪਾਦੀਪ ॥ ਜਾਸ ਕੀਨ ਗਨੈ ਵਹੈ ਇਮ ਔਰ ਕੀ ਨਹੀ ਸਕਤਿ ॥ ਯੋਂ ਨ ਐਸ ਪਹਚਾਨੀਐ ਬਿਨ ਤਾਸ ਕੀਏ ਭਗਤਿ ॥੬੨॥ ਸ੍ਰੇਸਟ ਸ੍ਰੇਸਟ ਭਏ ਜਿਤੇ ਇਹ ਭੂਮਿ ਆਨਿ ਨਰੇਸ ॥ ਤਉਨ ਤਉਨ ਉਚਾਰਹੋਂ ਤੁਮਰੇ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਅਸੇਸ ॥ ਭਰਥ ਰਾਜ ਬਿਤੀਤ ਭੇ ਭਏ ਰਾਜਾ ਸਗਰ ਰਾਜ ॥ ਰੁਦ੍ਰ ਕੀ ਤਪਸਾ ਕਰੀ ਲਿਯ ਲੱਛ ਸੁਤ ਉਪਰਾਜ ॥੬੩॥ ਚਕ੍ਰ ਬਕ੍ਰ ਧੁਜਾ ਗਦਾ ਭ੍ਰਿਤ ਸਰਬ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ॥ ਲੱਛ ਰੂਪ ਧਰੇ ਮਨੋ ਜਗਿ ਆਨਿ ਮੈਨ ਸੁਧਾਰ ॥ ਬੇਖ ਬੇਖ ਬਨੇ ਨਰੇਸ ਸੁ ਜੀਤਿ ਦੇਸ ਅਸੇਸ ॥ ਦਾਸ ਭਾਵ ਸਭੈ ਧਰੇ ਮਨਿ ਜਤ੍ਰ ਤਤ੍ਰ ਨਰੇਸ ॥੬੪॥ ਬਾਜਿ ਮੇਧ ਕਰੈਂ ਲਗੇ ਹਯਸਾਲ ਤੇ ਹਯ ਚੀਨਿ ॥ ਬੋਲਿ ਬੋਲਿ ਅਮੋਲ ਰਿੱਤਜ ਮੰਤ੍ਰਿ ਮਿਤ੍ਰ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥ ਸੰਗ ਦੀਨ ਸਮੂਹ ਸੈਨਾ ਬਜੂਹ ਬਜੂਹ ਬਨਾਇ ॥ ਜਤ੍ਰ ਤਤ੍ਰ ਫਿਰੈਂ ਲਗੇ ਸਿਰ ਅਤ੍ਰ ਪਤ੍ਰ ਫਿਰਾਇ ॥੬੫॥ ਜੈਤ ਪਤ੍ਰ ਲਹਜੋ ਜਹਾਂ ਤਹ ਸੱਤ੍ਰੁ ਭੇ ਸਭ ਚੂਰ ॥ ਛੋਡਿ ਛੋਡਿ ਭਜੇ ਨਰੇਸਨ ਛਾਡਿ ਸਸਤ੍ਰ ਕਰੂਰ ॥ ਡਾਰਿ ਡਾਰਿ ਸਨਾਹਿ ਸੂਰ ਤ੍ਰਿਯਾਨਿ ਭੇਸ ਸੁ ਧਾਰ ॥ ਭਾਜਿ ਭਾਜਿ ਚਲੇ ਜਹਾਂ ਤਹ ਪੁਤ੍ਰ ਮਿਤ੍ਰ ਬਿਸਾਰਿ ॥੬੬॥ ਗਾਜਿ ਗਾਜਿ ਗਜੇ ਗਦਾ ਧਰਿ ਭਾਜਿ ਭਾਜਿ ਸੁ ਭੀਰੁ ॥ ਸਾਜ ਬਾਜਿ ਤਜੇ ਭਜੇ ਬਿਸੰਭਾਰ ਬੀਰ ਸੁ ਧੀਰ ॥ ਸੂਰਬੀਰ ਗਜੇ ਜਹਾਂ ਤਹ ਅਸਤ੍ਰ ਸਸਤ੍ਰ ਨਚਾਇ ॥ ਜੀਤ ਜੀਤ ਲਏ ਸੁ ਦੇਸਨ ਜੈਤ ਪਤ੍ਰ

ਫਿਰਾਇ ॥੬੭॥ ਜੀਤਿ ਪੂਰਬ ਪਸਚਮੰ ਅਰੁ ਲੀਨ ਦੱਛਨ ਜਾਇ ॥ ਤਾਕ ਬਾਜਿ ਚਲ੍ਯੋ ਤਹਾਂ ਜਹ ਬੈਠ ਥੇ ਮੁਨਿ ਰਾਇ ॥ ਧ੍ਯਾਨ ਮਧਿ ਹੁਤੇ ਮਹਾ ਮੁਨਿ ਸਾਜ ਬਾਜਿ ਨ ਦੇਖ ॥ ਪ੍ਰਿਸਟ ਪਾਛ ਖਰੋ ਭਯੋ ਰਿਖਿ ਜਾਨੁ ਗੋਰਖ ਭੇਖ ॥੬੮॥ ਚਉਕ ਚਿਤ ਰਹੇ ਸਭੈ ਜਬ ਦੇਖਿ ਨੈਨ ਨ ਬਾਜਿ ॥ ਖੋਜਿ ਖੋਜਿ ਥਕੇ ਸਭੈ ਦਿਸ ਚਾਰ ਚਾਰ ਸਲਾਜ ॥ ਜਾਨਿ ਪਯਾਲ ਗਯੋ ਤੁਰੰਗਮ ਕੀਨ ਚਿਤਿ ਬਿਚਾਰ ॥ ਸਗਰ ਖਾਤ ਖੁਦੈਂ ਲਗੇ ਰਣਧੀਰ ਬੀਰ ਅਪਾਰ ॥੬੯॥ ਖੋਦਿ ਖੋਦਿ ਅਖੋਦਿ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਕ੍ਰੋਧ ਜੋਧ ਅਨੰਤ ॥ ਭੱਛਿ ਭੱਛਿ ਗਏ ਸਭੈ ਮੁਖ ਮ੍ਰਿਤਕਾ ਦੁਤਿਵੰਤ ॥ ਸਗਰ ਖਾਤ ਖੁਦੈਂ ਲਗੇ ਦਿਸ ਖੋਦ ਦੱਛਨ ਸਰਬ ॥ ਜੀਤਿ ਪੂਰਬ ਕੋ ਚਲੇ ਅਤਿ ਠਾਨ ਕੈ ਜੀਅ ਗਰਬ ॥੭੦॥ ਖੋਦਿ ਦੱਛਨ ਕੀ ਦਿਸਾ ਪੁਨਿ ਖੋਦਿ ਪੂਰਬ ਦਿਸਾਨ ॥ ਤਾਕ ਪੱਛਮ ਕੌ ਚਲੇ ਦਸ ਚਾਰ ਚਾਰ ਨਿਧਾਨ ॥ ਪੈਠ ਉਤਰ ਦਿਸਾ ਜਬੈ ਖੋਦੈਂ ਲਗੇ ਸਭ ਠਉਰ ॥ ਅਉਰ ਅਉਰ ਠਟੈਂ ਪਸੂ ਕਲਿ ਕਾਲ ਠਾਟੀ ਅਉਰ ॥੭੧॥ ਖੋਦਿ ਕੈ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਪੂਜ ਅਰਧ ਦਿਸਾਨ ॥ ਅੰਤਿ ਭੇਦ ਬਿਲੋਕਿਆ ਮੁਨਿ ਬੈਠਿ ਸੰਜੁਤ ਧ੍ਯਾਨ ॥ ਪ੍ਰਿਸਟ ਪਾਛ ਬਿਲੋਕ ਬਾਜਿ ਸਮਾਜ ਰੂਪ ਅਨੂਪ ॥ ਲਾਤ ਭੇ ਮੁਨਿ ਮਾਰਿਓ ਅਤਿ ਗਰਬ ਕੈ ਸੁਤ ਭੂਪ ॥੭੨॥ ਧ੍ਯਾਨ ਛੂਟ ਤਬੈ ਮੁਨੀ ਦ੍ਰਿਗ ਜ੍ਵਾਲ ਮਾਲ ਕਰਾਲ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿਨ ਸੋਂ ਉਠੀ ਜਨੁ ਸਿੰਧੁ ਆਗਿ ਬਿਸਾਲ ॥ ਭਸਮਿ ਭੂਤ ਭਏ ਸਭੈ ਨ੍ਰਿਪ ਲੱਛ ਪੁਤ੍ਰ ਸੁ ਨੈਨ ॥ ਬਾਜਿ ਰਾਜ ਸੁ ਸੰਪਦਾ ਜੁਤ ਅਸਤ੍ਰ ਸਸਤ੍ਰ ਸਸੈਨ ॥੭੩॥ ਮਧੁਭਾਰ ਛੰਦ ॥ ਭਏ ਭਸਮਿ ਭੂਤ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਸਰਬ ਪੂਤ ॥ ਜੁਤ ਸੁਭਟ ਸੈਨ ॥ ਸੁੰਦਰ ਸੁ ਬੈਨ ॥੭੪॥ ਸੋਭਾ ਅਪਾਰ ॥ ਸੁੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ॥ ਜਬ ਜਰੇ ਸਰਬ ॥ ਤਬ ਤਜਾ ਗਰਬ ॥੭੫॥ ਬਾਹੂ ਅਜਾਨੁ ॥ ਸੋਭਾ ਮਹਾਨ ॥ ਦਸ ਚਾਰਵੰਤ ॥ ਸੂਰਾ ਦੁਰੰਤ ॥੭੬॥ ਜਰਿ ਭਾਜ ਬੀਰ ॥ ਹੁਐ ਚਿਤ ਅਧੀਰ ॥ ਦਿੱਨੋ ਸੰਦੇਸ ॥ ਜਹ ਸਗਰ ਦੇਸ ॥੭੭॥ ਲਹਿ ਸਗਰ ਬੀਰ ॥ ਹ੍ਵੈ ਚਿਤ ਅਧੀਰ ॥ ਪੂਛੇ ਸੰਦੇਸ ॥ ਪੂਤਨ ਸੁ ਬੇਸ ॥੭੮॥ ਕਰਿ ਜੋਰ ਸਰਬ ॥ ਭਟ ਛੋਰ ਗਰਬ ॥ ਉੱਚਰੇ ਬੈਣ ॥ ਜਲ ਚੁਅਤ ਨੈਣ ॥੭੯॥ ਭੁਅ ਫੇਰ ਬਾਜਿ ॥ ਜਿਣਿ ਸਰਬ ਰਾਜ ॥ ਸਭ ਸੰਗ ਲੀਨ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਬਰ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥੮੦॥ ਹਯ ਗਯੋ ਪਯਾਰ ॥ ਤੁਅ ਸੁਤ ਉਦਾਰ ॥ ਭੁਅ ਖੋਦਿ ਸਰਬ ॥ ਅਤਿ ਬਢਾ ਗਰਬ ॥੮੧॥ ਤਹ ਮੁਨਿ ਅਪਾਰ ॥ ਗੁਨ ਗਨ ਉਦਾਰ ॥ ਲਖਿ ਮੱਧਿ ਧ੍ਯਾਨ ॥ ਮੁਨਿ ਮਨਿ ਮਹਾਨ ॥੮੨॥ ਤਵ ਪੁਤ੍ਰ ਕ੍ਰੋਧ ॥ ਲੈ ਸੰਗਿ

ਜੋਧ ॥ ਲੱਤਾਂ ਪ੍ਰਹਾਰ ॥ ਕਿਯ ਰਿਖਿ ਅਪਾਰ ॥੮੩॥ ਤਬ ਛੁਟਾ ਧਯਾਨ ॥ ਮੁਨਿ ਮਨ ਮਹਾਨ ॥ ਨਿਕਸੀ ਸੁ ਜ੍ਵਾਲ ॥ ਦਾਵਾ ਬਿਸਾਲ ॥੮੪॥ ਤਹ ਜਰੇ ਪੂਤ ॥ ਕਹਿ ਐਸ ਦੂਤ ॥ ਸੈਨਾ ਸਮੇਤ ॥ ਬਾਚਾ ਨ ਏਕ ॥੮੫॥ ਸੁਨਿ ਪੁਤ੍ਰ ਨਾਸ ॥ ਭਯੋ ਪੁਰ ਉਦਾਸ ॥ ਜਹ ਤਹ ਸੁ ਲੋਗ ॥ ਬੈਠੇ ਸ ਸੋਗ ॥੮੬॥ ਸਿਵ ਸਿਮਰਿ ਬੈਨ ॥ ਜਲ ਥਾਮ ਨੈਨ ॥ ਕਰਿ ਧੀਰਜ ਚਿੱਤ ॥ ਮੁਨਿ ਮਨ ਪਵਿੱਤ ॥੮੭॥ ਤਿਨ ਮ੍ਰਿਤਕ ਕਰਮ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਕਰਮ ਧਰਮ ॥ ਬਹੁ ਬੇਦ ਰੀਤਿ ॥ ਕਿੱਨੀ ਸਪ੍ਰੀਤਿ ॥੮੮॥ ਨ੍ਰਿਪ ਪੁਤ੍ਰ ਸੋਗ ॥ ਗਜੋ ਸੁਰਗ ਲੋਗ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਭੇ ਸੁ ਜੌਨ ॥ ਕਥਿ ਸਕੇ ਕੌਨ ॥੮੯॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਅਵਤਾਰ ਬਿਆਸ ਰਾਜਾ ਪ੍ਰਿਥੁ ਕੋ ਰਾਜ ਸਮਾਪਤੰ ॥

ਅਥ ਜੁਜਾਤਿ ਰਾਜਾ ਕੋ ਰਾਜ ਕਥਨੰ ॥ ਮਧੁਭਾਰ ਛੰਦ ॥ ਪੁਨ ਭਯੋ ਜੁਜਾਤਿ ॥ ਸੋਭਾ ਅਭਾਂਤਿ ॥ ਦਸ ਚਾਰ ਵੰਤ ॥ ਸੋਭਾ ਸੁਭੰਤ ॥੯੦॥ ਸੁੰਦਰ ਸੁ ਨੈਣ ॥ ਜਨੁ ਰੂਪ ਮੈਣ ॥ ਸੋਭਾ ਅਪਾਰ ॥ ਸੋਭਤ ਸੁ ਧਾਰ ॥੯੧॥ ਸੁੰਦਰ ਸਰੂਪ ॥ ਸੋਭੰਤ ਭੂਪ ॥ ਦਸਚਾਰ ਵੰਤ ॥ ਆਭਾ ਅਭੰਤ ॥੯੨॥ ਗੁਨ ਗਨ ਅਪਾਰ ॥ ਸੁੰਦਰ ਉਦਾਰ ॥ ਦਸਚਾਰ ਵੰਤ ॥ ਸੋਭਾ ਸੁਭੰਤ ॥੯੩॥ ਧਨੁ ਗੁਨ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥ ਪ੍ਰਭ ਕੋ ਅਧੀਨ ॥ ਸੋਭਾ ਅਪਾਰ ॥ ਸੁੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ॥੯੪॥ ਸਾਸਤ੍ਰੱਗ ਸੁੱਧ ॥ ਕ੍ਰੋਧੀਸੁ ਜੁੱਧ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਭਯੋ ਬੇਨੁ ॥ ਜਨੁ ਕਾਮਧੇਨੁ ॥੯੫॥ ਖੂਨੀ ਸੁ ਖੱਗ ॥ ਜੋਧਾ ਅਭੱਗ ॥ ਖੱਤ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ॥ ਕ੍ਰੋਧੀ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥੯੬॥ ਸਤ੍ਰੂਨਿ ਕਾਲ ॥ ਕਾਢੀ ਕ੍ਰਵਾਲ ॥ ਸਮ ਤੇਜ ਭਾਨੁ ॥ ਜ੍ਵਾਲਾ ਸਮਾਨ ॥੯੭॥ ਜਬ ਜੁਰਤ ਜੰਗ ॥ ਨਹਿ ਮੁਰਤ ਅੰਗ ॥ ਅਰਿ ਭਜਤ ਨੇਕ ॥ ਨਹਿ ਟਿਕਤ ਏਕ ॥੯੮॥ ਥਰਹਰਤ ਭਾਨੁ ॥ ਕੰਪਤ ਦਿਸਾਨ ॥ ਮੰਡਤ ਮਵਾਸ ॥ ਭੱਜਤ ਉਦਾਸ ॥੯੯॥ ਥਰਹਰਤ ਬੀਰੁ ॥ ਭੰਭਰਤ ਭੀਰੁ ॥ ਤੰਤਜਤ ਦੇਸ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਮਨਿ ਨਰੇਸ ॥੧੦੦॥ ਚੰਚਕਿਤ ਚੰਦ ॥ ਧੰਧਕਿਤ ਇੰਦ ॥ ਫਲ ਗੁਨ ਫਟੰਤ ॥ ਭੂਅ ਧਰ ਭਜੰਤ ॥੧੦੧॥ ਸੰਜੁਤਾ ਛੰਦ ॥ ਜਸੁ ਠੌਰ ਠੌਰ ਸਭੋ ਸੁਨਜੋ ॥ ਅਰਿ ਬ੍ਰਿੰਦ ਸੀਸ ਸਭੋ ਧੁਨਜੋ ॥ ਜਗ ਜੱਗਿ ਸਾਜ ਭਲੇ ਕਰੇ ॥ ਦੁਖ ਪੁੰਜ ਦੀਨਨ ਕੇ ਹਰੇ ॥੧੦੨॥

ਇਤਿ ਜੁਜਾਤਿ ਰਾਜਾ ਕਾਲ ਬਸਿ ਹੋਤ ਭਏ ॥

ਅਥ ਬੇਨ ਰਾਜੇ ਕੋ ਰਾਜ ਕਥਨੰ ॥ ਸੰਜੁਤਾ ਛੰਦ ॥ ਪੁਨਿ ਬੇਨ ਰਾਜ ਮਹੇਸ ਭਯੋ ॥ ਜਿਨਿ ਦੰਡ ਕਾਹੂ ਤੇ ਨ ਲਯੋ ॥ ਜਿਯ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਸੁਖੀ ਨਰਾ ॥ ਅਤਿ ਗਰਬ ਸਭ ਛੁਟਯੋ ਧਰਾ ॥੧੦੩॥ ਜਿਯ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਬਸੇ ਸੁਖੀ ॥ ਤਰ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਆਵਤ ਨਾ ਦੁਖੀ ॥ ਸਭ ਠੌਰ ਠੌਰ ਪ੍ਰਿਥੀ ਬਸੀ ॥ ਜਨੁ ਭੂਮਿ ਰਾਜਸਿਰੀ ਲਸੀ ॥੧੦੪॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਰਾਜ ਕਮਾਇ ਕੈ ॥ ਸੁਖਿ ਦੇਸ ਸਰਬ ਬਸਾਇ ਕੈ ॥ ਬਹੁ ਦੋਖ ਦੀਨਨ ਕੇ ਦਹੇ ॥ ਸੁਨਿ ਥਕਤ ਦੇਵ ਸਮਸਤ ਭਏ ॥੧੦੫॥ ਬਹੁ ਰਾਜ ਸਾਜ ਕਮਾਇ ਕੈ ॥ ਸਿਰਿ ਅਤ੍ਰ ਪਤ੍ਰ ਫਿਰਾਇ ਕੈ ॥ ਪੁਨਿ ਜੋਤਿ ਜੋਤਿ ਬਿਖੈ ਮਿਲੀ ॥ ਅਰਛੇਨ ਬੇਨ ਮਹਾ ਬਲੀ ॥੧੦੬॥ ਅਬਿਕਾਰ ਭੂਪ ਜਿਤੇ ਭਏ ॥ ਕਰ ਰਾਜ ਅੰਤ ਸਮੈ ਗਏ ॥ ਕਬਿ ਕੌਨ ਨਾਮ ਤਿਨੈ ਗਨੇ ॥ ਸੰਕੇਤ ਕਾਹਿ ਇਤੇ ਭਨੇ ॥੧੦੭॥

ਇਤਿ ਬੇਨ ਰਾਜਾ ਮ੍ਰਿਤੁ ਬਸਿ ਹੋਤ ਭਏ ॥

ਅਥ ਮਾਨਧਾਤਾ ਕੋ ਰਾਜ ਕਥਨੰ ॥ ਦੋਧਕ ਛੰਦ ॥ ਜੇਤਕ ਭੂਪ ਭਏ ਅਵਨੀ ਪਰ ॥ ਨਾਮ ਸਕੈ ਤਿਨ ਕੇ ਕਵਿ ਕੋ ਧਰਿ ॥ ਨਾਮ ਜਥਾ ਮਤਿ ਭਾਖ ਸੁਨਾਊਂ ॥ ਚਿੱਤ ਤਊ ਅਪਨੇ ਡਰ ਪਾਊਂ ॥੧੦੮॥ ਬੇਨ ਗਏ ਜਗ ਤੇ ਨ੍ਰਿਪਤਾ ਕਰਿ ॥ ਮਾਨਧਾਤ ਪੁਨਿ ਭੇ ਬਸੁਧਾ ਧਰਿ ॥ ਬਾਸਵ ਲੋਗ ਗਏ ਜਬ ਹੀ ਵਹ ॥ ਉਠਿ ਦਯੋ ਅਰਧਾਸਨ ਬਾਸਵ ਤਿਹ ॥੧੦੯॥ ਰੋਸ ਭਰਯੋ ਤਬ ਮਾਨ ਮਹੀ ਧਰ ॥ ਹਾਂਕ ਗਹਯੋ ਕਰਿ ਖੱਗ ਭਯੰਕਰ ॥ ਮਾਰਨ ਲਾਗ ਜਬੈ ਰਿਸ ਇੰਦ੍ਰਹਿ ॥ ਬਾਹ ਗਹੀ ਤਤਕਾਲ ਦਿਜਿੰਦ੍ਰਹਿ ॥੧੧੦॥ ਨਾਸ ਕਰੋ ਜਿਨਿ ਬਾਸਵ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪ ॥ ਆਸਨ ਅਰਧ ਦਯੋ ਤੁਹਿ ਯਾ ਬ੍ਰਿਤ ॥ ਹੈ ਲਵਨਾਸ ਮਹਾਸੁਰ ਭੂ ਪਰਿ ॥ ਤਾਹਿ ਨ ਮਾਰ ਸਕੈ ਤੁਮ ਕਿਉ ਕਰ ॥੧੧੧॥ ਜੌ ਤੁਮ ਤਾਹਿ ਸੰਘਾਰ ਕੈ ਆਵਹੁ ॥ ਤੌ ਤੁਮ ਇੰਦ੍ਰ ਸਿੰਘਾਸਨ ਪਾਵਹੁ ॥ ਐਸ ਕੈ ਅਰਧ ਸਿੰਘਾਸਨ ਬੈਠਹੁ ॥ ਸਾਚੁ ਕਹੋ ਪਰ ਨਾਕ ਨ ਐਂਠਹੁ ॥੧੧੨॥ ਅਸਤਰ ਛੰਦ ॥ ਧਾਇਓ ਅਸਤ੍ਰ ਲੈ ਕੈ ਤਹਾਂ ਹੀ ॥ ਮਥੁਰਾ ਮੰਡਲ ਦਾਨੋ ਥਾ ਜਹਾਂ ਹੀ ॥ ਮਹਾਂ ਗਰਬ ਕੈ ਕੈ ਮਹਾਮੰਦ ਬੁੱਧੀ ॥ ਮਹਾਂ ਜੋਰ ਕੈ ਕੈ ਦਲੰ ਪਰਮ ਕ੍ਰੁੱਧੀ ॥੧੧੩॥ ਮਹਾ ਘੋਰ ਕੈ ਕੈ ਘਨੰ ਕੀ ਘਟਾ ਜਯੋਂ ॥ ਸੁ ਧਾਇਆ ਰਣੰ ਬਿਜੁਲੀ ਕੀ ਛਟਾ ਜਯੋਂ ॥ ਸੁਨੇ ਸਰਬ ਦਾਨੋ ਸੁ ਸਾਮੁਹਿ ਸਿਧਾਏ ॥ ਮਹਾਂ ਕ੍ਰੋਧ ਕੈ ਕੈ ਸੁ ਬਾਜੀ ਨਚਾਏ ॥੧੧੪॥ ਮੇਦਕ ਛੰਦ ॥ ਅਬ ਏਕ ਕੀਏ ਬਿਨੁ ਯੌਂ ਨ ਟਰੈ ॥ ਦੋਊ ਦਾਂਤਨ ਪੀਸ ਹੁੰਕਾਰ

ਪਰੈ ॥ ਜਬ ਲੌ ਨ ਸੁਨੋ ਲਵ ਖੇਤ ਮਰਾ ॥ ਤਬ ਲਉ ਨ ਲਖੇ ਰਨ ਬਾਜ ਟਰਾ ॥੧੧੫॥ ਅਬ ਹੀ ਰਣਿ ਏਕ ਕੀ ਏਕ ਕਰੈ ॥ ਬਿਨ ਏਕ ਕੀਏ ਰਣ ਤੇ ਨ ਟਰੈ ॥ ਬਹੁ ਸਾਲ ਸਿਲਾ ਤਲ ਬ੍ਰਿਛ ਛੁਟੇ ॥ ਦੁਹੂੰ ਓਰ ਜਬੈ ਰਣ ਬੀਰ ਜੁਟੇ ॥੧੧੬॥ ਕ੍ਰੁਪ ਕੈ ਲਵ ਪਾਨਿ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਲਯੋ ॥ ਸਿਰ ਧਾਤਯਮਾਨ ਦੁਖੰਡ ਕਯੋ ॥ ਬਹੁ ਜੂਥਪ ਜੂਥਨ ਸੈਨ ਭਜੀ ॥ ਨ ਉਚਾਇ ਸਕੈ ਸਿਰ ਐਸ ਲਜੀ ॥੧੧੭॥ ਘਨਿ ਜੈਸ ਭਜੇ ਘਨ ਘਾਇਲ ਹੁਐ ॥ ਬਰਖਾ ਜਿਮ ਸ੍ਰੋਣਤ ਧਾਰ ਚੁਐ ॥ ਸੁਭ ਮਾਨ ਮਹੀਪਤਿ ਛੇਤ੍ਰਹ ਦੈ ॥ ਸਭ ਹੀ ਦਲ ਭਾਗ ਚਲਾ ਜੀਅ ਲੈ ॥੧੧੮॥ ਇਕ ਘੂਮਤ ਘਾਇਲ ਸੀਸ ਫੁਟੇ ॥ ਇਕ ਸ੍ਰੋਣ ਚੁਚਾਵਤ ਕੇਸ ਛੁਟੇ ॥ ਰਣ ਮਾਰ ਕੈ ਮਾਨ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਲੀਏ ॥ ਭਟ ਭਾਂਤਹਿ ਭਾਂਤਿ ਭਜਾਇ ਦੀਏ ॥੧੧੯॥

ਇਤਿ ਮਾਨਧਾਤਾ ਬਧਹਿ ॥

ਅਥ ਦਲੀਪ ਕੋ ਰਾਜ ਕਥਨੰ ॥ ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥ ਰਣ ਮੋ ਜਬ ਮਾਨ ਮਹੀਪ ਹਏ ॥ ਤਬ ਆਨਿ ਦਿਲੀਪ ਦਿਲੀਸ ਭਏ ॥ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿਨ ਦਾਨਵ ਦੀਹ ਦਲੇ ॥ ਸਭ ਠੌਰ ਸਭੋ ਉਠਿ ਧਰਮ ਪਲੇ ॥੧੨੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਨ੍ਰਿਪ ਹਨਾ ਮਾਨਧਾਤਾ ਬਰ ॥ ਸਿਵ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਕਰ ਧਰਿ ਲਵਨਾਸੁਰ ॥ ਭਯੋ ਦਲੀਪ ਜਗਤ ਕੋ ਰਾਜਾ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਜਿਹ ਰਾਜ ਬਿਰਾਜਾ ॥੧੨੧॥ ਮਹਾਂ ਰਥੀ ਅਰੁ ਮਹਾਂ ਨ੍ਰਿਪਾਰਾ ॥ ਕਨਕ ਅਵਟਿ ਸਾਂਚੇ ਜਨੁ ਢਾਰਾ ॥ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਜਨੁ ਮਦਨ ਸਰੂਪਾ ॥ ਜਾਨੁਕ ਬਨੇ ਰੂਪ ਕੋ ਭੂਪਾ ॥੧੨੨॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਕਰੇ ਜੱਗਿ ਬਿਸਥਾਰਾ ॥ ਬਿਧਿਵਤ ਹੋਮ ਦਾਨ ਮਖਸਾਰਾ ॥ ਧਰਮ ਧੁਜਾ ਜਹ ਤਹਾਂ ਬਿਰਾਜੀ ॥ ਇੰਦ੍ਰਾਵਤੀ ਨਿਰਖਿ ਦੁਤਿ ਲਾਜੀ ॥੧੨੩॥ ਪਗ ਪਗ ਜੱਗਿ ਖੰਭ ਕਹੁ ਗਾਡਾ ॥ ਘਰਿ ਘਰਿ ਅੰਨ ਸਾਲ ਕਰਿ ਛਾਡਾ ॥ ਭੂਖਾ ਨਾਂਗ ਜੁ ਆਵਤ ਕੋਈ ॥ ਤਤ ਛਿਨ ਇੱਛ ਪੁਰਾਵਤ ਸੋਈ ॥੧੨੪॥ ਜੋ ਜਿਹ ਮੁਖ ਮਾਂਗਾ ਸੋ ਪਾਵਾ ॥ ਬਿਮੁਖ ਆਸ ਫਿਰ ਭਿੱਛਕ ਨ ਆਵਾ ॥ ਧਾਮ ਧਾਮ ਧੁਜ ਧਰਮ ਬਧਾਈ ॥ ਧਰਮਾਵਤੀ ਨਿਰਖਿ ਮੁਰਛਾਈ ॥੧੨੫॥ ਮੂਰਖ ਕੋਈ ਰਹੈਂ ਨਹਿੰ ਪਾਵਾ ॥ ਬਾਰ ਬੂਢ ਸਭ ਸੋਧ ਪਢਾਵਾ ॥ ਘਰਿ ਘਰਿ ਹੋਤ ਭਈ ਹਰਿ ਸੇਵਾ ॥ ਜਹ ਤਹ ਮਾਨ ਸਭੈ ਗੁਰਦੇਵਾ ॥੧੨੬॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਰਾਜ ਦਿਲੀਪ ਬਡੋ ਕਰਿ ॥ ਮਹਾਰਥੀ ਅਰੁ ਮਹਾਂ ਧਨੁਰ ਧਰ ॥ ਕੋਕ ਸਾਸਤ੍ਰ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਸੁਰ ਗਿਆਨਾ ॥

ਜੋਤਵੰਤਿ ਦਸ ਚਾਰ ਨਿਧਾਨਾ ॥੧੨੭॥ ਮਹਾਂ ਕਰਮਨੀ ਮਹਾਂ ਸੁਜਾਨੂ ॥ ਮਹਾਂ ਜੋਤਿ ਦਸ ਚਾਰ ਨਿਧਾਨੂ ॥ ਅਤਿ ਸਰੂਪ ਅਰ ਅਮਿਤ ਪ੍ਰਭਾਸਾ ॥ ਮਹਾਂ ਮਾਨ ਅਰੁ ਮਹਾਂ ਉਦਾਸਾ ॥੧੨੮॥ ਬੇਦ ਅੰਗ ਖਟ ਸਾਸਤ੍ਰ ਪ੍ਰਬੀਨਾ ॥ ਧਨੁਰ ਬੇਦ ਪ੍ਰਭ ਕੇ ਰਸ ਲੀਨਾ ॥ ਖੜ ਗੁਨ ਈਸੂਰ ਪੁੰਨ ਅਤੁਲ ਬਲ ॥ ਅਰਿ ਅਨੇਕ ਜੀਤੇ ਜਿਨ ਦਲ ਮਲ ॥੧੨੯॥ ਖੰਡ ਅਖੰਡ ਜੀਤ ਬਡ ਰਾਜਾ ॥ ਆਨ ਸਮਾਨ ਨ ਆਨ ਬਿਰਾਜਾ ॥ ਅਤਿ ਬਲਿਸਟ ਅਸ ਤੇਜ ਪ੍ਰਚੰਡਾ ॥ ਅਰਿ ਅਨੇਕ ਜਿਨ ਸਾਧ ਉਦੰਡਾ ॥੧੩੦॥ ਦੇਸ ਬਿਦੇਸ ਅਧਿਕ ਜਿਹ ਜੀਤਾ ॥ ਜਹ ਤਹ ਚਲੀ ਰਾਜ ਕੀ ਨੀਤਾ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਸਿਰ ਛਤ੍ਰ ਬਿਰਾਜਾ ॥ ਤਜਿ ਹਠ ਚਰਨ ਲਗੇ ਬਡ ਰਾਜਾ ॥੧੩੧॥ ਜਹ ਤਹ ਹੋਤ ਧਰਮ ਕੀ ਰੀਤਾ ॥ ਕਹੂੰ ਨ ਪਾਵਤ ਹੋਨ ਅਨੀਤਾ ॥ ਦਾਨ ਨਿਸਾਨ ਚਹੂੰ ਚਕ ਬਾਜਾ ॥ ਕਰਣ ਕੁਬੇਰੁ ਬੇਣ ਬਲਿ ਰਾਜਾ ॥੧੩੨॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਨ ਰਾਜ ਕਮਾਈ ॥ ਆ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਲੌ ਫਿਰੀ ਦੁਹਾਈ ॥ ਜਹ ਤਹ ਕਰਮ ਪਾਪ ਭਯ ਦੂਰਾ ॥ ਧਰਮ ਕਰਮ ਸਭ ਕਰਤ ਹਜੂਰਾ ॥੧੩੩॥ ਜਹ ਤਹ ਪਾਪ ਛਪਾ ਸਭ ਦੇਸਾ ॥ ਧਰਮ ਕਰਮ ਉਠਿ ਲਾਗਿ ਨਰੇਸਾ ॥ ਆ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਲੌ ਫਿਰੀ ਦੁਹਾਈ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਕਰੀ ਦਿਲੀਪ ਰਜਾਈ ॥੧੩੪॥

ਇਤਿ ਦਿਲੀਪ ਰਾਜਾ ਸ੍ਵਰਗ ਲੋਗ ਗਮਨੰ ॥

ਅਥ ਰਘੁ ਰਾਜਾ ਕੋ ਰਾਜੁ ਕਥਨੰ ॥ਚੌਪਈ ॥ ਬਹੁਰਿ ਜੋਤਿ ਸੋਂ ਜੋਤਿ ਮਿਲਾਨੀ ॥ ਸਭ ਜਗ ਐਸ ਕ੍ਰਿਆ ਪਹਿਚਾਨੀ ॥ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਰਾਜ ਰਾਜੁ ਜਗ ਕੀਨਾ ॥ ਅਤ੍ਰ ਪਤ੍ਰ ਸਿਰ ਢਾਰ ਨਵੀਨਾ ॥੧੩੫॥ ਬਹੁਤ ਭਾਂਤਿ ਕਰਿ ਜੱਗਿ ਪ੍ਰਕਾਰਾ ॥ ਦੇਸ ਦੇਸ ਮਹਿ ਧਰਮ ਬਿਥਾਰਾ ॥ ਪਾਪੀ ਕੋਈ ਨਿਕਟਿ ਨ ਰਾਖਾ ॥ ਝੂਠ ਬੈਨ ਕਹੂੰ ਭੂਲ ਨ ਭਾਖਾ ॥੧੩੬॥ ਨਿਸਾ ਤਾਸ ਨਿਸਿ ਨਾਥ ਪਛਾਨਾ ॥ ਦਿਨਕਰ ਤਾਹਿ ਦਿਵਸ ਅਨੁਮਾਨਾ ॥ ਬੇਦਨ ਤਾਹਿ ਬ੍ਰਹਮ ਕਰਿ ਲੇਖਾ ॥ ਦੇਵਨ ਇੰਦ੍ਰ ਰੂਪ ਅਵਿਰੇਖਾ ॥੧੩੭॥ ਬਿੱਪਨ ਸਭਨ ਬ੍ਰਹਸਪਤਿ ਦੇਖਯੋ ॥ ਦੈਤਨ ਗੁਰੂ ਸੁਕ੍ਰ ਕਰਿ ਪੇਖ੍ਯੋ ॥ ਰੋਗਨ ਤਾਹਿ ਅਉਖਧੀ ਮਾਨਾ ॥ ਜੋਗਿਨ ਪਰਮ ਤੱਤੁ ਪਹਿਚਾਨਾ ॥੧੩੮॥ ਬਾਲਨ ਬਾਲ ਰੂਪ ਅਵਿਰੇਖ੍ਯੋ ॥ ਜੋਗਿਨ ਮਹਾਂ ਜੋਗ ਕਰਿ ਦੇਖ੍ਯੋ ॥ ਦਾਤਨਿ ਮਹਾਂ ਦਾਨਿ ਕਰਿ ਮਾਨ੍ਯੋ ॥ ਭੋਗਿਨਿ ਭੋਗ ਰੂਪ ਪਹਚਾਨ੍ਯੋ ॥੧੩੯॥ ਸਨ੍ਯਾਸਿਨਿ ਦੱਤ ਰੂਪ ਕਰਿ ਜਾਨ੍ਯੋ ॥ ਜੋਗਿਨਿ ਗੁਰ ਗੋਰਖ ਕਰਿ ਮਾਨ੍ਯੋ ॥ ਰਾਮਾਨੰਦ

ਬੈਰਾਗਿਨਿ ਜਾਨਾ ॥ ਮਹਾ ਦੀਨ ਤੁਰਕਨ ਪਹਚਾਨਾ ॥੧੪੦॥ ਦੇਵਨ ਇੰਦ੍ਰ ਰੂਪ ਕਰਿ ਲੇਖਾ ॥ ਦੈਤਨ ਸੁੰਭ ਰਾਜ ਕਰਿ ਪੇਖਾ ॥ ਜੱਛਨ ਜੱਛ ਰਾਜ ਕਰਿ ਮਾਨਾ ॥ ਕਿੰਨ੍ਰਿਨਿ ਕਿੰਨ੍ਰ ਦੇਵ ਪਹਚਾਨਾ ॥੧੪੧॥ ਕਾਮਨਿ ਕਾਮ ਰੂਪ ਕਰਿ ਦੇਖ੍ਯੋ ॥ ਰੋਗਿਨਿ ਰੂਪ ਧਨੰਤਰ ਪੇਖ੍ਯੋ ॥ ਰਾਜਨਿ ਲਖ੍ਯੋ ਰਾਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ॥ ਜੋਗਿਨਿ ਲਖ੍ਯੋ ਜੋਗੀਸੁਰ ਭਾਰੀ ॥੧੪੨॥ ਛਤ੍ਰਿਨਿ ਬਡੋ ਛਤ੍ਰਪਤਿ ਜਾਨਾ ॥ ਅਤ੍ਰਨ ਮਹਾ ਸਸਤ੍ਰ ਧਰਿ ਮਾਨਾ ॥ ਰਜਨੀ ਤਾਸ ਚੰਦ੍ਰ ਕਰਿ ਲੇਖਾ ॥ ਦਿਨੀਅਰ ਕਰਿ ਤਿਹ ਦਿਨ ਅਵਸੇਖਾ ॥੧੪੩॥ ਸੰਤਨ ਸਾਂਤਿ ਰੂਪ ਕਰਿ ਜਾਨ੍ਯੋ ॥ ਪਾਵਕ ਤੇਜ ਰੂਪ ਅਨੁਮਾਨ੍ਯੋ ॥ ਧਰਤੀ ਤਾਸ ਧਰਾਧਰ ਜਾਨਾ ॥ ਹਰਣੀ ਏਣਰਾਜ ਪਹਚਾਨਾ ॥੧੪੪॥ ਛਤ੍ਰਿਨਿ ਤਾਸ ਛਤ੍ਰ ਪਤਿ ਸੂਝਾ ॥ ਜੋਗਿਨਿ ਮਹਾ ਜੋਗ ਕਰਿ ਬੂਝਾ ॥ ਹਿਮਧਰ ਤਾਹਿ ਹਿਮਾਲਯ ਜਾਨਾ ॥ ਦਿਨਕਰ ਅੰਧਕਾਰ ਅਨੁਮਾਨਾ ॥੧੪੫॥ ਜਲ ਸਰੂਪ ਜਲ ਤਾਸ ਪਛਾਨਾ ॥ ਮੇਘਨ ਇੰਦ੍ਰ ਦੇਵ ਕਰਿ ਮਾਨਾ ॥ ਬੇਦਨ ਬ੍ਰਹਮ ਰੂਪ ਕਰਿ ਦੇਖਾ ॥ ਬਿੱਪਨ ਬਜਾਸ ਜਾਨਿ ਅਵਿਰੇਖਾ ॥੧੪੬॥ ਲਖਮੀ ਤਾਹਿ ਬਿਸਨ ਕਰਿ ਮਾਨ੍ਯੋ ॥ ਬਾਸਵ ਦੇਵ ਬਾਸਵੀ ਜਾਨ੍ਯੋ ॥ ਸੰਤਨ ਸਾਂਤਿ ਰੂਪ ਕਰਿ ਦੇਖਾ ॥ ਸੱਤ੍ਰਨਿ ਕਲਹ ਸਰੂਪ ਬਿਸੇਖਾ ॥੧੪੭॥ ਰੋਗਿਨਿ ਤਾਹਿ ਅਉਖਧੀ ਸੂਝਾ ॥ ਭਾਮਿਨਿ ਭੋਗ ਰੂਪ ਕਰਿ ਬੂਝਾ ॥ ਮਿੱਤ੍ਰਨ ਮਹਾ ਮਿਤ੍ਰ ਕਰ ਜਾਨਾ ॥ ਜੋਗਿਨਿ ਪਰਮ ਤੱਤੁ ਪਹਚਾਨਾ ॥੧੪੮॥ ਮੋਰਨ ਮਹਾ ਮੇਘ ਕਰਿ ਮਾਨ੍ਯਾ ॥ ਦਿਨਕਰ ਚਿੱਤ ਚੱਕਵੀ ਜਾਨ੍ਯਾ ॥ ਚੰਦ ਸਰੂਪ ਚਕੋਰਨ ਸੂਝਾ ॥ ਸ੍ਵਾਂਤਿ ਬੂੰਦ ਸੀਪਨਿ ਕਰਿ ਬੂਝਾ ॥੧੪੯॥ ਮਾਸ ਬਸੰਤ ਕੋਕਿਲਾ ਜਾਨਾ ॥ ਸ੍ਵਾਂਤਿ ਬੂੰਦ ਚਾਤ੍ਰਿਕ ਅਨੁਮਾਨਾ ॥ ਸਾਧਨ ਸਿੱਧ ਰੂਪ ਕਰਿ ਦੇਖਾ ॥ ਰਾਜਨ ਮਹਾਰਾਜ ਅਵਿਰੇਖਾ ॥੧੫੦॥ ਦਾਨ ਸਰੂਪ ਭਿੱਛਕਨ ਜਾਨਾ ॥ ਕਾਲ ਸਰੂਪ ਸੱਤ੍ਰ ਅਨੁਮਾਨਾ ॥ ਸਾਸਤ੍ਰਿ ਸਰੂਪ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿਨਿ ਦੇਖਾ ॥ ਸੱਤਿ ਸਰੂਪ ਸਾਧੁ ਅਵਿਰੇਖਾ ॥੧੫੧॥ ਸੀਲ ਸਰੂਪ ਸਾਧਵਨ ਚੀਨਾ ॥ ਦਿਆਲ ਸਰੂਪ ਦਇਆ ਚਿਤ ਕੀਨਾ ॥ ਮੋਰਨ ਮੇਘ ਰੂਪ ਪਹਿਚਾਨਾ ॥ ਚੋਰਨ ਤਾਹਿ ਭੋਰ ਕਰਿ ਜਾਨਾ ॥੧੫੨॥ ਕਾਮਨਿ ਕੇਲ ਰੂਪ ਕਰਿ ਸੂਝਾ ॥ ਸਾਧਨ ਸਿੱਧ ਰੂਪ ਤਿਹ ਬੂਝਾ ॥ ਫਣਪਤੇਸ ਫਨੀਅਰ ਕਰਿ ਜਾਨ੍ਯੋ ॥ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਰੂਪ ਦੇਵਤਨ ਮਾਨ੍ਯੋ ॥੧੫੩॥ ਮਣਿ ਸਮਾਨ ਫਨੀਅਰ ਕਰਿ ਸੂਝਾ ॥ ਪ੍ਰਾਣਨ ਪ੍ਰਾਣ ਰੂਪ ਕਰਿ ਬੂਝਾ ॥ ਰਘੁਬੰਸਿਨਿ ਰਘੁਰਾਜ ਪ੍ਰਮਾਨ੍ਯੋ ॥ ਕੇਵਲ ਕ੍ਰਿਸਨ ਜਾਦਵਨ ਜਾਨ੍ਯੋ ॥੧੫੪॥ ਬਿਪਤਿ ਹਰਨ ਬਿਪਤਹਿ ਕਰਿ

ਜਾਨਾ ॥ ਬਲਿ ਮਹੀਪ ਬਾਵਨ ਪਹਚਾਨਾ ॥ ਸਿਵ ਸਰੂਪ ਸਿਵ ਸੰਤਨ ਪੇਖਾ ॥ ਬਜਾਸ ਪਰਾਸੁਰ ਤੁੱਲ ਬਿਸੇਖਾ ॥੧੫੫॥ ਬਿੱਪ੍ਰਨ ਬੇਦ ਸਰੂਪ ਬਖਾਨਾ ॥ ਛੱਤ੍ਰਿਨਿ ਜੁੱਧ ਰੂਪ ਕਰਿ ਜਾਨਾ ॥ ਜਉਨ ਜਉਨ ਜਿਹ ਭਾਂਤਿ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਤਉਨੈ ਕਾਛ ਕਾਛ ਅਨੁਹਾਰਾ ॥੧੫੬॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਿਨ ਕੀਨੋ ਰਾਜਾ ॥ ਦੇਸ ਦੇਸ ਕੇ ਜੀਤਿ ਸਮਾਜਾ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਦੇਸ ਛਿਨਾਏ ॥ ਪੈਗ ਪੈਗ ਪਰ ਜੱਗਿ ਕਰਾਏ ॥੧੫੭॥ ਪਗ ਪਗ ਜੱਗਿ ਖੰਭ ਕਹੁ ਗਾਡਾ ॥ ਡਗ ਡਗ ਹੋਮ ਮੰਤ੍ਰ ਕਰਿ ਛਾਡਾ ॥ ਐਸੀ ਧਰਾ ਨ ਦਿਖੀਅਤਿ ਕੋਈ ॥ ਜੱਗਿ ਖੰਭ ਜਿਹ ਠਉਰ ਨ ਹੋਈ ॥੧੫੮॥ ਗਵਾਲੰਭ ਬਹੁ ਜੱਗਿ ਕਰੇ ਬਰ ॥ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਬੋਲਿ ਬਿਸੇਖ ਧਰਮ ਧਰ ॥ ਬਾਜਮੇਧ ਬਹੁ ਬਾਰਨ ਕੀਨੇ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਭੂ ਕੇ ਰਸ ਲੀਨੇ ॥੧੫੯॥ ਗਜਾਮੇਧ ਬਹੁ ਕਰੇ ਜੱਗਿ ਤਹ ॥ ਅਜਾਮੇਧ ਤੇ ਸਕੈ ਨ ਗਨ ਕਹ ॥ ਗਵਾਲੰਭ ਕਰਿ ਬਿਬਿਧਿ ਪ੍ਰਕਾਰਾ ॥ ਪਸੁ ਅਨੇਕ ਮਾਰੇ ਤਿਹ ਬਾਰਾ ॥੧੬੦॥ ਰਾਜਸੂਅ ਕਰਿ ਬਿਬਿਧਿ ਪ੍ਰਕਾਰੰ ॥ ਦੁਤਿਯ ਇੰਦ੍ਰ ਰਘੁਰਾਜ ਅਪਾਰੰ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਬਿਧਵਤ ਦਾਨਾ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕਰਿ ਤੀਰਥ ਨ੍ਹਾਨਾ ॥੧੬੧॥ ਸਰਬ ਤੀਰਥ ਪਰਿ ਪਾਵਰ ਬਾਂਧਾ ॥ ਅੰਨ ਛੇਤ੍ਰ ਘਰ ਘਰ ਮੈ ਸਾਂਧਾ ॥ ਆਸਾਵੰਤ ਕਹੂੰ ਕੋਈ ਆਵੈ ॥ ਤਤ ਛਿਨ ਮੁਖ ਮਾਂਗੈ ਸੋ ਪਾਵੈ ॥੧੬੨॥ ਭੂਖ ਨਾਂਗ ਕੋਈ ਰਹਨ ਨ ਪਾਵੈ ॥ ਭੂਪਤਿ ਹੁਐ ਕਰਿ ਰੰਕ ਸਿਧਾਵੈ ॥ ਬਹੁਰਿ ਦਾਨ ਕਹ ਕਰ ਨ ਪਸਾਰਾ ॥ ਏਕ ਬਾਰ ਰਘੁਰਾਜ ਨਿਹਾਰਾ ॥੧੬੩॥ ਸ੍ਵਰਣ ਦਾਨ ਦੇ ਬਿਬਿਧਿ ਪ੍ਰਕਾਰਾ ॥ ਰੁਕਮ ਦਾਨ ਨਹੀ ਪਾਯਤ ਪਾਰਾ ॥ ਸਾਜਿ ਸਾਜਿ ਬਹੁ ਦੀਨੇ ਬਾਜਾ ॥ ਜਨੁ ਸਭ ਕਰੇ ਰੰਕ ਰਘੁ ਰਾਜਾ ॥੧੬੪॥ ਹਸਤਿ ਦਾਨ ਅਰੁ ਉਸਟਨ ਦਾਨਾ ॥ ਗਊ ਦਾਨ ਬਿਧਿਵਤ ਇਸਨਾਨਾ ॥ ਹੀਰ ਚੀਰ ਦੇ ਦਾਨ ਅਪਾਰਾ ॥ ਮੋਹਿ ਸਭੈ ਮਹਿ ਮੰਡਲ ਡਾਰਾ ॥੧੬੫॥ ਬਾਜੀ ਦੇਤ ਗਜਨ ਕੇ ਦਾਨਾ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਦੀਨਨ ਸਨਮਾਨਾ ॥ ਦੂਖ ਭੂਖ ਕਾਹੂ ਨ ਸੰਤਾਵੈ ॥ ਜੋ ਮੁਖ ਮਾਂਗੈ ਵਹ ਬਰੁ ਪਾਵੈ ॥੧੬੬॥ ਦਾਨ ਸੀਲ ਕੋ ਜਾਨੁ ਪਹਾਰਾ ॥ ਦਇਆ ਸਿੰਧੁ ਰਘੁਰਾਜ ਭੁਆਰਾ ॥ ਸੁੰਦਰ ਮਹਾਂ ਧਨੁਖ ਧਰ ਆਛਾ ॥ ਜਨੁ ਅਲਿਪਨਚ ਕਾਛ ਤਨ ਕਾਛਾ ॥੧੬੭॥ ਨਿਤ ਉਠਿ ਕਰਤ ਦੇਵਿ ਕੀ ਪੂਜਾ ॥ ਫੂਲ ਗੁਲਾਬ ਕੇਵੜਾ ਕੂਜਾ ॥ ਚਰਨ ਕਮਲ ਨਿਤ ਸੀਸ ਲਗਾਵੈ ॥ ਪੂਜਨ ਨਿੱਤ ਚੰਡਿਕਾ ਆਵੈ ॥੧੬੮॥ ਧਰਮ ਰੀਤਿ ਸਭ ਠੌਰ ਚਲਾਈ ॥ ਜਤ੍ਰ ਤਤ੍ਰ ਸੁਖ ਬਸੀ ਲੁਗਾਈ ॥ ਭੂਖ ਨਾਂਗ ਕੋਈ ਕਹੂ ਨ

ਦੇਖਾ ॥ ਊਚ ਨੀਚ ਸਭ ਧਨੀ ਬਿਸੇਖਾ ॥੧੬੯॥ ਜਹ ਤਹ ਧਰਮ ਧੁਜਾ ਫਹਰਾਈ ॥ ਚੋਰ ਜਾਰ ਨਹ ਦੇਤ ਦਿਖਾਈ ॥ ਜਹ ਤਹ ਜਾਰ ਚੋਰ ਚੁਨਿ ਮਾਰਾ ॥ ਏਕ ਦੇਸ ਕਹੂ ਰਹੈ ਨ ਪਾਰਾ ॥੧੭੦॥ ਸਾਧ ਓਰ ਕੋਈ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਨ ਪੇਖਾ ॥ ਐਸ ਰਾਜ ਰਘੁਰਾਜ ਬਿਸੇਖਾ ॥ ਚਾਰੋ ਦਿਸਾ ਚਕ੍ਰ ਫਹਰਾਵੈ ॥ ਪਾਪਨ ਕਾਟਿ ਮੂੰਡ ਫਿਰ ਆਵੈ ॥੧੭੧॥ ਗਾਇ ਸਿੰਘ ਕਹ ਦੂਧ ਪਿਲਾਵੈ ॥ ਸਿੰਘ ਗਊ ਕਹ ਘਾਸੁ ਚੁਗਾਵੈ ॥ ਚੋਰ ਕਰਤ ਧਨ ਕੀ ਰਖਵਾਰਾ ॥ ਤ੍ਰਾਸ ਮਾਰ ਕੋਈ ਹਾਥੁ ਨ ਡਾਰਾ ॥੧੭੨॥ ਨਾਰਿ ਪੁਰਖ ਸੋਵਤ ਇਕ ਸੇਜਾ ॥ ਹਾਥ ਪਸਾਰ ਨ ਸਾਕਤ ਰੇਜਾ ॥ ਪਾਵਕ ਘ੍ਰਿਤ ਇਕ ਠਉਰ ਰਖਾਏ ॥ ਰਾਜ ਤ੍ਰਾਸ ਤੇ ਢਰੈ ਨ ਪਾਏ ॥੧੭੩॥ ਚੋਰ ਸਾਧ ਮਗ ਏਕ ਸਿਧਾਰੈ ॥ ਤ੍ਰਾਸ ਤ੍ਰਸਤ ਕਰ ਕੋਈ ਨ ਡਾਰੈ ॥ ਗਾਇ ਸਿੰਘ ਇਕ ਖੇਤ ਫਿਰਾਹੀ ॥ ਹਾਥ ਚਲਾਇ ਸਕਤ ਕੋ ਨਾਹੀ ॥੧੭੪॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਰਾਜੁ ਕਰਯੋ ਰਘੁਰਾਜਾ ॥ ਦਾਨ ਨਿਸਾਨ ਚਹੂੰ ਦਿਸ ਬਾਜਾ ॥ ਚਾਰੋ ਦਿਸਾ ਬੈਠ ਰਖਵਾਰੇ ॥ ਮਹਾਬੀਰ ਅਰੁ ਰੂਪ ਉਜਿਆਰੇ ॥੧੭੫॥ ਬੀਸ ਸਹੰਸ੍ਰ ਬਰਖ ਪਰਮਾਨਾ ॥ ਰਾਜੁ ਕਰਾ ਦਸ ਚਾਰ ਨਿਧਾਨਾ ॥ ਭਾਂਤਿ ਅਨੇਕ ਕਰੇ ਨਿਤ ਧਰਮਾ ॥ ਔਰ ਨ ਸਕੈ ਐਸ ਕਰ ਕਰਮਾ ॥੧੭੬॥ ਪਾਧਰੀ ਛੰਦ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਰਾਜੁ ਰਘੁਰਾਜ ਕੀਨੁ ॥ ਗਜ ਬਾਜਿ ਸਾਜ ਦੀਨਾਨ ਦੀਨੁ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਜੀਤਿ ਜੀਤਿ ਲਿੱਨੇ ਅਪਾਰ ॥ ਕਰਿ ਖੰਡ ਖੰਡ ਖੰਡੇ ਗੜਵਾਰ ॥੧੭੭॥

ਇਤਿ ਰਘੁਰਾਜ ਸਮਾਪਤੰ ॥ ਅਫਜੂ ॥

ਅਥ ਅਜ ਰਾਜਾ ਕੋ ਰਾਜ ਕਥਨੰ ॥ਪਾਧੜੀ ਛੰਦ॥ ਫੁਨਿ ਭਏ ਰਾਜ ਅਜ ਰਾਜ ਬੀਰ ॥ ਜਿਨ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਜਿੱਤੇ ਪ੍ਰਬੀਰ ॥ ਕਿੱਨੇ ਖਰਾਬ ਖਾਨੇ ਖਵਾਸ ॥ ਜਿੱਤੇ ਮਹੀਪ ਤੋਰੇ ਮਵਾਸ ॥੧॥ ਜਿੱਤੇ ਅਜੀਤ ਮੁੰਡੇ ਅਮੁੰਡ ॥ ਖੰਡੇ ਅਖੰਡ ਕਿੰਨੇ ਘਮੰਡ ॥ ਦਸ ਚਾਰ ਚਾਰ ਬਿੱਦਿਆ ਨਿਧਾਨ ॥ ਅਜ ਰਾਜ ਰਾਜ ਰਾਜਾ ਮਹਾਨ ॥੨॥ ਸੂਰਾ ਸੁਬਾਹੁ ਜੋਧਾ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥ ਸ੍ਰੁਤਿ ਸਰਬ ਸਾਸਤ੍ਰ ਬਿਦਿਆ ਉਦੰਡ ॥ ਮਾਨੀ ਮਹਾਨ ਸੁੰਦਰ ਸਰੂਪ ॥ ਅਵਿਲੋਕ ਜਾਸ ਲਾਜੰਤਿ ਭੂਪ ॥੩॥ ਰਾਜਾਨ ਰਾਜ ਰਾਜਾਧਿਰਾਜ ॥ ਗ੍ਰਿਹਿ ਭਰੇ ਸਰਬ ਸੰਪਤਿ ਸਮਾਜ ॥ ਅਵਿਲੋਕਿ ਰੂਪ ਰੀਝੰਤਿ ਨਾਰਿ ॥ ਸ੍ਰੁਤਿ ਦਾਨ ਸੀਲ ਬਿਦਿਆ ਉਦਾਰ ॥੪॥ ਜੌ ਕਹੋ ਕਥਾ ਬਾਢੰਤ ਗ੍ਰੰਥ ॥ ਸੁਣਿ ਲੇਹੁ ਮਿਤ੍ਰ ਸੰਛੇਪ ਕੰਥ ॥

ਬੈਦਰਭ ਦੇਸ ਰਾਜਾ ਸੁਬਾਹ ॥ ਚੰਪਾਵਤੀ ਗ੍ਰਿਹਿ ਨਾਰਿ ਤਾਹ ॥੫॥ ਤਿਹ ਜਈ ਏਕ ਕੰਨਿਆ ਅਪਾਰ ॥ ਤਿਹ ਮਤੀ ਇੰਦੁ ਨਾਮਾ ਉਦਾਰ ॥ ਜਬ ਭਈ ਜੋਗ ਬਰ ਕੇ ਕੁਮਾਰਿ ॥ ਤਬ ਕੀਨੁ ਬੈਠ ਰਾਜਾ ਬਿਚਾਰਿ ॥੬॥ ਲਿੰਨੇ ਬੁਲਾਇ ਨ੍ਰਿਪ ਸਰਬ ਦੇਸ ॥ ਧਾਏ ਸੁਬਾਹੁ ਲੈ ਦਲ ਅਸੇਸ ॥ ਮੁਖ ਭਈ ਆਨ ਸਾਰਸ੍ਵਤੀ ਆਪ ॥ ਜਿਹ ਜਪਤ ਲੋਗ ਮਿਲਿ ਸਰਬ ਜਾਪ ॥੭॥ ਤਬ ਦੇਸ ਦੇਸ ਕੇ ਭੂਪ ਆਨ ॥ ਕਿਨੋ ਪ੍ਰਣਾਮ ਰਾਜਾ ਮਹਾਨ ॥ ਤਹ ਬੈਠ ਰਾਜ ਸੋਭੰਤ ਐਸ ॥ ਜਨੁ ਦੇਵ ਮੰਡਲੀ ਸਮ ਨ ਤੈਸ ॥੮॥ ਬਾਜੰਤ ਢੋਲ ਦੁੰਦਭਿ ਅਪਾਰ ॥ ਬਾਜੰਤ ਤੂਰ ਝਨਕੰਤ ਤਾਰ ॥ ਸੋਭਾ ਅਪਾਰ ਬਰਨੀ ਨ ਜਾਇ ॥ ਜਨੁ ਬੈਠ ਇੰਦ੍ਰ ਆਭਾ ਬਨਾਇ ॥੯॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਰਾਜ ਮੰਡਲੀ ਬੈਠ ॥ ਅਵਿਲੋਕਿ ਇੰਦ੍ਰ ਜਹ ਨਾਕ ਐਠ ॥ ਆਭਾ ਅਪਾਰ ਬਰਨੈ ਸੁ ਕੌਨ ॥ ਹ੍ਵੈ ਰਹੇ ਜੱਛ ਗੰਧ੍ਰਬ ਮੌਨ ॥੧੦॥ ਅਰਧ ਪਾਧਰੀ ਛੰਦ ॥ ਸੋਭੰਤ ਸੂਰ ॥ ਲੋਭੰਤ ਹੂਰ ॥ ਅਛ੍ਰੀ ਅਪਾਰ ॥ ਰਿੱਝੀ ਸੁਧਾਰ ॥੧੧॥ ਗਾਵੰਤ ਗੀਤ ॥ ਮੋਹੰਤ ਚੀਤ ॥ ਮਿਲਿ ਦੇ ਅਸੀਸ ॥ ਜੁਗ ਚਾਰਿ ਜੀਸ ॥੧੨॥ ਬਾਜੰਤ ਤਾਰ ॥ ਡਾਰੈ ਧਮਾਰ ॥ ਦੇਵਾਨ ਨਾਰਿ ॥ ਪੇਖਤ ਅਪਾਰ ॥੧੩॥ ਕੈ ਬੇਦ ਰੀਤ ॥ ਗਾਵੰਤ ਗੀਤ ॥ ਸੋਭਾ ਅਨੂਪ ॥ ਸੋਭੰਤ ਭੂਪ ॥੧੪॥ ਬਾਜੰਤ ਤਾਰ ॥ ਰੀਝੰਤ ਨਾਰਿ ॥ ਗਾਵੰਤ ਗੀਤ ॥ ਆਨੰਦ ਚੀਤ ॥੧੫॥ ਉਛਾਲ ਛੰਦ ॥ ਗਾਵਤ ਨਾਰੀ ॥ ਬਾਜਤ ਤਾਰੀ ॥ ਦੇਖਤ ਰਾਜਾ ॥ ਦੇਵਤ ਸਾਜਾ ॥੧੬॥ ਗਾਵਤ ਗੀਤੰ ॥ ਆਨੰਦ ਚੀਤੰ ॥ ਸੋਭਤ ਸੋਭਾ ॥ ਲੋਭਤ ਲੋਭਾ ॥੧੭॥ ਦੇਖਤ ਨੈਣੰ ॥ ਭਾਖਤ ਬੈਣੰ ॥ ਸੋਹਤ ਛਤ੍ਰੀ ॥ ਲੋਭਤ ਅਤ੍ਰੀ ॥੧੮॥ ਗੱਜਤ ਹਾਥੀ ॥ ਸੱਜਤ ਸਾਥੀ ॥ ਕੂਦਤ ਬਾਜੀ ॥ ਨਾਚਤ ਤਾਜੀ ॥੧੯॥ ਬਾਜਤ ਤਾਲੰ ॥ ਨਾਚਤ ਬਾਲੰ ॥ ਗਾਵਤ ਗਾਥੰ ॥ ਆਨੰਦ ਸਾਥੰ ॥੨੦॥ ਕੋਕਿਲ ਬੈਣੀ ॥ ਸੁੰਦਰ ਨੈਣੀ ॥ ਗਾਵਤ ਗੀਤੰ ॥ ਚੋਰਤ ਚੀਤੰ ॥੨੧॥ ਅਛ੍ਰਣ ਭੇਸੀ ॥ ਸੁੰਦਰ ਕੇਸੀ ॥ ਸੁੰਦਰ ਨੈਣੀ ॥ ਕੋਕਿਲ ਬੈਣੀ ॥੨੨॥ ਅਤਭੁਤ ਰੂਪਾ ॥ ਕਾਮਣਿ ਕੂਪਾ ॥ ਚਾਰੁ ਪ੍ਰਹਾਸੰ ॥ ਉੱਨਿਤ ਨਾਸੰ ॥੨੩॥ ਲਖਿ ਦੁਤਿ ਰਾਣੀ ॥ ਲਜਿਤ ਇੰਦ੍ਰਾਣੀ ॥ ਸੋਹਤ ਬਾਲਾ ॥ ਰਾਗਣ ਮਾਲਾ ॥੨੪॥ ਮੋਹਣੀ ਛੰਦ ॥ ਗਉਰ ਸਰੂਪ ਮਹਾ ਛਬਿ ਸੋਹਤ ॥ ਦੇਖਤ ਸੁਰ ਨਰ ਕੋ ਮਨ ਮੋਹਤ ॥ ਰੀਝਤ ਤਾਕਿ ਬਡੇ ਨ੍ਰਿਪ ਐਸੇ ॥ ਸੋਭਹਿ ਕਉਨ ਸਕੈ ਕਹਿ ਤੈਸੇ ॥੨੫॥ ਸੁੰਦਰ ਰੂਪ ਮਹਾ ਦੁਤਿ ਬਾਲਿਯ ॥ ਪੇਖਤ ਰੀਝਤ ਬੀਰ ਰਿਸਾਲਿਯ ॥ ਨਾਚਤ ਭਾਵ ਅਨੇਕ

ਤ੍ਰਿਯਾ ਕਰ ॥ ਦੇਖਤ ਸੋਭਾ ਰੀਝਤ ਸੁਰ ਨਰ ॥੨੬॥ ਹਿੰਸਤ ਹੈਵਰ ਚਿੰਸਤ ਹਾਥੀ ॥ ਨਾਚਤ ਨਾਗਰਿ ਗਾਵਤ ਗਾਥੀ ॥ ਰੀਝਤ ਸੁਰ ਨਰ ਮੋਹਤ ਰਾਜਾ ॥ ਦੇਵਤ ਦਾਨ ਤੁਰੰਤ ਸਮਾਜਾ ॥੨੭॥ ਗਾਵਤ ਗੀਤਨ ਨਾਚਤ ਅਪੱਛਰਾ ॥ ਰੀਝਤ ਰਾਜਾ ਖੀਝਤ ਅੱਛਰਾ ॥ ਬਾਜਤ ਨਾਰਦ ਬੀਨ ਰਸਾਲਿਯ ॥ ਦੇਖਤ ਦੇਵ ਪ੍ਰਭਾਸਤ ਜ੍ਵਾਲਿਯ ॥੨੮॥ ਆਂਜਤ ਅੰਜਨ ਸਾਜਤ ਅੰਗਾ ॥ ਸੋਭਤ ਬਸਤ੍ਰ ਸੁ ਅੰਗ ਸੁਰੰਗਾ ॥ ਨਾਚਤ ਅਛ੍ਰੀ ਰੀਝਤ ਰਾਊ ॥ ਚਾਹਤ ਬਰਬੋ ਕਰਤ ਉਪਾਊ ॥੨੯॥ ਤਤ ਥਈ ਨਾਚੈ ਸੁਰ ਪੁਰ ਬਾਲਾ ॥ ਰੁਣ ਝੁਣ ਬਾਜੈ ਰੰਗ ਅੰਗ ਮਾਲਾ ॥ ਬਨਿ ਬਨਿ ਬੈਠੇ ਜਹ ਤਹ ਰਾਜਾ ॥ ਦੈ ਦੈ ਡਾਰੈ ਤਨ ਮਨ ਸਾਜਾ ॥੩੦॥ ਜਿਹ ਜਿਹ ਦੇਖਾ ਸੋ ਸੋ ਰੀਝਾ ॥ ਜਿਨ ਨਹੀ ਦੇਖਾ ਤਿਨ ਮਨ ਖੀਝਾ ॥ ਕਰਿ ਕਰਿ ਭਾਯੰ ਤ੍ਰਿਯ ਬਰ ਨਾਚੈਂ ॥ ਅਤਭੁਤ ਭਾਯੰ ਅੰਗ ਅੰਗ ਰਾਚੈਂ ॥੩੧॥ ਤਿਨ ਅਤਭੁਤ ਗਤਿ ਜਹ ਤਹ ਠਾਨੀ ॥ ਜਹ ਤਹ ਮੋਹੈ ਮੁਨਿ ਮਨਿ ਮਾਨੀ ॥ ਤਜਿ ਤਜਿ ਜੋਗੰ ਭਜਿ ਭਜਿ ਆਵੈਂ ॥ ਲਖਿ ਅਤਿ ਆਭਾ ਜਿਯ ਸੁਖ ਪਾਵੈਂ ॥੩੨॥ ਬਨਿ ਬਨਿ ਬੈਠੇ ਜਹ ਤਹ ਰਾਜਾ ॥ ਜਹ ਤਹ ਸੋਭੇ ਸਭ ਸੁਭ ਸਾਜਾ ॥ ਜਹ ਤਹ ਦੇਖੈਂ ਗੁਨ ਗਨ ਫੂਲੇ ॥ ਮੁਨਿ ਮਨ ਛਬਿ ਲਖਿ ਤਨ ਮਨ ਭੂਲੇ ॥੩੩॥ ਤਤ ਬਿਤ ਘਨ ਸੁਖਰ ਸਭ ਬਾਜੈਂ ॥ ਸੁਨਿ ਮਨ ਰਾਗੰ ਗੁਨਿ ਗਨ ਲਾਜੈਂ ॥ ਜਹ ਤਹ ਗਿਰਗੇ ਰਿਝਿ ਰਿਝਿ ਐਸੇ ॥ ਜਨੁ ਭਟ ਜੂਝੈਂ ਰਣ ਬ੍ਰਿਣਕੈ ਸੇ ॥੩੪॥ ਬਨ ਬਨ ਫੂਲੇ ਜਨੁ ਬਰ ਫੂਲੰ ॥ ਤਨ ਬਰ ਸੋਭੇ ਜਨੁ ਤਰ ਮੂਲੰ ॥ ਜਹ ਤਹ ਝੂਲੈ ਮਦ ਮਤ ਰਾਜਾ ॥ ਜਨੁ ਮੁਰ ਬੋਲੈਂ ਸੁਨਿ ਘਨ ਗਾਜਾ ॥੩੫॥ ਪਾਧਰੀ ਛੰਦ ॥ ਜਹ ਤਹ ਬਿਲੋਕਿ ਸੋਭਾ ਅਪਾਰ ॥ ਬਨਿ ਬੈਠਿ ਸਰਬ ਰਾਜਾਧਿਕਾਰ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹੈ ਨਹੀ ਪਰਤ ਬੈਨ ॥ ਲਖਿ ਨੈਨ ਰੂਪ ਰੀਝੰਤ ਨੈਨ ॥੩੬॥ ਅਵਿਲੋਕਿ ਨਾਚ ਐਸੋ ਸੁਰੰਗ ॥ ਸਰ ਤਾਨਿ ਨ੍ਰਿਪਨ ਮਾਰਤ ਅਨੰਗ ॥ ਸੋਭਾ ਅਪਾਰ ਬਰਣੀ ਨ ਜਾਇ ॥ ਰਿਝੇ ਅਵਿਲੋਕਿ ਰਾਨਾ ਰੁ ਰਾਇ ॥੩੭॥ ਆਗਮ ਬਸੰਤ ਜਨੁ ਭਯੋ ਆਜੁ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸਰਬ ਦੇਖੈ ਸਮਾਜ ॥ ਰਾਜਾਧਿਰਾਜ ਬਨਿ ਬੈਠ ਐਸ ॥ ਤਿਨ ਕੇ ਸਮਾਨ ਨਹਿੰ ਇੰਦ੍ਰ ਹੈਸ ॥੩੮॥ ਇਕ ਮਾਸ ਲਾਗ ਤਹ ਭਯੋ ਨਾਚ ॥ ਬਿਨੁ ਪਿਯੈ ਕੈਫ ਕੋਊ ਨ ਬਾਚ ॥ ਜਹ ਜਹ ਬਿਲੋਕਿ ਆਭਾ ਅਪਾਰ ॥ ਤਹੰ ਤਹੰ ਸੁ ਰਾਜ ਰਾਜਨ ਕੁਮਾਰ ॥੩੯॥ ਲੈ ਸੰਗ ਤਾਸ ਸਾਰਸ੍ਵਤਿ ਆਪ ॥ ਜਿਹ ਕੋ ਜਪੰਤ ਸਭ ਜਗਤ ਜਾਪ ॥ ਨਿਰਖੇ ਕੁਮਾਰ ਇਹ ਸਿੰਧ ਰਾਜ

॥ ਜਾ ਕੀ ਸਮਾਨ ਨਹੀ ਇੰਦ੍ਰ ਸਾਜ ॥੪੦॥ ਅਵਿਲੋਕ ਸਿੰਧੁ ਰਾਜਾ ਕੁਮਾਰ ॥ ਨਹਿੰ ਤਾਸ ਚਿੱਤ ਕਿੱਨੋ ਸੁਮਾਰ ॥ ਤਿਹ ਛਾਡਿ ਪਾਛ ਆਗੈ ਚਲੀਸ ॥ ਜਨੁ ਸਰਬ ਸੋਭ ਕਹੁ ਲੀਲ ਲੀਸ ॥੪੧॥ ਪੁਨਿ ਕਹੈ ਤਾਸ ਸਾਰਸ੍ਵਤੀ ਬੈਨ ॥ ਇਹ ਪਸਚਮੇਸ ਅਬ ਦੇਖ ਨੈਨ ॥ ਅਵਿਲੋਕਿ ਰੂਪ ਤਾ ਕੋ ਅਪਾਰ ॥ ਨਹਿੰ ਮੱਧਿ ਚਿੱਤਿ ਆਨਿਓ ਕੁਮਾਰਿ ॥੪੨॥ ਮਧੁਭਾਰ ਛੰਦ ॥ ਦੇਖੇ ਕੁਮਾਰਿ ॥ ਰਾਜਾ ਜੁਝਾਰ ॥ ਸੁਭ ਵਾਰ ਦੇਸ ॥ ਸੁੰਦਰ ਸੁ ਬੇਸ ॥੪੩॥ ਦੇਖਜੇ ਬਿਚਾਰ ॥ ਰਾਜਾ ਅਪਾਰ ॥ ਆਨਾ ਨ ਚਿੱਤ ॥ ਪਰਮੰ ਪਵਿੱਤ ॥੪੪॥ ਤਬ ਆਗਿ ਚਾਲ ॥ ਸੁੰਦਰ ਸੁ ਬਾਲ ॥ ਮੁਸਕਜਾਤ ਐਸ ॥ ਘਨ ਬੀਜੁ ਜੈਸ ॥੪੫॥ ਨ੍ਰਿਪ ਪੇਖਿ ਰੀਝਿ ॥ ਸੁਰ ਨਾਰਿ ਖੀਝਿ ॥ ਬਢਿ ਤਾਸ ਜਾਨ ॥ ਘਟ ਆਪ ਮਾਨ ॥੪੬॥ ਸੁੰਦਰ ਸਰੂਪ ॥ ਸੌਂਦਰਜੁ ਭੂਪ ॥ ਸੋਭਾ ਅਪਾਰ ॥ ਸਭ ਕੇਸ ਧਾਰ ॥੪੭॥ ਦੇਖੇ ਨਰੇਂਦ੍ਰ ॥ ਠਾਢੇ ਮਹੇਂਦ੍ਰ ॥ ਮੁਲਤਾਨ ਰਾਜ ॥ ਰਾਜਾਨ ਰਾਜ ॥੪੮॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਚਲੀ ਛੋਡਿ ਤਾ ਕੋ ਤ੍ਰਿਯਾ ਰਾਜ ਐਸੇ ॥ ਮਨੋ ਪਾਂਡੁ ਪੁਤ੍ਰੰ ਸਿਰੀ ਰਾਜ ਜੈਸੇ ॥ ਖਰੀ ਮੱਧਿ ਰਾਜਿਸਥਲੀ ਐਸ ਸੋਹੈ ॥ ਮਨੋ ਜ੍ਵਾਲ ਮਾਲਾ ਮਹਾ ਮੋਨਿ ਮੋਹੈ ॥੪੯॥ ਸੁਭੇ ਰਾਜ ਰਾਜਿਸਥਲੀ ਠਾਢਿ ਐਸੇ ॥ ਮਨੋ ਚਿਤ੍ਰਕਾਰੀ ਲਿਖੀ ਚਿਤ੍ਰ ਜੈਸੇ ॥ ਬਧੇ ਸ੍ਵਰਣ ਕੀ ਕਿੰਕਣੀ ਲਾਲ ਮਾਲੰ ॥ ਸਿਖਾ ਜਾਨੁ ਸੋਭੇ ਨ੍ਰਿਪੰ ਜੱਗਿ ਜ੍ਵਾਲੰ ॥੫੦॥ ਕਹੈ ਬੈਨ ਸਾਰਸ੍ਵਤੀ ਪੇਖਿ ਬਾਲਾ ॥ ਲਖੇ ਨੈਨ ਠਾਢੇ ਸਭੈ ਭੂਪ ਆਲਾ ॥ ਰੁਚੈ ਚਿੱਤ ਜਉਨੈ ਸੋਈ ਨਾਥ ਕੀਜੈ ॥ ਸੁਨੋ ਪ੍ਰਾਨ ਪਿਆਰੀ ਇਹੈ ਮਾਨ ਲੀਜੈ ॥੫੧॥ ਬਡੀ ਬਾਹਨੀ ਸੰਗਿ ਜਾ ਕੇ ਬਿਰਾਜੈ ॥ ਘੁਰੈਂ ਸੰਖ ਭੇਰੀ ਮਹਾਂ ਨਾਦ ਬਾਜੈ ॥ ਲਖੋ ਪੂਰਬੇਸੰ ਨਰੇਸੰ ਮਹਾਨੰ ॥ ਦਿਨੰ ਰੈਣ ਜਾਪੈ ਸਹੰਸ੍ਰ ਭੁਜਾਨੰ ॥੫੨॥ ਧੁਜਾ ਮੱਧਿ ਜਾ ਕੇ ਬਡੋ ਸਿੰਘ ਰਾਜੈ ॥ ਸੁਨੇ ਨਾਦ ਤਾ ਕੋ ਮਹਾਂ ਪਾਪ ਭਾਜੈ ॥ ਲਖੋ ਪੂਰਬੀਸੰ ਛਿਤੀਸੰ ਮਹਾਨੰ ॥ ਸੁਨੋ ਬੈਨ ਬਾਲਾ ਸਰੂਪੰ ਸੁ ਭਾਨੰ ॥੫੩॥ ਘੁਰੈਂ ਦੁੰਦਭੀ ਸੰਖ ਭੇਰੀ ਅਪਾਰੰ ॥ ਬਜੈਂ ਦੱਛਨੀ ਸਰਬ ਬਾਜੰਤ੍ਰ ਸਾਰੰ ॥ ਤੁਰੀ ਕਾਨ੍ਹਰੇ ਤੂਰ ਤਾਨੰ ਤਰੰਗੰ ॥ ਮੁਚੰ ਝਾਂਝਰੰ ਨਾਇ ਨਾਦੰ ਮ੍ਰਿਦੰਗੰ ॥੫੪॥ ਬਧੇ ਹੀਰ ਚੀਰੰ ਸੁ ਬੀਰੰ ਸੁਬਾਹੰ ॥ ਬਡੋ ਛਤ੍ਰਧਾਰੀ ਸੁ ਸੋਭਜੋ ਸਿਪਾਹੰ ॥ ਨਹੇ ਪਿੰਗ ਬਾਜੀ ਰਥੰ ਜੇਣਿ ਜਾਨੋ ॥ ਤਿਸੈ ਦੱਛਨੇਸੰ ਹਿਯੈ ਬਾਲ ਮਾਨੋ ॥੫੫॥ ਮਹਾ ਬਾਹਨੀਸੰ ਨਗੀਸੰ ਨਰੇਸੰ ॥ ਕਈ ਕੋਟਿ ਪਾਤੰ ਸੁਭੇ ਪੱਤ੍ਰ ਭੇਸੰ ॥ ਧੁਜਾ ਬੰਧ ਉੱਧੰ ਗਜੰ ਗੂੜ ਬਾਕੋ ॥ ਲਖੋ ਉਤਰੀ ਰਾਜ ਕੈ ਨਾਮ ਤਾ ਕੋ ॥੫੬॥ ਫਰੀ ਧੋਪ ਪਾਇਕ

ਸੁ ਆਗੈ ਉਮੰਗੈਂ ॥ ਜਿਣੈ ਕੋਟਿ ਬੰਕੈ ਮੁਰੈਂ ਨਾਹਿ ਅੰਗੈਂ ॥ ਹਰੇ ਬਾਜਿ ਰਾਜੰ ਕਪੋਤੰ ਪ੍ਰਮਾਨੰ ॥ ਨਹੇ ਸਜੰਦਨੰ ਇੰਦ੍ਰ ਬਾਜੀ ਸਮਾਨੰ ॥੫੭॥ ਬਡੇ ਸ੍ਰਿੰਗ ਜਾ ਕੇ ਧਰੇ ਸੂਰ ਸੋਭੈਂ ॥ ਲਖੇ ਦੈਤ ਕੰਨਜਾ ਜਿਨੈ ਚਿਤ ਲੋਭੈਂ ॥ ਕਢੇ ਦੰਤ ਪੱਤੰ ਸਿਰੰ ਕੇਸ ਉੱਚੰ ॥ ਲਖੇ ਗਰਭਣੀਆਨਿ ਕੇ ਗਰਭ ਮੁੱਚੰ ॥੫੮॥ ਲਖੋ ਲੰਕ ਏਸੰ ਨਰੇਸੰ ਸੁਬਾਲੰ ॥ ਸੁਭੈ ਸੰਗ ਜਾ ਕੈ ਸਭੈ ਲੋਕ ਪਾਲੰ ॥ ਲੁਟਯੋ ਏਕ ਬੇਰੰ ਕੁਬੇਰੰ ਭੰਡਾਰੀ ॥ ਜਿਣਯੋ ਇੰਦ੍ਰ ਰਾਜਾ ਬਡੋ ਛੱਤ੍ਰਧਾਰੀ ॥੫੯॥ ਕਹੇ ਜਉਨ ਬਾਲੀ ਨ ਤੇ ਚਿੱਤ ਆਨੇ ॥ ਜਿਤੇ ਭੂਪ ਭਾਰੀ ਸੁ ਪਾਛੇ ਬਖਾਨੇ ॥ ਚਹੂੰ ਓਰ ਰਾਜਾ ਕਹੋਂ ਨਾਮ ਸੋ ਭੀ ॥ ਤਜੋ ਭਾਂਤਿ ਜੈਸੀ ਸਭੈ ਰਾਜ ਓ ਭੀ ॥੬੦॥ ਲਖੋ ਦਈਤ ਸੈਨਾ ਬਡੀ ਸੰਗਿ ਤਾ ਕੇ ॥ ਸੁਭੈਂ ਛਤ੍ਰਧਾਰੀ ਬਡੇ ਸੰਗ ਜਾ ਕੇ ॥ ਧੁਜਾ ਗਿੱਧ ਉੱਧੰ ਲਸੈਂ ਕਾਕ ਪੂਰੰ ॥ ਤਿਸੈ ਪਜਾਲ ਰਾਜਾ ਬਲੀ ਬ੍ਰਿਧ ਨੂਰੰ ॥੬੧॥ ਰਥੰ ਬੇਸਟੰ ਹੀਰ ਚੀਰੰ ਅਪਾਰੰ ॥ ਸੁਭੈ ਸੰਗ ਜਾ ਕੈ ਸਭੈ ਲੋਕ ਪਾਰੰ ॥ ਇਹੈ ਇੰਦ੍ਰ ਰਾਜਾ ਦੁਰੰ ਦਾਨਵਾਰੰ ॥ ਤ੍ਰਿਯਾ ਤਾਸ ਚੀਨੋ ਅਦਿਤਿਆ ਕੁਮਾਰੰ ॥੬੨॥ ਨਹੇ ਸਪਤ ਬਾਜੀ ਰਥੰ ਏਕ ਚੱਕ੍ਰੰ ॥ ਮਹਾਂ ਨਾਗ ਬੱਧੰ ਤਪੈ ਤੇਜ ਬੱਕ੍ਰੰ ॥ ਮਹਾਂ ਉਗ੍ਰ ਧੰਨ੍ਵਾ ਸੁ ਆਜਾਨੁ ਬਾਹੰ ॥ ਸਹੀ ਚਿੱਤ ਚੀਨੋ ਤਿਸੈ ਦਿਉਸ ਨਾਹੰ ॥੬੩॥ ਚੜ੍ਹਯੋ ਏਣ ਰਾਜੰ ਧਰੇ ਬਾਣ ਪਾਣੰ ॥ ਨਿਸਾਰਾਜ ਤਾ ਕੋ ਲਖੋ ਤੇਜ ਮਾਣੰ ॥ ਕਰੈ ਰਸਮ ਮਾਲਾ ਉਜਾਲਾ ਪਰਾਨੰ ॥ ਜਪੈ ਰਾਤ੍ਰਿ ਦਿਉਸੰ ਸਹੰਸ੍ਰੀ ਭੁਜਾਨੰ ॥੬੪॥ ਚੜ੍ਹੇ ਮਾਹਿਖੀਸੰ ਸੁਮੇਰੰ ਜੁ ਦੀਸੰ ॥ ਮਹਾ ਕ੍ਰੂਰ ਕਰਮੰ ਜਿਣਯੋ ਬਾਹ ਬੀਸੰ ॥ ਧੁਜਾ ਦੰਡ ਜਾ ਕੀ ਪ੍ਰਚੰਡੰ ਬਿਰਾਜੈ ॥ ਲਖੇ ਜਾਸ ਗਰਬੀਨ ਕੋ ਗਰਬ ਭਾਜੈ ॥੬੫॥ ਕਹਾ ਲੌ ਬਖਾਨੋਂ ਬਡੇ ਗਰਬ ਧਾਰੀ ॥ ਸਭੈ ਘੇਰਿ ਠਾਢੇ ਜੁਰੀ ਭੀਰ ਭਾਰੀ ॥ ਨਚੈਂ ਪਾਤਰਾ ਚਾਤਰਾ ਨਿਰਤਕਾਰੀ ॥ ਉਠੈਂ ਝਾਂਝ ਸਬਦੰ ਸੁਨੈਂ ਲੋਗ ਧਾਰੀ ॥੬੬॥ ਬਡੋ ਦਰਬ ਧਾਰੀ ਬਡੀ ਸੈਨ ਲੀਨੇ ॥ ਬਡੋ ਦਰਬ ਕੋ ਚਿੱਤ ਮੈ ਗਰਬ ਕੀਨੇ ॥ ਚਿਤੰ ਤਾਸ ਚੀਨੋ ਸਹੀ ਦਰਬ ਪਾਲੰ ॥ ਉਠੈਂ ਜਉਨ ਕੇ ਰੂਪ ਕੀ ਜ੍ਵਾਲ ਮਾਲੰ ॥੬੭॥ ਸਭੈ ਭੂਪ ਠਾਢੇ ਜਹਾਂ ਰਾਜ ਕੰਨਜਾ ॥ ਬਿਖੈ ਭੂਤਲੰ ਰੂਪ ਜਾ ਕੇ ਨ ਅੰਨਜਾ ॥ ਬਡੇ ਛੱਤ੍ਰਧਾਰੀ ਬਡੇ ਗਰਬ ਕੀਨੇ ॥ ਤਹਾ ਆਨਿ ਠਾਢੇ ਬਡੀ ਸੈਨ ਲੀਨੇ ॥੬੮॥ ਨਦੀ ਸੰਗ ਜਾ ਕੇ ਸਭੈ ਰੂਪ ਧਾਰੇ ॥ ਸਭੈ ਸਿੰਧ ਸੰਗੰ ਚੜ੍ਹੇਂ ਤੇਜ ਵਾਰੇ ॥ ਬਡੀ ਕਾਇ ਜਾ ਕੀ ਮਹਾਂ ਰੂਪ ਸੋਹੈ ॥ ਲਖੇ ਦੇਵ ਕੰਨਜਾਨ ਕੇ ਮਾਨ ਮੋਹੈ ॥੬੯॥ ਕਹੋ ਨਾਰਿ ਤੋ ਕੋ ਇਹੈ ਬਰਨੁ ਰਾਜਾ ॥ ਜਿਸੈ ਪੇਖਿ ਰਾਜਾਨ ਕੋ ਮਾਨ ਭਾਜਾ ॥ ਕਹਾਂ ਲੌ

ਬਖਾਨੋ ਜਿਤੋ ਭੂਪ ਆਏ ॥ ਸਭੈ ਬਾਲ ਕੋ ਲੈ ਭਵਾਨੀ ਬਤਾਏ ॥੭੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਆਨਿ ਜੁਰੇ ਨ੍ਰਿਪ ਮੰਡਲ ਜੇਤਿਕ ਤੇਤ ਸਭੈ ਤਿਨ ਤਾਸ ਦਿਖਾਏ ॥ ਦੇਖਿ ਫਿਰੀ ਚਹੂੰ ਚਕ੍ਰਨ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰਿ ਹ੍ਰਿਦੈ ਨਹੀ ਲਿਆਏ ॥ ਹਾਰਿ ਪਰਿਓ ਸਭ ਹੀ ਭਟ ਮੰਡਲ ਭੂਪਤਿ ਹੇਰਿ ਦਸਾ ਮੁਰਝਾਏ ॥ ਫੂਕ ਭਏ ਮੁਖ ਸੂਕ ਗਏ ਸਭ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਫਿਰੇ ਘਰਿ ਆਏ ॥੭੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਤਉ ਲਗਿ ਆਨ ਗਏ ਅਜ ਰਾਜ ਸੁ ਰਾਜਨ ਰਾਜ ਬਡੋ ਦਲ ਲੀਨੇ ॥ ਅੰਬਰ ਅਨੂਪ ਧਰੇ ਪਸਮੰਬਰ ਸੰਬਰ ਕੇ ਅਰਿ ਕੀ ਛਬਿ ਛੀਨੇ ॥ ਬੇਖਨ ਬੇਖ ਚੜ੍ਹੇ ਸੰਗ ਹੈ੍ ਨ੍ਰਿਪ ਹਾਨ ਸਭੈ ਸੁਖਧਾਮ ਨਵੀਨੇ ॥ ਆਨ ਗਏ ਜਰ ਕੰਬਰ ਸੇ ਅਜਿ ਅੰਬਰ ਸੇ ਨ੍ਰਿਪ ਕੰਬਰ ਕੀਨੇ ॥੭੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਪਾਂਤਿ ਹੀ ਪਾਂਤ ਬਨਾਇ ਬਡੋ ਦਲ ਢੋਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਸੁਰੰਗ ਬਜਾਏ ॥ ਭੂਖਨ ਚਾਰੁ ਦਿਪੈ ਸਭ ਅੰਗ ਬਿਲੋਕਿ ਅਨੰਗ ਪ੍ਰਭਾ ਮੁਰਛਾਏ ॥ ਬਾਜਤ ਚੰਗ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਉਪੰਗ ਸੁਰੰਗ ਸੁ ਨਾਦ ਸਭੈ ਸੁਨਿ ਪਾਏ ॥ ਰੀਝ ਰਹੇ ਰਿਝਵਾਰ ਸਭੈ ਲਖਿ ਰੂਪ ਅਨੂਪ ਸਰਾਹਤ ਆਏ ॥੭੩॥ ਜੈਸ ਸਰੂਪ ਲਖਿਓ ਅਜ ਕੋ ਹਮ ਤੈਸ ਸਰੂਪ ਨ ਅਉਰ ਬਿਚਾਰੇ ॥ ਚੰਦ ਚਪਿਓ ਲਖਿ ਕੈ ਮੁਖ ਕੀ ਛਬਿ ਛੇਦ ਪਰੇ ਉਰ ਮੈ ਰਿਸ ਮਾਰੇ ॥ ਤੇਜ ਸਰੂਪ ਬਿਲੋਕਿ ਕੈ ਪਾਵਕ ਚਿੱਤ ਚਿਰੀ ਗ੍ਰਿਹ ਅਉਰਨ ਜਾਰੇ ॥ ਜੈਸ ਪ੍ਰਭਾ ਲਖਿਓ ਅਜ ਕੋ ਹਮ ਤੈਸ ਸਰੂਪ ਨ ਭੂਪ ਨਿਹਾਰੇ ॥੭੪॥ ਸੁੰਦਰ ਜੁਆਨ ਸਰੂਪ ਮਹਾਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ਚਹੂੰ ਚਕ ਮੈ ਹਮ ਜਾਨਿਓ ॥ ਭਾਨੁ ਸਮਾਨ ਪ੍ਰਭਾ ਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ਕਿ ਰਾਵ ਕਿ ਰਾਨ ਮਹਾਨ ਬਖਾਨਿਓ ॥ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਚਕੇ ਅਪਨੇ ਚਿਤ ਚੰਦ ਸਰੂਪ ਨਿਸਾ ਪਹਿਚਾਨਿਓ ॥ ਦਿਉਸ ਕੈ ਭਾਨੁ ਸੁਨਿਓ ਭਗਵਾਨ ਪਛਾਨ ਮਨੈ ਘਨ ਮੋਰਨ ਮਾਨਿਓ ॥੭੫॥ ਬੋਲਿ ਉਠੇ ਪਿਕ ਜਾਨੁ ਬਸੰਤ ਚਕੋਰਨ ਚੰਦ ਸਰੂਪ ਬਖਾਨਿਓ ॥ ਸਾਂਤਿ ਸੁਭਾਵ ਲਖਿਓ ਸਭ ਸਾਧਨ ਜੋਧਨ ਕ੍ਰੋਧ ਪ੍ਰਤੱਛ ਪ੍ਰਮਾਨਿਓ ॥ ਬਾਲਨ ਬਾਲ ਸੁਭਾਵ ਲਖਿਓ ਤਿਹ ਸੱਤ੍ਰਨ ਕਾਲ ਸਰੂਪ ਪਛਾਨਿਓ ॥ ਦੇਵਨ ਦੇਵ ਅਦੇਵਨ ਕੈ ਸਿਵ ਰਾਜਨ ਰਾਜ ਬਡੋ ਜੀਅ ਜਾਨਿਓ ॥੭੬॥ ਸਾਧਨ ਸਿੱਧ ਸਰੂਪ ਲਖਿਓ ਤਿਹ ਸੱਤ੍ਰਨ ਸੱਤ੍ਰ ਸਮਾਨ ਬਿਸੇਖਿਓ ॥ ਚੋਰਨ ਭੋਰ ਕਰੋਰਨ ਮੋਰਨ ਤਾਸ ਸਹੀ ਘਨ ਕੈ ਅਵਿਰੇਖਿਓ ॥ ਕਾਮ ਸਰੂਪ ਸਭੈ ਪੁਰ ਨਾਰਿਨ ਸੰਭੁ ਸਮਾਨ ਸਭੂ ਗਨ ਦੇਖਿਓ ॥ ਸੀਪ ਸ੍ਵਾਂਤ ਕੀ ਬੂੰਦ ਤਿਸੈ ਕਰਿ ਰਾਜਨ ਰਾਜ ਬਡੋ ਤਿਹ ਪੇਖਿਓ ॥੭੭॥ ਕੰਬਰ ਜਿਉਂ ਜਰ ਕੰਬਰ ਕੀ ਢਿਗ ਤਿਉ ਅਵਿਨੰਬਰ ਤੀਰ ਸੁਹਾਏ ॥ ਨਾਕ ਲਖੇ

ਰਿਸ ਮਾਨਿ ਸੂਆ ਮਨ ਨੈਨ ਦੋਊ ਲਖਿ ਏਣ ਲਜਾਏ ॥ ਪੇਖਿ ਗੁਲਾਬ ਸਰਾਬ ਪਿਯੈ ਜਨੁ ਪੇਖਤ ਅੰਗ ਅਨੰਗ ਰਿਸਾਏ ॥ ਕੰਠ ਕਪੋਤ ਕਟੂਪਰ ਕੇਹਰਿ ਰੋਸ ਰਸੇ ਗ੍ਰਿਹਿ ਭੂਲ ਨ ਆਏ ॥੭੮॥ ਪੇਖਿ ਸਰੂਪ ਸਿਰਾਤ ਨ ਲੋਚਨ ਘੂਟਤ ਹੈ ਜਨੁ ਘੂਟ ਅਮੀ ਕੇ ॥ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਬਜਾਵਤ ਤਾਲ ਬਤਾਵਤ ਹੈਂ ਜਨੁ ਅੱਛਰ ਹੀ ਕੇ ॥ ਭਾਵਤਿ ਨਾਰਿ ਸੁਹਾਵਤਿ ਗਾਰਿ ਦਿਵਾਵਤਿ ਹੈਂ ਭਰ ਆਨੰਦ ਜੀ ਕੇ ॥ ਤੂੰ ਸੁ ਕੁਮਾਰਿ ਰਚੀ ਕਰਤਾਰਿ ਕਹੈਂ ਅਬਿਚਾਰ ਤ੍ਰਿਯਾ ਬਰ ਨੀਕੇ ॥੭੯॥ ਦੇਖਤਿ ਰੂਪ ਸਿਰਾਤ ਨ ਲੋਚਨ ਪੇਖਿ ਛਕੀ ਪਿਯ ਕੀ ਛਬਿ ਨਾਰੀ ॥ ਗਾਵਤਿ ਗੀਤ ਬਜਾਵਤਿ ਢੋਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਮੁਚੰਗਨ ਕੀ ਧੁਨਿ ਭਾਰੀ ॥ ਆਵਤ ਜਾਤ ਜਿਤੀ ਪੁਰ ਨਾਗਰਿ ਗਾਗਰਿ ਡਾਰਿ ਲਖੇ ਦੁਤਿ ਭਾਰੀ ॥ ਰਾਜ ਕਰੋ ਤਬ ਲੌ ਜਬ ਲੌ ਮਹਿ ਜਉ ਲਗ ਗੰਗ ਬਹੈ ਜਮੁਨਾ ਰੀ ॥੮੦॥ ਜਉਨ ਪ੍ਰਭਾ ਅਜ ਰਾਜ ਕੀ ਰਾਜਤਿ ਸੋ ਕਹਿ ਕੈ ਕਿਹ ਭਾਂਤਿ ਗਨਾਊਂ ॥ ਜਉਨ ਪ੍ਰਭਾ ਕਬਿ ਦੇਤ ਸਭੈ ਜੌ ਪੈ ਤਾਸ ਕਹੋਂ ਜਿਯ ਬੀਚ ਲਜਾਊਂ ॥ ਹਉ ਚਹੂੰ ਓਰ ਫਿਰਿਓ ਬਸੁਧਾ ਛਬਿ ਅੰਗਨ ਬੀਨ ਕਹੂੰ ਕੁਇ ਪਾਊਂ ॥ ਲੇਖਨਿ ਊਖ ਹ੍ਵੈ ਜਾਤ ਲਿਖੋਂ ਛਬਿ ਆਨਨ ਤੇ ਕਿਮ ਭਾਖਿ ਸੁਨਾਊਂ ॥੮੧॥ ਨੈਨਨ ਬਾਨ ਚਹੂੰ ਦਿਸ ਮਾਰਤ ਘਾਇਲ ਕੈ ਪੁਰ ਬਾਸਨ ਡਾਰੀ ॥ ਸਾਰਸ੍ਵਤੀ ਨ ਸਕੈ ਕਹਿ ਰੂਪ ਸਿੰਗਾਰ ਕਹੈ ਮਤਿ ਕਉਨ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਕੋਕਿਲ ਕੰਠ ਹਰਿਓ ਨ੍ਰਿਪ ਨਾਇਕ ਛੀਨ ਕਪੋਤ ਕੀ ਗ੍ਰੀਵ ਅਨਜਾਰੀ ॥ ਰੀਝ ਗਿਰੇ ਨਰ ਨਾਰਿ ਧਰਾ ਪਰ ਘੂਮਤਿ ਹੈ ਜਨੁ ਘਾਇਲ ਭਾਰੀ ॥੮੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਨਿਰਖਿ ਰੂਪ ਅਜ ਰਾਜ ਕੋ ਰੀਝਿ ਰਹੇ ਨਰ ਨਾਰਿ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਕਿ ਚੰਦ੍ਰ ਕਿ ਸੂਰ ਇਹ ਇਹ ਬਿਧਿ ਕਰਤ ਬਿਚਾਰ ॥੮੩॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਨਾਗਨ ਕੇ ਛੌਨਾ ਹੈਂ ਕਿ ਕੀਨੇ ਕਾਹੂ ਟੌਨਾ ਹੈਂ ਕਿ ਕਾਮ ਕੇ ਖਿਲੌਨਾ ਹੈਂ ਬਨਾਏ ਹੈਂ ਸੁਧਾਰ ਕੈ ॥ ਇਸਤ੍ਰਿਨਿ ਕੇ ਪ੍ਰਾਨ ਹੈਂ ਕਿ ਸੁੰਦ੍ਰਤਾ ਕੀ ਖਾਨ ਹੈਂ ਕਿ ਕਾਮ ਕੇ ਕਲਾਨ ਬਿਧਿ ਕੀਨੇ ਹੈਂ ਬਿਚਾਰ ਕੈ ॥ ਚਾਤੁਰਤਾ ਕੇ ਭੇਸ ਹੈਂ ਕਿ ਰੂਪ ਕੇ ਨਰੇਸ ਹੈਂ ਕਿ ਸੁੰਦਰ ਸੁਦੇਸ ਏਸ ਕੀਨੇ ਚੰਦ੍ਰ ਸਾਰ ਕੈ ॥ ਤੇਗ ਹੈਂ ਕਿ ਤੀਰ ਹੈਂ ਕਿ ਬਾਨਾ ਬਾਂਧੇ ਬੀਰ ਹੈਂ ਸੁ ਐਸੇ ਨੇਤ੍ਰ ਅਜ ਕੇ ਬਿਲੋਕੀਐ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ॥੮੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਤੀਰਨ ਸੇ ਤਰਵਾਰਨ ਸੇ ਮ੍ਰਿਗ ਬਾਰਨ ਸੇ ਅਵਿਲੋਕਹੁ ਜਾਈ ॥ ਰੀਝਿ ਰਹੀ ਰਿਝਵਾਰਿ ਲਖੇ ਦੁਤਿ ਭਾਖਿ ਪ੍ਰਭਾ ਨਹਿੰ ਜਾਤ ਬਤਾਈ ॥ ਸੰਗਿ ਚਲੀ ਉਠਿ ਬਾਲ ਬਿਲੋਕਨ ਮੋਰ ਚਕੋਰ ਰਹੇ ਉਰਝਾਈ ॥ ਡੀਠਿ ਪਰੇ ਅਜ ਰਾਜ ਜਬੈ ਚਿਤ ਦੇਖਤਿ ਹੀ ਤ੍ਰਿਯ ਲੀਨ ਚੁਰਾਈ ॥੮੫॥ ਤੋਮਰ

ਛੰਦ ॥ ਅਵਲੋਕਿਯਾ ਅਜ ਰਾਜ ॥ ਅਤਿ ਰੂਪ ਸਰਬ ਸਮਾਜ ॥ ਅਤਿ ਰੀਝਿ ਕੈ ਹਸ ਬਾਲ ॥ ਗੁਹਿ ਫੂਲ ਮਾਲ ਉਤਾਲ ॥੮੬॥ ਗਹਿ ਫੂਲ ਕੀ ਕਰਿ ਮਾਲ ॥ ਅਤਿ ਰੂਪਵੰਤ ਸੁ ਬਾਲ ॥ ਤਿਸ ਡਾਰਿਯਾ ਉਰ ਆਨ ॥ ਦਸ ਚਾਰ ਚਾਰ ਨਿਧਾਨ ॥੮੭॥ ਤਿਹ ਦੇਬਿ ਆਗਜਾ ਕੀਨੁ ॥ ਦਸ ਚਾਰ ਚਾਰ ਪ੍ਰਬੀਨੁ ॥ ਸੁਨਿ ਸੁੰਦਰੀ ਇਮ ਬੈਨ ॥ ਸਸਿ ਕ੍ਰਾਂਤਿ ਸੁੰਦਰ ਨੈਨ ॥੮੮॥ ਤਵ ਜੋਗ ਹੈ ਅਜ ਰਾਜ ॥ ਸੁਨਿ ਰੂਪਵੰਤ ਸਲਾਜ ॥ ਬਰੁ ਆਜੁ ਤਾ ਕਹੁ ਜਾਇ ॥ ਸੁਨਿ ਬੈਨ ਸੁੰਦਰਿ ਕਾਇ ॥੮੯॥ ਗਹਿ ਫੂਲ ਮਾਲ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥ ਉਰ ਡਾਰਿ ਤਾ ਕੇ ਦੀਨ ॥ ਤਬ ਬਾਜ ਤੂਰ ਅਨੇਕ ॥ ਡਫ ਬੀਣ ਬੇਣੁ ਬਿਸੇਖ ॥੯੦॥ ਡਫ ਬਾਜ ਢੋਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ॥ ਅਤਿ ਤੂਰ ਤਾਨ ਤਰੰਗ ॥ ਨਯ ਬਾਸੁਰੀ ਅਰੁ ਬੈਨ ॥ ਬਹੁ ਸੁੰਦਰੀ ਸੁਭ ਨੈਨ ॥੯੧॥ ਤਿਹ ਬਜਾਹਿ ਕੈ ਅਜ ਰਾਜ ॥ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਲੈ ਕਰਿ ਦਾਜ ॥ ਗ੍ਰਿਹਿ ਆਇਆ ਸੁਖ ਪਾਇ ॥ ਡਫ ਬੇਣੁ ਬੀਣ ਬਜਾਇ ॥੯੨॥ ਅਜਰਾਜ ਰਾਜ ਮਹਾਨ ॥ ਦਸ ਚਾਰ ਚਾਰ ਨਿਧਾਨ ॥ ਸੁਖ ਸਿੰਧੁ ਸੀਲ ਸਮੁਦ੍ਰ ॥ ਜਿਨਿ ਜੀਤਿਆ ਰਣ ਰੁਦ੍ਰ ॥੯੩॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਰਾਜ ਕਮਾਇ ॥ ਸਿਰ ਅਤ੍ਰ ਪਤ੍ਰ ਫਿਰਾਇ ॥ ਰਣ ਧੀਰ ਰਾਜ ਬਿਸੇਖ ॥ ਜਗ ਕੀਨ ਜਾਸ ਭਿਖੇਖ ॥੯੪॥ ਜਗ ਜੀਤਿ ਚਾਰ ਦਿਸਾਨ ॥ ਅਜਰਾਜ ਰਾਜ ਮਹਾਨ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਦਾਨ ਸੀਲ ਪਹਾਰ ॥ ਦਸ ਚਾਰ ਚਾਰ ਉਦਾਰ ॥੯੫॥ ਦੁਤਿਵੰਤ ਸੁੰਦਰ ਨੈਨ ॥ ਜਿਹ ਪੇਖਿ ਖਿੱਝਤ ਮੈਨ ॥ ਮੁਖਿ ਦੇਖਿ ਚੰਦ੍ਰ ਸਰੂਪ ॥ ਚਿਤ ਸੋ ਚੁਰਾਵਤ ਭੂਪ ॥੯੬॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕੈ ਬਡ ਰਾਜ ॥ ਬਹੁ ਜੱਗਿ ਧਰਮ ਸਮਾਜ ॥ ਜਉ ਕਹੋਂ ਸਰਬ ਬਿਚਾਰ ॥ ਇਕ ਹੋਤ ਕਥਾ ਪਸਾਰ ॥੯੭॥ ਤਿਹ ਤੇ ਸੁ ਥੋਰਜੈ ਬਾਤ ॥ ਸੁਨਿ ਲੇਹੁ ਭਾਖੋਂ ਭ੍ਰਾਤ ॥ ਬਹੁ ਜੱਗਿ ਧਰਮ ਸਮਾਜ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕੈ ਅਜ ਰਾਜ ॥੯੮॥ ਜਗ ਆਪਨੋ ਅਜ ਮਾਨਿ ॥ ਤਰ ਆਂਖ ਆਨ ਨ ਆਨ ॥ ਤਬ ਕਾਲ ਕੋਪ ਕ੍ਰਵਾਲ ॥ ਅਜ ਜਾਰਿਆ ਮਧਿ ਜ੍ਵਾਲ ॥੯੯॥ ਅਜ ਜੋਤਿ ਜੋਤਿ ਮਿਲਾਨ ॥ ਤਬ ਸਰਬ ਦੇਖਿ ਡਰਾਨ ॥ ਜਿਮ ਨਾਵ ਖੇਵਟ ਹੀਨ ॥ ਜਿਮ ਦੇਹ ਅਰੁ ਬਲ ਛੀਨ ॥੧੦੦॥ ਜਿਮ ਗਾਂਵ ਰਾਵ ਬਿਹੀਨ ॥ ਜਿਮ ਉਰਬਰਾ ਕ੍ਰਿਸਿ ਛੀਨ ॥ ਜਿਮ ਦਰਬ ਹੀਨ ਭੰਡਾਰ ॥ ਜਿਮ ਸਾਹਿ ਹੀਨ ਬਿਪਾਰ ॥੧੦੧॥ ਜਿਮ ਅਰਥ ਹੀਨ ਕਬਿੱਤ ॥ ਬਿਨ ਪ੍ਰੇਮ ਕੇ ਜਿਮ ਮਿੱਤ ॥ ਜਿਮ ਰਾਜ ਹੀਨ ਸੁਦੇਸ ॥ ਜਿਮ ਸੈਨ ਹੀਨ ਨਰੇਸ ॥੧੦੨॥ ਜਿਮ ਗਜਾਨ ਹੀਨ ਜੁਗੇਂਦ੍ਰ ॥ ਜਿਮ ਭੂਮਿ ਹੀਨ ਮਹੇਂਦ੍ਰ ॥ ਜਿਮ ਅਰਥ ਹੀਨ

ਬਿਚਾਰ ॥ ਜਿਮ ਦਰਬ ਹੀਨ ਉਦਾਰ ॥੧੦੩॥ ਜਿਮ ਅੰਕੁਸ ਹੀਣ ਗਜੇਸ ॥ ਜਿਮ ਸੈਣ ਹੀਣ ਨਰੇਸ ॥ ਜਿਮ ਸਸਤ੍ਰ ਹੀਣ ਲੁਝਾਰ ॥ ਜਿਮ ਬੁਧਿ ਬਾਝ ਬਿਚਾਰ ॥੧੦੪॥ ਜਿਮ ਨਾਰਿ ਹੀਣ ਭਤਾਰ ॥ ਜਿਮ ਕੰਤ ਹੀਣ ਸੁ ਨਾਰਿ ॥ ਜਿਮ ਬੁੱਧਿ ਹੀਣ ਕਬਿੱਤ ॥ ਜਿਮ ਪ੍ਰੇਮ ਹੀਣ ਸੁ ਮਿੱਤ ॥੧੦੫॥ ਜਿਮ ਦੇਸ ਭੂਪ ਬਿਹੀਨ ॥ ਬਿਨ ਕੰਤ ਨਾਰਿ ਅਧੀਨ ॥ ਜਿਹ ਭਾਂਤਿ ਬਿਪ੍ਰ ਅਬਿੱਦਿ ॥ ਜਿਮ ਅਰਥ ਹੀਣ ਸਬਿੱਦਿ ॥੧੦੬॥ ਤੇ ਕਹੇ ਸਰਬ ਨਰੇਸ ॥ ਜੋ ਆ ਗਏ ਇਹ ਦੇਸ ॥ ਕਰਿ ਅਸਟ ਦਸ ਪੁਰਾਣ ॥ ਦਿਜ ਬਿਆਸ ਬੇਦ ਨਿਧਾਨ ॥੧੦੭॥ ਕੀਨੇ ਅਠਾਰਹ ਪਰਬ ॥ ਜਗ ਰੀਝਿਆ ਸੁਨਿ ਸਰਬ ॥ ਇਹ ਬਿਆਸ ਬ੍ਰਹਮ ਵਤਾਰ ॥ ਭਯੋ ਪੰਚਮੋ ਮੁਖ ਚਾਰ ॥੧੦੮॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਪੰਚਮੋ ਵਤਾਰ ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਿਆਸ ਰਾਜਾ ਅਜ ਕੋ ਰਾਜ ਸਮਾਪਤੰ ॥੫॥ ਅਫਜੂ ॥

ਅਥ ਬ੍ਰਹਮਾਵਤਾਰ ਖਟ ਰਿਖਿ ਕਥਨੰ ॥ਤੋਮਰ ਛੰਦ॥ ਜੁਗ ਆਗਲੇ ਇਹ ਬਯਾਸ ॥ ਜਗ ਕਿਯ ਪੁਰਾਣ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥ ਤਬ ਬਾਢਿਆ ਤਿਹ ਗਰਬ ॥ ਸਰ ਆਪ ਜਾਨ ਨ ਸਰਬ ॥੧॥ ਤਬ ਕਾਲ ਕੋਪਿ ਕਰਾਲ ॥ ਜਿਹ ਜਾਲ ਜ੍ਵਾਲ ਬਿਸਾਲ ॥ ਖਟ ਟੂਕ ਤਾ ਕਹ ਕੀਨ ॥ ਪੁਨਿ ਜਾਨ ਕੈ ਤਿਨ ਦੀਨ ॥੨॥ ਨਹਿ ਲੀਨ ਪ੍ਰਾਨ ਨਿਕਾਰ ॥ ਭਏ ਖਸਟ ਰਿਖਿ ਅਪਾਰ ॥ ਤਿਨ ਸਾਸਤ੍ਰੁੱਗ ਬਿਚਾਰ ॥ ਸਾਸਤ੍ਰੰ ਨਾਮ ਸੁ ਡਾਰ ॥੩॥ ਖਟ ਸਾਸਤ੍ਰ ਕੀਨ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥ ਮੁਖ ਚਾਰ ਬਯਾਸ ਸੁ ਭਾਸ ॥ ਧਰਿ ਖਸਟਮੋ ਅਵਤਾਰ ॥ ਖਟ ਸਾਸਤ੍ਰ ਕੀਨ ਸੁਧਾਰ ॥੪॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਖਸਟਮੋ ਅਵਤਾਰ ਬ੍ਰਹਮਾ ਖਸਟ ਰਿਖਿ ਸਮਾਪਤੰ ॥੬॥

ਤੋਮਰ ਛੰਦ ॥ ਇਹ ਬ੍ਰਹਮ ਬੇਦ ਨਿਧਾਨ ॥ ਦਸ ਅਸਟ ਸਾਸਤ੍ਰ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥ ਕਲਿਜੁਗਿ ਲਾਗ ਨਿਹਾਰ ॥ ਭੇ ਕਾਲਿ ਦਾਸ ਬਿਚਾਰ ॥੧॥ ਲਖਿ ਰੀਝ ਬਿਕ੍ਰਮਜੀਤ ॥ ਅਤਿ ਗਰਬਵੰਤ ਅਜੀਤ ॥ ਅਤਿ ਗਯਾਨਮਾਨ ਗੁਨੈਨ ॥ ਸੁਭ ਕ੍ਰਾਂਤਿ ਸੁੰਦਰ ਨੈਨ ॥੨॥ ਰਘੁ ਕਾਬਿ ਕੀਨ ਸੁਧਾਰ ॥ ਕਰਿ ਕਾਲਿ ਦਾਸ ਵਤਾਰ ॥ ਕਹ ਲੌ ਬਖਾਨੋਂ ਤਉਨ ॥ ਜੋਇ ਕਾਬਿ ਕੀਨੋ ਜਉਨ ॥੩॥ ਧਰ ਸਪਤ ਬ੍ਰਹਮ ਵਤਾਰ ॥ ਤਬ ਭਇਓ ਤਾਸ ਉਧਾਰ ॥ ਤਬਿ ਧਰਾ ਬ੍ਰਹਮ ਸਰੂਪ ॥ ਮੁਖ ਚਾਰ ਰੂਪ ਅਨੂਪ ॥੪॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਅਵਤਾਰ ਸਪਤਮੋ ਕਾਲੀ ਦਾਸ ਸਮਾਪਤੰ ॥

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥
ਅਥ ਰੁਦ੍ਰ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ ॥

ਤੋਮਰ ਛੰਦ ॥ ਅਬ ਕਹੋਂ ਤਉਨ ਸੁਧਾਰ ॥ ਜੇ ਧਰੇ ਰੁਦ੍ਰ ਅਵਤਾਰ ॥ ਅਤਿ ਜੋਗ ਸਾਧਨ ਕੀਨ ॥ ਤਬ ਗਰਬ ਕੇ ਰਸਿ ਭੀਨ ॥੧॥ ਸਰ ਆਪ ਜਾਨ ਨ ਅਉਰ ॥ ਸਭ ਦੇਸ ਮੋਂ ਸਭ ਠੌਰ ॥ ਤਬ ਕੋਪ ਕੈ ਇਮ ਕਾਲ ॥ ਇਮ ਭਾਖਿ ਬੈਣ ਉਤਾਲ ॥੨॥ ਜੇ ਗਰਬ ਲੋਕ ਕਰੰਤ ॥ ਤੇ ਜਾਨੁ ਕੂਪ ਪਰੰਤ ॥ ਮੁਰ ਨਾਮ ਗਰਬ ਪ੍ਰਹਾਰ ॥ ਸੁਨਿ ਲੇਹੁ ਰੁਦ੍ਰ ਬਿਚਾਰ ॥੩॥ ਕਿਯ ਗਰਬ ਕੋ ਮੁਖ ਚਾਰ ॥ ਕਛੁ ਚਿੱਤ ਮੋਂ ਅਬਿਚਾਰ ॥ ਜਬ ਧਰੇ ਤਿਨ ਤਨ ਸਾਤ ॥ ਤਬ ਬਨੀ ਤਾ ਕੀ ਬਾਤ ॥੪॥ ਤਿਮ ਜਨਮੁ ਧਰ ਤੈਂ ਜਾਇ ॥ ਚਿਤ ਦੈ ਸੁਨੋ ਮੁਨਿ ਰਾਇ ॥ ਨਹਿ ਐਸ ਹੋਇ ਉਧਾਰ ॥ ਸੁਨਿ ਲੇਹੁ ਰੁਦ੍ਰ ਬਿਚਾਰ ॥੫॥ ਸੁਨਿ ਸ੍ਰਵਨ ਏ ਸਿਵ ਬੈਨ ॥ ਹਠ ਛਾਡਿ ਸੁੰਦਰ ਨੈਨ ॥ ਤਿਹ ਜਾਨਿ ਗਰਬ ਪ੍ਰਹਾਰ ॥ ਛਿਤਿ ਲੀਨ ਆਨਿ ਵਤਾਰ ॥੬॥ ਪਾਧਰੀ ਛੰਦ ॥ ਜਿਮ ਕਥੇ ਸਰਬ ਰਾਜਾਨ

ਰਾਜ ॥ ਤਿਮ ਕਹੇ ਰਿਖਿਨਿ ਸਭ ਹੀ ਸਮਾਜ ॥ ਜਿਹ ਜਿਹ ਪ੍ਰਕਾਰ ਤਿਹ ਕਰਮ ਕੀਨ ॥ ਜਿਹ ਭਾਂਤਿ ਜੇਮ ਦਿਜ ਬਰਨ ਲੀਨ ॥੭॥ ਜੇ ਜੇ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕਿੱਨੇ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥ ਤੇ ਤੇ ਚਰਿਤ੍ਰ ਭਾਖੋਂ ਸੁਭਾਸ ॥ ਰਿਖਿ ਪੁਤ੍ਰ ਏਸ ਭਏ ਰੁਦ੍ਰ ਦੇਵ ॥ ਮੋਨੀ ਮਹਾਨ ਮਾਨੀ ਅਭੇਵ ॥੮॥ ਪੁਨਿ ਭਏ ਅਤ੍ਰਿ ਰਿਖਿ ਮੁਨਿ ਮਹਾਨ ॥ ਦਸ ਚਾਰ ਚਾਰ ਬਿਦਯਾ ਨਿਧਾਨ ॥ ਲਿੱਨੋ ਸੁ ਜੋਗ ਤਜਿ ਰਾਜ ਆਨ ॥ ਸੇਵਿਆ ਰੁਦ੍ਰ ਸੰਪਤਿ ਨਿਧਾਨ ॥੯॥ ਕਿੱਨੋ ਸੁ ਜੋਗ ਬਹੁ ਦਿਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥ ਰੀਝ੍ਯੋ ਰੁਦ੍ਰ ਤਾ ਪਰ ਨਿਦਾਨ ॥ ਬਰੁ ਮਾਂਗ ਪੁਤ੍ਰ ਜੋ ਰੁਚੈ ਤੋਹਿ ॥ ਬਰੁ ਦਾਨ ਤਉਨ ਮੈ ਦੇਉਂ ਤੋਹਿ ॥੧੦॥ ਕਰ ਜੋਰਿ ਅਤ੍ਰਿ ਤਬ ਭਯੋ ਠਾਢ ॥ ਉਠਿ ਭਾਗ ਆਨ ਅਨੁਰਾਗ ਬਾਢ ॥ ਗਦ ਗਦ ਸੁ ਬੈਣ ਭਭਕੰਤ ਨੈਣ ॥ ਰੋਮਾਨ ਹਰਖ ਉਚਰੇ ਸੁ ਬੈਣ ॥੧੧॥ ਜੌ ਦੇਤ ਰੁਦ੍ਰ ਬਰੁ ਰੀਝਿ ਮੋਹਿ ॥ ਗ੍ਰਿਹਿ ਹੋਇ ਪੁਤ੍ਰ ਸਮ ਤੁਲਿ ਤੋਹਿ ॥ ਕਹਿ ਕੈ ਤਥਾਸਤੁ ਭਏ ਅੰਤ੍ਰ ਧ੍ਯਾਨ ॥ ਗ੍ਰਿਹਿ ਗਯੋ ਅਤ੍ਰਿ ਮੁਨਿ ਮਨਿ ਮਹਾਨ ॥੧੨॥ ਗ੍ਰਿਹਿ ਬਰੀ ਆਨਿ ਅਨਸੂਆ ਨਾਰਿ ॥ ਜਨੁ ਪਠ੍ਯੋ ਤੱਤੁ ਨਿਜ ਸਿਵ ਨਿਕਾਰਿ ॥ ਬ੍ਰਹਮਾ ਰੁ ਬਿਸਨੁ ਨਿਜ ਤੇਜ ਕਾਢਿ ॥ ਆਏ ਸੁ ਮੱਧਿ ਅਨਸੂਯ ਛਾਡਿ ॥੧੩॥ ਭਈ ਕਰਤ ਜੋਗ ਬਹੁ ਦਿਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥ ਅਨਸੂਆ ਨਾਮ ਗੁਨਿ ਗਨ ਮਹਾਨ ॥ ਅਤਿ ਤੇਜਵੰਤ ਸੋਭਾ ਸੁਰੰਗ ॥ ਜਨੁ ਧਰਾ ਰੂਪ ਦੂਸਰ ਅਨੰਗ ॥੧੪॥ ਸੋਭਾ ਅਪਾਰ ਸੁੰਦਰ ਜਨੰਤ ॥ ਸਊਹਾਗ ਭਾਗ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਲਸੰਤ ॥ ਜਿਹ ਨਿਰਖਿ ਰੂਪ ਸੋ ਰਹਿ ਲੁਭਾਇ ॥ ਆਭਾ ਅਪਾਰ ਬਰਨੀ ਨ ਜਾਇ ॥੧੫॥ ਨਿਸਿ ਨਾਥ ਦੇਖਿ ਆਨਨ ਰਿਸਾਨ ॥ ਜਲ ਜਾਇ ਨੈਨ ਲਹਿ ਰੋਸ ਮਾਨ ॥ ਤਮ ਨਿਰਖਿ ਕੇਸ ਕੀਅ ਨੀਚਿ ਡੀਠਿ ॥ ਛਪ ਰਹਾ ਜਾਨੁ ਗਿਰਿ ਹੇਮ ਪੀਠਿ ॥੧੬॥ ਕੰਠਹਿ ਕਪੋਤ ਲਖਿ ਕੋਪ ਕੀਨ ॥ ਨਾਸਾ ਨਿਹਾਰਿ ਬਨ ਕੀਰ ਲੀਨ ॥ ਰੋਮਾਵਲਿ ਹੇਰਿ ਜਮੁਨਾ ਰਿਸਾਨ ॥ ਲੱਜਾ ਮਰੰਤ ਸਾਗਰ ਡੁਬਾਨ ॥੧੭॥ ਬਾਹੂ ਬਿਲੋਕਿ ਲਾਜੈ ਮ੍ਰਿਨਾਲ ॥ ਖਿਸਿਯਾਨ ਹੰਸ ਅਵਿਲੋਕਿ ਚਾਲ ॥ ਜੰਘਾ ਬਿਲੋਕਿ ਕਦਲੀ ਲਜਾਨ ॥ ਨਿਸਿਰਾਟ ਆਪ ਘਟ ਰੂਪ ਮਾਨ ॥੧੮॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਤਾਸ ਬਰਣੋਂ ਸਿੰਗਾਰ ॥ ਕੋ ਸਕੈ ਕਬਿਸ ਮਹਿਮਾ ਉਚਾਰ ॥ ਐਸੀ ਸਰੂਪ ਅਵਿਲੋਕ ਅਤ੍ਰਿ ॥ ਜਨੁ ਲੀਨ ਰੂਪ ਕੋ ਛੀਨ ਛਤ੍ਰ ॥੧੯॥ ਕੀਨੀ ਪ੍ਰਤਗ੍ਯ ਤਿਹ ਸਮੈ ਨਾਰਿ ॥ ਬਜਾਹੈ ਨ ਭੋਗ ਭੋਗੈ ਭਤਾਰ ॥ ਮੈ ਬਰੌਂ ਤਾਸ ਰੁਚਿ ਮਾਨ ਚਿੱਤ ॥ ਜੋ ਸਹੈ ਕਸਟ ਐਸੋ ਪਵਿੱਤ

॥੨੦॥ ਰਿਖਿ ਮਾਨਿ ਬੈਨ ਤਬ ਬਰਜੋ ਵਾਹਿ ॥ ਜਨੁ ਲੀਨ ਲੂਟ ਸੀਂਗਾਰ ਤਾਹਿ ॥ ਲੈ ਗਯੋ ਧਾਮ ਕਰਿ ਨਾਰਿ ਤਉਨ ॥ ਪਿਤ ਦੱਤ ਦੇਵ ਮੁਨਿ ਅਤ੍ਰਿ ਜਉਨ ॥੨੧॥ ਬਹੁ ਬਰਖ ਬੀਤ ਕਿੱਨੋ ਬਿਵਾਹਿ ॥ ਇਕ ਭਯੋ ਆਨਿ ਅਉਰੈ ਉਛਾਹਿ ॥ ਤਿਹ ਗਏ ਧਾਮ ਬ੍ਰਹਮਾਦਿ ਆਦਿ ॥ ਕਿੱਨੀ ਸੁ ਸੇਵ ਤ੍ਰਿਯ ਬਹੁ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥੨੨॥ ਬਹੁ ਧੂਪ ਦੀਪ ਅਰੁ ਅਰਘ ਦਾਨ ॥ ਪਾਦਰਘ ਆਦਿ ਕਿੱਨੇ ਸੁਜਾਨ ॥ ਅਵਲੋਕਿ ਭਗਤਿ ਤਿਹ ਚਤੁਰ ਬਾਕਿ ॥ ਇੰਦ੍ਰਾਦਿ ਬਿਸਨੁ ਬੈਠੇ ਪਿਨਾਕਿ ॥੨੩॥ ਅਵਿਲੋਕਿ ਭਗਤਿ ਭਏ ਰਿਖਿ ਪ੍ਰਸੰਨ ॥ ਜੋ ਤਿਹੂ ਮੱਧਿ ਲੋਕਾਨਿ ਧੰਨ ॥ ਕਿੱਨੋ ਸੁ ਐਸ ਬ੍ਰਹਮਾ ਉਚਾਰਿ ॥ ਤੈਂ ਪੁਤ੍ਰਵੰਤਿ ਹੂਜੋ ਕੁਮਾਰਿ ॥੨੪॥ ਤੋਮਰ ਛੰਦ ॥ ਕਿਯ ਐਸ ਬ੍ਰਹਮ ਉਚਾਰਿ ॥ ਤੈਂ ਪੁਤ੍ਰ ਪਾਵਸ ਬਾਰਿ ॥ ਤਬ ਨਾਰਿ ਏ ਸੁਨਿ ਬੈਨ ॥ ਬਹੁ ਆਂਸੁ ਡਾਰਤਿ ਨੈਨ ॥੨੫॥ ਤਬ ਬਾਲ ਬਿਕਲ ਸਰੀਰ ॥ ਜਲ ਸ੍ਰਵਤ ਨੈਨ ਅਧੀਰ ॥ ਰੋਮਾਂਚਿ ਗਦ ਗਦ ਬੈਨਿ ॥ ਦਿਨ ਤੇ ਭਈ ਜਨੁ ਰੈਨਿ ॥੨੬॥ ਰੋਮਾਂਚ ਬਿਕਲ ਸਰੀਰ ॥ ਤਨ ਕੋਪਮਾਨ ਅਧੀਰ ॥ ਫਰਕੰਤ ਉਸਟਰੁ ਨੈਨ ॥ ਬਿਨੁ ਬੁੱਧਿ ਬੋਲਤ ਬੈਨ ॥੨੭॥ ਮੋਹਣ ਛੰਦ ॥ ਸੁਨਿ ਐਸ ਬੈਨ ॥ ਮ੍ਰਿਗਿਏਸ ਨੈਨ ॥ ਅਤਿ ਰੂਪ ਧਾਮ ॥ ਸੁੰਦਰਿ ਸੁ ਬਾਮ ॥੨੮॥ ਚਲ ਚਾਲ ਚਿੱਤ ॥ ਪਰਮੰ ਪਵਿੱਤ ॥ ਅਤਿ ਕੋਪਵੰਤ ॥ ਮੁਨਿ ਤ੍ਰਿਯ ਬਿਅੰਤ ॥੨੯॥ ਉਪਟੰਤ ਕੇਸ ॥ ਮੁਨਿ ਤ੍ਰਿਅ ਸੁ ਦੇਸ ॥ ਅਤਿ ਕੋਪ ਅੰਗ ॥ ਸੁੰਦਰਿ ਸੁਰੰਗ ॥੩੦॥ ਤੋਰੰਤ ਹਾਰ ॥ ਉਪਟੰਤ ਬਾਰ ॥ ਡਾਰੰਤ ਧੂਰਿ ॥ ਰੋਖੰਤ ਪੂਰਿ ॥੩੧॥ ਤੋਮਰ ਛੰਦ ॥ ਲਖਿ ਕੋਪ ਭੀ ਮੁਨਿ ਨਾਰਿ ॥ ਉਠਿ ਭਾਜ ਬ੍ਰਹਮ ਉਦਾਰਿ ॥ ਸਿਵ ਸੰਗਿ ਲੈ ਰਿਖਿ ਸਰਬ ॥ ਭਯਮਾਨ ਹ੍ਵੈ ਤਜਿ ਗਰਬ ॥੩੨॥ ਤਬ ਕੋਪ ਕੈ ਮੁਨਿ ਨਾਰਿ ॥ ਸਿਰ ਕੇਸ ਜਟਾ ਉਪਾਰਿ ॥ ਕਰ ਸੋਂ ਜਬੈ ਕਰ ਮਾਰ ॥ ਤਬ ਲੀਨ ਦੱਤਵਤਾਰ ॥੩੩॥ ਕਰ ਬਾਮ ਮਾਤ੍ਰਿ ਸਮਾਨ ॥ ਕਰ ਦੱਛਨਤ੍ਰਿ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥ ਕਿਯ ਪਾਨ ਭੋਗ ਬਿਚਾਰ ॥ ਤਬ ਭਏ ਦੱਤ ਕੁਮਾਰ ॥੩੪॥ ਅਨਭੂਤ ਉੱਤਮ ਗਾਤ ॥ ਉਚਰੰਤ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਸਾਤ ॥ ਮੁਖ ਬੇਦ ਚਾਰ ਰੜੰਤ ॥ ਉਪਜੋ ਸੁ ਦੱਤ ਮਹੰਤ ॥੩੫॥ ਸਿਵ ਸਿਮਰਿ ਪੂਰਬਲ ਸ੍ਰਾਪ ॥ ਬਪੁ ਦੱਤ ਕੋ ਧਰਿ ਆਪ ॥ ਉਪਜਤ ਨਿਸੂਆ ਧਾਮ ॥ ਅਵਤਾਰ ਪ੍ਰਿਥਮ ਸੁ ਤਾਮ ॥੩੬॥ ਪਾਧਰੀ ਛੰਦ ॥ ਉਪਜਯੋ ਸੁ ਦੱਤ ਮੋਨੀ ਮਹਾਨ ॥ ਦਸ ਚਾਰ ਚਾਰ ਬਿਦਯਾ ਨਿਧਾਨ ॥ ਸਾਸਤ੍ਰਗਿ ਸੁਧ ਸੁੰਦਰ ਸਰੂਪ ॥

ਅਵਧੂਤ ਰੂਪ ਗਣ ਸਰਬ ਭੂਪ ॥੩੭॥ ਸਨਜਾਸ ਜੋਗ ਕਿੱਨੋ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥ ਪਾਵਨ ਪਵਿਤ੍ਰ ਸਰਬਤ੍ਰ ਦਾਸ ॥ ਜਨੁ ਧਰਜੋ ਆਨ ਬਪੁ ਸਰਬ ਜੋਗ ॥ ਤਜਿ ਰਾਜ ਸਾਜ ਅਰੁ ਤਜਾਗਿ ਭੋਗ ॥੩੮॥ ਆਛਿੱਜ ਰੂਪ ਮਹਿਮਾ ਮਹਾਨ ॥ ਦਸ ਚਾਰ ਵੰਤ ਸੋਭਾ ਨਿਧਾਨ ॥ ਰਵਿ ਅਨਲ ਤੇਜ ਜਲ ਸੋਂ ਸੁਭਾਵ ॥ ਉਪਜਿਆ ਜਗਤ ਸੰਨਜਾਸ ਰਾਵ ॥੩੯॥ ਸੰਨਜਾਸ ਰਾਜ ਭਏ ਦੱਤ ਦੇਵ ॥ ਰੁਦ੍ਰਾਵਤਾਰ ਸੁੰਦਰ ਅਜੇਵ ॥ ਪਾਵਕ ਸਮਾਨ ਭਯੋ ਤੇਜੁ ਜਾਸ ॥ ਬਸੁਧਾ ਸਮਾਨ ਧੀਰਜ ਸੁ ਤਾਸ ॥੪੦॥ ਪਰਮੰ ਪਵਿਤ੍ਰ ਭਏ ਦੇਵ ਦੱਤ ॥ ਆਛਿੱਜ ਤੇਜ ਅਰੁ ਬਿਮਲ ਮੱਤਿ ॥ ਸੋਵਰਣ ਦੇਖਿ ਲਾਜੰਤ ਅੰਗ ॥ ਸੋਭੰਤ ਸੀਸ ਗੰਗਾ ਤਰੰਗ ॥੪੧॥ ਆਜਾਨੁ ਬਾਹੁ ਅਲਿਪਤ ਰੂਪ ॥ ਆਦੱਗ ਜੋਗ ਸੁੰਦਰ ਸਰੂਪ ॥ ਬਿਭੂਤ ਅੰਗ ਉਜਲ ਸੁਬਾਸ ॥ ਸਨਜਾਸ ਜੋਗ ਕਿੱਨੋ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥੪੨॥ ਅਵਿਲੋਕਿ ਅੰਗ ਮਹਿਮਾ ਅਪਾਰ ॥ ਸਨਜਾਸ ਰਾਜ ਉਪਜਾ ਉਦਾਰ ॥ ਅਨਭੂਤ ਗਾਤ ਆਭਾ ਅਨੰਤ ॥ ਮੋਨੀ ਮਹਾਨ ਸੋਭਾ ਲਸੰਤ ॥੪੩॥ ਆਭਾ ਅਪਾਰ ਮਹਿਮਾ ਅਨੰਤ ॥ ਸੰਨਿਆਸ ਰਾਜ ਕਿੱਨੋ ਬਿਅੰਤ ॥ ਕਾਂਪਿਆ ਕਪਟੁ ਤਿਹ ਉਦੇ ਹੋਤ ॥ ਤਤਛਿਨ ਅਕਪਟ ਕਿੱਨੋ ਉਦੋਤ ॥੪੪॥ ਮਹਿਮਾ ਅਛਿੱਜ ਅਨਭੂਤ ਗਾਤ ॥ ਅਵਿਲੋਕਿ ਪੁਤ੍ਰ ਚਕਿ ਰਹੀ ਮਾਤ ॥ ਦੇਸਨ ਬਿਦੇਸ ਚਕਿ ਰਹੇ ਸਰਬ ॥ ਸੁਨਿ ਸਰਬ ਰਿਖਿਨਿ ਤਜਿ ਦੀਨ ਗਰਬ ॥੪੫॥ ਸਰਬਤ੍ਰ ਪਜਾਲ ਸਰਬਤ੍ਰ ਕਾਸ ॥ ਚਲ ਚਾਲ ਚਿੱਤੁ ਸੁੰਦਰ ਸੁਬਾਸ ॥ ਕੰਪਾਇਮਾਨ ਹਰਖੰਤ ਰੋਮ ॥ ਆਨੰਦਮਾਨ ਸਭ ਭਈ ਭੋਮਿ ॥੪੬॥ ਥਰਹਰਤਿ ਭੂਮਿ ਅਕਾਸ ਸਰਬ ॥ ਜਹ ਤਹ ਰਿਖੀਨ ਤਜਿ ਦੀਨ ਗਰਬ ॥ ਬਾਜੇ ਬਜੰਤ੍ਰ ਆਨੇਕ ਗੈਣ ॥ ਦਸ ਦਿਉਸ ਪ੍ਰਾਇ ਦਿਖੀ ਨ ਰੈਣਿ ॥੪੭॥ ਜਹ ਤਹ ਬਜੰਤ੍ਰ ਬਾਜੇ ਅਨੇਕ ॥ ਪ੍ਰਗਟਜਾ ਜਾਣੁ ਬਪੁ ਧਰਿ ਬਿਬੇਕ ॥ ਸੋਭਾ ਅਪਾਰ ਬਰਨੀ ਨ ਜਾਇ ॥ ਉਪਜਿਆ ਆਨ ਸੰਨਜਾਸ ਰਾਇ ॥੪੮॥ ਜਨਮੰਤ ਲਾਗਿ ਉਠ ਜੋਗ ਕਰਮ ॥ ਹਤਿ ਕਿਯੋ ਪਾਪ ਪ੍ਰਚੁਰਜੋ ਧਰਮ ॥ ਰਾਜਾਧਿਰਾਜ ਬਡ ਲਾਗ ਚਰਨ ॥ ਸਨਜਾਸ ਜੋਗ ਉਠਿ ਲਾਗ ਕਰਨ ॥੪੯॥ ਅਤਿਭੁਤਿ ਅਨੂਪ ਲਖਿ ਦੱਤ ਰਾਇ ॥ ਉਠਿ ਲਗੇ ਪਾਇ ਨ੍ਰਿਪ ਸਰਬ ਆਇ ॥ ਅਵਿਲੋਕਿ ਦੱਤ ਮਹਿਮਾ ਮਹਾਨ ॥ ਦਸ ਚਾਰ ਚਾਰ ਬਿਦਜਾ ਨਿਧਾਨ ॥੫੦॥ ਸੋਭੰਤਿ ਸੀਸ ਜਤ ਕੀ ਜਟਾਨ ॥ ਨਖ ਨੇਮ ਕੇ ਸੁ ਬਢਏ ਮਹਾਨ ॥ ਬਿਭ੍ਰਮ ਬਿਭੂਤਿ ਉੱਜਲ ਸੁ ਸੋਹ ॥ ਦਿਜਚਰਯ

ਤਲਿ ਮ੍ਰਿਗ ਚਰਮ ਅਰੋਹ ॥੫੧॥ ਮੁਖ ਸਿਤ ਬਿਭੂਤਿ ਲੰਗੋਟ ਬੰਦ ॥ ਸੰਨਯਾਸਚਰਯ ਤਜਿ ਛੰਦ ਬੰਦ ॥ ਆਸੁਨਕ ਸੁੰਨਿ ਅਨੁਬਿਕਤ ਅੰਗ ॥ ਆਛਿੱਜ ਤੇਜ ਮਹਿਮਾ ਸੁਰੰਗ ॥੫੨॥ ਇਕ ਆਸ ਚਿੱਤ ਤਜਿ ਸਰਬ ਆਸ ॥ ਅਨਭੂਤ ਗਾਤ ਨਿਸਿ ਦਿਨ ਉਦਾਸ ॥ ਮੁਨਿ ਚਰਜ ਲੀਨ ਤਜਿ ਸਰਬ ਕਾਮ ॥ ਆਰਕਤ ਨੇਤ੍ਰ ਜਨੁ ਧਰਮ ਧਾਮ ॥੫੩॥ ਅਬਿਕਾਰ ਚਿੱਤ ਅਣਡੋਲ ਅੰਗ ॥ ਜੁਤ ਧ੍ਯਾਨ ਨੇਤ੍ਰ ਮਹਿਮਾ ਅਭੰਗ ॥ ਧਰਿ ਏਕ ਆਸ ਅਉਦਾਸ ਚਿੱਤ ॥ ਸਨ੍ਯਾਸ ਦੇਵ ਪਰਮੰ ਪਵਿੱਤ ॥੫੪॥ ਅਵਧੂਤ ਗਾਤ ਮਹਿਮਾ ਅਪਾਰ ॥ ਸ੍ਰੁਤਿ ਗ੍ਯਾਨ ਸਿੰਧੁ ਬਿਦਿਆ ਉਦਾਰ ॥ ਮੁਨਿ ਮਨ ਪ੍ਰਬੀਨ ਗੁਨ ਗਨ ਮਹਾਨ ॥ ਜਨੁ ਭਯੋ ਪਰਮ ਗ੍ਯਾਨੀ ਮਹਾਨ ॥੫੫॥ ਕਬਹੂੰ ਨ ਪਾਪ ਜਿਹ ਛੁਹਾ ਅੰਗ ॥ ਗੁਨ ਗਨ ਸਪੰਨ ਸੁੰਦਰ ਸੁਰੰਗ ॥ ਲੰਗੋਟ ਬੰਦ ਅਵਧੂਤ ਗਾਤ ॥ ਚਕਿ ਰਹੀ ਚਿੱਤ ਅਵਿਲੋਕਿ ਮਾਤ ॥੫੬॥ ਸੰਨ੍ਯਾਸ ਦੇਵ ਅਨਭੂਤ ਅੰਗ ॥ ਲਾਜੰਤ ਦੇਖਿ ਜਿਹਿ ਦੁਤਿ ਅਨੰਗ ॥ ਮੁਨਿ ਦੱਤ ਦੇਵ ਸੰਨ੍ਯਾਸ ਰਾਜ ॥ ਜਿਹ ਸਧੇ ਸਰਬ ਸੰਨ੍ਯਾਸ ਸਾਜ ॥੫੭॥ ਪਰਮੰ ਪਵਿਤ੍ਰ ਜਾ ਕੋ ਸਰੀਰ ॥ ਕਬਹੂ ਨ ਕਾਮ ਕਿੱਨੋ ਅਧੀਰ ॥ ਜਟ ਜੋਗ ਜਾਸ ਸੋਭੰਤਿ ਸੀਸ ॥ ਅਸ ਧਰਾ ਰੂਪ ਸੰਨ੍ਯਾਸ ਈਸ ॥੫੮॥ ਆਭਾ ਅਪਾਰ ਕਥਿ ਸਕੈ ਕਉਨ ॥ ਸੁਨਿ ਰਹੈ ਜੱਛ ਗੰਧ੍ਰਬ ਮਉਨ ॥ ਚਕਿ ਰਹ੍ਯੋ ਬ੍ਰਹਮ ਆਭਾ ਬਿਚਾਰਿ ॥ ਲਾਜ੍ਯੋ ਅਨੰਗ ਆਭਾ ਨਿਹਾਰਿ ॥੫੯॥ ਅਤਿ ਗ੍ਯਾਨਵੰਤ ਕਰਮਨ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥ ਅਨ ਆਸ ਗਾਤ ਹਰਿ ਕੋ ਅਧੀਨ ॥ ਛਬਿ ਦਿਪਤਿ ਕੋਟਿ ਸੂਰਜ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥ ਚਕਿ ਰਹਾ ਚੰਦ ਲਖਿ ਆਸਮਾਨ ॥੬੦॥ ਉਪਜ੍ਯਾ ਆਪ ਇਕ ਜੋਗ ਰੂਪ ॥ ਪੁਨਿ ਲਗੋ ਜੋਗ ਸਾਧਨ ਅਨੂਪ ॥ ਗ੍ਰਿਹ ਪ੍ਰਿਥਮ ਛਾਡਿ ਉਠਿ ਚਲਾ ਦੱਤ ॥ ਪਰਮੰ ਪਵਿਤ੍ਰ ਨਿਰਮਲੀ ਮੱਤਿ ॥੬੧॥ ਜਬ ਕੀਨ ਜੋਗ ਬਹੁ ਦਿਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥ ਤਬ ਕਾਲ ਦੇਵ ਰੀਝੇ ਨਿਦਾਨ ॥ ਇਮ ਭਈ ਬ੍ਯੋਮ ਬਾਣੀ ਬਨਾਇ ॥ ਤੁਮ ਸੁਣਹੁ ਬੈਨ ਸੰਨ੍ਯਾਸ ਰਾਇ ॥੬੨॥ ਆਕਾਸ ਬਾਣੀ ਬਾਚਿ ਦੱਤ ਪ੍ਰਤਿ ॥ ਪਾਧੜੀ ਛੰਦ ॥ ਗੁਰੁ ਹੀਣ ਮੁਕਤਿ ਨਹਿ ਹੋਤ ਦੱਤ ॥ ਤੁਹਿ ਕਹੌਂ ਬਾਤ ਸੁਨਿ ਬਿਮਲ ਮੱਤ ॥ ਗੁਰ ਕਰਹਿ ਪ੍ਰਿਥਮ ਤਬ ਹੋਹਿ ਮੁਕਤਿ ॥ ਕਹਿ ਦੀਨ ਕਾਲ ਤਿਹ ਜੋਗ ਜੁਗਤਿ ॥੬੩॥ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਦੱਤ ਦੰਡਵਤ ਕੀਨ ॥ ਆਸਾ ਬਿਰਹਤ ਹਰਿ ਕੋ ਅਧੀਨ ॥ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਜੋਗ ਸਾਧਨਾ ਸਾਧ ॥ ਆਦੱਗ ਜੋਗ ਮਹਿਮਾ ਅਗਾਧ ॥੬੪॥ ਤਬ

ਨਮਸਕਾਰ ਕਰਿ ਦੱਤ ਦੇਵ ॥ ਉਚਰੰਤ ਪਰਮ ਉਸਤਤਿ ਅਭੇਵ ॥ ਜੋਗੀਨ ਜੋਗ ਰਾਜਾਨ ਰਾਜ ॥ ਅਨਭੂਤ ਅੰਗ ਜਹ ਤਹ ਬਿਰਾਜ ॥੬੫॥ ਜਲ ਥਲ ਬਜਾਪ ਜਿਹ ਤੇਜ ਏਕ ॥ ਗਾਵੰਤ ਜਾਸੁ ਮੁਨਿ ਗਨ ਅਨੇਕ ॥ ਜਿਹ ਨੇਤਿ ਨੇਤਿ ਭਾਖੰਤ ਨਿਗਮ ॥ ਤੇ ਆਦਿ ਅੰਤ ਮੱਧਿ ਹੈ ਅਗਮ ॥੬੬॥ ਜਿਹ ਏਕ ਰੂਪ ਕਿੰਨੇ ਅਨੇਕ ॥ ਪੁਹਮੀ ਅਕਾਸ ਕਿੰਨੇ ਬਿਬੇਕ ॥ ਜਲ ਬਾ ਥਲੇਸ ਸਭ ਠੌਰ ਜਾਨ ॥ ਅਨਭਜ ਅਜੋਨਿ ਅਨ ਆਸਮਾਨ ॥੬੭॥ ਪਾਵਨ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਪਰਮੰ ਪੁਨੀਤ ॥ ਆਜਾਨੁ ਬਾਹੁ ਅਨਭਉ ਅਜੀਤ ॥ ਪਰਮੰ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਪੂਰਣ ਪੁਰਾਣ ॥ ਰਾਜਾਨ ਰਾਜ ਭੋਗੀ ਮਹਾਣ ॥੬੮॥ ਅਨਛਿੱਜ ਤੇਜ ਅਨੁਭਵ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥ ਖੜਗਨ ਸਪੰਨ ਪਰਮੰ ਪ੍ਰਭਾਸ ॥ ਆਭਾ ਅਨੰਤ ਬਰਨੀ ਨ ਜਾਇ ॥ ਫਿਰ ਫਿਰੋ ਸਰਬ ਮਤ ਕੋ ਚਲਾਇ ॥੬੯॥ ਸਭਹੂ ਬਖਾਨ ਜਿਹ ਨੇਤਿ ਨੇਤਿ ॥ ਅਕਲੰਕ ਰੂਪ ਆਭਾ ਅਮੇਤ ॥ ਸਰਬੰ ਸਮ੍ਰਿਧਿ ਜਿਹ ਪਾਨ ਲਾਗ ॥ ਜਿਹ ਨਾਮ ਲੇਤ ਸਭ ਪਾਪ ਭਾਗ ॥੭੦॥ ਗੁਨ ਸੀਲ ਸਾਧੁ ਤਾ ਕੋ ਸੁਭਾਇ ॥ ਬਿਨ ਤਾਸ ਸਰਨਿ ਨਹਿ ਕੋ ਉਪਾਇ ॥ ਦੀਨਾਨ ਉਧਾਰਣਿ ਜਾਸੁ ਬਾਨ ॥ ਕੋ ਕਹੋ ਕੈਸ ਈ ਲੇਤ ਮਾਨ ॥੭੧॥ ਅਕਲੰਕ ਰੂਪ ਅਨਛਿੱਜ ਤੇਜ ॥ ਆਸਨ ਅਡੋਲ ਸੁਭ ਸੁਭ੍ਰ ਸੇਜ ॥ ਅਨਗਨਤ ਜਾਸ ਗੁਨ ਮੱਧਿ ਸੋਭ ॥ ਲਖਿ ਸਤ੍ਰੁ ਮਿਤ੍ਰ ਜਿਹ ਰਹਤ ਲੋਭ ॥੭੨॥ ਜਿਹ ਸਤ੍ਰੁ ਮਿਤ੍ਰ ਸਮ ਏਕ ਜਾਨ ॥ ਉਸਤਤੀ ਨਿੰਦ ਜਿਹ ਇਕ ਸਮਾਨ ॥ ਆਸਨ ਅਡੋਲ ਅਨਛਿਜ ਰੂਪ ॥ ਪਰਮੰ ਪਵਿਤ੍ਰ ਭੂਪਾਣਿ ਭੂਪ ॥੭੩ ਜਿਹਬਾ ਸੁਧਾਨ ਖਗ ਉੱਧ ਸੋਹਿ ॥ ਅਵਿਲੋਕਿ ਦੈਤ ਅਰੁ ਦੇਵ ਮੋਹਿ ॥ ਬਿਨੁ ਬੈਰ ਰੂਪ ਅਨੁਭਵ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥ ਅਨਛਿੱਜ ਗਾਤ ਨਿਸਿ ਦਿਨ ਨਿਰਾਸ ॥੭੪॥ ਦੁਤਿ ਆਦਿ ਅੰਤਿ ਏਕੈ ਸਮਾਨ ॥ ਖੜਗਨ ਸਪੰਨਿ ਸਭ ਬਿਧਿ ਨਿਧਾਨ ॥ ਸੋਭਾ ਸੁ ਬਹੁਤ ਤਨ ਜਾਸ ਸੋਭ ॥ ਦੁਤਿ ਦੇਖਿ ਜੱਛ ਗੰਧ੍ਰਬ ਲੋਭ ॥੭੫॥ ਅਨਭੰਗ ਅੰਗ ਅਨੁਭਵ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥ ਪਸਰੀ ਜਗਤ੍ਰ ਜਿਹ ਜੀਵ ਰਾਸ ॥ ਕਿੱਨੇ ਸੁ ਜੀਵ ਜਲਿ ਥਲਿ ਅਨੇਕ ॥ ਅੰਤਹਿ ਸਮੇਯ ਫੁਨਿ ਰੂਪ ਏਕ ॥੭੬॥ ਜਿਹ ਛੁਆ ਨੈਕੁ ਨਹਿੰ ਕਾਲੁ ਜਾਲ ॥ ਛ੍ਵੈ ਸਕਾ ਪਾਪ ਨਹਿ ਕਉਨ ਕਾਲ ॥ ਆਛਿੱਜ ਤੇਜ ਅਨਭੂਤ ਗਾਤ ॥ ਏਕੈ ਸਰੂਪ ਨਿਸਿ ਦਿਨ ਪ੍ਰਭਾਤ ॥੭੭॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਦੱਤ ਅਸਤੋਤ੍ਰ ਪਾਠ ॥ ਮੁਖ ਪੜ੍ਹਤ ਅਛ ਗਯੋ ਪਾਪ ਨਾਠ ॥ ਕੋ ਸਕੈ ਬਰਨ ਮਹਿਮਾ ਅਪਾਰ ॥ ਸੰਛੇਪ ਕੀਨ ਤਾ ਤੇ ਉਚਾਰ ॥੭੮॥ ਜੇ

ਕਰੈ ਪਤ੍ਰ ਕਾਸਿਪੀ ਸਰਬ ॥ ਲਿਖੈ ਗਣੇਸ ਕਰ ਕੈ ਸੁ ਗਰਬ ॥ ਮਸੁ ਸਰਬ ਸਿੰਧ ਲੇਖਨਿ ਬਨੇਸ ॥ ਨਹੀ ਤਦਿਪ ਅੰਤ ਕਹਿ ਸਕੈ ਸੇਸੁ ॥੭੯॥ ਜਉ ਕਰੈ ਬੈਠਿ ਬ੍ਰਹਮਾ ਉਚਾਰ ॥ ਨਹੀ ਤਦਪਿ ਤੇਜ ਪਾਯੰਤ ਪਾਰ ॥ ਮੁਖ ਸਹੰਸ ਨਾਮ ਫਣਪਤਿ ਰੜੰਤ ॥ ਨਹਿੰ ਤਦਪਿ ਤਾਸ ਪਾਯੰਤ ਅੰਤ ॥੮੦॥ ਨਿਸਿ ਦਿਨ ਜਪੰਤ ਸਨਕੰ ਸਨਾਤ ॥ ਨਹੀ ਤਦਪਿ ਤਾਸ ਸੋਭਾ ਨਿਰਾਤ ॥ ਮੁਖ ਚਾਰ ਬੇਦ ਕਿੱਨੇ ਬਿਚਾਰ ॥ ਤਜਿ ਗਰਬ ਨੇਤਿ ਨੇਤੈ ਉਚਾਰ ॥੮੧॥ ਸਿਵ ਸਹਸ ਬਰਖ ਲੌ ਜੋਗ ਕੀਨ ॥ ਤਜਿ ਨੇਹ ਗੇਹ ਬਨਬਾਸ ਲੀਨ ॥ ਬਹੁ ਕੀਨ ਜੋਗ ਤਹ ਬਹੁ ਪ੍ਰਕਾਰ ॥ ਨਹਿੰ ਤਦਪਿ ਤਾਸ ਲਹਿ ਸਕਾ ਪਾਰ ॥੮੨॥ ਜਿਹ ਏਕ ਰੂਪ ਅਨਕੰ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥ ਅਬਜਕਤ ਤੇਜ ਨਿਸਿ ਦਿਨ ਉਦਾਸ ॥ ਆਸਨ ਅਡੋਲ ਮਹਿਮਾ ਅਭੰਗ ॥ ਅਨੁਭਵ ਪ੍ਰਕਾਸ ਸੋਭਾ ਸੁਰੰਗ ॥੮੩॥ ਜਿਹ ਸਤ੍ਰ ਮਿਤ੍ਰ ਏਕੈ ਸਮਾਨ ॥ ਅਬਜਕਤ ਤੇਜ ਮਹਿਮਾ ਮਹਾਨ ॥ ਜਿਹ ਆਦਿ ਅੰਤਿ ਏਕੈ ਸਰੂਪ ॥ ਸੁੰਦਰ ਸੁਰੰਗ ਜਗ ਕਰਿ ਅਨੂਪ ॥੮੪॥ ਜਿਹ ਰਾਗ ਰੰਗ ਨਹਿੰ ਰੂਪ ਰੇਖ ॥ ਨਹਿ ਨਾਮ ਠਾਮ ਅਨੁਭਵ ਅਭੇਖ ॥ ਆਜਾਨੁ ਬਾਹੁ ਅਨੁਭਵ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥ ਆਭਾ ਅਨੰਤ ਮਹਿਮਾ ਸੁ ਬਾਸ ॥੮੫॥ ਕਈ ਕਲਪ ਜੋਗ ਜਿਨ ਕਰਤ ਬੀਤਿ ॥ ਨਹੀ ਤਦਿਪ ਤਉਨ ਧਰਿ ਗਏ ਚੀਤਿ ॥ ਮੁਨਿ ਮਨ ਅਨੇਕ ਗੁਨ ਗਨ ਮਹਾਨ ॥ ਬਹੁ ਕਸਟ ਕਰਤ ਨਹੀ ਪਰਤ ਧਜਾਨ ॥੮੬॥ ਜਿਹ ਏਕ ਰੂਪ ਕਿੱਨੇ ਅਨੇਕ ॥ ਅੰਤਹਿ ਸਮੇਯ ਫੁਨਿ ਭਏ ਏਕ ॥ ਕਈ ਕੋਟਿ ਜੰਤ ਜੀਵਨ ਉਪਾਇ ॥ ਫਿਰ ਅੰਤਿ ਲੇਤ ਆਪਹਿ ਮਿਲਾਇ ॥੮੭॥ ਜਿਹ ਜਗਤ ਜੀਵ ਸਭ ਪਰੇ ਸਰਨ ॥ ਮੁਨਿ ਮਨ ਅਨੇਕ ਜਿਹ ਜਪਤ ਚਰਨ ॥ ਕਈ ਕਲਪ ਬੀਤ ਤਿਹ ਕਰਤ ਧਜਾਨ ॥ ਕਾਹੂ ਨ ਦੇਖਿ ਤਿਹ ਬਿੱਦਿਮਾਨ ॥੮੮॥ ਆਭਾ ਅਨੰਤ ਮਹਿਮਾ ਅਪਾਰ ॥ ਮੁਨਿ ਮਨ ਮਹਾਨ ਅਤਿ ਹੀ ਉਦਾਰ ॥ ਆਛਿੱਜ ਤੇਜ ਸੂਰਤੁ ਅਪਾਰ ॥ ਨਹਿੰ ਸਕਤ ਬੁੱਧਿ ਕਰਿ ਕੈ ਬਿਚਾਰ ॥੮੯॥ ਜਿਹ ਆਦਿ ਅੰਤਿ ਏਕਹਿ ਸਰੂਪ ॥ ਸੋਭਾ ਅਭੰਗ ਮਹਿਮਾ ਅਨੂਪ ॥ ਜਿਹ ਕੀਨ ਜੋਤਿ ਉਦਜੋਤ ਸਰਬ ॥ ਜਿਹ ਹਤਜੋ ਸਰਬ ਗਰਬੀਨ ਗਰਬ ॥੯੦॥ ਜਿਹ ਗਰਬਵੰਤ ਏਕੈ ਨ ਰਾਖ ॥ ਫਿਰ ਕਹੋ ਬੈਣ ਨਹੀ ਬੈਣ ਭਾਖ ॥ ਇਕ ਬਾਰ ਮਾਰ ਮਾਰਜੋ ਨ ਸਤ੍ਰ ॥ ਇਕ ਬਾਰ ਡਾਰਿ ਡਾਰਜੋ ਨ ਅਤ੍ਰ ॥੯੧॥ ਸੇਵਕ ਸੁ ਥਾਪਿ ਨਹੀ ਦੂਰ ਕੀਨ ॥ ਲਖਿ ਭਈ ਭੂਲ ਮੁਖਿ ਬਿਹਸਿ ਦੀਨ ॥

ਜਿਹ ਗਹੀ ਬਾਹਿ ਕਿੰਨੋ ਨਿਬਾਹ ॥ ਤ੍ਰਿਯਾ ਏਕ ਬਜਾਹ ਨਹੀ ਕੀਨ ਬਜਾਹ ॥੯੨॥ ਰੀਝੰਤ ਕੋਟਿ ਨਹੀ ਕਸਟ ਕੀਨ ॥ ਸੀਝੰਤ ਏਕ ਹੀ ਨਾਮ ਲੀਨ ॥ ਅਨਕਪਟ ਰੂਪ ਅਨੁਭਵ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥ ਖੜਗਨ ਸਪੰਨਿ ਨਿਸਿ ਦਿਨ ਨਿਰਾਸ ॥੯੩॥ ਪਰਮੰ ਪਵਿੱਤ੍ਰ ਪੂਰਨ ਪੁਰਾਨ ॥ ਮਹਿਮਾ ਅਭੰਗ ਸੋਭਾ ਨਿਧਾਨ ॥ ਪਾਵਨ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਪਰਮੰ ਪੁਨੀਤ ॥ ਆਜਾਨੁ ਬਾਹੁ ਅਨਭੈ ਅਜੀਤ ॥੯੪॥ ਕਈ ਕੋਟਿ ਇੰਦ੍ਰ ਜਿਹ ਪਾਨਿਹਾਰ ॥ ਕਈ ਚੰਦ ਸੂਰ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰ ॥ ਕਈ ਬਿਸਨੁ ਰੁਦ੍ਰ ਰਾਮਾ ਰਸੂਲ ॥ ਬਿਨ ਭਗਤਿ ਯੌਂ ਨ ਕੋਈ ਕਬੂਲ ॥੯੫॥ ਕਈ ਦੱਤ ਸੱਤਿ ਗੋਰਖ ਸੁ ਦੇਵ ॥ ਮੁਨਿ ਮਨਿ ਮਛਿੰਦ੍ਰ ਨਹਿੰ ਲਖਤ ਭੇਵ ॥ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਮੰਤ੍ਰ ਮਤ ਕੈ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥ ਬਿਨੁ ਏਕ ਆਸ ਸਭ ਹੀ ਨਿਰਾਸ ॥੯੬॥ ਜਿਹ ਨੇਤਿ ਨੇਤਿ ਭਾਖਤ ਨਿਗੰਮ ॥ ਕਰਤਾਰ ਸਰਬ ਕਾਰਣ ਅਗੰਮ ॥ ਜਿਹ ਲਖਤ ਕੋਇ ਨਹੀ ਕਉਨ ਜਾਤ ॥ ਜਿਹ ਨਾਹਿ ਪਿਤਾ ਭ੍ਰਿਤ ਤਾਤ ਮਾਤ ॥੯੭॥ ਜਾਨੀ ਨ ਜਾਤ ਜਿਹ ਰੰਗ ਰੂਪ ॥ ਸਾਹਾਨ ਸਾਹਿ ਭੂਪਾਨਿ ਭੂਪ ॥ ਜਿਹ ਬਰਨ ਜਾਤਿ ਨਹੀ ਕਿਤ ਅਨੰਤ ॥ ਆਦਿਊ ਅਪਾਰ ਨਿਰਬਿਖ ਬਿਅੰਤ ॥੯੮॥ ਬਰਣੀ ਨ ਜਾਤਿ ਜਿਹ ਰੰਗ ਰੇਖ ॥ ਅਤਿਭੁਤ ਅਨੰਤ ਅਤਿ ਬਲ ਅਭੇਖ ॥ ਅਨਖੰਡ ਚਿੱਤ ਅਬਿਕਾਰ ਰੂਪ ॥ ਦੇਵਾਨ ਦੇਵ ਮਹਿਮਾ ਅਨੂਪ ॥੯੯॥ ਉਸਤਤੀ ਨਿੰਦ ਜਿਹ ਇਕ ਸਮਾਨ ॥ ਆਭਾ ਅਖੰਡ ਮਹਿਮਾ ਮਹਾਨ ॥ ਅਬਿਕਾਰ ਚਿਤ ਅਨੁਭਵ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥ ਘਟਿ ਘਟਿ ਬਜਾਪ ਨਿਸਿ ਦਿਨ ਉਦਾਸ ॥੧੦੦॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਦੱਤ ਉਸਤਤਿ ਉਚਾਰ ॥ ਡੰਡਵਤ ਕੀਨ ਅਤ੍ਰਿਜ ਉਦਾਰ ॥ ਅਰੁ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਉਠਿ ਪਰਤ ਚਰਨ ॥ ਜਾਨੀ ਨ ਜਾਇ ਜਿਹ ਜਾਤਿ ਬਰਨ ॥੧੦੧॥ ਜਉ ਕਰੈ ਕ੍ਰਿਤ ਕਈ ਜੁਗ ਉਚਾਰ ॥ ਨਹੀ ਤਦਪਿ ਤਾਸ ਲਹਿ ਜਾਤ ਪਾਰ ॥ ਮਮ ਅਲਪ ਬੁੱਧਿ ਤਵ ਗੁਨ ਅਨੰਤ ॥ ਬਰਨੇ ਨ ਜਾਤ ਤੁਮਰੇ ਬਿਅੰਤ ॥੧੦੨॥ ਤਵ ਗੁਣ ਅਤਿ ਉਚ ਅੰਬਰ ਸਮਾਨ ॥ ਮਮ ਅਲਪ ਬੁੱਧਿ ਬਾਲਕ ਅਜਾਨ ॥ ਕਿਮ ਸਕੌਂ ਬਰਨ ਤੁਮਰੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ॥ ਤਵ ਪਰਾ ਸਰਣ ਤਜਿ ਸਭ ਉਪਾਵ ॥੧੦੩॥ ਜਿਹ ਲਖਤ ਚਤ੍ਰ ਨਹਿ ਭੇਦ ਬੇਦ ॥ ਆਭਾ ਅਨੰਤ ਮਹਿਮਾ ਅਛੇਦ ॥ ਗੁਨ ਗਨਤ ਚਤੁਰਮੁਖ ਪਰਾ ਹਾਰ ॥ ਤਬ ਨੇਤਿ ਨੇਤਿ ਕਿੱਨੋ ਉਚਾਰ ॥੧੦੪॥ ਥਕਿ ਗਿਰਜੋ ਬ੍ਰਿੱਧ ਸਿਰ ਲਿਖਤ ਕਿੱਤ ॥ ਚਕਿ ਰਹੇ ਬਾਲਖਿੱਲਾਦਿ ਚਿੱਤ ॥ ਗੁਨ ਗਨਤ ਚਤੁਰਮੁਖ ਹਾਰ ਮਾਨਿ ॥ ਹਠ ਤਜਿ ਬਿਅੰਤਿ

ਕਿੱਨੋ ਬਖਾਨ ॥੧੦੫॥ ਤਹ ਜਪਤ ਰੁਦ੍ਰ ਜੁਗ ਕੋਟਿ ਬੀਤ ॥ ਬਹਿ ਗਈ ਗੰਗ ਸਿਰ ਮੁਰਿ ਨ ਚੀਤ ॥ ਕਈ ਕਲਪ ਬੀਤ ਜਹਿ ਧਰਤ ਧਜਾਨ ॥ ਨਹੀ ਤਦਪਿ ਧਜਾਨ ਆਏ ਸੁਜਾਨ ॥੧੦੬॥ ਜਬ ਕੀਨ ਨਾਲਿ ਬ੍ਰਹਮਾ ਪ੍ਰਵੇਸ ॥ ਮੁਨਿ ਮਨ ਮਹਾਨ ਦਿਜ ਬਰ ਦਿਜੇਸ ॥ ਨਹੀ ਕਮਲ ਨਾਲਿ ਕੋ ਲਖਾ ਪਾਰ ॥ ਕਹੋ ਤਾਸ ਕੈਸ ਪਾਵੈ ਬਿਚਾਰ ॥੧੦੭॥ ਬਰਨੀ ਨ ਜਾਤਿ ਜਿਹ ਛਬਿ ਸੁਰੰਗ ॥ ਆਭਾ ਅਪਾਰ ਮਹਿਮਾ ਅਭੰਗ ॥ ਜਿਹ ਏਕ ਰੂਪ ਕਿੰਨੇ ਅਨੇਕ ॥ ਪਗ ਛੋਰਿ ਆਨ ਤਿਹ ਧਰੋ ਟੇਕ ॥੧੦੮॥ ਰੂਆਲ ਛੰਦ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਬਿਅੰਤ ਦੇਸ ਭਵੰਤਿ ਕ੍ਰਿਤਿ ਉਚਾਰ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਪਗੋ ਲਗਾ ਤਜਿ ਗਰਬ ਅਤ੍ਰਿ ਕੁਮਾਰ ॥ ਕੋਟਿ ਬਰਖ ਕਰੀ ਜਬੈ ਹਰਿ ਸੇਵਿ ਵਾ ਚਿਤੁ ਲਾਇ ॥ ਅਕਸਮਾਤਿ ਭਈ ਤਬੈ ਤਿਹ ਬਯੋਮ ਬਾਨਿ ਬਨਾਇ ॥੧੦੯॥ ਅਥ ਬਯੋਮ ਬਾਨੀ ਬਾਚ ਦੱਤ ਪ੍ਰਤਿ ॥ ਦੱਤ ਸੱਤਿ ਕਹੌਂ ਤੁਝੈ ਗੁਰ ਹੀਣ ਮੁਕਤਿ ਨ ਹੋਇ ॥ ਰਾਵ ਰੰਕ ਪ੍ਰਜਾ ਵਜਾ ਇਮ ਭਾਖਈ ਸਭ ਕੋਇ ॥ ਕੋਟਿ ਕਸਟ ਨ ਕਿਉ ਕਰੋ ਨਹਿੰ ਐਸ ਦੇਹ ਉਧਾਰ ॥ ਜਾਇ ਕੈ ਗੁਰ ਕੀਜਿਯੈ ਸੁਨਿ ਸੱਤਿ ਅਤ੍ਰਿ ਕੁਮਾਰ ॥੧੧੦॥ ਦੱਤ ਬਾਚ ॥ ਐਸ ਬਾਕ ਭਏ ਜਬੈ ਤਬ ਦੱਤ ਸੱਤਿ ਸਰੂਪ ॥ ਸਿੰਧੁ ਸੀਲ ਸੁ ਬ੍ਰਤ ਕੋ ਨਦ ਗਜਾਨ ਕੋ ਜਨੁ ਕੂਪ ॥ ਪਾਨ ਲਾਗ ਡੰਡੌਤ ਕੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕੀਨ ਉਚਾਰ ॥ ਕਉਨ ਸੋ ਗੁਰ ਕੀਜਿਯੈ ਕਹਿ ਮੋਹਿ ਤੱਤ ਬਿਚਾਰ ॥੧੧੧॥ ਬਯੋਮ ਬਾਨੀ ਬਾਚ ॥ ਜਉਨ ਚਿੱਤ ਬਿਖੈ ਰੁਚੈ ਸੁਇ ਕੀਜੀਐ ਗੁਰਦੇਵ ॥ ਤਿਆਗ ਕਰਿ ਕੈ ਕਪਟ ਕਉ ਚਿਤ ਲਾਇ ਕੀਜੈ ਸੇਵ ॥ ਰੀਝ ਹੈ ਗੁਰਦੇਵ ਤਉ ਤੁਮ ਪਾਇਹੋ ਬਰ ਦਾਨ ॥ ਯੋਂ ਨ ਹੋਇ ਉਧਾਰ ਪੈ ਸੁਨਿ ਲੇਹੁ ਦੱਤ ਸੁਜਾਨ ॥੧੧੨॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਮੰਤ੍ਰ ਦਯੋ ਜਿਨੈ ਸੁਇ ਜਾਨ ਕੈ ਗੁਰਦੇਵ ॥ ਜੋਗ ਕਾਰਣ ਕੋ ਚਲਾ ਜਿਯ ਜਾਨ ਕੈ ਅਨਭੇਵ ॥ ਤਾਤ ਮਾਤ ਰਹੇ ਮਨੈ ਕਰਿ ਮਾਨ ਬੈਨ ਨ ਏਕ ॥ ਘੋਰ ਕਾਨਨ ਕੌ ਚਲਾ ਧਰਿ ਜੋਗ ਨਜਾਸ ਅਨੇਕ ॥੧੧੩॥ ਘੋਰ ਕਾਨਨ ਮੈ ਕਰੀ ਤਪਸਾ ਅਨੇਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿਨ ਕੇ ਕਰੇ ਇਕ ਚਿੱਤ ਮੰਤ੍ਰ ਉਚਾਰ ॥ ਕਸਟ ਕੈ ਜਬ ਹੀ ਕਿਯਾ ਤਪ ਘੋਰ ਬਰਖ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥ ਬੁੱਧਿ ਕੋ ਬਰੁ ਦੇਤ ਭੇ ਤਬ ਆਨਿ ਬੁੱਧਿ ਨਿਧਾਨ ॥੧੧੪॥ ਬੁੱਧਿ ਕੋ ਬਰੁ ਜਉ ਦਯੋ ਤਿਨ ਆਨਿ ਬੁੱਧਿ ਅਨੰਤ ॥ ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਪਵਿਤ੍ਰ ਕੈ ਗਏ ਦੱਤ ਦੇਵ ਮਹੰਤ ॥ ਅਕਸ ਮਾਤ੍ਰ ਬਢੀ ਤਬੈ ਬੁਧਿ ਜਤ੍ਰ ਤੱਤ੍ਰ ਦਿਸਾਨ ॥ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚੁਰ ਕਿਯਾ ਜਹੀ ਤਹ ਪਰਮ ਪਾਪ

ਖਿਸਾਨ ॥੧੧੫॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਅਕਾਲ ਗੁਰੂ ਕਿਯਾ ਜਿਹ ਕੋ ਕਬੈ ਨਹਿ ਨਾਸ ॥ ਜਤ੍ਰ ਤਤ੍ਰ ਦਿਸਾ ਵਿਸਾ ਜਿਹ ਠਉਰ ਸਰਬ ਨਿਵਾਸ ॥ ਅੰਡ ਜੇਰਜ ਸੇਤ ਉਤਭੁਜ ਕੀਨ ਜਾਸ ਪਸਾਰ ॥ ਤਾਹਿ ਜਾਨੁ ਗੁਰੂ ਕਿਯੋ ਮੁਨਿ ਸਤਿ ਦੱਤ ਸੁ ਧਾਰ ॥੧੧੬॥

ਇਤਿ ਅਕਾਲ ਗੁਰੂ ਪ੍ਰਥਮ ਸਮਾਪਤਮ ॥

ਰੂਆਲ ਛੰਦ ॥ ਪਰਮ ਰੂਪ ਪਵਿਤ੍ਰ ਮੁਨਿ ਮਨਿ ਜੋਗ ਕਰਮ ਨਿਧਾਨ ॥ ਦੂਸਰੇ ਗੁਰ ਕਉ ਕਰਾ ਮਨ ਈ ਮਨੈ ਮੁਨਿ ਮਾਨ ॥ ਨਾਥ ਤਉ ਹੀ ਪਛਾਨ ਜੋ ਮਨ ਮਾਨਈ ਜਿਹ ਕਾਲ ॥ ਸਿੱਧਿ ਤਉ ਮਨ ਕਾਮਨਾ ਸੁਧ ਹੋਤ ਹੈ ਸੁਨਿ ਲਾਲ ॥੧੧੭॥

ਇਤਿ ਦੁਤੀਆ ਗੁਰੂ ਬਰਨਨੰ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤੰ ॥

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਜਬੈ ਦ੍ਵੈ ਸੁ ਕੀਨੇ ਗੁਰੂ ਦੱਤ ਦੇਵੰ ॥ ਸਦਾ ਏਕ ਚਿੱਤੰ ਕਰੈ ਨਿਤ ਸੇਵੰ ॥ ਜਟਾ ਜੂਟ ਸੀਸੰ ਸੁ ਗੰਗਾ ਤਰੰਗੰ ॥ ਕਬੈ ਛ੍ਵੈ ਸਕਾ ਅੰਗ ਕੋ ਨਾ ਅਨੰਗੰ ॥੧੧੮॥ ਮਹਾ ਉੱਜਲੀ ਅੰਗ ਬਿਭੂਤਿ ਸੋਹੈ ॥ ਲਖੇ ਮੋਨਿ ਮਾਨੀ ਮਹਾ ਮਾਨ ਮੋਹੈ ॥ ਜਟਾ ਜੂਟ ਗੰਗਾ ਤਰੰਗੰ ਮਹਾਨੰ ॥ ਮਹਾ ਬੁੱਧਿ ਉੱਦਾਰ ਬਿਦਜਾ ਨਿਧਾਨੰ ॥੧੧੯॥ ਭਗਉਹੈਂ ਲਸੈਂ ਬਸਤ੍ਰ ਲੰਗੋਟ ਬੰਦੰ ॥ ਤਜੇ ਸਰਬ ਆਸਾ ਰਟੈ ਏਕ ਛੰਦੰ ॥ ਮਹਾਂ ਮੋਨਿ ਮਾਨੀ ਮਹਾਂ ਮੋਨ ਬਾਧੇ ॥ ਮਹਾਂ ਜੋਗ ਕਰਮੰ ਸਭੈ ਨਜਾਸ ਸਾਧੇ ॥੧੨੦॥ ਦਯਾ ਸਿੰਧੁ ਸਰਬੰ ਸੁਭੰ ਕਰਮ ਕਰਤਾ ॥ ਹਰੇ ਸਰਬ ਗਰਬੰ ਮਹਾਂ ਤੇਜ ਧਰਤਾ ॥ ਮਹਾਂ ਜੋਗ ਕੀ ਸਾਧਨਾ ਸਰਬ ਸਾਧੀ ॥ ਮਹਾਂ ਮੋਨਿ ਮਾਨੀ ਮਹਾਂ ਸਿੱਧਿ ਲਾਧੀ ॥੧੨੧॥ ਉਠੈ ਪ੍ਰਾਤ ਸੰਧਜਾ ਕਰੈ ਨ੍ਹਾਨ ਜਾਵੈ ॥ ਕਰੈ ਸਾਧਨਾ ਜੋਗ ਕੀ ਜੋਗ ਭਾਵੈ ॥ ਤ੍ਰਿਕਾਲੱਗਿ ਦਰਸੀ ਮਹਾ ਪਰਮ ਤੱਤੰ ॥ ਸੁ ਸੰਨਜਾਸ ਦੇਵੰ ਮਹਾ ਸੁੱਧ ਮੱਤੰ ॥੧੨੨॥ ਪਿਪਾਸਾ ਛੁਧਾ ਆਨ ਕੈ ਜੋ ਸਤਾਵੈ ॥ ਰਹੈ ਏਕ ਚਿੱਤੰ ਨ ਚਿੱਤੰ ਚਲਾਵੈ ॥ ਕਰੈ ਜੋਗ ਨਜਾਸੰ ਨਿਰਾਸੰ ਉਦਾਸੀ ॥ ਧਰੇ ਮੇਖਲਾ ਪਰਮ ਤਤੰ ਪ੍ਰਕਾਸੀ ॥੧੨੩॥ ਮਹਾਂ ਆਤਮ ਦਰਸੀ ਮਹਾਂ ਤੱਤ ਬੇਤਾ ॥ ਥਿਰੰ ਆਸਣੇਕੰ ਮਹਾਂ ਊਰਧਰੇਤਾ ॥ ਕਰੈ ਸੱਤਿ ਕਰਮੰ ਕੁਕਰਮੰ ਪ੍ਰਨਾਸੰ ॥ ਰਹੈ ਏਕ ਚਿੱਤੰ ਮੁਨੀਸੰ ਉਦਾਸੰ ॥੧੨੪॥ ਸੁਭੰ ਸਾਸਤ੍ਰ ਗੰਤਾ ਕੁਕਰਮੰ ਪ੍ਰਣਾਸੀ ॥ ਬਸੈ

ਕਾਨਨੇਸੰ ਸੁ ਪਾਤ੍ਰੰ ਉਦਾਸੀ ॥ ਤਜਜੋ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧੰ ਸਭੈ ਲੋਭ ਮੋਹੰ ॥ ਮਹਾਂ ਜੋਗ ਜ੍ਵਾਲਾ ਮਹਾ ਮੋਨਿ ਸੋਹੰ ॥੧੨੫॥ ਕਰੈ ਨਜਾਸ ਏਕੰ ਅਨੇਕੰ ਪ੍ਰਕਾਰੀ ॥ ਮਹਾਂ ਬ੍ਰਹਮਚਰਯੰ ਸੁ ਧਰਮਾਧਿਕਾਰੀ ॥ ਮਹਾਂ ਤੱਤ ਬੇਤਾ ਸੁ ਸੰਨਜਾਸ ਜੋਗੰ ॥ ਅਨਾਸੰ ਉਦਾਸੀ ਸੁ ਬਾਸੰ ਅਰੋਗੰ ॥੧੨੬॥ ਅਨਾਸਾ ਮਹਾਂ ਉਰਧ ਰੇਤਾ ਸਨਜਾਸੀ ॥ ਮਹਾਂ ਤੱਤ ਬੇਤਾ ਅਨਾਸੰ ਉਦਾਸੀ ॥ ਸਭੈ ਜੋਗ ਸਾਧੈ ਰਹੈ ਏਕ ਚਿੱਤੰ ॥ ਤਜੈ ਅਉਰ ਸਰਬੰ ਗਹਜੋ ਏਕ ਹਿੱਤੰ ॥੧੨੭॥ ਤਰੇ ਤਾਪ ਧੂਮੰ ਕਰੈ ਪਾਨ ਉੱਚੰ ॥ ਝੁਲੈ ਮੱਧਿ ਅਗਨੰ ਤਊ ਧਿਆਂ ਨ ਮੁੱਚੰ ॥ ਮਹਾਂ ਬ੍ਰਹਮਚਰਯੰ ਮਹਾਂ ਧਰਮ ਧਾਰੀ ॥ ਭਏ ਦੱਤ ਕੇ ਰੁਦ੍ਰ ਪੂਰਣ ਵਤਾਰੀ ॥੧੨੮॥ ਹਠੀ ਤਾਪਸੀ ਮੋਨਿ ਮੰਤ੍ਰੰ ਮਹਾਨੰ ॥ ਪਰੰ ਪੂਰਣੰ ਦੱਤ ਪ੍ਰਗਜ਼ਾ ਨਿਧਾਨੰ ॥ ਕਰੈ ਜੋਗ ਨਜਾਸੰ ਤਜੇ ਰਾਜ ਭੋਗੰ ॥ ਚਕੇ ਸਰਬ ਦੇਵੰ ਜਕੇ ਸਰਬ ਲੋਗੰ ॥੧੨੯॥ ਜਕੇ ਜੱਛ ਗੰਧ੍ਰਬ ਬਿਦਜਾ ਨਿਧਾਨੰ ॥ ਚਕੇ ਦੇਵਤਾ ਚੰਦ ਸੂਰੰ ਸੁਰਾਨੰ ॥ ਛਕੇ ਜੀਵ ਜੰਤੰ ਲਖੇ ਪਰਮ ਰੂਪੰ ॥ ਤਜਜੋ ਗਰਬ ਸਰਬੰ ਲਗੇ ਪਾਨ ਭੂਪੰ ॥੧੩੦॥ ਜਟੀ ਦੰਡ ਮੁੰਡੀ ਤਪੀ ਬ੍ਰਹਮਚਾਰੀ ॥ ਜਟੀ ਜੰਗਮੀ ਜਾਮਨੀ ਜੰਤ੍ਰ ਧਾਰੀ ॥ ਪਰੀ ਪਾਰਬਤੀ ਪਰਮ ਦੇਸੀ ਪਛੇਲੇ ॥ ਬਲੀ ਬਾਲਖੀ ਬੰਗ ਰੂਮੀ ਰੁਹੇਲੇ ॥੧੩੧॥ ਜਟੀ ਜਾਮਨੀ ਜੰਤ੍ਰ ਧਾਰੀ ਛਲਾਰੇ ॥ ਅਜੀ ਆਮਰੀ ਨਿਵਲਿਕਾ ਕਰਮ ਵਾਰੇ ॥ ਅਤੇਵਾਗਨਹੋਤ੍ਰੀ ਜੁਆ ਜੱਗਿ ਧਾਰੀ ॥ ਅਧੰ ਊਰਧ ਰੇਤੇ ਬਰੰ ਬ੍ਰਹਮਚਾਰੀ ॥੧੩੨॥ ਜਿਤੇ ਦੇਸ ਦੇਸੰ ਹੁਤੇ ਛਤ੍ਰਧਾਰੀ ॥ ਸਭੈ ਪਾਨ ਲਾਗੈ ਤਜਜੋ ਗਰਬ ਭਾਰੀ ॥ ਕਰੈਂ ਲਾਗ ਸਰਬੰ ਸੁ ਸੰਨਜਾਸ ਜੋਗੰ ॥ ਇਹੀ ਪੰਥ ਲਾਗੇ ਸੁਭੰ ਸਰਬ ਲੋਗੰ ॥੧੩੩॥ ਸਭੇ ਦੇਸ ਦੇਸਾਨ ਤੇ ਲੋਗ ਆਏ ॥ ਕਰੰ ਦੱਤ ਕੇ ਆਨਿ ਮੂੰਡੰ ਮੁੰਡਾਏ ॥ ਧਰੇ ਸੀਸ ਪੈ ਪਰਮ ਜੂਟੰ ਜਟਾਨੰ ॥ ਕਰੈ ਲਾਗਿ ਸਨਜਾਸ ਜੋਗ ਅੱਪ੍ਰਮਾਨੰ ॥੧੩੪॥ ਰੂਆਲ ਛੰਦ ॥ ਦੇਸ ਦੇਸਨ ਕੇ ਸਭੈ ਨ੍ਰਿਪ ਆਨ ਕੈ ਤਿਹ ਠਉਰ ॥ ਜਾਨਿ ਪਾਨ ਪਰੈਂ ਸਭੈ ਗੁਰੁ ਦੱਤ ਸ੍ਰੀ ਸਰਮਉਰ ॥ ਤਿਆਗਿ ਅਉਰ ਨਏ ਨਏ ਮਤ ਏਕ ਹੀ ਮਤ ਠਾਨਿ ॥ ਆਨਿ ਮੂੰਡ ਮੁੰਡਾਤ ਭੇ ਸਭ ਰਾਜ ਪਾਟ ਨਿਧਾਨ ॥੧੩੫॥ ਆਨਿ ਆਨਿ ਲਗੇ ਸਭੈ ਪਗ ਜਾਨ ਕੈ ਗੁਰ ਦੇਵ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਸਾਸਤ੍ਰ ਸਭੈ ਭ੍ਰਿਤਾਂਬਰ ਅਨੰਤ ਰੂਪ ਅਭੇਵ ॥ ਅਛਿੱਦ ਗਾਤ ਅਛਿੱਜ ਰੂਪ ਅਭਿੱਦ ਜੋਗ ਦੁਰੰਤ ॥ ਅਮਿਤ ਉੱਜਲ ਅਜਿਤ ਪਰਮ ਉਪਜਜੋ ਸੁ ਦੱਤ ਮਹੰਤ ॥੧੩੬॥ ਪੇਖਿ ਰੂਪ ਚਕੇ ਚਰਾਚਰ ਸਰਬ ਬਜੋਮ ਬਿਮਾਨ ॥ ਜਤ੍ਰ ਤਤ੍ਰ ਰਹੇ ਨਰਾਧਿਪ

ਚਿਤ੍ਰ ਰੂਪ ਸਮਾਨ ॥ ਅਤ੍ਰ ਛਤ੍ਰ ਨ੍ਰਿਪੱਤਿ ਕੋ ਤਜਿ ਜੋਗ ਲੈ ਸੰਨਯਾਸ ॥ ਆਨਿ ਆਨਿ ਕਰੈ ਲਗੈ ਹ੍ਵੈ ਜਤ੍ਰ ਤਤ੍ਰ ਉਦਾਸ ॥੧੩੭॥ ਇੰਦ੍ਰ ਉਪਿੰਦ੍ਰ ਚਕੇ ਸਭੈ ਚਿਤ ਚਉਕਯੋ ਸਸਿ ਭਾਨੁ ॥ ਲੈ ਨ ਦੱਤ ਛਿਨਾਇ ਆਜੁ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਮੋਰ ਮਹਾਨ ॥ ਰੀਝਿ ਰੀਝਿ ਰਹੇ ਜਹਾਂ ਤਹਾਂ ਸਰਬ ਬਯੋਮ ਬਿਮਾਨ ॥ ਜਾਨਿ ਜਾਨਿ ਸਭੈ ਪਰੇ ਗੁਰਦੇਵ ਦੱਤ ਮਹਾਨ ॥੧੩੮॥ ਜਤ੍ਰ ਤਤ੍ਰ ਦਿਸਾ ਵਿਸਾ ਨ੍ਰਿਪ ਰਾਜ ਸਾਜ ਬਿਸਾਰ ॥ ਆਨਿ ਆਨਿ ਸਭੋਂ ਗਹੇ ਪਗ ਦੱਤ ਦੇਵ ਉਦਾਰ ॥ ਜਾਨਿ ਜਾਨਿ ਸੁ ਧਰਮ ਕੋ ਘਰ ਮਾਨ ਕੈ ਗੁਰਦੇਵ ॥ ਪ੍ਰੀਤਿ ਮਾਨ ਸਭੈ ਲਗੇ ਮਨ ਛਾਡਿ ਕੈ ਅਹੰਮੇਵ ॥੧੩੯॥ ਰਾਜ ਸਾਜ ਸਭੈ ਤਜੇ ਨ੍ਰਿਪ ਭੇਸ ਕੈ ਸਨਯਾਸ ॥ ਆਨਿ ਜੋਗ ਕਰੈਂ ਲਗੇ ਹ੍ਵੈ ਜਤ੍ਰ ਤਤ੍ਰ ਉਦਾਸ ॥ ਮੰਡਿ ਅੰਗ ਬਿਭੂਤਿ ਉੱਜਲ ਸੀਸ ਜੂਟ ਜਟਾਨ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿਨ ਸੋਂ ਸੁਭੇ ਸਭ ਰਾਜ ਪਾਟ ਨਿਧਾਨ ॥੧੪੦॥ ਜਤ੍ਰ ਤਤ੍ਰ ਬਿਸਾਰ ਸੰਪਤਿ ਪੁਤ੍ਰ ਮਿਤ੍ਰ ਕਲੱਤ੍ਰ ॥ ਭੇਸ ਲੈ ਸਨਯਾਸ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪ ਛਾਡਿ ਕੈ ਜਯ ਪੱਤ੍ਰ ॥ ਬਾਜਿ ਰਾਜ ਸਮਾਜ ਸੁੰਦਰ ਛਾਡ ਕੈ ਗਜਰਾਜ ॥ ਆਨਿ ਆਨਿ ਬਸੇ ਮਹਾ ਬਨ ਜਤ੍ਰ ਤਤ੍ਰ ਉਦਾਸ ॥੧੪੧॥ ਪਾਧਰੀ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸਰਬ ਛਿਤਿ ਕੇ ਨ੍ਰਿਪਾਲ ॥ ਸਨਯਾਸ ਜੋਗ ਲਾਗੇ ਉਤਾਲ ॥ ਇਕ ਕਰੈ ਲਾਗਿ ਨਿਵਲਿ ਆਦਿ ਕਰਮ ॥ ਇਕ ਧਰਤ ਧਯਾਨ ਲੈ ਬਸਤ੍ਰ ਚਰਮ ॥੧੪੨॥ ਇਕ ਧਰਤ ਬਸਤ੍ਰ ਬਲਕਲਨ ਅੰਗ ॥ ਇਕ ਰਹਤ ਕਲਪ ਇਸਥਿਤ ਉਤੰਗ ॥ ਇਕ ਕਰਤ ਅਲਪ ਦੁਗਧਾ ਅਹਾਰ ॥ ਇਕ ਰਹਤ ਬਰਖ ਬਹੁ ਨਿਰਾਹਾਰ ॥੧੪੩॥ ਇਕ ਰਹਤ ਮੋਨ ਮੋਨੀ ਮਹਾਨ ॥ ਇਕ ਕਰਤ ਨਯਾਸ ਤਜਿ ਖਾਨ ਪਾਨ ॥ ਇਕ ਰਹਤ ਏਕ ਪਗ ਨਿਰਾਧਾਰ ॥ ਇਕ ਬਸਤ ਗ੍ਰਾਮ ਕਾਨਨ ਪਹਾਰ ॥੧੪੪॥ ਇਕ ਕਰਤ ਕਸਟ ਕਰ ਧੂਮ੍ਰ ਪਾਨ ॥ ਇਕ ਕਰਤ ਭਾਂਤਿ ਭਾਤਿਨ ਸਨਾਨ ॥ ਇਕ ਰਹਤ ਇਕ ਪਗ ਜੁਗ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥ ਕੇਈ ਊਰਧ ਬਾਹੁ ਮੁਨਿ ਮਨਿ ਮਹਾਨ ॥੧੪੫॥ ਇਕ ਰਹਤ ਬੈਠਿ ਜਲਿ ਮੱਧਿ ਜਾਇ ॥ ਇਕ ਤਪਤ ਆਗਿ ਊਰਧ ਜਰਾਇ ॥ ਇਕ ਕਰਤ ਨਯਾਸ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਪ੍ਰਕਾਰ ॥ ਇਕ ਰਹਤ ਏਕ ਆਸਾ ਅਧਾਰ ॥੧੪੬॥ ਕਈ ਕਬ ਹੂੰ ਨੀਚ ਨੀਹੰ ਕਰਤ ਡੀਠ ॥ ਕੇਈ ਤਪਤ ਆਗਿ ਪ੍ਰਜਾਰ ਪੀਠ ॥ ਕਈ ਬੈਠ ਕਰਤ ਬ੍ਰਤਚਰਜ ਦਾਨ ॥ ਕਈ ਧਰਤ ਚਿੱਤ ਏਕੈ ਨਿਧਾਨ ॥੧੪੭॥ ਕਈ ਕਰਤ ਜੱਗਿ ਅਰੁ ਹੋਮ ਦਾਨ ॥ ਕਈ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਬਿਧਿਵਤ ਸਨਾਨ ॥ ਕਈ ਧਰਤ

ਜਾਇ ਲੈ ਪ੍ਰਿਸਟ ਪਾਨ ॥ ਕਈ ਦੇਤ ਕਰਮ ਕੀ ਛਾਡਿ ਬਾਨ ॥੧੪੮॥ ਕਈ ਕਰਤ ਬੈਠਿ ਪਰਮੰ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥ ਕਈ ਭ੍ਰਮਤ ਪੱਬ ਬਨ ਬਨ ਉਦਾਸ ॥ ਕਈ ਰਹਤ ਏਕ ਆਸਨ ਅਡੋਲ ॥ ਕਈ ਜਪਤ ਬੈਠਿ ਮੁਖ ਮੰਤ੍ਰ ਅਮੋਲ ॥੧੪੯॥ ਕਈ ਕਰਤ ਬੈਠਿ ਹਰਿ ਹਰਿ ਉਚਾਰ ॥ ਕਈ ਕਰਤ ਪਾਠ ਮੁਨਿ ਮਨਿ ਉਦਾਰ ॥ ਕਈ ਭਗਤ ਭਾਵ ਭਗਵਤ ਭਜੰਤ ॥ ਕਈ ਰਿਚਾ ਬੇਦ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਰਟੰਤ ॥੧੫੦॥ ਕਈ ਏਕ ਪਾਨ ਅਸਥਿਤ ਅਡੋਲ ॥ ਕਈ ਜਪਤ ਜਾਪ ਮਨਿ ਚਿੱਤ ਖੋਲ ॥ ਕਈ ਰਹਤ ਏਕ ਮਨ ਨਿਰਾਹਾਰ ॥ ਇਕ ਭਛਤ ਪਉਨ ਮੁਨਿ ਮਨਿ ਉਦਾਰ ॥੧੫੧॥ ਇਕ ਕਰਤ ਨ੍ਯਾਸ ਆਸਾ ਬਿਹੀਨ ॥ ਇਕ ਰਹਤ ਏਕ ਭਗਵਤ ਅਧੀਨ ॥ ਇਕ ਕਰਤ ਨੈਕੁ ਬਨ ਫਲ ਅਹਾਰ ॥ ਇਕ ਰਟਤ ਨਾਮ ਸਜਾਮਾ ਅਪਾਰ ॥੧੫੨॥ ਇਕ ਏਕ ਆਸ ਆਸਾ ਬਿਰਹਤ ॥ ਇਕ ਬਹੁਤ ਭਾਂਤਿ ਦੁਖ ਦੇਹ ਸਹਤ ॥ ਇਕ ਕਹਤ ਏਕ ਹਰਿ ਕੋ ਕਥਾਨ ॥ ਇਕ ਮੁਕਤਿ ਪਤ੍ਰ ਪਾਵਤ ਨਿਦਾਨ ॥੧੫੩॥ ਇਕ ਪਰੇ ਸਰਨਿ ਹਰਿ ਕੇ ਦੁਆਰ ॥ ਇਕ ਰਹਤ ਤਾਸ ਨਾਮੈ ਅਧਾਰ ॥ ਇਕ ਜਪਤ ਨਾਮ ਤਾ ਕੋ ਦੁਰੰਤ ॥ ਇਕ ਅੰਤਿ ਮੁਕਤਿ ਪਾਵਤ ਬਿਅੰਤ ॥੧੫੪॥ ਇਕ ਕਰਤ ਨਾਮ ਨਿਸਿ ਦਿਨ ਉਚਾਰ ॥ ਇਕ ਅਗਨ ਹੋਤ੍ਰ ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਿਚਾਰ ॥ ਇਕ ਸਾਸਤ੍ਰ ਸਰਬ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਰਟੰਤ ॥ ਇਕ ਸਾਧੁ ਰੀਤਿ ਨਿਸਿ ਦਿਨ ਚਲੰਤ ॥੧੫੫॥ ਇਕ ਹੋਮ ਦਾਨ ਅਰੁ ਬੇਦ ਰੀਤਿ ॥ ਇਕ ਰਟਤ ਬੈਠਿ ਖਟ ਸਾਸਤ੍ਰ ਮੀਤਿ ॥ ਇਕ ਕਰਤ ਬੇਦ ਚਾਰੋ ਉਚਾਰ ॥ ਇਕ ਗਜਾਨ ਗਾਥ ਮਹਿਮਾ ਅਪਾਰ ॥੧੫੬॥ ਇਕ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਮਿਸਟਾਨ ਭੋਜ ॥ ਬਹੁ ਦੀਨ ਬੋਲ ਭੱਛ ਦੇਤ ਰੋਜ ॥ ਕਈ ਕਰਤ ਬੈਠਿ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਪਾਠ ॥ ਕਈ ਅੰਨ ਤਜਾਗਿ ਚਾਬੰਤ ਕਾਠ ॥੧੫੭॥ ਕਈ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਸੋਂ ਧਰਤ ਧਜਾਨ ॥ ਕਈ ਕਰਤ ਬੈਠਿ ਹਰਿ ਕ੍ਰਿਤਿ ਕਾਨ ॥ ਕਈ ਸੁਨਤ ਪਾਠ ਪਰਮੰ ਪੁਨੀਤਿ ॥ ਨਹੀ ਮੁਰਤ ਕਲਪ ਬਹੁ ਜਾਤ ਬੀਤਿ ॥੧੫੮॥ ਕਈ ਬੈਠਿ ਕਰਤ ਜਲ ਕੋ ਅਹਾਰ ॥ ਕਈ ਭ੍ਰਮਤ ਦੇਸ ਦੇਸਨ ਪਹਾਰ ॥ ਕਈ ਜਪਤ ਮੱਧਿ ਕੰਦਰੀ ਦੀਹ ॥ ਕਈ ਬ੍ਰਹਮਚਰਜ ਸਰਿਤਾ ਮਝੀਹ ॥੧੫੯॥ ਕਈ ਰਹਤ ਬੈਠ ਮੱਧਿ ਨੀਰ ਜਾਇ ॥ ਕਈ ਅਗਨਿ ਜਾਰਿ ਤਾਪਤ ਬਨਾਇ ॥ ਕਈ ਰਹਤ ਸਿੱਧ ਮੁਖ ਮੋਨ ਠਾਨਿ ॥ ਅਨ ਆਸ ਚਿੱਤ ਇਕ ਆਸ ਮਾਨਿ ॥੧੬੦॥ ਅਨਡੋਲ ਗਾਤ ਅਬਿਕਾਰ ਅੰਗ ॥ ਮਹਿਮਾ ਮਹਾਨ

ਆਭਾ ਅਭੰਗ ॥ ਅਨਭੈ ਸਰੂਪ ਅਨੁਭਵ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥ ਅਬਜਕਤ ਤੇਜ ਨਿਸਿ ਦਿਨ ਉਦਾਸ ॥੧੬੧॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਜੋਗ ਕੀਨੇ ਅਪਾਰ ॥ ਗੁਰ ਬਾਝ ਯੌਂ ਨ ਹੋਵੈ ਉਧਾਰ ॥ ਤਬ ਪਰੇ ਦੱਤ ਕੇ ਚਰਨ ਆਨਿ ॥ ਕਹਿ ਦੇਹਿ ਜੋਗ ਕੇ ਗੁਰ ਬਿਧਾਨ ॥੧੬੨॥ ਜਲ ਮਧਿ ਜੌਨ ਮੁੰਡੇ ਅਪਾਰ ॥ ਬਨ ਨਾਮ ਤਉਨ ਹ੍ਵੈ ਗੇ ਕੁਮਾਰ ॥ ਗਿਰਿ ਮਧਿ ਸਿੱਖ ਕਿੱਨੇ ਅਨੇਕ ॥ ਗਿਰਿ ਭੇਸ ਸਹਿਤ ਸਮਝੋ ਬਿਬੇਕ ॥੧੬੩॥ ਭਾਰਥ ਭਣੰਤ ਜੇ ਭੇ ਦੁਰੰਤ ॥ ਭਾਰਥੀ ਨਾਮ ਤਾ ਕੇ ਭਣੰਤ ॥ ਪੁਰ ਜਾਸੁ ਸਿੱਖ ਕੀਨੇ ਅਪਾਰ ॥ ਪੁਰੀ ਨਾਮ ਤਉਨ ਜਾਨੋ ਬਿਚਾਰ ॥੧੬੪॥ ਪਰਬਤ ਬਿਸੇਖ ਜੇ ਸਿੱਖ ਕੀਨ ॥ ਪਰਬਤਿ ਸੁ ਨਾਮ ਲੈ ਤਾਹਿ ਦੀਨ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਰ ਕਰਿ ਪੰਚ ਨਾਮ ॥ ਤਬ ਦੱਤ ਦੇਵ ਕਿੰਨੋ ਬਿਸ੍ਰਾਮ ॥੧੬੫॥ ਸਾਗਰ ਮਝਾਰ ਜੇ ਸਿੱਖ ਕੀਨ ॥ ਸਾਗਰ ਸੁ ਨਾਮ ਤਿਨ ਕੇ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥ ਸਾਰਸੁਤਿ ਤੀਰ ਜੇ ਕੀਨ ਚੇਲ ॥ ਸਰਸੁਤੀ ਨਾਮ ਤਿਨ ਨਾਮ ਮੇਲ ॥੧੬੬॥ ਤੀਰਥਨ ਬੀਚ ਜੇ ਸਿੱਖ ਕੀਨ ॥ ਤੀਰਥਿ ਸੁ ਨਾਮ ਤਿਨ ਕੋ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥ ਜਿਨ ਚਰਨ ਦੱਤ ਕੇ ਗਹੇ ਆਨਿ ॥ ਤੇ ਭਏ ਸਰਬ ਬਿਦਿਆ ਨਿਧਾਨ ॥੧੬੭॥ ਇਮ ਕਰਤ ਸਿੱਖ ਜਹ ਤਹ ਬਿਹਾਰ ॥ ਆਸ੍ਰਮਨ ਬੀਚ ਜੋ ਜੋ ਨਿਹਾਰ ॥ ਤਹ ਤਹੀ ਸਿੱਖ ਜੋ ਕੀਨ ਜਾਇ ॥ ਆਸ੍ਰਮਿ ਸੁ ਨਾਮ ਤਿਨ ਕੋ ਸੁਹਾਇ ॥੧੬੮॥ ਆਰੰਨ ਬੀਚ ਜੇ ਅਭਯ ਦੱਤ ॥ ਸਨਜਾਸ ਰਾਜ ਅਤਿ ਬਿਮਲ ਮੱਤਿ ॥ ਤਹ ਤਹ ਸੁ ਕੀਨ ਜੇ ਸਿੱਖ ਜਾਇ ॥ ਆਰੰਨਿ ਨਾਮ ਤਿਨ ਕੋ ਰਖਾਇ ॥੧੬੯॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਦੱਤ ਮਹਾਤਮੇ ਅਨਭਉ ਪ੍ਰਕਾਸੇ ਦਸ ਨਾਮ ਧਜਾਯ ਸੰਪੂਰਣ ॥੧॥

ਪਾਧੜੀ ਛੰਦ ॥ ਆਜਾਨੁ ਬਾਹੁ ਅਤਿਸੈ ਪ੍ਰਭਾਵ ॥ ਅਬਜਕਤ ਤੇਜ ਸਨਜਾਸ ਰਾਵ ॥ ਜਹ ਜਹ ਬਿਹਾਰ ਮੁਨਿ ਕਰਤ ਦੱਤ ॥ ਅਨਭਉ ਪ੍ਰਕਾਸ ਅਰੁ ਬਿਮਲ ਮੱਤ ॥੧੭੦॥ ਜੇ ਹੁਤੇ ਦੇਸ ਦੇਸਨ ਨ੍ਰਿਪਾਲ ॥ ਤਜਿ ਗਰਬ ਪਾਨ ਲਾਗੇ ਸੁ ਢਾਲ ॥ ਤਜਿ ਦੀਨ ਅਉਰ ਝੂਠੇ ਉਪਾਇ ॥ ਦ੍ਰਿੜ ਗਹਯੋ ਏਕ ਸੰਨਜਾਸ ਰਾਇ ॥੧੭੧॥ ਤਜਿ ਸਰਬ ਆਸ ਇਕ ਆਸ ਚਿੱਤ ॥ ਅਬਿਕਾਰ ਚਿੱਤ ਪਰਮੰ ਪਵਿੱਤ ॥ ਜਹ ਕਰਤ ਦੇਸ ਦੇਸਨ ਬਿਹਾਰ ॥ ਉਠਿ ਚਲਤ ਸਰਬ ਰਾਜਾ ਅਪਾਰ ॥੧੭੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਗਵਨ ਕਰਤ ਜਿਹ ਜਿਹ ਦਿਸਾ ਮੁਨਿ ਮਨਿ ਦੱਤ ਅਪਾਰ ॥ ਸੰਗਿ ਚਲਤ ਉਠਿ ਸਭ ਪ੍ਰਜਾ ਤਜਿ ਘਰ ਬਾਰ ਪਹਾਰ ॥੧੭੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਿਹ ਜਿਹ ਦੇਸ ਮੁਨੀਸਰ ਗਏ ॥

ਊਚ ਨੀਚ ਸਭ ਹੀ ਸੰਗਿ ਭਏ ॥ ਏਕ ਜੋਗ ਅਰੁ ਰੂਪ ਅਪਾਰਾ ॥ ਕਉਨ ਨ ਮੋਹੈ ਕਹੋ ਬਿਚਾਰਾ ॥੧੭੪॥ ਜਹ ਤਹ ਚਲਾ ਜੋਗੁ ਸਨਜਾਸਾ ॥ ਰਾਜ ਪਾਟ ਤਜਿ ਭਏ ਉਦਾਸਾ ॥ ਐਸੀ ਭੂਮਿ ਨ ਦਿਖੀਅਤ ਕੋਈ ॥ ਜਹਾ ਸਨਜਾਸ ਜੋਗ ਨਹਿੰ ਹੋਈ ॥੧੭੫॥

ਇਤਿ ਮਨ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਦੂਸਰ ਠਹਿਰਾਇਆ ਸਮਾਪਤੰ ॥੨॥

ਅਥ ਤ੍ਰਿਤੀ ਗੁਰੂ ਮਕਰਿਕਾ ਕਥਨੰ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਚਉਬੀਸ ਗੁਰੂ ਕੀਨ ਜਿਹ ਭਾਤਾ ॥ ਅਬ ਸੁਨ ਲੇਹੁ ਕਹੌ ਇਹ ਬਾਤਾ ॥ ਏਕ ਮਕਰਿਕਾ ਦੱਤ ਨਿਹਾਰੀ ॥ ਐਸ ਹ੍ਰਿਦੈ ਅਨੁਮਾਨ ਬਿਚਾਰੀ ॥੧੭੬॥ ਆਪਨ ਹੀਐ ਐਸ ਅਨੁਮਾਨਾ ॥ ਤੀਸਰ ਗੁਰੂ ਯਾਹ ਹਮ ਮਾਨਾ ॥ ਪ੍ਰੇਮ ਸੂਤ ਕੀ ਡੋਰਿ ਬਢਾਵੈ ॥ ਤਬਹੀ ਨਾਥ ਨਿਰੰਜਨ ਪਾਵੈ ॥੧੭੭॥ ਆਪਨ ਆਪੁ ਆਪ ਮੋ ਦਰਸੈ ॥ ਅੰਤਰਿ ਗੁਰੂ ਆਤਮਾ ਪਰਸੈ ॥ ਏਕ ਛਾਡਿ ਕੈ ਅਨਤ ਨ ਧਾਵੈ ॥ ਤਬ ਹੀ ਪਰਮ ਤਤੁ ਕੋ ਪਾਵੈ ॥੧੭੮॥ ਏਕ ਸਰੂਪ ਏਕ ਕਰਿ ਦੇਖੈ ॥ ਆਨ ਭਾਵ ਕੋ ਭਾਵ ਨ ਪੇਖੈ ॥ ਏਕ ਆਸ ਤਜਿ ਅਨਤ ਨ ਧਾਵੈ ॥ ਤਬ ਹੀ ਨਾਥ ਨਿਰੰਜਨ ਪਾਵੈ ॥੧੭੯॥ ਕੇਵਲ ਅੰਗ ਰੰਗ ਤਿਹ ਰਾਚੈ ॥ ਏਕ ਛਾਡਿ ਰਸਨੇਕ ਨ ਮਾਚੈ ॥ ਪਰਮ ਤੱਤ ਕੋ ਧਯਾਨ ਲਗਾਵੈ ॥ ਤਬ ਹੀ ਨਾਥ ਨਿਰੰਜਨ ਪਾਵੈ ॥੧੮੦॥ ਤੀਸਰ ਗੁਰੂ ਮਕਰਿਕਾ ਠਾਨੀ ॥ ਆਗੇ ਚਲਾ ਦੱਤ ਅਭਿਮਾਨੀ ॥ ਤਾ ਕਰਿ ਭਾਵ ਹ੍ਰਿਦੇ ਮਹਿ ਲੀਨਾ ॥ ਹਰਖਵੰਤ ਤਬ ਚਲਾ ਪ੍ਰਬੀਨਾ ॥੧੮੧॥

ਇਤਿ ਤ੍ਰਿਤੀ ਗੁਰੂ ਮਕਰਿਕਾ ਸਮਾਪਤੰ ॥੩॥

ਅਥ ਬਕ ਚਤੁਰਥ ਗੁਰੂ ਕਥਨੰ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬੈ ਦੱਤ ਗੁਰੁ ਅਗ੍ਰ ਸਿਧਾਰਾ ॥ ਮੱਛ ਰਾਸ ਕਰ ਬੈਠਿ ਨਿਹਾਰਾ ॥ ਉੱਜਲ ਅੰਗ ਅਤਿ ਧਯਾਨ ਲਗਾਵੈ ॥ ਮੋਨੀ ਸਰਬ ਬਿਲੋਕਿ ਲਜਾਵੈ ॥੧੮੨॥ ਜੈਸਕੁ ਧਯਾਨ ਮੱਛ ਕੇ ਕਾਜਾ ॥ ਲਾਵਤ ਬਕ ਨਾਵੈ ਨਿਰਲਾਜਾ ॥ ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ ਇਹ ਧਯਾਨ ਲਗਾਵੈ ॥ ਭਾਵ ਤਾਸ ਕੋ ਮੁਨਿ ਮਨਿ ਭਾਵੈ ॥੧੮੩॥ ਐਸੋ ਧਯਾਨ ਨਾਥ ਹਿਤ ਲੱਯੈ ॥ ਤਬਹੀ ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਕਹੁ ਪੱਯੈ ॥ ਮੱਛਾਂਤਕ ਲਖਿ ਦੱਤ ਲੁਭਾਨਾ ॥ ਚਤੁਰਥ ਗੁਰੂ ਤਾਸ ਅਨੁਮਾਨਾ ॥੧੮੪॥

ਇਤਿ ਮੱਛਾਂਤਕ ਚਤੁਰਥ ਗੁਰੂ ਸਮਾਪਤੰ ॥੪॥

ਅਥ ਬਿੜਾਲ ਪੰਚਮ ਗੁਰੂ ਨਾਮ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਆਗੇ ਚਲਾ ਦੱਤ ਮੁਨਿ ਰਾਈ ॥ ਸੀਸ ਜਟਾ ਕਹ ਜੂਟ ਛਕਾਈ ॥ ਦੇਖਾ ਏਕ ਬਿੜਾਲ ਜੁ ਆਗੇ ॥ ਧਯਾਨ ਲਾਇ ਮੁਨਿ ਨਿਰਖਨ ਲਾਗੇ ॥੧੯੫॥ ਮੂਸ ਕਾਜ ਜਸ ਲਾਵਤ ਧਯਾਨੂ ॥ ਲਾਜਤ ਦੇਖਿ ਮਹੰਤ ਮਹਾਨੂ ॥ ਐਸ ਧਯਾਨ ਹਰਿ ਹੇਤ ਲਗੱਯੈ ॥ ਤਬ ਹੀ ਨਾਥ ਨਿਰੰਜਨ ਪੱਯੈ ॥੧੯੬॥ ਪੰਚਮ ਗੁਰੂ ਯਾਹਿ ਹਮ ਜਾਨਾ ॥ ਯਾ ਕਹੁ ਭਾਵ ਹਿਯੈ ਅਨੁਮਾਨਾ ॥ ਐਸੀ ਭਾਂਤਿ ਧਯਾਨ ਜੋ ਲਾਵੈ ॥ ਸੋ ਨਿਹਚੈ ਸਾਹਿਬ ਕੋ ਪਾਵੈ ॥੧੯੭॥

ਇਤਿ ਬਿੜਾਲ ਪੰਚਮੋ ਗੁਰੂ ਸਮਾਪਤੰ ॥੫॥

ਅਥ ਧੁਨੀਆ ਗੁਰੂ ਕਥਨੰ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਆਗੇ ਚਲਾ ਰਾਜ ਸਨਯਾਸਾ ॥ ਏਕ ਆਸ ਗਹਿ ਐਸ ਅਨਾਸਾ ॥ ਤਹ ਇਕ ਰੂਮ ਧੁਨਖਤੋ ਲਹਾ ॥ ਐਸ ਭਾਂਤਿ ਮਨ ਸੋਂ ਮੁਨਿ ਕਹਾ ॥੧੯੮॥ ਭੂਪ ਸੈਨ ਇਹ ਜਾਤ ਨ ਲਹੀ ॥ ਗ੍ਰੀਵਾ ਨੀਚ ਨੀਚ ਹੀ ਰਹੀ ॥ ਸਗਲ ਸੈਨ ਵਾਹੀ ਮਗ ਗਈ ॥ ਤਾ ਕੌ ਨੈਕੁ ਖਬਰ ਨਹੀ ਭਈ ॥੧੯੯॥ ਰੂਈ ਧੁਨਖਤੋ ਫਿਰ ਨ ਨਿਹਾਰਾ ॥ ਨੀਚਹਿ ਗ੍ਰੀਵਾ ਰਹਾ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਦੱਤ ਬਿਲੋਕਿ ਹਿਯੇ ਮੁਸਕਾਨਾ ॥ ਖਸਟਮ ਗੁਰੂ ਤਿਸੀ ਕਹੁ ਜਾਨਾ ॥੧੯੦॥ ਰੂਮ ਹੇਤ ਇਹ ਜਿਮ ਚਿਤੁ ਲਾਯੋ ॥ ਸੈਨ ਗਈ ਪਰੁ ਸਿਰ ਨ ਉਚਾਯੋ ॥ ਤੈਸੀਏ ਪ੍ਰਭ ਸੋ ਪ੍ਰੀਤਿ ਲਗੱਯੈ ॥ ਤਬ ਹੀ ਪੁਰਖ ਪੁਰਾਤਨ ਪੱਯੈ ॥੧੯੧॥

ਇਤਿ ਰੂਈ ਧੁਨਖਤਾ ਪੇਂਜਾ ਖਸਟਮੋ ਗੁਰੂ ਸਮਾਪਤੰ ॥੬॥

ਅਥ ਮਾਛੀ ਸਪਤਮੋ ਗੁਰੂ ਕਥਨੰ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਆਗੇ ਚਲਾ ਰਾਜ ਸਨਯਾਸਾ ॥ ਮਹਾ ਬਿਮਲ ਮਨ ਭਯੋ ਉਦਾਸਾ ॥ ਨਿਰਖਾ ਤਹਾਂ ਏਕ ਮੱਛਹਾ ॥ ਲਾਏ ਜਾਰ ਕਰ ਜਾਤ ਨ ਕਹਾ ॥੧੯੨॥ ਬਿਨਛੀ ਏਕ ਹਾਥ ਮੋ ਧਾਰੇ ॥ ਜਰਿਯਾ ਅੰਧ ਕੰਧ ਪਰ ਡਾਰੇ ॥ ਇਸਥਿਤਿ ਏਕ ਮੱਛ ਕੀ ਆਸਾ ॥ ਜਾਨੁਕ ਵਾ ਕੇ ਮੱਧਿ ਨ ਸਾਸਾ ॥੧੯੩॥ ਏਕ ਸੁ ਠਾਢ ਮੱਛ ਕੀ ਆਸੂ ॥ ਰਾਜ ਪਾਟ ਤੇ ਜਾਨੁ ਉਦਾਸੂ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਨੇਹ ਨਾਥ ਸੋਂ ਲੱਯੈ ॥ ਤਬ ਹੀ ਪੂਰਨ ਪੁਰਖ ਕਹ ਪੱਯੈ ॥੧੯੪॥

ਇਤਿ ਮਾਛੀ ਗੁਰੂ ਸਪਤਮੋ ਸਮਾਪਤੰ ॥੭॥

ਅਥ ਚੇਰੀ ਅਸਟਮੋ ਗੁਰੂ ਕਥਨੰ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਹਰਖਤ ਅੰਗ ਸੰਗ ਸੈਨਾ ਸੁਨਿ ॥ ਆਯੋ ਦੱਛ ਪ੍ਰਜਾਪਤਿ ਕੇ ਮੁਨਿ ॥ ਤਹਾਂ ਏਕ ਚੇਰਿਕਾ ਨਿਹਾਰੀ ॥ ਚੰਦਨ ਘਸਤ ਮਨੋ ਮਤਵਾਰੀ ॥੧੯੫॥ ਚੰਦਨ ਘਸਤ ਨਾਰਿ ਸੁਭ ਧਰਮਾ ॥ ਏਕ ਚਿਤ ਹ੍ਵੈ ਆਪਨ ਘਰ ਮਾ ॥ ਏਕ ਚਿੱਤ ਨਹਿੰ ਚਿੱਤ ਚਲਾਵੈ ॥ ਪ੍ਰਤਿਮਾ ਚਿਤ੍ਰ ਬਿਲੋਕਿ ਲਜਾਵੈ ॥੧੯੬॥ ਦੱਤ ਲਏ ਸਨਜਾਸਨ ਸੰਗਾ ॥ ਜਾਤ ਭਯੋ ਤਹ ਭੇਟਤ ਅੰਗਾ ॥ ਸੀਸ ਉਚਾਇ ਨ ਤਾਸ ਨਿਹਾਰਾ ॥ ਰਾਵ ਰੰਕ ਕੋ ਜਾਤ ਬਿਚਾਰਾ ॥੧੯੭॥ ਤਾ ਕੋ ਦੱਤ ਬਿਲੋਕਿ ਪ੍ਰਭਾਵਾ ॥ ਅਸਟਮ ਗੁਰੂ ਤਾਹਿ ਠਹਰਾਵਾ ॥ ਧੰਨਿ ਧੰਨਿ ਚੇਰਿਕਾ ਸਭਾਗੀ ॥ ਜਾ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਨਾਥ ਸੰਗਿ ਲਾਗੀ ॥੧੯੮॥ ਐਸ ਪ੍ਰੀਤਿ ਹਰਿ ਹੇਤ ਲਗੱਯੈ ॥ ਤਬ ਹੀ ਨਾਥ ਨਿਰੰਜਨ ਪੱਯੈ ॥ ਬਿਨੁ ਚਿਤ ਦੀਨ ਹਾਥਿ ਨਹੀ ਆਵੈ ॥ ਚਾਰ ਬੇਦ ਇਮ ਭੇਦ ਬਤਾਵੈ ॥੧੯੯॥

ਇਤਿ ਚੇਰਿਕਾ ਅਸਟਮੋ ਗੁਰੂ ਸਮਾਪਤੰ ॥੮॥

ਅਥ ਬਨਜਾਰਾ ਨਵਮੋ ਗੁਰੂ ਕਥਨੰ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਆਗੇ ਚਲਾ ਜੋਗ ਜਟਧਾਰੀ ॥ ਲਏ ਸੰਗਿ ਚੇਲਕਾ ਅਪਾਰੀ ॥ ਦੇਖਤ ਬਨਖੰਡ ਨਗਰ ਪਹਾਰਾ ॥ ਆਵਤ ਲਖਾ ਏਕ ਬਨਜਾਰਾ ॥੨੦੦॥ ਧਨ ਕਰ ਭਰੇ ਸਭੈ ਭੰਡਾਰਾ ॥ ਚਲਾ ਸੰਗ ਲੈ ਟਾਂਡ ਅਪਾਰਾ ॥ ਅਮਿਤ ਗਾਮ ਲਵਗਨ ਕੇ ਭਰੇ ॥ ਬਿਧਿਨਾ ਤੇ ਨਹਿ ਜਾਤ ਬਿਚਰੇ ॥੨੦੧॥ ਰਾਤ ਦਿਵਸ ਤਿਨ ਦ੍ਰਬ ਕੀ ਆਸਾ ॥ ਬੇਚਨ ਚਲਾ ਛਾਡਿ ਘਰ ਵਾਸਾ ॥ ਔਰ ਆਸ ਦੂਸਰਿ ਨਹਿੰ ਕੋਈ ॥ ਏਕੈ ਆਸ ਬਨਜ ਕੀ ਹੋਈ ॥੨੦੨॥ ਛਾਂਹ ਧੂਪ ਕੋ ਤ੍ਰਾਸ ਨ ਮਾਨੈ ॥ ਰਾਤ ਅਉ ਦਿਵਸ ਗਵਨ ਈ ਠਾਨੈ ॥ ਪਾਪ ਪੁੰਨ ਕੀ ਅਉਰ ਨ ਬਾਤਾ ॥ ਏਕੈ ਰਸ ਮਾਤ੍ਰਾ ਕੇ ਰਾਤਾ ॥੨੦੩॥ ਤਾਂ ਕਹ ਦੇਖਿ ਦੱਤ ਹਰਿ ਭਗਤੂ ॥ ਜਾ ਕਰ ਰੂਪ ਜਗਤ ਜਗਮਗਤੂ ॥ ਐਸ ਭਾਂਤਿ ਜੋ ਸਾਹਿਬ ਧਜੱਯੈ ॥ ਤਬ ਹੀ ਪੁਰਖ ਪੁਰਾਤਨ ਪੱਯੈ ॥੨੦੪॥

ਇਤਿ ਬਨਜਾਰਾ ਨਉਮੋ ਗੁਰੂ ਸਮਾਪਤੰ ॥੯॥

ਅਥ ਕਾਛਨ ਦਸਮੋ ਗੁਰੂ ਕਥਨੰ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਚਲਾ ਮੁਨੀ ਤਜਿ ਪਰਹਰਿ ਆਸਾ ॥ ਮਹਾਂ ਮੋਨਿ ਅਰੁ ਮਹਾ

ਉਦਾਸਾ ॥ ਪਰਮ ਤੱਤ ਬੇਤਾ ਬਡਭਾਗੀ ॥ ਮਹਾਂ ਮੋਨਿ ਹਰਿ ਕੋ ਅਨੁਰਾਗੀ ॥੨੦੫॥ ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਪੂਰੋ ਬਡਭਾਗੀ ॥ ਮਹਾਂ ਮੁਨੀ ਹਰਿ ਕੋ ਰਸ ਪਾਗੀ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਭਗਤਿ ਖਟ ਗੁਨ ਰਸ ਲੀਨਾ ॥ ਏਕ ਨਾਮ ਕੇ ਰਸ ਸਉ ਭੀਨਾ ॥੨੦੬॥ ਉੱਜਲ ਗਾਤ ਮਹਾਂ ਮੁਨਿ ਸੋਹੈ ॥ ਸੁਰ ਨਰ ਮੁਨਿ ਸਭ ਕੋ ਮਨ ਮੋਹੈ ॥ ਜਹ ਜਹ ਜਾਇ ਦੱਤ ਸੁਭ ਕਰਮਾ ॥ ਤਹ ਤਹ ਹੋਤ ਸਭੈ ਨਿਹਕਰਮਾ ॥੨੦੭॥ ਭਰਮ ਮੋਹ ਤਿਹ ਦੇਖਤ ਭਾਗੈ ॥ ਰਾਮ ਭਗਤਿ ਸਭ ਹੀ ਉਠਿ ਲਾਗੈ ॥ ਪਾਪ ਤਾਪ ਸਭ ਦੂਰ ਪਰਾਈ ॥ ਨਿਸਿ ਦਿਨ ਰਹੈ ਏਕ ਲਿਵ ਲਾਈ ॥੨੦੮॥ ਕਾਛਨਿ ਏਕ ਤਹਾ ਮਿਲਿ ਗਈ ॥ ਸੋਆ ਚੂਕ ਪੁਕਾਰਤ ਭਈ ॥ ਭਾਵ ਯਾਹਿ ਮਨ ਮਾਹਿ ਨਿਹਾਰਾ ॥ ਦਸਵੋਂ ਗੁਰੂ ਤਾਹਿ ਬੀਚਾਰਾ ॥੨੦੯॥ ਜੋ ਸੋਵੈ ਸੋ ਮੂਲੁ ਗਵਾਵੈ ॥ ਜੋ ਜਾਗੈ ਹਰਿ ਹ੍ਰਿਦੈ ਬਸਾਵੈ ॥ ਸੱਤਿ ਬੋਲਿ ਯਾ ਕੀ ਹਮ ਮਾਨੀ ॥ ਜੋਗ ਧਯਾਨ ਜਾਗੈ ਤੇ ਜਾਨੀ ॥੨੧੦॥

ਇਤਿ ਕਾਛਨਿ ਗੁਰੂ ਦਸਵੋਂ ਸਮਾਪਤੰ ॥੧੦॥

ਅਥ ਸੁਰਥ ਯਾਰਮੋ ਗੁਰੂ ਕਥਨੰ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਆਗੈ ਦੱਤ ਦੇਵ ਤਬ ਚਲਾ ॥ ਸਾਧੇ ਸਰਬ ਜੋਗ ਕੀ ਕਲਾ ॥ ਅਮਿਤ ਤੇਜ ਅਰੁ ਉਜਲ ਪ੍ਰਭਾਉ ॥ ਜਾਨੁਕ ਬਨਾ ਦੂਸਰ ਹਰਿ ਰਾਉ ॥੨੧੧॥ ਸਭ ਹੀ ਕਲਾ ਜੋਗ ਕੀ ਸਾਧੀ ॥ ਮਹਾਂ ਸਿੱਧ ਮੋਨੀ ਮਨਿ ਲਾਧੀ ॥ ਅਧਿਕ ਤੇਜ ਅਰੁ ਅਧਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵਾ ॥ ਜਾ ਲਖਿ ਇੰਦ੍ਰਾਸਨ ਥਹਰਾਵਾ ॥੨੧੨॥ ਮਧੁਭਾਰ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਮੁਨਿ ਮਨਿ ਉਦਾਰ ॥ ਗੁਨ ਗਨ ਅਪਾਰ ॥ ਹਰਿ ਭਗਤਿ ਲੀਨ ॥ ਹਰਿ ਕੇ ਅਧੀਨ ॥੨੧੩॥ ਤਜਿ ਰਾਜ ਭੋਗ ॥ ਸੰਨਯਾਸ ਜੋਗ ॥ ਸੰਨਯਾਸ ਰਾਇ ॥ ਹਰਿ ਭਗਤਿ ਭਾਇ ॥੨੧੪॥ ਮੁਖ ਛਬਿ ਅਪਾਰ ॥ ਪੂਰਣ ਵਤਾਰ ॥ ਖੜਗੰ ਅਸੇਖ ॥ ਬਿਦਿਆ ਬਿਸੇਖ ॥੨੧੫॥ ਸੁੰਦਰ ਸਰੂਪ ॥ ਮਹਿਮਾ ਅਨੂਪ ॥ ਆਭਾ ਅਪਾਰ ॥ ਮੁਨਿ ਮਨਿ ਉਦਾਰ ॥੨੧੬॥ ਸੰਨਯਾਸ ਦੇਵ ॥ ਗੁਨ ਗਨ ਅਭੇਵ ॥ ਅਬਯਕਤ ਰੂਪ ॥ ਮਹਿਮਾ ਅਨੂਪ ॥੨੧੭॥ ਸਭ ਸੁਭ ਸੁਭਾਵ ॥ ਅਤਿਭੁਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ॥ ਮਹਿਮਾ ਅਪਾਰ ॥ ਗੁਨ ਗਨ ਉਦਾਰ ॥੨੧੮ ਤਹ ਸੁਰਥ ਰਾਜ ॥ ਸੰਪਤ ਸਮਾਜ ॥ ਪੂਜੰਤ ਚੰਡਿ ॥ ਨਿਸਦਿਨ ਅਖੰਡ ॥੨੧੯॥ ਨ੍ਰਿਪ ਅਤਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥ ਸਭ ਬਿਧਿ ਅਖੰਡ ॥ ਸਿਲਸਿਤ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥ ਦੇਵੀ ਅਧੀਨ ॥੨੨੦॥ ਨਿਸਿ ਦਿਨ

ਭਵਾਨਿ ॥ ਸੇਵਤ ਨਿਧਾਨ ॥ ਕਰਿ ਏਕ ਆਸ ॥ ਨਿਸਿ ਦਿਨ ਉਦਾਸ ॥੨੨੧॥ ਦੁਰਗਾ ਪੁਜੰਤ ॥ ਨਿਤ ਪ੍ਰਤਿ ਮਹੰਤ ॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਪ੍ਰਕਾਰ ॥ ਸੇਵਤ ਸਵਾਰ ॥੨੨੨॥ ਅਤਿ ਗੁਨਿ ਨਿਧਾਨ ॥ ਮਹਿਮਾ ਮਹਾਨ ॥ ਅਤਿ ਬਿਮਲ ਅੰਗ ॥ ਲਖਿ ਲਜਤ ਗੰਗ ॥੨੨੩॥ ਤਿਹ ਨਿਰਖਿ ਦੱਤ ॥ ਅਤਿ ਬਿਮਲ ਮੱਤਿ ॥ ਅਨਖੰਡ ਜੋਤਿ ॥ ਜਨੁ ਭਯੋਦੋਤਿ ॥੨੨੪॥ ਝਮਕੰਤ ਅੰਗ ॥ ਲਖਿ ਲਜਤ ਗੰਗ ॥ ਅਤਿ ਗੁਨ ਨਿਧਾਨ ॥ ਮਹਿਮਾ ਮਹਾਨ ॥੨੨੫॥ ਅਨੁਭਵ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥ ਨਿਸਿ ਦਿਨ ਉਦਾਸ ॥ ਅਤਿਭੁਤ ਸੁਭਾਵ ॥ ਸੰਨਜਾਸ ਰਾਵ ॥੨੨੬॥ ਲਖਿ ਤਾਸ ਸੇਵ ॥ ਸੰਨਜਾਸ ਦੇਵ ॥ ਅਤਿ ਚਿੱਤ ਰੀਝਿ ॥ ਤਿਹ ਫਾਸਿ ਬੀਝਿ ॥੨੨੭॥ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਤੀ ਛੰਦ ॥ ਕਿ ਦਿਖਜੋਤ ਦੱਤੰ ॥ ਕਿ ਪਰਮੰਤ ਮੱਤੰ ॥ ਸੁ ਸਰਬਤ੍ਰ ਸਾਜਾ ॥ ਕਿ ਦਿਖਜੋਤ ਰਾਜਾ ॥੨੨੮॥ ਕਿ ਆਲੋਕ ਕਰਮੰ ॥ ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਧਰਮੰ ॥ ਕਿ ਆਜਿਤ ਭੂਪੰ ॥ ਕਿ ਰੱਤੇ ਸਰੂਪੰ ॥੨੨੯॥ ਕਿ ਆਜਾਨੁ ਬਾਹੰ ॥ ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਸਾਹੰ ॥ ਕਿ ਧਰਮੰ ਸਰੂਪੰ ॥ ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਭੂਪੰ ॥੨੩੦॥ ਕਿ ਸਾਹਾਨ ਸਾਹੰ ॥ ਕਿ ਆਜਾਨੁ ਬਾਹੰ ॥ ਕਿ ਜੋਗੇਂਦ੍ਰ ਗਾਮੀ ॥ ਕਿ ਧਰਮੇਂਦ੍ਰ ਧਾਮੀ ॥੨੩੧॥ ਕਿ ਰੁਦ੍ਰਾਰਿ ਰੂਪੰ ॥ ਕਿ ਭੂਪਾਨ ਭੂਪੰ ॥ ਕਿ ਆਦੱਗ ਜੋਗੰ ॥ ਕਿ ਤਜਾਗੰਤ ਸੋਗੰ ॥੨੩੨॥ ਬਿਮੋਹਜੋਤ ਦੇਖੀ ॥ ਕਿ ਰਾਵੱਲ ਭੇਖੀ ॥ ਕਿ ਸਨਜਾਸ ਰਾਜਾ ॥ ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਸਾਜਾ ॥੨੩੩॥ ਕਿ ਸੰਭਾਲ ਦੇਖਾ ॥ ਕਿ ਸੁਧ ਚੰਦ੍ਰ ਪੇਖਾ ॥ ਕਿ ਪਾਵਿਤ੍ਰ ਕਰਮੰ ॥ ਕਿ ਸਨਜਾਸ ਧਰਮੰ ॥੨੩੪॥ ਕਿ ਸਨਜਾਸ ਭੇਖੀ ॥ ਕਿ ਆਧਰਮ ਦ੍ਵੈਖੀ ॥ ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਗਾਮੀ ॥ ਕਿ ਧਰਮੇਸ ਧਾਮੀ ॥੨੩੫॥ ਕਿ ਆਛਿੱਜ ਜੋਗੰ ॥ ਕਿ ਆਗੰਮ ਲੋਗੰ ॥ ਕਿ ਲੰਗੋਟ ਬੰਧੰ ॥ ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਮੰਧੰ ॥੨੩੬॥ ਕਿ ਆਛਿੱਜ ਕਰਮਾ ॥ ਕਿ ਆਲੋਕ ਧਰਮਾ ॥ ਕਿ ਆਦੇਸ ਕਰਤਾ ॥ ਕਿ ਸਨਜਾਸ ਸਰਤਾ ॥੨੩੭॥ ਕਿ ਅਗਿਆਨ ਹੰਤਾ ॥ ਕਿ ਪਾਰੰਗ ਗੰਤਾ ॥ ਕਿ ਆਧਰਮ ਹੰਤਾ ॥ ਕਿ ਸਨਜਾਸ ਭਕਤਾ ॥੨੩੮॥ ਕਿ ਖੰਕਾਲ ਦਾਸੰ ॥ ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਭਾਸੰ ॥ ਕਿ ਸਨਜਾਸ ਰਾਜੰ ॥ ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਸਾਜੰ ॥੨੩੯॥ ਕਿ ਪਾਰੰਗ ਗੰਤਾ ॥ ਕਿ ਆਧਰਮ ਹੰਤਾ ॥ ਕਿ ਸਨਜਾਸ ਭਕਤਾ ॥ ਕਿ ਸਾਜੁੱਜ ਮੁਕਤਾ ॥੨੪੦॥ ਕਿ ਆਸਕਤ ਕਰਮੰ ॥ ਕਿ ਅਬਜਕਤ ਧਰਮੰ ॥ ਕਿ ਅੱਤੇਵ ਜੋਗੀ ॥ ਕਿ ਅੰਗੰ ਅਰੋਗੀ ॥੨੪੧॥ ਕਿ ਸੁਧੰ ਸੁਰੋਸੰ ॥ ਨ ਨੈਕੁ ਅੰਗ ਰੋਸੰ

॥ ਨ ਕੁਕਰਮ ਕਰਤਾ ॥ ਕਿ ਧਰਮੰ ਸੁ ਸਰਤਾ ॥੨੪੨॥ ਕਿ ਜੋਗਾਧਿਕਾਰੀ ॥ ਕਿ ਸਨਜਾਸ ਧਾਰੀ ॥ ਕਿ ਬ੍ਰਹਮੰ ਸੁ ਭਗਤਾ ॥ ਕਿ ਆਰੰਭ ਜਗਤਾ ॥੨੪੩॥ ਕਿ ਜਾਟਾਨ ਜੂਟੰ ॥ ਕਿ ਨਿਧਜਾਨ ਛੂਟੰ ॥ ਕਿ ਅਬਜਕਤ ਅੰਗੰ ॥ ਕਿ ਕੈ ਪਾਨ ਭੰਗੰ ॥੨੪੪॥ ਕਿ ਸਨਜਾਸ ਕਰਮੀ ॥ ਕਿ ਰਾਵੱਲ ਧਰਮੀ ॥ ਕਿ ਤ੍ਰਿਕਾਲ ਕੁਸਲੀ ॥ ਕਿ ਕਾਮੱਦਿ ਦੁਸਲੀ ॥੨੪੫॥ ਕਿ ਡਾਮਾਰ ਬਾਜੈ ॥ ਕਿ ਸਭ ਪਾਪ ਭਾਜੈ ॥ ਕਿ ਬਿਭੂਤਿ ਸੋਹੈ ॥ ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਮੋਹੈ ॥੨੪੬॥ ਕਿ ਲੰਗੋਟ ਬੰਦੀ ॥ ਕਿ ਏਕਾਦਿ ਛੰਦੀ ॥ ਕਿ ਧਰਮਾਨ ਧਰਤਾ ॥ ਕਿ ਪਾਪਾਨ ਹਰਤਾ ॥੨੪੭॥ ਕਿ ਨਿਨਾਦਿ ਬਾਜੈ ॥ ਕਿ ਪੰਪਾਪ ਭਾਜੈ ॥ ਕਿ ਆਦੇਸ ਬੁੱਲੈਂ ॥ ਕਿ ਲੈ ਗ੍ਰੰਥ ਖੁੱਲੈਂ ॥੨੪੮॥ ਕਿ ਪਾਵਿਤ੍ਰ ਦੇਸੀ ॥ ਕਿ ਧਰਮੇਂਦ੍ਰ ਭੇਸੀ ॥ ਕਿ ਲੰਗੋਟ ਬੰਦੰ ॥ ਕਿ ਆਜੋਤਿ ਵੰਦੰ ॥੨੪੯॥ ਕਿ ਆਨਰਥ ਰਹਿਤਾ ॥ ਕਿ ਸਨਜਾਸ ਸਹਿਤਾ ॥ ਕਿ ਪਰਮੰ ਪੁਨੀਤੰ ॥ ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਮੀਤੰ ॥੨੫੦॥ ਕਿ ਅਚਾਚੱਲ ਅੰਗੰ ॥ ਕਿ ਜੋਗੰ ਅਭੰਗੰ ॥ ਕਿ ਅਬਜਕਤ ਰੂਪੰ ॥ ਕਿ ਸਨਿਆਸ ਭੂਪੰ ॥੨੫੧॥ ਕਿ ਬੀਰਾਨ ਰਾਧੀ ॥ ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਸਾਧੀ ॥ ਕਿ ਪਾਵਿਤ੍ਰ ਕਰਮਾ ॥ ਕਿ ਸਨਜਾਸ ਧਰਮਾ ॥੨੫੨॥ ਅਧਾਖੰਡ ਰੰਗੰ ॥ ਕਿ ਆਛਿਜ ਅੰਗੰ ॥ ਕਿ ਅਨਜਾਇ ਹਰਤਾ ॥ ਕਿ ਸੁ ਨਜਾਇ ਕਰਤਾ ॥੨੫੩॥ ਕੁਕਰਮੰ ਪ੍ਰਨਾਸੀ ॥ ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਦਾਸੀ ॥ ਕਿ ਅਲਿਪਤ ਅੰਗੀ ॥ ਕਿ ਆਭਾ ਅਭੰਗੀ ॥੨੫੪॥ ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਗੰਤਾ ॥ ਕਿ ਪਾਪਾਨ ਹੰਤਾ ॥ ਕਿ ਸਾਸੱਧ ਜੋਗੰ ॥ ਕਿ ਤੰਤਜਾਗ ਰੋਗੰ ॥੨੫੫॥

ਇਤਿ ਸੁਰਥ ਰਾਜਾ ਯਾਰਮੋਂ ਗੁਰੂ ਬਰਨਨੰ ॥੧੧॥

ਅਥ ਬਾਲੀ ਦੁਆਦਸਮੋ ਗੁਰੂ ਕਥਨੰ ॥ ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਚਲਾ ਦੱਤ ਆਗੇ ॥ ਲਖੇ ਪਾਪ ਭਾਗੇ ॥ ਬਜੈਂ ਘੰਟ ਘੋਰੰ ॥ ਬਣੰ ਜਾਣੁ ਮੋਰੰ ॥੨੫੬॥ ਨਵੰ ਨਾਦ ਬਾਜੈਂ ॥ ਧਰਾ ਪਾਪ ਭਾਜੈਂ ॥ ਕਰੈਂ ਦੇਬਤ ਅਰਚਾ ॥ ਚਤੁਰ ਬੇਦ ਚਰਚਾ ॥੨੫੭॥ ਸ੍ਰੁਤੰ ਸਰਬ ਪਾਠੰ ॥ ਸੁ ਸਨਜਾਸ ਰਾਠੰ ॥ ਮਹਾਂ ਜੋਗ ਨਜਾਸੰ ॥ ਸਦਾ ਈ ਉਦਾਸੰ ॥੨੫੮॥ ਖਟੰ ਸਾਸਤ੍ਰ ਚਰਚਾ ॥ ਰਟੈਂ ਬੇਦ ਅਰਚਾ ॥ ਮਹਾਂ ਮੋਨਿ ਮਾਨੀ ॥ ਕਿ ਸਨਜਾਸ ਧਾਨੀ ॥੨੫੯॥ ਚਲਾ ਦੱਤ ਆਗੈ ॥ ਲਖੇ ਪਾਪ ਭਾਗੈ ॥ ਲਖੀ ਏਕ ਕਨਜਾ ॥ ਤਿਹੂੰ ਲੋਗ ਧਨਜਾ ॥੨੬੦॥ ਮਹਾ ਬ੍ਰਹਮਚਾਰੀ

॥ ਸੁ ਧਰਮਾਧਿਕਾਰੀ ॥ ਲਖੀ ਪਾਨਿ ਵਾ ਕੇ ॥ ਗੁਡੀ ਬਾਲਿ ਤਾ ਕੇ ॥੨੬੧॥ ਖਿਲੈ ਖੇਲ ਤਾ ਸੋਂ ॥ ਇਸੋ ਹੇਤ ਵਾ ਸੋਂ ॥ ਪਿਯੈ ਪਾ ਨ ਆਵੈ ॥ ਇਸੋ ਖੇਲ ਭਾਵੈ ॥੨੬੨॥ ਗਏ ਮੋਨਿ ਮਾਨੀ ॥ ਤਰੈ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਆਨੀ ॥ ਨ ਬਾਲਾ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਨ ਖੇਲੰ ਬਿਸਾਰਯੋ ॥੨੬੩॥ ਲਖੀ ਦੱਤ ਬਾਲਾ ॥ ਮਨੋ ਰਾਗ ਮਾਲਾ ॥ ਰੰਗੀ ਰੰਗ ਖੇਲੰ ॥ ਮਨੋ ਨਾਗ੍ਰ ਬੇਲੰ ॥੨੬੪॥ ਤਬੈ ਦੱਤ ਰਾਯੰ ॥ ਲਖੇ ਤਾਸੁ ਜਾਯੰ ॥ ਗੁਰੂ ਤਾਸੁ ਕੀਨਾ ॥ ਮਹਾਂ ਮੰਤ੍ਰ ਭੀਨਾ ॥੨੬੫॥ ਗੁਰੂ ਤਾ ਸੁ ਜਾਨਯੋ ॥ ਇਮੰ ਮੰਤ੍ਰ ਠਾਨਯੋ ॥ ਦਸੰ ਦ੍ਵੈ ਨਿਧਾਨੰ ॥ ਗੁਰੂ ਦੱਤ ਜਾਨੰ ॥੨੬੬॥ ਰੁਣਝੁਣ ਛੰਦ ॥ ਲਖਿ ਛਬਿ ਬਾਲੀ ॥ ਅਤਿ ਦੁਤਿ ਵਾਲੀ ॥ ਅਤਿਭੁਤ ਰੂਪੰ ॥ ਜਣੁ ਬੁਧਿ ਕੂਪੰ ॥੨੬੭॥ ਫਿਰ ਫਿਰ ਪੇਖਾ ॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਲੇਖਾ ॥ ਤਨ ਮਨ ਜਾਨਾ ॥ ਗੁਨ ਗਨ ਮਾਨਾ ॥੨੬੮॥ ਤਿਹ ਗੁਰ ਕੀਨਾ ॥ ਅਤਿ ਜਸੁ ਲੀਨਾ ॥ ਅਗ ਤਬ ਚਾਲਾ ॥ ਜਨੁ ਮਨਿ ਜ੍ਵਾਲਾ ॥੨੬੯॥

ਇਤਿ ਦੁਆਦਸ ਗੁਰੂ ਲੜਕੀ ਗੁਡੀ ਖੇਲਤੀ ਸਮਾਪਤੰ ॥੧੨॥

ਅਥ ਭ੍ਰਿਤ ਤ੍ਰੌਦਸਮੋ ਗੁਰੂ ਕਥਨੰ ॥ ਤੋਮਰ ਛੰਦ ॥ ਤਬ ਦੱਤ ਦੇਵ ਮਹਾਨ ॥ ਦਸ ਚਾਰ ਚਾਰੁ ਨਿਧਾਨ ॥ ਅਤਿਭੁਤ ਉੱਤਮ ਗਾਤ ॥ ਹਰਿ ਨਾਮ ਲੇਤ ਪ੍ਰਭਾਤ ॥੨੭੦॥ ਅਕਲੰਕ ਉੱਜਲ ਅੰਗ ॥ ਲਖਿ ਲਾਜ ਗੰਗ ਤਰੰਗ ॥ ਅਨਭੈ ਅਭੂਤ ਸਰੂਪ ॥ ਲਖਿ ਜੋਤਿ ਲਾਜਤ ਭੂਪ ॥੨੭੧॥ ਅਵਿਲੋਕ ਸੁ ਭ੍ਰਿਤ ਏਕ ॥ ਗੁਨ ਮੱਧਿ ਜਾਸ ਅਨੇਕ ॥ ਅਧਿ ਰਾਤਿ ਠਾਢ ਦੁਆਰ ॥ ਬਹੁ ਬਰਖ ਮੇਘ ਫੁਹਾਰ ॥੨੭੨॥ ਅਧਿ ਰਾਤ੍ਰਿ ਦੱਤ ਨਿਹਾਰ ॥ ਗੁਣਵੰਤ ਬਿਕ੍ਰਮ ਪਾਰ ॥ ਜਲ ਮੁਸਲਧਾਰ ਪਰੰਤ ॥ ਨਿਜ ਨੈਨ ਦੇਖਿ ਮਹੰਤ ॥੨੭੩॥ ਇਕ ਚਿੱਤ ਠਾਢ ਸੁ ਐਸ ॥ ਸੋਵਰਨ ਮੂਰਤਿ ਜੈਸ ॥ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਦੇਖ ਤਾ ਕੀ ਮੱਤਿ ॥ ਅਤਿ ਮਨਹਿ ਰੀਝੇ ਦੱਤ ॥੨੭੪॥ ਨਹਿ ਸੀਤ ਮਾਨਤ ਘਾਮ ॥ ਨਹਿੰ ਚਿਤ ਲਯਾਵਤ ਛਾਮ ॥ ਨਹਿੰ ਨੈਕ ਮੋਰਤ ਅੰਗ ॥ ਇਕ ਪਾਇ ਠਾਢ ਅਭੰਗ ॥੨੭੫॥ ਢਿਗ ਦੱਤ ਤਾ ਕੇ ਜਾਇ ॥ ਅਵਿਲੋਕ ਤਾਸ ਬਨਾਇ ॥ ਅਧਿ ਰਾਤ੍ਰਿ ਨਿਰਜਨ ਤ੍ਰਾਸ ॥ ਅਸਿ ਲੀਨ ਠਾਢੋ ਦਾਸ ॥੨੭੬॥ ਬਰਖੰਤ ਮੇਘ ਮਹਾਨ ॥ ਭੀਜੰਤ ਭੂਮਿ ਨਿਦਾਨ ॥ ਜਗਿ ਜੀਵ ਸਰਬ ਸੁਬਾਸ ॥ ਉਠਿ ਭਾਜ ਤ੍ਰਾਸ ਉਦਾਸ ॥੨੭੭॥ ਇਹ ਠਾਢ ਭੂਪਤਿ ਪਉਰਿ ॥ ਮਨ ਜਾਪ ਜਾਪਤਿ ਗਉਰਿ ॥ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਮੋਰਤ

ਅੰਗ ॥ ਇਕ ਪਾਵ ਠਾਢ ਅਭੰਗ ॥੨੭੮॥ ਅਸਿ ਲੀਨ ਪਾਨਿ ਕਰਾਲ ॥ ਚਮਕੰਤ ਉੱਜਲ ਜ੍ਵਾਲ ॥ ਜਨੁ ਕਾਹੂ ਕੋ ਨਹਿੰ ਮਿਤ੍ਰ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਪਰਮ ਪਵਿਤ੍ਰ ॥੨੭੯॥ ਨਹਿੰ ਨੈਕੁ ਚਾਵਤ ਪਾਉ ॥ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਸਾਧਤ ਦਾਉ ॥ ਅਨਜਾਸ ਭੂਪਤਿ ਭਗਤ ॥ ਪ੍ਰਭ ਏਕ ਹੀ ਰਸ ਪਗਤ ॥੨੮੦॥ ਜਲ ਪਰਤ ਮੂਸਲ ਧਾਰ ॥ ਗ੍ਰਿਹਿ ਲੇਨ ਓਟ ਦੁਆਰ ॥ ਪਸੁ ਪੱਛ ਸਰਬ ਦਿਸਾਨ ॥ ਸਭ ਦੇਸ ਦੇਸ ਸਿਧਾਨ ॥੨੮੧॥ ਇਹ ਠਾਢ ਹੈ ਇਕ ਆਸ ॥ ਇਕ ਪਾਵ ਜਾਨੁ ਉਦਾਸ ॥ ਅਸਿ ਲੀਨ ਪਾਨ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥ ਅਤਿ ਤੇਜਵੰਤ ਅਖੰਡ ॥੨੮੨॥ ਮਨ ਆਨ ਕੋ ਨਹੀ ਭਾਵ ॥ ਇਕ ਦੇਵ ਕੋ ਚਿਤ ਚਾਵ ॥ ਇਕ ਪਾਵ ਐਸੇ ਠਾਢ ॥ ਰਨ ਖੰਭ ਜਾਨੁਕ ਗਾਡ ॥੨੮੩॥ ਜਿਹ ਭੂਮਿ ਧਾਰਸਿ ਪਾਵ ॥ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਫੇਰ ਉਚਾਵ ॥ ਨਹੀ ਠਾਮ ਭੀਜਸਿ ਤਉਨ ॥ ਅਵਿਲੋਕ ਭਜੋ ਮੁਨਿ ਮਉਨ ॥੨੮੪॥ ਅਵਿਲੋਕ ਤਾਸ ਮੁਨੇਸ ॥ ਅਕਲੰਕ ਭਾਗਵਿ ਭੇਸ ॥ ਗੁਰ ਜਾਨਿ ਪਰਿਯਾ ਪਾਇ ॥ ਤਜਿ ਲਾਜ ਸਾਜ ਸਚਾਇ ॥੨੮੫॥ ਤਿਹ ਜਾਨੁ ਕੈ ਗੁਰਦੇਵ ॥ ਅਕਲੰਕ ਦੱਤ ਅਭੇਵ ॥ ਚਿਤ ਤਾਸ ਕੇ ਰਸ ਭੀਨ ॥ ਗੁਰੁ ਤ੍ਰਉਦਸਮੋ ਤਿਹ ਕੀਨ ॥੨੮੬॥

ਇਤਿ ਤ੍ਰਉਦਸਮੋ ਗੁਰੂ ਬ੍ਰਿਤ ਸਮਾਪਤੰ ॥੧੩॥

ਅਥ ਚਤੁਰਦਸਮੋ ਗੁਰ ਨਾਮ ॥ ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਚਲਯੋ ਦੱਤ ਰਾਜੰ ॥ ਲਖੇ ਪਾਪ ਭਾਜੰ ॥ ਜਿਨੈ ਨੈਕੁ ਪੇਖਾ ॥ ਗੁਰੂ ਤੁਲਿ ਲੇਖਾ ॥੨੮੭॥ ਮਹਾਂ ਜੋਤਿ ਰਾਜੈ ॥ ਲਖੇ ਪਾਪ ਭਾਜੈ ॥ ਮਹਾ ਤੇਜ ਸੋਹੈ ॥ ਸਿਵਊ ਤੁੱਲਿ ਕੋ ਹੈ ॥੨੮੮॥ ਜਿਨੈ ਨੈਕੁ ਪੇਖਾ ॥ ਮਨੋ ਮੈਨ ਦੇਖਾ ॥ ਸਹੀ ਬ੍ਰਹਮ ਜਾਨਾ ॥ ਨ ਦ੍ਵੈ ਭਾਵ ਆਨਾ ॥੨੮੯॥ ਰਿਝੀ ਸਰਬ ਨਾਰੀ ॥ ਮਹਾਂ ਤੇਜ ਧਾਰੀ ॥ ਨ ਹਾਰੰ ਸੰਭਾਰੈ ॥ ਨ ਚੀਰਊ ਚਿਤਾਰੈ ॥੨੯੦॥ ਚਲੀ ਧਾਇ ਐਸੇ ॥ ਨਦੀ ਨਾਵ ਜੈਸੇ ॥ ਜੁਵਾ ਬ੍ਰਿਧ ਬਾਲੈ ॥ ਰਹੀ ਕੋ ਨ ਆਲੈ ॥੨੯੧॥ ਲਹੀ ਏਕ ਨਾਰੀ ॥ ਸੁ ਧਰਮਾਧਿਕਾਰੀ ॥ ਕਿਧੋ ਪਾਰਬਤੀ ਛੈ ॥ ਮਨੋ ਬਾਸਵੀ ਹੈ ॥੨੯੨॥ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਤੀ ਛੰਦ ॥ ਕਿ ਰਾਜਾ ਸ੍ਰੀ ਛੈ ॥ ਕਿ ਬਿੰਦੇਲਤਾ ਛੈ ॥ ਕਿ ਹਈ ਮਾਦ੍ਰਜਾ ਹੈ ॥ ਕਿ ਪਰਮੰ ਪ੍ਰਭਾ ਹੈ ॥੨੯੩॥ ਕਿ ਰਾਮੰ ਤ੍ਰਿਯਾ ਹੈ ॥ ਕਿ ਰਾਜੰ ਪ੍ਰਭਾ ਹੈ ॥ ਕਿ ਰਾਜੇਸਰੀ ਛੈ ॥ ਕਿ ਰਾਮਾਨੁਜਾ ਛੈ ॥੨੯੪॥ ਕਿ ਕਾਲਿੰਦ੍ਰਕਾ ਛੈ ॥ ਕਿ ਕਾਮੰ ਪ੍ਰਭਾ ਛੈ ॥ ਕਿ ਦੇਵਾਨਜਾ ਹੈ ॥

ਕਿ ਦੈਤਜੇਸਰਾ ਹੈ ॥੨੯੫॥ ਕਿ ਸਾਵਿਤ੍ਰਕਾ ਛੈ ॥ ਕਿ ਗਾਯਤ੍ਰਿਯਾ ਛੈ ॥ ਕਿ ਦੇਵੇਸ੍ਵਰੀ ਹੈ ॥ ਕਿ ਰਾਜੇਸ੍ਵਰੀ ਹੈ ॥੨੯੬॥ ਕਿ ਮੰਤ੍ਰਾਵਲੀ ਹੈ ॥ ਕਿ ਤੰਤ੍ਰਾਲਿਕਾ ਛੈ ॥ ਕਿ ਹਈਮਾਦ੍ਰਜਾ ਛੈ ॥ ਕਿ ਹੰਸੇਸਰੀ ਹੈ ॥੨੯੭॥ ਕਿ ਜਾਜੁਲਿਕਾ ਛੈ ॥ ਸੁਵਰਨ ਆਦਿਜਾ ਛੈ ॥ ਕਿ ਸੁੱਧੰ ਸਚੀ ਹੈ ॥ ਕਿ ਬ੍ਰਹਮਾ ਰਚੀ ਹੈ ॥੨੯੮॥ ਕਿ ਪਰਮੇਸ੍ਰਜਾ ਹੈ ॥ ਕਿ ਪਰਮੰ ਪ੍ਰਭਾ ਹੈ ॥ ਕਿ ਪਾਵਿੱਤ੍ਰਤਾ ਛੈ ॥ ਕਿ ਸਾਵਿੱਤ੍ਰਕਾ ਛੈ ॥੨੯੯॥ ਕਿ ਚੰਚਾਲਕਾ ਛੈ ॥ ਕਿ ਕਾਮਹਿ ਕਲਾ ਛੈ ॥ ਕਿ ਕ੍ਰਿਤਜੰ ਧੁਜਾ ਛੈ ॥ ਕਿ ਰਾਜੇਸ੍ਵਰੀ ਹੈ ॥੩੦੦॥ ਕਿ ਰਾਜੰ ਸਿਰੀ ਹੈ ॥ ਕਿ ਰਾਮੰ ਕਲੀ ਹੈ ॥ ਕਿ ਗਉਰੀ ਮਹਾਂ ਹੈ ॥ ਕਿ ਟੋਡੀ ਪ੍ਰਭਾ ਹੈ ॥੩੦੧॥ ਕਿ ਭੂਪਾਲਕਾ ਛੈ ॥ ਕਿ ਟੋਡੀਜਯਾ ਛੈ ॥ ਕਿ ਬਾਸੰਤ ਬਾਲਾ ॥ ਕਿ ਰਾਗਾਨ ਮਾਲਾ ॥੩੦੨॥ ਕਿ ਮੇਘੰ ਮਲਾਰੀ ॥ ਕਿ ਗਉਰੀ ਧਮਾਰੀ ॥ ਕਿ ਹਿੰਡੋਲ ਪੁਤ੍ਰੀ ॥ ਕਿ ਆਕਾਸ ਉਤਰੀ ॥੩੦੩॥ ਸੁ ਸਊਹਾਗਵੰਤੀ ॥ ਕਿ ਪਾਰੰਗ ਗੰਤੀ ॥ ਕਿ ਖਟ ਸਾਸਤ੍ਰ ਬਰਤਾ ॥ ਕਿ ਨਿਜ ਨਾਹ ਭਗਤਾ ॥੩੦੪॥ ਕਿ ਰੰਭਾ ਸਚੀ ਹੈ ॥ ਕਿ ਬ੍ਰਹਮਾ ਰਚੀ ਹੈ ॥ ਕਿ ਗੰਧ੍ਰਬਣੀ ਹੈ ॥ ਕਿ ਬਿਦਜਾਧਰੀ ਛੈ ॥੩੦੫॥ ਕਿ ਰੰਭਾ ਉਰਬਸੀ ਛੈ ॥ ਕਿ ਸੁਧੰ ਸਚੀ ਛੈ ॥ ਕਿ ਹੰਸੇਸ੍ਵਰੀ ਹੈ ॥ ਕਿ ਹਿੰਡੋਲਕਾ ਛੈ ॥੩੦੬॥ ਕਿ ਗੰਧ੍ਰਬਣੀ ਹੈ ॥ ਕਿ ਬਿਦਜਾਧਰੀ ਹੈ ॥ ਕਿ ਰਾਜਹਿ ਸਿਰੀ ਛੈ ॥ ਕਿ ਰਾਜਹਿ ਪ੍ਰਭਾ ਛੈ ॥੩੦੭॥ ਕਿ ਰਾਜਾਨਜਾ ਹੈ ॥ ਕਿ ਰੁਦ੍ਰੰ ਪ੍ਰਿਆ ਹੈ ॥ ਕਿ ਸੰਭਾਲਕਾ ਛੈ ॥ ਕਿ ਸੁੱਧੰ ਪ੍ਰਭਾ ਛੈ ॥੩੦੮॥ ਕਿ ਅੰਬਾਲਿਕਾ ਛੈ ॥ ਕਿ ਆਕਰਖਣੀ ਛੈ ॥ ਕਿ ਚੰਚਾਲਕਾ ਛੈ ॥ ਕਿ ਚਿਤ੍ਰੰ ਪ੍ਰਭਾ ਹੈ ॥੩੦੯॥ ਕਿ ਕਾਲਿੰਦ੍ਰਕਾ ਛੈ ॥ ਕਿ ਸਾਰਸ੍ਵਤੀ ਹੈ ॥ ਕਿਧੌਂ ਜਾਨਵੀ ਹੈ ॥ ਕਿਧੌਂ ਦੁਆਰਕਾ ਛੈ ॥੩੧੦॥ ਕਿ ਕਾਲਿੰਦ੍ਰਜਾ ਛੈ ॥ ਕਿ ਕਾਮੰ ਪ੍ਰਭਾ ਛੈ ॥ ਕਿ ਕਾਮੇਸਵਰੀ ਹੈ ॥ ਕਿ ਇੰਦ੍ਰਾਨੁਜਾ ਹੈ ॥੩੧੧॥ ਕਿ ਭੈ ਖੰਡਣੀ ਛੈ ॥ ਕਿ ਖੰਭਾਵਤੀ ਹੈ ॥ ਕਿ ਬਾਸੰਤ ਨਾਰੀ ॥ ਕਿ ਧਰਮਾਧਿਕਾਰੀ ॥੩੧੨॥ ਕਿ ਪਰਮਹ ਪ੍ਰਭਾ ਛੈ ॥ ਕਿ ਪਾਵਿਤ੍ਰਤਾ ਛੈ ॥ ਕਿ ਆਲੋਕਣੀ ਹੈ ॥ ਕਿ ਆਭਾ ਪਰੀ ਹੈ ॥੩੧੩॥ ਕਿ ਚੰਦ੍ਰਾਮੁਖੀ ਛੈ ॥ ਕਿ ਸੂਰੰ ਪ੍ਰਭਾ ਛੈ ॥ ਕਿ ਪਾਵਿਤ੍ਰਤਾ ਹੈ ॥ ਕਿ ਪਰਮੰ ਪ੍ਰਭਾ ਹੈ ॥੩੧੪॥ ਕਿ ਸਰਪੰ ਲਟੀ ਹੈ ॥ ਕਿ ਦੁੱਖੰ ਕਟੀ ਹੈ ॥ ਕਿ ਚੰਚਾਲਕਾ ਛੈ ॥ ਕਿ ਚੰਦ੍ਰੰ ਪ੍ਰਭਾ ਛੈ ॥੩੧੫॥ ਕਿ ਬੁੱਧੰ ਧਰੀ ਹੈ ॥ ਕਿ ਕ੍ਰੁੱਧੰ ਹਰੀ ਹੈ ॥ ਕਿ ਛੱਤ੍ਰਾਲਕਾ ਛੈ ॥ ਕਿ ਬਿੱਜੰ ਛਟਾ ਹੈ

॥੩੧੬॥ ਕਿ ਛਤ੍ਰਾਣਵੀ ਹੈ ॥ ਕਿ ਛਤ੍ਰੰ ਧਰੀ ਹੈ ॥ ਕਿ ਛਤ੍ਰੰ ਪ੍ਰਭਾ ਹੈ ॥ ਕਿ ਛਤ੍ਰੰ ਛਟਾ ਹੈ ॥੩੧੭॥ ਕਿ ਬਾਨੰ ਦ੍ਰਿਗੀ ਹੈ ॥ ਕਿ ਨੇਤ੍ਰੰ ਮ੍ਰਿਗੀ ਹੈ ॥ ਕਿ ਕਉਲਾ ਪ੍ਰਭਾ ਹੈ ॥ ਨਿਸੇਸਾਨਨੀ ਛੈ ॥੩੧੮॥ ਕਿ ਗੰਧ੍ਰਬਣੀ ਹੈ ॥ ਕਿ ਬਿਦਿਆਧਰੀ ਛੈ ॥ ਕਿ ਬਾਸੰਤ ਨਾਰੀ ॥ ਕਿ ਭੂਤੇਸ ਪਿਆਰੀ ॥੩੧੯॥ ਕਿ ਜਾਦ੍ਵੇਸ ਨਾਰੀ ॥ ਕਿ ਪੰਚਾਲ ਬਾਰੀ ॥ ਕਿ ਹਿੰਡੋਲਕਾ ਛੈ ॥ ਕਿ ਰਾਜਹ ਸਿਰੀ ਹੈ ॥੩੨੦॥ ਕਿ ਸੋਵਰਣ ਪੁਤ੍ਰੀ ॥ ਕਿ ਆਕਾਸ ਉਤ੍ਰੀ ॥ ਕਿ ਸੂਰਣੀ ਪ੍ਰਿਤਾ ਹੈ ॥ ਕਿ ਸੂਰਣੰ ਪ੍ਰਭਾ ਹੈ ॥੩੨੧॥ ਕਿ ਪਦਮੰ ਦ੍ਰਿਗੀ ਹੈ ॥ ਕਿ ਪਰਮੰ ਪ੍ਰਭੀ ਹੈ ॥ ਕਿ ਬੀਰਾਬਰਾ ਹੈ ॥ ਕਿ ਸਸਿ ਕੀ ਸੁਭਾ ਹੈ ॥੩੨੨॥ ਕਿ ਨਾਗੇਸਜਾ ਹੈ ॥ ਕਿ ਨਾਗਨ ਪ੍ਰਭਾ ਹੈ ॥ ਕਿ ਨਲਿਨੰ ਦ੍ਰਿਗੀ ਹੈ ॥ ਕਿ ਮਲਿਨੰ ਮ੍ਰਿਗੀ ਹੈ ॥੩੨੩॥ ਕਿ ਅਮਿਤੰ ਪ੍ਰਭਾ ਹੈ ॥ ਕਿ ਅਮਿਤੋਤਮਾ ਹੈ ॥ ਕਿ ਅਕਲੰਕ ਰੂਪੰ ॥ ਕਿ ਸਭ ਜਗਤ ਭੂਪੰ ॥੩੨੪॥ ਮੋਹਣੀ ਛੰਦ ॥ ਜੁਬਨੰ ਮਦ ਮੱਤੀ ਸੁ ਬਾਲੀ ॥ ਮੁਖ ਨੂਰੰ ਪੂਰੰ ਉੱਜਾਲੀ ॥ ਮ੍ਰਿਗ ਨੈਣੀ ਬੈਣੀ ਕੋਕਿਲਾ ॥ ਸਸਿ ਆਭਾ ਸੋਭਾ ਚੰਚਿਲਾ ॥੩੨੫॥ ਘਣਿ ਮੰਝੇ ਜੈਹੈ ਚੰਚਾਲੀ ॥ ਮ੍ਰਿਦਹਾਸੰ ਨਾਸੰ ਖੰਕਾਲੀ ॥ ਚਖ ਚਾਰੰ ਹਾਰੰ ਕੰਠਾਯੰ ॥ ਮ੍ਰਿਗ ਨੈਣੀ ਬੈਣੀ ਮੰਡਾਯੰ ॥੩੨੬॥ ਗਜ ਗਾਮੰ ਬਾਮੰ ਸੁ ਗੈਣੀ ॥ ਮ੍ਰਿਦ ਹਾਸੰ ਬਾਸੰ ਬਿਧੁ ਬੈਣੀ ॥ ਚਖ ਚਾਰੰ ਹਾਰੰ ਨਿਰਮੱਲਾ ॥ ਲਖਿ ਆਭਾ ਲੱਜੀ ਚੰਚੱਲਾ ॥੩੨੭॥ ਦ੍ਰਿੜ ਧਰਮਾ ਕਰਮਾ ਸੁ ਕਰਮੰ ॥ ਦੁਖ ਹਰਤਾ ਸਰਿਤਾ ਜਣੁ ਧਰਮੰ ॥ ਮੁਖ ਨੂਰੰ ਪੂਰੰ ਸੁਬਾਸਾ ॥ ਚਖੁ ਚਾਰੀ ਬਾਰੀਅੰ ਨਾਸਾ ॥੩੨੮॥ ਚਖੁ ਚਾਰੰ ਬਾਰੰ ਚੰਚਾਲੀ ॥ ਸਤ ਧਰਮਾ ਕਰਮਾ ਸੰਚਾਲੀ ॥ ਸੁਖ ਕਰਣੀ ਦਰਣੀ ਦੁਖ ਦੂੰਦੰ ॥ ਪ੍ਰਿਯਾ ਭਕਤਾ ਬਕਤਾ ਹਰ ਛੰਦੰ ॥੩੨੯॥ ਰੰਭਾ ਉਰਬਸੀਅੰ ਘ੍ਰਿਤਾਚੀ ॥ ਅੱਛੈ ਮੋਹਣੀਅੰ ਜੇ ਰਾਚੀ ॥ ਲਖਿ ਸਰਬੰ ਗਰਬੰ ਪਰਹਾਰੀ ॥ ਮੁਖਿ ਨੀਚੇ ਧਾਮੰ ਸਿਧਾਰੀ ॥੩੩੦॥ ਗੰਧਰਬੰ ਸਰਬੰ ਦੇਵਾਣੀ ॥ ਗਿਰਿਜਾ ਗਾਇਤ੍ਰੀ ਲੰਕਾਣੀ ॥ ਸਾਵਿਤ੍ਰੀ ਚੰਦ੍ਰੀ ਇੰਦ੍ਰਾਣੀ ॥ ਲਖਿ ਲੱਜੀ ਸੋਭਾ ਸੁਰਜਾਣੀ ॥੩੩੧॥ ਨਾਗਣੀਆ ਨ੍ਰਿਤਿਆ ਜੱਛਾਣੀ ॥ ਪਾਪਾ ਪਾਵਿਤ੍ਰੀ ਪੱਬਾਣੀ ॥ ਪਈਸਾਚੀ ਪ੍ਰੇਤੀ ਭੂਤੇਸੀ ॥ ਭਿੰਭਰੀਆ ਭਾਮਾ ਭੂਪੇਸੀ ॥੩੩੨॥ ਬਰ ਬਰਣੀ ਹਰਣੀ ਸਭ ਦੁੱਖੰ ॥ ਸੁਖ ਕਰਨੀ ਤਰੁਨੀ ਸਸਿ ਮੁੱਖੰ ॥ ਉਰਗੀ ਗੰਧ੍ਰਬੀ ਜੱਛਾਨੀ ॥ ਲੰਕੇਸੀ ਭੇਸੀ ਇੰਦ੍ਰਾਣੀ ॥੩੩੩॥ ਦ੍ਰਿਗ ਬਾਨੰ ਤਾਨੰ ਮਦ ਮੱਤੀ ॥ ਜੁੱਬਨ ਜਗਮਗਣੀ ਸੁਭਵੰਤੀ ॥ ਉਰ ਧਾਰੰ

ਹਾਰੰ ਬਨ ਮਾਲੰ ॥ ਮੁਖਿ ਸੋਭਾ ਸਿਖਰੰ ਜਨੁ ਜ੍ਵਾਲੰ ॥੩੩੪॥ ਛਤਪਤ੍ਰੀ ਛਤ੍ਰੀ ਛਤ੍ਰਾਲੀ ॥ ਬਿਧਿ ਬੈਣੀ ਨੈਣੀ ਨ੍ਰਿਮਾਲੀ ॥ ਅਸਜੁਪਾਸੀ ਦਾਸੀ ਨਿਰਲੇਪੰ ॥ ਬੁਧਿ ਖਾਨੰ ਮਾਨੰ ਸੰਛੇਪੰ ॥੩੩੫॥ ਸੁਭ ਸੀਲੰ ਡੀਲੰ ਸੁਖ ਥਾਨੰ ॥ ਮੁਖ ਹਾਸੰ ਰਾਸੰ ਨਿਰਬਾਨੰ ॥ ਪ੍ਰਿਯ ਭਕਤਾ ਬਕਤਾ ਹਰਿ ਨਾਮੰ ॥ ਚਿਤ ਲੈਣੀ ਦੈਣੀ ਆਰਾਮੰ ॥੩੩੬॥ ਪ੍ਰਿਯ ਭਕਤਾ ਠਾਢੀ ਏਕੰਗੀ ॥ ਰੰਗ ਏਕੈ ਰੰਗੈ ਸੋ ਰੰਗੀ ॥ ਨਿਰਬਾਸਾ ਆਸਾ ਏਕਾਂਤੰ ॥ ਪਤਿ ਦਾਸੀ ਭਾਸੀ ਪਰਭਾਤੰ ॥੩੩੭॥ ਅਨ ਨਿੰਦੁ ਅਨਿੰਦਾ ਨਿਰਹਾਰੀ ॥ ਪ੍ਰਿਯ ਭਕਤਾ ਬਕਤਾ ਬ੍ਰਤਚਾਰੀ ॥ ਬਾਸੰਤੀ ਟੋਡੀ ਗਉਰੀ ਹੈ ॥ ਭੂਪਾਲੀ ਸਾਰੰਗ ਗਉਰੀ ਛੈ ॥੩੩੮॥ ਹਿੰਡੋਲੀ ਮੇਘ ਮਲ੍ਹਾਰੀ ਹੈ ॥ ਜੈਜੈਵਤਿ ਗੌਡ ਮਲ੍ਹਾਰੀ ਛੈ ॥ ਬੰਗਲਿਯਾ ਰਾਗ ਬਸੰਤੀ ਛੈ ॥ ਬੈਰਾਰੀ ਸੋਭਾਵੰਤੀ ਹੈ ॥੩੩੯॥ ਸੋਰਠਿ ਸਾਰੰਗ ਬੈਰਾਰੀ ਛੈ ॥ ਪਰਜ ਕਿ ਸੁੱਧ ਮਲ੍ਹਾਰੀ ਛੈ ॥ ਹਿੰਡੋਲੀ ਕਾਫੀ ਤੈਲੰਗੀ ॥ ਭੈਰਵੀ ਦੀਪਕੀ ਸੁੱਭੰਗੀ ॥੩੪੦॥ ਸਰਬੇਵੰ ਰਾਗੰ ਨਿਰਬਾਣੀ ॥ ਲਖਿ ਲੋਭੀ ਆਭਾ ਗਰਬਾਣੀ ॥ ਜਉ ਕੱਥਉ ਸੋਭਾ ਸਰਬਾਣੰ ॥ ਤਉ ਬਾਢੈ ਏਕੰ ਗ੍ਰੰਥਾਣੰ ॥੩੪੧॥ ਲਖਿ ਤਾਮੰ ਦੱਤੰ ਬ੍ਰਤਚਾਰੀ ॥ ਸਭ ਲੱਗੇ ਪਾਨੰ ਜਟਧਾਰੀ ॥ ਤਨ ਮਨ ਭਰਤਾ ਕਰ ਰਸ ਭੀਨਾ ॥ ਚਵਦਸਵੋਂ ਤਾਂ ਕੌ ਗੁਰ ਕੀਨਾ ॥੩੪੨॥

ਇਤਿ ਪ੍ਰਿਯ ਭਗਤਾ ਇਸਤ੍ਰੀ ਚਤੁਰਦਸਵਾਂ ਗੁਰੂ ਸਮਾਪਤਮ ॥੧੪॥

ਅਥ ਬਾਨਗਰ ਪੰਦਰਵੋਂ ਗੁਰੂ ਕਥਨੰ ॥ ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥ ਕਰਿ ਚਉਦਸਵੋਂ ਗੁਰੁ ਦੱਤ ਮੁਨੰ ॥ ਮਗ ਲਗਿਯਾ ਪੂਰਤ ਨਾਦ ਧੁਨੰ ॥ ਭ੍ਰਮ ਪੂਰਬ ਪੱਛਮ ਉਤ੍ਰ ਦਿਸੰ ॥ ਤਕਿ ਚਲਿਯਾ ਦੱਛਨ ਮੋਨਇਸੰ ॥੩੪੩॥ ਅਵਿਲੋਕ ਤਹਾਂ ਇਕ ਚਿਤ੍ਰ ਪੁਰੰ ॥ ਜਨੁ ਕਾਂਤ ਦਿਵਾਲਯ ਸਰਬ ਹਰੰ ॥ ਨਗਰੇਸ ਤਹਾਂ ਬਹੁ ਮਾਰ ਮ੍ਰਿਗੰ ॥ ਸਭ ਸਿੰਘ ਮ੍ਰਿਗੀ ਪਤਿ ਘਾਇ ਖਗੰ ॥੩੪੪॥ ਚਤੁਰੰਗ ਲਏ ਨ੍ਰਿਪ ਸੰਗਿ ਘਨੀ ॥ ਥਹਰੰਤ ਧੁਜਾ ਚਮਕੰਤ ਅਨੀ ॥ ਬਹੁ ਭੂਖਨ ਚੀਰ ਜਰਾਵ ਜਰੀ ॥ ਤ੍ਰਿਦਸਾਲਯ ਕੀ ਜਨੁ ਕਾਂਤਿ ਹਰੀ ॥੩੪੫॥ ਤਹ ਬੈਠ ਹੁਤੇ ਇਕ ਬਾਨਗਰੰ ॥ ਬਿਨ ਪ੍ਰਾਣ ਕਿਧੌ ਨਹੀ ਬੈਣੁਚਰੰ ॥ ਤਹ ਬਾਜਤ ਬਾਜ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਗਣੰ ॥ ਡਫ ਢੋਲਤ ਝਾਂਝ ਮੁਚੰਗ ਭਣੰ ॥੩੪੬॥ ਦਲ ਨਾਥ ਲਏ ਬਹੁ ਸੰਗਿ ਦਲੰ ॥ ਜਲ ਬਾਰਿਧ ਜਾਨੁ ਪ੍ਰਲੈ ਉਛਲੰ ॥ ਹਯ ਹਿੰਸਤ ਚਿੰਸਤ ਗੂੜ੍ਹ ਗਜੰ ॥ ਗਲ ਗੱਜਤ

ਲੱਜਤ ਸੁੰਡ ਲਜੰ ॥੩੪੭॥ ਦ੍ਰੁਮ ਢਾਹਤ ਗਾਹਤ ਗੂੜ ਦਲੰ ॥ ਕਰ ਖੀਚਤ ਸੀਚਤ ਧਾਰ ਜਲੰ ॥ ਸੁਖ ਪਾਵਤ ਧਾਵਤ ਪੇਖਿ ਪ੍ਰਭੰ ॥ ਅਵਿਲੋਕਿ ਬਿਮੋਹਤ ਰਾਜ ਸੁਭੰ ॥੩੪੮॥ ਚਪ ਡਾਰਤ ਚਾਚਰ ਭਾਨੁ ਸੂਅੰ ॥ ਸੁਖ ਪਾਵਤ ਦੇਖ ਨਰੇਸ ਭੂਅੰ ॥ ਗਲ ਗੱਜਤ ਢੋਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਸੁਰੰ ॥ ਬਹੁ ਬਾਜਤ ਨਾਦ ਨਯੰ ਮੁਰਜੰ ॥੩੪੯॥ ਕਲਿ ਕਿੰਕਣਿ ਭੂਖਤ ਅੰਗ ਬਰੰ ॥ ਤਨ ਲੇਪਤ ਚੰਦਨ ਚਾਰੁ ਪ੍ਰਭੰ ॥ ਮ੍ਰਿਦੁ ਡੋਲਤ ਬੋਲਤ ਬਾਤ ਮੁਖੰ ॥ ਗ੍ਰਿਹਿ ਆਵਤ ਖੇਲ ਅਖੇਟ ਸੁਖੰ ॥੩੫੦॥ ਮੁਖ ਪੋਛ ਗੁਲਾਬ ਫੁਲੇਲ ਸੁਭੰ ॥ ਕਲਿ ਕੱਜਲ ਸੋਹਤ ਚਾਰੁ ਚਖੰ ॥ ਮੁਖ ਉੱਜਲ ਚੰਦ ਸਮਾਨ ਸੁਭੰ ॥ ਅਵਿਲੋਕ ਛਕੇ ਗਣ ਗੰਧ੍ਰਬਿਸੰ ॥੩੫੧॥ ਸੁਭ ਸੋਭਤ ਹਾਰ ਅਪਾਰ ਉਰੰ ॥ ਤਿਲਕੰ ਦੁਤਿ ਕੇਸਰ ਚਾਰੁ ਪ੍ਰਭੰ ॥ ਅਨਸੰਖ ਅਛੂਹਨਿ ਸੰਗ ਦਲੰ ॥ ਤਿਹ ਜਾਤ ਭਏ ਸਨ ਸੈਨ ਮਗੰ ॥੩੫੨॥ ਫਿਰ ਆਇ ਗਏ ਤਿਹ ਪੈਂਡ ਮੁਨੰ ॥ ਕਲਿ ਬਾਜਤ ਸੰਖਨ ਨਾਦ ਧੁਨੰ ॥ ਅਵਿਲੋਕ ਤਹਾਂ ਇਕ ਬਾਨ ਗਰੰ ॥ ਸਿਰ ਨੀਚ ਮਨੋ ਲਿਖਿ ਚਿਤ੍ਰ ਧਰੰ ॥੩੫੩॥ ਅਵਿਲੋਕਿ ਰਿਖੀਸਰ ਨੀਚ ਗਰੰ ॥ ਹਸਿ ਬੈਨ ਸੁ ਭਾਂਤਿ ਇਮੰ ਉਚਰੰ ॥ ਕਹ ਭੂਪ ਗਏ ਲਿਯੇ ਸੰਗਿ ਦਲੰ ॥ ਕਹਜੋ ਸੋ ਨ ਗੁਰੂ ਅਵਿਲੋਕ ਦ੍ਰਿਗੰ ॥੩੫੪॥ ਚਕਿ ਚਿੱਤ ਰਹੇ ਚਲ ਚਿਤ ਮੁਨੰ ॥ ਅਨਖੰਡ ਤਪੀ ਨਹਿ ਜੋਗ ਡੁਲੰ ॥ ਅਨ ਆਸ ਅਭੰਗ ਉਦਾਸ ਮਨੰ ॥ ਅਬਿਕਾਰ ਅਪਾਰ ਪ੍ਰਭਾ ਸਸਿਭੰ ॥੩੫੫॥ ਅਨਭੰਗ ਪ੍ਰਭਾ ਅਨਖੰਡ ਤਪੰ ॥ ਅਬਿਕਾਰ ਜਤੀ ਅਨਜਾਸ ਜਪੰ ॥ ਅਨਖੰਡ ਬ੍ਰਤੰ ਅਨਡੰਡ ਤਨੰ ॥ ਹਠਵੰਤ ਬ੍ਰਤੀ ਰਿਖਿ ਅਤ੍ਰਿ ਸੁਯੰ ॥੩੫੬॥ ਅਵਿਲੋਕ ਸਰੰ ਕਰਿ ਧਿਆਨ ਜਤੰ ॥ ਰਹਿ ਰੀਝ ਜਟੀ ਹਠਵੰਤ ਬ੍ਰਤੰ ॥ ਗੁਰੁ ਮਾਨਸ ਪੰਚਦਸੋ ਪ੍ਰਬਲੰ ॥ ਹਠ ਛਾਡਿ ਸਭੈ ਤਿਨ ਪਾਨ ਪਰੰ ॥੩੫੭॥ ਇਮ ਨਾਹ ਸੁ ਜੌ ਕਰ ਨੇਹ ਕਰੈ ॥ ਭਵ ਧਾਰ ਅਪਾਰਹਿ ਪਾਰ ਪਰੈ ॥ ਤਨ ਕੇ ਮਨ ਕੇ ਭ੍ਰਮ ਪਾਸ ਧਰੇ ॥ ਕਰਿ ਪੰਦ੍ਰਸਵੋਂ ਗੁਰੁ ਪਾਨ ਪਰੇ ॥੩੫੮॥

ਇਤਿ ਪੰਦ੍ਰਸਵੋਂ ਗੁਰੂ ਬਾਨਗਰ ਸਮਾਪਤੰ ॥੧੫॥

ਅਥ ਚਾਂਵਡ ਸੋਰਵੋਂ ਗੁਰੂ ਕਥਨੰ ॥ ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥ ਮੁਖ ਬਿਭੂਤਿ ਭਗਵੇ ਭੇਸ ਬਰੰ ॥ ਸੁਭ ਸੋਭਤ ਚੇਲਕ ਸੰਗ ਨਰੰ ॥ ਗੁਨ ਗਾਵਤ ਗੋਬਿੰਦ ਏਕ ਮੁਖੰ ॥ ਬਨ ਡੋਲਤ ਆਸ ਉਦਾਸ ਸੁਖੰ ॥੩੫੯॥ ਮੁਖ ਪੂਰਤ ਸੂਰਤ ਨਾਦ

ਨਵੰ ॥ ਅਤਿ ਉੱਜਲ ਅੰਗ ਬਿਭੂਤਿ ਰਿਖੰ ॥ ਨਹਿੰ ਬੋਲਤ ਡੋਲਤ ਦੇਸ ਦਿਸੰ ॥ ਗੁਨੁਚਾਰਤ ਧਾਰਤ ਧਜਾਨ ਹਰੰ ॥੩੬੦॥ ਅਵਿਲੋਕਜ ਚਾਂਵਡ ਚਾਰੁ ਪ੍ਰਭੰ ॥ ਗ੍ਰਿਹਿ ਜਾਤ ਉਡੀ ਗਹਿ ਮਾਸੁ ਮੁਖੰ ॥ ਲਖਿ ਕੈ ਪਲ ਚਾਵੰਡ ਚਾਰ ਚਲੀ ॥ ਤਿਹ ਤੇ ਅਤਿ ਪੁਸਟ ਪ੍ਰਮਾਥ ਬਲੀ ॥੩੬੧॥ ਅਵਿਲੋਕਿ ਸਮਾਸ ਅਕਾਸ ਉਡੀ ॥ ਅਤਿ ਜੁੱਧੁ ਤਹੀ ਤਿਹ ਸੰਗ ਮੰਡੀ ॥ ਤਜਿ ਮਾਸ ਚੜਾ ਉਡਿ ਆਪ ਚਲੀ ॥ ਲਹਿ ਕੈ ਚਿਤਿ ਚਾਂਵਡ ਚਾਰ ਬਲੀ ॥੩੬੨॥ ਅਵਿਲੋਕਿ ਸੁ ਚਾਂਵਡ ਚਾਰ ਪਲੰ ॥ ਤਜਿ ਤ੍ਰਾਸ ਭਈ ਥਿਰ ਭੂਮਿ ਥਲੰ ॥ ਲਖਿ ਤਾਸ ਮਨੰ ਮੁਨਿ ਚਉਕ ਰਹਜੋ ॥ ਚਿਤ ਸੋਰਸਵੇਂ ਗੁਰ ਤਾਸ ਕਹਜੋ ॥੩੬੩॥ ਕੋਊ ਐਸ ਤਜੈ ਜਬ ਸਰਬ ਧਨੰ ॥ ਕਰਿ ਕੈ ਬਿਨੁ ਆਸ ਉਦਾਸ ਮਨੰ ॥ ਤਬ ਪਾਚਉ ਇੰਦ੍ਰੀ ਤਜਾਗਿ ਰਹੈ ॥ ਇਨ ਚੀਲਨ ਜਿਉ ਸ੍ਰੁਤ ਐਸ ਕਹੈ ॥੩੬੪॥

ਇਤਿ ਸੋਰਵੋਂ ਗੁਰੂ ਚਾਂਵਡ ਸਮਾਪਤਮ ॥੧੬॥

ਅਥ ਦੁਧੀਰਾ ਸਤਾਰਵੋਂ ਗੁਰੂ ਕਥਨੰ ॥ ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥ ਕਰਿ ਸੋਰਸਵੋਂ ਰਿਖਿ ਤਾਸ ਗੁਰੰ ॥ ਉਠਿ ਚਲਿਯਾ ਬਾਟ ਉਦਾਸ ਚਿਤੰ ॥ ਮੁਖਿ ਪੂਰਤ ਨਾਦ ਨਿਨਾਦ ਧੁਨੰ ॥ ਸੁਨਿ ਰੀਝਤ ਗੰਧ੍ਰਬ ਦੇਵ ਨਰੰ ॥੩੬੫॥ ਚਲਿ ਜਾਤ ਭਏ ਸਰਿਤਾ ਨਿਕਟੰ ॥ ਹਠਵੰਤ ਰਿਖੰ ਤਪਸਾ ਬਿਕਟੰ ॥ ਅਵਿਲੋਕ ਦੁਧੀਰਯ ਏਕ ਤਹਾਂ ॥ ਉਛਰੰਤ ਹੁਤੇ ਨਦਿ ਮੱਛ ਜਹਾਂ ॥੩੬੬॥ ਥਰਕੰਤ ਹੁਤੋ ਇਕ ਚਿੱਤ ਨਭੰ ॥ ਅਤਿ ਉੱਜਲ ਅੰਗ ਸੁਰੰਗ ਸੁਭੰ ॥ ਨਹਿੰ ਆਨ ਬਿਲੋਕਤ ਆਪ ਦ੍ਰਿਗੰ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਰਹਜੋ ਗਡ ਮੱਛ ਮਨੰ ॥੩੬੭॥ ਤਹਾਂ ਜਾਇ ਮਹਾਂ ਮੁਨਿ ਮੱਜਨ ਕੈ ॥ ਉਠਿ ਕੈ ਹਰਿ ਧਜਾਨ ਲਗਾ ਸੁਚ ਕੈ ॥ ਨ ਟਰੋ ਤਬ ਲੌਂ ਵਹ ਮੱਛ ਅਰੀ ॥ ਰਥ ਸੂਰ ਅਥਜੋ ਨਹ ਡੀਠਿ ਟਰੀ ॥੩੬੮॥ ਥਰਕੰਤ ਰਹਾ ਨਭ ਮੱਛ ਕਟੰ ॥ ਰਥ ਭਾਨੁ ਹਟਜੋ ਨਹਿ ਧਜਾਨ ਛੁਟੰ ॥ ਅਵਿਲੋਕ ਮਹਾਂ ਮੁਨਿ ਮੋਹਿ ਰਹਜੋ ॥ ਗੁਰ ਸਤ੍ਰਸਵੋਂ ਕਰ ਤਾਸ ਕਹਜੋ ॥੩੬੯॥

ਇਤਿ ਸਤ੍ਰਾਰਵੋਂ ਗੁਰੂ ਦੁਧੀਰਾ ਪੰਛੀ ਸਮਾਪਤਮ ॥੧੭॥

ਅਥ ਮ੍ਰਿਗਹਾ ਅਠਾਰਸਵੋਂ ਗੁਰੂ ਕਥਨੰ ॥ ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥ ਕਰਿ ਮੱਜਨ ਗੋਬਿੰਦ ਗਾਇ ਗੁਨੰ ॥ ਉਠਿ ਜਾਤ ਭਏ ਬਨ ਮੱਧਿ ਮੁਨੰ ॥ ਜਹ ਸਾਲ ਤਮਾਲਮ ਢਾਲ ਲਸੈਂ ॥ ਰਥ ਸੂਰਜ ਕੇ ਪਗ ਬਾਜਿ ਫਸੈਂ ॥੩੭੦॥ ਅਵਿਲੋਕ

ਤਹਾਂ ਇਕ ਤਾਲ ਮਹਾਂ ॥ ਰਿਖਿ ਜਾਤ ਭਏ ਤਿਹ ਜੋਗ ਜਹਾਂ ॥ ਤਹ ਪੱਤ੍ਰਣ ਮੱਧਿ ਲਹਜੋ ਮ੍ਰਿਗਹਾ ॥ ਤਨ ਸੋਭਤ ਕੰਚਨ ਸੁੱਧ ਪ੍ਰਭਾ ॥੩੭੧॥ ਕਰਿ ਸੰਧਿਤ ਬਾਣ ਕਮਾਣ ਸਿਤੰ ॥ ਮ੍ਰਿਗ ਮਾਰਤ ਕੋਟਿ ਕਰੋਰ ਕਿਤੰ ॥ ਸਭ ਸੈਨ ਮੁਨੀਸਰ ਸੰਗਿ ਲਏ ॥ ਜਹ ਕਾਨਨ ਥੋ ਤਹ ਜਾਤ ਭਏ ॥੩੭੨॥ ਕਨਕੰ ਦੁਤਿ ਉਜਲ ਅੰਗ ਸਨੇ ॥ ਮੁਨਿਰਾਜ ਮਨੰ ਰਿਤੁਰਾਜ ਬਨੇ ॥ ਰਿਖਿ ਸੰਗ ਸਖਾ ਨਿਸਿ ਬਹੁਤ ਲਏ ॥ ਤਿਹ ਬਾਰਿਧ ਦੂਜ ਬਿਲੋਕਿ ਗਏ ॥੩੭੩॥ ਰਿਖਿ ਬੋਲਤ ਘੋਰਤ ਨਾਦ ਨਵੰ ॥ ਤਿਹ ਠਉਰ ਕੁਲਾਹਲ ਉਚ ਹੁਅੰ ॥ ਜਲ ਪੀਵਤ ਠਉਰ ਹੀ ਠਉਰ ਮੁਨੀ ॥ ਬਨ ਮੱਧਿ ਮਨੋ ਰਿਖਿ ਮਾਲ ਬਨੀ ॥੩੭੪॥ ਅਤਿ ਉੱਜਲ ਅੰਗ ਬਿਭੂਤਿ ਧਰੈ ॥ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਨਜਾਸ ਅਨਾਸ ਕਰੈ ॥ ਨਿਵਲਜਾਦਿਕ ਸਰਬੰ ਕਰਮ ਕਿਯੇ ॥ ਰਿਖਿ ਸਰਬ ਚਹੂੰ ਚਕ ਦਾਸ ਥਿਯੇ ॥੩੭੫॥ ਅਨਭੰਗ ਅਖੰਡ ਅਨੰਗ ਤਨੰ ॥ ਬਹੁ ਸਾਧਤ ਨਜਾਸ ਸਨਜਾਸ ਬਨੰ ॥ ਜਟ ਸੋਹਤ ਜਾਨੁਕ ਧੂਰ ਜਟੀ ॥ ਸਿਵ ਕੀ ਜਨੁ ਜੋਗ ਜਟਾ ਪ੍ਰਗਟੀ ॥੩੭੬॥ ਸਿਵ ਤੇ ਜਨੁ ਗੰਗ ਤਰੰਗ ਛੁਟੇ ॥ ਇਹ ਹੁਇ ਜਨੁ ਜੋਗ ਜਟਾ ਪ੍ਰਗਟੇ ॥ ਤਪ ਸਰਬ ਤਪੀਸਨ ਕੇ ਸਭ ਹੀ ॥ ਮੁਨਿ ਜੇ ਸਭ ਛੀਨ ਲਏ ਤਬ ਹੀ ॥੩੭੭॥ ਸ੍ਰੁਤਿ ਜੇਤਿਕ ਨਜਾਸ ਉਦਾਸ ਕਹੇ ॥ ਸਭ ਹੀ ਰਿਖਿ ਅੰਗਨ ਜਾਨੁ ਲਹੇ ॥ ਘਨ ਮੈ ਜਿਮ ਬਿੱਦੁਲਤਾ ਝਮਕੈ ॥ ਰਿਖਿ ਮੋ ਗੁਨ ਤੈਸ ਸਭੈ ਦਮਕੈ ॥੩੭੮॥ ਜਸ ਛਾਡਤ ਭਾਨੁ ਅਨੰਤ ਛਟਾ ॥ ਰਿਖਿ ਕੇ ਤਿਮ ਸੋਭਤ ਜੋਗ ਜਟਾ ॥ ਜਿਨ ਕੀ ਦੁਖ ਫਾਸਿ ਕਹੂੰ ਨ ਕਟੀ ॥ ਰਿਖਿ ਭੇਟਤ ਤਾਸ ਛਟਾਕ ਛੁਟੀ ॥੩੭੯॥ ਨਰ ਜੋ ਨਹਿ ਨਰਕਨ ਤੇ ਨਿਵਰੈ ॥ ਰਿਖਿ ਭੇਟਤ ਤਉਨ ਤਰਾਕ ਤਰੈ ॥ ਜਿਨ ਕੀ ਸਮਤਾ ਕਹੂੰ ਨਾਹਿ ਠਟੀ ॥ ਰਿਖਿ ਪੂਜ ਘਟੀ ਸਭ ਪਾਪ ਘਟੀ ॥੩੮੦॥ ਇਤ ਬੰਧ ਪਤਉਨ ਬਿਠੋ ਮ੍ਰਿਗਹਾ ॥ ਜਸ ਹੇਰਤ ਛੇਰਿਨਿ ਭੀ ਭਿਡਹਾ ॥ ਤਿਹ ਜਾਨਿ ਰਿਖੀ ਨਹਿਂ ਸਾਸ ਸਸਜੋ ॥ ਮ੍ਰਿਗ ਜਾਨਿ ਮੁਨੀ ਕਹੁ ਬਾਨ ਕਸਜੋ ॥੩੮੧॥ ਸਰ ਪੇਖ ਸਭੈ ਤਿਹ ਸਾਧ ਕਹੈ ॥ ਮ੍ਰਿਗ ਹੋਇ ਨ ਰੇ ਮੁਨਿਰਾਜ ਇਹੈ ॥ ਨਹ ਬਾਨ ਸਰਾਸਨ ਪਾਨ ਤਜੇ ॥ ਅਸ ਦੇਖਿ ਦ੍ਰਿੜੰ ਮੁਨਿਰਾਜ ਲਜੇ ॥੩੮੨॥ ਬਹੁਤੇ ਚਿਰ ਜਿਉ ਤਿਹ ਧਜਾਨ ਛੁਟਾ ॥ ਅਵਿਲੋਕਿ ਧਰੇ ਰਿਖਿਪਾਲ ਜਟਾ ॥ ਕਸ ਆਵਤ ਹੋ ਡਰ ਡਾਰ ਅਬੈ ॥ ਮੁਹਿ ਲਾਗਤ ਹੋ ਮ੍ਰਿਗ ਰੂਪ ਸਬੈ ॥੩੮੩॥ ਰਿਖਿਪਾਲ ਬਿਲੋਕਿ ਤਿਸੈ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ॥ ਗੁਰ ਮਾਨਿ ਕਰੀ ਬਹੁਤੈ ਉਪਮਾ ॥

ਮ੍ਰਿਗ ਸੋਂ ਜਿਹ ਕੋ ਚਿਤ ਐਸ ਲਗਜੋ ॥ ਪਰਮੇਸਰ ਕੇ ਰਸ ਜਾਨੁ ਪਗਜੋ ॥੩੮੪॥ ਮੁਨਿ ਕੋ ਤਬ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਸੀਜ ਹਿਯਾ ॥ ਗੁਰ ਠਾਰਸਮੋ ਮ੍ਰਿਗਨਾਸੁ ਕਿਯਾ ॥ ਮਨ ਮੋ ਤਬ ਦੱਤ ਬੀਚਾਰ ਕਿਯਾ ॥ ਗੁਨ ਮ੍ਰਿਗਹਾ ਕੋ ਚਿਤ ਬੀਚ ਲਿਯਾ ॥੩੮੫॥ ਹਰਿ ਸੋਂ ਹਿਤ ਜੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਰੈ ॥ ਭਵ ਭਾਰ ਅਪਾਰਹ ਪਾਰ ਪਰੈ ॥ ਮਲ ਅੰਤਰਿ ਯਾਹਿ ਸਨਾਨ ਕਟੈ ॥ ਜਗ ਤੇ ਫਿਰ ਆਵਨ ਜਾਨ ਮਿਟੈ ॥੩੮੬॥ ਗੁਰ ਜਾਨ ਤਬੇ ਤਿਹ ਪਾਇ ਪਰਾ ॥ ਭਵ ਭਾਰ ਅਪਾਰ ਸੁ ਪਾਰ ਤਰਾ ॥ ਦਸ ਅਸਟਸਮੋ ਗੁਰੁ ਤਾਸ ਕਿਯੋ ॥ ਕਬਿ ਬਾਂਧਿ ਕਬਿੱਤਨ ਮੱਧਿ ਲਿਯੋ ॥੩੮੭॥ ਸਭ ਹੀ ਸਿਖ ਸੰਜੁਤਿ ਪਾਨ ਗਹੇ ॥ ਅਵਿਲੋਕ ਚਰਾਚਰ ਚਉਂਧ ਰਹੇ ॥ ਪਸੁ ਪੱਛ ਚਰਾਚਰ ਜੀਵ ਸਭੈ ॥ ਗਣ ਗੰਧ੍ਰਬ ਭੂਤ ਪਿਸਾਚ ਤਬੈ ॥੩੮੮॥

ਇਤਿ ਅਠਦਸਵੋਂ ਗੁਰੂ ਮ੍ਰਿਗਹਾ ਸਮਾਪਤੰ ॥੧੮॥

ਅਥ ਨਲਨੀ ਸੁਕ ਉਨੀਸਵੇਂ ਗੁਰੂ ਕਥਨੰ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਕ੍ਰਿਤ ਛੰਦ ॥ ਮੁਨਿ ਅਤਿ ਅਪਾਰ ॥ ਗੁਣ ਗਣ ਉਦਾਰ ॥ ਬਿਦਿਆ ਬਿਚਾਰ ॥ ਨਿਤ ਕਰਤ ਚਾਰ ॥੩੮੯॥ ਲਖਿ ਛਬਿ ਸੁਰੰਗ ॥ ਲਾਜਤ ਅਨੰਗ ॥ ਪਿਖਿ ਬਿਮਲ ਅੰਗ ॥ ਚਕਿ ਰਹਤ ਗੰਗ ॥੩੯੦॥ ਲਖਿ ਦੁਤਿ ਅਪਾਰ ॥ ਰੀਝਤ ਕੁਮਾਰ ॥ ਗਜਾਨੀ ਅਪਾਰ ॥ ਗੁਨ ਗਨ ਉਦਾਰ ॥੩੯੧॥ ਅਬਜਕਤ ਅੰਗ ॥ ਆਭਾ ਅਭੰਗ ॥ ਸੋਭਾ ਸੁਰੰਗ ॥ ਤਨ ਜਨੁ ਅਨੰਗ ॥੩੯੨॥ ਬਹੁ ਕਰਤ ਨਜਾਸ ॥ ਨਿਸਿ ਦਿਨ ਉਦਾਸ ॥ ਤਜਿ ਸਰਬ ਆਸ ॥ ਅਤਿ ਬੁੱਧਿ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥੩੯੩॥ ਤਨ ਸਹਤ ਧੂਪ ॥ ਸੰਨਜਾਸ ਭੂਪ ॥ ਤਨਿ ਛਬਿ ਅਨੂਪ ॥ ਜਨੁ ਸਿਵ ਸਰੂਪ ॥੩੯੪॥ ਮੁਖਿ ਛਬਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥ ਆਭਾ ਅਭੰਗ ॥ ਜੁਟਿ ਜੋਗ ਜੰਗ ॥ ਨਹੀ ਮੁਰਤ ਅੰਗ ॥੩੯੫॥ ਅਤਿ ਛਬਿ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥ ਨਿਸਿ ਦਿਨ ਨਿਰਾਸ ॥ ਮੁਨਿ ਮਨ ਸੁਬਾਸ ॥ ਗੁਨ ਗਨ ਉਦਾਸ ॥੩੯੬॥ ਅਬਜਕਤ ਜੋਗ ॥ ਨਹਿ ਕਉਨ ਸੋਗ ॥ ਨਿਤ ਪ੍ਰਤਿ ਅਰੋਗ ॥ ਤਜਿ ਰਾਜ ਭੋਗ ॥੩੯੭॥ ਮੁਨਿ ਮਨ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ॥ ਗੁਨ ਗਨ ਦਜਾਲ ॥ ਸੁਭਿ ਮਤਿ ਸੁਢਾਲ ॥ ਦ੍ਰਿੜ ਬ੍ਰਿਤ ਕਰਾਲ ॥੩੯੮॥ ਤਨ ਸਹਤ ਸੀਤ ॥ ਨਹੀ ਮੁਰਤ ਚੀਤ ॥ ਬਹੁ ਬਰਖ ਬੀਤ ॥ ਜਨੁ ਜੋਗ ਜੀਤ ॥੩੯੯॥ ਚਾਲੰਤ ਬਾਤ ॥ ਥਰਕੰਤ ਪਾਤ ॥ ਪਿਯਰਾਤ ਗਾਤ ॥ ਨਹੀ ਬਦਤ ਬਾਤ ॥੪੦੦॥ ਭੰਗੰ ਭਛੰਤ ॥ ਕਾਛੀ

ਕਛੰਤ ॥ ਕਿੰਗ੍ਰੀ ਬਜੰਤ ॥ ਭਗਵਤ ਭਨੰਤ ॥੪੦੧॥ ਨਹਿ ਡੁਲਤ ਅੰਗ ॥ ਮੁਨਿ ਮਨ ਅਭੰਗ ॥ ਜੁਟਿ ਜੋਗਜੰਗ ॥ ਜਿਮ ਉਡਤ ਚੰਗ ॥੪੦੨॥ ਨਹੀ ਕਰਤ ਹਾਇ ॥ ਤਪ ਕਰਤ ਚਾਇ ॥ ਨਿਤ ਪ੍ਰਤਿ ਬਨਾਇ ॥ ਬਹੁ ਭਗਤਿ ਭਾਇ ॥੪੦੩॥ ਮੁਖ ਭਛਤ ਪਉਨ ॥ ਤਜਿ ਧਾਮ ਗਉਨ ॥ ਮੁਨਿ ਰਹਤ ਮਉਨ ॥ ਸੁਭ ਰਾਜ ਭਉਨ ॥੪੦੪॥ ਸਨਜਾਸ ਦੇਵ ॥ ਮੁਨਿ ਮਨਿ ਅਭੇਵ ॥ ਅਨ ਜੁਰਿ ਅਜੇਵ ॥ ਅੰਤਰਿ ਅਤੇਵ ॥੪੦੫॥ ਅਨਭੂ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥ ਨਿਤ ਪ੍ਰਤਿ ਉਦਾਸ ॥ ਗੁਨ ਅਧਿਕ ਜਾਸ ॥ ਲਖ ਲਜਤ ਅਨਾਸ ॥੪੦੬॥ ਬ੍ਰਹਮੰਨ ਦੇਵ ॥ ਗੁਨ ਗਨ ਅਭੇਵ ॥ ਦੇਵਾਨ ਦੇਵ ॥ ਅਨਭਿਖ ਅਜੇਵ ॥੪੦੭॥ ਸਨਜਾਸ ਨਾਥ ॥ ਅਨ ਧਰ ਪ੍ਰਮਾਥ ॥ ਇਕ ਰਟਤ ਗਾਥ ॥ ਟਕ ਏਕ ਸਾਥ ॥੪੦੮॥ ਗੁਨ ਗਨਿ ਅਪਾਰ ॥ ਮੁਨਿ ਮਨਿ ਉਦਾਰ ॥ ਸੁਭ ਮਤਿ ਸੁਢਾਰ ॥ ਬੁਧਿ ਕੋ ਪਹਾਰ ॥੪੦੯॥ ਸਨਜਾਸ ਭੇਖ ॥ ਅਨਬਿਖ ਅਦ੍ਵੇਖ ॥ ਜਾਪਤ ਅਭੇਖ ॥ ਬ੍ਰਿਧ ਬੁਧਿ ਅਲੇਖ ॥੪੧੦॥ ਕੁਲਕ ਛੰਦ ॥ ਧੰਧਕਿਤ ਇੰਦ ॥ ਚੰਚਕਿਤ ਚੰਦ ॥ ਥੰਥਕਤ ਪਉਨ ॥ ਭੰਭਜਤ ਮਉਨ ॥੪੧੧॥ ਜੰਜਕਿਤ ਜੱਛ ॥ ਪੰਪਚਤ ਪੱਛ ॥ ਧੰਧਕਤ ਸਿੰਧ ॥ ਬੰਬਕਤ ਬਿੰਧ ॥੪੧੨॥ ਸੰਸਕਤ ਸਿੰਧ ॥ ਗੰਗਕਤ ਗਿੰਧ ॥ ਤੰਤਕਤ ਦੇਵ ॥ ਅੰਅਕਤ ਭੇਵ ॥੪੧੩॥ ਲੰਲਖਤ ਜੋਗ ॥ ਭੰਭ੍ਰਮਤ ਭੋਗ ॥ ਬੰਬਕਤ ਬੈਨ ॥ ਚੰਚਕਤ ਨੈਨ ॥੪੧੪॥ ਤੰਤਜਤ ਅਤ੍ਰ ॥ ਛੰਛਕਤ ਛਤ੍ਰ ॥ ਪੰਪਰਤ ਪਾਨ ॥ ਭੰਭਰਤ ਭਾਨ ॥੪੧੫॥ ਬੰਬਜਤ ਬਾਦ ॥ ਨੰਨਜਤ ਨਾਦ ॥ ਅੰਉਠਤ ਰਾਗ ॥ ਉਫਟਤ ਸੁਹਾਗ ॥੪੧੬॥ ਛੰਛਕਤ ਸੂਰ ॥ ਭੰਭ੍ਰਮਤ ਹੂਰ ॥ ਰੰਰਿਝਤ ਚਿੱਤ ॥ ਤੰਤਜਤ ਬਿੱਤ ॥੪੧੭॥ ਛੰਛਕਤ ਜੱਛ ॥ ਭੰਭ੍ਰਮਤ ਪੱਛ ॥ ਭੰਭਿਰਤ ਭੂਪ ॥ ਨਵਨਿਰਖ ਰੂਪ ॥੪੧੮॥ ਚਰਪਟ ਛੰਦ ॥ ਗਲਿਤੰ ਜੋਗੰ ॥ ਦਲਿਤੰ ਭੋਗੰ ॥ ਭਗਵੇ ਭੇਸੰ ॥ ਸੁਫਲੇ ਦੇਸੰ ॥੪੧੯॥ ਅਚਲ ਧਰਮੰ ॥ ਅਖਲ ਕਰਮੰ ॥ ਅੱਮਿਤ ਜੋਗੰ ॥ ਤੱਜਿਤ ਭੋਗੰ ॥੪੨੦॥ ਸੁਫਲ ਕਰਮੰ ॥ ਸੁਬ੍ਰਿਤ ਧਰਮੰ ॥ ਕੁਕ੍ਰਿਤ ਹੰਤਾ ॥ ਸੁਗਤੰ ਗੰਤਾ ॥੪੨੧॥ ਦਲਿਤੰ ਦ੍ਰੋਹੰ ॥ ਮਲਿਤੰ ਮੋਹੰ ॥ ਸਲਿਤੰ ਸਾਰੰ ॥ ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਚਾਰੰ ॥੪੨੨॥ ਭਗਵੇ ਭੇਸੰ ॥ ਸੁਫਲੰ ਦੇਸੰ ॥ ਸੁਹ੍ਰਿਦੰ ਸਰਤਾ ॥ ਕੁਕ੍ਰਿਤੰ ਹਰਤਾ ॥੪੨੩॥ ਚਕ੍ਰਿਤ ਸੂਰੰ ॥ ਬਮਤੰ ਨੂਰੰ ॥ ਏਕੰ ਜਪਿਤੰ ॥ ਏਕੰ ਥਪਿਤੰ ॥੪੨੪॥ ਰਾਜੰ ਤਜਿਤ੍ਵੰ ॥ ਈਸੰ ਭਜਿਤ੍ਵੰ ॥ ਜਪੰ ਜਪਿਤ੍ਵੰ

॥ ਏਕੰ ਥਪਿਤ੍ਵੰ ॥੪੨੫॥ ਬਜਤੰ ਨਾਦੰ ॥ ਬਿਦਿਤੰ ਰਾਗੰ ॥ ਜਪਤੰ ਜਾਪੰ ॥ ਤ੍ਰਸਿਤੰ ਤਾਪੰ ॥੪੨੬॥ ਚਕਿਤੰ ਚੰਦੰ ॥ ਧਕਤੰ ਇੰਦੰ ॥ ਤਕਤੰ ਦੇਵੰ ॥ ਭਗਤੰ ਭੇਵੰ ॥੪੨੭॥ ਭ੍ਰਮਤੰ ਭੂਤੰ ॥ ਲਖਿਤੰ ਰੂਪੰ ॥ ਚਕ੍ਰਤੰ ਚਾਰੰ ॥ ਸੁਹ੍ਰਿਦੰ ਸਾਰੰ ॥੪੨੮॥ ਬਜਤੰ ਤਾਲੰ ॥ ਚਲਤੰ ਦਜਾਲੰ ॥ ਲਖਤੰ ਰੂਪੰ ॥ ਭ੍ਰਮਤੰ ਭੂਪੰ ॥੪੨੯॥ ਨਲਿਨੀ ਸੂਅੰ ॥ ਲਖਿ ਅਉਧੂਅੰ ॥ ਚਟ ਦੇ ਛਟਾ ॥ ਭ੍ਰਮ ਤੇ ਜਟਾ ॥੪੩੦॥ ਤਕਿਤੰ ਦੇਵੰ ॥ ਬਕਿਤੰ ਭੇਵੰ ॥ ਦਸ ਨਵ ਸੀਸੰ ॥ ਕਰਮਕ ਦੀਸੰ ॥੪੩੧॥ ਬੁਧਿਤੰ ਧਾਮੰ ॥ ਗ੍ਰਿਹਿਤੰ ਬਾਮੰ ॥ ਭ੍ਰਮਤੰ ਮੋਹੰ ॥ ਮਮਤੰ ਮੋਹੰ ॥੪੩੨॥ ਮਮਤਾ ਬੁੱਧੰ ॥ ਸ੍ਰਿਹਤੰ ਲੋਗੰ ॥ ਅਹਿਤਾ ਧਰਮੰ ॥ ਲਹਿਤਹ ਭੋਗੰ ॥੪੩੩॥ ਗ੍ਰਸਤੰ ਬੁੱਧੰ ਮਮਤਾ ਮਾਤੰ ॥ ਇਸਤ੍ਰੀ ਨੇਹੰ ॥ ਪੁਤ੍ਰੰ ਭ੍ਰਾਤੰ ॥੪੩੪॥ ਗ੍ਰਸਤੰ ਮੋਹੰ ॥ ਧਰਿਤੰ ਕਾਮੰ ॥ ਜਲਤੰ ਕ੍ਰੋਧੰ ॥ ਪਲਿਤੰ ਦਾਮੰ ॥੪੩੫॥ ਦਲਤੰ ਬਜੋਧੰ ॥ ਤਕਿਤੰ ਦਾਵੰ ॥ ਅੰਤਹ ਨਰਕੰ ॥ ਗੰਤਹ ਪਾਵੰ ॥੪੩੬॥ ਤਜਿਤੰ ਸਰਬੰ ॥ ਗ੍ਰਹਿਤੰ ਏਕੰ ॥ ਪ੍ਰਭਤੰ ਭਾਵੰ ॥ ਤਜਿਤੰ ਦ੍ਵੈਖੰ ॥੪੩੭॥ ਨਲਿਨੀ ਸੁਕ ਜਜੋਂ ॥ ਤਜਿਤੰ ਦਰਬੰ ॥ ਸਫਲੀ ਕਰਮੰ ॥ ਲਹਿਤੰ ਸਰਬੰ ॥੪੩੮॥

ਇਤਿ ਨਲਿਨੀ ਸੁਕ ਉਨੀਸਵੋਂ ਗੁਰੂ ਬਰਨਨੰ ॥੧੯॥

ਅਥ ਸਾਹ ਬੀਸਵੋਂ ਗੁਰੂ ਕਥਨੰ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਆਗੇ ਚਲਾ ਦੱਤ ਜਟਧਾਰੀ ॥ ਬਾਜਤ ਬੇਣ ਬਿਖਾਣ ਅਪਾਰੀ ॥ ਅਸਥਾਵਰ ਲਖਿ ਚੇਤਨ ਭਏ ॥ ਚੇਤਨ ਦੇਖਿ ਚਕ੍ਰਿਤ ਹ੍ਵੈ ਗਏ ॥੪੩੯॥ ਮਹਾਂ ਰੂਪ ਕਛੁ ਕਹਾ ਨ ਜਾਈ ॥ ਨਿਰਖਿ ਚਕ੍ਰਿਤ ਰਹਿ ਸਕਲ ਲੁਕਾਈ ॥ ਜਿਤ ਜਿਤ ਜਾਤ ਪਥਹਿ ਰਿਖਿ ਗਯੋ ॥ ਜਾਨੁਕ ਪ੍ਰੇਮ ਮੇਘ ਬਰਖਯੋ ॥੪੪੦॥ ਤਹ ਇਕ ਲਖਾ ਸਾਹ ਧਨਵਾਨਾ ॥ ਮਹਾਂ ਰੂਪ ਧਰਿ ਦਰਬ ਨਿਧਾਨਾ ॥ ਮਹਾਂ ਜੋਤਿ ਅਰੁ ਤੇਜ ਅਪਾਰੂ ॥ ਆਪ ਘੜਾ ਜਾਨੁਕ ਮੁਖਚਾਰੂ ॥੪੪੧॥ ਬਿਕ੍ਰਯ ਬੀਚ ਅਧਿਕ ਸਵਧਾਨਾ ॥ ਬਿਨ ਬਪਾਰ ਜਿਨ ਅਉਰ ਨ ਜਾਨਾ ॥ ਆਸ ਅਨੁਰਕਤ ਤਾਸ ਬ੍ਰਿਤਿ ਲਾਗਾ ॥ ਮਾਨਹੁ ਮਹਾਂ ਜੋਗ ਅਨੁਰਾਗਾ ॥੪੪੨॥ ਤਹਾ ਰਿਖਿ ਗਏ ਸੰਗਿ ਸਨਜਾਸਿਨ ॥ ਕਈ ਛੋਹਨੀ ਜਾਤ ਨਹੀ ਗਨਿ ॥ ਤਾ ਕੇ ਜਾਇ ਦ੍ਵਾਰ ਪਰ ਬੈਠੇ ॥ ਸਕਲ ਮੁਨੀ ਮੁਨਿਰਾਜ ਇਕੈਠੇ ॥੪੪੩॥ ਸਾਹ ਸੁ ਦਰਬ ਬ੍ਰਿਤਿ ਲਗ ਰਹਾ ॥ ਰਿਖਿਨਿ ਓਰ ਤਿਨ ਚਿਤਜੋ ਨ ਕਹਾ ॥

ਨੇਤ੍ਰ ਮੀਚ ਏਕੈ ਧਨ ਆਸਾ ॥ ਐਸ ਜਾਨਿਯਤ ਮਹਾਂ ਉਦਾਸਾ ॥੪੪੪॥ ਤਹ ਜੇ ਹੁਤੇ ਰਾਵ ਅਰੁ ਰੰਕਾ ॥ ਮੁਨਿ ਪਗ ਪਰੇ ਛੋਰ ਕੈ ਸੰਕਾ ॥ ਤਿਹ ਬੈਪਾਰ ਕਰਮ ਕਰਿ ਭਾਰੀ ॥ ਰਿਖਿਯਨ ਓਰ ਨ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਪਸਾਰੀ ॥੪੪੫॥ਤਾਸ ਦੇਖ ਕਰਿ ਦੱਤ ਪ੍ਰਭਾਊ ॥ ਪ੍ਰਗਟ ਕਹਾ ਤਜ ਕੈ ਹਠ ਭਾਊ ॥ ਐਸ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਭ ਸੰਗ ਲਗੱਯੈ ॥ ਤਬ ਹੀ ਪੁਰਖ ਪੁਰਾਤਨ ਪੱਯੈ ॥੪੪੬॥ ਇਤਿ ਸਾਹ ਬੀਸਵੋਂ ਗੁਰੂ ਸਮਾਪਤੰ ॥ ਅਥ ਸੁਕ ਪੜ੍ਹਾਵਤ ਨਰ ਇਕੀਸਵੋਂ ਗੁਰੂ ਕਥਨੰ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਬੀਸ ਗੁਰੂ ਕਰਿ ਆਗੇ ਚਲਾ ॥ ਸੀਖੇ ਸਰਬ ਜੋਗ ਕੀ ਕਲਾ ॥ ਅਤਿ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਮਿਤੋਜੁ ਪ੍ਰਤਾਪੂ ॥ ਜਾਨੁਕ ਸਾਧ ਫਿਰਾ ਸਭ ਜਾਪੂ ॥੪੪੭॥ ਲਿਯੇ ਬੈਠ ਦੇਖਾ ਇਕ ਸੂਆ ॥ ਜਿਹ ਸਮਾਨ ਜਗਿ ਭਯੋ ਨ ਹੂਆ ॥ ਤਾਕਹੁ ਨਾਥ ਸਿਖਾਵਤ ਬਾਨੀ ॥ ਏਕ ਟਕ ਪਰਾ ਅਉਰੁ ਨ ਜਾਨੀ ॥੪੪੮॥ ਸੰਗ ਲਏ ਰਿਖਿ ਸੈਨ ਅਪਾਰੀ ॥ ਬਡੇ ਬਡੇ ਮੋਨੀ ਬ੍ਰਤਿਧਾਰੀ ॥ ਤਾ ਕੇ ਤੀਰ ਤੀਰ ਚਲਿ ਗਏ ॥ ਤਿਨ ਨਰ ਏ ਨਹਿੰ ਦੇਖਤ ਭਏ ॥੪੪੯॥ ਸੋ ਨਰ ਸੁਕਹਿ ਪੜ੍ਹਾਵਤ ਰਹਾ ॥ ਇਨੈ ਕਛੂ ਮੁਖ ਤੇ ਨਹਿੰ ਕਹਾ ॥ ਨਿਰਖਿ ਨਿਠੁਰਤਾ ਤਿਹ ਮੁਨਿਰਾਊ ॥ ਪੁਲਕ ਪ੍ਰੇਮ ਤਨ ਉਪਜਾ ਚਾਊ ॥੪੫੦॥ ਐਸੋ ਨੇਹੁ ਨਾਥ ਸੋਂ ਲਾਵੈ ॥ ਤਬ ਹੀ ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਕਹੁ ਪਾਵੈ ॥ ਇਕੀਸਵਾਂ ਗੁਰੁ ਤਾ ਕਹ ਕਿਯਾ ॥ ਮਨ ਬਚ ਕਰਮ ਮੋਲ ਜਨੁ ਲਿਯਾ ॥੪੫੧॥

ਇਤਿ ਇੱਕੀਸਵੋਂ ਗੁਰੂ ਸੁਕ ਪੜ੍ਹਾਵਤ ਨਰ ਸਮਾਪਤੰ ॥੨੧॥

ਅਥ ਹਰ ਬਾਹਤ ਬਾਈਸਵੋਂ ਗੁਰੂ ਕਥਨੰ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਇਕੀਸ ਕਰਿ ਗੁਰੂ ਸਿਧਾਰਾ ॥ ਹਰ ਬਾਹਤ ਇਕ ਪੁਰਖ ਨਿਹਾਰਾ ॥ ਤਾ ਕੀ ਨਾਰਿ ਮਹਾ ਸੁਖਕਾਰੀ ॥ ਪਤਿ ਕੀ ਆਸ ਹਿਯੇ ਜਿਹ ਭਾਰੀ ॥੪੫੨॥ ਭੱਤਾ ਲਏ ਪਾਨ ਚਲਿ ਆਈ ॥ ਜਨੁਕ ਨਾਥ ਗ੍ਰਿਹਿ ਬੋਲ ਪਠਾਈ ॥ ਹਰ ਬਾਹਤ ਤਿਨ ਕਛੂ ਨ ਲਹਾ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਧਜਾਨ ਨਾਥ ਪ੍ਰਤਿ ਰਹਾ ॥੪੫੩॥ ਮੁਨਿ ਪਤਿ ਸੰਗਿ ਲਏ ਰਿਖਿ ਸੈਨਾ ॥ ਮੁਖ ਛਬਿ ਦੇਖਿ ਲਜਤ ਜਿਹ ਮੈਨਾ ॥ ਤੀਰ ਤੀਰ ਤਾ ਕੇ ਚਲ ਗਏ ॥ ਮੁਨਿ ਪਤਿ ਬੈਠ ਰਹਤ ਪਛ ਭਏ ॥੪੫੪॥ ਅਨੂਪ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਅਨੂਪ ਗਾਤ ਅਤਿਭੁਤੰ ਬਿਭੁਤਿ ਸੋਭਤੰ ਤਨੰ ॥ ਅਛਿੱਜ ਤੇਜ ਜਾਜੁਲੰ ਅਨੰਤ ਮੋਹਤੰ ਮਨੰ ॥ ਸਸੋਭ ਬਸਤ੍ਰ ਰੰਗਤੰ ਸੁਰੰਗ ਗੇਰੂ ਅੰਬਰੰ ॥ ਬਿਲੋਕਿ ਦੇਵ ਦਾਨਵੰ ਮਮੋਹ ਗੰਧ੍ਰਬੰ ਨਰੰ ॥੪੫੫॥ ਜਟਾ ਬਿਲੋਕਿ ਜਾਨ੍ਹਵੀ ਜਟੀ ਸਮਾਨ ਜਾਨਈ ॥

ਬਿਲੋਕਿ ਲੋਕ ਲੋਕਿਣੰ ਅਲੋਕਿ ਰੂਪ ਮਾਨਈ ॥ ਬਜੰਤ ਚਾਰੁ ਕਿੰਗੁਰੀ ਭਜੰਤ ਭੂਤ ਭੈ ਧਰੰ ॥ ਪਪਾਤ ਜੱਛ ਕਿੰਨ੍ਰਣੀ ਮਮੋਹ ਮਾਨਨੀ ਮਨੰ ॥੪੫੬॥ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਰਿ ਚਿਤ੍ਰਣੀ ਪਵਿਤ੍ਰ ਚਿਤ੍ਰਣੰ ਪ੍ਰਭੰ ॥ ਰਰੀਝ ਜੱਛ ਗੰਧ੍ਰਬੰ ਸੁਰਾਰਿ ਨਾਰਿ ਸੁ ਪ੍ਰਭੰ ॥ ਕੜੰਤਿ ਕ੍ਰੂਰ ਕਿੰਨ੍ਰਣੀ ਹਸੰਤਿ ਹਾਸ ਕਾਮਣੀ ॥ ਲਸੰਤਿ ਦੰਤਣੋ ਦੁਤੰ ਖਿਮੰਤਿ ਜਾਣੁ ਦਾਮਣੀ ॥੪੫੭॥ ਦਲੰਤ ਪਾਪ ਦੁੱਭਰੰ ਚਲੰਤ ਮੋਨਿ ਸਿੰਮਰੰ ॥ ਸੁਭੰਤ ਭਾਰਗਵੰ ਪਟੰ ਬਿਅੰਤ ਤੇਜ ਉਫਣੰ ॥ ਪਰੰਤ ਪਾਨ ਭੂਚਰੰ ਭ੍ਰਮੰਤ ਸਰਬਤੋ ਦਿਸੰ ॥ ਤਜੰਤ ਪਾਪ ਨਰ ਬਰੰ ਚਲੰਤ ਧਰਮਣੋ ਮਗੰ ॥੪੫੮॥ ਬਿਲੋਕਿ ਬੀਰਣੋ ਦਯੰ ਅਰੁੱਝ ਛਤ੍ਰ ਕਰਮਣੰ ॥ ਤਜੰਤਿ ਸਾਇਕੰ ਸਿਤੰ ਕਟੰਤ ਟੂਕ ਬਰਮਣੰ ॥ ਥਥੰਭ ਭਾਨੁਣੋ ਰਥੰ ਬਿਲੋਕਿ ਕਉਤਕੰ ਰਣੰ ॥ ਗਿਰੰਤ ਜੁੱਧਣੋ ਛਿਤੰ ਬਮੰਤ ਸ੍ਰੋਣਤੰ ਮੁਖੰ ॥੪੫੯॥ ਫਿਰੰਤ ਚੱਕ੍ਰਣੋ ਚਕੰ ਗਿਰੰਤ ਜੋਧਣੋ ਰਣੰ ॥ ਉਠੰਤ ਕ੍ਰੋਧ ਕੈ ਹਠੀ ਠਠੁੱਕਿ ਕ੍ਰੁੱਧਿਤੰ ਭੁਜੰ ॥ ਭ੍ਰਮੰਤ ਅੱਧ ਬੱਧਤੰ ਕਮੱਧ ਬੱਧਤੰ ਕਟੰ ॥ ਪਰੰਤ ਭੂਤਲੰ ਭਟੰ ਬਕੰਤ ਮਾਰੂੜੈ ਰਟੰ ॥੪੬੦॥ ਪਿਪੰਤ ਆਸਵੰ ਭਟੰ ਭਿਰੰਤ ਦਾਰੁਣੋ ਰਣੰ ॥ ਬਹੰਤ ਤੀਛਣੋ ਸਰੰ ਝਲੰਤ ਝਾਲ ਖੜਗਿਣੰ ॥ ਉਠੰਤ ਮਾਰੂੜੋ ਰਣੰ ਬਕੰਤ ਮਾਰਣੋ ਮੁਖੰ ॥ ਚਲੰਤ ਭਾਜਿ ਨਾ ਹਠੀ ਜੁਝੰਤ ਦੁੱਧਰੰ ਰਣੰ ॥੪੬੧॥ ਕਟੰਤ ਕਾਰਮੰ ਸੁਭੰ ਬਚਿਤ੍ਰ ਚਿਤ੍ਰਤੰ ਕ੍ਰਿਤੰ ॥ ਸਿਲੇਣਿ ਉੱਜਲੀ ਕ੍ਰਿਤੰ ਬਹੰਤ ਸਾਇਕੰ ਸੁਭੰ ॥ ਬਿਲੋਕ ਮੋਨਿਸੰ ਜੁਧੰ ਚਚਉਧ ਚਕ੍ਰਿਤੰ ਭਵੰ ॥ ਮਮੋਹ ਆਸ੍ਰਮੰ ਗਤੰ ਪਪਾਤ ਭੂਤਲੀ ਸਿਰੰ ॥੪੬੨॥ ਸਭਾਰ ਭਾਰਗ ਬਸਨਿਨੰ ਜਜੱਪਿ ਜਾਪਣੋ ਰਿਖੰ ॥ ਨਿਹਾਰਿ ਪਾਨ ਪੈ ਪਰਾ ਬਿਚਾਰ ਬਾਇਸਵੋਂ ਗੁਰੰ ॥ ਬਿਅੰਤ ਜੋਗਣੋ ਸਧੰ ਅਸੰਖ ਪਾਪਣੋ ਦਲੰ ॥ ਅਨੇਕ ਚੇਲਕਾ ਲਏ ਰਿਖੇਸ ਆਸਨੰ ਚਲੰ ॥੪੬੩॥

ਇਤਿ ਹਰ ਬਾਹਤਾ ਬਾਈਸਵੋਂ ਗੁਰੂ ਇਸਤ੍ਰੀ ਭਾਤ ਲੈ ਆਈ ਸਮਾਪਤੰ ॥੨੨॥

ਅਥ ਤ੍ਰਿਯਾ ਜੱਛਣੀ ਤੇਈਸਮੋਂ ਗੁਰੂ ਕਥਨੰ ॥ ਅਨੂਪ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਬਜੰਤ ਨਾਦ ਦੁੱਧਰੰ ਉਠੰਤਿ ਨਿਸਨੰ ਸੁਰੰ ॥ ਭਜੰਤ ਅਰਦਿਤੰ ਅਘੰ ਬਿਲੋਕਿ ਭਾਰਗਵੰ ਭਿਸੰ ॥ ਬਿਲੋਕਿ ਕੰਚਨੰ ਗਿਰੰ ਤਤੱਜ ਮਾਨੁਖੀ ਭੁਅੰ ॥ ਸਸਹਕ ਤਾਪਸੀ ਤਨੰ ਅਲੋਕ ਲੋਕਣੋ ਥਪੰ ॥੪੬੪॥ ਅਨੇਕ ਜੱਛ ਗੰਧ੍ਰਬੰ ਬਿਸੇਖ ਬਿਦਿਕਾਧਰੀ ॥ ਨਿਰਕਤ ਨਾਗਣੀ ਮਹਾਂ ਬਿਸੇਖ ਬਾਸਵੀ ਸੁਰੀ ॥ ਪਵਿਤ੍ਰ ਪਰਮ ਪਾਰਬਤੀ ਅਨੂਪ ਆਲਕਾ ਪਤੀ ॥ ਆਸਕਤ ਆਪਿਤੰ ਮਹਾ ਬਿਸੇਖ

ਆਸੁਰੀ ਸੁਰੀ ॥੪੬੫॥ ਅਨੂਪ ਏਕ ਜੱਛਣੀ ਮਮੋਹ ਰਾਗਣੋ ਮਨੰ ॥ ਘੁਮੰਤ ਘੂਰਣੰ ਛਿਤੰ ਲਗੰਤ ਸਾਰੰਗੋ ਸਰੰ ॥ ਬਿਸਾਰਿ ਨੇਹ ਗੇਹਣੰ ਸਨੇਹ ਰਾਗਣੋ ਮਨੰ ॥ ਮ੍ਰਿਗੀਸ ਜਾਣੁ ਘੂਮਤੰ ਕ੍ਰਿਤੇਣ ਕ੍ਰਿਤ ਕ੍ਰਿਤੀ ਸਰੰ ॥੪੬੬॥ ਰਰੀਝ ਰਾਗਣੋ ਚਿਤੰ ਬਦੰਤ ਰਾਗ ਸੁ ਪ੍ਰਭੰ ॥ ਬਜੰਤ ਕਿੰਗੁਰੀ ਕਰੰ ਮਮੋਹ ਆਸ੍ਰਮੰ ਗਤੰ ॥ ਸਸੱਜਿ ਸਾਇਕੰ ਸਿਤੰ ਕਪੰਤ ਕਾਮਣੋ ਕਲੰ ॥ ਭ੍ਰਮੰਤ ਭੂਤਲੰ ਭਲੰ ਭੁਗੰਤ ਭਾਮਣੀ ਦਲੰ ॥੪੬੭॥ ਤੋਮਰ ਛੰਦ ॥ ਗੁਨਵੰਤ ਸੀਲ ਅਪਾਰ ॥ ਦਸਚਾਰ ਚਾਰੁ ਉਦਾਰ ॥ ਰਸ ਰਾਗ ਸਰਬ ਸਪੰਨਿ ॥ ਧਰਣੀ ਤਲਾ ਮਹਿ ਧੰਨਿ ॥੪੬੮॥ ਇਕ ਰਾਗ ਗਾਵਤ ਨਾਰਿ ॥ ਗੁਣਵੰਤ ਸੀਲ ਅਪਾਰਿ ॥ ਸੁਖਧਾਮ ਲੋਚਨ ਚਾਰ ॥ ਸੰਗੀਤ ਕਰਤਿ ਬਿਚਾਰ ॥੪੬੯॥ ਦੁਤਿਮਾਨ ਰੂਪ ਅਪਾਰ ॥ ਗੁਣਵੰਤ ਸੀਲ ਉਦਾਰ ॥ ਸੁਖ ਸਿੰਧੁ ਰਾਗ ਨਿਧਾਨ ॥ ਹਰਿ ਲੇਤ ਹੇਰਤਿ ਪ੍ਰਾਨ ॥੪੭੦॥ ਅਕਲੰਕ ਜੁੱਬਨਮਾਨ ॥ ਸੁਖ ਸਿੰਧੁ ਸੁੰਦਰ ਬਾਨ ॥ ਇਕ ਚਿੱਤ ਗਾਵਤਿ ਰਾਗ ॥ ਉਫਟੰਤ ਜਾਨੁ ਸੁਹਾਗ ॥੪੭੧॥ ਤਿਹ ਪੇਖ ਕੈ ਜਟਿਰਾਜ ॥ ਸੰਗ ਲੀਨ ਜੋਗਿ ਸਮਾਜ ॥ ਰਹਿ ਰੀਝਿ ਆਪਨ ਚਿੱਤ ॥ ਜੁਗ ਰਾਜ ਜੋਗ ਪਵਿੱਤ ॥੪੭੨॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਜੋ ਹਰਿ ਸੰਗ ॥ ਹਿਤ ਕੀਜਿਯੈ ਅਨਭੰਗ ॥ ਤਬ ਪਾਇਯੈ ਹਰਿ ਲੋਕ ॥ ਇਹ ਬਾਤ ਮੈ ਨਹਿੰ ਸੋਕ ॥੪੭੩॥ ਚਿਤ ਚਉਪ ਸੋਂ ਭਰ ਚਾਇ ॥ ਗੁਰ ਜਾਨ ਕੈ ਪਰ ਪਾਇ ॥ ਚਿਤ ਤਉਨ ਕੇ ਰਸ ਭੀਨ ॥ ਗੁਰ ਤੇਈਸਵੋਂ ਤਿਹ ਕੀਨ ॥੪੭੪॥

ਇਤਿ ਜੱਛਣੀ ਨਾਰਿ ਰਾਗ ਗਾਵਤੀ ਗੁਰੂ ਤੇਈਸਵੋਂ ਸਮਾਪਤੰ ॥੨੩॥

ਤੋਮਰ ਛੰਦ ॥ ਤਬ ਬਹੁਤ ਬਰਖ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥ ਚੜ੍ਹਿ ਮੇਰੁ ਸ੍ਰਿੰਗ ਮਹਾਨ ॥ ਕਿਯ ਘੋਰ ਤਪਸਾ ਉਗ੍ਰ ॥ ਤਬ ਰੀਝਏ ਕਛੁ ਸੁਗ੍ਰ ॥੪੭੫॥ ਜਗ ਦੇਖ ਕੈ ਬਿਵਹਾਰ ॥ ਮੁਨਿਰਾਜ ਕੀਨੁ ਬਿਚਾਰ ॥ ਇਨ ਕਉਨ ਸੋ ਉਪਜਾਇ ॥ ਫਿਰਿ ਲੇਤ ਆਪ ਮਿਲਾਇ ॥੪੭੬॥ ਤਿਹ ਚੀਨਿਯੈ ਕਰਿ ਗਜਾਨ ॥ ਤਬ ਹੋਇ ਪੂਰਣ ਧਜਾਨ ॥ ਤਿਹ ਜਾਣਿਯੈ ਜਤ ਜੋਗ ॥ ਤਬ ਹੋਇ ਦੇਹ ਅਰੋਗ ॥੪੭੭॥ ਤਬ ਏਕ ਪੁਰਖ ਪਛਾਨ ॥ ਜਗ ਨਾਸ ਜਾਹਿ ਨ ਜਾਨ ॥ ਸਭ ਜਗਤ ਕੋ ਪਤਿ ਦੇਖ ॥ ਅਨਭਉ ਅਨੰਤ ਅਭੇਖ ॥੪੭੮॥ ਬਿਨੁ ਏਕ ਨਾਹਿਨ ਸਾਂਤਿ ॥ ਸਭ ਤੀਰਥ ਕਜੋਂ ਨ ਅਨ੍ਹਾਤ ॥ ਜਬ ਸੇਵਿਹੋ ਇਕਿ ਨਾਮ ॥ ਤਬ ਹੋਇ ਪੂਰਣ ਕਾਮ ॥੪੭੯॥ ਬਿਨ ਏਕ ਚੌਬਿਸ ਫੋਕ ॥

ਸਭ ਹੀ ਧਰਾ ਸਭ ਲੋਕ ॥ ਜਿਨ ਏਕ ਕਉ ਪਹਿਚਾਨ ॥ ਤਿਨ ਚਉਬਿਸੋ ਰਸ ਮਾਨ ॥੪੮੦॥ ਜੇ ਏਕ ਕੇ ਰਸ ਭੀਨ ॥ ਤਿਨ ਚਉਬਿਸੋਂ ਰਸ ਲੀਨ ॥ ਜਿਨ ਏਕ ਕੋ ਨਹੀ ਬੂਝ ॥ ਤਿਹ ਚਉਬਿਸੈ ਨਹਿੰ ਸੂਝ ॥੪੮੧॥ ਜਿਨ ਏਕ ਕੋ ਨਹਿੰ ਚੀਨ ॥ ਤਿਨ ਚਉਬਿਸੈ ਫਲ ਹੀਨ ॥ ਜਿਨ ਏਕ ਕੋ ਪਹਿਚਾਨ ॥ ਤਿਨ ਚਉਬਿਸੈ ਰਸ ਮਾਨ ॥੪੮੨॥ ਬਚਿਤ੍ਰ ਪਦ ਛੰਦ ॥ ਏਕਹਿ ਜਉ ਮਨ ਆਨਾ ॥ ਦੂਸਰ ਭਾਵ ਨ ਜਾਨਾ ॥ ਦੁੰਦਭਿ ਦਉਰ ਬਜਾਏ ॥ ਫੂਲ ਸੁਰਨ ਬਰਖਾਏ ॥੪੮੩॥ ਹਰਖੇ ਸਭ ਜਟ ਧਾਰੀ ॥ ਗਾਵਤ ਦੇ ਦੇ ਤਾਰੀ ॥ ਜਿਤ ਤਿਤ ਡੋਲਤ ਫੂਲੇ ॥ ਗ੍ਰਿਹ ਕੇ ਸਭ ਦੁਖ ਭੂਲੇ ॥੪੮੪॥ ਤਾਰਕ ਛੰਦ ॥ ਬਹੁ ਬਰਖ ਜਬੈ ਤਪਸਾ ਤਿਹ ਕੀਨੀ ॥ ਗੁਰਦੇਵ ਕ੍ਰਿਆ ਜੁ ਕਹੀ ਧਰ ਲੀਨੀ ॥ ਤਬ ਨਾਥ ਸਨਾਥਹਿ ਬਜੋਂਤ ਬਤਾਈ ॥ ਤਬ ਹੀ ਦਸੋ ਦਿਸਿ ਸੂਝ ਬਨਾਈ ॥੪੮੫॥ ਦਿਜ ਦੇਵ ਤਬੈ ਗੁਰ ਚਉਬਿਸ ਕੈ ਕੈ ॥ ਗਿਰਿ ਮੇਰੁ ਗਏ ਸਭ ਹੀ ਮੁਨਿ ਲੈ ਕੈ ॥ ਤਪਸਾ ਜਬ ਘੋਰ ਤਹਾਂ ਤਿਨ ਕੀਨੀ ॥ ਗੁਰਦੇਵ ਤਬੈ ਤਿਹ ਯਾ ਸਿਖ ਦੀਨੀ ॥੪੮੬॥ ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥ ਗਿਰਿ ਮੇਰੁ ਗਏ ਰਿਖਿ ਬਾਲਕ ਲੈ ॥ ਧਰ ਸੀਸ ਜਟਾ ਭਗਵੇ ਪਟ ਕੈ ॥ ਤਪ ਘੋਰ ਕਰਾ ਬਹੁ ਬਰਖ ਦਿਨਾ ॥ ਹਰਿ ਜਾਪੁ ਨ ਛੋਰਸਿ ਏਕ ਛਿਨਾ ॥੪੮੭॥ ਦਸ ਲੱਛ ਸੁ ਬੀਸ ਸਹਸ੍ਰ ਬਰਖੰ ॥ ਤਪ ਕੀਨੁ ਤਹਾਂ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਰਿਖੰ ॥ ਸਭ ਦੇਸਨ ਦੇਸ ਚਲਾਇ ਮਤੰ ॥ ਮੁਨਿ ਦੇਵ ਮਹਾਂਮਤ ਗੂੜ ਗਤੰ ॥੪੮੮॥ ਰਿਖਿਰਾਜ ਦਸਾ ਜਬ ਅੰਤ ਭਈ ॥ ਬਲ ਜੋਗਹੁ ਤੇ ਮੁਨਿ ਜਾਨ ਲਈ ॥ ਧੂਅਰੋ ਜਗ ਧਉਲਰ ਜਾਨਿ ਜਟੀ ॥ ਕਛੁ ਅਉਰ ਕ੍ਰਿਆ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਠਟੀ ॥੪੮੯॥ ਸਧਿ ਕੈ ਪਵਨੈ ਰਿਖਿ ਜੋਗ ਬਲੰ ॥ ਤਜਿ ਚਾਲ ਕਲੇਵਰ ਭੂਮਿ ਤਲੰ ॥ ਕਲ ਫੋਰਿ ਉਤਾਲ ਕਪਾਲ ਕਲੀ ॥ ਤਿਹ ਜੋਤਿ ਸੁ ਜੋਤਿਹਿ ਮੱਧਿ ਮਿਲੀ ॥੪੯੦॥ ਕਲ ਕਾਲ ਕ੍ਵਾਲ ਕਰਾਲ ਲਸੈ ॥ ਜਗ ਜੰਗਮ ਥਾਵਰ ਸਰਬ ਕਸੈ ॥ ਜਗ ਕਾਲਹਿ ਜਾਲ ਬਿਸਾਲ ਰਚਾ ॥ ਜਿਹ ਬੀਚ ਫਸੇ ਬਿਨੁ ਕੋ ਨ ਬਚਾ ॥੪੯੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਦੇਸ ਬਿਦੇਸ ਨਰੇਸਨ ਜੀਤਿ ਅਨੇਸ ਬਡੇ ਅਵਨੇਸ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਆਠੋਈ ਸਿੱਧਿ ਸਭੈ ਨਵਨਿਧਿ ਸਮ੍ਰਿਧਿਨ ਸਰਬ ਭਰੇ ਗ੍ਰਿਹਿ ਸਾਰੇ ॥ ਚੰਦ੍ਰਮੁਖੀ ਬਨਿਤਾ ਬਹੁਤੈ ਘਰਿ ਮਾਲ ਭਰੇ ਨਹਿੰ ਜਾਤ ਸੰਭਾਰੇ ॥ ਨਾਮ ਬਿਹੀਨ ਅਧੀਨ ਭਏ ਜਮ ਅੰਤਿ ਕੋ ਨਾਂਗਹਿ ਪਾਇ ਸਿਧਾਰੇ ॥੪੯੨॥ ਰਾਵਨ ਕੇ ਮਹਿਰਾਵਨ ਕੇ ਮਨ ਕੇ ਨਲ ਕੇ ਚਲਤੇ ਨ ਚਲੀ ਗਉ ॥ ਭੋਜ

ਦਿਲੀਪਤਿ ਕੌਰਵ ਕੈ ਨਹਿੰ ਸਾਥ ਦਯੋ ਰਘੁਨਾਥ ਬਲੀ ਕਉ ॥ ਸੰਗਿ ਚਲੀ ਅਬ ਲੌ ਨਹਿੰ ਕਾਹੂ ਕੇ ਸਾਚ ਕਹੌਂ ਅਘ ਓਘ ਦਲੀ ਸਉ ॥ ਚੇਤ ਰੇ ਚੇਤ ਅਚੇਤ ਮਹਾ ਪਸੁ ਕਾਹੂ ਕੇ ਸੰਗਿ ਚਲੀ ਨ ਹਲੀ ਹਉ ॥੪੯੩॥ ਸਾਚ ਔ ਝੂਠ ਕਹੇ ਬਹੁਤੈ ਬਿਧਿ ਕਾਮ ਕਰੋਧ ਅਨੇਕ ਕਮਾਏ ॥ ਭਾਜ ਨਿਲਾਜ ਬਚਾ ਧਨ ਕੇ ਡਰ ਲੋਕ ਗਯੋ ਪਰਲੋਕ ਗਵਾਏ ॥ ਦ੍ਵਾਦਸ ਬਰਖ ਪੜ੍ਹਯੋ ਨ ਗੁੜ੍ਹਯੋ ਜੜ੍ਹ ਰਾਜਿਵ ਲੋਚਨ ਨਾਹਿਨ ਪਾਏ ॥ ਲਾਜ ਬਿਹੀਨ ਅਧੀਨ ਗਏ ਜਮ ਅੰਤ ਕੋ ਨਾਗੇ ਹੀ ਪਾਇ ਸਿਧਾਏ ॥੪੯੪॥ ਕਾਹੇ ਕਉ ਬਸਤ੍ਰ ਧਰੋ ਭਗਵੇ ਮੁਨਿ ਤੇ ਸਭ ਪਾਵਕ ਬੀਚ ਜਲੈਗੀ ॥ ਕਯੋਂ ਇਮ ਰੀਤਿ ਚਲਾਵਤ ਹੋ ਦਿਨ ਦ੍ਵੈਕੁ ਚਲੈ ਸਬਦਾ ਨ ਚਲੈਗੀ ॥ ਕਾਲ ਕਰਾਲ ਕੀ ਰੀਤਿ ਮਹਾਂ ਇਹ ਕਾਹੂ ਜੁਗੇਸ ਛਲੀ ਨ ਛਲੈਗੀ ॥ ਸੁੰਦਰ ਦੇਹ ਤੁਮਾਰੀ ਮਹਾਂਮੁਨਿ ਅੰਤਿ ਮਸਾਨ ਹ੍ਵੈ ਧੂਰਿ ਰਲੈਗੀ ॥੪੯੫॥ ਕਾਹੇ ਕੌ ਪਉਨ ਭਛੋ ਸੁਨਿਹੋ ਮੁਨਿ ਪਉਨ ਭਛੇ ਕਛੁ ਹਾਥ ਨ ਐਹੈ ॥ ਕਾਹੇ ਕੋ ਬਸਤ੍ਰ ਕਰੋ ਭਗਵਾ ਇਨ ਬਾਤਨ ਸੌਂ ਭਗਵਾਨ ਨ ਹ੍ਵੈ ਹੈ ॥ ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ਕੈ ਦੇਖਹੁ ਤੇ ਸਭ ਹੀ ਬਸਿ ਕਾਲ ਸਭੈ ਹੈ ॥ ਜਾਰ ਅਨੰਗ ਨਨੰਗ ਕਹਾਵਤ ਸੀਸ ਕੀ ਸੰਗਿ ਜਟਾ ਊ ਨ ਜੈ ਹੈ ॥੪੯੬॥ ਕੰਚਨ ਕੂਟ ਗਿਰਯੋ ਕਹੁ ਕਾਹੇ ਨ ਸਾਤਹੁੰ ਸਾਗਰ ਕਯੋਂ ਨ ਸੁਕਾਨੋ ॥ ਪਸਚਮ ਭਾਨੁ ਉਦਯੋ ਕਹੁ ਕਾਹੇ ਨ ਗੰਗ ਬਹੀ ਉਲਟੀ ਅਨੁਮਾਨੋ ॥ ਅੰਤਿ ਬਸੰਤ ਤਪਯੋ ਰਵਿ ਕਾਹੇ ਨ ਚੰਦ ਸਮਾਨ ਦਿਨੀਸ ਪ੍ਰਮਾਨੋ ॥ ਕਯੋਂ ਡਮਡੋਲ ਡੁਬੀ ਨ ਧਰਾ ਮੁਨਿਰਾਜ ਨਿਪਾਤਨਿ ਤਯੋਂ ਜਗ ਜਾਨੋ ॥੪੯੭॥ ਅਤ੍ਰਿ ਪਰਾਸਰ ਨਾਰਦ ਸਾਰਦ ਬਯਾਸ ਤੇ ਆਦਿ ਜਿਤੇ ਮੁਨਿ ਭਾਏ ॥ ਗਾਲਬ ਆਦਿ ਅਨੰਤ ਮੁਨੀਸਰ ਬ੍ਰਹਮ ਹੂੰ ਤੇ ਨਹਿੰ ਜਾਤ ਗਨਾਏ ॥ ਅਗਸਤ ਪੁਲਸਤ ਬਸਿਸਟ ਤੇ ਆਦਿ ਨ ਜਾਨ ਪਰੇ ਕਿਹ ਦੇਸ ਸਿਧਾਏ ॥ ਮੰਤ੍ਰ ਚਲਾਇ ਬਨਾਇ ਮਹਾਂ ਮਤ ਫੇਰਿ ਮਿਲੇ ਪਰ ਫੇਰ ਨ ਆਏ ॥੪੯੮॥ ਬ੍ਰਹਮ ਨਿਰੰਧ੍ਰ ਕੋ ਫੋਰਿ ਮੁਨੀਸ ਕੀ ਜੋਤਿ ਸੁ ਜੋਤਿ ਕੇ ਮੱਧਿ ਮਿਲਾਨੀ ॥ ਪ੍ਰੀਤਿ ਰਲੀ ਪਰਮੇਸਰ ਸੌਂ ਇਮ ਬੇਦਨ ਸੰਗਿ ਮਿਲੈ ਜਿਮ ਬਾਨੀ ॥ ਪੁੰਨਿ ਕਥਾ ਮੁਨਿ ਨੰਦਨ ਕੀ ਕਹਿ ਕੈ ਮੁਖ ਸੋਂ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਬਖਾਨੀ ॥ ਪੂਰਣ ਧਿਆਇ ਭਯੋ ਤਬ ਹੀ ਜਯ ਸ੍ਰੀ ਜਗਨਾਥ ਭਵੇਸ ਭਵਾਨੀ ॥੪੯੯॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਦੱਤ ਮਹਾਤਮ ਰੁਦ੍ਰਵਤਾਰ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸਮਾਪਤੰ ਸੁਭੰ ਭਵੇਤ ਗੁਰੂ ਚਉਬੀਸ ॥੨੪॥

ਅਥ ਪਾਰਸ ਨਾਥ ਰੁਦ੍ਰ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ ॥
ਪਾਤਿਸਾਹੀ ੧੦॥

ਚੌਪਈ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਦੱਤ ਰੁੱਦ੍ਰ ਅਵਤਾਰਾ ॥ ਪੂਰਣ ਮਤ ਕੋ ਕੀਨ ਪਸਾਰਾ ॥ ਅੰਤਿ ਜੋਤਿ ਸੋਂ ਜੋਤਿ ਮਿਲਾਨੀ ॥ ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਸੋਂ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਭਵਾਨੀ ॥੧॥ ਏਕ ਲੱਛ ਦਸ ਬਰਖ ਪ੍ਰਮਾਨਾ ॥ ਪਾਛੇ ਚਲਾ ਜੋਗ ਕੋ ਬਾਨਾ ॥ ਗਯਾਰਵ ਬਰਖ ਬਿਤੀਤਤ ਭਯੋ ॥ ਪਾਰਸ ਨਾਥ ਪੁਰਖ ਭੂਅ ਵਯੋ ॥੨॥ ਰੋਹ ਦੇਸ ਸੁਭ ਦਿਨ ਭਲ ਥਾਨੂ ॥ ਪਾਰਸ ਨਾਥ ਭਯੋ ਸੁਰਗਜਾਨੂ ॥ ਅਮਿਤ ਤੇਜ ਅਸ ਅਵਰ ਨ ਹੋਊ ॥ ਚਕ੍ਰਿਤ ਰਹੇ ਮਾਤ ਪਿਤ ਦੋਊ ॥੩॥ ਦਸਊ ਦਿਸਨਿ ਤੇਜ ਅਤਿ ਬਢਾ ॥ ਦ੍ਵਾਦਸ ਭਾਨੁ ਏਕ ਹ੍ਵੈ ਚਢਾ ॥ ਦਹਦਿਸਿ ਲੋਕ ਉਠੇ ਅਕੁਲਾਈ ॥ ਭੂਪਤਿ ਤੀਰ ਪੁਕਾਰੇ ਜਾਈ ॥੪॥ ਸੁਨੋ ਭੂਪ ਇਕ ਕਹੌਂ ਕਹਾਨੀ ॥ ਏਕ ਪੁਰਖ ਉਪਜਯੋ ਅਭਿਮਾਨੀ ॥ ਜਿਹ ਸਮ ਰੂਪ ਜਗਤਿ ਨਹਿੰ ਕੋਈ ॥ ਏਕੈ ਘੜਾ ਬਿਧਾਤਾ ਸੋਈ ॥੫॥ ਕੈ ਗੰਧ੍ਰਬ ਜੱਛ ਕੋਈ ਅਹਾ ॥ ਜਾਨੁਕ ਦੂਸਰ ਭਾਨੁ ਚੜ੍ਹਿ ਰਹਾ ॥ ਅਤਿ ਜੋਬਨ ਝਮਕਤ ਤਿਹ ਅੰਗਾ ॥ ਨਿਰਖਤ ਜਾ ਕੇ ਲਜਤ ਅਨੰਗਾ ॥੬॥ ਭੂਪਤਿ ਦੇਖਨ ਕਾਜ ਬੁਲਾਵਾ ॥ ਪਹਿਲੇ ਦਯੋਸ ਸਾਥ ਚਲਿ ਆਵਾ ॥ ਹਰਖ ਹ੍ਰਿਦੈ ਧਰ ਕੇ ਜਟਧਾਰੀ ॥ ਜਾਨੁਕ ਦੁਤੀ ਦੱਤ ਅਵਤਾਰੀ ॥੭॥ ਨਿਰਖਿ ਰੂਪ ਕਾਂਪੇ ਜਟ ਧਾਰੀ ॥ ਯਹ ਕੋਊ ਭਯੋ ਪੁਰਖ ਅਵਤਾਰੀ ॥ ਯਹ ਮਤ ਦੂਰ ਹਮਾਰਾ ਕੈ ਹੈ ॥ ਜਟਾ ਧਾਰਿ ਕੋਈ ਰਹੈ ਨ ਪੈ ਹੈ ॥੮॥ ਤੇਜ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਿਰਖਿ ਤਬ ਰਾਜਾ ॥ ਅਤਿ ਪ੍ਰਸੰਨਿ

ਪੁਲਕਤ ਚਿਤ ਗਾਜਾ ॥ ਜਿਹ ਜਿਹ ਲਖਾ ਰਹੈ ਬਿਸਮਾਈ ॥ ਜਾਨੁਕ ਰੰਕ ਨਵੋ ਨਿਧਿ ਪਾਈ ॥੯॥ ਮੋਹਨ ਜਾਲ ਸਭਨ ਸਿਰਿ ਡਾਰਾ ॥ ਚੇਟਕ ਬਾਨ ਚਕ੍ਰਿਤ ਹ੍ਵੈ ਮਾਰਾ ॥ ਜਹ ਤਹ ਮੋਹਿ ਸਕਲ ਨਰ ਗਿਰੇ ॥ ਜਾਨੁ ਸੁਭਟ ਸਾਮੁਹਿ ਰਣ ਭਿਰੇ ॥੧੦॥ ਨਰ ਨਾਰੀ ਜਿਹ ਜਿਹ ਤਿਹ ਪੇਖਾ ॥ ਤਿਹ ਤਿਹ ਮਦਨ ਰੂਪ ਅਵਿਰੇਖਾ ॥ ਸਾਧਨ ਸਰਬ ਸਿੱਧ ਕਰ ਜਾਨਾ ॥ ਜੋਗਿਨ ਜੋਗ ਰੂਪ ਅਨੁਮਾਨਾ ॥੧੧॥ ਨਿਰਖਿ ਰੂਪ ਰਨਵਾਸ ਲੁਭਾਨਾ ॥ ਦੇ ਤਹ ਸੁਤਾ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਮਨ ਮਾਨਾ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਭਯੋ ਜਬੈ ਜਾਮਾਤਾ ॥ ਮਹਾਂ ਧਨੁਖ ਧਰ ਬੀਰ ਬਿਖ੍ਯਾਤਾ ॥੧੨॥ ਮਹਾਂ ਰੂਪ ਅਰੁ ਅਮਿਤ ਪ੍ਰਤਾਪੂ ॥ ਜਾਨੁ ਜਪੈ ਹੈ ਆਪਨ ਜਾਪੂ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਸਾਸਤ੍ਰ ਬੇਤਾ ਸੁਰਗਜਾਨਾ ॥ ਜਾ ਸਮ ਪੰਡਿਤ ਜਗਤਿ ਨ ਆਨਾ ॥੧੩॥ ਥੋਰਿ ਬਹਿਕ੍ਰਮ ਬੁੱਧਿ ਬਿਸੇਖਾ ॥ ਜਾਨੁਕ ਧਰਾ ਬਿਤਨ ਯਹਿ ਭੇਖਾ ॥ ਜਿਹ ਜਿਹ ਰੂਪ ਤਵਨ ਕਾ ਲਹਾ ॥ ਸੋ ਸੋ ਚਮਕ ਚਕ੍ਰਿਤ ਹੁਐ ਰਹਾ ॥੧੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮਾਨ ਭਰੇ ਸਰ ਸਾਨ ਧਰੇ ਮਠ ਸਾਨ ਚੜ੍ਹੇ ਅਸਿ ਸ੍ਰੋਣ ਤਿਸਾਏ ॥ ਲੇਤ ਹਰੇ ਜਿਹ ਡੀਠ ਪਰੇ ਨਹੀ ਫੇਰਿ ਫਿਰੇ ਗ੍ਰਿਹਿ ਜਾਨ ਨ ਪਾਏ ॥ ਝੀਮ ਝਰੇ ਜਨੁ ਸੇਲ ਹਰੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਗਿਰੇ ਜਨੁ ਦੇਖਨ ਆਏ ॥ ਜਾਸ ਹਿਰੇ ਸੋਊ ਮੈਨ ਘਿਰੇ ਗਿਰਿ ਭੂਮਿ ਪਰੇ ਨ ਉਠੰਤ ਉਠਾਏ ॥੧੫॥ ਸੋਭਤ ਜਾਨੁ ਸੁਧਾ ਸਰ ਸੁੰਦਰ ਕਾਮ ਕੇ ਮਾਨਹੁ ਕੂਪ ਸੁਧਾਰੇ ॥ ਲਾਜ ਕੇ ਜਾਨੁ ਜਹਾਜ ਬਿਰਾਜਤ ਹੇਰਤ ਹੀ ਹਿਰ ਲੇਤ ਹਕਾਰੇ ॥ ਹਉ ਚਹੁ ਕੁੰਟ ਭ੍ਰਮ੍ਯੋ ਖਗ ਜਯੋਂ ਇਨ ਕੇ ਸਮ ਰੂਪ ਨ ਨੈਕੁ ਨਿਹਾਰੇ ॥ ਪਾਰਥ ਬਾਨ ਕਿ ਜੁੱਬਨ ਖਾਨ ਕਿ ਕਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕਿ ਕਾਮ ਕਟਾਰੇ ॥੧੬॥ ਤੰਤ੍ਰ ਭਰੇ ਕਿਧੌਂ ਜੰਤ੍ਰ ਜਰੇ ਅਰੁ ਮੰਤ੍ਰ ਹਰੇ ਚਖੁ ਚੀਨਤ ਯਾ ਤੇ ॥ ਜੋਬਨ ਜੋਤਿ ਜਗੇ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਰੰਗ ਰੰਗੇ ਮਦ ਸੇ ਮਦੂਆ ਤੇ ॥ ਰੰਗ ਸਹਾਬ ਕਿ ਫੂਲ ਗੁਲਾਬ ਸੇ ਸੀਖੇ ਹੈਂ ਜੋਰਿ ਕਰੋਰਕ ਘਾਤੇ ॥ ਮਾਧੁਰੀ ਮੂਰਤਿ ਸੁੰਦਰ ਸੂਰਤਿ ਹੇਰਤਿ ਹੀ ਹਿਰ ਲੇਤ ਹਿਯਾ ਤੇ ॥੧੭॥ ਪਾਨ ਚਬਾਇ ਸੀਂਗਾਰ ਬਨਾਇ ਸੁਗੰਧਿ ਲਗਾਇ ਸਭਾ ਜਬ ਆਵੈ ॥ ਕਿੰਨਰ ਜੱਛ ਭੁਜੰਗ ਚਰਾਚਰ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਦੋਊ ਬਿਸਮਾਵੈ ॥ ਮੋਹਿਤ ਜੇ ਮਹਿ ਲੋਗਨ ਮਾਨਨਿ ਮੋਹਿਤ ਤਉਨ ਮਹਾਂ ਸੁਖ ਪਾਵੈ ॥ ਵਾਰਹਿ ਹੀਰ ਅਮੋਲਕ ਚੀਰ ਤ੍ਰਿਯਾ ਬਿਨੁ ਧੀਰ ਸਭੈ ਬਲ ਜਾਵੈ ॥੧੮॥ ਰੂਪ ਅਪਾਰ ਪੜ੍ਹੇ ਦਸ ਚਾਰ ਮਨੋ ਅਸੁਰਾਰਿ ਚਤੁਰ ਚਕ ਜਾਨਜੋ ॥ ਆਹਵ ਜੁਕਤਿ ਜਿਤੀਕੁ ਹੁਤੀ ਜਗ ਸਰਬਨ ਮੈ ਸਭ ਹੀ ਅਨੁਮਾਨਜੋ ॥ ਦੇਸਿ

ਬਿਦੇਸਨ ਜੀਤ ਜੁਧਾਂਬਰ ਕ੍ਰਿਤ ਚੰਦੋਵ ਦਸੋ ਦਿਸ ਤਾਨਜੋ ॥ ਦੇਵਨ ਇੰਦ੍ਰ ਗੋਪੀਨ ਗੋਬਿੰਦ ਨਿਸਾ ਕਰ ਚੰਦ ਸਮਾਨ ਪਛਾਨਜੋ ॥੧੯॥ ਚਉਧਿਤ ਚਾਰ ਦਿਸਾ ਭਈ ਚਕ੍ਰਿਤ ਭੂਮਿ ਅਕਾਸ ਦੁਹੂੰ ਪਹਿਚਾਨਾ ॥ ਜੁੱਧ ਸਮਾਨ ਲਖਜੋ ਜਗ ਜੋਧਨ ਬੋਧਨਿ ਬੋਧ ਮਹਾ ਅਨੁਮਾਨਾ ॥ ਸੂਰ ਸਮਾਨ ਲਖਾ ਦਿਨ ਕੈ ਤਿਹ ਚੰਦ ਸਰੂਪ ਨਿਸਾ ਪਹਿਚਾਨਾ ॥ ਰਾਨਿਨਿ ਰਾਵ ਸਵਾਨਿਨਿ ਸਾਵ ਭਵਾਨਿਨਿ ਭਾਵ ਭਲੋ ਮਨ ਮਾਨਾ ॥੨੦॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਬਿਤੈ ਬਰਖ ਦ੍ਵੈ ਅਸਟ ਮਾਸੰ ਪ੍ਰਮਾਨੰ ॥ ਭਯੋ ਸੁ ਪ੍ਰਭੰ ਸਰਬ ਬਿਦਜਾ ਨਿਧਾਨੰ ॥ ਜਪੈ ਹਿੰਗੁਲਾ ਠਿੰਗਲਾਪਾਣਿ ਦੇਵੀ ॥ ਅਨਾਸਾ ਛੁਧਾ ਅਤ੍ਰਧਾਰੀ ਅਭੇਵੀ ॥੨੧॥ ਜਪੈ ਤੋਤਲਾ ਸੀਤਲਾ ਖੱਗ ਤਾਣੀ ॥ ਭ੍ਰਮਾ ਭੈਹਰੀ ਭੀਮ ਰੂਪਾ ਭਵਾਣੀ ॥ ਚਲਾਚਲ ਸਿੰਘੰ ਝਮਾਝੰਮ ਅਤ੍ਰੰ ॥ ਹਹਾ ਹੂਹ ਹਾਸੰ ਝਲਾ ਝਲ ਛਤ੍ਰੰ ॥੨੨॥ ਅਟਾ ਅੱਟ ਹਾਸੰ ਛਟਾ ਛੁਟ ਕੇਸੰ ॥ ਅਸੰ ਓਧ ਪਾਨੰ ਨਮੋ ਕ੍ਰੂਰ ਭੇਸੰ ॥ ਸਿਰੰ ਮਾਲ ਸ੍ਵੱਛੰ ਲਸੈ ਦੰਤ ਪੰਤੰ ॥ ਭਜੈਂ ਸਤ੍ਰ ਗੂੜੰ ਪ੍ਰਫੁੱਲੰਤ ਸੰਤੰ ॥੨੩॥ ਅਲਿੰਪਾਤ ਅਰਧੀ ਮਹਾਂ ਰੂਪ ਰਾਜੈ ॥ ਮਹਾਂ ਜੋਤਿ ਜ੍ਵਾਲੰ ਕਰਾਲੰ ਬਿਰਾਜੈ ॥ ਤ੍ਰਸੈ ਦੁਸਟ ਪੁਸਟੰ ਹਸੈ ਸੁਧ ਸਾਧੰ ॥ ਭਜੈ ਪਾਨ ਦੁਰਗਾ ਅਰੂਪੀ ਅਗਾਧੰ ॥੨੪॥ ਸੁਨੇ ਉਸਤਤੀ ਭੀ ਭਵਾਨੀ ਕ੍ਰਿਪਾਲੰ ॥ ਅਧੰ ਉਰਧਵੀ ਆਪ ਰੂਪੀ ਰਸਾਲੰ ॥ ਦਏ ਇੱਖੁਧੀ ਦ੍ਵੈ ਅਭੰਗੰ ਖਤੰਗੰ ॥ ਪਰਸਜੰ ਧਰੰ ਜਾਨੁ ਲੋਹੰ ਸੁਰੰਗੰ ॥੨੫॥ ਜਬੈ ਸਸਤ੍ਰ ਸਾਧੀ ਸਭੈ ਸਸਤ੍ਰ ਪਾਏ ॥ ਉਘਾਰੇ ਚੁਮੇ ਕੰਠ ਸੀਸੰ ਛੁਹਾਏ ॥ ਲਖਜੋ ਸਰਬ ਰਾਵੰ ਪ੍ਰਭਾਵੰ ਅਪਾਰੰ ॥ ਅਜੋਨੀ ਅਜੈ ਬੇਦ ਬਿਦਿਆ ਬਿਚਾਰੰ ॥੨੬॥ ਗ੍ਰਿਹੀਤ੍ਵਾ ਜਬੈ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰੰ ਅਪਾਰੰ ॥ ਪੜ੍ਹੇ ਅਨੁਭਵੰ ਬੇਦ ਬਿਦਿਆ ਬਿਚਾਰੰ ॥ ਪੜ੍ਹੇ ਸਰਬ ਬਿਦਿਆ ਹੁਤੀ ਸਰਬ ਦੇਸੰ ॥ ਜਿਤੇ ਸਰਬ ਦੇਸੀ ਸਅਸਤ੍ਰੰ ਨਰੇਸੰ ॥੨੭॥ ਪਠੇ ਕਾਗਦੰ ਦੇਸ ਦੇਸੰ ਅਪਾਰੀ ॥ ਕਰੋ ਆਨ ਕੈ ਬੇਦ ਬਿੱਦਜਾ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਜਟੀ ਦੰਡ ਮੁੰਡੀ ਤਪੀ ਬ੍ਰਹਮਚਾਰੀ ॥ ਸਧੀ ਸ੍ਰਾਵਗੀ ਬੇਦ ਬਿਦਿਆ ਬਿਚਾਰੀ ॥੨੮॥ ਹਕਾਰੇ ਸਭੈ ਦੇ ਸਦੇਸੰ ਨਰੇਸੰ ॥ ਬੁਲਾਏ ਸਭੈ ਮੋਨਿ ਮਾਨੀ ਸੁਬੇਸੰ ॥ ਜਟਾ ਧਾਰਿ ਜੇਤੇ ਕਹੂੰ ਦੇਖ ਪੱਯੈ ॥ ਬੁਲਾਵੈ ਤਿਸੈ ਨਾਥ ਭਾਖੈ ਬੁਲੱਯੈ ॥੨੯॥ ਫਿਰੇ ਸਰਬ ਦੇਸੰ ਨਰੇਸੰ ਬੁਲਾਵੈ ॥ ਮਿਲੈ ਨਾ ਤਿਸੈ ਛੱਤ੍ਰ ਛੋਣੀ ਛਿਨਾਵੈ ॥ ਪਠੈ ਪਤ੍ਰ ਏਕੈ ਦਿਸਾ ਏਕ ਧਾਵੈ ॥ ਜਟੀ ਦੰਡਿ ਮੁੰਡੀ ਕਹੂੰ ਹਾਥ ਆਵੈ ॥੩੦॥ ਰਚਜੋ ਜੱਗਿ ਰਾਜਾ ਚਲੇ ਸਰਬ ਜੋਗੀ ॥ ਜਹਾਂ ਲਉ ਕੋਈ ਬੂਢ ਬਾਰੋ

ਸਭੋਗੀ ॥ ਕਹਾ ਰੰਕ ਰਾਜਾ ਕਹਾ ਨਾਰਿ ਹੋਈ ॥ ਰਚਯੋ ਜੱਗਿ ਰਾਜਾ ਚਲਯੋ ਸਰਬ ਕੋਈ ॥੩੧॥ ਫਿਰੇ ਪੱਤ੍ਰ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਦੇਸੰ ਅਪਾਰੰ ॥ ਜੁਰੇ ਸਰਬ ਰਾਜਾ ਨ੍ਰਿਪੰ ਆਨ ਦ੍ਵਾਰੰ ॥ ਜਹਾਂ ਲੌ ਹੁਤੇ ਜਗਤ ਮੈ ਜੂਟਧਾਰੀ ॥ ਮਿਲੇ ਰੋਹ ਦੇਸੰ ਭਏ ਭੇਖ ਭਾਰੀ ॥੩੨॥ ਜਹਾਂ ਲਉ ਹੁਤੇ ਜੋਗ ਜੋਗਿਸਟ ਸਾਧੇ ॥ ਮਲੇ ਮੁਖ ਬਿਭੂਤੰ ਸੁ ਲੰਗੋਟ ਬਾਧੇ ॥ ਜਟਾ ਸੀਸ ਧਾਰੇ ਨਿਹਾਰੇ ਅਪਾਰੰ ॥ ਮਹਾ ਜੋਗ ਧਾਰੰ ਸੁ ਬਿਦਿਆ ਬਿਚਾਰੰ ॥੩੩॥ ਜਿਤੇ ਸਰਬ ਭੂਪੰ ਬੁਲੇ ਸਰਬ ਰਾਜਾ ॥ ਚਹੂੰ ਚੱਕ ਮੋ ਦਾਨ ਨੀਸਾਨ ਬਾਜਾ ॥ ਮਿਲੇ ਦੇਸ ਦੇਸਾਨ ਆਨੇਕ ਮੰਤ੍ਰੀ ॥ ਕਰੈ ਸਾਧਨਾ ਜੋਗ ਬਾਜੰਤ੍ਰ ਤੰਤ੍ਰੀ ॥੩੪॥ ਜਿਤੇ ਸਰਬ ਭੂਮਿਸਥਲੀ ਸੰਤ ਆਹੇ ॥ ਤਿਤੇ ਸਰਬ ਪਾਰਸ ਨਾਥੰ ਬੁਲਾਏ ॥ ਦਏ ਭਾਂਤਿ ਆਨੇਕ ਭੋਜ ਅਰਘ ਦਾਨੰ ॥ ਲਜੀ ਪੇਖਿ ਦੇਵਿਸਥਲੀ ਮੋਨਿ ਮਾਨੰ ॥੩੫॥ ਕਰੋ ਬੈਠ ਕੈ ਬੇਦ ਬਿਦਿਆ ਬਿਚਾਰੰ ॥ ਪ੍ਰਕਾਸੋ ਸਭੈ ਆਪੁ ਆਪੰ ਪ੍ਰਕਾਰੰ ॥ ਟਕੰ ਟੱਕ ਲਾਗੀ ਮੁਖੰ ਮੁਖਿ ਪੇਖਯੋ ॥ ਸੁਨਯੋ ਕਾਨ ਹੋਤੋ ਸੁ ਤੋ ਆਂਖਿ ਦੇਖਯੋ ॥੩੬॥ ਪ੍ਰਕਾਸੋ ਸਭੈ ਆਪ ਆਪੰ ਪੁਰਾਣੰ ॥ ਰੜੋ ਦੇਸਿ ਦੇਸਾਣ ਬਿੱਦਿਆ ਮੁਹਾਣੰ ॥ ਕਰੋ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤੰ ਸੁ ਬਿਦਿਆ ਬਿਚਾਰੰ ॥ ਨ੍ਰਿਭੈ ਚਿੱਤ ਦੈ ਕੈ ਮਹਾ ਤ੍ਰਾਸ ਟਾਰੰ ॥੩੭॥ ਜੁਰੇ ਬੰਗਸੀ ਰਾਫਜੀ ਰੋਹ ਰੂਮੀ ॥ ਚਲੇ ਬਾਲਖੀ ਛਾਡ ਕੈ ਰਾਜ ਭੂਮੀ ॥ ਨ੍ਰਿਭੈ ਭਿੰਭਰੀ ਕਾਸਮੀਰੀ ਕੰਧਾਰੀ ॥ ਕਿ ਕੈ ਕਾਲਮਾਖੀ ਕਸੇ ਕਾਸਕਾਰੀ ॥੩੮॥ ਜੁਰੇ ਦੱਛਣੀ ਸਸਤ੍ਰ ਬੇਤਾ ਅਰਜਾਰੇ ॥ ਦ੍ਰੁਜੈ ਦ੍ਰਾਵੜੀ ਤਪਤ ਤੈਲੰਗ ਵਾਰੇ ॥ ਪਰੰ ਪੂਰਬੀ ਉਤ੍ਰਦੇਸੀ ਅਪਾਰੰ ॥ ਮਿਲੇ ਦੇਸ ਦੇਸਾਣ ਜੋਧਾ ਜੁਝਾਰੰ ॥੩੯॥ ਪਾਧਰੀ ਛੰਦ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬੀਰ ਬਹੁ ਬੀਰ ਜੋਰਿ ॥ ਮਤ ਦੇਸ ਦੇਸ ਰਾਜਾ ਕਰੋਰ ॥ ਦੈ ਹੀਰ ਚੀਰ ਬਹੁ ਦਰਬ ਸਾਜ ॥ ਸਨਮਾਨ ਦਾਨ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਰਾਜ ॥੪੦॥ ਅਨਭੈ ਅਭੰਗ ਅਵਧੂਤ ਛਤ੍ਰਿ ॥ ਅਨਜੀਤ ਜੁੱਧਬੇਤਾ ਅਤਿ ਅਤ੍ਰਿ ॥ ਅਨਗੰਜ ਸੂਰ ਅਬਿਚਲ ਜੁਝਾਰ ॥ ਰਣ ਰੰਗ ਭੰਗ ਜਿੱਤੇ ਹਜਾਰ ॥੪੧॥ ਸਭ ਦੇਸ ਦੇਸ ਕੇ ਜੀਤ ਰਾਵ ॥ ਕਰ ਕ੍ਰੁੱਧ ਜੁੱਧ ਨਾਨਾ ਉਪਾਵ ॥ ਕੈ ਸਾਮ ਦਾਮ ਅਰੁ ਦੰਡ ਭੇਦ ॥ ਅਵਨੀਪ ਸਰਬ ਜੋਰੇ ਅਛੇਦ ॥੪੨॥ ਜਬ ਸਰਬ ਭੂਪ ਜੋਰੇ ਮਹਾਨ ॥ ਜੈ ਜੀਤ ਪਤ੍ਰ ਦਿੰਨੋ ਨਿਸਾਨ ॥ ਦੈ ਹੀਰ ਚੀਰ ਅਨਭੰਗ ਦਰਬ ॥ ਮਹਿਪਾਲ ਮੋਹਿ ਡਾਰੇ ਸੁ ਸਰਬ ॥੪੩॥ ਇਕ ਦਯੋਸ ਬੀਤ ਪਾਰਸ੍ਵ ਰਾਇ ॥ ਉਤਿਸਟ ਦੇਵਿ ਪੂਜੰਤ ਜਾਇ ॥ ਉਸਤਤਿ ਕਿੰਨ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਪ੍ਰਕਾਰ ॥ ਸੋ ਕਹੋਂ ਛੰਦ ਮੋਹਣਿ

ਮਝਾਰ ॥੪੪॥ ਮੋਹਣੀ ਛੰਦ ॥ ਜੈ ਦੇਵੀ ਭੇਵੀ ਭਾਵਾਣੀ ॥ ਭਉ ਖੰਡੀ ਦੁਰਗਾ ਸਰਬਾਣੀ ॥ ਕੇਸਰਿਯਾ ਬਾਹੀ ਕੌਮਾਰੀ ॥ ਭੈ ਖੰਡੀ ਭੈਰਵਿ ਉੱਧਾਰੀ ॥੪੫॥ ਅਕਲੰਕਾ ਅੱਤ੍ਰੀ ਛਤ੍ਰਾਣੀ ॥ ਮੋਹਣਿਯੰ ਸਰਬੰ ਲੋਕਾਣੀ ॥ ਰਕਤਾਂਗੀ ਸਾਂਗੀ ਸਾਵਿਤ੍ਰੀ ॥ ਪਰਮੇਸ੍ਰੀ ਪਰਮਾ ਪਾਵਿਤ੍ਰੀ ॥੪੬॥ ਤੋਤਲਿਯਾ ਜਿਹਬਾ ਕੌਮਾਰੀ ॥ ਭਵ ਭਰਣੀ ਹਰਣੀ ਉੱਧਾਰੀ ॥ ਮ੍ਰਿਦੁ ਰੂਪਾ ਭੂਪਾ ਬੁੱਧਾਣੀ ॥ ਜੈ ਜੰਪੈ ਸੁੱਧੰ ਸਿੰਧਾਣੀ ॥੪੭॥ ਜਗ ਧਾਰੀ ਭਾਰੀ ਭਗਤਾਯੰ ॥ ਕਰ ਧਾਰੀ ਭਾਰੀ ਮੁਕਤਾਯੰ ॥ ਸੁੰਦਰ ਗੋਫਣਿਯਾ ਗੁਰਜਾਣੀ ॥ ਤੇ ਬਰਣੀ ਹਰਣੀ ਭਾਮਾਣੀ ॥੪੮॥ ਭਿੰਭਰਿਯਾ ਜੱਛੰ ਸਰਬਾਣੀ ॥ ਗੰਧਰਬੀ ਸਿੱਧੰ ਚਾਰਾਣੀ ॥ ਅਕਲੰਕ ਸਰੂਪੰ ਨਿਰਮਲਿਯੰ ॥ ਘਣ ਮੱਧੇ ਮਾਨੋ ਚੰਚਲਿਯੰ ॥੪੯॥ ਅਸਿਪਾਣੰ ਮਾਣੰ ਲੋਕਾਯੰ ॥ ਸੁਖ ਕਰਣੀ ਹਰਣੀ ਸੋਕਾਯੰ ॥ ਦੁਸਟ ਹੰਤੀ ਸੰਤੰ ਉੱਧਾਰੀ ॥ ਅਨਛੇਦਾ ਭੇਦਾ ਕੌਮਾਰੀ ॥੫੦॥ ਆਨੰਦੀ ਗਿਰਿਜਾ ਕੌਮਾਰੀ ॥ ਅਨਛੇਦਾ ਭੇਦਾ ਉੱਧਾਰੀ ॥ ਅਨਗੰਜ ਅਭੰਜਾ ਖੰਕਾਲੀ ॥ ਮ੍ਰਿਗਨੈਣੀ ਰੂਪੰ ਉੱਜਾਲੀ ॥੫੧॥ ਰਕਤਾਂਗੀ ਰੁਦ੍ਰਾ ਪਿੰਗਾਛੀ ॥ ਕਟਿ ਕਛੀ ਸੂਛੀ ਹੁਲਾਸੀ ॥ ਰਕਤਾਲੀ ਰਾਮਾ ਧਉਲਾਲੀ ॥ ਮੋਹਣਿਯਾ ਮਾਈ ਖੰਕਾਲੀ ॥੫੨॥ ਜਗਦਾਨੀ ਮਾਨੀ ਭਾਵਾਣੀ ॥ ਭਵਖੰਡੀ ਦੁਰਗਾ ਦੇਵਾਣੀ ॥ ਰੁਦ੍ਰਾਂਗੀ ਰੁਦ੍ਰਾ ਰਕਤਾਂਗੀ ॥ ਪਰਮੇਸਰਿ ਮਾਈ ਧਰਮਾਂਗੀ ॥੫੩॥ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਦਰਣੀ ਮਹਿਪਾਲੀ ॥ ਚਿਛੁਰਾਸੁਰ ਹੰਤੀ ਖੰਕਾਲੀ ॥ ਅਸਿ ਪਾਣੀ ਮਾਣੀ ਦੇਵਾਣੀ ॥ ਜੈ ਦਾਤੀ ਦੁਰਗਾ ਭਾਵਾਣੀ ॥੫੪॥ ਪਿੰਗਾਛੀ ਪਰਮਾ ਪਾਵਿਤ੍ਰੀ ॥ ਸਾਵਿਤ੍ਰੀ ਸੰਧਜਾ ਗਾਇਤ੍ਰੀ ॥ ਭੈ ਹਰਣੀ ਭੀਮਾ ਭਾਮਾਣੀ ॥ ਜੈ ਦੇਵੀ ਦੁਰਗਾ ਦੇਵਾਣੀ ॥੫੫॥ ਦੁਰਗਾ ਦਲ ਗਾਹੀ ਦੇਵਾਣੀ ॥ ਭੈ ਖੰਡੀ ਸਰਬੰ ਭੂਤਾਣੀ ॥ ਜੈ ਚੰਡੀ ਮੁੰਡੀ ਸਤ੍ਰੁ ਹੰਤੀ ॥ ਜੈ ਦਾਤੀ ਮਾਤਾ ਜੈ ਅੰਤੀ ॥੫੬॥ ਸੰਸਰਣੀ ਤਰਣੀ ਲੋਕਾਣੀ ॥ ਭਿੰਭਰਣੀ ਦਰਣੀ ਦੈਤਜਾਣੀ ॥ ਕੇਕਰਣੀ ਕਾਰਣ ਲੋਕਾਣੀ ॥ ਦੁਖ ਹਰਣੀ ਦੇਵੰ ਇੰਦ੍ਰਾਣੀ ॥੫੭॥ ਸੁੰਭ ਹੰਤੀ ਜਜੰਤੀ ਖੰਕਾਲੀ ॥ ਕੰਕੜਿਯਾ ਰੂਪਾ ਰਕਤਾਲੀ ॥ ਤੋਤਲਿਯਾ ਜਿਹਵਾ ਸਿੰਧੁਲਿਯਾ ॥ ਹਿੰਗੁਲਿਯਾ ਮਾਤਾ ਪਿੰਗੁਲਿਯਾ ॥੫੮॥ ਚੰਚਾਲੀ ਚਿਤ੍ਰਾ ਚਿਤ੍ਰਾਂਗੀ ॥ ਭਿੰਭਰਿਯਾ ਭੀਮਾ ਸਰਬਾਂਗੀ ॥ ਬੁਧਿ ਭੂਪਾ ਰੂਪਾ ਜਜ੍ਵਾਲੀ ॥ ਅਕਲੰਕਾ ਮਾਈ ਨ੍ਰਿਮਾਲੀ ॥੫੯॥ ਉਛਲੈ ਲੰਕੁੜਿਯਾ ਛਤ੍ਰਾਲਾ ॥ ਭਿੰਭਰਿਯਾ ਭੈਰੋਂ ਭਉਹਾਲਾ ॥ ਜੈ ਦਾਤਾ ਮਾਤਾ ਜੈ ਦਾਣੀ ॥ ਲੋਕੇਸੀ ਦੁਰਗਾ

ਭਾਵਾਣੀ ॥੬੦॥ ਸੰਮੋਹੀ ਸਰਬੰ ਜਗਤਾਯੰ ॥ ਨਿੰਦ੍ਰਾ ਛੁਧਜਾ ਪਿਪਾਸਾਯੰ ॥ ਜੈ ਕਾਲੰ ਰਾਤ੍ਰੀ ਸਕ੍ਰਾਣੀ ॥ ਉਧਾਰੀ ਭਾਰੀ ਭਗਤਾਣੀ ॥੬੧॥ ਜੈ ਮਾਈ ਗਾਈ ਬੇਦਾਣੀ ॥ ਅਨਛਿੱਜ ਅਭਿੱਦਾ ਅਖਿਦਾਣੀ ॥ ਭੈ ਹਰਣੀ ਸਰਬੰ ਸੰਤਾਣੀ ॥ ਜੈ ਦਾਤਾ ਮਾਤਾ ਕ੍ਰਿਪਾਣੀ ॥੬੨॥ ਅਚਕੜਾ ਛੰਦ ॥ ਅੰਬਿਕਾ ਤੋਤਲਾ ਸੀਤਲਾ ਸਾਕਿਣੀ ॥ ਸਿੰਧੁਰੀ ਸੁ ਪ੍ਰਭਾ ਸੁਭ੍ਰਮਾ ਡਾਕਣੀ ॥ ਸਾਵਜਾ ਸੰਭਿਰੀ ਸਿੰਧੁਲਾ ਦੁਖ ਹਰੀ ॥ ਸੁੰਮਿਲਾ ਸੰਭਲਾ ਸੁਪ੍ਰਭਾ ਦੁਧਰੀ ॥੬੩॥ ਭਾਵਨਾ ਭੈਹਰੀ ਭੂਤਲੀ ਭੈਹਰਾ ॥ ਟਾਕਣੀ ਝਾਕਣੀ ਸਾਕਣੀ ਸਿੰਧੁਲਾ ॥ ਦੁਧਰਾ ਦ੍ਰੁਮਖਾ ਦ੍ਰੁਕਟਾ ਦੁਧਰੀ ॥ ਕੰਪਿਲਾ ਜੰਪਿਲਾ ਹਿੰਗੁਲਾ ਭੈਹਰੀ ॥੬੪॥ ਚਿਤ੍ਰਣੀ ਚਾਪਣੀ ਚਾਰਣੀ ਚੱਛਣੀ ॥ ਹਿੰਗੁਲਾ ਪਿੰਗੁਲਾ ਗੰਧ੍ਰਬਾ ਜੱਛਣੀ ॥ ਬਰਮਣੀ ਚਰਮਣੀ ਪਰਘਣੀ ਪ੍ਰਾਸਣੀ ॥ ਖੜਗਣੀ ਗੜਗਣੀ ਸੈਥਣੀ ਸਾਪਣੀ ॥੬੫॥ ਭੀਮੜਾ ਸਮਦੜਾ ਹਿੰਗੁਲਾ ਕਾਰਤਕੀ ॥ ਸੁ ਪ੍ਰਭਾ ਅੱਛਿਦਾ ਅੱਧਰਾ ਮਾਰਤਕੀ ॥ ਗਿੰਗਲੀ ਹਿੰਗੁਲੀ ਠਿੰਗਲੀ ਪਿੰਗੁਲਾ ॥ ਚਿੱਕਣੀ ਚਰਕਟਾ ਚਰਪਟਾ ਚਾਂਵਡਾ ॥੬੬॥ ਅਛਿੱਦਾ ਅਭਿੱਦਾ ਅਸਿੱਤਾ ਅੱਧਰੀ ॥ ਅਕਟਾ ਅਖੱਡਾ ਅਛੱਟਾ ਦੁੱਧਰੀ ॥ ਅੰਜਨੀ ਅੰਬਿਕਾ ਅਸਤ੍ਰਣੀ ਧਾਰਣੀ ॥ ਅਭਰੰ ਅਧਰਾ ਜਗਤਿ ਉਧਾਰਣੀ ॥੬੭॥ ਅੰਜਨੀ ਗੰਜਨੀ ਸਾਕੜੀ ਸੀਤਲਾ ॥ ਸਿਧਰੀ ਸੁ ਪ੍ਰਭਾ ਸਾਮਲਾ ਤੋਤਲਾ ॥ ਸੰਭਰੀ ਗੰਭਰੀ ਅੰਭਰੀ ਅਕਟਾ ॥ ਦੁਸਲਾ ਦ੍ਰੁਭਿਖਾ ਦ੍ਰੁਕਟਾ ਅਮਿਟਾ ॥੬੮॥ ਭੈਰਵੀ ਭੈਹਰੀ ਭੂਚਰਾ ਭਾਨਵੀ ॥ ਤ੍ਰਿਕੁਟਾ ਚਰਪਟਾ ਚਾਂਵਡਾ ਮਾਨਵੀ ॥ ਜੋਬਨਾ ਜੈ ਕਰੀ ਜੰਭਰੀ ਜਾਲਪਾ ॥ ਤੋਤਲਾ ਤੰਦੁਲਾ ਦੰਤਲੀ ਕਾਲਕਾ ॥੬੯॥ ਭਰਮਣਾ ਨਿਭ੍ਰਮਾ ਭਾਵਨਾ ਭੈਹਰੀ ॥ ਬਰਬੁਧਾ ਦਾਤ੍ਰਣੀ ਸੱਤ੍ਰਣੀ ਛੈ ਕਰੀ ॥ ਦ੍ਰੁਕਟਾ ਦ੍ਰੁਭਿਦਾ ਦੁਧਰਾ ਦ੍ਰੁਮਦੀ ॥ ਅਤ੍ਰੁਟਾ ਅਛਟਾ ਅਜਟਾ ਅਭਿਦੀ ॥੭੦॥ ਤੰਤਲਾ ਅੰਤਲਾ ਸੰਤਲਾ ਸਾਵਜਾ ॥ ਭੀਮੜਾ ਭੈਹਰੀ ਭੂਤਲਾ ਭਾਵਜਾ ॥ ਡਾਕਣੀ ਸਾਕਣੀ ਝਾਕਣੀ ਕਾਕੜਾ ॥ ਕਿੰਕੜੀ ਕਾਲਕਾ ਜਾਲਪਾ ਜੈ ਮ੍ਰਿੜਾ ॥੭੧॥ ਠਿੰਗੁਲਾ ਹਿੰਗੁਲਾ ਪਿੰਗੁਲਾ ਪ੍ਰਾਸਣੀ ॥ ਸਸਤ੍ਰਣੀ ਅਸਤ੍ਰਣੀ ਸੂਲਣੀ ਸਾਸਣੀ ॥ ਕੰਨਿਕਾ ਅੰਨਿਕਾ ਧੰਨਿਕਾ ਧਉਲਰੀ ॥ ਰਕਤਿਕਾ ਸਕਤਿਕਾ ਭਕਤਕਾ ਜੈ ਕਰੀ ॥੭੨॥ ਝਿੰਗੜਾ ਪਿੰਗੜਾ ਜਿੰਗੜਾ ਜਾਲਪਾ ॥ ਜੋਗਣੀ ਭੋਗਣੀ ਰੋਗਣੀ ਕਾਲਿਕਾ ॥ ਚੰਚਲਾ ਚਾਂਵਡਾ ਚਾਚਰਾ ਚਿਤ੍ਰਤਾ ॥ ਤੰਤਰੀ ਭਿੰਭਰੀ ਛੱਤ੍ਰਣੀ ਛਿੰਛਲਾ ॥੭੩॥ ਦੰਤੁਲਾ ਦਾਮਣੀ ਦ੍ਰੁੱਕਟਾ ਦ੍ਰੁਭ੍ਰਮਾ ॥ ਛੁੱਧਿਤਾ ਨਿਦ੍ਰਕਾ

ਨ੍ਰਿਭਿਖਾ ਨ੍ਰਿਗਮਾ ॥ ਚੰਦ੍ਰਿਕਾ ਚੂੜਕਾ ਚਾਚ੍ਰਕਾ ਚਾਪਣੀ ॥ ਚਿਚ੍ਰੜੀ ਚਾਂਵਡਾ ਚਿੰਪਿਲਾ ਜਾਪਣੀ ॥੭੪॥ ਬਿਸਨ ਪਦ ਪਰਜ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਕਥਤਾ ॥ ਕੈਸੇ ਕੈ ਪਾਇਨ ਪ੍ਰਭਾ ਉਚਾਰੋਂ ॥ ਜਾਨੁਕ ਨਿਪਟ ਅਘਟ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਮ ਸੰਪਟ ਸੁਭਟ ਬਿਚਾਰੋਂ ॥ ਮਨ ਮਧੁਕਰਹਿ ਚਰਣ ਕਮਲਨ ਪਰ ਹ੍ਵੈ ਮਨ ਮੱਤ ਗੁੰਜਾਰੋਂ ॥ ਮਾਤ੍ਰਿਕ ਸਪਤ ਸਪਤ ਪਿਤਰਨਿ ਕੁਲ ਚੌਦਹੂੰ ਕੁਲੀ ਉਧਾਰੋਂ ॥੧॥੭੫॥ ਬਿਸਨ ਪਦ ॥ ਕਾਫੀ ॥ ਤਾ ਦਿਨ ਦੇਹ ਸਫਲ ਕਰ ਜਾਨੋ ॥ ਜਾ ਦਿਨ ਜਗਤ ਮਾਤ ਪ੍ਰਫੁਲਿਤ ਹ੍ਵੈ ਦੇਹਿ ਬਿਜੈ ਬਰ ਦਾਨੋ ॥ ਤਾ ਦਿਨ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਕਟਿ ਬਾਂਧੋਂ ਚੰਦਨ ਚਿਤ੍ਰ ਲਗਾਊਂ ॥ ਜਾ ਕਹੁ ਨੇਤਿ ਨਿਗਮ ਕਹਿ ਬੋਲਤ ਤਾਸ ਸੁ ਬਰ ਜਬ ਪਾਊਂ ॥੨॥੭੬॥ ਸੋਰਠਿ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਕਥਤਾ ॥ ਅੰਤਰਜਾਮੀ ਅਭਯ ਭਵਾਨੀ ॥ ਅਤਿ ਹੀ ਨਿਰਖ ਪ੍ਰੇਮ ਪਾਰਸ ਕੋ ਚਿਤ ਕੀ ਬ੍ਰਿਥਾ ਪਛਾਨੀ ॥ ਆਪਨ ਭਗਤ ਜਾਨਿ ਭਵਖੰਡਨ ਅਭਯ ਸਰੂਪ ਦਿਖਾਯੋ ॥ ਚਕ੍ਰਿਤ ਰਹੇ ਪੇਖ ਮੁਨਿ ਜਨ ਸੁਰ ਅਜਰ ਅਮਰ ਪਦ ਪਾਯੋ ॥੩॥੭੭॥ ਸੋਭਤ ਬਾਮਹਿ ਪਾਨਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨੀ ॥ ਜਾ ਤਰ ਜੱਛ ਕਿੰਨਰ ਅਸੁਰਨ ਕੀ ਸਭ ਕੀ ਕ੍ਰਿਯਾ ਹਿਰਾਨੀ ॥ ਜਾ ਤਨ ਮਧੁ ਕੀਟਭ ਕਹੁ ਖੰਡਯੋ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਸੋਈ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਨਿਦਾਨ ਲਗੇ ਜਗ ਦਾਹਨ ਰਹੋ ਹਮਾਰੇ ॥੪॥੭੮॥ ਜਾ ਤਨ ਬਿੜਾਲਾਛ ਚਿਛ੍ਰਾਦਿਕ ਖੰਡਨ ਖੰਡ ਉਡਾਏ ॥ ਧੂਲੀਕਰਨ ਧੂਮ੍ਰਲੋਚਨ ਕੇ ਮਾਸਨ ਗਿੱਧ ਰਜਾਏ ॥ ਰਾਮ ਰਸੂਲ ਕਿਸਨ ਬਿਸਨਾਦਿਕ ਕਾਲ ਕ੍ਰਵਾਲਹਿ ਕੂਟੇ ॥ ਕੋਟਿ ਉਪਾਇ ਧਾਇ ਸਭ ਥਾਕੇ ਬਿਨੁ ਤਿਹ ਭਜਨ ਨ ਛੂਟੇ ॥੫॥੭੯॥ ਸੂਹੀ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਕਥਤਾ ॥ ਸੋਭਿਤ ਪਾਨਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਉਜਾਰੀ ॥ ਜਾ ਤਨ ਇੰਦ੍ਰ ਕੋਟਿ ਕਈ ਖੰਡੇ ਬਿਸਨੁ ਕ੍ਰੋਰ ਤ੍ਰਿਪੁਰਾਰੀ ॥ ਜਾ ਕਹੁ ਰਾਮ ਉਚਰ ਮੁਨਿ ਜਨ ਸਭ ਸੇਵਤ ਧਿਆਨ ਲਗਾਏ ॥ ਤਸ ਤੁਮ ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸਨ ਕਈ ਕੋਟਿਕ ਬਾਰ ਉਪਾਇ ਮਿਟਾਏ ॥੬॥੮੦॥ ਅਨੁਭਵ ਰੂਪ ਸਰੂਪ ਅਗੰਜਨ ਕਹੋ ਕਵਨ ਬਿਧਿ ਗੱਯੈ ॥ ਜਿਹਬ ਸਹੰਸ੍ਰ ਰਟਤ ਗੁਨ ਥਾਕੀ ਕਬਿ ਜਿਹਵੇਕ ਬਤੱਯੈ ॥ ਭੂਮਿ ਅਕਾਸ ਪਤਾਰ ਜਵਨ ਕਰ ਚਉਦਹ ਖੰਡ ਬਿਹੰਡੇ ॥ ਜਗਮਗ ਜੋਤਿ ਹੋਤ ਭੂਤਲ ਮੈ ਖੰਡਨ ਅਉ ਬ੍ਰਹਮੰਡੇ ॥੭॥੮੧॥ ਸੋਰਠਿ ॥ ਬਿਸਨ ਪਦ ॥ ਜੈ ਜੈ ਰੂਪ ਅਰੇਖ ਅਪਾਰ ॥ ਜਾਸ ਪਾਇ ਭ੍ਰਮਾਇ ਜਹ ਤਹ ਭੀਖ ਕੋ ਸਿਵ ਦੁਆਰ ॥ ਜਾਸ ਪਾਇ ਲਗਯੋ ਨਿਸੇਸਹਿ ਕਾਰਮਾ ਤਨ ਏਕ ॥ ਦੇਵਤੇਸ ਸਹੰਸ੍ਰ ਭੇ ਭਗ ਜਾਸ ਪਾਇ

ਅਨੇਕ ॥੮॥੯੨॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਰਾਮ ਭਏ ਕਿਤੇ ਪੁਨਿ ਕਾਲ ਪਾਇ ਬਿਹਾਨ ॥ ਕਾਲ ਕੋ ਅਨਕਾਲ ਕੈ ਅਕਲੰਕ ਮੂਰਤਿਮਾਨ ॥ ਜਾਸ ਪਾਇ ਭਯੋ ਸਭੈ ਜਗ ਜਾਸ ਪਾਇ ਬਿਲਾਨ ॥ ਤਾਹਿ ਤੈ ਅਬਿਚਾਰ ਜੜ੍ਹ ਕਰਤਾਰ ਕਾਹਿ ਨ ਜਾਨ ॥੯॥੯੩॥ ਨਰਹਰਿ ਜਾਨ ਕਾਹਿ ਨ ਲੇਤ ॥ ਤੈ ਭਰੋਸ ਪਰਯੋ ਪਸੂ ਜਿਹ ਮੋਹ ਬੱਧਿ ਅਚੇਤ ॥ ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸਨ ਰਸੂਲ ਕੋ ਉਠਿ ਲੇਤ ਨਿਤਪ੍ਰਤਿ ਨਾਉਂ ॥ ਕਹਾ ਵੈ ਅਬ ਜਿਯਤ ਜਗ ਮੈ ਕਹਾ ਤਿਨ ਕੋ ਗਾਉਂ ॥੧੦॥੯੪॥ ਸੋਰਠਿ ॥ ਤਾਸ ਕਿਉ ਨ ਪਛਾਨਹੀ ਜੇ ਹੋਹਿ ਹੈ ਅਬ ਹੈ ॥ ਨਿਹਫਲ ਕਾਹੇ ਭਜਤ ਪਾਹਨ ਤੋਹਿ ਕਛੁ ਫਲ ਦੈ ॥ ਤਾਸ ਸੇਵਹੁ ਜਾਸ ਸੇਵਤਿ ਹੋਹਿ ਪੂਰਣ ਕਾਮ ॥ ਹੋਹਿ ਮਨਸਾ ਸਕਲ ਪੂਰਣ ਲੇਤ ਜਾ ਕੋ ਨਾਮ ॥੧੧॥੯੫॥ ਬਿਸਨ ਪਦ ॥ ਰਾਮਕਲੀ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਕੀਨੀ ਜਬੈ ਬਡਾਈ ॥ ਰੀਝੇ ਦੇਵ ਦਯਾਲ ਤਿਹ ਊਪਰਿ ਪੂਰਣ ਪੁਰਖ ਸਦਾ ਈ ॥ ਆਪਨਿ ਮਿਲੇ ਦੇਵ ਦਰਸਨਿ ਭਯੋ ਸਿੰਘ ਕਰੀ ਅਸਵਾਰੀ ॥ ਲੀਨੇ ਛਤ੍ਰ ਲੰਕਰਾ ਕੂਦਤ ਨਾਚਤ ਗਣ ਦੈ ਤਾਰੀ ॥੧੨॥੯੬॥ ਰਾਮਕਲੀ ॥ ਝਮਕਤ ਅਸਤ੍ਰ ਛਟਾ ਸਸਤ੍ਰਨਿ ਕੀ ਬਾਜਤ ਡਉਰ ਅਪਾਰ ॥ ਨਿਰਤਤ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤ ਨਾਨਾ ਬਿਧਿ ਡਹਕਤ ਫਿਰਤ ਬੈਤਾਰ ॥ ਕੁਹਕਤਿ ਫਿਰਤਿ ਕਾਕਣੀ ਕੁਹਰਤਿ ਡਹਰਤ ਕਠਿਨ ਮਸਾਨ ॥ ਘਹਰਤ ਗਗਨ ਸਘਨ ਰਿਖਿ ਦਹਲਤ ਬਿਡਰਤ ਬਯੋਮ ਬਿਵਾਨ ॥੧੩॥੯੭॥ ਦੇਵੀ ਬਾਚ ॥ ਸਾਰੰਗ ਬਿਸਨ ਪਦ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਕਛੁ ਬਰ ਮਾਂਗਹੁ ਪੂਤ ਸਯਾਨੇ ॥ ਭੂਤ ਭਵਿੱਖ ਨਹੀ ਤੁਮਰੀ ਸਰ ਸਾਧ ਚਰਿਤ ਹਮ ਜਾਨੇ ॥ ਜੋ ਬਰਦਾਨ ਚਹੋ ਸੋ ਮਾਂਗੋ ਸਭ ਹਮ ਤੁਮੈ ਦਿਵਾਰ ॥ ਕੰਚਨ ਰਤਨ ਬੱਜ੍ਰ ਮੁਕਤਾਫਲ ਲੀਜਹਿ ਸਕਲ ਸੁ ਧਾਰ ॥੧੪॥੯੮॥ ਪਾਰਸ ਨਾਥ ਬਾਚ ॥ ਬਿਸਨ ਪਦ ਸਾਰੰਗ॥ ਸਭ ਹੀ ਪੜੋਂ ਬੇਦ ਬਿਦਿਆ ਬਿਧਿ ਸਭ ਹੀ ਸਸਤ੍ਰ ਚਲਾਊਂ ॥ ਸਭ ਹੀ ਦੇਸ ਜੇਰ ਕਰਿ ਆਪਨ ਆਪੇ ਮਤਾ ਮਤਾਊਂ ॥ ਕਹਿ ਤਥਾਸਤੁ ਭਈ ਲੋਪ ਚੰਡਿਕਾ ਤਾਸ ਮਹਾਂ ਬਰ ਦੈ ਕੈ ॥ ਅੰਤਰ ਧਯਾਨ ਹ੍ਵੈ ਗਈ ਆਪਨ ਪਰ ਸਿੰਘ ਅਰੂੜਤ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ॥੧੫॥੯੯॥ ਬਿਸਨ ਪਦ ਗਉਰੀ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਪਾਰਸ ਕਰਿ ਡੰਡੌਤ ਫਿਰਿ ਆਏ ॥ ਆਵਤ ਬੀਰ ਦੇਸ ਦੇਸਨ ਤੇ ਮਾਨੁਖ ਭੇਜ ਬੁਲਾਏ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਰੂਪ ਬਿਲੋਕਿ ਸੁਭਟ ਸਭ ਚਕ੍ਰਿਤ ਚਿੱਤ ਬਿਸਮਾਏ ॥ ਐਸੇ ਕਬ ਹੀ ਲਖੇ ਨਹੀ ਰਾਜਾ ਜੈਸੇ ਆਜੁ ਲਖਾਏ ॥ ਚਕ੍ਰਿਤ ਭਈ ਗਗਨ ਕੀ ਬਾਲਾ ਗਨ

ਉਡਗਨ ਬਿਰਮਾਏ ॥ ਝਿਮ ਝਿਮ ਮੇਘ ਬੂੰਦ ਜਯੋਂ ਦੇਵਨ ਅਮਰ ਪੁਹਪ ਬਰਖਾਏ ॥ ਜਾਨੁਕ ਜੁੱਬਨ ਖਾਨ ਹੁਐ ਨਿਕਸੇ ਰੂਪ ਸਿੰਧੁ ਅਨਵਾਏ ॥ ਜਾਨੁਕ ਧਾਰਿ ਨਿਡਰ ਬਸੁਧਾ ਪਰ ਕਾਮ ਕਲੇਵਰ ਆਏ ॥੧੬॥੯੦॥ ਬਿਸਨ ਪਦ ਸਾਰੰਗ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ਭੂਪਤਿ ਪਰਮ ਗਯਾਨ ਜਬ ਪਾਯੋ ॥ ਮਨ ਬਚ ਕਰਮ ਕਠਿਨ ਕਰ ਤਾ ਕੋ ਜੌ ਕਰਿ ਧਯਾਨ ਲਗਾਯੋ ॥ ਕਰ ਬਹੁ ਨਯਾਸ ਕਠਿਨ ਜਪੁ ਸਾਧਯੋ ਦਰਸਨ ਦਿਯੋ ਭਵਾਨੀ ॥ ਤਤ ਛਿਨ ਪਰਮ ਗਯਾਨ ਉਪਦੇਸਯੋ ਲੋਕ ਚਤੁਰਦਸ ਰਾਨੀ ॥ ਤਿਹ ਛਿਨ ਸਰਬ ਸਾਸਤ੍ਰ ਮੁਖ ਉਚਰੇ ਤੱਤ ਅਤੱਤ ਪਛਾਨਾ ॥ ਅਵਰ ਅਤੱਤ ਸਭੈ ਕਰਿ ਜਾਨੇ ਏਕ ਤੱਤ ਠਹਰਾਨਾ ॥ ਅਨੁਭਵ ਜੋਤਿ ਅਨੂਪ ਪ੍ਰਕਾਸੀ ਅਨਹਦ ਨਾਦ ਬਜਾਯੋ ॥ ਦੇਸ ਬਿਦੇਸ ਜੀਤਿ ਰਾਜਨ ਕਹੁ ਸੁਭਟ ਅਭੈ ਪਦ ਪਾਯੋ ॥੧੭॥੯੧॥ ਬਿਸਨ ਪਦ ਪਰਜ ॥ ਐਸੇ ਅਮਰ ਪਦ ਕਹੁ ਪਾਇ ॥ ਦੇਸ ਅਉਰ ਬਿਦੇਸ ਭੂਪਤਿ ਜੀਤਿ ਲੀਨ ਬੁਲਾਇ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਭਰੇ ਗੁਮਾਨ ਨਿਸਾਨ ਸਰਬ ਬਜਾਇ ॥ ਚਉਪ ਚਉਪ ਚਲੇ ਚਮੂੰ ਪਤਿ ਚਿੱਤ ਚਉਪ ਬਢਾਇ ॥ ਆਨਿ ਆਨਿ ਸਭੈ ਲਗੇ ਪਗ ਭੂਪ ਕੇ ਜੁਹਰਾਇ ॥ ਆਵ ਆਵ ਸੁ ਭਾਵ ਸੋਂ ਕਹਿ ਲੀਨ ਕੰਠ ਲਗਾਇ ॥ ਹੀਰ ਚੀਰ ਸੁ ਬਾਜਿ ਦੈ ਗਜਰਾਜ ਦੈ ਪਹਿਰਾਇ ॥ ਸਾਧ ਦੈ ਸਨਮਾਨ ਕੈ ਕਰ ਲੀਨੁ ਚਿੱਤ ਚੁਰਾਇ ॥੧੮॥੯੨॥ ਬਿਸਨ ਪਦ ਕਾਫੀ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਇਮ ਕਰ ਦਾਨ ਦੈ ਸਨਮਾਨ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਬਿਮੋਹਿ ਭੂਪਤਿ ਭੂਪ ਬੁੱਧਿ ਨਿਧਾਨ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿਨ ਸਾਜ ਦੈ ਬਰ ਬਾਜਿ ਅਉ ਗਜਰਾਜ ॥ ਆਪਨੇ ਕੀਨੋ ਨ੍ਰਿਪੰ ਸਭ ਪਾਰਸੈ ਮਹਾਰਾਜ ॥ ਲਾਲ ਜਾਲ ਪ੍ਰਵਾਲ ਬਿਦ੍ਰੁਮ ਹੀਰ ਚੀਰ ਅਨੰਤ ॥ ਲੱਛ ਲੱਛ ਸ੍ਵਰਣ ਸਿੰਙੀ ਦਿਜ ਏਕ ਏਕ ਮਿਲੰਤ ॥ ਮੋਹਿ ਭੂਪਤਿ ਭੂਮਿ ਕੈ ਇਕ ਕੀਨ ਜੱਗਿ ਬਜਾਇ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਸਭਾ ਬਨਾਇਸਿ ਬੈਠਿ ਭੂਪਤਿ ਆਇ ॥੧੯॥੯੩॥ ਬਿਸਨ ਪਦ ਕਾਫੀ ॥ ਇਕ ਦਿਨ ਬੈਠੇ ਸਭਾ ਬਨਾਈ ॥ ਬਡੇ ਬਡੇ ਛਤ੍ਰੀ ਬਸੁਧਾ ਕੇ ਲੀਨੇ ਨਿਕਟਿ ਬੁਲਾਈ ॥ ਅਰੁ ਜੇ ਹੁਤੇ ਦੇਸ ਦੇਸਨ ਮਤ ਤੇ ਭੀ ਸਰਬ ਬੁਲਾਏ ॥ ਸੁਨਿ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸਰਬ ਜਟਧਾਰੀ ਦੇਸ ਦੇਸ ਤੇ ਆਏ ॥ ਨਾਨਾ ਭਾਂਤਿ ਜਟਨ ਕਹ ਧਾਰੇ ਮੁਖਿ ਬਿਭੂਤਿ ਲਗਾਏ ॥ ਬਲਕਲ ਅੰਗਿ ਦੀਰਘ ਨਖ ਸੋਭਿਤ ਮ੍ਰਿਗਪਤਿ ਦੇਖਿ ਲਜਾਏ ॥ ਮੁੰਦ੍ਰਤ ਨੇਤ੍ਰ ਊਰਧ ਕਰ ਓਪਤ ਪਰਮ ਕਾਛਨੀ ਕਾਛੇ ॥ ਨਿਸਿ ਦਿਨ ਜਪਯੋ ਕਰਤ ਦੱਤਾ ਤ੍ਰੈ ਮਹਾ ਮੁਨੀਸਰ ਆਛੇ

॥੨੦॥੯੪॥ ਪਾਰਸ ਨਾਥ ਬਾਚ ॥ ਬਿਸਨ ਪਦ ਧਨਾਸਰੀ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਕੈ ਤੁਮ ਹਮ ਕੋ ਪਰਚੌ ਦਿਖਾਓ ॥ ਨਤਰੁ ਜਿਤੇ ਤੁਮ ਹੋ ਜਟ ਧਾਰੀ ਸਭ ਹੀ ਜਟਾ ਮੁੰਡਾਓ ॥ ਜੋਗੀ ਜੋਗੁ ਜਟਨ ਕੇ ਭੀਤਰਿ ਜੇ ਕਰ ਕਛੂਅਕ ਹੋਈ ॥ ਤਉ ਹਰਿ ਧ੍ਯਾਨ ਛੋਰਿ ਦਰ ਦਰ ਤੇ ਭੀਖ ਨ ਮਾਂਗੈ ਕੋਈ ॥ ਜੇ ਕਰ ਮਹਾਂ ਤੱਤ ਕਹੁ ਚੀਨੈ ਪਰਮ ਤੱਤ ਕਹੁ ਪਾਵੈ ॥ ਤਬ ਯਹ ਮੋਨ ਸਾਧ ਮਨ ਬੈਠੇ ਅਨਤ ਨ ਖੋਜਨ ਧਾਵੈ ॥ ਜਾ ਕੀ ਰੂਪ ਰੇਖ ਨਹਿ ਜਾਨਿਯੈ ਸਦ ਅਦ੍ਵੈਖ ਕਹਾਯੋ ॥ ਜਉਨ ਅਭੇਖ ਰੇਖ ਨਹਿੰ ਸੋ ਕਹੁ ਭੇਖ ਬਿਖੈ ਕਿਉਂ ਆਯੋ ॥੨੧॥੯੫॥ ਸਾਰੰਗ ਬਿਸਨ ਪਦ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਜੇ ਜੇ ਤਿਨ ਮੈ ਹੁਤੇ ਸਯਾਨੇ ॥ ਪਾਰਸ ਪਰਮ ਤੱਤ ਕੇ ਬੇਤਾ ਮਹਾਂ ਪਰਮ ਕਰਿ ਮਾਨੇ ॥ ਸਭਹਿਨਿ ਸੀਸ ਨਯਾਇ ਕਰ ਜੋਰੇ ਇਹ ਬਿਧਿ ਸੰਗਿ ਬਖਾਨੇ ॥ ਜੋ ਜੋ ਗੁਰੂ ਕਹਾ ਸੋ ਕੀਨਾ ਅਉ ਹਮ ਕਛੂ ਨ ਜਾਨੇ ॥ ਸੁਨਿ ਹੋ ਮਹਾਰਾਜ ਰਾਜਨ ਕੇ ਜੋ ਤੁਮ ਬਚਨ ਬਖਾਨੇ ॥ ਸੋ ਹਮ ਦੱਤ ਬਕਤ੍ਰ ਤੇ ਸੁਨਿ ਕਰਿ ਸਾਚ ਹਿਯੈ ਅਨੁਮਾਨੇ ॥ ਜਾਨੁਕ ਪਰਮ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਤੇ ਨਿਕਸੇ ਮਹਾਂ ਰਸਨ ਰਸ ਸਾਨੇ ॥ ਜੋ ਜੋ ਬਚਨ ਭਏ ਇਹ ਮੁਖਿ ਤੇ ਸੋ ਸੋ ਸਭ ਹਮ ਮਾਨੇ ॥੨੨॥੯੬॥ ਬਿਸਨ ਪਦ ਸੋਰਠਿ ॥ ਜੋਗੀ ਜੋਗੁ ਜਟਨ ਮੋ ਨਾਹੀ ॥ ਭ੍ਰਮ ਭ੍ਰਮ ਮਰਤ ਕਹਾ ਪਚਿ ਪਚਿ ਕਰ ਦੇਖਿ ਸਮਝ ਮਨ ਮਾਹੀ ॥ ਜੋ ਜਨ ਮਹਾ ਤੱਤ ਕਹੁ ਜਾਨੈ ਪਰਮ ਗ੍ਯਾਨ ਕਹੁ ਪਾਵੈ ॥ ਤਬ ਯਹ ਏਕ ਠਉਰ ਮਨ ਰਾਖੈ ਦਰਿ ਦਰਿ ਭ੍ਰਮਤ ਨ ਧਾਵੈ ॥ ਕਹਾ ਭਯੋ ਗ੍ਰਿਹ ਤਜਿ ਉਠਿ ਭਾਗੇ ਬਨ ਮੈ ਕੀਨ ਨਿਵਾਸਾ ॥ ਮਨ ਤੋ ਰਹਾ ਸਦਾ ਘਰ ਹੀ ਮੋ ਸੋ ਨਹਿ ਭਯੋ ਉਦਾਸਾ ॥ ਅਧਿਕ ਪ੍ਰਪੰਚ ਦਿਖਾਇ ਠਗਾ ਜਗ ਜਾਨ ਜੋਗ ਕੋ ਜੋਰਾ ॥ ਤੁਮ ਜਿਯ ਲਖਾ ਤਜੀ ਹਮ ਮਾਯਾ ਮਾਯਾ ਤੁਮੈ ਨ ਛੋਰਾ ॥੨੩॥੯੭॥ ਬਿਸਨ ਪਦ ਸੋਰਠਿ ॥ ਭੇਖੀ ਜੋਗ ਨ ਭੇਖ ਦਿਖਾਏ ॥ ਨਾਹਨ ਜਟਾ ਬਿਭੂਤ ਨਖਨ ਮੈ ਨਾਹਿਨ ਬਸਤ੍ਰ ਰੰਗਾਏ ॥ ਜੌ ਬਨਿ ਬਸੈ ਜੋਗ ਕਹੁ ਪੱਈਐ ਪੰਛੀ ਸਦਾ ਬਸਤ ਬਨਿ ॥ ਕੁੰਚਰ ਸਦਾ ਧੂਰਿ ਸਿਰ ਮੇਲਿਤ ਦੇਖਹੁ ਸਮਝ ਤੁਮ ਹੀ ਮਨਿ ॥ ਦਾਦੁਰ ਮੀਨ ਸਦਾ ਤੀਰਥ ਮੋ ਕਰਯੋ ਕਰਤ ਇਸਨਾਨਾ ॥ ਧ੍ਯਾਨ ਬਿੜਾਲ ਬਕੀ ਬਕ ਲਾਵਤ ਤਿਨ ਕਿਆ ਜੋਗੁ ਪਛਾਨਾ ॥ ਜੈਸੇ ਕਸਟ ਠਗਨ ਕਹ ਠਾਟਤ ਐਸੇ ਹਰਿ ਹਿਤ ਕੀਜੈ ॥ ਤਬ ਹੀ ਮਹਾਂ ਗ੍ਯਾਨ ਕੋ ਜਾਨੈ ਪਰਮ ਪਯੂਖਹਿ ਪੀਜੈ ॥੨੪॥੯੮॥ ਬਿਸਨ ਪਦ ਸਾਰੰਗ ॥ ਸੁਨਿ ਸੁਨਿ ਐਸੇ ਬਚਨ ਸਯਾਨੇ ॥ ਉਠਿ ਉਠਿ

ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਪਾਰਸ ਕੇ ਪਾਇਨ ਸੋਂ ਲਪਟਾਨੇ ॥ ਜੇ ਜੇ ਹੁਤੇ ਮੂੜ੍ਹ ਅਗਜਾਨੀ ਤਿਨ ਤਿਨ ਬੈਨ ਨ ਮਾਨੇ ॥ ਉਠਿ ਉਠਿ ਲਗੇ ਕਰਨ ਬਕਬਾਦਹ ਮੂਰਖ ਮੁਗਧ ਇਆਨੇ ॥ ਉਠਿ ਉਠਿ ਭਜੇ ਕਿਤੇ ਕਾਨਨ ਕੋ ਕੇਤਿਕ ਜਲਹਿ ਸਮਾਨੇ ॥ ਕੇਤਿਕ ਭਏ ਜੁੱਧ ਕਹ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੁਨਤ ਸਬਦ ਘਹਰਾਨੇ ॥ ਕੇਤਿਕ ਆਨਿ ਆਨਿ ਸਨਮੁਖਿ ਭਏ ਕੇਤਿਕ ਛੋਰਿ ਪਰਾਨੇ ॥ ਕੇਤਿਕ ਜੂਝਿ ਸੋਭੇ ਰਣ ਮੰਡਲ ਬਾਸਵ ਲੋਕ ਸਿਧਾਨੇ ॥੨੫॥੯੯॥ ਤਿਲੰਗ ਬਿਸਨ ਪਦ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਕਥਤਾ ॥ ਜਬ ਹੀ ਸੰਖ ਸਬਦ ਘਹਰਾਏ ॥ ਜੇ ਜੇ ਹੁਤੇ ਸੂਰ ਜਟਧਾਰੀ ਤਿਨ ਤਿਨ ਤੁਰੰਗ ਨਚਾਏ ॥ ਚਕ੍ਰਿਤ ਭਈ ਗਗਨ ਕੀ ਤਰੁਨੀ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਤ੍ਰਸਾਏ ॥ ਨਿਰਖਿਤ ਭਯੋ ਸੂਰ ਰਥ ਥੰਭਤ ਨੈਨ ਨਿਮੇਖ ਨ ਲਾਏ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਨਾਨਾ ਬਿਧਿ ਛੱਡੇ ਬਾਣ ਪ੍ਰਯੋਗ ਚਲਾਏ ॥ ਮਾਨਹੁ ਮਹਾਂ ਮੇਘ ਬੂੰਦਨ ਜਯੋਂ ਬਾਣ ਬਜ੍ਰੂਹ ਬਰਸਾਏ ॥ ਚਟਪਟ ਚਰਮ ਬਰਮ ਪਰ ਚਟਕੇ ਦਾਝਤ ਤ੍ਰਿਣਨ ਲਜਾਏ ॥ ਸ੍ਰੋਣਤ ਭਰੇ ਬਸਤ੍ਰ ਸੋਭਿਤ ਜਨੁ ਚਾਚਰ ਖੇਲ ਸਿਧਾਏ ॥੨੬॥੧੦੦॥ ਕਿਦਾਰਾ ਬਿਸਨ ਪਦ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਭਯੋ ਆਹਵ ਘੋਰ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਗਿਰੇ ਧਰਾ ਪਰ ਸੂਰ ਸੁੰਦਰ ਕਿਸੋਰ ॥ ਕੋਪ ਕੋਪ ਹਠੀ ਜਟੀ ਰਨ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਚਲਾਇ ॥ ਜੂਝਿ ਜੂਝਿ ਗਿਰੇ ਦਿਵਾਲਯ ਢੋਲ ਬੋਲ ਬਜਾਇ ॥ ਹਾਇ ਹਾਇ ਭਈ ਜਹਾਂ ਤਹ ਭਾਜਿ ਭਾਜਿ ਸੁ ਬੀਰ ॥ ਪੈਠਿ ਪੈਠਿ ਗਏ ਤ੍ਰਿਯਾਲਯ ਹਾਰ ਹਾਰ ਅਧੀਰ ॥ ਅਪ੍ਰਮਾਨ ਛੁਟੇ ਸਰਾਨ ਦਿਸਾਨ ਭਯੋ ਅੰਧਜਾਰ ॥ ਟੂਕ ਟੂਕ ਪਰੇ ਜਹਾਂ ਤਹ ਮਾਰ ਮਾਰਿ ਜੁਝਾਰ ॥੨੭॥੧੦੧॥ ਦੇਵਗੰਧਾਰੀ ਬਿਸਨ ਪਦ ॥ ਮਾਰੂ ਸਬਦੁ ਸੁਹਾਵਨ ਬਾਜੇ ॥ ਜੇ ਜੇ ਹੁਤੇ ਸੁਭਟ ਰਣ ਸੁੰਦਰ ਗਹਿ ਗਹਿ ਆਯੁਧ ਗਾਜੇ ॥ ਕਵਚ ਪਹਰ ਪਾਖਰ ਸੋਂ ਡਾਰੀ ਅਉਰੈ ਆਯੁਧ ਸਾਜੇ ॥ ਭਰੇ ਗੁਮਾਨ ਸੁਭਟ ਸਿੰਘਨ ਜਯੋਂ ਆਹਵ ਭੂਮਿ ਬਿਰਾਜੇ ॥ ਗਹਿ ਗਹਿ ਚਲੇ ਗਦਾ ਗਾਜੀ ਸਭ ਸੁਭਟ ਅਯੋਧਨ ਕਾਜੇ ॥ ਆਹਵ ਭੂਮਿ ਸੂਰ ਅਸ ਸੋਭੇ ਨਿਰਖਿ ਇੰਦ੍ਰ ਦੁਤਿ ਲਾਜੇ ॥ ਟੂਕ ਟੂਕ ਹੁਐ ਗਿਰੇ ਧਰਣਿ ਪਰ ਆਹਵ ਛੋਰਿ ਨ ਭਾਜੇ ॥ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਏ ਦੇਵ ਮੰਦਿਰ ਕਹੁ ਸਸਤ੍ਰਨ ਸੁਭਟ ਨਿਵਾਜੇ ॥੨੮॥੧੦੨॥ ਕਲਿਆਨ ਬਿਸਨ ਪਦ ॥ ਦਹਦਿਸ ਧਾਵਤ ਭਏ ਜੁਝਾਰੇ ॥ ਮੁਦਗਰ ਗੁਫਨ ਗੁਰਜ ਗੋਲਾ ਲੈ ਪੱਟਸਿ ਪਰਘ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਗਿਰਿ ਗਿਰਿ ਪਰੇ ਸੁਭਟ ਰਨ ਮੰਡਲਿ ਜਾਨੁ ਬਸੰਤ ਖਿਲਾਰੇ ॥ ਉਠਿ ਉਠਿ ਭਏ ਜੁੱਧ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਰੋਹ ਭਰੇ ਰਜਵਾਰੇ ॥ ਭਖ ਭਖ

ਬੀਰ ਪੀਸ ਦਾਂਤਨ ਕਹ ਰਣ ਮੰਡਲੀ ਹਕਾਰੇ ॥ ਬਰਛੀ ਬਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਜਾਯੁਧ ਅਸਤ੍ਰ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰੇ ॥ ਭਸਮੀ ਭੂਤ ਭਏ ਗੰਧ੍ਰਬ ਗਣ ਦਾਝਤ ਦੇਵ ਪੁਕਾਰੇ ॥ ਹਮ ਮਤਿਮੰਦ ਚਰਣ ਸਰਣਾਗਤਿ ਕਾਹਿ ਨ ਲੇਤ ਉਬਾਰੇ ॥੨੯॥੧੦੩॥ ਮਾਰੂ ਬਿਸਨ ਪਦ ॥ ਦੁਹ ਦਿਸ ਸੁਭਟ ਜਬੈ ਜੁਰਿ ਆਏ ॥ ਦੁੰਦਭਿ ਢੋਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਬਜਤ ਸੁਨਿ ਸਾਵਨ ਮੇਘ ਲਜਾਏ ॥ ਦੇਖਨ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਮਹਾਂਹਵ ਚੜ੍ਹੇ ਬਿਬਾਨ ਸੁਹਾਏ ॥ ਕੰਚਨ ਜਟਤ ਖਚੇ ਰਤਨਨ ਲਖਿ ਗੰਧ੍ਰਬ ਨਗਰ ਰਿਸਾਏ ॥ ਕਛਿ ਕਛਿ ਕਾਛ ਕਛੇ ਕਛਨੀ ਚੜ੍ਹਿ ਕੋਪ ਭਰੇ ਨਿਜਕਾਏ ॥ ਕੋਇਕੁ ਰਹੇ ਸੁਭਟ ਰਣ ਮੰਡਲ ਕੋਇਕੁ ਛਾਡਿ ਪਰਾਏ ॥ ਝਿਮ ਝਿਮ ਮਹਾਂ ਮੇਘ ਪਰਲੈ ਜਯੋਂ ਬ੍ਰਿੰਦ ਬਿਸਿਖ ਬਰਸਾਏ ॥ ਐਸੋ ਨਿਰਖ ਬਡੇ ਕਵਤਕ ਕਹ ਪਾਰਸ ਆਪ ਸਿਧਾਏ ॥੩੦॥੧੦੪॥ ਭੈਰੋ ਬਿਸਨ ਪਦ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਦੈ ਰੇ ਦੈ ਰੇ ਦੀਹ ਦਮਾਮਾ ॥ ਕਰਿਹੌਂ ਰੁੰਡ ਮੁੰਡ ਬਸੁਧਾ ਪਰ ਲਖਤ ਸ੍ਵਰਗ ਕੀ ਬਾਮਾ ॥ ਧੁਕਿ ਧੁਕਿ ਪਰਹਿ ਧਰਨ ਭਾਰੀ ਭਟ ਬੀਰ ਬੈਤਾਲ ਰਜਾਊਂ ॥ ਭੂਤ ਪਿਸਾਚ ਡਾਕਿਣੀ ਜੋਗਿਣਿ ਕਾਕਿਣਿ ਰੁਹਰ ਪਿਵਾਊਂ ॥ ਭਕਿ ਭਕਿ ਉਠੇ ਭੀਮ ਭੈਰੋਂ ਰਣ ਅਰਧ ਉਰਧ ਸੰਘਾਰੋਂ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਚੰਦ੍ਰ ਸੂਰਜ ਬਰਣਾਦਿਕ ਆਜ ਸਭੈ ਚੁਣਿ ਮਾਰੋਂ ॥ ਮੋਹਿ ਬਰਦਾਨ ਦੇਵਤਾ ਦੀਨਾ ਜਿਹ ਸਰ ਅਉਰ ਨ ਕੋਈ ॥ ਮੈ ਹੀ ਭਯੋ ਜਗਤ ਕੋ ਕਰਤਾ ਜੋ ਮੈ ਕਰੋਂ ਸੁ ਹੋਈ ॥੩੧॥੧੦੫॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਕਥਤਾ ॥ ਗਉਰੀ ਬਿਸਨ ਪਦ॥ ਮੋ ਤੇ ਅਉਰ ਬਲੀ ਕੋ ਹੈ ॥ ਜਉਨ ਮੋ ਤੇ ਜੰਗ ਜੀਤੇ ਜੁੱਧ ਮੈ ਕਰ ਜੈ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਚੰਦ੍ਰ ਉਪਿੰਦ੍ਰ ਕੌ ਪਲ ਮੱਧਿ ਜੀਤੌਂ ਜਾਇ ॥ ਅਉਰ ਐਸੋ ਕੋ ਭਯੋ ਰਣ ਮੋਹਿ ਜੀਤੈ ਆਇ ॥ ਸਾਤ ਸਿੰਧੁ ਸੁਕਾਇ ਡਾਰੋਂ ਨੈਕੁ ਰੋਸ ਕਰੋਂ ॥ ਜੱਛ ਗੰਧ੍ਰਬ ਕਿੰਨ੍ਰ ਕੋਰ ਕਰੋਰ ਮੋਰ ਧਰੋਂ ॥ ਦੇਵ ਔਰ ਅਦੇਵ ਜੀਤੇ ਕਰੇ ਸਭੈ ਗੁਲਾਮ ॥ ਦੇਵਿ ਦਾਨ ਦਯੋ ਮੁਝੈ ਛੁਐ ਸਕੈ ਕੋ ਛਾਮ ॥੩੨॥੧੦੬॥ ਮਾਰੂ ਬਿਸਨ ਪਦ ॥ ਯੋਂ ਕਹਿ ਪਾਰਸ ਰੋਸ ਬਢਾਯੋ ॥ ਦੁੰਦਭਿ ਢੋਲ ਬਜਾਇ ਮਹਾਂ ਧੁਨਿ ਸਮੁਹਿ ਸਨਜਾਸਿਨ ਧਾਯੋ ॥ ਅਸਤ੍ਰ ਸਸਤ੍ਰ ਨਾਨਾ ਬਿਧਿ ਛੱਡੇ ਬਾਣ ਪ੍ਰਯੋਗ ਚਲਾਏ ॥ ਸੁਭਟ ਸਨਾਹਿ ਪਤ੍ਰ ਚਲਦਲ ਜਯੋਂ ਬਾਨਨ ਬੇਧ ਉਡਾਏ ॥ ਦੁਹ ਦਿਸ ਬਾਨ ਪਾਨ ਤੇ ਛੂਟੇ ਦਿਨਪਤਿ ਦੇਹ ਦੁਰਾਨਾ ॥ ਭੂਮਿ ਅਕਾਸ ਏਕ ਜਨੁ ਹ੍ਵੈ ਗਏ ਚਾਲ ਚਹੂੰ ਚਕ ਮਾਨਾ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਚੰਦ੍ਰ ਮੁਨਿਵਰ ਸਭ ਕਾਂਪੇ ਬਸੁ ਦਿਗਿਪਾਲ ਡਰਾਨਿਯ ॥ ਬਰਨ ਕੁਬੇਰ ਛਾਡਿ ਪੁਰ ਭਾਜੇ ਦੁਤਿਯ

ਪ੍ਰਲੈ ਕਰ ਮਾਨਿਯ ॥੩੩॥੧੦੭॥ ਮਾਰੂ ਬਿਸਨ ਪਦ॥ ਸੁਰਪੁਰ ਨਾਰਿ ਬਧਾਵਾ ਮਾਨਾ ॥ ਬਰਿ ਹੈਂ ਆਜੁ ਮਹਾ ਸੁਭਟਨ ਕੋ ਸਮਰ ਸੁਯੰਬਰ ਜਾਨਾ ॥ ਲਖਿ ਹੈਂ ਏਕ ਪਾਇ ਠਾਢੀ ਹਮ ਜਿਮ ਜਿਮ ਸੁਭਟ ਜੁਝੈ ਹੈਂ ॥ ਤਿਮ ਤਿਮ ਘਾਲਿ ਪਾਲਕੀ ਆਪਨ ਅਮਰ ਪੁਰੀ ਲੈ ਜੈ ਹੈਂ ॥ ਚੰਦਨ ਚਾਰਿ ਚਿਤ੍ਰ ਚੰਦਨ ਕੇ ਚੰਚਲ ਅੰਗ ਚੜ੍ਹਾਊਂ ॥ ਜਾ ਦਿਨ ਸਮਰ ਸੁਯੰਬਰ ਕਰ ਕੈ ਪਰਮ ਪਿਅਰਵਹਿ ਪਾਊਂ ॥ ਤਾ ਦਿਨ ਦੇਹ ਸਫਲ ਕਰਿ ਮਾਨੋ ਅੰਗ ਸੀਂਗਾਰ ਧਰੋਂ ॥ ਜਾ ਦਿਨ ਸਮਰ ਸੁਯੰਬਰ ਸਖੀ ਰੀ ਪਾਰਸ ਨਾਥ ਬਰੋਂ ॥੩੪॥੧੦੮॥ ਕਾਫੀ ਬਿਸਨ ਪਦ ॥ ਚਹੁ ਦਿਸ ਮਾਰੂ ਸਬਦ ਬਜੇ ॥ ਗਹਿ ਗਹਿ ਗਦਾ ਗੁਰਜ ਗਾਜੀ ਸਭ ਹਠਿ ਰਣ ਆਨਿ ਗਜੇ ॥ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਸੈਹਥੀ ਬਾਣ ਪ੍ਰਯੋਗ ਚਲਾਏ ॥ ਜਾਨੁਕ ਮਹਾ ਮੇਘ ਬੂੰਦਨ ਜਯੋਂ ਬਿਸਿਖ ਬਯੂਹ ਬਰਸਾਏ ॥ ਚਟਪਟ ਚਰਮ ਬਰਮ ਸਭ ਬੇਧੇ ਸਟਪਟ ਪਾਰ ਪਰਾਨੇ ॥ ਖਟਪਟ ਸਰਬ ਭੂਮਿ ਕੇ ਬੇਧੇ ਨਾਗਨਿ ਲੋਗ ਸਿਧਾਨੇ ॥ ਝਮਕਤ ਖੜਗ ਕਾਢਿ ਨਾਨਾ ਬਿਧਿ ਸੈਹਥੀ ਸੁਭਟ ਚਲਾਵਤ ॥ ਜਾਨੁਕ ਪ੍ਰਗਟ ਬਾਟ ਸੁਰਪੁਰ ਕੀ ਨੀਕੇ ਹ੍ਰਿਦੈ ਦਿਖਾਵਤ ॥੩੫॥੧੦੯॥ ਬਿਸਨ ਪਦ ਸੋਰਠਿ ॥ ਬਾਨਨ ਬੇਧੇ ਅਮਿਤ ਸੰਨਜਾਸੀ ॥ ਤੇ ਤਜਿ ਦੇਹ ਨੇਹ ਸੰਪਤਿ ਕੋ ਭਏ ਸ੍ਵਰਗ ਕੇ ਬਾਸੀ ॥ ਚਰਮ ਬਰਮ ਰਥ ਧੁਜਾ ਪਤਾਕਾ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਕਾਟਿ ਗਿਰਾਏ ॥ ਸੋਭਿਤ ਭਏ ਇੰਦ੍ਰਪੁਰ ਜਮਪੁਰ ਸੁਰ ਨਰ ਨਿਰਖਿ ਲਜਾਏ ॥ ਭੂਖਨ ਬਸਤ੍ਰ ਰੰਗ ਰੰਗਨ ਕੇ ਛੁਟਿ ਛੁਟਿ ਭੂਮਿ ਗਿਰੇ ॥ ਜਨੁਕ ਅਸੋਕ ਬਾਗੁ ਦਿਵਪਤਿ ਕੇ ਪੁਹਪ ਬਸੰਤਿ ਝਰੇ ॥ ਕਟਿ ਕਟਿ ਗਿਰੇ ਗਜਨ ਕੁੰਭਸਥਲ ਮੁਕਤਾ ਬਿਥਰਿ ਪਰੇ ॥ ਜਾਨੁਕ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕੁੰਡ ਮੁਖ ਛੂਟੇ ਜਲ ਕਨ ਸੁਭਗ ਝਰੇ ॥੩੬॥੧੧੦॥ ਦੇਵਗੰਧਾਰੀ ਦੂਜੀ ਤਰ੍ਹਾ ਬਿਸਨ ਪਦ ॥ ਦੁਹ ਦਿਸ ਪਰੇ ਬੀਰ ਹੰਕਾਰ ॥ ਕਾਢਿ ਕਾਢਿ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਧਾਵਤ ਮਾਰ ਮਾਰ ਉਚਾਰ ॥ ਪਾਨ ਰੋਕ ਸਰੋਖ ਰਾਵਤ ਕ੍ਰੱਧ ਜੁੱਧ ਫਿਰੇ ॥ ਗਾਹਿ ਗਾਹਿ ਗਜੀ ਰਥੀ ਰਣ ਅੰਤਿ ਭੂਮਿ ਗਿਰੇ ॥ ਤਾਨਿ ਤਾਨਿ ਸੰਧਾਨ ਬਾਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ਕਾਨ ਸੁਬਾਹਿ ॥ ਬਾਹਿ ਬਾਹਿ ਫਿਰੇ ਸਬਾਹਨ ਛਤ੍ਰ ਧਰਮ ਨਿਬਾਹਿ ॥ ਬੇਧਿ ਬੇਧਿ ਸੁ ਬਾਨ ਅੰਗ ਜੁਆਨ ਜੂਝੇ ਐਸ ॥ ਭੂਰਿ ਭਾਰਥ ਕੇ ਸਮੇ ਸਰ ਸੇਜ ਭੀਖਮ ਜੈਸ ॥੩੭॥੧੧੧॥ ਬਿਸਨ ਪਦ ਸਾਰੰਗ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਬਹੁਤੁ ਸੰਨਜਾਸੀ ਮਾਰੇ ॥ ਕੇਤਿਕ ਬਾਂਧਿ ਬਾਰ ਮੋ ਬੋਰੇ ਕਿਤੇ ਅਗਨਿ ਮੋ ਜਾਰੇ ॥ ਕੇਤਿਨ ਏਕ ਹਾਥ ਕਟਿ ਡਾਰੇ

ਕੇਤਿਨ ਕੇ ਦ੍ਵੈ ਹਾਥ ॥ ਤਿਲ ਤਿਲ ਪਾਇ ਰਥੀ ਕਟਿ ਡਾਰੇ ਕਟੇ ਕਿਤਿਨ ਕੇ ਮਾਥ ॥ ਛਤ੍ਰ ਚਰਮ ਰਥ ਬਾਜ ਕਿਤਿਨ ਕੇ ਕਾਟਿ ਕਾਟਿ ਰਣ ਡਾਰੇ ॥ ਕੇਤਿਨ ਮੁਕਟ ਲਕੁਟ ਲੈ ਤੋਰੇ ਕੇਤਿਨ ਜੂਟ ਉਪਾਰੇ ॥ ਭਕਿ ਭਕਿ ਗਿਰੇ ਭਿੰਭਰ ਬਸੁਧਾ ਪਰ ਘਾਇ ਅੰਗ ਭਿਭਰਾਰੇ ॥ ਜਾਨੁਕ ਅੰਤ ਬਸੰਤ ਸਭੈ ਮਿਲਿ ਚਾਚਰ ਖੇਲ ਸਿਧਾਰੇ ॥੩੮॥੧੧੨॥ ਬਿਸਨ ਪਦ ਅਡਾਨ ॥ ਚੁਪਰੇ ਚਾਰ ਚਿਕਨੇ ਕੇਸ ॥ ਆਨਿ ਆਨਿ ਫਿਰੀ ਚਹੂੰ ਦਿਸ ਨਾਰਿ ਨਾਗਰਿ ਭੇਸ ॥ ਚਿਬਕ ਚਾਰੁ ਸੁਧਾਰ ਬੇਸਰ ਡਾਰ ਕਾਜਰ ਨੈਨ ॥ ਜੀਵ ਜੰਤਨ ਕਾ ਚਲੀ ਚਿਤ ਲੇਤ ਚੋਰ ਸੁ ਮੈਨ ॥ ਦੇਖ ਰੀ ਸੁ ਕੁਮਾਰ ਸੁੰਦਰ ਆਜੁ ਬਰ ਹੈ ਬੀਰ ॥ ਬੀਨ ਬੀਨ ਧਰੋ ਸਬੰਗਨ ਸੁੱਧ ਕੇਸਰਿ ਚੀਰ ॥ ਚੀਨ ਚੀਨ ਬਰਿਹੈ ਸੁਬਾਹ ਸੁ ਮੱਧ ਜੁੱਧ ਉਛਾਹ ॥ ਤੇਗ ਤੀਰਨ ਬਾਨ ਬਰਛਿਨ ਜੀਤ ਕਰਿਹੈ ਬਜਾਹ ॥੩੯॥੧੧੩॥ ਬਿਸਨ ਪਦ ਸੋਰਠਿ ॥ ਕਹ ਲੌਂ ਉਪਮਾ ਇਤੀ ਕਰੌਂ ॥ ਗ੍ਰੰਥ ਬਢਨ ਕੇ ਕਾਜ ਸੁਨਹੁ ਜੂ ਚਿਤ ਮੈ ਅਧਿਕ ਡਰੌਂ ॥ ਤਊ ਸੁਧਾਰਿ ਬਿਚਾਰ ਕਥਾ ਕਹਿ ਕਹਿ ਸੰਛੇਪ ਬਖਾਨੋ ॥ ਜੈਸੇ ਤਵ ਪ੍ਰਤਾਪ ਕੇ ਬਲ ਤੇ ਜਥਾ ਸਕਤਿ ਅਨੁਮਾਨੋ ॥ ਜਬ ਪਾਰਸ ਇਹ ਬਿਧਿ ਰਨ ਮੰਡਯੋ ਨਾਨਾ ਸਸਤ੍ਰ ਚਲਾਏ ॥ ਹਤੇ ਸੁ ਹਤੇ ਜੀਅ ਲੈ ਭਾਜੇ ਚਹੂੰ ਦਿਸ ਗਏ ਪਰਾਏ ॥ ਜੇ ਹਠ ਤਿਆਗਿ ਆਨਿ ਪਗ ਲਾਗੇ ਤੇ ਸਭ ਲਏ ਬਚਾਈ ॥ ਭੂਖਨ ਬਸਨ ਬਹੁਤੁ ਬਿਧਿ ਦੀਨੇ ਦੈ ਦੈ ਬਹੁਤ ਬਡਾਈ ॥੪੦॥੧੧੪॥ ਬਿਸਨ ਪਦ ਕਾਫੀ ॥ ਪਾਰਸ ਨਾਥ ਬਡੋ ਰਣ ਪਾਰਯੋ ॥ ਆਪਨ ਪ੍ਰਚੁਰ ਜਗਤ ਮੱਤ ਕੀਨਾ ਦੇਵ ਦੱਤ ਕੋ ਟਾਰਯੋ ॥ ਲੈ ਲੈ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਨਾਨਾ ਬਿਧਿ ਭਾਂਤਿ ਅਨਿਕ ਅਰਿ ਮਾਰੇ ॥ ਜੀਤੇ ਪਰਮ ਪੁਰਖੁ ਪਾਰਸ ਕੇ ਸਗਲ ਜਟਾਧਰ ਹਾਰੇ ॥ ਬੇਖ ਬੇਖ ਭਟ ਪਰੇ ਧਰਨਿ ਗਿਰਿ ਬਾਨ ਪ੍ਰਯੋਘਨ ਘਾਏ ॥ ਜਾਨੁਕ ਪਰਮ ਲੋਕ ਪਾਵਨ ਕਹੁ ਪ੍ਰਾਨਨ ਪੰਖ ਲਗਾਏ ॥ ਟੂਕ ਟੂਕ ਹ੍ਵੈ ਗਿਰੇ ਕਵਚ ਕਟਿ ਪਰਮ ਪ੍ਰਭਾ ਕਹੁ ਪਾਈ ॥ ਜਣੁ ਦੈ ਚਲੈ ਨਿਸਾਣ ਸੁਰਗ ਕਹ ਕੁਲਹਿ ਕਲੰਕ ਮਿਟਾਈ ॥੪੧॥੧੧੫॥ ਬਿਸਨ ਪਦ ਸੂਹੀ ॥ ਪਾਰਸ ਨਾਥ ਬਡੋ ਰਣ ਜੀਤੋ ॥ ਜਾਨੁਕ ਭਈ ਦੂਸਰ ਕਰਣਾਰਜੁਨ ਭਾਰਥ ਸੋਂ ਹੁਇ ਬੀਤੋ ॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਚਲੇ ਪ੍ਰਵਾਹ ਸ੍ਰੋਣ ਕੇ ਰਥ ਗਜ ਅਸਵ ਬਹਾਏ ॥ ਭੈਕਰ ਜਾਨੁ ਭਯੋ ਬਡ ਆਹਵ ਸਾਤ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਲਜਾਏ ॥ ਜਹ ਤਹ ਚਲੇ ਭਾਜ ਸੰਨਯਾਸੀ ਬਾਣਨਿ ਅੰਗ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਜਾਨੁਕ ਬੱਜ੍ਰ ਇੰਦ੍ਰ ਕੇ ਭੈ ਤੇ ਪੱਬ ਸਪੱਛ ਸਿਧਾਰੇ ॥ ਜਹ ਤਹ

ਗਿਰਤਿ ਸ੍ਰੋਣ ਕੀ ਧਾਰਾ ਅਰਿ ਘੂਮਤਿ ਭਿਭਰਾਤ ॥ ਨਿੰਦ ਕਰਤ ਛਤ੍ਰਿਯ ਧਰਮ ਕੀ ਭਜਤ ਦਸੋ ਦਿਸ ਜਾਤ ॥੪੨॥੧੧੬॥ ਸੋਰਠਿ ਬਿਸਨ ਪਦ ॥ ਜੇਤਕ ਜਿਯਤ ਬਚੇ ਸੰਨਯਾਸੀ ॥ ਤ੍ਰਾਸ ਮਰਤ ਫਿਰ ਬਹੁਰਿ ਨ ਆਏ ਹੋਤ ਭਏ ਬਨਬਾਸੀ ॥ ਦੇਸ ਬਿਦੇਸ ਢੂੰਢਿ ਬਨ ਬੇਹੜ ਜਹ ਤਹ ਪਕਰਿ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਖੋਜ ਪਤਾਲ ਅਕਾਸ ਸੁਰਗ ਕਹੁ ਜਹਾਂ ਤਹਾਂ ਚੁਨਿ ਮਾਰੇ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਨਾਸ ਕਰੇ ਸੰਨਯਾਸੀ ਆਪਨ ਮਤਹ ਮਤਾਯੋ ॥ ਆਪਨ ਨਜਾਸ ਸਿਖਾਇ ਸਭਨ ਕਹੁ ਆਪਨ ਮੰਤ੍ਰ ਚਲਾਯੋ ॥ ਜੇ ਜੇ ਗਹੇ ਤਿਨੋ ਤੇ ਘਾਇਲ ਤਿਨ ਕੀ ਜਟਾ ਮੁੰਡਾਈ ॥ ਦੋਹੀ ਦੂਰ ਦੱਤ ਕੀ ਕੀਨੀ ਆਪਨਿ ਫੇਰਿ ਦੁਹਾਈ ॥੧੧੭॥ ਬਸੰਤ ਬਿਸਨ ਪਦ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਫਾਗ ਕ੍ਰਿਪਾਨਨ ਖੇਲੇ ॥ ਸੋਭਤ ਢਾਲ ਮਾਲ ਡਫ ਮਾਲੈ ਮੂਠ ਗੁਲਾਲਨ ਸੇਲੇ ॥ ਜਾਨੁ ਤੁਫੰਗ ਭਰਤ ਪਿਚਕਾਰੀ ਸੂਰਨ ਅੰਗ ਲਗਾਵਤ ॥ ਨਿਕਸਤ ਸ੍ਰੋਣ ਅਧਿਕ ਛਬਿ ਉਪਜਤਿ ਕੇਸਰ ਜਾਨੁ ਸੁਹਾਵਤ ॥ ਸ੍ਰੋਣਤ ਭਰੀ ਜਟਾ ਅਤਿ ਸੋਭਤ ਛਬਹਿ ਨ ਜਾਤ ਕਹ੍ਯੋ ॥ ਮਾਨਹੁ ਪਰਮ ਪ੍ਰੇਮ ਸੋਂ ਡਾਰ੍ਯੋ ਈਂਗਰ ਲਾਗਿ ਰਹ੍ਯੋ ॥ ਜਹ ਤਹ ਗਿਰਤ ਭਏ ਨਾਨਾ ਬਿਧਿ ਸਾਂਗਨ ਸਤ੍ਰੁ ਪਰੋਏ ॥ ਜਾਨੁਕ ਖੇਲ ਧਮਾਰ ਪਸਾਰ ਕੈ ਅਧਿਕ ਸ੍ਰਮਿਤ ਹ੍ਵੈ ਸੋਏ ॥੧੧੮॥ ਬਿਸਨ ਪਦ ਪਰਜ ॥ ਦਸ ਸੈ ਬਰਖ ਰਾਜ ਤਿਨ ਕੀਨਾ ॥ ਕੈ ਕੈ ਦੂਰ ਦੱਤ ਕੇ ਮਤ ਕਹੁ ਰਾਜ ਜੋਗ ਦੁਉ ਲੀਨਾ ॥ ਜੇ ਜੇ ਛਪੇ ਲੁਕੇ ਕਹੁੰ ਬਾਚੇ ਰਹਿ ਰਹਿ ਵਹੈ ਗਏ ॥ ਐਸੇ ਏਕ ਨਾਮ ਲੈਬੇ ਕੋ ਜਗ ਮੋ ਰਹਤ ਭਏ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਸੋਂ ਰਾਜ ਕਰਤ ਯੌਂ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਧਨ ਜੋਰ੍ਯੋ ॥ ਜਹਾਂ ਜਹਾਂ ਮਾਨਸ ਸ੍ਰਉਨਨ ਸੁਨਿ ਤਹਾਂ ਤਹਾਂ ਤੇ ਤੋਰ੍ਯੋ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਜੀਤ ਦੇਸ ਪੁਰ ਦੇਸਨ ਜੀਤ ਨਿਸਾਨ ਬਜਾਯੋ ॥ ਆਪਨ ਕਰਣ ਕਾਰਣ ਕਰਿ ਮਾਨ੍ਯੋ ਕਾਲ ਪੁਰਖ ਬਿਸਰਾਯੋ ॥੧੧੯॥ ਰੂਆਮਲ ਛੰਦ ॥ ਦਸ ਸਹੰਸ੍ਰ ਪ੍ਰਮਾਣ ਬਰਖ ਸੁ ਕੀਨੁ ਰਾਜ ਸੁਧਾਰ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਧਰਾਨਿ ਲੈ ਅਰੁ ਸਤ੍ਰੁ ਸਰਬ ਸੰਘਾਰ ॥ ਜੀਤਿ ਜੀਤਿ ਅਨੂਪ ਭੂਪ ਅਨੂਪ ਰੂਪ ਅਪਾਰ ॥ ਭੂਪ ਮੇਧ ਠਟ੍ਯੋ ਨ੍ਰਿਪੋਤਮ ਏਕ ਜੱਗਿ ਸੁਧਾਰਿ ॥੧੨੦॥ ਦੇਸ ਦੇਸਨ ਕੇ ਨਰੇਸਨ ਬਾਂਧਿ ਕੈ ਇਕ ਬਾਰਿ ॥ ਰੋਹ ਦੇਸ ਬਿਖੈ ਗਯੋ ਲੈ ਪੁੱਤ੍ਰ ਮਿੱਤ੍ਰ ਕੁਮਾਰਿ ॥ ਨਾਰਿ ਸੰਜੁਤ ਬੈਠ ਬਿਧਿਵਤ ਕੀਨ ਜੱਗਿ ਅਰੰਭ ॥ ਬੋਲਿ ਬੋਲਿ ਕਰੋਰ ਰਿਤਿਜ ਔਰ ਬਿੱਪ ਅਸੰਭ ॥੧੨੧॥ ਰਾਜ ਮੇਧ ਕਰ੍ਯੋ ਲਗੈ ਆਰੰਭ ਭੂਪ ਅਪਾਰ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਸਮ੍ਰਿਧਿ ਜੋਰਿ ਸੁ ਮਿੱਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰ ਕੁਮਾਰ ॥

ਭਾਂਤਿ ਅਨੇਕਨ ਕੇ ਜੁਰੇ ਜਨੁ ਆਨ ਕੈ ਤਿਹ ਦੇਸ ॥ ਛੀਨਿ ਛੀਨਿ ਲਏ ਨ੍ਰਿਪਾਂਬਰ ਦੇਸ ਦਰਬ ਅਵਿਨੇਸ ॥੧੨੨॥ ਦੇਖ ਕੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸਰਬ ਸੁ ਭੂਪ ਸੰਪਤਿ ਨੈਣ ॥ ਗਰਬ ਸੋਂ ਭੁਜਦੰਡ ਕੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬੋਲਾ ਬੈਣ ॥ ਭੂਪਮੇਧ ਕਰੋ ਸਭੈ ਤੁਮ ਆਜ ਜੱਗਿ ਅਰੰਭ ॥ ਸਤਜੁੱਗ ਮਾਹਿ ਭਯੋ ਜਿਹੀ ਬਿਧਿ ਕੀਨੁ ਰਾਜੈ ਜੰਭ ॥੧੨੩॥ ਮੰਤ੍ਰਿਯੁਬਾਚ ॥ ਲੱਛ ਜਉ ਨ੍ਰਿਪ ਮਾਰਿਯੈ ਤਬ ਹੋਤ ਹੈ ਨ੍ਰਿਪਮੇਧ ॥ ਏਕ ਏਕ ਅਨੇਕ ਸੰਪਤਿ ਦੀਜਿਯੈ ਭਵਿਖੇਧ ॥ ਲੱਛ ਲੱਛ ਤੁਰੰਗ ਏਕਹਿ ਦੀਜਿਯੈ ਅਬਿਚਾਰ ॥ ਜੱਗਿ ਪੂਰਣ ਹੋਤੁ ਹੈ ਸੁਨ ਰਾਜ ਰਾਜਵਤਾਰ ॥੧੨੪॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਸਮ੍ਰਿਧਿ ਸੰਪਤਿ ਦੀਜਿਯੈ ਇਕ ਬਾਰ ॥ ਲੱਛ ਹਸਤਿ ਤੁਰੰਗ ਦ੍ਵੈ ਲੱਛ ਸੁਵਰਨ ਭਾਰ ਅਪਾਰ ॥ ਕੋਟਿ ਕੋਟਿ ਦਿਜੇਕ ਏਕਹਿ ਦੀਜਿਯੈ ਅਬਿਲੰਬ ॥ ਜੱਗ ਪੂਰਣ ਹੋਇ ਤਉ ਸੁਨ ਰਾਜ ਰਾਜ ਅਸੰਭ ॥੧੨੫॥ ਪਾਰਸ ਨਾਥ ਬਾਚ ਰੂਆਲ ਛੰਦ ॥ ਸੁਵਰਨ ਕੀ ਨ ਇਤੀ ਕਮੀ ਜਉ ਟੂਟ ਹੈ ਬਹੁ ਬਰਖ ॥ ਹਸਤਿ ਕੀ ਨ ਕਮੀ ਮੁਝੈ ਹਯ ਸਾਰ ਲੀਜੈ ਪਰਖ ॥ ਅਉਰ ਜੋ ਧਨ ਚਾਹਿਯੈ ਸੋ ਲੀਜਿਯੈ ਅਬਿਚਾਰ ॥ ਚਿੱਤ ਮੈ ਨ ਕਛੂ ਕਰੋ ਸੁਨ ਮੰਤ੍ਰ ਮਿਤ੍ਰ ਅਵਤਾਰ ॥੧੨੬॥ ਯੌਂ ਜਬੈ ਨ੍ਰਿਪ ਉਚਰਯੋ ਤਬ ਮੰਤ੍ਰਿਬਰ ਸੁਨਿ ਬੈਨ ॥ ਹਾਥ ਜੋਰਿ ਸਲਾਮ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਮੀਚ ਕੈ ਜੁਗ ਨੈਨ ॥ ਅਉਰ ਏਕ ਸੁਨੋ ਨ੍ਰਿਪੋਤਮ ਉੱਚਰੌਂ ਇਕ ਗਾਥ ॥ ਜੌਨ ਮੱਧਿ ਸੁਨੀ ਪੁਰਾਨਨ ਅਉਰ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਸਾਥ ॥੧੨੭॥ ਮੰਤ੍ਰੀ ਬਾਚ ਰੂਆਲ ਛੰਦ ॥ ਅਉਰ ਜੋ ਸਭ ਦੇਸ ਕੇ ਨ੍ਰਿਪ ਜੀਤਿਯੈ ਸੁਨਿ ਭੂਪ ॥ ਪਰਮ ਰੂਪ ਪਵਿਤ੍ਰ ਗਾਤ ਅਪਵਿਤ੍ਰ ਹਰਨ ਸਰੂਪ ॥ ਐਸ ਜਉ ਸੁਨ ਭੂਪ ਭੂਪਤਿ ਪੂਛੀਆ ਤਿਹ ਗਾਥ ॥ ਪੂਛ ਆਉ ਸਭੈ ਨ੍ਰਿਪਾਲਨ ਹਉ ਕਹੋਂ ਤੁਹਿ ਸਾਥ ॥੧੨੮॥ ਯੋਂ ਕਹੈ ਜਬ ਬੈਨ ਭੂਪਤਿ ਮੰਤ੍ਰਿਬਰ ਸੁਨਿ ਧਾਇ ॥ ਪੰਚ ਲੱਛ ਬੁਲਾਇ ਭੂਪਤਿ ਪੂਛ ਸਰਬ ਬੁਲਾਇ ॥ ਅਉਰ ਸਾਤਹੂੰ ਲੋਕ ਭੀਤਰਿ ਦੇਹ ਅਉਰ ਬਤਾਇ ॥ ਜਉਨ ਜਉਨ ਨ ਜੀਤਿਆ ਨ੍ਰਿਪ ਰੋਸ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪਰਾਇ ॥੧੨੯॥ ਦੇਖ ਦੇਖ ਰਹੇ ਸਭੈ ਤਰ ਕੋ ਨ ਦੇਤ ਬਿਚਾਰ ॥ ਐਸ ਕਉਨ ਰਹਾ ਧਰਾ ਪਰ ਦੇਹ ਤਾਹਿ ਉਚਾਰ ॥ ਏਕ ਏਕ ਬੁਲਾਇ ਭੂਪਤਿ ਪੂਛ ਸਰਬ ਬੁਲਾਇ ॥ ਕੋ ਅਜੀਤ ਰਹਾ ਜਹੀ ਤਿਹ ਠਉਰ ਦੇਹੁ ਬਤਾਇ ॥੧੩੦॥ ਏਕ ਨ੍ਰਿਪ ਬਾਚ ॥ ਰੂਆਲ ਛੰਦ ॥ ਏਕ ਭੂਪਤਿ ਉੱਚਰੋ ਸੁਨਿ ਲੇਹ ਰਾਜਾ ਬੈਨ ॥ ਜਾਨ ਮਾਫ ਕਰੋ ਕਹੋਂ ਤਬ ਰਾਜ ਰਾਜ ਸੁ ਨੈਨ ॥ ਏਕ ਹੈ ਮੁਨਿ ਸਿੰਧੁ ਮੈ ਅਰੁ ਮੱਛ ਕੇ ਉਰ

ਮਾਹਿ ॥ ਮੋਹਿ ਰਾਵ ਬਿਬੇਕ ਭਾਖੋ ਤਾਹਿ ਭੂਪਤਿ ਨਾਹਿ ॥੧੩੧॥ ਏਕ ਦਜੋਸ ਜਟਾਧਰੀ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀਨੁ ਛੀਰ ਪ੍ਰਵੇਸ ॥ ਚਿਤ੍ਰ ਰੂਪ ਹੁਤੀ ਤਹਾਂ ਇਕ ਨਾਰਿ ਨਾਗਰ ਭੇਸ ॥ ਤਾਸ ਦੇਖ ਸਿਵੇਸ ਕੋ ਗਿਰਿ ਬਿੰਧੁ ਸਿੰਧੁ ਮਝਾਰਿ ॥ ਮੱਛ ਪੇਟ ਮਛਿੰਦ੍ਰ ਜੋਗੀ ਬੈਠ ਹੈ ਨ੍ਰਿਪ ਬਾਰਿ ॥੧੩੨॥ ਤਾਸ ਤੇ ਚਲ ਪੂਛਿਯੈ ਨ੍ਰਿਪ ਸਰਬ ਬਾਤ ਬਿਬੇਕ ॥ ਏ ਨ ਤੋਹਿ ਬਤਾਇ ਹੈ ਨ੍ਰਿਪ ਭਾਖਿਹੋ ਜੁ ਅਨੇਕ ॥ ਐਸ ਬਾਤ ਸੁਨੀ ਜਬੈ ਤਬ ਰਾਜ ਰਾਜ ਅਵਤਾਰ ॥ ਸਿੰਧੁ ਖੋਜਨ ਕੋ ਚਲਾ ਲੈ ਜਗਤ ਕੇ ਸਭ ਜਾਰ ॥੧੩੩॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਮੰਗਾਇ ਜਾਲਨ ਸੰਗ ਲੈ ਦਲ ਸਰਬ ॥ ਜੀਤ ਦੁੰਦਭਿ ਦੈ ਚਲਾ ਨ੍ਰਿਪ ਜਾਨ ਕੈ ਜੀਅ ਗਰਬ ॥ ਮੰਤ੍ਰਿ ਮਿਤ੍ਰ ਕੁਮਾਰ ਸੰਪਤਿ ਸਰਬ ਮੱਧਿ ਬੁਲਾਇ ॥ ਸਿੰਧੁ ਜਾਰ ਡਰੇ ਜਹਾਂ ਤਹਾਂ ਮੱਛ ਸਤ੍ਰੁ ਡਰਾਇ ॥੧੩੪॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿਨ ਮੱਛ ਕੱਛਪ ਅਉਰ ਜੀਵ ਅਪਾਰ ॥ ਬੱਧਿ ਜਾਰਨ ਹ੍ਵੈ ਕਢੇ ਜਬ ਤਿਆਗ ਪ੍ਰਾਨ ਸੁਧਾਰ ॥ ਸਿੰਧੁ ਤੀਰ ਗਏ ਜਬੈ ਜਲ ਜੀਵ ਏਕਹਿ ਬਾਰ ॥ ਐਸ ਭਾਂਤਿ ਭਏ ਬਖਾਨਤ ਸਿੰਧੁ ਪੈ ਮਤ ਸਾਰ ॥੧੩੫॥ ਬਿੱਪ ਕੋ ਧਰ ਸਿੰਧੁ ਮੂਰਤਿ ਆਇ ਯੋਂ ਤਿਹ ਪਾਸਿ ॥ ਰਤਨ ਹੀਰ ਪ੍ਰਵਾਲ ਮਾਨਕ ਦੀਨ ਹੈ ਅਨਯਾਸ ॥ ਜੀਵ ਕਾਹਿ ਸੰਘਾਰਿਯੈ ਸੁਨਿ ਲੀਜੀਐ ਨ੍ਰਿਪ ਬੈਨ ॥ ਜਉਨ ਕਾਰਜ ਕੋ ਚਲੇ ਤੁਮ ਸੋ ਨਹੀ ਇਹ ਠੈਨ ॥੧੩੬॥ ਸਿੰਧੁ ਬਾਚ ॥ ਰੂਆਲ ਛੰਦ ॥ ਛੀਰ ਸਾਗਰ ਹੈ ਜਹਾਂ ਸੁਨ ਰਾਜ ਰਾਜਵਤਾਰ ॥ ਮੱਛ ਉਦਰ ਮਛਿੰਦ੍ਰ ਜੋਗੀ ਬੈਠ ਹੈ ਬ੍ਰਿਤਿ ਧਾਰ ॥ ਡਾਰਿ ਜਾਰ ਨਿਕਾਰ ਤਾ ਕਹ ਪੂਛਿ ਲੇਹੁ ਬਨਾਇ ॥ ਜੋ ਕਹਾ ਸੋ ਕੀਜੀਐ ਨ੍ਰਿਪ ਇਹੀ ਸੱਤਿ ਉਪਾਇ ॥੧੩੭॥ ਜੋਰਿ ਬੀਰਨ ਲਾਖ ਸਿੰਧਹਿ ਆਗ ਚਾਲ ਸੁਬਾਹ ॥ ਹੂਰ ਪੂਰ ਰਹੀ ਜਹਾ ਤਹ ਜਤ੍ਰ ਤਤ੍ਰ ਉਛਾਹ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਬਜੰਤ੍ਰ ਬਾਜਤ ਅਉਰ ਘੁਰਤ ਨਿਸਾਨ ॥ ਛੀਰ ਸਿੰਧੁ ਹੁਤੋ ਜਹਾਂ ਤਿਹ ਠਾਮ ਪਹੁੰਚੇ ਆਨ ॥੧੩੮॥ ਸੂਤ੍ਰ ਜਾਰ ਬਨਾਇ ਕੈ ਤਿਹ ਮੱਧਿ ਡਾਰ ਅਪਾਰ ॥ ਅਉਰ ਜੀਵ ਘਨੇ ਗਹੇ ਨ ਵਿਲੋਕਯੋ ਸਿਵ ਬਾਰ ॥ ਹਾਰਿ ਹਾਰਿ ਫਿਰੈਂ ਸਭੈ ਭਟ ਆਨਿ ਭੂਪਤਿ ਤੀਰ ॥ ਅਉਰ ਜੀਵ ਘਨੇ ਗਹੇ ਪਰ ਸੋ ਨ ਪਾਵ ਫਕੀਰ ॥੧੩੯॥ ਮੱਛ ਪੇਟ ਮਛਿੰਦ੍ਰ ਜੋਗੀ ਬੈਠ ਹੈ ਬਿਨੁ ਆਸ ॥ ਜਾਰ ਭੇਟ ਸਕੈ ਨ ਵਾ ਕੋ ਮੋਨਿ ਅੰਗ ਸੁਬਾਸ ॥ ਏਕ ਜਾਰ ਸੁਨਾ ਨਯੋ ਤਿਹ ਡਾਰੀਐ ਅਬਿਚਾਰ ॥ ਸੱਤ ਬਾਤ ਕਹੋਂ ਤੁਮੈ ਸੁਨਿ ਰਾਜ ਰਾਜਵਤਾਰ ॥੧੪੦॥ ਗਜਾਨ ਨਾਮ ਸੁਨਾ ਹਮੋ ਤਿਹ ਜਾਰਿ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪ ਰਾਇ ॥ ਤਉਨ ਤਾ

ਮੈ ਡਾਰ ਕੈ ਮੁਨਿਰਾਜ ਲੇਹੁ ਗਹਾਇ ॥ ਯੌਂ ਨ ਹਾਥਿ ਪਰੇ ਮੁਨੀਸਰ ਬੀਤ ਹੈ ਬਹੁ ਬਰਖ ॥ ਸੱਤਿ ਬਾਤ ਕਹੋਂ ਤੁਮੈ ਸੁਨਿ ਲੀਜੀਐ ਭਰਤਰਖ ॥੧੪੧॥ ਯੌਂ ਨ ਪਾਨ ਪਰੇ ਮੁਨਾਬਰ ਹੋਹਿਂ ਕੋਟਿ ਉਪਾਇ ॥ ਡਾਰ ਕੈ ਤੁਮ ਗਜਾਨ ਜਾਰ ਸੁ ਤਾਸੁ ਲੇਹੁ ਗਹਾਇ ॥ ਗਜਾਨ ਜਾਰ ਜਬੈ ਨ੍ਰਿਪੰ ਬਰ ਡਾਰਜੋ ਤਿਹ ਬੀਚਿ ॥ ਤਉਨ ਜਾਰ ਗਹੋ ਮੁਨਾਬਰ ਜਾਨੁ ਦੂਜ ਦਧੀਚਿ ॥੧੪੨॥ ਮੱਛ ਸਹਿਤ ਮਛਿੰਦ੍ਰ ਜੋਗੀ ਬੱਧਿ ਜਾਰ ਮਝਾਰ ॥ ਮੱਛ ਲੋਕ ਬਿਲੋਕ ਕੈ ਸਭ ਹ੍ਵੈ ਗਏ ਬਿਸੰਭਾਰ ॥ ਦ੍ਵੈ ਮਹੂਰਤ ਬਿਤੀ ਜਬੈ ਸੁਧਿ ਪਾਇ ਕੈ ਕਛੁ ਅੰਗ ॥ ਭੂਪ ਦ੍ਵਾਰ ਗਏ ਸਭੈ ਭਟ ਬਾਂਧਿ ਅਸਤ੍ਰ ਉਤੰਗ ॥੧੪੩॥ ਮੱਛ ਉਦਰ ਲਗੇ ਸੁ ਚੀਰਨ ਕਿਉਹੂੰ ਨ ਚੀਰਾ ਜਾਇ ॥ ਹਾਰਿ ਹਾਰਿ ਪਰੇ ਜਬੈ ਤਬ ਪੂਛ ਮਿਤ੍ਰ ਬੁਲਾਇ ॥ ਅਉਰ ਕਉਨ ਬਿਚਾਰੀਐ ਉਪਚਾਰ ਤਾ ਕਰ ਆਜੁ ॥ ਦਿਸਟਿ ਜਾ ਤੇ ਪਰੇ ਮੁਨੀਸ੍ਵਰ ਸਰੇ ਹਮਰੋ ਕਾਜੁ ॥੧੪੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮੱਛ ਪੇਟ ਕਿਹੂੰ ਨ ਫੁਟੇ ਸਭ ਕਰਿ ਹਟੇ ਉਪਾਇ ॥ ਗਜਾਨ ਗੁਰੂ ਤਿਨ ਕੋ ਹੁਤੋ ਪੂਛਾ ਤਾਹਿ ਬਨਾਇ ॥੧੪੫॥ ਤੋਮਰ ਛੰਦ ॥ ਭਟ ਤਜਾਗ ਕੈ ਸਭ ਗਰਬ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਤੀਰ ਬੋਲੇ ਸਰਬ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਪੂਛਿਯੈ ਗੁਰ ਗਜਾਨ ॥ ਕਹ ਦੇਇ ਤੋਹਿ ਬਿਧਾਨ ॥੧੪੬॥ ਬਿਧਿ ਪੂਰ ਕੈ ਸੁਭ ਚਾਰ ॥ ਅਰੁ ਗਜਾਨ ਰੀਤਿ ਬਿਚਾਰ ॥ ਗੁਰ ਭਾਖਿਯੈ ਮੁਹਿ ਭੇਵ ॥ ਕਿਮ ਦੇਖਿਯੈ ਮੁਨਿ ਦੇਵ ॥੧੪੭॥ ਗੁਰ ਗਜਾਨ ਬੋਲਜੋ ਬੈਨ ॥ ਸੁਭ ਬਾਚ ਸੋਂ ਸੁਖ ਦੈਨ ॥ ਛੁਰਕਾ ਬਿਬੇਕ ਲੈ ਹਾਥ ॥ ਇਹ ਫਾਰਿਯੈ ਤਿਹ ਸਾਥ ॥੧੪੮॥ ਤਬ ਕਾਮ ਤੈਸੋ ਈ ਕੀਨ ॥ ਗੁਰ ਗਜਾਨ ਜਯੋਂ ਸਿਖ ਦੀਨ ॥ ਗਹਿ ਕੈ ਬਿਬੇਕਹਿ ਹਾਥ ॥ ਤਿਹ ਚੀਰਯਾ ਤਿਹ ਸਾਥ ॥੧੪੯॥ ਜਬ ਚੀਰ ਪੇਟ ਬਨਾਇ ॥ ਤਬ ਦੇਖਏ ਜਗ ਰਾਇ ॥ ਜੁਤ ਧਜਾਨ ਮੁਦ੍ਰਿਤ ਨੈਨ ॥ ਬਿਨੁ ਆਸ ਚਿਤ ਨ ਡੁਲੈਨ ॥੧੫੦॥ ਸਤ ਧਾਤ ਪੁਤਰਾ ਕੀਨ ॥ ਮੁਨਿ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਤਰ ਧਰ ਦੀਨ ॥ ਜਬ ਛੂਟਿ ਰਿਖਿ ਕੋ ਧਜਾਨ ॥ ਤਬ ਭਏ ਭਸਮ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥੧੫੧॥ ਜੋ ਅਉਰ ਦ੍ਰਿਗ ਤਰ ਆਉ ॥ ਸੋਊ ਜਿਯਤ ਜਾਨਿ ਨ ਪਾਉ ॥ ਸੋ ਭਸਮ ਹੋਵਤ ਜਾਨ ॥ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰੀਤਿ ਭਗਤਿ ਨ ਮਾਨ ॥੧੫੨॥ ਜਬ ਭਏ ਪੁਤ੍ਰਾ ਭਸਮ ॥ ਜਨੁ ਅੰਧਤਾ ਰਵਿ ਰਸਮ ॥ ਪੁਨਿ ਪੂਛਿਆ ਤਿਹ ਜਾਇ ॥ ਮੁਨਿਰਾਜ ਭੇਦ ਬਤਾਇ ॥੧੫੩॥ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਸੁ ਕਉਨ ਭੂਪ ਭੂਮਿ ਮੈ ਬਤਾਇ ਮੋਹਿ ਦੀਜਿਯੈ ॥ ਜੁ ਮੋਹਿ ਤ੍ਰਾਸਿ ਨ ਤ੍ਰਸਜੋ ਕ੍ਰਿਪਾ ਰਿਖੀਸ ਕੀਜਿਯੈ ॥ ਸੁ ਅਉਰ ਕਉਨ ਹੈ

ਹਠੀ ਸੁ ਜਉਨ ਮੋ ਨ ਜੀਤਯੋ ॥ ਅਤ੍ਰਾਸ ਕਉਨ ਠਉਰ ਹੈ ਜਹਾ ਨ ਮੋਹਿ ਬੀਤਯੋ ॥੧੫੪॥ ਨ ਸੰਕ ਚਿੱਤ ਆਨਿਯੈ ਨਿਸੰਕ ਭਾਖ ਦੀਜਿਯੈ ॥ ਸੁ ਕੋ ਅਜੀਤ ਹੈ ਰਹਾ ਉਚਾਰ ਤਾਸ ਕੀਜਿਯੈ ॥ ਨਰੇਸ ਦੇਸ ਦੇਸ ਕੇ ਅਸੇਸ ਜੀਤ ਮੈ ਲਏ ॥ ਛਿਤੇਸ ਭੇਸ ਭੇਸ ਕੇ ਗੁਲਾਮ ਆਨਿ ਹੁਐ ਰਹੇ ॥੧੫੫॥ ਅਸੇਖ ਰਾਜ ਰਾਜ ਕਾਜ ਮੋ ਲਗਾਇ ਕੈ ਦਿਯੇ ॥ ਅਨੰਤ ਤੀਰਥ ਨ੍ਹਾਤ ਕੈ ਅਛਿੱਨ ਪੁੰਨ ਮੈ ਕਿਯੇ ॥ ਅਨੰਤ ਛਤ੍ਰਿਯਾਨ ਛੈ ਦੁਰੰਤ ਰਾਜ ਮੈ ਕਰੋਂ ॥ ਸੁ ਕੋ ਤਿਹੂ ਜਹਾਨ ਮੈ ਸਮਾਜ ਜਉਨ ਤੇ ਟਰੋਂ ॥੧੫੬॥ ਅਨੰਗ ਰੰਗ ਰੰਗ ਕੇ ਸੁਰੰਗ ਬਾਜਿ ਮੈ ਹਰੇ ॥ ਬਿਸੇਖ ਰਾਜਸੂਇ ਜਗ ਬਾਜਿਮੇਧ ਮੈ ਕਰੇ ॥ ਨ ਭੂਮਿ ਐਸ ਕੋ ਰਹੀ ਨ ਜੱਗ ਖੰਭ ਜਾਨਿਯੈ ॥ ਜਗਤ੍ਰ ਕਰਣ ਕਾਰਣੰ ਦੁਤਿਯ ਮੋਹਿ ਮਾਨਿਯੈ ॥੧੫੭॥ ਸੁ ਅਤ੍ਰ ਛਤ੍ਰ ਜੇ ਧਰੇ ਸੁ ਛਤ੍ਰ ਸੂਰ ਸੇਵਹੀ ॥ ਅਦੰਡ ਖੰਡ ਖੰਡ ਕੇ ਸੁਦੰਡ ਮੋਹਿ ਦੇਵਹੀ ॥ ਸੁ ਐਸ ਅਉਰ ਕੌਨ ਹੈ ਪ੍ਰਤਾਪਵਾਨ ਜਾਨੀਐ ॥ ਤ੍ਰਿਲੋਕ ਆਜ ਕੇ ਬਿਖੈ ਜੋਗਿੰਦ੍ਰ ਮੋਹਿ ਮਾਨੀਐ ॥੧੫੮॥ ਮਛਿੰਦ੍ਰ ਬਾਚ ਪਾਰਸ ਨਾਥ ਸੋਂ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਹਾ ਭਯੋ ਜੋ ਸਭ ਹੀ ਜਗ ਜੀਤ ਸੁ ਲੋਗਨ ਕੋ ਬਹੁ ਤ੍ਰਾਸ ਦਿਖਾਯੋ ॥ ਅਉਰ ਕਹਾ ਜੁ ਪੈ ਦੇਸ ਬਿਦੇਸਨ ਮਾਹਿ ਭਲੇ ਗਜਗਾਹਿ ਬਧਾਯੋ ॥ ਜੋ ਮਨ ਜੀਤਤ ਹੈ ਸਭ ਦੇਸ ਵਹੈ ਤੁਮਰੈ ਨ੍ਰਿਪ ਹਾਥਿ ਨ ਆਯੋ ॥ ਲਾਜ ਗਈ ਕਛੁ ਕਾਜ ਸਰਯੋ ਨਹਿ ਲੋਕ ਗਯੋ ਪਰਲੋਕ ਨ ਪਾਯੋ ॥੧੫੯॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਭੂਮਿ ਕੋ ਕਉਨ ਗੁਮਾਨ ਹੈ ਭੂਪਤਿ ਸੋ ਨਹਿ ਕਾਹੂ ਕੇ ਸੰਗ ਚਲੈ ਹੈ ॥ ਹੈ ਛਲਵੰਤ ਬਡੀ ਬਸੁਧਾ ਯਹਿ ਕਾਹੂ ਕੀ ਹੈ ਨਹਿ ਕਾਹੂ ਕੀ ਹੁਐ ਹੈ ॥ ਭਉਨ ਭੰਡਾਰ ਸਭੈ ਬਰ ਨਾਰਿ ਸੁ ਅੰਤਿ ਤੁਝੈ ਕੋਊ ਸਾਥ ਨ ਦੈ ਹੈ ॥ ਆਨ ਕੀ ਬਾਤ ਚਲਾਤ ਹੋ ਕਾਹੇ ਕਉ ਸੰਗਿ ਕੀ ਦੇਹ ਨ ਸੰਗਿ ਸਿਧੈ ਹੈ ॥੧੬੦॥ ਰਾਜ ਕੇ ਸਾਜ ਕੋ ਕਉਨ ਗੁਮਾਨ ਨਿਦਾਨ ਜੁ ਆਪਨ ਸੰਗ ਨ ਜੈ ਹੈ ॥ ਭਉਨ ਭੰਡਾਰ ਭਰੇ ਘਰ ਬਾਰ ਸੁ ਏਕ ਹੀ ਬਾਰ ਬਿਗਾਨ ਕਹੈ ਹੈ ॥ ਪੁਤ੍ਰ ਕਲਤ੍ਰ ਸੁ ਮਿਤ੍ਰ ਸਖਾ ਕੋਈ ਅੰਤਿ ਸਮੈ ਤੁਹਿ ਸਾਥ ਨ ਦੈ ਹੈ ॥ ਚੇਤ ਰੇ ਚੇਤ ਅਚੇਤ ਮਹਾਂ ਪਸੁ ਸੰਗ ਬਿਯੋ ਸੋ ਭੀ ਸੰਗ ਨ ਜੈ ਹੈ ॥੧੬੧॥ ਕਉਨ ਭਰੋਸ ਭਟਾਨ ਕੋ ਭੂਪਤਿ ਭਾਰ ਪਰੇ ਜਿਨ ਭਾਰ ਸਹੈਂਗੇ ॥ ਭਾਜ ਹੈ ਭੀਰੁ ਭਯਾਨਕ ਹ੍ਵੈ ਕਰਿ ਭਾਰਥ ਸੋਂ ਨਹਿਂ ਭੇਰ ਚਹੈਂਗੇ ॥ ਏਕ ਉਪਚਾਰ ਨ ਚਾਲ ਹੈ ਰਾਜਨ ਮਿਤ੍ਰ ਸਭੈ ਮ੍ਰਿਤ ਨੀਰ ਬਹੈਂਗੇ ॥ ਪੁਤ੍ਰ ਕਲਤ੍ਰ ਸਭੈ ਤੁਮਰੇ ਨ੍ਰਿਪ ਛੂਟਤ ਪ੍ਰਾਨ ਮਸਾਨ ਕਹੈਂਗੇ ॥੧੬੨॥ ਪਾਰਸ

ਨਾਥ ਬਾਚ ਮਛਿੰਦ੍ਰ ਸੋਂ ॥ ਤੋਮਰ ਛੰਦ ॥ ਮੁਨਿ ਕਉਨ ਹੈ ਵਹਿ ਰਾਉ ॥ ਤਿਹ ਆਜ ਮੋਹਿ ਬਤਾਉ ॥ ਤਿਹ ਜੀਤ ਹੋਂ ਜਬ ਜਾਇ ॥ ਤਬ ਭਾਖਿਯੋ ਮੁਹਿ ਰਾਇ ॥੧੬੩॥ ਮਛਿੰਦ੍ਰ ਬਾਚ ਪਾਰਸ ਨਾਥ ਸੋਂ ॥ ਸੁਨ ਰਾਜ ਰਾਜਨ ਹੰਸ ॥ ਭਵ ਭੂਮਿ ਕੇ ਅਵਿਤੰਸ ॥ ਤੁਹਿ ਜੀਤ ਏ ਸਭ ਰਾਇ ॥ ਪਰ ਸੋ ਨ ਜੀਤਯੋ ਜਾਇ ॥੧੬੪॥ ਅਬਿਬੇਕ ਹੈ ਤਿਹ ਨਾਉ ॥ ਤਵ ਹੀਯ ਮੈ ਤਿਹ ਠਾਉਂ ॥ ਤਿਹ ਜੀਤ ਕਹੀ ਨ ਭੂਪ ॥ ਵਹ ਹੈ ਸਰੂਪ ਅਨੂਪ ॥੧੬੫॥ ਛਪੈ ਛੰਦ ॥ ਬਲਿ ਮਹੀਪ ਜਿਨ ਛਲਯੋ ਬ੍ਰਹਮ ਬਾਵਨ ਬਸਿ ਕਿੰਨੋ ॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਬਿਸਨ ਜਿਨ ਹਰੇ ਦੰਡ ਰਘੁਪਤਿ ਤੇ ਲਿੰਨੋ ॥ ਦਸ ਗ੍ਰੀਵਹਿ ਜਿਨ ਹਰਾ ਸੁਭਟ ਸੁੰਭਾਸੁਰ ਖੰਡਯੋ ॥ ਮਹਖਾਸੁਰ ਮਰ ਦਿਯਾ ਮਾਨ ਮਧੁਕੀਟ ਬਿਹੰਡਯੋ ॥ ਸੋ ਮਦਨ ਰਾਜ ਰਾਜਾ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਨ੍ਰਿਪ ਅਬਿਬੇਕ ਮੰਤ੍ਰੀ ਕਿਯੋ ॥ ਜਿਹ ਦੇਵ ਦੈਤ ਗੰਧ੍ਰਬ ਮੁਨਿ ਜੀਤਿ ਅਡੰਡ ਡੰਡਹਿ ਲਿਯੋ ੧੬੬॥ ਜਵਨ ਕ੍ਰੱਧ ਕੈ ਜੁੱਧ ਕਰਣ ਕੈਰਵ ਰਣ ਘਾਏ ॥ ਜਾਸੁ ਕੋਪ ਕੇ ਕੀਨਿ ਸੀਸ ਦਸਸੀਸ ਗਵਾਏ ॥ ਜਉਨ ਕ੍ਰੱਧ ਕੇ ਕਿਯੇ ਦੇਵ ਦਾਨਵ ਰਣ ਲੁੱਝੇ ॥ ਜਾਸ ਕ੍ਰੋਧ ਕੇ ਕੀਨ ਖਸਟ ਕੁਲ ਜਾਦਵ ਜੁੱਝੇ ॥ ਸੋਊ ਤਾਸ ਮਾਨ ਸੈਨਾਧਿਪਤਿ ਜਦਿਨ ਰੋਸ ਵਹੁ ਆਇ ਹੈ ॥ ਬਿਨ ਇਕ ਬਿਬੇਕ ਸੁਨਹੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਅਵਰ ਸਮੁਹਿ ਕੋ ਜਾਇ ਹੈ ॥੧੬੭॥ ਪਾਰਸ ਨਾਥ ਬਾਚ ਮਛਿੰਦ੍ਰ ਸੋਂ ॥ ਛਪੈ ਛੰਦ ॥ ਸੁਨਹੁ ਮਛਿੰਦ੍ਰ ਬੈਨ ਕਹੋ ਤੁਹਿ ਬਾਤ ਬਿਚੱਛਨ ॥ ਇਕ ਬਿਬੇਕ ਅਬਿਬੇਕ ਜਗਤ ਦ੍ਵੈ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੁ ਲੱਛਨ ॥ ਬਡ ਜੋਧਾ ਦੁਹੂੰ ਸੰਗ ਬਡੇ ਦੋਊ ਆਪ ਧਨੁਰਧਰ ॥ ਏਕ ਜਾਤਿ ਇਕ ਪਾਤਿ ਏਕ ਹੀ ਮਾਤ ਜੋਧਾ ਬਰ ॥ ਇਕ ਤਾਤ ਏਕ ਹੀ ਬੰਸ ਪੁਨਿ ਬੈਰ ਭਾਵ ਦੁਹ ਕਿਮ ਗਹੋ ॥ ਤਿਹ ਨਾਮ ਠਾਮ ਆਭਰਣ ਰਥ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਸਭ ਮੁਨਿ ਕਹੋ ॥੧੬੮॥ ਮਛਿੰਦ੍ਰ ਬਾਚ ਪਾਰਸ ਨਾਥ ਸੋਂ ॥ ਛਪਯ ॥ ਅਸਿਤ ਬਰਣ ਅਬਿਬੇਕ ਅਸਿਤ ਬਾਜੀ ਰਥ ਸੋਭਿਤ ॥ ਅਸਿਤ ਬਸਤ੍ਰ ਤਿਹ ਅੰਗ ਨਿਰਖਿ ਨਾਰੀ ਨਰ ਲੋਭਿਤ ॥ ਅਸਿਤ ਸਾਰਥੀ ਅਗ੍ਰ ਅਸਿਤ ਆਭਰਣ ਰਥੋਤਮ ॥ ਅਸਿਤ ਧਨੁਖ ਕਰਿ ਅਸਿਤ ਧੁਜਾ ਜਾਨੁਕ ਪੁਰਖੋਤਮ ॥ ਇਹ ਛਬਿ ਨਰੇਸ ਅਬਿਬੇਕ ਨ੍ਰਿਪ ਜਗਤ ਜਯੰ ਕਰ ਮਾਨਿਯੈ ॥ ਅਨ ਜਿੱਤ ਜਾਸ ਕਹ ਨਾ ਤਜੋ ਕਿਸਨ ਰੂਪ ਤਿਹ ਜਾਨਿਯੈ ॥੧੬੯॥ ਛਪੈ ਛੰਦ ॥ ਪੁਹਪ ਧਨੁਖ ਅਲਿਪਨਚ ਮਤਸ ਜਿਹ ਧੁਜਾ ਬਿਰਾਜੈ ॥ ਬਾਜਤ ਝਾਂਝਰ ਤੂਰ ਮਧੁਰ ਬੀਨਾ ਧੁਨਿ ਬਾਜੈ ॥ ਸਭ ਬਜੰਤ੍ਰ ਜਿਹ ਸੰਗ ਬਜਤ

ਸੁੰਦਰ ਛਬਿ ਸੋਹਤ ॥ ਸੰਗ ਸੈਨ ਅਬਲਾ ਸੰਬੂਹ ਸੁਰ ਨਰ ਮੁਨਿ ਮੋਹਤ ॥ ਅਸ ਮਦਨ ਰਾਜ ਰਾਜਾ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਜਦਿਨ ਕ੍ਰੁੱਧ ਕਰਿ ਧਾਇ ਹੈ ॥ ਬਿਨੁ ਏਕ ਬਿਬੇਕ ਤਾ ਕੇ ਸਮੁਹਿ ਅਉਰ ਦੂਸਰ ਕੋ ਜਾਇ ਹੈ ॥੧੭੦॥ ਛਪੈ ਛੰਦ ॥ ਕਰਤ ਨ੍ਰਿਤ ਸੁੰਦਰੀ ਬਜਤ ਬੀਨਾ ਧੁਨਿ ਮੰਗਲ ॥ ਉਪਜਤ ਰਾਗ ਸੰਬੂਹ ਬਜਤ ਬੈਰਾਰੀ ਬੰਗਲ ॥ ਭੈਰਵ ਰਾਗ ਬਸੰਤ ਦੀਪ ਹਿੰਡੋਲ ਮਹਾਸੁਰ ॥ ਉਘਟਤ ਤਾਨ ਤਰੰਗ ਸੁਨਤ ਰੀਝਿਤ ਧੁਨਿ ਸੁਰ ਨਰ ॥ ਇਹ ਛਬਿ ਪ੍ਰਭਾਵ ਰਿਤੁਰਾਜ ਨ੍ਰਿਪ ਜਦਿਨ ਰੋਸ ਕਰਿ ਧਾਇ ਹੈ ॥ ਬਿਨੁ ਇਕ ਬਿਬੇਕ ਤਾ ਕੇ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਅਉਰ ਸਮੁਹਿ ਕੋ ਜਾਇ ਹੈ ॥੧੭੧॥ ਸੋਰਠਿ ਸਾਰੰਗ ਸੁੱਧ ਮਲਾਰ ਬਿਭਾਸ ਸਰਬ ਗੁਨਿ ॥ ਰਾਮਕਲੀ ਹਿੰਡੋਲ ਗੌਡ ਗੂਜਰੀ ਮਹਾਂ ਧੁਨਿ ॥ ਲਲਤ ਪਰਜ ਗਵਰੀ ਮਲ੍ਹਾਰ ਕਾਨੜਾ ਮਹਾਂ ਛਬਿ ॥ ਜਾਹਿ ਬਿਲੋਕਿਤ ਬੀਰ ਸਰਬ ਤੁਮਰੇ ਜੈ ਹੈਂ ਦਬਿ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਨਰੇਸ ਰਿਤੁਰਾਜ ਨ੍ਰਿਪ ਮਦਨ ਸੁਅਨ ਜਬ ਗਰਜਿ ਹੈ ॥ ਬਿਨੁ ਇੱਕ ਗਜਾਨ ਸੁਨਹੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੁ ਅਉਰ ਦੂਸਰ ਕੋ ਬਰਜਿ ਹੈ ॥੧੭੨॥ ਛਪੈ ਛੰਦ ॥ ਕਉਧਤ ਦਾਮਨਿ ਸਘਨ ਸਘਨ ਘੋਰਤ ਚਹੁਦਿਸ ਘਨ ॥ ਮੋਹਿਤ ਭਾਮਿਨਿ ਸਘਨ ਡਰਤਿ ਬਿਰਹਨਿ ਤ੍ਰਿਯ ਲਖਿ ਮਨ ॥ ਬੋਲਤ ਦਾਦਰ ਮੋਰ ਸੁ ਘਨ ਝਿੱਲੀ ਝਿੰਕਾਰਤ ॥ ਦੇਖਤ ਦ੍ਰਿਗਨ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਮਿਤ ਮੁਨਿ ਮਨ ਬ੍ਰਿਤਿ ਹਾਰਤ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਹੁਲਾਸ ਮਦਨਜ ਦੁਤਿਯ ਜਦਿਨ ਚਟਕ ਦੈ ਸਟਕ ਹੈ ॥ ਬਿਨੁ ਇਕ ਬਿਬੇਕ ਸੁਨਹੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਅਉਰ ਦੂਸਰ ਕੋ ਹਟਕ ਹੈ ॥੧੭੩॥ ਤ੍ਰਿਤਿਯਾ ਪੁਤ੍ਰ ਅਨੰਦ ਜਦਿਨ ਸਸਤ੍ਰਨ ਕਹੁ ਧਰਿ ਹੈ ॥ ਕਰਿ ਹੈ ਚਿਤ੍ਰ ਬਚਿਤ੍ਰ ਸੁ ਰਣ ਸੁਰ ਨਰ ਮੁਨਿ ਡਰਿ ਹੈ ॥ ਕੋ ਭਟ ਧਰਿ ਹੈ ਧੀਰ ਜਦਿਨ ਸਾਮੁਹਿ ਵਹ ਐ ਹੈ ॥ ਸਭ ਕੋ ਤੇਜ ਪ੍ਰਤਾਪ ਛਿਨਿਕ ਭੀਤਰਿ ਹਰ ਲੈ ਹੈ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਅਨੰਦ ਦੁਰਧਰਖ ਭਟ ਜਦਿਨ ਸਸਤ੍ਰ ਗਹ ਮਿੱਕ ਹੈ ॥ ਬਿਨੁ ਇਕ ਧੀਰਜ ਸੁਨਿ ਰੇ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੁ ਅਉਰ ਨ ਦੂਸਰ ਟਿੱਕ ਹੈ ॥੧੭੪॥ ਰਤਨ ਜਟਤ ਰਥ ਸੁਭਤ ਖਚਿਤ ਬਜ੍ਰਨ ਮੁਕਤਾਫਲ ॥ ਹੀਰ ਚੀਰ ਆਭਰਣ ਧਰੇ ਸਾਰਥੀ ਮਹਾਂ ਬਲ ॥ ਕਨਿਕ ਦੇਖ ਕੁਰਰਾਤ ਕਠਿਨ ਕਾਮਨਿ ਬ੍ਰਿਤਿ ਹਾਰਤ ॥ ਤਨ ਪਟੰਬਰ ਜਰਕਸੀ ਪਰਮ ਭੂਖਨ ਤਨ ਧਾਰਤ ॥ ਇਹ ਛਬਿ ਅਨੰਦ ਮਦਨਜ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਜਦਿਨ ਗਰਜਿ ਦਲ ਗਾਹਿ ਹੈ ॥ ਬਿਨ ਇਕ ਧੀਰਜ ਸੁਨਿ ਰੇ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਅਉਰ ਸਮੁਹਿ ਕੋ ਜਾਹਿ ਹੈ ॥੧੭੫॥ ਧੂਮ੍ਰ ਬਰਣ ਸਾਰਥੀ ਧੂਮ੍ਰ

ਬਾਜੀ ਰਥ ਛਾਜਤ ॥ ਧੂਮ੍ਰ ਬਰਣ ਆਭਰਣ ਨਿਰਖ ਸੁਰ ਨਰ ਮੁਨਿ ਲਾਜਤ ॥ ਧੂਮ੍ਰ ਨੈਨ ਧੂਮਰੋ ਗਾਤ ਧੂਮਰ ਤਿਹ ਭੂਖਨ ॥ ਧੂਮ੍ਰ ਬਦਨ ਤੇ ਬਮਤ ਸਰਬ ਸਤ੍ਰੂ ਕੁਲ ਦੂਖਨ ॥ ਅਸ ਭਰਮ ਮਦਨ ਚਤੁਰਥ ਸੁਵਨ ਜਦਿਨ ਰੋਸ ਕਰਿ ਧਾਇ ਹੈ ॥ ਦਲ ਲੂਟ ਕੂਟ ਤੁਮਰੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੁ ਸਰਬ ਛਿਨਿਕ ਮਹਿ ਜਾਇ ਹੈ ॥੧੭੬॥ ਅਉਰ ਅਉਰ ਜੇ ਸੁਭਟ ਗਨੋ ਤਿਹ ਨਾਮ ਬਿਚੱਛਨ ॥ ਬਡ ਜੋਧਾ ਬਡ ਸੂਰ ਬਡੇ ਜਿਤਵਾਰ ਸੁਲੱਛਨ ॥ ਕਲਹਿ ਨਾਮ ਇਕ ਨਾਰਿ ਮਹਾਂ ਕਲ ਰੂਪ ਕਲਹਕਰ ॥ ਲੋਗ ਚਤੁਰਦਸ ਮਾਝਿ ਜਾਸ ਛੋਰਾ ਨਹੀ ਸੁਰ ਨਰ ॥ ਸਭ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਭੀਤਰਿ ਨਿਪੁਣ ਅਤਿ ਪ੍ਰਭਾਵ ਤਿਹ ਜਾਨੀਐ ॥ ਸਭ ਦੇਸ ਭੇਸ ਅਰੁ ਰਾਜ ਸਭ ਤ੍ਰਾਸ ਜਵਨ ਕੋ ਮਾਨੀਐ ॥੧੭੭॥ ਬੈਰ ਨਾਮ ਇਕ ਬੀਰ ਮਹਾ ਦੁਰਧਰਖ ਅਜੈ ਰਣ ॥ ਕਬਹੁ ਦੀਨਿ ਨਹੀ ਪੀਠ ਅਨਿਕ ਜੀਤੇ ਜਿਹ ਨ੍ਰਿਪ ਗਣ ॥ ਲੋਚਨ ਸ੍ਰੋਣਤ ਬਰਣ ਅਰੁਨ ਸਭ ਸਸਤ੍ਰ ਅੰਗ ਤਿਹ ॥ ਰਵਿ ਪ੍ਰਕਾਸ ਸਰ ਧੁਜਾ ਅਰੁਣ ਲਾਜਤਿ ਲਖ ਛਬਿ ਜਿਹ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬੈਰ ਬੀਰਾ ਬਡੋ ਜਦਿਨ ਕ੍ਰੁੱਧ ਕਰਿ ਗਰਜਿ ਹੈ ॥ ਬਿਨੁ ਏਕ ਸਾਂਤਿ ਸੁਨ ਰੇ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੁ ਅਉਰ ਨ ਦੂਸਰ ਬਰਜਿ ਹੈ ॥੧੭੮॥ ਧੂਮ੍ਰ ਧੁਜਾ ਰਥ ਧੂਮ੍ਰ ਧੂਮ੍ਰ ਸਾਰਥੀ ਬਿਰਾਜਤ ॥ ਧੂਮ੍ਰ ਬਸਤ੍ਰ ਤਨ ਧਰੇ ਨਿਰਖਿ ਧੂਅਰੋ ਮਨ ਲਾਜਤ ॥ ਧੂਮ੍ਰ ਧਨੁਖ ਕਰਿ ਛਕਜੇ ਬਾਨ ਧੂਮਰੇ ਸੁਹਾਏ ॥ ਸੁਰ ਨਰ ਨਾਗ ਭੁਜੰਗ ਜੱਛ ਅਰੁ ਅਸੁਰ ਲਜਾਏ ॥ ਇਹ ਛਬਿ ਪ੍ਰਭਾਵ ਆਲਸ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਜਦਿਨ ਜੁੱਧ ਕਹ ਜੁੱਟ ਹੈ ॥ ਉੱਦਮ ਬਿਹੀਨ ਸੁਨ ਰੇ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਅਉਰ ਸਕਲ ਦਲ ਫੁੱਟ ਹੈ ॥੧੭੯॥ ਹਰਿਤ ਧੁਜਾ ਅਰੁ ਧਨੁਖ ਹਰਿਤ ਬਾਜੀ ਰਥ ਸੋਭਿਤ ॥ ਹਰਿਤ ਬਸਤ੍ਰ ਤਨ ਧਰੇ ਨਿਰਖਿ ਸੁਰ ਨਰ ਮਨ ਮੋਹਿਤ ॥ ਪਵਨ ਬੇਗ ਰਥ ਚਲਤ ਭ੍ਰਮ ਬਘੂਲਾ ਲਖਿ ਲੱਜਤ ॥ ਸੁਨਤ ਸ੍ਰਵਨ ਚਕ ਸਬਦ ਮੇਘ ਮਨ ਮਹਿ ਸੁਖ ਸੱਜਤ ॥ ਇਹ ਛਬਿ ਪ੍ਰਤਾਪ ਮਦ ਨਾਮ ਨ੍ਰਿਪ ਜਦਿਨ ਤੁਰੰਗ ਨਚਾਇ ਹੈ ॥ ਬਿਨੁ ਇਕ ਬਿਬੇਕ ਸੁਨ ਲੈ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੁ ਸਮਰ ਨ ਦੂਸਰ ਜਾਇ ਹੈ ॥੧੮੦॥ ਅਸਿਤ ਧੁਜਾ ਸਾਰਥੀ ਅਸਿਤ ਬਸਤ੍ਰ ਅਰੁ ਬਾਜੀ ॥ ਅਸਿਤ ਕਵਚ ਤਨ ਕਸੇ ਤਜਤ ਬਾਣਨ ਕੀ ਰਾਜੀ ॥ ਅਸਿਤ ਸਕਲ ਤਿਹ ਬਰਣ ਅਸਿਤ ਲੋਚਨ ਦੁਖ ਮਰਦਨ ॥ ਅਸਿਤ ਮਣਿਨਿ ਕੇ ਸਰਲ ਅੰਗ ਭੂਖਣ ਰੁਚਿ ਬਰਧਨ ॥ ਅਸ ਕੁਵ੍ਰਿਤਿ ਬੀਰ ਦੁਰ ਧਰਖ ਅਤਿ ਜਦਿਨ ਸਮਰ ਕਹ ਸੱਜਿ ਹੈ ॥ ਬਿਨੁ ਇਕ ਧੀਰਜ ਬੀਰੱਤ

ਤਜਿ ਅਉਰ ਸਕਲ ਦਲ ਭੱਜਿ ਹੈ ॥੧੯੧॥ ਚਰਮ ਬਰਮ ਕਹ ਧਰੇ ਧਰਮ ਛੱਤ੍ਰੀ ਕੋ ਧਾਰਤ ॥ ਅਜੈ ਜਾਨੁ ਆਪਨਹਿ ਸਰਬ ਰਣ ਸੁਭਟ ਪਚਾਰਤ ॥ ਧਰਤ ਨ ਆਗੈ ਧੀਰ ਬੀਰ ਜਿਹ ਸਾਮੁਹਿ ਧਾਵਤ ॥ ਸੁਰ ਅਸੁਰ ਨਰ ਨਾਰਿ ਜੱਛ ਗੰਧ੍ਰਬ ਗੁਨ ਗਾਵਤ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਗੁਮਾਨ ਜਾ ਦਿਨ ਗਰਜਿ ਪਰਮ ਕ੍ਰੋਧ ਕਰਿ ਢੂਕ ਹੈ ॥ ਬਿਨੁ ਇੱਕ ਸੀਲ ਸੁਨ ਰੇ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੁ ਅਉਰ ਸਕਲ ਦਲ ਹੂਕ ਹੈ ॥ ੧੯੨॥ ਕੜਕ ਕ੍ਰੋਧ ਕਰ ਚੜਗ ਭੜਕਿ ਭਾਦਵਿ ਜਨੋਂ ਗੱਜਤ ॥ ਸੜਕ ਤੇਗ ਦਾਮਨਿ ਤੜੱਕ ਤੜ ਭੜ ਰਣ ਸੱਜਤ ॥ ਲੜਕ ਲੁੱਥ ਬਿੱਥੁਰਗ ਸੇਲ ਸਾਮੁਹਿ ਹੈ ਘੱਲਤ ॥ ਜਦਿਨ ਰੋਸ ਰਾਵਤ ਰਣਹਿ ਦੂਸਰ ਕੋ ਝੱਲਤ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਅਪਮਾਨ ਤਿਹ ਭ੍ਰਾਤ ਭਨ ਜਦਿਨ ਰੁਦ੍ਰ ਰਸ ਮੱਚਿ ਹੈ ॥ ਬਿਨ ਇੱਕ ਸੀਲ ਦੁਸੀਲ ਭਟ ਸੁ ਅਉਰ ਕਵਣ ਰਣਿ ਰੱਚਿ ਹੈ ॥੧੯੩॥ ਧਨੁਖ ਮੰਡਲਾਕਾਰ ਲਗਤ ਜਾ ਕੋ ਸਦੀਵ ਰਣ ॥ ਨਿਰਖਤ ਤੇਜ ਪ੍ਰਭਾਵ ਭਟਕ ਭਾਜਤ ਹੈ ਭਟ ਗਣ ॥ ਕੋਊ ਨ ਬਾਂਧਿਤ ਧੀਰ ਬੀਰ ਨਿਰਖਤ ਦੁਤਿ ਲਾਜਤ ॥ ਨਹਿਨ ਜੁੱਧ ਠਹਰਾਤਿ ਤ੍ਰਸਤ ਦਸਹੂੰ ਦਿਸ ਭਾਜਤ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਅਨਰਥ ਸਮਰੱਥ ਰਣ ਜਦਿਨ ਤੁਰੰਗ ਮਟੱਕ ਹੈ ॥ ਬਿਨ ਇਕ ਧੀਰ ਸੁਨ ਬੀਰ ਬਰ ਸੁ ਦੂਸਰ ਕਉਨ ਹਟੱਕ ਹੈ ॥੧੯੪॥ ਪੀਤ ਬਸਤ੍ਰ ਤਨ ਧਰੇ ਧੁਜਾ ਪਿਯਰੀ ਰਥ ਧਾਰੇ ॥ ਪੀਤ ਧਨੁਖ ਕਰਿ ਸੋਭ ਮਾਨ ਰਤਿ ਪਤਿ ਕੋ ਟਾਰੇ ॥ ਪੀਤ ਬਰਣ ਸਾਰਥੀ ਪੀਤ ਬਰਣੈ ਰਥ ਬਾਜੀ ॥ ਪੀਤ ਬਰਨ ਕੋ ਬਾਣ ਖੇਤ ਚੜ੍ਹਿ ਗਰਜਤ ਗਾਜੀ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬੈਰ ਸੂਰਾ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਜਦਿਨ ਗਰਜਿ ਦਲ ਗਾਹਿ ਹੈ ॥ ਬਿਨ ਇਕ ਗਜਾਨ ਸਵਧਾਨ ਹ੍ਵੈ ਅਉਰ ਸਮਰ ਕੋ ਚਾਹਿ ਹੈ ॥੧੯੫॥ ਮਲਿਤ ਬਸਤ੍ਰ ਤਨ ਧਰੇ ਮਲਿਤ ਭੂਖਨ ਰਥ ਬਾਂਧੇ ॥ ਮਲਿਤ ਮੁਕਟ ਸਿਰ ਧਰੇ ਪਰਮ ਬਾਣਣ ਕਹ ਸਾਂਧੇ ॥ ਮਲਿਤ ਬਰਣ ਸਾਰਥੀ ਮਲਿਤ ਤਾਹੂੰ ਆਭੂਖਨ ॥ ਮਲਜਾਗਿਰਿ ਕੀ ਗੰਧ ਸਕਲ ਸਤ੍ਰੂ ਕੁਲ ਦੂਖਨ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਨਿੰਦ ਅਨਧਰ ਸੁਭਟ ਜਦਿਨ ਅਯੋਧਨ ਮੱਚਿ ਹੈ ॥ ਬਿਨ ਇਕ ਧੀਰਜ ਸੁਨ ਬੀਰ ਬਰ ਅਉਰ ਕਵਣ ਰਣਿ ਰੱਚਿ ਹੈ ॥੧੯੬॥ ਘੋਰ ਬਸਤ੍ਰ ਤਨ ਧਰੇ ਘੋਰ ਪਗਿਯਾ ਸਿਰਿ ਬਾਂਧੇ ॥ ਘੋਰ ਬਰਣ ਸਿਰਿ ਮੁਕਟ ਘੋਰ ਸਸਤ੍ਰਨ ਕਹ ਸਾਂਧੇ ॥ ਘੋਰ ਮੰਤ੍ਰ ਮੁਖ ਜਪਤ ਪਰਮ ਆਘੋਰ ਰੂਪ ਤਿਹ ॥ ਲਖਤ ਸ੍ਵਰਗ ਭਹਰਾਤ ਘੋਰ ਆਭਾ ਲਖਿ ਕੈ ਜਿਹ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਨਰਕ ਦੁਰਧਰਖ ਭਟ ਜਦਿਨ ਰੋਸ ਰਣਿ

ਆਇ ਹੈ ॥ ਬਿਨੁ ਇਕ ਹਰਿ ਨਾਮ ਸੁਨਹੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਅਉਰ ਨ ਕੋਇ ਬਚਾਇ ਹੈ ॥੧੮੭॥ ਸਮਟ ਸਾਂਗ ਸੰਗ੍ਰਹੈ ਸੇਲ ਸਾਮੁਹਿ ਹ੍ਵੈ ਸੁੱਟੈ ॥ ਕਲਤਿ ਕ੍ਰੋਧ ਸੰਜੁਗਤਿ ਗਲਿਤ ਗੈਵਰ ਜਯੋਂ ਜੁੱਟੈ ॥ ਇੱਕ ਇੱਕ ਬਿਨ ਕੀਨ ਇੱਕ ਤੇ ਇੱਕ ਨ ਚੱਲੈ ॥ ਇੱਕ ਇੱਕ ਸੰਗ ਭਿੜੈ ਸਸਤ੍ਰ ਸਨਮੁਖ ਹ੍ਵੈ ਝੱਲੈ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਨਸੀਲ ਦੁਸੀਲ ਭਟ ਸਹਤ ਕੁਚੀਲ ਗਰੱਜਿ ਹੈ ॥ ਬਿਨੁ ਏਕ ਸੁਚਹਿ ਸੁਨਿ ਨ੍ਰਿਪ ਨ੍ਰਿਪਣਿ ਸੁ ਅਉਰ ਨ ਕੋਊ ਬਰੱਜਿ ਹੈ ॥੧੮੮॥ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਦੋਊ ਨਿਪੁਣ ਨਿਪੁਣ ਸਭ ਬੇਦ ਸਾਸਤ੍ਰ ਕਰਿ ॥ ਅਰੁਣ ਨੇਤ੍ਰ ਅਰੁ ਰਕਤ ਬਸਤ੍ਰ ਧ੍ਰਿਤਵਾਨ ਧਨੁਰ ਧਰਿ ॥ ਬਿਕਟ ਬਾਂਕ ਬਡਜਾਛ ਬਡੋ ਅਭਿਮਾਨ ਧਰੇ ਮਨਿ ॥ ਅਮਿਤ ਰੂਪ ਅਮਿਤੋਜ ਅਭੈ ਆਲੋਕ ਅਜੈ ਰਨਿ ॥ ਅਸ ਸੁਭਟ ਛੁਧਾ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਸਬਲ ਜਦਿਨ ਰੰਗ ਰਣ ਰਚਿ ਹੈ ॥ ਸੁਨਿ ਇੱਕ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਨਿਗਰਹਿ ਬਿਨਾ ਅਉਰ ਜਿਯਨ ਲੈ ਬਚਿ ਹੈ ॥੧੮੯॥ ਪਵਨ ਬੇਗ ਰਥ ਚਲਤ ਸੁ ਛਬਿ ਸਾਵਜ ਤੜਤਾਕ੍ਰਿਤ ॥ ਗਿਰਿਤ ਧਰਨਿ ਸੁੰਦਰੀ ਨੈਕੁ ਜਿਹ ਦਿਸਿ ਫਿਰਿ ਝਾਕਤ ॥ ਮਦਨ ਮੋਹ ਮਨ ਰਹਤ ਮਨੁਛ ਦੇਖਿਤ ਛਬਿ ਲਾਜਤ ॥ ਉਪਜਤਿ ਹਿਯ ਹੁਲਾਸ ਨਿਰਖ ਦੁਤਿ ਕਹ ਦੁਖ ਭਾਜਤ ॥ ਇਮ ਕਪਟ ਦੇਵ ਅਨਜੇਵ ਨ੍ਰਿਪ ਜਦਿਨ ਝਟਕ ਦੈ ਧਾਇ ਹੈ ॥ ਬਿਨੁ ਏਕ ਸਾਂਤਿ ਸੁਨਹੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੁ ਅਉਰ ਕਵਨ ਸਮੁਹਾਇ ਹੈ ॥੧੯੦॥ ਚਖਨਚਾਰੁ ਚੰਚਲ ਪ੍ਰਭਾਵ ਖੰਜਨ ਲਖਿ ਲਾਜਿਤ ॥ ਗਾਵਤ ਰਾਗ ਬਸੰਤ ਬੇਣ ਬੀਨਾ ਧੁਨਿ ਬਾਜਿਤ ॥ ਧਧਕਤ ਧ੍ਰਿਕਟ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਝਾਂਝ ਝਾਲਰ ਸੁਭ ਸੋਹਤ ॥ ਖਗ ਮ੍ਰਿਗ ਜੱਛ ਭੁਜੰਗ ਅਸੁਰ ਸੁਰ ਨਰ ਮਨ ਮੋਹਤ ॥ ਅਸ ਲੋਭ ਨਾਮ ਜੋਧਾ ਬਡੋ ਜਦਿਨ ਜੁੱਧ ਕਹ ਜੁੱਟਿ ਹੈ ॥ ਜਸ ਪਵਨ ਬੇਗ ਤੇ ਮੇਘ ਗਣ ਸੁ ਅਸ ਤਵ ਸਭ ਦਲ ਫੁੱਟਿ ਹੈ ॥੧੯੧॥ ਧੁਜ ਪ੍ਰਮਾਣ ਬੀਜੁਰੀ ਭੁਜਾ ਭਾਰੀ ਜਿਹ ਰਾਜਤ ॥ ਅਤਿ ਚੰਚਲ ਰਥ ਚਲਤ ਨਿਰਖਿ ਸੁਰ ਨਰ ਮੁਨਿ ਭਾਜਤ ॥ ਅਧਿਕ ਰੂਪ ਅਮਿਤੋਜਿ ਅਮਿਟ ਜੋਧਾ ਰਣ ਦੁਹਕਰ ॥ ਅਤਿ ਪ੍ਰਤਾਪ ਬਲਵੰਤ ਲਗਤ ਸਤ੍ਰੁਨ ਕਹ ਰਿਪੁਹਰ ॥ ਅਸ ਮੋਹ ਨਾਮ ਜੋਧਾ ਜਸੀ ਜਦਿਨ ਜੁੱਧ ਕਹ ਜੁੱਟਿ ਹੈ ॥ ਬਿਨ ਇਕ ਬਿਚਾਰ ਅਬਿਚਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਅਉਰ ਸਕਲ ਦਲ ਫੁੱਟਿ ਹੈ ॥੧੯੨॥ ਪਵਨ ਬੇਗ ਰਥ ਚਲਤ ਗਵਨ ਲਖ ਮੋਹਿਤ ਨਾਗਰਿ ॥ ਅਤਿ ਪ੍ਰਤਾਪ ਅਮਿਤੋਜਿ ਅਜੈ ਪ੍ਰਤਿਮਾਨ ਪ੍ਰਭਾ ਧਰਿ ॥ ਅਤਿ ਬਲਿਸਟ ਅੱਧਿਸਟ ਸਕਲ ਸੈਨਾ ਕਹੁ ਜਾਨਹੁ ॥ ਕ੍ਰੋਧ ਨਾਮ ਬਡਜਾਛ ਬਡੋ ਜੋਧਾ ਜਿਯ

ਮਾਨਹੁ ॥ ਧਰਿ ਅੰਗ ਕਵਚ ਧਰ ਪਨਚ ਕਰ ਜਦਿਨ ਤੁਰੰਗ ਮਟੱਕਿ ਹੈ ॥ ਬਿਨੁ ਏਕ ਸਾਂਤਿ ਸੁਨ ਸੱਤਿ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁ ਅਉਰ ਨ ਕੋਊ ਹਟੱਕਿ ਹੈ ॥੧੯੩॥ ਗਲਿਤ ਦੁਰਦ ਮਦਿ ਚੜ੍ਹਯੋ ਕਾਢਿ ਕਰਵਾਰ ਭਜੰਕਰ ॥ ਸਜਾਮ ਬਰਣ ਆਭਰਣ ਖਚਿਤ ਸਭ ਨੀਲ ਮਣਿਣ ਬਰ ॥ ਸ੍ਵਰਨ ਕਿੰਕਣੀ ਜਾਲ ਬਧੇ ਬਾਨੈਤ ਗਜੋਤਮ ॥ ਅਤਿ ਪ੍ਰਭਾਵ ਜੁਤਿ ਬੀਰ ਸਿੱਧ ਸਾਵੰਤ ਨਰੋਤਮ ॥ ਇਹ ਛਬਿ ਹੰਕਾਰ ਨਾਮਾ ਸੁਭਟ ਅਤਿ ਬਲਿਸਟ ਤਿਹ ਮਾਨਿਯੈ ॥ ਜਿਹ ਜਗਤ ਜੀਵ ਜੀਤੇ ਸਭੈ ਆਪ ਅਜਿਤ ਤਿਹ ਜਾਨਿਯੈ ॥੧੯੪॥ ਸੇਤ ਹਸਤਿ ਆਰੂੜ ਢੁਰਤ ਚਹੂੰ ਓਰ ਚਵਰ ਬਰ ॥ ਸ੍ਵਰਣ ਕਿੰਕਣੀ ਬਧੇ ਨਿਰਖ ਮੋਹਤ ਨਾਰੀ ਨਰ ॥ ਸੁਭ੍ਰ ਸੈਹਥੀ ਪਾਣਿ ਪ੍ਰਭਾ ਕਰ ਮੈ ਅਸਿ ਧਾਵਤ ॥ ਨਿਰਖਿ ਦਿਪਤਿ ਦਾਮਨੀ ਪ੍ਰਭਾ ਹਿਯਰੇ ਪਛੁਤਾਵਤ ॥ ਅਸ ਦ੍ਰੋਹ ਨਾਮ ਜੋਧਾ ਬਡੋ ਅਤਿ ਪ੍ਰਭਾਵ ਤਿਹ ਜਾਨਿਯੈ ॥ ਜਲ ਥਲ ਬਿਦੇਸ ਦੇਸਨ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਆਨ ਜਵਨ ਕੀ ਮਾਨਿਯੈ ॥੧੯੫॥ ਤਬਲ ਬਾਜ ਘੁੰਘਰਾਰ ਸੀਸ ਕਲਗੀ ਜਿਹ ਸੋਹਤ ॥ ਦ੍ਵੈ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਗਜਗਾਹ ਨਿਰਖਿ ਨਾਰੀ ਨਰ ਮੋਹਤ ॥ ਅਮਿਤ ਰੂਪ ਅਮਿਤੋਜਿ ਬਿਕਟ ਬਾਨੈਤ ਅਮਿਟ ਭਟ ॥ ਅਤਿ ਸੁਬਾਹ ਅਤਿ ਸੂਰ ਅਜੈ ਅਨਭਿੱਦ ਸੁ ਅਨਕਟ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਭਰਮ ਅਨਭਿੱਦ ਭਟ ਜਦਿਨ ਕ੍ਰੁੱਧ ਜਿਯ ਧਾਰਿ ਹੈ ॥ ਬਿਨੁ ਇਕ ਬਿਚਾਰ ਅਬਿਚਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁ ਅਉਰ ਨ ਆਨਿ ਉਬਾਰਿ ਹੈ ॥੧੯੬॥ ਲਾਲ ਮਾਲ ਸੁਭ ਬਧੇ ਨਗਨ ਸਰਪੇਚ ਖਚਿਤ ਸਿਰ ॥ ਅਤਿ ਬਲਿਸਟ ਅਨਭੇਦ ਅਜੈ ਸਾਵੰਤ ਭਟਾਂਬਰ ॥ ਕਟਿ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਸੈਹਥੀ ਤਜਤ ਧਾਰਾ ਬਾਣਨਿ ਕਰ ॥ ਦੇਖਤ ਹਸਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਜਿਤ ਤੜਿਤਾ ਧਾਰਾਧਰ ॥ ਅਸ ਬ੍ਰਹਮ ਦੋਖ ਅਨਮੋਖ ਭਟ ਅਕਟ ਅਜੈ ਤਿਹ ਜਾਨਿਯੈ ॥ ਅਰਿ ਦਵਨ ਅਜੈ ਆਨੰਦ ਕਰ ਨ੍ਰਿਪ ਅਬਿਬੇਕਹਿ ਕੋ ਮਾਨਿਯੈ ॥੧੯੭॥ ਅਸਿਤ ਬਸਤ੍ਰ ਅਰੁ ਅਸਿਤ ਗਾਤ ਅਮਿਤੋਜਿ ਰਣਾਚਲ ॥ ਅਤਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਅਤਿ ਧੀਰ ਬੀਰ ਜੀਤੇ ਜਿਨ ਜਲ ਥਲ ॥ ਅਕਟ ਅਜੈ ਅਨਭੇਦ ਅਮਿਟ ਅਨਰਥ ਨਾਮ ਤਿਹ ॥ ਅਤਿ ਪ੍ਰਮਾਰਥ ਅਰਿ ਮਥਨ ਸਤ੍ਰੁ ਸੋਖਨ ਹੈ ਬ੍ਰਿਦ ਜਿਹ ॥ ਦੁਰਧਰਖ ਸੂਰ ਅਨਭੇਦ ਭਟ ਅਤਿ ਪ੍ਰਤਾਪ ਤਿਹ ਜਾਨਿਯੈ ॥ ਅਨਜੈ ਅਨੰਦ ਦਾਤਾ ਅਪੁਨ ਅਤਿ ਸੁਬਾਹ ਤਿਹ ਮਾਨਿਯੈ ॥੧੯੮॥ ਮੋਰ ਬਰਨ ਰਥ ਬਾਜ ਮੋਰ ਹੀ ਬਰਣ ਪਰਮ ਜਿਹ ॥ ਅਮਿਤ ਤੇਜ ਦੁਰਧਰਖ ਸਤ੍ਰੁ ਲਖਿ ਕਰ ਕੰਪਤਿ ਤਿਹ ॥ ਅਮਿਟ ਬੀਰ ਆਜਾਨੁ ਬਾਹੁ ਆਲੋਕਿ ਰੂਪ ਗਨ ॥

ਮਤਸ ਕੇਤ ਲਖਿ ਜਾਹਿ ਹ੍ਰਿਦੈ ਲਾਜਿਤ ਹੈ ਦੁਤਿ ਮਨਿ ॥ ਅਸ ਝੂਠ ਰੂਠ ਜਦਿਨ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਰਣਹਿ ਤੁਰੰਗ ਉਥੱਕਿ ਹੈ ॥ ਬਿਨੁ ਇੱਕ ਸੱਤਿ ਸੁਣ ਸੱਤਿ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁ ਅਉਰ ਨ ਆਨ ਹਟੱਕਿ ਹੈ ॥੧੯੯॥ ਰਥ ਤੁਰੰਗ ਸਿਤ ਅਸਿਤ ਅਸਿਤ ਸਿਤ ਧੁਜਾ ਬਿਰਾਜਿਤ ॥ ਅਸਿਤ ਸੇਤਹਿ ਬਸਤ੍ਰ ਨਿਰਖਿ ਸੁਰ ਨਰ ਮੁਨਿ ਲਾਜਿਤ ॥ ਅਸਿਤ ਸੇਤ ਸਾਰਥੀ ਅਸਿਤ ਸਿਤ ਛਕਜੋ ਰਥਾਂਬਰ ॥ ਸੁਵਰਣ ਕਿੰਕਨੀ ਕੇਸ ਜਨੁਕ ਦੂਸਰ ਦੇਵੇਸੁਰ ॥ ਇਹ ਛਬਿ ਪ੍ਰਭਾਵ ਮਿਥਯਾ ਸੁਭਟ ਅਤਿ ਬਲਿਸਟ ਤਿਹ ਕਹ ਕਹਜੋ ॥ ਜਿਹ ਜਗਤ ਜੀਵ ਜੀਤੇ ਸਭੈ ਨਹਿ ਅਜੀਤ ਨਰ ਕੋ ਰਹਜੋ ॥੨੦੦॥ ਚਕ੍ਰ ਬਕ੍ਰ ਕਰ ਧਰੇ ਚਾਰੁ ਬਾਗਾ ਤਨ ਧਾਰੇ ॥ ਆਨਨ ਖਾਤ ਤੰਬੋਲ ਗੰਧ ਉੱਤਮ ਬਿਸਥਾਰੇ ॥ ਚਵਰ ਚਾਰੁ ਚਹੁੰ ਓਰ ਢੁਰਤ ਸੁੰਦਰ ਛਬਿ ਪਾਵਤ ॥ ਨਿਰਖਤ ਨੈਨ ਬਸੰਤ ਪ੍ਰਭਾ ਤਾ ਕਹ ਸਿਰ ਨਜਾਵਤ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਸੁਬਾਹੁ ਚਿੰਤਾ ਸੁਭਟ ਅਤਿ ਦੁਰਧਰਖ ਬਖਾਨਿਯੈ ॥ ਅਨਭੰਗ ਗਾਤ ਅਨਭੈ ਸੁਭਟ ਅਤਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਤਿਹ ਮਾਨਿਯੈ ॥੨੦੧॥ ਰੂਆਲ ਛੰਦ ॥ ਲਾਲ ਹੀਰਨ ਕੇ ਧਰੇ ਜਿਹ ਸੀਸ ਪੈ ਬਹੁ ਹਾਰ ॥ ਸ੍ਵਰਣ ਕਿੰਕਣਿ ਸੋਂ ਛਕਾ ਗਜਰਾਜ ਪੱਬਾਕਾਰ ॥ ਦੁਰਦ ਰੂੜ ਦਰਿਦ੍ਰ ਨਾਮ ਸੁ ਬੀਰ ਹੈ ਸੁਨਿ ਭੂਪ ॥ ਕਉਨ ਤਾ ਤੇ ਜੀਤ ਹੈ ਰਣ ਆਨਿ ਰਾਜ ਸਰੂਪ ॥੨੦੨॥ ਜਰ ਕਸੀ ਕੇ ਬਸਤ੍ਰ ਹੈਂ ਅਰੁ ਪਰਮ ਬਾਜਾਰੂੜ ॥ ਪਰਮ ਰੂਪ ਪਵਿਤ੍ਰ ਗਾਤ ਅਛਿੱਜ ਰੂਪ ਅਗੂੜ ॥ ਛਤ੍ਰਿ ਧਰਮ ਧਰੇ ਮਹਾਂ ਭਟ ਬੰਸ ਕੀ ਜਿਹ ਲਾਜ ॥ ਸੰਕ ਨਾਮਾ ਸੂਰ ਸੋ ਸਭ ਸੂਰ ਹੈ ਸਿਰਤਾਜ ॥੨੦੩॥ ਪਿੰਗ ਬਾਜਿ ਨਹੇ ਰਥੇਸਹ ਅਡਿਗ ਬੀਰ ਅਖੰਡ ॥ ਅੰਤ ਰੂਪ ਧਰੇ ਮਨੋ ਅਛਿੱਜ ਗਾਤ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥ ਨਾਮ ਸੂਰ ਅਸੋਭ ਤਾ ਕਹ ਜਾਨਹੀ ਸਭ ਲੋਕ ॥ ਕਉਨ ਰਾਵ ਬਿਬੇਕ ਹੈ ਜੁ ਨ ਮਾਨਹੈ ਇਹ ਸੋਕ ॥੨੦੪॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਸਜੇ ਸਜਾਮ ਬਾਜੀ ਰਥੰ ਜਾਸੁ ਜਾਨੋ ॥ ਮਹਾਂ ਜੰਗ ਜੋਧਾ ਅਜੈ ਤਾਸੁ ਮਾਨੋ ॥ ਅਸੰਤੁਸਟ ਨਾਮੰ ਮਹਾਂਬੀਰ ਸੋਹੈ ॥ ਤਿਹੂੰ ਲੋਕ ਜਾ ਕੋ ਬਡੋ ਤ੍ਰਾਸ ਮੋ ਹੈ ॥੨੦੫॥ ਚੜ੍ਹਜੋ ਤੱਤ ਤਾਜੀ ਸਿਰਾਜੀਤ ਸੋਭੈ ॥ ਸਿਰੰ ਜੈਤ ਪਤ੍ਰੰ ਲਖੇ ਚੰਦ੍ਰ ਛੋਭੈ ॥ ਅਨਾਸੌਚ ਨਾਮਾ ਮਹਾਂਸੂਰ ਸੋ ਹੈ ॥ ਬਡੋ ਛੱਤ੍ਰਧਾਰੀ ਧਰੇ ਛੱਤ੍ਰ ਜੋ ਹੈ ॥੨੦੬॥ ਰਥੰ ਸੇਤ ਬਾਜੀ ਸਿਰਾਜੀਤ ਸੋ ਹੈ ॥ ਲਖੇ ਇੰਦ੍ਰ ਬਾਜੀ ਤਰੇ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਕੋ ਹੈ ॥ ਹਠੀ ਬੀਰ ਹਿੰਸਾ ਮਹਾਂ ਨਾਮ ਜਾਨੋ ॥ ਮਹਾ ਜੰਗ ਜੋਧਾ ਅਜੈ ਲੋਕ ਮਾਨੋ ॥੨੦੭॥ ਸੁਭੰ ਸੰਦਲੀ ਬਾਜ ਰਾਜੀ ਸਿਰਾਜੀ ॥ ਲਖੇ

ਰੂਪ ਤਾ ਕੋ ਲਜੈ ਇੰਦ੍ਰ ਬਾਜੀ ॥ ਕੁਮੰਤੰ ਮਹਾਂਜੋਰ ਜੋਧਾ ਜੁਧਾਰੰ ॥ ਜਲੰ ਵਾ ਥਲੰ ਜੇਣ ਜਿੱਤੇ ਬਰਜਾਰੰ ॥੨੦੮॥ ਚੜ੍ਹਯੋ ਬਾਜ ਤਾਜੀ ਕਪੋਤੰ ਸਰੂਪੰ ॥ ਧਰੇ ਚਰਮ ਬਰਮੰ ਬਿਸਾਲੰ ਅਨੂਪੰ ॥ ਧੁਜਾ ਬੱਧ ਸਿੱਧੰ ਅਲੱਜਾ ਜੁਝਾਰੰ ॥ ਬਡੋ ਜੰਗ ਜੋਧਾ ਸੁ ਕ੍ਰੁੱਧੀ ਬਰਾਰੰ ॥੨੦੯॥ ਧਰੇ ਛੀਨ ਬਸਤ੍ਰੰ ਮਲੀਨੰ ਦਰਿੱਦ੍ਰੀ ॥ ਧੁਜਾ ਫਾਟ ਬਸਤ੍ਰੰ ਸੁਧਾਰੇ ਉਪੱਦ੍ਰੀ ॥ ਮਹਾਂ ਸੂਰ ਚੋਰੀ ਕਰੋਰੀ ਸਮਾਨੰ ॥ ਲਸੈ ਤੇਜ ਐਸੋ ਲਜੈ ਦੇਖਿ ਸ੍ਵਾਨੰ ॥੨੧੦॥ ਫਟੇ ਬਸਤ੍ਰ ਸਰਬੰ ਸਭੈ ਅੰਗ ਧਾਰੇ ॥ ਬਧੇ ਸੀਸ ਜਾਰੀ ਬੁਰੀ ਅਰਧ ਜਾਰੇ ॥ ਚੜ੍ਹਯੋ ਭੀਮ ਭੈਸੰ ਮਹਾਂ ਭੀਮ ਰੂਪੰ ॥ ਬਿਭੈਚਾਰ ਜੋਧਾ ਕਹੋ ਤਾਸ ਭੂਪੰ ॥੨੧੧॥ ਸਭੈ ਸਜਾਮ ਬਰਣੰ ਸਿਰੰ ਸੇਤ ਏਕੰ ॥ ਨਹੇ ਗਰਧਪੰ ਸਜੰਦਨੇਕੰ ਅਨੇਕੰ ॥ ਧੁਜਾ ਸਜਾਮ ਬਰਨੰ ਭੁਜੰ ਭੀਮ ਰੂਪੰ ॥ ਸਰੰ ਸ੍ਰੋਣਿਤੰ ਏਕ ਅੱਛੇਕ ਕੂਪੰ ॥੨੧੨॥ ਮਹਾਂ ਜੋਧ ਦਾਰਿਦ੍ਰ ਨਾਮਾ ਜੁਝਾਰੰ ॥ ਧਰੇ ਚਰਮ ਬਰਮੰ ਸੁ ਪਾਣੰ ਕੁਠਾਰੰ ॥ ਬਡੋ ਚਿਤ੍ਰ ਜੋਧੀ ਕਰੋਧੀ ਕਰਾਲੰ ॥ ਤਜੈ ਨਾਸਿਕਾ ਨੈਨ ਧੂਮ੍ਰੰ ਬਰਾਲੰ ॥੨੧੩॥ ਰੂਆਲ ਛੰਦ ॥ ਸ੍ਵਾਮਿ ਘਾਤ ਕ੍ਰਿਤਘਨਤਾ ਦੋਊ ਬੀਰ ਹੈਂ ਦੁਰਧਰਖ ॥ ਸਤ੍ਰੁ ਸੂਰਨ ਕੇ ਸੰਘਾਰਕ ਸੈਨ ਕੇ ਭਰਤਰਖ ॥ ਕਉਨ ਦੋਥਨਿ ਸੋਂ ਜਨਾ ਜੁ ਨ ਮਾਨਿ ਹੈ ਤਿਹ ਤ੍ਰਾਸ ॥ ਰੂਪ ਅਨੂਪ ਬਿਲੋਕਿ ਕੈ ਭਟ ਭਜੈ ਹੋਇ ਉਦਾਸ ॥੨੧੪॥ ਮਿਤ੍ਰ ਦੋਖ ਅਰੁ ਰਾਜ ਦੋਖ ਸੁ ਏਕ ਹੀ ਹੈਂ ਭ੍ਰਾਤ ॥ ਏਕ ਬੰਸ ਦੁਹੂੰਨ ਕੋ ਅਰੁ ਏਕ ਹੀ ਤਿਹ ਮਾਤ ॥ ਛਤ੍ਰਿ ਧਰਮ ਧਰੇ ਹਠੀ ਰਣ ਧਾਇ ਹੈ ਜਿਹ ਓਰ ॥ ਕਉਨ ਧੀਰ ਧਰੈ ਭਟਾਂਬਰ ਲੇਤ ਹੈਂ ਝਕਝੋਰ ॥੨੧੫॥ ਈਰਖਾ ਅਰੁ ਉਚਾਟ ਏ ਦੋਊ ਜੰਗ ਜੋਧਾ ਸੂਰ ॥ ਭਾਜਿਹੈਂ ਅਵਿਲੋਕ ਕੈ ਅਰਿ ਰੀਝਿਹੈਂ ਲਖਿ ਹੂਰ ॥ ਕਉਨ ਧੀਰ ਧਰੈ ਭਟਾਂਬਰ ਜੀਤਿ ਹੈ ਸਭ ਸਤ੍ਰੁ ॥ ਦੰਤ ਲੈ ਤ੍ਰਿਣ ਭਾਜਿ ਹੈ ਭਟ ਕੌਨ ਗਹਿ ਹੈ ਅਤ੍ਰ ॥੨੧੬॥ ਘਾਤ ਅਉਰ ਬਸੀਕਰਣ ਬਡ ਬੀਰ ਧੀਰ ਅਪਾਰ ॥ ਕ੍ਰੂਰ ਕਰਮ ਕੁਠਾਰ ਪਾਨਿ ਕਰਾਲ ਦਾੜ ਬਰਜਾਰ ॥ ਬਿੱਜੁ ਤੇਜ ਅਛਿੱਜ ਗਾਤ ਅਭਿੱਜ ਰੂਪ ਦੁਰੰਤ ॥ ਕਉਨ ਕਉਨ ਨ ਜੀਤਿਏ ਜਿਨਿ ਜੀਵ ਜੰਤ ਮਹੰਤ ॥੨੧੭॥ ਆਪਦਾ ਅਰੁ ਝੂਠਤਾ ਅਰਿ ਬੀਰ ਬੰਸ ਕੁਠਾਰ ॥ ਪਰਮ ਰੂਪ ਦੁਰਧਰਖ ਗਾਤ ਅਮਰਖ ਤੇਜ ਅਪਾਰ ॥ ਅੰਗ ਅੰਗਨਿ ਨੰਗ ਬਸਤ੍ਰ ਨ ਅੰਗ ਬਲਕਲ ਪਾਤ ॥ ਦੁਸਟ ਰੂਪ ਦਰਿਦ੍ਰ ਧਾਮ ਸੁ ਬਾਣ ਸਾਂਧੇ ਸਾਤ ॥੨੧੮॥ ਬਿਯੋਗ ਅਉ ਅਪਰਾਧ ਨਾਮ ਸੁ ਧਾਰਿ ਹੈ ਜਬ ਕੋਪ ॥ ਕਉਨ ਠਾਢ ਸਕੈ ਮਹਾ ਬਲਿ ਭਾਜਿ ਹੈਂ ਬਿਨ ਓਪ ॥

ਸੂਲ ਸੈਹਥਿ ਨ ਪਾਨਿ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰਿ ਹੈਂ ਤਵ ਸੂਰ ॥ ਭਾਜਿ ਹੈਂ ਤਜਿ ਲਾਜ ਕੋ ਬਿਸੰਭਾਰ ਹ੍ਵੈ ਸਭ ਕੂਰ ॥੨੧੯॥ ਭਾਨੁ ਕੀ ਸਰ ਭੇਦ ਜਾ ਦਿਨ ਤਪਿ ਹੈਂ ਰਣ ਸੂਰ ॥ ਕਉਨ ਧੀਰ ਧਰੈ ਮਹਾ ਭਟ ਭਾਜਿ ਹੈਂ ਸਭ ਕੂਰ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰਨ ਛਾਡਿ ਕੈ ਅਰੁ ਬਾਜਿ ਰਾਜ ਬਿਸਾਰ ॥ ਕਾਟਿ ਕਾਟਿ ਸਨਾਹ ਤਵ ਭਟ ਭਾਜਿ ਹੈਂ ਬਿਸੰਭਾਰ ॥੨੨੦॥ ਧੂਮ੍ਰ ਬਰਣ ਅਉ ਧੂਮ੍ਰ ਨੈਨ ਸੁ ਸਾਤ ਧੂਮ੍ਰ ਜੁਆਲ ॥ ਛੀਨ ਬਸਤ੍ਰ ਧਰੇ ਸਭੈ ਤਨ ਕ੍ਰੂਰ ਬਰਣ ਕਰਾਲ ॥ ਨਾਮ ਆਲਸ ਤਵਨ ਕੋ ਸੁਨਿ ਰਾਜ ਰਾਜਵਤਾਰ ॥ ਕਉਨ ਸੂਰ ਸੰਘਾਰਿਹੈ ਤਿਹ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਪ੍ਰਹਾਰ ॥੨੨੧॥ ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥ ਚੜ੍ਹਿ ਹੈ ਗਹਿ ਕੋਪ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਰਣੰ ॥ ਘਮਕੰਤ ਕਿ ਘੁੰਘਰ ਘੋਰ ਘਣੰ ॥ ਤਿਹ ਨਾਮ ਸੁਖੇਦ ਅਭੇਦ ਭਟੰ ॥ ਤਿਹ ਬੀਰ ਸੁਧੀਰ ਲਖੋ ਨਿਪਟੰ ॥੨੨੨॥ ਕਲ ਰੂਪ ਕਰਾਲ ਜ੍ਵਾਲ ਜਲੰ ॥ ਅਸਿ ਉੱਜਲ ਪਾਨ ਪ੍ਰਭਾ ਨ੍ਰਿਮਲੰ ॥ ਅਤਿ ਉੱਜਲ ਦੰਦ ਅਨੰਦ ਮਨੰ ॥ ਕੁਕ੍ਰਿਆ ਤਿਹ ਨਾਮ ਸੁ ਜੋਧ ਗਨੰ ॥੨੨੩॥ ਅਤਿ ਸਜਾਮ ਸਰੂਪ ਕੁਰੂਪ ਤਨੰ ॥ ਉਪਜੰ ਅਗਜਾਨ ਬਿਲੋਕਿ ਮਨੰ ॥ ਤਿਹ ਨਾਮ ਗਿਲਾਨਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਟੰ ॥ ਰਣ ਮੋ ਨ ਮਹਾਂ ਹਠ ਹਾਰਿ ਹਟੰ ॥੨੨੪॥ ਅਤਿ ਅੰਗ ਸੁਰੰਗ ਸਨਾਹ ਸੁਭੰ ॥ ਬਹੁ ਕਸਟ ਸਰੂਪ ਸੁ ਕਸਟ ਛੁਭੰ ॥ ਅਤਿ ਬੀਰ ਅਧੀਰ ਨ ਭਯੋ ਕਬ ਹੀ ॥ ਦਿਵ ਦੇਵ ਪਛਾਨਤ ਹੈਂ ਸਬ ਹੀ ॥੨੨੫॥ ਭਟ ਕਰਮ ਬਿਕਰਮ ਜਬੈ ਧਰਿ ਹੈਂ ॥ ਰਣ ਰੰਗ ਤੁਰੰਗਹਿ ਬਿਚਰਿ ਹੈਂ ॥ ਤੁਵ ਬੀਰ ਸੁ ਧੀਰਹਿ ਕੋ ਧਰਿ ਹੈ ॥ ਬਲਿ ਬਿਕ੍ਰਮ ਤੇਜ ਤਬੈ ਹਰਿ ਹੈ ॥੨੨੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਤਨ ਸੂਰਾ ਸੁ ਧਰਿ ਧੈਹੈਂ ਨ੍ਰਿਪ ਅਬਿਬੇਕ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਬਿਬੇਕ ਕੀ ਦਿਸਿ ਸੁਭਟ ਠਾਢ ਨ ਰਹਿ ਹੈ ਏਕ ॥੨੨੭॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਪਾਰਸ ਮਛਿੰਦ੍ਰ ਸੰਬਾਦੇ ਨ੍ਰਿਪ ਅਬਿਬੇਕ ਆਗਮਨ ਨਾਮ ਸੁਭਟ ਬਰਨਨ ਨਾਮ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥ ਅਫਜੂ ॥

ਅਥ ਨ੍ਰਿਪ ਬਿਬੇਕ ਦਲ ਕਥਨੰ ॥ਛਪਜ ਛੰਦ ॥ ਜਿਹ ਪ੍ਰਕਾਰ ਅਬਿਬੇਕ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਦਲ ਸਹਿਤ ਬਖਾਨੇ ॥ ਨਾਮ ਠਾਮ ਆਭਰਨ ਸੁ ਰਥ ਸਭ ਕੇ ਹਮ ਜਾਨੇ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਅਰੁ ਧਨੁਖ ਧੁਜਾ ਜਿਹ ਬਰਣ ਉਚਾਰੀ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਮੁਨਿ ਦੇਵ ਸਕਲ ਸੁ ਬਿਬੇਕ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਕਰਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸਕਲ ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਕਹੇ ਤਿਹ ਬਿਧਿ ਵਹੈ

ਬਖਾਨਿਯੈ ॥ ਕਿਹ ਛਬਿ ਪ੍ਰਭਾਵ ਕਿਹ ਦੁਤਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਨ੍ਰਿਪ ਬਿਬੇਕ ਅਨੁਮਾਨਿਯੈ ॥੧॥੨੨੮॥ ਅਧਿਕ ਨਰਾਜ ਮੁਨਿ ਕੀਨ ਮੰਤ੍ਰ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੇ ॥ ਤੰਤ੍ਰ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਸਧੇ ਜੰਤ੍ਰ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਲਿਖਿ ਡਾਰੇ ॥ ਅਤਿ ਪਵਿਤ੍ਰ ਹੁਐ ਆਪੁ ਬਹੁਰਿ ਉੱਚਾਰ ਕਰਯੋ ਤਿਹ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਬਿਬੇਕ ਅਬਿਬੇਕ ਸਹਿਤ ਸੈਨਾ ਕਥਯੋ ਜਿਹ ॥ ਸੁਰ ਅਸੁਰ ਚਕ੍ਰਿਤ ਚਹੁ ਦਿਸ ਭਏ ਅਨਲ ਪਵਨ ਸਸਿ ਸੂਰ ਨਭ ॥ ਕਿਹ ਬਿਧਿ ਪ੍ਰਕਾਸ ਕਰਿ ਹੈ ਸੰਘਾਰ ਜਕੇ ਜੱਛ ਗੰਧਰਬ ਸਭ ॥੨॥੨੨੯॥ ਸੇਤ ਛਤ੍ਰ ਸਿਰ ਧਰੇ ਸੇਤ ਬਾਜੀ ਰਥ ਰਾਜਿਤ ॥ ਸੇਤ ਸਸਤ੍ਰ ਤਨ ਸਜੇ ਨਿਰਖਿ ਸੁਰ ਨਰ ਭ੍ਰਮਿ ਭਾਜਿਤ ॥ ਚੰਦ ਚਕ੍ਰਿਤ ਹ੍ਵੈ ਰਹਤ ਭਾਨੁ ਭਵਤਾ ਲਖਿ ਭੁੱਲਤ ॥ ਭ੍ਰਮਰ ਪ੍ਰਭਾ ਲਖਿ ਭ੍ਰਮਤ ਅਸੁਰ ਸੁਰ ਨਰ ਡਗ ਡੁੱਲਤ ॥ ਇਹ ਛਬਿ ਬਿਬੇਕ ਰਾਜਾ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਅਤਿ ਬਲਿਸਟ ਤਿਹ ਮਾਨਿਯੈ ॥ ਮੁਨਿ ਗਨ ਮਹੀਪ ਬੰਦਤ ਸਕਲ ਤੀਨ ਲੋਕ ਮਹਿ ਜਾਨਿਯੈ ॥੩॥੨੩੦॥ ਚਮਰ ਚਾਰੁ ਚਹੂੰ ਓਰ ਢੁਰਤ ਸੁੰਦਰ ਛਬਿ ਪਾਵਤ ॥ ਨਿਰਖਿ ਹੰਸ ਤਿਹ ਢੁਰਨਿ ਮਾਨ ਸਰਵਰਹਿ ਲਜਾਵਤ ॥ ਅਤਿ ਪਵਿਤ੍ਰ ਸਭ ਗਾਤ ਪ੍ਰਭਾ ਅਤਿ ਹੀ ਜਿਹ ਸੋਹਿਤ ॥ ਸੁਰ ਨਰ ਨਾਗ ਸੁਰੇਸ ਜੱਛ ਕਿੰਨਰ ਮਨ ਮੋਹਿਤ ॥ ਇਹ ਛਬਿ ਬਿਬੇਕ ਰਾਜਾ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਜਦਿਨ ਕਮਾਨ ਚੜ੍ਹਾਇ ਹੈ ॥ ਬਿਨ ਇਕ ਅਬਿਬੇਕ ਸੁਨਹੁ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਅਉਰ ਨ ਬਾਨ ਚਲਾਇ ਹੈ ॥੪॥੨੩੧॥ ਅਤਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਅਬਿਕਾਰ ਤੇਜ ਆਖੰਡ ਅਤੁਲ ਬਲ ॥ ਅਤਿ ਪ੍ਰਤਾਪ ਅਤਿ ਸੂਰ ਤੂਰ ਬਾਜਤ ਜਿਹ ਜਲ ਥਲ ॥ ਪਵਨ ਬੇਗ ਰਥ ਚਲਤ ਪੇਖਿ ਚਪਲਾ ਚਿਤ ਲਾਜਤਿ ॥ ਸੁਨਤ ਸਬਦ ਚਕ ਚਾਰ ਮੇਘ ਮੋਹਤ ਭ੍ਰਮ ਭਾਜਤਿ ॥ ਜਲ ਥਲ ਅਜੇਯ ਅਨਭੈ ਸੁਭਟ ਅਤਿ ਉੱਤਮ ਪਰਵਾਨਿਯੈ ॥ ਧੀਰਜੁ ਸੁ ਨਾਮ ਜੋਧਾ ਬਿਕਟ ਅਤਿ ਸੁਬਾਹੁ ਜਗ ਮਾਨਿਯੈ ॥੫॥੨੩੨॥ ਧਰਮ ਧੀਰ ਬੀਰਜ ਸਮੀਰ ਅਨਭੀਰੁ ਬਿਕਟ ਮਤਿ ॥ ਕਲਪ ਬ੍ਰਿਛ ਕੁਬ੍ਰਿਤਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਜਸ ਤਿਲਕ ਸੁਭਟ ਅਤਿ ॥ ਅਤਿ ਪ੍ਰਤਾਪ ਅਤਿ ਓਜ ਅਨਲ ਸਰ ਤੇਜ ਜਰੇ ਰਣ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਅਸਤ੍ਰ ਸਿਵ ਅਸਤ੍ਰ ਨਹਿਨ ਮਾਨਤ ਏਕੈ ਬ੍ਰਣ ॥ ਇਹ ਦੁਤਿ ਪ੍ਰਕਾਸ ਬ੍ਰਿਤ ਛਤ੍ਰਿ ਨ੍ਰਿਪ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਜਬ ਛੰਡਿ ਹੈ ॥ ਬਿਨ ਏਕ ਅਬ੍ਰਿਤ ਸੁ ਬ੍ਰਿਤ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਅਵਰ ਨ ਆਹਵ ਮੰਡਿ ਹੈ ॥੬॥੨੩੩॥ ਅਛਿੱਜ ਗਾਤ ਅਨਭੰਗ ਤੇਜ ਆਖੰਡ ਅਨਿਲ ਬਲ ॥ ਪਵਨ ਬੇਗ ਰਥ ਕੋ ਪ੍ਰਤਾਪ ਜਾਨਤ ਜਿਯ ਜਲ ਥਲ ॥ ਧਨੁਖ ਬਾਨ ਪਰਬੀਨ ਛੀਨ ਸਭ ਅੰਗ

ਬ੍ਰਤਨ ਕਰਿ ॥ ਅਤਿ ਸੁਬਾਹ ਸੰਜਮ ਸੁ ਬੀਰ ਜਾਨਤ ਨਾਰੀ ਨਰ ॥ ਗਹਿ ਧਨੁਖ ਬਾਨ ਪਾਨਹਿ ਧਰਮ ਪਰਮ ਰੂਪ ਧਰਿ ਗਰਜਿ ਹੈ ॥ ਬਿਨੁ ਇਕ ਅਬ੍ਰਿਤ ਸੁਬ੍ਰਿਤ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਅਉਰ ਨ ਆਨਿ ਬਰਜਿ ਹੈ ॥੭॥੨੩੪॥ ਚਕ੍ਰਿਤ ਚਾਰ ਚੰਚਲ ਪ੍ਰਕਾਸ ਬਾਜੀ ਰਥ ਸੋਹਤ ॥ ਅਤਿ ਪ੍ਰਬੀਨ ਧੁਨਿ ਛੀਨ ਬੀਨ ਬਾਜਤ ਮਨ ਮੋਹਤ ॥ ਪ੍ਰੇਮ ਰੂਪ ਸੁਭ ਧਰੇ ਨੇਮ ਨਾਮਾ ਭਟ ਭੈਕਰ ॥ ਪਰਮ ਰੂਪ ਪਰਮੰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਜੁੱਧ ਜੈ ਅਰਿ ਛੈ ਕਰ ॥ ਅਸ ਅਮਿਟ ਬੀਰ ਧੀਰਾ ਬਡੋ ਅਤਿ ਬਲੀਸ ਦੁਰਧਰਖ ਰਣ ॥ ਅਨਭੈ ਅਭੰਜ ਅਨਮਿਟ ਸੁਧੀਸ ਅਨਬਿਕਾਰ ਅਨਜੈ ਸੁ ਭਣ ॥੮॥੨੩੫॥ ਅਤਿ ਪ੍ਰਤਾਪ ਅਮਿਤੋਜ ਅਮਿਟ ਅਨਭੈ ਅਭੰਗ ਭਟ ॥ ਰਥ ਪ੍ਰਮਾਣ ਚਪਲਾ ਸੁ ਚਾਰੁ ਚਮਕਤ ਹੈ ਅਨਕਟ ॥ ਨਿਰਖਿ ਸਤ੍ਰੁ ਤਿਹ ਤੇਜ ਚਕ੍ਰਿਤ ਭਯ ਭੀਤ ਭਜਤ ਗਣ ॥ ਧਰਤ ਧੀਰ ਨਹਿ ਬੀਰ ਤੀਰ ਮਰ ਹੈ ਨਹਿੰ ਹਟਿ ਰਣਿ ॥ ਬਿਗਜਾਨ ਨਾਮ ਅਨਭੈ ਸੁਭਟ ਅਤਿ ਬਲਿਸਟ ਤਿਹ ਜਾਨਿਯੈ ॥ ਅਗਜਾਨ ਦੇਸ ਜਾ ਕੋ ਸਦਾ ਤ੍ਰਾਸ ਘਰਨ ਘਰ ਮਾਨਿਯੈ ॥੯॥੨੩੬॥ ਬਮਤ ਜ੍ਵਾਲ ਡਮਰੂ ਕਰਾਲ ਡਿਮ ਡਿਮ ਰਣ ਬੱਜਤ ॥ ਘਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ਚਕ ਸਬਦ ਘਹਰ ਜਾ ਕੋ ਗਲ ਗੱਜਤ ॥ ਸਿਮਟ ਸਾਂਗ ਸੰਗ੍ਰਹਤ ਸਰਕਿ ਸਾਮੁਹਿ ਅਰਿ ਝਾਰਤ ॥ ਨਿਰਖਿ ਤਾਸ ਸੁਰ ਅਸੁਰ ਬ੍ਰਹਮ ਜੈ ਸਬਦ ਉਚਾਰਤ ॥ ਇਸਨਾਨ ਨਾਮ ਅਭਿਮਾਨ ਜੁਤ ਜਦਿਨ ਧਨੁਖ ਗਹਿ ਗਰਜਿ ਹੈ ॥ ਬਿਨ ਇਕ ਕੁਚੀਲ ਸਾਮੁਹਿ ਸਮਰ ਸੁ ਅਉਰ ਨ ਤਾਸ ਬਰਜਿ ਹੈ ॥੧੦॥੨੩੭॥ ਇਕ ਨਿਬ੍ਰਿਤਿ ਅਤਿ ਬੀਰ ਦੁਤਿਯ ਭਾਵਨਾ ਮਹਾ ਭਟ ॥ ਅਤਿ ਬਲਿਸਟ ਅਨਮਿਟ ਅਪਾਰ ਅਨਛਿੱਜ ਅਨਾਕਟ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰਿ ਜਬ ਗਰਜ ਹੈ ਭੀਰੁ ਭਾਜਿ ਹੈ ਨਿਰਖਿ ਰਣ ॥ ਪਤ੍ਰ ਭੇਸ ਭਹਰਾਤ ਧੀਰ ਧਰਿਹੈਂ ਨਹਿ ਅਨਗਣ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਸੁਧੀਰ ਜੋਧਾ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਜਦਿਨ ਅਯੋਧਨ ਰੱਚਿ ਹੈ ॥ ਤਜਿ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਭਜਿਹੈਂ ਸਕਲ ਏਕ ਨ ਬੀਰ ਬਿਰੱਚਿ ਹੈ ॥੧੧॥੨੩੮॥ ਸੰਗੀਤ ਛਪਯ ਛੰਦ ॥ ਤਗੜਦਿ ਤੂਰ ਬਾਜ ਹੈ ਜਗੜਦਿ ਜੋਧਾ ਜਬ ਜੁਟਹਿ ॥ ਲਗੜਦਿ ਲੁੱਥ ਬਿੱਥੁਰਹਿ ਸਗੜਦਿ ਸੰਨਾਹ ਸੁ ਤੁਟਹਿ ॥ ਭਗੜਦਿ ਭੂਤ ਭੈਰੋ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਅਰੁ ਸਿੱਧ ਨਿਹਾਰਹਿ ॥ ਜਗੜਦਿ ਜੱਛ ਜੁੱਗਣੀ ਜੂਥ ਜੈ ਸਬਦ ਉਚਾਰਹਿ ॥ ਸੰਸਗੜਦਿ ਸੁਭਟ ਸੰਜਮ ਅਮਿਟ ਕਗੜਦਿ ਕ੍ਰੁੱਧ ਜਬ ਗਰਜਿ ਹੈ ॥ ਦੰਦਗੜਦਿ ਇੱਕ ਦੁਰਮਤਿ ਬਿਨਾ ਅਗੜਦਿ ਸੁ ਅਉਰ ਨ ਬਰਜਿ ਹੈ ॥੧੨॥੨੩੯॥ ਜਗੜਦਿ

ਜੋਗ ਜਯਵਾਨ ਕਗੜਦਿ ਕਰ ਕ੍ਰੋਧ ਕੜੱਕਹਿ ॥ ਲਗੜਦਿ ਲੁੱਟ ਅਰੁ ਕੁੱਟ ਤਗੜਦਿ ਤਰਵਾਰ ਸੜੱਕਹਿ ॥ ਸਗੜਦਿ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਨਾਹ ਪਗੜਦਿ ਪਹਿਰ ਹੈਂ ਜਵਨ ਦਿਨ ॥ ਸਗੜਦਿ ਸਤ੍ਰ ਭਜਹਿੰ ਟਗੜਦਿ ਟਿਕਿ ਹੈਂ ਨ ਇਕ ਛਿਨ ॥ ਪੰਪਗੜਦਿ ਪਿਯਰ ਸਿਤ ਬਰਣ ਮੁਖ ਸਗੜਦਿ ਸਮਸਤ ਸਿਧਾਰ ਹੈਂ ॥ ਅੰਅਗੜਦਿ ਅਮਿਟ ਦੁਰਧਰਖ ਭਟ ਜਗੜਦਿ ਕਿ ਜਦਿਨ ਨਿਹਾਰ ਹੈਂ ॥੧੩॥੨੪੦॥ ਅਗੜਦਿ ਇਕ ਅਰੁ ਚਾਰ ਪਗੜਦਿ ਪੂਜਾ ਜਬ ਕੁੱਪਹਿ ॥ ਰਗੜਦਿ ਰੋਸ ਕਰਿ ਜੋਸ ਪਗੜਦਿ ਪਾਇਨ ਜਬ ਰੁੱਪਹਿ ॥ ਸਗੜਦਿ ਸਤ੍ਰ ਤਜਿ ਅਤ੍ਰ ਭਗੜਦਿ ਭੱਜਹਿ ਸੁ ਭ੍ਰਮ ਰਣ ॥ ਅਗੜਦਿ ਐਸ ਉੱਝੜਹਿ ਪਗੜਦਿ ਜਣੁ ਪਵਨ ਪਤ੍ਰ ਬਣ ॥ ਸੰਸਗੜਦਿ ਸੁਭਟ ਸਭ ਭਜਿ ਹੈਂ ਤਗੜਦਿ ਤੁਰੰਗ ਨਚਾਇ ਹੈਂ ॥ ਛੰਛਗੜਦਿ ਛਤ੍ਰ ਬ੍ਰਿਤਿ ਛੱਡਿ ਕੈ ਅਗੜਦਿ ਅਧੋਗਤਿ ਜਾਇ ਹੈਂ ॥੧੪॥੨੪੧॥ ਛਪਯ ਛੰਦ ॥ ਚਮਰ ਚਾਰ ਚਹੂੰ ਓਰ ਢੁਰਤ ਸੁੰਦਰ ਛਬਿ ਪਾਵਤ ॥ ਸੇਤ ਬਸਤ੍ਰ ਅਰੁ ਬਾਜਿ ਸੇਤ ਸਸਤ੍ਰਣ ਛਬਿ ਛਾਵਤ ॥ ਅਤਿ ਪਵਿੱਤ੍ਰ ਅਬਿਕਾਰ ਅਚਲ ਅਨਖੰਡ ਅਕਟ ਭਟ ॥ ਅਮਿਤ ਓਜ ਅਨਮਿਟ ਅਨੰਤ ਆਛੱਲ ਰਣਾਕਟ ॥ ਧਰਿ ਅਸਤ੍ਰ ਸਸਤ੍ਰ ਸਾਮੁਹਿ ਸਮਰ ਜਦਿਨ ਨ੍ਰਿਪੋਤਮ ਗਰਜਿ ਹੈ ॥ ਟਿਕਿਹੈ ਇਕ ਭਟ ਨਹਿ ਸਮਰ ਅਉਰ ਕਵਣ ਤਬ ਬਰਜਿ ਹੈ ॥੧੫॥੨੪੨॥ ਇਕ ਬਿਦਿਆ ਅਰੁ ਲਾਜ ਅਮਿਟ ਅਤਿ ਹੀ ਪ੍ਰਤਾਪ ਰਣ ॥ ਭੀਮ ਰੂਪ ਭੈਰੋ ਪ੍ਰਚੰਡ ਅਮਿਤੋਜ ਅਦਾਹਣ ॥ ਅਤਿ ਅਖੰਡ ਅਡੰਡ ਚੰਡ ਪਰਤਾਪ ਰਣਾਚਲ ॥ ਬ੍ਰਿਖਭ ਕੰਧ ਆਜਾਨੁ ਬਾਹੁ ਬਾਨੈਤ ਮਹਾਂਬਲਿ ॥ ਇਹ ਛਬਿ ਅਪਾਰ ਜੋਧਾ ਜੁਗਲ ਜਦਿਨ ਨਿਸਾਨ ਬਜਾਇ ਹੈ ॥ ਭੱਜਿ ਹੈ ਭੂਪ ਤਜਿ ਲਾਜ ਸਭ ਏਕ ਨ ਸਾਮੁਹਿ ਆਇ ਹੈ ॥੧੬॥੨੪੩॥ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਸੰਜੋਗ ਨਾਮ ਸੂਰਮਾ ਅਖੰਡ ਏਕ ਜਾਨੀਐ ॥ ਸੁ ਧਾਮ ਧਾਮ ਜਾਸ ਕੋ ਪ੍ਰਤਾਪ ਆਜੁ ਮਾਨੀਐ ॥ ਅਡੰਡ ਔ ਅਛੇਦ ਹੈ ਅਭੰਗ ਤਾਸੁ ਭਾਖੀਐ ॥ ਬਿਚਾਰ ਆਜੁ ਤਉਨ ਸੋਂ ਜੁਝਾਰ ਕਉਨ ਰਾਖੀਐ ॥੧੭॥੨੪੪॥ ਅਖੰਡ ਮੰਡਲੀਕ ਸੋਂ ਪ੍ਰਚੰਡ ਬੀਰ ਦੇਖੀਐ ॥ ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਨਾਮ ਸੂਰਮਾ ਅਜਿੱਤ ਤਾਸ ਲੇਖੀਐ ॥ ਗਰਜਿ ਸਸਤ੍ਰ ਸਜਿ ਕੈ ਸਲੱਜਿ ਰਥ ਧਾਇ ਹੈ ॥ ਅਮੰਡ ਮਾਰਤੰਡ ਜਜੋਂ ਪ੍ਰਚੰਡ ਸੋਭ ਪਾਇ ਹੈ ॥੧੮॥੨੪੫॥ ਬਿਸੇਖ ਬਾਣ ਸੈਹਥੀ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਪਾਣ ਸੱਜਿ ਹੈ ॥ ਅਮੋਹ ਨਾਮ ਸੂਰਮਾ ਸਰੋਹ ਆਨਿ ਗੱਜਿ ਹੈ ॥ ਅਲੋਭ ਨਾਮ ਸੂਰਮਾ ਦੁਤਿਯ ਜੋ

ਗਰੱਜਿ ਹੈ ॥ ਰਥੀ ਗਜੀ ਹਈ ਪਤੀ ਅਪਾਰ ਸੈਣ ਭੱਜਿ ਹੈ ॥੧੯॥੨੪੬॥ ਹਠੀ ਜਪੀ ਤਪੀ ਸਤੀ ਅਖੰਡ ਬੀਰ ਦੇਖੀਐ ॥ ਪ੍ਰਚੰਡ ਮਾਰਤੰਡ ਜਯੋਂ ਅਡੰਡ ਤਾਸ ਲੇਖੀਐ ॥ ਅਜਿੱਤ ਜਉਨ ਜਗਤ ਤੇ ਪਵਿਤ੍ਰ ਅੰਗ ਜਾਨੀਐ ॥ ਅਕਾਮ ਨਾਮ ਸੂਰਮਾਭਿਰਾਮ ਤਾਸ ਮਾਨੀਐ ॥੨੦॥੨੪੭॥ ਅਕ੍ਰੋਧ ਜੋਧ ਕ੍ਰੋਧ ਕੈ ਬਿਰੋਧ ਸੱਜਿ ਹੈ ਜਬੈ ॥ ਬਿਸਾਰ ਲਾਜ ਸੂਰਮਾ ਅਪਾਰ ਭੱਜਿ ਹੈਂ ਸਭੈ ॥ ਅਖੰਡ ਦੇਹ ਜਾਸ ਕੀ ਪ੍ਰਚੰਡ ਰੂਪ ਜਾਨੀਐ ॥ ਸੁਲੱਜ ਨਾਮ ਸੂਰਮਾ ਸੁ ਮੰਤ੍ਰਿ ਤਾਸ ਮਾਨੀਐ ॥੨੧॥੨੪੮॥ ਸੁ ਪਰਮ ਤੱਤ ਆਦਿ ਦੈ ਨਿਰਾਹੰਕਾਰ ਗਰਜਿ ਹੈ ॥ ਬਿਸੇਖ ਤੋਰ ਸੈਨ ਤੇ ਅਸੇਖ ਬੀਰ ਬਰਜਿ ਹੈ ॥ ਸਰੋਖ ਸੈਹਥੀਨ ਲੈ ਅਮੋਘ ਜੋਧ ਜੁੱਟਿ ਹੈ ॥ ਅਸੇਖ ਬੀਰ ਕਾਰਮਾਦਿ ਕ੍ਰੂਰ ਕਉਚ ਤੁੱਟਿ ਹੈ ॥੨੨॥੨੪੯॥ ਸੁ ਭਗਤਿ ਏਕ ਭਾਵਨਾ ਸੁ ਕ੍ਰੋਧ ਸੂਰ ਧਾਇ ਹੈਂ ॥ ਅਸੇਖ ਮਾਰਤੰਡ ਜਯੋਂ ਬਿਸੇਖ ਸੋਭ ਪਾਇ ਹੈ ॥ ਸੰਘਾਰਿ ਸੈਣ ਸੱਤ੍ਰਵੀ ਜੁਝਾਰ ਜੋਧ ਜੁੱਟਿ ਹੈ ॥ ਕਰੂਰ ਕੂਰ ਸੂਰਮਾ ਤਰੱਕ ਤੰਗ ਤੁੱਟਿ ਹੈ ॥੨੩॥੨੫੦॥ ਸਿਮੱਟਿ ਸੂਰ ਸੈਹਥੀ ਸਰੱਕਿ ਸਾਂਗ ਸੇਲ ਹੈ ॥ ਦੁਰੰਤ ਘਾਇ ਝਾਲਿ ਕੈ ਅਨੰਤ ਸੈਣ ਪੇਲਿ ਹੈ ॥ ਤਮੱਕਿ ਤੇਗ ਦਾਮਣੀ ਸੜੱਕਿ ਸੂਰ ਮੱਟਿ ਹੈ ॥ ਨਿਪੱਟਿ ਕੱਟਿ ਕੁੱਟਿ ਕੈ ਅਕੱਟ ਅੰਗ ਸੱਟਿ ਹੈ ॥੨੪॥੨੫੧॥ ਨਿਪੱਟਿ ਸੂਰ ਸਿੰਘ ਜਯੋਂ ਪਲੱਟਿ ਸੇਲ ਬਾਹਿ ਹੈ ॥ ਬਿਸੇਖ ਬ੍ਰਿਥਨੀਸ ਕੀ ਅਸੇਖ ਸੈਣ ਗਾਹਿ ਹੈ ॥ ਅਰੁੱਝਿ ਬੀਰ ਅੱਪ ਮੱਝਿ ਗੱਝਿ ਆਨਿ ਜੁੱਝਿ ਹੈ ॥ ਬਿਸੇਖ ਦੇਵ ਦੈਤ ਜੱਛ ਕਿੰਨ੍ਰ ਕਿੱਤ ਬੁੱਝਿ ਹੈ ॥੨੫॥੨੫੨॥ ਸਰੱਕਿ ਸੇਲ ਸੂਰਮਾ ਮਟੱਕਿ ਬਾਜਿ ਸੁੱਟਿ ਹੈ ॥ ਅਮੰਡ ਮੰਡਲੀਕ ਸੇ ਅਫੁੱਟ ਸੂਰ ਫੁੱਟਿ ਹੈ ॥ ਸੁ ਪ੍ਰੇਮ ਨਾਮ ਸੂਰ ਕੋ ਬਿਸੇਖ ਭੂਪ ਜਾਨੀਐ ॥ ਸੁ ਸਾਖ ਤਾਸ ਕੀ ਸਦਾ ਤਿਹੂੰਨ ਲੋਕ ਮਾਨੀਐ ॥੨੬॥੨੫੩॥ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਅਨੂਪ ਰੂਪ ਭਾਨੁ ਸੋਂ ਅਭੂਤ ਰੂਪ ਮਾਨੀਐ ॥ ਸੰਜੋਗ ਨਾਮ ਸਤ੍ਰੁਹਾ ਸੁ ਬੀਰ ਤਾਸ ਜਾਨੀਐ ॥ ਸੁ ਸਾਂਤਿ ਨਾਮ ਸੂਰਮਾ ਸੁ ਅਉਰ ਏਕ ਬੋਲੀਐ ॥ ਪ੍ਰਤਾਪ ਜਾਸ ਕੋ ਸਦਾ ਸੁ ਸਰਬ ਲੋਗ ਤੋਲੀਐ ॥੨੭॥੨੫੪॥ ਅਖੰਡ ਮੰਡਲੀਕ ਸੋ ਪ੍ਰਚੰਡ ਰੂਪ ਦੇਖੀਐ ॥ ਸੁ ਕੋਪ ਸੁੱਧ ਸਿੰਘ ਕੀ ਸਮਾਨ ਸੂਰ ਪੇਖੀਐ ॥ ਸੁ ਪਾਠ ਨਾਮ ਤਾਸ ਕੋ ਅਠਾਟ ਤਾਸ ਭਾਖੀਐ ॥ ਭਜਯੋ ਨ ਜੁੱਧ ਤੇ ਕਹੂੰ ਨਿਸੇਸ ਸੂਰ ਸਾਖੀਐ ॥੨੮॥੨੫੫॥ ਸੁ ਕਰਮ ਨਾਮ ਏਕ ਕੋ ਸੁ ਸਿੱਛ ਦੂਜ ਜਾਨੀਐ ॥ ਅਭਿੱਜ ਮੰਡਲੀਕ ਸੋਂ ਆਛਿੱਜ ਤੇਜ ਮਾਨੀਐ ॥ ਸਕੋਪ ਸੂਰ

ਸਿੰਘ ਜਸੋਂ ਘਟਾ ਸਮਾਨ ਜੁੱਟਿ ਹੈ ॥ ਦੁਰੰਤ ਬਾਜ ਬਾਜਿ ਹੈਂ ਅਨੰਤ ਸਸਤ੍ਰ ਛੁੱਟਿ ਹੈ ॥੨੯॥੨੫੬॥ ਸੁ ਜੱਗ ਨਾਮ ਏਕ ਕੋ ਪ੍ਰਬੋਧ ਅਉਰ ਮਾਨੀਐ ॥ ਸੁ ਦਾਨ ਤੀਸਰਾ ਹਠੀ ਅਖੰਡ ਤਾਸ ਜਾਨੀਐ ॥ ਸੁ ਨੇਮ ਨਾਮ ਅਉਰ ਹੈ ਅਖੰਡ ਤਾਸ ਭਾਖੀਐ ॥ ਜਗਤ੍ਰ ਜਾਸ ਜੀਤਿਆ ਜਹਾਨ ਭਾਨੁ ਸਾਖੀਐ ॥੩੦॥੨੫੭॥ ਸੁ ਸਤੁ ਨਾਮ ਏਕ ਕੋ ਸੰਤੋਖ ਅਉਰ ਬੋਲੀਐ ॥ ਸੁ ਤਪੁ ਨਾਮ ਤੀਸਰੋ ਦਸੰਤ੍ਰ ਜਾਸੁ ਛੋਲੀਐ ॥ ਸੁ ਜਾਪ ਨਾਮ ਏਕ ਕੋ ਪ੍ਰਤਾਪ ਆਜੁ ਤਾਸ ਕੋ ॥ ਅਨੇਕ ਜੁੱਧ ਜੀਤਿ ਕੈ ਬਰਜੋ ਜਿਨੈ ਨਿਰਾਸ ਕੋ ॥੩੧॥੨੫੮॥ ਛਪੈ ਛੰਦ ॥ ਅਤਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਬਲਵੰਡ ਨੇਮ ਨਾਮਾ ਇਕ ਅਤਿ ਭਟ ॥ ਪ੍ਰੇਮ ਨਾਮ ਦੂਸਰੋ ਸੂਰਬੀਰਾ ਰਣੋਤ ਕਟ ॥ ਸੰਜਮ ਏਕ ਬਲਿਸਟਿ ਧੀਰ ਨਾਮਾ ਚਤੁਰਥ ਗਨਿ ॥ ਪ੍ਰਾਣਯਾਮ ਪੰਚਵੋ ਧਯਾਨ ਨਾਮ ਖਸਟਮ ਭਨਿ ॥ ਜੋਧਾ ਅਪਾਰ ਅਨਖੰਡ ਅਤਿ ਸਤ ਪ੍ਰਤਾਪ ਤਿਹ ਮਾਨੀਐ ॥ ਸੁਰ ਅਸੁਰ ਨਾਗ ਗੰਧ੍ਰਬ ਧਰਮ ਨਾਮ ਤਵਨ ਕੋ ਜਾਨੀਐ ॥੩੨॥੨੫੯॥ ਸੁਭਾਚਾਰ ਜਿਹ ਨਾਮ ਸਬਲ ਦੂਸਰ ਅਨੁਮਾਨੋ ॥ ਬਿਕ੍ਰਮ ਤੀਸਰੋ ਸੁਭਟ ਬੁੱਧਿ ਚਤੁਰਥ ਜਿਯ ਜਾਨੋ ॥ ਪੰਚਮ ਅਨੁਰਕਤਤਾ ਛਠਮ ਸਾਮਾਧਿ ਅਭੈ ਭਟ ॥ ਉੱਦਮ ਅਰੁ ਉਪਕਾਰ ਅਮਿਟ ਅਨਜੀਤ ਅਨਾਕਟ ॥ ਜਿਹ ਨਿਰਖਿ ਸਤ੍ਰੁ ਤਜਿ ਆਸਨਨਿ ਬਿਮਨ ਚਿੱਤ ਭਾਜਤ ਤਵਨ ॥ ਬਲਿ ਟਾਰਿ ਹਾਰਿ ਆਹਵ ਹਠੀ ਅਠਟ ਠਾਟ ਭੁੱਲਤ ਗਵਨ ॥੩੩॥੨੬੦॥ ਤੋਮਰ ਛੰਦ ॥ ਸੁ ਬਿਚਾਰ ਹੈ ਭਟ ਏਕ ॥ ਗੁਨ ਬੀਚ ਜਾਸੁ ਅਨੇਕ ॥ ਸੰਜੋਗ ਹੈ ਇਕ ਅਉਰ ॥ ਜਿਨਿ ਜੀਤਿਆ ਪਤਿ ਗਉਰਿ ॥੩੪॥੨੬੧॥ ਇਕ ਹੋਮ ਨਾਮ ਸੁ ਬੀਰ ॥ ਅਰਿ ਕੀਨ ਜਾਸੁ ਅਧੀਰ ॥ ਪੂਜਾ ਸੁ ਅਉਰ ਬਖਾਨ ॥ ਜਿਹ ਸੌਂ ਨ ਪਉਰਖੁ ਆਨ ॥੩੫॥੨੬੨॥ ਅਨੁਰਕਤਤਾ ਇਕ ਅਉਰ ॥ ਸਭ ਸੁਭਟ ਕੋ ਸਿਰਮਉਰ ॥ ਬੇਰਕਤਤਾ ਇਕ ਆਨ ॥ ਜਿਹ ਸੌਂ ਨ ਆਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ॥੩੬॥੨੬੩॥ ਸਤਸੰਗ ਅਉਰ ਸੁਬਾਹ ॥ ਜਿਹ ਦੇਖ ਜੁੱਧ ਉਛਾਹ ॥ ਭਟ ਨੇਹ ਨਾਮ ਅਪਾਰ ॥ ਬਲ ਜਉਨ ਕੋ ਬਿਕਰਾਰ ॥੩੭॥੨੬੪॥ ਇਕ ਪ੍ਰੀਤਿ ਅਰੁ ਹਰਿ ਭਗਤਿ ॥ ਜਿਹ ਜੋਤ ਜਗਮਗ ਜਗਤਿ ॥ ਭਟ ਦੱਤ ਮੱਤ ਮਹਾਨ ॥ ਸਭ ਠਉਰ ਮੈ ਪਰਧਾਨ ॥੩੮॥੨੬੫॥ ਇਕ ਕ੍ਰੁੱਧ ਅਉਰ ਪ੍ਰਬੋਧ ॥ ਰਣ ਦੇਖ ਕੈ ਜਿਹ ਕ੍ਰੋਧ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੈਨ ਬਨਾਇ ॥ ਦੁਹੁ ਦਿਸਿ ਨਿਸਾਣ ਬਜਾਇ ॥੩੯॥੨੬੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਸੈਨ ਬਨਾਇ ਕੈ ਚੜ੍ਹੇ

ਨਿਸਾਨ ਬਜਾਇ ॥ ਜਿਹ ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਆਹਵ ਮਚਯੋ ਸੋ ਸੋ ਕਹਤ ਸੁਨਾਇ ॥੪੦॥੨੬੭॥ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਤੀ ਛੰਦ ॥ ਕਿ ਸੰਬਾਹ ਉੱਠੇ ॥ ਕਿ ਸਾਵੰਤ ਜੁੱਟੇ ॥ ਕਿ ਨਿਸਾਣ ਹੁੱਕੇ ॥ ਕਿ ਬਾਜੰਤ੍ਰ ਧੁੱਕੇ ॥੪੧॥੨੬੮॥ ਕਿ ਬੰਬਾਲ ਨੇਜੇ ॥ ਕਿ ਜੰਜ੍ਵਾਲ ਤੇਜੇ ॥ ਕਿ ਸਾਵੰਤ ਢੂਕੇ ॥ ਕਿ ਹਾ ਹਾਇ ਕੂਕੇ ॥੪੨॥੨੬੯॥ ਕਿ ਸਿੰਧੂਰ ਗੱਜੇ ॥ ਕਿ ਤੰਬੂਰ ਬੱਜੇ ॥ ਕਿ ਸੰਬਾਹ ਜੁੱਟੇ ॥ ਕਿ ਸੰਨਾਹ ਫੁੱਟੇ ॥੪੩॥੨੭੦॥ ਕਿ ਡਾਕੰਤ ਡਉਰੂ ॥ ਕਿ ਭ੍ਰਾਮੰਤ ਭਉਰੂ ॥ ਕਿ ਆਹਾੜ ਡਿੱਗੇ ॥ ਕਿ ਰਾਕਤ੍ਰ ਭਿੱਗੇ ॥੪੪॥੨੭੧॥ ਕਿ ਚਾਮੁੰਡ ਚਰਮੰ ॥ ਕਿ ਸਾਵੰਤ ਧਰਮੰ ॥ ਕਿ ਆਵੰਤ ਜੁੱਧੰ ॥ ਕਿ ਸਾਨੱਧ ਬੱਧੰ ॥੪੫॥੨੭੨॥ ਕਿ ਸਾਵੰਤ ਸੱਜੇ ॥ ਕਿ ਨੀਸਾਣ ਬੱਜੇ ॥ ਕਿ ਜੰਜ੍ਵਾਲ ਕ੍ਰੋਧੰ ॥ ਕਿ ਬਿਸਾਰਿ ਬੋਧੰ ॥੪੬॥੨੭੩॥ ਕਿ ਆਹਾੜ ਮਾਨੀ ॥ ਕਿ ਜਯੋਂ ਮੱਛ ਪਾਨੀ ॥ ਕਿ ਸਸਤ੍ਰਾਸਤ੍ਰ ਬਾਹੇਂ ॥ ਕਿ ਜਯੋਂ ਜੀਤ ਚਾਹੈਂ ॥੪੭॥੨੭੪॥ ਕਿ ਸਾਵੰਤ ਸੋਹੇ ॥ ਕਿ ਸਾਰੰਗ ਰੋਹੇ ॥ ਕਿ ਸਸਤ੍ਰਾਸਤ੍ਰ ਬਾਹੇ ॥ ਭਲੇ ਸੈਣ ਗਾਹੇ ॥੪੮॥੨੭੫॥ ਕਿ ਭੈਰਉ ਭਭੱਕੈ ॥ ਕਿ ਕਾਲੀ ਕੁਹੱਕੈ ॥ ਕਿ ਜੋਗਿੰਨ ਜੁੱਟੀ ॥ ਕਿ ਲੈ ਪਤ੍ਰ ਟੁੱਟੀ ॥੪੯॥੨੭੬॥ ਕਿ ਦੇਵੀ ਦਮੱਕੈ ॥ ਕਿ ਕਾਲੀ ਕੁਹੱਕੈ ॥ ਕਿ ਭੈਰੋ ਭਕਾਰੈ ॥ ਕਿ ਡਉਰੂ ਡਕਾਰੈ ॥੫੦॥੨੭੭॥ ਕਿ ਬਹੁ ਸਸਤ੍ਰ ਬਰਖੇ ॥ ਕਿ ਪਰਮਾਸਤ੍ਰ ਕਰਖੇ ॥ ਕਿ ਦੈਤਾਸਤ੍ਰ ਛੁੱਟੇ ॥ ਕਿ ਦੇਵਾਸਤ੍ਰ ਮੁੱਕੇ ॥੫੧॥੨੭੮॥ ਕਿ ਸੈਲਾਸਤ੍ਰ ਸਾਜੇ ॥ ਕਿ ਪਉਨਾਸਤ੍ਰ ਬਾਜੇ ॥ ਕਿ ਮੇਘਾਸਤ੍ਰ ਬਰਖੇ ॥ ਕਿ ਅਗਨਾਸਤ੍ਰ ਕਰਖੇ ॥੫੨॥੨੭੯॥ ਕਿ ਹੰਸਾਸਤ੍ਰ ਛੁੱਟੇ ॥ ਕਿ ਕਾਕਸਤ੍ਰ ਤੁੱਟੇ ॥ ਕਿ ਮੇਘਾਸਤ੍ਰ ਬਰਖੇ ॥ ਕਿ ਸੂਕ੍ਰਾਸਤ੍ਰ ਕਰਖੇ ॥੫੩॥੨੮੦॥ ਕਿ ਸਾਵੰਤ ਸੱਜੇ ॥ ਕਿ ਬਯੋਮਾਸਤ੍ਰ ਗੱਜੇ ॥ ਕਿ ਜੱਛਾਸਤ੍ਰ ਛੁੱਟੇ ॥ ਕਿ ਕਿੰਨ੍ਰਾਸਤ੍ਰ ਮੁੱਕੇ ॥੫੪॥੨੮੧॥ ਕਿ ਗੰਧ੍ਰਬਾਸਤ੍ਰ ਬਾਹੈਂ ॥ ਕਿ ਨਰ ਅਸਤ੍ਰ ਗਾਹੈਂ ॥ ਕਿ ਚੰਚਾਲ ਨੈਣੰ ॥ ਕਿ ਮੈ ਮੱਤ ਬੈਣੰ ॥੫੫॥੨੮੨॥ ਕਿ ਆਹਾੜ ਡਿੱਗੈਂ ॥ ਕਿ ਆਰਕਤ ਭਿੱਗੈਂ ॥ ਕਿ ਸਸਤ੍ਰਾਸਤ੍ਰ ਬੱਜੇ ॥ ਕਿ ਸਾਵੰਤ ਗੱਜੇ ॥੫੬॥੨੮੩॥ ਕਿ ਆਵਰਤ ਹੂਰੰ ॥ ਕਿ ਸਾਵਰਤ ਪੂਰੰ ॥ ਫਿਰੀ ਐਣ ਗੈਣੰ ॥ ਕਿ ਆਰਕਤ ਨੈਣੰ ॥੫੭॥੨੮੪॥ ਕਿ ਪਾਵੰਗ ਪੁੱਲੇ ॥ ਕਿ ਸਰਬਾਸਤ੍ਰ ਖੁੱਲੇ ॥ ਕਿ ਹੁੰਕਾਰ ਬਾਹੈਂ ॥ ਅਧੰ ਅੱਧਿ ਲਾਹੈਂ ॥੫੮॥੨੮੫॥ ਛੁਟੀ ਈਸ ਤਾਰੀ ॥ ਕਿ ਸੰਨਜਾਸ ਧਾਰੀ ॥ ਕਿ ਗੰਧਰਬ ਗੱਜੇ ॥ ਕਿ ਬਾਦਿਤ੍ਰ ਬੱਜੇ

॥੫੯॥੨੮੬॥ ਕਿ ਪਾਪਾਸਤ੍ਰ ਬਰਖੇ ॥ ਕਿ ਧਰਮਾਸਤ੍ਰ ਕਰਖੇ ॥ ਅਰੋਗਾਸਤ੍ਰ ਛੁੱਟੇ ॥ ਸੁਭੋਗਾਸਤ੍ਰ ਸੁੱਟੇ ॥੬੦॥੨੮੭॥ ਬਿਬਾਦਾਸਤ੍ਰ ਸੱਜੇ ॥ ਬਿਰੋਧਾਸਤ੍ਰ ਬੱਜੇ ॥ ਕੁਮੰਤ੍ਰਾਸਤ੍ਰ ਛੁੱਟੇ ॥ ਸੁਮੰਤ੍ਰਾਸਤ੍ਰ ਟੁੱਟੇ ॥੬੧॥੨੮੮॥ ਕਿ ਕਾਮਾਸਤ੍ਰ ਛੁੱਟੇ ॥ ਕਰੋਧਾਸਤ੍ਰ ਤੁੱਟੇ ॥ ਬਿਰੋਧਾਸਤ੍ਰ ਬਰਖੇ ॥ ਬਿਮੋਹਾਸਤ੍ਰ ਕਰਖੇ ॥੬੨॥੨੮੯॥ ਚਰਿਤ੍ਰਾਸਤ੍ਰ ਛੁੱਟੇ ॥ ਕਿ ਮੋਹਾਸਤ੍ਰ ਜੁੱਟੇ ॥ ਕਿ ਤ੍ਰਾਸਾਸਤ੍ਰ ਬਰਖੇ ॥ ਕਿ ਕ੍ਰੋਧਾਸਤ੍ਰ ਕਰਖੇ ॥੬੩॥੨੯੦॥ ਚੌਪਈ ਛੰਦ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਬਹੁ ਛੋਰੇ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਬਿਬੇਕ ਕੇ ਭਟ ਝਕਝੋਰੇ ॥ ਆਪਨ ਚਲਾ ਨਿਸਰਿ ਤਬ ਰਾਜਾ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਬਾਜਨ ਬਾਜਾ ॥੬੪॥੨੯੧॥ ਦੁਹੁਦਿਸਿ ਪੜਾ ਨਿਸਾਨੇ ਘਾਤਾ ॥ ਮਹਾ ਸਬਦ ਧੁਨਿ ਉਠੀ ਅਘਾਤਾ ॥ ਬਰਖਾ ਬਾਣ ਗਗਨ ਗਯੋ ਛਾਈ॥ ਭੂਤ ਪਿਸਾਚ ਰਹੇ ਉਰਝਾਈ ॥੬੫॥੨੯੨॥ ਝਿਮਿ ਝਿਮਿ ਸਾਰੁ ਗਗਨ ਤੇ ਬਰਖਾ ॥ ਭਲ ਭਲ ਸੁਭਟ ਪਖਰੀਆ ਪਰਖਾ ॥ ਸਿਮਟੇ ਸੁਭਟ ਅਨੰਤ ਅਪਾਰਾ ॥ ਪਰ ਗਈ ਅੰਧ ਧੁੰਧ ਬਿਕਰਾਰਾ ॥੬੬॥੨੯੩॥ ਨ੍ਰਿਪ ਬਿਬੇਕ ਤਬ ਰੋਸਹਿ ਭਰਾ ॥ ਸਭ ਸੈਨਾ ਕਹ ਆਇਸੁ ਕਰਾ ॥ ਉਮਡੇ ਸੂਰ ਸੁ ਫਉਜ ਬਨਾਈ ॥ ਨਾਮ ਤਾਸ ਕਬਿ ਦੇਤ ਬਤਾਈ ॥੬੭॥੨੯੪॥ ਸਿਰੀ ਪਾਖਰੀ ਟੋਪ ਸਵਾਰੇ ॥ ਚਿਲਤਹ ਰਾਗ ਸੰਜੋਵਾ ਡਾਰੇ ॥ ਚਲੇ ਜੁੱਧ ਕੇ ਕਾਜ ਸੁ ਬੀਰਾ ॥ ਸੂਖਤ ਭਯੋ ਨਦਿਨ ਕੋ ਨੀਰਾ ॥੬੮॥੨੯੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੁਹੂ ਦਿਸਨ ਮਾਰੂ ਬਜਯੋ ਪਰਯੋ ਨਿਸਾਣੇ ਘਾਉ ॥ ਉਮਡ ਦੁਬਹਿਯਾ ਉਠਿ ਚਲੇ ਭਯੋ ਭਿਰਨ ਕੋ ਚਾਉ ॥੬੯॥੨੯੬॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਰਣੰ ਸੁੰਧ ਸਾਵੰਤ ਭਾਵੰਤ ਗਾਜੇ ॥ ਤਹਾਂ ਤੂਰ ਭੇਰੀ ਮਹਾਂ ਸੰਖ ਬਾਜੇ ॥ ਭਯੋ ਉਚ ਕੋਲਾਹਲੰ ਬੀਰ ਖੇਤੰ ॥ ਬਹੇ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰੰ ਨਚੇ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤੰ ॥੭੦॥੨੯੭॥ ਫਰੀ ਧੋਪ ਪਾਇਕ ਸੁ ਖੰਡੇ ਬਿਸੇਖੰ ॥ ਤੁਰੇ ਤੁੰਦ ਤਾਜੀ ਭਏ ਭੂਤਿ ਭੇਖੰ ॥ ਰਣੰ ਰਾਗ ਬੱਜੇ ਤ ਗੱਜੇ ਭਟਾਣੰ ॥ ਤੁਰੀ ਤੱਤ ਨੱਚੇ ਪਲੱਟੇ ਪਲਾਣੰ ॥੭੧॥੨੯੮॥ ਹਿਣੰਕੇ ਤ ਹੈਵਾਰ ਗੈਵਾਰ ਗਾਜੀ ॥ ਮਟੱਕੇ ਮਹਾਂਬੀਰ ਸੁੱਟੇ ਸਿਰਾਜੀ ॥ ਕੜਾ ਕੁੱਟ ਸਸਤ੍ਰਾਸਤ੍ਰ ਬੱਜੇ ਅਪਾਰੰ ॥ ਨਚੇ ਸੁੱਧ ਸਿੱਧੰ ਉਠੀ ਸਸਤ੍ਰ ਝਾਰੰ ॥੭੨॥੨੯੯॥ ਕਿਲੰਕੀ ਤ ਕਾਲੀ ਕਮੱਛਜਾ ਕਰਾਲੰ ॥ ਬਕੈਂ ਬੀਰ ਬੈਤਾਲ ਬਾਮੰਤ ਜ੍ਵਾਲੰ ॥ ਚਵੀ ਚਾਂਵਡੀ ਚਾਵ ਚਉਸਠਿ ਬਾਲੰ ॥ ਕਰੈਂ ਸ੍ਰੋਣਹਾਰੰ ਬਮੈ ਜੋਗ ਜ੍ਵਾਲੰ ॥੭੩॥੩੦੦॥ ਛੁਰੀ ਛਿਪ੍ਰ ਛੰਡੇਤਿ ਮੰਡੈਂ ਰਣਾਰੰ ॥

ਤਮੱਕੇ ਤਤਾਜੀ ਭਭੱਕੇ ਭਟਾਣੰ ॥ ਸੁਭੇ ਸੰਦਲੀ ਬੋਜ ਬਾਜੀ ਅਪਾਰੰ ॥ ਬਹੇ ਬੋਰ ਪਿੰਗੀ ਸੁਮੁੰਦੇ ਕੰਧਾਰੰ ॥੭੪॥੩੦੧॥ ਤੁਰੇ ਤੁੰਦ ਤਾਜੀ ਉਠੇ ਕੱਛ ਅੱਛੰ ॥ ਕੱਛੇ ਆਰਬੀ ਪੱਬ ਮਾਨੋ ਸਪੱਛੰ ॥ ਉਠੀ ਧੂਰਿ ਪੂਰੰ ਛੁਹੀ ਐਣ ਗੈਣੰ ॥ ਭਯੋ ਅੰਧ ਧੁੰਧੰ ਪਰੀ ਜਾਨੁ ਰੈਣੰ ॥੭੫॥੩੦੨॥ ਇਤੈ ਦੱਤ ਧਾਯੋ ਅਨਾਦੱਤ ਉੱਤੰ ॥ ਰਹੀ ਧੂਰਿ ਪੂਰੰ ਪਰੀ ਕੱਟ ਲੁੱਥੰ ॥ ਅਨਾਵਰਤ ਬੀਰੰ ਮਹਾਂ ਬਰਤ ਧਾਰੀ ॥ ਚੜ੍ਯੋ ਚਉਪ ਕੈ ਤੁੰਦ ਨੱਚੇ ਤਤਾਰੀ ॥੭੬॥੩੦੩॥ ਖੁਰੰ ਖੇਹ ਉੱਠੀ ਛਯੋ ਰਥ ਭਾਨੰ ॥ ਦਿਸਾ ਬੇਦਿਸਾ ਭੂ ਨ ਦਿਖਜਾਸਮਾਨੰ ॥ ਛੁਟੇ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰੰ ਪਰੀ ਭੀਰ ਭਾਰੀ ॥ ਛੁਟੇ ਤੀਰ ਕਰਵਾਰ ਕਾਤੀ ਕਟਾਰੀ ॥੭੭॥੩੦੪॥ ਗਹੇ ਬਾਣ ਦੱਤੰ ਅਨਾਦੱਤ ਮਾਰਯੋ ॥ ਭਜੀ ਸਰਬ ਸੈਣੰ ਨ ਨੈਣੰ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਜਿਣ੍ਯੋ ਬੀਰ ਏਕੈ ਅਨੇਕੰ ਪਰਾਨੋ ॥ ਪੁਰਾਨੇ ਪਲਾਸੀ ਹਨੇ ਪੌਨ ਮਾਨੋ ॥੭੮॥੩੦੫॥ ਰਣੰ ਰੋਸ ਕੈ ਲੋਭ ਬਾਜੀ ਮਟੱਕ੍ਯੋ ॥ ਭਜ੍ਯੋ ਬੀਰ ਬਾਚ੍ਯੋ ਅਰ੍ਯੋ ਸੁ ਝਟੱਕ੍ਯੋ ॥ ਫਿਰ੍ਯੋ ਦੇਖ ਬੀਰੰ ਅਨਾਲੋਭ ਧਾਯੋ ॥ ਛੁਟੇ ਬਾਣ ਐਸੇ ਸਭੈ ਬ੍ਯੋਮ ਛਾਯੋ ॥੭੯॥੩੦੬॥ ਦਸੰ ਬਾਣ ਲੈ ਬੀਰ ਧੀਰੰ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਸਰੰ ਸੱਠ ਲੈ ਸੰਜਮੈ ਤਾਕਿ ਮਾਰੇ ॥ ਨਵੰ ਬਾਣ ਸੋਂ ਨੇਮ ਕੋ ਅੰਗ ਛੇਦ੍ਯੋ ॥ ਬਲੀ ਬੀਸ ਬਾਣਾਨਿ ਬਿਗ੍ਯਾਨ ਭੇਦ੍ਯੋ ॥੮੦॥੩੦੭॥ ਪਚਿਸ ਬਾਣ ਪਾਵਿਤ੍ਰਤਾ ਕੌ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਅਸੀਹ ਬਾਣ ਅਰਚਾਹਿ ਕੈ ਅੰਗਿ ਝਾਰੇ ॥ ਪਚਾਸੀ ਸਰੰ ਪੂਰ ਪੂਜਾਹਿ ਛੇਦ੍ਯੋ ॥ ਬਡੋ ਲਸਟਿਕਾ ਲੈ ਸਲੱਜਾਹਿ ਭੇਦ੍ਯੋ ॥੮੧॥੩੦੮॥ ਬਿਆਸੀ ਬਲੀ ਬਾਨਿ ਬਿੱਦ੍ਯਾਹਿ ਮਾਰੇ ॥ ਤਪਸ੍ਯਾਹਿ ਪੈ ਤਾਕਿ ਤੇਤੀਸ ਡਾਰੇ ॥ ਕਈ ਬਾਣ ਸੋਂ ਕੀਰਤਨੰ ਅੰਗ ਛੇਦ੍ਯੋ ॥ ਅਲੋਭਾਦਿ ਜੋਧਾ ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ ਭੇਦ੍ਯੋ ॥੮੨॥੩੦੯॥ ਨ੍ਰਿਹੰਕਾਰ ਕੋ ਬਾਨ ਅੱਸੀਨ ਛੇਦ੍ਯੋ ॥ ਭਲੇ ਪਰਮ ਤਤ੍ਵਾਦਿ ਕੌ ਬੱਛ ਭੇਦ੍ਯੋ॥ ਕਈ ਬਾਣ ਕਰੁਣਾਹਿ ਕੇ ਅੰਗ ਝਾਰੇ ॥ ਸਰੰ ਸੌ ਕੁ ਸਿਛ੍ਯਾਹਿ ਕੇ ਅੰਗ ਮਾਰੇ ॥੮੩॥੩੧੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦਾਨ ਆਨਿ ਪੁਜ੍ਯੋ ਤਬੈ ਗ੍ਯਾਨ ਬਾਨ ਲੈ ਹਾਥਿ ॥ ਜ੍ਵਾਨ ਜਾਨਿ ਮਾਰ੍ਯੋ ਤਿਸੈ ਧ੍ਯਾਨ ਮੰਤ੍ਰ ਕੇ ਸਾਥ ॥੮੪॥੩੧੧॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਰਣੰ ਉਛਲ੍ਯੋ ਦਾਨ ਜੋਧਾ ਮਹਾਨੰ ॥ ਸਭੈ ਸਸਤ੍ਰ ਬੇਤਾ ਅਤਿ ਅਸਤ੍ਰ ਨਿਧਾਨੰ ॥ ਦਸੰ ਬਾਣ ਸੋਂ ਲੋਭ ਕੋ ਬੱਛ ਮਾਰ੍ਯੋ ॥ ਸਰੰ ਸਪਤ ਸੌਂ ਕ੍ਰੋਧ ਕੋ ਦੇਹ ਤਾਰ੍ਯੋ ॥੮੫॥੩੧੨॥ ਨਵੰ ਬਾਣ ਬੇਧ੍ਯੋ ਅਨੰਨ੍ਯਾਸ ਬੀਰੰ ॥ ਤ੍ਰਿਯੋ ਤੀਰ ਭੇਦ੍ਯੋ ਅਨਾਬਰਤ ਧੀਰੰ ॥ ਭਯੋ ਭੇਦਿ ਕ੍ਰੋਧੰ ਸਤੰ ਸੰਗਿ ਮਾਰੇ ॥

ਭਈ ਧੀਰ ਧਰਮੰ ਬ੍ਰਹਮ ਗਜਾਨ ਤਾਰੇ ॥੮੬॥੩੧੩॥ ਕਈ ਬਾਣ ਕੁਲਹਤ੍ਰਤਾ ਕੋ ਚਲਾਏ ॥ ਕਈ ਬਾਣ ਲੈ ਬੈਰ ਕੇ ਬੀਰ ਘਾਏ ॥ ਕਿਤੇ ਘਾਇ ਆਲਸ ਕੈ ਅੰਗ ਲਾਗੇ ॥ ਸਭੈ ਨਰਕ ਤੇ ਆਦਿ ਲੈ ਬੀਰ ਭਾਗੇ ॥੮੭॥੩੧੪॥ ਇਕੈ ਬਾਣ ਨਿਸੀਲ ਕੌ ਅੰਗ ਛੇਦਯੋ ॥ ਦੁਤੀ ਕੁਸੱਤਤਾ ਕੋ ਭਲੈ ਸੂਤ ਭੇਦਯੋ ॥ ਗੁਮਾਨਾਦਿ ਕੇ ਚਾਰ ਬਾਜੀ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਅਨਰਥਾਦਿ ਕੇ ਬੀਰ ਬਾਂਕੇ ਨਿਵਾਰੇ ॥੮੮॥੩੧੫॥ ਪਿਪਾਸਾ ਛੁਧਾ ਆਲਸਾਦੀ ਪਰਾਨੇ ॥ ਭਜਜੇ ਲੋਭ ਕ੍ਰੋਧੀ ਹਠੀ ਦੇਵ ਜਾਨੇ ॥ ਤਪਜੇ ਨੇਮ ਨਾਮਾ ਅਨੇਮੰ ਪ੍ਰਣਾਸੀ ॥ ਧਰੇ ਜੋਗ ਅਸਤ੍ਰੰ ਅਲੋਭੀ ਉਦਾਸੀ ॥੮੯॥੩੧੬॥ ਹਤਜੋ ਕਾਪਟੰ ਖਾਪਟੰ ਸੋ ਕਪਾਲੰ ॥ ਹਨਜੋ ਰੋਹ ਮੋਹੰ ਸਕਾਮੰ ਕਰਾਲੰ ॥ ਮਹਾਂ ਕ੍ਰੁੱਧ ਕੈ ਕ੍ਰੋਧ ਕੋ ਬਾਨ ਮਾਰਜੋ ॥ ਖਿਸਜੋ ਬ੍ਰਹਮ ਦੋਖਾਦਿ ਸਰਬੰ ਪ੍ਰਹਾਰਜੋ ॥੯੦॥੩੧੭॥ ਰੂਆਲ ਛੰਦ ॥ ਸਦ੍ਰੋਹ ਅਹੰਕਾਰ ਕੋ ਹਜਾਰ ਬਾਨ ਸੋਂ ਹਨਜੋ ॥ ਦਰਿਦ੍ਰ ਸੰਕ ਮੋਹ ਕੋ ਨ ਚਿੱਤ ਮੈ ਕਛੂ ਗਨਜੋ ॥ ਅਸੌਚ ਅਉ ਕੁਮੰਤ੍ਰਤਾ ਅਨੇਕ ਬਾਨ ਸੋਂ ਹਤਜੋ ॥ ਕਲੰਕ ਕੋ ਨਿਸੰਕ ਹ੍ਵੈ ਸਹੰਸ੍ਰ ਸਾਇਕੰ ਛਤਜੋ ॥੯੧॥੩੧੮॥ ਕ੍ਰਿਤਘਨਤਾ ਬਿਸ੍ਵਾਸਘਾਤ ਮਿਤ੍ਰਘਾਤ ਮਾਰਜੋ ॥ ਸੁ ਰਾਜ ਦੋਖ ਬ੍ਰਹਮ ਦੋਖ ਬ੍ਰਹਮ ਅਸਤ੍ਰ ਝਾਰਜੋ ॥ ਉਚਾਟ ਮਾਰਣਾਦਿ ਬੱਸਿਕਰਣ ਕੋ ਸਰੰ ਹਨਜੋ ॥ ਬਿਖਾਦ ਕੋ ਬਿਖਾਦ ਕੈ ਨ ਬ੍ਰਿਧ ਤਾਹਿ ਕੋ ਗਨਜੋ ॥੯੨॥੩੧੯॥ ਭਜੇ ਰਥੀ ਹਈ ਗਜੀ ਸੁ ਪਤਿ ਤ੍ਰਾਸ ਧਾਰਿ ਕੈ ॥ ਭਜੇ ਰਥੀ ਮਹਾਂਰਥੀ ਸੁ ਲਾਜ ਕੋ ਬਿਸਾਰਿ ਕੈ ॥ ਅਸੰਭ ਜੁੱਧ ਜੋ ਭਯੋ ਸੁ ਕੈਸ ਕੈ ਬਤਾਈਐ ॥ ਸਹੰਸ੍ਰ ਬਾਕ ਜੌ ਰਟੈ ਨ ਤਤ੍ਰ ਪਾਰ ਪਾਈਐ ॥੯੩॥੩੨੦॥ ਕਲੰਕ ਬਿਭ੍ਰਮਾਦਿ ਅਉ ਕ੍ਰਿਤਘਨਤਾਹਿ ਕੌ ਹਨਜੋ ॥ ਬਿਖਾਦ ਬਿਪਦਾਦਿ ਕੋ ਕਛੂ ਨ ਚਿੱਤਿ ਮੈ ਗਨਜੋ ॥ ਸਮਿਤ੍ਰਦੋਖ ਰਾਜਦੋਖ ਈਰਖਾਹਿ ਮਾਰਿ ਕੈ ॥ ਉਚਾਟ ਅਉ ਬਿਖਾਦ ਕੋ ਦਯੋ ਰਣੰ ਨਿਕਾਰਿ ਕੈ ॥੯੪॥੩੨੧॥ ਗਿਲਾਨਿ ਕੋ ਪ੍ਰਮਾਨ ਅਪ੍ਰਮਾਨ ਬਾਨ ਸੌ ਹਨਜੋ ॥ ਅਨਰਥ ਕੋ ਸਮਰਥ ਕੈ ਹਜਾਰ ਬਾਨ ਸੋ ਝਨਜੋ ॥ ਕੁਚਾਰ ਕੋ ਹਜਾਰ ਬਾਨ ਚਾਰ ਸੌ ਪ੍ਰਹਾਰਜੋ ॥ ਕੁਕਸਟ ਅਉ ਕੁਕ੍ਰਿਆ ਕੌ ਭਜਾਇ ਤਾਸ ਡਾਰਜੋ ॥੯੫॥੩੨੨॥ ਛਪਯ ਛੰਦ ॥ ਅਤੱਪ ਬੀਰ ਕਉ ਤਾਕਿ ਬਾਨ ਸੱਤਰਿ ਮਾਰੇ ਤਪ ॥ ਨਵੈ ਸਾਇਕ ਨਿਸੀਲ ਸਹਸ ਸਰ ਹਨੇ ਅਜਪ ਜਪ ॥ ਬੀਸ ਬਾਣ ਕੁਮਤਹਿ ਤੀਸ ਕੁਕਰਮਹ ਭੇਦਜੋ ॥ ਦਸ ਸਾਇਕ ਦਾਰਿਦ੍ਰ ਕਾਮ ਕਈ ਬਾਣਨਿ ਛੇਦਜੋ ॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਬਿਰੋਧ ਕੋ ਬਧ ਕਿਯੋ ਅਬਿਬੇਕਹਿ ਸਰ ਸੰਧਿ ਰਣਿ

॥ ਰਣ ਰੋਹ ਕ੍ਰੋਹ ਕਰਵਾਰ ਗਹਿ ਇਮ ਸੰਜਮ ਬੁੱਲਯੋ ਬਯਣ ॥੯੬॥੩੨੩॥ ਅਰੁਣ ਪੱਛਮਹਿ ਉਗੈ ਬਰੁਣੁ ਉੱਤਰ ਦਿਸ ਤੱਕੈ ॥ ਮੇਰੁ ਪੰਖ ਕਰਿ ਉਡੇ ਸਰਬ ਸਾਇਰ ਜਲ ਸੁੱਕੈ ॥ ਕੋਲ ਦਾੜ੍ਹ ਕੜ ਮੁੜੈ ਸਿਮਟਿ ਫਨੀਅਰ ਫਣ ਫੱਟੈ ॥ ਉਲਟਿ ਜਾਨਵੀ ਬਹੈ ਸੱਤ ਹਰੀਚੰਦੈ ਹੱਟੈ ॥ ਸੰਸਾਰ ਉਲੱਟ ਪੁਲੱਟ ਹ੍ਵੈ ਧਸਕਿ ਧਉਲ ਧਰਣੀ ਫਟੈ ॥ ਸੁਨਿ ਨ੍ਰਿਪ ਅਬਿਬੇਕ ਬਿਬੇਕ ਭਟਿ ਤੱਦਪਿ ਨ ਲਟਿ ਸੰਜਮ ਹਟੈ ॥੯੭॥੩੨੪॥ ਤੇਰੇ ਜੋਰ ਮੈ ਗੁੰਗਾ ਕਹਤਾ ਹੌਂ ॥ ਤੇਰਾ ਸਦਕਾ ਤੇਰੀ ਸਰਣਿ ॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਕੁਪਯੋ ਸੰਜਮੰ ਪਰਮ ਜੋਧਾ ਜੁਝਾਰੰ ॥ ਬਡੋ ਗਰਬਧਾਰੀ ਬਡੋ ਨਿਰਬਿਕਾਰੰ ॥ ਅਨੰਤਾਸਤ੍ਰ ਲੈ ਕੈ ਅਨਰਥੈ ਪ੍ਰਹਾਰਯੋ ॥ ਅਨਾਦੱਤ ਕੇ ਅੰਗ ਕੋ ਛੇਦ ਡਾਰਯੋ ॥੯੮॥੩੨੫॥ ਤੇਰੇ ਜੋਰ ਕਹਤ ਹੌਂ ॥ ਇਸੋ ਜੁੱਧੁ ਬੀਤਯੋ ਕਹਾ ਲੌ ਸੁਨਾਊਂ ॥ ਰਟੋਂ ਸਹੰਸ ਜਿਹਵਾ ਨ ਤਊ ਅੰਤ ਪਾਊਂ ॥ ਦਸੰ ਲੱਛ ਜੁਗਜੰ ਸੁ ਬਰਖੰ ਅਨੰਤੰ ॥ ਭਯੋ ਬੀਰ ਖੇਤੰ ਕਥੈ ਕਉਨ ਅੰਤੰ ॥੯੯॥੩੨੬॥ ਤੇਰੇ ਜੋਰ ਸੰਗ ਕਹਤਾ ਹੌਂ ॥ ਭਈ ਅੰਧ ਧੁੰਧੰ ਮਚਯੋ ਬੀਰ ਖੇਤੰ ॥ ਨਚੀ ਜੁੱਗਣੀ ਚਾਰੁ ਚਉਸੱਠ ਪ੍ਰੇਤੰ ॥ ਨਚੀ ਕਾਲਕਾ ਸੀ ਕਮੱਖਯਾ ਕਰਾਲੰ ॥ ਡਕੰ ਡਾਕਣੀ ਜੋਧ ਜਾਗੰਤ ਜ੍ਵਾਲੰ ॥੧੦੦॥੩੨੭॥ ਤੇਰਾ ਜੋਰੁ ॥ ਮਚਯੋ ਜੋਰ ਜੁਧੰ ਹਟਯੋ ਨਾਹਿ ਕੋਊ ॥ ਬਡੇ ਛੱਤ੍ਰ ਧਾਰੀ ਪਤੀ ਛੱਤ੍ਰ ਦੋਊ ॥ ਖਪਯੋ ਸਰਬ ਲੋਕੰ ਅਲੋਕੰ ਅਪਾਰੰ ॥ ਮਿਟੇ ਜੁੱਧ ਤੇ ਏ ਨ ਜੋਧਾ ਜੁਝਾਰੰ ॥੧੦੧॥੩੨੮॥ ਤੇਰਾ ਜੋਰੁ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਚਟਪਟ ਸੁਭਟ ਬਿਕਟ ਕਟੇ ਝਟਪਟ ਭਈ ਅਭੰਗ ॥ ਲਟਭਟ ਹਟੇ ਨ ਰਨ ਘਟਯੋ ਅਟਪਟ ਮਿਟਯੋ ਨ ਜੰਗ ॥੧੦੨॥੩੨੯॥ ਤੇਰੇ ਜੋਰ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਬੀਸ ਲੱਛ ਜੁਗ ਐਤੁ ਪ੍ਰਮਾਨਾ ॥ ਲਰੇ ਦੋਊ ਭਈ ਕਿਸੂ ਨ ਹਾਨਾ ॥ ਤਬ ਰਾਜਾ ਜਿਯ ਮੈ ਅਕੁਲਾਯੋ ॥ ਨਾਕ ਚਢੇ ਮਛਿੰਦ੍ਰ ਪੈ ਆਯੋ ॥੧੦੩॥੩੩੦॥ ਕਹਿ ਮੁਨਿਬਰ ਸਭ ਮੋਹਿ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਏ ਦੁਊ ਬੀਰ ਬਡੇ ਬਰਜਾਰਾ ॥ ਇਨ ਕਾ ਬਿਰੁਧ ਨਿਵਰਤ ਨ ਭਯਾ ॥ ਇਨੋ ਛਡਾਵਤ ਸਭ ਜਗੁ ਗਯਾ ੧੦੪॥੩੩੧॥ ਤੇਰਾ ਜੋਰੁ ॥ ਇਨੈ ਜੁਝਾਵਤ ਸਭ ਕੋਈ ਜੂਝਾ ॥ ਇਨ ਕਾ ਅੰਤ ਨ ਕਾਹੂ ਸੂਝਾ ॥ ਏ ਹੈਂ ਆਦਿ ਹਠੀ ਬਰਿਆਰਾ ॥ ਮਹਾਂ ਰਥੀ ਅਉ ਮਹਾਂ ਭਯਾਰਾ ॥੧੦੫॥੩੩੨॥ ਬਚਨੁ ਮਛਿੰਦ੍ਰ ਸੁਨਤ ਚੁਪ ਰਹਾ ॥ ਧਰਾ ਨਾਥ ਸਭਨਨ ਤਨ ਕਹਾ ॥ ਚਕ੍ਰਿਤ ਚਿੱਤ ਚਟਪਟ ਹ੍ਵੈ ਦਿਖਸਾ ॥ ਚਰਪਟ ਨਾਥ ਤਦਿਨ ਤੇ ਨਿਕਸਾ ॥੧੦੬॥੩੩੩॥

ਇਤਿ ਚਰਪਟ ਨਾਥ ਪ੍ਰਗਟਣੋ ਨਾਮ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਸੁਨ ਰਾਜਾ ਤੁਹਿ ਕਹੈ ਬਿਬੇਕਾ ॥ ਇਨ ਕਹ ਦ੍ਵੈ ਜਾਨਹੁ ਜਿਨ ਏਕਾ ॥ ਏ ਅਬਿਕਾਰ ਪੁਰਖ ਅਵਤਾਰੀ ॥ ਬਡੇ ਧਨੁਰਧਰ ਬਡੇ ਜੁਝਾਰੀ ॥੧੦੭॥੩੩੪॥ ਆਦਿ ਪੁਰਖ ਜਬ ਆਪ ਸੰਭਾਰਾ ॥ ਆਪ ਰੂਪ ਮੈ ਆਪ ਨਿਹਾਰਾ ॥ ਓਅੰਕਾਰ ਕਹ ਇਕਦਾ ਕਹਾ ॥ ਭੂਮਿ ਅਕਾਸ ਸਕਲ ਬਨਿ ਰਹਾ ॥੧੦੮॥੩੩੫॥ ਤੇਰੇ ਜੋਰ ॥ ਦਾਹਨ ਦਿਸ ਤੇ ਸਤਿ ਉਪਜਾਵਾ ॥ ਬਾਮ ਪਰਸ ਤੇ ਝੂਠ ਬਨਾਵਾ ॥ ਉਪਜਤ ਹੀ ਉਠਿ ਜੁਝੇ ਜੁਝਾਰਾ ॥ ਤਬ ਤੇ ਕਰਤ ਜਗਤ ਮੈ ਰਾਰਾ ॥੧੦੯॥੩੩੬॥ ਸਹੰਸ ਬਰਖ ਜੌ ਆਯੁ ਬਢਾਵੈ ॥ ਰਸਨਾ ਸਹਸ ਸਦਾ ਲੌ ਪਾਵੈ ॥ ਸਹੰਸ ਜੁਗਨ ਲੌ ਕਰੇ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਤਦਪਿ ਨ ਪਾਵਤ ਪਾਰ ਤੁਮਾਰਾ ॥੧੧੦॥੩੩੭॥ ਤੇਰੇ ਜੋਰਿ ਗੁੰਗਾ ਕਹਤਾ ॥ ਬਿਆਸ ਪਰਾਸਰ ਅਉ ਰਿਖਿ ਘਨੇ ॥ ਸਿੰਗੀ ਰਿਖਿ ਬਕਦਾਲਭ ਭਨੇ ॥ ਸਹਸ ਮੁਖਨ ਕਾ ਬ੍ਰਹਮਾ ਦੇਖਾ ॥ ਤਊ ਨ ਤੁਮਰਾ ਅੰਤੁ ਬਿਸੇਖਾ ॥੧੧੧॥੩੩੮॥ ਤੇਰਾ ਜੋਰੁ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਿਧ ਸੁਭਟ ਸਾਵੰਤ ਸਭ ਮੁਨਿ ਗੰਧਰਬ ਮਹੰਤ ॥ ਕੋਟਿ ਕਲਪ ਕਲਪਾਤ ਭੇ ਲਹਯੋ ਨ ਤੇਰੋ ਅੰਤ ॥੧੧੨॥੩੩੯॥ ਤੇਰੇ ਜੋਰ ਸੌ ਕਹੌਂ ॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਸੁਨੋ ਰਾਜ ਸਰਦੂਲ ਉਚਰੋ ਪ੍ਰਬੋਧੰ ॥ ਸੁਨੋ ਚਿੱਤ ਦੈ ਕੈ ਨ ਕੀਜੈ ਬਿਰੋਧੰ ॥ ਸੁ ਸ੍ਰੀ ਆਦਿ ਪੁਰਖੰ ਅਨਾਦੰ ਸਰੂਪੰ ॥ ਅਜੇਅੰ ਅਭੇਅੰ ਅਦੱਗੰ ਅਰੂਪੰ ॥੧੧੩॥੩੪੦॥ ਅਨਾਮੰ ਅਧਾਮੰ ਅਨੀਲੰ ਅਨਾਦੰ ॥ ਅਜੇਅੰ ਅਭੇਅੰ ਅਵੈ ਨਿਰਬਿਖਾਦੰ ॥ ਅਨੰਤੰ ਮਹੰਤੰ ਪ੍ਰਿਥੀਸੰ ਪੁਰਾਣੰ ॥ ਸੁ ਭੱਬਜੰ ਭਵਿਖਜੰ ਅਵੈਜੰ ਭਵਾਣੰ ॥੧੧੪॥੩੪੧॥ ਜਿਤੇ ਸਰਬ ਜੋਗੀ ਜਟੀ ਜੰਤ੍ਰਧਾਰੀ ॥ ਜਲਾਸ੍ਰੀ ਜਵੀ ਜਾਮਨੀ ਜੋਗ ਕਾਰੀ ॥ ਜਤੀ ਜੋਗ ਜੁੱਧੀ ਜਕੀ ਜ੍ਵਾਲ ਮਾਲੀ ॥ ਪ੍ਰਮਾਥੀ ਪਰੀ ਪਰਬਤੀ ਛਤ੍ਰਪਾਲੀ ॥੧੧੫॥੩੪੨॥ ਤੇਰਾ ਜੋਰੁ ॥ ਸਭੈ ਝੂਠੁ ਮਾਨੋ ਜਿਤੇ ਜੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰੰ ॥ ਸਭੈ ਫੋਕਟੰ ਧਰਮ ਹੈ ਭਰਮ ਤੰਤ੍ਰੰ ॥ ਬਿਨਾ ਏਕ ਆਸੰ ਨਿਰਾਸੰ ਸਭੈ ਹੈ ॥ ਬਿਨਾ ਏਕ ਨਾਮੰ ਨ ਕਾਮੰ ਕਬੈਹੈ ॥੧੧੬॥੩੪੩॥ ਤੇਰਾ ਜੋਰੁ ॥ ਕਰੇ ਮੰਤ੍ਰ ਜੰਤ੍ਰੰ ਜੁ ਪੈ ਸਿੱਧਿ ਹੋਈ ॥ ਦਰੰ ਦ੍ਵਾਰ ਭਿੱਛਜਾ ਭ੍ਰਮੈ ਨਾਹਿ ਕੋਈ ॥ ਧਰੇ ਏਕ ਆਸਾ ਨਿਰਾਸੋ ਰਮਾਨੈ ॥ ਬਿਨਾ ਏਕ ਕਰਮੰ ਸਭੈ ਭਰਮ ਜਾਨੈ ॥੧੧੭॥੩੪੪॥ ਸੁਨਜੋ ਜੋਗਿ ਬੈਨੰ ਨਰੇਸੰ ਨਿਧਾਨੰ ॥ ਭ੍ਰਮਜੋ ਭੀਤਿ ਚਿੱਤੰ ਕਪਜੋ ਜੇਮ ਪਾਨੰ ॥ ਤਜੀ ਸਰਬ ਆਸੰ ਨਿਰਾਸੰ

ਚਿਤਾਨੰ ॥ ਪੁਨਰ ਉੱਚਰੇ ਬਾਚ ਬੰਧੀ ਬਿਧਾਨੰ ॥੧੧੮॥੩੪੫॥ ਤੇਰਾ ਜੋਰੁ ॥ ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਸੁਨੋ ਮੋਨਿ ਰਾਜੰ ॥ ਸਦਾ ਸਿੱਧ ਸਾਜੰ ॥ ਕਛੂ ਦੇਹ ਮੱਤੰ ॥ ਕਹੋ ਤੋਹਿ ਬੱਤੰ ॥੧੧੯॥੩੪੬॥ ਦੋਊ ਜੋਰ ਜੁੱਧੰ ॥ ਹਠੀ ਪਰਮ ਕ੍ਰੁੱਧੰ ॥ ਸਦਾ ਜਾਪ ਕਰਤਾ ॥ ਸਭੈ ਸਿੱਧਿ ਹਰਤਾ ॥੧੨੦॥੩੪੭॥ ਅਰੀਲੇ ਅਰਾਰੇ ॥ ਹਠੀਲੇ ਜੁਝਾਰੇ ॥ ਕਟੀਲੇ ਕਰੂਰੰ ॥ ਕਰੈਂ ਸਤ੍ਰੁ ਚੂਰੰ ॥੧੨੧॥੩੪੮॥ ਤੇਰਾ ਜੋਰੁ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜੌ ਇਨ ਜੀਤ ਸਕੌਂ ਨਹਿ ਭਾਈ ॥ ਤਉ ਮੈ ਜਰੋਂ ਚਿਤਾਹਿ ਜਰਾਈ ॥ ਮੈ ਇਨ ਕਹ ਮੁਨਿ ਜੀਤ ਨ ਸਾਕਾ ॥ ਅਬ ਮੁਰ ਬਲ ਪੌਰਖ ਸਭ ਥਾਕਾ ॥੧੨੨॥੩੪੯॥ ਐਸ ਭਾਂਤਿ ਮਨ ਬੀਚ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਪ੍ਰਗਟ ਸਭਾ ਸਭ ਸੁਨਤਿ ਉਚਾਰਾ ॥ ਮੈ ਬਡ ਭੂਪ ਬਡੋ ਬਰਜਾਰੂ ॥ ਮੈ ਜੀਤਯੋ ਇਹ ਸਭ ਸੰਸਾਰੂ ॥੧੨੩॥੩੫੦॥ ਜਿਨਿ ਮੋ ਕੋ ਇਹ ਬਾਤ ਬਤਾਈ ॥ ਤਿਨ ਮੁਹਿ ਜਾਨੁ ਠਗਉਰੀ ਲਾਈ ॥ ਏ ਦ੍ਵੈ ਬੀਰ ਬਡੇ ਬਰਿਆਰਾ ॥ ਇਨ ਜੀਤੇ ਜੀਤੋ ਸੰਸਾਰਾ ॥੧੨੪॥੩੫੧॥ ਅਬ ਮੋ ਕੋ ਏਈ ਜਿਨਿ ਜਾਈ ॥ ਕਹਿ ਮੁਨਿ ਮੋਹਿ ਕਥਾ ਸਮਝਾਈ ॥ ਅਬ ਮੈ ਦੇਖ ਬਨਾਵੌਂ ਚਿਖਾ ॥ ਪੈਠੌਂ ਬੀਚ ਅਗਨਿ ਕੀ ਸਿਖਾ ॥੧੨੫॥੩੫੨॥ ਚਿਖਾ ਬਨਾਇ ਸਨਾਨਹਿ ਕਰਾ ॥ ਸਭ ਤਨ ਬਸਤ੍ਰ ਤਿਲੋਨਾ ਧਰਾ ॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਲੋਗ ਹਟਕਿ ਕਰਿ ਰਹਾ ॥ ਚਟਪਟ ਕਰਿ ਚਰਨਨ ਭੀ ਗਹਾ ॥੧੨੬॥੩੫੩॥ ਹੀਰ ਚੀਰ ਦੈ ਬਿਧਿਵਤ ਦਾਨਾ ॥ ਮੱਧਿ ਕਟਾਸ ਕਰਾ ਅਸਥਾਨਾ ॥ ਭਾਂਤਿ ਅਨਿਕ ਤਨ ਜ੍ਵਾਲ ਜਰਾਈ ॥ ਜਰਤਿ ਨ ਭਈ ਜ੍ਵਾਲ ਸੀਅਰਾਈ ॥੧੨੭॥੩੫੪॥ ਤੋਮਰ ਛੰਦ ॥ ਕਰਿ ਕੋਪ ਪਾਰਸ ਰਾਇ ॥ ਕਰਿ ਆਪ ਅਗਨਿ ਜਰਾਇ ॥ ਸੋ ਭਈ ਸੀਤਲ ਜ੍ਵਾਲ ॥ ਅਤਿ ਕਾਲ ਰੂਪ ਕਰਾਲ ॥੧੨੮॥੩੫੫॥ ਤਬ ਜੋਗ ਅਗਨਿ ਨਿਕਾਰਿ ॥ ਅਤਿ ਜ੍ਵਲਤ ਰੂਪ ਅਪਾਰਿ ॥ ਤਬ ਕੀਅਸ ਆਪਨ ਦਾਹ ॥ ਪੁਰ ਲਖਤ ਸਾਹਨ ਸਾਹ ॥੧੨੯॥੩੫੬॥ ਤਬ ਜਰੀ ਅਗਨਿ ਬਿਸੇਖ ॥ ਤ੍ਰਿਣ ਕਾਸਟ ਘ੍ਰਿਤ ਅਸੇਖ ॥ ਤਬ ਜਰਯੋ ਤਾ ਮਹਿ ਰਾਇ ॥ ਭਏ ਭਸਮ ਅਦਭੁਤ ਕਾਇ ॥੧੩੦॥੩੫੭॥ ਕਈ ਦਯੋਸ ਬਰਖ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥ ਸੱਲ ਜਰਾ ਜੋਰ ਮਹਾਨ ॥ ਭਈ ਭੂਤ ਭਸਮੀ ਦੇਹ ॥ ਧਨ ਧਾਮ ਛਾਡਯੋ ਨੇਹ ॥੧੩੧॥੩੫੮॥

ਇਤਿ ਪਾਰਸ ਨਾਥ ਸਮਾਪਤੰ॥

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ॥
ਰਾਮਕਲੀ ਪਾਤਿਸਾਹੀ ੧੦॥

ਰੇ ਮਨ ਐਸੋ ਕਰਿ ਸੰਨਿਆਸਾ॥ ਬਨ ਸੇ ਸਦਨ ਸਬੈ ਕਰਿ ਸਮਝਹੁ ਮਨ ਹੀ ਮਾਹਿ ਉਦਾਸਾ ॥੧॥ ਰਹਾਉ॥ ਜਤ ਕੀ ਜਟਾ ਜੋਗ ਕੋ ਮੱਜਨੁ ਨੇਮ ਕੇ ਨਖਨ ਬਢਾਓ॥ ਗਜਾਨ ਗੁਰੂ ਆਤਮ ਉਪਦੇਸਹੁ ਨਾਮ ਬਿਭੂਤਿ ਲਗਾਓ ॥੧॥ ਅਲਪ ਅਹਾਰ ਸੁਲਪ ਸੀ ਨਿੰਦ੍ਰਾ ਦਇਆ ਛਿਮਾ ਤਨ ਪ੍ਰੀਤਿ॥ ਸੀਲ ਸੰਤੋਖ ਸਦਾ ਨਿਰਬਾਹਿਬੋ ਹ੍ਵੈਬੋ ਤ੍ਰਿਗੁਣ ਅਤੀਤ ॥੨॥ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਹੰਕਾਰ ਲੋਭ ਹਠ ਮੋਹ ਨ ਮਨ ਮੋ ਲਜਾਵੈ॥ ਤਬ ਹੀ ਆਤਮ ਤਤ ਕੋ ਦਰਸੈ ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਕਹ ਪਾਵੈ॥੩॥੧॥ਰਾਮਕਲੀ ਪਾਤਿਸਾਹੀ ੧੦॥ ਰੇ ਮਨ ਇਹ ਬਿਧਿ ਜੋਗੁ ਕਮਾਓ॥ ਸਿੰਙੀ ਸਾਚੁ ਅਕਪਟ ਕੰਠੁਲਾ ਧਜਾਨ ਬਿਭੂਤਿ ਚੜਾਓ॥੧॥ ਰਹਾਉ॥ ਤਾਂਤੀ ਗਹੁ ਆਤਮ ਬਸਿ ਕਰ ਕੀ ਭਿੱਛਾ ਨਾਮ ਅਧਾਰੰ॥ ਬਾਜੈ ਪਰਮ ਤਾਰ ਤਤੁ ਹਰਿ ਕੋ ਉਪਜੈ ਰਾਗ ਰਸਾਰੰ॥ ਉਘਟੈ ਤਾਨ ਤਰੰਗ ਰੰਗਿ ਅਤਿ ਗਜਾਨ ਗੀਤ ਬੰਧਾਨੰ॥ ਚਕਿ ਚਕਿ ਰਹੈ ਦੇਵ ਦਾਨਵ ਮੁਨਿ ਛਕਿ ਛਕਿ ਬਜੋਮ ਬਿਵਾਨੰ॥੨॥ ਆਤਮ ਉਪਦੇਸ ਭੇਸੁ ਸੰਜਮ ਕੋ ਜਾਪੁ ਸੁ ਅਜਪਾ ਜਾਪੇ॥ ਸਦਾ ਰਹੈ

ਕੰਚਨ ਸੀ ਕਾਯਾ ਕਾਲ ਨ ਕਬਹੂੰ ਬਜਾਪੇ॥੩॥੨॥ਰਾਮਕਲੀ ਪਾਤਿਸਾਹੀ ੧੦ ॥ਪ੍ਰਾਨੀ ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਪਗਿ ਲਾਗੋ॥ ਸੋਵਤ ਕਹਾ ਮੋਹ ਨਿੰਦ੍ਰਾ ਮੈ ਕਬਹੂੰ ਸੁਚਿਤ ਹ੍ਵੈ ਜਾਗੋ ॥੧॥ ਰਹਾਉ॥ਔਰਨ ਕਹਾ ਉਪਦੇਸਤ ਹੈ ਪਸੁ ਤੋਹਿ ਪ੍ਰਬੋਧ ਨ ਲਾਗੋ॥ ਸਿੰਚਤ ਕਹਾ ਪਰੇ ਬਿਖਜਨ ਕਹ ਕਬਹੁ ਬਿਖੈ ਰਸ ਤਜਾਗੋ॥੧॥ ਕੇਵਲ ਕਰਮ ਭਰਮ ਸੇ ਚੀਨਹੁ ਧਰਮ ਕਰਮ ਅਨੁਰਾਗੋ॥ ਸੰਗ੍ਰਹ ਕਰੋ ਸਦਾ ਸਿਮਰਨ ਕੋ ਪਰਮ ਪਾਪ ਤਜਿ ਭਾਗੋ॥੨॥ ਜਾ ਤੇ ਦੂਖ ਪਾਪ ਨਹਿ ਭੇਟੈ ਕਾਲ ਜਾਲ ਤੇ ਤਾਗੋ॥ ਜੌ ਸੁਖ ਚਾਹੋ ਸਦਾ ਸਭਨ ਕੋ ਤੌ ਹਰਿ ਕੇ ਰਸਿ ਪਾਗੋ॥੩॥ਸੋਰਠਿ ਪਾਤਿਸਾਹੀ ੧੦ ॥ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਤੋ ਕਹ ਲਾਜ ਹਮਾਰੀ॥ ਨੀਲਕੰਠ ਨਰਹਰਿ ਨਾਰਾਇਣ ਨੀਲ ਬਸਨ ਬਨਵਾਰੀ ॥੧॥ਰਹਾਉ॥ ਪਰਮ ਪੁਰਖੁ ਪਰਮੇਸੁਰ ਸੁਆਮੀ ਪਾਵਨ ਪਉਨ ਅਹਾਰੀ॥ ਮਾਧਵ ਮਹਾਜੋਤਿ ਮਧੁ ਮਰਦਨ ਮਾਨ ਮੁਕੰਦ ਮੁਰਾਰੀ॥੧॥ ਨਿਰਬਿਕਾਰ ਨਿਰਜੁਰ ਨਿੰਦ੍ਰਾ ਬਿਨੁ ਨਿਰਬਿਖ ਨਰਕ ਨਿਵਾਰੀ॥ ਕਿਰਪਾ ਸਿੰਧੁ ਕਾਲ ਤ੍ਰੈ ਦਰਸੀ ਕੁਕ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰਨਾਸਨਕਾਰੀ॥੨॥ ਧਨੁਰਪਾਨਿ ਧ੍ਰਿਤਮਾਨ ਧਰਾਧਰ ਅਨਬਿਕਾਰ ਅਸਿਧਾਰੀ॥ ਹੌ ਮਤਿ ਮੰਦ ਚਰਨ ਸਰਨਾਗਤਿ ਕਰ ਗਹਿ ਲੇਹੁ ਉਬਾਰੀ ॥੩॥੪॥ਰਾਗੁ ਕਲਿਆਣ ਪਾਤਿਸਾਹੀ ੧੦ ॥ਬਿਨੁ ਕਰਤਾਰ ਨ ਕਿਰਤਮ ਮਾਨੋ॥ ਆਦਿ ਅਜੋਨਿ ਅਜੈ ਅਬਿਨਾਸੀ ਤਿਹ ਪਰਮੇਸੁਰ ਜਾਨੋ॥੧॥ਰਹਾਉ॥ ਕਹਾ ਭਯੋ ਜੋ ਆਨਿ ਜਗਤ ਮੈ ਦਸਕੁ ਅਸੁਰ ਹਰਿ ਘਾਏ॥ ਅਧਿਕ ਪ੍ਰਪੰਚ ਦਿਖਾਇ ਸਭਨ ਕਹ ਆਪਹਿ ਬ੍ਰਹਮੁ ਕਹਾਏ॥੧॥ ਭੰਜਨ ਗੜ੍ਹਨ ਸਮਰਥ ਸਦਾ ਪ੍ਰਭੁ ਸੋ ਕਿਮਿ ਜਾਤਿ ਗਿਨਾਯੋ॥ ਤਾ ਤੇ ਸਰਬ ਕਾਲ ਕੇ ਅਸਿ ਕੋ ਘਾਇ ਬਚਾਇ ਨ ਆਯੋ॥੨॥ ਕੈਸੇ ਤੋਹਿ ਤਾਰਿ ਹੈ ਸੁਨਿ ਜੜ੍ਹ ਆਪਿ ਡੁਬਜੋ ਭਵ ਸਾਗਰਿ॥ ਛੁਟਿਹੋ ਕਾਲ ਫਾਂਸਿ ਤੇ ਤਬ ਹੀ ਗਹੋ ਸਰਨਿ ਜਗਤਾਗਰ ॥੩॥੫॥ਖਿਆਲ ਪਾਤਿਸਾਹੀ ੧੦॥ ਮਿਤ੍ਰ ਪਿਆਰੇ ਨੂ ਹਾਲ ਫਕੀਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ॥ ਤੁਧੁ ਬਿਨੁ ਰੋਗੁ ਰਜਾਈਆਂ ਦਾ ਓਢਣ ਨਾਗ ਨਿਵਾਸਾਂ ਦੇ ਰਹਿਣਾ॥ ਸੂਲ ਸੁਰਾਹੀ ਖੰਜਰੁ ਪਜਾਲਾ ਬਿੰਗੁ ਕਸਾਈਆਂ ਦਾ ਸਹਿਣਾ॥ ਯਾਰੜੇ ਦਾ ਸਾਨੂੰ ਸਥਰੁ ਚੰਗਾ ਭੱਠ ਖੇੜਿਆਂ ਦਾ ਰਹਿਣਾ॥੧॥੬॥ਤਿਲੰਗ ਕਾਫੀ ਪਾਤਿਸਾਹੀ ੧੦ ਕੇਵਲ ਕਾਲ ਈ ਕਰਤਾਰ ॥ ਆਦਿ

ਅੰਤਿ ਅਨੰਤਿ ਮੂਰਤਿ ਗੜ੍ਹਨ ਭੰਜਨਹਾਰ॥੧॥ ਰਹਾਉ॥ ਨਿੰਦ ਉਸਤਤਿ ਜਉਨ ਕੇ ਸਮ ਸੱਤ੍ਰ ਮਿੱਤ੍ਰ ਨ ਕੋਇ॥ ਕਉਨ ਬਾਟ ਪਰੀ ਤਿਸੈ ਪਥ ਸਾਰਥੀ ਰਥ ਹੋਇ॥੧॥ ਤਾਤ ਮਾਤ ਨ ਜਾਤਿ ਜਾ ਕਰ ਪੁੱਤ੍ਰ ਪੌਤ੍ਰ ਮੁਕੰਦ॥ ਕਉਨ ਕਾਜਿ ਕਹਾਹਿੰਗੇ ਜਗਿ ਆਨਿ ਦੇਵਕਿ ਨੰਦ॥੨॥ ਦੇਵ ਦੈਤ ਦਿਸਾ ਵਿਸਾ ਜਿਹ ਕੀਨ ਸਰਬ ਪਸਾਰ॥ ਕਉਨ ਉਪਮਾ ਤਉਨ ਕੋ ਮੁਖ ਲੇਤ ਨਾਮੁ ਮੁਰਾਰਿ॥੩॥੭॥ਰਾਗੁ ਬਿਲਾਵਲੁ ਪਾਤਿਸਾਹੀ ੧੦॥ ਸੋ ਕਿਮਿ ਮਾਨਸ ਰੂਪ ਕਹਾਏ॥ ਸਿੱਧ ਸਮਾਧਿ ਸਾਧ ਕਰਿ ਹਾਰੇ ਕ੍ਯੋਂਹੂੰ ਨ ਦੇਖਨ ਪਾਏ॥੧॥ ਰਹਾਉ॥ ਨਾਰਦ ਬ੍ਯਾਸ ਪਰਾਸਰ ਧ੍ਰੂਅ ਸੇ ਧ੍ਯਾਵਤ ਧ੍ਯਾਨ ਲਗਾਏ॥ ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ ਹਾਰਿ ਹਠ ਛਾਡ੍ਯੋ ਤਦਪਿ ਧਿਆਨ ਨ ਆਏ॥੨॥ ਦਾਨਵ ਦੇਵ ਪਿਸਾਚ ਪ੍ਰੇਤ ਤੇ ਨੇਤਹਿ ਨੇਤਿ ਕਹਾਏ॥ ਸੂਛਮ ਤੇ ਸੂਛਮ ਕਰਿ ਚੀਨੇ ਬ੍ਰਿਧਨ ਬ੍ਰਿਧ ਬਤਾਏ ॥੩॥ ਭੂਮਿ ਅਕਾਸ ਪਤਾਲ ਸਬੈ ਸਜਿ ਏਕ ਅਨੇਕ ਸਦਾਏ॥ ਸੋ ਨਰ ਕਾਲ ਫਾਂਸਿ ਤੇ ਬਾਚੇ ਜੋ ਹਰਿ ਸਰਣਿ ਸਿਧਾਏ॥੪॥੮॥ਦੇਵਗੰਧਾਰੀ ਪਾਤਿਸਾਹੀ ੧੦॥ ਇਕ ਬਿਨੁ ਦੂਸਰ ਸੋ ਨ ਚਿਨਾਰ॥ ਭੰਜਨ ਗੜ੍ਹਨ ਸਮਰਥ ਸਦਾ ਪ੍ਰਭੁ ਜਾਨਤ ਹੈ ਕਰਤਾਰ॥੧॥ਰਹਾਉ॥ ਕਹਾ ਭਯੋ ਜੋ ਅਤਿ ਹਿਤ ਚਿਤ ਕਰਿ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਸਿਲਾ ਪੁਜਾਈ॥ ਪਾਨ ਥਕੇ ਪਾਹਨ ਕਹ ਪਰਸਤ ਕਛੁ ਕਰਿ ਸਿੱਧਿ ਨ ਆਈ॥੧॥ ਅੱਛਤ ਧੂਪ ਦੀਪ ਅਰਪਤ ਹੈ ਪਾਹਨ ਕਛੂ ਨ ਖੈਹੈ॥ ਤਾ ਮੈ ਕਹਾ ਸਿੱਧਿ ਹੈ ਰੇ ਜੜ੍ਹ ਤੋਹਿ ਕਛੂ ਬਰੁ ਦੈਹੈ॥੨॥ ਜੌ ਜਿਯ ਹੋਤ ਤੌ ਦੇਤ ਕਛੂ ਤੁਹਿ ਮਨ ਬਚ ਕਰਮ ਬਿਚਾਰੁ॥ ਕੇਵਲ ਏਕ ਸਰਣਿ ਸੁਆਮੀ ਬਿਨੁ ਯੌ ਨਹ ਕਤਹਿ ਉਧਾਰ॥੩॥੯॥ਦੇਵਗੰਧਾਰੀ ਪਾਤਿਸਾਹੀ ੧੦॥ ਬਿਨੁ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਨ ਬਾਚਨ ਪੈਹੈ॥ ਚੌਦਹ ਲੋਕ ਜਾਹਿ ਬਸਿ ਕੀਨੇ ਤਾ ਤੇ ਕਹਾ ਪਲੈ ਹੈ॥੧॥ਰਹਾਉ॥ ਰਾਮ ਰਹੀਮ ਉਬਾਰ ਨ ਸਕਹੈ ਜਾ ਕਰ ਨਾਮੁ ਰਟੈ ਹੈ॥ ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਿਸਨੁ ਰੁੱਦ੍ਰ ਸੂਰਜ ਸਸਿ ਤੇ ਬਸਿ ਕਾਲ ਸਬੈ ਹੈ॥੧॥ ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ ਕੁਰਾਨ ਸਬੈ ਮਤ ਜਾ ਕਰ ਨੇਤਿ ਕਹੈ ਹੈ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਫਨਿੰਦ੍ਰ ਮੁਨਿੰਦ੍ਰ ਕਲਪ ਬਹੁ ਧ੍ਯਾਵਤ ਧ੍ਯਾਨ ਨ ਐਹੈ॥੨॥ ਜਾ ਕਹ ਰੂਪ ਰੰਗ ਨਹਿ ਜਨਿਯਤ ਸੋ ਕਿਮ ਸ੍ਯਾਮ ਕਹੈ ਹੈ॥ ਛੁਟਹੋ ਕਾਲ ਜਾਲ ਤੇ ਤਬ ਹੀ ਤਾਹਿ ਚਰਨ ਲਪਟੈ ਹੈ ॥੩॥੧੦॥

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ ॥
ਸ੍ਰੀ ਭਗਉਤੀ ਜੀ ਸਹਾਇ ॥
ਸ੍ਰੀ ਮੁਖਵਾਕ ਪਾਤਿਸਾਹੀ ੧੦ ॥

ਭਗਉਤੀ ਜੀ ਕਾ ਛੱਕਾ ਛੰਦ ਪਹਿਲਾ॥ ਨਮੋ ਉਗ੍ਰਦੰਤੀ ਅਨੰਤੀ ਸਿਵੱਯਾ ॥ ਨਮੋ ਜੋਗ ਜੋਗੇਸ੍ਵਰੀ ਜੋਗ ਮੱਯਾ ॥ ਨਮੋ ਕੇਹਰੀ ਬਾਹਨੀ ਸਤ੍ਰੁਹੰਤੀ ॥ ਨਮੋ ਸਾਰਦਾ ਬ੍ਰਹਮ ਵਿਦਿਆ ਪੜ੍ਹੰਤੀ ॥ ਨਮੋ ਰਿੱਧਿਦਾ ਸਿੱਧਿਦਾ ਬੁਧਿ ਦੈਨੀ ॥ ਨਮੋ ਕਾਲਿਕੇ ਕਾਲ ਕਉ ਕਾਲ ਛੈਨੀ ॥ ਨਮੋ ਕਾਲ ਅਜਾਲ ਹੈ ਹੇਰ ਤੇਰੋ ॥ ਨਮੋ ਤੀਨ ਹੂੰ ਲੋਕ ਕੀਨੋ ਅਹੇਰੋ ॥ ਨਮੋ ਜੋਤਿ ਜ੍ਵਾਲਾ ਤੁਮੈ ਬੇਦ ਗਾਵੈ ॥ ਸੁਰਾਸੁਰ ਰਿਖੀਸ੍ਵਰ ਨਹੀਂ ਭੇਦ ਪਾਵੈ ॥ ਤੁਹੀ ਜੋਗ ਜੋਗਤਣ ਤੁਹੀ ਖੜਗ ਧਾਰੇ ॥ ਤੁਹੀ ਜੈ ਕਰੰਤੀ ਅਸੁਰ ਗਹਿ ਪਛਾਰੇ॥ ਤੁਹੀ ਜੋਗਣੀ ਖੱਪਰ ਭਰਣੀ ਅਦੋਖੰ ॥ ਰਕਤਬੀਜ ਕੇ ਪ੍ਰਾਨ ਕੌ ਪਕੜਿ ਸੋਖੰ ॥ ਤੁਹੀ ਜਲ ਥਲੇ ਪਰਬਤੇ ਗਿਰਿ ਨਿਵਾਸੀ ॥ ਤੁਹੀ ਸਭ ਘਟਨ ਮੋ ਨਿਰਾਲਮ ਪ੍ਰਕਾਸੀ ॥ ਤੁਹੀ ਦੁਸਟ ਦਾਹਿਨ ਤੁਹੀ ਸਰਬ ਪਾਲੀ ॥ ਤੁਹੀ ਬ੍ਰਿਛ ਪੁਹਿਪਾ ਤੁਹੀ ਆਪ ਮਾਲੀ ॥ ਤੁਹੀ ਵਿਸ੍ਵ ਭਰਣੀ ਤੁਹੀ ਜਗ ਪ੍ਰਕਾਸੀ

॥ ਤੁਹੀ ਅਲਖ ਬਰਣੀ ਤੁਹੀ ਭੂ ਅਕਾਸੀ ॥ ਨਮੋ ਜਾਲਪਾ ਦੇਵਿ ਦੁਰਗੇ ਭਵਾਨੀ ॥ ਤਿਹੂ ਲੋਕ ਨਵਖੰਡ ਮੇਂ ਤੁਮ ਪ੍ਰਧਾਨੀ॥ ਅਟਲ ਛਤ੍ਰ ਧਰਣੀ ਤੁਹੀ ਆਦਿ ਦੇਵੰ ॥ ਸਕਲ ਮੁਨਿ ਜਨਾਂ ਤੋਹਿ ਨਿਸਿ ਦਿਨ ਸਰੇਵੰ ॥ ਤੁਹੀ ਕਾਲ ਅਕਾਲ ਕੀ ਜੋਤਿ ਛਾਜੈ ॥ ਸਦਾ ਜੈ ਸਦਾ ਜੈ ਸਦਾ ਜੈ ਬਿਰਾਜੈ॥ ਯਹੀ ਦਾਸ ਮਾਂਗੈ ਕ੍ਰਿਪਾਸਿੰਧੁ ਕੀਜੈ॥ ਸ੍ਵਯੰ ਬ੍ਰਹਮ ਕੀ ਭਗਤ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਦੀਜੈ॥ ਤੁਹੀ ਜਾਗਤੀ ਜੋਤਿ ਜ੍ਵਾਲਾ ਸਰੂਪੰ॥ ਤੁਹੀ ਜਗ ਸਕਲ ਮਹਿ ਰਮੰਤੀ ਅਨੂਪੰ ॥ ਮਹਾਂ ਮੂੜ ਹਉਂ ਦਾਸ ਦਾਸਨ ਤਿਹਾਰਾ ॥ ਪਕੜਿ ਬਾਂਹ ਭਉਜਲ ਕਰਹੁ ਬੇਗਿ ਪਾਰਾ ॥ ਫਤਹਿ ਡੰਕ ਬਾਜੈ ਕ੍ਰਿਪਾ ਯੌਂ ਕਰੀਜੈ॥ ਯਹੀ ਬਾਰਤਾ ਦਾਸ ਕੀ ਨਿਤ ਸੁਣੀਜੈ ॥ ਕਰਹੁ ਹੁਕਮ ਅਪਨਾ ਸਭੈ ਦੁਸਟ ਘਾਊਂ ॥ ਤੁਰਕ ਹਿੰਦ ਕਾ ਸਕਲ ਝਗਰਾ ਮਿਟਾਊਂ ॥ ਅਗਮ ਸੂਰ ਬੀਰੇ ਉਠਹਿ ਸਿੰਘ ਜੋਧਾ॥ ਪਕੜ ਤੁਰਕ ਗਨ ਕਉ ਕਰੈਂ ਵੈ ਨਿਰੋਧਾ ॥ ਸਕਲ ਜਗਤ ਮੋ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਗਾਜੈ ॥ ਜਗੈ ਧਰਮ ਹਿੰਦੁਕ ਤੁਰਕ ਦੁੰਦ ਭਾਜੈ ॥ ਜਪਉ ਜਾਪ ਏਕੈ ਹਰੇ ਹਰਿ ਅਕਾਲੰ ॥ ਹ੍ਵੈ ਤਬ ਦੁਨੀਆਂ ਸਭ ਛਿਨਿਕ ਮੈ ਨਿਹਾਲੰ ॥ ਸੁਣ੍ਹ ਤੁਮ ਭਵਾਨੀ ਹਮਨ ਕੀ ਪੁਕਾਰੇ ॥ ਕਰਹੁ ਦਾਸ ਪਰ ਮਿਹਰ ਅਪਰੰ ਅਪਾਰੇ ॥ਦੋਹਰਾ ॥ ਦ੍ਵਾਰ ਤੁਮਾਰੇ ਠਾਢ ਹਉਂ ਇਕ ਬਰੁ ਦੀਜੈ ਮੋਹਿ ॥ ਪੰਥ ਚਲੈ ਤਬ ਜਗਤ ਮੈ ਦੁਸਟ ਖਪਾਵਹੁ ਤੋਹਿ॥ ਭਗਵਤੀ ਛੰਦ ਦੂਜਾ॥੨॥ਨਮੋ ਕਾਲਿਕਾ ਕਾਲ ਰੂਪੀ ਕ੍ਰਿਪਾਨੀ॥ ਨਮੋ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਨਾਸਨਿ ਭਵਾਨੀ॥ ਨਮੋ ਚੰਡ ਅਰ ਮੁੰਡ ਸੰਘਾਰਕਾਰੀ॥ ਨਮੋ ਰਕਤਬੀਜਾਨ ਕੇ ਪ੍ਰਾਣਹਾਰੀ॥ ਨਮੋ ਵੇਦ ਵਿੱਦਜਾ ਨਮੋ ਜੱਗਜ ਰੂਪਾ॥ ਨਮੋ ਅੰਜਨੀ ਪੂਰਨੀ ਭੂਪ ਭੂਪਾ ॥ ਨਮੋ ਜੈ ਅਨੰਤੀ ਭਦ੍ਰ ਕਾਲੀ ਅਬਾਹੰ ॥ ਨਮੋ ਭਗਵਤੀ ਤੇਜਵੰਤੀ ਅਢਾਹੰ ॥ ਨਮੋ ਸਕਤਿ ਰੂਪਣ ਅਗੰਮਣ ਅਡੋਲਾ ॥ ਨਮੋ ਖੜਗ ਧਾਰਣ ਅਛੇਦਣ ਅਤੋਲਾ ॥ ਨਮੋ ਗਰਬ ਗੰਜਨ ਸਿਰੀ ਜੋਗ ਮਾਯਾ॥ ਸਭੈ ਥਕਿ ਰਹੇ ਮਰਮ ਕਿਨਹੂੰ ਨ ਪਾਯਾ ॥ ਤੁਹੀ ਜਲ ਅਗਨਿ ਪਵਨ ਤੂੰ ਹੂਰ ਨੂਰਾ ॥ ਤੁਹੀ ਜੋਤਿ ਉਡਗਨ ਤੁਹੀ ਚੰਦ ਸੂਰਾ ॥ ਤੁਹੀ ਖੇਚਰਾ ਭੂਚਰਾ ਜੋਧ ਬੀਰੇ ॥ ਤੁਹੀ ਰੱਛਨੀ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਰੂਪਨਿ ਗਹੀਰੇ॥ ਤੁਹੀ ਜਗਤ ਜਨਨੀ ਅਨੰਤੀ ਅਕਾਲੰ ॥ ਤੁਹੀ ਅੰਨ ਦੈਨੀ ਸਭਨ ਕੋ ਸਮਾਲੰ ॥ ਤੁਹੀ ਖੰਡ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਭੂਮੰ ਸਰੂਪੀ ॥ ਤੁਹੀ ਬਿਸਨ ਸਿਵ ਬ੍ਰਹਮ ਇੰਦ੍ਰਾ ਅਨੂਪੀ ॥ ਤੁਹੀ ਸੀਤਲਾ ਤੋਤਲਾ ਬਾਕ ਬਾਨੀ ॥ ਨਮੋ ਚੰਡਿਕਾ ਮੰਗਲਾ ਸ੍ਰੀ ਭਵਾਨੀ ॥ ਨਹੀ ਤੁਮ ਬਿਨਾ ਕੋਇ ਰੱਛਕ ਹਮਾਰਾ॥ ਤੁਹੀ ਆਦਿ ਕੁਆਰਿ ਦੇਵੀ ਅਪਾਰਾ॥ ਤੁਹੀ ਦੇਵਕੀ ਕ੍ਰਿਸਨ

ਮਾਤਾ ਕਹਾਯੰ ॥ ਤੁਹੀ ਨੈਣਾ ਦੇਵੀ ਅਲਖ ਜਗ ਸਹਾਯੰ ॥ ਤੁਹੀ ਥੰਭ ਸਿਉ ਨਿਕਸਿ ਨਰਸਿੰਘ ਹੋਈ ॥ ਉਦਰ ਹਰਨਾਖਸ ਕਾ ਨਖਹੁ ਕਰਿ ਪਰੋਈ ॥ ਤੁਹੀ ਕੱਛ ਹੁਇ ਦੈਤ ਮਧੁ ਕੀਟ ਜਾਰੇ ॥ ਤੁਹੀ ਹੋਇ ਬੈਰਾਹ ਹਿਰਨਾਛਜ ਮਾਰੇ ॥ ਤੁਹੀ ਹੋਇ ਬਾਵਨ ਮਹਾਂ ਛਲ ਦਿਖਾਯੋ ॥ ਪਕੜਿ ਰਾਜੇ ਬਲ ਕੋ ਪਤਾਲੈ ਪਠਾਯੋ ॥ ਤੁਹੀ ਹੋਇ ਪਰਸਰਾਮ ਜਗ ਮਹਿ ਪ੍ਰਕਾਸੀ ॥ ਸਕਲ ਛਤ੍ਰੀਅਨ ਕਉ ਕਰੈ ਛੈ ਬਿਨਾਸੀ ॥ ਤੁਹੀ ਫਿਰ ਭਈ ਰਾਮਚੰਦ੍ਰ ਅਪਾਰਾ ॥ ਪਕੜਿ ਲੰਕ ਸਉ ਦੈਤ ਰਾਵਨ ਪਛਾਰਾ ॥ ਤੁਹੀ ਮੁਕਤਿ ਦਾਇਨਿ ਸਦਾ ਸੁਭ ਕਰੰਤੀ॥ ਤੁਹੀ ਸੂਰ ਬਲਬੀਰ ਦੁਸਟਣ ਦਹੰਤੀ॥ ਤੁਹੀ ਰਾਧਿਕਾ ਰੁਕਮਣੀ ਤੂੰ ਕੁਸੱਲਿਆ ॥ ਤੁਹੀ ਅੰਜਨੀ ਰੇਣੁਕਾ ਤੂੰ ਅਹੱਲਿਆ ॥ ਤੁਹੀ ਭਰਣ ਪੋਖਣ ਸਭਨ ਪਰ ਕ੍ਰਿਪਾਲੀ ॥ ਕਰਹੁ ਮੋਹਿ ਮੁਕਤਾ ਕਟਹੁ ਭਰਮ ਜਾਲੀ ॥ ਨਮੋ ਦੁਖ ਹਰੰਤੀ ਅਨੰਦਤ ਸਰੂਪਾ ॥ ਅਪਨ ਦਾਸ ਪਰ ਮਿਹਰ ਕੀਜੈ ਅਨੂਪਾ ॥ਦੋਹਰਾ ॥ ਦਾਸ ਜਾਨ ਕਰਿ ਆਪਨਾ ਕਿਰਪਾ ਕੀਜੈ ਮੋਹਿ॥ ਇਹੈ ਬੇਨਤੀ ਦਾਸ ਕੀ ਸੁਣਹੁ ਭਵਾਨੀ ਤੋਹਿ ॥ਭਗਵਤੀ ਛੰਦ ਤੀਜਾ ॥੩॥ਤੁਹੀ ਕਲਪ ਬ੍ਰਿਛਣ ਤੁਹੀ ਕਾਮਧੈਨਾ॥ ਤੁਹੀ ਅਸਟ ਸਿੱਧਨਿ ਤੁਹੀ ਨੂਰ ਨੈਨਾ ॥ ਤੁਹੀ ਸੁਰਗ ਪਾਤਾਲ ਬੈਕੁੰਠ ਧਰਣੀ ॥ ਤੁਹੀ ਪਾਪ ਖੰਡਨ ਉਦਰ ਜਗਤ ਭਰਣੀ ॥ ਤੁਹੀ ਬ੍ਰਹਮਣੀ ਬੇਦ ਪਾਠਨਿ ਸਵਿਤ੍ਰੀ ॥ ਤੁਹੀ ਧਰਮਣੀ ਕਰਣ ਕਾਰਣ ਪਵਿਤ੍ਰੀ ॥ ਤੁਹੀ ਗੌਰਜਾ ਪਾਰਬਤੀ ਜੋਗ ਧਰਣੰ ॥ ਤੁਹੀ ਲੱਛਮੀ ਅਲਖ ਰੂਪੀ ਅਵਰਣੰ ॥ ਤੁਹੀ ਸਭ ਜਗਤ ਕਉ ਉਪਾਵੈ ਛਕਾਵੈ ॥ ਤੁਹੀ ਬਹੁੜਿ ਆਪੇ ਛਿਨਿਕ ਮਉ ਖਪਾਵੈ ॥ ਤੁਹੀ ਭਗਤ ਕਰਤਾਰ ਕੀ ਸਕਤਿ ਰਾਣੀ ॥ ਤੁਹੀ ਹਰਿ ਸਿਮਰ ਕਰਿ ਭਈ ਜੋਗ ਧਜਾਣੀ ॥ ਅਗਮ ਖੇਲ ਤੁਮਰਾ ਕਹਾ ਕੋ ਬਖਾਨੈ ॥ ਤੁਹੀ ਭੇਦ ਅਪਨਾ ਅਪੁਨ ਆਪ ਜਾਨੈ ॥ ਸਗਲ ਢੂੰਢਿ ਥਾਕੇ ਲਖਯੋ ਕਿਛ ਨ ਭੇਦਾ ॥ ਤੁਹੀ ਈਸੁਰੀ ਦੁਖ ਬਿਨਾਸਨ ਅਛੇਦਾ ॥ ਕਰਹੁ ਮਿਹਰ ਅਪੁਨੀ ਚਰਨ ਧੂਰਿ ਪਾਵਉਂ ॥ ਤੁਮਨ ਦ੍ਵਾਰ ਪਰ ਸੀਸ ਅਪਨਾ ਘਸਾਵਉਂ ॥ ਯਹੀ ਦਾਨ ਮਾਂਗਉਂ ਕਰਹੁ ਜੈ ਹਮਾਰੀ ॥ ਸਭੈ ਦੁਸਟ ਦੈਤਾ ਖਪੈ ਛਿਨ ਮਝਾਰੀ ॥ ਤੁਹੀ ਡਾਕਣੀ ਸਾਕਣੀ ਸੂਰਬੀਰੇ ॥ ਤੁਹੀ ਰੂਪ ਨਾਰਾਇਣੀ ਹਰਿ ਸਰੀਰੇ॥ ਤੁਹੀ ਅਲਖ ਦੁਰਗਾ ਜਗਤ ਕਰਨ ਹਾਰੀ ॥ ਸਕਲ ਛੋਡ ਕਰਿ ਓਟ ਪਕੜੀ ਤਿਹਾਰੀ ॥ ਤੁਹੀ ਮੱਛ ਹੁਇ ਸਿੰਧੁ ਭੀਤਰਿ ਖਿਲੰਤੀ ॥ ਤੁਹੀ ਦੈਤ ਸੰਖਾਸੁਰੈ ਕਉ ਦਲੰਤੀ ॥ ਤੁਹੀ ਕ੍ਰਿਸਨ ਹੋਇ ਕੰਸ ਕੇਸੀ ਖਪਾਯੋ ॥ ਤੁਮਨ ਮੱਲ ਚੰਡੂਰ

ਗਹਿ ਕਰਿ ਉਡਾਯੋ ॥ ਜਗਨ ਨਾਥ ਹੁਇ ਦੈਤ ਗਜਾਸੁਰ ਬਿਡਾਰੇ ॥ ਤੁਹੀ ਨਿਹਕਲੰਕੀ ਭਈ ਖੜਗ ਧਾਰੇ ॥ ਤੁਹੀ ਦੈਤ ਕਿਲਕਾਸੁਰੇ ਕਉ ਸੰਘਰਣੀ ॥ ਤੁਹੀ ਸਭ ਜੁਗਣ ਬੀਚ ਅਵਤਾਰ ਧਰਣੀ ॥ ਜੁਗੋ ਜੁਗ ਸਕਲ ਖੇਲ ਤੁਮਹੀ ਰਚਾਯੋ ॥ ਤੁਮਨ ਖੇਲ ਕਾ ਭੇਦ ਕਿਨਹੂੰ ਨ ਪਾਯੋ ॥ ਤੁਹੀ ਅਸਟ ਦੁਰਗੇ ਭਵਾਨੀ ਅਕਾਲੰ ॥ ਤੁਹੀ ਸਕਲ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਊਪਰਿ ਦਯਾਲੰ॥ ਤੁਮਨ ਕੁਦਰਤੀ ਖੇਲ ਕੀਨੋ ਅਪਾਰਾ ॥ ਤੁਮਨ ਤੇਜ ਸੋਂ ਕੋਟਿ ਰਵਿ ਸਸਿ ਉਜਾਰਾ ॥ ਤੁਹੀ ਨਿਜ ਵਜੀਰਣ ਪ੍ਰਭੂ ਦਰ ਸੁਹੰਤੀ ॥ ਤੁਹੀ ਨਿਸਿ ਦਿਨਾ ਜਾਪ ਹਰਿ ਹਰਿ ਜਪੰਤੀ॥ ਨਿਰੰਜਨ ਪੁਰਖ ਸਾਹ ਸਾਹਨ ਅਪਾਰੇ ॥ ਤੁਹੀ ਸਕਤਿ ਹੈ ਨਿਕਟਵਰਤੀ ਮੁਰਾਰੇ ॥ ਸੁਣਹੁ ਦਾਸ ਕੀ ਬੇਨਤੀ ਹਰਿ ਭਵਾਨੀ ॥ ਦਇਆ ਧਾਰਿ ਮੁਹਿ ਲਾਜ ਰਾਖਹੁ ਨਿਦਾਨੀ॥ ਦੋਹਰਾ॥ ਦਾਨੋ ਮਾਰੇ ਰੋਹਿਲੇ ਦੇਵ ਬਚਾਏ ਤੋਹਿ ॥ ਸਿੰਘ ਤੁਮਾਰੋ ਰਣਿ ਗਜੈ ਹਾਂਕ ਨ ਝਾਲਸ ਕੋਇ ॥ਭਗਵਤੀ ਛੰਦ ਚੌਥਾ ॥੪॥ ਤੁਹੀ ਜੋਤਿ ਜ੍ਵਾਲਾਮੁਖੀ ਹੋਇ ਦਿਖਾਨੀ ॥ ਪਰਬਤ ਫੋੜਿ ਲਾਟਾਂ ਅਗਨਿ ਜਗ ਮਗਾਨੀ ॥ ਤੁਹੀ ਹਰਣ ਭਰਣੀ ਤੁਹੀ ਜਗਤ ਮਾਏ ॥ ਤੁਹੀ ਸਰਬ ਠੌਰਨ ਰਹੀ ਆਪ ਛਾਏ ॥ ਤੁਹੀ ਉਤਭੁਜਾ ਸੇਤਜਾ ਸੁਖ ਨਿਧਾਨੀ॥ ਤੁਹੀ ਅੰਡਜਾ ਜੇਰਜਾ ਚਤੁਰ ਬਾਨੀ ॥ ਤੁਹੀ ਤੀਰ ਤਰਵਾਰ ਕਾਤੀ ਕਟਾਰੀ ॥ ਤੁਹੀ ਸੰਖ ਪਦਮਣ ਗਦਾ ਚਕ੍ਰ ਧਾਰੀ ॥ ਤੁਹੀ ਤੋਪ ਬੰਦੂਕ ਗੋਲਾ ਚਲੰਤੀ ॥ ਤੁਹੀ ਕੋਟਿ ਗੜ੍ਹ ਕਉ ਧਮਕ ਸਿਉ ਉਡੰਤੀ ॥ ਤੁਹੀ ਬਡ ਅਜੀਤਣ ਸਕਲ ਦੋਖ ਹਰਣੀ ॥ ਤੁਹੀ ਹਰਿ ਅਡੋਲਣ ਅਗਮ ਖੇਲ ਕਰਣੀ ॥ ਤੁਹੀ ਅਤਿ ਬਲਿਸਟਣ ਚਤਰਭੁਜ ਭਵਾਨੀ ॥ ਤੁਮਨ ਸਰਬ ਦੁਸਟਾ ਕੀਏ ਮਾਰਿ ਫਾਨੀ ॥ ਤੁਹੀ ਗੁਪਤ ਪਰਗਟ ਸਭਨ ਮੋ ਖਿਲੰਤੀ ॥ ਤੁਹੀ ਸੁੰਭ ਮਹਿਖਾਸੁਰੈ ਕਉ ਦਲੰਤੀ ॥ ਤੁਹੀ ਜਗਤਮੰਡਨਿ ਦਇਆਵੰਤਿ ਭਾਰੀ ॥ ਸਕਲ ਸਿੱਧ ਮੁਨਿ ਜਨ ਲਏ ਤੈ ਉਬਾਰੀ ॥ ਲਖੈ ਨਾਹਿ ਕੋਊ ਅਜਬ ਖੇਲ ਤੇਰਾ ॥ ਤੁਹੀ ਧਰਣਿ ਧਰਿ ਕੈ ਕਰਹਿ ਫਿਰ ਨਿਬੇਰਾ ॥ ਤੁਹੀ ਬਿਜੁਲ ਹੋਇ ਗਗਨ ਚੜ੍ਹਿ ਝਿਲਮਿਲਾਨੀ ॥ ਤੁਮਨ ਚਰਨ ਪਰ ਸੁਰਤਿ ਹਮਰੀ ਲਗਾਨੀ ॥ ਤੁਹੀ ਅਲਖ ਕਰਤਾਰਣੀ ਸਿਵ ਸਰੂਪਾ ॥ ਤੁਹੀ ਘਟ ਘਟੇ ਦੇਵਿ ਦੁਰਗੇ ਅਨੂਪਾ॥ ਤੁਹੀ ਹੈ ਸਭਨ ਬੀਚ ਸਭ ਸੋਂ ਨਿਰਾਲੀ ॥ ਤੁਹੀ ਸਭ ਜਗਤ ਕੀ ਕਰਹਿ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲੀ ॥ ਤੁਹੀ ਖਾਸ ਭਗਤਨਿ ਹਰੇ ਹਰਿ ਜਪੰਤੀ ॥ ਤੁਹੀ ਹਰਿ ਚਰਣ ਪਰ ਅਪੁਨ ਸਿਰ ਧਰੰਤੀ॥ ਤੁਹੀ ਹਰਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸਿਉ ਅਗਮ ਰੂਪ ਹੋਈ ॥ ਸਭੈ ਪਚਿ ਮੁਏ ਪਾਰ ਪਾਵਤ ਨ ਕੋਈ ॥ ਤੁਹੀ ਸੂਰ

ਬਲਵੰਤਣੀ ਗੁਣ ਗਹੀਰੇ ॥ ਤੁਮਨ ਦ੍ਵਾਰਿ ਘੁਰਿ ਹੈਂ ਅਨਾਹਦ ਨਫੀਰੇ ॥ ਨਿਰੰਜਨ ਸਰੂਪਾ ਤੁਹੀ ਆਦਿ ਰਾਣੀ॥ ਤੁਹੀ ਜੋਗ ਬਿੱਦਜਾ ਤੁਹੀ ਬ੍ਰਹਮ ਬਾਣੀ ॥ ਨਿਰੰਜਨ ਪ੍ਰਭੁ ਨਾਥ ਕਾਦਰ ਮੁਰਾਰੇ ॥ ਤਹਾਂ ਤੂ ਖੜੀ ਕੁਦਰਤੀ ਰੂਪ ਧਾਰੇ ॥ ਤੁਹੀ ਅੰਬਿਕੇ ਸਕਤਿ ਦੁਰਗੇ ਭਵਾਨੀ ॥ ਤੁਮਨ ਕੁਦਰਤੀ ਜੋਤਿ ਘਟਿ ਘਟਿ ਸਮਾਨੀ॥ ਧਰਨਿ ਪਵਨ ਆਕਾਸ ਕੁਦਰਤਿ ਸਰੂਪਾ ॥ ਤੁਹੀ ਕੁਦਰਤੀ ਅਲਖ ਦੇਵੀ ਅਨੂਪਾ ॥ ਨਹੀ ਭਾਖ ਸਾਕਉ ਮਹਿਮਾ ਤੁਹਾਰੀ ॥ ਲਖਜੋ ਨਾਹਿ ਕਿਨਹੂੰ ਤੁਮਨ ਅੰਤੁ ਪਾਰੀ ॥ ਯਹੀ ਦਾਸ ਤੁਮਰਾ ਚਰਨ ਧੂਰਿ ਪਾਵੈ॥ ਤੁਮਨ ਦ੍ਵਾਰ ਠਾਢਾ ਸਦਾ ਧੁਨਿ ਲਗਾਵੈ ॥ਦੋਹਰਾ॥ਮੁਖ ਪਸਾਰੇ ਕਾਲਿਕਾ ਦੈਤ ਚਬਾਵੈ ਦਾਂਤ ॥ ਪੰਥ ਚਲਾਵੈ ਜਗਤ ਮੈ ਜੁੱਧ ਕਰਹਿ ਤਬ ਸਾਂਤਿ ॥ਭਗਵਤੀ ਛੰਦ ਪੰਜਵਾਂ ॥੫॥ ਨਮੋ ਦੇਵਿ ਸਾਕੁੰਭਰੀ ਹਿੰਗੁਲਾਜਾ ॥ ਤੁਹੀ ਸਭ ਜਗਤ ਕੇ ਕਰਹਿ ਸਿੱਧ ਕਾਜਾ ॥ ਤੁਹੀ ਅਲਖ ਜ੍ਵਾਲਾ ਕਮੱਛਿਆ ਪਰਧਾਨੀ ॥ ਤੁਮਨ ਜਸ ਸਕਲ ਜਗਤ ਕਰਿ ਹੈ ਬਖਾਨੀ ॥ ਤੁਹੀ ਹਰਿ ਨਿਰੰਕਾਰ ਠਾਕੁਰ ਜਪੰਤੀ॥ ਤੁਹੀ ਰਾਛਸਨ ਕਉ ਪਕੜ ਕਰਿ ਦਹੰਤੀ ॥ ਹਮਨ ਬੈਰੀਅਨ ਕਉ ਪਕੜਿ ਘਾਤ ਕੀਜੈ ॥ ਤਬੈ ਦਾਸ ਗੋਬਿੰਦ ਕਾ ਮਨ ਪਤੀਜੈ ॥ ਤੁਹੀ ਆਸ ਪੂਰਨ ਜਗਤ ਗੁਰ ਭਵਾਨੀ ॥ ਛੱਤ੍ਰ ਛੀਨ ਮੁਗਲਨ ਕਰਹੁ ਬੇਗਿ ਫਾਨੀ ॥ ਸਕਲ ਹਿੰਦੁ ਸਿਉ ਤੁਰਕ ਦੁਸਟਾ ਬਿਦਾਰਹੁ ॥ ਧਰਮ ਕੀ ਧੁਜਾ ਕਉ ਜਗਤ ਮੈ ਝੁਲਾਰਹੁ ॥ ਦੁਹੂੰ ਪੰਥ ਮੈਂ ਕਪਟ ਵਿੱਦਜਾ ਚਲਾਨੀ॥ ਬਹੁੜਿ ਤੀਸਰਾ ਪੰਥ ਕੀਜੈ ਪਰਧਾਨੀ ॥ ਜੋ ਉਪਜੈ ਮਰੈ ਤਾਹਿ ਸਿਮਰਨ ਨ ਕੀਜੈ ॥ ਅਟਲ ਪੁਰਖ ਅਕਾਲ ਕਾ ਨਾਮ ਲੀਜੈ ॥ ਮੜੀ ਗੋਰ ਦੇਵਲ ਮਸੀਤਾਂ ਗਿਰਾਯੰ ॥ ਤੁਹੀ ਏਕ ਅਕਾਲ ਹਰਿ ਹਰਿ ਜਪਾਯੰ ॥ ਮਿਟਹਿ ਬੇਦ ਸਾਸਤ੍ਰ ਅਠਾਰਹਿ ਪੁਰਾਨਾ ॥ ਮਿਟੈ ਬਾਂਗ ਸਲਵਾਤ ਸੁੰਨਤਿ ਕੁਰਾਨਾ ॥ ਸਕਲ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਇਕ ਬਰਨ ਹੁਇ ਕਰਿ ਭੁਲਾਨੀ ॥ ਧਰਮ ਨੇਮ ਕੀ ਜੁਗਤਿ ਕਿਨਹੂੰ ਨ ਜਾਨੀ ॥ ਕਠਿਨ ਦੁੰਦ ਵਰਤੈ ਜਗਤ ਮਹਿ ਗੁਬਾਰਾ ॥ ਦਯਾ ਧਾਰ ਕਰਿ ਮੋਹਿ ਲੀਜੈ ਉਬਾਰਾ ॥ ਤੁਹੀ ਕੁਦਰਤੇ ਸਕਤਿ ਦੁਰਗੇ ਭਵਾਨੀ ॥ਤੁਹੀ ਜਗਤ ਮਾਤਾ ਸਕਲ ਬਿਧਿ ਨਿਧਾਨੀ ॥ ਤੁਹੀ ਬਿਆਸ ਗੋਰਖ ਅਗਸਤੰ ਕਬੀਰੇ ॥ ਤੁਹੀ ਰਿਖਿ ਮੁਨੀਸਰ ਤੁਹੀ ਗੌਂਸ ਪੀਰੇ ॥ ਨਿਰੰਜਨ ਪੁਰਖ ਕਉ ਸਦਾ ਤੂ ਧਿਆਵੈ ॥ ਪ੍ਰਭੁ ਦ੍ਵਾਰਿ ਠਾਢੀ ਵਜੀਰਨਿ ਕਹਾਵੈ ॥ ਨਹੀ ਤੁਮ ਬਿਨਾ ਕੋਈ ਦੂਸਰ ਹਜੂਰੇ ॥ ਤੁਹੀ ਅਲਖਣੀ ਹੋਇ ਰਹੀ ਜਗਤ ਪੂਰੇ ॥ ਅਪੁਨ ਜਾਨ ਕਰਿ ਮੋਹਿ ਲੀਜੈ ਬਚਾਈ ॥ ਅਸੁਰ ਪਾਪੀਅਨ

ਮਾਰਿ ਦੇਵਹੁ ਉਡਾਈ ॥ ਸਕਲ ਜਗਤ ਕਉ ਸੁਖ ਬਸਾਵਹੁ ਅਨੰਦਾ ॥ ਤੁਹੀ ਦਰਦ ਮੇਟਨਿ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਮੁਕੰਦਾ॥ ਯਹੀ ਦੇਹ ਆਗਿਆ ਤੁਰਕਨ ਗਹਿ ਖਪਾਊਂ ॥ ਗਊ ਘਾਤ ਕਾ ਦੋਖ ਜਗ ਸਿਉਂ ਮਿਟਾਊਂ ॥ ਛਤ੍ਰ ਤਖਤ ਮੁਗਲਨ ਕਰਹੁੰ ਮਾਰ ਦੂਰੇ ॥ ਘੁਰਹਿ ਤਬ ਜਗਤ ਮਹਿ ਫਤਹ ਧਰਮ ਤੂਰੇ ॥ ਤੁਮਨ ਦਰਿ ਖੜਾ ਦਾਸ ਕਰਿ ਹੈ ਪੁਕਾਰਾ ॥ ਤੁਰਕਨ ਮੇਟ ਕੀਜੈ ਜਗਤ ਮਹਿ ਉਜਾਰਾ ॥ ਤਬਹਿ ਗੀਤ ਮੰਗਲ ਫਤਹਿ ਕੇ ਸੁਨਾਊਂ ॥ ਤੁਮਨ ਕਉ ਸਿਮਰਿ ਦੂਖ ਸਗਲੇ ਮਿਟਾਊਂ ॥ਦੋਹਰਾ॥ ਕਿਰਪਾ ਕੀਜੈ ਦਾਸ ਪਰ ਕੁੰਟ ਨਿਵਾਊਂ ਚਾਰ॥ ਨਾਮੁ ਤਿਹਾਰੋ ਜੋ ਜਪੈ ਭਏ ਸਿੰਧੁ ਭਵ ਪਾਰ ॥ਭਗਵਤੀ ਛੰਦ ਛੀਵਾਂ ॥੬॥ ਨਮੋ ਕਸਟ ਹਰਣੀ ਦੁਰਗਾ ਸਕਤਿ ਮਾਏ ॥ ਸਭੈ ਦੁਸਟ ਦਾਨੋ ਪਕੜਿ ਤੈ ਖਪਾਏ ॥ ਤੁਮਨ ਭਵਨ ਤ੍ਰੈ ਲੋਕ ਪੁਰਿ ਮਹਿ ਬਿਰਾਜੈ ॥ ਤਹਾਂ ਨੂਰ ਤੁਮਰਾ ਅਗਮ ਰੂਪ ਛਾਜੈ ॥ ਤੁਹੀ ਧੌਲ ਗਿਰਿ ਕੋਟ ਕਾਂਗੜ ਬਸੰਤੀ ॥ ਤੁਹੀ ਅਛਲ ਅਨਾਥ ਦੇਵਨ ਅਨੰਤੀ॥ ਰਟੌਂ ਨਿਸਿ ਦਿਨਾ ਜਾਪੁ ਤੁਮਰਾ ਭਵਾਨੀ ॥ ਤੁਮਨ ਚਰਨ ਮੋਂ ਪ੍ਰੀਤਿ ਹਮਰੀ ਲਗਾਨੀ ॥ ਕਰਹੁ ਹਰਿ ਭਵਾਨੀ ਜਗਤ ਕੀ ਸੰਭਾਰੇ ॥ ਹਮਨ ਦੁਸਟ ਦੋਖੀ ਸਭਨ ਹੋਹਿੰ ਛਾਰੇ॥ ਸਦਾ ਸਰਬਦਾ ਚਰਣ ਤੁਮਰੇ ਧਿਆਊਂ ॥ ਤੁਮਨ ਮਿਹਰ ਸਿਉਂ ਦੁਸਟ ਸਗਲੇ ਖਪਾਊਂ ॥ ਯਹੀ ਆਸ ਪੂਰਨ ਕਰਹੁ ਤੁਮ ਹਮਾਰੀ ॥ ਮਿਟੈ ਕਸਟ ਗਊਅਨ ਛੁਟੈ ਖੇਦ ਭਾਰੀ ॥ ਫਤਹ ਸਤਿਗੁਰੂ ਕੀ ਜਗਤ ਸਿਉਂ ਬੁਲਾਊਂ ॥ ਸਭਨ ਕਉ ਸਬਦ ਵਾਹਿ ਵਾਹਿ ਦ੍ਰਿੜਾਊਂ ॥ ਕਰਹੁ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਤੀਸਰ ਪ੍ਰਵੇਸਾ ॥ ਜਗਹਿ ਸਿੰਘ ਜੋਧੇ ਧਰਹਿ ਨੀਲ ਭੇਸਾ ॥ ਸਕਲ ਰਾਛਸਨ ਕਉ ਪਕੜ ਵੈ ਖਪਾਵੈ ॥ ਸਭੈ ਜਗਤ ਸਿਉ ਧੁਨਿ ਫਤਹਿ ਕੀ ਬੁਲਾਵੈ ॥ ਤੁਹੀ ਸਾਰਦਾ ਬੇਦ ਗਾਯਣ ਸੁਰਸਤੀ ॥ ਤੁਹੀ ਦੇਵਿ ਦੁਰਗੇ ਨਿਰੰਜਨ ਪਰਸਤੀ ॥ ਯਹੀ ਬੇਨਤੀ ਖਾਸ ਹਮਰੀ ਸੁਣੀਜੈ ॥ ਅਸੁਰ ਮਾਰ ਕਰਿ ਰੱਛ ਗਊਅਨ ਕਰੀਜੈ ॥ ਤੁਹੀ ਸਿੱਧਿ ਨਵਨਿਧਿ ਕਉ ਭਰਣਹਾਰੀ ॥ ਤੁਹੀ ਅੰਨਦਾਯਣਿ ਸਕਲ ਜਗ ਭਿਖਾਰੀ ॥ ਤੁਹੀ ਰਿਖਿ ਬਸਿਸਟੇ ਤੁਹੀ ਹੈ ਦੁਬਾਸਾ ॥ ਤੁਹੀ ਜਮਦਗਨਿ ਸੰਤ ਗੋਤਮ ਪ੍ਰਕਾਸਾ ॥ ਤੁਹੀ ਕਾਲਕੇ ਅਸੁਰ ਸੰਘਾਰ ਕਰਣੀ ॥ ਤੁਹੀ ਸੇਵਕਨ ਪਰ ਸਦਾ ਮਿਹਰ ਧਰਣੀ ॥ ਕਹਾਂ ਲੌ ਬਖਾਨੋਂ ਤੁਮਨ ਗਤਿ ਅਪਾਰੇ॥ ਤੁਹੀ ਜਾਲਪਾ ਅਲਖ ਰੂਪਣਿ ਮੁਰਾਰੇ ॥ ਤੁਹੀ ਹਰਿ ਹਰੇ ਹਰਿ ਹਰੇ ਹਰਿ ਭਵਾਨੀ ॥ ਨਿਰੰਜਨ ਪੁਰਖ ਪਰ ਭਈ ਤੂੰ ਕੁਰਬਾਨੀ ॥ ਯਹੀ ਦੇਹਿ ਬਰ ਮੋਹਿ ਸਤਿਗੁਰ ਧਿਆਊਂ ॥ ਅਸੁਰ ਜੀਤ ਕਰਿ

ਧਰਮ ਨਉਬਤ ਬਜਾਊਂ ॥ ਮਿਟਹਿ ਸਭ ਜਗ ਸਿਉਂ ਤੁਰਕਨ ਦੁੰਦ ਸੋਰਾ॥ ਬਚਹਿ ਸੰਤ ਸੇਵਕ ਖਪਹਿ ਦੁਸਟ ਚੋਰਾ ॥ ਸਭੈ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਪਰਜਾ ਸੁਖੀ ਹੋਇ ਬਿਰਾਜੈ॥ ਮਿਟੈ ਦੂਖ ਸੰਤਾਪ ਆਨੰਦ ਗਾਜੈ ॥ ਨ ਛਾਡਉਂ ਕਹੂੰ ਦੁਸਟ ਅਸੁਰਨ ਨਿਸਾਨੀ ॥ ਚਲੈ ਸਭ ਜਗਤ ਮਹਿ ਧਰਮ ਕੀ ਕਹਾਨੀ ॥ ਛਤ੍ਰ ਧਾਰੀਅਨ ਕਉ ਕਰਹੁ ਬੇਗਿ ਨਾਸਾ ॥ ਅਪੁਨ ਦਾਸ ਕਾ ਦੇਖੀਅਹੁ ਤਬ ਤਮਾਸਾ॥ ਦੋਹਰਾ॥ ਤਬ ਖੜਗ ਤਮਾਸਾ ਦੇਖੀਐ ਹਰਿ ਦੁਰਗੇ ਅਬਿਨਾਸ ॥ ਪਕੜਿ ਤੇਗ ਦੁਸਟਨ ਹਤੂੰ ਕਰਹੁ ਧਰਮ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥੧॥ ਹਰਿ ਭਗਤ ਭਗੌਤੀ ਤਿਸੈ ਕੀ ਜੋ ਰਣਿ ਧੀਰ ਧਰੇਇ ॥ ਤਿਹਿ ਅੰਗ ਸੰਗ ਤੁਮ ਲਾਗ ਰਹੁ ਜੋ ਪਾਛੈ ਪਗ ਨ ਧਰੇਇ ॥੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਖਟ ਛੰਦ ਭਗਵਤੀ ਮਹਾਂ ਪੁਨੀਤੇ ॥ ਤਿਸ ਪਠਵਤ ਉਪਜਤ ਪਰਤੀਤੇ ॥ ਇਉਂ ਨਿਸਿ ਬਾਸੁਰ ਦੁਰਗੇ ਗੁਨ ਗਾਯੰ ॥ ਤਿਹ ਸਹਿਜੇ ਅਟਲ ਅਮਰ ਪਦ ਪਾਯੰ ॥ ਯਹ ਖਸਟਕ ਛੰਦ ਸੰਪੂਰਨ ਭਯੋ ॥ ਤਿਸ ਉਚਰਤ ਸਗਲਾ ਭ੍ਰਮ ਗਯੋ ॥ ਹਰਿ ਅਲਖ ਈਸੁਰੀ ਭਈ ਕ੍ਰਿਪਾਲੰ॥ ਤਿਨ ਦਾਸ ਆਪਨਾ ਕੀਓ ਨਿਹਾਲੰ॥ ਦੁਖ ਰੋਗ ਸੋਗ ਭੈ ਮਿਟੇ ਕਲੇਸਾ ॥ ਬਹੁ ਸੁਖ ਉਪਜੇ ਅਨਦ ਪ੍ਰਵੇਸਾ ॥ ਇਤ ਬਿਧਿ ਦੁਰਗੇ ਕਿਰਪਾ ਧਾਰੀ ॥ ਤਿਹਿ ਅਪਨ ਦਾਸ ਕਉ ਲੀਆ ਉਬਾਰੀ ॥ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਵਿਰਚਿਤੇ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਤੀ ਛੰਦ ਖਸਟਕੰ ਸਮਾਪਤੰ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥

੧ੴ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹ ॥
ਸ੍ਰੀ ਮੁਖਵਾਕ ਪਾਤਿਸਾਹੀ ੧੦॥

ਸਵੈਯਾ ॥ਜਾਗਤਿ ਜੋਤਿ ਜਪੈ ਨਿਸ ਬਾਸੁਰ ਏਕ ਬਿਨਾ ਮਨ ਨੈਕੁ ਨ ਆਨੈ ॥ਪੂਰਨ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਸਜੈ ਬ੍ਰਤ ਗੋਰ ਮੜੀ ਮਟ ਭੂਲਿ ਨ ਮਾਨੈ ॥ਤੀਰਥ ਦਾਨ ਦਇਆ ਤਪ ਸੰਜਮ ਏਕ ਬਿਨਾ ਨਹਿ ਨੈਕੁ ਪਛਾਨੈ ॥ਪੂਰਨ ਜੋਤਿ ਜਗੈ ਘਟ ਮੈ ਤਬ ਖਾਲਸ ਤਾਹਿ ਨਖਾਲਸ ਜਾਨੈ ॥੧॥ਸੱਤਿ ਸਦੈਵ ਸਰੂਪ ਸਤਬ੍ਰਤ ਆਦਿ ਅਨਾਦਿ ਅਗਾਧ ਅਜੈ ਹੈ

॥ਦਾਨ ਦਯਾ ਦਮ ਸੰਜਮ ਨੇਮ ਜਤ ਬ੍ਰਤ ਸੀਲ ਸੁਬ੍ਰਿਤ ਅਬੈ ਹੈ ॥ਆਦਿ ਅਨੀਲ ਅਨਾਦਿ ਅਨਾਹਦ ਆਪਿ ਅਦ੍ਵੈਖ ਅਭੇਵ ਅਭੈ ਹੈ ॥ਰੂਪ ਅਰੂਪ ਅਰੇਖ ਜਰਾਰਦਨ ਦੀਨ ਦਯਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਭਏ ਹੈ ॥੨॥ਆਦਿ ਅਦ੍ਵੈਖ ਅਭੇਖ ਮਹਾਂ ਪ੍ਰਭ ਸੱਤਿ ਸਰੂਪ ਸੁ ਜੋਤਿ ਪ੍ਰਕਾਸੀ ॥ਪੂਰ ਰਹ੍ਯੋ ਸਭਹੀ ਘਟ ਕੈ ਪਟ ਤੱਤ ਸਮਾਧਿ ਸੁ ਭਾਵ ਪ੍ਰਨਾਸੀ ॥ਆਦਿ ਜੁਗਾਦਿ ਜਗਾਦਿ ਤੁਹੀ ਪ੍ਰਭ ਫੈਲ ਰਹ੍ਯੋ ਸਭ ਅੰਤਰਿ ਬਾਸੀ ॥ਦੀਨ ਦਯਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾਕਰ ਆਦਿ ਅਜੋਨਿ ਅਜੈ ਅਬਿਨਾਸੀ ॥੩॥ਆਦਿ ਅਭੇਖ ਅਛੇਦ ਸਦਾ ਪ੍ਰਭ ਬੇਦ ਕਤੇਬਨਿ ਭੇਦੁ ਨ ਪਾਯੋ ॥ਦੀਨ ਦਯਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾਨਿਧਿ ਸੱਤਿ ਸਦੈਵ ਸਭੈ ਘਟ ਛਾਯੋ ॥ਸੇਸ ਸੁਰੇਸ ਗਣੇਸ ਮਹੇਸੁਰ ਗਾਹਿ ਫਿਰੈ ਸ੍ਰੁਤਿ ਥਾਹ ਨ ਆਯੋ ॥ਰੇ ਮਨ ਮੂੜਿ ਅਗੂੜ ਇਸੋ ਪ੍ਰਭੁ ਤੈ ਕਿਹ ਕਾਜਿ ਕਹੋ ਬਿਸਰਾਯੋ ॥੪॥ ਅਚੁੱਤ ਆਦਿ ਅਨੀਲ ਅਨਾਹਦ ਸੱਤਿ ਸਰੂਪ ਸਦੈਵ ਬਖਾਨੇ ॥ ਆਦਿ ਅਜੋਨਿ ਅਜਾਇ ਜਰਾ ਬਿਨੁ ਪਰਮ ਪੁਨੀਤ ਪਰੰਪਰ ਮਾਨੇ ॥ਸਿੱਧ ਸ੍ਵਯੰਭੁ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸਭੈ ਜਗ ਏਕ ਹੀ ਠੌਰ ਅਨੇਕ ਬਖਾਨੇ ॥ ਰੇ ਮਨ ਰੰਕ ਕਲੰਕ ਬਿਨਾ ਹਰਿ ਤੈਂ ਕਿਹ ਕਾਰਣ ਤੇ ਨ ਪਛਾਨੇ ॥੫॥ ਅੱਛਰ ਆਦਿ ਅਨੀਲ ਅਨਾਹਦ ਸੱਤਿ ਸਦੈਵ ਤੁਹੀ ਕਰਤਾਰਾ ॥ ਜੀਵ ਜਿਤੇ ਜਲ ਮੈ ਥਲ ਮੈ ਸਭ ਕੈ ਸਦ ਪੇਟ ਕੌ ਪੋਖਨਹਾਰਾ ॥ ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ ਕੁਰਾਨ ਦੁਹੂੰ ਮਿਲਿ ਭਾਂਤਿ ਅਨੇਕ ਬਿਚਾਰ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਔਰ ਜਹਾਨ ਨਿਦਾਨ ਕਛੂ ਨਹਿ ਏ ਸੁਬਹਾਨ ਤੁਹੀ ਸਿਰਦਾਰਾ ॥੬॥ ਆਦਿ ਅਗਾਧਿ ਅਛੇਦ ਅਭੇਦ ਅਲੇਖ ਅਜੇਅ ਅਨਾਹਦ ਜਾਨਾ ॥ ਭੂਤ ਭਵਿੱਖ ਭਵਾਨ ਤੁਹੀ ਸਭਹੂੰ ਸਭ ਠੌਰਨ ਮੋ ਅਨੁਮਾਨਾ ॥ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਮਣੀਧਰ ਨਾਰਦ ਸਾਰਦ ਸੱਤਿ ਸਦੈਵ ਪਛਾਨਾ ॥ ਦੀਨ ਦਯਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਿਧਿ ਕੋ ਕਛੁ ਭੇਦ ਪੁਰਾਨ ਕੁਰਾਨ ਨ ਜਾਨਾ ॥੭॥ ਸੱਤਿ ਸਦੈਵ ਸਰੂਪ ਸਦਾ ਬ੍ਰਤ ਬੇਦ ਕਤੇਬ ਤੁਹੀ ਉਪਜਾਯੋ ॥ ਦੇਵ ਅਦੇਵਨ ਦੇਵ ਮਹੀਧਰ ਭੂਤ ਭਵਾਨ ਵਹੀ ਠਹਰਾਯੋ ॥ ਆਦਿ ਜੁਗਾਦਿ ਅਨੀਲ ਅਨਾਹਦ ਲੋਕ ਅਲੋਕ ਬਿਲੋਕ ਨ ਪਾਯੋ ॥ ਰੇ ਮਨ ਮੂੜ ਅਗੂੜ ਇਸੋ ਪ੍ਰਭ ਤੋਹਿ ਕਹੋ ਕਿਹਿ ਆਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥੮॥ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਮਹੀਧਰ ਨਾਗਨਿ ਸਿੱਧ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਬਡੋ ਤਪੁ ਕੀਨੋ ॥ ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ ਕੁਰਾਨ ਸਭੈ ਗੁਨ ਗਾਇ ਥਕੇ ਪੈ ਤੁ ਜਾਇ ਨ ਚੀਨੋ ॥ ਭੂਮਿ ਅਕਾਸ ਪਤਾਰ ਦਿਸਾ ਬਿਦਿਸਾ ਜਿਹਿ ਸੋ ਸਭ ਕੇ ਚਿਤ ਚੀਨੋ ॥ ਪੂਰ ਰਹੀ ਮਹਿ ਮੋ ਮਹਿਮਾ ਮਨ ਮੈ ਤਿਹ ਆਨਿ ਮੁਝੈ ਕਹਿ ਦੀਨੋ ॥੯॥ ਬੇਦ ਕਤੇਬ ਨ ਭੇਦ ਲਹ੍ਯੋ ਤਿਹ ਸਿੱਧ

ਸਮਾਧਿ ਸਭੈ ਕਰਿ ਹਾਰੇ ॥ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਸਾਸਤ੍ਰ ਬੇਦ ਸਭੈ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਪੁਰਾਨ ਬਿਚਾਰ ਬਿਚਾਰੇ ॥ ਆਦਿ ਅਨਾਦਿ ਅਗਾਧਿ ਕਥਾ ਧ੍ਰੂਅ ਸੇ ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਅਜਾਮਲ ਤਾਰੇ ॥ ਨਾਮੁ ਉਚਾਰਿ ਤਰੀ ਗਨਿਕਾ ਸੁਇ ਨਾਮੁ ਅਧਾਰ ਬੀਚਾਰ ਹਮਾਰੇ ॥੧੦॥ ਆਦਿ ਅਨਾਦਿ ਅਗਾਧਿ ਸਦਾ ਪ੍ਰਭ ਸਿੱਧ ਸਰੂਪ ਸਭੋ ਪਹਿਚਾਨਯੋ ॥ ਗੰਧ੍ਰਬ ਜੱਛ ਮਹੀਧਰ ਨਾਗਨਿ ਭੂਮਿ ਅਕਾਸ ਚਹੂੰ ਚਕ ਜਾਨਯੋ ॥ ਲੋਕ ਅਲੋਕ ਦਿਸਾ ਬਿਦਿਸਾ ਅਰੁ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਦੁਹੂੰ ਪ੍ਰਭੁ ਮਾਨਯੋ ॥ ਚਿੱਤ ਅਗਜਾਨ ਸੁਜਾਨ ਸੁਯੰਭਵ ਕੌਨ ਕੀ ਕਾਨਿ ਨਿਦਾਨ ਭੁਲਾਨਯੋ ॥੧੧॥ ਕਾਹੂੰ ਲੈ ਠੋਕ ਬਧੇ ਉਰ ਠਾਕੁਰ ਕਾਹੂੰ ਮਹੇਸ ਕੌ ਏਸ ਬਖਾਨਯੋ ॥ ਕਾਹੂੰ ਕਹਯੋ ਹਰਿ ਮੰਦਰ ਮੈ ਹਰਿ ਕਾਹੂੰ ਮਸੀਤ ਕੈ ਬੀਚ ਪ੍ਰਮਾਨਯੋ ॥ ਕਾਹੂੰ ਨੇ ਰਾਮ ਕਹਯੋ ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਕਹੁ ਕਾਹੂੰ ਮਨੈ ਅਵਤਾਰਨ ਮਾਨਯੋ ॥ ਫੋਕਟ ਧਰਮ ਬਿਸਾਰਿ ਸਭੈ ਕਰਤਾਰ ਹੀ ਕਉ ਕਰਤਾ ਜਿਯ ਜਾਨਯੋ ॥੧੨॥ ਜੌ ਕਹੌਂ ਰਾਮ ਅਜੋਨਿ ਅਜੈ ਅਤਿ ਕਾਹੇ ਕੌ ਕੌਸਲ ਕੁੱਖ ਜਯੋ ਜੂ ॥ ਕਾਲ ਹੂੰ ਕਾਲ ਕਹੋ ਜਿਹਿ ਕੌ ਕਿਹਿ ਕਾਰਣ ਕਾਲ ਤੇ ਦੀਨ ਭਯੋ ਜੂ ॥ ਸੰਤ ਸਰੂਪ ਬਿਬੈਰ ਕਹਾਇ ਸੁ ਕਯੋਂ ਪਥ ਕੋ ਰਥ ਹਾਂਕ ਧਯੋ ਜੂ ॥ ਤਾਹੀ ਕੋ ਮਾਨਿ ਪ੍ਰਭੂ ਕਰਿ ਕੈ ਜਿਹ ਕੋ ਕੋਊ ਭੇਦੁ ਨ ਲੇ ਨ ਲਯੋ ਜੂ ॥੧੩॥ ਕਯੋਂ ਕਹੁ ਕ੍ਰਿਸਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨਿਧਿ ਹੈ ਕਿਹ ਕਾਜ ਤੇ ਬੱਧਕ ਬਾਣ ਲਗਾਯੋ ॥ ਅਉਰ ਕੁਲੀਨ ਉਧਾਰਤ ਜੋ ਕਿਹ ਤੇ ਅਪਨੋ ਕੁਲ ਨਾਸੁ ਕਰਾਯੋ ॥ ਆਦਿ ਅਜੋਨਿ ਕਹਾਇ ਕਹੋ ਕਿਮ ਦੇਵਕਿ ਕੇ ਜਠਰੰਤਰ ਆਯੋ ॥ ਤਾਤ ਨ ਮਾਤ ਕਹੈਂ ਜਿਹ ਕੋ ਤਿਹ ਕਯੋਂ ਬਸੁਦੇਵਹਿ ਬਾਪ ਕਹਾਯੋ ॥੧੪॥ ਕਾਹੇ ਕੋ ਏਸ ਮਹੇਸਹਿ ਭਾਖਤ ਕਾਹਿ ਦਿਜੇਸ ਕੋ ਏਸ ਬਖਾਨਯੋ ॥ ਹੈ ਨ ਰਘ੍ਵੇਸ ਜਦ੍ਵੇਸ ਰਮਾਪਤਿ ਤੈਂ ਜਿਨ ਕੌ ਬਿਸੁਨਾਥ ਪਛਾਨਯੋ ॥ਏਕ ਕੋ ਛਾਡਿ ਅਨੇਕ ਭਜੈਂ ਸੁਕਦੇਵ ਪਰਾਸਰ ਬਯਾਸ ਝੁਠਾਨਯੋ ॥ ਫੋਕਟ ਧਰਮ ਸਜੇ ਸਭ ਹੀ ਹਮ ਏਕ ਹੀ ਕੌ ਬਿਧਿ ਨੇਕ ਪ੍ਰਮਾਨਯੋ ॥੧੫॥ ਕੋਊ ਦਿਜੇਸ ਕੋ ਮਾਨਤ ਹੈ ਅਰੁ ਕੋਊ ਮਹੇਸ ਕੋ ਏਸ ਬਤੈ ਹੈ ॥ ਕੋਊ ਕਹੈ ਬਿਸਨੋ ਬਿਸੁਨਾਇਕ ਜਾਹਿ ਭਜੇ ਅਘ ਓਘ ਕਟੈ ਹੈ ॥ ਬਾਰ ਹਜਾਰ ਬਿਚਾਰ ਅਰੇ ਜੜ੍ਹ ਅੰਤ ਸਮੈ ਸਭ ਹੀ ਤਜਿ ਜੈ ਹੈ ॥ ਤਾਹੀ ਕੋ ਧਯਾਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ਹਿਯੇ ਜੋਊ ਥੇ ਅਬ ਹੈ ਅਰੁ ਆਗੈਊ ਹ੍ਵੈ ਹੈ ॥੧੬॥ ਕੋਟਿਕ ਇੰਦ੍ਰ ਕਰੇ ਜਿਹ ਕੇ ਕਈ ਕੋਟਿ ਉਪਿੰਦ੍ਰ ਬਨਾਇ ਖਪਾਯੋ ॥ ਦਾਨਵ ਦੇਵ ਫਨਿੰਦ ਧਰਾਧਰ ਪੱਛ ਪਸੂ ਨਹਿ ਜਾਤਿ ਗਨਾਯੋ ॥ ਆਜੁ ਲਗੇ ਤਪੁ ਸਾਧਤ ਹੈ ਸਿਵ ਊ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕਛੁ ਪਾਰ ਨ ਪਾਯੋ ॥ ਬੇਦ ਕਤੇਬ ਨ

ਭੇਦ ਲਖਯੋ ਜਿਹ ਸੋਊ ਗੁਰੂ ਗੁਰ ਮੋਹਿ ਬਤਾਯੋ ॥੧੭॥ ਧ੍ਯਾਨ ਲਗਾਇ ਠਗ੍ਯੋ ਸਭ ਲੋਗਨ ਸੀਸ ਜਟਾ ਨਖ ਹਾਥ ਬਢਾਏ ॥ ਲਾਇ ਬਿਭੂਤਿ ਫਿਰ੍ਯੋ ਮੁਖ ਊਪਰਿ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਸਭੈ ਡਹਕਾਏ ॥ ਲੋਭ ਕੇ ਲਾਗਿ ਫਿਰ੍ਯੋ ਘਰ ਹੀ ਘਰ ਜੋਗ ਕੇ ਨ੍ਯਾਸ ਸਭੈ ਬਿਸਰਾਏ ॥ ਲਾਜ ਗਈ ਕਛੁ ਕਾਜੁ ਸਰ੍ਯੋ ਨਹਿ ਪ੍ਰੇਮ ਬਿਨਾ ਪ੍ਰਭੁ ਪਾਨ ਨ ਆਏ ॥੧੮॥ ਕਾਹੇ ਕਉ ਡਿੰਭ ਕਰੈਂ ਮਨ ਮੂਰਖ ਡਿੰਭ ਕਰੈਂ ਅਪਨੀ ਪਤਿ ਖ੍ਵੈਹੈਂ ॥ ਕਾਹੇ ਕਉ ਲੋਗ ਠਗੇ ਠਗ ਲੋਗਨਿ ਲੋਗ ਗਯੋ ਪਰਲੋਕ ਗਵੈਹੈਂ ॥ ਦੀਨ ਦਯਾਲ ਕੀ ਠੌਰ ਜਹਾ ਤਿਹ ਠੌਰ ਬਿਖੈ ਤੁਹਿ ਠੌਰ ਨ ਐਹੈ ॥ ਚੇਤ ਰੇ ਚੇਤ ਅਚੇਤ ਮਹਾਂ ਜੜ੍ਹ ਭੇਖ ਕੇ ਕੀਨੇ ਅਲੇਖ ਨ ਪੈ ਹੈ ॥੧੯॥ ਕਾਹੇ ਕਉ ਪੂਜਤ ਪਾਹਨ ਕਉ ਕਛੁ ਪਾਹਨ ਮੈ ਪਰਮੇਸੁਰ ਨਾਹੀ ॥ ਤਾਹਿ ਕੋ ਪੂਜ ਪ੍ਰਭੂ ਕਰਿ ਕੈ ਜਿਹ ਪੂਜਤ ਹੀ ਅਘ ਓਘ ਮਿਟਾਹੀ ॥ ਆਧਿ ਬਜਾਧਿ ਕੇ ਬੰਧਨ ਜੇਤਕ ਨਾਮ ਕੇ ਲੇਤ ਸਭੈ ਛੁਟਿ ਜਾਹੀ ॥ ਤਾਹਿ ਕੋ ਧ੍ਯਾਨੁ ਪ੍ਰਮਾਨ ਸਦਾ ਇਨ ਫੋਕਟ ਧਰਮ ਕਰੇ ਫਲਨਾਹੀ ॥੨੦॥ ਫੋਕਟ ਧਰਮ ਭਯੋ ਫਲੁ ਹੀਨ ਜੁ ਪੂਜ ਸਿਲਾ ਜੁਗ ਕੋਟ ਗਵਾਈ ॥ਸਿੱਧਿ ਕਹਾ ਸਿਲ ਕੇ ਪਰਸੇ ਬਲ ਬ੍ਰਿੱਧਿ ਘਟੀ ਨਵਨਿੱਧਿ ਨ ਪਾਈ ॥ ਆਜੁ ਹੀ ਆਜੁ ਸਮੋ ਜੁ ਬਿਤ੍ਯੋ ਨਹਿ ਕਾਜ ਸਰ੍ਯੋ ਕਛੁ ਲਾਜ ਨ ਆਈ ॥ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵੰਤ ਭਜ੍ਯੋ ਨ ਅਰੇ ਜੜ੍ਹ ਐਸੇ ਹੀ ਐਸ ਸੁ ਬੈਸੁ ਗਵਾਈ ॥੨੧॥ ਜੌ ਜੁਗ ਤੈਂ ਕਰਿਹੈਂ ਤਪਸਾ ਕਛੁ ਤੋਹਿ ਪ੍ਰਸੰਨ ਨ ਪਾਹਨ ਕੈ ਹੈ ॥ ਹਾਥ ਉਠਾਇ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਸੋਂ ਜੜ੍ਹ ਤੋਹਿ ਕਛੂ ਬਰਦਾਨੁ ਨ ਦੈ ਹੈ ॥ ਕਉਨ ਭਰੋਸ ਭਯਾ ਇਹ ਕੋ ਕਹੁ ਭੀਰ ਪਰੀ ਨਹਿ ਆਨਿ ਬਚੈ ਹੈ ॥ ਜਾਨੁ ਰੇਜਾਨੁ ਅਜਾਨ ਹਠੀ ਇਹ ਫੋਕਟ ਧਰਮ ਸੁ ਭਰਮ ਗਵੈਹੈ ॥੨੨॥ ਜਾਲ ਬਧੇ ਸਭ ਹੀ ਮ੍ਰਿਤ ਕੇ ਕੋਊ ਰਾਮ ਰਸੂਲ ਨ ਬਾਚਨ ਪਾਏ ॥ ਦਾਨਵ ਦੇਵ ਫਨਿੰਦ ਧਰਾਧਰ ਭੂਤ ਭਵਿੱਖ ਉਪਾਇ ਮਿਟਾਏ ॥ ਅੰਤਿ ਮਰੈ ਪਛੁਤਾਇ ਪ੍ਰਿਥੀ ਪਰ ਜੇ ਜਗ ਮੈ ਅਵਤਾਰ ਕਹਾਏ ॥ ਰੇ ਮਨ ਲੈਲ ਇਕੇਲਹਿ ਕਾਲ ਕੇ ਲਾਗਤਿ ਕਾਹੇ ਨ ਪਾਇਨ ਧਾਏ ॥੨੩॥ ਕਾਲਹਿ ਪਾਇ ਭਯੋ ਬ੍ਰਹਮਾ ਗਹਿ ਦੰਡ ਕਮੰਡਲ ਭੂਮਿ ਭ੍ਰਮਾਨ੍ਯੋ ॥ ਕਾਲ ਹੀ ਪਾਇ ਸਦਾ ਸਿਵ ਜੂ ਸਭ ਦੇਸ ਬਿਦੇਸ ਭਯਾ ਹਮ ਜਾਨ੍ਯੋ ॥ ਕਾਲ ਹੀ ਪਾਇ ਭਯੋ ਮਿਟ ਗਯੋ ਜਗ ਯਾਹੀ ਤੇ ਤਾਹਿ ਸਭੋ ਪਹਿਚਾਨ੍ਯੋ ॥ ਬੇਦ ਕਤੇਬ ਕੇ ਭੇਦ ਸਭੈ ਤਜਿ ਕੇਵਲ ਕਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾਨਿਧਿ ਮਾਨ੍ਯੋ ॥੨੪॥ ਕਾਲ ਗਯੋ ਇਨ ਕਾਮਨ ਸਿਉਂ ਜੜ੍ਹ ਕਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਹਿਯੈ ਨ ਚਿਤਾਰ੍ਯੋ ॥ ਲਾਜ ਕੋ ਛਾਡਿ ਨ੍ਰਿਲਾਜ ਅਰੇ ਤਜਿ ਕਾਜ ਅਕਾਜ ਕੋ ਕਾਜ

ਸਵਾਰਯੋ ॥ ਬਾਜਿ ਬਨੇ ਗਜਰਾਜ ਬਡੇ ਖਰ ਕੋ ਚੜਿਬੋ ਚਿਤ ਬੀਚ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵੰਤ ਭਜਯੋ ਨ ਅਰੇ ਜੜ੍ਹ ਲਾਜਹਿ ਲਾਜ ਤੈ ਕਾਜੁ ਬਿਗਾਰਯੋ ॥੨੫॥ ਬੇਦ ਕਤੇਬ ਪੜ੍ਹੇ ਬਹੁਤੇ ਦਿਨ ਭੇਦ ਕਛੂ ਤਿਨ ਕੋ ਨਹਿ ਪਾਯੋ ॥ ਪੂਜਤ ਠੌਰ ਅਨੇਕ ਫਿਰਯੋ ਪਰ ਏਕ ਕਬੈ ਹਿਯ ਮੈ ਨ ਬਸਾਯੋ ॥ ਪਾਹਨ ਕੋ ਅਸਥਾਲਯ ਕੋ ਸਿਰ ਨ੍ਯਾਇ ਫਿਰਯੋ ਕਛੁ ਹਾਥ ਨ ਆਯੋ ॥ ਰੇ ਮਨ ਮੂੜ੍ਹ ਅਗੂੜ੍ਹ ਪ੍ਰਭੂ ਤਜਿ ਆਪਨ ਹੂੜ ਕਹਾ ਉਰਝਾਯੋ ॥੨੬॥ ਜੋ ਜੁਗਿਆਨ ਕੇ ਜਾਇ ਉਠਿ ਆਸ੍ਰਮ ਗੋਰਖ ਕੋ ਤਿਹ ਜਾਪ ਜਪਾਵੈ ॥ਜਾਇ ਸੰਨ੍ਯਾਸਨ ਕੇ ਤਿਹ ਕੋ ਕਹ ਦੱਤ ਹੀ ਸੱਤਿ ਹੈ ਮੰਤ੍ਰ ਦ੍ਰਿੜਾਵੈ ॥ ਜੋ ਕੋਊ ਜਾਇ ਤੁਰੱਕਨ ਮੈ ਮਹਿਦੀਨ ਕੇ ਦੀਨ ਤਿਸੇ ਗਹਿ ਲ੍ਯਾਵੈ ॥ ਆਪਹਿ ਬੀਚ ਗਨੈ ਕਰਤਾ ਕਰਤਾਰ ਕੋ ਭੇਦੁ ਨ ਕੋਊ ਬਤਾਵੈ ॥੨੭॥ਜੋ ਜੁਗੀਆਨ ਕੇ ਜਾਇ ਕਹੈ ਸਭ ਜੋਗਿਨਿ ਕੋ ਗ੍ਰਿਹ ਮਾਲ ਉਠੈ ਦੈ ॥ ਜੋ ਪਰੋ ਭਾਜਿ ਸੰਨ੍ਯਾਸਨ ਕੈ ਕਹੈ ਦੱਤ ਕੇ ਨਾਮ ਪੈ ਧਾਮ ਲੁਟੈ ਦੈ ॥ ਜੌ ਕਰਿ ਕੋਊ ਮਸੰਦਨ ਸੌਂ ਕਹੈ ਸਰਬ ਦਰਬ ਲੈ ਮੋਹਿ ਅਬੈ ਦੈ ॥ ਲੇਉ ਹੀ ਲੇਉ ਕਹੈ ਸਭ ਕੋ ਨਰ ਕੋਊ ਨ ਬ੍ਰਹਮ ਬਤਾਇ ਹਮੈ ਦੈ ॥੨੮॥ ਜੋ ਕਰਿ ਸੇਵ ਮਸੰਦਨ ਕੀ ਕਹੈ ਆਨਿ ਪ੍ਰਸਾਦ ਸਭੈ ਮੋਹਿ ਦੀਜੈ ॥ ਜੋ ਕਛੁ ਮਾਲ ਤਵਾਲਯ ਸੋ ਅਬ ਹੀ ਉਠਿ ਭੇਟ ਹਮਾਰੀ ਹੀ ਕੀਜੈ ॥ ਮੇਰੋ ਈ ਧ੍ਯਾਨ ਧਰੋ ਨਿਸਿ ਬਾਸੁਰ ਭੂਲ ਕੈ ਅਉਰ ਕੋ ਨਾਮ ਨ ਲੀਜੈ ॥ ਦੀਨਿ ਕੋ ਨਾਮੁ ਸੁਨੈ ਭਜਿ ਰਾਤਹਿ ਲੀਨਿ ਬਿਨਾ ਨਹਿ ਨੈਕੁ ਪ੍ਰਸੀਜੈ ॥੨੯॥ ਆਂਖਿਨ ਭੀਤਰਿ ਤੇਲ ਕੌ ਡਾਰ ਸੁ ਲੋਗਨ ਨੀਰੁ ਬਹਾਇ ਦਿਖਾਵੈ ॥ ਜੋ ਧਨਵਾਨੁ ਲਖੈ ਨਿਜ ਸੇਵਕ ਤਾਹਿ ਪਰੋਸਿ ਪ੍ਰਸਾਦ ਜਿਮਾਵੈ ॥ ਜੋ ਧਨਹੀਨ ਲਖੈ ਤਿਹ ਦੇਤ ਨ ਮਾਗਨ ਜਾਤ ਮੁਖੋ ਨ ਦਿਖਾਵੈ ॥ ਲੂਟਤ ਹੈ ਪਸੁ ਲੋਗਨ ਕੋ ਕਬਹੂੰ ਨ ਪ੍ਰਮੇਸੁਰ ਕੇ ਗੁਨ ਗਾਵੈ ॥੩੦॥ ਆਂਖਿਨ ਮੀਚਿ ਰਹੈ ਬਕ ਕੀ ਜਿਮ ਲੋਗਨ ਏਕ ਪ੍ਰਪੰਚ ਦਿਖਾਯੋ ॥ ਨ੍ਯਾਤ ਫਿਰਯੋ ਸਿਰ ਬੱਧਿਕ ਜ੍ਯੋਂ ਅਸ ਧ੍ਯਾਨ ਬਿਲੋਕਿ ਬਿੜਾਲ ਲਜਾਯੋ ॥ ਲਾਗਿ ਫਿਰਯੋ ਧਨ ਆਸ ਜਿਤੈ ਤਿਤ ਲੋਗ ਗਯੋ ਪਰਲੋਗ ਗਵਾਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵੰਤ ਭਜਯੋ ਨ ਅਰੇ ਜੜ੍ਹ ਧਾਮ ਕੇ ਕਾਮ ਕਹਾ ਉਰਝਾਯੋ ॥੩੧॥ ਫੋਕਟ ਕਰਮ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹਾਤ ਕਹਾ ਇਨ ਲੋਗਨ ਕੋ ਕੋਈ ਕਾਮ ਨ ਐਹੈ ॥ ਭਾਜਤ ਕਾ ਧਨ ਹੇਤ ਅਰੇ ਜਮ ਕਿੰਕਰ ਤੇ ਨਹ ਭਾਜਨ ਪੈਹੈ ॥ ਪੁਤ੍ਰ ਕਲਤ੍ਰਨ ਮਿਤ੍ਰ ਸਭੈ ਉਹਾਂ ਸਿੱਖ ਸਖਾ ਕੋਊ ਸਾਖ ਨ ਦੈ ਹੈ ॥ ਚੇਤ ਰੇ ਚੇਤ ਅਚੇਤ ਮਹਾਂ ਪਸੁ ਅੰਤ ਕੀ ਬਾਰਿ ਅਕੇਲੋ ਈ ਜੈ ਹੈ ॥੩੨॥ ਤੋ ਤਨ ਤ੍ਯਾਗਤ ਹੀ ਸੁਨ ਰੇ ਜੜ੍ਹ ਪ੍ਰੇਤ ਬਖਾਨਿ

ਤ੍ਰਿਯਾ ਭਜਿ ਜੈਹੈ ॥ ਪੁੱਤ੍ਰ ਕਲੱਤ੍ਰ ਸੁ ਮਿਤ੍ਰ ਸਖਾ ਇਹ ਬੇਗਿ ਨਿਕਾਰਹੁ ਆਇਸੁ ਦੈ ਹੈ ॥ ਭਉਨ ਭੰਡਾਰ ਧਰਾ ਗੜ੍ਹ ਜੇਤਿਕ ਛਾਡਿਤ ਪ੍ਰਾਨ ਬਿਗਾਨ ਕਹੈ ਹੈ ॥ ਚੇਤ ਰੇ ਚੇਤ ਅਚੇਤ ਮਹਾਂ ਪਸੁ ਅੰਤ ਕੀ ਬਾਰਿ ਅਕੇਲੋ ਈ ਜੈਹੈ ॥੩੩॥ ਜਿਸ ਕੇ ਗੁਰ ਮਸਤਕਿ ਹਾਥ ਧਰਜੋ ਵਹੁ ਜਾਨਤ ਹੈ ਸਭ ਕੇ ਘਟ ਕੀ ॥ ਅੰਤਰ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਕਾਸ ਭਯੋ ਹੈ ਆਸਾ ਮਨਸਾ ਸਭ ਛੁਟਕੀ ॥ ਆਤਮ ਚੀਨ ਪਰਾਤਮ ਚੀਨਜੋ ਫੇਰ ਦਈ ਭ੍ਰਮ ਕੀ ਮਟਕੀ ॥ ਦੂਖ ਸੂਖ ਸਭ ਤਜਾਗ ਦਯੋ ਹੈ ਰਾਮ ਰਸਾਇਣ ਸੋਂ ਅਟਕੀ ॥੩੪॥

ੴ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹ ॥
ਸ੍ਰੀ ਮੁਖਵਾਕ ਪਾਤਿਸਾਹੀ ੧੦॥

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਜੋ ਕਛੁ ਲੇਖ ਲਿਖਜੋ ਬਿਧਿਨਾ ਸੁਇ ਪਾਈਅਤ ਮਿਸਰ ਜੂ ਸੋਕ ਨਿਵਾਰੋ ॥ ਮੇਰੋ ਕਛੂ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀ ਗਯੋ ਯਾਦ ਤੇ ਭੂਲ ਨਹ ਕੋਪੁ ਚਿਤਾਰੋ ॥ ਬਾਗੋ ਨਿਹਾਲੀ ਪਠੈ ਦੈਹੂੰ ਆਜੁ ਭਲੇ ਤੁਮ ਕੋ ਨਿਸਚੈ ਜਿਯ ਧਾਰੋ ॥ ਛੱਤ੍ਰੀ ਸਭੈ ਕ੍ਰਿਤ ਬਿਪ੍ਰਨ ਕੇ ਇਨਹੂੰ ਪੈ ਕਟਾਛ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕੈ ਨਿਹਾਰੋ ॥੧॥ ਜੁੱਧ ਜਿਤੇ ਇਨ ਹੀ ਕੇ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਇਨ ਹੀ ਕੇ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਸੁ ਦਾਨ ਕਰੇ ॥ ਅਘ ਓਘ ਟਰੈ ਇਨ ਹੀ ਕੇ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਇਨ ਹੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਫੁਨਿ ਧਾਮ ਭਰੇ ॥ ਇਨ ਹੀ ਕੇ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਸੁ ਬਿਦਿਆ ਲਈ ਇਨ ਹੀ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸਭ ਸਤ੍ਰੁ ਮਰੇ ॥ ਇਨ ਹੀ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕੇ ਸਜੇ ਹਮ ਹੈਂ ਨਹੀ ਮੋ ਸੋ ਗਰੀਬ ਕਰੋਰ ਪਰੇ ॥੨॥ ਸੇਵ ਕਰੀ ਇਨ ਹੀ ਕੀ ਭਾਵਤਿ ਅਉਰ ਕੀ ਸੇਵ ਸੁਹਾਤਿ ਨ ਜੀ ਕੋ ॥ ਦਾਨ ਦਯੋ ਇਨ ਹੀ ਕੋ ਭਲੋ ਅਰੁ ਆਨ ਕੋ ਦਾਨ ਨ ਲਾਗਤ ਨੀਕੋ ॥ ਆਗੈ ਫਲੈ ਇਨ ਹੀ ਕੋ ਦਯੋ ਜਗ ਮੈ ਜਸੁ ਅਉਰ ਦਯੋ ਸਭ ਫੀਕੋ ॥ ਮੋ ਗ੍ਰਿਹਿ ਮੈ ਮਨ ਤੇ ਤਨ ਤੇ ਸਿਰ ਲਉ ਧਨ ਹੈ ਸਭ ਹੀ ਇਨ ਹੀ ਕੋ ॥੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਚਟਪਟਾਇ ਚਿਤ ਮੈ ਜਰਜੋ ਤ੍ਰਿਣ ਜਜੋਂ ਕ੍ਰੁੱਧਤ ਹੋਇ ॥ ਖੋਜ ਰੋਜ ਕੇ ਹੇਤ ਲਗਿ ਦਯੋ ਮਿਸਰ ਜੂ ਰੋਇ ॥੪॥